

**HEZÂRFEN HÜSEYİN EFENDİ'NİN
“TUHFETÜ'L- ERÎBÎ'N- NÂFİA Lİ'R-RÛHÂNÎ VE'T-TABÎB”İ
(İNCELEME-METİN-DİZİN)**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı**

Feyza TOKAT

Danışman: Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

**Nisan 2012
DENİZLİ**

DOKTORA TEZİ ONAY FORMU

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, ... Bilim Dalı doktora programı öğrencisi Feyza TOKAT tarafından Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR yönetiminde hazırlanan **Hezarfen Hüseyin Efendi'nin "Tuhfetü'l- Erîbi'n- Nâfia li'r-Rühânî ve't-Tabîb"i (İnceleme-Metin-Dizin)** başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 13.04.2012 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Prof. Dr. Leyla KARAHAN

Jüri-Danışman

Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

Jüri

Prof. Dr. Gönül İÇLİ

Jüri

Doç. Dr. M. Vefa NALBANT

Jüri

Yrd. Doç. Dr. Nergis BİRAY

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 18/05/2012 tarih ve 09/15.... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Turhan KAÇAR
Müdür

TEŞEKKÜR

Tez İzleme Komitesinde yer alarak çalışmama fikirleriyle katkıda bulunan Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ ve Prof. Dr. Gönül İÇLİ'ye; eserdeki bazı hususlarla ilgili olarak bilgisine başvurduğum Prof. Dr. Zafer ÖNLER ve Doç. Dr. Mustafa KOÇ'a, çalışmamda kullandığım dizin programını hazırlayan Yüksek Mühendis Mehmet BOZUYLA ve Doç. Dr. Vefa NALBANT'a, eserdeki Arapça ibarelerin okunmasında yardımcı olan kayınpederim Selim TOKAT'a teşekkürü bir borç bilirim.

Bu tez, Pamukkale Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından 2008SOBE002 nolu doktora tez projesi olarak desteklenmiştir. Maddî yardım ve teknik desteklerinden dolayı Pamukkale Üniversitesi'ne çok teşekkür ederim.

Emek ve sevgileri olmasaydı bu çalışmayı yürütecek gücüm çoktan tükenmiş olurdu. Bu tezin çoğunu anlamasalar da gururla ellerinde tutan sevgili aileme, eşime ve çocuklarıma sonsuz teşekkür ederim.

Özellikle de çalışmamın her aşamasında yardım, ilgi ve desteğini gördüğüm, bana eksiklerimi ve hatalarımı gösterip düzeltmeme yardımcı olan değerli hocam Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza :
Öğrenci Adı Soyadı : Feyza TOKAT

ÖZET

HEZÂRFEN HÜSEYİN EFENDİ'NİN “TUHFETÜ'L- ERÎBİ'N- NÂFİA Lİ'R-RÛHÂNÎ VE'T-TABÎB” (İNCELEME-METİN-DİZİN)

Tokat, Feyza

Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD

Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

Nisan 2012, 940 Sayfa

“**Tuhfetü'l-Erîbi'n- Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb**”, Sultan IV. Mehmet devri tarihçilerinden Hezarfen Hüseyin Efendi tarafından XVII. yüzyılda kaleme alınmış tıbbî bir eserdir. Eserin bilinen dokuz nüshası vardır. Bu çalışmada Bosna- Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi, R.986'da kayıtlı olan nüsha esas alınmış, gerektiğinde diğer nüshalara da başvurulmuştur.

Çalışmamız *Giriş*, *Ses Bilgisi*, *İmlâ (Yazım) Özellikleri*, *Metin*, *Dizinler*, *Tablo* ve *Sonuç* bölümlerinden meydana gelmektedir. *Giriş* bölümünde Anadolu'da yazılmış Türkçe tıp yazmaları hakkında genel bir bilgi verildikten sonra yazarın hayatı ve eserleri üzerinde durulmuştur. *Ses Bilgisi* bölümünde eserde meydana gelen ses değişimleri, Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi esas alınarak gösterilmiştir. *İmlâ (Yazım) Özellikleri* bölümünde eserdeki ünlülerin, ünsüzlerin, yardımcı seslerin ve eklerin yazılış özellikleri belirtilmiştir. *Metin* bölümünde “**Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb**”, çeviri yazı alfabesiyle Latin harflerine aktarılmıştır. *Dizinler* bölümünde genel dizinin haricinde metinde kullanılan çekim eklerinin ve kullanıldığı sözcüklerin görülebileceği *Ek Dizini* ve sözcüklerin kullanım sıklığının görülebileceği *Sıklık Dizini* yapılmıştır. Eserin Arap alfabetik düzeniyle sözlük şeklinde yazılmış ikinci bölümünde kırmızı mürekkeple yazılıp madde başı yapılan bitki, bitkisel ürün, hayvan, hayvansal ürün ve madenlerin adlarını açık bir şekilde gösterebilmek için *Tablo* oluşturulmuştur. Çalışmamızın *Sonuç* bölümünde ise çalışma sonunda elde edilen sonuçlar belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hezârfen Hüseyin Efendi, Tıp Tarihi, Türk Dili ve Edebiyatı

ABSTRACT

HEZÂRFEN HÜSEYİN EFENDİ'S

“TUHFETÜ'L- ERİBİ'N- NÂFİA Lİ'R-RÛHÂNÎ VE'T-TABÎB”

(ANALYSIS-TEXT-INDEX)

Tokat, Feyza

PhD Thesis, Turkish Language and Literature Main Scientific Branch

Thesis Supervisor: Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

April 2012, 940 Pages

“Tuhfetü'l-Erîbi'n- Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb”, is a medical book written in XVII. century by Hezarfen Hüseyin Efendi, a historiographer of Sultan IV. Mehmet period. There are nine known copies of the work. In this thesis study, the copy registered at Bosnia-Herzegovina Gazi Husrev Library R.986 is considered whereas other copies are also consulted if necessary.

This thesis study is composed of *Introduction*, *Phonetic Features*, *Morphological Features*, *Text*, *Index*, *Table* and *Conclusion* sections. In the *Introduction* section, author's life and works are focused on after giving an overview of Turkish medical manuscripts written in Anatolia. In the *Phonetic Features* section, the phonetic changes that occurred in the book is shown on the basis of the Old Turkish and Old Anatolian Turkish. In the *Morphological Features* section, orthographical properties of sonant, consonant, auxiliary sounds and adjuncts are indicated. In the *Text* section, “Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb” is transferred to Latin alphabet using the transcription alphabet. At the *Index* section, beyond the general index, an adjunct index from which the suffixes and words using these suffixes can be seen and a frequency index from which the frequency of the usage of the words can be seen is formed. For the second part of the book written in Arabic alphabetical order in the form of a dictionary, *Table* was created in order to show clearly the names of plants, plant products, animals, animal products and minerals that are made lexical entries written in red ink. In the *Conclusion* section of the study, the results obtained at the end of the study are indicated.

Keywords: Hezarfen Hüseyin Efendi, Medical History, Turkish Language and Literature

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
TABLolar DİZİNİ.....	xi
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xii
GİRİŞ.....	1
Anadolu'da Yazılmış Türkçe Tıp Yazmalarına Genel Bir Bakış.....	3
Hezârfen Hüseyin Efendi'nin Hayatı.....	5
Hezârfen Hüseyin Efendi'nin Eserleri.....	9
Tuhfetü'l- Erîbî'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

SES BİLGİSİ

1.1.ÜNLÜLER VE SES OLAYLARI.....	24
1.1.1.Ünlü Uyumları.....	24
1.1.2.Ünlü Türemesi.....	24
1.1.3.Ünlü Düşmesi.....	25
1.1.4.Ünlü Değişmeleri.....	26
1.1.4.1.Kalın Ünlülerin İncelmesi.....	26
1.1.4.2.İnce Ünlülerin Kalınlaşması.....	26
1.1.4.3. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması.....	27
1.1.4.4.Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi.....	28
1.1.4.5.Geniş Ünlülerin Daralması.....	28
1.1.4.6.Dar Ünlülerin Daralması.....	29
1.2. ÜNSÜZLER VE SES OLAYLARI.....	29
1.2.1. Ünsüz Türemesi.....	29
1.2.2.Ünsüz Düşmesi.....	29
1.2.3.Ünsüz Yumuşaması.....	30
1.2.4.Ünsüz Değişmeleri.....	31
1.2.4.1.Tonlulaşma.....	31
1.2.4.2.Tonsuzlaşma.....	32
1.2.4.3.Süreklileşme.....	32
1.2.4.4.Süreksizleşme.....	33
1.2.4.5.Akıcılaşma.....	33
1.2.4.6.Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişmeler.....	33
1.2.4.7.Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişmeler.....	34
1.2.5.Ünsüz Yer Değiştirmesi (Göçüşme).....	35
1.2.6.Ünsüz İkizleşmesi.....	35
1.2.7.Hece Yutumu.....	36

İKİNCİ BÖLÜM

İMLÂ (YAZIM) ÖZELLİKLERİ

2.1.ÜNLÜLER VE YAZILIŞLARI.....	37
2.2.ÜNSÜZLER VE YAZILIŞLARI.....	39

2.3.YARDIMCI SESLER VE YAZILIŞLARI	40
2.4. EKLERİN YAZILIŞLARI	40
2.4.1. İsim Çekim Ekleri ve Yazılışları.....	40
2.4.1.1.Çokluk Eki ve Yazılışı.....	40
2.4.1.2.İyelik Ekleri ve Yazılışları.....	40
2.4.1.3.Hâl Ekleri ve Yazılışları.....	42
2.4.1.3.1.İlgi Hâli Eki ve Yazılışı.....	42
2.4.1.3.2.Yükleme Hâli Eki ve Yazılışı.....	43
2.4.1.3.3.Yönelme Hâli Eki ve Yazılışı.....	44
2.4.1.3.4.Bulunma Hâli Eki ve Yazılışı.....	44
2.4.1.3.5.Ayrılma Hâli Eki ve Yazılışı.....	44
2.4.1.3.6.Vasıta Ekleri ve Yazılışları.....	44
2.4.1.3.7.Eşitlik Eki ve Yazılışı.....	44
2.4.1.3.8.Yön Ekleri ve Yazılışları.....	45
2.4.1.4.Bildirme Ekleri ve Yazılışları.....	45
2.4.1.5.Soru Eki ve Yazılışı	45
2.4.1.6.Aitlik Eki ve Yazılışı.....	45
2.4.2. Fiil Çekim Ekleri ve Yazılışları.....	46
2.4.2.1.Haber (Bildirme) Kipleri ve Yazılışları.....	46
2.4.2.2.Tasarlama-Dilek Kipleri ve Yazılışları.....	46
2.4.2.3.Şahıs Ekleri ve Yazılışları.....	47
2.4.2.3.1.Zamir Kökenli Şahıs Ekleri.....	47
2.4.2.3.2.İyelik Kökenli Şahıs Ekleri.....	47
2.4.2.3.3.Emir Çekiminde Şahıs Ekleri ve Yazılışları.....	48
2.4.2.4.Fiilimsiler ve Yazılışları.....	48
2.4.2.5.Fiil Çekimlerinde Olumsuzluk ve Yazılışı.....	52
2.4.3.Yapım Ekleri ve Yazılışları.....	52
2.4.3.1.İsimden İsim Yapım Ekleri ve Yazılışları.....	52
2.4.3.2.Fiilden İsim Yapım Ekleri ve Yazılışları.....	55
2.4.3.3.İsimden Fiil Yapım Ekleri ve Yazılışları.....	58
2.4.3.4.Fiilden Fiil Yapım Ekleri ve Yazılışları	58
2.5.TÜRKÇE KELİME KÖKLERİNDE İKİLİ YAZILIŞLAR.....	60
2.6.YABANCI KELİMELERİN İMLÂSI	61
2.6.1.Arapça Kelime ve Tamlamaların İmlâsı	61
2.6.2.Farsça Kelime ve Tamlamaların İmlâsı	62

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN

3.1.METİN.....	63
----------------	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DİZİNLER

4.1.DİZİN YÖNTEMİ.....	207
4.2.GENEL DİZİN.....	212
4.3.SIKLIK DİZİNİ.....	624
4.4.EK DİZİNİ.....	794

BEŞİNCİ BÖLÜM**TABLO**

5.1. TUHFETÜ'L ERÎBÎ'N-NÂFİA Lİ'R-RÛHÂNÎ VE'T-TABÎB'DEKİ MADDE BAŞLARI TABLOSU.....	920
SONUÇ.....	932
KAYNAKÇA.....	935
EKLER.....	940
ÖZGEÇMİŞ.....	944

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

Eski yazılı metni Lâtin esaslı Türk alfabesine çevirirken kullanılan çeviri yazı (transkripsiyon) işaretleri şunlardır:

ء	°	ض	ž
ا	a,e	ط	ţ
آ	a, ā	ظ	z
ب	b	ع	°
پ	p	غ	ğ
ت	t	ف	f
ث	ṡ	ق	q
ج	c	ك	k, g, ñ
چ	ç	ل	l
ح	h	م	m
خ	h	ن	n
د	d	و	v; o, ö ,u, ü, ū, ō
ذ	z	ه	h
ر	r	ى	y; ı, i, ī
ز	z	ئ	ý
س	s	ڭ	ñ
ش	ş	ژ	j
ص	ş		

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 1. Eserde bulunan mühür	16

TABLÖLAR DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 1. " <i>Tuhfetü'l- Erîbi'n- Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb</i> "in Nûshaları	14

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

- Alm. : Almanca
- Ar. : Arapça
- B : “*Tuhfetü’l- Erîbi’n-Nâfia li’r-Rûhânî ve’t-Tabîb*”in Bosna Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi R. 986’da kayıtlı olan yazma nüshası
- bk. : bakınız
- Bul. : Bulgarca
- CFürs : Cami’ül-Fürs
- EAT : Eski Anadolu Türkçesi
- ED : Clauson, An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish
- ET : Eski Türkçe
- Çin : Çince
- Erm. : Ermenice
- Far. : Farsça
- Fr. : Fransızca
- IPDPN : Bedevian, Illustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names in Latin, Arabic, Armenian, English, French, German, Italian and Turkish Language
- İbr. : İbranice
- İng. : İngilizce
- İtal. : İtalyanca
- iyel. : iyelik eki
- K : “*Tuhfetü’l-Erîbi’n-Nâfia li’r-Rûhânî ve’t-Tabîb*”in Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi nr. 1941’deki yazma nüshası
- Kaş. : Kaşgarlı Mahmud, Divan-i Lugati’t- Türk
- Lat. : Latince
- MBTS: Ayverdi, Misalli Büyük Türkçe Sözlük
- Moğ. : Moğolca
- N : “*Tuhfetü’l-Erîbi’n-Nâfia li’r-Rûhânî ve’t-Tabîb*”in Nuruosmaniye Kütüphanesi nr. 3466’daki yazma nüshası
- Rum. : Rumca
- s. : sayfa

sf.	:	sıfat
TT	:	Türkiye Türkçesi
vb.	:	ve benzeri
Yun.	:	Yunanca
yük.	:	yükleme hâli eki
zf.	:	zarf
<	:	Sözcüğün ilk şeklini gösterir.
>	:	Sözcüğün / sesin daha sonraki gelişme ve değişme yönünü gösterir.
+	:	1. Sözcük kök veya gövdesinin isim olduğunu gösterir. 2. Birleşik sözcüklerde sözcükler arasına konmuştur. 3. İsimle ondan sonra gelen ek arasına girer.
-	:	Sözcük kök veya gövdesinin fiil olduğunu gösterir.
<?	:	Kelimenin yapı bakımından tahlilinin şüpheli olduğunu, kesin olmadığını gösterir.
~	:	Arasına girdiği iki sözün birbirine denk, eşit olduğunu gösterir.

GİRİŞ

Yazmalar, bir dilin temel kaynak metinleridir. Bu sebeple el yazmaları üzerine yapılacak çalışmalar o dilin geçirdiği değişim ve gelişimleri göstermekle birlikte, aynı zamanda o dile ait kuralların, dilin kelime hazinesinin ve bilimsel gücünün de gün yüzüne çıkmasını sağlayacaktır. Bugüne kadar araştırmalar, genellikle dinî ve edebî metinler üzerinde yoğunlaşmıştır. Oysa tıp, eczacılık, botanik, matematik, felsefe, astronomi gibi farklı konularda yazılmış olan eserlerin de metin ve söz varlığının ortaya konması gerekmektedir.

Tıp yazmaları eski tıp anlayışına dayalı olarak yazıldığı ve genel sağlık bilgisi ihtiva ettiği için tıp tarihi araştırmacılarının; tıp folkloru ihtiva ettiği için halk bilimi araştırmacılarının araştırma konusu olarak görülmüştür. Oysa tıp yazmaları besin adları, bitki adları, organ adları, hastalık adları, maden adları ve tedavi amacıyla kullanılan pek çok maddenin adları bakımından Türk dili araştırmacıları için de zengin birer kaynak niteliğindedir. Bu duruma rağmen tıp yazmalarının çok azı bilimsel ölçütlere göre yayımlanmış ve farklı alanda çalışan bilim adamlarının kullanımına sunulmuştur. Türkçe yazılmış tıp yazmalarının gün ışığına çıkarılması sadece Türk tıp tarihi bakımından değil, Türk dili bakımından da önemlidir.

“Çoğunlukla halka hitap ettiği için günlük ve sade bir dil kullanılan tıp yazmaları, dönemin söz varlığını ortaya koyduğu, Arapça ve Farsça terimlerin Türkçe karşılıklarını yansıtabildiği, organ adları, bitki adları ve hastalık adlarını yansıttığı için Türk dili tarihi için son derece önemli eserlerdir. Ayrıca bu metinler; ses bilgisi, şekil bilgisi, cümle bilgisi alanlarında da zengin malzeme içermektedir.” (Şahin, 2005: 149)

Tıp tarihi ve dil tarihi açısından her biri çok önemli bir kaynak olan tıp yazmalarının ortaya çıkarılması gerekmektedir. Her eser bu açıdan büyük önem taşımaktadır.

Eski Anadolu Türkçesinin XIII ve XV. yüzyıllarını kapsayan dönemlerine ait tıp yazmaları üzerine yapılmış çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Osmanlı Türkçesi dönemine ait tıp yazmaları ise Eski Anadolu Türkçesi metinlerine göre daha az sayıda araştırma konusu olarak seçilmiştir. Bu sebeple Osmanlı Türkçesi dönemine ait tıp yazması çalışmalarının artması ve bu döneme ait tıp yazmalarının metin ve söz varlığının ortaya konması gerekmektedir. Bu düşünceler ışığında Sultan IV. Mehmet devri tarihçilerinden Hezârfen Hüseyin Efendi tarafından XVII. yüzyılda kaleme

alınmış tıbbî bir eser olan “Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb” adlı eseri yeniden bilim dünyasına kazandırmayı amaçladık.

Çalışmamız *Giriş, Ses Bilgisi, İmlâ (Yazım) Özellikleri, Metin, Dizin, Tablo, Sonuç* bölümlerinden meydana gelmektedir.

Giriş bölümünde Anadolu'da yazılmış Türkçe tıp yazmaları hakkında genel bir bilgi verildikten sonra yazarın hayatı ve eserleri üzerinde durulmuştur.

Ses Bilgisi bölümünde eserde meydana gelen ses değişimleri, Eski Türkçe (ET) ve Eski Anadolu Türkçesi (EAT) esas alınarak gösterilmiştir.

İmlâ (Yazım) Özellikleri bölümünde eserdeki ünlüler, ünsüzler, yardımcı sesler ve ekler ile bunların yazılış özellikleri belirtilmiştir.

Metin bölümünde “Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb”, çeviri yazı alfabetiyle Latin harflerine aktarılmıştır. Her sayfanın başlangıcına sayfa numaraları, her satırın başına satır numaraları yazılmıştır. Metinde bazı kelimeler, silinmeler ve mürekkep dağılımları yüzünden okunamamıştır. Bu kelimelerin okunması için “Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb”in Nuruosmaniye Kütüphanesi ve Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi ve Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunan nüshalarına başvurulmuştur. Eserde konu başlığı olup kırmızı mürekkeple yazılan bölümler koyu yazılmıştır. Yazmada yanlış yazılmış kelimelerin düzeltmeleri diğer nüshalar kullanılarak yapılmış, düzeltme yapılan kelimeler metinde dipnotla belirtilmiştir. Anlam gereği yapılan tamirler ise parantez içinde gösterilmiştir.

Metni okurken, metinde bulunan Yunanca, Bulgarca, Latince gibi yabancı kaynaklı kelimelerin okunuşunda zaman zaman tereddütlere düşülmüştür. Örneğin Yunanca *ebenos* (abanoz) kelimesi Farsçaya *abanūs* (*ebenūs*), *ābnūs* yazımıyla (MBTS 1.Cilt: 3) geçmiştir. Metin, bu kelimeyi (Yunanca değil) Farsça imlâ ile tespit etmiştir: *الابنوس* “*el-abanūs*”. Bu imlâ şekli, Farsçaya aittir. Ancak kelimedeki “vav” harfinin, Yunanca kelimenin Farşlılar tarafından doğru okunması amacıyla mı yoksa uzun “u” okutmak için mi konduğu, açık değildir. Arapça ve Farsça yoluyla Türkçeye geçmiş olan Yunanca, Latince gibi kelimeler, çalışmamızda Arapça ve Farsça imlâlarıyla yazılmıştır. Ancak bu hususun, kelimenin okunuşu noktasında (transkripsiyonunda) bir sorun olduğunu düşünmekteyiz.

Metinde bazı kelimeler okunamamıştır. Bunun nedeni, okunamayan kelimeyi ya elimizdeki hiçbir sözlükte bulamayışımız ya da metindeki yazım şekli dolay okuma sıkıntısı çekmemizdir. Bu durumdaki kelimeleri, transkripsiyonlu metinde parantez içinde üç nokta biçiminde (...) gösterdik; kelimenin orijinal metindeki biçimini de dipnotta belirttik.

Dizinler bölümünde hata oranını en aza indirmek için özel bir dizin programı kullanılmıştır. Çalışmamızın *Dizin* bölümünde eserde geçen bütün kelimeler, şahıs adları, eser ve yer adları gramatikal dizin şeklinde gösterilmiştir. Dizini yaparken uyulan esaslar *Dizin Yöntemi* kısmında ayrıntılı bir şekilde belirtilmiştir. Genel dizinin haricinde metinde kullanılan çekim eklerinin ve kullanıldığı sözcüklerin görülebileceği *Ek Dizini*, sözcüklerin kullanım sıklığının görülebileceği *Sıklık Dizini* yapılmıştır.

Eserin Arap alfabetik düzeniyle sözlük şeklinde yazılmış ikinci bölümünde kırmızı mürekkeple yazılıp madde başı yapılan bitki, bitkisel ürün, hayvan, hayvansal ürün ve madenlerin adlarını açık bir şekilde gösterebilmek için *Tablo* oluşturulmuştur. Tabloda bu bitki, bitkisel ürün, hayvan, hayvansal ürün ve madenlerin sırasıyla Türkçe, Berberce, Arapça, Farsça, Latince, Rumca, Yunanca adları yazılmıştır. Tablo tamamen kitaptaki bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır. Bu sebeple eğer Hezârfen Hüseyin Efendi, maddenin isminin hangi dile ait olduğunu belirtmediyse bu maddenin ismi, “*Kökeni Belirtilmeyenler*” bölümünde gösterilmiştir. Bu tablo yazma metindeki sıra esas alınarak hazırlanmıştır. Bu tablonun amacı, eserdeki bitki, bitkisel ürün, hayvan, hayvansal ürün ve madenlerin farklı dillerdeki isimlerini de görmek isteyen araştırmacılara mümkün olduğunca kolaylık sağlamaktır.

Çalışmamızın *Sonuç* bölümünde çalışmada elde edilen sonuçlar belirtilmiştir.

Anadolu’da Yazılmış Türkçe Tıp Yazmalarına Genel Bir Bakış

XIV. yüzyıldan itibaren Anadolu’da gerek telif gerek çeviri Türkçe tıp kitapları yazılmaya başlanmıştır. Tıp yazmalarıyla ilgili olarak yapılan araştırmalar Anadolu’da yazılmış en eski tıp yazması olarak *Müfredât-ı İbn-i Baytar Tercümesi*’ni göstermektedir. (Önler, 1990: 1, Yelten, 1993: 7)

Yazılış tarihi belirlenebilen ilk Türkçe telif tıp kitabı ise İshak Bin Murad tarafından 1389-90 tarihinde, Gerede yöresinde yazılmış olan *Edviye-i Müfredede*’dir.

(Canpolat, 1973: 1)

XIV.-XV. yüzyılda Anadolu'da yazılmış veya çeviri yapılmış Türkçe tıp kitapları olarak Hekim Bereket'in *Tuhfe-i Mübârizî'sini* ve *Kitâb-ı Hülâsâ der İlm-i Tıbb'ını*; Hacı Paşa'nın *Müntehab-ı Şifâ'sını* ve *Teshil'ini*; Ahmedî'nin *Tervihü'l Ervâh'ını*, İbn Şerifoğlu Şerif'in *Yâdigâr-ı İbni Şerîf'ini*, Cerrâh Mes'ud'un *Hulâsa-i Tıbb'ını*; Abdulvehhab bin Yusuf İbni Ahmed el-Mârdânî'nin *Kitâbü'l-Müntahab fî't-Tıbb'ını*; Ahmedî Dâî'nin *Tıbb-ı Nebvî'sini*; Hekim Beşir Çelebi'nin *Mecmu'atü'l-Fevâ'id'ini*; Mümin bin Mukbil'in *Miftahu'n-Nur ve Hazâinü's-Surûr* ile *Zahire-i Murâdiyye'sini*; Mehmed bin Mahmud Şirvânî'nin *Tuhfe-i Murâdî, Kitâb-ı Güzide-i İlm-i Tıbb'ı, İlyasiyye, Sultaniyye ve Mürşid'ini*; Eşref bin Muhammed'in *Hazâinü's-Saâdat'ını*, Sabuncuoğlu Şerefeddin'in *Cerrahiyyetü'l-Hâniyye, Terceme-i Akrabadin* ile *Mücerreb-nâme'sini*; Fatih Sultan Mehmed'in hocası Akşemseddin'in *Mâddetü'l-Hayât'ını* sayabiliriz.

Bunlardan başka XV. yüzyılda yazıldığı düşünülen *Kemâliyye* ve *Kitâbü'l-Mühimmat* adlı eserlerin müellifleri kesin olarak bilinmemektedir. (Özçelik, 2001:7; Şahin, 2005:152) XIV.-XV. yüzyılda Anadolu'da yazılmış tıp yazmaları hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için Süveren ve Uzel'in makalesine bakılabilir. (Süveren vd, 1998)

Anadolu'da XVI. yüzyılda kaleme alınmış Türkçe tıp kitapları olarak İbrahim bin Abdullah'ın *Alâim-i Cerrâhîn'ini*, Mustafa bin Şaban Sürûri'nin *Şerh-i Mucizü'l-Kanûn'unu*, Ahi Çelebi'nin *Risâle-i Hâssatü'l-Kilye ve'l Mesâne'sini*, Hekim Atufî'nin *Ravd el-Esnân fî Tedbîr-i Sıhhati'l-Ebdân* ve *Risale-i Ataiyye* adlı eserlerini, Hekimpaşa'nın *el-Dürretü'l-Manzum* adlı şiir şeklinde kaleme alınmış kitabını; Hekim Nidâî'nin *Menafi'ün-Nas* ile *Dürr-i Manzum'unu*, Ali b. Osman'ın *Kitab-ı Muacelat'ını*, Davud El-Antakî'nin *Tezkiretü'l Ulü'l Bâb ve Câmi' li'l-Acab el-Ucab'ını* sayabiliriz. (Kahya vd, 2000)

XVII. yüzyılda yazılmış tıp kitapları ise Emir Çelebi'nin *Enzümecü't-Tıbb* ve *Netîcetü't-Tıbb'ı*; Zeynel Abidin'in *Şifâü'l-Fuad li Hazreti Sultan Murad* ve *Mesâil-i Tıbbiye'si*; Derviş-i Siyâhî'nin *Lugat-ı Müşkilât-ı Eczâ'sı*; Sakızlı İsa Çelebi'nin *Nizamü'l-Edviye, Devâü'l-Emrâz* ve *Müfredât-ı Tıbb* adlı kitapları; İbni Sellum el-Halebî'nin *Gâyetü'l-beyân fî Tedbîr-i Bedeni'l-İnsan'ı*; Hekim Rindânî'nin *Müfredât-ı İbn Baytâr'ı*; Osmanlı İmparatorluğu'nda yazılmış yegâne resimli anatomi kitabı olan

Şemseddin İtakî'nin *Teşrih-i Ebdân*'ı; Hayâtizâde Mustafa Efendi'nin *Resâilü'l-Müşfiye fi Emrâzi'l Müşkile (Hamse-i Hayâtizâde)*'si; Ayaşlı Şaban Şifâî'nin *Tedbîrü'l-Mevlûd* ve *Şifâiyye fi't-Tıbb*'ı; Nuh Efendi'nin *Terceme-i Akrabadin*'i; Mehmed bin Ahmed bin İbrahim Edirnevî'nin *Hâşiye-i levâzimü'l-Hikme fi't-Tıbb*'ı, Şuûrî Hasan Efendi Halebî'nin *Tâdilü'l-Emzice fi Hıfzı Sıhhati'l-Beden*'idir. XVI.-XVII yüzyılda yazılmış Türkçe tıp yazmaları hakkında daha ayrıntılı bilgi için Doğan'ın çalışmasına bakılabilir. (Doğan, 2010)

XVIII. yüzyılda ise Süleyman Efendi'nin *Tercüme-i Krabadin-i Cedîd*'i, Başhekim Hasan Efendi'nin *Gunyat el-Muhassilin fi Tercümet Tuhfeti'l Müminin* ile *Gayet el-Müteharrike fi Tedbir Kuli'l Maraz*'ı, Abbas Vesim'in *Düsturu'l Vesim fi Tıbb el-Cedîd ve'l Kadîm*'i, Tokatlı Mustafa Efendi'nin İbn Sina'dan tercüme ettiği *El-Kanun fi't-Tıbb*'ı, Gevrekzâde Hasan Efendi'nin *Neticetü'l Fikriyye fi Tedbîr el-Velâdeti'l Bikriyye*'si, Ömer Şifâî'nin *Tıbb-ı Cedîd-i Kimyâî*'si, Bursalı Ali Münşi'nin *Bidâetü'l-Mübtedi*'si, Suphizâde Abdülaziz Efendi'nin *Kitaat el-Nekave fi Tercüme-i Kelimat-ı Boerhaave*'si önemli tıp kitapları arasındadır. (Kahya vd, 2000)

Şanizâde Mehmet Ataullah'ın *Hamse-i Şanizâde*'si, Mustafa Behçet Efendi'nin *Frengi Risalesi* ve *Çiçek Aşısı Risâlesi*, Aziz İdris'in *Emrâz-ı Umûmî*'si, Server Kâmil'in *Kafkas Cephesi'nde Lekeli Hummâ*'sı, Hayrettin Mustafa'nın *Ameliyat-ı Cerrâhî* ve *Emrâz-ı Hâriciye*'si XIX. yüzyılda Anadolu'da yazılmış önemli tıp kitaplarındandır. (Kahya vd, 2000)

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin Hayatı

XVII. yüzyılın ünlü bir tarihçisi ve ansiklopedist bir bilgini olan Hüseyin Efendi, “*Hezârfenn*”¹ lakabı ile şöhret bulmuş ve bu lakaba yakışacak şekilde her biri ayrı bir uzmanlık gerektiren bilim dallarında önemli eserler kaleme almış bir bilim adamıdır. Bildiği Grekçe ve Latince sayesinde Kâtip Çelebi'den sonra Batı kaynaklarından faydalanan ikinci Osmanlı müellifi olan Hezârfen Hüseyin Efendi'nin (DİA, C 18: 544) hayatı hakkında bildiklerimiz çok azdır ve bu bilgiler de kendi eserlerindeki bilgiler ile Bursalı Mehmet Tahir ve Hilmizâde Rıfat Bey'in yazdıklarından ibarettir.

¹ “ Çok bilen, elinden çok iş gelen, bin hüner sahibi”

İstanköy (Kos) adasında doğan (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 244) Hezârfen Hüseyin Efendi'nin doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. *Muhtasar Târih-i Umûmî*'de "Hüseyin ibn Cafer el- İstanköyî eş-Şehir be-Hezârfenn" şeklindeki kaydından baba isminin Cafer olduğu anlaşılmaktadır. (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 244) "*Tuhfetü'l- Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*" adlı eserinin Bosna nüshasında ise künyesini "abd-ı fakîr Hüseyin eş-Şehir be-Hezârfenn" olarak vermiştir. Tahsiline memleketi olan İstanköy'de başlayan Hüseyin Efendi, daha sonra İstanbul'a gelmiş ve burada da tahsiline devam etmiştir. Fakat onun İstanbul'a neden ve nasıl geldiği hakkında bilgimiz yoktur. Tahsilini bitirdikten sonra devlet hizmetine girmiştir.

"Devlet hizmetindeyken bir süre Divân-ı Hümâyun tercümanı Ali Ufkî Bey'in yanında görev almıştır. Hüseyin Efendi'nin H. 1080 (M. 1669) tarihinde meydana gelen Kandiye Gazâsı (Girit'in Fethi)'nda bulunması da yine bu memuriyet sebebiyle olsa gerektir. O sıralarda muhtemelen defter eminliği görevinde bulunuyordu." (DİA, C 18: 544)

Daha sonra ilme olan merakı sebebiyle devlet memuriyeti görevinden ayrılıp hayatını özel dersler vererek sürdürmüş; kendisini okumaya, öğrenmeye, araştırmaya ve kitap telifine adanmıştır.

Hezârfen Hüseyin Efendi, ilme karşı duyduğu büyük alâka ile devrin büyüklerinin dikkatini çekmiş ve onların himayesini görmüştür. Fazıl Ahmet Paşa'nın ve özellikle yeniçeri ağası ve "velinimetim" dediği Vezir İbrahim Paşa'nın lütfuna mazhar olmuştur. (İlgürel, 1998: 5) Hezârfen Hüseyin Efendi kısa bir müddet IV. Mehmed'e tarih dersi vermiş ve onun hocası olmuştur.

"Hezârfen Hüseyin Efendi ilk defa Batı kaynaklarından istifade eden ve edindiği malûmatı eserlerinde kullanan tarihçilerden idi. Bu arada, İstanbul'u ziyaret eden Avrupalı âlimlerin pek çoğunu tanırdı ki, bunlar arasında Kont Ferdinand Marsigli, Demetrius Cantemir, Pétis de la Croix ve Antoine Galland'ı sayabiliriz." (İlgürel, 1998: 6)

Bin Bir Gece Masalları'nı Fransızcaya tercüme ederek ilk defa Batı'ya tanıtan Antoine Galland, Hezârfen Hüseyin Efendi ile karşılaşmalarını ve onunla ilgili düşüncelerini şöyle anlatmaktadır:

"15 Eylül Cuma (1673)

Büyükelçi hazretleri (Marquis de Nointel) namına Hüseyin Efendi isimli bir Türk tarihçisini ziyaret ettim. Bir Rum kilisesinden çevrilme olduğundan "Kilise Câmii" denilen bir cami yakınında oturmaktadır. Bu caminin kapısı, dokunulmamış eski sütunlarla hâlâ süslüdür. Son Excellence namına kendisinden dostluğunu istedim ve kendisini buna hazır bulduğum halde, gönlünü daha fazla kazanmak için B.

Büyükelçinin yolladığı bir çuha ve bir saten ceket verdim. O, beklemediği böyle bir şeyin verilmesinden dolayı çok şaşırды ve Excellence'ı bu tarz bir lütufta bulunmaya mecbur edecek hiçbir şey yapmamış olduğunu söyledi. B. Büyükelçinin istediği dostluğu kendisine vermeyi arzu eylediğini, ayrıca da bu hediyein vücuda getirmiş olduğu bir tarih kitabına karşılık bir takdir nişanesi olduğunu belirttim. Bunun üzerine, bana bu kadar değersiz bir şeyin bu derecede takdir edilmeye lâyık olmadığını ve bu eseri asla beğenmediğinden bir gün intişar etmeye daha lâyık olan bir yenisini yazmakta olduğunu ve bu yeni eseri bitirir bitirmez son Excellence'a takdim etmeyi ihmal etmeyeceğini söyledi.

16 Eylül Cumartesi (1673)

Aynı Hüseyin Efendi, Excellence'ı görmeye geldi. Excellence, ona Sultanla Vezirin yaptırmış olduğu portrelerini gösterdi. Ve Hüseyin Efendi, kendisine sofrasında yemek yediren Büyükelçinin nezaket ve ikramlarından pek memnun bir hâlde döndü." (Galland: 1998: 105-106)

Bu dostluk vesilesiyle Hüseyin Efendi birçok defa Fransa sefarethesine yemeğe çağırılmış, bu davetlerin birinde *Tenkîhu't-Tevârih* adlı eserinin bir nüshasını Fransız elçisine hediye etmiştir.

Şüphesiz ki bunların ve diğer Avrupalı arkadaşlarının yardımları sayesinde, Hezârfen Hüseyin Efendi, devrinde Garp tarihine ait kaynakların muhteviyatından istifade etmeyi ve onları kendi kitapları ile birleştirebilmeyi başarmıştır. (Lewis, 1962: 122)

"Mesela İtalyan coğrafyacı, tabiat bilgini ve okyanusbilimin gerçek kurucusu sayılan ve Osmanlı askerî tarihi konusunda uzman Luigi Fernando Comte de Marsigli (1658-1730) *L'Etat Militaire de L'Empire Otoman*'ı yazarken Hezârfen Hüseyin Efendi'nin Osmanlı devlet teşkilat tarihine ait olan *Telhîsü'l-Beyân*'ını Yahudi mütercim Abraham Gabai'nin yardımıyla tercüme etmiş ve mezkur eserinin özünü bu tercüme teşkil etmiştir. Fransız seyyah ve XVII. Yüzyıl Fransız sefareti görevlilerinden Pétis de la Croix'un *Etat General de L'empire Ottoman par un Solitaire Turc* (Paris, 1695)'u ile Giovanni Battista Donado'nun *Della Letterature de Turchi* (Venezia, 1688)'si Hezârfen'in *Telhîsü'l-Beyân*'ından tercümelerle meydana getirilmiş eserlerdir. Tarihçiliğinin yanı sıra bestekârlığıyla da tanınan Kantemirogulları'nın en şöhretlisi Demetrius Cantemir, ilk defa bir Batılı tarafından birinci elden kaynaklara dayanılarak yazılmış bir Osmanlı tarihi olarak bilinen *History Of The Growth and Decay Of The Ottoman Empire* adındaki eserini Hezârfen Hüseyin Efendi'nin *Tenkîhu't-Tevârih-i Mülûk* adlı meşhur tarihinden faydalanarak kaleme almıştır." (Özdemir, 2007: 14)

İstanbul'da ölen (Bursalı Mehmet Tahir, 1329: 872) Hezârfen Hüseyin Efendi'nin ölüm tarihi bazı kaynaklarda 1103/1691 (Babinger, 1950: 251; Lewis, 1962: 121; Yurdaydın: 1971: 134; DİA C 18: 544); bazı kaynaklarda da 1089/1678 (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 243) olarak geçmektedir. Bu kaynakların hiçbirinde de mezarının yeri hakkında bilgi yoktur.

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin XVII. yüzyılın Osmanlı ilim ve kültür hayatında önemli bir yeri vardır. Hezârfen Hüseyin Efendi'nin çok yönlü kişiliği farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurmasını sağlamış ve tarihçi kişiliğini de desteklemiştir. Tarihî eserlerinde Yunan ve Roma tarihinden, İslam tarihinden, Osmanlı tarihinden bahsetmiş; ayrıca yaşadığı dönemin tarihî ve siyasî olaylarını da kaleme almıştır. Ama bu bilgileri yalın bir tarzda aktarmakla kalmamış kendi görüşlerini de belirtmiştir. *Telhîsu'l-Beyân Fî Kavânîn-i Âl-i Osman*'da idamın uygulanmaması, reayanın kolayca kapıkulu olabilmesi, tımarların ehil olmayanlara dağıtılması gibi konularda padişahı ve idarecileri eleştirmiştir.

Hezârfen Hüseyin Efendi Kos adası doğumludur. Onun tıpcı kişiliğinin oluşmasında Kos adası doğumlu olan Hipokrat'ın ve Hipokrat'ın Kos adasında kurduğu Kos Tıp Okulu'nun etkisi düşünülebilir. Tıp eserlerinde Yunan, Roma hekimlerinden olduğu kadar İslam tıbbının önde gelen bilginlerinden de iktibaslar yapmış ve tüm bu bilgilere kendi fikirlerini, tecrübelerini ilave etmiştir.

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin başlı başına felsefeyle ilgili bir eseri olmasa da tıp ve tarih eserlerinde yeri geldikçe felsefî konulardan da bahsetmiştir. *Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*'de “Bukrat̄ dir ki mevcûd ve ma^c düm olan eşyâ bulunmaz tâ kim mâzîde vücûdı bulunmadıkça lâkin ecsâm üzerine terkîb ile tefrîk müte^c âkıb iken zann böyle ki teferruğ-ı ebdân ma^c lüm olur ve mürekkeb olan mevcûd bulunur (Hipokrat der ki mevcut olan ve olmayan eşya, mazide yoksa yoktur varsa vardır; lâkin cisimler üzerinde birleşme ve ayrılma arka arkaya gelirken zannedilir ki bedenlerin (cisimlerin) ayrılması gerçekleşir ve mürekkep -bileşik- olan mevcut bulunur) ¹ diyerek felsefeye olan ilgisini ve bilgisini de göstermiştir.

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin tarihle ilgili kitapları, coğrâfî bilgiler de ihtiva etmektedir. Örneğin *Tenkîhu't-Tevârih*'te Çin ve Hint denizlerindeki bazı adalar ile enlem ve boylam üzerinde durmuştur. Tüm bunlara ek olarak Hezârfen Hüseyin Efendi dinî, tasavvufî, ahlâkî eserler yazacak kadar din ve tasavvuf bilgisine; karşılaştırmalı bir sözlük yazacak kadar yabancı dil bilgisine de sahiptir. Denilebilir ki Hezârfen Hüseyin Efendi gerçek bir münevver, çeşitli konularda ilim sahibi ansiklopedist bir bilgin, ünlü bir tarihçi, çok yönlü gerçek bir bilim adamıdır.

¹ Hezârfen Hüseyin Efendi, *Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*, Bosna Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi R. 986, 6a/18-6b/1.

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin Eserleri

Tevârih-i eslâfa ziyadesi ile merakı olan, geçen asırlarda meydana gelen ahvâl-i beşeri tahkîk eden ve ekser-i hayâtını bu yolda sarf eden (Hilmizâde İbrahim Ri'fat, 1313: 705) Hezârfen Hüseyin Efendi; tıp, tarih, coğrafya, tasavvuf, dil ve devlet teşkilatı gibi her biri ayrı bir uzmanlık gerektiren bilim dallarında önemli eserler kaleme almıştır. Bu bakımdan “*Hezârfen*” lâkabını tam anlamıyla hak etmektedir. Eserlerinde bulunan ansiklopedik bilgiler onun bu eserleri kaleme alırken birçok kaynağa başvurduğunu göstermektedir. Örneğin *Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb* adlı tıbbî eserinde Hipokrat, Calinus, Aristo gibi Yunan hekimlerinin yanı sıra; İbn Sina, Razi, Zehravî gibi İslam tıbbının en önemli hekimlerinin eserlerinden de alıntılar yapmıştır. Yine *Telhîsü'l-Beyân*'ı yazarken Âşık Çelebi, Şakâik, Lütfi Paşa, Ayn Ali gibi tarihçiler ile *Tabakâtü'l-Mâlik* ve *Şerh-i Siyer-i Kebîr* gibi eserlerden istifade etmiştir. (İlgürel, 1998: 21) Diyebiliriz ki eserlerinin özünü muhtelif kaynaklardan toplanan bilgilerin bir araya getirilmesi ve daha sonra kendisine ait düşüncelerin aktarılması oluşturur. Eserlerinde üslûptan çok, anlama önem vermiş; genel olarak sözü fazla uzatmaktan kaçınmıştır.

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin kaleme almış olduğu eserler şunlardır:

Tuhfetü'l- Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb

Çalışmamızın asıl konusu teşkil eden bu eser üzerinde daha sonra durulacaktır.

Telhîsu'l-Beyân Fî Kavânîn-i Âl-i Osman

“Osmanlı teşkilat tarihiyle ilgili bu eserini Kazasker Vişnezâde İzzetî Mehmet Efendi'nin tavsiyesi üzerine kaleme almıştır. On üç bölümden oluşan eserde Osmanlı Devleti'nin ortaya çıkışı, İstanbul şehrinin kuruluşu ve tarihî yapıları, saray görevlileri, Dîvân-ı Hümâyûn toplantıları, hazine gelir ve giderleri, taşra teşkilatı ve başta beylerbeyi ile sancak beyi olmak üzere taşra görevlileri, yeniçeriler ve öteki kapıkulu ocakları, Kırım hanları, sefere çıkma törenleri, saray düğünleri hakkında geniş bilgiler bulunmaktadır. *Telhîsu'l-Beyân*'ın Venedik, San Marco, nr.91'de; Bibliotheque Nationale, Ancien Fonds nr.40'ta; Leningrad, Orient Institut, nr.357'de ve Bibliotheque Nationale, Supplem, turc nr.694'te olmak üzere dört yazma nüshası bulunmaktadır.”(DİA, C 18: 545)

Eser üzerine Sevim İlgürel'in çalışması vardır. (İlgürel: 1998)

Tenkîhu't-Tevârih veya Tenkîhu't-Tevârih-i Mülûk

“Kendisine tarih dersi verdiği IV. Mehmed’e sunulmuş özet hâlinde bir genel tarihtir. Bu eser o zamana kadarki bu türlü eserlerin özelliği olan olayların yıl yıl anlatıldığı analistik bir karakterde olmayıp, bir bakıma sistematik denilebilecek bir tarzda kaleme alınmıştır. Ayrıca o zamanki eserlerden farklı olarak, bu eserde, ilk defa olarak, Yunan ve Roma devirleri hakkında Yunanca ve Latince eserlerden faydalanmak suretiyle bilgi verilmiştir.”(Yurdaydın, 1971: 135)

“Bir giriş, dokuz bölüm ve iki hatimedden oluşan eserde sırasıyla İran tarihi, Sâsâniler, Batlamyuslar, Hz. Muhammed, ilk halifeler, Emevîler, Abbâsîler, Fâtımîler, Osmanlılar, Roma İmparatorluğu’nun kuruluşu ve bazı ünlü Yunan filozofları, İstanbul ve Bizans İmparatorları, Çemberlitaş ve Dikilitaş, Cenevizliler’in Roma’yı ele geçirmesi, Çin, Maçin, Hıtay ve Hoten, Çin ve Hint denizlerindeki bazı adalar, burada yaşayan insanların kanunları, dinleri, ilim, ahlâk, örf ve âdetleriyle Amerika’nın keşfi hakkında bilgi verilmiş, birinci hatimede enlem ve boylamlarla fersah ve mil üzerinde durulmuş, ikinci hatimede ise müellif cemiyet ve devlet hayatıyla ilgili görüşlerini açıklamıştır. Eserin Türkiye ve Türkiye dışındaki kütüphanelerde pek çok yazma nüshası bulunmaktadır.” (Babinger, 2000: 253; DİA, C 18: 545)

British Museum nr. Or.12965’te kayıtlı nüshanın müellif hattıyla yazılmış nüsha olması kuvvetle muhtemeldir. (Yurdaydın, 1971: 135) *Tenkîh* üzerinde bilhassa Batılı müelliflerin yaptığı çalışmalar dikkat çekicidir: Yunan filozofları hakkındaki bâb, H.F. von Diez tarafından *Denkwürdigkeiten von Asien, I, 71* vd.da; Danişmendlilere dâir bâb, A.D. Mortmann tarafından *ZDMG, XXX, 468* vd.da yayınlanmıştır. (Şeşen, 1998: 315) Eserin bir bölümü üzerine Kerim Özdemir yüksek lisans tezi yapmıştır. (Özdemir: 2007)

Muhtasar Târih-i Umûmî

İsminden de anlaşılacağı gibi genel bir dünya tarihidir. Bursalı Mehmet Tahir’in *Osmanlı Müellifleri*’nde ayrı bir eser olarak adı geçse de *Tenkîhu't-Tevârih*’in bazı kısımlarının biraz değiştirilmiş şeklinden ibaret olduğu için bazı kaynaklarda ayrı bir eser olarak sayılmamaktadır. (Anhegger, 1953:365)

Târih-i Devlet-i Rûmiyye

Genel olarak Latin ve Yunan tarihlerinden, bazı kısımları da İslam tarihinden iktibas suretiyle meydana getirilmiştir. Bursalı Mehmet Tahir’in *Osmanlı Müellifleri*’nde ayrı bir eser olarak adı geçse de *Tenkîhu't-Tevârih*’in bazı kısımlarının biraz değiştirilmiş şeklinden ibaret olduğu için bazı kaynaklarda ayrı bir eser olarak

sayılmamaktadır. (Anhegger,1953: 365) Tek nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi nr.2641'dedir.

Kâtip Çelebi'nin Takvîmü't-Tevârihi'ne Zeyl

Kâtip Çelebi'nin *Takvîmü't-Tevârih* adlı eserine yazdığı bir zeyldir. Bu eserin bir nüshası Köprülü Kütüphanesi nr.1064'te kayıtlıdır. (DİA, C 18: 545)

Telhîsü'l-Beyân Fî Tahlisi'l-Büldan

Müellifin hayatının sonlarına doğru kaleme aldığı, İslâm devletlerinden ve ünlü hükümdarlardan bahseden otuz iki fasıl hâlinde bir eserdir. Herkesin kolayca anlayabilmesi için eserin seciden uzak sade bir dille kaleme alındığı özellikle belirtilmektedir. (DİA, C 18: 545) Nüshaları İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı nr.K185 ve Süleymaniye Kütüphanesi Hekimoğlu nr.788/3'te bulunmaktadır. (İlgürel, 1998: 12)

Tercüme-i Lûgat-i Hindî

Hüseyin Efendi'nin Özbek elçisi Feyzullah Efendi'nin yardımıyla meydana getirdiği, Hintçe kelimelerin Farsça ve Türkçe karşılıklarından oluşmuş bir sözlüktür. Bir nüshası Yıldız Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 244)

Lisânü'l-Etibbâ fî Lûgati'l-Edviye

Türkçe bir eserdir. Hastalıkların, mizaçların, bünyelerin kısaca tarifi verildikten sonra bazı basit ilaçların adları da yer almaktadır. (İhsanoğlu, 1999: 421)

Lisânü'l-Etibbâ fî Lûgati'l-Edviye bir tıp sözlüğüdür. Bu sözlüğün birinci kısmı Arapçadan Türkçeye; ikinci kısmı ise Türkçeden Arapçaya tıp maddelerini içine almaktadır. Eserin Şehit Ali Paşa kitaplığı nüshasını (nr. 2086) incelemiş bulunan Adnan Adıvar, eserde ilaçların Yunanca isimlerine rastladığını, ancak Bursalı Mehmet Tahir'in söylediği gibi İbranice ve Berberce tabirlerin bulunmadığını söylemektedir. (Adıvar, 1991:138)

“Kahire-Mısır Hidiv Kütüphanesi Türkçe Yazmaları 8632/1, 8632/2; Milli Kütüphane (Çankırı İl Halk Kütüphanesi) 118/1; Türk Dil Kurumu Kütüphanesi Türkçe Yazmaları B.51; Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Lûgati Türkî 19; Reşid Efendi

(Süleymaniye Kütüphanesi) 705; Hamidiye (Süleymaniye Kütüphanesi) 1041; Şehit Ali Paşa (Süleymaniye Kütüphanesi) 2086; Bağdatlı Vehbi Efendi (Süleymaniye Kütüphanesi) 1474 eserin tespit edebilen nüshalarıdır.”(Doğan, 2010: 78)

Fihrisü'l-Evrâm

Çeşitli ilaçların Arapça, Farsça, İbranice ve Yunanca karşılıkları Türkçe olarak verilmektedir. (İhsanoğlu, 1999: 421) Adnan Adıvar, bazı kaynaklarda ayrı bir eser olarak gösterilen *Fihrisü'l-Evrâm*'ın, *Lisânü'l-Etibbâ* ile aynı eser olduğunu belirtmiştir. (Adıvar, 1943: 137) Eserin Reşid Efendi (Süleymaniye Kütüphanesi) nr.705/2, Hamidiye (Süleymaniye Kütüphanesi) nr.1041/14, Bağdatlı Vehbi (Süleymaniye Kütüphanesi) nr.1474 ve Şehid Ali Paşa nr.2086/2'de kayıtlı nüshaları bulunmaktadır. (İhsanoğlu, 1984: 386)

Enîsü'l-Ârifîn ve Mürşidü's-Sâlikîn

Kısa anekdotlarla verilen siyasete ve ahlâka dair kuralların toplandığı bir eser olup 1090'da (1679) telif edilmiştir. Vatikan Kütüphanesi'nde Vat. Turco 94'te, Süleymaniye Kütüphanesi'nde Dügümlü Baba, nr.227'de ve İngiltere Millî Kütüphanesi'nde Türkçe Yazmaları Or.8016'da nüshaları bulunmaktadır. (DİA, C 18: 545)

Câmiü'l-Hikâyât

Otuz sekiz hikâyeyi ihtiva eden eserin baş tarafında bir fihristi vardır. (Bursalı Mehmet Tahir, 1337: 185) İslâm dünyasında *Kelile ve Dimne*, Türk edebiyatında ise *Hümâyunnâme* adı ile tanınmış olan Beydeba'ya âit ünlü Hint eserinden naklen ahlâkî ve siyasî nasihatler ihtiva eden motiflerdir. (Bursalı Mehmet Tahir, 1329: 873) Bir nüshası Topkapı Sarayı Kütüphanesi Koğuşlar Kitaplığı nr. 919'dadır.

Mehâsinü'l-Kelâm ve'l-Hikem fî Şerhi İsmillâhi'l-A'zam

Tasavvufa dair bir eser olup mukaddimesinde Nakşibendî tarikatına mensup olduğunu belirtmiştir. (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 244)

Risâle-i Hikemiyye

Bursalı Mehmet Tahir hikmet ve ahlâk üzerine yazılmış Türkçe bir risale olduğunu belirtir ve Hezârfen Hüseyin Efendi'nin kendi el yazısıyla yazdığı nüshasının şahsî kütüphanesinde olduğunu söyler. (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 245)

Şerhü'l-Lemati'n-Nûrâniyye fi'l-Evrâdi'r-Rabbâniyye

Tasavvufi bir eserdir. (Bursalı Mehmet Tahir, 1342: 244)

Misbâhül-Münîr fî Ehâdisil-Beşîrin-Nezir¹

Hadis ilmi üzerine yazılmış Arapça bir eserdir. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde nr. 07 Ak 206/2(a)'da bir nüshası vardır. Bu eserden Bursalı Mehmet Tahir ve diğer kaynaklar bahsetmemiştir.

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin burada bahsi geçen eserlerinin dışında ona mâl edilen başka eserler de vardır. E. Blochet, Seyyid Ali Ekber-i Hitai'nin *Hitay-namesi*'ni (Anhegger, 1953: 365); Pétiş de la Croix, Kanuni Sultan Süleyman'ın *Nasihât-nâmesi*'ni (İlgürel, 1998: 34) Hezârfen'e atfetmişlerdir. Diyânet İslam Ansiklopedisi'ne "Hüseyin Efendi, Hezârfen" maddesini yazan Mücteba İlgürel, İbn Baytar'ın eserinden tercüme olan *Terceme-i Müfredât* adlı eseri, Adnan Adıvar'ın *Osmanlı Türklerinde İlim* adlı eserine dayanarak Hezârfen Hüseyin Efendi'ye ait göstermiştir. Ancak Adıvar, kitabında, bahsi geçen eserin müellifinin Hezârfen'in çağdaşı "Mehmed b. Ahmed b. İbrahim" olduğunu belirtir. (Adıvar, 1949: 138) Aynı yanlışı *Telhîsü'l-Beyân*'ı hazırlayan Sevim İlgürel yapmıştır.

Tuhfetü'l- Erîbi'n- Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin "*Tuhfetü'l- Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb* (Tabibler ve Canlılar İçin Faydalı Mahir Bir Hediye)" adlı eseri, Türkçe yazılmış tıbbî bir eserdir. Eserin ismi diğer tüm nüshalarda "*Tuhfetü'l- Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*" olarak geçmekteyken; Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi nr. 1941'deki ve Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi nr. 4486'daki nüshalarda "*Tuhfetü'l- Âbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Ṭayyib*" şeklindedir.

¹ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları Kataloğu, www.yazmalar.gov.tr (31.12.2011)

Eserin yazılış tarihi kesin olarak belli değildir. Nuruosmaniye Kütüphanesi nr. 3466'daki nüshanın H. 16 Şevval 1096'da, Şehit Ali Paşa nr. 2086'daki nüshanın H. 1090'da ve Reşid Efendi nr. 710'daki nüshanın H.1185 sonlarında istinsah edildiği kaynaklarda belirtilmiştir. (İhsanoğlu, 1984: 405, İhsanoğlu, 2008: 287) Çalışmamızda esas aldığımız Bosna Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi R.986'da kayıtlı olan nüsha, en eski nüsha olmalıdır. Ama bu nüshanın orijinal nüsha mı olduğu, yoksa orijinal nüshadan istinsah mı edildiği kesin olarak belli değildir.

Nüshaları:

“*Tuhfetü'l- Erîbi'n- Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*”in tespit edebildiğimiz nüshaları (İhsanoğlu, 1984: 405, İhsanoğlu, 2008: 287) Tablo 1'de listelenmiştir.

Tablo 1. “*Tuhfetü'l- Erîbi'n- Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*”in Nüshaları

	Varak	Satır	Yazı	İstinsah
	Sayısı	Sayısı	Karakteri	Tarihi
Gazi Hüsrev Bey R. 986	145	19	Nestalik	-
Konya nr. 1941	118	23	Nestalik	-
Nuruosmaniye nr. 3466	172	23	Talik	H. 16 Şevval 1096
Şehit Ali Paşa nr. 2086	272-472	25	Talik	H. 1090
Reşid Efendi nr. 710	92b-187	31	Nesih	H.1185 sonlarında
Konya nr. 4486	123	25	Nesih	
Mısır Millî Kütüphanesi	110	31	Nesih	-
TıbbîTürkî Talat 2				
Millî Kütüphane nr. 2051	291	14	Talik	-
Mescid-i al- Hac nr. 38	50	21	-	-

Sayfa kenarlarında derkenarlar bulunduğu ve Hezârfen Hüseyin Efendi İstanköy (Kos) adası doğumlu olduğu için “*Tuhfetü'l- Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*”in Bosna Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi R.986'da kayıtlı olan ve bazı varakları Ek-1'de verilen nüshası, çalışmamızda esas alınmıştır. Nuruosmaniye Kütüphanesi nr. 3466'daki nüshasının ilk on varağı okunamayacak şekilde hasar görmüştür. Mescid-i al- Hac Namr an-nablusi nr. 38'deki nüsha ise eksiktir. Diğer nüshalarda da Bosna nüshasının en sonunda yer alan bir bölüm bulunmamaktadır.

Eser, 291 sayfadan (146 varak/poz) oluşmaktadır. Her sayfada genel olarak 19 satır bulunmakla beraber, 16-20 satırdan oluşan sayfalar da vardır. Eser, nestalik hattıyla kaleme alınmış ve konu başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmıştır.

Eserin ilk sayfasında konuyla doğrudan alakası olmayan; ama çocuk sahibi olamamanın sebepleri ve tedavisine dair Hz. Süleyman'a atfedilen bir kıssa vardır. Bu kıssanın Latin alfabesine aktarılmış şekli şöyledir:

1a

¹ haberde gelmişdir ki bir gün Süleymān Peyğamber °aleyhi's-selām cinnīler °ālemlerinden su' al eyledi ki er ve °avrat genc olub ² evlād olmamak nedendir didiler hatunuñ raħminde yedi dürlü ° illet vardır biri oldur ki raħminde et olur ³ ikinci şaru şu olur üçüncü yel olur dördüncü oğlan düşecek yerin başı aşağıdır beşinci cāzūlukdur ⁴ altıncı fāsīd hayz yedinci raħm yarılmış olur Süleymān Peyğamber °aleyhi's-selām eytdi bunların ° alāmeti nedir eytdiler ol ki etdir erin ⁵ şuyın şehvetin indirmez ol ki yel ola cima° idicek göbek ve kasiķ ağura ve ol ki şaru şu ola erin şuyın fāsīd ⁶ ider ve ol ki cāzūlukdur eriyle yatmaķ sevmez yatsa başı ağurur ol ki fāsīd hayz ola cimā° iderken derleye zaħmet çeke ve ol ki raħm ⁷ yarılmış ola cima° vağtinde sancılanub yüregi ğāyet ağıra zaħmet çeke ve ol ki raħm başı ağağa ola meni° i kaḅül eylemez ⁸ şafāsı yā bunlara dermān nedir et olsa maştaķī ve vezīri^I döge yā bir yün üzerine qoya götüre dutuna ve hayzdan soñra ⁹ dutuna azıncıķ dutuna cimā° evvelinde oğlana ve dağı ikinci ağağa olana biraz şığır ödin ve biraz şığır yağın ma° donos şuyın ¹⁰ birle qarışdura bir pāre yünü ışlada hayzdan azıncıķ dutuna eriyle cimā° ide fi'l-hāl yüklü qala şaru şu olana şığır ¹¹ ödin ve şerçe^{II} hāyesin birbirine qarışdura hayzdan soñra dutuna oğlana yüklü qala ve cāzūluk irmiş ¹² olsa ayu ödin zeyt yağıyla qarışdura hayzdan soñra dutuna fāsīd hayz olana dağı böyle eyleye ve raħm ¹³ yarılmış olana dağı bu ° ilāci eyleye ve yel olana qızı birle ödünü zeyt yağıyla qarışdura hayzdan soñra dutuna eriyle cimā° ¹⁴ ide oğlana yüklü qala bi-izni'llāhi te° ālā ¹⁵ hazā kitāb ¹⁶ Tuħfetü'l- Erīb ¹⁷ mine't-tıb

Bu bölümün sonunda Şekil 1.1'de verilen mühür vardır. Bu mührün üstünde “vaķf-ı kütübhāne-i ğāzī ħüsrev bek sene 1282 (?)” yazmaktadır.

^I Metinde وزیرى şeklinde yazılmıştır.

^{II} Metinde سرچه şeklinde yazılmıştır.

Şekil 1. Eserde bulunan mühür

Daha sonra da ikinci sayfada yine kitapla doğrudan ilgisi olmayan başka bir bölüm vardır. Bu bölümün Latin alfabesine aktarılmış şekli şöyledir:

2a

¹ faşl fî- vaşf-ı nisvān bilgil kim °avretleriñ ağzı giñ ola ferci dağı giñ olur ve bir °avretiñ ağzı ıar ola ferci dağı ² ıar olur ve eger üst dudağı ıalun olsa küçük yeriñ kıranları ıalıñ olur ve eger aşıağı dudağı kalıñ olsa ³ ferci ıurı ve eger iki dudağı berāber uyuguñ ve ıı(r)mızı olsa ferci dağı uyuguñ ve lezīz ola ve eger iki dudağı ince ve şarı olsa ol °avret °ifrit^I olur ⁴ ve eger dili uci kesilmiş gibi olsa ferci şulu olur ve eger yüzi kütrek olsa cimā° a rağbet az ola eger iki ıulağıniñ ardı çepçevre ⁵ yay gibi olsa cimā° a rağbeti ziyāde ola ve eger şacı ıılı seyrek olsa olsa eñgi dağı küçürek ola ferci dağı yumuı ola eger eñgi kim uzun ⁶ olsa ferci dağı büyük ola eger yüzi büyük olsa ve boynu yoğun olub ökçesi küçük olsa ferci dağı ıar olur ve eger iki ⁷ eliniñ ve iki ayağıniñ ardı kim etlü olsa ferci dağı gāyet büyük ola ve fercinde yüzlü olur ve eger iki eli ve baldırları yoğun ⁸ olsa ve eti diri olsa şehvet gāyet gālib olur cimā° sız bir lahza ıatlanmaz her vaııt kim cimā° ideler teni gāyet issi olur ⁹ eger °avret kim beñzi ıızıl ve gözleri gök olsa cimā° ı ıatı sever ola ve şehvet çok ola ve eger kim °avret yeyni(?) ola ve ıatı gülüci ¹⁰ ola cimā° a hergiz uşanmaz ola ve eger gözleri gök olsa cimā° a ıatı imrenci olur ve her °avret kim ırlamağı ve oynamağı ve (...)lığı^{II} ¹¹ sever ola hergiz cimā° dan uşanmağılığı mümkün degildir eger bir °avretiñ baldırı yoğun olsa ferciniñ ağzınıñ kıranları yufıa ¹² olub cimā° a imrenci az olur eger bir °avretiñ gözleri ıara sürmelü gibi olsa cimā° a ıatı iyrenci olur ve ferci ıar olur ve ol ¹³ °avret kim gözleri sürmeli gibi ıara ve iri ola güvercin ıopuılı olub kiraz dudaılı ve elleri dolğun ıalem barmaılı ola cimā° ası ¹⁴ ıatı lezīz olur ve her °avret kim yüzi ve ökçesi ıiçi ola ferci ıasdan büyük olur dimişler zen-bāre üstādar ve yoldaşlar arayub ¹⁵ ve bulub istihrāc eylemişler ve şerı-i imlā olundu

^I Metinde افريد şeklinde yazılmıştır.

^{II} Metinde وصالی şeklinde yazılmıştır.

2b

¹ der-beyân-ı hâşiyet-i sefüyât ser-^c acîb bir kişi cimâ^c a t̄alib olsa amâ güci olmazsa güvercin yumurtasın toñuz yağıyla karıştırub ² zekerine sürüb cimâ^c ide ḡāyet ile çüst ola ve hem zeker ziyāde kebîr ola hattâ kendüsi bile havf ide ḡāyet mücerrebdir ³ nev^c -i diğer sefüyât için meşhûrdur ve ma^c cün-ı muḳavvîdir mücerrebdir

⁴ ısrıġan otı yā tohumı dirhem büber dirhem zencebîl dirhem ° asel-i musaffâ dirhem
100 20 30 200

⁵ zıkr olunan eczâları dögüb ve eleyüb (?) bal ile kıvâma getirüb vaqt-i hâcetde isti^c māl oluna fındık miḳdârı isti^c māl lâzımdır ^c acāyib göresin ziyādesiyle muḳavvîdir ⁶ cimâ^c a ziyādeye raġbet iden beyândır ⁷ ısrıġan tohumın dögüb yumurta içine ḳatub ve bir miḳdâr bişürüb ya^c ni yumurta bir miḳdâr bişürüb ta^c bîr olunduġı üzre bişürüb ⁸ ve içine ısrıġan tohumı karıştırub yiye ziyādesiyle cimâ^c a taḳviyet virür ısrıġan tohumı ba^c zı ta^c āmlara ta^c bîr ile¹ yāhūd biber yerine isti^c māl oluna ⁹ cimâ^c a ḳuvvet virür mücerrebdir

¹⁰ zürünbād

Bundan sonraki sayfada kitabın kime ait olduğunun bilgisi bulunmakta ve sonra ishal için bir terkip verilmektedir:

3a

¹ temellüketü'l-faḳr ^c Alî ² İbnü'l-Ḥacî ^c Ömer ³ İbnü'l-Ḥacî ^c Ömer ⁴ ishâlden ḡāyet ḥab isti^c māl ḡaflet olma

⁵ sirke dirhem şaşka (?)^{II} dirhem afyün dirhem
25 12 10

⁶ cümlesi kıvâm ⁷ itmeli noḥūd ḳadar ⁸ ḥab şabâḥ ⁹ ve aḥşâm ¹⁰ birer dâne ¹¹ yemeli

3b

¹ temellüketü'l-faḳr ^c Alî ² hazâ kitâb Tuḥfetü'l-Erîbi'n-Nâfi^c a ³ li'r-Rûḥânî ve't-Ṭabîb

Hezârfen Hüseyin Efendi, *Tuḥfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûḥânî ve't-Tabîb*'i, daha önce yazdığı *Lisân-ı Etıbbâ* isimli sözlüğün haşiyesi olarak yazdığını belirtir.

Eser, Allah'a hamd ve Hz. Muhammed'e salavatla başlar. Yazar, kitabının başlangıcında kitabı yazış amacını şöyle dile getirmektedir: "... *sebeb-i taḥrîr-i kitâb budur ki bu ^c abd-ı faḳîr Ḥüseyin eş-Şehîr be-Hezârfenn bundan aḳdem cem^c ve te^o lif eylediğim Lisân-ı Etıbbâ ismiyle müsemmâ luġatın ḥâşiyesine hıfz-ı şıḥḥat ve izâle-i*

¹ Bize göre burada bir kelime eksiktir: ..... yāhūd biber

^{II} Metinde şeklinde yazılmıştır.

emrāz u ° ilel için mücerreb hükemā-ı Yūnāniyūn ve ḥazzāk-ı eṭṭbbā-ı ° Arab ve ° Acem ve Rum ittifaḫ itdikleri güzide ve mücerreb müfredāt-ı edviyye ve mürekkebāt ve aḡdiyyeniñ menāfi° ve zararlarını ve keyfiyyet-i tenāvül ve isti°mālını ihtişār üzre taḥrīr ve beyān eyledüğümüz minhleri ol ḥāşiyeden tecrīd ve cerīdeye derc ve taḥrīr itdim ki ḥīn-i ihtiyācda düstürü'l-° amel ola...¹

Günümüz Türkçesine serbest bir aktarma ile: “Bundan önce telif ettiğim “Lisân-ı Etubbâ” isimli lugatın haşiyesine hıfz-ı sıhhat, hastalıkları önlemek için tecrübeli Yunan hekimleri ve usta Arap, Acem ve Rum tabiplerinin ittifak ettikleri seçkin ve denenmiş ilaçlar ve terkipler ve gıdaların fayda ve zararlarını ve yapılışını ve kullanım şeklini kısaca yazdım ki ihtiyaç olunca gereği gibi uygulansın ümidimiz budur ki faydalı bir âlem ve herkes için bilgi kaynağı olsun” diye belirtmiştir. Kitabın hedef kitesinin “ihtiyacı olan herkes” olarak belirtilmesi bu kitabın hem halka, hem de tıp ilmi tahsil edenlere yönelik yazıldığını göstermektedir. Bu sebeple kitaptaki reçeteler hem geleneksel halk tıbbında, hem de devrinin tıp ilminde kullanılan tedavi yöntemleridir.

Eser “*makale*” diye adlandırılan üç ana bölümden oluşmaktadır. Yazar kitabının bölümlerini şöyle sıralamaktadır “...**maḳāle-i ūlā** ṭıbbiñ ba°zı ° ilmiyyātını beyān eylemek için elli toḳuz faşla müştemil eyledik zīrā ṭāliblere umūr-ı ṭabī° iyyeyi bilmek ḡāyet mühim ve lāzımdır **maḳāle-i şānī** ° Arab ve ° Acem ve Yūnān ve Ervām ḥazzāklarının i° timād itdikleri mu°teber kitāblarında güzide ve mücerreb müfredātı beyān ider yigirmi sekiz faşıldır **maḳāle-i şālīs** fī beyān-ı nisbeti°l-edviyyetü°l-mensūbetü°l-kevākibu°n-nāfi° atü°l-erba° ṭabāyi° u ḥavāşşü°l-eşyā° ve fīhi fuşūl...”

Bu makale ve fasıllar şunlardır:

faşlü°l-evvel mine°l maḳāletü°l-ūlā ṭāliblere mühim olan umūrı beyān ider

faşlü°s-şānī faşd olunacak ° urūkları beyān ider

el-faşlü°s-şālīs mizāc beyānındadır

el-faşlü°r-rābi° envā° lardan mütevellid olan envā° -ı muḥtelifeyi beyān ider

el-faşlü°l-ḥāmiş şuver-i ecsāmın teḡayyürātın beyān ider

el-faşlü°s-sādis ° âlemü°l-ekber ile ° âlemü°l-aşḡarıñ beyānındadır

el-faşlü°s-sābi° ṭıbbiñ esāsını beyān ider

el-faşlü°s- şāmin beden-i insānda olan kuvāları beyān ider

el-faşlü°t-tāsi° emrāziñ envā° ı(nı) beyān ider

¹ K 4a/ 2-8

el-faşlü'l-° aşir beden-i insāna ° arız olan emrāzlarıñ keyfiyyetini ve tevellüdini
 ve tabī° atını ve bunları ne şekil def° eylediklerini beyān ider
 el-faşlü'l-ḥādī ° aşer nabzıñ ba° zı aḥvāllerin beyān ider
 el-faşlü's-şānī ° aşer bevliñ envā° ını beyān ider
 el-faşlü's-şāliš ° aşer şudā° -ı ḥār beyān ider
 el-faşlü'r-rābi° aşer sersām beyān ider
 el-faşlü'l-ḥāmis ° aşer māliḥūlyāyı beyān ider
 el-faşlü's-sādis ° aşer şar° beyān ider
 el-faşlü's-şābi° ° aşer sekte° beyān ider
 el-faşlü's-şāmin ° aşer fālici beyān ider
 el-faşlü't-tāsi° ° aşer göze ° arız olan ° illetleri beyān ider
 el-faşlü'l-° aşrīn kulaḫ aḡrılarınıñ beyān ider
 el-faşlü'l-ḥādī ve'l-° aşer buruna vāḫi° olan emrāzlarıñ beyānındadır
 el-faşlü's-şānī ve'l-° ısrīn dişlerde ḥāşıl olan marāzları beyān ider
 el-faşlü's-şāliš ve'l-ısrīn ° unḫda vāḫi° olan ḥunnāḫlar(ı) beyān ider
 el-faşlü'r-rābi° ve'l-° ısrīn ḫandan olan emrāzları beyān ider
 el-faşlü'l-ḥāmis ve'l-° ısrīn zātü'r-riyye marāzların beyān ider
 el-faşlü's-sādis ve'l-° ısrīn emrāz-ı zātü'l-cenb beyān ider
 el-faşlü's-sābi° ve'l-° ısrīn zīḫ-ı nefes marāzınıñ beyānındadır
 el-faşlü's-şāmin ve'l-° ısrīn marāz-ı ḫafaḫānı beyān ider
 el-faşlü't-tāsi° ve'l-ısrīn nefş-i dem beyān ider
 el-faşlü's-şelāşīn za° f-ı mi° de° i beyān ider
 el-faşlü'l-ḥādī ve's-şelāşīn ḡaşy beyānındadır
 el-faşlü's-şānī ve's-şelāşīn maḡaş emrāzları beyān ider
 el-faşlü's-şāliš ve's-şelāşīn fuvāḫ beyān ider
 el-faşlü'r-rābi° ve's-şelāşīn ḫazmı beyān ider
 el-faşlü'l-ḥāmis ve's-şelāşīn zaḫīr marāzınıñ beyān ider
 el-faşlü's-sādis ve's-şelāşīn emrāz-ı ḫulunc beyān ider
 el-faşlü's-sābi° ve's-şelāşīn dīdān marāzı beyān ider
 el-faşlü's-şāmin ve's-şelāşīn marāz-ı kebedi beyān ider
 el-faşlü't-tāsi° ve's-şelāşīn marāz-ı istiskā° ı beyān ider
 el-faşlü'l-erba° ın marāz-ı tıḫāl beyān ider
 el-faşlü'l-ḥādī ve'l-erbā° ın yereḫānı beyān ider
 el-faşlü's-şānī ve'l-erbā° ın emrāz-ı kilyeyi ve seles-i bevli beyān ider

el-faşlü's-şâliş ve'l-erba° in emrâz-ı meşâne° i pāk ider
 el-faşlü'r-rābi° ve'l-erba° in emrâz-ı maḳ° adı beyān ider
 el-faşlü'l-ḥāmis ve'l-erba° in zekere° arız olan emrâzları beyān ider
 el-faşlü's-sādis ve'l-erba° in ḥuşyeniñ emrâzını beyān ider
 el-faşlü's-sābi° ve'l-erba° in fitiḳ marazını beyān ider
 el-faşlü's-şāmin ve'l-erba° in ifrâṭ-ı ṭamş ve za° f marazlarını beyān ider
 el-faşlü't-tāsi° ve'l-erba° in veca° -ı mafāşıl ve °ırḳu'n-nisā ve niḳrīs marazlarını
 beyān ider

el-faşlü'l-ḥamsīn dā° ü'l-fil marazını beyān ider
 el-faşlü's-ḥādī ve'l-ḥamsīn zāhir-i bedende° arız olan marazları beyān ider
 el-faşlü's-şānī ve'l-ḥamsīn maraz-ı bahaḳı beyān ider
 el-faşlü's-şâliş ve'l-ḥamsīn maraz-ı cüddāmı beyān ider
 el-faşlü'r-rābi° ve'l-ḥamsīn ḥıkke ve cereb beyānındadır
 el-faşlü'l-ḥāmis ve'l-ḥamsīn maraz-ı ḥuşyeyi beyān ider
 el-faşlü's-sādis ve'l-ḥamsīn evrāmları beyān ider
 el-faşlü's-sābi° ve'l-ḥamsīn maraz-ı sereṭānı beyān ider
 el-faşlü's-şāmin ve'l-ḥamsīn maraz-ı ḥanāzīri beyān ider
 el-faşlü't-tāsi° ve'l-ḥamsīn ḥummāları beyān ider
 maḳāle-i şānī° Arab ve° Acem ve Yūnān ve Ervām ḥazzāḳlarınıñ i° timād
 itdikleri müfredāt kitāblarında güzīde ve mücerreb müfredātı beyān ider
 yigirmi sekiz faşıldır

maḳāle-i şâliş fī beyān- ı nisbeti'l edviyyeti'l mensūbeti lil-kevākib ve'n-nāfi° a
 lil-erba° a ṭabāyi°

faşl-ı evvel zuḥale mensūb olan edviyyeler bunlardır
 faşl-ı şānī ve ammā insānda ki ṭabāyi° -i erba° a vardır
 faşl-ı şâliş her ḥılṭa münāsib olan müfred edviyyeleri beyān ider
 faşl-ı rābi° ḳay° ı men° iden müfred edviyyeleri beyān ider
 faşl-ı ma° ācīn-i laṭif devā° -i misk-i ḥulūv bu daḫı ḥafaḳāna ve emrâz-ı sevdāya
 ve° usr-ı nefese ve şar° a ve fālice ve laḳve ve rub° -ı bāride nāfi° ve
 mücerrebirdir

faşl şarābları beyān ider

faşl ḥabları beyān ider

faşıl sefüfları beyān ider

faşl murabbāsını beyān ider

faşl tiryâqları beyân ider
 faşl lu° üqları beyân ider
 faşl fî beyâni'l-eyâracât ve'l-ma° âcîni'l-müsiletü'l-laîfe temmetü'l-ayaricât ve'l-
 beliye(tü)'l-ma° âcînü'l-müşhile
 faşl fî envâ° u'l-eşribetü'l-müşhiletü'n-nefise temmetü'l-münzicât ve beliyetü'l-
 eşrebetü'l-müşhilet-i şerbet
 faşl maţbûhları beyân ider
 faşl fî beyân-ı ° amelü'l-aqrâş
 faşl fî beyâni'l-şâfât ve'l ekhâlli'l-mücerrebetü'l-laîfe minhâ şâfû'l- (° ayn)
 fî beyâni'l-aşliyyeti'l-mücerrebet-i tılâ
 fî beyâni'z-zîmâdâtü'l-mücerrebe
 fî beyâni'l-belesânâtü'l-efrenciyyetü'l-mücerrebe
 fî'l-edhâni'l-efrenciyyetü'l-müsteķatratü'l-mücerrebe
 fî beyâni'z-zerürâti'l-mürekkebe
 fî beyâni'l-ħuķn ve'l-ħamûlât
 fî beyâni'l-eşyâfi'lletî testa° meli fî'd dübr ve'l ferec ve'l ħamûlâti'l-mücerrebe
 temmetü'l-eşyâf ve beliyetü'l-ħamûlât
 fî beyâni'z-zerürâti'l-mücerrebe
 fî beyâni'l merhemi'l mücerrebe
 fî beyâni'l ma° deniyyât ve tedbîrühâ ve keyfiyyet-i mezâyâhâ ve işlâhîhâ
 fî beyâni'l miyâhü'l muķaţţara ve ħayri'l muķaţţara
 faşl-ı ħâmîs fî beyân-ı ħavâşü'l eşyâ°

Eserin birinci bölümü genel tıp bilgisi ve hekimin sorumlulukları ile ilgilidir. İkinci bölüm Arap alfabetik düzeniyle yazılmış bir sözlüktür. Bu bölümde çeşitli bitki, besin, hayvansal ürün ve madenlerin hangi hastalıklarda nasıl kullanıldığı anlatılır. Kitabın en önemli özelliklerinden biri tanıttığı bitkilerin Arapça, Farsça hatta bazen de Yunanca ve Latince karşılıklarını vermesidir. Bu bölümde meşhur Arap, Acem, Yunan tabiplerinin görüşlerine de yer verilmiştir. Alfabetik sırayla önce bitki, besin, hayvan, hayvansal ürün ve madenin ismi kırmızı mürekkeple yazılmış daha sonra bazı kelimelerin okunuşu ve harekelenişi Arapça olarak belirtilmiştir. Bahsedilen kelime eğer Türkçeye başka bir dilden geçmişse hangi dilden geçtiği belirtilmiştir. (ism-i Beberîdir, ism-i Farisîdir gibi) Varsa söz konusu maddenin Farsça, Arapça, Türkçe, Yunanca ve Latince karşılıkları söylenir.

İnsan bünyesini oluşturan öğelerin sıcak, soğuk, kuru, nemli özellikleri bitki, besin, madde olmak üzere tüm nesnelere vardır. Eski tıpta hekim, hem teşhiste hangi öğenin eksik ya da fazla olduğunu bilen hem de tüm maddelerin hangi özellikleri taşıdığını bilerek sağaltımı ona göre yapan kimsedir. (Önler, 1998: 161) Bu sebeple Hezârfen Hüseyin Efendi açıkladığı bitki, besin ve maddenin kuru, nemli, sıcak ve soğuk oluş durumunu söyler. Daha sonra da bitkinin hangi hastalıkta nasıl kullanılacağını Arap, Acem ve Yunan hekimlerini de referans göstererek belirtir. Son olarak şurubunun (şerbet) içilme miktarı ve eğer bahsedilen maddeye ulaşamayacaksa ona eşdeğer olarak ne kullanılabileceği belirtilir. Kısaca denilebilir ki bu bölüm günümüzdeki şifalı bitkiler ansiklopedilerinin yapısına benzemektedir.

Üçüncü bölüm kendi içinde birkaç “*fasl*”a ayrılır. Bu bölümde de yıldızlara, organlara, hıtlara (kan, safra, sevda ve balgamdan oluşan, “ahlât-ı erbaa” denen dört unsur) göre hastalıklar ve bunlara faydalı ilaçlar anlatılmış; ayrıca macun, hap, süfûf (toz hâline getirilmiş ilaç), şarap (şurup), cevâriş (müshil ve gayr-ı müshiller), laûk (macun, pastil), tiryâk (zehirlenmelere ve bazı hastalıklara karşı kullanılan macun), dühn (yağ) , kurs (pastil), şaf (suppsitoir, vücudun açık bir yerine sokulmak üzere hazırlanmış ilaçlı fitil), tıla (sürülecek merhem, ilaç, yağ), zımad (band, sargı), zerur (göz ilacı), hukne (içinden sıvı geçirerek yıkama, lavement) ve merhemlerin nasıl yapılacağı ve hangi hastalıklara iyi geldiği belirtilmiştir.

Eserlerinde bulunan ansiklopedik bilgiler onun bu eserleri kaleme alırken birçok kaynağa başvurduğunu göstermektedir. *Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb* adlı tıbbî eserinde Hipokrat, Calinos, Aristo gibi Yunan hekimlerinin yanı sıra; İbn Sina, Razi, Zehravî gibi İslamî tıbbının en önemli hekimlerinin eserlerinden de alıntılar yapmıştır. Yine *Telhîsü'l-Beyân*'ında istifade ettiği kaynaklar olarak Âşık Çelebi, Şakâik, Lütfî Paşa, Ayn Ali gibi tarihçiler ile *Tabakâtü'l- Mâlik* ve *Şerh-i Siyer-i Kebîr* gibi eserlerin isimlerini zikreder. (İlgürel, 1998: 21) Diyebiliriz ki eserlerinin özünü muhtelif kaynaklardan toplanan bilgilerin bir araya getirilmesi ve daha sonra kendisine ait düşüncelerin aktarılması oluşturur. Eserlerinde üslûptan çok, anlama önem vermiş; sözü fazla uzatmaktan kaçınmıştır.

Hezârfen Hüseyin Efendi, eserinde mutlaka Türkçe terim kullanmak gibi bir kaygı gütmemiştir. Herhangi bir tıp veya botanik teriminin bazen Türkçesini, bazen Arapçasını, bazen Farsçasını, bazen de Latincesini kullanmıştır. Örneğin metnimizde

bevl (Ar.), *sidik~sidük*, *maraz* (Ar.), *hastalık* (Far.); *kebed* (Ar.); *ciger* (Far.); *tekeşakalı* (Tür.), *lihyetü't-teys* (Ar.); *bal*, *asel* (Ar.) gibi farklı dillere ait sözcükler bir arada kullanılmıştır. Hezârfen Hüseyin Efendi, bazı yerlerde de daha açıklayıcı bir bilgi olsun diye hepsini bir arada vermiştir: "... ol eelden çürümüş ve fâsid olmuş etler ki *âkile* (Ar.) ve *hóre* (Far.) ve *yinür baş* (T.) didikleri yaralar..." (104a/18-19)

Bazen de herhangi bir tıp, coğrafya veya botanik terimi geçtiğinde hemen onun Türkçesi belirtilmiştir: "*lebeni ya^cnî südi*"(105a-5); "*ha^tı-ı istivâdır ya^cnî gicesi ve gündüzi berâber olan yerlerdir*"(6b/5); "*kül şuyı ya^cnî hâkister şuyı*"(57a/2); "*desmesi ya^cnî yağluluğı*"(87b/1); "*kûlâ^ca ya^cnî sivilcülere*" (89b/8). Bu örneklerin sayısını arttırmak mümkündür.

Hezârfen Hüseyin Efendi eserinde tavsiye ettiği bitkisel ve hayvansal tedavi yöntemlerinde genelde Arap, Acem, Yunan tabiplerini referans göstermiştir. Bazı bitkisel ve hayvansal tedavi yöntemini anlatırken bu yöntemi bazen kendisinin, bazen de referans olarak gösterdiği hekimin tecrübe ettiğini söylemiştir: "*bu dahı hılv yıllarında fakır bunı tecrübe itdim*" (133a/6-7); "*İbn Baytâr tecrübe eyledim dir*" (32b/16)

Hezârfen Hüseyin Efendi her ne kadar eğitilmiş ve bilgili bir kişi olsa da *Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*'de bazen ağız özelliği gösteren kelimeler de kullanmıştır: dek > dağ; süd > şud; çiçek > çüçek; şovuk > şavık; kasırgu "*kasırga*" > şakırğa; yeñgeç > yengiç; lüfer > ülüfer; biraz > birez; çınla- > çinle-; seksen > seksan; böğürtlen > böğürtlan; şovuk > şo^ouğ; idecek > idicek; birazcık > birezincik; üzüm > yüzüm; yılan > ılan; yılğun > ılğun; ikişer > ikizer. Bu kelimelerin İstanköy ve çevresinin (Balkan ağızlarının bir parçası) ağız özelliklerini yansıttığı düşünülebilir.

"*Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*"ın tıbbî bakımdan bilimsel değerini ortaya koymak başka bir uzmanlık alanını gerektirmektedir. Bu eserin ihtiva ettiği bilgileri, modern bilimin ışığında incelemek ve eserin tıbbî bakımdan değerini belirtmek tıp doktorlarının ve tıp tarihçilerinin uzmanlık alanına girmektedir. Ancak şunu belirtmek gerekir ki Hezârfen Hüseyin Efendi tavsiye ettiği bitkisel ve hayvansal tedavi yöntemlerini kendi gözlemleri gibi söylememiş, hangi hekimden aldığını belirtmiştir. Bu da onun bilimsel etiğe sahip olduğunun en büyük göstergesidir.

1.SES BİLGİSİ

1.1.Ünlüler ve Ses Olayları

1.1.1.Ünlü uyumları

Türkçede kalınlık- incelik ve düzlük - yuvarlaklık olmak üzere iki çeşit ünlü uyumu vardır.

Kalınlık - İncelik Uyumu: Metnimizde kalınlık-incelik uyumu Türkçe sözcüklerde sağlamdır. Hatta bugün uyum dışında kalan +*ki* aitlik ekinin bir kez de olsa +*ği* şekline girerek uyuma uyduğu görülmektedir.

ğarnında+ğı قرنده غى (53b/6)

Arapça ve Farsça kökenli bazı sözcüklere getirilen eklerde kalınlık - incelik uyumu dışına çıkıldığı görülmektedir. (Bu durum, belki de bizim örneğin “hasta” şeklinde telaffuz ettiğimiz kelimenin, müellif / müstensihçe “haste” tarzında telaffuz edilmişinden kaynaklanmaktadır.)

ğasteliklerden حسته لکلردن (126a/19) ğasteligini حسته لکنى (136a/17)

Düzlük - Yuvarlaklık Uyumu: Metnimiz harekesiz yazıldığı için Türkçe kelimelerde düzlük-yuvarlaklık uyumu olup olmadığı hususu net değildir. Ancak ünlülerin harfle gösterildiği durumlara göre Türkçe kelimelerin bazılarında düzlük-yuvarlaklık uyumu yoktur. . Bu durum, eski (Eski Anadolu Türkçesi) yazım şeklinin devamı olarak kabul edilebilir. Açık olmamakla birlikte yerel ağız özelliklerinin etkisi de düşünülebilir.

sivilcü < sivilcü (sigil ED, 820b; EAT sivilcü) سولجو (31b/12)

azucuğ < azcuk (EAT) ازوجوق (65a/2)

1.1.2.Ünlü türemesi

Başta i- türemesi

ibrinc < *Far.* birinc ابرنج (117b/9)

iskencübîn < *Ar.* sirkencübîn اسکنجبین (23a/15)

Başta u- türemesi

uşqurbud < skorbüd	اصقوربود	(10b/19)
uşkuṭūrī “ <i>sabır otunun bir türü</i> ” < suḫuṭrī	اوسقوتوری	(136b/15)
uşkulufenderiyun < <i>Yun.</i> suḫulu fenderiyun	اسقلوفندریون	(115a/5)

Başta ü- türemesi

ülüfer < <i>Yun.</i> lüfer	اولوفر	(57a/7)
----------------------------	--------	---------

Ortada -a- türemesi

az-a-cıḫ / az-a-cuḫ < azcuk	ازاجق	(31a/8)
-----------------------------	-------	---------

Ortada -u- türemesi

az-u-cuḫ < azcuk	ازوجوق	(65a/2)
------------------	--------	---------

1.1.3.Ünlü düşmesi

Ünlü düşmelerinin çoğu, ek alan kelimenin vurgusuz orta hecesindeki ünlüsünün düşmesi şeklinde olmaktadır. Metnimizde bazen aynı kelime, hem orta hece ünlüsünün düştüğü hem de düşmediği şekliyle yer almıştır.

bur(u)na	بورنه	(56a/11)
----------	-------	----------

buruna	برونه	(16a/1)
--------	-------	---------

-ı- düşmesi

ağ(ı)zı	اغزی	(5b/13)
---------	------	---------

şar(ı)+ar-ır	صراریر	(102b/1)
--------------	--------	----------

ṭam-(ı)z-ıra	طمزره	(72a/9)
--------------	-------	---------

-i- düşmesi

beñ(i)zi	بکزی	(5b/8)
----------	------	--------

em-(i)z-iklere	امزکلره	(129b/18)
----------------	---------	-----------

bes(i)ledikleri	بسلدکلری	(44b/16)
-----------------	----------	----------

-ü- düşmesi

gög(ü)si	كوكسى	(31a/1)
göñ(ü)li	كوكلى	(123a/14)

1.1.4. Ünlü Değişmeleri

Ses değişmelerinde Eski Türkçe (ET) ve Eski Anadolu Türkçesi (EAT) esas alınacaktır. Yeri geldikçe kelimenin bildiğimiz ilk şekilleri ile karşılaştırma yapılacaktır. Ünlülerdeki ses değişmelerinde kelimenin kök ve gövdesi esas alınacak, çekim ekleri değerlendirme dışında tutulacaktır.

Bu ses değişmelerinin bir kısmında ağız özelliğinin (genel veya kişisel söyleyişin) etkili olduğu düşünülebilir.

1.1.4.1. Kalın ünlülerin incelməsi

Bu ses olayının temel nedenleri arasında kelimenin ince ünlülü söyleyiş uydurulma isteği (ünlü benzeşmesi), mahalli söyleyiş (telaffuz) biçimi ve bazı ünlü inceltici seslerin (ç gibi) varlığı sayılabilir.

e < a değişmesi

birez < biraz	برز	(93b/9)
dene < Far. dāne	ده نه	(13a/13)
hastelik < Far. hastalık	حسته لك	(126a/19)
evenk < Far. āvenk	اونك	(64b/16)

i < ı değişmesi

çiñledigini < çıñla- (ED, 426a)	چكلكنى	(75a/17)
---------------------------------	--------	----------

1.1.4.2. İnce ünlülerin kalınlaşması

Bu ses olayının temel nedenleri arasında kelimenin kalın ünlülü söyleyiş yaklaştırılma isteği (ünlü benzeşmesi) ve mahalli söyleyiş (telaffuz) biçimi sayılabilir.

a < e değişmesi

baş < beş	باش	(124b/7)
-----------	-----	----------

bögürdlan < böğürtlen	بوگردلان	(115a/13)
dağ < dek	داق	(123b/17)
para < <i>Far.</i> pāre	پره	(120b/10)

a < i değişmesi

anason < <i>Ar.</i> anīsūn	انه سون	(34a/5)
----------------------------	---------	---------

u < ü değişmesi

şud < süt (ED, 798b)	صود	(136b/5) (1 yerde)
duşduğunda < tüş- (ED, 560a)	دوشدو غنده	(65b/16)

1.1.4.3. Düz ünlülerin yuvarlaklaşması

Bu ses olayının temel nedenleri arasında kelimedeki bulunan ve ünlülerin yuvarlaklaşmasına neden olabilen dudak ünsüzlerinin (b, m, v gibi) varlığı, ünsüz düşmeleri sonucu ortaya çıkan telafi yuvarlaklaşmaları, damak ünsüzlerinin (k gibi) varlığı, dudak çekimi (labial attraction) ve mahalli söyleyiş (telaffuz) biçimi sayılabilir.

u < i~ı değişmesi

azu < azığ (ED, 283a)	ازو	(123a/2)
uğlamur < ıflamur (CFürs)	اوخلامور	(115b/8)
ınçkırık < inçkırık	انچقروق	(103a/10)
şaru < şarığ (ED, 848a)	صارو	(37b/4)
pazu < <i>Far.</i> pāzī	پازو	(56a/4)

ü < i değişmesi

çüçekiñ < çiçek (ED, 400b)	جوجك	(31b/17)
demür < temir (< ED, 508b)	دمور	(44a/10)
semüz < semiz (ED, 530b)	سموز	(44a/1)
süglün < sügli:n (ED, 820b)	سوكلون	(39a/14)

1.1.4.4. Yuvarlak ünlülerin düzleşmesi

Bu ses olayının temel nedenleri arasında kelimedeki bulunan ve ünlülerin düzleşmesine neden olabilen düz ünlülerin varlığı (ünlülerin “düz”leşme eğilimi) ve mahalli söyleyiş (telaffuz) biçimi sayılabilir.

a < o değişmesi

şavık < şovuk	صاوق	(26a/1)
yüz seksan < yüz seksen < sekiz +on (ED, 823b)	يوزسكسان	(32b/9)

ı < o değişmesi

ıpra-n- mış < opr- (ED, 14a)	اپرئمش	(116a/9)
------------------------------	--------	----------

a < u değişmesi

şakırğa < kaçırğa < kaçırku (ED, 669a) “kasırğa”	صاقرغه	(9a/9)
--	--------	--------

ı < u değişmesi

şavık < şovuk	صاوق	(26a/1)
artık < artuk (ED, 204b)	ارتق	(60b/9)

1.1.4.5. Geniş ünlülerin daralması

Bu ses olayının temel nedenleri arasında kelimedeki bulunan ve ünlülerin darlaşmasına neden olabilen dar ünlülerin varlığı (ünlülerin “dar”laşma eğilimi, “dar”lık bakımından benzeşme), ünlü daralmasına etki eden ünsüzlerin varlığı (ç gibi) ve mahalli söyleyiş (telaffuz) biçimi sayılabilir.

i < e değişmesi

idicek < idecek	ايدىچك	(124b/19)
kiçi < keçi: (ED, 695a)	كىچى	(97a/14)
yengiç < yeñgeç (ED, 950a)	ينكىچ	(54a/17)
ding < Far. deng	دينك	(84a/12)
virem < Ar. verem	ويرم	(138a/1)

1.1.4.6. Dar ünlülerin genişlemesi

Bu ses olayının temel nedenleri arasında kelimedeki bulunan ve ünlülerin genişlemesine neden olabilen geniş ünlülerin varlığı (ünlülerin “geniş”leme eğilimi, “geniş”lik bakımından benzeşme) ve mahalli söyleyiş (telaffuz) biçimi sayılabilir.

e < i değişmesi

betmez < *Far.* bigmās   بتمز   (64b/19)

1.2. Ünsüzler ve Ses Olayları

1.2.1. Ünsüz türemesi

Sonda -k türemesi

gelincek < gelince   كالجك   (25b/12)

Bu kelime +*k* eki ile pekiştirilmiş görülmektedir. Muhtemelen +*k*, “ök” edatının eklenmiş biçimidir. (Korkmaz, 2005: 98-109)

Ortada -n- türemesi

Bu ses olayının nedeni, mahalli söyleyiş olarak kabul edilebilir.

birezincik < birazcık   برزنجك   (36b/12)

° avsec “*tekedikenî*” < *Ar.* avsec   عوسنج   (66a/15)

fāline < *Ar.* fālic   فالنج   (138b/12)

Başta y- türemesi

Tarihî ve günümüz Türk lehçelerinde de görülen aynı kelimenin *y*-’li ve *y*-’siz biçimli şekillerinin bir örneği olarak kabul edilebilir. (Korkmaz, 2010)

yüzüm < üzüm (ED, 288a)   يوزمى   (138b/9)

1.2.2. Ünsüz Düşmesi

Sonda -g düşmesi

Sonda -g düşmesi, Oğuz Türkçesinin bir özelliğidir. (Korkmaz, 1999)

şarı < şarığ (ED, 848a)   صارى   (5b/15)

azı < azığ (ED, 283a)   اضى   (94a/19)

Ortada -k- , -k- düşmesi

Bu ses düşmesinin nedeni olarak söyleyiş kolaylığı ve mahalli söyleyiş biçimi kabul edilebilir.

uva(k)cık	اووه جق	(26a/3)
büyü(k)cek	بيوجك	(143a/9)
e(k)silince “ <i>eksilinceye kadar</i> ”	اسلنجه	(126a/15)

Sonda -k düşmesi

-k sesi, sonraki kelimenin ilk ünlüsü o-'ya bağlanırken düşmüştür. Bu ses düşmesinin nedeni, söyleyiş kolaylığı ve/veya mahalli söyleyiş biçimi olarak kabul edilebilir.

çöre otı < çörek otı	چوره	(59b/1)
----------------------	------	---------

Ortada -r- düşmesi

Bu ses düşmesinin nedeni, söyleyiş kolaylığı ve/veya mahalli söyleyiş biçimi olarak kabul edilebilir.

ayıtlanmış < ayırtlanmış < adırtla:- (ED, 70b)	ايتلامش	(131b/6)
sikencübīn “ <i>bal-sirke şerbeti</i> ” < Ar. sirkencübīn	سكنجبين	(16a/1)

Başta y- düşmesi

ılan < yılan (ED, 930a)	ايلان	(28b/9)
ılğun < yılğun (ED, 926b)	ايلغون	(39a/1)
ıgna < yigne (ED, 912b)	اغنه	(121a/14)

1.2.3.Ünsüz yumuşaması

İki ünlü arasında kalan sert ünsüzlerin yumuşadığı görülür.

ta ⁹ uğınıñ	تاؤوغنك	(39a/9)	bırağub	براغوب	(46b/3)
------------------------	---------	---------	---------	--------	---------

Metnimizde ünsüz yumuşaması görülmeyen bazı örnekler de mevcuttur:

çalaka	طلاقه	(36b/2)
--------	-------	---------

Bazen aynı kelime hem ünsüz yumuşaması olmuş, hem de ünsüz yumuşaması olmamış şekliyle metnimizde yer bulmuştur.

varağı	ورعى	(126a/13)	varağı	ورقى	(68b/8)
(yumurta) ağıyla	أقیله	(136b/14)	ağıyla	أغیله	(34a/2)

1.2.4. Ünsüz değişmeleri

1.2.4.1. Tonlulaşma

c < ç değişmesi

Bu değişme, telaffuzdan ziyade yazım özelliği olabilir.

geç < gec	كج	(87a/7)	ac < aç	آج	(121b/1)
avuc < avuç	اوج	(141b/11)			

Türkçe kelimelerde kelime sonunda yer alan tonsuz ünsüzler kelimeye ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde tonlu şekillerine dönüşürler. Metnimizde bu kurala aykırı kullanımlar mevcuttur.

avuçınıñ	اوچنىك	(7a/8)	ağaçınıñ	اغچنىك	(64b/4)
----------	--------	--------	----------	--------	---------

c < k değişmesi

carānyā “kızılıcık ağacı” < Ar. qarānyā	جرانى	(116b/15)
---	-------	-----------

b < p değişmesi

yab yab “yavaş yavaş” < yap yap	ياب ياب	(98b/8)
betunkā “petunya” < Fr. petunia	بتونقا	(115a/10)
barsiyāvşān < Far. persiyāvşān	برسياوشان	(36a/17)
berhīz < Far. perhīz	برهيز	(13a/2)

d < t değişmesi

Eski Türkçede kelime başında *d* sesi yoktu. Eski Türkçede kelime başındaki bazı *t*-’ler sonradan Batı Türkçesinde *d*- olmuştur. (Ergin, 1993: 88)

dilkü < tilkü: (ED, 498b)	دلکو	(41a/6)
demür < temir (ED, 508b)	دمور	(44a/10)

h < k değişmesi

uyḥu < uyku	اويخو	(5b/11)
aḥşam < akşam	اخشام	(24a/17)

ṣ < ṭ

° arṭanīṣā “yer somunu” < Ar. ° arṭanīṭā	عرتنیشا	(114a/13)
--	---------	-----------

ḥ < ° değişmesi

ḥunnāb < Ar. ° unnāb	خناب	(65a/15)
----------------------	------	----------

1.2.4.4.Süreksizleşme

Süreksizleşmenin temelinde söyleyiş kolaylığı, ağız özelliğinin baskın gelmesi, ünsüz benzeşmesi gibi sebepler yatmaktadır.

b < v değişmesi

esbāb < Ar. esvāb	اسباب	(29a/1)
-------------------	-------	---------

d < z değişmesi

derūr “göz ilacı” < Ar. zerūr	درور	(141b/1)
-------------------------------	------	----------

1.2.4.5.Akıcılaşma*y < v değişmesi*

şuy < su:v (ED, 783a)	صوى	(133b/17)
------------------------	-----	-----------

1.2.4.6.Sürekli ünsüzler arasındaki değişmeler*n < ñ değişmesi*

derin < teriñ (ED, 551a)	درين	(38a/9)
yengiç < yeñgeç (ED, 950a)	ينكيچ	(54a/17)

ñ < n değişmesi

günlük < günlük “günlük ağacı”	كوكلك	(76a/8)
--------------------------------	-------	---------

ş < s değişmesi

işpatan < ispatan	اشپتان	(40b/10)
benefşec < Ar. benefsec	بنفشج	(117a/13)

ž, z < s değişmesi

ažturağ < Ar. aşturak	اضطراق	(127b/7)
abanūz < Far. abanūs	آبنوز	(28b/1)
betmez < Far. bigmās	بتمز	(64b/19)

s < ş değişmesi

seytarec < Ar. şeytarec	سيطرج	(23a/1)
-------------------------	-------	---------

z < ş değişmesi

ikizer < ikişer	ايكيزر	(121a/7)
-----------------	--------	----------

“ikizer” kelimesinde “ikiz” kelimesinin etkisi de düşünülebilir. O zaman bu kelimenin etimolojisi ikiz+er şeklinde de olabilir.

° < v değişmesi

қа° uқ < қавуқ (ED, 583b) “ <i>idrar torbası</i> ”	قاؤق	(86b/5)
қа° un < қавун < ka:gu:n (ED, 611b)	قاؤن	(37b/16)
шо° uқ < şovуқ	صوق	(5a/3)
та° uқ < tavуқ	تاؤق	(7b/17)

t < ş değişmesi (Bu örnekte sürekli ünsüz, süreksize dönüşmüştür.)

toқ-muşlar < şoқ-muşlar “ <i>sokmak, ısırmaq</i> ”	توقمشلر	(88b/15)
--	---------	----------

1.2.4.7.Süreksiz ünsüzler arasındaki değişmeler

Değişmeler benzeşme kuralı çerçevesinde gerçekleşmektedir.

ç < k değişmesi

Gerileyici bir benzeşmedir.

çüçük < küçük < kiçig (ED, 696a)	جوجك	(65b/11)
----------------------------------	------	----------

1.2.7.Hece yutumu

Aynı veya benzer hecelerden biri, “kısaltma”, “en az çaba” kuralı gereği olarak düşebilmektedir.

yaşar < yaşarır

ياشر

(15b/8)

2. İMLÂ (YAZIM) ÖZELLİKLERİ

1. Metin harekesiz olarak kaleme alınmıştır. Nadir de olsa bazı kelimelerde şedde, tenvin ve hareke kullanılmıştır.

issidir اسیدر (69b/6)

huşūşan خصوصاً (35a/2)

2. Türkçe kelimelerde bazen yazım yanlışları yapılmıştır.

damar > zamar ضمار (23a/3)

azu > °azu عضو (87b/2)

alev > °alev علو (49a/7)

2.1. Ünlüler ve Yazılışları

a ünlüsü

a ünlüsü kelime başında elif (ا), üstünlü elif (ا̇), medli elif (آ); iç seslerde elif (ا), üstünlü elif (ا̇) ha-yı resmiyye (ه) ve işaretli olarak; son seste ha-yı resmiyye (ه) ve elif (ا) ile gösterilmiştir:

andan اندن (5a/10)

andan آندن (8b/9)

ala balık آلابالق (57a/8)

ağacı آغاجی (39a/1)

azacığ ازه جق (40b/9)

ac آج (121b/1)

azacığ ازاجق (29a/6)

yaprağıñ پیراغک (61a/10)

kara قره (32b/3)

dalları داللی (59a/6)

aña آئا (4b/5)

aña آئه (99b/5)

e ünlüsü

e ünlüsü kelime başında hep elif (ا) ve üstünlü elif (ا̇) ile; iç seslerde ha-yı resmiyye (ه) ile veya herhangi bir işaret kullanmadan; son seste ha-yı resmiyye (ه) ile yazılmıştır:

eşek أشك (7b/16)

etmek اتمك (27a/14)

iderüz ایده رز (12a/13) gözedeler کوزه ده لر (25a/12)

elekden الکدن (120b/10) gövde کووده (5b/12)

Bir yerde iç seslerde “e” ünlüsünü göstermek için elif (ا) kullanılmıştır. Bu yazım yanlışı da olabilir.

bilen بلان (117a/6)

i ünlüsü

i ünlüsü kelime başında elif (ا), elif ye (اِ), çok nadir de olsa esreli elifle; iç seslerde ye (ی), işaretli olarak; son seste ye (ی) ve hemze (ء) ile gösterilmiştir.

ılıcağ ایلجق (38b/1) ıgna اِغنه (121a/14)

ıncı kırık انجقرق (86b/12) kırı قوری (19a/16)

a^c zā³ ۱ اعضاء (88b/4) baqla³ ۱ بقلهء (35a/9)

i ünlüsü

i ünlüsü kelime başında elif (ا), elif ye (اِ); iç seslerde ye (ی) veya işaretli olarak; son seste ye (ی) ve hemze (ء) ile gösterilmiştir:

didi دیدی (65b/18) iki ایکی (5a/6)

bişe بیشه (38a/2) ikincisi ایکنجیسی (10a/12)

bir بر (7a/18) irkilmiş ارکلمش (92b/8)

mi^c de³ i معدهء (15b/16)

o ünlüsü

o ünlüsü kelime başında elif vav (و); iç seslerde vav (و) ile veya işaretli olarak gösterilmiştir:

on اون (29a/15) boşadır بوşادر (41a/10)

şoğan صوغان (37b/8) şoñra صڭره (4b/7)

ö ünlüsü

ö ünlüsü kelime başında elif vav (و); iç seslerde vav (و) ile gösterilmiştir:

öyken اویکن (44a/4) gövde کووده (5b/12)

u ünlüsü

u ünlüsü kelime başında elif vav (و) veya işaretli; iç seslerde vav (و) veya ötreli vav (و) veya işaretli; son seste vav (و) ile gösterilmiştir:

қа ^o un	قاۋن	(37b/16)	urulmuş	اورلمش	(71a/1)
ta ^o uk	طاۋق	(14a/1)	uyku	ايقو	(46a/8)

ü ünlüsü

ü ünlüsü kelime başında elif vav (و) ile, iç seslerde vav (و) veya işaretli; son seste vav (و) ile gösterilmiştir:

iderüz	ايدەرز	(12a/13)	ülüfer	اولوفر	(57a/7)
üzüm	اوزم	(51b/6)	eyü	ايو	(5a/12)

2.2. Ünsüzler ve Yazılışları

Burada sadece farklı özellik arz eden ünsüzlerin yazılışları zikredilmiştir.

ñ ünsüzü

ñ ünsüzü metnimizde sağır kef (ك) ve üç noktalı kef (كْ) ile gösterilmiştir.

şoñra	صڭره	(130a/7)
aña	اڭا	(143b/9)
oñuldur	اوڭلدر	(136b/19)

s ünsüzü

Uygur yazı dili geleneğinin Anadolu'da bir süre devam etmesi ve bu yazının ince ve kalın sıradan s ünsüzleri arasında bir ayrım yapmaması dolayısıyla Arap alfabesine göre sad (ص) ile yazılması gereken kalın sıradan bir kısım Türkçe kelimelerin sin (س) ile yazıldıkları görülür. (Korkmaz: 2005, 499) Az da olsa metnimizde bunun örnekleri görülmektedir:

sıvıq	سويق	(20b/8)
sıçanıñ	سچانك	(68b/3)
sıçramadan	سچره مدن	(21b/17)

2.3. Yardımcı Sesler ve Yazılışları

Metnimizde geçen yardımcı sesler şunlardır:

-i, -i yardımcı sesi: ye (ی) 'siz, varsayılan hareke ile veya ye (ی) ile yazılır.

gör-i-şüb کوریشوب (65b/4)

-u, -ü yardımcı sesi: vav (و) 'sız varsayılan hareke ile yazılır.

gör-ü-nmez کورنمز (10a/12) bul-u-na بولنه (11a/13)

-y yardımcı sesi: İki ünlü arasında kullanılır. ye (ی) veya hemzeli ye (ئی) olarak

yazılmıştır.

a° zā+y+a اعضايه (41b/16) gövde+y+e كوده يه (59b/5)

(belīlec) şuyıla صوتيله (120b/11)

Zamir n 'sinin yazılışı: Nun (ن) ile yazılır.

a+n+1 آنى (5a/19) bu+n+da بونده (24b/19)

İşaret ve şahıs zamirlerinin (teklik) yönelme şekillerinde zamir n 'si, damak n 'sine (*n̄*) dönüşür, sağır kef ile (ك) yazılır.

bu+n̄+a بوكه (8a/17) a+n̄+a اڭا (143b/9)

2.4. Eklerin Yazılışları

2.4.1. İsim Çekim Ekleri ve Yazılışları

2.4.1.1. Çokluk eki ve yazılışları: +lar, +ler (لر)

ğudde+ler غده لر (24a/16) ḥab+lar حبلر (127b/14)

2.4.1.2. İyelik ekleri ve yazılışları

Eski Anadolu Türkçesindeki (EAT) iyelik eklerinin Türkiye Türkçesindeki (TT) iyelik eklerinden çok az fonetik farkı vardır. EAT'de düzlük-yuvarlaklık uyumu tam yerleşmemiştir. Bu sebeple metnimizde bazen aynı kelimeye aynı iyelik eki hem düz hem de yuvarlak şekli ile gelmiştir.

ağz+u+nı اغزونی (131b/14) ağz+ı+nı اغزینی (131b/8)

Teklik 1. şahıs: +(i)m, +(ı)m (م)

° azîz+im عزیزم (6b/8) eyledig+im ایلدیکم (4a/3)

Teklik 2. şahıs: +üñ (ك - وك)

el+üñ+e الوکه (13a/1) eyledüg+üñ ایلدوکک (63b/17)

Teklik 3. şahıs: +ı, +i, +u, +ü, +sı, +si, +su, +sü

a) ye ile: (ي)

ağz+ı+nı اغزینی (131b/8) öd+i+ni اودینی (38b/19)

b) vav ile:(و)

ağz+u+nı اغزونی (131b/14) öd+ü+ni اودونی (71b/13)

c) sin- ye ile:(سی)

bir+i+si بریسی (6a/8)

d) hemze ile: (ء)

a° zâ+° ı (terleyen adam) اعضاء (140b/16)

Çokluk 1.şahıs: +(ı)mız, +(i)miz, +(u)muz, +(ü)müz (مز)

delîl+imiz دلیلیمز (8a/19) maqşüd+mız مقصودیمز (65a/8)

eyledüg+ümüz ایلدوکمز (4a/7)

Çokluk 2.şahıs:

Metnimizde örneği yoktur.

Çokluk 3.şahıs: +ları, +leri (لری)

(diş) ağrı+ları اغریلری (31b/8) göz+leri کوزلری (9b/11)

İsim tamlamalarında iyelik eki bazen düşmüştür.

ağaçka° un اغاج قاون (121b/ 12) ana süd انه سود (42b/7)

göz edviyeler کوز ادویه لر (51a/7) yanbaş یانباش (60a/19)

horüs şu حروس صو (37b/2)

2.4.1.3. Hâl ekleri ve yazılışları

2.4.1.3.1. İlgi hâli eki ve yazılışı

Metnimizde ilgi eki düz ünlülerden sonra düz, yuvarlak ünlülerden sonra yuvarlak olarak gelmiştir. İstisnaları vardır:

a+nıñ	انك	(113b/14)	a+nuñ+la	آنوڭله	(7a/17)
zehirler+üñ	زهرلرؤك	(63a/1)	zehirler+iñ	زهرلرك	(33b/17)

a) +(i)m, +(i)m (م)

EAT’de birinci teklik ve çokluk zamirlerine gelen ilgi hâli eki +üm, +um’dur. Bu şekil *ben +üñ > benüm*, *biz+üñ > bizüm* tarzında bir ‘uzak–dudak benzetmesi’dir. Bu gelişmede birinci kişi iyelik eki olan +(U)m’un da bulaşma yoluyla etki yaptığı düşünülebilir. (Gülsevin, 1997: 26)

EAT’de “*benüm*” ve “*bizüm*” şeklinde yuvarlak şekliyle bulunan bu ek metnimizde düz şekliyle kullanılmıştır.

bizim	بزم	(6b/3)	benim	بنم	(6b/8)
-------	-----	--------	-------	-----	--------

b) +iñ, +iñ, +uñ, +üñ (ك - و ك - يك)

maşşallar+iñ	مفصلرؤك	(82b/11)	edviyyeler+iñ	ادويه لرك	(115a/17)
zehirler+üñ	زهرلرؤك	(63a/1)	iqlimler+iñ	اقليملر يك	(6b/8)

Ekin +in şekli de metnimizde sekiz defa kullanılmıştır. Bu kullanım ya ağız özelliği ya da bir yazım hatasıdır.

üç+in birisi	اجن بريسى	(124a/15)
zātü’l-cenb+in şancusın	ذات الجنين صانجوسين	(126a/11)
nebātāt+ın müşābeheti	نباتاتن مشابهتی	(116b/19)
hıyār+ın tāzesi	خيارين تازه سی	(27a/14)
el+in içi derisi	الين ايجی درسی	(7a/ 8)

Ekin +*un* şekli de metnimizde bir defa kullanılmıştır.

ķab+un unı قیون اونى (135a/5)

c)+niñ, +niñ, +nuñ, +nüñ (نوك- نك)

EAT'de ekin yalnız yuvarlak vokalli şekilleri vardır (Ergin, 1993:218) Metnimizde hem düz hem yuvarlak şekilleri bulunmaktadır.

a+niñ انك (113b/14) a+nuñ+la آنوڭله (7a/17)

keçi+niñ كچى نك (93a/14) incü+nüñ انجونك (91a/12)

Günümüz Türkçesinde ilgi hâli eki ünsüzle biten kelimelerden sonra *-ın, -in, -un, -ün*; ünlüyle biten kelimelerden sonra *-nın, nin, -nun, -nün* şeklindedir. (Ergin, 1993:218) Metnimizde bir kelimedede bu kurala uymayan bir kullanım olmuştur:

otlar +niñ اونلر نيك (97b/7)

d) *eksiz*

ķatunları raķminde حاتونلرى رحمنده (122a/1)

ağular zararın اغولر ضررين (91b/11)

aķa Şoğanı sirkesi آطه صوغنى سرکه سى (121b/13)

2.4.1.3.2. Yükleme hâli eki ve yazılışı

a)-n (ن)

İyelik eklerinden sonra kullanılır.

ağız ķoķusı+n آغز قوقوسين (47a/ 12)

ağrısı+n اغرسين (32a/18)

Ekin damaksıllaşmış *+(i)ñ* şekli de metnimizde yükleme hâli eki olarak on defa kullanılmıştır. Bu kullanım ya ağız özelliği ya da bir yazım hatasıdır.

ķulaķ ağrıları+ñ (beyān ider) آغريلرک (15b/11)

ķan+iñ (az az ķıķaralar) قانک (16b/2)

lu° āb+iñ (berāber hılķ idüb) لعابک (16b/6)

b)-ı, -i: Bu ek bazen hemze (ء) ile bazen y (ی) ile bazen de hemzeli ye ile (ئی) gösterilmiştir.

lahana+° ı	لهنه ء	(81a/5)	an+ı	آنى	(5a/19)
şafırā+° ı	صفراء	(60a/9)	şafırā+yı	صفراى	(28b/18)
şafırā+ ýı	صفرائى	(77b/14)	yumurta+yı	بمورطه ىى	(121a/16)

2.4.1.3.3. Yönelme hâli eki ve yazılışı: +(y)a, +(y)e (٤ - ٤ه)

el+e	اله	(62b/5)	a° zā+ya	اعضايه	(41b/16)
------	-----	---------	----------	--------	----------

2.4.1.3.4. Bulunma hâli eki ve yazılışı : +da, +de (ده)

el+de	الدہ	(66a/6)	Mısır+da	مصرده	(88a/11)
memleket+de	مملكتده	(99a/17)			

2.4.1.3.5. Ayrılma hâli eki ve yazılışı: +dan, +den (دن)

bağla+dan	بقلادن	(90a/8)	kulağ+dan	قولاقدن	(30a/5)
beden+den	بدندن	(84a/9)			

2.4.1.3.6. Vasıta ekleri ve yazılışları: +la, +le, +ıla, +ile, +yla, +yle, +ın

a) +la, +le (له)

zamān+la	زمانه	(96b/13)	āsānliğ+la	آسانلغه	(129b/11)
----------	-------	----------	------------	---------	-----------

b) +ıla, +(y)la (٤له)

āsānliğ+ıla	آسانلغيله	(46a/1)	beyāzı+yla	بياضيله	(103b/17)
-------------	-----------	---------	------------	---------	-----------

c) +ın (ین)

Kalıplaşmış olarak bulunur, işlek değildir.

yaz+ın	يازين	(9a/17)			
--------	-------	---------	--	--	--

2.4.1.3.7. Eşitlik eki ve yazılışı: +ca, +ce, +ça, +çe (٤ه - ٤ه)

ziyāde+ce	زياده جه	(82a/1)	çok+ça	چوقچه	(43a/15)
-----------	----------	---------	--------	-------	----------

2.4.1.3.8. Yön ekleri ve yazılışları : -ra, -re, -aru, -erü (ره - رو)

taş+ra	طشره	(31b/4)	iç+re+de	اچره ده	(30a/8)
iç+erü+si	اچروسى	(32b/18)			

2.4.1.4. Bildirme ekleri ve yazılışları

Teklik 1. şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Teklik 2. şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Teklik 3. şahıs: -dir, -dır, -dur-, -dür (در - دور)

çağla+dır	چغلدر	(90b/6)	eyü+dür	ايودر	(140b/7)
-----------	-------	---------	---------	-------	----------

Batı Türkçesinde başlangıçta üçüncü şahıs bildirme ekleri daima yuvarlak vokalli ve *d*'li olmuştur. (Ergin, 1993: 300) Ancak metnimizde bu ek hem yuvarlak hem düz şekilleriyle kullanılmıştır.

bārid+dır	بارددر	(54a/2)	bārid+dür	بارددور	(45a/7)
-----------	--------	---------	-----------	---------	---------

Çokluk 1. şahıs: Metnimizde örneği yoktur

Çokluk 2. şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Çokluk 3. şahıs: +lerdir

edviyye+lerdir	ادوييلردر	(116a/12)			
----------------	-----------	-----------	--	--	--

2.4.1.5. Soru eki ve yazılışı: mı, mi (مى)

harāretiñ midir	حرارتك ميدير	(10a/2)			
-----------------	--------------	---------	--	--	--

2.4.1.6. Aitlik eki ve yazılışı: +ki (كى)

evvel+ki	اولكى	(7a/1)	şimdi+ki	شمديكى	(6a/17)
----------	-------	--------	----------	--------	---------

+ğı şeklinde ötümlüleşmiş ve ünlü uyumuna girmiş bir örnek de vardır:

ķarnında+ğı	قرنده غى	(53b/6)			
-------------	----------	---------	--	--	--

2.4.2.Fiil Çekim Ekleri ve Yazılışları

2.4.2.1.Haber (bildirme) kipleri ve yazılışları

Öğrenilen geçmiş zaman kip eki: -mış, -miş, -muş, -müş (مش)

di-miş ديمش (43b/11) doñ-muş دوكمش (37b/4)

Görülen geçmiş zaman kipi eki: -dı, -di(دی)

in-di اندی (88b/13) olun-dı اولندی (100a/14)

Ŗimdiki zaman kipi eki: Eski Anadolu Türkçesinde Ŗimdiki zaman için kullanılan müstakil bir ek yoktur. Eski Anadolu Türkçesindeki geniş zaman -(V)r ve istek kipi -(y)A, ekleri Ŗimdiki zaman görevinde kullanılmıştır. (Ŗahin, 2003 62) Metnimizde örneği yoktur.

Gelecek zaman kipi eki: Eski Anadolu Türkçesinde -(y)IsAr, -(y)A, -sA gerek, -(y)AcAK (Gülsevin, 2004:127) olmak üzere dört ayrı gelecek zaman Ŗekli mevcuttur. Bu eklerden -(y)A istek kipi ekinin gelecek zaman iŖlevinde kullanılmasıdır. Metnimizde örneği yoktur.

Geniş zaman kipi: r, -(i)r, -(i)r, -(u)r, -(ü)r (ر-ور)

aç-ar آچر (35b/5) bil-ür بيلور (9b/4)

çık-ar-ır چقارر (28a/5) kır-ur قيرور (33a/1)

2.4.2.2. Tasarlama- dilek kipleri ve yazılışları

İstek kipi eki: -a-, e (ا-ه)

ağard-a آغرده (113a/6) bil-e-ler بيله لر (5a/19)

Emir kipi :-

bil بل (7b/12) bil-gil بلکل (11b/4)

Gereklilik kipi: -mek gerek, -mağ gerek, -sa gerek yapısıyla karşılanmaktadır.

bil-mek gerek بلمك كرك (13a/4) ol-sa gerek اولسه كرك (92b/2)

Ŗart kipi eki: -sa, -se (سه)

ağrı-sa اغرسه (139a/16) kesilse كسلسه (93b/19)

2.4.2.3. Şahıs ekleri ve yazılışları

2.4.2.3.1. Zamir kökenli şahıs ekleri

Şahıs zamiri menşeli olup bugün görülen geçmiş zaman, şart ve emir dışındaki çekimlerde kullanılan eklerdir. (Ergin, 1993: 268)

Teklik 1. şahıs: -ım, -im, -um, -üm (م)

yap-ar-ım   یاپارم   (128b/6)

Teklik 2. şahıs: -sın,-sin, -sun, -sün (سن)

ide-sin   ایده سن   (143b/13)

Çokluk 1.şahıs: -uz,-üz, -vüz (ز – وز)

ider-üz   ایده رز   (12a/13)   id-e-vüz   ایده وز   (117a/11)

Çokluk 2.şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Çokluk 3.şahıs: -lar, -ler (لر)

yedüre-ler   يدوره لر   (28b/9)   çıkara-lar   جقاره لر   (16b/2)

2.4.2.3.2. İyelik kökenli şahıs ekleri

İyelik eki menşeli olup bugün, görülen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kullanılan eklerdir. (Ergin, 1993: 271)

Teklik 1. şahıs: -m (م)

vir-di-m   ويردم   (71a/14)

Teklik 2. şahıs: -ñ (ك)

etse-ñ   اتسك   (143a/13)

Çokluk 1.şahıs: -k veya -k ile (ق – ك)

eyledi-k   ايلدك   (25a/8)   kıldı-k   قیلدق   (6b/2)

Çokluk 2.şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Çokluk 3.şahıs: -lar, -ler (لر)

didi-ler   دیدیلر   (35b/10)   yazdı-lar   یازدیلر   (78b/6)

2.4.2.3.3. Emir çekiminde şahıs ekleri

Teklik 1. şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Teklik 2. şahıs:

bil بل (7b/12)

Teklik ikinci şahsın bugün eki yoktur. Eskiden Türkçede bu şahıs için de emir eki vardı. Eski Türkçede, Eski Anadolu Türkçesinde ve Osmanlıcanın başlarında kullanılan bu ek *-gıl, -gıl'* dir. Yalnız düz şekilleri olup daima uyum dışında kalmıştır. (Ergin, 1993: 289) Aslında söz konusu ek, emir pekiştirici görevinde kullanılmaktadır. Metnimizde de bu ekin kullanımına iki tane örnek mevcuttur.

bil-gil بكل (11b/4)

Teklik 3. şahıs: -sun, -sün (سون)

olma-sun اوامسون (96a/17) eyle-sün ايلسون (96a/17)

Çokluk 1. şahıs: -alım, -elim (ه لم)

id-elim ايده لم (145a/6) gel-elim كله لم (7a/1)

Çokluk 2. şahıs: Metnimizde örneği yoktur.

Çokluk 3. şahıs: -sünler (سونلر)

et-sünler اتسونلر (132a/10)

2.4.2.4. Fiilimsiler ve yazılışları

İsim-fiil ekleri

a) -ma, -me (م - ما - مه)

ısıt-ma استمه (34a/9) oyna-ma اوينما (70a/10)

ısıt-ma-lu استملو (41b/6)

b) -mağ, -mek (مك - مق)

di-mek ديمك (39a/11) biş-mek بيشمك

al-mağ المق (144b/16) çıkar-mağ جيقرمق

Sıfat-fiil ekleri

a) -(y)an, -(y)en

-(y)an: (ين - يان - ن)

ağrı-y-an   اغريان   (36b/11)   aķ-an   آقن   (29a/4)

ŗurma-y-an   طورمين   (61b/1)

-(y)en: (ن - ين)

dökül-en   دوکلن   (38b/15)   eyle-y-en   ايلين   (115a/2)

b) -r; -ar, -er; -ur, -ür

-r (ر)

oyna-r (diş)   اوينار   (89a/9)

-ar, -er (ر)

aķ-ar (yara)   اقر   (95a/8)   (beyān) id-er (yigirmi sekiz faşıl)   ايدر   (4a/14)

-ur, -ür (و ر)

gel-ür (bir yemiş)   کلور   (33b/1)

c) -dık, -dik, -duķ, -dük

EAT'de sadece yuvarlak şekilleri bulunan bu ekin metnimizde hem düz hem de yuvarlak şekli bulunmaktadır. Hatta aynı kelimeye bir yerde düz başka bir yerde yuvarlak şekliyle gelmektedir.

-dık, -duķ (دق - ديق - دوق)

ol-dıĝ-ı   اولديغى   (12a/9)   ol-duĝ-ı   اولدوغى   (7b/16)

şoķ-duĝ-ına   صوقدوغنه   (43b/8)   al-dıķ-ları   الدقلىرى   (88a/13)

-dik, -dük (دوك - دك)

eyle-dük-leri   ايلدوكلرى   (74b/3)   eyle-dik-leri   ايلدكلرى   (9a/1)

d) -mış, -miş, -muş, -müş (مش)

bat-mış (diken)   باتمش   (109a/5)   ol-muş (tavşan beyni)   اولمش   (30a/1)

biş-miş (çorba) بشمش (15b/15) döğül-müş (bādem) دوکلمش (106b/9)

e) -acağ, -(y)ecek

- *acağ* (جق)

ol-acağ (° ufūnetlü şiş) اولجق (45b/2)

-(y)ecek (ه جک - یجک)

bile-yecek (diş) بلیجک (9b/19) idecek (ğīdā) ایده جک (13a/2)

Metnimizde bir yerde bu ek ünlü daralmasına uğrayarak *-icek* şeklini almıştır.

id-ecek> id-icek (menfa° at) ایدیجک (124b/19)

f) -maz, -mez (مز)

yara-maz (қан) یرامз (38a/5) söylemez (oğlan) سویلمз (63b/12)

Zarf- fiil ekleri

a) -a, -e (ه)

dög-e döğ-e دوکه دوکه (92a/5) aş-a-koşalar أصه قوسلر (27b/17)

b) -ü, -ı (و - ی)

dey-ü دیو (4a/10) al-ı-koşun اليقوسن (137b/13)

c)-ken (کن): Tek şekilde yapılır.

ağar-ken اقرکن (99b/16)

d)-(y)ınca, -(y)ince, -unca, -ünce

-(y)ınca, -(y)ince (نجه - ینجه)

ağar-ınca آغارنجه (32b/12) id-ince ایدنجه (5b/10)

eri-yince ار ی ینجه (123a/2) yoqla-yınca یوقلینجه (12a/16)

-unca, -ünce (نجه)

sür-ünce سورنجه (140a/1) ol-unca اولنجه (121a/16)

e) -madan,-meden (مدن)

EAT'de *-madın*, *-medin* şeklinde olan bu ek metnimizde bir yerde *-madın*, bir yerde de *-madîñ* şeklinde geçmiştir. İkinci şekil yazım yanlışı olmalıdır.

ol-madın اولمادين (56b/7) ur-madîñ اورمدك (12b/2)

Metnimizde bu ek genelde *-madan*, *-meden* şeklinde gelmiştir.

bişür-meden بشورمدن (65b/1) ol-madan اولمدن (142b/2)

f) -dıqca, -dikçe, -duqça, -dükçe

EAT'de sadece yuvarlak şekilleri bulunan bu ekin metnimizde düz şekilleri de mevcuttur.

-dıqça, *-duqça* (دقچه)

tur-duqça طوردقچه (93a/4) kayna-dıqça قينادقچه (124b/8)

-dikçe (دکچه)

gir-dikçe کيردکچه (66a/8)

g) -dıqda, -dikde, -duqda, -dükde

EAT'de sadece yuvarlak şekilleri bulunan bu ekin metnimizde düz şekilleri de mevcuttur.

-dıqda, *-duqda* (دقده)

aq-dıqda اقدقده (13a/1) bul-duqda بولدقده (133a/8)

-dikde, *-dükde* (دکده)

eyle-dikde ايلدکده (20a/17) gör-dükde گوردکده (8b/2)

h) -(y)üb, -(y)ub (وب – يوب)

sür-üb سوروب (9b/18) ele-yüb اليوب (39b/15)

ol-ub اولوب (26b/9) bağla-yub بعليوب (36a/1)

Metnimizde iki yerde bu ek *-up* (وپ) şeklinde *p*'li yazılmıştır.

qobar-up قوپاروپ (105b/2) yap-up ياپوپ (26b/6)

1) -erek(رك)

gid-erek كيدرك (8a/10)

2.4.2.5. Fiil çekimlerinde olumsuzluk ve yazılışı

Geniş zamanın olumsuzu : -maz, -mez

a) mim- ze ile : (مز)   tamlam-maz   طمله مز   (99b/16)

b) mim-elif-ze ile: (ماز)   ol-maz   اولماز   (4b/5)

2.4.3.Yapım Ekleri ve Yazılışı

2.4.3.1. İsimden isim yapım ekleri ve yazılışları

+ak, +ek (ك- اق)

bög(ü)r+ek بوكرك (134b/16)   oğ(u)l+ak اوغلاق (97a/15)

+alak (لاق)

top+alak طويلاق (54b/4)

+amık (مق)

kız(ıl)+amık قزmq (52a/7)

+an (ان)

oğl+an اوغلان (52a/15)

+ar, +er, +şar, +şer (شر- ر)

iki+şer ايكشر (93b/7)   beş+er بشر (18a/13)

+az (از)

ay+az اياز (124b/5)

+ca, +ce (جه)

Türkī+ce تركيجه (19a/6)   ala+ca الاجه (111a/14)

+cegiz (جگز)

süd+cegiz سودجگز (93b/9)

+cak, +cek, +çak (جق - جك - جق)

ısı+cak اسيجق (121a/16)   ısı+çak اسيجق (25a/10)

büyü(k)+cek بيوجك (143a/9)

+ci, +ci (جى)

boya+cı+lar بوياجيلر (74a/14)   demür+ci+ler دمورجيلر (44a/10)

+cık, +cik (جق - جك)

oğlan+cık اوغلانجق (39b/8)   dil+cik دلجك (101b/11)

+daş (داش)

kar+daş قرداش (48b/11)

+dın (دين)

ay+dın ايدين (90a/7)

+dü (دو)

gürül+dü كرلدو (45a/19)

+düz (دوز)

gün+düz كوندوز (109b/13)

+eş (ش)

gün+eş كونش (92a/16)

+gü, +gi (كو-كى)

temre+gi تمره كى (142b/12) temre+gü¹ تمركو (138b/19)

+it (ت)

yig+it+ler يكتلر (7a/3)

+l (ل)

qız+ı+l قزل (5b/13) yeş+i+l يشىل (35b/11)

+ka (قه)

baş +ka باشقه (53a/4)

+kek (كك)

er+kek ار كك (55b/17)

+laq (لاق)

yay+laq ييلاق (80b/16)

+leyin (لين)

sögüt+leyin سگوتلين (29a/12)

+lu, +li, +lu, +lü (لى - لو)

EAT'de sadece yuvarlak ünlüleri kullanılırken metnimizde hem düz hem de yuvarlak şekilleri kullanılmıştır.

qan+lu قانلو (46a/18) ısıtma+lu استملو (91b/12)

qan+lı قانلى (15b/9) ısıtma+lı استملو (41b/6)

¹ < Orta Türk. temregü ~ demregü < *temre-gü < temir~temür “demir” (deride paslı demire benzer lekelerin oluşması dolayısıyla) (Uygur, 2007: 281)

+lık, +lik, +luğ, +lük (لق- لك)

hasta+lık+dan	خسته لقدن	(62b/11)	haste+lik+lerden	حسته لکلردن	(126a/19)
süst-+lük(g)+i	سستلکی	(77b/15)	qarañu+luğ	قرا کولق	(80b/3)

+mış, +miş (مش)

alt(ı)+mış	التمش	(40a/16)	yet(i)+miş	یتمش	(76b/7)
------------	-------	----------	------------	------	---------

+msi (مسی)

kekre+msi	ککرمسی	(115b/19)
-----------	--------	-----------

+ncı, +nci (نجی)

otuz+u+ncı	اوتوزنجی	(25b/3)	beş+i+nci	بشینجی	(11b/3)
------------	----------	---------	-----------	--------	---------

+rağ, +rek (رق رك)

za° if+rek+dir	ضعيفرکدر	(85a/8)	acı+rağ	اجيرق	(94a/15)
----------------	----------	---------	---------	-------	----------

+sız, +süz, +suz, +süz (سز)

° asel+sız	عسل سز	(86b/11)	ıztırāb+sız	اضطرابسز	(37b/2)
ğum+suz	قومسز	(85a/19)	köpük+süz	کوپکسز	(122b/14)

+z (ز)

yal(ı)ñ+ı+z	يالکز	(11b/14)
-------------	-------	----------

2.4.3.2. Fiilden isim yapım ekleri ve yazılışları

Metnimizde tespit ettiğimiz fiilden isim yapma ekleri ve bunların yazılışları aşağıdaki gibidir:

-a (ا)

yar-a	ياره	(69b/1)
-------	------	---------

-ağ (ق)

bıç-ağ	بچاق	(28b/3)
--------	------	---------

-am (م)

ıtut-am	طونم	(124b/4)
---------	------	----------

-az (از)

boğ-az	بوغاز	(80a/14)
--------	-------	----------

-cek (جك)

em-cek	امجك	(46b/6)
--------	------	---------

-egen (ه كن)

gör-egen	كوره كن	(33a/7)
----------	---------	---------

-ğan (غن - غان)

ışır-ğan	اصرغان	(115a/13)	yabış-ğan	يابشغن	(44b/1)
----------	--------	-----------	-----------	--------	---------

-gi, -ğu, -ķu (گو - قو - كى - خو)

EAT’de ünlüsü yuvarlak olan bu ek, metnimizdeki bir örnekte düz ünlü ile gelmiştir.

yan-ķu	يانقو	(102a/5)	bile-gi	بنكى	(142b/3)
--------	-------	----------	---------	------	----------

uy-ķu (uyu- ķu)	اويقو	(46a/8)	uy-ķu	اويخو	(5b/11)
-----------------	-------	---------	-------	-------	---------

ışır-ğu	اصورغو	(75a/7)
---------	--------	---------

-ı, -u (ى - و)

bur-ı	“sancı” بوری	(127a/1)	ķok-u	قوقو	(111a/13)
-------	--------------	----------	-------	------	-----------

ŗol-ı	طولى	(5b/12)	ŗol-u	طلو	(15b/3)
-------	------	---------	-------	-----	---------

-ıcı, -ıcı, -ucı, -üci (جى - و جى - ي جى)

oñuld-ıcı	اوكلديجى	(100b/2)	oñuld-ucı	اوكلدو جى	(60a/10)
-----------	----------	----------	-----------	-----------	----------

sür-üci	سورجى	(35b/9)	öldür-ici	اولدورجى	(33b/17)
---------	-------	---------	-----------	----------	----------

itdür-ici	ايتدوريجى	(72a/15)
-----------	-----------	----------

	-n (ن)				
boğ-u-n+1	بوغنى	(40a/17)	tüt-ü-n	توتون	(8b/2)
yağ-ı-n	يقين	(24b/19)			
	-irga (رغه)				
kasırqu > şağ-ırğa	“kasırğa”		صاقرغه		(9a/9)
	-k, -k̄ (ق - ك)				
böl-ük	بلوك	(134b/7)	bit-üg-ine	بتوكنه	(53a/3)
döşe-k	روشك	(82a/1)			
	-kin, -ğun (غون - كين)				
kes-kin	كسكين	(20b/1)	az-ğun	ازغون	(107b/16)
qız-ğun	قزغون	(30b/14)			
	-maç (مج)				
bula-maç	بولامج	(58a/17)			
	-maz, -mez (مز)				
yara-maz	يرامز	(120a/3)	bil-mez+ligini	مزلكنى	(9b/5)
	-muq (مق)				
qus-muq(ğ)+1	قوصمغى	(33b/5)			
	-mur (مور)				
yağ-mur	يغمور	(5b/17)			
	-si (سى)				
tüt-si	توتسى	(66a/8)			
	-m (م)				
öl-ü-m	اولم	(36a/8)	boğ-u-m	بوغم	(52b/4)

ķop-ar-a	قوبره	(59a/19)	ķıķ-ar-sa	ķķارس	(93a/9)
- <i>der-</i> , - <i>tar-</i> (دهر - تار)					
it-der-ür	ايندهرر	(34a/8)	aķ-tar-ub	اقتاروب	(94a/1)
- <i>dir-</i> , - <i>dir-</i> , - <i>dur-</i> , - <i>dür-</i> , - <i>tır-</i> (تر - در - دور)					
ğıdālan-dır-ır	غداندرر	(120b/16)	ķal-dır-maķ	قالدرمق	(80a/13)
yi-dür-esin	بيدوره سين	(26b/5)	ķal-dur-ur	قالدورر	(68a/3)
yi-dür-esin	ايتدرمك	(39b/12)	ye-dir-seler	يدرسلر	(61b/1)
bas-tır-ma	باسترمه	(72a/11)			
- <i>gur-</i> (غور)					
şam-ğur-alar	طمغوره لر	(14a/8)			
- <i>ı-</i> (ى)					
ķaz-ı-yub	قازيوب	(39a/18)			
- <i>ı-</i> (ل)					
ur-u-ı-muş	اورلمش	(71a/1)	ķıķar-u-ı-sa	ķķيقارولسه	(101b/13)
süz-i-ı-üb	سوزيلوب	(53a/14)	řıķ-ı-ı-a	صقيله	(16b/1)
- <i>ma-</i> , - <i>me-</i> olumsuzluk eki (ما - م)					
doğur-ma-yan	دوغيرمين	(130a/15)	ol-ma-mağla	اولمامغله	(92a/7)
- <i>n-</i> (ن)					
gör-i-n-ür	كورينور	(26a/3)	ol-u-n-a	اولنسه	(6b/1)
ayıtla-n-mış	ايتلانمش	(131b/6)	bil-i-n-ür	بلينور	(12b/1)
- <i>r-</i> (ر)					
iķ-ü-r-e	ايجوره	(32b/2)	iķ-i-r-eler	ايجره لر	(14a/18)
bit-ü-r-e	بنوره	(85a/14)	art-u-r-ur	ارتورر	(99a/10)

şam(ı)z-ı-r-salar	طمرسلر	(27b/11)		
	-ş- (ش)			
gör-i-ş-üb	کوریشوب	(84a/17)	agrı-ş-ub	آغرشوب (9b/19)
	-t- (ت-د)			
agla-d-ır	اغلادر	(50a/3)	büyü-d-ür	بیودر (137b/9)
gegir-d-ir	ککردر	(86b/13)	ışla-t-dığı	اصلاتدغی (136a/5)
	-y- (ی)			
ko-y-a	قویه	(12b/2)		
	-z- (ز)			
şam-(ı)z-ıra	طمرره	(72a/9)	em-(i)z-iklere	امزکلره (129b/18)

2.5. Türkçe Kelime Köklerinde İkili Yazılışlar

e-i

Türkçede kelime başında ve ilk hecedeki bazı *e*'lerin *i*, bazı *i*'lerin *e* olma temâyülü vardır. İki değişmeden *i*'lerin *e* olması daha çoktur. Bu çokluk bilhassa Batı Türkçesinde görülmektedir. Kelime başındaki ve ilk hecedeki *e-i* bakımından her halde *i* daha eski ve *i-e* değişikliği *e-i* değişikliğinden daha aslıdır. Fakat başlangıçtan beri Türkçenin her devrinde bu iki değişmenin yan yana ve karışık bir şekilde vuku bulduğunu da unutmamak lâzımdır. (Ergin, 1993: 77) Metnimizde de Türkçe kelime başında ve ilk hecedeki *e*'ler ve *i*'ler yan yana ve karışık bir biçimde olmasına rağmen *i*'li şekiller daha ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Bu sonuç, metnimizin harekesiz olmasının özelliği olarak ortaya çıkmıştır. Belki hareke konmayan yerlerde bir "i" sesini düşünmek de mümkündür. Ancak rakamlar, sadece görünen imlâya göre ortaya çıkmaktadır; bir anlamda izâfîdir. Çünkü imlâ her zaman sesletimi aksettirmeyebilir.

de- (24 defa)	di- (761 defa)
ye- (149 defa)	yi- (56 defa)
et- (95 defa)	it- (2362 defa)
bel (5 defa)	bil (25 defa)

b-p

b-p değişikliği kelime başında görülür. Türkçede aslında *b* ile başlayan bazı kelimeler sonradan *p*'ye dönüşmüştür. Kelime başındaki *b-p* bakımından Eski Anadolu

Türkçesi umumiyetle *b* tarafındadır. (Ergin, 1993: 80) Metnimizde *b* ve *p* sesi birlikte kullanılmıştır.

parmak	(2 defa)	barmak	(6 defa)
piş-	(43 defa)	biş-	(3 defa)

t-d

Eski Türkçede kelime başında *d* sesi yoktu. Eski Türkçede hep *t* şeklinde idi. Eski Türkçede kelime başındaki bazı *t*'ler sonradan Batı Türkçesinde *d* olmuştur. (Ergin, 1993: 88) İnce sıradan kelimelerdeki *t->d-* değişimi Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde neredeyse tamamlanmışken kalın sıradan kelimeler için durum biraz daha farklıdır. Eserlerde *t*'yi korumak veya *d*'ye dönüştürmek bakımından ağızlar ve bölgeler arasında birbiriyle zıtlaşan kullanımlar mevcuttur. (Korkmaz, 2005:501) Metnimizde *d* ve *t* sesleri birbirlerinin yerine kullanılmıştır.

dağ	(1 defa)	tağ	(7 defa)
dağıd –	(16 defa)	tağıt-	(7 defa)
damla	(4 defa)	tamla	(11 defa)
tavuk	(7 defa)	tavuk	(8 defa)
demregü	(13 defa)	temregü	(2 defa)
dırnağ	(2 defa)	tırnağ	(3 defa)
tilki	(1 defa)	dilki	(1 defa)

2.6. Yabancı Kelimelerin İmlâsı

2.6.1. Arapça kelime ve tamlamaların imlâsı

1. Arapça bazı kelimeler aynı anlamda ve görevde olmasına karşın farklı şekillerde yazılmıştır.

cimā ^c	جماع	(37a/1)	cimāğ	جماع	(56b/13)
ḥab	حب	(19b/12)	ḥāb	حاب	(137a/18)
			ḥabb	حب	(23b/5)

2. Arapça tamlamaların yazımında, Arapçanın yazım kurallarına uyulmuştur.

lisānū's-sevr	لسان الثور	(123b/15)	°usrü'l-bevl	عسر البول	(82b/18)
°ırku'n-nisā	عرق النساء	(6a/14)	°abdü's-selām	عبدالسلام	(113b/10)

3. Hemze, bazı kelimelerin yazımında düşürülmüştür.

ibtidā ° > ibtidā	ابتدا	(4b/1)	binā ° > binā	بنا	(36a/13)
eczā ° > eczā	اجزا	(18a/14)			

4. Genelde içinde hemze bulunan Arapça kelimelerde hemzenin bulunduğu yerde hemze (daha çok ecvef köklerin ism-i fâillerinde) bir -y- ünsüzü ile birlikte yazılmıştır.

dāyīm	دائم	(19a/7)	dāyīm	دایم	(9a/5)
dāyire	دائیره	(13a/18)	fāyide	فائیده	(31b/9)

2.6.2. Farsça kelime ve tamlamaların imlâsı

1. Farsça tamlamalarda birinci kelime *ā* sesi ile biterse, bu kelimelerin sonuna izafet kesresini karşılamak üzere bazen bir *ی* getirilmiştir.

ḳuvā-yı nefṣāniyye	قوای نفسانیّه	(6b/17)
ḥummā-yı vebā ° ĩde	حمای وبائیده	(13a/17)

2. Farsça tamlamalarda birinci kelime *ā* ile biterse bazen de izafet kesresini karşılamak üzere bir hemze (ء) getirilmiştir.

ḳuvā-ı nefṣānī	قواء نفسانی	(10a/9)
a ° žā -ı ḥāric	اعضاء خارج	(99a/11)

3. Farsça bazı kelimeler aynı anlamda ve görevde olmasına karşın farklı şekillerde yazılmıştır.

havān	هوان	(28a/8)	hāvan	هاون	(131a/19)	hāvān	هاوان	(128a/13)
kiṣnīz	کشنیز	(47a/19)	kiṣnīṣ	کشنیش	(82a/5)			
ḥasta	خسته	(32a/6)	ḥasta	حسته	(12b/2)			

3.METİN

4a

¹ El-ḥamdülillahi rabbi'l-°ālemīn ve's-şalātu ve's-selāmu °alā seyyidinā Muḥammedin ve ālihi ve şahbihi ecma°in ² sebab-i taḥrīr-i kitāb budur ki bu °abd-ı faḳīr Ḥüseyin eş-Şehīr be-Hezārfenn bundan aḳdem ³ cem° ve te°lif eyledigim Lisān-ı Eṭıbbā ismiyle müsem mā luḡatıñ ḥāşiyesine ḥıfz-ı şıḫḫat ⁴ ve izāle-i emrāz u °ilel için mücerreb ḥükemā-ı Yünāniyūn ve ḥazzāḳ-ı eṭıbbā-ı ⁵ °Arab ve °Acem ve Rum ittifaḳ itdikleri güzīde ve mücerreb müfredāt-ı edviyye ve mürekkebāt ⁶ ve aḡdiyyeniñ menāfi° ve zararlarını ve keyfiyyet-i tenāvül ve isti°mālını ihtisār ⁷ üzere taḥrīr ve beyān eyledüğümüz minhleri ol ḥāşiyeden tecrīd ve cerīdeye derc ⁸ ve taḥrīr itdim ki ḥīn-i ihtiyācda düstürü'l-°amel ola ümīdimiz budur ki °ālem-i nef°°ām u ṭālibe taḥşīl-i merām ola ve bu cerīdeniñ nāmını **Tuḥfetü'l-Erībü'n-Nāfi°a li'r-¹⁰ Rūḥānī ve't-Ṭabīb** deyü isim ḳodum ve üç maḳāle ve fuşül üzere tertīb ¹¹ itdim **maḳāle-i ülä** ṭıbbiñ ba°zı °ilmiyyātını beyān eylemek için elli tokuz ¹² faşla müştemil eyledik zīrā ṭāliblere umūr-ı ṭabī°iyyeyi bilmek ḡāyet mühim ve lāzımdır ¹³ **maḳāle-i şānī** °Arab ve °Acem ve Yünān ve Ervām ḥazzāḳlarının i°timād itdikleri mu°teber kitāblarında ¹⁴ güzīde ve mücerreb müfredātı beyān ider yigirmi sekiz faşıldır **maḳāle-i şāliş** fi beyān-ı nisbeti'l-¹⁵ edviyyetü'l-mensübetü'l-kevākibu'n-nāfi°atü'l-erba° ṭabāyi° ve ḥavāşşü'l-eşyā° ve fihi ¹⁶ fuşül **el-faşlü'l-evvel mine'l-maḳāletü'l-ülä** ṭāliblere mühim olan umūrı beyān ider

4b

¹ ibtidā ṭāliblere lāzımdır ki ḥavāşş-ı eşyāyı bileler şeklinden ve levninden ve ṭa°mından ve ḳıvāmından ² ve ḡalazatından ve riḳkatından ve rāyiḫalarından ve bitdikleri yerlerden zīrā ṭāliblere umūr-ı ṭabī°iyyeyi ³ bilmek ḡāyet mühim ve lāzımdır bu umūr-ı ṭabī°iyyeyi bilmeden °alīle mübāşeret etmek cāyız ⁴ degildir umūr-ı ṭabī°iyyeyi bilmek eṭıbbā-ı ḥazzāḳ mābeynlerinde ṭıbbiñ temeli görmüşler ve her şey°iñ ⁵ temeli olmadıḳça şübüt ve devāmı olmaz **ba°dehu** sebab-i emrāzı bilüb aña ḡöre °ilāca ⁶ meşḡül olalar ammā sebab-i emrāz üçdür **evvelkisi** sābıḳa **ikincisi** bādiye ⁷ **üçüncisi** vāşıladır bundan sonra emrāzı bileler ve emrāz daḫı üçdür **evvelkisi** sū°-i ⁸ mizāc-ı sādıc **ikincisi** emrāz-ı terkīb **üçüncisi** teferruḳ-ı ittisāldır bundan sonra ⁹ evḳāt-ı emrāzı bileler evḳāt-ı emrāz daḫı dördür **evvelkisi** ibtidā°dır **ikincisi** ¹⁰ tezeyyüddür **üçüncisi** intihādır **dördüncisi** inḫiṭātdır ve bundan sonra aḡdiyyeyi bileler ¹¹ aḡdiyye daḫı ikidir **evvelkisi** keymūs-ı maḥmūd tevellüd ider **ikincisi** keymūs-ı mezmüm tevellüd ider ¹² ve bunları tamām bildikden sonra marāza ḡöre °ilāc ideler ve °ilāc üç nev° üzredir ¹³ **evvelkisi** tedbīr-i ıslāḫ sitte-i zārūriyyedir **ikincisi** ḳānūn-ı isti°māl-i edviyyedir ¹⁴ **üçüncisi** °amel-i bāliyyedir ammā sitte-i zārūriyye ki zıkr olunur **evvelkisi** cins-i havā-ı muḫīṭdir ¹⁵ **ikincisi** mā yu°kel ve mā yuşrebdır **üçüncisi** ḫareket ile sükundur **evvelkisi** °avārīzu° ¹⁶ n-nefesdir **ikincisi** nevm ü yaḳazadır **üçüncisi** istifrag ve ihtibāsdır ¹⁷ ihtibāsdır ve bundan sonra ḡoreler marāz burūdetiñ midir yāḫūd ḫarāretiñ midir ¹⁸ ammā emrāz-ı ḫāreye sebab beşdir **evvelkisi** i°tidālden ziyāde ḫareketdir ¹⁹ **ikincisi** °ufūnetiñdir **üçüncisi** tekāşüf-i mesāmāt ki **dördüncisi**

5a

¹ **dördüncüsü** hārēre mülākī olmaqdır **beşinci** hār eşyaları isti^c māl etmektendir
² ve dahı burüdetden hāşıl olan emrāzlar sekizdir **evvelkisi** şovuğa mülākī olmaqdandır
³ **ikinci** şo³ uq eşyaları isti^c māl etmektendir **üçüncüsü** çok yemektedir **dördüncüsü**
⁴ az yemektedir **beşinci** ifrāt ile mesāmāt kapanmaqdandır **altıncısı** ifrāt ile
taħalhuldandır ⁵ **yedinci** hareket-i müfriḏendir **sekizinci** sükün-ı müfriḏendir ve
bunlardan şoñra ḫālibe ⁶ lāzımdır ki imtilāyı dahı bileler imtilā dahı iki nev^c dir **evvelkisi**
bi-hasebi'l-kuvvettir ⁷ **ikinci** bi-hasebi'l-ev^c iye ve **ba^c dehu** ey ḫālib ma^c lüm ola ki
me³ külāt ve meşrübāt ⁸ yenile ve içile ibtidā mi^c deye varır anda hażm-ı evvel olub arpa
şuyı gibi ğālīz olur ⁹ aña keymūs dirler ve ba^c dehu cigere varub yine hażm olur aña
dahı keylūs dirler ¹⁰ ahlāt-ı erba^c a andan hāşıl olur şafrā ve sevdā ve balġam ve kan
ammā fāyidelü ¹¹ olan kanıñ ḫālibe atı hār ve raḫbdır eyüsi oldur ki rengi kıızıl ola ḫatı
ġālīz ¹² ve ḫatı raḫk olmaya ve rāyihası kerih olmaya ve bu minvāl üzre olan kan eyü
ġidālardan ki ¹³ nīm-birişt yumurtaşı gibi ve anlarıñ gibi **ve dahı** gereklü şafrānıñ
ḫālibe atı hār ve yābisdir ¹⁴ zīrā ekşi ḫatlu ḫāmlardan hāşıl olur ve **ammā** balġamıñ
ḫālibe atı bārid raḫbdır ¹⁵ bārid ġidālardan hāşıl olur balık ve yoġurt gibi ve yaş şulu
yemişler gibi ve **ammā** ¹⁶ sevdānıñ ḫālibe atı bārid ve yābisdir ğālīz kuru ġidālardan hāşıl
olur ve ḫuzlu ¹⁷ ve tīz şey³ lerdən hāşıl olur şarmısaḫ ve şafrānī ve mercimek ve
bādincān ¹⁸ gibi ve her kim ḫılt kim göyünse sevdā olub şöyle ma^c lüm ola **ve ammā**
ḫāliblere lāzımdır ki ¹⁹ fuşül-ı erba^c ayı bileler ve her faşıl da ḫanġı ḫılt ğālib olur anı bile
evvel bahār aña

5b

¹ rebī^c dirler ḫālibe atı hār ve raḫbdır ol faşıl da kan çok olur ahlāt harekete gelür çibanlar
² ve şişler ve ḫunnāklar çok olur ve **ammā yaz ki** aña şayf dirler ḫālibe atı hār ve yābisdir
ol ³ faşıl da şafrā ğālib olur ve kuvvet za^c if olur ve şafrāvī ḫummālar peydā olur ⁴ ve
hażm dahı noḫşān üzre olur **ve ammā güz ki** aña harif dirler ḫālibe atı bārid ve yābisdir
⁵ ol faşıl da sevdā ğālib ve sevdāvī marāzlar peydā olur südde-i ḫālib ziyāde olur ⁶ ve
ḫabarcıklar dahı çok olur **ve ammā kış ki** şitā dirler ḫālibe atı bārid ve raḫbdır ol ⁷ faşıl da
balġam ğālib olur ve balġam marāzları çok peydā olur zükkām ve nāzile ve su^c āl ⁸ gibi
ve ammā ḫatı issi havā beñzi şarardır ve kuvvete za^c if virür ve göz aġrıları çok hāşıl
⁹ olur **ve ammā** şovuġ havā bedeni ḫāvī ider ve bundan şoñra beden-i insānda ahlātıñ
¹⁰ ḫanġısı ğālibdir insānıñ zāhirine nazar idince bilüb ğālib olan ḫılt dan ḫaber vire
¹¹ **ammā kan** ğālib olmanıñ ^c alāmeti oldur ki uyhu çok gele ve çok gerine ve kan yerleri
¹² gicişe ve ḫamarları ḫalı ola ve gövde aġır ola ve bedende sivilciler vāḫi^c ola ve beñzi
kıızıl ¹³ ola ve vāḫi^c asında kıızıl şeyler göre **ammā şafrā** ğālib olmanıñ ^c alāmeti oldur ki
aġzı ¹⁴ acı¹ ola ve çok şuşaya ve uyhuda ^c usret çeke ve iştihāsı za^c if ola ve yüzi ¹⁵ gözi
şarı ola ve gönli bulana ve düşünde şarı şeyler göre **ammā balġam** ğālib ¹⁶ olmanıñ
^c alāmeti oldur ki kāhil ola ve aġız yaraları çok ola ve düşünde şular ¹⁷ ve yaġmurlar
göre ve bedeni şo³ uq ola **ammā sevdā** ğālib olmanıñ ^c alāmeti oldur ki ¹⁸ bedeni arık ve
kıızıl ola ve mi^c desi issice ola fāsīd fikirler eyleye ve uyhusı ¹⁹ gelmeye ve gövdesinde
kıllar çok ola ve vāḫi^c asında ḫara ḫorḫulu şeyler göre **ve ḫālib**

¹ B'de bu kelime "içi" şeklinde yazılmıştır. K6a/19'da "acı" şeklinde yazılmıştır. Biz burada anlam gereği "acı" yazılışını tercih ettik.

6a

¹ olanlara lâzımdır ki her kaçan kim hastanın yanına vara hâtırın su^o al idüb tesellî eyleye ² ve ba^c dehu mizâcına göre gıdalar ısmarlaya ve göre ^o illeti harâretiñ midir veyâhüd burüdetiñ midir ³ aña göre ^c ilâca meşgûl olub tâ ki ha^{tâ} etmeye hâr marâzlara bârid eşyâlar ile ^c ilâc ⁴ ideler **ammâ** kâdir oldukları mertebe tabî^c atına münâsib gıdalar ile ve müfred edviyeler ile ⁵ ^c ilâc etmege mu^qayyed olalar **ve eger balğam** gâlib olursa balğamı izâle ider şeyler vireler **ve eger** ⁶ **şafırâ** gâlib olursa sevdâyı¹ izâle ider şeyler vireler **ve eger sevdâ** gâlib olursa ⁷ sevdâyı izâle ider şey^o ler vireler **ve eger kan** gâlib olursa faşd ideler **el-faşlü's-sânî** ⁸ faşd olunacak ^c urûkları beyân ider evvelâ birisi baş tamarıdır ki aña yâfûh dirler ikincisine ⁹ ^c ırku'l-cebhe dirler üçüncisine ^c ırku'l-hâcibîn dirler ve dördüncisine halfu'r-re^o is dirler ¹⁰ beşincisine ^c ırku's-şakîka dirler altıncısına ^c ırk-ı halfu'l-üzn dirler yedincisine ¹¹ ^c ırku's-sâku'l-^c ayneyn dirler sekizincisi ^c ırku'l-enf dirler tokuzuncısı ^c ırku' ¹² l-insân dirler onuncısı ^c ırku'l-lisân dirler on birincisi ^c ırku'l-ekhel dirler ¹³ on ikincisi ^c ırku'l-baseliğ dirler on üçüncüsü ^c ırk-ı hablu'z-zirâ^c dirler on ¹⁴ dördüncüsü ^c ırk-ı üseylem dirler on beşincüsü ^c ırku'n-nisâ dirler on altıncüsü ¹⁵ ^c ırku'l-kademeyn dirler **el-faşlü's-sâliş** mizâc beyânındadır **mizâc** tokuzdur ¹⁶ nev^c üzredir bu tokuzdan biri mu^c tedildir mizâc-ı tağayyürden müberrâdır ve böyle mizâcîñ ¹⁷ şimdiki hâlde mişli yokdur ve Bukrağ dir ki mevcûd ve ma^c düm olan eşyâ bulunmaz tâ kim mâzîde ¹⁸ vücûdı bulunmadıkça lâkin ecsâm üzerine terkîb ile tefrîk müte^c âkıb iken zann böyle ki teferruğ-ı ebdân

6b

¹ ma^c lüm olur ve mürekkeb olan mevcûd bulunur ve bu ma^halinde söz çokdur zıkr oluna ta^tvîl-i ² kelâm lâzım gelür zîrâ bu kitâbı muhtaşar kıldık ^c ârife yek işâret ile kifâyet ider ³ **ve ammâ mizâcdan** murâdımız bizim ta^c dildir ve ammâ mu^c tedil-i müfreddir **müfred** da^hı dördür hâr ve bâri- ⁴ d ve ra^tb ve yâbisdır ve mürekkeb olan dördür hâr ve yâbis ve hâr ve ra^tb bârid yâbis ⁵ ve bârid ve ra^tb **ve ammâ mizâc**ı mu^c tedil olan yerler ha^tt-ı istivâdır ya^c nî gicesi ve gündüzi ⁶ berâber olan yerlerdir Mekke ve Medîne dimişler ve bundan soñra mizâcı mu^c tedil olan yer iklîm-i râbî^c dir ⁷ iklîm-i râbî^c ya^c nî vilâyet-i ^c Acemdir ve bundan soñra mizâcı mu^c tedil olan yerler iklîm-i hâmisdir ⁸ iklîm-i hâmis da^hı Kônstantaniyye ve e^trâflarıdır **imdi** benim ^c azîzim bu iklîmleriñ havâları birbirine ⁹ zıdd olmağla ve kevâkibleriñ devrânları da^hı muhtelif olmağla tefrîk ile terkîb ve imtizâc ¹⁰ ve ta^hlîl-i zarûret ve hikmet-i ilâhiyye mu^qtezâsınca kaçan kim envâ^c ve ^c anâşır şakîl ve hıffetde kesâfet ¹¹ ve le^tâfetde hareket ve sükûnda muhtelif olduklarında tekevvünleri da^hı muhtelif oldı anîñ-içün ¹² ba^c zılarıñ tekevvünü tîzdir ve ba^c zılarıñ giç oldı ve tûlları ve kaşıruları da^hı muhtelif ¹³ oldı ve küre-i süflîde mükevvenâtdan üç şey^o vardır aña müvelledât-ı şelâşe dirler biri ma^c deniyyât ¹⁴ ve biri nebâtât ve biri hayvânât hayvânlarıñ tekevvünleri belesân-ı tab^c idedir ve kibrît-i ¹⁵ hayvândır ve mûmiyâ^o ü'l-aşlî iledir bu üçe mâddetü'l-hayavât dirler sağılıgıñıñ be^kâsı ¹⁶ bunuñ ile kâyimdir **ammâ belesân-ı** tab^c ididüğümüz kuvâ-yı tab^c idir ve kibrît-i hayvân didüğümüz ¹⁷ kuvâ-yı nefsâniyyedir ve mûmiyâ^o ü'l-aşlî didüğümüz kuvâ-yı hayvâniyyedir **ammâ** ba^c zı hayvânlarıñ tekevvünleri ¹⁸ mu^c ayyen zamânda hâşıl olur ve **ammâ** insânda ol mâdde her ân ve her zamân mevcûddur ¹⁹ **hayvânâtıñ** tarîk-i tevellüdi çokdur ba^c zı hayvânât ta^c fîn ile tevellüd ider ve ammâ şol hayvân ki

¹ K6b/12'de "şafırâyı" şeklindedir.

7a

¹ menîden ve ebeveynden hâşıl ola anlar için daḥı mu^c ayyen zamān vardır biz gelelim evvelki söze ² icmālen insānda olan burūdet ve yubūset ve ḥarāret ve ruṭūbetleriñ mu^c tedillerin ³ beyān idelim evvelā yigitleriñ ṭabī^c atları mu^c tedildir ve şabīler ḥarāretde yigitler ile berāberdir ⁴ lākin şabīleriñ ruṭūbetleri ziyāededir ve ḥarāretleri liynet üzredir ammā yigitleriñ ḥarāretleri ⁵ anlardan ḥiddetlidir ammā ḳocalar ile orta yaşlularıñ ṭabī^c atları burūdet ile yubūset üzredir ⁶ ammā ḳocalarıñ ruṭūbetleri ziyāededir orta yaşlulardan **bundan soñra** ^c uzv-ı insānda ⁷ mu^c tedil olan ^c uzvları beyān idelim ve beden-i insānda mu^c tedil olan ^c uzvuñ ⁸ biri el parmaḳlarıñ ve avuḳıñ derileridir ve bundan soñra elin içi derisidir bundan soñra ⁹ cümle eliniñ derileridir ve bundan soñra beden-i insānda ḥarāretlü ^c uzvlarıñ **evvelkisi** ḳalbdır ¹⁰ **ikincisi** cigerdir **üçüncisi** cümle insāndaki etleridir ammā beden-i insānda so³ uḳ ¹¹ olan ^c uzvlarıñ **evvelkisi** kemüklerdir **ikincisi** guzrūf **üçüncisi** ribātdır **dördüncisi** ¹² a^c şābdır **beşincisi** ilikdir **altıncısı** dimāḡdır ammā beden-i insānda ruṭūbet yubūset ¹³ üzre olan ^c uzvlarıñ **evvelkisi** kemüklerdir **ikincisi** guzrūf **dördüncisi** ¹⁴ ribātdır **dördüncisi** a^c şābdır ve daḥı insān-ı bedende ruṭūbet ruṭūbet üzre olan ^c uzvlarıñ **evvelkisi** ¹⁵ yağdır **ikincisi** şaḫmdır **üçüncisi** laḫmdır **dördüncisi** dimāḡdır **beşincisi** nuḥā^c dır ¹⁶ ve ammā nebātātın mebd³ -i tekevvüni cism-i keşifdir ḥayvāna nisbet ve bu cism cemī^c nebātın ¹⁷ eczāsında mevcüddür öyle olsa ol nev^c anuñla olmuşdur ḡāhī toḫmında ve ba^c zı ¹⁸ aşılarda dallarda bulunur ammā ma^c deniyyātın zuhūrına bir mu^c ayyen zamān vardır anda zāhir olur ¹⁹ eflākiñ ḥarekātı ve ṭulū^c ı ve ḡurūbı ile şemsiñ ḳarīb ve ba^c id olmasıdır ve ma^c deniñ

7b

¹ ibtidā³ -ı tekevvüni menī degildir vesāyir şey³ daḥı degildir ki nebātın mebd³ i gibi ola ol nev^c iñ ² ḥāfızı ki anuñla nuzcı kāmil ve şekil bulur ya^c nī rengi zāhir olur ve **ammā** küre-i ^c ulyāda ve mebd³ -i ³ tevellüde ve tekevvüne iḥtiyācı yokdur zīrā kāmildir taḡayyür ve fesād ḳabūl etmez ve **ammā** kevkebiñ ṭulū^c ⁴ ve ḡurūbından deverānından riyāḫlar peydā olur kimi şarkī ve kimi ḡarbī ve kimi cenūbī ve kimi ⁵ şimālī kevkebleriñ iḳtizāsı ḥasebiyle ve bu riyāḫlarıñ daḥı ḳuvvetleri vardır keyfiyyāt-ı ⁶ erba^c adan buḫārāt ve rūḥāniyyāt tevellüd ider kevkebleriñ te³ şirinden ve küre-i havāda ⁷ nuzc bulduḡından yağmur ve ḳar ve çiy cümlesi kevkebleriñ te³ şiridir ḡayr degildir ve **ammā** bu ^c ālemde ⁸ eḡeri zāhir olanlar bunlardır ma^c deniyyāt ve nebātāt ve ḥayvānātıdır ve **ammā** mizāc daḥı ^c anāşırıñ ⁹ ḥareketinden iḥtilāt ve imtizāc icāb ider ider ve bu mizāc taḫrīk itdüren ḥayātıdır ¹⁰ ve şüret-i nev^c iñ mebd³ idir ve bu mizāc ḥāşıl olması ḳırānlarıñ şādīḳ ^c amelleri ¹¹ vāsıtasıyla ki anda vuḳū^c ı taḫallūf eylemez **el-faşlü'r-rābi** ^c envā^c lardan mütevellid ¹² olan envā^c -ı muḫtelifeyi beyān ider böyle bil ki mizācdan soñra nev^c iñ şeklinden ¹³ bir cism teşekkül ider andan neşv ü nemā bulur ve ol nev^c iñ kemālinde ḳuvā vardır ¹⁴ ervāḫlarıñ vāsıtasıyla tamām olur kāmil olur bu iki nev^c iniñ arasında bir nev^c ¹⁵ daḥı ḥāşıl olur ol daḥı bir nev^c -i āḫir olur iki nev^c iñ her birine müşābeheti ¹⁶ vardır şol vech-ile kim eḡek ile atıñ arasında^{II} ḥāşıl olduḡı gibi yāḫūd ¹⁷ kelb ile çāḳal arasında ḥāşıl olduḡı gibi ve ta³ uḳ ile keklik arasında ¹⁸ bir ḥayvān tevellüd ider ikisine müşābihdir ve bu tevellüd daḥı nebāt ile ma^c deniñ envā^c ndan ¹⁹ vāḳi^c olur ve bir nev^c -i āḫirden bir nev^c daḥı mütevellid olur nitekim şalgāmdan turub

^I K7b/8'de "üçüncisi" şeklindedir.

^{II} Burada K8a/7'de "ḳatır" kelimesi vardır.

8a

¹ ve buğdaydan zīvān ve reyhāndan nemmām ve kettān tohumu ile turuncuñ arasında nef^c hāşıl olur ² ve turuncu yarub içine kettān tohumu taldurub yere gömüb tarhūn hāşıl olur ³ ikisine müşābihdir kaçan birisiniñ birine galebesi olursa müşābehete mümāsik olur ⁴ ekşeriyā ma^c den dağı vāki^c dir nitekim kurşun ma^c deninde(n) elmās hāşıl olur ⁵ ve bakır ma^c deninden zümürüd hāşıl olduğu gibi ve gümüş ma^c deninden gök yāķūt tevellüdi ⁶ gibi ve demür ma^c deninden la^c liñ tevellüdi gibi *fē-sübhāne'l-hāluķullezī evda^c a fī küllī nev^c in⁷ kuvvet-i tevellüd-i yuşābihetü ve yümāşilühü ve yūķāribühü ve yūhālifühü bi-hasebi'l uvār ve'l ekvār ve'l biķā^c nebātātdan* ⁸ bir hayvān tevellüd ider ağaclardan kurdcagızlar peydā olur neşv ü nemā bulur kaz gibi olur ⁹ etini yerler ve Mesķüde Kāmışlık vilāyetinde karpüz gibi bir şey⁹ vardır anıñ çekirdeginden ¹⁰ bir şey⁹ çukur yere düşse kuzuya beñzer nebāt hāşıl olur giderek cānlanur ve harekete ¹¹ dağı gelür ve ol nebātıñ köki göbegindedir ve çukur yanında olan nebātadan nafaķalanur ¹² kaçan ol nebātı alub boğazlasa beyāza māyil kan aķar ve eti beyāz olur yengeç ¹³ etine beñzer yerler lezīz eti vardır ve ol vilāyetiñ halkı anıñ derisinden şapķa ¹⁴ yapub başlarına giyerler nitekim kuzı derisinden yaparlar ol vilāyetiñ ahālisi ¹⁵ de⁹ bīdir¹ **el-faşlü'l-hāmis** şuver-i ecsāmın tağayyürātın beyān ider şüret-i nev^c iyye ve şüret-i aşliyye ¹⁶ şüret-i bātıniyyeniñ beķāsıyladır ve ecsāmıñ dağı iki şüret vardır biri ¹⁷ hāricdedir tağyīr kabül ider ve biri bātınī kim tağyīr kabül eylemez buña mişāl budur ki mükelles ¹⁸ altun şüretinde hāric olur ammā şüret-i bātıniyyesinde hāric olmaz ve muşā^c ad ve mükelles ¹⁹ zībaķ dağı şüret-i zāhiriyyesinde hāric ve ammā şüret-i bātınasından hāric olmaz buña delilimiz

8b

¹ buña yine tedbīr oluna şüret-i zāhiriyyesinde ^c avdet ider ve bunları fark eylemekde ^c usret yokdur ² ateş gördükde uçucu ve yanıcı ve tütünlere ve bunlar gibilere rüh dinilür ve **ammā** ateş ³ üzerinde şābit olub ķalana cism dirler ve **hükemā** buyurmuşlardır ki ervāh(ı) teşbīt ve ecsām(ı) ⁴ taş^c id eylemege ķadir olan kimesneye vāşılın dirler **ammā** ^c aķd buña dirler rūhları şābit eylemekdir ⁵ ve taķlīl didikleri cesedleri rūh-ı laţif eylemekdir ve dağı ervāhlarıñ envā^c ı vardır hükemā katında ⁶ zībaķ ve kibrit ve zernih ve iklimiyā gibi ve ervāhlarıñ ba^c zısını şābit eylemek sehldir ⁷ ve ba^c zılarıñ gücdür ve ecsādları dağı buña göredir ba^c zısı hāllolmağa āsāndır ve ba^c zısı ⁸ gücdür eşyā-ı ^c unşuriyyeniñ tekevünlerine ve hıfızlarına iki rüh isti^c māl iderler tabī^c atda birisi ⁹ hār-ı muhalhīl-i semāvīdir birisi ateşdir ki andan ayrılmaz ikincisi havā-ı mūķşif-i rūhdur bu iki ¹⁰ rūhlarıñ vāşıtaları ile ^c unşuriyyātlarıñ tekevünātları tamām olur **el-faşlü's-sādis** ^c ālemü'l-ekber ile ¹¹ ^c ālemü'l-aşğarıñ beyānındadır ki aña insān dinilür bil ve āgāh ol ki insān bir şerīf maķlūķdur ¹² nüşha-ı kibriyādır nitekim Kūrān-ı ^c aźimü's-şānda vārid olmuşdur ve **leķad hālaķna'l insāna fī aķseni taķvīm**^{II} ¹³ çü medh eylemişdir zīrā ^c ālemü'l-ekberde olanlar cümlesi insānda dağı mevcüddur ve insān ¹⁴ ve insān ile ^c ālemiñ her birinde şüret-i cismāniyye zāhire ve rūh-ı nefşāniyye bātınadan mürekkebirdir ¹⁵ cümle mevcüdātlarıñ her biri insānda dağı mevcüddur zīrā felek-i muhīt cümle ^c āleme müştemildir ger eflāk ger nücüm ¹⁶ ve ^c anāşır ve müvelledāt cümlesi buña göre müştemildir ve ammā hükemā ^c ālem-i ekberi üç kısım üzre taķsīm iderler ¹⁷ nitekim ^c anāşırıñ ^c ālemi ki süflīdir ve eflākiñ ^c ālemi fevkīdir ve insān dağı üç kısımır dimāğ ¹⁸ ve ķalb ve mi^c de nitekim ta^c ām yenüb ve hażm olur andan sonra keymūs olur ve bedeniñ cümlesine sirāyet ¹⁹ ider ^c anāşırlar andan te^c addī iderler isti^c dādları hasebiyle nitekim ^c ālem-i ekberde kevn ü fesād ve ziyāde

¹K8a/25'te دایی بودر şeklinde yazılmıştır.

^{II} Tīn Sūresi 4. āyet "Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık."

9a

¹ ve noḡṣān¹ eyledikleri gibi °ālem-i °anāşır daḡı ḡalb-i ḡayvānātıñ mebdē° idir baş ile mi° de idrākleriñ mebdē° idir ² ve ḡavāslarıñ ve bedeniñ müdebbirleridir °ālem eflākleriñ üzerlerinde olan ervāḡlar gibidir nitekim °ālem-i ekberde ³ yedi kevākib-i seyyāre var ise insānda daḡı yedi °uzv-ı re° is vardır **dimāḡ** ḡamere mensüb **ḡalb** ⁴ şemse mensüb **riye** °uḡāride mensüb **ḡaraciger** müşterīye mensüb **merāre** merriḡe mensüb ⁵ **ḡiḡāl** zuḡale mensüb **ālāt-ı tenāsül** zühreye mensübdur nitekim felekde bir dāyim mevzū° ⁶ ḡareket var ise insānıñ dimāḡında bir mevzū° ḡareket daḡı vardır kim ḡayavāt andan nāşidir ⁷ ve °ālem-i ekberde riyāḡ-ı muḡtelife olduḡı gibi insānda gegirmek ḡarāḡar daḡı vardır ve °ālemde ⁸ zelāzile olduḡı gibi insānda ditremek ve diş ḡıçırdamaḡ vardır ve °ālemde yaḡmur olduḡı gibi ⁹ insānda ishāl ve tebevḡül vardır °ālemde şaḡırḡa vardır insānda uyḡusuzluḡ vardır ¹⁰ insānda daḡı ḡulunc ve sekte vardır °ālemde ḡurılıḡ var insānda uyḡusuzluḡ vardır °ālemde ¹¹ yaḡmurlar ve ruḡubetler olduḡı gibi insānda göz yaşarmaḡ vardır °ālemde havā-ı mu° tedil ve seḡābıñ ¹² küdürātı olduḡı gibi insānıñ ḡāl-i şıḡḡatine müşābihdir arzda ḡaş ma° deni olduḡı gibi ¹³ insānda daḡı ḡum ve ḡaş vardır ve arz insānıñ etidir ve ırmaḡlar ḡamarlarıdır ve deniz meşānesidir ¹⁴ nitekim evlād babaya müşābeheti vardır insān daḡı °āleme müşābihdir ba° zılarıñ nefsi °azīzdir ¹⁵ yürekleri arslan yürekleri gibi ve aḡ baba gibi ve ba° zıları nefsinde ḡapuḡ ḡavşan ve ḡoyun gibidir ¹⁶ ve ba° zılar muḡibdir ḡuzı gibidir ve ba° zılarıñ şadāḡati zāhir ve °adāveti ḡafī timsāḡ gibidir ve ba° zılarıñ ¹⁷ meyl ü muḡabbeti işi netīce izḡār ider ba° zı kuşlar gibi yazın gelür kış giderler ve ba° zıları ḡarāmīdir ¹⁸ fāre ve sañsar gibidir ve ba° zılar kinli deve gibidir ve ba° zısı çok şayḡılı ḡurāb gibidir ve ¹⁹ ba° zısı zen-dost maymun gibidir ve ba° zısı pākdir gügercin gibidir ve ba° zısı müsikīde ²⁰ māhir bülbül gibi ve ba° zısıñ evlādı çoḡdur ḡavşan gibidir ve ba° zısı nā-pākdir ḡınzīr gibi

9b

¹ ve ba° zısını naḡīl kelb gibi ve ba° zısını ḡarīşdir ḡarınca gibi ve ba° zısını çok sözlüdür ² saḡa ḡuşı gibidir ve ba° zısı nefesi °azīzdir yılan gibi insānı gördükde cümle bedenini ³ teslīm ider başını şaḡınur ve ba° zısı °āḡil gügercin gibi ba° zısı umūr-ı müstaḡille ⁴ bilür aru gibi ve ḡarınca gibi ve ba° zısı idrāki yoḡ eşek gibi ve ba° zısı müte° azzım at ⁵ ve ḡā° us gibi ve ba° zısı bilmezliğini izḡār ider ve bildiḡi çoḡdur tilki gibi ve ba° zısı ⁶ üstād binā° düzer ḡırlanḡıc gibi buña göre ḡıyāsa gelmez ve insān ḡayvānlardan ziyāde ⁷ ictihādıdur nitekim ḡazdan yüzḡeḡliḡi aḡz ider ve ba° zı kuşlar vardır balıḡ yerler ⁸ dalmāḡlıḡı ve aldıḡı bir olur insān tizliḡi andan aḡz itmişdir nitekim ba° zı kuşlar vardır ⁹ segirdici ve yırtıcıdır otlar vardır yaralara nef° i olduḡını bilüb ḡaçan yaralanur ¹⁰ varır otdan ekl ider yaraları oñulur ve daḡı rāziyāne kim göze nef° i vardır ¹¹ bunu bilüb ḡaçan yılan kış günlerinde yer altında ḡurduḡından gözleri ¹² a° mā olur evvel bahār olduḡda yeryüzine ḡıḡdıḡda rāziyāneniñ rāyīḡasını alub ¹³ varub gözlerini ol ota sürünce gözleri açılır ve geyik ḡaçan yılanı ¹⁴ yiyüb zehrleri ziyāde ḡareket itdüḡini görünce sesaliyusı bilüb andan ¹⁵ yiyüb fi°l-ḡāl ol zehrleri def° ider ve daḡı keklik ve gügercin ve zehirlü şey° i bedeninde ¹⁶ ḡiss idüb varır defne yemişini yedüḡinde def° ider ve keḡiniñ gözleri ḡapaḡlarında ¹⁷ ḡāḡice bir şiş peydā olur anı bilüb bir dikenli aḡaca varır dikenin birine ¹⁸ ḡapaḡlarını sürüb ḡan aḡıdub ḡalāş olur ve atlarıñ daḡı ḡamarları ¹⁹ ḡolub ve bedeni aḡrışub bileyecek dişi ile ḡamarını yırtub ḡan aḡıdır ²⁰ ḡalāş olur **el-faşlü's-sābi**° ḡıbbiñ esāsını beyān ider evvelā bu ḡıbbiñ

¹ Burada K9a/1'de "ḡabül" kelimesi vardır.

10a

¹ esāsı üç şey³ dir evvelā^c ilm-i tıbbı ögrene üstādlarınıñ važ^c itdügi kâ^c ide üzre nitekim zıkr olunmuşdur ² ve bundan soñra esbāb-ı emrāzı fark eyleye tā kim bir^c alīle vardıkda ol marīzīñ^c illeti harāretiñ midir ³ burūdetiñ midir yubūsetiñ midir ruṭūbetiñ midir bunları fark eyleye ve daḥı havāşş-ı eşyāyı ögrene kemiyyātın ve keyfiyyātın ⁴ ve taḥlīlin ve tefrīkin bile zīrā bunları bilmek ziyāde lāzımdır eger ṭabīb ki bu üç^c ilmiñ birini ⁵ noqşān üzre bilse elbette aniñ her işi noqşān üzre olur **el-faşlü's-sāmin** ⁶ beden-i insānda olan kuvāları beyān ider **kuvā-yı ṭabī** i didügümüz belesān-ı ṭabī^c idir ⁷ aniñ ¹ ciğerdir beden aniñ ile tağdiye ider neşv ü nemā bulur **kuvā-yı sānī** ki kuvā-yı ḥayvānīdir ⁸ ve kibrīt-i aşlı daḥı dirler bedeniñ ḥayātı bunuñ ile kâyimidir bu kuvāniñ daḥı maḥalli ḳalbdır ⁹ **kuvā-yı sālişe** ki aña kuvā-ı nefsanī dirler zībaḳ-ı aşlı daḥı dirler bu kuvāniñ daḥı maḥalli dimāğdır ¹⁰ hiss ü idrāk zāhire ve bātına bunuñ ile kâyimidir ve bil ki ey ṭalīb bu insānda ¹¹ iki cism vardır birisi cism-i zāhirdir ki^c anāşır-ı erba^c adandır ḳandır vesāyir ¹² beden-i insāndır ikincisi cism-i ḥafīdir zāhirde görünmez ve bu ikinci cismde nūr-ı ṭabī^c iyyeniñ ¹³ te^c şiri vardır ki nübüvvetiñ ve ilhāmātiñ mebdē³ idir ecsām-ı^c ulviyye ve felekiyyeye münāsibdir ¹⁴ ve bu cism ba^c zı cism-i zāhire daḥı münāsibdir bu iki cism daḥı tamām olduḳça^{II} insān ¹⁵ kāmil olmaz ve bu iki iki cismiñ arasında mü^c ellif rūhdur ki elbette beñzer zuhūr-ı ef^c ālini ¹⁶ ve ḥayātını beden-i insāna īşāl eylemesidir böyle bil kim aḥlāt aniñ ḳatında emr-i vāḥiddir ¹⁷ ihtilāf yokdur zīrā bu aḥlātıñ kimisi feccdır kimisi nužcdur ve ba^c zına zībaḳ ḡalebe ¹⁸ eylemişdir ve ba^c zına milḥ ḡalebe eylemişdir ve ba^c zına kibrīt ḡalebe eylemişdir bu üç şey³ terkīb olub ¹⁹ nužcda yā nāḳış yā ziyāde olur emrāzıñ envā^c ı bunlardan peydā olur ve bu terkibātdan ²⁰ ḥāşıl olanlara ḥükemā anlara ṭartīr dirler ve bunlardan emrāz-ı muḥtelife tevellüd ider **el-faşlü't-tāsi**^c

10b

¹ emrāzıñ envā^c ı(nı) beyān ider ḥükemā ḳatında envā^c -ı emrāz üç şeydedir **biri** zībaḳ **ikinci** ² kibrīt **üçüncü** milḥdendir ve marāzıñ daḥı aşlı üçdür buña münāsibdir zīrā aşlına muṭābıḳdır ³ velākin bu üç şey³ iñ ziyāde ve noqşān olmasıyla dürlü dürlü marāzlar zuhūra gelür taḡyırde ⁴ ve tefrīḳde ve taḥlilde ve in^c iḳādda biri biri üzerine ziyāde olmasıyla muvāfiḳ ve ḡayr-ı ⁵ muvāfiḳ ḡıdālar isti^c māl eylemeler ile ecnās-ı emrāz ḥāşıl olur ve esbāb-ı semāvī daḥı mü^c eşşirdir ⁶ emrāzıñ tecdid olmasına ve bu üç uşūlden envā^c -ı nebātāt ve ḥayvānāt ve ma^c deniyyāt terbiye ⁷ olur imdi bu üç şey³ den daḥı envā^c -ı muḥtelife marāzlar ḥāşıl olur zīrā emrāz daḥı üçdür ⁸ nitekim zıkr olundu kibrītdir ve zībaḳdır ve milḥdir ḳaçan kim kibrīte bir ḡarīb harāret^c āriż olursa ⁹ aniñ buḥarı bedene münteşir olur zürüb-ı muḥtelife ile ḥummiyātlar ve evrām ve felḡumuni ve bu maḳūle ¹⁰ marāzlar ḥāşıl olur ve ḳaçan kim zībaḳa bir ṭabḥ idici harāret^c āriż olursa buḥarı dimāğa ¹¹ şu^c üd ider envā^c -ı nevāzil bundan tevellüd ider sekte ve fālic gibi ve buña beñzer marāzlar peydā olur ¹² ve eger zībaḳa ḳavī harāret^c āriż olur-ise dimāğa şu^c üd idüb ḳalır envā^c -ı emrāz-ı ¹³ dimāğiyye tevellüd itdürür ḳernetis ve manya ve mālīḥūlyā ve şar^c ve buña beñzer marāzlar ḥāşıl olur ¹⁴ ve eger ol zībaḳa tekliş^c āriż olur ise ve ṭartīr daḥı ḳarışur ise evcā^c -ı ¹⁵ mafāşıl ve^c irḳu'n-nisā ve niḳrīs peydā olur ve buña göre marāzlar daḥı tevellüd ider **ve ammā** ¹⁶ milḥden tevellüd iden emrāz çokdur ve isimleri ma^c lūm olan emrāzlarıñ ekseri milḥdendir ¹⁷ bu daḥı dört ḳısım üzredir eger kim münḥal olur-ise ishāl ve istiskā ve buña¹⁸ beñzer marāzlar ḥāşıl olur ve eger kim muḥteriḳ olur ise giciyikler ve uyuzlar ve ḳomalar ¹⁹ ve ḳarḫalar ve sereṭān ve uşqurbud ve cub-ı efrencī ve dā³ ü's-sa^c leb ve buña beñzer

¹ Burada K10a/2'de "maḥalli" kelimesi vardır

^{II} K10a/10'da "olmadıkça" şeklindedir.

11a

¹ emrâzlar hâşıl olur ve eger mün^c akid olur ise nālîl ve şalâbet ve ğuddet ve hanâzîr ve buña beñzer ² marâzlar hâşıl olur ve buhârîñ bir râyihâsından kohtuĝ altı koĝar ve aĝız daĝı koĝar ve buña beñzer ³ marâzlar hâşıl olur eger buhâr ile kibrîti^c arîz olur ise ħummâ-yı^c arakıyye^c arîz olur **el-faşlü'l-** ⁴ **âşir** beden-i¹ insâna^c arîz olan emrâzlarıñ keyfiyyetini ve tevellüdini ve tabî^c atını ve bunları ⁵ ne şekil def^c eylediklerini beyân ider ħükemâ bunlara tartîriyyet deyü tesmiye iderler ekl (ü) şürb ki bundan ⁶ mi^c deye vârid eger hażm-ı şâlih^c olur ise mâdde-i hayavât olur bedene andan şâlih taĝdiye hâşıl olur ⁷ ve fazlası daĝı me³ külât ve meşrûbatîñ üç kısımdır biri zîbaķî biri kibrîti ve biri milĝidir ⁸ zîbaĝdan olan fazla tabî^c at mesâmâtdan def^c ider ve kibrîtden hâşıl olan fazla tabî^c at ⁹ em^c âdan def^c olur ve milĝden olan fazla tabî^c at bevlden def^c olur ¹⁰ zîrâ bu zıkr eyledüğümüz fazlalar beden-i insânda gerekli degildir şıĝhatiñ zıddıdır **pes** imdi ¹¹ ħaĝ sübhânehu ve te^c âlâ ħazretleri bu fażalât beden-i insâna muzır olub insâna nâfi^c ¹² olmaduĝı-çün bunlar def^c için her bir mevzi^c de kuvâlar ħalk etmişdir **fetebâreka'llahü aĝsenü'l-** ¹³ **ħâlikîñ** ^{II} **ey tâlîb** bil kim kaçan mi^c dede kuvvet olur ise ve kuvvet-i mümeyyize daĝı kuvvet buluna ¹⁴ ol zamân ĝidâ a^c zâlara ħâlîş mündefi^c olur ve eger mi^c dede kuvvet kuvvet-i mümeyyize daĝı ¹⁵ kuvveti noĝşân üzre bulunursa ol maĝalde ĝidâ a^c zâlara ĝayr-ı şâlih mündefi^c olur ve hażm olunan ¹⁶ şey³ daĝı mündefi^c olur andan cigere varır hażm-ı sâni^c olur ve andan bir daĝı mümeyyiz olur fażalât ¹⁷ daĝı minvâl-i meşrûĝ üzre mündefi^c olur ve eger levni yâķütî reng olursa bögreĝlere mündefi^c ¹⁸ olur ve andan meşâneye mündefi^c olur ve eger cigerde olan kuvvet-i mümeyyize za^c f üzre olursa ¹⁹ bevle mündefi^c olur aĝlât-ı lezice ile mündefi^c olur eger zîbaķıñ ve kibrîtiñ ve milĝiñ birisiniñ

11b

¹ ĝalebesi za^c f olan^c uzvlardan biriniñ üzerine zamm olursa dürlü emrâz-ı muĝtelifeler ² peydâ olur nitekim zıkr olundu ve ħükemâ-ı müteĝaddimîn bu ma^c nâya zıkr etmediler anuñ-içün kim bu ĝüne ³ marâzlarıñ tedbîrlerinde^c âciz ĝaldılar ammâ her kim ki beşinci cevheriñ tedbîrini bilürse ⁴ aña ĝöre zehebü'l-hayavât dirler bilgil ki tartîriyyâtdan tevellüd olan emrâzları^c ilâcı ⁵ âsân olur ve bilgil kim bu tartîriyyât didüğümüz dört nev^c üzredir^c anâşır-ı ⁶ erba^c a gibi **tartîr-i evvel** oldur ki nebât arzdan hâşıl olur **tartîr-i sâni** oldur ki ⁷ şudan hâşıl olan şişlerden hâşıl olur balıĝ ve yengeç gibi **tartîr-i şâlis** ⁸ oldur ki ħayvânâtıñ ve kuşlarıñ etlerinden hâşıl olur **tartîr-i râbi**^c istinşâķ-ı ⁹ havâdan hâşıl olur kaçan bir yaramaz buhâr ve bir yaramaz duĝân istinşâķ iderse ¹⁰ yâ tã^c ün yâ ħummâlar peydâ olur buña^c ilâc-ı küllî dirler bilmeyen kimesneler bu emrâzlarıñ ¹¹ ilâcına ĝâdir olmazlar ve tartîriñ ħöd envâ^c -ı ĝârüredir zâhir olur ¹² bunu tefrîķe ĝâdir olmayanlar bu emrâza daĝı^c ilâca ĝâdir olmazlar ve uşul-ı^{III} selâşeniñ ¹³ biriniñ ĝalebesinden ki zîbaĝ ve kibrîti ve milĝdir Calinusuñ eĝıbbâ^c ı bu ma^c nâyı bilmezler ¹⁴ anlarıñ bildikleri yalnız emrâziñ tevellüdlere şafrâdan yâ sevdâdan veyâ ĝandan ¹⁵ veyâ balĝamdandır dirler aĝlât-ı erba^c a itlâķ olunur ve bu zıkr olunan tartîrden ¹⁶ ĝan ve balĝam ve şafrâ ve sevdâ tevellüd ider ve marâz-ı ħaķîķî neden tevellüd eyledüğünü ¹⁷ bilmeye ol marâza nice^c ilâc idebilür ħaĝ ise budur ki^c ilâc eylemek sebebi^c ¹⁸ ħaĝ^c i eylemek mezkûr tartîriñ her ĝanĝısında ĝalebe var ise anı i^c tidâl üzre ¹⁹ getürmekdir insâniñ ħarâreti şemsiñ ħarâretine beñzer burüdeti ĝameriñ burüdetine

^I B'de "bedene" şeklinde yazılmıştır; ama anlam olarak "beden-i insan" olmalıdır. K10b/17'de de "beden-i insân" şeklindedir.

^{II} Müminûn Sûresi 14. âyet: "Yaratıcıların en güzeli olan Allah, ne yücedir."

^{III} Metinde اوصول şeklinde yazılmıştır.

12a

¹ beñzer ve bunlar ğidā nuzc virür ve temyîz ider şālih a° zālara gönderir ve bu insānda olan ² ħarāret mücerred bir cevherdir ° ālem-i ekbere müşābeheti vardır kaçan kim a° zā ve ālet şāhîh ³ ve sālīm bulunursa ol vaķit anlardan mütevellid olan aĥlāṭ ceyyide olur ⁴ a° zālara gönderilür şihḥatiñ beķāsına bā° iş olur kaçan kim bir yerde şaķt ve ⁵ ve zarbe ve ħal° vāķi° olsa ol mevzi° e bir müddet tedbîr olunmasa ol mevzi° de ⁶ ṭarṭîr daĥı bi°ṭ-ṭab° seyyāl olan mādde° i ° aķd ider her ķanġı mevzi° de bulunur ise ⁷ ° ālem-i ekber ile ° ālem-i aŗġarîñ nisbetini teşḥîş idenler ṭarṭîrden tevellüd ider emrāzlarıñ ⁸ ° ilāclarını bilürler zîrā edviyyeniñ münāsebetini her ķanġı ° uzva münāsib olduġını ⁹ bilür nitekim gümüş ve gök yāķūt ve zümürüd ve zāc dimāġa münāsib olduġı ¹⁰ gibi ve lü° lü° ķalbe münāsib olduġı gibi ve kibrîṭ aķciġere münāsib olduġı ¹¹ gibi ey ṭālib bu zikr eyledikleri bir ķā° idedir bildikden şoñra inşā° allāhu ¹² te° ālā her ° uzva maĥşüş ve münāsib olan ° ilācları daĥı vāķîf ¹³ olduġımız mertebe beyān iderüz **el-faşlü'l-ĥādî** ° aŗer nabziñ ¹⁴ ba° zi° aĥvāllerin beyān ider taĥķîķ bilmiş ol kim nabz mizāciñ mîzānidir ¹⁵ II ve ġayr-ġayr-ı mu° tedili nabzdan istidlāl olunur ve nabziñ birkaç maĥşüş ¹⁶ mevzi° i vardır anları bilüb yoķlayınca mu° tedil midir ve ġayr-ı mu° tedil midir ma° lüm ¹⁷ olur **evvelki mevzi° i** koldadır ki ķalbe yakındır şemse mensübdur^{III} ve biri ¹⁸ ° uṭārîde^{IV} mensübdur **üçüncisi** ° unķdadır biri zühreye mensübdur ve biri ¹⁹ merrîḥe mensübdur **dördüncisi** ayaklarda biri zuĥale mensüb ve biri müşterîye mensübdur

12b

¹ bu ° urūķlarıñ vāsıtalarıyla ĥıltîñ envā° ı bilinür bā-ĥuşuş umūr-ı ṭabî° iyyeyi bile eger marāz-ı ² ĥār ise gerekdir kim daĥı nabza el urmadîñ ĥasta ellerini veyāĥūd ayaklarını şovuk şuya kıya veyāĥūd ³ bir dülbendi şovuk şuya batırub ĥastanıñ nabzına kıoyasın ki anda olan ĥareket-i zāyide bir miķdār ⁴ tevaķķuf gösterer ve eger marāz şovuk ise ° alîliñ ellerini ve ayaklarını ıssıcaķ şuya kıoyasın veyāĥūd ⁵ bir bezi ıssıcaķ şuya batırub nabziñ üzerine kıoyasın bir miķdār ĥiss ola ve ma° lüm ola ki ⁶ kibrîṭî marāzlarda nabz tîz tîz olur kaçan kim marāz-ı ĥār olduġını yakîñ bilüb ve nabz za° ifü° ⁷ l-ĥareke olur imdi rūḥ-ı ĥayvāniden āfet ĥādiş olur ki ĥayātîñ nüfüz-ı māni° idir ve daĥı şovuk ⁸ marāzlarda nabziñ ĥareketi ġiç ola ammā kıuvvet za° if degildir eger kıuvveti za° if bulunur ise ⁹ taĥķîķ kim anda südde vāķi° olmuşdur ki rūḥuñ nüfüzına māni° dir imdi büyük ve ağır ¹⁰ bedene şāmil ve ° āmil ve ° āmm emrāzlarda lāzım geldi kim nabziñ aĥvālîni zikr olunan yerlerde ¹¹ mürāca° at eyleyüb ġoreler bir marāz bir ° uzva maĥşüş olduġı zamānda aña mürāca° at ¹² olduġda ol ° uzva āfet erişdiġi saña ma° lüm olur ve eger ġider kim nabza el urmaķ dileseñ ¹³ gerek şaġ olsun ve gerek ĥasta olsun şart budur kim ĥareket-i nefsanîyye ve bedeniyye olmamaķ ¹⁴ gerek v° allāhu a° lam bi°ş-şavāb **el-faşlü°ş-şānî** ° aŗer bevliñ envā° ını beyān^V ma° lüm ola ki ¹⁵ iki vech üzredir biri biri ĥāricîdir biri ekl ü şürbdendir **evvelkisi** dāĥildir kim ¹⁶ ° uzvuñ sū°-i mizācından veyāĥūd emrāz-ı terkîbden **ikincisi** budur kim kebedden ve mi° deniñ ¹⁷ ve böġreleriñ şāhîḥ mizācına delālet ider ve ammā sū°-i mizāciñ ve emrāz-ı terkîbiñ şihḥatine ve marāzına ¹⁸ delālet ider ve ma° lüm ola ki ķārüre daĥı üç kıısım üzredir **evvelkisi** kibrîṭiyyet ¹⁹ **ikincisi** zîbakîyyet **üçüncisi** milḥiyyetdir ammā şöyle bil ki ķārüreniñ

^I Mükerrer yazılmıştır.

^{II} Burada K11b/18'de "mu° tedili" kelimesi vardır.

^{III} Burada K11b/21'de "ikincisi şāķîķalardadır biri ķamere mensübdur" ibaresi vardır. Unutulan bu ibare B nüshasında yukarıdan aşağıya olmak üzere sayfanın yanına yazılmıştır.

^{IV} Mükerrer yazılmıştır.

^V Burada K12a/17'de "ider" kelimesi vardır.

13a

¹ rüsüb dirler zıbağdır¹ ve şāfisi millhdendir rengi kibrītdendir kaçan kim kārüre^o i elüñe elüñe aldıkda lāzımdır ki ^{2c} alil(i) tenbīh idesin kārüreyi tağyir idecek ğıdālar isti^c māl etmeye ve berhiz ola eger maraz³ hār olub ve ^c alil bir gicelik şusuzluğa tākāt getürmedügi müşāhede olunursa ⁴ ol vaķit ne miķdār şürb olunur ise bilmek gerek ve bunun rengi yāķūtī olmaķ kibrītiñ ⁵ izdiyādı veyāhūd noķşanı ĥasebiyledir eger bevl şāfī olursa dimāğıñ emrāzına ⁶ delālet ider ve mu^c allaķ olan rüsüb bedeniñ tenevvürine delālet ider veyāhūd aķ ⁷ cigeriñ veyā mi^c deniñ ve tıhālīñ emrāzına delālet ider ekşeriya kārüreniñ ⁸ dibine çöken rüsüb bedeniñ esfelinde veyā bögrekde veyā meşānede veyā bilde ⁹ veyā yanbaşlarında veyā ayaklarda olan ^c illetlere delālet ider ammā kaçan kim bir kimesneden ¹⁰ kārüre almaķ murād eylesek gerekdir kim bir billürdan pāk kārüre idesin ¹¹ āyine gibi şāfī ola taħminen içi yüz dirhem miķdārı şu alur ola ammā kārüresin ¹² alduğın adama tenbīh idesin ki gice yatub şabāh kalkduķda ol mezkūr ¹³ kārüreniñ içinde bir dehne miķdārı tebevül idebilürse ide ve iki def^c a ¹⁴ tebevül etmeye zīrā kārüre bātıl olur i^c timād şabāh tebevül itdüginedir kārüreniñ ağzını ¹⁵ kabayub bir ĥoşça ĥıfz iderler ba^c dehu iki sā^c atden şoñra tabīb kārüre^o i elüñe alub ¹⁶ taħrik eyleye ĥareketden şoñra göre ^c illet kağı ^c uzvda olduğın ^c alāmetler ile bile nitekim zıkr ¹⁷ olundı ĥummā-yı vebā^o ide ve ^c ufūnetli emrāzlarda bevlīñ rengi zernīh-reng ola veyāhūd zencārī ¹⁸ ola ve eger semmiyeti zıbağdan aħz eylediyse bevlīñ üzerine bir zencārī dāyire ĥāşıl ola ve eger ¹⁹ semmiyeti zernīhden oldı ise kārüre zıbağda çöken rüsüb kirec gibi ola ey tālīb

13b

¹ saña ma^c lüm ola ki kaçan bu ^c alāmetleri ve esbābı bir ĥoşça bildiñ ise ĥağdır ki inşā^o allāhu ² te^c ālā ^c ilācina kādīr olursın **el-faşlü's-sālis** ^c aşer şudā^c -ı hār beyān ider ³ ammā şudā^c -ı hār daħı iki nev^c üzredir biri kandanır ve biri şafrādanır ammā kandan olan ⁴ şudā^c iñ ^c alāmeti oldur ki levni ve gözleri kıvıl ola ve ĥarāreti ziyāde ola ve tamarları tolu ⁵ ola ve nabzı ^c aźim ola ve ağzı tatlu ola bunun gibi marazlara faşd u ĥacāmat lāzımdır ki ⁶ faşd u ĥacāmat mümķün olmaz ise şarābü'l-^c unnāb ve şarāb-ı iccāş ve şarāb-ı temr-i hindī ⁷ vireler ve ammā sükkeri ola ve gül-āb ile ĥılt idüb vireler ve ğıdā nīm-pirişt yumurta vireler ⁸ ve afyün ve za^c ferānı ve ĥülānı sirke ile ve mā^o -i verd ile ĥılt idüb şaķıķalarına ⁹ tıla^c ideler şifā bula inşā^o allāhu te^c ālā **ve ammā** şafrādan olan şudā^c iñ ^c alāmeti ¹⁰ oldur ki beñzi şarı ola ve ağzı acı ola ve ağrısı ziyāde ve nabzı ĥiddetli ola ¹¹ ve bevlī şarı ola ^c **ilācı** oldur ki tabī^c atı mülāyim ideler bu şarābla tārīķi budur ¹² temr-i hindī ve iccāş ve ^c unnāb ve sibistān ve sirĥışt her birinden berāber alub ¹³ şu ile tabĥ idüb isti^c māl ideler ve daħı şandal ve kāfūrı mā^o -i verd ile ĥall ¹⁴ idüb tıla^c ideler ve ma^c cün-ı verd ve benefşe ĥamīresi vireler ve mā^o -i şa^c ir vireler ¹⁵ ziyāde nāfi^c dir ve mücerrebdır inşā^o allāhu te^c ālā **ve ammā burūdetden** olan şudā^c daħı iki nev^c ¹⁶ üzredir yā sevdādan yā balğamdan olur **ammā** sevdādan olan şudā^c iñ ^c alāmeti oldur ki ¹⁷ beñzi kümūdet üzre ola ve gözleri çuķur ola ve nabzı ince ola ve bevlī remāde māyil ¹⁸ ola ve ağzı acı ola ^c **ilācı** oldur ki tabī^c atıñ mülāyim ideler bu şarāb ile **tārīķi** ¹⁹ budur ĥara ihlīlec ve eftimun ve ġārīķün her birinden berāber alub şu ile

¹ K12a/23'te "zibākīdir" şeklindedir.

14a

¹ muhkem tabh idüb ° alile virüb ve gıdā dahı zırbāc vireler ta° uq şu ile ve sükker ile bişmiş ² ola ve ma° cün-1 selisā ve ma° cün-1 anqardiya ve ma° cün-1 kemmūnı su° üṭ¹ ideler şifā bula inşā° allāhu te° ālā ³ ve **ammā balgāmdan** olan şudā° in° alāmeti oldur ki uykusı çok gele ve başı ağır ola ve ağızı tatlu ⁴ ola ve levni beyāz ola ve bevli dahı beyāz ola ve nabzı raķıķ ola ° **ilācı** oldur ki tabi° atın ⁵ mülāyim ideler ḥabb-1 şabır ile ve ḥabb-1 şebyār ile ve ayaric ile ġarġara ideler ve burnına su° üṭ⁶ ideler duhn-1 merzencūs ile ve misk kōķular ve gıdā zırbāc vireler serçe etiyle bişmiş ⁷ ola inşā° allāhu te° ālā şifā bula eger bunlar ile olmaz ise ḥabb-1 bermekkī ve ma° cün-1 seviṭra ve ma° cün-1 ⁸ seyaduryetus ve ayaric ṭamġuralar nāfi° ola inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü'r-rābi°** ° **aşer** ⁹ sersām beyān ider ammā bu sersām dahı iki nev° üzredir bu dahı kıandan olur ¹⁰ ve şafrādan olur ammā kıandan olan sersāmıñ ° alāmeti oldur ki beñzi kıızıl ola ¹¹ ve nabz ° aźim ola ve ° aķlı kıarışık ola ° **ilācı** ol faşd ideler soñra ḥammāma kıoyalar ¹² ve tabi° atın mülāyim ideler ve muġlāb ile ṭarīķi budur iccāş ve ° unnāb ve sibistān ve sirḥışt ¹³ ve ° ırķ-1 sūs ve benefsec her birinden berāber ola tabh idüb isti° māl ideler ve mā° -i şa° ir ve mā° -i ¹⁴ rummān-1 ḥāmız vireler gıdā mercimek aşı vireler ve duhn-1 levz ile ve **ammā şafrādan** olan ¹⁵ sersāmıñ ° alāmeti oldur ki beñzi şarı ola ve diliniñ üsti siyāh ola ve nabzı ḥiddetli ¹⁶ ola ve bevliñ rengi nārenciye kıarīb ola ve ḥummāsı ḥārr ola ve ° aṭaşı ziyāde ola ve ° aķlı muḥallaṭ ¹⁷ ola ve uykusı gelmez ola ve bī-ma° nā sözler söyleye ° **ilācı** oldur ki ekşi erigi mā° -i şa° ir ve mā° -i ¹⁸ rummān ola ḥāmız ile ve mā° -i verd ile ve mā° -i ḥışım ile tabh idüb ° alile içireler şifā bula ¹⁹ inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü'l-ḥāmis** ° **aşer** mālīḥülyāyı beyān ider bu dahı iki nev° üzredir

14b

¹ bir nev° i balgāmdan olur ve bir nev° i sevdādan olur **ammā sevdādan** olan şafrādan muḥarriķdir ° alāmeti oldur ki ² beñzi kıızıl ola ve nabzı ḥiddetli ola ve bevli kıızıla māyil ola ve uykusuz ¹¹ ° ilācı oldur ki başına duhn-1 ³ benefsec ve duhn-1 kıar° tılā ideler ve duhn-1 ḥaşḥāş ° avrat südi ile ḥılt idüb tılā ideler ⁴ ve bu terkibi vireler ṭarīķi budur kıara ihlilec ve eftimun ve ġarīķūn ve saķmuniya her birinden ⁵ berāber alub ḥablar idüb isti° māl ideler gıdā mercimek aşı vireler ve **ammā** balgāmdan olan ⁶ mālīḥülyāniñ ° alāmeti oldur ki burundan ruṭubet ziyāde aķar ve aġzından şarı şular aķar ola mā° iye māyil ⁷ ola ve nabz ince ola ° ilācı başına duhn-1 bābūnec ve duhn-1 yāsemīn ve duhn-1 levz kişnic ile ⁸ ve süd ile tılā ideler ve bu maṭbūḥı vireler ṭarīķi budur ki ihlilec-i esved ve ġarīķūn ve eftimun ⁹ ve ḥıyār-şenber ve duhn-1 ḥall ile her birinden berāber alub muhkem tabh idüb ° alile vireler gıdā zır- ¹⁰ bāc vireler ta° uq etiyle ma° cün-1 anqardiya ve ma° cün-1 selisā ve cevārīş-i ° anber-baris ve ayaric-i ¹¹ fayķara dahı münāsibdir ġaflet etmeyeler **el-faşlü's-sādis** ° **aşer** şar° beyān ider ammā bu ¹² şar° bir nāķış süddeden ḥāşıl olur ve dimāġın yolında rūḥ-1 nefsanī(° i) ¹³ men° ider ol sebebeden nüfüz idemez şar° peydā olur **ammā** bu şar° dahı iki nev° üzeredir ¹⁴ olur biri sevdādan olur biri dahı balgāmdan olur **ammā** balgāmdan olan şar° in° alāmeti ¹⁵ oldur ki levni beyāz ola ve semiz ola ° **ilācı** dimāġı tenķiye ideler ḥabb-1 kıuķiya ile ḥabb-1 ¹⁶ iştamḥiyun ile dimāġıñ süddesin aķar ve burnına su° üṭ ideler ve gıdā kıuş etleri vireler ¹⁷ ve eger bunlar ile olmaz ise meşruditus ve tiryāķ-1 ġurde ve tiryāķ-1 erba° a ma° cün-1 seviṭra ve ma° cün-1 ¹⁸ selisā ve ma° cün-1 kıayşer ve ma° cün-1 sekbīnec ḥuşuşā şıbyān içün ġāyet nāfi° dir ve ma° cün-1 seyadur- ¹⁹ yetus ve ayaric-i Felīķuriyus ve devā-i misk-i ḥuluv u mürr ve ayaric-i fayķara ve ḥall-i ° unşul ve sikencübīn

¹ Metinde “سقوط” şeklinde yazılmıştır.

¹¹ Burada K13b/10'da “ola” kelimesi vardır.

15a

¹ ° unşūlī bu zıkr olunan devālar cümle bu maraža nāfi° dir ve ammā sevdādan olan şar° iñ ° alāmeti oldur ki ² bedende hüzal ola ve levni tonuk ola ° ilācı maṭbūh eftimun vireler **ṭarīki budur** ki eftimun ³ ve ġarīkūn ve ayaric-i Rufis ve ayaric-i erkağanis her birinden berāber k̄ā° ide üzre ⁴ ṭabḥ idüb ° alile vireler şifa bula inşā° allāhu te° ālā ve ġidā ṭa° uq çorbası vireler ⁵ nāfi° dir **el-faşlü's-sābi°** ° aşer sekte° beyān ider ammā bu sekte° daḥı balġamdan ḥāşıl olur eyle ⁶ balġam ki dimāġiñ yoluñ tutar rüh-ı nefسانیyyeyi nüfūzdan men° ider ° alāmeti oldur ki ḥiss ve idrāk ⁷ bāṭıl olur ve bedende cild boş olur ° alil meyyit gibi olur ° ilācı oldur ki k̄ifālden faşd ⁸ ideler ve ḥuqne° (i) ḥār ideler ve bu sefūf ideler ve bu sefūf ile aqsırdalar **ṭarīki budur** ki ⁹ kündüs ve ḥarbaḥ ve misk ve fulful ve sūniz her birinden berāber saḥḥ idüb burnına üfüreler ¹⁰ şifa bula inşā° allāhu te° ālā ve meşirdiṭus ve duhn-ı kākūnec daḥı nāfi° dir ġaflet olunmayalar ¹¹ **el-faşlü's-sāmin** ° aşer fālici beyān ider bu daḥı birkaç nevc° üzre fālic ve laḫve ve ra° şe ¹² ve neşec-i raṭb bu zıkr olunan maražlar cümle siñirleriñ istirḥāsından ve za° findan ve balġamiñ ¹³ keşret ruṭubetinden ve sū° -i mizāc-ı bāriden ḥāşıl olur ° ilācı oldur ki mādde° i ¹⁴ bundan iḥrāc ideler ve istifrāġ ile bu terkībleri daḥı vireler **bunlardır** ayaric-i ¹⁵ fayḳara ve ayaric-i lūġāziyā ve tiryāḳ-ı fārūḳ ve ma° cūn-ı belādur vireler nāfi° ola inşā° allāhu ¹⁶ te° ālā ve ġidā zīrbāc vireler serçe eti ile ve eger bunlar ile olmaz ise meşirdiṭus ¹⁷ ve tiryāḳ-ı ġurde ve tiryāḳ-ı erba° a ve devā-i misk-i ḥulūv u mürr ve ma° cūn-ı deḫmeresā ve ma° cūn-ı bār-ı mührec ¹⁸ ve ḥabb-ı yaḥsāc ¹⁸ ve duhn-ı rişād ve ayaric-i Calinus ve ḥabb-ı ferfiyūn ve ayaric-i fayḳara ve ma° cūn-ı ¹⁹ selisā ve cevārīş-i ° anber ve ma° cūn-ı seviṭra ve ayaric-i ṭamġū ve duhn-ı kelkenānec ve duhn-ı za° ferān

15b

¹ bu zıkr olunan devālar bu zıkr olunan emrāzlara nāfi° dir ġaflet etmeyeler ve daḥı ġidālarını ıslāḥ ve perḥizleriñ ² bir ḥōşça taḳıyye ideler şifa bula inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü't-tāsi°** ° aşer göze ° ariz olan ³ ° illetleri beyān ider eger gözde ḥumret olursa ve ° urūḳlar daḥı tolu ise ° ilācı budur ki k̄ifālden ⁴ faşd ideler ve nuḳrdan ḥacāmat ideler ve ṭabī° atı telyin ide maṭbūh ihlīlec-i aşfar ile **ṭarīki budur** ⁵ ihlīlec-i aşfar ve iccāş ve ḥıyār-şenber ve sükker cümle berāber k̄ā° ide üzre ṭabḥ idüb isti° māl ⁶ ideler ve göze şāf-ı ebyāz dürteler nāfi° ola inşā° allāhu te° ālā ġidā mercimek aşı vireler ⁷ duhn-ı levz ile ve mā° -i rummān-ı ḥāmız ve mā° -i ḥışım ile daḥı vireler ve eger göz kapakları gice ile ⁸ yaşar ise ḥabb-ı şebyār ve ma° cūn-ı ayaric-i fayḳara ve ma° cūn-ı seviṭra isti° māl ideler ve her gün ḥammāma gireler ⁹ ve eger gözden kanlı yaş aḳsa gözün za° findandır ° ilācı budur ki ġidāsın laṭif ¹⁰ ideler ve dimāġa kuvvet vireler ve cimā° ı terk itdüreler ve keḫal-i esmed çekeler nāfi° ola inşā° allāhu ¹¹ te° ālā **el-faşlü'l-° aşrīn** ḳulaḳ aġrılarıñ beyān ider bu daḥı yā ḳandandır yāḥūd riyāḥ-ı ¹² muḥtelifeden olur **ammā ḳandan** olanıñ ° alāmeti oldur ki beñzi kızıl ola ve ḳulaḳları ziyāde ¹³ zārb eyleye ve acır ola ° ilācı k̄ifālden faşd ideler ve ṭabī° atı mülāyim ideler ve maṭbūh ¹⁴ fākihe ile duhn-ı levziñ kil şuyı ile ve sirke ile ḥılṭ idüb ve ḳulaġa ṭamladalar ve ġidāsı ¹⁵ ḳoruḳ ile bişmiş çorba vireler ve eger yilden olur ise ° alāmeti oldur ki ḳulaḳda ṭanin olur ¹⁶ ° ilācı oldur ki mi° de° i tenḳıye ideler ve ḥabb-ı şebyār ile ve ḳay° itdüreler ve ayaric-i fayḳara ile ¹⁷ ġarġara itdüreler ve ḳulaġa bu duhnı ṭamladalar **ṭarīki** budur merzencūş ve nercis ve bābūnec ve ṭa° uq ¹⁸ eti her birinden berāber alub ṭabḥ idüb ḳulaġa ṭamladalar ve ġidā isfīdbāc vireler şifa ¹⁹ bula ve ḳurş-ı kevkeb ve duhn-ı nārdīn eger şo° uḳdan olur ise ve aṭa şoġanıñ sirkesi

16 a

¹ ve sikencübîn dahı münāsibdir inşā° allāhu te° ālā **el-fāslü'l-hādî ve'l-° aşer** buruna vāki° ² olan emrāzlarıñ beyānındadır burun ağrısı yā kandanır yāhūd şafrādan hāşıl olur ³ **ammā** kandan olan marāzlarıñ ° ilācı kīfālden faşd idüb ve tabî° atı mülāyim ideler maṭbūh ⁴ fākihe iledir **ṭarīki budur** iccāş ve ihlīlec-i aşfar ve ġarīkūn ve hıyār(r)-şenber her birinden berāber ṭabḥ ⁵ idüb sükker ile kıvāma getürüb isti° māl ideler ġıdāsını mercimek çorbasını vireler nāfi° ⁶ ola ve eger ḳanıñ ġalebesi yok ise ayaric-i fayḳara vireler ve ağza ġarġara itdüreler ve misk ⁷ ḳoḳladalar ve ġıdāsını zīrbāc nāfi° ¹ **ammā** ru° āfiñ ° ilācı kīfālden faşd ideler ve şarāb-ı hışrım ⁸ ve şarāb-ı rībās ve şarāb-ı rummān-ı hāmız vireler sirke ve gül-āb ile hılt idüb ⁹ ve başına dürteler ve burnına ṭamladalar ve ġıdāsını mercimek çorbasını vireler nāfi° dir inşā° allāhu te° ālā ¹⁰ **el-faşlü's-şānî ve'l-° ışrîn** dişlerde hāşıl olan marāzları beyān ider bu dahı ahlāt-ı ¹¹ erba° adan hāşıl olur göreler eger kandan hāşıl olur ise kīfālden faşd ideler ¹² ve tabî° atını mülāyim ideler maṭbūh hıyār-şenber ve ihlīlec ile ve eger balġamdan veyāhūd sevdādan ¹³ olur ise ° ilācı ayaric-i fayḳara ve ḥabb-ı ḳuḳıya vireler ve bu maṭbūh ile ġarġara itdüreler ¹⁴ **ṭarīki budur** şahm-ı ḥanzāl ve ° āḳır-ı ḳarḥā her birinden berāber saḥḳ idüb sirke ile muḥkem ¹⁵ ṭabḥ itdüreler ve ba° dehu ġarġara ve mażmaza itdüreler ve laṭif ġıdālar vireler ve eger bunlar kifāyet ¹⁶ etmez ise ma° cūn-ı seviṭra ve ma° cūn-ı sencerniyā ve ma° cūn-ı fencnoş ve aḳrāş-ı kevākib ve ma° cūn-ı ¹⁷ felāsife ve ḥall-i ° unşul ve sikencübîn ° unşulı bu zıkr olunan devālar dahı mezkūr marāzlara ġāyet ¹⁸ münāsibdir rāy-ı ṭabīb ile isti° māl oluna **el-faşlü's-şālīs ve'l-ışrîn** ° unḳda vāki° olan ¹⁹ ḥunnāḳlar(ı) beyān ider bu dahı iki nev° üzre olur yā kandan veyā balġamdan olur **ammā** kandan olan

16b

¹ ḥunnāḳıñ ° **alāmeti** oldur ki ağrısı ziyāde olur ve boġazı şıḳıla ve ḥummāsı şedīd ola ² ° **ilācı** faşd ideler ḳanıñ az az çıkaralar ve ba° dehu ḥuḳne ideler ve maṭbūh ile **ṭarīki** ³ ve maṭbūh hıyār-şenber vireler ve mādde° i esfele çekeler ve tabî° atı mülāyim itdüreler ⁴ bu maṭbūh ile ṭarīki ° unnāb ve hıyār-şenber ve sirḥışt ve ° inebü's-şa° leb her ⁵ birinden berāber sükker ile şerbet idüb ° alīle vireler ve dahı encir şuyı ile bezr-i ḳaṭūnā ⁶ lu° ābıñ berāber hılt idüb ġarġara itdüreler ve ° alīle ḳarpüz şuyı ile vireler ⁷ ve şarāb-ı (hindu)bā dahı münāsibdir ve **ammā** balġamdan olan ḥunnāḳıñ ° alāmeti oldur ki ağzından ⁸ çok lu° āblar aḳar ola ve ağrısı az ola ° ilācı oldur ki bal şerbeti ile ḥardalı hılt idüb ⁹ ġarġara itdüreler ve soñra ḥuḳne ideler ve bu maṭbūh ile tabî° atı mülāyim ideler **ṭarīki budur** ¹⁰ ihlīlec-i aşfar ve ihlīlec-i esved ve zebīb ve ° asel ve hıyār-şenber her birinden berāber ¹¹ muḥkem ṭabḥ idüb sükker ile ° alīle vireler ve dahı ma° cūn-ı misk ve devā-i ḳubāzü'l-melik ¹² ve devā-i Calinus ve bu zıkr olunan devālar dahı mezkūr ḥunnāḳa ġāyet münāsibdir ve ağz ağrısına ¹³ ve ḥavarya bu dahı ziyāde münāsibdir ġaflet etmeyeler tuzı muḥkem saḥḳ idüb bal ile hılt ¹⁴ idüb ağza süreler ziyāde mücerrebdır veyāhūd lisānü'l-ḥamelı muḥkem saḥḳ idüb ba° dehu ¹⁵ şıḳub şuyıñ alub ağza ġarġara itdüreler bu dahı ziyāde nāfi° ve mücerrebdır ¹⁶ ve ba° dehu varaḳ-ı ° unnābı muḥkem saḥḳ idüb ° asel ile hılt idüb ağza süreler ¹⁷ ziyāde nāfi° dir ve mücerrebdır inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü'-r rābi° ve'l-ışrîn** kandan olan ¹⁸ emrāzları beyān ider bu dahı birḳaç nev° üzre olur ruṭubetden ve yubüsetden veyā ¹⁹ ḥarāretten veyā burüdetden ammā ruṭubetden olan su° āliñ ° **alāmeti** oldur ki ḥarāreti olmaya

¹ Burada K15a/8'de "ola" kelimesi vardır.

17a

¹ **ilācı hamīre-i** benefsec duhn-ı levz ile veyāhūd duhn-ı fıstık ile vireler ve boğazına ve şadrine ² duhn-ı zanbağ süreler veyāhūd duhn-ı nercis süreler ve mā³ -i şa^c ĩr vireler ve **ammā** yubüsetden olan ³ su^c āliñ ^c **alāmeti** harāreti ziyāde ola ve bārid eşyālardan hazz eyleye ^c **ilācı** ⁴ şarāb¹-ı haşhāş vireler ve bu maṭbūh vireler **tarīkı budur** sibistān ve ^c unnāb ve benefsec ⁵ ve hıyār-şenber her birinden berāber ṭabḥ idüb sükker ile hılt idüb vireler ve şadrine duhn-ı ⁶ levz ṭilā ideler ve mā³ -i şa^c ĩr ve mā³ -i Calinus ve ḥabb-ı māmīrān ve lu^c ūku’s-şūm ⁷ ve akrāş¹¹-ı Aristomaḥus vireler inşā⁹ allāhu te^c ālā şifā bulalar ğaflet etmeyeler ve bu zıkr ⁸ olunan devālar daḥı harāretten ve burüdetden ḥāşıl olan emrāzlara daḥı ğāyet münāsibdir ⁹ lākin rāy-ı ṭabīb ile ^c alīle isti^c māl itdüreler maḥalli maḥallsiz virmeyeler **el-faşlü’l-¹⁰ ḥāmis ve’l-^c işrīn** zātü’r-riyye marāzların beyān ider bu daḥı bir ḥār verāmdir¹¹ ¹¹ imtilādan kandan olur ^c **alāmeti** oldur ki ḥummāsı ḥār ola ve nefes ṭutula ve yüzi ¹² kızıl ola ^c **ilācı** baseliḳden faşd ideler ḳanı ziyāde aḳıdalar tā ki harāret sākin ola ¹³ bezr-i ḳaṭūnā lu^c ābiñ vireler duhn-ı verd ile ve duhn-ı levz ile ve ğidā ispanaḥ aşı ¹⁴ ola ve duhn-ı levz vireler ve şadrine bu ṭilāyı uralar **tarīkı budur** şandal ve verd her ¹⁵ birinden onar dirhem kāfidir nişf dirhem muḥkem saḥḳ idüb mā³ -i verd ile hılt idüb ¹⁶ şadrine ṭilā ideler ve daḥı ma^c cūn-ı seviṭra ve meşirdiṭus ve tiryāk-ı ğurde bu zıkr olunan emrāzlara ¹⁷ ğāyet nāfi^c dir lākin rāy-ı ṭabīb ile isti^c māl ideler şifā bula inşā⁹ allāhu te^c ālā **el-faşlü’s-¹⁸ sādīs ve’l-^c işrīn** emrāz-ı zātü’l-cenb beyān ider zātü’l-cenb marāzınıñ ^c **alāmeti** ¹⁹ oldur ki şadrinde harāret ola ve daḥı ḥummā-yı dıḳ zāhir ola ^c **ilācı** ḳurş-ı kāfūr vireler ğidā piliç çorbası

17b

¹ vireler ve sefūf-ı sereṭān-ı nehrī vireler **ve ammā** eger ḥicābda virem alub ve zıḳ-ı nefes ^c āriż olub ² ve su^c āl ve hem cigerde aĝrı zāhir olursa ^c **ilācı** oldur ki evvel baseliḳden faşd ideler ve ḳanı ziyāde ³ aḳıdalar ve ba^c dehu ṭabī^c atı mülāyim ideler bu maṭbūh ile **tarīkı budur** iccāş-ı ḥulv ve ^c unnāb ve benefsec ⁴ her birinden berāber ṭabḥ idüb ^c alīle vireler ve mā³ -i şa^c ĩr ve mā³ -i haşhāş daḥı ziyāde münāsibdir ve daḥı ma^c cūn-ı ⁵ selīsā ve devā-i kibrīt ve meşirdiṭus ve lu^c ūḳ-ı haşhāş ve ḳurş-ı haşhāş bu zıkr olunan devālar ⁶ mezkūr marāzlara ğāyet nāfi^c dir ğaflet etmeyeler **el-faşlü’s sābi^c ve’l-^c işrīn** zıḳ-ı nefes marāzınıñ ⁷ beyānındadır bu daḥı ^c aşaba-ı dīde bir ruṭūbāt-ı lezicedir ḥareketde ve ğazabda ziyāde olur ^c **ilācı** ⁸ budur ki maṭbūh zūfā ve ayaric-i fayḳara vireler ve ḳay⁹ itdüreler ḥardal ve bizil ve bezr-i fücl ve ^c asel ⁹ sikencübīn ile hılt idüb isti^c māl ideler sühulet ile ḳay⁹ itdüreler ve mā³ -i şa^c ĩr ve lu^c ūḳ-ı ¹⁰ baṭṭīḥ ve ḥall-i ^c unşul ve sikencübīn ^c unşulı ve ḥabb-ı meyāmerv ve meşirdiṭus bu zıkr olunan devālar ¹¹ mezkūr marāza ziyāde nāfi^c dir ğaflet olunmaya ve daḥı devā-i misk ve ma^c cūn-ı dehmeresā ve devā-i kürküm ¹² devā-i kibrīt ve ma^c cūn-ı malonya ziyāde nāfi^c dir ve mücerrebdır rāy-ı ṭabīb ile isti^c māl idince şifā ¹³ bula inşā⁹ allāhu te^c ālā velākin ğidāsın ve havāsın mu^c tedil eylemek ziyāde lāzımdır ğaflet olunmaya ¹⁴ **el-faşlü’s-şāmin ve’l-^c işrīn** marāz-ı ḥafaḳānı beyān ider göreler eger harāret zāhir ¹⁵ olursa baseliḳden faşd ideler ve ḳurş-ı kāfūr vireler ve mā³ -i utruc ile ba^c dehu Kābulī ¹⁶ murabbāsı vireler ve ğidāsını pilic çorbası ve mā³ -i ḥışım ile vireler ve zīrbāc daḥı nāfi^c dir ¹⁷ ve mā³ -i lisān-ı sevr ve mā³ -i bādrenbūye vireler **ve eger** bu marāz burüdetden olur ise şarāb-ı ¹⁸ bādrenbūye ve şarāb-ı sūs ve şarāb-ı reyḥānī ve ebū ḳaraşıya vireler ve ğidā pilic çorbası ¹⁹ vireler ve eger mi^c desinde za^c f olur ise ḳurş-ı afsentīn ve şarāb-ı afsentīn vireler

¹ Mükerrer yazılmıştır.

¹¹ Mükerrer yazılmıştır.

¹¹ K16a/1’de “veremdir” şeklindedir.

18a

¹ **ve eger** hafakān ifrāt ile kuşmadan veyāhūd ifrāt ile cimā^c eylemeden ise ğidāsını laṭīf ideler ² ve ma^c cūn-ı kırmız ve ma^c cūn-ı verd ve hamīre-i lisānū's-sevr her birinden onar dirhem fāzhar¹ bir mişkāl muhkem saḥk idüb ³ birbirine hılt idüb isti^c māl ideler şifā bula inşā² allāhu te^c ālā **el-fāslū't-tāsi^c ve'l-işrīn** ⁴ nefş-i dem beyān ider bu maraẓiñ ^c ilācı oldur ki evvel baseliğden faşd ideler ve ba^c dehu kuş-ı ⁵ kehrübā vireler lisānū'l-ḥamel şuyı ile ve daḥı ṫīn-i ermenī sirke ile ḥall idüb içireler ve bu ṫılayı ⁶ şadrine uralar **ṫarīki budur** kündür ve dem-i aḥaveyn ve ^c aḫaḫıya ve duhn-ı levz her birinden berāber hılt ⁷ idüb şadre ṫılā ideler ğidā mercimek aşı mā² -i hısrım ile mā² -i summāk ile vireler ⁸ ve kuş-ı Calinus ve kuş-ı Aristomaḫus bu maraẓa ^c acāyibdir ve lu^c ūḫ-ı ḥaṣḥāş ve devā-i ⁹ hürmüs ve lu^c ūḫ-ı baṫṫīḥ ve lu^c ūḫ-ı tebāşir ziyāde nāfi^c dir mezkūr maraẓa ğaflet etmeyeler ¹⁰ ammā rāy-ı ṫabīb ile isti^c māl ideler şifā bula inşā² allāhu te^c ālā **el-fāslū's-** ¹¹ **selāşīn** za^c f-ı mi^c de² i beyān ider bu maraẓ daḥı yā sū² -i mizāc-ı bāridden olur ¹² veyāhūd balgamiñ ictimā^c indan olur göreler **eger** sū² -i mizāc-ı bāridden olur ise ¹³ bu ma^c cūnı vireler **ṫarīki budur** zencebīl ve dār-ı fulful ve nānhuvah ve ferd ki her birinden beşer ¹⁴ dirhem ^c asel üç eczā miğdārı ḳā^c ide üzre ma^c cūn idüb isti^c māl itdüreler ¹⁵ ve ğidāsın isfīdbācı fulful ve dārçīn ile vireler **eger** ictimā^c -ı balgāmdan olur ise ¹⁶ ^c ilācı ṫa^c āmdan şoñra kuşdurular ve bezr-i fücl ve ḫardal ve ^c asel birbirine hılt idüb isti^c māl ¹⁷ itdüreler ve **ba^c dehu** bilmiş ol ki ḳalbe kuvvet virmede ve yürek oynamasıñ^{II} def^c eylemekde ve bu ¹⁸ terkībler ğāyet ile münāsibdir ki zıkr olunur bunlardır meşirdiṫus ve tiryāḳ-ı ğurde ve tiryāḳ-ı erba^c a ¹⁹ ve bezr-i daver ve nūş-dāru^{III} ve ma^c cūn-ı kündürī ve mā^c cūn-ı yāḳūtī ve ma^c cūn-ı Calinus ve cevāriş-i ^c anber

18b

¹ ma^c cūn-ı selisā ve ma^c cūn-ı yāḳūtī yā ma^c cūn-ı Calinus ve cevāriş-i tuffāḥ ve ma^c cūn-ı misk ve devā-i ² ḫulūv u mür bu zıkr olunan devālar emrāz-ı mi^c deye ve ḳalbe ziyāde münāsibdir ğaflet olunmaya ³ **el-fāslū'l-ḫādī ve's-selāşīn** ğaşy beyānındadır bu daḥı ṫa^c āmdan evvel ve ṫa^c āmdan ⁴ şoñra ^c āriż olur ^c ilācı ṫa^c āmını az vireler ve şarāb-ı rummān vireler şifā bula ⁵ inşā² allāhu te^c ālā **el-fāslū's- sānī ve's-selāşīn** mağaş emrāzları beyān ider ⁶ burūdet ve ruṫubetdir ki ḫarāreti intikāl ider taḥallüle ḳādir olmaz riyāḫlar ve ḳarāḳarlar ḫāşıl ⁷ olur cevāriş-i kemmūnī ve şarāb-ı reyḫānī vireler memzūc^{IV} ola ve daḥı sāyir ^c ilāclarıñ ⁸ bunlara münāsibdir mürekkebāt beyānında isti^c māl olunur şifā bula inşā² allāhu te^c ālā **el-fāslū's-** ⁹ **sāliş ve's- selāşīn** fuvāḳ beyān ider bu daḥı mi^c dede balgām ile riyāḫıñ ¹⁰ ictimā^c indandır def^c e ḳādir olmadığından fuvāḳa ḫāşıl olur bu daḥı ṫa^c āmdan şoñra ḫareketden ¹¹ ^c āriż olur **eger** ṫa^c āmdan şoñra ḫareketden ḫāşıl olur ise ^c ilācı ḫareketden¹² sākin olmaḳdır ve ma^c cūn-ı na^c nā^c ve ma^c cūn-ı nemmām ve şarāb-ı rummān-ı ḫulv ve cevāriş-i sefercel-i ¹³ ḫulv vireler **eger** açlıḳdan ve istifrāğdan şoñra ḫāşıl olur ise ve ḫummā daḥı olur ise ^c ilācı budur ¹⁴ duhn-ı benefsec ve duhn-ı levz şadrine ṫılā ideler ve ḫabb-ı şebyār ve ayaric ve sikencübīn ¹⁵ ve ma^c cūn-ı verd anīsūn şuyı ile bu emrāza münāsibdir ve nāfi^c dir ve ğidāsını daḥı laṭīf ¹⁶ ideler şifā bula inşā² allāhu te^c ālā **el-fāslū'r-rābi^c ve's-selāşīn** haẓmı beyān ider ¹⁷ bunuñ sebebi budur ki haẓmda noḳşān olmaḳdır ve mi^c dede ḫarāret zāhir olmaḳdır ¹⁸ ^c ilācı budur evvel cüllāb vireler şoñra şarāb-ı hısrım ve şarāb-ı rībās vireler ¹⁹ **eger** ishāl-i mā² iyyeden olub muḫtelif şular çıkar ise lāyīḳ^V budur ki ishāl(i) ṫutmayalar ²⁰ ğidāsını laṭīf ideler tā ki ḫaṫā itmeyeler **ve eger** ḳarnında ḳarāḳar ve riyāḫ yok^{VI} laṭīf

^I K16b/10'da “ففاضر”; B'de “فاظمه” şeklinde yazılmıştır.

^{II} “oynamasını” şeklinde olmalıdır.

^{III} “نوش داور” şeklinde yazılmıştır.

^{IV} “ممزوج” şeklinde yazılmıştır. Bize göre bu kelime “memzūc” olmalıdır.

^V Burada K17b/1'de “olan” kelimesi vardır.

^{VI} Burada K17b/3'te “ise” kelimesi vardır.

19a

¹ eşyalar ile tadrîc-ile ishâlin tutalar beksimaṭ ile mā^o-i şa^c ir vireler ve cevâriş-i sefercel vireler **ve eger** ² riyâh ve qarâkar olub ve harâret olmaz ise maşṭakî ve rubb-ı sefercel ve rubb-ı rummân birbirine hılt ³ idüb isti^c māl ideler ve sefûf-ı kelkenâ nec ve devâ-i kibrît ve ma^c cün-ı emrusiya ve devâ-i kürkîm ve devâ-i ⁴ misk ve qurş-ı ^c anber-baris ve mā^o-i uşûl ve ḥabb-ı kelkenâ nec ve ma^c cün-ı şehr-i yârân ve ma^c cün-ı fencnoş ⁵ bu zıkr olunan mürekkebât daḥı gâyet ile sū^o-i mizâc emrâzlarına münâsibdir ğaflet olunmaya **el-faşlü'l-** ⁶ **ḥâmis ve's-selâşîn** zaḥîr marazını beyân ider bu ki Türkîce zor dirler ve yüregi çok çok burar ⁷ ve sürer **ammâ** murâd tām ḥâşıl olmaz ancak bir miqdâr ruṭubet çıkar köpük ile bu ızrâbı dâyim¹ ^c **ilâcı** zaḥîr ⁸ için yazılan terkîblerden isti^c māl ideler ammâ şarâb-ı mersîn ve sefercel-i kâbîz vireler ve meşirdiṭus ⁹ ve ma^c cün-ı sefercel ve şarâb-ı ḥışrım ve sefûf-ı milḥ şafrâvîler için gâyet münâsibdir ve sefûf-ı Aristâṭalis ¹⁰ ve şarâb-ı na^c nâ^c ve şarâb-ı emrûd ve rubb-ı sefercel ve akrâş-ı cülnâr ve akrâş-ı tebâşîr ve akrâş-ı nîrver ve akrâş-ı ¹¹ fîn-i maḥtûm mezkûr mürekkebâtlar zaḥîr-i kâzibe ve şâdıka gâyet münâsibdir **ammâ** rây-ı ṭabîb ile isti^c māl ideler ve daḥı ¹² bu terkîb ziyâde münâsibdir zaḥîriñ ikisine **ṭarîki budur** ma^c cün-ı a^c zam ve şarâb-ı sefercel ve şarâb-ı âs ¹³ ve şarâb-ı encübâr ve şarâb-ı verd-i aḥmer ve ḥabb-ı kâbîz her birinden berâber *be-ḥılt ba^c zıhu bi'l-ba^c zıhu ve's-şerbetü* ¹⁴ *minhü mişkal ilâ dirhemeyn ve minhü't-terkîb-i mücerreb ile'l gâyet el-faşlü's-sâdis ve's-selâşîn* ¹⁵ emrâz-ı kulunc beyân ider bu daḥı iki nev^c üzre bir nev^c balğam-ı lezicden ve ğalîz riyâḥlardan ḥâşıl ¹⁶ olur ve bir nev^c i daḥı kuluncu'l-kuvvâ^c i dirler ziyâde kuluncuñ muzırı olur bu daḥı qurı ve ğalîz ṭa^c âmlardan ¹⁷ ḥâşıl olur göreler **eger** balğamdan ve mühteliṭ riyâḥlardan ḥâşıl olur ise ^c **ilâcı** ayaric-i faykara ve duhn-ı ¹⁸ ḥırva^c vireler ve ḥıyâr-şenber ve sükker-i aḥmer vireler ve ğidâsını et şuyı ile çorba vireler eger yubüsetden ¹⁹ olur ise ^c **ilâcı** encîr şuyı ile ve ḥıyâr-şenber ile ve sükker-i ebyaz ve duhn-ı ḥall vireler ve ğidâsını meraḥ-ı isfid-²⁰ bâc vireler eger firû(z)nüş ve ma^c cün-ı şehr-i yârân ve ma^c cün-ı fulüniyâ ve ma^c cün-ı eşkafî ve sefercel-i müşhil ve cevâriş-i

19b

¹ hindî ve ma^c cün-ı kayşer ve bu zıkr olunan mürekkebâtlar daḥı emrâz-ı kulunca gâyet nâfi^c dir ğaflet olunmayalar **el-faşlü's-** ² **sâbi^c ve's-selâşîn** dîdân marazı beyân ider bunlar daḥı bâtın-ı insânda tevellüd ider ba^c zısı ³ insâniñ yukarudaki bağırsaklarda^{II} olur bunlarıñ ba^c zısını^{III} bir zirâ^c olur ve ba^c zısı daḥı tevellüd ⁴ ziyâde olur maḥ^c adından ḥurûc ider ve ba^c zısı em^c â-yı müstakîmde tevellüd ider bunlar ufaḥ ⁵ olur bunlara dūd-ı ḥall deyü tesmiye iderler ve ba^c zısı ḳolonda tevellüd ider ve ba^c zısı ^c avrda ⁶ tevellüd ider ^c **alâmeti** oldur ki ^c alîliñ beñzi şarı olur ve şabâḥleyin aĝzından lu^c âblar aḳar ve ḳarnı ⁷ aĝrıya ve ḳuşcaĝı gele ^c **ilâcı** afsentîn ile düzülmiş ayaric vireler **ṭarîki** budur ayaric-i faykara ⁸ ve afsentîn ve şaḥm-ı ḥanzal ve ḥabb-ı nîl ve birinci-kâbulî her birinden berâber alub muḥkem ḥablar idüb ⁹ vaḳt-i ḥâcetde isti^c māl ideler ve ğidâsın daḥı laṭîf ideler ve eger bunlar ile olmaz ise bu terkîbi ¹⁰ vireler **ṭarîki budur** turmus ve ḳayşûm ve ḳanbîl ve sereḥs ve şeyḥ ve eftimun ve afsentîn ¹¹ ve aḥşîzek ve sünîz ve su^c d ve bezr-i kûrneb ve fûvveh ve besfâytic ve bezr-i ḳurtum ve ḳuşṭ ve ḳuşûr-ı aşl-ı ¹² rummân ve ^c unşul her birinden berâber alub ḥab düzüb vaḳt-i ḥâcetde isti^c māl ideler şifa bula ¹³ inşâ^o allâhu te^c âlâ **el-faşlü's-sâmin ve's-selâşîn** maraz-ı kebedi

^I Burada K17b/11'de "çeker" kelimesi vardır.

^{II} Kelimenin "bağarsık, bağarsak, bağarsuḳ, bağırsuḳ, boğarsuḳ" okunuşları da mümkündür. Bu okunuşlara hareke veya harf doğrudan izin vermediği için yaygın söylenişi olan "bağırsak"ı tercih ettik.

^{III} "ba^c zısı" şeklinde olmalıdır.

beyān ider marāz-ı kebed(d)e ¹⁴ göreler eger ° alīlīñ beñzinde humret ve ° urūḡda imtilā zāhir olur ise ° ilāci budur baseliḡden ¹⁵ faşd ideler ba° dehu mā° -i hindibā ile vireler sikencübīn büzürü ile ve daḡı şandal-ı ebyazı mā° -i verd ile ve bir ¹⁶ miḡdār kāfūr ile ḡılt idüb kebediñ üzerine tılā ideler ve mā° -i şa° ır ile sikencübīn vireler ve mā° -i ḡışım ¹⁷ daḡı münāsibdir ve **eger** ° alīlīñ levni beyāz olub ḡarāreti az olur ise mā° -i uşul büzürü duhn-ı levz-i ¹⁸ mürr ile ve daḡı devā-i Calinus ve ma° cūn-ı ḡabs-ı ḡadīd ve cevāriş-i Calinus ve cevāriş-i dārçīn ve sefūf-ı ¹⁹ abār ve ma° cūn-ı kündī ve ma° cūn-ı misk ve ma° cūn-ı sencerniyā ve ma° cūn-ı anḡardiya ve aḡrāş-ı rāvend ve cevāriş-i

20a

¹ encüdān ve meşirdiṭus ve tiryāk-ı ğurde ve devā-i kürküm ve ayaric-i erkağanis ve duhn-ı ferfiyün ve sefuf-ı ² kelkenānec ve devā-i kibrīt ve ma° cün-ı emrusiya ve akrāş-ı °anber-baris ve ma° cün-ı şehir-i yārān ve ma° cün-ı ³ fencnoş bu zıkr olunan devālar emrāz-ı kebediñ envā° ina münāsibdir velākin rāy-ı ṭabīb ile isti° māl ⁴ eylemek gerekdir ve ğidāsını daḥı laṭif eylemek gerekdir bu üslub üzre isti° māl iderler ise şifā bula ⁵ inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü't-tāsi° ve's-selāşin** marāz-ı istiskā° ı beyān ider bu daḥı ⁶ üç nev° üzre olur ṭablī ve zıkkī ve laḥmī bunlar ḥöd kāmillere ma° lümdür ammā biz icmālen beyān idelim ⁷ **evvel** bu istiskā-ı ṭablī °alīliñ ḳarnına el urduḳda ṭabl gibi şadā vire ona ṭablī dirler ve **ammā** ⁸ istiskā-ı zıkkīniñ °alāmeti oldur ki et ile deri arasında cem° olmuş bir fāsıd şudur ⁹ ve **ammā** istiskā-ı laḥmī oldur ki °alīliñ bedeni şiş tulum gibi olur ḳaçan parmaḳ başdıḳda ¹⁰ çukur gibi olur bir zamān müstemir ḳalur biz bunlarıñ her birine tecrībe eyledüğümüz devāları mürekkebāt ¹¹ bābında beyān iderüz inşā° allāhu te° ālā ammā ṭablī ve zıkkīde ḳay° itdürmek ğāyet ¹² münāsibdir velākin ṭablīde faşd eylemek daḥı münāsibdir ve ḥammāmdan soñra °alīliñ ṭabī°atını ¹³ mülāyim ideler ve bu terkībler ile maṭbūḥ ihlīlec ve maṭbūḥ ḥıyār-şenber ile ve ḥabb-ı ğārīḳün ¹⁴ vesāyir münāsib olan devālar ile ve daḥı meşirdiṭus ve ma° cün-ı hürmüs ve ayaric-i erkağanis ¹⁵ ve ayaric-i luġāziyā ve ma° cün-ı seyaduryeṭus mezkūr devālar istiskāniñ her nev° ine münāsibdir ¹⁶ ğaflet etmeyeler velākin rāy-ı ṭabīb ile isti° māl ideler ve ğidāsın daḥı laṭif ideler bu devālar ¹⁷ minvāl-i meşrūḥ üzre isti° māl eyledikde şifā bula inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü'l-erba°in** ¹⁸ marāz-ı ṭihāl beyān ider bunu daḥı göreler eger °alīliñ beñzinde sevdā ve bevlinde şabğ zāhir olur ise ¹⁹ üseyleymden faşd ideler ammā şoldan faşd ideler ve ba° dehu sikencübīn büzürı vireler ve eger

20b

¹ beñzinde ḥumret zāhir olmaz ise °ilācı budur ḥabb-ı ğāfiş vireler ve °alīli ḥammāma ḳoyalar ve burnına keskin sirke ² aḳıdalar ve bāḳī devālar ki yereḳāna münāsibdir mürekkebātda görüb isti° māl ideler şifā bula inşā° allāhu te° ālā ³ beñzinde kümüdet bevlinde yozluḳ zāhir olur ise ma° lüm ola ki mi° dede za° f ve hażimde ve noḳşān ⁴ olmaḳdır °ilācı oldur ki ayaric-i fayḳara vireler ve ğidāsını laṭif ideler ve çok çok idrār itdüreler ve uşul-ı ⁵ büzür ile ve ṭihālīñ üzerine zımātılar uralar mürekkebāt bābında beyān olunur ve daḥı ma° cün-ı seviṭra ve ma° cün-ı ⁶ emrusiya ve ma° cün-ı kelkenānec ve ma° cün-ı anḳardiya ve ḳurş-ı irsa bu zıkr olunan devālar daḥı emrāz-ı ṭihāle ⁷ ğāyet münāsibdir ğidāsını laṭif ideler ve uşul-ı ṭıbdan ḥāric iş işlemeyeler şifā bula inşā° allāhu ⁸ te° ālā **el-faşlü'l-ḥādī ve'l-erbā°in** yereḳāni beyān ider bu daḥı bir marāzdır ki insāniñ bedenini bu sıvıḳ ⁹ şabğ ider göreler eger bundan ḥumret zāhir olur ise °ilācı evvel mā° -i hindibā vireler rāziyāneniñ şuyı ile ¹⁰ ve ba° dehu bu maṭbūḥ vireler **ṭarīḳi budur** ihlīlec-i aşfar ve zebīb ve ḥıyār-şenber ve ğārīḳün her birinden berāber ¹¹ muḥkem ṭabḥ idüb sükker ile şerbet idüb °alīle vireler ve ğidā sekbāc-ı ḥāmız vireler ve eger ¹² beñzinde ḥumret zāhir olmaz ise °ilācı budur ḥabb-ı ğāfiş vireler ve °alīli ḥammāma ḳoyalar ve burnına ¹³ keskin sirke aḳıdalar ve bāḳī devālar ki yereḳāna münāsibdir mürekkebātda görüb isti° māl ideler inşā° allāhu te° ālā ¹⁴ **el-faşlü's-sāni ve'l-erbā°in** emrāz-ı kilyeyi ve seles-i bevlı beyān ider göreler eger kilyede veca° bevlde ¹⁵ ḥumret zāhir olur ise °ilācı oldur ki evvel baseliḳden faşd ideler ve ba° dehu sikencübīn vireler ve daḥı ¹⁶ bezr-i ḳaṭūnā lu° ābınıñ ḥıyār çekirdegi içiyle birbirine ḥılt idüb °alīle vireler ve bu kifāyet eylemez ise ¹⁷ maṭbūḥ fākihe vireler **eger** ḳan ve bevl maḥlūt gelür ise bu terkībi vireler **ṭarīḳi budur** ṭin-i ¹⁸ maḥtūm ve dem-i aḥaveyn ve bezr-i ḥaşḥaş her birinden berāber muḥkem saḥḳ idüb ḳurşla isti° māl itdüreler ¹⁹ ve bezr-i baṭṭiḥ ve bezr-i rāziyāne berāber saḥḳ idüb müstaḥleb idüb vireler ğidā mercimek aşı ve mā° -i

21a

¹ şa^cir vireler ve dağı yürek ve meşâne ağrılarına münāsib olan devālar bunlardır ve meşirdi²us ve ayaric-i ² Ebū^c Alī Sīnā ve ma^ccūn-ı kākūnec ve cevāriş-i encūdān ve dağı **bögregiñ ve meşāneniñ** burūdetine ³ ^carīz olan marāzlarına ve qurş-ı kākūnec ve duhn-ı hırva^c gāyet nāfi^cdir ve meşāneniñ ağrısına ⁴ ma^ccūn-ı hürmüs ve devā-i kūrüm ve ma^ccūn-ı kākūnec ve murabbā-ı cevz ve duhn-ı mī^ca gāyet ⁵ münāsibdir ve **dağı** bögregi ve meşāne^oi pāk idüb ayıtlayan bunlardır ma^ccūn-ı seyadurye⁶us ve meşirdi²us ve ma^ccūn-ı anqardiya ve cevāriş-i ^canber ziyāde nāfi^cdir rāy-ı tabīb ile isti^cmāl ⁷ ideler şifā bula inşā^oallāhu te^cālā **el-faşlü's-şāliş ve'l-erba^cin** emrāz-ı meşāne^oi ⁸ pāk ider bunu dağı göreler meşānede taş tevellüd ider olur ise ^cilāci budur bu ma^ctbūh ⁹ vireler **tariki budur** nānhuvah ve bezr-i kerefs ve bezr-i rāziyāne ve bezr-i battīh her birinden berāber saḥḥ ¹⁰ idüb ve tabh idüb bezr-i sükker ile hılt idüb ^calile vireler gīdā ¹¹ ta^ouq etiyle bişmiş noḥūd aşı vireler ve kemmūn ve duhn-ı cevzi hılt idüb vireler ¹² **eger** taqfir-i bevl zāhir olub ḥarāretten ve burūdetten e^oser zāhir olmaz ise ma^ccūn-ı ¹³ sencerniyā ve ma^ccūn-ı ıtrifil vireler **eger** kış günleri olursa ma^ccūn-ı belādur fencnoş ¹⁴ vesāyir ma^ccūnlar ve şarāblar ki mürekkebātda beyān olunur isti^cmāl ideler ve ma^ccūn-ı Calinus ¹⁵ dağı nāfi^cdir **el-faşlü'r-rābi^c ve'l-erba^cin** emrāz-ı maḥ^cadı beyān ider bu bevāsir dağı ¹⁶ iki nev^c üzre olur yā verem-i ḥārdan olur veyāḥūd gīdāniñ fesādından olur ¹⁷ **ammā** ḥār veremden olanıñ ^cilāci budur evvel faşd ideler ba^cdehu āb-zen idüb ¹⁸ içine oturalar **tariki budur** varaḥ-ı benefsec ve kışr-ı ḥaşḥāş ve şa^cir-i maḥşūr ve varaḥ-ı ¹⁹ ḥıtmī lūbiyā her birinden berāber saḥḥ idüb bir büyük ka^ozguna ko^oyub on emsāli

21b

¹ muḥkem şu ile tabh idüb ^calili içine oturdalar ve maḥ^cadı duhn-ı beyz ve duhn-ı verd ile ² tılā ideler **ve ammā** gīdāniñ fesādından ḥāşıl olan bevāsiriñ ^cilāci budur ki qurş-ı kehrübā ³ ve qurş-ı cūlnār vireler **eger** ḥarāreti yok ise ḥabb-ı muḥl ve ıtrifil vireler ve gīdā (i)sfid- ⁴ bāc vireler kürrāş ile bişmiş ola ve duhn-ı kelkenānec ve ma^ccūn-ı misk ve ma^ccūn-ı hindī ⁵ ve ḥabb-ı ^caṭıyyetullah ve ḥabb-ı me^cādan gāyet ile nāfi^cdir **el-faşlü'l-ḥāmis ve'l-erba^cin** ⁶ zekere ^carīz olan emrāzları beyān ider kilyeniñ dağı za^cfindan olur veyāḥūd ⁷ burūdet-i şulbden olur veyāḥūd nezelātdan olur veyāḥūd ḥār e^oşyālarıñ isti^cmālinden ⁸ olur eger ḥarāretten olur ise ^cilāci budur ki ayran ve şeftālū vireler ve çig noḥūd vireler ⁹ ve şuyūñ içireler ve eger burūdetten ḥāşıl olur ise ^cilāci budur ki ma^ccūn-ı ıtrifil (ve) ḥallīs ¹⁰ ve ma^ccūn-ı belādur ve ma^ccūn-ı leymun vireler vesāyir ma^ccūnlar ve şarāblarıñ ki balla isti^cmāl ¹¹ ideler ve gīdāsın kızdırıcı gīdālar vireler **el-faşlü's-sādis ve'l-erba^cin** ḥuşyeniñ ¹² emrāzını beyān ider bu dağı bir veremdir ki issi nezelātdan ḥāşıl olur ^cilāci oldur ki baseliḥden ¹³ faşd ideler şoñra bu tılā^o ideler **tariki budur ki** şandal ve kāfūr (ve) mā^o-i verd ile hılt idüb tılā ¹⁴ ideler ve ba^cdehu tabī^catını ishāl ideler qurş-ı benefsec ile ve qurş-ı bermek ile bundan şoñra bu zımādı ¹⁵ vireler **tariki budur** bakla unı ve keçiniñ bögregi yağını birbirine hılt idüb zımād ideler ¹⁶ ve gīdāsını mā^o-i ḥışrım ve duhn-ı levz ile münāsib şey^o vireler **el-faşlü's-sābi^c ve'l-erba^cin** ¹⁷ fitik marāzını beyān ider bu fitik marāzı bir marāzdır ki qasıqlarda vāqi^c olur veyā sıçramadan ¹⁸ veyāḥūd düşmeden ḥāşıl olur bağırsaḥ ile bir galīze yeldir ḥuşyetine iner vardıkça büyük olur

22a

¹ zāhir olunca tīz ° ilāc ideler ° **ilāci** kâbız devālar ve zīmād ile ki mürekkebāt bābında beyān iderüz ve sencerniyā ² ve sefūf-ı entüle ve ma° cūn-ı entüle gāyet nāfi° dir ve daḥı kara çaltı toḥmın çok isti° māl ideler ve ma° cūn-ı fütūnec vireler ³ ve gıdāsını paça vireler ve kâbız gıdālar vireler ve çorbasına şummāk hılıt ideler **el-faşlü's-sāmin ve'l-erba° İn** ⁴ ifrāt-ı tams ve za° f marazlarını beyān ider bu daḥı yā burūdet-i şulbden olur veyāḥūd ummakdan olur ⁵ veyāḥūd oḡul kız için sū° -i tedbir eylemeden ḥāşıl olur bu daḥı iki nev° üzredir ḥayz ifrāt ile ⁶ aḡar ve bir daḥı bī-vaḡit ḥayzdan kalur ve ammā bī-vaḡit ḥayz kesilene ° **ilāci** bu şiyāf gāyet nāfi° dir ⁷ **tarīki** vaşak ve cāvşir ve mürr-i şāfi ve kaṅtariyun her birinden berāber saḡk idüb öküz ödi ile ⁸ yoḡurub şāflar düzüb maḡall-i ḥayzdan götüreler fetḡ ola **ve ammā** ifrāt ile ḥayz aḡanlara bu muḡlāb ⁹ gāyet nāfi° dir **tarīki budur** tāze kerefs ve tāze ma° donos her birinden berāber alub muḡkem idüb taḡḡ idüb ¹⁰ şabāḡda ve aḡşamda birer fīncān içireler ve gıdāsını daḥı münāsib ideler **ve daḥı** raḡimde olan burūdete ¹¹ devālar bunlardır duhn-ı mī° a ve duhn-ı nārdīn ve duhn-ı kelkenānec ve ma° cūn-ı dehmeresā bu zīkr olunan ¹² devālar raḡmiñ burūdetine gāyet nāfi° dir **ve daḥı** raḡimde olan yellere nāfi° devālar bunlardır ḡabb-ı ¹³ kākūnec ve ḡabb-ı tīḡāl bu zīkr olunan maraža gāyet nāfi° dir **ve daḥı** raḡimde olan aḡrılara ¹⁴ nāfi° devālar bunlardır ma° cūn-ı selīsā ve mā° cūn-ı anḡardiya ve ma° cūn-ı bār-ı mührec ve ma° cūn-ı ¹⁵ fīrūznūş ve ayaric-i erkaḡanis ve zīmād-ı feylesof ve devā-i kūrūm bu zīkr olan ¹⁶ devālar raḡimde olan aḡrılara ziyāde nāfi° dir **ve daḥı** raḡimde olan iḡtināḡa nāfi° ¹⁷ olan bunlardır ḡabb-ı kelkenānec ve ḡall-i ° unşul ve sikencübīn ° unşulı ve sikencübīn ¹⁸ büzürü bu zīkr olunan devālar **daḥı** iḡtināḡ-ı raḡme gāyet münāsibdir

22b

¹ ve daḥı raḡmiñ pekligine fāyide iden devālar bunlardır ḡabb-ı bermekkī ve devā-i kūrūm ve duhn-ı zaḡferān ² mezkūr maraža gāyet nāfi° dir **ve daḥı** ḥayz ḡanıñ ifsādına nāfi° olan devālar bunlardır ma° cūn-ı ³ seyaduryeḡus ve ma° cūn-ı kelkenānec ve ḡurş-ı büzür ve ma° cūn-ı ḡabs-ı ḡadīd mezkūr maraža ziyāde nāfi° dir ⁴ **ve daḥı** ḡāmilelere nāfi° olan devālar bunlardır meşirdiḡus ve ma° cūn-ı selīsā ve ma° cūn-ı ḡıḡtarıḡan ve ma° cūn-ı fīrūz- ⁵ nūş bunlar daḥı ḡāmilelere ziyāde nāfi° dir **el-faşlü't-tāsi° ve'l-erba° İn** veca° -ı mafāşıl ve ° ırḡu'n- ⁶ nisā ve nıḡrīs marazlarını beyān ider bu daḥı bir nezledir ki başdan mafāşıla iner **eger** (ar)ḡaya iner ise ⁷ aña veca° -ı zāhr dirler eger bile inerse veca° -ı şulb dirler eger dizlere iner ise ° ırḡu'n-nisā dirler **eger** ⁸ veca° ayaḡa iner ise nıḡrīs dirler **ve eger** fıḡralara iner ise veca° -ı mafāşıl dirler bu cümle marazlara ⁹ burūdetden olur ve ḡarāretten olur ve yubūsetden olur göreler **eger** ḡarāretten zāhir olur ise ° **ilāci** ¹⁰ ḡīfālden faşd ideler ve ba° dehu maḡbūḡ ihlīlec ve maḡbūḡ sūrīncān ve maḡbūḡ senāmekī ve maḡbūḡ ¹¹ şāhterec vireler ve gıdāsını laḡif ideler ve ekşilerden ve tuzlılardan ve yaş meyvelerden ve ¹² cimā° dan perḡiz ideler ve gıdāsını noḡūd aşı vireler **ve eger** burūdetden ḡāşıl olur ise her hafta ¹³ faşd ideler ve ba° dehu ḡabb-ı ıştamḡiyun vireler huḡne° i ḡār ideler ve noḡūd şuyı vireler duhn-ı ¹⁴ levz ile ve daḥı veca° -ı mafāşıla ve ° ırḡu'n-nisāya ve nıḡrīse ve bil aḡrısına nāfi° olan mürekkeb devālar ¹⁵ bunlardır ma° cūn-ı seviḡra ve ma° cūn-ı selīsā ve ma° cūn-ı felāsife ve ma° cūn-ı ḡürmüs ve ma° cūn-ı sūrīncān ¹⁶ ve ḡabb-ı mūntīn ve ma° cūn-ı anḡardiya ve ma° cūn-ı büzür ve ayaric-i erkaḡanis ve ma° cūn-ı seya- ¹⁷ duryeḡus ve cevāriş-i hindī ve ma° cūn-ı ḡayşer ve duhn-ı mī° a ve ḡubāzü'l-melik ve ayaric-i fayḡara ve duhn-ı rişād ¹⁸ (ve) kelkenānec ve ḡabb-ı şeyḡarec ve ḡabb-ı ° aşerü'l-ezviye **ve daḥı** arḡa aḡrısına nāfi° olan bunlardır ayaric-i ¹⁹ erkaḡanis ve ḡabb-ı nicāc ve ḡabb-ı rāvend ve duhn-ı rişād ve duhn-ı kelkenānec ve duhn-ı ferfiyūn

23a

¹ ve ḥabb-ı seyṭarec ve cevāriş-i hindî ve ma° cün-ı ḥabs-ı ḥadîd ve murabbā-ı cevz mezkûr olan maraža ziyāde nāfi° dir ² ve daḥı bel ağrısına ḥuḳneler ziyāde nāfi° dir **el-faşlü'l-ḥamsîn** dā° ü'l-fil marazını beyān ider bu daḥı ³ bir marazdır ki insāniñ baldırları yoğun ve zamarları daḥı kalın olur sebebi budur ki dem-i muḥterik esfele ⁴ iner dökülür ve bu maraz ḥāşıl olur ° **ilācı budur** baseliḳden faşd ideler soñra ṭabî° atını mülāyim ⁵ ideler sevdāyı çıkarır şeyler ile ammā bu maraz bir büyük marazdır ḡāyet ḥāzıḳ ṭabîb lāzımdır ° **ilācı** ⁶ oldur ki bir müşhil vireler ve birkaç gün ḥabb-ı sūrincān vireler ve ba° dehu yine müşhil vireler yine ḥabb-ı ⁷ sūrincān vireler minvāl-i meşrūḥ üzre ° ilāc ideler ve ḡidāsını laṭif ideler şifā bula ⁸ inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü's-ḥādî ve'l-ḥamsîn** zāhir-i bedende ° āriż olan marazları ⁹ beyān ider bunlardan evvel zāhir olan marazlarıñ biri sa° fedir bunuñ sebebi oldur ki zāhir-i bedende ¹⁰ bir ruṭubetli mādde kapanmaḳdır ° **ilācı** oldur ki evvel faşd ideler ba° dehu bedeni tenḳıye ideler ve ba° dehu ¹¹ maṭbūḥ ihlīlec ile maṭbūḥ eftimun ile ṭabî° atını mülāyim ideler ve ḡidāsını daḥı laṭif ¹² ideler ve ° illet olan yerlere bu merhemi ṭılā ideler **ṭarıḳı budur** duhn-ı ḥall ve isfidāc ve şem° ¹³ ve ° asel ve beyāz-ı beyz her birinden alub merhem düzüb maḥalline ṭılā ideler şifā bula inşā° allāhu ¹⁴ te° ālā **el-faşlü's-şāni ve'l-ḥamsîn** maraz-ı bahaḳı beyān ider bu maraz daḥı balḡamıñ ifsādından ¹⁵ ḥāşıl olur zāhir-i bedende ° **ilācı** oldur ki evvel iskencübîn vireler mā° -i fücl ile ba° dehu ayaric-i ¹⁶ luḡāziyeden bir şerbet vireler ve ayaric-i Calinusdan soñra isti° māl ideler ve ḡidāsını daḥı ¹⁷ laṭif ideler şifā bula inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü's-şāliš ve'l ḥamsîn** maraz-ı ¹⁸ cüdāmı beyān ider bunuñ tedbiri ḡāyet ° asirdir ammā efzal ° ilācı oldur ki evvel faşd ¹⁹ ideler ve ba° dehu sevdāyı ishāl ideler ve her gice tiryāḳ-ı ef° āyı eski şarāb ile ezüb ṭılā idüb

23b

¹ ve dāyim şu yerine mā° i-cübîn vireler ve her gün burnına duhn-ı benefsec ile duhn-ı ḥırva° su° üṭ ² idüb vireler ayaric-i luḡāziye ve ma° cün-ı seyaduryeṭus daḥı bu maraža ḡāyet nāfi° dir ve ḡidāsını ³ isfidbāc vireler şifā bula inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü'r-rābi° ve'l-ḥamsîn** ⁴ ḥıkke ve cereb beyānındadır bunu daḥı görelere eger ḳan ḡālib ise faşd ideler ve ba° dehu müşhil ⁵ vireler ve bu ḥabb daḥı ḡāyet münāsibdir müşhilden soñra **ṭarıḳı budur** şabır ve ihlīlec-i aşfar ⁶ ve verd-i aḥmer ve maşṭakî her birinden berāber alub muḥkem saḥḳ idüb mā° -i şāhterec ile ḥablar düzüb ⁷ aḥşam ve şabāḥ kifāyet ḳadar isti° māl ideler şerbet iki bucuḳ diremdir ve ḡidāsını daḥı laṭif ideler ⁸ cimā° dan ve şarābdan ḥazer üzre olalar ve ḥammāma çok çok gireler ve tuzlu ve kükürlü şuya gireler şifā ⁹ bula inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü'l-ḥāmis ve'l- ḥamsîn** maraz-ı ḥuşyeyi beyān ider ¹⁰ bu daḥı birkaç nev° üzre olur ḥuşye ve cederî ve şa° ir ammā ḥuşyeniñ ve cederîniñ ° **ilācı** ¹¹ budur ki mā° -i şa° ir ile sükkeri ve mā° -i rummāniñ cümle bir yere ḥılṭ idüb vireler ve duhn-ı verd ṭılā ¹² ideler ve arpa cülābını mā° -i verd ile ve cülāb-ı meşhūr ile ḥılṭ idüb vireler ve ṭabî° atını mülāyim ideler ¹³ bunlardan soñra bu terkibi vireler **ṭarıḳı budur** ṭebāşir-i hindî ve bezr-i ḥumāz berāber alub saḥḳ ¹⁴ idüb mā° -i şa° ir ile vireler ve ba° dehu mā° -i ° inebü's-şac° lebi sükker ile ḥılṭ idüb vireler **ammā** ¹⁵ şa° leble maṭbūḥ eftimun ile vireler ba° dehu ayaric-i luḡāziyā ve ayaric-i Rufis vireler ve ¹⁶ ḡidāsını laṭif ideler şifā bula inşā° allāhu te° ālā **el-faşlü's-sādis** ¹⁷ **ve'l ḥamsîn** evrāmları beyān ider ammā bu verem daḥı birkaç nev° i üzre olur ¹⁸ demevî ve balḡamî ve şafrāvî ve sevdāvî olur ammā demevî olan veremiñ ° **alāmeti** oldur ki ¹⁹ issi ola veremiñ üsti kızıl ola ammā balḡamdan olan veremiñ ° **alāmeti** oldur ki rengi beyāz

24a

¹ ola ve ammā sevdādan olan viremiñ °alāmeti oldur ki bārid ola ve hār eşyālardan hazz eyleye ve ammā şafrādan ² olan viremiñ °alāmeti oldur ki ziyāde yanıcı ola veca^c ı şedīd ola ve ammā kandan olan viremiñ °ilācı ³ oldur ki evvel faşd ideler ba^c dehu müşhil vireler şoñra maṭbūh ihlīlec ve maṭbūh fākihe vireler ba^c dehu taḥlīl ⁴ ve tebrīd idici zīmādlar vireler ve ammā sevdādan olan viremiñ °ilācı oldur ki evvel sevdāyı ishāl ⁵ ideler ba^c dehu münāsib zīmādlar ile tedbīr ideler ve ammā balgāmdan olan viremiñ °ilācı oldur ki evvel balgāmı ⁶ ishāl ideler ve şoñra münāsib zīmādlar ile ve tīlā ideler °ilāc ideler şifā bula inşā³ allāhu te^c ālā ⁷ ve ammā şafrādan olan viremiñ °ilācı oldur ki evvel şafrāyı ishāl ideler maṭbūh temr-i hind ile ⁸ ve şarāb-ı hıyār-şenber ile ve ba^c dehu münāsib zīmādlar ile ve tīlā ideler ve merhemler ile °ilāc ideler şifā bula inşā³ allāhu ⁹ te^c ālā el-faşlü's-sābi^c ve'l-ḥamsīn maraz-ı sereṭānı beyān ider bu daḥı bir berk veremdir¹ çok ¹⁰ köki olur sevdānıñ ihtirākından ḥāşıl olur °alāmeti oldur ki evvel ekhelden faşd ideler ve ba^c dehu ¹¹ çok çok ishāl itdüreler ve maṭbūh eftimun ile ammā sevdāyı hareket itdüren ¹² gıdālardan hāzer ideler bādıncān ve şıgır eti ve keçi eti ve gālīz gıdālardan hāzer ideler ve münāsib ¹³ olan zīmādlar ile ve tīlālar ile tedbīr ideler şifā bula inşā³ allāhu te^c ālā el-faşlü's- sāmin ¹⁴ ve'l-ḥamsīn maraz-ı ḥanāziri beyān ider bu maraz daḥı ḥazmıñ noḡşānından ḥāşıl olur ¹⁵ ekserī °unḡda olur vesāyiri bedende vāki^c olur ammā nādır olur °alāmeti oldur ki çıkan ¹⁶ çıkan gıddeler peydā olur vardıḡça büyür ve deşilür ammā şavābı budur ki deşilmeden °ilāc ideler ¹⁷ evvel gıdāsını az ideler ve şāniyen aḡşam ta^c āmını terk itdüreler ve şuyını daḥı mu^c tedil vireler ¹⁸ ve ba^c dehu müşhil vireler ve balgāmı daḥı bundan tenḡıye ideler ve tenḡıye-i dimāḡ daḥı ziyāde lāzımdır ve dimāḡa ¹⁹ taḡviyet vireler ve ba^c dehu muḡallilāt ve munzācāt ile °alīli °ilāc ideler şifā bula inşā³ allāhu te^c ālā

24b

¹ el-faşlü't-tāsi^c ve'l-ḥamsīn ḥummāları beyān ider bu ḥummā daḥı yā kışşa olur veyā uzun olur ² ammā kışşa olan aña ḥummā-yı yevmī dirler ol ki uzun yā mādđidir veyā ḡayr-ı mādđidir ve ammā ol ki mādđidir ³ aña ḥummā-yı zīḡ dirler eyle ḥummā ki a^c zā-ı re³ isede ve aşliyyede olur bu daḥı ikiden ḡālī degildir ⁴ yā daḥı dāḡil-i °urūḡda olur yā ḡāric-i °urūḡda olur ammā ki ol dāḡil-i °urūḡdadır bu daḥı ⁵ dört kısım üzre olur demden ve şafrādan ve sevdādan ve balgāmdan bunlarıñ her birinden birer dürlü ⁶ ḥummā peydā olur ammā ḡāric-i °urūḡda olan ḥummā daḥı dört kısım üzre olur şafrādan ve sevdādan ⁷ ve demden ve balgāmdan ammā ḥummā-yı yevmīniñ sebebi oldur ki yaz gūni gūneşde çok oturmadan ḡāşıl ⁸ olur veyā ḡāric ta^c āmlar yemeden ḡāşıl olur veyāḡūd şiddet-i ḡāzābdan ḡāşıl olur veyāḡūd şiddet-i ⁹ feraḡdan ḡāşıl olur veyāḡūd şiddet-i ta^c abdan ḡāşıl olur veyāḡūd şusuzluḡdan ḡāşıl olur ¹⁰ bunlarıñ °ilācı oldur ki evvel bārid eşyālar ile tedbīr ideler ve iskencübīn ve şarāb-ı temr-i hindī ve şarāb-ı ¹¹ leymunī vireler ammā lāyık olan oldur ki ḥummā zāyil olduḡda °alīli ḡammāma koyalar ve gıdāsını daḥı laṭīf ideler ¹² şifā bula inşā³ allāhu te^c ālā ve ammā demden olan ḥummā ki aña ḥummā-ı muṭbıḡa dirler buña daḥı sebep budur ki ¹³ dem muḡterik ola veyāḡūd çok ḡaleyān eyleye dāḡil-i °urūḡda buña daḥı °ilāc oldur ki evvel faşd ideler ¹⁴ ḡanı çok aḡıdalar ve mizācını arıdalar şarāb-ı rummān-ı ḡāmız ile arpa şı ile vireler ve eger ¹⁵ ḡabz var ise şarāb-ı iccāş ve şarāb-ı °unnāb ve şarāb-ı temr-i hindī vireler ve ¹⁶ gıdāsını laṭīf ideler ḡuşlar eti gibi ve ḡabaḡ aşı gibi ammā duhn-ı levz ile ola ve eger ṭabī^c atı ¹⁷ mu^c tedil ise gıdāsını mercimek aşı vireler mā³ -i ḡışrım ile ve duhn-ı levz ile ve ammā ḡummā-ı şafrāvī ki ¹⁸ dāḡil-i °urūḡdadır muḡterikdir ve sebebi oldur ki şafrā muḡterik olmuşdur °ufūnetden dāḡil-i °urūḡda ḡalbe ¹⁹ yaḡın yerlerde bunuñ gibi ḡummāya ḡummā-yı lāzım dirler ve ḡummā-ı ḡıb daḥı dirler bunda söz çokdur velākin

¹ B nüshasında ورمك şeklinde yazılmıştır.

25a

¹ bu kitābı muhtaşar eyledik bu hummānīn °ilācı daḥı budur ki evvel faşd ideler kifāyet miqdārı qanı ² aqıdalar ve ba° dehu ṭabī° atını mülāyim ideler şarāb-ı iccāş ile şarāb-ı temr-i hindī ile ve şarāb-ı sirḥışt ³ ile ve her şabāḥ qurş-ı kāfūr vireler mā°-i şa° ır ile şifā bula inşā° allāhu te° ālā ve ammā hummā-ı şafrāviyye ki ⁴ ḥāric-i ° urūkdadır bunuñ gibi dört sā° atden evvel zāyil olmaz ve dört sā° atden ziyāde ⁵ vāqı° olur ve bu daḥı iki kısım üzre olur bir kısmına ğıb-ı ḥāliş dirler ve bir kısmına ⁶ daḥı şaṭru°l-ğıb tesmiye iderler bu şaṭru°l-ğıb daḥı on iki sā° atden ziyāde olmaz ve ammā on ⁷ iki sā° ate dek sürer **ve ammā** şaṭru°l-ğıb dirler bu hummā şafrā ile balgāmıñ terkībinden ḥāşıl ⁸ olur bu maḥallde kelām çoḡdur ammā biz kitāb muhtaşar eyledik zīrā ḥazzāk ° āriflere ednā işāretiyle ⁹ kifāyet ider ve bu hummānīn ° ilācı budur ki göreler eger qan ziyāde olur ise evvel faşd ideler ¹⁰ ve soñra ısıcaḡ şu ile qay° itdüreler ve daḥı iskencübīn vireler ve şarāb-ı iccāş ¹¹ ve şarāb-ı temr-i hindī ve şarāb-ı ḥıyār-şenber vireler ve ° alīl rāḥat olduġı günlerde ve ¹² her şabāḥda ve her aḥşamda mā°-i şa° ır vireler **ammā** buḥrān günlerin gözedeler ol günlerde ¹³ ḥazer üzre olalar zīrā ol günlerde müşhil virmek ziyāde muḥātaradır sebebi budur ṭabī° at ¹⁴ mādde ile cenk ider yorulur ve müşhil virdikde ṭabī° at ziyāde za° if bulur iki qavī ¹⁵ düşmān ṭabī° atına ġālib olub cāyizdir ki ° alīlīñ helākına bā° iş olur **ammā** buḥrān ¹⁶ yaḡın olunca ° alīl çipiler ° illet ġalebe ider ve daḥı buḥrānīñ eyüsi oldur ki ru° āf ile ola ve ishāl ile ¹⁷ ola veyā qay° ile ola ve ihtimāldir ki idrār ile ola ve ammā cümle ḥastalıklarda ° alīl gicelerde ¹⁸ za° if olur zīrā ki ṭabī° at-ı maḥşūşıyyāt ile meşġul olub maraž müteveccih olur ¹⁹ ve buḥrān günleri daḥı bunlardır ki ma° lüm ola ġaflet olunmaya üçüncü gün ve dördüncü gün ve beşinci

25b

¹ gün ve yedinci gün ve toḡuzuncı gün ve on birinci gün ve on üçüncü gün ve on dördüncü ² gün ve on yedinci gün ve on sekizinci gün ve yigirminci gün ve yigirmi birinci gün ve yigirmi ³ dördüncü gün ve yigirmi yedinci gün ve otuzuncı gün ve otuz birinci gün ve otuz dördüncü ⁴ gün ve kırkıncı günde **ammā** nāḡış buḥrān günleriniñ ° alāmeti oldur ki sekizinci günde veyā ⁵ onuncı günde veyā on ikinci günde veyā on beşinci günde veyā on altıncı günde veyā on ⁶ toḡuzuncı gündedir **ve ammā** şol maraždır kim qanı tīz ve ġāyet ḥarāretlü ola bileler kim buḥrānīdir ⁷ dördüncide ola üçüncide ve beşincide buḥrān eylemez meger hummā-ı ğıb ola **ve eger** ⁸ hummā ġāyetde ḥiddetde olmaz ise yedinci günde buḥrān eyler **ve eger** ḥiddeti az olur ise ⁹ on dördüncü günde buḥrān¹ yā on yedide ider veyā yigirmide ider buḥrān yigirmi günden ¹⁰ soñra olur ise aña hummā-yı ḥadd-ı müzmine dirler **ve eger** kırk günden soñra buḥrān ider ise ¹¹ aña maraž dirler **ammā** Buḡraḡ kırk günden soñra olan buḥrāna i° tībār etmişdir **ve ammā** şol ¹² ° alīlīñ kim buḥrānı gelincek darlıġandır ve çabalar şol ° alīlīñ kim tamām dördüncide buḥrān eyleye ¹³ terletmek ile veyā müşhil virmek ile veyā qan almak ile veyā kuşdurmak ile veyā idrār itdürmek ¹⁴ ile muḡayyed olmayalar zīrā kim buḥrānı nāḡışdır ḥazer ideler **ve ammā** ° alāmetler ile ve yavuzdan bilmek ¹⁵ gerekdir eyü ° alāmet oldur ki ° alīl ° illetine taḥammül eyleye ve beñzin aldırmaya ve ta° ām iştiḥāsı ¹⁶ ola ve uyuduġdan soñra ḥıffet bula ve şıḡhatde nice yatur ise ḥastalığında eylece yata ve nabzı ¹⁷ qavī ve muntazam ve ° aḡlında ḥıffet olmaya mu° ālece eyledikçe ḥoş ola **ve ammā** sersām ° illetinde eyü ¹⁸ ° alāmet oldur ki gövdesinde sivilceler çıka **ve ammā** yavuz ° alāmetler bunuñ ° aksidir ° alīl ¹⁹ dem-be-dem darlıġandır ve çabalar ve ° aḡlı muḡtelif olur helāke delālet ider issi maražlarda el ayak

¹ Burada K23b/4'te "eyler" kelimesi vardır.

26a

¹ şavık olmak yaramazdır huşūşā kim sill marazında ola ve ta° āmda iştihāsı sākiṭ ola bu daḥı ² yaramazdır helāke delālet ider ve nabzı belirsiz olub veyāḥūd za° f bulursa bunuñ ³ yaqınlığına delālet ider ve kaçan kim °aliliñ uvacık siñek gibi şeyler görünür ise ⁴ ve kulağı daḥı iştizmez olur ise bu daḥı eyüce °alāmet degildir **ve ammā** eyü °alāmetler oldur ki ⁵ °alil sağ yanına yata elleri ve ayakları şihhatinde nice düz olub yatur ise şihhate delālet ⁶ ider v'allāhu a° lem bi's-şavāb ve bu maḥallde kelām katı çokdur velākin kitāb muhtaşar olmağla bu miqdār ⁷ müktefi olalım **ammā** ḥummā-ı balgamī ki dāḥil-i °urūkdadır bu daḥı şafrā balğ(am)ıñ iḥtirākından ḥāşıl ⁸ olur °ilācı oldur ki evvel faşd ideler ba° dehu balgamı iḥrāc ider şeyler vireler ve gıdāsını ⁹ daḥı laṭif ideler ve buña göre münāsib şeyler vireler şifā bula inşā° allāhu te° ālā **ve ammā** ¹⁰ ḥummā-ı balgamī ki ḥāric-i °urūkdadır °ilācı oldur ki evvel balgamdan mi° deyi tenkiye ideler ¹¹ ve turb şuyı ile iskencübün büzüri vireler ba° dehu mā°-i şa° ir ile gülcübün vireler ¹² ve mā°-i ḥamz vireler ve gıdāsını laṭif ideler ve bir miqdār ta° āmina duhn-ı levz ḥılṭ ¹³ ideler şifā bula inşā° llāhu te° ālā **ve ammā** ḥummā-ı sevdāviyye ki dāḥil-i °urūkdā olsun veyā ¹⁴ ḥāric-i °urūkdā olsun bunuñ gibi ḥummālara ḥummā-yı rub° dirler buña lāzım ola(n) budur ki kaçan kim ¹⁵ bir ḥummā-yı rub° zāhir olduğın göresin cehd eyle ki kuvāyı ḥıfz idesin zīrā ki bu ḥummā-yı ¹⁶ rub° emrāz-ı müzminedendir göresin mādde nuzc bulmadı ise nevbet güninde iskencübün ¹⁷ viresin mā°-i fātır ile ve gıdāsını piliç çorbasını viresin vesāyir gıdālardan men° ¹⁸ idesin ve eger nuzc zāhir olur ise bu maṭbūḥı viresin **ṭarīki budur** ihlilec-i ¹⁹ esved ve ḥıyār-şenber ve sirḥişt her birinden berāber alub muḥkem saḥḳ idüb

26b

¹ kā° ide° üzre ṭabḥ idüb °alile viresin ve daḥı idrār-ı bevl idici şeyler ile viresin ² kerefs suyu ve rāziyāne suyu ve buña beñzer şeyler ile mu° ālece idesin idrār-ı bevl itdüresin ³ ve °aliliñ ḥummāsı inḥiṭāta vardıkda ḥabb-ı ġāfiş viresin ba° dehu ferūclarıñ evvel ⁴ boğazını yidüresin ikinci günü gögsini yidüresin dördüncü çorbasıyla ⁵ bile yidüresin beşinci günü kıvırcık koyunuñ gerdānını müherrā bişürüb ve süzüb ⁶ şu ile çorba yapub yidüresin ve ba° dehu tekrār kıvırcık koyunuñ gerdānından ⁷ ufacık toğrayub kebāb bişürüb yidürelere ve bundan şoñra buña göre laṭif ⁸ şey°ler ile gıdālanduralar benim °azizim buña tedbīr-i nākiḥ dirler marāz ḥālinde ne minvāl üzre ⁹ olub gördiler ise bu maḥallde daḥı ol minvāl üzre ḥıfz u ḥarāset etmek gerekdir ¹⁰ zīrā ki ne maḥallde ziyāde ḥavf vardır nüksden ḥazer etmek gerekdir ve bu nüksün ¹¹ tedbiri müşkildir **ammā** ḥummā ki aḥlāṭıñ iḥtilāfından ḥāşıl olsa ve °aliliñ ḥummāsı ¹² daḥı muhtelif olur ise meşelā bir gün eyü gösterüb ve bir gün yaramaz gösterir ise ¹³ ve °alāmetleri daḥı muhtelif olur ise ṭabīb ziyāde ḥazer üzre olmak gerekdir bu huşūşda ¹⁴ ṭabīb-i ḥāzık lāzımdır tā ki ḥaṭā etmeye ba° zı nüşā idinüb ve ba° zılardan söz ¹⁵ işidüb ṭabīb oldum deyü bir alay müslümānlarıñ ḥastasına el urmaḳ gerek zīrā ¹⁶ bu maḳūle adamlara eşerru'n-nās denilür bunda söz ġāyet çokdur cümlesini yazmaḳ ¹⁷ lāzım gelür ise taṭvīle bā° iş olur **ammā** ḥummā-yı dıḳ ki vardır bunuñ sebebi budur ki ¹⁸ °alil çok ḥummālar çekmekden olur veyāḥūd ṭabīb-i cāhiliñ sū°-i tedbīrinden ḥāşıl olur ¹⁹ meşelā ḥār marāzlarda bilmezlikle ḥār eşyālar ile tedbīr ideler ve tefīḥ maḥallinde muḳbiżāt ile

27a

¹ mu° alece ider haq sübhānehu ve te° alā cemī° kullarını cāhil tabīblerin şerrinden hıfz eyleye **ve ammā** bu hummā-ı dıķ marazınıñ ² ° alāmetleri vardır tabīb gördükde teşhīş ider evvelā bir ° alāmeti oldur ki ° alāle hüızāl gele meşelā erimege ³ başlaya ve gündün güne zebūn ola ve kuvveti dağı sākıķ ola savtı bozula ve gözleri çukur ola ° ilele ⁴ taħammül olmaya ve nabzı gergin ola ve ince ola ve ta° am yedikde beñzi kıızıl ola ve eliniñ derisi parlak ⁵ ola ve burnı kaşbī ola ve bevlinde dehānet zāhir olur ve bevlīñ içinde bulut gibi şaħıfeler peydā ⁶ olunur bunuñ gibi marazda nevbetden evvel altı sā° at mıkđarı ğıdāyı vireler zīrā ki nevebete yaķın ⁷ ğıdā vırseler hāzer vardır tabī° at ğıdāyla meşhūr¹ olur ° illet bedene ğālib olur gelür bundan ⁸ ziyāde hāvf vardır cāyız ki helāke bā° iş ola **ve ammā** bu hummā-ı dıķķıñ ⁹ ° ilācında tabīb ziyāde ⁹ lütf ile ve rıfķ ile ve ° alīlīñ hāķırını tesellī ile ° ilāca mübāşeret ideler ve dağı sitte-i ¹⁰ zārūriyye ri° āyet ziyāde lāzımdır **evvel ° ilācı** budur ki mā° -i şa° ır vireler ba° dehu ħammāma koyalar ve şavıķ ¹¹ havālī yerlerde ve ruķūbetli yerlerde oturdalar ve her gün āb-zen içinde oturdalar ve ° alīlīñ ¹² bedenine duhn-ı benefsec süreler ve dāyımā bu tılayı ideler **tarıķı budur** ki şandalı^{II} ve kāfūrı mā° -i ¹³ verd ile ħall idüb bir bız ışladub şadrine uralar ve ğıdāsını dağı tāze bışmış balıķ vireler ¹⁴ ve hāş etmek yidüreler ve ħıyārın tāzesi ve dağı münāsibdir ve bāķī devāları mu° aleceleri mürekkebātlar ¹⁵ bābında taħrīr eyledik maħallinde isti° māl ideler şifā bula inşā° allāhu te° alā **maķāle-i şānī** ° Arab ve ° Acem ¹⁶ ve Yūnān ve Ervām ħazzāķlarıñın i° timād itdikleri müfredāt kitāblarında güzīde ve mücerreb müfredātı beyān ¹⁷ ider yigirmi sekiz faşıldır **faşlü°l-elif ħarfü°l-hemzetü ve°l-elif** ¹⁸ **el-atrılāl^{III} bıkessri°l hemzetü ve°r-rā°-i fıhimā** ism-i Berberīdir Türkīde kuźgun ayağı dirler turaķotına beñzer nihāyet bunuñ çiçeği aķdır tabī° atı ¹⁹ ikinci derecede ħār ve yābisdir bunuñ toħmı isti° māl olunagelmışdir ħuřuřā baraş ve bahaķa devādır ğāyet menfa° atlüdür

27b

¹ ba° zı vaķit yalnız isti° māl iderler ğāhī olur ki bundan bir dirhemini rub° dirhem ° āķır-ı ² karĥā ile döđü(b) ° asel ile ķarıřdırub ve lu° uk idüb yiyeler ve bir iki sā° at ³ güneşde baraşı ve bahaķı olan yerleri açub dirilince tura ol zaħmet zāyıl ola ⁴ şol şartla ki evvel tenķıye-i dimāğ etmiş olalar ve eger bunuñ toħmını yumşak döğüb ⁵ ° asel ile ķarıřdırub on beř güne değin her gün iki miřķālin řu ile ⁶ içseler şübhesiz baraşı giderir **arđıř rā° mühmele-i sākine ile ve ° ayn mu° ceme-i meksüre** ⁷ **şümme yā°-i sākine şümme řān** ism-i Berberīdir Türkīde ķaramuķ köki ķabuđı ve ķadın ⁸ tuzluğı kökiniñ ķabuđına dirler tabī° atı evvel derecede ħār ve ikinci derecede ⁹ yābisdir bunuñ ķabuđını ķaynadsalar şuyı cevelān tabī° atında olur eger şuyını maźmaza ¹⁰ eyleseler ķulā° illeti ki ağız ağrısı dirler ol ° illete ğāyet muvāfıķdır ve gül şuyı ¹¹ ile ışladub göze tāmzırsalar göz yaşını keser ve remed ° illetine dağı muvāfıķdır fi°l- ¹² cümle eski göz ağrıları envā° ina münāsibdir **ulusun bi-hemzetü meftūħa şümme°l elif-i** ¹³ **hevā° iyye şümme lām-ı maźmūme şümme řān-i mühmele-i meftūħa şümme nūn-ı sākine** ism-i Yūnānīdir ¹⁴ Türkīde ħüsn-i yūsuf ve nażar otı ve ba° zı yerlerde ķuduz otı dirler eger bunu ¹⁵ řuy-ıla ķaynadub řovuķ almış kiři şuyın içseler şifā virüb řovuķ ¹⁶ zaħmetin gide ve iki dirhemini ta° āma ķatub ķuduz it tılayan kimesneye yedürseler ¹⁷ def° ideler ve bir ħāřşası dağı budur ki eger bunu bir evde ve bir āħurda ařaķosalar ¹⁸ ol ħalkı ħastalıklardan emīn ve āħurda olan etler dağı kezālik āfetden sālīm ¹⁹ olalar ve şancu tıtan atıñ boğazına bir kıızıl beze yağlayub ařaķoyalar bi-emri°llāhi te° alā şancudan

^I K24b/14°te “meşğül” şeklindedir.

^{II}“صندل لي” şeklinde yazılmıştır.

^{III} Mükerrer yazılmıştır.

28a

¹ hālāş ola **aksār**¹ *bi-zammı 'l kâf ve feth şümme sâ° şümme elif ve rā°-ı mühmele* ismi i Berberîdir Türkîde ² hilâliyye otı ve büyük kalbur dahı dirler tabî° atı ikinci derecede hâr ve yâbisdir ³ bunuñ tohmından iki dirhem demürdikeniniñ kaynamış şuyından on beş güne ⁴ degin içseler қа° ukda ve bögrekde olan taşları eridir ve yürekde olan kırtları dahı öldürür ⁵ ve çıkarır ve kökini etmege katub veyâhüd etmek unı ile kırtlar idüb yidirseler uykusı ⁶ gelmeyen kimesnelere gâyet muvâfıkdır uyhusı gele **el-abâr** yanmış kırtun tabî° atı ikinci derecede ⁷ bārid ve yâbisdir göz yaraların ıslâh ider ve göz çibanlarına dahı muvâfıķ ve nāfi° dir ve bevāsire ⁸ ve seretāna ve fāsıd ve habîş yaralara dahı fāyide ider ve eger kırtundan havān destesiyle ⁹ bile havān düzüb içine mersin yağını veyâhüd zeyt yağı kosa ve kırtırsalar ¹⁰ ve ol yağı maķ° ad çibanlarına ve bevāsiriñ envā° ina ursalar fāyide ider bunuñ yanmasınıñ ¹¹ şıfatı böyle olur ki bunu dahı hurde toğrayub bir çömlek içine kırtlar ve içine ¹² kükürd şaçub tā ki çömlek tolonca dek bu minvāl üzre idüb ba° dehu ateşe kıoyub ¹³ yalın peydā olduğı gibi demir ālet ile kırtırdırub tā kül olunca yana andan ol küli ¹⁴ göz otlarına kıatalar gâyet menfa° atlıdür ve eski çibanlara ve eski yaralara ve merhemine kıatalar ¹⁵ nāfi° dir **el-ibrîşim** *bi-fethati'l hemze ve kesr-i hā ve 'r-rā°-ı meftūha fihī ve bi-kesri'l hemze ve 'r-rā°* ¹⁶ ibrişim didikleri meşhūr nesne tabî° atı harāret ve burüdetde mu° tedildir balgāmı ve sevdāyı ¹⁷ pāk ider ve bedeni semürdür ve kıuvvet virür ve hüznü ve gāmı zāyil idüb kıalbe kıuvvet ¹⁸ ve feraħ virür zihni tiz ve çeşmi rüşen ider ve meni° i ziyāde ider ve hafākānı giderir ¹⁹ ibrişimiñ miķdār-ı şerbeti bir dirhemdir mücāma° atı ziyāde idüb nu° üt-ı tām getirür **el-abanūs**

28b

¹ *bi'l fethi'l-elif ve bi'l-bā°* bir meşhūr ve mu° teber āğacdır Türkîde dahı abanüz ve abanūs dirler hindî abanūsı eger ² şü ile bilegi üzerine sürtseler ve andan göze sürme gibi çekseler göz perdesini gidere ve aklıķ ° illetini ³ zāyil ide kıavl-i İhtiyārāt kılıķ ve bıçaķ yaralarından kıan kıutmağa dahı naziri yokdur **ebü helsā** ⁴ Türkîde eşek marulı ve eñlik dahı dirler ° Arabîsi şeceretü'd-demmdir riclü'l-hāmām ⁵ ve hāşşu'l-hımār ve hımeyrā dahı dirler ve eger kökini sirke ile bahāķa yaķu eyleseler bahāķı zāyil ider ⁶ ve nıķrıse yaķu eyleseler gâyet fāyide ider ve eger bişürüb şuyını mā° -ü'l kıarāfinle içseler ⁷ yereķāna ve bögrek ve talaķ āğrılarına ve ısıtmaya nef° virür ve müm ile merhemini maķ° ad şıķāķına ⁸ ursalar müfıddir ve ° avrat kıaynadub şuyında otursa kıuvvetinden hāyızı ākıdır miķdār-ı ⁹ şerbeti iki dirhemdir ve mi° deye ve boğaza ilan kıaçsa eñligi tere tohmı ile yedürelir ¹⁰ helāk ider **ebhel** *bi-fethateyn beynehümā sūkūn* tağ servisi ve ardıc dahı dirler bu ardıc ¹¹ iki nev° olur bir nev° i yemişsiz bir nev° yemişlü olur yemişine ardıc yemişi ve zāmına ¹² şanderus dahı dirler yemişiniñ tabî° atı iki derece hâr ve yâbisdir bunuñ yemişin şirügan ¹³ yağıyla demür kıab içinde tā ki kıara olunca kıaynadub andan şāğır olan kıulağa tam(ı)z- ¹⁴ ırsalar kıulağı āça on dirhem yemişin günlük beş dirhem sādeyāğ ve beş on dirhem ¹⁵ miķdārı ° asel ile kırtırdırub zıķu'n-nefese ve rebv şāhibine dahı nāfi° dir ¹⁶ bunuñ miķdār-ı şerbeti iki dirhemdir **el-utruce ve el-utruc** *bi-zammeteyn beynehümā* ¹⁷ *şümme teşdīdü'l-cīm* āğaçķa° unı cem° i utruc gelür ekşisi şovukdur kıurudur āhlātı kıaķ° ider ¹⁸ ve laķif ider ve yüregi şovudur cigeriñ harāretin sākın ider ve mi° de° i kıavı ider şafrāyı ¹⁹ kıaķ° idüb ve şafrādan olan teşvışleri giderir āğaçķa° unını kıoķmaķ ve yaprağın ²⁰ dahı kıoķmaķ havā-ı ° ufūnetini ve vebā° i def° ider ve otı balgāmı ve şuşamağı def° ider kıabuğın

¹ Kelimenin ikinci harfi olan “kef”i, ötreli veya fethalı okutmak istemişse de sözlüklerde “kef”in okunuşu hep fethalı olduğu için biz de fethalı okunuşunu tercih ettik.

29a

¹ şarāba bırakşalar sirke ola ve esbāb içinde kosalar esbāb güve kesmekden emīn ola ve bir ² mişkāl yaprağın yeseler ta°āmı hażm ider ve mi°de°i kızdurur musahhīn ve müfettiḥ ve muḳavvī-i mi°dedir ³ **el-işmid** *bi'l-kesr* göze çekecek sürmedir Ka°be sürmesi ve İşfehānī sürmesi daḥı dirler göze gāyet ⁴ fāyidelüdür gözi ḳavī ider ve aḳan yaşı girü tutar ve ağırlarını giderir ve gözi āfetden ve havādan ⁵ ve güneşden ve tozdan vesāyir çöb maḳūlesinden şaḳlar ve gözde ziyāde et var ise ⁶ bir pīrlere daḥı ḥöd muvāfiḳdir ba°zılar buña azacıḳ misk ḳatarlar ve göze çekerler gāyet nef° virür ⁷ ruḫbetin ve cerāḫatın giderir **el-iccāş** *bi'l-kesr ve teşdīdü'l-cīm* erik didikleri yemiş ⁸ cem° i iccāş gelür Minhāc ḳavli üzre ḫatlusunıñ liyneti ziyādedir burūdeti azdır ammā ekşisiniñ ⁹ liyneti az ve burūdeti çokdur şuyına sükker ve zencebīn ḳatsalar şafrāyı ishāl ider ve şusuzluğı ve ḫarāreti ¹⁰ teskīn ider ve yürek ḫarāretine daḥı muvāfiḳdir ḳurusınıñ şuyı öksürüğe daḥı müfiddir ve her kişi ta°āmdan evvel ¹¹ yemeyeler ta°āmdan evvel yemeyeler ta°āmdan şoñra yiyeler zīrā ta°ām arzūsın giderir **el-izḫiret** *bi-kesretein beynehümā* ¹² söğütleyin bir otdur mekke ayruğı dirler gökçek ḳoḳulu otdur cem° i azḫūr gelür bi-ḫazfi°t-tā° ḫilāl-i māmūn ¹³ ve tīn-i mekkī daḥı dirler meşāne ve bögrek taşların kırar ve çıkarır bevli ve ḫayzı yürüdür cigerde ve mi°dede ¹⁴ olan şey°leri giderir köki çiçeginden artık kızdırıcıdır bişürüb şuyını içseler mafşallarınıñ ¹⁵ ağırsın giderir ve mi°deleri ta°ām ḳabūl etmeyen kimesnelere on güne degin her gün birer mişkāl ¹⁶ bundan bir miḳdār büber ile vireler ve a°zāsında sıklet olanlara daḥı nef° virür az izḫiriñ miḳdār-ı ¹⁷ şerbeti nişf dirhemden ve nişf mişkāle degin cāyızdır **ezarāḳī** güçlebüken dirler menḳūr gibi ¹⁸ bir şey°dir ve ḳarḡabüken daḥı dirler ḫabī°atı derece-i gāyetde ḫād ve ḫārdır mecmū° ḳuyruklu ḫayvānlarıñ ¹⁹ zehridir bunu insān yimek cāyız degildir ḫilālarda daḥı evvel sirkede ısladub ḫiddeti ²⁰ ta°dīl olmaḳ gerekdir ba°dehu uyuya ve kelefe ve demregüye ve °ırḳu°n-nisāya ḫilā iderlerse münāsibdir ba°zılar ateşde

29b

¹ ḳabuğın çıkardıḳda şoñra dört pāreden bir pāresin yirler muḳavvīdir bāha ḳuvvet virür dirler ² lākin aşlā bir nüşhada ḳadīmden beyān etmemişlerdir **āderiyūn** *bi'd-dā'i'l hemze ve fetḫü'd-dāl ve sūkūnü'* ³ *r'ra° ve zammü'l-yā°* şarı nergis didikleri çiçekdir dimişler İḫtiyārāt ve İbn Bayḫār ve ḡayrı ⁴ müfredāt şāḫibleri uḳḫuvān nev° ine beñzer şarı olur didikleri Türkīde ḳaragöz dirler ⁵ iki cins olur bostānī ve berrī olur ḳavl-i İbn Bayḫār bunu döğüb biline yaḳu iderler ⁶ zekeri ḳıvāma getürür ve eger döğüb zekere yaḳu eyleseler ḳıvāma getürür ve toğurmayan °avrat ⁷ bunuñ kökini kendüde götürse ḫāmile ola **azānü'l-fār** üç nev° olur birisi bostānī ⁸ ikisi berrī bostānī nev° ine balıḳ otı dirler ekşer evlerde şaḳsılar içinde dikerler ⁹ Şāḫib-i Takvīm ve Şāḫib-i İḫtiyārāt ḳavli üzre bunuñ şuyından buruna ḫamzırsalar ¹⁰ laḳve ve şar°a ve şudā°a nāfi°dir ve yürek ḳurdlarınıñ envā°ını çıkarır ve mi°de°i issi ider şo°uḳ ¹¹ aḫlāḫdan dimāğı pāk (ider) miḳdār-ı şerbeti bir dirhemdir **aruzz** *bi-fetḫa° sümme zamme sümme teşdīd* pirince dirler ¹² ḫubūbātandır İbn Bayḫār ḳavli üzre birinc yemege mu°tād idüb ḡayrı ta°ām yemeyen kimseniñ ¹³ °ömri uzun ola ve bedeninde şayrılıḳ ḳalmaya ve müteḡayyir olmaya ve süd ile bişürmek lāzım gelse ¹⁴ eger keçi süd(i) ile bişürürlerse ḡidāsı eyü olur ve şeker ḳatalar bedeni semürdür ve menī°i ziyāde ider ¹⁵ **erguvān** *bi-fetḫateyn beynehümā sūkūn* bir kızıl çiçekdir Fārisīden °Arabī ḳılınmışdır buña ercūvān daḥı dirler ¹⁶ ağacınıñ ḫabī°atı bārid ve yābisdir ekşerī çiçegini yerler a°lādır ve ba°zı yerlerde turşı ḳurarlar laḫif ¹⁷ olur eger kökiniñ ḳabuğını ḳaynadub şuyından içseler murād üzre ḳay° itdürür ve ağacından ¹⁸ yaḳub şaça ve şaḳala ve kirpik ve ḳaşı dökülse girü çok bitüre ve siyāḫ ide **erneb** ¹⁹ *bi-fetḫateyn beynehümā sūkūn*.ḫavşan didikleri cānavar cem° i erānib gelür İḫtiyārāt ḳavli üzre ²⁰ beynir māyesini tereyağıyla veyā °asel ile ḫall idüb sirke ile içseler şar°a nāfi°dir ve biryān

30a

¹ olmuş tavşan beynini ra^c şeye mübtelâ olan kimesneye yidürseler halâş ola ve kanını kelefe² yaqu eyleseler zâyil ola ve tavşan kılından bedene buhür eyleseler ol beden aşlâ şo³ uqdan zarar^{1 3} görmeye **âs bi'l-medd** mersin ağacı ve dahı gül-i remâd gibi yaş yemişi kan tükürmege ve ka³ uq göyünmesine⁴ fâyide ider ve qurı yaprağını döğüb diş diblerine sürseler dişleri muhkem ider ve kulağa⁵ tamzırsalar kulaqdan akan iriñi def^c ider ve maq^c ad-ı bevâsire fâyide ider ve kulaq ve⁶ koltuq ve qasıq araları eger issiden bişüb kızarsa yaprağının⁷ kurusından ekeler müfiddir **asarun** Türkide çetük otı ve kedi otı dirler^c Arabide haşîsetü's-sinnevr dirler⁸ Fâriside nârdin-i deştî dirler bu otuñ cümle içrede olan emrâza nef^c i vardır mülâttıf ve⁹ müsaħħindir ciger süddelerin açar müshil-i balğam-ı lezicdir ve bâhı ziyâde ider ve göze inen şuyı¹⁰ zâyil ider bunı döğüb tâze süd ile içseler bâhı taħrîk idüb nu^c üt getürür¹¹ ve hayzı ve bevli yüridür qavl-i İbn Baytâr bunı günde bir dirhemini iki dirhem şeker ile üç gün¹² yiseler cigerde ve mi^c de şovukluğunu ve yaşlığını giderir bunuñ miqdâr-ı şerbeti üç mişkâldir¹³ mâ³ ü'l -^c asel ile vireler **isfidâc** Türkide üstübec dirler a^c lâsı üsrüb didikleri¹⁴ kurşun üstübecidir tabî^c atı ikinci derecede bârid ve yâbisdir Calinus qavli üzre¹⁵ yaralara ve sa^c fe didikleri kel ve şac kıran^c illetine ve dâ³ ü's-şâ^c lebe ve dâ³ ü'l-hayyeye dahı gül yağıyla¹⁶ tılâ olursa gâyet müfiddir qavl-i Deskuridus zâhir-i bedene olan cerâhtalara tebrîd (i)der ve merhem-i¹⁷ zift ile ma^c an dahı isti^c mâl ideler zîrâ berk şişleri mülâyim ider ve göze^c âriz olan dânelere¹⁸ dahı nâfi^c dir ve zeyt ile od yaqduğına sürseler nâfi^c dir ve üstübeci eger yiyeler adamı helâk ider hâzer¹⁹ gerekdir zînhâr bunı içmeyeler zîrâ kıtâl otlardandır **isfenc** sünger didikleri nesne Mısırdâ herşife²⁰ dirler eger bunı yaqub kan boşandığı yere külini ekseler kanı dutar ve eger^c asel ile qarışdırub

30b

¹ eski ve yeñi çıbanlara uralar gâyet nef^c gösterir **ustühudüs** ism-i Yünânîdir Türkide kara-² baş ve qarakan çiçegi ve qarabörklü dirler^c Arabisi mümsikü'l-ervâh ve mevfiķu'l-ervâh³ müknetü'd-dimâğ dirler müfettiħ ve muħallil ve mücellâ ve münezzicdir dimâğı ahlâtdan pâk ider ve südde-i dimâğı ve⁴ aħşâyı tevsî^c ider ve mürre-i sevdâ ve balğam-ı lezici giderir müferriħ-i ve muqavvî-i kalb ve cümle bedendir⁵ fi'l-cümle kalbe gâyet kuvvet virür ve zihni ve fikri ziyâde ider ve tabhını mafâşıl ağrısı için⁶ yaqu eyleseler müfiddir ağrısın sâkin ider İbn Baytâr qavli üzre göze cilâ virür ve göğüs⁷ ağrılarına dahı ziyâde fâyide ider eger üç dirhem sirkencübîn ile qarışdırub isti^c mâl eyleseler⁸ âdetce dimâğı tenkıye ider ve çiçeginiñ ma^c cünün yeseler feraħ virür ve kalbi qavî ider⁹ ve bunuñ miqdâr-ı şerbeti üç dirhemdir **isfanah** Fârisiden mu^c arrebdır ispanak didikleri¹⁰ otdur İbn Baytâr qavli üzre bâriddir ve müleyyindir ve öksürüğe ve şadre nâfi^c dir¹¹ ve kuvvet-i mücellâsı dahı vardır ve mi^c deden fîz geçer ve tabî^c atı nerm ider ve demevî arka¹² ağrısına nâfi^c dir ve şadr ve öyken issiligine fâyide ider **iskil** ism-i Yünânîdir Türkide aṭa¹³ şoğanı dirler^c Arabide başalu'l-fâr ve başalu'l-^c unşul ve başalu'l-qay dahı dirler bişürmek murâd¹⁴ olduqda hamîre şaralar ve üzerini çamur ile qapayub kızğun tennûra koyub bişüreler¹⁵ andan kabuğını alalar ve bir ağac bıçaq ile iki yaralar ve pâreleyüb bir kettân ipligine dizüb¹⁶ gölgede kurudalar ammâ iplikde birbirine doqunmaya andan her nice isterse isti^c mâl olunur muqattı^c¹⁷ ve mülezzic ve muħriķdir ve muħallil ve mücezzibdir kim kanı bedeniñ taşrasına cezb ider ıskiliñ terbiye olunmuşı¹⁸ muqavvî-i mi^c dedir ve bevli aķıdır ve şadrde olan zahmetlere muvâfiķdır ve eger öksürük ve eger rebv¹⁹ ve zîķu'n- nefes ve huşûnet-i şadr ve dahı buña müşâbih emrâza muvâfiķ ve münâsibdir ve göğüsden

¹ “ miqdâr-ı şerbeti yaprak üç diremdir kurusından” ibaresi satırın başına eklenmiştir.

31a

¹ kan ve iriñ tükürenlere dağı fayide ider ve gögsi pāk idüb hażmı kavī ider ve eger ² gölgede kurıdub andan sirke içinde turub ba^c dehu süreler aña ħallü'l-^c unşul ³ dirler andan mażmaza etseler dişleri muhkem idüb ve oynamış dişlere ve ağız koğusına ⁴ fayide ider ve şuyı şāfi ve sevda³ i zaħmetleri giderir mālīhūlyāya ve cünūna ve uçuğa ⁵ dağı fayide idüb ve ka³ uk taşların tağıdub ve raħim ağırsına ve ħunnāka ve ^c irku'n-nisāya ⁶ ve talağ şişine ve bedene fayide idüb beñzi a^c lā ider ve bundan kulağa tamzırsalar tız ⁷ sem^c ide ammā acele içmek gerekdir **uşne** Türkide belüt ağacı yer zamğı dirler Fāriside ⁸ duvāle dirler Calinus kavli üzre ħarāretde ve burüdetde mu^c tedildir ve azacık kabzı vardır ⁹ eger¹ buħūr eyleseler şar^a ve ihtināk-ı raħme nāfi^c dir kalbe ve mi^c deye kuvvet virür ve ħafaķāna dağı muvāfiķdır ¹⁰ ve şişlere tılā olunsa sākın ider ve mafāşıl şalābetin taħlil ider ve ciger ağırsına ¹¹ ve za^c fina fayide ider ve şehvet-i bāha ziyāde ider menī³ i arturur ve każibe kuvvet virür ¹² miķdār-ı şerbeti bir dirhemden iki dirheme degin cāyızdır **uşaķ** ism-i Fārisidir kaķkan ¹³ dikeninden alınur bir zamğdır bunuñ a^c lāsı beyāz ve dāne-dār olmaķdır Desķuri-¹⁴ dus kavli üzre ciger süddelerin açar eger arpa şuyı ile karışdurub içseler ¹⁵ (re)bv marāzına ve zıķu'n-nefese nāfi^c dir eger göz kaķağına kosalar göz uyuzına ve ħiresine ¹⁶ müfiddir ve yaramaz yaraları oñuldur ve arķa ve bil ağırsına ve şadre muvāfiķdır ve yelleri ¹⁷ dağıdır **aşlü's-sūs** Türkide buyan kökidir tabī^c atı ħarāret ve burüdet ¹⁸ ve ruṭubet ve yubüsetde mu^c tedildir göğüs ve boğaz ħuşūnetine ve öyken kaşabına nāfi^c dir ¹⁹ aṭaşı tesķin ider ve ^c uşāresi göğüs ağırsına ve cigere ve meşāne cerebine ve bögrek marāzına

31b

¹ nāfi^c dir el-ħāşıl eger otınıñ tabħın öksürük envā^c ma ħöd gāyet müfiddir bunuñ ² rubbı vezni miķdārı kendüye bedeldir **aşl-ı kaşşab** Türkide kaşş köki karğı köki ³ dağı dirler bunuñ kuvvet-i cāzibesini vardır meşelā bir ^c uzvda demren veyāħūd demür maķūlesi ⁴ kaķmış olsa bunu döğüb üzerine yaķu eyleseler taşra çıkarır ve sirke ile ħall idüb ⁵ mafāşıla ve turmus ile bahaķ ^c illetine yaķu olunsa muvāfiķdır zāyil ider bunuñ külin kendü ⁶ kaķar ħinnā ile şaça ve başa sürseler kalbe kuvvet virür **aşlü'l-keber** kebere kökidir üçüncü ⁷ derecede ħār ve yābisdir ve mulaṭṭıf muķaṭṭı^c dir bu köküñ kaķbuğını şo³ uk diş ⁸ ağırları için sirke ile ħarģara etseler muvāfiķdır yāħūd yalnız çigneyeler aħlāṭ-ı lezici ⁹ ve ħalīzi dağı kesüb taşra çıkarır ve bevāsire buħūr eyleseler fayide ve bögrekde olan ¹⁰ süddeleri açar ve mi^c de ağırsını dağı sākın ider **aşlü'l-aliķ** böğürtlen dikeniniñ ¹¹ kökidir bārid ve kabızdır talṭifi dağı vardır ağızda olan kulā^c ki ufaķ ¹² sivilcüler olur eger nāfi^c dir ve kan ishāline müfiddir ve bögrekde olan taşları çıkarub ¹³ kırar **ıṭrifil-i kebir** Türkide bir ma^c cündür ki bevāsire nāfi^c dir levni şāf ider ¹⁴ bāhı ziyāde ider mi^c de³ i kızdırır **ıṭrifil-i şağır** bu dağı terkib bir laṭif ¹⁵ ma^c cündür istirģā-ı mi^c deye ve ruṭubete ve bevāsire nāfi^c dir zihni aħlāṭdan kırtarub ¹⁶ pāk ve a^c lā ve bī-nażır ider şıfatı maħallinde mürekkebatda görüle **azfāru't-ṭib** iblis ¹⁷ ıṭnağı dirler deñizden çıkar bir çücekiñ başında olur a^c lāsı beyāz olur tabī^c atı ikinci ¹⁸ derecede ħār ve yābisdir ^c avrat kendüye buħūr eylese ħayzı aķıdır ve ihtināk-ı raħme ¹⁹ dağı nāfi^c dir Minhāc kavli üzre bunuñ buħūrı şar^a nāfi^c dir İbn Bayṭar kavli üzre

¹ Burada K28a/22'de "bunu" kelimesi vardır.

32a

¹ sekte ve şar^c illetine ve gâşy olanlara ve nezelâta buhûri fâyide ider **eferenc-i müşk** Türkîde felsekûn² didikleri bir otdur ki çayırlu yerlerde ve şu kenârlarında olur tabî^c atı ikinci derecede hâr ve yâbisdir³ bunuñ râyihası dimâğ süddesin açar ve balgâam ve sevdâdan olan hafakâmı def^c ider ve bevâsîre⁴ şo^o uq mi^c deye ve cigere ve qalbe fâyide ider ve dişleri dahı berk ider galîz ğıdaları⁵ hazm itdürür ağız koqusın hōş ider ve dişleri dahı berk ve felsekûn dirilme⁶ hasteliklerinden hasta dirilmek mümkün olmazsa ve hasta derden ıztırâb çekse⁷ bir miqdârın kiremide üzerinde bişürüb sirke şaçub andan hastanıñ nabzın⁸ tutdukları elleriniñ üzerine issice iken urub ve bázûsına dahı uralar fi'l- hâl derledir⁹ mücerrebdır **afsentîn** ism-i Yünânîdir Türkîde acı pelin dirler a^c lāsı aqdır tabî^c atı evvel derecede¹⁰ hâr ve ikinci yâbisdir şovuk mi^c de ağırlarına nâfi^c dir ve mi^c deden şafrâyı ka^c ider ishâl ider bedene¹¹ kuvvet virür levni a^c lâ ider berk şişlere yaqu eyleseler muvâfiqdır eger bunu bişürüb ve azacıq¹² keçi ödi koyub kulağa tamzırsalara riyâhın tahtlîl ider ve cerâhatın pāk idüb şağırılığını¹³ gidere İbn Baytâr kavli üzre müşhildir tamarlarda olan yaramaz ahlâtı bevl yolından çıkarır¹⁴ ve kaynar iken buğuna kulağın tutsalar kulaq ağrısına muvâfiqdır ve bunuñ yağını süst-¹⁵ endâm kişiler a^c zâsına dürtsele fâyide ider **afyün** Türkîde dahı afyün dirler tabî^c atı dördüncü¹⁶ derecede bārid ve yâbisdir muhaddirdir ve cümle ağırları sâkin ider ammā mercimek miqdârından ziyāde¹⁷ yedirmeyeler ağırları sâkin idüb uyhu getürür ve ba^c zı yaramaz ağırlara meşelâ baş ağırları gibi¹⁸ yaqu eyleseler muvâfiqdır ve gül yağı ve za^c ferân ile kulağa tamzırsalar ağrısın sâkin idüb¹⁹ hōş ider ve gül yağı ile başına sürseler şudā^c ı giderir **efimun** ism-i Yünânîdir Türkîde cin şaçı dirler

32b

¹ ba^c zılar kâfir şaçı dirler a^c lāsı Girid ceziresinde olandır tabî^c atı üçüncü derecede hâr ve yâbisdir² müşhil-i sevdâ ve balgâmdır şar^c a ve mâlihülyāya afsentîn ile veyâ kebere köki ile içüreler fâyide ider³ ve eger^c asel ve tuz sirke ile sevdâsı olan kimesnelere içürsele kara sevdâyı ve balgâmı ve nefhi giderir⁴ ve eger şafrâ olan kişilere içürsele kuşdurur ve bunu bişürdüklerinde çok kaynatmayalar ki⁵ kuvveti bātil olur ve gâşyân (ve) kay^o ı getürür mahtbühünüñ miqdâr-ı şerbeti dört dirhemden altı dirheme⁶ degin cāyizdir **efā^c ī** Türkîde engerek yılanı dirler tabî^c atı hârdır ve tahtfîf kavıyyesi vardır ef^c ī⁷ etini terbiye eyleyüb cüdām marazı için yidürürler nef^c virür meşelâ zeyt ve tuz ve kendüne ve turaq-⁸ otı şu ile terbiye idüb yiyeler bedeni tahtlîl ider ve bir nef^c i dahı oldur ki meşelâ ef^c īniñ⁹ başını ve quyruğunu birer qarış miqdârı bir uğurdan kesdükden şoñra yüz seksen dirhem¹⁰ asel ile ve yüz seksen dirhem tuz ve yüz seksen dirhem turaqotı ve yüz seksen¹¹ dirhem enciri yumşaq dögüb ve bu cümleyi bir çömlege koyub ağzın muhkem şıvayub¹² fıruna koyub çömlek ağarınca tırub andan çıkarub ol mahtbüh ef^c ī etin¹³ sahq idüb ve içine sehlce sünbül-i hindî ve sâdec katub isti^c māl ideler göze ğāyet¹⁴ kuvvet vire ve siñir ağrısına fâyide ve^c ömri uzun eyleye ve hanāzîr^c illetini gidere zihni kavî¹⁵ idüb nef^c -i^c acîb hâşıl ide ammā gözde çok bit hâşıl olur illā cüdām¹⁶ marazına ğāyet nef^c i vardır İbn Baytâr tecrübe eyledim dir **ukhuvân** Türkîde büyük papadya¹⁷ ve şığır gözi dahı dirler a^c lāsı yaprakları yeşil olub çiçeginiñ taşraları¹⁸ aq ve içereşi şarı olmaqdır tabî^c atı ikinci derecede hâr ve yâbisdir sehl-i

33a

¹ balgām ve sevdādır bögrek taşları kırır ve ° arakı ağıdır ya° nī derledir ve toñmuş kanı
² tañlīl ider ve ciger süddelerin açar ruñbātı tañlīl ider nāşūrı giderir ve rañim
şalābetine ³ müfiddir ve ° avrat kendüde götürse bağılu hayzı ve bevli yürüdür ve şuyına
yūñ batırub ⁴ yüzilmiş siñirlere ursalar fāyide ider **akakıya** ism-i Yūnānīdir Türkīde
mışır ⁵ dikenini ° uşāresi dirler tabī° atı ikinci derecede bārid ve üçüncide müceffıdır
ishāl-i ⁶ demevīye ve istirhā-ı rañme ve mağ° ad(a) fāyide ider hem yiyeler hem yağı
ideler ve hūkne dağı ideler ⁷ ve göz devālarına katalar ağırlarına nāfi° dir ve gözi
göregen ider miğdār-ı şerbeti bir dirhemdir ⁸ bağırsağ yaralarına ve diş dibleri yarasına
dağı nāfi° dir **iklīlū'l-melik** ki Türkīde çoğ boynuzı ⁹ dirler Şāhib-i Takvīm harāret ve
burüdeti mu° tedildir dir muñallili ve içerde olan ve mafāşılada ¹⁰ olan berk şişleri tañlīl
ider ve mülāyim dağı ider ve afsentīn ile ciger ve talağ ve yürece ¹¹ yağı eyleseler nef°
virür ve mi° de ağırsına muvāfiğdir ve yumurda şarusın ve büy otı ve ¹² kettān toñmı unı
ve degirmen tozın karışdırub yağı eyleseler meselā gözde ve rañimde ¹³ ve mağ° adda
ve hāyalarda olan issi şişler mañalline yağı ideler ki gāyet nef° virür ¹⁴ **emsūh** Türkīde
atkuyuğı dirler budağları çoğ ve yemişi kızıl olur olduğı ¹⁵ vağtın kararır bu otı şıkuş
şarāb ile içürseler ishāli kat° ider ve kaynadub ¹⁶ şuyın içseler kaşık yaruğına
muvāfiğdir bögrek ve ka° uğ zañmetlerine fāyide idüb ciger ve ¹⁷ öykeni kavī ider ve
° avratlar şuyını her seher içseler gāyet semürdür ve levnlere şāfi ¹⁸ idüb ve rañimlerin
pāk ider ve encir ile kaynadub şuyın içseler öksürüğe ve zīku'n-

33b

¹ nefese gāyet müfiddir derler **emlec** Hin(d)den gelür bir yemişdir emlec-i hindī dirler
² tabī° atı ikinci derecede bārid ve evvelde yābisdir mi° deyi ve mağ° adı ve siñirleri kavī
ider ³ ve kalbe kuvvet virüb ve ta° āma iştihāsın getirür bevāsire gāyet nef° virür ⁴ ve
sevdāyı ve balgāmı çıkarır hıfzı ve zihni ziyāde ider ve cümle a° zāyı kavī ider kılı
⁵ siyāh tutar miğdār-ı şerbeti üç dirhemdir cimā° a kuvvet virür ve şusuzluğı giderir
kuşmuğı ⁶ men° ider **anber-baris** kadın tuzluğı dirler uvacık māye-hōş bir yemişdir
⁷ tabī° atı ikinci derecede bārid ve yābisdir bunuñ hāşiyeti budur ki evvelā kāmı° u°
⁸ ş-şāfrādi(r) kalbe ve mi° deye ve cigere kuvvet virür ve tabī° ı kabz ider hāli vardır
⁹ ve şusuzluğı ve kay° ı dağı men° ider ve issi mi° deye ve issi cigere fāyide ider
müferriğdir ¹⁰ gāmı ve hūzni giderir ve bunuñ gāhī sünbül gibi hār edviyeler ile
karışdurub ¹¹ cigeriñ şo° uğluğundan ve mi° de za° findan ° ariz olan ishāli tutar ve
balgāmı ısıtmalarda ¹² mi° de za° if olsa gāyet hōş tutar bunuñ miğdār-ı şerbeti on iki
dirhemdir ¹³ rubbiniñ miğdār-ı şerbeti üç dirhemdir **encüdān** kağı ağacı dirler mehrūs
bunuñ kökidir ¹⁴ hiltis bunuñ zamğıdır ammā hiltis-i müntin didikleri zamğ-ı encüdān-ı
müntin dirler ¹⁵ encüdān-ı rumī didikleri sesaliyusdur ki toñmına kāşim dirler tabī° atı
üçüncü derecede ¹⁶ hār ve yābisdir eger nār kabuğıyla ve sirke ile kaynadub bevāsire
yağı ursalar gāyet muvāfiğdir ¹⁷ ve öldürücü zehirleriñ ° aynı ile pān-zehiridir ve hayzı
yürüdür ve mi° de° ruñbātın kurıdır ¹⁸ ve nu° üt-ı tām getirür bögrek ve bağırsağ issi
ider sirke ile lañif gıdā virür ve tiz hazm olur ¹⁹ miğdār-ı şerbeti dört dirhemdir **anzurūt**
bi'l-feth ve zammī'z-zā° ve'r-rā° bir dikenli ağacıñ

34a

¹ zâmğıdır otı kızıl ve ak olur Türkide göz otı dağı dirler tabî° atı ikinci derecede hâr ² ve evvelde yâbisdir bunu yumurda ağıyla veyâhüd sirke ile saħk idüb göze çekseler ³ göz ağrılarına fâyide ider bunuñ bir dirhem in maṭbūh edviyye ile içseler balgām-ı lezici ve şafrâyı ⁴ dağı ishāl ider ve nişāsta ve ak şeker ile isti° māl eyleseler bendüklerde ve yanbaşlarında ve dizlerinde ⁵ olan ğalīz balgāmı ishāl ider **anīsūn** Türkide anasūn toħmı dirler Şāhib-i Taḳvīm ⁶ ḳavli üzre tabî° atı ikinci derecede hâr ve yâbisdir ve az ḳabzı vardır ve hayzı aḳıdır ve riyāhı ⁷ yürekden taħlīl ider ve şovukdan olan şudā° ı ve nezle° i giderir ve baş cigrinmegi dağı giderir ⁸ İbn Baytār ḳavli üzre ciĝer süddesin açar ve cimā° şehvetin ḫareket itderür göze ⁹ çekseler eski sīl° illetine fâyide ider ve eski ısıtma ve ṭalaḳa ve meşāneye nāfi° dir ve raħmi açar ¹⁰ ve döĝüb senūn idüb diş diblerinde olan °ufūnetli ağız ḳoħusına muvāfiḳdir ¹¹ **infiħa bi- kesri°l- hemze ve fetħi°l- hemzeti°l muħaffefe** ḳuzunuñ ve oĝlaĝıñ ḳursaĝı içinde ¹² mütevellid olan leben-i cāmide dirler cem° i enāfiħ gelür peynir māyesi dağı dirler tabî° atı hâr ve yâbisdir ¹³ ve mūlaṭṭıf ve muħallildir ve tiryāḳlıḳ dağı vardır toñmuş ḳanları taħlīl ider ve mi° dede dağı ¹⁴ toñmuş olan südi taħlīl ider şar° a nāfi° dir ve °avratlar ḫayzından şoñra götürseler ¹⁵ ḫāmile olalar ammā° avratlar ḫāmile olmazlar ḫamli men° ider ve ihtināḳ-ı raħme ve semūma dağı nāfi° dir ¹⁶ ammā mi° deye muzırdır illā° asel ıslāḫ ider **ihlīlec-i aşfar** şarı helile didikleri ¹⁷ yemişdir tabî° atı evvel derecede bārid ve ikincide yâbisdir istirhā-ı °ayna ve dem° a ki göz yaşına ¹⁸ dirler sürme gibi çekseler nāfi° dir ve ḫafaḳān-ı merārī için yiseler müfiddir ve bunu döĝüb ¹⁹ diş diblerine ekseler ḳanı men° ider ve dişlerini berk ider bunuñ şerbeti on dirheme deĝin

34b

¹ cāyızdır yalnız beş altı dirhem olsa muḳavvī-i mi° de° ve dimāğdır **ihlīlec-i murabbā** Kābulī ² murabbāsıdır mi° deye ḳuvvet virür ṭa° amı hażm itdürür ve bevāsire nāfi° dir balgāmī süddeleri ³ giderir açar dişe ve diş diblerine ḳuvvet virür **irsa** Yūnānīdir Türkide şerbeti bir mişḳāldır ⁴ gök süsen köki ve benefşe köki dağı dirler tabî° atı ikinci derecede hâr ve yâbisdir ⁵ laṭif fetħ idicidir göĝsi ve öykeni aħlāṭ-ı ğalīzeden arıdır ve ḫayzı ve bevli aḳıdır ⁶ ve balgāmı ve öksürüĝi giderir şudā° -ı müzmini giderir uyḫu getiricidir yaraların nāşūrına ⁷ ekseler laħm-ı zāyidin giderüb pāk ider gül yaĝı ve sirke ile başa yaḳu eyleseler ağrısın ⁸ giderir maṭbūhını ağızda mażmaza eyleseler diş ağrılarına nāfi° dir **ayaric-i fayḳara** ⁹ Yūnānīdir acı ayaric dimekdir baş marazlarına ve mi° de yaşluĝına ve mafāşillar ağrılarına ve ḳulunca ¹⁰ ve balgāmī ḳay° a ve ruṭbāta ve fālice ve laḳveye ve istirhāya ve dil aĝırlıĝına nāfi° dir ve dört yıla deĝin ¹¹ ḳuvvet bāḳīdir **ayaric-i rufis** ayaric-i Rufis demek Yūnānīdir devā-i ilāhī dimekdir ve ishālde ¹² ayaricler ḫablardan a° lā ve esheldir müşhilātdan evvel ma° rūf olan budur sevdādan ve balgāmıdan ¹³ ḫāşıl olan yelmeşik aħlāṭı sürer ve dā° ü°s-sa° leb dağı muvāfiḳdir ve ḳuvvet dört ¹⁴ yıla deĝin bāḳīdir **ḫarfū°l- bā° bābūnec** papadya çiçegi ki ma° rūfdur otına uḳḫuvān ¹⁵ dirler tabî° atı evvel derecede hâr ve yâbisdir Minhāc ḳavli üzre bunu gül ḳuvvetine ḳarībdir ¹⁶ müfettiḫ ve mūlaṭṭıf ve be-ĝayr-ı cezb muħallildir berk şişleri mūlāyim ider şo° uḳ baş ağrılarına ¹⁷ nāfi° dir bunu ḳaynadub şuyında otursalar böĝrek ṭaşların kırar ḫayzı ve bevli aḳıdır ¹⁸ ve siñirlere ve dimāĝa ḳuvvet virür ve ciĝer şişlerine yaḳu eyleseler muvāfiḳdir ve bābūnec şuyı ¹⁹ ile gözi yusalar ağrısın sākin ider **bāḳlā** Türkide dağı baḳla dirler tabî° atı i° tidāle

35a

¹ karībdır dimişler ba° zılar evvel derecede bārid ve ikinci derecede yābis dirler ammā ruṭūbet-i ² fazlıyyesi vardır huşuşan tāzesi ola a° lāsı kuru ola tāzesi eyü degildir Buḳraṭ ³ kavli üzre eyü ğidā virür ve şihḫati şaḳlar ve sülük urduḳdan şoñra ve faşddan şoñra ⁴ aḳan ḳan ṭurmasa bāḳlāyı muḳaşşer idüb ve ikiye bölüb nişfi ḳan aḳan ⁵ mevzi° e ḳosalar ḳanı ṭutar ve ḳabuğı ile şuda bişürüb sirke ile yiseler bağırsaḳ ⁶ yarasına ve ishāl-i marāza fāyide ider ammā evvelā budur ki ḳaynaduḳda şuyını bir def° a tebdīl ⁷ ideler zīrā nefḫi az ḳalur ve baḳla adamı semürdür eger unını bādem yağıyla bişürüb ⁸ şeker ḳatub yiseler gögse ve öksürük envā° ina ve boğaz ağrılarına ve huşūnete ⁹ nāfi° dir ve yaş baḳla° ı zencebīl ile yiseler ğāyet nāfi° dir fi'l-ḫāl zeker(i) ḳivāma getirür ¹⁰ **bādrenbūye** oğul otı ve ḳoğan otı dirler ṭabī° atı ikinci derecede ¹¹ ḫār ve yābisdir balğamī ve sevdāvī° illetlere ğāyet nāfi° dir ağız ḳoḳusun ḫōş ider ¹² dimāğ süddelerine müfiddir ve ḳalbe ve cigere ḳuvvet ve feraḫ-ı tām virmede belki nazīri yoḳdur ¹³ ḫafaḳanı zāyil ider ve zihni şāf ider şuyınıñ miḳdār-ı şerbeti yigirmi dirhemdir ¹⁴ ve toḫmınıñ ḫāşşasındandır ki yaprağından ve kökinden ve toḫmından birer miḳdārın kurudub ¹⁵ çayından bile götürseler herkes muḫabbet ider ve feraḫlığı daḫı gitmeye dāyim şādımān ¹⁶ ola İhtiyārāt-ı Bedī° ide muṭlaḳ ben kerrāt-ıla tecrübe eyledim der **bāmya** ¹⁷ bamyā dirler Mışırda olur ehl-i Mışır bunuñ toḫmını et ile bişürüb yirler ğāyet ¹⁸ laṭīfidir ṭabī° atı bārid ve raṭbdır ḫarāreti söğündürür ammā bundan mütevellid olan eyü olmaz ¹⁹ ve ğidāsı ğāyet azdır nihāyet issi mizāclu kişilere muvāfiḳdır **bāzincān** lisān-ı

35b

¹ Türkīde daḫı baṭlıcan dirler ṭabī° atı ikinci derecede ḫār ve yābisdir ziyāde yağ-ıla bişürseler ² ṭab° ı mülāyim ider belki sürer ammā summāḳ veyāḫūd sirke ile bişürseler ṭab° ı ṭutar çok yiseler ³ başa ve göze yaramazdır zīrā siyāḫ ḳan tevellüd itdürür andan sevdā ḫāşıl olub demregüye ⁴ ve bevāsīre ve göz ağrıları ve nezle ve sevdāvī marāzlar ḫāşıl olur ammā cigeriñ ve ṭalağıñ ⁵ süddelerin açar ve bādincān(ı) yaḳub külini sirke ile ḳarışdırub sigiller üzerine yaḳu gibi eyleseler ⁶ elbette gide bi-izni'llāhi te° ālā ve'l-ḫāşıl bādincānı çok yağ ve semüz et ile bişürseler ⁷ zarar az olur **bādyān** bādyān didikleri bir yaşşıca güzel rāyihālu ḫıṭāyī ⁸ bir şey° dir ḳoḳusu rāziyāne gibi rāyihāsi vardır ortasında keçiboynuzı çekirdegi ⁹ gibi toḫumları olur ve bādyāna demek ğālibā Hind Fārisīsi lisānında yel sürücü ¹⁰ demek olur dirler ṭabī° atı ḫār ve laṭīfidir didiler ve çay-ı ḫıṭāyī daḫı dirler ¹¹ bir yeşil yapraḳ daḫı vardır ba° zıları bunuñ fūfal didikleri dārünüñ yaprağıdır ¹² dirler bu çaydan bir bucuḳ dirhem ve bucuḳ dirhem ḳatub ve bucuḳ vuḳıyye şu ile ḳayna- ¹³ dırlar ve her bār ki ḳaynamağa başladığı gibi ḫāline ḳomayub şavurmaḳ lāzımdır dirler tamām ¹⁴ mertebesine ḳaynadıḳdan şoñra şāf idüb süzeler ba° dehu birer nebāt şekeri ḳoyub ¹⁵ tekrār ḳaynadıḳdan şoñra ḳahve gibi içireler mi° deye ḳuvvet (virür) ve ṭa° āmı hażm itdürür ḳalbe feraḫ ve bāhı ¹⁶ taḫrīk ider ve böyle ḳuvvet virür ve öksürüğe ve ağız ḳuruluğına nāfi° dir ehl-i tecrübe böyle ¹⁷ deyü naḳl iderler ḳadīmden bir nüşhada aşlā beyān etmemişlerdir **bād-zehr** Türkīde ¹⁸ pānzehir didikleri kıymetlü ve ° azīz taşdır tiryāḳ ṭabī° atludur bu taş ṭağ keçisiniñ ¹⁹ ḳarnında şīr-dānında ödine ḳarīb yerde olur şekli ba° zı uzunca belūṭ gibi olur ve ba° zı

36a

¹ degirmi olur ve içinde bir çöp olur güyā bu mün^c akid olan şeyi aña bağlayub mün^c akid ² olmuş ola ol çöpe meħallaşa dirler bu geyik ğidāsı yılan ve meħallaşa otı olub ³ yılan yedügi eelden ṭabī^c atı tiryāk-ı fārūk ṭabī^c atındadır dirler a^c lāsı ⁴ zeytūnī ve sarı şekil olur imtiḥānı oldur ki bir igne⁹ i ateşe koyub ve tamām kızdırub ⁵ ve pānzhire batırub eger ^c amelī ise siyāh dütün ḥāşıl olur ve eger ^c amelī degil ⁶ ise sarı dütün ḥāşıl olur igneniñ ucını şarardır imdi pān-zehiri rāziyāne (ile) ezüb ⁷ yılan şokanlara içürseler fi'l-ḥāl ağrısın sākin idüb bi-izni'llāhi te^c ālā ⁸ ölümünden ḥalāş ider ve cemī^c cānavarlar ışırdığına ve ağulara ki eger ḥayvānī ve eger ma^c denīdir ⁹ cümlesine içmek ve tılā etmek ğāyet nāfi^c dir yürek ve beden za^c fina ve bāha ğāyet ¹⁰ nāfi^c dir bunuñ miḳdār-ı şerbeti on arpa ağrı kadar vireler ve dirler ki maḥrūrī mizāca daḥı ¹¹ fāyide ider ammā bunuñ ṭabī^c atı ğāyet ḥārdır deyü yazmışlar illā bu ḥuşuşda maḥrūrī ¹² mizāca daḥı fāyide eyledügi ḥāşıyyetindedir ve tiryākındır dimişler **barancāsef** ism-i ¹³ Fārisīdir radika ve kovan çiçeği ağacı ve ayvaṭana dirler ḳadīmī binālarda biter çiçeği papadya ¹⁴ çiçeği gibidir ammā yaprağı afsentīne beñzer ṭabī^c atı ikinci derecede ḥār ve evveli āḥirinde yābisdir ¹⁵ şovuk baş ağrısına nāfi^c dir yā naṭūl veyāḥūd zımād ideler mülattıf ve müfettiḥdir ¹⁶ şuyında ^c avratlar otursalar ḥayzı yüridür ve raḥim ağrılarına fāyide ider ve ḳaynadub ¹⁷ başa dökseler burunda olan süddeleri ve nezelatı ve zükāmı giderir **bersiyāvşān** ¹⁸ ism-i Fārisīdir ve Türkīde baldırıḳara ve sünbül daḥı dirler ^c Arabīde küzberetü'l-bīr ve küzberetü'l- ¹⁹ ḳanāt daḥı dirler ṭabī^c atı ḥarāret ve burüdetde

36b

¹ mu^c tedildir ve bundan üç dirhemi müşhil ve balġam ve sevdādır öykeni ve gögsi fażalāt ğalīze- ² den pāk ider ve yerekāna ve ṭalaḳa fāyide ider bevli ve ḥayzı aḳıdır ve ṭaşları kırar mülattıf ³ ve muḥallildir şarulıġa ve rebv öksürüğe ve ^c usrü'l-bevl(e) nāfi^c dir **bezr-i ḳaṭūnā** Türkīde ḳarnı- ⁴ yarıḳ ve boġa yaprağı toḥmı dirler ṭabī^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdir ve raṭbdır ḥarāreti ⁵ söğündürür ve şusuzluġı ve ğuşşa⁹ ı daḥı teskīn ider iki dirhemin gül yağı ile içseler ishāli ⁶ ḳaṭ^c ider saḥc ^c illetine nāfi^c dir bunuñ döġülmüşine heves etmeyeler zīrā ziyāde şovuk olur ⁷ öldüricidir dimişler şuda ışladub lu^c ābın vireler zīnhār döġülmüş virmeyeler ⁸ **bezrū'l-benc** bāk toḥmıdır üç nev^c olur siyāh ve kızıl ve beyāz beyāz nev^c i ⁹ üçüncü derecede¹ evvelinde bārid ve ikincide yābisdir ^c uşāresi ḳulaḳ ağrısına ¹⁰ nāfi^c dir ve ziyāde ḳan tükürenlere daḥı müfiddir ve göġüs ağrısın sākin ider nıḳrīse ¹¹ yaḳu olunsa muvāfiḳdır dāyīm ağrıyan cigere nāfi^c dir miḳdār-ı şerbeti nışf dirhemdir ¹² ammā münāsib olan her zıkr olunan marazda edviye-i muvāfiḳ ile yedüre zīrā birezincik zārarı ¹³ vardır ziyāde yiseler ^c aḳlı fesād ider ve ḥunnāḳ getirür Şāḥib-i Takvīm ḳavli üzre ¹⁴ muḥaddir ve muşaddi^c ve muḥaddir-i aḥşādır illā ^c asel ve anīsūn ışlāḥ ider **bezr-i kettān** ¹⁵ kettān toḥmıdır ṭabī^c atı evvel derecede ḥār ve ruṭūbet ve yubūsetde mu^c tedildir yaralar ¹⁶ ve şişleri ve çıban olacaḳ ḥareketlü ve ḥarāretlü mevzi^c e nuzc vericidir eger duḥānını dimāġa ¹⁷ tütsi eyleseler zükkāma müfiddir bunı ḳavurub yidirseler ṭab^c ı ṭuta ḳabz ider ¹⁸ ammā ḳavurulmuş yiseler içi sürer miḳdār-ı şerbeti üç dirhemdir idrār-ı bevl ider ve ^c asel ile ¹⁹ lu^c ūḳ gibi idüb yiseler öksürügi sākin idüb göġüsde olan artuḳ aḥlāṭı

¹ K32b/23'te "derece" şeklinde yazılmıştır.

37a

¹ çıkara ve cimā^c için ^casel ve büber ile yedirse ^cacāyibdir **bezr-i kürrās** Türkide ² pıraşa tohmı dirler tabī^c atı hār ve yābisdır eger maḳ^c adı buhūr eyleseler bevāsire fāyide idüb zāyil ider ³ eger iki dirhem mersīn ile virseler ḳan tükürenlere müfiddir bögrek taşını daḳı çıkarır mecrāsını ⁴ pāk ider miḳdār-ı şerbeti iki dirhemdir **bezrū'l-encere** Türkide ısrğan dikenı tohmı dirler tabī^c atı ⁵ iki derecede hār ve yābisdır ba^c zılar raṭb dirler mülattıfdir bāhı ziyāde ider ammā inek südi ⁶ ile içireler ve eger döğüb iki dirhem tāze şığır südi ile içseler mücāma^c ata ziyāde ḳuvvet ⁷ virür Şerīf ḳavli üzre eger döğüb ^casel ile lu^c ūḳ gibi yiseler zıḳu'n-nefes ⁸ maḳū(le)lerine müfiddir **besbāse** bir ağacıñ adıdır ve daḳı bir issi otuñ adıdır ve cevz-i ⁹ bevvanıñ ḳabuğına dirler tabī^c atı evvel derecede hār ve yābisdır ağız ḳoḳusın giderir ¹⁰ ve tab^c ı tutar mi^c deye ḳuvvet virür ṭalaḳa ve raḫme muvāfiḳdir ve bağırsaḳ şıyrundusından ¹¹ olan ishāle ve ḳan tükürenlere ve selesü'l-bevl olana ki şovuḳdan ola münāsibdir menī^c i ¹² ziyāde ider ve bāhı taḫrīk ider zekeri ḳıvāma getür(ür) ḫuşuşan şo^o uḳ mizāclulara ḡāyet fāyide ¹³ ider ammā muşaddi^c dir illā şandal ve gül-āb ıslāḫ ider **büssed** *bi'z-zamm ve teşdīdü's-sīn* ¹⁴ kızıl boncuḳ ve mercān köki didikleri nesne ḳabzı ve tecfīfi olur tecfīfi ḳabzdan artuḳdur ¹⁵ her ḳanḡı yerde ḳan şızsa tutar ve göze çekseler göze ḳuvvet virür ve yaşın girü tutar ¹⁶ ammā yaḳdıḳdan şoñra bunuñ ḫāşşası ziyāde etleri yir ve yara eserlerin zāyil ider miḳdār-ı ¹⁷ şerbeti bir mişḳāldır eger senün eyleseler ve dişe sürseler cilā vir(ür) **besfāyic** ^cArabīsi ¹⁸ azrāsü'l-ḳelb ve teşmīz ve şāḳıbü'l-ḫacer ve keşīru'l-ercül ve beryüze dirler Türkide çıyan otı ¹⁹ ve besfāyic daḳı dirler tabī^c atı evvel derecede hār ve ruṭübet ve yubüsetde mu^c tedildir yelmeşik

37b

¹ balḡamı ve sevdāyı ishāl idicidir sevdā ishālinden miḳdār-ı şerbeti üç dirhemdir ve balḡam ishāli için ² ḫorūs şu ile beş dirhem isti^c māl olunur ishāli ıztırābsızdır ḳuluncı açar ve nefḫi ve ruṭübātı ³ taḫlīl idüb ve insānıñ cemī^c bedenine ve vücūdına feraḫ virür ve ḫāşşası daḳı oldur ki Seddi ⁴ toñdurur ve doñmuş südi taḫlīl ider İshāḳ ḳavli üzre bögrege muzırdır illā şaru helīle ⁵ ıslāḫ ider **başal** şoğandır ki Fāriside piyāz dirler tabī^c atı üçüncü derecede hār ve ⁶ yābisdır ba^c zılar ikincide raṭb didiler mülattıf ve muḳattı^c dir beden içinden ḳanı cezb ⁷ ider bāhı ziyāde ider ve şehveti taḫrīk ider ve şol kimesneler ki vilāyetden vilāyete yāḫūd çeşmeden ⁸ çeşmeye gezüb şular içseler ve şoğan yiseler tebdīl eyledikleri şuların ḫazarın ⁹ def^c ider iştiḫā getüre ve müşhil şerbetlerden ḡaşyān gelse şoğan ḳoḳlasalar ḡaşyānı ¹⁰ def^c ider **başalü'z-zīz** it keseri ve naḫl-ı ergüvān daḳı dirler eger bunı yiseler semüzlük getürür ¹¹ bāhı taḫrīk ider bile ḳuvvet virür ṭa^c āmı ḫazm itdürüb zekeri ḳāyim ider yumurṭa şarusıyla ¹² sigile yaḳı olunsa giderir **başalu'n-nercis** nergis çiçeğiniñ şoğanıdır Şerīf ḳavli ¹³ üzre zekere sürseler büyük ider ve eger üç ^caded nercis şoğanın bir gün bir gice süd içinde ¹⁴ ısladub andan saḫḳ idüb ve zekeriñ başından ḡayrı endāmına sürseler ve yaḳı eyleseler ¹⁵ ^cinnīn ^cilletin giderüb cimā^c a ḳādir olur ^cacāyib fāyidelüdür ziyāde menfa^c atı vardır ¹⁶ **baṭṭıl** ḳa^o un didikleri yemişin tabī^c atı ikinci derece-i evvelinde bārid ve āḫirinde raṭb ¹⁷ olmak üzeredir ammā taḫḳīḳı budur ki ṭatlusı hār ve ruṭübdur bevlı idrār ider bögrek ¹⁸ ve meşāne taşların kırar kelefi ve bahāḳı zāyil ider ve insānıñ derini zāyil ider kökiniñ iki ¹⁹ dirhem ḳaynadub içseler zaḫmetsiz ḳay^o getürür ḳa^o un mi^c dede ḫāzır bulduḡı ḫılṭa

38a

¹ döner ve içerüsün erhâyini sölpük ider imtilâ nev^c inden hayza götürür ve mi^c dede fâsid ² olur ve şığır etine kosalar et tîz bişe muharrâ¹ ola **batîh-i zikkî** karpüz didikleri yemişin³ tabî^c atı ikinci derecede bārid ve raṭbdır issi marāzlara ve ḥummā-ı muhriḳaya ve issi mizāclulara ve şusuzluk ⁴ def^c ine gāyet müfiddir eger sikencübîn ile içürseler bevli aḳıdır meşāne^o i pāk ider ve eger şeker ile ⁵ şuyını içseler tebrîdi daḥı ziyāde olur ihtiyārara ve şo^o uḳ mizāclulara ziyān ider yaramaz ⁶ ḳan ḥāşıl olur ve aḥlātı ḥām ider illā mizāca göre şeker yāḥūd ve ^c asel işlāḥ ider **batî** ⁷ *bi-şeddi't-tā^o* ḳaz didikleri ḳuş cem^c i butṭ ve butāṭ gelür İshāḳ ḳavli üzre cümle tıyūrdan ⁸ issidir Minhāc ve İhtiyārāt ve İbn Bayṭār ḳavli üzre ḳaz eti ziyāde ḥarāretlülerden ⁹ ruṭubeti ördek etinden artuḳdur mi^c deden geç geçer yaḡı bedeniñ derin yerlerinden aḡrıları ¹⁰ sākin ider cümle tıyūr yaḡından bunuñ yaḡı efzāldır eti daḥı levni ve āvāzı şāf ider bāhı ¹¹ ziyāde ider adamı semürdür ve ḥazm olduḳda çok ḡıdā virür ve eyü ḳan tevellüd ider eger biryān eyleseler ¹² içine şoḡan ṭoldurub ve bir iki diş şarmısaḳ daḥı ḳoyalar ziyāde nāfi^c dir **baḳlatü'l-ḥamkā** ¹³ ve recl ve farfaḥ ve ḥurfe ^c Arabîdir Türkîde semüzlük otı ve toḥmegan dirler tabî^c atı üçüncü derecede ¹⁴ bārid ve ruṭubdur şafrāyı sürer ḳay^o ı girür tıtar ḥurḳat-i meşāneye ve aḡrılarına fāyidelüdür bundan yiyeler ¹⁵ issi göz aḡrılarına yaḳu eyleseler muvāfiḳdir eger ^c uşāresin mi^c deden ve cigerden ḳan tükürenlere ¹⁶ hem yiyüb hem yaḳu eyleseler gāyet münāsibdir İbn Bayṭār ḳavli üzre şuyı bevāsire nāfi^c dir ¹⁷ ve bu otı bir miḳdār dōşege ḳoyub üzerinde yatsalar aşlā yaramaz düş görmeye ve ihtilām olmaya ¹⁸ **belilec** beliledir ki emlec ve helilec gibi Hindî yemişdir tabî^c atı evvel derecede bārid ve ikincide yābisdir ḳuvvet-i ¹⁹ mūlaṭṭıfası vardır ḳābızdır mi^c deye ḳuvvet virüb ruṭubetine ve istirḥāsına daḥı nāfi^c dir mi^c de^o i pāk

38b

¹ ider tab^c ı tıtar baḡırsaḡa fāyidelüdür göze çekseler göz yaşın keser eger şeker ḳatub ılıcaḳ şu ile ² içseler aḡız şalyaların keser ve gözi tîz ider nef^c i ḳatı çokdur **belādur** Yunānîde ³ anḳardıya dirler ḳuş yüregine beñzer Hindî bir yemişdir tabî^c atı dördüncü derecede ḥār ve yābisdir ⁴ balḡam ve ruṭubet ḡalebe etmiş kimesnelere fāyide ider ve siñir bozulmasına ve nisyāna ve felc ve laḳveye gāyet ⁵ müfiddir ḳuvvet-i ḥāfızası vardır ^c aḳlı keskin ve tîz ider cümle dimāḡda olan baş ve şovuḳ ⁶ marāzlara nāfi^c dir miḳdār-ı şerbeti yarım dirhemdir illā muḥāṭarası vardır meşelā ḳanı yaḳar ve ^c aḳlı ⁷ ḳarışdırır cünün ve sersām götürür ammā cevz-i rumî içi ile yiseler maḳarratı olmaz eger şeker ḳatar- ⁸ larsa daḥı münāsibdir **belesān** belesān aḡacıdır ki Mışır ḳurbında ^c Ayn Şems didikleri ⁹ yerde olur yapraḡı sezāb yapraḡı gibidir belesān yaḡın aldıkları maḥalle ^c Ayn Şems dirler a^c lāsı ¹⁰ adamıñ avucı içine kosalar ol bir yanında yaḡ zāhir olur tabî^c atı üçüncü derecede ḥār ve yābisdir ¹¹ cümle aḡulu ve zehirlü otlar maḳarratın men^c ider ve bögrek taşların ḳırar ve balḡamī emrāza nāfi^c dir ¹² yaḡı ḥabbından yegdir ve ḥabbı kökinden yegdir **benefsec** menevşe didikleri çiçekdir tabî^c atı ikinci ¹³ derecede bārid ve üçüncüde raṭbdır başa yaḳu eyleseler ve ḳoḳlasalar issi başın aḡrısın giderir ¹⁴ ve issi öksürüğe müfiddir gögsi nerm ider ve müşil-i şafrādır ve şāliḥ ve mu^c tedil ḳan tevellüd ider ¹⁵ ve issi ciger ve mi^c de şişlerine yaḳu olunsa daḥı gāyet münāsibdir ve issi zükkāmdan gögse dökülen nezlelere ¹⁶ hem ḳoḳalar ve hem yiyeler eger ḳurusını ḳaynadub şuyın içseler mi^c dede ve baḡırsaḡda olan şafrāyı ¹⁷ ishāl ider **būm** *bi'z-zamm* bayḳuş didikleri ḳuş cem^c i ebvām gelür dimāḡınıñ ḥāşıyyeti budur ki göze ¹⁸ çekseler göz perdesin giderir ve gözini misk ile ḳarışdırub getürseler her kimiñ burnına ol misk ¹⁹ ile bayḳuş gözi rāyīḥası ṭoḳunursa getürene muḥabbet ider ve dōşegine tebevül iden şıbyāna ödini

¹ K34a/7'de "muharrer" şeklindedir.

39a

¹ ılığın ağacı güli ile içürseler gayr döşegine tebevül eylemez **behmen** harb kesen dirler bir kökdür ishāl ve ² zaḥīr^c illetini fi'l-ḥāl giderdüğü için Türkide harb kesen dirler iki nev^c olur bir nev^c kızıl³ ve bir nev^c aq olur ṭabī^c atı ikinci derecede ḥār ve yābisdir ḥafaḳāna^c aẓīm nef^c i vardır ⁴ ḳalbe ḳuvvet virür menī^c i arturur bāhı taḥrīk ider semüzlük getirür miḳdār-ı şerbeti iki dirheme ⁵ degin cāyizdir dirler ishāl ve zaḥīre bunu içürürler fi'l-ḥāl yüregi ṭutar aq behmen ḳara sevdāya ⁶ ve yelmeşik balgama nāfi^c dir kızıl behmen ṭalaḳ aḡrısına nāfi^c dir^c asel ile içürseler zihni daḡı zekī⁷ ider beyāz behmen bedeni ḳavī ider ve eski ciger aḡrılarına ve fālice ve süddeye ve şovukdan olan ⁸ aḡrılara nāfi^c dir kızıl behmen şafrāvī ishāline ve ḳulunca saḡmunıya ile ḡāyet muvāfiḳdır **beyz**⁹ *bi'l-kesr ve'l-feth* yumurtadır ev ta^u uḡıniñ yumurtasıniñ a^c lāsı tāze ola ṭabī^c atı meşelā şarusıniñ ¹⁰ ḥār ve raṭbdır beyāzıniñ bārid ve raṭbdır ammā geç haẓm olur ḡuşūşā berk bişmiş ola ammā nīm-birişt ki ¹¹ ravfadan bişmek serī^c ü'l-ihzāmdır ve çok ve eyü ḡidā virür öksürüğe ve boḡaza ve sīne ¹² ḡuşūneti için ḡāyet nāfi^c dir bāhı ziyāde ider ammā şarusın biryān gibi idüb yeseler ¹³ ḳabz ider eger ateş bir^c uzvı yaḡsa yūñ pāresiyle üzerine yumurda çalkayub ḳosalar ¹⁴ fāyide ider **ḥarf-i tā** **tüdrüc** süglün ḳuşıdır eti cümle etlerden laṭīf ve a^c lādır ¹⁵ ve türrāc gibi menfa^c atlüdür ṭabī^c atı ḥārdır ve dimāḡı ve fehmi ziyāde ider İbn Zühr ḳavli üzre bunuñ ¹⁶ ödünü buruna su^c üy eyleseler cününü ve vesvāsı giderir eger eti biryān idüb issi iken ¹⁷ üç gün yiseler girü bu zaḡmeti zāyil ider **türbüd** cebel-i hindī dirler bir otuñ kökidir bunu evvel ¹⁸ ḳazıyub ve bādem yaḡı ile cerb idüb andan döḡüb elemek ḡuşūşında ḡāyet diḡḳat ideler ¹⁹ ince eleyeler ṭabī^c atı üçüncü derecede ḥār ve yābisdir kāmīl balḡamı ishāl idicidir ve şafrādan ve sevdādan

39b

¹ daḡı azacıḳ yanmış ḡılıṭı ishāl ider Maserceveyh ḳavli üzre yelmeşik aḡlāt-ı ḡalīzesi ishāl ² ider buña eger zencebīl ile ḳuvvet virürler ise ḡām balḡamı daḡı ishāl ider eger yeseler ve ḡuḳne eyleseler ³ tenḳıye^o ider tām ider mafāşıla muvāfiḳdır ve arḳa aḡrılarına müfiddir miḳdār-ı şerbeti yarım dirhemden bir dirheme ⁴ degin cāyizdir Şāḡib-i Cāmi^c ḳavli üzre bunuñ bedeli tüt ağacı ḳabuḡıdır **turmus**¹ *bi'z-ẓammü*⁵ *t-tā*^o *ve'r-rā*^o delüce baḡla ve acı baḡla ve cühüd baḡlası didikleri nesne ṭabī^c atı evvel derecede ⁶ ḥār ve ikinci derecede yābisdir kelefı ve bahaḳı ve yüzde peydā olan yaraları ve büşürleri daḡı zāyil ⁷ ider ve başda olan yaş yaralara ve yaramaz fāsıd çıbanlara ve büşür yaralara fi'l-cümle nāfi^c dir ve sirke ile ⁸ ve oḡlancıklar göbeline yaḡu olunsa ḳurdları düşürür **terencübīn** bala beñzer bir nesnedir gökden ⁹ ağaclar üzerine yaḡar menn ve ḳudret ḡelvāsı daḡı dirler ṭabī^c atı ḡarāret ve burüdetde mu^c tedildir gerçi ¹⁰ azacıḳ ḡarārete māyıldir ammā ruṭubeti daḡı olmaḡla şekerden laṭīfidir ve müleyyindir ısıtmalara ve öksürüğe ¹¹ ve tertīb-i şadre ve taḥrīk-i bāha ve tebrīd-i ṭab^c a ve su^c āle ve^c aṭaşa ḡuşūşān şafrā ishāline ḡayrılardan ¹² fāyidelüdür bunuñ şerbeti on dirhemden yigirmi dirheme degindir^c amel itdürmek için murād olursa ¹³ yigirmi beş dirheme degin içüreler **teşmīzec** göze ḳaraca otı ve çeşmezen dirler ṭabī^c atı ¹⁴ ḥār ve yābisdir ḳabızdır göz ḳarañuluḡına müfiddir göz aḡrılarına muvāfiḳdır ehl-i Mışır nebāt ve māmīrān ve za^c ferān ¹⁵ ve ḡül şuyı ile isti^c māl iderler ve göz aḡrılarınıñ envā^c ma müfiddir bunu saḡḳ idüb ve eleyüb zeker ¹⁶ yaralarına ekseler oñuldur **tuffāḡ** *bi'z-ẓamm* *ve't-teşdīd* alma didikleri yemişdir ṭabī^c atı bārid ve raṭbdır ṭatlusı ¹⁷ ḡarārete māyıldir mu^c tedildir ve mayḡoşı burüdet ve ruṭubetde mu^c tedildir alma (ḳalbe) ḳuvvet ve rūḡa feraḡ virür ḡāyet ¹⁸ laṭīfidir ḡuşūşān misket alması ola ḡa^c īf mi^c delere ḳuvvet virür biryān etseler ḡastalara ¹⁹ a^c lādır yeli giderir ḡuşūşān içine şeker ḳomuş olalar ṭa^c ām(a) iştihā getirür ve zūsıntāriyā^c illetine münāsibdir

¹ Kelimeyi “turumus” şeklinde okutmak istese de Arapça sözlüklerde “turmus” şeklinde geçtiği için “turmus” okunuşunu tercih ettik.

40a

¹ eger tatlu almayı gül-âb ve nebât ile bişürüb göze yaķu eyleseler ağrısın giderir ve hōş-hūr ² alma şusuzluğu keser kay³ ı tutar yüregi bağlar Rāzī kavli üzre alma mi^c de ağzın gāyet kavī ider ³ ve harāretlülere muvāfıķdır ammā hām almadan ^c ufūnet ve ısıtma peydā olur **timsāh** denizde büyük ⁴ şularda huşūşan Nilde olan cānavardır Türkīde daķı timsāh balığı dirler cemī^c hayvānātın alt ⁵ çeñesi oynar ammā timsāhın üst çeñesi oynar bunuñ necisi gözde olan eger eski ⁶ ve eger yeñi beyāzlık ^c illetini giderir ve yağını eridüb kulağa tāmzırsalar ağrısın sākın idüb ⁷ şağırılığın giderir İbn Şerīf kavli üzre bögrek ve arķa ağrılarına bunuñ yağından gül yağıyla ⁸ sürseler müfıddir zekeri daķı kıyāma getürür **temr** hurmā yemişi ism-i cinsdir vāhidesinde ⁹ temre dirler řabī^c atı evvel derecede hār ve raşbdır gögse ve öykene ve bağırsağa fāyidesi vardır ¹⁰ hurmāyı yalnız süd içinde ışladub yeseler zekeri kavī ider kış günü dārcīn daķı şatsalar ¹¹ ziyāde muķavvıdır ve bedeni semürdür bāhı arturur levni güzellendürür lākın hurmādan gālīz řan ¹² hāşıl olur ve dış diblerini çürüdür ağzı bir hōşça yumak lāzımdır ki baķıyye-i hurmā kalmaya ¹³ **temr-i hindī** ba^c zı ^c Arab şavmar daķı dirler Türkīde demürhindidir řabī^c atı Şeyhü'r-Re'īs kavli ¹⁴ üzre üçüncü derecede bārid ve yābisdir müşhildir ğaşıyāna ve şusuzluğa ve ısıtmaya ve balğama ve ğuşşaya ¹⁵ nāfi^c dir huşūşan řab^c ı mülāyim tıtmak murād idenler bunuñ şerbetinden yarım rışl kifāyet ¹⁶ ider yarım rışl altmış yedi dirhemdir **tenzevī** Türkīde tenzevī-i hıřāyī dirler bir terkībdır iki ¹⁷ nev^c olur bir nev^c i barmaķ boğunu gibi olur ve bir nev^c i kūrş olur bunda řin-i mařtūma mühür urduķları gibi ¹⁸ ol diyār řākimi daķı anda üzerine mühür ururlar ya^c nī řāf olduğına delīl olsun deyü iderler ¹⁹ a^c lāsının gāyet ziyāde nef^c i vardır huşūşan řalb^c illetlerine meşelā řafaķāna ve řıķu'n-nefese

40b

¹ ve rebv^c illetine ve huşūnet-i şadre ve'l-hāşıl bu maķūle ^c illetlere gāyet nāfi^c dir eger bunu şişlere ² tılā eyleseler şatı nāfi^c dir eger evrām-ı bātına ise münāsib edviyye ile içürelere ve eger evrām-ı zāhire ³ ise üzerine tılā ideler **tüt-ı hulv** Türkīde beyāz tüt ve tatlu tüt didiler řabī^c atı evvel ⁴ derecede hār ve ikincide raşbdır ba^c zılar evvelde bārid didiler mi^c deden tīz geğer ammā bağırsaķda(n) geğer ⁵ çıkar yaramaz ğıdā virür ve fāsıd řan tevellüd ider eger üzerine řu içseler ısıtma peydā olur ammā ⁶ bevli sürer bunu řa^c āmdan evvel yiyeler ve üzerine řu içmeyeler **tüt-ı řāmī** siyāh tütür ekşi ⁷ tüt řabī^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdir řābızdır a^c lāsı siyāh ve büyük kāmīl ⁸ yetişmekdir ağız ve boğaz ağrılarına ve şişlere nāfi^c dir ekşi tüt řafrāyı giderir ⁹ ve şanın hıddetin keser üzerine řu içseler řab^c a nāfi^c dir azacıķ mülāyim ider **tüderī** ¹⁰ Türkīde kuşetmegi ve şaraşasan otı ve ışpatan daķı dirler bezrü'l-hüh ve şaşışa esmā-i ¹¹ Arabiyyedir řabī^c atı ikinci derecede hār ve yābisdir řavl-i Āsā evvelde raşbdır a^c lāsı şarı ¹² olmaķdır eger řarāb ile şurüb içseler bāhı ziyāde ider ve şadrde ve öykende olan yelmeşik ¹³ ahlātı çıkarmak için lu^c ūķ ideler bunuñ bedeli lisānū'l-^c ařāfırdır **řin-i rařb** taze ¹⁴ ve yař incīrdır a^c lāsı şabuğı ince olub içüresi beyāz ola řabī^c atı hār ve raşbdır kāmīl ¹⁵ erişmiş enciriñ a^c lāsı ğıdāsı sāyir meyvelerden yegdir zīrā tīz hařm olur ve adamı semürdür ¹⁶ boğaz kuruluşına ve gögse nāfi^c dir ve řuru encir ruşubetde ve yubüsetde mu^c tedildir müneffıhdir ve muşallıldır ¹⁷ berk şişlere yaķu olunsa muvāfıķdır ve hām çıbanlara ursalar öldürür bu daķı göğüs ¹⁸ ve boğaz kuruluşına ve öykene ve öyken şamışına münāsibdir eski öksürüğe gāyet muvāfıķdır ¹⁹ **řarf-i řā** **řāfsiyā** ism-i Yünānīdir sezāb-ı berrīniñ şamğıdır teřnū daķı ²⁰ dirler Türkīde diryās dirler řabī^c atı gāyet hārdır ve ziyāde muřriķ ve müsahhīn ve müceffıfdir ammā

41a

¹ ruḫbet-i fazlıyyesi daḥı vardır müshil ve müneffih ve munaḫḫidir bedeniñ deriñ yerinden cezb ² idicidir istirhaya ve nıkrise ve şovuk mafāşıla gāyet nāfi^c dir ve şuyın ^casel ile ³ çıbanlu uyuza sürseler giderir **sa^cleb** dilki didikleri cānavar cem^c i sa^c alib gelür ⁴ yağı mafāşıl ağırlarına müfiddir kulak ağrısı-çün ŧamzırsalar münāsibdir şağırlığın giderir ⁵ ve cigerin kırıdub ve öksürük ve rebv^c illeti için yidürel müfiddir eger yağın ağızda ⁶ ŧutsalar diş ağırların giderir ve dilkü zekeri şudā^c a mübtelā olan başında götürse şudā^c dan ⁷ emīn ola **süflı bi'z-zamm** her nesneniñ köpügi ve çökegi cem^c i eşkal gelür zeyt yağı çökegi ⁸ evvelde hār ba^c zılar ikincide hār ve yābis dimişler bedende ^carız olan kırı yaraları ⁹ oñuldur ve za^c ferān süfli daḥı dili ve dişleri boyar birkaç sā^c atden soñra zāyil olur diş ¹⁰ etlerin ve dili uyuşdurur ve berk şişleri boşadır **selc** kar didikleri nesne (cem^c i) selüc ¹¹ gelür ŧoluya celid dirler ḫabi^c atı dördüncü derecede bārid ve yābisdir ihtiyār adamlara münāsib ¹² ve muvāfiḫ degildir Muḫammed Temīmī kavli üzre mi^c dede ve dimāğa şu^c üd iden buḫarı teskīn ider ¹³ ve ḫarāret-i ^cazize ^cataş virür şāhibü'l-^cAḫāḫīr kavli üzre mi^c deye muzırdır ifsād ¹⁴ ider ve ḫuşuşan ahlāḫ-ı bāride tevellüd etmiş ola lākin ḫummā-yı muḫriḫa ḫasta bir miḫdār ḫaleb iderse ¹⁵ dirig etmeyeler gāhī ḫarāreti def^c a-ı vāhıde ile def^c idüb ḫasta ḫoş olur ammā derlemeden ¹⁶ evvel kar virmeyeler zīrā bedeni ziyāde şovudub derlemekden men^c ider **semereḫü't-ḫarfā** ¹⁷ ilgun yemişidir ḫabi^c atda üçüncü derecede bārid ve yābisdir ishāl-i müzmine ve evcā^c -ı ¹⁸ şadre ve ḫan tükürenlere nāfi^c dir Calinus kavli üzre ciger süddesin açar ve cigere kuvvet ¹⁹ virür ve bağırsaḫda ^carız olan saḫcı giderir ve ilāvus inḫilābı ki bağırsaḫ bağlanub ²⁰ şanculanmaḫdır aña daḥı müfiddir ve ^casel ile içseler ^caḫlı ziyāde ider ve ḫalaḫ ağrısına

41b

¹ muvāfiḫdır ve ağızda olan sivilcülere daḥı gāyet nāfi^c dir miḫdār-ı şerbeti on iki dirhemdir ² **şüm bi'z-zamm** şarmısaḫ ziyāde acısına şüm-ı ^canif dirler bostānisiniñ ḫabi^c atını ³ dördüncü derecede hār ve yābisdir ḫarāreti ve yubüseti şoḫandan ziyādedir nefḫi ḫahlil ider ⁴ ve şu tebdil iden kimesnelere ki sefere gidenler gibi yāḫūd mu^c tād olan şudan ayrılıub ḫayrı ⁵ şu içinlere muvāfiḫdır ve şo^c uḫdan olan eski öksürüğe daḥı muvāfiḫdır şarmısaḫ ḫab^c ı ⁶ mülāyim ider ve bevli aḫıdır ve bağırsaḫ ağırlarına fāyide ider ammā ısıtmalı olmaduḫı taḫdīrce ⁷ yidürel şarmısaḫ baş aḫıdır ve göze za^c if virür eger bişürüb yiseler ḫarāreti ⁸ ve ḫarāfeti az ḫalur **şıl** Türkide ayrıḫ otı dirler ḫabi^c atı evvel derecede bārid ⁹ ve yābisdir ba^c zılar mu^c tedil didiler tāze yaralara ve cerāḫatlara nāfi^c dir nezleleri men^c ider ¹⁰ köki ve toḫmı ḫay^c ı men^c ider bevli idrār ider ishāl-i girü ḫutar ve bögrek ḫaşları için toḫmından ¹¹ lu^c uḫ ideler ve maḫbūḫı meşāne yaralarına muvāfiḫdır **ḫarfü'l-cīm cāvers** ¹² Fārisiden mu^c arbedir kızıl ḫarıdır ḫabi^c atı evvel derecede bārid ve üçüncide yābisdir her ḫālde ¹³ ve ḫıdāda duḫn didikleri aḫ ḫarıdan a^c lādır ḫabi^c atı ḫutar ammā bevli aḫıdır bunu ḫavurub ¹⁴ yürece ve ağırlara ursalar gāyet müfiddir eger etmek bişürüb yiseler içi ḫabz ider ¹⁵ bevli yürüdür eger süd ile bişürseler tiz ḫazm olub bedene a^c lā ḫıdā ola ve mi^c de^c i ḫavī ider ¹⁶ vesāyir a^c zāya daḥı kuvvet virür **cāvşir** Fārisiden mu^c arbedir Türkide cāvşir¹ ve oḫlan ¹⁷ aşı dirler ḫabi^c atı üçüncü derecede hār ve ikincide yābisdir ^cırḫu'n-nisāya ve diz ağırlarına ¹⁸ ve şovuk mafāşıla ḫılā eyleseler nāfi^c dir eski yelmeşiklü öksürüğe daḥı nāfi^c dir miḫdār-ı şerbeti

¹ K39a/6'da "bāvşir" şeklindedir.

42a

¹ yarım mişkâlden bir mişkâle degin cāyızdır iç ağrısına ve sidik tutulduğuna ve meşâne uyuzına ² fāyide ider **cübün** *bi-zammi'l cīm ve'l bā*° beynir didikleri nesne tabi° atı üçüncü derecede bārid ³ ve raṭbdır adamı semürdür tabi° ı nerm tutar mülāyim ider cerāhatlu şişlere ursalar şişlerin ⁴ giderir şu içinde bişürüb ° avratlar şuyın içseler südleri çok ola kuru peyniriñ ⁵ tabi° atı üçüncü derecede hār ve yābisdir tabi° atı kabz ider lābūde tuzlu peynir yaramaz sevdāyī ⁶ marāza yaramazdır ve ol maḳūle emrāz getirür ve bedeni arıqladur giç hażm olur şuşadır ⁷ ve bögrekde taş peydā ider ammā imtilādan ḥavf idenler ta° ām yediklerinden şoñra beş dirhem ⁸ kadar yiseler mi° dede olan ta° āmı ıslāḥ ider ifsāda ḳomāḳ muvāfiḳdır **cübni-ḥaşn** ⁹ ° Arabīde Türkīde alçı didikleri kirec gibi taşdır yanmışımıñ tabi° atı bārid ve yābisdir her ḳandan ¹⁰ ḳan gelürse ki tutmaḳ ḳābil olmaya bunu yumurta beyāzı ile uralar tutar ammā içmeyeler yaramazdır ¹¹ muhriḳdir ve siñirleri ḳurıdır ve sirke ile başa yaḳu eyleseler burun ḳanın tiz tutar ve alına ¹² daḫı yaḳu eyleseler yine burun ḳanın keser ve her ḳanda yaḳu olunsa üç dört dirhemi kifāyet ¹³ ider ammā ḳan şızan yirlere bir dirhemine eke ḳanın tutar **cedvār** Türkīde cedvār-ı hindī ¹⁴ ve ağular köki dirler tabi° atı ikinci derecede hār ve yubsdur bunun ḳuvveti ve tiryāḳlığı tiryāḳ-ı fārūḳda ¹⁵ yoḳdur cedvār ḳuvvetlüdür a° lāsı Hindī ve Ḥıṭāyī olmaḳdır cemī° zehirlere ve zehirlü otlara ve ¹⁶ zehirlü ḥayvānlara tiryāḳdır cedvārıñ ḥāşıyyeti ḳatı çoḳdur ammā İhtiyārāt ḳavli üzre ¹⁷ beyān idelim ki yüz yigirmi ° illete devā olduğını kendüsi tecrübe eylemişdir deyü beyān ¹⁸ etmişdir cümle menāfi° inden oldur ki cümle ağrılar ki zāhir-i bedende ola gül şuyıyla veyā sirke ile

42b

¹ veyāḥūd şu ile tıllā eyleseler müfiddir ve bāṭında olan ağrılar için daḫı bir deng yāḥūd ² iki dengini ısıtma şu ile yāḥū(d) gül-āb ile musaḥḫinü'l-mizāce ezüb içürseler meşelā ḳulunc ve mi° de° ³ ve bögrek ve meşâne taşlarına müfiddir ve yürek za° if olsa ḥafaḳānı olsa rub° dirheminiñ ⁴ yarusını cülāb ile içürseler ḡāyet ḳuvvet virür ve tefriḥdir naziri yoḳdur ve bevāsīr zaḫmetine bundan tıllā olunsa ⁵ ağrısı gider sākin olur ve şişleri taḫlil ider ve bāḥ ziyāde olmaḳ için ° aẓīm eşeri vardır ⁶ yarım dirhem üzüm şarābıyla içürelere nu° üṭ-ı tām getirür ve diş ağrısı-çün mercimek miḳdārın diş dibine ⁷ tutalar ağrısının giderir ve şar° u° ş-şıbyān için ki aña ümmü° ş-şıbyān daḫı dirler ana süd ile ⁸ yarım deng cedvār içürelere kerrāt-ıla tecrübe olunmuşdur fāyide ider aşlā ziyān getirmez **cezer** ⁹ *bi'l-feth ve't-tahrīk* hāvic keşür dirler tabi° atı ikinci derecede ḥārdır ve evvel derecede raṭbdır ¹⁰ mülāṭıfıdır ve müşhildir bevli yürüdür ammā giç hażm olur Başrī ḳav(l)i üzre mi° deye ḳuvvet virür mi° dede ¹¹ yelmeşik balḡam olsa muvāfiḳdır ciğer süddelerin açar turb gibi kendü hażmı güçdür ammā ta° āmı ¹² hażm itdürür kerrāt ile bişürseler a° lā olur ḳaç° -ı balḡam ider ve arḳaya ve bile ḳuvvet virüb ¹³ şehvet-i cimā° ı taḫriḳ ider eger ° asel ḳatsalar tiz hażm olub ruṭūbeti az ḳalur ḥarāreti ¹⁴ ziyāde olur ol eelden muḳavvīdir ki bāḫı ziyāde idüb meni° i arturur **cebel-i hincī** şarı ¹⁵ diken toḫmıdır cebel-i hindī dirler tabi° atı ḳuvvetlü muḳayyi° toḫmıdır ḳuşmaḳ için içeler miḳdār-ı şerbeti yarım ¹⁶ dirhemdir ziyāde içseler helāk ider bir dirhemine içseler ḥaylī izṭırāb virür beş on def° a ¹⁷ kuşdurur aḫlāt-ı ḡālīze ve balḡamı ḳay° itdürür meflūce daḫı nāfi° dir eṭibbānıñ ekşeri ¹⁸ meflūciden ḡayrı içürmegi ma° ḳül görmezler **celid** buz didikleri toñmuş şudur ¹⁹ tabi° atı bārid ve ruṭūbet-i ° arızası yābisdir mizāc-ı aşlisi raṭbdır yubūseti kendüye ° arıziḫdir

43a

¹ ya^c nî a^lî degildir ve dirler ki derece-i gâyetde olan şey^o ya^c nî bir nesne ki dördüncü derece âhîrinde bârid olsa ² harârete devr ider dirler anî-içün qarda ve buzda harâret-i ^c âri^z vardır her ne kadar ziyâde içseler ³ ol kadar harâret virüb tekrâr qar ve buz taleb iderler şuyını issi di^ş a^ğ rısına dürtsele^r ⁴ sâkin ider yaşlu adamlara zarar ider huşuşan mi^c desinde şovuk hıl^t olan kimesnelere muvâfîk degildir ⁵ kardan ve buzdan hâşıl olan şu eyü olmaz la^tîf degildir zîrâ her ne ki la^tîfdir müncemid ⁶ oldu^ğ da ta^hlîli gider dirler ^c asel bile böyledir meşelâ müncemid olan ^c aseliⁿ le^tâfeti ve kuvveti ve hâlâveti ⁷ revâk gibi olmaz anî-içün ^c asel revâk qalub müncemid olmaz **cünd-i bîdester** Türkîde kundu^z ⁸ hayası dirler ta^bî^c atı üçüncü derecede hâr ve yâbisdir cümle issileriⁿ ve issi idici devâlarıⁿ la^tîfdir ⁹ meşelâ şovuk siⁿirlere ve ra^c şe ve felce ve hadre ve nisyâna nef^c virür ve şo^o u^ğ dan olan baş a^ğ rılarına bu^hür ¹⁰ ideler nâfi^c dir hayzı a^ğ ıdır nef^hi ta^hlîl ider ve ^c usrû'l-bevle ki balgâmî hıl^t dan ola zeker delü^ğ ine ¹¹ bir qatre tamzırsalar fi'l-hâl def^c ola ba^c zılar ekser bunuⁿ mi^ğdâr-ı şerbeti bir deng yazmışlardır ¹² bucu^ğ dirhemden ziyâde virmeyeler dirler **cevz-i rumî** *bi'l-feth* koz didikleri nesne ¹³ cem^c i ecvâz gelür hasaf da^hı dirler ta^bî^c atı üçüncü derecede hâr ve ikinci derece evvelinde ¹⁴ yâbisdir ba^c zılar ikinci derecede hâr ve ra^tbdır didiler cevz içi ba^ğ ırsa^ğ şancusına muvâfîkdir ¹⁵ yeseler sâkin ider ta^bî^c ı tutar ammâ mürrî ile yeseler ta^bî^c ı sürer ço^ğ ça yeseler uzun şo^ğ ulcanı ¹⁶ ve namâz-ı bürî çıkarır eger encir ve sezâb ile yeseler öldürici zehirleriⁿ pân-zehiridir **cevz-i bevâ** küçük hindistân cevzidir cevzü't-^t-^tîb da^hı dirler ta^bî^c atı üçüncü derecede hâr ve yâbisdir ¹⁸ nemş illetine ve a^ğ ız ko^ğ usına fâyide ider ve başıraya muvâfîkdir ta^bî^c atı tutar ^c usrû'l-bevle nef^c virür ¹⁹ kay^o ı men^c ider bundan iki dirhem isti^c mâl olunur **cevzü's-serv** koza^ğ ı dirler ta^bî^c atı bârid

43b

¹ ve yâbisdir ve kâbızdır İshâk kavli üzre evvel derecede hâr ve ikincide yâbisdir qasık ² yaru^ğ ına çiriş ile ya^ğ u ideler muvâfîkdir ve qanı keser a^c zâyâ kuvvet virür ^c usrû'n-³ nefese ve eski öksürü^ğ e ve balgama ve nisyâna nâfi^c dir eger qaynadub rahmi ve ma^ğ c adı ta^ş ra ⁴ çıkanlar içine otursalar nef^c virür Calinus kavli üzre a^ğ ız ko^ğ usın hõş ider süddeleri açar ⁵ ve mi^c deye kuvvet virür ve bedeniⁿ kuvvetin ziyâde ider ve tamarlarda neşf ve ru^tübât ider bundan ⁶ nişf dirhemden nişf mişkâle degin isti^c mâlde câyizdir **harfû'l-hâ** **habbü'l-belesân** ⁷ belesân to^h mıdır Mısırdâ ^c Aynu'-ş Şems nâm ma^hallde olur gayrı yerde olmaz ta^bî^c atı ikinci derecede-¹ hâr ve yâbisdir balgâm ve sevda için ve öykende olan issi ⁸ şiş için nâfi^c dir öksürü^ğ e ve ^c ır^ğ u'n-nisâyâ ve şadreye ve şar^c a ve ^c usrû'l-bevle ve cânavar şo^ğ du^ğ ına ⁹ nâfi^c dir habbiⁿ mi^ğdâr-ı şerbeti beş dirhemdir Calinus kavli üzre yeⁿi ve eski baş a^ğ rılarına müfiddir ¹⁰ ve mi^c de a^ğ rılarına fâyidelüdür **habbü'l-gâr** defne yemişidir ta^bî^c atı üçüncü derecede hâr ve yâbisdir ¹¹ Bu^ğ ra^t kavli üzre bir mişkâli ^c usr-ı vilâdete ve bevli ve hayzı tutma^ğ a kifâyet ider dimiş ¹² ve cümle a^ğ ulu cânavarlar şo^ğ du^ğ ına müfiddir kavli-i Fulus cümle zehirleriⁿ tiryâkıdır iki ^c adedini ¹³ sa^ğ k idüb içürseler şancu envâ^c ını fi'l-hâl sâkin ider **hacerü'l-yahüd** benî İsrâ'îl zeytünü ¹⁴ didikleri ta^ş dır ta^bî^c atı mü^c tedildir Şâhib-i Takvîm kavli üzre ikinci derecede yâbis evvelde ¹⁵ bârid(d)ir eger yarım mişkâlini issi şu ile bögrek ve meşâne marâzlarına virseler ta^ş ların kırır ¹⁶ ve çıkarır ve yalnız sidük tutuldu^ğ ına ezüb içürseler fi'l-hâl sidü^ğ i yürüdür mücerrebdır ¹⁷ şerbeti yarım mişkâldır ammâ muz^c ıf-ı mi^c dedir illâ ^c asel ve kerefs to^h mı ıslâh ider ¹⁸ **hacerü'l-bakar** hırze dirler şafir^{den} çıkar pân-zehire beⁿzer Fâriside gâv zehre dirler ta^bî^c atı ¹⁹ gâyetde hârdır şarılık için içürseler ve şo^o u^ğ yellere içmek ve tılâ eylemek müfiddir ve dört

¹ Bu bölüm satırın üstüne ilâve olarak yazılmıştır.

44a

¹ arpa ağrı miqdārın hammāmda yāhūd hammāmdan soñra cüllāb ile içüb üzerine semüz ta^ou^o ² şorbasın içürseler adamı gāyet semürdür saḥk idüb göze tütüyā eyleseler gözi ³ göregen ider **hacerü'l-isfenc** sünger içinde bulunan taşdır bezākū'l-kamer ve ḥaşāü'l-esfenc daḥı ⁴ dirler eger şarāb ile içseler meşāne taşını kırar Calinus gerçi bögrek taşını çıkarır ammā öyken ve ⁵ meşāneden çıkarmağa kuvveti yokdur dir **hacerü'l-hüt** balık beynisi içinde olan taşdır ezüb içseler ⁶ bögrek ve ka^ou^o taşların kırar ve çıkarır **hadid** demirdir demir üç nev^c i olur bir nev^c ine şābūrkan ⁷ dirler bir nev^c ine nerm-ahen dirler bunlardan mā^c adā kŭlād-ı maşnū^c ve kŭlād-ı ma^c denī daḥı dirler ṭabī^c atı ⁸ bārid ve yābisdir ve ceffedir miqdār-ı şerbeti şuyınıñ yarım rııldır eger kifāyet miqdārı demüri kızdurub ⁹ şuya yāhūd şarāba birağub içseler ṭabī^c atı tutar ve bağırsak yarasına ve ṭalağ şişine hayzaya ve mi^c de ¹⁰ uyuşukluğına ve selesü'l-bevle bāhi daḥı ziyāde ider ḥuşūşan demürciler demüri kızdurub şuya ¹¹ birağurlar ol şuya mā^o ü'l-ḥadid dirler anı içseler mi^c deye kuvvet virür **harmal bi'l-feth** yüzerlik otı ¹² ḥayla ve ḥayla luğatdır toḥmınıñ ṭabī^c atı ikinci derecede ḥār ve yābisdir göğüs ve öyken balgamını pāk ider ¹³ ve bağırsakda olan yelleri taḥlil ider ve şovuk dimāğa ve bedene daḥı nāfi^c dir ve lākin şudā^c getirür şarāb gibi ¹⁴ siñir virür kavli-i Calinus bögrek ve meşāne^c illetlerine nāfi^c dir ve yanmış şafrāyı ve yelmeşik ¹⁵ balgamı sürer ve muḥarrik-i cimā^c dır ve semüzlük getirür kavli-i Desḳuridus ayakda ve baldırda ve uyluğda olan ¹⁶ ağırları giderir bunuñ miqdār-ı şerbeti bir mişkāldır **harşef** kenger otı ki dikenli ot dirler ve bostānī ¹⁷ ki enginariyye daḥı dirler ṭabī^c atı Meşḥ kavli üzre evvel derecede ḥār ve raṭbdır ṭabī^c atı mülāyim ider ¹⁸ ammā şarāb-ıla içürseler kabz ider Rāzī kavli üzre bāhi ziyāde ider zīrā bögrek ve meşāne kızdurur ¹⁹ ve koltuğ koğusun daḥı zāyil ider ve bevli idrār ider ḥāşıyyedir bunuñ a^c lāsı oldur ki bişürdüklerinde

44b

¹ issi otlar katalar balgamı sürer ve bağırsak yaralarına daḥı muvāfiğdir **ḥaşıšetü'z-zücāc** yabışğan otıdır ² ṭabī^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdir balgamı şişleri teskin ider^c uşāresi bevāsiri zāyil ³ ider ve öksürüğe nāfi^c dir ve isfidāc ile bunuñ^c uşāresi ḥamra ve nemle^c illetine ve ateş yanuğına ⁴ ṭılā eyleseler nāfi^c dir eger^c asel ile ağız sivilcülerini için ağızda tutsalar nef^c virür ve diş diblerin muḥkem ⁵ idüb ağan kanın kaṭ^c ider **ḥışım bi'l-kesr** üzüm koruğı ṭabī^c atı evvel derecede bārid ⁶ ikincide yābisdir şafrāyı men^c ve def^c ider ve ḥarāreti teskin ider mi^c deye kuvvet virür ⁷ ve cigere nāfi^c dir ṭa^c āmda ḥazmı a^c lādır ve kay^oı men^c ider mi^c dede şafrānıñ ateşin ⁸ söğündürür baş ağrısı ki şafrā galebesinden ola fi'l-ḥāl sākin ider şerbetiniñ nef^c i çoğdur ⁹ **ḥiltis** kasnī didikleri şamğ iki nev^c olur bir nev^c i güzel koğar ağır ve biri koğar ağır koğanıñ ¹⁰ ṭabī^c atı dördüncü derece evvelinde ḥārdır ve ikincide yābisdir muşahḥindir yelleri dağıdır ve içerüde ¹¹ münce mid olan kanı taḥlil ider sirke ile demregüye sürseler muvāfiğdir ve eger şu ile kaynadub içseler ¹² boğazı ve āvāzı şāfi ider eger kuru encir ile yeseler yerekāna fāyide ider miqdār-ı şerbeti yarım mişkāldır ¹³ bevli ve ḥayzı ağıdır eger zeker delüğine bir küçük ḥab kadar koysalar zekeri kıvāma getirür eger zanbağ ¹⁴ yağıyla birkaç gün şişe içinde ṭurub andan zekere sürseler ziyāde kıvāma getirüb er ve^c avrat ¹⁵ ziyāde lezzet bulurlar eger diş delüğine koysalar ağrısın sākin ider ve ravfadan yumurta içinde büber gibi ¹⁶ koyub içseler kuru öksürüğe ve^c usrū'n-nefese daḥı ziyāde ider **ḥımār** eşek evde besledikleri eşegiñ ¹⁷ ṭabī^c atı üçüncü derecede ḥār ve yābisdir eger etin ve cigerin bişürüb şuyın alub içine ¹⁸ otursalar küzāz^c illetine gāyet nāfi^c dir ve tersin yaş iken kan ağan yerlere koysalar kanı ¹⁹ tutar ve eger merkeb iligini zeyt ile başa ṭılā eyleseler kıllar uzadır **ḥamz** noḥūd a^c lāsı beyāz ve dāne-dār

45a

¹ olmakdır tabî^c atı evvel derecede hâr ve raṭbdır yüregi nerm tutar menî^o i artırur bâhı ziyâde ider zîrâ ² müneffihdir ve levni şâfi ider ve yağını demregüye sürseler zâyil ider ve siyâh noḥûd bişmişî bögrek taşını kırar ³ ve idrâr-ı bevli sâyir noḥûdlardan artuğdur ve sirke ile bir gice ısladub andan avuç yiyüb öyle vaḳtine ⁴ dek şabr eyleyüb öyleden şoñra yürekde olan cümle kurd ve şoğulcanı öldürüb taşra ⁵ çıkarır ve ıslanmış noḥûdı çig yeseler ve şuyın aç karnına içseler zekeri kıvâma getirüb ziyâde ⁶ kuvvet virür **hum māz** kuzu kulağı didikleri otur tabî^c atı ikinci derecede bârid ve yâbisdir ve toḥmı evvel ⁷ derecede bâriddür ve tamām kabzı vardır eger yaprağını kaynadub karnı üstine yaḳu eyleseler ⁸ yüregi sürer yanmış şafrâya nâfi^c dir ve şusuzluğu ve kay^o ı giderir ve şafrâvî ğaşyânı sâkin ider ve eger ⁹ sirke ile ısladub talaḳa zımâd olunsa fâyide ider ve berk şişler için gül yağı ve za^c ferân ¹⁰ katub yaḳu eyleseler şişleri taḥlîl ider **hınṭa bi'l-kesr** buğday tabî^c atı Minhâc ve ^c Aḳākîr ve İbn Baytâr ¹¹ ve İhtiyârât vesâyir kütüb-i mu^c teberden ekseriyâ hârdır ruṭubet ve yubüsetde mu^c tedildir dimişler ¹² insâna buğdaydan bişen ta^c âmiñ ğidâsı muvâfıkdır ve bedeni semürdür ammâ buğday çig olsa ¹³ yüregi ağrıdır ve bişmişiniñ rîhi daḳı vardır ammâ kemmün ve issi otlar ile veyâ sirke ıslâh ider ve eger ¹⁴ çigneyüb kabarcıklara ve çibanlara ursalar ağrısın sâkin (ider) ve baş virüb açılmağa başlar **hanzal** ¹⁵ kargadüvlegi ebücehil karpuzı daḳı dirler tabî^c atı üçüncü derecede hâr ve ikincide yâbisdir muḥallil ve muḳatṭı^c dir ¹⁶ mafâşıl ağrılarına ve siñirlerine ve ^c irḳu'n-nisâya ve şovuk nıkrîse ğâyet nâfi^c dir aḥlâtdan dimâğı pâk ider ¹⁷ şahmınıñ miḳdâr-ı şerbeti iki dengdir eger hükemâ bucuḳ dirhemden ziyâde içürmegi câyiz görmezler hanzalı ¹⁸ mu^c tedil zamânda isti^c mâl ideler meşelâ kış şo^o uklarında ve yaz issilerinde virmeyeler zîrâ kan ishâl ider ve zeyt ¹⁹ içinde bişürüb ol zeyti kulağa tamzırsalar kulaḳ gürüldüsin keser **hülân-ı mekkî** hülân-ı

45b

¹ mekkî dirler bir siyâh şekil zift gibi bir şey^o dir tabî^c atı harâret ve burüdetde mu^c tedildir ve ikinci derecede ² yâbisdir cümle şişlere ve yaramaz ve fâsid çiban olacak ^c ufûnetlü şişlere ve kelef yaralarına müfiddir ³ sürme gibi çekseler gözi rüşen ider hîresin giderir ve hunnâḳa ve boğaz ağrısı envâ^c ına ğargara ⁴ ideler zâyil ider bunun miḳdâr-ı şerbeti yarım dirhemdir **harfû'l-hâ** **hubâzî** ebe- ⁵ gümece didikleri ot tabî^c atı evvel derecede bârid ve raṭbdır bunun çiçeği ve yaprağını aru ⁶ şoḳanlara yaḳu eyleseler nâfi^c dir bevli daḳı aḳıdır eger yaprağını bişürüb çibanlara ursalar ⁷ eger açılmağa muḥtâc ise açar ve mādde ve özünü çıkarır bunun şuyından huḳne eyleseler ⁸ bağırsak ve maḳ^c ad ve raḥim şancusına ğâyet nâfi^c dir ve toḥmı göğüsde ve öyken ve meşâned ⁹ hâdiş olan huşûnetine nâfi^c dir ve kuru öksürüğe nâfi^c dir **hardal** didikleri ma^c rûf ¹⁰ nesnedir tabî^c atı dördüncü derecede hâr ve yâbisdir bunun hâşşasınıñ birisi oldur ki ¹¹ eger döğüb üzüm şîresine ḳosalar şîreyi ḳaynatmaz ne hâlde ve ne ta^c âmda iken ḳosalar ¹² öylece ḳalur bunı ^c asel ve mûm ile ḳaynadub ve zeyt veyâ süd katub yüze ¹³ sürseler yüzi pâk ve berrâḳ ider ve eski şişleri taḥlîl ider ve hardal bâhı ziyâde ¹⁴ ider ve eski ısıtmaları zâyil ider eger çükündür ve şalgâm ile yeseler balğamı ḳat^c ider ve ^c asel ¹⁵ ile yeseler ve öksürüğe fâyide ider bundan iki mişḳâl isti^c mâl ideler **harbaḳ-ı esved** ¹⁶ et¹ karaca otı didikleri nesnedir tabî^c atı üçüncü derecede hâr ve yâbisdir vesvâsa ¹⁷ ve mâlîhülyâya ve cümle sevdâvî marâzlara şâhibü'l-^c Aḳākîr ḳavli üzre çok nef^c i ¹⁸ vardır eger sirke ile ḳaynadub mażmaza eyleseler ve tütsi eyleseler diş ağrısını ¹⁹ sâkin ider bunun ishâli saḳmuniyadan ziyâdedir ve ^c ilâca muḥtâc olan eski ^c illetlerden

¹ Bu kelime “et” yazılmakla beraber “ot” okunmalı veya hiç olmamalıdır.

46a

¹ manya ve şudâ^c ve şakîka gibilere gâyet fâyide ider ve yanmış şafrâyı ve sevdâyı âsânlığıla ² çıkarır bunuñ miqdâr-ı şerbeti yarım dirhemdir **harbak-ı ebyaz** Türkîde maralcuk ve qar çiçeği ³ dahı (dirler) tabî^c atı üçüncü derece ortasında hâr ve yâbisdir felc ve şar^c ve mafâsıl için fâyide- ⁴ lüdü ve şo^o uq balgâmı dahı kay^o itdüricidir eger içseler mi^c deyi ahlât-ı muhtelifeden ⁵ pāk ider ve dürlü dürlü nesnelere çıkarur bunuñ dahı miqdâr-ı şerbeti yarım dirhemdir ⁶ el-hâşıl aq harbakıñ kökiniñ kabuğı isti^c māl olunur **hass bi'l-feth ve't-teşdid** ⁷ marul didikleri nesne tabî^c atı üçüncü derecede bārid ve raṭbdır mi^c de harâretine nāfi^c dir ⁸ uyku getürür bevli aqıdır maruldan hâşıl olan kan ğayrı otlaklardan hâşıl olan ⁹ kana beñzemez maruldan eyü kan hâşıl olur ve ruṭübe dāyim meyli vardır eger ¹⁰ bişmiş yeseler elbette uyhuı ziyâde getürür eger hasta marul istese çiğ virmeyüb ¹¹ bişürüb vireler **haşhâş-ı ebyaz** aq haşhâş dirler tabî^c atı ikinci derecede ¹² bārid ve raṭbdır ve yâbisdir ba^c zılar üçüncüde dimişler issi öksürüğe fâyide ider sîne ¹³ nezelâtına ve mi^c de yaşlıgına ve kan tükürene ve'l-hâşıl başdan inen nezelâta nāfi^c dir toḥmı ¹⁴ hurde olur eger ^c asel ile yeseler menî^o i ziyâde ider miqdâr-ı şerbeti iki dirhemden beş ¹⁵ dirheme degin cāyizdir uyku getürür ve kabuğı dahı evvel uykuı keser zîrâ keyif virür ¹⁶ sonra uyku getürür ve öksürüğe müte^c allik otlara ve devālara bundan kıtsalar dahı ¹⁷ nāfi^c dir ve kabuğını yalnız bucuq dirhem şabâh ve bucuq dirhem aḥşam yutsalar şafrādan ¹⁸ hâşıl olan kanlu ishāli kaṭ^c ider **huşyü's-şaleb** dilkü taşağı dirler bir ot ¹⁹ kökidir tabî^c atı evvel derecede hâr ve raṭbdır a^c lāsı tatlu ve tolu olmaqdır eger elde

46b

¹ tutsalar cimâ^c şehvetin tahrik idüb in^c āza tām getürür bāha^c azīm kuvvet virür meselâ saḡankūra ² kāyim-i maḡām iderler miqdâr-ı şerbeti iki mişkâle degin cāyizdir bunuñ nefhi olduğı-çün muḡavvīdir ³ dirler eger zeyt birağub isti^c māl eyleseler zekeri muhkem kıvāma getürür **hiṭmī bi'l-kesr** ⁴ hiṭmī çiçeği didikleri tabî^c atı bārid ve raṭbdır ba^c zılar i^c tidāl ile hârdır didiler ⁵ ve teleyyüni ve inzācı ve irhâsı ve taḡlilı dahı vardır zāhirde olan şişleri yumşadır ⁶ meselâ kulaq tözinde olan gibilere ve ḡanāzire ve çibanlara ve harâretlü emcek şişlerine ve issi ve ⁷ harâretlü maḡ^c ad şişlerine müfiddir eger kökini sirke ile kaynadub maḡmaza eyleseler diş ağrısını ⁸ sâkin ider ve eger üç dirhemden kulunc için içseler nef^c virür ve hayzı ve bevli idrār ider ve ⁹ sevdāvī ahlâta gâyet fâyidelüdür ve baş ve şakîka ağrısına yaqu olursa muvâfıkdır **hilâf** ¹⁰ Türkîde söğüd ağacı dirler tabî^c atı bārid ve yâbisdir şāhibü'l-^c Aḡāḡir kavli üzre hâr ve ¹¹ raṭbdır çiçeği ve yaprağı ikisi dahı kabızdır tecfifi dahı vardır bunuñ köki gâyet müeffıfdir ¹² kanı tutar taze yaprakların emcek şişlerine uralar ammā yara olduḡda(n) sonra söğüdün ¹³ dalların yaqu külini ekseler yaramaz ve çürük etlerin yiyüb yeñi et bitürür cümle ¹⁴ yaramaz yaralara ki eger seretān ve eger ākiledir cümlesine söğüd küli gibi olmaz eger söğüd yaprağını ¹⁵ şuyını kurdaşene ve çiçeğe ve kabarcıklara ḡamāmda yusalar gâyet muvâfıq ve münāsibdir ¹⁶ ve kulağa mādde inüb aḡsa yaprağınıñ şuyını kulağa ṡamzırsalar müfiddir ve çiçegini ¹⁷ koḡlasalar issi mizāclu kişilerin dimāğın eyü ider **hall bi'l-feth** sirke ¹⁸ ziyâde şarp sirkeye hall-i şekif dirler a^c lāsı ḡamirden dönüb sirke olandır tabî^c atı ¹⁹ üçüncü derecede bārid ve yâbisdir gâyet kurudıcıdır eger yaraları sirke ile yusalar pāk

47a

¹ ider ve belki teşennücden şaklar ve issi mi^c delere dağı muvâfiğdir ve eger gül-âb ile issice idüb ağızda ² mażmaza eyleseler dişleri muhkem ider ve yün pâresiyle ısladub issi şey^o lere ve yaralara ursalar ³ muvâfiğdir ve eger güneşde hâşıl olan baş ağrılarına gül yağı ve gül-âb kıatub başa sürseler ⁴ müfiddir **hallü'l-^c unşul** ata şoğanı sirkesidir rebv öksürüğüne ve nefes tarlığına ve ⁵ ırku'n- nisāya nāfi^c dir eger mażmaza eyleseler diş diblerin berk idüb ve āvāzı şāfi ider ⁶ ve ağız kıokusun dağı giderir bundan içmek istediklerinde seher iki dirhem içeler eger kıulağ ⁷ güç işidse veyāhüd yarası olsa kıulağa tamzırsalar müfiddir ve seheri göze sürseler gözün ⁸ hıresin ve tumanın giderir ve mürre-i sevdā ğalebe idenlere ve meşāne(de) taş olanlar ğāyet ⁹ nāfi^c dir ve levni şāfi ider ve huşuşan hastalıklardan kıurtulmuş olalar ğāyet ¹⁰ muvâfiğdir **havlıncān** kıarağan dirler tabi^c atı üçüncü derecede hār ve yābisdir mi^c deye ¹¹ a^c lādır kıulunc-ı rihīye ve bögrek ağrılarına ğāyet muvâfiğdir bāhı ziyāde ider ve ağız ¹² kıokusun hoş ider ve ta^c āmi tiz hażm itdürür evvel ecluden ba^c zı ta^c āmlara ¹³ kıatarlar yaramaz balğamī ve sevdāvi māddelele nāfi^c dir ve yelleri taħlil ider ve mi^c dede ¹⁴ olan ruṭubeti giderir ve taħrik-i menī ve cimā^c ider elbette heyecān getirür Şāhib-i Cāmi^c ¹⁵ kıavli üzre eger bundan bir dirhem in saħkı idüb bir kııkdār süd ile kıaynadub aç ¹⁶ kıarnına içseler bāha ziyāde kıuvvet virür mücerrebātdandır **hıyar-şenbe** hıyar-şenbe didikleri ¹⁷ nesne ki Mışırdan gelür tabi^c atı harāret ve burüdetde mu^c tedildir muħallil ve müleyyindir ¹⁸ içerüde olan issi şışlere fāyide ider ve boğaz veremleri için dağı ğargara eyleseler ¹⁹ muvâfiğdir eger bunu tāze kışniz şuyıyla ve bezr-i kıatünā lu^c ābiyla hınnāk ^c illeti için ğargara

47b

¹ olunsa zarar virür ve ciger derdlerine dağı fāyide ider ve pāk ider eger sevdālu safrā için ² içürseler temr-i hindi ile içüreler ve eger ruṭubet veyāhüd balğam için ve yerekān ve issi ³ ciger marāzları için açar marul şuyı ile veyāhüd ^c mebü's-şac^c lebb şuyıyla içüreler ⁴ ve bunuñ ishāli bu zaħmetdir meşelā eger yüklü ^c avratlar bundan yeseler ve içseler aşlā ⁵ ziyān getirmez belki işlāh idüb ve toğururken güc çekdirmez bunuñ fulüsündan ⁶ aldıkları ^c aselinden beş dirhem ve on dirhem isti^c māl olunur ve cümle müshillerden ⁷ hıyar-şenbe ishāli kıuvvet (virür)¹ cāzibe iledür lākin evlā budur ki bunuñ bunuñ isti^c mālinden evvel ⁸ bādem yağıyla yağlayalar **hayri** bir çiçekdir ki şebboy dirler tabi^c atı evvel derecede hār ⁹ ve yābisdir eger bunu şemm eyleseler ğalız yelleri dimāğdan taħlil ider ve şovuk ¹⁰ dimāğa ve ruṭubātına dağı nāfi^c dir eger çiçegini kıurutsalar kıuvveti eksik olmaz belki ziyāde ¹¹ olur eger toħmından iki mişķāl içseler hayzi aqidır ve mi^c dede bağırsağda olan ¹² yellere nāfi^c dir inçkıırık ^c illetini dağı giderir ve kökini kıurudub sirke ile diş ağrısı-çün ¹³ sürseler ve berk talağ üzerine zımād eyleseler talağları arıdır **horüs** Türkide ¹⁴ bednus dirler ^c Arabide dik dirler bunuñ eti hār ve yābisdir Bukırat kıavli üzre ¹⁵ ve şorbası ra^c şeye ve mafāşıla fāyidelüdür huşuşan durağ otıyla kıaynadub ¹⁶ şuyından içeler ve besfāyic ile kıarışdura horüs şorbası rebv ^c illetine nāfi^c dir eger ¹⁷ besfāyic ile dağı kıarışduralar ve tıraqotıyla bile bişürseler balğam ishāl ider ve kıābiz ¹⁸ devālar ile saħc ve ishāle nāfi^c dir ve kıatı seng derisini kıurudub ve saħkı idüb ¹⁹ ve nebāt şekeri kıatub sefuf eyleseler mi^c de ağrılarına müfiddir **harfü'**

¹ K45b/2'de "virür" kelimesi vardır.

48a

¹ **d-dāl dār-ı fulful** Türkîde dahı dār-ı fulful dirler tabî^c atı üçüncü derecede hār ve yābisdir muhallildir ² şovuk maražları giderir eger bunı ciger içine katub biryān idüb gözde çekselər hiddet ³ virür karañuluğın giderir ve dār-ı fulful ta^c ām hażmı itdürür ve mi^c deye dahı kuvvet ⁴ virür ve bāhı ziyāde ider ve zencebīlīñ kāyim maķāmıdır Şāhib-i Taķvīm kavli üzre ⁵ siñirleri qurıdur illā şamğ-ı ^c Arabī ve keşirā ıslāh ider Minhāc kavli üzre bundan yarım ⁶ dirhem isti^c māl olunur **dārü's-şimī** mu^c arreb^c -an dārçin Fārisī ve Türkîde dahı dārçin ⁷ dirler tabî^c atı ikinci derecede hār ve yābisdir bunuñ yağı ğāyet hārdır ve dārçiniñ ⁸ niçe cihetiyle leṭāfeti vardır ^c ufūnet ıslāh idicidir zükkām fayide ider bunı yiyüb ⁹ ve göze dahı çekselər zulmet-i ^c aynı giderir müferrih-i qalbdır ve bundan nev^c an tiryāklık dahı ¹⁰ vardır eger maştakī ile kaynadub şuyın içseler inçkıırığı teskīn ider yalnız ¹¹ dārçin muķavvīdir nu^c uṭ getürür şo^ouqdan hāşıl olan mi^c de ağırların zāyil ¹² idüb ve yellerin taḥlīl ider ve ciger süddelerin açar ve gögsi pāk idüb mi^c deye ¹³ kuvvet virür ve öksürüğe ve bögrek zaḥmetlerine ve ^c usrū'l- bevlē ğāyet muvāfiķdır evvelā budur ki ¹⁴ bunı döğüb ve şarāb ile yāḥūd gül şuyıyla qarışdurub qūrşlar idüb ve gölgede ¹⁵ qurudalar kuvvet ol yıl zāyil olmaz bundan bir dirhem isti^c māl olunur bir buçuķ dirheme degin cāyızdır ¹⁶ ziyāde yeseler meşāneye zarar ider **dürrec** bir kuşdur ki Türkîde dahı dürrāc dirler ba^c zılar ¹⁷ süglündür didiler dürrāc kuşınıñ eti keklik ve süglün etinden yegdir ve ḥasta- ¹⁸ lıķdan henüz qalkmış kişilere dahı nāfi^c dir ve ḥarāreti onlardan azdır ^c aklı ve fehmi ve beyni ¹⁹ ziyāde ider tabî^c atı tutar Rāzī kavli üzre laṭif olan issi otlar ile bişürüb yeseler şehvet-i

48b

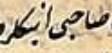
¹ bāhı ziyāde ider Yuḥanna kavli üzre dürrāciñ tabî^c atı ta^ouķ gibi ḥarāret ve yubūsetde mu^c tedildir ² ammā cümle uçan kuşlarıñ etiniñ yubūseti sāyir cümle ḥayvānlarıñ yubūsetinden ziyādedir dimişler ³ **darūnec-i akrebī** çıyan otı dirler tabî^c atı ikinci derecede hār ve yābisdir yelleri taḥlīl ider ve qalbe ⁴ kuvvet virür zehirlü cānavarlar için yaķu eyleseler muvāfiķdır bunuñ miķdār-ı şerbeti iki dirhemdir ⁵ ammā ba^c zılar bir dirhemden ziyāde cāyız görmemişler mi^c dede ve raḥimde olan ğalīz yelleri taḥlīl ider ⁶ ve her zehire tiryāklık ider İbn Zühr ve İhtiyārāt ve İbn Bayṭār şāhibleri kavli üzre ⁷ bu köki ta^c ām zamānında evde aşıkosalar ta^c ām(dan) emīn ola ve eger bu köki delüb ⁸ oğlancıklara ve ğayrılar boğazına aşıkosalar yaramaz düşler görmekten emīn olalar İshāķ ⁹ kavli üzre başa zararı vardır illā rāziyāne ıslāh ider ve mi^c de^o i ve cigeri kızdurur ve ¹⁰ ta^c āmı hażm itdürür ve mālīḥūlyāyı giderir ve bağırsaq yellerin taḥlīl ve ğalīz aḥlātı ¹¹ laṭif ider **demü'l-aḥaveyn** iki qardaş kanı dirler tabî^c atı bārid ve yābis ve qābızdır ¹² bunuñ menfa^c atı oldur ki mi^c deye kuvvet virür eger yumşaq dögseler kılıç yaralarına ve ¹³ ğayrı cerāḥatlara ekseler muvāfiķdır eger bundan ḥuķne eyleseler içi qabz ider eger buçuķ dirhemini ¹⁴ ravfadan yumurta ile qan şızduğına ve bağırsaq ağırlarına müfiddir miķdār-ı şerbeti iki ¹⁵ dirhemdir maķ^c ad şikāklarına ekseler dahı fayide ider ve ākile çibanlarına dahı gül qurusı ile ekseler ¹⁶ muvāfiķ gelür **dūķū** yabān havıcınıñ toḥmıdır ^c İṣā kavli üzre tabî^c atı üçüncü derecede ¹⁷ hār ve evvelde yābisdir bağırsaq şancularına nāfi^c dir ve bevlı ve ḥayzı idrār ider ve oğlancıklar ¹⁸ ishāline muvāfiķdır miķdār-ı şerbeti bir dirhemdir süddeleri açar ve göğüsde balğamī fażalātı çıkarır ¹⁹ ve öksürüğünü zāyil ider Calinus kavli üzre şehvet-i bāhı taḥrīk (ider) zekeri kıvāma getürür

49a

¹ Fulus kavli üzre yürekde olan kurduları ve namāz-ı būri daḥı öldürür ve çıkarır ² bunuñ isti^c māli Şeyḥ-i Ermenī veyā turmus baklası ile içürelər meşelā iki vezni kadar ³ katub içeler **dūdū'l-ḳazz** ibrişim kurdıdır eger kurdub üç dirhem buğday otı ile ⁴ birkaç gün birbiri ardınca içseler bedeni semürdür ve levni a^c lā ve mücellā ider eger bu ⁵ kurduñ kurasından bir dānesin ergüvānī bez içinde kendüde götürseler ısıtma^c illeti zāyil ⁶ ola **duhnü'l-verd** gül yağıdır ṭabī^c atı şovukdur ve kuvvet-i ḳābızası vardır ammā içseler ⁷ yüregi ishāl ider ve mi^c de^c alevini sögündürür ve cümle issi^c illetlere nāfi^c dir ve issi şişlere ⁸ ve ḥumreye ve zārb doḳunmuş ve nüre urunmuş iken elem viren mevzi^c e nāfi^c dir bunuñ ⁹ nef^c i ḡāyet çokdur **duhnü'l-bābūnec** papadya yağıdır ṭabī^c atı i^c tidāllī ḥārdır ve i^c tidāllī ¹⁰ kurudıcıdır aḡrıları sākin ider ve baḡırsaḡ aḡrılarına kezālik nāfi^c dir ve sevdāvī balḡam ile terkīb ¹¹ olan şişleri daḥı taḥlil ider **duhnü'l-yāsemīn** yāsemīn yağıdır ṭabī^c atı bārid ve ¹² yābisdir şudā^c -ı balḡamīye nāfi^c dir ve laḡve ve felc aşḡābına müfiddir eger azacıḡ kāfūr katub ¹³ ḳoḡsalar dimāḡa fāyidesi vardır müştereḥī a^c zālara yalnız yāsemīn yaḡı müfiddir ve ¹⁴ toñmuş mevzi^c lere mūm-ı revḡan idüb el ve ayak şikāḡına daḥı müfiddir ammā ba^c zılar ¹⁵ ḳalbe misk ve zebād katub saç ve şakala sürerler münāsib degildir tīz aḡardır ve yāsemīn ¹⁶ çiçeginiñ kurası daḥı şemm etmesi saç ve şakal aḡardır ammā tāzesi degildir **duhnü'** ¹⁷ **z-zakḡūm** zakḡūm yemişiniñ çekirdeḡi içi yağıdır ṭabī^c atı ikinci derece ortasında ḥārdır ve āḡirinde ¹⁸ münşakḡdır yellere daḡıdır ziyāde menfa^c atlüdür balḡamī ḡastalıklara mafāşıla ve arḡa aḡrısına ¹⁹ ve kemüklerine ve arḡada olan yellere ki^c avām aña ḡulunc dirler ve eger beş dirhem içseler ishāl ider

49b

¹ **dehnec** dehnec didikleri taş birkaç (nev^c) olur eyüsi Kıbrıs cezāresinde olandır bunuñ a^c lāsı ² Frengī ve ziyāde ve şāfi ve şa^c şa^c alı olandır ṭabī^c atı bārid ve yābisdir ammā Baytārda İshāḡ ³ İbn^c İmrān ḡavlince ṭabī^c atı dördüncü derecede ḥārdır dir gözde olan aḡlık^c illetine ḡāyet nāfi^c dir ⁴ tūtiyā-ı hindī ve deliksiz incüyi berāber saḡḡ idüb ḡarīrden geçirüb göze sürme gibi çekeler ⁵ bu taşın imtiḡānı oldur ki āyīne sürerler eger kuruduḡda āyīne pas ve zeng getirürse acı nev^c idir ⁶ eger pas getürmeyüb āyīne şāfi ḡalursa tatlu nev^c idir a^c lāsı ve Frengīdir **ḡarfū'z-zāl** ⁷ **zī** b kurd hemze ile ve hemzesiz luḡatdır eger kurduñ beynīsini sezāb şuyıyla ve zeyt ile ⁸ bişürüb ve bedene sürseler bedende ne ḡadar^c illet var ise eger taşrada ve eger içerde nāfi^c dir ⁹ içi yağını dā^c ü's-sa^c lebe ve dā^c ü'l-ḡayyeye dürtseler fāyide ider eger ödini zanbaḡ yağıyla zekere tılā (olunsa) ¹⁰ bāḡı taḡrīk idüb nu^c ūta tām getüre ve^c acāyib göreler **zerārīḡ** banbul kurdı didikleri bö- ¹¹ cekdir ki aḡululardandır bu ḡayvān kızıl arı gibi olur ve uçar ve siyāḡ noḡtaları olur ṭabī^c atı ¹² ḡāyet ḥārdır ve yābisdir bu böceḡiñ ba^c zılar bir dānesin ḡuduz it ṡaladuḡı kimesneye virürler ¹³ ol (...) ¹ ve ḡōş olur dimişler ve ba^c zılar bir bucuḡ dānesin yeseler adamı öldürür ¹⁴ dirler eger bunu ḡaṡā^c (en) yemiş olsalar evvelā zekeri şişüb bevli ve meşānesi baḡlanur tebevül eyledüḡi ¹⁵ taḡdīrce ḡan tebevül ider nihāyet ḡanadın ve ayakların içürelər yāḡūd ba^c zı edviyye ile vireler veyā keşirā ile ¹⁶ vireler meşāne taşını çıkarmaḡa ḡāşıyyeti vardır ve çıbanlu uyuza ve yaramaz demregüye ve seretān ¹⁷ mişillü şişlere ursalar giderir **zeheb** altun cem^c i zūḡūb gelür ṭabī^c atı mu^c tedil ve laṡifdir egeden ¹⁸ geçmiş altun ki sūḡāle dirler andan edviyye ile yeseler gözi ḡavī ider ve ḡalb aḡrılarına ve ¹⁹ illetlerine fi'l-cümle muvāfiḡdır ḡuşūşan ḡafaḡāna ḡāyet müfiddir miḡdār-ı şerbeti bir ḡırāṡdır eger

¹ Metinde şeklinde yazılmıştır.

50a

¹ altun mīl ile yine altun sūhālesin göze çekseler nef^c virür ve altunuñ ince varaķı ğāyet
² fāyidelüdür miķdār-ı şerbeti bir denge deĝin cāyızdır ferāh virür ğuşşaya ve yalnız
^c illetine ve ^c aşķa ki ³ şiddet-i sevdādan hāşıl olur sevdā ile olan ^c aşķ andan ma^c lūm
olur ki adamı aĝladır ve kāmīl ⁴ sikkelü altun züĝürtlük ^c illetine ve marāzına ğāyet
nāfi^c dir fi'l-hāl zāyil ider **harfū'r-rā**⁵ **rāvend-i ğīnī** rāvend didikleri şarı kökdür a^c lāsı
Şīnī ve kırdıklarında içerüsi şumākī ⁶ mermer gibi kırmızı ola aķ benek benek ola
ṭabī^c atı hārdır ve ba^c zılar mu^c tedil didiler ve ba^c zılar ⁷ ikinci derecede hār ve yābisdir
dirler bunuñ şerbeti bir dirhemden iki dirheme varıncadır ⁸ bi-ḥasebi'l-mizāc virmek
gerekdir ba^c zı mizāca nışf dirhem kifāyet ider Calinus kavli üzre ⁹ ciger aĝrısına ve
ṭalaķa nāfi^c dir ve baĝırsaķ süddelerin açar Orbiyasus kavli üzre mi^c de ¹⁰ ishāline daĝı
münāsib görüb virürler Sefneyn-i Endülüsī kavli üzre muķavvī-i a^c zā-ı ¹¹ bātıdır ve
südde^c i açar ve fāsīd ruṭubātı kurıdır ve balĝam-ı lezicden ve hām hıltan ṭabī^c atı pāk
¹² ider ve rub^c ısıtmasına ve şafrāvī ısıtmaya nāfi^c dir Yuḥanna kavli üzre mi^c de ve
cigere ve bevāsīre ¹³ ve nāşūr-ı maķ^c ada saḥķ idüb ḥuşuşan anzurüt ile koyalar
müfiddir **ribās** ¹⁴ ışĝun didikleri ot bunuñ kuvveti turunc ve koruķ ekşisi gibidir ribās
daĝı ¹⁵ zikr olunur **ruhām bi'z-zamm** mermer didikleri aķ taşdır a^c lāsı beyāz olandır
Şerīf ¹⁶ kavli üzre bārid ve yābisdir bundan üç gün her gün bir mişķāl döĝülmüş olanı
¹⁷ bal ile karışdırub yeseler bedende olan çıbanları kurıdır ve kan ĝalebesin sākin ider
¹⁸ bunu yaķub ve döĝüb kanı durmayan yaralara ekseler kanı tutar ve oñuldur ve şişlerin
¹⁹ men^c ider **rişād** acı tere didikleri ot ṭabī^c atı hār ve yābisdir ve laṭifdir kurdları öldürür

50b

¹ ve yelleri daĝıdır ve balĝamı kaṭ^c ider ammā mi^c de ve meşāneye muzırdır ve
taķtīrū'l-bevl iḥdāş ider ² meşelā maḥrūrī mizāca hindibā ve marul ile yeseler ıslāḥ ider
reşāşū'l-beyz kalaydır ³ Fārisīde erzīz dirler kalayñ ṭabī^c atından kurşunuñ ṭabī^c atı
yegdir ve nef^c i artuķdur eger ⁴ kalaydan bir küçük taḥtacık idüb ve kaşığa ve bile
baĝlasalar müfiddir iḥtilāmı men^c ider ⁵ ve siñir üzerinde peydā olan sivilcelere daĝı
taḥta idüb baĝlasalar müfiddir ve bunuñ ege(den) ⁶ geĝmişini yeseler murāde-i seng
yemişi gibi ^c illet peydā idüb sidüĝi ve necisi baĝlar iki taraftan ⁷ daĝı kaḅz ider buña
^c ilāc kuşmak gerekdir **rummān bi'z-zamm** nār didikleri yemiş ṭatlu enārñ ⁸ ṭabī^c atı
evvel derecede bārid ve āḥirinde raṭbdır boĝazı ve göĝsi mülāyim ider mi^c deye ⁹ cilā
vir(ür) ḳalbe ve mi^c deye ve ḥafaķāna muvāfiķdır bevli yüridür bunuñ çekirdegi
mi^c dede ¹⁰ riyāḥ peydā itdürür ammā ekşi enār ıslāḥ ider Rāzī kavli üzre bunuñ
muķavvī ¹¹ olub nu^c üt getürdüĝi nefḥi cihetindedir bunu ıslāḥ lāzım degildir zīrā nefḥi
tīz geĝer ¹² **ekşi enārñ** ṭabī^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdir şafrāyā keser ^c asel ile
aĝız aĝrısına ¹³ nāfi^c dir ḳalbe ferāh virür ve mi^c de yangunlĝıma müfiddir ve ciger
ḥarāretine nef^c virüb ¹⁴ ve ısıtmalara münāsibdir bunuñ idrārı ṭatlu enārdan artuķdur ve
şusuzluĝı giderir ¹⁵ ve göñül dönmesini ve kuşmuĝı tutar ve bunuñ çiçeĝi ve sevīķi
ya^c nī unı ishāl-i şafrāyā ¹⁶ nāfi^c dir **rummān-ı mazz** ekşi şekil olan nārdır ki aña lüffān
dirler ṭabī^c atı rummānñ ¹⁷ ṭabī^c atındandır ya^c nī ekşi ve ṭatlu enār ṭabī^c atındadır
mi^c deye ve ḳalbe ve ḥarārete ve ^c aṭaşā ¹⁸ cümle enārlardan yegdir **ribāş** ribāc didikleri
ot ki Fārisīde ve Türkīde

51a

¹ ışhun dirler tabî^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdır harāreti keser ve t̄ā^c ūn ve ^cufūnetlü ısıtmalara ² ve harāretlü marāzlara müfiddir bāha daḥı fāyide virür ve ḥuşye ve kabarığa müfiddir ve şuyını göze ³ çeksel rüşen ider bevāsire ve gönül dönmesine ve ḥafaḳāna ve issi mi^c deye ve cigere münāsibdir ve şuyını ⁴ arpa unıyla içseler nemleye ve humreye daḥı t̄ilā etseler müfiddir Şāḥib-i Takvīm kavli üzre siñiri kurıdır ⁵ illā koruḳ şarābı ve anīsūn işlāḥ ider bedeli turunc yāḥūd koruḳ ekşisidir dimişler ⁶ **rāziyāne** bir ma^c rūf sebzedir tabî^c atı ḥār ve yābisdır südde açar ve gözi daḥı rüşen ider ḥuşūşan ⁷ şamḡı ola döküğünü kurıdub göz edviyeler ile göze çekselermekligi artuḳ ider ve şuyını ⁸ ve şamḡı bu ^cameli daḥı ider ve bir kimesne evvel bahār günü ibtidāsında yay faşlı ibtidāsına deḡin rāziyāne toḥmından ⁹ berāber şeker ile yeseler ol yıl aña aşlā zarar gelmeye ba^c zılar bunu terkīb etmeyeler yalnız yiye(ler) dimişler ve tāze yapraḡını ¹⁰ bişürüb kendüyi ve şuyını içseler bögrek ve göḡüs aḡrılarına ḡāyet nāfi^c dir ve göḡüsden aḡlāḥı ¹¹ tükürmek ile çıkarmaḡı āsān ider ve mi^c de⁹ i kızdurur ve yelleri taḡıdır ve sidüḡi ḥamlasına ¹² daḥı münāsibdir **rāsın** anduz otı tabî^c atı ikinci derecede ḥār ve yābisdır bunuñ ruḥbet-i ¹³ fazlıyyesi vardır şovuk şişlere ve ^cırḳu'n-nisāya ve ruḥbetlü mafāşıl aḡrılarına yaḡ ile ¹⁴ kaynadub t̄ilā ideler ve ^casel ile lu^c ūḳ eyleseler öksürüḡe ve z̄iku'n-nefese ve öyken ¹⁵ tarafınıñ yelmeşik aḡlāḥına ve göḡse nāfi^c dir ve ḥabḥını içseler bevli ve ḥayzı aḡıdır ve ḡuşşa⁹ ı giderir ¹⁶ ve mi^c de⁹ i kavī ider ve cemī^c şovukdan olan emrāza nāfi^c dir ve ḥamarlarda olan ziyāde aḡlāḥı ¹⁷ bevli yolından çıkarır eger bunuñ kökünü dögüb ^casel ile bir mişḳalın içseler cemī^c uyuşan ¹⁸ a^c zālari kızdurur ve cimā^c arzūsını getirür **ḥarfū'z-zā⁹ zāc** birkaç ne^c olur beyāz

51b

¹ ve kızıl ve yeşil ve şarı olur beyāza ḳulḳadis ve şūḡār dirler Yūnānda ḥalkısın dirler ² kızıl zāca sūrī dirler yeşil zāca ḳalkas ve ḳulḳanda dirler a^c lāsı Kıbrusīdir ki ³ anıñ rengi şarı olur tabî^c atı ḥār ve yābisdır uyuz ve sa^c feye ve nāşūra ve burun ḳanına ve ḳulaḳ ⁴ yaralarına ve süddelerine fāyide ider ^casel ile bunu fetil idüb ḳulaḡa şoḡalar ve ākile ki burunda ⁵ ve aḡızda ve diş diblerinde olsa nāfi^c dir ammā bundan yemek yaramazdır adamı öldürür **zebīb** ⁶ ḳuru üzumdür ba^c zılar muḥlaḳ kızıl üzüm zebīb dirler Calinus kavli üzre evvelde bārid ⁷ ve ikincide yābisdır ve çekirdeḡi ile yeseler baḡırsaḳ aḡrısına fāyide ider ve mi^c de⁹ i ve cigeri kavī ider eti ⁸ öykendeki ve meşānedeki balḡamı sürer eger müşhil edviyye ile on dirhem çekirdeksiz ḳatsalar ḥab^c ı sürer ⁹ ve öksürüḡe müfiddir ve üzümüñ etini ḥaru unıyla ḳarışdırub balla ḳavursalar ve yeseler ¹⁰ balḡamı aḡızdan çıkara **zebād** ḳalye miski dirler misk kedisiniñ kiridir soñra terbiye iderler tabî^c atı ¹¹ üçüncü derecede ḥārdır ve ruḥbet ve yubūsetde mu^c tedildir bunuñ ḳoḳması ve sürünmesi şovuk ¹² şo⁹ uḳ baş aḡrısına ve zūkkāma nāfi^c dir bundan bir ḳırāt miḳdārını müferriḥ şarābla içseler ḥafaḳānı ¹³ zāyil ider ve za^c f ḳalbe nāfi^c dir ve yalnız zabādı ḳulaḳ aḡrısı-çün ḳulaḡa fetil idüb ¹⁴ ḳoyalar ve deryāda hene dirler büyük şadef gibi bir nesne olur içinde saçı olur ol ¹⁵ saçḡaḡızı alub zabāda bulaşdırub aḡrıyan ḳulaḡa şoḡsalar aḡrısın sākin ider ¹⁶ ve içinde olan çirkinini pāk ider **zurunbād** zurunbād dirler bir kökdür tabî^c atı ba^c zılar ikinci ¹⁷ derecede ba^c zılar üçüncü derecede ḥār ve yābisdır dirler ḡalīz yelleri taḡlil ider ve ¹⁸ bedeni semürdür şoḡan ve şarmısak ve ḡayrı nā-hoš ḳoḳuları giderir ve ḳay⁹ ı tutar ¹⁹ bundan bir dirhem isti^c māl ideler ḳalbe ḳuvvet ve feraḥ virür ve ḥafaḳāna ve fikir fesādına ve ḡam

52a

¹ ve endüha ve dāyim bilā-sebeb korkmağa müfiddir bunuñ menāfi^c i çokdur ğalīz yelleri taġıtmaġda turunc ² veyāhūd turunc çekirdegi bedel olur **za^c ferān** *bi-sūkūni'l-^cayn ve fethi'l-fā* Türkide daġı ³ za^c ferān dirler a^c lāsı tāze ve kıvırlı ve rāyihası kavī ola **ṭabī^c** atı ikinci derecede hār ve evvelde ⁴ yābisdır **qabz** ve taḥlīl ve nuzcı vardır balġam ^c ufūnetini iṣlāh ve iġerüye kuvvet ve levni a^c lā ve göze ⁵ cilā virür göz hīresine nāfi^c dir ve göz yaşını tutar ^c avratlar şu ile göze çekseler müfiddir ve **qalbe** ⁶ kuvvet virür müferriḥdir ve uyku getirür bāhi taḥrīk ider ve bevli yürüdür ciger süddelerin ve **ṭā^c āmlara** ⁷ kosalar müferriḥdir ve rāyihā-ı tayyibe virür ve **ṭā^c āmı** hazm itdürür ve oġlancık çiçek ve kıvamık çekseler ⁸ çıkarsalar göz kapaġlarına **ḥalka** gibi süreler gözde çiçek çıkmaya şerbet(i) bucuġ dirhemdir ⁹ **zümürüd** zümürüd didikleri yeşil taşdır şerīf ve nefis cevherdir ma^c deni Mışır ḥudūdında Sa^c īd ¹⁰ zemīninde Niliñ şarkī tarafında kum deryāsı içinde bir küçük taġda olur a^c lāsına zebānī dirler ki ¹¹ yeşil siñek gibi berrāk ve şeffāf olub cümle eṭrāf görine bunuñ kıymeti Hindde ziyādedir yeşil ¹² zümürüdüñ nef^c i ve ḥaşıyyeti oldur ki **ṭabī^c** atı bārid ve yābisdır sekiz arpa aġırlıġı iġseler aġuları ve aġulu ¹³ cānavar şoġduġını def^c ider ve çok nazır eyleseler gözde olan hīreleri ve göz zaḥmetlerin giderir ¹⁴ ve boynında veyā yüzük kaşında götürseler uçuk ve şar^c için nāfi^c dir ve **kan** ishāli olanı ¹⁵ cümle **kan** sızduġına ve cüdām rencine iġreler ve oġlan toġduġda boġazına aṣaḳosalar ¹⁶ uçukdan ve cüdāmdan emīn ola **zencebīl** Türkide daġı zencebīl dirler **ṭabī^c** atı çok ¹⁷ iḥtilāf üzredir netīce-i kelāmı üçüncü derecede hār ve yābisdır ba^c zılar ikincide yābisdır ¹⁸ didiler kızdurıcıdır **ṭā^c āmı** hazm ider ve iġi yumşadır ve mi^c deye muvāfiġdir ve göz kararmasına ¹⁹ muvāfiġdir cigerde olan süddelerin açar ve cimā^c için daġı muvāfiġdir ve iki dirhem berāber şeker ile

52b

¹ ve issi şu ile iġseler bedeni kızdurur ve yelmeşik şulu balġam ishāl ider ve hıfzı arturur ² başda ve boġazda olan yaşlıġı ve göz yaşını giderir eger keçi eti kebāb idüb zencebīl ³ qarışdurub ve ol kebābı kızdurub göze çekseler göz perdesin giderir ve göz kararmanın ⁴ giderir **zūfā-yı yābis** Türkide çördük dirler boġum boġum olur yapraġı rāziyāne ⁵ yapraġına beñzer **ṭabī^c** atı üçüncü derecede hār ve yābisdır eger şu ile ve encir ile bişürseler eski ⁶ öksürüğe ve öyken şişine ve rebv zaḥmetine ve başdan gögse ve boġaza inen nezalāta ⁷ fāyide ider ve **zīku'n-nefese** daġı fāyide ider ammā encir ve sezāb yapraġı ile bişürüb iġreler ⁸ ve eger balla lu^c ūġ iderlerse daġı bu ^c ameli ider ve sirke ile mażmaza eyleseler diş aġrısın ⁹ sākīn ider ve **qulaġa** tütisi eyleseler içindeki yelleri taḥlīl ider **zūfā-yı raṭb** ¹⁰ yaş zūfādır koyun yūñinden alınan kirdir ya^c nī terdir **ṭabī^c** atı üçüncü derecede hārdır ¹¹ ba^c zılar ikincide ba^c zılar evvelde raṭbdır berk şişleri taḥlīl ider mūmla zeyt ve ¹² iġ yaġıyla qarışdurub **qulaġa** ve **zeker** çibanlarına ve maġ^c adda ve raḥimde olan çibana dürseler ¹³ yumşadır ve ördeġiñ iġ yaġıyla qarışdırub göz kapaġlarına ve uyuya ve kirpik ¹⁴ ve kaş döküldüğine ve teşennüce daġı nāfi^c dir ve gömlek içinde göyündürüb ba^c dehu tūtiyā gibi ¹⁵ göze çekseler fāyide ider **zeytūn** bir meşhūr yemişin adıdır Türkide ve Fāriside daġı ¹⁶ zeytūn dirler yetişmiş zeytūnuñ ḥarāreti mu^c tedildir ba^c zılar hārdır dirler ve **ḥām** ¹⁷ nev^c i ġāyet bārid ve **qabızdır** yeşil zeytūn bārid ve yābisdır siyāh zeytūn hār ve raṭbdır ¹⁸ a^c lāsı tāze ola siyāh zeytūnuñ ġıdāsı sāyirden ziyādedir zeytūnı döġüb ¹⁹ yaġu eyleseler yaramaz çibanlara ve **qurlaġanlara** ursalar ġāyet fāyide ider ve ^c asel ile gizli

53a

¹ yaramaz şişleri dağı hall ider ve başda deri çopsa derisin bitüre eger çigneseler ağızda olan ² çibanlara ve ağız ağrılarına fayide ider ve yaprağını arpa unıyla karnı üzerine yağı eyleseler eski ³ ishāli kaṭ^c ider ve yalnız yaprağını kaynadub ağızda tutsalar ve diş bitüğine ve diş ağrısına ⁴ fayide ider ve zükkām olanlar bunuñ şuyından başka başına¹ dağı dökseler zükkām(a) fayide ide ⁵ ve köki ve yaprağı şuyına kezālik zükkām olan kimesne burnına buğuna ya^c nī buhārına tutsa gāyet fayide ⁶ ider her ne ^c illetden zükkām ise aşığa indürür yeşil zeytūn siyāh zeytūndan acı ⁷ olduğı taḳdırce yeşil zeytūn siyāhdan yegdir ammā kara zeytūnuñ çekirdegi ile ⁸ tütsi eyleseler rebv marāzına ve öyken zaḫmetlerine gāyet fayide ider **zeyt** zeyt yağı ⁹ ki yetişmiş zeytūndan alınur ṭabī^c atı ḫār ve raṭbdır bunuñ ḫāşıyyeti budur ki ḫurdaşene ¹⁰ ve ḫumrete ve uyuz ve demregüye ve baş ağrısına ve oynamış dişi muḫkem ider ve baş ¹¹ konağına müfiddir ve eger zeyt yağınuñ eskisini keḫal itseler zulumet-i ^c ayna ve nıkrise ¹² tılā ideler müfiddir ve yunmuş yağ siñirler zaḫmetine ve ^c ırku'n-nisāya muvāfiḳdır bunuñ ¹³ yunmuşınıñ kā^c idesi bir kaḫgana şu koyub ve kaynadub zeyt yağı üzerine ¹⁴ döküb birkaç def^c a taḫrīk idüb andan indürüb kendü tamām süzilüb ¹⁵ şu üzerine de yağ cem^c idüb acı zeyt ṭatlu olur **zıbaḫ** Türkide civa dirler ¹⁶ ṭabī^c atı ḫār ve muḫriḳdir ba^c zılar ikinci derecede bārid ve raṭbdır didiler muşaddi^c dır bunuñ ¹⁷ olmuşu kehle öldürmekde isti^c māl olunur ve gül yağıyla uyuz ve ba^c zılar sirke ile ¹⁸ uyuz ve gicige süreler dimişler ammā duḫānından ziyāde ḫazer ideler zīrā felc ve ra^c şe ¹⁹ ve şağırlıḫ ve beñiz şararmāḫ ve ^c aḫıl zāyil olmaḫ ve göz ḫararmāḫ ve baş ditremek ve ağız

53b

¹ ḫokusu ve dimāḡ ḫurılığı iḫdās ider **ḫarfū's-sīn sesaliyus** buña ba^c zı yerlerde ² Türkice bednus gözi dirler ṭabī^c atı ikinci derecede ḫār ve yābisdır muḫallil ve ³ mülaṭṭıfıdır ve evcā^c -ı bāṭına³ sākin ider ve mūncemid olan balḡamı zāyil ider ve şafrādan ⁴ ve şovuḫdan ḫāşıl olan zarar def^c ider ve arḫa ve yanbaş ağrılarına ve rebv ^c illetine ⁵ ve zīku'n-nefese ve eski öksürüğe gāyet nef^c i vardır eger kaynadub şuyın içseler ⁶ ve eger ma^c cūn eyleseler mi^c deye ḫuvvet virür ve cemī^c insāniñ ve ḫayvāniñ ḫarnındağı ⁷ ḫurdı düşürür miḫdār-ı şerbeti bucuḫ dirhemdir bedeli faṭrasaliyun **sādec** ⁸ sādec Hindī ve Rumī olur yaprağı cevz yaprağı gibi olur şu yüzinde ⁹ peydā olur ^c adesü'l-mā³ gibi köki olmaz dirler a^c lāsı tāze ola ve bir yüzi şarıya ¹⁰ meyl ide ve bir yüzi yeşil ola ṭabī^c atı üçüncü derecede ḫār ve yābisdır esbāb ¹¹ içine ḫosalar esbābī güve didikleri ḫurd(d)an emīn olur ve mi^c deye ve cigere ¹² ve şovuḫluḡına fayide ider ḫafaḫāna dağı müfiddir ve bögrek ve ṭalaḫ ağrılarına ¹³ dağı fayide ider ve muḫavvī-i bedendir bedeni semürdür ve sidügi yürüdür ve mürr-i sevdāya ¹⁴ dağı nāfi^c dir bundan bir mişḫāl isti^c māl olunur bedeli kendü ḫadar sünbül-i ṭıbdır ¹⁵ ve ḫuvveti otuz yıl bāḫīdir **sibistān** Türkide ökse yemişine dirler ¹⁶ ḫuruluḫdan olan ba^c zılar bārid ve ba^c zılar ḫār ve yābis dimişler ḫuruluḫdan olan ¹⁷ öksürüğe fayide ider ve gögsi yumşadır issi mizāclu ḫişileriñ için ishāl ¹⁸ ider ve bögrek ve ḫa³ uḫda olan şafrā zararın def^c ider ve ṭuzlu balḡamdan olan ¹⁹ ısıtmalar ki ḫan ve şafrādan ola anlara dağı mūnāsibdir bundan isti^c māl otuz

¹ B'de "başk a", K50a/12'de "başına" yazılmıştır. Biz burada anlam gereği K'deki yazılışı tercih ettik.

54a

¹ ° adeddir bedeli ° unnābdır **serv** serv ağacınınñ tabī° atı evvel derecede hār ve yābisdır
² ba° zılar hārāret ve yubūsetde mu° tedildir ba° zılar bāriddir dirler ve şamgınıñ
³ hārāreti ve ° ufūneti ve hārāfeti ve qabzı vardır ve varağı qabz ve muhallildir qanı keser
⁴ ° ufūneti giderir ve yaprağı qasıq yaruğına fāyide ider şöyle kim zımād ideler gāyetle
⁵ müfiddir ve qozağını yaş iken iki dirhem şarāb ile içseler qan tükürmege nef° i vardır
⁶ ve bağırsağ çıbanlarına fāyide ider ve ° usrū'n-nefese ve öksürüğe dağı fāyide ider ve
mūm ve tatlu ⁷ zeyt ile mi° deye ursalar kuvvet virür ve maq° ada dağı ursalar şo° uq
alanlara ⁸ ve iç şancusına ve bevāsīr şiddetine nāfi° dir ve bişürüb sirke ile ağızda
tutsalar ⁹ dağı (diş) ağrısın giderir **sezāb** şadef dirler bir otdur çirkin rāyihası ¹⁰ olur
° aşşāblar qatında ma° rūfdur tabī° atı ikinci derecede hār ve yābisdır qurusınıñ ¹¹ tabī° atı
üçüncü derecede hār ve yābisdır ve muqattī° dir ve yelmeşik ahlātı taḥlīl (ider) ¹² fālice
ve ° ırku'n-nisāya ve evcā° -ı mafāşıla müfiddir ve eski baş ağrılarında un ile yağı
¹³ eyleseler ve bundan yalnız yeseler bevli ve hayzı yürüdür ammā içi qabz ider ¹⁴ ve
ağıulu olanlarıñ zararını için encir ve qoz ile yedüreler ve turaqotıyla bişürüb ¹⁵ içseler iç
ağrısın sākin ider ve mafāşıl için ° asel ile yağı ideler müfiddir ¹⁶ toḥmınıñ bir dirhemi
mi° de° i qavī ider ve talaqa fāyide ider sezābıñ şerbeti iki ¹⁷ dirhemden üç dirheme
varınca cāyızdır **seretān-ı bahrī** deniz yengicidir tabī° atı ¹⁸ bārid ve yābisdır bundan
yumşaq dögüb çıbanlarda olan eşerlere ¹⁹ ekseler giderir ve gözi tīz ider ve dişe sürseler
mücellā ider ve bunu ateşe yaqsalar

54b

¹ gāyet laṭīf olur ve tūtiyāya koyub sürme eyleseler gözi qavī ider ve yaralara ² qosalar
qurudur gāyet müfiddir ve yengeç yanmasın öyle iderler kim meşelā bir bardağa koyub
³ ağzını fīn-i ḥikmet ile qapayub bir gün ve bir gice tennürda dura andan çıkaralar su° d
kōki ⁴ topalağ didikleri kōkiñ tabī° atı evvel derecede hār ve ikincide yābisdır
qızdurıcıdır ⁵ eger bunu yumşaq dögüb oñulmaz çıbanlara ekseler oñuldur ve yeseler
bevli yürüdür ⁶ ve raḥim şovuqluğına ve ağzı yumuldugına ki iḥtināq-ı raḥm dirler
fāyide ider ve qurusın ⁷ saḥq idüb ağız çıbanlarına yine fāyide ider menevşe yağıyla
içseler ° aklı ziyāde ⁸ ve levni gökçek ider bevāsīre fāyide ider ağız qoqusın ḥōş ider ve
diş ⁹ diblerini muḥkem ider ḥıfzı arturur siñirleri qavī ider bundan iki dirhem isti° māl
¹⁰ olunur ziyādesi qanı qurıdır **sefercel** Türkīde ayva didikleri yemişinñ tabī° atı ¹¹ evvel
derece āḥirinde bārid ve ba° zılar ikinci āḥirinde ve ba° zılar üçüncide didiler ¹² ve
ba° zılar hārāret ve burūdetde mu° tedildir didiler ekşisi qābızdır tatlusı bevli idrār ¹³ ider
çiçegi dağı böyledir ayva şusuzluğı keser ve mi° deye kuvvet virür şuyı dağı mi° deye
¹⁴ ziyāde kuvvet virür ve zūsınṭariyā ° illetine dağı fāyide ider eger bunu ta° ām üzerine
¹⁵ yeseler qarnı yürüdür ammā ta° āmdan evvel yeseler tabī° atı ḥabs ider ve ayvanıñ
qoqusı ¹⁶ qalbe ve dimāğa kuvvet virür ve qay° ı ve gāşyānı keser **sukulu fenderiyun**
ism-i Yunānīdir ¹⁷ bir otdur kim taşlu ve gölgelü yerlerde biter yer üstine dōşenür çiçegi
ve yemişi olmaz ¹⁸ yaprağı besfāyic yaprağına beñzer Türkīde talağ otı dirler tabī° atı
evvel derecede ¹⁹ hār ve ikincide yābisdır ba° zılar hārāret ve ikincide yābisdır ba° zılar
hārāret

55a

¹ ve ikincide yābisdir ba° zılar harāret ve yubüsetde mu° tedildir didiler laḫif ve muḫallildir ḫalaḫa ² ° aẓim nef° i vardır ḫalaḫ ḫatılığın yumşadır ve yaprağını sirke ile bişürüb kırk ³ güne degin müdāvet idüb içseler mücerrebdir ve ḫalaḫ üzerine yaḫu etseler daḫı ⁴ muvāfiḫ ve münāsibdir Desḫuridus ḫavli üzre yereḫāna ve inḫırığa ve ° ırḫu'n- ⁵ nisāya ve felc ve laḫveye ve vesvās-ı sevdāviyye ve ḫar° a nāfi° dir bundan iki dirhem isti° māl ⁶ olunur **saḫanḫūr** saḫanḫūr balığı Mısır Nilinde olur timsāḫ neslindedir ⁷ Muḫammed Temīmī ḫavli üzre saḫanḫūr ḫum içine yigirmiden ziyāde yumurḫa ḫoğurub onlardan ⁸ saḫanḫūr ḫoğar dir ve ğidāsı anası ḫu balığı vesāyir yabān ıḫırıcı cānvercikler ⁹ daḫı yedürür ba° dehu yavrularından Nile giden yavrusı timsāḫ olur ve ḫurıda ḫalanlar ¹⁰ saḫanḫūr olur saḫanḫūruñ sāyir a° zāsında göbegi ve böğregi ve yağı yeg ve a° lādır ¹¹ ve yaz faşında heyecānī vaḫtinde ḫayd olunan sāyir zamānda ḫayd olunandan yegdir ¹² eḫibbā ḫavli üzre ikinci derecede ḫār ve evvel derecede yābisdir cimā° dan el ¹³ çekmiş kişilere nāfi° dir eger ḫarāb-ıla göbegini içirdüb ve ma° cūnın daḫı iderler meni° i ¹⁴ ve ḫehvet-i cimā° ı ḫavī ider ve ziyāde ider ve ḫovukdan olan siñirler ağırsına ¹⁵ nāfi° dir tāze saḫanḫūrdan ḫurutmuş ve ḫuzlanmış saḫanḫūr yegdir issi mizāclulara ¹⁶ çok eyü degildir ammā ḫovuk mizāclulara nef° i artuḫdur bunuñ miḫdār-ı ḫerbeti bir miḫḫāldir ¹⁷ ammā ba° zılar ba° zı devālar ile üç miḫḫāle degin cāyiz görmüşler ammā herkesiñ ¹⁸ mizācına göre virmek yegdir buña bedel ḫuḫyü's-ḫa° leb ve kendü vezni miḫdārı ¹⁹ ḫıḫır zekeri ḫurısıdır **saḫmuniya** Türkide maḫmūde dirler ḫabī° atı üçüncü derecede

55b

¹ ḫār ve yābisdir ba° zılar terbiye olunmuşuñıñ ḫarāreti ve yubüseti dördüncüdedir ve muḫriḫdir ² didiler tā ki alma veyā ayva içinde biryān idüb terbiye etmeyince isti° māl etmeyeler terbiyesiz ³ maḫmūde isti° māl cāyiz degildir bunı sirke ile bişürüb ve arpa unıyla yaḫu eyleseler ⁴ ° ırḫu'n-nisāya fāyide ider ve ḫıbanlu uyuzda dürtmeler giderir ve saḫız ile çekirdegi ⁵ ḫıḫmış içinde bişürüb ol ayvayı yeseler zaḫmetsiz ishāl ider ve ḫovuk mizāclu kişileriñ ⁶ mi° delerine ḫuvvet virür saḫmuniyanıñ ḫuvveti otuz yıla degin bāḫidir buña türbūd bedel olur ⁷ **sükker bi'z-zamm** Türkide ḫeker didikleri nesne a° lāsı beyāz ve ḫıḫāḫlı ve ḫabarzadī ola ⁸ ḫabarzad didikleri berk ve ziyāde aḫ ḫekere dirler bunuñ ḫabī° atı evvelde ḫār ve yābisdir ⁹ evvelde ḫārdır ve ba° zılar ikinci derece evvelinde ḫār Muḫammed Temīmī evvelde ḫār ve yābisdir dimiş ¹⁰ ammā ekḫer eḫibbā mu° tedil dimişlerdir ve ba° zılar evveldedir raḫbdır didiler ba° zılar ¹¹ ḫabarzad ḫekeri mu° tedil ğayrısı ḫarārete māyil didiler ğayrıdan bu ḫavil mu° teberdir İḫtiyārāt ¹² ḫāḫibi ikisiniñ ḫabī° atı yubüset üzredir dir müleyyin ve mi° deye nāfi° dir ve cilāsı vardır ¹³ ve ḫekeriñ evvel ḫuvveti ḫurudıcıdır ikinci ḫuvvet cilā virür süddeleri ve mecārı açar ° asel gibi ¹⁴ mi° deye zārarı yoḫdur ve ḫusuzluğı getürmez meḫāneye ve böğrege ve mi° deye muvāfiḫdir bevli ¹⁵ ḫutulduğına müfiddir eger ḫatlu bādem yağıyla içseler ḫulunc giderir ve cevz-i bevā ḫatub ¹⁶ yeseler öksürük balğamına müfiddir keser ve zükkām olanlara buḫūr eyleseler fāyide ider ¹⁷ **selḫū'l-ḫayye** yılan ḫavınıñ a° lāsı erkek yılanı ḫavidir ki beyāz olur zīrā diḫiniñ ¹⁸ ḫavı siyāḫ olur ḫavli-i Orbiyasus ḫabī° atı bārid ve yābisdir ğāyetle ḫızdurıcıdır ekḫer ¹⁹ zeyt ile bişürüb maḫ° ad ağırsına dürtmeler nāfi° dir ḫavli-i Muḫammed Temīmī bundan bir dirhem ve iki dirhem

56a

¹ arpa unıyla karışdırub andan kışlar eyleseler ve külden bişürüb yidirseler bevāsiriñ eger içerüde ² ve eger taşrada olan nev^c ine muvāfikdir ve zeyt ve mūm yağıyla karışdırub keyruṭi gibi idüb maḳ^c ad ³ illetleriniñ envā^c ina ve göğüs ağrılarına tılā etseler gāyet nef^c i vardır **silḳ** iki nev^c olur ⁴ biri pazu ve birine bancar dirler pazu beyāz olur ve yaprağı siyāh gibi olur ve bancar nev^c inde ⁵ köki şalgām kökine beñzer lākin kırmızı şekil olur çükündür daḫi dirler ṭabī^c atı mürekkebū'l-ḳavīdir ⁶ dirler ba^c zılar evvelde ḥār ve yābisdir ve ba^c zılar evvelde raṭbdır ammā eṣahḫi ikincide bārid ve yābisdir ⁷ ve muḥallil ve mulatṭıfdir ve müfettiḫdir beyāzınıñ taḥallül ve cilāsı vardır eger başı bunuñla yusalar kehle ve ḳonağı ⁸ öldürür ve giderir eger çükündürü mercimek ile bişürüb yeseler içi ḳabz ider ve bişürüb ⁹ yalnız şuyın içseler ishāl ider ve ḥuḳnelerde bunuñ şuyını isti^c māl iderlerse ¹⁰ gāyet müfiddir ve sirke ve ḥardalla yeseler ciger süddelerin açar ve ṭalaḳ şişine fayīde ¹¹ ider ve pazunuñ şuyın balla karışdırub burna ṭamzırsalar dimāğı arıdır **selīḥe** ¹² Türkide daḫi selīḥe dirler bir çalınıñ köki ḳabuğıdır a^c lāsı kızıl reng ve şāfi ¹³ ve rāyihası a^c lā ola ṭabī^c atı üçüncü derecede ḥār ve yābisdir az ḳabzi daḫi vardır a^c zāya ¹⁴ daḫi ḳuvvet virür ve diş diblerine ^c asel ile tılā etseler ve göz üzerlerine daḫi ḳosalar ¹⁵ gözleri göregen idüb ve gögsi yumşadır ve bunuñ şarābın iderlerse ¹⁶ mi^c deye ve cigere ḳuvvet virür ve daḫi ḥayzi ve bevli idrār ider bundan bir dirhem isti^c māl ¹⁷ olunur ve ^c asel ile yüze sürseler levni güzel ider ve ḥıffeti var ise giderir ¹⁸ ḳavl-i İbn Māsūye bunuñ bedeli iki kendü ḳadarı dārçindir yāḥūd kendü ¹⁹ ḳadarı asarundur **summāk** *bi'z-zamm ve teşdī'l-mīm* şummāk didikleri kırmızı ḥab ṭabī^c atı ikinci derecede

56b

¹ bārid ve ba^c zılar evvelde dimişler ve üçüncüde yābisdir gāyet nāfi^c dir ve ḳabızdır ² ṭa^c āma şaçub yeseler ishāli giderir ve bağırsaḳ çıbanlarına fayīde ider ³ ve pelīd ağacı kömürü döğüb bevāsire ursalar giderir ve ṭa^c ām ⁴ iştihāsını getirür ve ^c aṭaşı teskīn ider gāşyāni men^c ider ve zūsınṭariyā ^c illetine ⁵ nāfi^c dir ve eger summāḳı döğüb şovuk şuyıyla içseler ḳanğı ^c uzvdan kim ḳan aḳsa ⁶ ol ḳanı keser bunuñ bedeli ḳuzı ḳulağı didikleri otınıñ kökidir ve ba^c zılar ⁷ ekşi tüt daḫi tamām olmadın kızıl iken alub ḳurıdalar her ḥuşuşda bunuñ ⁸ bedeli olur **simsim** *bi'l-kesri's-sīn* ḥabbū'l-hall ya^c nī susam didikleri dāne ki yağın çıkarurlar ⁹ a^c lāsı toḫmı büyük ve yağlı olandır cirmi yağından aḳvādır ṭabī^c atı evvel derece ortasında ¹⁰ ḥār ve āhirinde raṭbdır ve ba^c zılar ikincide raṭbdır dimişler bundan çok yeseler mi^c de^c i ¹¹ ağrıdır ammā rībās rubbı iṣlāḥ ider eger ḳulaḳda olan zaḫmetlere ve şişlere ve ateş ¹² yanuğına ve bağırsaḳ ağrısına sürseler fayīde ider ve issi ḳandan ve tuzlu balğamdan olan ¹³ gıcık envā^c ina dürtseler fayīde ider eger sisamı kettān toḫmı ile yeseler cimāğı ziyāde ider ¹⁴ ve ḳabın çıkarub yeseler bedeni semürdür ve göğüs ve öyken ḥastalıklarına fayīde ider ¹⁵ ve eski öksürüğe daḫi fayīde ider bedeli kettān toḫmıdır ve aḳ ḥaşḫaş toḫmı daḫi bedel olur ¹⁶ **semm** *bi'l-feth ve'l-kesir ve sükünü'l-mīm* ḥayvāniñ südinden ve yoğurdından olan yağdır ¹⁷ sādeyāğıñ fi^c li gibidir ve nuzcı ve telyīni ḳaymaḳdan aḳvādır ṭabī^c atı evvel derecede ḥār ve raṭbdır ¹⁸ ve ḥarāreti ḳaymaḳdan ziyādedir eger şıgırınıñ sādeyāğın içseler ve dürtseler ef^c i yılan ağusu ¹⁹ yürece yetiştürmeye ve şeker ile acı bādem yağıyla gögse sürseler mülāyim ider ve şişi taḥlīl ider

57a

¹ ve hām ve yaramaz hıltları bişürüb ve liynet-i mu^c īnesi yokdur gāhī ishāl ider ve gāhī içi kabz² ider ve kül şuyı ya^c nī hākister şuyıyla qarışdurub hıqne eyleseler bağırsağ çıbanlarına ve iç³ ağrılarına nāfi^c dir ve eski yağa kına qarışdırub uyuza dürtseleler giderir ve kuru öksürüğe⁴ balla qarışdırub veyā kahvesine katub içseler müfiddir **semek** balık ki meşhürdür⁵ a^c lāsı büyük olmaya taze ola deryā balığı olan cümleden hafifi kaya balıklarındır ammā⁶ nefis olan balıklar tekür ve kalқан ve levrek ve dil ve pisi balığı ve qaragöz ve mercān⁷ balığı ve turna balığıdır ve şakıl olan balıklar bunlardır palamuda ve ülüfer ve uskumrı maqūlelerdir⁸ ve tatlu şu balığının a^c lāsı ala balıktır ve yılan balığı gerçi gıdāsı lafif olur ve bāhı ziyāde⁹ idüb cimā^c a kuvvet virür lākin şakıldır ve yalnız hazm olunmaz belki kuvvetlü bir şey^o lāzımdır meşelā¹⁰ leymun şarābı yā leymun ile^c asel şerbeti ola ve cümle balıklar derece (derece) seric^c atı^l-istihāledir¹¹ fāsıd olub ve mi^c de^o i dağı fāsıd ider balığın tabi^c atı ikinci derecede bārid ve raḥbdır¹² bāhı lābūd ziyāde ider eger tuzlu balığın başını yakub ve çıbanlarda olan ziyāde etlere ekseler¹³ ve yaramaz çıbanlara dağı ekseler işlāh ider taze balığı çok yimek bile be-gāyet zarar ider¹⁴ balgāmı ziyāde ider siñirde ve dimāğda zahmetler ider ve balık yediklerinde(n) soñra şusuzluğa şabr¹⁵ ideler zīrā eger taze ve eger tuzludur şuşadır ve hastalıklardan kalkmış kişilere kaya¹⁶ balığı vireler gayrisin yidirmeyeler ve yoğurt ile balık cem^c etmeyeler ve zīnhār yumurta ile dağı cem^c¹⁷ etmeyeler bunlar ile cem^c eylemek gāyet yaramazdır ve cāyız ki helāk ide **semek-i şaydā**¹⁸ saḳankūrī dirler bir muḳavvī kelerdir küçükdür Şamda Şaydā nām maḥalle qarīb¹⁹ bir bīnar balığıdır ba^c zılar kumdan bīnara varırlar dirler bu balık ba^c zılar

57b

¹ kumdan varduğı için saḳankūr nev^c indendir didiler evvel bahārda hareketi zamānda tutarlar² qarın yararlar ve tuzlayub kurudurlar a^c lāsı erkegi olur erkeğini^c alāmeti başı küçük³ ve bedeni büyük olur bunuñ kurusından buçuk dirhem yumurta şarusıyla ta^c āmdan soñra yiyüb⁴ ve sehlice uyusalar zekeri kāyim ider ve çok cimā^c ideler ve dişisi^c avratların istihāsın ziyāde⁵ ider **senā bi'l-feth ve'l-kaşr** bir ağacın yaprağıdır ki marzāya devā iderler eyüsi Mekkīdir aña nisbet⁶ idüb senāmeki dirler tabi^c atı evvel derecede yābisdir hāşıyyeti sevdāya ve el ve ayak yubüsetine⁷ gāyet muvāfiqtir bundan iki dirhem isti^c māl olunur üç dirhemden ziyāde olmaz ba^c zılar beş⁸ dirhem ve yedi dirheme degin cāyız görmüşler ammā tazelere ve maḥrūrī mizāca çok virmek devā degildir uyuza⁹ ve çıbanlara ve gicige nāfi^c dir eger tatlu yağ-ıla bişürüb içseler çok balgām çıkarır ve arka ve bil ve uyluk¹⁰ ağrısına dağı nāfi^c dir el-hāşıl senānın hāşıyyeti sevdā ve şafrāları iḥrāc ider ve kalbi kavī ider¹¹ ammā bunuñ şuyıla maḥbūhı beş dirhemden altı dirheme varınca şuyı cāyızdır sevdāvī fikirlere¹² ve uçuğa fāyide ve bedeni fażalātdan pāk ider bundan yaşlu adamlara virseler mu^c tedildir¹³ **sünbül bi'z-zamm** üç dürlü edviyye itlāk olunur biri sünbül-i hindīdir ki sünbül-i ḥalīb ve sünbül-i¹⁴ aşāfir dağı dirler ve Yūnānca nārdīn dirler ikinci sünbül-i rumīdir ki sünbül-i iklīfī dirler çetük¹⁵ otınıñ bir nev^c idir üçüncü sünbül-i cebelīdir ki yaprağı boğadikenine beñzer ammā dikenini olmaz koqusı¹⁶ hūb olur sünbülü't-tīb dirler bunuñ tabi^c atı Calinus kavli üzre evvel derecede¹⁷ hār ve ikincide yābisdir muḥallil ve mullaḥıftır ve müfettihtir ciger ve mi^c de süddelerin açub ve mi^c deye¹⁸ kuvvet virüb ve ağız koqusını giderir şarılığa ve talağa fāyide ider ve zīku'n-nefese¹⁹ nāfi^c dir eger afsentīn ile bişürüb şuyın içseler cigere ve yerekāna ve mi^c de ve maḳ^c ad yellerine

58a

¹ a^c lādır ve ^c usr-ı bevlē daḥı nāfi^c dir ve levni şāf ider ve ^c aḫlı tīz ve kuvvet-i māsike(i) muḥkem ider ² bedeli iki vezni ḳadarı izḥir-i Mekkīdir **sincāb** tin didikleri cānavar kürki semmūrdan issiligi ³ aṣāḡadır ṭabī^c atı İḥtiyārāt Şāḫibi ḳavli üzre ḳıyāsen bārid ve raṭbdır mu^c tedil ⁴ kürkdür issi mizāclu ḳişilere ve yigitlere münāsibdir ve muvāfiḳdır **senderus** bir şaru şamḡdır ki ⁵ kehrübāya beñzer ḥām kehrübā dirler ṭabī^c atı Takvīm ḳavli ikincide ḥār ve raṭbdır ve yābisdir ve müceffifdir ⁶ mi^c dede ve baḡırsaḳda olan balḡamı giderir ve ḳan tükürene ve bevāsire müfiddir eger bundan ⁷ yeseler ve tütüsi daḥı eyleseler bevāsire nāfi^c dir ve zükkāmı giderir ve başdan yaşları indürüb ⁸ nezleye muvāfiḳdır ve her ḳandan ḳan gelse keser müfiddir ḳavl-i İḥtiyārāt diṣ aḡrısına ḡāyet nāfi^c dir ⁹ bundan mu^c tedil devā olmaz dir **sürncān** bir otuñ kökidir ki za^c ferān çiçeḡi gibi çiçeḡi olur ¹⁰ ḳış āḫirinde zāhir olur egri kestane dirler ṭabī^c atı üçüncü derecede ḥār ve ikincide yābisdir ¹¹ ba^c zılar üçüncide yābis ve ikincide bārid didiler balḡamı ishāl ider ve nıḳrīs ve mafāşıl ¹² aḡrısın teskīn ider ve Muḥammed Temīmī ḳavli üzre bunuñ mafāşıl ve bevāsire ḥāşıyyeti ^c acıbdır eger ¹³ saḫḳ idüb ve ḳoyunuñ eski sādēyaḡıyla ḳarışdırub penbe ile maḳ^c ada dürtseleler ¹⁴ iki def^e ada bevāsiri giderir Şeyḫü'r-Re³īs ḳavli üzre mafāşıl için kemmūn ile ve fulful ile ¹⁵ luṭūḫ etseler fāyide ider bunuñ miḳdār-ı şerbeti bir mişḳāldır **sūbiyyā** birincden eyledikleri bozadır ¹⁶ göḡüsden ve öykenden balḡamı ḳaṭ^c ider cigerden ve ṭalaḳdan süddeleri açar ve ^c usrü'l-bevle nāfi^c dir ¹⁷ bāha ve hażma daḥı mu^c ĩndir Şeyḫ Dāvud ḳavli üzre bu nev^c birinc bozasına birinci bulamac idüb ¹⁸ azacıḳ ḳuru üzüm ^c uşāresi ve dārḳin ve ḳaranfil ve besbāse ḳatub eyyāmına göre ¹⁹ bir gün ve ba^c zı vaḳit iki gündēn şoñra içeler **sūs** buyan didikleri ot ki köki ṭatlu

58b

¹ olur menfa^c ati aşıl kökindedir ki ^c ırḳu's-sūs dirler sūsüñ ṭabī^c atı ḥār ve yābisdir ² ba^c zılar mu^c tedil didiler ve ba^c zılar bārid didiler Takvīmü'l-Edviyye ve Calinus mu^c tedil ve azacıḳ ³ ḥarārete māyildir dir ciger aḡrısına nāfi^c dir bunuñ rubbından bir dirhem yā iki dirhem isti^c māl olunur ⁴ ve şuyı şadre ve boḡaza nāfi^c dir ḥaṭībler ve mü³ ezzinler ve ḥānendelere lāzımdır şuyı şāf ⁵ ider **sibiya** ism-i Rumīdir başında dil gibi üsti ṭaşa beñzer ve içi beyāz ve yumşaq ⁶ bir kemük çıkar ^c Arabīde lisānü'l-baḫr ve ḳanāfir daḥı dirler altun ve ḡümüş üzerlerine sevā(d) ⁷ eylediklerinde zergerleri bundan ḳullanurlar bunuñ etini bişürüb yeseler gerçi hażmı ḡücdür ⁸ ve lākin ṭabī^c atı mülāyim ider cümle zeker böcekleri ṭabī^c atı mülāyim ider ve mi^c deye çok muvāfiḳ ⁹ degildir ammā leymun ıṣlāḫ ider ve ol kemük kim lisānü'l-baḫr dirler bahaḳa ve kelefe ve nemşe ¹⁰ ve uyuz ^c illetlerine sürseler zāyil olur eger yaḳub andan saḫḳ idüb göze sürme ¹¹ eyleseler gözde biten etin giderir ve dişe sürseler dişe cilā virür bu balıḡıñ içinden ¹² ḳıḳan mürekkeb gibi şey³ i eger dā'ü's-sa^c lebs sürseler ḳılın bitürür **ḥarfü's-şin şādenc** ¹³ Fārisīden mu^c arrebdır ḳan ṭaşı dirler mercimeḡe beñzer ^c adesiniñ a^c lāsı ḡāyet kızıl olub ¹⁴ ḳırsalar tīz ḳırıla ṭabī^c atı ^c İṣā ḳavli üzre ikinci derecede ḥār ve yābisdir ba^c zılar ¹⁵ bunuñ ḡayr-ı maḡsül olanını evvelde ḥār ve ikincide yābisdir didiler ammā maḡsülünü ikinci derece ¹⁶ evvelinde bārid dirler bunuñ yunmasının ḳā^c idesi oldur ki şādāne³ i evvel saḫḳ idüb ¹⁷ andan bir çanaḳda ıṣladub andan ezüb bir miḳdārın alıḳoyub çökeḡi tā kim dibe çöke üzerinden ¹⁸ şuyı ḡayrı çanaḡa ḳoyub tekrār birḳaç def^e a üzerinden şuyını alub tamām ḳurıyınca böyle ¹⁹ idesin andan şoñra bāḳıyyesi ve şāfiyyesini ḳalub anı ḳurudub sādenc-i maḡsül diyessin

59a

¹ ziyāde kabz ve tecfifi vardır eger bunu bal ile karışdırub göze dürtseleler kapağınıñ ² iriñliğin ve yarasın giderir eger ³ avrat südi ile karışdırub göz üzerine ursalar ⁴ ağrısın ve yaşın dağı giderir ammā kaya ile karışdırub göz ağrılarına ve gözde olan ⁵ uyuza sürseler gāyet müfiddir ve göz ağrılarına yumurta beyāzi ile dağı ursalar muvāfiğdir ⁶ **şāhterec** ⁷ şāhtere didikleri otuñ a^c lāsı tāze ve yeşil ola ve acılığı ziyāde ⁸ ola bunuñ yaprağı ve dalları isti^c māl olunur tabī^c atı harāretde mu^c tedil dimişler kavli-i ⁹ Maserceveyh evvel derecede bārid ve ikincide yābisdir demi şāf ider hıkkeye ve (cerebe)¹⁰ ¹¹ içürseler nāfi^c dir ve diğ diblerin pāk ider eger bunu şıķub birkaç kaşıķ miğdārını ¹² bir çanak süd çirozı katub içseler safrāyı ishāl ve bevli idrār (ider) ve ciger süddelerin ¹³ açar ve za^c fin giderir mi^c de⁹ i kavī ider ve dağı şuyını göze dürtseleler gözi göregen ¹⁴ ider ve yaşın keser bunuñ miğdār-ı şerbeti şuyınıñ on dirhemden yarım rıtl buğdaya ¹⁵ degin cāyızdır ve uyuza ve giciyik için şuyını temr-i hindī ile içüreler dağı münāsibdir mi^c de⁹ i ¹⁶ kavī ider ve süddelerini ve bağırsağda olan fażalātı pāk ider **şibis** ¹⁷ turaķotınıñ a^c lāsı ¹⁸ tāze ve yeşil ve çiçeği açılmış ola tabī^c atı ikinci ile üçüncide ikisi arasında hārdır kavli-i ¹⁹ Muħammed Temīmī ikinci evvelinde yābisdir şovuk hıltları bişürür ve yilleri tağıdır tāzesiniñ bişürü- ²⁰ ciligi ziyāde ve kurasınıñ taħlīli ziyādedir südi aķıdır ve ta^c am üzerine şu içmekden mi^c dede ²¹ fāsıd olan eṭ imeden hāşıl olan yaralara fāyide ider ve nevāşıra ve bevāşıra dağı muvāfiğdir ²² hem içüb hem kaynamış şuyında oturalar hem bişmiş otını maḳ^c ada gül yağıyla uralar ²³ ve bunu yaķub taşra çıkan bevāşıra ursalar bevāşiri yerinden kōpara bunuñ bedeli

59b

¹ bābūnedir ve kuvvet(i) on yıl bākīdir **şūniz bi'z-zammi's-şin ve fethühā** kara çöre otı ki ² habbū's-sevdā dağı dirler tabī^c atı Buķraṭ kavli üzre üçüncide hār ve yābisdir a^c lāsı siyāh ³ ve tāze ve yağlu olmağdır ta^c mı acıdır cevheri laṭifdir merāreti fuşuşatı üzerinedir Muħammed Temīmī ⁴ kavlince üçünci derecededir muḳattī^c dir ve mücellā ve müneşşifdir eger dōğüb bez içine bağlayub zūkkāmı ⁵ olanlar şemm eyleseler zūkkāmı giderir ve gövdeye sürseler kehlere öldürür Fulus kavli ⁶ üzre şo⁹ uḳ yelleri dağıdır ve gögsini pāk ider ve yelmeşik ve şovuk hıltları ve ruṭübāt(ı) ⁷ çıkarur miğdār-ı şerbeti iki dirhemdir kavli-i İbn Bayṭar alnına yaķu eyleseler baş ağrısın giderir ⁸ eger naṭrūnla içseler nefes tūtulduğına fāyide ider eger zeyt ile karub ol yağı ⁹ iki tamlı buruna tāmzırsalar zūkkāmı açar **şirec** bi'l-kesr şırlağan yağıdır a^c lāsı tāze ve ta^c mı ¹⁰ eyü ola tabī^c atı hār ve raṭbdır Yuħannā kavli üzre ziyāde müleyyindir ve az harāreti vardır mi^c de ¹¹ ağzına ziyāde ider illā rībās işlāh ider miğdār-ı şerbeti lāzım olduğı kadardır huşūnete ¹² ve şadr ve sevdāvī yarıklara muvāfiğdir eger mersin ile bişürseler kılları ve şaķalları kavī ider ¹³ eger üzüm şuyıyla bişürseler ve içseler demevī ve balgamī hıkkeyi giderir ve zīķu'n-nefese muvāfiğdir ¹⁴ tabī^c atı mu^c tedil ider sevdā aşhābına menfa^c ati ğayrınıñ tabī^c atından ziyādedir **şirhuş** ¹⁵ ağaçlar ve taşlar üstine yağın kudret helvāsıdır Fārisiden mu^c arrebdır şirīn-huşk dimeğdir ¹⁶ hār ve i^c tidāle karībdır fi^c li terencübīn fi^c linden a^c lādır Huneyn kavli üzre tabī^c atı evvel derecede ¹⁷ hār ve raṭbdır öksürüğe nāfi^c dir ve issi şişlere ve issi mizāclulara fāyide ider gögsi ¹⁸ yumşadır çok yeseler mi^c deyi za^c if ider alma ve maşṭakī işlāh ider kavli-i İbn Māsūya ¹⁹ ve Şāhib-i Takvīm kavli üzre safrāyı ishāl ider şadri mülāyim ider ve ²⁰ aṭaşı dağı teskīn

¹ Burada K55a/9'da "cerebe" kelimesi vardır.

60a

¹ ider miqdār-ı şerbeti yigirmi dirhemdir bunun bedeli terencübündir **harfū'ş-şād şābūn**
² Ebuḳraṭ şıfatıdır ṭabī° atı İbn Bayṭar ḳavli üzre dördüncü derecede ḥār ve yābisdir ³ ve cilā-ı ḳaviyyesi vardır ḳuluncı açar ve ḥām ḥılıṭı ishāl ider eger şāf gibi götürseler
⁴ ḳabzı açar ve ishāl ider ve gül yağıyla ḳaynadub oḡlancıkların başında olan çıbanlara
⁵ ḳosalar ıslāḥ ider eger eñlik didikleri kızıl köki ile ve güercin boḳıyla ḳarışdırub
⁶ açılacak çıbanlara ursalar nuzc virüb açar eger bunu yeseler veyāḥūd şuyın içseler adamı ⁷ öldürür **şabır bi'l-feth ve kesri'l-bā°** bir ot adıdır ki ° inde'l-eṭıbbā anıñ ° uşāresi
⁸ murād olur eyüsi Suḳuṭrā ceziresinde olur şabır-ı suḳuṭrā dirler ḡāyet acıdır ⁹ ṭabī° atı İḥtiyārāt ḳavli üzre ikinci derecede ḥār ve yābisdir safrā° ı ishāl ¹⁰ ider musahḥin ve mücellādır ve oñulducıdır tāze yaraları bitürür nāşürı ve bevāsiri ¹¹ ve şuḳāḳları ve aḳan ḳanıñı daḥı giderir ṭatlu şarāb-ıla ḳarışdırub uralar ve ° asel ¹² ve gül yağı ile alınma ve ṭuluñlarına ursalar baş aḡrıların giderir eger fāsıd ve oñulmaz yaralara ¹³ ekseler oñuldur mücerrebdir şabırın bevāsire ziyāde nef° i vardır gül yağıyla uralar ve duḡānına ¹⁴ daḥı otursalar kezālik nef° i vardır bunuñ miqdār-ı şerbeti bir mişḳālden iki dirheme deḡin cāyızdır ¹⁵ ammā yalnız virmek bevāsire olanlara olmaz iki dirhem şabır ve bir dirhem maşṭakı ve muḳl ile virmek ¹⁶ gerekdir bunlar muşliḥidir **şa°ter bi'l-feth ve sūkūni'l-°ayn** güveygü otı ve keklik otı ¹⁷ didikleri ot berrisi ve bostānisi ve cebelisi (olur) eşnāfi çokdur a° lāsı ḥurde yapraḡı ¹⁸ ola ki şa°ter-i Fārisi dirler ṭabī° atı Minhāc ve Muḥammed Temimī ve İḥtiyārāt ḳavilleri üzre ¹⁹ üçüncü derecede ḥār ve yābisdir muḥallil ve mulaṭṭıfdir yanbaş aḡrılarına nāfi° dir cigere ve

60 b

¹ mi° deye müfıddir bevli ve ḥayzı aḳıdır ve yanmış safrāyı daḥı çıkarır ve ṭa°ām
² iştihāsın getürür ve yelleri taḥlil ider bundan bir mişḳāl isti° māl olunur eger bunu ekşeri- ³ yā isti° māl eyleseler ruṭubetlü göz aḡrısına nāfi° dir ve yağı daḥı gögse ve öykene müfıddir ⁴ Şāḥib-i Taḳvīm ḳavli üzre şa°ter menı° i ziyāde ider ḳavli- Desḳuridus şehvet-i ⁵ bāḥı ziyāde ider ve boḡaz aḡrılarına nāfi° dir eger bunu yaḳub yumurṭa şarusıyla ve gül yağıyla ⁶ maḳ° ad yarıḳlarına ursalar daḥı muvāfiḳdir eger bevāsire ve eger nevāşira ve eger büşura eger riyāḥ-ı ⁷ bāride daḥı muvāfiḳdir **şa°ter-i bābili** büyük yapraklı keklik otıdır bunuñ başında çiçekleri ⁸ çok olur eger bunu bişürüb şuyın içseler ishāl ider bevli ve ḥayzı aḳıdır ⁹ artuḳ aḥlāṭı çıkarır eger ° asel ile lu° üḳ gibi eyleseler öksürüḡe ve öykene ve ṭalaḳ şişine ¹⁰ fāyide ider eger çiçeginden iki mişḳālin ṭuz ile ve sirke ile içseler sevdāyı ve balḡamı ¹¹ ishāl ider ve mi° de° aḡrıların ve ḳulunc ve raḥim ve meşāne aḡrısına fāyide ider **şamḡ** ¹² aḡac şaḳızı ve aḡac küsbesi ve zamḳ daḥı dirler ṭabī° atı Calinus ḳavli üzre mu° tedildir ¹³ ḥarāreti var ise ḳatı azdır cümle şamḡlardan yegdir otı öksürüḡe nāfi° dir mülāyım ider ve āvāzı ¹⁴ şāfi ve mi° de° i ḳavı ider ve ishāl-i safrāviyyeye nāfi° dir miqdār-ı şerbeti iki mişḳāldir göḡüs ¹⁵ ve boḡaz ve öyken ḥuşūnetlerine müfıddir ve ḥiddetlü otlarıñ ḥiddetlerin keser ḳavli- ¹⁶ Şāḥib-i Taḳvīm ḳan tükürenlere fāyide ider Calinus baḡırsaḡı ḳavı ider ve cimā° ı ¹⁷ ziyāde ider ve Desḳuridus ° aḳlı tiz ider Fulus ḳavli bedeni ḳavı ider bedeli keşirādır ¹⁸ Taḳvīm muşliḥi sirke der **şandal** ṭayyibü'r-rāyihā bir aḡacdır ki Hind vilāyetinden ¹⁹ gelür üç nev° olur beyāz ve kızıl ve şarı olur ṭabī° atı İḥtiyārāt

61a

¹ kavli üzre ikinci derecede bārid ve yābisdir cümle şandallarda hāşıyyet evvel budur ki şar^c a ve hafaķāna ² ğāyet nāfi^c dir ve ısıtmadan hāşıl olan emrāza ve ciğer harāretine ve ağır harārete ve mi^c de za^c fina ³ ve yanmış şafrāniñ harāretinden olan hafaķāna bunı şu ile saħķ idüb mi^c de^o üzerine ⁴ tılā ve yaķu eyleseler muvāfiķdır ve gül şu ile ve azacıķ kāfūr katub veyāhūd semiz otı şu ile ⁵ karışdırub niķrīse yaķu eyleseler ğāyet nāfi^c dir ve şandal yemek yāhūd şuyını ve şarābını ⁶ içmek ķalbe ferah ve ķuvvet virür ve cümle içerüde olan harāretleriñ envā^c ina nāfi^c dir **şanavber** çam ⁷ ağacıniñ tabi^c atı Calinus kavli üzre hār ve yābisdir kökiniñ ķabuĝı ^c azīm ķabz vardır yürek ⁸ ağrısına üstine zımād eyleseler saħc ^c illetine ğāyet nāfi^c dir ve bişmiş şuyından ağza alub ⁹ ğargara eyleseler başdan balĝam indirür eger mersīn yaĝı ile ve erimiş mūm ile karışdırub çıbanlar ¹⁰ envā^c ina dürtseler bitüre ve eger yapraĝıñ ve eger ağacıñ sirke ile bişürüb ağızda tutsalar ¹¹ nezelāta ve diş aĝrılarına ğāyet nāfi^c dir **harfū'z-zād za^o n** koyun etiniñ ¹² tabi^c atı Şeyh Dāvud kavli üzre ikinci derecede hār ve raṭbdır koyun eti keçi etinden ¹³ a^c lādır bundan hāşıl olan ķan ve ķuvvet ğayrı etlerde olmaz şovuk mizāclu kişilere ¹⁴ daħı nāfi^c dir illā ķuzı eti koyun etinden yābisdir sevdāvī mizāca ikisi daħı muvāfiķdır ¹⁵ gerçi şafrātı daħı şovukdur ve yaz günlerde daħı yeseler muvāfiķdır ammā sevdāvī mizāca şovukluĝı ¹⁶ te^o şir etmeyüb sevdāsın arturur ve koyun eti şuyı ğāyet ķuvvet virür ve adamı semürdür ¹⁷ velākin perhiz iden hastalara virmeyeler meger nāgihīn olalar ya^c nī hastalıķdan kalkmış olalar ¹⁸ **zıfda^e** ķurbaĝa didikleri meşhürdür çok nev^c olur şu ķurbaĝasınıñ tabi^c atı ¹⁹ ve Şāhib-i Takvīm kavli üzre bārid ve raṭbdır eger yaķub içürseler ķabz ider

61 b

¹ ve tuz ve zeyt ile bişürüb cüdām olanlara yedirseler nāfi^c dir ve külini tırmayan ķan üzerine ² ursalar ķanı tıtar eger hayvān ot arasında ķurbaĝa yese dişlerin ihtimāldir ki düşüre ³ ķuvvet-i cāzibesindendir eger yeşil ķurbaĝanıñ yaĝını dişe degirseler dişleri çıkarır eger derisin ⁴ veyāhūd butın yarub oķ ve diken batduĝı yere ursalar taşra çıkarır ısıcaķ olmaĝla ⁵ ķuvvet-i cāzibesini ziyāde mübālaĝa hikāyet etmişler yeşil ķurbaĝa ve kıvıl şu ķurbaĝası ve şarı ⁶ şekil olan ķurbaĝalar zehir-nāķdır bunlardan yiseler adamı öldürür eger ķurbaĝa dilini uyumuş ⁷ kimesne göbegi üzerine ķosalar her bildüĝi hayrı söyleye ammā bilmedüĝi söylemez **harfū'** ⁸ **t-tā^o tebāşir** bir meşhür devādır ki kışā^o -ı hindī rīh-i şedīdde birbirine ⁹ toķunmasından muharriķ olub kül olur kül içinde bulunur a^c lāsı hafif ve beyāz (olmaķdır) ¹⁰ ve dirhem gibi müstedir olur eṭibbā katında ma^c rūfdur tabi^c atı üçüncü derecede bārid ve ikincide ¹¹ yābisdir ķabz ve taḥlīli vardır mi^c deye ve ağız ağrısına ve issi hafaķāna ve mi^c deye şafrā ¹² taĝallüb idüb andan hāşıl olan ĝışā ^c illetine müfiddir ve ķalbe ķuvvet ve ferah ¹³ virür ve şafrayı dökülmege ķomaz ve ^c aṭaşı teskīn ider ve issi hummālara fāyide ider bunuñ ¹⁴ miķdār-ı şerbeti gül şuyı ile nişf dirhemdir İbn Baytār kavli üzre bunı şu ile ¹⁵ ezüb içürseler eski hummālara ve şusuzluĝa ve melūlluĝa fāyide idüb rūha ferah ¹⁶ virür bunuñ bedeli kāsni toḥmıdır yarım vezni beyāz şandaldır **tuḥlub bi'z-zamm** ¹⁷ ve **zammī'l-lām ve fethihā** şu üzerinde olan otlak gibi yoşun ki tuḥlubü'l-mā^o dirler ¹⁸ tabi^c atı üçüncüde bārid ve ba^c zılar ikincide bārid ve raṭbdır dimişler demi tıtar ¹⁹ issi şişlere ve harāretlü niķrīse ve veca^c -ı mafāşıla ve harārete nāfi^c dir ve zeyt-i

62a

¹ c atfık ile kaynadub sürseler siñirleri mülāyım ider ve dahı oğlancıklar bağırsaqlarında olan zaħmet ² için yüreklerine ursalar ğāyet müfiddir **tarhūn** *bi'l-feth* bir meşhūr otuñ adıdır tabi^c atı Yuħanna ³ kavli üzre ikincide hār ve yābisdir ruṭūbatı qurıdır ve yaramaz nesne yiyüb veyā ħamr ⁴ iĉenleriñ ağızları koħusına muvāfiķdır ve iştihā getirür ve ağız koħusun ħōş ider ve ağızda ĉigneyüb ⁵ ağızda tutsalar ağız ağırlarına nāfi^c dir **talķ** *bi'l-feth ve's-sükūn* oğlan borısı ve bir nev^c ⁶ kat kat bir aķ taşdır aķ olur ve şarı (olur) kevkebū'l-arz dahı dirler Türkī dilince evran pulı ⁷ dirler tabi^c atı Ĥuneyn kavli üzre evvel derecede bārid ve ikincide yābis ve qābızdır ⁸ ve cilāsı vardır ekşer eṭibbā bundan yemek iĉmek olmaz ħaṭardır didiler isti^c māl için terbiyesin ⁹ niĉe iderler tafşil eylemişler ammā isti^c māl murād olunsa bir bez iĉine koyub andan bir taş ile muħkem ¹⁰ döğüb andan issi şuda kaynadub andan şamğ şuyıyla isti^c māl ideler miķdār-ı ¹¹ şerbeti bir dirhemden ziyādesi ṭalaķ ağırsı getirür illā eftimunuñ kaynamış şuyıyla ¹² işlāh ider ba^c zılar bunu yaķarlar andan soñra böyle idüb isti^c māl iderler ve'l-ħāşıl ¹³ bir dirhemi lisānū'l-ħamel şuyıyla qan tükürenlere ve zūsintāriyā ki iĉ ağırlarındandır ¹⁴ ve raħimden ve maķ^c addan aķan qanları tutar **ṭin-i maħtūm** Türkīde dahı ṭin-i maħtūm ¹⁵ dirler Limnī cezīresinde olur vilāyet begi ve qāzısı aĝustosuñ on beşinde ¹⁶ ol cezīrede bir mağara gibi olan yere varub bu topraĝı andan ĉıkarurlar irtesi ĝayrı ¹⁷ ĉıķmaz qāzısı mühürleyüb vilāyet vilāyet gider bu ṭin-i maħtūmuñ tabi^c atı bārid ¹⁸ ve yābisdir tāze cerāħata ekseler oñuldur dir yaramaz ĉıbanlara ve yaralara dahı ekseler ¹⁹ bitürür c ufūnetin alur işlāh ider ve her qanı tutar ve bağırsaķ şıyrundısından

62b

¹ olan ağırlara ve ħuķneye katalar müfiddir miķdār-ı şerbeti iki dirhemden üç dirheme deĝin cāyızdır ² Desķuridus kavli üzre ırmaķ yengeci ile bişürüb öykende olan yaralara ³ müfiddir ve vebā eyyāmında eksik etmeyüb şu iĉeler ve'l-ħāşıl zehirlü ħuşuşında ⁴ bunuñ nef^c i c acāyibdendir semūmāta buña bedel olmaz cümlesinden efzaldır **ṭin-i ermenī** ⁵ kil-i ermenī didikleri kızıl topraĝıñ a^c lāsı kızıl ve güzel koħulu olub ele yapışā ⁶ ve pāk ola tabi^c atı c İsā kavli üzre evvel derecede bārid ve ikincide yābisdir ishāl-i ⁷ demevīyi ħabs ider münāsibdir ve yaralara ve ağız ağırsına ve nezelāta ve sīl c illetine ve ħummā-yı rub^c a ⁸ dahı nāfi^c dir miķdār-ı şerbeti bir mişķāldır ħastalıklarda gül şuyı ve şovuk şu ile iĉürelər ⁹ veyāħūd bardaĝında işladub her bār andan iĉürelər nāfi^c dir **ṭihūc** ba^c zılar ¹⁰ bu kuşı ügeyik kuşıdır didiler bunuñ a^c lāsı semüz ola tabi^c atı ħarāretde mu^c tedildir ¹¹ ṭab^c ı baĝlar ħastalıķdan qalkmışlara nāfi^c dir ve yürek ishālin tutar eger sirke ile bişürüb ¹² yeseler ishāle ĝāyet fāyide ider riyāzet ehli kimesnelere ve şayrulıķdan qalkān ¹³ kişilere dahı herīse gibi bişürüb yidürelər zīrā ĝıdāsı ĝalīzdir **ħarfū'l- c ayn** ¹⁴ c **ākır-ı qarħā** c üdü'l-qahr didikleri kök tarhūn-ı cebelīniñ kökidir dirler Fū(l)us kavli üzre ¹⁵ tabi^c atı üçünci derecede hār ve yābisdir muħallil ve cezzābdır eger bundan bedene ekseler c araķ getirür ¹⁶ ya^c nī dirildir ve uyuşmuş siñirlere nef^c i vardır ħuşuşan bunuñ yaĝı ola ĝāyet nāfi^c dir miķdār-ı ¹⁷ şerbeti nişf dirhemdir ammā öykene bir miķdār zararı vardır illā nebāt ve şeker ve ṭebāşir işlāh ¹⁸ ider ve dimāĝ(ı) şo³ uķdan olan emrāzdan pāk ider ĝarĝara iderlerse balĝamı dimāĝdan indürür ¹⁹ yaş ve şo³ uķ mizāclulara muķavvīdir cimā^c ı ziyāde itdürür ve eger c asel ile ma^c cūn gibi idüb

63a

¹ ışırduğı maħalle bunuñ kökini yaķu eyleseler ve hem içürseler zehirlerüñ her nev^c ine iki dirhem in içürseler ² ğāyet muvāfıķdır Venedik tiryāķına ol eclden bu otı ķomuřlar dirler Lařin kitāblarında ³ tecrūbe olunmuşdur zīrā bu otuñ evveli yeñidünyāda zuħūr eylemişdir ^c **uşfüre** *bi'z-zamm* ⁴ serçe kuşı didikleri küçük kuřuñ tabi^c atı ikinci derecede ĥār ve yābisdir bāhi ziyāde ⁵ der ĥuřuřan beynisi ğāyet muķavvīdir Ebū'l-^c Alā İbn Züħr kavli üzre istiskāya ⁶ ve fālice ve laķveye ve istirĥāya müfīddir ve cimā^c a kuvvet virür ammā maħrürī mizāca yaramazdır ⁷ ruřbāt-ı aşliyyeye ziyān ider řafrāvī ĥılı tevellüd itdürür bāri üzerine ekři ⁸ sikencübīn gibiler yemek gerekdir veyāĥūd ĥarāretlü kişilere bādem yağıyla řulu ķavurma ideler ⁹ ve serçeniñ eyüsi yabānda uçandır evde beslenen eyü degildir ^c **afř** māzū didikleri ¹⁰ cevz gibi yemiřiñ tabi^c atı Buķrař kavli üzre ikinci derecede bārid ve üçüncide ¹¹ yābisdir ve ziyāde ķabzi vardır ateř üzerinde yanmışını ķıla sürseler ķılı ķarardır ¹² ve ĥınnāya ķatsalar ķılı ziyāde siyāh ider ve döğülmüşini ravfadan yumurtaya ķatarlar eski ¹³ ishāllere içürseler fi'l-ĥāl tab^c ı tutar ammā üzerine bir sā^c at ķadar řu virmeyeler ¹⁴ ve yürekde ķan řızmaķ vāķi^c olursa sirke ile vireler eger māzūyı saĥķ idüb ¹⁵ maķ^c ada ve diz şişlerine ekseler ve dübüri taşra ķıkanlara fi'l-cümle nāfi^c dir ¹⁶ miķdār-ı şerbeti iki dirhemdir ammā dimāğ siñirlerine ziyān ider illā bādem yağı iřlāĥ ¹⁷ ider ^c **aķreb** *bi'l-feth* ve *süküni'l-kāf* bir meřĥūr cānavardır tabi^c atı İřĥāķ kavli ¹⁸ üzre bārid ve yābisdir eger zeyt yağında ķaynadub ol zeyti ķulāğ ağrısına ¹⁹ şamzırsalar fāyide ider eger yanmış ^c aķreb külini içseler meřāne ve bögrek taşların

63b

¹ dağıdır miķdār-ı şerbeti bir dengdir ammā kavli-i Rufis bögrege ve meřāneye ve bevl tutulduğına ² nāfi^c dir bedene kuvvet virür ve bağırsağı řaķlar bundan isti^c māl idenlere ķulunc ^c āriř ³ olmaz dirler ammā meřāne ve bögrek taşları için rāziyāne ve anīsün ve keřirā ile ⁴ içürseler ğāyet muvāfıķdır eger birķaç ^c aķrebi řiře içinde zeyt ile günde ⁵ tutsalar ba^c dehu ol yağdan mafāřıl ve bud ve incik ve arķa ağrılarına sürseler ⁶ muvāfıķdır ve bevāřire sürseler düşürür ve ķurıdır ve ^c aķrebiñ yanmasınıñ birķaç nev^c i ⁷ olur ammā āsānı ve a^c lāsı oldur ki baķır tencereye ķoyub ağzın kil-i ĥikmet ile ⁸ ķapayub bağ çubuğıyla yanmış bir tennūra bir gice ķoyasın a^c lā olur ^c **aķ** **aķa** ⁹ řaķsağan didikleri kuřuñ tabi^c atı ĥār ve yābisdir beynisi sidüğü ¹⁰ tütulanlara içürseler fāyide ider ve necisi rebv marāzına fāyide ider vereme yaķın bir marāzdır ¹¹ eger bunuñ dimāğını misk ile ķarıřdurub laķve ve meflüc adamıñ burnına şamzırsalar ¹² fāyide ider eger ķanıñı ķurıdub gül-ābla ezseller ve söylemez oğlana içürseler hemān ¹³ söze başlaya ve eger iligini sükker ile ķarıřdırub oğlanlara yedirseler ğāyet zekī ¹⁴ ve fařīĥ (ve) fehm ve ĥāfıza ola ^c **alak** sülük didikleri ķurduñ a^c lāsı oldur ki ¹⁵ ne küçük ve ne büyük ola şatlu řuda olan tabi^c atı bārid ve yābisdir eger bir yaraya ¹⁶ yapışdırsalar yaramaz ve fāsid ķanları çeker ve her ķačan yapışduğı yerden çıkarmaķ lāzım ¹⁷ gelse kül ekeler fi'l-ĥāl kendüsi düşer ve emdüğü ķanı kuşar eger murād eyledüğüñ mevzi^c e ¹⁸ yapışmazsa bir miķdār süd veyāĥūd çig et veyāĥūd ķan süreler ķoķusundan ¹⁹ fi'l-ĥāl yapışur eger yüzde ve burunda ağrılar olsa ve ĥumret ve bādüsñām ^c illeti gibilere

64a

¹ sülük urmak ğāyet münāsibdir ve issi kızıl hiddetlü kan şişlerine sülük urmak
² nāfi^c dir kavli-i İbn Şerîf baklanıñ kabıñ çıkarub yumşaq döğüb ğāyet ³ şarp sirke ile
 karışdırub ğarğara ideler boğaza kaçan sülük fi'l-hāl düşer ⁴ **ulleyk** böğürtlen didikleri
 bir dikenlü ağacdır yemişi siyāh tüt gibi olanıñ tabi^c atı ⁵ bārid ve yābisdır köki ğāyet
 lañfidir taşları kırar ve çıkarır ekşer meşāne marazına bunuñ kökinden ⁶ terementin ile
 hablar iderler ğāyet müfiddir ve köki cerāhatı oñuldur ve maq^c adıñ taşra çıkduğına ⁷ ve
 bevāsire ki eger kan aqar ve eger kan aqmaz olsa ursalar fāyide ider ve kan tükürenlere
⁸ müfiddir ve yaprağını mi^c de üzerine yaqu eyleseler kuvvet virür ve tabi^c atı imsāk ider
⁹ eger bunuñ bişmiş yemişini şıqub şuyını ağza dürtseler ağız ağrıların giderir ¹⁰ eger
 çiçegini isti^c māl eyleseler ishāle ve bağırsağ çibanlarına ve kan tükürenlere ğāyet
¹¹ nāfi^c dir böğürtleniñ miqdār-ı şerbeti kökiniñ iki dirhemidir ammā talağa ziyān ider
 illā ¹² buyan köki işlāh ider **alek** cümle saqız gibilere ki ağızda çignenür ^c alek dirler
¹³ Calinus kavli üzre cümlesiniñ tabi^c atı hār ve yābisdır cümlesi merhemlere girer
¹⁴ birbirlerine bedel olur cümlesiniñ miqdār-ı şerbeti saqızına göredir ammā İhtiyārāt
¹⁵ ve ba^c zılar meneviş ağacı maşakī ağacınıñ bir nev^c idir ammā maşakīsi aşlā
¹⁶ münce mid olmaz aña terementin dirler eger toquz dirhem çanağda şo³ uq şu ile
 yuyub ¹⁷ bādem kadar idüb yuşalar ishāl-i balğamī ider öykende ve belde ve göğüsde
 ve bendükşelerde ¹⁸ balğamı ve balğamdan olan bel ağrıların giderir bu terementin sâyir
 şerbetleriñ ¹⁹ hilāfidır kış eyyāmında virilüb vesâyir şerbetler gibi perhizi yoqdur
 meselā

64b

¹ ^c amel eyledikten soñra yine varub herkes hizmetine gitmek kabildir bunuñ tabi^c atı
² hārdır kış günlerinde içmek ma^c küldür eger ziyāde hāretlü kişi içmek istese
³ bir miqdār şeker ile içürelere mu^c tedil olur meşāneye ve öksürüğe dañı fāyide ider
⁴ ve yaralara ve çibanlara sürseler etini bitürür ammā serv ağacınıñ şamğınıñ issiligi
⁵ ğayrılardan artuğdur bundan bir dirhem kifāyet ider ^c ırku'n-nisāya ve veca^c -ı mafāşıla
⁶ ğāyet nāfi^c dir ve fıstıq ağacınıñ saqızı tañlil ider eski giciyiğe ve göğüs ⁷ ağrısına ve
 öksürüğe fāyide ider ve bevli idrār ider ve qatı şişlere ursalar tañlil ⁸ ider ve çam
 saqızını reçine dirler eger bunu kaynadub berāberi bezir yağıyla ⁹ maq^c ada ursalar
 sigilleri giderir ve bu yağı zükāmı ve eski ısıtması olanlara ¹⁰ tütisi eyleseler giderir ve
 tā^c ün zamānında ^c ufūnet-i havā için her bār tütisi ¹¹ ideler havayı işlāh ider kavli-i İbn
 Baytār bunuñ bir bucuq mişkalini seherī iken ¹² yumurta ile içseler öksürüğe ve rebv ve
 öyken çibanlarına fāyide ider **meb** ¹³ üzümüñ a^c lāsı beyāz barmaq üzümü andan rāziķī
 andan beglerce ve siyāh üzümüñ ¹⁴ a^c lāsı havre üzümü andan soñra siyāh misk ve cümle
 siyāh üzüm muqavvīdir ve ¹⁵ hāşşasındandır ve tāze bağdan qopmuş üzümüñ
 ruṭubetinden nef^c i çok olur ¹⁶ ammā hiç olmazsa bir iki gün evenk eyleseler ruṭubeti az
 qalır ve güzel ğidā virür ¹⁷ üzümüñ kabuğı bārid ve yābisdır ve çekirdeği dañı ikinci
 derecede bārid ve yābisdır ¹⁸ ve eti hār ve yābisdır bedene kuvvet virür ğidāsı şuyınıñ
 veyāhūd ^c uşāresiniñ ¹⁹ ve betmeziniñ¹ ğidālarından yegdir bedeni semürdür ve dem-i
 şāliḥ tevellüd itdürür

¹ Metinde “betmezsiniñ” şeklinde geçmektedir.

65a

¹ ve öykene muvâfıktır ve bişmiş °uşâresiniñ zararî katı azdır çigden yegdir ammâ kabuğı ² bañü'l-hazmdır velâbüd üzümüñ azucuk meşâneye zararî vardır fayidesi yokdur ³ ve şuşadır ciger ve talâka dağı muvâfık degildir ammâ şusuzluğu enâr ve ekşi nâr def° ider ⁴ ve üzümüñ tâze şuyınıñ tabi° atı müleyyindir bişmiş üzüm hâr ve rañbdır hâm ⁵ üzümüñ tabi° atı kâbizdir ve bārid ve yābisdir tab° ı tutar ve tâze şāhlar ki filis ⁶ dirler ol filisiñ turşısı ta° âm iştihasın getirür eger üzümüñ nefhi ve yeli ⁷ ve mi° deye ıztırāb virürse azacık kemmün şuyı işlāh ider ⁸ °mebü's-sa°leb it üzümü yedi nev° dir maqşūdımız olan °mebü's-sa°lebdir ⁹ a° lāsı yeşil olub ve tâze olmağdır tabi° atı İhtiyārāt kavli üzre evvel ¹⁰ derecede bārid ba° zılar ikincide dimişler issi şişlere yağı olunsa münāsibdir ¹¹ ve üstübec ve gül yağıyla nemle ve humre üzerine nāfi° dir ve şu ile ezüb kulağa tamzırsalar ¹² ağrısın giderir ve rāziyāne şuyıyla karışdırub içseler ciger ve talak şişlerine ¹³ nef° virür ve bi°-l-cümle bunuñ şuyından içseler ve mi° deye dağı yağı eyleseler şusuzluğu sākin ider ¹⁴ ve yerekāna fayide ider ve yemişini şöyle yeseler ihtilāmı ka° ider ve bunuñ bir dürlüsü dağı ¹⁵ olur aña kākūnec dirler kâf bābında zıkr olunur °unnāb hunnāb didikleri ¹⁶ yemişin tabi° atı İbn Baytar kavli üzre derece-i evlā ortasında hâr ve rañbdır ¹⁷ kan ğalebesini ve hiddetini ve ğalızlığını giderir öksürüğe ve rebve ve bögrek ve öyken ¹⁸ ve kâ° uq ve göğüs ağrılarına fayide ider zīrā kabzdan kanı habs idicidir yaş ¹⁹ °unnāb balğamī kan hāşıl ider ammâ bişürüb yeseler veyāhüd şuyın içseler içi

65b

¹ yumşadır ve hāmını bişürmeden yeseler kabz ider eger şuyın ğargara eyleseler ² hunnāka eyleseler eyüdür issi mizāclulariñ mizāclarına muvâfıktır °anber °anber didikleri ³ rāyihası güzel buñuruñ hakkında çok kāl ü kıl vardır lākin bu fakir Yemen diyārında ⁴ Muñā nām benderde Şeyh Muhammed Sevāhilī didikleri ma° ruf bir ehl-i °ilm kimesne ile ğorişüb °anbere müte° allik ⁵ aħvāle vuķuf-ı tāmmesi oldıgın bilüb mezbürdan su° al eyledüğümde ol dağı ⁶ cevāb virdigi bāb Mendbek taşrasında Zal° nām şehr-i °azimiñ şarq-ı cenūbı ⁷ tarafından yüz mīl kadar mesāfede bir kaşabaniñ sākinlerinden olub ki ol kaşabaniñ ⁸ ismine Sevāhil dirler ve ol kaşabadan dağı Hābeş ceziresiniñ şarq-ı cenūbında vāki° ⁹ deryā kenārları şarb ve °azim kesme kayalar olub o kayalarda bir nev° siyāh uzunca arılar ¹⁰ vardır çekirgeye müşābih o şarb kayalarda gelüb °asel gömeci gibi gömec iderler kimi büyük ¹¹ ve kimi çüçük yaz günlerinde şiddet-i harāret-i şemsen kayalar kızub ol gömecler deryāya ¹² düşer rüzgār her bār ol mevsimde kıyıdan esmekle sevāhile çıkardmayub muķābelesinde ¹³ bilād-ı Hazramüt dan şehir nām vilāyetiñ kenārlarına emvāc-ı deryā getirüb taşra atar ol ¹⁴ vilāyetiñ hākimi vaqt-i mevsimini bilüb adamlar ta° yin ider ve deryā kenārına çıkan °anberi huddām ¹⁵ cem° idüb hākimleri mīri için alub cezirelerinde hıfz iderler tüccār mīriden iştirā ¹⁶ idüb Rum diyārına vesāyir memleketlere getirürler ve deryāya duşduğında ba° zı gömecleri ¹⁷ balık bulub yutar lākin keşret-i harāretten hażm idemeyüb yine taşraya istifrag ¹⁸ ider ol °anbere meblü° dirler siyāh olur didi *el-uhdetü °ale'r-rāvi fi nefsi'l-emr* dağı ¹⁹ nice parçalarını kırub içinde arı pāreleri bulduğumuz bi°d-defa° at vāki° olmuşdur ba° id

66a

¹ degil ki rivāyet-i mezbūra şahīḥ ola ° anberīñ a° lāsı ° anber-i sārādır andan soñra aşḥab andan soñra ° anber-i ² ḥaṣḥāşdır ° anberīñ ṭabī° atı Muḥammed Temīmī ḳavli üzre evvel derecede yābis ve ikincide ḥārdır ³ ba° zılar ḥarāret ve yubūseti ikincidedir didiler ihtiyār olan adamlara fāyidesi vardır ve daḥı ⁴ dimāğa ve rūḥa ve ḳalbe müfiddir ve ḥavāssa daḥı ° acāyibden nef° virür ḳavl-i İhtiyārāt mi° desi ⁵ so° uḳ olanlara ve a° zā-ı re° İsiyye ve mi° dede olan ḡalīz yellere yemek issi idüb ⁶ ve ṭılā etmek muvāfiḳdır ve elde alma gibi şumāme idüb her bārı ḳoḳlasalar kezālik dimāḡ ⁷ ḥuṣūşlarında ° azīm nef° i olur ve buḥūrı dimāḡıñ yaramaz buḥūrlarını giderir ve gönüle feraḥ virüb ⁸ ve rūḥ ḥayvānını ziyāde ider her bār dimāğa tütsi girdikçe rūḥ ḥıfz eyledüğinden ḡaşy mişillü ⁹ bir nesne ° arīz olur ḡayrı buḥūrlara bu ḥāl olmaz ve zükkāma ve vebāya ve neşād-ı havāya daḥı çok ¹⁰ fāyide (ider) Şāhib-i Taḳvīm ḳavli üzre süsen yağıyla diz şişlerine sürseler bundan münāsib nesne ¹¹ olmaz ḥuṣūşan balḡamī mizāc ve so° uḳ ṭabī° atlu ve yaşlu ba° zı ihtiyār kişiler ola bunuñ miḳdār-ı ¹² şerbeti bir dengden iki denge degin cāyızdır ziyāde yeseler ḳavl-i İshāḳ baḡırsaḳlara ziyān ider ¹³ illā şamḡ-ı ° Arabī işlāḥ ider ḳavl-i Şāhib-i Taḳvīm issi mizāclulara ziyān illā kāfūr ve gül şuyı ¹⁴ işlāḥ ider bedeli kendü ḳadar misk ve o ḳadar za° ferān ve ol ḳadar mürrdür dirler ° unşul ¹⁵ aḡa şoḡanıdır bunuñ tafşīli elif bābında ıskil deyü zıkr olunmuşdur ° avsenc ° avsenc ¹⁶ didikleri diken birḳaç nev° olur ba° zılar böğürtlen cinsidir ve ba° zılar ḳara çaltı ¹⁷ didikleri daḥı ° avsenc nev° indendir dimişler ṭabī° atı Mesīḥ ḳavli üzre üçüncü derecede ¹⁸ bārid ve ikinci derecede yābisdir ḳabz vardır dimişler ḳavl-i Buḳraṭ eger yapraḡın aḡızda çigneseler ¹⁹ aḡız çıbanlarına ve ḳulā° a ve istirḥā-ı lişseye nāfi° dir eger yapraḡın yaḳu eyleseler ḥumrete nāfi° dir ḳavl-i Yuḥannā

66b

¹ za° if mi° deye yaḳu eyleseler ḳuvvet virür ve yapraḡınıñ bişmiş şuyını veca° -ı mafāşıla ² dökseler veyāḥūd şuyı içinde otursalar muvāfiḳdır ° avsenciniñ miḳdār-ı şerbeti iki dirhemdir ³ ve bedeli ° ulleyḳdır ve it burnı envā° ı birbirine bedel olur ° üd ° üd aḡacı İbn Sīnā ⁴ ḳavli üzre ḥükmi ve fi° li ° anbere yaḳındır ammā ° üduñ fi° li ° anberden aṣaḡadır ve ° üd ⁵ çok nev° olur a° lāsı dört nev° dir bir nev° ine ° üd-ı māverdī dirler ki Māverd bir vilāyet ⁶ ismidir ekşeriya bu cins ° üd ḡāyet berk ve siyāḥ olur ammā rāyihası acıdır insāna ⁷ iztirāb virür ve gözi yaşardır çok buḥūrlanmaḡa taḥammül olunmaz ve bir nev° ° üd aḡacı daḥı ⁸ vardır tenāşürī dirler siyāha beñzer ammā ḳāḳuliden daḥı fenācadır ve bir nev° ° üd aḡacı ⁹ daḥı vardır ° üd-ı ḳumārī dirler meşḥūrdur ve a° lādır ve Rumda meşḥūr ve müte° arif ¹⁰ olan ° üd aḡacı dört nev° dir ekşer ma° acīne ḥılt olacaḳ ° üd-ı māverdī ve ° üd-ı ḳumārī ¹¹ ve ° üd-ı ḳāḳulīdir ° üduñ ṭabī° atı ikinci derecede ḥār ve yābisdir ve laṭifdir süddeleri ¹² açar ve riyāḥı giderir cümle içerüye ḳuvvet virür siñirleri ḳavī ider aḡızda çigneseler aḡız ḳoḳusun ¹³ giderir dimāğa nef° virür ḥuṣūşan şuyı ile istinşāḳ oluna ve ḥavāssa daḥı ḳuvvet ¹⁴ virür ḳalbe ve cigere ḳuvvet ve feraḥ virür ve bedende ° arīz olan riyāḥı ḥuṣūşan içerüde ¹⁵ riyāḥ olsa giderir ve aḥlāṭ-ı bārideden mi° deyi pāk ider eger dögüb gül şuyıyla ¹⁶ ḳarışdurub alnına ṭılā olursa ve istinşāḳ olursa şaḳīḳa ve baş aḡrısına nef° virür ¹⁷ ḳavl-i Ḥuneyn sevdāvi ve zūsınṭariya ishāline ve bilā-irādet şovuḳdan olan idrār-ı ¹⁸ bevli men° (ider) ve za° if meşāneye nef° virür eger ° üdi ḳaynadub şuyın mażmaza eyleseler ¹⁹ ve bir mişḳālini içseler mi° dede yelmeşik aḥlāṭı giderir cigere ve öyken ve baḡırsaḳ aḡrılarına

67a

¹ bi'l-cümle nâfi^c dir **ḥarfü'l-ğayn ğār** defne didikleri ağacıñ ve yaprağınıñ rāyihası ² laḥfidir çiçegi aq ve şarıraq olur yemişi qara zeytün gibi olur ṭabī^c atı Orbiyasus kavli ³ üzre ikinci derecede ḥār ve yābisdir Şāhib-i Taqvim kavli üzre üçüncide ḥār ve yābisdir ⁴ ḥāşşa-ı evlāsı budur ki ve ālāt-ı nefese ve taḫṭir-i bekle nâfi^c dir kavli-i Calinus şovuk balğamī ağırlara ⁵ nâfi^c dir ciger ve bağırsaq süddesin açar bedene kuvvet virür ve maḫ^c ad ağırlarına duhn-ı benefşe ile ⁶ döğüb qosalar müfiddir ve qurı yemişi namāz-bür ve uzun qurdları cümle çıkarır ammā sereḥş ⁷ yāḥūd turmus baklası ile içeler eger azacıq yağını kulağa ṭamzırsalar ağırsın giderir ⁸ ve yaprağı ve yağı zehirlere nâfi^c dir ve ⁹ aḫreb ısırdığına daḫı müfiddir ve yaprağın sirke ile ⁹ bişürüb mażmaza eyleseler diş ağırlarına müfiddir eger yağına gül yağı qarışdurub ¹⁰ kulağa ṭamzırsalar gürüldüsin ve ağırların giderir eger kurusından iki qaşık şuy-ıla ¹¹ içseler şusuzluğı kese ve şuda ışlayub ol şuyı eve şaçalar siñekler ¹² gide ğayrı qonmaya **ğāfiş** qoyun butrağı didikleri otuñ ṭabī^c atı İbn Sīnā kavli ¹³ üzre evvel derecede ve ikincide yābisdir laḥfidir ve cilāsı daḫı vardır dā⁹ ü⁹ ¹⁴ ş-sa^c leb ibtidāsına nâfi^c dir yaramaz ve fāsıd çıbanlara ve eski iç yağıyla yāḥūd bezir yağıyla ¹⁵ ursalar fāyide ider ve ciger ve südde ağırlarına ve ṭalağı berk olanlara ve bağırsaq yaralarına ¹⁶ ve eski ısıtmalarına nâfi^c dir ve yanmış şafrā⁹ ı çıkarır miqdār-ı şerbeti iki dirheme degin cāyızdır ¹⁷ **ğarıkün** didikleri şey⁹ qatrān dirler bir ağaçda mantar gibi biter köbüğü dirler Teke ilinde ¹⁸ çok olur aq dikenini ve tel tel olur ṭabī^c atı Mesih kavli üzre evvel derecede ḥār ¹⁹ ve ikincide yābisdir ba^c zılar ikincide raṭb didiler muḥallil ve muḫaṭṭi^c dir ve müfettiḥdir ki

67b

¹ süddeleri feth ider vereme ve ² ırqu'n-nisāya sikencübün ile ğāyet muvāfiḫdır ve siñirlerden ² balğamı çıkarır ve fażalāt balğamı daḫı zehirden ise şerbete katub münāsib ³ müşhil ile vireler pāk ider bunuñ miqdār-ı şerbeti bir dengdir adamına göre ⁴ bir dirhem daḫı cāyız olur Taqvim-i Edviyye şāhibi bir mişkal cāyız görmüş öyken ve ciger süddelerin ⁵ açar şar^c a ve rebve ve qan tükürenlere şadrdan ola ve öyken yarasına ve şarılığa ⁶ ve ṭalaqa nâfi^c dir balğamī ve sevdāvi bāride gibi muhtelif ğalız sevdāyı ishāl ider Şeyḥü⁹ ⁷ r-Re⁹ is kavli üzre bunuñ tiryāklık ve ḥāşıyyeti daḫı vardır zīrā cümle zehirlere ve ⁸ ve ef^c ī ısırdığına daḫı fāyide ider ve qalbe kuvvet virür **ğubeyrā** igde didikleri yemişin ⁹ a^c lāsı bostānī büyük ve kızıl ve ṭatluraq olmaqdır ṭabī^c atı Calinus kavli ¹⁰ üzre ikinci derecede bārid ve yābisdir su^c āl-i ḥārreye ve saḫc-ı safrāviyye fāyide ¹¹ ider Desquridus kavli üzre yüregi sürenlere fāyide idüb bedene kuvvet virür ¹² ve yürece safrā dökülse fāyidesi vardır ve bağırsaq içinde safrā çokluğundan olan ¹³ ishālī ṭutar cigere daḫı kuvvet virür ve aḫlātı cem^c olmağa qomaz bağırsaq ağırsına daḫı nâfi^c dir ¹⁴ kavli-i Orbiyasus zaḫire daḫı müfiddir ḥuşuşan çıbanlara ola ve bedeni semürdür kay⁹ ı ¹⁵ ṭutar ve ağız şalyalarına daḫı nâfi^c dir ve içi kuvvetlendirür kavli-i Şāhib-i Taqvim başın yaramaz ¹⁶ buḫārına fāyide ider eger çiçegini ¹⁷ avratlar qoqlasalar heyecān getürür eger bundan çok yeseler ¹⁷ baṭū'l-istimrārdır illā ¹⁸ asel ve anīsün işlāḥ ider **ḥarfü'l-fā fānīd** ¹⁸ şeker peyniriñ ṭabī^c atı evvel derecede ḥār ve raṭbdır ba^c zılar ḥarāreti ikinci derecede ¹⁹ dimişler bunuñ kuvvet-i evveli oldur ki balğamī öksürükde gögsi ve ṭab^c ı mülāyim ider ve riyāḫı ṭahlil (ider)

68a

¹ kavli-i Mesîh evvelde hâr ve raḥbdır şekerden galîzrekdir kavli-i Ebû Cerîh yaramaz ve yelmeşik balğamdan gögsi ² arıdır kavli-i Huneyn şâlih ve mu^c tedil kan tevellüd itdürür miḳdâr-ı şerbeti beş dirhemden yedi dirheme ³ degin cāyızdır ziyâdesi şuşadır ve şafrâyı kaldurur illâ temr-i hindî yâ ḳoruk şuyı ⁴ işlâh ider **faşira** faşira didikleri yabân aşmasıdır aḳ şarmaşık ve yabân ḳabağı ⁵ daḳı dirler kermatü'l-beyzâ daḳı dirler ḫabî^c atı Huneyn kavli üzre ikinci derecede hâr ⁶ ve yâbisdir ammâ kökiniñ ḫabî^c atı İhtiyârât kavli üzre üçüncü derecede hâr ve yâbisdir ⁷ ve ḳuvvet-i ḫarâfeti vardır mücellâ ve mülattıfıdır berk ḫalaḳları arıdır eger kökini burçak veyâḫūd ⁸ bûy toḫmı ile gövdeye sürseler pāk ider uyuzı ve kelefî zāyil ider ve siyâh eşerlerin giderir ⁹ ve sigilleri ḳoparır issi şişleri taḫlîl ider ve çıbanları açar ve mûm-ı revġan iderlerse ¹⁰ maḳ^c adda olan bevâsiri giderir eger kırılmış kemükleri çıkarmağa yaḳu eyleseler çıkarır ¹¹ ve ^c asel ile ma^c cûn gibi eyleseler öksürüğe ve zâtü'l-cenbe nâfi^c dir eger şabır ile ḫalaḳ şişlerine ¹² yaḳu eyleseler giderir eger lu^c ũḳ gibi eyleseler ḫunnâḳa fâyide ider kavli-i Şâhib-i Taḳvîm şovuk ¹³ mi^c deleri kavî ider ve ḳabz ider ve bunun miḳdâr-ı şerbeti otınıñ bir ḳabza ḳadardır kökiniñ iki ¹⁴ dirhemdir ziyâdesi siñirlere zarar ider illâ ebegümeci işlâh ider **favaniya** ism-i Yûnânîdir ¹⁵ Türkîde ayu güli ve şaḳâyık köki ve ^c üdü'ş-şalib daḳı dirler şaḳâyıkıñ ḫabî^c atı Şâhib-i Taḳvîm ¹⁶ kavli üzre evvel derecede hâr ve ikincide yâbisdir tecfîfi ve taḫlîli ve ḳabzı daḳı vardır müfettiḫ ¹⁷ ve mülattıfıdır ki eger beşere siyâhlık âsârı olsa cilâ virür ve nıḳrîse ve şar^c a daḳı nâfi^c dir ¹⁸ eger maşrû^c kendü götürseler şar^c a müfiddir kavli-i İhtiyârât eger şarâb-ıla içseler ḫab^c ı ḫabs ider ¹⁹ ve bögrek ve meşâne ve yürek ağrılarına fâyide ider eger yemişini pâzü-bend idüb boyna aşāḳosalar

68b

¹ oġlancıklara şar^c ^c arîz olmaz dirler ve buḫûrı cemî^c emrâza muḫlaḳ nâfi^c dir bunun miḳdâr-ı ² şerbeti yarım mişḳâldır ziyâdesi bögrege ziyân ider ammâ ekşer işlâh ider **fâre** şıçan ³ didikleri ḫayvânıñ nev^c i çoḳdur ki cümle sıçanıñ ḫabî^c atı ġâyet ḫarâretlüdür eger ḳanıñ sigillere dürtsele ⁴ sigili ḳoparır ve eḫbâ ittifâḳ eylediler ki eger fâreyi yarub ^c akreb şoḳduġına ve oḳ ⁵ demreni ve balık ḳılçıġı maḳûleleri batduġı yerin üzerine ursalar elbette çıkarır zîrâ ⁶ cezz ider kavli-i Desḳuridus eger necisini ġnlük ve ^c asel ile içürseler ḫaşları kırar ⁷ ve çıkarır ve oġlancıklara şâf eyleseler yüregini sürer meşhûrdur **fücl** *bi'z-zamm* ⁸ *ve'l-kesr* ve *ḳable* *bi'z-zammeteyn* turb didikleri meşhûr nesne a^c lâsı evvel toḫmı soñra varaḳı ⁹ soñra laḫmıdır ve bostânîsi olmaḳdır Calinus kavli üzre ḫabî^c atı ikinci derecede hâr ¹⁰ ve yâbisdir turbuñ ġıdâsı her bâr balğamı ġıdâdır cirmi mi^c deye eyü degildir ve ġaşyân getirür ¹¹ ḫa^c amı ḫazm itdürür ammâ kendü ḫazm olmaz zîrâ ḫâzım ve ġayr-ı münḫazım maḳûlesidir yelleri daġıdır ¹² eger şuyını göze çekseler cilâ virür ve yapraġı daḳı gözi göregen ider ve südi ziyâde ider ve ¹³ ḫa^c amdan soñra yeseler ḫa^c amı ḫazm itdürür ve ḫa^c amdan evvel yeseler ḳay^o etmege mu^c in olur ¹⁴ yapraġı müshildir ḳabzı yoḳdur ammâ gövdede kehle ider ve dimâġa daḳı ziyân ider kavli-i Rufis ¹⁵ bögrege ve meşâneye ve öksürüğe nâfi^c dir ve bâhı ziyâde ider ve yapraġı daḳı muḳavvîdir eger turbu ¹⁶ oyub içine dört dirhem şalgam toḫmı ḳoyub ve ḫamîre şarub ocaḳda gömüb ¹⁷ bişürüb üç ġün peyâpey yeseler aşlâ ḫaşlardan eşer ḳomaz çıkarır kırar ¹⁸ **ferâric** küçük ḫorûs ki yavru olub ötmege başlaya bunun ġıdâsı ¹⁹ cemî^c nâsa muvâfiḳdır eger isfîdbâc gibi bişürseler ḫunnâḳ şâhiblerine müfiddir ve ḫastalara

69a

¹ buhrânından sonra evvel gün şuyın ikinci gün kanatların ba° dehu etini vireler eger hasta ² za° if ise hastalığı hâlinde dağı kuvvet için şuyından bir def° a iki def° a vireler çok ³ virmeyeler harâret ziyâde olur **farâsiyûn** işbu zıkr olunan aq farâlyündür a° lāsı Rumî ⁴ ve beyâz kırmızıya mâyl ola çiçegi küçük olur tohmı tabaka tabaka irü irü turur dikenlü ⁵ kıyâs olunur tabî° atı ikinci derecede hâr ve üçüncide yâbisdir kuvvet-i evvelisi müsahhindir kuvvet-i ⁶ sâniyesi cilâ viricidir kuvvet-i şâliyesi kabzı idrâr ider ve müfettihtir eger bunuñ °uşâresin ⁷ eski kulaq ağrısına ve °asel ile göze çekseler göze kuvvet virür ve cigere ve talâq süddelerin ⁸ açar ve sîneye ve öksürüğe ve rebv ve zîku'n-nefese ve öyken çibanlarına gâyet muvâfıkdır ⁹ eger ekşi enâr şu ile qarışdırub göz kapağını döndürüb süreler uyuzları ¹⁰ giderir eger gök süsen ile qarışdırub isti° mâl olursa göğüsde olan galîz ¹¹ ahlâtı giderir eger bir dirhem zûfâ şuyı ile ezseler ve tatlu bâdem yağıyla ¹² içseler öykeni ve gögsi arıdır otuñ miqdâr-ı şerbeti iki dirheme degin câyizdir ¹³ ziyâdesi siñire ve meşâneye ziyân ider illâ şeker ıslâh ider **ferfiyûn** ¹⁴ ferfiyûn kara şamğdır ferfiyûnuñ tabî° atı dördüncü derecede hâr ve üçüncide ¹⁵ yâbisdir kuvvet-i muhriqası vardır ve mülâttıfası ve cilâsı dağı vardır °ırku'n-nisâya ¹⁶ muvâfıq edviyye ile ve kılunca ve bögrek şovukluğuna ve balgamî fazalâtı mafâşıldan ¹⁷ ve siñirlerden çıkarır pāk ider ve şarı şu ile ve yelmeşik balgamı arqadan ¹⁸ ve yanbaşlarından ishâl ider ammâ issi mizâclulara ve qanı galebe üzre olanlara ¹⁹ muvâfıq degildir bunuñ miqdâr-ı şerbeti bir dâniğdir iki dâniğ dağı câyizdir ziyâde

69b

¹ mi° de ve mesânede yara peydâ ider fi'l-cümle ferfiyûn ile bir nesne ° ilâc itdiklerinde yalnız ² ferfiyûn yedirmeyeler hiddeti keser meşelâ gül yağı ve muql ve rubbû's-süs ve dârcin ve ³ selîhe ve keşirâ katalar hiddeti keser **firâhü'l-hammâm** gügercin yavrılarıdır Fâriside kebüter- ⁴ becce dirler a° lāsı uçmağa qarib olandır anıñ harâreti ve ruṭubet-i fazlıyyesi vardır ⁵ maḥrūrî mizâca lâyıq budur ki qoruq şu ile ve hıyar içi ile yiyeler zîrâ mizâcı gâyet ⁶ ıssidir ve bedeni ve mi° desi şo° uq olanlara ve şovuk marâzlulara fayide ider zîrâ ⁷ cemî° kuşlardan bunuñ harâreti çokdur ve hazmı gücdür kebâbı dimâğa zarar ider zîrâ ⁸ yaramaz buḥârı çıkar lâkin cimâ° ı ziyâde ider ammâ küçük oğlancıklara her bâr yedirmeyeler ⁹ ammâ ihtiyâr ve yaşlu ve mi° desi şovuk adamlara bu minvâl üzre gügercin yavrusın virseler ¹⁰ gâyet muvâfıkdır **fıstıq** şam fıstıgınıñ a° lāsı taze ve iri olmağdır İhtiyârât ¹¹ ve Takvîmü'l-Edviyye ve Yuḥanna tabî° atı üçüncü derecede hâr ve ikincide yâbisdir didiler ¹² ammâ ba° zılar ruṭubet-i fazlıyyesi vardır belki üçüncide raṭbdır didiler qavl-i Muhammed ¹³ Temîmî cevhere laṭıfdir kuvvet-i evvelisi müsahhindir kuvvet-i sâniyesi müfettihtir süddeleri açar ve cigeri ¹⁴ pāk ider ve bâhı ziyâde ider ve tab° ını ne imsâk ne telyîn ider mu° tedildir balgamî öksürüğe ¹⁵ nef° virür ammâ gıdâsı azdır ağız qoqusın hōş ider eger taşra kabuğını ısladub ¹⁶ içseler şusuzluğu keser ve qay° ı men° ider ve yürege kuvvet ve ferah virür **fızza** ¹⁷ *bi'l-kesr* gümüş ki zeheb-i ebyaz dağı dirler Fâriside sîm dirler tabî° atı Şâhib-i ¹⁸ Takvîm qavli üzre ikinci derecede bârid ve yâbisdir muqavvîdir bunuñ ° ameli yâkût ¹⁹ taşı ° ameli gibidir ammâ andan za° ifrekdir qavl-i Orbiyasus ° illet-i cerebe ve nemle

70a

¹ büyük ma^c cūnlara korlar mizācını ıslāh ider ve yaramaz ahlādan kalbi şaklar İbn Baytar kavli ² üzere hafakāna ve ağız hoşusına ve yelmeşik yaşlıklarına fāyide ider eger egeden geçeni ³ muvāfiq edviyye ile yeseler ^cusr-ı bekle müfiddir ve zıbağ karışdurub bevāsire sürseler zāyil ider ⁴ bunuñ miqdār-ı şerbeti bir dāniqdan bir dirheme degin cāyizdir ziyādesi meşāneye zarar ider illā ⁵ ^casel ıslāh ider bunuñ bedeli pirūze taşıdır **fatrasaliyun** ism-i Yunānīdir ⁶ yabān kerevizi dimekdir ^cArabīde kerefsü'l-cebelī ve Fārisīde kerefs-i kūhī dirler tabī^c atı ⁷ ikinci derecede hār ve yābisdir mi^c deye gāyet muvāfiqdır eger meşāne ^c illetine ⁸ bişürüb ve çig dahı şuyını şıķub içseler nāfi^c dir ve her ta^c am ki bişüreler ⁹ bundan kosalar tiz hażm olur ve ağız hoşusına ve mi^c de buħārına ve diş dilberi ¹⁰ oynamasına gāyet müfiddir ve köki yaprağından yegdir ve toħmı ma^c cūnlara girer bunuñ ¹¹ bedeli yarım kendü kadar kerefs-i bostānīdir **fulful-esved** kara büber didikleri nesne ¹² a^c lāsı siyāh ve hūrī büberi ola siyāh büber beyāz büberden issidir Calinus ¹³ kavli üzere tabī^c atı dördüncü derecede hār ve yābisdir eger hām iken cem^c eyleseler beyāz ¹⁴ olur kāmīl olsa siyāh olur el-hāşıl ta^c amda yeseler göze fāyidesi ve talaķa ¹⁵ dahı müfiddir ve hayzı aķıdır ve bögreği mülāyim ider ve tiryāķları dahı isti^c māl olunur ki ¹⁶ balgamī sevdāyı giderir bunuñ miqdār-ı şerbeti yarım mişķāldır ziyādesi menī^c (i) kurıdır ¹⁷ illā ^casel ıslāh ider büber ta^c ama iştihā getirür ve hażma yardım virür imtilā olanlara ¹⁸ üç dāne büber yutsalar imtilāyı men^c ider Desķuridus kavli nisyāna nāfi^c dir ¹⁹ zihni hiddetlü ider bağırsaķları kuvvetlü ve mi^c deⁱ pāk ider ve şarılığı giderir

70b

¹ ve ğalīz ğıdaları taltif ider **fūdenc** yarpuz didikleri ot ve şuda biten ² yarpuz(a) fūde(n)c-i nehr dirler Buķrať kavli üzere tabī^c atı üçüncü derecede hār ve yābisdir ³ a^c lāsı tāze ve yeşil olmaķdır eger bunu mā³ü'l-cübn ile birkaç gün mütevāliyen içseler ⁴ dā³ü's-şac^c leb ve tevālī didikleri baldırda olan emrāza nāfi^c dir ve bişmiş şuyını intişāb-ı ⁵ nefese nāfi^c dir eger bayılmış kişiyeye sirke ile hoşutsalar ^caklı gele dirile hastanıñ bileğine ve bāzūsına ⁶ sirke ile issi idüb bağlasalar fi'l-hāl derleye ammā hastanıñ ibtidā günlerinde komaķ olmaz ⁷ buħrānī günlerinde gerekdir ki bahāne ile fi'l-hāl derleye eger ağızda çigneseler sarmaşık rāyihasını giderir ⁸ ve talaķa dahı nāfi^c dir bunuñ miqdār-ı şerbeti bir dirhemden üç dirheme varınca cāyizdir ziyādesi ⁹ bögrege ziyān ider ve bāhı kať^c ider illā keşirā ıslāh ider kavli İbn Baytar kurusun saħķ ¹⁰ idüb diş diblerine sürseler muħkem idüb ve bişürüb şuyını giciyige ursalar giderir ¹¹ **fūfal** Türkīde findıķ-ı hindī ve fevret-i mülk dahı dirler kavli İshāķ ve İbn ¹² Baytar ve Muħammed Temīmī bunuñ tabī^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdir kavli İhtiyārāt ¹³ kábızdır issi veremler ğalīz olsa uralar ve a^c zāyı ve irhāyı kavī ider ağız hoşusını ¹⁴ hoş ider ve diş diblerin kavī idüb kalbe feraħ ve kuvvet virür eger burna üfürseler ¹⁵ burun kanını keser eger gül yağıyla buruna kosalar girü kanın tutar bu yemişin miqdār-ı şerbeti yarım ¹⁶ mişķāldır ziyādesi ālāt-ı menīye zarar ider illā cevz-i hindī ve şeker ıslāh ider ¹⁷ **füvveh** didikleri kıızıl kök kavli İshāķ burüdet ve yubüseti vardır Muħammed Temīmī derece-i ¹⁸ evveli āhirinde hār ve yābisdir ta^c mı acıdır kavli İhtiyārāt burüdeti ve cilāsı i^c tidāl- ¹⁹ ledir demregüye ve aķ bahaķa sirke ile sürseler eşer komaķ eger bir yerden düşüb veyā ğayrı

71a

¹ bir şekil ile urulmuş olsalar bir dirhem miqdārı nāfi^c dir eger kökini ^c avratlar götürseler hayzların ² akıdır gāyet müdrirdir hamlı bile indürür ve ciger ve talağ kanların indürüb ciger ve talağ ³ pāk ider ve süddeleri açar kavli-i İbn Baytar yerekāna ve yürek ağrılarına fāyide ider miqdār-ı ⁴ şerbeti iki dirheme degindir ziyādesi baş ağrıdır illā benefşe ve şekerī murabbālar ıslāh ider ⁵ **firūzec** pirūze didikleri mā^o i taşdır safirus ve hācerü^o l-^c ayn dağı dirler Nīsābūr dağından ⁶ ebhīre-i nuhāsandan mütekevindir tabī^c atı bārid ve raṭbdır eger saḥḥ idüb ^c akreb şoḳduğına ve iç ⁷ yaralarına içseler müfiddir ve eger göz devālarına katalar göz karañuluğına ve gice görmeyenlere müfiddir ⁸ buña yağ ve misk ve dür toḳuna rengi tağyīr olur kavli-i Aristāṭalis rengi tağyīr olmayan ⁹ taşu yemek ve içmek olmaz elmās gibi zīrā elmāsıñ rengi tağyīr olmaz ol ecluden zehirdir ¹⁰ dirler firūze götüren kimesneye yılan ve ^c akreb gelmez eger anlara götürseler göz ve dil degmeye ¹¹ **fil bi'l-kesr** bir büyük hayvandır pīl dağı dirler tabī^c atı ikinci derecede bārid ve yābisdir ¹² ve fil dişine ^c āc dirler ve destereden ve egeden çıkan ḥurde envā^c ina feşşāre dirler eger ^c aḳīm ¹³ ^c avrata ya^c nī kışıra bir hafta peyāpey mā^o ü^o l-^c asel ile içürseler ḥāmile ola ihtiyārātda tecrübe itdim ¹⁴ bir mişkālin nebāt şekeru ile üç gün biribiri ardınca virdim kışır ^c avrat ḥāmile oldu ¹⁵ dir ammā aḥşam yiyüb irtesi öyleden soñra cimā^c ideler eger bunuñ feşşāresinden ¹⁶ demür bürādesiyle saḥḥ idüb ve ḥılt idüb maḳ^c ad bevāsīrine ekseler gāyet nāfi^c dir eger ¹⁷ üzüm ağacına ve eger ḡayra kurd olur ağaca fil kemüğini buḥūr eyleseler kurd olmaya meyvesi şāfi ¹⁸ ola İbn Zührī ben tecrübe itdim dir **harfü'l-kāf kākule** kākule iki cins ¹⁹ olur biri büyük ve biri küçükdür büyüğüne hīl-i bevvē dirler küçüğüne hāl dirler tabī^c atı ikinci

71b

¹ derece āḥirinde ve üçüncü derece evvelinde-ḥār ve yābisdir ba^c zılar ḥarāret ve yubūseti i^c tidālledir dimişler-¹ kuvvet-i evvelisi ciger ağrısına ve şovuk ciger ve şar^c a dağı ² nāfi^c dir kavli-i Orbiyasus eski ciger ağrısına ve süddesine kebere köki ve anīsün ile berāber kūrşlar ³ idüb yedi gün biribiri ardınca bir dirhem miqdārın sirkencübīn ile içseler nāfi^c dir kavli-i İbn Baytar ⁴ hażmı kavī ider gönül dönmesine ve kuşmasına fāyide ider küçük kākulenin lütfi vardır ⁵ göğüsde ve mi^c dede ve boğazda olan yaşları giderir ve hażmı kavī ider ve ağız koḳusına şarāb ⁶ ve şoğan ve şarmısak koḳularına gāyet muvāfiḳdır miqdār-ı şerbeti bir dirhemdir ziyādesi öykene ⁷ ve ālāt-ı nefese ziyān ider illā bakla ve şeker ıslāh ider büyük kākulenin bedeli bir bucuḳ kendü ⁸ kadar küçük kākuledir ve küçük kākulenin bedeli kendü kadar қaranfildir **ḳabce** keklik kuşu ⁹ cem^c i ḳubec ve ḳıbāc gelür a^c lāsı semüz ve yabānda gezer olmaḳdır İshāḳ kavli üzre tabī^c atı ḥārdır ¹⁰ ve ruṭūbeti dağı vardır kavli-i İbn Sīnā bunuñ eti çil eti kuşu gibidir bu ikisiniñ ¹¹ eti bedeni semürdür kavli-i İbn Māsūye bunuñ eti tīz hażm olur mi^c deye dağı çil ¹² eti nāfi^c dir ve şehvet-i bāhı ziyāde ider ḥastalıḳdan ḳalkmışlara nāfi^c dir şāliḥ kan ¹³ tevellüd itdürür ve keklik cigeri ıssidir yarım mişkāli şar^c a nāfi^c dir eger ödünü göze çekseler ¹⁴ göz karañusına ve ṭumanına nāfi^c dir eger ödünü deliksiz incü ile ol kadar misk ile saḥḥ idüb ¹⁵ keḫal eyleseler göz aḳlığına ve ḡışāya ve uyuzā nāfi^c dir eger yumurtasını ^c unşul sirkesiyle ¹⁶ ezüb içseler şancuya ve cümle yürek ağrılarına nāfi^c dir **ḳışā-yı bostānī** uzun hıyārdır ¹⁷ a^c lāsı tāze olmaḳdır kavli-i Maserceveyh ikinci derecede ḥār ve bārid ve raṭbdır kavli-i ihtiyārāt ¹⁸ üçüncüde bārid ve raṭbdır kuvvet-i evvelisi bevli idrār ider ve eski ısıtmalara ve ḥarārete nef^c ¹⁹ virür kavli-i Buḳraṭ ve Rāzī ḥarāreti söğündürür ve ^c aṭaşu giderir bevli idrār ider issi

¹ Bu bölüm 1. satırın üstüne yazılmıştır.

72a

¹ mi° deleri muvāfiqdir qavl-i Mesīh idrārı ve telyīni daḥı vardır zeker ve meşāne ağrılarına fāyidesi ² vardır qavl-i İshāq yaprağı kuduz it taladugına nāfi° dir ve ḥarārete ve şafrāya daḥı nāfi° dir ³ qavl-i İhtiyārāt eger yaprağını balgamī qurdaşene ursalar müfiddir der **qışā° ü'l-ḥımār** eşek ḥıyārıdır ⁴ qarğa dügleği daḥı dirler acı dügleğin ṭabī° atı qavl-i Fulus ve İhtiyārāt üçüncü derecede ⁵ ḥār ve yābisdir laṭif ve muḥallildir kökiniñ ve yemişiniñ ve °uşāresiniñ cilāsı vardır °uşāresi ⁶ yerekāna nāfi° dir ve bir dirhemini ḥuḳnelere ba° zı münāsib devā ile bile qorlar gāyet nāfi° dir ⁷ qavl-i İshāq eger bunuñ şuyını zeyt yağı katub ve ateşde qaynadub şuyı ⁸ gider yağ qalır ol yağı şovuk a° zāya ve kelef gibilere ve eşerlere sürseler giderir ⁹ ve qulaq gürüldüsine ve şağrılığına qulağa ṭamzıra giderir ve mafāşıl ağrılarına sürseler ¹⁰ nāfi° dir yağınıñ miqdār-ı şerbeti iki dirhemdir bunuñ muşliḥ(i) şamg-ı °Arabī ve keşirā ve gül qurısıdır ¹¹ **qadīd** bastırmadır lākin qırādet bastırmadan ve ṭuzlanmış etden yegdir ammā semüz ḥayvāndan ¹² ve qoyundan olduğı vaḳit eyü olur ve qax didikleri etiñ ḥarāreti ṭuzlu etden ¹³ azdır ve bedeni semürdür ve istiskāsı olanlara nāfi° dir ve her bār bastırma ¹⁴ az yemek gerekdir zīrā ba° zı şıḳleti vardır ve sevdāvī mizāclulara şaḳınalar ve üzerine ¹⁵ ḥazm itdürici nesne içeler ve qadīd deyü yalnız ete demezler cümle qurı olanlara ¹⁶ meşelā nebātāta ve lūḥūma daḥı iṭlāḳ olunur **qar°** qabağın a° lāsı tāze ve yeşil ¹⁷ ve ṭatlu şu qabağı olmaḳdır yaz qabağı qış qabağından ruṭubetlüdür ḥafīfdır ¹⁸ ḥazmı tīz tīz olur yaz qabağıniñ ṭabī° atı budur ki her ne ile yenürse ol ṭa° āma tābi° ¹⁹ olur meşelā ṭuzlu ile yense ṭuzlu ḥılt ḥāşıl olur ammā ḥalūqası mu° tedildir

72b

¹ gerçi az gıdā virür ammā tīz ḥazm olur şafrāvīlere ve qatı qurı ve yābis mizāclulara muvāfiqdir ² ve balgamī ve şo° uḳ mizāclulara yağlu ve semüz et ile ve issi ot ile yirler qavl-i İhtiyārāt ³ eger meslūqasın qoruḳ veyā ekşi enār-ile bişürüb yeseler ḥılt-ı selīm ḥāşıl ⁴ olur ve ṭa° āmı ve ṭa° mı ve gıdāsı ḥōş olur qavl-i Rāzī bunuñ yağı benefşe ⁵ ve nīlūfer yağı gibidir başa ṭılā olursa sehere ve ḥarārete muvāfiqdir **qarnabīṭ** çiçek ⁶ lahanası dirler ṭabī° atı Ḥuneyn qavli üzre evvelde ḥār ve ikincide yābisdir ba° zılar ⁷ i° tidalle bārid didiler qavl-i Taḳvīmü'l-Edviyye bunuñ bişmiş şuyını mafāşıla dökseler ⁸ müfiddir qavl-i Buḳraṭ bunuñ ṭabī° atı sāyir lahana gibidir ammā sāyirden tecfifi azdır ammā bundan ⁹ daḥı yaramaz qan ḥāşıl olur sāyir lahana gibi ḡalīzdir qavl-i Rāzī bevli idrār ¹⁰ ider ḥuşuşan beyāz ola **qaranfil** qaranfil Çin cezirelerinden gelür qavl-i ¹¹ Rufis qaranfiliñ ṭabī° atı üçüncü derecede ḥār ve yābisdir qavl-i Muḥammed Temīmī ikinci derecede ¹² ḥār ve yābisdir qıvvat-i evlāsı mi° deye ve cigere qıvvat virür ve gönül döndüğünü giderir ¹³ ṭa° āmı acı ve keskin ve qoḳusu güzel olan a° lāsıdır eger ba° zı edviyye veyā muvāfiḳ ¹⁴ ṭa° ām ile yeseler göze qıvvat virür ve qarañuluğuna müfiddir ve ağız qoḳusına laṭifdir ¹⁵ nefesi ḥōş qoḳudur ve ṭabī° atı bağlar ṭa° āmı ḥazm itdürür eger yarım dirhem qaranfili tāze ¹⁶ süd ile içseler cimā° ı qavī ider ve cimā° zamānında ağızda çigneyüb dimāğ ağrılarına ¹⁷ bişmiş şuyını ḡarḡara ide ki muvāfiqdir qavl-i Desḳuridus göz ağrılarına münāsibdir ¹⁸ ve mi° de° i pāk ider qavl-i İshāq baş° illetlerine bundan şerīf devā olmaz qavl-i Orbiyasus ¹⁹ yaramaz ḥıltıdan mi° de° i pāk ider ve ṭa° ām(a) iştihā virür qavl-i İbn Bayṭār selesü'l-bevle ve

73a

¹ taḫṭirü'l-bevle nâfi^c dir ve yelleri dağdır ve diş diblerini muhkem ider miḫdâr-ı şerbeti yarım dirhemden ² bir dirheme degindir ziyâdesi bağırsağa zarar ider illâ şamg-ı ^c Arabî işlâh ider **ḳaranfil-i rumî** ³ ḳaranfil çiçeği çok nev^c olur cümlesiniñ ḳoḳusu ḳaranfil râyihâsına müşâbihdir bunlarıñ ⁴ ṭabî^c atı ikinci derecede hâr ve yâbisdir ve cümle Fars lisânında zehre deyü hâr nesnelere ⁵ ve hâr çiçek maḳûlesine dirler ve ^c Arabîde ve Rumîde daḫı muṭlak çiçek maḳûlesine zehre dirler ⁶ ezâ bâbında zehretü'l-ḳaranfil deyü zıkr olunmuşdur ḳavl-i Şeyḫ Dâvud eger ḳaranfili içseler şancuyı ⁷ ve riyâḫ-ı ğalîze⁹ i giderir eger zimâd eyleseler şişlere mün^c aḳid südde(ler) ve şar^c a nâfi^c dir ve ḳoḳlasalar ⁸ zükkâma nâfi^c dir ve bunuñ yağını alub nâfıza ve küzâze bağlasalar ḳoḳlasalar nâfi^c dir ve uyḫu ⁹ getirür ammâ issi mizâclulara zarar ider illâ benefşe işlâh ider **ḳırfetü'l-ḳaranfil** ḳırfetü' ¹⁰ ṭ-ṭîb daḫı dirler ḳaranfil ağacınıñ ḳabuğıdır dirler ṭabî^c atı ikinci derecede hâr ¹¹ ve yâbisdir ba^c zılar üçüncide hâr ve yâbisdir dimişler ve burüdete ve ḫarârete mu^c tedil ¹² dimişler ve ḳaranfil dâḫil olduğı devâya bundan daḫı girse câyiz degildir lâkin bunuñ kuvveti ¹³ andan azdır nihâyet artıḳ ḳoyalar **ḳırtâs** ḳâğıdıñ a^c lâsı mışrî olmaḫdır ve beyâz ¹⁴ ola zîrâ burüdetlü olur ve Mışırda ḳoğa nev^c inden bir cins ḳoğa vardır andan kâğıd iderler ¹⁵ burüdeti artıḳ olduğundan bögrege ziyân etmez ğayrı kâğıddan bu kâğıd yegdir Maserceveyh ¹⁶ ḳavli üzre ṭabî^c atı ikinci derecede bârid ve yâbisdir bunuñ yanmışını ṭurmayan ḳana ekseler ¹⁷ ḳanı tutar ve burun ḳanını daḫı tutar ḳavl-i Calinus eger bunu nehrî yengeç ile ḳaynadub ¹⁸ müherrâ idüb birḳaç gün içseler öyken yaralarına ve sîl marâzına ğâyet nâfi^c dir ḳavl-i Fulus ¹⁹ kefi alınmış ^c asel ile ve ravfadan bişmiş yumurṭa şarusıyla ḳarışdurub maḳ^c ad ağırlarına

73b

¹ ve bevâşire ve nevâşira ursalar ğâyet nâfi^c dir **ḳardâmâna** geyik zîresidir Fârisîde buña toḫm-ı ² bedrân dirler ḳavl-i Maserceveyh bunuñ ṭabî^c atı üçüncide hârdır ve yubüseti daḫı vardır gögs(i) ³ pâk ider ve öksürüğe nâfi^c dir şuyı şar^c a ve ^c ırḳu'n-nisâya ve fâlice ve istirḫâya ve şancuya ⁴ nâfi^c dir eger defne ağacınıñ kökünüñ ḳabuğıyla bir dirhemden içseler taşları bögrekden ve ⁵ meşânenen çıkarır bunuñ miḫdâr-ı şerbeti bir dirhemdir ziyâdesi ṭalaḳa muzırdır illâ anîsün ⁶ işlâh ider **ḳaraşıya ve ḳarasiya** kiras didikleri yemişiniñ ṭabî^c atı İḫtiyârât ḳavli üzre ⁷ ikinci derecede hâr ve raṭbdır tîz hazm olur ammâ mi^c de⁹ i irḫâ ider ve istiḫâlesi daḫı vardır ⁸ ya^c nî mi^c dede ğâlib ḳanğı hıltı bulsa aña döner ve ṭab^c ı mülâyim tutar eger çekirdek ile ⁹ yiyüb üstine haızmdan evvel şu içseler ṭab^c ı sürer ve mi^c dede ṭa^c âmî fâsid ider ¹⁰ kiraz muḳavvîdir nu^c üt-ı tām getirür ammâ müfsid ğıdâ ve müvellid-i sevdâdır ḳavl-i Desḳuridus tâze kiraz ¹¹ ṭab^c ı sürer ḳard kiraz ḳabz ider ve ekşi kiraz ki aña vişne dirler şusuzluğı giderir ¹² ve ṭab^c ı bağlar ve ba^c zı mi^c de ki balġamî fużül ile memlû¹ ola aña daḫı muvâfiḳdır zîrâ bunuñ tecfifi ¹³ ol bir kirazlardan ziyâdedir vişneniñ teşhîn-i külâsı vardır ya^c nî bögreği issi ¹⁴ ider ve ṭatlu kirazdan daḫı muḳavvîdir ol ecluden evlâdı olmayanlar vişneden ^c ilâc ¹⁵ bulduḳ dirler câyizdir zîrâ teşhîn-i külâsı vardır eger kirazıñ şamgını şarâbla ¹⁶ ve şu ile içseler eski öksürüğe fâyide ider ve beñzi küçük ider ve gözi rüşen ¹⁷ ider ve ṭa^c âma ve cimâ^c a iştiḫâ getirür eger şu ḳarışmadan ṭatlu kirazı(ñ) şuyını içseler ¹⁸ meşâne taşların ṭağıdâ mücerredir **ḳırtum-ı berri** uspur didikleri toḫmınıñ ṭabî^c atı ^c İsâ ¹⁹ ḳavli üzre evvel derecede raṭb ve ikincide hârdır ḳuvvet-i evvelîsi oldur ki

¹B'de“ ”مملو“ , K67b/1'de “memlû” şeklinde yazılmıştır. Biz burada anlam gereği K'deki yazılışı tercih ettik.

74a

¹ ishāl ider ve evrāmı taḥlīl ider ḳavl-i Mesīḥ bunuñ ḥāşıyyeti oldur ki eger süd toñsa taḥlīl ider ² ve taḥlīl olmuş südi toñdurur ḳavl-i Rāzī gögsi pāk ider ve āvāzı şāfī ider ve şehvet-i ³ bāha fāyide ider ḳavl-i İbn Māsūye eger °asel ile veyāḥūd encir ve yā süd ile içseler yanmış ⁴ balġamı giderir ve nu°ut getürür ve bostānī ḳurtum yaġı ḫab°ı boşandurur ve şarābla içseler ⁵ °aḳreb şoḳduġına muvāfıḳdır ve ḳulunca daḫı münāsibdir bunuñ miḳdār-ı şerbeti on dirhemden ⁶ yigirmi dirheme varıncadır İbn Bayḫār ve Şarābyūn dirler ki bunuñ miḳdār-ı şerbeti eger muḳaşşer ise beş ⁷ mişḳāldir ammā azacıḳ hindī tuz ḳatalar ki balġamı ishāl ider eger mā°ü'l-cübñ ve eftimun ile içseler ⁸ māliḥūlyāya ve cüdāma nāfi°dir eger ḫıyār-şenbe ile içseler balġamı ısıtmalara fāyide ider bundan ziyāde ⁹ yeseler bedeni çoḳ ḳızdırır ve baş ağrıdır illā sikencübīn işlāḥ ider bedeli rub° vezni ḳadar ışırgan ¹⁰ toḫmıdır ve kendi¹ bādemdir **ḳarānyā** ḳızılçık didikleri yemişñ ḫab°ı atı ḫār ve ḳābizdir ishāl olanlara ¹¹ ġāyet muvāfıḳdır ve baġırsaḳ yaralarına bişürüb içseler ve yaş yapraġını ve yaş ḫām yemişini ¹² demregüye sürseler müfıddir ve ḳurusın çekirdegi ile döġüb un gibi idüb ishāl ve zaḫīr ¹³ °illetine nāfi°a ile virseler ḳabz ider ve ḳurusını şuda ḫōşāb idüb şuyın ve kendüsin ¹⁴ yeseler ḳabz ide ishāl gider **ḳırmız** ḳırmız didikleri boyacılar ḳurdıdır ḳırmız yaġı ġāyet ¹⁵ laḫif olur ḳızılca mercimek deñlü olur ġāḫī uçar gezer ġāyet kıymetlüdür zīrā boyası aşlā ¹⁶ çıḳmaz bāḳī ḳalır ḳavl-i Ebū Cerīḥ ve Şāḫib-i Taḳvīm müberrid dimiş İbn Bayḫār ve Muḫammed Temīmī ¹⁷ ve Şerīf ḳavli üzre üçüncü derecede ḫār ve yābisdir ḳuvvet-i evvelisi bilā nez° ¹⁸ müceffıfdir ḳuvvet-i şāniyesi cilā virür ve oñuldur ḳuvvet-i şālisesi cerāḫata nāfi°dir ḫa°mında ¹⁹ açlık ve ḳabz vardır eger bunu döġüb °asel ile ma°cün idüb ve °avratlar yedi

74b

¹ ġün her ġün °asel ile iki dirhemden içseler ḫayzı ḳaḫ° ider ḳavl-i Orbiyasus issi ² şişlere ve cerāḫata ḳara ḳırmızı ekeler yāḫūd ġül yaġı ḳarışduralar bunuñ ḳuvvet(i) ³ üstübec ḳuvvet(i) gibi olur andan daḫı elḫafdır ve maḳ° ad yarıḳlarına eyledükleri ⁴ devālara daḫı ḳatalar ġāyet münāsibdir ḳavl-i Ḥuneyn bunuñ ba°zı nāfi° ve cevheri ⁵ ma°cünün iderler ma°cün-ı ḳırmız dirler ġāyet nāfi°dir ve ḳırmızñ miḳdār-ı şerbeti bir dirhemdir ⁶ ziyādesi cigere zarar ider illā şarāb-ı şandal ve ġül şuyı işlāḥ ider **ḳuşt** ḫopalaḳ ⁷ didikleri ot ki birḳaç nev°dir bir nev° Hindīdir ki rengi siyāḫ olur ḫafif olur ⁸ ve ḫa°mı ḫatlu olur ve bir nev° Şāmīdir levni şimşād ağacına beñzer rāyīḫası olur ⁹ ve bir nev° i aḳ olur ve ḫōş rāyīḫası olur ammā ḫa°mı acı olur ¹⁰ buña ḳuşt-ı baḫrī dirler ḫab°ı atı üçüncü derecede ḫārdır ba°zılar dördüncü derecede ¹¹ ḫār ve üçüncüde yābisdir didiler ḳuvvet-i evvelisi her °üzv ki teşḫīne muḫtācdır aña ¹² nāfi°dir ve deriñden aḫlāḫı cezb idicidir ve eger °asel ve şu ile luḫūḫ eyleseler ¹³ bahaḳı giderir ve irḫā olmuş siñirlere daḫı nāfi°dir ḳavl-i Rāzī eger buruna buḫūr ¹⁴ ideler zükkām(a) ġāyet nāfi°dir ḳavl-i Mesīḥ eger saḫḳ idüb yaralara ekseler ¹⁵ ḳurıdır ve °avrat buḫūr eylese ḫayzı yürüde ḳavl-i Ḥaberī eger bunu içseler ¹⁶ süddeleri fetḫ ider ve nezelāta ve vebāya daḫı buḫūr ideler ki nāfi°dir eger aḳ ḳuştı ¹⁷ yeseler başda olan eski ağrıları giderüb ve dimāġ yellere daġıdır eger saḫḳ ¹⁸ idüb içseler mi°de ve iç ağrılarına be-ġāyet nef° virür bunuñ miḳdār-ı şerbeti yarım ¹⁹ dirhemden iki dirheme varınca cāyızdır ziyādesi meşāneye müzırdır illā kızıl ġül yapraġı

¹ Burada anlam gereġi “ḳadar” kelimesi olmalıdır.

75a

¹ ve şeker ıslah ider **kaşşab** *bi-fethateyn* kâmiş ki ma^c rûfdur kavli-i Fulus ² tabî^c atı gâyet müberriddir ve yanmış küli evvel derece âhîrinde belki ikinci derece evveline ³ varınca hârdır ve kökünüñ dağı azacığ cilâsı vardır eger kökünü ve yaprağını yabân şoğanıyla ⁴ gövdeye batan diken ve demren üzerine ursalar cezb idüb çıkarır eger çiçeği ⁵ kulağa girse kulağı sağır ider kavli-i Râzî kökünü ve yaprağını dâ³ ü'l hayyeye ve dâ³ ü' ⁶ ş-sa^c lebe sürseler ve içseler nâfi^c dir kavli-i İbn Baytâr eger sirke ile siñirlere ve bile ursalar ⁷ ağrıların giderir ve tâze yaprağın issi şişlere ve ışırguya ursalar fâyide ider eger yaqub ⁸ tozını göze çekseler aklık ^c illetini giderir bunuñ miqdâr-ı şerbeti yarım dirhemdir şuyınıñ ⁹ dağı artıcağ gerekdir **kaţrân** *bi-fetħi'l-kâf ve kesrihâ ma^c a kesri't-ta³ ve sükūnuhâ* kaţrân ¹⁰ didikleri meşhûr nesne a^c lâsı ^c ar^c ar nev^c inden alınandır tabî^c atı dördüncü derecede hâr ¹¹ ve yâbisdir didiler kehleyi ve sirkelerin öldürür ve hayvânıñ etine kuvvet virür ve ¹² cümle dört ayaklu hayvânlar ki meselâ at ve deve ve şu şığı ve keçi ve bunlara beñzer hayvânlarıñ ¹³ giciyigin oñuldur ve kendülerin güzellendürür ve insânıñ yaralarına merhem bulunmasa ¹⁴ yalnız bunu sürseler muvâfiğdir ve müteharrik olmayan mevzi^c e sürseler teşhîn idüb ¹⁵ revhîn yerine getirür eger sirke ile mazmaza iderlerse diğ ağrısına münâsibdir ¹⁶ eger sirke ile kulağa tamzırsalar ağrıların giderir ve kırdını ve ağırlığını ve sağırlığını ¹⁷ ve çinledigini giderir eger bundan dört dirhem içseler eski öksürüğünü keser eger kaţrân ¹⁸ isini sürmelerine kıtsalar gözi tîz ide aklığı gidere **kuţn** *bi'z-zamm ve's-sükūn* ¹⁹ ve zami't-tâ³ panbuğ cem^c i aqtân gelür tabî^c atı hâr ve raţbdır ve penbe eşyânıñ

75b

¹ issiligi ibrişimden ziyâdedir bedeni issi tutar kavli-i Şâhib-i İhtiyârât issiligi ² i^c tidâledir ve eger yaqub yara üstüne kıosalar kıanı tutar ve faşd ve hacâmat olunduğda ³ faşd ve hacâmat kıanı penbe tutar eger yaqub azacığ kil-i ermenî ile veyâ tuz ile yara ⁴ üstüne kıosalar kıanı tutar ol dağı tutmazsa penbe bezini yaqub zeyt ile üstüne ⁵ kıoyalar fi'l-hâl kıanı tutar ve penbeniñ ve çekirdeginiñ tütünü zükkâm(a) müfiddir ve eski ⁶ penbe³ i fetil idüb kulağa kıosalar kulağıñ ruţubetini ve şuyını alur ve kıurudur ⁷ kavli-i Şâhib-i Takvîm penbe çekirdegi yeseler göğsi kıızdurur ve cimâ^c a kuvvet virür ve bâhî ⁸ arturur çekirdeginiñ miqdâr-ı şerbeti iki dirhemden üç dirheme varınca ve bağı iki dirheme varıncadır ⁹ ziyâdesi öykeni ziyâde kıızdurur illâ buyan balı ıslah ider **kıfru'l-yahūd** zift mummyası ¹⁰ dirler zift gibi bir nesnedir iki nev^c olur bir nev^c ^c Acemde bir tağdan mağzaraya derleyüb akar andan ¹¹ alurlar Şîrâz lisânınca eger mümiyâ-ı pâlûde-reng dirler ve bir nev^c i Bağdâdda Kıuds-i Şerîf ¹² kıurbında Buhayyiretü'l-Yahūd dirler deñiz sâhilinde çok olur bu nev^c i İbn Baytâr kavli üzre ¹³ gayrıdan yegdir ^c Acemde aña mümiyâ-ı âbî dirler kavli-i İhtiyârât üçüncü derecede hâr ve yâbisdir ¹⁴ Huneyn ve Şâhib-i Takvîm kavilleri üzre ikinci derecede hâr ve yâbisdir kuvvet-i evvelisi ¹⁵ a^c zâyı kavî ider ve muncemid olmuş kıanı eger zâhir eger bâtın arıdır ihtiyârât şâhibi ¹⁶ dir ki bunuñ ^c ameli mümiyâ ^c ameli gibidir öksürüğe ve ^c usrû'n-nefese ve mecmû^c cânavarlar şoğduğına ¹⁷ nâfi^c dir ve nıkrîse ve ^c ırkı'n-nisâya zimâd olunsa muvâfiğdir eger dişe degürseler ağrısın ¹⁸ sâkin ider bunuñ miqdâr-ı şerbeti iki dirhemdir ziyâde içseler baş ağrıdır illâ gül şuyı ¹⁹ ıslah ider **kınnab** *bi'l-kesr ve fetħi'n-nūnū'l-müşeddet* kendir otı ki kışırın urğân ider

76a

¹ iderler ve yaprağın kurudub ğubār idüb yerler ziyāde sekr virür °uşāresi ² ve kökiniñ tabī° atı Fulus kavli üzre hār ve yābisdır eger yabānī kendiriñ kökiniñ bişmişini ³ issi şişlere ursalar müfiddir kavli-İhtiyārāt keymūsātında münhacer olmuş şişlere ve humreye ⁴ dahı nāfi° dir ve harekete gelmiş sakin idüb keymūsātı arıdır ve °uşāresi ⁵ kulak ağrısına tamzırsalar nāfi° dir eger yaprağın döğüb başında olan konaklara ⁶ sürseler giderir eger yaprağı eger tohmı mi° deye yaramazdır ve inhizāmı dahı yaramazdır illā rubb-ı ⁷ utruc ve şarāb-ı leymun ıslāh ider **ķınna** ba° zı °uşşābīn ve eṭıbbā bunu uşak ⁸ şamğıdır dir otına dāne çadır dirler bu şamğın a° lāsı aķ ve ğünlük gibi diken ⁹ hafif olmaķdır tabī° atı ikinci derecede hār ve raṭbdır ba° zılar üçüncü derecede ¹⁰ hār ve ikinci derecede yābisdır didiler müceffif ve müleyyindir cezzāb ve musahḥin ¹¹ ve muḥallildir kuvvet-i evvelīsi şudā° a ve şar° a ve su° āledir oynamış dişlere ve şo° uķ ¹² kulak ağrılarına ve şişlerine dahı süsen yağıyla muvāfiķdır ve āġulu cānavarlara ve zehirlü ¹³ otlara tiryāķdır eger sezāb ve mā° ü° l-ķarāfīnle ezüb içseler sidük tutulduġına ¹⁴ fāyide ider eger ° asel ile lu° uķ gibi idüb yalasalar bögrek süddesin aça kavli-İ ¹⁵ Fulus bedeni semürdür ve kuvvet virür ve aḥlāṭ-ı bāride-i lezicden pāk ider ve ¹⁶ ve kökiniñ şuyından buruna su° ü° eyleseler başdan ve dimāğdan ruṭūbāt-ı lezice ¹⁷ çıkarır bunuñ miķdār-ı şerbeti iki dirhemdir ve şamğınıñ miķdār-ı şerbeti yarım dirhemden ¹⁸ bir dirheme dek cāyızdır ziyādesi baş ağrıdır illā benefşe ıslāh ider **ķantariyun-ı** ¹⁹ **şagīr** ķantariyun-ı şagīriñ sāķı ince ve çiçegi ve ḥabbı kızıl şekil olur ve köki küçükdür

76b

¹ ašlā kökiniñ menfa° atı yokdur Türkīde eşekķulağı dirler menfa° atı dallarında ² ve yaprağında ve çiçegindedir kökini isti° māl etmezler bunuñ tabī° atı hār ve yābisdır ³ kavli-İ Muḥammed Temīmī üçüncü derecede hār ve yābisdır balġamī ķulunca nāfi° dir ve dimāğı pāk ⁴ ider şar° a dahı kemāl mertebe müfiddir ve şarı şı ve ḥām şafrā ishāl ider eger ⁵ yaşını döğüb cerāḥata ursalar yarayı bitürür eger termiye baķlası unıyla mafāşıllarını ⁶ üzerine ursalar fāyide ider ve bişmiş şuyını içseler ġalīz sevdā ishāl ider eger iki ⁷ mişķāl yetmiş dirhem şı ile yaru ķalınca bişürüb ol şı ile içseler şafrā ve yelmeşik ⁸ balġamı ishāl ider mafşallara ve ķulunca ve dimāğa ve siñirlere dahı fāyide ider ve süsen ⁹ yağıyla ılıcak idüb ķulağa tamzırsalar şovukdan olan ağrısına ve şancusına ¹⁰ fāyide ider eger şeftālū şuyıyla ķulağa tamzırsalar ķurdın çıkarub ġürüldüsin ¹¹ giderir eger bunuñ yağını siñirlere dürtseler ağrılarına fāyide ider ve ķulağa fetīl (itseler) ¹² süddelerin açar **ķahve** Türkīde dahı ķahve dirler bu ķahveniñ zuhūri ķarībū° ¹³ I° ahd olmağla ḥükemānıñ müfredāt kitāblarında bir nüshada ašlā ķadīmden beyān ¹⁴ etmemişlerdir ol eclden müte° aḥḥirīn māhiyyetine ve tabī° atına ve nef° ve zararına müte° allik ¹⁵ çok ķāl ü ķīl eylemişlerdir ba° zılar ḥikāyet iderler ki ķahveniñ yaprağı encir ¹⁶ yaprağına beñzer ve ķahve tāze iken siyāh ve kızıl üzümbeñzer ve ba° zılar defne tohmına ¹⁷ beñzer dirler ve ba° zılar ol diyārıñ^{II} defnesi ķahve āġacıdır dirler ve Şeyḥ Dāvud-ı Mışrī ¹⁸ kavli budur ki ķahveniñ ibtidā zuhūri mart ayında olub āġustos ayında cem° iderler ¹⁹ āġacınıñ ķaddi üç arış ķadar çıkub barmaķ ķadar yoġun olub ve çiçegi aķ

¹ Burada K69b/13'te "itseler" kelimesi vardır.

^{II} "درية" şeklinde yazılmıştır.

77a

¹ olur ve meyvesi ile ma^c lūm ve ma^c rūfdur ammā qahve içini ayırsalar ma^c lūmdur ki çekirdegi ki aña qalb ² dirler iki pāredir hikmet budur ki bir dānesi siyāh ve bir dānesi sarı şekil olur ³ a^c lāsı sarı olandır tabī^c atı evvel derecede hār ve ikincide yābisdir ammā ba^c zılar ⁴ bārid ve yābis dimişler illā ba^c id dimiş ve yine mezkūruñ qavli budur ki kışrı hārdır ve nefsi-i ⁵ bun qahve mu^c tedil olub yāhūd bārid olsa cāyızdır dimiş ve burūdeti dağı olursa ⁶ cāyızdır zīrā ekşilik vardır dimiş şeyh dāvuduñ kelāmı tamām oldı lākin bu faķīri ⁷ diyār-ı Yemende iki buçuq seneden mütecāviz zamān muķīm olub ekşer qāşabāt ve qurā ve cibālin ⁸ gezüb seyr eyledüğümüzde Yemende qahve iki nāhiyeden ğayrı yerde olmaduğı yanımızda ⁹ muħaķķaķdır biri Zabīd üzerinde olan tağlar Beytū'l-Faķih muķābelesine gelince ki aña ¹⁰ evşāb nāhiyesi dirler ve birine dağı nahārī nāhiyesi dirler Cezān benderine ¹¹ qarībdir ol nāhiyelerin āb ve havaları laķif ve bağ ve baķçeleri firāvān olub ¹² lākin zemīnleri şev olmağla sedd sedd idüb ol sedlerin üzerine qahve ağaçları ¹³ şāf şāf ğars olunmuşdur ağacı kiras ağacına müşābih lākin koyu yeşil ve kiras ¹⁴ yaprağından yaprağı kalıncadır ve ağaçların qaddi sekiz on zīrā^c olub yigirmi otuz ¹⁵ yıllık ağaçlar vardır çiçeği beyāz olur ve şabları ikisi üçü bir yerde uzunca ¹⁶ kiras şapları gibi olur ve yemişi ^c aynı kiras gibidir evveli yeşil kekremesidir ba^c dehu ¹⁷ kırmızı olur ve azacıķ ħumūzeti olur ba^c dehu kemālin bulduķdan soñra koyu kırmızı olur ¹⁸ meşelā vişne rengi olub iri ve tatlu olur eger şablar ile cem^c idüb ħişār ¹⁹ kirasının arasında qonulsa min(ba^c d) fark olunmaz idi meger ħin-i tenāvülde rāyīhasından

77b

¹ ve çekirdekleri çift olduğundan bile belki kirasdan lezīzdir kırmızı şekil iken cem^c ² iderler ve evleri üsti ħorāsān ile sıvalı ve düz olub cem^c eyledikleri kırmızı qahve ³ ol tamlar üzerine sererler nāresīde olmağla tīz kuruyub siyāh olur ol qahve(ye) ⁴ qoruk qahve hām qahve dirler ba^c dehu degirmene qorlar kışrı kırılıb çekirdegi qalur ⁵ andan soñra şavurub kışrı arılıb şāf qalb qalur ol qahve ki Rum ⁶ diyārına vesāyir vilāyete götürüb şatdıqlarıdır ammā kāmīl nāresīde olduķdan soñra ⁷ degirmene girmez el ile şıķub çekirdeğin çıkarırlar ve kışrını bağır başdı üzüm ⁸ gibi kurıdub ehl-i Yemen yaz günlerinde tertīb ve tebrīd ve cūd için bu kışrı kaynadub ⁹ içerler şol deñlü lezīz olur ki içseler şekerli zann iderler ol kışrı Rum diyārına gelmez ¹⁰ zīrā Yemende qalb-i qahveden ziyāde semen ile şatarlar nerm gördüğümüz qahveniñ ¹¹ hey^o eti ve keyfiyetini didüğümüz yemişinin ta^c m ve lezzeti bu minvāl üzre olur ki taħrīr olundu ¹² hālā maķşūdımız olan qahveniñ a^c lāsı büyük ve yeşil (...) ¹ ola kışrının ¹³ tabī^c atı derece-i evvelde hār ve raķbdır bulmuşlar eger yalnız kışrını yaz günlerinde içseler ¹⁴ tabī^c atı tebrīd ider ve şafrāyı keser ve qalbe feraħ virür dimāğa buħārı vāşıl olmağla siħri ¹⁵ vāķi^c olan süstlügi ve keseli zāyil ider ve qalb-i qahveniñ hindibā gibi tabī^c atı evvel ¹⁶ derecede bārid ve raķbdır ba^c zılar ikinci derecede yābisdir didiler bunuñ dağı feraħ ¹⁷ ve neşātı vardır ħuşūşan kış günlerinde ve insān(a) fayīdesi ziyādedir ¹⁸ ve siħri bütün bedeni teshīn ider ve ħuşūşan ehl-i keyf ola ve yoldan ¹⁹ gelmişlere ve yorğunlara ğāyet muvāfiķdır ve qahveniñ eger kışrını eger qalbini ziyāde

¹ Metinde şeklinde yazılmıştır.

78a

¹ kavurmağa heves etmemek gerekir zîrâ yanmak mertebesine varınca zarar ider cümle yanmış ² şeyler muharrik-i sevdâ ve balgâmdır ve ta°âm üzerine az kahve içseler zarar etmez ammâ çok içmeyeler zîrâ ³ ta°âmîñ mertebe-i keylûsı yetişmeden ta°âmî zamânsız aşğa indürür ammâ bir sa°atden sonra ⁴ içtikleri kahveniñ zararı olmaz belki mu°în-i hażm olur ve kahve mi°dede olan ruṭübâtı ⁵ ve fażalâtı giderir mücerredir şudâ°a ve zükkâma fâýide ider ve uyhu zamânlarında şöyle oturmak ⁶ isteyenlere gâyet muvâfıktır zîrâ ma°lumdur ki kâṭı°u'n-nevmedir meşelâ her hâr-ı devânîñ keyf ⁷ ve neşâṭı ola mertebe mertebesince ṭabî°atları ve hâşıyyetleri nevmi kaṭ° iderse °aceb degildir ⁸ kahveniñ kâṭı°u'n-nevm olması kendü hâşıyyeti ve kuvvetidir ve ṭabî°atı yubüset üzre olduğudur ⁹ dirler lâkin za°ferân veyâ misk veyâ °anber veyâ °ud ağacı qosalar ıslâh ider eger karanfıl qatarlarsa ¹⁰ yubüseti ziyâde olur kış günlerinde câyizdir ve şeker dahı qatsalar câyizdir eger bunu ziyâde ¹¹ bişürseler kan galebesi fesâdın ıslâh ider ve ziyâde müdâvemet itseler mâlîhülyâ ¹² îrâş eylemek câyizdir ammâ keseli def° idüb feraḥ ve neşâṭı vardır **harfü'l-** ¹³ **kâf kâküne** *bi'z-zami'l-kâfi's-sâniyye* kanbîl otı ki it ¹⁴ üzümüñ envâ°ından bir nev°dir nârencî çiçeği olur Fâriside kâküne dirler andan ¹⁵ mu°arredir Muḥammed Temîmî kavli üzre büyük °inebü's-sa°lebdir büyük fi°li ve kuvveti yine ol ¹⁶ bir it üzümü kuvvetine yakındır nârencî rengi vardır ṭabî°atı üçüncü derecede bâridir ¹⁷ eger bunuñ yaprağıñıñ °uşâresin yaralara qosalar yaraları yaramaz ve fâsid olmağdan ¹⁸ şaklar ve bevâsîri ıslâh ider ve eski kulaq yaralarına ve rebv öksürüğüne ve huşûnet-i ¹⁹ şadre ve zîku'n-nefese ve yereqâna ve bevl yolında olan yaralara nâfi°dir ve ḥabbını günde bir mişkâl

78b

¹ yuṭsalar yereqâni giderir ve cigere fâýide ider bunuñ miqdâr-ı şerbeti iki dirhemdir Takvîmü' ² l-Edviyye kavli üzre bunuñ yaprağından bir cüz° ve kara çörek otı rub° cüz° saḥq ³ idüb benefşe yağı qarışdırub iki def°a su°ud ideler şar°a nâfi°dir miqdâr-ı şerbeti ⁴ şerbetinden ziyâde içseler başı uşadır illâ gül ma°cünü ıslâh ider **kâfûr** kâfûr didikleri ⁵ beyâz şamğdır a°lâsı Keşürîdir ṭabî°atı İhtiyârât ve Minhâc ve ekşer nüşhalarda üçüncü ⁶ derecede bârid ve yâbis olduğını yazdılar evrâm-ı hârreye nâfi°dir ve ru°âfi qar ile yâḥûd ⁷ şo°uq şu ile men° ider ve şudâ°-ı hârreye dahı nâfi°dir ve maḥrûrî mizâcîñ havâssını ⁸ kavî ider ve ḥiddetlü göz ağrılarına edviyyelerine qosalar muvâfıktır eger yalnız veyâ gül suyu ⁹ veyâ şandal qarışdırub qoklasalar issi baş ağrılarına gâyet fâýide ider eger ziyâde ¹⁰ her gün iki arpa ağı marul şu ile ezüb buruna ṭamzırsalar dimâğ ḥarâretin ve şudâ°ı ¹¹ dahı giderüb ve burun qanın kesüb ve uyhu getüre eger ziyâde her gün qoklasalar ¹² cimâ° arzüsünü keser ve içseler girü cimâ° arzüsünü keser ve kâfûr yürece kuvvet virür ¹³ ve feraḥ virür ve ağılları def° ider ve ḥafaqâna dahı nâfi°dir ve adama nûrâniyyet ve leṭâfet ¹⁴ virür ve ḥummâ-yı muḥriqaya ve ḥummâ-yı hârreye nâfi°dir bunuñ miqdâr-ı şerbeti iki dengdir ziyâdesi ¹⁵ bâhı kaṭ° ider ve meşâne°i irḥâ ider illâ ḥavlincân ve °asel ıslâh ider **kâdî** ¹⁶ kâdî didikleri ağac ḥurmâya beñzer Mekke-i Mükerrreme°de ve °Ummân nevâḥisinde çok olur ¹⁷ bu ağac üzerinde çiçek gibi ṭabaqa ṭabaqa birbirine şarılımış bir şey°i çıkar anı alurlar ¹⁸ yağa birağurlar ve güneşde ṭurur o yağa duhnü'l-kâdî dirler güzel qokulu yağdır ¹⁹ ve ol çiçekden şuyın alurlar aña mâ°ü'l-kâdî dirler gâyet maqbûl gülâb gibi

79a

¹ bir şudur ve ol çiçeği esbāb arasına korlar rāyihāsı yıllarca gitmez ve kādī yağınının tabī^c atı ² İshāk ve Takvīmü'l-Edviyyeniñ kavilleri üzre harāret ve burūdetde mu^c tedildir Rāzī ³ kavli üzre cūdām ^c illetini kaç^c ider ve şarābın huşye çıkmağa başladığı gibi vireler ki meselā on ^c aded ⁴ çiçek çıkaranlara bu kādī şarābın ol maḥal için içürseler on ^c adedden ziyāde çiçek çıkarmaya ⁵ kavli-i Maserceveyh bu devā fāsīd ve yaramaz mizācı ıslāh ider ve emrāz-ı balgamiyyeye ve sevdāviyyeye nāfi^c dir ⁶ kavli-i Şāhib-i Takvīm bunun yağı şovuk baş ağrısına ve nisyāna nāfi^c dir ve rāyihāsını koḳlasalar ⁷ rūh-ı hayvānī^o i kavī ider bunun miḳdār-ı şerbeti üç dirhemdir ziyādesi cigeri za^c if ⁸ ider illā cevz-i bevva veyā kırfa veyā nebāt ıslāh ider **kāfūriyye** kāfūr otı dirler bunun çiçeği ⁹ ve otı gerçi turaḳotına beñzer ammā bu aḳ şekil olur koḳusu kāfūra beñzer ol eclden kāfūr ¹⁰ otı dirler tabī^c atı ^c İsa kavli üzre üçüncü derecede hār ve yābisdir kuvvet-i evvelisi başda ¹¹ olan fażalātı taḥlīl ider ve balgamdan dimāğı pāk ider ve başın ruḫbātını giderir ¹² siñirleri şovuk hıldan arıdır kavli-i Desḳuridus şovuk şişlere daḫı zeyt ile ¹³ zımād eyleseler müfīddir miḳdār-ı şerbeti bir dirhemdir ziyādesi siñirlere ḳuruluk virür illā tatlu ¹⁴ bādem yağı ıslāh ider **kebābe** kebābe didikleri büber gibi bir siyāh tohumdur iki nev^c olur ¹⁵ bir nev^c büyük ve bir nev^c i küçük olur İbn Bayṭar kavli üzre büyük nev^c i ḥabbü^o ¹⁶ l-^c arūs didikleridir ve küçük nev^c i felencedir kebābeniñ kuvveti iki nev^c dir biri şovuk ¹⁷ biri issidir ammā harāreti burūdetden çokdur dir ba^c zılar hār ve yābisdir didiler Takvīmü^o ¹⁸ l-^c edviyye ve İshāk kavilleri üzre üçüncü derecede hār ve yābisdir fetḥ ve mülattıfıdır eski ¹⁹ yaralar ^c ufunetine ve diş dibleri gibi ve dil ve dimāğ harāretinden olan kıla^c ^c illetleri gibilere

79b

¹ ḡāyet nāfi^c dir eger ağızda çigneyüb şuyından zekere sürseler ^c azīm lezzet-i cimā^c ḥāşıl ² olur ve bögrek ve ciger süddelerin açar ve bevl yolın taşdan ve ḳumdan pāk ider ³ ve bevli idrār ider ve tab^c ı imsāk ider ve mi^c deye ḡāyet nāfi^c dir kuvvet virür ve dişleri ⁴ çürimekten şaklar ve ağız koḳusun hōş ider bunun miḳdār-ı şerbeti bir dirhemden iki dirheme ⁵ degindir ziyādesi meşāneye zarar ider illā maşṭakī ıslāh ider bunun bedeli hīl-i bevva^o kibrīt ⁶ ve kükürd didikleri şey^o ma^c denī olur şarı ve beyāz ve kızıl olur tabī^c atı hār ve yābisdir ⁷ kavli-i Ḥuneyn üçüncü derecede hār ve yābisdir mülattıfıdır ve cezzābdır barası zāyil ider eger saḫḫ ⁸ idüb cānavarlar zehri üzerine ağız yarı ile ursalar ḡāyet fāyide ider eger sirke ⁹ ile bahaḳ ve çıbanlara ve uyuz ve demregü üzerine ve naṭrūn ile nıkrīs üzerine ursalar ḡāyet ¹⁰ fāyide ider ve şuyını içseler ḫayzı yürüdür eger buḫār eyleseler nezelāta ve zükkāma koḳutsalar ¹¹ zükkāmi ḫabs ider eger kibrīti ateşde ḳaynamış zeyt ile ḫall idüb ve bir miḳdār ¹² mūm-ı revḡan ḳatub yaş ve ḳurı uyuz ve ḳaşındıran uyuz ḡāyet ¹³ nāfi^c dir ve ḳına ile ḳarışdırub demregüye ursalar nāfi^c dir kibrītiñ miḳdār-ı şerbeti bir buçuḳ ¹⁴ dirhemdir ziyādesi mi^c deye ve dimāğa ziyān ider illā benefşe ma^c cūnı ve şeker ıslāh ider ¹⁵ *bi-fethateyn* **kebere** kebere didikleri ot ki āşşāf daḫı dirler Fārisīden mu^c arrebdir ve yaprağını ve ¹⁶ toḫmını ve çiçeğini ve tāze şāhını turşı iderler tabī^c atı ^c İsa kavli üzre ikinci derecede hār ¹⁷ ve yābisdir ba^c zılar üçüncüde daḫı dimişler çiçeğiniñ kuvveti cümlesinden artuḳdur bostānī ¹⁸ nev^c i mücellādır ve köki muḳaṭṭı^c ve mülattıfıdır kökiniñ ḳabuğı acıdır ve ḳābizdir ki ḫanāzīri taḥlīl ¹⁹ ider ve semūmāta tiryāḳdır eger sirke ile terbiye eyleseler ṭalaḳ süddelerin açar eger bişmiş şuyını

80a

¹ sirke ile karışdırub ağızda tıtsalar diş ağrılarına ve nezlelerine muvâfiğdir cümle kebereniñ her kañğı-² sını yalnız yeseler balgam ider ammâ sirke ile yemek gerekdir ve sirkesine °asel veyâ şeker kıatsalar muvâfiğdir³ kavlı-i Fulus kebere tiryâğdır menfa°ati çokdur ağız koqusını giderir yelleri dağıdır bâhı ziyâde ider⁴ eger tütisi eyleseler bevâsiri giderir kavlı-i İbn İshâk bunuñ tohmınıñ budaklarından tâze⁵ budağı ve yaprağı dağı menfa°ati çokdur turşısın yeseler tuzını evvel şu ile yuyalar andan⁶ °asel ile ve sirke ile terbiyet ideler kaşd ideler ki ta°âm evvelinde yiyeler hażm-ı ta°âm⁷ şanub soñra yemeyeler eyü degildir ta°âm evvelinde yeseler müfiddir bunuñ miqdâr-ı şerbeti⁸ kökiniñ iki dirhemdir ve turşısın be-kağrû'l-hâcedir **keşirâ bi'z-zamm**^I kitre didikleri⁹ nesne ki bir dikenlü ağacın şamğıdır eyüsi aq ve şâf olur tabi°ati Fulus kavli¹⁰ üzre evvel derecede hâr ve raţbdır kavlı-i Mesîh İbn Hâkîm ikinci derecede bârid ve raţbdır¹¹ didiler göz devâlarında kitre şamğ yerine isti°mâl iderler ishâl idecek devâlara¹² dağı katarlar ba°zısına mu°în ve ba°zısının muşlihi olur ba°zı hiddetlü ki mi°de ve¹³ bağırsağda ziyân idecek otların hiddetini kaldırmak için bir dirhem veyâ bir mişkâl¹⁴ kifâyet ider kitre öksürüğe ve huşûnet-i şadre ve boğaz ve meşâne ve öyken¹⁵ yarasına nâfi°dir kavlı-i Fulus keşirâ muqavvî-i em°adır^{II} ve müşhil-i mürre-i şafrâ ve balgam-ı lezic ve sevdâdir^{III}¹⁶ ve muqavvî-i ve musahhîn-i bedendir ve bağırsağ yarasına ve sahcına gâyet nâfi°dir kavlı-i İbn Baytâr¹⁷ eger kitreyi ısladub °asel ile ağızda tıtsalar öksürüğe ve boğaz boğulduğuna¹⁸ ve öyken yarasına fâyide ider bunuñ bedeli şamğ-ı Arabîdir ve şamğ-ı bâdemdir **kürrâs**¹⁹ gendene didikleri ot ki pırasa dağı dirler tabi°ati ikinci derecede hâr ve yâbisdir

80b

¹ eger summâk ile sigillere ve yaramaz yaralara ursalar giderir ve kökini(ñ) kılunca nef°i vardır² ve bevli ağıdır ve münzicdir ve hayzı ağıdır eger arpa şu ile bişürüb içseler göğüsden ve ciğerden³ fażalâtı çıkarır ve cimâ°-ı şehvetin tahrik ider bundan çok yeseler göze karañuluk⁴ getirür ve mi°deye muvâfiğ degildir pişmiş pırasa her bâr yemek bevâsire gâyet⁵ nâfi°dir ve ruţubetinden olan bevâsire yaqu eyleseler nâfi°dir ve'l-hâşıl pırasa balgamdan⁶ olan ciğer süddelerin açar ve ta°âma iştihâ getirür bâha kuvvet virür ammâ hâr mizâca⁷ muvâfiğ degildir ve pırasa köki didüğümüz pırasanın kökidir yohsa kökinde olan şaçakları⁸ degildir ve pırasa arqaya ve bile kuvvet virür anıñ-çün bâha fâyide ider ve belki °innin °illetini⁹ tadrîc-ile giderir **kerseneh** burçak didikleri dâne mercimege beñzer tabi°ati evvel derecede¹⁰ hâr ve ikincide yâbisdir cilâsı ve nefhi vardır ciğeri ruţubât-ı galîzden¹¹ pâk ider ve bahağa ve kelefe ve eşerlerine sürseler ve yaqu eyleseler nâfi°dir eger sirke ve afsentîn¹² ile °aşreb şokduğuna yaqu olunsa fâyide ider eger bunu bişürüb şovukdan olan¹³ yarıklara ursalar giderir ve giçik °illetine dağı fâyide ider eger kavurub °asel ile¹⁴ karışdırub dört dirhemini yeseler arık kişilere muvâfiğdir **kürneb** lahana¹⁵ didikleri ot çok nev° olur bir nev° ine baş lahana dirler tabi°ati Yuħanna kavli¹⁶ üzre evvel derecede hâr ve yâbisdir yazın biten lahana yaramazdır eger şovuk yaylak yerlerde¹⁷ böyledir ve ba°zı sevâhilde tabi°ati bârid ve yâbis olur Râziniñ kavli böyledir¹⁸ lahana müneffih ve müleyyindir çibanları oñuldur eger dallarının külini her kıanda ekseler gâyet¹⁹ kıurudıcıdır eger tabhını mafâşıla ve niqrise ursalar fâyide ider eger zâc ve sirke ile

^I Kelimenin ilk harfi olan “kef”i, “bi’z-zamm” diyerek ötreli okutmak istemişse de Arapça sözlüklerde “kef”in okunuşu hep fethalı olduğu için biz de fethalı okunuşunu tercih ettik.

^{II} Metinde “امادر” şeklinde yazılmıştır.

81a

¹ karışdırub cerebe ve (baraşa) tılā olunsa muvāfiķdır eger yeseler veyāhūd şuyın içseler āvāzı ² şāfi idüb levni a° lā ider ve rāşe° illetine° azīm nef° i vardır eger° uşāresin su° ü ³ eyleseler başı ve dimāği tenķıye ider ammā bundan çok idmān eyleyeler zīrā müvellid-i mürre-i sevdā-ı ⁴ cigerdir ya° nī ğālīz kıan tevellüd idüb yanub sevdā olur eger semüz et ile sürseler ⁵ zarar az olur ve'l-hāşıl lahana° ı sevdāvī emzice ve bevāsīr aşhābına çok yedirmeyeler ve maħrūrī ⁶ mizāca muvāfiķ degildir eger bişürüb sirke -ve yağ-ıla ve boğaz ağrılarında ħunnāka yaķu olunsa nāfi° dir eger şuyıyla-¹ başını yusalar ağrısın giderir ve az yeseler ⁷ göze fāyide ider **kerefs** kereviz didikleri ot çok nev° olur ammā kerefs-i ⁸ bostānīniñ tabī° atı Ĥuneyn kıavli üzre evvel derecede ħār ve ikincide yābisdir kıavl-i İbn ⁹ Māsūye ikinci derecede evvelinde ħār ve ikinci derece ortasında yābisdir kıavl-i (Rufis) bostānī ¹⁰ kerefs raḡbdır ve kerefs köki yābisdir kıavl-i Calinus bostānī kerefs sāyir kerefslerden ¹¹ mi° deye yegdir zīrā lezīzdir ħāşşasındandır ki taħlīl-i riyāh ider ve bevli aķıdır ¹² kerefsiñ toħmı müfettiḡ-i südde ve ciger ve ḡalaķdır ve mi° de ve ciger şovuķluĝına nāfi° dir ve ağız ¹³ rāyīḡasın ħōş ider rebve ve° ırķu'n-nisāya ve zīķu'n-nefese daħı müfiddir toħmınıñ ¹⁴ idrārı ħōd ziyādedir kıavl-i° İsā İbn māsūye cigeri ve bögreĝi ve meşāne° i pāk ¹⁵ ider ammā maşrū° a ĝāyet yaramazdır ve toħmı ol kıadar nebāt ile döĝüb ve şıĝır ¹⁶ yaĝıyla cerb idüb üç ĝün yeseler cimā° a ziyāde yardım idüb kıuvvet ¹⁷ virür ħuşuşān ĝidāsı ħorūs eti ve ħorūs ħuşyesı ola eger kerefsi marul ¹⁸ ile biraz yeseler ĝāyet mu° tedildir zīrā mizācları imtizāc üzeredir berri kerefs ¹⁹ dā° ü's-şā° lebe nāfi° dir ve'l-hāşıl kerefsi şar° a olanlara virmeyeler toħmınıñ miķdār-ı şerbeti

81b

¹ üç dirhemdir ziyādesi baş ağrıdır ammā marul veyāhūd maşḡakī işlāh ider **kerāvyā** ² ḡatluca ot ve geyik zīresi ve kıaraman kemmūnı daħı dirler bunuñ kıuvveti anasūna kıarıbdır ve ³ mi° deye kemmūndan yegdir tabī° atı Calinus kıavli üzre üçüncü derecede ħār ve yābisdir ⁴ ba° zılar ikincide ħār ve yābis didiler a° lāsı bostānī olmaķdır yelleri daĝıdır ḡa° amı ⁵ ħāzm itdürür bevli aķıdır ve baĝırsaķ ağrısına ve şoĝulcan ve ħabbū'l-kar° ı çıkarır ve mi° deye ⁶ kıuvvet virür ḡab° ı tutar ve lezic-i aħlāḡdan olan ħafaķāna müfiddir ve bögrek ve meşāneye daħı ⁷ müfiddir kıavl-i Calinus eger ba° zı ĝidā ile etmek ĝibi ve ĝayrı ĝibilere kıatub yeseler bedene kıuvvet ⁸ virür ve semürdür ve baĝırsaķda° āriż olan südde° i aķar bunuñ miķdār-ı şerbeti iki dirhemdir ziyādesi ⁹ ĝöĝsi ve öykeni irḡā ider illā şā° ter işlāh ider **kerme-i mu° allāķa** saparina ¹⁰ didikleri köki uzun ḡamarlara beñzer bir kıulaç kıadar olur beyāz ve azacıķ siyāha ¹¹ māyīl olur a° lāsı ağır olmaķ ĝerekdir ve kıurduķlarında içinde ĝubār ĝibi bir nesne çıkar tabī° atı ikinci ¹² derece ibtidāsında ħār ve yābisdir ba° zılar dördüncü derecede yābisdir didiler ve köki ħādiş ¹³ olmaĝla° Arabī kıtāblarında ve müfredāt aşhābı yazmışlardır frenk marāzınıñ muķaddemātı vardır ibtidā ¹⁴ her ne cānibden başlar ise yaramaz° alāmetler ĝösterüb kııbanlar ve kıuvvetsizlik ve baḡū'l-ħareke ĝibilerdir ¹⁵ bilā-zaḡmet fāyide ider ve raħim marāzlarına ve taħlīl-i rīḡa ve zūkkāma ve teşḡīn-i mi° deye ve muḡlaķā cemī° emrāz-ı ¹⁶ bārideye nāfi° dir keyfiyyet-i isti° māli budur meşelā yaz ĝünlerinde ħarīfiñ ibtidāsında isti° māl ¹⁷ olunmaķ ĝerekdir şıfatı oldur ki bu kökden otuz dirhem alub yuyub ve yarub ħurde kıırub ¹⁸ bir şırçalı aĝzını kil-i ħikmet ile kıapayub bir miķdār issidüb yigirmi dört sā° atden şoñra ¹⁹ ateşe kıoyub sūlüşi kıalınca kıaynadub andan sūzüb ol şuyı başķa şaķlayalar ve tekrār

¹ Bu bölüm sayfanın kenarına yazılmıştır.

82a

¹ şu koyub ziyādece kaynadalar ba° dehu ° alili bir issi yerde döşek içine evvelki şudan ² yetmiş seksen dirhem miqdārın issice bir şabāh ve ikinci zamānında içürel ve her şuşadıqça ³ ikinci şudan bir miqdār şovucağ içireler on beş güne degin bu minvāl üzre içmek gerekdir ğidā ⁴ piliç kebābı ve qurı meyvelerdir ve ğāyet şovuk şudan ve havādan hazer gerekdir ve bu esnāda ⁵ iki üç haftadan sonra tenkıye gerekdir **küzbere** kişniş didikleri ot ki hūbūbātdandır ⁶ a° lāsı bostānī ve tolu ola tabī° atı haqqında mütekkaddimīn ihtilāf etmişlerdir qavl-i ° İsa evvel ⁷ derecede bārid ve ikincide yābisdır qavl-i İhtiyārāt bārid ve raṭbdır dir qavl-i Calinus ⁸ suhūnete meyli vardır tabī° atı kuvvet-i müteẓādde ile mürekkebdır dir Desquridus ve Rufis ⁹ ve ğayrılar bārid dirler eger tāzesin veyā qurısın ağızda çiğneseler şoğan ve şarmısak rāyihāsın ¹⁰ zāyil ider ve eger ° asel ile veyāhūd siyāh üzüm veyā gül yaprağıyla qarışdırub issi şişlere ¹¹ ursalar ve kurdaşenī kıızıllığına ve hāya şişine ve nār-ı fārisiye yaqu olunsa çok nef° virür ve ¹² kurusını sevdā ve balġam buhārından hāşıl olan devvāra nāfi° dir ve mi° deye kuvvet (virür) ve hafākāna dağı ¹³ fāyide ider ve hāşiyetindedir ki yaramaz buhārı men° ider anıñ-çün maşrū° larıñ ta° āmina komaq muvāfiqdır ¹⁴ eger kurusın nebāt ile baş ağrısına yaqu eyleseler müfiddir bunuñ miqdār-ı şerbeti bir bucuq dirhemdir iki ¹⁵ dirhemden ziyāde yeseler zihne hılt virür ve göze karañnuluq getirür ve bāhi keser ve nisyān ¹⁶ getirür illā ayva sikencübini işlāh ider **kişmiş** kuşüzüminiñ tabī° atı ikinci derecede ¹⁷ hār ve evvelde raṭbdır kuvvet-i evvelisi şadri ve öykeni ruṭubāt-ı lezicden pāk ider qavl-i Rāzī ¹⁸ bu üzümüñ ta° mı sayir kuru üzümlerden yegdir ve nef° i dağı anlara yaqındır ve balġamī öksürüğe nāfi° dir ¹⁹ qavl-i İbn Māsūye çok ğidā virür ve bişmiş şuyını içseler tabī° atı mülāyim ider ve bārid mizāclulara

82b

¹ muvāfiqdır bunuñ bedeli çekirdegi ayıtlanmış siyāh üzümdür miqdār-ı şerbeti yigirmi dirhemdir ² ziyādesi issi mizāca hiddet virür ve qanı yaqar illā semüz ot şuyı işlāh ider ³ **keşüş** keşüş didikleri ince şarmaşık otınıñ tabī° atı Mesīh qavli üzre evvel ⁴ derecede hār ve yābisdır kuvvet-i evvelisi oldur ki mi° deye kuvvet virür ve süddeleri açar qavl-i ⁵ Buqraṭ hıyār-şenbe balı ile vireler talaqa ve şarılığa ve istiskāya dağı nāfi° dir eger şuyını ⁶ şarılığa içürseler ° azim nef° i vardır ve bunuñ yabānisi olur ° uşāresini şarābla içseler ⁷ mi° deye ğāyet kuvvet virüb za° ifligini giderir bevlı ve hayzı yüridür ve şancusın ⁸ giderir qavl-i İbn Bayṭar bunuñ köki olmaz ve yaprağı dağı olmaz ot ⁹ fāsıd olub keşüş olur eski ısıtmalara ve oġlancıklar ısıtmalarına fāyide ider ¹⁰ eger bişürüb şuyın sirke ile içseler inçırığı giderir eger bişürüb şuyın ¹¹ eli ve ayağı niķrīs olanlarıñ eline ve ayağına ve ayak maşallarıñ döküb ¹² sürseler ziyāde fāyide ider mücerrebdır bunuñ miqdār-ı şerbeti üç dirhemdir ziyādesi ¹³ öykene za° f virür illā hindibā şuyı ve sikencübīn işlāh ider **kem°** et bir ¹⁴ aşıl kızıl aq mantardır ki başı yumrı ve degirmi olur ve sākı olmaz yaz eyyāmında ¹⁵ çok olur Fāriside semārüg dirler Türkide tomalan dirler tabī° atı ¹⁶ tāzesiniñ üçüncü derecede bārid ve ikinci derecede raṭbdır a° lāsı kumlu ¹⁷ yerlerde olandır eger bunuñ şuyını göze çekseler cilā virür qavl-i İshāk hazmı ¹⁸ gücdür mi° deye şıket virür ve keymūsı yaramazdır kulunc ider ve ° usrū° l- bevl getirür ¹⁹ qavl-i Calinus bunuñ zehirlüsi semüm-ı kıtāledendir eger bişürdüklerinde zeyt ve leymun

83a

¹ veyā sirke ve kemmūn ve issi otlar şaçalar ve üstine mā³ ü'l-^c asel içeler ıslāh ider dirler
² **kümesrā** armüddur armüduñ envā^c ı çokdur Rumda olan emrūd cinsiniñ a^c lāsı
³ Malāṭıyyedir Yuḥanna kavli üzre evvel derecede bārid ve yābisdir ba^c zılar bārid ve
raṭbdır ⁴ didiler kışrı ince ve rāyīḥası güzel āb-dār olan armūd be-her ṭab^c ı mülāyim
ṭutar bunlardan ⁵ mā^c adā ekşer içinde ṭarı gibi bir nesne olur o maḳūle emrūd ṭab^c ı ḥabs
ider ve ḥāmı ⁶ ve yabānīsi ^c ādetce ḳābızdır bişmiş armüduñ ğıdāsı çok olur ṭatlu olan
⁷ emrūd müleyyin ve ekşi olan emrūd müleyyin degildir belki ḳābız şekildir tāzesi ve
ḳurusı ⁸ mi^c deye ḳuvvet virür ammā mi^c deye ḳuvveti almadan azdır ve ^c aṭaşı teskīn ve
muḥtelif ⁹ şafrāyı ḳaṭ^c ider ṭa^c āmdan soñra armūd yeseler buḥārı başa çıḳmaya Buḳraṭ
¹⁰ kavli üzre eger berk ve eger ḥām ve ekşi emrūd müceffif ve müberriddir ṭabī^c atı
¹¹ imsāk ider ve bişmiş emrūd musaḥḥin ve muraṭṭıbdır ṭabī^c atı iṭlāk ider ¹² emrūd
üstine ğalīz yemek yemek ve şo³ uḳ şū içmek eyü degildir **kemmūn** ¹³ kemmūn-ı nebṭī
ki ḥālā mevcūd bulunub isti^c māl eyledikleri kemmūnuñ ṭabī^c atı Maserceveyh ¹⁴ kavli
üzre ikinci derecede ḥār ve yābisdir ba^c zılar ḥarāret ve yubūseti üçüncidedir ¹⁵ didiler
şoğulcanları öldürür yelleri dağıdır ve ṭa^c āmı ḥazm itdürür ve gövde³ i ¹⁶ ḳızdurur eger
yüzi bunuñla yusalar şūreti şāf ve berrāk ider eger döğülmüş ile ¹⁷ mażmaza eyleseler
burun ḳanın keser ve sirkede ışlanan kemmūn içi ḳabz ider ¹⁸ mi^c de³ i ḳızdırır ve ṭuz ile
çigneseler ağız şalyaların keser eger göze kemmūn şuyın ¹⁹ çekseler ḳanını giderir ve
göze ziyāde cilā virür **kemaderyus** ism-i Yūnānīdir

83b

¹ Türkīde yer pelīdi dirler kışacıḳmaḥmūd daḥı dirler ṭabī^c atı Calinus kavli üzre ikinci
² derecede ḥār ve yābisdir müfettiḥ ve mūlaṭṭıf ve mūnaḳḳīdir eger ^c asel ile eski
yaralara ursalar ³ ıslāh ider ve pāk ider eger bişürüb veyāḥūd döğüb göze çekseler
⁴ ğarab ^c illetine nāfi^c dir ve eski öksürüğe daḥı nāfi^c dir ḳavl-i Şerīf bunu bişürüb
⁵ ve şıḳub her gün üç güne deĝin otuz dirhem zeyt ile içseler ṭaşları ⁶ kıra ve göĝüsde
ve eṭrāfında olan eski aĝrıları gidere ve eger döĝüb cūlāb ⁷ ve ^c asel ile bişürüb üç gün
içseler cümle aĝrılarına fāyide ider bunuñ miḳdār-ı ⁸ şerbeti beş dirhemdir lākin bevle
zararı vardır illā mersīn yemişi ıslāh ider ve ⁹ maşṭakī daḥı ıslāh ider¹ **kündür** aḳ günlük
didikleri ki Yemenden gelür ¹⁰ ve ğayrı yerlerde olmaz a^c lāsı maşṭakī gibi mülāyim ve
erkek ve beyāz ki zehebī şekil ¹¹ ola ṭabī^c atı Mesīḥ kavli üzre üçüncü derecede ḥār ve
yābisdir ba^c zılar evvelde ¹² yābisdir ve ikincide ḥārdır ḳanı ḥabs ider etine zahmet
virmez ve ḳuruluĝı ¹³ daḥı zahmetsizdir günlüĝüñ ḳuvvet-i evvelisi oldur ki ḳan
tükürenlere ve baĝırsaḳ ¹⁴ yarasına ve şıyrundısına nāfi^c dir muḥallil zımādlarıñ
cümlesine kündür ḳosalar mūnāsibdir ¹⁵ ve tāze yaraları oñuldur ve ḳaz yaĝıyla ve
demregüye sürseler nāfi^c dir zihni ĝāyet ¹⁶ ḳavī ider nisyānı giderir hıfza muvāfiḳdir her
ḳandan gerekse aḳan ḳanı daḥı ṭutar ¹⁷ ḳay³ ı daḥı ḥabs ider ateş yaḳduĝına ve şovuḳdan
olan şāḳḳa daḥı müfiddir ḳavl-i ¹⁸ Şeyḫü'r-Re'īs günlük sākī-i rūḥ ve dil ve dimāĝdır
ve ḳuvvet-i tiryāḳıyyesi vardır ¹⁹ zīrā yaz günlerinde daḥı duḥānı nāfi^c dir eger aĝızda
saḳız gibi çigneseler daḥı müfiddir

¹ Sayfanın yanına “şerbeti bucuḳ dirhemdir” ibaresi eklenmiştir.

84a

¹ ve mi^c deden yelleri giderir ve meşāneye gāyet nāfi^c dir bevllerin açar ammā kuşüriniñ kabz-ı ² tammı vardır ve'l-hāşıl kan gidenlere bundan a^c lā devā olmaz huşuşan zahīre mübtelā ³ olanlar ba^c zı nānḥuvah gibiler ile vireler eger bir mişkālın şuda ışlayub şuyın ⁴ içseler balgamı keser hıfzını ziyāde idüb göğüs yaşlıgın giderir ve qalbi ⁵ kavī ider ve rūḥa ferah virür **kündüs** kündüs didikleri ota Türkīde aksırık ⁶ otı ve voynuq otı dirler a^c lāsı oldur ki içerüsi şarıya māyıl beyāz ve ⁷ taşrası siyāh ola tabī^c atı üçüncü derecede varınca hār ve yābisdir kuvvet-i ⁸ evvelisi bevli ve ḥayzı aqıdır ve ^c aṭaşı taḥrīk ider kavli-i Calinus yanbaşı ⁹ ve mafāşıl ve ^c irku'n-nisā ^c illetlerine gāyet nāfi^c dir vesāyir bedenden ḥādiş ¹⁰ olan ^c illetlere muvāfiqdir bir deng bundan müselleş ile içürelere eger talak ve eger ¹¹ yanbaşı ve yürekde olan şovuk ^c illetleri giderir teshīn ve ıslāh ider ¹² miqdār-ı şerbeti bir dingden iki denge varıncadır ziyādesi semüm-ı kıtāledendir ve öykene ¹³ ziyān ider ammā keşirā qatalar ıslāh ider **kehrübā** didikleri ḥor-ı rumī dirler bir ¹⁴ ağacın şamgıdır bunuñ ḥaqqında çok kāl ü kıl eylemişlerdir lākin bu fakīr ¹⁵ İsvec vilāyetinden gelüb şeref-i islām ile müşerref olmuş Muhammed ağa nām ¹⁶ bir ehl-i ma^c rifet ve ^c ilm-i tıbdan behre-mend ve riyāzātndan ve ^c ilm-i hendeseden ¹⁷ ḥaberdār ^c aklı kāmil bir adam ile görüşüb yedinci iklīm sükkānından olmağla bu kehrübānıñ ¹⁸ keyfiyyetinden su^c āl eyledüğümde cevāb virdi ki muḥīṭ-i şimālīde vāki^c baḥir okyānūsdan ¹⁹ ayrılır bir ḥālīc vardır ismine Daniska körfezi dirler ol deryā peçeniñ cedve-

84b

¹ linde bir ^c aẓīm nehir vardır bu nehrin kenārında vāfir büyük çınār gibi ağaçlar yetişmişdir ² ol vilāyetde qara çınār dirler ve ol iri ağaçların kökleri ekseriyā ol ırmağın ³ dāhilinde zuhūr ider ve bu köklerin üzerinde sāyir ağaçlarda biten kav mantarı gibi ⁴ bu şamgı daḥı anda öyle biter büyüdüğünden soñra şu kō(pü)rüb deryāya indürür ⁵ bu emvāc deryā kenārına getürüb taşra atar ve Daniska ḥākimi adamlar ta^c yin idüb ⁶ buldukları kehrübāyı cem^c idüb ḥākimlerine teslim iderler tüccār anlardan iştirā idüb ⁷ ve etrāf mem(le)ketlere götürüb fūrūḥat iderler bu şol kehrübādır ki şuyun içinde ⁸ biter ammā yerden yukarı eger kökinde ve eger dallarında biten şamgı gāyet şarı ve ⁹ gevrek olur zīrā kāmil olmağa qomazlar görünmegile tiz cem^c iderler eger ḥām kehrübā ¹⁰ ve senderus daḥı dirler ve bu mezbūr Muhammed Ağa kehrübānıñ keyfiyyetin bu minvāl üzre taqrīr ¹¹ eyledi *el-uhdetü'l alā'r-rāvī* ḥāliyā maḥşūdımız olan kehrübānıñ a^c lāsı şarı ¹² ve şeffāf ve çöp ve şaman cezb idüb ve ateşe koduqda maştakī sağızı gibi ¹³ qokusu ola tabī^c atı kābız ve müceffıfdir kavli-i ^c İsa ikinci derecede hār ve yābisdir kavli-i ¹⁴ İhtiyārāt ve İshāk ve İbn İmrān ikinci derecede bārid ve yābisdir bunuñ ¹⁵ cevheri arzıyye ve mā⁹ iyyeden mürekkebdır kābız-ı demdir her qanda gerekse kanı tutar ve qalbe ¹⁶ eger içmesi ve eger tılā ve eger ta^c līki ya^c nī aşakodukları cümlesi müfiddir eger yarum ¹⁷ mişkālın şovuk şuy ile içseler ḥafaqāna fāyide ider ve kay⁹ ı tutar eger maştakī ¹⁸ ile içseler mi^c deye kuvvet virür nezf-i demi ve kan gidene ve kan tükürmegi men^c ider ¹⁹ ve ^c usrū'l-bevle daḥı nāfi^c dir kavli-i Rufis eger bunu bir cüz⁹ birinc ve bir cüz⁹ tın-i

85a

¹ mahtūm ve bir cüz² kehrübā saḥk idüb üzerine luṭūḥ ideler ve bir mişkālın içseler ishāl-i ² deme ve ṭamsa ḡāyet nāfi^c dir bunuñ miqdār-ı şerbeti bir mişkāldır illā şeker ve ^cunnāb ³ işlāḥ ider eger ağızda senūn eyleseler kanın keser ve dişleri mücellā ve muḥkem ider ⁴ eger yeseler qalbi qavī ider ve öyken çibanına nāfi^c dir ve qan tebevül idenlere ve taqṭīr-i bevle ⁵ ve mi^c de aḡrısına nāfi^c dir **ḥarfū'l-lām lāziverd** Türkide lāciverd taşu ⁶ dirler a^c lāsı bedaḥşī olmaqdır zīrā bedaḥşī la^c l ma^c denine yaqındır ṭabī^c atı ikinci derecede ⁷ bārid ve yābisdir ba^c zılar ikinci derecede ḥār ve üçüncide yābisdir didiler bunuñ ⁸ kuvveti ḥacer-i ermenī gibidir ammā sevdā ishālinde lāciverd daḡı za^c ifrekdir ammā bögrege ⁹ ve meşāneye nāfi^c dir Desḡuridus qavli üzre sevdāvī şışlere ^casel ile ¹⁰ ṭılā olunsa muvāfiqdır eger yarım dirhem in on dirhem ^casel ile yeseler kan ḡalebesine ¹¹ ve kan kıyāmına müfiddir qavli-i Rufis istiskāda ḥāşıl olan yerekān için ¹² ḥammāmda münāsib yağlar ile bedene ṭılā ideler qavli-i İbn Bayṭār göze sürme ¹³ gibi çekseler kirpikleri bitüre ve buçuq dirhemini mālīḡulyāya ve rebv^c illetine müfiddir ve ¹⁴ sirke ile yaramaz çibanlara ursalar eski etin yapub yeñi et bitüre qavli-i Şāḡib-i ¹⁵ Takvīm eger buçuq dirhem lāciverd yiseler aḡır başma ve seher ^c illetini gidere ve yüregiñ qanını şāf ¹⁶ ider ve ḡamdan ve qorqmaqdān emīn ola ve sevdāvī ve rub^c ısıtmalarına daḡı nāfi^c dir bunuñ ¹⁷ miqdār-ı şerbeti bir mişkāldır ziyāde içseler mi^c de aḡzına zarar ider illā maşṭakī işlāḥ ¹⁸ ider **lāden** lāden didikleri şey² Kıbrus ceziresinde ve Girid ceziresinde çok ¹⁹ olur a^c lāsı qumsuz ve şaruya māyıl olub berk ve siyāḡ olmaya ve rāyīḡası

85b

¹ laṭīf ola ṭabī^c atı evvel derece āḡirinde ḡārdır ba^c zılar ikinci derece āḡirinde raṭbdır ² dimişler ba^c zılar bārid ve qabız didiler ba^c zılar yābisdir didiler bunuñ cevheri ḡāyet ³ laṭīfdır ve qabzı azdır munzic-i ruṭubāt-ı ḡālīzedir ve mu^c tedil müleyyindir qavli-i ⁴ Calinus mi^c dede olan yellere nāfi^c dir ve sū² ü'l-hazma daḡı muvāfiqdır eger ^casel ile içseler ⁵ mi^c de² i pāk ider ve qavī ider qavli-i Desḡuridus eger lāden qoqulasalar zūkkāma ⁶ ve ṭā^c ün ve vebā eyyāmında qatı müfiddir ve kıllara sürseler kuvvet virür ve qarardır ⁷ eger lāden içseler yüregi tutar ammā bevli idrār ider ve mi^c de² i ve ciger berkligini mülāyim ⁸ ve qavī ider ve kızdurur taqṭīr-i bevle daḡı nāfi^c dir qavli-i İbn Bayṭār eger gül yağıyla ⁹ oḡlancıklar eñselerine ve göḡüslerine sürseler nezlelerine ve öksürüklerine fāyide ¹⁰ ider bunuñ miqdār-ı şerbeti bir buçuq dirhemdir ba^c zılar bir dirhem dirler ziyādesi ¹¹ dimāḡı ziyāde teşḡin ider illā şandal ve gül şuyı işlāḥ ider **lāḡıye** ¹² şıḡır kıyruḡı ve balıq öldüren daḡı dirler Yunānide beluṭı daḡı dirler ¹³ ṭabī^c atı Calinus qavli üzre ikinci derecede ḥār ve yābisdir ¹⁴ İshāq ve iḡtiyārāt qavli üzre üçüncü derece āḡirinde ve dördüncide ¹⁵ ḥār ve yābisdir bu şarı çiçeklü bir otdur evvel bahārda biter bu otuñ ¹⁶ südi yapraḡından qavīdir şarı şuyı ishāl ider ve südi qavī kuşdurur ¹⁷ yüregi aḡlāt-ı rediyyeden pāk ider ve aḡlāt-ı bāride-i ḡālīze² i çıkarır ¹⁸ miqdār-ı şerbeti bir dirhemdir ziyādesi ḡaşyān getürür illā qoruk işlāḥ ider ¹⁹ **leben** *bi-fethateyn* süd cem^c i elbān gelür südüñ ṭabī^c atı bir ḡāl üzre degildir

86a

¹ ve çig süd pişmiş süd gibi degildir kavli-i İbn Māsūye tāze süd hār ve raṭbdır
² belki hārāreti azdır zīrā ḥalāveti delīldir ve hārāretde kuvveti evvel derece ortasında-
³ dır ve ruṭūbeti ikinci derece ortasındadır ammā Calinus ve Rāzī kavli üzere ⁴ hārāreti
burūdetden ziyādedir ve burūdeti daḥı kezālik hārāretinden artıķ degildir ⁵ dir kavli-i
Maserceveyh hārdır raṭbdır ḥuṣūṣan ḡalīz ola yine Maserceveyh mu^c tedil ve muḳavvī-i
⁶ bedendir dir kavli-i Minhāc südüñ a^c lāsı ḡāyet aķ ola ve mu^c tedilü'l-ķıvām ola ve
dırnaķ ⁷ üstinde tura^c avrat südi cümleden şālihdir andan soñra ḥayvān südidir
⁸ ḥayvānına göre olur ve kerīhü'r-rāyiḥa olan ḥayvānıñ südleri eyü olmaz nihāyet
⁹ ba^c zı^c ilāc için meşelā göz çıbanlarına ve ḡayra isti^c māl iderler yaramaz ḥayvānıñ
¹⁰ südi ḥayvānına göredir kelb ve ķurd ve arslan ve pars ve ol maķūleler gibi etleri
¹¹ kerīhü'r-rāyiḥa ve ḳabīḥu't-ta^c āmdır ammā etleri laṭif bişürdüḡi vaķit rāyiḥası daḥı
laṭif ¹² bunlardır meşelā koyun ve keçi ve şıḡır ve at ve deve ve ahūdur ve yabān eṣegi
ve aķ ḥayvānıñ ¹³ südi za^c if olub siyāh ḥayvānıñ südi kavī olur a^c lāsı tāze ve beyāz ¹⁴
olmaķdır bahārda ruṭūbeti ve raķīķalığı ziyāde ve kış günlerinde teshīni ve tecfīfi ziyāde
¹⁵ olur ve tāze ḥayvānıñ südi raṭb ve ķoca ḥayvānıñ südi yābis olur ¹⁶ ve süd üç
cevherden mürekkebirdir meşelā cübniyye ve māⁱ iyye ve zebediyyedir eger^c asel ile süd
içseler ¹⁷ içerde olan cümle yaralara müfiddir ve beyni ve^c aķlı arturur ḥuṣūṣan
bişürüb ¹⁸ içeler bişmiş süd içi ḳabz ider ammā boḡaz ve öyken düdüḡine ve baḡırsaķ
¹⁹ ve bögrek ve ḳa^o uķ çıbanlarına müfiddir çig süd müleyyindir ve yel eyler bişmiş

86b

¹ südüñ yelini keklik balı işlāḥ ider eger südi yarı ḳalınca ḳaynadub ² ve içinde kızmış
taş söḡündürseler ishāle ve baḡırsaķ yaralarına müfiddir ³ ve ḥuķne eyleseler ishāle ve
zahīre fāyide ider ḥuṣūṣan arpa şuyı ḳatalar ve nıķrīs ⁴ illetine ḳara ḥaṣḥāş ve mūm ve
zeyt ve afyūn ve za^c ferān ve etmek ḳatub ⁵ ursalar müfiddir ammā her bār süd yemek
ciger süddesin ve ḳa^o uķ taş(ı) arturur ⁶ ḡāhī yemek bunlara müfiddir ve safrāvī mi^c delü
olanlar çok süd yemeyeler ⁷ serī^c atü'l-istiḥāledir ve ḳan gidenlere süd içürmeyeler ve'l-
ḥāşıl zehir yemişlere ⁸ ve zehirlü ḥayvān şoķmuşlara ve böceklere ve cümle semūmāta
süd içürmek müfiddir ⁹ cümlesiniñ tiryāķıdır **libābe** *bi'l-kesr* aḡız didikleri ḳoyu süd ki
her dişi tavar ¹⁰ toḡursa evāyilinde olur Minhāc kavli üzere bārid ve raṭbdır^c asel ile
yeseler ¹¹ tīz hażm olur ve^c aselsiz ḡiç hażm olur ve yaş mizāclulara muvāfiķ ¹² degildir
ķulunc getirür ve taş eridir mi^c de aḡrısı ve ķulunc ve inķırık eyler ¹³ ve yaramaz
gegirdir ta^c ām iştiḥāsın keser ve ḥunnāķ getirür birķaç kere sirke ile içeler ki ¹⁴ işlāḥ
ide **leben-i ḥāmız** şol ayrandır ki yaḡın alub yoḡurt iderler ¹⁵ ṭabī^c atı bārid ve yābisdir
ba^c zılar raṭb didiler issi mizāclulara muvāfiķdır ¹⁶ kavli-i Şeyḥü'r-Re^o is yoḡurt issi
mizāclulara müheyyic-i bāhdır ya^c nī taḥrīk ider ¹⁷ ve muraṭṭıb ve müneffīḥdir ve dişlere
ziyān etmez lākin ḥıltı-ı ḥām tevellüd ider ve baṭīü' ¹⁸ l-hażm ve baṭīü'l-istimrārdır
ammā issi mi^c deye muvāfiķdır ve demevī ishāle ¹⁹ daḥı nāfi^c dir tatar ve şusuzluḡı
giderir ve'l-ḥāşıl şıḡır yoḡurdınıñ ayrıarı

87a

¹ zūsinṭariyāya fāyide ider siyil ve mi^c de ve ciger ḥarāretine fāyide ider ekşi sūd ve ekşi
² yoğurt ve ayran issi mizāclularıñ cimā^c ını ziyāde ider aq̄ bahaq̄ı ve k̄uluncı ve mafşal
³ aqrısı ve arqa aqrısı ve yanbaşı aqrısı olanlara yoğurt ve ayran yemek cāyız degildir
⁴ azacıq yerlerse üzerine zencebīl veyā bir iki q̄aranfil yiyeler **lebenü'l-baq̄ar** inek
⁵ südidir insāna şıgır sūdi daḥı muvāfıqdır gic toğuran ḥayvānıñ sūdi insāna muvāfıq
⁶ olur dirler ve şıgırın ve şu şıgırın eger sūdi ve eger q̄aymağı yağlı olur bedeni
semürdür ⁷ ve adamı gec q̄ocaldır at sūdi gibi yağlı olduğı-çün öksürüğe nāfi^c dir ve
nıkrīse ⁸ muvāfıq eczā ile münāsibdir ve zehirleriñ envā^c ına ve yılan ve ğayrı cānavar
şoqduğına ⁹ müfiddir **lebenü'l-ma^cz** keçi südidir ṭabī^c atı mā^o iyye ve cübniyye ve
zebediyyesi mu^c tedildir inek ¹⁰ ve merkeb sūdinden daḥı mu^c tedildir nezlelere ve
boğaz yaralarına ^cırku'n-nisāya ve yubüsetden ¹¹ olan nisyāna ve sille ve q̄an
tükürenlere ve ğargara etmesi ḥunnāka ve dilcik şışlerine ¹² ve meşāne yarasına nāfi^c dir
q̄avl-i Desq̄uridus bunuñ zararı sāyir sūdlerden azdır ¹³ dir zīrā keçiniñ ekşer otladığı
q̄abş şeydir belūt ve pürnār ve zeytūn gibi ve nef^c i ekşer ¹⁴ meneviş ve maştakī bunuñ
gibileri otladığı içündür q̄avl-i Rufis ishāli ¹⁵ daḥı inek sūdinden azdır ve keçi sūdinden
eyledikleri mā^o ü'l-cübñ ğāyet nāfi^c dir ¹⁶ **leben-i ni^c āc** lebenü'z-zān daḥı dirler koyun
südidir ve semmi ğalīzdir ve cübniyye ¹⁷ ve zebediyyesi çokdur nef^s-i deme ve q̄urūḥ
ve cimā^c zararın ıslāḥ ider ve bāha kuvvet ¹⁸ virür öldürici semūmāta ve cānavarlara
daḥı nāfi^c dir ve öyken ve bağırsağ yarasına ¹⁹ nāfi^c dir bunuñ ḥarāreti keçiden çokdur
bedeni mülāyim etmez gerçi yemesi ṭatludur ammā q̄arāq̄ar

87b

¹ getirür **lebenü'l-ütün** eşek südidir bunuñ desmesi ya^c nī yağlılığı azdır eger mażmaza
² eyleseler diş diblerin ve ^cāzu dişlerin muḥkem ider ğayrı sūdlerin ḥilāfidır ve
öksürüğe ve q̄an ³ tükürenlere ve siyile ve verem didikleri ^c illete içürelere ve cümlesine
ve marāzlarına ve iç ^c illetlerine ve meşāne ⁴ ve mecārī bekle ğāyet nāfi^c dir ammā
tāzesin içeler otuz dirhem kadar içeler ve edviyye-i kıtāle ve q̄urūḥ-ı ⁵ em^c āya ve zaḥīre
ve şudā^c a ve devvāra ve k̄ulaq̄ şağırılığına nāfi^c dir **lebenü'l-insān** ^c avrat ⁶ südidir bevlı
idrār ider vereme de ḥuşuşan yumurta ağıyla göze q̄oyalar sīl ^c illetine daḥı nāfi^c dir
⁷ ammā hemān göz(e) memeden şağdıрмаq̄ yegdir zīrā tāzedir gözün issi aqrılarına ve
çıbanlarına ⁸ daḥı nāfi^c dir velākin bedeni ve mizācı şaḥīḥ olan ^c avratıñ sūdün alalar
marīz ^c avrat ⁹ sūdi olmaz q̄avl-i Şāḥib-i Takvīm ^c avrat sūdi zaq̄ aşḥābına nāfi^c dir ve
şakīka ¹⁰ aqrısına daḥı nāfi^c dir ve yubüsetlü zīku'n-nefese daḥı nāfi^c dir **lahmü'l-**
ḥamlān ¹¹ q̄uzı etidir a^c lāsı bir yıllık olmaqdır ve ḥādım olmaqdır ya^c nī koç olmaya
ṭabī^c atı ¹² evvel derecede ḥārdır Buq̄raṭ q̄avli üzre derece-i evvelde ḥār ve raṭbdır cümle
etlerden ¹³ efzaldır çok ğıdā virür eger yaq̄ub külini göze çekseler göze düşen eti giderir
¹⁴ ve bahaq̄a ve demregüye tılā etseler nāfi^c dir ve yanmış eti yılan ve ^c aq̄reb şoqduğına
¹⁵ müfiddir bunuñ eti müvellid-i balğamīdir altı aydan soñra koyun ṭabī^c atına girmege
başlar ¹⁶ tāze iken ziyāde balğamdir üzerine sükkerī ḥelvā yiyeler ve şuyına merak
dirler bedene kuvvet ¹⁷ virür ammā koyun eti merakı bundan yegdir **lahmü'l-cedy** oğlaq̄
etidir ¹⁸ bunuñ eti q̄uzıdan yegdir ḥuşuşan sūd emer^{II} ve kendüsi şarı kızıl şekil ola
¹⁹ ḥarāreti az olur ḥazmı tīz(dir) çıbanlar ve büşürları ḥareket iden kimesnelere daḥı
muvāfıqdır

¹ Metinde “lebenü'l-ḥamlān” şeklindedir. Açıklamasında “kuzı etidir” dediğı için “lahmü'l-ḥamlān” şeklinde olmalıdır.

^{II} Burada K78a/15'te “oğlaq̄ eti ḥafif ve lezīz olur ḥuşuşan gözleri gök” şeklinde bir bölüm vardır.

88a

¹ zîrâ bundan eyü kıan tevellüd ider biryân iderlerse kıulunca bir miqdâr yaramazdır ammâ ° asel ve ² sükkeri helvâ ıslâh ider **lahmü'l-bakara** şıgır etidir a° lāsı genc ola ve yaz ³ faşında yiyeler keçi etinden yubüseti çokdur ammâ harâreti azdır eger eti geç pişse ka° un ⁴ kabuğı kıatalar muharrâ ola ammâ sekbâc gibi bişürseler ba° dehu yeseler mâddeleriñ mi° deye seyelânın ⁵ men° ider ve tab° ı kıutar iş işleyen kimesneler yeseler muvâfıkdır lâkin siyâhı sevdâvî ⁶ marâzlara ihdâş ider illâ dârçin ve zencebîl ve fulful ıslâh ider eger bârid nesnelere ⁷ ile bişürseler meşelâ kıabağ gibi vesâyir semüz ot gibiler ile mu° tedil şekil olur ⁸ **lahmü'l-ıcl** buzağı etidir a° lāsı tâze ve genc ola tab° atı hâr ve raıbdır ve mu° tedilü ⁹ 'l-ğıdâdır dem-i şâlih tevellüd ider ve aşhâb-ı riyażâtı ıslâh ider ammâ kıalaqlulara ziyân ¹⁰ ider illâ riyażet ve hammâm ıslâh ider **lihyetü't-teys** Türkide teke şakalı ¹¹ ve yemlik dağı dirler bir otdur buña Mısırdâ eznebü'l-hayl dirler ve (rû)mide trağo- ¹² poğunun dirler ve lisân-ı Latinde işkorçunra dirler teke şakalı ¹³ dört nev° olur bir nev° ine Türkide pamukluk otı dirler lâden aldıkları ¹⁴ ol nev° idir ki bir çalıdır sâde gül gibi bir çiçek virür ol çalınıñ ¹⁵ yaprağından lâden alınur keçi şakalıdan aldıkları için ve keçi şakalına ¹⁶ dağı lihyetü't-teys demekle ğalaı idüb kıuşuş otına ya° nî pamukluk ¹⁷ çalıısına lihyetü't-teys dimişler ve bir cinsi dağı olur ki bunuñ otı küçükdür ¹⁸ bir dal virür ve yaprağını ve kökünü yerler bunuñ ğoncaları sivri sivri ve çiçeğini ¹⁹ açılmış büyük olur ve yaprakları seyrek seyrek uzun ince ve küçük

88b

¹ pıraşalarıñ yaprağına beñzer ve her yaprağınıñ dibinde kıaranfil boğumu gibi boğumlu olur ² maşşüdımız olan lihyetü't-teys budur ki Türkide teke şakalı ve Frengide işkor- ³ çunra dirler tab° atı İshâk kıavli üzre evvel derecede bârid ve ikincide yâbisdir ⁴ ba° zılar üçüncide dimişler illâ ba° iddir bunu tiryâka kıorlar a° zâ° ı berk ⁵ ider ve tohmınıñ kıabzı vardır ve yaprağınıñ kıurusını eski yaralara ekseler ⁶ nâfi° dir ve kökünü kıulağıñ iriñine gül yağıyla kıosalar müfiddir ve ° uşâresi ⁷ öyken yarasına ve kıan tükürenlere nâfi° dir mi° deye ve bağırsağı kıuvvet virür ⁸ belki cümle edviyyelerden yegdir ve tab° ı imsâk ider ve cerâhat-ı ° azımeye nâfi° dir ⁹ eger siñir kesilmiş ise yine bundan üzerine kıoyalar muvâfıkdır Yuħanna kıavli üzre ¹⁰ eger şarâb-ıla veyâhüd şü ile içürseler ishâle ve bağırsağ yapışmasına ve kıan ¹¹ gidenlere ve kıan tükürenlere hem içeler ve hem mi° de üzerine yağı ideler ve cigere ¹² dağı yağı eyleseler ciger ağırlarına ve marâzlarına muvâfıkdır ve ° uşâresi mâdde inmege ¹³ ve mâdde indi ise dağı taħlîl ider İbn Baytar kıavli üzre yaprağınıñ ° uşâresinden ¹⁴ hıķneye kıatsalar eski ishâle ğâyet müfiddir zehir yemişlere ve zehirli ğayvân ¹⁵ toķmuşlar(a) ve ğayrı semümâta bunuñ taķtîri ya° nî inbıķden ¹⁶ çıkardıkları şuyını içürseler ve üzerine yağı eyleseler müfiddir cümle zehirleriñ ¹⁷ tiryâkıdır bunuñ miqdâr-ı şerbeti iki dirhemdir ve şuyı on dirhemdir ziyâdesi ¹⁸ siñire zarar ider illâ râziyâne ıslâh ider **lisânü'l-hamel** siñirli ¹⁹ yaprak didikleri ot ki bağı yaprağı dağı dirler bunuñ cevheri mâ° iyye ve arzıyyeden

89a

1 mürekkebirdir mā^o iyyesi müberrid ve arzıyyesi kâbızdır şulu yerlerde olan eyüdü ve büyük ² nev^c iniñ tabi^c atı Yuḥanna qavli üzre bârid ve yâbisdir ve râdi^c dir ya^c nî girü ³ tutar ammâ qurusı râdi^c degildir tâzesi seyelâni men^c ider yaprağı çıbanlara ⁴ ursalar özden çıkarır pāk ider ahlâtı cem^c idüb aqıdır ve bir ⁵ çıban daḥı çıkmağa qomaz zîrâ fazalâtı cem^c idüb cezb ider ve nâr-ı ⁶ Fârisiye ki aḥlâs qabarcığı dirler nâfi^c dir ve yaprağınıñ şuyı qulağa ⁷ ve göz şiyâfına daḥı girer qavl-i Desquridus boğaz şişlerine ve ağrılarına ⁸ bunuñ şuyından gârgara ideler müfiddir eger qurusın saḥq idüb sirke ile ⁹ oynar dişlere sürseler muḥkem ider qavl-i İbn Baytâr eger tuz ile ve sirke ile yeseler ¹⁰ ishâle ve bağırsaq yaralarına ve qan gidene ve qan tükürenlere müfiddir ve toḥmınıñ ¹¹ miqdâr-ı şerbeti bir mişkâlden iki mişkâle degin câyizdir ziyâdesi ahlâtı gâlîz ¹² ider illâ maştakî ve selîḥe ıslâḥ ider **lisânü'l-^c aşâfir** kuş- ¹³ dili didikleri nesne dişbudak didikleri ağacınıñ yemişidir tabi^c atı ikinci derecede ¹⁴ ḥâr ve evvelde raḥbdır qavl-i Desquridus ḥafaqâna nâfi^c dir eger qabuğını sirke ile ¹⁵ ayrılmış ^c uzvlara ursalar ıslâḥ ider ve yaprağı oñuldur zîrâ yaprağınıñ qabzı ¹⁶ ve tenqıyesi vardır ve et bitürür qavl-i İshâq sevdâvî ve balgamî şişlerine ¹⁷ nâfi^c dir qavl-i Minhâc bunuñ tabi^c atı üçüncü derecede ḥâr ve evvelde raḥbdır qavl-i İbn ¹⁸ Baytâr qasıq ağrısına ve selesü'l-bevle fâyide ider ve zekeri muḥkem kıvâma ¹⁹ getürür qavl-i Takvîm yemişiniñ şuyı göze cilâ virür ve kendüsi qalbe kuvvet

89b

¹ virür ḥafaqâni giderir ve ağacınıñ qalıñ qabuğı balgamı ishâl ider miqdâr-ı ² şerbeti toḥmı bir dirhem yaprağı ve qabuğı iki dirhemdir ziyâdesi baş ağrıdır illâ benefşe ³ ve gül yağı ıslâḥ ider bunuñ bedeli kıvîl tüderidir **lisânü's-sevr** ⁴ Türkide daḥı lisânü's-sevr ve şıgır dili daḥı dirler tabi^c atı ḥarâret ve burüdetde ⁵ mu^c tedildir ba^c zılar ḥâr ve raḥbdır didiler ba^c zılar i^c tidâle qarîbdır didiler ve ba^c zılar ⁶ burüdeti azdır ve evvel derece âhirinde raḥbdır didiler qurusınıñ ruḥbeti az olur ⁷ ba^c zılar üçüncü derecede raḥbdır didiler ammâ ba^c iddir eger yaqub ağızda olan ⁸ kûlâ^c a ya^c nî sivilcülere ursalar giderir qalbe feraḥ ve mi^c deye ve qalbe kuvvet virür ⁹ ḥafaqâna ve sevdâvî ^c illetleriñ cümlesine nâfi^c dir ve ḥastalara ki perhîz idenlere ¹⁰ bundan vireler ḥarâreti ve yubüseti teskîn ider ammâ bâdem yağı qatalar et ve sâde- ¹¹ yağ qatmayalar ve borânâsın bişürseler bedene nâfi^c dir çok gıdâ virür ve ḥazmı tîzdir ¹² su^c âle ve ḥuşûnet-i şadre şeker ile yidürelere veyâḥüd mā^o ü'l-^c asel ile ¹³ vireler içi yumşadub yanmış ḥıltları çıkarır qavl-i Calinus eger bişürüb ¹⁴ sirkencübîn ile içseler yelmeşik gâlîz ahlâtı ishâl ider bunuñ miqdâr-ı ¹⁵ şerbeti toḥmınıñ iki dirhemi ve kökiniñ üç dirhemdir yaprağı be-qadrü'l-ḥâcedir ziyâdesi ¹⁶ ḥalaqa zarar ider illâ kıvîl şandal ıslâḥ ider **lisânü'l-baḥr** sibiya ¹⁷ ya^c nî mürekkebi balıdır ba^c zılar dil balığı didiler sîn bâbında sibiya deyü zikr olunmuşdur ¹⁸ lu^c **uḥ-ı ḥabbü'l-kuḥun** Calinusundur celîlü'l-qadr ^c aẓîmü'l-nef^c dir Şeyḥ ¹⁹ Dâvud qavli üzre şehvet-i bâḥ için ye^o s gelene tekrâr i^c âde itdürür

90a

¹ şavtı şāfi ider süddeleri açar ve bögrek za^c ifine ve meşāneye ve hurkatü'l-bevl ve ² meşāne taşlarına ve ^cusrü'n-nefese ve rebve nāfi^c dir miqdār-ı şerbeti iki mişkâldir kuvveti ³ üç yıl bākîdir şıfatı penbe çekirdegi içi yigirmi dirhem dārçîn ve kıranfil ve fıstık ⁴ ve ışırgan tohumı her birinden on beş dirhem şakākul ve zencebîl otuz dirhem dār-ı ⁵ şîşa^c ān yedi dirhem kuş ve bezr-i kettān-ı muhmiş ve maştakî her birinden dört ⁶ dirhem alub ateşde lu^c ūk ideler **lūbiyā** *bi-zammi'l-vāv ve kesri'l-bā^o ve'l medd⁷ ve'l kaşr* bögrülce didikleri nesne ki hūbūbātandır Aydın ilinde çok biter a^c lāsı ⁸ kızılrağ olmağdır hażmı beyāzdan yegdir ve nefhi dağı bağladan azdır tabi^c atı Yuħanna ⁹ kavli üzre hār ve raḫbdır kavli-i Rufis bārid ve yābisdir kavli-i İhtiyārāt ¹⁰ evvel derecede hār ve burūdet ve yubūset beyninde mu^c tedildir ve kızıl nev^c i ¹¹ ğayrılardan aşıandır bunuñ bişmiş şuyını içseler kabzı yürüdür ve dem-i nifāsı ¹² dağı pāk ider ve bevli idrār ider ve bedeni semürdür ve göğüs ve öyken ağırlarına ¹³ müfiddir kavli-i Calinus hıltı-ı ğalīz tevellūd itdürür ammā hardal zararın def^c ider kavli-i ¹⁴ Orbiyasus tuz ve sirke ve zeyt ve şa^c ter ve fulful ve buña beñzer issi otlar zararın ¹⁵ def^c ider ammā az ğidā virür eger tāze iken çig yeseler yaramaz düşler gösterir ve bevli yürüdür ¹⁶ eger bunuñ bişmiş(i) ile yüzi veyāhūd bedende olan āsarı yusalar nemş ve kelef maķūleleri ¹⁷ giderir mücellā ider ve sevdāyı ziyāde ider bunuñ bedeli kara noħūddur **levz-i hulv** ¹⁸ *bi'l-feth ve's-sūkūn* bādemdir tatlu bādeminiñ tabi^c atı İhtiyārāt kavli üzre harāret ¹⁹ ve burūdet beyninde mu^c tedildir ve ikinci derecede harāret ve burūdet ve ruḫbeti vardır

90b

¹ ba^c zılar evvel derecede hār ve raḫbdır didiler Yuħanna kavli üzre evvelde raḫb ve mu^c tedildir ² su^c āl-i müzmine ve rebve ve zātü'l-cenbe huşuşan duhnı dağı ola nāfi^c dir bedeni semürdür ³ kavli-i İhtiyārāt yüzde olan āsarı giderir ve gögsi tenkıye ider ve içi dağı yumşadır ⁴ huşuşan encirleri ile yiyeler ve sidik tutulduğına fāyide idüb taşların tağıdır ⁵ tatlu bādem ahlātı laḫif ider ve hastalar ğidāsı-çün harīresin yidüreler ka^o un ⁶ çekirdegi içi yerine kāyim olur **levz-i raḫb** tāze çağladır tabi^c atı bārid ve raḫbdır ⁷ didiler eger tatlu bādem çağlasın yeseler İbn Baytār kavli üzre mi^c de yaşlığın işlāh ⁸ ider ve diş diblerin dibāğat ider ve harāretin sākin ider bir miqdār ⁹ tuz ile yerlerse zararını def^c olur **levzü'l-mürr** acı bādemdir a^c lāsı büyük ve ¹⁰ yağlu ve ğāyet acı ola tabi^c atı Mesīh kavli üzre üçüncü derecede hār ve yābisdir ¹¹ ba^c zılar ikinci derecede hār ve yābisdir didiler ve tenkıyesi ve cilāsı vardır ¹² ve hāşıyyetindedir ki dilkü öldürür kavli-i Calinus ve Taḫvīmü'l-Edviyye acı bādem ^c ilel-i ¹³ balğamiyye ve sevdāviyyelerin azğunluğına fāyide ider kavli-i Desḫuridus bedene kuvvet ¹⁴ virür ve ahlāt-ı bārideye ve bevāşire ve nevāşira tılā olunsa maḫ^c addan giderir acı ¹⁵ bādem ile göze kuvvet virür ve kan tükürenlere dağı nāfi^c dir ve ciger ve talağ süddelerin ¹⁶ açar ve soğulcanı öldürür ve cereb ve hıkkeye dağı nāfi^c dir ve göğüsden ve öykenden ğalīz ¹⁷ ahlātı çıkarır ve bevli aḫıdır ve ^cusrü'l-bevle ğāyet müfiddir miqdār-ı şerbeti dört ¹⁸ dirheme varıncadır ziyādesi bağırsağı ziyān ider illā tatlu bādem ve şeker işlāh ider ¹⁹ **lūf** *bi'z-zamm* bir ot adıdır ki Türkīce yılan yaşduğı ve yılan bıçağı ve fil kulağı

91a

¹ dahı dirler *ṭabī*^c atı ikinci derecede *ḥār* ve *yābisdir* eger şovuğdan olan yarıklara ursalar ² *ğāyet nāfi*^c dir ve yaprağı yaramaz çıbanlara *nāfi*^c dir *ḳavl-i Taḳvīmü'l-Edviyye* ve *Mesīḥ ḳan tükürenlere*³ ve rebve ve *intişāb-ı nefese* ki arkası üzerine yatdığda *nāzil* ola *ğāyet nāfi*^c dir ⁴ *ḳavl-i İshāk köki göz çıbanlarına dahı nāfi*^c dir eger kökini şıgır tersi ile *nıkrīs envā*^c ma⁵ ursalar *nef*^c virür ve kökini tütsi eyleseler *bevāsire müfiddir* ve *uvacık toğrayub*⁶ *şarābın içine bırağub şarābda* bir gün ve bir gice tura soñra *maḳ*^c ada sürseler bu dahı *bevāsire*⁷ müfiddir ammā birkaç def^c a süreler eger bunuñ *ma*^c cünını ^c *asel* ile *idüb dırnağı kör*⁸ olmuş kişiler yeseler tırnaqları *ıslāḥ* ola ammā kökini *ma*^c cün etmek gerekdir bunuñ *miḳdār-ı*⁹ şerbeti bir dirhem *yāḥūd mişḳāldir* ziyāde yeseler *ḥılt-ı ḡalīz* *tevellüd* ider *illā şarı helīlec* ve şeker *ıslāḥ*¹⁰ ider *lü*⁹ *lü*⁹ incü didikleri *cevherdir* *a*^c *lāsı hürmüz* ve *müdevver* ve büyük ve *ṭatlu* olmağdır *portaḳal*¹¹ *ğāyet beyāz* olur ammā *şāf* ve *muşayḳal* olmaz *Rum deryāsında* pene didikleri *şaçlu*¹² büyük böcekdir andan dahı çıkar *lākin ḥurde* ve şarı olur ammā *delinmedik incünün* *ṭabī*^c atı¹³ *delikluden* yegdir ol ecluden *delinmedik incü isti*^c *māl* iderler *Taḳvīmü'l-Edviyye ḳavli üzre*¹⁴ *ṭabī*^c atı *ḥarāret* ve *burüdetde* *mu*^c *tedildir* *ḳavl-i İḥtiyārāt ṭabī*^c atı *bārid* ve *yābisdir*¹⁵ *mülaṭṭıfdir* *ḳalb*^c *illetlerine* ve *ḥafaḳāna* ve *ḡama nāfi*^c dir ve göz yaralarına müfiddir ve *müneşşifdir*¹⁶ *ḳuvvet dahı virür* ve *gözün şıḥḥatini* şaḳlar eger *incüyi* yeseler ve içseler *ağız çökelegin* giderir¹⁷ *ḳanı tutar dişe sürseler cilā* virür *cevher ma*^c *cünlara ḳatalar cümle sevdāvī emrāza nāfi*^c dir ve *ḳalbe*¹⁸ *ḳuvvet virür* eger *irisini* ve *ḥurdesini* bile *ḥall idüb barāşa dürtseler* giderir *ağızda*¹⁹ *tutsalar ḳalbi ḳavī* ider ve *ḥāmile*^c *avrat içse ḥamlin şaḳlar incünün meşāneye* zarar

91b

¹ vardır *illā mercān köki ıslāḥ* ider bunuñ bedeli bir buçuk kendü kadar *şadef-i şāfidir* ki iki² *ṭaraf berrāk* ola **leymun** *bi'l-feth* meşḥūr *yemişin* adıdır *Yūnān luğatından* *mu*^c *arrebdir vāz*³ olur ki *nūn işḳāt idüb leymu dirler leymunuñ ekşisiniñ ṭabī*^c atı ikinci derecede⁴ *bārid* ve *ḳabuğının* ve *yaprağının* *ṭabī*^c atı *ḥār* ve *yābisdir* ve *çekirdegi evvel* derecede *ḥār* ve⁵ *yābisdir* ve *ekşisiniñ menāfi*^c i *turunc ekşisi gibidir* ve *dimāğa rāyīḥası* ve *fi*^c *li yine turunc*⁶ gibidir *ḳavl-i İbn Māsūye ḳuvvet-i evvelisi şafrāyi keser ya*^c *nī ḳuvvetin ibtāl* ider ve *leymun*⁷ *şuyı yereḳāna nāfi*^c dir ve *şafrā ḳay*⁹ *ını sākin* ve *men*^c ider *ṭa*^c *āma iştiḥā* getirür *ḥuşūşan şeker*⁸ *ḳatalar* ve *ishāl-i şafrāvīye dahı müfiddir* *ṭab*^c *ı ḥabs* ider *ḳavl-i İshāk issi ḥafaḳāni sākin*⁹ ider eger *göze çekseler göz*¹ *şarullığını* giderir eger *bişürüb şeker ḳatalar mi*^c *deye nāfi*^c dir¹⁰ ve *yaprağı yaz günlerinde*^c *ufünete nāfi*^c dir eger *leymunı ziyāde şeker ile yeseler ekşi gegirmegi* giderir¹¹ ve *ḳalbi ḳavī* ider ve *yaramaz aḥlātı ıslāḥ* ider *İbn Bayṭār ḳavli üzre ağular zararın* *men*^c ider¹² ve *şafrāvī ısıtmaluya* ve *ḥarāretlere* ve *mi*^c *de ḥarāretine* ve *boğazda olan yelmeşik*¹³ *aḥlātı* giderir eger *toḥminin* bir mişḳāl *yā* iki dirhem *miḳdārın ḳabuğın* giderüb *issi*¹⁴ *şuy-ıla yāḥūd tuzlu şuy* ile içseler *ağulara tiryāğdır* ve *vebā günlerinde* dahı eger *leymunuñ*¹⁵ eger *turuncun* eger *ağacka*⁹ *ununin* *çekirdegi içi* *ğāyet münāsibdir* *yürek süddelerin açar beveli*¹⁶ *idrār* ider bu *cümle*⁹ i *şeker ile yeseler* ve *şarābın idüb içseler* *ğāyet nāfi*^c dir ve *cümle ṭa*^c *āma*¹⁷ *leymun şuyı ḳonsa* *ğāyet nāfi*^c dir *şadre ziyādesinin* zararı vardır *illā*^c *asel ıslāḥ*¹⁸ ider bunuñ bedeli *utruncdur* **leylāk** *Türkide* *leylāk çiçegi dirler istanbulda çok* olur¹⁹ *meneviş* ve *beyāz reng dahı* olur bunuñ çiçegi *gıtdikden soñra ḥāşıl* olan *toḥminin*

¹ Metinde “göze” şeklindedir.

92a

¹ içerüsünde hâşıl olan lübbiniñ yağın iderler gâyet güzel rāyihālu yağı olur dir ² ve çiçeginiñ koqlamasınıñ dimāğ süddesin açar dir bu muşavver Latın müfredāt kitābları ³ kavlidir **ḥarfū'l-mīm mā**³ şudur cem^c i miyāh ve emveh gelür şuyuñ aḥvāli ⁴ katı mufaşşaldır ve her bir şu bir degildir zīrā ihtilāf-ı mekān ve ihtilāf-ı zemīn ve ihtilāf-ı ⁵ türāb ve ihtilāf-ı aḳālīm ve ihtilāf-ı mecārī meşelā taşlar döge döge gelen şu yegdir ⁶ şuyuñ ḥaḳḳında müfredāt aşḥābı çok yazmışlardır biz bu maḥalde her birisini tafşıl ⁷ etmege taḥammüli olmamağla muḥtaşar taḥrīr olundu tatlu şuyuñ ṭabī^c atı bārid ve raṭbdır ve ruṭūbeti ⁸ dördünci derecededir ba^c zı maḥalde şu azacıḳ ğidā yerin tutar dirler ammā nice ḳābildir ⁹ nihāyet ğidā ile bile içseler ğidāya yardım ider ammā yalnız şu ğidā virmez el-hāşıl şuyuñ ¹⁰ a^c lāsı yağmur şuyıdır şāf ve ḥafif ve lezīzdir ammā her ne taraḑa ve her ne mekāna ¹¹ girse ṭabī^c at almaḳ cāyızdır meşelā ḳalay ve bakır ve toprak ḳaba giren anlardan ṭabī^c at ¹² alur ve anlarıñ ṭabī^c atı şuya te³ şir ider ammā taşdan ṭabī^c at almaz dirler belki aşlında ¹³ şuda bir miḳdār sıḳlet ve tağayyür-i lezzet daḫı var ise eger şu taşdan aḳsa veyā kendüyi ¹⁴ taşdan taş a ursa şu aşlına rüçü^c ider a^c lā ḥafif olur dirler şuyuñ ¹⁵ a^c lāsı şimāl muḳābelesinde ya^c nī ḳible tarafından aḳa ve şāfi ve ḥafifü'l-vezn ve ^c adīmü'r-rāyiḥa ¹⁶ olub ta^c mından ḥalāvet ve şāfā ola ve tīz issi ola meşelā güneş üzerine ṭulū^c ¹⁷ eyledikde fi'l-ḥāl issi ola ve yine ğurūb itdügi gibi tīz şovuya ve azacıḳ havādan sür^c at ¹⁸ ile şovuya ve mi^c deden aşığa tīz inüb ve ta^c am sıḳletini tecfīf ide bu şularınıñ ¹⁹ a^c lāsıdır ve'l-ḥāşıl şuyuñ mu^c tedili ḥafifi daḫı ğidāya muvāfiḳ gele ammā şularınıñ

92b

¹ içmesiniñ ihtirāzī muḥallilleri daḫı vardır zıkr olunmaḳ lāzımdır ki o maḳūlelerden şaḳınalar ² meşelā ḳasāvet zamānında ki yubūset ğālib olsa gerekdir ve daḫı yorğunluḳda ve ba^c zı ³ yol yürümek ardınca ki hem ^c aṭaş ve hem yubūset ve ḥarāret ğālib olsa gerekdir bu maḥallerde ⁴ ḥuşūşan ḳarlı veyā şovuk şu içseler gâyet zarar ider ḥarāret-i aşliye ve cigere zarar ⁵ ve mi^c deye ve bağırsağa cāyız ki ishāl ve ishālden şoñra zaḫīr ^c illeti ^c arız ola imdi ⁶ şu içdükleri taḳdırce az içeler ki içerüde terkibe ḥalel gelmeye ve belki yara ve çiban ola ⁷ **mā³ ü'l-maṭar** yağmur şuyıdır ḳavl-i Bukraṭ yağmur şuyı şularınıñ tatlusı ve eyüsüdür dir ⁸ ve ḥafif ve burūdeti mā³ ü'l-^c üyündan azdır dirler ve rākid olan şular ya^c nī ḳuyu şuyı ve irkilmiş ⁹ ve bulanıḳ ve ṭurmuş aḳmaz şu yaramazdır issi şular ve çamurlu şular ḥükindedir zīrā ¹⁰ ba^c zı bu maḳūle şular müte^c affin ve yaramazdır **mā³ ü'l-bārid** şo³ uḳ şudur a^c lāsı ¹¹ tatlu ve lezīz ve şovukluğı ḳar ve buz ḳadar olmayub mu^c tedil olsa ḥarāret-i ^c aziziyye ya^c nī ḥarāret-i ¹² aşıyyeye ḥalel virmez ve ḥarāret-i ^c arızıyye teskīn ve itfā ider ve bedene güzel taḳsīm olub ¹³ güyā ḥammāmda dirildikleri gibi ḳurı her ḳıl dibinden idrār ider a^c zāyı tertīb ve ḳuvā-yı ¹⁴ erba^c aya ḳuvvet virür bu maḳūle şuya mā³ -i mu^c tedil ve nāfi^c ül-cāzibiyetü'l-māsiketü' ¹⁵ d-dāfi^c a dirler **mā³ -i şedīdü'l-berd** gâyet şovuktur ṭabī^c atı bārid ve raṭbdır ¹⁶ ṭab^c ı tutar menī seyelānın sākin ider eger bunuñla ğusl olunsa gerçi teşennüc-i imtilāyı ¹⁷ giderir ammā her ḳanğı ^c uzva toḳunsa ol maḥallden ḳan ayrılıb ḳopar ammā eger issi idüb ¹⁸ dökünseler ecsām-ı ve aḥşā-ı müteḥalḥale ve raṭbeye nāfi^c dir ve şo³ uḳ şu şadre ve ḳuşbetü' ¹⁹ r-ri^c eye ve aşḥāb-ı süddeye muvāfiḳ degildir bāhi za^c if ider ziyāde istifrāğ idenlere

93a

¹ hōd cāyız degildir ve hammāmdan şöña ve aç karnına ve gice uykudan şöña ve hareket-i cimā^c dan ² yāhūd ziyāde şusuz olanlara bu maķūle şu içmeden ictināb ideler ki mizācī fāsīd ³ olub istiskā getirür mā³-i hārr issi şudur tabī^c atı hārdır ammā^c arızıyyet üzre ⁴ hārdır turduķça şo³ uķ olsa bārid ve raṭb olur a^c lāsı ṭatlu ola ḥummā-yı nāfiziñ ⁵ c ādiyesin keser vesāyir şafrāvī ısıtmalar nevbetī vaķitlerinde issi şu içseler şafrāyı arıdub ⁶ ve yine issi şu ile kuşduralar ki şafrā çıķmak ile kuvvet sākin olur gāyet nāfi^c dir ve kuşmak ⁷ murād idenler issi şu içseler kuşmağa mu^c ĩndir ve azacıķ şu karşırsalar şar^c a ve boğaz şişlerine ⁸ ve dilcik ve mi^c deniñ imtilāsına ki^c ādetce ṭolu ve yüklü ola nāfi^c dir ammā şo³ uķ şuyını çok kıomayalar ⁹ boğaza ve dilciğe zararlıdır ve eṭibbā dimişler ki issi şu mi^c deye gāyet muvāfiķdir eger ṭaşraya çıķarsa ¹⁰ altun bulmuş kadar fāyide etmiş olursun eger içerde mi^c dede kalursa gümüş bulmuş ¹¹ kadar fāyide etmiş olursun ya^c nī çok farkı yokdur dirler mā³ ü'l-cübñ peynir şuyıdır ¹² peynir şuyıñın a^c lāsı tāze südden ve kızıl keçi südinden alınub ve evvel keçi evde beslenmekden ¹³ çoban elinde beslenmek yegdir ammā ba^c zı zamānda evde beslerler ki marāz şāhibleriniñ^c illetine ¹⁴ göre ol keçiye ğidā vireler ki ol keçinin südine bu ğidālardan nef^c ve te³ şir ide ¹⁵ ve marāz şāhiblerine nāfi^c ola ve evde beslenmek lāzım gelürse eger arpa unı ve kāsñi ¹⁶ marulı ve ḥıyār ve rāziyāne yidürüb südin alalar iki rıṭl südi ṭancara koyub ¹⁷ nerm ateş ile süd kaynaya kaynarken ṭancara ağızına süd kaynayub çıķarsa üzerine ¹⁸ kırık dirhem sirkencübñ şekeri ve sirke dökeler ki süd kesilüb peyniri cem^c ola ve bir nev^c i ¹⁹ daḥı olur encir dal ile südi ateşde karşıdırırlar ve her ṭoķsan dirhem süde on

93b

¹ sekiz dirhem sirkencübñ ve bir dirhem sirke koyalar kesile ve ağızın kıpayub ateşden ² indürelere ki tā peynirden şu ayrıla ve ba^c zılar leymun ile keserler bu taķdırce şuyın ³ alub ṭoķsan dirhemini içreler evvel nef^c i oldur ki keleme ve cerebe içürelere ve ṭılā daḥı ideler ⁴ ve bu şu gāyet müşhil-i şafrādır ve yerekāna nāfi^c dir eftimun ile içseler yanmış ⁵ sevdāyı ishāl ider ve ciğer ḥarāretin ve şafrā ḥiddetin sākin ider ve bunuñ fażīleti bahār eyyāmında ⁶ veyāḥūd güz eyyāmında içürmekdir bunuñ miķdār-ı şerbeti oldur ki günde üç def^c a içmek ⁷ gerekdir ammā arasında ikişer sā^c at faşıla vireler girü içüb günde üç def^c a tamām ⁸ ola ve peynir şuyı süzüb olduķda şöña ba^c zılar girü ateşe koyub kefin alurlar ⁹ daḥı münāsibdir ba^c zılar içine birez südceğiz kıatarlar imiş ol taķdırce a^c lā olur ¹⁰ mālīḥūlyāya ve şar^c a ve çıbanlu uyuzaya ve dā³ ü's-şar^c lebe fāyide ider ve göz kıapağına ve göz ¹¹ şişlerine fāyide ider eger içine azacıķ tuz veyāḥūd deñiz şuyı kıatarlarsa ishālī ¹² ziyāde ola ve ka³ uķ çıbanlarına ve istiskāya ve eski ısıtmalara fāyide ider ve göz mādelerine ¹³ ve şaķīķa ağızına ve eski fāsīd çıbanlara daḥı fāyide ider bu^c illetlere eftimun ile içeler ¹⁴ mā³ ü'l-cümme cümme dirler bir balığıñ içinde ur gibi bir kise içinde olur bir kıara şudur ¹⁵ Fāriside āb-ı kemeh ve āb-ı māh-ı kemeh daḥı dirler kıavl-i Şāhib-i Cāmi^c ve İḥtiyārāt bu şu ¹⁶ Hindden gelür Çīn deryāsında olur bir balıķdadır ol balığı ol deryāda ba^c zılar ¹⁷ çuvaldız gibi bir demür ile ururlar fi'l-ḥāl yine yarası dürüst olur dirler bu şuyıñ ¹⁸ ḥāşıyyetindedir dir İbn Bayṭār kıavli üzre bunuñ miķdār-ı şerbeti iki çekirdekdir kıavl-i İḥtiyārāt ¹⁹ iki mişķaldır eger bir kimesneniñ a^c zāsı kesilse veyā kemüği kıırılrsa bu şuyı dışlere ṭoķundurmadan

94a

¹ ya^c nī bir mā^o -i şuvr ile boğaza ahtarub içeler fi'l-hāl hōş ola ammā ol a^c zāy² evvelki yerine koduğdan soñra içeler ki a^c zā her kanda bulunursa hemān ol maħallda hōş olur ³ ber-hemān¹ içdüğü gibi müşāhede ideler ki ol şikest olan a^c zāya bu şu varub ⁴ girer ve kemüklerde ve a^c zālarda qarınca gezer gibi şāfi^{II} ħissi ider mā^o ü'ş-şā^c İr arpa ⁵ şuyıdır Fāriside cavāb dirler a^c lāsı böyle olur ki yeñi pāk arpa^o ı alub taşın ve toprağın ⁶ pāk ideler zīrā taş ve toprak bunuñ şuyını bulanık ider ve tabī^c atından çıkarır ve arpa^o ı ⁷ pāk eylediklerinden soñra pirinc yur gibi pāk yuyub andan vāfir şu koyub kaynadırlar ve her bār ⁸ şuyı taħrīk ideler ki tamām arpanıñ nef^c i şuya çıka andan süzüb ve şovudub ħastaya ⁹ ve şağlara daħı vireler ki tabī^c atı müberrid ve mülattıfıdır ve ħarāreti keser ve aħlātıñ ħiddetini keser ¹⁰ ve bevli idrār (ider) ve ħiddetlü ħummālara nāfi^c dir eger ħummā-yı balgamīye ise kerefs ve rāziyāne şuyıyla ¹¹ içürelere ve issi cigere daħı müfiddir zīrā bundan mu^c tedil kan tevellüd ider ve ¹² ataş^c sākīn ider cilāsı daħı vardır ve sür^c at-ı nüfuzı olmağla a^c zāya tīz girer ve mi^c deden ve bağırsağdan ¹³ tīz çıkar ve yanmış aħlātı istifrag itdürür eger arpanıñ kabuğın aşlık buğday gibi ¹⁴ döğüb çıkarırlar ise şuyı daħı a^c lā olur mā^o ü'l-verd gül şuyıdır Fāriside ¹⁵ gülāb dirler a^c lāsı keskin koçulu ve acıraq ola tabī^c atı bāridir ammā ba^c zılar ħār dimişler ammā bu iki ¹⁶ kavil daħı Calinusuñ kavlidir dirler ba^c zılar evvel derecede bārid ve ba^c zılar ruṭubet ve yubūsetde ¹⁷ mu^c tedil didiler ammā ruṭubete māyil didiler dimāğı kavī ider ve issi baş ağrısı-çün içseler ve sürseler ¹⁸ zāyil ider ve qalbe ve mi^c deye kuvvet virür ve hem içeler ve hem koçlayalar ve hem mi^c de üzerine bez ısladub ¹⁹ koyalar ve diş ve aızı dişini ve etlerini daħı muħkem ider ve göz ağrıları envā^c ina ħöd gāyet nāfi^c dir ki

94b

¹ ħarāretin giderir eger gül şuyı içseler gāşy^o ı ve kan tükürmegi giderir issi ħafaķāna nāfi^c dir ² ve muḳavvī-i bedendir zīrā bunuñ rāyīħası ve kabzı vardır ya^c nī oñluducıdır ol eçlden cisme ³ ve bedene muvāfiğdir eger başa dökseler şudā^c ı teskīn ider eger tāzesin on dirhem içseler ⁴ müshildir on def^c a icābet ide kavli-İbn Baytār nefese ferāħ virür līkin çoğ içseler ⁵ şaķal ağardır dir mā^o ü'l-kaddāħ ve mā^o ü'z-zehīr daħı dirler turunc çiçeginiñ şuyıdır ⁶ bakır kab içinde kuvveti üç yıl bākīdir ve şırça içinde kuvveti altı ay bākī olur Şeyħ Dāvud kavli ⁷ üzre buña havā zarar ider kuvvetin ve rāyīħasın alur ammā gül şuyı qarışdırsalar ıslāħ ider bunuñ ⁸ tabī^c atı ikinci derecede ħār ve yābisdir za^c f-ı dimāğa ve nezelāta ve riyāħ-ı gālīzeyeye kulunc ve mağaş ⁹ gibilere nāfi^c dir bāhı kavī etmek ve ħafaķānı gidermek ve gāşyı gidermekdir ve tefrīħde sükker ve şuyından ¹⁰ yegdir ve ħayırludur ħuşūşā içinde ¹¹ anber ħāşıl olmuş ola eger şeker ile ve dört mercān ile yedi ¹² gün içseler talağı kaṭ^c ider Şeyħ Dāvuduñ mücerrebidir bunuñ miḳdār-ı şerbeti yedi dirhemdir ziyādesi ¹³ cigere zarar ider illā zebīb ıslāħ ider eger kerefs şuyıyla qarışdırub içseler taşları kırar kavli-İ ¹⁴ Māyī^c şudā^c -ı bārideye ve küzāze ve şovuk ħafaķāna nāfi^c dir ve mi^c deye kuvvet virür ve ¹⁵ uz(v)larda olan ¹⁶ teşennüci daħı giderir ve seħerī içseler ishāl ider **māmīşā** māmīşā didikleri ota Türkide ¹⁷ şarılık otı dirler ħaşħāş-ı muḳarrūn ve ħaşħāş-ı sevāħiliñ bir nev^c idir göz ¹⁸ illetlerine ¹⁹ şāf eyledikleri māmīşāniñ ²⁰ uşāresidir ki şāf-ı māmīşā dirler ma^c rüfdur iki nev^c olur ²¹ bir nev^c iniñ köki kızıl olur aña ermağūnī dirler gelincik çiçeginiñ ergüvānī nev^c idir ²² bunuñ daħı göze fāyidesi vardır eger yaprağın eger eşyāfını isti^c māl eyleseler mu^c tedildir ve ²³ bir nev^c iniñ çiçegi şarı olur göz şiyāfi iderler kaṭı maḳbūl şāfdır ²⁴ uşāre-i māmīşā ve şiyāf-ı

¹ بر و همان .klinde yazılmıştırşe

^{II} K'de bu kelimeye yer verilmemiştir. Anlam açısından bizce de bu kelimeye gerek yoktur.

95a

¹ māmīṣā dirler °uşāresi gibi olur ʔa° mı acıcadır siyāh tohmi olur ʔavl-i Muḥammed Temīmī bunuñ tohmi bögrölce ² gibi olur dir bunuñ otuñ ve °uşāresiniñ ʔabī° atı Ḥuneyn ʔavli üzre ve Taḳvīmü'l-Edviyye ʔavli ³ ikinci derecede bārid ve yābisdir ʔavl-i İshāk māmīṣā cevher-i mā° iyyeden ve arziyyeden ⁴ mürekkebdir ʔavl-i İhtiyārāt evvel derecede bārid ve yābisdir ve göz °illetlerine remed ibtidālarına ve issi ⁵ şişlerine nāfi° dir göze ʔuvvet virür ve renc °illetine daḥı nāfi° dir ʔavl-i Desḳuridus ʔābızdır ⁶ anıñ-çün issi veremlere ḥuşūşan göz veremleri ola ʔavl-i İshāk issi ve berk şişlere fāyide ider ʔavl-i ⁷ Rufis gözüñ ʔarallığına ve gāyet azgunluğına daḥı muvāfiḳdır ʔavl-i İbn Bayṯār eger yaprağına döğüb ⁸ issi şişlere ve ateş yanuğına ursalar fāyide ider ʔavl-i Muḥammed Temīmī aḳar yaralara bundan zīmād eyleseler ⁹ yaradan aḳan nesne° i ʔutar eger çiçeğiniñ şuyını göze dürtsele ʔavī idüb ağırsına fāyide ¹⁰ ider bunuñ miḳdār-ı şerbeti bir dirhemdir eger bundan ʔoksalar baş ağırdır illā zanbaḳ yağı ve lāden ¹¹ işlāḥ ider bunuñ ʔalaḳa zararı vardır illā mürri-i şāfi işlāḥ ider bunuñ bedeli ḥayyü'l-° ālem-¹² dir dirler ʔuvveti yedi yıl bāḳīdir **māzeryūn** südlegen nev° idir ḥām lāden daḥı ¹³ dirler İhtiyārāt ʔavli üzre iki nev° dir bir nev° ine aşḥīş dirler ve bir nev° ine şarı ¹⁴ südlegen dirler yaprağı zeytūn yaprağına beñzer ve ʔuvveti şebrem südlegen ʔuvvetine beñzer ¹⁵ belki daḥı ʔavīdir bunuñ rengi şarı çıkar a° lāsı İhtiyārāt ʔavli üzre küçük ¹⁶ yapraklıdır ʔavl-i Muḥammed Temīmī büyük yapraklıdır ʔavl-i İhtiyārāt üçüncü derecede ¹⁷ ḥār ve yābisdir ʔuvveti ve tenḳiyesi vardır bahāḳa ve nemşe ve baraşa tıla olursa muvāfiḳdır ¹⁸ ammā olmayınca isti° māl etmeyeler meşelā şıfatı oldur ki māzeryūnuñ tāzesini alub sirkede ¹⁹ iki gün ve iki gice işladub andan sirketin girü üç def° a böyle tebdīl idüb

95b

¹ andan çıkarub ʔatlu şuyı ile üç def° a yuyub gölgede eger °acele var ise güneşde ² ʔuridub andan isti° māl ideler ʔalaḳa sirke ile yaḳu eyleseler ʔalaḳı arıdır ammā cigere ³ vesāyir cesede muzırdır ruṯubetin alur ammā terbiye olan māzeryūni döğüb ve keşirā ⁴ ʔatub ve ʔatlu bādem yağıyla cerb idüb her ʔaçan murād iderlerse böyle işlāḥ iderler ⁵ ve edviyye ile ʔarışdurub meşelā türbūd ve eftimun ve şarı helile ve kızıl gül ve ⁶ buyan balı ve kemmūn Hindī tuz bunlar cümle yanmış şafrādan sevdā olanı çıkarır ⁷ ishāl ider bunuñ bir nev° i daḥı olur siyāh nev° idir mühlikdir iki dirhemi adamı ⁸ öldürür ammā terbiye olmuş māzeryūn Fulus ʔavli üzre ciger süddelerin aḳar istiskā ⁹ ve cigerde olan ağırlara nāfi° dir ḥayzı yüridir ve bağırsaḳ süddelerine daḥı nāfi° dir bunuñ miḳdār-ı ¹⁰ şerbeti bir bucuḳ dengdir ammā sirke ile iki dirhemdir ziyādesi ḡaşy ve ḡuşşa getirür illā semüz ¹¹ otı işlāḥ ider **māmīrān-ı kebīr** Türkide ʔaramuḳ köki dirler ve °ırḳu°ş-şufr ¹² daḥı dirler boyacılar ʔullanur ʔabī° atı İhtiyārāt ʔavli üzre ikinci derecede ḥār ve yābisdir ¹³ cilāsı ve tenḳiyesi vardır tırnaḳda ve gözde olan beyāzlık °illetin giderir ve göze ¹⁴ ḥiddet-i ʔaviyye ve rüşenālık virür ve köki yereḳāna ve şancuya nāfi° dir bevli daḥı idrār ider ¹⁵ eger saḥḳ idüb kelefesirke ile tıla olursa zāyil ider eger bunuñ yaḡın alsalar °ırḳu°n-nisāya ¹⁶ ve vecā° -ı mafāşıla dürtsele nāfi° dir diş ağırlarına ve diblerine muvāfiḳdır miḳdār-ı şerbeti yarım dirhemdir ¹⁷ ziyādesi öykene ve ālāt-ı nefese ziyān ider illā nebāt ve şamḡ-ı °Arabī işlāḥ ider **māhī(z)-** ¹⁸ **zehrec** balık otı ve şıḡır ʔuyruḡı ve balık aḡusı daḥı dirler māhīzehrec didikleri şıḡır ¹⁹ ʔuyruḡı ve otuñ budaklarından ʔaşra olan ʔabuḡı isti° māl olunmaḳ yegdir südlegeni şebrem südlegeni

96a

¹ gibidir andan dağı uzunca olur ve Şarıya m yil olur ğub r reŒl  gibi olur  i egi
² Şarı olur içi kırmızı Şekil olur çok  i ek virür köki bir dalları çok olur ³ yatt c  t ya   n 
südlegen nev   idir  ab c atı Huneyn  avli üzre ikinci derecede h r ve y bisdir ⁴  avli-
 htiy r t  cinci derecede h r ve y bisdir ni r se ve maf sıla ve bu  ve uylu  ve yanbaşı
⁵ ve ar a aĒrılarına n fi   dir amm  ba   zı edviyye ile isti   m l olunmak gerekir eger
Şuda balı larda bunu  ⁶ dalların h rde toĒrayub dökseler balı ları serh Ő ider belki
 ld r r eger bunu isti   m l ⁷ etmek mur d eyleseler b dem yaĒı ve keŐir  ve nişasta ve
an s n  atalar iŐl h ider  avli-  Ibn Bay ar ⁸ eger bunu  dallarından  aŐra olan
 abuĒundan bir miŐk l içseler bu zikr olunan cümle   illetlere ⁹ n fi   dir Ēal z h l ları
iŐh l ider ve yelleri daĒıdır vel  Şeker ile içeler bunu  mi d r-ı ¹⁰ Şerbeti yarım
dirhemdir ziy desi baĒırsaĒa ziy n ider ill  keŐir  ve nişasta iŐl h ider ¹¹ m s elm s
 aŐıdır ki bey z z -kıymet cevherdir Ē yet Şa   Şa   alu ve ¹² Ő fi olur ve h Őıyyeti oldur ki
elm s cümle  aŐları keser ve ateş ve demür k r etmez ¹³ ba   zı fuzal dan ve  a   ife-i
h zz kdan nice kimesneler elm s ma   denleri keser ve ill   urŐunu ¹⁴ kesmez belki
 urŐun elm sı keser ve hel k ider deyü  s rlerinde ta r r ve anlardan na l ¹⁵ olunur
l kin erb b-ı   uk l bu na le   yil degildir ancak  ırma  istediklerinde demür ursalar
¹⁶ üzerine koyub ursalar  cer köşelü r zeler olub ve ol ufa  r zelere z yi   ¹⁷ olmasun hıfz
eylesün deyü  urŐuna Şararlar yo sa  urŐun elm sı kesmek ¹⁸ nice mutaŐavverdir
zeviyyü'l-  uk ldan olanlar bu riv yete m nkirlerdir elm s-ı Ő h hi   ab c atı
¹⁹ Mu ammed Tem m   avli üzre dördünci derecede b rid ve y bisdir  avli-   htiy r t
ve ba   zılar

96b

¹ hür ve y bisdir dimişler amm  ba    ddir ve dirler ki aĒızda  utsalar dişleri  ırar ve
ba   zılar ²  urid r dimişler amm  tedicile  ırub  ur tmek gerekir bur detinden
dişler(i) g rk ³ etmek c yizdir z r   iy sa mut b k böyle olma dır Des uridus  avli
 zre ⁴ mu ri  ve m fett(ih)dir s yir bedenden a l t  ifs d ider anı - un bunu semm-i
 atil dirler ⁵ ba   zı e ıbb  semm 'l-ef    dimişler amm  Yu anna bu  avle m nkirlerdir
 avli-  iŐh k eger meŐ neye ⁶ Őalaca  m l ucına meneviş Őa ızı yabıŐdırub ve daĒı ucına
k c k elm s parası ⁷ yabıŐdırub zeker delüğine ol m li Şalalar ki meŐ ne  aŐların  ırar
amm  ekşer e ıbb  böyle ⁸ zikr etmişlerdir zehir didikleri  c köşelü elm sa dirler elm s
bur detinden   ale'l-fevr adamı ⁹ hel k eylediĒi La in ve Y n n  ab blerini  ba   zısını
bunu  böyle   ameline m nkirlerdir ¹⁰ bunu  zehirl Ēi  c köşelü olduĒu- un dirler eger
elm sı yuŐsalar elm sı  ¹¹  c k Őel si uĒraduĒu yerleri z hiren  iz b far zan her nereye
r st ¹² gelse yırtar dirler Frengist nda ba   zı kimesneler elm s yudan adamı   arnını
yarub ¹³ gördük aŐl  etine te   Şir eylememiş l kin yara eylemiş gördük didiler amm 
m r r-ı eyy m ve zam nla ¹⁴ eti daĒı f sid eylese c yizdir didiler amm  s yir e ıbb ni 
nicesi elm sı bur detinden semm-i ¹⁵  atildir didiler **mamunye** bir meŐ r  a    mdır
gerçi nefis Şeydir amm  süddesi olanlara ¹⁶ çok yedirmeyeler anlara muv f k degildir
m fiŐ yumurda lo masıdır a   l sı Ē yet haf f ¹⁷ olur l kin yumurtaşı çok olmaĒla
mi   dede Şıklet vardır ill   atlular iŐl h ider ¹⁸ **m r-ı m h c** yılan balıĒıdır F riside m r-ı
m h  dirler  urusı Ē yet Őa ildir ¹⁹ amm  t zesi daĒı yaĒlu olmaĒla Őıkleti vardır
 urusını ve  uzlusını bir gün bir gice

97a

¹ kepek içinde ısladub ve şu içinde kaynadub tuzunu gidereler andan kebâb ² ideler ve defne yaprağını şişe bile şaңcalar ve tazesine dağı defne yaprağı qosalar lafif ³ ve müsahhin olur ve böyle yılan balığı sayir balıktan yağlu ve şakıldır her ne kadar büyük olsa ⁴ ol kadar şakıldır küçüğü hafif ve muqavvıdır **māhūdāne** südlegen tohmıdır ḥabbü'l-mülük dirler etıbbā ⁵ galata düşüb mülük ve selāfın isimlerinde bunu dağı ḥabbü's-selāfın dimişler ammā ḥabbü's-selāfın ⁶ māhūdāne degildir bu bir zirā dan uzun olur yoğunluğu barmaq kadar olur yanlarında yaprakları ⁷ bādem yaprağına beñzer ve dağı büyük olur ucında degirmice panbuk qozağı gibi küçük ⁸ gılāfi içinde üçer dānesi olur ve beyāz tatlu şekillü olur kendi isti^c māl olunmaz isti^c māl ⁹ olunan ḥabbı ve lebeni ya^c nī südi ve dānesiniñ lübbi ve yaprağıdır ve'l-ḥāşıl bunuñ ṭabī^c atı Rāzī kavli ¹⁰ üzre üçüncü derecede ḥār ve yābisdir dirler istiskāya ve mafāşıla ve nıkrīse ve ^cırku'n-nisāya ¹¹ ve qulunca nāfi^c dir eger yaprağını qoca ḥorūs etiyile bişürüb meraqın içseler ishāl ider lübbi tamām ¹² yattū^c at gibidir eger ḥabbından altı yāhūd yedi dānesin yutsalar balgamı ve qara keymūsun mā³ı(nı) ishāl ider ¹³ şartı üzerine şo³uq şu içeler lākin mi^c deye muvāfiq degildir ammā arqa aqrılarına ve qulunc ¹⁴ aqrılarına muvāfiqdir mā^c az kiçidir kiçiniñ ṭabī^c atı bārid ve yābisdir issi gövdelülere ¹⁵ fayide ider ya^c nī iş işleyenlere ve şovuk mizāclulara müfiddir ve oqlaq eti mu^c tedildir ¹⁶ ve kiçiniñ iç yağı qābızdır eger içi yağıyla kepek ve un bulamacı idüb yeseler bağırsağ ¹⁷ çıbanlarına fayide ider eger boqını arpa unı ve sirke ile qatı şişlere ve ṭalaq ve diz şişlerine ¹⁸ ursalar müfiddir eger yandırub sirke veyāhūd sirkencübün ile dā³ü's- şa^clebe dürtseler gide eger teke ve ¹⁹ yabān keçisiniñ ödin göze sürme eyleseler perdesin giderir mā³ -i ḥaşıl neft bezri

97b

¹ dirler bir acı kökdür ekşer Burusadan gelür ve dirler ki baraş ma^c cünınıñ cüz³ -i a^c zamıdır ve baraşın ² maqbül ve mergüb olması evvelden bu köki baraşa idhāl idüb ḡayrılar bilmezler idi dirler ³ ḡāyet acı kökdür ve tecrübeye ṭabī^c atı üçüncü derece āhirinde ve belki dördüncüde ḥār ve yābisdir bunuñ ⁴ miqdār-ı şerbeti yarım nohūd qadardan bir nohūd kadar cāyız ve ziyāde yedirseler ḥiddeti ve zararı vardır ⁵ ve ṭa^c mı nev^c ā afyūna beñzer yürek şancusına ḡāyet nāfi^c dir ve bedende ḥādiş olan cereb ^c illetine ⁶ sirke ile ısladub tılā eyleseler müfiddir **meşrudıtus** meşr ma^c ruf ve meşhürdür ki ⁷ bir mürekkeb devādır cümle otlarınıñ nef^c i semümātdan tecrübe olunanlardandır emrāz-ı muhtelifeye dağı nāfi^c dir ⁸ qadīm zamānda tiryāq yerine bunu isti^c māl iderlerdi o zamānıñ mülük-ı Yunānilerden alub ⁹ nāmına dıtus dirler imiş ol zamānda ḥükemāsi terkīb itdiler dirler ve ef^c ī etini Enderu- ¹⁰ maḥus nām ḥakīm qatub ve ba^c zı eczāsını şoñradan ḥarāret ve yubūseti tebdil etmişlerdir ¹¹ birkaç dürlü nüşha vardır ba^c zı maḥallde bunuñ tiryāqından artık fayidesi vardır ḥuşuşan ¹² bāha ne kadar fayide ve nef^c i vardır ciger süddelerine berk ve şulb marazlara ve gögüs ¹³ ve bögrek ruṭbātına ve ^c ufūnetine ve iḥtilāfına ve nefḥa ve mi^c de aqrısına ve bağırsağıñ artuq ¹⁴ ve eksik aqrılarına ve şehvet-i cimā^c a ve taḥsīn-i levne ve iştiḥā-ı ṭa^c āma ve meşāne ṭaşların ¹⁵ kıрмаğa ve ^c avratlar ḥamlin şaklamağa ve göze ḥiddet ve rüşenālīga ve zarar-ı semümāta def^c ine ¹⁶ ve zihni şāfi ve ḥıfz itdürüb ve nisyān itdürmemege nāfi^c dir **mehrūs** ¹⁷ qaşnī ağacınıñ kökidir ki ağacına encüdān ve kökine aşlü'l-encüdān dirler bunuñ kuvveti ¹⁸ ve fazlı qaşniden azdır a^c lāsı beyāz ve hafif olmaqdır ṭabī^c atı ḥār ve yābisdir ¹⁹ ba^c zılar raṭb didiler ḥazma mu^c ĩndir mi^c de ve bağırsaqları riyāḥdan ve nefḥden pāk ider

98a

¹ ya^c nī riyāhı taḥlīl ider bunuñ miqdār-ı şerbeti yarım mişkâldir ammâ öykene muzırdır illâ^c asel ıslâh ider ² **maḥleb** Minhâcın kavli budur ki Azerbâycândan ve Nihâvend(d)en gelür bir ḥabbedir ḥabbına ḥabb-ı ³ maḥleb dirler ol diyârın uḥlamur ağacıdır dirler bunuñ ṭabî^c atı ḥâr ve muḥallildir kuvvet-i evvelîsi ⁴ dâ³ ü's-şâ^c leb bu ağacın cümlesinin kaynamış şuyı a^c lâdir ve şişleri taḥlīl ider meşâne ⁵ mecârîsin açar ve şanculara gâyet müfıddir eger mâ³ ü'l-^c asel ile içseler daḥı münâsibdir ki cümle şogulcanın ⁶ çıkarır ve yanbaşı ağrılarına daḥı nâfi^c dir ve bu zıkr olunan ^c illetler yemişi ve ḥabbı bulunursa yegdir ⁷ çiçeği bir miqdâr şakıldir ve uyhu getürür illâ der-^c aḳab şandal ve kâfūr ḳoḳsalar def^c olur ⁸ eger bunuñ ağacının ḳabuḡını ağızda çigneyüb yeñi yaralara ursalar bitüre ve dallarında hâvanda ⁹ döḡüb niḳrîse ursalar nef^c virür ve dallarının ^c uşâresin dâ³ ü's-şâ^c leb ^c illetine ursalar ¹⁰ müfıddir ve kılları dökülmekden men^c ider **murâd-ı senc** mürdesenk didikleri birḳaç ¹¹ nev^c olur ve altun ma^c deninden şarı olur a^c lâsı ḳurşundan olandır kızıl gibi ¹² ve berrâḳ gibi olur ṭabî^c atları Calinus kavli üzre ḥarâret ve burüdetde mu^c tedildir ve yumış ¹³ nev^c şâf bāriddir bunu yumazlar ḳâtildir adamı öldürür tılâ ile isti^c māl iderler ya^c nī yaḳu gibi ve dürtme ¹⁴ iderler yemesi ḥatâdır ziyâde ictinâb gerekdir İḥtiyârât kavli üzre kuvveti ḳabızdır ve müceffıdır ¹⁵ bunuñ ḥâşşası budur ki eger sirkeye bir pâre ḳatsalar sirke ṭatlu olur ve nûreye ve kirece ḳatsalar bedeni ¹⁶ siyâh ider ammâ adamda siyâhlık eşeri ve ḳarabere didikleri siyâhlık âşârını giderir ¹⁷ ve çürimiş ḳanları ḳabarcıḳların ve çiçek eşerlerine daḥı muvâfiḳdır ve deri ṭutar ve beden ve ḳoltuḳ ¹⁸ râyihâsın ḥoş ider ve merhemlerin ekseriyâ eczâsındandır bunuñ yumış göz devâlarına ḥarc iderler cilâ virür ¹⁹ ḳavl-i Rufis baş çıbanlarına ḳatı nâfi^c dir gül yağıyla uralar bunuñ göyündürmesinin şıfatı budur ki bunu

98b

¹ ḥurdece toḡrayub ateş üstine ḳoyub kızduḡı gibi sirkede yâ şarâbda söḡündüreler birḳaç ² def^c ideler şoñra yuyalar ve yumşak döḡüb od veyâ şu yanuḡına ekseler müfıddir ve giciyik ³ ve uyuz otlarına ḳatsalar muvâfiḳdır ve kehle üşen başa ve eger ḡayrı kıllara sirke ile sürseler ⁴ gidere **mürr** bu şamḡ bir şamḡdır ki a^c lâsına mürr-i şâfi ve mürr-i mekkî daḥı dirler ki kızılıḡa mâyil ve beyâzlu ⁵ ḥoş büy ve acı ve ağır olmaḳdır ṭabî^c atı Buḳraṭ kavli üzre üçüncü derecede ḥâr ve yâbisdir ⁶ müfettiḥ ve muḥallil-i riyâḥdır ve ḳabz ve lezûzı daḥı vardır ve nef^c i ziyâde olmaduḡı-çün edviye-i kabbare ⁷ ḳatarlar ^c ufûneti men^c ider ve ağızda ṭutsalar ağız ḳoḳusun daḥı men^c ider eger dili altına ḳosalar ⁸ ve şuyın yab yab yutsalar ve öyken ḳamışı ḥuşûnetin men^c ider eger zeyt ile yoḡurub ⁹ şaḡ ayaḡının ṭabanı altına ve baş barmaḡına sürseler mücâma^c atı ziyâde ider meger girü çıkara ki ¹⁰ cimâ^c dan ferâḡat gele eger baş ağrısı-çün sirke ile başa sürseler ağrısın giderir eger gelincik ¹¹ veyâ böḡürtlen yapraḡı şuyıyla göz aḳlıḡına çekseler aḳ ^c illetini giderir ḳavl-i Fulus mürr menî^c i ve cimâ^c ı ¹² ziyâde ider **merḳaşışâ** ³ Türkide rüşenâyî dirler bu taşa merḳaşışâ-ı frengî dirler Ḳıbrusdan ¹³ gelür ve ba^c zı yerlerde daḥı bulunur ḥattâ İstanbulda Ḳasımpaşa üstinde bir depede bulunur ¹⁴ bir Endelüsî çıkardı ancak bunuñ a^c lâsı Efrencîdir beş nev^c olur zehebî ve fızzî ve nuḥâsî ve ¹⁵ ḥadîdî ve şibihîdir ve bunların a^c lâsı zehebî ve pāk olandır şıfatı ṭıbda bunu göz ve ellerin ¹⁶ ve sürmelerine ḳatarlar gâyet menfa^c atlüdür ṭabî^c atı Fulus kavli üzre üçüncü derecede ḥâr ve ¹⁷ yâbisdir ḳavl-i İḥtiyârât ikincide ḥâr ve üçüncü derecede yâbisdir kuvvet-i evvelîsi göze ¹⁸ cilâ virür ve mâddesin taḥlīl ider ḳabzı ve teşḥîni vardır ve inzâcı vardır bunu gâyet ¹⁹ yumşak ve na^c im döḡmek gerekdir ki menfa^c ati zâhir ola eger sirke ile bahaḳa ve baraşa ve nemşe ve kelefe

99a

¹ sürseler giderir kavlı-i Deskuridus bu taşu eger yaqsalar dağı göz ° illetlerine ² nāfi° dir şişleri dağı tağlıl ider ve oğlancıklar boynına aşıkosalar ĥavf ve feza° etmeyeler ³ ve taşu göyündürdikleriniñ şıfatı budur ki bala batırub ateşe koyalar kızınca tura çıkarub ⁴ tekrār bala batıralar yine ateşe koyalar nice kere bu böyle ideler ki içi ve taşu göyünce ideler andan ⁵ isti° māl ideler ĥāmdan göyünmüş yegdir ve her ° illete muvāfiđdır şuda yurlar ve şoñra ⁶ muĥkem döğüb göze sürme iderler perdesin giderir ve şişlerin sākin ider bunuñ miđdār-ı şerbeti ⁷ bir dirhemdir ziyādesi ħalbe ve siñirlere muzırdır illā şo° uđ mizāclu yağlar ve bādrenbūye fāyide ider ⁸ **el-misk** *bi'l-kesr* misk didikleri güzel koğulu meşhūr nesnedir miskiñ a° lāsı nebtīdir ⁹ andan çīnīdir tabī° atı İshāđ kavlı üzre ikinci derecede ĥār ve yābisdir ba° zılar üçüncide ĥār ve yābisdir ¹⁰ didiler kavlı-i İbn (Mā)sūye yaramaz derleri güzel koğudur ħalbe kuvvet virür şecā° atı arturur mürre-i sevdāyı ¹¹ zāyil ider a° zā° ı kızdurur a° zā-ı ĥāricde olan zaĥmetlere münāsib edviyye ile ve a° zā-ı ¹² bāñniye kezālik aña muvāfiđ şey° ile içeler Fārisi° etıbbāsı miskiñ bāha kuvvet virdügi ahūda ¹³ ruţubet olduğındandır didiler eger bir miđdār miski ĥayrī yağıyla eridüb zeker başına ve delüğine tıllā eyleseler ¹⁴ cimā° a kuvvet ve kesret-i inzāle mu° āvenet virür mercimek miđdārını za° ferān ile buruna su° üş eyleseler ¹⁵ şovuk baş ağrısına nāfi° dir ve dimāğa kuvvet virür kavlı-i Ĥakīm İbn Ĥuneyn eger göz edviyyelerine şosalar ¹⁶ göze kuvvet virür ve ince perde var ise giderir kavlı-i İshāđ İbn ° İmrān mertübī ve maĥrūrīyyü'l-mizāc ¹⁷ ve pīrlar koğulasalar muvāfiđdır ĥuşuşān kış günlerinde ve şovuk memleketde olalar ve zehir ° amelīn bāñıl ¹⁸ ider ve ĥafakāna dağı nāfi° dir kavlı-i İbn Rızvān zāhirde olan bevāsire tıllā eyleseler nāfi° dir ¹⁹ kavlı-i İbn Reşīd mütevellid olan riyāĥ-ı ġālīze için içseler nāfi° dir kavlı-i Minhāc miđdār-ı şerbeti bir kırāđtır

99b

¹ didiler kavlı-i Deskuridus şar° a nāfi° dir kavlı-i Fulus ġam ve endūha ve ĥüzne efāviyye ve ° asel ile ² yāĥūd ma° cūn müfiddir kavlı-i İshāđ bevāsiriñ ĥareketine tıllā ideler ġāyet müfiddir nāfi° dir eger çiçek ³ çıkaracak oğlancıklara içürseler çiçegi tiz çıkaralar eger ta° āmda ve çok yeseler ağzı koğudur ardınca ⁴ kerefs yeseler işlāĥ ider **mişmiş** zerdālū ve kayısı didikleri yemişdir a° lāsı aşılama ki ⁵ tatlu ve beyāz ki aña kamerī dirler Bukrađ kavlı üzre ikinci derecede bārid ve raţbdır kavlı-i Deskuri- ⁶ dus bunuñ ta° mı şeftālūdān yegdir müşhil-i şafrā ve müvellid-i ĥılt-ı ġālīzdir ta° āmdan evvel ⁷ yiyeler zīrā evvel yedikleri yegdir ve üzerine sikencübīn içseler eger mi° dede ta° ām bulursa ⁸ fāsīd ider dirler ammā ĥurusınıñ işlanmışı şusuzluğı ve ĥiddetlü ısıtmalara ĥarāretin giderir ⁹ ve tab° ı şovudur ve çekirdeginiñ içini çok yeseler ġaşyān getirür ve tāze zerdālūnuñ üzerine yarım ¹⁰ dirhem anīsūn yeseler işlāĥ ider ve acı zerdālūnuñ çekirdegin bevāsire yađu idüb uralar ¹¹ ° aźīm nef° i vardır ve döğüb gül ile baş ağrısı- çün alına bir igne ile delik delik kāğıdā ¹² yađu eyleseler ve alına ursalar müfiddir **maşakī** mezdekī didikleri Akdeñiz cezīrelerinde ¹³ sağız dirler bir laţif cezīreniñ cenüb tarafında olan mevzi° inde nev° ā menekiş ağacına ¹⁴ beñzer bir ağaciñ şamğıdır yaz āĥir ayındaki ağustos dirler nişfinda ol maşakī ağacı demür ¹⁵ ālet ile re° āyā üşüb çizerler ol eyledikleri yaralardan şamğı akar ammā sağır şamğlar gibi degildir ¹⁶ bunuñ ° aźīm seyri olur bu şamğ ağacdan ağarken cümlesi yere tamlamaz ve tāzesi ġāyet beyāz ¹⁷ olur mah-tābda bir şekil görünür ki cemī° eşcārınıñ ve dallarınıñ ve budak ve zemīni bir zīb ¹⁸ ve zīnet olur ki güyā cümle nücūm zemīne inmiş gibi olur veyāĥūd ol mevzi° i incü elmās ile ¹⁹ tezyīn eylediler ola birkaç gün bu ĥāl üzre tırur ve bir aya degin ° ale° d-devām maşakī tamlar gice ile

100a

¹ şihâb degildir gibi dahı kıyâs nicesi dal budağında ve nicesi zemînde münevver ve nicesi ² mu^c allak görünür bunlarıñ şa^c şa^c ası ğarâybden bir yerdir cümle şakız cezîresinde kırk beş ³ kırye vardır yigirmi bir köyde şakız hâşıl olur ve yigirmi dört kıryede aşlâ hâşıl ⁴ olmaz ve mecmû^c ağaçları mîrîdir re^c âyânîñ mülki şakız ağacı yokdur ancak re^c âyâ zemîne mutaşarrıflardır ⁵ bu eşcârdan bir dal kırılsa veyâhüd kırisa bir nâyib ile emîn adam gönderüb ⁶ keşf itdürmek lâzımdır eger bir âlet ile kesilmiş bulunursa o giden emîn vâfir cürm ⁷ olur ve her kıryeniñ eşcârına göre maşşül-ı şakız maqtû^c dur cümle kırye taşşil ⁸ olunan şakız yigirmi biñ yigirmi vukiyyedir on biñ vukiyyesi baş şakızdır ki ⁹ kâfir zamânından böyle kalmışdır ki ve on biñ ve yigirmi vukiyye kuşulavî dirler alçaq şakızdır ¹⁰ bu ^c Osmanlımîñ icâdıdır eger yigirmi biñ yigirmi vukiyyeden ziyâde olursa anı dahı ¹¹ emîn qarız ider re^c âyâ fûrûhat veyâhüd âhir kimesneye virmege kâdir degildir ancak re^c âyâ ¹² hizmetler muķâbelesinde yarım ħarâc virürler ve ğayrı tekâlîf-i ^c örfiyyeden mu^c âflardır ¹³ bu faķîr biñ yetmiş tokuzda bir sene miķdâr-ı zamân şakız emîni olmağla vuķûf-ı tām ¹⁴ taşşil eyledim ol ecluden bu maħallde tafşil olundu geldik imdi murâdımız olan ¹⁵ maştakîniñ tabî^c atı Rufis kavli üzre ikinci derecede ħâr ve yâbisdir kuvvet-i ¹⁶ evvelîsi dimâğı balğamdan pāk ider mi^c deye ve cigere ve bağırsağla kuvvet virür ve şehvet-i ¹⁷ bâhî arturur azacıq kabzı ve taħlîli ve telyîni dahı vardır ammâ kabzıniñ kuvveti azdır ¹⁸ ve râyîhası yegdir ağacınıñ tabî^c atı İbn Baytar kavli üzre cevher-i mâ³ iyyeden mürekkebdır ¹⁹ anıñ-içün azacıq ħarâreti vardır dirler ve azacıq kabzı vardır yubüseti ikinci

100b

¹ derecededir maştakî ağacınıñ köki ve otları ve cümle ağacı ve yaprağı ve etrâfi ve semeri ² ve semere ve yaprağınıñ ^c uşâresi cümleten kabzdan münfek degildir ya^c nî cümle oñuldıdır ³ ve kökiniñ kabuğını ħöd **lihyetu't-teys** didikleri teke şakalı ki Laţin lisânında iskor- ⁴ çünra dirler bir otuñ ^c uşâresine kıyîm-i maķâm ve bedeldir kavli-i Calinus kuvvet-i mütezâddesi ⁵ ve kabzı ve telyîn teşhînden mürekkebdır zîrâ evrâm-ı mi^c deye ve mi^c de ve em^c â ve cigere kuvvet ⁶ virür ve ağız koķusun ħoş ider ve mi^c de ruţûbâtın taħlîl ve bağırsaq ağırların ⁷ teskîn ider ve yaķulara kıarışdırub her ne ^c illet için bedene ve yürege ursalar müfiddir ⁸ miķdâr-ı şerbeti bir dirhemdir bir buçuķ dirheme varınca cāyızdır ziyâde yeseler öykene muzırdır ⁹ illâ keşîrâ ve şamğ-ı ^c Arabî işlâh ider **mağre** aşı toprağınıñ bir cinsinden neccârlar ¹⁰ kullanurlar a^c lâsı ğâyet kızıl olmaķdır tabî^c atı Şeyĥü'r-Re'îs kavli üzre evvel derecede ¹¹ bārid ve ikincide yâbisdir kavli-i Fulus kabzı ve tecfîfi dahı vardır cerâĥât işlâhına ¹² tîn-i maħtûmdan yegdir dirler yürekde olan şoğulcanları ve namâz-bûrı öldürür eger sirke ¹³ ile ezüb ħumreye ve cümle issi şişlere tîlâ eyleseler eger yarası olsun eger olmasun ¹⁴ ğâyet muvâfiķdır ve ateş yanuğına dahı müfiddir ki yaraların redd ider ve şişlerin giderir ¹⁵ eger saħķ idüb ravfadan yumurta ile içseler kıanı tutar ve cümle süfl-i maķ^c ad merhemlerine ¹⁶ kıatsalar kıanını keser ve tîz oñuldur ve ciger ağırlarına ve tab^c ı ħabs etmege bundan eyü devâ olmaz ¹⁷ miķdâr-ı şerbeti bir mişķâldır ve ziyâde tecāvüz olunsa mi^c deye ve cigere zarar ider illâ maştakî ¹⁸ ve gül ma^c cünü işlâh ider **muķl** muķl-ı az(r)âķ didikleri şamğdır muķl-ı mekkî dahı ¹⁹ dirler bunuñ a^c lâsı tîz erige ve ğill ü ğışdan berî ola tabî^c atı üçüncü derecede

101a

¹ hār ve yubūseti dahı vardır bunuñ tabī^c atından çok ihtilāf etmişlerdir qavl-i Rāzī
² ikinci derecede hār ve yābisdır ba^c zılar bārid ve raṭb dimişler ammā hūlāşası budur ki
³ muḳl-ı azrak hār ve müleyyin ve muḳl-ı Mekkī bārid ve yābisdır tā^c ūna ğāyet nāfi^c dir
⁴ dirler qavl-i Desḳuridus eger oruclu adamıñ ağızı yarıla hañcer şişlerine ursalar
⁵ nāfi^c dir eger bundan içseler bögrek ve meşāne taşların tağıdır bevli ve hayzı ⁶ yüride
eger buḫūr eyleseler ve yeseler ve zımād eyleseler bevāsīri giderir eger azacığ zengār
⁷ katub ve maḳ^c ada ursalar bevāsīr memelerin düşürür ve şöyle şāf gibi yalnız
⁸ götürseler dahı olur ve qanı keser ve şişleri var ise giderir ve hāya ve zeker şişlerine
⁹ dahı muvāfiḳdır qavl-i Desḳuridus bundan bir cüz² ve bir cüz² şarı helīle ile berāber
¹⁰ içeler cemī^c bedeni yaramaz ahlātdan pāk ider bunuñ miḳdār-ı şerbeti yarım
dirhemden ¹¹ bir dirheme degin cāyızdır ziyāde İshāḳ qavli üzre cigere ziyān ider illā
za^c ferān ¹² işlāh ider **maḳdanos** ma^c donos didikleri otur kerefs maḳdonı ¹³ dahı dirler
bu cins ot Maḳadonya mensūbdur Maḳadonya didikleri Qavala qurbında bir yer vardır
¹⁴ aña dirler ma^c danos iki nev^c dir büyük yapraklı ve küçük yapraklı olur ma^c donosa
¹⁵ kerefs-i rumī dahı dirler mi^c deye ğāyet nāfi^c dir eger meşāne^c illetine sürüb ve çiğ
¹⁶ dahı şuyın şıḳub içseler nāfi^c dir her ta^c āma ki bişüreler bundan qosalar tiz hazm olur
¹⁷ huşūşan meşānesi ve^c usrū'l-bevli olanlar ziyāde nef^c i vardır ve mi^c de buḫārına ğāyet
¹⁸ müfiddir eger ta² uḳ şuyına qoyub hastalara virilen şorbalara ve azacığ na^c nā ile
¹⁹ bile qonsa şovuk mi^c delere müfiddir ammā hasta za^c if ise na^c nā virmeyeler azacığ

101b

¹ ma^c donos vireler ve Yūnān kitāblarında bunuñ tabī^c atından burūdet dahı vardır
² dimişler ve köki yaprağından yegdir ve toḫmı ma^c cūnlara girer eger ma^c donos ve eger
köki ve eger toḫmı ³ ğāyet müdrirdir bevli fi'l-hāl idrār ider ve yağlu ve semiz etleriñ
zararın def^c ider **milḥ** ⁴ tuz çok dürlü olur bir nev^c ine milḥ-i^c acīn dirler ve bir nev^c ine
milḥ-i enderānī ki hācı bektāş ⁵ tuzu dirler Fārisīde nemek-i ṭabarzad dirler a^c lāsı beyāz
ve hafif ve berk ola ⁶ tuzuñ tabī^c atı İhtiyārāt qavli üzre üçüncü derecede hār ve yābisdır
qavl-i Yuḫanna ⁷ ve Taḳvīmü'l-Edviyye bilā derece hār ve yābisdır hām balğam ishāl
ider qavl-i Desḳuridus ⁸ bunuñ kuvvet-i evlāsı qabzdır cilādır ve muḫallil ve
mūnaḳḳīdir balğamī şişlerine ve ḥikke envā^c ina ve ⁹ niḳrīse ve demregüye ve cüzāma
fāyide ider ve^c ufūneti men^c ider ve ahlāṭ-ı ğalīze² i giderir ¹⁰ eger zeyt yağı ve sirke ve
^c asel ile tuz qarışdırub boğaz ağrısına yaḳu olunsa ¹¹ müfiddir ve dilcik ve ḥunnāḳ
^c illetine dahı nāfi^c dir ve ta^c ām üzerine azacığ tuz yalasalar ¹² imtilādan qurtarur ve
sirke ile diş diblerine sürseler ağan qanı men^c ider ¹³ ve diş çıkarulsa ve qan alınsa
azacığ penbe üzerine tuz qoyub uralar qanı ¹⁴ tutar eger ğarğara eyleseler balğamı
qaṭ^c ider ve dimāğı balğamdan pāk ider ve enderānī ¹⁵ tuzu göze çekseler kirin ve
ḥīresin alur göregen ider ve mi^c de şovukluğına ¹⁶ ve ağrısına mūnāsibdir ve hām ve
müte^c affin balğamı ve sevdāyı ishāl ider ve yanmış ¹⁷ tuz dişlere ğāyet cilā virür şıfatı
budur ki ḥamīre tuz qoyub ve ateşe qoyalar ¹⁸ ḥamīr ateşde yan(ar) tuz murād üzre
muḫarriḳ olur aña milḥ-i muḫriḳ dirler göz devālarına ¹⁹ ve ğayra isti^c māl iderler tuzuñ
miḳdār-ı şerbeti bucuğ dirhemden bir dirheme varınca cāyızdır

102a

¹ ziyâdesi siñirleri kırıdır illâ bâdem yağı işlâh ider **mulûhiyâ** bir ot ² ebe gümeciniñ bostânî nev^c idir ehl-i Mışır gâyet çok bişürürler ve yerler mulûhiyânîñ ³ a^c lāsı büyük ve gâyet yeşil olur ve dalları kızıl şekil olur tabî^c atı Huneyn kavli ⁴ üzre evvel derecede bârid ve yubüseti dahı vardır kavli-i İhtiyârât evvelde bârid ve ikincide ⁵ raṭbdır ba^c zılar üçüncü derecede bârid ve raṭbdır didiler beden yanķusına gâyet eyüdü ⁶ mi^c de ve gögse zımâd eyleseler yanķusın keser seyelân-ı hayza ve ihtilâf-ı deme nâfi^c dir ⁷ ve issi baş ağrısına ve göz ağrısına nâfi^c dir velîkin arpa unıyla zımâd ideler kavli-i İshâķ ⁸ bunuñ yüz otuz dirhem şuyın içseler cigeriñ ve ödin süddesin açar kavli-i Râzî yaprağını ⁹ zeytün ile ateş yakduğına ursalar fâyide ider ve yaprağını bişmiş yeseler gögsi mülâyim ider ¹⁰ ve harâretin ve harâretten ve yubüsetden olan öksürüklere müfiddir toḥmı dahı huşûnet-i ¹¹ şadri giderir kavli-i Rufis çiçegi bögrek ve meşâne ve bağırsak yaralarına gâyet nâfi^c dir ¹² ve huķnesi kezâlik nâfi^c dir kavli-i Huneyn mulûhiyâ hām balğamı ve sevdâyı ishâl ider ¹³ ve dem dahı ishâl ider bunuñ toḥminîñ miķdâr-ı şerbeti buçuķ dirhemdir ziyâde yeseler meşâneye ¹⁴ muzırdır illâ şeker ve gül işlâh ider **menn** buña kudret helvâsı dirler gökden yağan ¹⁵ şeker gibi bir şeydir ve her şey⁹ ki gökden bal ve şeker gibi eger ağac ve eger taş üstüne yağa ¹⁶ aña menn dirler şırhışt ve kezengubîn ve terencübîn dahı dirler harfû't-tâda terencübîn ¹⁷ deyü zıkr olunmuşdur **muz** bu muz ağacınıñ kadîm aşlı terkîbdendir dirler meşelâ hurmâ çekirdeginden ¹⁸ ve lûfû'l-ca^c de didikleri ķulkâsdan terkîbdir dirler hurmâ gibi bir ağacdır hıyardan küçük ¹⁹ bir yemişi olur sâhil yerlerde ve ^c Arabistânda çok olur ta^c mı tatlıcadır ammâ ekser

102b

¹ şeker ile yerler hām iken yenmez şamana gömerler anda şararır tabî^c atı ^c İsa kavli üzre evvel ² derecede hâr ve raṭbdır kavli-i İhtiyârât ve Maserceveyh evvel derecede ortasında hâr ³ ve âhirinde raṭbdır didiler müleyyin ve az gıdâ virür boğaza ve şadre ve öykene ve meşâne yaralarına ⁴ muvâfiķdir ve kıru öksürüğe münâsibdir bâhı taḥrîk ider kavli-i İhtiyârât bögrege muvâfiķdir ⁵ ve bevli idrâr ider ve tab^c ı mülâyim ider bunı çok yemek mizâca göredir balğamı ve safrâyı ziyâde ⁶ ider mahrûrî mizâclu bunı şeker ile ve sikencübîn ile yiyeler ve bârid mizâc^c asel ile yiyeler ⁷ muzun mi^c dede sıķletı vardır ammâ Takvîmü'l-Edviyye menî^(?) i arturur ve şehvet-i cimâ^c ı kavî ve bâhı ⁸ taḥrîk ider ve cümle mazarratın gül ma^c cünü ve ^c asel işlâh ider bunuñ bedeli hurmâ ve kaymaķdır ba^c zılar ⁹ kaymaķ ve ^c asel didiler **mūmiyâ** mūmiyânîñ a^c lāsı İhtiyârât kavli üzre ma^c denîsidir ¹⁰ eger zift ile kıfrîyi karıdırsalar mūmiyâ tabî^c atında olur illâ mūmiyâ cinsinde devâ ¹¹ tamâmiyyet ve çok hâşıyyet vardır mūmiyânîñ bir nev^c i adamdan olur ol nev^c e Frengî ¹² mūmiyâ dirler bir nev^c i ki ma^c denîdir kıymetlüdür ve az bulunur aña mūmiyâ-ı dârâçar dirler ^c Acem ¹³ ilinde şabânķâra nâm tağda bir mađaraniñ yukarısında tamlar altına altun ¹⁴ maşraba qorlar içine aķar dirler ve altun maşrabadan murâd içinde muncemid olmaz dirler tâ ki ¹⁵ maşraba tolub taşra âhir yere dokerler anda muncemid olur dirler cümlesinden bu cins mūmiyâ ¹⁶ kuvvetde ve fi^c lde yegdir ve tağlarda ve şularda dahı bulunur kıfru'l-yahūd dirler ol nev^c iniñ ¹⁷ dahı ^c ameli mūmiyâya karîbdir ammâ za^c ifdir bunuñ tabî^c atı harâret ve ruṭubet ve yubüsetde ¹⁸ mu^c tedildir kavli-i İhtiyârât tabî^c atı ikinci derecede hârdır ammâ Şeyḥü'r-Re⁹ is kavli üzre ¹⁹ ikinci derecede âhirinde hâr ve mûlaṭṭıf ve muḥallildir kuvvet-i evvelîsi muķavvî-i rûhdur balğamî şışlere

103a

¹ zīmādī ve ḥal^c a ve kesre ya^c nī fātīk ve şınıqlara ve yaralara ve a^c zā ve kemüklere ayrılmāğa ki ² bir köşekden ve atdan düşmek gibi ve bir tarīkiyle zarbdan ve ağır şey³ tokunmağdan bunuñ ³ bir yerine ḥalel gelmeden ḥavf olursa mūmiyā müfiddir ḥuşūşan ma^c denī ola yağıyla issice ⁴ idüb içürel ve ol yara üzerine daḥı yağıyla tılā ideler ve eger kara beresi ḳan ⁵ hareketinde ve ḳan cem^c olmağdan elemi var ise o maḥallerde ḥacāmat idüb ba^c dehu el ile ⁶ taḥlīl idüb ve tılā ideler ve bunlardan mā^c adā fālice ve laḳveye içürel ve tılā daḥı ⁷ ideler ve şudā^c -ı bārideye ve devvāra bir ḥabbe merzencūş şuyıyla buruna su^c ūṭ eyleseler ⁸ müfiddir ve bir ḳırātın şa^c ter ile içseler ol ağırlığına nef^c virür ve bir ḳırātın daḥı ⁹ sikencübīn ve tūt şuyıyla içseler öykene ve cigere ve boğaz ağırlarına ve ḥafaḳāna ¹⁰ ve ḳan tükürenlere ve yaralara ve bir ḥabbesini kerefs şuyıyla inḳırūğa ve bir ḳırātın tāze ¹¹ sūd ile meşāne yaralarına ve bir ḥabbesin ^c aḳreb şoḳanlara şarāb-ı şırf ile vireler ¹² ve girü ve ^c aḳreb şoḳduğı maḥalle şıgır yağıyla ma^c an¹ tılā ideler ve bevli ve yolu tıtulmuş kişiyeye ¹³ iki ḥabbesin ma^c donos şuyıyla ve faḳḳaḥ-ı izḥir ya^c nī mekke ayruğı çiçeği şuyıyla ezüb ¹⁴ içürel ve iki ḥabbesin şarāb-ı şırf ile şovuk mi^c de ağırlarına ve sū³ ü'l-hazma içürel ¹⁵ nāfi^c dir ve Taḳvīmü'l-Edviyye ḳavli üzre cümle bedende ^c ārīz ve ḥāşıl olan ^c ırḳu'n-nisāya ¹⁶ ve veca^c -ı mafāşıla ve ḡayrı gibilere nāfi^c dir ḳavl-i Rufis öksürük maḳūlesine ^c unnāb şuyıyla ¹⁷ içseler ve ḥafaḳāna ve kemmūn ve nāḥuvah ile ve kerāvyā şuyıyla içürel ḳavl-i İbn Bayṭār üç ¹⁸ ağırlığı ḳadarın içseler tīz tīz tebevül idenleri tuta bunuñ miḳdār-ı şerbeti bir ḳırātıdır mi^c deye ¹⁹ ve ṭalaḳa muzırdır mi^c deye zararın rībās ve turunc şuyı ve rubbı ve ṭalaḳ zararın mā³ ü'l-uşül ile

103b

¹ def^c ideler bunuñ bedeli ḳıfru'l-yahūd ile zifti ḳarışdırsalar az ve çok bedeli olur mī^c a ² mī^c a didikleri meşhūr ḳaragünlükdür ve yağına mī^c a-ı sâyile dirler ve ^c asel lebeni daḥı dirler ³ ammā lebeni günlük buḥūrına daḥı itlāk olunur ve Türkīce şıgla dirler ḥaşşā lubānıñ cüz² -i a^c zamıdır ⁴ ol diyārda tulumlara ḳoyub götürel ve bunuñ ḳabuğıyla ḳarışmış ḳuru buḥürdür ⁵ aña mī^c a-ı yābise dirler a^c lāsı ve rāyīḥası güzel olmağdır ṭabī^c atı İshāḳ ḳavli üzre ⁶ ḥār ve yābisdir ba^c zılar ruṭūbeti daḥı vardır dirler musaḥḥin ve müleyyin ve münezzicdir dimāğı ⁷ pāk ider ve cüdāma daḥı azacıḳ içürseler ve tılā eyleseler nāfi^c dir ve ṭab^c ı imsāk ider ⁸ eger bir mişḳāl içseler zükkām ve öksürüğe ve ruṭūbetlü nezelāta nāfi^c dir eger buḥūr eyleseler müte^c affin ⁹ rāyīḥayı ve havāyı ḳaṭ^c ider ve vebāya daḥı nāfi^c dir ḳavl-i İbn Bayṭār āvāz boğulduğına ¹⁰ fāyide ider eger meneviş saḳızı ile içseler içi yumşada eger ba^c zı muvāfiḳ yağlar ile süst- ¹¹ endāma dürtseler müfiddir ve uyuzuñ envā^c ina bundan eyü devā olmaz ḥuşūşan içine ¹² bir miḳdār bārūt ya^c nī güherçile ve ḳurum ve kibrīt ḳatarlar ammā nāzik tenlü oğlancıklara yalnız ¹³ sürel göğüs ve öyken ağırsına daḥı fāyide ider ve mi^c de³ i eyü ider siñirleri ḳavī ider ¹⁴ ḳavl-i Taḳvīmü'l-Edviyye eger bir cüz² bundan ve bir cüz² şarı zernīḥ ile ve rāziyāne şuyıyla ḳarışdırub ¹⁵ ve ḥammāmda üç günde bir on gün içinde üç def^c a sürseler ḳanğı nev^c uyuz olursa ¹⁶ olsun elbette giderir ḳavl-i Rufis ḥayrī yağıyla ḥammāmda bedene sürseler her ne ^c ārīz ¹⁷ olmuş var ise giderir bevāşire ve nevāşira ve maḳ^c ad ve ḥıkkesine yumurta beyāziyla ve üzüm ¹⁸ çubuğı kökiyle saḥḳ idüb kāğıd üzerine tılā ideler maḳ^c ada yabışduralar bunuñ ¹⁹ miḳdār-ı şerbeti iki dirhemden üç dirheme degin cāyızdır ziyādesi baş ağırdır illā

¹ "معا" şeklinde yazılmıştır.

104a

¹ maştakī işlāh ider **meyvīzec** meyvīzec didikleri beyāz üzümü siyāh nohūddan ² geçrek olur bunun a° lāsı siyāh ve yetişmiş ola ki meyvīzec-i hācerī dirler tabī° atı ³ üçüncü derecede hār ve yābisdir ve muḥriḳ ve ekkāl ve ḥirrifdir uyuzlu yaralara nāfi° dir ⁴ zernīh ile kehle ve sirkelerin öldürür ger yemişiniñ on beş dānesini mā° ü'l-ḳarāṭīn ⁵ ile içseler yelmeşik ğalīz balġam ḳuşdura ḳavl-i Şāhib-i Taḳvīm tīlā eyleseler dā° ü's-şa° lebe ⁶ ve şaġırlıġa ve aġızda olan ḳulā° c illetine ve aġzıñ fesādına nāfi° dir bevāsire daḫı yaḳu ⁷ eyleseler taşra zāhir olub tīmārī āsān ola ve cerebe ve ḳabuḳlu uyuzlara ve ⁸ ḥāya şişlerine nāfi° dir eger sirke ile mażmaza eyleseler diş aġrısına nāfi° dir ve başa sūrseler ⁹ kehlesin öldürür ve ḳılların muḥkem ider ve uzadır ba° zı eṭibbā bunu içmekde ḫaṭar vardır ¹⁰ dimişler zīrā meşāneye yara getirür dirler içmezden evvel ol kişiye vāfir yürüder dirler ¹¹ ve mā° ü'l-ḳarāṭīn içüb ba° dehu içürelər mā° ü'l-ḳarāṭīn didikleri bal şuyıdır ki mā° ü'l- ¹² c asel dirler ve yemişinden on beş dānesin degme adama virmeyeler on dāne kifāyet ider ¹³ miḳdār-ı şerbeti bir dirhemdir dimişler ziyādesi meşāneye muzırdır illā keşīrā işlāh ider ¹⁴ **ḫarfū'n-nūn nār** ateş didikleri oduñ tabī° atı dördüncü derece āhirinde ¹⁵ hār ve yābisdir ya° nī ğāyetdedir Muḫammed Temīmī ḳavli daḫı böyle der ateş ecsām-ı cevher-i fā° ildir ¹⁶ emrāz-ı müzmineye lāzım ve nef° i kāmildir ḫuşuşan dāġ her mizāca nāfi° dir gerek mādde ¹⁷ olsun gerek olmasun ve ateş ile olan dāġ otlar ve yaḳıcı şeyler ile yaḳmaḳdan ¹⁸ yegdir ve her ne ḳanda ateş degse ol maḫalli yaḳub ğayra tecāvüz etmez ol eelden çürümiş ¹⁹ ve fāsıd olmuş etler ki ākile ve ḫöre ve yinür baş didikleri yaraların ibtidāsında dāġlarlar

104b

¹ şaġ yere tecāvüz etmeyüb ve çürük yeri işlāh ider ve oñulub yerine rūḫ yürimege şāliḫ olur ² ammā otlar ile olan dāġ tecāvüz idüb sāyir eṭrāfında olan a° zāya sirāyet idüb ³ meger şaġ yere yaḳu lāzım gele o maḳūlelere ḫiddetlü otlar ile dāġ etmek cāyızdır ve nāzik ⁴ kişilere ve şābīlere ki ateşden ḳorḳalar eyle ideler ammā fāsıd yaralar zāhir olsa elbette ateş ile ⁵ olmaḳ lāzım gelür meger murād dāġlamayub hemān çürük etleriñ bidirmek ola ba° zı tāze ⁶ yaralardan gelen ḳan ṫurmasa dāġlasalar fi° l-ḫāl ṫutar eger çoḳluġıdān ṫāġlaġu şorsa ⁷ tekrār tekrār dāġlayalar ğayrı yere sirāyet etmez zīrā c unşur-ı şerīf cevher-i keremdir anıñ-içün her ⁸ mevzi° iñ fāsıd olmuş yerlerine fi° l ider ammā şāliḫ mevzi° iñ c unşur-ı şerīfine ve cevher-i ⁹ keremine fi° li ve āsārı yoḳdur Muḫammed Temīmī ḳavli üzre başa ki dimāġ üsti ola ve mercimek ḳadar dāġ ¹⁰ yaḳsalar burüdet-i ve ruṫubeti müzmineye ve kezālik eski şaḳīḳa aġrılarına fāyide idüb ¹¹ ve eger ṫuluñlara daḫı dāġ eyleseler ve depeye dāġ eyledikleri gibi eski baş aġrılarında ve göz ¹² aġrılarınıñ envā° ina ve uyuzlarına ve ruṫubetine ve nāzil olacaḳ aḳ ve ḳaraşularına ve ḳulaḳ ¹³ aġrılarında ve şovuḳlarına ve başıñ şo° uḳ c illetlerine ve laḳveye ve sekteye ki eger eski ve eger ¹⁴ yeñi ola ḫiç ḫareket etmez ve söz söylemez ve gövdesin şoḳsalar duymaz ve gelmez ol ¹⁵ nev° e ḫalāş ba° ıddir ammā bir nev° sekte vardır ki sekte-i muḫarrike dirler çoḳ zamān sürer ¹⁶ ol nev° e dāġ fāyide ider zīrā teşḫīn ider ve seyelān-ı balġamīye ve mālīḫūlyāya daḫı ¹⁷ nāfi° dir bu c illetler daḫı şovuḳ marāzıdır bunları teşḫīn ider nuḫū(s)etü's-şavta ve zīḳu'n-nefese ¹⁸ ve su° āl-i raṫba iki ḳollarından çeşme didikleri dāġ urub nohūd ile işledeler ve eger iki ayaklarında ¹⁹ ya° nī dizleriñ altında yan ṫarafında daḫı dāġ idüb nohūd ile işledürlerse niḳrīse ve ṫalaḳ

105a

¹ veremlerine ve iç veremlerine ve ciger şovukluğuna ve istiskāya zıkkīye ve bāzūya ve baldırlar ve ağrılarına dā⁹ ü'l-fil ² didikleri baldırda olan ³ illetlerin ibtidālarına gāyet müfiddir daḥı cümle daḡıñ ḥāşıyyeti oldur ki bevāsīre ³ maḡ^c ada ve sālīle ve cūdāma ve rebīleye ve sāmīr ^c illetine nāfi^c dir ve her bār daḡdan beden elem çekse gül yağı ⁴ süreler mülāyim ve ıslāḥ ider **nārçıl** hindüstān cevizi didikleri büyük cevzdir ⁵ a^c lāsı ḡoruk olmayub yetişmiş ve tāze ve aḡ ve içinde lebeni ya^c nī südi ve içi tatlu olmaḡdır ⁶ ṭabī^c atı Yuḡanna ḡavli üzre ikincide ḡār ve evvelde yābisdir ḡavl-i İbn Bayṭār ve Başrī evvel derecede raṭb ⁷ ve ikincide ḡārdır ḡavl-i İḡtiyārāt bāḥı ve menī⁹ i ziyāde ider ve bögreḡi kızdurur ve taḡṭīr-i bevle ⁸ müfiddir yağı daḥı bevāsīre müfiddir eskisi yürek ḡurtların çıkarır ve çok ḡidā virür ⁹ ammā mi^c deye şıḡlet virür Taḡvīmü'l-Edviyye ḡavli üzre cevīz-i hindīniñ eskisiniñ yaḡını bir mişḡāl ¹⁰ ve zerdālū çekirdeḡi yaḡını bir mişḡāl bu ikisini ma^c an içseler bevāsīre nāfi^c dir bunuñ miḡdār-ı şerbeti ¹¹ iki dirhemdir ziyādesi mi^c deye şıḡlet virür illā anīsūn ve şeker ıslāḥ ider bedeli iki ḡadar ¹² ḡaşḡāş toḡmı ve yalnız kendü ḡadar sünböldür **turunc**¹ turunc ve mürekkeb turuncına daḥı dirler turuncuñ ¹³ ḡabuḡı ikinci derecede ḡār ve yābisdir ekşisi ya^c nī içi evvelde bārid ve yābisdir ekşi turuncı leymun ¹⁴ içi ṭabī^c atına yaḡındır turunc aḡaçḡavunından laṭīfdır dimāḡdan riyāḡ-ı bāride⁹ i taḡlīl (ider) ḡavl-i ¹⁵ Şerīf ve Muḡammed Temīmī bunuñ ḡuvveti ve ṭabī^c atınıñ cevheri mürekkebdır meşelā şarı ḡabuḡı ḡār ve laṭīfdır ¹⁶ ve çekirdeḡi ve köki ḡār ve yābisdir ḡabuḡın yaḡa ḡoyub üç hafta güneşde ṭura andan ol ¹⁷ yaḡınıñ ṭabī^c atı nārdīn yağı gibi olur iki mişḡāl ^c aḡreb vesāyir zehirlü cānavarlar ışırdıḡına ¹⁸ fāyide ider ve ḡabuḡını saḡḡ idüb issi şuy-ıla içseler şancuyı taḡlīl ider ve yürek ḡurtlarınıñ ¹⁹ envā^c ını çıkarır ve çekirdeḡi daḥı yağı gibi zehirlü cānavarlar şoḡduḡına tiryāḡdır ve ṭā^c ūna daḥı aḡaç-

105b

¹ ḡa⁹ unı çekirdeḡi bulunmazsa turunc çekirdeḡiniñ yedi dānesin yuṭalar muvāfiḡdır ve cümle turunc ² nev^c leriniñ köki aḡulu cānavarlara müfiddir ḡavl-i Rāzī ekşisi ^c ataşı keser ve saḡrāyı ḡobarup ³ ḡuvvetini ibṭāl ider ve issi ḡafaḡāna müfiddir ve ısıtmalara fāyide ider ve ṭā^c ām iştihāsın ⁴ getürür ve ḡabuḡınıñ yağı evcā^c -ı mafāşıla ḡuşuşān şovuk ola müfiddir miḡdār-ı şerbetinden ⁵ ziyādesi ve ekşisi siñirleri süst ider illā şeker ıslāḥ ider **nārdīn** nārdīn ⁶ didikleri sünbül-i rumīye dirler asarun kökine beñzer iki nev^c olur bir nev^c ine nāliyān ⁷ sünbülü dirler bunuñ çiçeḡi veyāḡūd yaḡını miskī şābūna ḡorlar ispid yağı veyāḡūd ispid ⁸ çiçeḡi dirler gāyet güzel ḡoḡar ve bir nev^c i ki maḡşūdımız olan nārdīn ki sünbül-i rumīdir köki ⁹ māmīrān ve ^c urūḡu'l-muşāffer didikleri şarı köke beñzer ve asarun gibi çok şaḡaḡlı olur ammā asarun ¹⁰ şaḡaḡları daḥı ince ve uzun olur a^c lāsı güzel ḡoḡmaḡ ve tāze olmaḡdır eyüsiniñ çiçeḡi ¹¹ ve yemişi ve sākı olmaz Minhāciñ daḥı ḡavli budur bunuñ ṭabī^c atı Rufis ḡavli üzre ikincide ¹² ḡār ve üçüncide yābisdir bundan keḡaller iderler göz kirpiklerin bitürür bevli ve ḡayzı idrār ider ¹³ ḡavl-i Buḡraṭ ve Taḡvīmü'l-Edviyye dā⁹ ü's-sa^c lebe ve dā⁹ ü'l-ḡayyeye ve fālice ve laḡveye ve şovuk yelleri ve yanbaşı ¹⁴ ağrılarına ve istiskāya gāyet nāfi^c dir ḡavl-i Desḡuridus zekeri ḡavī ider ve cimā^c ı ziyāde ¹⁵ itdürür ve şovuk yelleri ve sevdāvi ve balḡamī ağrılarına nāfi^c dir ḡavl-i Fulus a^c zā⁹ ı ḡavī ider ¹⁶ bedeni semürdür ve zihni ḡavī ider ve şarılıḡı giderir ve ḡavl-i Yuḡanis vesvās-ı sevdāviyyeye ¹⁷ ve fālice ve laḡveye nāfi^c dir menī⁹ i ve şehvet-i bāḥı arturur ve şihḡat-i bedeni şaḡlar bunuñ miḡdār-ı şerbeti ¹⁸ bir dirhemdir ziyādesi ālāt-ı bevle muzırdır illā şamḡ-ı ^c Arabī ve keşīrā ıslāḥ ider bunuñ bedeli sünbül-i ¹⁹ hindīdir **nercis** zerrīn ḡadeḡ ve ḡatmer nergis ve nergis-i şehlē didikleri büyük nergis ki şāḡ

¹ Bu kelime K89a/3'te "nārenc" seklindedir.

106a

¹ nergis dağı dirler ve deveşabanı ve mercān didikleri küçük nergisdir ve (ner)gis-i miskīn ki ² şāfī beyāz degildir nebātī şekildir kehrübā dağı dirler ve nergis-i kāfūrī ki Rumda olmaz ³ Frengistāndan Ruma getürmüşlerdir ki aña pulya dirler rāyīhası laţīfidir küçük ve büyük ⁴ nergisleriñ tabī° atı bir nev° dir Mesīh kavli üzre ikincide hār ve yābisdir İhtiyārāt ⁵ kavli hārāret ve yubüsetde mu° tedil kavli-İbn Bayţār üçüncide hār ve ikincide yābisdir ⁶ ve sīm didikleri kadehleri beyāz nergis tabī° atı ve kuvveti yāsemīn kuvveti ve fi° li gibidir ⁷ çok koşalar inhidārı vardır ammā inhidārı yāsemīn yağından ve gayrı nergis yağından ⁸ dağı ziyādedir nergisiñ a° lāsı Takvīmü'l-Edviyye kavli üzre katmer ola ve rāyīhası zekī ⁹ olmağdır kavli-İ Buğrağ süddelerin açar sevdāvi ve balgamī baş ağrılarına nāfi° dir ¹⁰ ammā issi baş ağrılarında degildir kavli-Rufis bunlarıñ cümlesiniñ çiçegi dimāğa müfiddir ¹¹ ve baş ağrısın sākin ider şovuk sevdāvi süddelerin açar ve humāra dağı nāfi° dir ¹² eger demren ve diken batmış mevzi° e koşalar cezbe ider çıkarır eger kökini saħk idüb ¹³ un ile karışdırub bedeni ve yüzi yusalar kirini giderüb mücellā ider ve çiçeginiñ ¹⁴ zararını issi mizāclularadır ki baş ağrıdır illā nīlūfer işlāh ider eger kökini üç dirhem ¹⁵ kadar bir gün taze südde işladub andan çıkarub ve saħk idüb cimā° a kādīr ¹⁶ olmayan ° innīn kişiniñ zekeri başından gayrı yerine sürseler zekeri kıvāma gele cimā° a kādīr ¹⁷ ola ve eger kökini yalnız saħk idüb zekere ursalar büyük ider **nişā bi'l-kaşr** ¹⁸ nişāsta didikleri beyāz şeydir ki buğdaydan iderler ma° ruf nesnedir a° lāsı beyāz ¹⁹ ve pāk olmağdır tabī° atı Rāzī kavli üzre evvel derecede bārid ve yābisdir ba° zılar

106b

¹ ikincide didiler ammā ba° zılar ruşubeti dağı vardır dirler eger za° ferān ile kelefe sürseler ² zāyīl ide ve üç kendü kadar şıķub ve şeker ve revğan ve bādem katub yeseler öksürüğe ³ ve göğüs huşūnetine ve boğaza ve öykene ve kabza nāfi° dir ve kavurub göz yaralarına ⁴ dağı çekseler müfiddir eger kavursalar tab° ı bağlar ishāli keser ve şarābla ef° i işırdığına tīlā ⁵ eyleseler nef° virür gidāsı azdır ve buğday nişāstası süddeye muvāfiķ degildir ve tīz hażm ⁶ olmaz ammā arpaniñ şovukdur laţīfidir nihāyet aķ olmaz ve buğday nişāstası sevdā ⁷ getürür dirler illā tatlılar işlāh ider kavli-Şāhib-i Takvīm kavrulmuşı zahīre ve bağırsak ⁸ yarasına ve nezf-i deme ve hurķat-i bevre ve eski ishāle nāfi° dir ve kan tükürenlere dağı ⁹ müfiddir bunuñ bedeli döğülmüş bādem ve rub° dirhem kadar undur **ne° ām** deve kuşıdır ¹⁰ tabī° atı Desķuridus kavli üzre hār ve semdir kavli-İ Takvīmü'l-Edviyye kuvvet-i evvelisi ¹¹ şehvet-i bāhi ziyāde ve cismi kavī ider ve südi çok ider eti riyāh-ı bārideye ¹² nāfi° dir bunuñ içi yağı hanāzīre issice tīlā olursa giderir ve şovuk siñirleri kızdurur ¹³ ve yağı kötürümlere ve veca° -ı mafāşıla ve yanbaşı ve diz ağrılarında ve ° ırķu'n-nisāya ve şovuk ¹⁴ a° zāya nāfi° dir ve yumurtaşınıñ kabuğı göze cilā virür ve göz beyāzını giderir kehal ideler ¹⁵ bunuñ ödi zehr-i kātildir sā° atinde adamı helāk ider **na° nā** Türkide nane dirler ¹⁶ na° nāniñ nev° i birkaçdır dürlü dürlü olur a° lāsı bostānī ve tāzedir ve kurası ¹⁷ olduğı taķdırce gölgede kurumağdır tabī° atı Yuħanna kavli üzre ikincide hār ¹⁸ ve yābisdir kavli-İ İhtiyārāt üçüncide hār ve evvelde yābisdir mi° deye kuvvet ¹⁹ virür musaħħin ve nāfi° ve kabızdır cümle otlarıñ laţīfidir ve cevherlüsüdür

107a

¹ eger yemek ve eger mi^c deye ya^qu etmek muvāfıkdır ve kay^o1 ve sū^o-i mizācı ve tuhme ve imtilā envā^c mı² giderir eger sirke ile içseler nezf-i deme ziyāde a^qa ^qat^c ider ve yürek şoğulcanların³ öldürür ve muharrık-i şehvet-i cimā^c dır eger alına arpa unıyla ya^qu olunsa şudā^c1 keser ve bir iki⁴ tāze na^c nā filisini süde qosalar sūd tīz fāsıd olmaya bunuñ mi^c deye gāyet nef^c i⁵ çokdur qavl-i Calinus menī^o i ziyāde ider ve zekeri qavī ider ve istimrār-ı ta^c āma da^hı mu^c ĩndir⁶ qavl-i İbn Baytār qābızdır ve qurıdıcıdır bunuñ miqdār-ı şerbeti bir dirhemden iki dirheme varınca-⁷ dır ziyādesi baş ağrıdır illā baqlatū'l-ħamkā ıslāh ider qavl-i İhtiyārāt çok⁸ yeseler boğazda hıkke peydā olur illā kerefs ıslāh ider bedeli şu yarpuzıyla rub^c vezni⁹ şa^c terdir **neft** *bi'l-feth ve'l-kesr velākin el-kesr efsāh* neft yağı didikleri ki meşhürdür¹⁰ neft yağı bir iki dürlü olur bir nev^c i siyāh ve bir nev^c i a^q olur¹¹ ma^c denīdir siyāh nefti taş^c ĩd eyleseler a^q olur siyāhı za^c ĩfdir a^c lāsı beyāz¹² olmaqdır beyāz neftiñ tabī^c atı Minhāc qavli üzre dördüncü derecede ħār ve yābisdir¹³ qavl-i İshāq ruṭubeti vardır ve Taqvīmü'l-Edviyye beyāz ħār ve yābis ve siyāhı ħār¹⁴ ve müleyyindir İshāq qavli üzre laṭif ve muhallildir südde açar yanbaşı ağrılarına¹⁵ ve mafāşıla ve laqveye nāfi^c dir ve fālice ve göze şu inmek sebebinden olan aklık^c illetini¹⁶ giderir ve rebve ve eski öksürüğe nāfi^c dir Taqvīmü'l-Edviyye ve Orbiyasus qavli üzre¹⁷ istiskāya ve laqveye ve talaq ve bağırsağa ve bögrek^c illetlerine bir dirhem kadarın bir dirhem¹⁸ benefşe yağıyla içireler fāyide ider qavl-i Desquridus bölük bölük taşların çıkarır¹⁹ ve bedeni hıfz ider ve kuvvet virür siyāh neft yaramazdır içmeyeler a^q neftiñ miqdār-ı

107b

¹ şerbeti iki dirhemdir ziyādesi öykene ve ālāt-ı nefese ziyān ider illā ayva çekirdegi lu^c ābı² ıslāh ider qavl-i Taqvīm keşirā ıslāh ider **neml** *bi'l-feth* qarıncadır müfredi nemledir³ qarıncalu yere arz-ı zātü'n-nemle dirler ve qarınca düşen ta^c āma nemül dirler Taqvīm⁴ qavli üzre qarıncanıñ tabī^c atı ħār ve yābisdir ve mifazzdır¹ dir eger qarıncanıñ yumurtasın⁵ yağıyla kıllara dürtsele kılların fāsıdın ıslāh ider qavl-i İbn Baytār ve İhtiyārāt⁶ ve Tebāruq ve Şerīf ve Temīmī eger büyük siyāh qarıncanıñ yüz dānesin cem^c idüb⁷ altı dirhem rāziki yağında üç hafta dursa soñra ol zekere dürtsele⁸ ifrātla kıvāma getüre eger gerçek qarınca^o1 bir kimesne bal veyā gayrı nesneye üşmüş iken⁹ bilmeyüb yāhūd gice yeseler yürekde gāyet yel eyler on sā^c at¹⁰ yürekde yel eyleseler ve def^c idemez meger müşhil ot içeler ki ishāl ile def^c ola¹¹ **nemmām** nebātdan bir gökçek koqulu otdur ki yaprağı ve ağşanı uzun¹² uzun olur marsama da^hı dirler rāyihası kendü vücūdına delālet itdügi-çün¹³ nemmām da^hı dirler Rufis qavli üzre tabī^c atı ikinci derecede ħār ve yābisdir¹⁴ ammā İhtiyārāt qavli üçüncü derecede dimiş qavl-i Şeyhü'r-Re^o ĩs^c ufūnātı¹⁵ def^c ve kehleleri qatl ider taşrada olan berk şışlere ve içerüde olan şışlere¹⁶ da^hı dirler ve demevī şedīd ve azgun şışlere gāyet nāfi^c dir hem içüb ve hem¹⁷ ya^qu ideler eger tabhını gül yağıyla başa tıla eyleseler^c a^qıl qarışıklığına nāfi^c dir bögrege¹⁸ ve meşāneye müfiddir ve dimāgdan fazalāt-ı balgamiyyeyi taḥlil ider ve şuyını¹⁹ bādem yağıyla veyā şıgır ödiyle qulağa tamzırsalar cümle derdlerine nāfi^c dir bunuñ

¹ Metinde bu kelime “mu^c affindir” şeklinde yazılmıştır.

108a

¹ miqdār-ı şerbeti iki dirhemdir ziyādesi cigere zarar ider illā hindibā ve sikencübīn ıslāh ider kavli-i Takvīm ² tabhı kılları siyāh ider eger içseler kalbi kavī ider ve ferah virür ve zekī ider **nānhuvāh** nānhuvah ³ didikleri ki kerefs tohumına beñzer bir acı ve aq tohumdur habesden gelür a° lāsı hōş büy ve azacıq ⁴ kızılığa māyil olmaqdır ba° zılar buña kemmünü°l-mülk ve kemmün-ı Habesī dirler Calinus kavli üzre ⁵ tabi° atı üçüncü derecede hār ve yābisdir ba° zılar hārreti ikinci derecede didiler kuvvet-i evvelisi ⁶ şovuk mi° de ve cigeredir ve °usrü°l-bevledir bahaq ve baras edviyyelerinde isti° māl olunur ve riyāhı ⁷ teskīn ider ve ta° āmı hazm itdürür ve qalbe ve gāşyāna ziyāde nef° i müşāheddir ta° ām lezzetini ⁸ bulmayanlara dağı nef° i vardır kavli-i İbn Māsūye bögrek ve meşāne° i dağı pāk ider kavli-i Taberī taşların ⁹ kırar ve yürek şogulcanları çıkarur kavli-i Minhāc eger şuyını göze çekseler muncemid olan qanını taħlīl ¹⁰ ider kavli-i Calinus bunu döğüb yaqu eyleseler nıkrīse ve °ırqu°n-nisāya fāyide ider kavli-i ¹¹ Deskuridus menī° i ve südi arturur arqa° ı kavī ider hayzı aqıdır kavli-i Fulus baldır ve diz ¹² ve yanbaşı ve °ırqu°n-nisā ve nıkrīs ve fālic ve bögrek ve meşāne ve taş ° illetlerine cümleye ¹³ miqdār-ı şerbeti bir bucuq dirhemdir ziyādesi öyken ve ālāt-ı nefese ziyān ider illā haşhāş ¹⁴ ve şekeri ıslāh ider **nūre** kirec didikleri ki taşdan yaqarlar a° lāsı mermerden ve taşlarda ¹⁵ gün yüzün görmemiş toprak içinden çıkan taşdan olmaqdır söğünmüş kireciñ ¹⁶ tabi° atı ° İsa kavli üzre dördüncü derecede hār ve yābisdir ve maħrūkdur söğünmüş ¹⁷ mülattīf ve muħriq ve musahhindir ve mağsūli ya° nī yunmışı bilā-nez° müceffıdır laħm-ı zāyidi yuyub ¹⁸ ıslāh ider ve ateş yanuğına ba° zı yağlar ile muvāfiqdır kavli-i Takvīmü°l-Edviyye eger ¹⁹ mağsūline yağlar qatsalar münzic olur tabi° atı mu° tedil ve yābisdir her mevzi° inden aqan qana

108 b

¹ qosalar qanı tutar kavli-i Temīmī mağsūline yağlar qatsalar münzic olur tabi° atı mu° tedil ve yābisdir ² her mevzi° inden aqan qana qosalar qanı tutar kavli-i Temīmī mağsūline¹ zeyt veyā iç yağı ³ gibiler qonulsa münzic ve muħallil ve müleyyin olur ve müdmil olur cerāhata qosalar etini bitürür ⁴ ve qanını ve şuyını keser ve ateşde zifte qarışdırub diş delüğine qosalar qurdını ⁵ öldürür ve delüğini qapar ve ta° ām girmeden men° ider ve hammāmda quru kirecden nūre ⁶ terkīb idüb meşelā on iki dirhem kirece ki qurı söğünmüş ola iki dirhem döğülmüş ⁷ zernīh koyub hammāmda sürünseler kılı yolar eger o mevzi° i yaqmış ise gül yağı veyā gül ⁸ şuyını ve azacıq sirke sürerler **nūşādur** nişadır didikleri şeydir Calinus kavli ⁹ üzre üçüncü derecede hār ve yābisdir mülattīfdır müdemildir ve gassāldır eger dilcik düşse ¹⁰ maşiracık ile azacıq boğaza üfürseler dilcik ve boğaz ağrısına nāfi° dir ve boğaza ¹¹ sülük yapışsa yā maşura ile azacıq üfüreler veyāhūd şu ile gārgara gibice içeler sülük ¹² düşer eger yumurda yağıyla sevdāvi uyuza hammāmda sürseler zāyil ider kavli-i İbn Baytār ¹³ eger tütüyā ile qatub göze çekseler aklık ° illetini gidere Takvīm kavli üzre göz beyāzına ¹⁴ ve nāşūrına ve uyuzına ve dilcik düşmege ve dil ağırlığına nāfi° dir miqdār-ı şerbeti yarım ¹⁵ dirhemdir ziyādesi bağırsağa ve cigere zarar ider illā taze süd ve gül yağı ıslāh ider ¹⁶ **nīl** çivid otıdır yaprağına vesme dirler şac ve şakalı boyar ve ağacına ° izlem dağı ¹⁷ dirler ve çividiñ kendüsine dağı nīl dirler a° lāsı bostānidir bu çividiñ dağı üç ismi ¹⁸ vardır her biri bir vilāyete mensūbdur bir nev° ine Lāhūrī dirler a° lāsıdır ikinci nev° ine Braħmī ¹⁹ dirler andan aşāğadır üçüncü nev° ine Çerkezī dirler gāyet kuvvetlü olur ammā alçaqdır a° lāsıñıñ

¹ Bu satır tekrar yazılmıştır.

109a

¹ tabî° atı Rufis kavli üzre ikinci derecede hâr ve yâbisdır kavli-i İhtiyârât ² burüdeti vardır ve ba° zılar ruṭûbet ile yubüset mâbeyninde mu° tedildir ve kâbîzdir ³ aḳan ḳanları tutar Temîmî kavli üzre ḳuvvet-i evvelîsi ğâyet müceffidır ḳuvvet-i sâniyesi ⁴ oñuldıcıdır ve taḥlîl ider ḳuvvet-i şâlişesi bedende ḥâdiş olan berk yaraları oñuldur ⁵ bunuñ menfa° atı budur ki yaralara ğâyet müfiddir ve bedende batmış dikenî çıkarır ⁶ kavli-i İbn Bayṭâr eger çividiñ dört arpa aĝrını ezüb içseler veremleri ve ḳan ⁷ ğalebesin sâkin ider eger iki dirhemini ğülbeşeker ile yeseler yaluñızlığı ve ḥafaḳânı giderir ⁸ çividiñ miḳdâr-ı şerbeti yarım mişḳâldır ziyâdesi ḥavâsa keder virür illâ nergis ⁹ ve nesrîn işlâḥ ider ḳalamuḳ ile ve ṭalaḳa daḥı zarar ider illâ şandal ve muḳl-ı azrâḳ ¹⁰ işlâḥ ider **nîlüfer** nîlüfer didikleri çiçek üç nev° olur biri âsmâncünî- ¹¹ dir ki şü kenârında olur ve birisi daḥı şü içinde olan ḳatmer şarı olur ve biri daḥı ¹² sâde beyâz olur a° lâsı Baĝdâdî andan soñra âsmâncünî andan soñra şarı ¹³ andan soñra beyâz olmaḳdır köki aḳ olanıñ çiçegi şarı ve köki ḳara olanıñ ¹⁴ çiçegi aḳ olur nîlüferiñ tabî° atı İhtiyârât kavli üzre ikinci derecede bârid ¹⁵ ve raṭbdır ammâ burüdeti ruṭûbetinden ziyâdedir burüdeti kezâlik benefşeden artıḳdır ¹⁶ ba° zılar burüdetini üçüncü derecede dimişler eger kökini şü ile bahaḳa sürseler bâhî ve ihtilâmı ¹⁷ ḳaṭ° ider kavli-i Muḥammed Temîmî kökiniñ tabî° atı evvel derecede bârid ve yâbisdır zaḥmetsiz ¹⁸ ḳurudıcıdır eger ḳuru kökini şarâbla içseler yüregi tutar eski ishâli men° ider ve menî° i ¹⁹ az ider ve ihtilâmı keser ve baĝırsaḳ aĝrısına nâfi° dir kavli-i Desḳuridus nîlüfer

109b

¹ şudâ° a ve şaḳîḳaya ve ḥummâya ğıbbâ nâfi° dir ve başdan aḥlât-ı ğâlîze° i taḥlîl ider ve sevdâ ² ve balĝamdan ḥâdiş olanları daḥı giderir zihne ḥiddet virür kavli-i Buḳraṭ çiçegini ḳoḳsalar ³ şudâ° -ı ḥârı giderir ve zımâd eyleseler şişleri taḥlîl ider kavli-i Taḳvîm münevvimdir seheri ⁴ men° ider ve şuyı issi şudâ° ı men° ider kavli-i İbn Bayṭâr eger nîlüferi içseler ⁵ eski ishâle ve baĝırsaḳ çıbanlarına ve ṭalaḳ şişlerine fâÿide ider ve yaĝı daḥı şudâ° ı teksîn ⁶ ider şuyı ve şarâbı daḥı böyledir gögsi yumşadır öyken çıbanların ḳurudur rûḥa ⁷ ḳuvvet virür nîlüfer ḥurḳat-i bevlle ve meşâneye nâfi° dir şarâbı daḥı böyledir ve iltihâblu ısıtmalara ⁸ fâÿide ider şarâbı daḥı fâÿide ider benefşeniñ mi° deye ziyânı vardır nîlüferiñ yoḳdur ⁹ tabî° atı telyîn ider duhnı daḥı böyledir kavli-i Muḥammed Temîmî ḥummâ-yı muṭbıḳaya nâfi° dir ve şafrâ ḥarâretin ¹⁰ söĝündürüb duhnı daḥı böyledir nîlüfer uyḳu getürdüĝi budur ki tabî° atı bâriddir ¹¹ burüdeti mu° tedildir ve yaĝı daḥı benefşe yaĝından yegdir ve çiçek çıkararlara daḥı ğâyet ¹² nâfi° dir nîlüferiñ cümlesi isti° mâl olunur eger köki eger toḥmı ve eger dalları eger çiçegi fi° ¹³ l-cümle müfiddir Muḥammed Temîmî kavli üzre nîlüfer çiçegi gice ḳapanub şuya batar gündüz ¹⁴ açılır şuya çıkar meĝer arı gelüb üzerine ḳonarsa gündüz daḥı ḳabanub arıyı ¹⁵ derünına alub şuya batar ol ecluden ḳâtilü'l-naḥl dirler miḳdâr-ı şerbeti toḥmı ve köki iki ¹⁶ dirhem çiçegi üç dirhem şarâbı on dirhemdir ziyâdesi mi° deye muvâfiḳ degildir illâ ¹⁷ ğül ma° cümü ve maşṭakî işlâḥ ider bunuñ bedeli beyâz ḥıṭmî ve nîlüferi ziyâde ¹⁸ içmek bâhı ḳaṭ° ider illâ cevz murabbâsı işlâḥ ider **ḥarfü'l-vâv vecc** ¹⁹ *bi't-teşdîd* Fârisîden mu° arrebdir egir kökidir ba° zı yerde Malâṭıyyede çok olur lâkin Azâḳ

110a

¹ şuyında olan cümlesinden eyüdü köki ve yaprağı kâmiş vesâyir saz gibi olur ² çiçeği olmaz egiriñ tabî° atı Mesîh kavli üzre ikinci derecede hâr ve yâbisdir göl ³ yerlerde ve şularda biter kuvveti İrsâ ya° nî gök süsen kökine ve zerâvend kökine yakındır ⁴ tabî° atı Taqvîm kavli üzre üçüncü derecede hâr ve yâbisdir kavli İhtiyârât ikinci derece evvelinde hâr ve yâbisdir¹ levni şâf ider ve baraşa ⁵ ve bahağa ve nemşe ve teşennüce ve yan göğüs ağrısına ve şovuk cigere ve şancuya ve talağ berk- ⁶ ligine ve kâşık yaruğına nâfi° dir bevlî ve hayzı idrâr ider bâhi ziyâde ider kavli Taqvîmü'l-Edviyye ⁷ ihtinâk-ı rahme ve Deskuridus bedeniñ esfelinde hâdiş olan ° illete ve bağırsak tolaşmasına ⁸ ve göbek yabışmasına nâfi° dir ve ma° cünü ki berâberi râziyâne tohmı ve berâber zencebîl dögüb ° asel ile ⁹ ma° cün iderler ve aña vecc ma° cünü dirler kış günlerinde yemek ma° küldür yaz günlerinde gâyet ¹⁰ issidir mahrûriye muvâfık degildir ve egiriñ bişmiş şuyını dağı içseler cümle bu zıkr olunan ¹¹ ° illetlere dağı münâsibdir kavli İhtiyârât dimâğ sinirlerine zarar ider illâ râziyâne ıslâh ¹² ider **veda° bi't-tahrîk** burma şadefe dirler ve şadefleriñ birkaç nev° ine dirler ve it ¹³ boncuğı (ve ilanbaşı ve katır boncuğı)¹¹ birdir bu böcekleriñ Calinus ve Taqvîmü'l-Edviyye kavli üzre kabuğlarıñ tabî° atı bârid ¹⁴ ve yâbisdir kavli Orbiyasus cezzâbdır dikenî ve kemüğü çıkarır bunuñ dögülmüşü ¹⁵ sigilleri giderir kavli Râzî eger sirke ile içseler talağı arıdır kavli Mesîh eger yakub ¹⁶ dişleri dürtselec mücellâ ider ve yaralara ekseler kırıdır ve oñuldur ve yanmış göz yaralara ¹⁷ ve göz kapağı huşûnetine nâfi° dir ve ateş yanuğuna ve sürme eylediklerinde yakub ve dögüb ¹⁸ her yerden geçürmek gerekdir ve bunlarıñ etleri katıdır giç hazm olur ve hazm olduğa ¹⁹ çok gıdâ virür kavli İbn Baytâr içi yumşadır ve etini dögüb süst endâmlara

110b

¹ ursalar muhkem ider ve külini aq şarâb-ıla içseler bağırsak çibanlarına fâyide ider ve bu cümle deryâ ² böcekleri muqavvîdir **verd** gül didikleri güzel râyihâlu çiçekdir gerçi her nesneniñ çiçegine dağı gül dirler ³ ve kızıl ve aq ve şarı güle dağı yine gül dirler a° lāsı gül-i evvel didikleri kırmızı gül olmağdır ⁴ Taqvîmü'l-Edviyye kavli üzre tabî° atı mürekkebdır ammâ burüdete ve yubüsete mâyıldır kavli Mesîh evvel derece- ⁵ de bârid ve ikinci derece evvelinde yâbisdir ba° zılar yubüseti üçüncide dimişler ammâ ba° iddir illâ ⁶ galîz ve leţâfetde mütevassıtdır tabî° atı mürekkeb olduğı-çün tecfîfi vardır ve kabzı dağı ⁷ vardır illâ tecfîfi kabzından kırıdır ve tarâveti dağı vardır ammâ tarâveti zâtındadır ⁸ serî° dir ve'l-hâşıl gülüñ hâşiyetiniñ kuvvet-i evvelîsi mi° deye ve cigereye ve issi gögse ⁹ fâyide virür kuvvet-i şâniyesi koqsalar südde-i dimâğı açar kuvvet-i şâlişesi koqusı rûh ¹⁰ ve kalbe ferah ve şafâ ve nev° â bî-hodluk virür her koqulayan kişi lâbüd gözlerini şafâsından ¹¹ yumar dirler ol ecluden gülüñ koqusına bü-yı nâz dimişler ve ° anberiñ koqusına dağı ¹² nâz-ı (bü)y dirler dimişler vesâyir hâşiyetlerinden budur ki muqavvî-i a° zâ-ı bātına ve lişse ¹³ ve esnândır ve hammâmda sürünmek muşliḥ-i ° arağ-ı bedendir eger dögüb ve ° anber gibi idüb ¹⁴ koğtuğ ve buğ aralarına sürseler kızmış yerlerin ve çirkin râyihaları giderir ve gül mi° deye ¹⁵ ve cigere ve süddesine ve harâretine dağı muvâfıkdır ve ° asel ile garğara eyleseler boğaz ve gögse ¹⁶ dağı nâfi° dir yağı dağı böyledir hattâ yağı mağ° ad ağrısına ve bevâsire tîlâ olunsa gâyet ¹⁷ münâsibdir ve tabhını huğne eyleseler bağırsak yaralarına müfiddir tâzesi müşhildir ¹⁸ huşûşan gül mükerrer ideler on dirhem yâ on beş dirhem kâmil şerbetdir eger kurusını ¹⁹ ° asel ile bişürüb mi° de üzerine ursalar mi° de yarasına İhtiyârât kavli üzre

¹ “kavli-i ihtiyârât”dan itibaren başlayan bu bölüm satırın yanına yukarıdan aşağıya doğru yazılmıştır.

¹¹ K 93a/10'da “ve ilanbaşı ve katır boncuğı” bölümü vardır.

111a

¹ ğāyet nāfi^c dir ve ağızda tutsalar ḫulā^c ı zāyil ider eger mercimek ve kāfūr ile tutarlarsa ² daḫı yegdir tāze gül ḫoḫmaḫ issi şudā^c ı sākin ider ve dimāğa ve ḫalbe ḫuvvet virür ve Şeyḫü' ³ r-Re'īs ḫavli üzre bunuñ ṭabī^c atınıñ cevheri burüdet ve ḫarāretten mürekkebirdir mersīn ⁴ daḫı böyledir ve burüdeti ikinci derecede ve ḫarāreti evvel derecededir ve liyneti ve yubüseti ⁵ vardır ve ^c ıtrı mülāyim ve cevher-i rūḫdur eger ğaşy ve eger issi ḫafaḫāna anıñ-içün nāfi^c dir eger ⁶ ma^c cūndan yiyüb üzerine hindibā şuyın taḫtīr olmuşından içseler mi^c de^o i ve cigeri ⁷ tāze ider **vesme** *bi'kesr'i's-sīn* ve *sūkūnuḫā* ⁸ çivid yaprağıdır Yuḫanna ḫavli üzre ⁸ ṭabī^c atı evvel derecede ḫār ve ikinci derecede yābisdır ve ḫabz ve cilāsı vardır ḫuvvet-i ⁹ evvelisi ḫinā ile ḫılları ḫarardub ve yaraları oñultmaḫdır a^c lāsı ḫızābdır ve bedende ¹⁰ olan yaramaz ve oñulmaz yaraları oñuldur ḫuşūşan eski ola ḫurıdır ḫavl-i Rāzī ¹¹ ve burüdetde mu^c tedildir ve ḫuvvet-i muḫallili vardır ve ḫabz daḫı olduḫı-çün yaraları oñuldur ¹² ve ḫılları ḫarardır ḫavl-i İbn Māsūye ḫarārete māyil ve ḫābızdır miḫdār-ı isti^c māli dört ¹³ dirhemdir ziyādesi muşaddı^c dir ve ḫavāsa ziyān ider illā güzel ḫoḫular işlāḫ ider ¹⁴ **ḫarfū'l-hā** **ḫüdhüd** *bi-zammü'l-hā* ¹⁵ eyn alaca ibik didikleri ḫuşdur bu ḫuşuñ ¹⁵ eti murdār ḫoḫar eger etini ṭuraḫotıyla şu ile ḫaynadub şuyından içüb ve etini ¹⁶ yeseler ḫulunca ğāyet nāfi^c dir eger gözini nisyānı olanlar götürseler müfiddir ve bütün ḫüdhüdi ¹⁷ götüren cüdām marāzından emīn olur ve yūninden buḫūr eyleseler ḫaşerāt ḫaça ve bütün ¹⁸ ḫüdhüdi götüren kişi ḫaşmına ğālib gele eger ḫanını göze ṭamzırsalar göz ḫanın ¹⁹ zāyil ider **helilec** helilec üç nev^c olur ammā İbn Bayṭār dört dürlü olur

111b

¹ dir bu dört nev^c iñ bir cinsi şarı ve bir cinsi ḫaradır uvacıḫdır Hindīdir biri daḫı ² Kābulīdir biri daḫı inceciḫdır şinī dirler şarısı şafrā ishāl ider ḫarası sevdā ishāl ³ ider ve şol cinsi ki ṭa^c mı māzū ṭa^c mına beñzer ishāl etmez ve mi^c de^o i debḫ ider helilecleri ⁴ bişürüb içseler ishālī az olur eger işladub içseler ḫavī olur eger şarısını ⁵ isti^c māl eyleseler dirīḫ ider şarısı şafrāyı ve balḫamı ḫaṭ^c ider miḫdār-ı şerbeti cirminde üç ⁶ dirhemden on dirheme deñlüdür muşliḫ-i şekerdir veyā terencübīndir eger erik yā ^c unnāb yā sibistān ile ⁷ bişürseler ve içseler yelmeşik balḫamda fāyide ider ve ḫılları giderir eger bādem yağıyla beşden ⁸ yedi dirheme varınca içseler dimāḫı arıdır ve eyü buḫār virür ve buḫārı eridüb mi^c de yaşlıḫını ⁹ giderir ve ḫurusını isti^c māl eyleseler mi^c de^o i debḫ ider ve maḫ^c ada ḫuvvet virüb bevāsīre fāyide ¹⁰ ide ve içi ḫabz ide ve Kābulī helilec ve ma^c cūni daḫı mi^c deye fāyide ve yaramaz aḫlāṭı ¹¹ azacıḫ ishāl ide ve sevdāyı ḫıçara bevāsīre fāyide ide eger şarı helile^o i saḫḫ ¹² idüb her yerden geçürüb göze sürme eyleseler yaşını keser ve inen māddesin def^c ¹³ ide **helyūn** bu ki dilki ḫuyruḫı dirler ba^c zılar saparina bu otuñ kökidir dirler Fārisīde ¹⁴ mār-çübe dirler iki nev^c olur berrī ve bostānī olur a^c lāsı bostānī olandır Calinus ¹⁵ ḫavli üzre ṭabī^c atı mu^c tedildir İḫtiyārāt ḫavli ḫār ve raṭbdır ammā berrī nev^c ḫārdır otı ¹⁶ iç süddelerin açar ve bişmişi zīḫu'n-nefese ve ^c ırḫu'n-nisāya ve şarılığa ve baḫırsak aḫrılarına ¹⁷ ḫuşūşan kim kökiniñ ṭabḫı ola ğāyet nāfi^c dir eger bişmiş şuyından mażmaza eyleseler ¹⁸ diş aḫrılarına ğāyet nāfi^c dir toḫmı daḫı böyledir ve ṭab^c ı imsāk ider ve ḫulunc-ı riḫīye ¹⁹ ve balḫamīye ve ^c usr-ı bevle müfiddir bāḫı ziyāde ider bu otuñ şuyı ve toḫmı bögrek ve meşāne

¹ Kelimenin ikinci harfi olan “sin”i, “bi'l-kesr” diyerek kesreli okutmak istemişse de Arapça sözlüklerde “sin”in okunuşu hep fethalı olduğu için biz de fethalı okunuşunu tercih ettik.

112a

¹ taşların kırar Taberî kavli üzre eger kökiniñ qurısı delük dişe qosalar zahmetsiz
² qopara ve taze kökini diş diblerine sürseler muhkem ider ağrıların sâkin ide ammâ
çürük ³ olanı çıkarır eger çoç boynuzını pâreleyüb yire ekseler helyün biter meşhûrdur
⁴ kavli-i Buqraç ve Taqvîmü'l-Edviyye arqaya ve bile kuvvet virür menî° i ziyâde ider
bâhı kavî ⁵ ve riyâh-ı bārideye ve evcā° -ı rukbeye ve °ırķu'n-nisāya ve nıkrîse ve fālice
yeseler fāyide ider bu otuñ ⁶ mi° deye zararı vardır evlā budur ki etle bişürelere ve mürrî
ve zeyt qatalar yiyeler zararın ⁷ işlāh ider **hindibā** *bi'l-kesr* nebātāt envā° indan bir
nev° dir iki şımıfdır birisine ⁸ bostānî ki Türkîde acı marul dirler ve birisine berrî ki
Türkîde güneyik ve kāsñî dağı dirler ⁹ āsumānî çiçekleri olur dāyim güneşe qarşu döner
ve'l-hāşıl hindibānîñ bostānîsi ¹⁰ ve berrîsi ki meşelā acı marul ve güneyik tabî° atları
heb bir tabî° atdır nihāyet bunuñ ¹¹ eger taqtîr olunmuş suyu ve eger °uşāresini içmek
lāzım geldikde bostānîsinden ¹² ve berrîsinde qarışduralar bu nev° iniñ bir hāli vardır
ağız lezzetine azacıq hālel virür ¹³ ammâ qarışdırsalar birbirini işlāh ider bunlarıñ
°uşāresi istiskāya ve ciger süddelerine ¹⁴ ve semūmāta ve ilan ve °akrebvārî şoķduđına
içüb ve hem üzerine döküb ¹⁵ zımād ideler eger °uşāresin zeyt ile içseler cümle zehirli
otlarıñ pān-zehiri olur ¹⁶ ve ğāyet muķavvî-i qalbdır eger südini göze çekseler aqlığı
giderir ve bostānî nev° iniñ ¹⁷ burüdeti dağı berrî nev° inden artıqdır dirler ve hindibā
°uşāresine şāhtere qatalar bir fincān ¹⁸ tolusı içeler ziyâde acıdır dirlerse şeker
münāsibdir ruṭubāt° ufūnetini dağı keser ¹⁹ pāk ider ve uzun ısıtmalara dağı nāfi° dir ve
bostānî hindibā ki acı marul dağı dirler

112b

¹ kimüsi ğāyet a° lādır ve hindibā her qanğı ısıtma olursa nāfi° dir gerek şafrāvî gerek
² balġamî huşuşan kökiyle şuda qaynadub ve şıķub sikencübîn gibi şalata ideler ³ aḥşam
ta° am üzerine yiyüb ve ol şıķduđı acı suyu seherî bir fincān ⁴ kadar içeler mi° deye
kuvvet virüb cigeri tazelere cümle °illetini giderir ve hindibānîñ ⁵ miķdār-ı şerbetinden
ziyādesi içi za° if ider illā° asel işlāh ider ve bedeli ⁶ şāhteredir **hey-u fārīķūn** vādi-i rumî
dirler bir otdur bu otuñ İhtiyārāt ⁷ kavli üzre eger toḥmı ve eger dalları ve eger çiçeği
cümle summāķ-ı baġdādî rengine beñzer kırmızı ⁸ olur ve yemişi ile bile isti° māl olunur
tabî° atı Yuḥanna ve Taqvîmü'l-Edviyye kavli üzre ⁹ ikinci derecede hār ve yābisdir
ammâ İhtiyārāt kavli üçüncü derecede hār ve āḥirinde ¹⁰ yābisdir mūlaṭṭıfdır ve
muḥallil-i evrāmdır eger yaprağını ateş yaķduđına yaķu eyleseler müfiddir ¹¹ eger
yaprađınıñ suyunı içseler nıkrîse° azīm nef° i vardır kavli-i Rufis yaprağını büyük
¹² yaralara ve yaramaz çibanlara dögüb ekseler° ufūnetli ve azġun dağı olursa ¹³ işlāh
ider kavli-i Orbıyasus yanbaşı ağrılarına ve °ırķu'n-nisāya maṭbūḥını ¹⁴ şarābla kırķ gün
içeler müfiddir miķdār-ı şerbeti üç dirhemdir zararın maştaķî ¹⁵ ve anīsūn işlāh ider
ḥarfü'l-yā yāsemîn yāsemîn çiçeğidir beyāz ¹⁶ yāsemîn ki ma° rüfdur tabî° atı Mesīḥ
kavli üzre ikinci derecede hār ve yābisdir ¹⁷ kavli-i İhtiyārāt ve İbnü'l-ḥakīm ikinci
derece āḥirinde hār ve üçüncü evvelinde yābisdir ¹⁸ ruṭubātı talṭif ider ve yağı meşāyīḥa
ve qocalara müfiddir çoķ qoķsalar ¹⁹ ve döşegine biraķsalar muşaddi° dir inḥidārı vardır
illā° gül yağı ve sirke işlāh ider

113a

¹ Orbiyasus kavli çiçeginiñ kurısın döğüb ve ol kadar serehs ve ° asel katub ² içseler cümle kırtları öldürür ve çıkarır kavli-i Fulus şemm olunması şudā° -ı balğamīye ve dimāğ ³ süddesine nāfi° dir kavli-i İbn Baytār taze yāsemīn kuru yāsemīnden kuvvetlüdür şovuk mizāclulara ⁴ müfiddir sevdāyī ve balğamī ve şovukdan olan baş ağrılarına nāfi° dir ve dimāğı kavī ider ruṭubetlerin ⁵ giderir şaḳīkaya ve laḳveye nāfi° dir eger yaşını eger kurusını döğüb çığıda dürtseler giderir ⁶ eger kurusını saḳk idüb kıllara birkaç def° a sürseler kılları ağarda bunuñ yağına bedel ⁷ zanbaḳ yağıdır ve çiçegine bedel zanbaḳ ve süsendir **yāsemīn-i aṣfar** şarı ⁸ yāsemīn ve taṣşan çilegi daḳı dirler bunuñ kuvveti beyāz yāsemīnden za° ifdir ve fi° li ⁹ daḳı andan alçaḳdır ammā ḥāşşası budur ki İhtiyārāt kavli üzre şarı yāsemīn her ¹⁰ şo° uḳ° uzva ursalar teşhīn ider taḳlīli daḳı vardır şişleri taḳlīl ider ve zükkāma ¹¹ ḥāşşaten nāfi° dir ammā maḥrūrī mizāca şudā° getirür illā gül yağı işlāḥ ider bunuñ daḳı yağın ¹² alurlar kış günlerinde isti° māl olunmağa yegdir **yāsemīn-i aḥmer** kızıl yāsemīn dirler gice açılır ¹³ ve gündüz kapanur çiçegi kızıl ve uzunca ve alaca olur Fārisīde şeb-güşā dirler çiçegi ¹⁴ dimāğ süddesin açar ve yeşil ve degirmi yaprağı olur açılacak çıbanlar üzerine ursalar ¹⁵ açar ammā döğüb üzerine uralar ve açıldıḳdan şoñra siñirlü yapraḳ yerine bütün yaprağını ḳosalar ¹⁶ işledür zīrā cezzābdır eger yaprağını ḳurıdub yaralara ekseler ḳurıdır oñuldur **yāḳūt** ¹⁷ yāḳūt didikleri zī-kıymet kızıl taş beş nev° olur ammā isti° māl olunan üç ¹⁸ nev° dir kızıl yāḳūt ki rummānī dirler ve gök yāḳūt ki küḥlī dirler ve üçüncü şarı yāḳūt ¹⁹ a° lāsı rummānīdir Ḥuneyn kavli üzre ṭabī° atı mu° tedil ve ḥarārete māyıldir üç nev° iniñ

113b

¹ daḳı kuvvet-i evvelīsi budur ki götürseler tā° ündan emīn olalar ve götürseler ḳan toñduğına ² müfiddir müncemid olan ḳanı raḳīḳ ider kavli-i İbn Baytār ḳalbi kavī ider feraḥ ³ virür eger şu ile ezüb içseler ağuları def° ider kavli-i Taḳvīmü'l-Edviyye ve Desḳuri- ⁴ dus kızıl yāḳūt vesvāsa ve ḥafaḳāna ve za° f-ı ḳalbe ve ḡama ve ḥüzne müfiddir ⁵ kavli-i Ḥuneyn adam götüirse toñmuş ḳanı men° ider kavli-i Ebū Cerīḥ ve Fulus maḥḳūkıdan keḫal ⁶ idüb göze çekseler göze ḥiddet virür ve eski ḳalb ağrısına müfiddir müferriḥdir ⁷ illā nefesi kavī ider ve mālīḥūlyāyı giderir kavli-i Taḳvīm yāḳūt götürseler ihtilāmı ⁸ men° ider cümle zararın sünbül-i ṭīb ve şeker işlāḥ ider ḳanḡı ma° cūna ḳorlarsa sünbül-i ⁹ ṭībī bile ḳoyalar yalnız yāḳūtuñ miḳdār-ı şerbeti bir ḳırāṭdır bunuñ bedeli iki kendü kadar ¹⁰ altun varaḳa yāḥūd egeden geçmiş altun **yebrūḥü'z-zāmm** ° abdü's-selām ¹¹ ve sirācü'l-ḳuṭrub daḳı dirler Şām-ı Şerīf ḳurbında daḳı olur dirler şaḳīḥ yebrūḥ ol ¹² cinsdir ba° zı kök vardır ki yine adam mişillüdür yebrūḥ nev° idir Rumī dirler ve Rum ¹³ ilinde ve Anaṭolıda bulunur ve yine şu° lesi vardır ve ° aynı eyle yebrūḥdur ve fi° li ve ¹⁴ ° ameli daḳı vardır ammā za° ifdir ba° zı ḫalde kuvveti aniñ gibi olmamaḡla Rumī olduḡı ¹⁵ ma° lüm olur şaḳīḥ yebrūḥ iki nev° olur erkegi ve dişisi olur kavli-i İbn Baytār ¹⁶ dişisiniñ yaprağı marul yaprağına beñzer yere döşenür her yaprağı dibinde fındıḳdan ¹⁷ küçük igde deñlü yemişi olur taşrası ḳara ve içi aḳ olur iki yā üç köki olur ¹⁸ birbirine tolaşıḳ olur ve erkek nev° i aḳ olur çükündür yaprağına beñzer bunuñ köki ¹⁹ evvelkiniñ köki gibi olur imdi ma° lüm oldu ki yebrūḥ didikleri ḡayrıdır ve yeprūḥü'z-zāmm

114a

¹ didikleri İbn Baytār kavli üzre sirācü'l-kuṭrubdur ve luffāḥ yebrūḥuñ yemişidir ² uşbu yebrūḥ ki luffāḥ-ı berrīniñ kökidir ṭabī^c atı Fulus kavli üzre üçüncü derecede ³ ḥār ve yābisdir muḥaddirdir yaşlığı giderir bunuñ ^cuşāresi kavīdir eger kökini üçde ⁴ biri qalınca kaynadub andan süzüb içseler uykusuzluğı ve ağırlığı gidere eger bir ^cuzvı ⁵ kesmek veyā ṭāğlamak lāzım gelse bundan içirüb ṭāğlayalar acısını ḥiss etmeye ve ki mişkālın ⁶ şarābü'l-ḳarātın ile içseler balğam ve şafrāyı kuşdura eger ziyāde içseler helāk ide miḳdār-ı ⁷ şerbeti yarım dirhemdir ziyādesiniñ ziyānı vardır eger ıztırāb virürse afyūna olan ⁸ ilāci ideler ve ekser ıtrıfıl ma^c cūnı ıslāḥ ider (yattū^c āt) südlegen envā^c ıdır İbn ⁹ Baytār ve Minhāc vesāyir müfredāt aşḫābı yattū^c ātı yedi nev^c dir dimişler meşelā bir nev^c i ^cuşardır ¹⁰ Arabda ve Yemende ve Ḥorasānda çok olur bir şekerdir kim ^cuşar didikleri ağaca gökden yağar ol ağacın ¹¹ çiçegini ve dallarını mevzi^c inden alurlar ikinci şebrem ağacı südlegendir ki bostānlarda ve şu kenārında biter ¹² boğumlu kāmış gibi olur yaprağı tarḥūn yaprağı gibi olur ve baldırı kızıl şekil olur üçüncü ¹³ nev^c i lāğıye didikleri südlegendir dirler Türkīde şığır kıyruğı dirler dördüncü ^cartanīşadır ¹⁴ Türkīde arslanayağı dirler bu otuñ isti^c māl eyledikleri kökidir şalgām gibi ḳara köki olur ¹⁵ buḥūr-ı meryem daḥı dirler beşinci māzeryūndur bu daḥı südlegen nev^c idir siyāḥ nev^c ine kemāliyūn ve ¹⁶ ḥamāliyūn daḥı dirler yattū^c ātdır Türkīde ḳunapa ve ḳulaba daḥı dirler altıncı banṭāfilyūn ¹⁷ dirler ^cArabīde zū-ḥamset-i evrāḳ Türkīde ayıd ağacı dirler yedinci māḥūdānedir südlegen toḥmıdır ḥabbū' ¹⁸ l-mülūk daḥı dirler bunuñ levni kızılığa māyıldır bir zirā^c dan uzun olur yoğunluğı barmaḳ ¹⁹ kadar olur yanlarında yaprakları bādem yaprağına beñzer ve daḥı büyük olur bunuñ degirmice noḥūd gibi

114b

¹ müdevver ḡılāfi ve içinde üçer dānesi olur ve ṭa^c āmı ṭatlu şekillü olur bu meşḥūr olan ² südlegenlerdir ammā cümlesinden eṭibbānıñ ihtiyār eyledüğü lāğıye didikleri kızıl südlegendir cümlesinden ³ aşlaḳ ve eslemdir dir ammā yine ziyādesi sāyir südlegenler gibi ḥaṭardır dirler ve bunlarıñ ba^c zısınıñ ⁴ erkegi ve dişisi olur ve ba^c zısı aḳ ve ḳara olur ve ba^c zısı bir iki üç cins olur ⁵ erkegi ve dişisinden kavīdir ve südlegeniniñ isti^c māl olunan evvel südidir andan soñra toḥmı ⁶ andan soñra köki andan soñra yaprağıdır ve uşbu zıkr olunan yedi nev^c südlegen mā^c adā daḥı ⁷ südlegenler vardır ḥaşḥāş başınıñ südi ki afyūn olur südlegendir ve maḥmūde kezālik ⁸ südlegendir ve leblāb ve ^carfac berrī ki sarmaşık ve yabān toḥmeganıdır ve ḥırva^c ve çāvşir ve bunlara ⁹ beñzer çokdur cümlesi maḥallinde südlegen nev^c idir deyü bildirmişlerdir geldik bunlarıñ ṭabī^c atlarıñ ¹⁰ ḥālī egerçi biribirinden tefāvüti vardır illā dördüncü derecede ḥār ve yābisdir ve ba^c zısı ¹¹ ḥār ve muḥriḳdir ve ba^c zısı üçüncü derecededir maḥallerinde zıkr olunmuşdur cümle südlegenler müshildir ¹² ve her bānı terbiye idüb isti^c māl etmek gerekdir ve yedi nev^c südlegen ki ^cuşar ve şebrem ve lāğıye ¹³ ve ^cartanītā ve māzeryūn ve banṭāfilyūn ve māḥūdāne dimiş idik bunlarıñ südleriniñ ¹⁴ miḳdār-ı şerbeti bir dengdir ammā ba^c zılar bir dirhem deñlü adamına göre cāyız görmüşler eger südini ¹⁵ güneşde şac ve kıllı biten yere sürseler ḡayrı kıllı bitmez eger biterse daḥı za^c īf biter eger tekrār ¹⁶ sürseler ḡayrı bitmez eger iki ḳatre südini ḳuru encir içine ṭamladub yeseler tamām ishāl ¹⁷ ider ve aḥlāṭ-ı ḡalīze^c çıkar ¹⁸ **makāle-i şālīş fī beyān- ı nisbeti'l edviyyeti'l mensūbeti lil-kevākib ve'n-nāfi'a lil-erba'a** ¹⁹ ṭabāyi^c **faşl-ı evvel zuḥale** mensüb olan edviyyeler bunlardır her şey² i ki dikenlü

115a

¹ ve rediyü'l-levn ve siyâh ve ta^c mı mâzû ta^c mindan ola ve râyîhası kerîh¹ ola ve kırağ ² ve kavruğ ve cenübî yerlerde biter zuhaliñ şalâhında ve şerefiyyetinde tekevvün eyleyen edviyyeler ³ talâka nâfi^c dir ve zuhaliñ sū⁹-i hâlinde naḥs günlerinde tekevvün eyleyen edviyye zararlıdır keyfiyeti ⁴ mertebesiyile bilinür ve ḥarbağ-ı esved ve benc ve sükrân^{II} ve ḥānıku'n-namer ve cevz-i mâsil ve ^c ulfu's-şa^c leb ⁵ ve sereshş^{III} ve tarfâ ve uskulu fenderiyun ve şebrem ve ebhel ve uşnân ve kebere ve besfâyc ve silğ ⁶ ve kerefs ve üsrüb zuhale mensüb olan edviyyeler bunlardır ve isti^c mâl daḥı olunur ⁷ **ammâ müşterîye** mensüb olan yağlı ola ve ta^c mı ve râyîhası hûb ola ve çiçeği kırmızı ⁸ ve âsumānî ola ve yaprakları pây-mân ola ve nâzik ve güzel yerlerde tekevvün eyleyenler ⁹ kebede nâfi^c dir ve daḥı taşfiye ider ve cümle yaralara nâfi^c dir belesân ve kıranfil ve rîbâs ve ¹⁰ ^c anber -bâris ve betunkâ ve şâhterrec ve gül ve za^c ter ve kemaderyus ve levz ve fuvveh ve zerâvend ¹¹ ve mercân ve bu zıkr olunan eşyâlar ve buña mûmâsil müşterîye mensübdur ve müsta^c mel ve meşhûr ¹² olan bunlardır ve **ammâ merriḥe** mensüb olan edviyyeler levni ḥumrete mâyıldir yanık ve kuru yerlerde ¹³ biter ısrığan dikenini ve ümmü ğaylân ve böğürdlan ve şarmısak ve südlegen envâ^c ı ve buña göre ¹⁴ ne ki var ise merriḥe mensüb olan isti^c mâl olunan edviyyeler bunlardır ve **ammâ şemse** ¹⁵ mensüb olanlar kâmil olur ve ta^c mı güzel ve râyîhası lezîz olur ve çiçeği sarı ¹⁶ ve güşâde yerlerde tekevvün ider gün toğduğda cirmini ol şey⁹ e ihâta ider ne ¹⁷ kadar ^c ufûneti var ise alur ve havâşş iktisâb itdürür ve bu maḳûle edviyyelerin rûḥa ¹⁸ ğidâ virür ve ḳalbe ḳuvvet virür ve göz nûrını ziyâde ider ki bunlardır za^c ferân ve ağaçka⁹ unı ve ¹⁹ turunc ve andız ve oğul otı ve büberiyeye ve hey-u fârîḳûn ve na^c nâ^c ve şarâb-ı reyḥânî ve buña

115b

¹ mûmâsil şeyler şemse mensübdur isti^c mâl olunan edviyyeler bunlardır ve **ammâ zühreye** mensüb ² olanlar ta^c mı lezîz olur ve çiçeklü ve yumşak yapraklı olur şa^c leb ve beyâz sūs ³ ve zerrîn ve beyâz gül ve nîlüfer ve buña beñzer şeyler zühreye mensübdur isti^c mâl olunan ⁴ edviyyeler bunlardır ve **ammâ ^c uṭârîde** mensüb olanlar renkleri dürlü dürlü olur şeffâflı ve berrâğ ⁵ yerlerde biter ve yemişi aşlî olur keçiboynuzı gibi ve serçe otı ve bellût ve bâbünec ve ḥandıkun ⁶ ve ^c ar^c ar ve cevz ve buña beñzer eşyâlar ^c uṭârîde mensübdur isti^c mâl olunanlar bunlardır ve **ammâ ⁷ ḳamere** mensüb olan edviyyelerin yaprağı yumşak olur ve şulı yerlerde biter ḳabağ ⁸ ve ḥıyâr ve kırmızı marul ve luffâḥ ve ḥaşḥâş ve ^c üd-ı şalîb ve mercimek ve uḥlamur ⁹ ve şoğan ve şarmısak ve pıraşa ve buña göre ne kadar şuya yakın şey⁹ var ise ḳamere mensüb ¹⁰ isti^c mâl olunan edviyyeler bunlardır **faşl-ı şânî** ve ammâ insânda ki ṭabâyi^c -i erba^c a ¹¹ vardır bu ṭabâyi^c -i erba^c aya mûnâsib olan edviyyeleri beyân idelim **ḳana** mûnâsib ¹² olan bunlardır kıranfil ve şaḳâyık ve lisân-ı sevr ve benefsec ve şâhterrec ve ^c ırğ-ı sūs ¹³ ve fuvveh ve zencâr ve şandal-ı aḥmer ve kil-i ermenî ve dem-i aḥaveyn ve buña mûmâsil edviyyeler ğâyet ¹⁴ ḳana taşfiye ider ve tevellüdine yardım ider ve ḳana ziyâde nâfi^c dir ve **ammâ şafrâya** ¹⁵ mûnâsib olan edviyyeler râvend ve sarı ihlîlec ve ḥıyâr çiçeği ve za^c ferân ve kema- ¹⁶ fitus ve ḥummâz ve turunc ve bunlara mûmâsil edviyyeler ğâyet şafrâya mûnâsibdir ¹⁷ ve şafrâdan olan emrâza ki ḥummâ-yı ğıbb ki ve giciyik ve uyuz ve şarulık kim vardır ¹⁸ bunlara ziyâde nâfi^c dir ve **ammâ sevdâya** mûnâsib olan edviyyeler levni siyâh ola ve ta^c mı ¹⁹ kekremsi ola besfâyc ve ḥarbağ-ı esved ve senâmekî ve asarun ve sereshş ve semüz ḳabağ

¹ B'de "كرويه", K97a/14'te "كويه" şeklinde yazılmıştır.

^{II} B'de "سكرای"; K97a/17'de "سكران" şeklinde yazılmıştır.

^{III} B'de "سرخوش"; K97a/17'de "سرخش" şeklinde yazılmıştır.

116a

¹ ve *tarfā* ve *mersīn* ve bunlara mümāsil edviyyeler *sevdā* emrāzların iḥrāc ider lākin senāmekī muḥterik ² olunca *sevdāya* nāfi^c dir ve yelleri taḥlil ider ve besfāyic *sevdāy* bişürdür ve asarun şaşlamaya ³ nāfi^c dir ve sereḥs gövdede olan sis beñleri giderir ve semüz *kaḅak* daḥı buña göredir ⁴ mezkūr edviyyeler mezkūr marāzlara ḡāyet nāfi^c dir ve ammā balḡamīye münāsib olan edviyyeler bunlardır ⁵ şaḥm-ı ḥanzal ve ḡarīkūn ve *ķiṣā*⁹ -ı ḥımār ve ḥalbūb-ı *kaḅaf* ve bunlara mümāsil edviyyeler balḡamı ⁶ iḥrāc ider ve **ammā insānīn** a^c zāsına münāsib olan edviyyeleri zikr idelim evvelā ⁷ dimāḡa münāsib olan edviyyeler bunlardır ki *kaḅere* mensūbdur *kehrübā* ve ^c anber ve lü⁹ lü⁹ ve *mercān* ⁸ ve *zümürürd* ve *yākūt* ve *lāziverd* ve *gümüş* ve buña mümāsil edviyyeler ḡāyet dimāḡa kuvvet virür ve dişleriñ ⁹ çürüğine ve ıpranmış etin bitürmesine ḡāyet nāfi^c dir ve favaniye daḥı dimāḡıñ cümle emrāzına nāfi^c dir ¹⁰ ve *ḥaşḥaş* ve *nīlūfer* ve ne *kaḅar* otlar vardır ki *şaça* müşābihdir *şaç* terbiyesine nāfi^c dir ¹¹ ve *persiyāvşān* ve *kaşşūm* ve mişe yoşunı *bevāsire* nāfi^c dir ve ammā *göze* münāsib ¹² olan edviyyeler *şemse* münāsib olan edviyyelerdir *çiçekleriñ* ucu iyri ola *hey-u fārīkūn* ¹³ gibi ve *azeryūn* ve *za^c ferān* ve *ḥalidunyā* ve *efraciya* ve *uḥlamur* *çiçegi* ve *altun* ve *gök yākūt* ¹⁴ ve *bābūnec* ve bunlara mümāsil edviyyeler ḡāyet *göze* münāsib ve nāfi^c dir ve **ammā kulaḡa** münāsib ¹⁵ olan edviyyeler *sıçankulaḡı* ve *buḥūr-ı meryem* ve *yapraḡları* buña beñzer eşyālar ḡāyet *kuḷaḡa* *sereḥs* ¹⁶ köki ve *benc* ve *çam fıstıḡı* ve buña mümāsil eşyālar *lisāna* nāfi^c dir ve **ammā insāna** münāsib ¹⁷ olan edviyyeler *esfabiyn* ve *büber* ve *ḥıtmī* ve *ferāsiyūn* ve buña mümāsil eşyālar *ri⁹eye* nāfi^c dir ve **ammā ri⁹eye** ¹⁸ münāsib olan edviyyeler daḥı *şemse* mensūbdur *cevz-i bevva* ve *turunc* ve *belādur* ve *ḡatle* ve *za^c ferān* ve *hey-u* ¹⁹ *fārīkūn* ve *andız* ve *na^c na^c* ve *ķurşun* ve *altun* ve *oḡul otı* ve *ayva* ve *besbāse* ve buña mümāsil eşyālar

116b

¹ *kaḅbe* nāfi^c dir ve **ammā kebede** münāsib olan edviyyeler *müşteriye* ve *merrīḥe* mensūbdur *kaḅanfil-i bostānī* ² ve *lisān-ı şevr* ve *şabır* ve *abarķa* ve ^c ırķ-ı *sūs* ve *helyūn* ve *füvveh* ve *ķızıl üzüm* ve buña mümāsil ³ şeyler *kebede* nāfi^c dir ve **ammā merāreye** münāsib olan edviyyeler *kemaḫiṫus* ve *rāvend* ve *kaḅarıyūn* ⁴ ve buña mümāsil eşyālar *merāreye* nāfi^c dir ve **ammā tıḫāle** münāsib olan edviyyeler bunlardır *zencebīl* ⁵ ve *cevz-i bevva* ve *incilaḡ* ve *kerāvyā* ve *kemmūn* ve *sesaliyus* ve *cevz* ve *fücl* ve *ıskıl* ve *yılan yaşduḡı* ⁶ ve buña mümāsil eşyālar *em^c āya* nāfi^c dir ve **ammā külliyyetine** münāsib olan edviyyeler *kaḅere* ve *zūhreye* mensūbdur ⁷ *kākūnec-i maştaribun* ve *ḥuşyetü's-şa^c leb* ve *şaḡaḡul* ve *misk* ve ^c anber ve *beḫmen-i ebyaz* ve *surḥ* ⁸ ve *incü* ve *cevz-i bevva* ve buña mümāsil eşyālar *külliyyetine* nāfi^c dir ve **ammā em^c āya** münāsib olan ⁹ edviyyeler *kaḅere* ve *zūḫale* daḥı münāsibdir *kākūnec* ve *liḫyetü't-teys* ve *ḥabbü'l-ķilt* ve *ḥacerü'l-yahūd* ¹⁰ ve *sünger taşı* ve *tarḥūn* ve buña mümāsil eşyālar *ünşeyeyne* nāfi^c dir ve **ammā ünşeyeyne** münāsib olan ¹¹ edviyyeler *iki zerāvendler* ve *mürr-i şāfi* ve *ḥallīs* ve *sūs-ı ebyaz* ve *asarun* ve *bādrençbüye* ¹² ve *semüz kaḅak* ve buña mümāsil eşyālar *raḫme* nāfi^c dir ve **ammā evrāma ve büşūra** münāsib ¹³ olan edviyyeler *kökleri degirmi* olan şeyler *buḥūr-ı meryem* gibi ve *saḡız* gibi ve *yılan yaşduḡı* ve *ķiriş* ve *sikencübīn* ¹⁴ ve *ḡarīkūn* ve *şarmısaḡ* ve *şoḡan* ve buña mümāsil eşyālar *evrāma* ve *büşūra* nāfi^c dir ve **ammā yaralara** ¹⁵ münāsib olan edviyyeler ^c alāmeti *yapraḡları* *delük* ola *hey-u fārīkūn* ve *carānyā* ve *aşarātiyūs* ¹⁶ ve *ra^cyü'l-ḥamām* ve *ḡāfiş* ve cümle *lu^c āblı* *lüzüctli* ve *şamḡlı* ve buña mümāsil eşyālar *yaralara* nāfi^c dir ¹⁷ ve *ḥıtmī* ve *iklīlü'l-melik* ve *okşa* ve *şabır* ve *mürr-i şāfi* ve *günlük* ve *dem-i aḫaveyn* ve *şamḡ-ı buṫum* ¹⁸ ve *maştaķi* ve ^c anzerüt ve *şol otlar* ki *yapraḡlarında* *ḥuşūnet* ola cümlesi *giciyige* ve *uyuz* ve *ķübāya* ¹⁹ nāfi^c dir ve *esfabiyn* ve *ḥummāz* ve *besfāyic* ve *sukulu fenderiyun* ve *ebhel* ve *nebātātın* her ki *ḫayvāna*

117a

¹ müşābeheti var ise ol hayvānīñ ışırdığına nef^c i vardır ve zararını def^c ider yılan yaşadığı ² gibi yılanın ışırdığına nef^c i vardır vesāyiri buña göredir ve cümle zıkr olunan şeyleri ³ hāşıyyeti ba^c zısı zāhir aḥvāllerinden bilinür ve bāṭın aḥvālleriniñ hāşıyyetlerine ⁴ tecrübe ile istidlāl olunur huşūşan milḥler ve zībaḳlar ve kibritīler kimisi ṭa^c mından bilinür ⁵ ve kimisi koḳusından bilinür ve kimisi levninden bu ṭarīḳa ḳadem başub ṭabāyi^c -i eṣyāy⁶ bilan kimesne ḡavrına vāşıl olur zāhir ve bāṭın olan şeyler her birisi istidlāl ile ⁷ bilmek gerek ve ba^c zısı tecrübe ile bilinür ve ferāseti olan kimesneleriñ üzerine ḥafī⁸ olmaz kevākibe mensüb olan edviyyeler tamām oldı **faşl-ı şālīs** ⁹ her ḥılṭa münāsib olan müfred edviyyeleri beyān ider ^c alile mu^c ālece etmek mübāşeret ¹⁰ olunduḳda ḳādir olduḳları mertebe müfred edviyyeler ile mu^c ālece ideler deyü zıkr olunmuşıdı ¹¹ ḥālā lāzım geldi ki ol müfred edviyyeleri zıkr idevüz ki bunlardır evvelā ¹² **şafra ishāl iden** müfred edviyyeleri beyān idelim bunlardır ki zıkr olunur ihlīlec-i ¹³ aşfar ve ḡarīḳūn ve māzeryūn ve afsentīn ve ḥıyār-şenbe ve benefşec ve senāmekī ve ¹⁴ terencübīn ve milḥ-i enderānī ve ḥarbaḳ-ı esved ve aşl-ı sūs ve rubbū's-sūs ve ^c uşāre-i ¹⁵ ḳışā⁹ ü'l-ḥımār ve sūrincān ve şebrem ve aḡgamyā ve antimunya ve saḳmuniya ve kene¹ ve çalba ¹⁶ ve mecūc ḳān ve **ammā cevfi-insānda** olan fāsıde şuları ishāl iden müfred ¹⁷ edviyyeler bunlardır şebrem ve ḳāḳule ve māzeryūn ve mähüdāne ve ferfiyūn ve ḳışā⁹ ü'l-ḥımār ¹⁸ ve iskencübīn ve ihlīlec-i aşfar ve uşnān ve saḳmuniya ve aşturak ve merāre's-sevr ve şaḥm-ı ¹⁹ ḥanzal ve **ammā sevdāyı ishāl** iden müfred edviyyeler bunlardır fūdenc-i berri

117b

¹ ve ihlīlec-i esved ve şī^c āk ve ḡāfiş ve ḥacerü'l-lāzıverd ve ḥacer-i ermenī ve kābulī ve ḳarabaş ve şa^c ter ² ve besfāyic ve ḡarīḳūn ve ḥabbū'n-nīl ve şāhterac ve uḳḥuvān ve mā eşbehe zālīk ve **ammā balḡamı** ³ ishāl iden edviyyeler bunlardır türbūd ve şaḥm-ı ḥanzal ve ḡarīḳūn ve ḥabbū'l-belesān ve ḥarbaḳ-ı ebyaḳ ve ⁴ selīḥe ve anzurūt ve şebrem ve ihlīlec-i Kābulī ve belīlec ve būraḳ-ı ermenī ve kündüs ve muḳl-ı azrak ⁵ ve ^c āḳır-ı ḳarḥā ve ḥabbū'n-nīl ve ḥabbū'l-mülük ve ḥabbū'l-ḥırva^c ve ḥabbū'l-bān ve besfāyic ve cāvşır ⁶ ve uḳḥuvān ve ḳışā⁹ ü'l-ḥımār ve mā eşbehe zālīk ve **ammā cevfi-insānda** tevellüd iden ḳurdları ⁷ ishāl iden müfred edviyyeler bunlardır turmus ve ḳayşūm ve ḳanbīl-i ṭā⁹ ifi ve çeşmezeñ-i ḥorāsānī ⁸ eftimun-ı aḳrīṭī ve afsentīn-i rumī ve şünīz-i bābī¹¹ ve su^c d-ı kūfī ve bezr-i kürneb ve fūvveh-i şabbāḡīn ⁹ ve besfāyic ve ibrinc-i Kābulī ve şaḥm-ı ḥanzal ve ḳurṭum-ı Hindī ve ḥabb-ı ^c uşfūr ve ḳuşṭ mürre ve aşl-ı ḳışır-ı ¹⁰ rummān ve başal ve ^c unşul ve mā eşbehe zālīk ve **ammā ḳay** ⁹ için müfid edviyyeler bunlardır başal-ı ¹¹ nercis ve bezr-i leblāb ve bezr-i şibis ve bezr-i carcīr ve bezr-i fücl ve bezr-i baṭṭīḥ ve bezr-i bınduḳ ve ^c urūḳ-ı ¹² baṭṭīḥ ve ^c urūḳ-ı lūbiyā ve fūdenc-i nehrī ve birinc-i kābulī ve milḥ-i hindī ve cevz-i māşil ve ḥardal ve ¹³ kündüs ve mevzec ve bezr-i ḥubbāzī ve ḥarbaḳ ve mā eşbehe zālīk ve **ammā meşānede** ve ḳa⁹ uḳda olan ¹⁴ ṭaşları tefṭīḥ iden müfred edviyyeler bunlardır fūtenc-i nehrī ve fūtenc-i cebelī ve ḥımmaş-ı esved ¹⁵ ve bezr-i huşḳ ve bezr-i ḥubbāzī ve bezr-i ḥıṭmī ve misk ve ^c üd ve belesān ve ḥabb-ı belesān ve ¹⁶ afsentīn-i rumī ve ḥabb-ı utruc ve persiyāvşān ve ca^c de ve aşl-ı helyūn ve bezr-i helyūn ¹⁷ bezr-i fücl ve fıstıḳ ve remād-ı ^c aḳreb ve zücāc-ı muḥriḳ ve mükelles billūr-ı ma^c den ve mükelles ¹⁸ lū⁹ lū⁹ ve dārçīn ve şamḡ-ı iccāş ve bınduḳ-ı hindī ve remād-ı kürneb ve dem-i teys ve bezr-i ḥubbāzī ¹⁹ ve laḥm-ı hüdhüd ve laḥm-ı dīk ve su^c d-ı kūfī ve usḳulu fenderiyun ve bezr-i baṭṭīḥ ve kemmūn-ı kirmānī ve bezr-i ḥıyār

¹ “کنه کنه” şeklinde yazılmıştır.

¹¹ K99a/12'de “bānī”, N138a/11'de “bālī” şeklinde yazılan kelimenin ne olduğu tam olarak anlaşılammıştır.

118a

¹ ve şüniz ve hacereü'l-yahūd ve hacere-i isfenc ve kākūnec ve zāc-ı muhriḳ ve muḳl-ı °Irāḳī ve ḳara çaltı toḫmı ve mā eşbehe zālik ² faşl-ı rābi° ḳay°ı men° iden müfred edviyyeleri beyān ider ki bunlardır ḳışr-ı fıstıḳ-ı şāmī ve ³ ḫīn-i ebyaḳ ve kündür ve maşḳāḳī ve ḫışrım ve rubb-ı ḫışrım ve ḫummāz ve utruc ve summāḳ ve verd-i aḫmer ⁴ ve sefercel ve rummānīn ve ḫebāşīr-i hindī ve bezr-i ḫummāz ve na° na° ve nānḫuvah ve nemmām ve sūnbül-i ⁵ hindī ve kemmūn-ı kirmānī-i menḳū° naḫl-ı ḫamr ve izḫīr-i mekkī ve efrenc-i misk ve zurunbād ve hīl ⁶ ve ḳāḳule-i kebīr ve su° d-ı hindī ve kebābe-i hindī ve cevz-i bevvā ve uşne-i menḳū° naḫl-ı ḫamr ve rubb-ı tuffāḫ-ı ⁷ ḫāmız ve rubb-ı sefercel ve mā eşbehe zālik ve ammā ishāli sākin iden müfred edviyyeler ⁸ bunlardır bezr-i ḫummāz ve ḫabb-ı ḫışrım ve summāḳ ve ḫabb-ı rummān ve bezr-ı °ineb ve muḳl-ı azraḳ ⁹ ve belūḫ-ı menḳū° naḫl-ı ḫamr ve ḫarnüb-ı şāmī ve şamḡ-ı °Arabī ve bezr-i baḳlatü'l-ḫamḳā ve keşīrā ve ḳaraşıya ¹⁰ ve su° d-ı küfi ve verd-i aḫmer ve bezr-i verd ve zerverd ve ḫebāşīr-i hindī ve ḫīn-i ermenī ve ḫīn-i maḫtūm ¹¹ ve süveyḳ-i sefercel ve süveyḳ-i tuffāḫ ve °anber-baris ve bezr-i reyḫān ve bezr-i ḳatūnā ḡayr-ı meshūḳ ve rubbū° ¹² l-ās ve rubbū°s-sefercel ve rubbū°l-ḫışrım ve rubbū°t-tuffāḫ ve rubbū°r-rībās ve mā eşbehe zālik ¹³ ve ammā su° āli sākin iden müfred edviyyeler bunlardır kündür ve ḫabbū°l-ās ve maşḳāḳī ve şamḡ-ı °Arabī ve ¹⁴ ḫīn-i ermenī ve lu° āb-ı bezr-i ḳatūnā ve lu° āb-ı ḫabbū°s-sefercel ve ḫebāşīr-i hindī ve °aḳaḳıya ve kehrübā ¹⁵ ve rubb-ı tuffāḫ ve rubb-ı ḫarnüb ve rubbū°l-ās ve rubbū°l-ḫaşḫāş ve rubbū°l-benefsec besbāse ¹⁶ ve ammā ḳanı ḳat° iden müfred edviyyeler bunlardır rāvend-i çīnī ve ḫīn-i ermenī ve ḫīn-i maḫtūm ve ¹⁷ sādenc °adesi ve na° na° ve izḫīr-i mekkī ve ḫabbū°l-ās ve dem-i aḫaveyn ve °uşāretü'l- ḫıyār ve °aḳaḳıya ¹⁸ ve kehrübā ve °uşāretü'l-lisānū'l-ḫaml ve ḳarn-ı iyyel-i muhriḳ ve maşḳāḳī ve sebit-i muhriḳ ve şamḡ-ı iccās ¹⁹ ve ḫebāşīr-i hindī ve baḳlatü'l-ḫamḳā ve bezr-i ḫummāz ve lü° lü° ve cūlnār ve bezr-i ḫas ve verd-i aḫmer ve ḫaşḫāş-ı

118b

¹ esved ve keşīrā ve aḳaḳıya ve ḳaraşıya ve afyūn ve ḫīn-i ermenī ve şeb-i yemānī ve zāc-ı muhriḳ ve °afş ve ² beytü°l-°ankebūt ve cevz-i serv ve şemeretü°l-°ar° ar° ³ faşl-ı ma° ācīn-i laḫf devā-i misk-i ḫulūv bu daḫı ḫafaḳāna ve emrāz-ı sevdāya ve ⁴ °usr-ı nefese ve şar° a ve fālice ve laḳve ve rub° -ı bāride nāfi° ve mücerredir **ḫarīḳi budur** zurunbād ve durunc ⁵ her birinden bir dirhem lü° lü° ve kehrübā ve sebit ve ḫām ibrişīm-i muhriḳ her birinden bir bucuḳ dirhem behmen-i ⁶ ebyaḳ ve aḫmer ve sādenc-i hindī ve sūnbül ve ḳāḳule ve ḳaranfil ve cünd-i bīdester ve uşne her birinden bucuḳ ⁷ dirhem zencebīl ve dār-ı fulful her birinden dört dānıḳ misk bir bucuḳ dānıḳ saḫḳ idüb ḫām °asel ki ⁸ ateş görmemiş ola üç eczā miḳdārı ile ḫılt idüb bir zarf içine ḳoyub iki aydan ⁹ şoñra isti° māl ideler **diger ma° cūn** ¹⁰ bu daḫı bil aḡrısına ve diz aḡrısına ve selesü°l-bevle ve yürek aḡrısına ve bevāsīre ve ḳulunca ziyāde ¹¹ nāfi° dir ve riyāḫları taḫlīl ider ve zekeri ḳıvāma getürür ve süst- endāmlara ve cümle emrāz-ı bārideye ¹² ziyāde nāfi° dir **ḫarīḳi budur** ḳaranfil ve şüniz ve cevz-i hindī ve cevz-i bevvā ve kemmūn ve maşḳāḳī ¹³ ve anīsūn ve dārçīnī ve zencebīl ve bezr-i başal ve bezr-i fücl ve bezr-i cevz ve bezr-i ḫarmal her birinden on ¹⁴ dirhem za° ferān beş dirhem °asel miḳdārı kifāye ḳā° ide üzre ma° cūn idüb vaḳt-i ḫācetde ¹⁵ isti° māl ideler şabāḫda ve aḫşamda üçer dirhem vireler ¹⁶ **diger ma° cūn-ı turunc** ¹⁷ bu ma° cūnuñ nev° i çoḳdur evvelā ḡalīz rīḫleri taḫlīl ider ve ḫāzımdır ve ḳuvvet-i bāḫı arturur ve aḡız ¹⁸ ḳoḳusını ḫüb ider **ḫarīḳi budur** ḳışr-ı utruc otuz dirhem ḳaranfil ve cevz-i bevvā ve dār-ı fulful ve ¹⁹ ḳāḳule ve dārçīnī ve ḫavlıncān ve zencebīl her birinden bir dirhem misk altı ḫebbe kifāyet miḳdārı

119a

¹ ° asel ile ma° cūn idüb isti° māl ideler ² **diger ma° cūn-ı bellūṭ** ³ selesü'l-bevle ve kuvvet-i māsikeye nāfi° ve bil ağrısına ve meşāne yellerin taḥlīl (ider) **ṭarīḳi budur** ṣūnīz ⁴ su° d ve günlük ve soğan toḥmı ve ḥardal her birinden yigirmişer dirhem kavrulmuş bellūṭ yüz altmış ⁵ dirhem kifāyet miḳdārı ° asel ile ma° cūn idüb isti° māl ideler ⁶ **diger ma° cūn** ⁷ bu daḥı rīḥ-i bevāsīre ve ğalīz rīḥlere nāfi° ve mücerrebdir **ṭarīḳi budur** nānhuvah iki dirhem deve dikenı toḥmı beş dirhem ⁸ siñirli yaprak toḥmı beş dirhem ° asel yüz dirhem ḳā° ide üzre ma° cūn idüb isti° māl ideler ⁹ **diger ma° cūn** ¹⁰ tuzlu balġamı ve rīḥleri taḥlīl ider ve ğalīz mevādı terkīḳ ider **ṭarīḳi budur** günlük yigirmi dört ¹¹ dirhem zencebīl yigirmi dirhem maṣṭakī ve ḳaranfīl her birinden on iki dirhem senāmekī seksen beş dirhem ¹² kifāyet miḳdārı ° asel ile ma° cūn idüb isti° māl ideler ¹³ **diger ma° cūn** ¹⁴ envā° -ı bevāsīre nāfi° dir **ṭarīḳi budur** pıraşa ve az(r)āk yigirmi ve bādāverd ve istiridya ḳabuġı ¹⁵ küli ve zencebīl her birinden yigirmişer dirhem ḳā° ide üzre ma° cūn idüb isti° māl ideler ¹⁶ **diger ma° cūn-ı ıṭrīfīl-i ṣaġīr** ¹⁷ bu daḥı mi° deniñ gevşekliğine ve ruṭubetlerine ve kuvvet-i hāzımeye ve buḥāra ve ḥavāsınıñ cümlesine nāfi° dir ¹⁸ **ṭarīḳi budur** ihlīlec-i aṣfar ve Kābulī ve belīlec ve emlec ve ihlīlec-i esved ve rāziyāne cümlesini berāber alub ¹⁹ nīm-kūft döğeler bādem yaġıyla yoġurub kifāyet miḳdārı ° asel ile ma° cūn idüb isti° māl ideler

119b

¹ **diger ma° cūn-ı muḳavvī** ² ve hem müferriḥ ve hāzımdır ve bezm-i mücerrebātımızdır ğaflet olunmaya **ṭarīḳi budur** sūnbül-i hindī ve dārçīnī ³ ve zencebīl ve dār-ı fulful ve ḳaranfīl ve kebābe ve cevz-i bevva ve ḳāḳule ve bezr-i rāziyāne ve bezr-i kerefs ⁴ ve maṣṭakī ve za° ferān ve afyūn ve ihlīlec-i esved her birinden üçer dirhem misk üç ⁵ dāniḳ kifāyet miḳdārı ° asel ile ḳā° ide üzre ma° cūn idüb isti° māl ideler ⁶ **diger ma° cūn-ı muḳavvī** ⁷ bu daḥı ḥükemā-ı erba° adan menḳüldür Calinus ve Buḳraṭ ve Muḥammed Zekerıyyā ve Ebū ° Alī Sīnā ve cemī° ḥükemā ⁸ ittifaḳ etmişlerdir ki insāniñ başı ve bili ve arḳası ve dizi ve dişi ve mi° desi ağrıya ⁹ bundan isti° māl etse ṣifā bula ve her kim ki bu ma° cūndan yedi gün isti° māl eylese eger yüz yaşında ¹⁰ olsa ve on ° avratı daḥı olsa cimā° da cümlesine cevāb virmege ḳādir olur **ṭarīḳi budur** kene ¹¹ ve kerefs toḥmı ve piyāz toḥmı ve reyḥān toḥmı ve rāziyāne ve helyūn toḥmı ve carcīr toḥmı ve ihlīlec-i esved ¹² ve zencebīl ve carcīr-i berī ve fulful ve lisān-ı ° aṣfūr ve günlük ve ° üd-ı favaniya ve sūnbül ve behmen-i aḥmer ¹³ ve fıstıḳ ve cevz cümlesi berāber ola kifāyet miḳdārı ° asel ile ḳā° ide üzre ma° cūn idüb isti° māl ideler ¹⁴ **diger ma° cūn** ¹⁵ bu daḥı menī° i arturur ve bil ṣo° uḳluġına ziyāde nāfi° ve mücerrebdir **ṭarīḳi budur** bādem ve cevz içi ve ṣūnīz ¹⁶ ve ṣām fıstıġı ve ḥabb-ı fulful ve bezr-i ḥaṣḥāş ve tūderī-i ebyāz ve aḥmer ve simsim-i muḳaṣşer ¹⁷ ve bezr-i cevz ve bezr-i carcīr ve bezr-i başal ve bezr-i lift ve bezr-i ḥuṣş ve behmen-i sepīd ve surḥ ve zencebīl ve dār-ı fulful ¹⁸ ve kebābe ve dārçīnī ve ṣaḳāḳul ve ḥavlıncān ve bezr-i helyūn cümlesinden onar dirhem sükker cümle eczā berāberi ¹⁹ ° asel miḳdār-ı kifāyet ḳā° ide üzre ma° cūn idüb isti° māl ideler

120a

¹ **diger ma° cün-ı çĩnĩ** ² bu dağı cümle emrāz-ı muhtelifeye ve şaķıkaya ve bütün bař ağrısına ve göz ağrısına ve çıbanı olana ³ ve yaramaz kurūđ ve ĥabıseye ve diř ağrısına ve göğüs ağrısına ve öksürüğe ve zĩķu'n-nefese ve yan ⁴ ağrısına ve řalaķa ve süddeye ve mi° deye ve zahıre ve yürek ağrısına ve bevāsıre ve ĥurūc-ı maķ° ada ⁵ ve bevāsıriñ envā° ina ve arķa ağrısına ve cümle bedene řāmil olan emrāza nāfi° ve mücerredir ⁶ **řarıķi budur** çüb-ı çĩnĩ yüz dirhem zencebĩl on dirhem cevz-i hindĩ ve türbūd her birinden on beşer ⁷ dirhem rāziyāne yigirmi dirhem şaranfil ve za° ferān ve dārçĩnĩ ve řākūle ve emlec ve ĥavlıncān ve mařtakĩ ⁸ ve günlük ve ° āķır-ı řarĥā ve kebābe ve sünbül ve besbāse her birinden beşer dirhem ⁹ sükker cümle eczāları miķdār-ı ķā° ide üzre ma° cün idüb isti° māl ideler ¹⁰ **ma° cün-ı anısün İbn Māsüyenĩdir** ¹¹ anısün yigirmi dirhem meyan köki mařtakĩ sekiz dirhem kerāvıya besbāse ĥavlıncān zencebĩl ¹² rāziyāne dārçĩn beşer dirhem řara büber aķ büber dār-ı fulful yarpuz ° üdü'l-ķahr ĥıyār-şenbe ¹³ her birinden ikişer dirhem fesligan toğmı şaranfil kebābe za° ferān sünbül-i hindĩ birer ¹⁴ buçuķ dirhem aķ şeker on sekiz dirhem köpüği alınmış ° asel ile ma° cün oluna **fevāyidi** ¹⁵ oldur ki mi° deniñ rĩĥ-i ġalızesine ve řo° uķluđına ve nuzcĩ balġamiyye(ye) ve eski öksürüğe nāfi° dir ¹⁶ bu ma° cünüñ sefufını pek ince döğülmek gerek mi° de içinde bir miķdār dura ki ¹⁷ rĩĥi ve balġamı dağıda bi-izni'llāhi te° ālā müşāhede olunmuşdur ¹⁸ **ma° cün-ı gül Niķolanĩdir** ¹⁹ gül şurusı aķ şeker meyan köki onar dirhem üçer deng dārçĩn iki dirhem

120b

¹ üç deng şaranfil sünbül-i hindĩ zencebĩl ĥavlıncān cevz-i bevıā cedvār-ı hindĩ buĥūr-ı meryem řākūle ² kerefs toğmı her birinden niř dirhem kifāyet miķdārı ° asel ile ma° cün oluna ° ale'r- ³ rĩķ isti° māl oluna öyle vaķti ve aĥřam yatacaķ vaķti üç dirhem ķadar isti° māl ⁴ olunub üzerine bir fincān řovuķ řu içeler **fevāyidi** oldur řay° ı keser ve mi° desi ⁵ bozulan adamıñ mi° desini düzer mi° deye ķuvvet virür ve emrāz-ı müzmineden ķalkān ⁶ adamlara ziyādesiyle ķuvvet virür ve ifrāt üzre za° if olub derleyen adamlarıñ ⁷ derlerin keser otuz dirhem sefufa yüz dirhem köpüği alınmış ° asel ķoyalar ve eczālarıñ ⁸ ince döğeler ma° cün ider ve ba° zı şaraş ider ⁹ **ma° cün-ı bādem Niķolanıñ terkıbidir** ¹⁰ bādem her parası temizlenmiş bādem on buçuķ dirhem mermer hāvanda döğüb ba° dehu ķıl elekden süzeler ¹¹ tekrār bir kāse belılec şuyıla bir ĥořça döğeler ba° dehu ķıl elekden süzeler ° aynı eyle řu gibi ola ¹² ba° dehu řoķuz dirhem peynir şekeri döğülmüş nebāt şekeri ķoyub dāyımā ķarıřdırub ¹³ ateşde iken tā ki ķoyu olunca ba° dehu bir miķdār etmek içini ķoyub berāber ķaynaya ki bir miķdār ¹⁴ ķoyulana ba° dehu ĥastalara yatacaķ vaķit isti° māl ideler **fevāyidi** göğüs ° illetlerin giderir ¹⁵ ve göğse inen balġamĩ ve aķcigere inen balġamıye nāfi° dir ve öksürüğe nāfi° dir ve ĥastayı ¹⁶ ġıdālandırır bi-° avni'llāhi tebāreke ve te° ālā ¹⁷ **ma° cün-ı fıstıķ lu° uķı İbn Māsüyenĩdir** ¹⁸ ayıtlanmış fıstıķ içi acı bādem içi üçer dirhem şatlu bādem içi fındıķ içi ¹⁹ ķavrulmuř keřırā řamġ-ı ° Arabĩ meyan köki meyan balı niřāsta baldırıkara

121a

¹ irşâ otı kuşüzümü balı aq şeker revğan-ı sâde her birinden dörder dirhem ² kifâyet miqdârı ° asel-i muşaffâ ile ma° cün oluna miqdâr-ı isti° māl toköz dirhemdir ki **fevâyidi** ³ oldur ki eski öksürüğe ve zîku'n-nefese ve ğalîz balğamlara ve nefesiñ tarlığını açmağa nâfi° dir ⁴ ba° zı hükemâ yazmışlar ki şeker revğan-ı sâde otuz dörder dirhem dimişler ve kuşüzüminiñ ⁵ balı ne şekil yapılır beyân olunur kuşüzümini ziyâde alalar ve yeñi mermer hâvanda dögeler ve bir miqdâr ⁶ şu koyub kaynadub süzeler bal olur ba° dehu sâyir eczâyı katalar ba° zı ⁷ kuşüzüminiñ balı yüz dirhem alurlar imiş ikizer dirhem ve ° aselden alurlar imiş ba° dehu ⁸ qarışduralar ve şamğ-ı ° Arabî ile keşirâyı ısladalar eger murâd iderlerse dögeler ba° dehu ma° cün oluna ⁹ **ma° cün-i hıtmî lu° uk(1)** ¹⁰ hıtmî kökiniñ kabuğı yayқанmış ve doğranmış ve қазınmış ve dögülmüş ola yüz elli dirhem ¹¹ kifâyet miqdârı şu koyalar bişince kaynakaya ba° dehu tekrâr hâvanda dögüb ve kıll elekden ¹² geçürüb yarım vukıyye şeker ile kıvâma getirüb ma° cün ideler **fevâyidi** oldur ki zâtü'l-cenbe kemâl mertebe nâfi° dir ¹³ **yumurta ma° cünü** ¹⁴ bir yumurtaı ıgna ile bir küçük delik idüb aqını bütün aqidalar yumurta tâze ola ve ol ¹⁵ delikden za° ferân-ı hâliş yumurta tolunca tolduralar ba° dehu bir tamlı alçı ile yumurta deligini kapayalar ¹⁶ ba° dehu ol yumurtaı ısıcaq küle gömeler yumurtanıñ kabuğı siyâh olunca kül olunca kül içinde ¹⁷ zıkr olunacaq şey° leri ince dögüb hâzır ide müşk-i tarâmşî° -i giridiñ kökiniñ aqını turmantıla ¹⁸ köki her birinden bir dirhem aq қаранfil bir deng yumurta ile mecmû° ını ince dögüb ve ısıcaq idüb ¹⁹ bu eczâlarıñ cümlesiniñ ağıri miqdârı Venedik tiryâkına qarışdırub ma° cün ideler **fevâyidi**

121b

¹ oldur ki vebâdan muқaddem şabâh ac қарınına bir nohüd miqdârı isti° māl eyleseler yigirmi dört sâ° at ² hükmi vardır yigirmi dört sâ° atde bir isti° māl ideler ve hummâ ile çıkan vebâlarda bir altun ³ ağıri isti° māl idüb üzerine altmış dirhem siñirli yaprağı şuyı nüş oluna bi-izni'llâh ⁴ çok adama nef° i olmuşdur ⁵ **cevz ma° cünü** ⁶ cevz içi yigirmi dâne bâdem kabuğını çıkardııkları gibi bunuñ dağı kabuğını çıkaralar қури ⁷ semüz encir on beş dâne şadef on dirhem tuz iki dirhemden bir deng eksik ⁸ ola ° asel yigirmi dirhem bunları ince dögüb elekden geçürüb ° asel ile qarışduralar ma° cün ideler **fevâyidi** ⁹ oldur ki vebâ çıkararı adam isti° māl etse def° ider bi-° inâyeti'llâhi te° âlâ ¹⁰ **şarmısak ma° cünü** ¹¹ şarmısak dişi on beş dâne bir şarmısağı dögüb iki buçuk dirhem ° asel ile qarışdırub ¹² ba° dehu iki buçuk dirhem meşr qarışdırub bir deng pân-zehir yarım dirhem ağaçqa° un çekir- ¹³ deginiñ içi қундуз hayâsı iki buçuk deng yapışқан yarım dirhem ата şoğanı sirkesi ¹⁴ sikencübîn ile qarışdırub ma° cün ideler **fevâyidi** oldur ki bir dirhem isti° māl oluna vebâdan vücudı ¹⁵ hıfz ider ve çıkararı adam isti° māl etse bi-izni'llâhi te° âlâ қurtulur ¹⁶ **mi° de° ıslâhı için mücerreb ma° cündur** ¹⁷ dârçîn on dirhem zencebîl toköz dirhem қаранfil dört buçuk dirhem havlıncân besbâse қâkule ¹⁸ cevz-i bevva ikişer dirhem misk bir deng ° anber iki deng kifâyet miqdârı şeker ve gülâb ile ¹⁹ ma° cün oluna **fevâyidi** oldur ki қуввет virür rîhleri taħlîl ider ve mi° deye iştihâ getirür

122a

¹ hatunları rahminde olan rîhleri def^c ider ve rahimde olan cemî^c illetlere nâfi^c dir
² **ma^c cûn-ı kemmûn** ³ yigirmi dört sâ^c at sirke ile ıslanmış kemmûn on dirhem zencebîl
dört buçuk dirhem karanfil ⁴ üd-ı mâverdî besbâse ikişer buçuk dirhem havlincân dâr-ı
fulful kâkule ikişer dirhem misk bir deng ⁵ köpüğü alınmış ^c asel-i muşaffâ ile ma^c cûn
oluna **fevâyidi** oldur ki mi^c deyi kızdırır cemî^c masariği kızdırır ve içinde ⁶ olan rîhleri
ihrac ider ve mi^c dede olan ta^c âmı hazm itdürür ve ekşi gegirigi giderir bi-izni'llâhi
te^c âlâ ⁷ **ma^c cûn-ı yarpus terkîb-i Calinus** ⁸ yabân na^c nâsı helyûn ma^c denos lukusenku
altışar dirhem zencebîl üç dirhem büber on iki dirhem köpüğü alınmış ⁹ ^c asel ile ma^c cûn
oluna isti^c mâl(i) bir dirhemdir **fevâyidi** oldur ki gâlîz hıltları rakîk ider ve rîhleri dağıdır
¹⁰ ve fuvâkı keser ve haźmıñ yolların açar ve bütün bedeni ve cemî^c şo^o uqdan olan
^c illetleri def^c ider ve tespih kemigine ¹¹ sürseler hummâniñ ditremesini giderir ve idrâr-
ı bevl ider ve ^c avratıñ hayzını açar bi-izni'llâhi te^c âlâ ¹² **büber ma^c cûnı** ¹³ kara büber
dâr-ı fulful beşer dirhem zencebîl kekik anîsûn ikişer dirhem sünbül-i hindî nanhuvah-ı
hindî bir dirhem ¹⁴ hıyâr-şenbe kırkı anduz asarun kerefs tohmi sesaliyun yarımşar
dirhem kifâyet miqdârı ^c asel ile ¹⁵ ma^c cûn oluna **fevâyidi** oldur ki şo^o uq gâlîz
balgâmdan hâşıl olan mi^c de^o ağrısını def^c ider ve mi^c de^o i kızdırır ¹⁶ ve ekşi ekşi
gegirmeği giderir ve cemî^c şo^o uqdan olan ^c illetleri def^c ider ve bu eczâya göre yüz
dirhem bala yigirmi ¹⁷ dirhem eczâ koyalar miqdâr-ı isti^c mâl bir dirhemden iki dirheme
varıncaya dekdir ¹⁸ **ma^c cûn-ı tiryâk-ı erba^c a İbn Mäsüyenîñ terkîbidir** ¹⁹ cıñtıyana defne
tohmi mürr-i şâfi zerâvend mürver altışar dirhem kifâyet miqdârı köpüğü alınmış ^c asel
ile ma^c cûn oluna isti^c mâli

122b

¹ nış dirhemden bir dirheme degindir **fevâyidi** oldur ki rûh-ı nefsanıyetde olan ^c illetlere
şar^c ve ² damla burüdetden ola ve ra^c şe ve laşve gibi ve mi^c de rîhlerini ve ağrısını ve
ciger şişini ve sü^o -i ³ ırku'n-nisâya ve müsteski ve süddeler gibi bunlara gâyet nâfi^c dir
^c akreb şokduğı adama zehir ⁴ için adama nâfi^c dir bi-gâyeti'l ^c azizi'l-mennân ve hikmet
⁵ **gül ma^c cûnı Niğolanıñ terkîbidir** ⁶ ak şeker gül ^c uşâresi yüz kırk dirhem üç nev^c
şandal altışar dirhem tebâşir üç dirhem muşliḥ-i ⁷ maḥmûde on iki dirhem kâfûr bir
deng **tarîk-i ^c ameli** şöyledir ki şeker ve gül ^c uşâresi kaynayub ⁸ şerbet gibi kıvâm virile
ba^c dehu eczâlar karışdırıla **fevâyidi** oldur ki ısıcağdan olan ahlâtı ⁹ zararlız telyîn ider
ve hummâ-yı balgamiyyeyi def^c ider ve cemî^c ahlât-ı fâsidden ¹⁰ bedeni telyîn ider
isti^c mâli kestane kadar ısıcağ şu ile ola ¹¹ **kibrît ma^c cûnı terkîb-i İbn Mäsüyenîñdir** ¹² ak
büber dâr-ı fulful altışar dirhem kibrît-i aşfar nanhuvah-ı hindî ak günlük benzeñc
mürr-i şâfi ¹³ tamlâ buḥûr-ı meryem kâkule sekiz dirhem afyûn ḥabbü's-selâm köki
üçer dirhem za^c ferân iki ¹⁴ buçuk dirhem kifâyet miqdârı köpüksüz ^c asel ile ma^c cûn
oluna miqdâr-ı isti^c mâli bir dirhemden ¹⁵ bir şülüş eksikdir beḳâ-ı kuvvet altıñdır
fevâyidi oldur ki hummâ-ı müzmineye nâfi^c dir göğüsde ¹⁶ olan balgâmi ve akcigerde
olan balgâmi çıkarır ve eski şafrâyı def^c ider ve şişleri yumşadır ¹⁷ ve müsteski
olanlarıñ şişlerin indirir ve külâda ve ka^o uqda olan taş päreler ve zehirli ¹⁸ hayvân
şokduğı adamıñ zehrini def^c ider ve zehirlenmiş adam bu ma^c cûnı eyü dir bayığı
¹⁹ kükürt komadan şıfat ile yapılmış çiçek kükürt şosalar daḫı enfa^c dir

123a

¹ **hıtmî köki ile yapılan lu^c ûk-ı ma^c cündur** ² hıtmî köki kırk dirhem kifâyet miqdârı şeker ile ma^c cün oluna isti^c mâli azu ağzına koyalar eriyince ³ **fevâyidi** oldur ki boğazı yumşadır ve dimâğdan inen öksürüğe nâfi^c dir ve raqîk balgâmı tağlîz ider ⁴ ve öksürüğe kemâl mertebe nâfi^c dir **tarîk-i^c ameli** oldur ki hıtmî köki pek büyük olmaya ve pek küçük olmaya ⁵ ortaca ola sâde şu iyle pāk yaykayalar ba^c dehu kabuğı ayıtlanmış olalar içini atalar ve kabuğını ufağ ⁶ ufağ doğrayalar bir toprak tancara içine kifâyet miqdârı şu ile koyub kaynadalar bişdikden soñra ⁷ ol zamâna degin kaynaya ki aşlâ şovuklamaya ba^c dehu çıkarub bir mermer havân içinde dögeler ba^c dehu bir kıl ⁸ elekden geçüreler ammâ yapça yapça kifâyet miqdârı ağ şeker qarışdıralar eridüb lu^c ûk-ı ma^c cün ideler ⁹ **ma^c cün-ı feryaderis** ¹⁰ cemî^c ağrıların sâkin ider afyün ve za^c ferân ve sünbül ve ^c aqır-ı qarhâ ve sürincân ve kâkule ve dâr-ı fulful ¹¹ beşer mişkâl bunları dögüb eleyüb bal ile ma^c cün ide kavî mizâca buçuğ yâ bir dirhem za^c iflere miqdârınca ¹² **faşl şarâbları beyân ider** ¹³ **şarâb-ı tuffâh** ¹⁴ alma şarâbı yürege ve mi^c deye kuvvet virür ve gönli ferağ ider ve şafrâdan olan kuşmuğı ve ishâli ki ¹⁵ şafrâdan ola giderir şıfatı oldur ki eyü alma ki qurı olmaya ^c aba ile silesin dağı ağac ¹⁶ bıçağıyla dört bahş idüb kabunu ve çekirdegini gideresin andan dögüb hall eyle dağı ¹⁷ şıkub şuyın al ve bir vuqiyyesine buçuğ vuqiyye şeker tamâmdır andan yarı kalınca kaynadasın andan şeker katub kıvâma getüresin ¹⁸ **şarâb-ı diger şarâb-ı sükker Nidâ^ı İ** ¹⁹ (...) ve cimâ^c a kuvvet (virür) ve süst endâmlığı def^c ider şıfatı zencebîl ve dârçinî beşer dirhem ve kâkule iki qarafil

123b

¹ bir dirhem heb dögeler ve çölmege koyalar ve üzerine yedi edviye kadar şu koyalar ve muharrâ olub ² kuvveti şuya çıka ateşi âheste ide ve andan şâfi idüb ^c aqd itmeyeler dağı buçuğ dirhem ³ za^c ferân eze kıta dört edviyye kadar şeker katub mürevvak kıvâm idüb her şabâh birer ⁴ kaşık içe ve tamâm sultânî kuşluğa dek nesne yemeye mücerrebirdir **Nidâ^ı İ** ⁵ **şarâb-ı sünbül** ⁶ bağır za^c findan olan süst-endâmlığa gâyet nâfi^c dir şıfatı budur dârçinî ve sünbül ve kâkule ⁷ ve ^c üd-ı hindî ve cevz-i hindî birer dirhem qarafil buçuğ dirhem muhkem sahq oluna beş edviyece şu koyub ⁸ şâfi şu ile kaynadasın nişf kıla andan süze dağı bu şuyun berâberi kefi alınmış ⁹ oğul balı kıya dağı kaynada revâk kıvâm oldukça gül şuyı ile buçuğ dirhem za^c ferân ezüb ¹⁰ kıya dağı deminde her gün onar dirhem isti^c mâl eyleye **Nidâ^ı İ** ¹¹ **diger şarâb** ¹² şarâb-ı hâlzün bu şarâb maşşüş sill marâzına gâyet nâfi^c dir ve nice kerre tecrübe olunmuşdur gaflet ¹³ etmeyeler **tarîki budur** sulahfa ve hâlzün yüz dâne bezr-i hindibâ ve bezr-i baqlatü'l-hamkâ ve bezr-i ¹⁴ baqqîh her birinden dörd dirhem ^c ırk ve sūs¹ on iki dirhem aşı-ı ma^c donos ve aşı-ı ¹⁵ rāziyānec ve lisānū's-şevr ve aşı-ı hıtmî her birinden beşer dirhem uskulu fenderiyun üç dirhem ¹⁶ şa^c ĩr on iki dirhem şeker iki yüz dirhem ammâ hâlzünü ve sulahfâyı muhkem ^c asel idüb ¹⁷ ve mezkūr eczâları dağı sahq idüb şu ile tabh idüb bir vuqiyye kalıncaya dağ ba^c dehu ¹⁸ mezkūr sükker ile hılt idüb yine tabh ideler revâk kıvâma getürüb vaqt-i hâcetde on ¹⁹ beş dirhemini lisānū's-şevr ile şarâb idüb ^c alile vireler **diger şarâb-ı uşul**

¹ “عرق و سوس” şeklinde yazılmıştır.

124a

¹ bu dağı süddeleri açar ve hayzı idrâr ider ve riyâhları taḥlîl ider **tarîki** budur ḥaṣîsetü'z-zücâc² ve îrsâ ve aṣl-ı râsin ve persiyâvşân ve misk-i ṭaramşî ve fûvveh ve izḥîr ve selîḥe³ her birinden onar dirhem mezkûr eczâları üç vuḳiyye şu ile ḳaynadalar tâ bir vuḳiyye ḳalınca ba^c dehu⁴ süzüb nişf vuḳiyye^c asel ile ḳıvâma getürüb günde üçer def^c a isti^c mâl ideler şerbeti on⁵ dirhemden yigirmi dirheme varıncaya dek **diger şarâb-ı râziyâ nec**⁶ bu dağı zekerden aḳan middi ve menî^o i ḳaç^c ider ve insâna^c ârız olan ḥarâret-i kâzibeyi⁷ def^c ider gâyet nâfi^c ve mücerrebdır gâflet olunmaya **tarîki budur** aṣl-ı râziyâne ve aṣl-ı kerefs ve aṣl-ı⁸ baḳdûnes ve bezr-i râziyâne ve bezr-i kerefs ve bezr-i baḳdûnes her birinden kifâyet miḳdârı şu ile ṭabḥ⁹ idüb tâ ki sülüşü ḳala ba^c dehu kifâyet ḳadar^c asel ile ḳıvâma getürüb vaḳt-i ḥâcetde mâ^o-i¹⁰ râziyâ nec ile on dirhemden on beş dirheme dek isti^c mâl ideler gâyet nâfi^c ve mücerrebdır gâflet idüb ḥôr baḳmaya¹¹ **diger şarâb-ı çay**¹² bu dağı ṭa^c âmı hazm itdürür ve mi^c deye (ḳuvvet) virür ve rîḥleri taḥlîl (ider) ve cimâ^a a ḳuvvet virür ve balḡamı izâle¹³ ider ve öksürüğe ve zîḳu'n-nefese fâyide ider **tarîki** budur çay beş dirhem bâdyân ve za^c ferân¹⁴ ve dârçinî ve ḳâḳule ve ḳaranfil her birinden üçer dirhem kırmızı bir dirhem mezkûr eczâları muḥkem saḥḳ idüb¹⁵ bir vuḳiyye şu ile ḳaynadub için birisi gide ikisi ḳala ba^c dehu bir vuḳiyye sükker ile ḳıvâma getürüb¹⁶ vaḳt-i ḥâcetde isti^c mâl ideler **diger şarâb-ı reyḥân**¹⁷ bu dağı müferriḥ ve maḳbûl şarâbdır ki nazîri bulunmaz efrencilerin ḳatında gâyet maḳbûldür sevdâya¹⁸ ve ḥafaḳâna gâyet nâfi^c ve mücerrebdır gâflet etmeyeler **tarîki** budur şarâb-ı reyḥânî bir vuḳiyye dârçinî¹⁹ yigirmi dirhem şandal-ı ebyaḫ ve aḥmer ve kırmızı her birinden yigirmişer dirhem mâ^o-i bādrençbüye iki yüz dirhem

124b

¹ yâbis eczâları saḥḳ idüb cümle birden ṭabḥ idüb ba^c dehu süzeler kifâyet ḳadar şeker ile² ḥılṭ idüb yine ṭabḥ ideler vaḳt-i ḥâcetde isti^c mâl ideler **diger şarâb**³ bu dağı hayz ḳanı ṭutmada nazîri yokdur gâyet mücerrebdır **tarîki budur** kerefs ve baḳdûnes her birinden⁴ bir ṭutam alub bir çömlekte bir vuḳiyye şu ile ṭabḥ idüb tâ ki şuyı yüz dirhem ḳala ba^c dehu süzüb⁵ bir kâse içine ḳoyub ayaza ḳoyasın bir gice ṭura ve her gün bir fincân içeler gâyet mücerrebdır gâflet olunmaya⁶ **İbn Mâsüyenin ḥumûzetli şarâbıdır**⁷ baş pay şeker-i ḥâliş dört pay şu ile ḳaynaya iki pay şu ḳalınca bir ṭopraḳ şırlı ṭancara⁸ içinde ḳaynaya ve ḳaynadıḳça köpügi alalar ve ḳaynaya tâ ki bal ḳıvâma gelince ba^c dehu iki pay şarâb⁹ sirkesi aḳ ola ve gâyet keskin ola bunları içine ḳoyalar ḳıvâm vireler **fevâyidi** beyân¹⁰ olunur aḥlât-ı ḥârî söyündürür ve taḡdiye ider ve balḡam-ı bârideyi ve ḡalîz aḥlâtı ve raḳîḳ¹¹ aḥlâtı ve lezic balḡamları ki göğüsde ve mi^c dede yanmış ola anı def^c ider ve muḥarriḳ şafrâ¹² ki ṭamarlara gezer ve yaramaz sevdâları iḥrâc ider bi^c avni'llahi İbn mâsüyenin kendi bu ḥumûzetli şarâbı¹³ üç nev^c yapar bir nev^c üç yüz dirhem keskin sirke ḳor bu ötekenden keskindir ve bir nev^c ki¹⁴ dört yüz dirhem sirke ḳor bu cümleden keskindir şıfatına göre virilür¹⁵ **baldırıkaranın şarâbıdır**¹⁶ meyan köki ḳazınmış ve ḥâvan eliyle ḳırılmış ola on sekiz dirhem baldırıkara tâze ola elli¹⁷ dirhem dört yüz dirhem ısıcaḳ şu içinde yigirmi dört sâ^c at ıṣlana ba^c dehu ḳaynadalar iki yüz¹⁸ dirhem ḳalınca yetmiş iki dirhem bünyâdî şekeri ve yetmiş iki dirhem peynir şeker ile şarâb ola baldırı-¹⁹ ḳara zînhâr ḳurı olmaya tâze ola zîrâ idicek menfa^c atin^c aksini ider **fevâyidi** beyân

125a

¹ olunur mi° de ve göğüs ° illetlerine nāfi° dir ve akciğeri cemī° balğamdan pāk idüb süddeleri açar ve zātü'l-² cenbe nāfi° dir bi-izni'llāhi te° ālā **şarāb-ı yabānī lisān-ı sevr terkībīdir**³ yabān lisān-ı sevr ° uşāresi bostān lisānū's-sevr ° uşāresi üç yüz dirhem nebāt şekeri dört yüz⁴ dirhem nev°-i diger yabān lisānū's-sevr çiçeginiñ ° uşāresi bostānī lisānū's-sevr çiçeginiñ ° uşāresi⁵ yüz ellişer dirhem bünyādī şeker iki yüz dirhem kaynadalar bal kıvāmına gelince ba° dehu şarāb ideler **fevāyīdi**⁶ oldur ki qalb içinde olan ° illetleri def° ider ve demi şāfi° ider ve qalbe feraḥ virür ve şarılığa⁷ nāfi° dir kuvvet-i ḥāfızayı ziyāde ider ve fikri pāk ider ve ° ufūneti qalbe götürmez ve sevdāyı def° ider⁸ **ağaçka° unı ekşisiniñ şarābıdır** ağaçka° unı ekşisiniñ ° uşāresi üç vuḳıyye⁹ el ile şıķılmış ola mengene ile çıķmış olmaya bir toprak şırlı tancarada kaynaya bal kıvāmına¹⁰ gelince ba° dehu beş yüz dirhem şekeri qatalar kaynaya bal kıvāmına gelince ba° dehu bir şişe içine koyub güneşe¹¹ koyalar baḳıyye-i ruḫbeti gide **fevāyīdi** oldur ki şarı şafrādan olan şişleri söyündür(ür)¹² ve şarı şafrādan ḥummāları def° ider ve ḥummā-yı redıyyeye¹ nāfi° dir ve şusuzluğı keser bi-izni'llāh¹³ **şarāb-ı kırmızı gül İbn Māsūyeniñ terkībīdir**¹⁴ altı yüz dirhem gül bir ağzı tar tancara ve şırlı ola içine koyalar ba° dehu dört yüz dirhem şuyı¹⁵ kaynadalar gülün üzerine dökeler ve bu şuy ile sekiz sâ° at ıslana ba° dehu şıķub¹⁶ süzeler güli atalar ba° dehu yine ol şuyı kaynadub yine altı yüz dirhem gül varağını içine¹⁷ koyub sekiz sâ° at ıslana üç def° an bu minvāl üzre ideler ba° dehu dört yüz dirhem¹⁸ şekeri içine koyub bal kıvāmına getürüb şarāb ideler **fevāyīdi** oldur ki şusuzluğı¹⁹ keser ve yürege kuvvet virür ve ° ufūneti def° ider ve şafrānıñ ateşini söyündürür ve mi° deye

125b

¹ ve cigere kuvvet virür ve bi-ezmānī bu şarābı isti° māl nāfi° dir bi-izni'llāhi te° ālā ² **ağaçka° unı kabuğınıñ şarābı İbn Māsūyeniñ terkībīdir**³ taze ağaçka° unı kabuğı yüz dirhem beş yüz dirhem şuy-ıla nişfi° qalınca kaynadalar ve yüz dirhem şeker ile⁴ şarāb ideler kıvāma gelüb kaynadıkdan şonra dört buğda miḳdārı misk koyub şıfata göre⁵ şarāb ideler **fevāyīdi** oldur ki mi° de° i kızdırır ve kuvvet virür ve beyne kuvvet ve masariḳi za° if⁶ olanlara kuvvet virür ve masariḳ şo° uḳluğına nāfi° dir ve ağızda olan rāyihayı def° ider⁷ **na° nā şarābı İbn Māsūyeniñ terkībīdir**⁸ pek ekşi ve pek tatlı olmayan ayvanıñ ° uşāresi yüz dirhem tatlı nār ° uşāresi yüz dirhem⁹ ekşi nāre ° uşāresi yüz dirhem üçünü bir yere qatub qarışdıra ba° dehu elli dirhem qurı na° nāyı¹⁰ içine qoya kırmızı gül on sekiz dirhem bu ° uşāreleri bir şırlı toprak tancara içine koyub ba° dehu¹¹ bu na° nā ile kırmızı gül içine koyub bir gün ısladalar ve nişfi° qalınca kaynadalar ve pekçe süzüb¹² ba° dehu iki yüz dirhem ° asel yāḫūd iki yüz dirhem şeker koyub şarāb ideler ammā ateşde kıvām geldikten şonra¹³ indirdikde içine nişf dirhem gāliye misk koyalar ḥüb olur **fevāyīdi** oldur ki mi° de-i bārideye¹⁴ kuvvet virür ve ḥazm itdürür ve ḥarāret-i ° azīziyyeye yardım ider ve ğaş(y)anı keser ve ḳay° iden adamıñ¹⁵ ḳay° ını keser ve kuvvet-i faıyizesi olmağla ishāli keser ki ol ishāl balğamdan ḥāşıl olmağla¹⁶ ve fuvāḳı keser ve şoğulcanı kırar bi-izni'llāhi te° ālā¹⁷ **pelin şarābıdır ki İbn Māsūyeniñdir**¹⁸ pelin elli dirhem gül qurısı on sekiz dirhem sünbül-i hindī üç dirhem aḳ şarāb eski ola iki yüz¹⁹ elli dirhem ayva ° uşāresi iki yüz dirhem **tarıḳ-i ° ameli** budur ki şarāb ile ayva ° uşāresini bir şırlı toprak

¹ Mükerrer yazılmıştır.

126a

¹ tancara içine koyub bu eczaları dağı koyub bir gün ve bir gice ısladalar ba° dehu nışfi kalınca ² kaynadub ve pekçe süzüb iki yüz dirhem ° asel ile şarāb kıvāmına getürüb sıfata ³ göre şarāb ideler **fevāyidi** oldur ki mi° deniñ iştiḥāsını açar ol iştiḥā ki zāyi° ⁴ olmuş ola ve za° if mi° deye kuvvet virür ve mi° deyi ahlātadan hıfz idüb ⁵ telyin ider ve masarıkaya tefīḥ idüb kuvvet virür ve kebediñ za° finı def° idüb ⁶ balgamin telyin ider **şarāb-ı kabağ İbn Māsūyeniñdir** ⁷ bir kebīr kabağı çamur ile büsbütün sıvayub furuna koya çamur bişince furunda durub ba° dehu ⁸ furundan çıkarub ve pekçe şıkub beş yüz dirhem şu alalar ve üç yüz dirhem şeker ile ⁹ kaynadub şarāb ideler **fevāyidi beyān olunur** ateşli ḥummālar ve ğıbb-ı ḥālīş ¹⁰ def° ider ve ḥummālarıñ şişlerini sākin ider ve şusuzluğu ve göğüs ateşlerini söyündürür ¹¹ ve boğazda olan ateşleri ve zātü'l-cenbin şancusın def° ider ¹² **şarāb-ı hindibā gül Ebū Beyāzentü terkībid(ir)** ¹³ hindibā varağı bir kubbza lisānü's-sevr yaprağı tatlu marul üşkuryula yabānī lisānü's-sevr ¹⁴ benefşe çiçegi kuzı kulağı bad-ı şuçura her birinden yarımşar kabza rāvend-i çinī ¹⁵ iki dirhem tarīk-i ° ameli naqşīdir üç yüz dirhem şu ile bu otları sülüşi esilince kaynadub ¹⁶ ba° dehu süzüb iki yüz dirhem şeker kıvāma gelmezden evvel iki dirhem rāvendi ufağ idüb ¹⁷ bir bez içine koyub kaynarken koyub kıvāma gelince şıklar kıvāma geldikten sonra çıkarub ¹⁸ şarāb ideler **şüret-nümā-yı sudiş** insāniñ ° ufūnetden ḥāşıl olan ḥarāretini ¹⁹ ve semmiyetini def° ider ve cemī° semmiyetli ahlātı def° ider ve cemī° ḥasteliklerden ḥāşıl

126b

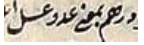
¹ olan ° ufūneti def° ider ve ḥummā-ı vebā° iyyeleri vebā° i kuvveleri ve kabarcıkları ve māddele ² def° ider ve kalbe kuvvet virür ve idrār-ı bevl ider ve bağırsaqları temizler ta° amı ḥazm itdürür ³ ve münevvimdir bi° ināyeti'llāhi te° ālā **persiyāvşān** ⁴ baldırıkara şarābıdır süddeleri açar ve meşāne° i pāk ider **şıfatı** budur baldırıkara kırk dirhem ⁵ meyan köki olan altı dirhem kifāye miqdarı şeker ile şerbet ideler **faşl ḥabları beyān ider** ⁶ **diger ḥabb** bu dağı kabz ve şancuyı derḥāl ḥalāş ider bi-izni'llāhi te° ālā **tarīki** budur ⁷ dārçinī ve zencebīl ve қaranfil ve maştakī ve fulful ve dār-ı fulful ve anīsün her birinden birer dirhem ⁸ ıslāḥ olmuş maḥmūde yedi dirhem sükker-i kandī yedi mā° -i verd ile ḥabb idüb adamına ⁹ göre isti° māl itdüreler bucuğ dirhemden bir mişkāle varınca vireler şafrāyı ve sevdāyı ve balgami ¹⁰ zaḥmetsiz iḥrāc ider ğāyet menfa° ati çokdur **diger şāhtere tarīki budur** şāhtere ¹¹ toḥmı ve iḥlīlec-i esved ve iḥlīlec-i aşfariñ kabuğı ve Kābulī kabuğı ve şabır ve eftimun her ¹² birinden ellişer dirhem verd-i aḥmer elli dirhem saḥmuniya on beş dirhem şāhtere şuyı ile yoğurub ¹³ ḥablar düzüb isti° māl ideler **diger ḥabb-ı şāhtere** bu dağı tabi° atı mülāyim ider ve emrāz-ı ¹⁴ şafrāvīye ve sevdāvīye ve balgamīye nāfi° dir **tarīki** budur iḥlīlec-i esved ve aşfar ve Kābulī her birinden on ¹⁵ beşer dirhem saḥmuniya on dirhem şabır elli beş dirhem ammā şabırı şāhtere şuyında ḥal idüb sāfi ¹⁶ ideler ba° dehu ruḥubetini öçürdüb eczāya katub ḥablar düzüb isti° māl ideler **diger ḥabbü'l-hey** ¹⁷ bu dağı vebāniñ ° ufūnetine fayide ider bedeni şıḥḥat üzre hıfz ider **tarīki** budur maştakī ve za° ferān ¹⁸ ve sünbül-i hindī ve ḥabb-ı belesān ve ° üd-ı belesān ve asarun ve selīḥe ve dārçinī her birinden ¹⁹ beşer dirhem şabır kırk dirhem ideler **diger ḥabb-ı kabız** bu dağı ishāli ve kanı keser ve mi° deye

127a

¹ kuvvet virür ve rihleri tahtlil ider yürek burısını teskin ider **tariki** budur günlük ve dem-i ² ahaveyn ve kehrübā ve maştakī ve za^c ferān ve vec ve afyūn ve şamg-ı ^c Arabī cümle berāber ola mersin yaprağı ³ suyuyla kâ^c ide üzre nohūd miqdārı hablar düzüb şabāh ve aḥşam isti^c māl ideler ⁴ **diger habb-ı bevāsir tariki budur** ⁵ ^c anzerūt ve yılan yaşduğı ve de(ve) diken tohmı ve pıraşa ve su^c d ve kemmūn ve vecc ve rāziyāne ⁶ ve anīsūn ve behmen-i surh ve şūniz eczaları şarb sirkede ısladub bir gün ve bir gice ⁷ turdukdan soñra çıkarub kurudalar ve muhkem saḥk idüb yumurta ağıyla kâ^c ide üzre hablar ⁸ idüb şabāh üçer ve aḥşam ikişer isti^c māl ideler **habbü' ş-şülüse** ⁹ mi^c de ve şadre ve dimāga gāyetle nāfi^c dir **şifati budur** rāvend ve gārīkūn ve şabır cümle berāber ¹⁰ olub gül balı ile hablar oluna **habb-ı sūrincān-ı kebīr İbn Māsūyenīdir** ¹¹ evcā^c -ı mafāşıla ve ^c irku'n-nisāya ve burüdetden olan nıkrīse nāfi^c dir **şifati budur** sūrincān ¹² ve şarı helile ve hanzal ve türbūd ve muql ve sikencübīn her birinden altışar dirhem cünd-i bīdester ve anzurūt ¹³ ve ferfiyūn cāvşir ve hārmal ve sezāb tohmı ve kerefs üçer dirhem ve za^c ferān bir dirhem lahana şuyıyla hablar ola ¹⁴ **habbü'l-^c arabī Niḳolasīdır** emrāz-ı dimāga nāfi^c dir gerek burüdetden ve gerek hāretden ¹⁵ olsun ahlāt-ı gālīze^c i ve raḳīka^(^c 1) ishāl ider ve havāssı hiddetlendirir ve şāfi ider ¹⁶ ve kulaḳ ve diş ağırlarına ve emrāz-ı mi^c deye ve şahale gāyet nāfi^c dir ve kalbe feraḥ virür ve her mizāca ¹⁷ münāsibdir her vaḳitte isti^c māl olunur **şifati budur** şabır otuz iki otuz helilecāt ¹⁸ hamse ve faşira ve maştakī-i müdebber maḥmūde ve asarun ve gül qurısı her birinden sekiz dirhem ¹⁹ cündib-ile üç dirhem za^c ferān bir dirhem rāziyānec şuyıyla hablar ideler **habb-ı harbak**

127b

¹ cemī^c ahlātı gerek hār gerek bārid ishāl ider ve şaḳīka ve emrāz-ı mafāşıla gāyet nāfi^c dir ² ve isti^c mālde feraḥ müşāhede olunur **şifati budur** şabır-ı maḡsūl ve hanzal ve müdebber maḥmūde ve harbak-ı ³ esved ve şamg-ı ^c arabī her birinden bir dirhem ve ferfiyūn ve buraḳ her birinden nişf dirhem lahana şuyıyla ⁴ hablar olunub tab^c a göre **habbü's-su^c āl** öksürüğe nāfi^c dir ve nevāzili kaḫ^c ider ve nüzūl-ı ⁵ māyı def^c ider ve gözlere cilā virür **şifati budur** meyan balı ve keşirā ve nişā^c ve şamg ve muḳaşşer bādem ⁶ her birinden bir dirhem nebāt şekeri üç dirhem ayva çekirdegi lu^c ābıyla hablar ideler **habb-ı** ⁷ **aşturak** su^c āl envā^c ina nāfi^c dir ve müferriḥdir **şifati budur** aşturak üç dirhem günlük ⁸ mürr-i şāfi ve meyan balı ve afyūn her birinden bir dirhem hablar ideler mişāl nohūd kadar şitāda ve şayfda ⁹ isti^c māl olunur **habb-ı muḳavvī** cimā^c a kuvvet virür **şifati budur** bezr-i rāziyānec ve bezr-i ¹⁰ cırcır her birinden on altışar dirhem keşirā ile hablar ideler **habb-ı āḫir-i muḳavvī** bu daḫı muḳavvīdir ¹¹ **şifati budur** pāk ^c asel olunmuş serçe dimāğı otuz dirhem (...) ¹ ^c asel ile kaynadalar ¹² ve habb kıvāmına geldikde hablar ideler **habb-ı āḫir-i muḳavvī** bu daḫı muḳavvīdir **şifati budur** bezr-i başal ¹³ ve şa^c leb ve günlük ve serçe berāberi ola nohūd kadar hab oluna bir miqdār isti^c māl yedi yāḫūd ¹⁴ sekiz hab isti^c māl oluna gāyet güzeldir **habbü'l-idrār** ḫayzı aḳıdır müferriḥdir hablar içinde ¹⁵ bu ḫuşūşda şifati budur şabır bir bucuḳ dirhem mürr-i şāfi birer dirhem sikencübīn ve büre her birinden bucuḳ ¹⁶ dirhem kunduz ḫayāsı iki şülüş dirhem za^c ferān şülüş dirhem cevārişū'l-gāyr eczāsı ¹⁷ südüs dirhem gülāb ile hablar idüb miqdār-ı şerbeti yarım dirhemdir **habb** ¹⁸ **istiskānīn şarı şuyın çıkarır** şarı şabır muşliḫ-i maḥmūde karanfil ¹⁹ üçer deng hanzal senāmekī yaprağı şamg-ı ^c Arabī her birinden şülüş dirhem ve beş buğda ağı muşliḫ-i

¹ Metinde şeklinde yazılmıştır.

128a

¹ ferfiyün cevz-i bevvā on beşer buğda yer mürürü tohmı iki buçuğ dirhem **tarık-i ° ameli** bu eczaları döğüb ² ve eleyüb ba° dehu yer mürü(r)ınıñ kabuğınıñ ° uşāresiyle habb ideler isti° māl bir dengdir ³ kuvvetli adamlara iki dengdir beqā-ı kuvveti bir senedir **fevāyidi** istiskā-ı zıqıñ şuyını çıkarır ⁴ ve şarılığına nāfi° dir **habb-ı müşhil ° illet-i bāride için** şarı şabır on sekiz dirhem ⁵ rāvend-i çinī tokuz dirhem gārīkūn senāmekī yaprağı tokuz dirhem dārçin-i seyelān üç ⁶ dirhem zencebīl iki dirhem cevz-i bevvā sūnbül-i hindī maştakī karanfil her birinden birer dirhem **tarık-i ° ameli** bu eczaları ince döğüb ve eleyüb kifāyet miqdārı benefşe şarābıyla şıfata ⁸ göre hab oluna miqdār-ı isti° mālī bir dirhemden iki dirheme dekdir beqā-ı kuvveti iki senedir ⁹ **fevāyidi** za° if olan adamlarıñ mi° desine kuvvet virür ve şo° uqdan olan ° illetlere ve ma- ¹⁰ sariqa nāfi° dir kuvvet virür ve hem temizler ve serāser çeşme kuvvet virür ve sevdāyı ve şafrāyı ¹¹ ve mi° dede olan ahlāt-ı muhtelifeleri telyin ider ve aqcigeriñ süddelerin müfettihtir **tarık-i ° amel(i) üstād-ı gül** rāvendi döğdügleri vakit bir miqdār bādem yağıyla hāvāniñ içini ¹³ yağlamak gerekdir hāvāna yapışmaya ba° dehu sāyir eczāyı saħk ideler bi-izni'llāhi ¹⁴ **habb-ı maştakī mi° de° i ve re° si veca° dan hıfz ider** maştakī damla ¹⁵ dört şabır pāk ola on dirhem gārīkūn üç dirhem **tarık-i ° ameli** bunları ince döğüb ¹⁶ ve kıl elekden geçürüb kifāyet miqdārı hıtmī ° uşāresiyle habb ideler isti° māl on ¹⁷ beş habdan yigirmi habba dekdir **fevāyidi** oldur ki bedeni hıfz-ı şıhhat üzre tutar ¹⁸ ve bedeniñ ahlāt-ı mazarrat-ı zāhiresin ve hafıyyesin taħlil idüb temizler ve mi° dede ¹⁹ hāşıl olan ahlāt-ı müte° affini ihrāc idüb hem-vāre mi° deyi müte° affin olandan sıyānet ider

128b

¹ ve mi° deye kuvvet-i hāzıme virür bu habba müdāvet iden adam hergiz mi° de ağrısını ve baş ² ağrısını görmez te° şire maħal komaz ve mütehevvi(r) ve gāzab-nāk olan adamlara nāfi° dir tehevür görünmez ve sevdā- ³ vīlere menāfi° i çokdur ve ° avratlarıñ ihtināk-ı rahme ve sū° -i veca° ların def° idüb ⁴ inkişāf ve inşirāh virür ve cemī° emrāzlarına ki ahlātından hāşıl olur nāfi° dir be-gāyetu'llāh ⁵ Te° ālā lākin bu faķir bu terkibi ° amel eyleyüb hab yapduğumda gül balıyla yāhūd qarabaş ⁶ şarābıyla yaparım **habb-ı buhūr-ı meryem nevāzil** buhūr-ı meryem günlük mür-i şāfi meyan balı ⁷ eftimun za° ferān her birinden onar dirhem **tarık-i budur** ° ameli bu eczaları saħk idüb ⁸ kıl elekden geçürüb ba° dehu noħūd miqdārı şıfata göre hab oluna isti° mālī benefşe ⁹ şarābıyla beşden tokuz habba dek isti° māl oluna **fevāyidi nevāziliñ envā° ina nāfi° dir** ¹⁰ ve başdan inen ° illetleriñ cemī° isine nāfi° dir ve başda olan ahlātı telyin ider ve ¹¹ nevāzilden hāşıl olan öksürüğüñ eskisine ve yeñisine nāfi° dir **nev° -i diger habb** ¹² öksürüğüñ envā° ina meyan balı seksen iki dirhem aķ şeker döğülmüş ola ¹³ iki yüz dirhem buyan köki on üç buçuğ dirhem **tarık-i ° ameli** meyan kökin kazıyub ve ¹⁴ döğüb ve elekden geçürüb ba° dehu kifāyet miqdārı gülāb içine keşirā koyub ışlan- ¹⁵ dıkdan şoñra lu° ābıyla eczaları qarışdırub şıfata göre hab oluna **fevāyidi** ¹⁶ bālāda zıkr olunandır ziyādedir bi-izni'llāhi te° ālā **diger habb-ı kuķiya tenķiye-i** ¹⁷ **dimāğdır** gözüñ buħārına ve tonuğuna nāfi° dir balğamdan olan baş ağrısına eyüdüür ağrı ¹⁸ giderir ayaric bir dirhem şaħm-ı hanzal ve maħmüde birer deng türbüd bir buçuğ dirhem hablar idüb ¹⁹ vireler bu cümlesi bir şerbetdir ammā telyin için üç dāne vireler muğlāb maķāmında olur

129a

¹ mizâcına göre **diger habb-ı kukiya** mahmûde bir dirhem şabr-ı uskuṭūrī dört dirhem afsentīn bulunmazsa ² şamg-ı ° Arabī dört dirhem noḥūd miḳdārı ḥablar idüb şubḥ u mesâ ikişer dâne isti° māl ³ ideler **habb-ı diger** başdan buḥārı ve nâzile° i çeker tâze ḳalır râvend bir dirhem zerdeçüb ⁴ buçuḳ dirhem zerdâlū şuyı birle ezeler şeker ḳatub şabâḥ içeler icâbet idüb ⁵ şifâ bula **faşıl sefûfları beyân ider** sefûfa bu ḡâyet hâzımdır ⁶ mücerrabâtımızdır ḡaflet olunmaya ta° âmdan evvel ve soñra isti° māl olunsa câyizdir ve hem ḡâyet ⁷ muḳavvīdir **tarīḳi budur** ° ırḳ-ı sūs ve keşirâ ve râziyâne ve anīsün her birinden sekiz dirhem ⁸ ḳâḳule on dirhem ve maşṭakī üç dirhem cevz-i bevvâ iki dirhem besbâse ve ḥavlincân ve fulful ⁹ ve şandal-ı ebyaḫ her birinden birer dirhem eczâları saḫḳ idüb nişf miḳdārı şeker ile ¹⁰ sefûf idüb isti° māl ideler **diger sefûfı°l-mi° de° tarīḳi budur** dârçinī bir dirhem ¹¹ zencebīl ve ḳaranfil ve cevz-i bevvâ ve ḥavlincân ve ḳâḳule ve dâr-ı fulful her sūdüs dirhem sükker ¹² eczâ ḳadarınca ve eger yaz olur ise sükkeri sekiz vezin idüb isti° māl ideler **diger** ¹³ sefûf bu daḫı seles-i bevlē ḡâyet nâfi° ve mücerredir **tarīḳi budur** su° d ve sünbül-i ¹⁴ hindī ve ḳarabaş ve kündür ve ḥabb-ı belūṭ ve belūṭ her birinden berâber ola cümlesini saḫḳ ¹⁵ idüb ḳâ° ide üzre sefûf idüb isti° māl ideler **diger sefûf** ¹⁶ mäsik-i bevl bu daḫı idrâr ider bevlē ve dolâbe ve emrâz-ı meşâneye nâfi° dir ¹⁷ **tarīḳi budur** ḳavrulmuş bellūṭ ve mürr-i şâfi ve râsin ve su° d ve usṭūḥudüs her birinden ¹⁸ berâber muḫkem saḫḳ idüb cümle eczâ berâberi sükker ile ḫılṭ idüb isti° māl ¹⁹ ideler ve üzerine ḳişnīc şuyı içeler dimâḡ-ı bārīde nâfi° bir mübârek sefûfdur

129b

¹ kekik yarpuz ḳaşṭarün ḳarabaş ağaçḳa° un ḳabuḡı ḳaranfil şamg-ı ardıc ikişer ² dirhem bunları saḫḳ idüb şifata göre sefûf ideler **fevâyidi** oldur ki şovuk dimâḡa ³ ekeler ol dimâḡı ḫâr ider ve cemī° şo° uḳdan ḫâşıl olan ° illetlere nâfi° dir isti° māl olunmaz penbe ⁴ ekilür ¹ **nev° -i diger sefûfı°l-ḳaṭ° ü°l-nevâzil** verd-i aḫmer ḡülnâr maşṭakī besbâse ⁵ ḡünlük mersīn aḳ şandal her birinden birer dirhem servi ḳuzı ḳulaḡı ḳarabaş birer buçuḳ ⁶ dirhem bunları ince döḡüb ve eleyüb sefûf ideler **fevâyidi** oldur ki depeye ekildikde ⁷ depeden inen nevâzili ḳaṭ° ider bi-izni°llâhi te° âlâ **nev° -i diger teshilü°l-vilâdet sefûf-ı** ⁸ laṭif ḫıyâr-şenbe ḳabuḡı dârçin yarımşar dirhem za° ferân bir deng iki çekirdek ⁹ mürr-i şâfi bir dirhem **tarīḳ-i ° ameli** ince döḡüb ve eleyüb sefûf ideler **fâyide ve isti° mālī** ¹⁰ bir dirhem bu sefûfdan kifâyet miḳdâr vertīḳa şuyıyla içürseler bi-izni°llâhi te° âlâ âsân- ¹¹ lıḡla vaḫ° ideler ḫaml ideler **nev° -i diger teshilü°l-vilâdet için sefûf** selīḫe ¹² aḳ kehrübâ ve verd bir buçuḳ dirhem bürâḳ-ı ermenī iki dirhem za° ferân bir dirhem bir deng iki çekirdek ¹³ ilḡın yapraḡı yigirmi iki buçuḳ dirhem **tarīḳ-i ° ameli** ince döḡüb sefûf oluna isti° māl ¹⁴ zanbaḳ şuyıyla bir dirhemden iki dirheme dekdir beḳâ-ı ḳuvveti bir seneye dekdir **fevâyidi** ¹⁵ ḫâmil olan ° avratlara içürseler âsânlıḡla iḫrâc ider ° avratlara **süd getürmek için** ¹⁶ sefûf-ı ter toḫm-ı anīsün ikişer dirhem dârçin bir dirhem billür ma° deni dört ¹⁷ dirhem **tarīḳ-i ° ameli** ince döḡüb sefûf ideler isti° mālī bir dirhemden iki dirheme ¹⁸ dekdir ta° uḳ şuyıyla isti° mālī olunur beḳâ-ı ḳuvvet bir senedir emziklere getürür ¹⁹ **aḳsırmaḳ için dimâḡ temizlemek için sefûfdur** merzencüş bir buçuḳ dirhem

¹ Burada “verd” kelimesi vardır. Anlam gereḡi bu kelimeye gerek yoktur.

130a

¹ ° üdü'l-kahr kekik kündüse bir dirhem **tarık-i ° ameli** bunları döğüb saħk idüb ² sefuf ideler **fevāyidi ve isti° mālī** bir miqdārı tırnaħ üzerine koyub burunlarına ³ çekerler dimāğı yaramaz balğamlardan ve aħlāt-ı muzırdan def° ider **aħ sūrcān sefūfidır** ⁴ sūrcān aħ ola delinmiş olmaya aħ şeker onar dirhem şamğlı türbūd muşliħ-i maħmūde ⁵ altışar dirhem zencebīl üç dirhem **tarık-i ° ameli** bunları döğüb ince elekden geçürüb ⁶ sefuf ideler miqdār-ı isti° mālī iki dirhem(e) dekdir ta° uħ şuyıyla isti° māl oluna ⁷ ba° dehu dört sâ° atden soñra ta° ām ideler **fāyidesi** nevāzil ağrılarını ve mafāşıl ⁸ ağrılarını bi-izni'llāhi te° ālā kať° ider **telyīn için** sevdāya nāfi° sefūfdur senāmekī ⁹ yaprağı karamur ikişer dirhem zamğlı türbūd muşliħ-i maħmūde birer buçuk dirhem karanfil bir deng ¹⁰ bir çekirdek zencebīl yarım dirhem havlıncān yarım dirhem ° amel bu eczāları saħk idüb ¹¹ sefuf ideler isti° mālī yarım dirhemdir **fevāyidi** şafrāyı ve sevdāyı ve balğamı ¹² bi'l-küllīye telyīn idüb menāfi° -nümün olur ° avratlarıñ toğurmak için ¹³ **sefūfidır** dārçin hıyar-şenbe kaбуğı kızıl boya her birinden bir deng birer ¹⁴ çekirdek ° **ameli** bunlarıñ ince döğüb ve eleyüb sefuf ideler isti° mālī ¹⁵ şarāb iledir yāhūd ta° uħ şuyıyladır **fevāyidi** beyān olunur tīz doğurmayan ¹⁶ ° avratlara içürseler bi-izni'llāhi te° ālā ol sâ° at doğurur **nev° -i diger** ¹⁷ **iħtināk-ı raħm için** sefūfdur defne toħmınıñ kurası bir dirhem bir fincān miqdār-ı ¹⁸ müselleş ile qarışdırub nüş oluna ol sâ° at iħtināk-ı raħmi āsānlıđıla ¹⁹ açar **nev° -i diger** uzun kabaħ yaprađınıñ kurası bir dirhem bir fincān miqdār-ı müselleş ile

130b

¹ nüş oluna ol sâ° at āsānlıđıla fetħ ider **muħbız-ı sefuf menāfi° i keşirdir** ² kil-i ermenī yüz dirhem mersīn elli dirhem dem-i aħaveyn damla yigirmi dirhem günlük maştakī ³ toğuz dirhem gül kurası gülnār on sekiz dirhem **tarık-i ° ameli** bunları döğüb ⁴ sefuf ideler **fevāyidi** kırıklara ve çıkıklara ve yaralara koyalar ve ishāl ve kañı ⁵ kesilmeyen adamlara bir dirhem içüreler ol sâ° at ishāli kañz ider ⁶ **cemi° riħ için ve mi° de° ye kuvvet için sefūfdur** besbāse iki dirhem ⁷ havlıncān dört dirhem karanfil zencebīl dārçin üçer dirhem anīsün toğuz ⁸ dirhem aħ büber bir dirhem aħ şeker yigirmi yedi dirhem **tarık-i ° ameli** bunları ince döğüb ⁹ sefuf ideler ba° dehu ta° ām üzerine yarımşar dirhem isti° māl olunursa mi° deye kuvvet ¹⁰ virüb riħleri haħla def° ider bi-izni'llāh **sefuf-ı āħir-i iştamaħiħun** ¹¹ mi° deye gāyet kuvvet virür şıfat-ı müdebbire kişnic on altı dirhem ođul otı ¹² toħmı yāhūd varağı her birinden sekiz dirhem zencebīl karanfil ve cevz-i bevva ve havlıncān ve kākūle ¹³ ve dār-ı fulful her birinden sūdüs dirhem üç edviyye mişli şeker ile sefuf ideler ¹⁴ **sefuf-ı āħir** bu huşuşā daħı kañıdır **şıfatı** budur kışr-ı hıyar-şenbe ve dārçin ¹⁵ her birinden iki şülüş dirhem ođul otı ve ebhel ve müşk-i tarāmsī° ve za° ferān ¹⁶ ve kerāvyā ve dūkū her birinden üçer dirhem bu sefuf hayzı idrār ider ve vilādeti ¹⁷ āsān ider **sefuf-ı āħir** oğlan düşer men° ider ve cenīni hıfz ider şıfatı ¹⁸ budur mürr-i şāfi ve mersīn bezri toħmı¹ enār çiçegi ve kil-i ermenī ve dem-i aħaveyn her birinden ¹⁹ bir dirhem maştakī iki dirhem **sefuf-ı diger** riyāħı taħlīl ider **şıfatı** budur kişnic ve anīsün

¹ Bizce “mersīn toħmı bezri” şeklinde olmalıdır.

131a

¹ her birinden sekiz dirhem dārçīn iki dirhem қаранfil ve zencebīl ve һавlincān her birinden birer ² dirhem besbāse yarım dirhem şeker on altı dirhem **sefūf-ı āhīr** dimāğa ³ kuvvet virür ve nevāzīli men^c ider **şifati** budur fütenc ve қаранfil çiçeği тұrunc қabuğı ⁴ ve merzencūş ve қарабаş ve petunқа ve senderus ve қаранfil cümlesi berāber ola tūrās ⁵ olduқdan şönrа başına uralar **sefūf-ı āhīr-i қābūz** maşṭakī ve günlük her birinden ⁶ birer dirhem dem-i aḥaveyn gül қurusı ve enār çiçeği ikişer dirhem ve mersīn toḥmı altı dirhem ve kil-i ⁷ ermenī cümlesi berāberi dāhīl ve ḥāricde isti^c māl olunur ba^c zı ḥükemā dārçīn ve ⁸ қаранfil ve һавlincān isti^c māl etmezler eṣaḥḥ da budur **sefūf-ı āhīr** cümle cerāḥātī ⁹ oñuldur be-ğāyet tecrūbe ile peydā olunmuşdur ṭālib olanlar hediye¹ **şifati** şabır mūrri-i şāfi ¹⁰ her birinden birer buçuқ dirhem günlük ve darı unı her birinden ikişer buçuқ dirhem kil-i ermenī ¹¹ ve dem-i aḥaveyn her birinden ikişer buçuқ dirhem tūtiyā ve mūrdesenk ve keşīrā her birinden ¹² birer dirhem **sefūf-ı āhīr** bunuñ fayidesi çoқdur evvelkiler gibidir ma^c a-ziyāde ¹³ **şifati** şabır ve anzurūt ve mūrri-i şāfi her birinden üçer dirhem günlük bir buçuқ dirhem ¹⁴ benefşe köki yarım dirhem **sefūf-ı āhīr** laḥm-ı zāyidi giderir şifati şarı helīle ¹⁵ bir buçuқ dirhem ṭīn-i maḥtūm birer dirhem maḥrūқ şāb iki dirhem **sefūf-ı āhīr** ¹⁶ şoğulcanı kırar ve çıkarır **şifati** budur қавралna ve uşne-i baḥrī her birinden dördür ¹⁷ dirhem incü bir dirhem rāvend iki dirhem geyik boynuzı birer dirhem **gölbeşeker yapmasınıñ** ¹⁸ **ṭarīқи beyān olunur** bir vuқиyye gül varağınıñ dibinde olan beyāzın kırkub¹¹ ¹⁹ ba^c dehu iki buçuқ vuқиyye şekerі daḥı қoyub ve bir mermer ḥāvan içinde қoyub dögeler ki ḥal

131b

¹ ola ba^c dehu çıkarub ve eridüb ba^c dehu çıkarub bir қавanos içine қoyub ² güneşe қoyalar tamām kırқ gün dura ve her günde bir kere қarışdıra ve aşlā ateşe ³ қomayalar zīrā ateşe girince menāfi^c -i kuvveti zāyi^c olur **fevāyidi** yürek ve mi^c deye ve ma^c ⁴ sariқaya kuvvet virür ve daḥı bişmār ve ḥāşşası firāvāndır bi^c avni'llāhi te^c ālā ⁵ **faşl murabbāsını beyān ider benefşe ḥamīresi yapılmanıñ ṭarīқи-і ercaḥı budur** ⁶ benefsec pāk ve ayıtlanmış ola çig olmaya bir vuқиyye nebāt şekerі iki ⁷ buçuқ **ṭarīқи-і** ^c **ameli** bunları yoğurub ve bir miқdār ateşe göstereler şeker eriyince yoḥsa ⁸ қaynamaya ba^c dehu bir şırlı қаб içine қoyub ve ağızını pāk қapayub kırқ güne ⁹ degin güneşde dura eger reңglü olsun dirlerse bir miқdār leymun şıқalar reңg ¹⁰ virür **fevāyidi** şusuzluğı қаṭ^c ider ve şafrānıñ intiḥābını қаṭ^c ider ve mi^c deyi ¹¹ telyīn ider **lisān-ı şevr ḥamīresiniñ ṭarīқи budur** lisān çiçeği pāk ¹² ayıtlanmış ola bir vuқиyye nebāt şekerі bir buçuқ vuқиyye **ṭarīқи-і** ^c **ameli** bunları yoğurub ¹³ ve bir miқdār ateşe қoya şeker eriye қaynamaya ba^c dehu indürüb bir şırçalı қаб içine қoyub ¹⁴ ve ağızını pekçe қapayub kırқ güne dek güneşde тұra ba^c dehu ḥıfz oluna ¹⁵ **fevāyidi** beyān olunur sevdāyı ve mālīḥūlyāyı def^c ider ve yürek bayılmasına ¹⁶ ve ḥafaқāna nāfi^c dir ve bedene kuvvet irās ider **būberiyye çiçeğiniñ** murabbāsı ¹⁷ **ṭarīқidir** būberiyye çiçeği temiz pāk ola bir vuқиyye nebāt şekerі iki vuқиyye **ṭarīқи-і** ¹⁸ ^c **ameli** bunları şeker ile yoğurub ve ateşe қoyub bir kere қaynadub ve indirüb ¹⁹ bir şırçalı қаб içine қoyub ağızını pekçe қapayub kırқ gün güneşde durub

¹ Bizce “ṭ ālib olanlara hediye” şeklinde olmalıdır.

¹¹ “قرقوب” şeklinde yazılmıştır.

132a

¹ ba° dehu hıfz ideler **fevāyidi** budur mi° deye ve rūh-ı nefsāniyyeye ve kâlbe ve yürece
² kuvvet virüb mi° deden rîhi ihrâc ider **şâhtere murabbâsınıñ tarîkidir** ³ şâhtere çiçegi bir
vuqıyye nebât şekeri iki buçuq vuqıyye **tarîk-i °ameli** yoğurub ⁴ şıfata göre murabbâsı
tedbîr oluna **fevāyidi** şafrā-yı ve sevdā-yı muhterikde olursa ⁵ telyîn ider ve cerebe ve
hıkkeye ve cüzāma ve temregiye nāfi° dir ve dahı şāfi ider ve cigere ⁶ kuvvet virür bi-
izni'llāh her ° illete nāfi° dir ve mübārek şey° dir efrakiya **çiçeginiñ** ⁷ **murabbâsınıñ**
naqşıdır efrakiya çiçegi bir vuqıyye nebât şekeri yüz dirhem bunları ⁸ yoğurub şıfata
göre tedbîr ideler **fevāyidi** gözleriñ cemi° ° illetlerine gerek bāridden ⁹ gerek hārdan
hāşıl olsun ve rîh-i çeşmi def° ider ve nūr-ı dīde ° aynıyla ¹⁰ arturur ve kuvvet virür
ihtiyār adamlar buña müdāvemem etsünler ki bi° avni'llāhi te° ālā ¹¹ gözlüce ihtiyāc
etmez **pelin murabbâsı mi° deye kuvvet için** ¹² peliniñ yaprağını pekçe döğub otuz
dirhem otuz peline yüz dirhem şekeri katub ¹³ yoğurub ba° dehu ateşe gösterüb
kaynamadan indürüb bir şırlı kab içinde ¹⁴ kırk gün güneşde durub günde bir kere
karişdirub ba° dehu hıfz ideler ¹⁵ **fevāyidi** mi° deye kuvvet virür ve şafrāyı telyîn idüb
kebediñ cemi° ° illetlerin ¹⁶ def° ider ve cigeriñ süddelerin açar bi° avni'llāhi te° ālā
hindibā çiçeginiñ murabbâsınıñ ¹⁷ **tarîkidir** hindibā çiçeginiñ murabbâsı benefşe
murabbâsı gibi şıfata göre yapulur ¹⁸ **fevāyidi** şafrāvī adamlara gāyet nāfi° dir ve cigere
müte° allik cümle ° illetleri def° ¹⁹ ider ve cigeriñ süddelerin bi'l-faşl açar **diger cevāriş-i**
zencebîl bu dahı mi° deniñ

132b

¹ ve em° āniñ za° fina fāyide ider ve ta° āmı hażm ider ve yelleri taħlîl ider ve baṭnı
² habs ider **tarîki** budur zencebîl yigirmi dirhem şamğ-ı ° Arabî ve hāl-i bevvā her
birinden ³ onar dirhem karanfil ve dārçinî her birinden beşer dirhem cevz-i bevvā bir
dāne za° ferān ⁴ bir dirhem nişāsta kırk iki dirhem sekiz şabarzad bir rıtl ° ādet üzre
kıvāma getürüb ⁵ isti° māl ideler **diger cevāriş-i hayātü'l-kulüb-ı müferrih tarîki budur**
⁶ turunc kabuğı ve zencebîl ve lisān-ı ° aşfūr her birinden beşer dirhem besbāse altı
dirhem ⁷ ve dārçin her birinden dörder dirhem ° ākır-ı qarhā iki dirhem sünbül-i hindî üç
dirhem ⁸ kifāyet miqdārı ° asel ile kıvāma getürüb isti° māl ideler **cevāriş-i keşirā**
Nikolasıñ ⁹ emrāz-ı şadre bu dahı a° lādır rebve ve zik-ı şadre ve zātü'l-cenbe be-gāyet
nāfi° dir ¹⁰ ve mi° deye kuvvet virür hażma mu° in olur **şıfatı** budur keşirā ve zūfā her
birinden ¹¹ kırk sekiz dirhem ve bezr-i kettān ve bezr-i büy ve dārçin her birinden dörd
dirhem meyan balı ¹² ve köki ve zencebîl her birinden ikişer dirhem kifāye miqdārı
şeker ile şıfat üzre cevāriş ¹³ oluna **cevāriş-i zūfā Nikolasıñdır** nevāzili def° ider dimāğa
kuvvet virür ve öksürüg(i) ¹⁴ ve mi° de°(i) iślāh ider hażma mu° in olur şıfatı budur
keşirā ve zūfā her birinden otuz ¹⁵ dirhem ve benefşe köki ve hāşā ve karanfil otuz
dirhem ve fütenc ve şa° ter ve sezāb ve kemmün ¹⁶ her birinden yigirmişer dirhem ve
encir ve meyan köki ve lahm ve ḥurmā ve çekirdegi çıkmış üzüm ve rāziyānec ¹⁷ toḥmı
her birinden onar dirhem zencebîl ve anīsün ve kerāv(yā) ve dükü her birinden ikişer
buçuq ¹⁸ dirhem kifāye miqdārı şeker ile ma° cün oluna **cevāriş-i fütenc Calinusıñdır**
¹⁹ mi° deye kuvvet virür riyāhı taħlîl ider ve hażma mu° in olur mizāc-ı meşāyihā be-
gāyet

133a

¹ nâfi° dir isti° mālinde müşāhede olunur **şifati** budur yarpuz ve mi° de-nüvāz¹ ve şa° ter her ² birinden altışar dirhem zencebīl üç dirhem bezr-i kerefs ve hāşā her birinden ikişer dirhem kerāvya altı ³ dirhem fulful-ı esved on iki dirhem kifāye miqdārı bal ile ma° cūn oluna miqdār-ı isti° mālī bir dirhemden daḡı ziyādedir ⁴ **cevāriş-i āḡir** emrāz-ı şadre ve mi° deye ḡāyet nâfi° dir miqdār-ı isti° mālī iki mişkāle varınca ve kuvvet(i) ⁵ üç seneye dek bākī kalur **şifati** budur andız köki on dirhem kemmūn üç dirhem būber ve rāziyānec ⁶ toḡmı her birinden dörder dirhem ° asel-i muşaffā kifāye miqdārı **cevāriş-i āḡir** bu daḡı ḡulv yıllarında ⁷ faḡīr bunı tecrūbe itdim ° acāyibdendir şaḡāḡulı tāze iken havānda dōḡub daḡı şıḡub şuyın ⁸ alub ne ḡadar ise berāberi ° asel ḡatub ḡıvām bulduḡda indürüb münāsib eczālardan miqdārınca ḡatub ⁹ ḡarışdırasın daḡı bir hafta durduḡdan soḡra şabāḡda ve aḡşamda birer cevz ḡadar isti° māl ideni ¹⁰ mişldir **faşl tiryāḡları beyān ider tiryāḡ-ı efrencī** büyük tiryāḡdaki olan menāfi° bunda daḡı mevcūddur ¹¹ **ḡarīḡi** budur zerāvend-i ḡavīl ve cıḡıyana ḡırḡar dirhem mūrri-ı şāfi ve ḡabb-ı ḡār her birinden onar dirhem rāvend-i ¹² ḡīnī üç dirhem iki yüz beş dirhem geyik boynuzı ve ḡām ibrişīm yaḡub kömüründen beş dirhem kifāyet miqdārı ¹³ ° asel ile ḡıvāma getürüb isti° māl ideler **diger tiryāḡ-ı erba° a** bunuḡ daḡı kuvveti tiryāḡ-ı kebīriḡ ¹⁴ kuvveti ḡadardır ° ale°l-ḡuşūş bārid ve marāzlara ve balḡamī mizāclara ziyāde nâfi° ve mücerrebdir ḡaflet olunmaya ¹⁵ **ḡarīḡi** budur zerāvend-i ḡavīl ve mūrri-ı şāfi ve cıḡıyana ve ḡabbü°l-ḡār cümlesi berāber ola muḡkem saḡḡ idüb ¹⁶ iki eczā miqdārı şāfi ° asel ile ° ādet üzre ḡıvāma getürüb vaḡt-i ḡacetde isti° māl ideler ¹⁷ **faşl lu° uḡları beyān ider lu° uḡ-ı şāni° a İbn Māsū(ye)niḡdir** ḡuru öksürüḡe nâfi° dir nāzile-i ḡārede ¹⁸ ve ḡummiyātla öksürüḡe def° ider ve zātü°l-cenbe nâfi° dir **şifati** budur beyāz ḡaşḡaş yigirmi beş ¹⁹ ° aded bādem ve fistıḡ ve şamḡ-ı ° Arabī ve keşīrā ve meyan balı her birinden onar dirhem nişā ve bezr-i marul ve ayva

133b

¹ ḡekirdeḡi her birinden dördür dirhem za° ferān bir dirhem peyḡir şekeri otuz iki dirhem ḡaşḡaş şarābı ² yigirmi dördür dirhem lu° uḡ ideler **lu° uḡ-ı āḡir** ḡuru°-ı şadre ve zīḡ-ı şadre ve riyeye ve sīle ³ ḡāyet nâfi° dir **şifati** budur meyan balı ve anīsūn ve rāziyānec ve baldırıḡara her birinden ⁴ sekiz dirhem kifāye miqdārı şeker^{II} ile lu° uḡ düzeler **diger lu° uḡ** bu daḡı öksürüḡe ve göḡüs ⁵ aḡrısına ve ḡurı şoluḡına ziyāde nâfi° ve mücerrebdir **ḡarīḡi** budur levz-i ḡulv ve üzüm ve bezr-i kettān ve ḡabb-ı ⁶ şanavber her birinden ikişer dirhem anīsūn ve keşīrā ve şamḡ-ı ° Arabī ve rubbü°s-sūs ve ° ırḡu°s-sūs ⁷ ve sükker-i fānīd her birinden birer dirhem mezkūr eczāları muḡkem saḡḡ idüb rāziyāne şuyı ile ⁸ muḡkem ḡabḡ idüb ba° dehu köpüḡi alınmış ° asel ile lu° uḡ düzüb gice yatacaḡ maḡallerde isti° māl ⁹ ideler ḡāyet nâfi° dir **faşl fi- beyāni°l-eyāracāt ve°l-ma° ācīni°l-müsiletü°l-** ¹⁰ **laḡife** ayaric-i fayḡara **ḡarīḡi** budur maşḡakī ve sūnbül ve selīḡe ve za° ferān ve dārḡīnī ¹¹ ve ° üd ve belesān ve ḡabb-ı belesān ve asarun ve izḡīr her birinden ikişer dirhem şabır ¹² otuz dirhem ḡā° ide üzre ma° cūn idüb maḡallinde isti° māl ideler şerbeti iki dirhemdir ¹³ ve **diger ayaric-i Buḡraḡ** bu daḡı cūnūna ve vesvāsa ve başıḡ ziyāde aḡrısına ve dönmesine ¹⁴ ve teşennüce ve eller yarıḡlarına ve veca°-ı mafāşıla ° aḡlīḡ ve zihniḡ fesādına cūdāma ¹⁵ ve baraşa ve fālice ve laḡveye ḡāyet nef° i vardır **ḡarīḡi** budur ḡıḡā°ü°l-ḡımār ve kemader- ¹⁶ yus her birinden ikişer dirhem uşāḡ bir dirhem kifāyet miqdārı ° asel ile ° amel idüb ¹⁷ altı dirhemini fātır şuy ile isti° māl ideler **temmetü°l-ayaricāt ve°l-beliye(tü)°l-ma° ācīnü°l-** ¹⁸ **müşhile evvelā ma° cūn-ı levz** bu ma° cūn ḡummā-yı ḡıbbā ve şaḡru°l- ḡıbbā ve balḡamdan olan emrāza ¹⁹ ḡāyet nâfi° dir **ḡarīḡi** budur ḡurḡum içi otuz dirhem bādem içi on dirhem za° ferān iki dirhem

¹ “معدده عنواز” şeklinde yazılmıştır.

^{II} Metinde “şekeri” şeklinde yazılmıştır.

134a

¹ sakmuniya iki dirhem sükkar elli dirhem ² asel dört yüz dirhem ma^c cün idüb isti^c māl ideler diger ³ **ma^c cün-1 diyakatlıkun tariki** budur besfāyic ve bezr-i rāziyāne altışar dirhem kifāyet miqdārı ⁴ şuy-ıla ısladub yigirmi dört sâ^c at ba^c dehu kaynadub süzeler hıyār-şenbe balı ve temr-i ⁵ hindī balı her birinden yüz dirhem muhkem kaynadub kıvāma gelince andan bu eczāları sahk idüb ⁶ içine qarışduralar ma^c cün idüb vaqt-i hācetde isti^c māl ideler bunuñ da menāfi^c i gāyet ziyādesiyle ⁷ çokdur qaleme gelmez gāflet olunmaya **diger ma^c cün-1 müshil** bu dañı safrāyı ve sevdāyı ve balgāmı zahmetsiz ⁸ ihrāc ider gāyet nāfi^c dir **tariki** budur Kābulī ve ihlīlec-i aşfar ve esved her birinden sekiz dirhem verd-i ⁹ aħmer ve behmen-i aħmer her birinden beşer dirhem sūrincān beş dirhem zencebīl üç dirhem dārçinī ve sūnbül-i hindī ¹⁰ ve maştakī ve anīsūn ve eftimun ve gārīkūn her birinden ikişer dirhem za^c ferān bir dirhem duhn-ı levz ¹¹ on dirhem ¹² asel iki yüz dirhem ma^c cün idüb üç dirhemden beş dirheme degin isti^c māl ideler **faşl fi envā^c u'l-eşribetü'l-müşiletü'n-nefise** öksürüğe gāyet nāfi^c dir **tariki** budur ¹³ ırk-ı sūs ve zūfā ¹⁴ ve persiyāvşān ve anīsūn ve ¹⁵ unnāb ve tīn ve zebīb-i aħmer ve keçiboynuzı berāber alub kaynadub ¹⁶ şuyını süzüb içeler diger münzic bu dañı safrāyı teskīn ider ve mi^c de^o ve ciger hāreterine nef^c i vardır ¹⁷ **tariki** budur kayısı ve ¹⁸ unnāb her birinden on beşer dāne iccāş yedi dāne temr-i hindī on dirhem ¹⁹ kâ^c ide üzre ²⁰ amel idüb vireler **temmetü'l-münzicāt ve beliyetü'l-eşrebetü'l-müşilet-i şerbet** ²¹ balgāmı ve sevdāyı ve safrāyı ishāl ider ve balgām-ı mālīhe ve mālīhūlyāya ve emrāz-ı dimāgiyyeye nāfi^c dir ²² **tariki** budur rāziyāne yigirmi dirhem senāmekī yedi dirhem iccāş ve fülūs ve hıyār-şenbe her birinden on ²³ beşer dirhem verd-i aħmer ve benefsec ve ihlīlec-i aşfar ve eftimun her birinden yedişer dirhem terencübīn on ²⁴ dirhem ²⁵ anber-baris ve türbūd-i ebyaz üçer dirhem rāvend iki dirhem sibistān otuz dirhem gārīkūn bir dirhem kâ^c ide

134b

¹ üzre şerbet idüb vireler **diger şarāb** safrāya ve balgāma ve sevdāya nāfi^c dir **tariki** ² budur kışr-ı ihlīlec-i aşfar ve esved ve kışr-ı Kābulī her birinden beşer dirhem verd-i aħmer ve nīlūfer altışar ³ dirhem şarāb-ı benefsec on dirhem senāmekī sekiz dirhem besfāyic on beş dirhem ve eftimun dört ⁴ dirhem qarabaş ve gārīkūn ve rāvend üçer dirhem sibistān yigirmi dāne ıslāh olunmuş maħmūde ⁵ bir deng sīrhışk yigirmi dirhem kâ^c ide üzre ⁶ amel idüb vireler **faşl maṭbūhları beyān ider** ⁷ ⁸ asel **maṭbūhidır** sekiz vukıyye çeşme şuyı bir vukıyye ⁹ asel gāyet ıslāhı ve şarı ve rāyihası ¹⁰ laṭif ola bir toprak tancara içine koyub dört bölükden bir bölük zāyi^c olunca kaynaya ¹¹ ba^c dehu indürüb maṭbūh ideler **fevāyidi** beyān olunur şusuzluğı keser ve ¹² ufūnetli balgāmları ¹³ temizler ve bundan yaramaz hıltīñ te^c affūnini giderir ve cemī^c şo^o uqdan olan hastelikleri def^c ider ¹⁴ ruṭūbetli öksürüğe ve meşānede ve kelāda olan ¹⁵ illetleri ve beyin içinde olan siñirlerde olan yaramaz ¹⁶ hıltı def^c ider ve bögreklerde taş kıomaz ve yan ağırlarını def^c ider ve masariķi yaykar ve temizler ¹⁷ ve mi^c de^o i telyīn idüb pāk ider ve cemī^c fażalātı ihrāc ider ve siñirler ağırsını ve mafāşıl ¹⁸ ağırsını def^c ider isti^c mālī şarāb yerine isti^c māl oluna yan ağırları için bir müferrih şudur ¹⁹ aķ şarāb dört yüz dirhem şeftālū çekirdeginiñ içi elli dāne kiras çekirdeginiñ içi yüz ²⁰ dāne mürver çiçeği otuz altı dirhem bu cümlesini inbīķ içine koyalar ve taķtīr ideler **fevāyidi** ²¹ beyān olunur yan ağırlarını def^c ider ve bögrek ağırlarını def^c ider ve gāyet müfettiħdir ve idrār-ı bevl ²² bi^c avni'llāhi te^c ālā **etmekden çıkar bir laṭif şudur** etmek içi gāyet ile buğday yayқанmış ²³ ola ve etmekden iki dilim alalar yarım vukıyye şarāb ve otuz altı dirhem aķ şeker ve on sekiz dirhem ²⁴ merażi tütüyā bu mecmū^c inbīķde taķtīr oluna bu şuyunñ **fevāyidi** beyān olunur emrāz-ı ²⁵ aynıñ

135a

¹ cemî^c illetleri ki qarâşudan ve aqşudan mâ^c adâ fayidesi keşirdir bi-izni'llâhi te^c âlâ **matbûh-ı** ² **âhîr** şafîrâ⁹ ı ishâl ider ve her mizâc-ı hâreye nâfi^c dir ve hummâ-ı muhriqaya ve harâret-i kebede gâyet ³ münâsibdir kanı şâf ider ahlât-ı muharrikeniñ hiddetini giderir şıfatı budur taraşşakûk köki ⁴ ve hindibâdan bir nev^c dir quzı kulağı köki meyan köki her birinden ikişer dirhem hindibâ yaprağı ve şâhtere ⁵ ve kabun unı her birinden bir kabza ve zühür-ı kalye her birinden yarımşar dirhem mâ⁹ ile kaynadalar nişfini ⁶ kalınca süzeler ve içine iki buçuğ dirhem râvend ve yarım dirhem şandal-ı aşfar kabun bir gice nef^c idüb ⁷ ve yine süzeler ba^c dehu on altı dirhem mükerrer benefşe şarâbı ile hall idüb isti^c mâl ideler ve eger dağı ⁸ kavî olmağ murâd olursa iki dirhem gül ma^c cünü qarışdıralar **matbûh-ı âhîr** balğamı ishâl ider ve ⁹ emrâz-ı re⁹ se ve^c aşaba gâyet nâfi^c dir ve her mizâc-ı bâridi işlâh ider şıfatı budur ¹⁰ ve ayrık köki ve çekirdegi çıkmış üzüm ve habbü'l-kurtüm her birinden ikişer dirhem kemaderyus ve kema- ¹¹ fitus ve petunga ve aşl-ı favaniya her birinden birer kabza ve anîsün bir dirhem üç yüz dirhem ¹² şuy-ıla kaynadub sülüşini gidince tura ba^c dehu süzeler ve içine iki dirhem senâmekî ve bir buçuğ ¹³ dirhem gârîkûn ve bir buçuğ dirhem besbâse koyalar ve bir gice tura ba^c dehu süzeler ve sekiz dirhem ¹⁴ gül-i mükerrer ile qarışduralar ve isti^c mâl ideler eger dağı kavî olmağ murâd olursa içine iki dirhem ¹⁵ diyakatlıkun zamm ideler **faşl fî beyân-ı** ^c **amelü'l-akrâş evvelâ kurş-ı kehrübâ** ¹⁶ bu kurş dağı ishâle ve seyelân-ı deme gâyet nâfi^c dir **tarîki** budur encübâr ve verd-i ahmer ve şamğ-ı ^c Arabî ve kehrübâ ¹⁷ ve nişâ ve fîn ve sebit ve tebaşîr ve rubb-ı sūs ve cülnâr her birinden üçer dirhem aqağıya on dirhem ¹⁸ mersîn rubb(ı) ile kurşlar idüb vaqt-i hâcetde bir mişkâl isti^c mâl ideler **diger kurş-ı tebaşîr-i** ¹⁹ **kâfûri** hâr hummiyâtlara ve hafağâna hâra ve dıka ve sîle ve kerîh ve kan tükürene ve kan ishâline gâyet

135b

¹ nâfi^c dir **tarîki** budur gül kurusı buyan balı her birinden altışar dirhem kışâ tohmı ve hıyâ(r) tohmı ve kabak ² tohmı bakla tohmı her birinden dörder dirhem tebaşîr ve şamğ-ı ^c Arabî ve keşîrâ ve nişâ her birinden ikişer ³ dirhem kâfûr bir dirhem za^c ferân buçuğ dirhem cümlesini sahq idüb bezr-i kağûnâ lu^c âbıyla kâ^c ide ⁴ üzre kurşlar düzüb isti^c mâl ideler **kurş-ı kâfûr** bu dağı issi marâzlara ve hummiyetlere ve harârete ⁵ ve hafağâna ve ta^c ûna ve vebâya gâyet nâfi^c dir **tarîki** budur bezr-i hindibâ ve bezr-i hass ve bezr-i bakla ⁶ her birinden üçer dirhem kâfûr buçuğ mişkâl muhkem sahq idüb alma şarâbı ile kurşlar düzüb ⁷ isti^c mâl ideler **diger kurş-ı** ^c **anber-baris** harâretli hummâlara ve cigerde olan şişlere ve ziyâde ⁸ şusuzluğa gâyet nâfi^c dir **tarîki** budur ^c uşâre-i ^c anber-baris veyâhüd kündüsü dört dirhem bezr-i hıyâr ⁹ ve maştakî ve tebaşîr her birinden ikişer dirhem lük ve râvend her birinden on ikişer dirhem za^c ferân bir dirhem ¹⁰ sünbül-i hindî ve ^c uşâre-i gâfiş ve ^c ırk-ı sūs ve terencübîn her birinden ikişer dirhem kâ^c ide ¹¹ üzre kurşlar düzüb isti^c mâl ideler diyadadan **kurş İbn Mâsüyenîndir** ¹² kırmızı gül kurusı altı dirhem sünbül-i hindî ve ^c üd-ı mâverdî maştakî ikişer dirhem döğülmüş ¹³ meyan köki üç dirhem tebaşîr-i hindî bir dirhem za^c ferân yarım dirhem bunları döğüb ¹⁴ ve aq şarâb ile yoğurub kurş ideler **fevâyidi** hummâ-yı vebâ⁹ iyyelere ve hummâ-yı müzminelere ¹⁵ ve hummâ-yı mürekkebelere ve hummâ-ı balğamîler(e) nâfi^c dir ahlât ile qarışık olan hummâlarıñ cemî^c ine ¹⁶ nâfi^c dir ve müte^c affin hummâyı def^c ider ve mi^c de⁹ ağrısını keser ve fazla ruğubeti taħlîl ider **kurş-ı** ¹⁷ **râmağ Mâsüyenîñ** terkîbidir quzı kulağı ^c uşâresi yüz elli dirhem gül toğuz dirhem ¹⁸ mersîn tohmı on sekiz dirhem **tarîki** budur ^c amelî bu ^c uşâre ile mersîn ve gül yapça yapça ¹⁹ kaynaya bir iki üç def^c a ba^c dehu süzeler yigirmi dirhem tâze mâzî⁹ i bu ^c uşâre ile

136a

¹ bir def^c a daḥı kaynaya ba^c dehu māzī çıkarub kurıdub ince dögeler kırmızı gül varağı
² tokuz dirhem şarı şandal ve bir dirhem şamg-ı ^c Arabī on üç buçuğ dirhem ekşi
³ şummāk tebāşir-i hindī sekiz dirhem qoruğ şuyı yedi dirhem mersin toḥmı otuz ⁴ altı
dirhem ^c üd-ı māverdī qaranfil besbāse cevz-i bevva dörder dirhem bunları bir çanak
⁵ içine cem^c eyleyeler bu eczaları yukaruda māzī ıslatdığı ^c uşare içine koyalar
⁶ ve ısladalar ba^c dehu çıkaralar kurudalar ba^c dehu dögüb eleyüb kâfūr ve gül şuyı
⁷ ile kurş ideler ve bir dirhem zamīme ideler **fevāyidi** oldur ki mi^c deye ve yürece ve
⁸ cigere za^c ifligine kuvvet virür cemī^c ishāli ve kay^o ı def^c ider ve masariği ve
bağırsaqları ⁹ temizler ve aḥlātın mürrini def^c ider ve qalbe feraḥ virür ve dem-i ishāli
def^c ider ¹⁰ gārīkūn kurşıdır **İbn Māsūyenin terkibidir** gārīkūn-ı ebyaz otuz ¹¹ altı dirhem
bir fincān aq şarāb içinde üç dirhem zencebīli dögüb ve ısladub ¹² ba^c dehu gārīkūn ince
dögüb ve eleyüb tekrār koyub az az şarāb koyub ¹³ ve dögüb kurş ideler **fevāyidi**
balgāmı ve şafrā-yı aḥmeri telyin ider **Calinus** ¹⁴ **naql ider** kırmızı şafrayı ve şarı şafrayı
telyin ider ve galiz ve lezic hıltları ¹⁵ ve müte^c affin aḥlātı telyin ider ve ^c aşalātı temizler
ve mafāşilāt içinde olan aḥlātı ¹⁶ ihrāc ider ve yaramaz balgamlardan gögsi ve aqçigeri
temizler ve mi^c deye ve cigeri ve tıḥāl ve ¹⁷ bögreleri ve raḥmi temiz ve cemī^c
veca^c ların ve devvāre-i şar^c ḥasteligini def^c ider ve cünūn ¹⁸ adamlara nāfi^c dir ve
beyinde ne miqdār ^c illetler var ise nāfi^c dir ve zīk-ı nefese ve aqçiger yarasına
¹⁹ nāfi^c dir ve cemī^c süddeleri açar ve şarılığa ve müstesḫīye ve tıḥāl şişlerine nāfi^c dir
ve idrār-ı

136b

¹ bevl ider ve ^c avratların ḥayzını açar ve soğulcanı kırar ve besresin ve levnin güzel
ider ² bi-izni'llāhi te^c āla bu kurş yapıldıqda gölgede kurumağ gerekir **faşl fi beyāni'l-**
³ **şāfāt ve'l ekḥāl li'l-mücerrebetü'l-laḥife minhā şāfū'l-** (^c ayn) bu şāf göz ⁴ ağrısına gāyet
nāfi^c dir ve veca^c ı teskīn ider **tarīki** budur ^c anzerūt ammā eşek ⁵ şudıyla perverde olmuş
ola beş dirhem nişā ve dört dirhem keşirā üç dirhem afyūn ⁶ bir dirhem kündür bir
buçuğ dirhem isfidāc on dirhem mā^o -i verd ile şāflar düzüb ⁷ vaqt-i ḥacetde isti^c māl
ideler **diger şāf** bu daḥı bir günde gözün ağrısını ⁸ sākin ider ve şişi tahlil ider **tarīki**
budur işmide ve aqakıya her birinden kırk mişkāl ⁹ iklimiyā altı mişkāl nuḥās-ı muḥriḳ-
i maḡsūl on dört mişkāl isfidāc-ı reşāşī ¹⁰ sekiz mişkāl sünbül ve ḥuzaḥ her birinden
ikişer mişkāl cünd-i bīdester^l ve şabır ve eftimun ¹¹ qalkaḥār-ı muḥriḳ her birinden
ikişer mişkāl saḥḳ idüb gül şuyı ile yoğurub ¹² yumurta ağıyla şāflar düzüb isti^c māl
ideler **diger şāf-ı ebyaz remed-i ḥār için** ¹³ **tarīki** budur isfidāc sekiz dirhem şamg-ı
^c Arabī ve keşirā dört dirhem ^c anzerūt iki dirhem ¹⁴ afyūn bir dirhem saḥḳ idüb yumurta
ağıyla şāflar düzüb isti^c māl ideler **şāf-ı** ¹⁵ **aḥmer çeşmi ḥireden ḥıfz ider** şabır iki buçuğ
deng uskuḥūrī günlük iki ¹⁶ buçuğ deng damla dem-i aḥaveyn iki deng iki çekirdek
gülāb ve şamg-ı ^c Arabī ile şāf ¹⁷ oluna **tarīk-i** ^c ameli bunları kullanmağ istedikleri
vaḳitde on dirhem şarāb beş dirhem ¹⁸ kırmızı gül ve bir serv ve kuz(ı) qulağı ısladub
ba^c dehu bu şuy ile şāfi ezüb gözün içine ¹⁹ aqıdalar **fevāyidi** oldur ki gözde olan yaraları
oñuldur ve laḥmı bitürür ve göz yaşını qaḥ^c ider

¹ جند بادستر şeklinde yazılmıştır.

137a

¹ bi-izni'llāhi te^cālā **Rāzīnīn şāfi** māmīrān terkībdır kırlangıc otı kifāyet mīkdārı
² māmīrān^c uşāresini güneşe koyub pekleşdüreler şāflar yapalar **fevāyidi** budur ki gözün
³ harāretini alur ve gözün veca^cını keser ve göz ibtidā ağrıdığı vaķit koyalar **şāf-1 aħmer**
İbn ⁴ **Māsūyeniñdir** gözün cerebine ve nüzül-ı māya ve zufr didikleri marāza be-ğāyet
nāfi^c dir **şifati** budur ⁵ bezr-i kınneb üç dirhem yanmış bakır ve mürr-i şāfi her birinden
ikişer dirhem zencār ve nişādır ve būber ⁶ her birinden nışf dirhem şāf ideler **şāf-1 reşāş**
süd yanmış kurşun ve afyūn ⁷ ve tūtiyā yanmış bakır ve şamg-ı^c Arabī ve keşirā her
birinden dördür dirhem yağmur şuyıyla şāflar ⁸ düzeler **şāf-1 meder** gözün ruṭūbeti(ni)
giderir **şifati** budur tūtiyā ve günlük her birinden ⁹ onar dirhem isfidāc kırk dirhem
afyūn ve şamg-ı^c Arabī her birinden altışar dirhem şāflar düzeler ¹⁰ **şāf-1 āħir** gözün
cümle marāzlarına nāfi^c dir ve başara kuvvet virür **şifati** budur bezr-i rāziyānec
¹¹ ve afsentīn ve kerefs ve sezāb yaprağı ve efraciya ve şaluya ve şevketü'l-mübārek
cümlesin döğeler ¹² ve dārçin şuyınıñ içine koyalar ve güneşde birkaç gün dura ba^c dehu
^c asel ile kıvāma gele ¹³ ve bunı göze çekeler **şāf-1 āħir** nebāt bir dirhem şabır efraciya
ve zāc-ı muħriķ her birinden üçer ¹⁴ dirhem mercān yarım dirhem karanfil ve kāfūr her
birinden altışar çekirdek şāf düzüb göze çekeler ¹⁵ **diger ħabb** bildeki burūdeti ve
a^c zādaki ruṭūbeti ve ma^cide ve em^cadaki sevdāyı ¹⁶ ve şafrāyı ve balgāmı cezb idüb
def^c ider ve cimā^c a key kavī eyler **şifati** budur ki kerdime ¹⁷ ya^c nī tere toħmı beş ve
zencebīl iki dirhem ve ^c üdü'l-ķahr bir deng irüce key saħķ idüb ¹⁸ kıvāmlı bal ile ħāb
idüb yatacaķ vaķtin götürene bu bir mücerreb görülmüş ve işlenmiş ¹⁹ maķbūl ħabdır ki
bilde olan ağrı ve ishāli ve ķanı ve zavrı bir demde keser ve afyūn

137b

¹ ve demü'l-aħaveyn berāber muħkem saħķ idüb daħı dişi ķāšnī ile od yanında
ķarışdurasın alışdurasın ² daħı igde çekirdegi ķadar ħablar ile ve noħūd mīkdārı ħablar
ile kaçan kim ħabbnīn birin götürene ol gice ³ ħabbnīn birin daħı yuda hemān ol gice eşeri
zāhir olub şıħħat bula **fi beyāni'l-aṭliyyeti** ⁴ **l-mücerrebet-i tılā** kaşā siñirlere nāfi^c dir
tarīķi budur ħarāṭīn-i kibār ve ħurmā-i vāliyye ve duhn-ı ⁵ ħall berāber ve bir za^c ferān
bile ħılt idüb kışa olan siñire tılā ideler gāyet nāfi^c dir ⁶ **diger tılā** zekere kuvvet virür
tarīķi budur gügercin boķını saħķ idüb yāsemīn yağıyla ⁷ ħılt idüb zekere tılā ideler
diger tılā uyuza ve giciyige nāfi^c dir **tarīķi** budur rāsini ⁸ muħkem saħķ idüb şarp sirke
ile ķarışdırub ateşe ķarşu süreler^c acāyibdir **diger** ⁹ **tılā esrār-ı ħükemādandır** zekeri
büyüdür ve kuvvet virür **tarīķi** budur tāze koyun tersin ki ¹⁰ çubuķ ile alalar ve bir deng
misk ve iki dirhem hindüstān cevizi içi saħķ idüb ¹¹ ol tāze koyun tersiyle ķarışduralar
ķına gibi yoğura tamām ħılt olduķdan soñra ħammāma ¹² varub ba^c dehu zekeri duhn-ı
su^c d ile muħkem ovalar kızduralar andan ķına gibi zekere tılā ideler ¹³ ve bir kıt^c a bīz
ile şarub şabāħdan aħşama degin alıķosun andan soñra şuy-ıla yuyalar ¹⁴ gāyet
^c acāyibdir **diger tılā** mi^c deniñ harāretine ve müfriṭ ķuşmuğa ziyāde nāfi^c dir şafrāvī
¹⁵ ħıltıdan^c āriż ola **tarīķi** budur ayva şuyı alma şuyı gül şuyı her birinden onar dirhem
¹⁶ aķaķıya ve şandal her birinden ikişer buçuķ dirhem eczāları saħķ idüb şular ile ħılt
idüb ¹⁷ tılā ideler **fi beyāni'z-zimādātü'l-mücerrebe evvelā zimād** bu bir zimāddır ki
veremleri yumşadır ¹⁸ ve dağıdır mücerrebdır **tarīķi** budur isfidāc ve mürdesenc her
birinden yüz dirhem duhn-ı zeyt ¹⁹ iki yüz dirhem eczāları saħķ idüb zeyt ile saħķ(ı)
taħģ idüb kıvāma getüreler maħallinde

138a

¹ viremlere zımād veremi taḥlīl ider **diger zımād** mi° de şişine gāyet mücerrebdır **tarīki** budur aşl-ı ² afsentīn ve ḥıtmī ve bābūnec ve iklīlü'l-melik her birinden sekiz dirhem sūnbūl ve şandal ³ ikişer dirhem za° ferān nışf dirhem duhn-ı verd ve duhn-ı bābūnec her birinden kırkar dirhem ⁴ balmūmı on iki dirhem ol mūmı ve yağları ḳaynadub ve eczā° ı saḫḫ idūb ve yağlar ile ⁵ ḳarışdırub mi° de üzerine zımād ideler **diger zımād** veremleri yumşadır ve havāsını ⁶ alub ve mādde° i tiz cezb ider ve ağrısını teskīn ider ve ziyāde nāfi° dir **tarīki** budur benefsec ⁷ ve ḥıtmī ve baḳla unı ve arpa unı her birinden on beşer dirhem īrsā yigirmi dirhem bābūnec ve bezr-i ⁸ kettān her birinden onar dirhem cümle° i saḫḫ idūb üç vuḳıyye şu ile ṭabḥ idūb tā ki nışfı ḳala ⁹ ba° dehu süzüb yarım vuḳıyye ° asel ile mezkūr şuyula ḥılt idūb yine ṭabḥ idesin bir bez ¹⁰ üstine yayub mādde üzerine zımād ideler **diger zımād-ı mislūh tarīki budur** ḳaşnī ve uşaq ¹¹ her birinden onar dirhem sirke kırk dirhem ol sirkeyi ve uşaqı birbirine ḥılt idūb ba° dehu ¹² ḳaşnī ateşde eridūb soñra maḥlūl uşaqı ḳoyub muḥkem ṭabḥ idūb ° aḳd idesin ¹³ ba° dehu bir ḳıṭ° a meşin üzerine yayub mādde üzerine zımād ideler kendü ṭurduḳça ḳoyalar ¹⁴ soñra yine tecdīd ideler gāyet nāfi° ve mücerrebdır **diger zımād** ciger ḥarāretine ve yürek ḥarāretine ¹⁵ ve ḳalb ḥarāretine ve emrāz-ı ḥarelere ve cigere ve mi° deye zımād ideler ḥarāretlerini sākin ider ¹⁶ **tarīki** budur beyāz bal mūmı otuz altı dirhem duhn-ı benefsec ve duhn-ı verd her birinden ¹⁷ yigirmi dirhem ol bal mūmını duhnlar ile ḥılt idūb eridesin ba° dehu gül şuyı ve şūniz ¹⁸ şuyı ve ḥall-i ḥamr ve ḥayy-i ° ālem şuyı ve hindibā şuyı ve kibrid şuyı her birinden birer cüz° ¹⁹ berāber alasin mezkūr duhnları şular ile ḥılt idesin ateşde ṭabḥ idūb ḳıvāma gelince dek

138b

¹ mezkūr emrāzlara zımād idesin gāyet nāfi° ve mücerrebdır **diger zımād** bil ağrısına ve bögrek ² ağrısına ve şancuya ve zarb doḳunan yere gāyet nāfi° dir **tarīki** budur maştakī ve kündür birer ³ dirhem mevzek üç dirhem çam saḳızı üç dirhem ḳaranfil ve fulful beş dirhem ve zencebīl dörder ⁴ dirhem ḳa° ide üzre ṭabḥ idūb maḥallinde ağrı yerine zımād ideler **diger zımād** burun ḳanı ⁵ keser **tarīki** budur cevz-i rumī ve aşı berāber ola muḥkem saḫḫ idūb bir miḳdār gülāb ile ḥılt ⁶ idūb ° alīlīñ enfine zımād ideler ḳanı ḳaṭ° ideler **diger zımād** bel ağrısına ve ° ırḳu'n-nisāya ⁷ ve nıḳrīse ve şızıya gāyet nāfi° dir **tarīki** budur liḫyetü't-teys ve summāk her birinden onar dirhem ⁸ behmen-i aḥmer ve dem-i aḥaveyn ve cūlnār her birinden ellişer dirhem ḳışr-ı rummān on iki dirhem ⁹ cevz-i hindī iki dirhem belūt yüzümi sekiz dirhem ve ḳabuḡından on iki dirhem şandal-ı ¹⁰ ḥadīd dört dirhem mezkūr eczāları saḫḫ idūb iki vuḳıyye şu ile bir gün bir gice ışladub ¹¹ ba° dehu ḳaynadub tā nışfı ḳalınca ba° dehu süzüb ve şuyı bir daḫı ḳaynadasın tā kim ¹² şaḳır gibi ola bir ḳıṭ° a meşine yayub bile zımād ideler **diger zımād** fālince ve laḳve ve göz ¹³ ağrısına bātında olan veremlere gāyet nāfi° dir ve ° aḳreb şoḳunca mażarratını def° ider **tarīki** ¹⁴ budur gügercin tersi iki dirhem zeyt yaḡı kırk dirhem bal mūmı on dirhem rātinc üç ¹⁵ dirhem gügercin tersi saḫḫ idūb ḳalan eczāları eridūb birbirine ḥılt idūb ¹⁶ zımād ideler **diger zımād** kırık ve çıkık ° üzvlara nāfi° dir **tarīki** budur kil-i ermenī ¹⁷ ve çiriş ve şamḡ ve aḳaḳıya ve mürre ve kündür ve mūmiyā-ı ma° denī ve şabır her birinden berāber muḥkem saḫḫ ¹⁸ idūb yumurta şarısıyla ḥılt idūb maḥallinde zımād ideler **diger ṭılā** nāşūr olmuş ¹⁹ cerāḥatlara ve bevāsire ve temregüye ve baraşa ve bahaḳa ve ḥanāzīre ve sigile dürteler eride pāk ide şıfatı

139a

¹ yumurta şarısıyla hılt idüb maḥallinde zımād ideler **diger tılā** nāşūr olmuş cerāhatlara ve bevāsire ² ve temregüye ve baraşa ve bahağa ve ḥanāzire ve sigile dürteler eride pāk ide **şifati** tiz kirec otuz ³ ve ḳalye kırk ve bellūt küli ve sögüt küli yigirmi beşer dirhem cümle şuda ısladasın birkaç gün ⁴ tura şoñra ol şuyı ḳaynadasın tā ḳoyula ba^c dehu ḳurşun ḥoḳkada şaḳlayasın deminde ⁵ gerek olur **diger tılā** kim yüzde olan kelef ve giciyiḡe fāyide ider **şifati** irsa ve ḥarbak ⁶ irüce saḥḳ idüb sirke ile tılā idesin **diger tılā** bil aḡrısına siyāḥ turpı rendeden ⁷ geçüb eflāk tuzıyla saḥḳ idüb üzerine arpa unı şaça biline bağlaya bir gice tura nāfi^c dir ⁸ **fi beyāni'l-belesānātü'l-efrenciyyetü'l-mücerrebe evvelā belesān** bu bir belesān yaḡıdır ki ⁹ sızılara nāfi^c dir ve bunuñ taḳaḥtur ibtidā beyāz şı gibi yaḡ gelür şoñra bir şarı yaḡ ¹⁰ gelür şoñra bir kırmızı yaḡ gelür bu gelen yaḡları başka başka ḥıfz idüb maḥallinde ^c amel oluna ¹¹ beyāz yaḡı ve şarı yaḡı tāze yaralara birer tamlā tamladalar bir bucuḳ günde def^c ider ¹² ḳabarıcılara bundan key ḳarḥalara ve çürimiş yaralara mezkūr iki yaḡıyla yayḳayub ḳurudasın ¹³ iki günde def^c ider ve gözde olan perdeye iki günde bir tamlā tamladalar toḳuz günde def^c ider ¹⁴ ve bir adamıñ belinde taş olsa ve yaralar ve aḡrılar olsa mezkūr iki yaḡdan bir tamlā içireler iki ¹⁵ günde taş ise eridüb çıkarur ve yaraları ıslāḥ ider ve aḡrılar keser ve bir ^c avratıñ ¹⁶ raḥmi aḡrısı et şuyı ile bir tamlā şey içirseler aḡrısını keser ve çekilmiş siñirleri uzadır ve **kırmızı** ¹⁷ **yaḡ** cüzām marāzına günde yarımşar ḳaşıḳ içürseler on beş günde def^c ider ve bir adamıñ ¹⁸ maḥall-i nez^c de dili bağlansa vaşıyyet etmeden ḳalsa aḡzına bu kırmızı yaḡdan bir tamlā ḳosalar fi'l-ḥāl ¹⁹ bi-izni'llāhi te^c ālā ifāḳat bulur vaşıyyet ideceḡi var ise vaşıyyet ider ve nice nice (menāfi^c i) vardır

139b

¹ cümlesini zıkr idince taḫvīl etmek lāzım gelür **tarıḳi** budur ḳaranfil ve cevz-i bevva ve zencebīl ² ve zurunbād ve dār-ı fulful ve ḥavlıncān ve ardıc yemişi ve aḡaḳa³ unı ve dış ḳabuḡı ve dış ³ otı ve feslegen ve verd ve sünbül ve ^c üd-ı ḥām ve kemafitüs ve kemaderyus ve bādrencbüye ⁴ ve günlük ve şabır ve ḳāḳüle ve kebābe ve dārçinī ve ḳarabaş ve maşḳakī ve bādem ve turaḳ- ⁵ otı ve toḥmı ve çiçeḡi ve ḳurı encir ve ḳuşüzümi ve ḥurmā çekirdeḡi her birinden onar dirhem ⁶ ^c asel elli dirhem ve cümleñiñ aḡrınca iki kez şeker ve cümleñiñ aḡrınca ^c araḳ ki dört kere taḳtīr ⁷ olmuş ola bu cümle eczāyı muḥkem saḥḳ idüb ^c araḳ içinde bir hafta ısladub ⁸ ba^c dehu bir miḳdār şı koyub inbīḳden taḳtīr ideler ve ḡāyet ḥıfz ideler **diger belesān** ⁹ tamlaya ve ra^c şeye duhn-ı belesān bedeli duhn-ı ḳaranfildir ve şaḡır olanlara ve nisyāna ve ¹⁰ nāḳışü'l-aḳl olanlara bir miḳdār içürseler ḡāyet nāfi^c dir ve yaraya bezir sürseler ḡāyet ¹¹ nef^c ini görürler **tarıḳi** budur ḳaşnī elli dirhem şarmaşık şaḳızı otuz dirhem ¹² egri inbīḳ ile taḳtīr ideler ḥıfz idüb maḥallinde ḳullanalar **diger belesān tarıḳi** budur ¹³ terementi on dirhem taḳtīr idesin evvel bir şı çıkar şoñra yaḡ çıkar ol şı başka ve ol şuyı ¹⁴ başka ḥıfz idesin **diger belesān** yigirmi dört sâ^c atde yaraların ḳapadur ve belesān yaḡı gibi ¹⁵ çıkarub şuyı başka ve yaḡı başka **tarıḳi** budur terementi yüz dirhem bişmiş yumurta ¹⁶ aḳı yüz dirhem çam şaḳızı yüz dirhem ḳum alma altmış dirhem egri inbīḳ ile taḳtīr ideler ¹⁷ **diger belesān** ḳarnında olan şoḡulcanı çıkarır bu daḡı yigirmi dört sâ^c atde yaraları ¹⁸ ḳapadub ḡāyet mücerrebdir **tarıḳi** budur mürr-i şāfi yetmiş dirhem maşḳakī toḳsan dirhem şabır ¹⁹ yüz seksen dirhem tuz yüz dirhem egri inbīḳ ile çıkarub ḥıfz ideler **diger belesān**

140a

¹ bu bir kırmızı yağ olur sonra yaralarına sürünce nef^c i vardır ve zükkāma ve öksürüğe nāfi^c dir ² **tarīki budur** terementi yüz elli dirhem sarı bal mümü yüz dirhem cevz-i bevva kıranfil onar dirhem ³ muhkem saħk idüb mişe güli altmış dirhem bunları evvelkiler gibi taqattur idüb ba^c dehu qarğa- ⁴ düglegi ve günlük ^c uşāresini her birinden yigirmişer dirhem bir miqdār mezkūr yağıyla hılt ⁵ idüb mezkūr marīzlere isti^c māl ideler **diger belesān** bu daħı sidük zorına ⁶ ve bevl yolında olan taşlara ve şogulcanı ve rīh-i bevāsire ve bil şovuqluğına ve niqrise ⁷ ve şo³ uğdan tamlaya ve marāzlara eger sürmek ve eger içürmek ile gāyet nef^c i vardır ⁸ **tarīki budur** terementi yüz dirhem yumurta aķı elli dirhem kiremide seksen dirhem cümlesini ⁹ saħk idüb kā^c ide üzerine egri inbīk ile taqattur ideler **diger belesān** bu yağ ¹⁰ deriñ yaralardan zehri almaķ ve eski yaralara ve yeñi yaralara gāyet nāfi^c dir tīz ¹¹ oñuldur **tarīki budur** terementi iki yüz dirhem bezir yağı yüz dirhem çam saķızı altmış dirhem kündür ¹² yigirmi dirhem mürr-i şāfi ve şabır ve maştaķi ve ^c anzerüt ve besbāse ve za^c ferān ve ^c üd-1 hām ¹³ her birinden yigirmişer dirhem egri inbīk ile taqattur idüb hıfz ideler **diger belesān** ¹⁴ eger şo³ uğdan ve eger ısıçağdan olan marāzlara eger içürmek ve eger sürmek ile gāyet nef^c i vardır ¹⁵ **tarīki budur** terementi yüz dirhem bal elli dirhem ^c araķ iki yüz dirhem ^c üd ağacı üç dirhem ¹⁶ şandal-1 aşfar ve aħmer ve ebyaź üçer dirhem günlük ve şarmaşık saķızı ve geyik boynuzu ¹⁷ ve zurunbād ve dār-1 fulful üçer dirhem şamg-1 ^c Arabī on dirhem cevz-i bevva üç buçuķ dirhem ve havlıncān ¹⁸ ve kebābe ve dārçinī ve kürse saķızı ve kıranfil ve sünbül ve za^c ferān ve zencebīl üçer dirhem ¹⁹ misk buçuķ dirhem eczāları saħk idüb kā^c ide üzre egri inbīk ile taqtir idüb

140b

¹ maħallinde isti^c māl ideler **fi'l-edhāni'l-efrenciyetü'l-müstekātratü'l-mücerrebe evvelā duhn-ı cevz-i** ² **bevva** bu bir duhndur ki gāyet ıssidir imtilāya ve mi^c de ağrısına nāfi^c dir **tarīki budur** cevz-i ³ bevvaı saħk idüb iki yüz dirhem ola ve beş yüz dirhem ^c araķ içinde sekiz gün ısladub ⁴ sonra bir baķır inbīkden taqtir ideler ve ol şuyı bir yere cümle cem^c idüb ve şavuduğdan sonra ⁵ üzerinden yağını alub maħallinde isti^c māl ideler **diger duhn-ı günlük** sidük yollarını açar ⁶ ve nice şeylere girer bunu daħı öbür yağlar gibi taqtir idüb hıfz ideler **duhn-ı besbāse** ⁷ mi^c deye ve imtilāya içmek eyüdüdür ve nice issi mu^c āleceye girer bu daħı ^c aynı ile cevz-i bevva gibi isti^c māl ⁸ olunur **duhn-ı arnavud büberi** bu daħı mi^c de rīhlerine ve bilde hāşıl olan ağrılara ve hatunlarıñ hayzını ⁹ idrār ider arnavud büberinden ne miqdār istersek sāde şu ile sekiz gün ısladub bunu daħı ¹⁰ inbīkden çıkaralar yağı başka ve şuyı başka maħallinde kullanalur **duhn-ı buğda** bu daħı kırudıcıdır ¹¹ nice şeylere lāzım olur bütün buğdayı bir çömlek içine kıoyub ağzına şīşe inbīk kıoyalar ¹² taqtir ideler yağını alub maħallinde isti^c māl ideler **duhn-ı ayva** şo³ uğdur mi^c deyi taşhīh ider ¹³ **tarīki** ayvayı rendeleyüb zeyt yağıyla hılt idüb güneşe kıoyalar on beş gün dura ¹⁴ sonra tekrār yüz dirhem ayva şu ile üzerine kıoyub kıaynadub tā ki şuyı kıalmaya alub ¹⁵ hıfz ideler **duhn-ı fulful** gāyet ıssidir siñirlere şa³ uğdan hāşıl olmuş ağrılara eyüdüdür ¹⁶ ağız ağrısına ve a^c zā³ ı terleyen adama içmek eyüdüdür ve ^c irķu'n-nisāya ve vecā^c -1 mafāşıla ve zātü' ¹⁷ l-cenbe ve kıasıķ ağrısına ve meşānedeki taşı eridür ve ana raħmindeki ağrı için eyüdüdür **tarīki** ¹⁸ **budur** fulful-1 ebyaź ve esved ve dār-1 fulful her birinden üçer dirhem ihlīlec-i aşfar ve Kābulī ve belīlec ¹⁹ her birinden beşer dirhem aşl-1 kerefs ve aşl-1 rāziyāne üçer dirhem çāvşir ve uşaq ve muķl ikişer dirhem

141a

¹ türbüd ve zencebîl üçer dirhem eftimun ve tâze sedef onar dirhem bu eczâları saḥk idüb ² beş vuḳiyye şu ile ḳaynadub tâ ki bir vuḳiyye ḳala soñra zanbaḳ yaḡı iki yüz ³ dirhem acı bâdem yaḡı iki yüz dirhem bunları cümle bir yere ḳoyub ḳaynadub tâ ki ⁴ ol bir vuḳiyye şuyı ḳalmaya şâfice yaḡ ḳala alub maḥallinde isti° māl ideler ⁵ **diger duhn-ı dārçin** mi° de° şo° uḳluḡına ḥâricden sürmek ve içmek ile nâfi° dir ⁶ ve çok şeylere girer **ṭarîḳi** dārçin yüz dirhem tâze şusam yaḡı yüz elli dirhem ⁷ şarâb ile ḳaynadub yaḡını alalar **duhn-ı ṭortı** bu bir müceffif yaḡdır **ṭarîḳi** ⁸ ṭortı yüz dirhem bārüd seksan dirhem bir mermer üzerinde saḥk idüb ateş ile ⁹ yaḡub yanmaz olduḡda her ne ḳalur ise bir ḳum gibi olur erimez olur birḳaç ṭurunca ¹⁰ kendi kendiden eriyüb yaḡı aḳar alub ḥıfz ideler **duhn-ı kibrîṭ** bu yaḡ aḡrılara ¹¹ ve şızılara ve cüzâm marazına ve frenk marazınıñ her envâ° ina nâfi° ve mücerredir **ṭarîḳi** ° aḳreb-i ¹² aşfar yüz dirhem zeyt yaḡı iki yüz dirhem ° aḳrebi saḥk idüb mezkûr zeyt ile ¹³ ḥılt idüb bir çömlekte mülâyim ateş üzerinde üç gün miḳdârı ṭabḥ idüb ¹⁴ soñra süzüb isti° māl ideler **duhn-ı ḳarınca** muḳavvîdir zekere sürseler ve ḳoltuḡ ve barmaḳlar ¹⁵ arasına sürseler ḡâyet insâna in° âṭ ḥâşıl olur ve yelden ḳarnı şişmiş olanlara ¹⁶ nişf dirhem içürseler yellendürür ve şişin def° ider **ṭarîḳi** budur iri ḳarınca her ne ¹⁷ ḳadar istersek bir şişe içine ḳoyub kırḳ gün güneşde ṭura ba° dehu ° amel oluna **fi** ¹⁸ **beyâni°z-derûrâti°l-mürekkabe evvelâ derûr** soḡulcanı def° ider **ṭarîḳi** budur ḡârîḳûn ¹⁹ yarpuz merzencüş muḥkem saḥk idüb ya(r)puz şu ile ezüb ısıcaḳ ile buruna çekmege

141b

¹ ḡâyet nâfi° dir **diger derûr** dişleri beyâz ider **ṭarîḳi** budur faḡfûrî üç ² dirhem ° üd ağacı kömürü iki dirhem eflâḳ ṭuzı bir buçuk dirhem ° üd ağacı kömürü iki (dirhem) ³ eflâḳ ṭuzı bir buçuk dirhem ṭopalaḳ bir mişḳâl muḥkem saḥk idüb dişlere sürüb ⁴ ḡâyet nâfi° dir **diger derûr ṭarîḳi** budur mermeri döḡüb bal ile ḥılt idüb ⁵ bir adam sevdiḡi kimseye yidirse ° acâyib muḥabbet ide **diger derûr** şıracaya ve ḥunnâḳ için ⁶ nâfi° dir **ṭarîḳi** budur kelebek başını yaḡub ravfadan yumurtaya ṭuz yerine eküb ⁷ yedi gün miḳdârı şıracası ve ḥunnâḳı olana yidirseler şifâ bulur bi-izni°llahi ⁸ te° âlâ **derûr ṭalâḳ için** ḡâyet nâfi° dir kelebek başını yaḡub ve ṭalâḳıñ üzerine ⁹ ḥâricden bal sürüb üzerine ol yanmış baş külinden ekeler bi-izni°llâhi te° âlâ ¹⁰ def° olur **fi beyâni°l-ḥuḳn ve°l-ḥamûlât evvelâ ḥuḳne-i leyyine** ta° uḳ şuyı ¹¹ bir vuḳiyye pazu yapraḡı iki avuc benefsec yapraḡı bir avuc yapışḡan bir avuc ḳaynadub ¹² ihḳân ideler **diger ḥuḳne** mütevassıṭ **ṭarîḳi** ta° uḳ şuyı bir vuḳiyye sibistân ¹³ ve ḥıtmî çiçeḡi birer avuc bezr-i ḥıtmî beş dirhem yapışḡan bir avuc benefsec beş dirhem papadya ¹⁴ nişf erik iki dâne ḳaynadub on dirhem ḳudret helvâsı benefsec yaḡıyla ¹⁵ ezüb eczâlar ile ḥılt idüb ihḳân ideler **diger ḥuḳne** mütevassıṭ **ṭarîḳi** budur senâmekî ¹⁶ ve benefsec ve besfâyic her birinden beşer dirhem bezr-i ḥıtmî ve çiçeḡi ve bezr-i ḥummâz dörder ¹⁷ dirhem pazı yapraḡı bir avuc sibistân otuz dâne erik yigirmi dâne ḳâ° ide üzre ¹⁸ ḳaynadub on dirhem terencübîn ve on dirhem ḥâm şeker ve on dirhem benefsec ¹⁹ yaḡı ile ihḳân ideler **fi beyâni°l-eşyâfi°lletî testa° meli fi°d dübr ve°l ferec ve°l ḥamûlâti°l**

142a

¹ **mücerrebe evvelâ eşyâf** bil ağrısına ve °ırķu'n-nisāya ve emrāz-ı mafāşıla ve dizler ağrısına ² ve şızılara gāyet nāfi° dir **tarīķi budur** zebīb-i esved ve menzū° ül bezr ve zerdālū çekirdegi ³ ve sūnīz her birinden yigirmişer dirhem saķmuniya ve büre her birinden birer dirhem ķaşnī ve ⁴ hanzal ķabı her birinden üçer dirhem bezr-i ĥarmal beş dirhem eczāları dögüb bādem yağıyla ⁵ ve şıgır ödiyle ĥılt idüb kâ° ide üzre şiyāf idüb maĥallinde birer dānesini ⁶ götüreler **diger şiyāf** mi° deden ve maķ° addan aķan ķanı keser ve bevāsīre ⁷ ve ifrāt-ı °urūķa gāyet nāfi° dir **tarīķi budur** kehrübā ve cūlnār ve muķl-ı azraķ ve dem-i aĥaveyn ⁸ ve maştakī ve aķaķıya ve zerāvend ve şamģ-ı ° Arabī ve °anzerūt her birinden birer mişķāl cümlesini ⁹ saĥķ (idüb) pıraşa şı ile yoğurub kâ° ide üzre şiyāflar idüb isti° māl ideler ¹⁰ **temmetü'l-eşyāf ve beliyetü'l-ĥamūlāt ĥamūl** bu bir ĥamūldur ki üç yıllık ĥayzı aķar gāyet ¹¹ mücerrebdir **tarīķi budur** mürr-i şāfi ve cāvşīr ve vaşak ve ķantariyun her birinden berāber alub ¹² saĥķ idüb şıgır öd ile yoğurub ĥurmā miķdārı ĥamūl ideler **diger ĥamūl** ¹³ bu daĥı bir ĥamūldur ki yedi yıllık ĥayzı aķar **tarīķi budur** mürr-i şāfi ve na° nā° her birinden ¹⁴ dörder dirhem ebhel sekiz dirhem çekir(deksiz) kıızıl üzüm yigirmi dirhem cümlesini saĥķ idüb ¹⁵ şıgır ödiyle yoğurub ĥayzı gelecek zamānda götüreler **fi beyāni'z-zerūrāti'l** ¹⁶ **mücerrebe evvelā zerūr** burun şolunmasını kaķ° ider **tarīķi budur** ġārīķūn ve yarpuz ¹⁷ ve merzencūş bu eczāları dögüb yarpuz şı ile ezüb kâ° ide üzre idüb ¹⁸ buruna zerūr ideler **diger zerūr** dişleri beyāz ider **tarīķi budur** fağfūrī ¹⁹ üç dirhem °ūd ağacınıñ kömürü iki dirhem eflāķ tuzı bir buķuķ dirhem ōpalak bir mişķāl

142b

¹ bunlar saĥķ idüb dişlere sürüb gāyet nāfi° dir **diger zerūr** kıız oğlan kıızın ² °ākıl bāliģ olmadan memesine sürseler ol ķarārda ķalır memesi büyük olmaz **tarīķi budur** ³ bilegi taşını muĥkem saĥķ idüb memeye zerūr ideler **fi beyāni'l merhemi'l mücerrebe evvelā merhem-i °atıyyetullah** ⁴ frenkler bu merhemi oñulmaz yaralara isti° māl iderler ve her şışlere ve her yaraniñ āĥirinde eger ⁵ siñirde olursa ġayrı merhem otuz günde bitürmediģi yarayı bu merhem beş günde bitürür ⁶ ve şīrpençeye ve tã° üna ve nār-ı fārisiye ve niķrīse ve bevāsīre gāyet nāfi° dir **tarīķi budur** vaşak ⁷ on altı dirhem ķaşnī ve cāvşīr ve muķl ve mürr-i şāfi ve kündür ve maştakī zerāvend-i tavīl ve ⁸ cūlnār her birinden sekiz dirhem miķnāfīs sādenc °adesi her birinden dörder dirhem mürdesenk ⁹ ve zeyt her birinden bir buķuķ rıtl bal mūmı ve terementi her birinden ellişer dirhem kıfru'l-yahūd ¹⁰ dört dirhem idüb maĥallinde isti° māl ideler **diger merhem-i lūtfu'l-(i)lāhi** bu merhem ġayrı ¹¹ merhemler bir ayda itdüģi işi bu bir günde ider bi-izni'llāhi te° ālā ve insāniñ bedeninde uvak ¹² temregi yāĥūd nişter kıırığı olursa çıkarır ve meşānede olan taşları üzerine tılā idince ¹³ çıkarır **tarīķi budur** uşak ve ķaşnī ve cāvşīr ve muķl ve mürr-i şāfi ve ġünlük ve şabır ve zerāvend-i ¹⁴ tavīl her birinden onar dirhem miķnāfīs ve şandal ve ĥadīd dörder dirhem mürdesenk ¹⁵ yüz elli dirhem zeyt yağı şarı bal-mūmı terementi her birinden altmış dirhem kâ° ide üzre ¹⁶ merhem idüb isti° māl ideler **diger merhem-i münevvim tarīķi budur** ĥaşĥāş yağı līnūfer yağı ¹⁷ beşer dirhem afyūn ve za° ferān ve selīĥe birer deng kifāyet miķdārı bal- mūmı ile ķarışdırub ¹⁸ merhem ideler **diger merhem** giciyige ve tuzlu balģama nāfi° dir **tarīķi budur** zernīĥ-i esved ve aşfar ve aĥmer ¹⁹ ve şeytarec cümlesi berāber ola iki edviyye ķadar çam şakızı içi yağıyla ķarışdırub merhem ideler

143a

¹ **fi beyāni**'l ma° deniyyāt ve tedbirühā ve keyfiyet-i mezāyāhā ve ıslāhūhā ve ammā milhīn rūhı ² ve bārūduñ rūhı gerekir ki milh ve bārūdı saḥk idüb üç vezni kadar kurumuş t̄in ile ³ ve eflaṭun ile taḳṭīr ideler ve bu iki rūhuñ k̄ātri cemī° me° ādini hall ider ve ammā fārūḳ ⁴ ki nās arasında müsta° mel olan beyāz şeb güvercile ile taḳṭīrdır gümüşi hal idüb ve zībaḳı ⁵ teklīs ider ve cābiriñ kibrītlerinden meşṭūr olan zāc bir rıṭl ve bārūd nıṣf rıṭl ve beyāz ⁶ şeb rub° rıṭl ve bu şulariñ istiḳṭārlarıñ keyfiyyeti bu kim qar° a° ı t̄in-i ḥikmet ile sıvayub ⁷ eczāları içine koyalar ve bir miḳdār eczālar ile zamm eyleyüb ateş üzerine bir miḳdār koyub vaşlı ⁸ kaṭ° olunduḳdan soñra bir miḳdār menfez alıḳoyub ki ba° zı buḥār andan çıka böyle etmedikçe qar° a° ⁹ çatlar ve ḳabı büyücek olmaḳ gerekir ve ammā teklīsīñ ve halliñ keyfiyyeti bu şu iledir her ḳanḡı ¹⁰ ma° den bürādesinden dilersen bir miḳdār alub ki hall olduḡını murād eyleseñ yāḥūd mükellesinden ¹¹ bir şīşede koyub ve ol hār şudan dört barmaḳ örtecek kadar ṭoldurasın ve şīşeye ¹² ısıcaḳ kül üzerine ḳoya zīrā kül ile tīz olur ve tīz hall olunur ve ḳaçan maḥlūl ile māddesini ¹³ temyīz eylemek murād etseñ birkaç tamlā ṭortı yaḡından tamlayub fi'l-hāl biri birinden ayrılır ¹⁴ ve maḥlūl olan dibe çöker yāḥūd ṭuzlu şudan bir miḳdār ḳosan ol daḡı irir ¹⁵ milh-i ḥadīd ve za° ferān-ı ḥadīd böyle kim duhnı ya° nī demūri şaḥīfe eyleyüb kükürt şuyına batırub ¹⁶ bir nemnāk yere ḳoyasın birkaç gün ṭura ba° dehu bir şey° ile alub ne miḳdār dilersen ḥıfz idesin ¹⁷ diger za° ferān-ı ḥadīd demürūñ bir cüz° üne sekiz cüz° zībaḳdan ikisini ateş üzerine ḥarḳ eyleyüb ¹⁸ ve şartı budur ki zībaḳ dört cüz° den eksik olmaya diger za° ferān-ı ḥadīd ve sükker-i üsrüb bu daḡı ¹⁹ yā demür yāḥūd ḳurşundan şaḥīfeleri alub hār şular üzerine aṣaḳoyalar tā ki şuya

143b

¹ doḳunmaya ki şudan şu° üd eyleyen buḥār şaḥīfelere yapışa ṭavşan ayaḡıyla alub ḥıfz ² ideler diger rūh-ı milh-i mürekkeb milh-i ḳalye ve şāfi olmuş bārūd biribiri ile ḥıṭ idüb ³ bunlarıñ üç berāberi t̄in-i ermeni zamm idüb tekrār eflaṭun ile taḳṭīr idüb ḥıfz ⁴ ideler isti° māli dört beş ḳaṭre münāsib edviyyeleri ile ḥummā-yı müzmineye ve vebāya ve ⁵ süddeleriñ envā° ina° acāyibdir diger rūh-ı zāc bir miḳdār zāc alub şu ile hall idüb ⁶ idesin ve yine ° aḳd idesin birkaç def° a hall ve ° aḳd eyledikten soñra berāberi ° araḳ ile hall eyleyüb ⁷ taḳṭīr idesin ol çıkan ° araḳdır ba° dehu çıkan mā° iyyedir bunlardan soñra çıkan rūḥdur ⁸ cümlesin bir yere koyub eflaṭun ile taḳṭīr idüb ḥamām-ı mārideye ol çıkan ° araḳdır ⁹ ba° dehu çıkan mā° iyyedir bunlardan soñra bir māye-ḥōş şu çıkar aña rūh-ı zāc dirler ¹⁰ ammā qar° a dibinde olanı alub ḥıfz idesin lāzım olur diger duhn-ı kehrübā ṭarīḳi budur ¹¹ ne miḳdār dilersen kehrübādan alub ḥuşı ile saḥk idesin ṭortı ile taḳṭīr idesin evvel ¹² hall çıkara ba° dehu duhn ikisi başḳa başḳa alub ḥıfz idesin diger antimun sükkeri ṭarīḳi ¹³ budur antimun ve sükker berāber ola saḥk idüb eflaṭun ile taḳṭīr idesin ve bundan çıkan ¹⁴ yaḡ cümle ḥāricde ve bāṭında olan marāzları def° ider münāsib edviyyeler ile ve Frengī ḥablara ¹⁵ daḡı girer ve ḥummālara virilür ṭutmazdan muḳaddem diger duhn-ı kibrīt bu duhn-ı kibrīt ¹⁶ cümle marāzlara nāfi° dir eger hār olsun eger bārid olsun ° ufūnetli ḥummālara ve ḡibba ve rub° a ve ṭā° una ¹⁷ ve cerāḥatlara ve bevāsire ve aḡızda olan yaralara ve ākile ve mi° de emrāzına ve şuḥāl marāzına ve raḥim marāzına ¹⁸ ve meşāne ve marāzına ve veca° -ı mafāşıl cümlesine nāfi° dir ammā her ° illete münāsibdir edviyyeler ile isti° māl ¹⁹ ideler ṭarīḳi budur evvelā kibrīt berāberi ḥuşı alub saḥk idüb mā° ilü'r-raḳabeye koyub ba° dehu

144a

¹ hafif ateş üzerine şedd vaşl idüb ateşi ziyāde eksik olmaya ki taş^c id olmaya
² bu minvāl üzre iki gün iki gece üzerinde tura ba^c dehu çıkan duhnı alub hıfz ideler
³ vaqt-i hācette isti^c māl ide **diger duhn-ı zāc tarīki** budur evvelā rūh-ı zācı alasin
 qar^c adan ⁴ taqtir idesin ^c arak çıkar ba^c dehu çıkan rūhı alub berāber ^c arak ile yine taqtir
 idesin ^c arak ⁵ çıkar ve duhn qar^c a dibinde qalır hıfz idesin bu duhn hummā-ı
 vebā⁹ iyyeye ve muhrikaya ve tā^c ūna ⁶ ve süddelere gāyet nāfi^c dir ve ^c aşı keser ve
 ba^c zı ^c illetlere münāsib şerbetlere isti^c māl itdürelər ⁷ **diger duhn-ı tørti tarīki** budur
 beyāz tørti alasin saħk idüb egri inbīke koyub ⁸ muqābelesinde bir büyük şīşe geçirüb
 muhkem şedd⁹ vaşl idesin ba^c dehu tedricile ziyāde idesin ⁹ tā ki şuyı ile duhn bile çıka
 tekrār bu şuyı arzına virüb yine taqtir idesin şuyı ¹⁰ çıkar duhn dibinde qalır bu yağ
 cümle yaralara nāfi^c dir ve Frengī hāblara girer ve meşānede ¹¹ olan taşları uvadub
 pāreler gāflet olunmaya **diger rūh-ı bārūd** bu bir ^c acāyib ^c ilācdır ¹² emrāz-ı kılunca ve
 zātü'l-cenbe ve būrakī hıltları çıkarmada nazīri yokdur ve veca^c -ı mafāşıla tılā etseler
 veca^c ını ¹³ teskīn ider veremleri tahlīl ider şerbeti şülüşī dirhemden üç dāniķa varınca
 münāsib şerbetler ile ¹⁴ vireler **tarīki** budur bevl ile terbiye olmuş bārūd bir vezn tīn-i
 ermenī ve üç vezin būre dahı ¹⁵ egri inbīk ile rūh-ı milh çıkduđı gibi ^c amel idesin **diger**
^c **amel-i hācer** cerāhātlara iksīrdır bu taşın fāyidesi ¹⁶ bī-hāddır tecrübe olunmuşdur
 gāflet olunmaya yaralara nāfi^c dir ve a^c zā³ ı qavī ider ve dişleri muhkem ider ¹⁷ ve etleri
 bitürür ve kanı tutar yüzde gözde olan beyāzı izāle ider ve ve remedi giderir mā⁹ -i verd
 ile ¹⁸ hāll idüb tılā idince ^c ufūneti men^c ider **tarīk-i isti^c mālī budur** bu taşdan on iki
 dirhem yüz ¹⁹ kırk dört dirhem şu ile hılt idüb bir bezi ısladub cerāhāt üzerine vaz^c
 ideler

144b

¹ ve ağrısına bu şu ile mazmaza itdürelər **tarīk-i ^c ameli budur** gök zāc yüz kırk dirhem
 zāc-ı ² ebyāz yetmiş iki dirhem şeb-i ebyāz iki yüz on altı dirhem naṭrūn ve milh her
 birinden ³ otuz altı dirhem milh-i tartir ve milh-i afsentīn ve milh-i barancāsef ve milh-i
 hindibā ve milh-i kākūnec ve milh-i ⁴ lisān her birinden altışar dirhem cümle bu
 mezkūrları hāll ile hāll idüb bir şırçalı çömlegi ⁵ mülāyim ateş üzerine koyub
 qarışdurub ^c ağd olunmağa qarīb olunca yetmiş ⁶ iki dirhem isfidāc ve kırk sekiz dirhem
 tīn-i ermenī saħk idüb bile hılt idüb ⁷ ve qarışduralar ^c ağd olduğda alub hıfz ideler
^c acāyib mübārek şey⁹ dir gāflet ⁸ olunmaya **fi beyāni'l miyāhü'l muqāttara ve gāyri'l**
muqāttara aşıl şular bunlardır evvelā şu ⁹ bu şu ağızda olan yaramaz ve habīs yaraları
 def^c ider **tarīki** budur zencār bir dirhem ¹⁰ gül kurısı yigirmi dört dirhem gül şuyı ve it
 üzümü şuyı her birinden on ¹¹ ikışer dirhem bunları bir sehlcce qaynadub ba^c dehu süzeler
 gāyet nāfi^c dir ve mücerrebdır ¹² diger şu yaraları yaykar ve ıslāh ider lākin yaraları
 evvel yaykayub ba^c dehu şuyı uralar ¹³ **tarīki** budur reşāş-ı muhrik ve mıknātīs ve kil-i
 ermenī ve tīn-i mahtūm ve dem-i ahaveyn ¹⁴ ve şeb-i muhrik ve kışr-ı bellūt ve gāfiş ve
 habb-ı ās ve şummāk ve küzbere ve verd her birinden ¹⁵ onar dirhem bezr-i lisān-ı
 hāmel ^c ısrīn dirhem mā⁹ -i hadīdü'llezī yutđı bihi'l hadīd ol şu ile qaynadub ¹⁶ yaraları
 yūnle yaykalar gāyet nāfi^c ve mücerrebdır **diger şu** namāz-bürni çıkarmak için gāyet
 nāfi^c dir ¹⁷ **tarīki** budur ekşi nār kökünüñ kabunı bir miqdār alub bir yeñi çömlek içinde
 qaynadub ¹⁸ tā ki kuvveti şuya çıka ba^c dehu süzmeden ol çömlegi ayaza koyub
 ba^c dehu günde üç ¹⁹ kaşık miqdārı içeler eger üç kaşık içmez ise bir kaşık içerler **diger**
şu ağızda gargara

145a

¹ eyleyeller ve cerāhatlar yaykayalar ziyāde nāfi^c dir **tarīki** budur şeb on dirhem nār kabuğı beş ² dirhem māzī beş dirhem kıranfil ve maştakī ve günlük ve zencār her birinden beşer dirhem saḥk ³ eyledikten şoñra şarb sirke ile taḥḥ idüb ğargara ideler **diger şu** bu şu boğazda olan ⁴ yaralara ki efrengiden ḥāşıl ola ğāyet nāfi^c dir **tarīki** şeb ve günlük ve mürr her birinden ⁵ üçer dirhem balaşnetu şuyı yüz dirhem āb-ı nīsān beş dirhem eczāları saḥk idüb ⁶ mezkūr şuların içine kıarışdırub ğargara ideler ba^c dehu **ferzeceleri zıkr idelim** ^c **amel-i** ⁷ ferzece bu ferzece cümle mu^c indir ve raḥmi kızdırır **tarīki** budur şeb-i yemenīyi saḥk idüb ⁸ şu ile ezüb cür^c alıka ideler ba^c dehu su^c d ve selīḥe ve māzī cümle berāber ola saḥk idüb ⁹ ol şu ile perverde idüb koyun yünniyle götüreler iki sā^c atden şoñra cimā^c ideler ¹⁰ ğāyet nāfi^c dir inşā³ allāhu te^c ālā **diger ferzece** cümle nāfi^c dir eger māni^c -i sū³ -i mizācdandır ¹¹ ve ālāt-ı nisāda ^c illet var ise ıslāḥ ideler **tarīki** budur za^c ferān ve ḥamāmā ve iklīlü'l- ¹² melik her birinden birer mişkāl sünbül ve kırdāmāna her birinden beşer dirhem fār yağı on dirhem ¹³ duhn-ı nārdīn on dirhem yumurta şarısı iki dāne bişmiş ola eczāları saḥk idüb ¹⁴ ba^c dehu yağları kıatub ferzece idüb götüreler **tarīk-i diger ferzece** kıanı kıaç^c ider kıaçan ¹⁵ ifrāḥla gelse **tarīki** budur māzī ve cūlnār ve afyūn ve nişā ve şeb ve gül kıurısı ve ḥabb-ı ¹⁶ ās ve şummāk ve ^c uşāre-i liḥyetü't-teys ve günlük kıabı ve ḥīn-i maḥtūm berāberi saḥk idüb ¹⁷ mersīn şu ile yoğurub kettān tiftiği ile bulayub aḥşamdan şabāḥa dek götüre ¹⁸ **şıfat-ı şumāme** ğāyet kıoklamağla şar^c aya ve sekteye ve ğaşı-yı kıalbe nāfi^c dir ve vebāya ve ḥā^c ūna ¹⁹ ve fuşūl-ı erba^c ada müteğayyir olan havālarda ziyāde nāfi^c dir **tarīki** budur besbāse ve kıaranfil

145b

¹ ve dārçīn her birinden ikişer dirhem ^c anber ve şamğ-ı ^c Arabī her birinden birer dirhem misk ² nişf dirhem zurunbād ve keşīrā ikişer dirhem şamğları mā³ -i verd ile ḥall idüb bākī ³ eczāları saḥk idüb birbirine ḥılt idüb şumāme ideler ve eger bu şumāmeden bir mişkār ⁴ duhn-ı cevz-i bevva ile ḥall idüb zekere ve ḥayālara ḥıla iderler ise ^c aẓīm taḥviyet virür ⁵ ve cimā^c a lezzet virür eger fā^c ile eger mef^c üle **şıfat-ı** ^c **amel-i muḥavvī** bu bir ^c acāyib muḥavvī ⁶ ^c ameldir cümle ḥükemā-ı kimyā bu ^c ameli ihtiyār eylemişdir ve çok emrāzlara nef^c i vardır **tarīki** ⁷ budur duhn-ı kehrübā iki dirhem rūḥ-ı zāc ve adam başının kıafeşin milḥi her birinden ⁸ altı dirhem rubb-ı za^c ferān ve rubb-ı kıırmız ikişer dirhem milḥ-i lü³ lü³ ve milḥ-i mercān her birinden ⁹ on iki dirhem duhn-ı dārçīn ve duhn-ı besbāse her birinden nişf dirhem leben-i ¹⁰ kıbrīt on iki dirhem teḥbāşīr on sekiz dirhem milḥ-i ḥarḥīr on iki dirhem mu^c arraḥ antimun ¹¹ altı dirhem za^c ferān-ı ḥadīd ve rubb-ı rāvend her birinden altışar dirhem milḥ-i billūr-ı ma^c denī iki ¹² dirhem milḥ-i nuḥās iki dirhem duhn-ı cevz-i bevva nişf dirhem saḥk idüb tiryāk ile ve kılyā ¹³ şeker ile ma^c cūn idüb bir dānḳdan bir dirheme dek isti^c māl ideler her ^c illete münāsib ¹⁴ şey³ ile vireler ğāyet nāfi^c dir ve her marāza iksīrdir **şıfat-ı** ^c **amel-i eftimun-ı sāde** **tarīki** ¹⁵ budur demirbozanı saḥk idüb bir pūte içine kıoyub ateş üstinde kıarışdurasın ¹⁶ tamām ḥütünü kesile ba^c dehu eridüb üzerine birez büre ekeler ve eger ḥār etmege murād idersen ¹⁷ büre yerine kıbrīt kıoyasın ba^c dehu eridüb mermer üzerinde döğüb şavuduḳda ¹⁸ alub ḥıfz ideler vaḳt-i ḥācetde bir dānıḳ isti^c māl ideler şafrāviyye ğāyet ¹⁹ nāfi^c dir **faşl-ı ḥāmīs fi beyān-ı ḥavāşü'l eşyā³ alā ḥurūfi'l mu^c cemet-i elmās**

146a

¹ bunuñ tabî^c atı kimisi bārid ve yābis dimişler kimisi hār ve yābis dimişler bu bir taşdır cemî^c ² cevāhir bunuñla delinür ve kendüsini kırşundan ğayrı bir şey delmez ve havāşş budur ki ³ heķīm Aristō eydür ki elmāsı ağız içine kıomak cāyız degildir zīrā dişleri kırar eger bir hāmile ⁴ c avrat toğururken üstine aşalar toğurmak elemiñi duymaya

4. DİZİNLER

4.1. Dizin Yöntemi

“*Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb*”ın dizini yapılırken uyulan esaslar aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir:

1. Dizine metinde geçen her kelime alınmış ve karşılıklarına anlamları verilmiştir. Kelimeler, metindeki anlamlarıyla değerlendirilmiştir. Bir kelimenin birden çok anlamı varsa, bunlar ayrı ayrı gösterilmiştir. Dizinde geçen kelimelerin anlamları verilirken aşağıda ismi belirtilen sözlüklerden ve tezlerden yararlanılmıştır.

Sözlükler:

- Atalay B. (1999). *Divanü Lûgat-it-Türk Dizini*, Cilt 4, 4. Baskı, Ankara.
- Atay G. (2011). *İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.
- Baytop T. (2007). *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.
- Bedevian K. A. (1936). *Illustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names in Latin, Arabic, Armenian, English, French, German, Italian and Turkish Language*, Argus and Papazian Press, Kahire.
- Clauson S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth- Century Turkish*, Oxford University Press, Oxford.
- Derleme Sözlüğü* (1993). 12 Cilt, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2. Baskı, Ankara.
- Devellioğlu F. (1997). *Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Doğan Ş (2009). 15. Yüzyıla Ait Bir Tıp Terimleri Sözlüğü: Terceme-i Akrebâdîn İstilah Lûgati, *Turkish Studies*, Volume 4/4 Summer, s. 250-316.
- _____ (2011). *Risâle-i Feyziyye Fî Lûgati'l- Müfredâti't-Tıbbiyye*, Değişim Yayınları, İstanbul.
- Dr. Ahmed İsa Bey (1930). *Dictionnaire des Noms Des Plantes En Latin, Français, Anglais Et Arabe*, Le Caire, Imprimerie Nationale.
- Eren H. (1999). *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara.
- Gülensoy T. (2007). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*, Cilt 2, TTK Yayınları, Ankara
- Hayatizade Mustafa Feyzi Efendi (1978). *Yabancı Bitkiler Sözlüğü*, Cilt 1, Çeviren: Hadiye Tuncer, Atak Matbaası.
- Kanar M. (2000). *Farsça- Türkçe Sözlük*, Deniz Kitabevi, İstanbul.

- Kırkılıç A. (1999). *Lehçetü'l Lugat*, TDK Yayınları, Ankara.
- Meninski F. (2000). *Turcicae- Arabiace- Persicae Lexicon, I-II-III-IV* (Haz: Mehmet Ölmez), Simurg Yayınları, İstanbul.
- Mutçalı S. (1995). *Arapça- Türkçe Sözlük*. Dağarcık Yayınları, İstanbul.
- Öztürk M., Örs D. (Haz.) *Burhan-ı Katı (Mütercim Âsım Efendi)* (2000), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Parlatır İ.(2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, Ankara.
- Redhouse S.J.W. (2006). *Turkish and English Lexicon*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Sarı M. (1984). *El-Mevârid*, Arapça Türkçe Lügat, İpek yayınları, İstanbul.
- Steingass F. (2005). *Arabic – English Dictionary*, Beirut.
- _____ (2005). *Persian – English Dictionary*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Sami, Şemseddin (1996). *Kamus-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Tietze A. (2002), *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, Cilt 1 (A-E), Simurg Yayınları, İstanbul-Wien.
- Tuğlacı P. (1980). *Okyanus Ansiklopedik Sözlük*, Cem Yayınları.
- Tuzlacı E. (2006), *Türkiye Bitkileri Sözlüğü*, Alfa Basın Dağıtım.
- Türkçe Sözlük* (2005). TDK Yayınları, Ankara.
- Türkçe-Osmanlıca-İngilizce Redhouse Sözlüğü* (1999), Sev Matbaacılık, İstanbul.
- Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* (1993). TDK Yayınları, Ankara.
- Unat E. K. vd, (2004). *Osmanlıca Tıp Terimleri Sözlüğü*, TTK Yayınları, Ankara.
- Dilçin C. (1983), *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları: 503, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Uygur C.V. (2007). *Denizli İli Ağzı Sözlüğü (Yapı-Köken)*, Denizli Belediyesi Kültür Yayınları, Isparta.
- WEB-1 The Historical Dictionary of Ottoman Turkish Terms for Gardens and Gardening <http://www.middleeastgarden.com> (19.05.2010).
- WEB-2 Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü <http://www.nisanyansozluk.com> (10.06.2011).
- WEB-3 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları Kataloğu, <http://www.yazmalar.gov.tr> (12.12.2011)

Tezler:

- Doğan Ş. (2009). *Terceme-i Akrabâdîn Sabuncuoğlu Şerefeddin Giriş- İnceleme- Metin- Dizinler* (Basılmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Gürgüz A. (2005). *İbn-i Kutluk Molla Toh Niyaz Ahad-ning Tıbb Kitabı* (Basılmamış

Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Güven M. (2005). *Abdulvehhâb bin Yusuf'un Müntehab-ı Fi't-Tıbb'ı* (Basılmamış Doktora Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Kaya E. (2008). *Muyıddîn Mehî'nin Müfîd (Nazmü't-Teshîl) Adlı Eseri (İnceleme- Metin-Dizin) ve Bu Eserin XV. Yüzyıl Türk Tıp Dilinin Oluşmasındaki Yeri* (Basılmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Türkmen S. (2006). *Eski Anadolu Türkçesinde Tıp Terimleri* (Basılmamış Doktora Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Uçar İ. (2009). *Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb Cerrah Mes'ûd Giriş- İnceleme- Metin-Dizinler* (Basılmamış Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

2. Yabancı kelimelerin hangi dilden geçtiği, tespit edildiği ölçüde belirtilmeye çalışılmıştır. Yabancı bir kelime madde başı olarak mevcut ise, o kelimenin Türkçe ekle genişlemiş şeklinin hangi dilden olduğunu belirtmeye gerek görülmemiştir.
3. Ünlüyle başlayan ekler aldıklarında sözcüklerde meydana gelen ses değişimleri türemeleri vb.parantez içinde ( ) gösterilmiştir.
4. Fiiller, kök veya gövde halinde alınmış ve sonlarına konan çizgi (-) işareti ile belirtilmiştir.
5. İsimler, kök veya gövde durumunda alınmış ve sonlarına konan artı (+) işareti ile belirtilmiştir.
6. Sözcük başlarında yalnızca özel isimlerde büyük harf kullanılmıştır.
7. Sözcükler sayfa numaraları ve satır numaraları ile verilmiştir. Aynı sayfa ve satırda birden fazla geçen sözcüklerin sayısı, parantez içinde verilmiştir.
8. Dizin oluşturulurken sözcüklerin farklı yazılış şekilleri ayrı madde başı olarak alınmıştır. Böylece eserin ses özelliklerinin dizine yansması amaçlanmıştır. Bu sözcüklerden fasih olarak kabul edilen şekle gönderme yapılmıştır.
9. Sözcüğün önce eksiz biçimleri verilmiş (sözcüğün oluşturduğu birleşik fiil veya kurduğu belirtisiz isim tamlaması varsa, onlar da gösterilmiştir), daha sonra da varsa sözcüğün üzerine gelen ekler alfabetik sırayla gösterilmiştir. Sözcük, ekiyle birlikte bir grup

oluşturuyorsa bu grup, o ekten hemen sonra gösterilmiştir. En son olarak da kelimenin Arapça veya Farsça tamlama oluşturmuş biçimi gösterilmiştir:

° **ak(i)l** : < Ar. ° *akl*. Akıl. [18]

° a. *karışıklığı* 107b/17

° a. *zāyil ol-* 53a/19

° a.+1 (*iye.*) 14a/11, 14a/16, 25b/19, 84a/17

° a.+1 *gel-* 70b/5

° a.+1 (*yük.*) 36b/13, 38b/5, 38b/6, 41a/20, 48a/18, 54b/7, 58a/1, 60b/17, 86a/17

° a.+1 *ñ* 133b/14

° a.+1 *nda* 25b/17

10. Dizindeki her madde başı kelimenin toplam kullanım sayısı, köşeli parantez içinde [ ] verilmiştir.

11. Metin harekesiz olduğu için bir kelimenin muhtemel okunma biçimleri yan yana gösterilmiştir

iri, iyri, eyri : İri, kocaman. [2]

i. 84b/2, 141a/16

12. Biçim bakımından aynı ama işlevi farklı olan ekler varsa, bunların ne eki olduğu parantez içinde gösterilmiştir.

ağ(i)z : Hayvan ve insanda yüzün ön aşağı kısmında yer alan, yemeye, içmeye, nefes alıp vermeye, ses çıkarmaya, konuşmaya yarayan ve sindirim borusunun giriş deliği olan boşluk.

a.+1 (*iye.*) 5b/13, 13b/5, 13b/10, 13b/18, 14a/3, 101a/4

a.+1 (*yük.*) 40a/12, 99b/3

13. Batı dillerinden geçen kelimelerin ünlülerinde uzunluk gösterilmemiştir.

14. Madde başı olan kelimelerin bazılarının okunuşları metinde yazar tarafından Arapça olarak belirtilmiştir. Kelimenin iki farklı okunuşu dizinde virgülle (,) yan yana gösterilmiştir.

Metinde: **tuḥlub** *bi'z-zamm ve zammi'l-lām ve fethihā*

Dizinde: **tuḥlub, tuḥlab:** < Ar. *tuḥlub*. Yosun. [1]

ḫ. 61b/16

15. Kelimenin okunuşunun, anlamının şüpheli olduğu durumlarda (?) işareti kullanılmıştır.

16. Metinde verilen bitkinin açıklaması ile elimizdeki kaynaklardaki bilginin birbirini

tutmadığı durumlarda her iki açıklama da kaynak gösterilerek belirtilmiştir.

helyūn : < *Far. helyūn*. Tilkikuyruğu; kuşkonmaz. (IPDPN)

17. *Ek Dizini* bölümünde isim veya fiilin kök ve gövdelerine gelen ekler, kök veya gövdenin bittiği yerden itibaren alfabetik sırayla gösterilmiştir. Biçim bakımından aynı ama işlevi farklı olan eklerin ne eki olduğu genel dizin bölümünde gösterildiği için ayrıca yeniden belirtmeye gerek görülmemiştir.

18. *Sıklık Dizini* bölümünde bir kelimenin metinde kaç kez geçtiği gösterilmiştir. Bu geçen kelimeler madde başı olmadığı için buradaki sayılarla, genel dizinde belirtilen sayılar aynı olmayabilir. Bunun sebebi genel dizinde aynı maddede gösterilen “*ķav(i)l*” kelimesinin ek almış veya Arapça ve Farsça tamlama oluşturmuş şekilleri olan “*ķavli, ķavl-i, ķavilleri, ķavlince*” gibi şekillerinin sıklık dizininde ayrı ayrı maddelerde gösterilmesidir.

4.2. Genel Dizin

A, Ā, °A, °Ā

- āb** : < *Far. āb*. Su. [2]
 ā. 77a/11
 ā.-ı nisān 145a/5
- °aba** : < *Ar. °abā°*. Yünden yapılmış kaba kumaş, aba. [1]
 °a. 123a/15
- abanūs**: < *Far. ābnūs* < *Yun. ebenos*. Abanoz. [2]
 a. 28b/1
 a.+1 (*iye.*) 28b/1
- abanūz**: *bk.* abanūs. [1]
 a. 28b/1
- abār** : < *Ar. abār*. Yanmış kurşun. [1]
 sefūf-ı a. 19b/19
- abarka(?)**: Bir bitki ismi.[1]
 a. 116b/2
- āb-dār** : < *Far. āb-dār*. 1. Sulu, taze. 2. Parlak, gösterişli. [1]
 ā. ol- 83a/4
- °abd**: < *Ar. °abd*. Kul, köle. [1]
 °a.-ı faķīr 4a/2
- °abdü's-selām**: < *Ar. °abdü's-selām*. Abdüsselām otu, adam otu. [1]
 °a. 113b/10
- āb-ı keme**: < *Far. āb-ı keme*. Balığın bedeninde bir kese içinde olan kara su, salamura balığının suyu. [1]
 ā. 93b/15
- āb-ı mähī keme**: < *Far. āb-ı mähī keme*. Balığın bedeninde bir kese içinde olan kara su, salamura balığının suyu. [1]
 ā. 93b/15
- ābī** : < *Far. ābī*. Suda yaşayan ve suda hâsıl olan. [1]
 mūmiyā-ı ā. 75b /13
- āb-zen** : < *Far. āb-zen*. Adam boyunca ondan kısa demirden veya bakırdan yapılmış tabut şeklinde bir kutudur. Üzerinde delikli kapağı olur. Tabipler hastayı onun üzerine yatırıp başını o delikten dışarı çıkarırlar. Üzerine matbuhlar ve çeşitli ot ve ilaçlarla kaynamış su döküp gusl ve tımar ederler. [1]
 ā. içi 27a/11
 ā. it- 21a/17
- ac** : *bk.* aç. [1]
 a.ķarnı 121b/1
- °āc** : < *Ar. °āc*. Fildişi. [1]
 °a. 71a/12
- °acāyib**: < *Ar. °acā°* ib. Garip, tuhaf, şaşılacak şey. [13]
 °a. 37b/15, 49b/10, 141b/5, 144a/11, 144b/7, 145b/5
 °a.+den 66a/4
 °a.+dendir 62b/4, 133a/7
 °a.+dir 18a/8, 37a/1, 137b/14, 143b/5
- °acāyib**: < *Ar. °acā°* ib. Garip, tuhaf, şaşılacak şey. [1]
 °a.+dir 137b/8
- °aceb** : < *Ar. °aceb*. Garip, acâyip. [1]
 °a. 78a/7
- acele** : *bk.* °acele. [1]
 a. 31a/7
- °acele** : < *Ar. °acele*. Acele. [1]
 °a. 95b/1
- °Acem** : < *Ar. °Acem*. İranlı. [8]

- ° A. 4a/5, 4a/13, 27a/15
 ° A. ili 102b/12
 ° A.+de 75b/10, 75b/13
 ḥazzāk-ı eṭṭibbā-ı ° Arab ve ° A. 4a/4
 vilāyet-i ° A.+dir 6b/7
- acı** : Acı. [25]
 a. 34b/9, 49b/5, 53a/15, 72a/4, 72b/13, 99b/10, 108a/37, 112b/3
 a. ol- 5b/14, 53a/6, 74b /9, 90b/10, 97b/1, 97b/3, 98b/5
 ağzı a. ol- 13b/10, 13b/18
 a.+dır 59b/3, 60a/8, 66b/6, 70b/18, 79b/18, 112a/18
 a.+sına 41b/2
 a.+sını 114a/5
- acı-**: Acımak, ağrımak. [1]
 a.+r ol- 15b/13
- acı bādem**: Acı badem. [6]
 a. 90b/12, 90b/14
 a. içi 120b/18
 a. yağı 141a/3, 56b/19
 a. +dir 90b/9
- acı bakla**: Acı bakla. [1]
 a. 39b/5
- acıca** : Acıca, acımsı. [1]
 a.+dır 95a/ 1
- acılık (ğ)**: Acılık. [1]
 a.+ı (iye.) 59a/5
- acı marul**: Marul [4]
 a. 112a/8, 112a/10, 112a/19
 a. şuyı 47b/3
- acı pelin**: Acı pelin. [1]
 a. 32a/9
- acırağ** : Acımsı, acımtırak. [1]
 a. ol- 94a/15
- acı tere**: Acı tere. [1]
 a. 50a/19
- ° acīb** : < Ar. ° *acīb*. Çok acayip, garip. [2]
 ° a.+dir 58a/12
 nef-i ° a. 32b/15
- ° acīn** : < Ar. ° *acīn*. Hamur, macun. [1]
 milḥ-i ° a. 101b/4
- ° āciz** : < Ar. ° *āciz*. Aciz, güçsüz. [1]
 ° a. ḳal- 11b/3 “*yapmaya gücü yetmemek*”
- aç** : Acıkmış olma. [3]
 a. ḳarnı 45a/5, 47a/15, 93a/1
- aç -** : [73]
 I. Tıkalı bir şeyi bu durumdan kurtarmak.
 a.-a 28b/14, 76a/14
 a.-ar 14b/16, 30a/9, 31a/14, 31b/10, 32a/3, 33a/2, 34a/8, 34a/9, 34b/3, 35b/5, 37b/2, 41a/18, 42b/11, 43b/4, 45b/7, 48a/12, 48b/18, 50a/9, 50a/11, 51a/6, 52a/19, 55b/13, 56a/10, 58a/16, 59a/10, 59b/9, 60a/3, 60a/4, 66b/12, 67a/5, 68a/9, 69b/13, 71a/3, 76b/12, 79b/2, 79b/19, 80b/6, 81b/8, 82b/4, 84a/1, 90a/1, 90b/16, 91b/15, 92a/2, 95b/8, 98a/5, 102a/8, 106a/9, 106a/11, 107a/14, 110b/9, 111b/16, 113a/14, 113a/15, 122a/10, 122a/11, 124a/1, 125a/1, 126b/4, 130a/19, 132a/16, 132a/19, 136a/19, 136b/1, 140b/5, 142a/10, 142a/13
 a.-mağa 121a/3
 a.-ub 57b/17
 II. Faâliyeti artmak, fazlalaşmak.
 a.-ar 126a/3
 III. Vücutun örtülmesi gereken veya örtülmesine alışılmış olan kısımlarını çıplak bırakmak, örtmemek.
 a.-ub 27b/3
- açıl -** : [10]
 I. Tıkalı bir şey bu durumdan kurtarılmak.
 a.-acağ (sf.) 60a/6, 113a/14
 a.-dıkdan 113a/15
 a.-mağa 45a/14, 45b/7

II. (Çiçek için) Büyüyüp gonca hâlimden çıkmak, açmak.

a.-miş 59a/14, 88a/19

III. (Göz için) Körlükten kurtulmak, görür olmak.

a.-ur 9b/13

IV. Kapalı, örtülü, bağlı durumdan çıkmak, açık hâle gelmek.

a.-ur 109b/14, 113a/12

açlık : Aç olma, acıkma durumu. [2]

a. 74a/19

a.+dan 18b/13

ad : Ad, isim. [7]

a.+ıdır 37a/8 (2), 62a/2, 52b/15, 60a/7, 90b/19, 91b/2

adam : < *Ar. ādem*. İnsan, insanoğlu. [65]

a. 84a/17, 100a/5, 113b/5, 113b/12, 121b/9, 121b/15, 122b/18, 128b/1, 141b/5

a. başı 145b/7

a.+a 13a/12, 78b/13, 104a/12, 121b/4, 122b/3, 122b/4, 140b/16

a.+da 98a/16

a.+dan 102b/11

a.+ı (*yük.*) 30a/18, 35a/7, 38a/11, 40b/15, 42a/3, 44a/2, 49b/13, 50a/3, 51b/5, 60a/6, 61a/16, 61b/6, 87a/7, 95b/7, 96b/8, 98a/13, 106b/15

a.+ıñ 38b/10, 63b/11, 96b/12, 101a/4, 120b/5, 122b/18, 125b/14, 139a/14, 139a/17

a.+ına 67b/3, 114b/14, 126b/8

a.+lar 65b/14, 84b/5, 132a/10

a.+lara 26b/16, 41a/11, 43a/4, 57b/12, 66a/3, 69b/9, 120b/6, 128a/3, 128b/2, 130b/5, 132a/18, 136a/18

a.+larıñ 120b/6, 128a/9

° adāvet : < *Ar. ° adāvet*. Düşmanlık. [1]

° a.+i (*iye.*) 9a/16

° aded : < *Ar. ° aded*. Tâne. [6]

° a. 37b/13, 79a/3, 133a/19

° a.+den 79a/4

° a.+dir 54a/1

° a.+ini 43b/12

āderyün : < *Far. āderyün*. Sarı nergis. [1]

ā. 29b/3

° ades : < *Ar. ° ades*. Mercimek. [3]

° a.+i (*iye.*) 118a/17, 142b/8

° a.+iniñ 58b/13

° adesü'l-mā° : < *Ar. ° adesü'l-mā°*. Su mercimeği. [1]

° a. 53b/9

° ādet : < *Ar. ° ādet*. Usûl, gelenek. [2]

° a. 132b/4, 133a/16

° ādetce : Âdet üzere. [3]

° ā. 30b/8, 83a/6, 93a/8

° adīm : < *Ar. ° adīm*. Yok olan. [1]

a.ü'r-rāyîha 92a/15

° ādiye : < *Ar. ° ādiye*. Âdet olan, mutad; düşmanlık. [1]

° ā.+sin 93a/5

° afş : < *Ar. ° afş*. Mazı. [2]

° a. 63a/9, 118b/1

āfet : < *Ar. āfet*. Belâ, kötülük. [4]

ā. 12b/7

ā. eriş- 12b/12

ā.+den 27b/18, 29a/4

afsentīn : < *Far. afsentīn*. Pelin otu, yavşan otu. (Metinde ism-i Yûnânî olarak belirtilmiştir.) [18]

a. 19b/7, 19b/8, 19b/10, 32a/9, 32b/2, 33a/10, 57b/19, 80b/11, 117a/13, 129a/1, 137a/11, 138a/2

a.+e 36a/14

a.-i rûmî 117b/8, 117b/16

ķurş-ı a. 17b/19

milh-i a. 144b/3

şarāb-ı a. 17b/19

afyün : < *Far. efyün* < *Yun. opion*. Afyon, haşhaş bitkisinden elde edilen uyuşturucu bir madde. [20]

a. 13b/8, 32a/15, 32a/15, 86b/4,

114b/7, 118b/1, 119b/4, 122b/13, 123a/10,
127a/2, 127b/8, 136b/5, 136b/14, 137a/6,
137a/9, 137a/19, 142b/17, 145a/15
a.+a 97b/5, 114a/7

ağac : *bk.* ağaç. [19]
a. 78b/16, 78b/17, 102a/15
a. bıçağı 123a/15
a. bıçağ 30b/15
a. küsbesi 60b/12
a.şakızı 60b/12
a.+dan 99b/16
a.+dır 28b/1, 60b/18, 64a/4, 102a/18
a.+lar 39b/9, 77a/15
a.+larda 84b/3
a.+lardan 8a/8
a.+ları 99b/13, 100a/4
a.+larıñ 77a/14

ağacka^oun: *bk.* ağaçkavunu. [2]
a. çekirdegi 121b/12
a. kabuğı 129b/1

ağacka^ounu: *bk.* ağaçkavunu. [10]
a. 28b/17, 115a/18, 139b/2
a. (çekirdegi) 105a/19
a. ekşisi 125a/8 (2)
a. kabuğı 125b/2, 125b/3
a.+nı 28b/19
a.+nıñ 91b/15

ağackavunu: Turunç. [1]
a.+ndan 105a/14

ağaç (c): Ağaç. [64]
a.+a 9b/17, 71a/17, 114a/10
a.+da 67a/17
a.+ı (*ıye.*) 30a/3, 31a/7, 33b/13,
36a/13, 39a/1, 39b/4, 46b/10, 56b/3, 64a/15,
66b/3, 66b/7, 66b/8, 66b/10, 77a/13, 78a/9,
99b/14, 100a/4, 100b/1, 114a/11, 114a/17,
140a/15, 141b/2, 141b/2, 142a/19
a.+ıdır 38b/8, 76b/17, 98a/3
a.+ıñ 33b/19, 37a/8, 57b/5, 61a/10,
67a/1, 80a/9, 84a/14, 89a/13, 98a/4, 99b/14,
114a/10
a.+ına 71a/17, 74b/8, 77a/13, 97b/17,
99b/13, 108b/16

a.+ından 29b/17
a.+ınıñ 29b/16, 54a/1, 64a/15, 64b/6,
73b/4, 73a/10, 76b/19, 89b/1, 97b/17, 98a/8,
100a/18, 100b/1, 102a/17
a.+ınıñ (*ağaçınıñ*) 61a/7, 64b/4
a.+lar 59b/15, 84b/1
a.+larıñ 84b/2

āgāh : < *Far. āgāh.* Haberli, uyanık. [1]
ā. ol- 8b/11

ağar - : Ağarmak. [1]
a.-ınca 32b/12

ağart(d) -: Ağartmak.[4]
a.-a 113a/6
a.-ır 49a/15, 49a/16, 94b/5

ağdiyye: < *Ar. ağdiyye.* Gıdalar. [3]
a. 4b/11
a.+niñ 4a/6
a.+yi 4b/10

ağ(ı)r: [19]
I. Tartıda çok gelen; ağırlık.
a. 12b/9, 103a/2
a. ol- 5b/12, 81b/11, 98b/5
a.+ı 36a/10, 44a/1, 78b/10, 121a/19,
121b/3, 127b/19
a.+ınca 139b/6 (2)
a.+ını 109a/6

II. (Koku için) Keskin, kötü.
a. 44b/9, 44b/9

III. Bunaltıcı, sıkıntı verici.
a. 61a/2

IV. Uyuşukluk ve hâlsizlik durumu.
a. baş- 85a/15
başı a. ol- 14a/3

ağırlık (ğ): [7]
I. Ağırlık.
a.+ı (*ıye.*) 52a/12, 103a/18

II. Uyuşukluk ve hâlsizlik durumu.
a.+ı (*yük.*) 114a/4

a.+ına 34b/10, 103a/8, 108b/14

III. (Kulak için) Az işitme, duymama.
a.+ını 75a/16

ağ(1)z : [120]

I. Hayvan ve insanda yüzün ön aşağı kısmında yer alan, yemeye, içmeye, nefes alıp vermeye, ses çıkarmaya, konuşmaya yarayan ve sindirim borusunun giriş deliği olan boşluk.

a. 11a/2

a. ağrıları 40b/8, 53a/2, 62a/5, 64a/9

a. ağrısı 16b/12, 27b/10, 50b/12, 61b/11, 62b/7, 140b/16

a. çıbanları 54b/7, 66a/19

a. çökelegi 91a/16

a. içi 146a/03

a. kokusu 31a/3, 32a/5, 34a/10, 35a/11, 37a/9, 43a/18, 43b/4, 47a/6, 47a/11, 53a/19, 54b/8, 57b/18, 62a/4, 66b/12, 69b/15, 70a/2, 70a/9, 70b/13, 71b/5, 72b/14, 79b/4, 80a/3, 98b/7, 100b/6, 118b/17

a. kuruluşu 35b/16

a. lezzeti 112a/12

a. rāyihası 81a/12

a. şalyaları 38b/2, 67b/15, 83a/18

a. sivilcülere 44b/4

a. yaraları 5b/16

a. yarı 79b/8

a.+a 16a/6, 16b/14, 16b/15, 16b/16, 61a/8, 64a/9

a.+da 31b/11, 34b/8, 41a/5, 41b/1, 44b/4, 47a/1, 51b/5, 53a/1, 53a/3, 54a/8, 61a/10, 62a/4, 62a/5, 64a/12, 66a/18, 66b/12, 70b/7, 72b/16, 79b/1, 80a/1, 80a/17, 82a/9, 83b/19, 85a/3, 89b/7, 91a/18, 96b/1, 98a/8, 98b/7, 104a/6, 111a/1, 125b/6, 143b/17, 144b/9, 144b/19

a.+dan 51b/10

a.+ı (*iye.*) 5b/13, 13b/5, 13b/10, 13b/18, 14a/3, 101a/4

a.+ı (*yük.*) 40a/12, 99b/3

a.+ıñ 104a/6

a.+ına 123a/2, 139a/18

a.+ından 14b/6, 16b/7, 19b/6

a.+ları kokusu 62a/4

II. Kapların veya içi boş şeylerin açık tarafı.

a.+ı (*iye.*) 125a/14

a.+ın 32b/11, 63b/7, 93b/1

a.+ına 93a/17, 140b/11

a.+ını 13a/14, 54b/3, 81b/18, 131b/8, 131b/19

a.+unu 131b/14

III. Girilip çıkılacak yerlerin giriş çıkış yeri, başlangıcı.

a.+ı yumul- 54b/6

a.+ın 40a/2

ağz : Yeni doğuran memeli hayvanların doğumdan sonraki koyu kıvamda ilk sütü. [1]

a. 86b/9

ağlat(d):- Ağlatmak. [1]

a.-ır 50a/3

ağrı : Vücûdun herhangi bir yerinde derinden ve yaygın bir şekilde hissedilen sürekli acı ve ızdırıp, sızı, veca. [255]

a. 17b/2, 128b/17, 137a/19, 140b/17

a. yeri 138b/4

a.+lar 42a/18, 42b/1, 63b/19, 139a/14

a.+lara 22a/13, 22a/16, 32a/17, 39a/8, 41b/14, 62b/1, 67a/4, 95b/9, 140b/8, 140b/15, 141a/10

a.+ları 5b/8, 27b/12, 32a/16, 38a/9, 44a/16, 49a/10, 74b/17, 83b/6, 139a/15

a.+ları (*iye.*) 31b/8, 32a/17, 35b/4, 94a/19, 134b/13

a.+ların 41a/6, 48a/11, 60a/12, 60b/11, 64a/9, 64a/18, 67a/10, 75a/7, 75a/16, 100b/6, 112a/2, 123a/10

a.+larıñ (*yük.*) 15b/11

a.+larına 21a/1, 28b/7 30b/7, 32a/10, 33a/7, 34a/3, 34b/8, 34b/9, 34b/16, 35a/8, 36a/16, 38a/14, 38a/15, 39a/7, 39b/3, 39b/14, 40a/7, 40b/8, 41a/4, 41b/6, 41b/17, 43a/9, 43b/9, 43b/10, 45a/16, 47a/3, 47a/11, 47b/19, 48b/14, 49a/10, 49b/18, 51a/10, 51a/13, 53a/2, 53b/4, 53b/12, 54a/12, 56a/3, 57a/3, 59a/3, 59a/4, 60a/19, 60b/5, 61a/11, 62a/5,

63b/5, 65a/18, 66b/19, 67a/5, 67a/9, 67a/15, 68a/19, 71a/3, 71b/16, 72a/1, 72a/9, 72b/16, 72b/17, 73a/19, 74b/18, 76a/12, 76b/11, 78b/8, 78b/9, 80a/1, 83b/7, 87b/7, 88b/12, 89a/7, 90a/12, 95b/16, 96a/5, 97a/13, 97a/14, 97b/14, 98a/6, 100b/16, 103a/9, 103a/14, 104b/10, 104b/11, 104b/13, 105a/1, 105b/14, 105b/15, 106a/9, 106a/10, 106b/13, 107a/14, 111b/16, 111b/18, 112b/13, 113a/4, 127a/16
 a.+larında 81a/6
 a.+larından 62a/13
 a.+larını 29a/4, 130a/7, 130a/8, 134b/11, 134b/16 (2)
 a.+larının 39b/15, 104b/12
 a.+sı 13b/10, 16a/2, 16b/1, 16b/8, 27b/10, 30b/5, 42b/5, 44b/8, 45b/3, 62a/11, 86b/12, 87a/3 (2), 41a/4, 42b/6
 a.+sı-çün 41a/4, 42b/6, 47b/12, 51b/13, 94a/17
 a.+sın 30b/6, 32a/18, 34b/7, 34b/19, 36a/7, 36b/10, 38b/13, 40a/1, 40a/6, 42b/7, 44b/15, 45a/14, 51b/15, 52b/8, 54a/9, 54a/15, 58a/12, 59a/3, 59b/7, 65a/12, 67a/7, 75b/17, 81a/6, 98b/10, 106a/11
 a.+sına 16b/12, 21a/3, 22b/14, 22b/18, 23a/2, 30b/12, 31a/5, 31a/10, 31a/16, 31a/19, 32a/14, 32b/14, 33a/11, 36a/15, 36b/9, 39a/6, 41a/20, 42a/1, 43a/3, 46b/9, 49a/18, 50a/9, 50b/12, 51b/7, 51b/12, 53a/3, 53a/10, 55a/14, 55b/19, 56b/12, 57b/10, 58a/8, 58b/3, 60b/3, 60b/11, 61a/8, 61b/11, 62b/7, 63a/18, 64b/7, 66b/16, 67b/13, 69a/7, 71b/1, 71b/2, 75a/15, 76a/5, 76b/9, 79a/6, 81b/5, 82a/14, 85a/5, 87b/10, 93b/13, 95a/9, 97b/13, 99a/15, 101b/10, 101b/16, 102a/7 (2), 103b/13, 104a/8, 108b/10, 109a/19, 110a/5, 110b/16, 113b/6, 118b/10 (3), 119a/03, 120a/2 (2), 120a/3 (2), 120a/4 (2), 120a/5, 122a/15, 128b/17, 133b/5, 133b/14, 136b/4, 138b/1, 138b/2, 138b/6, 138b/13, 139a/6, 140b/2, 140b/16, 140b/17, 142a/1 (2), 144b/1
 a.+sını 31b/10, 45b/18, 46b/7, 122a/15, 122b/2, 128b/1, 128b/2, 134b/12, 134b/13, 135b/16, 136b/7, 138a/6, 139a/16

ağrı -: Ağrımak. [6]
 a.-dığı 137a/3

a.-sa 139a/16
 a.-ya 19b/7, 119b/8
 a.-yan 36b/11, 51b/15

ağrıt(d) -: Ağrıtmak. [13]
 a.-ır 41b/7, 45a/13, 56b/11, 71a/4, 74a/9, 75b/18, 76a/18, 81b/1, 89b/2, 95a/10, 103b/19, 106a/14, 107a/7

ağrış -: Ağrımak. [1]
 a.-ub 9b/19

ağşān: <Ar. *agšān*. Ağaç dalları. [1]
 a.+ı (*iye.*) 107b/11

ağu: Zehir. [6]
 a.+lar zararı 91b/11
 a.+lara 36a/8, 91b/14
 a.+ları (*yük.*) 52a/12, 113b/3
 a.+sı 56b/18

ağular köki: Cedvār, cedvār-ı hindī [1]
 a. 42a/14

ağulu: Zehirli. [8]
 a. 38b/11, 43b/12, 52a/12, 76a/12, 105b/2
 a. ol- 54a/14
 a.+lardandır 49b/11
 a.+ları 78b/13

ağustos: < Yun. *águstos*. < Lat. *Augustus*. Yılın sekizci ayı. [3]
 a. 99b/14
 a. ayı 76b/18
 a.+uñ 62a/15

ahālī: <Ar. *ehālī*. Bir memlekette, şehir veya semtte oturanların hepsi. [1]
 a.+si 8a/14

°ahd: <Ar. *°ahd*. Zaman. [1]
 qarībū'l-° a. ol- 76b/13

ahen: <Far. *āhen*. Demir. [1]
 nerm-a. 44a/7

āheste: <Far. *āheste*. Yavaş, ağır, sâkin. [1]
 ā. it- 123b/2

āḥir : < *Ar. āḥir*. [46]
 I. Son, sonraki, en sonra; sonuncu, en son.
 ā. 99b/14, 102b/15
 ā.+inde 36a/14, 37b/16, 43a/1, 49a/17, 50b/8, 54b/11, 56b/10, 58a/10, 70b/18, 71b/1, 75a/2, 85b/1, 85b/1, 85b/14, 89b/6, 97b/3, 102b/3, 102b/19, 104a/14, 112b/9, 112b/17, 142b/4
 cevāriş-i ā. 133a/4, 133a/6
 ḥabb-i ā.-i muḳavvī 127b/10, 127b/12
 lu^c ūḳ-i ā. 133b/2
 maṭbūḥ-i ā. 135a/2, 135a/8
 nev^c -i ā. 7b/15
 nev^c -i ā.+den 7b/19
 sefūf-i ā. 130b/10, 130b/14, 130b/17, 131a/2, 131a/8, 131a/12, 131a/14, 131a/15
 şāf-i ā. 137a/10, 137a/13
 II. Başka.
 ā. 100a/11

aḥlāt : < *Ar. aḥlāt*. Eski tıpta, insan vücûdunu ve mizâcını meydana getirdiği ve insan sağlığının bunların dengesine bağlı bulunduğu kabul edilen unsurlar: kan, balgam, safra, sevda. [79]
 a. 5b/1, 7b/9, 10a/16, 12a/3, 135b/15
 a.+a 46b/9
 a.+dan 29b/11, 30b/3, 31b/15, 45a/16, 70a/1, 101a/10, 126a/4, 128b/4
 a.+ı (*yük.*) 28b/17, 32a/13, 34b/13, 36b/19, 38a/6, 40b/13, 48b/10, 51a/10, 51a/16, 54a/11, 60b/9, 66b/19, 67b/13, 69a/11, 74b/12, 89a/4, 89a/11, 89b/14, 90b/5, 90b/17, 91b/11, 91b/13, 94a/13, 96b/4, 111b/10, 122b/8, 124b/10, 124b/11, 126a/19, 127b/01, 128b/10, 136a/15, 136a/15
 a.+iñ 5b/9, 10a/17, 26b/11, 94a/9, 136a/9
 a.+ına 51a/15
 a.-i bāride 41a/14, 66b/15, 90b/14
 a.-i bāride-i ğalīze 85b/17
 a.-i bāride-i lezc 76a/15
 a.-i erba^c a 5a/10, 11b/15, 16a/10
 a.-i fāsīd 122b/9
 a.-i ğalīze 34b/5, 39b/1, 42b/17, 101b/9, 109b/1, 114b/17, 127a/15

a.-ı ḥārr 124b/10
 a.-ı lezc 11a/19, 31b/8
 bedeniñ a.-ı mażarrat-ı zāhiresin ve ḥafiyyesin 128a/18
 a.-ı muḥarrike 135a/3
 a.-ı muḥtelife 46a/4, 128a/11
 a.-ı mużır 130a/3
 a.-ı müte^c affin 128a/19
 a.-ı rediyye 85b/17
 lezc-i a.+dan 81b/6

aḥmer : < *Ar. aḥmer*. Kırmızı, kızıl[26]
 behmen-i a. 119b/12, 134a/8, 138b/8
 behmen-i ebyaź ve a. 118b/6
 şafrā-yı a.+i 136a/13
 şandal-ı a. 115b/13
 şandal-ı ebyaź ve a. 124a/19
 şandal-ı aşfer ve a. 140a/16
 sükker-i a. 19a/18
 şāf-ı a. 136b/15, 137a/3
 şarāb-ı verd-i a. 19a/13
 tūderī-i ebyaź ve a. 119b/16
 verd-i a. 23b/6, 118a/3, 118a/10, 118a/19, 126b/12, 134a/8, 134a/18, 134b/2, 135a/16, 129b/4
 yāsemīn-i a. 113a/12
 zebīb-i a. 134a/12
 zernīḥ-i esved ve aşfer ve a. 142b/18

aḥşā : < *Ar. aḥşā*. İnsan ve hayvanda göğüs ve karnın iç kısmında bulunan bağısak, ciğer, dalak, yürek vb. organlar. [2]
 muḥadder-i a.+dır 36b/14
 a.-ı müteḥalḥale 92b/18

aḥşā : *bk. aḥşā*. [1]
 a.+yı 30b/4

aḥşam: *bk. aḥşam* [13]
 a. 23b/7, 46a/17, 71a/15, 112b/3, 127a/3, 127a/8
 a. yatacağ vakti 120b/3
 a.+a degin 137b/13
 a.+da 22a/10, 25a/12, 18b/1, 133a/9
 a.+dan 145a/17

aḥşam: Akşam[1]
 a. ṭa^c āmı 24a/17

aḫşīzek(?): Bir bitki ismi. [1]
a. 19b/11

ahū : < *Far. āhū*. Ceylân, karaca. [2]
a.+da 99a/12
a.+dur 86a/12

āḫur : < *Far. āḫūr*. Ahır. [2]
ā.+da 27b/17, 27b/18

aḫvāl : < *Ar. aḫvāl*. Haller. [6]
a.+e 65b/5
a.+i (*iye*.) 92a/3
a.+lerin 12a/14
a.+lerinden 117a/3
a.+leriniñ 117a/3
a.+ini 12b/10

aḫz : < *Ar. aḫz*. Alma, alıŝ [3]
a. eyle- 13a/18
a. it- 9b/7, 9b/8

aḫ : Beyaz; beyaz renkte olan. [71]
a. 34a/4, 39a/5, 46a/6, 46a/11, 50a/6,
50a/15, 55b/8, 56b/15, 62a/6, 67a/18, 68a/4,
69a/3, 74b/16, 79a/9, 82b/14, 86a/12,
105a/5, 107a/19, 108a/3, 110b/1, 110b/3,
120a/12, 120a/14, 120a/19, 121a/1, 121a/18,
122b/6, 122b/12, 123a/8, 125b/18, 128b/12,
129b/5, 129b/12, 130a/3, 130a/4, 130b/8(2),
134b/14, 134b/18, 135b/14, 136a/11
a. ol- 32b/18, 34a/1, 39a/3, 62a/6,
67a/2, 74b/9, 76a/8, 76b/19, 80a/9, 86a/6,
106b/6, 107a/10, 107a/11, 109a/13, 109a/14,
113b/17, 113b/18, 114b/4, 124b/9, 130a/4
a.+dır 27a/18, 32a/9
a.+ı (*iye*) 139b/16, 140a/8
yumurça a.+ıyla (*aḫıyla*) 127a/7,
136b/14
yumurda a.+ıyla (*aḫıyla*) 34a/2,
87b/6, 136b/12
a.+ını 121a/14, 121a/17

aḫ : Göze düşen beyaz nokta, ak su,
katarakt. [2]
a. ° illeti 98b/11
a. ve çara şuları 104b/12

aḫ - Akmak. [38]
a.-a 92a/15, 107a/2
a.-an 22a/8, 29a/4, 30a/5, 35a/4 (2) ,
44b/5, 44b/18, 60a/11, 62a/14, 83b/16,
95a/9, 101b/12, 108a/19, 108b/2, 124a/6,
109a/3, 142a/6
a.-ar 8a/12, 14b/6 (2), 16b/8, 19b/6,
22a/6, 64a/7, 75b/10, 99b/15, 102b/14,
141a/10
a.-ar (*sf.*) 95a/8
a.-arkeñ 99b/16
a.-maz ol- 64a/7
a.-maz (*sf.*) 92b/9
a.-sa 15b/9, 46b/16, 56b/5, 92a/13

° **aḫ° aḫa**: < *Ar. ° aḫ° aḫa*. Saksığan. [1]
° a. 63b/8

aḫaḫıya: < *Fr. acacia* < *Lat. Yun. Akasya*
ağacı. [7]
a. 33a/4, 118b/1, 135a/17, 136b/8,
137b/16, 138b/17, 142a/8

° **aḫaḫıya**: *bk. aḫaḫıya*. [3]
° a. 18a/6, 118a/14, 118a/17

° **Aḫākır**: Akakir. (Tıbbî bir eser adı) [5]
° A. 45a/10
ş.ü'l-° Aḫākır 41a/13, 45b/17, 46b/10

aḫālīm : < *Ar. aḫālīm*. Diyarlar, memleketler,
iklimler. [1]
iḫtilāf-ı a. 92a/5

aḫbaba: Dağlık yerlerde yaşayan, yüksekten
uçan, leş artıkları ile beslenen yırtıcı kuş. [1]
a. 9a/15

aḫbahax: Abraşlık hastalığının bir türü. [2]
a.+a 70b/19
a. +ı (*yük.*) 87a/2

aḫciger: Göğüs boşluğunda nefes alıp
vermeye yarayan organ. [8]
a. yarası 136a/18
a.+de 122b/16
a.+e 12a/10, 120b/15
a.+i 125a/1, 136a/16
a.+iñ 13a/7, 128a/11

° **ağd** : < *Ar. °ağd*. Bağlama, düğümleme; kurma, düzenleme. [8]

° a. 8b/4

° a. eyle- 143b/6

° a. it- 12a/6, 123b/2, 138a/12, 143b/6

° a. ol- 144b/7

° a. olun- 144b/5

ağdem : < *Ar. ağdem*. Eski, daha önce. [1]

a. 4a/2

Ağdeñiz: Akdeniz. [1]

A. cezireleri 99b/12

ağ günlük: Ardıç ağacından elde edilen ve tütüsü olarak yakılan bir nevi sakız, ardıç zamkı.

a. 83b/9

ağıt(d) -: Akıtmak. [41]

a.-alar 17a/12, 17b/3, 20b/2, 20b/13, 24b/14, 25a/2, 121a/14, 136b/19

a.-ır 9b/19, 28b/8, 30b/18, 31b/18, 33a/1, 34a/6, 34b/5, 34b/17, 36b/2, 38a/4, 41b/6, 41b/13, 43a/10, 44b/13, 45b/6, 46a/8, 47b/11, 51a/15, 59a/16, 60b/1, 60b/8, 70a/15, 71a/2, 80b/2 (2), 81a/11, 81b/5, 84a/8, 89a/4, 90b/17, 108a/11, 127b/14

a.-ub 9b/18

° **ağ(i)l** : < *Ar. °ağl*. Akıl. [18]

° a. karışıklığı 107b/17

° a. zâyil ol- 53a/19

° a.+1 (*ıye.*) 14a/11, 14a/16, 25b/19, 84a/17

° a.+1 gel- 70b/5

° a.+1 (*yük.*) 36b/13, 38b/5, 38b/6, 41a/20, 48a/18, 54b/7, 58a/1, 60b/17, 86a/17

° a.+iñ 133b/14

° a.+ında 25b/17

° **ağır-ı qarhā**:-bk. ° *āğır-ı qarhā*. [1]

° a.-ı qarhā 123a/10

° **āğır-ı qarhā**: < *Ar. °āğır-ı qarhā*. Pireotu, nezle otu. [6]

° a. 16a/14, 27b/1, 62b/14, 117b/5, 120a/8, 132b/7

° **āğil** : < *Ar. °āğil*. Akıllı. [2]

° a. 9b/3

° a. bāliğ ol- 142b/2 “*bülūğa ermek*”

āğile : < *Ar. āğile*. Üstünde belirlediği organı yavaş yavaş yiyip bitiren, yenirce denilen yara, kanser. [5]

ā. 51b/4, 104a/19, 143b/17

ā. çıbanları 48b/15

a.+dir 46b/14

° **ağim** : < *Ar. °ağim*. Çocuğu olmayan, kısır. [1]

° a. 71a/12

ağlık (ğ): Göze düşen beyaz nokta, katarakt. [9]

a. ° illeti 28b/2, 49b/3, 75a/8, 107a/15, 108b/13

a.+1 (*yük.*) 75a/18, 112a/16

a.+ına 71b/15, 98b/11

ağrās : < *Ar. ağrās*. Yuvarlaklar, kurslar, haplar. [8]

a.-ı ° anber-bāris 20a/2

a.-ı Aristomağ 17a/7

a.-ı cūlnār 19a/10

a.-ı kevākib 16a/16

a.-ı nīrver 19a/10

a.-ı rāvend 19b/19

a.-ı tebāşir 19a/10

a.-ı ūn-i mahtūm 19a/10

° **ağreb** : < *Ar. °ağreb*. Akrep. [19]

° a. 63a/17, 67a/8, 68b/4, 71a/6, 71a/10, 74a/5, 80b/12, 87b/14, 103a/11, 103a/12, 105a/17, 122b/3, 138b/13

° a. küli 63a/19

a.+i (*yük.*) 63b/4, 141a/12

° a.+iñ 63b/6

remād-ı ° a. 117b/17

° a.-i aşfar 141a/11

° **ağreb-vārī**: < *Ar. °ağreb-vārī*. Akrep gibi. [1]

° a. 112a/14

ağriñi: < *Ar. ağriñ+i*. Girit'e has. [1]

eftimūn-ı a. 117b/8 “*Girit eftimunu*”

akşār : < *Ar. akşār*. Hilaliye otu. [1]
a. 28a/1

akşır - : Aksırmak, hapşırmak. [1]
a.-mağ 129b/19

akşirt(d)-: Aksırmasına sebep olmak. [1]
a.-alar 15a/8

akşırık otu: Kündüs. [1]
a. 84a/5

°aksi : < *Ar. °aks+-ī*. Ters, zıt. [2]
° a.+dir 25b/18
° a.+ni it- 124b/19

akşu: Katarakt. [2]
a.+dan 135a/1
a.+larına 104b/12

akṭān : < *Ar. akṭān*. Pamuklar. [1]
a. 75a/19

akṭar - : Bir şeyi bir yerden bir yere geçirmek, dökmek. [1]
a.-ub 94a/1

ak ṭarı : Buğdaygiller familyasından, tohumları buğday yerine kullanılabilen, kuraklığa dayanıklı, otsu bir bitki türü.
a.+dan 41b/13

akvā : < *Ar. akvā*. Çok kuvvetli. [2]
a.+dır 56b/9, 56b/17

al - : [102]

I. Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.

a. 123a/17
a.-alar 30b/15, 93a/16, 121a/5,
124b/8, 126a/8, 134b/18, 137b/10, 141a/7
a.-asın 138a/19, 144a/3, 144a/7
a.-dığı 9b/8
a.-dıkda 13a/1
a.-dıkları 47b/6
a.-duğuñ 13a/12
a.-salar 95b/15

a.-mağ 13a/10, 140a/10
a.-ub 8a/12, 13a/15, 13b/12, 13b/19,
14b/5, 14b/9, 15b/18, 16b/15, 19b/8, 19b/12,
22a/9, 23a/13, 23b/6, 23b/13, 26a/19,
44b/17, 51b/15, 56b/7, 58b/18, 26a/19,
44b/17, 51b/15, 56b/7, 58b/18, 61a/8, 73a/8,
81b/17, 86b/14, 90a/6, 93b/3, 94a/5, 95a/18,
119a/18, 124b/4, 133a/8, 134a/12, 140b/5,
140b/12, 140b/14, 141a/4, 141a/10, 142a/11,
143a/10, 143a/16, 143a/19, 143b/1, 143b/5,
143b/10, 143b/11, 143b/12, 143b/19, 144a/2,
144a/4, 144b/7, 144b/17, 145b/18
a.-urlar 78b/17, 78b/19, 93b/8,
113a/12, 114a/11, 121a/7, 121a/7

II. Tat veya koku duymak.
a.-ub 9b/12

III. İçine sığmak.

a.-ur 13a/11

IV. Zararlı, tehlikeli bir şeye uğramak.

a.-anlara 54a/7
a.-miş (*sf.*) 27b/15
a.-ub 17b/1

V. Elde etmek; kazanmak.

a.-alar 87b/8
a.-dıkları 38b/9, 88a/13
a.-dıkları için 88a/15
a.-ub 65b/15, 97b/8,
a.-urlar 75b/11

VI. Koymak.

a.-ub 61a/8

VII. Yok etmek, etkisiz hâle getirmek.

a.-ub 138a/6,
a.-ur 62a/19, 75b/6, 94b/7, 95b/3,
101b/15, 115a/17, 137a/3

VIII. Kabul etmek.

a.-mağ 92a/11
a.-maz 92a/12
a.-ur 92a/12

IX. İçine çekmek.

a.-ub 109b/15

- X.Yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.
kan a.-mağ 25b/13
- a° lā** : < Ar. *a° lā*. İyi, pek iyi. [156]
a. 31b/16, 34b/12, 41b/15, 52a/4, 84a/2, 92a/14
a. it- 31a/6, 32a/11, 49a/4, 81a/2
a. ol- 42b/12, 56a/13, 63b/8, 93b/9, 94a/14
a.+dır 29b/16, 39a/14, 39b/19, 41b/13, 44b/7, 47a/11, 55a/10, 58a/1, 59b/16, 61a/13, 66b/9, 98a/4, 112b/1, 132b/9
a.+sı 30a/13, 31a/13, 31b/17, 32a/9, 32b/1, 32b/17, 35a/2, 36a/3, 38b/9, 39a/9, 40b/7, 40b/11, 40b/14, 40b/15, 42a/15, 44a/19, 44b/19, 46a/19, 46b/18, 49b/1, 49b/6, 50a/5, 50a/15, 51b/2, 52a/3, 52b/18, 53b/9, 55b/7, 55b/17, 56a/12, 56b/9, 57a/5, 57a/8, 57b/2, 58b/13, 59a/5, 59a/13, 59b/2, 59b/9, 60a/17, 61b/9, 62b/5, 62b/10, 63b/7, 63b/14, 64b/13, 64b/14, 65a/9, 66a/1, 66b/5, 67b/9, 68b/8, 69a/3, 69b/4, 69b/10, 70a/12, 70b/3, 71b/9, 71b/17, 72a/16, 73a/13, 75a/10, 76a/8, 77a/3, 77b/12, 78b/5, 81b/4, 81b/11, 82a/6, 82b/16, 83a/2, 83b/10, 84a/6, 84b/11, 85a/6, 85a/19, 86a/6, 86a/13, 87b/11, 88a/2, 88a/8, 90a/7, 90b/9, 91a/10, 92a/10, 92a/15, 92b/10, 93a/4, 93a/12, 94a/5, 94a/15, 95a/15, 96b/16, 97b/18, 98a/11, 98b/14, 98b/15, 99a/8, 99b/4, 100b/10, 100b/19, 101b/5, 102a/3, 102b/9, 103b/5, 104a/2, 105a/5, 105b/10, 106a/8, 106a/18, 106b/16, 107a/11, 108a/3, 108a/14, 108b/17, 109a/12, 110b/3, 111a/9, 111b/14, 113a/19
a.+sıdır 72b/13, 92a/19, 108b/18
a.+sına 52a/10, 98b/4
a.+sınıñ 40a/19, 108b/19
- ala balık**: Berrak, soğuk, akıntılı sularda yaşayan ve akıntıya karşı yüzen beyaz etli, lezzetli bir tatlı su balığı. [1]
a.+dır 57a/8
- alaca**: Karışık renkli, açıkly koyulu. [1]
a. 113a/13
- alaca ibik**: Hüdühüd kuşu. [1]
a. 111a/14
- ° alaq** : < Ar. *° alaq*. Sülük. [1]
° a. 63b/14
- ° alāmet**: < Ar. *° alāmet*. İşâret, belirti. [46]
° a. 25b/15, 25b/18, 26a/4
° a.+i (*iye.*) 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17, 13b/4, 13b/9, 13b/16, 14a/3, 14a/10, 14a/15, 14b/1, 14b/6, 14b/14, 15a/1, 15a/6, 15b/12, 15b/15, 16b/1, 16b/7, 16b/19, 17a/3, 17a/11, 17a/18, 19b/6, 20a/8, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/10, 24a/15, 25b/4, 27a/2, 57b/2, 116b/15
° a.+ler 13a/16, 25b/14, 25b/18, 26a/4, 81b/14
° a.+leri (*yük.*) 13b/1
° a.+leri (*iye.*) 26b/13, 27a/2
- ālāt** : < Ar. *ālāt*. İç organlar. [9]
ā.-ı bevl 105b/18
ā.-ı meni 70b/16
ā.-ı nefes 67a/4, 71b/7, 95b/17, 107b/1, 108a/13
ā.-ı nisā 145a/11
ā.-ı tenāsül 9a/5
- alay** : < Yun. *alayi*. Kalabalık, topluluk, cemâat.
a. 26b/15
- alçaq** : Değersiz, kıymetsiz. [3]
a. şakız 100a/9
a.+dır 108b/19, 113a/9
- alçı** : <? Alçı taşının pişirilip öğütülmesiyle elde edilen, su ile karıştırılınca çabuk donduğu için kalıp çıkartmada, dişçilikte, heykeltçilikte ve özellikle yapılarda kullanılan beyaz toz. [2]
a. 42a/9, 121a/15
- aldır -** : (Beniz ile birlikte) Benzi atmak, korkudan sararmak. [1]
a.-maya 25b/15
- ° ale'd-devām**: < Ar. *° ale'd-devām*. Durmadan, sürekli olarak. [1]
° a. 99b/19

°alek : < Ar. °alek. Çiğnenebilen şeyler; sakız. [2]

°a. 64a/12 (2)

°ale'l-fevr: < Ar. °ale'l-fevr . Hemen, o anda. [1]

°a. 96b/8

°ale'l-ḥuşūş: < Ar. °ale'l-ḥuşūş. Özellikle, bilhassa. [1]

°a. 133a/14

°ālem : < Ar. °ālem. Yeryüzü, dünya; kâinat. [26]

°a. 9a/2

°a.+de 7b/7, 9a/7, 9a/8, 9a/9, 9a/10 (2), 9a/11

°a.+e 8b/15, 9a/14

°a.+i (iye.) 8b/17 (2)

°a.+iñ 8b/14

°a.-i °ānāsır 9a/1 “Eskiden esâsını anâsır-ı erbaa denen dört unsurun (su, hava, ateş, toprak) oluşturduğu kabul edilen maddî âlem, madde âlemi.”

°a.-i aşğar 12a/7 “İnsan”

°a.-i ekber 8b/16, 12a/2, 12a/7, 8b/19, 9a/2, 9a/7 “Büyük âlem, kâinat”

°a.-i nef° 4a/8

ceyy-i °a. suyu 138a/18

°a.ü'l-aşğar 8b/11 “İnsan”

°ā.ü'l- ekber 8b/10, 8b/13 “Büyük âlem, kâinat”

°ale'r-rîk: < Ar. °ale'r-rîk. Aç karnına. [1]

°a. 120b/2

ālet : < Ar. ālet. Bir işi yapmak için kullanılan nesne, araç, makine. [3]

a. 28a/13, 99b/15, 100a/6

ālet : < Ar. ālet. İç organların bazıları için kullanılır. [1]

ā. 12a/2

°alev : Alev, sıcaklık, yanma. [1]

°a.+ini 49a/7

alıko-: Kendi hâline bırakmak. [1]

a.-sun 137b/13

alıko-: Alıkoymak; koymak, bırakmak. [2]

a.-ub 58b/17, 143a/8

al(ı)n : Yüzün, kaşların üstünden saçlara kadar olan ve şakaklar arasında kalan kısmı. [7]

a.+a 42a/11, 99b/11, 99b/12, 107a/3

a.+ına 59b/7, 60a/12, 66b/16

alın - : Alınmak. [15]

a.-an 52b/10

a.-andır 75a/10

a.-miş (sf.) 73a/19, 120a/14, 120b/7, 122a/5, 122a/8, 122a/19, 123b/8, 133b/8

a.-sa 101b/13

a.-ub 93a/12

a.-ur 53a/9, 88a/15

a.-ur (sf.) 31a/13

alışdur -: (Helva şerbetini) kıvâma getirmek. [1]

a.-asın 137b/1

°alîl : < Ar. °alîl. Hasta, hastalıklı. [51]

°a. 13a/3, 15a/7, 25a/11, 25a/16, 25a/17, 25b/15, 25b/18, 26a/5, 26b/18

°a.+e 4b/3, 10a/2, 14a/1, 14a/18, 14b/9, 15a/4, 16b/5, 16b/6, 16b/11, 17a/9, 17b/4, 20b/11, 20b/16, 21a/10, 26b/1, 27a/2, 117a/9, 123b/19

°a.+i (yük.) 13a/2, 20b/1, 20b/12, 21b/1, 24a/19, 24b/11, 82a/1

°a.+iñ 12b/4, 19b/6, 19b/14, 19b/17, 20a/7, 20a/9, 20a/12, 20a/18, 25a/15, 25b/12 (2), 26a/3, 26b/3, 26b/11, 27a/9, 27a/11, 138b/6

alma : Elma. [16]

a. 39b/16, 39b/17, 40a/2 (2), 55b/2, 59b/18, 66a/6, 123a/15, 139b/16

a. şuyı 137b/15

a. şarâbı 123a/14, 135b/6

a.+dan 40a/3, 83a/8

e.+yı 40a/1

e.+sı 39b/18

alt : Alt, alt taraf. [7]

a. çeñe 40a/4

- a.+ı 11a/2
a.+ına 98b/7, 98b/9, 102b/13
a.+ında 9b/11, 104b/19
- altı** : Altı. [19]
a. 27a/6, 32b/5, 34b/1, 57b/11, 87b/15, 94b/6, 97a/12, 107b/7, 118b/19, 122b/15, 126b/5, 131a/6, 132b/6, 133a/2, 133b/17, 135b/12, 136b/9, 145b/8, 145b/11
- altıncı** : Altıncı. [4]
a. 114a/16
a.+sı 5a/4, 7a/12
a.+sına 6a/10
- altışar** : Altışar. [14]
a. 122a/8, 122a/19, 122b/6, 122b/12, 127a/12, 130a/5, 133a/2, 134a/2, 134b/2, 135b/1, 137a/9, 137a/14, 144b/4, 145b/11
- altı yüz** : Altı yüz. [2]
a. 125a/14, 125a/16
- altmış** : Altmış. [5]
a. 121b/3, 139b/16, 140a/3, 40a/11, 142b/15
- altmış yedi**: Altmış yedi. [1]
a. 40a/16
- altun** : Altın. [17]
a. 8a/18, 49b/17, 49b/18, 50a/1, 50a/4, 58b/6, 93a/10, 98a/11, 102b/13, 102b/14, 113b/10 (2), 116a/13, 116a/19, 121b/2
a. sühālesi 50a/1
a.+uñ 50a/1
- °ām** : <Ar. °amm. Avam tabakası, halk tabakası. [1]
°a. u ṭālibe 4a/9
- a° mā** : <Ar. a°mā. Kör. [1]
a. ol- 9b/12
- °amel** : <Ar. °amel. Amel, iş; uygulama, tatbik. [53]
°a. 130a/10
- °a. eyle- 64b/1, 128b/5
°a. it- 133b/16, 134a/15, 134b/5, 144a/15
°a. itdür- 39b/12
°a. olun- 139a/10, 141a/17
°a.+dir 145b/06
°a.+i (yük.) 51a/8, 52b/8, 145b/6
°a.+i (iye.) 69b/18, 69b/19, 75b/16 (2), 102b/17, 113b/14, 128a/7, 128b/7, 130a/14, 131b/18, 135b/18
°a.+in 99a/17
°a.+ine 96b/9
°a.+leri (iye.) 7b/10
°a.-i bāliye 4b/14
°a.-i ferzece 145a/6
°a.-i ḥacer 144a/15
şifāt-ı °a.-i eftimun-ı sāde 145b/14
şifāt-ı °a.-i muḳavvī 145b/5
ṭarīḳ-i °a.+i 122b/7, 123a/4, 125b/19, 126a/15, 128a/1, 128a/6, 128a/11, 128a/15, 128b/13, 129b/9, 129b/13, 129b/17, 130a/1, 130a/5, 130b/3, 130b/8, 131b/7, 131b/12, 131b/17, 132a/3, 136b/17, 144b/1
- °amelī** : <Ar. °amel+i. Uygun, elverişli. [2]
°a. 36a/5 (2)
- °āmm** : <Ar. °amm. Genel, umumi. [1]
°a. 12b/10
- °āmil** : <Ar. °āmil. Etken, etkili olan. [1]
°a. 12b/10
- ammā** : <Ar. ammā. I. Ama. II. Yanına getirildiği kelimenin anlamına aşırılık katarak şaşma veya hayranlık anlatan söz. III. Uyarı, dikkati çekmek için kullanılır. IV. Bölüm başı olarak yeni bir konu başlangıcında kullanılmıştır. [411]
a. 4b/6, 4b/14, 4b/18, 5a/10, 5a/14, 5a/15, 5a/18, 5b/2, 5b/4, 5b/6, 5b/8, 5b/9, 5b/11, 5b/13, 5b/15, 5b/17, 6a/4, 6b/3, 6b/3, 6b/5, 6b/16, 6b/17, 6b/18, 6b/19, 7a/4, 7a/5, 7a/6, 7a/10, 7a/12, 7a/16, 7a/18, 7b/2, 7b/3, 7b/7, 7b/8, 8a/18, 8a/19, 8b/2, 8b/4, 8b/16, 10b/15, 11b/3, 12b/8, 12b/17, 12b/19, 13a/9, 13a/11, 13b/3, 13b/3, 13b/7, 13b/9, 13b/15, 13b/16, 14a/3, 14a/9, 14a/10, 14a/14, 14b/1,

14b/5, 14b/11, 14b/13, 14b/14, 15a/1, 15a/5, 15b/12, 16a/3, 16a/7, 16a/19, 16b/7, 16b/19, 17a/2, 17b/1, 18a/10, 19a/7, 19a/8, 19a/11, 20a/6, 20a/7, 20a/9, 20a/11, 20a/19, 21a/17, 21b/2, 22a/6, 22a/8, 23a/5, 23a/18, 23b/10, 23b/14, 23b/17, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/11, 24a/15, 24a/16, 24b/2, 24b/2, 24b/4, 24b/6, 24b/7, 24b/11, 24b/12, 24b/16, 24b/17, 25a/3, 25a/6, 25a/7, 25a/8, 25a/12, 25a/15, 25a/17, 25b/4, 25b/6, 25b/11, 25b/14, 25b/17, 25b/18, 26a/4, 26a/7, 26a/9, 26a/13, 26b/11, 26b/17, 27a/1, 27a/8, 29a/8, 30b/16, 31a/7, 32a/16, 32b/15, 33b/14, 34a/15, 34a/16, 35a/1, 35a/6, 35a/18, 35b/2, 35b/4, 36a/11, 36a/14, 36b/12, 36b/18, 37a/5, 37a/13, 37a/16, 37b/17, 38b/7, 39a/10, 39a/10, 39a/12, 39b/10, 40a/3, 40a/5, 40b/20, 40b/4, 40b/5, 41a/15, 41b/6, 41b/13, 42a/7, 42a/10, 42a/13, 42a/16, 42b/10, 42b/11, 43a/15, 43b/17, 44a/4, 44a/18, 45a/12, 45a/13, 46b/12, 48b/2, 48b/5, 49a/6, 49a/14, 49a/16, 49b/2, 50b/1, 50b/10, 51b/5, 52b/7, 53a/7, 53a/18, 54a/13, 54b/15, 55a/16, 55a/17, 55a/17, 55b/10, 56a/6, 56b/11, 57a/5, 57b/8, 57b/11, 57b/15, 58b/9, 58b/15, 59a/3, 60a/15, 61a/15, 61b/7, 62a/9, 62b/17, 63a/6, 63a/13, 63a/16, 63b/1, 63b/3, 63b/7, 64a/11, 64a/14, 64a/15, 64b/4, 64b/16, 65a/1, 65a/3, 65a/19, 66b/4, 66b/6, 66b/8, 67a/6, 68a/6, 68b/2, 68b/11, 68b/14, 69a/18, 69b/8, 69b/9, 69b/12, 69b/15, 69b/19, 70b/6, 71a/15, 72a/11, 72a/19, 72b/1, 72b/8, 73a/9, 73b/7, 73b/10, 74a/7, 74b/9, 77a/1, 77a/3, 77b/6, 78a/2, 78a/3, 78a/12, 79a/9, 79a/17, 80a/2, 80b/6, 81a/3, 81a/7, 81a/15, 81b/1, 83a/8, 84a/1, 84a/13, 84b/8, 85a/8, 85b/7, 86a/3, 86a/11, 86a/18, 86b/5, 86b/18, 87a/19, 87b/4, 87b/7, 87b/17, 88a/1, 88a/3, 88a/4, 88a/9, 89a/3, 89b/7, 89b/10, 90a/13, 90a/15, 91a/7, 91a/8, 91a/11, 91a/12, 92a/8, 92a/9, 92a/10, 92a/12, 92a/19, 92b/17, 93a/3, 93a/8, 93a/13, 93b/7, 94a/1, 94a/15, 94a/15, 94a/17, 94b/7, 95a/18, 95b/2, 95b/3, 95b/8, 95b/10, 96a/5, 96b/1, 96b/2, 96b/5, 96b/7, 6b/13, 96b/14, 96b/15, 96b/19, 97a/5, 97a/13, 98a/1, 98a/16, 99b/8, 99b/15, 100a/17,

101a/2, 101a/19, 102a/19, 102b/7, 102b/17, 102b/18, 103b/3, 103b/12, 104b/2, 104b/4, 104b/8, 104b/15, 105a/9, 105b/9, 106a/7, 106a/10, 106b/1, 106b/6, 107b/14, 108b/19, 109a/15, 110b/4, 110b/5, 110b/7, 111a/19, 111b/15, 112a/2, 112a/13, 112b/9, 113a/9, 113a/11, 113a/15, 113a/17, 113b/14, 114b/2, 114b/3, 114b/14, 115a/7, 115a/12, 115a/14, 115b/1, 115b/4, 115b/6, 115b/10, 115b/14, 115b/18, 116a/4, 116a/6, 116a/11, 116a/14, 116a/16, 116a/17, 116b/1, 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 117a/16, 117a/19, 117b/2, 117b/6, 117b/10, 117b/13, 118a/7, 118a/13, 118a/16, 123a/8, 123b/16, 125b/12, 126b/15, 128b/19, 136b/4, 143a/1, 143a/3, 143a/9, 143b/10, 143b/18

ān :< *Ar. ān*. Zamânın bölünemeyecek kadar kısa parçası, lahzâ, dem.[1]
her ā. 6b/18

ana : Ana, anne. [3]
a. 140b/17
a. sūd 42b/7
a.+sı 55a/8

aña : Ona. [48]
a. 4b/5, 5a/9, 5a/19, 5b/2, 5b/4, 6a/3, 6a/8, 6b/13, 8b/11, 10a/9, 11b/4, 12b/11, 22b/7, 24b/2, 24b/3, 24b/12, 25b/10, 25b/11, 31a/2, 36a/1, 41a/20, 42b/7, 49a/19, 50b/16, 51a/9, 57b/5, 64a/16, 65a/15, 73b/8, 73b/11, 73b/12, 74b/11, 75b/13, 77a/1, 77a/9, 78b/19, 94b/17, 99a/12, 99b/5, 101a/14, 101b/18, 102a/16, 102b/12, 103b/5, 106a/3, 110a/9, 143b/9

°anāşır : < *Ar. °anāşır*. Unsurlar. [8]

° a. 6b/10, 8b/16
° a.+ıñ 7b/8, 8b/17
° a.+lar 8b/19
° ālem-i ° a. 9a/1
° a.-ı erba° a 10a/11, 11b/5 “*Dört unsur: Ateş, hava, su, toprak.*”

anasün : *bk. anīsün*. [2]
a. toħmı 34a/5
a.+a 81b/2

Anatoli: Anadolu. [1]

A.+da 113b/13

° anber : < *Ar. °anber* . Hoş kokulu madde. [22]

° a. 65b/2 (2), 78a/9, 94b/10, 110b/13, 116a/7, 116b/7, 121b/18, 145b/1

° a.+den 66b/4

° a.+e 65b/4, 65b/18, 66b/4

° a.+i 65b/14

° a.+iñ 66a/1, 66a/2, 110b/11

° a.-i ḥaṣḥāṣ 66a/1

° a.-i sārā 66a/1

cevāriṣ-i ° a. 18a/19, 21a/6

cevāriṣ-i ° a. 15a/19

anber-baris: <? Diken üzümü, kadın tuzluğu, sarı çalı. [1]

a. 33b/6

° anber-baris: *bk.* anber-baris. [8]

° a. 115a/10, 118a/11, 134a/19

aḳrāṣ-ı ° a. 20a/2

cevāriṣ-i ° a. 14b/10

ḳurṣ-ı ° a. 19a/4, 135b/7

° uṣāre-i ° a. 135b/8

ancaḳ : Ancak. [5]

a. 19a/7, 96a/15, 98b/14, 100a/4, 100a/11

anda : Onda.[9]

a. 5a/8, 7a/18, 7b/11, 12b/3 12b/9, 40a/18, 84b/4, 102b/1, 102b/15

andan: [87]

I. Ondan, oradan.

a. 5a/10, 7b/13, 8b/9, 8b/19, 9a/6, 9b/8, 9b/14, 11a/6, 11a/16, 11a/18, 28a/13, 28b/2, 28b/13, 30b/15, 30b/16, 31a/2, 31a/3, 32a/7, 32b/12, 35b/3, 37b/14, 39a/18, 44b/14, 45a/3, 49b/18, 50a/3, 53a/14, 54b/3, 56a/1, 58b/10, 58b/17, 61b/12, 62a/9, 62a/10, 62a/16, 62b/9, 69b/19, 73a/13, 73a/14, 74b/3, 75b/10, 78a/14, 80a/5, 81b/19, 91a/12, 94a/7, 94a/8, 95a/19, 95b/1, 95b/2, 96a/1, 97a/1, 99a/4, 105a/16, 106a/15,

108b/19, 113a/9, 114a/4, 123a/16, 123b/2, 123b/8, 137b/12, 143a/8

a. ṣoñra 8b/18, 58b/19, 62a/12, 64b/14, 66a/1, 77b/5, 86a/7, 109a/12, 109a/13, 14b/5, 114b/ 6, 137b/13

II. Ondan sonra.

a. 64b/13, 64b/13, 99a/9, 123a/17, 123a/17, 123b/8, 134a/4

andız : <? Andız. [3]

a. 115a/19, 116a/19

a. köki 133a/5

anduz : *bk.* andız.[2]

a. 122a/14

a.otı 51a/12

anı : Onu. [8]

a. 5a/19, 9b/17, 11b/18, 44a/11, 58b/19, 78b/17, 100a/10, 124b/11

anıñ : Onun. [21]

a. 8a/9, 8a/13, 10a/5, 10a/7 (2), 10a/16, 10b/9, 51b/3, 60a/7, 69b/4

a. gibi 113b/14

a.-içün : 6b/11, 43a/2, 43a/7, 80b/8, 82a/13, 95a/6, 96b/4, 100a/19, 104b/7, 111a/5

anıñ sün : < *Ar. anīsün.* < *Yun.* Anason, maydanozgiller familyasından bir yıllık otsu bitki. [28]

a. 34a/5, 36b/14, 51a/5, 63b/3, 67b/17, 71b/2, 73b/5, 96a/7, 99b/10, 105a/11, 112b/15, 118b/13, 120a/11, 122a/13, 126b/7, 127a/6, 129a/7, 130b/7, 130b/19, 132b/17, 133b/3, 133b/6, 134a/9, 134a/12, 135a/11

a. şuyı 18b/15

ma° cün-ı a. 120a/10

toḥm-ı a. 129b/16

ankardıya: < *Yun. ankardıya.* Daha çok Hindistan'da yetişen kestaneye benzer bir ağaç ve o ağacın meyvesi, beladur. [8]

a. 38b/3

ma° cün-ı a. 14a/2, 14b/10, 19b/19, 20b/06, 21a/6, 22b/16, 22a/14

anlar : Onlar. [15]
 a. için 7a/1
 a.+a 10a/20, 53b/19, 71a/10, 82a/18,
 96b/16
 a.+dan 7a/5, 12a/3, 84b/6, 92a/11,
 96a/14
 a.+ı 12a/16
 a.+ıñ 5a/13, 11b/14, 92a/12

antimun: < *Fr. Antimoine.* < *Yun. antimonium.* Demirbozan.[3]
 a. 143b/12, 143b/13, 145b/10

antimunya: *bk.* antimun. [1]
 e. 117a/15

anuñ : Onun. [3]
 a. -içün 11b/2
 a.+la 7b/2, 7a/17

°anzerüt: < *Ar. °anzerüt.* Anzarot, sıcak memleketlerde yetişen , aynı addaki ağaçtan çıkarılan ve yara tedâvisinde kullanılan bir reçene. [6]
 °a. 116b/18, 127a/5, 136b/4, 136b/13, 140a/12, 142a/8

anzurüt: < *Far. enzerüt.* < *Ar. °anzerüt.* Göz otu. [5]
 a. 33b/19, 50a/13, 117b/4, 127a/12
 131a/13

ara : Ara; boşluk; içi. [16]
 a.+ları 30a/6
 a.+larına 110b/14
 a.+sına 79a/1, 141a/15
 a.+sında 7b/14, 7b/16, 7b/17 (2), 8a/1, 10a/15, 20a/8, 59a/14, 61b/2, 77a/19, 93b/7, 143a/4

°Arab : Arap; Arabistan. [5]
 °A. 4a/13, 27a/15, 40a/13
 °A.+da 114a/10
 Һazzāk-ı eṭṭbbā-ı °Arab 4a/5

°Arabī : < *Ar. °Arab+ī.* Arapça, Arap kavmi ile ilgili. [44]
 °A. 29b/15, 81b/13

°A.+de 30a/7, 30b/13, 36a/18, 42a/9, 47b/14, 58b/6, 70a/6, 73a/5, 114a/17
 °A.+dir 38a/13
 °A.+si 28b/4, 30b/2, 37a/17
 şamğ-ı °a. 48a/5, 66a/13, 72a/10, 73a/2, 80a/18, 95b/17, 100b/9, 105b/18, 118a/9, 118a/13, 120b/19, 121a/8, 127a/2, 127b/3, 127b/19, 129a/2, 132b/2, 133a/19, 133b/6, 135a/16, 135b/2, 136a/2, 136b/13, 136b/16, 137a/7, 137a/9, 140a/17, 142a/8, 145b/1

°Arabistān: Arap ülkesi. [1]
 °A.+da 102a/19

°Arabiyye: < *Ar. °Arabiyye.* Arap dili ile ilgili. [1]
 esmā-i °A.+dir 40b/11

°araḳ (I): < *Ar. °araḳ.* Ter. [3]
 °a. 62b/15
 °a.+ı (*yük.*) 33a/1
 muşliḥ-i °a.-ı beden 110b/13

°araḳ (II): < *Ar. °araḳ.* Damıtma sonrası ortaya çıkan su; rakı. [10]
 °a. 139b/6, 139b/7, 140a/15, 140b/3, 143b/6, 144a/4 (3)
 °a.+dır 143b/7, 143b/8

°araḳıyye: *bk.* °araḳ (I). [1]
 Һummā-yı °a. 11a/3

°ar°ar : < *Ar. °ar°ar.* Dağ servisi, ardıc ağacı. [2]
 °a. 75a/10, 115b/6

ard : Ard, arka. [5]
 a.+ınca 92b/3, 99b/3
 birbiri a.+ınca 49a/4, 71a/14, 71b/3

ardıc : Ardıc.[5]
 a. 28b/10, 28b/10, 129b/1
 a. yemişi 28b/11, 139b/2

°arfāc berrī: < *Ar. °arfāc berr+ī.* Sarmaşık. [1]
 °a. 114b/8

- arġiṣ**: < *Far. arġiṣ*. Kadıntuzluğu bitkisinin kökü. [1]
a. 27b/6
- arı** : Arı. [5]
a. 49b/11, 65b/19, 109b/14
a.+lar 65b/9
a.+yı 109b/14
- arıt(d)-**: Temizlemek, kirliliğini gidermek.[14]
a.-alar 24b/14
a.-ır 34b/5, 47b/13, 56a/11, 68a/2, 68a/7, 69a/12, 75b/15, 76a/4, 79a/12, 95b/2, 110a/15, 111b/8
a.-ub 93a/5
- arıĸ** : Zayıf, güçsüz, çelimsiz. [2]
a. kişi 80b/14
a. ve kızıl ol- 5b/18
- arıĸlat(d)-**: Zayıflatmak, güçsüz duruma getirmek. [1]
a.-ur 42a/6
- arıl -**: Temizlemek.[1]
a.-ub 77b/5
- arıṣ**: Arşın.[1]
a. 76b/19
- ° ariz** : < *Ar. ° ariz* . Sonradan ortaya çıkan. [18]
° a. ol- 10b/8, 10b/10, 10b/12, 10b/14, 11a/3, 11a/4, 18b/4, 21b/6, 30a/17, 41a/8, 66b/14, 68b/1, 81b/8, 92b/5, 124a/6, 137b/15
ḥarāret -i ° a. 43a/2
- ° ariza** : *bk. ° ariz*. [1]
rūṭubet-i ° a.+sı 42b/19
- ° arızıyye**: *bk. ° ariz*. [1]
ḥarāret-i ° a. 92b/12
- ° arızıyyet**: < *Ar. ° arızıyyet*. Sonradan ortaya çıkma durumu. [1]
° a. 93a/3
- ° arizī** : < *Ar. ° arizī*. Gelip geçici; sonradan ortaya çıkan. [1]
° a.+dir 42b/19
- ° arif** : < *Ar. ° arif*. Bilen, bilgi sahibi. [2]
° a.+e 6b/2
° a.+lere 25a/8
- Aristatalis**: Aristo.[2]
ḳavl-i A. 71a/8
sefūf-ı A. 19a/9
- Aristo** : Aristo. [1]
ḥeĸīm A. 146a/3
- Aristomaḥus**: Aristo. [2]
aĸrāz-ı A. 17a/7
ḳurṣ-ı A. 18a/8
- ° ariz** : *bk. ° ariz*. [11]
° ā. ol- 15b/2, 17b/1, 18b/11, 21a/3, 23a/8, 33b/11, 41a/19, 63b/2, 66a/9, 103a/15, 103b/16
- arĸa** : Arka, sırt.[22]
a. aĸrısı 22b/18, 30b/11, 31a/16, 49a/18, 57b/9, 87a/3, 120a/5
a. aĸrıları 39b/3, 40a/7, 53b/4, 63b/5, 96a/5, 97a/13
a.+da 49a/19
a.+dan 69a/17
a.+° ı 108a/11
a.+sı 91a/3, 119b/8
a.+ya 22b/6, 42b/12, 80b/8, 112a/4
- armūd** : < *Far. emrūd*. Armut. [5]
a. 83a/4, 83a/9
a.+dur 83a/2
a.+uñ 83a/2, 83a/6
- arnavud büberi**: Arnavud biberi.[2]
duhn-ı a. 140b/8
a. +inden 140b/9
- arpa** : I. Arpa. [27]
a. cülābı 23b/12
a. ṣu 24b/14, 80b/2
a. ṣuyı 5a/8, 31a/14, 86b/3, 94a/4

a. unı 51a/4, 53a/2, 55b/3, 56a/1, 93a/15, 97a/17, 102a/7, 107a/3, 138a/7, 139a/7

a.+^oı 94a/5, 94a/6

a.+niñ 94a/8, 94a/13, 106b/6

II. Zerre, ufak.

a. ağırı 36a/10, 44a/1, 78b/10, 109a/6

a. ağırlığı 52a/12

arslan : Aslan. [2]

a. 86a/10

a. yürekleri gibi 9a/15

arslanayağı: Arslanayağı, yer somunu. [1]

a. 114a/14

^oarṭaniṣā: bk. ^oarṭaniṣā. [1]

^oa+dır 114a/13

^oarṭaniṣā: < Ar. ^oarṭaniṣā. Yer somunu, domuz etmeği. [1]

^oa.+dır 114b/13

artıcak : Fazlaca, ziyâde. [1]

a. 75a/9

artık : bk. artuḡ. [8]

a. 29a/14, 36b/19, 73a/13, 86a/4, 97b/11

a. ol- 73a/15

a.+dır 109a/15, 112a/17

artuḡ : Fazla, ziyâde. [11]

a. 60b/9, 97b/13

a. it- 51a/7

a.+dur 37a/14, 38a/9, 45a/3, 50b/3, 50b/14, 55a/16, 64b/5, 79b/17

artur - : Arttırmak. [19]

a.-ur 31a/11, 39a/4, 40a/11, 42b/14, 45a/1, 52b/1, 54b/9, 61a/16, 75b/8, 86a/17, 86b/5, 99a/10, 100a/17, 102b/7, 105b/17, 108a/11, 118b/17, 119b/15, 132a/10

aru : Arı. [2]

a. 9b/4, 45b/5

aruzz : < Ar. aruzz. Pirinç [1]

a. 29b/11

arż : < Ar. arż. [5]

I. Yeryüzü, dünya.

a. 9a/13

a.+da 9a/12

a.+dan 11b/6

a.-ı zātü'n-neml 107b/3

II. Yer.

a.+ına 144a/9

arżiyye: < Ar. arżiyye. Toprakla, yeryüzüyle ilgili. [4]

a. 84b/15

a.+den 88b/19

a.+den 95a/3

a.+si 89a/1

arżü : < Far. arżü. İstek, heves. [4]

a.+sın 29a/11, 78b/12

a.+sını 51a/18, 78b/12

ās : < Ar. ās. Mersin ağacı ve yemişi. [5]

ā. 30a/3, 145a/16

ḡabb-ı ā. 144b/14

şarāb-ı a. 19a/12

rubbü'l-ā. 118a/12

aş - : Asmak. [1]

a.-alar 146a/4

^oaşab : < Ar. ^oaşab. Sinir, damar. [2]

^oa.+a 135a/9

^oa.- ı dīde 17b/7

a^oşāb : < Ar. a^oşāb. Sinirler. [2]

a.+dır 7a/12, 7a/14

aşako- : Asmak. [9]

a.-duḡları 84b/16

a.-şalar 27b/17, 48b/7, 48b/8, 52a/15, 68a/19, 99a/2

a.-yalar 27b/19, 143a/19

^oaşalāt : < Ar. ^oaşalāt. Bağırsak veya mide; sindirim sistemleri. [1]

^oa.+ı (yük.) 136a/15

āsān : < *Far. āsān*. Kolay. [6]

ā.+dır 8b/7

ā.+ı 63b/7

ā. it- 51a/11, 130b/17

ā. ol- 11b/5, 104a/7

āsānlık(ğ): Kolaylık. [5]

ā.+ıla 46a/1, 130a/18, 130b/1

ā.+la 129b/11, 129b/15

āşār : < *Ar. āşār*. I. Eserler. II. Nişanlar, alâmetler. [6]

ā.+ı (yük.) 68a/17, 90a/16, 90b/3

ā.+ı (iye.) 104b/9

ā.+ını 98a/16

ā.+larında 96a/14

asarun : < *Gr.* Kedi otu, asaron. [12]

a. 30a/7, 105b/9, 105b/9, 115b/19, 116a/2, 116b/11, 122a/14, 126b/18, 127a/18, 133b/11

a. köki 105b/6

a.+dur 56a/19

°asel : < *Ar. °asel*. Bal. [131]

°a. 16b/10, 16b/16, 17b/8, 18a/14, 18a/16, 23a/13, 27b/2, 27b/5, 28b/15, 29b/20, 30a/20, 32b/3, 32b/10, 34a/16, 36b/14, 36b/18, 37a/1, 37a/7, 38a/6, 39a/6, 41a/2, 41a/20, 42b/13, 43a/6, 43a/7, 43b/17, 44b/4, 45b/12, 45b/14, 46a/14, 50b/12, 51a/14, 51a/17, 51b/4, 52b/19, 54a/15, 55b/13, 56a/14, 56a/17, 60a/11, 60b/9, 62b/19, 67b/17, 68a/11, 68b/6, 69a/7, 70a/5, 70a/17, 73a/19, 74a/3, 74a/19, 74b/1, 74b/12, 76a/14, 78b/15, 80a/2, 80a/6, 80a/17, 80b/13, 82a/10, 83b/2, 83b/7, 85a/9, 85a/10, 85b/4, 86a/16, 86b/10, 88a/1, 91a/7, 91b/17, 98a/1, 99b/1, 101b/10, 102b/6, 102b/8, 102b/9, 110a/8, 110b/15, 110b/19, 112b/5, 113a/1, 118b/7, 118b/14, 119a/1, 119a/5, 119a/8, 119a/12, 119a/19, 119b/5, 119b/13, 119b/19, 120a/14, 120b/2, 120b/7, 121b/8 (2), 121b/11, 122a/9, 122a/14, 122a/19, 122b/14, 124a/4, 124a/9, 125b/12, 126a/2, 127b/11, 132b/8, 133a/8, 133a/13, 133a/16, 133b/8, 133b/16, 134a/1, 134a/10, 134b/6 (2), 137a/12, 138a/9, 139b/6

°a. lebeni 103b/2 “*karügünlük*”

°a. it- 123b/16

°a. olun- 127b/11

°a. şerbeti 57a/10

°a. gömeci 65b/10

°a.+den 121a/7

°a.+iñ 43a/6

°a.+inden 47b/6

°a.-i muşaffā 121a/2, 122a/5, 133a/6

mā° ü°l° a. 104a/12

°aselsiz: Balsız. [1]

°a. 86b/11

aşfar : < *Ar. aşfar*. Sarı. [22]

°akreb-i a. 141a/12

ihlīlec-i a. 15b/4, 15b/5, 16a/4, 16b/10, 20b/10, 23b/5, 34a/16, 117a/13, 117a/18, 119a/18, 134a/7, 134a/18, 140b/18

ihlīlec-i a.+iñ 126b/11

ihlīec-i esved ve a. 126b/14

ķısr-ı ihlīlec-i a. 134b/2

kibrīt-i a. 122b/12

şandal-ı a. 135a/6, 140a/16

yāsemīn-i a. 113a/7

zernīh-i esved ve a. 142b/18

aşgar : < *Ar. aşgar*. Çok küçük. [1]

°ālem-i a.+iñ nisbeti 12a/7

aşhāb : < *Ar. aşhāb*. Sahipler. [9]

a.+ı 81b/13, 92a/6, 114a/9

a.+ına 49a/12, 59b/14, 81a/5, 87b/9

a.-ı riyāzāt 88a/9

a.-ı südde 92b/19

aşhan : < *Ar. aşhan*. Sıcak. [1]

a.+dır 90a/11

°asīr : < *Ar. °asīr*. Güç, zor. [1]

°a.+dir 23a/18

aş(ı) : < *Ar. aşl*. Bitki kökü; asıl, menşe. [25]

a. 58b/1, 82b/14, 144b/8

a.+da 7a/18

a.+ı (iye.) 10b/2, 102a/17

a.+ına 10b/2, 92a/14

a.+ında 92a/12

- a.-1 (afsentīn) 138a/1
a.-1 (bakdūnes) 124a/7
a.-1 fāvānyā 135a/11
a.-1 ḥıṭmī 123b/15
a.-1 helyūn 117b/16
a.-1 kerefs 124a/7, 140b/19
a.-1 kışr-ı (rūmmān) 117b/9
a.-1 ma^c donos 123b/14
a.-1 rāsen 124a/2
a.-1 rāziyāne 124a/7, 140b/19
a.-1 (rāziyānec) 123b/14
a.-1 sūs 117a/14
a.ü'l- encüdān 97b/17
kuşūr-ı a.-1 rūmmān 19b/11
- aşlā** : < *Ar. aşlā*. Hiçbir zaman, hiçbir biçimde. [16]
a. 29b/2, 30a/2, 35b/17, 38a/17, 42b/8, 47b/4, 51a/9, 64a/15, 68b/17, 74a/15, 76b/1, 76b/13, 96b/13, 100a/3, 123a/7, 131b/2
- aşlah** : < *Ar. aşlah*. Çok iyi, uygun, elverişli. [1]
a. 114b/3
- aşl-ı kaşşab** : < *Ar. aşl-ı kaşşab*. Kamış kökü. [1]
a. 31b/2
- aşlī** : < *Ar. aşlī*. En başta gelen, en önemli; Bir şeyin ana unsurunu teşkil eden. [6]
a. 43a/1, 115b/5
zībağ-ı a. 10a/9
kibrīṭ-i a. 10a/8
mizāc-ı a.+si 42b/19
ḥarāret-i a.+ye 92b/4
- aşliyye** : < *Ar. aşliyye*. En başta gelen, en önemli. [4]
şūret-i a. 8a/15
a^c zā-ı re^o isede ve a.+de 24b/03
ḥarāret-i a.+ye 92b/12
ruṭbāt-ı a.+ye 63a/07
- aşlü'l-^c alīk** : < *Ar. aşlü'l-^c alīk*. Böğürtlen dikeninin kökü. [1]
a. 31b/10
- aşlü'l-keber** : < *Ar. aşlü'l-keber*. Gebre otu kökü. [1]
a. 31b/6
- aşlü's- sūs** : < *Ar. aşlü's- sūs*. Meyan kökü. [1]
a. 31a/17
- āsmāncūnī** : < *Far. āsmāngūnī*. Parlak mavi, gök mavisi. [2]
ā. 109a/12
ā.+dir 109a/10
- āşşāf** : < *Ar. āşşāf*. Kebere. [1]
ā. 79b/15
- aşturak** : < *Ar. aşşturak*. Kara günlük ağacı. [2]
a. 117a/18, 127b/7
- aştarātiyūs** : < *Ar. aştarātikūs*. Yıldız çiçeği. [1]
a. 116b/15
- āşūmānī** : < *Far. āşūmān+i*. Gök renginde. [2]
ā. çiçekler 112a/9
ā. ol- 115a/8
- aş** : Yemek, aş. [11]
a.+1 (*ıye*.) 14a/14, 14b/5, 15b/6, 17a/13, 18a/7, 20b/19, 21a/11, 22b/12, 24b/16, 24b/17, 138b/5
- aşağa** : Aşağı, alt. [6]
a. 53a/6, 78a/3, 92a/18
a.+dır 58a/3, 66b/4, 108b/19
- ^c aşerü'l-ezviye (?)** : Bir bitki ismi. [1]
ḥabb-ı ^c a. 22b/18
- aşhab** : < *Ar. aşhab*. Bir anber çeşidi. [1]
a. 66a/1
- aşhīs** : < *Ar. aşhīs*. Sakız dikenini. [1]
a. 95a/13
- aşı** : Bir bitkinin dalı veya gövdesi üzerine diğer bir bitkiden alınmış kalem, göz, tomurcuk gibi parçaları eklemek işi. [1]
a. toprağı 100b/9

- aşılama:** Yeni aşılınmış ağaç. [1]
a. 99b/4
- ° aşk** : < Ar. °aşk . Aşk, sevgi. [2]
° a. 50a/3
° a.+a 50a/2
- aşlık** : Dövülüp temizlenerek kurutulan yemeklik buğday. [1]
a. buğday 94a/13
- ° aşşāb** : < Ar. °aşşāb. Bitki bilimci. [1]
° a.+lar 54a/10
- at** : At. [8]
a. 9b/4, 75a/12, 86a/12
a. südi 87a/7
a.+dan düş- 103a/2
a.+iñ 7b/16, 27b/19
a.+larıñ 9b/18
- at -** Atmak. [4]
a.-alar 123a/5, 125a/16
a.-ar 65b/13, 84b/5
- aşa soğanı:** Ada soğanı. [5]
a. 30b/13
a. sirkesi 47a/4, 121b/13
a.+dır 66a/15
a.+ñ sirkesi 15b/19
- ° ataş** : < Ar. °ataş. Susuzluk, susama, harâret. [15]
° a. 41a/13, 92b/3
° a.+a 39b/11, 50b/17
° a.+ı (yük.) 31a/19, 56b/4, 59b/19, 61b/13, 71b/19, 83a/8, 84a/8, 94a/11, 105b/2, 144a/6
° a.+ı (iye.) 14a/16
- ateş** : < Far. āteş. [65]
I. Ateş.
a. 8b/2 , 8b/2, 39a/13, 44b/3, 56b/11, 63a/11, 83b/17, 93a/17, 95a/8, 96a/12, 98b/1, 100b/14, 102a/9, 104a/14, 104a/15, 104a/17, 104a/18, 104b/4, 108a/18, 110a/17, 112b/10, 118b/8, 141a/8, 141a/13, 143a/7, 143a/17, 144a/1, 144b/5, 145b/15
a.+de 29a/20, 72a/7, 79b/11, 90a/6,
- 93a/19, 101b/18, 108b/4, 120b/13, 125b/12, 138a/12, 138a/19
a.+den 93b/1, 104b/4
a.+e 28a/12, 36a/4, 54a/19, 81b/19, 84b/12, 93b/8, 99a/3, 99a/4, 101b/17, 131b/2, 131b/3, 131b/7, 131b/13, 131b/18, 132a/13
a.+i (yük.) 123b/2
a. +i (iye.) 144a/1
a.+dir 8b/9
II. Normalden yüksek vücut veya ISISI.
a+ e 137b/8
a.+leri 126a/11
a.+lerini 126a/10
a.+in 44b/7
a.+ini 125a/19
- ateşli** : Ateşli. [1]
a. hummâlar 126a/9
- ° atıyyetullah** : Bir terkip adı. [1]
ḥabb-ı ° a. 21b/5
merhem-i ° a. 142b/3
- atğamya(?)**: Bir bitki ismi.[1]
a. 117a/15
- ° atik** : < Ar. °atik. Eski. [1]
zeyt-i ° a. 62a/1
- atkuyuğu:** Çam otu, katırkuyuğu, kırkboğum. [1]
a. 33a/14
- atlās kabarcığı:** bk. nār-ı fārisī.
a. 89a/6
- ° avam** : < Ar. °avam. Halk, umum, herkes.[1]
a. 49a/19
- ° avārīzu'n- nefes:** < Ar. °avārīzu'n- nefes. Soluk alıp verme. [1]
° a.+dir 4b/15
- āvāz** : < Far. āvāz. Ses, seda. [7]
ā.+ı (yük.) 38a/10, 44b/12, 47a/5, 60b/13, 74a/2, 81a/1
ā. boğul- 103b/9

°avdet : < *Ar. °avdet*. Dönüş, geri geliş. [1]
°a. it- 8b/1

°avr : < *Ar. °avr*. Edep yeri, avret mahalli. [1]
°a.+da 19b/5

°avrat : < *Ar. °avret*. Kadın. [38]
°a. 28b/8, 29b/6, 31b/18, 33a/3, 44b/14, 71a/14, 74b/15, 91a/19, 146a/4
°a. südi 14b/3, 59a/2, 86a/7, 87b/5, 87b/8, 87b/9
°a.+a 71a/13
°a.+ı (*iye.*) 119b/10
°a.+ıñ 87b/8, 122a/11, 139a/15
°a.+lar 33a/17, 34a/14, 34a/15, 36a/16, 42a/4, 47b/4, 52a/5, 67b/16, 71a/1, 74a/19, 97b/15
°a.+lara 129b/15 (2), 130a/16
°a.+larıñ 57b/4, 128b/3, 130a/12, 136b/1

°avsenc: < *Ar. °avsec*. Tekedikenî. [4]
°a. 66a/15 (2), 66a/17
°a.+iniñ 66b/2

avuc : *bk.* avuç [6]
a. 141b/11(3), 141b/13(2), 141b/17

avuç(c): Elin iç kısmı, avuç. [3]
a. 45a/3
a.+ı içi 38b/10
a.+ınıñ 7a/8

ay : I. Yılın on iki bölümünden her biri. [8]
a.+ında 76b/18 (2)
a.+ındaki 99b/14

II. Bir ayın herhangi bir gününden ertesi ayın aynı gününe kadar geçen ve yaklaşık otuz gün olarak kabul edilen süre.
a. 94b/6
a.+a 99b/19
a.+da 142b/11
a.+dan 87b/15
a.+dan 118b/8

ayak (ğ): Ayak. [17]
a. 25b/19
a. şikākı 49a/14
a. yübüseti 57b/6
a. mafşalları 82b/11
a.+a 22b/8
a.+da 44a/15
a.+ı (*iye.*) 82b/11
a.+ına 82b/11
a.+ınıñ 98b/9
a.+ıyla 143b/1
a.+larda 12a/19, 13a/9
a.+ları 26a/5
a.+ların 49b/15
a.+larında 104b/18
a.+larını 12b/2, 12b/4

ayaklı : Ayaklı. [1]
a. 75a/12

ayaric : < *Gr.* İlaç olarak kullanılan bir grup macunun genel adı. [42]
a. 14a/5, 14a/8, 14b/19, 18b/14, 19b/7, 22a/15, 34b/9, 128b/18
a.+ler 34b/12
a.-i faykara 14b/10, 15a/14, 15b/16, 16a/6, 16a/13, 17b/8, 19a/17, 19b/7, 20b/4, 22b/17, 34b/8, 133b/9
a.-i Ebū ° Alī Sinā 21a/1
a.-i Erkağanis 15a/3, 20a/1, 20a/14, 22b/16, 22b/18
a.-i Buqra 133b/13
a.-i Calinus 15a/18, 23a/16
a.-i Feliquriyus 14b/19
a.-i lūgāziyā 15a/15
a.-i lūgāziyā 20a/15, 23b/15
a.-i lūgāziye 23a/15, 23b/2
a.-i Rufis 15a/3, 23b/15, 34b/11 (2)
a.-i ūamgū 15a/19
ma° cūn-ı a.-i faykara 15b/8

ayaz : Ayaz, soğuk. [2]
a.+a 124b/5, 144b/18

Aydın : Aydın. (Şehir adı) [1]
A. ili 90a/7

ayid : < *ayıt*. Acı ayıt, hayıt, beş parmak

- otu. [1]
a. ağacı 114a/17
- ayır -**: Ayırmak, çıkarmak. [1] -1-
a.- salar 77a/01
- ayıtla-**: Ayıklamak, temizlemek. [1]
a.-yan 21a/5
- ayıtlan-**: Ayıklanmak. [5]
a.-miş ol- 123a/5, 131b/6, 131b/12
a.-miş (*sf.*) 82b/1, 120b/18
- āyīne** : < *Far. āyīne*. Ayna. [3]
a. 13a/11, 49b/5, 49b/6
- ° ayn** : < *Ar. ° ayn*. Göz. [4]
emrāz-ı a.+iñ 134b/19
istirhā-ı ° a.+a 34a/17
zulmet-i ° a.+a 53a/11
zulmet-i ° a.+ı 48a/9
- ° aynı** : < *Ar. ° ayn +ī*. Aynı, benzeri. [6]
° a. 33b/17, 77a/16, 120b/11, 140b/7,
113b/13
° a.+yla 132a/9 “*aynen*”
- ° Ayn Şems**: Ayn Şems. (Şehir adı) [2]
° A. 38b/8, 38b/9
- ° Aynu’ş-Şems**: Ayn Şems. (Şehir adı) [1]
° A. 43b/7
- ayran** : Ayran [5]
a. 21b/8, 87a/2, 87a/3
a.+dır 86b/14
a.+ı (*iye.*) 86b/19
- ayrık** : Ayrıkotu, buğdaygillerden, kökü idrar söktürücü olarak kullanılan yabanî bir bitki.[2]
a. köki 135a/10
a. oti 41b/8
- ayrıl -** : Ayrılmak. [8]
a.-a 93b/2
a.-mağa 103a/1
a.-maz 8b/9
a.-miş (*sf.*) 89a/15
- a.-ub 41b/4
қан a.-ub 92b/17
a.-ur 84a/19, 143a/13
- ayugülü**: Ayıgülü, eşek gülü, şakayık. [1]
a. 68a/15
- ayva** : < *Far. ābiye*. Ayva. [17]
a. 54b/10, 54b/13, 55b/2, 116a/19
a. çekirdegi 133a/19
a. çekirdegi lu° abı 107b/1, 127b/6
a. sikencübini 82a/16
a. şu 140b/14
a. şuyı 137b/15
a. ° uşāresi 125b/19, 125b/19
a.+niñ 54b/15, 125b/8
a.+yı 55b/5, 140b/13
duhn-ı a. 140b/12
- ayvaṭana**: Ayvadana. [1]
a. 36a/13
- az** : Az, yetersiz. [57]
a. 5a/4, 18b/4, 29a/9, 29a/16, 34a/6,
56a/13, 59b/10, 72a/14, 72b/1, 78a/2, 81a/6,
90a/15, 92b/6, 102b/3, 102b/12, 103b/1
a. a. 16b/2, 136a/12
a. it- 24a/17, 109a/19
a. kal- 35a/7, 41b/8, 42b/13, 64b/16
a. ol- 16b/8, 19b/17, 25b/8, 35b/7,
81a/5, 87b/19, 89b/6, 111b/4
a.+dır 29a/8, 35a/19, 48a/18, 60b/13,
65a/1, 69b/15, 72a/13, 72b/8, 73a/13, 83a/8,
85b/3, 86a/2, 87a/12, 87a/15, 87b/1, 88a/3,
89b/6, 90a/8, 92b/8, 97b/18, 100a/17, 106b/5
- a° zā** : < *Ar. a° zā*. Vücut parçası, organ. [40]
a. 12a/2, 94a/2, 103a/1
a.+daki 137a/15
a. +° ı (*yük.*) 88b/4, 99a/11, 105b/15,
144a/16
a. +° ı (*iye.*) 140b/16
a.+lara 11a/14, 11a/15, 12a/1, 12a/4,
49a/13
a.+larda 94a/4
a.+ları 51a/18
a.+sı 93b/19

a.+sına32a/15, 116a/6
a.+sında 29a/16, 55a/10
a.+ya 41b/16, 43b/2, 56a/13, 72a/8,
94a/3, 94a/12, 104b/2, 106b/14
a.+yı 33b/4, 70b/13, 75b/15,
92b/13, 94a/1
a.-ı bāṭniye 99a/11
a.-ı ḥāric 99a/11
a.-ı re° İsiyye 66a/5
a.-ı re° İsede ve aşılyede 24b/3
muḳavvī-i a.-ı bāṭın 50a/10
muḳavvī-i a.-ı bāṭına 110b/12

azacık, azacuk : Çok az. [35]
a. 29a/6, 31a/8, 32a/11, 39b/1,
39b/10, 40b/9, 49a/12, 58a/18, 61a/4, 65a/7,
67a/7, 74a/7, 75a/3, 75b/3, 77a/17, 81b/10,
87a/4, 92a/8, 92a/17, 93a/7, 93b/11, 100a/17,
100a/19, 101a/6, 101a/18, 101a/19, 101b/11,
101b/13, 103b/7, 108a/3, 108b/8, 108b/10,
108b/11, 111b/11, 112a/12

Azak :Azak Denizi. [1]
a. suyu 109b/19

a° zam : < *Ar. a° zam*. Çok büyük. [3]
ma° cün-ı a. 19a/12
cüz° -i a.+dır 97b/1, 103b/3

azānū'l-fār: < *Ar. āzānū'l-fār*. Sıçan kulağı.
[1]
a. 29b/7

azcık, azcuk: Çok az.[1]
a. 58b/2

Azerbāycān: Azerbaycan. (Ülke adı) [1]
A.+dan 98a/2

azeryūn: < *Far. āzeryūn*. Sığırgözü, sığır
kuyruğu. [1]
a. 116a/13

azfāru't-ṭīb: < *Ar. azfāru't-ṭīb*. İblis tırnağı,
şeytan tırnağı. [1]
a. 31b/16

azgun : Çabuk iyileşmeyen, kapanmayan,

iltihaplanmış. [2]
a. dahı ol- 112b/12
a. şiş 107b/16

azgunluk (ğ) : [2]
I. (Göz için) az görmek.
a.+ına 95a/7
II. Azgınlık.
a.+ına 90b/13

azhür : Mekke ayrıkları, Mekke ayrığının
çoğulu. [1]
a. 29a/12

azı : Azı dişi, öğütücü diş. [1]
a. dişi 94a/19

° azīm : < *Ar. ° azīm*. Büyük. [19]
° a. 39a/3, 42b/5, 46b/1, 55a/2, 61a/7,
65b/9, 66a/7, 79b/1, 81a/2, 82b/6, 84b/1,
99b/11, 99b/16, 112b/11, 145b/4
° a. ol- 13b/5, 14a/11
şehr-i ° a.+iñ 65b/6
° azīmü'l-nef° 89b/18 “çok faydalı”

° azīme : *bk. ° azīm*. [1]
cerāhat-ı ° a.+ye 88b/8

° azīmü's-şān: < *Ar. ° azīmü's-şān*. Şanı yüce,
pek değerli. [1]
Ḳūrān-ı ° a.+da 8b/12

° azīz : < *Ar. ° azīz*. Yüce, kıymetli. [5]
° a. 35b/18
° a.+dir 9a/14, 9b/2
° a.+im 6b/8, 26b/8 “dostum”

° azīze : < *Ar. ° azīze*. Güçlü, kuvvetli;
şiddetli.
ḥarāret-i ° a. 41a/13

° azīziyye : < *Ar. ° azīziyye*. Güçlü, kuvvetli;
şiddetli. [2]
ḥarāret-i. ° a. 92b/11,
ḥarāret-i. ° a.+ye 125b/14

azrak : < *Ar. azrak*. Mavi. [4]
muḳl-ı a. 101a/3, 117b/4, 118a/8,
142a/7

azrāk : *bk. azrak*. [3]
muḳl-ı a. 100b/18, 109a/09, 119a/14

ažrāsü'l- kelb: < *Ar. ažrāsü'l- kelb*. Bespaye
bitkisi. [1]
a. 37a/18

ažturak: *bk. aşturak*. [1]
a. 127b/7

azu: Azı dişi, öğütücü dişi. [1]
a. ağız 123a/ 2

° **azu** : *bk. azu*. [1]
° a. dişlerin 87b/2

azucuḳ: *bk. azacıḳ* [1]
a. 65a/2

B

- bāb** : < *Ar. bāb.* [9]
I. Bir kitabın bölümlerinden her biri.
b.+ında 20a/11, 22a/1, 27a/15, 65a/15, 66a/15, 73a/6, 89b/17, 20b/5
II. Husus, mesele, konu.
b. 65b/6
- baba** : Baba. [1]
b.+ya 9a/14
- Bābīlī** : “*ša^c ter-i bābil+ī*” Keklik otu. [1]
ša^c ter-i b. 60b/7
- bābunec**: < *Far. bābunec.* Papatya. [9]
b. 15b/17, 115b/5, 116a/14, 138a/2, 138a/7
b. şuyı 34b/18
b.+dir 59b/1
duhn-ı b. 14b/7, 138a/3
- bādāverd**: < *Far. bādāverd.* Kirpidikeni, şeytan değirmeni. [1]
b. 119a/14
- bā^c dehu**: < *Ar. ba^cde + hu.* Ondan sonra, daha sonra. [151]
b. 4b/5, 5a/7, 5a/9, 6a/2, 13a/15, 16a/15, 16b/2, 16b/14, 16b/16, 17b/3, 17b/15, 18a/4, 18a/17, 19b/15, 20a/19, 20b/10, 20b/15, 21a/17, 21b/14, 22b/10, 22b/13, 23a/6, 23a/10 (2), 23a/15, 23a/19, 23b/4, 23b/14, 23b/15, 24a/3 (2), 24a/5, 24a/8, 24a/10, 24a/18, 24a/19, 25a/2, 26a/8, 26a/11, 26b/3, 26b/6, 27a/10, 28a/12, 29a/20, 31a/2, 35b/14, 52b/14, 55a/9, 63b/5, 69a/1, 77a/16, 77a/17, 77b/4, 82a/1, 88a/4, 103a/5, 104a/11, 120b/10, 120b/11, 120b/12, 120b/13, 120b/14, 121a/6, 121a/7, 121a/8, 121a/11, 121a/15, 121a/16, 121b/12, 122b/8, 123a/5, 123a/7, 123b/17, 124a/3, 124a/9, 124a/15, 124b/1, 124b/4, 124b/8, 124b/17, 125a/5, 125a/10 (2), 125a/14, 125a/15, 125a/16, 125a/17, 125b/9, 125b/10, 125b/12, 126a/1, 126a/7, 126a/16, 126b/16, 128a/2, 128a/13, 128b/8, 128b/14, 130a/7, 130b/9, 131a/19, 131b/1 (2), 131b/8, 131b/13, 131b/14, 132a/1, 132a/13, 132a/14, 133b/8, 134a/3, 134b/8, 135a/7, 135a/12, 135a/13, 135b/19, 136a/1, 136a/6 (2), 136a/12, 136b/18, 137a/12, 137b/12, 138a/9, 138a/11, 138a/13, 138a/17, 138b/11 (2), 139a/4, 139b/8, 140a/3, 141a/17, 143a/16, 143b/7, 143b/9, 143b/12, 143b/19, 144a/2, 144a/4, 144a/8, 144b/11, 144b/12, 144b/18 (2), 145a/6, 145a/8, 145a/14, 145b/16, 145b/17
- bādem** : < *Far. bādām.* Bâdem. [45]
b. 64a/17, 90b/18, 90b/12, 90b/15, 90b/18, 106b/2, 106b/9, 120b/10 (2), 127b/5, 133a/19, 139b/4
b. çağlası 90b/7
b. içi 119b/15, 120b/18 (2), 133b/19
b. kabuğu 121b/6
b. yağı 35a/7, 39a/18, 47b/8, 55b/15, 56b/19, 63a/8, 63a/16, 69a/11, 79a/14, 89b/10, 95b/4, 96a/7, 102a/1, 107b/19, 111b/7, 119a/19, 128a/12, 141a/3, 142a/4
b. yaprağı 97a/7, 114a/19
b.+dir 74a/10, 90a/18, 90b/9
b.+iñ 90a/18
ma^c cün-ı b. 120b/9
şamg-ı b.+dir 80a/18
- bad-ı suçura(?)**: Bir bitki ismi. [1]
b. 126a/14
- bādīncān**: < *Ar. bādīncān.* < *Far. bādīngān.* Patlıcan. [4]
b. 5a/17, 24a/12
b.+ı (*yük.*) 35b/5, 35b/6
- bādiye** : < *Ar. bādiye.* İlk, başlangıç. [1]
b. 4b/6
- bādrençbüye**: < *Far. bādrençbüye.* Oğulotu, melisa, kovan otu. [7]
b. 35a/10, 99a/7, 116b/11, 139b/3

- mā^o -i b. 17b/17, 124a/19
 şarāb-ı b. 17b/18
- bādūsnām:** < *Far. bādūšnām*. Yüzde cerahatli sivilcelerle ortaya çıkan cilt hastalığı. [1]
 b. ° illeti 63b/19
- bādyān:** < *Far. bādyān*. Yıldız anasonu. [3]
 b. 35b/7 (2), 124a/13
- bādyāna:** *bk.* bādyān. [1]
 b. 35b/9
- bād- zehr:** < *Far. bād- zehr*. Panzehir taşı. [1]
 b. 35b/17
- bağ** : < *Far. bağ*. [2]
 I. Üzüm yetiştirilen yer.
 b.+dan 64b/15
 II. Bahçe, bostan.
 b. 77a/11
- bağ:** Bağlanmış şey, demet, deste.
 b.+ı 75b/8
- bağa yaprağı:** Sinirli yaprak, bağa. [1]
 b. 88b/19
- bağ çubuğı:** Asma fidesi.
 b. 63b/8
- Bağdād:** Bağdat. (Şehir adı) [1]
 B.+da 75b/11
- Bağdādī:** Bağdat'a ait, Bağdat'ta yetişen [2]
 B. 109a/12
 sumak-ı B. 112b/7
- bağır** : I. Göğüs, sine, ciğer. II. Karaciğer. III. Akciğer. IV. Yürek.[1]
 b. za° fi 123b/6
- bağır başdı üzüm:** Bir üzüm çeşidi. [1]
 b. 77b/7
- bağırsak (ğ):** Bağırsak. [78]
 b. 21b/18, 33b/18, 67b/12
 b. ağırları 41b/6, 48b/14, 49a/10,
- 66b/19, 100b/6, 111b/16
 b. ağırsı 51b/7, 56b/12, 67b/13, 81b/5, 109a/19
 b. bağlan- 41a/19
 b. çibanları 54a/6, 56b/2, 57a/2, 64a/10, 86a/18, 97a/16, 109b/5, 110b/1
 b. şancuları 48b/17
 b. şancusu 43a/14, 45b/8
 b. sıyrundusu 37a/10, 62a/19
 b. süddeleri 50a/9, 95b/9
 b. süddesi 67a/5
 b. tolaşması 110a/7
 b. yaraları 33a/8, 44b/1, 67a/15, 74a/11, 86b/2, 89a/10, 102a/11, 110b/17
 b. yarası 35a/5, 44a/9, 80a/16, 83b/13, 87a/18, 106b/7
 b. yapışması 88b/10
 b. yelleri 48b/10
 b.+a 38b/1, 40a/9, 73a/2, 88b/7, 90b/18, 92b/5, 96a/10, 100a/16, 107a/17, 108b/15
 b.+da 38b/16, 41a/19, 44a/13, 47b/11, 58a/6, 59a/13, 80a/13, 81b/8
 b.+dan 40b/4, 94a/12
 b.+ı (*yük.*) 60b/16, 63b/2
 b.+ıñ 97b/13
 b.+lara 66a/12
 b.+larda 19b/3
 b.+ları (*yük.*) 70a/19, 97b/19, 126b/2, 136a/8
 b.+larında 62a/1
- bağla-** : [13]
 I. Kapamak, durdurmak, engel olmak.
 b.-r 40a/2, 62b/11, 50b/6, 72b/15, 73b/12, 106b/4
 II. Bağlamak.
 b.-salar 50b/4, 50b/5, 70b/6, 73a/8
 b.-ya 139a/7
 b.-yub 36a/1, 59b/4
- bağlan-:** Kapanmak, durdurmak engel olunmak. [3]
 dili b.-sa 139a/18
 bağırsak b.-ub 41a/19
 bevli ve meşānesi b.-ur 49b/14

- bağlı** : Bağlı, kapalı. [1]
b. 33a/3
- bāh** : < *Ar. bāh*. Cinsel istek, güç. [67]
b. 42b/5
b.+a 29b/1, 36a/9, 46b/1, 47a/16,
51a/2, 58a/17, 74a/3, 80b/6, 80b/8, 87a/17,
97b/12, 99a/12
b.+ı (*yük.*) 30a/9, 30a/10, 31b/14,
35b/15, 37a/5, 37a/12, 37b/7, 37b/11,
38a/10, 39a/4, 39a/12, 40a/11, 40b/12,
42b/14, 44a/10, 44a/18, 45a/1, 45b/13,
47a/11, 48a/4, 48b/1, 49b/10, 52a/6, 57a/8,
57a/12, 60b/5, 63a/4, 68b/15, 69b/14, 70b/9,
75b/7, 78b/15, 80a/3, 82a/15, 92b/19, 94b/9,
100a/17, 102b/4, 102b/7, 105a/7, 109a/16,
109b/18, 110a/6, 111b/19, 112a/4
kuvvet-i b.+ı 118b/17
müheyyic-i b.+dır 86b/16
şehvet-i b. 89b/19
şehvet-i b.+a 31a/11
şehvet-i b.+ı 48b/19, 71b/12,
105b/17, 106b/11
taḥrīk-i b.+a 39b/11
- bahaḳ** : < *Ar. bahaḳ*. Abraşlık hastalığı. Ak
ve kara olmak üzere iki türü vardır. [22]
b. 79b/9, 108a/6
b. ° illeti 31b/5
b.+a 27a/19, 28b/5, 58b/9, 70b/19,
80b/11, 87b/14, 95a/17, 98b/19, 109a/16,
110a/5, 138b/19, 139a/2
b.+ı (*yük.*) 27b/3, 28b/5, 37b/18,
39b/6, 74b/13, 87a/2
maraz-ı b.+ı 23a/14
- bahāne** : < *Far. behāne*. Vesîle, sebep. [1]
b. 70b/7
- bahār** : < *Far. behār*. İlkbahar. [7]
b. eyyāmı 93b/5
evvel b. 5a/19, 9b/12
evvel b. günü 51a/8
b.+da 86a/14
evvel b.+da 57b/1, 85b/15
- baḥir** : < *Ar. baḥr*. Deniz.[1]
b. 84a/18
- baḥrī** : < *Ar. baḥr+ī*. Denizle ilgili, denize
âit. [3]
kuşt-ı b. 74b/10
seretân-ı b. 54a/17
uşne-i b. 131a/16
- baḥş** : < *Far. baḥş*. Pay, hisse; parça, bölüm.
[1]
b.it- 123a/16
- bā-ḥuşūş** : < *Far. bā + Ar. ḥuşūş*. Özellikle,
bilhassa. [1]
b. 12b/1
- ba° id** : < *Ar. ba° id*. Uzak. [8]
b. 65b/19, 77a/4
b. ol- 7a/19
b.+dir 88b/4, 89b/7, 96b/1, 104b/15,
110b/5
- bā° iş** : < *Ar. bā° iş*. Sebep olan şey, sebep.
[4]
b. ol- 12a/4, 25a/15, 26b/17, 27a/8
- bāk** : Kenevir otu. [1]
b. toḥmı 36b/8
- baḳ -** : Bakmak. [1]
ḥor b.-maya 124a/10
- baḳçe** : < *Far. bāḳçe*. Bahçe. [1]
b.+leri (*ıye.*) 77a/11
- baḳdūnes** : < *Rum. makedonesi*. Maydanoz.
[3]
b. 124b/3, 124a/8
bezr-i b. 124a/8
- baḳır** : <? Bakır. [7]
b. 8a/5, 63b/7, 92a/11, 94b/6, 137a/5,
137a/7, 140b/4
- bākī** : < *Ar. bākī*. [15]
I. Varlığını koruyan, devam eden.
b. ḳal- 74a/16, 133a/5
b. ol- 94b/6
b.+dir 34b/11, 34b/14, 53b/15, 55b/6,
59b/1, 90a/3, 94b/6, 95a/12

II. Geriye kalan, artakalan.
b. devā 20b/2, 20b/13, 27a/14
b. eczaları 145b/2

baḳiyye: < *Ar. baḳiyye*. Geri kalan kısmı, artık, kalıntı. [2]

b.-i ḥurmā 40a/12
b.-i ruḥūbeti 125a/11

bāḳiyye: *bk.* baḳiyye. [1]
b.+ si 58b/19

baḳla : < *Ar. baḳilā*. Bakla. [16]
b. 34b/19 , 35a/7, 39b/5 (2), 71b/7
b. toḥmı 135b/2
b. unı 21b/15, 138a/7
b.+dan 90a/8
b.+^o ı 35a/9
b.+nıñ 64a/2
b.+sı 39b/5, 49a/2, 67a/7, 76b/5
bezr-i b. 135b/5

bāḳlā : *bk.* baḳla. [2]
b. 34b/19
b.+ yı 35a/4

baḳlatü'l-ḥamḳā: < *Ar. baḳlatü'l-ḥamḳā*. Semizotu. [5]
b. 38a/12, 107a/7, 118a/9, 118a/9
bezr-i b. 123b/13

bal : [40]
I. Arıların çiçeklerden topladıkları bal özü denen sıvı ile yaptıkları, rengi beyazdan esmere kadar değişen, koyu kıvamda tatlı madde, asel. [40]
b. 16b/13, 50a/17, 59a/1, 102a/15, 107b/8, 123a/11, 133a/3, 137a/18, 140a/15, 141b/4, 141b/9
b. şuyı 104a/11
b. şerbeti 16b/8
b. ḳıvām 124b/8
b. ḳıvāmı 125a/5, 125a/9, 125a/10, 125a/18
b. ol- 121a/6
b.+a 39b/8, 99a/3, 99a/4, 122a/16
b.+la 21b/10, 51b/9, 52b/8, 56a/11, 57a/4

II. Çok olgun meyvelerden veya ağaç kabuklarından sızan tatlı madde.

b.+ı (*iye.*) 75b/9, 82b/5, 86b/1, 95b/6, 121a/1, 121a/5, 121a/7, 123b/9, 127a/10, 134a/3, 134a/4
b.+yla 128b/5

balaşnetu: < *palasnetu*. Peygamber ağacı. [1]
b.145a/5

bālā : < *Far. bālā*. Yukarı, üst. [3]
b.+da 128b/16

baldır : <? [7]
I. Bacağın diz kapağından ayak bileğine kadar olan kısmı.
b. 108a/11
b.+da 44a/15, 70b/4, 105a/2
b.+lar 105a/1
b.+ları 23a/3

II. Bitki gövdesi.
b.+ı (*iye.*) 114a/12

baldırıkara: Baldırıkara, bağırkara, kara baldır. [7]
b. 36a/18, 120b/19, 124b/16, 124b/19, 133b/3
b. şarābı 126b/4
b.+nıñ şarābı 124b/15

balğam: < *Ar. balğam*. < *Gr.* Balgam. [148]
b. 5a/10, 5b/7, 5b/15, 6a/5, 11b/16, 15a/6, 18b/9, 32a/3, 33a/1, 36b/1, 38b/4, 42b/11, 43b/7, 47b/2, 47b/17, 49a/10, 52a/4, 52b/1, 57b/9, 61a/9, 101b/7, 104a/5, 114a/6
b. buḥārı 82a/12
b. it- 80a/2
b. ishāli 37b/1
b.+a 39a/6, 40a/14, 43b/3, 134b/1, 142b/18
b.+da 111b/7
b.+dan 13b/16, 14a/3, 14b/1, 14b/5, 14b/14 (2), 15a/5, 16a/12, 16a/19, 16b/7, 19a/17, 23b/19, 24a/5, 24b/5, 24b/7, 26a/10, 34b/12, 53b/18, 56b/12, 64a/18, 68a/1, 79a/11, 80b/5, 100a/16, 101b/14, 109b/2, 122a/15, 125a/1, 125b/15, 128b/17, 133b/19

b.+dandır 11b/15
 b.+dır 32b/2, 78a/2, 87b/16
 b.+ı (*yük*) 6a/5, 24a/5, 24a/18, 26a/8, 28a/16, 28b/20, 32b/3, 33b/4, 34b/6, 37b/1, 39a/19, 39b/2, 42b/17, 44a/15, 44b/1, 45b/14, 46a/4, 50b/1, 51b/8, 51b/10, 53b/3, 57a/14, 58a/6, 58a/11, 58a/16, 60b/10, 62b/18, 64a/18, 67b/2 (2), 69a/17, 74a/4, 74a/7, 76b/8, 84a/4, 89b/1, 97a/12, 101b/16, 101b/14, 102b/5, 102a/12, 111b/5, 116a/5, 117b/2, 119a/10, 120a/17, 122b/16, 123a/3, 124a/12, 126b/9, 130a/11, 134a/6, 134a/16, 135a/8, 136a/13, 137a/16
 b.+ın 126a/6
 b.+ın 5a/14, 15a/12, 18a/12, 23a/14, 25a/7, 26a/7
 b.+ına 55b/16
 b.+ını 44a/12
 b.+lara 121a/3
 b.+lardan 130a/3, 136a/16
 b.+ları 34a/5, 124b/11, 134b/8
 kaç^c -ı b. it- 42b/12
 ictimā^c -ı b.+dan 18a/15
 b.-ı bāride 124b/10
 b.-ı lezc 19a/15, 30b/4, 34a/3, 50a/11, 80a/15
 müşhil-i b.-ı lezc 30a/9
 b.-ı mālīhe 134a/16

balgamiyye: *bk.* balgamī [5]
 emrāz-ı b. +ye 79a/5
 fażalāt-ı b.+yi 107b/18
 ħummā-yı b.+yi 122b/9
 nużcī b.+ye 120a/15
 ° ilel-i b. 90b/13

balgamī: <Ar. *balgam+ī*. Balgamla ilgili. [49]
 b. 23b/18, 33b/11, 34b/2, 34b/10, 35a/11, 38b/11, 43a/10, 44b/2, 47a/13, 48b/18, 49a/18, 59b/13, 65a/19, 66a/11, 67a/4, 67b/6, 67b/19, 68b/10, 69b/14, 69a/16, 70a/16, 72a/3, 72b/2, 73b/12, 74a/8, 76b/3, 82a/18, 89a/16, 101b/8, 102b/19, 105b/15, 106a/9, 112b/2, 113a/4, 120b/15, 133a/14
 b.+ye 111b/19, 116a/4, 120a/15, 120b/15, 126b/14
 ħummā-ı b. 26a/7, 26a/10, 94a/10

şudā^c -ı b. 113a/2
 ħummā-ı b.+lere 135b/15
 ishāl-i b. it- 64a/17
 müvellid-i b.+dir 87b/15
 seyelān-ı b.+ye 104b/16
 şudā^c -ı b.+ye 49a/12

balık(ğ): <? Su içinde yaşayıp solungaçla nefes alan, çoğunlukla yumurtlama şeklinde üreyen omurgalı hayvanların ortak adı. [31]

b. 5a/15, 9b/7, 11b/7, 27a/13, 57a/4, 57a/14, 57a/16, 57a/19, 65b/17
 b. beyni 44a/5
 b. kılçığı 68b/5
 b.+dadır 93b/16
 b.+dan 97a/3
 b.+ı (*yük.*) 57a/13, 93b/16
 b.+ı (*iye.*) 40a/4, 55a/6, 55a/8, 57a/5, 57a/6, 57a/7 (2), 57a/8, 57a/16
 b.+ıdır 57a/19
 b.+ın 57a/11, 57a/12, 58b/11, 93b/14
 b.+ınıñ 57a/8
 b.+lar 57a/6, 57a/7, 57a/10
 b.+larda 96a/5
 b.+ları 96a/6
 b.+larıdır 57a/5

balıkāğusu: Balıkotu, sığır kuyruğu. [1]
 b. 95b/18

balıķot 1: Sığır kuyruğu, balıkāğusu. [2]
 b. 29b/8, 95b/18

balık öldüren: Sığırkuyruğu, balıkāğusu. [1]
 b. 85b/12

bālīg : <Ar. *bālīg*. Buluğa eren, ergin. [1]
 ° āķil b. ol- 142b/2

bālīye : <Ar. *bālīye*. Eski, denemiş. [1]
 ° amel-i b.+dir 4b/14

bal mūmı: Arıların, karın halkalarının altında bulunan deri altı bezlerinden çıkardıkları ve bununla peteklerini yaptıkları yumuşak, sarımsı madde. [8]
 b.138a/4, 138b/14, 142b/9, 142b/17
 beyāz b.138a/16

- şarı b. 140a/2, 42b/15
b.+mı 138a/17
- bamya** : *bk. bāmya.* [1]
b. 35a/17
- bāmya** : < *Far. bāmya.* Bamyā. [1]
b. 35a/16
- banbulkurdu**: Kuduzböceği. [1]
b. 49b/10
- bancar** :< *Erm. pañcar.* Pancar. [2]
b. 56a/4 (2)
- banṭāfilyūn**:< *Far. bendāfilūn.* Beş parmak otu. [2]
b. 114a/16, 114b/13
- bār** : < *Far. bār.* [14]
I. Defa, kere.
her b. 35b/13, 62b/9, 64b/10, 65b/12, 66a/8, 68b/10, 69b/8, 72a/13, 80b/4, 86b/5, 94a/7, 105a/3
her b.+ı 66a/6, 114b/12
- bār** : < *Far. bār.* [3]
I. Yemiş, meyve.
b.-ı mührec 15a/17, 22a/14

II. Yük, ağırlık.
b.+ı 63a/7
- barancāsef**: < *Far. barancāsef.* Misk otu, koyun otu. [2]
b. 36a/12
milḥ-i b. 144b/3
- baraş** : < *Ar. beraş.* Vücutta yer yer lekeler şeklinde görülen hastalık, abraşlık, alaca hastalığı. [12]
b. 27a/19, 108a/6
b.+a 81a/1, 95a/17, 98b/19, 110a/4, 133b/15, 138b/19, 139a/2
b.+ı (*yük.*) 27b/3, 27b/6, 79b/7
- barāş**: *bk. baraş.* [1]
b.+ a 91a/18
- baraş** :< *Ar. baraş.* Vücutta yer yer beyaz ve alacalı lekeler getiren bir cilt hastalığı. [3]
b. ma^c cūnı 97b/1
b.+ıñ 97b/1
b.+a 97b/2
- bardak (ğ)**: Bardak. [2]
b.+a 54b/2
b.+ında 62b/9
- bārid** : < *Ar. bārid.* Soğuk, soğuk özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri. [175]
b. 5a/14, 5a/15, 5a/16, 5b/4, 5b/6, 6a/3, 6b/4 (2), 6b/5, 17a/3, 24b/10, 28a/7, 29b/16, 30a/14, 31b/11, 32a/16, 33a/5, 33b/2, 33b/7, 34a/17, 35a/1, 35a/18, 36b/4, 36b/9, 37b/16, 38a/3, 38a/14, 38a/18, 38b/13, 39a/10, 39b/16, 40a/14, 40b/4, 40b/7, 41a/11, 41a/17, 41b/8, 41b/12, 42a/2, 42a/9, 42b/19, 43a/19, 44a/8, 44b/2, 44b/5, 45a/6, 45b/5, 46a/7, 46a/12, 46b/4, 46b/10, 46b/19, 48b/11, 49a/11, 49b/2, 50a/16, 50b/8, 50b/12, 51a/1, 51b/6, 52a/12, 52b/17 (2), 53a/16, 53b/16, 54a/18, 54b/11, 55b/18, 56a/6, 56b/1, 57a/11, 58a/3, 58a/11, 58b/2, 58b/16, 59a/7, 61a/1, 61a/19, 61b/10, 61b/18, 62a/7, 62a/17, 62b/6, 63a/10, 63a/18, 63b/15, 64a/5, 64b/17, 65a/5, 65a/10, 66a/18, 67b/10, 69b/18, 70b/12, 71a/6, 71a/11, 71b/17, 71b/18, 72b/7, 73a/16, 77a/4, 77b/16, 78b/6, 80a/10, 80b/17, 82a/7, 82a/9, 82a/19, 82b/16, 83a/3, 84b/14, 85a/7, 85b/2, 86b/10, 86b/15, 88a/6, 88b/3, 89a/2, 90a/9, 90b/6, 91a/14, 91b/4, 92a/7, 92b/15, 93a/4, 94a/16, 95a/3, 95a/4, 96a/19, 97a/14, 99a/7, 99b/5, 100b/11, 101a/2, 101a/3, 102a/4, 102a/5, 102b/6, 105a/13, 106a/19, 109a/14, 109a/17, 110a/13, 110b/5, 127b/1, 133a/14, 146a/1
b. ol- 24a/1, 43a/1, 77a/5, 143b/16
b.+den 132a/8
b.+dir 30b/10, 43b/15, 54a/2, 78a/16, 94a/15, 98a/13, 109b/10
b.+dür 45a/7
b.+e 67b/6
dimāğ-ı b.+e 129a/19

- rub^e -i b.+e 118b/4
 riyāh-ı b.+e 60b/7
 mizāc-ı b.+i 135a/9
 sū^o -i mizāc-ı b.+den 15a/13, 18a/11,
 18a/12
- bāride** : *bk.* bārid [12]
 ahlāt-ı b. 41a/14
 ° illet-i b. 128a/4
 ahlāt-ı b.+den 66b/15
 ahlāt-ı b.+ye 90b/14
 emrāz-ı b.+ye 81b/16, 118b/11
 mi^c de-i b.+ye 125b/13
 riyāh-ı b.+ye 106b/11, 112a/5
 şudā^e -ı b.+ye 94b/13, 103a/7
 balğam-ı b.+yi 124b/10
 ahlāt-ı b.-i galīze 85b/17
 ahlāt-ı b.-i lezc 76a/15
 riyāh-ı b.+^o i 105a/14
- barmak(ğ)**: Parmak. [6]
 b. 40a/17, 76b/19, 97a/6, 114a/18,
 143a/11
 b.+lar 141a/14
- barmak üzümü**: Parmak üzümü. [1]
 b. 64b/13
- barsiyāvşān**: *bk.* persiyāvşān. [1]
 b. 36a/17
- bārūd** : < *Far.* *bārut* < *Yun.* Güherçile,
 kükürt ve kömür tozundan ibâret patlayıcı
 madde, barut. [7]
 b. 141a/8, 143b/2, 143a/5, 144a/14
 b.+ı (*yük.*) 143a/2
 b.+uñ 143a/2
 rūh-ı b. 144a/11
- bārūt** : *bk.* bārūd. [1]
 b. 103b/12
- baş -** : Basmak. [3]
 b.-dıkda 20a/9
 ağır b.- ma 85a/15
 b.-ub 117a/5
- başal** : < *Ar.* *başal*. Soğan. [5]
 b. 37b/5, 117b/10
 bezr-i b. 118b/13, 119b/17, 127b/12
- başalu'l-fār**: < *Ar.* *başalu'l-fār*. Adasoğanı.
 [1]
 b. 30b/13
- başalu'l-ķay**: < *Ar.* *başalu'l-ķay*. Adasoğanı.
 [1]
 b. 30b/13
- başalu'n-nercīs**: < *Ar.* *başalu'n-nercīs*. Nergis
 çiçeğinin soğanı. [2]
 b. 37b/12, 117b/10
- başalu'l-^e unşul**: < *Ar.* *başalu'l-^e unşul* .
 Adasoğanı. [1]
 b. 30b/13
- başalu'z-zīz**: < *Ar.* *başalu'z-zīz*. Misk soğanı,
 itkesri. [1]
 b. 37b/10
- başar** : < *Ar.* *başar*. Göz, görme. [1]
 b.+a 137a/10
- baselik**: < *Yun.* *basilikos*. Dirseğin iç
 yanında hacamat yapılan üç damardan en
 aşağıda olan ki akciğer damarı, başdamarı ve
 aşağı damar da denir. [8]
 b.+den 17a/12, 17b/2, 17b/15, 18a/4,
 19b/14, 20b/15, 21b/12, 23a/4
- bāşīra** : *bk.* bāşūr [1]
 b.+ya 43a/18
- Başrī** : Mâserceveyh el-Basri. (Hekim adı)
 [2]
 B. 42b/10, 105a/6
- bastırma**: Kurutulmuş tuzlu et, pastırma. [3]
 b. 72a/13
 b.+dan 72a/11
 b.+dır 72a/11
- baş** : [122]
 I. İnsan ve hayvanlarda beyin, göz,
 kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan,

vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser; başlangıç.

b. 9a/1, 41b/7, 71a/4, 74a/9, 75b/18, 76a/18, 81b/1, 89b/2, 95a/10, 106a/14, 107a/7, 141b/9

b. ağırları 32a/17, 34b/16, 43b/9, 47a/3, 43a/9, 54a/12, 60a/12, 78b/9, 104b/11, 106a/9, 106a/10, 113a/4

b. ağrısı 36a/15, 44b/8, 46b/9, 51b/12, 53a/10, 59b/7, 66b/16, 79a/6, 82a/14, 94a/17, 98b/10, 99a/15, 99b/11, 102a/7, 106a/11, 120a/2, 128b/1, 128b/17

b. cigrinmegi 34a/7

b. çibanları 98a/19

b. ditremek 53a/19

b. ° illetleri 72b/18

b. konağı 53a/10

b. marazları 34b/9

b. tamarı 6a/8

b.+a 31b/6, 34b/7, 35b/3, 36a/17, 38b/13, 42a/11, 44b/19, 47a/3, 48b/9, 72b/5, 83a/9, 94b/3, 98b/3, 98b/10, 104a/8, 104b/9, 107b/17

b.+da 39b/7, 52b/2, 53a/1, 74b/17, 79a/10, 128b/10

b.+dan 22b/6 46a/13, 52b/6, 58a/7, 61a/9, 76a/16, 109b/1, 128b/10, 129a/3

b.+ı (*yük.*) 56a/7, 78b/4, 81a/3

b.+ı (*iye.*) 57b/2, 82b/14, 119b/8

b.+ı ağır ol- 14a/3

b.+ın (*ilgi.*) 38b/13

b.+ıñ 67b/15, 79a/11, 104b/13, 133b/13

b.+ına 14b/2, 14b/7, 16a/9, 16a/9, 32a/19, 99a/13, 131a/5

b.+ında 31b/17, 41a/6, 58b/5, 60a/4, 60b/7, 76a/5

b.+ından 37b/14, 106a/16

b.+ını 9b/3, 32b/9, 57a/12, 81a/6,

141b/6, 141b/8

b.+ınıñ 114b/7, 145b/7

b.+larına 8a/14

II Başlangıç, evvel.

b.+ında 41a/6

III. Bir şeyin genellikle toparlakça ucu.

b. vir- 45a/14 “belirmek, ortaya

çıkmaq”

baş : *bk.* beş.[1]

b.124b/7

başka : [13]

I Başka.

b. b. 53a/4, 139a/10, 143b/12

II. Ayrı, farklı,

b. 81b/19, 139b/13, 139b/14, 139b/15 (2), 140b/10 (2)

başla- : Başlamak. [8]

b.-duğı 35b/13, 79a/3

b.-r 45a/14, 81b/14, 87b/15

b.-ya 27a/3, 63b/13, 68b/18

baş lahana: Baş lahana, beyaz lahana, başlı lahana. [1]

b. 80b/15

başparmak (ğ): El ve ayağın en başta bulunan en kalın parmağı. [1]

b.+ına 98b/9

baş şakız: Bir sakız cinsidir.(?)

b. +dır 100a/8

bat - : Batmak. [7]

b. -an 75a/4

b.-ar 109b/13, 109b/15

b.-duğı 61b/4, 68b/5

b.-miş (*sf.*) 106a/12, 109a/5

bâtil : < *Ar. bâtil.* Geçersiz, hükümsüz. [4]

b. it- 99a/17

b. ol- 13a/14, 15a/7, 32b/5

bâtin : < *Ar. bâtin.* [8]

I. Görünmeyen, gizli.

b. 75b/15, 117a/3, 117a/6

muḳavvî-i a^c zâ-ı b.+dır 50a/11

II. İç yüz, dâhil.

b.-ı insân 19b/2

b.+da 42b/1, 138b/13, 143b/14

- bāṭına** : *bk. bāṭın.* [6]
 b. 10a/10
 b.+dan 8b/14
 evrām-ı b. 40b/2
 evcā^c -ı b.+^o ı 53b/3
 muḳavvī-i a^c žā-ı b. 110b/12
 şūret-i b.+sından 8a/19
- bāṭınī** : < *Ar. bāṭın+ī.* İçte olan.[1]
 b. 8a/17
- bāṭıniye**: < *Ar. bāṭıniyye.* İçle ilgili. [1]
 a^c žā-ı b. 99a/12
- bāṭıniyye**: < *Ar. bāṭıniyye.* İçle ilgili. [2]
 şūret-i b.+niñ 8a/16
 şūret-i b.+sinde 8a/18
- batır -** : Batırmak. [7]
 b.-alar 99a/4
 b.-ub 12b/3, 12b/5, 33a/3, 36a/5,
 99a/3, 143a/15
- baṭī**: < *Ar. baṭī^o.* Yavaş, ağır. [5]
 b.ü'l-hāreke 81b/14
 b.ü'l-hāzm 65a/2, 86b/17 “*hazmı güç*”
 b.ü'l-istimrār 67b/17, 86b/18
- baṭlıcan**: < *Ar. bādincān.* < *Far. bādingān.*
 Patlıcan. [1]
 b. 35b/1
- baṭn** : < *Ar. baṭn.* Karın. [1]
 b.+ı (*yük.*) 132b/1
- baṭṭ** : < *Ar. baṭṭ.* Kaz. [1]
 b. 38a/6
- baṭṭīḥ** : < *Ar. baṭṭīḥ.* Kavun. [9]
 b. 37b/16
 bezr-i b. 20b/19, 21a/9, 117b/11,
 117b/19, 123b/14
 lu^c ūḳ-ı b. 17b/9, 18a/9
^curūḳ-ı b. 117b/12
- baṭṭīḥ-i zıkkī** : < *Ar. baṭṭīḥ-i zıkkī.* Karpuz.
 [1]
- b. 38a/2
- bayağı**: Eski. [1]
 b. 122b/18
- bayıl -** : [2]
 I. Bulanmak, ezilmek.
 b.-masına 131b/15
- II. Bayılmak.
 b.-miş (*sf.*) 70b/5
- baykuş** : Baykuş. [2]
 b. 38b/17, 38b/19
- Baytār** : İbnü'l Baytar'ın “Baytarname” veya
 sadece “el-Müfredāt” diye bilinen eseri.
 B.+da 49b/2
- ba^c žı** : < *Ar. ba^c ž + Far.-i.* Bazı. [233]
 b. 4a/11, 6b/17, 6b/19, 7a/17, 9a/17,
 9b/7, 9b/8, 10a/14, 12a/14, 26b/14, 27b/1,
 27b/14, 29b/16, 32a/17, 35b/19, 40a/13,
 47a/12, 49b/15, 50a/8, 53b/1, 55a/17, 58a/19,
 65b/16, 66a/11, 72a/6, 72a/14, 72b/13,
 73b/12, 74b/4, 76a/7, 80a/12, 80b/17, 81b/7,
 84a/3, 86a/9, 92a/8, 92b/2, 92b/10, 93a/13,
 96a/5, 96a/13, 96b/5, 96b/12, 97b/10,
 97b/11, 98b/13, 103b/10, 104a/9, 104b/5,
 108a/18, 109b/19, 113b/12, 113b/14, 120b/8,
 121a/4, 121a/6, 131a/7, 143a/8, 144a/6
 b.+lar 9a/16, 9a/18, 29a/20, 29a/6,
 32b/1, 35a/1, 37a/5, 37b/6, 40b/4, 41a/8,
 41b/9, 43a/11, 43a/14, 46a/12, 46b/4,
 48a/16, 48b/5, 49a/14, 49b/12, 49b/13, 50a/6
 (2), 51a/9, 51b/6, 51b/16, 51b/17, 52a/17,
 52b/11 (2), 52b/16, 53a/16, 53a/17, 53b/16
 (2), 54a/2 (2), 54b/11 (2), 54b/12, 54b/19
 (2), 55a/1, 55a/17, 55b/1, 55b/9, 55b/10 (2),
 56a/6 (2), 56b/1, 56b/6, 56b/10, 57a/19 (2),
 57b/7, 58a/11, 58b/2 (2), 58b/14, 61b/18,
 62a/12, 62b/9, 64a/15, 65a/10, 66a/3, 66a/16
 (2), 67a/19, 67b/18, 69b/12, 71b/1, 72b/6,
 73a/11, 74b/10, 76a/9, 76b/15, 76b/16,
 76b/17, 77a/3, 77b/16, 79a/17, 79b/17, 81b/4,
 81b/12, 83a/3, 83a/14, 83b/11, 85a/7, 85b/1,
 85b/2 (2), 85b/10, 86b/15, 88b/4, 89b/5 (3),
 89b/7, 89b/17, 90b/1, 90b/11, 93b/2, 93b/8,

93b/9, 93b/16, 94a/15, 94a/16 (2), 96a/19, 96b/1, 97b/19, 99a/9, 101a/2, 102a/5, 102b/8, 103b/6, 106a/19, 106b/1, 108a/4, 108a/5, 109a/2, 109a/16, 110b/5, 111b/13, 114b/14
 b.+lardan 26b/14
 b.+ları 9a/15, 9a/17, 35b/11
 b.+ların 6b/12 (2), 9a/14, 9a/16 (2)
 b.+ların 8b/7
 b.+na 10a/17, 10a/18 (2)
 b.+sı 8b/7 (2), 9a/20, 9a/18, 9a/19 (3), 9b/2, 9b/3 (2), 9b/4 (2), 9b/5 (2), 19b/2, 19b/3, 19b/4, 19b/5 (2), 114b/4 (2), 114b/10, 114b/11, 117a/3, 117a/7
 b.+sına 80a/12
 b.+sını 8b/6, 9b/1 (3), 19b/3, 96b/9
 b.+sını 9a/20, 80a/12, 114b/3

bāzincān: < *Ar. bādincān.* < *Far. bādingān.* Patlıcan [1]
 b. 35a/19

bāzū: < *Far. bāzū.* Kolun omuz ile dirsek arasındaki kısmı, pazu. [3]
 b.+sına 32a/8, 70b/5
 b.+ya 105a/1

bedahşī: < *Far. bedahş +ī.* Bedahş yâkutunun renginde. [2]
 b. 85a/6
 b. ol- 85a/6

bedel : < *Ar. bedel.* Bir şeyin yerini tutan şey. [52]
 b. 55a/18, 113a/6, 113a/7
 b.+dir 31b/2, 100b/4
 b.+i (*ıye.*) 39b/4, 40b/13, 51a/5, 53b/7, 53b/14, 54a/1, 56a/18, 56b/6, 56b/15, 58a/2, 59a/19, 60a/1, 60b/17, 61b/16, 66a/14, 66b/3, 70a/5, 70a/11, 71b/7, 71b/8, 74a/9, 79b/5, 80a/18, 82b/1, 89b/3, 90a/17, 91b/1, 91b/18, 95a/11, 102b/8, 103b/1, 105a/11, 105b/18, 106b/9, 107a/8, 109b/17, 112b/5, 113b/9, 139b/9
 b. ol- 52a/2, 55b/6, 56b/15, 62b/4, 64a/14, 66b/3
 b.+i ol- 56b/8, 103b/1

beden : < *Ar. beden.* Vücut, gövde. [136]
 b. 10a/7, 30a/2, 37b/6, 98a/17, b. 105a/3
 b. yanğusu 102a/5
 b. za° fi 36a/9
 b.+de 5b/12, 15a/2, 15a/7, 24a/15, 41a/8, 49b/8, 50a/17, 66b/14, 90a/16, 97b/5, 103a/15, 109a/4, 109a/5, 111a/9
 b.+den 84a/9, 96b/4
 b.+dir 30b/4
 b.+e 10b/9, 11a/6, 12b/10, 27a/7, 30a/2, 31a/6, 32a/10, 41b/15, 44a/13, 49b/8, 62b/15, 63b/2, 64b/18, 67a/5, 67b/11, 81b/7, 85a/12, 87b/16, 89b/11, 90b/13, 92b/12, 94b/3, 100b/7, 103b/16, 120a/5, 131b/16
 b.+i (*ıye.*) 5b/17, 5b/18, 9b/19, 20a/9, 57b/3, 69b/6, 87b/8
 b.+i (*yük.*) 5b/9, 23a/10, 28a/17, 29b/14, 32b/8, 39a/7, 40a/11, 41a/16, 42a/6, 45a/12, 49a/4, 51b/18, 52b/1, 53b/13, 56b/14, 57b/12, 60b/17, 64b/19, 67b/14, 71b/11, 72a/13, 74a/9, 75b/1, 76a/15, 77b/18, 87a/6, 87a/19, 90a/12, 90b/2, 98a/15, 101a/10, 105b/16, 106a/13, 107a/19, 122a/10, 122b/10, 126b/17, 128a/17
 b.+iñ 8b/18, 9a/2, 10a/8, 13a/6, 13a/8, 30b/17, 38a/9, 41a/1, 43b/5, 110a/7, 128a/18
 b.+inde 9b/15, 29b/13, 142b/11
 b.+ine 27a/12, 37b/3
 b.+ini 9b/2, 20b/8
 b.-i insān 5b/9, 7a/7, 7a/9, 7a/10, 7a/12, 10a/6, 10a/12, 10a/16, 11a/4, 11a/10, 11a/11
 insān-ı b.+de 7a/14
 muğavvī-i b.+dir 53b/13, 86a/6, 94b/2
 musahhīn-i b.+dir 80a/16
 muşliḥ-i ° araq-ı b.+dir 110b/13
 şihhat-i b.+i 105b/17
 zāhir-i b.+de 23a/9, 23a/15, 23a/8, 42a/18, 30a/16
bedeniyye: < *Ar. bedeniyye.* Bedenle ilgili, bedene âit. [1]
 hareket-i nefsanıyye ve b. olma- 12b/13

bednus: < Yun. *petenos*. Horoz. [1]
b. 47b/14

bednus gözi: *bk.* sesaliyus.
b. 53b/2

bedrān : < *Far. bedrān*. Bir tür kokulu bitki;
bk. *ḳardāmāna*. [1]
toḥm-ı b. 73b/2

beg : 1. İleri gelen, sözü geçen, nüfuzlu kişi. 2. Küçük devlet başkanı. [1]
b.+i (*iye.*) 62a/15

be-ğāyet: < *Far. be + Ar. gāyet*. Oldukça fazla. [6]
b. 57a/13, 74b/18, 131a/9, 132b/9, 132b/19, 137a/4

beglerce: Büyük, beyaz, yuvarlak ve kokulu taneli bir çeşit üzüm. [1]
b. 64b/13

behmen: < *Ar. behmen*. Kuduzotu, kırmızı türüne kızıl behmen, beyaz türüne ak behmen adı verilir.[12]
b. 39a/1, 39a/5, 39a/6, 39a/7, 39a/8
b.-i aḥmer 119b/12, 134a/8, 138b/8
b.-i ebyaḥ ve aḥmer 118b/5
b.-i ebyaḥ ve surḥ 116b/7
b.-i sepīd ve surḥ 119b/17
b.-i surḥ 127a/6

behre-mend: < *Far. behre-mend*. Nasiplenmiş. [1]
b. 84a/16

beḳā: < *Ar. beḳā*². Devam, önceki hâl üzere kalma. [8]
b.+sı 6b/15
b.+sıyladır 8a/16
b.+sına 12a/04
b.-ı ḳuvvet 122b/15, 128a/3, 128a/8, 129b/14, 129b/18

be-ḳadrü'l-ḥāce: < *Far. be + Ar. ḳadrü'l-ḥāce*. İhtiyaç kadar. [2]
b.+dir 80a/8, 89b/15

beksimat: < Yun. *paksimádi*. Peksimet. [1]
b. 19a/1

bel : Bel. [5]
b. ağrısı 23a/2, 138b/6
b. ağırları 64a/18
b.+de 64a/17
b.+inde 139a/14

belādur: < *Far. belādur*. Daha çok Hindistan'da yetişen kestaneye benzer bir ağaç ve o ağacın meyvesi. [5]
b. 38b/2, 116a/18
ma^c cūn-ı b. 15a/15, 21a/13, 21b/10

belesān: < *Ar. belesān*. [24]
I. Pelesenk ağacı ve bundan elde edilen yağ.
b. 38b/8, 115a/9, 117b/15, 133b/11
b. ağacı 38b/8
b. toḥmı 43b/7
b. yağı 38b/9, 139a/8
duhn-ı b. 139b/9
ḥabb-ı b. 117b/15, 126b/18, 133b/11
ḥabbü'l- b. 43b/6, 117b/3
^cūd-ı b. 126b/18
II. Bitki ve cisimlerden damıtılma sonucu elde edilen uçucu madde, esans.
b. 139a/8, 139b/8, 139b/12, 139b/14, 139b/17, 139b/19, 140a/5, 140a/9, 140a/13
b. yağı 139a/8

belesān-ı ṭab^cī: < *Ar. belesān-ı ṭab^c+ī*. Tabiatla, yaratılışla ilgili güçler, hassalar, özellikler. [2]
b. 6b/16
b.+dedir 6b/14

belesān-ı ṭabī^cī: < *Ar. belesān-ı ṭabī^c+ī*. Tabiatla, yaratılışla ilgili güçler, hassalar, özellikler.
b.+dir 10a/6

belile : < *Far. belile*. Belile otu. [1]
b.+dir 38a/18

belīlec : *bk.* belile. [5]

- b. 38a/18, 117b/4, 119a/18, 140b/18
b. şuyı 120b/11
- belirsiz:** Belirsiz. [1]
b. ol- 26a/2
- belki** : <Ar. *bel* “*ancak*”+*Far. ki* Belki. [20]
b. 35b/2, 35a/12, 47a/1, 47b/5, 47b/10, 57a/9, 69b/12, 75a/2, 77b/1, 78a/4, 80b/8, 83a/7, 86a/2, 88b/8, 92a/12, 92b/6, 95a/15, 96a/6, 96a/14, 97b/3
- bellüt** : <Ar. *bellüt*. Meşe ağacı. [6]
b. 115b/5, 119a/4, 129a/17
b. küli 139a/3
kışr-ı b. 144b/14
ma^c cün-ı b. 119a/2
- belüt** : *bk.* bellüt. [7]
b. 35b/19, 87a/13, 129a/14
b. ağacı 31a/7
b. yüzümi 138b/9
ḥabb-ı b. 129a/14
b.-ı menķū^c 118a/9
- beluṭi** : <Yun. Sığır kuyruğu, balıköldüren. [1]
b. 85b/12
- ben** : Ben. [4]
b. 35a/16, 71a/18
b.+im 6b/8, 26b/8
- beñ** : Deri üzerindeki kahverengi veya siyah renkli küçük leke. [1]
b.+leri 116a/3
- benc** : < *Far. beng.* Beng denen bitki ve uyuşturucu tohumu. [2]
b. 115a/4, 116a/16
- bender:** < *Far. bender.* İşlek ticaret iskelesi, ticaret limanı. [2]
b.+de 65b/4
b.+ine 77a/10
- bendezenc(?):** Bir bitki ismi.[1]
b.122b/ 12
- bendük:** *bk.* bendükşe. [1]
b.+lerde 34a/4
- bendükşe:** < *Far. bendükşe.* Eklem. [1]
b.+lerde 64a/17
- benefsec:** < *Ar. benefsec.* Menekşe. [22]
b. 14a/13, 17a/4, 17b/3, 38b/12, 115b/12, 131b/6, 134a/18, 138a/6, 141b/13, 141b/16, 141b/18
b. yağı 141b/14
b. yaprağı 141b/11
duhn-ı b. 14b/3, 18b/14, 23b/1, 27a/12, 138a/16
ḥamīre-i b. 17a/1
ķurş-ı b. 21b/14
şarāb-ı b. 134b/3
varaķ-ı b. 21a/18
- benefşe:** < *Far. benefşe.* Menekşe. [22]
b. 71a/4, 72b/4, 73a/9, 76a/18, 89b/2
b. çiçeği 126a/14
b. ḥamīresi 13b/14, 131b/5
b. köki 34b/04, 131a/14, 132b/15
b. şarābı 128a/7, 128b/8, 135a/7
b. ma^c cūnı 79b/14
b. murabbāsı 132a/17
b. yağı 78b/3, 107a/18, 109b/11
b.+den 109a/15
b.+niñ 109b/8
duhn-ı b. 67a/5
- benefşec:** *bk.* benefsec. [1]
b. 117a/13
- benek:** Ben gibi ufak nokta. [2]
b. b. 50a/6
- benī isrāʾīl zeytūni:** Zeytinden büyük, üzerinde çaprazlanmış çizgiler bulunan, güvercin yumurtası kadar olan bir taştır. [1]
b. 43b/13
- beñ(i)z** : Yüz, çehre. [19]
b. şarar- 53a/19
b.+de 20b/3
b.+i (*yük.*) 5b/8, 31a/6, 73b/16
b.+i (*iye.*) 5b/12, 13b/10, 13b/17,

14a/10, 14a/15, 14b/2, 15b/12, 19b/6, 27a/4
b.+in aldırma- 25b/15 “ *Benzi atmak, korkudan sararmak.*”
b.+inde 19b/14, 20a/18, 20b/1, 20b/12

beñze -: Benzemek. [56]

b.-mez 46a/09
b.-r 8a/10, 8a/13, 10a/15, 11b/19, 12a/1, 27a/18, 29b/4, 36a/14, 38b/3, 43b/18, 52b/5, 54b/18, 56a/5, 57b/15, 58a/5, 58b/13, 66b/8, 76b/16 (2), 76b/17, 78b/16, 79a/9 (2), 80b/9, 81b/10, 88b/1, 95a/14 (2), 97a/7, 97b/5, 105b/6, 105b/9, 111b/3, 113b/16, 113b/18, 114a/19
b.-r (*sf.*) 10b/11, 10b/13, 10b/18, 10b/19, 11a/1, 11a/2, 26b/2, 39b/08, 74b/8, 75a/12, 90a/14, 99b/14, 108a/3, 112b/7, 114b/9, 115b/3, 115b/6, 116a/15

berāber :< *Far. ber-ā-ber.* [70]

I. Eşit, eşit miktarda.
b. 13b/12, 13b/19, 14b/5, 14b/9, 15a/3, 15a/9, 15b/5, 15b/18, 16a/4, 16a/14, 16b/5, 16b/6, 16b/10, 17a/5, 17b/4, 18a/6, 19a/13, 19b/8, 19b/12, 20b/10, 20b/18, 20b/19, 21a/9, 21a/19, 22a/7, 22a/9, 23b/6, 23b/13, 26a/19, 49b/4, 51a/9, 52a/19, 71b/2, 101a/9, 110a/8, 119a/18, 127a/9, 129a/18, 134a/12, 137b/1, 137b/5, 138a/19, 138b/17, 142a/11, 144a/4
b. ol- 6b/6, 14a/13, 119b/13, 127a/2, 129a/14, 131a/4, 133a/15, 138b/5, 142b/19, 143b/13, 145a/8
b.+dir 7a/3
b.+i (*iye.*) 64b/8, 110a/8, 119b/18, 123b/8, 129a/18, 131a/7, 133a/8, 143b/3, 143b/6, 143b/19, 145a/16
b. +i ol- 127b/13
II. Birlikte.
b. 120b/13

Berberî: Mısır dışındaki Kuzey Afrika bölgesinde yaşayan etnik grup, Kuzey Afrika halkı. [3]

ism-i b.+dir 27a/18, 27b/7, 28a/1

ber-hemān < *Far. ber-hemān.* Derhâl, hemen. [1]

b. 94a/3

berhîz : *bk. perhîz.* [1]

b. ol- 13a/2

berî: < *Ar. berî*[?]. Arınmış, temizlenmiş olan, temiz. [1]

b. ol- 100b/19

berk : [27]

1. Sağlam, kuvvetli.

b. 32a/5

b. it- 32a/4, 34a/19, 47a/5, 88b/4

2. Katı, sert.

b. 30a/17, 32a/11, 33a/10, 34b/16, 39a/10, 40b/17, 41a/10, 45a/9, 47b/13, 52b/11, 55b/8, 68a/7, 83a/10, 95a/6, 97b/12, 107b/15, 109a/4

b. ol- 67a/15, 66b/6, 85a/19, 101b/5

III. Şiddetli, ilerlemiş, kötü.

b. 24a/9

berklik(g): Sağlamlık, sertlik. [2]

b.+ini 85b/7

b.+ine 110a/5

bermek: *bk. bermekkî.* [1]

kuş-ı b. 21b/14

bermekkî: Yer adı. Metinde hap adı olarak kullanılmış.[2]

ḥabb-ı b. 14a/7, 22b/1

berrāk: < *Ar. berrāk.* Parlak, aydınlık; berrak. [6]

b. 98a/12, 115b/4

b. it- 45b/13, 83a/16

b. ol- 52a/11, 91b/2

berrî : < *Ar. berrî*. Yabanî. [16]

b. 29b/8, 81a/18, 111b/15, 112a/8, 112a/17

b. ol- 29b/5, 111b/14

b.+si 60a/17, 112a/10

b.+sinde 112a/12

° arfac-ı b. 114b/8

carcīr-i b. 119b/12
 fūdenc-i b. 117a/19
 kırtum-ı b. 73b/18
 luffāh-ı b.+niñ 114a/2
 sezāb-ı b.+niñ 40b/19

beryūze: < *Ar. beryūze*. Bspaye [1]
 b. 37a/18

besbāse: < *Ar. besbāse*. Küçük hindistan cevizi. [19]

b. 37a/8, 58a/18, 116a/19, 118a/15,
 120a/8, 120a/11, 121b/17, 122a/4, 129a/8,
 129b/4, 130b/6, 131a/2, 132b/6, 135a/13,
 136a/4, 140a/12, 145a/19
 duhn-ı b. 140b/6, 145b/9

besfāyic: < *Ar. besfāyic*. Bspaye. [16]
 b. 19b/11, 37a/17, 37a/19, 47b/16,
 47b/17, 54b/18, 115a/5, 115b/19, 116a/2,
 116b/19, 117b/2, 117b/5, 117b/9, 134a/2,
 134b/3, 141b/16

besle - : Beslemek. [2]
 b.-dikleri 44b/16
 b.-rler 93a/13

beslen -: Beslenmek. [4]
 b.-en 63a/9
 b.-mek 93a/13, 93a/15
 b.-mekden 93a/12

beşre : < *Ar. beşre*. Bir çeşit sivilce, küçük çıban. [1]
 b.+sin 136b/1

beş : Beş. [46]
 b. 28b/14 (2), 34b/1, 37b/2, 42a/7,
 42b/16, 43b/9, 46a/14, 47b/6, 49a/19, 57b/7,
 57b/11, 68a/2, 74a/6, 83b/8, 98b/14, 113a/17,
 118b/14, 119a/7, 119a/8, 123b/7, 124a/13,
 127b/19, 133a/12, 134a/8, 134a/10, 136b/5,
 136b/17, 137a/17, 138b/3, 141a/2, 141b/13
 (2), 142a/4, 142b/5, 143b/4, 145a/1, 145a/2,
 145a/5
 b. yüz 125a/10, 125b/3, 126a/8,
 140b/3
 b.+den 111b/7, 128b/9

b.+dir 4b/18

beşer : Beşer. [17]
 b.18a/13, 120a/8, 120a/12, 122a/13,
 123a/11, 123a/19, 123b/15, 126b/19, 132b/3,
 132b/6, 134a/8, 134b/2, 140b/19, 141b/16,
 142b/17, 145a/2, 145a/12

beşer: < *Ar. beşer*. İnsan.
 b.+e 68a/17

beşinci : Beşinci. [10]
 b. 11b/3, 25a/19, 26b/5, 114a/15
 b.+de 25b/7
 b.+si 5a/1, 5a/4, 7a/12, 7a/15
 b.+sine 6a/10

betmez : *bekmez* < *Far. bigmās*. Genellikle üzüm, dut gibi meyvelerin kaynatılarak koyulaştırılmış suyu. [1]
 b.+iniñ 64b/19

betunkā: *bk.* petunğa [1]
 b. 115a/10

bevāsīr : < *Ar. bevāsīr*. Basur, hemoroid. [74]
 b. 21a/15, 42b/4, 54a/8, 81a/5, 101a/7
 b.+e 28a/7, 31b/9, 31b/13, 31b/15,
 32a/3, 33b/3, 33b/16, 34b/2, 35b/4, 37a/2,
 38a/16, 50a/12, 51a/3, 54b/8, 56b/3, 58a/6,
 58a/7, 58a/12, 59a/17, 59a/19, 60a/13,
 60a/15, 60b/6, 63b/6, 64a/7, 70a/3, 73b/1,
 80b/4, 80b/5, 90b/14, 91a/5, 91a/6, 99a/18,
 99b/10, 103b/17, 104a/6, 105a/2, 105a/8,
 105a/10, 110b/16, 111b/9, 111b/11, 116a/11,
 118b/10, 120a/4, 138b/19, 139a/1, 142a/6,
 142b/6, 143b/17

b.+i (*yük.*) 44b/2, 58a/14, 59a/19,
 60a/10, 68a/10, 78a/18, 80a/4, 101a/6
 b.+iñ 21b/2, 28a/10, 56a/1, 99b/2,
 120a/5

b.+ine 71a/16

envā^c-ı b.+e 119a/14

ħabb-ı b. 127a/4

maḳ^c-ad-ı b.+e 30a/5

rīh-ı b.+e 119a/7, 140a/6

bevl : < *Ar. bevl*. İdrar, sidik. [111]

b. 13a/5, 20b/17, 144a/14
 b. yolu 32a/13, 51a/17, 78a/19, 79b/2, 140a/6
 b. tutul- 63b/1
 b.+de 20b/14
 b.+den 11a/9
 b.+e 11a/19, 83b/8, 87b/4, 129a/16
 b.+i (*ıye.*) 13b/11, 13b/17, 14a/4, 14b/2, 49b/14
 b.+i (*yük.*) 29a/13, 30a/11, 30b/18, 33a/3, 34b/5, 34b/17, 36b/2, 37b/17, 38a/4, 40b/6, 41b/6, 41b/10, 41b/13, 41b/15, 42b/10, 43b/11, 44a/19, 44b/13, 45b/6, 46a/8, 46b/8, 48b/17, 51a/15, 52a/6, 54a/13, 54b/5, 54b/12, 55b/14, 56a/16, 59a/9, 60b/1, 60b/8, 64b/7, 66b/18, 71b/18, 71b/19, 72b/9, 79b/3, 80b/2, 81a/11, 81b/5, 82b/7, 84a/8, 85b/7, 87b/6, 90a/12, 90a/15, 90b/17, 91b/15, 94a/10, 95b/14, 101a/5, 101b/3, 102b/5, 103a/12, 105b/12, 110a/6
 b.+iñ 12b/14, 13a/17, 13a/18, 14a/16, 27a/5
 b.+inde 20a/18, 20b/3, 27a/5
 b.+lerin 84a/1
 ālāt-ı b.+e 105b/18
 ħırķat-i b.+e 106b/8, 109b/7
 idrār-ı b.+i 45a/3
 idrār-ı b. it- 26b/1, 26b/2, 36b/18, 122a/11, 126b/2, 134b/16, 136b/1
 māsik-i b. 129a/16
 seles-i b.+e 129a/13
 seles-i b.+i 20b/14
 taķtīr-i b. 21a/12
 taķtīr-i b.+e 85a/4, 67a/4, 85b/8, 105a/7
 °usr-ı b.+e 58a/1, 70a/3, 111b/19
 °usrü'l- b. 82b/18

beyān : < *Ar. beyān.* Açıklama, izah [96]

b. 12b/14
 b. et- 29b/2, 35b/17, 42a/17, 76b/13
 b. eyle- 4a/7, 4a/11
 b. it- 4a/14, 4a/16, 6a/8, 7a/3, 7a/7, 7b/12, 8a/15, 9b/20, 10a/6, 10b/1, 11a/5, 12a/13, 12a/14, 13b/2, 14a/9, 14a/19, 14b/11, 15a/11, 15b/3, 15b/11, 16a/10, 16a/19, 16b/18, 17a/10, 17b/14, 17a/18,

18a/4, 18a/11, 18b/5, 18b/9, 18b/16, 19a/6, 19a/15, 19b/2, 19b/13, 20a/5, 20a/6, 20a/11, 20a/18, 20b/8, 20b/14, 21a/15, 21b/6, 21b/12, 21b/17, 22a/1, 22a/4, 22b/6, 23a/2, 23a/9, 23a/14, 23a/18, 23b/9, 23b/17, 24a/9, 24a/14, 24b/1, 27a/16, 42a/17, 115b/11, 117a/9, 117a/12, 118a/2, 123a/12, 126b/5, 129a/5, 131b/5, 133a/10, 133a/17, 134b/5
 b. olun- 20b/5, 21a/14, 121a/5, 124b/9, 124b/19, 126a/9, 130a/15, 131a/18, 131b/15, 134b/8, 134b/16, 134b/19
 b.+ında 18b/8
 b.+ındadır 6a/15, 8b/11, 16a/2, 17b/7, 18b/3, 23b/4

beyāz : < *Ar. beyāz.* Beyaz. [68]

b. 8a/12, 14a/4 (2), 14b/15, 19b/17, 23b/19, 31a/13, 31b/17, 36b/8 (2), 39a/7, 40b/3, 40b/14, 44b/19, 50a/15, 51a/18, 55b/7, 55b/17, 56a/4, 58b/5, 60b/19, 61b/9, 61b/16, 64b/13, 69a/4, 70a/12, 70a/13, 72b/10, 73a/13, 77a/15, 78b/5, 79b/6, 81b/10, 83b/10, 84a/6, 86a/13, 91a/11, 91b/19, 96a/11, 97a/8, 97b/18, 99b/5, 99b/16, 101b/5, 104a/1, 106a/2, 106a/6, 106a/18, 107a/11, 107a/12, 107a/13, 109a/12, 109a/13, 109b/17, 112b/15, 113a/8, 115b/2, 115b/3, 133a/18, 138a/16, 139a/9, 139a/11, 143a/4, 143a/5, 144a/7
 b. it- 141b/1, 142a/18
 b.+a 8a/12, 51b/1
 b.+dan 90a/08
 b.+ı (*ıye.*) 42a/10, 59a/4
 b.+ın 131a/18
 b.+ınıñ 39a/10, 56a/7
 b.+ıyla 103b/17
 b.-ı beyz 23a/13

beyāz (II) : < *Ar. beyāz.* Göze düşen beyaz nokta, katarakt. [3]

b.+ı 144a/17
 b.+ına 108b/13
 b.+ını 106b/14

beyāzlık: *bk.* beyāz (II) [2]

b. °illeti 40a/6, 95b/13

beyazlı: Beyazlı. [1]

b. 98b/4

- bey(i)n**: Beyin. [6]
 b. 134b/10
 b.+de 136a/18
 b.+e 125b/5
 b.+i (*yük.*) 48a/18, 86a/17
 b.+ini 30a/1
- beyn**: < *Ar. beyn*. Ara. [2]
 b.+inde 90a/10, 90a/19
- beynī**: < *Ar. beynī*. Beyin. [4]
 b.+si 44a/5, 63a/5, 63b/9
 b.+sini 49b/7
- beynir** : *bk.* Peynir. [2]
 b. 42a/2
 b. māyesi 29b/20
- Beytü'l-Fakih**: Beytü'l- Fakih. (Şehir adı) [1]
 B. 77a/9
- beytü'l-° ankebüt** : < *Ar. beytü'l-° ankebüt*.
 Örümcek evi, örümcek ağı. [1]
 b.118b/2
- beyz, biyz**: < *Ar. beyz*. Yumurta. [3]
 b. 39a/8
 beyāz-ı b. 23a/13
 duhn-ı b. 21b/1
- bez** : < *Ar. bezz*. Bez. [10]
 b. 49a/5, 59b/4, 62a/9, 94a/18,
 126a/17, 138a/9
 b.+e 27b/19
 b.+i (*yük.*) 12b/5, 144a/19
 b.+ini 75b/4
- bezākü'l-ķamer** (?): < *Ar. bezākü'l-ķamer*.
 Sünger taşı. [1]
 b.44a/3
- bezir**: *bk.* bezir yağı. [1]
 b. 139b/10
- bezir yağı** : < *Ar. bezr*. Keten tohumundan
 elde edilen bir yağ. [1]
 b. 64b/8
- bezīr** : *bk.* bezr. [2]
 b. yağı 67a/14, 140a/11 “*Keten tohumundan elde edilen bir yağ*”
- bezm** : < *Far. bezm*. Topluluk, meclis. [1]
 b.-i mücerrebāt 119b/2
- bezr** : < *Ar. bezr*. Tohum, çiçek ve sebze tohumu. [65]
 b.+i (*iye*) 97a/19, 130b/18
 b.-i bınduk 117b/11
 b.-i baqđünes 124a/8
 b.-i baqla 135b/5
 b.-i baqlatü'l-ħamķā 118a/9, 123b/13
 b.-i başal 118b/13, 127b/12, 119b/17
 b.-i baṭṭīħ 20b/19, 21a/9, 117b/11,
 117b/19, 123b/13
 b.-i būy 132b/11
 b.-i carcīr 117b/11, 119b/17
 b.-i cevz 118b/13, 119b/17
 b.-i cırcır 127b/9
 b.-i dāver 18a/19
 b.-i fücl 17b/8, 18a/16, 117b/11,
 117b/17, 118b/13
 b.-i ħarmal 118b/13, 142a/4
 b.-i ħas 118a/19
 b.-i ħass 135b/5
 b.-i ħaşĥaş 20b/18, 119b/16
 b.-i ħıtmī 117b/15, 141b/13, 141b/16
 b.-i helyün 117b/16, 119b/18
 b.-i ħıyār 117b/19, 135b/8
 b.-i hindibā 123b/13, 135b/5
 b.-i ħubbāzī 117b/13, 117b/15,
 117b/18
 b.-i ħumāz 23b/13, 118a/4
 b.-i ħummāz 118a/8, 118a/19,
 141b/16
 b.-i ħuşş 119b/17
 b.-i ħuşk 117b/15
 b.-i ° meb 118a/8
 b.-i ķaṭünā 16b/5, 17a/13, 20b/16,
 36b/3, 47a/19, 118a/11, 118a/14, 135b/3
 b.-i kerefs 21a/9, 119b/3, 124a/8,
 133a/2
 b.-i ķınneb 137a/5
 b.-i ķurtum 19b/11
 b.-i kurunb 117b/8

b.-i kürneb 19b/11
 b.-i leblâb 117b/11
 b.-i lift 119b/17
 b.-i lisân-ı ħamel 144b/15
 b.-i marul 133a/19
 b.-i rāziyâne 20b/19, 21a/9, 119b/3,
 124a/8, 134a/2
 b.-i rāziyānec 127b/9, 137a/10
 b.-i reyĥān 118a/11
 b.-i sükker 21a/10
 b.-i şibiş 117b/11
 b.-i verd 118a/10
 b.ü'l-hüh 40b/10 “*karahasan otu*”
 menzū^c ül-bezr 142a/2

bezr-i kaṭūnā : < *Ar. bezr-i kaṭūnā*. Pireotu,
 karnıyarık otu ve tohumu. [8]
 b. 16b/5, 17a/13, 20b/16, 36b/3,
 47a/19, 118a/11, 118a/14, 135b/3

bezr-i kettān: < *Ar. bezr-i kettān*. Keten
 tohumu. [5]
 b.36b/14, 132b/11, 133b/5, 138a/7
 b.-i muĥmış 90a/5

bezr-i kürrās: < *Ar. bezr-i kürrās*. Pırasa
 tohumu. [1]
 b.37a/1

bezrū'l-benc :< *Ar.bezr +Far.beng*. Beng
 denen bitki ve uyuşturucu tohumu. [2]
 b. 36b/8

bezrū'l-encere: < *Ar. bezrū'l- encere*. Isırgan
 diken tohumu. [1]
 b. 37a/4

bıçak(ğ): Bıçak. [3]
 b. 28b/3, 30b/15
 b.+ıyla 123a/16

biñar : Pınar. [2]
 b. balığı 57a/19
 b.+a 57a/19

bınduk: < *Ar. finduk*. Fındık. [1]
 bezr-i b. 117b/11

bınduk-ı hindî : < *Ar. finduk*. Hint fındığı. [1]
 b. 117b/18

bıraç(ğ) -: Bırakmak, koymak. [7]
 b.-salar 29a/1, 112b/19
 b.-ub 44a/9, 46b/3, 91a/6
 b.-urlar 44a/11, 78b/18

bi-^cavni'llāhi: < *Ar. bi-^cavni'llāhi*. Allāh'ın
 yardımıyla. [1]
 b. 124b/12

bi-^cavni'llāhi te^cālā: < *Ar. bi-^cavni'llāhi
 te^cālā*. Allāhü Teâlâ'nın yardımıyla. [4]
 b. 131b/4, 132a/10, 132a/16, 134b/17

bi-^cavni'llahi tebāreke ve te^cālā: < *Ar. bi-^c
 avni'llahi tebāreke ve te^cālā*. Allāhü
 Teâlâ'nın yardımıyla. [1]
 b. 120b/16

bi'd-defa^cāt: < *Ar. bi'd-defa^cat*. Sık sık,
 tekrar tekrar. [1]
 b. 65b/19

bidür - : Bitiştirmek, kaynaştırmak. [1]
 b.-mek 104b/5

bi-emri'llāhi te^cālā: < *Ar. bi-emri'llāhi
 te^cālā*. Allāhü Teâlâ'nın emriyle.[1]
 b. 27b/19

bi-^cezmānī: < *Far.+Ar. Zamanla*. [1]
 b. 125b/1

bī-ḥad : < *Far + Ar. Sınırsız, sonsuz*. [1]
 b.+dır 144a/16

bī-hūdluğ:< *Far.bī-hūdluğ*. Gevşeme,
 rahatlık. [1]
 b. 110b/10

bi-^cināyeti'llāhi te^cālā: < *Ar. bi-^cināyeti'llāhi
 te^cālā*. Allāhü Teâlâ'nın ināyetiyle. [2]
 b. 121b/9, 126b/3

bi-izni'llāh: < *Ar. bi- izni'llāh*. Allāh'ın
 izniyle. [5]

b. 121b/3, 125a/12, 128a/13,
130b/10, 132a/6

bi-izni'llāhi te'ālā: < *Ar. bi-izni'llāhi te'ālā.*
Allāhü Teâlâ'nın izniyle. [22]

b. 35b/6, 36a/7, 120a/17, 121b/15,
122a/6, 122a/11, 125a/2, 125b/1, 125b/16,
126b/6, 128b/16, 129b/7, 129b/10, 130a/8,
130a/16, 135a/1, 136b/2, 137a/1, 139a/19,
141b/7, 141b/9, 142b/11

bil : Bel. [25]

b. ağrısı 22b/14, 31a/16, 57b/9,
118b/10, 119a/3, 138b/1, 139a/6, 142a/1
b. şovukluğu 119b/15, 140a/6
b.+de 13a/8, 140b/8
b.+deki 137a/15
b.+e 22b/7, 37b/11, 42b/12, 50b/4,
75a/6, 80b/8, 112a/4, 138b/12
b.+i (*iye.*) 119b/8
b.+ine 29b/5, 139a/7
b.+de 137a/19

bil- : Bilmek. [58]

b. 7b/12, 8b/11, 10a/10, 10a/16,
11a/13, 12b/19
b.-digi 9b/5
b.-dikden sonra 4b/12
b.-dikden 12a/11
b.-dikleri 11b/14
b.-diñ ise 13b/1
b.-dügi 61b/7
b.-e 5a/19, 12b/1, 10a/4, 13a/16
b.-eler 4b/1, 4b/7, 4b/9, 4b/10, 5a/6,
5a/19, 25b/6
b.-en 117a/6
b.-gil 11b/4, 11b/5
b.-meden 4b/3
b.-medügi 61b/7
b.-mek 4a/12, 4b/3, 4b/4, 10a/4
b.-mek gerek 13a/4, 25b/14, 117a/7
b.-meye 11b/17
b.-meyen 11b/10
b.-meyüb 107b/9
b.-mezler 11b/13, 97b/2
b.-mezligini 9b/5
b.-miş 12a/14, 18a/17
b.-se 10a/5

b.-üb 4b/5, 5b/10, 9b/9, 9b/11, 9b/14,
9b/17, 12a/16, 12b/6, 65b/5, 65b/14

b.-ür 9b/4, 12a/9

b.-ürler 12a/8

b.-ürse 11b/3

bilā: < *Ar. bilā.* -sız,-siz.[6]

b.- derece 101b/7

b.- irādet 66b/17

b.-nez^c 74a/17, 108a/17 “*tartışmasız*”

b.-sebeb 52a/1 “*sebepsiz*”

b.-zahmet 81b/15 “*zahmetsiz*”

bilād : < *Ar. bilād.* Beldeler, yerleşim
yerleri. [1]

b.-ı hāzramüt 65b/13

bi'l-cümle: < *Ar. bi'l-cümle.* Cümleten,
herkes. [2]

b. 65a/13, 67a/1

bildir - : Bildirmek. [1]

b.-mişlerdir 114b/9

bile : I. Birlikte, beraber, ile. [18]

b. 26b/5, 28a/9, 35a/15, 47b/17,
72a/6, 91a/18, 92a/9, 97a/2, 101a/19, 112b/8,
113b/9, 137b/5, 144a/9, 144b/6

II. Dahi, de.

b. 43a/6, 57a/13, 71a/2

III. İçin.

b. 77b/1

bile- : Bilemek, kesmek. [1]

b.-yecek dış 9b/19

bilegi : Bıçak, makas gibi kesici şeyleri
bileyen âlet. [1]

b. 28b/2

bilegi taşı: Bileme işinde kullanılan çok sert
bir taş. [1]

b.+nı 142b/3

bilek(g): Bilek. [1]

b.+ine 70b/5

bilin - : Bilinmek. [6]

b.-ür 12b/1, 115a/4, 117a/3, 117a/4, 117a/5, 117a/7

bi'l-küllîye: < *Ar. bi'l-küllîye*. Tamâmen, büsbütün. [1]

b. 130a/12

billūr : < *Far. billūr*. Bir maddenin atom veya moleküllerinin art arda tekrarlanmasından ve belirli bir kurala göre sıralanmasından meydana gelen, simetrik olarak birleşmiş düz satırlar şeklindeki katı madde. [4]

b. ma° deni 129b/16

b.+dan 13a/10

b.-ı ma° den 117b/17

milh-i b.-ı ma° deni 145b/11

bilmezlik: Bilmezlik. [1]

b.+le 26b/19

bī-mānā: < *Far.-Ar. Mānāsız*. [1]

b. 14a/17

binā : *bk. binā°* [1]

b.+larda 36a/13

binā° : < *Ar. binā°*. Barınmak veya belli bir maksat için kullanılmak üzere yapılmış her türlü mimari eser, yapı. [1]

b. 9b/6

bī-naẓīr: < *Far.-Ar. Benzersiz*. [1]

b. it- 31b/16

biñ yetmiş tokuz: Bin yetmiş dokuz. [1]

b.+da 100a/13

bir : Bir, herhangi bir; birlikte [986]

b. 7a/18, 7b/13, 7b/14, 7b/15, 7b/18, 7b/19, 8a/8, 8a/9, 8a/10, 8b/11, 9a/5, 9a/6, 9b/17 (2), 10a/2, 10b/8, 10b/10, 11a/2, 11a/12, 11a/16, 11b/9 (2), 12a/2, 12a/4, 12a/5, 12a/11, 12b/3 (2), 12b/5 (2), 12b/11 (2), 13a/3, 13a/9, 13a/10, 13a/13, 13a/15, 13a/18, 13b/1, 14b/1(2), 14b/12, 15b/2, 17a/10, 17b/7, 18a/2, 19a/7, 19a/15, 19a/16,

19b/3, 19b/15, 20a/8, 20a/10, 20b/8, 21a/19, 21b/12, 21b/17, 21b/18, 22a/6, 22b/6, 23a/3, 23a/5, 23a/6, 23a/10, 23a/16, 23b/11, 24a/9, 25a/5 (2), 26a/12, 26a/15, 26b/12 (2), 26b/15, 27a/2, 27a/13, 27b/1, 27b/2, 27b/17 (2), 27b/19, 28a/11, 28a/19, 28b/1, 28b/11(2), 29a/1, 29a/6, 29a/12, 29a/16, 29a/18, 29b/1, 29b/2, 29b/11, 29b/15, 0a/11, 30b/15, 31a/12, 31a/13, 31b/3, 31b/13, 31b/14, 31b/17, 32a/2, 32a/7, 32b/8, 32b/9, 32b/11, 33a/7, 33b/1, 33b/6, 33b/19, 34a/3, 34b/3, 35a/6, 35b/7, 35b/8, 35b/11, 5b/17, 36a/1, 36a/4, 37a/8, 37a/17, 37b/13 (2), 38a/17, 38b/3, 38b/10, 39a/1, 39a/2, 39a/3, 39a/13, 39a/17, 39b/3, 39b/8, 40a/12, 40a/16, 40a/17 (2), 41a/14, 42a/1, 42a/13, 42b/1, 42b/16, 43a/1, 43a/11 (2), 43b/11, 44a/6, 44a/7, 44a/16, 44b/9, 44b/13, 45a/3, 45b/1, 46a/18, 47a/15, 47b/8, 48a/15, 48a/16, 48b/5, 48b/18, 49a/5, 49b/12, 49b/19, 50a/2, 50a/7, 50a/16, 50b/4, 51a/6, 51a/8, 51a/17, 51b/12, 51b/14, 51b/16, 51b/19, 52a/10, 52b/15, 53a/13, 53b/9, 53b/10, 53b/14, 54a/9, 54a/16, 54b/2, 54b/3, 54b/17, 55a/16, 55b/19, 56a/12, 56a/16, 57a/9, 57a/18, 57a/19, 57b/5, 57b/15, 58a/4, 58a/9, 58a/15, 58a/19, 58b/3, 58b/6, 58b/17, 59a/9, 60a/7, 60a/14, 60a/15, 60b/2, 60b/18, 61b/8, 62a/5, 62a/6, 62a/9, 62a/11, 62a/13, 62a/16, 62b/8, 62b/17, 63a/13, 63a/17, 63b/1, 63b/8 (2), 63b/10, 63b/15, 63b/18, 64a/4, 64a/15, 64b/3, 64b/5, 65a/14, 65b/4, 65b/7, 65b/9, 66a/9, 66a/12, 66b/5 (2), 66b/7, 66b/8, 66b/19, 67a/17, 67b/3, 67b/4 (2), 68a/13, 69a/2, 69a/11, 69a/19, 69b/1, 70a/4 (2), 70b/8, 70b/19, 71a/1 (2), 71a/11, 71a/13, 71a/14, 71b/3, 71b/6, 72a/6, 73a/2, 73a/14, 73b/4, 73b/5, 73b/13, 74b/5, 74b/7, 74b/8, 74b/9, 75b/10 (2), 75b/11, 76a/18, 76b/13, 77a/2(2), 77a/15, 78a/3, 78a/14, 78a/16, 78a/19, 78b/2, 78b/17, 79a/1, 79a/13, 79a/14, 79a/15 (2), 79b/4, 79b/11, 80a/9, 80a/13 (2), 80b/15, 81b/10, 81b/11, 81b/18 (2), 82a/1, 82a/2, 82a/3, 82b/13, 83a/5, 84a/3, 84a/10, 84a/12, 84a/13, 84a/16, 84a/17, 84a/20, 84b/19 (2), 85a/1 (2), 85a/2, 85a/17, 85b/10, 85b/15, 85b/18, 85b/19,

87b/11, 88a/1, 88a/11, 88a/13, 88a/14 (2), 88a/17, 88a/18, 89a/4, 89a/11, 89b/2, 90b/8, 90b/19, 91a/6 (2), 91a/9, 91b/13, 92a/4, 92a/13, 93a/18, 93b/1, 93b/14 (3), 93b/16, 93b/17, 93b/19, 94a/1, 94b/15, 94b/17, 94b/19, 95a/10, 95a/13 (2), 95b/7, 96a/2, 96a/8, 96b/15, 96b/19 (2), 97a/6, 97b/1, 97b/4, 97b/7, 98a/2, 98a/7, 98a/15, 98b/4, 98b/13, 98b/14, 99a/7, 99a/13, 99a/19, 99b/11, 99b/13, 99b/14, 99b/17 (2), 99b/19, 100a/2, 100a/5 (2), 100a/6, 100a/13, 100b/4, 100b/8, 100b/9, 100b/17, 101a/9 (2), 101a/11, 101a/13, 101b/4 (2), 101b/19, 102a/1, 102a/15, 102a/18, 102a/19, 102b/11, 102b/12, 102b/13, 103a/2(2), 103a/3, 103a/7, 103a/8 (2), 103a/10 (2), 103a/11, 103a/18, 103b/8, 103b/12, 103b/14 (2), 103b/15, 104a/13, 104b/15, 105a/9, 105a/10, 105b/6, 105b/8, 105b/18, 106a/4, 106a/15, 107a/6, 107a/10 (2), 107a/17(2), 107b/8, 107b/11, 108a/3, 108b/18 (2), 111b/1 (2), 112a/7, 112a/10, 112a/12, 112a/17, 112b/3, 112b/6, 113b/9, 114a/4, 114a/9, 114a/10, 114a/18, 114b/4, 114b/14 (2), 118b/5, 118b/8, 118b/19, 120a/16, 120b/4, 120b/11(2), 120b/13 (2), 121a/5, 121a/14 (2), 121a/15, 121a/18 (2), 121b/1, 121b/2 (2), 121b/7, 121b/11, 121b/12, 121b/14, 121b/18, 122a/4, 122a/9, 122a/13, 122a/17, 122b/1, 122b/7, 122b/14, 122b/15, 123a/6, 123a/7 (2), 123a/11, 123a/17, 123b/1, 123b/17, 124a/3, 124a/14, 124a/15 (2), 124a/18, 124b/4 (3), 124b/5 (3), 124b/7, 124b/13 (2), 125a/9, 125a/10, 125a/14, 125b/9, 125b/10, 125b/11, 125b/19, 126a/1(2), 126a/7, 126a/13, 126a/17, 126b/9, 127a/6 (2), 127a/13, 127a/19, 127b/3, 127b/6, 127b/8, 127b/13, 128a/2, 128a/3, 128a/8, 128a/12, 128b/18, 128b/19, 129a/1, 129a/3, 129a/10, 129a/19, 129b/8, 129b/9, 129b/10, 129b/12 (2), 129b/14 (2), 129b/16, 129b/17, 129b/18, 130a/1, 130a/2, 130a/9, 130a/10, 130a/13, 130a/17 (2), 130a/19 (2), 130b/5, 130b/8, 130b/19, 131a/17, 131a/18, 131a/19, 131b/1, 131b/2, 131b/6, 131b/7, 131b/8, 131b/9, 131b/12, 131b/13 (2), 131b/17, 131b/18, 131b/19, 132a/3, 132a/7, 132a/13, 132a/14, 132b/3, 132b/4 (2), 133a/3, 133a/9, 133b/1, 133b/16, 134a/9, 134a/19, 134b/5, 134b/6, 134b/7 (2), 134b/13, 134b/17, 135a/4, 135a/5, 135a/6, 135a/11, 135a/13, 135a/18, 135b/3, 135b/9, 135b/13, 135b/19, 136a/1, 136a/2, 136a/4, 136a/7, 136a/11, 136b/6, 136b/7, 136b/14, 136b/18, 137a/13, 137a/17, 137a/18, 137a/19, 137b/5, 137b/10, 137b/13, 137b/17, 138a/9, 138a/13, 138b/5, 138b/10 (2), 138b/11, 138b/12, 139a/7, 139a/8, 139a/9, 139a/10, 139a/14 (2), 139a/15, 139a/16, 139a/17, 139a/18, 139b/7, 139b/8, 139b/10, 139b/13, 140a/1, 140a/4, 140b/2, 140b/4 (2), 140b/11, 141a/2, 141a/3, 141a/4, 141a/7, 141a/8, 141a/9, 141a/13, 141a/17, 141b/3, 141b/5, 141b/11(3), 141b/12, 141b/13, 141b/17, 142a/10, 142a/13, 142a/19, 142b/11(2), 143a/5, 143a/7 (2), 143a/8, 143a/10, 143a/11, 143a/14, 143a/16 (2), 143a/17, 143b/5, 143b/8, 143b/9, 144a/8, 144a/11, 144a/14, 144a/19, 144b/4, 144b/9, 144b/11, 144b/17 (2), 144b/19, 145b/3, 145b/5, 145b/13 (2), 145b/15, 145b/18, 146a/1, 146a/2, 146a/3
 b.+den 124b/1
 b.+dir 110a/13
 b.+i 6a/16, 6b/13, 6b/14 (2), 7a/8, 8a/16, 8a/17, 8b/15, 10b/1, 10b/4 (2), 11a/7 (3), 12a/17, 12a/18 (2), 12a/19 (2), 12b/15 (2), 13b/3 (2), 14b/14 (2), 23a/9, 44b/9, 56a/4, 57b/13, 71a/19 (2), 77a/9, 79a/16, 79a/17, 108b/18, 109a/10, 109a/11, 111b/1, 111b/2, 114a/4
 b.+ine 9b/17, 56a/4, 77a/10
 b.+ini 10a/4, 112a/13
 b.+isi 8b/8, 109a/11, 117a/6, 124a/15
 b.+isine 112a/7, 112a/8
 b.+isini 92a/6
 b.+in 137b/2, 137b/3
 b.+inde 8b/14
 b.+inden 13b/12, 13b/19, 14a/13, 14b/4, 14b/9, 15a/3, 15a/9, 15b/18, 16a/4, 16a/14, 16b/5, 16b/10, 17a/5, 17a/15, 17b/4, 18a/2, 18a/6, 18a/13, 19a/13, 19b/8, 19b/12, 20b/10, 20b/18, 21a/9, 21a/19, 22a/7, 22a/9, 23a/13, 23b/6, 24b/5, 26a/19, 34a/17, 90a/4, 90a/5, 118b/5 (2), 118b/6, 118b/7, 118b/13,

118b/19, 119a/4, 119a/11, 119a/15, 119b/4, 120a/6, 120a/8, 120a/13, 120b/2, 121a/1, 121a/18, 123b/14, 123b/15, 124a/3, 124a/8, 124a/14, 124a/19, 124b/3, 126a/14, 126b/7, 126b/12, 126b/14, 126b/18, 127a/12, 127a/18, 127b/3 (2), 127b/6, 127b/8, 127b/10, 127b/15, 127b/19, 128a/6, 128b/7, 129a/7, 129a/9, 129a/14, 129a/17, 129b/5, 130a/13, 130b/12, 130b/13, 130b/15, 130b/16, 130b/18, 131a/1, 131a/5, 131a/10 (2), 131a/11 (2), 131a/13, 131a/16, 132b/2, 132b/3, 132b/6, 132b/7, 132b/10, 132b/11, 132b/12, 132b/14, 132b/16, 132b/17 (2), 133a/2 (2), 133a/6, 133a/11, 133a/19, 133b/1 133b/3, 133b/6, 133b/7, 133b/11, 133b/16, 134a/4, 134a/7, 134a/8, 134a/9, 134a/14, 134a/17, 134a/18, 134b/2, 135a/4, 135a/5 (2), 135a/10, 135a/11, 135a/17, 135b/1, 135b/2 (2), 135b/6, 135b/9 (2), 135b/10, 136b/8, 136b/10, 136b/11, 137a/5, 137a/6, 137a/7, 137a/8, 137a/9, 137a/13, 137a/14, 137b/15, 137b/16, 137b/18, 138a/2, 138a/3, 138a/7, 138a/8, 138a/11, 138a/16, 138a/18, 138b/7, 138b/8, 138b/17, 139b/5, 140a/4, 140a/13, 140b/18, 140b/19, 141b/16, 142a/3 (2), 142a/4, 142a/8, 142a/11, 142a/13, 142b/8 (2), 142b/9 (2), 142b/14, 142b/15, 144b/2, 144b/4, 144b/10, 144b/14, 145a/2, 145a/4, 145a/12 (2), 145b/1 (2), 145b/7, 145b/8, 145b/9, 145b/11

b.+in 137b/2, 137b/3

b.+ine 7b/15, 8a/3, 20a/10

b.+iniñ 11b/1, 11b/13

b.+isi 6a/8, 8b/9, 10a/11, 29b/7, 45b/10

b.+isiniñ 8a/3, 11a/19

b. degildir 92a/4 “*Aynı, eş, müsavî olmamak.*”

b. iki 38a/12, 64b/16, 87a/4, 107a/3, 107a/10

b. ol- 9b/8 “*Çok kısa bir zaman içinde oluvermek.*”

biraz : Biraz. [1]

b. 81a/18

birez: *bk.* biraz. [2]

b. 93b/9, 145b/16

birezincik: Birazcık. [1]

b. 36b/12

birbiri: İki veya daha fazla şey yâhut kimsenin yerini tutar, biri öteki. [15]

b. 49a/4, 71b/3

b.+ne 6b/8, 18a/3, 18a/16, 20b/16, 21b/15, 30b/16, 61b/8, 66b/3, 78b/17, 113b/18, 138a/11, 138b/15, 145b/3

bir buçuk : Bir buçuk. [29]

b. 35b/12, 48a/15, 49b/13, 64b/11, 71b/7, 79b/13, 82a/14, 85b/10, 91b/1, 95b/10 100b/8, 108a/13, 118b/5, 118b/7, 127b/15, 128b/18, 129b/12, 129b/19, 131a/13, 131a/15, 131b/12, 135a/12, 135a/13, 136b/6, 139a/11, 141b/2, 141b/3, 142a/19, 142b/09

birer : Birer. [35]

b. 22a/10, 24b/5, 29a/15, 32b/9, 35a/14, 35b/14, 120a/13, 123b/3, 123b/7, 126b/7, 127b/15, 128a/6, 128b/18, 129a/9, 129b/5 (2), 130a/13, 131a/1, 131a/6, 131a/12, 131a/15, 131a/17, 133a/9, 133b/7, 135a/11, 138a/18, 138b/2, 139a/11, 141b/13, 142a/3, 142a/5, 142a/8, 142b/17, 145a/12, 145b/1

birer buçuk: Birer buçuk. [2]

b. 130a/9, 131a/10

biribiri: *bk.* birbiri. [5]

b. 71a/14, 143b/2

b.+ne 19a/2

b.+ni 112a/13

b.+nden 114b/10, 143a/13

birinc : < *Far. birinc.* Piriñç. [7]

b. 29b/12, 84b/19

b. bozası 58a/17

b.+den 58a/15

b.+i (*yük.*) 58a/17

b.-i Kâbulî 19b/8, 117b/12

birkaç : Birkaç [35]

b. 12a/15, 15a/11, 16b/18, 23a/6, 23b/10, 23b/17, 41a/9, 44b/14, 49a/4, 49b/1, 51a/18, 53a/14, 58b/18, 59a/8, 63b/4, 63b/6, 66a/16, 70b/3, 73a/18, 74b/7, 86b/13, 91a/7,

97b/11, 98a/10, 98b/1, 99b/19, 110a/12, 113a/6, 137a/12, 139a/3, 141a/9, 143a/13, 143a/16, 143b/6

b.+dır 106b/16

birle : Birlikte. [1]

b. 129a/4

biryān : < *Ar. biryān*. Kebap, kavurma. [8]

b. et- 39b/18

b. eyle- 38a/11

b. gibi it- 39a/12

b. it- 39a/16, 48a/2, 55b/2, 88a/1

b. ol- 29b/20

biş - Pişmek. [43]

b.-dikden 123a/6

b.-e 38a/2

b.-en 45a/12

b.-ince 121a/11, 126a/7 “*bişinceye kadar*”

b.-mek 39a/11

b.-miş ol- 14a/1, 14a/6, 21b/4, 39a/10, 145a/13

b.-miş (*sf.*) 15b/15, 21a/11, 27a/13, 46a/10, 59a/18, 61a/8, 64a/9, 65a/1, 65a/4, 66b/1, 70b/, 82a/19, 83a/6, 83a/11 86a/18, 86a/19, 90a/11, 102a/9, 110a/10, 111b/17, 139b/15

b.-mişi 45a/2, 90a/16, 111b/16

b.-mişini 76a/2

b.-mişiniñ 45a/13

b.-üb 30a/6

bişmār: < *Far. bīšūmār*. Sayısız, pek çok. [1]

b. 131b/4

bişür - : [92]

1. Pişirmek.

b.-dügi 86a/11

b.-düklerinde 32b/4, 44a/19, 82b/19

b.-eler 30b/14, 70a/8, 101a/16, 112a/06

b.-meden 65b/1

b.-mek 29b/13, 30b/13

b.-seler 35b/1, 35b/2, 35b/6, 41b/15, 42b/12, 47b/17, 52b/5, 59b/12, 59b/13, 68b/19, 78a/11, 88a/4, 88a/7, 89b/11, 111b/7

b.-üb 26b/5, 26b/7, 28b/6, 29a/14, 32a/7, 32a/11, 35a/5, 35a/7, 35a/17, 40a/1, 41b/7, 41b/14, 42a/4, 44b/17, 45a/19, 45b/6, 46a/11, 48a/19, 49b/8, 51a/10, 52b/7, 54a/8, 54a/14, 55a/2, 55b/3, 55b/5, 55b/19, 56a/1, 56a/8, 57b/9, 57b/19, 58b/7, 60b/8, 61a/10, 61b/1, 62b/2, 62b/11, 62b/13, 65a/19, 67a/9, 68b/17, 70a/8, 70b/10, 72b/3, 74a/11, 76b/7, 80b/2, 80b/12, 81a/6, 82b/10 (2), 83b/3, 83b/4, 83b/7, 86a/17, 89b/13, 91b/9, 97a/11, 110b/19, 111b/4

b.-ürler 102a/2

b.-ürlerse 29b/14

2. (Hıltlar için) olgun duruma gelmek.

b.-üb 57a/1

b.-üçiligi 59a/15

b.-ür 59a/15

bişürt(d):- (Hıltlar için) olgun duruma getirmek.[1]

b.-ür 116a/2

bişürücilik(g) : Pişiricilik. [1]

b.+i 59a/16

bit : Küçük ben, leke gibi şeyler. ? [1]

b. 32b/15

bit - : [25]

I. Yetişmek, büyümek.

b.-dikleri 4b/2

b.-en 70b/1, 80b/16, 84b/3, 84b/8

b.-er 36a/13, 54b/17, 67a/17, 84b/4, 84b/8, 85b/15, 90a/7, 110a/3, 112a/3, 114a/11, 115a/2, 115a/13, 115b/5, 115b/7

II. Ortaya çıkmak, meydana gelmek, oluşmak.

b.-en 58b/11

III. (Saç, kıl, tüy için) çıkmak, uzamak.

b.-en 114b/15

b.-er 114b/15

b.-erse 114b/15

b.-mez 114b/15

b.-mez 114b/16

<p>bi't-ṭab^c : < <i>Ar. bi't-ṭab^c</i>. Tabiatıyla, tabii olarak. [1] b. 12a/6</p> <p>bitüg : Yapışık. [1] diş b.+ine 53a/3</p> <p>bitür - : [20] I. Bitiştirmek, kaynaştırmak; iyileştirmek. b.-e 53a/1, 61a/10, 98a/8 b.-medigi 142b/5 b.-ür 60a/10, 62a/19, 76b/5, 136b/19, 142b/5 2. (Et için) Oluşturmak. b.-e 85a/14 b.-mesine 116a/09 b.-ür 46b/13, 64b/4, 89a/16, 108b/3 144a/17 3. (Saç, kıl, tüy için) çıkartmak, uzatmak. b.-e 29b/18, 85a/13 b.-ür 58b/12, 105b/12</p> <p>bī-vakit: < <i>Far.-Ar. Vakitsiz</i>. [2] b. 22a/6 (2)</p> <p>biz : Biz. [6] b. 7a/1, 20a/6, 20a/10, 25a/8, 92a/06 b.+im 6b/3</p> <p>bīz: : <i>bk. bez.</i>[2] b. 27a/13, 137b/13</p> <p>bizil : < <i>Ar.bizille. Bezelye</i>. [1] b. 17b/8</p> <p>boğadikeni: Boğadikeni, devedikeni.[1] b.+ne 57b/15</p> <p>boğayaprağı tohumı: Boğa yaprağı tohumu. [1] b. tohumı 36b/4</p> <p>boğaz : Boğaz, boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar. [46] b. 80a/14, 86a/18, 110b/15</p>	<p>b. ağırları 35a/8, 40b/8, 60b/5, 81a/6, 81a/6, 103a/9 b. ağırsı 45b/3, 101b/10, 108b/10 b. boğulduğuna 80a/17 b. huşūneti 31a/18 b. huşūnetleri 60b/15 b. kuruluşu 40b/16, 40b/18 b. şişleri 93a/7 b. şişlerine ve ağırlarına 89a/7 b. veremleri 47a/18 b. yaralarına 87a/10 b.+a 28b/9, 39a/11, 52b/6, 58b/4, 64a/3, 93a/9, 94a/1, 102b/3, 106b/3, 108b/10 (2) b.+da 107a/8 b.+ı (<i>yük.</i>) 44b/12, 50b/8, 123a/3 b.+ı şıkıl- 16b/1 b.+ına 17a/1, 27b/19, 48b/8, 52a/15 b.+ını 26b/4 b.+da 52b/2, 71b/5, 91b/12, 126a/11, 145a/3</p> <p>boğazla-: Boğazlamak. [1] b.-sa 8a/12</p> <p>boğul -: [2] I. Nefes alamayacak duruma gelmek, nefesi kesilmek. boğaz b.-duğuna 80a/17 II. (Ses için) Kısık ve derinden gelmek avāz b.-duğuna 103b/9</p> <p>boğum : Parmak veya kamış, saz gibi bitkilerin şişkince bölümü, boğum. [3] b. b. ol- 52b/4 b.+ı (<i>ıye.</i>) 88b/1</p> <p>boğumlu: Boğumlu. [2] b. 114a/12 b. ol- 88b/1</p> <p>boğun : Boğum, eklem. [1] b.+ı (<i>ıye.</i>) 40a/17</p> <p>boğ : Dışkı. [3] b.+ını 97a/17, 137b/6 b.+ıyla 60a/5</p>
--	---

borana: < *Far.borānī*. Yoğurtla yenen pirinçli ıspanak veya buna benzer sebze yemeği. [1]

b.+sın 89b/11

bostān : < *Far. bū-sitān*. Sebze bahçesi. [2]

b. 125a/3

b.+larda 114a/11

bostānī : < *Far. bū-sitān+ī*. Sebze bahçesinde yetişen. [29]

b. 29b/7, 29b/8, 44a/16, 74a/4, 79b/17, 81a/9, 81a/10, 102a/2, 106b/16, 112a/8, 112a/16, 112a/19, 125a/4

b. ol- 29b-5, 67b/9, 81b/4, 82a/6, 111b/14 (2)

b.+dir 108b/17

b.+si 60a/17, 112a/9

b.+si ol- 68b/-9

b.+siniñ 41b/2

b.+sinden 112a/11

ķaranfil-i b. 116b/1

kerefs-i b.+dir 70a/11

kerefs-i b.+niñ 81a/8

b.+si ol- 68b/9

boş : Gevşek, yumuşak; çökük. [1]

b. ol- 15a/7

boşan -: Boşalmak. [1]

b.-duğı 30a/20

boşandır -: Boşaltmak. [1]

b.-ur 74a/4

boşat(d)-: Boşaltmak. [1]

b.-ır 41a/10

boya : Üzerine sürüldüğü, içine katıldığı şeye renk veren ve bu maksatla kullanılan maddenî, bitkisel veya sentetik madde. [2]

b. 130a/13

b.+sı 74a/15

boya - : Boyaya batırarak veya boyaya sürerek renk vermek. [2]

b.-r 41a/9, 108b/16

boyacı : Boya yapan, boya satan kimse. [2]

b.+lar 74a/14, 95b/12

boy(ı)n : Vücûdun omuzlarla baş arasında kalan ve başı bedene bağlayan kısmı. [3]

b.+a 68a/19

b.+ına 99a/2

b.+ında 52a/14

boynuz: Bazı hayvanların başında bulunan saldırma ve korunma silahı olarak kullandıkları sert, sivri çıkıntı. [2]

b.+ı (*ıye.*) 140a/16

b.+ını 112a/3

boza : < *Far. buze*. Darın hamurunun ekşitilmesiyle yapılan, şekerli, mayhoş, koyu kıvamda bir içecek. [2]

b.+dır 58a/15

b.+sına 58a/17

bozul -: Bozulmak; iyi ve düzenli olmaktan çıkmak, gidişi aksamak. [3]

b.-a 27a/3

b.-an 120b/5

b.-masına 38b/4

böcek (g) : Böcek. [7]

b.+dir 49b/11, 91a/12

b.+iñ 49b/12

b.+lere 86b/8

b.+leri 58b/8, 110b/2

b.+leriñ 110a/13

bögrek (g) : Böbrek. [71]

b. 33b/18, 44a/18, 53b/18, 81b/6, 108a/8

b. ağırları 28b/7, 40a/7, 47a/11, 51a/10, 53b/12, 65a/17, 68a/19, 134b/16

b. ağırsı 138b/1

b. çibanları 86a/19

b. ° illetleri 44a/14, 107a/17, 108a/12

b. marazı 31a/19

b. marazları 43b/15

b. ruṭūbātına ve ° ufūnetine ve

iḥtilāfına 97b/13

b. şovukluğu 69a/16

b. süddeleri 79b/2

b. süddesi 76a/14
 b. taşı 37a/3, 44a/4, 45a/2
 b. taşları 29a/13, 33a/1, 34b/17, 37b/17, 38b/11, 41b/10, 42b/3, 44a/6, 63a/19, 63b/3, 101a/5, 111b/19
 b. yaraları 102a/11
 b. zahmetleri 33a/16, 48a/13
 b. za^c ĩfi 90a/1
 b.+de 13a/8, 28a/4, 31b/9, 31b/12, 42a/7
 b.+den 73b/4
 b.+e 37b/4, 55b/14, 63b/1, 68b/2, 68b/15, 70b/9, 73a/15, 85a/8, 102b/4, 107b/17
 b.+i (*yük.*) 21a/5, 70a/15, 73b/13, 81a/14, 105a/7
 b.+i (*ıye.*) 21b/15, 55a/10
 b.+iñ 21a/2
 b.+lere 11a/17
 b.+lerde 134b/11
 b.+leri 136a/17
 b.+leriñ 12b/17

bögrülce: Börülce. [2]
 b. 90a/7, 95a/1

bögürdlan: *bk.* böğürtlen. [1]
 b. 115a/13

bögürtlen: Böğürtlen. [5]
 b. 64a/4, 66a/16
 b. diken 31b/10
 b. yaprağı 98b/11
 b.+iñ 64a/11

böl - : Bölmek. [1]
 b.-üb 35a/4

bölük : Parça, kısım. [4]
 b. 134b/7
 b. b. 107a/18
 b.+den 134b/7

böyle : Böyle, bu şekilde. [32]
 b. 6a/16, 6a/18, 7b/12, 10a/16, 35b/16 (2), 58b/18, 62a/12, 95a/19, 95b/4, 96b/7, 96b/9, 97a/3, 99a/4, 100a/9, 104a/15, 143a/15

b. et- 143a/8
 b. ol- 28a/11, 94a/5, 96b/3
 b.+dir 43a/6, 54b/13, 80b/17 (2), 109b/6, 109b/7, 109b/9, 109b/10, 110b/16, 111a/4, 111b/18

Brahmî: Brahma şehrine âit. [1]
 B. 108b/18

bu : Bu. [1342]
 b. 4a/2, 4a/9, 4b/3, 5a/12, 6a/16, 6b/1, 6b/2, 6b/8, 6b/15, 7a/16, 7b/5, 7b/7, 7b/9, 7b/10, 7b/14, 7b/18, 8b/9, 9b/20, 10a/4, 10a/8, 10a/9, 10a/10, 10a/12, 10a/14, 10a/15, 10a/17, 10a/18, 10a/19, 10b/3, 10b/6, 10b/7, 10b/9, 10b/17, 11a/10, 11a/11, 11b/2 (2), 11b/5, 11b/10, 11b/12, 11b/13, 11b/15, 12a/1, 12a/11, 12b/1, 13b/1, 13b/11, 13b/18, 14a/9 (2), 14a/19, 14b/4, 14b/8, 14b/11, 14b/13, 15a/1 (2), 15a/5, 15a/11, 15a/12, 15a/14, 15b/1 (2), 15b/11, 15b/17, 16a/10, 16a/13, 16a/17, 16a/19, 16b/4, 16b/9, 16b/12, 16b/13, 16b/15, 16b/18, 17a/4, 17a/7, 17a/10, 17a/14, 17a/16, 17b/3, 17b/5, 17b/7, 17b/10, 17b/17, 18a/4, 18a/5, 18a/8, 18a/11, 18a/13, 18a/17, 18b/2, 18b/3, 18b/9, 18b/10, 18b/15, 19a/5, 19a/6, 19a/7, 19a/12, 19a/15, 19a/16, 19b/1, 19b/9, 20a/3, 20a/4, 20a/5, 20a/7, 20a/13, 20a/16, 20b/6, 20b/8 (2), 20b/10, 20b/16, 20b/17, 21a/8, 21a/15, 21b/12, 21b/13, 21b/14, 21b/17, 22a/4, 22a/5, 22a/8, 22a/11, 22a/13, 22a/15, 22a/18, 22b/6, 22b/8, 23a/2, 23a/4, 23a/5, 23a/12, 23a/14, 23b/2, 23b/5, 23b/10, 23b/13, 23b/17, 24a/9, 24a/14, 24b/1, 24b/3, 24b/4, 25a/1 (2), 25a/5, 25a/6, 25a/7, 25a/8, 25a/9, 26a/1, 26a/4, 26a/6 (2), 26a/7, 26a/15, 26a/18, 26b/9, 26b/10, 26b/13, 26b/16, 27a/1, 27a/8, 27a/12, 28a/12, 28b/10, 30a/8, 31a/15, 31b/7, 31b/14, 32b/11, 33a/15, 35b/12, 35b/18, 36a/1, 36a/2, 36a/11, 38a/17, 39a/17, 40b/1, 40b/17, 47b/4, 48b/7 (2), 49a/4, 49b/5, 49b/11, 49b/12, 51a/8, 52b/8, 55b/11, 57a/19, 58a/17, 58b/11, 62a/16, 62a/17, 62b/10, 63a/2, 63a/3, 64a/18, 64b/9, 65b/3, 66a/9, 66b/6, 69b/9, 70b/15, 71b/10, 73a/15, 75b/12, 76a/8, 76b/12, 77a/6, 77b/8, 77b/11, 78b/17, 79a/4, 79a/5,

79a/9, 81b/17, 82a/3, 82a/4, 82a/18, 84a/14, 84a/17, 84b/1, 84b/3, 84b/4, 84b/5, 84b/7, 84b/10 (2), 85b/15 (2), 91a/6, 91b/16, 92a/2, 92a/6, 92a/18, 92b/3, 92b/10, 92b/14, 93a/2, 93a/14, 93b/2, 93b/4, 93b/13, 93b/15, 93b/17, 93b/19, 94a/3, 94a/15, 96a/8, 96a/15, 96a/18, 96b/5, 97a/6, 97b/2, 98a/4, 98a/6, 98b/4, 98b/12, 99a/1, 99a/4, 99b/16, 99b/19, 100a/5, 100a/10, 100a/13, 100a/14, 101a/13, 102a/17, 102b/15, 104b/17, 105a/10, 108b/17, 110a/10, 110a/13, 110b/1, 111a/14, 111b/1, 111b/13 (2), 111b/19, 112a/5, 112a/12, 112b/6, 114a/14, 114a/15, 114b/1, 115a/11, 115a/17, 115b/11, 117a/5, 118b/3, 118b/10, 118b/17, 119a/7, 119a/17, 119b/9, 119b/15, 120a/2, 120a/16, 121a/19, 122a/16, 122b/18, 123b/8, 123b/12, 124a/1, 124a/6, 124a/12, 124a/17, 124b/3, 124b/12, 124b/13, 124b/14, 125a/15, 125a/17, 125b/1, 125b/10, 125b/11, 126a/1, 126a/15, 126b/6, 126b/13, 126b/17, 126b/19, 127b/10, 127b/12, 127b/15, 128a/1, 128a/7, 128b/1, 128b/5 (2), 128b/7, 128b/19, 129a/5, 129a/13, 129a/16, 129b/10, 130a/10, 130b/14, 130b/16, 132a/19, 132b/9, 133a/6, 133b/4, 133b/13, 133b/18, 134a/4, 134a/6, 134a/13, 134b/15, 134b/19 (2), 135a/16, 135b/4, 135b/18, 135b/19, 136a/5, 136b/2, 136b/3, 136b/7, 136b/18, 137a/18, 137b/17, 139a/8, 139a/10, 139a/18, 139b/7, 139b/17, 140a/1, 140a/5, 140a/9, 140b/2, 140b/7, 140b/8, 140b/10, 141a/1, 141a/7, 141a/10, 142a/10, 142a/13, 142a/17, 142b/4, 142b/5, 142b/10, 142b/11, 143a/3, 143a/6, 143a/9, 143a/18, 143b/15, 144a/2, 144a/5, 144a/9, 144a/10, 144a/11, 144a/15, 144a/18, 144b/1, 144b/4, 144b/9, 145a/3, 145a/7, 145b/3, 145b/5, 145b/6, 146a/1

b.+dur 4a/2, 4a/8, 8a/17, 11b/17, 12b/13, 12b/16, 13b/11, 13b/19, 14a/12, 14b/4, 14b/8, 15a/2, 15a/8, 15b/3, 15b/4, 15b/9, 15b/17, 16a/4, 16a/14, 16b/9, 17a/4, 17a/14, 17b/3, 17b/8, 18a/6, 18a/13, 18b/13, 18b/17, 18b/18, 18b/19, 19a/12, 19b/7, 19b/10, 19b/14, 20b/1, 20b/10, 20b/12, 20b/17, 21a/8, 21a/9, 21a/17, 21a/18, 21b/2, 21b/8, 21b/9, 21b/13, 21b/15, 22a/9, 23a/3, 23a/4, 23a/12, 23b/5, 23b/11, 23b/13, 24a/16,

24b/12, 25a/1, 25a/9, 25a/13, 26a/14, 26a/18, 26b/17, 27a/10, 27a/12, 27b/17, 33b/7, 34b/12, 35a/6, 37b/17, 38b/17, 47b/7, 48a/13, 53a/9, 61a/1, 67a/4, 69b/5, 72a/18, 76b/18, 77a/2, 77a/4, 81b/16, 88b/2, 98a/2, 98a/15, 98a/19, 99a/3, 101a/2, 101b/17, 105b/11, 109a/5, 109b/10, 110b/12, 112a/6, 113a/9, 113b/1, 118b/4, 118b/12, 118b/18, 119a/3, 119a/7, 119a/10, 119a/14, 119a/18, 119b/2, 119b/10, 119b/15, 120a/6, 123b/6, 123b/13, 124a/1, 124a/7, 124a/13, 124a/18, 124b/3, 125b/19, 126b/4, 126b/6, 126b/10, 126b/14, 126b/17, 127a/1, 127a/4, 127a/9, 127a/11, 127a/17, 127b/2, 127b/5, 127b/7, 127b/9, 127b/11, 127b/12, 127b/15, 128b/7, 129a/7, 129a/10, 129a/13, 129a/17, 130b/14, 130b/18, 130b/19, 131a/3, 131a/8, 131a/16, 131b/5, 131b/11, 132a/1, 132b/2, 132b/5, 132b/10, 132b/14, 133a/1, 133a/5, 133a/11, 133a/15, 133a/18, 133b/3, 133b/5, 133b/9, 133b/15, 133b/19, 134a/2, 134a/7, 134a/11, 134a/14, 134a/17, 134b/2, 135a/3, 135a/9, 135a/16, 135b/1, 135b/5, 135b/8, 135b/18, 136b/4, 136b/8, 136b/13, 137a/2, 137a/4, 137a/8, 137a/10, 137a/16, 137b/4, 137b/6, 137b/7, 137b/9, 137b/15, 137b/18, 138a/1, 138a/6, 138a/10, 138a/16, 138b/2, 138b/5, 138b/7, 138b/14, 138b/16, 139b/1, 139b/11, 139b/12, 139b/15, 139b/18, 140a/2, 140a/8, 140a/11, 140a/15, 140b/2, 140b/18, 141a/16, 141a/18, 141b/1, 141b/4, 141b/6, 141b/15, 142a/2, 142a/7, 142a/11, 142a/13, 142a/16, 142a/18, 142b/2, 142b/6, 142b/13, 142b/16, 142b/18, 143a/18, 143b/10, 143b/13, 143b/19, 144a/3, 144a/7, 144a/14, 144a/18, 144b/1, 144b/9, 144b/13, 144b/17, 145a/1, 145a/7, 145a/11, 145a/15, 145a/19, 145b/7, 145b/15, 146a/2

b.+ña 8a/17, 8a/19, 8b/1, 8b/4, 8b/7, 8b/16, 9b/6, 10b/2, 10b/11, 10b/13, 10b/15, 10b/17, 10b/19, 11a/1, 11a/2, 11b/10, 24b/12, 24b/13, 26a/9, 26a/14, 26b/2, 26b/7, 26b/8, 29a/6, 29b/15, 30b/19, 39b/2, 50b/7, 53b/1, 55a/18, 55b/6, 62b/4, 71a/8, 73b/1, 74b/10, 88a/11, 90a/14, 94b/7, 102a/14, 108a/4, 115a/11, 115a/13, 115a/19, 115b/3, 115b/6, 115b/9, 115b/13, 116a/3, 116a/8, 116a/17, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/12,

116a/15, 116a/16, 116a/19, 116b/2, 116b/10,
116b/14, 116b/16, 117a/2, 132a/10

b.+nda 24b/19, 26b/16, 40a/17,
133a/10

b.+ndan 4b/7, 4b/8, 4b/10, 4b/17,
5b/9, 6b/6, 6b/7, 7a/6, 7a/8 (2), 7a/9, 10a/2,
10b/11, 11a/5, 15a/14, 20b/9, 21b/14,
24a/18, 26b/7, 27a/7, 27b/1, 29a/16, 31a/6,
35a/18, 36b/1, 38a/14, 42b/4, 43a/19, 43b/5,
45b/15, 46a/16, 47a/6, 47a/15, 47b/4, 48a/5

b.+ndan 4a/2, 48a/9, 48a/15, 48b/13,
50a/16, 51b/5, 51b/12, 51b/19, 53b/14,
53b/19, 54a/13, 54a/18, 54b/9, 55a/5, 55b/19,
56a/16, 56b/10, 57b/7, 57b/12, 58a/6, 58a/9,
58b/7, 60b/2, 61a/13, 62a/8, 62b/15, 63b/2,
64b/5, 66a/10, 67b/16, 70a/9, 72b/8, 72b/18,
73a/12, 74a/8, 75a/17, 80b/3, 81a/3, 84a/2,
84a/10, 87b/17, 88a/1, 88b/9, 89b/10,
94a/11, 95a/8, 95a/10, 100b/16, 101a/5,
101a/9, 101a/16, 103b/11, 103b/14, 105b/12,
114a/5, 119b/9, 134b/9, 139a/12, 143b/13

b.+ni 9b/11, 11b/12, 20a/18, 21a/8,
23b/4, 27b/14, 27b/17, 28a/11, 29a/19, 29b/5,
30a/20, 30a/10, 30a/11, 30a/19, 31b/4,
32a/11, 32b/4, 33b/10, 34a/2, 34a/18, 34b/15,
34b/17, 35b/11, 36b/17, 37b/10, 39a/5,
39a/17, 39b/15, 40b/1, 40b/6, 41b/13,
42a/10, 45b/12, 47a/19, 47b/9, 48a/2, 48a/8,
48a/14, 49b/14, 50a/18, 50b/11, 51a/9,
51b/4, 54a/19, 54b/5, 54b/14, 55b/3, 59a/1,
59a/8, 59a/19, 60a/6, 60b/2, 60b/5, 60b/8,
61a/3, 61b/14, 62a/12, 64b/8, 70b/3, 73a/17,
74a/19, 74b/15, 75a/14, 76a/7, 78a/10,
80b/12, 83b/4, 84b/19, 88b/4, 96a/6, 96b/4,
97a/5, 97b/8, 98a/13, 98a/19, 98b/15,
98b/18, 102b/5, 102b/6, 104a/9, 108a/10,
133a/7, 137a/13, 140b/6, 140b/9

b.+nlar 8b/2, 11a/12, 12a/1, 14a/7,
14b/17, 15a/16, 16a/15, 19b/2, 19b/4, 19b/9,
20a/6, 22b/5, 57a/17, 60a/16, 95b/6, 142b/1

b.+nlara 11a/5, 18b/8, 19b/5, 75a/12,
86b/6, 114b/8, 115b/16, 115b/18, 116a/1,
116a/5, 116a/14, 122b/3

b.+nlardan 5a/5, 10a/20, 10a/19,
23a/9, 23b/13, 44a/7, 61b/6, 83a/4, 103a/6,
143b/7, 143b/9

b.+nlardır 7b/8, 15a/14, 18a/18,
21a/1, 21a/5, 22a/11, 22a/12, 22a/14, 22a/17,
22b/1, 22b/2, 22b/4, 22b/15, 22b/18, 25a/19,
57a/7, 86a/12, 114b/19, 115a/6, 115a/12,
115a/14, 115a/18, 115b/1, 115b/4, 115b/6,
115b/10, 115b/12, 116a/4, 116a/7, 116b/4,
117a/11, 117a/12, 117a/17, 117a/19, 117b/3,
117b/7, 117b/10, 117b/14, 118a/2, 118a/8,
118a/13, 118a/16, 144b/8

b.+nları 4b/12, 8b/1, 10a/3, 10a/4,
11a/4, 104b/17, 121b/8, 123a/11, 124b/9,
128a/15, 129b/2, 129b/6, 130a/1, 130a/5,
130b/3, 130b/8, 131b/7, 131b/12, 131b/18,
132a/7, 135b/13, 136a/4, 136b/17, 140a/3,
141a/3, 144b/11

b.+nlarıñ 19b/3, 20a/10, 24b/5,
24b/10, 73a/3, 98b/15, 100a/2, 106a/10,
110a/18, 112a/13, 114b/3, 114b/9, 114b/13,
130a/14, 143b/3

b.+nuñ 6b/16, 10a/8, 10a/10, 13a/4,
13b/5, 18b/17, 23a/9, 23a/18, 24b/19, 25a/4,
25b/18, 26a/2, 26a/14, 26b/17, 27a/6,
27a/18, 27a/19, 27b/4, 27b/9, 28a/3, 28a/10,
28b/12, 28b/16, 29b/7, 29b/9, 30a/12, 30b/9,
31a/13, 31b/1, 31b/3, 31b/5, 31b/19, 32a/3,
32a/14, 33b/7, 33b/12, 33b/13, 33b/14,
34a/3, 34a/19, 35a/17, 36a/10, 36a/11,
36b/6, 37a/16, 38a/10, 39a/15, 39b/4, 39b/12,
40a/5, 40a/7, 40a/15, 40b/13, 42a/14, 43a/11,
44a/16, 44a/19, 44b/3, 45b/4, 45b/5, 45b/7,
45b/10, 45b/19, 46a/2, 46a/5, 46b/2, 46b/11,
47b/4, 47b/5, 47b/7, 47b/14, 48a/7, 48b/4,
48b/12, 49a/2, 49a/8, 49b/1, 50a/7, 50a/14,
50b/5, 50b/9, 50b/10, 50b/14, 50b/15,
51a/12, 51a/17, 51b/11, 52a/1, 52a/11, 53a/4,
53a/9, 53a/12, 53a/16, 55a/16, 55b/8, 56a/9,
56a/15, 56a/18, 56b/6, 56b/7, 57b/3, 57b/11,
57b/16, 58a/12, 58a/15, 58b/3, 58b/7, 58b/15,
58b/16, 59a/6, 59a/11, 59a/19, 60a/1, 60a/14,
60b/7, 61b/13, 61b/16, 62b/4, 62b/10, 62b/16,

63a/1, 63b/11, 64a/5, 64a/9, 64b/1, 64b/11, 65a/13, 65a/14, 66a/11, 66a/15, 67b/3, 67b/7, 67b/19, 68a/13, 68b/1, 68b/18, 69a/6, 69a/19, 69b/7, 69b/18, 70a/4, 70a/5, 70a/10, 70a/16, 70b/8, 70b/12, 71a/15, 71b/10, 71b/11, 72a/7, 72a/10, 72b/4, 72b/7, 72b/8, 73a/8, 73a/12, 73a/16, 73b/2, 73b/5, 73b/12, 74a/1, 74a/5, 74a/6, 74b/2, 74b/4, 74b/18, 75a/8, 75b/16, 75b/18, 76a/17, 76b/2, 76b/11, 77b/16, 78a/17, 78b/1, 78b/2, 78b/14, 79a/6, 79a/7, 79a/8, 79b/4, 79b/5, 80a/4, 80a/7, 80a/18, 81b/2, 81b/8, 82a/14, 82b/1, 82b/6, 82b/8, 82b/12, 82b/17, 82b/19, 83b/7, 84a/14, 84b/14, 85a/2, 85a/7, 85a/16, 85b/2, 85b/10, 87a/12, 87a/14, 87a/19, 87b/1, 87b/15, 87b/18, 88a/17, 88a/18, 88b/15, 88b/17, 88b/19, 89a/8, 89a/17, 89b/3, 89b/14, 90a/11, 90a/16, 90a/17, 91a/7, 91a/8, 91b/1, 91b/18, 91b/19, 93b/5, 93b/6, 93b/18, 94a/6, 94b/2, 94b/7, 94b/11, 94b/18, 95a/1, 95a/2, 95a/10, 95a/11 (2), 95a/15, 95b/7, 95b/9, 95b/15, 96a/5, 96a/8, 96a/9, 96b/9, 96b/10, 97a/9, 97b/3, 97b/11, 97b/17, 98a/1, 98a/3, 98a/8, 98a/15, 98a/18, 98a/19, 98b/14, 99a/6, 99b/6, 99b/16, 100b/19, 101a/1, 101a/10, 101b/1, 101b/8, 102a/8, 102a/13, 102b/8, 102b/17, 103a/2, 103a/18, 103b/1, 103b/4, 103b/18, 104a/2, 105a/10, 105a/15, 105b/7, 105b/11, 105b/17, 105b/18, 106b/9, 106b/12, 106b/15, 107a/4, 107a/6, 107b/19, 109a/5, 109b/17, 110a/14, 111a/3, 112a/10, 113a/6, 113a/8, 113a/11, 113b/9, 113b/18, 114a/3, 114a/18, 114a/19, 121b/6, 131a/12, 133a/13, 134a/5, 139a/9, 146a/1
b.+nuñla 56a/7, 83a/16, 92b/16, 146a/2

buçuk : Buçuk, yarım. [29]

b. 35b/12 (2), 43a/12, 45a/17, 46a/17 (2), 48b/13, 52a/8, 53b/7, 57b/3, 85a/13, 85a/15, 101b/19, 102a/13, 118b/6, 120a/14, 123a/11, 123a/17, 123b/2, 123b/7, 123b/9, 126b/9, 127b/15 (2), 129a/4, 129b/5, 135b/3, 135b/6, 140a/19

bud : Bacağın dizden kalçaya kadar olan kısmı. [1]

b. 63b/5

budak(ğ): Dal. [6]

b. 99b/17
b.+ı (*iye.*) 80a/5
b.+ında 100a/1
b.+ları 33a/14
b.+larından 80a/4
b.+larından 95b/19

buğda : Buğday. [4]

b. 125b/4, 127b/19, 128a/1
duhn-ı b. 140b/10

buğday: Buğday. [12]

b. 45a/10, 45a/12, 94a/13, 134b/17
b. nişāstası 106b/5, 106b/6
b. otı 49a/3
b.+a 59a/11
b.+dan 8a/1, 45a/12, 106a/18
b.+ı (*yük.*) 140b/11

buğu : Buğu, gaz hâlindeki su buharı. [2]

b.+na 32a/14, 53a/5

buğār : < *Ar. buğār.* Buhar, gaz. [24]

b.11a/3, 11b/9, 143a/8, 143b/1
b. eyle- 79b/10
b. vir- 111b/8
b.+a 119a/17
b.+ı (*iye.*) 10b/9, 10b/10, 69b/8, 77b/14
b.+ı (*yük.*) 41a/12, 82a/13, 83a/9, 111b/8, 129a/3
b.+ıñ 11a/2
b.+ına 53a/5, 67b/16, 70a/9, 101a/17, 128b/17
b.+ından 82a/12
b.+larını 66a/7

buğārāt: < *Ar. buğārāt.* Buharlar. [1]

b. 7b/6

buğayyiretü'l-yahūd: Bir tür zift. [1]

b. 75b/12

buhrān : < *Ar. buhrān.* Buhran, hastalığın en şiddetli ve ağır dönemi, kriz.[15]

b.25a/15, 25b/9 (2)

- b. eyle- 25b/7, 25b/8, 25b/12
 b. günleri 25a/12, 25a/19, 25b/4
 b. it- 25b/10
 b.+a 25b/11
 b.+1 (*īye.*) 25b/12, 25b/14
 b.+ıñ 25a/16
 b.+ından 69a/1
- buḥrānī**: < *Ar. buḥrān+ī*. Buhranla ilgili. [2]
 b. günler 70b/7
 b.+dir 25b/6
- buḥūr** : *bk.* buḥūr. [2]
 b. eyle- 31b/9
 b.+1 (*īye.*) 31b/19
- buḥūr** : < *Ar. buḥūr*. Buhur, tütsü. [20]
 b. eyle- 30a/2, 31a/9, 31b/18, 37a/2, 55b/16, 71a/17, 74b/15, 101a/6, 103b/8, 111a/17
 b. it- 43a/9, 74b/13, 74b/16
 b.+dur 103b/4
 b.+1 (*īye.*) 32a/1, 66a/7, 68b/1
 b.+lara 66a/9
 b.+uñ 65b/3
 b.+ına 103b/3
- buḥūr-ı meryem**: *bk.* buḥūr-ı meryem. [2]
 b. 114a/15, 120b/1
- buḥūr-ı meryem**: < *Ar.-Far.* Buhûrumeryem, tavşan kulağı, siklamen. [5]
 b. 116a/15, 116b/13, 122b/13, 128b/6
 ḥabb-ı b. 128b/6
- buḥūrlan-**: Tütsü yapmak. [1]
 b.+lanmağa 66b/7
- Buḳrat** : Hipokrat. (Hekim adı.) [23]
 B. 6a/17, 25b/11, 35a/2, 43b/11, 47b/14, 59b/2, 63a/10, 70b/2, 83a/9, 87b/12, 98b/5, 99b/5, 119b/7
 ayaric-i B. 133b/13
 ḳavl-i B. 66a/18, 71b/19, 72b/8, 82b/4, 92b/7, 105b/13, 106a/9, 109b/2, 112a/4
- bul -** : Bulmak. [66]
 b.-a 13b/9, 14a/2, 14a/7, 14a/18, 15a/4, 15a/10, 15b/2, 15b/19, 17a/17, 17b/13, 18a/3, 18a/10, 18b/4, 18b/8, 18b/16, 19b/12, 20a/4, 20a/17, 20b/2, 20b/7, 21a/7, 23a/7, 23a/13, 23a/17, 23b/3, 23b/9, 23b/16, 24a/6, 24a/8, 24a/13, 24a/19, 24b/12, 25a/3, 25b/16, 26a/9, 26a/13, 27a/15, 119b/9, 126a/13, 129a/5, 137b/3
 b.-alar 17a/7
 b.-duğı 37b/19
 b.-duğumuz 65b/19
 b.-duğından 7b/7
 b.-duḳ 73b/15
 b.-duḳda 133a/8
 b.-duḳdan soñra 77a/17
 b.-duḳları 84b/6
 b.-madı 26a/16
 b.-mayanlara 108a/8
 b.-muş 93a/10 (2)
 b.-muşlar 77b/13
 b.-sa 73b/8
 b.-ub 65b/17
 b.-ur 7b/2, 7b/13, 8a/08, 10a/7, 25a/14, 139a/19, 141b/7
 b.-urlar 44b/15
 b.-ursa 26a/2
 b.-ursa 99b/7
- bula-** : Bulamak. [1]
 b.-yub 145a/17
- bulamaç (c)**: Bulamaç. [2]
 b. it- 58a/17
 un b.+1 it- 97a/16
- bulan -**: Bulantı hissetmek, kusacak gibi olmak. [1]
 göñli b.-a 5b/15
- bulanık**: Bulanık, berrak olmayan. [2]
 b. 92b/9
 b. it- 94a/6
- bulaşdır -**: Bulaştırmak. [1]
 b.-ub 51b/15

bulun - : Bulunmak. [24]

b.-a 11a/13

b.-an 44a/3

b.-madıkça 6a/18

b.-masa 75a/13

b.-maz 6a/17, 124a/17

b.-mazsa 105b/1, 129a/1

b.-ub 83a/13

b.-ur 6b/1, 7a/18, 12a/6, 12b/8,

61b/9, 98b/13 (2), 102b/12, 102b/16, 113b/13,

b.-ursa 11a/15, 12a/3, 94a/2, 98a/6, 100a/6

buluŧ : Bulut. [1]

b. gibi 27a/5

būm : < *Far. būm* < *Ar. Baykuş*. [1]

b.38b/17

bun : Kahve. [1]

b.77a/4

bur - : Sancılanmak. [1]

yüregi çok çok b.-ar 19a/6
“*bağirsakta ishal sancısı peyda omak.*”

būraŧ: < *Ar. būraŧ*. Su ile birleşmiş ve billûrlaşmış sodyum karbonat. [1]

b. 127b/3

būraŧī: Su ile birleşmiş ve billûrlaşmış sodyum karbonatla ilgili. [1]

b.144a/12

būraŧ-ı ermenī : Sodyum bikarbonat. [2]

b. 117b/4, 129b/12

burçak : Burçak. [2]

b. 68a/7, 80b/9

büre : < *Far. būre*. Kuyumcuların kullandığı tuza benzer madde, bora. [5]

b. 127b/15, 142a/3, 144a/14, 145b/16, 145b/17

burı : < *buru*. Sancı.[1]

yürek b.+sını 127a/1 “*mide sancısı*”

burüdet: < *Ar. burüdet*. Soğuk, soğuk özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri; ateş, sıtma. [70]

b. 7a/2, 7a/5, 18b/6, 31a/17, 39b/17, 70b/17, 90a/10, 90a/19 (2), 101b/1, 111a/3

b.+de 28a/16, 31a/8, 36a/19, 39b/9, 45b/1, 47a/17, 54b/12, 79a/2, 89b/4, 91a/14, 98a/12, 111a/11

b.+den 5a/2, 13b/15, 16b/19, 17a/8, 17b/17, 21a/12, 21b/9, 22b/9, 22b/12, 79a/17, 86a/4, 122b/2, 127a/11, 127a/14

b.+e 22a/10, 73a/11, 110b/4

b.+i (*iye.*) 11b/19, 29a/8, 29a/9, 33a/9, 70b/18, 73a/15, 77a/5, 86a/4, 89b/6, 92b/8, 109a/2, 109a/15 (2), 109b/11, 111a/4, 112a/17, 137a/15

b.+inden 96b/2, 96b/8, 96b/14

b.+ine 11b/19, 21a/2, 22a/12

b.+ini 109a/16

b.+iñ midir 4b/17, 6a/2, 10a/3

b.-i şulb 21b/7, 22a/4

b.-i ve ruŧbet-i müzmine 104b/10

burüdetlü: Soğuk, soğuk özellikte. [1]

b. ol- 73a/14

bur(u)n: Burun. [40]

b. ağrısı 16a/2

b. kanı 42a/11, 42a/12, 51b/3, 70b/15, 73a/17, 78b/11, 83a/17, 138b/4

b. şolunması 142a/16

b.+a (*buruna*) 16a/1, 29b/9, 39a/16, 59b/9, 70b/15, 74b/13, 76a/16, 78b/10, 99a/14, 103a/7, 141a/19, 142a/18

b.+a (*burna*) 56a/11, 70b/14

b.+da 36a/17, 51b/4, 63b/19

b.+dan 14b/06

b.+ı (*iye.*) 27a/5

b.+ına 14a/5, 14b/16, 15a/9, 16a/9, 20b/1, 20b/12, 23b/1, 38b/18, 53a/5, 63b/11

b.+larına 130a/2

Burusa : Bursa. (Şehir adı) [1]

B.+dan 97b/1

buŧ : Bacağın dizden kalçaya kadar olan kısmı. [2]

- b. 96a/4
b. araları 110b/14
- but** : Bacağın dizden kalçaya kadar olan kısmı. [1]
b.+ ın 61b/4
- buṭāṭ** : < *Ar. buṭāṭ*. Kazlar. [1]
b. 38a/7
- buṭṭ** : < *Ar. buṭṭ*. Kazlar. [1]
b. 38a/7
- buṭum** : < *Ar. buṭum*. Menengiç ağacı ve meyvesi. [1]
şamğ-ı b. 116b/17
- būy** : < *Far. būy*. Çemen otu, boy tohumu. [3]
b. otı 33a/11
b. tohumı 68a/8
bezr-i b. 132b/11
- būy** : < *Far. būy*. Koku. [3]
b. 98b/5, 108a/3
b.-ı nāz 110b/11
- buyan**: Meyan. [7]
b. 58a/19
b. balı 75b/9, 95b/6, 135b/1
b. köki 31a/17, 64a/12, 128b/13
- buyur** -: Buyurmak. [1]
b.-muşlardır 8b/3
- buz** : Buz. [5]
b. 42b/18, 43a/3, 92b/11
b.+da 43a/2
b.+dan 43a/5
- buzagu**: İnek ve benzeri hayvanların yavrusu. [1]
b. 88a/8
- büber** : < *Yun. piperi*. Biber. [21]
b. 29a/16, 37a/1, 44b/15, 70a/11, 70a/12, 70a/17, 70a/18, 79a/14, 116a/17,
- 120a/12 (2), 122a/8, 122a/13, 122b/12, 130b/8, 133a/5, 137a/5
b.+den 70a/12
b.+i (*ıye*.) 70a/12
b.+inden 140b/9
duhn-ı arnud b.+i 140b/8
- büberiyye**: < *Yun. piperi*. Biberiye. [3]
b. 115a/19
b. çiçeği 131b/16, 131b/17
- bülbül** : < *Far. bulbul*. Bülbül. [1]
b. 9a/20
- bünyādī**: < *Far. bünyādī*. Bir şeker çeşidi. [2]
b. şeker 124b/18, 125a/5
- bürāde** : < *Far. bürāde*. Kesilmiş. [2]
b.+sinden 143a/10
b.+siyle 71a/16
- büsbütün**: Tamâmen, iyice. [1]
b. 126a/7
- büssed** : < *Ar. bussed*. Mercan. [1]
b. 37a/13
- büşür** : < *Ar. buşür*. Sivilce. [6]
b. 39b/7
b.+a 60b/6, 116b/12, 116b/14
b.+ları 39b/6, 87b/19
- bütün** : Bütün. [8]
b. 77b/18, 111a/16, 111a/17, 113a/15, 120a/2, 121a/14, 122a/10, 140b/11
- büyü** - : Büyüme. [2]
b.-dügünden 84b/4
b.-r 24a/16
- büyücek**: Oldukça büyük, büyükçe. [1]
b. ol- 143a/9
- büyük(g)**: [47]
I. Büyük.
b. 12b/9, 21a/19, 40a/3, 40b/7,

51b/14, 56b/9, 60b/7, 65b/10, 67b/9, 71a/11,
71a/19, 71b/7, 79a/15, 77b/12, 78a/15 (2),
84b/1, 89a/1, 90b/9, 91a/10, 91a/12, 95a/16,
101a/14, 102a/03, 105a/4, 105b/19, 106a/3,
107b/6, 112b/11, 144a/8

b. it- 37b/13, 106a/17

b. ol- 1b/18, 57a/5, 57b/3, 63b/15,
88a/19, 97a/3, 97a/7, 114a/19

b. olma- 123a/4, 142b/2

b.+ine 71a/19

II. Mühim, önemli.

b. 23a/5, 70a/1, 133a/10

büyük papadya: Büyük papatya, sığır gözü.

b. 32b/16

büyükkalbur: Büyükkalbur. [1]

b. 28a/2

büyüt(d)-: Büyütmek. [1]

b.-ür 137b/9

büzür :< *Ar. büzür*. Tohumlar, taneler. [8]

b.+ı (*iye*.) 19b/15, 19b/17, 20a/19,
22a/18, 26a/11

ķurş-ı b. 22b/3

ma^c cün-ı b. 22b/16

uşül-ı b. 20b/5

C

- Cābir** : Cābir. (Hekim adı) [1]
C.+iñ 143a/5
- ca° de** : < *Ar. ca° de*. Venüs saçı, baldırıkara otu.[1]
c. 117b/16
- cāhil** : < *Ar. cāhil*. Cahil, bilgisiz. [2]
c. 27a/1
ṭabīb-i c.+iñ 6b/18
- Calinus**: Galen. (Hekim adı) [59]
C. 30a/14, 1, 31a/8, 41a/18, 43b/4, 43b/9, 44a/4, 48b/19, 50a/8, 51b/6, 57b/16, 58b/2, 60b/12, 60b/16, 61a/7, 64a/13, 67b/9, 68b/9, 70a/12, 81b/3, 83b/1, 85b/13, 86a/3, 98a/12, 108a/4, 108b/8, 110a/13, 111b/14, 119b/7, 136a/13
C.+uñ 11b/13, 94a/16
C.+uñdur 89b/18, 132b/18
ayaric-i C. 15a/18
ayaric-i c+dan 23a/16
cevāriş-i C. 19b/18
devā-i C. 16b/12, 19b/18
ḳavl-i C. 44a/14, 67a/4, 73a/17, 81a/10, 81b/7, 82a/7, 82b/19, 84a/8, 85b/3, 89b/13, 90a/13, 90b/12, 100b/4, 107a/5, 108a/10
ḳurş-ı C. 18a/8
ma° cūn-ı C. 18a/19, 18b/1, 21a/14
mā° -i C. 17a/6
terkīb-i C. 122a/7
- Cāmi°** : İbni Māsūye'nin tıpla ilgili eseri. [3]
şāhib-i C. 39b/4, 47a/14
ḳavl-i şāhib-i C. 93b/15
- cāmid**: < *Ar. cūmūd*. Donuk, donmuş. [1]
leben-i c.+e 34a/12
- cānavar**: < *Far. cān-vār* veya *cān-āver*. Canlı, hayvan. [18]
c. 29b/19, 41a/3, 43b/8, 52a/13, 58a/2, 87a/8
c.+dır 40a/4, 63a/17
- c.+lar 36a/8, 43b/12, 48b/4, 75b/16, 79b/8, 105a/17, 105a/19
c.+lara 76a/12, 87a/18, 105b/2
- cānib** : < *Ar. cānib*. Yan, taraf, cihet. [1]
c.+den 81b/14
- cānlan-**: < *Far. cān*. Canlanmak. [1]
c.-ur 8a/10
- cānvercik**: Hayvancık.[1]
c.+ler 55a/8
- carānyā**: *bk. ḳarānyā*. [1]
c.116b/15
- carcīr** : < *Ar. carcīr*. Su teresi. [3]
c. toḫmı 119b/11
bezr-i c. 117b/11, 119b/17
- carcīr-i berrī**: < *Ar. carcīr-i berr+ī*. Yabanî su teresi. [1]
c. 119b/12
- cavāb** : < *Far. Arpa suyu*. [1]
c. 94a/5
- cāvers** : < *Ar. cāvers*. Kızıl darı. [1]
c. 41b/11
- cāvşīr** : < *Ar. cāvşīr*. Cavşir otu ve bundan elde edilen tıbbî zamk. [7]
c. 22a/7, 41b/16 (2), 117b/5, 127a/13, 142a/11, 142b/7
- cāyız** : < *Ar. cā° iz*. Yerinde , uygun. [61]
a. 27a/8, 57a/17, 92b/5, 97b/4
c. degildir 4b/3, 29a/19, 55b/3, 73a/12, 87a/3, 93a/1, 146a/3
c. gör- 55a/17, 57b/8, 67b/4, 114b/14
c. görme- 45a/17, 48b/5
c. ol- 67b/4
c.+dır 25a/15, 29a/17, 31a/12, 32b/6, 34b/1, 39a/5, 39b/4, 42a/1, 43b/6, 46a/15, 46b/2, 48a/15, 50a/2, 54a/17, 57b/11, 59a/12,

- 60a/14, 62b/1, 66a/12, 67a/16, 68a/3, 69a/12, 69a/19, 70a/4, 70b/8, 73b/15, 74b/19, 76a/18, 77a/5, 77a/6, 78a/10, 78a/12, 89a/11, 92a/11, 96b/3, 96b/14, 100b/8, 101a/11, 101b/19, 103b/19, 104b/3, 129a/6
- cāzibe** : < *Ar. cāzibe*. Çekim gücü, çekicilik. [4]
c. 47b/7
kuvvet-i c.+si 31b/3
kuvvet-i c.+sindendir 61b/3
kuvvet-i c.+sini 61b/5
- cebelī** : < *Ar. cebel+i*. Dağ aıt. [4]
c.+si 60a/17
fütenc-i c. 117b/14
sünbül-i c.+dir 57b/15
tarhūn-ı c.+niñ 62b/14
- cebel-i hincī** : *bk.* *cebel-i hindī*. [1]
c. 42b/14
- cebel-i hindī**: < *Ar. cebel-i hind+i*. Sarı diken tohumu.[2]
c. 39a/17, 42b/15
- cederī** : < *Ar. cederī*. Çiçek hastalığı. [2]
c. 23b/10
c.+niñ 23b/10
- cedvār** : < *Far. cedvār*. Zeravende benzer, 50-100 cm boyunda, yaprakları 40-60 cm uzunluğunda olan ot. [4]
c. 42a/13, 42a/15, 42b/8
c.+iñ 42a/16
- cedvār-ı hindī**: *bk.* *cedvār*. [2]
c. 42a/13, 120b/1
- cedvel** : < *Ar. cedvel*. Çay, dere; kanal. [1]
c.+inde 84a/19
- ceffef** < *Ar. ceffef*. Kurutucu. [1]
c.+dir 44a/8
- cehd** : < *Ar. cehd*. Çalışıp çabalama, uğraşma. [1]
c. eyle- 26a/15
- celīd** : < *Ar. celīd*. Buz. [2]
c. 41a/11, 42b/18
- celīl**: < *Ar. celīl*. Azim, yüce, çok. [1]
c.ü'l-ıqadr 89b/18
- cem^c** : < *Ar. cem^c*. [38]
1. Toplama, toplanma.
c. et- 57a/16 (2)
c. eyle- 4a/3, 57a/17, 70a/13, 77b/2, 136a/5
c. it- 53a/15, 65b/15, 76b/18, 77a/18, 77b/1, 84b/6, 84b/9, 89a/4, 89a/5, 107b/6, 140b/4
c. ol- 20a/8, 67b/13, 93a/18, 103a/5
2. Çoğul
c.+i (*iye.*) 29a/8, 28b/17, 29a/12, 29b/19, 34a/12, 38a/7, 38b/17, 41a/3, 41a/7, 41a/10, 43a/13, 49b/17, 71b/9, 75a/19, 85b/19, 92a/3
- cemī^c** : < *Ar. cemī^c*. Bütün. [41]
c. 7a/16, 27a/1, 36a/8, 37b/3, 40a/4, 42a/15, 51a/16, 51a/17, 53b/6, 68b/1, 68b/19, 69b/7, 81b/15, 99b/17, 101a/10, 119b/7, 122a/1, 122a/5, 122a/10, 122a/16, 122b/9, 123a/10, 125a/1, 126a/19 (2), 127b/1, 128b/4, 129b/3, 130b/6, 132a/8, 132a/15, 134b/9, 134b/12, 135a/1, 136a/8, 136a/17, 136a/19, 143a/3, 146a/1
c.+ine 135b/15
c.+isine 128b/10
- cenīn** : < *Ar. cenīn*. Ana rahmindeki çocuk. [1]
c.+i 130b/17
- cenk** : < *Far.ceng*. Savaşmak. [1]
c. it- 25a/14
- cenüb** : < *Ar. cenüb*. Güney. [3]
c. 99b/13
şark-ı c.+ı (*iye.*) 65b/6
şark-ı c.+ında 65b/8
- cenübī** : < *Ar. cenüb+i*. Güney tarafında bulunan. [2]

- c. 7b/4, 115a/2
- cerāḥat** : < *Ar. cerāḥat*. Yara, irin. [18]
c. 144a/19
c.+a 62a/18, 74a/18, 74b/2, 76b/5, 108b/3
c.+ı 64a/6
c.+ın 29a/7, 32a/12
c.+lar 145a/1
c.+lara 30a/16, 41b/9, 48b/13, 138b/19, 139a/1, 143b/17, 144a/15
c.-ı ° aẓīme 88b/8
- cerāḥāt**: *bk. cerāḥat* [2]
c. 100b/11
c.+ı 131a/8
- cerāḥatlu**: İrinli, işleyen yara. [1]
c. 42a/3
- cerb** : < *Far. cerb*. Yağ. [3]
c. it- 39a/18, 81a/16, 95b/4
- cereb** : < *Ar. cereb*. Uyuz hastalığı. [11]
c. 23b/4, 90b/16, 97b/5
c.+e 59a/7, 81a/1, 93b/3, 104a/7, 132a/5
c.+ine 31a/19, 137a/4
° illet-i c.+e 69b/19
- cerīde** : < *Ar. cerīde*. Defter, kitap. [2]
c.+niñ 4a/9
c.+ye 4a/7
- cesed** : < *Ar. cesed*. Beden. [2]
c.+e 95b/3
c.+leri (*yük.*) 8b/5
- cevāb** : < *Ar. cevāb*. Cevap. [3]
c. vir- 65b/6, 84a/18, 119b/10
- cevāhir**: < *Ar. cevāhir*. Elmās, zümrüt, pırlanta gibi değerli taşlar. [1]
c. 146a/2
- cevāriş**: < *Ar. cevāriş*. < < *Far. güvāriş*. Bir grup macunun genel adı. [20]
- c. olun- 132b/12
c.-i āḥir 133a/4, 133a/6
c.-i ° anber 18a/19, 21a/6
c.-i Calinus 19b/18
c.-i dārçīn 19b/18
c.-i encüdān 19b/19, 21a/2
c.-i fütenc 132b/18
c.-i hindī 19a/20, 22b/17, 23a/1
c.-i kemmūnī 18b/7
c.-i sefercel 19a/1
c.-i sefercel-i ḥulv 18b/12
c.-i tuffāḥ 18b/1
c.-i zencebīl 132a/19
c.-i zūfā 132b/13
c.+ü'l-ğayr eczā 127b/16
- cevāriş**: *bk. cevāriş*. [4]
c.-i ° anber 15a/19
c.-i ° anber-bāris 14b/10
c.-i ḥayātü'l-ḳulüb-ı müferriḥ 132b/5
c.-i keşīrā 132b/8
- cevelān**: < *Ar. cevelān*. Dolaşma, gidip gelme, deverean. [1]
c. 27b/9
- cevf** : < *Ar. cevf*. Boşluk. [2]
c.-i insān 117b/6, 117a/16
- cevher** : < *Ar. cevher*. < *Far. gevher*. [19]
I. Var olan şeyin özü, esası.
c.+den 86a/16
c.+dır 12a/2
c.+e 69b/13
c.+ti (*iye.*) 59b/3, 84b/15, 85b/2, 88b/19, 105a/15, 111a/3
c.+iñ 11b/3
c.-i kerem 104b/7, 104b/8
c.-i mā° iyyeden ve arzıyyeden 95a/3
c.-i mā° iyye 100a/18
c.-i rūḥ 111a/5
ecsām-ı c.-i fā° il 104a/15
II. Mücevher.
c.+dır 52a/9, 91a/10, 96a/11

- cevher ma° cūn:** *bk.* cevherī ma° cūn. [1]
c.+lara 91a/17
- cevherī ma° cūn:** Değerli taşlarla yapılmış olan. [1]
c. 74b/4
- cevherlü:** Cevherli, değerli.[1]
c.+sidir 106b/19
- ceviz** : < *Ar. ceviz.* < *Far. gevz.* Ceviz. [18]
c. 63a/10, 115b/6, 116b/5, 119b/13, 133a/9
c. içi 43a/14, 119b/15, 121b/6
c. ma° cūnı 121b/5
c. murabbāsı 109b/18
c. yaprağı 53b/8
c.+dır 105a/4
c.+idir 43a/17
bezr-i c. 118b/13, 119b/17
duhn-ı c.+i 21a/11
murabbā-ı c. 21a/4, 23a/1
- ceviz-i hindī:** *bk.* ceviz-i hindī. [1]
c.+niñ 105a/9
- ceviz-i bevvā:** Küçük hindistan cevizi. [28]
c. 43a/16, 55b/15, 79a/8, 116a/18, 116b/5, 116b/8, 118a/6, 118b/12, 118b/18, 119b/3, 120b/1, 121b/18, 128a/1, 128a/6, 129a/8, 129a/11, 130b/12, 132b/3, 136a/4, 139b/1, 140a/2, 140a/17, 140b/7
c.+niñ 37a/8
c.+yı 140b/2
duhn-ı c. 140b/1, 145b/4, 145b/12
- ceviz-i hindī:** Hindistan cevizi ağacı. [5]
c. 70b/16, 118b/12, 120a/6, 123b/7, 138b/9
- ceviz-i māşil:** Tatula, boru çiçeği. [2]
c. 115a/4, 117b/12
- ceviz-i rūmī:** Rum cevizi.[3]
c. 38b/7, 43a/12, 138b/5
- ceviz-i serv:** < *Ar. ceviz-i serv.* Servi kozalağı. [1]
c. 118b/2
- cevizü's-serv:** < *Ar. cevizü's-serv.* Servi kozalağı. [1]
c. 43a/19
- cevizü't-ḫib:** Küçük hindistan cevizi. [1]
c. 43a/17
- ceyyide:** < *Ar. ceyyide.* İyi, hoş, latif. [1]
c. ol- 12a/3
- Cezān** : Cezan. (Şehir adı)
C. benderi 77a/10
- cezb** : < *Ar. cezb.* Çekim, çekme gücü. [11]
c. it- 30b/17, 37b/6, 41a/1, 74b/12, 75a/4, 84b/12, 89a/5, 106a/12, 137a/16, 138a/6
be-ğayr-ı c. 34b/16
- cezer:** < *Ar. cezer.* Havuç.[1]
b. 42b/8
- cezire** : < *Ar. cezire.* Ada. [13]
c.+de 62a/16
c.+lerinde 65b/15
c.+lerinden 72b/10
c.+niñ 99b/13
c.+sinde 32b/1, 49b/1, 60a/8, 62a/15, 85a/18 (2), 100a/2
c.+siniñ 65b/8
c.+lerinde 99b/12
- cezz** : < *Ar. cezz.* Kesmek. [1]
c. it- 68b/6
- cezzāb** : < *Ar. cezzāb.* Çok cezbedici; çekici. [5]
c. 76a/10
c.+dır 62b/15, 79b/7, 110a/14, 113a/16
- cıñtıyana:** < *Lat.* Çentiyane otu. [3]
c. 122a/19, 133a/11, 133a/15

- cırcır** : < *Ar. cırcır*. İri fasulye. [1]
bezr-i c. 127b/10
- cibāl** : < *Ar. cibāl*. Dağlar.[1]
c.+in 77a/7
- ciger** : < *Far.ciger*. Karaciğer. [125]
c. 33a/10, 33a/16, 38b/15, 48a/2,
65a/3, 71a/2, 71b/1
c. ağırları 39a/7, 67a/15, 100b/16
c. ağrısı 31a/10, 50a/9, 58b/3, 71b/1
c. berkligi 85b/7
c. derdleri 47b/1
c. ıhārreti 50b/13, 61a/2, 87a/1,
93b/5, 134a/13, 138a/14
c. ıanları 71a/2
c. maraızları 47b/3
c. süddeleri 30a/9, 31a/14, 33a/2,
42b/11, 48a/12, 52a/6, 56a/10, 57b/17,
59a/9, 67b/4, 79b/2, 80b/6, 90b/15, 95b/8,
97b/12, 112a/13
c. süddesi 34a/8, 41a/18, 67a/5,
86b/5
c. şovukluğu 105a/1
c. Őişı 122b/2
c. Şişleri 34b/18, 65a/12
c. ağrılarına ve maraızlarına 88b/12
c. ağrısına ve süddesine 71b/2
müfettiş-i südde ve c. 81a/12
c.+de 11a/18,17b/2, 29a/13, 30a/12,
52a/19, 95b/9, 135b/7
c.+den 38a/15, 58a/16, 80b/2
c.+dir 7a/10, 10a/7
c.+e 5a/9, 11a/16, 31a/19, 32a/4,
33b/8, 33b/9, 35a/12, 36b/11, 41a/18, 44b/7,
50a/12, 51a/3, 53b/11, 56a/16, 57b/19, 60a/19,
66b/14, 66b/19, 67b/13, 69a/7, 72b/12,
74b/6, 78b/1, 88b/11, 92b/4, 94a/11, 94b/12,
95b/2, 100a/16, 100b/5, 100b/17, 101a/11,
103a/9, 108a/1, 108b/15, 110a/5, 110b/15,
125b/1, 132a/5, 132a/18, 136a/8, 138a/15
c.+i (*yük.*) 48b/9, 51b/7, 69b/13,
79a/7, 80b/10, 81a/14, 111a/6, 112b/4,
136a/16
c.+i (*iye.*) 71b/13
c.+in 41a/5, 44b/17
c.+iñ 28b/18, 33b/11, 35b/4, 102a/8,
132a/16, 132a/19
müvellid-i mürre-i sevdā-ı c.+dir
81a/4
- cigere**: *bk. ciger*. [2]
c.+dir 108a/6
c.+ye 110b/8
- cigrinmek(g)**: < *çigrinmek*. Dönmek.[1]
baş c.+i 34a/7
- cihet** : < *Ar. cihet*. Yön, taraf. [2]
c.+indendir 50b/11
c.+iyle 48a/8
- cilā** : < *Ar. cilā*^o. Parlaklık, parlaması. [34]
c. vir- 30b/6, 37a/17, 50b/9, 52a/5,
55b/13, 58b/11, 68a/17, 68b/12, 69a/6,
74a/18, 82b/17, 83a/19, 89a/19, 91a/17,
98a/18, 98b/18, 101b/17, 106b/14, 127b/5
c.+dır 101b/8
c.+sı 55b/12, 56a/7, 62a/8, 67a/13,
69a/15, 70b/18, 72a/5, 75a/3, 80b/10,
90b/11, 94a/12, 95b/13, 111a/8
c.-ı ıaviyye 60a/3
- cild** : < *Ar. cild*. Cilt, ten, deri. [1]
c. 15a/7
- cimā**^c : < *Ar. cimā*^c. Cinsel birleşme. [51]
c. 37a/1, 52a/19
c. arzusu 51a/18, 78b/12 (2)
c. eyle- 18a/1
c. it- 57b/4, 71a/15, 145a/9
c. şehveti 34a/8, 46b/1
c. zamanı 72b/16
c. ızararı 87a/17
c.+a 33b/5, 37b/15, 57a/9, 63a/6,
73b/17, 75b/7, 81a/16, 99a/14, 106a/15,
106a/16, 123a/19, 124a/12, 127b/9, 137a/16,
145b/5
c.+da 119b/10
c.+dan 22b/12, 23b/8, 55a/12, 98b/10
c.+ı (*yük.*) 15b/10, 60b/16, 62b/19,
69b/8, 72b/16, 98b/11, 105b/14
c.+ını 87a/2
c.-ı şehvet 80b/3
ıareket-i c.+dan 93a/1

- lezzet-i c. 79b/1
muḥarrik-i c.+dır 44a/15
şehvet-i c.+a 97b/14
şehvet-i c.+ı 42b/13, 55a/14, 102b/7
taḥrîk-i meni ve c. it - 47a/14
muḥarrik-i şehvet-i c.+dır 107a/3
- cimāğ** : *bk.* cimā°. [1]
c.+ı (*yük.*) 56b/13
- cins** : < *Ar. cins.* Çeşit, tür. [18]
c. 66b/6, 71a/18, 73a/14, 101a/13, 102b/15
c. ol- 29b/5, 114b/4
c.+dır 113b/12
c.+ı (*ıye.*) 88a/17, 111b/1 (2), 111b/3
c.+idir 66a/16
c.+inde 102b/10
c.+inden 100b/9
c.+iniñ 83a/2
c.-i havā-ı muḥīt 4b/14
ism-i c.+dır 40a/8
- cin şacı**: Bağ boğan denen ot. [1]
c. 32a/19
- cirm** : < *Ar.cirm.* Cisim. Büyüklük. [4]
c.+ı (*ıye.*) 56b/9, 68b/10
c.+inden 111b/5
c.+ini 115a/16
- cism** : < *Ar. cism.* [14]
I. Varlık, nesne, madde.
c. 7a/16, 7b/13, 8b/3, 10a/11, 10a/14
(2)
c.+de 10a/12
c.+iñ 10a/15
c.-i ḥafī 10a/12
c.-i keşif 7a/16
c.-i zāhir 10a/11, 10a/14
II. Beden, vücut.
c.+e 94b/2
c.+ı (*yük.*) 106b/11
- cismāniye**: < *Ar. cismāniyye.* Bedenle vücutla ilgili olan. [1]
şüret-i c. 8b/14
- civa** : < *Far.cīva.* Civa. [1]
c. 53a/15
- cub-ı efrenci**: Bedende ve kemikte oluşan boşluk; bir hastalık adı. [1]
c. 10b/19
- cūd** : < *Ar. cūd.* İyi olmak, iyileşmek. [1]
c. 77b/8
- cübün**: < *Ar.cübün.* Peynir. [1]
mā° -i c. 23b/1
- cübün-i ḥişin**: < *Ar. cübün-i ḥaşin.* Alçı. [1]
c. 42a/8
- cübniyye**: < *Ar. cubniyye.* Peynir. [3]
c. 86a/16, 87a/9, 87a/16
- cübün** : < *Ar.cübün.* Peynir. [1]
c. 42a/2
- cüdām** : *bk.* cüzām. [12]
c. ° illeti 79a/3
c. rencine 52a/15
c. marazı 32b/7, 32b/15, 111a/17
c. ol- 61b/1
c.+a 74a/8, 103b/7, 105a/3, 133b/14
c.+dan 52a/16
maraz-ı c.+ı 23a/18
- cühüd baklası** : Acı bakla, delice bakla. [1]
c. 39b/5
- cülāb**: < *Far.gul-āb.* Gül suyu. [4]
c. 42b/4, 83b/6
c.+ını 23b/12
c.-ı meşhūr 23b/12
- cüllāb** : *bk.* cülāb. [2]
c. 18b/18, 44a/1
- cülnār** : *bk.* gülnār. [8]
c. 118a/19, 135a/17, 138b/8, 142a/7, 142b/8, 145a/15
akrāş-ı c. 19a/10
ḳurş-ı c. 21b/3

cümle : < *Ar. cümle*. Bütün, hep. [174]
 c. 7a/9, 7a/10, 8b/15 (2), 9b/2, 15a/1, 15a/12, 15b/5, 22b/8, 23b/11, 25a/17, 27b/12, 30a/8, 30b/4, 32a/16, 33b/4, 38a/7, 38a/10, 38b/5, 38b/11, 39a/14, 42a/18, 43a/8, 43b/12 (2), 45a/4, 45b/2, 45b/17, 46b/13, 47b/6, 48b/2 (2), 49a/7, 50b/18, 52a/11, 52a/15, 57a/10, 58b/8, 60b/13, 61a/1, 61a/06, 64a/12, 64b/14, 66b/12, 67a/6, 67b/7, 68b/3, 71b/16, 72a/15, 73a/4, 75a/12, 78a/1, 80a/1, 83b/7, 86a/17, 86b/8, 87b/12, 88b/8, 88b/16, 91a/17, 91b/16, 95b/6, 96a/8, 96a/12, 97b/7, 98a/5, 99b/18, 100a/2, 100a/7, 100b/1, 100b/2, 100b/13, 100b/15, 102b/8, 103a/15, 105a/2, 105b/1, 106b/19, 107b/19, 110a/10, 110b/1, 112a/15, 112b/4, 112b/7, 113a/2, 113b/8, 114b/11, 115a/9, 116a/9, 116b/16, 117a/2, 118b/11, 119b/18, 120a/2, 120a/5, 120a/9, 124b/1, 127a/2, 127a/9, 129a/18, 131a/8, 132a/18, 137a/10, 139a/3, 139b/7, 140b/4, 141a/3, 143b/14, 143b/16, 144a/10, 144b/4, 145a/7, 145a/8, 145a/10, 145b/6
 c.+den 57a/5, 86a/7, 124b/14
 c.+^oi 91b/16, 138a/8
 c.+niñ 139b/6 (2)
 c.+si 7b/7, 8b/13, 8b/16, 64a/13, 84b/16, 99b/16, 109b/12, 114b/9, 116b/18, 119b/13, 128b/19, 131a/4, 131a/7, 133a/15, 142b/19
 c.+sin 137a/11, 143b/8
 c.+sinden 62b/4, 79b/17, 102b/15, 110a/1, 114b/2 (2), 119b/18
 c.+sine 8b/18, 36a/9, 46b/14, 83b/14, 87b/3, 89b/9, 119a/17, 119b/10, 143b/18
 c.+sini 26b/16, 119a/18, 129a/14, 134b/15, 135b/3, 139b/1, 140a/8, 142a/8, 142a/14
 c.+siniñ 64a/13, 64a/14, 73a/3, 86b/9, 98a/4, 106a/10, 121a/19
 c.+ye 108a/12
 c.+yi 32b/11

cümleten: < *Ar. cümleten*. Hep beraber, hep birlikte. [1]
 c. 100b/2

cümme: *bk. mā' ü'l-cümme* [1]
 c. 93b/14

cündib : *bk. cünd-i bīdester*. [1]
 c.+ile 127a/19

cünd-i bīdester: < *Ar. cünd-i bīdester*. Kunduz taşığı otu ve kökü. [4]
 c. 43a/7, 118b/6, 127a/12, 136b/10

cünūn : < *Ar. cünūn*. Delirme, çıldırma, delilik. [5]
 c. 136a/17
 c. getir- 38b/7
 c.+a 31a/4, 133b/13
 c.+₁ (*yük.*) 39a/16

cürm : < *Ar. cürm*. Suç, kabahat. [1]
 c. ol- 100a/6

cür^e alık: < *Ar. cür^ea*. Yudumluk, içimlik. [1]
 c. it- 145a/8

cüz^o : < *Ar. cüz^o*. Kısım, parça; ölçü miktarı. [15]
 c. 78b/2 (2), 84b/19 (2), 85a/1, 101a/9 (2), 103b/14 (2), 138a/18, 143a/17
 c.+den 143a/18
 c.+üne 143a/17
 c.-i a^o zām 97b/1, 103b/3

cüzām : < *Ar. cüzām*. İnsan vücûdunda yer yer lekeler veya çibanlar ve yaralar şeklinde beliren, çok bulaşıcı, iyileşmesi güç bir deri hastalığı. [4]
 c. marazı 139a/17, 141a/11
 c.+a 101b/9, 132a/5

Ç

çabala-: Çabalamak, çırpınmak. [1]
ç.-r 25b/12, 25b/19

çağla : Kayısı, bâdem, erik gibi yemişlerin, kabuğu henüz sertleşmemiş olup yeşil durumda bulunan ve yenebilen ham durumu. [2]

ç.+dır 90b/6

ç.+sın 90b/7

çakal : < *Far.şegāl.* < *Sanskritçe.* Çakal. [1]
ç. 7b/17

çalba : I. Labada denilen bitki. II. Adaçayı. III. Ocak yakmak için kullanılan bir çeşit kuru ot. IV. Sarı renkli büyükçe yaprakları yara tedavisinde kullanılan bitki. V. Bir çeşit zehirli ot.

ç. 117a/15

çalı : Ağaçtan küçük, cılız, dalları çok sık ve çatalı, odunumsu bitki. [4]

ç.+dır 88a/14

ç.+nın 56a/12, 88a/14

ç.+sına 88a/17

çalka - : Çalkalamak.[1]
ç.-yub 39a/13

çam : < *Ar. şem^c* > *şam.* Çamgillerin örnek bitkisi; kışın yaprak dökmeyen, kozalaklı bir orman ağacı. [1]

ç. ağacı 61a/6

çam fıstığı : Fıstık çamı ağacının kozalaklarının içinden çıkarılan, kabuğu sert, içi beyaz ve çok iri bir pirinç tanesi biçimindeki, tatlılarda ve yemeklerde kullanılan yağlı, nişastalı meyvesi. [1]
ç. 116a/16

çam sakızı: Çam ağaçlarından sızıp toplanan reçine. [5]

ç. 138b/3, 139b/16, 140a/11, 142b/19

ç.+nı 64b/8

çamur : <? Çamur. [3]
ç. 30b/14, 126a/7 (2)

çamurlu: Çamurlu. [1]
ç. 92b/9

çanak (ğ): Toprak, metal vb.den yapılmış yayvan, çukurca kap. [5]
ç. 59a/0, 136a/4
ç.+a 58b/18
ç.+da 58b/17, 64a/16

çapuk : Çabuk, hızlı, süratli. [1]
ç. 9a/15

çatla- : Çatlamak. [1]
ç.-r 143a/9

çāvşîr : *bk. cāvşîr.* [3]
ç. 114b/8, 140b/19, 142b/13

çay : [4]
I. Çaygillerden, kokulu, beyaz ve sarımsı çiçekler açan, sert, dişli ve kısa saplı yaprakları olan bir ağaççık.
ç. 124a/13
şarâb-ı ç. 124a/11

II. Bitki yapraklarının haşlanması ile elde edilen içecek.

ç.+dan 35b/12

ç. +ından 35a/15

çay-ı hıñâyî: Yıldız anasonu.
ç. 35b/10

çayırılı : Çayırılı. [1]
ç. 32a/2

çek -: [50]

I. Çekmek, ilaç sürmek, herhangi bir nesneyi tedavi amacıyla bir organa sürmek.

ç.-ecek (*sf.*) 29a/3

ç.-eler 15b/10, 49b/4, 137a/13,

137a/14
 ç.-erler 29a/6
 ç.-miş (*sf.*) 55a/13
 ç.-seler 28b/2, 34a/2, 34a/9, 34a/18,
 37a/15, 38b/1, 38b/18, 45b/3, 48a/2, 48a/9,
 50a/1, 51a/3, 51a/7, 52a/5, 52b/3, 52b/15,
 68b/12, 69a/7, 71b/13, 75a/8, 82b/17,
 83a/19, 83b/3, 85a/13, 87b/13, 91b/9,
 98b/11, 101b/15, 106b/4, 108a/9, 108b/13,
 112a/16, 113b/6

II. Nefes yoluyla içine almak.
 ç.-erler 130a/3
 ç.-mege 141a/19

III. Duymak, hissetmek.
 hummâlar ç.-mekden 26b/18
 elem ç.-se 105a/3
 ıztırâb ç.-se 32a/6
 °usret ç.-e 5b/14

IV. Çekmek; yok etmek, etkisiz hâle
 getirmek.

ç.-er 63b/16, 129a/3
 ç.-eler 16b/3

V. Çıkarmak.
 ç.-seler 52a/7

çekdir -: Çektirmek. [1]
 ç.-mez 47b/5

çekil - : Gerginleşmek, ağırlaşmak. [1]
 ç.-miş (*sf.*) 139a/16

çekirdek (g) : [51]

I. Meyvelerde bulunan, sayısı bir
 veya daha fazla olabilen, sert kabuklu
 tohum.

ç. 73b/8
 ç.+i (*iye.*) 20b/16, 35b/8, 49a/17,
 50b/9, 51b/7, 52a/2, 53a/7, 55b/4, 64b/17,
 74a/12, 75b/7, 77a/1, 77b/4, 82b/1, 90a/3,
 90b/6, 91b/4, 91b/15, 105a/10, 105a/16,
 105a/19, 105b/1, 107b/1, 127b/6, 132b/16,
 133b/1, 135a/10, 137b/2, 139b/5, 142a/2
 ç.+in 77b/7, 99b/10
 ç.+inden 8a/9, 102a/17

ç.+ini 123a/16
 ç.+iniñ 75b/5, 75b/8, 99b/9, 105b/1,
 121b/13, 134b/14 (2)
 ç.+leri 77b/1

II. Eskiden kuyumcuların kullandığı
 beş santigram ağırlığında bir ölçü.
 ç. 129b/8, 129b/12, 130a/10,
 130a/14, 136b/16, 137a/14
 ç.+dir 93b/18

çekirdeksiz: Çekirdeksiz. [2]
 ç. 51b/8, 142a/14

çekirge: Çekirge. [1]
 ç.+ye 65b/10

çeñe : < *Far.çâne.* Üzerinde dişler
 sıralanmış bulunan ve ağzın içinde altlı üstlü
 yer alan iki kemik. [2]
 ç.+si 40a/5 (2)

Çerkezî: Çivit otunun bir türü. [1]
 Ç. 108b/19

çeşm : < *Far. çeşm.* Göz. [4]
 ç.+i (*yük.*) 28a/18, 136b/15
 ç.+e 128a/10
 rîh-i ç.+i 132a/9

çeşme : < *Far.çeşme.* Göz,yara, oyuk. [1]
 ç. 104b/18

çeşme: < *Far.çeşme.* Çeşme, pınar. [3]
 ç. şuyı 134b/6
 ç.+den 37b/7
 ç.+ye 37b/8

çeşmezeñi: *bk.* çeşmezen. [1]
 ç.-i horāsānī 117b/7

çeşmezen: Karaçalı. [1]
 ç. 39b/13

çetük otı: Çetük otu, avşar otu. [2]
 ç. 30a/7
 ç.+niñ 57b/14

çıban : Vücûdun herhangi bir yerinde ve deri üzerinde meydana gelen iltihaplı kabartı. [63]

ç. 36b/16, 45b/2, 89a/5, 92b/6
 ç.+a 52b/12
 ç.+1 (*iyē.*) 120a/2
 ç.+ına 85a/4
 ç.+lar 5b/1, 61a/9, 81b/14, 87b/19, 113a/14

ç.+lara 28a/14, 30b/1, 39b/7, 40b/17, 45a/14, 45b/6, 46b/6, 52b/19, 53a/2, 54b/5, 57a/13, 57b/9, 60a/4, 60a/6, 62a/18, 64b/4, 67a/14, 67b/14, 79b/9, 85a/14, 89a/3, 91a/2, 93b/13, 112b/12

ç.+larda 54a/18, 57a/12
 ç.+ları 50a/17, 68a/9, 80b/18
 ç.+ların 109b/6
 ç.+larına 28a/7, 28a/10, 48b/15, 52b/12, 54a/6, 54b/7, 56b/2, 57a/2, 64a/10, 64b/12, 66a/19, 69a/8, 86a/9, 86a/19, 87b/7, 91a/4, 93b/12, 97a/17, 98a/19, 109b/5, 110b/1

çıbanlu: Çıbanlı: [4]

ç. uyuz 41a/3, 49b/16, 55b/4, 93b/10

çığıt(d) : Yüzde nokta nokta olan esmer leke, çil. [1]

ç.+a 113a/5

çık- : [59]

I. Vücûtta kızamık, sivilce, çıban gibi kabarcıklar belirlemek.

ç.-a 25b/18
 ç.-an 24a/16
 ç.-mağa 79a/3, 89a/5
 ç.-maya 52a/8

II. Eski tıp anlayışına göre vücûtta çeşitli sebeplerle oluşan yellerin , hastalığa sebep olacak şekilde kafaya doğru hareket etmesi.

ç.-maya 83a/9

III. Geçmek.

ç.-a 94a/8, 123b/2, 144b/18

IV. (Yağ, su, rûh, buhar) elde etmek, sağlamak.

ç.-a 143a/8, 144a/9

ç.-an 143b/7 (3), 143b/8, 143b/9, 143b/13, 144a/2, 144a/4

ç.-ar 139b/13 (2), 143b/9, 144a/4, 144a/5, 144a/10

ç.-duğı 144a/15

IV. Vücûttan dışarı atmak.

ç.-mağ 93a/6

ç.-ar 114b/17

V. Çekirdeğini, kabuğunu ayıklamak.

ç.-miş (*sf.*) 55b/5, 132b/16, 135a/10

VI. Çıkmak, (bulunduğu yerden) dışarıya varmak.

ç.-an 58b/12, 59a/19, 65b/14, 108a/15

ç.-anlar 43b/4

ç.-anlara 63a/15

ç.-ar 18b/19, 19a/7, 40b/5, 43b/18, 58b/6, 69b/8, 78b/17, 81b/11, 91a/12, 94a/13, 95a/15, 109b/14, 134b/17

ç.-ar (*sf.*) 31b/17

ç.-dıkda 9b/12

ç.-duğına 64a/6

ç.-maz 62a/17

VII. Egeden, imbikden geçmek.

ç.-an 71a/12

ç.-miş ol- 125a/9

VIII. Yükselmek.

ç.-ub 76b/19

IX. Ortaya çıkmak.

ç.-an 121b/2

X. Yok olmak.

ç.-maz 74a/16

çıkır- : [117]

I.(Çıban, sivilce, kurdeşen, çiçek, kızamık vb. marazlar) Bir kimsenin vücûdunda görülmek, böyle bir illete tutulmak.

ç.-acağ (*sf.*) 99b/3

ç.-an 121b/9, 121b/15

<p>ç.-anlara 79a/4, 109b/11 ç.-maya 79a/4 ç.-salar 52a/8</p> <p>II. Çıkarmak; (birinin veya bir şeyin) dışarı çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak.</p> <p>ç.-alar 16b/2 ç.-dı 98b/14 ç.-ır 45b/7, 89a/4 ç.-sa 93a/9 ç.-ur 46a/5 ç.-urlar 62a/16</p> <p>III. İnbikden geçirmek. ç.-alar 140b/10 ç.-dıkları 88b/16 ç.-ub 139b/19</p> <p>IV. (Yağ ve su) elde etmek, sağlamak. ç.-a 143b/12 ç.-ub 139b/15 ç.-urlar 56b/8</p> <p>V. Vücuttan dışarı atmak. ç.-a 37a/1, 51b/10, 111b/11 ç.-ır (<i>sf.</i>) 23a/5 ç.-ır 28a/5, 29a/13, 29b/10, 31b/9, 32a/13, 33b/4, 37a/3, 43a/16, 43b/16, 44a/4, 44a/6, 45a/5, 46a/2, 48b/18, 49a/1, 51a/17, 57b/9, 60b/1, 60b/9, 64a/5, 67a/6, 67a/16, 67b/2, 68b/7, 68b/17, 69a/17, 73b/5, 76a/17, 80b/3, 81b/5, 85b/17, 89b/13, 90b/17, 95b/6, 98a/6, 105a/8, 105a/19, 107a/18, 113a/2, 122b/16, 127b/18, 128a/3, 131a/16, 139b/17, 142b/13 ç.-mada 144a/12 ç.-mağa 44a/5, 49b/16 ç.-mağı 51a/11 ç.-mağ için 40b/13, 144b/16 ç.-ub 31b/12, 76b/10 ç.-ur 59b/7, 139a/15</p> <p>VI. Bir şeyi çekerek yerinden almak, çekmek, çekip almak. ç.-ır 31b/4, 61b/4, 68b/5, 75a/4, 106a/12, 109a/5, 110a/14, 142b/12</p>	<p>ç.-mağ 63b/16 ç.-mağa 68a/10</p> <p>VII. Çekirdeğini, kabuğunu ayıklamak. ç.-alar 121b/6 ç.-dıkda 29b/1 ç.-dıkları 121b/6 ç.-ırlar 77b/7, 94a/14 ç.-ub 56b/14, 64a/2</p> <p>VIII. Durduğu yerden göstermek veya kullanmak üzere almak. ç.-alar 54b/3, 136a/6 ç.-ub 32b/12, 95b/1, 99a/3, 106a/15, 123a/7, 126a/8, 126a/17, 127a/7, 131b/1 (2), 136a/1</p> <p>IX. Dişi yerinden çıkarmak. ç.-ır 61b/3, 112a/3</p> <p>X. Vasfını kaybettirmek. ç.-ır 94a/6</p> <p>XI. Gidermek, izale etmek. ç.-a 98b/9</p> <p>XII. Yükselmek. ç.-sa 93a/17</p> <p>çıkart(d)-: Çıkarmak, çıkmasını sağlamak. [1] ç.-mayub 65b/12</p> <p>çıkurul-: Çıkarılmak, bulunduğu yerden uzaklaştırmak. [1] ç.-sa 101b/13</p> <p>çıkık : Vücutta yerinden çıkmış olan (kemik). [2] ç. 138b/16 ç.+lara 130b/4</p> <p>çınār : < <i>Far. çenār.</i> Çınar ağacı. [2] ç. 84b/1, 84b/2</p> <p>çıyan otı: Çıyan otu. [2] ç. 37a/18, 48b/3</p>
---	--

çiçek (g): [120]

I. Sivilce şeklindeki irinli kabarcıklar hâlinde görülen ve yüzde izler bırakan çok bulaşıcı, ateşli ağır hastalık.

- ç. çıkar- 79a/4 (2)
- ç. çıkma- 52a/8
- ç. eserleri 98a/17, 99b/ 2
- ç. ve kızamık çek- 52a/7
- ç.+e 46b/15
- ç.+i tîz çıkar- 99b/3

II. Tohumlu bitkilerin, üreme organlarını taşıyan güzel renkli ve ekseri güzel kokulu kısmı.

- ç. 73a/5 (2), 78b/17, 109a/10, 122b/19
- ç. vir- 88a/14, 96a/2
- ç.+den 78b/19
- ç.+dir 29b/3, 29b/15, 38b/12, 47b/8, 110b/2
- ç.+i (*iye.*) 27a/18, 30b/2, 34b/14, 36a/13, 36a/13, 36a/14, 45b/5, 46a/2, 46b/4, 46b/11, 50b/15, 54b/13, 54b/17, 58a/9 (2) , 59a/14, 67a/2, 69a/4, 73a/3, 75a/4, 76a/19, 76b/19, 77a/15, 79a/1, 79a/8, 91b/18, 91b/19, 94b/19, 96a/1, 98a/7, 102a/11, 103a/13, 105b/7, 105b/8, 105b/10, 106a/10, 109a/13, 109a/14, 109b/12, 109b/13, 109b/16, 110a/2, 112b/7, 113a/13 (2), 115a/7, 115a/15, 115b/15, 116a/13, 126a/14, 130b/18, 131a/3, 131a/6, 131b/11, 131b/17, 132a/3, 134b/15, 139b/5, 141b/13, 141b/16
- ç.+idir 112b/15
- ç.+indedir 76b/2
- ç.+inden 29a/14, 60b/10
- ç.+ine 110b/2, 113a/7
- ç.+ini 29b/16, 46b/16, 47b/10, 64a/10, 67b/16, 79b/16, 88a/18, 109b/2, 114a/11
- ç.+iniñ 30b/8, 32b/17, 37b/12, 49a/16, 79b/17, 92a/2, 94b/5, 94b/17, 95a/9, 106a/13, 113a/1, 125a/4, 131b/16, 132a/6, 132a/16, 132a/17
- ç.+leri 60b/7, 112a/9
- ç.+leriniñ 116a/12

çiçek lahanası: *bk. kırnabî.*

- ç. 72b/5

çiçeklü: Çiçekli. [2]

- ç. 85b/15, 115b/2

çift : Çift. [1]

- ç. 77b/1

çig : Çiğ, pişirilmemiş. [12]

- ç. 21b/8, 45a/5, 45a/12, 46a/10, 63b/18, 70a/8, 86a/1, 86a/19, 90a/15, 101a/15, 131b/6
- ç.+den 65a/1

çigne - : Çiğnemek. [13]

- ç.-seler 53a/1, 66a/18, 66b/12, 70b/7, 82a/9, 83a/18, 83b/19
- ç.-yeler 31b/8
- ç.-yüb 45a/14, 62a/4, 72b/16, 79b/1, 98a/8

çignen - : Çiğnenmek. [1]

- ç.-ür 64a/12

çil : Eti için avlanan benekli bir yaban kekligi. [2]

- ç. eti 71b/11
- ç. kuşu eti 71b/10

Çin : Çin. (Ülke adı)[2]

- Ç. 72b/10, 93b/16

çinî : Çin ülkesine âit. [8]

- ç.+dir 99a/9
- çüb-ı ç. 120a/6
- ma^c cün-ı ç. 120a/1
- râvend-i ç. 50a/5, 118a/16, 126a/14, 128a/5, 133a/12

çinle- : < *çinlamak*. Çın çın ötmek. [1]

- ç.-digini 75a/17

çipile - : Çırpınmak. [1]

- ç.-r 25a/16

çiriş : Çiriş otu. [3]

- ç. 43b/2, 116b/13, 138b/17

çirkin : < *Far.çirkîn*. [3]

- I. Güzel olmayan, fena.
- ç. 54a/9, 110b/14

- II. Pislik.
ç.+i (*yük.*) 51b/16
- çiroz** : < *çir.* Yağ.[1]
ç.+1 (*iye.*) 59a/9
- çivid** : Çivit otu, nil. [5]
ç. otu 108b/16
ç.+iñ 108b/17 (2), 109a/6, 109a/8
- çiy** : Havadaki su buharının, akşam veya sabah serinliği sebebiyle yerde ve bitkiler üzerinde görülen su damlacıkları hâline gelmiş şekli, çığ.[1]
ç. 7b/7
- çiz -** : Çizmek. [2]
ç.-erler 99b/15
ç.-üb 96b/11
- çoban** : < *Far. çōbān.* Çoban. [1]
ç. 93a/13
- çoğ** : Çok, pek, fazla. [143]
ç. 5a/3, 5b/7, 5b/8, 5b/11 (2), 5b/14, 9a/18, 9b/1, 14a/3, 16b/8, 22a/2, 24a/9, 24b/7, 24b/13, 24b/14, 26b/18, 29b/18, 32b/4, 32b/15, 33a/14, 35b/2, 35b/6, 38a/11, 39a/11, 45b/17, 52a/13, 52a/16, 55a/16, 56b/10, 57a/13, 57b/4, 57b/8, 57b/9, 58b/8, 59b/18, 61a/18, 65b/3, 66a/9, 66b/5, 66b/7, 67b/16, 69a/2, 73a/3, 74a/9, 76b/15, 78a/2, 80b/3, 80b/15, 81a/3, 81a/5, 81a/7, 82a/11, 82a/19, 84a/14, 85a/18, 86b/6, 87b/13, 89b/11, 90a/7, 92a/6, 93a/8, 93a/11, 94b/4, 96a/2, 96b/16, 99b/3, 99b/9, 101a/1, 101b/4, 102a/2, 102b/5, 102b/11, 103b/1, 104b/15, 105a/8, 105b/9, 106a/7, 106b/11, 107a/7, 110a/19, 112b/18, 121b/4, 141a/6, 145b/6
ç. ç. 19a/6, 20b/4, 23b/8, 24a/11
ç. it.- 116b/11
ç. ol- 5b/1, 5b/2, 5b/6, 5b/16, 5b/19, 42a/4, 60b/8, 64b/15, 67a/18, 75b/12, 78b/16, 82b/15, 83a/6, 91b/18, 96a/2, 96b/17, 102a/19, 109b/19, 114a/10
ç.+dur 6b/1, 6b/19, 9a/20, 9b/5, 10b/16, 24b/19, 25a/8, 26a/6, 26b/16, 29a/9, 38b/2, 42a/16, 44b/8, 49a/9, 52a/1, 60a/17,
- 68b/3, 69b/7, 79a/17, 80a/3, 80a/5, 83a/2, 87a/17, 87a/19, 88a/3, 107a/5, 114b/9, 118b/17, 126b/10, 128b/3, 131a/12, 134a/6
- çoğça** : Çokça. [1]
ç. 43a/15
- çoğluk (ğ):** Çokluk, fazlalık.[2]
ç.+ıdan 104b/6
ç.+ından 67b/12
- çorba** : < *Far. şūr+ābā.* Çorba. [12]
ç. 15b/15, 19a/18
ç. yap- 26b/6
ç.+sı 15a/4, 17a/19, 17b/16, 17b/18
ç.+sına 22a/3
ç.+sını 16a/5, 16a/9, 26a/17
ç.+sıyla 26b/4
- çöb** : *bk.* çöp. [1]
ç. 29a/5
- çök -** : (Sıvıların içindeki çeşitli maddeler) Dibe, zemine inmek, dibe oturmak. [4]
ç.-e 58b/17
ç.-en 13a/8, 13a/19
ç.-er 143a/14
- çökek (g):** Tortu, çökelti. [3]
ç.+i (*iye.*) 41a/7 (2), 58b/17
- çökelek (g):** Tortu, çöküntü. [1]
ç.+in 91a/16
- çölmek(g):** Çömlük. [1]
ç.+e 123b/1
- çömlek (g):** Çömlek. [10]
ç. 28a/11, 28a/12, 32b/12, 140b/11, 144b/17
ç.+de 124b/4, 141a/13
ç.+e 32b/11
ç.+i (*yük.*) 144b/4, 144b/18
- çöp** : Saman parçası veya bu incelikte meyve sapı, dal veya tahta parçası. [3]
ç. 36a/1, 84b/12
ç.+e 36a/2

- çördük** : Çördük otı. [1]
ç. 52b/4
- çüb** : <Far. çüb. Çöp, ot. [1]
ç.-1 çīnī 120a/6
- çubuk(ğ)**: Çubuk. [3]
I.Çubuk.
ç. 137b/10

II.Küçük, ince ağaç dalı.
ç.+1 103b/18
ç.+ıyla 63b/8
- çukur** : <? Çukur. [5]
ç. 8a/10, 8a/11, 20a/10, 13b/17, 27a/3
- çuvaldız**: <Far.çuvāl-düz. Çuvaldız. [1]
ç. 93b/17
- çü** : <Far.çün. Çünkü. [1]
ç. 8b/13
- çüçek** : bk. çiçek. [1]
ç.+iñ 31b/17
- çüçük** : Küçük. [1]
ç. 65b/11
- çükündür**: <Far.çukundur. Pancar. [4]
ç. 45b/14, 56a/5
ç. yaprağı 113b/18
ç.+i 56a/8
- çüri-** : [4]
I. Çeşitli dış sebeplerin veya mikropların etkisiyle kimyevî değişikliğe uğrayıp bozulmak.
ç.-mekden 79b/4
ç.-miş (sf.) 98a/17

II. Vurma, çarpma gibi sebeplerle mor lekeler hâsıl olmak.
ç.-miş (sf.) 104a/18, 139a/12
- çürüt(d)**:- Çürütmek. [2]
ç.-ür 40a/12, 96b/2

- çürük (g)**: [5]
I. Vurma, çarpma gibi sebeplerle veya sıhî birâriza yüzünden vücutta meydana gelen mor veya siyah leke.
ç. 46b/13, 104b/1, 104b/5, 112a/2

II. Çeşitli dış sebeplerin veya mikropların etkisiyle kimyevî değişikliğe uğrayıp bozulmuş olan.
ç.+ine 116a/9
- çürüt-** : Çürütmek. [1]
ç.-mek 96b/2

D

- da** : Da, dahi. [1]
d. 131a/8
- dāğ** : < *Far. dāğ*. Tedâvi için vücutta kızgın bir demirle oluşturulan yanık. [12]
d. 104a/16, 104a/17, 104b/2, 104b/9, 104b/16
d. et- 104b/3
d. eyle- 104b/11 (2)
d. it- 104b/19
d. ur- 104b/18 “*dağlamak*”
d.+dan 105a/3
d.+ın 105a/2
- dağ** : Dağ. (2)
d.+ dan 105a/3
d.+ından 71a/5
- dağıt(d)-**: Toplu durumda bulunanları birbirinden ayırmak veya uzaklaştırmak. [16]
d.-a 120a/17
d.-ır 31a/17, 44b/10, 49a/18, 50b/1, 59b/6, 63b/1, 68b/11, 73a/1, 74b/17, 80a/3, 81b/4, 83a/15, 96a/9, 122a/9, 137b/18
- dāğla-** : Hastalıklı kısımları kurutmak, akan kanı durdurmak için vücûdun hasta veya yaralı yerini kızgın bir âletle veya yakıcı maddelerle yakmak. [4]
d.-mayub 104b/5
d.-rlar 104a/19
d.-salar 104b/6
d.-yalar 104b/7
- dağı** : *bk. dağı*. [312]
d. 4b/7, 4b/9, 5a/2, 5a/6 (2), 5a/9, 5a/13, 5b/4, 5b/6, 6b/3, 6b/9, 6b/11, 7a/1, 7a/14, 7b/1, 7b/5, 7b/8, 7b/15 (2), 7b/18, 7b/19, 8a/11, 8a/16, 8a/19, 8b/5, 8b/7, 8b/13, 8b/15, 8b/17, 9a/1, 9a/3, 9a/6, 9a/7, 9a/10, 9a/13, 9a/14, 9b/10, 9b/15, 9b/18, 10a/3, 10a/8 (2), 10a/9 (2), 10a/14 (2), 10b/2, 10b/5, 10b/7 (2), 10b/14, 10b/15, 10b/17, 11a/2, 11a/7, 11a/13, 11a/14, 11a/16 (2), 11a/17, 11b/12, 12a/6, 12a/12, 12b/7, 12b/18, 13b/3, 13b/15, 14a/1, 14a/4, 14a/9 (2), 14a/19, 14b/11, 14b/13, 14b/14, 15a/5, 15a/10, 15a/11, 15a/14, 15b/1, 16a/1, 16a/17, 16a/19, 16b/5, 16b/11, 16b/12, 16b/13, 16b/15, 16b/18, 17a/8 (2), 17a/10, 17a/16, 17a/19, 17b/4 (2), 17b/7, 17b/11, 17b/16, 18a/5, 18a/11, 18b/3, 18b/7, 18b/9, 18b/10, 18b/13, 18b/15, 19a/5, 19a/15, 19a/16 (2), 19b/2, 19b/3, 19b/9, 19b/15, 19b/18, 20a/4, 20a/5, 20a/12, 20a/14, 20a/16, 20a/18, 20b/5, 20b/6, 20b/8, 20b/15, 21a/1, 21a/2, 21a/5, 21a/8, 21a/15 (2), 21b/12, 22a/2, 22a/5, 22a/6, 22a/10 (2), 22a/12, 22a/13, 22a/16, 22a/18, 22b/1, 22b/2, 22b/4, 22b/5, 22b/6, 22b/14, 22b/18, 23a/2 (2), 23a/3, 23a/11, 23a/14, 23a/16, 23b/2, 23b/4, 23b/5, 23b/7, 23b/10, 23b/17, 24a/14, 24a/17, 24a/18(2), 24b/1, 24b/3, 24b/4 (2), 24b/6, 24b/12, 24b/13, 24b/19, 25a/1, 25a/5, 25a/6 (2), 25a/10, 25a/16, 25a/19, 26a/1, 26a/4 (2), 26a/7, 26a/9, 26b/1, 26b/9, 26b/12, 26b/13, 27a/3, 27a/9, 27a/13, 27a/14, 27b/18, 28a/2, 28b/20, 29a/10, 29a/13, 29a/18, 30a/17, 30b/19, 31b/3, 31b/9, 31b/19, 32b/8, 33a/10, 33b/9, 34a/4, 34a/7, 34a/12, 34a/15, 34b/4, 34b/13, 34b/19, 35a/15, 36a/10, 36a/12, 36a/19, 36b/10, 37a/8, 38a/5, 38b/15, 39a/6, 39b/1, 39b/6, 39b/10, 40a/4, 40b/10, 40b/17, 40b/19, 41a/20, 41b/1, 41b/18, 42b/7, 42b/17, 43a/13, 44a/17, 44a/19, 45a/13, 46a/3, 46a/16, 46b/5, 46b/11, 47b/10, 47b/12, 47b/17, 48a/6, 48a/9, 48a/18, 48b/15 (2), 49a/1, 49a/11, 49a/14, 50b/5, 51a/12, 52a/19, 52b/14, 53b/13, 53b/19, 54a/6, 54a/7, 54a/9, 54b/13, 54b/14, 56a/5, 56a/14, 57a/11, 57a/13, 57b/10, 57b/14, 58a/7, 59a/17, 60a/11, 60a/14, 61a/14, 61a/15, 62a/1, 62a/14, 62b/8, 64b/17, 65a/13, 66a/4, 66a/17, 66b/8, 66b/9, 66b/13, 67a/13, 67b/2, 67b/13, 67b/15, 68a/5, 68a/15, 68a/16, 71b/11, 72a/2, 73a/10, 85b/4, 85b/8, 87b/8, 87b/19, 88a/16, 88b/12, 90a/12, 101a/1, 102a/16, 106a/1, 111a/2, 111a/4, 123b/8, 140b/6

dahı : dahi, da, de, ve, daha, hâlâ, hem, yine. [502]

d. 4b/11, 6b/8, 6b/12, 8a/4, 12b/2, 13b/13, 15b/3, 15b/7, 15b/11, 16a/10, 16b/7, 19a/11, 19b/1, 19b/17, 21b/6, 22a/4, 24a/9, 24b/11, 27b/11, 27b/17, 28a/4, 28a/7, 28a/8, 28a/11, 28b/1, 28b/3, 28b/4, 28b/5, 28b/10, 28b/12, 28b/15, 29a/3, 29a/6, 29a/10, 29a/16, 29a/19, 29b/15, 30a/3, 30a/15, 30a/18, 30b/7, 30b/11, 30b/13, 31a/1, 31a/5, 31a/9, 31b/10, 31b/11, 31b/14, 32a/4, 32a/5, 32a/8, 32a/15, 32b/17, 33a/6, 33a/8, 34a/1, 34a/13 (2), 35b/1, 35b/10, 35b/11, 36a/18, 36b/5, 37a/3, 37a/19, 37b/3, 37b/10, 38a/10, 38a/12, 38a/19, 38b/8, 39b/2, 39b/9, 40a/8, 40a/10, 40a/13, 40a/18, 41a/1, 41a/9, 41b/5, 41b/16, 42a/12, 42b/1, 43a/17, 44a/3, 44a/7, 44a/10, 44a/13, 44b/1, 44b/16, 45a/15, 45b/6, 46a/4, 46a/5, 46a/15, 46b/11, 47a/1, 47a/6, 47a/18, 47b/1, 48a/1, 48a/3, 48a/9, 48a/16, 49a/16, 50a/10, 50a/14, 50b/7, 51a/2, 51a/4, 51a/6, 51a/8, 52a/2, 52a/16, 52b/7, 52b/8, 52b/15, 53a/1, 53a/4, 53b/12, 53b/14, 54b/13, 55a/9, 55a/13, 56a/12, 56a/13, 56a/14, 56a/16, 56b/7, 56b/15 (2), 57a/16, 58a/1, 58a/17, 58b/6, 59a/3, 59a/4, 59a/10, 59a/12, 59b/2, 59b/19, 60b/1, 60b/3, 60b/6, 60b/7, 60b/12, 61a/14, 61a/15, 62a/6, 62a/18, 62b/13, 64b/3, 65a/3, 65a/14, 65b/5, 65b/8, 65b/18, 66a/3, 66a/9, 66b/7, 67a/8, 67b/4, 67b/7, 67b/8, 67b/13, 67b/14, 68a/5, 68a/17, 68b/12, 68b/14, 68b/15, 69a/2, 69a/15, 69a/19, 69b/17, 70a/8, 70a/15 (2), 70b/8, 70b/11, 71a/5, 71a/11, 71b/1, 71b/10, 72a/1, 72a/4, 72a/16, 72b/9, 73a/5, 73a/12, 73a/17, 73b/2, 73b/7, 73b/12, 73b/14, 74a/5, 74b/3, 74b/4, 74b/13, 74b/16, 75a/3, 75a/9, 75b/4, 76a/4, 76a/6, 76a/12, 76b/4, 76b/8, 76b/12, 77a/5, 77a/10, 77b/16, 78a/10, 78b/7, 78b/11, 78b/13, 79a/12, 79b/15, 79b/17, 80a/5, 80a/12, 80a/19, 80b/13, 81a/13, 81b/2, 81b/6, 82a/12, 82a/18, 82b/5, 82b/8, 83b/1, 83b/4, 83b/9, 83b/13, 83b/16, 83b/17 (2), 83b/19 (2), 84b/4, 84b/10, 84b/19, 85a/8, 85a/16, 85b/12 (2), 86a/4, 86a/11, 86b/19, 87a/5, 87a/10, 87a/15, 87a/16, 87a/18, 87b/6, 87b/10 (2), 88a/11,

88a/17, 88b/13, 88b/19, 89a/5, 89a/7, 89b/4 (2), 90a/8, 90b/2, 90b/3, 90b/15, 90b/16, 91a/1, 91a/4, 91a/6, 91a/12, 91a/16, 91b/8, 91b/14, 91b/19, 92a/13, 92a/19, 92b/1, 92b/2, 93a/19, 93b/3, 93b/9, 93b/13, 93b/15, 94a/9, 94a/11, 94a/12, 94a/14, 94a/16, 94a/19, 94b/5, 94b/14, 94b/18, 95a/5, 95a/7, 95a/12, 95a/15, 95b/7, 95b/9, 95b/12, 95b/14, 95b/18, 96a/1, 96b/6, 96b/14, 96b/19, 97a/2, 97a/5, 97a/7, 97b/7, 98a/5, 98a/6, 98a/17, 98b/4, 98b/6, 98b/7, 98b/13, 99a/1, 99a/2, 99a/18, 100a/1, 100a/10, 100a/17, 100b/11, 100b/14, 100b/18, 101a/8, 101a/9, 101a/13, 101a/15, 101a/16, 101b/1, 101b/11, 102a/4, 102a/10, 102a/13, 102b/16, 102b/17, 103a/4, 103a/6, 103a/8, 103b/2, 103b/3, 103b/6, 103b/7, 103b/9, 103b/13, 104a/6, 104a/15, 104b/11, 104b/16, 104b/17, 104b/19, 105a/2, 105a/8, 105a/12, 105a/19 (2), 105b/10, 105b/11, 106a/2, 106a/8, 106a/11, 106b/1, 106b/4, 106b/8, 107a/5, 107b/12, 107b/13, 107b/16, 108a/8 (2), 108b/16, 108b/17 (2), 109a/9, 109a/11 (2), 109b/2, 109b/5, 109b/6, 109b/7, 109b/8, 109b/9, 109b/10, 109b/11 (2), 109b/14, 110a/10, 110a/11, 110b/2, 110b/3, 110b/6, 110b/7, 110b/11, 110b/15, 110b/16, 111b/1, 111b/2, 111b/10, 111a/11, 111b/18, 112a/8, 112a/17, 112a/18, 112a/19 (2), 112b/12, 113a/8, 113a/9, 113a/10, 113a/11, 113b/1, 113b/11 (2), 113b/14, 114a/15 (2), 114a/16 (2), 114a/18, 114a/19, 114b/6, 114b/15, 115a/6, 115a/9, 116a/3, 116a/9, 116a/18, 116b/9, 118b/3, 118b/10, 119a/7, 119a/17, 119b/7, 119b/10, 119b/15, 120a/2, 121b/6, 122b/19, 123a/15, 123a/16, 123b/2, 123b/9, 123b/10, 123b/17, 124a/1, 124a/6, 124a/12, 124a/17, 124b/3, 126a/1, 126b/6, 126b/13, 126b/17, 126b/19, 127b/10, 127b/12, 129a/13, 129a/16, 130b/14, 131a/19, 131b/4, 132a/5, 132a/19, 132b/9, 133a/3, 133a/6, 133a/7, 133a/9, 133a/10, 133a/13, 133b/4, 133b/13, 134a/6, 134a/13, 135a/7, 135a/14, 135a/16, 135b/4, 136a/1, 136b/7, 137b/1, 137b/2, 137b/3, 138b/11, 139b/17, 140a/5, 140b/7, 140b/8, 140b/9, 140b/10, 142a/13, 143a/14, 143a/18, 143b/15, 144a/14

- dāhil** : < *Ar. dāhil*. [11]
I. İç, içeri, iç taraf.
d. 131a/7
d.+dir 12b/15
d.+inde 84b/3
d.-i °urūḳ 24b/4 (2), 24b/13, 24b/18 (2), 26a/7, 26a/13
II. Girmek.
d. ol- 73a/12
- daḳ** : *bk. dek*. [1]
d.123b/17
- dal** : Bir ağaç gövdesinde çıkan kollardan her biri. [20]
d. 93a/19, 100a/5
d. budağı 100a/1
d. vir- 88a/18
d.+larda 7a/18
d.+ları 59a/6, 96a/2, 102a/3, 109b/12, 112b/7
d.+ların 46b/13, 96a/6, 98a/8
d.+larında 76b/1, 84b/8
d.+larından 96a/8
d.+larını 114a/11
d.+larının 80b/18, 98a/9, 99b/17
- dāl** : < *Ar. dāl*. Osmanlı Türkçesi alfabesinin sekizinci harfi. [1]
ḫarfü'd-d. 47b/19
- dalmaklık (ḡ)**: Dalması, dalıp çıkması. [1]
d.+ı 9b/8
- damla** : [4]
I. Bir sıvının ufak bir yuvarlak şeklindeki çok küçük parçası, katre.
d. 128a/14
II. Reçine ve bitki öz suyunun katılmış küçük parçasığı.
d.130b/2, 136b/16
III.Kalbe inen inme, felç.
d.122b/2
- dāne** : < *Far. dāne*. [34]
I.Tane, adet.
d. 70a/18, 104a/12, 121b/6, 121b/7, 121b/11, 123b/13, 128b/19, 129a/2, 132b/3, 134a/14 (2), 134b/4, 134b/14, 134b/15, 141b/14, 141b/17(2), 145a/13
d.+si 77a/2 (2)
d.+sin 49a/5, 49b/12, 49b/13, 97a/12, 104a/12, 105b/1, 107b/6
d.+sini 104a/4, 142a/5
II. Bazı bitkilerin tohumu.
d. 56b/8, 80b/9
d.+si 97a/8, 114b/1
d.+siniñ 97a/9
III. Gözdeki arpacık vb. şişlik.
d.+lere 30a/17
- dāne çadır**: < *Far. Çadıruşağı* bitkisi ve bundan elde edilen bir zamk. [1]
d. 76a/8
- dāne-dār**: < *Far. dāne-dār*. Taneli. [2]
d. ol- 31a/13, 44b/19
- dāmıḳ** : < *Far. dāmıḳ*. Dirhem altıda biri miktârındaki eski bir ağılık ölçüsü. [9]
d. 69a/19, 118b/7 (2), 119b/5, 145b/18
d.+a 144a/13
d.+dan 70a/4, 145b/13
d.+dır 69a/19
- Daniska**: < *Alm. Danzig* (Bir şehir adı.) [2]
D. 84b/5
D. körfezi 84a/19
- dār-ı fulful**: < *F. "dār"*.-*Ar. "fulful"* Baş biberi, uzun biber. [19]
d. 18a/13, 48a/1 (2), 48a/3, 118b/7, 118b/18, 119b/3, 119b/17, 120a/12, 122a/4, 122a/13, 122b/12, 123a/10, 126b/7, 129a/11, 130b/13, 139b/2, 140a/17, 140b/18
- dārçin** : *bk. dārçinī*. [31]
d. 18a/15, 40a/10, 48a/6 (2), 48a/11,

58a/18, 69b/2, 88a/6, 90a/3, 117b/18, 120a/12, 120a/19, 121b/17, 129b/8, 129b/16, 130a/13, 130b/7, 130b/14, 131a/1, 131a/7, 132b/7, 132b/11, 141a/6, 145b/1

d. şuyı 137a/12

d.+dir 56a/18

d.+iñ 48a/7

cevāriş-i d. 19b/18

d.-i seyelān 128a/5

duhn-ı d. 141a/5, 145b/9

dārçīnī : < *Far. dārçīnī*. Tarçın. [17]

d. 118b/13, 118b/19, 119b/2, 19b/18, 120a/7, 123a/19, 123b/6, 124a/14, 124a/18, 126b/7, 126b/18, 129a/10, 132b/3, 133b/10, 134a/8, 139b/4, 140a/18

darı : Buğdaygillerden, ufak tâneli, hayvan yemi olarak ve boza yapımında kullanılan, bazı yerlerde ekmeği yapılan bitki. [1]

d. unı 131a/10

dār -ı şīşa° ān : < *Far. "dār"-Ar. "şīşa° ān"*. Cin ağacı, kandil ağacı. [1]

d. 90a/5

darlıgan- : Kederlenmek, bunalmak. [2]

d.-ır 25b/12, 25b/19

dārū : < *Far. dārū*. İlaç. [1]

d.+nuñ 35b/11

dā° ü'l-fīl : < *Ar. dā° ü'l-fīl*. Ayak şişmesi. [2]

d. 23a/2, 105a/1

dā° ü'l-hayye : < *Ar. dā° ü'l-hayye*. Deri soyulması şeklinde görülen bir hastalık. [4]

d.+ye 30a/15, 49b/9, 75a/5, 105b/13

dārū° ş-şīnī : < *Ar. dārū° ş-şīnī*. Tarçın. [1]

d. 48a/6

dā° ü° ş-sa° leb : < *Ar. dā° ü° ş-sa° leb*. Saç ve sakal dökülmesi şeklinde görülen bir hastalık. [7]

d. 10b/19, 34b/13, 58b/12, 67a/14, 70b/4, 98a/4, 98a/9

dāver : < *Ar. Bir bitki ismi.(?)* [1]
bezr-i d. 18a/19

dāyim : < *Ar. dā° im*. Sürekli, her zaman. [1]
d. 9a/5

dāyim : *bk. dāyim*. [7]

d. 19a/7, 23b/1, 35a/15, 36b/11, 46a/9, 52a/1, 112a/9

dāyimā : < *Ar. dā° imā*. Devamlı, sürekli. [2]
d. 27a/12, 120b/12

dāyire : < *Ar. dā° ire*. Çember biçimindeki şekil. [1]

d. 13a/18

de : de, dahi. [2]

d. 53a/15, 87b/6

de - : Demek. [24]

d.-r 35a/16, 60b/18, 72a/3, 104a/15

d.-rler 33b/1

d.-mezler 72a/15

d.-yü 4a/10, 11a/5, 19b/5, 26b/15, 35b/17, 36a/11, 40a/18, 42a/17, 66a/15, 72a/15, 73a/4, 73a/6, 89b/17, 96a/14, 96a/17, 102a/17, 114b/9, 117a/10

debğ : < *Ar. debğ*. Selpileme, temizleme. [2]

d. it- 111b/3, 111b/9

de° bī : < *Ar. de° bī*. Geleneklerine bağlı; meraklı. [1]

d.+dir 8a/15

def° : < *Ar. def°*. Savmak, def etmek. [95]
d. 11a/12

d. eyle- 11a/5, 18a/17

d. it- 9b/15, 9b/16, 11a/8, 27b/17, 28b/20, 30a/5, 32a/3, 37b/9, 37b/10, 44b/6, 52a/13, 53b/4, 53b/18, 65a/3, 78a/12, 78b/13, 90a/13, 90a/15, 98b/2, 101b/3, 103b/1, 107b/10, 107b/15, 111b/12, 113b/3, 117a/1, 121b/9, 122a/1, 122a/10, 122a/15, 122a/16, 122b/9, 122b/16, 122b/18, 123a/19, 124a/7, 124b/11, 125a/6, 125a/7, 125a/12,

125a/19, 125b/6, 126a/5, 126a/10, 126a/11, 126a/19, 126b/1, 126b/2, 127b/5, 128b/3, 130a/3, 130b/10, 131b/15, 132a/9, 132a/16, 132a/18, 132b/13, 133a/18, 134b/9, 134b/11, 134b/13, 134b/16, 135b/16, 136a/8, 136a/9 (2), 136a/17, 137a/16, 138b/13, 139a/11, 139a/13 (2), 139a/17, 141a/16, 141a/18, 143b/14, 144b/9

d. ol- 43a/11, 11a/9 (2), 90b/9, 98a/7, 107b/10, 141b/10

d.+e 18b/10

d.+ine 38a/4, 97b/15

def^a : < *Ar. def^a*. Defa, kez. [21]

d. 13a/13, 35a/6, 42b/16, 53a/14, 58b/18, 69a/2 (2), 78b/3, 91a/7, 93b/6, 93b/7, 94b/4, 95a/19, 95b/1, 103b/15, 113a/6, 124a/4, 135b/19, 136a/1, 143b/6

d.+da 58a/14

d.-ı vāḥide 41a/15

def^a an : *bk. def^a* a.[1]

d. 125a/17

defne : < *Yun. dafphni*. Defne. [10]

d. 67a/1

d. ağacı 73b/4

d. tohumı 76b/16, 122a/19, 130a/17

d. yaprağı 97a/2 (2)

d. yemişi 9b/16, 43b/10

d.+si 76b/17

deg - : Değmek, dokunmak. [2]

d.-meye 71a/10

d.-se 104a/18

degil : Değil. [59]

d. 36a/5, 66a/1

d.+dir 4b/4, 7b/1 (2), 7b/7, 11a/10, 12b/8, 24b/3, 26a/4, 29a/19, 35a/2, 41a/12, 43a/1, 43a/4, 43a/5, 49a/15, 49a/16, 50b/11, 55a/16, 55b/3, 57b/8, 58b/9, 63a/9, 65a/3, 68b/10, 69a/19, 73a/12, 78a/7, 80a/7, 80b/4, 80b/7, 80b/8, 81a/6, 83a/7, 83a/12, 85b/19, 86a/1, 86a/4, 86b/12, 87a/3, 89a/3, 92a/4, 92b/19, 93a/1, 96a/15, 96b/16, 97a/6, 97a/13, 99b/15, 100a/1, 100a/11, 100b/2, 106a/2, 106a/10, 106b/5, 109b/16, 110a/10, 146a/3

degin : Değin, kadar. [46]

d. 27b/5, 28a/4, 29a/15, 29a/17, 31a/12, 32b/6, 34a/19, 34b/10, 34b/14, 39a/5, 39b/4, 39b/13, 42a/1, 43b/6, 46a/15, 46b/2, 48a/15, 50a/2, 51a/8, 55a/3, 55a/17, 55b/6, 57b/8, 59a/12, 60a/14, 62b/1, 66a/12, 67a/16, 68a/3, 69a/12, 70a/4, 82a/3, 83b/5, 89a/11, 99b/19, 101a/11, 103b/19, 123a/7, 131b/9, 134a/10, 137b/13

d.+dir 39b/12, 71a/4, 73a/2, 79b/5, 122b/1

degir - : Değirmek. [1]

d.-seler 61b/3

degirmen: Değirmen. [3]

d. tozu 33a/12

d.+e 77b/4

d.+e 77b/7

degirmi: Yuvarlak. [4]

d. 113a/14

d. ol- 36a/1, 82b/14, 116b/13

degirmice: Yuvarlakça. [2]

d. 97a/7, 114a/19

degme : Rastgele, herhangi bir. [1]

d. 104a/12

degür - : Değirmek. [1]

d.-seler 75b/17

dehānet: < *Ar. dehānet*. Yağlanma. [1]

d. 27a/5

dehmeresā: <? Bir mâcun adı. [3]

ma^c cūn-ı d. 15a/17, 17b/11, 22a/11

dehnec : < *Ar. dehnec*. Kıymetli bir taş. [2]

d. 49b/1 (2)

dek : Değin, kadar. [20]

d. 25a/7, 28a/12, 45a/4, 76a/18, 123b/4, 124a/5, 124a/10, 128b/9, 131b/14, 133a/5, 138a/19, 145a/17, 145b/13

d.+dir 122a/17, 128a/8, 128a/17, 129b/14 (2), 129b/18, 130a/6

del - : Delmek. [2]
d.-mez 146a/2
d.-üb 48b/7

delâlet : < *Ar. delâlet*. Bir şeyin delili olmak. [11]
d. it- 12b/17, 12b/18, 13a/6 (2),
13a/7, 13a/9, 25b/19, 26a/2, 26a/3, 26a/5,
107b/12

delik(g) : Delik. [6]
d. 112a/1
d. it- 121a/14
d. ol- 116b/15
d. d. 99b/11
d.+den 121a/15
d.+ini 121a/15

deliktü : Delikli. [1]
d.+den 91a/13

deliksiz: Deliksiz. [2]
d. 49b/4, 71b/14

delîl : < *Ar. delîl*. Delil, ispat. [3]
d. ol- 40a/18
d.+dir 86a/2
d.+imiz 8a/19

delin - Delinmek. [4]
d.-medik 91a/12, 91a/13
d.-miş olma- 130a/4
d.-ür 146a/2

delüce bakla: Acı bakla, yaban baklası. [1]
d. 39b/5

delük (g): Delik. [7]
d.+ine 43a/10, 44b/13, 44b/15, 96b/7,
99a/13, 108b/4
d.+ini 108b/5

dem : < *Ar. dem*. Kan.[23]
d. 24b/13, 102a/13
d.+den 24b/5, 24b/7, 24b/12
d.+i (*yük.*) 59a/7, 61b/18, 125a/6
ishâl-i d.+e 85a/2
d.-i ishâli 136a/9

d.-i muhterik 23a/3
d.-i nifâs 90a/11 “*Doğumdan sonra rahimden gelen kan.*”
d.-i şâlih 64b/19, 88a/9
d.-i teys 117b/18
ihtilâf-ı d.+e 102a/6
kâbîz-ı d.+dir 84b/15
nefs-i d. 18a/4 “*Gırtlakta sümüksel zarın kanamasıyla kan tükürme*”
nefs-i d.+e 87a/17
nezf-i d.+e 106b/8, 107a/2
nezf-i d.+i 84b/18
seyelân-ı d.+e 135a/16

dem: < *Far.dem*. Zaman, an. [3]
d.+de 137a/19
d.+inde 123b/10, 139a/4

dem^c a : < *Ar. dem^c a*. Göz yaşı damlası. [1]
d. 34a/17

dembedem: < *Far.dem-be-dem*. Dâima. [1]
d. 25b/19

demevî: < *Ar. demevî*. Bünyesinde dört unsurdan biri olan kan maddesinin baskın olması. [8]
d. 23b/18 (2), 30b/11, 59b/13,
86b/18, 107b/16
ishâl-i d.+ye 33a/6
ishâl-i d.+yi 62b/7

dem-i aḥaveyn: < *Ar. dem-i aḥaveyn*. İki kardeşkanı ağacı. [14]
d. 18a/6, 20b/18, 115b/13, 116b/17,
118a/17, 127a/2, 130b/2, 130b/18, 131a/6,
131a/11, 136b/16, 138b/8, 142a/7, 144b/13

demir : Demir. [3]
d. 28a/13, 44a/6
d.+dir 44a/6

demirbozan: Tirfil, yabancı yonca. [1]
d.+ı (*yük.*) 145b/15

demregü: Temriye hastalığı. [13]
d. 79b/9

d.+ye 29a/20, 35b/3, 44b/11, 45a/2, 49b/16, 53a/10, 70b/19, 74a/12, 79b/13, 83b/15, 87b/14, 101b/9

demren: Okun ucuna geçirilen demir ya da kemik parça. [4]

d. 31b/3, 75a/4, 106a/12

d.+i (*iye.*) 68b/5

demü'l-aḥaveyn: < *Ar. demü'l-aḥaveyn* . İki kardeş kanı ağacı. [2]

d. 48b/11, 137b/1

demür : Demir. [13]

d. 8a/6, 28a/13, 31b/3, 71a/16, 93b/17, 96a/12, 96a/15, 99b/14, 143a/19

d.+i 44a/8, 44a/10, 143a/15

d.+ün 143a/17

demürbozan: Tirfil, yabanî yonca. [1]

b.+ı (*yük.*) 145b/15

demürçi: Demirci. [1]

d.+ler 44a/10

demirdikeni: Demirdikeni, demirliyen.

d.+niñ 28a/3

demürhindi: Demirhindi. [1]

d.+dir 40a/13

dene: < *Far. dāne*. Tane.[1]

d. 13a/13

denil - : Denilmek. [1]

d.-ür 26b/16

deñiz : Deniz. [6]

d. 9a/13

d. sāhili 75b/12

d. şuyı 93b/11

d. yengici 54a/17

d.+de 40a/03

d.+den 31b/17

deng: < *Far. deng*. Dirhemin dörtte biri miktârındaki eski bir ağırlık ölçüsü. [40]

d. 42b/1, 42b/8, 43a/11, 84a/10,

120a/19, 120b/1, 121a/18, 121b/7, 121b/12, 121b/13, 121b/18, 122a/4, 122b/7, 127b/19, 128b/18, 129b/8, 129b/12, 130a/9, 130a/13, 134b/5, 136b/15, 136b/16 (2), 137a/17, 137b/10, 142b/17

d.+den 66a/12

d.+dir 45a/17, 63b/1, 67b/3, 78b/14, 95b/10, 114b/14, 128a/2, 128a/3

d.+e 50a/2, 66a/12, 84a/12

d.+ini 42b/2

deñiz : Deniz. [6]

d. 9a/13, 75b/12

d. yengici 54a/17

d. şuyı 93b/11

d.+ de 40a/3

d.+ den 31b/17

deñlü : Denli, kadar. [5]

d. 77b/9, 113b/17, 114b/14

d. ol- 74a/15

d.+dür 111b/6

depe : [4]

I. Tepe.

d.+de 98b/13

d.+den 129b/7

II. Baş.

d.+ye 104b/11, 129b/6

der: Ter. [5]

d.+den 32a/6

d.+i (*yük.*) 98a/17

d.+ini 37b/18

d.+leri 99a/10

d.+lerin 120b/7

der-^c aḳab: < *Far. "der"* -*Ar. "aḳab"*. Hemen, hemen arkasından. [1]

d. 98a/7

derc : < *Ar. derc*. Toplama, bir araya getirme. [1]

d. it- 4a/7

derd : < *Far. derd*. Dert. [2]

d.+lerine 47b/1, 107b/19

derece : < *Ar. derece*. Besinlerin sıcak-soğuk, nemli- kuru esasına göre buldukları merteye. [326]

d. 28b/12, 43a/1, 43a/13, 44b/10, 46a/3, 49a/17, 54b/11, 55b/9, 56b/9, 58b/15, 71b/1 (2), 75a/2 (2), 81a/9, 81b/12, 85b/1(2), 85b/14, 86a/2, 86a/3, 89b/6, 97b/3 ,101b/7, 104a/14, 110a/4, 110b/5, 112b/17

d. d. 57a/10

d.+de 27a/19, 27b/8 (2), 28a/2, 28a/6, 30a/14, 31b/7, 31b/18, 32a/2, 32a/9, 32a/16, 32b/1, 32b/18, 33a/5, 33b/2, 33b/7, 33b/15, 34a/1, 34a/6, 34a/17, 34b/4, 34b/15, 35a/1(2), 35a/10, 35b/1, 36a/14, 36b/4, 36b/15, 37a/5, 37a/9, 37a/19, 37b/5, 38a/3, 38a/13, 38a/18, 38b/3, 38b/10, 38b/13, 39a/3, 39a/19, 39b/5, 39b/6, 40a/9, 40a/14, 40b/4, 40b/7, 40b/11, 041a/11, 41a/17, 41b/3, 41b/8, 41b/12, 41b/17, 42a/2, 42a/5, 42a/14, 42b/9 (2), 43a/8, 43a/13, 43a/14, 43a/17, 43b/1, 43b/7, 43b/10, 43b/14, 44a/12, 44a/17, 44b/2, 44b/5, 44b/17, 45a/1, 45a/6, 45a/7, 45a/15, 45b/1, 45b/5, 45b/10, 45b/16, 46a/7, 46a/11, 46a/19, 46b/19, 47a/10, 47b/8, 48a/1, 48a/7, 48b/3, 48b/16, 49b/3, 50a/7, 50b/8, 50b/12, 51a/1, 51a/12, 51b/11, 51b/17 (2), 52a/3, 52a/17, 52b/5, 52b/10, 53a/16, 53b/2, 53b/10, 54a/1, 54a/10, 54a/11, 54b/4, 54b/18, 55a/12(2), 55a/19, 56a/13, 56a/19, 56b/17, 57a/11, 57b/6, 57b/16, 58a/10, 58b/14, 59a/7, 59b/16, 60a/2, 60a/9, 60a/19, 61a/1, 61a/12, 61b/10, 62a/3, 62a/7, 62b/6, 62b/15, 63a/4, 63a/10, 64b/17, 65a/10, 66a/2, 66a/17, 66a/18, 66b/11, 67a/3, 67a/13, 67a/18, 67b/10, 67b/18 (2), 68a/5, 68a/6, 68a/16, 68b/9, 69a/5, 69a/14, 69b/11, 69b/18, 70a/7, 70a/13, 70b/2, 70b/12, 71a/11, 71b/17, 72a/4, 72b/11, 73a/4, 73a/10, 73a/16, 73b/7, 73b/19, 74a/17, 74b/10 (2), 75a/10, 75b/13, 75b/14, 76a/9 (2), 76a/10, 76b/3, 77a/3, 77b/16 (2), 78a/16, 78b/6, 79a/10, 79a/18, 79b/7, 79b/16, 80a/10 (2), 80a/19, 80b/9, 80b/16, 81a/8, 81a/9, 81b/3, 81b/12, 82a/7, 82a/16, 82b/4, 83a/3, 83a/14, 83b/2, 83b/11, 84a/7, 84b/13, 84b/14, 85a/6, 85a/7, 85b/13, 87b/12, 88b/3, 89a/13, 89a/17, 89b/7,

90a/10, 90a/19, 90b/1, 90b/10, 90b/11, 91a/1, 91b/3, 91b/4, 94a/16, 94b/8, 95a/3, 95a/4, 95a/16, 95b/12, 96a/3, 96a/4, 96a/19, 97a/10, 98b/5, 98b/16, 98b/17, 99a/9, 99b/5, 100a/15, 100b/10, 100b/19, 101a/2, 101b/6, 102a/4, 102a/5, 102b/2(2), 102b/18, 102b/19, 104a/3, 105a/6, 105a/13, 105b/11, 106a/4, 106a/19, 106b/1, 106b/17, 106b/18, 107a/12, 107b/13, 107b/14, 108a/5 (2), 108a/16, 108b/9, 109a/1, 109a/14, 109a/16, 109a/17, 110a/2, 110a/4, 110b/4, 111a/4, 111a/8 (2), 112b/9 (2), 112b/16, 114a/2, 114b/10

d.+de (*ilgi*) 36b/9

d.+dedir 59b/4, 92a/8, 100b/1, 111a/4, 114b/11

d.-i evlā 65a/16

d.-i evvel 37b/16, 70b/17, 77b/13, 87b/12

d.-i gāyet 29a/18, 43a/1

derhāl : < *Far. der + Ar. hāl*. Hemen. [1]

d. 126b/6

deri : [11]

I. İnsan ve hayvan vücûdunu bir örtü gibi saran koruyucu tabaka.

d. 20a/8, 53a/1

d.+leridir 7a/8, 7a/9

d.+si 27a/4

d.+sidir 7a/8

d.+sin 53a/1

II. Yüzüldükten sonra işlenerek kullanmaya elverişli duruma getirilmiş hayvan derisi.

d.+sin 61b/3

d.+sinden 8a/13

d.+sini 47b/18

d.+sinden 8a/14

derin : *bk. deriñ*[1]

d. 38a/9

deriñ : [3]

I. Derin.

d. 41a/1, 140a/10

- II. İç, yüzeyde olmayan.
d.+den 74b/12
- derle -** : Terlemek. [5]
d.-ye 70b/6, 70b/7
d.-meden 41a/15
d.-mekden 41a/16
d.-yen 120b/6
- derle -** : Derlemek, toplamak.[1]
d.-yüb 75b/10
- derlet(d) -**: Terletmek. [2]
d.-ir 32a/8, 33a/1
- derün** : < *Far. derün*. İç, iç taraf. [1]
d.+ına 109b/15
- derūnec-i ° akrebī**: Çıyan otu. [1]
d. 48b/3
- derūr** : *bk. zerūr* . [4]
d. 141b/1, 141b/4, 141b/5, 141b/8
- deryā** : < *Far. deryā*. Deniz. [15]
d. 84a/19
d. balığı 57a/5
d. böcekleri 110b/1
d. kenāri 65b/14, 84b/5
d. kenārları 65b/9
d.+da 51b/14, 93b/16
d.+ya 65b/11, 65b/16, 84b/4
d.+sı 52a/10
d.+sında 91a/11, 93b/16
emvāc-ı d. 65b/13
- Deskuridus**: Dioscorides. (Hekim adı) [35]
D. 31a/13, 55a/4, 60b/17, 62b/2,
67b/11, 70a/18, 82a/8, 85a/9, 96b/3,
106b/10, 110a/7
ķavl-i D. 30a/16, 44a/15, 60b/4,
68b/6, 72b/17, 73b/10, 79a/12, 85b/5,
87a/12, 89a/7, 89a/14, 90b/13, 95a/5, 99a/1,
99b/1, 99b/5, 101a/4, 101a/9, 101b/7,
105b/14, 107a/18, 108a/11, 109a/19, 113b/3
- desme** : < *Ar. desme*. Yağlı olma durumu.
[1]
d.+si 87b/1
- deste** : < *Far. deste*. Tutulacak yer, sap. [1]
d.+siyle 28a/8
- destere** : < *Far. dest erre*. Testere. [1]
d.+den 71a/12
- deşil -** : (Çıban ve yara için) Kendiliğinden
yarılmak, delinmek. [2]
d.-meden 24a/16
d.-ür 24a/16
- deştī** : < *Far. deşt+ī*. Çöle âit. [1]
nārdīn-i d. 30a/8
- devā** : < *Ar. devā°*. İlaç. [77]
d. 57b/8, 72a/6, 79a/5, 102b/10
d. it- 57b/5
d. ol- 42a/17, 58a/9, 72b/18, 84a/2,
100b/16, 103b/11
d.+dır 27a/19, 61b/8, 97b/7
d.+lar 15a/1, 15b/1, 16a/17, 16b/12,
17a/8, 17b/5, 17b/10, 18b/2, 20a/3, 20a/14,
20a/15, 20a/16, 20b/2, 20b/6, 20b/13, 21a/1,
22a/1, 22a/11, 22a/12 (2), 22a/14, 22a/16,
22a/18, 22b/1, 22b/2, 22b/4, 22b/14, 47b/18,
55a/17
d.+lara 46a/16, 74b/4, 80a/11
d.+ları (*yük.*) 20a/10, 27a/14
d.+larıñ 43a/8
d.+larına 33a/7, 71a/7, 98a/18,
101b/18
d.+larında 80a/11
d.+ya 73a/12
d. -i Calinus 16b/12, 19b/18
d. -i ħulūv u mūr 18b/1
d. -i hürmüs 18a/8
d.-i ilāhī 34b/11
d.-i kibrīt 17b/5, 17b/12, 19a/3, 20a/2
d.-i ķubāzū'l-melik 16b/11
d.-i kürķim 19a/3
d.-i kürķüm 17b/11, 20a/1, 21a/4,
22a/15, 22b/1
d. -i misk 17b/11, 19a/3
d. -i misk-i ħulūv 118b/3
d.-i misk-i ħulūv u mūr 14b/19,
15a/17
ĥār-ı d.+nīñ 78a/6

- devām** : < *Ar. devām*. Devam. [1]
d.+ı ol- 4b/5
- deve** : Deve. [3]
d. 9a/18, 75a/12, 86a/12
- devedikeni**: Deve dikenî. [2]
d. tohumı 119a/7, 127a/5
- deve kuşu**: Deve kuşu. [1]
d.+dır 106b/9
- deverān**: < *Ar. deverān*. Dönme, dönüp dolaşma. [1]
d.+ından 7b/4
- devetabanı**: Devetabanı.[1]
d. 106a/1
- devr** : < *Ar. devr*. Dönme. [1]
d. it- 43a/2
- devrān** : < *Ar. devrān*. Kader, tâlih. [1]
d.+ları 6b/9
- devvār** : < *Ar. devvār*. Baş dönmesi. [1]
d.+a 82a/12, 87b/5, 103a/7
- devvāre-i şar^c**: < *Ar. devvāre-i şar^c*. Devreden; müzmin (?) [1]
d. heşteligi 136a/17
- dık** : < *Ar. dık*. Verem. [4]
d.+a 135a/19
humma-ı d. marazı 27a/1
humma-yı d. 17a/19, 26b/17
- dıkk** : *bk. dık*. [1]
humma-ı d.+ıñ 27a/8
- dırnaç** : Tırnak. [2]
d. 86a/6
d.+ı kör ol- 91a/7
- dış** : Dış. [1]
d. kabuğı 139b/2
- di -** : Demek, söylemek. [822]
- d.-di 65b/18
d.-dikleri 8b/5, 28a/16, 29a/7, 29b/3, 29b/4, 29b/19, 30a/13, 30a/15, 30a/19, 30b/9, 32a/2, 33b/14, 33b/15, 34a/16, 35b/7, 35b/18, 35b/11, 37a/14, 37b/16, 38a/2, 38a/7, 38b/8, 38b/12, 38b/17, 39b/5, 39b/16, 41a/3, 41a/10, 41b/13, 42a/2, 42a/9, 42b/18, 43a/12, 43b/14, 44b/9, 45a/6, 45b/5, 45b/9, 45b/16, 46a/7, 46b/4, 47a/16, 49b/1, 49b/10, 50a/5, 50a/14, 50a/15, 50a/19, 50b/7, 50b/18, 52a/9, 53b/11, 54b/4, , 54b/10, 55b/7, 55b/8, 56a/19, 56b/6, 56b/8, 58a/2, 58a/19, 59a/5, 60a/5, 60a/17, 61a/18, 62b/5, 62b/14, 63a/4, 63a/9, 63b/9, 63b/14, 64a/4, 65a/15, 65b/2, 65b/4, 66a/16, 66a/17, 67a/1, 67a/12, 67a/17, 67b/8, 68a/4, 68b/3, 68b/8, 70a/11, 70b/1, 70b/4, 70b/17, 71a/5, 72a/12, 73b/6, 73b/18, 74a/10, 74a/14, 74b/7, 75a/10, 78b/4, 78b/16, 79a/14, 79b/6, 79b/15, 80a/8, 80a/19, 80b/9, 80b/15, 81a/7, 81b/10, 82a/5, 82b/3, 83b/9, 84a/5, 84a/13, 85a/18, 86b/9, 87b/3, 88b/19, 89a/13, 90a/7, 91a/10, 91a/11, 94b/14, 95b/18, 96b/8, 98a/10, 98a/16, 99a/8, 99b/4, 99b/12, 100b/3, 100b/18, 101a/12, 101a/13, 102a/18, 103b/2, 104a/1, 104a/11, 104a/14, 104a/19, 104b/18, 105a/2, 105a/4, 105b/6, 105b/9, 105b/19, 106a/1, 106a/6, 106a/18, 107a/9, 108a/3, 108a/14, 108b/8, 109a/10, 110b/2, 110b/3, 111a/14, 113a/17, 113b/19, 114a/1, 114a/10, 114a/13, 114b/2, 137a/4
d.-dikleridir 79a/16
d.-diler 35b/10, 37b/6, 40b/3, 40b/4, 41b/9, 43a/14, 46b/4, 48a/17, 50a/6, 52a/18, 53a/16, 54b/11, 54b/12, 55a/1, 55b/2, 55b/10, 55b/11, 57b/1, 58a/11, 58b/2, 58b/15, 62a/8, 62b/10, 66a/3, 67a/19, 69b/11, 69b/12, 72b/7, 74b/11, 75a/11, 76a/10, 77b/16, 79a/17, 80a/11, 81b/4, 81b/12, 83a/4, 83a/15, 85a/7, 85b/2 (2), 86b/15, 89b/17, 89b/5, 89b/6, 89b/7, 90b/1, 90b/7, 90b/11, 94a/17, 96b/13, 96b/14, 96b/15, 97b/19, 99a/10, 99a/13, 99b/1, 102a/5, 102b/3, 102b/9, 106b/1, 108a/5
d.-dügümüz 6b/16 (2), 6b/17, 10a/6, 11b/5, 77b/11, 80b/7
d.-mek 34b/11, 35b/9, 35b/10

d.-mekdir 34b/9, 34b/11, 59b/15, 43a/17, 43a/19, 43b/18 (2), 44a/4, 44a/7(3),
70a/6 44a/11, 44a/16, 44a/17, 45a/15, 45b/1, 46a/3,
d.-mekle 88a/16 46a/11, 46a/18, 46b/3, 46b/10, 46b/18,
d.-miş 43b/11, 55b/9, 74a/16, 77a/4, 47a/10, 47b/8, 47b/14(2), 48a/1, 48a/7,
77a/5, 77a/6, 107b/14, 114b/13 48a/16, 48b/3, 48b/11, 49a/19, 49b/14,
d.-mişler 6b/6, 29b/3, 35a/1, 36a/12, 49b/18, 50a/7, 50b/3, 50b/16, 51a/1, 51b/1
36b/7, 41a/8, 45a/11, 46a/12, 48b/2, 49b/13, (2), 51b/2 (2), 51b/6, 51b/10, 51b/14,
51a/5, 51a/9, 53a/18, 53b/16, 56b/1, 56b/10, 51b/16, 51b/17, 52a/3, 52a/10, 52a/16,
59a/6, 61b/18, 65a/10, 66a/17, 66a/18, 52b/4, 52b/16 (2), 53a/15, 53b/2, 53b/9,
67b/19, 71b/1, 73a/11, 73a/12, 77a/4, 53b/15, 54a/2, 54a/9, 54b/6, 54b/18, 55a/19,
79b/17, 85b/2, 88a/17, 88b/4, 93a/9, 94a/15, 55b/8, 56a/4, 56a/5, 56a/6, 56a/12, 57a/18,
96b/1, 96b/2, 96b/5, 97a/5, 101a/2, 101b/2, 57a/19, 57b/6, 57b/14 (3), 57b/16, 58a/5,
104a/10, 104a/13, 109a/16, 110b/5, 110b/11, 58a/10, 58b/6, 58b/9, 58b/13, 58b/16, 59b/2,
110b/12, 114a/9, 121a/4 ,146a/1 (2) 60a/8, 60a/18, 60b/12, 61b/17, 62a/6, 62a/7,
d.-mişlerdir 55b/10 62a/15, 62b/14, 63a/2, 63b/3, 64a/12,
d.-r 6a/17, 32b/16, 33a/9, 44a/5, 64a/16, 64b/8, 65a/6, 65a/15, 65b/8, 65b/18,
49b/3, 55a/8, 55b/12, 58a/9, 58b/3, 62a/18, 66a/14, 66b/5, 66b/8, 66b/9, 67a/17 (2),
71a/15, 71a/18, 75b/16, 76a/8, 79a/17, 82a/7, 68a/5 (2), 68a/15, 68b/1, 69b/4, 69b/17(2), ,
82a/8, 86a/6, 87a/13, 92a/1, 92a/2, 92b/7, 70a/6, 70b/2, 70b/11, 71a/5, 71a/10, 71a/11,
93b/18, 94b/5, 95a/2, 107b/4, 111b/1, 71a/12(2), 71a/19, 72a/4, 72b/6, 73a/5(2),
114b/3, 122b/18 73a/10(2), 73b/2, 73b/11, 73b/15, 74a/6,
d.-rler 5a/9 (2), 5b/1, 5b/2, 5b/4, 74b/5, 74b/10, 75b/10, 75b/11, 75b/12,
5b/6, 6a/8, 6a/9 (3), 6a/10 (2) , 6a/11 (2), 75b/13, 76a/8, 76b/1, 76b/12, 76b/17, 77a/2,
6a/12 (3), 6a/13 (2), 6a/14 (2) , 6a/15, 6b/15, 77a/10(2), 77b/4, 78a/9, 78a/14, 78b/18,
6b/13, 8b/3, 8b/4 (2), 10a/20, 10a/8, 10a/9 78b/19, 79a/8, 79a/10, 79b/15, 80a/19,
(2), 11b/10, 11b/4, 11b/15, 13a/1, 19a/6, 80b/15, 81b/2, 82a/9, 82b/15, 83a/1,
19a/16, 20a/7, 22b/7 (3), 22b/8(2), 24b/2, 83b/1(2), 84a/6, 84a/13, 84a/19, 84b/2,
24b/3, 24b/12, 24b/19, 25a/5, 25a/7, 25b/10, 84b/10, 85a/06, 85b/10, 85b/12(2), 87a/6,
25b/11, 26a/14, 26b/8, 27a/18, 27b/8, 87a/16, 87b/16, 88a/11(2), 88a/12(2),
27b/10, 27b/14, 28a/2, 28b/1, 28b/4, 28b/5, 88a/13, 88b/3, 88b/19, 89a/6, 89b/4, 91a/1,
28b/10, 28b/12, 29a/3, 29a/12, 29a/13, 91b/3, 91b/18, 92a/8, 92a/12, 92a/14, 92b/8,
29a/17, 29a/18, 29b/1, 29b/4, 29b/8, 29b/11, 92b/15, 93a/11, 93b/14, 93b/15, 93b/17,
29b/15, 30a/20, 30a/7(2), 30a/8, 30a/13, 94a/5, 94a/15, 94a/16, 94b/5, 94b/15,
30b/2, 30b/3, 30b/13(2), 31a/3, 31a/7, 31a/8, 94b/16, 94b/17, 95a/1, 95a/12, 95a/13 (2),
31b/3, 31b/17, 32a/9, 32a/15, 32a/19, 32b/1, 95a/14, 95b/11, 95b/12, 95b/18, 96b/1,
32b/6, 32b/17, 33a/5, 33a/9, 33a/14, 33b/1, 96b/4, 96b/8, 96b/10, 96b/12, 96b/18, 97a/4,
33b/6, 33b/13, 33b/14, 33b/15, 34a/1, 34a/5, 97a/10, 97b/1 (2), 97b/2, 97b/9 (2), 97b/17,
34a/12 (2), 34a/18, 34b/4, 34b/15, 34b/19, 98a/3 (2), 98b/4, 98b/12 (2), 99b/5, 99b/8,
35a/1, 35a/10, 35a/17, 35b/1, 35b/10 (2), 99b/13, 99b/14, 100a/9, 100a/19, 100b/4,
35b/12, 35b/13, 36a/2, 36a/3, 36a/10, 100b/12, 100b/19, 101a/4, 101a/13, 101a/14,
36a/13, 36a/18, 36a/19, 36b/04, 37a/2, 37a/4, 101a/15, 101b/4, 101b/5 (2), 101b/18,
37a/5, 37a/9, 37a/18, 37a/19, 37b/5, 37b/10, 102a/14, 102a/16 (2), 102a/17, 102a/18,
38a/13, 38b/3, 38b/9, 39a/1, 39a/2, 39a/5, 102b/12 (2), 102b/14 (2), 102b/16, 102b/15,
39a/17, 39b/9, 39b/13, 40a/4, 40a/9, 40a/13, 103b/2 (2), 103b/3, 103b/5, 103b/6, 104a/2,
40a/16, 40b/20, 40b/10, 41a/11, 41b/2, 104a/10 (2), 104a/12, 104b/15, 105a/12,
41b/8, 41b/17, 42a/14, 42b/7, 42b/9, 42b/15, 105b/6, 105b/7, 105b/8, 106a/1, 106a/2,
43a/1, 43a/2, 43a/6, 43a/8, 43a/12, 43a/13, 106a/3, 106b/1, 106b/7, 106b/15, 107b/3 (2),

107b/12, 107b/13, 107b/16, 108a/4, 108b/16, 108b/17 (2), 108b/18, 108b/19 (2), 109b/15, 110a/9, 110a/12 (2), 110b/2, 110b/3, 110b/11, 110b/12, 111b/2, 111b/13 (2), 111b/14, 112a/8 (2), 112a/17, 112a/19, 112b/6, 113a/8, 113a/12, 113a/13, 113a/18 (2), 113b/11 (2), 113b/12, 114a/13(2), 114a/14, 114a/15, 114a/16 (2), 114a/17 (2), 114a/18, 114b/3, 143b/9

d.-rlerse 112a/18, 131b/9

d.-yesin 58b/19

dīb : Dip. [32]

d.+e 58b/17, 143a/14

d.+inde 88b/1, 113b/16, 144a/5, 144a/10

d.+inden 92b/13

d.+ine 13a/8, 42b/6

d.+leri 33a/8, 70a/9, 79a/19

d.+lerin 44b/4, 47a/5, 59a/8, 70b/14, 87b/2, 90b/8

d.+lerine 30a/4, 34a/19, 34b/3,

56a/14, 70b/10, 95b/16, 101b/12, 112a/2

d.+lerini 40a/12, 54b/9, 73a/1

d.+inde 131a/18, 143b/10

d.+lerinde 34a/10, 51b/5

dībāgat: < *Ar. dibāgat*. Sepilemek, terbiye etmek. [1]

d. it- 90b/8

dīdān : < *Ar. dīdān*. Solucanlar, kurtlar. [1]

d. marazı 19b/2

dīde : < *Far. dīde*. Göz. [2]

nūr-ı d. 132a/9

° aşaba-ı d. 17b/7

diger : < *Far. diger*. Öteki, öbür, başka. [104]

d. 118b/16, 119a/2, 119a/6, 119a/9, 119a/13, 119a/16, 119b/1, 119b/6, 119b/14, 120a/1, 123b/11, 123b/19, 124a/5, 124a/11, 124a/16, 124b/2, 126b/6, 126b/10, 126b/13, 126b/16, 126b/19, 127a/4, 128b/16, 129a/1, 129a/10, 129a/12, 129a/15, 132a/19, 132b/5, 133a/13, 133b/4, 133b/13, 134a/1, 134a/6,

134a/13, 134b/1, 135a/18, 135b/7, 136b/7, 136b/12, 137a/15, 137b/6, 137b/7, 137b/8, 137b/14, 138a/1, 138a/5, 138a/10, 138a/14, 138b/1, 138b/4, 138b/6, 138b/12, 138b/16, 138b/18, 139a/1, 139a/5, 139a/6, 139b/8, 139b/12, 139b/14, 139b/17, 139b/19, 140a/5, 140a/9, 140a/13, 140b/5, 141a/5, 141b/1, 141b/4, 141b/5, 141b/12, 141b/15, 142a/6, 142a/12, 142a/18, 142b/1, 142b/10, 142b/16, 142b/18, 143a/17, 143a/18, 143b/2, 143b/5, 143b/10, 143b/12, 143b/15, 144a/3, 144a/7, 144a/11, 144a/15, 144b/12, 144b/16, 144b/19, 145a/3, 145a/10

ḥabb-ı d. 129a/3

nev^c -i d. 125a/4, 128b/11, 129b/4, 129b/7, 129b/11, 130a/16, 130a/19

sefūf-ı d. 130b/19

şarāb-ı d. 123a/18

ṭarīḳ-i d. 145a/14

dīk : < *Ar. dīk*. Horoz. [2]

d. 47b/14

laḥm-ı d. 117b/19ve

dik - : (Bir bitkiyi) kök salıp yetişmesi için toprağa yerleştirmek, dikmek. [1]

d.-erler 29b/8

diken : Bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve kabuğu vb. bölümlerinde ve bazı hayvanların derisinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı çıkıntılardan her biri; bu çıkıntıları çok olan bitki. [16]

d. 66a/16, 61b/4, 75a/4, 106a/12

d.+i (*iye.*) 33a/5, 37a/4, 57b/15, 67a/18, 76a/8, 115a/13

d.+i (*yük.*) 109a/5, 110a/14

d.+iñ 9b/17

d.-inden 31a/13

d.+iniñ 28a/3, 31b/10

dikenli ot: Kenger. [1]

d. 44a/16

dikenlü: Dikenli. [6]

d. 9b/17, 33b/19, 64a/4, 69a/4, 80a/9, 114b/19

dikkat : < *Ar. diqqat*. Dikkat, uyanıklık. [1]
d. it- 39a/18

dil : [13]

I. Ağız boşluğunda yer alan, tat duymaya, besinleri ağız içinde evirip çevirmeye, yutmaya ve sesleri çıkarmaya yarayan etli, uzun ve hareketli organ.

d. 58b/5

d. ağırlığı 34b/10, 108b/14 “*dilin kıvraklığını ve işlevliğini kaybetmesi?*”

göz ve d. degme- 71a/10 “*nazar değmemek*”

d. ve dimağ harâreti 79a/19

d.+i (*yük.*) 41a/9, 41a/10

d.+i (*ıye.*) 98b/7

d.+i bağlan- 139a/18 “*konusamaz duruma gelmek*”

d.+ini 61b/6

d.+iniñ 14a/15

sākī-i rūh ve d. 83b/18

II. Düşünce, duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan faydalanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş sistem; lisan.

d.+ince 62a/6

dil balığı: Dil balığı. [2]

d. 57a/6, 89b/17

dilcik (g) : Bademcik. [7]

d. 101b/11, 108b/10

d. düş- 108b/9, 108b/14

d. şişleri 87a/11

d. imtilâsı 93a/8

d.+e 93a/9

dile - : Dilemek, istemek. [4]

d.-rsen 143a/10, 143a/16, 143b/11

d.-señ 12b/12

dilim : Dilim, parça. [1]

d. 134b/18

dilki : Tilki. [1]

d. 41a/3

dilkikuyruğı: Tilzikuyruğı. [1]

d. 111b/13

dilkü: Tilki. [2]

d. 41a/6, 90b/12

dilkütaşığı: Tilki taşığı, itkasarı. [1]

d.+ı 46a/18

dimāğ : < *Ar. dimāğ*. Beyin; akıl, şuur.[100]

d. 8b/17, 9a/3, 66a/6, 104b/9, 129b/19

d. ağırları 72b/16

d. harâreti 78b/10, 79a/19

d. kurılığı 53b/1

d. süddesi 32a/3, 92a/2, 113a/2, 113a/14

d. süddeleri 35a/12, 106a/9

d. siñirleri 63a/16, 110a/11

d. yelleri 74b/17

d.+a 10b/10, 10b/12, 12a/9, 15b/10, 24a/18, 34b/18, 36b/16, 41a/12, 44a/13, 47b/10, 49a/13, 54b/16, 66a/4, 66a/8, 66b/13, 68b/14, 69b/7,

76b/8, 77b/14, 79b/14, 91b/5, 99a/15, 106a/10, 111a/2, 116a/7, 116a/8, 127a/9, 129b/2, 131a/2, 132b/13

d.+da 38b/5, 57a/14

d.+dan 47b/9, 62b/18, 76a/16, 105a/14, 107b/18, 123a/3

d.+dır 7a/12, 7a/15, 10a/9

muqavvī-i mi^c de^o ve d.+dır 34b/1

sākī-i rūh ve dil ve d.+dır 83b/18

tenkıyye-i d.+dır 128b/17

d.+ı (*yük.*) 14b/15, 29b/11, 30b/3, 30b/8, 39a/15, 45a/16, 56a/11, 62b/18, 76b/3, 79a/11, 81a/3, 85b/11, 94a/17, 100a/16, 101b/14, 103b/6, 111b/8, 113a/4, 129b/3, 130a/3

d.+ı (*ıye.*) 127b/11

d.+ını 14b/12, 46b/17

d.+ıñ 13a/5, 14b/16, 15a/6, 66a/7, 116a/9

d.+ında 9a/6

d.+ını 63b/11

d.+ınıñ 38b/17

d.-ı bārid 129a/19

emrâz-ı d.+a 127a/14
 südde-i d.+ı 30b/3, 110b/9
 tenkıyye-i d. 24a/18
 tenkıyye-i d. et- 27b/-4
 za° f-ı d.+a 94b/08

dimāgiyye: < *Ar. dimāgiyye*. Beyne âit, beyinle ilgili. [2]

emrâz-ı d. 10b/13
 emrâz-ı d.+ye 134a/16

dinil- : Denilmek. [2]
 d.-ür 8b/2, 8b/11

ding : *bk. deng*. [1]
 d.+den 84a/12

direm : < *Far.direm*. Dirhem. [1]
 d.+dir 23b/7

dirhem: < *Ar. dirhem* < *Far. direm*. Okkanın dört yüzde biri miktârındaki ağırlık ölçüsü. (3.148 gr.) [884]

d. 13a/11, 17a/15 (2), 18a/2, 18a/14, 27b/1, 28b/14(3), 30a/11, 30b/7, 32b/9, 32b/10 (2), 32b/11, 34b/1, 35b/12 (2), 37b/2, 42a/7, 42b/6, 43a/19, 46a/17 (2), 47a/6, 47b/6 (2), 48a/6, 48a/15, 49a/3, 50a/8, 51b/8, 51b/19, 54a/5, 54b/9, 55a/5, 55b/19 (2), 56a/16, 57b/3, 57b/7, 57b/8, 58b/3 (2), 60a/15 (2), 61b/10, 64b/5, 67b/4, 68b/16, 71a/1, 71b/3, 72b/15, 75a/17, 76b/7, 80a/13, 81b/17, 82a/2, 85a/10, 85a/15, 85b/10, 87b/4, 89b/2, 90a/3, 90a/4 (2), 90a/5, 90a/6, 91a/9, 91b/13, 93a/18, 93a/19, 93b/1 (2), 94b/3, 99b/10, 102a/8, 106a/14, 106b/9, 107a/17 (2), 107b/7, 108b/6 (2), 109b/16 (2), 110b/18 (2), 114b/14, 118b/5 (2), 118b/7, 118b/14 (2), 118b/15, 118b/18, 118b/19, 119a/4, 119a/5, 119a/7 (2), 119a/8 (2), 119a/11 (4), 119a/15, 119b/4, 119b/18, 120a/6 (2), 120a/7 (2), 120a/8, 120a/11 (2), 120a/12, 120a/13, 120a/14 (2), 120a/19 (2), 120b/2, 120b/3, 120b/7 (2), 120b/10, 120b/12, 120b/18, 121a/1, 121a/4, 121a/7 (2), 121a/10, 121a/18, 121b/3, 121b/7, 121b/8, 121b/11, 121b/12 (2), 121b/13,

121b/14, 121b/17 (3), 121b/18, 122a/3 (2), 122a/4 (2), 122a/8 (3), 122a/13 (3), 122a/14, 122a/16, 122a/17, 122a/19, 122b/6 (3), 122b/7, 122b/12, 122b/13 (2), 122b/14, 123a/2, 123a/11, 123a/19, 123b/1, 123b/2, 123b/7 (2), 123b/9, 123b/10, 123b/14 (2), 123b/15 (2), 123b/16 (2), 124a/3, 124a/13, 124a/14 (2), 124a/19 (3), 124b/4, 124b/13, 124b/14, 124b/16, 124b/17, 124b/18 (3), 125a/3, 125a/4, 125a/5 (2), 125a/10, 125a/14 (2), 125a/16, 125a/17, 125b/3 (3), 125b/8 (2), 125b/9 (2), 125b/10, 125b/12 (2), 125b/13, 125b/18 (3), 125b/19 (2), 126a/2, 126a/8 (2), 126a/15, 126a/16 (2), 126b/4, 126b/5, 126b/7, 126b/8, 126b/12 (3), 126b/15 (3), 126b/19 (2), 127a/12, 127a/13 (2), 127a/18, 127a/19 (2) , 127b/3 (2), 127b/6 (2), 127b/7, 127b/8, 127b/10, 127b/11, 127b/15 (2), 127b/16 (3), 127b/17, 127b/19, 128a/1, 128a/4, 128a/5 (2), 128a/6 , (3), 128a/15 (2), 128b/7, 128b/12, 128b/13 (2), 128b/18 (2), 129a/1 (2), 129a/2, 129a/3, 129a/4, 129a/7, 129a/8 (3), 129a/9, 129a/10, 129a/11, 129b/2, 129b/5, 129b/6, 129b/8, 129b/9, 129b/10, 129b/12 (3), 129b/13, 129b/16 (2), 129b/17, 129b/19, 130a/1, 130a/4, 130a/5 (2), 130a/9 (2), 130a/10 (2), 130a/17, 130a/19, 130b/2 (3), 130b/3 (2), 130b/5, 130b/6, 130b/7 (2), 130b/8 (3), 130b/9, 130b/11, 130b/12, 130b/13, 130b/15, 130b/16, 130b/19 (2), 131a/1 (2), 131a/2 (3), 131a/6 (3), 131a/10 (2), 131a/11, 131a/12, 131a/13 (2), 131a/14, 131a/15 (3), 131a/17 (4), 132a/7, 132a/12 (2), 132b/2, 132b/3 (2), 132b/4, 132b/6 (2), 132b/7 (3), 132b/11 (2), 132b/12, 132b/15 (2), 132b/16, 132b/17, 132b/18, 133a/2 (3), 133a/3 (2), 133a/5 (2), 133a/6, 133a/11(2), 133a/12(3), 133a/19, 133b/1(3), 133b/2, 133b/4, 133b/6, 133b/7, 133b/11, 133b/12, 133b/16 (2), 133b/19 (3), 134a/1 (3), 134a/2, 134a/4, 134a/7, 134a/8 (3), 134a/9 (2), 134a/10 (2), 134a/14, 134a/17 (2), 134a/18 (2), 134a/19 (5), 134b/2, 134b/3 (3), 134b/4 (2), 134b/5, 134b/14, 134b/15, 134b/18 (2), 135a/4, 135a/5, 135a/6 (2), 135a/7, 135a/8, 135a/10, 135a/11 (2), 135a/12, 135a/13 (3), 135a/14,

135a/17 (2), 135b/1, 135b/2, 135b/3 (3), 135b/6, 135b/8, 135b/9 (3), 135b/10, 135b/12 (2), 135b/13 (3), 135b/17 (2), 135b/18, 135b/19, 136a/2 (3), 136a/3 (2), 136a/4 (2), 136a/7, 136a/11 (2), 136b/5 (3), 136b/6 (3), 136b/13 (3), 136b/14, 136b/17, 137a/5 (2), 137a/6, 137a/7, 137a/9 (3), 137a/13, 137a/14 (2), 137a/17, 137b/10, 137b/15, 137b/16, 137b/18, 137b/19, 138a/2, 138a/3 (3), 138a/4, 138a/7 (2), 138a/8, 138a/11(2), 138a/16, 138a/17, 138b/3 (4), 138b/4 , 138b/7, 138b/8 (2), 138b/9 (3), 138b/10, 138b/14 (3), 138b/15, 139a/3, 139b/5, 139b/6, 139b/11(2), 139b/13, 139b/15, 139b/16 (3), 139b/18 (2), 139b/19 (2), 140a/2 (3), 140a/3, 140a/4, 140a/8 (3), 140a/11 (3), 140a/12, 140a/13, 140a/15 (4), 140a/16, 140a/17 (3), 140a/18, 140a/19, 140b/3 (2), 140b/14, 140b/18, 140b/19 (3), 141a/1 (2), 141a/3 (2), 141a/6 (2), 141a/8 (2), 141a/12 (2), 141a/16, 141b/2 (4), 141b/3, 141b/13 (2), 141b/14, 141b/16, 141b/17, 141b/18 (3), 142a/3 (2), 142a/4 (2), 142a/14 (3), 142a/19 (3), 142b/7, 142b/8 (2), 142b/9, 142b/10, 142b/14 (2), 142b/15 (2), 142b/17, 144a/18, 144a/19, 144b/1, 144b/2 (2), 144b/3, 144b/4, 144b/6 (2), 144b/9, 144b/10, 144b/11, 144b/15, 145a/1, 145a/2 (3), 145a/5 (3), 145a/12 (2), 145a/13, 145b/1 (2), 145b/2 (2), 145b/7, 145b/8 (2), 145b/9 (2), 145b/10 (3), 145b/11 (2), 145b/12 (3)
 d.+den 29a/17, 31a/12, 32b/5, 39b/3, 39b/12, 43a/12, 43b/6, 45a/17, 46a/14, 48b/5, 50a/7, 54a/17, 57b/7, 57b/11, 59a/11, 62a/11, 62b/1, 68a/2, 70b/8, 73a/1, 74a/5, 74b/19, 75b/8, 76a/17, 79b/4, 82a/15, 101a/10, 101b/19, 103b/19, 107a/6, 111b/6, 121b/7, 122a/17, 122b/1, 122b/14, 124a/5, 124a/10, 126b/9, 128a/8, 129b/14, 129b/17, 133a/3, 134a/10, 144a/13
 d.+dir 28a/19, 28b/9, 28b/16, 29b/11, 30b/9, 33a/7, 33b/5, 33b/12, 33b/13, 33b/19, 35a/13, 36b/11, 36b/18, 37a/4, 37b/1, 38b/6, 40a/16, 41b/1, 42b/16, 43b/9, 45b/4, 46a/2, 46a/5, 48b/4, 48b/15, 48b/18, 52a/8, 53b/7, 59b/7, 60a/1, 61b/14, 62b/17, 63a/16, 66b/2, 68a/14, 71b/6, 72a/10, 73b/5, 74b/5, 75a/8,

75b/18, 76a/17, 78b/1, 79a/7, 79a/13, 79b/14, 80a/8, 81b/1, 81b/8, 82a/14, 82b/1, 82b/12, 83b/8, 85b/10, 85b/18, 88b/17 (2), 89b/2, 94b/11, 95a/10, 95b/10, 95b/16, 96a/10, 99a/7, 100b/8, 102a/13, 104a/13, 105a/11, 105b/18, 107b/1, 108a/1, 108a/13, 108b/15, 109b/16, 111a/13, 112b/14, 114a/7, 121a/2, 122a/9, 127b/17, 130a/11, 133b/12
 d.+e 31a/12, 32b/5, 34a/19, 39a/4, 39b/3, 39b/12, 39b/13, 46a/15, 48a/15, 50a/7, 54a/17, 57b/8, 57b/11, 60a/14, 62b/1, 67a/16, 68a/2, 69a/12, 70a/4, 70b/8, 71a/4, 73a/2, 74a/6, 74b/19, 75b/8 (2), 76a/18, 79b/4, 90b/18, 100b/8, 101a/11, 101b/19, 103b/19, 107a/6, 111b/6, 111b/8 ,122a/17, 122b/1, 124a/5, 124a/10, 128a/8, 129b/14, 129b/17, 130a/6, 134a/10, 145b/13
 d.+i (iye.) 36b/1, 42a/12, 54a/16, 62a/13, 89b/15, 95b/7
 d.+idir 64a/11, 89b/15
 d.+in 27b/16, 28a/3, 30a/11, 34a/3, 36b/5, 37a/3, 37a/6, 37b/19, 42a/13, 42b/16, 46b/8, 47a/15, 48b/13, 49a/19, 52a/19, 63a/1, 64a/16, 69a/11, 73b/4, 74b/1, 83b/5, 85a/10, 93b/3
 d.+iñ 42b/3
 d.+ini 27b/1, 72a/6, 80b/14, 85a/13, 109a/7, 123b/19, 133b/17

dirîg : < *Far. dirîg*. Esirgeme. [2]
 d. et- 41a/15
 d. it- 111b/5

diril - : [4]
 I. Canlanmak.
 d.-e 70b/5
 d.-mek 32a/6

II. (Solmuş ve pörsümüştü iken) Tekrar dik, canlı ve diri duruma gelmek.
 d.-dikleri 92b/13
 d.-ince “*dirilinceye kadar*” 27b/3

dirilme: Dirilme, canlanma. [1]
 d. 32a/05

dirilt(d)-: Diriltmek, canlandırmak. [1]
 d.-ir 62b/16

diryās : < *Ar. diryās*. Deryas, yentün, kadın tuzluğu otunun kökü. [1]
d. 40b/20

diş : [99]
I. Diş.
d. 94a/19, 101b/13
d. ağrıları 31b/7, 34b/8, 41a/6, 61a/11, 67a/9, 80a/1, 111b/18, 127a/16
d. ağrılarına ve dibleri 95b/16
d. ağrısı 42b/6, 43a/3, 45b/18, 46b/7, 47b/12, 52b/8, 53a/3, 54a/9, 58a/8, 75a/15, 104a/8, 120a/3
d. bitüğü 53a/3
d. delüğü 44b/15, 108b/4
d. dibi 42b/6
d. dibleri 30a/4, 34a/10, 34a/19, 34b/3, 40a/12, 44b/4, 47a/5, 51b/5, 54b/8, 56a/14, 59a/8, 70a/9, 70b/10, 70b/14, 73a/1, 79a/19, 87b/2, 90b/8, 101b/12, 112a/2
d. dibleri yarası 33a/8
d. kıçırda- 9a/8
d.+e 34b/3, 37a/17, 54a/19, 58b/11
(2), 61b/3, 75b/17, 91a/17, 112a/1
d.+i (*iye.*) 9b/19, 119b/8
d.+i (*yük.*) 53a/10
d.+ini 94a/19
d.+ler 96b/2
d.+lere 31a/3, 76a/11, 86b/17, 89a/9, 93b/19, 101b/17, 141b/3, 142b/1
d.+leri 30a/4, 31a/3, 32a/4, 32a/5, 41a/9, 47a/2, 61b/3, 79b/3, 85a/3, 96b/1, 110a/16, 141b/1, 142a/18, 144a/16, 146a/3
d.+lerin 61b/2, 87b/2
d.+leriñ 116a/8
d.+lerini 34a/19
d.+lerde 16a/10

II. (Sarmısak vb. şeylerde) Tâne.
d. 38a/12
d. +i (*iye.*) 121b/11

dişbudak: Dişbudak otu. [1]
d. 89a/13

dişi : Dişi. [8]
d. 86b/9, 137b/1
d.+niñ 55b/17

d.+si 57b/4, 113b/15, 114b/4
d.+sinden 114b/5
d.+siniñ 113b/16

diş otı: Diş otu. [1]
d. 139b/2

ditre-: Titremek. [2]
d.-mek 9a/8
baş d.-mek 53a/19

ditreme: Titreme. [1]
d.+sini 122a/11

dişus : *bk.* mesrudışus. [1]
d. 97b/9

diyadadan, diyadadan(?): (Bu kelime elimizdeki sözlüklerde bulunamamıştır.) Bir kurs çeşidi. [1]
d.134b/11

diyakatlıkun (?): Bir macun çeşidi. [2]
d. 135a/15
ma^c cün-ı d. 134a/2

diyār: < *Ar. diyār*. Diyar, memleket, ülke. [9]
d. 40a/18
d.+da 103b/4
d.+iñ 76b/17, 98a/3
d.+ına 65b/16, 77b/6, 77b/9
d.+ında 65b/3
d.-ı yemen 77a/7

diz : Diz, bacadta uylukla baldırın birleştiği oynak kısım. [12]
d. 108a/11
d. ağrıları 41b/17, 106b/13
d. ağrısı 118b/10
d. şişleri 63a/15, 66a/10, 97a/17
d.+i (*iye.*) 119b/8
d.+ler ağrısı 142a/1
d.+lere 22b/7
d.+leriñ 104b/19
d.+lerinde 34a/4

diz- : Dizmek. [1]
d.-üb 30b/15

doğra - : Doğramak. [1]
d.-yalar 123a/6

doğran - : Doğranmak. [1]
d.-miş 121a/10

doğur - : Doğurmak. [2]
d.-mayan 130a/15
d.-ur 130a/16

doğun - : Dokunmak, değmek. [4]
d.-an 138b/2
d.-maya 30b/16, 143b/1
d.-miş 49a/8

dolāb : Dolābî denilen hastalık. [1]
d.+e 129a/16

doñ - : Donmak. [1]
d.-muş 37b/4

dög- : [97]
I. (Ufalamak, ezmek, parçalamak vb. maksatlarla) bir şeyin üzerine arka arkaya vurmak.

d.-dügleri 128a/12
d.-eler 119a/19, 120b/8, 120b/11, 121a/5, 121a/8, 123a/7, 123b/1, 131a/19, 136a/1, 137a/11
d.-mek 98b/19
d.-seler 48b/12
d.-üb 27b/2, 27b/4, 29b/5, 29b/6, 30a/4, 30a/10, 31b/4, 32b/11, 34a/10, 34a/18, 37a/6, 37a/7, 39a/18, 45b/11, 48a/14, 50a/18, 51a/17, 52b/18, 54a/18, 54b/5, 56b/3, 56b/5, 59b/4, 62a/10, 64a/2, 66b/15, 67a/6, 74a/12, 74a/19, 76a/5, 76b/5, 81a/15, 83b/3, 83b/6, 94a/14, 95a/7, 95b/3, 98a/9, 98b/2, 99a/6, 99b/11, 108a/10, 110a/8, 110a/17, 110a/19, 110b/13, 112b/12, 113a/1, 113a/5, 113a/15, 120b/10, 121a/11, 121a/17, 121a/18, 121b/8, 121b/11, 123a/11, 123a/16, 128a/1, 128a/7, 128a/15, 128b/14, 129b/6, 129b/9, 129b/13, 129b/17, 130a/1, 130a/5, 130a/14, 130b/3, 130b/8, 132a/12, 133a/7, 135b/13, 136a/6, 136a/11, 136a/12, 136a/13, 141b/4, 142a/4, 142a/17, 145b/17

II. Üst üste, tekrar tekrar çarpmak.
d.-e d.-e (*zf.*) 92a/5

dögül - : (Ufalamak, ezmek, parçalamak vb. maksatlarla) bir şeyin üzerine arka arkaya vurulmak. [13]

d.-mek 120a/16
d.-müş (*sf.*) 36b/7, 83a/16, 106b/9
108b/6, 120b/12, 135b/12
d.-müş ol- 50a/16, 121a/10, 128b/12
d.-müşi 110a/14
d.-müşini 63a/12
d.-müşine 36b/6

dök- : Dökmek. [12]
d.-eler 93a/18, 125a/15, 102b/15
d.-seler 36a/17, 53a/4, 66b/2, 72b/7, 94b/3, 96a/6
d.-üb 53a/14, 82b/11, 112a/14

döküg : Dökülmüş. [1]
d.+ini 51a/7

dökül- : [7]
I. (Kaş, kirpik, saç, sakal, kıl için)
Dökülmek.
d.-dügine 52b/14
d.-mekden 98a/10
d.-se 29b/18

II. Dört hilt, yani safra, kan, balgam, sevda veya hastalık yapıcı bir madde vücuda karışmak.

d.-en 38b/15
d.-mege kıoma- 61b/13
d.-se 67b/12
d.-ür 23a/4

dökün- : Kendi üstüne su dökmek. [1]
d.-seler 92b/18

dön- : [9]
I. Gönlü dönmek, midesi bulanmak.
d.-dügini 72b/12
d.-mesine 51a/3, 71b/4, 133b/13
d.-mesini 50b/15

II. Başka bir şey hâlini almak, dönüşmek.

d.-er 38a/1, 73b/8

d.-üb 46b/18

III. Bir tarafa doğru yönelmek.

d.-er 112a/9

döndür-: Döndürmek. [1]

d.-üb 69a/9

dörd : Dört. [2]

d. 123b/14, 132b/11

dörder : Dörder, her birinden dört. [10]

d. 121a/1, 132b/7, 133a/6, 135b/2, 136a/4, 138b/3, 141b/16, 142a/14, 142b/8, 142b/14

dördüncü: Dördüncü. [38]

d. 25a/19, 26b/4, 32a/15, 38b/3, 41a/11, 41b/3, 43a/1, 44b/10, 45b/10, 49b/3, 60a/2, 69a/14, 70a/13, 74b/10, 75a/10, 81b/12, 92a/8, 96a/19, 104a/14, 107a/12, 108a/16, 114a/13, 114b/10

d.+de 25b/12, 25b/7, 85b/14, 97b/3

d.+dedir 55b/1

d.+si 4b/10, 4b/19, 5a /1, 5a/3, 7a/11, 7a/13, 7a/14, 7a/15, 12a/19

d.+sine 6a/9

dört : Dört. [52]

d. 10b/17, 11b/5, 24b/5, 24b/6, 25a/4 (2), 29b/1, 32b/5, 33b/19, 34b/10, 34b/13, 43b/19, 66b/5, 66b/10, 68b/16, 75a/12, 75a/17, 80b/14, 88a/13, 90a/5, 90b/17, 109a/6, 111a/12, 111a/19, 111b/1, 118b/7, 123a/16, 123b/3, 124b/7, 125b/4, 128a/15, 129a/1, 129a/2, 129b/16, 130a/7, 130b/7, 134b/3, 134b/7, 135b/8, 136b/5, 136b/13, 138b/10, 139b/6, 142b/10, 143a/11, 143a/18

d.+dür 4b/9, 6b/3, 6b/4

d. beş 143b/4

üç d. 42a/12

yigirmi d. 81b/18

dört buçuk: Dört buçuk. [2]

d. 121b/17, 122a/3

dördür: Dörder. [3]

d. 131a/16, 133b/1, 137a/7

dört yüz: Dört yüz. [7]

d. 124b/14, 124b/17, 125a/3, 125a/14, 125a/17, 134a/1, 134b/14

döşek (g): Döşek. [5]

d. 82a/1

d.+e 38a/17

d.+ine 38b/19, 39a/1, 112b/19

döşen -: Döşenmek, yere yayılmak. [2]

d.-ür (*sf.*) 54b/17

d.-ür (*zam.*) 113b/16

dūd-ı hall: < *Ar. dūd-ı hall*. Bağırsak solucanı [1]

d. 19b/5

dūdü'l-ıazz : < *Ar. dūdü'l-ıazz*. İbrişim kurdu, ipek böceği. [1]

d. 49a/3

duhān : < *Ar. duhān*. Duman. [5]

d. 11b/9

d.+ı (*ıye.*) 83b/19

d.+ına 60a/13

d.+ından 53a/18

d.+ını 36b/16

duhñ : < *Ar. duhñe*. Darı; ak darı. [1]

d. 41b/13

duhn : < *Far. duhn*. Yağ. [104]

d. 143b/12, 144a/5 (2), 144a/9, 144a/10

d.+dur 140b/2

d.+ı (*yük.*) 15b/17, 144a/2, 143a/15

d.+ı (*ıye.*) 90b/2, 109b/9, 109b/10

d.+lar 138a/17

d.+ları (*yük.*) 138a/19

d.-ı arnud büberi 140b/08

d.-ı ayva 140b/12

d.-ı bābūnec 14b/7, 138a/3

d.-ı belesān 139b/9

d.-ı benefsec 14b/2, 18b/14, 23b/1, 27a/12, 138a/16

d.-1 benefşe 67a/5
d.-1 besbāse 140b/6, 145b/9
d.-1 beyz 21b/1
d.-1 buğda 140b/10
d.-1 cevz 21a/11
d.-1 cevz-i bevvā 140b/1, 145b/4,
145b/12
d.-1 dārçīn 141a/5, 145b/9
d.-1 ferfiyūn 20a/1, 22b/19
d.-1 fıstık 17a/1
d.-1 fulful 140b/15
d.-1 günlük 140b/5
d.-1 ħall 19a/19
d.-1 ħall 14b/9, 23a/12, 137b/4
d.-1 ħaşĥāş 14b/3
d.-1 ħırva^c 19a/17, 21a/3, 23b/1
d.-1 kākūnec 15a/10, 15a/19
d.-1 karanfil 139b/9
d.-1 karanca 141a/14
d.-1 kar^c 14b/3
d.-1 kehrübā 143b/10, 145b/7
d.-1 kelkenānec 15a/19, 21b/4,
22a/11, 22b/19
d.-1 kibrīt 141a/10, 143b/15
d.-1 levz 14a/14, 14b/7, 15b/7, 17a/1,
17a/5, 17a/13, 17a/14, 18a/6, 18b/14,
21b/16, 22b/13, 24b/16, 24b/17, 26a/12,
134a/9
d.-1 levziñ 15b/14
d.-1 levz-i mürr 19b/17
d.-1 merzencūş 14a/6
d.-1 mī^c a 21a/4, 22a/11, 22b/17
d.-1 nārdīn 15b/19, 22a/11, 145a/13
d.-1 nercis 17a/2
d.-1 rişād 15a/18, 22b/17, 22b/19
d.-1 su^c d 137b/12
d.-1 tørtı 141a/7, 144a/7
d.-1 verd 17a/13, 21b/1, 23b/11,
138a/3, 138a/16
d.-1 yāsemīn 14b/7
d.-1 zāc 144a/3
d.-1 za^c ferān 15a/19
d.-1 zağferān 22b/1
d.-1 zanbağ 17a/2
d.-1 zeyt 137b/18
d.ü'l-kādi 78b/18

duhnü'l- bābūnec: Papatya yağı. [1]
d. 49a/9

duhnü'l-verd: Gül yağı. [1]
d. 49a/6

duhnü'l-yāsemīn: Yasemin yağı. [1]
d. 49a/11

duhnü' z-zakḳūm: Zakkum ağacı yağı. [1]
d. 49a/16

dūḳū : < *Far. dūḳū*. Yaban havucunun tohumu. [3]
d. 48b/16, 130b/16, 132b/17

dur- : [12]
I. Bir yerde olmak, bir yerde bulunmak.

d.-a 54b/3, 120a/16, 131b/2, 131b/9,
137a/12, 140b/13

d.-duḳdan 133a/9

d.-sa 107b/7

d.-ub 126a/7, 131b/19, 132a/14

II. Sona ermek, kesilmek.

d.-mayan 50a/18

durak otı: Dere otu. [1]
d.+yla 47b/15

durunc : *bk. turunc*. [1]
d. 118b/4

duş- : Düşmek. [1]
d.-duḡında 65b/16

dut- : Tutmak. [1]
d.-ar 30a/20

duvāle : < *Far. duvāle*. Ağaç yosunu. [1]
d. 31a/8

duy- : Hissetmek. [2]
d.-maz 104b/14
d. -maya. 146a/4

dübür : < *Ar. dubur*. K1ç, makat. [1]
d.+i taşra çık- 63a/15

düglek (g) : Ham kavun, kelek. [1]
d.+iñ 72a/4

dülbend: < *Far. dulbend*. Tülbent. [1]
d.+i 12b/3

dür : < *Ar. durr*. İnci. [1]
d. 71a/8

dürlü : Türlü, çeşitli. [14]
d. 11b/1, 24b/5, 57b/13, 97b/11,
101b/4, 107a/10, 111a/19
d. d. 10b/3, 46a/5
d. d. ol- 106b/16, 115b/4
d.+si 65a/14

dürrâc : < *Ar. durrâc*. Eti gevrek, keklik
cinsinden bir kuş; çil kuşu. [4]
d. 48a/16 (2)
d. kuşu 48a/17
d.+iñ 48b/1

dürt - : Sürmek. [29]
d.-eler 15b/6, 16a/9, 138b/19, 139a/2
d.-seler 32a/15, 43a/3, 49b/9, 52b/12,
55b/4, 55b/19, 56b/13, 56b/18, 57a/3,
58a/13, 59a/1, 59a/10, 61a/10, 64a/9, 68b/3,
76b/11, 91a/18, 95a/9, 95b/16, 97a/18,
103b/11, 107b/5, 107b/7, 110a/16, 113a/5

dürtme: Sargı. (?)
d. it- 98a/13

dürüst: < *Far. durust*. Doğru. [1]
d. ol- 93b/17

düstürü'l-^e amel: < *Ar. dustürü'l-^e amel*
gereğince hareket edilmesi îcap eden kânun
ve kurallar. [1]
d. ol- 4a/8

düş : Düş, rüya. [5]
d. gör- 38a/17
d.+ler gör- 48b/8
d.+ler göster - 90a/15
d.+inde 5b/15, 5b/16

düş- : Düşmek. [13]
d.-en 87b/13, 107b/3
d.-er 63b/17, 64a/3, 65b/12, 108b/12,
130b/17
d.-mek 103a/2
dilcik d.-mege 108b/14
d.-se 8a/10
dilcik d.-se 108b/9
d.-üb 70b/19
ğalağa d.-üb 97a/5

düşman: < *Far. düşmân*. Düşman. [1]
d. 25a/15

düşme : Düşme, düşmek. [1]
d.+den 21b/18

düşür - : Düşürmek. [5]
d.-e 61b/2
d.-ür 39b/8, 53b/7, 63b/6, 101a/7

dütün : Duman. [2]
d. 36a/5, 36a/6

düz : Düz, eğri olmayan. [2]
d. ol- 26a/5, 77b/2

düz- : [21]
I. Yapmak, meydana getirmek.
d.-eler 133b/4, 137a/8, 137a/9
d.-er 9b/6
d.-üb 19b/12, 22a/8, 23a/13, 23b/6,
28a/9, 126b/13, 126b/16, 127a/3, 133b/8,
135b/4, 135b/6, 135b/11, 136b/6, 136b/12,
136b/14, 137a/14

II. Düzeltmek.
d.-er 120b/5

düzül - : Yapılmak, hazırlanmak. [1]
d.-miş (*sf.*) 19b/7

E

- ebdān** : < *Ar. ebdān*. Vücutlar, bedenler. [1]
teferruḡ-ı e. 6a/18
- ebegümecci** : Ebegümecci. [3]
e. 45b/5, 68a/14
e.+niñ 102a/2
- ebeveyn**: < *Ar. ebeveyn*. Anne ile baba. [1]
e.+den 7a/1
- ebhel** : < *Ar. ebhel*. Kara ardıcı, saç ağacı ve yemişi. [5]
e. 28b/10, 115a/5, 116b/19, 130b/15, 142a/14
- ebḥire**: < *Ar. ebḥire*. Dumanlar, buğular. [1]
e.-i nuḥās 71a/6
- Ebū Beyāzentū(?)**: Hekim adı. [1]
E. 126a/12
- ebūcehil karpuzı**: Ebu cehil karpuzu, acı hıyar, it hıyarı. [1]
e. 45a/15
- ebū karşıya**: *bk. karşıya*. [1]
e. 17b/18
- Ebū °Alī Sinā**: İbn Sina. (Hekim adı) [1]
ayaric-i E. 21a/2
- Ebū Baytār** : İbn Baytar. (Hekim adı) [1]
E. 31b/19
- Ebū Cerīḥ**: İbn Cerīḥ. (Hekim adı) [3]
ḡavl-i E. 68a/1, 74a/16, 113b/5
- ebū ḥelsā**: < *Far. ebū ḥelsā*. Eşek marulu. [1]
e. 28b/3
- Ebū'l-°Alā İbn Zühr**: İbn Zühr. (Hekim adı.) [1]
E. 63a/5
- Ebuḡrat**: Hipokrat. [1]
- E. 60a/2
- ebvām** : < *Ar. ebvām*. Baykuşlar. [1]
e. 38b/17
- ebyaž** : < *Ar. ebyaž*. Beyaz. [21]
behmen-i e. 116b/7, 118b/6
fulful-ı e. 140b/18
ḡārīḡūn-ı e. 136a/10
ḡarbaḡ-ı ı. 117b/3
ḡarbaḡ-ı e. 46a/2
ḡaḡḡāḡ-ı e. 46a/11
şandal-ı aḡfer ve aḡmer ve e. 140a/16
şandal-ı e. 124a/19, 129a/9
şandal-ı e.+ı 19b/15
sūs-ı e. 116b/11
sükker-i e. 19a/19
şāf-ı e. 15b/6, 136b/12
şeb-i e. 144b/2
ḡīn-i e. 118a/3
tūderī-i e. 119b/16
tūrbūd-i e. 134a/19
zeheb-i e. 69b/17
zāc-ı e. 144b/2
- ecl** : < *Ar. ecl*. Sebep. [14]
e.+den 36a/3, 42b/14, 47a/12, 63a/2, 71a/9, 73b/14, 76b/14, 79a/9, 91a/13, 94b/2, 100a/14, 104a/18, 109b/15, 110b/11
- ecnās** : < *Ar. ecnās*. Çeşitler, türler. [1]
e.-ı emrāz 10b/5
- ecsād** : < *Ar. ecsād*. Maddeler, cisimler. [1]
e.+ları 8b/7
- ecsām** : < *Ar. ecsām*. Cisimler. [7]
e. 6a/18
e.+(ı) (*yük.*) 8b/3
e.+ıñ 8a/16
e.-ı cevher-i fā° il 104a/15
e.-ı müteḡalḡale 92b/18
e.-ı °ulviyye ve felekiyye 10a/13
şuver-i e.+ın 8a/15

ecvāz : < *Ar. ecvāz*. Cevizler. [1]
e. 43a/13

eczā : < *Ar. eczā*^o. Kimya yoluyla elde edilen, ilaç yapımında ve sanayide çeşitli işlerde kullanılan birleşiklerin ortak adı. [52]
e. 18a/14, 87a/8, 118b/08, 119b/18, 122a/17, 129a/12, 129a/18, 133a/16
e.+^o 138a/4
e.+lar 122b/8, 141b/15
e.+lardan 133a/8
e.+ları 120a/9, 123b/17, 124a/3, 124a/14, 124b/1, 126a/1, 127a/6, 128a/1, 128a/7, 128b/7, 128b/15, 129a/9, 130a/10, 133b/7, 134a/4, 136a/5, 137b/16, 137b/19, 138b/10, 138b/15, 140a/19, 141a/1, 142a/4, 142a/17, 143a/7, 145a/5, 145a/13, 145b/3, 143a/7

e.+larıñ 120b/7, 121a/19
e.+sı 127b/16
e.+sında 7a/17
e.+sındandır 98a/18
e.+sını 97b/10
e.+ya 122a/16, 126b/16
e.+yı 121a/6, 139b/7
e.+yı 128a/13

ednā : < *Ar. ednā*. En küçük, en az. [1]
e. 25a/8

edviye : < *Ar. edviye*. Devâlar, ilaçlar, çâreler. [7]

e. 123b/1
e.+ce 123b/7
e.+ler 6a/4, 33b/10
e.+leri 51a/7
e.-i muvâfiķ 36b/12
e.-i kabbāre 98b/6

edviye: *bk. edviye*. [80]
e. 34a/3, 40b/2, 49b/15, 49b/18, 51b/8, 57b/13, 69a/16, 70a/3, 72b/13, 95b/5, 96a/5, 99a/11, 115a/3
e.+ler 114b/19, 115a/2, 115a/6, 115a/12, 115a/14, 115b/1, 115b/4, 115b/10, 115b/13, 115b/15, 115b/16, 115b/18, 116a/1, 116a/4, 116a/5, 116a/7, 116a/8, 116a/12, 116a/14, 116a/15, 116a/17, 116a/18, 116b/1,

116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/9, 116b/11, 116b/13, 116b/15, 117a/8, 117a/10, 117a/17, 117a/19, 117b/3, 117b/7, 117b/10, 117b/14, 118a/7, 118a/13, 118a/16, 143b/14, 143b/18
e.+lerden 88b/8
e.+lerdir 116a/12
e.+leri 115b/11, 116a/6, 117a/9, 117a/11, 117a/12, 118a/2, 143b/04
e.+leriñ 115a/17, 115b/7
e.+lerinde 108a/6
e.+lerine 78b/8, 99a/15
e.+niñ 12a/8
ķānūn-ı isti^c māl-i e.+dir 4b/13
müfredāt-ı e. 4a/5
e.-i kıtāle 87b/4

II. İlaçların oluşturduğu miktar, doz.
e. 123b/3, 130b/13, 142b/19

ef^c ā : *bk. ef^c ī*. [1]
tiryāk-ı e.+yı 23a/19

ef^c āl : < *Ar. ef^c āl*. Fiiller, işler. [1]
zühūr-ı e.+ini 10a/15

efā^c ī : < *Ar. efā^c ī*. Engerek yılanları. [1]
e. 32b/6

efāviyye: < *Ar. efāviyye*. Baharatlar, koku veren şeyler. [1]
e. 99b/1

ef^c ī : < *Ar. ef^c ī*. Engerek yılanı. [7]
e. 56b/18, 67b/8, 106b/4
e. eti 32b/6, 32b/12, 97b/9
e.+niñ 32b/8

eflāk : < *Ar. eflāk*. Felekler, gökler. [4]
e. 8b/15
e.+iñ 7a/19, 8b/17
e.+leriñ 9a/2

eflāk tuzu: Eflak tuzu. [4]
e. 141b/2, 141b/3, 142a/19
e. tuzıyla 139a/7

eflaṭun : < *Gr. eflaṭun*. Günlük ağacı. [4]
e. 143a/3, 143b/3, 143b/8, 143b/13

efraciya: Göz otu. [3]
e. 116a/13, 137a/11, 137a/13

efrakiya: *bk.* efraciya.[2]
e. çiçeği 132a/6, 132a/7

efrenc : < *Ar. efrenc.* Frenk, Avrupalı. [1]
e-i misk 118a/5

efrencī : < *Ar. efrenc+ī.* Frenk, Avrupalı;
Frenklilere âit. [4]
e.+dir 98b/14
e.+leriñ 124a/17
cub-ı e. 10b/19
tiryāk-ı e. 133a/10

efrenc-i müşk: < *Far. ferenc-i müşk.* Miskotu.
[1]
e. 32a/1

efrengī : Frengi hastalığı. [1]
e.+den 145a/4

eftimun: < *Gr. eftimun.* Bağbozan, serent.
[24]
e. 13b/19, 14b/4, 14b/8, 15a/2 (2),
19b/10, 23a/11, 23b/15, 24a/11, 32a/19,
74a/7, 93b/4, , 93b/13, 95b/5, 126b/11,
128b/7, 134a/9, 134a/18, 134b/3, 136b/10,
141a/1
e.+uñ 62a/11
şifat-ı ° amel-i e.-ı sâde 145b/14
e.-ı aqrīñi 117b/8 “*Girit eftimunu*”

efzal : < *Ar. efzal.* Çok üstün, çok faziletli.
[4]
e. 23a/18
e.+dir 38a/10, 62b/4, 87b/13

ege : Eğe. [5]
e.+den 49b/17, 50b/5, 70a/2, 71a/12,
113b/10

eger : < *Far. eger.* Eğer. [666]
e. 6a/5 (2), 6a/6, 6a/7, 10a/4, 10b/12,
10b/14, 10b/17, 10b/18, 11a/1, 11a/3, 11a/6,
11a/14, 11a/17, 11a/18, 11a/19, 12b/1,
12b/4, 12b/8, 12b/12, 13a/2, 13a/5, 13a/18

(2), 14a/7, 14b/17, 15a/16, 15b/3, 15b/7,
15b/9, 15b/15, 15b/19, 16a/6, 16a/11, 16a/12,
16a/15, 17b/1, 17b/14, 17b/17, 17b/19, 18a/1,
18a/12, 18a/15, 18b/20, 18b/11, 18b/13,
18b/19, 19a/1, 19a/20, 19a/17, 19a/18,
19b/9, 19b/14, 19b/17, 20a/18, 20a/19, 20b/9,
20b/11, 20b/14, 20b/17, 21a/12, 21a/13,
21b/3, 21b/8, 21b/9, 22b/6, 22b/7 (3), 22b/8,
22b/9, 22b/12, 23b/4, 24b/14, 24b/16, 25a/9,
25b/7, 25b/8, 25b/10, 26a/18, 27b/4, 27b/9,
27b/14, 27b/17, 28a/8, 28b/1, 28b/5, 28b/6,
29b/6, 29b/14, 29b/17, 30a/20 (2), 30a/6,
30a/18, 30b/7, 30b/18 (2), 31a/1, 31a/9,
31a/14, 31a/15, 31b/1, 31b/12, 32a/11, 32b/3,
32b/4, 33b/16, 35a/7, 36a/5 (2), 36a/8 (2),
36b/16, 37a/2, 37a/3, 37a/6, 37a/7, 37a/17,
37b/10, 37b/13, 38a/4, 38a/11, 38a/15, 38b/1,
38b/7, 38b/16, 39a/13, 39a/16, 39b/2 (2),
40a/1, 40a/5, 40a/6, 40b/1, 40b/2 (2), 40b/5,
40b/12, 41a/5, 41b/7, 41b/14, 41b/15, 42b/13,
43a/16, 43b/3, 43b/15, 44a/4, 44a/8, 44b/4,
44b/11, 44b/12, 44b/13 (2), 44b/15, 44b/17,
44b/19, 45a/7, 45a/8, 45a/13, 45a/17, 45b/6,
45b/7, 45b/11, 45b/14, 45b/18, 46a/4, 46a/9,
46a/10, 46a/14, 46a/19, 46b/3, 46b/7, 46b/8,
46b/14 (3), 46b/19, 47a/1, 47a/3, 47a/5,
47a/6, 47a/15, 47a/19, 47b/1, 47b/2, 47b/4,
47b/9, 47b/10, 47b/11, 47b/16, 48a/2, 48a/10,
48b/7, 48b/12, 48b/13 (2), 49a/3, 49a/4,
49a/12, 49a/19, 49b/5, 49b/6, 49b/7, 49b/8
(2), 49b/9, 49b/14, 49b/19, 50b/3, 51a/17,
51b/8, 52b/2, 52b/5, 52b/8, 53a/1, 53a/11,
53b/5, 53b/6, 54b/5, 54b/14, 55a/13, 55b/15,
56a/1, 56a/2, 56a/7, 56a/8, 56b/5, 56b/11,
56b/13, 56b/18, 57a/12, 57a/15 (2), 57b/9,
57b/19, 58a/6, 58a/12, 58b/10, 58b/12,
59a/1, 59a/2, 59a/8, 59b/4, 59b/8, 59b/12,
59b/13, 60a/3, 60a/5, 60a/6, 60a/12, 60b/2,
60b/5, 60b/6 (3), 60b/8, 60b/9, 60b/10,
61a/9, 61a/10 (2), 61a/19, 61b/2, 61b/3 (2),
61b/6, 62b/11, 62b/15, 62b/19, 63a/14,
63a/18, 63a/19, 63b/4, 63b/11, 63b/12,
63b/13, 63b/15, 63b/17, 63b/19, 64a/7 (2),
64a/9, 64a/10, 64a/16, 64b/2, 64b/8, 65a/6,
65b/1, 66a/18, 66a/19, 66b/15, 66b/18,
67a/7, 67a/9, 67a/10, 67b/16 (2), 68a/7,
68a/10, 68a/11, 68a/12, 68a/17, 68a/18 (2),

- 68a/19, 68b/3, 68b/4, 68b/6, 68b/12, 68b/15, 68b/19, 69a/1, 69a/6, 69a/9, 69a/10, 69a/11, 69b/15, 70a/2, 70a/7, 70a/13, 70b/3, 70b/5, 70b/7, 70b/14, 70b/15, 70b/19, 71a/1, 71a/6, 71a/7, 71a/10, 71a/12, 71a/15, 71a/16, 71a/17, 71b/13, 71b/14, 71b/15, 72a/3, 72a/7, 72b/3, 72b/13, 72b/15, 73a/6, 73a/7, 73a/17, 73b/4, 73b/8, 73b/15, 73b/17, 74a/1, 74a/3, 74a/6, 74a/7, 74a/8, 74a/19, 74b/12, 74b/13, 74b/14, 74b/15, 74b/16, 74b/17, 75a/3, 75a/4, 75a/6, 75a/7, 75a/15, 75a/16, 75a/17 (2), 75b/2, 75b/3, 75b/11, 75b/15 (2), 75b/17, 76a/2, 76a/5, 76a/6 (2), 76a/13, 76a/14, 76b/4, 76b/5, 76b/6, 76b/10, 76b/11, 77a/18, 77b/13, 77b/19 (2), 78a/9, 78a/10, 78a/17, 78b/8, 78b/9, 78b/11, 79b/1, 79b/7, 79b/8, 79b/10, 79b/11, 79b/19 (2), 80a/4, 80a/17, 80b/1, 80b/2, 80b/11, 80b/12, 80b/13, 80b/16, 80b/18, 80b/19 (2), 81a/1, 81a/2, 81a/4, 81a/6, 81a/17, 81b/7, 82a/9, 82a/10, 82a/14, 82b/5, 82b/10 (2), 82b/17, 82b/19, 83a/10 (2), 83a/16 (2), 83a/18, 83b/2, 83b/3, 83b/6, 83b/19, 84a/3, 84a/10 (2), 84b/8 (2), 84b/9, 84b/16 (4), 84b/17, 84b/19, 85a/3, 85a/4, 85a/10, 85a/15, 85b/4, 85b/5, 85b/7, 85b/8, 86a/16, 86b/1, 87a/6 (2), 87b/1, 87b/13, 88a/3, 88a/6, 88b/9, 88b/10, 89a/8, 89a/9, 89a/14, 89b/7, 89b/13, 90a/15, 90a/16, 90b/7, 91a/1, 91a/4, 91a/7, 91a/16, 91a/18, 91b/9 (2), 91b/10, 91b/13, 91b/14, 91b/15, 92a/13, 92b/16, 92b/17, 93a/9, 93a/10, 93a/15, 93b/11, 93b/19, 94a/10, 94a/13, 94b/1, 94b/3, 94b/10, 94b/12, 94b/18 (2), 95a/7, 95a/9, 95a/10, 95b/1, 95b/15 (2), 96a/5, 96a/6, 96a/8, 96b/5, 96b/10, 97a/11, 97a/12, 97a/16, 97a/17, 97a/18 (2), 98a/5, 98a/8, 98a/15, 98b/3, 98b/7, 98b/8, 98b/10 (2), 98b/19, 99a/1, 99a/13, 99a/15, 99b/2, 99b/3, 99b/7, 100a/6, 100a/10, 100b/12, 100b/13, 100b/15, 101a/4, 101a/5, 101a/6 (2), 101a/15, 101a/18, 101b/2 (3), 101b/10, 101b/14, 102a/15 (2), 102b/10, 103a/4, 103b/8 (2), 103b/10 (2), 103b/14, 104a/8, 104b/6, 104b/11, 104b/13 (2), 104b/18, 106a/12 (2), 106a/14, 106a/17, 106b/1, 106b/4, 107a/1 (2), 107a/2, 107a/3, 107b/4, 107b/6, 107b/8, 107b/17, 108a/2, 108a/9, 108a/18, 108b/7, 108b/9, 108b/12, 108b/13, 109a/6, 109a/7, 109a/16, 109a/18, 109b/4, 109b/12 (4), 110a/15 (2), 110b/13, 110b/18, 111a/1, 111a/5 (3), 111a/15, 111a/16, 111a/18, 111b/4 (2), 111b/6, 111b/7, 111b/11, 111b/17, 112a/1, 112a/3, 112a/11 (2), 112a/15, 112a/16, 112b/7 (3), 112b/10, 112b/11, 113a/5 (2), 113a/6, 113a/16, 113b/3, 114a/3, 114a/4, 114a/6, 114a/7, 114b/14, 114b/15 (2), 114b/16, 119b/9, 121a/8, 129a/12, 131b/9, 135a/7, 135a/14, 140a/7 (2), 140a/14 (4), 142b/4, 143b/16 (2), 144b/19, 145a/10, 145b/3, 145b/5 (2), 145b/16, 146a/3,
- egerçi** : < *Far. egerçi*. Gerçi, her ne kadar. [1]
e. 114b/10
- egir** : < *Yun. akaron*. Eğir otu, kasık otu. [3]
e. köki 109b/19
e.+iñ 110a/2, 110a/10
- egri** : Yay gibi, kavis biçiminde, eğri. [8]
e. 139b/12, 139b/16, 139b/19, 140a/9, 140a/13, 140a/19, 144a/7, 144a/15
- egri kestane**: Eğri kestane. [1]
e. 58a/10
- ehl** : < *Ar.ehl*. [9]
I. Sâhip, mâlik.
e.+i 62b/12
e.-i ° ilm 65b/4
e.-i keyf ol- 77b/18
e.-i ma^c rifet 84a/16
e.-i tecrübe 35b/16
II. Bir yerin, bir topluluğun halkından olan.
e.-i Mışır 35a/17, 39b/14, 102a/2
e.-i Yemen 77b/8
- ek -** :[36]
I. Serpmek, ekmek.
e.-e 42a/13
e.-eler 30a/6, 63b/17, 74b/2, 129b/3,

141b/9, 145b/16
e.-seler 30a/20, 34a/19, 34b/7,
39b/16, 46b/13, 48b/13, 48b/15, 50a/18,
54a/19, 54b/5, 57a/12, 57a/13, 60a/13,
62a/18 (2), 62b/15, 63a/15, 71a/16, 73a/16,
74b/14, 80b/18, 88b/5, 98b/2, 110a/16,
112b/12, 113a/16
e.-üb 141b/6

II. (Ürün elde etmek için) toprağa
tohum atmak veya gömmek.
e.-seler 112a/3

ekber : < *Ar. ekber*. Çok büyük. [6]
° âlem-i e. 12a/7
° âlem-i e.+de 8b/19, 9a/2, 9a/7
° âlem-i e.+e 12a/2
° âlem-i e.+i 8b/16

ekhel: < *Ar. ekhel*. Ortadamar, kolun iç
tarafındaki ana damar. [1]
e.+den 24a/10

ekil - : Ekilmek, serpilmek. [2]
e.-dikde 129b/6
e.-ür 129b/4

ekkāl : < *Ar. ekkāl*. Etrafındaki etleri
çürütüp yok eden (yara için).
e. 104a/3

ekl : < *Ar. ekl*. Yeme. [2]
e. it- 9b/10

ekl ü şürb: < *Ar. ekl ü şürb*. Yeme içme. [2]
e. 11a/5
e. +dendir 12b/15

ekşer : < *Ar. ekşer*. Genellikle; çok fazla,
en çok. [19]
e. 29b/8, 43a/11, 55b/10, 55b/18,
62a/8, 64a/5, 66b/10, 68b/2, 77a/7, 78b/5,
83a/5, 87a/13 (2), 96b/7, 97b/1, 102a/19,
114a/8
e.+i (*iye.*) 10b/16, 42b/17

ekşerî : < *Ar. ekşerî*. Çoğunlukla. [2]
e. 24a/15, 29b/16

ekşeriyâ: < *Ar. ekşeriyâ*. Çoğunlukla. [7]
e. 8a/4, 13a/7, 45a/11, 60b/2, 66b/6,
84b/2, 98a/18

eksik : Az, eksik. [7]
e. 97b/14
e.+dir 122b/15
e. et- 62b/3
e. ol- 47b/10, 121b/7
e. olma- 143a/18, 144a/1

ekşi : [41]
I. Ekşi.
e. 14a/17, 40b/6, 40b/8, 50b/10,
50b/12, 50b/16, 50b/17, 56b/7, 63a/7, 65a/3,
69a/9, 72b/3, 73b/11, 83a/10, 91b/10,
105a/13, 122a/6, 125b/8, 125b/9, 136a/2,
144b/17

e. e. 122a/16
e. ol- 83a/7
e. tatlu 5a/14
e.+lerden 22b/11
e.+si 28b/17, 50a/14, 54b/12, 91b/5,
105a/13, 105b/2, 105b/5
e.+sidir 51a/5
e.+siniñ 29a/8, 91b/3, 91b/5,
125a/8(2)

II. Bozulmuş.
e. 87a/1 (2)

ekşilik : Ekşilik. [1]
e. 77a/6

el : [30]
I. Kolun bilek mafsalsından itibaren
avuç ve parmakları içine alan ve iş görmeye,
tutmaya yarayan kısmı.

e. 7a/8, 25b/19, 49a/14, 57b/6, 77b/7,
103a/5, 125a/9
e. ur- 12b/2, 12b/12, 20a/7, 26b/15
e. çek- 55a/12
e.+de 46a/19
e.+de 66a/6
e.+e 62b/5
e.+i (*iye.*) 82b/11
e.+in (*ilgi*) 7a/8

e.+inde 93a/13
 e.+ine 82b/11
 e.+iniñ 7a/9, 27a/4
 e.+ler yarıklarına 133b/14
 e.+leri (*iye.*) 26a/5
 e.+lerin 98b/15
 e.+lerini 12b/2, 12b/4
 e.+leriniñ 32a/8
 e.+üñe 13a/1, 13a/15

II. Bazı nesnelere ve âletlerin tutmaya yarayan kısmı.
 e.+iyle 124b/16

el-abanūs: *bk.* abanūs. [1]
 e. 28a/19

el-abār: < *Ar. el-abār.* Yanmış kurşun. [1]
 e.28a/6

el-aṭrīlāl: < *Ar. el-aṭrīlāl.* Kuzgunayağı. [1]
 e.27a/17

elbān : < *Ar. elbān.* Sütler. [1]
 e. 85b/19

elbette : < *Ar. el-bettete.* Elbette, şüphesiz. [8]
 e. 10a/5, 10a/15, 35b/6, 46a/10, 47a/14, 68b/5, 103b/16, 104b/04

ele - : Elemek, elekten geçirmek. [11]
 e.-mek 39a/18
 e.-yeler 39a/19
 e.-yüb 39b/15, 123a/11, 128a/2, 128a/7, 129b/6, 129b/9, 130a/14, 136a/6, 136a/12

elek : Elek. [9]
 e.+den 120b/10, 120b/11, 121a/11, 121b/8, 123a/8, 128a/16, 128b/8, 128b/14, 130a/5

elem : < *Ar. elem.* İztırap, keder, gam. [4]
 e. vir- 49a/8
 e. çek- 105a/3
 e.+i (*iye.*) 103a/5
 e.+ini 146a/4

el-hāşıl: < *Ar. el-hāşıl.* Kısaca. [5]
 e. 31b/1, 46a/6, 57b/10, 92a/9, 70a/14

el-ibrişīm: *bk.* ibrişīm. [1]
 e. 28a/15

el-iccāş: *bk.* iccāş. [1]
 e. 29a/7

elif : < *Ar. elif.* Osmanlı Türkçesi alfabesinin ilk harfi. [1]
 e. bābı 66a/15

el-işmid : *bk.* işmide. [1]
 e.29a/3

el-izhīret : *bk.* izhīr. [1]
 e. 29a/11

elli : Elli. [11]
 e. 124b/16, 125b/9, 125b/18, 126b/12, 130b/2, 134a/1, 134b/14, 139b/6, 139b/11, 140a/8, 140a/15

elli beş : Elli beş. [1]
 e. 126b/15

ellişer : Ellişer, her birinden elli tane. [3]
 e. 126b/12, 138b/8, 142b/9

elli tokuz: Elli dokuz. [1]
 e. 4a/11

elmās : < *Ar. el-mās* < *Yun. adamos.* Billûrlaşmış saf karbondan ibâret, çok sert, çok kıymetli parlak taş. [18]
 e. 8a/4, 71a/9, 96a/12, 96b/8, 96b/12, 99b/18
 e. ma^c denleri 96a/13
 e. taşı 96a/11
 e. zīresi 96b/6
 e.+a 96b/8
 e.+ı (*yük.*) 96a/14, 96a/17, 96b/10, 96b/14, 146a/3
 e.+iñ 71a/9, 96b/10
 e.-ı şaḥīḥ 96a/18

- el-misk:** *bk. misk.*[1]
e. 99a/8
- elṭaf** : < *Ar. elṭaf.* Daha latif.[1]
e.+dır 74b/3
- el-utruc:** *bk. turunc.*[1]
e.28b/16
- el-utrucce:** *bk. turunc.*[1]
e. 28b/16
- em -** : Emmek. [2]
e.-dügi 63b/17
e.-er 87b/18
- em^c ā** : < *Ar. em^c ā.* Bağırsaklar. [9]
e. 100b/5
e.+daki 137a/15
e.+dan 11a/9
e.+nıñ 132b/1
e.+ya 87b/5, 116b/6, 116b/8
muḳavvī-i e.+dır 80a/15
e.-yı müstaḳīm 19b/4 *“kalın
bağırsağın son kısmı”*
- emşāl** : < *Ar. emşāl.* Katsayı. [1]
e.+i 21a/19
- emcek** : Meme. [2]
e. şişleri 46b/6, 46b/12
- emīn** : < *Ar. emīn.* Emin, güvenilir. [14]
e. 27b/18, 100a/5, 100a/6, 100a/11
e. ol- 29a/1, 41a/7, 48b/7, 48b/8,
52a/16, 53b/11, 85a/16, 111a/17, 113b/1
e.+i (*iye.*) ol- 100a/13
- emlec** : < *Ar. emlec.* Hindistana mahsus bir meyve, amlacotu. [4]
e. 33b/1, 38a/18, 119a/18, 120a/7
- emlec-i hindī** : *bk. emlec.* [1]
e. 33b/1
- em(i)r** : < *Ar. emr.* Emir, buyruk; iş. [1]
e.-i vāḥid 10a/16
- emrāz** : < *Ar. emrāz.* Hastalıklar, marazlar. [94]
e. 4b/7, 10b/7, 10b/16, 42a/6
e.+a 11b/12, 18b/15, 30a/8, 30b/19,
38b/11
e.+a 51a/16, 61a/2, 68b/1, 70b/4,
91a/17, 115b/17, 120a/5, 133b/18
e.+dan 62b/18
e.+1 (*yük.*) 4b/7
e.+1ñ 10a/19, 10b/1, 10b/6, 11b/14
e.+ına 13a/5, 13a/7, 116a/9, 143b/17
e.+ını 21b/12
e.+lar 5a/2, 11a/1
e.+lara 15b/1, 17a/8, 17a/16, 138b/1,
145b/6
e.+larda 12b/10, 13a/17
e.+ları 11b/4, 16b/18, 18b/5, 21b/6
e.+ların 116a/1
e.+larıñ 10b/16, 11a/4, 11b/10, 12a/7,
16a/2
e.+larına 19a/5, 128b/4
ecnās-ı e. 10b/5
e.-ı^c ayn 134b/19
e.-ı balgāmıyye ve sevdāviyye 79a/5
e.-ı bāride 81b/15, 118b/11
e.-ı dimāğ 127a/14
e.-ı dimağıyye 134a/16
e.-ı ḥāre 4b/18, 138a/15
e.-ı kebed 20a/3
e.-ı kelebe 20b/14
e.-ı ḳulunc 19a/15, 19b/1, 144a/12
e.-ı meşāne 21a/7, 129a/16
e.-ı mafāşıl 127b/1, 142a/1
e.-ı maḳ^c ad 21a/15
e.-ı mi^c deye ve ḳalbe 18b/2
e.-ı mi^c deye ve şaḥale 127a/16
e.-ı muḥtelife 10a/20, 11b/1, 97b/7
e.-ı muḥtelifeye ve şakīḳaya 120a/2
e.-ı müzmin 104a/16
e.-ı müzmine 120b/5
e.-ı re³ se ve^c aşab 135a/9
e.-ı şadr 132b/9
e.-ı şadre ve mi^c de 133a/4
e.-ı sevdā 118b/3
e.-ı şafrāvıyye ve sevdāviyye ve
balgāmıyye 126b/13
e.-ı terkīb 4b/8, 12b/16, 12b/17

- e.-1 tıḥāl 20b/6
envā^c -1 e. 10b/1
envā^c -1 e.-1 dimāgiyye 10b/12
esbāb-1 e.+1 10a/2
evḳāt-1 e. 4b/9
evḳāt-1 e.+1 4b/9
izāle-i e. u ° ilel 4a/4
e.-1 zātü'l-cenb 17a/18
sebeb-i e. 4b/6
sebeb-i e.+1 4b/5
- emrūd** : < *Far. emrūd*. Armut. [8]
e. 83a/2, 83a/5, 83a/7 (2), 83a/10, 83a/11, 83a/12
şarāb-1 e. 19a/10
- emrusiya**: < *Gr.* Dikenüzümü, kadıntuzluğu. [3]
ma^c cūn-1 e. 19a/3, 20a/2, 20b/6
- emsūḥ** : < *Ar. emsūḥ*. At kuyruğu bitkisi. [1]
e. 33a/14
- emveh** : < *Ar. emvāh*. Sular. [1]
e. 92a/3
- emvāc** : < *Ar. emvāc*. Dalgalar. [2]
e. 84b/5
e.- 1 deryā 65b/13
- emzic** : < *Ar. emzice*. Huylar, tabiatlar. [1]
e.+e 81a/5
- emzik** : Meme. [1]
e.+lere 129b/18
- enāfiḥ** : < *Ar. enāfiḥ*. Peynir mayaları. [1]
e. 34a/12
- enār** : < *Far. enār*. Nar. [11]
e. 50b/10, 50b/17, 65a/3, 69a/9, 72b/3
e. çiçeği 130b/18, 131a/6
e.+dan 50b/14
e.+iñ 50b/7, 50b/12
e.+lardan 50b/18
- encir** : *bk. encir*. [18]
e. 33a/18, 40b/16, 43a/16, 44b/12,
- 52b/5, 52b/7, 54a/14, 74a/3, 76b/15,
114b/16, 121b/7, 132b/16, 139b/5
e. dal 93a/19
e. şuyı 16b/5
e.+i (*yük.*) 32b/11
e.+iñ 40b/15
e.+leri 90b/4
- encir** : < *Far. encir*. İncir ağacı ve meyvesi. [1]
e. şuyı 19a/19
- encübār**: < *Ar. encubār*. Beşparmak otı. [2]
e. 135a/16
şarāb-1 e. 19a/13
- encüdān**: < *Ar. encudān*. Kadiyağacı, şeytanboku. [5]
e. 20a/1, 33b/13, 97b/17
cevāriş-i e. 21a/2
zamğ-1 e.-1 müntin 33b/14
- encüdān- 1 rümī**: *bk. sesaliyus*. [1]
e. 33b/15
- endām** : < *Far. endām*. Organ [1]
e.+ına 37b/14
- enderānī**: “Milḥ-i enderānī” Billur renkte tıbbî bir tuz, saf tuz, Hacı Bektaş tuzu. [3]
e. tuzı 101b/14
milḥ-i e. 101b/4, 117a/14
- Enderumaḥus**: Bir hekim adı. [1]
e. 97b/9
- endūh** : < *Far. Gam, keder, tasa*. [2]
e.+a 52a/1, 99b/1
- endelüsī**: < *Ar. Endelüsle ilgili*. [1]
e. 98b/14
- enf** : < *Ar. enf*. Burun. [1]
e.+ine 138b/6
- enfa^c**: < *Ar. enfa^c*. Faydalı. [1]
e.+dır 122b/19

engerek:<? Zehirli bir yılan türü. [1]
e. yılanı 32b/6

enginariyye : < *Yun. anginara*. Kenger otl. [1]
e. 44a/17

eñlik(g): Eşek marulu. [3]
e. 28b/4, 60a/5
e.+i (*yük.*) 28b/9

eñse :<? Boynun arka kısmı. [1]
e.+lerine 85b/9

entüle: Peygamber düğmesi bitkisinin kökü. [2]
ma^c cūn-ı e. 22a/2
sefūf-ı e. 22a/2

envā^c : < *Ar. envā^c*.Çeşit, tür. [50]
e. 6b/10
e.+ı (*ıye.*) 8b/5, 10a/19, 12b/1, 66b/3,
83a/2, 115a/13
e.+ıdır 114a/8
e.+ına 20a/3, 27b/12, 28a/10, 31b/1,
35a/8, 39b/15, 45b/3, 56a/3, 56b/13, 61a/6,
61a/10, 71a/12, 87a/8, 91a/4, 94a/19, 101b/8,
103b/11, 104b/12, 120a/5, 127b/7, 128b/9,
128b/12, 141a/11, 143b/5
e.+ından 7b/18, 78a/14, 112a/7
e.+ını 10b/1, 12b/14, 29b/10, 43b/13,
105a/19, 107a/1
e.+lardan 7b/11
e.-ı bevāsır 119a/14
e.-ı emrāz 10b/1
e.-ı emrāz-ı dimāgiyye 10b/12
e.-ı qarūre 11b/11
e.-ı muhtelife 7b/12, 10b/7
e.-ı nebātāt ve hayvānāt ve
ma^c deniyyāt 10b/6
e.-ı nevāzil 10b/11

er : Erkek. [1]
e. 44b/14

erānib : < *Ar. erānib*.Tavşanlar. [1]
e. 29b/19

erba^c a : < *Ar. erba^c a*. Dört, dördüncü. [17]
aḥlāt-ı e. 5a/10, 11b/15
aḥlāt-ı e.+dan 16a/11
^c anāşır-ı e. 11b/6
^c anāşır-ı e.+dandır 10a/11
fuşūl-ı e.+da 145a/19
fuşūl-ı e.+yı 5a/19
ḥükemā-ı e.+dan 119b/7
keyfiyyāt-ı e.+dan 7b/5
ṭabāyi^c -i e. 115b/10
ṭabāyi^c -i e.+ya 115b/11
tiryāk-ı e. 14b/17, 15a/17, 18a/18,
122a/18, 133a/13
ḳuvā-yı e.+ya 92b/14

erbāb : < *Ar. erbāb*.Bir işten iyi anlayan,
usta, mahir. [1]
e.-ı ^c ukūl 96a/15

ercaḥ : < *Ar. ercaḥ*. Çok üstün, en tercih
edilen. [1]
ṭarīḳ-i e.+ı 131b/5

ercüvān: *bk. erġuvān* [1]
e. 29b/15

erġuvān: < *Far. erġuvān*. Erguvan ağacı. [2]
e. 29b/15
naḥl-ı e. 37b/10

erġuvānī: < *Far. erġuvān+ī*. Erguvan
renginde olan. [2]
e. 49a/5, 94b/17

erḥāy: *bk. eryāḥ*. [1]
e.+ını 38a/1

eri - : [8]
I. Erimek.
e.-ge 100b/19
e.-mez ol- 141a/9
e.-miş (*sf.*) 61a/9
e.-ye 131b/13
e.-yince 123a/2, 131b/7
e.-yüb 141a/10

II. (Bir kimse) Çok zayıflamak,
incelmek.
e.-mege 27a/2

erik(g) : Erik. [5]
e. 29a/7, 111b/6, 141b/14, 141b/17
e.+i 14a/17

eriş - : [2]
I. Erişmek, gelmek.
e.-diği 12b/12

II. Olgunlaşmak.
e.-miş 40b/15

erit(d)-: Eritmek. [16]
e.-e 138b/19, 139a/2
e.-esin 138a/17
e.-ir 28a/4, 86b/12
e.-üb 40a/6, 99a/13, 111b/8, 123a/8,
131b/1, 138a/12, 138b/15, 139a/15, 145b/16,
145b/17, 140b/17

erkağanis: < *Gr.* Bir macun adı. [6]
ayaric-i a. 15a/3, 20a/1, 20a/14,
22a/15, 22b/16, 22b/19

erkek (g): Erkek. [8]
e. 55b/17, 83b/10, 113b/18
e.+i (*iye.*) 57b/2, 113b/15, 114b/4
114b/5
e.+iniñ 57b/2
e.+i 57b/2

ermağünī: < *Far. erğāmūn+i*. Erguvan renkli
gelincik çiçeği. [1]
e. 94b/17

erneb : < *Ar. erneb.* Tavşan. [1]
e. 29b/18

ervāh : < *Ar. ervāh.* [5]
I. Ruhlar.
e.+lar 9a/2
e.+larıñ 7b/14, 8b/5

II. Öz; esans.
e.+larıñ 8b/6
e.+(1) 8b/3

Ervām : Rum; Anadolu. [2]
E. hazzākları 4a/13, 27a/16

eryāh: < *Ar. eryāh.* Gazlar. [1]

erziz : < *Far. erziz.* Kalay. [1]
e. 50b/3

es - : Esmek. [1]
e.-mekle 65b/12

eşahh : < *Ar. eşahh.* Daha doğru. [2]
e. 131a/8
e.+1 (*iye.*) 56a/6

esās : < *Ar. esās.* Esas, temel. [2]
e.+1 (*iye.*) 10a/1
e.+1ını 9b/20

esbāb : < *Ar. esvāb.* Giyecek, elbise. [3]
e. 29a/1, 53b/10, 79a/1

esbāb: < *Ar. esbāb.* Sebepler. [3]
e.+1 13b/1
e.- 1 emrāz 10a/2
e.-1 semāvī 10b/5

esbābī güve: Kurtçukları kumaş, kürk, deri,
yapağı ve odunları yiyen pul kanatlı böcek.
[1]
e. 53b/11

eşer : < *Ar. eşer.* İz, nişan. [13]
e. 21a/12, 68b/17, 70b/19
e.+i (*iye.*) 7b/8, 42b/5, 98a/16, 137b/3
e.+lere 54a/18, 72a/8
e.+lerin 37a/16
e.+lerin 68a/8
e.+lerine 80b/11, 98a/17

esfabiyun (?): Bir bitki ismi. [2]
e. 116a/ 17, 116b/ 19

esfel : < *Ar. esfel.* En dipte, en aşağıda. [4]
e.+e 16b/3, 23a/3
e.+inde 13a/8, 110a/7

eshel : < *Ar. eshel.* Çok kolay. [1]
e.+dir 34b/12

esil- : Eksilmek, azalmak.
e.-ince 126a/15 “*eksilinceye kadar*”

eşkafî(?): Bir macun adı. [1]
ma^c cūn-ı e. 19a/20

eşkāl : < *Ar. eškāl*. Tortular, posalar. [1]
e. 41a/7

eski : [66]
I. Üzerinden zaman geçmiş olan,
eski.
e. 23a/19, 57a/3, 58a/13, 67a/14,
75b/5
e. ol- 111a/10, 125b/18
e.+si 105a/8
e.+sini 53a/11
e.+siniñ 105a/9

II. Müzmin.
e. 27b/12, 28a/14 (2), 30b/1, 34a/9
(2), 39a/7, 40a/5, 40b/18, 41b/5, 41b/18,
43b/3, 43b/9, 45b/13, 45b/14, 45b/19, 52b/5,
53a/2, 53b/5, 54a/12, 56b/15, 61b/15,
63a/12, 64b/6, 64b/9, 67a/16, 69a/7, 71b/2,
71b/18, 73b/16, 74b/17, 75a/17, 78a/18,
79a/18, 82b/9, 83b/2, 83b/4, 83b/6, 88b/5,
88b/14, 93b/12, 93b/13, 104b/10, 104b/11,
104b/13, 106b/8, 107a/16, 109a/18, 109b/5,
113b/6, 120a/15, 121a/3, 122b/16, 140a/10
e.+sine 128b/11

III. Yıpranmış, bozulmuş.
e. 85a/14

eslem : < *Ar. eslem*. Çok doğru, çok
sağlam. [1]
e.+dır 114b/3

esmā: < *Ar. esmā*[?]. İsimler. [1]
e.-i ^c *Arabiyye* 40b/10

eşmān : < *Ar. eşmān*. Kıymet, bedel;
faydalanma, yararlanma. [1]
e. eyle- 81a/3

eşnā : < *Ar. eşnā*[?]. Bir işin olduğu veya
yapıldığı zaman, an. [1]
e.+da 82a/4

eşnāf : < *Ar. eşnāf*. Cins, çeşit. [1]
e.+ı (*iye.*) 60a/17

esnān: < *Ar. esnān*. Dişler. [1]
muḳavvī-i a^c zā-ı bāṭına ve lişse
ve e.+dır 110b/13

esrār : < *Ar. esrār*. Sırlar, gizemler. [1]
e.-ı ḫukemā 137b/9

esved : < *Ar. esved*. Siyah, kara. [24]
ḫaşḫāş-ı e. 118b/1
ḫarīḳ-i e. 127b/3
fulful-ı e. 70a/11, 133a/3
fulful-ı ebyaz ve e. 140b/18
ḫamş-ı e. 117b/14
ḫarbaḳ-ı e. 45b/15, 115a/4, 115b/19,
117a/14
ḫarīḳ-i e. 127b/3
ihlīlec-i e. 14b/8, 16b/10, 26a/19,
117b/1, 119b/4, 119a/18, 119b/11 126b/11
ihlīlec-i aşfer ve e. 134a/7
ihlīec-i e. ve aşfer 126b/14
ḫışr-ı ihlīlec-i aşfer ve e. 134b/2
zebīb-i e. 142a/2
zernīḩ-i e. 142b/18

eşcār : < *Ar. eşcār*. Ağaçlar. [3]
e.+dan 100a/5
e.+ına 100a/7
e.+ınıñ 99b/17

eşek (g): Eşek. [7]
e. 7b/16, 9b/4, 44b/16
e. şud 136b/4
e. südi 87b/1
e.+iñ 44b/16
yaban e.+i 86a/12

eşek ḫıyārı: Eşek ḫıyārı, karga düleği . [1]
e.+dır 72a/3

eşekkulağı: Eşekkulağı, karakafes. [1]
e. 76b/1

eşek marulı: Eşek marulu, kuzu gevreği. [1]
e. 28b/4

eşerr : < *Ar. eşerr*. Daha şerli, en hayırsız.
[1]
e.u'n-nās 26b/16

eşyā : < *Ar. eşyāʾ*. Yaratılmış olan her şey, nesnelere. [28]

e. 6a/17
e.+lar 6a/3, 19a/1, 24b/10, 26b/19, 115a/11, 115b/6, 116a/15, 116a/16, 116a/17, 116a/19, 116b/04, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 116b/16
e.+lardan 17a/3, 24a/1
e.+ları (*yük.*) 5a/1, 5a/3
e.+larıñ 21b/7
e.+nıñ 75a/19
e.-ı ^c unşuriyye 8b/8
havāş-ı e.+yı 10a/3
havāş-ı e.+yı 4b/1
tabāyi^c -i e.+yı 117a/5

eşyāf : < *Ar. eşyāf*. Fitiller, makata yerleştirilerek kullanılan ilaçlar. [2]

e. 142a/1
e.+ını 94b/18

et :[111]

I. İnsan ve hayvan vücûdunun kas ve yağdan meydana gelen, kemikle deri arasında bulunan kısmı.

e. 20a/8, 46b/13, 85a/14, 89a/16
e.+i (*yük.*) 87b/14, 96b/14
e.+idir 9a/13
e.+in 116a/9
e.+ine 83b/12, 96b/13
e.+ini 64b/4, 108b/3
e.+ler 104a/19
e.+lere 57a/12
e.+leri 37a/16, 144a/17
e.+leridir 7a/10
e.+lerin 41a/10, 46b/13
e.+leriñ (*yük.*) 104b/5
e.+lerini 94a/19
e.+in 85a/14

II. Hayvan vücûdunun yiyecek maddesi olarak kullanılan kısmı.

e. 35a/17, 35b/6, 38a/2, 63b/18, 72b/2, 81a/4, 89b/10
e. şuyı 19a/18, 139a/16
e.+den 72a/11, 72a/12
e.+e 72a/15
e.+i (*iyē.*) 8a/12, 8a/13, 15a/16,

15b/18, 24a/12 (2), 24b/16, 38a/8, 38a/10, 39a/14, 47b/14, 48a/17, 52b/2, 61a/12, 61a/14, 61a/16, 71b/10 (2), 71b/11 (2), 71b/12, 87b/15, 87b/17, 87b/18, 88a/3, 97a/15, 106b/11, 111a/15

e.+i (*yük.*) 39a/16
e.+idir 87b/11, 87b/17, 88a/2, 88a/8
e.+iyle 14a/6, 14b/10, 21a/11, 97a/11
e.+in 32b/12, 44b/17
e.+iñ 72a/12
e.+inden 38a/9, 48a/17, 61a/12, 61a/14, 88a/3
e.+ine 8a/13, 38a/2, 75a/11
e.+ini 8a/9, 32b/7, 58b/7, 69a/1, 97b/9, 110a/19, 111a/15 (2)

e.+iniñ 48b/2, 61a/11
e.+le 112a/6
e.+ler 27b/18
e.+lerden 39a/14, 87b/12
e.+leri 14b/16, 86a/10, 86a/11, 110a/18

e.+leriñ 101b/3
e.+lerinden 11b/8
e.+lerde 61a/13

III. Gözdeki perde veya ufak, koyu renkli kabartı, et beni.

e. 29a/5
e.+i (*yük.*) 87b/13
e.+in 58b/11

IV. Meyvelerde kabukla çekirdek arasında kalan lezzetli ve besleyici kısım.

e.+i (*iyē.*) 51b/7, 64b/18
e.+ini 51b/9

et - Etmek, yapmak. [108]

e.-meden 139a/18
e.-medikçe 143a/8
e.-mediler 11b/2
e.-mege 6a/5, 68b/13, 92a/7, 100b/16, 145b/16
e.-mek 4b/3, 26b/9, 26b/10, 36a/9, 66a/6, 91a/8, 94b/9, 96a/7, 96b/3, 104b/3, 107a/1, 114b/12, 117a/9, 139b/1
e.-mekdendir 5a/1, 5a/3
e.-memek 78a/1
e.-memişlerdir 29b/2, 76b/14

e.-mesi 49a/16, 87a/11
e.-meye 6a/3, 13a/2, 13a/14, 26b/14,
114a/5
e.-meyeler 17a/7, 17b/6, 20a/16,
36b/6, 41a/15, 51a/9, 55b/2, 57a/16, 57a/17,
95a/18, 99a/2, 123b/13, 124a/18
e.-meyen 29a/15
e.-meyince 55b/2
e.-meyüb 61a/16, 62b/3, 104b/1
e.-mez 7b/3, 16a/16, 78a/2, 73a/15,
86b/17, 87a/19, 96a/12, 104b/7104a/18,
104b/14, 111b/3, 132a/11
e.-mezler 76b/2, 131a/8
e.-miş (*sf.*) 38b/4
e.-miş ol- 27b/4, 41a/14, 93a/10,
93a/11
e.-mişdir 11a/12, 25b/11, 42a/18
e.-mişler 61b/5
e.-mişlerdir 82a/6, 96b/8, 97b/10
101a/1, 119b/8
e.-se 119b/9, 121b/9, 121b/15
e.-seler 31a/3, 31b/8, 39b/18, 51a/4,
55a/3, 56a/3, 56a/14, 58a/15, 87b/14,
144a/12
e.-señ 143a/13
e.-sünler 132a/10

etbā^c : < *Ar. etbā^c*. Tâbî, takip edenler,
uyanlar. [1]
e.+1 (*yük.*) 11b/13

eṭ^c ime : < *Ar. eṭ^c ime*. Yemekler,
yiyecekler.[1]
e.+den 59a/17

eṭibbā : < *Ar. eṭibbā*. Hekimler, doktorlar,
tıp ilmini bilenler. [18]
e. 55a/12, 55b/10, 61b/10, 62a/8,
68b/4, 76a/7, 93a/9, 96b/5, 96b/7, 97a/4,
104a/9
e.+nîñ 42b/17, 96b/14, 114b/2
e.+sı 99a/12
e.+1 ḥazzāk 4b/4
ḥazzāk-ı e.-ı ^cArab ve ^cAcem ve
Rüm 4a/4
lisān-ı e. 4a/3

etmek (g): Ekmek. [10]
e. 27a/14, 41b/14, 81b/7, 86b/4
e. içi 120b/13, 134b/17
e. unı 28a/5
e.+den 134b/17, 134b/18
e.+e 28a/5

eṭrāf : < *Ar. eṭrāf*. Etraf, çevre. [6]
e. 52a/11, 84b/7
e.+1 (*iye.*) 100b/1
e.+larıdır 6b/8
e.+ında 83b/6, 104b/2

ev : Ev. [11]
e. tavuğı 39a/9
e.+de 27b/17, 44b/16, 48b/7, 63a/9,
93a/12, 93a/13, 93a/15
e.+e 67a/11
e.+lerde 29b/8
e.+leri 77b/2

evāyil : < *Ar. evā^o il*. İlk zamanlar, başlangıç
dönemleri. [1]
e.+inde 86b/10

evcā^c-ı bāṭına: < *Ar. evcā^c-ı bāṭına*. Karın
ağrısı. [1]
e.+^o 1 53b/3

evcā^c-ı mafāşıl: < *Ar. evcā^c-ı mafāşıl*. Eklem
ağrısı. [4]
e. 10b/14
e.+ a 54a/12, 105b/4, 127a/11

evcā^c-ı şadr : < *Ar. evcā^c-ı şadr*. Göğüs
ağrısı. [1]
e.+e 41a/17

evcā^c-ı rükbe : < *Ar. evcā^c-ı rükbe*. Diz
ağrısı. [1]
e.+ye 112a/5

evenk : < Far. hevenk < *āvenk*. Kurutulmak
üzere bir ipe dizilmiş veya saplarından
birbirine bağlanmış meyve ve demeti. [1]
e. eyle- 64b/16

- ev° iye** : < *Ar. ev° iye*. Damarlar. [1]
bi-ḥasebi'l-e. 5a/7 “*damarlara göre*”
- evkāt**: < *Ar. evkāt*. Zamanlar. [2]
e.-1 emrāz 4b/9 (2)
- evlā** : < *Ar. evlā*. Daha iyi, daha uygun. [6]
e. 47b/7. 112a/6
derece-i e. 65a/16
ḥāṣṣā-ı e.+sı 67a/4
ḳuvvet-i e.+sı 72b/12, 101b/8
- evlād** : < *Ar. evlād*. Çocuklar. [3]
e. 9a/14
e.+1 (*iye.*) 9a/20
e.+1 (*yük.*) 73b/14
- evrām** : < *Ar. evrām*. Şişler, urlar; enfeksiyon. [10]
e. 10b/9
e.+a 116b/12, 116b/14
e.+1 (*yük.*) 74a/1
e.+ları (*yük.*) 23b/17
e.-1 bāṭına 40b/2
e.-1 ḥāriyye 78b/6
e.-1 mi^c de 100b/5
e.-1 zāhire 40b/2
muḥallil-i e.+dır 112b/10
- evran pulı**: Mika. [1]
e. 62a/6
- Evşāb** : Evsab. (Yer adı) [1]
E. nāḥiyesi 77a/10
- evvel**: < *Ar. evvel*. Önce, ilk, birinci. [191]
e. 17b/2, 18a/4, 18b/3, 18b/18, 20a/7, 20b/9, 20b/15, 21a/17, 23a/9, 23a/10, 23a/15, 23a/18, 24a/3, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/10, 24a/17, 24b/10, 24b/13, 25a/1, 25a/4, 25a/9, 26a/8, 26a/10, 26b/3, 27a/6, 27a/10, 27b/4, 27b/8, 29a/10, 29a/11, 29a/19, 32a/9, 34a/17, 34b/12, 34b/15, 35a/1, 36b/15, 37a/9, 37a/19, 38a/18, 39a/17, 39b/5, 40a/9, 40b/3, 40b/6, 41a/16, 41b/8, 41b/12, 42b/9, 43b/1, 44a/17, 44b/5, 45a/1, 45a/6, 45b/5, 46a/15, 46a/19, 47a/12, 47b/7, 47b/8, 50b/8, 54a/1, 54b/4, 54b/11, 54b/15, 54b/18, 55a/12, 55b/13, 56b/9, 56b/17, 57b/6, 57b/16, 58b/16, 59a/7, 59b/16, 61a/1, 62a/7, 62b/6, 65a/9, 66a/2, 67a/13, 67a/18, 67b/18, 68a/16, 68b/8, 68b/13, 69a/1, 73b/9, 73b/19, 75a/2, 77a/3, 77b/15, 80a/5, 80a/10, 80b/9, 80b/16, 81a/8, 82a/6, 82b/3, 83a/3, 85b/1, 86a/2, 87b/12, 88b/3, 89b/6, 90a/10, 90b/1, 91b/4, 93a/12, 93b/3, 94a/16, 95a/4, 99b/6, 99b/7, 100b/10, 102a/4, 102b/1, 102b/2, 104a/10, 105a/6, 106a/19, 109a/17, 110b/4, 111a/4, 111a/8, 114b/5, 114b/19, 126a/16, 129a/6, 139b/13, 143b/11, 144b/12
e.+de 33b/2, 34a/2, 40b/4, 40b/11, 41a/8, 43b/14, 48b/17, 51b/6, 52a/3, 52b/11, 55b/8, 55b/9, 56a/6 (2), 56b/1, 58b/15, 68a/1, 72b/6, 82a/17, 83b/11, 89a/14, 89a/17, 90b/1, 102a/4, 105a/6, 105a/13, 106b/18
e.+dedir 55b/10
e.+den 97b/2
e.+i (*iye.*) 36a/14, 63a/3, 70b/18, 77a/16
e.+inde 36b/9, 37b/16, 43a/13, 44b/10, 55b/9, 58b/16, 59a/15, 71b/1, 80a/6, 80a/7, 81a/9, 110a/4, 110b/5, 112b/17
e.+ine 75a/0
derece-i e.+de 77b/13, 87b/12
gül- e. 110b/3
ḥāzm- e. 5a/8
ḳuvvet-i e.+i 67b/19
ṭarṭir-i e. 11b/6
- evvelā** : < *Ar. evvelā*. İlk önce, ilk olarak. [25]
e. 6a/8, 7a/3, 9b/20, 10a/1, 27a/2, 33b/7, 35a/6, 48a/13, 49b/14, 116a/6, 117a/11, 118b/17, 133b/18, 135a/15, 137b/17, 139a/8, 140b/1, 141a/18, 141b/10, 142a/16, 142b/3, 143b/19, 144a/3, 144b/8
- evvel bahār**: İlkbahar. [5]
e. 5a/19, 9b/12
e. günü 51a/8
e.+da 57b/1, 85b/15

evvelî : < *Ar.evve/+î*. İlk, en önce olan. [25]
 kuvvet-i e.+si 69a/5, 69b/13, 71b/1,
 71b/18, 73b/19, 74a/17, 74b/11, 75b/14,
 76a/11, 79a/10, 82a/17, 82b/4, 83b/13,
 84a/8, 91b/6, 98a/3, 98b/17, 100a/16,
 102b/19, 108a/5, 109a/3, 110b/8, 111a/9, ,
 113b/1, 106b/10

evvelki: < *Ar. Evvelki*, önceki; birinci, ilk.
 [23]

e. 7a/1, 12a/17, 82a/1, 94a/2
 e.+ler 131a/12, 140a/3
 e.+niñ 113b/19
 e.+si 4b/6, 4b/7, 4b/9, 4b/11, 4b/13,
 4b/14, 4b/15, 4b/18, 5a/2, 5a/6, 7a/9, 7a/11,
 7a/13, 7a/14, 12b/15, 12b/18

ey : *Ey*. [5]
 e. 5a/7, 10a/10, 11a/13, 12a/11,
 13a/19

eyle : *Öyle*, o şekilde. [5]
 e. 15a/5, 24b/3, 113b/13 , 120b/11
 e. it- 104b/4

eyle - : *Yapmak, etmek*. [280]
 e. 26a/15, 123a/16
 e.-di 84b/11
 e.-digim 4a/3
 e.-dik 4a/12, 25a/1, 25a/8, 27a/15
 e.-dikçe 25b/17
 e.-dikde 20a/17, 92a/17
 e.-dikden 64b/1, 143b/6, 145a/3
 e.-dikleri 9a/1, 12a/11, 37b/8, 58a/15,
 77b/2, 83a/13, 87a/15, 94b/16, 99b/15,
 104b/11, 114a/14
 e.-diklerinde 58b/7, 110a/17
 e.-diklerinden 94a/7
 e.-diklerini 11a/5
 e.-diler 68b/4, 99b/19
 e.-dim 32b/16, 35a/16, 100a/14
 e.-diyse 13a/18, 36a/12, 49b/14,
 96b/9, 114b/2
 e.-düğümde 65b/5
 e.-düğünden 66a/8
 e.-düğünü 11b/16
 e.-düğümde 84a/18

e.-düğümüz 4a/7, 11a/10, 20a/10
 e.-düğümüzde 77a/8
 e.-dügüñ 63b/17
 e.-dükleri 74b/3
 e.-meden 18a/1, 22a/5
 e.-mege 8b/4
 e.-mek 4a/11, 8b/6, 11b/17, 11b/18,
 17b/13, 20a/4 (2), 20a/12, 43b/19, 57a/17,
 78a/12, 143a/13
 e.-mekde 8b/1
 e.-mekdir 8b/4, 8b/5
 e.-meler 10b/5
 e.-memiş 96b/13
 e.-mesidir 10a/16
 e.-mez 7b/11, 8a/17, 20b/16, 25b/7,
 39a/1
 e.-miş 96b/13
 e.-mişdir 8b/13, 10a/18, 42a/17,
 63a/3, 145b/6
 e.-mişler 62a/9
 e.-mişlerdir 76b/15, 84a/14
 e.-r 25b/8, 86a/19, 86b/12, 107b/9,
 137a/16
 e.-se 31b/18, 74b/15, 96b/14, 119b/9
 e.-sek 13a/10
 e.-seler 27b/10, 28b/5, 28b/6, 29b/6,
 30a/2 (2), 30b/6, 30b/7, 31a/9, 31b/4, 31b/9,
 32a/11, 32a/18, 33a/11, 33a/12, 34a/4, 34b/7,
 34b/8, 34b/18, 35b/5, 36b/17, 37a/2, 37a/17,
 37b/14, 38a/11, 38a/15, 38a/16, 38b/13,
 39a/16, 39b/2, 40a/1, 40b/2, 41b/18, 42a/11,
 42a/12, 42b/1, 44a/2, 44b/4, 44b/19, 45a/7,
 45a/10, 45b/6, 45b/7, 45b/18 (2), 46b/3,
 46b/7, 47a/2, 47a/5, 47a/18, 47b/9, 47b/13,
 47b/19, 48b/4, 48b/13, 51a/14, 52a/13,
 52b/8, 52b/9, 52b/19, 53a/2, 53a/8, 53b/6,
 54a/13, 54b/1, 55b/3, 55b/16, 56a/1, 57a/2,
 58a/7, 58b/11, 59b/5, 59b/7, 60b/3, 60b/9,
 61a/4, 61a/5, 61a/8, 61a/9, 63a/1, 64a/8,
 64a/10, 64b/10, 64b/16, 65a/13, 65b/1,
 65b/2, 66a/19, 66b/1, 66b/18, 67a/9, 68a/10,
 68a/11, 68a/12 (2), 68b/7, 70a/13, 71a/17,
 71b/15, 73a/7, 74b/12, 76a/16, 79a/13,
 79b/10, 79b/19, 80a/4, 80b/5, 80b/11, 81a/3,
 82a/14, 83a/17, 85a/3, 86b/3, 87b/2, 88b/12,
 88b/16, 91a/5, 94b/18, 95a/8, 95b/2, 96a/7,
 97a/19, 97b/6, 99a/13, 99a/14, 99a/18,

99b/12, 100b/13, 101a/6, 101b/14, 102a/6,
103a/7, 103b/7, 103b/8, 104a/5, 104a/7,
104a/8, 104b/11, 106b/5, 107a/11, 107b/10,
107b/17, 108a/10, 109b/3, 110b/15, 110b/17,
111a/17, 111b/5, 111b/9, 111b/12, 111b/17,
112b/10, 121b/1

e.-señ 143a/10

e.-sün 96a/17

e.-ye 5b/18, 6a/1, 10a/2, 10a/3,
13a/16, 15b/13, 17a/3, 24a/1, 24b/13,
25b/12, 25b/15, 27a/1, 32b/14, 123b/10

e.-yeler 81a/3, 136a/5, 145a/1

e.-yen 115a/2, 115a/3, 143b/1

e.-yenler 115a/8

e.-yüb 12b/11, 32b/7, 45a/4, 128b/5,
143a/7, 143a/15, 143a/17, 143b/6

eylece : Öylece. [1]

e. 25b/16

eyt(d) -:Söylemek, demek. [1]

e.-ür 146a/3

eyü : İyi. [47]

e. 5a/12, 25b/15, 25b/17, 26a/4,
26b/12, 35a/2, 35a/3, 38a/11, 39a/11, 46a/9,
46b/17, 55a/16, 63a/9, 68b/10, 80a/7,
83a/12, 88a/1, 100b/16, 103b/11, 103b/13,
111b/8, 122b/18

123a/15

e.+dür 65b/2, 89a/1, 102a/5, 110a/1,
128b/17, 140b/7, 140b/15, 140b/16, 140b/17

e.+si 5a/11, 25a/16, 49b/1, 57b/5,

60a/8, 63a/9, 80a/9

e.+sidir 92b/7

e.+siniñ 105b/10

e. ol- 29b/14, 35a/18, 43a/5, 59b/10,
72a/12, 86a/8

eyüce : İyiçe. [1]

e. 26a/4

eyyām : < *Ar. eyyām*. Günler. [8]

e.+ına 58a/18

e.+ında 62b/3, 64a/19, 82b/14, 85b/6,
93b/5, 93b/6

mürür-ı e. 96b/13

ez - : Ezmek [25]

e.-e 123b/3

e.-eler 129a/4

e.-seler 63b/12, 69a/11

e.-üb 23a/19, 36a/6, 42b/2, 43b/16,
44a/5, 58b/17, 61b/15, 65a/11, 71b/16,
76a/13, 78b/10, 100b/13, 103a/13, 109a/6,
113b/3, 123b/9, 136b/18, 141a/19, 141b/15,
142a/17, 145a/8

ezā : Osmanlı Türkçesi alfabesinin on
üçüncü harfi, ze. [1]

e. bābı 73a/6

eznābü'l-ḥayl : < *Ar. eznābü'l- ḥayl*. Teke
sakalı. [1]

e. 88a/11

ezarākī : Güçlebüken. [1]

a. 29a/17

F

- fâ° il** : < *Ar. fâ° il*. Yapan, işleyen kimse. [2]
f.+e 145b/5
ecsâm-ı cevher-i f.+dir 104a/15
- fağfūrī** : < *Far. fağfūr+ī*. Çin porseleni. [2]
f. 141b/1, 142a/18
- fākihe** : < *Ar. fākihe*. Meyve, yemiş. [4]
f. 15b/14, 16a/4, 20b/17, 24a/3
- faķīr** : < *Ar. faķīr*. “Ben, bendeniz” anlamında tevāzu sözü. [7]
f. 65b/3, 84a/14, 100a/13, 128b/5
133a/7
f.+i (*yük.*) 77a/6
°abd-ı f. 4a/2
- faķķah**: < *Ar. faķķah*. Tomurcuk. [1]
f.-ı izhır 103a/13
- fālic** : < *Ar. fālic*. Vücûdun yarısını tutmaz hâle getiren (inme). [16]
f. 10b/11, 15a/11, 108a/12
f.+e 34b/10, 39a/7, 54a/12, 63a/6,
73b/3, 103a/6, 105b/13, 105b/17, 107a/15,
112a/5, 118b/4, 133b/15
f.+i (*yük.*) 15a/11
- fāline** : *bk. fālic*. [1]
f.+e 138b/12
- fānīd** : < *Far. fānīd*. Beyaz şeker, peynir şekeri. [2]
f. 67b/17
sükker-i f. 133b/7
- fār** : < *Ar. fār*. Fare. [1]
f. yağı 145a/12
- farālyūn**: *bk. farāsiyūn*. [1]
f.+dur 69a/3
- farāsiyūn**: < *Ar. farāsiyūn*. Yabanî pırasa. [1]
f. 69a/3
- farāzan**: < *Ar. farāzan*. Farzedelim ki, turalım ki. [1]
f. 96b/11
- fāre** : < *Ar. fāre*. Fare. [3]
f. 9a/18, 68b/2
f.+yi 68b/4
- farfah**: < *Ar. farfah*. Semiz otu. [1]
f. 38a/13
- Fārisī** : < *Far. Pars* > *Ar. Fāris+ī*. Farsça, Acemce, İran dili. [34]
F. 48a/6
F. eṭibbāsı 99a/12
F.+de 30a/8, 31a/7, 37b/5, 43b/18,
50b/3, 50b/18, 52b/15, 69b/3, 69b/17, 70a/6,
73b/1, 78a/14, 82b/15, 93b/15, 94a/5,
94a/14, 96b/18, 101b/5, 111b/13, 113a/13
F.+den 29b/15, 30b/9, 41b/12,
41b/16, 58b/13, 59b/15, 79b/15, 109b/19
F.+si lisānı 35b/9
ism-i F.+dir 31a/12, 36a/13, 36a/18
- farķ** : < *Ar. farķ*. Fark, ayırım, nüans. [5]
f. eyle- 8b/1, 10a/2, 10a/3
f. olun- 77a/19
f.+ı (*ıye.*) 93a/11
- Fars** : < *Far. Pars* > *Ar. Fars*. İran milletinin adı. [1]
F. lisānı 73a/4
- fārūķ** : < *Ar. fārūķ*. Keskin. [4]
f. 143a/3
tıryāk-ı f. 15a/15, 36a/3 “ *panzehir niteliğinde etkili bir çeşit macun*”
tıryāk-ı f.+da 42a/14
- faşd** : < *Ar. faşd*. Kan alma, hacamat. [37]
f. eyle- 20a/12
f. it- 6a/7, 14a/11, 15a/7, 15b/4,
15b/13, 16a/3, 16a/7, 16a/11, 16b/2, 17a/12,
17b/2, 17b/15, 18a/4, 19b/15, 20a/19,

- 20b/15, 21a/17, 21b/13, 22b/10, 22b/13, 23a/4, 23a/10, 23a/18, 23b/4, 24a/3, 24a/10, 24b/13, 25a/1, 25a/9, 26a/8
f. ol- 6a/8
f. u *ḥacāmat* 13b/5, 13b/6, 75b/2,
75b/3
f.+dan 35a/3
- fāşıla:** < *Ar. fāşila*. Ara, aralık. [1]
f. 93b/7
- fāsid** : < *Ar. fāsid*. Bozulmuş, bozuk. [28]
f. 5b/18, 20a/8, 28a/8, 38a/1, 39b/7,
40b/5, 45b/2, 50a/11, 60a/12, 63b/16, 67a/14,
79a/5, 93b/13, 104b/4
f. eyle- 96b/14
f. it- 57a/11, 73b/9, 99b/8
f. ol- 57a/11, 59a/17, 78a/17, 82b/9,
93a/2, 104a/19, 104b/8, 107a/4
f.+in 107b/5
aḥlāt-ı f.+den 122b/9
- fāside** : *bk. fāsid*. [1]
f. 117a/16
- fāşih** : < *Ar. fāşih*. Açık ve düzgün. [1]
f. 63b/14
- faşl** : < *Ar. faşl*. [29]
I. Kısım, bölüm.
f. 123a/12, 126b/5, 129a/5, 131b/5,
133a/10, 133a/17, 133b/9, 134a/10, 134b/5,
135a/15, 136b/2
f.+a 4a/12
f.+dır 4a/14, 27a/17
f.-ı evvel 114b/19
f.-ı şānī 115b/10
f.-ı şālīş 117a/8
f.-ı rābi^c 118a/2
f.-ı ma^c ācīn-i laṭīf 118b/3
f.-ı ḥāmīs 145b/9
- II. Mevsim.
f.+da 5a/19, 5b/1, 5b/3, 5b/5, 5b/7
f.+ı (*iye.*) 51a/8
f.+ında 55a/11, 88a/3
bi'l-f. 132a/19 “*zamanla*”
- faşira** : < *Gr.* Ak asma, ak sarmaşık, yaban kabağı. [3]
f. 68a/4 (2), 127a/18
- fātık** : < *Ar. fātık*. (Uzuvda) Yırtık, fituk. [1]
f. 103a/1
- fātır** : < *Ar. fātır*. Az sıcak, ılık. [2]
f. 133b/17
mā^o-i f. 26a/17
- fatrasaliyun:** < *Yun. fatrasaliyun*. < *Far. batrāsāliyūn, futrāsāliyūn*. Yabanî kereviz. [1]
f. 70a/5
- favaniya:** < *Ar.* < *Yun. (?)* Ayıgülü, şakayık. [3]
f. 68a/14
aşl-ı f. 135a/11
^cūd-ı f. 119b/12
- favaniye:** *bk. favaniya*. [1]
f. 116a/9
- fāyide** : < *Ar. fā^oide*. Fayda, yarar, nef^r. [198]
f. 31b/9, 97b/12, 129b/9, 111b/10
f. et- 93a/10, 93a/11
f. eyle- 32b/14, 36a/12
f. it- 22b/1, 28a/8, 28a/10, 28b/6,
30a/4, 30a/5, 30b/7, 30b/12, 31a/1, 31a/4,
31a/5, 31a/6, 31a/11, 32a/1, 32a/4, 32a/15,
32b/2, 33a/4, 33a/6, 33a/16, 33b/9, 34a/3,
34a/9, 35a/6, 36a/11, 36a/16, 36b/2, 37a/2,
37a/12, 38b/4, 39a/14, 41b/6, 42a/2, 42b/8,
43a/18, 44b/12, 45a/9, 45b/15, 46a/1,
46a/12, 47a/18, 47b/1, 48a/8, 48b/15, 49b/9,
51b/4, 51b/7, 52b/7, 52b/15, 52b/19, 53a/2,
53a/4 (2), 53a/5, 53a/8, 53b/12, 53b/13,
53b/17, 54a/4, 54a/6 (2), 54a/16, 54b/6,
54b/7, 54b/8, 54b/14, 55b/4, 55b/16, 56a/10,
56b/2, 56b/12, 56b/13, 56b/14, 56b/15,
57b/12, 57b/18, 58a/15, 59a/17, 59b/8,
59b/17, 60b/10, 60b/11, 60b/16, 61b/13,
61b/15, 62b/12, 63a/19, 63b/10, 63b/12,
64a/7, 64b/3, 64b/7, 64b/12, 65a/14, 65a/18,

66a/10, 67a/15, 67b/8, 67b/10, 67b/11, 67b/16, 68a/12, 68a/19, 69b/6, 70a/2, 71a/3, 71b/4, 73b/16, 74a/3, 74a/8, 75a/7, 76a/14, 76b/6, 76b/8, 76b/10, 76b/11, 78a/5, 78b/1, 78b/9, 79b/8, 79b/10, 80a/18, 80b/8, 80b/12, 80b/13, 80b/19, 81a/7, 81b/15, 82a/13, 82b/9, 82b/12, 83b/7, 84b/17, 85b/9, 86b/3, 87a/1 (2), 89a/18, 90b/4, 90b/13, 93b/10, 93b/11, 93b/12, 93b/13, 95a/6, 95a/8, 95a/9, 97a/15, 97a/17, 99a/7, 101b/9, 102a/9, 103b/10, 103b/13, 104b/10, 104b/16, 105a/18, 105b/3, 107a/18, 108a/10, 109b/5, 109b/8, 110b/1, 111b/7, 111b/9, 111b/10, 111b/11, 112a/5, 124a/13, 126b/17, 132b/1, 139a/5

f. vir- 51a/2, 110b/9

f.+si 40a/9, 49a/13, 65a/2, 66a/3, 67b/12, 70a/14, 72a/1, 77b/17, 94b/18, 97b/11, 130a/7, 131a/12, 135a/1, 144a/15

fāyidelü: Faydalı, yararlı. [11]

f. ol- 5a/10

f.+dür 29a/4, 37b/15, 38a/14, 38b/1, 39b/12, 43b/10, 46a/3, 46b/9, 47b/15, 50a/2

fāyize : < *Ar. fā^oize*. Başarılı olan, üstün gelen. [1]

kuvvat-i f.+si ol- 125b/15

faykara: < *Gr. Acı*. [14]

ayaric-i f. 14b/10, 14b/19, 15a/14, 15b/16, 16a/6, 16a/13, 17b/8, 19a/17, 19b/7, 20b/4, 22b/17, 34b/8, 133b/10

ma^c cün-ı ayaric-i f. 15b/8

fazalāt : < *Ar. fażalāt*. “Artık, dışkı vb.’nin çoğul şekli, kazurat. [14]

f. 11a/11, 11a/16, 36b/1, 67b/2

f.+dan 57b/12

f.+ı (*yük.*) 48b/18, 59a/13, 69a/16, 78a/5, 79a/11, 80b/3, 89a/5, 134b/12

f.-ı balgamiyye 107b/18

fāzhar(?): (?):[1]

f. 18a/2

fazilet : < *Ar. fażilet*. Kıymet, değer. [1]

f.+ı (*ıye.*) 93b/5

fażl : < *Ar. fażl*. İyilik. [1]
f.+ı (*ıye*) 97b/18

fażla : < *Ar. fażla*. Fazla, çok. [6]

f. 11a/8, 11a/9, 135b/16

f.+lar 11a/10

f.+sı 11a/07

fażlıyye: < *Ar. fażlıyye*. Fazla, çok. [5]

rutūbet-i f.+sı 35a/2, 51a/13, 41a/1, 69b/4, 69b/12

fecc : < *Ar. fecc*. Açıcı, ayırıcı (?) [1]

f.+dir 10a/17

fehm : < *Ar. fehm*. Anlama, anlayış, idrak. [3]

f.+ı (*yük.*) 39a/15, 48a/18, 63b/14

felāsife: < *Ar. felāsife*. Bir macun adı. [2]

ma^c cün-ı f. 16a/17, 22b/15

felc : < *Ar. felc*. Felç, vücûdun bir kısmında veya bütününde hareket ve hissin azalması veya kaybolması. [6]

f. 38b/4, 46a/3, 49a/12, 53a/18, 55a/5

f.+e 43a/9

felek : < *Ar. felek*. Gökyüzü, sema. [2]

f.+de 9a/5

f.-i muhīt 8b/15

felekiyye: < *Ar. felekiyye*. Felekler. [1]

ecsām-ı ^c ulviyye ve f.+ye 10a/13

felence: < *Far. felence*. Parfüm olarak kullanılan kırmızı bir tohum. [1]

f.+dir 79a/16

felsekūn: Miskotu.[2]

f. 32a/1, 32a/5

felgumuni: < *Yun. flegmon*. Göz kapağına arız olan ur şeklindeki bir hastalık, bir çeşit deri iltihabı. [1]

f. 10b/9

ferd(?): Bir bitki ismi. [1]

g. 18a/13

- Felikuriyus:** Bir hekim adı. [1]
ayaric-i F. 14b/19
- fenāca** : < *Ar. Fena*, kötü. [1]
f.+dır 66b/8
- fencnoş:** < *Far. fencnoş*. Badem yağı. [4]
f. 20a/3, 21a/13
ma^c cūn-ı f. 16a/16, 19a/4
- ferāgat** : < *Ar. ferāgat*. Vazgeçme, el çekme. [1]
f. gel- 98b/10
- ferah** : < *Ar. feraḥ*. Ferah, sevinç, sevinme. [31]
f. 35b/15, 127b/2
f. it- 123a/14
f. vir- 28a/18, 30b/8, 37b/3, 39b/17, 50b/13, 51b/19, 61a/6, 61b/12, 61b/15, 66a/7, 66b/14, 69b/16, 70b/14, 77b/14, 77b/16, 78a/12, 78b/13, 84a/5, 89b/8, 94b/4, 108a/2, 110b/10, 113b/2, 125a/6, 127a/16, 136a/9
f.-ı tām vir- 35a/12
şiddet-i f.+dan 24b/9
- ferāḥ** : *bk. ferāḥ*. [1]
f. vir- 50a/2
- ferahlık(ğ):** Ferah olma, neşeli, olma durumu. [1]
f.+ı (*ıye.*) 35a/15
- ferārīc** : < *Ar. ferārīc*. Piliçler. [1]
f. 68b/18
- ferāset** : < *Ar. ferāset*. Hemen anlama, zihin uyanıklığı. [1]
f.+i ol- 117a/7
- ferāsiyūn:** < *Far. ferāsiyūn*. Yabanî pırasa. [1]
f. 116a/17
- ferfiyūn:** < *Ar. ferfiyūn*. Sütleşen otu ve bundan elde edilen tıbbî bir zamk. [12]
f. 69a/13, 69a/14, 69b/1, 69b/2,
- 117a/17, 127a/13, 127b/3, 128a/1
f.+uñ 69a/14
duhn-ı f. 20a/1, 22b/19
ḥabb-ı f. 15a/18
- ferūc** : < *Ar. ferūc*. Piliç. [1]
f.+larıñ 26b/3
- feryaderis (?)**: Bir macun çeşidi. [1]
ma^c cūn-ı f. 123a/9
- ferzece** : < *Far. ferzece*. Fitol, lağman. [6]
f. 145a/7 (2), 145a/10, 145a/14
f. it- 145a/14
f.+leri 145a/6
- fesād** : < *Ar. fesād*. Bozulma, bozukluk. [9]
f. 7b/3, 8b/19
f. it- 36b/13
f.+ın 78a/11
f.+ına 51b/19, 104a/6, 133b/14
f.+ından 21b/2, 21a/16
- feslegen:** < *Yun. basilikion*. Fesleşen. [1]
f. 139b/3
- fesligan:** *bk. feslegen*. [1]
f. toḥmı 120a/13
- feşşāre** : < *Far. feşşāre*. Toz, yonga, pudra (?) [2]
f. 71a/12
f.+sinden 71a/15
- feth** : < *Ar. feth*. Açma, açılma. [6]
f. 79a/18
f. it- 34b/5, 67b/1, 74b/16, 130b/1
f. ol- 22a/8
- fetil** : < *Ar. fetil*. Kulak ağrısını durdurmak, cerâhati boşaltmak için kulağın içine sokulan, ilaçlı veya ilaçsız steril bez. [4]
f. it- 51b/4, 51b/13, 75b/6, 76b/11
- fevāyid:** < *Ar. fevā⁹id*. Faydalar, menfaatler. [53]
f.+i (*ıye.*) 120a/14, 120b/4, 120b/14,

121a/2, 121a/12, 121a/19, 121b/8, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15, 122b/1, 122b/8, 122b/15, 123a/3, 124b/9, 124b/19, 125a/5, 125a/11, 125a/18, 125b/5, 125b/13, 126a/3, 126a/9, 128a/3, 128a/9, 128a/17, 128b/9, 128b/15, 129b/2, 129b/6, 129b/14, 130a/2, 130a/11, 130a/15, 130b/4, 131b/3, 131b/10, 131b/15, 132a/1, 132a/4, 132a/8, 132a/15, 132a/18, 134b/8, 134b/15, 134b/19, 135b/14, 136a/7, 136a/13, 136b/19, 137a/2

fevkī : < *Ar. fevk+ī*. Üstte, üst tarafla ilgili. [1]

f.+dir 8b/17

fevret-i mülk (?): < *Ar. Hint* findığı. [1]
f.70b/11

feylesof: < *Ar. feylesūf-Yun. philosophos*. Filozof. (Metinde terkip adı.) [1]
zīmād-ı f. 22a/15

feza^c : < *Ar. feza^c*. Korkudan dolayı inleyip sızlama. [1]
f. et- 99a/2

fıkra: < *Ar. fıkra*. Omurgayı meydana getiren kemiklerden her biri, omur. [1]
f.+lara 22b/8

findık : < *Far. funduk* < *Yun. pontikon karion*. Fındık. [2]
f. içi 120b/18
f.+dan 113b/16

findık-ı hindī: Hint findığı. [1]
f. 70b/11

firun : < *Yun. furun*. Fırın. [1]
f.+a 32b/12

fistik : < *Ar. fistuk* < *Far. pistek*. Fıstık. [9]
f. 69b/10, 90a/3, 117b/17, 119b/13, 133a/19
f. ağacı 64b/6
f. içi 120b/18
duhn-ı f. 17a/1
ma^c cūn-ı f. 120b/17

fistik-ı sāmī: Şamfıstığı. [1]
kışr-ı f. 118a/2

fituk : < *Ar. fitu*. İç organlardan bir bölümünün, karın çeperinin zayıf noktalarından geçerek cilt altına çıkması sonucu meydana gelen şişlik şeklindeki ârıza. [2]
f. marazı 21b/17 (2)

fizza : < *Ar. fizza*. Gümüş. [1]
f. 69b/16

fizzī : < *Ar. fizza+ī*. Gümüşle ilgili. [1]
f. 98b/14

fik(i)r : < *Ar. fikr*. Fikir, düşünce. [5]
f. fesadı 51b/19
f.+i (*yük.*) 30b/5, 125a/07
f.+ler eyle- 5b/18
f.+lere 57b/11

fil : < *Ar. fil*. < *Far. pīl*. Fil, kara hayvanlarının en irisi, hortumlu, kalınderili, memeli hayvan. [3]
f. 71a/11
f. kemügi 71a/17

fi^c1 : < *Ar. fi^c1*. Etki, tesir. [13]
f. it- 104b/8
f.+de 102b/16
f.+i (*iye.*) 56b/17, 59b/16, 66b/4 (2), 78a/15, 91b/5, 104b/9, 106a/6, 113a/8, 113b/13
f.+inden 59b/16

fi'1-cümle: < *Ar. fi'1- cümle*. Bütün, hepsi. [7]
f. 27b/11, 30b/5, 39b/7, 49b/19, 63a/15, 69b/1, 109b/12

fi'dişi: Fil denen hayvanın aynı zamanda silâhı durumunda olan, donuk beyaz renkli, iki uzun ve eğri dişi. [1]
f.+ne 71a/12

fi'1-ḥāl: < *Ar. fi'1-ḥāl*. Muhakkak, hemen, derhal. [25]
f. 9b/15, 32a/8, 35a/9, 36a/7, 39a/2,

39a/5, 43a/11, 43b/13, 43b/16, 44b/8, 50a/4, 63a/13, 63b/17, 63b/19, 64a/3, 70b/6, 70b/7, 75b/5, 92a/17, 93b/17, 94a/1, 101b/3, 104b/6, 139a/18, 143a/13

filis : < *Ar. filiz*. Bir bitki üzerinde yeni süren küçük dal veya yaprak, sürgün. [3]

f. 65a/5

f.+iñ 65a/6

f.+ini 107a/4

filkulağı: Yıllanyastığı. [1]

f. 90b/19

fincān : < *Ar. fīncān*. < *Far. pingān*. Fincan. [8]

f. 22a/10, 112a/17, 112b/3, 120b/4, 124b/5, 130a/17, 130a/19, 136a/11

fīrāhū'l-ḥammām: < *Ar. fīrāhū'l-ḥammām* Güvercin yavruları. [1]

f. 69b/3

fīrāvān : < *Far. fīrāvān*. Çok, aşırı, bol. [2]

f. ol- 77a/11

f.+dır 131b/4

fīrūze : < *Far. fīrūze*. Yüzük, bilezik, küpe vb. kuyumculuk işlerinde kullanılan, açık mâvi renkte, şeffaf olmayan kıymetli taş, pîrūze. [1]

f. 71a/10

fīrūzec : *bk. fīrūze*. [1]

f. 71a/5

fīrūznūş: < *Far. fīrūznūş*. Macun adı. [3]

h. 19a/20

ma^c cūn-ı f. 22a/15, 22b/4

Frengī : < *Far. fireng*. < *Fr. Franc.+ī*. Frenklere âit; Avrupalı. [7]

F. 49b/2

F. ḥab 143b/14, 144a/10

F. mūmiyā 102b/11

F.+de 88b/2

F.+dir 49b/6

merkaşîşā^o -ı f. 98b/12

Frengistān: < *Far. fireng*. < *Fr. Franc.+ istān*. Frenklerin oturduğu memleket, Avrupa. [2]

F.+da 96b/12

F.+dan 106a/3

Frenk : < *Far. Fireng*. < *Fr. Franc.* Avrupalı. [1]

F.+ler 142b/4

Frenk maraızı: Frengi hastalığı. [2]

F.+nñ 81b/13, 141a/11

fūdenc : *bk. fūtenc*. [1]

f. 70b/1

fūdenc-i berrī: < *Ar. fūdenc-i berr+ī*. Yabancı yarpuz. [1]

f. 117a/19

fūdenc-i nehr: *bk. fūtenc-i nehrī*. [1]

f. 70b/2

fūdenc-i nehrī : < *Ar. bk. fūtenc-i nehrī*. [1]

f. 117b/12

fūfal : *bk. fındık-ı hindī*. [2]

f. 35b/11, 70b/11

fukka^c-ı izhīr: < *Ar. fukka^c-ı izhīr*. Mekke ayrığı çiçeğinin suyu. [1]

f.103a/13

fulful : < *Ar. fulful*. Biber. [30]

f. 15a/9, 18a/15, 58a/14, 88a/6, 90a/14, 119b/12, 126b/7, 129a/8, 138b/3

dār-ı f. 18a/13, 48a/1, 48a/3, 118b/7, 118b/18, 119b/3, 119b/17, 120a/12, 122a/4, 122a/13, 122b/12, 123a/10, 126b/7, 129a/11, 130b/13, 139b/2, 140a/17, 140b/18

duhn-ı f. 140b/15

ḥabb-ı f. 119b/16

fulful-ı ebyaž : < *Ar. fulful-ı ebyaž*. Akbiber. [1]

f. ve esved 140b/18

fulful-ı esved: < *Ar. fulful-ı esved*. Karabiber. [2]

f. 70a/11, 133a/3

- fulūniyā**: Bir macun adıdır. [1]
ma^c cūn-ı f. 19a/20
- fūlus** : < *Yun. fūlus*. Dal, sürgün. [1]
f.+ından 47b/5
- fūlūs** : Katır kuyruğu. [1]
f. 134a/17
- Fulus** : Fulus. (Bir Yunan bilgini) [23]
F. 49a/1, 59b/5, 60b/17, 62b/14,
76a/2, 80a/9, 95b/8, 98b/16, 114a/2
kavlı-i Ebū Cerīḥ ve F. 113b/5
kavlı-i F. 43b/12, 72a/4, 73a/18,
75a/1, 76a/14, 80a/3, 80a/15, 98b/11, 99b/1,
100b/11, 105b/15, 108a/11, 113a/2
- furun** : < *Yun. furun*. Fırın. [3]
f.+a 126a/7
f.+da 126a/7
f.+dan 126a/8
- fuşūl** : < *Ar. fuşūl*. Fasıllar, bölümler. [1]
f. 4a/10
- fuşūl-ı erba°a**: < *Ar. fuşūl-ı erba°a*. Dört mevsim. [2]
f.+da 145a/19
f.+y1 5a/19
- fuşūşat**: < *Ar. fuşūşat*. Öz, cevher.; kabuk. (?) [1]
f.+1 (*iye.*) 59b/3
- fuvāk** : < *Ar. fuvāk*. Hıçkırık. [4]
f. 18b/9
f.+a 18b/10
f.+1 (*yük.*) 122a/10, 125b/16
- fütenc** : < *Ar. fütenc*. Avşan otu, habak, koca yarpuz. [43]
f. 131a/3, 132b/15
cevāriş-i f. 132b/18
- fütenc-i cebelī**: < *Ar. fütenc-i cebelī*. Dağ yarpuzu. [1]
f. 117b/14
- fütenc-i nehrī** : < *Ar. fütenc-i nehrī*. Su nanesi, su yarpuzu. [1]
f. 117b/14
- fuzalā** : < *Ar. fuzalā*. Fâzıllar, faziletli kimseler. [1]
f.+dan 96a/13
- fuzūl** : < *Ar. fuzūl*. Fazlalıklar, artık maddeler. [1]
f. 73b/12
- fūcl, ficl**: < *Ar. fucl*. Turp. [8]
f. 68b/7, 116b/5
bezr-i f. 17b/8, 18a/16, 117b/11,
117b/17, 118b/13
mā°-i f. 23a/15
- fūrūḥat**: *bk. fūrūḥat*. [1]
f. 100a/11
- fūrūḥat**: < *Far. fūrūḥat*. Alışveriş, satma, satış. [1]
f. it- 84b/7
- fütūnec**: *bk. fütenc*. [1]
ma^c cūn-ı f. 22a/2
- fūvveh**: < *Ar. fūvveh*. Kızıl kök, kızıl boya, kök boyası. [6]
f. 19b/11, 70b/17, 115a/10, 115b/13,
116b/2, 124a/2
- fūvveh-i şabbāğīn**: < *Ar. fūvveh-i şabbāğīn*. Kök boyası, kızıl boya. [1]
f. 117b/8

G, Ğ

- ğas(y)ân:** < *Ar. ġas(y)*. Mide bulantıları. [1]
ğ.+ı (*yük.*) 125b/14
- ğāfiş** : < *Ar. ġāfiş*. Koyunotu, kasıkotu. [7]
ğ. 67a/12, 116b/16, 117b/1
ħabb-ı ġ. 20b/1, 20b/12, 26b/3
° uşāre-i ġ. 135b/10
- ğāfiş:** *bk.* ġāfiş. [1]
ğ. 144b/14
- ğaflet** : < *Ar. ġaflet*. Dalgınlık, dikkatsizlik, ġāfillik, ihtiyatsızlık. [26]
ğ. etme- 14b/11, 15b/1, 16b/13, 17a/7, 17b/6, 18a/9, 20a/16, 123b/12, 124a/18
ğ. it- 124a/10
ğ. olunma- 15a/10, 17b/11, 17b/13, 18b/2, 19a/5, 19b/1, 25a/19, 119b/2, 124a/7, 124b/5, 129a/6, 133a/14, 134a/6, 144a/11, 144a/16, 144b/7
- ğāhī** : < *Far. ġāhī*. Ara sıra, bazen. [8]
g. 7a/17, 27b/1, 33b/10, 41a/15, 57a/1 (2), 74a/15, 86b/6
- ğāhice** : Bazen. [1]
g. 9b/17
- ğalaṭ** : < *Ar. ġalaṭ*. Yanlış, hatâ, sehiv. [2]
ğ. it- 88a/16
ğ.+a düş- 97a/5
- ğalazat** : < *Ar. ġalazat*. Kalınlık, yapışkanlık. [1]
ğ.+ından 4b/2
- ğalebe** : < *Ar. ġalebe*. Üstün gelme, üstün olma, bastırma. [18]
ğ. 11b/18, 69a/18
ğ. et- 38b/4
ğ. eyle- 10a/17, 10a/18 (2)
ğ. it- 25a/16, 47a/8
ğ.+si 8a/3, 11b/1, 16a/6, 78a/11
ğ.+sin 50a/17, 109a/7
ğ.+sinden 11b/13, 44b/8
- ğ.+sine 85a/10
ğ.+sini 65a/17
- ğaleyân:** < *Ar. ġaleyân*. Coşma, coşkunluk. [1]
ğ. eyle- 24b/13
- ğālib** : < *Ar. ġālib*. Üstün gelen, yenen. [21]
ğ. 5b/5, 5b/15, 23b/4, 73b/8
ğ. gel- 111a/18
ğ. ol- 5a/19, 5b/3, 5b/7, 5b/10, 5b/11, 5b/13, 5b/17, 6a/5, 6a/6 (2), 6a/7, 25a/15, 27a/7, 92b/2, 92b/3
ğ.+dir 5b/10
- ğālibā** : < *Ar. ġālibā*. Zannediyorum ki. [1]
ğ. 35b/9
- ğāliye** : < *Ar. ġāliye*. Miskten yapılan güzel kokulu bir macun. [1]
ğ. 125b/13
- ğālīz** : < *Ar. ġālīz*. Yoğun, koyu kıvamda olan, yapışkan. [45]
ğ. 5a/11, 5a/16, 19a/15, 19a/16, 24a/12, 32a/4, 34a/5, 40a/11, 47b/9, 48b/5, 48b/10, 51b/17, 52a/1, 66a/5, 67b/6, 69a/10, 70b/1, 76b/6, 81a/4, 83a/12, 89a/11, 89b/14, 90b/16, 96a/9, 104a/5, 110b/6, 118b/17, 119a/7, 119a/10, 121a/3, 122a/9, 122a/15, 124b/10, 136a/14
ğ. ol- 5a/8, 70b/13, 86a/5
ğ.+dir 62b/13, 72b/9, 87a/16
ğ.+i (*yük.*) 31b/9
ħılṭ-ı ġ. 90a/13, 91a/9
müvellid-i ħılṭ-ı ġ.+dir 99b/6
ruṭbāt-ı ġ.+den 80b/10
- ğālīze** : < *Ar. ġālīze*. Yoğun, koyu kıvamda olan, yapışkan. [15]
ğ. 21b/18
ğ.+den 36b/1
aḥlāṭ-ı ġ. 42b/17
aḥlāṭ-ı ġ.+den 34b/5

- aḥlāt-ı ğ.+i 101b/9, 109b/1, 127a/15
aḥlāt-ı ğ.+^o (i) 114b/17
aḥlāt-ı ğ.+si 39b/1
aḥlāt-ı bārīde-i ğālīze^o i 85b/17
munzic-i ruṭūbāt-ı ğ.+dir 85b/3
rīḥ-i ğ.+sine 120a/15
riyāḥ-ı ğ. 99a/19
riyāḥ-ı ğ.+^o i 73a/7
riyāḥ-ı ğ.+ye 94b/8
- ğālīzlık(ğ)** : Yoğunluk, koyuluk, yapışkanlık. [1]
ğ.+ını 65a/17
- ğālīzrek:** Daha yoğun, daha yapışkan, daha koyu. [1]
ğ.+dir 68a/1
- ğam** : < *Ar. ğamm.* Keder, tasa, kaygı. [7]
ğ. 51b/19, 99b/1
ğ.+a 91a/15, 113b/4
ğ.+dan 85a/16
ğ.+ı (*yük.*) 28a/17, 33b/10
- ğār** : < *Ar. ğār.* Defne ağacı ve yemişi. [2]
ğ. 67a/1
ḥabb-ı ğ. 133a/11
- ğarab** : < *Ar. ğarab.* Göz pınarında oluşan bir çıban türü. [1]
ğ. ° illeti 83b/4
- ğarāyib:** < *Ar. ğarāyib.* Şaşılacak tuhaf şeyler, garip şeyler. [1]
ğ.+den 100a/2
- ğarbī** : < *Ar. ğarb+ī.* Batı tarafından, garba âit olan. [1]
ğ. 7b/4
- ğarğara:** Gargara, ilacı ağızda çalkalama. [25]
ğ. 108b/11
ğ. et- 31b/8, 87a/11
ğ. eyle- 47a/18, 61a/9, 65b/1, 101b/14, 110b/15, 144b/19
ğ. it- 14a/5, 45b/3, 62b/18, 64a/3, 72b/17, 89a/8, 145a/3, 145a/6
- ğ. itdür- 15b/17, 16a/6, 16a/13, 16b/6, 16b/9, 16b/15
ğ. olun- 47a/19
ğ. ve mażmaża itdür- 16a/15
- ğarīb** : < *Ar. ğarīb.* Tuhaf, acâyip. [1]
ğ. 10b/8
- ğārīkūn:** < *Ar. ğārīkūn.* Katran köpüğü, çayır mantarı. [25]
ğ. 13b/19, 20b/10, 14b/4, 14b/8, 15a/3, 16a/4, 67a/17, 116a/5, 116b/14, 117a/13, 117b/2, 117b/3, 127a/9, 128a/5, 128a/15, 134a/9, 134a/19, 134b/4, 135a/13, 136a/10, 136a/12, 141a/18, 142a/16
ğ.-ı ebyāz 136a/10
ḥabb- ı ğ. 20a/13
- ğars** : < *Ar. ğars.* Ağaç dikmek. [1]
ğ. olun- 77a/13
- ğassāl** : < *Ar. ğassal.* Temizleyen. [1]
ğ.+dır 108b/9
- ğaşy** : < *Ar. ğaşy.* Kendinden geçme, bayılma. [8]
ğ. 18b/3, 66a/8, 95b/10, 111a/5
ğ. ol- 32a/1
ğ.+ı (*yük.*) 94b/9
ğ.+^o ı (*yük.*) 94b/1
ğ.-ı ıqalbe 145a/18
- ğaşyān** : < *Ar. ğaşyān.* Kendinden geçme, bayılma. [11]
ğ. gel- 37b/9
ğ. getir- 32b/5, 68b/10, 85b/18, 99b/9
ğ.+a 40a/14, 108a/7
ğ.+ı 37b/9, 45a/8, 54b/16, 56b/4
- ğatle(?)**: Bir bitki ismi [1]
ğ. 116a/18
- ğavr** : < *Ar. ğavr.* Bir şeyin esâsı, aslı; dip. [1]
ğ.+ına 117a/6
- ğāv zehre:** < *Far. ğāv zehre.* İnek çiçeği. [1]
g. 43b/18

ğāyet : < *Ar. ġāyet*. Çok, pek, pek çok, son derece. [317]

ğ. 4a/12, 4b/3, 14b/18, 16a/17, 16b/12, 17a/8, 17a/17, 17b/6, 18a/18, 19a/5, 19a/9, 19a/11, 19b/1, 20a/11, 20b/7, 21a/3, 21a/4, 21b/5, 22a/2, 22a/6, 22a/9, 22a/12, 22a/13, 22a/18, 22b/2, 23a/5, 23a/18, 23b/2, 23b/5, 25b/6, 26b/16, 27a/19, 27b/10, 28a/6, 28a/14, 28b/6, 29a/3, 29a/6, 30a/16, 30b/1, 30b/5, 31b/1, 32b/13, 32b/16, 33a/13, 33a/17, 33b/1, 33b/3, 33b/12, 33b/16, 35a/9, 35a/11, 35a/17, 35a/19, 36a/9, 36a/11, 37a/12, 38a/4, 38a/16, 38b/4, 38b/15, 39a/8, 39a/12, 39a/18, 39b/17, 40a/2, 40a/19, 40b/1, 40b/20, 40b/18, 41a/2, 41b/1, 41b/14, 42b/4, 44a/2, 44b/18, 45a/16, 45b/8, 46a/1, 46b/9, 46b/11, 46b/15, 46b/19, 47a/8, 47a/9, 47a/11, 48a/7, 48a/13, 49a/9, 49b/3, 49b/12, 49b/19, 50a/1, 50a/4, 51a/10, 52b/17, 52b/19, 53a/5, 53a/8, 53b/5, 54b/1, 54b/2, 56a/3, 56a/10, 56b/1, 57a/17, 57b/7, 58a/8, 58b/13, 59a/4, 60a/8, 61a/2, 61a/5, 61a/8, 61a/11, 61a/16, 62a/2, 62b/12, 62b/16, 63a/2, 63a/5, 63b/4, 63b/13, 64a/1, 64a/2, 64a/5, 64a/6, 64a/10, 64b/6, 66b/6, 67b/1, 68b/3, 69a/8, 69b/5, 69b/10, 70a/7, 70a/10, 71a/2, 71a/16, 71b/6, 72a/6, 73a/18, 73b/1, 74a/11, 74a/14, 74a/15, 74b/4, 74b/5, 74b/14, 75a/2, 77b/19, 78a/6, 78b/9, 78b/19, 79b/1, 79b/3, 79b/8, 79b/9, 79b/12, 80a/16, 80b/4, 80b/18, 81a/15, 81a/18, 82a/4, 82b/7, 83b/15, 84a/1, 84a/9, 84b/8, 85a/2, 85b/2, 86a/6, 87a/15, 87b/4, 88b/14, 90b/10, 90b/17, 91a/2, 91a/3, 91a/11, 91b/15, 91b/16, 91b/17, 92a/1, 92b/4, 92b/15, 93a/6, 93a/9, 93b/4, 94a/19, 95a/7, 96a/11, 96b/16, 96b/18, 97b/3, 97b/5, 98a/5, 98b/16, 98b/18, 99b/2, 99b/16, 100b/10, 100b/14, 101a/3, 101a/15, 101a/17, 101b/3, 101b/17, 102a/2, 102a/3, 102a/5, 102a/11, 105a/2, 105b/8, 105b/14, 107a/4, 107b/9, 107b/16, 108b/19, 109a/3, 109a/5, 109b/11, 110a/9, 110b/16, 111a/1, 111a/16, 111b/17, 111b/18, 112a/16, 112b/1, 115b/13, 115b/16, 116a/4, 116a/8, 116a/9, 116a/14, 116a/15, 122b/3, 123b/6, 123b/12, 124a/7, 124a/10, 124a/17, 124a/18, 124b/3, 124b/5, 124b/9, 126b/10, 127a/16,

127b/1, 127b/14, 129a/5, 129a/6, 129a/13, 130b/11, 132a/18, 133a/4, 133b/3, 133b/9, 133b/15, 133b/19, 134a/5, 134a/7, 134a/11, 134b/6, 134b/16, 134b/17, 135a/2, 135a/9, 135a/16, 135a/19, 135b/5, 135b/8, 136b/4, 137b/5, 137b/14, 138a/1, 138a/14, 138b/1, 138b/2, 138b/7, 138b/13, 139b/8, 139b/10, 139b/18, 140a/7, 140a/10, 140a/14, 140b/2, 140b/15, 141a/15, 141b/1, 141b/4, 141b/8, 142a/2, 142a/7, 142a/10, 142b/1, 142b/6, 144a/6, 144b/11, 144b/16, 145a/4, 145a/10, 145a/18, 145b/14, 145b/18

ğ.+de 25b/8, 43b/19, 136b/10

ğ.+dedir 104a/15

derece-i ġ.+de 29a/18, 43a/1

ğāyetle : Aşırı derecede, çok fazla. [3]

ğ. 54a/4, 55b/18, 127a/9

ğayr : < *Ar. ġayr*. Başka, ayrı, diğer. [14]

ğ. 7b/7

ğ.+a 71a/17, 86a/9, 101b/19, 104a/18

ğ.-ı mādī 24b/2

ğ.-ı mu^c tedil 12a/15

ğ.-ı mu^c tedil midir 12a/16

ğ.-ı muvāfiḳ 10b/4

ğ.-ı münhaẓım 68b/11

ğ.-ı maḡsūl 58b/15

ğ.-ı meshūḳ 118a/11

ğ.-ı şāliḥ 11a/15

ğ.-ı tekālīf-i ° örfiyye 100a/12

be-ğayr-ı cezb 34b/16 “çekmeyen, cezb etmeyen”

II. Artık.

ğ. 39a/1

ğayrı : < *Ar. ġayr+ı*. [45]

I. Başka, diğer.

ğ. 29b/12, 29b/3, 37b/14, 41b/4, 42b/18, 43b/7, 46a/8, 48b/13, 51b/18, 58b/18, 61a/13, 62a/16, 66a/9, 67a/12, 70b/19, 73a/15, 77a/8, 81b/7, 83b/10, 87a/8, 87b/2, 88b/15, 98b/3, 103a/16, 104b/7, 106a/7, 106a/16, 107b/8, 142b/5, 142b/10, 146a/2

ğ.+dan 55b/11, 75b/13

ğ.+dır 113b/19

ğ.+lar 48b/8, 82a/9, 97b/2

ğ.+lardan 39b/11, 64b/5, 90a/11
 ğ.+nñ 59b/14
 ğ.+sı 55b/11
 ğ.+sın 57a/16

II. Artık.
 ğ. 114b/15, 114b/16

ğazab : < *Ar. ğazab*. Öfke, kızgınlık. [2]
 ğ.+da 17b/7
 şiddet-i ğ.+dan 24b/8

ğazab-nāk: < *Ar.-Far*. Kızgın, öfkeli. [1]
 ğ. ol- 128b/2

gec : *bk. geç* [1]
 g. 87a/7

geç : Geç. [4]
 g. 38a/9, 39a/10, 40b/4, 88a/3

geç - : [10]
 I. Bir yerden başka bir yere gitmek.
 g.-er 30b/11, 38a/9, 40b/4, 124b/12

II. (Bir şey) Bir nesnenin bir
 tarafından girip öbür tarafından çıkmak.
 g.-eni 70a/2
 g.-miş (*sf.*) 49b/18, 113b/10
 g.-mişini 50b/6
 g.-üb 139a/7

III. Son bulmak, hükmü ve etkisi
 ortadan kalkmak.
 g.-er 50b/11

geçir -: [2]
 I. (Bir şey) Bir nesnenin bir
 tarafından girdirip öbür tarafından
 çıkarmak.
 g.-üb 49b/4

II. Yerleştirmek, koymak, takmak.
 g.-üb 144a/8

geçrek : Daha geç. [1]
 g. ol- 104a/2

geçür - : (Bir şey) Bir nesnenin bir tarafından
 girdirip öbür tarafından çıkarmak. [9]

g.-eler 123a/8

g.-mek 110a/18

g.-üb 111b/12, 121b/8, 121a/12,
 128a/16, 128b/8, 128b/14, 130a/5

gegir-: Geğirmek. [3]

g.-mek 9a/7

g.+megi (*yük.*) 91b/10, 122a/16

gegirik(g): Geğirik. [1]

g.+i 122a/6

gegirt(d)-: Geğirtmek. [2]

g.-ir 86b/13

g.-mek 9a/7

gel - : [102]

I. Bir mesâfe katedip uzak bir yerden
 daha bir yere varmak.

g.-en 92a/5

g.-ince 77a/9

g.-mez 71a/10, 77b/9, 104b/14

g.-mişlere 77b/19

g.-üb 65b/10, 84a/15, 109b/14

g.-ür 9a/17, 47a/17, 60b/19, 71b/9

72b/10, 83b/9, 97b/1, 98b/13, 108a/3

g.-ür (*sf.*) 33b/1, 93b/16, 98a/2

II. Ele almak, üzerinde durmak.

g.-dik 100a/14, 114b/9

g.-elim 7a/1

III. İstenilen, beklenen duruma
 ulaşmak.

g.-dikde 127b/12

g.-dikden 125b/12, 126a/17

g.-e 106a/16, 137a/12

g.-ince 124b/8, 125a/5, 125a/10 (2),

126a/17, 134a/4, 138a/19

g.-mezden 126a/16

g.-üb 125b/4

IV. Ortaya çıkmak.

g.-en 139a/10

g.-ür 139a/9, 139a/10 (2)

<p>V. Bir hâl bir kimseye hâkim olmak. g.-e 27a/2 g.-ene 89b/19 g.-incek 25b/12 g.-se 37b/9</p> <p>VI. (Sıvılar için) Çıkıp akmak. g.-ecek (<i>sf.</i>) 142a/15 g.-en 104b/6 g.-se 58a/8, 145a/15 g.-ür ise 20b/17 g.-ürse 42a/10</p> <p>VII. .... İhtiyâcını duymak,..... isteği hissetmek. g.-e 5b/11, 14a/3, 19b/7, 28a/6 g.-meye 5b/19 g.-meyen 28a/6 g.-mez ol- 14a/17</p> <p>VIII. Olduğu görülmek. g.-e 92a/19, 111a/18 g.-ür 48b/16</p> <p>IX. Yardımcı fiil olarak. lâzım g.-di 12b/10, 117a/11 lâzım g.-dikde 112a/11 ° aklı g.-e 70b/5 ferâgat g.-e 98b/10 lâzım g.-e 104b/3 hâlel g.-meden 103a/3 zarar g.-meye 51a/9 hâlel g.-meye 92b/6 kıyâsa g.-mez 9b/6 kaleme g.-mez 134a/6 isti° mâl oluna g.-mişdir 27a/19 harekete g.-mişi 76a/4 lâzım g.-se 29b/13, 63b/17, 96b/12, 114a/5 harekete g.-ür 5b/1 lâzım g.-ür 6b/2, 26b/17, 104b/5, 139b/1 harekete dahı g.-ür 8a/11 zuhûra g.-ür 10b/3 gâlib olur g.-ür 27a/7 lâzım g.-ürse 93a/15</p> <p>X. Yapılmak; şeklinde.</p>	<p>g.-ür 28b/17, 29a/81, 29a/12, 29b/19, 34a/12, 38a/7, 38b/17, 41a/3, 41a/7, 41a/11, 43a/13, 48b/16, 49b/17, 75a/19, 85b/19, 92a/3</p> <p>gelincik: Gelincik. [2] g. 98b/10 g. çiçeği 94b/17</p> <p>genc : Genç. [2] g. ola 88a/2, 88a/8</p> <p>gendene: < <i>Far. gendene</i>. Yabanî pırasa. [1] g. 80a/19</p> <p>ger : < <i>Far. eger</i>. Eğer. [3] g. 8b/15 (2), 104a/4</p> <p>gerçek : Hakîkî, gerçek, sâhici. [1] g. 107b/08</p> <p>gerçi : < <i>Far. egerçi</i>. Her ne kadar, ise de. [11] g. 39b/9, 44a/4, 57a/8, 58b/7, 61a/15, 72b/1, 79a/9, 87a/19, 92b/16, 96b/15, 110b/2</p> <p>gerdân : < <i>Far. gerdân</i>. Vücûdun omuzlarla baş arasında kalan kısmı. [2] g.+ından 26b/6 g.+ını 26b/5</p> <p>gerek : Gerek, ihtiyaç. [59] g.... g....12b/13, 104a/17, 112b/1, 127a/14, 127b/1, 132a/8 g. ol- 139a/5 g.+dır 12b/2, 30a/19, 82a/4, 82a/5, 70b/7, 75a/9, 98a/14, 143a/2 g.+se 83b/16, 84b/15 -mağ/ -mek g. 13a/4, 26b/15, 117a/7, 120a/16 -mağ/ -mek g.+dir 20a/4 (2), 25b/15, 26b/9, 26b/10, 26b/13, 29a/20, 31a/7, 50a/8, 50b/7, 60a/16, 63a/8, 70b/7, 72a/14, 80a/2, 81b/11, 81b/17, 82a/3, 91a/08, 93b/07, 96a/05, 96b/02, 98b/19, 110a/18, 114b/12, 128a/13, 136b/2, 143a/09 -mamağ/ -memek g.+dir 78a/1 -señ g. 12b/14</p>
--	--

-sa g.+dir 92b/2, 92b/3
-sek g.+dir 13a/10

gerekli : Gerekli. [1]
g. 11a/10

gerekli: Gerekli. [1]
g. 5a/13

gergin : Zayıf; duracak, kesilecek seviyeye gelmiş.[1]
g. ol- 27a/4

gerin - : Üzerindeki uyku hâlini gidermek için kollarını açıp, vücûdunu germek. [1]
g.-e 5b/11

getür - : [106]
I. Bulunulan yere gelmesini sağlamak, gelmesine sebep olmak.
g.-ene 38b/19
g.-müşlerdir 106a/3
g.-üb 65b/13, 84b/5
g.-ür 129b/18
g.-ürler 65b/16
g.-seler 38b/18

II. Bir duruma gelmesini sağlamak.
g.-e 107b/8
g.-eler 137b/19
g.-esin 123a/17
g.-mekdir 11b/19
g.-üb 16a/5, 44b/14, 45a/5, 121a/12, 123b/18, 124a/4, 124a/9, 124a/15, 125a/18, 126a/2, 132b/4, 132b/8, 133a/13, 133a/16
g.-ür 29b/6, 35a/9, 37a/12, 40a/8, 44b/13, 46b/3, 48b/19, 89a/19, 118b/11

II. Ortaya çıkmasına sebep olmak.
g.-dügi 50b/11, 109b/10
g.-e 37b/9, 49b/10, 78b/11
g.-mek 129b/15
g.-mez 42b/8, 47b/5, 55b/14
g.-meyüb 49b/6
g.-ür 28a/19, 30a/10, 32a/17, 32b/5, 33b/3, 33b/18, 36b/13, 37b/10, 38a/1, 38b/7, 39a/4, 39b/19, 42a/6, 42b/6, 44a/13, 44a/15, 46a/8, 46a/10, 46a/15, 46a/16, 46b/1, 47a/14,

48a/11, 51a/18, 52a/6, 56b/4, 60b/2, 62a/4, 62a/11, 62b/15, 65a/6, 67b/16, 68b/10, 70a/17, 73a/9, 73b/10, 73b/17, 74a/4, 75a/15, 80b/4, 80b/6, 82a/15, 82a/16, 82b/18, 85b/18, 86b/12, 86b/13, 87b/1, 91b/7, 93a/3, 95b/10, 98a/7, 99b/9, 104a/10, 105b/4, 106b/7, 113a/11, 121b/19
g.-ürse 49b/5

III. Yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.
tâkat g.-medügi 13a/3

getürici: Getirici, ortaya çıkmasına sebep olan. [1]
g.+dir 34b/6

gevrek : Gevrek. [1]
g. ol- 84b/0

gevşeklik (g): Kuvvet ve metâneti olmamak, güçsüzlük. [1]
g.+ine 119a/17

geyik : Geyik. [4]
g. 9b/13, 36a/2
g. zîresi 73b/1, 81b/2

geyikboynuzu: Geyik boynuzu. [3]
g. 131a/17, 133a/12, 140a/16

gez -: Gezmek, yürümek, dolaşmak. [5]
g.-er 71b/9, 74a/15, 94a/4
g.-üb 37b/8, 77a/8

ğıb : *bk. ğıbb.* [6]
ħummā-ı ğ. 24b/19, 25b/7
ħummā-yı ğ. 115b/17
şatru'l-ğıb 25a/6 (2), 25a/7

ğıbb : < Ar. *ğıbb.* Üç günde bir gelen sitma. [4]
ğ.+a 109b/1, 143b/16
ħummā-yı ğ.+a 133b/18
şatru'l-ğ.+a 133b/18

ğıb-ı hâliş : *bk. ğıbb-ı hâliş.*[1]
ğ. 25a/5

ğıbb-ı hālîş: < *Ar. ğıbb-ı hālîş* . Bir tür humma.

ğ. 126a/9

ğıdā : < *Ar. ğıdā*². Besin , gıda. [128]

ğ. 11a/14, 11a/15, 12a/1, 13b/7, 14a/1 14a/6, 14a/14, 14b/5, 14b/9, 14b/16, 15a/4, 15a/16, 15b/6, 15b/18, 17a/13, 17a/19, 17b/18, 18a/7, 20b/11, 20b/19, 21a/10, 21b/3, 27a/7, 41b/15, 73b/10, 81b/7, 82a/3, 92a/8, 92a/9, 93a/14

ğ. vir- 33b/18, 35a/3, 38a/11, 39a/11, 40b/5, 64b/16, 72b/1, 82a/19, 87b/13, 89b/11, 90a/15, 92a/9, 102b/3, 105a/8, 110a/19, 115a/18

ğ.+da 41b/13

ğ.+dır 68b/10, 88a/9

ğ.+lar 6a/2, 6a/4, 10b/5, 13a/2, 16a/15, 21b/11, 22a/3

ğ.+lardan 5a/12, 5a/15, 5a/16, 24a/12 (2), 26a/17, 93a/14

ğ.+ları 32a/4, 70b/1

ğ.+larından 64b/19

ğ.+larını 15b/1

ğ.+nın 21a/16, 21b/2

ğ.+sı 15b/14, 29b/14, 35a/19, 36a/2, 40b/15, 45a/12, 52b/18, 55a/8, 57a/8, 62b/13, 64b/18, 68b/10, 68b/18, 69b/15, 72b/4, 81a/17, 83a/6, 106b/5

ğ.+sı-çün 90b/5

ğ.+sın 15b/9, 17b/13, 18a/15, 19b/9, 20a/16, 21b/11

ğ.+sını 16a/5, 16a/7, 16a/9, 17b/16, 18a/1, 18b/20, 18b/15, 19a/18, 19a/19, 20a/4, 20b/4, 20b/7, 21b/16, 22a/3, 22a/10, 22b/11, 22b/12, 23a/7, 23a/11, 23a/16, 23b/2, 23b/7, 23b/16, 24a/17, 24b/11, 24b/16, 24b/17, 26a/8, 26a/12, 26a/17, 27a/13

ğ.+ya 92a/9, 92a/19

ğ.+yı 27a/6,

ğ.+yla 27a/7

mu^c tedilü'l-ğ. 88a/8

ğıdālandır-: Beslemek. [1]

ğ.-ır 120b/16

ğıdālandır -: Beslemek. [1]

ğ.-alar 26b/8

ğılāf : < *Ar. ğılāf*. Kılıf, zar. [2]

ğ.+1 (*ıye.*) 97a/8, 114b/1

ğıll ü ğış: < *Ar. ğıll ü ğış* .Susuz, katıksız (?) [1]

ğ.+dan 100b/19

ğışā : < *Ar. ğışā*². Zar; gece körlüğü. [2]

ğ. ^c illetine 61b/12

ğ.+ya 71b/15

ğibi : Gibi. [258]

ğ. 5a/8, 5a/13 (2), 5a/15 (2), 5a/18, 5b/8, 7b/16, 7b/17, 8a/5, 8a/6 (2), 8a/9, 8b/6, 9a/1, 9a/20 (2), 9a/7, 9a/8 (2), 9a/11, 9a/12 (2), 9a/15 (2), 9a/17, 9b/1 (2), 9b/2, 9b/3, 9b/4 (3), 9b/5 (2), 9b/6, 10b/11, 11b/6, 11b/7, 12a/10 (2), 12a/11, 13a/11, 13b/5, 20a/7, 24b/16 (2), 24b/19, 25a/4, 26a/3, 26a/14, 27a/5, 27a/6, 28a/13, 28b/2, 29a/17, 30a/3, 32a/17, 33b/10, 34a/18, 35b/5, 35b/8, 35b/9, 35b/13, 35b/15, 36b/19, 37a/7, 38a/18, 39a/12, 39a/15, 40a/17, 41b/4, 42a/9, 42b/11, 44a/13, 44b/15, 45b/1, 45b/3, 48b/1, 49b/4, 50a/6, 50b/6, 51b/14, 52a/8, 52a/11, 52b/14, 53b/9, 55b/13, 56a/2, 58a/9, 58b/5, 58b/12, 60a/3, 60b/9, 61b/10, 61b/17, 62b/13, 62b/19, 63a/10, 64a/19, 65b/10, 66a/6, 67a/17, 67b/6, 68a/11, 68a/12, 68b/19, 71a/9, 72b/9, 74a/12, 75b/10, 76a/8, 76a/14, 77b/8, 77b/15, 78b/17, 78b/19, 79a/3, 79a/14, 79a/19, 81b/7, 81b/11, 83a/5, 83b/10, 83b/19, 84b/1, 84b/3, 84b/12, 85a/13, 86a/1, 86a/10, 87a/7, 87a/13, 88a/4, 88a/7, 88a/14, 88b/1, 92a/17, 92b/13, 93b/14, 93b/17, 94a/3, 94a/4, 94a/7, 94a/13, 97a/7, 98a/11, 98a/13, 98b/1, 99b/15, 100a/1, 101a/7, 102a/15 (2), 102a/18, 103a/2, 104b/11, 105a/19, 105b/9, 110b/13, 112b/2, 114a/14, 114a/19, 114b/3, 115b/5, 116a/13, 116b/13 (2), 117a/2, 121b/6, 122b/2, 122b/3, 122b/8, 132a/17, 137b/11, 137b/12, 139a/9, 139b/14, 140a/3, 140b/6, 140b/7, 144a/15

g. ol- 7b/1, 8a/8, 13a/19, 15a/7, 20a/9, 20a/10, 35b/19, 40a/17, 43a/7, 46b/14, 49b/11, 53b/8, 56a/4, 62a/16, 64a/4, 67a/2, 74b/3, 77a/16, 95a/1, 95a/2, 96a/1, 98a/12, 99b/18, 105a/17, 110a/1, 113b/14, 113b/19, 114a/12 (2), 120b/11, 138b/12, 141a/9

g.+dir 9a/2, 9a/15, 9a/16 (2), 9a/18 (3), 9a/19 (2), 9a/20, 9b/2, 36a/14, 38b/9, 50a/14, 56b/17, 69b/19, 71b/10, 72b/5, 72b/8, 75b/16, 77a/16, 85a/8, 91b/5, 91b/6, 96a/1, 97a/12, 106a/6, 131a/12

g.+ler 63a/8, 84a/3, 88a/7, 108b/3

g.+lere 8b/2, 46a/1, 46b/6, 63b/19, 64a/12, 72a/8, 79a/19, 81b/7, 94b/9, 103a/16

g.+leri (*iye.*) 87a/14

g.+lerdir 81b/14

gibice : Gibice, biraz benzer. [1]

g. 108b/11

gic : *bk.* giç. [1]

g. 87a/5

gice : Gece. [29]

g. 13a/12, 15b/7, 23a/19, 37b/13, 45a/3, 54b/3, 63b/8, 71a/7, 91a/6, 93a/1, 95a/19, 96b/19, 99b/19, 107b/9, 109b/13, 113a/12, 124b/5, 126a/1, 127a/6, 133b/8, 135a/6, 135a/13, 137b/2, 137b/3, 138b/10, 139a/7, 144a/2

g.+lerde 25a/17

g.+si 6b/5

gicelik : Geceye mahsus. [1]

g. 13a/3

gicik(g): Kaşınma, kaşıntı, uyuz hastalığı. [3]

g. 56b/13

g.+e 53a/18, 57b/9

gicişmek: Kaşınmak.

g.-e 5b/12

giciyik(g) : Kaşınma, kaşıntı, uyuz hastalığı. [11]

g. 59a/12, 98b/2, 115b/17

g.+e 64b/6, 70b/10, 116b/18, 137b/7, 139a/5, 142b/18

g.+in 75a/13

g.+ler 10b/18

giç : Geç; ağır, yavaş. [6]

g. 42a/6, 42b/10, 86b/11, 110a/18

g. ol- 6b/12, 12b/8

giçik : *bk.* gicik. [1]

g. 80b/13

gider - : Ortadan kaldırmak, yok etmek, izâle etmek. [218]

g.-e 27b/16, 32a/13, 35b/6, 83b/6, 98b/4, 108b/13, 114a/4

g.-eler 97a/1

g.-dügi 39a/2

g.-esin 123a/16

g.-ir 27b/6, 28a/18, 28b/19, 29a/4,

29a/7, 29a/11, 29a/14, 29a/15, 30a/12, 30b/4,

31a/4, , 32a/19, 32b/3, 33a/2, 33b/5, 33b/10,

34a/7 (2), 34b/3, 34b/6, 34b/8, 36a/17,

37a/9, 37b/12, 38b/13, 38b/18, 39a/16,

39b/19, 40a/1, 40a/6, 40a/7, 40b/8, 41a/3,

41a/4, 41a/6, 41a/19, 42a/4, 42b/7, 44a/16,

45a/8, 45b/3, 47a/6, 47a/8, 47a/14, 47b/12,

48a/2, 48a/3, 48a/9, 48b/10, 49b/17, 50b/14,

51a/15, 51b/18, 52a/13, 52b/2, 52b/3, 52b/4,

54a/4, 54a/9, 54a/19, 55b/4, 55b/15, 56a/8,

56a/17, 56b/2, 56b/3, 57a/3, 57b/18, 58a/6,

58a/7, 58a/14, 58b/11, 59a/2, 59a/3, 59a/10, ,

59b/5, 59b/7, 59b/13, 60a/11, 60a/12, 64a/9,

64a/18, 64b/9, 64b/10, 65a/12, 65a/17,

66a/7, 66b/12, 66b/13, 66b/15, 66b/19,

67a/7, 67a/10, 68a/8, 68a/10, 68a/12, 69a/10,

69a/11, 70a/16, 70a/19, 70b/7, 70b/10,

71b/5, 71b/19, 72a/8, 72a/9, 72b/12, 73a/7,

73b/11, 74a/4, 74b/13, 75a/8, 75a/16,

75a/17, 75a/7, 76a/6, 76b/11, 78a/5, 78b/1,

79a/11, 80a/3, 80a/4, 80b/1, 80b/9, 80b/13,

81a/6, 82b/7, 82b/8, 82b/10, 83a/19, 83b/16,

84a/1, 84a/4, 84a/11, 86b/19, 87b/13, 89b/1,

89b/8, 90a/17, 90b/3, 90b/14, 91a/16,

91a/18, 91b/9, 91b/10, 91b/13, 92b/17, 94b/1

(2), 94b/14, 95b/13, 97a/19, 98a/16, 98b/10,

98b/11, 99a/1, 99a/6, 99a/16, 99b/8,

100b/14, 101a/6, 101a/8, 101b/9, 102a/11, 103b/16, 103b/17, 105b/16, 106b/12, 106b/14, 107a/2, 107a/16, 109a/7, 109b/2, 109b/3, 110a/15, 110b/14, 111b/7, 111b/9, 112a/16, 112b/4, 113a/5 (2), 113b/7, 114a/3, 116a/3, 120b/14, 122a/6, 122a/11, 122a/16, 123a/15, 128b/18, 131a/14, 134b/9, 135a/3, 137a/8, 144a/17

g.-mek 94b/9

g.-mekdir 94b/9

g.-üb 34b/7, 37b/15, 74b/17, 78b/11, 91b/13, 106a/13

giderek: Gitgide, zaman geçtikçe. [1]

g. 8a/10

gir - : Girmek, dâhil olmak, (içeriye) varmak. [23]

g.-dikçe 66a/8

g.-eler 15b/8, 23b/8 (2)

g.-en 92a/11

g.-er 64a/13, 70a/10, 89a/7, 94a/4, 94a/12, 101b/2, 140b/6, 140b/7, 141a/6, 143b/15, 144a/10

g.-ince 131b/3

g.-meden 108b/5

g.-mege 87b/15

g.-mez 77b/7

g.-se 73a/12, 75a/5, 92a/11

Girid : Girit adası. [3]

G. cezîresi 32b/1, 85a/18

müşk-i şarâmşîcî-i g.+ iñ 121a/ 17

girü : [14]

I. Tekrar, bir daha, yine, sonra.

g. 29b/18, 39a/17, 78b/12, 93b/7, 93b/8, 95a/19, 98b/9

II. Başka, gayrı.

g. 103a/12

III. Geri, uzak.

g. tut- 29a/4, 37a/15, 38a/14, 41b/10, 70b/15, 89a/2.

git (d)-: [28]

I. Gitmek, varmak; bulunmak;

gezmek.

g.-en 55a/9, 100a/6

g.-enler 41b/4

g.-er 12b/12, 62a/17

g.-erler 9a/17

g.-mek 64b/1

II. Uzaklaşmak, bitmek, yok olmak, ortadan kalkmak.

g.-dikden 91b/19

g.-meye 35a/15

g.-mez 79a/1

g.-e 67a/12, 97a/18, 124a/15, 125a/11

g.-er 42b/5, 43a/6, 72a/8, 74a/14

g.-ere 28b/2, 32b/14, 75a/18, 85a/15

g.-ince “*gidinceye kadar*” 135a/12

III. (Sıvılar için) Akmak.

g.-ene 89a/10

g.-eni 84b/18

g.-enlere 84a/2, 86b/7, 88b/11

giy - : Giymek. [1]

g.-erler 8a/14

gizli : Gizli; açıkça bilinmeyen, görülmeyen. [1]

g. 52b/19

gonca : < *Far. gonce*. Açılmamış çiçek. [1]

ğ.+ları 88a/18

göbek (g) : [6]

I. Göbek; insan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karnın ortasında bulunan çukurluk.

g. yabışması 110a/8

g.+i (*ıye.*) 55a/10, 61b/7

g.+ine 39b/8

g.+ini 55a/13

II. Lahana, marul gibi bitkilerin ortasındaki dolgun kısmı.

g.+indedir 8a/11

gög(ü)s: Vücûdun boyunla karın arasında bulunan ve kalp, akciğer gibi organları içine alan bölümü. [72]

g. ağırları 30b/6, 51a/10, 56a/3, 65a/18, 90a/12
 g. ağrısı 31a/19, 36b/10, 64b/6, 103b/13, 120a/3, 133b/4
 g. ateşleri 126a/10
 g. huşūneti 31a/18, 60b/14, 106b/3
 g. ° illetleri 120b/14, 125a/1
 g. ve öyken balgāmı 44a/12
 g. ve boğaz kuruluşu 40b/17
 g. ve bögrek ruṭūbātına ve ° ufūnetine ve iḥtilāfına 97b/12
 g. ve öyken hastalıkları 56b/14
 g. yaşlığı 84a/4
 yan g. ağrısına 110a/5
 g.+de 36b/19, 45b/8, 48b/18, 64a/17, 69a/10, 71b/5, 83b/6, 122b/15, 124b/11
 g.+den 30b/19, 51a/10, 58a/16, 80b/2 90b/16
 g.+e 35a/8, 38b/15, 40a/9, 40b/16, 51a/15, 52b/6, 56b/19, 60b/3, 102a/6, 110b/8, 110b/15, 120b/15
 g.+i (yük.) 31a/1, 34b/5, 36b/1, 38b/14, 48a/12, 50b/8, 53b/17, 56a/15, 59b/17, 67b/19, 68a/1, 69a/12, 73b/2, 74a/2, 75b/7, 81b/9, 90b/3, 102a/9, 109b/6, 136a/16
 g.+ini 26b/4, 59b/6
 g.+lerine 85b/9

gök : Gök, sema. [4]
 g.+den 39b/8, 102a/14, 102a/15, 114a/10

gökçek: Güzel. [3]
 g. 29a/12, 107b/11
 g. it- 54b/8

gök sūsen : Susen. [3]
 g. 69a/10
 g. köki 34b/4, 110a/3

gök yākut: Rengi mavinin çeşitli tonlarında olabilen kıymetli taş, safir. [4]
 g. 8a/5, 12a/9, 113a/18, 116a/13

gök zāc : Mavi zambak. [1]
 g. 144b/1

göl : Göl. [1]
 g. 110a/2

gölge : Güneş ışınlarına mâruz olmayan yer, gölgelik. [6]
 g.+de 30b/16, 31a/2, 48a/14, 95b/1, 106b/17, 136b/2

gölgelü: Gölgeli, gölgesi olan. [1]
 g. 54b/17

göm - : Gömmek. [4]
 g.-eler 121a/16
 g.-erler 102b/1
 g.-üb 8a/2, 68b/16

gömec : Bal peteği, petek. [4]
 g. it- 65b/10
 g.+i (iye.) 65b/10
 g.+ler 65b/11
 g.+leri (yük.) 65b/16

gömlek: Gömlek. [1]
 g. içi 52b/14

gönder -: [2]
 I. Gitmesini sağlamak, ulaştırmak.
 g.-ir 12a/1
 II. Bir görevle yollamak.
 g.-üb 100a/5

gönderil -: Gönderilmek. [1]
 g.-ür 12a/4

göñ(ü): [7]
 I. Gönül, kalp, yürek.
 g.+e 66a/7
 g.+i (yük.) 123a/14
 II. Mide,iç.
 g. dön- 50b/15, 51a/3, 71b/4, 72b/12
 “mide bulanmak, kusmak”
 g.+i bulan- 5b/15 “mide bulanmak, usmak”

gör - : [50]
 I. Göz yardımıyla bir nesne veya bir kimsenin varlığını hissetmek.
 g.-e 5b/13, 5b/15, 5b/17, 5b/19
 g.-dük 96b/13 (2)
 g.-dükde 9b/2
 g.-ünce 9b/14
 g.-üb 20b/2, 20b/13
 g.-meyenlere 71a/7

II. Anlamak, kavramak, sezmek.
 g.-e 6a/2, 13a/16
 g.-eler 4b/17, 12b/11, 16a/11, 17b/14, 18a/12, 19a/17, 19b/14, 20a/18, 20b/9, 20b/14, 21a/8, 22b/9, 23b/4, 25a/9
 g.-esin 26a/15, 26a/16
 g.-diler 26b/9

III. Muâyene etmek.
 g.-dükde 27a/2

IV. .... olarak kabul etmek, değerlendirmek.
 g.-eler 49b/10
 g.-dügümüz 77b/10
 g.-memişler 48b/5
 g.-mezler 42b/18, 45a/17
 g.-müş 67b/4
 g.-müşler 4b/4, 55a/17, 57b/8, 114b/14
 g.-üb 50a/10

V. (İyi durumlar için) erişmek, nâil olmak; (kötü durumlar için) mâruz kalmak.
 g.-meye 30a/3
 g.-mez 128b/2
 g.-ürler 139b/11

VI. Karşılaşmak; -e mâruz kalmak.
 g.-dükde 8b/2
 g.-memiş (sf.) 108a/15
 g.-memiş ol- 118b/8

VII. Yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.
 düş g.-meye 38a/17
 düşler g.-mekden 48b/8

göre : Göre, nazaran, uygun şekilde.[40]
 g. 4b/5, 4b/12, 6a/2, 6a/3, 8b/16, 9b/6, 10b/15, 11b/4, 26a/9, 26b/7, 38a/6, 55a/18, 58a/18, 67b/3, 86a/8, 93a/14, 100a/7, 114b/14, 115a/13, 115b/9, 122a/16, 124b/14, 125b/4, 126a/3, 126b/9, 127b/4, 128a/8, 128b/8, 128b/15, 129a/1, 129b/2, 132a/4, 132a/8, 132a/17
 g.+dir 8b/7, 64a/14, 86a/10, 102b/5, 116a/3, 117a/2

göregen: Çok, iyi gören. [6]
 g. it- 33a/7, 44a/3, 56a/15, 59a/10, 68b/12, 101b/15

görin - : [4]
 I. Görünmek, ortaya çıkmak, gözükmek.
 g.-e 52a/11
 g.-ür 26a/3, 99b/17

II. Olduğu hissini vermek.
 g.-ür 100a/2

göriş - : Görüşmek, konuşmak. [2]
 g.-üb 65b/4, 84a/17

görk : Güzel, iyi. [1]
 g. et- 96b/2

görmeklik (g): Görme, görüş. [1]
 g.+i (yük.) 51a/7

görül - : Görülmek. [2]
 g.-e 31b/16
 g.-müş 137a/18

görün - : [3]
 I. Görünmek, ortaya çıkmak, gözükmek.
 g.-megile 84b/9
 g.-mez 10a/12

II. Yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.
 tehevvür g.-mez 128b/2

göster --:[8]

I.Görülmesini sağlamak.
g.-ir 90a/15

II. Etkisine mâruz bırakmak.
g.-eler 131b/7
g.-üb 132a/13

III. Görünmek.
g.-ir 26b/12
g.-üb 26b/12

IV. Göz önüne sermek, göstermek.
g.-üb 81b/14

V.Yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.
nef^c g.-ir 30b/1

götür - : [31]

I. (Bulunulan yerden daha uzak bir yere) Taşımak, ulaştırmak.
g.-mez 125a/7
g.-üb 77b/6, 84b/7

II. (Fital için) sokmak; (ilaç, hap, şurup için) yutmak, içmek.
g.-e 145a/17
g.-eler 22a/8, 103b/4
g.-eler 142a/6, 142a/15, 145a/9, 145a/14
g.-en 71a/10, 111a/17, 111a/18
g.-ene 137a/18, 137b/2
g.-se 29b/7, 33a/3, 41a/6, 113b/5
g.-seler 34a/14, 35a/15, 60a/3, 68a/18, 71a/1, 101a/8, 111a/16, 113b/1, 113b/7

III. Üzerinde taşımak, yanında bulundurmak.
g.-seler 49a/5, 52a/14

götürt -: Üzerinde taşıtmak, yanında bulundurtmak.[1]
g.-seler 71a/10

gövde : Gövde, insan vücûdu. [10]
g. 5b/12

g.+de 68b/14, 116a/3
g.+³ i 83a/15
g.+sin 104b/14
g.+sinde 5b/19, 25b/18
g.+ye 59b/5, 68a/8, 75a/4, 116a/3

gövdeli: Gövdeli, vücutlu. [1]
g.+lere 97a/14

göy - : Yanmak. [1]
içi ve taşu g.-ünce 99a/4 “yanıncaya kadar”

göyün -: Yanmak; bir takım etmenlerin etkisiyle işe yaramaz duruma gelmek. [3]
g.-müş (sf.) 99a/5
g.-se 5a/18
ka³ uq g.-mesine 30a/3

göyündür -: Yakmak. [3]
k.-dükleriniñ 99a/3
g.-mesiniñ 98a/19
g.-üb 52b/14

göz :[203]

I. İnsanda ve hayvanda görme organı.
g. 56a/14, 59a/2, 98b/15, 137a/3
g. ağırları 5b/8, 27b/12, 34a/3, 35b/4, 38a/15, 39b/14, 39b/15, 59a/3, 59a/4, 72b/17, 78b/8, 94a/19, 104b/11
g. ağrısı 60b/3, 102a/7, 136b/3, 138b/12
g. ağrısına ve çıbanı 120a/2
g. aklığı 71b/15, 98b/11
g. beyâzı 106b/14, 108b/13
g. çıbanları 28a/7, 86a/9, 91a/4
g. devâları 33a/7, 80a/11, 98a/18, 101b/18
g. edviyeler(i) 51a/7
g. edviyyeleri 99a/15
g. hîresi 52a/5
g. illetleri 94b/15, 95a/4, 99a/1
g. kanı 111a/18
g. karar- 52a/18, 52b/3, 53a/19
g. kirpikleri 105b/12
g. maddeleri 93b/12
g. nûrı 115a/18

g. otları 28a/14
 göz şaruluğı 91b/9
 g. şişleri 93b/10
 g. şiyâfi 89a/7, 94b/19
 g. yaraları 28a/7, 91a/15, 106b/3
 g. yaşar- 9a/11 “*hastalık sebebiyle gözün yaşarması, sulanması*”
 g. uyuzına ve hîresine 31a/15
 g. veremleri 95a/6
 g. ve dil deg- 71a/10 “*nazar değmek*”
 g. zahmetleri 52a/13
 g. yaralara 110a/16
 g.+de 15b/3, 29a/5, 32b/15, 33a/12, 40a/5, 49b/3, 52a/08, 52a/13, 58b/11, 59a/3, 95b/13, 136b/19, 139a/13, 144a/17
 g.+de (yöne.) 48a/2
 g.+den 15b/9
 g.+e 9b/10, 15b/2, 15b/6, 27b/11, 28b/2, 29a/3 (2), 29a/6, 30a/17, 30b/6, 32b/13, 34a/2, 34a/8, 35b/3, 37a/15 (2), 38b/1, 38b/17, 39b/13, 40a/1, 41b/7, 44a/2, 47a/7, 48a/9, 49b/4, 50a/1, 51a/2, 51a/7, 52a/4, 52a/5, 52b/3, 52b/15, 58b/10, 59a/1, 59a/10, 68b/12, 69a/7, 70a/14, 71b/13, 72b/14, 75a/8, 80b/3, 81a/7, 82a/15, 82b/17, 83a/18, 83a/19, 83b/3, 85a/12, 87b/6, 87b/7, 87b/13 (2), 89a/19, 90b/15, 91b/9, 94b/18, 95a/05, 95a/9, 95b/13, 97a/19, 97b/15, 98b/17, 99a/6, 99a/16, 101b/15, 106b/14, 108a/9, 108b/13, 111a/18, 111b/12, 112a/16, 113b/6 (2), 116a/11, 116a/14, 137a/13, 137a/14
 g.+e şu in- 107a/15 “*göz karasu hastalığına uğramak*”
 g.+e inen şu 30a/9 “*göz karasu hastalığına uğramak*”
 g.+i (iye.) 5b/15, 38b/19
 g.+i 29a/4 (2), 33a/7, 34b/19, 38b/2, 44a/2, 45b/3, 49b/18, 51a/6, 54a/19, 54b/1, 59a/10, 66b/7, 68b/12, 73b/16, 75a/18
 g.+ini 38b/18, 111a/16
 g.+lere 127b/5
 g.+leri (iye.) 9b/11, 9b/13, 9b/16, 13b/04, 13b/17, 27a/3
 g.+leri 56a/15
 g.+leriñ 132a/08
 g.+lerini 9b/13, 110b/10

g.+üñ 15b/9, 47a/7, 87b/7, 91a/16, 95a/7, 128b/17, 136b/7, 136b/18, 137a/2, 137a/3, 137a/4, 137a/8, 137a/10

gözet(d)-: Gözetmek, gözlemek. [1]
 g.-eler 25a/12

göz kapağı: Göz yuvarlaklarının önünde bulunan ve birbirine yaklaşıp kapanmak sûretiyle gözü perde şeklinde örten organ. [4]

g. huşüneti 110a/17
 g. +na 31a/15, 93b/10
 g. +nı 69a/9

göz kapakları: bk. göz kapağı. [3]

g. 15b/7
 g. +na 52a/8, 52b/13

göz kararı: Göz kararı. [1]

g.+ na 71a/7

göz kararı: Göz kararı. [1]

g.+na 71b/14

gözlük(?): Gözlük. (?) [1]

g. 132a/11

göz otu : Ban otu. [1]

g. 34a/1

göz perdesi: Göze inen boz leke. [3]

g.+n 38b/18, 52b/3
 g. +ni 28b/2

göz yaşı: Göz yaşı, yaş. [6]

g.+n 38b/1
 g.+na 34a/17
 g.+nı 27b/11, 52a/5, 52b/2, 136b/19

ğubār : < Ar. *ğubār*. Toz; ince toprak. [3]

ğ. 81b/11, 96a/1
 ğ. it- 76a/1

ğubeyrā: < Ar. *ğubeyrā*. İğde ağacı ve iğde yemişi. [1]

ğ. 67b/8

ğudde : < *Ar. ğudde*. Vücutta deri ile et arasında, en çok boyunda, kasıkta çıkan şiş, beze. [1]

ğ.+ler 24a/16

ğuddet : < *Ar. ğuddet*. Bezler, salgı bezleri.[1]

ğ. 11a/1

ğüne : < *Far. ğüne*. Tür, çeşit, tarz. [1]

g. 11b/2

ğurāb : < *Ar. ğurāb*. Karga. [1]

ğ. 9a/18

ğurde : < *Far. ğurde*. Bir tümör, ur. [5]
tiryāk-ı ğ. 14b/17, 15a/17, 17a/16, 18a/18, 20a/1

ğurūb : < *Ar. ğurūb*. Güneşin batması. [3]

ğ. it- 92a/17

ğ.+ı (*ıye.*) 7a/19

ğ.+ından 7b/4

ğusl : < *Ar. ğusl*. Yıkanma, boy abdesti alma. [1]

ğ. olun- 92b/16

ğuşşa : < *Ar. ğuşşa*. Keder, kaygı, tasa. [5]

ğ. 95b/10

ğ.+^o ı (*yük.*) 36b/5, 51a/15

ğ.+ya 40a/14, 50a/2

ğuzrūf : < *Ar. ğuzrūf*. Kıkırdak. [2]

ğ. 7a/11, 7a/13

ğüc : *bk. güç.* [3]

g. çekdir- 47b/5

g.+dür 8b/7, 8b/8

ğüç : *Zor.* [5]

g. işid- 47a/7

g.+dür 42b/11, 58b/7, 69b/7, 82b/18

ğüçlebükēn: Kargabükēn ağacı ve bunun çok zehirli tohumları. [1]

g. 29a/17

ğügercin: Güvercin. [9]

g. 9a/19, 9b/3, 9b/15

g. boķı 60a/5, 137b/6

g. yavrıları 69b/3

g. yavrusı 69b/9

g. tersi 138b/14, 138b/15

ğüherçile: < *Far.* Barut ve patlayıcı madde yapımında kullanılan potasyum nitratin yaygın adı. [1]

g. 103b/12

ğül : < *Far. ğul*. Gül ağacının güzel kokulu, pek çok çeşidi bulunan, çok makbul çiçeği; gül ağacı. [60]

g. 34b/15, 88a/14, 95b/5, 99b/11, 102a/14, 110b/2 (2), 110b/3 (2), 110b/14, 110b/18, 111a/2, 115a/10, 115b/3, 125a/13, 125a/14, 125b/10, 125b/11, 126a/12, 135b/17, 135b/18, 136b/18

g. balı 127a/10, 128b/5

g. kurusu 48b/15, 72a/10, 120a/19, 125b/18, 127a/18, 130b/3, 131a/6, 135b/1, 135b/12, 144b/10, 145a/15

g. ma^c cūnı 78b/4, 100b/18, 102b/8, 109b/17, 122b/5, 135a/8

g. ^cuşāresi 122b/6, 122b/7

g. varağı 125a/16, 131a/18, 136a/1

g. yaprağı 74b/19, 82a/10

g.+e 110b/3

g.+i (*ıye.*) 39a/1, 140a/3

g.+i (*yük.*) 125a/16

g.+üñ 110b/8, 110b/11, 125a/15

g.-i evvel 110b/3 “*kırmızı ğül*”

g.-i mükerrer 135a/14 “*tekrar tekrar kaynatılmış ğül (?)*”

g.-i remād 30a/3 “*gri ğül*”

ma^c cūn-ı g. 120a/18

üstād-ı g. 128a/12

ğülāb: < *Far. ğul+āb*. Gül suyu. [15]

g. 13b/7, 16a/8, 37a/13, 40a/1, 42b/2, 47a/1, 47a/3, 78b/19, 94a/15, 121b/18, 127b/17, 128b/14, 136b/16, 138b/5

g.+la 63b/12

ğülbeşeker: < *Far. ğul-be-şeker*. Gül

yaprağından yapılan mâcun kıvâmında tatlı. [2]

g. 109a/7, 131a/17

gülencübîn : < *Far.gul-engubîn*. Balla gül yaprağından yapılan bir tatlı. [1]

g. 26a/11

gül nâr : < *Far.gul-nâr*. Nar çiçeği. [2]

g. 129b/4, 130b/3

gül şu: *bk.* gül suyu.

g. 61a/4

gül suyu: Kaynatılan gül yapraklarının imbikten geçirilmesi sonunda elde edilen suyun, üstündeki gül yağı alındıktan sonra kalan kısmı. [21]

g. 27b/10, 39b/15, 61b/14, 62b/8, 66a/13, 74b/6, 75b/18, 78b/8, 85b/11, 94b/1, 94b/7, 123b/9, 136a/6, 136b/11, 137b/15, 138a/17

g.+dır 94a/14

g.+la 42a/18, 48a/14, 66b/15

g.+mı 108b/7

gül yağı: Kokulu güllerin yapraklarının kaynatılıp imbikten geçirilmesi sonunda elde edilen suyun, üstünde toplanan yağ kıvâmındaki keskin gül kokulu sıvı. [30]

g. 32a/18, 32a/19, 34b/7, 36b/5, 45a/9, 47a/3, 60a/12, 67a/9, 69b/2, 74b/2, 89b/3, 105a/3, 108b/7, 108b/15, 112b/19, 113a/11

g.+dır 49a/6

g.+la 30a/15, 40a/7, 53a/17, 59a/18, 60a/4, 60a/13, 60b/5, 65a/11, 70b/15, 85b/8, 88b/6, 98a/19, 107b/17

gümüş : Gümüş. [7]

g. 8a/5, 12a/9, 58b/6, 69b/17, 93a/10, 116a/8

g.+i (*yük.*) 143a/4

gün : [156]

I.Güneş.

g. 115a/16

g. yüzün görme- 108a/15

II. Dünyanın kendi yörüngesi etrafında bir defa dönmesinden ibâret 24 saatlik zaman parçası.

g. 15b/8, 23a/6, 23b/1, 25a/19 (2), 25b/1 (5), 25b/2 (5), 25b/3 (4), 25b/4, 26b/12 (2), 27a/11, 27b/5, 29a/15, 30a/11, 37b/13, 39a/17, 44b/14, 49a/4, 50a/16 (2), 54b/3, 58a/19, 64b/16, 68b/17, 69a/1 (2), 70b/3, 71a/14, 71b/3, 73a/18, 74b/1 (2), 78b/10, 78b/11, 81a/16, 83b/5, 83b/7, 91a/6, 94b/11, 95a/19, 96b/19, 99b/19, 103b/15, 106a/15, 112b/14, 119b/9, 123b/10, 124b/5, 125b/11, 126a/1, 127a/6, 131b/2, 131b/19, 132a/14, 137a/12, 138b/10, 139a/3, 140b/3, 140b/9, 140b/13, 141a/13, 141a/17, 141b/7, 143a/16, 144a/2

g.+de 25b/4 (2), 25b/5 (4), 25b/8, 25b/9, 30a/11, 63b/4, 78a/19, 93b/6, 93b/7, 103b/15, 124a/4, 131b/2, 132a/14, 136b/7, 139a/11, 139a/13 (3), 139a/15, 139a/17 (2), 142b/5 (2), 142b/11, 144b/18

g.+dedir 25b/06

g.+den 25b/9, 25b/10, 25b/11, 27a/3, 58a/19

g.+e 27a/3, 27b/5, 28a/3, 29a/15, 55a/3, 82a/3, 83b/5, 131b/8, 131b/14

g.+i (*iye.*) 24b/7, 26b/4, 26b/5, 40a/10, 51a/8

g.+inde 26a/16

g.+lerde 25a/11, 25a/12, 25a/13, 61a/15

g.+leri 21a/13, 25a/19

g.+lerin 25a/12

g.+lerinde 9b/11, 64b/2, 65b/11, 70b/6, 70b/7, 77b/8, 77b/13, 77b/17, 78a/10, 81b/16, 83b/19, 86a/14, 91b/10, 91b/14, 99a/17, 110a/9 (2), 113a/12, 115a/3

g.+leriniñ 25b/4

gündüz: Güneşin doğuşu ile batışı arasındaki aydınlık kısım. [4]

g. 109b/13, 109b/14, 113a/13

g.+i (*iye.*) 6b/5

güneş : [20]

I. Güneş.

g. 92a/16

g.+e 112a/9

II. Güneşin ışığı ve sıcaklığı.
g.+de 24b/7, 27b/3, 47a/3, 78b/18,
95b/1, 105a/16, 114b/15, 131b/9, 131b/14,
131b/19, 132a/14, 137a/12, 141a/17
g.+den 29a/5
g.+e 125a/10, 131b/2, 137a/2,
140b/13

güneyik: <? Hindibâ. [2]
g. 112a/8, 112a/10

günlük (g) : Günlük ağacı; günlük ağacının tütsü olarak kullanılan ve nefese rahatlık veren reçinesi. [31]
g. 28b/14, 68b/6, 83b/9, 83b/18,
116b/17, 119a/4, 119a/10, 119b/12, 120a/8,
122b/12, 127a/1, 127b/7, 127b/13, 128b/6,
129b/5, 130b/2, 131a/5, 131a/10, 131a/13,
136b/15, 137a/8, 139b/4, 140a/16, 142b/13,
145a/2, 145a/4
g. buhûrı 103b/3
g. kabı 145a/16
g. °uşâresi 140a/4
g.+üñ 83b/13
duhn-ı g. 140b/5

günlük: *bk.* günlük. [1]
g. 76a/8

gürüldü: (Kulak için) Gürültü, uğultu, çınlama. [4]
g.+sin 45a/19, 67a/10, 76b/10
g.+sine 72a/9

güşâde : < *Far. güşâde*. Açık, ferah. [1]
g. 115a/16

güve : Kurtçukları kumaş, kürk, deri, yapağı ve odunları yiyen pul kanatlı böcek. [1]
g. 29a/1

güvercile: *bk.* güherçile. [1]
g. 143a/4

güveygü otı: Güvey otu, kekik. [1]
g. otı 60a/16

güyâ : < *Far. güyâ*. Sanki, sözde. [3]
g. 36a/1, 92b/13, 99b/18

güz : Sonbahar. [2]
g. 5b/4
g. eyyâmı 93b/6

güzel : Güzel, iyi, hoş. [22]
g. 35b/7, 44b/9, 62b/5, 64b/16, 65b/3,
78b/18, 83a/4, 92a/1, 92b/12, 99a/8, 99a/10,
105b/8, 105b/10, 110b/2, 111a/13, 115a/8,
115a/15
g. it- 56a/17, 136b/1
g. ol- 72b/13, 103b/5
g.+dir 127b/14

güzellendür -: Güzelleştirmek. [2]
g.-ür 40a/11, 75a/13

güzide : < *Far. güzide*. Seçkin, seçilmiş. [3]
g. 4a/5, 4a/14, 27a/16

H, Ĥ, Ħ

ħa : Osmanlı Türkçesi alfabesinin altıncı harfi. [1]

ħ.+yla 44a/12

ħā : Osmanlı Türkçesi alfabesinin yedinci harfi. [1]

ħ.+yla 44a/12

ħab : < Ar. *ħabb*. [38]

I. Hap, hap şeklindeki ilaç.

ħ. 127b/14

ħ. düz- 19b/12

ħ. olun- 127b/13, 128a/8, 128b/8, 128b/15

ħ. yap- 128b/5

ħ.+dan 128a/17

ħ.+dır 137a/19

ħ.+la 130b/10

ħ.+lar 127b/14, 137b/2 (2)

ħ.+lar it- 14b/05, 19b/08, 64a/6, 127a/7, 127a/19, 127b/6, 127b/8, 127b/10, 127b/12,

127b/17, 128b/18, 129a/2

ħ.+lar düz- 23b/6, 126b/13, 126b/16, 127a/3

ħ.+lar ol- 127a/13

ħ.+lar olun- 127a/10, 127b/4

ħ.+lara 143b/14, 144a/10

ħ.+lardan 34b/12

ħ.+ları (*iye.*) 126b/5

II. Tâne, tahıl tânesi.

ħ. 44b/13, 56a/19

ħāb : *bk.* ħab. [1]

ħ. it- 137a/18

ħabb : < Ar. *ħabb*. [100]

I. Hap, hap şeklindeki ilaç.

ħ. 23b/5, 126b/6, 127b/12, 127b/17, 128b/11, 137a/15

ħ. it- 126b/8, 128a/2, 128a/16

ħ.+a 128a/17, 128b/1, 128b/9

ħ.+ıñ 43b/9, 137b/2, 137b/3

ħ.+ından 97a/12

ħ.+ını 78a/19

ħ.ü'l-idrār 127b/14

ħ.ü's -sevdā 59b/2

II. Tâne, tahıl tânesi, tohum.

ħ.+ı (*iye.*) 38b/12, 76a/19, 97a/9, 98a/6

ħ.+ına 98a/2

ħ.+ından 38b/12

ħ.-ı ° aşerü'l-ezviye 22b/18

ħ.-ı āħir-i muķavvī 127b/10, 127b/12

ħ.-ı ās 144b/14, 145a/15

ħ.-ı ° atıyyetullah 21b/5

ħ.-ı aźturāk 127b/6

ħ.-ı belesān 117b/15, 126b/18, 133b/11

ħ.-ı belūt 129a/14

ħ.-ı bermekkī 14a/7, 22b/1

ħ.-ı bevāsīr 127a/4

ħ.-ı buħūr-ı meryem 128b/6

ħ.-ı diger 129a/3

ħ.-ı ferfiyūn 15a/18

ħ.-ı fulful 119b/16

ħ.-ı ġāfiş 20b/12, 26b/3

ħ.-ı ġāfis 20b/1

ħ.-ı ġār 133a/11

ħ.-ı ġārīkūn 20a/13

ħ.-ı ħarbaķ 127a/19

ħ.-ı ħışrım 118a/8

ħ.-ı ışşamħiyūn 14b/15, 22b/13

ħ.-ı ķābız 19a/13, 126b/19

ħ.-ı kākūnec 22a/12

ħ.-ı kelkenānec 19a/4, 22a 17

ħ.-ı kuķiya 14b/15, 16a/13, 128b/16, 129a/1

ħ.-ı maştakī 128a/14

ħ.-ı maħleb 98a/2

ħ.-ı mā° -i mīrān 17a/6

ħ.-ı me° ā 21b/5

ħ.-ı meyāmerv 17b/10

ħ.-ı muķavvī 127b/9

ħ.-ı muķl 21b/3

ħ.-ı müntīn 22b/16

ħ.-ı müşhil 128a/4

- ḥ.-1 nicāc 22b/19
 ḥ.-1 nīl 19b/8
 ḥ.-1 rāvend 22b/19
 ḥ.-1 rummān 118a/8
 ḥ.-1 şabır 14a/5
 ḥ.-1 şanavber 133b/5
 ḥ.-1 seyṭarec 23a/1
 ḥ.-1 sūrincān 23a/6 (2)
 ḥ.-1 sūrincān-ı kebīr 127a/10
 ḥ.-1 şāhtere 126b/13
 ḥ.-1 şebyār 14a/5, 15b/16, 15b/8,
 18b/14
 ḥ.-1 şeyṭarec 22b/18
 ḥ.-1 ıḥāl 22a/13
 ḥ.-1 ° usfūr 117b/9
 ḥ.-1 utruc 117b/16
 ḥ.-1 yaḥsāc 15a/18
 ḥ.ü'l-° arabī 127a/14
 ḥ.ü'l-° arūs 79a/15 “*Kebabe, kuyruklu
 biber*”
 ḥ.ü'l-āş 118a/13, 118a/17
 ḥ.ü'l-bān 117b/5
 ḥ.ü'l-ḥırva° 117b/5
 ḥ.ü'l-ḳılt 116b/9 “*güneş darısı, çıplak
 arpa*”
 ḥ.ü'l-ḳurtüm 135a/10
 lu° āb-ı ḥ.ü's-sefercel 118a/14
 lu° ūḳ-ı ḥ.ü'l-ḳuṭun 89b/18
ḥabbe : < *Ar. ḥabbe*. Küçük tâne, tahıl
 tânesi. [7]
 ḥ. 103a/7, 118b/19
 ḥ.+dir 98a/2
 ḥ.+sin 103a/11, 103a/13, 103a/14
 ḥ.+sini 103a/10
ḥabbü'l-belesān : < *Ar. ḥabbü'l-belesān*.
 Pelesenk ağacı tohumu. [2]
 ḥ. 43b/6, 117b/3
ḥabbü'l-gār: < *Ar. ḥabbü'l-gār*. Defne
 yemişi. [2]
 ḥ. 43b/10, 133a/15
ḥabbü'l-ḥall(?) : Susam. [1]
 ḥ. 56b/8
ḥabbü'l-hey : Bir terkip adı.[1]
 ḥ. 126b/16
ḥabbü'l-ḳar°: < *Ar. ḥabbü'l-ḳar°*. Kabak
 çekirdeği büyüklüğünde bir tür bağırsak
 paraziti. [1]
 ḥ.+ı (*yük.*) 81b/5
ḥabbü'l-mülük: < *Ar. ḥabbü'l- mülük*.
 Mashal hint fıstığı ağacı. [3]
 ḥ. 97a/4, 114a/17, 117b/5
ḥabbü'n-nīl: < *Ar. ḥabbü'n-nīl* . Mavi gece
 sefası. [2]
 ḥ. 117b/2, 117b/5
ḥabbü's-sefercel: < *Ar. ḥabbü's-sefercel*.
 Ayva çekirdeği. [1]
 lu° āb-ı ḥ. 118a/14
ḥabbü's-selām: Karaz bitkisinin tohumu. [1]
 ḥ. köki 122b/13
ḥabbü's-selāḫīn : < *Ar. ḥabbü's-selāḫīn*. bk.
 ḥabbü'l-mülük. [2]
 ḥ. 97a/5 (2)
ḥabbü's-su° āl: < *Ar. ḥabbü's-su° āl*. Öksürük
 otu. [1]
 ḥ. 127b/4
ḥabbü's-sülüşe: < *Ar. ḥabbü's-sülüşe*. Bir
 terkip adı. [1]
 ḥ. 127a/8
ḥaber : < *Ar. ḥaber*. Haber, bilgi. [1]
 ḥ. vir- 5b/10
ḥaberdār: < *Ar.-Far. Haberi olan, vâkıf*. [1]
 ḥ. 84a/17
Ḥabeş : Habeş. (Ülke adı)[2]
 Ḥ. cezîresi 65b/8
 Ḥ.+den 108a/3
ḥabīs : < *Ar. ḥabīs*. (hastalık, çıban vb.
 için) Çok tehlikeli, öldürücü. [2]
 ḥ. 28a/8, 144b/9

ḥabīse : < *Ar. ḥabīse*. Fena şey, çirkin şey. [1]

ḥ.+ye 120a/3

ḥabs : < *Ar. ḥabs*. Dışarı çıkmasına izin vermemek üzere bir yere kapatma. [11]

ḥ. et- 100b/16

ḥ. it- 54b/15, 62b/7, 65a/18, 68a/18, 79b/11, 83a/5, 83b/12, 83b/17, 91b/8, 132b/2

ḥabs-i ḥadīd : < *Ar. ḥabs-i ḥadīd*. Demir boku. [3]

ma^c cūn-ı ḥ.-i ḥadīd 19b/ 18, 22b/3, 23a/1

ḥacāmat: < *Ar. ḥacāmat*. Vücûdun herhangi bir yerini bu iş için yapılmış bir âletle hafifçe kesip çıkan kanı boynuz, bardak vb. ile çekmek sûretiyle kan alma. [6]

ḥ. 13b/5, 13b/6

ḥ. it- 15b/4, 103a/5

ḥ. kanı 75b/3

ḥ. olun- 75b/2

ḥacer : < *Ar. ḥacer*. Taş. [1]

° amel-i ḥ. 144a/15

ḥacer-i ermenî: < *Ar. Ermeni taşı denen ve tıpta ilaç olarak kullanılan bir madde*. [2]

ḥ. 85a/8, 117b/1

ḥacer-i isfenc: < *Ar. ḥacer-i isfenc*. Sünger içinde bulunan taş. [1]

ḥ. 118a/1

ḥacerü'l-° ayn: < *Ar. ḥacerü'l -° ayn*. Firûze taşı. [1]

ḥ. 71a/5

ḥacerü'l-bakar: < *Ar. ḥacerü'l-bakar*. İnek çiçeği. [1]

ḥ. 43b/18

ḥacerü'l-ḥüt: < *Ar. Balığın beyni içinde olan taş*. [1]

ḥ. 44a/5

ḥacerü'l-lâziverd: < *Ar. Lâcivert taşı*. [1]

ḥ. 117b/1

ḥacerü'l-isfenc: < *Ar. ḥacerü'l-isfenc*. Sünger içinde bulunan taş. [1]

ḥ. 44a/3

ḥacerü'l-yahūd: < *Ar. Benî İsrail zeytini denenen bir taş*. [3]

ḥ. 43b/13, 116b/9, 118a/1

ḥacet : < *Ar. ḥacet*. Gerek duyulan şey, ihtiyaç. [13]

vaqt-i ḥ.+de 19b/9, 19b/12, 118b/14, 123b/18, 124a/9, 124a/16, 124b/2, 133a/16, 134a/5, 135a/18, 136b/7, 144a/3, 145b/18

ḥacı bektâş tuzu: Billur renkte tıbbî bir tuz, saf tuz, Hacı Bektaş tuzu. [1]

ḥ. 101b/4

ḥād : < *Ar. ḥād*. Keskin, kesici. [1]

ḥ. 29a/18

ḥadd : < *Ar. ḥadd*. Ateşli hastalıklarda ağırlaşma dönemlerinden her biri. [1]

ḥummā-yı ḥ.-ı müzmine 25b/10

ḥādım : < *Ar. ḥādım*. Kısırlaştırılmış. [1]

ḥ. ol- 87b/11

ḥadīd : < *Ar. ḥadīd*. Demir. [11]

ḥ. 44a/6, 142b/14

ma^c cūn-ı ḥabs-ı ḥ. 19b/18, 22b/3, 23a/1

milḥ-i ḥ. 143a/15

şandal-ı ḥ. 138b/10

za^c ferān-ı ḥ. 143a/15, 143a/17, 143a/18, 145b/11

ḥadīdī : < *Ar. ḥadīdī*. Demirden yapılmış. [1]

ḥ. 98b/15

ḥādış : < *Ar. ḥādış*. Meydana çıkan. [8]

ḥ.ol- 81b/12, 84a/9, 12b/7, 45b/9, 97b/5, 109a/4, 109b/2, 110a/7

ḥadr : < Ar. *ḥadr*. (Göz, deri vb.) şişmek, şişme yapmak. [1]
ḥ.+e 43a/9

ḥafaḳān: < Ar. *ḥafaḳān*. Kalp sıkışması, çarpıntı. [44]
ḥ. 18a/1
ḥ.+a 31a/9, 39a/3, 40a/19, 49b/19, 50b/9, 51a/3, 51b/19, 53b/12, 61a/1, 61a/3, 61b/11, 70a/2, 78b/13, 81b/6, 82a/12, 84b/17, 89a/14, 89b/9, 91a/15, 94b/1, 94b/13, 99a/18, 103a/9, 103a/17, 105b/3, 111a/5, 113b/4, 118b/3, 124a/18, 131b/16, 135a/19, 135b/5
ḥ.+ı (*yük.*) 28a/18, 32a/3, 35a/13, 51b/12, 89b/1, 91b/8, 94b/9, 109a/7
ḥ.+ı (*iye.*) ol- 42b/3
ḥ.-ı merārī 34a/18
maraż-ı ḥ.+ı 17b/14

ḥāfız : < Ar. *ḥāfız*. Koruyan. [1]
ḥ.+ı (*iye.*) 7b/2

ḥāfıza : < Ar. *ḥāfıza*. İdrāk edilen, öğrenilen şeyleri zihinde tutma ve hatırlama hassası. [3]
ḥ. 63b/14
ḳuvvet-i ḥ.+sı 38b/5
ḳuvvet-i ḥ.+yı 125a/7

ḥafı : bk. ḥafī. [1]
ḥ. 9a/16

ḥafı : < Ar. *ḥafı*. Gizli. [2]
ḥ. ol- 117a/7
cism-i ḥ.+dir 10a/12

ḥafif : bk. ḥafif. [8]
ḥ. 61b/9, 97a/4, 144a/1
ḥ. ol- 74b/7, 76a/9, 96b/16, 97b/18
ḥ.+ı (*iye.*) 57a/5

ḥafif : < Ar. *ḥafif*. Hafif, ağır olmayan; etki gücü az olan. [7]
ḥ. 92a/10, 92b/8
ḥ. ol- 92a/14, 101b/5
ḥ.+dir 72a/17
ḥ.+ı (*iye.*) 92a/19

ḥ.ü'l-vezn 92a/15 “*Hafif, ağır olmayan; içerdiği mineraller bakımından hafif(?)*”

ḥafiyye: < Ar. *ḥafiyye*. Gizli. [1]
ḥ.+sin 128a/18

hafta : < Far. *hafta*. Birbiri ardınca yedi günden ibâret zaman bölümü. [7]
ḥ. 22b/12, 71a/13, 105a/16, 107b/7, 133a/9, 139b/7
ḥ.+dan 82a/05

ḥaḳ : < Ar. *ḥaḳḳ*. Doğru, gerçek. [2]
ḥ. 11b/17
ḥ.+dır 13b/1

ḥaḳīkī : < Ar. *ḥaḳīkī*. Doğru, gerçek. [1]
maraż-ı ḥ. 11b/16

ḥakīm : < Ar. *ḥakīm*. Hekim; filozof, hikmet sahibi. [2]
H. 97b/10
ḳavl-i H. İbn Ḥuneyn 99a/15

ḥākım : < Ar. *ḥākım*. Hükmeden. [5]
ḥ.+ı (*iye.*) 40a/18, 65b/14, 84b/5
ḥ.+leri 65b/15
ḥ.+lerine 84b/6

ḥākister: < Far. *ḥākister*. Kül, ateş külü. [1]
ḥ. şuyıyla 57a/2

ḥaḳında: < Ar. Üzerine, dâir, husûsunda. [4]
ḥ.+ında 65b/3, 82a/6, 84a/14, 92a/6

ḥaḳ sübhānehu ve te°ālā: < Ar. Şanı yüce, kusur ve noksandan münezzeḥ olan Cenâb-ı Hak.[1]
ḥ. 27a/1

ḥaḳ sübhānehu ve te°ālā ḥazretleri: < Ar. Şanı yüce, kusur ve noksandan münezzeḥ olan Cenâb-ı Hak.[1]
ḥ. 11a/11

ḥal : < Ar. *ḥall*. Çözme, gevşetme; ezme, eritme, yumuşatma. [3]

- h. it- 126b/15, 143a/4
h. ol- 131a/19
- hāl** : Küçük kakule. [1]
h. 71a/19
- hāl** : < *Ar. hāl*. Hal, durum, vaziyet. [12]
h. 85b/19, 99b/19
h. ol- 66a/9
h.+de 6a/17, 45b/11, 113b/14
h.+i (*iye.*) 33b/8, 112a/12, 114b/10
h.+inde 26b/8
h.+ine 35b/13
h.-i şihhati 9a/12
- hāl** : *bk. hāl* [2]
h.+inde 69a/2
sū² -i h.+inde 115a/3
- hāl^c** : < *Ar. hāl^c*. Soyulma, vücutta olan yara vb şey. [2]
h. 12a/5
h.+a 103a/1
- hālā** : < *Ar. hālā*. Hâlen, henüz, şimdiye kadar. [3]
h. 77b/12, 83a/13, 117a/11
- hālāş** : < *Ar. hālāş*. Kurtulma, hastalıktan kurtuluş. [7]
h. 104b/15
h. it- 36a/8, 126b/6
h. ol- 9b/18, 9b/20, 28a/1, 30a/1
- hālāvet** : < *Ar. hālāvet*. Tatlılık. [1]
h.+i (*iye.*) 43a/6
- hālāvet** : *bk. hālāvet*. [2]
h. 92a/16
h.+i (*iye.*) 86a/2
- hālīb** : < *Ar. hālīb*. Yer fesleğeni, ağca otu. [1]
h.-ı kaṭaf 116a/5
- halel** : *bk. halel*. [1]
h. gel- 103a/3
- halel** : < *Ar. halel*. Zarar. [3]
h. gel- 92b/6
h. vir- 92b/12, 112a/12
- hāful-ūzn** : < *Ar. hāful-ūzn*. Kulak arkası. [1]
° ırq-ı h. 6a/10
- hāfu'r-re³is** : < *Ar. hāfu'r-re³is*. Baş arkası. [1]
h. 6a/9
- hālī** : < *Ar. hālī*. Boş; uzak; dışında, -e dâhil [1]
h. 24b/3
- hāl-i bevvā** : < *Far. hāl-i bevvā*. Küçük kakula, hil otu. [1]
h. 132b/2
- hālīc** : < *Ar. hālīc*. Koy, körfez. [1]
h. 84a/19
- hālīdunyā** : < *Far. hālīdūniyūn*. Kırlangıç otu. [1]
h. 116a/13
- hālīş** : < *Ar. hālīş*. Katkısız, saf. [5]
h. 11a/14
şeker-i h. 124b/7
za^c ferān-ı h. 121a/15
- hālīyā** : < *Ar. hālīyā*. Şimdi. [1]
h. 84b/11
- hālķ** : < *Ar. hālķ*. Halk, insanlar. [2]
h.+ı (*iye.*) 8a/13, 27b/18
- hālķ** : < *Ar. hālķ*. Yaratma. [1]
h. et- 11a/12
- hālķa** : < *Ar. hālķa*. Ortası boş yuvarlak. [1]
h. 52a/8
- hālķısın(?)** : < *Yun. Beyaz demir sulfat*. [1]
h. 51b/1

ḥall : *bk. ḥal.* [22]
 ḥ. eyle- 123a/16, 143b/6 (2)
 ḥ. it- 13b/13, 18a/5, 27a/13, 29b/20,
 31b/4, 53a/1, 79b/11, 91a/18, 135a/7,
 143a/3, 143b/5, 144a/18, 144b/4, 145b/2,
 145b/4
 ḥ. ol- 8b/7, 143a/10
 ḥ. olun- 143a/12
 ḥ.+iñ 143a/9

ḥall : < *Ar. ḥall.* Sirke. [8]
 ḥ. 46b/17, 137b/5, 143b/12, 144b/4
 dūd-ı ḥ. 19b/5
 duhn-ı ḥ. 14b/9, 23a/12
 ḥ.-i seḫīf 46b/18 “*keskin sirke*”

ḥall : *bk. ḥall.* [1]
 duhn-ı ḥ. 19a/19

ḥall-i ḥamr: < *Ar.-Far.* Sirke. [1]
 ḥ. 138a/18

ḥall-i °unşul: *bk. ḥall-i °unşul.* [2]
 ḥ. 17b/10, 22a/17

ḥall-i °unşul: < *Ar. ḥall-i °unşul.* Adasoğanı
 sirkesi. [2]
 ḥ. 16a/17, 14b/19

ḥallü'l-°unşul : *bk. ḥallü'l-°unşul.* [1]
 ḥ. 31a/2

ḥallü'l-°unşul: < *Ar. ḥallü'l-°unşul.*
 Adasoğanı sirkesi. [1]
 ḥ. 47a/4

ḥalūka : < *Ar. ḥalūka.* Tabiat. [1]
 ḥ.+sı 72a/19

ḥalzūn : < *Far. ḥalzūn.* Salyangoz. [3]
 ḥ. 123b/13
 ḥ.+ı (*yük.*) 123b/16
 şarāb-ı ḥ. 123b/12

ḥām : *bk. ḥām.* (III) [1]
 ḥ. 118b/7

ḥām : < *Far. ḥām.* [26]

I. Olgunlaşmamış, pişmemiş; bir şeyin ilk evresi.
 ḥ. 39b/2, 40b/17, 50a/11, 57a/1,
 60a/3, 76b/4, 101b/7, 101b/16, 102a/12
 ḥılṭ-ı ḥ. 86b/17

II. (Meyve için) Olgunlaşmamış, pişmemiş.
 ḥ. 40a/3, 52b/16, 65a/4, 74a/11,
 83a/10
 ḥ. iken 70a/13, 102b/1
 ḥ.+dan 99a/5
 ḥ.+ı (*iye.*) 83a/5
 ḥ.+ını 65b/1
 °ūd-ı ḥ. 139b/3, 140a/12

III. Tabii hâlinde bulunan, işlenmemiş.
 ḥ. 118b/5, 133a/12, 141b/18

IV. (it- ile birlikte) tabiatını bozma.
 ḥ. it- 38a/6

ḥamāliyūn: < *Far. ḥamāliyūn.* Kulapa otu. [1]
 ḥ. 114a/16

ḥamām: *bk. ḥammām.* [2]
 ḥ.+da 46b/15
 ḥ.-ı mārīde 143b/8 “*çok sıcak, aşırı sıcak hamam*”

ḥamāmā: < *Ar. ḥamāmā.* Hamama otu, güvercin otu. [1]
 ḥ. 145a/11

ḥāmız : < *Ar. ḥāmız.* Ekşi ve sirke gibi olan. [2]
 leben-i ḥ. 86b/14
 rubb-ı tuffāḥ-ı ḥ. 118a/7

ḥāmız : *bk. ḥāmız.* [6]
 ḥ. 14a/18
 rūmmān-ı ḥ. 14a/14
 mā°-i rūmmān-ı ḥ. 15b/7
 şarāb-ı rūmmān-ı ḥ. 16a/8, 24b/14
 sekbāc-ı ḥ. 20b/11

- ḥāmīl** : < *Ar. ḥāmīl*. Hamile, gebe, yüklü. [1]
ḥ. ol- 129b/15
- ḥāmīle** : < *Ar. ḥāmīle*. Hamile, gebe. [9]
ḥ. 91a/19, 146a/3
ḥ.+lere 22b/4, 22b/5
ḥ. ol- 29b/7, 34a/15 (2), 71a/13, 71a/14
- ḥāmīr** : *bk. ḥāmīr*. [1]
ḥ.+den 46b/18
- ḥāmīr**: *bk. ḥāmīr*. [2]
ḥ.+e 30b/14, 68b/16
- ḥāmīr**: < *Ar. ḥāmīr*. Hamur, maya. [2]
ḥ. 101b/18
ḥ.+e 101b/17
- ḥāmīre** : *bk. ḥāmīr*. [5]
ḥ.+si 13b/14, 131b/5
ḥ.+siniñ 131b/11
ḥ.-i benefsec 17a/1
ḥ.-i lisānū's-sevr 18a/2
- ḥāmīs** : < *Ar. ḥāmīs*. Beşinci. [2]
iḳlīm-i ḥ. 6b/8
iḳlīm-i ḥ.+dir 6b/7
- ḥam ḳahve**: Bir kahve çeşidi. [1]
ḥ. 77b/4
- ḥām kehribā**: *bk. senderus*. [2]
ḥ. 58a/5, 84b/9
- ḥam lāden**: *bk. māzeryūn*
ḥ. 95a/12
- ḥaml** : < *Ar. ḥaml*. Gebelik. [5]
ḥ. ideler 129b/11
ḥ.+i (*yük.*) 34a/15, 71a/2
ḥ.+in 91a/19, 97b/15
- ḥammām**: < *Ar. ḥammām*. Hamam, banyo. [21]
ḥ. 88a/10
ḥ.+a 14a/11, 15b/8, 20b/1, 20b/12,
- 23b/8, 24b/11, 27a/10, 137b/11
ḥ.+da 44a/1, 85a/12, 92b/13, 103b/15,
103b/16, 108b/5, 108b/7, 108b/12, 110b/13
ḥ.+dan 20a/12, 44a/1, 93a/1
- ḥamr** : < *Ar. ḥamr*. [2]
I. Şarap.
ḥ. 62a/3

II. Sarhoşluk sonucu beliren ağırlık,
ağrı.
ḥ.+a 44b/3
- ḥamse** : < *Ar. ḥamset*. Beş parmak otu. [1]
ḥ. 127a/18
- ḥamūl** : < *Ar. Fitol* (?) [5]
ḥ. 142a/10, 142a/12
ḥ. it- 142a/12
ḥ.+dur 142a/10, 142a/13
- ḥamz** : < *Ar. ḥamz*. Eksilik, kekrelilik. [2]
ḥ. 44b/19
mā° -i ḥ. 26a/12
- ḥanāzīr**: *bk. ḥanāzīr*. [1]
ḥ.+e 106b/12
- ḥanāzīr**: < *Ar. ḥanāzīr*. Sıracı adı da verilen bir tür çıban. [7]
ḥ. 11a/1
ḥ. ° illeti 32b/14
ḥ.+e 46b/6, 138b/19, 139a/2
ḥ.+i 79b/18
maraż-ı ḥ.+i 24a/14
- ḥançer** : < *Ar. ḥançere*. Gırtlak. [1]
ḥ. şişleri 101a/4
- ḥandīkun**: < *Gr. Sıhhat verici şarap*. [1]
ḥ. 115b/5
- ḥānende**: < *Far. ḥānende*. Şarkı okuyan kimse, şarkıcı [1]
ḥ.+lere 58b/4
- ḥānīku'n-namer**: < *Ar. ḥānīku'n-namer* . Kaplan otu, baylık otu. [1]
ḥ. 115a/4

hançal : < Ar. *hançal*. Ebucehil karpuzu, acı elma, acı hıyar. [7]

h. 45a/14, 127b/2, 127b/19

h. kabı 142a/4

h.+ı (*yük.*) 45a/17

şahm-ı h. 117b/9, 128b/18

hançal : bk. hançal. [1]

h. 127a/12

hār : < Ar. *harr*. Sıcak, sıcak özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri; ateş, sıtma. [339]

h. 5a/1, 5a/11, 5a/13, 5b/1, 5b/2, 6a/3, 6b/3, 6b/4 (2), 12b/2, 17a/10, 21a/17, 21b/7, 24a/1, 24b/8, 26b/19, 26b/19, 27a/19, 27b/8, 28a/2, 28b/12, 31b/7, 31b/18, 32a/2, 32a/10, 32b/1, 32b/18, 33b/10, 33b/16, 34a/1, 34a/6, 34a/12, 34b/4, 34b/15, 35a/11, 35b/1, 35b/10, 36a/14, 36b/15, 37a/2, 37a/5, 37a/9, 37a/19, 37b/5, 37b/17, 38b/3, 38b/10, 39a/3, 39a/10, 39a/19, 39b/6, 39b/14, 40a/9, 40b/4, 40b/11, 40b/14, 41a/8 (2), 41b/3, 41b/17, 42a/5, 42a/14, 43a/8, 43a/13, 43a/14, 43a/17, 43b/1, 43b/7, 43b/10, 44a/12, 44a/17, 44b/17, 45a/1, 45a/15, 45b/10, 45b/16, 46a/3, 46a/19, 46b/10, 47a/10, 47b/8, 47b/14, 48a/1, 48a/7, 48b/3, 48b/17, 50a/7, 50a/19, 51a/6, 51a/12, 51b/3, 51b/17, 52a/3, 52a/17, 52b/5, 52b/17, 53a/9, 53a/16, 53b/2, 53b/10, 53b/16, 54a/1, 54a/10, 54a/11, 54b/4, 54b/19, 55a/12, 55b/1, 55b/8, 55b/9 (2), 56a/6, 56a/13, 56b/10, 56b/17, 57b/17, 58a/5, 58a/10, 58b/1, 58b/14, 58b/15, 59b/2, 59b/10, 59b/16, 59b/17, 60a/2, 60a/9, 60a/19, 61a/7, 61a/12, 62a/3, 62b/15, 63a/4, 63b/9, 64a/13, 64b/18, 65a/4, 65a/16, 66b/11, 67a/3, 67a/18, 67b/18, 68a/1, 68a/5, 68a/6, 68a/16, 68b/9, 69a/5, 69a/14, 69b/11, 70a/7, 70a/13, 70b/2, 70b/18, 71b/1, 71b/17, 72a/5, 72b/6, 72b/11, 72b/12, 73a/4 (2), 73a/5, 73a/10, 73a/11, 73b/7, 74a/10, 74a/17, 74b/11, 75a/10, 75a/19, 75b/13, 75b/14, 76a/2, 76a/9, 76a/10, 76b/2, 76b/3, 77a/3, 77b/13, 79a/10, 79a/17, 79a/18, 79b/6, 79b/7, 79b/16,

80a/10, 80a/19, 80b/6, 80b/10, 80b/16, 81a/8, 81a/9, 81b/3, 81b/4, 81b/12, 82a/17, 82b/4, 83a/14, 83b/2, 83b/11, 84a/7, 84b/13, 85a/7, 85b/13, 85b/15, 86a/1, 87b/12, 88a/8, 89a/14, 89a/17, 89b/5, 90a/9, 90a/10, 90b/1, 90b/10, 90b/11, 91a/1, 91b/4, 94a/15, 94b/8, 95a/17, 95b/12, 96a/3, 96a/4, 96b/1, 97a/10, 97b/3, 97b/18, 98a/3, 98b/5, 98b/16, 98b/17, 99a/9 (2), 100a/15, 101a/1, 101a/2, 101a/3, 101b/6, 101b/7, 102b/2 (2), 102b/19, 103b/6, 104a/3, 104a/15, 105a/6, 105a/13, 105a/15, 105a/16, 105b/12, 106a/4, 106a/5, 106b/10, 106b/17, 106b/18, 107a/12, 107a/13 (2), 107b/4, 107b/13, 108a/5, 108a/16, 108b/9, 109a/1, 110a/2, 110a/4 (2), 111a/8, 111b/15, 112b/9 (2), 112b/16, 112b/17, 114a/3, 114b/10, 114b/11, 127b/1, 135a/19, 143a/11, 143a/19, 146a/1

h. et- 145b/16

h. it- 15a/8, 22b/13, 129b/3

h. ol- 13a/3, 17a/11, 143b/16

h.+a 135a/19

h.+dan 132a/9

h.+dır 29a/18, 32b/6, 36a/11, 39a/15, 40b/20, 42b/9, 43b/19, 44b/10, 45a/11, 46b/4, 48a/7, 49a/9, 49a/17, 49b/3, 49b/12, 50a/6, 51b/11, 52b/10, 52b/16, 55b/9, 59a/14, 64b/2, 66a/2, 71b/9, 73b/2, 73b/19, 74b/10, 75a/3, 77a/4, 83b/12, 85b/1, 86a/5, 87b/12, 93a/3, 93a/4, 102b/18, 105a/7, 111b/15

h.-ı devā 78a/6

h.-ı muhalhil-i semāvī 8b/9

marāz-ı h. 12b/6

remed-i h. 136b/12

şudā-ı h. 13b/2, 13b/3

verem-i h.+dan 21a/16

harāc : < Ar. *harāc*. Müslüman olmayan tebaadan ve sâhibi Müslüman olmayan arâziden alınan vergi. [1]

h. vir- 100a/12

harāfet : < Ar. *harāfet*. Tadı acı, keskin. [3]

h.+ı (*iye.*) 41b/8

h.+ı (*yük.*) 54a/3

kuvvat-i h.+ı 68a/7

ḥarāmī : < Ar. Haydut, eşkıya. [1]
h.+dir 9a/17

ḥarāret : < Ar. *ḥarāret*. Sıcak, sıcak özelliğe sahip.Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri; ateş, sıtma. [152]

ḥ. 7a/2, 10b/8, 10b/10, 10b/12, 12a/2, 17a/12,17b/14, 18b/17, 28a/16, 31a/17, 33a/9, 36a/19, 39b/9, 43a/3, 45b/1, 47a/17, 48b/1, 54a/2, 54b/12, 54b/19 (2), 55a/1, 66a/3, 69a/3, 71b/1, 79a/2, 83a/14, 89b/4, 90a/18, 90a/19, 91a/14, 92b/3, 97b/10, 98a/12, 102b/17, 106a/5
ḥ.+de 7a/3, 31a/8, 59a/6, 62b/10, 86a/2

ḥ.+den 16b/19, 17a/8, 21a/12, 22b/9, 102a/10, 111a/3, 127a/14
ḥ.+e 5a/1, 39b/10, 39b/17, 43a/2, 58b/3, 73a/11, 111a/12, 113a/19

ḥ.+i (*iye.*) 11b/19, 18b/6, 41b/3, 41b/7, 42b/13, 48a/18, 52b/16, 54a/3, 55b/1, 56b/18, 59b/10, 60b/13, 67b/18, 69b/4, 69b/7, 72a/12, 79a/17, 86a/2, 86a/4, 87a/19, 87b/19, 88a/3, 100a/19, 108a/5, 111a/4

ḥ.+inden 86a/4

ḥ.+ine 11b/19

ḥ.+iñ midir 4b/17, 6a/2, 10a/2

kesret-i ḥ.+den 65b/17

şiddet-i ḥ.-i şems 65b/11

II. Ateş, vücut sıcaklığı.

ḥ. ol- 17a/19, 19a/2

ḥ.+den 21b/8, 22b/9

ḥ.+e 50b/17, 61a/2, 61b/19, 71b/18, 72a/2, 72b/5, 135b/4

ḥ.+i (*iye.*) 13b/4, 16b/19, 17a/3, 19b/17, 21b/3

ḥ.+i (*yük.*) 29a/9, 35a/18, 36b/4, 41a/15, 44b/6, 51a/1, 71b/19, 89b/10, 94a/9

ḥ.+in 28b/18, 78b/10, 90b/8, 93b/5, 94b/1, 99b/8, 102a/10, 109b/9

ḥ.+inden 61a/3, 79a/19

ḥ.+ine 29a/10, 46a/7, 50b/13, 61a/2, 87a/1, 91b/12, 110b/15, 134a/13, 137b/14, 138a/14 (2), 138a/15

ḥ.+ini 126a/18, 137a/3

ḥ.+lere 91b/12

ḥ.+leri 7a/4 (2)

ḥ.+leriñ 61a/6

ḥ.+lerini 138a/15

ḥ.-i aşı 92b/4

ḥ.-i aşıyye 92b/11

ḥ.-i ° arız 43a/2

ḥ.-i ° arızıyye 92b/12

ḥ.-i ° azīze 41a/13

ḥ.-i ° azīziyye 92b/11, 125b/14

ḥ.-i kāzibe 124a/6

ḥ.-i kebed 135a/2

ḥarāretli: Ateşli. [1]

ḥ. 135b/7

ḥarāretlü: Ateşli, sıcak, coşkun. [12]

ḥ. 7a/9, 36b/16, 46b/6, 46b/7, 51a/2, 61b/19, 63a/8, 64b/2

ḥ. ol- 25b/6

ḥ.+dür 68b/3

ḥ.+lerden 38a/8

ḥ.+lere 40a/3

ḥarāset: < Ar. *ḥarāset*. Dikkat, uyanıklık. [1]

ḥ. et- 26b/9

ḥarāṭīn-i kibār: Soğulcan, yer bağırsağı. [1]

ḥ. 137b/4

ḥarbak: *bk.* ḥarbak.

ḥ. 139a/5

ḥarbak: < Ar. *ḥarbak*. Çöpleme otu. [2]

ḥ. 117b/13

ḥ.+iñ 46a/6

ḥarbak: *bk.* ḥarbak [2]

ḥ. 15a/9

ḥabb-ı ḥ. 127a/19

ḥarbak-ı ebyaz: < Ar. *ḥarbak-ı ebyaz*. Çöpleme otu. [1]

ḥ. 46a/2

ḥarbak-ı ebyaz: *bk.* ḥarbak-ı ebyaz. [1]

ḥ. 117b/3

<p>ḥarbaḳ-ı esved: < <i>Ar. ḥarbaḳ-ı esved.</i> Siyah harbak, karaca otu. [4] ḥ. 45b/15, 115a/4, 115b/19, 117a/14,</p>	<p>ḥ.-i müfrit 5a/5 ḥ.-i nefسانیyye ve bedeniyye 12b/13 ḥ.-i zāyide 12b/3</p>
<p>ḥarbaḳ-ı esved: <i>bk.</i> ḥarbaḳ-ı esved. [1] ḥ. 127b/2</p>	<p>ḥareketi: < <i>Ar. ḥareket+i.</i> Hareketli. [1] ḥ. 57b/1</p>
<p>ḥarbkesen: <i>bk.</i> behmen. [2] ḥ. 39a/1, 39a/2</p>	<p>ḥareketlü: Hareketli. [1] ḥ. 36b/16</p>
<p>ḥarc : < <i>Ar. ḥarc.</i> Bir şeyin yapılmasında kullanılan öteberi. [1] ḥ. it- 98a/18</p>	<p>ḥarf-i sā°: < <i>Ar. ḥarf-i sā°.</i> <u>Se</u> harfi. [1] ḥ. 40b/19</p>
<p>ḥardal : <i>bk.</i> ḥardal. [1] ḥ.+ı (<i>yük.</i>) 16b/8</p>	<p>ḥarf-i tā°: < <i>Ar. ḥarf-i tā°.</i> <u>Te</u> harfi. [1] ḥ.-i tā° 39a/14</p>
<p>ḥardal : < <i>Ar. ḥardal.</i> Hardal otu. [8] ḥ. 17b/8, 18a/16, 45b/9, 45b/13, 90a/13, 117b/12, 119a/4 ḥ.+la 56a/10</p>	<p>ḥarfü'd-dāl: < <i>Ar. ḥarfü'd-dāl.</i> Dal harfi. [1] ḥ. 47b/19</p>
<p>ḥāre : < <i>Ar. ḥāre.</i> Ateşli, sıcak. [3] emrāz-ı ḥ.+lere 138a/15 emrāz-ı ḥ.+ye 4b/18 nāzle-i ḥ.+de 133a/17</p>	<p>ḥarfü'l-°ayn : < <i>Ar. ḥarfü'l-°ayn.</i> °Ayn harfi. [1] ḥ. 62b/13</p>
<p>ḥāre : <i>bk.</i> ḥāre. [1] mizāc-ı ḥ.+ye 135a/2</p>	<p>ḥarfü'l-bā°: < <i>Ar. ḥarfü'l-bā°.</i> Be harfi. [1] ḥ. 34b/14</p>
<p>ḥarekāt: < <i>Ar. ḥarekāt.</i> Hareketler. [1] ḥ.+ı (<i>iye.</i>) 7a/19</p>	<p>ḥarfü'l-cīm: < <i>Ar. ḥarfü'l-cīm.</i> Cim harfi. [1] ḥ. 41b/11</p>
<p>ḥareket: < <i>Ar. ḥareket.</i> Hareket. [26] ḥ. 4b/15, 6b/11, 9a/6 (2) ḥ. et- 104b/14 ḥ. it- 9b/14, 87b/19 ḥ. itder- 34a/8 ḥ. itdür- 24a/11 ḥ.+de 17b/7 ḥ.+den 13a/16, 18b/10, 18b/11 (2) ḥ.+dir 4b/18 ḥ.+e gel- 5b/1, 8a/10, 76a/4 ḥ.+i (<i>iye.</i>) 12b/8 ḥ.+inde 103a/5 ḥ.+inden 7b/9 ḥ.+ine 99b/2 ḥ.-i cimā° 93a/1</p>	<p>ḥarfü'l-fā°: < <i>Ar. ḥarfü'l-fā°.</i> Fe harfi. [1] ḥ. 67b/17</p>
	<p>ḥarfü'l-ğayn: < <i>Ar. ḥarfü'l-ğayn.</i> Ğayın harfi. [1] ḥ. 67a/1</p>
	<p>ḥarfü'l-hā°: < <i>Ar. ḥarfü'l-hā°.</i> He harfi. [1] ḥ. 111a/14</p>
	<p>ḥarfü'l-ḥā°: < <i>Ar. ḥarfü'l-ḥā°.</i> Ḥa harfi. [1] ḥ. 43b/6</p>
	<p>ḥarfü'l-ḥā°: < <i>Ar. ḥarfü'l-ḥā°.</i> ḥı harfi. [1] ḥ. 45b/4</p>
	<p>ḥarfü'l-kāf: < <i>Ar. ḥarfü'l-kāf.</i> Kef harfi. [1] ḥ. 78a/12</p>

- ḥarfü'l-ḳāf** : < *Ar. ḥarfü'l-ḳāf*. ḳaf harfi. [1]
ḥ. 71a/18, 78a/12
- ḥarfü'l-lām** : < *Ar. ḥarfü'l-lām*. Lam harfi. [1]
ḥ. 85a/5
- ḥarfü'l-mīm** : < *Ar. ḥarfü'l-mīm*. Mim harfi. [1]
ḥ. 92a/3
- ḥarfü'l-vāv** : < *Ar. ḥarfü'l-vāv*. Vav harfi. [1]
ḥ. 109b/18
- ḥarfü'l-yā** : < *Ar. ḥarfü'l-yā*. Ye harfi. [1]
ḥ. 112b/15
- ḥarfü'n-nūn** : < *Ar. ḥarfü'n-nūn*. Nun harfi. [1]
ḥ. 104a/14
- ḥarfü'r -rā°** : < *Ar. ḥarfü'r-rā°*. Ra harfi. [1]
ḥ. 50a/4
- ḥarfü's-şād** : < *Ar. ḥarfü's-şād*. Şad harfi. [1]
ḥ. 60a/1
- ḥarfü's-sīn** : < *Ar. ḥarfü's-sīn*. Sin harfi. [1]
ḥ. 53b/1
- ḥarfü's-şīn** : < *Ar. ḥarfü's-şīn*. Şin harfi. [1]
ḥ. 58b/12
- ḥarfü't-ṭā°** : < *Ar. ḥarfü't-ṭā°*. Ṭı harfi. [1]
ḥ. 61b/7
- ḥarfü't-tā** : < *Ar. ḥarfü't-tā*. Te harfi. [1]
ḥ.+da 102a/16
- ḥarfü'z-zā°** : < *Ar. ḥarfü'z-zā°*. Ze harfi. [1]
ḥ. 51a/18
- ḥarfü'z-zād** : < *Ar. ḥarfü'z-zād*. Zād harfi. [1]
ḥ. 61a/11
- ḥarfü'z-zāl** : < *Ar. ḥarfü'z-zāl*. Ze harfi. [1]
ḥ. 49b/6
- ḥāric** : *bk. ḥāric*. [3]
ḥ.+de 143b/14
ḥ.+den 141b/9
a° zā-ı ḥ.+de 99a/11
- ḥāric** : < *Ar. ḥāric*. Dış, dış yüz; bir şeyin dışında kalan. [13]
ḥ. 8a/19, 20b/7
ḥ. ol- 8a/18 (2), 8a/19
ḥ.+de 131a/7
ḥ.+dedir 8a/17
ḥ.+den 141a/5
ḥ.-i °urūḳda 24b/6, 26a/14, 24b/4, 25a/4, 26a/10
- ḥāricī** : < *Ar. ḥāricī*. Dışla ilgili, dışa âit. [1]
ḥ.+dir 12b/15
- ḥarīf** : < *Ar. ḥarīf*. Güz, sonbahar. [2]
ḥ. 5b/4
ḥ.+iñ 81b/16
- ḥarīr** : < *Ar. ḥarīr*. İpek. [1]
ḥ.+den 49b/4
- ḥarīre** : < *Ar. ḥarīre*. Şeker, su, un veya nişastadan yapılan bir tür tatlı. [1]
ḥ.+sin 90b/5
- ḥarīş** : < *Ar. ḥarīş*. Bir şeyi elde etme husûsunda aşırı derecede istekli olan, hırslı. [1]
ḥ.+dir 9b/1
- ḥarḳ** : < *Ar. ḥarḳ*. Yakma. [1]
ḥ. eyle- 143a/17
- ḥarmal** : < *Far. ḥarmal*. Yabanî sedef otu, üzerlik. [4]
ḥ. 44a/11, 127a/13
bezr-i ḥ. 118b/13, 142a/4
- ḥarnüb** : < *Far. ḥarnüb*. Keçiboynuzu. [2]
ḥ.-ı şāmī 118a/9
rubb-ı ḥ. 118a/15

- hārr** : *bk. hār.* [4]
 h. ol- 14a/16
 ahlāt-ı h.+ı 124b/10
 mā^o-i h. 93a/3
 şudā^c-ı h.+ı 109b/3
- hārre:** < *Ar. hārre.* Hararetli, ateşli; şiddetli. [4]
 evrām-ı h.+ye 78b/6
 hummā-yı h.+ye 78b/14
 şudā^c-ı h.+ye 78b/7
 su^c āl-i h.+ye 67b/10
- hārşef** : Kenger otu. [1]
 h. 44a/16
- hāş** : < *Ar. hāşş.* Saf, hâlis, katışıksız. [1]
 h. 27a/14
- hās** : *bk. hās.* [1]
 bezr-i h. 118a/19
- hāsaf** : < *Far. hāsaf.* Ceviz. [1]
 h. 43a/13
- hāşāü'l-esfenc** : < *Ar. hāşāü'l-esfenc.* Sünger taşı. [1]
 h. 44a/3
- hāseb:** < *Ar. hāsb.* Miktar; göre. [3]
 bi-h.i'l -ev^c iye 5a/7 “damarlara göre”
 bi-h.i'l -kuvvetdir 5a/6 “kuvvet kadar”
 bi-h.i'l -mizāc 50a/8 “mizaca göre”
- hāsebiyle:** < *Ar.* Dolayısıyla, -den ötürü. [3]
 h. 7b/5, 8b/19
 h.+dir 13a/5
- hāşıl** : < *Ar. hāşıl.* Meydana gelen şey. [119]
 h. it- 32b/15, 65a/19
 h. ol- 5a/2, 5a/10, 5a/14, 5a/15, 5a/16, 5a/17, 5b/8, 6b/18, 7a/1, 7b/10, 7b/15, 7b/16, 7b/17, 8a/1, 8a/2, 8a/4, 8a/5, 8a/10, 10a/20, 10b/5, 10b/7, 10b/10, 10b/13, 10b/18, 11a/1, 11a/2, 11a/3, 11a/6, 11a/8, 11b/6, 11b/7 (2), 11b/8, 11b/9, 13a/18, 14b/12, 15a/5, 15a/13, 16a/2, 16a/10, 16a/11 (2), 17a/8, 18b/6, 18b/10, 18b/11, 18b/13, 19a/7, 19a/15, 19a/17 (2), 21b/2, 21b/9, 21b/12, 21b/18, 22a/5, 22b/12, 23a/4, 23a/15, 24a/10, 24a/14, 24b/7, 24b/8, 24b/9 (3), 25a/7, 26a/7, 26b/11, 26b/18, 32b/15, 34b/13, 35b/3, 35b/4, 36a/5, 36a/6, 38a/6, 40a/12, 43a/5, 46a/8 (2), 46a/9, 46a/18, 47a/3, 48a/11, 50a/3, 53b/4, 59a/17, 61a/2, 61a/13, 61b/12, 72a/19, 72b/3, 72b/9, 79b/1, 82a/12, 85a/11, 91b/19, 92a/1, 94b/10, 100a/3(2), 103a/15, 122a/15, 125b/15, 126a/18, 126a/19, 128a/19, 128b/4, 128b/11, 129b/3, 132a/9, 140b/8, 140b/15, 141a/15, 145a/4
- hāşıyyet:** *bk. hāşıyyet.* [18]
 h. 61a/1, 102b/11
 h.+i (*ıye.*) 33b/7, 38b/17, 42a/16, 57b/6, 57b/10, 74a/1, 78a/8, 96a/12, 105a/2, 117a/3
 h.+indendir 36a/12, 82a/13
 h.+iniñ 110b/8
 h.+leri 78a/7
 h.+lerinden 110b/12
 h.+lerine 117a/3
- hāşıyyet:** < *Ar. hāşıyyet.* Özellik. [7]
 h.+i (*ıye.*) 49b/16, 53a/9, 58a/12, 67b/7
 h.+dir 44a/19
 h.+indendir 90b/12, 93b/18
- hāşıyyet:** *bk. hāşıyyet.* [1]
 h.+i (*ıye.*) 52a/12
- hāş(ı)m:** < *Ar. hāşm.* Düşman. [1]
 h.+ına 111a/18
- hās** : < *Ar. hās.* Marul. [2]
 h. 46a/6
 bezr-i h. 135b/5
- hāşşa** : *bk. hāşşa.* [6]
 h.+sı 27b/17, 37a/16, 37b/3, 98a/15, 113a/9
 h.+sındandır 35a/14

hāşşa : < *Ar. hāşşa*. Bir şeye ve bir kimseye mahsus olan, yalnız onda bulunan hâl. [5]

- h.+sı 131b/4
- h.+sındandır 64b/15, 81a/11
- h.+sınıñ 45b/10
- h.-ı evlā 67a/4

haşşā lubān: < *Ar. haşşā lubān*. Biberiye, hasalban. [1]

- h.+ıñ 103b/3

hāşşaten: < *Ar. hāşşaten*. Bilhassa, özellikle. [1]

- h. 113a/11

hasta : *bk. hasta*. [15]

- h. 12b/2, 32a/6, 41a/14, 41a/15, 46a/10, 101a/19
- h.+lara 39b/18, 61a/17, 68b/19, 89b/9, 101a/18, 120b/14
- h.+nıñ 6a/1, 32a/7
- h.+yı 120b/15

hasta : < *Far. haste*. Hasta, sağlığı bozuk olan. [9]

- h. 32a/6, 69a/1
- h. ol- 12b/13
- h.+lar 90b/5
- h.+nıñ 12b/3, 70b/5, 70b/6
- h.+sına 26b/15
- h.+ya 94a/8

hastalık(ğ): *bk. hastalık*. [9]

- h.+dan 48a/17, 61a/17, 71b/12
- h.+ında 25b/16
- h.+larda 25a/17, 62b/8
- h.+lardan 47a/9, 57a/15
- h.+larına 56b/14

hastalık(ğ): Hastalık. [4]

- h.+dan 62b/11
- h.+ı 69a/2
- h.+lara 49a/18
- h.+lardan 27b/18

hastelik(g) : *bk. hastalık*. [4]

- h.+ini 136a/17
- h.+lerden 126a/19

h.+lerinden 32a/6

h.+leri 134b/9

hassu'l-humār : Eşek marulu. [1]

h. 28b/5

hāşā : < *Ar. hāşā*. Kekik. [2]

h. 132b/15, 133a/2

haşerāt : < *Ar. haşerāt*. Yılan, akrep vb. küçük hayvanlar, böcekler. [1]

h. 111a/17

haşhāş : *bk. haşhāş*. [1]

h. 86b/4

haşhāş : < *Ar. haşhāş*. Haşhaş. [20]

- h. 46a/11, 108a/13, 115b/8, 116a/10
- h. tohmı 56b/15, 105a/12
- h. başınıñ südi 114b/7
- h. şarābı 133b/1
- h. yağı 142b/16
- beyāz h. 133a/18
- h.+dır 66a/2
- bezr-i h. 20b/18, 119b/16
- duhn-i h. 14b/3
- kısr-ı h. 21a/18
- kurş-ı h. 17b/5
- lu^c ūķ-ı h. 17b/5, 18a/8
- mā^o -i h. 17b/4
- şarāb-ı h. 17a/4

haşhāş-ı ebyāz: < *Ar. haşhāş-ı esved*. Ak haşhaş. [1]

h. 46a/11

haşhāş-ı esved: < *Ar. haşhāş-ı esved*. Kara haşhaş. [1]

h. 118a/19

haşhāş-ı sevāhil: < *Ar. haşhāş-ı sevāhil*. Deniz haşhaşı. [1]

h.+ iñ 94b/15

haşhāş -ı muķarrūn: < *Ar. haşhāş-ı muķarren*. Deniz haşhaşı. [1]

h.+uñ 94b/15

ḥaṣīšetü's-sinnevr : < Ar. ḥaṣīšetü's- sinnevr.
Kedi otu. [1]
ḥ. 30a/7

ḥaṣīšetü'z-zücāc: < Ar. ḥaṣīšetü'z-zücāc.
Yapışkan otu. [2]
ḥ. 44b/1, 124a/1

ḥāṣiye : <Ar. ḥāṣiye. Bir sayfanın kenarlarına veya altına, metnin herhangi bir noktasıyla ilgili olarak yazılan açıklama ve ekleme. [2]
ḥ.+den 4a/7
ḥ.+sine 4a/3

ḥaṭā : bk. ḥaṭā. [2]
ḥ. it- 18b/20
ḥ.+dır 98a/14

ḥaṭā : < Ar. ḥaṭā°. Hata, yanlış. [2]
ḥ. et- 6a/3, 26b/14

ḥaṭar : < Ar. ḥaṭar. Tehlike.[3]
ḥ. 104a/9
ḥ.+dır 62a/8, 114b/3

ḥaṭā° en: < Ar. ḥaṭā° en. Yanlışlıkla. [1]
ḥ. 49b/14

ḥāṭır : bk. ḥāṭır. [1]
ḥ.+ın su° āl it- 6a/1 “Nasılısınız, iyi misiniz?” gibi sözlerle bir kimsenin hâlini ve sağlık durumunu sormak”

ḥāṭır : < Ar. ḥāṭır. Gönül, duygu, his. [1]
ḥ.+ını 27a/9

ḥaṭīb : < Ar. ḥaṭīb. Topluluk karşısında söz söyleyen kimse. [1]
ḥ.+ler 58b/4

ḥattā : < Ar. ḥattā. Hatta, üstelik. [2]
ḥ. 98b/13, 110b/16

ḥaṭṭ-ı istivā: < Ar. ḥaṭṭ-ı istivā°. Kuzey ve güney kutuplarına aynı uzaklıkta bulunan ve yer küresini ikiye böldüğü farzedilen en büyük enlem dâiresi, ekvator. [1]
ḥ.+dır 6b/5

ḥatun : < Far. ḥātūn. < Soğdca. ḥvaten.
Kadın. [2]
ḥ.+ları 122a/1
ḥ.+larıñ 140b/8

havā : < Ar. havā°. Hava. [21]
h. 5b/8, 5b/9, 94b/7
h.+dan 11b/9, 29a/4, 82a/4, 92a/17
h.+larda 145a/19
h.+ları (iye.) 6b/8, 77a/11
h.+sın 17b/13
h.+sını 138a/5
h.+ya 66a/9
h.+yı 64b/11, 103b/9
cins-i h.-ı muḥīt 4b/14
h.-ı mu° tedil 9a/11
h.-ı mükşif-i rūḥ 8b/9
h.-ı ° ufūnet 28b/20
küre-i h.+da 7b/6
° ufūnet-i h. 64b/10

havālī : Havası temiz olan, havadar. [1]
h. 27a/11

havān : bk. hāvan. [3]
h. destesi 28a/8 “Havanda bir şey dövmek için kullanılan küçük tokmak.”
h. düz- 28a/9
h.+da 133a/7

hāvan : < Far. hāvan. Havan. [5]
h. 131a/19
h.+da 98a/8, 120b/10, 121a/5, 121a/11

hāvān : bk. hāvan. [2]
h.+a 128a/13
h.+ıñ 128a/12

ḥavān : bk. hāvan. [1]
ḥ. 123a/7

hāvan eli: Havanda bir şey dövmek için kullanılan küçük tokmak. [1]
h+yle 124b/16

ḥavar : < Ar. ḥavar. Zayıflık, güçsüzlük. [1]
ḥ.+ya 16b/13

- ḥavās** : < *Ar. ḥavāṣṣ*. Duyular, beş duyu. [4]
ḥ.+a 109a/8, 111a/13
ḥ.+ınıñ 119a/17
ḥ.+larıñ 9a/0
- ḥavāṣṣ** : *bk. ḥavāṣṣ*. [2]
ḥ. 115a/17, 146a/2
- ḥavāss** : *bk. ḥavās*. [4]
ḥ.+a 66a/4, 66b/13
ḥ.+sını 78b/7
ḥ.+sı 127a/15
- ḥavāṣṣ** : < *Ar. ḥavāṣṣ*. Nitelikler, keyfiyetler, hassalar. [2]
ḥ.-ı eşyā 4b/1, 10a/3
- ḥavf** : *bk. ḥavf*. [1]
ḥ. 27a/8
- ḥavf** : < *Ar. ḥavf*. Korku. [4]
ḥ. 26b/10
ḥ. it- 42a/7
ḥ. ve feza^c et- 99a/2
ḥ. olun- 103a/3
- havıc** : < *Far. hevīç*. Havuç [2]
h. 42b/9
h.+ınıñ 48b/16
- ḥavlıncān**: *bk. ḥavlıncān*. [17]
ḥ. 78b/15, 118b/19, 119b/18, 120a/7,
120a/11, 120b/1, 121b/17, 122a/4, 129a/8,
129a/11, 130a/10, 130b/7, 130b/12, 131a/1,
131a/8, 139b/2, 140a/17
- ḥavlıncān**: < *Far. ḥavlıncān*. Havlincan otu.
[1]
ḥ. 47a/10
- ḥavmar**: < *Ar. ḥavmar*. Hint hurması,
demirhindi. [1]
ḥ. 40a/13
- ḥavze**: < *Ar. ḥavze*. Bir üzüm çeşidi. [1]
ḥ. üzümü 64b/14
- ḥayā** : *bk. ḥāya*. [2]
ḥ.+lara 145b/4
ḥ.+sı 127b/16
- ḥāya** : < *Far. ḥāye*. Er bezi, testis. [4]
ḥ. şişi 82a/11
ḥ. şişleri 101a/8, 104a/8
ḥ.+larda 33a/13
- ḥayāt** : < *Ar. ḥayāt*. Hayat, canlı olma. [4]
ḥ.+dır 7b/9
ḥ.+ı (*ıye*.) 10a/8
ḥ.+ıñ 12b/7
ḥ.+ını 10a/16
ḥ.ü'l-ḳulüb-ı müferriḥ 132b/5
- ḥayavāt**: < *Ar. ḥayavāt*. Canlılık, dirilik,
hayat. [3]
ḥ. 9a/6
mādde-i ḥ. ol- 11a/6
māddetü'l-ḥ. 6b/15
- ḥayırlı** : Faydalı, makbul, iyi. [1]
ḥ.+dur 94b/10
- ḥaylī** : < *Far. ḥaylī*. Oldukça fazla, epey.
[1]
ḥ. 42b/16
- ḥay(ı)r** : < *Ar. ḥayr*. Herkesin katında iyi ve
makbul olan hal ve iş. [1]
ḥ.+ı söyle- 61b/7 “*ağzından iyi söz
çıkma*”
- ḥayrī** : < *Ar. ḥayrī*. Şebboy. [3]
ḥ. 47b/8
ḥ. yağı 99a/13, 103b/16
- ḥayvān**: < *Ar. ḥayvān*. [39]
I. Hareket edip yer değiştirebilme ve
hissetme yeteneği olan canlı, hayat sahibi.
ḥ.+ını 66a/8
ruh-ı ḥ.+ı 79a/7
II. Bu niteliği taşıyan insan dışındaki
canlı yaratık.
ḥ. 6b/19, 7b/18, 8a/8, 49b/11, 86b/8,
88b/14, 122b/18, 61b/2

h. südi 86a/7
 h.+a 7a/16, 116b/19
 h.+dan 72a/11
 h.+dır 71a/11
 h.+iñ 53b/6, 56b/16, 68b/3, 75a/11,
 86a/8, 86a/9, 86a/12, 86a/13, 86a/15 (2),
 87a/5, 117a/1
 h.+ına 86a/8, 86a/10
 h.+lar 75a/12
 h.+lara 42a/16
 h.+lardan 9b/6
 h.+larıñ 6b/14, 6b/17, 29a/18, 48b/2,
 75a/12
 kibrî-i h.+dır 6b/15, 6b/16

hayvânât: < *Ar. hayvânât.* Hayvanlar. [8]

h. 6b/14, 6b/19
 envâ^c-i nebâtât ve h. 10b/6
 h.+dır 7b/8
 h.+iñ 6b/19, 11b/8, 40a/4
 kalb-i h.+iñ 9a/1

hayvânî: < *Ar. hayvânî.* Hayvanlara âit,
 hayvandan elde edilen. [4]

h. 36a/8
 kuvâ-i h.+dir 10a/7
 rûh-i h.+den 12b/7
 rûh-i h.+^o i 79a/7

hayvâniyye: *bk. hayvânî.* [1]

kuvâ-yı h.+dir 6b/17

hayy-i °âlem: < *Ar. hayy-i °âlem.* Kaya
 koruğu. [1]

h. suyu 138a/18

hayyü'l-°âlem: < *Ar. hayyü'l-°âlem.* Kaya
 koruğu. [1]

h.+dir 95a/11

hayz : < *Ar. hayz.* Âdet olma, regl olma.
 [51]

h. 22a/6, 22a/8
 h. kanı 22b/2, 124b/3
 h.+dan 22a/6
 h.+ı (*yük.*) 28b/8, 29a/13, 30a/11,
 31b/18, 33a/3, 33b/17, 34a/6, 34b/5, 34b/17,
 36a/16, 36b/2, 43a/10, 43b/11, 44b/13, 46b/8,

47b/11, 48b/17, 51a/15, 54a/13, 56a/16, 60b/1,
 60b/8, 70a/15, 74b/1, 74b/15, 79b/10, 80b/2,
 82b/7, 84a/8, 95b/9, 101a/5, 105b/12, 108a/11,
 110a/6, 124a/1, 127b/14, 130b/16, 142a/13

h.+ı (*iye.*) 142a/15

h.+ından 34a/14

h.+ını 122a/11, 136b/1, 140b/8

h.+ların 71a/1

mağall-i h.+dan 22a/8

seyelân-ı h.+a 102a/6

hayz : *bk. hayz.* [2]

h. 22a/5

h.+ı(*yük.*) 142a/10

hayza : < *Ar. hayza.* Kolera. [2]

h. 38a/1

h.+ya 44a/9

hazer : < *Ar. hazer.* Sakınma, korunma,
 kaçınma. [10]

h. 27a/7, 82a/4

h. et- 26b/10

h. it- 24a/12 (2), 25b/14, 53a/18

h. üzre ol- 23b/8, 25a/13, 26b/13

hazer : *bk. hazer.* [1]

h. 30a/18

hazf : < *Ar. hazf.* Düşürmek. [1]

bi-h.i't-tâ^o 29a/12

hazık : < *Ar. hazık.* Usta, maharetli. [2]

h. 23a/5

tabîb-i h. 26b/14

hazım : < *Ar. hazım.* Sindiren, sindirici,
 hazmettirici şey. [4]

h. 68b/11

h.+dır 118b/17, 119b/2, 129a/5

hazıme: < *Ar. hazıme.* Midenin sindirme
 gücü. [2]

kuvvet-i h. 128b/1

kuvvet-i h.+ye 119a/17

hazır : < *Ar. hazır.* Hazır. [2]

h. bul- 37b/19

h. it- 121a/17

hażım : *bk. haż(1)m.* [1]
h.+de 20b/3

haż(1)m. : < *Ar. hażım.* Yenen şeylerin vücutta değişikliklere uğrayarak kana karışacak duruma gelmesi işi, sindirim. [77]

h. 5b/4, 86b/18

h. it- 29a/2, 52a/18, 65b/17, 132b/1

h. itdür- 32a/5, 34b/2, 35b/15, 37b/11, 42b/12, 47a/12, 48b/10, 52a/7, 68b/11, 68b/13, 72a/15, 72b/15, 81b/5, 83a/15, 108a/7, 122a/6, 124a/12, 125b/14, 126b/2

h. ol- 5a/9, 8b/18, 33b/18, 38a/11, 39a/10, 40b/15, 41b/15, 42a/6, 42b/10, 42b/13, 68b/11, 70a/9, 71b/11, 72b/1, 73b/7, 86b/11 (2), 101a/16, 106b/5, 110a/18 (2)

h. olun- 11a/15, 57a/9

h.+a 58a/17, 70a/17, 97b/19, 132b/10, 132b/14, 132b/19

h.+da 18b/17

h.+dan 73b/9

h.+ı (*yük.*) 18b/16, 31a/1, 71b/4, 71b/5

h.+ı (*iye.*) 42b/11, 44b/7, 48a/3, 58b/7, 69b/7, 72a/18, 82b/17, 87b/19, 89b/11, 90a/8

h.+ıñ 24a/14, 122a/10

h.-ı evvel 5a/8

hażm-ı şālih ol- 11a/6

h.-ı şānī 11a/16

h.-ı ʔa^c ām 80a/6

mu^c ĩn-i h. ol- 78a/4

Hażramūt: Hadramut. (Şehir adı)[1]
bilād-ı H.+dan 65b/13

hażzāk : < *Ar. hażzāk.* Usta, mâhir. [6]

h. 4b/4

h. 25a/8

h.+larının 4a/13, 27a/16

h.-ı eṭibbā-ı ^cArab ve ^cAcem ve Rüm
4a/4

ʔā^o ife-i h.+dan 96a/13

hażzeyle- : < *Ar.+Türk.* Hoşlanmak, zevk almak. [2]

h. -ye 17a/3, 24a/1

heb : Hep, bütün.; birlikte. [2]
h. 112a/10, 123b/1

hediyye: < *Ar. hediyye.* Hediye. [1]
h. 131a/9

heķīm : < *Ar. haķīm.* Hekim, tabip. [1]
h. Aristo 146a/3

helāk : < *Ar. helāk.* Ölme, mahvolma, yok olma. [12]

h. it- 28b/10, 30a/18, 42b/16, 57a/17, 96a/14, 106b/15, 114a/6

h. eyle- 96b/9

h.+e 25b/19, 26a/2, 27a/8

h.+ına 25a/15

helīle : < *Far. helīle.* Helile otu, ağaç kavunu. [7]

h. 34a/16, 37b/4, 95b/5, 101a/9, 127a/12, 131a/14

h.+^o i 111b/11

helīlec : *bk. helīle.* [6]

h. 38a/18, 91a/9, 111a/19 (2), 111b/10

h.+leri 111b/3

helilecāt: Helileler. [1]

h. 127a/17

helvā : < *Ar. halvā.* Un veya unlu maddelerle şeker ve yağdan yapılan, muhtelif şekil ve çeşitleri olan tatlı. [5]

h. 87b/16, 88a/2

h.+sı 39b/9, 102a/14

h.+sıdır 59b/15

helyün : < *Far. helyün.* Tilkikuyruğu; kuşkonmaz. (IPDPN) [8]

h. 111b/13, 112a/3, 116b/2, 122a/8

h. toḥmı 119b/11

aşl-ı h. 117b/16

bezr-i h. 117b/16, 119b/18

hem : < *Far.hem.* Hem, ve daha. [24]

h. 17b/2, 33a/6 (2), 38a/16 (2),

38b/16 (2), 59a/18 (3), 63a/1, 88b/11 (2),
92b/3(2), 94a/18 (3), 107b/16 (2), 112a/14,
119b/2, 128a/10, 129a/6

hemān : < *Far.hemān*. Derhâl, hemen. [5]
h. 63b/12, 87b/7, 94a/2, 104b/5,
137b/3

hemvāre: < *Far. hemvāre*. Dâima, her zaman.
[1]

h. 128a/19

hemze : < *Ar.hemze*. Arapçada harf-i illet
veya harf-i med olmayan elif.[1]

h. 49b/7

hemzesiz: Arapçada harf-i illet veya harf-i
med olmayan elifsiz.[1]

h. 49b/7

hendese: < *Ar. hendese* < *Far. endāze*.
Geometri. [1]

° ilm-i h.+den 84a/16

hene(?) : Bir tür deniz (su) canlısı. [1]

h. 51b/14

henüz : < *Far.henüz*. Henüz, yeni. [1]

h. 48a/18

her : < *Far. her*. Her. [324]

h. 4b/4, 5a/18, 5a/19, 6a/1, 6b/18 (2),
10a/5, 12a/12, 15b/8, 20a/15, 22b/12,
23a/19, 23b/1, 41a/7, 41b/12, 48b/6, 50a/16,
56b/7, 61b/7, 62a/19, 62b/9, 63a/1, 64b/10,
65b/12, 66a/6, 66a/8, 68b/10, 69b/8, 70a/8,
72a/13, 74b/1, 74b/11, 78a/6, 78b/10,
78b/11, 80b/4, 82a/2, 83b/5, 86b/5, 86b/9,
88b/1, 92b/13, 93a/19, 94a/7, 99a/5, 100a/7,
101a/16, 102a/15, 104a/16, 104b/7, 113a/9,
113b/16, 114b/12, 114b/19, 117a/9, 120b/10,
123b/3, 124b/5, 126b/11, 127a/16, 127a/17,
129a/11, 131b/2, 132a/6, 135a/2, 135a/9,
141a/11, 142b/4 (2), 143b/18, 145b/13,
145b/14

h. bir 11a/12, 92a/4

h. biri 7b/15, 8b/14, 8b/15, 13b/12,

13b/19, 14a/13, 14b/4, 14b/9, 15a/3, 15a/9,
15b/18, 16a/4, 16a/14, 16b/4, 16b/10, 17a/5,
17a/14, 17b/4, 18a/2, 18a/6, 18a/13, 19a/13,
19b/8, 19b/12, 20a/10, 20b/10, 20b/18,
21a/9, 21a/19, 22a/7, 22a/9, 23a/13, 23b/6,
24b/5, 25a/3, 25a/12 (2), 26a/19, 27a/11,
27b/5, 29a/10, 29a/15, 33a/17, 35b/13,
36b/12, 90a/4, 90a/5, 108b/18, 105a/3,
108a/19, 108b/2, 110a/18, 110b/2, 110b/10,
111b/12, 118b/5 (2), 118b/6, 118b/7,
118b/13, 118b/19, 119a/4, 119a/11, 119a/15,
119b/4, 120a/6, 120a/8, 120a/13, 120b/2,
121a/1, 121a/18, 123b/10, 123b/14, 123b/15,
124a/3, 124a/8, 124a/14, 124a/19, 124b/3,
126a/14, 126b/7, 126b/11, 126b/14, 126b/18,
127a/12, 127a/18, 127b/3 (2), 127b/6,
127b/8, 127b/10, 127b/15, 127b/19, 128a/6,
128b/7, 129a/7, 129a/9, 129a/14, 129a/17,
129b/5, 130a/13, 130b/12, 130b/13, 130b/15,
130b/16, 130b/18, 131a/1, 131a/5, 131a/10,
131a/11, 131a/13, 131a/16, 132b/2, 132b/3,
132b/6, 132b/7, 132b/10, 132b/11, 132b/12,
132b/14, 132b/16, 132b/17, 133a/1, 133a/2,
133a/6, 133a/11, 133a/19, 133b/1, 133b/3,
133b/6, 133b/7, 133b/11, 133b/16, 134a/4,
134a/7, 134a/8, 134a/9, 134a/14, 134a/17,
134a/18, 134b/2, 135a/4, 135a/5, 135a/10,
135a/11, 135a/17, 135b/1, 135b/2, 135b/6,
135b/9, 135b/10, 136b/8, 136b/10, 136b/11,
137a/5, 137a/6, 137a/7, 137a/8, 137a/9,
137a/13, 137a/14, 137b/15, 137b/16,
137b/18, 138a/2, 138a/3, 138a/7, 138a/8,
138a/11, 138a/16, 138a/18, 138b/7, 138b/8,
138b/17, 139b/5, 140a/4, 140a/13, 140b/18,
140b/19, 141b/16, 142a/3, 142a/4, 142a/8,
142a/11, 142a/13, 142b/8 (2), 142b/9 (2),
142b/14, 142b/15, 144b/2, 144b/4, 144b/10,
144b/14, 145a/2, 145a/4, 145a/12 (2),
145b/1, 145b/7, 145b/8, 145b/9, 145b/11

h. birisi 92a/6, 117a/6

h. ki 116b/19

h. kim 38b/18

h. kim ki 11b/3, 119b/09

h. kaçan 63b/16, 95b/4

h. kıanda 42a/12, 80b/18, 84b/15,

94a/2

h. kıandan 42a/9, 58a/8, 83b/16

- h. kağı 12a/6, 12a/8, 37a/15, 92b/17, 112b/1, 143a/9
 h. kağısı 11b/18, 80a/1
 h. ne 53a/6, 81b/14, 92a/10, 100b/7, 103b/16, 104a/18, 141a/9, 141a/16
 h. ne ile 72a/18
 h. ne kadar 43a/2, 97a/3
 h. ne ki 43a/5
 h. nereye 96b/11
 h. nice 30b/16
 be-h. 83a/4 “*her, her bir*”
- hergiz** : < *Far. hergiz*. Asla, hiçbir vakit. [1]
 h. 128b/1
- herise** : < *Ar. herise*. Keşkek yemeği. [1]
 h. 62b/13
- herkes** : < *Far. herkes*. Herkes. [3]
 h. 35a/15, 64b/1
 h.+in 55a/17
- herşife**: < *Ar. herşife*. Sünger. [1]
 h.30a/19
- heves** : < *Ar. heves*. İstek, arzu, meyil. [2]
 h. etme- 36b/6, 78a/1
- heyecân**: < *Ar. heyecân*. Rûhî coşkunluk, duygulardaki coşup taşma. [2]
 h. getür- 47a/14, 67b/16
- heyecânî**: < *Ar. heyecân+î*. Heyecanlı. [1]
 h. 55a/11
- hey²et** : < *Ar. hey²et*. Dış görünüş, şekil; hal, durum. [1]
 h.+i (*ıye.*) 77b/11
- hey-u fârikûn**: < *Ar.-Far.* Yara otu, kılıç otu, kantaron. [5]
 h. 112b/6, 115a/19, 116a/12, 116a/18, 116b/15
- hıffet** : < *Ar. hıffet*. Hafiflik. [4]
 h. 25b/16
 ° aklında h. olma- 25b/17
 h.+de 6b/10
 h.+i (*ıye.*) 56a/17
- hıfz** : < *Ar. hıfz*. [42]
 I. Koruma, saklama, muhafaza etme.
 h. et- 26b/9
 h. eyle- 27a/1, 66a/8, 96a/17
 h. it- 13a/15, 26a/15, 65b/15, 107a/19, 121b/15, 126a/4, 126b/17, 128a/14, 130b/17, 132a/1, 132a/14, 136b/15, 139a/10, 139b/8, 139b/12, 139b/14, 139b/19, 140a/13, 140b/6, 140b/15, 141a/10, 143a/16, 143b/1, 143b/3, 143b/10, 143b/12, 144a/2, 144a/5, 144b/7, 145b/18
 h. itdür- 97b/16
 h. olun- 131b/14
 h.+a 83b/16
 h.+ını 84a/4
 II. Ezberleme.
 h.+ı (*yük.*) 33b/4, 52b/1, 54b/9
 h.+larına 8b/8
- hıfz-ı şıhhat**: < *Ar. hıfz-ı şıhhat*. Sağlık koruma. [2]
 h. 4a/3, 128a/17
- hıkke** : < *Ar. hıkke*. Kaşıma, kaşıntı. [8]
 h. 23b/4, 101b/8, 107a/8
 h.+sine 103b/17
 h.+ye 59a/7, 90b/16, 132a/5
 h.+yi 59b/13
- hılî** : < *Ar. hılî*. [89]
 I. Eski tıpta, insan vücûdunu ve mizâcını meydana getirdiği ve insan sağlığının bunların dengesine bağlı bulunduğu kabul edilen, ahlât-ı erbaa denen dört unsurdan (kan, balgam, safra ve sevdâ) her biri.
 h. 5a/18, 5a/19, 43a/4, 63a/7, 72a/19, 82a/15
 h.+a 117a/9
 h.+dan 5b/10, 43a/10, 50a/11, 72b/19, 79a/12, 137b/15
 h.+ı (*yük.*) 39b/1, 60a/3, 73b/8, 134b/11
 h.+ın 12b/1, 134b/9
 h.+ları 57a/1, 59a/15, 59b/6, 96a/9, 111b/7, 122a/9, 136a/14, 144a/12
 h.-ı gâlib 90a/13, 91a/9

h.-1 hām 86b/17
h.-1 selīm 72b/3
müvellid-i h.-1 gālīz 99b/6

II. Karışım.

h. it- 13b/7, 13b/8, 14b/3, 15b/14, 16a/8, 16b/6, 16b/8, 16b/13, 16b/16, 17a/5, 17a/15, 17b/9, 18a/3, 18a/6, 18a/16, 19a/2, 19b/16, 20b/16, 21a/10, 21a/11, 21b/13, 21b/15, 22a/3, 23b/11, 23b/12, 23b/14, 26a/12, 71a/16, 118b/8, 123b/18, 124b/2, 129a/18, 137b/5, 137b/7, 137b/16, 138a/9, 138a/11, 138a/17, 138a/19, 138b/5, 138b/15, 138b/18, 139a/1, 140a/4, 140b/13, 141a/13, 141b/4, 141b/15, 142a/5, 143b/2, 144a/19, 144b/6, 145b/3

h. ol- 66b/10, 137b/11

h.+a 37b/19

be-h. 19a/13 “*karıştırarak, karıştırmakla*”

hımār : < Ar. *hımār*. Eşek. [1]
h. 44b/16

hımmaş : < Ar. *hımmaş*. Nohut. [1]
h.-1 esved 117b/14

hınā : bk. *hinnā*. [1]
h. 111a/9

hinnā : < Ar. *hinnā*. Kına. [2]
h. 31b/6
h.+ya 63a/12

hınṭa : < Ar. *hınṭa*. Buğday. [1]
h. 45a/10

hınzīr : < Ar. *hınzīr*. Domuz. [1]
h. 9a/20

hırva^c : bk. *hırva^c*. [1]
h. 114b/8

hırva^c : < Ar. *hırva^c*. Gene otu. [3]
duhn-ı h. 19a/18, 21a/3, 23b/1

hırze : İnek çiçeği. [1]
h. 43b/18

hısrım : < Ar. *hısrım*. Koruk, üzüm kuruğu. [14]

h. 44b/5, 118a/3

ḥabb-ı h 118a/8

mā^o-i h. 14a/18, 15b/7, 17b/16, 18a/7, 19b/16, 21b/16, 24b/17

rubb-ı h. 118a/3

şarāb-ı h. 16a/7, 18b/18, 19a/9

hıṭāyī : Hıṭay’a âit, Çin’e âit. [4]

h. 35b/7, 42a/15

çay-ı h. 35b/10

tenzevî-i h. 40a/16

hıṭmī : < Ar. *hıṭmī*. Hatmi. [19]

h. 21a/19, 46b/3, 109b/17, 116a/17, 116b/17, 138a/2, 138a/7

h. çiçeği 46b/4, 141b/13

h. köki 121a/10, 123a/1, 123a/2, 123a/4

h. °uşāresi 128a/16

aşl-ı h. 123b/15

bezr-i h. 117b/15, 141b/13, 141b/16

ma^c cūn-ı h. 121a/9

hıyār : < Far. *hıyār*. Hıyar, salatalık. [12]

h. 93a/16, 115b/8

h. çekirdeği içi 20b/16

h. çiçeği 115b/15

h. içi 69b/5

h. tohumı 135b/1

h.+dan 102a/18

h.+dır 71b/16

h.+ın (*ilgi*) 27a/14

bezr-i h. 117b/19, 135b/8

°uşāretü’l-h. 118a/17

hıyār-şenbe: bk. *hıyār-şenber*. [13]

h. 47a/16 (2), 47b/7, 74a/8, 117a/13, 120a/12, 122a/14, 134a/17

h. balı 82b/5, 134a/3

h. kabuğu 129b/8, 130a/13

kısr-ı h. 130b/14

hıyār-şenber: < Ar. *hıyār-şenber*. Hıyarçember, acur. [15]

h. 15b/5, 16a/4, 16b/10, 17a/5,

- 19a/19, 20a/13, 14b/9, 16a/12, 16b/4, 19a/18, 20b/10, 26a/19, 16b/3
 şarāb-ı h. 24a/8, 25a/11
- hızāb** : < *Ar. hızāb*. Boya, renk. [1]
 h.+dır 111a/9
- hicāb** : < *Ar. hicāb*. Organlar arasındaki ince zar. [1]
 h.+da 17b/1
- hiç** : < *Far. hiç*. Hiç. [2]
 h. 104b/14
 h. olmazsa 64b/16 “*en az, en azından*”
- hiddet** : < *Ar. hiddet*. [19]
- I. Keskinlik, şiddet, sertlik, etki.
 h. 97b/15
 h. virür 48a/2, 109b/2, 113b/6
 h.+de ol- 25b/8
 h.+i (*iyē.*) 25b/8, 29a/19, 97b/4
 h.+i (*yük.*) 69b/2, 69b/3
 h.+in 40b/9, 93b/5
 h.+ini 65a/17, 80a/13, 94a/9, 135a/3
 h.+lerin 60b/15
 h.-i kaviiyye 95b/14
- II. Öfke, kızgınlık.
 h. vir- 82b/2
- hiddetlendir** -: Hiddetlenmesine sebep olmak. [1]
 h.-ir 127a/15
- hiddetli**: Şiddetli, sert; keskin. [4]
 h. ol- 13b/10, 14a/15, 14b/2
 h.+dır 7a/5
- hiddetlü**: *bk.* hiddetli. [8]
 h. 60b/15, 64a/1, 78b/8, 80a/12, 94a/10, 99b/8, 104b/3
 h. it- 70a/19
- hikāyet**: < *Ar. hikāyet*. Hikaye. [2]
 h. et- 61b/5
 h. it- 76b/15
- hikmet** : < *Ar. hikmet*. Bir şeyin oluşundaki akıl erdilemeyen sebep, gizli sebep. [2]
 h. 77a/2
 h.-i ilāhiyye 6b/10
- hīl**: *bk.* hīl-i bevvā. [1]
 h. 118a/5
- hilāf** : < *Ar. hilāf*. Ters, zıt. [2]
 h.+dır 64a/19, 87b/2
- hilāf** : < *Ar. hilāf*. Söğüt ağacı. [1]
 h. 046b/09
- hilāl-i māmūn** : < *Far. hilāl-i ma'mūnī*. Mekke ayrığı. [1]
 h. 29a/12
- hilāliyye**: < *Ar. hilāliyye*. Kırlangıç otu. [1]
 h. otu 28a/2
- hīl-i bevvā**: < *Far. hīl-i bevvā*. Küçük kakule, hil otu. [2]
 h. 71a/19
 h.+dır 79b/5
- hiltīs** : < *Ar. hiltīs*. Kötü kokulu bir tür zamk, şeytan teresi. [5]
 h. 21b/9, 33b/14, 44b/9, 116b/11
 h.-i mūntin 33b/14
- hīn** : < *Ar. hīn*. An, zaman. [2]
 h.-i ihtiyāc 4a/8
 h.-i tenāvül 77a/19
- hincī** : *bk.* cebel-i hindī. [1]
 cebel-i h. 42b/14
- Hind** : Hindistan. [5]
 H. 60b/18
 H. Fārisīsi lisāmı 35b/9
 H.+de 52a/11
 H.+den 33b/1, 93b/16
- hindī** : Hindistana'a âit, Hindistan'la ilgili. [72]
 H. 28b/1, 38a/18, 38b/3, 42a/15, 53b/8, 74a/7, 95b/6

h. balı 134a/4
 h.+dir 74b/7, 105b/19, 111b/1
 bınduk-ı h. 117b/18
 cebel-i h. 39a/17, 42b/15
 cedvār-ı h. 42a/13, 120b/1
 cevāriş-i h. 19b/1, 22b/17, 23a/1
 cevīz-i h.+niñ 105a/9
 cevz-i h. 70b/16, 118b/12, 120a/6,
 123b/7, 138b/9
 emlec-i h. 33b/1
 fındık-ı h. 70b/11
 qaşā° -i h. 61b/8
 kebābe-i h. 118a/6
 kırıtum-ı h. 117b/9
 ma° cūn-ı h. 21b/4
 milh-i h. 117b/12
 nanhūvah-ı h. 122a/13
 nanhūvah-ı h. 122b/12
 sādec-i h. 118b/6
 su° d-ı h. 118a/6
 sūnbül-i h. 32b/13, 118a/5, 119b/2,
 120a/13, 120b/1, 122a/13, 125b/18, 126b/18,
 128a/6, 129a/14, 132b/7, 134a/8, 135b/10,
 135b/12
 sūnbül-i h.+dir 57b/13
 tebāşīr-i h. 23b/13, 118a/4, 118a/10,
 118a/14, 118a/19, 135b/13, 136a/3
 temr-i h. 13b/6, 13b/12, 24a/7,
 40a/13, 47b/2, 59a/12, 68a/3, 134a/14
 şarāb-ı temr-i h. 24b/10, 24b/15,
 25a/2, 25a/11
 tūtiyā-ı h. 49b/4
 °ūd-ı h. 123b/7
hindibā : < *Ar. hindibā°*. Hindiba, yaban
 marulu, acı marul. [24]
 h. 50b/2, 77b/15, 108a/1, 112a/7,
 112a/19, 112b/1
 h. çiçeği 132a/16, 132a/17
 h. şuyı 82b/13, 111a/6, 138a/18
 h. °uşāresine 112a/17
 h. varağı 126a/13
 h. yaprağı 135a/4
 h.+dan 135a/4
 h.+niñ 112a/9, 112b/4
 bezr-i h. 123b/13, 135b/5
 mā° -i h. 19b/15, 20b/9

milh-i h. 144b/3
 şarāb-ı h. 16b/7, 126a/12

hindistān cevizi: Hindistan cevizi. [1]
 h.+dir 43a/17

hindūstān cevizi: Hindistan cevizi. [2]
 h. 105a/4
 h. içi 137b/10

hīre : < *Far. hīre*. Karmaşık ve donuk göz.
 [7]
 h.+den 136b/15
 h.+leri 52a/13
 h.+sin 45b/3, 47a/8, 101b/15
 h.+sine 31a/15, 52a/5

hīrrīf : < *Ar. hīrrīf*. Keskin; sıcak. [1]
 h.+dir 104a/3

hişār kirāsi: Rumeli Hisarının ünlü, iri
 kirazı.[1]
 h.+niñ 77a/18

hiss : < *Ar. hiss*. Duyu, his. [6]
 h. 10a/10, 15a/6
 h. et- 114a/5
 h. it- 9b/16
 h. ol- 12b/5
 h.+i it- 94a/4

hizmet: < *Ar. hizmet*. İş, görev, vazife. [2]
 h.+ine 64b/1
 h.+ler 100a/12

hōd : *bk. hōd*. [1]
 h. 20a/6

hōd : < *Far. hōd*. [7]

I. Çok, çok fazla.
 h. 29a/6, 31b/1, 81a/14,
 93a/1, 94a/19, 100b/3

II. Bizzat, kendi.
 h. 11b/11

hokka : < *Ar. huḳka*. Cam, mâden veya topraktan yapılmış genellikle kapaklı küçük kap. [1]

h.+da 139a/4

hōr : < *Far. hōr*. Hakir, zelil. [1]

h. baḳ- 124a/10 “küçük görmek”

hor-ı rûmî : Kehribar. [1]

h. 84a/13

Horāsān: Horasan (Şehir adı) [1]

H.+da 114a/10

horāsān: < *Far. hurāsān*. Eski binâların duvar veya sıvalarında kullanılan, tuğla tozu ve süzme kireçten yapılmış harç. [1]

h. 77b/2

horāsānî: Horasan şehrine âit. [1]

çeşmenzek-i h. 117b/0

hōre, hūre : Üstünde belirlediği organı yavaş yavaş yiyip bitiren, yenirce denilen yara, kanser. [1]

h. 104a/19

horūs : *bk.* horūs. [2]

h. eti 97a/11

h. şu 37b/2

horūs : < *Far. hurūs*. Horoz. [5]

h. 47b/13, 68b/18

h. eti 81a/17

h. huşyesi 81a/17

h. şorbası 47b/16

hōş : *bk.* hōş. [5]

h. it- 43b/4, 47a/12, 69b/15, 81a/13

100b/6

hōş : < *Far. hōş*. Hoş, iyi, güzel. [19]

h. 74b/9, 98b/5, 108a/3

h. it- 32a/5, 32a/19, 35a/11, 54b/8,

62a/4, 70b/14, 79b/4, 98a/18

h. hoşud- 72b/15

h. ol- 94a/1, 25b/17, 41a/15, 49b/13,

72b/4, 94a/2

h. tüt- 33b/12

hōşāb : < *Far. hōş-āb*. Meyvelerin kurusunun şekerli suda kaynatılmasıyla elde edilen şerbet kıvâmındaki tatlı yiyecek. [1]

h. it- 74a/13

hōşça : Güzel ve iyi bir biçimde, iyice. [1]

h. 120b/11

hōşça : *bk.* hōşça . [4]

h. 13a/15, 13b/1, 15b/2, 40a/12

hōşhūr : < *Far. hōşhūr*. Yemesi güzel. [1]

h. elma 40a/1

hūb : < *Far. hūb*. Güzel. [4]

h. it- 118b/18

h. ol- 57b/16, 115a/7, 125b/13

hubbāzî : < *Ar. hubbāzî*. Ebe gümecci. [3]

bezr-i h. 117b/13, 117b/15, 117b/18

hubūbāt : < *Ar. hubūbāt*. Buğday, arpa, mısır vb. tâneli bitkiler, tahıl. [2]

h.+dandır 82a/5, 90a/7

hubūbāt: *bk.* hubūbāt. [1]

h.+dandır 29b/12

huddām: < *Ar. huddām*. Hizmetçiler. [1]

h. 65b/14

hudūd : < *Ar. hudūd*. Bir devletin topraklarını diğer komşu devletlerden ayıran çizgi, sınır. [1]

h.+ında 52a/9

huḳne : < *Ar. huḳne*. Makattan ilaç veya su şiringa etme; kalın bağırsağın içinden su geçirerek yıkama, lavman. [20]

h. 141b/12, 141b/15

h. it- 16b/2, 16b/9, 33a/6

h. eyle- 39b/2, 45b/7, 48b/13, 57a/2,

86b/3, 110b/17

h. +^o (i) 15a/8, 22b/13

h.+ler 23a/2

h.+lerde 56a/9

h.+lere 72a/6

h.+si 102a/12

h.+ye 62b/1, 88b/14

- h.-i leyyine 141b/10
- hūlān** : *bk.* hūlān-ı mekkī. [1]
h.+ı 13b/8
- hūlān-ı mekkī**: Zift gibi bir şeydir.[2]
h. 45a/19 (2)
- hulāşa** : < *Ar.* *hulāşa*. Sözüün kıyası, sonuç olarak. [1]
h.+sı 101a/2
- hulv** : < *Ar.* *hulv*. [7]
I. Tatlı, hoş.
cevāriş-i sefercel-i h. 18b/12
iccāş-ı h. 17b/3
laṭīf-i devā-ı misk-i h. 118b/3
levz- i h. 90a/17
şarāb-ı rümmān-ı h. 18b/12
tūt-ı h. 40b/3
- II. Gençlik.
h. 133a/6
- hulv**: *bk.* hulv I. [1]
levz-i h. 133b/5
- hulūv u mūr** : *bk.* hulūv u mūr. [1]
devā-i h. 18b/1
- hulūv u mūr**: < *Ar.* *hulūv u mūr*. Acı ve tatlı. [2]
devā-i misk-i h. 14b/19, 15a/17
- humār**: < *Ar.* *humār*. Sarhoşluk sonucu beliren ağırlık, ağrı. [1]
h.+a 106a/11
- humāz** : *bk.* hummāz. [2]
bezr-i h. 23b/13, 118a/4
- humeyrā**: < *Ar.* *humeyrā*. Eşek marulu. [1]
h. 28b/5
- hummā** : < *Ar.* *hummā*. Şiddetli ateş yapan bazı hastalıkların genel adı; ateş, nöbet. [58]
h. 18b/13, 24b/1, 24b/3, 24b/6 (2), 24b/11, 24b/12, 25a/7, 25b/8, 26b/11, 121b/2
- h.+lar 11b/10, 126a/9
h.+lar çek- 26b/18
h.+lara 26a/14, 61b/13, 61b/15, 94a/10, 135b/7, 143b/15, 143b/16
h.+ları 24b/1, 125a/12
h.+larıñ 126a/10, 135b/15
h.+nıñ 25a/1, 25a/9, 122a/11
h.+sı 14a/16, 16b/1, 17a/11, 26b/3, 26b/11
h.+ya 24b/19, 109b/1
h.+yı 135b/16
h.-ı balğamī 26a/7, 26a/10, 135b/15
“*balgamlı humma*”
h.-yı ° arakıyye 11a/3
h.-yı balğamī 94a/10 “*balgamlı humma*”
h.-yı balğamiyye 122b/9
h.-yı hadd-ı müzmine 25b/10
h.-yı hāreye 78b/14
h.-yı lāzım 24b/19 “*bir tür nöbetsiz humma*”
h.-ı muhrika 38a/3, 135a/2
h.-yı muhrika 41a/14, 78b/14
h.-ı muṭbıka 24b/12
h.-yı muṭbıka 109b/09
h.-yı mürekkebe 135b/15
h.-ı müzmine 122b/15
h.-yı müzmine 135b/14, 143b/4
h.-ı sevdāviyye 26a/13 “*karasevda*”
h.-yı vebā° i 13a/17 “*veba*”
h.-ı vebā° iyye 126b/1 “*veba*”
h.-ı vebā° iyyeye ve muhrika 144a/5
h.-yı vebā° iyye 135b/14
h.-yı yevmī 24b/2, 24b/7
h.-yı zīk 24b/3
- hummā**: *bk.* hummā. [1]
h.+lar 5b/3
- hummā-ı dıķ**: *bk.* hummā-yı dıķ. [2]
h. marazı 27a/1
h.+ıñ 27a/8
- hummā-ı ğıbb**: *bk.* hummā- yı ğıbb. [2]
h. 24b/19
h. ol- 25b/7

ḥummā-ı şafrāvī : Sarı humma. [1]
ḥ. 24b/17

ḥummā-ı şafrāvīyye: *bk.* ḥummā-ı şafrāvī. [1]
ḥ. 25a/3

ḥummā-yı dık: Vücûdu eritici sürekli ateş. [2]
ḥ. 17a/19, 26b/17

ḥummā-yı ğıbb: *bk.* ḥummā- yı ğıbb. [1]
ḥ. 115b/17

ḥummā-yı ğıbb: Üç günde bir tutan sıtma. [1]
ḥ.+a 133b/18

ḥummā-yı nāfız: < *Ar.* *ḥummā-yı nāfız*. Aşırı titreme veren bir tür sıtma. [1]
ḥ.+ıñ 93a/4

ḥummā-yı rediyye: Ölüm oranı yüksek olan ağır sıtma şekli. [1]
ḥ. +ye 125a/12

ḥummā-yı rub^c :*bk.* ḥummā-yı rub^c . [1]
ḥ.+a 62b/7

ḥummā-yı rub^c: Nöbet periyodu dört gün olan sıtma. [3]
ḥ. 26a/14, 26a/15 (2)

ḥummāz: < *Ar.* *ḥummāz*. Kuzukulağı. [7]
ḥ. 45a/6, 115b/16, 116b/19, 118a/3
bezr-i ḥ. 118a/8, 118a/19, 141b/16

ḥummiyāt: < *Ar.* *ḥummiyāt*. Ateşler, sıtmalar. [3]
ḥ.+la 133a/18
ḥ.+lar 10b/9
ḥ.+lara 135a/19

ḥummiyet: < *Ar.* *ḥummiyet* . Sıtma, ateş. [1]
ḥ.+lere 135b/4

humre *bk.* humre. [2]
h. 65a/11
h.+ye 51a/4

humre : < *Ar.* *humre*. Yılcık. [3]
ḥ.+ye 49a/8, 76a/3, 100b/13

humret : *bk.* humret. [3]
h. 19b/14, 20b/9, 20b/12

humret: < *Ar.* *humret*. Kırmızılık, kızılık. [7]
ḥ. 15b/3, 20b/1, 20b/15, 63b/19
ḥ.+e 53a/10, 66a/19, 115a/12

humūzet: < *Ar.* *humūzet*. Ekşilik. [1]
ḥ.+i(*ıye.*) 77a/17

humūzetli: Ekşi. [2]
ḥ. 124b/6, 124b/12

Ḥuneyn: Huneyn İbn İshak. (Hekim adı) [15]
H. 59b/16, 62a/7, 68a/5, 72b/6,
75b/14, 81a/8, 95a/2, 96a/3, 102a/3, 113a/19
ḫavl-i H. 66b/17, 68a/2, 79b/7,
102a/12, 113b/5

Ḥuneyn: *bk.* Ḥuneyn. [1]
ḫavl-i ḥ. 74b/4

ḥunnāb: *bk.* ^cunnāb. [1]
ḥ. 65a/15

ḥunnāk: *bk.* ḥunnāk. [12]
ḥ. 68b/19, 101b/11, 141b/5
ḥ. getür- 36b/13, 86b/13
ḥ.+a 31a/5, 65b/2, 81a/6, 87a/11
ḥ.+ıñ 16b/1
ḥ.+lar 5b/2
ḥ.+ları 16a/19

ḥunnāk: < *Ar.* *ḥunnāk*. Bademcik iltihâbı. [6]
ḥ. ^cilleti 47a/19
ḥ.+a 16b/12, 45b/3, 68a/12
ḥ.+ı ol- 141b/7
ḥ.+ıñ 16b/7

hurde : < *Far.* *hurde*. Küçük, ufak. [7]
h. 28a/11, 60a/17, 71a/12, 81b/17,
91a/12, 96a/6
ḥ.+sini 91a/18

hurde : *bk. hurde.* [1]
h. 46a/14

hurdece: Küçük, ufak. [1]
h. 98b/1

hurfe: < *Ar. ħurfē.* Semiz otu. [1]
h. 38a/13

hürî(?) : Bir biber çeşidi. [1]
h. büberi 70a/12

hurkat-i bevl: < *Ar. ħurkat-i bevl.* Bel soğukluğu [2]
h.+e 106b/8
h.+e 109b/7

hurkat-i meşâne: < *Ar. ħurkat-i meşâne.* Mesâne yanması. [1]
h.+ ye 38a/14

hurkatü'l- bevl: < *Ar. ħurkatü'l- bevl.* Bel soğukluğu. [1]
h. 90a/1

hurmā : *bk. ħurmā.* [5]
h. 132b/16
h. miqdārı 142a/12
h. yemişi 40a/8
h.+yı 40a/10
bakıyye-i h. 40a/12

hurmā : < *Ar. ħurmā.* Hurma ağacının tatlı meyvesi. [7]
h. 102a/18, 102b/8
h. çekirdegi 102a/17, 139b/5
h.+dan 40a/11
h.+ya 78b/16
hurמā-ı vāliyye 137b/4

hurūc : < *Ar. ħurūc.* Dışarı çıkma, çıkış. [2]
h. it- 19b/4
h.-ı maķ^c ad 120a/4

huşı : *bk. ħuşş.*[2]
h. 143b/11, 143b/19

huşş: < *Ar. ħuşş.* 1. Eğrelti otu. 2. Hurma yaprağı. [1]
bezr-i h. 119b/17

huşūş : *bk. ħuşūş.* [2]
h.+da 36a/11, 127b/15

huşūş : < *Ar. ħuşūş.* Konu, iş. [5]
h.+da 26b/13, 56b/7
h.+ında 39a/18, 62b/3
h.+larında 66a/7

huşūşā : *bk. ħuşūşā.* [3]
h. 14b/18, 26a/1, 27a/19

huşūşā: < *Ar. ħuşūşan.* Bilhassa, özellikle. [3]
h. 39a/10, 94b/10, 130b/14

huşūşan: *bk. ħuşūşan.* [3]
h. 35a/2, 40a/15, 41a/14

huşūşan: < *Ar. ħuşūşan.* Bilhassa, özellikle. [46]
h. 37a/12, 39b/11, 39b/18, 39b/19, 40a/4, 40a/19, 43a/4, 44a/10, 47a/9, 47b/15, 49b/19, 50a/13, 51a/6, 62b/16, 63a/5, 66a/11, 66b/13, 66b/14, 67b/14, 72b/10, 77b/17, 77b/18, 81a/17, 84a/2, 86a/5, 86a/17, 86b/3, 87b/6, 87b/18, 90b/2, 90b/4, 91b/7, 92b/4, 95a/6, 97b/11, 99a/17, 101a/17, 103a/3, 103b/11, 104a/16, 105b/4, 110b/18, 111a/10, 111b/17, 112b/2, 117a/4

huşye : < *Ar. ħuşye.* Kuluçka (?) [1]
h. çık- 79a/3

huşye : < *Ar.* Erkeklik bezi, haya, testis. [6]
h. 23b/10, 51a/2
h.+niñ 21b/11, 23b/10
h.+si 81a/17
marāz-ı h.+yi 23b/9

huşyet : *bk. ħuşye.* [1]
h.+ine 21b/18

huşyü's-sa^c leb: < *Ar. ħuşyü's-sa^c leb.* Tilkitaşağı otu, salep. [1]
h. 46a/18

ḥuṣyü's-sa° leb: *bk. ḥuṣyü's-sa° leb.* [2]
ḥ. 55a/18, 116b/7

ḥuṣk : <*bk. ṣīrīn-ḥuṣk.* [1]
bezr-i ḥ. 117b/15

ḥuṣūnet: <*Ar. ḥuṣūnet.* Katılık, sertlik. [15]
ḥ.+e 35a/8, 59b/11
ḥ.+i (*īye.*) 39a/12
ḥ.+in 98b/8
ḥ.+ine 31a/18, 45b/9, 106b/3, 110a/17
ḥ.+lerine 60b/15
ḥ.-i ṣadr 30b/19, 78a/18, 80a/14,
89b/12, 102a/10
ḥ. ol- 116b/18

ḥuṣūnet: *bk. ḥuṣūnet.* [1]
ḥ.-i ṣadr 40b/1

ḥuzaż : <*Ar. ḥuzaż.* Topalak, kırkboğum.
[1]
ḥ. 136b/10

hüdhüd: <*Ar. hüdhüd.* Çavuş kuşu, ibibik.
[4]
h. 111a/14
h.+i (*yük.*) 111a/16, 111a/18
laḥm-ı h. 117b/19

ḥükemā: <*Ar. ḥükemā.* Hakîmler, filazoflar,
ilim adamları. [16]
ḥ. 8b/3, 8b/16, 10a/20, 11a/5, 45a/17,
121a/4, 131a/7
ḥ. katında 8b/5, 10b/1
ḥ.+niñ 76b/13
ḥ.+sı 97b/9
esrār-ı ḥ.+dandır 137b/9
ḥ.-ı erba° a 119b/7 “*Galen, Hipokrat,
Muhammed Zekeriyya ve İbn Sina*”
ḥ.-ı kimyā 145b/6
ḥ.-ı müteḳaddimīn 11b/2
ḥ.-ı Yūnāniyūn 4a/4

ḥükḡ : <*Ar. ḥükḡ.* Tesir, nüfuz. [3]
ḥ.+i (*īye.*) 66b/4, 121b/2
ḥ.+indedir 92b/9 “*durumunda*”

hürmüs: <*Far. hürmüs.* Bir macun adı. [4]
devā-i h. 18a/9
ma° cūn-ı h. 20a/14, 21a/4, 22b/15

hürmüz: Jüpiter; parlak (?) [1]
h. 91a/10

Hüseyn eş-Şehīr be-Hezārfenn: Hezarfen
Hüseyn Efendi. [1]
H. 4a/2

ḥüsn-i yūsuf: <*Ar. ḥüsn-i yūsuf.* Hüsnüyusuf
otu. [1]
ḥ. 27b/14

hüzāl : <*Ar. hüzāl.* Zayıflık, cılızlık. [2]
h. gel- 27a/2
h. ol- 15a/2

ḥüz(ü)n: <*Ar. ḥuzn.* Hüzün, gam, tasa. [2]
ḥ.+i (*yük.*) 28a/17, 33b/10

ḥüz(ü)n: *bk. ḥüz(ü)n.* [2]
ḥ.+e 99b/1, 113b/4

I, ° I

- ıgna** : *bk. igne.* [1]
1. 121a/14
- ılan, ilan:** Yılan. [2]
1. 28b/9, 112a/14
- ılgın** : Ilgın. [1]
1. yaprağı 129b/13
- ılgun** : *bk. ılgın.* [2]
1. ağacı güli 39a/1
1. yemişi 41a/17
- ılıcağ** : Ilıkça. [2]
1. 38b/1
1. it- 76b/9
- ınçkırık(ğ):** *bk. inçkırık.* [2]
1. eyle- 86b/12
1.+1 (*yük.*) 82b/10
- ınçkırık(ğ):** *bk. inçkırık.* [1]
1.+a 103a/10
- ınçkırık(ğ):** Hıçkırık. [3]
1. ° illeti 47b/12
1.+a 55a/4
1.+1 (*yük.*) 48a/10
- ° ineb** : < *Ar. ° ineb.* Üzüm. [2]
° 1. 64b/12
bezr-i ° 1. 118a/8
- ° inebü's-sa° leb:** < *Ar. ° inebü's-sa° leb.*
Tilkiüzümü, itüzümü. [6]
° 1. 16b/4, 65a/8
° 1. şuyı 47b/3
° 1.+dir 65a/8, 78a/15
mā° -i ° 1.+i 23b/14
- ° innīn** : < *Ar. ° innīn.* Cinsel gücü olmayan,
iktidarsız kimse; kısır. [3]
° 1. 80b/8, 106a/16
° 1. ° illeti 037b/15
- ıpran -** : Yıpranmak. [1]
- 1.-mış (*sf.*) 116a/9
- ° İrākī** : Irak'a özgü; Irak'la ilgili. [1]
muḳl-ı ° I. 118a/1
- ° ırḳ** : < *Ar. ° ırḳ.* Damar; kök. [12]
° 1.-ı ḫablu'z-zirā° 6a/13 “*ön kol veya ön ayak damarı*”
° 1.-ı ḫalfu'l-üzñ 6a/10 “*kulak arkası damarı*”
° 1.u'l-baselik 6a/13 “*akciğer damarı, başdamarı*”
° 1.u'l-cebhe 6a/9 “*alın damarı*”
° 1.u'l-enf 6a/11 “*burun damarı*”
° 1.u'l-ḫācibīn 6a/9 “*kaş damarı*”
° 1.u'l-insān 6a/12
° 1.u'l-ḳademeyn 6a/15 “*ayaklar damarı*”
° 1.u'l-ekḫel 6a/12 “*göz damarı*”
° 1.u'l-lisān 6a/12 “*dil damarı*”
° 1.u's-sāku'l-° ayneyn 6a/11
° 1.u'ş-şakīka 6a/10 “*alın damarı*”
- ° ırḳ-ı sūs:** < *Ar. ° ırḳ-ı sūs.* Meyan kökü. [7]
° 1. 14a/13, 115b/12, 116b/2, 123b/14,
129a/7, 134a/11, 135b/10
- ° ırḳu'n-nisā:** < *Ar. ° ırḳu'n-nisā.* Siyatik. [38]
° 1. 6a/14, 10b/15, 22b/5, 22b/7,
108a/12
° 1. ° illetleri 84a/9
° 1.+ya 22b/14, 29a/20, 31a/5, 41b/17,
43b/8, 45a/16, 47a/4, 51a/13, 53a/12, 54a/12,
55a/4, 55b/4, 64b/5, 67b/1, 69a/15, 73b/3,
75b/17, 81a/13, 87a/10, 95b/15, 97a/10,
103a/15, 106b/13, 108a/10, 111b/16, 112a/5,
112b/13, 122b/3, 127a/11, 138b/6, 140b/16,
142a/1
- ° ırḳu's-şufr:** < *Ar. ° ırḳu's-şufr.* Karamık
kökü, kırlangıç otu. [1]
° 1. 95b/11
- ° ırḳu's-sūs:** < *Ar. ° ırḳu's-sūs.* Meyan kökü,
meyan otu. [2]

- ° 1. 58b/1, 133b/6
- ırmak(ğ):** Doğrudan doğruya denize dökülen büyük akarsu. [3]
1. yengeci 62b/2
1.+iñ 84b/2
1.+lar 9a/13
- ısfānāh:** <Far. *ıspanāk*. Ispanak. [1]
1. 30b/9
- ısfehānī sürmesi:** Isfehan sürmesi. [1]
1. 29a/3
- ısıcağ :** Sıcak. [8]
1. 121a/16, 122b/10, 124b/17, 141a/19, 143a/12
1. it- 121a/18
1. ol- 61b/4
1.+dan 122b/8
- ısıcağ :** *bk.* ısıcağ. [2]
1. 25a/10
1.+dan 140a/14
- ısr - :** Isırmak; sokmak. [8]
1.-duğı 63a/1
1.-duğına 36a/8, 67a/8, 67b/8, 105a/17, 106b/4, 117a/1, 117a/2
- ısrğan :** Isırgan otu. [4]
1. diken 115a/13
1. diken tohumu 37a/4
1. tohumu 74a/9, 90a/4
- ısrğu :** < *ısrğı*. Yılcık hastalığı. [1]
1.+ya 75a/7
- ısrıcı :** Isırcı, ısıran. [1]
1. 55a/8
- ısıtma :** Sıtma hastalığı; hastalık ateşi. [29]
1. 34a/9, 40a/3, 40b/5
1. ° illeti 49a/5
1.+dan 61a/2
1.+lar 53b/19, 93a/5
1.+lara 39b/10, 50b/14, 51a/1, 71b/18, 74a/8, 82b/9, 93b/12, 99b/8, 105b/3, 109b/7, 112a/19
1.+larda 33b/11
- 1.+ları (*yük.*) 45b/14
1.+larına 67a/16, 82b/9, 85a/16
1.+sına 50a/12
1.+ya 28b/7, 40a/14, 50a/12
1. ol- 112b/1
1.+sı ol- 64b/9
- ısıtma:** Sıcak. [1]
1. 42b/2
- ısıtmal:** Sıtmalı hasta. [1]
1. ol- 41b/6
- ısıtmalu:** *bk.* ısıtmal. [1]
1.+ya 91b/12
- ıskıl :** < *Yun. ıskil*. Adasoğanı. [4]
1. 30b/12, 66a/15, 116b/5
1.+iñ 30b/17
- ısla-** : İslamak. [2]
1.-yub 67a/11, 84a/3
- ıslāh :** < *Ar. ıslāh*. [162]
I. İyi duruma koyma, düzeltme, iyileştirme.
1. it- 15b/1, 28a/7, 42a/8, 47b/5, 48a/8, 57a/13, 60a/5, 62a/19, 64b/11, 68b/2, 70a/1, 78a/11, 78a/18, 79a/5, 83b/3, 84a/11, 88a/9, 89a/15, 90b/7, 91a/8, 91b/11, 104b/1, 105a/4, 107b/5, 108a/18, 112b/13, 132b/14, 135a/9, 139a/15, 144b/12, 145a/11
1. vir- 52a/4
1.+ına 100b/11
tedbīr-i 1. 4b/13
- II. Bir bitkinin yan etkilerini giderme.
1. 50b/11
1. it- 34a/16, 36b/14, 37a/13, 37b/5, 38a/6, 43b/17, 45a/13, 48a/5, 48b/9, 50b/2, 50b/10, 51a/5, 56b/11, 58b/9, 59b/11, 59b/18, 62a/12, 62b/17, 63a/16, 64a/12, 65a/7, 66a/13, 66a/14, 67b/17, 68a/4, 68a/14, 69a/13, 70a/5, 70a/17, 70b/9, 70b/16, 71a/4, 71b/7, 73a/2, 73a/9, 73b/6, 74a/9, 74b/6, 75a/1, 75b/9, 75b/19, 76a/7, 76a/18, 78a/9, 78b/4, 78b/15, 79a/8, 79a/14, 79b/5, 79b/14, 81b/1, 81b/9, 82a/16, 82b/2, 82b/13, 83a/1, 83b/8, 83b/9, 84a/13, 85a/3, 85a/17, 85b/11, 85b/18, 86b/1,

86b/14, 88a/2, 88a/6, 88a/10, 88b/18, 89a/12, 89b/3, 89b/16, 90b/18, 91a/9, 91b/1, 91b/17, 94b/7, 94b/12, 95a/11, 95b/4, 95b/11, 95b/17, 96a/7, 96a/10, 96b/17, 98a/1, 99b/4, 99b/10, 100b/9, 100b/18, 101a/12, 102a/1, 102a/14, 102b/8, 104a/1, 104a/13, 105a/11, 105b/5, 105b/18, 106a/14, 106b/7, 107a/7, 107a/8, 107b/2 (2), 108a/1, 108a/14, 108b/15, 109a/9, 109a/10, 109b/17, 109b/18, 110a/11, 111a/13, 112a/7, 112a/13, 112b/5, 112b/15, 112b/19, 113a/11, 113b/8, 114a/8, 1. ol- 126b/8, 134b/4, 134b/6

ıslāh : *bk.* ıslāh. [1]
1.+1 (*iye.*) 121b/16

ıslan - : Islanmak. [8]
1.-a 124b/17, 125a/15, 125a/17
1.-an 83a/17
1.-dikdan 128b/15
1.-mış (*sf.*) 45a/5, 122a/3
1.-mışı 99b/8

ıslat(d)-: İslatmak. [33]
1.-alar 121a/8, 125b/11, 126a/1, 136a/6
1.-asın 139a/3
1.-dığı 136a/5
1.-ub 27a/13, 27b/11, 29a/19, 36b/7, 37b/14, 40a/10, 45a/3, 45a/9, 47a/2, 58b/17, 62b/9, 69b/15, 80a/17, 94a/18, 95a/19, 97a/1, 97b/6, 106a/15, 111b/4, 127a/6, 134a/3, 136a/11, 136b/18, 138b/10, 139b/7, 140b/3, 140b/9, 144a/19

ısmarla-: Nasıl davranması gerektiğini söylemek, tavsiye etmek. [1]
1.-ya 6a/2

ıspanah: *bk.* ıspanak. [1]
1. aş 17a/13

ıspanak: <*Far.* *ıspanāk.* İspanak. [1]
1. 30b/9

ısıcağ : *bk.* ısıcağ. [1]
1. 12b/4

ısıcağ : *bk.* ısıcağ. [1]
1. 12b/5

ıstamahikun: *bk.* ıstamhiyun. [1]
sefuf-ı aḥir-i 1. 130b/10

ıstamhiyun: Bir hap adı. [2]
habb-ı 1. 22b/13

ıstamhiyun: *bk.* ıstamhiyun. [1]
ḥabb-ı 1. 14b/16

ışgun : Işgın, lâbada. [1]
1. 50a/14

ışhun : *bk.* ışgun. [1]
1. 51a/1

ıspatan: < *ıspatan.* Karahasan otu, kuşekmeği; su teresi (Baytop) [1]
1. 40b/10

ıtr : < *Ar.* *ıtr.* Güzel koku. [1]
ı^c1.+1 (*iye.*) 111a/5

ıtrıfl : < *Ar.* *ıtrıfl.* Bir tür macun. [7]
1. 21b/3
1. ma^c cūnı 114a/8
1.-i kebîr 31b/13
1.-i şağîr 31b/14
ma^c cūn-ı 1. 21a/13
ma^c cūn-ı 1.-i şağîr 119a/16
ma^c cūn-ı 1.-i ḥallîş 21b/9

ılanbaşı, ilanbaşı: İtboncuğu, it üzümü. [1]
1. 110a/13

ızrâb : < *Ar.* Sıkıntı, eziyet. ("*ıztırâb*" kelimesinden *değişmiş olmalı.*) [1]
1.+1 (*yük.*) 19a/7

ıztırâb : < *Ar.* *ıztırâb.* Acı, azap, sıkıntı. [5]
1. çek- 32a/6
1. vir- 42b/16, 65a/7, 66b/7, 114a/7

ıztırâbsız: ACISIZ, sıkıntısız. [1]
1.+dır 37b/2

İ, ° İ

- i- : i- cevher fiili. [150]
 i.-di 77a/19, 97b/2
 i.-dik 114b/13
 i.-ken 6a/18, 32a/8, 32a/14, 39a/16, 44b/18, 45b/11, 49a/8, 54a/5, 56b/7, 64b/11, 70a/13, 76b/16, 77b/1, 87b/16, 90a/15, 102b/1, 107b/8, 120b/13, 133a/7
 i.-miş 93b/9, 97b/9, 121a/7 (2)
 i.-se 9a/3, 9a/6, 10b/12, 10b/14, 10b/17, 10b/18, 11a/1, 11a/3, 11a/6, 11a/13, 11b/17, 11b/18, 12a/6, 12b/2, 12b/4, 12b/8, 13a/19, 13b/1, 13b/6, 14a/7, 14b/17, 15a/16, 15b/3, 15b/8, 15b/15, 15b/19, 16a/6, 16a/11, 16a/13, 16a/16, 17b/17, 18a/1, 18a/12, 18a/15, 18b/11, 18b/13 (2), 18b/19, 19a/2, 19a/17, 19a/19, 19b/9, 19b/14, 19b/17, 20a/4, 20a/18, 20b/1, 20b/3, 20b/9, 20b/12, 20b/15, 20b/16, 20b/17, 21a/8, 21a/12, 21b/3, 21b/8, 21b/9, 22b/6, 22b/7, 22b/8, 22b/9, 22b/12, 23b/4, 24b/15, 24b/17, 25a/9, 25b/8 (2), 25b/10 (2), 25b/16, 26a/3, 26a/4, 26a/5, 26a/16, 26a/18, 26b/9, 26b/12 (2), 26b/13, 26b/17, 29a/5, 36a/5, 36a/6, 39b/2, 40b/2, 40b/3, 45b/7, 49b/8, 53a/6, 56a/17, 60b/13, 67b/2, 69a/2, 74a/6, 81b/14, 88b/9, 88b/13, 92a/13, 94a/10, 94a/14, 95b/1, 99a/16, 101a/8, 101a/19, 103a/5, 103b/17, 108b/7, 115a/14, 115a/17, 115b/9, 117a/1, 129a/12, 133a/8, 136a/18, 139a/15, 139a/19, 141a/9, 144b/19, 145a/11, 145b/4
- i° äde : < Ar. *i° äde*. Geri verme. [1]
 i. itdür- 89b/19
- İblis tırnağı**: Şeytan tırnağı. [1]
 i. 31b/16
- İbn Baytār** : İbn Baytar. (Hekim adı)[59]
 İ. 29b/12, 38a/16, 90b/7, 29b/3, 30b/6, 30b/10, 32a/13, 32b/16, 34a/8, 38a/8, 45a/10, 48b/6, 60a/2, 61b/14, 65a/16, 70a/1, 74a/6, 74a/16, 75b/12, 79a/15, 88b/13, 91b/11, 93b/18, 100a/18, 111a/19, 114a/1, 114a/8
- ķavl-i İ. 29b/5, 30a/11, 59b/7, 64b/11, 70b/9, 70b/11, 71a/3, 71b/3, 72b/19, 75a/6, 80a/16, 82b/8, 85a/12, 85b/8, 89a/9, 89a/17, 94b/4, 95a/7, 96a/7, 103a/17, 103b/9, 105a/6, 106a/5, 107a/6, 107b/5, 108b/12, 109a/6, 109b/4, 110a/19, 113a/3, 113b/2, 113b/15
- İbn Hūneyn**: Huneyn İbn İshak. (Hekim adı) [1]
 ķavl-i Hākīm İ. 99a/15
- İbnü'l-Hākīm** : Mervan İbnü'l Hakem. (Hekim adı)[1]
 ķavl-i İ. 112b/17
- İbn İshāk**: İbn İshak b. İmran. (Hekim adı)[1]
 ķavl-i İ. 80a/4
- İbn Māsūye**: İbn Māsūye. (Hekim adı) [27]
 İ.+niñ 124b/6, 136a/10, 124b/12, 122a/18, 125a/13, 125b/2, 125b/7
 İ.+niñdir 120a/10, 120b/17, 125b/17, 126a/6, 127a/10, 133a/17, 135b/11, 137a/3
 ķavl-i İ. 56a/18, 59b/18, 71b/11, 74a/3, 81a/8, 82a/19, 86a/1, 91b/6, 99a/10, 108a/8, 111a/12
 terkibi-i İ.+niñdir 122b/11
- İbn Reşid**: İbn Reşid. (Hekim adı)[1]
 ķavl-i İ. 99a/19
- İbn Rıdvān**: Ali İbn Rıdvān. (Hekim adı) [1]
 ķavl-i İ. 99a/18
- İbn Sīnā**: İbn Sina. (Hekim adı) [3]
 İ. 66b/3, 67a/12
 ķavl-i İ. 71b/10
- İbn Şerif**: İbn Şerif. (Hekim adı)[2]
 İ. 40a/7
 ķavl-i İ. 64a/2
- İbn Zühr**: İbn Zühr. (Hekim adı)[2]
 İ. 39a/15, 48b/6

- İbn Zührî:** *bk.* İbn Zühr. [1]
İ. 71a/18
- ibrinc:** *bk.* birinc. [1]
i.-i kâbulî 117b/9
- ibrişîm:** < *Far. ebrîşum.* Bükülmüş ipekten iplik. [5]
i. 28a/16, 133a/12
i.+den 75b/1
i.+iñ 28a/19
i.-i muhriş 118b/5
- ibrişîm kurdı:** İpek böceği. [1]
i.+dır 49a/3
- ibtâl:** < *Ar. ibtâl.* Bozma, yok etme, yürürlükten kaldırma. [2]
i. it- 91b/6, 105b/3
- ibtidâ:** *bk.* ibtidâ°. [15]
i. 4b/1, 5a/8, 70b/6, 76b/18, 81b/13, 137a/3, 139a/9
i.+larına 95a/4, 105a/2
i.+sına 51a/8, 67a/14
i.+sında 51a/8, 81b/12, 81b/16, 104a/19
- ibtidâ°:** < *Ar. ibtidâ°.* Başlangıç, ilk; ilk önce. [2]
i.+dır 4b/9
i.-ı tekevvüni 7b/1
- İcâb:** < *Ar. ĩcâb.* Gerek, gereklilik. [1]
İ. it- 7b/9
- icâbet:** < *Ar. icâbet.* Uyuma; tatbik etme [2]
i. it- 94b/4, 129a/4
- İcâd:** < *Ar. ĩcâd.* Yeni bir şey yaratma, bulma. [1]
İ.+ıdır 100a/10
- iccâs:** *bk.* iccâş. [1]
şamğ-ı i. 118a/18
- iccâş:** < *Ar. iccâş.* Erik. [13]
i. 13b/12, 14a/12, 15b/5, 16a/4,
- 29a/8, 134a/14, 134a/17
i.-ı ĥulv 17b/3
şamğ-ı i. 117b/18
şarâb-ı i. 13b/6, 24b/15, 25a/2, 25a/10
- icmâlen:** < *Ar. icmâlen.* Özet olarak. [2]
i. 7a/2, 20a/6
- ictihâdlu:** < *Ar.* Bir kimsenin, bir şeyden anlam ve hüküm çıkararak, o işi ile ilgili düşünce ve görüş sahibi olması. [1]
i.+dur 9b/7
- ictimâ°:** < *Ar. ictimâ°.* Bir araya gelme, toplanma. [3]
i.+ından 18a/12
i.+ındandır 18b/10
i.-ı balğam 018a/15
- ictinâb:** < *Ar. ictinâb.* Kaçınma, sakınma. [2]
i. it- 93a/2
i. gerekdir 98a/14
- iç:** [198]
I. Karın, mide, bağır.
i. ağırları 57a/2, 62a/13, 74b/18
“*karın ağrısı, dizanteri*”
i. ağrısı 42a/1, 54a/15 “*karın ağrısı, dizanteri*”
i. ° illetleri 87b/3
i. şancusı 54a/8
i. süddeleri 111b/16
i. veremleri 105a/1
i. yağı 52b/12, 52b/13, 67a/14, 97a/16, 108b/2
i. yaraları 71a/6
i.+i (*iye.*) 49b/9, 97a/16, 106b/12
- II. İç, herhangi bir şeyin içi; (sürmek, kabz etmek, yumşadmağ, ishâl itmek ile birlikte kullanılırsa) bağırsak; (za° ĩf itmek, kuvvetlendürmek ile birlikte) beden, vücut, bân.
i.+i (*iye.*) 7a/8, 13a/11, 49a/17, 58b/5, 90a/3, 90b/6, 91b/15, 96a/2, 99a/4, 105a/5, 105a/13, 105a/14, 113b/17, 121b/13, 134b/14 (2), 134b/17, 142b/19

i.+i (*yük.*) 36b/18, 41b/14, 48b/13, 52a/18, 54a/13, 56a/8, 57a/1, 65a/19, 67b/15, 83a/17, 86a/18, 89b/13, 90b/3, 103b/10, 110a/19, 111b/10, 112b/5

i.+in 53b/17

i.+iyle 20b/16

i.+inde 13a/13, 27a/5, 27a/11, 28b/13, 29a/1, 29b/8, 31a/2, 34a/11, 36a/1, 37b/13, 40a/10, 42a/4, 44a/3, 44b/14, 44b/15, 45a/19, 49a/5, 51b/14, 52a/10, 52b/14, 55b/2, 55b/5, 61b/9, 63b/4, 66b/2, 67b/12, 81b/11, 83a/5, 84b/7, 86b/2, 93b/14, 94b/6 (2), 94b/10, 97a/1 (2), 97a/8, 102b/14, 105a/5, 114b/1, 120a/16, 121a/16, 122a/5, 123a/7, 124b/8, 124b/17, 127b/14, 131a/19, 132a/13, 136a/11, 139b/7, 140b/3, 144b/17

i.+inde 103b/15 “*belli bir sürede, zarfında*”

i.+indeki 52b/9

i.+inden 37b/6, 58b/11, 108a/15

i.+ine 8a/2, 21a/18, 21b/1, 28a/9, 28a/11 (2), 32b/13, 38a/12, 38b/10, 39b/19, 43b/4, 44b/17, 48a/2, 53b/11, 55a/7, 59b/4, 62a/9, 68b/16, 82a/1, 91a/6, 93b/9, 93b/11, 102b/14, 103b/11, 114b/16, 118b/8, 123a/6, 124b/5, 124b/9, 125a/10, 125a/14, 125a/16, 125a/18, 125b/10 (2), 125b/11, 125b/13, 126a/1, 126a/17, 128b/14, 131b/1, 131b/8, 131b/13, 131b/19, 134a/5, 134b/7, 134b/15, 135a/6, 135a/12, 135a/14, 136a/5 (2), 136b/18, 137a/12, 140b/11, 141a/17, 143a/7, 145a/6, 145b/15, 146a/3

i.+ini 77a/1, 99b/9, 120b/13, 123a/5 128a/12

i.+inde 44a/5, 51b/16, 65b/19, 93b/14, 109a/11, 125a/6, 134b/10, 136a/15

III. Kabuğu veya bir dış kısmı bulunanyiyeceklerin bunların arasında kalan yenir kısmı.

i.+i (*iye.*) 38b/7, 43a/14, 69b/5, 119b/15, 120b/18 (4), 121b/6, 133b/19 (2), 137b/10

iç - :İçmek.[262]

i.-dikleri 78a/4

i.-düğü 94a/3

i.-dükleri 92b/6

i.-e 123b/4

i.-eler 42b/15, 47a/6, 47b/16, 49a/3, 58a/19, 62b/3, 67a/7, 72a/15, 83a/1, 86a/18, 86b/13, 87b/4, 88b/11, 92b/6, 93b/13, 94a/1, 94a/2, 94a/18, 96a/9, 97a/13, 99a/12, 101a/10, 107b/10, 108b/11, 112a/18, 112b/4, 112b/14, 120b/4, 124b/5, 129a/4, 129a/19, 134a/13, 144b/19

i.-en 122b/4

i.-enlere 41b/5

i.-enleriñ 62a/4

i.-erler 77b/9, 93b/3, 144b/19

i.-meden 93a/2 “*İçmekten*”

i.-mek 31a/7, 36a/9, 43b/19, 47a/6, 61a/6, 62a/8, 64b/2 (2), 71a/9, 82a/3, 83a/12, 93b/6, 109b/18, 112a/11, 140b/7, 140b/16, 141a/5

i.-mekde 104a/9

i.-mekden 59a/16

i.-mesi 84b/16

i.-mesiniñ 92b/1

i.-meyeler 30a/19, 40b/6, 42a/10, 78a/2, 107a/19

i.-mez ise 144b/19

i.-mezden 104a/10

i.-se 91a/19

i.-seler 27b/6, 27b/15, 28a/4, 28b/6, 29a/14, 29b/20, 29b/17, 30a/10, 31a/14, 33a/16, 33a/17, 33a/18, 34a/3, 36b/5, 37a/6, 37b/8, 37b/19, 38a/5, 38b/2, 38b/16, 40b/5, 40b/9, 40b/12, 41a/20, 42a/4, 42b/16, 43a/2, 44a/4, 44a/5, 44a/9, 44a/11, 44b/11, 44b/16, 45a/5, 46a/4, 46b/8, 47a/16, 47b/4, 47b/11, 48a/10, 49a/4, 49a/6, 49a/19, 51a/4, 51a/10, 51a/15, 51a/17, 51b/12, 52a/12, 52b/1, 53b/5, 54a/5, 54a/15, 54b/7, 55a/3, 55b/15, 56a/9, 56b/5, 56b/18, 57a/4, 57b/9, 57b/19, 59a/9, 59b/8, 59b/13, 60a/6, 60b/8, 60b/10, 63a/19, 64b/12, 65a/12, 65a/13, 65a/19, 66b/19, 67a/11, 68a/18, 69a/12, 69b/16, 70a/8, 70b/3, 71a/7, 71b/3, 71b/16, 72b/16, 73a/6, 73a/18, 73b/4, 73b/9, 73b/16, 73b/17, 74a/3, 74a/4, 74a/7, 74a/8, 74a/11, 74b/1, 74b/15, 74b/18, 75a/6, 75a/17, 75b/18, 76a/13, 76b/6, 76b/7, 77b/9, 77b/13, 78a/2, 78b/4, 78b/12, 79b/10, 80b/2, 81a/1, 82a/19,

82b/6, 82b/10, 83b/5, 83b/7, 84a/4, 84b/17, 84b/18, 85a/1, 85a/17, 85b/4, 85b/7, 86a/16, 89b/14, 90a/11, 91a/16, 91b/14, 91b/16, 92a/9, 92b/4, 93a/5, 93a/7, 93b/4, 94a/17, 94b/1, 94b/3, 94b/4, 94b/11, 94b/12, 94b/14, 96a/8, 97a/11, 98a/5, 99a/19, 99b/7, 100b/15, 101a/5, 101a/16, 102a/8, 103a/8, 103a/9, 103a/17, 103a/18, 103b/8, 103b/10, 104a/5, 105a/10, 105a/18, 107a/2, 108a/2, 109a/6, 109a/18, 109b/4, 110a/10, 110a/15, 110b/1, 111a/6, 111b/4 (2), 111b/7, 111b/8, 112a/15, 112b/11, 113a/2, 113b/3, 114a/4, 114a/6

i.-üb 44a/1, 59a/18, 93b/7, 104a/11, 107b/16, 111a/15, 112a/14

içerü : İçeri, iç taraf. [19]

i.+de 33a/9, 44b/10, 47a/18, 49b/8, 56a/1, 61a/6, 66b/14, 86a/17, 92b/6, 93a/10, 107b/15

i.+si 32b/18, 40b/14, 50a/5, 84a/6

i.+sin 38a/1

i.+sinde 92a/1

i.+ye 52a/4, 66b/12

içil - : İçilmek. [1]

i.-e 5a/8

içir- : İçirmek. [12]

i.-eler 14a/18, 18a/5, 21b/9, 22a/10, 35b/15, 37a/6, 82a/3, 107a/18, 139a/14

i.-seler 43b/19, 139a/16

i.-üb 114a/5

içirt(d):- İçirtmek. [1]

i.-üb 55a/13

içre : İçinde. [1]

i.+de 30a/8

içün : İçin. [80]

i. 4a/4, 4a/11, 7a/1, 11a/12, 14b/18, 19a/8, 19a/9, 22a/5, 30b/5, 31b/8, 32b/7, 34a/18, 37a/1, 37b/1, 39a/2, 39a/12, 39b/12, 40b/13, 41a/5, 41b/10, 42b/1, 42b/5, 42b/7, 42b/15, 43b/7, 43b/8, 43b/19, 44b/4, 45a/9, 46a/3, 46b/8, 47a/18, 47a/19, 47b/1, 47b/2,

47b/3, 48b/4, 52a/14, 52a/19, 54a/14, 54a/15, 57b/01, 58a/14, 59a/12, 62a/2, 62a/8, 63b/3, 64b/10, 65b/15, 69a/2, 77b/8, 79a/4, 80a/13, 85a/11, 86a/9, 88a/15, 89b/19, 99a/19, 100b/7, 117b/10, 121b/16, 128a/4, 128b/19, 129b/11, 129b/15, 129b/19 (2), 130a/8, 130a/12, 130a/17, 130b/6 (2), 132a/11, 134b/13, 136b/12, 140b/17, 141b/5, 141b/8, 144b/16

i.+dür 87a/14

içür - : İçirmek. [72]

i.-eler 32b/2, 39b/13, 40b/2, 42b/6, 42b/8, 47b/2, 47b/3, 49a/2, 49b/15, 52a/15, 52b/7, 59a/12, 62b/8, 62b/9, 64b/3, 82a/2, 84a/10, 87b/3, 93b/3, 94a/11, 103a/4, 103a/6, 103a/14 (2), 103a/17, 104a/11, 130b/5

i.-megi 42b/18, 45a/17

i.-mek 86b/8, 140a/7, 140a/14

i.-mekdir 93b/6

i.-meyeler 86b/7

i.-seler 32b/3, 32b/4, 33a/15, 36a/7, 38a/4, 39a/1, 39a/6, 42b/2, 42b/4, 43b/13, 43b/16, 44a/2, 44a/18, 47b/2, 59a/8, 61a/19, 61b/15, 63a/1 (2), 63a/13, 63b/4, 63b/10, 63b/12, 68b/6, 71a/13, 79a/4, 82b/6, 88b/10, 88b/16, 99b/3, 103b/7, 129b/10, 129b/15, 130a/16, 139a/17, 139b/10, 141a/16

i.-ürler 39a/5

idebil - : Edebilmek, yapabilmek. [2]

i.-ür 11b/17

i.-ürse 13a/13

idhāl : < *Ar. idhāl*. Yabancı ülkelerden yurda mal getirme. [1]

i. it- 97b/2

idici : Edici, yapıcı. [11]

i. 10b/10, 24a/4, 26b/1, 43a/8

i.+dir 34b/5, 37b/1, 39a/19, 41a/2, 48a/8, 65a/18, 74b/12

idin- : Edinmek, kendini bir şeye sahip kılmak. [1]

i.-üb 26b/14

- idmān**: <Ar. *idmān*. Tiryakilik, tutkunluk.[1]
i. 81a/3
- idrāk** : < Ar. *idrāk*. Anlama yeteneği, anlayış. [4]
i. 10a/10, 15a/6
i.+i (*ıye.*) 9b/4
i.+leriñ 9a/1
- idrār** : < Ar. *idrār*. Akıtma. [44]
i. 25a/17
i. itdür- 20b/4, 25b/13
i. it- 37b/17, 41b/10, 44a/19, 46b/8, 48b/17, 54b/12, 56a/16, 59a/9, 64b/7, 69a/6, 71b/18, 71b/19, 72b/9, 79b/3, 85b/7, 87b/6, 90a/12, 91b/16, 92b/13, 94a/10, 95b/14, 101b/3, 102b/5, 105b/12, 110a/6, 124a/1, 129a/16, 130b/16, 140b/9
i.+ı (*ıye.*) 50b/14, 72a/1, 81a/14
i.-ı bevl 45a/3, 66b/17, 134b/16
i.-ı bevl it- 26b/1, 36b/18, 122a/11, 126b/2, 136a/19
i.-ı bevl itdür- 26b/2
- ifākat** : < Ar. *ifākat*. Hastalıktan kalkma, sağlığına kavuşma, iyileşme. [1]
i. bul- 139a/19
- ifrāt** : < Ar. *ifrāt*. Aşırı gitme, ölçüyü aşma. [11]
i. 5a/4 (2), 18a/1 (2), 22a/5, 22a/8, 120b/6
i.+la 107b/8, 145a/15
i.-ı tams 22a/4
i.-ı ° uruḫ 142a/7
- ifsād** : < Ar. *ifsād*. Bozma. [5]
i. it- 41a/13, 96b/4
i.+a ḳo- 42a/8
i.+ına 22b/2
i.+ından 23a/14
- igde** : İğde ağacı ve meyvesi. [3]
i. 67b/8, 113b/17
i. çekirdegi 137b/2
- igne** : İğne. [2]
i. 99b/11
i.+niñ 36a/6
- iḥāta** : < Ar. *iḥāta*. Bir şeyin etrafını çevirme, kuşatma, sarma. [1]
i. it- 115a/16
- iḥdās** : < Ar. *iḥdās*. Yeni bir şey ortaya koyma, ortaya çıkarma. [3]
i. it- 50b/1, 53b/1, 88a/6
- iḥkān** : < Ar. *iḥkān*. Tenkiye, lavman yapmak. [3]
i. it- 141b/12, 141b/15, 141b/19
- iḥlīlec** : < Ar. *iḥlīlec*. Tohumları iç sürdürücü olarak kullanılan ve “kara helile” veya “sarı helile” olarak da adlandırılan bir tür ilaç. [15]
i. 13b/19, 14b/4, 16a/12, 20a/13, 22b/10, 23a/11, 24a/3, 115b/15
i.-i esved ve aşfer ve kâbulī 126b/14
i.-i aşfar ve kâbulī 119a/18, 140b/18
i.-i aşfar ve esved 134a/7
i.-i kâbulī 117b/4
i.-i murabbā: 34b/1
ḳısr-ı i.-i aşfar ve esved 134b/2
- iḥlīlec-i aşfar**: < Ar. *iḥlīlec-i aşfar*. Sarı helile. [11]
i. 15b/4, 15b/5, 16a/4, 16b/10, 20b/10, 23b/5, 34a/16, 117a/12, 117a/18, 134a/18
i.+iñ 126b/11
- iḥlīlec-i esved**: < Ar. *iḥlīlec-i esved*. Kara helile. [8]
i. 14b/8, 16b/10, 26a/18, 117b/1, 119b/4, 119a/18, 119b/11, 126b/11
- iḥrāc** : < Ar. *iḥrāc*. Çıkarma, dışarı atma. [14]
i. it- 15a/14, 26a/8, 57b/10, 116a/1, 116a/6, 122a/6, 124b/12, 126b/10, 128a/19, 129b/15, 132a/2, 134a/7, 134b/12, 136a/16
- iḥtibās** : < Ar. *iḥtibās*. Tutukluk, kapanıp kalma. [1]
i.+dır 4b/16
- iḥtilāf** : < Ar. *iḥtilāf*. Ayrılık, uyuşmazlık, anlaşmazlık. [11]

i. 10a/17, 52a/17
 i. et- 82a/6, 101a/1
 i.+ına 97b/13
 i.+ından 26b/11
 i.-ı aqālīm 92a/5
 i.-ı mecārī 92a/5
 i.-ı mekân 92a/4
 i.-ı türāb 92a/4
 i.-ı zemīn 92a/4

iḥtilāf-ı dem: < *Ar. iḥtilāf-ı dem.* Kan uyuşmazlığı. [1]
 i.+e 102a/6

iḥtilām: < *Ar. iḥtilām.* Gece rüyada cünüp olma. [4]
 i. ol- 38a/17
 i.+1 (*yük.*) 50b/4, 65a/14, 109a/19

iḥtilām: *bk.* iḥtilām. [2]
 i.+1 (*yük.*) 109a/16, 113b/7

iḥtilāṭ: < *Ar. iḥtilāṭ.* Karşılaşp görüşme. [1]
 i. 7b/9

iḥtimāl: < *Ar. iḥtimāl.* İhtimal, olasılık. [2]
 i.+dir 25a/17, 61b/2

iḥtināk: < *Ar. iḥtināk.* Tıkanma, boğulma. [1]
 i.+a 22a/16

iḥtināk-ı rahm: < *Ar. iḥtināk-ı rahm.* İsteri, rahim tıkanmasından ileri geldiği sanılan ve kadınlarda sık görülen asabi bir hâl ve hastalık. [8]
 i. 54b/6, 130a/17
 i.+ e 22a/18, 31a/9, 31b/18, 34a/15, 128b/3
 i.+i (*yük.*) 130a/18

iḥtināk-ı rahm: *bk.* iḥtināk-ı rahm. [1]
 i.+e 110a/7

iḥtirāk: < *Ar. iḥtirāk.* Yanma, tutuşma. [2]
 i.+ından 24a/10, 26a/7

iḥtirāzī: < *Ar. iḥtirāz+ī.* Sakınma, çekinme ile ilgili. [1]
 i. 92b/1

iḥtişār: < *Ar. iḥtişār.* Kısaltma. [1]
 i. 4a/6

iḥtiyāc: < *Ar. iḥtiyāc.* İhtiyaç, gerek duyma. [3]
 i. et- 132a/11
 i.+1 (*ıye.*) 7b/3
 ḥīn-i i.+da 4a/8

iḥtiyār: < *Ar. iḥtiyār.* Yaşlı, kocamış olan (kimse). [6]
 i. 41a/11, 66a/11, 69b/9, 132a/10
 i. ol- 66a/3
 i.+lara 38a/5

iḥtiyār: < *Ar. iḥtiyār.* [2]
 İ. Seçme, tercih etme, üstün tutma.
 i. eyle- 114b/2, 145b/6

İḥtiyārāt: *bk.* İḥtiyārāt. [32]
 İ. 29b/19, 45a/11, 55b/11, 58a/03, 60a/9, 60a/18, 60b/19, 64a/14, 65a/9, 68a/6, 69b/10, 75b/15, 85b/14, 90a/18
 İ.+da 71a/13
 kavlı-i i. 28b/3, 58a/8, 66a/4, 70b/12, 70b/18, 71b/17, 72a/3, 72a/4, 72b/2, 75b/13, 76a/3, 84b/14, 90a/9, 90b/3, 105a/7
 kavlı-i şāḥib-i İ. 75b/1
 şāḥib-i İ. 29b/9

İḥtiyārāt: Ali b. Hüseyin Ensârî'nin müfred ve mürekkebe ilaçlar konusunda "*İḥtiyârât-ı Bedî'î*" adlı eseri.[41]
 İ. 29b/3, 38a/8, 42a/16, 48b/6, 73b/6, 78b/5, 95a/13, 95a/15, 95b/12, 98a/14, 101b/6, 102b/9, 106a/4, 107b/14, 109a/14, 110b/19, 111b/15, 112b/6, 112b/9, 113a/9
 kavlı-i İ. 68a/18, 82a/7, 91a/14, 93b/18, 95a/4, 95a/16, 96a/4, 96a/19, 98b/17, 102a/4, 102b/2, 102b/4, 102b/18, 106b/18, 107a/7, 107b/5, 109a/1, 110a/4, 110a/11, 112b/17
 kavlı-i şāḥib-i Cāmi^c ve İ. 93b/15

İhtiyârât-ı Bedî'î: Ali b. Hüseyin Ensârî'nin müfred ve mürekkebe ilaçlar konusunda "*İhtiyârât-ı Bedî'î*" adlı eseri. [1]

İ.+de 35a/16

iki : İki. [249]

i. 5a/6, 7b/14, 7b/15, 8a/16, 8b/8, 8b/9, 10a/11, 10a/14, 10a/15, 12b/15, 13a/13, 13a/15, 13b/3, 13b/15, 14a/9, 14a/19, 14b/13, 16a/19, 19a/15, 21a/16, 22a/5, 25a/5, 25a/14, 27b/5, 27b/16, 28a/3, 28b/9, 28b/11, 28b/12, 28b/16, 29b/5, 30a/11, 31a/12, 36b/5, 37a/3, 37a/4, 37a/5, 37a/6, 37b/18, 39a/2, 39a/4, 40a/16, 42b/2, 43a/19, 43b/12, 44b/9, 45a/17, 45b/15, 46a/14, 46b/2, 47a/6, 47b/11, 48b/4, 48b/14, 49a/2, 50a/7, 50b/6, 52a/19, 54a/5, 54a/16, 54b/9, 55a/5, 55b/19, 56a/3, 56a/18, 57b/7, 58a/2, 58a/14, 58a/19, 58b/3, 59b/7, 59b/9, 60a/14, 60a/15, 60b/10, 60b/14, 62b/1, 63a/1, 63a/16, 64a/11, 66a/12, 66b/2, 67a/10, 67a/16, 68a/13, 69a/2, 69a/12, 69a/19, 71a/4, 71a/18, 72a/10, 74b/1, 74b/19, 75b/8 (2), 75b/10, 75b/18, 76a/17, 76b/6, 77a/2, 77a/8, 78b/1, 78b/3, 78b/10, 78b/14, 79a/14, 79a/16, 79b/4, 80a/8, 81b/8, 82a/14, 84a/12, 88b/17, 89a/11, 89b/2, 89b/15, 90a/2, 91b/1, 91b/13, 93a/16, 93b/18, 93b/19, 94a/15, 94b/16, 95a/13, 95a/19 (2), 95b/7, 95b/10, 101a/14, 103a/13, 103a/14, 103b/19, 104b/18, 105a/11 (2), 105a/17, 105b/6, 107a/3, 107a/6, 107b/1, 108a/1, 108b/6, 109a/7, 109b/15, 111b/14, 112a/7, 113b/9, 113b/15, 113b/17, 114b/16, 116b/11, 118b/8, 119a/7, 120a/19, 121b/7, 121b/18, 122a/17, 123a/19, 124b/7, 124b/8, 126a/15, 126a/16, 127b/16, 128a/3, 128a/6, 128a/8 (2), 128b/12, 129a/8, 129b/8, 129b/12 (2), 129b/14, 129b/17, 130a/6, 130b/6, 130b/15, 130b/19, 131a/1, 131a/15, 131a/17, 131b/17, 132b/7, 133a/4, 133a/16, 133b/12, 133b/19, 134a/1, 134a/19, 134b/18, 135a/8, 135a/12, 135a/14, 136b/13, 136b/16 (2), 137a/17, 137b/10, 138b/9, 138b/10, 138b/14, 139a/12, 139a/13 (2), 139a/14 (2), 139b/6, 141b/2 (2), 141b/11, 141b/14, 142a/19, 142b/19, 143a/3, 144a/2 (2), 145a/9, 145a/13, 145b/7, 145b/11, 145b/12

bir i. 27b/2, 38a/12, 64b/16, 87a/4, 107a/10

bir i. üç 114b/4, 135b/19

i. üç 82a/5

i. yar- 30b/15

i.+den 24b/03

i.+dir 4b/11

i.+si 29b/8, 46b/11, 59a/14, 61a/14,

77a/15, 124a/15, 143b/12

i.+sine 7b/18, 8a/3, 19a/12

i.+sini 105a/10, 143a/17

i.+siniñ 55b/12, 71b/10

i.+ye böl- 35a/4

iki buçuk: İki buçuk. [13]

i. 23b/7, 77a/7, 121b/11, 121b/12, 121b/13, 122b/14, 128a/1, 131a/19, 131b/7, 132a/3, 135a/6, 136b/15, 136b/16

iki kardeş kanı : İki kardeş kanı bitkisi. [1]

i. 48b/11

ikinci : İkinci. [207]

i. 10a/12, 10b/1, 26b/4, 27a/19, 27b/8, 28a/2, 28a/6, 30a/14, 31b/17, 32a/2, 32a/10, 32b/18, 33a/5, 33b/2, 33b/7, 34a/1, 34a/6, 34b/4, 35a/1, 35a/10, 35b/1, 36a/14, 36b/4, 37b/16, 38a/3, 38b/12, 39a/3, 39b/6, 40b/7, 40b/11, 42a/14, 42b/9, 43a/13, 43a/14, 43b/7, 43b/14, 44a/12, 44b/2, 45a/6, 45b/1, 46a/11, 48a/7, 48b/3, 49a/17, 50a/7, 50b/12, 51a/1, 51a/12, 51b/16, 52a/3, 53a/16, 53b/2, 54a/10, 54b/11, 55a/12, 55b/9, 55b/13, 56a/19, 57a/11, 57b/14, 58b/14, 58b/15, 59a/14, 59a/15, 60a/9, 61a/1, 61a/12, 62a/3, 63a/4, 63a/10, 64b/17, 66a/18, 66b/11, 67a/3, 67b/10, 67b/18, 68a/5, 68b/9, 69a/1, 69a/5, 69b/18, 70a/7, 70b/12, 71a/11, 71a/19, 71b/17, 72b/11, 73a/4, 73a/10, 73a/16, 73b/7, 75a/2, 75b/14, 76a/9, 76a/10, 77b/16, 79b/16, 80a/10, 80a/19, 81a/9, 81b/11, 82a/3, 82a/16, 82b/16, 83a/14, 83b/1, 84b/13, 84b/14, 85a/6, 85a/7, 85b/1, 85b/13, 86a/3, 89a/13, 90a/19, 90b/11, 91a/1, 91b/3, 94b/8, 95a/3, 95b/12, 96a/3, 99a/9, 99b/5, 100a/15, 100a/19, 101a/2, 102b/18, 102b/19, 105a/13, 105b/11, 106a/4, 106b/1, 106b/17, 107b/13,

108a/5, 108b/18, 109a/1, 109a/14, 110a/2, 110a/4, 110b/5, 111a/4, 111a/8, 112b/9, 112b/16, 112b/17, 114a/11

i.+de 36b/9, 37b/6, 38a/18, 40b/4, 41a/8, 41b/17, 43b/1, 44b/6, 44b/10, 45a/15, 51b/7, 52a/17, 52b/11, 54b/4, 54b/19 (2), 55a/1, 56a/6, 56b/10, 57b/17, 58a/5, 58a/10, 58a/11, 58b/15, 59a/7, 61b/10, 61b/18, 62a/7, 62b/06, 65a/10, 66a/2, 67a/13, 67a/19, 68a/16, 69b/11, 72b/6, 73b/19, 77a/3, 80b/10, 81a/8, 81b/04, 82a/7, 83b/12, 88b/3, 98b/17, 100b/11, 102a/4, 105a/6, 105a/7, 106a/5

i.+dedir 66a/3

i.+si 4b/6, 4b/8, 4b/9, 4b/11, 4b/13, 4b/15, 4b/16, 4b/19, 5a/3, 5a/7, 7a/10, 7a/11, 7a/13, 7a/15, 8b/9, 10a/12, 12b/16, 12b/19

i.+sine 6a/8

ikindi : İkinci, öğle ile akşam arasındaki zaman. [1]

i. 82a/2

ikişer : İkişer. [31]

i. 93b/7, 120a/13, 121b/18, 122a/4, 122a/13, 127a/8, 129a/2, 129b/1, 129b/16, 130a/9, 131a/6, 132b/12, 133a/2, 133b/6, 133b/11, 133b/16, 134a/9, 135a/4, 135a/10, 135b/2, 135b/9, 135b/10, 135b/12, 136b/10, 136b/11, 137a/5, 138a/3, 140b/19, 145b/1, 145b/2, 145b/8

ikişer buçuk: İkişer buçuk. [5]

i. 122a/4, 131a/10, 131a/11, 132b/17, 137b/16

iki yüz : İki yüz. [18]

i. 123b/16, 124a/19, 124b/17, 125a/5, 125b/12 (2), 125b/19, 126a/2, 126a/16, 128b/13, 134a/10, 137b/19, 140a/11, 140a/15, 140b/3, 141a/2, 141a/3, 141a/12

iki yüz beş: İki yüz beş. [1]

i. 133a/12

iki yüz elli: İki yüz elli. [1]

i. 125b/18

iki yüz on altı : İki yüz on altı. [1]

i. 144b/2

ikizer : İkişer. [1]

i. 121a/7

ikflü'l- melik: < *Ar. ikflü'l- melik*. Koç boynuzu bitkisi. [4]

i. 33a/8, 116b/17, 138a/2, 145a/11

iklīm : < *Ar. iklīm*. Ülke, diyar; coğrafi bölge. [6]

i. 84a/17

i.+leriñ 6b/8

i-i hāmī 6b/7, 6b/8

i-i rābi^c 6b/6, 6b/7

iklimiyā: < *Ar. iklimiyā*. altın ve gümüş talaşı. [2]

i. 8b/6, 136b/9

iksīr : < *Ar. iksīr* < *Yun. eksaíresis*. Bâzi maddelerin ispirotoda eritilmesiyle elde edilen çok etkili ilaç. [2]

i.+dir 144a/15, 145b/14

iktisāb : < *Ar. iktisāb*. Kazanmak, edinmek. [1]

i. itdūr- 115a/17

iktizā : < *Ar. iktizā*². Gerekme, gerektirme. [1]

i.+sı 7b/5

il : İl, vilâyet. [4]

i.+inde 67a/17, 90a/7, 102b/13, 113b/13

^cilac : *bk.* ^cilāc. [1]

^ci. 24b/13

^cilāc : < *Ar. ilāc*. Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollardan kullanılan madde, em deva. [98]

^ci. 4b/12, 50b/7, 86a/9

^ci. bul- 73b/14

^ci. et- 6a/5

° i. eyle- 11b/17
 ° i. it- 6a/3, 4b/12, 22a/1, 23a/7, 24a/6, 24a/8, 24a/16, 24a/19, 69b/1
 ° i.+a 4b/5, 6a/3, 11b/12, 27a/9, 45b/19
 ° i.+dır 144a/11
 ° i.+ı (*iye.*) 11b/4, 13b/11, 13b/18, 14a/4, 14a/11, 14a/17, 14b/2, 14b/7, 14b/15, 15a/2, 15a/7, 15a/13, 15b/3, 15b/13, 15b/16, 15b/9, 16a/3, 16a/7, 16a/13, 16b/2, 16b/8, 17a/1, 17a/3, 17a/12, 17a/19, 17b/2, 17b/7, 18a/4, 18a/16, 18b/4, 18b/11, 18b/13, 18b/18, 19a/7, 19a/17, 19a/19, 19b/7, 19b/14, 20b/1, 20b/4, 20b/9, 20b/12, 20b/15, 21a/8, 21a/17, 21b/2, 21b/8, 21b/9, 21b/12, 22a/1, 22a/6, 22b/9, 23a/4, 23a/5, 23a/10, 23a/15, 23a/18, 23b/10, 24a/2, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24b/10, 25a/1, 25a/9, 26a/8, 26a/10, 27a/10
 ° i.+ı it- 114a/08
 ° i.+ına 11b/11, 13b/2
 ° i.+ında 27a/8
 ° i.+ları dağı vākıf 012a/12
 ° i.+larıñ 18b/7
 ° i.+larını 12a/8 19a/7
 ° i.-ı küllī 11b/10

ilāhī : < *Ar. ilāh+ī*. Allah'la ilgili, Allah'a âit; olağanüstü, mükemmel. [1]
 devā-i i. 34b/11

ilāhiyye: < *Ar. ilāhiyye*. Allah'la ilgili, Allah'a âit; olağanüstü, mükemmel. [1]
 hikmet-i i. 6b/10

İlāvus inkılabı : < *Yun.* Bir tür kulunç hastalığı. [1]
 ī. inkılabı 41a/19

ile : İle, birlikte. [873]
 i.4b/15, 5a/4 (2), 6a/3, 6a/4 (2), 6a/18, 6b/2, 6b/9, 6b/16, 6b/19, 7a/3, 7a/5 (2), 7a/19, 7b/16, 7b/17 (2), 7b/18, 8a/1, 8b/10 (2), 8b/14, 9a/1, 9b/19, 10a/7, 10a/8, 10a/10, 10b/5, 10b/9, 11a/3, 11a/19, 12a/7, 13a/16, 13b/7, 13b/8 (2), 13b/13 (2), 13b/18,

13b/19, 14a/1 (2), 14a/5 (3), 14a/6, 14a/7, 14a/12, 14a/14, 14a/18 (3), 14b/3, 14b/7, 14b/8, 14b/9, 14b/15, 14b/16, 14b/17, 15a/8, 15a/14, 15a/16 (2), 15b/4, 15b/7 (3), 15b/14 (3), 15b/15, 15b/16 (2), 16a/5, 16a/8, 16a/12, 16a/13, 16a/14, 16a/18, 16b/2, 16b/4, 16b/5(2), 16b/6, 16b/8, 16b/9, 16b/11, 16b/13, 16b/16, 17a/1 (2), 17a/5, 17a/9, 17a/13 (2), 17a/15, 17a/17, 17b/3, 17b/9, 17b/12, 17b/15, 17b/16, 18a/1, 18a/5 (2), 18a/7 (2), 18a/10, 18a/15, 18a/18, 18b/9, 18b/15, 19a/1, 19a/5, 19a/7, 19a/11, 19a/18, 19a/19 (2), 19b/7, 19b/9, 19b/15 (3), 19b/16 (2), 19b/18, 20a/3, 20a/8, 20a/13 (2), 20a/14, 20a/16, 20b/5, 20b/9, 20b/11, 21a/6, 21a/10, 21b/1 (2), 21b/4, 21b/5, 21b/13, 21b/14 (2), 21b/16, 21b/18, 22a/1, 22a/5, 22a/7, 22a/8, 22b/14, 23a/5, 23a/11 (2), 23a/15, 23a/19, 23b/1, 23b/6, 23b/11, 23b/12 (2), 23b/14 (2), 23b/15, 24a/5, 24a/6, 24a/7, 24a/8 (3), 24a/11, 24a/13 (2), 24a/19, 24b/10, 24b/14 (2), 24b/16, 24b/17 (2), 25a/2 (2), 25a/3 (2), 25a/7, 25a/10, 25a/14, 25a/16 (2), 25a/17 (2), 25a/18, 25b/13 (4), 25b/14 (2), 26a/11 (2), 26a/17, 26b/1, 26b/2, 26b/6, 26b/8, 26b/19 (2), 27a/9 (3), 27a/13, 27b/2, 27b/5 (2), 27b/11, 28a/5, 28a/13, 28b/2, 28b/5, 28b/7, 28b/9, 28b/15, 29a/16, 29b/20 (2), 29b/13, 29b/14, 30a/13, 30a/20, 30a/10, 30a/11, 30a/17, 30a/18, 30b/7, 30b/14, 30b/15, 31a/14, 31b/4, 31b/5, 31b/6, 31b/8, 32a/18, 32a/19, 32b/2 (2), 32b/3, 32b/8, 32b/10, 33a/10, 33a/15, 33a/18, 33b/10, 33b/16, 33b/17, 33b/18, 34a/2, 34a/3, 34a/4, 34b/7, 34b/19, 35a/5 (2), 35a/9, 35a/17, 35b/2, 35b/5, 35b/6, 35b/12, 36a/6, 36b/5, 36b/12, 36b/18, 37a/1, 37a/3, 37a/6 (2), 37a/7, 37b/2, 38a/4 (2), 38b/1, 38b/7, 38b/18, 38b/19, 39a/1, 39a/6, 39a/8, 39a/18, 39b/2, 39b/7, 39b/15, 40a/1, 40b/2, 40b/12, 41a/2, 41a/20, 41a/15, 41b/15, 42a/10, 42a/11, 42a/18, 42b/1, 42b/2 (2), 42b/4, 42b/7, 42b/8, 42b/12, 43a/15, 43a/16, 43b/2, 43b/15, 44a/1, 44a/4, 44b/3, 44b/4, 44b/11 (2), 44b/12, 44b/19, 45a/3, 45a/9, 45a/13, 45b/12, 45b/14, 45b/15, 45b/18, 46a/14, 46b/4, 46b/7, 46b/19, 47a/1, 47a/15, 47b/2,

47b/3, 47b/12, 47b/16, 47b/17, 47b/18, 48a/10, 48a/14, 48a/19, 48b/14, 48b/15, 49a/2, 49a/3, 49a/10, 49b/7 (2), 49b/15 (2), 49b/18, 50a/1, 50a/3, 50a/13, 50a/17, 50b/2, 50b/12, 51a/7, 51a/9, 51a/11, 51a/13, 51a/14, 51a/17, 51b/4, 51b/7, 51b/8, 51b/12, 52a/5, 52a/19, 52b/1, 52b/5 (2), 52b/7, 52b/8, 52b/19, 53a/7, 53a/17, 54a/5, 54a/7, 54a/8, 54a/12, 54a/14, 54a/15, 54b/3, 55a/2, 55a/17, 55b/3, 55b/4, 55b/19, 56a/8, 56a/14, 56a/17, 56b/13, 56b/19, 57a/10, 57a/16 (2), 57a/17, 57b/19, 58a/13, 58a/14 (2), 59a/1, 59a/2, 59a/3, 59a/4, 59a/12, 59a/14, 59b/8, 59b/12, 60a/5, 60a/12, 60a/15, 60b/9, 60b/10 (2), 61a/3, 61a/4 (2), 61a/9 (2), 61a/10, 61b/1, 61b/14 (2), 62a/1, 62a/9, 62b/2, 62b/8, 62b/11, 62b/19, 63a/14, 63b/3, 63b/4, 63b/7, 63b/11, 63b/13, 64a/3, 64a/6, 64a/16, 64b/3, 64b/12, 65a/11, 65b/4, 66b/13, 67a/5, 67a/7, 67a/8, 67b/1, 67b/3, 68a/8, 68a/11, 68b/6, 69a/7, 69a/9, 69a/10, 69a/11, 69a/16, 69a/17, 69b/1, 69b/5 (2), 70a/3, 70b/3, 70b/5, 70b/6, 70b/7, 70b/19, 71a/1, 71a/13, 71a/14, 71b/2, 71b/3, 71b/14, 72a/6, 72a/18, 72a/19, 72b/02 (2), 72b/3, 72b/14, 72b/16, 73a/17, 73a/19, 73b/8, 73b/12, 73b/16, 74a/3 (2), 74a/7, 74a/8, 74a/12, 74a/13, 74a/19, 74b/1, 74b/12, 75a/6, 75a/15, 75a/16, 75b/3 (2), 75b/4, 76a/14, 76b/7 (2), 77a/1, 77a/18, 77b/2, 77b/7, 77b/10, 78b/6, 78b/7, 78b/10, 79a/12, 79b/8, 79b/9 (2), 79b/11, 79b/13, 79b/19, 80a/1, 80a/2, 80a/5, 80a/6 (2), 80a/17, 80b/1, 80b/2, 80b/12, 80b/13, 80b/19, 81a/4, 81a/15, 81a/18, 81b/7, 81b/18, 82a/8, 82a/10, 82a/14, 82b/5, 82b/10, 83a/16, 83a/18, 83b/2, 83b/5, 83b/7, 84a/3, 84a/10, 84a/15, 84a/17, 84b/17, 84b/18, 85a/9, 85a/10, 85a/12, 85a/14, 85b/4, 86a/16, 86b/10, 86b/13, 87a/8, 88a/7, 88b/10, 89a/8, 89a/9 (2), 89a/14, 89b/12 (2), 89b/14, 90a/16, 90b/4, 90b/9, 90b/15, 91a/4, 91a/7, 91b/10, 91b/14, 91b/16, 92a/9, 92a/18, 93a/6 (2), 93a/17, 93a/19, 93b/2, 93b/4, 93b/13, 93b/17, 94a/1, 94b/10 (2), 95b/1, 95b/2, 95b/5, 95b/10, 95b/15, 96a/5, 96a/9, 97a/17, 97a/18, 97b/6, 98a/5, 98a/13, 98b/3, 98b/8, 98b/10, 98b/19, 99a/11, 99a/12, 99a/14, 99b/1, 99b/11(2), 99b/15, 99b/18, 99b/19, 100a/5, 100a/6, 100b/13, 100b/15, 101a/9, 101a/18, 101b/10, 101b/12, 102a/9, 102b/1, 102b/6 (3), 102b/10, 103a/5, 103a/8, 103a/11(2), 103a/14, 103a/17, 103a/19, 103b/1, 103b/10 (2), 103b/14, 104a/4, 104a/5, 104a/8, 104a/17 (2), 104b/2, 104b/3, 104b/4, 104b/18, 104b/19, 106a/13, 106b/1, 107a/2, 107b/10, 108a/18, 108b/10, 108b/11(2), 108b/13, 109a/2, 109a/7, 109a/9, 109a/16, 110a/8, 110a/15, 110b/15, 110b/19, 111a/1, 111a/9, 111a/15, 111b/6, 112a/15, 112b/8, 113b/3, 114a/6, 117a/4, 117a/6, 117a/7, 117a/10, 118b/8, 119a/1, 119a/5, 119a/12, 119a/19, 119b/5, 119b/13, 120a/14, 120b/2, 121a/2, 121a/8, 121a/12, 121a/14, 121a/15, 121a/18, 121b/2, 121b/8, 121b/11, 121b/14, 121b/18, 122a/3, 122a/5, 122a/9, 122a/14, 122a/19, 122b/14, 122b/10, 122b/19, 123a/1, 123a/2, 123a/6, 123a/11, 123a/15, 123b/8, 123b/9, 123b/17, 123b/18, 123b/19, 124a/3, 124a/4, 124a/8, 124a/9, 124a/10, 124a/15 (2), 124b/1, 124b/4, 124b/7, 124b/18, 125a/9 (2), 125a/15, 125b/3, 125b/11, 125b/19, 126a/2, 126a/7, 126a/8, 126a/15, 126b/5, 126b/8, 126b/12, 127a/10, 127b/10, 127b/11, 127b/17, 129a/9, 129a/18, 130a/18, 130a/19, 130b/13, 131a/9, 131b/18, 132b/8, 132b/12, 132b/18, 133a/3, 133a/13, 133a/16, 133b/4, 133b/7, 133b/8, 133b/16, 133b/17, 134b/17, 135a/5, 135a/7, 135a/14, 135a/18, 135b/6, 135b/14, 135b/15, 135b/18, 135b/19, 136a/7, 136b/6, 136b/11, 136b/16, 136b/18, 137a/12, 137a/18, 137b/1, 137b/2 (2), 137b/8, 137b/10, 137b/12, 137b/13, 137b/16, 137b/19, 138a/4, 138a/8, 138a/9, 138a/17, 138a/19, 138b/5, 138b/10, 139a/6, 139a/16, 139b/12, 139b/16, 139b/19, 140a/7, 140a/9, 140a/13, 140a/14, 140a/19, 140b/7, 140b/9, 140b/14, 141a/2, 141a/5, 141a/7, 141a/8, 141a/12, 141a/19 (2), 141b/4, 141b/15, 141b/19, 142a/9, 142a/12, 142a/17, 142b/17, 143a/2, 143a/3, 143a/4, 143a/6, 143a/7, 143a/12 (2), 143a/16, 143b/2, 143b/3, 143b/4, 143b/5, 143b/6, 143b/8, 143b/11, 143b/13, 143b/14, 143b/18, 144a/4, 144a/9, 144a/13, 144a/14, 144a/15,

144a/17, 144a/19, 144b/1, 144b/4, 144b/15,
145a/3, 145a/8, 145a/9, 145a/17 (2), 145b/2,
145b/4, 145b/12, 145b/13, 145b/14

i.+dir 6b/15, 16a/4, 130a/15, 143a/9

° ilel : < Ar. *° ilel*. İletler, hastalıklar. [3]

° i.+e 27a/3

° i.-i balgamiyye ve sevdāviyye
90b/12

izāle-i emrāz u ° i. 4a/4

ilet(d) -: İletmek. [1]

i.-ür 47b/7

ilhāmāt: < Ar. *ilhāmāt*. Allah tarafından ilâhî feyz yoluyla peygamberlerin ve seçkin kulların gönlüne verilen ilâhî düşünceler, ilhamlar. [1]

i.+iñ 10a/13

ilik (g) : İlik, kemiklerin içini dolduran yağlı madde. [3]

i.+ini 44b/19, 63b/13

i.+dir 7a/12

illā : < Ar. *illā*. Bilhassa, özellikle; ancak, mutlak. [110]

i. 32b/15, 34a/16, 36a/11, 36b/14,
37a/13, 37b/4, 38a/6, 38b/6, 43b/17, 48a/5,
48b/9, 51a/5, 59b/11, 61a/14, 62a/11,
62b/17, 63a/16, 64a/11, 66a/13, 67b/17,
68a/3, 68a/14, 69a/13, 70a/4, 70a/17, 70b/9,
70b/16, 71a/4, 71b/7, 73a/2, 73a/9, 73b/5,
74a/9, 74b/6, 74b/19, 75b/9, 75b/18, 76a/6,
76a/18, 77a/4, 78b/4, 78b/15, 79a/8, 79a/13,
79b/5, 79b/14, 81b/9, 82a/16, 82b/2, 82b/13,
83b/8, 85a/2, 85a/17, 85b/11, 85b/18, 88a/6,
88a/10, 88b/4, 88b/18, 89a/12, 89b/2,
89b/16, 90b/18, 91a/9, 91b/1, 91b/17,
94b/12, 95a/10, 95a/11, 95b/10, 95b/17,
96a/10, 96a/13, 96b/17, 98a/1, 98a/7, 99a/7,
100b/9, 100b/17, 101a/11, 102a/1, 102a/14,
102b/10, 103b/19, 104a/13, 105a/11, 105b/5,
105b/18, 106a/14, 106b/7, 107a/7, 107a/8,
107b/1, 108a/1, 108a/13, 108b/15, 109a/8,
109a/9, 109b/16, 109b/18, 110a/11, 110b/5,
110b/7, 111a/13, 112b/5, 112b/19, 113a/11,
113b/7, 114b/10

° illet : < Ar. *° illet*. Hastalık. [129]

° i. 13a/16, 25a/16, 27a/7, 49b/8,
50b/6, 100b/7, 145a/11

° i.+den 53a/6

° i.+e 27b/10, 42a/17, 87b/3, 99a/5,
110a/7, 132a/6, 143b/18, 145b/13

° i.+i (*iye.*) 6a/2, 10a/2, 27b/10, 41a/5,
47a/19, 49a/5, 63b/19, 92b/5

° i.+in 37b/15, 95b/13

° i.+inde 25b/17

° i.+ine 25b/15 , 27b/11, 30a/15,
31b/5, 32a/1, 34a/9, 36b/6, 39b/19, 40b/1,
43a/18, 44b/3, 44b/18, 47b/16, 49b/3, 50a/2,
50a/4, 53b/4, 54b/14, 56b/4, 61a/8, 61b/12,
62b/7, 70a/7, 74a/13, 80b/13, 81a/2, 83b/4,
85a/13, 86b/4, 87b/6, 93a/13, 95a/5, 97b/5,
101a/15, 101b/11, 104a/6, 105a/3

° i.+ini 28b/2, 32b/14, 39a/2, 40a/6,
47b/12, 75a/8, 79a/3, 80b/8, 85a/15, 98b/11,
107a/15, 108b/13, 112b/4

° i.+ler 98a/6, 104b/17, 136a/18

° i.+lerden 45b/19

° i.+lere 13a/9, 35a/11, 40b/1, 49a/7,
84a/10, 93b/13, 96a/8, 110a/11, 122a/1,
122b/1, 128a/9, 129b/3, 144a/6

° i.+leri (*yük.*) 15b/3, 84a/11,
122a/10, 122a/16, 125a/6, 132a/18, 134b/10,
135a/1

° i.+leri (*iye.*) 79a/19

° i.+lerin 105a/2, 120b/14, 132a/15

° i.+leriñ 89b/9, 128b/10

° i.+lerine 40a/19, 44a/14, 49b/19,
58b/10, 72b/18, 87b/3, 91a/15, 94b/15,
95a/4, 99a/1, 104b/13, 107a/17, 108a/12,
125a/1, 132a/8

° i.+leriniñ 56a/3

° i.+ine 98a/9

° i. olan 23a/12

° .+lerine 84a/9

° i.-i bāride 128a/4

° i.-i cerebe ve nemle 69b/19

° ilm : < Ar. *° ilm*. Bilim; belli bir konuya âit bilgilerin bütünü. [5]

° i.+iñ 10a/4

ehl-i ° i. 65b/4

° i.-i hendese 84a/16

° i.-i tıbdan 10a/1, 84a/16

°ilmiyyāt: < *Ar. °ilmiyyāt*. İlimler, bilgiler. [1]

i.+ııı 4a/11

iltihāblu: İltihaplı, iltihaplanmış. [1]
i. 109b/7

imdi : Şimdi. [9]
i. 6b/8, 10b/7, 11a/10, 12b/7, 12b/9,
36a/6, 92b/5, 100a/14, 113b/19

imsāk : < *Ar. imsāk*. Kabızlık, peklik. [7]
i. it- 64a/8, 69b/14, 79b/3, 83a/11,
88b/8, 103b/7, 111b/18

imtiḥān: < *Ar. imtiḥān*. Sınav, sınava. [2]
i.+ı (iye.) 36a/4, 49b/5

imtilā : < *Ar. imtilā*^o. Dolgunluk, doluluk. [14]

i. 5a/6, 19b/14, 38a/1, 107a/1

i. ol- 70a/17

i.+dan 17a/11, 42a/7, 101b/12

i.+sına 93a/8

i.+ya 140b/2, 140b/7

i.+yı 70a/18

i.+ yı 5a/6

teşennüc-i i.+yı 92b/16

imtizāc: < *Ar. imtizāc*. [3]

I. Birbirini tutma, uyuşma, anlaşma.
i. 81a/18

II. İki veya dah fazla şeyin karışıp kaynaşarak tek cisim hâline gelmesi.
i. 6b/9, 7b/9

in - : Aşağıya doğru gelmek. [23]

i.-di 88b/13

i.-en 30a/9, 46a/13, 52b/6, 111b/12,
120b/15 (2), 123a/3, 128b/10, 129b/7

i.-er 21b/18, 22b/6, 23a/4

i.-er ise 22b/6, 22b/7 (2), 22b/8 (2)

i.-mege 88b/12

i.-mek 107a/15

i.-miş 99b/18

i.-üb 46b/16, 92a/18

in° aṭ: *bk. in° āz*.

i. 141a/15

in° āz : < *Ar. in° āz*. Sertleşme, cinsel güç. [1]

i.+a 46b/1

inbīk : < *Ar. inbīk*. Sıvıları damıtmakta kullanılan âlet, taktir âleti. [15]

i. 134b/15, 139b/12, 139b/16,
139b/19, 140a/9, 140a/13, 140a/19, 140b/11,
144a/15

i.+de 134b/19

i.+den 88b/15, 139b/8, 140b/4,
140b/10

i.+e 144a/7

ince : [28]

I. İnce, kalınlığı az olan.

i. 50a/1, 76a/19, 82b/3, 83a/4,
88a/19, 99a/16, 105b/10, 130a/5

i. ol- 40b/14

II. Tâneleri ufak olan.

i. ele- 39a/19

i. döğ- 120a/16, 120b/8, 121a/17,
121a/18, 121b/8, 128a/7, 128a/15, 129b/6,
129b/9, 129b/13, 129b/17, 130a/14, 130b/8,
136a/1, 136a/12

III. Zayıf, hafif.

i. ol- 13b/17, 14b/7, 27a/4

incecik : Çok ince. [1]

i.+dir 111b/2

incik : Bacağın diz kapağından topuğa kadar olan kısmı. [1]

i. ve arka ağırları 63b/5

incilak : < *anceliqa*. Bir erik türü, anjelika eriği(?) [1]

i. 116b/5

incir : *bk. encir*. [1]

i.+dir 40b/14

incü : < *Çin. chên-chu*. İnci, istiridye gibi

bazı kavklı deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi. [10]

i. 71b/14, 91a/10, 91a/13, 99b/18, 116b/8, 131a/17

i.+nüñ 91a/12, 91a/19

i.+yi 49b/4, 91a/16

° ind: : < *Ar. °ind*. Yan, kat, nezd. [1]

° inde'l-eṭṭibbā 60a/7

indir - : [4]

I. Ateşin üstünden almak.

i.-dikde 125b/13

i.-üb 131b/18

II. (Şişmiş veya kabarmış bir şey) eski seviyesine getirmek.

i.-ir 122b/17

III. İnmesini sağlamak, atmak.

i.-ür 61a/9

indür - : [13]

I. Ateşin üstünden almak.

i.-eler 93b/2

i.-üb 53a/14, 131b/13, 132a/13, 133a/8, 134b/8

II. İnmesini sağlamak, düşürmek, atmak.

i.-üb 58a/7, 71a/2

i.-ür 53a/6, 62b/18, 71a/2, 78a/3, 84b/4

inek : İnek, sığır türünün dişisi. [4]

i. südi 37a/5, 87a/4, 87a/9, 87a/15

infiḥa : < *Ar. infīḥa*. Peynir mayası. [1]

i.. 34a/11

inḥidār : < *Ar. inḥidār*. Derinin vurmasıyla şişme. [3]

i.+1 (iye.) 106a/7 (2), 112b/19

inḥiṭāt : < *Ar. inḥiṭāt*. Gerileme, azalma. [2]

i.+dır 4b/10

i.+a var- 26b/3

inhizām : < *Ar. inhizām*. Hazmolunma, sindirilme. [1]

i.+1 (iye.) 76a/6

in° iḳād : < *Ar. in° iḳād*. Bir araya gelme, toplanma. [1]

i.+da 10b/4

inḳılāb : < *Ar. inḳılāb*. Bir durumdan başka bir duruma dönüşme. [1]

i.+1 (iye.) 41a/19

inḳiṣāf : < *Ar. inḳiṣāf*. Gelişme, açılma. [1]

i. 128b/4

insān : < *Ar. insān*. İnsan. [70]

i. 8b/11 (2), 8b/13, 8b/14, 8b/17, 9a/14, 9b/6, 9b/8, 10a/14, 29a/19

i.+a 11a/11, 45a/12, 66b/6, 77b/17, 87a/5 (2), 116a/16, 124a/6, 141a/15

i.+da 6b/18, 7a/2, 8b/13, 8b/15, 9a/3, 9a/7, 9a/8, 9a/9 (2), 9a/10 (2), 9a/11, 9a/13, 10a/10, 12a/1, 115b/10

i.+daki 7a/10

i.+1 (yük.) 9b/2

i.+iñ 5b/10, 9a/6, 9a/12, 9a/13, 11b/19, 19b/3, 20b/8, 23a/3, 37b/3, 37b/18, 53b/6, 75a/13, 116a/6, 119b/8, 126a/18, 142b/11

bāṭın-ı i.+da 19b/2

beden-i i.+a 10a/16, 11a/4, 11a/11

beden-i i.+da 5b/9, 7a/7, 7a/9, 7a/10, 7a/12, 10a/6, 11a/10

beden-i i.+dır 10a/12

cevf-i i.+da 117b/6, 117a/16

i.-ı beden 7a/14

° użv-ı i.+da 7a/6

inṣā° allāhu te° ālā : < *Ar. inṣā° allāhu te° ālā*. "Eğer Allah isterse, Allah nesip ederse" anlamında dilek sözü. [49]

i. 12a/11, 13b/1, 13b/9, 13b/15, 14a/2, 14a/7, 14a/8, 14a/19, 15a/4, 15a/10, 15a/15, 15b/2, 15b/6, 15b/10, 16a/1, 16a/9, 16b/17, 17a/7, 17a/17, 17b/13, 18a/3, 18a/10, 18b/5, 18b/8, 18b/16, 19b/13, 20a/5, 20a/11, 20a/17, 20b/2, 20b/7, 20b/13, 21a/7,

23a/8, 23a/13, 23a/17, 23b/3, 23b/9, 23b/16, 24a/6, 24a/8, 24a/13, 24a/19, 24b/12, 25a/3, 26a/9, 26a/13, 27a/15, 145a/10	iri - : Erimek. [1] i.-r 143a/14
inşirāh : < <i>Ar. inşirāh</i> . İç açılması, gönülde duyulan ferahlık. [1] i. 128b/4	iri, iyri, eyri : İri, kocaman. [6] i. 84b/2, 141a/16 i. ol- 69b/10, 77a/18, 116a/12 i.+sini 91a/18
intihā : < <i>Ar. intihā</i> °. Son bulma, sona erme. [1] i.+dır 4b/10	iriñ : İrin, cerâhat. [3] i. 31a/1 i.+i (<i>yük.</i>) 30a/5 i.+ine 88b/6
intihāb : < <i>Ar. intihāb</i> . Akıntı.(?) [1] i.+ını 131b/10	iriñlik : İrinli olma hâli. [1] i.+in 59a/2
intikāl : < <i>Ar. intikāl</i> . Bir durumdan başka bir duruma geçme. [1] i. it- 18b/6	irkil - : Birikmek, toplanmak. [1] i.-miş (<i>sf.</i>) 92b/8
intişāb-ı nefes : < <i>Ar. intişāb-ı nefes</i> . Yatınca gelen nefes darlığı. [2] i.+e 70b/4, 91a/3	irsā : <i>bk.</i> irsā. [3] ī. 110a/3, 124a/2, 138a/7
inzāc : < <i>Ar. inzāc</i> . Sindirim. [2] a.+1 (<i>iye.</i>) 46b/5, 98b/18	irsa : < <i>Far.</i> < <i>Yun.</i> ? Mavi zambak kökü. [3] i. 34b/3, 139a/5 kırş-ı i. 20b/6
inzāl : < <i>Ar. inzāl</i> . Meniyi dışarı atma. [1] keşret-i i.+e 99a/14	irşā : <i>bk.</i> irsā. [1] i. otı 121a/1
iplik (g) : Pamuk, keten, yün, ipek vb.nden bükülerek yapılan ince uzun lif. [2] i.+de 30b/16 i.+ine 30b/15	irte : Ertesi, yarın. [2] i.+si 62a/16, 71a/15
irāş : < <i>Ar. irāş</i> . Sebep olma.[2] ī. eyle- 78a/12 ī. it- 131b/16	irü : <i>bk.</i> iri. [2] i. i. 69a/4
irhā : < <i>Ar. irhā</i> °. [6] I. Rahatlatma, gevşetme. i.+sı 46b/5 i.+y1 70b/13 i. it- 73b/7, 78b/15, 81b/9 II. Birakma, koyuverme, salıverme. i. ol- 74b/13	irüce : İrice. [2] i. 137a/17, 139a/6
	is : İs, dumanın bir yüzey üzerinde bıraktığı kara leke. [1] i.+ini 75a/18
	°İsā : <i>bk.</i> °İsā İbn Mâsūye. [12] °İ. 48b/16, 58b/14, 62b/6, 73b/18, 79a/10, 79b/16, 102b/1, 108a/16 kav1-i °İ. 40b/11, 81a/14, 82a/6, 84b/13

- °İsā İbn Mâsûye:** İbn Mâsûye. (Hekim adı)[1]
 kavı-i °İ. 81a/14
- İşāl** : < *Ar. İşāl*. Ulaştırma, eriştirme. [1]
 İ. eyle- 10a/16
- isfenc:** < *Ar. isfenc*. Sünger. [1]
 i. 30a/19
- isfidâc** : < *Far. isfidâc*. Üstübeç, kurşun karbonatı. [8]
 i. 23a/12, 30a/13, 44b/3, 136b/6, 136b/13, 137a/9, 137b/18, 144b/6
- isfidâc-ı reşâşî:** < *Ar. isfidâc-ı reşâşî*. Kurşun üstübeci. [1]
 i. 136b/9
- isfidbâc:** < *Far. isfidbâc*. Sebzesiz et yemeği. [6]
 i. 15b/18, 19a/20, 21b/3, 23b/3, 68b/19
 i.+1 (*yük.*) 18a/15
- İşhak** : *bk. İshâk*. [1]
 İ. 43b/1
- İshâk** : İbn İshak b. İmran. (Hekim adı)[31]
 İ. 37b/4, 38a/7, 48b/8, 63a/17, 71b/9, 79a/2, 79a/18, 84b/14, 85b/14, 88b/3, 99a/9, 101a/11, 103b/5, 107a/14
 kavı-i İ. 66a/12, 70b/11, 70b/17, 72a/2, 72a/7, 72b/18, 82b/17, 89a/16, 91a/4, 91b/8, 95a/3, 95a/6, 96b/5, 99a/16, 99b/2, 102a/7, 107a/13
- İshâk İbn °İmrân:** *bk. İshâk İbn °İmrân*. [1]
 İ. 49b/2
- İshâk İbn °İmrân:** İbn İshak b. İmran. (Hekim adı)[2]
 İ. 84b/14
 kavı-i İ. 99a/16
- ishâl** : < *Ar. ishâl*. [146]
 I. Tabîî olandan daha çok, daha sık ve daha sulu dışkı çıkarma, amel, sürgün.
 i. 9a/9, 10b/17, 25a/16, 39a/1, 39a/5, 74a/12, 74a/14, 92b/5, 107b/10, 125b/15, 130b/4
 i. et- 111b/3
 i. it- 49a/7, 49a/19, 53b/17, 55b/5, 56a/9, 57a/1, 60b/8, 74a/1, 80a/11, 85b/16, 94b/14, 97a/11, 111b/11
 i. itdir- 24a/11
 i. ol- 74a/10
 i.+den 92b/5
 i.+e 37a/11, 47b/18, 62b/12, 64a/10, 86b/2, 86b/3, 88b/10, 88b/14, 89a/10, 106b/8, 109b/5, 135a/16
 i.+i (*yük.*) 18b/19, 33a/15, 33b/11, 36b/5, 41b/10, 46a/18, 53a/3, 56b/2, 67b/13, 106b/4, 109a/18, 118a/7, 123a/14, 125b/15, 126b/19, 130b/5, 136a/8, 137a/19
 i.+i (*iye.*) 37b/2, 45b/19, 47b/4, 47b/7, 87a/14, 93b/11, 111b/4
 i.+in 19a/1, 62b/11
 i.+ine 50a/10, 66b/17
 i.+lere 63a/13
 i.-i mâ⁹ iyye 18b/19 “*sulu ishal*”
 i.-i maraz 35a/6
 i.-i müzmin 41a/17
- II. Hafifleme, azalma.
 i. it- 21b/14, 23a/19, 24a/4, 24a/6, 24a/7, 29a/9, 32a/10, 34a/4, 34a/5, 37b/1, 38b/17, 39a/19, 39b/1, 39b/2, 47b/17, 52b/1, 58a/11, 59a/9, 59b/19, 60a/3, 60a/4, 60a/9, 60b/11, 67b/6, 69a/18, 74a/7, 76b/4, 76b/6, 76b/8, 89b/1, 89b/14, 93b/5, 95b/7, 96a/9, 97a/12, 101b/7, 101b/16, 102a/12, 102a/13, 114b/16, 117a/12, 117a/16, 117a/19, 117b/3, 117b/7, 127a/15, 127b/1, 134a/16, 135a/2, 135a/8
 i.+de 34b/11
 i.+e 86b/18
 i.+i (*iye.*) 37b/1, 52a/14
 i.+inde 85a/8
 i.+inden 37b/1
 i.+ine 31b/12, 39a/8, 39b/11, 48b/18, 135a/19
 dem-i i.+i 136a/9
 i.-i balgamî it- 64a/17
 i.-i dem 85a/1
 i.-i demevî 33a/5, 62b/6

i.-i şafrā 50b/15
i.-i şafrāvī 91b/8
i.-i şafrāviyye 60b/14

III. Akışını kolaylaştırmak.
i. it- 45a/18

isḳāt : < *Ar. isḳāt*. Düşürme, düşürülme. [1]
i. it- 91b/3

iskencübīn: *bk. sikencübīn*. [6]
i. 23a/15, 24b/10, 25a/10, 26a/16, 117a/18
i. büzürī 26a/11

işkorçünar: *bk. işkorçünra*. [1]
i. 88b/2

işkorçünra: < *Gr. Tekesakalı*. [2]
i. 88a/12, 100b/3

islām : < *Ar. islām*. İslâmiyet, Müslümanlık. [1]
şeref-i i. 84a/15

is(i)m : < *Ar. ism*. İsim, ad. [27]
i. 4a/10
i.+i (*iye.*) 108b/17
i.+idir 66b/6
i.+ine 65b/8, 84a/19
i.+iyle 4a/3
i.+leri 10b/16
i.+lerinde 97a/5
i.-i Berberī 27a/18, 27b/7, 28a/1
i.-i cins 40a/8
i.-i Fārisī 31a/12, 36a/12, 36a/18
i.-i Rūmī 58b/5
i.-i Yūnānī 27b/13, 30b/1, 30b/12, 32a/9, 32a/19, 33a/4, 40b/19, 54b/16, 68a/14, 70a/5, 83a/19

işmide : < *Ar. işmide*. Sürme denilen bir tür taş. [1]
i. 136b/8

ispid : *Ispit*. [2]
i. yağı 105b/7
i. çiçeği 105b/7

issi : [117]
I. Sıcak.
i. 5b/8, 43b/15, 52b/1, 62a/10, 82a/1, 91b/13, 92b/9, 93a/3, 93a/5, 93a/6, 93a/7, 93a/9, 105a/18
i. it- 66a/5, 70b/6, 92b/17
i. iken 39a/16
i. ol- 92a/17, 23b/19, 92a/16
i. tūt- 75b/1
i.+den 30a/6
i.+lerinde 45a/18

II. Sıcak, sıcak özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin, bitkilerin, besinlerin, hastalıkların taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri.
i. 21b/12, 25b/19, 33a/13, 33b/9 (2), 35a/19, 37a/8, 38a/3, 38a/15, 38b/13, 38b/14, 38b/15 (2), 43a/3, 43b/7, 44b/1, 45a/13, 46a/12, 46b/6, 46b/17, 47a/1, 47a/2, 47a/18, 47b/2, 48a/19, 49a/7, 51a/3, 53b/17, 55a/15, 56b/12, 58a/4, 59b/17, 61b/11, 61b/13, 61b/19, 64a/1, 65a/10, 65b/2, 66a/13, 68a/9, 69a/18, 70b/13, 71b/19, 72b/2, 73a/9, 74b/1, 75a/7, 76a/3, 78b/9, 82a/10, 82b/2, 83a/1, 86b/15, 86b/16, 86b/18, 87a/2, 87b/7, 90a/14, 91b/8, 94a/11, 94a/17, 94b/1, 95a/4, 95a/6 (2), 95a/8, 97a/14, 100b/13, 102a/7, 105b/3, 106a/10, 106a/14, 109b/4, 110b/8, 111a/2, 111a/5, 135b/4, 140b/7
i. it- 29b/10, 33b/18, 43a/8, 73b/13
i.+dir 38a/8, 69b/6, 70a/12, 71b/13, 79a/17, 110a/10, 140b/2, 140b/15
i.+leriñ 43a/8

issice : [6]
I. Sıcakça.
i. 82a/2, 103a/3, 106b/12
i. it- 47a/1
i. iken 32a/8

II. Yanmak?
i.+ce ol- 5b/18

issilik (g) : Sıcak, sıcak özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin, bitkilerin,

besinlerin, hastalıkların taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri. [5]

i.+i (*iye.*) 58a/2, 64b/4, 75b/1 (2)

i.+ine 30b/12

issit(d):- Isıtmak. [1]

i.-üb 81b/18

İstanbul : İstanbul. (Şehir adı) [2]

İ.+da 91b/18, 98b/13

iste - : İstemek, arzu etmek. [9]

i.-dikleri 136b/17

i.-diklerinde 47a/6, 96a/15

i.-rse 30b/16

i.-rsek 140b/9, 141a/17

i.-se 46a/10, 64b/2

i.-yenlere 78a/6

isti^c dād: < *Ar. isti^c dād*. Yaradılıştan gelen veya sonradan edinilmiş yetenek. [1]

i.+ları 8b/19

istidlāl : < *Ar. istidlāl*. Bir delile dayanarak bir husus hakkında hükme varma, bir sonuç çıkarma. [3]

i. 117a/6

i. olun- 12a/15, 117a/4

istifrāğ: < *Ar. istifrāğ*. Kusma. [6]

i. 4b/16, 15a/14

i. it- 65b/17, 92b/19

i. itdür- 94a/13

i.+dan 18b/13

istiḥāle: < *Ar. istiḥāle*. Başka bir şekil ve biçime dönüşme, başkalaşma, başkalaşım. [3]

i.+si 73b/7

serī^c atü'l-i.+dir 57a/10, 86b/7

istikṭār : < *Ar. istikṭār*. Bir sıvıyı imbikten çekme, damla damla akıtma, damıtma. [1]

i.+larıñ 143a/6

isti^c māl: < *Ar. isti^c māl*. Kullanma, yapma. [235]

i. 53b/19, 55b/3, 62a/8, 62a/9,

125b/1, 127b/13, 128a/2, 128a/16, 129b/13

i. et- 5a/1, 5a/3, 13a/2, 55b/2, 76b/2, 95a/18, 96a/6, 114b/12, 119b/9, 121b/9, 121b/15, 131a/8

i. eyle- 10b/5, 20a/3, 20a/17, 30b/7, 34a/4, 46b/3, 60b/3, 64a/10, 83a/13, 94b/18, 111b/5, 111b/09, 114a/14, 119b/9, 121b/1, 123b/10

i. it- 8b/8, 13b/13, 14a/13, 14b/5, 15b/5, 15b/8, 16a/5, 17a/17, 17b/9, 17b/12, 18a/3, 18a/10, 19a/3, 19a/8, 19a/11, 19b/9, 19b/12, 20a/4, 20a/16, 20b/2, 20b/13, 21a/6, 21a/14, 21b/10, 22a/2, 23a/16, 23b/7, 27a/15, 27b/1, 30a/17, 32b/13, 39b/15, 45a/18, 45b/15, 51b/19, 56a/9, 62a/10, 62a/12, 63b/2, 80a/11, 86a/9, 91a/13, 95b/2, 97b/8, 98a/13, 99a/5, 101b/19, 118b/9, 118b/15, 119a/1, 119a/5, 119a/8, 119a/12, 119a/15, 119a/19, 119b/5, 119b/13, 119b/19, 120a/9, 120b/3, 120b/14, 121b/2, 121b/3, 124a/4, 124a/10, 124a/16, 124b/2, 126b/13, 126b/16, 127a/3, 127a/8, 129a/2, 129a/10, 129a/12, 129a/15, 129a/18, 132b/5, 132b/8, 133a/9, 133a/13, 133a/16, 133b/8, 133b/12, 133b/17, 134a/1, 134a/5, 134a/10, 135a/7, 135a/14, 135a/18, 135b/4, 135b/7, 135b/11, 136b/7, 136b/12, 136b/14, 140a/5, 140b/1, 140b/5, 140b/12, 141a/4, 141a/14, 142a/9, 142b/4, 142b/10, 142b/16, 143b/18, 144a/3, 145b/13, 145b/18

i. itdür- 17a/9, 18a/14, 18a/16, 20b/18, 126b/9, 144a/6

i. olun- 16a/18, 18b/8, 27a/19, 30b/16, 37b/2, 43a/19, 46a/6, 47b/6, 48a/06, 48a/15, 53a/17, 53b/14, 54b/9, 55a/5, 56a/16, 57b/7, 58b/3, 59a/6, 60b/2, 69a/10, 70a/15, 81b/16, 95b/19, 96a/5, 97a/08 (2), 108a/6, 109b/12, 112b/8, 113a/12, 113a/17, 114b/5, 115a/6, 115a/14, 115b/1, 115b/3, 115b/6, 115b/10, 120b/3 (2), 121b/14, 127a/17, 127b/9, 127b/14, 128b/9, 129a/6, 129b/3, 130a/6, 130b/9, 131a/7, 134b/13, 140b/7

i.+de 43b/6, 127b/2

i.+i (*iye.*) 49a/2, 122a/9, 122a/19, 122b/10, 123a/2, 128b/8, 129b/9, 129b/17, 129b/18, 130a/2, 130a/11, 130a/14, 134b/13, 143b/04

i.+inde 133a/1
 i.+inden 21b/7, 47b/7
 i.+ini 4a/6
 k̄ānūn-ı i.-i edviyye 4b/13
 keyfiyet-i i.+i 81b/16
 miqdār-ı i. 121a/2, 122a/17
 miqdār-ı i.+i 111a/12, 122b/14,
 128a/8, 130a/6, 133a/4, 133a/3
 t̄arīk-i i.+i 144a/18

istimrār: < *Ar. istimrār*. Sürüp gitme, devam etme. [1]

i.-ı t̄a^c ām 107a/5

istinşāk: < *Ar. istinşāk*. Kuvvetle koklama, koklatma. [4]

i. it- 11b/9

i. olun- 66b/13, 66b/16

i.-ı havā 11b/8

istirhā: < *Ar. istirhā*^o. Gevşeme, gevşeklik. [10]

i.+sına 38a/19

i.+sından 15a/12

i.+ya 34b/10, 41a/2, 63a/6, 73b/3

i.-ı^c ayne ve dem^c a 34a/17

i.-ı lişse 66a/19

i.-ı mi^c de 31b/15

i.-ı rahme ve maḳ^c ada 33a/6

istiridyā: < *Yun. strídiā* Yassı solungaçlılar sınıfından, denizlerde yaşayan, eti yenen, içinde inci oluşan, iki çenetli yumuşakça. [1]

i. kabuḡı 119a/14

istiskā: < *Ar. istiskā*^o. Vücutta su toplanması hastalığı, siroz. [16]

i. 10b/17, 93a/3, 95b/8

i.+da 85a/11

i.+niñ 20a/15, 127b/18

i.+ya 63a/5, 82b/5, 93b/12, 97a/10, 105a/1, 105b/14, 107a/17, 112a/13

i.+sı 72a/13

marāz-ı i.+^o ı 20a/5

istiskā-ı lahmī: < *Ar. istiskā-ı lahm+i*. Siroz hastalığı. [1]

i. 20a/9

istiskā-ı t̄ablī: Karın içine sıvı toplanması. [1]

i. 20a/7

istiskā-ı zıḳ: *bk. istiskā-ı zıḳḳī*. [1]

i.+niñ 128a/3

istiskā-ı zıḳḳī: < *Ar. istiskā-ı zıḳḳ+i*. Karın zarına sıvı toplanması. [1]

i. +niñ 20a/8

istiskā-yı zıḳḳī: < *Ar. istiskā-yı zıḳḳ+i*. Karın zarına sıvı toplanması. [1]

i.+ye 105a/1

İsvec: İsveç. (Ülke adı) [1]

i. 84a/15

iş: İş, amel. [6]

i. işle- 20b/7, 88a/5, 97a/15

i.+i(*iye.*) 9a/17, 10a/5, 142b/11

işāret: < *Ar. işāret*. İşaret, bir şeyi bildirmeye, anlatmaya yarayan şekil. [2]

i. 6b/2

i.+iyle 25a/8

işbu: Bu, işte bu. [1]

i. 69a/03

işit -: İşitmek, duymak. [3]

i.-mez ol- 26a/4

i.-se 47a/7

i.-üb 26b/15

işle -: İşlemek, yapmak. [3]

i.-meyeler 20b/7

i.-yen 88a/5

i.-yenlere 97a/15

işlen -: İstenilen şekle konulmak, arzu edilen şekilde kullanılır duruma getirilmek. [1]

i.-miş 137a/18

işlet(d) -: Yaptırmak; tesir etmek. [3]

i.-eler 104b/18

i.-ür 113a/16

i.-ürlerse 104b/19

<p>iştihā : < <i>Ar. iştihā</i>^o. İştah, bir şeye karşı duyulan arzu, istek. [22]</p> <p>i. 126a/3</p> <p>i. getir- 37b/9, 39b/19, 62a/4, 70a/17, 73b/17, 80b/6, 91b/7, 121b/19</p> <p>i.vir- 72b/19</p> <p>i.+sı 5b/14, 25b/15, 26a/1</p> <p>i.+sın 33b/3, 57b/4, 60b/2, 65a/6, 86b/13, 105b/3</p> <p>i.+sını 56b/4, 126a/3</p> <p>i.-ı ıta^c am 97b/14</p> <p>iştirā : < <i>Ar. iştirā</i>^o. Satın alma. [2]</p> <p>i. it- 65b/15, 84b/6</p> <p>it : Köpek. [3]</p> <p>i. 27b/16, 49b/12, 72a/2</p> <p>it(d) - : Etmek, yapmak. [2362]</p> <p>i.-dikleri 4a/5, 4a/13, 27a/16</p> <p>i.-diklerinde 69b/1</p> <p>i.-diler 97b/9</p> <p>i.-dim 4a/8, 4a/11, 71a/13, 71a/18, 133a/7</p> <p>i.-dügi 10a/1, 92a/17, 142b/11</p> <p>i.+dügi-çün 107b/12</p> <p>i.-dügini 9b/14</p> <p>i.-düginedir 13a/14</p> <p>i.-e 13a/13, 15b/4, 28b/3, 29b/18, 31a/7, 32b/15, 53a/4, 53b/10, 57a/17, 72b/17, 74a/14, 75a/18, 86b/14, 92a/18, 93a/14, 94b/4, 106b/2, 111b/10 (2), 111b/11 (2), 111b/13, 112a/2, 114a/6, 121a/17, 123a/11, 123b/2, 138b/19, 139a/2, 141b/5, 144a/3</p> <p>i.-ecegi 139a/19</p> <p>i.-ecek (<i>sf.</i>) 13a/2, 80a/11, 80a/13</p> <p>i.-eler 4b/12, 6a/4, 6a/7, 13b/9, 13b/11, 13b/13, 13b/14, 13b/18, 14a/2, 14a/5, 14a/6, 14a/11, 14a/12, 14a/13, 14b/3, 14b/5, 14b/8, 14b/15, 14b/16, 15a/8 (3), 15a/14, 15b/2, 15b/4 (2), 15b/6, 15b/8, 15b/10, 15b/13 (2), 15b/16, 16a/3, 16a/5, 16a/7, 16a/11, 16a/12, 16b/2 (2), 16b/9 (2), 17a/6, 17a/12, 17a/16, 17a/17, 17b/2, 17b/3, 17b/9, 17b/15, 18a/1, 18a/3, 18a/4, 18a/7, 18a/10, 18b/20, 18b/14, 18b/16, 19a/3,</p>	<p>19a/8, 19a/11, 19b/9 (2), 19b/12, 19b/15, 19b/16, 20a/13, 20a/16 (2), 20a/19 (2), 20b/2, 20b/4, 20b/7, 20b/13, 20b/15, 21a/7, 21a/14, 21a/17, 21b/2, 21b/11, 21b/13 (2), 21b/14 (2), 21b/15, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22a/10, 22b/10, 22b/11, 22b/12, 22b/13 (2), 23a/4, 23a/5, 23a/7 (2), 23a/10 (2), 23a/11, 23a/12 (2), 23a/13, 23a/16, 23a/17, 23a/19 (2), 23b/4, 23b/7 (2), 23b/12 (2), 23b/16, 24a/3, 24a/5 (2), 24a/6 (3), 24a/7, 24a/8 (2), 24a/10, 24a/12 (2), 24a/13, 24a/16, 24a/17, 24a/18, 24a/19, 24b/10, 24b/11, 24b/13, 24b/16, 25a/1, 25a/2, 25a/9, 25b/14, 26a/8, 26a/9, 26a/10, 26a/12, 26a/13, 26b/19, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 27b/17, 30a/17, 32b/13, 33a/6 (2), 33a/13, 35a/7, 36a/15, 39a/18, 40b/3, 40b/13, 41b/11, 43a/10, 43b/2, 45a/18, 45b/4, 45b/15, 51a/14, 51b/19, 53a/12, 53a/18, 54a/4, 54a/15, 57a/15, 57b/4, 62a/10, 63a/8, 64a/3, 64b/11, 71a/15, 74b/14, 74b/16, 78b/3, 80a/6 (2), 85a/1, 85a/12, 88b/11, 89a/8, 90a/6, 93a/2, 93b/3, 94a/3, 94a/6, 94a/8, 95b/2, 97a/2, 98b/2, 99a/4 (2), 99a/5, 99b/2, 102a/7, 103a/4, 103a/6, 103a/7, 103a/12, 103b/1, 103b/18, 104b/4, 106b/14, 107b/17, 110b/18, 112a/15, 112b/2, 114a/8, 117a/10, 118b/9, 118b/15, 119a/1, 119a/5, 119a/8, 119a/12, 119a/15, 119a/19, 119b/5, 119b/13, 119b/19, 120a/9, 120b/14, 121a/12, 121a/19, 121b/2, 121b/8, 121b/14, 123a/8, 123b/18, 124a/4, 124a/10, 124a/16, 124b/2 (2), 125a/5, 125a/17, 125a/18, 125b/4, 125b/5, 125b/12, 126a/3, 126a/9, 126a/18, 126b/5, 126b/13, 126b/16 (2), 126b/19, 127a/3, 127a/8, 127a/19, 127b/6, 127b/8, 127b/10, 127b/12, 128a/2, 128a/13, 128a/16, 129a/3, 129a/10, 129a/12, 129a/15, 129a/19, 129b/2, 129b/6, 129b/9, 129b/11, 129b/17, 130a/2, 130a/6, 130a/7, 130a/11, 130a/14, 130b/4, 130b/9, 130b/13, 132a/1, 132a/8, 132a/14, 132b/5, 132b/8, 133a/13, 133a/16, 133b/2, 133b/9, 133b/12, 133b/17, 134a/1, 134a/5, 134a/10, 134b/8, 134b/15, 135a/7, 135a/14, 135a/15, 135a/18, 135b/4, 135b/7, 135b/11, 135b/14, 136a/7, 136a/13, 136b/7, 136b/12, 136b/14, 137a/6, 137b/5, 137b/7, 137b/12, 137b/17, 138a/5,</p>
--	---

138a/10, 138a/13, 138a/14, 138a/15, 138b/4, 138b/6 (2), 138b/12, 138b/16, 138b/18, 139a/1, 139b/8(2), 139b/12, 139b/16, 139b/19, 140a/5, 140a/9, 140a/13, 140b/1, 140b/4, 140b/5, 140b/6, 140b/12 (2), 140b/15, 141a/4, 141a/10, 141a/14, 141b/12, 141b/15, 141b/19, 142a/9, 142a/12, 142a/18, 142b/3, 142b/10, 142b/16, 142b/18, 142b/19, 143a/3, 143b/2, 143b/4, 143b/19, 144a/2, 144a/19, 144b/7, 145a/3, 145a/6, 145a/8, 145a/9, 145a/11, 145b/3, 145b/13, 145b/18 (2)

i.-elim 7a/3, 7a/7, 20a/6, 42a/17, 115b/11, 116a/6, 117a/12, 145a/6

i.-emeyüb 65b/17

i.-emez 14b/13, 107b/10

i.-en 7b/9, 10b/16, 22b/1, 38b/19, 41a/12, 41b/4, 61a/17, 87b/19, 117a/12, 117a/16, 117a/19, 117b/3, 117b/6, 117b/7, 117b/14, 118a/2, 118a/7, 118a/13, 118a/16, 125b/14, 128b/1

i.-eni 133a/9

i.-enler 12a/7, 40a/15, 42a/7, 93a/7

i.-enlere 47a/8, 63b/2, 85a/4, 89b/9, 92b/19

i.-enleri 103a/18

i.-er (*sf.*) 4a/14, 6a/5, 6a/6, 6a/7, 12a/7, 26a/8, 27a/17, 33b/8

i.-er 4a/16, 4b/11(2), 5b/9, 6a/8, 6b/2, 6b/19, 7b/6, 7b/9, 7b/12, 7b/13, 7b/18, 8a/8, 8a/15, 8a/17, 8b/1, 8b/19, 9a/17, 9b/20, 9b/3, 9b/5, 9b/7, 9b/10, 9b/15, 9b/16, 10a/20, 10a/6, 10a/7, 10b/1, 10b/11 (2), 10b/15, 11a/5, 11a/8, 11b/16, 12a/1, 12a/6, 12a/14, 12b/17, 12b/18, 13a/6 (2), 13a/7, 13a/9, 13b/2, 14a/9, 14a/19, 14b/11, 14b/13, 15a/5, 15a/6, 15a/11, 15b/3, 15b/11, 16a/10, 16a/19, 16b/18, 17a/10, 17a/18, 17b/14, 18a/4, 18a/11, 18b/5, 18b/6, 18b/9, 18b/16, 19a/6, 19a/15, 19b/2 (2), 19b/4 (2), 19b/5, 19b/6, 19b/13, 20a/5, 20a/18, 20b/8, 20b/9, 20b/14, 21a/8, 21a/15, 21b/6, 21b/12, 21b/17, 22a/4, 22b/6, 23a/2, 23a/9, 23a/14, 23a/18, 23b/9, 23b/17, 24a/9, 24a/14, 24b/1, 25a/9, 25a/14, 25a/16, 25b/9 (2), 25b/19, 26a/2, 26a/3, 26a/6, 27a/1, 27a/2, 28a/7, 28a/8, 28a/10, 28a/17, 28a/18 (2), 28b/20 (2), 28b/5, 28b/6, 28b/10, 28b/17, 28b/18 (3), 29a/2, 29a/4, 29a/9, 29a/10, 29b/10, 29b/11, 29b/14, 30a/4 (2), 30a/5 (2), 30a/9, 30a/10, 30a/16, 30a/17, 30a/18, 30b/3, 30b/4, 30b/5, 30b/6, 30b/7, 30b/8 (2), 30b/11, 30b/12, 30b/17, 31a/1 (2), 31a/4, 31a/6, 31a/10 (2), 31a/11 (2), 31a/19, 31b/5, 31b/10, 31b/13, 31b/14, 31b/16, 32a/1, 32a/3, 32a/4 (2), 32a/5, 32a/10 (2), 32a/11, 32a/12, 32a/15, 32a/16, 32a/19, 32b/2, 32b/8, 33a/2 (2), 33a/4, 33a/6, 33a/7, 33a/10 (2), 33a/15, 33a/17, 33a/18, 33b/2, 33b/4, 33b/6, 33b/9 (2), 33b/18, 34a/3, 34a/4, 34a/5, 34a/7, 34a/9, 34a/13, 34a/14, 34a/15, 34a/16, 34a/19 (2), 34b/7, 34b/16, 34b/19, 35a/6, 35a/11, 35a/13 (2), 35a/15, 35b/2, 35b/16, 36a/8, 36a/11, 36a/16, 36b/2 (2), 36b/5, 36b/6, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 36b/17, 36b/18, 37a/2, 37a/4, 37a/5, 37a/12 (2), 37a/13 (2), 37a/16, 37b/4, 37b/5, 37b/7 (3), 37b/9, 37b/10, 37b/11 (2), 37b/13, 37b/17, 37b/18 (2), 38a/1, 38a/4, 38a/5, 38a/6 (2), 38a/10 (2), 38a/11(2), 38b/1, 38b/2, 38b/4, 38b/5, 38b/11, 38b/14 (2), 38b/17, 38b/19, 39a/4, 39a/7(2), 39a/12, 39a/13, 39a/14, 39a/15, 39a/17, 39b/1, 39b/2 (2), 39b/3(2), 39b/7, 40a/2, 40a/10, 40a/16, 40b/5, 40b/9, 40b/12, 41a/20, 41a/12, 41a/14, 41a/16, 41b/3, 41b/6 (2), 41b/9, 41b/10 (2), 41b/14, 41b/15, 42a/2, 42a/3, 42a/5, 42a/7, 42a/8, 42a/13, 42b/5, 42b/8, 42b/12, 42b/13, 42b/16, 43a/2, 43a/4 (2), 43a/10, 43a/15, 43a/18, 43a/19, 43b/4, 43b/5 (2), 43b/11, 43b/13, 43b/17, 44a/3, 44a/10, 44a/12, 44a/13, 44a/17, 44a/18 (2), 44a/19 (2), 44b/2, 44b/3, 44b/5, 44b/6 (2), 44b/7, 44b/8, 44b/11, 44b/12 (2), 44b/15, 44b/16, 45a/1, 45a/2 (2), 45a/8, 45a/9, 45a/10, 45a/13, 45a/16, 45a/18, 45b/3, 45b/4, 45b/13 (2), 45b/14 (3), 45b/15, 45b/19, 46a/1, 46a/5, 46a/12, 46a/14, 46a/18, 46b/8 (2), 46b/17, 47a/1, 47a/2, 47a/5, 47a/9, 47a/11, 47a/12, 47a/13, 47a/14, 47a/18, 47b/1 (2), 47b/9, 47b/17, 48a/4, 48a/5, 48a/8, 48a/10, 48a/12, 48a/16, 48a/19, 48b/1, 48b/3, 48b/5, 48b/6, 48b/9, 48b/11, 48b/13, 48b/15, 48b/17, 48b/19, 49a/4, 49a/7, 49a/10, 49a/11, 49a/19,

49b/9, 49b/15, 49b/18, 50a/4, 50a/8, 50a/12, 50a/17, 50a/19, 50b/1 (2), 50b/2, 50b/4, 50b/7, 50b/8, 50b/10, 51a/3, 51a/5, 51a/6, 51a/7, 51a/8, 51a/11, 51a/16, 51b/4, 51b/7 (2), 51b/13, 51b/15, 51b/16, 51b/17, 52a/6, 52a/13, 52a/18, 52b/1, 52b/7 (2), 52b/8, 52b/9 (2), 52b/11, 52b/15, 52b/19, 53a/1, 53a/2, 53a/3, 53a/4, 53a/6, 53a/8, 53a/10, 53b/1, 53b/3 (2), 53b/4, 53b/12, 53b/13, 53b/17, 53b/18 (2), 54a/4, 54a/6 (2), 54a/11, 54a/13, 54a/15, 54a/16, 54a/19 (2), 54b/1, 54b/6, 54b/7, 54b/8 (3), 54b/9 (2), 54b/13, 54b/14, 54b/15, 55a/14 (2), 55b/4, 55b/5, 55b/16, 56a/8, 56a/9, 56a/11, 56a/16, 56a/17, 56b/2, 56b/4 (2), 56b/11, 56b/12, 56b/13 (2), 56b/14, 56b/15, 56b/19 (2), 57a/1, 57a/2, 57a/11, 57a/12, 57a/13 (2), 57a/14 (2), 57b/4, 57b/5, 57b/10 (2), 57b/12, 57b/18, 58a/1 (2), 58a/11, 58a/12, 58a/15, 58a/16, 58b/5, 58b/8 (2), 58b/9, 59a/7, 59a/8, 59a/10, 59a/11, 59a/13 (2), 59a/17, 59b/6, 59b/8, 59b/11 (2), 59b/12, 59b/14, 59b/17, 59b/18 (2), 59b/19 (2), 60a/1, 60a/3, 60a/4, 60a/5, 60a/10, 60b/2, 60b/4, 60b/5, 60b/8, 60b/10, 60b/11 (2), 60b/13, 60b/14, 60b/16 (2), 60b/17 (2), 61a/19, 61b/13 (2), 62a/1, 62a/4, 62a/12, 62a/19, 62b/7, 62b/12, 62b/18 (2), 63a/5, 63a/7, 63a/12, 63a/16, 63a/17, 63a/19, 63b/10 (2), 63b/12, 64a/7, 64a/8, 64a/11, 64a/12, 64a/17, 64b/3, 64b/5, 64b/6, 64b/7 (2), 64b/8, 64b/11, 64b/12, 65a/3, 65a/7, 65a/13, 65a/14 (2), 65a/18, 65a/19, 65b/1, 65b/14, 65b/18, 66a/8, 66a/10, 66a/12, 66a/13, 66a/14, 66b/12, 66b/15, 67a/15, 67b/1, 67b/3, 67b/6, 67b/8, 67b/11, 67b/16, 67b/17, 67b/19 (2), 68a/4, 68a/8 (2), 68a/9, 68a/12, 68a/13 (2), 68a/14 (2), 68a/18, 68a/19, 68b/2 (2), 68b/6, 68b/12 (2), 68b/14 (2), 68b/15, 69a/6, 69a/13 (2), 69a/17, 69a/18, 69b/1, 69b/6, 69b/7, 69b/8, 69b/14 (3), 69b/15, 69b/16, 70a/1, 70a/2, 70a/3, 70a/4, 70a/5, 70a/15, 70a/17, 70a/18, 70a/19 (2), 70b/1, 70b/9 (3), 70b/13, 70b/14, 70b/16 (2), 71a/3 (2), 71a/4, 71b/4 (2), 71b/5, 71b/7 (2), 71b/12, 71b/18, 71b/19, 72b/10, 72b/16, 72b/18, 72b/19, 73a/1, 73a/2 (2), 73a/9 (2), 73b/3, 73b/6, 73b/7, 73b/9, 73b/11, 73b/14, 73b/16 (2), 73b/17, 74a/1 (2), 74a/2 (2), 74a/3, 74a/7, 74a/8, 74a/9, 74a/13, 74b/1, 74b/6 (2), 74b/16, 75a/1, 75a/5, 75a/7, 75b/9, 75b/15, 75b/18, 75b/19 (2), 76a/7, 76a/14, 76a/15, 76a/18, 76b/4 (2), 76b/6, 76b/8 (2), 76b/10, 76b/11, 77b/14, 77b/15, 77b/18, 78a/1, 78a/5, 78a/9, 78a/11, 78a/18, 78b/1, 78b/4, 78b/7, 78b/8, 78b/9, 78b/13, 78b/15 (3), 79a/3, 79a/5, 79a/7, 79a/8 (3), 79a/11 (2), 79a/14, 79b/2, 79b/3 (2), 79b/4, 79b/5 (2), 79b/7, 79b/8, 79b/10, 79b/11, 79b/14 (2), 79b/19, 80a/2, 80a/3, 80a/14, 80a/18, 80b/3, 80b/8, 80b/11, 80b/12, 80b/13, 80b/19, 81a/2, 81a/3, 81a/7, 81a/11, 81a/13, 81a/15, 81b/1, 81b/9 (2), 81b/15, 82a/10, 82a/13 (2), 82a/16, 82a/17, 82a/19, 82b/2, 82b/9, 82b/12, 82b/13, 82b/18, 83a/1, 83a/5, 83a/9, 83a/11 (2), 83a/16, 83a/17, 83b/3 (2), 83b/7, 83b/8, 83b/9, 83b/12, 83b/16, 83b/17, 84a/5, 84a/8, 84a/11, 84a/13 (2), 84b/3, 84b/17, 84b/18, 85a/3 (2), 85a/4, 85a/16, 85a/17, 85a/18, 85b/5 (2), 85b/7, 85b/8, 85b/10, 85b/11 (2), 85b/16, 85b/17, 85b/18, 86a/18, 86b/1, 86b/3, 86b/16, 86b/17, 87a/1 (2), 87a/2, 87a/17, 87b/2, 87b/6, 88a/1, 88a/2, 88a/5, 88a/6 (2), 88a/9 (2), 88a/10 (2), 88b/5, 88b/8, 88b/13, 88b/18 (2), 89a/3, 89a/4, 89a/5, 89a/9, 89a/12 (2), 89a/15, 89a/18, 89b/1, 89b/3, 89b/10, 89b/14, 89b/16 (2), 90a/1, 90a/12 (2), 90a/13, 90a/15, 90a/17 (2), 90b/3, 90b/5, 90b/8 (3), 90b/13, 90b/18 (2), 91a/9, 91a/10, 91a/19, 91b/1, 91b/6, 91b/7, 91b/8, 91b/9, 91b/11 (3), 91b/16, 91b/18, 92a/9, 92a/12, 92a/14, 92b/4, 92b/12, 92b/13, 92b/16, 92b/19, 93b/5 (2), 93b/10, 93b/11, 93b/12, 93b/13, 94a/4, 94a/6, 94a/11, 94a/12, 94a/17, 94a/18, 94a/19, 94b/3, 94b/7 (2), 94b/11, 94b/12 (2), 94b/14, 95a/6, 95a/8, 95a/10, 95a/11 (2), 95b/7, 95b/11, 95b/14, 95b/15, 95b/17 (2), 96a/6, 96a/7, 96a/9, 96a/10 (2), 96a/14, 96b/4, 96b/17, 97a/11, 97a/12, 97a/15, 97a/17, 97b/19, 98a/1 (2), 98a/4, 98a/10, 98a/16, 98a/18, 98b/7 (2), 98b/8, 98b/9, 98b/12, 98b/18, 99a/2, 99a/6, 99a/7, 99a/11, 99a/18, 99b/4, 99b/8, 99b/10, 100a/11,

100a/16, 100b/6, 100b/7, 100b/9, 100b/14, 100b/17, 100b/18, 101a/10, 101a/11, 101a/12, 101b/3, 101b/7, 101b/9 (2), 101b/12, 101b/14 (2), 101b/15, 101b/16, 102a/1, 102a/9 (2), 102a/12, 102a/13, 102a/14, 102b/4, 102b/5 (2), 102b/6, 102b/8 (2), 103b/7 (2), 103b/9 (2), 103b/10, 103b/13 (3), 104a/1, 104a/9, 104a/12, 104a/13, 104b/1, 104b/8, 104b/16, 104b/17, 105a/4, 105a/7, 105a/11, 105a/14, 105a/18 (2), 105b/3 (2), 105b/5 (2), 105b/12, 105b/14, 105b/15, 105b/16, 105b/18, 106a/11, 106a/12, 106a/13, 106a/14, 106a/17, 106b/7, 106b/11 (2), 106b/15, 107a/2, 107a/5 (2), 107a/7, 107a/8, 107a/18, 107a/19, 107b/1, 107b/2 (2), 107b/5, 107b/15, 107b/18, 108a/1 (2), 108a/2 (3), 108a/7, 108a/8, 108a/10 (2), 108a/11, 108a/13, 108a/14, 108a/18, 108b/5, 108b/12, 108b/15 (2), 109a/4, 109a/7, 109a/9 (2), 109a/10, 109a/17, 109a/18, 109a/19, 109b/1, 109b/3, 109b/4 (2), 109b/5, 109b/6, 109b/8 (2), 109b/9, 109b/17, 109b/18 (2), 110a/4, 110a/6 (2), 110a/11, 110a/12, 110a/16, 110b/1 (2), 111a/1, 111a/2, 111a/7, 111a/13 (2), 111a/19, 111b/2, 111b/3 (2), 111b/5 (2), 111b/7, 111b/9, 111b/18, 111b/19, 112a/2, 112a/4, 112a/5, 112a/7, 112a/13, 112a/19, 112b/5 (2), 112b/13, 112b/15, 112b/18, 112b/19, 113a/4, 113a/10 (2), 113a/11, 113b/2 (2), 113b/3, 113b/5, 113b/7, 113b/8 (2), 114a/8, 114b/17, 115a/9, 115a/16 (2), 115a/18, 115b/14 (2), 116a/1, 116a/2, 116a/6, 117a/1, 117a/9, 118a/2, 118b/11, 118b/17, 118b/18, 119a/10 (2), 120b/8 (2), 121b/9, 121b/15, 121b/19, 122a/1, 122a/6, 122a/9, 122a/10, 122a/11, 122a/15, 122a/16, 122b/9 (2), 122b/10, 122b/16, 122b/18, 123a/3, 123a/10, 123a/12, 123a/14, 123a/19, 124a/1 (2), 124a/6, 124a/7, 124a/13 (2), 124b/10, 124b/11, 124b/12, 124b/19, 125a/6 (2), 125a/7 (3), 125a/12, 125a/19, 125b/6, 125b/14, 126a/5, 126a/6, 126a/10 (2), 126a/11, 126a/19 (2), 126b/1, 126b/2 (2), 126b/4, 126b/5, 126b/6, 126b/10, 126b/13, 126b/17 (2), 127a/1 (2), 127a/15 (2), 127b/1, 127b/4, 127b/5, 128a/11, 128a/14, 128a/19, 128b/10, 129a/5, 129a/16, 129b/3, 129b/7, 129b/15, 130a/3, 130a/8, 130b/1, 130b/5, 130b/10, 130b/16, 130b/17 (3), 130b/19, 131a/3, 131b/5, 131b/10 (2), 131b/11, 131b/15, 131b/16, 132a/2, 132a/5 (2), 132a/9, 132a/16, 132a/19, 132b/1 (3), 132b/2, 132b/13, 132b/14, 132b/19, 133a/10, 133a/17, 133a/18, 134a/7, 134a/13, 134a/16, 134b/5, 134b/9, 134b/11 (2), 134b/12 (2), 134b/13, 134b/16 (2), 135a/2, 135a/3, 135a/8, 135a/9, 135b/16 (2), 136a/8, 136a/9 (2), 136a/13, 136a/14 (2), 136a/15, 136a/16, 136a/17, 136b/1 (2), 136b/4, 136b/8 (2), 136b/15, 136b/19, 137a/16, 138a/1, 138a/6 (2), 138a/15, 138b/13, 139a/5, 139a/11, 139a/13 (2), 139a/15, 139a/17, 139a/19, 140b/9, 140b/12, 141a/16, 141a/18, 141b/1, 142a/16, 142a/18, 142b/11, 143a/3, 143a/5, 143b/14, 144a/13 (2), 144a/16 (2), 144a/17, 144a/18, 144b/9, 144b/12, 145a/14
i.-er ise 25b/10
i.-er olur ise 21a/8
i.-erler 8b/8, 8b/16, 8b/19, 11a/5, 13a/15, 19b/5, 25a/6, 27b/1, 29b/5, 35b/17, 39b/15, 40a/18, 43a/3, 46b/2, 51b/10, 54b/2, 55a/13, 57b/5, 62a/9, 62a/12, 64a/6, 65b/10, 65b/15, 73a/14, 74b/5, 76a/1, 76b/15, 76b/18, 77b/2, 77b/9, 79b/16, 80a/11, 84b/6, 84b/7, 84b/9, 86a/9, 86b/14, 91a/13, 92a/1, 94b/19, 95b/4, 98a/13, 98a/14, 98a/18, 99a/6, 101b/19, 105b/12, 106a/18, 110a/9, 142b/4
i.-erler ise 20a/4, 145b/4
i.-erlerdi 97b/8
i.-erlerse 29a/20, 52b/8, 56a/9, 56a/15, 62b/18, 68a/9, 75a/15, 88a/1, 95b/4, 121a/8
i.-erse 11b/9, 41a/14, 78a/7
i.-ersen 145b/16
i.-erüz 12a/13, 20a/11, 22a/1
i.-esin 13a/2, 13a/10, 13a/12, 26a/15, 26a/18, 26b/2, 58b/19, 138a/9, 138a/12, 138a/19, 138b/1, 139a/6, 139b/13, 139b/14, 143a/16, 143b/6 (2), 143b/7, 143b/10, 143b/11, 143b/12, 143b/13, 144a/4 (2), 144a/5, 144a/8, 144a/9, 144a/15
i.-evüz 117a/11
i.-icek (sf.) 124b/19

i.-ince 5b/10, 17b/12, 139b/1,
142b/12, 144a/18
i.-mekde 18a/17
i.-memişlerdir 35b/17
i.-meyeler 14b/11, 15b/1, 16b/13,
18a/9, 18b/20, 123b/2
i.-mişdir 9b/8
i.-seler 53a/11, 76b/11, 78a/11
i.-üb 6a/1, 9b/16, 10b/12, 13b/7,
13b/8, 13b/13, 13b/14, 14a/1, 14a/13,
14a/18, 14b/3, 14b/5, 14b/9, 15a/4, 15a/9,
15b/5, 15b/14, 15b/18, 16a/3, 16a/5, 16a/8,
16a/14, 16b/5, 16b/6, 16b/8, 16b/11, 16b/13,
16b/14 (2), 16b/16 (2), 17a/5 (2), 17a/15 (2),
17b/4, 17b/9, 18a/2, 18a/3, 18a/5, 18a/7,
18a/14, 18a/16, 19a/3, 19b/8, 19b/16,
20b/11, 20b/16, 20b/18, 20b/19 (2), 21a/5,
21a/10 (3), 21a/11, 21a/17, 21a/19, 21b/1,
21b/13, 21b/15, 22a/7, 22a/9 (2), 23a/19,
23b/2, 23b/6, 23b/11, 23b/12, 23b/14 (2),
26a/19, 26b/1, 27a/13, 27b/2, 28a/5, 28a/12,
28a/17, 28a/19, 28b/19, 29b/20, 29b/12,
30a/10, 31a/1, 31a/3, 31a/5, 31a/6, 31b/4,
32a/12, 32a/17, 32a/18, 32b/8, 32b/13,
32b/15, 33a/16, 33a/18, 34a/2, 34a/10, 35a/4,
35b/14, 36a/7, 36b/19 (2), 37a/2, 37b/3,
37b/14, 39a/12, 39a/16, 39a/18, 39b/15,
40a/6, 41a/15, 42b/14, 43b/13, 44a/2, 44b/5,
46b/1, 47a/1, 47a/5, 47a/15, 47b/5, 47b/18,
48a/2, 48a/12 (2), 48a/14, 49a/14, 49b/4,
49b/10, 50a/13, 50b/4, 50b/5, 50b/6, 51b/4,
51b/13, 52b/2, 53a/14, 53a/15, 54b/7, 55a/3,
55b/2, 56a/2, 56a/15, 57a/9, 57b/6, 58a/13,
58a/17, 58b/10, 58b/16, 61a/3, 61b/12,
61b/15, 62a/12, 62b/19, 63a/14, 64a/17,
65b/15, 65b/16, 66a/5, 66a/6, 67b/11,
68a/19, 70b/6, 70b/10 , (2), 70b/14, 71a/6,
71a/16 (2), 71b/3, 71b/14, 73a/18, 74a/12,
74a/13, 74a/19, 74b/14, 74b/18, 75a/4,
75a/14, 75b/6, 76a/1, 76a/4, 76a/14, 76b/9,
77a/12, 77a/18, 78a/12, 78b/3, 79b/8,
79b/11, 81a/2, 81a/4, 81a/16 (2), 84a/4,
84b/5, 84b/6 (2), 84b/12, 85a/1, 88a/16,
89a/4, 89a/5, 89a/8, 90b/4, 91a/7, 91a/18,
91b/3, 91b/16, 92b/17, 95a/9, 95a/19, 95b/4,
95b/15, 97a/16, 97b/2, 99b/10, 100b/15,
103a/4, 103a/5, 103a/6, 103b/18, 104b/2 (2),

104b/10, 104b/19, 105a/18, 106a/12,
106a/15, 106a/17, 107b/6, 108b/6, 110b/13,
111b/12, 113a/6, 113b/6, 114b/12, 118b/7,
118b/8, 118b/14, 119a/1, 119a/5, 119a/8,
119a/12, 119a/15, 119a/19, 119b/5, 119b/13,
119b/19, 120a/9, 121a/14, 121a/18, 121b/3,
123a/16, 123b/2, 123b/3, 123b/16, 123b/17
(2), 123b/18, 123b/19, 124a/9, 124a/10,
124a/14, 124b/1 (2), 124b/2, 124b/4, 125a/1,
126a/4, 126a/5 (2), 126a/16, 126b/8,
126b/15, 127a/7, 127a/8, 127b/17, 128a/18,
128a/19, 128b/3, 128b/7, 128b/18, 129a/2,
129a/4, 129a/9, 129a/10, 129a/12, 129a/15
(2), 129a/18 (2), 129b/2, 130a/1, 130a/10,
130a/12, 132a/15, 133a/15, 133b/7, 133b/8,
133b/12, 133b/16, 134a/1, 134a/4, 134a/5,
134a/10, 134a/15, 134b/1, 134b/5, 134b/12,
135a/6, 135a/7, 135a/18, 135b/3, 135b/6,
136b/11, 136b/14, 137a/16, 137a/17,
137a/18, 137b/1, 137b/5, 137b/6, 137b/7,
137b/8, 137b/10, 137b/16 (2), 137b/19 (2),
138a/4, 138a/8 (2), 138a/9, 138a/11,
138a/12, 138a/17, 138a/19, 138b/4, 138b/5,
138b/6, 138b/10, 138b/15 (2), 138b/18 (2),
139a/1, 139a/6, 139a/7, 139a/10, 139b/7,
139b/12, 140a/3 (2), 140a/5, 140a/9,
140a/13, 140a/19 (2), 140b/3, 140b/4,
140b/6, 140b/13, 141a/1, 141a/8, 141a/12,
141a/13 (2), 141a/19, 141b/3, 141b/4,
141b/15, 142a/5 (2), 142a/9 (2), 142a/12,
142a/14, 142a/17, 142b/1, 142b/3, 142b/10,
142b/16, 143a/2, 143a/4, 143b/2, 143b/3 (2),
143b/5, 143b/8, 143b/13, 143b/19, 144a/1,
144a/7, 144a/18, 144a/19, 144b/4, 144b/6
(2), 145a/3, 145a/5, 145a/7, 145a/8, 145a/9,
145a/13, 145a/14, 145a/16, 145b/2, 145b/3
(2), 145b/4, 145b/12, 145b/13, 145b/15

itboncuğu: İt boncuğu, it üzümü. [1]

i. 110a/13

itburnu: İtburnu, yabanî gül. [1]

i. 66b/3

itder - : bk. itdür-[1]

i.-ür 34a/8

- itdür -** : Ettirmek, yaptırmak. [65]
i.-eler 15b/10, 15b/16, 15b/17, 16a/6, 16a/13, 16a/15 (2), 16b/3, 16b/6, 16b/9, 16b/15, 17a/9, 17b/8, 17b/9, 18a/14, 18a/17, 20b/4, 20b/18, 24a/17, 25a/10, 126b/9, 144a/6, 144b/1
i.-en 7b/9,24a/11 (2)
i.-esin 26b/2
i.-mek 25b/13, 39b/12, 100a/6
i.-memege 97b/16
i.-üb 37b/11, 97b/16
i.-ür 10b/13, 29b/17, 32a/5, 34b/2, 35b/3, 35b/15, 42b/12, 47a/12, 48a/3, 48b/10, 50b/10, 52a/7, 62b/19, 63a/7, 64b/19, 68a/2, 68b/11, 68b/13, 71b/13, 72b/15, 81b/5, 83a/15, 89b/19, 90a/13, 94a/13, 105b/15, 108a/7, 115a/17, 122a/6, 124a/12, 125b/14, 126b/2
- itdürici** : Ettirici. [2]
i. 72a/15
i.+dir 46a/4
- itfā** : < *Ar. itfā°*. Söndürme; dindirme, bastırma. [1]
i. it- 92b/12
- i° tibār** : < *Ar. i° tibār*. Sayma, değer verme. [1]
i. et- 25b/11
- i° tidāl** : < *Ar. i° tidāl*. Aşırı olmama durumu, ne çok ne de az olma, ölçülülük. [10]
i. 11b/18, 46b/4
i.+den 4b/18
i.+e 34b/19, 59b/16, 89b/5
i.+le 72b/7
i.+ledir 70b/18, 71b/1, 75b/2
- i° tidālli** : Ölçülü, ılımlı. [2]
i. 49a/9 (2)
- i° timād** : < *Ar. i° timād*. Güvenme, güven. [3]
i. 13a/14
i. it- 4a/13, 27a/16
- it keseri** : İtkasarı bitkisi. [1]
i. 37b/10
- iṭlāk** : < *Ar. iṭlāk*. [5]
I. Adlandırma, isim verme.
i. olun- 11b/15,57b/13,72a/16, 103b/3
II. Boşaltma; gevşetme.
i. it- 83a/11
- ittifāk** : < *Ar. ittifāk*. Anlaşma, uyuşma. [3]
i. eyle- 68b/4
i. et- 119b/8
i. it- 4a/05
- ittişāl** : < *Ar. ittişāl*. Bitişme, birleşme. [1]
teferruḡ-ı i.+dir 4b/8
- it üzümü** : İt üzümü. [3]
i. 65a/8, 78a/16
i.Ş uyu 144b/10
- iyle** : İle. [1]
i. 123a/5
- izāle** : < *Ar. izāle*. Yok etme, giderme. [6]
i. it- 6a/5, 6a/6, 6a/7, 124a/12
144a/17
i.-i emrāz u ° ilel 4a/4
- izdiyād** : < *Ar. izdiyād*. Artma. [1]
i.+1 (*ıye.*) 13a/5
- izhār** : < *Ar. izhār*. Belirtme, gösterme. [2]
i. it- 9a/17, 9b/5
- izhīr** : *bk. izhīr*. [2]
i.-i mekkī 58a/2
faḡḡaḡ-ı i. 103a/13
- izhīr** : < *Ar. izhīr*. Mekke ayrığı. [6]
i. 124a/2, 133b/11
i.+iñ 29a/16
i.-i mekkī 118a/5, 118a/17
i.-i mekkīdir 58a/2
- i° izlem** : Çivit otu. [1]
° i. 108b/16

K, K̄

ḳab : Kap, içine sıvı veya katı herhangi bir madde konan şey. [9]

ḳ. 28b/13, 94b/6, 131b/8, 131b/13, 131b/19, 132a/13
ḳ.+a 92a/11
ḳ.+un (*ilgi*) 135a/5
ḳ.+un 135a/6

ḳab: Kabuk. [7]

ḳ.+ı (*ıye.*) 142a/4, 143a/9, 145a/16
ḳ.+ın 56b/14
ḳ.+ıñ (*yük.*) 64a/2
ḳ.+unı 123a/16, 144b/17

ḳaba - : Kapamak. [1]

ḳ.-yub 13a/15

ḳabaḳ(ḡ): Kabak. [16]

ḳ. 88a/7, 115b/7, 115b/19, 116a/3, 116b/12, 135b/1
ḳ. aş 24b/16
ḳ. yapraḡının ḳurusı 130a/19
ḳ.+ı (*ıye.*) 68a/4, 72a/17 (2)
ḳ.+ı (*yük.*) 126a/7
ḳ.+ın 72a/16
ḳ.+ından 72a/17
ḳ.+ınıñ 72a/18
ḡarāb-ı ḳ. 126a/6

ḳaban -: Kapanmak. [1]

ḳ.-ub 109b/14

ḳabarcıḳ(ḡ): Deride meydana gelen ufak sivilce, kabartı. [7]

ḳ.+a 51a/2
ḳ.+lar 5b/6
ḳ.+lara 45a/14, 46b/15, 139a/12, 126b/1
ḳ.+larıñ 98a/17

ḳabbāre: < *Ar. kabbar*. Kebere. [1]

edviye-i k. 98b/6

ḳabce: < *Ar. kabce*. Keklik kuşu. [1]

ḳ. 71b/8

ka° be sürmesi: Kâbe sürmesi. [1]

k. 29a/3

ḳābız : < *Ar. ḳābız*. [35]

I. Peklik veren.

ḳ. 22a/1, 22a/3, 47b/17, 83a/7, 84b/13, 85b/2
ḳ.+dır 31b/11, 38a/19, 39b/14, 40b/7, 43b/1, 46b/11, 48b/11, 52b/17, 54b/12, 56b/1, 62a/7, 65a/5, 70b/13, 74a/10, 79b/18, 83a/6, 89a/1, 95a/5, 97a/16, 98a/14, 106b/19, 107a/6, 109a/2, 111a/12
sefūf-ı āḡir-i ḳ. 131a/5
ḡabb-ı ḳ. 19a/13, 126b/19

II. Tutan.

ḳ.-ı dem 84b/15

III. Ham, olmamış; sert.

sefercel-i ḳ. 19a/8

ḳābıza : *Ar. ḳābıza*. Peklik veren. [1]

ḳuvvet-i ḳ.+sı 49a/6

ḳabīḡ: < *Ar. ḳabīḡ*. Kötü, çirkin. [1]

ḳ.u'ḡ-ḡa° am 86a/11

ḳābil : < *Ar. ḳābil*. Olabilir, mümkün. [3]

ḳ. ol- 42a/10

ḳ.+dır 64b/1

ḳ.+dır 92a/8 “*mümkün olmamak*”

ḳabuḳ(ḡ) : Kabuk. [63]

ḳ.+ı (*ıye.*) 27b/7, 35a/5, 40b/14, 46a/6, 46a/15, 61a/7, 64b/17, 65a/1, 79b/18, 88a/4, 89b/1, 89b/2, 95b/19, 105a/13, 105a/15, 106b/14, 119a/14, 121a/10, 121a/16, 123a/5, 125b/3, 126b/11 (2), 129b/1, 129b/8, 130a/13, 131a/3, 132b/6, 139b/2, 145a/1
ḳ.+ıdır 39b/4, 56a/12, 73a/10
ḳ.+ıyla 33b/16, 73b/4, 103b/4
ḳ.+larıñ 110a/13
ḳ.+ın 28b/20, 29b/1, 91b/13, 94a/13, 105a/16
ḳ.+ına 27b/8, 37a/9

ķ.+ından 138b/9
ķ.+ını 27b/9, 29b/17, 30b/15, 31b/7,
46a/17, 69b/15, 89a/14, 98a/8, 100b/03,
105a/18, 121b/6(2), 123a/5
ķ.+ınıñ 91b/4, 105b/4, 125b/2, 128a/2
ķ.+ından 96a/8

ķabuklu: Üstünde kabuk bulunan. [1]
ķ. 104a/7

ķabūl : < *Ar. ķabūl*. Kabul. [4]
ķ. it- 8a/17
ķ. et- 7b/3, 29a/15
ķ. eyle- 8a/17

kābulī : < *Ar. kābulī*. Helile türlerinden biri.
[11]

k. 111b/10, 117b/1, 119a/18,
126b/14, 134a/7, 140b/18
k. ķabuğı 126b/11
k. murabbāsi 17b/15, 34b/1
ihlīlec-i k. 117b/4
ķısr-ı k. 134b/2

Kābulī : Kābil şehrine âit. [4]
ķ.+dır 111b/2
birinc-i k. 19b/8, 117b/12
ibrinc-i k. 117b/9

ķabz : < *Ar. ķabz*. Tutma, kabız. [64]
ķ. 24b/15, 52a/4, 54a/3, 59a/1, 61a/7,
61b/11, 66a/18, 74a/19, 87a/13, 98b/6,
111a/8, 111a/11, 126b/6
ķ. it- 33b/8, 36b/17, 39a/13, 41b/14,
42a/5, 44a/18, 48b/13, 50b/7, 54a/13, 56a/8,
57a/1, 61a/19, 65b/1, 68a/13, 73b/11,
74a/13, 74a/14, 83a/17, 86a/18, 111b/10,
130b/5

ķ.+a 106b/3
ķ.+dan 37a/14, 65a/18, 100b/2
ķ.+dır 101b/8
ķ.+ı (*ıye.*) 31a/8, 34a/6, 37a/14,
45a/7, 54a/3, 56a/13, 63a/11, 68a/16, 68b/14,
85b/3, 88b/5, 89a/15, 90a/11, 94b/2, 98b/18,
100a/17, 100a/19, 100b/05, 100b/11,
110b/06
ķ.+ı (*yük.*) 60a/4, 69a/6, 110b/7

ķ.+ınıñ 100a/17
ķ.-ı tām 84a/1

ķabza : < *Ar. ķabza*. Bir avuç dolusu, bir
tutam. [5]
ķ. 68a/13, 126a/13, 126a/14, 135a/5,
135a/11

ķaç - : [3]
I. Kaçmak.
ķ.-a 111a/17
ķ.-an 9b/13

II. Girmemesi gereken bir yere
girmek.
ķ.-sa 28b/9

ķaçan : Ne zaman. [25]
ķ. 6a/1, 6b/10, 8a/3, 8a/12, 9b/9,
9b/11, 10b/8, 10b/10, 11a/13, 11b/9, 12a/2,
12a/4, 12b/6, 13a/1, 13a/9, 13b/1, 20a/9,
26a/3, 26a/14, 63b/16, 64a/3, 95b/4, 137b/2,
143a/12, 145a/14

ķadar : < *Ar. ķadar*. Kadar; ölçüde,
derecede; dek değın; yaklaşık. [73]

ķ. 23b/7, 31b/6, 36a/10, 42a/8, 43a/2,
43a/3, 44b/13, 49a/2, 49b/8, 53b/14, 63a/13,
64a/17, 65b/7, 66a/14 (3), 70a/11, 71b/8 (2),
71b/14, 74a/9, 76b/19 (2), 81a/15, 81b/10,
87b/4, 91b/1, 92b/11, 93a/10, 93a/11, 97a/3,
97a/4, 97a/6, 97b/4, 97b/12, 104b/9,
105a/11, 105a/12, 106a/15, 106b/2, 106b/9,
112b/4, 113a/1, 113b/9, 114a/19, 115a/17,
115b/9, 116a/10, 120b/3, 122b/10, 123b/1,
123b/3, 124a/9, 124b/1, 127b/8, 127b/13,
133a/8, 133a/9, 137b/2, 141a/17, 142b/19,
143a/2, 143a/11

ķ.+dan 97b/4
ķ.+dır 59b/11, 68a/13, 133a/14
ķ.+ı (*ıye.*) 56a/18, 56a/19, 58a/2
ķ.+ın 103a/18, 107a/17
ķ.+ınca 129a/12

ķadd : < *Ar. ķadd*. Boy. [2]
ķ.+ı (*ıye.*) 76b/19, 77a/14

- ꞗadeḫ** : < *Ar. ꞗadeḫ*. Çiçeklerin çanak kısmı. [1]
ꞗ.+leri (*iye.*) 106a/6
- ꞗadem** : < *Ar. ꞗadem*. Ayak. [1]
ꞗ. baş- 117a/5
- ꞗadıntuzluğu**: Kadıntuzluğu, karamuk. [2]
ꞗ. 27b/7, 33b/6
- ꞗādī** : < *Ar. kādī*. Hurmaya benzer bir ağacın çiçeğidir. [6]
k. 78b/15, 78b/16
k. şarābın 79a/4
k. yağının 79a/1
duhnü'l-k. 78b/18
mā'ü'l- k. 78b/19
- ꞗādīd** : < *Ar. ꞗādīd*. Kurutulmuş. [2]
ꞗ. 72a/11, 72a/15
- ꞗādīm** : < *Ar. ꞗādīm*. Eski. [5]
ꞗ. 97b/8, 102a/17
ꞗ.+den 29b/2, 35b/17, 76b/13
- ꞗādīmī** : < *Ar. ꞗādīmī*. Eski. [1]
ꞗ. 36a/13
- ꞗādir** : < *Ar. ꞗādir*. Yapabilme gücüne sahip olan. [13]
ꞗ. 100a/11
ꞗ. ol- 6a/4, 8b/4, 11b/11, 11b/12, 13b/2, 18b/6, 18b/10, 37b/15, 106a/15, 106a/16, 117a/10, 119b/10
- ꞗadr** : < *Ar. ꞗadr*. Değer, kıymet. [1]
celīlü'l-ꞗ. 89b/18
- ꞗāf** : < *Ar. ꞗāf*. Osmanlı Türkçesi alfabesinin yirmi birinci harfi, kaf harfi. [1]
ꞗ. bābı 65a/15
- ꞗafes**: < *Ar. ꞗafaş* > *Far. ꞗafes*. Kafes, kafatası. [1]
ꞗ.+i 145b/7
- ꞗāfi** : < *Ar. kāfi*. Yeten, kifâyet eden. [1]
k.+dir 17a/15
- kāfir** : < *Ar. kāfir*. Kâfir. [1]
k. zamānı 100a/9
- kāfirşacı**: Cinsacı. [1]
k. 32b/1
- kāfūr** : < *Ar. kāfūr*. Kafur otu ve bundan elde edilen koku. [24]
k. 19b/16, 21b/13, 49a/12, 61a/4, 66a/13, 78b/4 (2), 78b/12, 79a/9, 98a/7, 111a/1, 122b/7, 135b/3, 135b/6, 136a/6, 137a/14
k. otu 79a/8
ꞗ.+a 79a/9
ꞗ.+ı (*yük.*) 13b/13, 27a/12
ꞗurş-ı k. 17a/19, 17b/15, 25a/3, 135b/4
- kāfūrī** : < *Ar. kāfūrī*. Kâfur renginde olan, çok beyaz. [2]
ꞗars-ı ꞗabāşir-i k. 135a/19
nergis-i k. 106a/2
- kāfūriyye**: *bk.* kāfūr. [1]
k. 79a/8
- kāğid** : < *Far. kāğad*. Kâğıt. [6]
k. 73a/15, 103b/18
k. it- 73a/14
k.+a 99b/11
k.+dan 73a/15
ꞗ.+ıñ 73a/13
- kāhil** : < *Ar. kāhil*. Tembел, güçsüz. [1]
k. ol- 5b/16
- ꞗahve** : < *Ar. ꞗahve*. Kahve ağacı. [27]
ꞗ. 35b/15, 76b/12 (2), 76b/16, 77a/5, 77a/8, 77b/2, 77b/4 (2), 77b/5, 78a/2, 78a/4
ꞗ. ağacı 76b/17
ꞗ. ağaçları 77a/12
ꞗ. içi 77a/1
ꞗ.+niñ 76b/12, 76b/15, 76b/18, 77b/10, 77b/12, 77b/15, 77b/19, 78a/4, 78a/8
ꞗ.+sine 57a/4
ꞗ.+ye 77b/3
ꞗalb-i ꞗ.+den 77b/10

ḳā° ide : < *Ar. ḳā° ide*. Bir ilim kolunda istenen sonuca varabilmek için uyulması gereken ve önceden bulunup belirlenmiş olan esaslardan her biri, kural. [30]

ḳ. 10a/1, 15a/3, 15b/5, 118b/14, 119a/8, 119a/15, 119b/5, 119b/13, 119b/19, 127a/3, 127a/7, 129a/15, 133b/12, 134a/15, 134a/19, 134b/5, 135b/3, 135b/10, 138b/4, 140a/9, 140a/19, 141b/17, 142a/5, 142a/9, 142a/17, 142b/15

ḳ.+dir 12a/11

ḳ.+si 53a/13, 58b/16

miḳdār-ı ḳ. 120a/9

ḳā° ide°: *bk. ḳā° ide*. [2]

ḳ. 18a/14, 26b/1

ḳaḳ : Kadit, kurutulmuş et. [1]

ḳ. 72a/12

ḳāḳüle : *bk. ḳāḳüle*. [20]

ḳ. 71a/18 (2), 117a/17, 118b/6, 118b/19, 119b/3, 121b/17, 122a/4, 122b/13, 123a/10, 123a/19, 123b/6, 124a/14, 129a/8, 129a/11

ḳ.+dir 71b/8

ḳ.+niñ 71b/4, 71b/7, 71b/8

ḳ.-i kebīr 118a/6

ḳāḳüle : < *Ar.ḳāḳülle*. Kakula otu, hil otu. [4]

ḳ. 120a/7, 120b/1, 130b/12, 139b/4

ḳāḳulī : *bk. ḳāḳüle*. [2]

ḳ.+den 66b/8

°ūd-ı ḳ.+dir 66b/11

kāküne: *bk. kākü nec*. [1]

k. 78a/14

kākü nec: < *Ar. kākü nec*. Kanbil otu. [4]

k. 22a/13

ḳurş-ı k. 21a/3

ma° cün-ı k. 21a/2, 21a/4

kākü nec: *bk. kākü nec*. [6]

k. 65a/15, 78a/13, 116b/9, 118a/1

duhn-ı k. 15a/10

milḥ-i k. 144b/3

kākü nec-i maştaribun(?): Kanbil otunun bir türü. [1]

k.-i 116b/7

ḳāl ü kīl: < *Ar. ḳāl ü kīl*. Söz, laf, dedikodu. [3]

ḳ. 65b/3

ḳ. eyle- 76b/15, 84a/14

ḳal - : [54]

I. (Bir yerde) dışarı çıkamayacak durumda bulunmak.

ḳ.-miş ol- 31b/4

II. Bir bütünden artmak.

ḳ.-a 123b/8, 124a/9, 124a/15, 124b/4, 138a/8, 141a/2, 141a/4

ḳ.-an 138b/15

ḳ.-ana 8b/3

ḳ.-anlar 55a/9

ḳ.-ınca 76b/7, 81b/19, 86b/1, 114a/4, 123a/17, 125b/3, 125b/11, 126a/1 “*kalıncaya kadar*”

ḳ.-ınca 124a/3, 124b/7, 124b/18, 135a/6, 138b/11

ḳ.-ıncaya 123b/17,

ḳ.-maya 140b/14, 141a/4

ḳ.-ub 58b/19

k.-ur 72a/8, 77b/4, 77b/5, 141a/9, 144a/5, 144a/10

III. Var olmaya devam etmek.

ḳ.-maya 29b/13, 40a/12

IV. Dünden bugüne miras, pay olarak geçmek, intikâl etmek.

ḳ.-mişdir 100a/9

V. Koruyup devam ettirmek, (o hâli) sürüp gitmek.

ḳ.-ur 74a/16, 129a/3, 133a/5, 142b/2

ḳ.-ursa 49b/6

VI. Olduğu yerde ve olduğu hâlde durmak.

ḳ.-sa 139a/18

ḳ.-ur 10b/12, 45b/12

<p>VII. Kesilmek, görmemek. .-ur 22a/6</p> <p>VIII. Olmak veya bulunmak. .-dılar 11b/3 .-ub 43a/7 .-ur 20a/10, 35a/7, 41b/8, 42b/13, 64b/16 .-ursa 93a/10</p> <p>alamuk: Karamuk bitkisi. [1] . 109a/9</p> <p>alay : Kalay. [4] . 92a/11 .+dan 50b/4 .+ıñ 50b/3 .+dır 50b/2</p> <p>alb : < <i>Ar.alb</i>. [81] I. İki akciğer arasında ve biraz solda bulunan, emme basma bir tulumba durumunda, vücuttaki kanı akciğerlere ve akciğerden döndükten sonra tekrar vücûda sevk ederek kan dolaşımını sağlayan organ, yürek. [75] . 8b/18, 9a/3, 125a/6 . ağırları 49b/18 . ağırsı 113b/6 . arâreti 138a/15 . ° illetleri 40a/19, 91a/15 .+dir 7a/9, 10a/8 .+e 12a/10, 12a/17, 18a/17, 24b/18, 28a/17, 30b/5, 31a/9, 31b/6, 32a/4, 33b/3, 33b/8, 35a/12, 35b/15, 39a/4, 39b/17, 48b/3, 50b/9, 50b/13, 50b/17, 51b/13, 51b/19, 52a/5, 54b/16, 61a/6, 61b/12, 66a/4, 66b/14, 67b/8, 70b/14, 77b/14, 84b/15, 89a/19, 89b/8, 91a/17, 94a/18, 99a/7, 99a/10, 108a/7, 110b/10, 111a/2, 115a/18, 116b/1, 125a/6, 125a/7, 126b/2, 127a/16, 132a/1, 136a/9 .+i (<i>yük</i>.) 30b/8, 57b/10, 70a/1, 84a/4, 85a/4, 91a/19, 91b/11, 108a/2, 113b/2 emrâz-ı mi° deye ve .+e 18b/2 aşy-ı .+e 145a/18 .-i ayvânâtıñ 9a/1 müferrih-i ve muavvî-i . 30b/4</p>	<p>muavvî-i .+dir 112a/16 müferrih-i .+dir 48a/9 a° f-ı .+e 113b/4</p> <p>II.Çekirdek, öz. . 77a/1, 77b/5 .+e 49a/15 .+ini 77b/19 .-i ahve 77b/10, 77b/15</p> <p>aldır -: Yok etmek. [1] .-ma 80a/13</p> <p>aldur -: Arttırmak, bulunduğu seviyeden yüksek seviyeye çıkarmak. [1] .-ur 68a/3</p> <p>alem : < <i>Ar.alem</i> < <i>Yun. kalamos</i>. Kalem. [1] .+e gelme- 134a/6 “<i>Yazılamayacak kadar çok.</i>”</p> <p>alıñ : Kalın. [1] . 89b/1</p> <p>alın : Kalın. [1] . ol- 23a/3</p> <p>alınca: Kalınca. [1] .+dır 77a/14</p> <p>alk - : [8] I. Hastalığı geçip gezecek duruma gelmek. .-an 62b/12, 120b/5 .-miş (<i>sf.</i>) 48a/18, 57a/15 .-miş ol- 61a/17 .-mişlere 62b/11, 71b/12</p> <p>II. Ayak üstü durmak. .-duda 13a/12</p> <p>alkan: Kalkan balığı. [1] . 57a/6</p> <p>alkan diken: Kalkan diken. [1] .+nden 31a/12</p>
---	---

kalğas : Yeşil demir-II-sulfat. [1]
 . 51b/2

kalğatâr: <? Sarı renkli bir tuz, demir sülfatın ısıtılmasıyla meydana gelen kırmızı, kahverengi demir III Oksit. [1]
 .-ı muğrik 136b/11

kalıye : < *Ar. kalıye*. Deniz bitkilerinin yakılmasıyla elde edilen tuz. [2]
 . 139a/3
 milh-i . 143b/2

kalıye miski: Hoş kokulu bir yağ. [1]
 . 51b/10

kamer : < *Ar. kamer*. Ay. [7]
 .+e 9a/3, 115b/7, 115b/9, 116a/7, 116b/6, 116b/9
 .+iñ 11b/19

kamerî: < *Ar. kamerî*. Bir kayısı çeşidi. [1]
 . 99b/5

kāmı° : < *Ar. kāmı*°. Kontrol altına alma. [1]
 . üş°-şafırđır 33b/7

kamış : Kamış. [4]
  75a/1, 110a/1, 114a/12
 . köki 31b/2

kamış: Akciğer borularından her biri. [2]
 .+ı 98b/8
 .+ına 40b/18

kāmıl : < *Ar. kāmıl*. Olgun,yetişmiş; tam, eksiksiz; kemal ve fazilet sahibi.[16]
 k. 39a/19, 40b/7, 40b/14, 50a/3, 77b/6, 84a/17, 110b/18
 k. bul- 7b/2
 k. ol- 7b/14, 10a/15, 70a/14, 84b/9, 115a/15
 k.+dır 7b/3, 104a/16
 k.+lere 20a/6

kan : Plazma ve kan yuvarlarından meydana gelen ve damarların içinde dolaşarak vücut dokularını besleyen kırmızı renkli sıvı. [213]

. 5a/10, 5a/12, 5b/1, 6a/7, 8a/12, 9b/18, 9b/19, 11b/16, 20b/17, 23b/4, 25a/9, 28b/3, 30a/20, 35a/4, 35b/3, 37a/15, 38a/6, 38a/11, 38b/14, 40a/11, 40b/5, 42a/10, 42a/13, 44b/18, 45a/18, 46a/8, 46a/9, 48b/14, 49b/15, 50a/17, 45a/18, 52a/14, 52a/15, 53b/19, 56b/5, 58a/8, 61a/13, 61b/1, 63a/14, 63b/18, 64a/7 (2), 65a/17, 65a/19, 68a/2, 71b/12, 72b/9, 78a/11, 81a/4, 84a/2, 84b/18, 85a/4, 85a/10, 85a/11, 86b/7, 88a/1, 88b/10, 89a/10, 92b/17, 94a/11, 103a/4, 103a/5, 104b/6, 109a/6, 113b/1
 . al- 25b/13, 101b/13
 . ishâli 31b/12, 135a/19
 . şişleri 64a/1
 . tükür- 30a/3, 31a/1, 36b/10, 37a/3, 37a/11, 38a/15, 41a/18, 46a/13, 54a/5, 58a/6, 60b/16, 62a/13, 64a/10, 67b/5, 83b/13, 84b/18, 87a/11, 87b/2, 88b/7, 88b/11, 89a/10, 90b/15, 91a/2, 94b/1, 103a/10, 106b/8, 135a/19
 . yirleri 5b/11 (2)
 .+a 46a/9, 73a/16, 108a/19, 108b/2, 115b/11, 115b/14 (2)
 .+dan 11b/14, 13b/3, 14a/9, 14a/10, 15b/12, 16a/3, 16a/11, 16a/19(2), 17a/11, 24a/2, 56b/12
 .+dandır 13b/3, 15b/11, 16a/2
 .+dır 10a/11
 .+ı (*yük.*) 17a/12, 17b/2, 24b/14, 25a/1, 30a/20, 30b/17, 33a/1, 34a/19, 35a/5, 37b/6, 38b/6, 43b/2, 44b/11, 44b/18, 46b/12, 50a/18, 54a/3, 54b/10, 56b/6, 61b/2, 62a/19, 63b/17, 65a/18, 73a/17, 75b/5, 75b/15, 82b/2, 83b/12, 83b/16, 84b/15, 91a/17, 100b/15, 101b/12, 108b/1, 108b/2, 113b/2, 113b/5, 118a/16, 124b/3, 126b/19, 130b/4, 135a/3, 137a/19, 138b/6, 142a/6, 144a/17, 145a/14
 .+ı (*iye.*) 25b/6, 50a/18, 69a/18, 138b/4
 .+ın 40b/9, 42a/11, 42a/12, 42a/13, 44b/5, 70b/15, 78b/11, 83a/17, 85a/3, 111a/18
 .+ıñ 5a/11, 16a/6, 16b/2
 .+ına 51b/3
 .+ını 30a/1, 60a/11, 63b/12, 68b/3, 70b/15, 73a/17, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 83a/19, 85a/15, 100b/16, 101a/8, 101b/13, 108a/9,

108b/4, 111a/18
 .+.ınıñ 22b/2
 .+ları 34a/13, 62a/14, 63b/16,
 98a/17, 109a/3
 .+ların 71a/2

anat(d): Kuşlarda gövdenin iki yanında uçmayı sağlayan bir çift organ. [2]
 .+ın 49b/15
 .+ların 69a/1

anāfir :< *Ar. anāfir*. Mürekkep balığı. [1]
 . 58b/6

anbīl : < *Ar. anbīl*. Güveyi feneri, kandil ot; it üzümü. [3]
 . 19b/10
 . otu 78a/13
 .-i tā' ifī 117b/7

anda: Nerede. [5]
 . 42a/12, 80b/18, 84b/15, 94a/2,
 104a/18

andan: Nereden.[3]
 . 42a/9, 58a/8, 83b/16

andī : < *Ar. andī*. Nöbet şekeri ile ilgili.[1]
 sükker-i . 126b/8

anğı : Hangi. [15]
 . 5a/19, 12a/6, 12a/8, 13a/16,
 37a/15, 56b/5, 73b/8, 92b/17, 103b/15,
 112b/1, 113b/8, 143a/9
 .+sı 5b/10
 .+sın 80a/1
 .+sında 11b/18

anlı : Kanlı. [1]
 . 15b/9

anlı : Kanlı. [1]
 . 46a/18

anariyun: < *Gr. anariyun*. Yara otu, kılıç otu, kantaron. [5]
 . 22a/7, 116b/3, 142a/11
 .-i şağır 76a/18, 76a/19

an taşı: Kan taşı. [1]
 . 58b/13

ānūn : < *Ar. ānūn*. Kānun. [1]
 .-ı isti' māl-i edviyye 4b/13

apa - : Kapamak, kapatmak. [10]
 .-r 108b/5
 .-yalar 121a/15
 .-yub 30b/14, 54b/3, 63b/8, 81b/18,
 93b/1, 131b/8, 131b/14, 131b/19

apak(ğ): Bazı organları örtmeye yarayan organ. [10]
 .+ı 110a/17
 .+ına 31a/15, 93b/10
 .+ını 69a/9
 .+ınıñ 59a/1
 .+ları 15b/7
 .+larına 52a/8, 52b/13
 .+larında 9b/16
 .+larını 9b/18

apan -: Kapanmak; örtünmek. [4]
 .-mağdandır 5a/4
 k.-mağdır 23a/10
 .-ub 109b/13
 .-ur 113a/13

apat(d) -: Kapamak. [2]
 .-ub 139b/18
 .-ur 139b/14

ār : < *Far. ār*. Fayda, çıkar. [1]
 k. etme- 96a/12

ar : Kar. [8]
 . 7b/7, 41a/10, 41a/16, 43a/3, 78b/6,
 92b/11
 .+da 43a/2
 .+dan 43a/5

ar - : Karmak, karıştırmak. [2]
 .-şalar 28a/5
 .-ub 59b/8

ar^c :< *Ar. ar^c*. Kabak. [2]
 . 72a/16
 duhn-ı . 14b/3

kar^oa : *bk. kar^c* [5]
 . 143a/8, 143b/10, 144a/5
 .+dan 144a/3
 .+^o 143a/6

ara : [19]
 I. Kara, siyah.
 . 53a/7, 67a/2, 69a/14, 74b/2, 84b/2,
 86b/4, 90a/17, 93b/14, 97a/12, 98a/16,
 103a/4, 113b/17, 114a/14
 . ol- 28b/13, 109a/13 114b/4
 .+dır 111b/1
 .+sı 111b/2

II. Kötü, uğursuz.
 . 5b/19

araba: Karaba otu. [9]
 . 30b/1, 117b/1, 129a/14, 129b/1,
 129b/5, 131a/4, 134b/4, 139b/4
 . arabı 128b/5

arabörklü: Karaba otu. [1]
 . 30b/2

arabüber: Karabiber. [3]
 . 70a/11, 120a/12, 122a/13

araca otı: Karaca ot. [2]
 . 39b/13, 45b/16

araciger: Karın boşluğunda, midenin sağında, koyu kırmızı renkte, vücudun eker deposu görevini yapmak, safra çıkarmak, zehirleri zararsız duruma getirmek gibi önemli görevleri bulunan organ. [1]
 . 9a/4

ara altı: Kara alı. [3]
 . 66a/16
 . tomı 22a/2, 118a/1

ara öre: Çörek otu. [1]
 . otı 59b/1

ara örek: Çörek otu. [1]
 . otı 78b/2

aragöz: Karagöz otu. [1]
 . 29b/4

aragöz: Kemikli balıklar takımının izmaritgiller familyasından parlak renkli, yüzgeci atallı, beyaz etli balık. [1]
 . 57a/6

ara günlük: Günlük ağacı. [1]
 .+dür 103b/2

arahasan otı: Karahasana otu, kuekmeği. [1]
 . 40b/10

ara ihlilec: Kara helile. [2]
 . 13b/19, 14b/4

arakan: Havlincan otu. [2]
 . 47a/10
 . iegi 30b/2

arāar: < *Ar. arāar*. Gurultu. [5]
 . 9a/7, 18b/20
 . getür- 87a/19
 . ol- 19a/2
 .+lar 18b/6

arallı(đ): arañulu. [1]
 .+ına 95a/7

araman kemmüni: Karaman kimyonu. [1]
 . 81b/2

aramu: Karamuk otu. [2]
 . köki 95b/11
 . köki abuğı 27b/7

aramur (?): Bir bitki ismi. [1]
 . 130a/9

aranfil: < *Far. aranfil* < *Hintçe*. Karanfil. [45]
 . 73a/12,1, 90a/3, 115a/9, 115b/12,
 118b/12, 119b/3, 120a/7, 120a/13, 120b/1,
 121a/18, 121b/17, 122a/3, 123a/19, 123b/7,
 124a/14, 126b/7, 127b/18, 128a/6, 129a/11,
 129b/1, 130a/9, 130b/7, 130b/12, 131a/1,

131a/4, 131a/8, 132b/3, 132b/15, 136a/4, 137a/14, 138b/3, 139b/1, 140a/2, 140a/18, 145a/2, 145a/19

ķ. ağacı 73a/10
 ķ. boğumu 88b/1
 ķ. çiçeği 131a/3
 ķ.+i (*yük.*) 72b/15, 73a/6
 ķ.+iñ 72b/11
 duhn-ı ķ.+dir 139b/9
 ķ.-i bosñāñ 116b/1
 ķ.-i rümī 73a/2

ķaranfil: *bk.* ķaranfil.[11]
 ķ. 58a/18, 72b/10 (2), 78a/9, 87a/4, 118b/6, 118b/18, 119a/11
 ķ. çiçeği 73a/3
 ķ. rāyihāsına 73a/3
 ķ.+dir 71b/8

ķarañu: Karanlık. [1]
 k.+sına 71b/14

ķarañuluk (ğ) : *bk.* ķarañu. [6]
 ķ. 80b/3, 82a/15
 k.+ın 48a/3
 ķ.+ına 39b/14, 71a/7, 72b/14

ķarānyā: < *Ar.* *ķarānyā*. Kızılıcık ağacı. [1]
 ķ. 74a/10

ķarār : < *Ar.* *ķarār*. Ölçü, derece. [1]
 ķ.+da ķal- 142b/2

ķarar - : [4]
 I. Rengi koyulaşıp siyahlaşmak.
 ķ.-ır 33a/15
 II. Başı dönmek, hafif baygınlık geçirmek.
 göz ķ.-maķ 53a/19
 göz ķ.-masın 52b/3, 52a/18

ķarart(d) -: Karartmak, kararmasına sebep olmak. [4]
 ķ.-ır 63a/11, 85b/6, 111a/12
 ķ.-ub 111a/9

ķara sevdā: Belirtileri hayâta karşı bağılığın azalması, her şeye karşı kayıtsızlık, insanlardan kaçma, derin bir keder vb. durumlar olan ruh hastalığı, mâlihûlyâ, melankoli. [2]

ķ.+y1 32b/3
 ķ.+ya 39a/5

ķaraşıya: *bk.* ķarasiya.[3]
 ķ. 73b/6, 118a/9, 118b/1

ķarasiya: < *Yun.* *kerasi*. Kiraz. [1]
 ķ. 73b/6

ķarāşu: Gözün iç basıncının artmasından ileri gelen ve körlüğe sebep olabilen göz hastalığı. [2]
 ķ. 135a/1
 ķ.+larına 104b/12

ķar çiçeği: Çöpleme otu. [1]
 ķ. 46a/2

ķard : Kart, tâzeliği kaybolmuş. [1]
 ķ. 73b/11

ķardāmāna: < *Ar.* *ķardāmāna*. Yabanî kimyon. [2]
 ķ. 73b/1, 145a/12

ķarğabüken: Karga büken ağacı ve bunun çok zehirli tohumları . [1]
 ķ. 29a/18

ķarğadüglegi: *bk.* ķarğadüvlegi. [2]
 ķ. 72a/4, 140a/3

ķarğadüvlegi: Ebuçehil karpuzu, acıhiyar, eşekhiyarı. [1]
 ķ. 45a/15

ķarğı : Kamış kökü. [1]
 ķ. köki 31b/2

ķarħa : < *Ar.* *ķarħa*. Yara, sivilce, çıban.[2]
 ķ.+lar 10b/19
 ķ.+lara 139a/12

kar(ı)n : İnsan ve hayvan vücûdunun kaburgaların kenârından kasıklara kadar olan ve iç boşluğunda mide, bağırsak, böbrek, safra kesesi, rahim, dalak, karaciğer gibi organlar bulunan kısmı, batın. [16]

ķ.+ı (*iye.*) 19b/6, 45a/7, 53a/2, 141a/15

ķ.+ı yürüt- 54b/15 “*midesi bozulmak*”

ķ.+ın 57b/2

ķ.+ına 20a/7

ķ.+ında 35b/19, 18b/20

ķ.+ındağı 53b/6

ķ.+ını 96b/12

ķ.+ında 139b/17

II. Mide.

ķ.+ına 45a/5, 47a/16, 93a/1, 121b/1

ķarınca: Karınca. [11]

ķ. 9b/1, 9b/4, 94a/4, 107b/3, 141a/16

ķ.+dır 107b/2, 107b/4 (2), 107b/6

ķ.^o+ı 107b/8

duhn-ı ķ. 141a/14

ķarınca: Karınca. [1]

ķ. 107b/3

ķariş : Parmakları açık ve gergin durumdaki bir elin baş parmağı ile serçe parmağının uçları arasındaki mesafe. [1]

ķ. 32b/9

ķariş - : (İki veya daha fazla madde) Birbiri içinde dağılmak, birleşmek. [3]

ķ.-madan 73b/17

ķ.-miş (*sf.*) 103b/4

ķ.-ur 10b/14

ķarişdır -: Karıştırmak. [66]

I. Kaşık, kepçe vb. ile alt üst etmek.

ķ.-a 125b/9, 131b/2

ķ.-asın 133a/9

ķ.-ırlar 93a/19

ķ.-salar 28a/9

ķ.-ub 28a/13, 100b/7, 132a/14

II. Bir maddenin başka bir madde içinde dağılmasını sağlamak.

ķ.-alar 123a/8, 135a/8, 135a/14

ķ.-salar 93a/7, 94b/7, 102b/10,

103b/1, 112a/13

ķ.-ub 27b/2, 27b/5, 28b/15, 30a/20,

30b/7, 33a/12, 35b/5, 38b/18, 50a/17, 51b/9,

52b/13, 56a/1, 56a/11, 57a/3, 57a/4, 58a/13,

59a/2, 60a/5, 61a/5, 63b/13, 64a/3, 65a/12

69a/9, 69a/10, 78b/3, 78b/9, 79b/13, 80a/1,

80b/14, 81a/1, 82a/10, 94b/12, 101b/10,

103b/14, 106a/13, 108b/4, 120b/12, 121a/19

121b/11, 121b/12, 121b/14, 128b/15,

130a/18, 132a/14, 137b/8, 138a/5, 142b/17,

142b/19, 145a/6

III. Karışmak; (akıl ile birlikte) şaşırmak.

° aklı ķ.-ır 38b/7 “*Şaşırtmak, bocalatmak*”

ķarişdırıl -: Karıştırılmak. [1]

ķ.-a 122b/8

ķarişdur -: [30]

I. Kaşık, kepçe vb. ile alt üst etmek.

ķ.-alar 121a/8, 144b/7

ķ.-asın 137b/1, 145b/15

ķ.-ub 144b/5

II. Bir maddenin başka bir madde içinde dağılmasını sağlamak.

ķ.-a 47b/16

ķ.-alar 47b/17, 74b/2, 112a/12,

121b/8, 134a/5, 137b/11

ķ.-ub 31a/14, 33b/10, 48a/14,

52b/3, 52b/12, 56a/1, 56a/2, 57a/2, 59a/1,

59a/3, 60a/11, 61a/9, 63b/11, 66b/16, 67a/9,

70a/3, 73a/19, 95b/5

ķarişık : [2]

I. Karışık

° aklı ķ. ol- 14a/11

II. Birbirinin içine geçmiş.

ķ. ol- 135b/15

- karışıklık:** Karışıklık. [1]
° aklı kı. +1 107b/17
- karīb** : < *Ar. karīb*. Yakın. [14]
kı. 35b/19, 57a/18
kı. ol- 7a/19, 14a/16, 69b/4, 144b/5
kı.+dir 34b/15, 35a/1, 59b/16, 77a/11,
81b/2, 89b/5, 102b/17
karībü'1-° ahd ol- 76b/12
- karlı** : Karlı. [1]
kı. 92b/4
- karnabī:** < *Ar. karnabī*. Karnabahar. [1]
kı. 72b/5
- karn-ı iyyel:** < *Ar. karn-ı iyyel*. Geyik boynuzu. [1]
kı.-i muhriķ 118a/18
- karnıyarık:** Karnıyarık tohumu, baķa. [1]
kı. 36b/3
- karpüz** : < *Far. ħarbüz*. Karpuz. [4]
kı. 8a/9, 38a/2
kı. şuyı 16b/6
kı.+1 45a/15
- karşu** : Karşı. [2]
kı. 112a/9, 137b/8
- kārūre** : < *Ar. kārūre*. Tahlil etmek üzere alınan idrar ve bunun cam kabı. [14]
kı. 12b/18, 13a/14, 13a/19
kı. al- 13a/10
kı. it- 13a/10
kı.+dir 11b/11
kı° +i 13a/1, 13a/15
kı.+niñ 12b/19, 13a/7, 13a/13, 13a/14
kı.+sin 13a/11
kı.+yi 13a/2
- karıye** : < *Ar. karıye*. Köy. [4]
kı. 100a/3, 100a/7
kı.+de 100a/3
kı.+niñ 100a/7
- karz** : < *Ar. karz*. Ödünç. [1]
kı. it- 100a/11
- kaşā:** < *Ar. kaşā*. Uzak. [1]
kı. 137b/4
- kaşab** : < *Ar. kaşab*. Akciķer borularından her biri, bronz. [1]
kı.+ına 31a/18
- kaşaba** : < *Ar. kaşaba*. Kasaba, küçük şehir. [3]
kı.+dan 65b/8
kı.+niñ 65b/7 (2)
- kaşabāt:** < *Ar. Kasabalar*. [1]
kı. 77a/7
- kaşāvet:** < *Ar. kaşāvet*. Üzüntü, gam, keder. [1]
kı. 92b/2
- kaşbī** : < *Ar. kaşbī*. Eğri, kıvrık. [1]
kı. ol- 27a/5
- kaşd** : < *Ar. kaşd*. Kasıt, niyet, istek. [1]
kı. it- 80a/6
- kāse** : < *Far. kāse*. Çini veya billûrdan tas ve çanak. [2]
k. 120b/11, 124b/5
- kaşık(ĝ):** Karnın alt tarafı. [9]
kı. ağrısı 89a/18, 140b/17
kı. araları 30a/6
kı. yaruĝı 33a/16, 43b/1, 54a/4
110a/6
kı.+a 50b/4
kı.+larda 21b/17
- kaşıl-:** Büzülüp toplanmak, büzüşmek. [1]
kı.-miş (*sf.*) 137b/4
- kaşımpaşa:** Kaşımpaşa. (İstanbul'da bir semt adı) [1]
kı. 98b/13

- kaşır** : < *Ar. kaşır*. Kısa. [1]
 .+ları 6b/12
- kaşısa**: < *Ar. kaşısa*. Kuş ekmeği, karahasan otu. [1]
 . 40b/10
- kāsnī** : < *Far*. Yaban marulu, hindibā. [3]
 k. 112a/8
 k. marulı 93a/15
 k. toğmı 61b/16
- kaşnī** : *bk. kaşnī*. [1]
 . 44b/9
- kāşnī** : *bk. kaşnī*. [1]
 . 137b/1
- kaşnī** : < *Far. kaşnī*. Kadı ağacı, şeytanboku otu.[8]
 . 138a/10, 138a/12, 139b/11,
 142a/3, 142b/7, 142b/13
 . ağacı 97b/17
 .+den 97b/18
- kaşşab** : < *Ar. kaşşab*. Kamış. [2]
 . 75a/1
 aşl-ı . 31b/2
- kaştarān**: < *Far. kaştarūn*. Sođukluk otu. [1]
 [1]
 . 129b/1
- kaş** : [3]
 I. Kaş.
 . dökül- 52b/14
 .+ı dökül- 29b/18
 II. Bir şeyin kaş gibi bir kavis yapan kemerli çıkıntılı yeri.
 .+ında 52a/14
- kaşık** : Kaşık. [7]
 . 59a/8, 67a/10, 123b/4, 139a/17,
 144b/19 (3)
- kaşındır -**: Kaşınmasına sebep olmak. [1]
 .-an 79b/12
- kāşim** : < *Ar. kāşim*. Sesaliyusun tohmu; şeytanboku tohumu. [1]
 k. 33b/15
- kať** : Tabakalar veya sıralar hâlinde bulunan şeylerin her bir tabaka veya sırası. [2]
 . . 62a/6
- kať**: Ön, nezd, yan. [6]
 .+ında 8b/5, 10a/16, 10b/01, 54a/10,
 61b/10, 124a/17
- kať^c** : < *Ar. kať^c*. Kesme; bitirme, son verme. [38]
 . it- 28b/17, 28b/19, 32a/10, 33a/15,
 36b/6, 44b/5, 45b/14, 46a/18, 50b/1, 53a/3,
 58a/16, 65a/14, 70b/9, 74b/1, 78a/7, 78b/15,
 79a/3, 83a/9, 94b/11, 101b/14, 103b/9,
 107a/2, 109a/17, 109b/18, 111b/5, 118a/16,
 124a/6, 127b/4, 129b/7, 130a/8, 131b/10 (2),
 136b/19, 138b/6, 142a/16, 145a/14
 . olun- 143a/8
 .-ı balđam it- 42b/12
- kať -** : Koymak, ilāve etmek, eklemek. [90]
 .-a 123b/3
 .-alar 28a/14, 29b/14, 33a/7, 44b/1,
 62b/1, 63a/12, 69b/3, 71a/7, 74a/7, 74b/4,
 84a/13, 86b/3, 88a/4, 89b/10, 91a/17, 91b/8,
 91b/9, 96a/7, 103b/12, 112a/6, 112a/17,
 121a/6, 125a/10
 .-arlar 29a/6, 47a/13, 80a/12, 93b/9,
 98b/7, 98b/16
 .-arlarsa 38b/7, 78a/9, 93b/11
 .-mayalar 89b/11
 .-salar 29a/9, 40a/10, 42b/13,
 46a/16, 51b/8, 63a/12, 75a/18, 78a/10, 80a/2,
 88b/14, 98a/15 (2), 98b/3, 100b/16, 108a/19,
 108b/1
 .-ub 27b/16, 28a/5, 32b/13, 35a/8,
 35b/12, 38b/1, 45a/10, 45b/12, 47a/3,
 47b/19, 48a/2, 49a/3, 49a/12, 49a/15,
 55b/15, 57a/4, 58a/18, 59a/9, 61a/4, 67b/2,
 72a/7, 79b/12, 81b/7, 86b/4, 95b/4, 97b/10,
 101a/7, 106b/2, 108b/13, 113a/1, 123a/17,
 123b/3, 125b/9, 126b/16, 129a/4, 132a/12,
 133a/8 (2), 145a/14

- kaṭaf** : Katak. (Yer adı). [1]
ḥalbüb-ı k. 116a/5
- kaṭı** : [18]
I. Çok, fazla.
k. 5a/11, 5a/12, 5b/8, 26a/6, 38b/2,
40b/2, 42a/16, 60b/13, 65a/1, 72b/1, 85b/6,
92a/4, 94b/19, 98a/19
II. Sert.
k. 47b/18, 64b/7, 97a/17
k.+dır 110a/18
- kāṭı^c** : < *Ar. kāṭı^c*. Kesen; kaçan, gideren. [2]
k.u'n-nevm ol- 78a/8
k.u'n-nevmedir 78a/6
- kaṭılık(ğ)**: Sertlik. [1]
k.+ın 55a/2
- kaṭır boncuğı**: İtboncuğı, it üzümü. [1]
k. 110a/13
- kaṭı^c ī** : < *Ar. kaṭı^c ī*. Şüphe ve tereddüde yer bırakmayan, kesin. [1]
sebeb-i k. eyle- 11b/18
- kāṭıl** : < *Ar. kāṭıl*. Öldüren, öldürücü. [5]
k.+dır 98a/13
semm-i k. 96b/4, 96b/15
zehr-i k.+dır 106b/15
k.ü'l-naḥl 109b/15
- kaṭl** : < *Ar. kaṭl*. Öldürmek. [1]
k. it- 107b/15
- kaṭmer** : Kat kat olan yaprak, çiçek. [2]
k. 109a/11
k. ol- 106a/8
- kaṭmer nergis**: Nergis çiçeğinin büyüğü,
katmer nergis çiçeği. [1]
k. 105b/19
- kāṭr** : < *Ar. kāṭr*. Damla. [1]
k.+i 143a/3
- kaṭrān, kaṭrān** : < *Ar. kaṭrān*. Katran. [4]
k. 67a/17, 75a/9 (2)
k. isi 75a/17
- kaṭre** : < *Ar. kaṭre*. Damla. [3]
k. 43a/11, 114b/16, 143b/4
- kaṭūnā** : < *Ar. kaṭūnā*. Pireotu, karnıyarık otu ve tohumu. [8]
bezr-i k. 16b/5, 17a/13, 20b/16,
36b/3, 47a/19, 118a/11, 135b/3
lu^c āb-ı bezr-i k. 118a/14
- ka³ uḳ** : İdrar torbası. [12]
k. çıbanları 86a/19, 93b/12
k. küyün- 30a/3
k. taş 86b/5
k. taşları 31a/5, 44a/6
k. zaḥmetleri 33a/16
k. ve göğüs ağrıları 65a/18
k.+da 28a/4, 53b/18, 117b/13,
122b/17
- ka³ un** : Kavun. [4]
k. 37b/16, 37b/19
k. çekirdeği içi 90b/5
k. kabuğı 88a/3
- kaṭv** : Kavlamış yılandan çıkan deri. [3]
k.+ı (*ıye*.) 55b/18
k.+ıdır 55b/17
k.+ınıñ 55b/17
- kaṭvala**: Kavala. (Şehir adı) [1]
kaṭ. kurbı 101a/13
- kaṭvanos**: < *Yun. kabanos*. Kavanoz. [1]
k. 131b/1
- kaṭvī** : < *Ar. kaṭvī*. Güçlü, kuvvetli. [77]
k. 10b/12, 25a/14, 25b/17
k. et- 94b/9
k. eyle- 137a/16
k. it- 5b/9, 28b/18, 29a/4, 30b/8,
31a/1, 32b/14, 33a/17, 33b/2, 33b/4, 39a/7,
40a/2, 40a/10, 41b/15, 49b/18, 51a/16,
51b/7, 54a/16, 54b/1, 54b/9, 55a/14, 57b/10,

59a/10, 59a/13, 59b/12, 60b/14, 60b/16, 60b/17, 66b/12, 68a/13, 70b/13, 70b/14, 71b/4, 71b/5, 72b/16, 75b/15, 78b/8, 79a/7, 83b/16, 84a/5, 85a/4, 85b/5, 85b/8, 91a/19, 91b/11, 94a/17, 95a/9, 102b/7, 103b/13, 105b/14, 105b/15, 105b/16, 106b/11, 107a/5, 108a/2, 108a/11, 112a/4, 113a/4, 113b/2, 113b/7, 123a/11, 144a/16

ķ. ol- 52a/3, 86a/13, 111b/4, 135a/8, 135a/14

ķ.+dir 85b/16, 95a/15, 114a/3, 114b/5, 130b/14

II. Çok.

ķ. 85b/16

ķav(i)l : < *Ar. ķavl*. Söz, kelâm; bir sözle bildirilen fikir, düşünce, hüküm. [519]

ķ. 55b/11, 94a/16

ķ.+i (*iye.*) 29a/8, 29b/9, 29b/12, 29b/19, 30a/14, 30b/6, 30b/10, 31a/8, 31a/14, 31b/19 (2), 32a/13, 34a/6, 34a/8, 34b/15, 35a/3, 36b/13, 37a/7, 37b/4, 37b/12, 38a/7, 38a/8, 38a/16, 39a/15, 39b/1, 39b/4, 40a/2, 40a/7, 40a/13, 41a/12, 41a/13, 41a/18, 42a/16, 42b/10, 43b/1, 43b/4, 43b/9, 43b/11, 43b/14, 44a/17, 44a/18, 45b/17, 46b/10, 47a/15, 47b/14, 48a/4, 48a/5, 48a/19, 48b/1, 48b/6, 48b/9, 48b/16, 48b/19, 49a/1, 50a/8, 50a/9, 50a/10, 50a/12, 50a/16, 50b/10, 51a/4, 51b/6, 55a/4, 55a/12, 55a/7, 57b/16, 58a/3, 58a/5, 58a/12, 58a/14, 58a/17, 58b/14, 59b/2, 59b/5, 59b/10, 59b/16, 59b/19, 60a/2, 60a/9, 60b/4, 60b/12, 60b/17, 61a/1, 61a/7, 61a/12, 61a/19, 61b/14, 62a/3, 62a/7, 62b/2, 62b/6, 62b/14, 63a/5, 63a/10, 63a/17, 64a/13, 65a/9, 65a/16, 66a/10, 66a/2, 66a/17, 66b/4, 67a/2, 67a/3, 67a/12, 67a/18, 67b/7, 67b/9, 67b/11, 68a/5, 68a/6, 68a/16, 68b/9, 69b/18, 70a/1, 70a/13, 70a/18, 70b/2, 71b/9, 72b/6, 73a/16, 73b/6, 73b/19, 74a/17, 75b/12, 76a/2, 76b/18, 77a/4, 78a/15, 78b/2, 79a/3, 79a/10, 79a/15, 79b/16, 80a/9, 80b/15, 80b/17, 81a/8, 81b/3, 82b/3, 83a/3, 83a/10, 83a/14, 83b/1, 83b/11, 85a/9, 85b/13, 85b/14, 86a/3, 86b/10, 87b/12, 88b/3, 88b/9, 88b/13, 89a/2, 89b/19, 90a/9, 90a/18, 90b/1, 90b/7, 90b/10, 91a/13, 91b/11,

93b/18, 94b/6, 95a/2, 95a/2, 95a/13, 95a/15, 95b/8, 95b/12, 96a/3, 96a/19, 96b/3, 97a/9, 98a/2, 98a/12, 98a/14, 98b/5, 98b/16, 99a/9, 99b/5, 100a/18, 100a/15, 100b/10, 101a/11, 101b/6, 102a/3, 102b/1, 102b/9, 102b/18, 103a/15, 103b/5, 104a/15, 104b/9, 105a/6, 105a/9, 105b/11, 106a/4, 106a/5, 106a/8, 106a/19, 106b/10, 106b/17, 107a/12, 107a/14, 107a/16, 107b/4, 107b/13, 107b/14, 108a/4, 108a/16, 108b/8, 108b/13, 109a/1, 109a/3, 109a/14, 109b/13, 110a/2, 110a/4, 110a/13, 110b/4, 110b/19, 111a/3, 111a/7, 111b/15 (2), 112a/1, 112b/7, 112b/8, 112b/9, 112b/16, 113a/1, 113a/9, 113a/19, 114a/1, 114a/2

ķ.+idir 92a/3, 94a/16

ķ.+ince 49b/3, 59b/4

ķ.+leri 60a/18, 75b/14, 79a/18, 79a/2

ķ.-i Aristotalis 71a/8

ķ.-i Buķrať 66a/18, 72b/8, 82b/4, 92b/7, 106a/9, 109b/2, 112a/4

ķ.-i Buķrať ve Rāzī 71b/19

ķ.-i Buķrať ve Taķvīmü'l Edviyye 105b/13, 112a/4

ķ.-i Calinus 44a/14, 67a/4, 73a/17, 81a/10, 81b/7, 82a/7, 82b/19, 84a/8, 85b/3, 89b/13, 90a/13, 90b/12, 100b/4, 107a/5, 108a/10

ķ.-i Calinus ve Taķvīmü'l Edviyye 90b/12

ķ.-i Desķuridus 30a/16, 44a/15, 60b/4, 68b/6, 72b/17, 73b/10, 79a/12, 85b/5, 87a/12, 89a/7, 89a/14, 90b/13, 95a/5, 99a/1, 99b/1, 99b/5, 101a/4, 101a/9, 101b/7, 105b/14, 107a/18, 108a/11, 109a/19, 113b/3

ķ.-i Ebū Cerīh 68a/1

ķ.-i Ebū Cerīh ve Şāhib-i Taķvīm 74a/16

ķ.-i Ebū Cerīh ve Fulus 113b/5

ķ.-i Fulus 43b/12, 73a/18, 75a/1, 76a/14, 80a/3, 80a/15, 98b/11, 99b/1, 100b/11, 105b/15, 108a/11, 113a/2

ķ.-i Fulus ve İhtiyārāt 72a/4

ķ.-i Hāķīm İbn Hūneyn 99a/15

ķ.-i Hūneyn 66b/17, 68a/2, 79b/7, 102a/12, 113b/5

ķ.-i Hūneyn 74b/4

ķ.-i İbn Bayťār 29b/5, 30a/11, 59b/7,

- 64b/11, 70b/9, 71a/3, 71b/3, 72b/19, 75a/6, 80a/16, 82b/8, 85a/12, 85b/8, 89a/9, 89a/17, 94b/4, 95a/7, 96a/7, 103a/17, 103b/9, 106a/5, 107a/6, 108b/12, 109a/6, 109b/4, 110a/19, 113a/3, 113b/2, 113b/15
 -i İbn Bayt r ve Başr  105a/6
 -i İbn Bayt r ve İhtiy r t 107b/5
 -i İbn İşh k 80a/4
 -i İbn M s ye 56a/18, 59b/18, 71b/11, 74a/3, 81a/8, 82a/19, 86a/1, 91b/6, 99a/10, 108a/8, 111a/12
 -i İbn Reşid 99a/19
 -i İbn R zv n 99a/18
 -i İbn S n  71b/10
 -i İbn şerif 64a/2
 -i İhtiy r t 28b/3, 58a/8, 66a/4, 70b/12, 70b/18, 71b/17, 72a/3, 72a/4, 72b/2, 75b/13, 76a/3, 84b/14, 90a/9, 90b/3, 105a/7
 -i İhtiy r t 68a/18, 82a/7, 91a/14, 93b/18, 95a/4, 95a/16, 96a/4, 96a/19, 98b/17, 102a/4, 102b/2, 102b/4, 102b/18, 106b/18, 107a/7, 107b/5, 109a/1, 110a/4, 110a/11
 -i İhtiy r t ve İbn 'l-h k m 112b/17
 -i İhtiy r t ve İşh k ve İbn İmr n 84b/13
 -i  İs  40b/11, 81a/14, 82a/6, 84b/13
 -i  İs  İbn M s ye 81a/14
 -i İşh k 66a/12, 70b/17, 72a/2, 72a/7, 72b/18, 82b/17, 89a/16, 91a/4, 91b/8, 95a/3, 95a/6, 96b/5, 99a/16, 99b/2, 102a/7, 107a/13
 -i İşh k İbn  İmr n 99a/16
 -i İşh k ve İbn Bayt r ve Muşammed Temim  70b/11
 -i M y  94b/12
 -i Maserceveyh 59a/7, 71b/17, 73b/2, 79a/5, 86a/5 102b/2
 -i Mesih 68a/1, 72a/1, 74a/1, 74b/14, 91a/2, 110a/15, 110b/4
 -i Mesih İbn H k m 80a/10
 -i Minh c 86a/6, 89a/17, 99a/19, 108a/9
 -i Muşammed Temim  55b/19, 59a/14, 69b/12, 72b/11, 76b/3, 95a/1, 95a/8, 95a/16, 109a/17, 109b/9
 -i Orbiyasus 55b/18, 67b/14, 69b/19, 71b/2, 72b/18, 74b/01, 90a/14, 110a/14, 112b/13
 -i R z  71b/19, 72b/4, 72b/9, 74a/2, 74b/13, 75a/5, 82a/17, 101a/1, 102a/8, 105b/2, 110a/15, 111a/10
 -i Rufis 63b/1, 68b/14, 72b/11, 81a/9, 84b/19, 85a/11, 87a/14, 90a/9, 95a/7, 98a/19, 102a/11, 103a/16, 103b/16, 106a/10, 112b/11
 -i şahib-i C mi  ve İhtiy r t 93b/15
 -i şahib-i İhtiy r t 75b/1, 93b/15
 -i şahib-i Taqvim 60b/15, 66a/13, 67b/15, 68a/12, 75b/7, 79a/6, 85a/14, 87b/9, 104a/5, 106b/7
 -i şerif 83b/4, 107b/6
 -i şerif ve Muşammed Temim  105a/14
 -i şeyh D vud 73a/6
 -i şeyh 'r- Re  is 86b/16
 -i şeyh 'r-Re  is 83b/18, 107b/14
 -i şaber  74b/15, 108a/8
 -i Taqvim 89a/19, 107b/2, 108a/1, 109b/3, 113b/7
 -i Taqvim 'l- Edviyye 72b/7, 91a/2, 103b/14, 108a/18, 106b/10, 110a/6, 113b/3
 -i Temim  108b/1, 108b/2
 -i Yuşanis 105b/16
 -i Yuşanna 66a/19, 101b/6
- aviyye:** < Ar. aviyye. G cl , kuvvetli. [3]
 .+si 32b/6
 cil    .+si 60a/3
 hiddet-i . 95b/14
- av mantarı:** Bir nevi ağaç mantarı. [1]
 . 84b/3
- avralna(?):** Bir bitki ismi.
 .131a/16
- avruk :** Kavrulmuş. [1]
 . 115a/2
- avrul -:** Bir kabın içinde kızaracak şekilde pişirmek. [5]

ķ.-muş (*sf.*) 36b/19, 119a/4, 120b/19, 129a/17

ķ.-muşı 106b/7

ķavur -: Bir şeyi bir kabın içinde koyup kızaracak şekilde karıştıra karıştıra pişirmek. [7]

ķ.-mağa 78a/1

ķ.-salar 51b/9, 106b/4

ķ.-ub 36b/17, 41b/13, 80b/13, 106b/3

ķavurma: Kendi yağı ile kavrulduktan sonra ileride yenmek üzere saklanan et. [1]

ķ. it- 63a/8

ķay^o : < *Ar. ķay*^o. Kusma, istifrağ. [34]

ķ. 25a/17, 117b/10

ķ. et- 68b/13

ķ. getir- 37b/19

ķ. it-125b/14

ķ. itdür- 15b/16, 17b/8, 17b/9, 20a/11, 25a/10, 29b/17, 42b/17, 46a/4

ķ.+a 34b/10

ķ.+ı (*yük.*) 33b/9, 38a/14, 40a/2, 41b/10, 43a/19, 44b/7, 45a/8, 51b/18, 54b/16, 67b/14, 69b/16, 83b/17, 84b/17, 107a/1, 118a/2, 120b/4, 136a/8

ķ.+ını 91b/7, 125b/15

ķaşıyan-ı ķ.+ı getir- 32b/5

ķaya: I. Sert ve iri taş kütleli. [5]

ķ.+lar 65b/9, 65b/11

ķ.+larda 65b/9, 65b/10

II. Sert ve iri taş kütleli; yağmur, sağanak. (?)

ķ. 59a/3

ķaya balığı: Uzun gövdeli, büyük başlı, yüzgeçleri kısai kayalık yerlerde yaşayan kemikli küçük belıklara verilen ortak ad. [1]

ķ. 57a/15

ķaya balıkları: *bk.* ķaya balığı. [1]

ķ.+dır 57a/5

ķayısı : < *Far. ķaysī*. Kayısı. [2]

ķ. 99b/4, 134a/14

ķāyil : < *Ar. ķā*^o *il*. İnanmış, kabul etmiş. [1]
ķ. degildir 96a/15

ķāyim : < *Ar. ķā*^o *im*. [9]

I. Devam eden, sürüp giden, var olan.

ķ. maķāmı 48a/4

ķ.+dır 6b/16, 10a/8, 10a/10

ķ.-i maķām it- 46b/2

ķ.-i maķām ve bedel 100b/4

II. Dik, kalkmış.

ķ. it- 37b/11, 57b/4

III. (Yerini) Tutmak, (yerine) geçmek.

ķ. ol- 90b/6

ķaymak(ğ) : Sütün, hafif ateşte karıştırılarak karıştırılarak pişirilmesi ve çok hafif ateşte belkletilmesi sonunda elde edilen koyu ve yağlı öz kısmı. [5]

ķ. 102b/9

ķ.+dan 56b/17, 56b/18

ķ.+dır 102b/8

ķ.+ı (*ıye.*) 87a/6

ķayna -: (Bir kap içindeki sıvı) Sıcaklığı belli bir dereceyi bulunca fokurdamak; kaynayan bir sıvı içinde pişmek. [31]

ķ.-dıkça 124b/8

ķ.-dıkdan şöıra 35b/14, 35b/15, 125b/4

ķ.-duķda 35a/6

ķ.-madan 132a/13

ķ.-mağa 35b/13

ķ.-maya 131b/8

ķ.-maya 131b/13

ķ.-miş (*sf.*) 28a/3, 59a/18, 62a/11, 79b/11, 98a/4

ķ.-r iken 32a/14

ķ.-rken 93a/17, 126a/17

ķ.-ya 93a/17, 120b/13, 121a/11, 123a/7, 124b/7, 124b/8 (2), 125a/9, 125a/10, 134b/7, 135b/19, 136a/1

ķ.-yub 93a/17, 122b/7

ķaynat(d) -: Kaynatmak; bir şeyi pişirmek veya belli bir işleme tâbi tutmak maksadıyla

su veya bir sıvı içinde kaynamasını sağlamak. [82]

ķ.-a 123b/9

ķ.-alar 82a/1, 123a/6, 124a/3, 124b/17, 125a/5, 125a/15, 125b/3, 125b/11, 127b/11, 135a/5

ķ.-asın 123a/17, 123b/8, 138b/11, 139a/4

ķ.-ırlar 35b/12, 94a/7

ķ.-mayalar 32b/4

ķ.-maz 45b/11

ķ.-salar 27b/9

ķ.-ub 27b/15, 28b/8, 28b/13, 29b/17, 33a/15, 33a/18, 33b/16, 34b/17, 36a/16, 37b/19, 38b/16, 43b/3, 44b/11, 45a/7, 45b/12, 45b/18, 46b/7, 47a/15, 47b/15, 48a/10, 51a/14, 53a/3, 53a/13, 53b/5, 60a/4, 62a/1, 62a/10, 63a/18, 64b/8, 66b/18, 72a/7, 73a/17, 77b/8, 81b/19, 86b/1, 97a/1, 111a/15, 112b/2, 114a/4, 121a/6, 124a/15, 125a/16, 126a/2, 126a/9, 126a/15, 131b/18, 134a/3, 134a/4, 134a/12, 135a/12, 138a/4, 138b/11, 140b/14, 141a/2, 141a/3, 141a/7, 141b/11, 141b/14, 141b/18, 144b/11, 144b/15, 144b/17

ķayşer : < *Ar. ķayşer* < *Yun. kaisar*. Eski Roma ve Bizans imparatorlarının ünvanı. Metinde macun adı. [3]

mac^c cün-ı ķ. 14b/18, 19b/1, 22b/17

ķayşüm: < *Ar. ķayşüm*. Ayvadana, civan perçemi. [3]

ķ. 19b/10, 116a/11, 117b/7

ķaz : Kaz. [5]

ķ. 8a/8, 38a/7

ķ. eti 38a/8

ķ. yağı 83b/15

ķ.+dan 9b/7

ķazğan : Kazan. [2]

ķ.+a 21a/19, 53a/13

ķāzi : < *Ar. ķāzī*. Kadı, her türlü dâvâları halletmek üzere devlet tarafından tâyin edilen memur. [2]

ķ.+sı 62a/15, 62a/17

ķazı - : Kesici veya sert bir âletle bir şeyin üstünden ince bir tabaka kaldırmak. [2]

ķ.-yub 39a/18, 128b/13

ķazı ağacı: Kadıağacı, şeytanboku. [1]

ķ. 33b/13

ķazın - : Kesici veya sert bir âletle bir şeyin üstünden ince bir tabaka kaldırılmak. [2]

ķ.-miş (*sf.*) 121a/10, 124b/16

ķazīb : < *Ar. ķazīb*. Erkeklik organı, penis. [1]

ķ.+e 31a/11

ķāzib: < *Ar. ķāzib*. Yalancı. [1]

zahīr-i k.+e 19a/11

ķāzibe : < *Ar. ķāzibe*. Yalancı. [1]

ħarāret-i k.+yi 124a/6

ķebāb : < *Ar. ķebāb*. Ateşte veya susuz olarak bir kap içinde pişirilen et yemeği. [6]

k. 26b/7

k. it- 52b/2, 97a/1

k.+ı (*iye.*) 69b/7, 82a/4

k.+ı 52b/3

ķebābe: < *Ar. ķebābe*. Kebabe, kuyruklu biber. [10]

k. 79a/14 (2), 119b/3, 119b/18,

120a/8, 120a/13, 139b/4, 140a/18

k.+niñ 79a/16

k.-i hindī 118a/6

ķebed : < *Ar. ķebed*. Karaciğer. [11]

k.+den 12b/16

k.+e 115a/9, 116b/1, 116b/3

k.+iñ 19b/16, 126a/5, 132a/15

emrāz-ı k.+iñ 20a/3

ħarāret-i k.+e 135a/2

marāz-ı k.+i 19b/13

marāz-ı k.+de 19b/13

ķebere : Kebere, kapari. [8]

k. 79b/15 (2), 80a/3, 115a/5

k. köki 31b/6, 32b/2, 71b/2

k.+niñ 80a/1

kebîr : < *Ar. kebîr*. Büyük. [6]
k. 126a/7
ıtrifîl-i k.31b/13
kâkule-i k. 118a/6
mâmîrân-ı k. 95b/11
sürencân-ı k. 127a/10
tıryâk-ı k.+iñ 133a/13

kebüter-becce: < *Far. kebüter-becce*.
Güvercin yavrusu. [1]
k. 69b/3

keçi : Keçi. [21]
k. 75a/12, 86a/12, 93a/12
k. eti 24a/12, 52b/2, 61a/12, 88a/3
k. ödi 32a/12
k. şakalı 88a/15 (2)
k. südi 29b/14, 87a/9, 87a/15
k.+den 87a/19
k.+niñ 9b/16, 21b/15, 87a/13, 93a/14
k.+siniñ 35b/18, 97a/19
k.+ye 93a/14

keçiboynuzi: Keçiboynuzu ağacı ve yemişi ,
harnup. [3]
k. 115b/5, 134a/12
k. çekirdegi 35b/8

keder : < *Ar. keder*. Keder, tasa, gam. [1]
k. vir- 109a/8

kedi : Kedi. [1]
k.+siniñ 51b/10

kedi otı: Kedi otu.[1]
k. 30a/7

kef : < *Far.kef*. Köpük. [3]
k.+i (*iye.*) 73a/19, 123b/8
k.+in 93b/8

kehal :< *Ar. kehal*. Sürme. [5]
k. eyle- 71b/15
k. it- 53a/11, 106b/14, 113b/5
k.+ler it- 105b/12

kehal-i esmed: < *Ar. kehal-i esmed*. Bir

sürme çeşidi. [1]
k. çek- 15b/10

kehle: < *Far. kehle*. Bit. [9]
k. 53a/17, 56a/7, 98b/3, 104a/4
k. it- 68b/14
k.+leri 59b/5, 107b/15
k.+sin 104a/9
k.+yi 75a/11

kehrübâ: < *Far. kehrubâ*. Kehribar. [25]
k. 18a/5, 58a/5, 84a/13, 84b/9, 85a/1,
106a/2, 116a/7, 118a/14, 118a/18, 118b/5,
127a/2, 129b/12, 135a/16, 142a/7
k.+dan 143b/11
k.+dır 84b/7
k.+niñ 84a/17, 84b/10, 84b/11
k.+ya 58a/5
k.+yı 84b/6
duhn-ı k. 143b/10, 145b/7
kürs-ı k. 21b/2, 135a/15

kekik : Kekik. [3]
k. 122a/13, 129b/1, 130a/1

keklik : Keklik kuşu. [5]
k. 7b/17, 9b/15
k. cigeri 71b/13
k. eti 48a/17
k. kuşu 71b/8

keklik: *bk.* keklik otı. [1]
k. balı 86b/1

keklik otı: Keklik otu, karaca ot. [2]
k. 60a/16
k.+dır 60b/7

kekremsi: Tadı hafif kekre olan. [2]
k. ol- 115b/19
k.+dir 77a/16

kel : < *Far. kel*. Bir mantarın yol açtığı,
sarı kabuklu yaralar şeklinde beliren ve
vücutta kılların bir daha çıkmamak üzere
dökülmesine yol açan bulaşıcı hastalık. [1]
k. 30a/15

kelām : < *Ar. kelām*. Söz. [5]
k. 6b/2, 25a/8, 26a/6
k.+ı (*īye.*) 77a/6
netice-i k. 52a/17

kelb : < *Ar. kelb*. Köpek. [3]
k. 7b/17, 9b/1, 86a/10

kelebek: Kelebek. [2]
k. başı 141b/6, 141b/8

kelef : < *Ar. kelef*. Yüzdeki benekler, çil. [15]
k. 72a/8, 90a/16
k. yaraları 45b/2
k.+e 29a/20, 30a/1, 58b/9, 80b/11,
93b/3, 95b/15, 98b/19, 106b/1, 139a/5
k.+i (*yük.*) 37b/18, 39b/6, 68a/8

keler : Sürüngelelerin genel adı. [1]
k.+dir 57a/18

kelkenānec : < ? *kelkelānec*. Bir macun ismi. [11]
k. 22b/18
duhn-ı k. 15a/19, 21b/4, 22a/11,
22b/19
ḥabb-ı k. 19a/4, 22a/17
ma^c cūn-ı k. 20b/6, 22/3
sefūf-ı k. 19a/3, 20a/2

kemaderyus: < *Yun. kemaderyus*. Yer palamudu, kısacık mahmud otu. [5]
k. 83a/19, 115a/10, 133b/15,
135a/10, 139b/3

kemafīṭus: < *Yun. kemafīṭus*. Yer çamı, harptutan. [4]
k. 115b/15, 116b/3, 135a/10, 139b/3

kemāl : < *Ar. kemāl*. [5]
I. En olgun dönemde olma, olgunluk; en ileri, son derece.
k. mertebe 76b/4, 123a/4, 121a/12

II. Mükemmellik, tamlık.
k.+in 77a/17
k.+inde 7b/13

kemāliyūn: < *Far. kemāliyūn*. Kulapa otunun bit türü. [1]
k. 114a/15

kem^oet: < *Ar. kem^oe*. Yer mantarı, bir mantar çeşidi. [1]
k. 82b/13

kemiyyāt: < *Ar. kemiyyāt*. Miktarlar, adetler. [1]
k.+ın 10a/3

kemmūn: < *Ar. kemmūn*. Kimyon. [24]
k. 21a/11, 45a/13, 58a/14, 65a/7,
83a/1, 83a/12, 83a/13, 95b/6, 103a/17,
116b/5, 118b/12, 122a/3, 127a/5, 132b/15,
133a/5
k. içi 83a/17
k. şuyı 83a/18
k.+dan 81b/3
k.+ı (*īye.*) 81b/2
k.+uñ 83a/13
k.-ı kirmānī 117b/19
k.-ı kirmānī-i menkū^c 118a/5
ma^c cūn-ı k. 122a/2
ma^c cūn-ı k.+ı 14a/2

kemmūnī: < *Ar. kemmūn+ī*. Kimyona âit, kimyonla ilgili. [1]
cevāriş-i k. 18b/7

kemmūnū'l-ḥabeşī: *bk. nānḥuvāh*. [1]
k. 108a/4

kemmūnū'l-mülk: *bk. nānḥuvāh*. [1]
k. 108a/4

kemük(g): Kemik. [11]
k. 58b/6, 58b/9
k.+ı (*īye.*) 93b/19
k.+ı (*yük.*) 110a/14
k.+ini 71a/17
k.+lerde 94a/4
k.+lerdir 7a/11, 7a/13
k.+lere 103a/1
k.+leri 68a/10
k.+lerine 49a/19

- kenār** : < *Far. kenār*. Kenar. [8]
k.+ına 65b/14, 84b/5
k.+ında 84b/1, 109a/11, 114a/11
k.+ları 65b/9
k.+larına 65b/13
k.+larında 32a/2
- kendi** : *bk. kendü*. [5]
k. 74a/10, 97a/8, 124b/12
k. k.+den 141a/10
- kendir** : Kenevir otu. [2]
k. otı 75b/19
k.+iñ 76a/2
- kendü** : Kendi, kendisi. [37]
k. 31b/5, 42b/11, 53a/14, 53b/14, 55a/18, 56a/18 (2), 66a/14, 68a/18, 68b/11, 70a/11, 71b/7, 71b/8, 78a/8, 91b/1, 105a/12, 106b/2, 107b/12, 113b/9, 138a/13
k.+de 29b/7, 33a/3, 49a/5
k.+lerin 75a/13
k.+ne 32b/7
k.+si 42a/17, 63b/17, 87b/18, 89a/19
k.+sin 74a/13
k.+sine 108b/17
k.+sini 146a/2
k.+ye 31b/2, 31b/18, 42b/19
k.+yi 51a/10, 92a/13
- kene** : Kene otu. [2]
k. 117a/15, 119b/10
- kenger** : Kenger. [1]
k. otı 44a/16
- kepek** : Öğütülüp elenen tahıl tânelerinden eleğin üstünde kalan kabuk kırıntıları. [2]
k. 97a/1, 97a/16
- kerāvyā**: < *Ar. kerāvyā*. Karaman kimyonu. [7]
k. 81b/1, 116b/5, 120a/11, 130b/16, 132b/17, 133a/2
k. şuyı 103a/17
- kerdime**: Tereotu. [1]
k. 137a/16
- kere** : < *Ar. kerre*. Kere, defa, kez. [6]
k. 86b/13, 99a/4, 131b/2, 131b/18, 132a/14, 139b/6
- kerefs** : < *Far. kerefs*. Kereviz. [33]
k. 22a/9, 81a/7, 81a/10 (2), 81a/18, 99b/4, 107a/8, 124b/3, 127a/13, 137a/11
k. köki 81a/10
k. şuyı 26b/2, 94a/10, 94b/12, 103a/10
k. tohumı 43b/17, 108a/3, 115a/6, 119b/11, 120b/2, 122a/14
k.+i 81a/17, 81a/19
k.+iñ 81a/12
k.+lerden 81a/10
aşl-ı k. 124a/7, 140b/19
bezr-i k. 21a/9, 119b/3, 124a/8, 133a/2
k.-i bostānī 70a/11, 81a/7
- kerefs-i kūhī**: < *Far. Yaban kerevizi*. [1]
k.70a/6
- kerefs-i rümī** : Maydanoz. [1]
k. 101a/15
- kerefs mağdonı**: < *Ar + Rum. Maydanoz*. [1]
k. 101a/12
- kerefsü'l-cebeli**: Yaban kerevizi. [1]
k.70a/6
- kerem** : < *Ar. kerem*. Cömertlik; lütuf, iyilik. [2]
cevher-i k.+ine 104b/9
cevher-i k.+dir 104b/7
- kereviz**: < *Far. kerefs*. Kereviz. [2]
k. 81a/7
k.+i (*ıye.*) 70a/6
- kerih** : < *Ar. kerih*. Pis, iğrenç; pis kokan. [4]
k. 135a/19
k. ol- 5a/12
k.ü'r- rāyiha 86a/11
k.ü'r- rāyiha ol- 86a/8

kermatü'l-beyzâ: < *Ar. kermatü'l- beyzâ.*
Beyaz faşira, yaban kabağı. [1]
k. 68a/5

kerme-i mu^c allağa: < *Ar. kerme-i mu^c allağa.*
Saparna bitkisi.
k. 81b/9

ķernetis: < *Yun . kernetis.* Akıl kaybı,
çılgınlık.(?) [1]
ķ. 10b/13

kerrât : < *Ar.kerrât.* Kereler, defalar. [3]
k. 42b/12
k.+ıla 35a/16, 42b/8

kerre : < *Ar.kerre.* Kez, defa. [1]
k. 123b/12

kerseneh: < *Ar. kerseneh.* Burçak. [1]
k. 80b/9

kes - : [78]

I. (Bıçak, makas vb. bir âletle) İkiye
ayırarak, kat' etmek.
k.-dükdeñ 32b/9
k.-er 96a/13, 96a/14
k.-mek 96a/17, 114a/5
k.-mez 96a/14

II. Azaltmak, gidermek.

k.-e 67a/11
k.-er 27b/11, 38b/1, 38b/2, 40a/2,
40b/9, 42a/12, 43b/2, 45a/19, 46a/15,
50b/12, 51a/1, 54a/3, 54b/13, 54b/16,
55b/16, 56b/6, 58a/8, 59a/11, 60b/15, 69b/2,
69b/3, 69b/16, 70b/15, 75a/17, 77b/14,
78b/12 (2), 82a/15, 83a/17, 83a/18, 84a/4,
85a/3, 86b/13, 91b/6, 93a/5, 94a/9 (2),
96a/12, 100b/16, 101a/8, 102a/6, 105b/2,
106b/4, 107a/3, 108b/4, 109a/19, 111b/12,
112a/18, 120b/4, 120b/7, 122a/10, 125a/12,
125a/19, 125b/14, 125b/15 (2), 125b/16,
126b/19, 134b/8, 135b/16, 137a/3, 137a/19,
138b/5, 139a/15, 139a/16, 142a/6, 144a/6
k.-üb 31b/9, 78b/11

III. (Yiyecekler için) İçindeki
maddeler birbirinden ayırarak bozmak
k.-erler 93b/02

IV. Yemek; kesmek.
k.-mekden 29a/1

kesâfet: < *Ar. kesâfet.* Çokluk, sayıca çok
olma. [1]
k. 6b/10

kesel : < *Ar. kesel.* Gevşeklik, uyuşukluk,
tembellik. [2]
k.+i (*yük.*) 77b/15, 78a/12

keşif : < *Ar. keşif.* Sık, yoğun. [1]
cism-i k.+dir 7a/16

kesil - : [11]

I. (Bir organ veya şey) Kesici bir âlet
kullanırken istenmeden zedelenmek.
k.-miş 88b/9, 100a/6
k.-se 93b/19

II. Sona ermek, bitmek.
k.-ene 22a/6

III. Akışı durmak.
k.-meyen 130b/5

IV. (Bir organ veya şey) Kesici bir
âlet kullanırken istenmeden zedelenmek.
k.-miş 88b/9, 100a/6
k.-se 93b/19

V. (Yiyecekler için) İçindeki
maddeler birbirinden ayrılarak bozulmak.
k.-e 93b/1, 145b/16
k.-üb 93a/18

keşir : < *Ar. keşir.* Çok, bol. [2]
k.+dir 130b/1, 135a/1

keşirâ : < *Ar. keşirâ.* Geven dikeninden
çıkarılan bir tür zamk. [36]
k. 48a/5, 49b/15, 63b/3, 69b/3, 70b/9,
72a/10, 80a/8, 80a/15, 84a/13, 95b/3, 96a/7,
96a/10, 100b/9, 104a/13, 105b/18, 107b/2,
118a/9, 118b/1, 120b/19, 127b/5, 127b/10,

128b/14, 129a/7, 131a/11, 132b/10, 132b/14, 133a/19, 133b/6, 135b/2, 136b/5, 136b/13, 137a/7, 145b/2

k.+dır 60b/17

k.+y1 121a/8

cevāriş-i k. 132b/8

keşiru'l-ercül: < *Ar. keşiru'l-ercül*. Bescaye. [1]

k. 37a/18

keskin : [9]

I. (İçecekler için) sert.

k. 20b/1, 20b/13, 124b/13

k. ola 124b/9

k.+dir 124b/13, 124b/14

II. (Akıl ile birlikte) Kuvvetli.

k. it- 38b/5

III.(Koku ve tat için) Kuvvetli, şiddetli.

k. 72b/13, 94a/15

kesme : Baskı altında kalarak sertleşmiş toprak. [1]

k. 65b/9

kesr : < *Ar. kesr*. Kırık. [1]

k.+e 103a/1

keşret : < *Ar. keşret*. Çokluk, bolluk. [3]

k. 15a/13

k.-i harāretten 65b/17

k.-i inzāle 99a/14

kestane: < *Yun. kastanoia*. Kestane ağacının meyvesi. [1]

k. 122b/10

keş(i)f : < *Ar. keşf*. Bir olayın oluş sebebinin anlayabilmek için yerinde yapılan inceleme. [1]

k. itdür- 100a/6

keşūs : < *Ar. keşūs*. Sarmaşık. [3]

k. 82b/3(2), 82b/9

keşür : Havuç. [1]

k. 42b/9

kettān : < *Ar. kettān*. [13]

I. Keten bitkisi.

k. 138a/8

k. toħmı 8a/1, 8a/2, 33a/12, 36b/15,

56b/13, 56b/15

bezr-i k. 36b/14, 132b/11, 133b/5

bezr-i k.-ı muħmış 90a/5

II. Keten bitkisinin liflerinden yapılmış dokuma, iplik, bez.

k. 30b/15, 145a/17

kevākib: < *Ar. kevākib*. Yıldızlar. [4]

k.+e 117a/8

k.+leriñ 6b/9

aķrāş-ı k. 16a/16

k.-i seyyāre 9a/3

kevkeb : < *Ar. kevkeb*. Yıldız. [5]

k.+iñ 7b/3

k.+leriñ 7b/5, 7b/6, 7b/7

ķurş-ı k. 15b/19

kevkebü'l-arz: < *Ar. kevkebü'l-arz*. Yer yıldızı da denen ve Kıbrıs adasından getirilen beyaz toprak. [1]

k. 62a/6

kevn ü fesād: < *Ar. kevn ü fesād*. Bir taraftan var olma, bir taraftan mahvolma. [1]

k. 8b/19

key : [3]

I. Çok, pek, pek çok.

k. 137a/16, 139a/12

II. İyice.

k. 137a/17

key(i)f : < *Ar. keyf*. Zevk, haz, neşe. [3]

k. 78a/6

k. vir- 46a/15

ehl-i k. ol- 77b/18

keyfiyet: < *Ar. keyfiyet*. Vasıf, nitelik. [1]

k.+ini 77b/11

keyfiyyât: < *Ar. keyfiyyât.* Hâller, durumlar. [2]

k.+ın 10a/3
k.-i erba° â 7b/5

keyfiyyet: < *Ar. keyfiyyet.* Vasıf, nitelik. [8]

k.+i (*iye.*) 115a/3, 143a/6, 143a/9
k.+in 84b/10
k.+ini 11a/4
k.+inden 84a/18
k.-i isti° māl 81b/16
k.-i tenāvül 4a/6

keylūs : *Ar. kīmūs.* < *Yun.* Bağırsak sindirimiyle oluşup lenf damarlarıyla emilen sütsü sıvı. [2]

k. 5a/9
meretebe-i k.+ı 78a/3

keymūs: < *Yun.* Midede sindirim sonu oluşan besin sıvısı. [6]

k. 5a/9
k. ol- 8b/18
k.+ı 82b/18
k.+un 97a/12
k.-ı maħmūd 4b/11
k.-ı mezmüm 4b/11

keymūsât: < *Ar. keymūsât.* Keymuslar; midede sindirim sonucu oluşan sıvılar. [2]

k.+da 76a/3
k.+ı (*yük.*) 76a/4

keyruṭi : < *Gr. keyruṭi.* Bağ mumu. [1]

ḳ. gibi it- 56a/2

Ḳeyṣūrī: Ḳeyzur şehrine âit.[1]

Ḳ.+dir 78b/5

kez : Defa, kere, kez. [1]

k. 139b/6

kezâlik: < *Ar. kezâlik.* Bu da öyle, yine öyle, kezâ. [11]

k. 27b/18, 49a/10, 53a/5, 60a/14, 66a/6, 86a/4, 99a/12, 102a/12, 104b/10, 109a/15, 114b/7

kezengubīn: < *Far. kezengubīn.* Kudret helvası. [1]

k. 102a/16

ḳıbāc: < *Ar. ḳıbāc.* Keklik kuşları. [1]

ḳ. 71b/9

ḳıble : < *Ar. ḳıble.* Mekke şehrinin ve Kâbe'nin bulunduğu yön. [1]

ḳ. 92a/15

Ḳıbrıs : Kıbrıs. (Ada ismi.) [1]

Ḳ. 49b/1

Ḳıbrus : *bk.* Ḳıbrıs. [2]

Ḳ. 85a/18
Ḳ.+dan 98b/12

Ḳıbrusī: Kıbrıs'a âit. [1]

Ḳ.+dir 51b/2

ḳıçırda -: Gıcırdamak. [1]

diş ḳ.-maḳ 9a/8

ḳıfrī : *bk.* ḳıfru'l-yahūd. [1]

ḳ.+yi 102b/10

ḳıfru'l-yahūd: < *Ar. ḳıfru'l-yahūd.* Bir tür zift. [4]

ḳ. 75b/9, 102b/16, 103b/1, 142b/9

ḳıftarıḡan(?): Bir macun çeşidi. [1]

ḳ. 22b/4

ḳıl : [30]

I. Kıl, insan ve hayvan vücûdunda biten sertçe ve kalınca tüy.

ḳ. 114b/15 (2)

ḳ. dibi 92b/13

ḳ.+a 63a/11

ḳ.+ı (*yük.*) 33b/4, 63a/11, 63a/12,

108b/7

ḳ.+ın 58b/12

ḳ.+ından 30a/2

ḳ.+lar 5b/19, 44b/19

ḳ.+lara 85b/6, 98b/3, 107b/5, 113a/6

ḳ.+ları (*yük.*) 59b/12, 98a/10, 108a/2,

111a/9, 111a/12, 113a/6

- . +ların 104a/9
 . +ların (*ilgi*) 107b/5
- II. Keçi tüyünden yapılımlış.
 . 120b/10, 120b/11, 121a/11,
 123a/7, 128a/16, 128b/8
- ıl -** : Etmek, yapmak. [1]
 . -dık 6b/2
- ılı(g):** Balıkların etleri arasında bulunan,
 iğne gibi ince ve sivri kemikçik. [1]
 . +ı (*iye.*) 68b/5
- ılı :** Kılıç [2]
 . yaraları 28b/3, 48b/12
- ılın -** : Yapılmak, edilmek. [1]
 . -mışdır 29b/15
- ına** : < *Ar. hinnā*. Kına. [4]
 . 57a/3, 79b/13, 137b/11, 137b/12
- anbıl** : < *Ar. anbıl*. İt  z m . [2]
 . otu 78a/13
 . -i t ³ ifi 117b/7
- inna** : < *Ar. inna*. adıruşağı bitkisi ve
 bundan elde edilen zamk. [1]
 . 76a/7
- inneb** : < *Ar. inneb*. Kenevir, kendir. [2]
 . 75b/19
 bezr-i . 137a/5
- ır -** : [31]
 I. Sert bir Şeyi  zerine vurarak veya
 bir kuvvet tatbik ederek parçalamak.
 . -ar 96b/1, 146a/3
 . -dıklarında 50a/5
 . -ma 96a/15
 . -salar 58b/14
 . -ub 65b/19, 81b/17, 96b/2
- II. (Böbrek taşı için) Parçalara
 ayrılmasına sebep olmak.
 . -a 83b/6
 . -ar 29a/13, 31b/13, 34b/17, 36b/2,
- 37b/18, 38b/11, 43b/15, 44a/4, 44a/6, 45a/2,
 64a/5, 68b/6, 68b/17, 94b/12, 96b/7, 108a/9,
 112a/1
- . -mağa 97b/15
 . -ur 33a/1
- III.  ld rmek.
 . -ar 125b/16, 131a/16, 136b/1
- ır det** : <? Bir t r pastırma. [1]
 . 72a/11
- ır n** : < *Ar. ır n*. Yakın ilişki, bağ. [1]
 . +larıñ 7b/10
- ır t** : < *Ar. ır t*. M cevher tartmakta
 kullanılan 0, 20 gram ağırlığında bir  l . [8]
 . 51b/12
 . +dır 49b/19, 99a/19, 103a/18,
 113b/9
 . +ın 103a/8 (2), 103a/10
- ırfa:** < *Ar. ırf*. Tarçın ağacı, kurfa ağacı.
 [1]
 . 79a/8
- ırfet 'l- aranfil:** < *Ar. ırfet 'l- aranfil*.
 Karanfil ağacının kabuğu. [1]
 . 73a/9
- ırfet 't- t b:** < *Ar. ırfet 't- t b*. Karanfil
 ağacının kabuğu. [1]
 . 73a/9
- ır (g):** Kırık, v c dun bir kemiğinin dış
 tesirle kırıldığı yer. [3]
 . 138b/16
 . +ı (*iye.*) 142b/12
 . +lara 130b/4
- ırıl -** : [6]
 I. (V c dun bir kemiği) Düşme veya
 Çarpma sonunda kırık duruma gelme.
 . -mış (*sf.*) 68a/10
 . -sa 93b/19
- II. Kırılmak işi yapılmak.
 . -a 58b/14

- .-miş 124b/16
 .-sa 100a/5
 .-ub 77b/4
- ırk** : Kırk. [19]
 . 25b/10, 25b/11, 55a/2, 93a/18,
 112b/14, 123a/2, 126b/4, 126b/19, 131b/2,
 131b/8, 131b/14, 131b/19, 132a/14, 136b/8,
 137a/9, 138a/11, 138b/14, 139a/3, 141a/17
- ırk-** : Uç veya kenarından bir parça
 kesmek. [1]
 .-ub 131a/18
- ırkar** : Kırkar. [2]
 . 133a/11, 138a/3
- ırk beş**: Kırk beş. [1]
 . 100a/2
- ırkınıc**: Kırkınıc. [1]
 . 25b/4
- ırk iki**: Kırk iki. [1]
 . 132b/4
- ırk sekiz**: Kırk sekiz. [2]
 . 132b/11, 144b/6
- ırlangıç**: Kırlangıç [1]
 . 9b/6
- ırlangıç otu**: Kırlangıç otu, temre otu. [1]
 . 137a/1
- ırmız** : < *Ar. kırmız*. Kırmız böceğinden
 ıkan parlak kırmızı renkte boya, içek
 boyası. [10]
 . 74a/14(2), 124a/14, 128b/2
 . yağı 74a/14
 .+ı (*yük*.) 74b/2
 .+ıñ 74b/5
 ma^c cün-ı . 18a/20, 74b/5
 rubb-ı . 145b/8
- ırmızı** : < *Ar. kırmız+ı*. Kırmızı, kan rengi.
 [22]
- . 56a/5, 56a/19, 77b/1, 77b/2, 96a/2,
 110b/3, 112b/7, 115a/7, 115b/8, 125a/13,
 125b/10, 125b/11, 135b/12, 136a/1, 136a/14,
 136b/18, 139a/10
 . ol- 50a/6, 77a/17 (2)
 .+ya 69a/4
 řandal-ı ebyaź ve aħmer ve .
 124a/19
- ırmızı yağ**: Kırmızı renkli yağ. [3]
 . 139a/16, 140a/1
 .+dan 139a/18
- ırtās** : < *Ar-Yun*. Kāğıt. [1]
 . 73a/13
- ıřā** : *bk. kıřā^o ü'l-hımār*. [1]
 . toħmı 135b/1
- ıřā^o** : *bk. kıřā^o ü'l-hımār*. [1]
 .-ı hindı 61b/8
- ıřacımaħmūd**: Kısamahmut otu,
 bodurmahmut otu. [1]
 . 83b/1
- ıřā^o -ı hımār**: < *Ar. kıřā^o -ı hımār*. Eşek
 hıyarı. [1]
 . 116a/5
- ıřā^o ü'l-hımār** : < *Ar. kıřā^o ü'l-hımār*. Eşek
 hıyarı. [5]
 . 72a/3, 117a/15, 117a/17, 117b/6,
 133b/15
- ıřā-yı bostānı** : < *Ar. Uzun hıyar*. [1]
 . 71b/16
- ıs(i)m** : < *Ar. kısm*. Kısım, bölüm; cins,
 nevi. [10]
 . 8b/16, 10b/17, 12b/18, 24b/5,
 24b/6, 25a/5
 .+dır 8b/17, 11a/7
 .+ına 25a/5 (2)
- ışır** : Döl vermeyen, akim. [2]
 . 71a/14
 .+a 71a/13

- kışsa** : Kısa. [2]
 kı. ol- 24b/1, 24b/2
- kış** : Kış. [16]
 kı. 5b/6, 9a/17
 kı. āhîri 58a/10
 kı. eyyâmı 64a/19
 kı. günü 40a/10
 kı. günleri 9b/11, 21a/13, 64b/2, 77b/17, 78a/10, 86a/14, 99a/17, 110a/9, 113a/12
 kı. kabağı 72a/17
 kı. şovukları 45a/18
- kışr** : < *Ar. kışr.* Kabuk. [20]
 kı.+ı (*iye.*) 77a/4, 77b/4, 77b/5, 83a/4
 kı.+ı (*yük.*) 77b/8, 77b/9
 kı.+ın 75b/19
 kı.+ını 77b/7, 77b/13, 77b/19
 kı.+ınıñ 77b/12
 aşı-ı kı.-ı rümmân 117b/9
 kı.-ı bellût 144b/14
 kı.-ı fıstık-ı şâmî 118a/2
 kı.-ı haşhâş 21a/18
 kı.-ı hıyâr-şenbe 130b/14
 kı.-ı ihlîlec-i aşfer ve esved 134b/2
 kı.-ı Kâbulî 134b/2
 kı.-ı rümmân 138b/8
 kı.-ı utruc 118b/18
- kıṭʿa** : < *Ar. kıṭʿa.* Parça. [3]
 kı. 137b/13, 138a/13, 138b/12
- kıtāl** : < *Ar. kītāl.* Öldürücü, öldüren. [2]
 kı. 30a/19
 edviyye-i kı.+e 87b/4
- kıtāle** : *bk. kītāl.* [2]
 semûm-ı kı.+dendir 82b/19, 84a/12
- kıvām** : < *Ar. kıvām.* [47]
 I. Bir sıvının koyuluk derecesi, koyuluk, kesâfet.
 kı. bul- 133a/8
 kı. gel- 125b/12
 kı. it- 123b/3
 kı. viril- 122b/8, 124b/9
 kı.+a getür- 16a/5, 121a/12, 123a/17, 123b/18, 124a/4, 124a/9, 124a/15, 132b/4, 132b/8, 133a/13, 133a/16
 kı.+a gel- 125b/4, 126a/16, 126a/17 (2), 134a/4, 137a/12, 138a/19
 mu^c tedilü'l-k. ol- 86a/6
- II. Her şeyin kendine göre olan en uygun derecesi ve zamânı, istenen ölçü, tav.
 kı. ol- 123b/9
 kı.+a gel- 124b/8
 kı.+a getür- 29b/6 (2), 35a/9, 37a/12, 44b/13, 44b/14, 45a/5, 46b/3, 48b/19, 89a/18, 106a/16, 107b/8, 118b/11
 kı.+ına gel- 125a/5, 125a/9, 125a/10, 127b/12
 kı.+ına getür- 125a/18, 126a/2
 kı.+ından 4b/1
- kıvāmı**: Gereken koyuluğu bulmuş olan, tam kıvamında olan. [1]
 kı. 137a/18
- kıvırcık**: Marmara bölgesinde yetişen, ince kuyruklu, beyaz renki, eti çok makbul bir koyun cinsi. [2]
 kı. koyun 26b/5, 26b/6
- kıyām**: < *Ar. kıyām.* [2]
 I. Yukarı kalkma, dikme.
 kı.+a getür- 40a/8
- II. Akma, coşma.
 kı.+ına 85a/11
- kıyās**: < *Ar. kıyās.* Karşılaştırma, mukayese etme. [4]
 kı. 100a/1
 kı. olun- 69a/5
 kı.+a 96b/3
 kı.+a gelme- 9b/6
- kıyāsen**: < *Ar. kıyāsen.* Kıyas yoluyla, kıyas sûretiyle. [1]
 kı. 58a/3
- kıyı** : Kıyı, sâhil. [1]
 kı.+dan 65b/12

kıymet : < *Ar. kıymet* .Kıymet, değer. [1]
 kı.+i (*ıye.*) 52a/11

kıymetlü: Kıymetli, değerli. [3]
 kı. 35b/18
 kı.+dür 74a/15, 102b/12

kız : Kız. [3]
 kı. 22a/5
 kı. oğlan kı.+ñ 142b/1 “*bâkire*”

kız - : [5]
 I. Isınmak.
 kı.-duğı 98b/1
 kı.-ınca “*kızıncaya kadar*” 99a/3
 kı.-miş (*sf.*) 86b/2
 kı.-ub 65b/11

II. Kızarmak.
 kı.-miş (*sf.*) 110b/14

kızamık: Kızamık hastalığı. [1]
 kı. çek- 52a/7

kızarı - : Rengi kırmızı olmak, kızarmak. [1]
 kı.-sa 30a/6

kızdır -: Isıtmak. [12]
 kı.-alar 137b/12
 kı.-ır 31b/14, 74a/9, 83a/18, 122a/5
 (2), 122a/15, 125b/5, 145a/7

kızdırıcı: Isıtıcı. [2]
 kı. 21b/11
 kı.+dır 29a/14

kızdur -: Isıtmak. [17]
 kı.-ub 44a/8, 52b/3
 kı.-ur 29a/2, 36a/4, 44a/10, 44a/18,
 48b/9, 51a/11, 51a/18, 52b/1, 75b/7, 75b/9,
 83a/16, 85b/8, 99a/11, 105a/7, 106b/12

kızdurıcı: Isıtıcı. [3]
 kı.+dır 52a/18, 54b/4, 55b/18

kızgın : Çok sıcak, ateş gibi. [1]
 kı. 30b/14

kızıl : Kızıl, parlak kırmızı renk. [62]
 kı. 5b/13, 27b/19, 29b/15, 36b/8,
 39a/2, 39a/6, 39a/8, 41b/12, 51b/2, 51b/6,
 52a/3, 56a/12, 56b/7, 60a/5, 61b/5, 62b/5,
 64a/1, 70b/17, 74b/19, 76a/19, 76b/16,
 82b/14, 87b/18, 89b/3, 89b/16, 90a/10,
 93a/12, 95b/5, 98a/11, 102a/3, 110b/3,
 113a/12, 113a/13, 113a/17, 113a/18, 113b/4,
 114a/12, 114b/2, 116b/2, 130a/13, 142a/14
 kı. ol- 5a/11, 5b/12, 5b/18, 13b/4,
 14a/10, 14b/2, 15b/12, 17a/12, 23b/19,
 27a/4, 33a/14, 34a/1, 51b/1, 58b/13, 60b/19,
 62b/5, 67b/9, 79b/6, 94b/17, 100b/10
 kı.+a 14b/2

kızıl arı: Büyük, kırmızı çok zehirli arı.[1]
 kı. 49b/11

kızıl boncuğ: Kızıl boncuk, mercan kökü. [1]
 kı. 37a/14

kızılca : Kızıla çalar. [1]
 kı. 74a/15

kızılçık: Kızılçık ağacının meyvesi. [1]
 kı. 74a/10

kızılığ (ğ): Kızılığ, kızıl renk. [4]
 kı.+a 98b/4, 108a/4, 114a/18
 kı.+ına 82a/11

kızılrağ: Daha kızıl. [1]
 kı. ol- 90a/8

ki : < *Far. ki* .Ki, ki bağlacı. [566]
 k. 4a/2, 4a/8, 4b/1, 4b/14, 4b/19,
 5a/6, 5a/7, 5a/11, 5a/12, 5a/18, 5b/2, 5b/4,
 5b/6, 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17, 6a/1, 6a/3,
 6a/8, 6a/17, 6a/18, 6b/19, 7b/1, 7b/2, 7b/11,
 7b/12, 8a/17, 8b/3, 8b/9, 8b/11, 8b/17, 10a/4,
 10a/7, 10a/9, 10a/10, 10a/11, 10a/13, 10a/15,
 11a/5, 11b/3, 11b/4, 11b/6, 11b/8, 11b/13,
 11b/17, 12a/17, 12b/3, 12b/5, 12b/7, 12b/9,
 12b/14, 12b/18, 12b/19, 13a/1, 13a/12,
 13b/1, 13b/4, 13b/5, 13b/10, 13b/11, 13b/16,
 13b/18, 14a/3, 14a/4, 14a/10, 14a/15, 14a/17,
 14b/1, 14b/2, 14b/6, 14b/8, 14b/15, 15a/1,

15a/2, 15a/6, 15a/7, 15a/8, 15a/13, 15b/3, 15b/9, 15b/12, 15b/15, 15b/16, 16b/1, 16b/7, 16b/8, 16b/19, 17a/11, 17a/12, 17a/19, 17b/2, 17b/8, 18a/4, 18a/13, 18a/17, 18a/18, 18b/20, 18b/6, 18b/17, 18b/19, 19a/6, 19b/6, 20a/8, 20a/9, 20b/2, 20b/3, 20b/4, 20b/8, 20b/13, 20b/15, 21a/14, 21b/2, 21b/8, 21b/9, 21b/10, 21b/12, 21b/13, 21b/17, 22a/1, 22b/6, 23a/3 (2), 23a/6, 23a/9, 23a/10, 23a/15, 23a/18, 23b/11, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/3, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/10, 24a/15, 24a/16, 24b/2 (2), 24b/3, 24b/4, 24b/7, 24b/10, 24b/11, 24b/12 (2), 24b/13, 24b/17, 24b/18, 25a/1, 25a/3, 25a/9, 25a/15, 25a/16, 25a/17, 25a/18, 25a/19, 25b/4, 25b/15, 25b/18, 26a/4, 26a/7, 26a/8, 26a/10 (2), 26a/13, 26a/14, 26a/15 (2), 26b/10, 26b/11, 26b/14, 26b/17 (2), 27a/2, 27a/6, 27a/8, 27a/10, 27a/12, 27b/1, 27b/4, 27b/10, 27b/17, 28a/11, 28a/12, 28b/13, 31b/11, 31b/13, 32a/2, 32b/4, 32b/8, 33a/8, 33a/13, 33b/7, 33b/15, 34a/17, 34b/14, 35a/6, 35a/14, 35b/13, 36a/4, 36a/8, 36a/10, 37a/11, 37b/3, 37b/5, 37b/7, 37b/17, 38a/18, 38b/8, 38b/17, 39a/10, 40a/12, 41a/19, 41b/4, 42a/10, 42a/17, 42a/18, 42b/7, 42b/9, 42b/14, 43a/1 (2), 43a/5, 43a/10, 44a/16, 44a/17, 44a/19, 44b/8, 45b/10, 46b/14, 47a/17, 47b/7, 47b/8, 48a/13, 48a/16, 48b/12, 49a/19, 49b/5, 49b/11, 49b/18, 50a/2, 50a/3, 50b/16, 50b/18, 51b/2, 51b/4, 52a/10, 52a/12, 53a/9 (2), 53b/19, 54b/6, 55b/2, 55b/17, 56b/8, 57a/4, 57a/17, 57b/5, 57b/13, 57b/14, 57b/15, 58a/4, 58a/9, 58a/19, 58b/1, 58b/16, 59b/1, 60a/7, 60a/18, 60b/18, 61a/1, 61b/2, 61b/8, 61b/17, 62a/13, 63b/7, 63b/14, 64a/7, 64a/12, 65a/5, 65b/7, 66a/1, 66b/5, 67a/4, 67a/19, 67b/19, 68a/17, 68b/3, 68b/4, 68b/18, 69b/5, 69b/17, 70a/8, 70a/15, 70b/7, 72a/18, 72b/17, 73b/11, 73b/12, 73b/19, 74a/1, 74a/6, 74a/7, 74b/7 (2), 74b/11, 74b/16, 75a/1, 75a/12, 75b/16, 75b/19, 76b/15, 76b/18, 77a/1 (2), 77a/2, 77a/4, 77a/9, 77b/5, 77b/9, 77b/11, 78a/6, 78a/13, 79a/3, 79b/15, 79b/18, 80a/6, 80a/9, 80a/12, 80a/19, 81a/11, 81b/17, 82a/5, 82a/13, 82b/4, 82b/14, 83a/13, 83b/9, 83b/10, 83b/13, 84a/6, 84a/18, 84b/7, 86b/9, 86b/13, 86b/14, 88a/14, 88a/17, 88b/2, 88b/19, 89a/6, 89b/9, 90a/7, 90b/12, 90b/19, 91a/3, 91b/1, 91b/3, 92b/1, 92b/2, 92b/3, 92b/5, 92b/6, 93a/2, 93a/6, 93a/8, 93a/9, 93a/13, 93a/14, 93a/18, 93b/2, 93b/3, 93b/6, 94a/2, 94a/3, 94a/5, 94a/8, 94a/9, 94a/19, 94b/16, 95a/18, 96a/11, 96a/12, 96b/1, 96b/7, 97b/1, 97b/6, 97b/17, 98a/2, 98a/5, 98a/15, 98a/19, 98b/4 (2), 98b/9, 98b/19, 99a/3, 99a/4, 99b/4, 99b/5, 99b/17, 99b/18, 100a/8, 100a/9, 100b/3, 100b/14, 101a/2, 101a/16, 101b/4, 101b/17, 102a/15, 102b/12, 102b/14, 103a/1, 104a/2, 104a/11, 104a/19, 104b/4, 104b/9, 104b/13, 104b/15, 105a/2, 105b/8 (2), 105b/19, 106a/1, 106a/2, 106a/3, 106a/14, 106a/18, 107a/9, 107b/10, 107b/11, 108a/3, 108a/14, 108b/6, 109a/5, 109a/11, 109b/10, 110a/8, 110b/12, 111b/3, 111b/13, 112a/6, 112a/8 (2), 112a/10, 112a/19, 112b/16, 113a/9, 113a/18 (2), 113b/1, 113b/12, 113b/19, 114a/2, 114a/5, 114a/11, 114b/7, 114b/8, 114b/12, 114b/19, 115a/14, 115a/18, 115b/10, 115b/17 (2), 116a/7, 116a/10, 116b/18, 116b/19, 117a/11 (2), 117a/12, 118a/2, 118b/7, 119b/8, 119b/9, 120a/15, 120a/16, 120b/13, 121a/2, 121a/3, 121a/4, 121a/12, 121b/1, 121b/9, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15, 122b/1, 122b/7, 122b/8, 122b/15, 123a/3, 123a/4, 123a/7, 123a/14, 123a/15 (2), 124a/9, 124a/17, 124b/4, 124b/8, 124b/11, 124b/12, 124b/13, 125a/6, 125a/11, 125a/18, 125b/5, 125b/13, 125b/15, 125b/17, 125b/19, 126a/3 (2), 128a/17, 128b/4, 129b/2, 129b/6, 131a/19, 132a/10, 135a/1, 136a/7, 136b/19, 137a/2, 137a/16, 137a/19, 137b/9, 137b/17, 138a/8, 139a/8, 139b/6, 140b/2, 140b/14, 141a/2, 141a/3, 142a/10, 142a/13, 143a/2, 143a/4, 143a/8, 143a/10, 143a/18, 143a/19, 143b/1, 144a/1, 144a/9, 144b/18, 145a/4, 146a/2, 146a/3

kibrid : *bk. kibrīt*. [1]
k. şuyı 138a/18

kibrīt : < *Ar. kibrīt*. Kibrit, kükürt. [31]
k. 8b/6, 10a/18, 10b/2, 11a/3, 11b/13,

12a/10, 79b/5, 103b/12, 143b/19, 145b/10, 145b/17

k. ma^c cūnı 122b/11

k.+den 11a/8

k.+dendir 13a/1

k.+dir 10b/8

k.+e 10b/8

k.+i (*yük.*) 79b/11

k.+iñ 11a/19, 13a/4, 79b/13

k.+lerinden 143a/5

devā-i k. 17b/5, 17b/12, 19a/3, 20a/2

duhn-ı k. 141a/10, 143b/15 (2)

k.-i aşfer 122b/12

k.-i ašlī 10a/8

k.-i hayvān 6b/14, 6b/16

kibrītī : < *Ar. kibrīt-ī*. Kibritle ilgili, kükürt cinsinden olan. [3]

k. 11a/7

k. maraž 12b/6

k.+ler 117a/4

kibrītiyyet: < *Ar. kibrītiyyet*. İçinde kükürt niteliğinde element bulunma durumu. [1]

k. 12b/18

kibriyā: < *Ar. kibriyā*. Allah, Cenâbıhak. [1] nüşa-ı k.+dır 8b/12

kiçi : Keçi. [3]

k.+dir 97a/14

k.+niñ 97a/14, 97a/16

ķifāl: < *Ar. ķifāl*. < *Yun. kefali*. Şahdamarı. [7]

ķ.+den 15a/7, 15b/3, 15b/13, 16a/3, 16a/7, 16a/11, 22b/10

ķifāye : < *Ar. ķifāye*. Yeter miktarda olma, kâfi olma. [7]

k. 118b/14, 126b/5, 132b/12, 132b/18, 133a/3, 133a/6, 133b/4

ķifāyet : < *Ar. ķifāyet*. Yeter miktarda olma, kâfi olma. [44]

k. 23b/7, 25a/1, 44a/8, 118b/19, 119a/5, 119a/12, 119a/19, 119b/5, 119b/13, 120b/2, 121a/2, 121a/11, 121b/18, 122a/14, 122a/19, 122b/14, 123a/2, 123a/6, 123a/8,

124a/8, 124a/9, 124b/1, 128a/7, 128a/16, 128b/14, 129b/10, 132b/8, 133a/12, 133b/16, 134a/2, 137a/1, 142b/17

k. et- 16a/15

k. eyle- 20b/16

k. it- 6b/2, 25a/9, 40a/15, 42a/12, 43b/11, 50a/8, 64b/5, 80a/14, 104a/12

miğdār-ı k. 119b/19

ķil : < *Far. ģil*. Çanak çömlek yapımında kullanılan, yeşilimtrak, yağlı ve yumuşak toprak. [1]

k. şuyı 15b/14

ķil-i ermenī: Ermeni kili denen ve ilaç olarak kullanılan bi tür ķil, potasyum nitrat. [9]

k. 131a/6, 62b/5, 75b/3, 115b/13, 130b/2, 130b/18, 131a/10, 138b/16, 144b/13

ķil-i ģikmet: Eski tabiplerin ve kimyâgerlerin şişe ve imbik üzerinde sıvadıkları bir tür çamur. [2]

k. 63b/7, 81b/18

ķilyā : < *Far. ķilyā*. Kalye taşı. [1]

k. 145b/12

ķilye: < *Ar. ķilye*. Böbrek. [3]

k.+de 20b/14

k.+niñ 21b/6

emrāz-ı k.+yi 20b/14

ķim: Hangi kimse. [16]

her k. ki 11b/3, 119b/9

k.+i 7b/4 (4), 65b/10, 65b/11

her k.+iñ 38b/18

k.+isi 10a/17, 117a/4, 117a/5 (2), 146a/1 (2)

k.+üsi 112b/1

ķim : ki. [57]

k. 5a/18, 7b/16, 8a/17, 9a/6, 9b/10, 10a/16, 11a/13, 11b/2, 11b/5, 12a/14, 12b/2, 12b/9, 12b/10, 12b/12, 12b/13, 12b/15, 12b/16, 13a/10, 25b/6 (2), 25b/12 (2), 25b/14, 26a/1, 30b/17, 54b/2, 54b/17, 56b/5, 58b/9, 111b/17, 114a/10, 115b/17 (3), 139a/5 bu k. 143a/6

böyle k. 143a/15
 eger k. 10b/17, 10b/18,
 her kaçan k. 6a/1
 her k. 5a/18
 kaçan k. 6b/10, 10b/8, 10b/10, 12a/2,
 12a/4, 12b/6, 13a/1, 13a/9, 26a/3, 26a/14,
 137b/2
 şöyle k. 54a/4
 tā k. 6a/17, 10a/2, 10a/2, 58b/17,
 138b/11

kimesne: Kimse. [28]
 k. 51a/8, 53a/5, 61b/7, 65b/4, 107b/8,
 117a/6
 k.+den 13a/9
 k.+ler 11b/10, 37b/7, 88a/5, 96a/13,
 96b/12
 k.+lere 28a/6, 29a/15, 32b/3, 38b/4,
 41b/4, 43a/4, 62b/12, 87b/19
 k.+leriñ 117a/7
 k.+niñ 93b/19
 k.+ye 8b/4, 27b/16, 30a/1, 49b/12,
 71a/10, 100a/11

kimse : Kimse, biri. [2]
 k.+niñ 29b/12
 k.+ye 141b/5

kimyā : < *Ar. kīmiyā*° < *Yun. khemia*.
 Cisimlerin atom ve molekülleri bakımından
 yapısını, birbirine etkisini ve bunların
 birleşim ve dönüşümlerini inceleyen ilim. [1]
 hükemā-ı k. 145b/6

kinli : < *Far. kīn*. Kin tutan, kindar. [1]
 k. 9a/18

kir : [4]
 I. Vücûdun veya nesnelere üzerinde
 oluşan pislik.
 k.+idir 51b/10
 k.+in 101b/15
 k.+ini 106a/13
 II. Çakıldak, koyunun kuyruğu
 altındaki pislik, kir.
 k.+dir 52b/10

kiras : < *Yun. kerasi*. Kiraz ağacı ve bu
 ağacın meyvesi. [8]
 k. 73b/6, 77a/16
 k. ağacı 77a/13
 k. çekirdeği 134b/14
 k. şapları 77a/16
 k. yaprağı 77a/13
 k.+dan 77b/1
 k.+ınıñ 77a/19
 k. çekirdeği 134b/14

kiraz : < *Yun. kerasi*. Kiraz ağacı ve bu
 ağacın meyvesi. [8]
 k. 73b/10 (2), 73b/11 (2)
 k.+dan 73b/14
 k.+iñ 73b/15, 73b/17
 k.+lardan 73b/13

kirec : < *Far. gireç*. Kireç. [8]
 k. 13a/19, 42a/9, 108a/14, 139a/2
 k.+den 108b/5
 k.+e 98a/15, 108b/6
 k.+iñ 108a/15

kiremide : < *Yun. keramida*. Kiremit. [2]
 k. 32a/7, 140a/8

Kirmānī: Kirman şehrine âit. [2]
 kemmūn-ı k. 117b/19
 kemmūn-ı k.-i menkū° 118a/5

kirpik : Kirpik. [4]
 k. 29b/18
 k. dökül- 52b/13
 k.+leri 85a/13
 k.+lerin 105b/12

kise : < *Far. kīse*. Kese. [1]
 k. 93b/14

kişi : Kişi. [26]
 k. 27b/15, 29a/10, 64b/2, 110b/10,
 111a/18
 k.+ler 32a/15, 66a/11, 91a/8
 k.+lere 32b/4, 35a/19, 48a/18,
 55a/13, 57a/15, 58a/4, 61a/13, 62b/13, 63a/8,
 80b/14, 104b/4

- k.+leriñ 46b/17, 53b/17, 55b/5
k.+niñ 106a/16
k.+ye 70b/5, 103a/12, 104a/10
- kişmiş** : < *Far. kişmiş*. Küçük taneli bir tür çekirdeksiz üzüm, kuşüzümü. [1]
k. 82a/16
- kişnic** : < *Far. kişnic*. Kişnic bitkisi ve bu bitkinin çeşitli eczâlarda kullanılan tohumu ve meyvesi. [3]
k. 14b/7, 130b/11, 130b/19
- kişniç** : *bk.* kişnic. [1]
k. şuyı 129a/19
- kişniş** : *bk.* kişniş. [1]
k. 82a/5
- kişniş** : < *Ar. kişniş*. Kişniş otu, kuşüzümü. [1]
k. şuyı 47a/19
- kitâb** : < *Ar. kitâb*. Kitap. [12]
k. 25a/1, 25a/8, 26a/6
k.+ı (*yük.*) 6b/2
k.+ları 92a/2
k.+larında 4a/13, 27a/16, 63a/2, 76b/13, 81b/13, 101b/1
sebeb-i tahrîr-i k. 4a/2
- kitre** : Keven kökü zamkı. [4]
k. 80a/8, 80a/11, 80a/14
k.+yi 80a/17
- ko-** : [84]
I. (Bir yere) Bırakmak, yerleştirmek.
k.-duğdan 94a/2
k.-mağ 70b/6, 146a/3
k.-rlar 77b/4, 79a/1, 102b/14
k.-salar 29a/1, 31a/15, 35a/5, 38b/10, 39a/13, 44b/15, 44b/18, 53b/11, 54b/2, 56a/14, 60a/5, 61b/7, 67a/6, 70b/15, 75b/2, 75b/4, 75b/6, 78a/17, 88b/6, 98b/7, 108b/1, 108b/2, 108b/3, 108b/4, 112a/1, 113a/15, 126a/7, 143a/12
II. Katmak.
- k.-muş 39b/19
k.-madan 122b/19
k.-mağ 82a/13
k.-maslar 63a/2
k.-mayalar 93a/8, 131b/3
k.-r 124b/13, 124b/14
k.-rlar 28a/11, 70a/1, 72a/6, 88b/4, 105b/7
k.-rlarsa 113b/8
k.-sa 28a/9
k.-salar 38a/2, 45b/11 (2), 52a/7, 70a/9, 78a/9, 78b/8, 83b/14, 97a/2, 99a/15, 101a/16, 106a/12, 107a/4, 122b/19, 139a/18
k.-san 143a/14
- III. Yardımcı fiil.
aşak.-salar 27b/17, 48b/7, 48b/ 8, 52a/15, 68a/19, 99a/2,
aşak.-duğları 84b/16
isim k.-dum 4a/10
- IV. (Bir yiyeceği) Pişmek üzere hazırlayıp ateşe oturtmak.
k.-duğda 84b/12
- V. İzin vermek, serbest bırakmaz.
k.-maz 61b/13, 67b/13, 89a/5, 128b/2
- VI. Bırakmak.
k.-mağ 42a/8
k.-maz 68b/17, 70b/19, 134b/11
k.-mazlar 84b/9
k.-mayub 35b/13
- koça** : Yaşlı. [5]
k. 86a/15, 97a/11
k.+lar 7a/5
k.+lara 112b/18
k.+larıñ 7a/6
- koçalt(d)**:- İhtiyarlatmak. [1]
k.-ır 87a/7
- koç** : Koç, damızlık erkek koyun. [1]
k. 87b/11
- koçboynuzu**: Koçboynuzu, kokulu yonca. [2]
k. 33a/8
k.+nı 112a/3

koğa : Hasır otu. [2]
 . 73a/14 (2)

koğan otu: Kovan otu, oğul otu. [1]
 . otı 35a/10

koğ - : [21]
 I. Kokmak.
 .-anıñ 44b/9
 .-ar 11a/2(2), 44b/9 (2), 105b/8,
 111a/15
 .-mağ 105b/10

II. Koklamak.
 .-alar 14a/6, 38b/16
 .-mağ 28b/20, 28b/19, 111a/2
 .-ması 51b/11
 .-salar 49a/13, 95a/10, 98a/7,
 106a/7, 109b/2, 110b/9, 112b/18

koğla- : Koklamak. [13]
 .-mağla 145a/18
 .-masınıñ 92a/2
 .-salar 37b/9, 38b/13, 46b/17, 66a/6,
 67b/16, 73a/7, 73a/8, 78b/9, 78b/11, 79a/6
 .-yalar 94a/18

koğlat(d) -: Koklatmak. [1]
 .-alar 16a/7

koğu : Koku. [42]
 .+lar 111a/13
 .+ları (*yük.*) 51b/18
 .+larına 71b/6
 .+sı 35b/8, 53b/1, 54b/15, 57b/15,
 72b/13, 73a/3, 79a/9, 84b/13, 110b/9
 .+sın 32a/5, 35a/11, 37a/9, 43b/4,
 44a/19, 47a/6, 47a/12, 54b/8, 62a/4, 66b/12,
 69b/15, 79b/4, 80a/3, 98b/7, 100b/06
 .+sına 31a/3, 34a/10, 43a/18, 62a/4,
 70a/2, 70a/9, 71b/5, 72b/14, 110b/11(2)
 .+sından 63b/18, 117a/5
 .+sını 57b/18, 70b/13, 118b/18

koğula-: Koklamak. [3]
 .-salar 85b/5, 99a/17
 .-yan 110b/10

koğulu : Kokulu, kokusu olan. [6]
 . 29a/12, 78b/18, 99a/8, 107b/11
 . ol- 62b/5, 94a/15

koğut(d) -: Kokutmak, bir koku sindirmek.
 [5]
 .-salar 70b/5, 79b/10
 .-ur 72b/15, 99a/10, 99b/3

koğol : Kol. [2]
 k.+dadır 12a/17
 .+larından 104b/18

koğolon : < *Fr. / İng. colonne* < *Yun.* Kalın
 bağırsak. [1]
 .+da 19b/5

koğoltuk : Vücutta omuz başının altında kolun
 gövde ile birleştiği yer. [6]
 . altı 11a/2
 . araları 30a/6, 110b/14
 . arası 141a/14
 . koğusu 44a/19
 . rāyihası 98a/17

koğoma : < *Fr. coma*. Bazı hastalıklar
 sırasında görülen anlama, duyma ve
 hareketin büsbütün veya az çok
 kaybolmasıyla beliren derin dalginlik
 durumu.(?) [1]
 .+lar 10b/18

koğon - : Uçmasına son verip bir yerde
 durmak. [2]
 .-arsa 109b/14
 .-maya 67a/12

koğon-: Koymak, konulmak. [2]
 .-sa 091b/17
 .-sa 101a/19

koğonak (ğ): Kundak çocuklarının başlarında,
 saç arasında meydana gelen kepek. [3]
 .+ı 56a/7
 .+ına 53a/11
 .+lara 76a/5

Ƙonstantiniyye: İstanbul.(Şehir adı) [1]
Ƙ. 6b/8

Ƙonul - : Konulmak, koyulmak. [2]
Ƙ.-sa 77a/19, 108b/3

Ƙop - : [3]
I. Yerinden ayrılmak.
Ƙ.-ar 92b/17

II. Daldan, ağaçtan toplanmış.
Ƙ.-muş 64b/15

III. (Organlar için) Vücuttaki yerinden ayrılmak.
Ƙ.-sa 53a/1

Ƙopar - : Koparmak, kopmasına yol açmak. [5]
Ƙ.-a 59a/19, 112a/2
Ƙ.-ır 68a/9, 68b/4
Ƙ.-up 105b/2

Ƙork - : Korkmak. [3]
Ƙ.-alar 104b/4
Ƙ.-mağa 52a/1
Ƙ.-mağdan 85a/16

Ƙorkulu: Korku veren. [1]
Ƙ. 5b/19

Ƙoruk (ğ): [12]
I. Olgunlaşmamış ekşi ve ham üzüm.
Ƙ. 15b/15, 72b/3, 85b/18
Ƙ. ekşisi 50a/14, 51a/5
Ƙ. şu 69b/5
Ƙ. şuyı 68a/3, 136a/3
Ƙ. şarābı 51a/5
Ƙ. tı (*iye.*) 44b/5

II. Olgunlaşmamış, ham.
Ƙ. 77b/4
Ƙ. olma- 105a/5

Ƙovan çiçeği ağacı: Ayvadana, civanperçemi. [1]
Ƙ. 36a/13

Ƙoy- : [129]
I. (Bir yere) Bırakmak, yerleştirmek.
Ƙ.-a 12b/2
Ƙ.-alar 14a/11, 20b/1, 20b/12, 24b/11, 27a/10, 50a/13, 51b/14, 73a/13, 75b/5, 87b/6, 88b/9, 94a/19, 123a/2, 123b/1, 125a/11, 125a/14, 131b/2, 134b/15, 137a/3, 137a/12, 138a/13, 140b/11, 140b/13
Ƙ.-asın 12b/3, 12b/4, 12b/5, 63b/8, 124b/5, 143a/16
Ƙ.-salar 44b/13
Ƙ.-ub 21a/19, 30b/14, 32b/11, 32b/12, 38a/17, 53a/13, 54b/2, 58b/18, 62a/9, 63b/7, 93a/16, 96a/16, 103b/4, 118b/8, 124b/5, 125a/10, 125b/10, 125b/11, 126a/1, 126a/17, 130a/2, 131a/19, 131b/1, 131b/8, 131b/13, 131b/19, 134b/7, 137a/2, 140b/11, 140b/14, 141a/3, 141a/17, 143a/11, 143b/8, 143b/19, 144a/7, 144b/18, 145b/15

II. Katmak
Ƙ.-a 123b/9, 123b/10, 125b/10
Ƙ.-alar 38a/12, 93b/1, 113b/9, 120b/7, 121a/11, 122a/17, 123b/1, 124b/9, 125b/13, 130b/4, 135a/13, 136a/5, 143a/7
Ƙ.-asın 145b/17
Ƙ.-ub 32a/12, 35b/14, 44b/16, 54b/1, 68b/16, 82a/1, 94a/7, 101a/18, 101b/13, 101b/17, 105a/16, 108b/7, 120b/12, 120b/13, 121a/6, 123a/6, 123b/7, 125a/17, 125a/18, 125b/4, 125b/12, 126a/1, 126a/17, 128b/14, 131a/19, 136a/12 (2), 138a/12, 139b/8

III. Yardımcı fiil.
aşak.-alar 27b/19

IV. (Bir yiyeceği) Pişmek üzere hazırlayıp ateşe oturtmak.
Ƙ.-a 131b/13
Ƙ.-alar 99a/3, 99a/4, 101b/17
Ƙ.-ub 28a/12, 36a/4, 81b/19, 93b/8, 98b/1, 131b/18, 143a/7, 144b/5

Ƙoyu : [4]
I. Kendi renginin karaya çalar tonunda olan.
Ƙ. 77a/13, 77a/17

II. Yoğunluğu sebebiyle güç akan,
kesif.

ķ. 86b/9
ķ. ol- 120b/13

ķoyul -: Koyu duruma gelmek, koyulaşmak.
[1]

ķ.-a 139a/4

ķoyulan:- Koyu duruma gelmek,
koyulaşmak. [1]

ķ.-a 120b/14

ķoyun : Koyun. [17]

ķ. 9a/15, 86a/12
ķ. eti 61a/11, 61a/12, 61a/14, 61a/16,
87b/17

ķ. südi 87a/16
ķ. řabī^c atı 87b/15
ķ. tersi 137b/9, 137b/11
ķ. yüñi 52b/10, 145a/9
ķ.+uñ 26b/5, 26b/6, 58a/13
ķ.+dan 72a/12

ķoyun butrağı: Koyun butrağı, koyunotu. [1]

ķ. 67a/12

ķoz :< *Far. gavz* > *koz*. Ceviz. [2]

ķ. 43a/12, 54a/14

ķozak (ġ):< *Far. ġūzek*>*kozak*. Koza,
kosalak. [3]

ķ.+ı (*ıye.*) 43a/19, 97a/7
ķ.+ını 54a/5

ķöbük(g)i: (Katran) köpüğü. [1]

k. 67a/17

ķök : [173]

I. Bitkilerin toprağın altında kalan ve
topraktaki besi maddelerini emmelerine
yarayan kısmı.

k. 62b/14, 70b/17, 113b/12
k.+den 81b/17
k.+dür 39a/1, 50a/5, 51b/16, 97b/1,
97b/3
k.+e 105b/9

k.+i (*ıye.*) 8a/11, 27b/7, 29a/14,
31b/2 (2), 32b/2, 34b/4 (2), 37a/14, 41b/10,
46b/11, 53a/5, 53b/9, 54b/3, 56a/5, 56a/12,
58a/19, 60a/5, 64a/5, 64a/6, 64a/12, 68a/15,
70a/10, 71b/2, 76a/19, 79b/18, 80b/7,
81a/10, 81b/10, 81b/12, 82b/8, 91a/4, 91b/1,
94b/17, 95b/11, 95b/14, 96a/2, 100b/1,
101b/2 (2), 105a/16, 105b/2, 105b/8,
109a/13 (2), 109b/12, 109b/15, 110a/1,
113b/17, 113b/18, 113b/19, 114a/14, 114b/6,
116a/16, 121a/18, 122b/13, 123a/1, 123a/2,
123a/4, 128b/13, 131a/14, 132b/12, 132b/15,
132b/16, 133a/5, 135a/3, 135a/4, 135a/10,
135b/13

k.+i (*yük.*) 48b/7 (2), 97b/2

k.+idir 31a/17, 31b/6, 31b/11,
33b/13, 39a/17, 46a/19, 56b/6, 58a/9,
62b/14, 80b/7, 97b/17, 109b/19, 111b/13,
114a/2, 114a/14

k.+iyle 103b/18, 112b/2

k.+inde 80b/7, 84b/8

k.+inden 35a/14, 38b/12, 64a/5

ķ.+indedir 58b/1

k.+ine 56a/5, 97b/17, 105b/6, 110a/3

(2)

k.+ini 28a/5, 28b/5, 29b/7, 46b/7,
47b/12, 51a/17, 63a/1, 68a/7, 71a/1, 75a/3,
75a/5, 76b/2, 88a/18, 88b/6, 91a/4, 91a/5,
91a/8, 106a/12, 106a/14, 106a/17, 109a/16,
109a/18, 112a/2, 114a/3

k.+iniñ 27b/8, 29b/17, 37b/18, 46a/6,
61a/7, 64a/11, 68a/6, 68a/13, 72a/5, 73b/4,
75a/3, 76a/2, 76a/16, 76b/1, 79b/18, 80b/1,
80a/8, 89b/15, 100b/3, 109a/17, 111b/17,
112a/1, 121a/10, 121a/17, 144b/17

k.+leri 84b/2, 116b/13

k.+leriñ 84b/3

k.+üñ 31b/7, 54b/4

II. Bazı tümörlerin derinlemesine
uzantısı.

k.+i (*ıye.*) 24a/10

ķömür : Kömür. [5]

k.+i (*ıye.*) 56b/3, 141b/2 (2), 142a/19
k.+inden 133a/12

- köpük (g):** Bir sıvı üzerinde çeşitli etkilerle oluşan hava veya gaz kabarcıklarından meydana gelen tabaka. [9]
k. 19a/7
k.+i (*iye.*) 41a/7, 120a/14, 120b/7, 122a/5, 122a/8, 122a/19, 133b/8
k.+i (*yük.*) 124b/8
- köpüksüz:** Köpüksüz. [1]
k. 122b/14
- köpür -:** Köpük çıkararak kabarmak. [1]
k. -üb 84b/4
- kör** : Uzamayan, hasta, küt. [1]
k. ol- 91a/7
- körfez:** < *Yun. kórfos.* Koy. [1]
k.+i (*iye.*) 84a/19
- köşek** : Deve yavrusu. [1]
k.+den 103a/2
- köşeli** : Köşeli. [4]
k. 96a/16, 96b/8
k. ol- 96b/10
k.+si 96b/11
- kötürüm:** Yaşlılık veya hastalık sebebiyle yürüyemeyen kimse. [1]
k.+lere 106b/13
- köy** : < *Far. kūy.* Köy. [1]
k.+de 100a/3
- kübā** : < *Ar. kūbā.* Temriye hastalığı. [1]
k.+ya 116b/18
- kubāzü'l-melik:** < *Ar. kūbādū'l-melik.* Bir terkip adı. [2]
k. 22b/17
devā-i k. 16b/11
- kubec:** < *Ar. kūbec.* Keklik kuşları. [1]
k. 71b/9
- kudret helvāsı:** < *Ar.* Kuvvet macunu. [4]
k. 39b/9, 102a/14, 141b/14
k.+dır 59b/15
- Ḳuds-i Şerif:** Kudsi Şerif. (Yer adı.) [1]
k. 75b/11
- ḳuduz:** Kuduz hastalığı taşıyan. [3]
k. 27b/16, 49b/12, 72a/2
- ḳuduz otı** : Kuduz otu. [1]
k. 27b/14
- Kūfi** : Küfe şehri ile ilgili. [3]
su° d-i k. 117b/8, 117b/19, 118a/10
- kūhī** : < *Far. kūh+ī.* Dağla ilgili, dağa ait. [1]
kerefs-i k. 70a/6
- ḳuḳiya** : < *Gr.* Bir terkip adı. [4]
ḥabb-ı k. 14b/15, 16a/13, 128b/16, 129a/1
- ḳuḳulavī:** *bk.* maṣṭakī (sakız). [1]
k. 100a/9
- ḳul** : Allah tarafından yaratılmış olan insan. [1]
k.+larını 27a/1
- ḳulā°** : < *Ar. ḳulā°.* Pamukçuk. [6]
k. 31b/11
k. ° illeti 27b/10, 104a/6
k. ° illetleri 79a/19
k.+a 66a/19
k.+ı (*yük.*) 111a/1
- ḳulā°** : *bk.* ḳulā°. [1]
k.+a 89b/8
- ḳulaba** : Kulapa otu. [1]
k. 114a/16
- ḳulaç** : Gergin şekilde açılmış iki kolun parmak uçları arasındaki uzaklık. [1]
k. 81b/10
- ḳulād** : < *Far. pūlād.* Çelik. [2]
k.-ı ma° denī 44a/7
k.-ı maṣnū 44a/7

ķulāġ : *bk. ķulā^c*. [1]
ķ. aġrısı 63a/18

ķulak (ġ) : Kulak. [60]
ķ. 30a/5, 47a/6
ķ. aġrısı 32a/14, 36b/9, 41a/4,
51b/13, 69a/7, 76a/5
ķ. aġrılarınıñ (*yük.*) 15b/11
ķ. aġrılarına ve şovuklarına 104b/12
ķ. aġrılarına ve şişlerine 76a/12
ķ. ġürüldüsi 45a/19, 72a/9
ķ. şaġırlığı 87b/5
ķ. tözi 46b/6 “*ķulak dibi*”
ķ. ve diş aġrılarına 127a/16
ķ. yaraları 78a/18
ķ. yaralarına ve süddelerine 51b/3
ķ.+a 15b/14, 15b/17, 15b/18, 28b/13,
30a/4, 31a/6, 32a/12, 32a/18, 40a/6, 45a/19,
46b/16 (2), 47a/7, 51b/4, 51b/13, 51b/15,
52b/9, 52b/12, 65a/11, 67a/7, 67a/10, 72a/9,
75a/5, 75a/16, 75b/6, 76b/9, 76b/10, 76b/11,
89a/6, 107b/19, 116a/14, 116a/15
ķ.+da 15b/15, 56b/11
ķ.+ı (*ıye.*) 26a/4
ķ.+ı 28b/14, 75a/5
ķ.+ın 32a/14
ķ.+ınıñ 75b/6, 88b/6
ķ.+ları (*ıye.*) 15b/12
ķ.+tan 30a/5

ķulķadis: < *Far. kulkedis*. Beyaz demir-II-
sulfat. [1]
ķ. 51b/1

ķulķanda: < *Gr. ķulķanda*. Yeşil demir-II-
sulfat. [1]
ķ. 51b/2

ķulķās : < *Ar. ķulķās*. Kulkas, gulgas. [1]
ķ.+dan 102a/18

ķullan -: Kullanmak, yararlanmak. [6]
ķ.-alar 139b/12, 140b/10
ķ.-maķ 136b/17
ķ.-ur 95b/12
ķ.-urlar 58b/7, 100b/10

ķulunc : < *Ar. Baġırsak aġrısı, baġırsaklarda
peyda olup omuz başlarına ve vücuda gelen
bir aġrı*. [32]

ķ. 9a/10, 42b/2, 46b/8, 49a/19,
55b/15, 60b/11, 63b/2, 94b/8
ķ. aġrıları 97a/13
ķ. eyle- 86b/12
ķ. ġetür- 86b/12
ķ. it- 82b/18
ķ.+a 34b/9, 39a/8, 69a/16, 74a/5,
76b/3, 76b/8, 80b/1, 88a/1, 97a/11, 111a/16,
118b/10
ķ.+ı 37b/2, 60a/3, 87a/2
ķ.+uñ 19a/16
emrāz-ı ķ. 19a/15
emrāz-ı ķ.+a 19b/1, 144a/12
ķ.-ı rihī 47a/11, 111b/18

ķuluncu'l-ķuvvā³i: < *Ar. ķuluncu'l-ķuvvā³i*.
Bir kulunç çeşidi. [1]
ķ. 19a/16

ķum : Kum. [7]
ķ. 9a/13, 141a/9
ķ. deryāsı 52a/10
ķ. içine 55a/7
ķ.+dan 57a/19, 57b/1, 79b/2

ķum alma: Kum elması. [1]
ķ. alma 139b/16

ķumārī: Kumâr şehrine âit. [2]
^c üd-ı ķ. 66b/9, 66b/10

ķumlu : Kumlu, kumu olan. [1]
ķ. 82b/16

ķumsuz: Kumsuz. [1]
ķ. 85a/19

ķunapa : Kulapa otu. [1]
ķ. 114a/16

ķunduz ġayāsı: *bk. ķunduz ġayāsı*. [1]
ķ. 127b/16

ķunduz ġayası : *bk. ķunduz ġayāsı*. [1]
ķ. 43a/7

ķunduz ħayāsı: Cavşir otu ve bundan elde edilen zamk. [1]
ķ. 121b/13

ķur -: Hazırlayıp olması için bırakmak. [1]
ķ.-arlar 29b/16

ķurā : < *Ar. ķurā*. Köyler, beldeler. [1]
ķ. 77a/7

ķurak : Kurak. [1]
ķ. 115a/1

ķūrān-ı °Azīmü’ş-Şān: < *Ar. Kur’an-ı Kerim*. [1]
ķ.+da 8b/12

ķurb : < *Ar. ķurb*. Yakın. [4]
ķ.+ında 38b/8, 75b/12, 101a/13, 113b/11

ķurbaġa: Kurbaġa. [8]
ķ. 61a/18, 61b/2, 61b/5
ķ. dili 61b/6
ķ.+lar 61b/6
ķ.+nıñ 61b/3
ķ.+sı 61b/5
ķ.+sınıñ 61a/18

ķurd : Uzun ve yumuşak gövdeli, omurgasız, bacaksız, sürünerek hareket eden küçük hayvan. [19]
ķ. 45a/4
ķ. ol- 71a/17 (2)
ķ.+dan 53b/11
ķ.+ı (*iye.*) 49b/10
ķ.+ı 53b/7
ķ.+ıdır 49a/3, 74a/14
ķ.+ın 76b/10
ķ.+ını 75a/16, 108b/4
ķ.+ları 39b/8, 49a/1, 50a/19, 67a/6, 117b/6
ķ.+larınıñ 29b/10
ķ.+uñ 49a/5, 63b/14

ķurd: Köpekgillerden, gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan. [3]
ķ. 49b/7, 86a/10
ķ.+uñ 49b/7

ķurdaşen: Çok defa alerji yapan maddelerin yanmasıyla, bazen de sıkıcı olaylar karşısında kalmakla birdenbire ortaya çıkan, kısa veya uzun bir süre sonra da kendiliğinden kaybolan, kırmızı, yuvarlak döküntülerle kendini gösteren kaşıntılı bir deri hastalığı, ürtiker. [3]
ķ.+e 46b/15, 53a/9, 72a/3

ķurdaşenī: Kurdeşene âit. [1]
ķ. 82a/11

ķurdcaġız: Kurdcaġız, küçük kurtçuklar. [1]
ķ.+lar 8a/8

ķurı : [29]

I. Nemi, suyu olmayan.
ķ. 19a/16, 92b/13, 108b/6

II. Kuru olan, kurutulmuş olan.
ķ. 30a/4, 51b/6, 67a/6, 82a/4, 121b/6, 122a/14, 125b/9, 139b/5
ķ. ol- 72a/15, 124b/19
ķ.+sı 112a/1, 125b/18, 127a/18, 144b/10, 145a/15
ķ.+sıdır 55a/19, 72a/10
ķ.+sın 82a/9, 113a/1

III. Salgısı olmayan.
ķ. 41a/8, 79b/12, 133b/5

IV. Eski tıp anlayışına göre kuru, yaş, soğuk ve sıcak mizaç özelliklerinden kuru özelliğine sahip.
ķ. 72b/1
ķ.+dır 110b/7

V. Kara, toprak.
ķ.+da 55a/9

VI. Kurumuş, canlılığı kaybolmuş.
ķ. ol- 123a/15

ķurı - : (Bitki) Suyu çekilip hayâtı son bulmak. [2]
ķ.-sa 100a/5
ķ.-yınca 58b/18 “*ķuruyuncaya kadar*”

ķurıdııcı: Kurutucu. [2]

ķ.+dır 107a/6, 109a/18

ķurılıķ(ġ): [3]

I. Nemsizlik, susuzluk.

ķ. 9a/10

II. Zayıflık, güçsüzlük.

ķ. virür 79a/13

ķ.+ı (*iye.*) 53b/1

ķurt(d)-: [27]

I. Güneşte bırakıp kuru duruma gelmesini sağlama.

ķ.-alar 56b/7

ķ.-ub 31a/2, 41a/5, 49a/3, 51a/7, 63b/12, 77b/8, 95b/2, 113a/16, 136a/1

II. Hayâtiyetini kaybetmek; yok etmek, kaybolmak.

ķ.-ır 42a/11, 48a/5, 51a/4, 70a/16, 102a/1

III. Kuru duruma getirmek.

ķ.-ır 33b/17, 50a/11, 62a/3, 75b/6

IV. (Çıban, yara için) Bitirmek, yok etmek.

ķ.-ır 50a/17, 54b/2, 63b/6, 74b/15, 110a/16, 111a/10, 113a/16

V. (Kan ile birlikte) akışkanlığını azaltmak. (?)

ķ.-ır 54b/10

ķurlaġan: Etyaran, dolama. [1]

ķ.-lara 52b/19

ķurş : < *Ar. ķurş.* Yuvarlak hap şeklindeki ilaçlar, tablet. [37]

ķ. 135a/16, 135b/11, 136b/2

ķ. it- 120b/8, 135b/14, 136a/7, 136a/13

ķ. ol- 40a/17

ķ.+ıdır 136a/10

ķ.+la 20b/18

ķ.+lar 56a/1, 71b/2, 135a/18, 135b/4, 135b/6, 135b/11

ķ.-ı afsentîn 17b/19

ķ.-ı ° anber-baris 19a/4, 135b/7

ķ.-ı Aristo-māz 18a/8

ķ.-ı benefsec 21b/14

ķ.-ı bermek 21b/14

ķ.-ı büzür 22b/3

ķ.-ı Calinus 18a/8

ķ.-ı cülnār 21b/3

ķ.-ı ġaşġāş 17b/5

ķ.-ı irsā 20b/6

ķ.-ı kāfūr 17a/19, 25a/3, 135b/4

ķ.-ı kāfüre 17b/15

ķ.-ı kākūnec 21a/3

ķ.-ı kehrübā 18a/4, 21b/2, 135a/15

ķ.-ı kevkab 15b/19

ķ.-ı ramāķ 135b/16

ķ.-ı tebaşīr-i kāfūrī 135a/18

ķürş : *bk.* ķurs. [1]

ķ.+lar it- 48a/14

ķursaq(ġ): Mide [1]

ķ.+ı (*iye.*) 34a/11

ķurşun : Kurşun. [15]

ķ. 28a/6, 96a/14, 96a/17, 116a/19, 137a/6, 139a/4

ķ. ma° deni 8a/4

ķ. üstübeci 30a/14

ķ.+a 96a/17

ķ.+dan 28a/8, 98a/11, 143a/19, 146a/2

ķ.+ı 96a/13

ķ.+uñ 50b/3

ķurt : Uzun ve yumuşak gövdeli, omurgasız, bacaksız, sürünerek hareket eden küçük hayvan. [4]

ķ.+ları 28a/4, 113a/2

ķ.+ların 105a/8

ķ.+larının 105a/18

ķurtar -: Kurtulmasını sağlamak. [2]

ķ.-ub 31b/15

ķ.-ur 101b/12

ķurtul- : (Hastalıktan, sıkıntılı bir durumdan) uzaklaşmak, selâmete çıkmak. [2]

ķ.-muş 47a/9

ķ.-ur 121b/15

ķurķum: < *Ar. ķurķum*. Aspur, yalancı safran. [5]

ķ. içi 133b/19
ķ. yağı 74a/4
bezr-i ķ. 19b/11
ķ.-ı berrī 73b/18
ķ.-ı hindī 117b/9

ķuru : [54]

I. Nemi, suyu olmayan. (*bk. mī^c a-ı yābise*)

ķ. 103b/4

II. Kuru olan, kurutulmuş olan.

ķ. 5a/16, 40b/16, 42a/4, 44b/12, 58a/18, 82a/18, 108b/5, 109a/18, 113a/3, 114b/16

ķ. ol- 35a/2

ķ.+sı 48b/15, 49a/16, 83a/7, 89a/3, 96b/18, 106b/16, 120a/19, 130a/17, 130a/19, 130b/3, 131a/6, 135b/1, 135b/12

ķ.+sın 54b/6, 70b/9, 74a/12, 82a/14, 89a/8

ķ.+sını 38b/16, 74a/13, 82a/12, 88b/5, 96b/19, 110b/18, 111b/9, 113a/5, 113a/6

ķ.+sından 30a/6, 49a/5, 57b/3
67a/10

ķ.+sınıñ 29a/10, 54a/10, 59a/16, 89b/6, 99b/8

III. Salgısı olmayan.

ķ. 44b/16, 45b/9, 57a/3, 102b/4, 115a/12, 133a/17

ķuru^c : < *Ar. ķuru^c*. Ćarpıntı. [1]

ķ.-ı şadr 133b/2

ķuru- : Islaklığı, yaşlığı kaybolarak kuru duruma gelmek. [6]

ķ.-duķda 49b/5
ķ.-duķlarında 81b/11
ķ.-maķ 136b/2
ķ.-maķdır 106b/17
ķ.-muş (*sf.*) 143a/2
ķ.-yub 77b/3

ķurudıcı: Kurutucu. [5]

ķ.+dır 46b/19, 49a/10, 55b/13, 80b/19, 140b/10

ķurūh : < *Ar. ķurūh*. Yaralar. [2]

ķ. 87a/17, 120a/3

ķurūh-ı em^c ā: < *Ar. ķurūh-ı em^c ā*. Bağırsak yaraları. [1]

ķ. 87b/4

ķuruluk(ğ): Kuruluk, kuru olma. [6]

ķ.+ı 83b/12

ķ.+ına 35b/16, 40b/16, 40b/18

ķurum: Dumandan meydana gelen ve tabaka hâlinde ocak bacalarında biriken is. [1]

ķ. 103b/12

ķurut(d) -: [15]

I. Güneşte bırakıp kuru duruma gelmesini sağlama.

ķ.-alar 30b/16, 48a/15, 127a/7, 136a/6, 139a/12

ķ.-miş (*sf.*) 55a/15

ķ.-salar 47b/10

ķ.-ub 35a/14, 47b/12, 47b/18, 58b/19, 76a/1

ķ.-urlar 57b/2

II. Kuru duruma getirmek.

ķ.-ur 28b/17

III. (Çıban, yara için) Bitirmek, yok etmek.

ķ.-ur 109b/6

ķuş- : Kusmak. [8]

ķ.-ar 63b/17

ķ.-cağı 19b/7

ķ.-madan 18a/1 "*ķusmaktan*"

ķ.-mağa 93a/7

ķ.-maķ 42b/15, 50b/7, 93a/6

ķ.-masına 71b/4

ķuşbetü'r-ri^c e: < *Ar. ķuşbetü'r-ri^c e*. Akciğer hava borucuğu. [1]

ķ.+ye 92b/18

- kuşdur** -: Kusturmak. [8]
 ք.-a 104a/5, 114a/6
 ք.-alar 18a/16, 93a/6
 ք.-mağ 25b/13
 ք.-ur 32b/4, 42b/17 , 85b/16
- kuşmuk(ğ)**: Kusmuk. [4]
 ք.+a 137b/14
 ք.+ı 33b/5, 50b/15, 123a/14
- kuşt** : < *Ar. kuşt*. Kış otu ve bu otun kökünden elde edilen ilaç. [6]
 ք. 19b/11, 74b/6, 90a/5
 ք.+ı 74b/16
 ք.-ı bahrî 74b/10
 ք.-ı mürr 117b/9
- kuş** : Kuş. [24]
 ք. etleri 14b/16
 ք. yüregi 38b/3
 ք. 38a/7, 38b/17
 ք.+dur 48a/16, 111a/14
 ք.+ı (*ıye.*) 9b/2, 63a/4, 71b/8, 71b/10
 ք.+ı 62b/10
 ք.+ıdır 39a/14, 62b/10
 ք.+ınıñ 48a/17
 ք.+lar 9a/17, 9b/7, 9b/8
 ք. +lar eti 24b/16
 ք.+lardan 69b/7
 ք.+larıñ 11b/8, 48b/2
 ք.+uñ 63a/4, 63b/9, 111a/14
- kuşdili**: Kuşdili. [1]
 ք. 89a/12
- kuşetmegi**: Kuşekmeği. [1]
 ք. 40b/10
- kuşluk(ğ)**: Günün sabahla öğle arasındaki saatleri. [1]
 ք.+a 123b/4
- kuşür** : < *Ar. kuşür*. Kabuklar. [2]
 ք.+ınıñ 84a/1
 ք.-ı aşl-ı rümmân 19b/11
- kuşüş** (?): Pamukluk çalısı. [1]
 ք. çalısı 88a/16
- kuşüzümi**: Çekirdeksiz ufak üzüm. [6]
 ք. 139b/5
 ք. balı 121a/1
 ք.+ni 121a/5
 ք.+niñ 82a/16, 121a/4, 121a/7
- kuţn** : < *Ar. kuţn*. Pamuk. [1]
 ք. 75a/18
- kuvā** : < *Ar. kuvā*. Kuvvetler. [16]
 ք. 7b/13
 ք.+lar 11a/12
 ք.+ları 10a/6
 ք.+niñ 10a/8, 10a/9
 ք.+yı 26a/15
 ք.-ı nefsanî 10a/9 “*nefsanî güçler*”
 ք.-yı erba^c a 92b/13
 ք.-yı hayvānî 10a/7 “*hayvanî güçler, cinsel dürtüler*”
 ք.-yı hayvāniyye 6b/17
 ք.-yı nefsanîyye 6b/17 “*nefsanî güçler*”
 ք.-yı şālise 10a/9
 ք.-yı sānî 10a/7
 k.-yı ṭab^c ī 6b/16 “*Tabiatla, yaratılışla ilgili güçler*”
 ք.-yı ṭabī^c ī 10a/6 “*Tabiatla, yaratılışla ilgili güçler*”
 ք.-ı nefsanî 10a/9 “*nefsanî güçler*”
- kuvve** : < *Ar. kuvvet*. Kuvvet. [1]
 ք.+leri 126b/1
- kuvvet** : < *Ar. kuvvet*. [295]
 I. Güç, kuvvet.
 ք. 5b/3, 11a/13 (2), 11a/14, 12b/8, 61a/13, 69a/2, 130b/6, 131b/16, 132a/11
 ք. vir- 15b/10, 18a/17, 28a/17 (2), 29b/1, 30b/5, 31a/9, 31a/11, 31b/6, 32a/11, 32b/14, 33b/3, 33b/5, 33b/8, 34b/2, 34b/3, 34b/18, 35a/12, 35b/15, 35b/16, 37a/6, 37a/10, 37a/15, 37b/11, 38a/19, 39a/4, 39b/2, 39b/17, 39b/18, 41a/18, 41b/16, 42b/4, 42b/10, 42b/12, 43b/2, 43b/5, 44a/11, 44b/6, 45a/6, 46b/1, 47a/16, 47b/7, 48a/3, 48a/13, 48b/4, 48b/12, 51b/19, 52a/4, 52a/6, 53b/6, 54a/7, 54b/13, 54b/14, 54b/16, 55b/6, 56a/14, 56a/16, 57a/9, 57b/18, 61a/6, 61a/16,

61b/12, 63a/6, 63b/2, 64a/8, 64b/18, 66b/1, 66b/12, 66b/13, 66b/14, 67a/5, 67b/8, 67b/11, 67b/13, 69a/7, 69b/16, 70b/14, 72b/12, 72b/14, 75a/11, 75b/7, 76a/15, 78b/12, 79b/3, 80b/6, 80b/8, 81a/16, 81b/6, 81b/7, 82a/12, 82b/4, 82b/7, 83a/8, 84b/18, 85b/6, 87a/17, 87b/16, 88b/7, 89a/19, 89b/8, 90b/13, 90b/15, 91a/16, 91a/18, 92b/14, 94a/18, 94b/13, 95a/5, 99a/10, 99a/12, 99a/14, 99a/15, 99a/16, 100a/16, 100b/5, 106b/18, 107a/19, 109b/7, 111a/2, 111b/9, 112a/4, 112b/4, 115a/18, 116a/8, 120b/5, 120b/6, 121b/19, 123a/14, 123a/19, 124a/12, 125a/19, 125b/1, 125b/5 (2), 125b/6, 125b/14, 126a/4, 126a/5, 126b/2, 127a/1, 127b/9, 128a/9, 128a/10 (2), 130b/9, 130b/11, 131a/3, 131b/4, 132a/2, 132a/6, 132a/10, 132a/15, 132b/10, 132b/13, 132b/19, 136a/8, 137a/10, 137b/6, 137b/9

ķ.+e 5b/8

ķ.+i (*īye.*) 11a/15, 27a/3

ķ.+in 43b/5, 91b/6, 94b/7

II. Tesir, güç, etki.

ķ. 34b/11, 34b/13, 48a/15, 55b/13

ķ.+de 102b/16

ķ.+i (*īye.*) 42a/14, 43a/6, 59b/1, 133a/4

ķ.+inden 28b/8

ķ.+ine 34b/15, 78a/16, 95a/14

ķ.+ini 105b/3

ķ.+leri 7b/5

beķā-ı ķ. 122b/15, 129b/18

bekā-ı ķ.+i 128a/3, 128a/8, 129b/14

ķ.-i bāh 118b/17

ķ.-i cāzibe 31b/3, 61b/3, 61b/5

ķ.-i evlā 72b/12, 101b/8

ķ.-i evvel 67b/19

ķ.-i evvelī 69a/5, 69b/13, 71b/1, 71b/18, 73b/19, 74a/17, 74b/11, 75b/14, 76a/11, 79a/10, 82a/17, 82b/4, 83b/13, 84a/7, 91b/6, 98a/3, 98b/17, 100a/15, 102b/19, 106b/10, 108a/5, 109a/3, 110b/8, 111a/8, 113b/1

ķ.-i fāyīze 125b/15

ķ.-i hāfıza 38b/5, 125a/7

ķ.-i hāzıma 119a/17, 128b/1

ķ.-i hırāfet 68a/7

ķ.-i ķābıza 49a/6

ķ.-i māsikiye 119a/3

ķ.-i māsikke 58a/1

ķ.-i muħallili 111a/11

ķ.-i muħarriķa 69a/15

ķ.-i mulaṭṭife 38a/18

ķ.-i mücellā 30b/11

ķ.-i mümeyyize 11a/13, 11a/14, 11a/18

ķ.-i mütezādde 82a/8, 100b/4

ķ.-i şālīşe 69a/6, 74a/18, 109a/4, 110b/9

ķ.-i şāniye 69a/5, 69b/13, 74a/18, 109a/3, 110b/9

ķ.-i tiryāķiyye 83b/18

menāfi^c -i ķ.+i 131b/3

bi-ħasebi'l-ķ.+dir 5a/6 "kuvvet kadar"

III. Şiddet, hız.

ķ. 12b/8, 93a/6

ķuvvetlendür - : Kuvvetlenmesini sağlamak. [1]

ķ.-ür 67b/15

ķuvvetli: Kuvvetli, güçlü. [1]

ķ. 128a/3

ķuvvetlü: Kuvvetli, etkili, güçlü. [6]

ķ. 42b/15, 57a/9

ķ. it- 70a/19

ķ. ol- 108b/19

ķ.+dür 42a/15, 113a/3

ķuvvetsizlik: Kuvvetsizlik, güçsüzlük. [1]

ķ. 81b/14

ķuyruk(ğ): Kuyruk. [1]

ķ.+ını 32b/9

ķuyruklu: Kuyruklu. [1]

ķ. 29a/18

ķuyu : Kuyu. [1]

ķ. şuyı 92b/8

ķuzġun ayaġı: Bir tūr sinir otu. [1]
ķ. 27a/18

ķuzu : Kuzu. [5]
ķ. 9a/16
ķ. derisinden 8a/14
ķ. eti 61a/14, 87b/11
ķ.+dan 87b/18

ķuzu ķulaġı: Kuzu kulaġı. [7]
ķ. 45a/6, 56b/6, 126a/14, 129b/5,
136b/18
ķ. ķōki 135a/4
ķ. ° uřāresi 135b/17

ķuzu : Kuzu. [2]
ķ.+nuñ 34a/11
ķ.+ya 8a/10

ķuķūk (g): Kūķūk. [32]
k. 43a/17, 44b/13, 50b/4, 52a/10,
63a/4, 68b/18, 69b/8, 71b/4, 71b/8, 79a/16,
88a/19, 95a/15, 96b/6, 97a/7, 101a/14,
102a/18, 106a/1, 106a/3, 113b/17, 121a/14
k. it- 73b/16
k. ol- 57b/2, 63b/15, 69a/4, 79a/15,
123a/4
k.+dūr 57a/18, 71a/19, 76a/19, 88a/17
k.+i 97a/4
k.+ine 71a/19

ķudūrāt: < *Ar. ķudūrāt.* Bulanıklıklar, kirler. [1]
k.+ı (*iye.*) 9a/12

ķuħlı : < *Ar. Lacivert* (renkli). [1]
k. 113a/18

ķūkūrd : < *Far.gūġird.* Kūkūrt. [2]
k. 28a/12, 79b/6

ķūkūrdlü: Kūkūrtlü. [1]
k. şu 23b/8

ķūkūrt : < *Far.gūġird.* Kūkūrt. [3]
k. 122b/19 (2)
k. şuyı 143a/15

ķül : Kūl. [26]
k. 61b/9, 63b/17, 121a/16, 143a/12
k. ol- 28a/13, 61b/9, 121a/16
k. şuyı 57a/2
k.+de 56a/1
k.+e 121a/16
k.+i 28a/13, 75a/2
k.+i (*iye.*) 46b/14, 119a/15, 139a/3

(2)
k.+in 31b/5
k.+inden 141b/9
k.+ini 30a/20, 35b/5, 46b/13, 61b/1,
63a/19, 80b/18, 87b/13, 110b/1

ķulā : < *Ar. ķulā.* Böbrek. [4]
k.+da 122b/17, 134b/10
teřhīn-i k.+sı 73b/13, 73b/15

ķülī : < *Ar. kull+i.* Bütüne âit, bütünü kapsayan. [1]
° ilāc-ı k. 011b/10

ķülliyet: < *Ar. kull+iyyet.* Bütünlük. [2]
k.+ine 116b/6, 116b/8

ķūmeřrā: < *Ar. kumeřrā.* Armut aġacı. [1]
k. 83a/2

ķümūdet: < *Ar. ķümūdet.* Donukluk, matlık, siyahlık. [2]
k. ol- 13b/17, 20b/3

ķündī : < *Far. ķündī.* Kādī çiçeġi. [1]
ma° cūn-ı k. 19b/19

ķündūr : < *Gr. Günlük*, buhur. [11]
k. 18a/6, 83b/9, 83b/14, 118a/3,
118a/13, 129a/14, 136b/6, 138b/2, 138b/17,
140a/11, 142b/7

ķündūrī: Günlüġe âit, buhura âit. [1]
ma° cūn-ı k. 18a/19

ķündūs: *ķündūs.* Voynik otu. [5]
k. 15a/9, 84a/5 (2), 117b/4, 117b/13

ķündüse: *bk. ķündūs.* [1]
k. 130a/1

kündüsi: *bk.* kündüs. [1]
k. 135b/8

küre : < *Ar. kure.* Küre. [3]
k.-i havā 7b/6
k.-i süflī 6b/13
k.-i ° ulyā 7b/2

kürk : <? Kürk, hayvan postu. [2]
k.+dür 58a/4
k.+i (*iye.*) 58a/2

kürkīm: *bk.* kürküm. [1]
devā-i k. 19a/3

kürküm: < *Ar. kurkum.* Zerdeçöp, hint safranı. [5]
devā-ı k. 17b/11, 20a/1, 21a/4, 22a/15, 22b/1

kürneb : < *Ar.* < *Sür.* Lahana. [4]
k. 80b/14
bezr-i k. 19b/11, 117b/8
remād-ı k. 117b/18

kürrāş : < *Ar. kurrāş.* Pırasa. [3]
ķ. 21b/4, 80a/18
bezr-i k. 37a/1

kürse: < *Ar. kūsā.* Sakız kabağı. (?) [1]
k. 140a/18

küsbe : < *Far. küsbe.* Yağlı tohum veya bitkilerin yağı çıkarıldıktan sonra kalan ve hayvan yemi, yakacak, gübre olarak kullanılan katı kalıntısı. [1]
k.+si 60b/12

kütüb: < *Ar. kütüb.* Kitaplar. [1]
k.-i mu° teber 45a/11

küzāz : < *Ar. küzāz.* Tetanos. [3]
k. ° illeti 44b/18
k.+e 73a/8, 94b/13

küzbere: < *Ar. küzbere.* Kışniş otu. [2]
k. 82a/5, 144b/14

küzberetü'l-bīr: < *Ar. küzberetü'l-bīr.*
Baldırıkara. [1]
k. 36a/18

küzberetü'l-kanāt(?): < *Ar. küzberetü'l-kanāt.*
Baldırıkara. [1]
k. 36a/18

L

- lābūd** : < Ar. *lā-büdd*. Elbette, mutlaka. [2]
l. 57a/12, 110b/10
- lābüde** : *bk.* lābūd. [1]
l. 42a/5
- lāciverd**: < *Far. lācverd*. *bk.* lāciverd taşı. [2]
l. 85a/8, 85a/15
- lāciverd taşı**: Koyu mâvi renkte kıymetli taş. [1]
l. 85a/5
- lāden** : < *Far. lâden* < *Yun. ladanía*. Laden otu ve bundan elde edilen zamk. [8]
l. 85a/18 (2), 85b/5, 85b/7, 88a/13, 88a/15, 95a/10, 95a/12
- lāğiye** : < *Far. lāğiye*. Sığır kuyruğu, balık öldüren. [4]
l. 85b/11, 114a/13, 114b/2, 114b/12
- lahana** : < *Yun. lakhano*. Lahana. [8]
l. 72b/8, 72b/9, 80b/14, 80b/15, 80b/16, 80b/18
l.+^o 1 81a/5
l.+sı 72b/6
- lahana** : < *Yun. lakhano*. Lahana. [2]
l. şuyı 127a/13, 127b/3
- laḥm** : < *Ar. laḥm*. [6]
I. Et.
l. 132b/16
l.+dır 7a/15
l.+ı bitür- 136b/19
l.-ı dīk 117b/19
l.-ı hüdhüd 117b/19
II. Meyvelerin kabukla çekirdek arasındaki yenecek kısmı.
l.+ıdır 68b/9
- laḥm-ı zāyid**: < *Ar. laḥm-ı zāid*. Vücudun bir yerinde bir hastalık sonucu çıkan fazla et. [1]
l.+in 34b/7
- laḥm-ı zāyid**: *bk.* laḥm-ı zāyid. [2]
l.+i (*yük.*) 108a/17, 131a/14
- laḥmī** : < *Ar. laḥm+ī*. Etle ilgili, ete âit. Metinde sirozun bir türü. [2]
l. 20a/6
istiskā-ı l. 20a/9
- laḥmü'l-baḳara**: < *Ar. laḥmü'l-baḳara*. Sığır eti. [1]
l. 88a/2
- laḥmü'l-cedy**: < *Ar. laḥmü'l-cedy*. Oğlaç eti. [1]
l. 87b/17
- laḥmü'l-ḥamlān** : < *Ar. laḥmü'l-ḥamlān*. Kuzu eti. [1]
l. 87b/10
- laḥmü'l-ıcl**: < *Ar. laḥmü'l-ıcl*. Buzağı eti. [1]
l. 88a/8
- lāḥūrī** : < *Ar. lāḥūr+ī*. Lahur şehrine âit. [1]
L. 108b/18
- lākin** : < *Ar. lākinne*. Ama, ancak, fakat. [34]
l. 6a/18, 7a/4, 17a/9, 17a/17, 29b/2, 40a/11, 41a/14, 44a/13, 47b/7, 56a/5, 57a/9, 58b/8, 65b/3, 65b/17, 69b/8, 72a/11, 73a/12, 77a/6, 77a/12, 77a/13, 78a/9, 83b/8, 84a/14, 86b/17, 88a/5, 91a/12, 96a/15, 96b/13, 96b/17, 97a/13, 109b/19, 116a/1, 128b/5, 144b/12
- laḳve** : < *Ar. laḳve*. Yüz felci. [19]
l. 15a/11, 29b/10, 49a/12, 63b/11, 118b/4, 122b/2, 138b/12
l.+ye 34b/10, 38b/4, 55a/5, 63a/6, 103a/6, 104b/13, 105b/13, 105b/17, 107a/15, 107a/17, 113a/5, 133b/15
- la^cl** : < *Ar. la^cl* < *Far. lāl*. Parlak kırmızı

renkli kıymetli taş. [2]

l.+iñ 8a/6

l. ma° deni 85a/6

laṭīf : < *Ar. laṭīf*. Güzel hoş, yumuşak. [69]

l. 15b/9, 16a/15, 18b/20, 26b/7, 31b/14, 33b/18, 34b/5, 55a/1, 72a/5, 77a/11, 86a/11, 99b/13, 107a/14, 129b/8, 134b/17

l. bişür- 86a/11

l. eyle- 8b/5, 20a/4

l. it- 18a/1, 18b/20, 18b/15, 19b/9, 20a/16, 20b/4, 20b/7, 22b/11, 23a/7, 23a/11, 23a/17, 23b/16, 24b/11, 24b/16, 26a/9, 26a/12, 28b/18, 48b/11

l. ol- 29b/16, 48a/19, 54b/1, 57a/8, 74a/15, 85b/1, 97a/2, 134b/7

l.+dir 35a/18, 35b/10, 39b/10, 39b/18, 43a/5, 43a/8, 49b/17, 50a/19, 59b/3, 64a/5, 66b/11, 67a/2, 67a/13, 69b/13, 72b/14, 85b/3, 105a/14, 105a/15, 106a/3, 106b/6

l.+idir 106b/19

faşl-ı ma° ācīn-i l. 118b/3

laṭīf : *bk. laṭīf*. [1]

l. it- 23b/7

Laṭīn : < *Fr. Latin. Lat. Latinus*. İtalyanın Latium bölgesi halkından olan kimse. [5]

L. 96b/9

L. lisānı 100b/3

L. kitābları 63a/2

L. müfredāt kitābları 92a/2

lisān-ı L.+de 88a/12

lāyık : < *Ar. lā'īk*. Uygun, yaraşır, münasip. [2]

l. 69b/5

l. ol- 24b/11

lāyık : *bk. lāyık*. [1]

l. 18b/19

lāzım : < *Ar. lāzım*. Gerekli, lüzumlu. [38]

l. 50b/11, 104a/16

l. gel- 6b/2, 12b/10, 26b/17, 29b/13, 63b/16, 93a/15, 104b/3, 104b/5, 112a/11,

114a/5, 117a/11, 139b/1

l. ol- 26a/14, 59b/11, 140b/11, 143b/10

l.+dır 4a/12, 4b/1, 4b/3, 5a/6, 5a/18, 6a/1, 10a/4, 13a/1, 13b/5, 17b/13, 23a/5, 24a/18, 26b/14, 27a/10, 35b/13, 40a/12, 57a/9, 58b/4, 92b/1, 100a/6

lāzıverd: *bk. lāzıverd* taşı. [2]

l. 85a/5, 116a/8

leben : < *Ar. leben*. Süt. [7]

l. 85b/19

l.+i (*iye.*) 97a/9, 103b/2, 103b/3, 105a/5

l.-i cāmıd 34a/12

l.-i kibrīt 145b/9

leben-i ḥāmız: < *Ar. leben-i ḥāmız*. Ayran. [1]

l. 86b/14

lebenü'l-ma°z: < *Ar. lebenü'l-ma°z*. Keçi sütü. [1]

l. 87a/9

leben-i ni°āc : < *Ar. leben-i ni°āc*. Koyun sütü. [1]

l. 87a/16

lebenü'l-baḳar: < *Ar. lebenü'l-baḳar*. İnek sütü. [1]

l. 87a/4

lebenü'l-insān: < *Ar. lebenü'l-insān*. İnsan sütü, anne sütü. [1]

l. 87b/5

lebenü'l-ütün: < *Ar. "atān"ın çoğulu*. Dişi eşek sütü. [1]

l. 87b/1

lebenü'z-zān: < *Ar. Koyun sütü*. [1]

l.87a/16

leblāb : < *Ar. leblāb*. Çadır çiçeği. [2]

l. 114b/8

bezr-i l. 117b/11

- leṭāfet** : < *Ar. leṭāfet*. Hoşluk, güzellik. [5]
l. vir- 78b/13
l.+de 6b/11, 110b/6
l.+i (*ıye.*) 43a/6, 48a/8
- levn** : < *Ar. levn*. Renk; yüzün rengi. [28]
l.+i (*ıye.*) 11a/17, 13b/4, 14a/4,
14b/15, 15a/2, 19b/17, 74b/8, 114a/18,
115a/12, 115b/18
l.+i (*yük.*) 31b/13, 32a/11, 38a/10,
40a/11, 45a/2, 47a/9, 49a/4, 52a/4, 54b/8,
56a/17, 58a/1, 81a/2, 110a/4
l.+in 136b/1
l.+inden 4b/1, 117a/5
l.+lerin 033a/17
taḥsîn-i l.+e 97b/14
- levrek** : < *Yun. lavbraki*. Levrek balığı. [1]
l. 57a/6
- levz** : < *Ar. levz*. Bâdem. [19]
l. 17a/6, 22b/14, 115a/10
duhn-ı l. 14a/14, 14b/7, 15b/7, 17a/1,
17a/13, 17a/14, 18a/6, 18b/14, 21b/16,
24b/16, 24b/17, 26a/12, 134a/9
duhn-ı l.+iñ 15b/14
duhn-ı l.-i mürr 19b/17
ma^c cün-ı l. 133b/18
- levz-i ḥulv**: < *Ar. levz-i ḥulv*. Tatlı bâdem.
[1]
l. 90a/17
- levz-i ḥulv**: *bk.* levz-i ḥulv. [1]
l. 133b/5
- levz-i raḥb**: < *Ar. levz-i raḥb*. Taze çağla. [1]
l. 90b/6
- levzü'l-mürr**: < *Ar. levzü'l-mürr*. Acı bâdem.
[1]
l. 90b/9
- leylāk** : < *Far.nīlek*. Leylak çiçeği. [2]
l. 91b/18 (2)
l. çiçeği 91b/18
- leymu** : *bk.* leymun. [1]
l. 91b/3
- leymun**: < *Yun. lemoni*. Limon. [15]
l. 57a/10, 58b/9, 82b/19, 91b/2,
93b/2, 131b/9
l. içi 105a/13
l. şuyı 91b/6, 91b/17
l. şarābı 57a/10
l.+ı (*yük.*) 91b/10
l.+uñ 91b/3, 91b/14
ma^c cün-ı l. 21b/10
şarāb-ı l. 76a/7
- leymunī**: < *Yun.* Limon ile ilgili, limona âit.
[1]
şarāb-ı l. 24b/11
- leyyine**: < *Ar. leyyine*. Yumuşak, hafif. [1]
ḥuḳne-i l. 141b/10
- lez^c** : *bk.* nez^c. [1]
bilā-l. 108a/17
- lezic** : < *Ar. lezc*. Yapışkan. [14]
l. 124b/11, 136a/14
aḥlāṭ-ı l.+e 11a/19
aḥlāṭ-ı l.+i 31b/8
aḥlāṭ-ı bāride-i l.+den 76a/15
balğam-ı l. 80a/15
balğam-ı l.+den 19a/15, 50a/11
balğam-ı l.+i 30b/4, 34a/3
l.-i aḥlāṭ 81b/6
müshil-i balğam-ı l.+dir 30a/9
ruṭübāt-ı l.+den 82a/17
ruṭübāt-ı l.+e 76a/16
- lezice** : *bk.* lezic. [1]
ruṭübāt-ı l.+dir 17b/7
- leziz** : < *Ar. leziz*. Lezzetli, tatlı.[8]
l. 8a/13, 92b/11
l. ol- 77b/9, 115a/15, 115b/2
l.+dir 77b/1, 81a/11, 92a/10
- lezüz** : < *Ar. lezüz*. Kötü tat. (?) [1]
l.+ı (*ıye.*) 98b/6
- lezzet** : < *Ar. lezzet*. [7]
I. Ağızda duyulan tat.
l.+i (*ıye.*) 77b/11

- l.+ine 112a/12
l.+ini 108a/7
tağayyur-ı l. 92a/13
- II. Zevk, haz.
l. bul- 44b/15
l. vir- 145b/5
l.-i cimā° 79b/1
- libābe** : < *Ar. libābe*. Ağız, doğuran hayvanın ilk sütü. [1]
l. 86b/9
- lift** : < *Ar. lift*. Yabanî şalgam.[1]
bezr-i l. 119b/17
- liḫyetü't-teys**: < *Ar. liḫyetü't-teys*. Tekesakalı otu. [8]
l. 88b/2, 100b/3, 88a/10, 88a/16, 88a/17, 100b/3, 116b/9, 138b/7
°uşāre-i l. 145a/16
- likin** : *bk. lākin*. [1]
l. 94b/4
- Limnī** : Limni (Yer adı.) [1]
L. cezīresi 62a/15
- linūfer** : *bk. nīlūfer*. [1]
l.yağı 142b/16
- lisān** : < *Ar. lisān*. [7]
I. Anlaşma vâsıtası olarak Dil.
l.+ınca 75b/11
l.+ında 35b/9, 73a/4, 100b/3
l.-ı Laṭīn 88a/12
l.-ı Türkī 35a/19
II. (Ağızdaki) Dil.
l.+a 116a/16
- lisān** : *bk. lisān-ı sevr*. [2]
l. çiçeği 131b/11
milḫ-i l. 144b/4
- Lisān-ı Eṭṭibbā**: Hezarfen Hüseyin'in tıpla ilgili kitabının ismi. [1]
L. 4a/3
- lisān-ı °aşfūr**: < *Ar. lisān-ı °aşfūr*. Kuşdili bitkisi. [2]
l. 119b/12, 132b/6
- lisān-ı ḫamel**: < *Ar. lisān-ı ḫamel*. Sinir otu, bağa yaprağı. [1]
bezr-i l. 144b/15
- lisān-ı sevr**: < *Ar. lisān-ı sevr*. Sığırdili bitkisi. [6]
l.-ı 115b/12, 116b/2, 125a/2
l. ḫamīresi 131b/11
l. °uşāresi 125a/3
mā°-i l. 17b/17
- lisānü'l-°aşāfir**: *bk. lisānü'l-°aşāfir*. [1]
l. 89a/12
- lisānü'l-°aşāfir**: < *Ar. lisānü'l-°aşāfir*. Kuşdili bitkisi. [1]
l.+dir 40b/13
- lisānü'l-baḫr**: < *Ar. lisānü'l-baḫr*. Mürekkep balığı.[3]
l. 58b/6, 58b/9, 89b/16
- lisānü'l-ḫamel** : < *Ar. lisānü'l-ḫamel*. Sinir otu, bağa yaprağı. [4]
l. 62a/13, 88b/18
l. şuyı 18a/5
l.+i (*yük.*) 16b/14
- lisānü'ş-sevr**: < *Ar. lisānü'ş-sevr*. Sığırdili bitkisi. [10]
l. 89b/3, 89b/4, 123b/15, 123b/19, 126a/13
l. çiçeginiñ °uşāresi 125a/4 (2)
l. yaprağı 126a/13
l. °uşāresi 125a/3
ḫamire-i l. 18a/2
- lişse** : < *Ar. lişse*. Dişeti. [2]
istirḫā-ı l.+ye 66a/19
muḫavvī-i a°zā-ı bāṭına ve lişse 110b/12
- liynet** : < *Ar. liynet*. Yumuşaklık. [5]

- l. 7a/04
l.+i (*ıye.*) 29a/8, 29a/9, 111a/4
l.-i mu^c inesi 57a/1
- loğma** : Lokma; macun; tatlı. [1]
l.+sıdır 96b/16
- lu^c āb** : < *Ar. lu^c āb*. Bitki suyu. [13]
l.+ı (*ıye.*) 107b/1
l.+ın 36b/7
l.+ıñ (*yük.*) 16b/6, 17a/13
l.+ıñın 20b/16
l.+ıyla 47a/19, 127b/6, 128b/15, 135b/3
l.-ı bezr-i қаtūnā 118a/14
l.-ı ḥabbū's-sefercel 118a/14
- II. Tükürük, salya.
l.+lar 16b/8, 19b/6
- lu^c āblı** : Bitki sulu; salyalı. [1]
l. 116b/16
- lūbiyā, lūbiya** : < *Ar. lūbiyā*. Börülce, böyürce. [3]
l. 21a/19, 90a/6
^curūğ-ı l. 117b/12
- lūf** : < *Ar. lūf*. Yılan yastığı. [1]
l. 90b/19
- luffāḥ** : < *Ar. luffāḥ*. Kankurutun, adam otu. [3]
l. 114a/1, 115b/8
l.-ı berrī 114a/2
- lūfū'l-ca^c de** : < *Ar. lūfū'l-ca^c de*. Arabistan'da ve sahillerde yetişen hıyardan küçük hurma gibi bir ağaç. [1]
l. 102a/18
- luğat** : < *Ar. luğat*. [4]
I. Kelime.
l.+dir 44a/12, 49b/7
l.+ından 91b/2
- II. Sözlük.
l.+ıñ 4a/3
- luğāziyā**: < *Ar. luğāziyā*. Bir tür şerbet. [2]
ayaric-i l. 20a/15, 23b/15
- lūğāziyā**: *bk.* luğāziyā. [1]
ayaric-i l. 15a/15
- luğāziye**: *bk.* luğāziyā. [2]
ayaric-i l. 23b/2
ayaric-i l.+den 23a/16
- lu^c ūğ** : < *Ar. lu^c ūğ*. Yalanacak, yenecek macun. [28]
l. 37a/7, 133b/4
l. düz- 133b/4, 133b/8
l. eyle- 51a/14, 60b/9, 68a/12
l. it- 27b/2, 36b/19, 40b/13, 41b/11, 52b/8, 76a/14, 90a/6, 133b/2
l.+ı (*ıye.*) 120b/17, 121a/9
l.+ları 133a/17
l.-ı āḥir 133b/2
l.-ı baṭṭīḥ 17b/9, 18a/9
l.-ı ḥaṣḥāṣ 17b/5, 18a/8
l.-ı ma^c cūn 123a/1
l.-ı ma^c cūn it- 123a/8
l.-ı tebāşir 18a/9
l.-ı şāni^c a 133a/17
l.u'ş-şūm 17a/6
- lu^c ūğ-ı ḥabbū'l-ḳuṭun**: < *Ar. lu^c ūğ-ı ḥabbū'l-ḳuṭun*. Bir macun türü. [1]
l.-ı ḥabbū'l-ḳuṭun 89b/18
- lūbb** : < *Ar. lubb*. İç, öz. [3]
l.+ı (*ıye.*) 97a/9, 97a/11
l.+ıñın 92a/1
- lūffān** : < *Ar. lūffān*. Ekşi nar. [1]
l. 50b/16
- lūḥūm** : < *Ar. luḥūm*. Etler. [1]
l.+a 72a/16
- lūk** : < *Ar. luk*. Lak ağacı. [1]
l. 135b/9
- lukusenḳu(?)**: Bir bitki ismi. [1]
l. 122a/8

lütf : < *Ar. luṭf*. İyi muâmele, iyilik. [2]
 l. 27a/9
 l.+i (*iye.*) 71b/4

luṭūh : < *Ar. luṭūh*. Karıştırmak, bulamak.
 [3]
 l. et- 58a/15
 l. eyle- 74b/12
 l. it- 85a/1

lü°lü° : < *Ar. lü°lü°*. İnci. [7]
 l. 12a/10, 91a/10, 116a/7, 117b/18,
 118a/19, 118b/5
 milḥ-i l. 145b/8

lüzüctli: < *Ar. luzüct*. Yapışkan. [1]
 l. 116b/16

M

- mā°** : < *Ar. mā°*. Su. [63]
 m. 92a/3, 135a/5
 nuzül-ı m.+ı 127b/5
 m.+ı(nı) 97a/12
 m.-i bādrençbüye 17b/17, 124a/19
 m.-i Calinus 17a/6
 m.-i cübîn 23b/1
 m.-i fâtir 26a/17
 m.-i fücl 23a/15
 m.-i ħamz 26a/12
 m.-i ħaşĥāş 17b/4
 m.-i ħışrım 14a/18, 15b/7, 17b/16,
 18a/7, 19b/16, 21b/16, 24b/17
 m.-i hindibā 19b/15, 20b/9
 m.-i °inebü's-şac° leb 23b/14
 m.-i lisān-ı şevr 17b/17
 m.-i mu° tedil 92b/14
 m.-i rāziyānec 124a/9
 m.-i rummān 14a/17, 23b/11
 m.-i rūmmān-ı ħāmız 14a/13, 15b/7
 m.-i summāk 18a/7
 m.-i şuvr 94a/1 “*su borusu*”
 m.-i şāhterec 23b/6
 m.-i şac° ĩr 13b/14, 14a/13, 14a/17,
 17a/2, 17a/6, 17b/4, 17b/9, 19a/1, 19b/16,
 20b/19, 23b/11, 23b/14, 25a/3, 25a/12,
 26a/11, 27a/10 “*arpa suyu*”
 m.-i uşül 19a/4, 19b/17 “*kökler suyu*”
 m.-i utruc 17b/15
 m.-i verd 13b/8, 13b/13, 14a/18,
 17a/15, 19b/15, 21b/13, 23b/12, 27a/12,
 126b/8, 136b/6, 144a/17, 145b/2 “*gül suyu*”
- ma° a** : < *Ar. ma° a*. İle, birlikte. [1]
 m.-ziyāde 131a/12
- ma° ācīn**: < *Ar. ma° ācīn*. Macun kıvamına getirilmiş nesnelere. [2]
 m.+e 66b/10
 faşl-ı m.-i laĥīf 118b/3
- mā° adā**: < *Ar. mā° adā*. Başka. [5]
 m. 44a/7, 83a/5, 103a/6, 114b/6,
 135a/1
- ma° an** : < *Ar. ma° an*. Birlikte, aynı anda. [3]
 m. 30a/17, 103a/12, 105a/10
- mā° az**: < *Ar. ma° z*. Keçi. [1]
 m. 97a/14
- mābeyn**: < *Ar. mā-beyn*. İki şeyin arası, ara. [2]
 m.+inde 109a/2
 m.+lerinde 4b/4
- ma° cūn**: < *Ar. ma° cūn*. Macun, hamur kıvamındaki ilaç. [210]
 m. 99b/2, 118b/9, 119a/6, 119a/9,
 119a/13, 119b/14, 133b/18
 m. et- 91a/8
 m. eyle- 53b/6
 m. gibi eyle- 68a/11
 m. it- 18a/14, 62b/19, 74a/19,
 110a/9, 118b/14, 119a/1, 119a/5, 119a/8,
 119a/12, 119a/15, 119a/19, 119b/5, 119b/13,
 119b/19, 120a/9, 120b/8, 121a/12, 121a/19,
 121b/8, 121b/14, 123a/11, 133b/12, 134a/1,
 134a/5, 134a/10, 145b/13
 m. olun- 120a/14, 120b/2, 121a/2,
 121a/8, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15,
 122a/19, 122b/14, 123a/2, 132b/18, 133a/3
 m.+a 113b/8
 m.+dan 111a/6, 119b/9
 m.+dur 31b/13, 31b/15, 121b/16
 m.+ı (*yük.*) 18a/13, 122b/18
 m.+ı (*iye.*) 78b/4, 79b/14, 100b/18,
 102b/8, 109b/17, 110a/8, 110a/9, 111b/10,
 114a/8, 121a/13, 121b/5, 121b/10, 122a/12,
 122b/5, 122b/11, 135a/8
 m.+ın 30b/8, 55a/13, 74b/5
 m.+ını 91a/7
 m.+ınıñ 97b/1
 m.+lar 21a/14, 21b/10
 m.+lara 70a/ 1, 70a/10, 91a/17,
 101b/2
 m.+uñ 118b/17, 120a/16
 lu° üķ-ı m. it- 123a/8
 lu° üķ-ı m.+dur 123a/1

m.-ı bār-ı mührec 15a/17, 22a/14
 m.-ı anīsūn 120a/10
 m.-ı anķardiya 14a/2, 14b/10,
 19b/19, 20b/6, 21a/6, 22b/16
 m.-ı ayaric-i fayķara 15b/8
 m.-ı a^c zam 19a/12
 m.-ı bādem 120b/9
 m.-ı belādur 15a/15, 21a/13, 21b/10
 m.-ı bellūṭ 119a/02
 m.-ı büzür 22b/16
 m.-ı Calinus 18a/19, 18b/01, 21a/14
 m.-ı çīnī 120a/1
 m.-ı dehmereṣā 15a/17, 17b/11,
 22a/11
 m.-ı diyakātliķun 134a/2
 m.-ı emrusiya 19a/3, 20a/2, 20b/5
 m.-ı entūla 22a/2
 m.-ı felāsife 16b/16, 22b/15
 m.-ı fencnoṣ 16a/16, 19a/4, 20a/2
 m.-ı feryaderis 123a/9
 m.-ı fıstıķ 120b/17
 m.-ı fulūniyā 19a/20
 ma^c cūn-ı eṣķafī 19a/20
 m.-ı fīrüz-nūṣ 22a/14
 m.-ı fütūnec 22a/2
 m.-ı gül 120a/18
 m.-ı ḥabṣ-ı ḥadīd 22b/3, 23a/1
 m.-ı ḥıṭmī lu^c ūķ 121a/9
 m.-ı ḥabiṣ 19b/18
 m.-ı Hīndī 21b/4
 m.-ı hürmüs 20a/14, 21a/4, 22b/15
 m.-ı ıṭrıfīl 21a/13
 m.-ı ıṭrıfīl-i ḥallīs 21b/9
 m.-ı ıṭrıfīl-i saġīr 119a/16
 m.-ı kākūnec 21a/2, 21a/4
 m.-ı kayṣer 14b/18, 19b/1, 22b/17
 m.-ı kelkenānec 20b/6, 22/3
 m.-ı kemmūn 14a/2, 122a/2
 m.-ı kıṭṭariġan 22b/4
 m.-ı kırmız 18a/2, 74b/5
 m.-ı kündī 19b/19
 m.-ı kündüri 18a/19
 m.-ı levz 133b/18
 m.-ı leymun 21b/10
 m.-ı malonya 17b/12
 m.-ı misk 16b/11, 18b/1, 19b/19,

21b/4

m.-ı muķavvī 119b/1, 119b/6
 m.-ı müṣhil 134a/6
 m.-ı na^c nā^c 18b/12
 m.-ı nemmām 18b/12
 m.-ı sefercel 19a/9
 m.-ı sekbīnec 14b/18
 m.-ı selīsā 14a/2, 14b/10, 14b/17,
 15a/18, 17b/4, 18b/1, 22a/14, 22b/4, 22b/15
 m.-ı sencerniyā 16a/16, 21a/12
 m.-ı sevitra 14a/7, 14b/17, 15a/19,
 15b/8, 16a/16, 17a/16, 20b/5, 22b/15
 m.-ı seyaduryeṭus 14a/7, 14b/18,
 20a/15, 21a/5, 22a/3, 22b/16, 23b/2
 m.-ı sūrīncān 22b/15
 m.-ı ūṣhr-i yārān 19a/4, 19a/20, 20a/2
 m.-ı tiryāķ-ı erba^c a 122a/18
 m.-ı turunc 118b/16
 m.-ı verd 13b/14, 18a/2, 18b/15
 m.-ı yāķūtī 18b/1, 18a/19
 m.-ı yarpus 122a/7

ma^c danos: < maġdanos < Yun. makedonysi.
 Maydanoz. [1]
 m. 101a/14

mādde :< Ar. mādde. [24]

I. Bir ūeyin yapısını oluṣturan ana
 unsur, öge.
 m. 6b/18
 m.-i ḥayavāt 11a/6 “canlılık, dirilik,
 hayat maddesi”
 m.tü’l-ḥayavāt 6b/15 “canlılık,
 dirilik, hayat maddesi”

II. Hastalık yapıcı etken; iltihap
 sonucu oluṣan akıntı, irin.
 m. 23a/10, 25a/14, 26a/16, 45b/7,
 104a/16, 138a/10, 138a/13
 m. in- 46b/16, 88b/12, 88b/13
 m.+lere 47a/13
 m.+leri 126b/1
 m.+leriñ 88a/4
 m.+lerine 93b/12
 m.+sin 98b/18, 111b/12
 m.+sini 143a/12
 m.+^o i 12a/6, 15a/13, 16b/3, 138a/6

māddī : < *Ar. madde+i*. Maddeyle ilgili, somut. [3]

m.+dir 24b/2 (2)
ğayr-ı m.+dir 24b/2

ma°den: < *Ar. ma°din*. Maden; demir altın, bakır gibi elementlerin ortak adı. [15]

m. 8a/4, 143a/10
m.+i (*iye.*) 9a/12, 52a/9, 129b/16
m.+iñ 7b/18, 7a/19
m.+inden 8a/4, 8a/5(2), 8a/6, 98a/11
m.+ine 85a/6
m.+leri 96a/13
billür-ı m. 117b/17

ma°denī: < *Ar. ma°den+i*. Mâdenden yapılmış, mâdenle ilgili. [9]

m. ol- 79b/6, 103a/3
m.+dir 36a/8, 102b/12, 107a/11
m.+sidir 102b/9
kûlād-ı m. 44a/7
milh-i billür-ı m. 145b/11
mūmiyā-ı m. 138b/17

ma°deniyyāt: < *Ar. ma°deniyyāt* Mâdenden yapılmış nesnelere, mâdenle ilgili şeyler. [4]

m. 6b/13, 7b/8, 10b/6
m.+iñ 7a/18

ma°denos: *bk. ma°danos*. [1]

m. 122a/8

ma°donos: *bk. ma°danos*. [7]

m. 22a/9, 101a/12, 101b/1, 101b/2
m. şuyı 103a/13
m.+a 101a/14
aşl-ı m. 123b/14

ma°dūm: < *Ar. ma°dūm*. Var olmayan, yok. [1]

m. ol- 6a/17

mafāşil: < *Ar. mafāşil*. Oynak yerler, eklemler. [49]

m. 46a/3, 54a/15
m. ağırları 41a/4, 45a/16, 51a/13, 63b/5, 72a/9, 130a/7
m. ağırsı 30b/5, 58a/11, 134b/12

m. ° illetleri 84a/9

m. şalābeti 31a/10

m.+a 22b/6, 31b/5, 39b/3, 41a/2, 41b/18, 47b/15, 49a/18, 58a/14, 72b/7, 80b/19, 96a/4, 97a/10, 107a/15

m.+da 33a/9

m.+dan 69a/16

m.+lar ağırları 34b/9

m.+larıñ 76b/5

emrāz-ı m.+a 127b/1, 142a/1

evcā° -ı m. 10b/15

evcā° -ı m.+a 54a/12, 105b/4, 127a/11

mafāşilāt: < *Ar. mafāşilāt*. Eklemler. [1]

m. 136a/15

mafāşil: *bk. mafāşil*. [1]

m. 58a/12

māfiş: < *Ar. mā fihi şey*. Yumurtalı, kat, kat kabarmış, çok hafif bir hamur tatlısı. [1]

m. 96b/16

mafşal: < *Ar. mafşil*. Kol, bacak, parmak vb. hareketli kemiklerin birleşme yerleri, eklem. [4]

m. ağırsı 87a/2

m.+lara 76b/8

m.+larıñ 29a/14, 82b/11

mağara: < *Ar. meğare*. Mağara. [2]

m. 62a/16

m.+nıñ 102b/13

mağaş: < *Ar. mağaş*. Sancı, ağrı. [2]

m. 94b/8

m. emrāzları 18b/5

mağre: Aşı boyası dedikleri kırmızı toprak. [1]

m. 100b/9

mağsül: < *Ar. mağsül*. Yıkanmış. [9]

m.+i (*iye.*) 108a/17

m.+ine 108a/19, 108b/1, 108b/2

m.+ini 58b/15

ğayr-ı m. ol- 58b/15

nuhās-ı muhriq-i m. 136b/9

şabır-ı m. 127b/2
sādenc-i m. 58b/19

mağzara (?): < *Ar. mağzara*. Terk edilmiş,
ıssız yer. [1]
m. 75b/10

maḥal : *bk. maḥall*. [7]
I. Yer.
m. 128b/2
m.+de 92a/8
m.+lerde 92b/3, 103a/5
m.+lerinde 114b/11

II. Zaman.
m. 79a/4
m.+lerde 133b/8

māhī: < *Far. māhī*. Balık. [1]
āb-ı m. keme 93b/15

maḥall : < *Ar. maḥall*. Yer, mekân. [41]
m.+de 6b/1, 11a/15, 25a/8, 26a/6,
26b/9, 26b/10, 43b/7, 92a/6, 94a/2, 97b/11,
100a/14
m.+den 92b/17
m.+e 38b/9, 57a/18, 63a/1, 103a/12
m.+i (*yük.*) 104a/18
m.+i (*iye.*) 10a/8, 10a/9
m.+inde 26b/19, 27a/15, 31b/16,
114b/9, 133b/12, 137b/19, 138b/4, 138b/18,
139a/1, 139a/10, 139b/12, 140b/1, 140b/5,
140b/10, 140b/12, 141a/4, 142a/5, 142b/10
m.+ine 23a/13, 33a/13
m.-i ḥayz 22a/8
m.-i nez^c 139a/18

maḥalli maḥallsız: Yerli yersiz, gereksiz
yere. [1]
m. 17a/9

mah-tāb: < *Ar. mah-tāb*. Ay ışığı. [1]
m.+da 99b/17

māhir : < *Ar. māhir*. Usta, becerikli. [1]
m. 9a/20

māhiyyet: < *Ar. mā-huve* “o nedir”*in*
müennesi mā-hiye’den yapma mastar eki -

ıyyet. Bir şeyin ne olduğunu belirleyen asıl
unsur, nitelik. [1]
m.+ine 76b/14

māhīzehrec: < *Far. māhīzehre*. Sığırkuyruğu,
balık otu. [2]
m. 95b/17, 95b/18

maḥkūk: < *Ar. maḥkūk*. Kazınmış. [1]
m.+ından 113b/5

maḥleb: < *Ar. maḥleb*. İdris ağacı. [2]
m. 98a/2, 98a/3

maḥlūk: < *Ar. maḥlūk*. Allah tarafından
yaratılmış. [1]
m.+dur 8b/11

maḥlül : < *Ar. maḥlül*. Erimiş, eritilmiş şey,
eriyik. [3]
m. 138a/12, 143a/12
m. ol- 143a/14

maḥlūṭ : < *Ar. maḥlūṭ*. Karışık. [1]
m. gel- 20b/17

maḥmūde: < *Ar. maḥmūd*. Mahmude, bingöz
otu, sakmunya. [13]
m. 55a/19, 55b/3, 114b/7, 122b/7,
126b/8, 127a/18, 127b/2, 128b/18, 129a/1,
130a/4, 130a/9, 134b/4
muşliḥ-i m. 127b/18

maḥrūk: < *Ar. maḥrūk*. Yanmış, yanık. [2]
m. 131a/15
m.+dur 108a/16

maḥrūrī: < *Ar. maḥrūr+î*. Sıcak tabiatlı
(karakterli). [12]
m. 36a/10, 36a/11, 50b/2, 57b/8,
63a/6, 69b/5, 78b/7, 81a/5, 102b/6, 113a/11
m.+ye 110a/10
m.yyü’l-mizāc 99a/16

maḥşül : < *Ar. maḥşül*. Ürün. [1]
m.-ı şakız 100a/7

maḥşūş: < *Ar. maḥşūş*. [4]

I. Has, özgü.
m. 12a/15
m. ol- 12a/12, 12b/11

II. Husûsî olarak, bilhassa.
m. 123b/12

maḥşūşiyyât: < *Ar. maḥşūşiyyât.* Husûsî hâller, özgü olma durumları. [1]
ṭabī° at-ı m. 25a/18

māhūdāne: < *Far. māhūdāne.* Kene otuna benzeyen ve müşhil olarak kullanılan bir bitki. [5]

m. 97a/4, 97a/6, 114b/13, 117a/17
m.+dir 114a/17

mā° ī : < *Ar. mā°+ī.* Su renginde, mavi. [2]
m. 71a/5
m.+ye 14b/6

ma° īde: *bk. mi° de.*
m. 137a/15

mā° -i ḥārr : < *Ar. mā°-i ḥārr.* Sıcak su. [1]
m. 93a/3

mā° -i ḥaşl (?) : Bir bitki ismi [1].
m. 97a/19

mā° ilü'r-raqabe: Eğri boyun, eğri usturta denilen damıtma aleti. [1]
m.+ye 143b/19

mā° -i şedīdü'l-berd : < *Ar. mā°-i şedīdü'l-berd.* Çok soğuk su. [1]
m. 92b/15

mā° iyye: < *Ar. mā°+ī.* Suya âit, su ile ilgili. [10]

m. 86a/16, 87a/9, 88b/19
m.+den 84b/15
m.+dir 143b/7, 143b/9
m.+si 89a/1
cevher-i m.+den 95a/3, 100a/18
ishâl-i m.+den 18b/19

maḳ° ad: < *Ar. maḳ° ad.* Anüs, oturulacak yer.

[43]

m. 103b/17
m. ağrısı 55b/19, 110b/16
m. ağrıları 67a/5, 73a/19
m. bevāsīri 71a/16
m. çıbanları 28a/10
m. ° illetleri 56a/2
m. şikâkı 28b/7
m. şikâkları 48b/15
m. şişleri 46b/7
m. ve raḥm şancusu 45b/8
m. yarıkları 60b/6, 74b/3
m. yelleri 057b/19
m.+a 33a/6, 54a/7, 58a/13, 59a/18, 63a/15, 64b/9, 91a/6, 101a/7, 103b/18, 105a/3, 111b/9
m.+da 33a/13, 52b/12, 68a/10
m.+dan 62a/14, 90b/14, 142a/6
m.+ı (*yük.*) 21b/1, 33b/2, 37a/2
m.+ı (*iye.*) 43b/3
m.+iñ 64a/6
m.+ından 19b/4
emrâz-ı m.+ı 21a/15
ḥurüc-ı m.+a 120a/4
m.-ı bevāşir 30a/5
nāşür-ı m.+a 5a/13
süfl-i m. merhemleri 100b/15

Maḳadonya: Makedonya. (Ülke adı) [2]
M. 101a/13 (2)

maḳāle: < *Ar. maḳāle.* Bir kitabın ayrıldığı bölümlerin her birine verilen isim. [6]

m. 4a/10
m.-i şālīş 4a/14, 114b/18
m.-i şānī 4a/13, 27a/15
m.-i ūlā 4a/11

maḳām: < *Ar. maḳām.* Yer, durak, mekân, mahal. [4]

m.+ıdır 48a/4
m.+ında 128b/19
ḳāyim-i m. 100b/4
ḳāyim-i m. it- 46b/2

maḳbūl: < *Ar. maḳbūl.* Hoş, beğenilen; geçerli, muteber. [6]

m. 78b/19, 94b/19, 97b/2, 124a/17,

137a/19

m.+dür 124a/17

mağdanos: < *Rum. makedonesi.* Maydanozgillerden ufak yeşil yapraklı özel kokulu bir tür ot, Makedonya otu. [1]
m. 101a/12

mağşūd: < *Ar. mağşūd.* Söylenilmek, belirtilmek istenen, kastedilen. [5]
m.+ımız 65a/8, 77b/12, 84b/11, 88b/2, 105b/8

mağşūr: < *Ar. mağşūr.* Kabuğu alınmış, soyulmuş. [1]
şâ^c ĩr-i m. 21a/18

mağtū^c: < *Ar. mağtū^c.* Değeri kesin olarak belirlenmiş, fiyatı biçilmiş. [1]
m.+dur 100a/7

ma^c kŭl: < *Ar. ma^c kŭl.* Akla uygun, mantıkî. [3]
m. görme- 42b/18
m.+dur 64b/2, 110a/9

mağkŭle: < *Ar. mağkŭle.* Cins, tür, çeşit. [22]
m. 10b/9, 26b/16, 40b/1, 42a/6, 83a/5, 92b/10, 92b/14, 93a/2, 115a/17
m.+ler 86a/10
m.+lerden 92b/1
m.+lerdir 57a/7
m.+lere 104b/3
m.+leri 68b/5, 90a/16
m.+lerine 37a/8
m.+si 31b/3
m.+sidir 68b/11
m.+sinden 29a/5
m.+sine 73a/5 (2), 103a/16

Malatıyye: Malatya. (Şehir adı) [2]
M.+de 109b/19
M.+dir 83a/3

mālīh: < *Ar. mālīh.* Tuzlu. [1]
balğām-ı m.+e 134a/16

mālīhŭlyā: *bk. mālīhŭlyā.* [2]

m.+nıñ 14b/6

m.+ya 93b/10

mālīhŭlyā: < *Ar. mālīhŭlyā* < *Yun. melangholia.* Belirtileri hayata karşı bağlılığın azalması ve her şeye kayıtsızlık, derin bir keder vb. haller olan ruh hastalığı, melankoli. [13]

m. 10b/13, 78a/11

m.+ya 31a/4, 32b/2, 45b/17, 74a/8, 85a/13, 104b/16, 134a/16

m.+yı 14a/19, 48b/10, 113b/7, 131b/15

malonya: < *Lat. magnolia.* Beyaz çiçekli bir ağaç. [1]
ma^c cŭn-ı m. 17b/12

ma^c lŭm: < *Ar. ma^c lŭm.* Herkes tarafından bilinen, öğrenilmiş olan (şey). [19]
m. 77a/1

m. ol- 5a/7, 5a/18, 6b/1, 10b/16, 12a/16, 12b/5, 12b/12, 12b/14, 12b/18, 13b/1, 20b/3, 25a/19, 50a/3, 113b/15, 113b/19
m.+dur 20a/6, 77a/1, 78a/6

māmīrān: < *Far. māmīrān.* Kırlangıç otu. [5]
m. 39b/14, 105b/9, 137a/1
m. ^c uşāresi 137a/2
ħabb-ı māmīrān 17a/6

māmīrān-ı kebīr: < *Far. māmīrān-ı kebīr.* Kırlangıç otu, karamuk kökü. [1]
k. 95b/11

māmīşā: < *Far. māmīşā.* Sarı gelincik, sarılık otu. [7]

m. 94b/14 (2), 95a/1, 95a/3

m.+nıñ 94b/16

şāf-ı m. 94b/16

^c uşāre-i m. 94b/19

mamunye (?): Bir çeşit yiyecek. [1]
m.96b/15

ma^c nā : < *Ar. ma^c nā.* Mânâ, anlam. [2]
m.+ya 11b/2
m.+yı 11b/13

- māni^c** : < *Ar. māni^c*. Bir şeyin yapılmasını önleyen şey, engel. [3]
 m.+dir 12b/9
 nüfuz-ı m.+idir 12b/7
 m.-i sū³ -i mizāc 145a/10
- mantar** : < *Yun. manitari*. Pek çok çeşidi olan, bazıları zehirli, yaparksız, çiçeksiz bir bitki. [2]
 m. 67a/17
 m.+dır 82b/14
- manya** : < *Yun. mania*. Manyaya uğramış (hasta). [2]
 m. 10b/13, 46a/1
- mār-māhīc** : < *Ar. mār-ı māhīc*. Yılan balığı. [1]
 m. 96b/18
- mār-ı māhī** : < *Far. mār-ı māhī*. Yılan balığı. [1]
 m. 96b/18
- maralcuk** : Çöpleme otu. [1]
 m. 46a/2
- maraz** : < *Ar. maraz*. Hastalık, illet. [134]
 m. 4b/17, 12b/4, 12b/11, 13a/2, 17b/17, 18a/11, 23a/4, 23a/5, 23a/14, 24a/14, 25a/18, 25b/11, 26b/8, 93a/13, 93a/15
 m.+a 4b/12, 11b/17, 15a/1, 17b/11, 18a/8, 18a/9, 22a/13, 22b/2, 22b/3, 23a/1, 23b/2, 42a/6, 137a/4, 145b/14
 m.+da 27a/6, 36b/12
 m.+dır 20b/8, 21b/17, 23a/3, 23a/5, 25b/6, 63b/10, 104b/17
 m.+ı (*iye.*) 19b/2, 21b/17, 32b/7
 m.+ıñ 10b/2, 18a/4
 m.+ına 12b/17, 31a/15, 31a/19, 32b/16, 50a/4, 53a/8, 63b/10, 64a/5, 73a/18, 123b/12, 139a/17, 141a/11, 143b/17 (2), 143b/18
 m.+ında 26a/1
 m.+ından 111a/17
 m.+ını 19a/6, 21b/17, 23a/2
 m.+ınıñ 17a/18, 17b/6, 27a/1, 81b/13,
- 141a/11
 m.+lar 5b/5, 10b/3, 10b/7, 10b/10, 10b/11, 10b/13, 10b/15, 10b/18, 11a/2, 11a/3, 15a/12, 35b/4
 m.+lara 6a/3, 13b/5, 16a/17, 17b/6, 22b/8, 38a/3, 38b/6, 45b/17, 51a/2, 88a/6, 97b/12, 116a/4, 133a/14, 135b/4, 140a/7, 140a/14, 143b/16
 m.+larda 12b/6, 12b/8, 25b/19
 26b/19
 m.+ları (*iye.*) 5b/7, 47b/3
 m.+ları (*yük.*) 16a/10, 23a/8, 48a/2, 143b/14
 m.+ların 17a/10
 m.+larıñ 11b/3, 16a/3, 23a/9
 m.+larına 21a/3, 34b/9, 43b/15, 81b/15, 87b/3, 88b/12, 137a/10
 m.+larını 22a/4, 22b/6
 ishāl-i m.+a 35a/6
 m.-ı baħaħ 23a/14
 m.-ı cüdāmı 23a/17
 m.-ı ħafaħān 17b/14
 m.-ı ħaħīkī 11b/16
 m.-ı ħanāzīr 24a/14
 m.-ı ħār 12b/1, 12b/6
 m.-ı ħuşye 23b/9
 m.-ı istiskā 20a/5
 m.-ı kebed 19b/13 (2)
 m.-ı sereħān 24a/9
 m.-ı tıħāl 20a/18
- marazlu** : Hastalıklı, hasta. [1]
 m.+lara 69b/6
- mār-çūbe** : < *Far. mār-çūbe*. Kuşkonmaz. [1]
 m. 111b/14
- māride** : < *Ar. mārid*. Azgın, inatçı; (hamam ile birlikte) çok sıcak, aşırı sıcak (?) [1]
 ħamām-ı m.+ye 143b/8
- ma^c rifet** : < *Ar. ma^c rifet*. Ustalık, beceriklilik, hüner. [1]
 ehl-i m. 84a/16
- marīz** : < *Ar. marīz*. Hasta, hastalıklı. [3]

- m. 87b/8
m.+iñ 10a/2
m.+lere 140a/5
- marsama:** < *Yun. barsama*. Güzel limon kokulu limon yaprağı gibi yapraklı, yerde büyür bir bitki. [1]
m. 107b/12
- mart** : < *Yun martios* < *Lat. Martius*. Mart ayı. [1]
m. ayı 76b/18
- ma^c rūf:** < *Ar. ma^c rūf*. Bilinen, belli, mâlûm. [13]
m. 45b/9, 51a/6, 65b/4, 97b/6, 106a/18
m. ol- 34b/12
m.+dur 34b/14, 54a/10, 61b/10, 75a/1, 77a/1, 94b/16, 112b/16
- marul** : < *Yun. maruli*. Marul. [14]
m. 46a/7, 46a/10, 50b/2, 78b/10, 81a/17, 81b/1, 115b/8, 126a/13
m. şuyı 47b/3
m. yaprağı 113b/16
m.+dan 46a/8, 46a/9
m.+ı 93a/16
bezr-i m. 133a/19
- marzā** : < *Ar. marzā*. Hastalar. [1]
m.+ya 57b/5
- mās** : < *Ar. mās*. Elmas. [1]
m. 96a/11
- masariķ** : *bk. masariķa*. [6]
m.+a 128a/10
m. şovuklığı 125b/6
m.+i (*yük.*) 122a/5, 134b/11, 136a/8
m.+i (*iye.*) 125b/5
- masarika:** < *Yun. masarika*. Bağısakları tutan karın iç zarı, bağırsak askısı. [2]
m.+ya 126a/5, 131b/4
- Maserceveyh:** Mâserceveyh el-Basri. (Hekim adı) [10]
- M. 39b/1, 73a/15, 83a/13, 86a/5
ķavl-i M. 59a/7, 71b/17, 73b/2, 79a/5, 86a/5 102b/2
- māsik:** < *Ar. māsik*. Tutan, zapteden. [1]
m.-i bevl 129a/16
- māsike:** < *Ar. māsike*. İnce deri. [2]
ķuvvet-i m.+ye 119a/3
ķuvvet-i m.+(i) 58a/1
- maşiracık:** < *Yun. masuri*. Küçük bir masura. [1]
m. 108b/10
- maşnū^c:** < *Ar. maşnū^c*. Sanatla yapılmış. [1]
ķülād-ı m. 44a/7
- maşru^c:** < *Ar. maşrū^c*. Sara hastalığına yakalanmış, saralı. [3]
m. 68a/18
m.+a 81a/15
m.+larıñ 82a/13
- maştakī** : < *Ar. maştakā* < *Yun. mastikha*. Sakız ağacının kabuğundan elde edilen sakız, bir nevi reçine. [58]
m. 19a/2, 23b/6, 48a/10, 59b/18, 60a/15, 64a/15, 79b/5, 81b/1, 83b/9, 83b/10, 84b/17, 85a/17, 87a/14, 89a/12, 90a/5, 99b/12, 99b/19, 100b/17, 104a/1, 109b/17, 112b/14, 116b/18, 118a/3, 118a/13, 118a/18, 118b/12, 119a/11, 119b/4, 120a/7, 120a/11, 126b/7, 126b/17, 127a/2, 128a/6, 128a/14, 129a/8, 129b/4, 130b/2, 130b/19, 131a/5, 133b/10, 134a/9, 135b/9, 135b/12, 138b/2, 139b/4, 139b/18, 140a/12, 142a/8, 142b/7, 145a/2
m. ağacı 99b/14, 100b/1
m. saķızı 84b/12
m.+niñ 100a/15
m.+si 64a/15
ķabb-ı m. 128a/14
m.-i müdebber 127a/18
- maşura:** < *Yun. masuri*. Üzerine iplik, fitil gibi şeyler sarılan karton, tahta, mâden veya plastikten yapılmış koni yâhut silindir

şeklindeki parça. [1]
m. 108b/11

Māsūye: *bk. İbn Māsūye.* [1]
M.+niindir 135b/17

maşraba: < *Ar. maşraba.* Gümüş, çinko, toprak vb. yapılmış kulplu su kabı. [3]
m. 102b/14, 102b/15
m.+dan 102b/14

maṭbūḥ: < *Ar. maṭbūḥ.* Pişirilmiş; bir sıvı içine konulup kaynatılmış veya haşlanmış (ilaç.) [43]
m. 15a/2, 15b/4, 15b/13, 16a/3, 16a/12, 16a/13, 16b/2, 16b/3, 16b/4, 16b/9, 17a/4, 17b/3, 17b/8, 20a/13, 20b/10, 20b/17, 21a/8, 22b/10 (4), 23a/11 (2), 23b/15, 24a/3 (2), 24a/7, 24a/11, 32b/12, 34a/3
m. it- 134b/8
m.+1 (*yük.*) 14b/8, 26a/18
m.+1 (*ıye.*) 41b/11, 57b/11
m.+ıdır 134b/6
m.+ımı 34b/8, 112b/13
m.+ımñ 32b/5
m.+ları 134b/5
m.-ı āḥir 135a/1, 135a/8

mā° ü°l° asel: < *Ar. mā° ü°l° asel.* Bal şerbeti. [6]
m. 30a/13, 71a/13, 83a/1, 89b/12, 98a/5, 104a/11

mā° ü°l° bārid: < *Ar. mā° ü°l° bārid.* Soğuk su. [1]
m. 92b/10

mā° ü°l° cūbn: < *Ar. mā° ü°l° cūbn.* Peynir suyu. [4]
m.70b/3, 74a/7, 87a/15, 93a/11

mā° ü°l° cūmme: < *Ar. mā° ü°l° cūmme.* Balığın bedeninde kese içinde olan kara su, salamura bağlığının suyu. [1]
m. 93b/14

mā° ü°l° ḥadīd: < *Ar. mā° ü°l° ḥadīd.* Demircilerin

demiri kızdırıp sonra içine bıraktıkları su. [1]
m. 44a/11

mā° ü°l° ḳaddāḥ: < *Ar. mā° ü°l° ḳaddāḥ.* Turunç çiçeğinin suyu. [1]
m. 94b/5

mā° ü°l° kādi: < *Ar. mā° ü°l° kādi.* Kadı ağacı suyu. [1]
m.78b/19

mā° ü°l° ḳarāṭīn: < *Ar. mā° ü°l° ḳarāṭīn.* Bal şerbeti. [5]
m. 104a/4, 104a/11(2)
m.+le 28b/6, 76a/13

mā° ü°l° maṭar: < *Ar. mā° ü°l° maṭar.* Yağmur suyu. [1]
m. 92b/7

mā° ü°l° uşūl: < *Ar. mā° ü°l° uşūl.* Kökler suyu. [1]
m. 103a/19

mā° ü°l° üyūn: < *Ar. mā° ü°l° üyūn.* Kaynak suyu. [1]
m.+dan 92b/8

mā° ü°l° verd: < *Ar. mā° ü°l° verd.* Gül suyu. [1]
m. 94a/14

mā° ü°ş° şa° ĩr: < *Ar. mā° ü°ş° şa° ĩr.* Arpa suyu. [1]
m. 94a/4

mā° ü°z° zehīr: < *Ar. mā° ü°z° zehīr.* Turunç çiçeğinin suyu. [1]
m. 94b/5

Māverd: Māverd. (Şehir ismi.) [1]
M. 66b/5

Māverdi: Māverd şehrine ait, Māverd şehriyle ilgili. [5]
ud-ı m. 66b/5, 66b/10, 122a/4, 135b/12, 136a/4

māye: < *Far. māye.* Hamur, yoğurt, peynir,

şıra gibi yiyecek ve içeceklerin mayalanıp istenilen kıvama gelmesini sağlayan bakteri, enzim gibi maddeler, ferment. [2]

m.+si 34a/12

m.+sini 29b/20

māye-ḥōş: < *Far. māye-ḥōş*. Tadı ekşiyle tatlı arasında olup daha çok ekşiye çalan, ekşimsi. [2]

m. 33b/6, 143b/9

mayḥōş: *bk. māye-ḥōş*. [1]

m.+i (*ıye.*) 39b/17

māyil : < *Ar. mā³il*. Andırır, benzer, -e çalar, yakın. [21]

m. 8a/12, 13b/17, 14b/6, 55b/11, 84a/6, 94a/17, 98b/4, 111a/12

m. ol- 14b/2, 69a/4, 81b/11, 85a/19, 96a/1, 108a/4

m.+dir 39b/10, 39b/17, 58b/3, 110b/4, 113a/19, 114a/18, 115a/12

Māyī^c : Māyī^c (Hekim adı) [1]

ḫavl-i M. 94b/13

maymun: < *Ar. meymūn* < *Yun mîmon*. Maymun. [1]

m. 9a/19

maẓarrat: < *Ar. maẓarrat*. Zarar, ziyan. [5]

m.+ı (*ıye.*) 38b/7

m.+ım 38b/11, 102b/8

m.+ımı 138b/13

aḫlāṭ-ı m.-ı zāhiresin ve ḫafıyyesin 128a/18

māzeryūn: < *Far. māzeryūn*. Sütleğen gillerden bir bitki, kulapa. [8]

m. 95a/12, 95b/8, 114b/13, 117a/13, 117a/17

m.+dur 114a/15

m.+ı 95b/3

m.+uñ 95a/18

māzī : < *Far. māzū*. Mazı. [3]

m. 145a/2, 145a/8, 145a/15

māzī : *bk. māzī*. [3]

m. 136a/1, 136a/5

m.+³ i 135b/19

māzī : < *Ar. māzī*. Geçmiş, geride kalmış. [1]

m.+de 6a/17

maẓmaẓa: < *Ar. maẓmaẓa*. Ağızda çalkalanmak üzere verilen sıvı ilaç, gargara. [17]

m. et- 31a/3

m. eyle- 27b/9, 34b/8, 45b/18, 46b/7, 47a/2, 47a/5, 52b/8, 66b/18, 67a/9, 83a/17, 87b/1, 104a/8, 111b/17

m. it- 75a/15

m. itdür- 16a/15, 144b/1

māzū: < *Far. māzū*. Mazı. [4]

m. 63a/9

m. ṭu^c mı 111b/3, 115a/1

m.+yı 63a/14

me^c ā : < *Ar. me^c ā*. Bağırsak. [1]

ḫabb-ı m.+dan 21b/5

me^c ādin: < *Ar. me^c ādin*. Mâdenler. [1]

m.+ı (*yük.*) 143a/3

mebde³: < *Ar. mebde³*. Başlangıç; kaynak. [7]

m.+ı (*ıye.*) 7b/1

m.+ıdır 7b/10, 9a/1 (2), 10a/13

m.-ı tekevün 7a/16

m.-ı tevellüd ve tekevün 7b/2

meblū^c: < *Ar. meblū^c*. Bir amber çeşidi. [1]

m. 65b/18

mecār : < *Ar. mecār*. Kanal, su yolları. [2]

m. 87b/4

m.+ı (*yük.*) 55b/13

mecārī: < *Ar. mecār+ī*. Kanallarla ilgili, su yollarıyla ilgili. [2]

m.+sin 98a/5

iḫtilāf-ı m. 92a/5

- mecmū^c** : < *Ar. mecmū^c*. Bütün, hep, cümle. [5]
m. 29a/18, 75b/16, 100a/4, 134b/19
m.+ını 121a/18
- mecrā** : < *Ar. mecrā*. Vücuttaki sıvıların aktığı yollardan her biri, kanal. [1]
m.+sını 37a/3
- mecū^c kân** : < *mecū^ckân*. Yeni Dünya'da kullanılan bir ilaç. [1]
m. 117a/16
- meder** : < *Ar. meder*. Kurumuş çamur, kerpiç. [1]
şāf-ı m. 137a/8
- medh** : < *Ar. medh*. Medh, övme, övgü. [1]
m. eyle- 8b/13
- Medīne** : < *Ar. Medīne*. (Şehir adı) [1]
M. 6b/6
- meşelā** : < *Ar. meşel*. Misal olarak, örnek olarak. [46]
m. 26b/12, 26b/19, 27a/2, 31b/3, 32a/17, 32b/7, 32b/8, 33a/12, 38b/6, 39a/9, 40a/19, 42b/2, 43a/6, 43a/9, 45a/18, 46b/1, 46b/6, 47b/4, 49a/2, 50b/2, 54b/2, 57a/9, 64a/19, 69b/2, 72a/16, 72a/19, 75a/12, 77a/18, 78a/6, 79a/3, 81b/16, 86a/9, 86a/12, 86a/16, 88a/7, 92a/5, 92a/11, 92a/16, 92b/2, 95a/18, 95b/5, 102a/17, 105a/15, 108b/6, 112a/10, 114a/9
- meflūc** : < *Ar. meflūc*. Felç olmuş, felçli. [3]
m. 63b/11
m.+den 42b/18
m.+e 42b/17
- mef^c ūl** : < *Ar. mef^c ūl*. Bir fiilin etkisi altında kalan (kimse) [1]
m.+e 145b/5
- meger** : < *Far. meger*. Meğer, eğer. [8]
m. 25b/7, 61a/17, 77a/19, 98b/9, 104b/3, 104b/5, 107b/10, 109b/14
- meħallaşa** : < *Ar. meħallaşa*. Nevruz otu. [2]
m. 36a/2
m. otı 36a/2
- meħrūs** : < *Far. meħrūs*. Baldıran ağacının kökü, hiltit ağacı. [2]
m. 33b/13, 97b/16
- mekān** : < *Ar. mekān*. Yer, mahal. [2]
m.+a 92a/10
iħtilāf-ı m. 92a/4
- Mekke** : Mekke. (Şehir adı) [2]
M. 6b/6
M.-i Mükerrreme 78b/16 “*mübârek Mekke şehri*”
- mekke ayruğı** : Mekke ayırığı, ayrık otunun bir türü. [2]
m. 29a/12
m. çiçeği şuyı 103a/13
- Mekkī** : < *Ar. Mekke+i*. Mekke şehrine âit, Mekke ile ilgili şey. [10]
m.+dir 57b/5
izħīr-i m. 118a/5, 118a/17 “*ayrık otu*”
izħīr-i m.+dir 58a/2
ħavlān-ı m. 45a/19, 45b/1
muql-ı m. 100b/18, 101a/3 “*günlük ağacı*”
mürr-i m. 98b/4
tīn-i m. 29a/13
- me^c kŭlāt ve meşrubāt** : < *Ar. me^c kŭlāt ve meşrubāt*. Her türlü yiyecek ve içecek. [2]
m. 5a/7
m.+ıñ 11a/7
- melŭlluk(g)** : < *Ar. melŭl*. Üzgün olma. [1]
m.+a 61b/15
- meme** : [5]
I. Meme, insanların ve hayvanların dişilerinde bulunan ve süt salgılayarak yavruların emzirilmesine yarayan organ.
m.+den 87b/7
m.+si 142b/2
m.+sine 142b/2
m.+ye 142b/3

II. Vücûdun herhangi bir yerinde meydana gelen ve memeye yâhut meme başına benzeyen çıkıntı.

m.+lerin 101a/7

memleket: < *Ar. memleket.* Ülke, memleket. [3]

m.+lere 65b/16, 84b/7

m.+de 99a/17

memlü: < *Ar. memlû.* Dolmuş, dolu. [1]

m. ol- 73b/12

memzûc: < *Ar. memzûc.* Karışık, karışmış. [1]

m. ol- 18b/7

men^c: < *Ar. men^c.* Engelleme, önleme. [43]

m. it- 14b/13,15a/6, 26a/17, 33b/6, 33b/9, 34a/15, 34a/19, 38b/11, 41a/16, 41b/9, 41b/10, 43a/19, 44b/6, 44b/7, 50a/19, 50b/4, 56b/4, 66b/18, 69b/16, 70a/18, 78b/7, 82a/13, 84b/18, 88a/5, 89a/3, 91b/7, 91b/11, 98a/10, 98b/7 (2), 98b/8, 101b/9, 101b/12, 108b/5, 109a/18, 109b/4, 113b/5, 113b/8, 118a/2, 130b/17, 131a/3, 144a/18

menâfi^c: < *Ar. menâfi^c.* Yararlar, faydalar. [11]

m. 4a/6, 133a/10

m.+i (*ive.*) 52a/1, 91b/5, 128b/3, 130b/1, 134a/5, 139a/19

m+inden 42a/18

m.-i kuvveti 131b/3

menâfi^c-nümün ol- 130a/12 “*Fayda gösteren*”

Mendbek(?): Bir şehir ismi. [1]

M. taşrası 65b/6

menekiş: Sakız ağacı. [1]

m. ağacı 99b/13

meneviş: Sakız ağacının yemişi. [4]

m. 87a/14

m. ağacı 64a/15

m. sağızı 96b/6, 103b/10

meneviş: < *Far. benefş.* Bazı eşyalar üstünde görülen renk dalgalanmaları. [1]

m. 91b/19

menevşe: Menekşe. [2]

m. 38b/12

m. yağı 54b/7

menfa^c at: < *Ar. menfa^c at.* Fayda, yarar. [12]

m.+i (*ive.*) 37b/15, 48b/12, 58b/1, 59b/14, 76b/1 (2), 80a/3, 80a/5, 98b/19, 109a/5, 126b/10

m.+iñ 124b/19

menfa^c atlü: Faydalı. [5]

m.+dür 27a/19, 28a/14, 39a/15, 49a/18, 98b/16

menfez: < *Ar. menfez.* Delik, pencere. [1]

m. 143a/8

mengene: < *Yun mangano.* Bir nesneyi sıkıştırıp tutmaya, iki şeyi birleştirmeye ve sıkıp eğmeye yarayan âlet. [1]

m. 125a/9

menī: < *Ar. menī.* Meni, döl suyu, sperma. [26]

m. 7b/1

m. seyelânı 92b/16

m.+den 7a/1

m.+^oi 28a/18, 29b/14, 31a/11, 37a/11, 39a/4, 42b/14, 45a/1, 46a/14, 55a/13, 60b/4, 70a/16, 98b/11, 102b/7, 105a/7, 105b/17, 107a/5, 108a/11, 109a/18, 112a/4, 119b/15, 124a/6

âlât-ı m.+ye 70b/16

taḥrīk-i m. 47a/14

menķū^c: < *Ar. menķū^c.* Suda haşlanmış, kaynatılmış. [5]

m. 118a/6, 118a/9

belūṭ-ı m. 118a/9

kemmün-ı kirmānī-i m. 118a/5

uşne-i m. 118a/6

menķül: < *Ar. menķül.* Ağızdan ağza geçerek gelen, nakil ve rivâyet edilen. [1]

m.+dür 119b/7

menkūr (?): Bir tür bitki.(?)[1]
m. 29a/17

menn : < *Ar. menn*. Kudret helvası. [3]
m. 39b/9, 102a/14, 102a/16

mensüb: < *Ar. mensüb*. İlgili, âit, -e bağlı.
[34]

m. 9a/3, 9a/4 (4), 9a/5, 12a/19,
115b/1, 115b/9

m. ol- 114b/19, 115a/6, 115a/7,
115a/12, 115a/14, 115a/15, 115b/4, 115b/7,
117a/8

m.+dur 9a/5, 12a/17, 12a/18(2),
12a/19 (2), 101a/13, 108b/18, 115a/11,
115b/1, 115b/3, 115b/6, 116a/7, 116a/18,
116b/1, 116b/6

menzū^c: < *Ar. menzū^c*. Çıkarılmış, atılmış.
(?)[1]

m.ül-bezr 142a/2

merak : < *Ar.merak*. Su; etsuyu. [4]

m. 87b/16

m.+ı 87b/17

m.+ın 97a/11

m.-i isfidbâc 19a/19

merâm : < *Ar. merâm*. İstek, niyet. [1]

taḥṣîl-i m. 4a/9

merâre : < *Ar. merâre*. Öd kesesi. [3]

m. 9a/4

m.+ye 116b/3, 116b/4

merâre's-sevr: Bir bitki ismi. (?) [1]

m. 117a/18

merâret: < *Ar. merâret*. Acılık. [1]

m.+i (*ıye.*) 59b/3

merâzî: *bk. tūtiyâ*. [1]

m. 134b/19

merârî : < *Ar. merârî*. Acı ile ilgili. [1]

ḥafaḳân-ı m. 34a/18

mercân: < *Ar. mercân* < *İbr.* Mercan, ılık denizlerde yaşayan, ağaç gibi kök salarak büyüyüp gelişen kalker iskeletli hayvandan elde edilen kırmızı renkli madde.[6]

m. 94b/10, 106a/1, 115a/11, 116a/ 7,
137a/14

milḥ-i m. 145b/8

mercân balığı: Mercan balığı. [1]

m. 57a/6

mercân köki : Mercan kökü. [2]

m. 37a/14, 91b/1

mercimek(g): < *Far. mercumek*. Mercimek.
[19]

m. 5a/17, 32a/16, 42b/6, 56a/8,
74a/15, 99a/14, 104b/9, 111a/1, 115b/8

m. aş 14a/14, 14b/5, 15b/6, 18a/7,
20b/19, 24b/17

m. çorbası 16a/5, 16a/9

m.+e 58b/13, 80b/9

mergüb: < *Ar. mergüb*. İstenilen, arzu edilen.
[1]

m. ol- 97b/2

merhem: < *Ar. merhem*. Merhem. [22]

m.75a/13, 142b/3, 142b/5 (2),
142b/10, 142b/18

m. düz- 23a/13

m. it- 142b/16, 142b/18, 142b/19

m.+i (*yük.*) 23a/12, 142b/4

m.+ine 28a/14

m.+ini 28b/7

m.+ler 24a/8, 142b/11

m.+lere 64a/13

m.+leriñ 98a/18

m.+lerine 100b/15

m.-i lüṭfu'l-(i)lâhi 142b/10

m.-i münevvim 142b/16

m.-i zift 30a/16

meşâne: < *Ar. meşâne*. Sidik torbası. [88]

m. 87b/3

m. ağrıları 21a/1, 72a/1, 68a/19

m. ağrısı 60b/11

m. cerebi 31a/19

m. ° illeti 70a/7, 101a/15
 m. ° illetleri 44a/14, 108a/12
 m. kızdur- 44a/18
 m. marazı 64a/5, 143b/18
 m. marazları 43b/15
 m. mecārīsi 98a/4
 m. taşı 44a/4, 49b/16
 m. taşları 29a/13, 37b/18, 42b/3,
 63a/19, 63b/3, 73b/18, 90a/2, 96b/7, 97b/14,
 101a/5, 111b/19
 m. uyuzı 42a/1
 m. yaraları 41b/11, 102a/11, 102b/3,
 103a/11
 m. yarası 80a/14, 87a/12
 m. yelleri 119a/3
 m.+de 13a/8, 21a/8, 45b/8, 47a/8,
 69b/1, 117b/13, 134b/10, 142b/12, 144a/10
 m.+deki 51b/8, 140b/17
 m.+den 44a/5, 73b/5
 m.+niñ 21a/2, 21a/3
 m.+si 101a/17
 m.+si bağlan- 49b/14
 m.+sidir 9a/13
 m.+ye 11a/18, 34a/9, 48a/16, 50b/1,
 55b/14, 63b/1, 64b/3, 65a/2, 66b/18, 68b/15,
 69a/13, 70a/4, 74b/19, 79b/5, 81b/6, 84a/1,
 85a/9, 90a/1, 91a/19, 96b/5, 102a/13,
 104a/10, 104a/13, 107b/18, 109b/7
 m.+^o i (*yük.*) 21a/5, 38a/4, 78b/15,
 81a/14, 108a/8, 126b/4
 emrāzı m.+^o i 21a/7
 emrāz-ı m.+ye 129a/16
 ħurkat-i m.+ye 38a/14

merkaşīšā: < *Far. merkaşīšā*. Göz taşı denen
 mâden.[1]
 m.-i frengī 98b/12

merkaşīšā^o: *bk.* merkaşīšā. [1]
 m. 98b/12

merkeb: < *Ar. merkeb*. Eşek. [2]
 m. iligi 44b/19
 m. südi 87a/10

mermer: < *Yun. marmaro*. Mermer. [10]
 m. 50a/6, 50a/15, 120b/10, 121a/5,
 123a/7, 131a/19, 141a/8, 145b/17

m.+den 108a/14
 m.+i 141b/4

merrīh: < *Ar. mirrīh*. Merih. [5]
 m.+e 9a/4, 12a/19, 115a/12, 115a/14,
 116b/1

mersīn: < *Yun. mirsini*. Mersin ağacı. [18]
 m. 37a/3, 59b/12, 111a/3, 116a/1,
 129b/5, 130b/2
 m. ağacı 30a/3
 m. bezri 130b/18
 m. rubbı 135a/18
 m. şu 145a/17
 m. toħmı 131a/6
 m. toħmı 135b/18, 136a/3
 m. yağı 28a/9, 61a/9
 m. yaprağı 127a/2
 m. yemişi 83b/8
 şarāb-ı m. 19a/8

mertebe: < *Ar. mertebe*. Kademe, derece.
 [12]
 m. 6a/4, 12a/13, 78a/7, 117a/10,
 121a/12, 123a/4
 m.+siyle 115a/4
 m.+since 78a/7
 m.+sine 35b/14, 78a/1
 kemāl-i m. 76b/4
 m.-i keylūs 78a/3

mertübī: < *Ar. mertüb+ī*. Ahlât-ı erbaaya
 dayanan eski mizaç teorilerinde yaş tabiatlı
 (karakter). [1]
 m. 99a/16

merzencūş: < *Far. merzengūş*. Mercanköşk.
 [6]
 m. 15b/17, 129b/19, 131a/4, 141a/19,
 142a/17
 m. şuyı 103a/7
 duhn-ı m. 14a/6

mesā: < *Ar. mesā^o*. Akşam. [1]
 m. 129a/2

mesāfe: < *Ar. mesāfe*. Uzaklık, ara. [1]
 m.+de 65b/7

mesāmāt: < *Ar. mesāmāt*. Cilt üzerindeki gözenekler. [3]

m. 5a/4
m.+dan 11a/8
tekāşüf-ı m. 4b/19

Mesh : *bk. Mesīh*. [1]
M. 44a/17

meshūk: < *Ar. meshūk*. Dövülerek toz hâline getirilmiş. [1]

ğayr-ı meshūk 118a/11

Mesīh : Mesih İbn Hakim. (Hekim adı) [16]
M. 66a/17, 67a/18, 82b/3, 83b/11,
90b/10, 106a/4, 110a/2, 112b/16
şavlı-i M. 68a/1, 72a/1, 74a/1,
74b/14, 91a/2, 110a/15, 110b/4

Mesīh İbn Hākīm: Mesih İbn Hakim. (Hekim adı.) [1]
şavlı-i M. 80a/10

Mesküde Kamışlık (?):Şehir adı. [1]
M. vilāyeti 8a/9

meslūka: < *Ar. meslūka*. Kaynamış. [1]
m.+sın 72b/3

meşirdiŕus: < *Gr. meşirdiŕus*. İsmi bir Yunan hükümdarından alan macun, mesir macunu. [12]

m. 15a/10, 15a/16, 17a/16, 17b/5,
17b/10, 18a/18, 19a/8, 20a/1, 20a/14, 21a/1,
21a/6, 22b/4

mesr: *bk. meşirdiŕus*. [2]
m. 97b/6, 121b/12

meşruditŕus: *bk. meşirdiŕus*. [2]
m. 14b/17, 97b/6

mestŕ : < *Ar. mestŕ*. Örtülü, kapalı. [1]
m. ol- 143a/5

meşāyih: *bk. meşāyih*. [1]
m.+a 112b/18

meşāyih: < *Ar. meşāyih*. Şeyhler. [1]
mizāc-ı m.+a 132b/19

meşgŭl: < *Ar. meşgŭl*. Bir işle uğraşan. [3]
m. ol- 4b/6, 6a/3, 25a/18

meşhŭr: < *Ar. meşhŭr*. Ünlü, herkesçe bilinen. [24]

m. 28a/16, 28b/1, 52b/15, 61b/8,
62a/2, 63a/17, 66b/9, 68b/8, 75a/10, 91b/2,
96b/15, 99a/8, 103b/2, 115a/11
m. ol- 27a/07, 114b/1
m.+dur 57a/4, 61a/18, 66b/9, 68b/7,
97b/6, 107a/9, 112a/3
cŭlāb-ı m. 23b/12

meşin : < *Far. mişin*. Meşin. [2]
m. 138a/13
m.+e 138b/12

meşrŭh: < *Ar. meşrŭh*. Açıklanmış.[3]
minvāl-i m. 11a/17, 20a/17, 23a/7

metin : < *Ar. metin*. Sağlam, dayanıklı, kuvvetli. [2]
şamğ-ı encŭdān-ı m. 33b/14
şiltit-i m. 33b/14

mevād : < *Ar. mevād*. Maddeler, cisimler. [1]
m.+ı (*yŭk.*) 119a/10

mevcŭd: < *Ar. mevcŭd*. Var olan, bulunan (şey). [8]
m. bulun- 6b/1, 83a/13
m. ol- 6a/17
m.+dur 6b/18, 7a/17, 8b/13, 8b/15,
133a/10

mevcŭdāt: < *Ar. mevcŭdāt*. Canlı cansız bütün varlıklar. [1]
m.+larıñ 8b/15

mevfiku'l-ervāh: < *Ar. mevķifŭ'l ervāh*. Karabaş otu. [1]
m. 30b/2

mevsim: < *Ar. mevsim*. Mevsim. [2]
m.+de 65b/12
vaqt-i m.+ini 65b/14

mevzec: < *Far. mevīzeg*. Yaban üzümü. [1]
m. 117b/13

mevzek: *bk. mevzec*. [1]
m. 138b/3

mevzi°: < *Ar. mevzīf*. Yer, mekân. [21]
m.+de 11a/12, 12a/5, 12a/6
m.+e 12a/5, 35a/5, 36b/16, 49a/8,
63b/17, 75a/14, 106a/12
m.+i (*īye.*) 12a/16, 12a/17
m.+i (*yūk.*) 99b/18, 108b/7
m.+iñ 104b/8 (2)
m.+inde 99b/13
m.+inden 108a/19, 108b/2, 114a/11
m.+lere 49a/14

mevzū°: < *Ar. mevzū°*. Geçerli, yürürlükte olan. [2]
m. 9a/5, 9a/6

meyāmerv (?): Bir hap ismi. [1]
ḥabb-ı m. 17b/10

meyan : <? Meyan kökü. [9]
m. köki 120a/11, 120a/19, 120b/19,
124b/16, 126b/5, 128b/13, 132b/16, 135a/4,
135b/13

meyan balı: Meyan kökü adıyla bilinen tatlı bitkiden elde edilen şurup. [8]
m. 120b/19, 127b/5, 127b/8, 128b/6,
128b/12, 132b/11, 133a/19, 133b/3

meyl : < *Ar. meyl*. Eğilim, yönelme. [4]
m. it- 53b/10
m.+i (*īye.*) 46a/9, 82a/8
m. ü muḥabbet 9a/17 “*Sevgi, istek*”

meyve : < *Far. mīve*. Meyve, yemiş. [5]
m.+lerden 22b/11, 40b/15
m.+lerdir 82a/4
m.+si 71a/17, 77a/1

mevīzec: < *Far. mevīzec*. Yaban üzümü. [3]

m. 104a/1 (2)
m.-i ḥacerī 104a/2

meyyit : < *Ar. meyyit*. Ölü. [1]
m. 15a/7

mezbūr: < *Ar. mezbūr*. Yukarıda adı geçen, zikredilen. [3]

m. 84b/10
m.+dan 65b/5
rivāyet-i m.+a 66a/1

mezdekī: *bk. maştakī*. [1]
m. 99b/12

mezkūr: < *Ar. mezkūr*. Sözü edilen, yukarıda anılan, i zikrolunan. [31]

m. 11b/18, 13a/12, 16a/17, 16b/12,
17b/6, 17b/11, 18a/9, 19a/11, 20a/15, 22b/2,
22b/3, 116a/4, 123b/17, 123b/18, 124a/3,
124a/14, 133b/7, 138a/9, 138a/19, 138b/1,
138b/10, 139a/12, 139a/14, 140a/4, 140a/5,
141a/12, 145a/6
m. ol- 23a/1
m.+ları 144b/4
m.+uñ 77a/4

mezmūm: < *Ar. mezmūm*. Kötü, çirkin. [1]
keymūs-ı m. 4b/11

mıknāfīs: < *Ar. mıgnāfīs* < *Yun. magnētēs*. Mıknatis. [3]

m. 142b/8, 142b/14, 144b/13

Mışır : Mısır. (Ülke adı) [12]
M. 38b/8, 52a/9, 55a/6
M.+da 30a/19, 35a/17, 43b/7, 73a/14,
88a/11

M.+dan 47a/17
ehl-i M. 35a/17, 39b/14, 102a/2

mışır : Mısır. (Buğdaygillerden bir tarım bitkisi.) [1]

m. diken 33a/4

- Mısrî** : < *Ar. Mısr+î* . Mısırlı, Mısır'a âit. [2]
 M. ol- 73a/13
 Şeyh Dāvud-ı M. 76b/17
- mī^c a:** < *Ar. mī^ca* . Kara günlük. [6]
 m. 103b/1,103b/2
 duhn-ı m. 21a/4, 22a/11, 22b/17
 m.-ı yābise 103b/5
- mī^c a-ı sāyile:** < *Ar. mī^ca-ı sāyile* . Kara günlük ağacının yağı. [1]
 m. 103b/2
- midd:** < *Ar. midde* . İrin, cerahat. [1]
 m.+i (*yük.*) 124a/6
- mi^c de :** < *Ar. mi^cde* . Mide, kursak. [296]
 m. 8b/18, 9a/1, 33b/12, 50a/12, 50b/1, 64a/8, 69b/1, 73b/12, 80a/12, 88b/11, 94a/18, 97b/19, 100b/5, 102a/6, 108a/6, 108a/6, 110b/19, 120a/16, 127a/9, 138a/5
 m. ağırları 32a/10, 43b/10, 47b/19, 48a/11, 74b/18, 103a/14
 m. ağırsı 31b/10, 33a/11, 85a/5, 86b/12, 97b/13, 128b/1, 140b/2
 m. ağızı 40a/2, 59b/10, 85a/17
 m. ^calevi 49a/7
 m. buhāri 70a/9, 101a/17
 m. emrāzi 143b/17
 m. hārāreti 46a/7, 87a/1, 91b/12
 m. ^cilletleri 125a/1
 m. ishāline 50a/9
 m. rīhlerine 140b/8
 m. rīhlerini ve ağırsını 122b/2
 m. ruṭübātı 100b/6
 m. şovukluğu 81a/12, 101b/15
 m. şovukluğunu ve yaşlığını 30a/12
 m. süddeleri 57b/17
 m. şişleri 38b/15, 138a/1
 m. uyuşukluğu 44a/9
 m. yangunluğu 50b/13
 m. yaşluğu 34b/09
 m. yaşlığı 46a/13, 90b/7, 111b/8
 m. yelleri 57b/19
 m. za^c fi 33b/11, 61a/2
 m.+de 11a/13, 11a/14, 18b/9, 18b/17,
- 20b/3, 29a/13, 34a/13, 37b/19, 38a/1, 38b/16, 41a/12, 42a/8, 42b/10, 44b/7, 47a/13, 47b/11, 48b/5, 50b/9, 58a/6, 59a/16, 66a/5, 66b/19, 71b/5, 73b/8, 73b/9, 78a/4, 85b/4, 93a/10, 96b/17, 99b/7, 102b/7, 122a/6, 124b/11, 128a/11, 128a/18
 m.+den 30b/11, 32a/10, 38a/9, 38a/15, 40b/4, 84a/1, 92a/18, 94a/12, 132a/2, 142a/6
 m.+^oi 15b/16, 28b/18, 29a/2, 29b/10, 31b/14, 38a/19, 41b/15, 48b/9, 51a/11, 51a/16, 51b/7, 54a/16, 56b/10, 57a/11, 59a/10, 59a/12, 60b/14, 70a/19, 72b/18, 72b/19, 73b/7, 83a/18, 85b/5, 85b/7, 103b/13, 111a/6, 111b/3, 111b/9, 122a/15, 125b/5, 126a/4, 128a/14, 132b/14, 134b/12
 m.+lere 39b/18, 47a/1, 101a/19
 m.+leri (*iye.*) 29a/15
 m.+leri (*yük.*) 68a/13
 m.+leri 72a/1
 m.+lerine 55b/6
 m.+niñ 12b/16, 13a/7, 93a/8, 119a/17, 120a/15, 126a/3, 132a/19, 137b/14
 m.+si 5b/18, 66a/4, 69b/6, 69b/9, 119b/8, 120b/4
 m.+sinde 17b/19, 43a/4
 m.+sine 128a/9
 m.+sini 120b/5
 m.+ye 5a/8, 11a/6, 28b/9, 31a/9, 32a/4, 33b/8, 33b/9, 34a/16, 34b/2, 35b/15, 37a/10, 38a/19, 41a/13, 42b/10, 43b/5, 44a/11, 44b/6, 47a/10, 48a/3, 48a/12, 48b/12, 50b/8, 50b/9, 50b/17, 51a/3, 52a/18, 53b/6, 53b/11, 54a/7, 54b/13 (2), 55b/12, 55b/14(2), 56a/16, 57b/17, 58b/8, 60b/1, 61b/11, 65a/7, 65a/13, 66b/1, 68b/10, 70a/7, 71b/11, 72b/12, 76a/6, 79b/3, 79b/14, 80b/4, 81a/11, 81b/3, 81b/5, 82a/12, 82b/4, 82b/7, 82b/18, 83a/8, 84b/18, 86b/18, 88a/4, 88b/7, 89b/8, 91b/9, 92b/5, 93a/9, 94a/18, 94b/13, 97a/13, 100a/16, 100b/17, 101a/15, 103a/18, 103a/19, 105a/9, 105a/11, 106b/18, 107a/1, 107a/4, 109b/8, 109b/16, 110b/8, 110b/14, 111b/10, 112a/6, 112b/4, 120a/4, 120b/5, 121b/19, 123a/14, 124a/12, 125a/19, 126a/4, 126b/19, 128b/1, 130b/9, 130b/11, 131b/3, 132a/1, 132a/11, 132a/15, 132b/10, 132b/19,

133a/4, 136a/7, 136a/16, 138a/15, 140b/7
 m.+yi 26a/10, 33b/2, 46a/4, 59b/18,
 122a/5, 140b/12
 m.+ yi 126a/4, 128a/19, 131b/10
 emrāz-ı m.+ye 18b/2, 127a/16
 evrām-ı m.+ye 100b/5
 istirhā-ı m.+ye 31b/15
 muḳavvī-i m.+dir 29a/2, 30b/18
 muż^c ıf-ı m.+dir 43b/17
 teşhīn-i m.+ye 81b/15
 m.-i bāride 125b/13
 za^c f-ı m.+^o i 18a/11

mi^c de^o, mi^c det: *bk.* mi^c de. [12]
 m. 42b/2
 m. ağırları 60b/11
 m. ağırsı 122a/15, 135b/16
 m. ḫarāreti 134a/13
 m. ıṣlāḫı 121b/16
 m. ruṭūbātı 33b/17
 m. şovukluğı 141a/5
 m. üzeri 61a/3
 m.+ye 130b/6
 muḳavvī-i m. 34b/1
 sefūfū'l-m. 129a/10

mi^c de-nūvāz: < *Ar.* mi^c de + *Far.* nūvāz <
ma^c danos. Maydanoz. [1]
 m. 133a/1

mi^c delū: Mideli.[1]
 m. 86b/6

mifazz: < *Ar.* mifazz. Açıcı, açan. [1]
 m.+dır 107b/4

miḳdār: < *Ar.* miḳdār. Bir şeyin ölçüsü,
 sayısı. [285]

m. 12b/3, 12b/5, 13a/4, 19a/7,
 19b/16, 26a/6, 26a/12, 29a/16, 38a/17,
 41a/14, 47a/15, 62b/17, 63b/18, 64b/3,
 79b/11, 81b/18, 82a/3, 88a/1, 90b/8, 92a/13,
 98a/7, 99a/13, 103b/12, 120a/16, 120b/13,
 121a/5, 127b/13, 128a/12, 129b/10, 131b/7,
 131b/9, 131b/13, 136a/18, 138b/5, 139b/8,
 139b/10, 140a/4, 140b/9, 143a/7, 143a/8,
 143a/10, 143a/14, 143a/16, 143b/5, 143b/11,

144b/17, 145b/3

m.+ı (*iye.*) 13a/11, 13a/13, 18a/14,
 25a/1, 27a/6, 28b/15, 31b/2, 32b/9, 44a/8,
 55a/18, 71a/1, 118b/8, 118b/14, 118b/19,
 119a/5, 119a/12, 119a/19, 119b/5, 119b/13,
 120b/2, 121a/2, 121a/11, 121a/19, 121b/1,
 121b/18, 122a/14, 122a/19, 122b/14, 123a/2,
 123a/6, 123a/8, 124a/8, 125b/4, 126b/5,
 127a/3, 128a/7, 128a/16, 128b/8, 128b/14,
 129a/2, 129a/9, 130a/2, 132b/8, 132b/12,
 132b/18, 133a/3, 133a/6, 133a/12, 133a/16,
 133b/4, 133b/16, 134a/2, 137a/1, 137b/2,
 141a/13, 141b/7, 142a/12, 142b/17, 144b/19
 m.+ın 32a/7, 35a/14, 42b/6, 44a/1,
 58b/17, 71b/3, 82a/2, 91b/13
 m.+ınca 123a/11, 133a/8
 m.+ından 32a/16
 m.+ımı 51b/12, 59a/8, 99a/14
 m.-ı isti^c māl 122a/17, 111a/12,
 121a/2, 122b/14, 128a/8, 130a/6, 133a/3,
 133a/4

m.-ı ḳā^c ide 120a/9
 m.-ı kifāyet 119b/19
 m.-ı şerbet 28a/19, 28b/8, 28b/16,
 29a/16, 29b/11, 30a/12, 30b/9, 31a/12,
 32b/5, 33a/7, 33b/5, 33b/12, 33b/13, 33b/19,
 35a/13, 36a/10, 36b/11, 36b/18, 37a/4,
 37a/16, 37b/1, 38b/6, 39a/4, 39b/3, 41b/1,
 41b/18, 42b/15, 43a/11, 43b/9, 44a/8,
 44a/16, 44b/12, 45a/17, 45b/4, 46a/2, 46a/5,
 46a/14, 46b/2, 48b/4, 48b/14, 48b/18,
 49b/19, 50a/2, 53b/7, 55a/16, 58a/15,
 59a/11, 59b/7, 59b/11, 60a/1, 60a/14,
 60b/14, 61b/14, 62a/10, 62b/1, 62b/8,
 62b/16, 63a/16, 63b/1, 64a/11, 64a/14,
 66a/11, 66b/2, 67a/16, 67b/3, 68a/2, 68a/13,
 68b/1, 69a/12, 69a/19, 70a/4, 70a/16, 70b/8,
 70b/15, 71a/3, 71b/6, 72a/10, 73a/1, 73b/5,
 74a/5, 74a/6, 74b/5, 74b/18, 75a/8, 75b/8,
 75b/18, 76a/17 (2), 78b/1, 78b/3, 78b/14,
 79a/7, 79a/13, 79b/4, 79b/13, 80a/7, 81a/19,
 81b/8, 82a/14, 82b/1, 82b/12, 83b/7, 84a/12,
 85a/2, 85a/17, 85b/10, 85b/18, 88b/17 ,
 89a/11, 89b/1, 89b/14, 90a/2, 90b/17, 91a/8,
 93b/6, 93b/18, 94b/11, 95a/10, 95b/9,
 95b/16, 96a/9, 97b/4, 98a/1, 99a/6, 99a/19,
 100b/8, 100b/17, 101a/10, 101b/19, 102a/13,

103a/18, 103b/19, 104a/13, 105a/10, 105b/4,
105b/17, 107a/6, 107a/19, 108a/1, 108a/13,
108b/14, 109a/8, 109b/15, 111b/5, 112b/14,
112b/5, 113b/9, 114a/6, 114b/14, 127b/17
m.-i müşelles 130a/17, 130a/19
m.-i zamān 100a/13

mīl : < *Ar. mīl* < *Lat.* Uzunluğu ülkeden
ülkeye değişen bir uzaklık ölçüsü birimi. [1]
m. 65b/7

mīl: < *Far. mīl.* [3]
I. Kemik, fildişi gibi şeylerden
yapılan ve göze sürme çekmek için
kullanılan ince uzun âlet.
m. 50a/1

II. Çeşitli işlerde kullanılan iğneye
benzer ince, uzun âlet.
m. ucına 96b/6
m.+i (*yük.*) 96b/7

milh : < *Ar. milh.* Tuz; madenî bir madde
ve kimyevî maddelerin birleşmesinden
oluşan tuza benzeyen madde. [36]
m. 10a/18, 101b/3, 143a/2
m. 144b/2
m.+den 10b/16, 11a/9
m.+dendir 10b/2, 10b/16, 13a/1
m.+dir 10b/8, 11b/13
m.+i (*iye.*) 145b/7
m.+iñ 11a/19, 143a/1
m.+ler 117a/4
m.-i ° acîn 101b/4 “*Bir çeşit tuz, kefe*
tuzu”

m.-i afsentîn 144b/3
m.-i barancāsef 144b/3
m.-i billūr-ı ma° denī 145b/11
m.-i enderānī 101b/4, 117a/14 “*Saf*
tuz, Hacı Bektaş tuzu”
m.-i hadīd 143a/15
m.-i hindī 117b/12 “*Kırmızı renkli*
bir çeşit tuz”
m.-i hindibā 144b/3
m.-i kākūnec 144b/3
m.-i qalye 143b/02
m.-i lisān 144b/3
m.-i lü° lü° 145b/8

m.-i mercān 145b/8
m.-i muḥriḳ 101b/18
m.-i nuḥās 145b/12
m.-i ṭarṭīr 144b/3, 145b/10
rūḥ-ı m. 144a/15
rūḥ-ı m.-i mürekkeb 143b/2
sefūf-ı m. 19a/9

milḥī : < *Ar. milḥ+ī.* Tuzla ilgili. [1]
m.+dir 11a/7

milḥiyyet: < *Ar. milḥiyyet.* Tuzluluk. [1]
m.+dir 12b/19

min ba° d: < *Ar. min ba° d.* Bundan böyle,
bundan sonra. [1]
m. 77a/19

Minhāc: Minhac. (Hekim adı) [17]
M. 29a/8, 31b/19, 34b/15, 38a/8,
45a/10, 48a/5, 60a/18, 78b/5, 86b/10,
107a/12, 114a/9
M.+iñ 98a/2, 105b/11
ḳavl-i M. 86a/6, 89a/17, 99a/19,
108a/9

minh : < *Ar. minh.* Ondan. [1]
m.+lerin 4a/7

minvāl : < *Ar. minvāl.* Biçim, şekil, tarz.
[13]
m. 5a/12, 26b/8, 26b/9, 28a/12,
69b/9, 77b/11, 82a/3, 84b/10, 125a/17,
144a/2
m.-i meşrūḥ 11a/17, 20a/17, 23a/7

mīrī : < *Far. mīr+ī.* Devlete âit olan,
devlat malı olan. [3]
m. 65b/15
m.+den 65b/15
m.+dir 100a/4

mişāl : < *Ar. mişāl.* Örnek. [2]
m. 8a/17, 127b/8

mişillü : Gibi, benzer. [3]
m. 49b/17, 66a/8
m.+dür 113b/12

misk : < *Ar. misk* < *Far. muşğ* < *Sank. muşka*. Misk otu; Asya dağlarında yaşayan bir ceylân cinsinin erkeğinde karın derisi altında bulunan kese şeklindeki bir bezden elde edilen güzel kokulu siyah madde. [41]
 m. 14a/6, 15a/9, 16a/6, 29a/6, 38b/18, 49a/15, 51b/10, 63b/11, 64b/14, 66a/14, 71a/8, 71b/14, 78a/9, 99a/8, 116b/7, 117b/15, 118b/7, 118b/19, 119b/4, 121b/18, 122a/4, 125b/4, 125b/13, 137b/10, 140a/19, 145b/1
 m.+i (*ıye.*) 51b/10
 m.+i (*yük.*) 99a/13
 m.+iñ 99a/8, 99a/12
 devâ-i m. 17b/11, 19a/4
 devâ-i m.-i hülûv 118b/3
 devâ-i m.-i hülûv u mürr 14b/19, 15a/17
 efrenc-i m. 118a/5
 ma^c cün-ı m. 16b/11, 18b/1, 19b/19, 21b/4

mişkal: *bk. mişkâl*. [1]
 m. 142a/8

mişkâl : < *Ar. mişkâl*. Yaklaşık 1,3 veya 1,5 dirhem yahut 4, 009veya 4,80 gr. karşılığı olarak kabul edilen ağırlık ölçüsü birimi. [76]
 m. 18a/2, 29a/2, 29a/15, 45b/15, 47b/11, 50a/16, 53b/14, 60b/2, 67b/4, 76b/7, 78a/19, 80a/13, 91b/13, 96a/8, 103b/8, 105a/9, 105a/10, 105a/17, 123a/11, 135a/18, 135b/6, 136b/8, 136b/9 (2), 136b/10 (2), 136b/11, 141b/3, 142a/19, 145a/12
 m.+den 42a/1, 60a/14, 89a/11
 m.+dir 30a/12, 34b/3, 37a/17, 43b/17 44a/16, 44b/12, 55a/16, 58a/15, 60b/14, 62b/8, 68b/2, 70a/16, 70b/16, 74a/7, 85a/2, 85a/17, 90a/2, 91a/9, 93b/19, 98a/1, 100b/17, 109a/8
 m.+e 29a/17, 42a/1, 43b/6, 46b/2, 55a/17, 89a/11, 126b/9, 133a/4
 m.+i (*ıye.*) 43b/11, 71b/13
 m.+in 27b/5, 51a/17, 60b/10, 71a/14, 84a/3, 84b/17, 85a/1, 114a/5
 m.+ini 43b/15, 64b/11, 66b/19

misket : < *Far. muscade*. Kokulu meyve. [1]
 m. alması 39b/18

miskî : < *misk+i*. Misk kokulu, misk karıştırılmış. [1]
 m. şâbün 105b/7

miskîn: I. İçinde misk kokusu bulunan. II. Siyah renkli. [1]
 nergis-i m. 106a/1

misk-i taramşî: *bk. müşk-i taramşî* .[1]
 m. 124a/2

mişl : < *Ar. mişl*. [3]
 I. Eş, benzer; gibi.
 m.+dir 133a/10
 m.+i (*ıye.*) 6a/17
 II. (Sayılarla kullanıldığında) kat.
 m.+i (*ıye.*) 130b/13

mişlüh : < *Ar. mişlüh*. Benzer, eş. [1]
 zımâd-ı m. 138a/10

mişe : Meşe. [2]
 m. güli 140a/3
 m. yosunı 116a/11

mişmiş: Kayısı. [1]
 m. 99b/4

miyâh : < *Ar. miyâh*. Sular. [1]
 m. 92a/3

mizâc : < *Ar. mizâc*. Bir insanın vücûdunda bulunan kan, safra vb. unsurlardan birinin nispetindeki, yaratılıştan gelen fazlalık sebebiyle ortaya çıkıp o insanı benzerlerinden farklı duruma getirdiğine inanılan hâl; huy, tabiat. [62]
 m. 6a/15 (2), 7b/8, 7b/9, 7b/10, 66a/11, 102b/6
 m.+a 36a/10, 36a/12, 38a/6, 50a/8, 50b/2, 57b/8, 61a/14, 61a/15, 63a/6, 69b/5, 80b/6, 81a/6, 82b/2, 102b/5, 104a/16, 113a/11, 123a/11, 127a/16

m.+dan 6b/3, 7b/12
 m.+ı (*iye.*) 6b/5, 6b/6, 6b/7, 87b/8,
 93a/2
 m.+ı 69b/5, 79a/5, 107a/1
 m.+ıñ 6a/16, 12a/14, 12b/17, 78b/7
 m.+ına 6a/2, 12b/17, 55a/18, 129a/1
 m.+ını 24b/14, 70a/1
 m.+lara 133a/14
 m.+ları (*iye.*) 81a/18
 m.+larına 65b/2
 m.+ı aslī 42b/19
 m.-ı bārid 135a/9
 m.-ı ḥāre 135a/2
 m.-ı meşāyīḥa 132b/19
 m.-ı tağayyūr 6a/16
 maḥrūrīyyū'l-mizāc 99a/16
 māni°-i sū°-i m.+dandır 145a/10
 sū°-i m. emrāzları 19a/5
 sū°-i m.+ından 12b/16
 sū°-i m.-ı bārid 15a/13, 18a/11,
 18a/12
 sū°-i m.-ı sādīc 4b/8
 bi-ḥasebi'l-m. 50a/8 “*mizaca göre*”

mizāclu: Mizaçlı. [30]
 m. 35a/19, 46b/17, 53b/17, 55b/5,
 58a/4, 61a/13, 99a/7, 102b/6
 m.+lara 37a/12, 38a/3, 38a/5, 55a/15,
 55a/16, 59b/17, 62b/19, 66a/13, 69a/18,
 72a/14, 72b/1, 72b/2, 73a/9, 82a/19, 86b/11,
 86b/15, 86b/16, 97a/15, 113a/3
 m.+laradır 106a/14
 m.+larıñ 65b/2, 87a/2

mīzān : < *Ar. mīzān.* Ölçü. [1]
 m.+ıdır 12a/14

mu°āf : < *Ar. mu°āf.* Bir sebepten dolayı
 yükümlülük ve sorumluluğu kaldırılan. [1]
 m.+lardır 100a/12

mu°ālece: < *Ar. mu°ālece.* İlaçla tedavi. [7]
 m. et- 117a/9
 m. eyle- 25b/17
 m. it- 26b/2, 27a/1, 117a/10
 m.+leri 27a/14
 m.+ye 140b/7

mu°allaq: < *Ar. mu°allaq.* [2]

I. Asılı, bağlı.
 m. görün- 100a/2

II. Henüz bir karara bağlanmamış,
 çözülmemiş halde duran.
 m. ol- 13a/6

mu°arraq: < *Ar. mu°arraq.* Terletici; damarlı.
 [1]

m. 145b/10

mu°arreb: < *Ar. mu°arreb.* Başka dillerden
 Arapça'ya geçerek zamanla Arapçalaşmış.
 [10]

m.+dir 30b/9, 41b/12, 41b/16,
 58b/13, 59b/15, 78a/15, 79b/15, 91b/2,
 109b/19

m.° an 48a/6

mu°āvenet: < *Ar. mu°āvenet.* Yardım. [1]

m. vir- 99a/14

mu°ayyen: < *Ar. mu°ayyen.* Belli, belirli. [3]

m. 6b/18, 7a/1, 7a/18

mufaşşal: < *Ar. mufaşşal.* Ayrıntılı. [1]

m.+dır 92a/4

muğlāb: < *Ar. muğlāb.* Bir tür şurup. [3]

m. 14a/12, 22a/8

m. maḳāmı 128b/19

muḥabbet: < *Ar. maḥabbet.* Sevgi, aşk. [4]

m. it- 35a/15, 38b/19, 141b/5

meyl ü m.+i 9a/17

muḥaddir: < *Ar. muḥaddir.* Duyuları
 uyuşturan (ilaç), uyuşturucu. [4]

m. 36b/14

m.+dir 32a/16, 114a/3

m.-i aḥşādır 36b/14

muḥaḳḳaḳ: < *Ar. muḥaḳḳaḳ.* Şüphesiz,
 kesinlikle. [1]

m.+dır 77a/9

muḥalḥil: < *Ar. muḥalḥil.* Hareketli, oynak. [1]

hār-ı m.-i semāvī 8b/9

muḥallaṭ: < *Ar. muḥallaṭ.* Karışık. [1]

m. ol- 14a/16

muḥallil: < *Ar. muḥallil.* İltihapları, şiş ve yumruları dağıtmaya yarayan ilaç; çöümleyen, dağıtan. [29]

m. 30b/3, 30b/17, 45a/15, 47a/17, 53b/2, 56a/7, 57b/17, 60a/19, 62b/15, 67a/19, 101b/8, 108b/3

m.+dir 34a/13, 34b/16, 36b/3, 40b/16, 48a/1, 54a/3, 55a/1, 72a/5, 76a/11, 98a/3, 102b/19, 107a/14

m.+i (*yük.*) 33a/9

m.+leri 92b/1

kuvvet-i m.+i 111a/11

m.-i evrām 112b/10

m.-i riyāḥ 98b/6

muḥallil: *bk.* muḥallil. [1]

m. 83b/14

muḥallilāt: < *Ar. muḥallilāt.* İltihapları, şiş ve yumruları dağıtmaya yarayan ilaçlar. [1]

m. 24a/19

Muḥammed Ağa: Muhammed Ağa. (Hekim adı) [2]

M. 84b/10, 84a/15

Muḥammed Temīmī: Muhammed Temimi. (Hekim adı) [27]

M. 41a/12, 55a/7, 55b/9, 58a/12, 59b/3, 66a/2, 70b/17, 74a/16, 78a/15, 96a/19, 104a/15, 104b/9, 105a/15, 109b/13, 60a/18

ḳavl-i M. 55b/19, 59a/14, 69b/12, 70b/12, 72b/11, 76b/3, 95a/1, 95a/8, 95a/16, 105a/14, 109a/17, 109b/9

Muḥammed Zekeriyyā: Muhammed bin Zekeriya el- Razi . (Hekim adı) [1]

M. 119b/7

muḥarrā: *bk.* mūherrā. [3]

m. ol- 38a/2, 88a/4, 123b/1

muḥarriḳ: < *Ar. muḥarriḳ.* Yakıcı, yakan. [3]

m. 124b/11

m. ol- 61b/9

m.+dir 14b/1

muḥarrik: < *Ar. muḥarrik.* Tahrik eden, teşvik eden. [3]

m.-i cimā^c dır 44a/15

m.-i sevdā ve balgam 78a/2

m.-i şehvet-i cimā^c 107a/3

muḥarrike: *bk.* muḥarrik. [1]

aḥlāt-ı m.+niñ 135a/3

muḥāṭara: *bk.* muḥāṭara. [1]

m.+dır 25a/13

muḥāṭara: < *Ar. muḥāṭara.* Tehlike. [1]

m.+sı 38b/6

muḥib: < *Ar. muḥib.* Sokulgan, sevimli. [1]

m.+dir 9a/16

muḥīt : < *Ar. muḥīṭ.* Çepeçevre kuşatan, kapsayan; çevre. [3]

felek-i m. 8b/15

cins-i havā-ı m.+dir 4b/14

m.-i şimālī 84a/18

muḥkem: < *Ar. muḥkem.* [59]

I. İyice.

m. 14a/1, 14b/9, 16a/14, 16b/11, 16b/13, 16b/14, 16b/16, 17a/15, 18a/2, 19b/8, 20b/11, 20b/18, 21b/1, 22a/9, 23b/6, 26a/19, 32b/11, 46b/3, 62a/9, 89a/18, 99a/6, 123b/7, 124a/14, 127a/7, 129a/18, 133a/15, 133b/7, 133b/8, 134a/4, 135b/6, 137b/1, 137b/8, 137b/12, 138a/12, 138b/5, 138b/17, 139b/7, 140a/3, 141a/19, 141b/3, 142b/3, 144a/8

II. Sağlam, kuvvetli.

m. it- 30a/4, 31a/3, 44b/4, 47a/2, 53a/10, 54b/9, 58a/1, 70b/10, 73a/1, 85a/3, 87b/2, 89a/9, 94a/19, 104a/9, 110b/1, 112a/2, 144a/16

muḥmiş: < *Ar. muḥmiş*. Fırında kızartılmış. [1]

bezr-i kettān-ı m. 90a/5

muḥriḳ: < *Ar. muḥriḳ*. [22]

I. Yakan, yakıcı.
m. 40b/20, 96b/4, 101b/18, 104a/3,
108a/17
m.+dir 30b/17, 42a/11, 53a/16,
55b/1, 114b/11

II. Yakılmış, yanmış.

ibrişim-i m. 118b/5
kalkaḫār-ı m. 136b/11
karn-ı uyal-ı muḥriḳ 118a/18
milḫ-i m. 101b/18
nuḫās-ı m.-i maḡsül 136b/9
reşāş-ı m. 144b/13
sebt-i m. 118a/18
şeb-i m. 144b/14
zāc-ı m. 118a/1, 118b/1, 137a/13
zücāc-ı m. 117b/17

muḥriḳa: < *Ar. muḥriḳa*. Yakıcı, yakan. [6]

ḫummā-ı m. 41a/14
ḫummā-ı m.+ya 38a/3, 135a/2,
144a/5
ḫummā-yı m.+ya 78b/14
ḫuvvet-i m.+sı 69a/15

muḫtāc: < *Ar. muḫtāc*. İhtiyaç içinde olan. [3]

m. ise 45b/7
m. ol- 45b/19
m.+dır 74b/11

muḫtaşar: < *muḫtaşar*. Kısa, öz. [5]

m. 92a/7
m. eyle- 25a/1, 25a/8
m. kıl- 6b/2
m. ol- 26a/6

muḫtelif: < *Ar. muḫtelif*. Farlı, türlü. [10]

m. 18b/19, 67b/6, 83a/8
m. ol- 6b/9, 6b/11, 6b/12, 18b/19,
25b/19, 26b/12, 26b/13

muḫtelife: *bk.* muḫtelif. [11]

m. 10b/9
aḫlāt-ı m.+den 46a/4
aḫlāt-ı m.+leri 128a/11
emrāz-ı m. 10a/20
emrāz-ı m.+ler 11b/1
emrāz-ı m.+ye 97b/7, 120a/2
envā^c-ı m. 10b/07
envā^c-ı m.+yi 7b/12
riyāḫ-ı m.+den 15b/12
riyāḫ-ı m. 9a/7

mūḫtelit: < *Ar. mūḫtelit*. Karışık, karma. [1]
m. 19a/17

muḫterik: < *Ar. muḫterik*. Ateşte yanmış olan. [7]

m. ol- 10b/18, 24b/13, 24b/18,
116a/1
m.+dir 24b/18
dem-i m. 23a/3
sevdā-yı m.+de 132a/4

mu^c ĩn : < *Ar. mu^c ĩn*. Yardım eden. [11]

m.80a/12
m. ol- 68b/13, 132b/10, 132b/14,
132b/19
m.+dir 58a/17, 93a/7, 97b/19, 107a/5
145a/7
m.-i hażm 78a/4

mu^c ĩne: *bk.* mu^c ĩn. [1]

liynet-i m.+sı 57a/1

muḫābele: < *Ar. muḫābele*. [5]

I. Karşı, mukabil.
m.+sinde 65b/12, 92a/15, 144a/8
m.+sine 77a/9

II. Karşılık.
m.+sinde 100a/12

muḫaddem: < *Ar. muḫaddem*. Önce. [2]

m. 121b/1, 143b/15

muḫaddemāt: < *Ar. muḫaddemāt*.

Başlangıçlar, başlangıç olan şeyler. [1]
m.+ı (*ıye.*) 81b/13

muḳaṣṣer: < *Ar. muḳaṣṣer.* Kabuğu çıkarılmış. [4]

m. 74a/6, 127b/5

m. it- 35a/4

simsim-i m. 119b/16

muḳaṭṭı^c: < *Ar. muḳaṭṭı^c.* Kat kat, ayrı. [8]

m. 30b/16, 79b/18

m.+dır 31b/7, 37b/6, 45a/15, 54a/11, 59b/4, 67a/19

muḳavvī: < *Ar. muḳavvī.* Güç, kuvvet veren; kuvvet için verilen veya kullanılan ilaç. [40]

m. 57a/18, 145b/5

m. ol- 50b/10

m.+dir 29b/1, 40a/11, 42b/14, 46b/2, 48a/11, 62b/19, 63a/5, 64b/14, 68b/15, 69b/18, 73b/10, 73b/14, 97a/4, 110b/2, 127b/10, 127b/12, 129a/7, 141a/14

ḥabb-ı āḥir-i m. 127b/10, 127b/12

ḥabb-ı m. 127b/9

ma^c cūn-ı m. 119b/1, 119b/6

m-i a^c zā-ı bāṭın 50a/10

m.-i a^c zā-ı bāṭına 110b/12

m.-i beden 53b/13, 86a/5, 94b/2

m.-i em^c ā 80a/15

m.-i ḳalb 112a/16

m. -i ḳalb ve cümle beden 30b/4

m.-i mi^c de 29a/2, 30b/18

m.-i mi^c de^o ve dimāğ 34b/1

m.-i rūḥdur 102b/19

m.-i ve musaḥḥin-i beden 80a/16

şifat-ı^c amel-i m. 145b/5

muḳayyed: < *Ar. muḳayyed.* Bağlı, ilgili. [2]

m. ol- 6a/5, 25b/14

muḳayyi^o: < *Ar. muḳayyi^o.* Kusturan, kusturcu. [1]

m. 42b/15

muḳbız: < *Ar. muḳbız.* Tutan, peklik veren. [1]

m.-ı sefūf 130b/1

muḳbızāt: < *Ar. muḳbız.* Peklik vericiler. [1]

m. 26b/19

muḳīm: < *Ar. muḳīm.* İkâmet eden, yerleşen. [1]

m. ol- 77a/7

muḳl : < *Ar. muḳl.* Günlük ağacı. [17]

m. 60a/15, 69b/2, 100b/18, 127a/12, 140b/19, 142b/7, 142b/13

ḥabb-ı m. 21b/3

m.-ı azrak 101a/3, 117b/4, 118a/8, 142a/7

m.-ı azrāk 100b/18, 109a/9

m.-ı mekkī 100b/18, 101a/3

m.-ı^c irākī 118a/1

muḳteza: < *Ar. muḳtezā.* Gerek. [1]

m.+sınca 6b/10

mulūḥiyā: < *Ar. mulūḥiyyā.* İhlamurgillerden bir ağaç, mühliye. [3]

m. 102a/1, 102a/12

m.+nıñ 102a/2

mūm : < *Far. mūm.* Mum; bal mumu. [8]

m. 28b/7, 45b/12, 54a/6, 61a/9, 86b/4

m. yağı 56a/2

m.+ı (*yük.*) 138a/4

m.+la 52b/11

mūm-ı revḡan: < *Far. mūm-ı revḡan.* Bal mumu ve yağdan elde edilen bir karışım. [3]

m. 79b/12

m. it- 49a/14, 68a/9

mūmiyā: < *Far. mūmiyā.* İran'da İstahri şehrinde bir mağaranın damından damlayan berrak ve rengi siyaha yakın tedavi edici özelliği olan doğal bir zamk. [16]

m. 75b/16, 102b/9, 102b/10 (2), 102b/12, 102b/15, 103a/3

m.+nıñ 102b/9, 102b/11

m.+ya 102b/17

m.-ı ābī 75b/13

m.-ı dārāçar 102b/12

m.-ı ma^c denī 138b/17

m.-ı pālūde-reng 75b/11

m.^o ü'l-aşlī 6b/15, 6b/17

mumyā: < *Far. mūmiyā.* Zift. [1]

m.+sı 75b/9

muntazam: < *Ar. muntazam*. Düzgün. [1]
m. 25b/17

munzâcât: < *Ar. munzâcât*. Sindirimi kolaylaştırıcılar. [1]
m. 24a/19

munzic: < *Ar. munzic*. Sindirimi kolaylaştırıcı, hazmettiren. [1]
m.-i ruḡubât-ı gālîze 85b/3

murabbâ: < *Ar. murabbâ*. Şekerle karıştırılıp pelte kıvâmına gelinceye kadar kaynatıldıktan sonra dondurularak yapılan meyve suyu tatlısı. [16]
m.+lar 71a/4
m.+sı 17b/16, 109b/18, 131b/16, 132a/4, 132a/11, 132a/17 (2)
m.+ sıdır 34b/2
m.+sını 131b/5
m.+sınıñ 132a/2, 132a/7, 132a/16
ihlîlec-i murabbâ 34b/1
m.-i cevz 21a/4, 23a/1

murâd : < *Ar. murâd*. İstek, dilek; maksat, amaç. [23]
m. 19a/7, 29b/17, 101b/18
m. et- 143a/13
m. eyle- 13a/10, 63b/17, 96a/7, 143a/10
m. it- 40a/15, 93a/7, 95b/4, 121a/8, 145b/16
m. ol- 30b/13, 39b/12, 60a/8, 135a/8, 135a/14
m. olun- 62a/9
II. Maksat, amaç.
m. 102b/14, 104b/5
m.+ımız 6b/3, 100a/14

murâd-ı senc : *bk. mürdesenk*. [1]
m. 98a/10

murâd-ı seng: *bk. mürdesenk*. [1]
m. 50b/6

muratṭib: < *Ar. muratṭib*. Nemlendiren. [2]
m. 86b/17
m.+dır 83a/11

murdâr : < *Far. murdâr*. Pis, iğrenç. [1]
m. 111a/15

muşaddı^c: < *Ar. muşaddı^c*. Baş ağrıtan, baş ağrıtıcı. [5]
m. 36b/14
m.+dır 37a/13, 53a/16, 111a/13, 112b/19

muşaffâ: < *Ar. muşaffâ*. Arıtılmış, arı ve saf duruma getirilmiş. [3]
^casel-i m. 121a/2, 122a/5, 133a/6

muşahḥin: *bk. muşahḥin*. [1]
m.+dır 44b/10

muşahḥin: < *Ar. muşahḥin*. Isıtan, kızdıran. [10]
m. 29a/2, 60a/10, 76a/10, 83a/11, 103b/6, 106b/19
m.+dır 69b/13, 108a/17
m.-i beden 80a/16
m.ü'l- mizâc 42b/2

muşavver: < *Ar. muşavver*. Resimli. [1]
m. 92a/2

muşayḳal: < *Ar. muşayḳal*. Cilâlanmış, parlatılmış. [1]
m. ol- 91a/11

muşa^c ad: < *Ar. muşa^c ad*. Buhar hâline getirilen. [1]
m. 8a/18

mūsikî : < *Ar. mūsiki* < *Yun. mousike*. Müzik. [1]
m.+de 9a/19

muşliḥ : < *Ar. muşliḥ*. İyileştiren, düzelten. [11]
m.+i (*ıye.*) 60b/18, 72a/10, 80a/12
m.+idir 60a/16
m.-i ferfiyün 127b/19
m.-i maḥmûde 122b/6, 127b/18, 130a/4, 130a/9
m.-i şeker 111b/6
m.-i ^caraḳ-ı beden 110b/13

muṭābık: < *Ar. muṭābık*. Uygun, muvâfik. [2]
m. 96b/3
m.+dır 10b/2

mu^c tād: < *Ar. mu^c tād*. Alışkanlık, âdet. [2]
m. it- 29b/12
m. ol- 41b/4

mutaşarrıf: < *Ar. mutaşarrıf*. Bir mal yâhut mülkün sâhibi. [1]
m.+lardır 100a/4

mutaşavver: < *Ar. mutaşavver*. Mümkün, mümkün diye düşünülen. [1]
m.+dir 96a/18

mu^c teber: < *Ar. mu^c teber*. İnanılır, güvenilir; saygın, itibarlı. [4]
m. 4a/13, 28b/1
m.+dir 55b/11
kitab-ı m.+den 45a/11

mu^c tedil: < *Ar. mu^c tedil*. [90]
I. Orta halde, orta kararda olan, orta.
m. 24b/17, 38b/14, 41b/9, 45a/18, 49b/17, 50a/6, 55b/10, 55b/11, 58a/3, 58a/9, 58b/2, 59a/6, 68a/2, 73a/11, 85b/3, 86a/5, 88a/7, 94a/11, 94a/17, 106a/5, 108a/19, 108b/1, 113a/19
m. eyle- 17b/13
m. it- 59b/14
m. ol- 6b/5, 6b/6, 6b/7, 7a/7, 64b/3, 77a/5, 92b/11
m.+dir 6a/16, 7a/3, 28a/16, 31a/8, 31a/18, 33a/9, 36b/1, 36b/15, 37a/19, 39b/9, 39b/17 (2), 40b/16, 43b/14, 45a/11, 45b/1, 47a/17, 48b/1, 51b/11, 52b/16, 54a/2, 54b/12, 55a/1, 57b/12, 60b/12, 62b/10, 69b/14, 72a/19, 79a/2, 81a/18, 87a/9, 87a/10, 89b/5, 90a/10, 90a/19, 90b/1, 91a/14, 94b/18, 97a/15, 98a/12, 102b/18, 109a/2, 109b/11, 111a/11, 111b/15
m.+lerin 7a/2
m. midir 12a/16
ğayr-ı m. midir 12a/16
ğayr-ı m.+i 12a/15
m.-i müfred 6b/3
m.ü'l-ğidā 88a/8

m.ü'l-kıvām ol- 86a/6

II. İlk.
m. 24a/17
m.+i (*iye.*) 92a/19
havā-ı m. 9a/11
mā^o -ı m. 92b/14
m.-i müfred 6b/3

muṭlak: < *Ar. muṭlak*. Kesin olarak, mutlak sûrette. [4]
m. 35a/16, 51b/6, 68b/1, 73a/5

muṭlakā: < *Ar. muṭlakā*. Mutlaka, kesin olarak, kesinlikle. [1]
m. 81b/15

muvâfik: < *Ar. muvâfik*. Uygun, münâsip. [164]

m. 10b/4, 10b/5, 28a/7, 30b/19, 41a/12, 43a/4, 46b/15, 48b/16, 55a/4, 58b/8, 65a/3, 69a/16, 69a/19, 70a/3, 72b/13, 80b/4, 80b/7, 81a/6, 86b/11, 87a/5, 87a/8, 92a/19, 92b/19, 96b/16, 97a/13, 99a/12, 103b/10, 106b/5, 109b/16, 110a/10
m.+dır 27b/10, 27b/11, 28a/6, 29a/6, 29a/10, 30b/18, 31a/9, 31a/16, 31b/5, 31b/8, 32a/11, 32a/14, 32a/18, 33a/11, 33a/16, 33b/16, 34a/10, 34b/13, 34b/18, 35a/19, 36b/11, 37a/10, 38a/15, 39a/8, 39b/3, 39b/14, 40a/3, 40b/17, 40b/18, 41b/1, 41b/5 (2), 41b/11, 42a/8, 42b/11, 43a/14, 43a/18, 43b/2, 44b/1, 44b/11, 45a/12, 46b/9, 47a/1, 47a/3, 47a/10, 47a/11, 47a/19, 48a/13, 48b/4, 48b/13, 48b/18, 49b/19, 50b/9, 52a/18, 52a/19 (2), 53a/12, 55b/14, 56a/2, 57b/7, 58a/4, 58a/8, 59a/4, 59a/17, 59b/12, 59b/13, 60b/6, 60b/7, 61a/4, 61a/14, 61a/15, 62a/4, 63a/2, 63b/4, 63b/6, 65a/1, 65b/2, 66a/6, 66b/2, 67b/1, 68b/19, 69a/8, 69b/10, 70a/7, 71b/6, 72a/1, 72b/1, 72b/5, 72b/17, 73b/12, 74a/5, 74a/11, 75a/14, 75b/17, 76a/12, 77b/19, 78a/6, 78b/8, 80a/1, 80a/2, 80b/14, 81a/1, 82a/13, 82b/1, 83b/16, 84a/10, 85a/10, 85b/4, 86b/15, 86b/18, 87a/5, 87b/19, 88a/5, 88b/9, 88b/12, 93a/9, 94b/3, 95a/7, 95a/17, 95b/16, 97a/14, 98a/17, 98b/3, 99a/5, 99a/17, 100b/14, 101a/9, 102b/4 (2),

105b/1, 107a/1, 108a/18, 110b/15
edviye-i m. 36b/12

muz : < *Ar. mevz* < *Hintçe. Muz.* [3]
m. 102a/17
m. ağacı 102a/17
m.+uñ 102b/7

müzir : < *Ar. müzirr.* Zarar veren, zararlı.
[17]
m.+dır 34a/16, 37b/4, 41a/13, 50b/1,
73b/5, 74b/19, 95b/3, 98a/1, 99a/7, 100b/8,
102a/14, 103a/19, 104a/13, 105b/18
m. ol- 11a/11
m.+ı (*iye.*) 19a/16
aḥlāt-ı m.+dan 130a/3

müz^c if : < *Ar. müz^c if.* Zaaf veren, zaafa uğratan. [1]
m.-ı mi^c de 43b/17

mübālağa: < *Ar. mubālağa.* Abartma. [1]
m. 61b/5

mübārek: < *Ar. mubārek.* Muhterem, hayırlı.
[3]
m. 129a/19, 132a/6, 144b/7

mübāşeret: < *Ar. mubāşeret.* Bir işe başlama, yapmaya girişme. [3]
m. et- 4b/3
m. it- 27a/9
m. olun- 117a/9

müberrā: < *Ar. muberrā.* Arınmış, arındırılmış. [1]
m.+dır 6a/16

müberrid: < *Ar. muberrid.* Soğutan, soğutucu. [5]
m. 74a/16, 89a/1, 94a/9
m.+dır 75a/2, 83a/10

mübtelā: < *Ar. mubtelā.* (Bir derde, hastalığa) tutulmuş. [3]
m. ol- 30a/1, 41a/6, 84a/2

mücāma^c at: < *Ar. mucāme^c at.* Cinsî münâsebette bulunma. [3]

m.+a 37a/6
m.+ı (*yük.*) 28a/19, 98b/9

müceffif: < *Ar. mucceffif.* Kurutan, kurutucu.
[12]
m. 76a/10, 83a/10, 141a/7
m.+dir 33a/5, 40b/20, 46b/11, 58a/5,
74a/18, 84b/13, 98a/14, 108a/17, 109a/3

mücellā: < *Ar. mucellā.* Cilâlı, parlak. [12]
m. 30b/3, 59b/4, 68a/7
m. it- 49a/4, 54a/19, 85a/3, 90a/17,
106a/13, 110a/16
m.+dır 60a/10, 79b/18
kuvvet-i m.+sı 30b/11

mücerreb: < *Ar. mucerreb.* Denenmiş, sınanmış. [41]
m. 4a/4, 4a/5, 4a/14, 27a/16,
121b/16, 137a/18
m.+dir 13b/15, 16b/14, 16b/15,
16b/17, 17b/12, 32a/9, 43b/16, 55a/3, 60a/13,
73b/18, 78a/5, 82b/12, 118b/4, 119a/7,
119b/15, 120a/5, 123b/4, 124a/7, 124a/10,
124a/18, 124b/3, 124b/5, 129a/13, 133a/14,
133b/5, 137b/18, 138a/1, 138a/14, 138b/1,
139b/18, 141a/11, 142a/11, 144b/11, 144b/16
m.+dır 94b/11

mücerrebât: < *Ar. mucerreb ve çoğul eki -ât ile.* Denenmiş, sınanmış şeyler. [3]
m.+dandır 47a/16
m.+ımızdır 129a/6
bezm-i m.+ımızdır 119b/2

mücerred: < *Ar. mucerred.* Soyut, madde ve cisim hâlinde olmayan. [1]
m. 12a/2

mücezzib: < *Ar. muccezzib.* Çekici; dışarı çıkarıcı. [1]
m.+dır 30b/17

müdāvemmet: < *Ar. mudāvemmet.* Devamlı yapma, ara vermeden. [4]
m. et- 132a/10
m. it- 55a/3, 78a/11, 128b/1

müddet: < *Ar. muddet*. Süre. [1]
m. 12a/5

müdebber: < *Ar. mudebber*. Hazırlanmış, hazırlanan. [1]
m. 127b/2

müdebber: *bk. müdebber*. [1]
maşakī-i m. 127a/18

müdebbir: < *Ar. mudebbir*. Tedbirli. [1]
m.+leridir 9a/2

müdebber: *bk. mudebbir*. [1]
şifat-ı m. 130b/11

müdemmil: < *Ar. mudemmil*. Yara iyileştirici. [1]
m.+dir 108b/9

müdevver: < *Ar. mudevver*. Yuvarlak. [2]
m. 91a/10, 114b/1

müdmil: < *Ar. mudmil*. Yara iyileştiren. [1]
m. ol- 108b/3

müdrir : < *Ar. mudrir*. İdrar söktürücü. [2]
m.+dir 71a/2, 101b/3

müferrih: < *Ar. muferrih*. İçer ferahlık veren, rahatlatıcı. [13]
m. 51b/12, 119b/2, 124a/17, 134b/13
m.+dir 33b/9, 52a/6, 52a/7, 113b/6,
127b/7, 127b/14
cevāriş-i hayātü'l-kulüb-ı m. 132b/5
m.-i kalb 48a/9
m.-i ve muḳavvī-i kalb 30b/4

müfettiḥ: < *Ar. mufettiḥ*. Tıkanmış bir yeri açan, tıkanıklığı gideren ilaç; geçirten, hazmı kolaylaştıran, iştah açan ilaç, içecek vb. [16]
m. 29a/2, 30b/3, 34b/16, 68a/16,
83b/2, 98b/6
m.+dir 36a/15, 56a/7, 57b/17, 67a/19,
69a/6, 69b/13, 96b/4, 128a/11, 134b/16
m.-i südde ve ciger ve ṭalaḳ 81a/12

müfid : < *Ar. mufid*. Fayda veren, faydalı, yararlı. [169]

m. 117b/10
m.+dir 28b/8, 29a/10, 30a/6, 30a/16,
30b/6, 31a/16, 31b/1, 31b/12, 33a/3, 33b/1,
34a/18, 35a/12, 36b/10, 36b/17, 37a/3,
37a/8, 38a/4, 38b/5, 38b/14, 39b/3, 39b/14,
39b/15, 40a/8, 41a/20, 41a/4, 41a/5, 41b/14,
42b/1, 42b/3, 43b/9, 43b/12, 43b/19, 45b/2,
46b/7, 46b/16, 47a/4, 47a/7, 47b/19, 48b/14,
49a/12, 49a/13, 49a/14, 49b/19, 50a/13,
50b/4, 50b/5, 50b/13, 51a/2 (2), 51a/4,
51b/9, 52a/1, 52a/5, 53a/11, 53a/12, 53b/12,
54a/5, 54a/12, 54a/15, 54b/2, 55b/15,
55b/16, 56a/10, 57a/4, 58a/6, 58a/8, 59a/4,
60b/1, 60b/3, 60b/15, 61b/12, 62a/2, 62b/1,
62b/3, 63a/6, 64a/6, 64a/8, 66a/4, 67a/6,
67a/8, 67a/9, 67b/14, 68a/18, 68b/19, 70a/3,
70a/10, 70a/15, 71a/7 (2), 72a/3, 72b/8,
72b/14, 74a/12, 75b/5, 76a/3, 76b/4, 79a/13,
80a/7, 81a/13, 81b/6, 81b/7, 82a/14, 83b/17,
83b/19, 84b/16, 85a/11, 85a/13, 85b/6,
86a/17, 86a/19, 86b/2, 86b/5, 86b/6, 86b/8,
87a/9, 87b/15, 88b/6, 88b/14, 88b/16, 89a/8,
89a/10, 90a/13, 90b/17, 91a/5, 91a/7, 91a/15,
91b/8, 94a/11, 97a/15, 97a/18, 97b/6, 98a/5,
98a/10, 98b/2, 99b/2, 99b/12, 100b/7,
100b/14, 101a/18, 101a/19, 101b/11,
102a/10, 103a/3, 103a/8, 103b/11, 105a/2,
105a/8 (2), 105b/2, 105b/3, 105b/4, 106a/10,
106b/4, 106b/9, 107b/18, 109a/5, 110b/17,
111a/16, 111b/19, 112b/10, 112b/14,
112b/18, 113a/4, 113b/2, 113b/4, 113b/6,
109b/13

müfred : < *Ar. mufred*. [15]

I. Basit.

m. 6a/4, 117a/9, 117a/10, 117a/11,
117a/12, 117a/16, 117a/19, 117b/7, 117b/14,
118a/2, 118a/7, 118a/13, 118a/16

II. Tekil.

m.+i (*ıye.*) 107b/2
mu^c tedil-i m.+dir 6b/3

müfredât: < *Ar. mufred çoğul eki -āt ile*. Basit şeyler. [10]

m. aşhâbı 81b/13, 92a/6, 114a/9

m. kitābları 27a/16, 76b/13, 92a/2
m. şāhibleri 29b/4
m.+ı (*yük.*) 4a/14, 27a/16
m.-ı edviyye 4a/5 “*İlaçların basiti, kolayı*”

müfriṭ : < *Ar. mufriṭ*. Aşırı, çok fazla. [3]
m. 137b/14
hareket-i m.+dendir 5a/5
sükün-i m.+dendir 5a/5

müfsid : < *Ar. mufsid*. Bozan, ifsat eden. [1]
m. 73b/10

mü^o ellif : < *Ar. mu^o ellif*. Arabulan, uzlaştıran. [1]
m. 10a/15

mü^o eşsir : < *Ar. mu^o eşsir*. Tesirli, etkili. [1]
m.+dir 10b/5

mü^o ezzin : < *Ar. mu^o ezzin*. Müezzin. [1]
m.+ler 58b/4

müherrā : < *Ar. muherrā*. Kaynama, iyice kaynama. [2]
m. 26b/5
m. it- 73a/18

müheyyc : < *Ar. müheyyc*. Heyecan veren. [1]
m.-i bāh 86b/16

mühim : < *Ar. muhim*. Önemli. [3]
m. 4a/12, 4b/3
m. ol- 4a/16

mühlik : < *Ar. muhlik*. Öldürücü. [1]
m.+dir 95b/7

mührec (?): Bir bitki ismi.[2]
bār-ı m. 15a/17, 22a/14

mühür : < *Far. muhr*. Mühür, damga. [2]
m. ur- 40a/17, 40a/18 “*mühür basmak, mühürlemek*”

mühürle -: Mühür basmak. [1]
m.-yüb 62a/17

mükelles: < *Ar. mukelles*. Kireçlenmiş. [5]
m. 8a/17, 8a/18, 117b/17 (2)
m.+inden 143a/10

mükerreme: < *Ar. mukerrem*. Saygı değer, aziz. [1]
mekke-i m.+^o de 78b/16

mükerrer: < *Ar. mukerrer*. Tekrar edilmiş; tekrar tekrar. [3]
m. 135a/7, 135a/14
m. it- 110b/18
gül-i m. 135a/14 “*tekrar tekrar kaynatılmış, kıvama getirilmiş gül (?)*”

mükevvenāt : < *Ar. mükevvenāt*. Yaratılmışlar, mahlûkat. [1]
m.+dan 6b/13

müknetü'd-dimāğ: < *Ar. müknetü'd-dimāğ*. Karabaş otu, karakan otu. [1]
m.30b/3

mükşif : < *Ar. mukşif*. Açan, keşfeden. [1]
havā-ı m.-i rüh 8b/9

müktefi: < *Ar. muktefi*. İktifā eden, yeterli gören. [1]
m. ol- 26a/7

mülākī : < *Ar. mulākī*. Buluşan, görüşen. [2]
m. ol- 5a/1, 5a/2

mülaṭṭıf: < *Ar. mülaṭṭıf*. Yumuşatıcı. [24]
m. 30a/8, 31b/7, 34a/13, 34b/16, 36a/15, 36b/2, 37b/6, 83b/2, 102b/19
m.+dır 37a/5, 42b/10, 53b/3, 56a/7, 57b/17, 60a/19, 68a/7, 68a/17, 79a/18, 79b/7, 79b/18, 91a/15, 94a/9, 108b/9, 112b/10

mülaṭṭıfa: *bk.* mülaṭṭıf. [2]
m.+sı 69a/15
kuvvet-i m.+sı 38a/19

mülaṭṭıf: *bk.* mülaṭṭıf. [1]
m. 108a/17

mülāyim: < *Ar. mülāyim*. [46]

I. Yumuşak, uysal.
 m. 83b/10, 111a/5
 m. et- 87a/19
 m. it- 13b/11, 13b/18, 14a/5, 14a/12, 15b/13, 16a/3, 16a/12, 16b/9, 17b/3, 20a/13, 23a/4, 23a/11, 23b/12, 25a/2, 30a/17, 33a/10, 34b/16, 35b/2, 40b/9, 41b/6, 42a/3, 44a/17, 50b/8, 56b/19, 58b/8, 59b/19, 60b/13, 62a/1, 67b/19, 70a/15, 82a/19, 85b/7, 102a/9, 102b/5, 105a/4, 126b/13
 m. itdür- 16b/3
 m. tüt- 40a/15, 73b/8, 83a/4

II. (Ateş için) Yavaş, orta.
 m. 141a/13, 144b/5

müleyyin: < *Ar. müleyyin*. Yumuşatıcı. [17]
 m. 55b/12, 83a/7, 101a/3, 102b/3, 103b/6
 m. ol- 83a/7, 108b/3
 m.+dir 30b/10, 39b/10, 47a/17, 59b/10, 65a/4, 76a/10, 80b/18, 85b/3, 86a/19, 107a/14

mülezzic: < *Ar. mülezzic*. Koyu, yapışkan, ağdalı. [1]
 m. 30b/17

mülk : < *Ar. mülk*. Mal, mülk. [1]
 m.+i (*ıye.*) 100a/4

mülük : < *Ar. mulūk*. Hükümdarlar, padişahlar. [2]
 m. 97a/5
 m.-ı yunanī 97b/8

mümāsik : < *Ar. mümāsik*. Yapışkan. [1]
 n. ol- 8a/3

mümāşil: < *Ar. mumāşil*. Benzeyen, andıran. [19]
 m. 115a/11, 115b/1, 115b/13, 115b/16, 116a/1, 116a/5, 116a/8, 116a/14, 116a/16, 116a/17, 116a/19, 116b/2, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 116b/16

mümeyyiz: < *Ar. mumeyyiz*. Ayıran, ayırt eden. [1]
 m. ol- 11a/16

mümeyyize: *bk. mümeyyiz*. [3]
 kuvvet-i m. 11a/13, 11a/14, 11a/18

mümkün: < *Ar. mumkin*. Mümkün, muhtemel. [2]
 m. ol- 13b/6, 32a/6

mümsikü'l- ervāh: < *Ar. mümsikü'l- ervāh*. Karabaş otu. [1]
 m. 30b/2

mün^c aqid: < *Ar. mun^c aqid*. Dügümlenmiş, bağlı. [4]
 m. 73a/7
 m. ol- 11a/1, 36a/1 (2)

münakki: < *Ar. munaqqī*. Temizleyen, arındıran. [3]
 m.+dir 41a/1, 83b/2, 101b/8

münāsebet: < *Ar. munāsebet*. Uygun olma, uygunluk. [1]
 m.+ini 12a/8

münāsib: < *Ar. munāsib*. Uygun, yerinde. [125]
 m. 6a/4, 21b/16, 24a/05, 24a/06, 24a/08, 24a/12, 26a/09, 40b/02, 41a/11, 49a/15, 66a/10, 67b/2, 72a/6, 85a/12, 99a/11, 116a/14, 133a/8, 143b/4, 143b/14, 144a/6, 144a/13, 145b/13
 m. it- 22a/10
 m. gör- 50a/10
 m. ol- 12a/8, 12a/9, 12a/10, 12a/12, 20a/14, 21a/1, 36b/12, 115b/11(2), 115b/15, 115b/18, 116a/4, 116a/6, 116a/7, 116a/11, 116a/12, 116a/14, 116a/16, 116a/18, 116b/1, 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/15, 117a/9
 m.+dir 10a/13, 10a/14, 10b/2, 12a/19, 14b/11, 16a/1, 16a/18, 16b/7, 16b/12, 16b/13, 17a/8, 17b/4, 18a/18, 18b/2, 18b/8, 18b/15, 19a/5, 19a/9, 19a/11, 19a/12, 19b/17, 20a/3, 20a/12, 20a/15, 20b/2, 20b/7, 20b/13, 21a/5, 22a/18, 23b/5, 27a/14, 27b/12, 29a/20, 30b/19, 37a/11, 38a/16, 38b/8, 38b/15, 39b/19, 40b/18, 41a/4,

46b/15, 50b/14, 51a/3, 51a/12, 53b/19, 55a/4, 58a/4, 59a/12, 62b/7, 64a/1, 65a/10, 72b/17, 74a/5, 74b/4, 75a/15, 83b/14, 87a/8, 91b/15, 93b/9, 98a/5, 101b/16, 102b/4, 110a/11, 110b/17, 112a/18, 115b/16, 116b/9, 127a/17, 135a/3, 143b/18

müncemid: < *Ar. muncemid*. Donmuş, donuk. [11]

m. ol- 43a/5, 43a/6, 43a/7, 44b/11, 53b/3, 64a/16, 75b/15, 102b/14, 102b/15, 108a/9, 113b/2

mündefi^c: < *Ar. mundefi^c*. (Hastalık, sıkıntı vb. için) savuşturulmuş, atlatılmış; aktarılmış, ulaştırılmış. [8]

m. ol- 11a/14, 11a/15, 11a/16, 11a/17 (2), 11a/18, 11a/19 (2)

müneffih: < *Ar. muneffih*. Hoş, güzel kokan. [5]

m. 41a/1, 80b/18
m.+dir 40b/16, 45a/2, 86b/17

müneşşif: < *Ar. muneşşif*. Kurutucu. [2]
m.+dir 59b/4, 91a/15

münevver: < *Ar. munevver*. Aydınlık, ışıklı. [1]

m. 100a/1

münevvim: < *Ar. munevvim*. Uyutan, uyku verici. [3]

m.+dir 109b/3, 126b/3
merhem-i m. 142b/16

münezzic: < *Ar. munezzic*. (Sivilce, yara vb.) İyice şişirmek, patlayacak konuma getirmek. [2]

m.+dir 30b/3, 103b/6

münfek: < *Ar. munfekk*. Ayrı, ayrılmış. [1]
m. 100b/2

münhacer: < *Ar. münhacer*. Taşlaşmış, katılaşmış. [1]

m. ol- 76a/3

münhal: < *Ar. munhall*. Açılmış, çözülmüş. [1]

m. ol- 10b/17

münhazım: < *Ar. münhazim*. Hazmedilen, sindirilen. [1]

ğayr-ı m. 68b/11

münkir: < *Ar. munkir*. Reddeden, kabul etmeyen (kimse). [3]

m.+lerdir 96a/18, 96b/5, 96b/9

münşak: < *Ar. munşak*. Yarılmış, çatlamış. [1]

m.+dır 49a/18

müntesir: < *Ar. munteşir*. Yayılmış, yaygın. [1]

m. ol- 10b/9

müntin: < *Ar. müntin*. Pis kokan, kokmuş. [2]

hiltit-i m. 33b/14
zamg-ı encüdân-ı m. 33b/14

müntin : Bir terkip adı. [1]
habb-ı m. 22b/16

münzic: < *Ar. münzic*. (Yara için) Nuzc durumuna getiren, patlayacak duruma getiren. [5]

m. 108b/3, 134a/13
m. ol- 108a/19, 108b/1
m.+dir 80b/2

müraca^c at: < *Ar. murāca^c at*. Bakma, başvurma. [2]

m. eyle- 12b/11
m. ol- 12b/11

mürdesenc: *bk. mürdesenk*. [1]
m. 137b/18

mürdesenk: < *Far. murdeseng*. Doğal kurşun oksit. [4]

m. 98a/10, 131a/11, 142b/8, 142b/14

mürekkab: < *Ar. murekkeb*. Birden fazla

şeyin bir araya gelmesinden meydana gelmiş, birleşik. [17]

m. 22b/14, 97b/7

m. ol- 6b/1, 6b/4, 110b/6

m.+dir 8b/14, 82a/8, 84b/15, 86a/16, 89a/1, 95a/4, 100a/18, 100b/5, 105a/15, 110b/4, 111a/3

rūḥ-ı millḥ-i m. 143b/2

mürekkebe: < *Ar. murekkeb.* Kafadan bacaklılarda bir bez tarafından salgılanan ve suyu boyayıp hayvanı saklamaya yarayan siyah, koyu sıvı. [2]

m. 58b/12

m.ü'l-kaḫīdir 56a/5

mürekkebe balığı: Mürekkep balığı. [1]

m.+dır 89b/17

mürekkebāt: < *Ar. murekkebāt.* Birleşikler. [13]

m. 4a/5, 18b/8, 19a/5, 20a/10, 20b/5, 22a/1

m.+da 20b/2, 20b/13, 21a/14, 31b/16

m.+lar 19a/11, 19b/1, 27a/14

mürekkebe turuncı: Bir turunç çeşidi. [1]

m.+na 105a/12

mürevvaḫ: < *Ar. murevvaḫ.* Süzölmüş, damıtılmış. [1]

m. 123b/3

mürr : < *Ar. murr.* [10]

I. Acı.

m.+ini 136a/9

duhn-ı levz-i m. 19b/18

ḫuṣṭ m. 117b/9 “acı kıst otu”

m.-i sevdā 53b/13

II. Bir çeşit Yemen zankı.

m. 98b/4, 98b/11, 138b/17, 145a/4

m.+dür 66a/14

m.-i mekkī 98b/4

mürre: *bk. mürr.* [5]

m.-i sevdā 30b/4, 47a/8, 99a/10

müshil-i m.-i şafrā 80a/15

müvellit-i m.-i sevdā 81a/3

mürr-i şāfi: < *Ar. murr-i şāfi.* Çeşitli belsem ağaçlarından elde edilen kaşınma giderici, uyarıcı vb. hassalara sâhip olduğu için tıpta ve eczâcılıkta kullanılan kokulu reçine sakızı. [23]

m. 22a/7, 95a/11, 98b/4, 116b/11, 116b/17, 122a/19, 122b/12, 127b/8, 127b/15, 128b/6, 129a/17, 129b/9, 130b/18, 131a/9, 131a/13, 133a/15, 137a/5, 139b/18, 140a/12, 142a/11, 142a/13, 142b/7, 142b/13

mürri : < *Ar. murr+i.* Acı ile ilgili; acı. [2]

m. 43a/15, 112a/6

mürür : < *Ar. murūr.* Geçip gitme, bitme. [1]

m.-i eyyām ve zamān 96b/13

mürver: Mürver bitkisi. [2]

m. 122a/19

m. çiçeği 134b/15

müsaḫḫin: *bk. müsaḫḫin.* [1]

m.+dır 30a/9

müsaḫḫin: < *Ar. musaḫḫin.* Isıtan, ısıtıcı. [3]

m. 40b/20

m.+dır 69a/5

m. ol- 97a/3

müşelles: < *Ar. muşelles.* Üç kısım veya üç parçadan oluşan. [3]

m. 84a/10

miḫdār-ı m. 130a/18, 130a/19

müsemmā: < *Ar. musemmā.* İsimlendirilmiş. [1]

m. 4a/3

müşhil : < *Ar. mushil.* Kabızlığı giderici, bağırsakların çalışmasını sağlayan, dışkıyı kolayca dışarıya atılmasına yarayan ilaç. [32]

m. 23a/6 (2), 23b/4, 24a/3, 24a/18, 25a/13, 25a/14, 25b/13, 36b/1, 37b/9, 41a/1, 51b/8, 67b/3, 107b/10

m.+den 23b/5, 32a/13, 40a/14, 68b/14, 94b/4, 110b/17, 114b/11

m.+dır 42b/10

m.+lerden 47b/6

- ħabb-ı m. 128a/4
 ma^c cūn-ı m. 134a/6
 m.-i balğam-ı lezc 30a/9
 m.-i mürre-i şafrā 80a/15
 m.-i şafrā 38b/14, 93b/4, 99b/6
 m.-i sevdā ve balğam 32b/2
 sefercel-i m. 19a/20
- müşilāt:** < *Ar. mushilāt*. İshal edici şeyler. [1]
 m.+dan 34b/12
- müslümān:** < *Ar. muslim* < *Far. muslimān*. İslām dininden olan kimse. [1]
 m.+larıñ 26b/15
- müstaħleb:** < *Ar. müstaħleb*. Süt gibi beyaz olan. [1]
 m. it- 20b/19
- müstaķil:** < *Ar. mustaķill*. Bağımsız. [1]
 umūr-ı m.+le 9b/3
- müstaķīm:** < *Ar. müstaķīm*. Kalın bağırsağın son kısmı, rektum. [1]
 em^c ā-yı m.+de 19b/4
- müsta^c mel:** < *Ar. musta^c mel*. Kullanılmış, kullanılan. [2]
 m. 115a/11
 m. ol- 143a/4
- müstedīr:** < *Ar. mustedīr*. Yuvarlak. [1]
 m. ol- 61b/10
- müstemir:** < *Ar. mustemir*. Devamlı, sürekli. [1]
 m. ħal- 20a/10
- müstesķī:** < *Ar. mustesķī*. Karnında su toplanan, istiskâ hastalığına yakalanan (kimse). [3]
 m. 122b/3
 m. ol- 122b/17
 m.+ye 136a/19
- müşābehet:** < *Ar. müşābehet*. Benzerlik, benzeyiş. [5]
 m.+e 8a/3
- m.+i (*ıye.*) 7b/15, 9a/14, 12a/2, 117a/1
- müşābih:** < *Ar. müşābih*. Benzeyen, benzer. [9]
 m. 30b/19, 65b/10, 77a/13
 m.+dir 7b/18, 8a/3, 9a/12, 9a/14, 73a/3, 116a/10
- müşāhed:** < *Ar. müşāhed*. Görülen. [1]
 m.+dir 108a/7
- müşāhede:** < *Ar. müşāhede*. Gözlem; gözlem sonucu varılan görüş, teşhis. [5]
 m. it- 94a/3
 m. olun- 13a/3, 120a/17, 127b/2, 133a/1
- müşerref:** < *Ar. müşerref*. Şereflenmiş. [1]
 m. ol- 84a/15
- müşk-i țarāmşī^c:** < *Far. müşk*.+ *Ar. țarāmşī^c*. Kurt helvası bitkisi. [2]
 m. 130b/15
 m.-i girid 121a/17
- müşkil :** < *Ar. müşkil*. Zor, güç, çetin. [1]
 m.+dir 26b/11
- müştemil:** < *Ar. müştemil*. Kapsayan, ihtiva eden. [3]
 m. eyle- 4a/12
 m.+dir 8b/15, 8b/16
- müştereħī:** < *Ar. müştereħī*. Açılmış, yarılmış(?) [1]
 m. 49a/13
- müşterī:** < *Ar. müşterī*. Jüpiter. [5]
 m.+ye 9a/4, 12a/19, 115a/7, 115a/11, 116b/1
- müte^c affin:** < *Ar. müte^c affin*. Kokuşmuş, çürümüş. [7]
 m. 92b/10, 101b/16, 103b/8, 135b/16, 136a/15
 m. ol- 128a/19
 aħlāt-ı m.+i 128a/19

- müte^o aḥḥirîn:** < *Ar. müte^o aḥḥir çoğul eki -în ile.* Sonrakiler, sonradan gelenler. [1]
m. 76b/14
- müte^o āḳib:** < *Ar. mute^o āḳib.* Sonra, arkasından. [1]
m. 6a/18
- müte^o allîḳ:** < *Ar. mute^o allîḳ.* İlgili, âit, alâkalı. [4]
m. 46a/16, 65b/4, 76b/14, 132a/18
- müte^o ārif:** < *Ar. mute^o ārif.* Herkesçe bilinen, mâruf. [1]
m. ol- 66b/9
- müte^o azzım:** < *Ar. mute^o azzım.* Kibirli. [1]
m. 9b/4
- mütecāviz:** < *Ar. mutecāviz.* -i geçen, -den fazla. [1]
m. 77a/7
- müteğayyir:** < *Ar. mutegayyir.* Bozuk, bozulmuş. [2]
m. ol- 29b/13, 145a/19
- müteḥalḥale:** < *Ar. mutehalḥale.* Oynayan, sallanan; hareketli. [1]
aḥṣā-ı m. 92b/18
- müteḥarrîk:** < *Ar. muteharrîk.* Hareketli, oynar. [1]
m. ol- 75a/14
- mütehevvir:** < *Ar. mütehevvir.* Öfkeli, kızgın. [1]
m. 128b/2
- müteḳaddimîn:** < *Ar. mutekaddimîn.* Eski insanlar, eskiler. [2]
m. 82a/6
ḥükemā-ı m. 11b/2
- mütekevvin:** < *Ar. mutekevvin.* Oluşan, meydana gelen. [1]
m.+dir 71a/6
- mütevāliyen:** < *Ar. mutevālî.* Ara vermeden, durmadan. [1]
m. 70b/3
- mütevassîṭ:** < *Ar. mutevassîṭ.* Aracı, vasıta; orta hâlde olan, iki şeyin ortası. [3]
m. 141b/12, 141b/15
m.+dır 110b/6
- müteveccih:** < *Ar. muteveccih.* Yönelmiş, yönelen. [1]
m. ol- 25a/18
- mütevellid:** < *Ar. mutevellid.* – den doğmuş, hâsıl olmuş. [6]
m. ol- 7b/11, 7b/19, 12a/3, 34a/12, 35a/18, 99a/19
- müteẓādde:** < *Ar. muteẓādde.* Zıt, karşıt. [2]
ḳuvvet-i m. 82a/8
ḳuvvet-i m.+si 100b/4
- müvelledât:** < *Ar. muvelledât.* Tevellüt edenler, ortaya çıkanlar. [2]
m. 8b/16
m.-i selāşe 6b/13
- müvellid:** < *Ar. muvellid.* Oluşturan, meydana getiren. [4]
m.-i balğamî 87b/15
m.-i ḥıltı-ı galîz 99b/6
m.-i mürre-i sevdā-ı cigerdir 81a/3
m.-i sevdā 73b/10
- müzmin:** < *Ar. muzmin.* Devam edip giden, kronik. [2]
şudā^o -ı m.+i 34b/6
su^o āl-i m.+e 90b/2
- müzmine:** *bk. müzmin.* [9]
burüdet-i ve ruṭübet-i m.+ye 104b/10
emrâz-ı m.+den 120b/5
emrâz-ı m.+dendir 26a/16
emrâz-ı m.+ye 104a/16
ḥummā-yı m.+ye 143b/4
ḥummā-ı m.+ye 122b/15
ḥummā-yı m.+lere 135b/14
ḥummā-yı ḥadd-ı m. 25b/10
ishāl-i m. 41a/17

N

nabz: < *Ar. nabz*. Kalp atışı sebebiyle ortaya çıkan kan basıncından dolayı atar damarlarda ve özellikle bilek atar damarında duyulan vuruş ve bu vuruşun duyulduğu atar damar. [24]

n. 12a/14, 12b/6 (2), 14a/11, 14b/7

n.+a 12b/2, 12b/12

n.+dan 12a/15

n.+ı (*iye.*) 13b/5, 13b/10, 13b/17, 14a/4, 14a/15, 14b/2, 25b/16, 26a/2, 27a/4

n.+ın 32a/7

n.+ın 12a/13, 12a/15, 12b/5, 12b/8
12b/10

n.+ına 12b/3

nādir : < *Ar. nādir*. Ender, az bulunur. [1]
n. ol- 24a/15

nafaqalan-: Beslenmek. [1]
n.-ur 8a/11

nāfız : < *Ar. nāfız*. Aşırı titreme veren bir tür sıtma. [2]
n.+a 73a/8
ḥummā-ı n.+ın 93a/4

nāfi^c : < *Ar. nāfi^c*. Faydalı. [580]
n. 16a/7, 16b/15, 22a/12, 22a/14, 22a/16, 74b/4, 106b/19, 118b/4, 119a/3, 119a/7, 119b/15, 120a/5, 124a/7, 124a/10, 124a/18, 129a/13, 129a/19, 130a/8, 133a/14, 133b/5, 138a/14, 138b/1, 141a/11, 144b/16
n. ol- 11a/11, 14a/8, 15a/15, 15b/6, 15b/10, 16a/5, 22b/2, 22b/4, 22b/14, 22b/18, 93a/15

n.+dir 13b/15, 14b/18, 15a/1, 15a/5, 15a/10, 15b/1, 16a/9, 16b/17, 17a/17, 17b/6, 17b/11, 17b/12, 17b/16, 18a/9, 18b/15, 19b/1, 21a/3, 21a/6, 21a/15, 21b/5, 22a/2, 22a/6, 22a/9, 22a/12, 22a/13, 22a/16, 22b/2, 22b/3, 22b/5, 23a/1, 23a/2, 23b/2, 28a/7, 28a/15, 28b/15, 29b/20, 29b/10, 30a/18 (2), 30b/10, 30b/12, 31a/9, 31a/15, 31a/18, 31b/1, 31b/12, 31b/13, 31b/15, 31b/19 (2),

32a/10, 33a/7, 33a/8, 34a/9, 34a/14, 34a/15, 34a/18, 34b/2, 34b/8, 34b/10, 34b/17, 35a/9 (2), 35a/11, 35b/16, 36a/9, 36a/10, 36a/15, 36b/3, 36b/6, 36b/10, 36b/11, 38a/12, 38a/16, 38a/19, 38b/6, 38b/11, 39a/6 (2), 39a/8, 39a/12, 39b/7, 40a/15, 40b/1, 40b/2, 40b/8, 40b/9, 40b/16, 41a/2, 41a/18, 41b/1, 41b/9, 41b/18, 42b/17, 43a/10, 43b/3, 43b/8, 43b/9, 44a/13, 44a/14, 44b/3, 44b/4, 44b/7, 44b/18, 45a/8, 45a/16, 45b/6, 45b/8, 45b/9 (2), 46a/7, 46a/13, 46a/17, 47a/5, 47a/9, 47a/13, 47b/10, 47b/12, 47b/16, 47b/18, 48a/18, 48b/17, 49a/7, 49a/8, 49a/10, 49a/12, 49b/3, 49b/8, 50a/4, 50a/9, 50a/12, 50b/13, 50b/16, 51a/10, 51a/15, 51a/16, 51b/5, 51b/12, 51b/13, 52a/5, 52a/14, 52b/14, 53b/14, 54a/8, 55a/5, 55a/13, 55a/15, 55b/12, 55b/19, 56b/1, 56b/5, 57a/3, 57b/9, 57b/10, 57b/19, 58a/1, 58a/7, 58a/8, 58b/3, 58b/4, 59a/8, 59b/17, 60a/19, 60b/3, 60b/5, 60b/13, 60b/14, 61a/2, 61a/5, 61a/6, 61a/8, 61a/11, 61a/14, 61b/1, 61b/19, 62a/5, 62b/8, 62b/9, 62b/11, 62b/16, 63a/15, 63b/2, 64a/2, 64a/11, 64b/6, 65a/11, 66a/19 (2), 67a/1, 67a/4, 67a/5, 67a/8, 67a/14, 67a/16, 67b/6, 67b/13, 67b/15, 68a/11, 68a/17, 68b/1, 68b/15, 70a/8, 70a/18, 70b/4, 70b/5, 70b/8, 71a/1, 71a/16, 71b/2, 71b/3, 71b/12 (2), 71b/13, 71b/14, 71b/15, 71b/16, 72a/2 (2), 72a/6 (2), 72a/10, 72a/13, 73a/1, 73a/7, 73a/8 (2), 73a/18, 73b/1, 73b/3, 73b/4, 74a/8, 74a/18, 74b/5, 74b/12, 74b/13, 74b/14, 74b/16, 75a/6, 75b/17, 76a/4, 76a/5, 76b/3, 78a/19, 78b/3, 78b/6, 78b/7, 78b/13, 78b/14, 79a/5, 79a/6, 79b/1, 79b/3, 79b/13 (2), 80a/15, 80a/16, 80b/5 (2), 80b/11, 81a/6, 81a/12, 81a/19, 81b/16, 82a/12, 82a/18, 82b/5, 83b/4 (2), 83b/14, 83b/15, 83b/19, 84a/1, 84a/9, 84b/19, 85a/2, 85a/4, 85a/5, 85a/9, 85a/16, 85b/4, 85b/8, 86b/19, 87a/7, 87a/12, 87a/15, 87a/18, 87a/19, 87b/4, 87b/5, 87b/6, 87b/8, 87b/9, 87b/10 (2), 87b/14, 88b/6, 88b/7, 88b/8, 89a/6, 89a/14, 89a/17, 89b/9, 89b/11, 90a/2, 90b/2, 90b/15,

90b/16, 91a/2 (2), 91a/3, 91a/4, 91a/15, 91a/17, 91b/7, 91b/9, 91b/10, 91b/16, 91b/17, 92b/18, 93a/6, 93a/8, 93b/4, 94a/10, 94a/19, 94b/1, 94b/9, 94b/13, 95a/5 (2), 95b/9, 95b/14, 95b/16, 96a/5, 96a/9, 97a/11, 97b/5, 97b/7, 97b/16, 98a/6, 98a/19, 99a/2, 99a/15, 99a/18, 99a/19, 99b/1, 99b/2, 101a/3, 101a/5, 101a/15, 101a/16, 101b/11, 102a/6, 102a/7, 102a/11, 102a/12, 103a/15, 103a/16, 103b/7, 103b/8, 103b/9, 104a/3, 104a/6, 104a/8 (2), 104a/16, 104b/17, 105a/3, 105a/10, 105b/14, 105b/15, 105b/17, 106a/9, 106a/11, 106b/3, 106b/8, 106b/12, 106b/14, 107a/15, 107a/16, 107b/16, 107b/17, 107b/19, 108b/10, 108b/14, 109a/19, 109b/1, 109b/7, 109b/9, 109b/12, 110a/6, 110a/8, 110a/17, 110b/16, 111a/1, 111a/5, 111a/16, 111b/17, 111b/18, 112a/19, 112b/1, 113a/3, 113a/4, 113a/5, 113a/11, 115a/3, 115a/9 (2), 115b/14, 115b/18, 116a/2, 116a/3, 116a/4, 116a/9 (2), 116a/10, 116a/11, 116a/14, 116a/16, 116a/17, 116b/1, 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 116b/16, 116b/19, 118b/11, 118b/12, 119a/14, 119a/17, 120a/15, 120b/15 (2), 121a/3, 121a/12, 122a/1, 122b/3, 122b/4, 122b/15, 123a/3, 123a/4, 123b/6, 123b/12, 125a/1, 125a/2, 125a/7, 125a/12, 125b/1, 125b/6, 126b/14, 127a/9, 127a/11, 127a/14, 127a/16, 127b/1, 127b/4, 127b/7, 128a/4, 128a/10, 128b/2, 128b/4, 128b/9, 128b/10, 128b/11, 128b/17, 129a/16, 129b/3, 131b/16, 132a/5, 132a/6, 132a/18, 132b/9, 133a/1, 133a/4, 133a/17, 133a/18, 133b/3, 133b/9, 133b/19, 134a/7, 134a/11, 134a/16, 134b/1, 135a/2, 135a/9, 135a/16, 135b/1, 135b/5, 135b/8, 135b/15, 135b/16, 136a/18 (2), 136a/19 (2), 136b/4, 137a/4, 137a/10, 137b/4, 137b/5, 137b/7, 137b/14, 138a/6, 138b/2, 138b/7, 138b/13, 138b/16, 139a/7, 139a/9, 139b/10, 140a/1, 140a/10, 140b/2, 141a/5, 141b/1, 141b/4, 141b/6, 141b/8, 142a/2, 142a/7, 142b/1, 142b/6, 142b/18, 143b/16, 143b/18, 144a/6, 144a/10, 144a/16, 144b/11, 144b/16, 145a/1, 145a/4, 145a/10 (2), 145a/18, 145a/19, 145b/14, 145b/19 142b/1

nāfi^c a: < *Ar. nāfi^c*. İşe yarar, elverişli, sağlığa yararlı (bir şekilde) (?) [1]
n. 74a/13

nāgihīn: < *Ar. nāgihīh*. İyileşmeye yüz tutan, nekâhet döneminde olan. [1]
n. ol- 61a/17

Nahārī : Nahârî. (Yer adı.) [1]
N. nâhiyesi 77a/10

naḥīl: < *Ar. naḥīl*. İnce, zayıf. [1]
n. 9b/1

nāhiye : < *Ar. nāhiye*. İlçeden küçük, köyden büyük bölge. [4]
n.+den 77a/8
n.+leriñ 77a/11
n.+si 77a/10 (2)

naḥl: < *Ar. naḥl*. Hurma ağacı. [3]
n.-ı ḥamr 118a/5, 118a/6, 118a/9

naḥl-ı erḡuvān : İt keseri. [2]
n. 37b/10

nā-ḥoş: < *Far. nā-ḥoş*. Hoş olmayan, hoşa gitmeyen. [1]
n. 51b/18

naḥs : < *Ar. naḥs*. Felaket, bela, âfet. [1]
n. 115a/3

na^c ĩm : < *nā^c ĩm*. Yumuşak. [1]
n. 98b/19

nāḳiṣ : < *Ar. nāḳiṣ*. Noksan, eksik. [5]
n. 14b/12, 25b/4
n. ol- 10a/19
n.+dır 25b/14
n.ü'l-^c aḳl ol- 139b/10

nāḳiḥ : < *Ar. nāḳiḥ*. Hastalıktan kurtulan, ancak bünyesi hassas olan (kimse). [1]
tedbīr-i n. 26b/8

naḳl : < *Ar. naḳl*. İştittiği bir sözü başkalarına rivâyet etme, aktarma. [4]

- n. it- 35b/17, 136a/14
n. olun- 96a/14
n.+e 96a/15
- nağş** : < *Ar. nağş*. Bir etkinin kalıcılığını sağlamak, iyice yerleştirme. [1]
n.+ıdır 132a/7
- nağşî** : < *Ar. nağş+î*. Yazılı, nağş edilmiş.[1]
n.+dır 126a/15
- nālîl(?)**: Bir çeşit hastalık. (?) [1]
n. 11a/1
- nāliyān**: Nāliyān sümbülü. [1]
n. 105b/6
- nām** : < *Far. nām*. İsim, ad. [10]
n. 43b/7, 57a/18, 65b/4, 65b/6, 65b/13, 84a/15, 97b/10, 102b/13
n.+ına 97b/9
n.+ını 4a/9
- namāz-būr**: < *Far. namāz-būr*. Aptesbozan, bir çeşit bağırsak kurdu. [3]
n. 67a/6
n.+ı (*yük.*) 100b/12
n.+ını 144b/16
- namāz-ı būr**: *bk. namāz-būr*. [2]
n.+ı (*yük.*) 43a/16, 49a/1
- na° nā°**: *bk. na° nā°*. [9]
n. 101a/18, 101a/19, 106b/15, 125b/11
n. filisi 107a/4
n. şarābı 125b/7
n.+nıñ 106b/16
n. +sı 122a/8
n.+yı 125b/9
- na° nā°** : < *Ar. na° nā°*. Nâne. [7]
n. 115a/19, 116a/19, 118a/4, 118a/17, 142a/13
ma° cūn-ı n. 18b/12
şarāb-ı n. 19a/10
- nane** : < *Ar. na° nā°*. Nâne. [1]
n. 106b/15
- nānḥuvāh**: < *Far. nānḥuvāh*. Anason. [1]
n. 108a/2
- nānḥuvah**: *bk. nānḥuvāh*. [7]
n. 18a/13, 21a/9, 84a/3, 103a/17
108a/2, 118a/4, 119a/7
- nanḥuvah**: *bk. nānḥuvāh*. [2]
n.-ı hindī 122a/13, 122b/12
- nā-pāk** : < *Far. nā +pāk*. Pis, kirli. [1]
n.+dır 9a/20
- nār (I)** : < *Far. nār*. Nar ağacı ve meyvesi. [7]
n. 50b/7, 65a/3
n. kabuğu 33b/16, 145a/1
n. köki 144b/17
n. °uşāresi 125b/8
n.+dır 50b/16
- nār (II)**: < *Far. nār*. Ateş. [1]
n. 104a/14
- nār-ı fārisī**: < *Far. nār-ı fārisiye*. Bitkilerden elde edilen bir tür zehir. [1]
n.+ye 89a/5
- nār-ı fārisi**: *bk. nār-ı fārisī*. [2]
n.+ye 82a/11, 142b/6
- nārçîl** : < *Far. nārçîl*. Hindistan cevizi. [1]
n. 105a/4
- nārdīn** : < *Far. nārdīn*. Sümbül-i rûmî denilen bir tür çiçek. [8]
n. 57b/14, 105b/5 (2), 105b/8
n. yağı 105a/17
duhn-ı n. 15b/19, 22a/11, 145a/13
- nārdīn-i deştî**: < *Far. nārdīn-i deştî*. *bk. asarun*. [1]
n. 30a/8
- nāre** : *bk. nār (I)*. [1]
n. °uşāresi 125b/9
- nārencî**: < *F. nārenc+î*. Turuncu, turunç rengine. [3]

- n. 78a/14
n. rengi 78a/16
n.+ye 14a/16
- nāresīde** : < *Far. nā-resīde*. Olgunlaşmamış. [2]
n. ol- 77b/3, 77b/6
- nās** : < *Ar. nās*. İnsanlar. [2]
n. 143a/4
n.+a 68b/19
- nāşūr** : < *Ar. nāşūr*. Basur, hemoroid. [8]
n. ol- 138b/18, 139a/1
n.+a 51b/3
n.+ı (*yük.*) 33a/2, 60a/10
n.+ına 34b/6, 108b/14
n.-ı maḳ° ada 50a/13
- nāşī** : < *Ar. nāşī*. İleri gelen, neşet eden. [1]
n.+dir 9a/6
- naṭrūn** : < *Ar. netrūn*. Su ile birleşmiş ve billûrlaşmış sodyum karbonat. [3]
n. 79b/9, 144b/2
n.+la 59b/8
- nanṭūl**: İlaç kaynadıktan sonra bir miktar pamuk parçasını o suya batırıp hastalıklı olan uzvun üzerine sıcak olarak koyma. [1]
n. it- 36a/15
- nāyīb** : < *Ar. nā°ib*. Vekil. [1]
n. 100a/5
- nāz** : < *Far.nāz*. Kendini beğendirmek amacıyla takınılan edālî tavır, cilve. [2]
būy-ı n. 110b/11
n.-ı būy 110b/12
- naẓar** : < *Ar. naẓar*. Bakış, bakma. [2]
n. it- 5b/10
n. eyle- 52a/13
- naẓar otı**: Nazar otu. [1]
n. 27b/14
- nāzīk** : < *Far. nāzūk*. Nâzik. [3]
n. 103b/12, 104b/3, 115a/8
- nāzīl** : < *Ar. nāzīl*. İnmek, nüzul etmek. [2]
n. ol- 91a/3, 104b/12
- nāzīle** : < *Ar. nāzīle*. Nezle. [3]
n. 5b/7
n.+° i 129a/3
n.-i ḫāre 133a/17
- naẓīr** : < *Ar. naẓīr*. Benzer, eş. [6]
n.+i (*iye.*) 28b/3, 35a/12, 42b/4, 124a/17, 124b/3, 144a/12
- ne** : Ne. [36]
n. 11a/5, 13a/4, 26b/8, 26b/10, 43a/2, 43a/5, 45b/11 (2), 49b/8, 53a/6, 63b/15 (2), 69b/14 (2), 72a/18, 81b/14, 92a/10 (2), 97a/3, 97b/12, 100b/7, 103b/16, 104a/18, 115a/14, 115a/16, 115b/9, 116a/10, 121a/5, 133a/8, 136a/18, 140b/9, 141a/9, 141a/16, 143a/16, 143b/11
n.+den 11b/16
- ne°ām** : < *Ar. ne°am*. Devekuşu. [1]
n. 106b/9
- nebāt** : < *Ar. nebāt*. [28]
I. Bitki.
n. 7b/18, 8a/10, 11b/6, 39b/14, 40a/1, 62b/17, 79a/8, 81a/15, 82a/14, 95b/17
n. şekerî 35b/14, 47b/19, 71a/14, 120b/12, 125a/3, 127b/6, 131b/6, 131b/12, 131b/17, 132a/3, 132a/7 “*nebat şekerî, nöbet şekerî*”
n.+dan 8a/11, 107b/11
n.+ı (*yük.*) 8a/12
n.+ıñ 7a/16, 7b/1, 8a/11
II. *Nebāt şekerî, nöbet şekerî*.
n. 137a/13
- nebātāt** : < *Ar. nebātāt*. Bitkiler. [7]
n. 6b/14, 7b/8
n.+a 72a/16
n.+dan 8a/7

- n.+m (*ilgi*) 116b/19
n.+iñ 7a/16
envā^c -ı n. 10b/6
- nebātī** : < *Ar. nebāt+i*. Bitkiyle ilgili, bitkisel. [1]
n. 106a/2
- nebtī** : < *Ar. nebt+i*. Bitki ile ilgili. [1]
n.+dir 99a/8
- neccār** : < *Ar. neccār*. Marangoz. [1]
n.+lar 100b/9
- necis** : < *Ar. necis*. Dışkı. [4]
n.+i (*ıye.*) 40a/5, 63b/10
n.+i (*yük.*) 50b/6
n.+ini 68b/6
- nef^e** : < *Ar. nef^e*. Fayda, menfaat. [85]
n. 8a/1, 76b/14
n. göster- 30b/1
n. it- 93a/14 135a/6
n. vir- 28b/7, 29a/6, 29a/16, 32b/7, 33a/11, 33a/13, 33b/3, 43a/9, 43a/18, 43b/4, 44b/4, 46b/8, 50a/1, 50b/13, 65a/13, 66a/4, 66b/13, 66b/16, 66b/18, 69b/15, 71b/18, 74b/18, 82a/11, 91a/5, 98a/9, 103a/8, 106b/5
n.+i (*ıye.*) 9b/9, 9b/10, 30a/8, 32b/8, 32b/16, 38b/2, 39a/3, 40a/19, 44b/8, 45b/17, 49a/9, 50b/3, 52a/12, 53b/5, 54a/5, 55a/2, 55a/16, 56a/3, 60a/13, 60a/14, 62b/4, 62b/16, 64b/15, 66a/7, 80b/1, 81a/2, 82a/18, 82b/6, 87a/13, 93b/3, 94a/8, 97b/7, 97b/12, 98b/6, 99b/11, 101a/17, 104a/16, 107a/4, 108a/7, 108a/8, 112b/11, 117a/1, 117a/2, 121b/4, 133b/15, 134a/13, 140a/1, 140a/7, 140a/14, 145b/6
n.+ini 139b/11
^c âlem-i n. 4a/8
n.-i ^c acīb 32b/15
- nefes** : < *Ar. nefes*. [20]
nefes ıarlığı 47a/4
n. ıtutul- 17a/11, 59b/8 “*soluk alamamak, tıkanmak*”
n.+e 94b/4
n.+i (*ıye.*) 9b/2
- n.+i (*yük.*) 72b/15, 113b/7
n.+iñ 121a/3
âlât-ı n.+e 67a/4, 71b/7, 95b/17, 107b/1, 108a/13
intişâb-ı n.+e 70b/5, 91a/3
^c usr-ı n.+e 118b/4
zîk-ı n. 17b/1
zîk-ı n. marazı 17b/6
zîk-ı n.+e 136a/18
zîku’n-n.+e 33b/1
- nefh** : < *Ar. nefh*. Şişkinlik. [13]
n.+a 97b/13
n.+den 97b/19
n.+i (*yük.*) 32b/3, 35a/7, 37b/2, 41b/3, 43a/10
n.+i (*ıye.*) 50b/11(2), 65a/6, 80b/10, 90a/8, 46b/2
- nefis** : < *Ar. nefis*. Herkes tarafından beğenilen, çok güzel. [3]
n. 52a/9, 96b/15
n. ol- 57a/6
- nef(i)s** : < *Ar. nefis*. [4]
I. Bir kimsenin kendi öz varlığı, kişiliği; hayat; bedene âit yeme,içme vb. ihtiyaçların tümü.
n.+i (*ıye.*) 9a/14
n.+inde 9a/15
^c avârızu’n- n.+dir 4b/15
II. Öz, iç.
n.-i bun 77a/4
- nefsānī** : < *Ar. nefsanī*. Nefse âit. [2]
kıuvā-ı n. 10a/9
rūh-ı n.+(^c i) 14b/12
- nefsāniyet** : < *Ar. nefsanıyyet*. İnsanda nefse âit arzu ve isteklerden oluşın benlik. [1]
rūh-ı n.+de 122b/1
- nefsāniyye** : < *Ar. nefsanıyye*. Nefse âit. [5]
hareket-i n. 12b/13
kıuvvā-yı n.+dir 6b/17
rūh-ı n. 8b/14

- rūh-ı n.+ye 132a/1
rūh-ı n.+yi 15a/6
- nefs-i dem:** < *Ar. nefş-i dem.* Gırtlakta sümüksel zarın kanamasıyla kan tükürme. [2]
n. 18a/4
n.+e 87a/17
- neft** : < *Far. neft.* Ham veya arıtılmış petrol. [1]
n. bezri 97a/19
- neft, nift:** < *Ar. neft.* Ham veya arıtılmış petrol. [5]
n. 107a/9, 107a/19
n.+i (*yük.*) 107a/11
n.+iñ 107a/12, 107a/19
- nefti:** < *Ar. neft+i.* Siyaha yakın koyu yeşil renk.
- neft yağı:** Petrolün damıtılmasından elde edilen ve yağlı boyaları inceltmekte kullanılan sıvı. [2]
n. 107a/9, 107a/10
- neh(i)r** : < *Ar. nehr.* Nehir, akarsu. [3]
n. 84b/1
n.+iñ 84b/1
füde(n)c-i nehr 70b/2
- nehri** : < *Ar. nehr+i.* Nehre âit. [4]
n. 73a/17
fūdenc-i n. 117b/12
fütenc-i n. 117b/14
sefuf-ı sereṭān-ı n. 17b/1
- nemek** : < *Far. nemek.* Tuz. [1]
n.-i ṭabarzad 101b/5
- neml** : < *Ar. neml.* Karınca. [1]
n. 107b/2
- nemle:** < *Ar. nemle.* [5]
I. Karınca.
n.+dir 107b/2
- II. Vücutta küçük kabarcıklar şeklinde görülen bir cilt hastalığı
n. 65a/11
n. ° illeti 44b/3
n.+ye 51a/4
° illet-i n. 69b/19
- nemmām:** < *Ar. nemām.* Keklik otu. [5]
n. 8a/1, 107b/11, 107b/13, 118a/4
ma^c cūn-ı n. 18b/12
- nemnāk:** < *Far. nem-nāk.* Nemli, ıslak. [1]
n. 143a/16
- nemş** : < *Ar. nemş.* Kanamalı deri döküntüsü. [6]
n. 90a/16
n. ° illeti 43a/18
n.+e 58b/9, 95a/17, 98b/19, 110a/5
- nemül** : < *Ar. nemül.* Karınca düşen yemek. [1]
n. 107b/3
- nercis** : < *Far. nergis.* Nergis. [5]
n. 15b/17, 105b/19
n. şoğanı 37b/13
başal-ı n. 117b/11
duhn-ı n. 17a/2
- nere** : Hangi yer. [1]
n.+ye 96b/11
- nergis** : < *Far. nergis.* Nergis. [13]
n. 29b/3, 105b/19, 106a/1, 106a/6, 109a/8
n. çiçeginiñ şoğanı 37b/12
n. yağı 106a/7
n.+dir 106a/1
n.+iñ 106a/8
n.+leriñ 106a/4
n.-i kâfūrī 106a/2
n.-i miskīn 106a/1
n.-i şühlā 105b/19
- nerm** : < *Ar. nerm.* Yumuşak. [7]
n. 77b/10, 93a/17
n. it- 30b/11, 38b/14

- n. tüt- 42a/3, 45a/1
n. ahen 44a/7 “*Gevşek nesne*”
- nes(i)l** : < *Ar. nesl*. Soy. [1]
n.+indendir 55a/6
- nesne** : < *Ar. nesne*. Nesne, şey. [39]
n. 28a/16, 30a/19, 37a/14, 39b/5, 41a/10, 42a/2, 43a/1, 43a/12, 46a/7, 47a/17, 51b/14, 55b/7, 62a/3, 66a/9, 66a/10, 68b/8, 69b/1, 70a/11, 72a/15, 75a/10, 80a/9, 81b/11, 83a/5, 89a/13, 90a/7, 123b/4
n.+dir 39b/8, 45b/10, 45b/16, 75b/10, 99a/8, 106a/18
n.+^o i 95a/9
n.+ler 46a/5
n.+ler 88a/6
n.+lere 73a/4
n.+niñ 41a/7, 110b/2
n.+ye 107b/8
- nesrīn** : < *Far. nesrīn*. Yabān gülü. [1]
n. 109a/9
- neşād**: < *Ar. neşād*. Aramak, istekte bulunmak. [1]
n.-ı havā 66a/9 “*hava isteği, nefes darlığı (?)*”
- neşāt** : < *Ar. neşāt*. Sevinç, neşe. [3]
n.+ı (*ıye*.) 77b/17, 78a/12, 78a/7
- neşec** : < *Ar. neşec*. Kabarcık. [1]
n.-i raṭb 15a/12
- neşf** : < *Ar. neşf*. Suyu çekip emme. [1]
n. it- 43b/5
- neşv ü nemā**: < *Ar. neşv Far. ü Ar. nemā*. Gelişme, gelişim. [3]
n. bul- 7b/13, 8a/8, 10a/7
- neṭice**: < *Ar. neṭice*. Sonuç. [1]
n.-i kelām 52a/17 “*Sonuç olarak*”
- nev^c** : < *Ar. nev^c*. Tür, çeşit. [186]
n. 4b/12, 6a/16, 7a/17, 7b/14, 7b/19, 11b/5, 13b/3, 13b/15, 14a/9, 14a/19, 14b/13, 15a/11, 16a/19, 16b/18, 19a/15 (2), 20a/6, 21a/16, 22a/5, 23b/10, 28b/11 (2), 29b/7, 36b/8, 39a/2 (2), 39a/3, 40a/17, 44a/6, 44b/9, 49b/1, 51a/18, 56a/3, 58a/17, 60b/19, 61a/18, 62a/5, 65b/9, 66a/16, 66b/5, 66b/7, 66b/8, 73a/3, 74b/7, 74b/8, 75b/10 (2), 79a/14, 79a/15, 80b/15, 81a/7, 88a/13, 94b/16, 98a/11, 98a/13, 98b/14, 103b/15, 104b/15, 105b/6, 109a/10, 111a/19, 111b/14, 111b/15, 113a/17, 113b/15, 114b/6, 114b/12, 122b/6, 124b/13 (3)
n.+dir 5a/6, 65a/8, 66b/5, 66b/10, 74b/7, 78a/14, 79a/16, 95a/13, 101a/14, 106a/4, 112a/7, 113a/18, 114a/9, 135a/4
n.+e 104b/15, 104b/16, 102b/11
n.+i (*ıye*.) 14b/1 (2), 19a/16, 23b/17, 28b/11, 40a/17 (2), 44a/6, 44b/9, 52b/17, 63b/6, 68b/3, 74b/9, 75b/11, 75b/12, 79a/15 (2), 79a/16, 79b/18, 90a/10, 93a/18, 95b/7, 102b/11, 102b/12, 105b/8, 106b/16, 107a/10 (2), 113b/18, 114a/9, 114a/13, 118b/17
n.+idir 49b/5, 49b/6, 57b/15, 64a/15, 88a/14, 94b/15, 94b/17, 95a/12, 95b/7, 96a/3, 102a/2, 113b/12, 114a/15, 114b/9
n.+iñ 7b/1, 7b/12, 7b/13, 7b/15, 111b/1
n.+inde 56a/4
n.+inden 38a/1, 73a/14, 75a/10, 112a/17
n.+indendir 57b/1, 66a/17
n.+ine 20a/15, 29b/4, 29b/8, 44a/6, 44a/7, 56a/2, 63a/1, 66b/5, 80b/15, 88a/13, 95a/13 (2), 101b/4 (2), 105b/6, 108b/18, 108b/19, 110a/12, 114a/15
n.+iniñ 7b/14, 89a/2, 94b/17, 94b/19, 102b/16, 112a/12, 112a/16, 113a/19
n.+leriniñ 105b/2
n.-i āḫir 7b/15, 7b/19
n.-i diğer 125a/4, 128b/11, 129b/4, 129b/7, 129b/11, 130a/16, 130a/19
şūret-i n.+iñ 7b/10
şūret-i n.+ıyye 8a/15
- nev^c ā** : Yeni, taze; yeniden. [3]
n. 97b/5, 99b/13, 110b/10
- nev^c an**: < *Ar. nev^c an*. Cins ve çeşit bakımından. [1]
n. 48a/9

- nevāhī** : < *Ar. nevāhī*. Etraflar, nâhiyeler. [1]
n.+sinde 78b/16
- nevāşîr** : < *Ar. nevāşîr*. Nasır hastalıkları, nasırlar. [5]
n.+a 59a/17, 60b/6, 73b/1, 90b/14, 103b/17
- nevāzil** : < *Ar. navāzil*. Nezle; bir dokuya sıvı hücumu. [8]
n. 128b/6
n. ağrıları 130a/7
n.+den 128b/11
n.+i (*yük.*) 127b/4, 129b/7, 132b/13
n.+iñ 128b/9
envā^c-i n. 10b/11
- nevāzil**: *bk.* nevāzil. [1]
n.+i (*yük.*) 131a/3
- nevbet** : < *Ar.-Far. nevbet*. Nöbet, sıra, hastalık nöbetleri. [3]
n. günü 26a/16
n.+den 27a/6
n.+e 27a/6
- nevbetî**: *nevbet+i*. Nöbetle ilgili. [1]
n.+ vaqtlar 93a/5
- nevm** : < *Ar. nevm*. Uyku. [2]
n. ü yağağa 4b/16
n.+i (*yük.*) 78a/7
- nez^c** : < *Ar. nez^c*. Bir şeyi delil, ispata gerek olarak göstermek. [2]
bilā- n. 74a/17, 108a/17
- nez^c** : < *Ar. nez^c*. Can çekişme. [1]
mağall-i n.+de 139a/18
- nezelāt** : < *Ar. nezelāt*. Nezleler. [13]
n.+a 32a/1, 46a/13, 52b/6, 61a/11, 62b/7, 74b/16, 79b/10, 94b/8, 103b/8
n.+dan 21b/7, 21b/12
n.+ı (*yük.*) 36a/17
n.+ına 46a/13
- nezf-i dem**: < *Ar. nezf-i dem*. Kanama. [3]
n.+e 106b/8, 107a/2
n.+i (*yük.*) 84b/18
- nezle** : < *Ar. nezle*. Nezle. [9]
n. 35b/4
n.+dir 22b/6
n.+^o i 34a/7
n.+lere 38b/15, 87a/10
n.+leri (*yük.*) 41b/9
n.+lerine 80a/1, 85b/9
n.+ye 58a/8
- nıkrîs** : < *Ar. nıkrîs*. Gut hastalığı, damla hastalığı. [33]
n. 10b/15, 22b/8, 58a/11, 79b/9, 82b/11, 86b/3, 108a/12
n. envā^c ı 91a/4
n. marazları 22b/6
n.+e 22b/14, 28b/6, 36b/10, 41a/2, 45a/16, 53a/11, 61a/5, 61b/19, 68a/17, 75b/17, 80b/19, 87a/7, 96a/4, 97a/10, 98a/9, 101b/9, 104b/19, 108a/10, 112a/5, 112b/11, 127a/11, 138b/7, 140a/6, 142b/6
- nişf** : < *Ar. nişf*. Yarı, yarım. [32]
n. 17a/15, 29a/17 (2), 36b/11, 43b/6 (2), 50a/8, 61b/14, 62b/17, 120b/2, 122b/1, 123b/8, 124a/4, 125b/13, 127b/3, 129a/9, 137a/6, 138a/3, 141a/16, 141b/14, 143a/5, 145b/2, 145b/9, 145b/12
n.+ı (*iye.*) 35a/4, 125b/3, 125b/11, 126a/1, 138a/8, 138b/11
n.+ında 99b/14
n.+ını 135a/5
- ni^c āc** : < *Ar. ni^c āc*. Dişi koyun. [1]
leben-i n. 87a/16
- nicāc** (?): Bir bitki ismi. [1]
ħabb-ı nicāc 22b/19
- nice** : [19]
İ. Çok, pek çok.
n. 65b/19, 96a/13, 96a/18, 99a/4, 123b/12, 140b/6, 140b/7, 140b/11
n. n. 139a/19
n.+si 96b/14, 100a/1 (3)

- II. Nasıl.
n. 11b/17, 25b/16, 26a/5, 30b/16,
92a/8
- niçe** : [2]
I. Çok, pek çok.
n. 48a/8
- II. Nasıl.
n. it- 62a/9
- Nidā°ī** : Hekim Mehmed Nidâî.(Hekim ismi.) [3]
N. 123a/18, 123b/4, 123b/10
- nifās** : < *Ar. nifās*. Doğumdan sonra rahimden gelen kan. [1]
dem-i n.+ı 90a/11
- Nihāvend**: Nihâvent. (Şehir adı)[1]
n.+(d)en 98a/2
- nihāyet**: < *Ar. nihāyet*. Son; sonunda. [8]
n. 27a/18, 35a/19, 49b/15, 73a/13,
86a/8, 92a/9, 106b/6, 112a/10
- Niķola** : Nikola. (Hekim adı) [3]
N.+niñ 120b/9, 122b/5
N.+niñdir 120a/18
- Niķolas** : Nikola. (Hekim adı) [3]
N. +iñ 132b/8
N.+iñdir 132b/13, 127a/14
- Nil** : Nil nehri. [4]
N.+e 55a/9
N.+de 40a/4
N.+iñ 52a/10
N.+inde 55a/6
- nīl** : < *Far. nīl*. Çivit. [3]
n. 108b/16, 108b/17
ħabb-ı n. 19b/8
- nīlüfer** : < *Far. nīlüfer*. Nilüfer çiçeği. [16]
n. 106a/14, 109a/10(2), 109a/19,
109b/7, 109b/10, 115b/3, 116a/10, 134b/2
n. çiçeği 109b/13
n. yağı 72b/5
- n.+i 109b/4, 109b/17
n.+iñ 109a/14, 109b/8, 109b/12
- nīm-birişt**: < *Far. nīm-birişt*. Yarı pişmiş. [2]
n. 5a/13, , 39a/10
- nīm-kūft**: < *Far. nīm- kuft*. Yarı dövülmüş.
[1]
n. 119a/19
- nīm-pirişt** : *bk. nīm-birişt*. [1]
n. 13b/7
- nīrver** (?): Bir bitki ismi.[1]
aķrāş-ı n. 19a/10
- nisā** : < *Ar. nisā*. Kadın. [1]
ālāt-ı n.+da 145a/11
- Nīsābūr**: Nişabur.(Yer adı) [1]
N. dağı 71a/5
- nīsān** : < *Ar. nīsān* < *Sūryānice*. Nisan ayı.
[1]
āb-ı n. 145a/5 “Nisan yağmuru”
- nisbet** : < *Ar. nisbet*. [3]
I. Nispetle, nazaran.
n. 7a/16
- II. İlgi, bağ.
n. it- 57b/5
- III. Oran, orantı.
n.+ini 12a/7
- nisyān** : < *Ar. nisyān*. Unutma. [11]
n. getir- 82a/15
n. itdür- 97b/16
n.+a 38b/4, 43a/9, 43b/3, 70a/18,
79a/6, 87a/11, 139b/9
n.+ı (*yük.*) 83b/16
n.+ı (*iye.*) ol- 111a/16
- nişā, nişa**: *bk. nişāsta*. [6]
n. 106a/17, 133a/19, 135a/17,
135b/2, 136b/5, 145a/15

nişā° : *bk. nişā.* [1]
n. 127b/5

nişādır : < *Far. nişādūr* > *nişādır.* Amonyak tuzu, amonyak klorür. [2]
n. 108b/8, 137a/5

nişāsta : < *Far. nişāste.* Nişasta. [8]
n. 34a/4, 96a/7, 96a/10, 106a/18, 120b/19, 132b/4
n.+sı 106b/5, 106b/6

nişter : < *Far. nişter.* Cerrahların kesmek veya yarmak için kullandıkları keskin ve sivri uçlu ufak bıçak, bisturi.[1]
n. kırığı 142b/12

nitekim: Gerçekten, hakikaten, nasıl ki...[17]
n. 7b/19, 8a/4, 8a/14, 8b/12, 8b/17, 8b/18, 8b/19, 9a/2, 9a/5, 9a/14, 9b/7, 9b/8, 10a/1, 10b/8, 11b/2, 12a/9, 13a/16

nohūd : < *Far. nohūd.* Nohut bitkisi ve bu bitkinin tânesi. [22]
n. 21b/8, 44b/19, 45a/2, 97b/4 (2), 104b/18, 104b/19, 114a/19, 121b/1, 127a/3, 127b/8, 127b/13, 128b/8, 129a/2, 137b/2
n. aş 21a/11, 22b/12
n. şuyı 22b/13
n.+dan 104a/1
n.+dur 90a/17
n.+ı (*yük.*) 45a/5
n.+lardan 45a/3

noqşān : < *Ar. noqşān.* Eksiklik, kusur. [9]
n. 5b/4, 10a/5, 11a/15, 20b/3
n. eyle- 9a/1
n. ol- 10b/3, 18b/17
n.+ı (*iye.*) 13a/5
n.+ından 24a/14

nokta : < *Ar. nuqta.* Nokta. [1]
n.+ları (*iye.*) 49b/11

nuhā° : < *Ar. nuhā°.* Omurilik. [1]
n.+dır 7a/15

nuhās : < *Ar. nuhās.* Bakır. [3]
ebhire-i n.+dan 71a/6
n.-ı muhriq-i mağsül 136b/9
milh-i n. 145b/12

nuhāsī : < *Ar.nuhās+ī.* Bakırla ilgili, bakıra âit. [1]
n. 98b/14

nuhū(s)etü'ş-şavt: < *Ar. nuhū(s)etü'ş-şavt.* Ses kısıklığı, ses bozukluğu. (?). [1]
n.+a 104b/17

nuqr: < *Ar. nuqra.* Ensedeki kafa çukuru, ense. [1]
n.+dan 15b/4

nūn : < *Ar. nūn.* Nun harfi. [1]
n. 91b/3

nūr : < *Ar. nūr.* Işık, aydınlık. [3]
n.+ını 115a/18
n.-ı dīde ° aynıyla 132a/9
n.-ı ṭabī° iyyeniñ 10a/12

nūrāniyyet: < *Ar. nūrāniyyet.* Nurlu olma durumu, parlaklık. [1]
n. 78b/13

nūre : < *Ar. nūre.* Kireç [4]
n. 49a/8, 108a/14, 108b/5
n.+ye 98a/15

nūş : < *Far. nūş.* İçme, içiş. [3]
n. olun- 121b/3, 130a/18, 130b/1

nūş-dāru: Panzehir.[1]
n. 18a/19

nūşādur: < *Far. nūşādur.* Amonyak tuzu, amonyak klorür. [1]
n. 108b/8

nuzc : < *Ar. nuzc.* Olgunlaşma, pişme; (yara, sivilce için) patlayacak duruma gelme. [11]
n. 26a/18

n. bul- 7b/7, 26a/16
 n. ver- 36b/16
 n. vir- 12a/1, 60a/6
 n.+da 10a/19
 n.+dur 10a/17
 n.+1 (iye.) 7b/2, 52a/4, 56b/17

nuzcī : < *Ar. nuẓc+ī*. Nuzc ile ilgili. [1]
 n. 120a/15

nu° ūṭ : < *Ar. nu° ūṭ*. (Erkeklik organı) sertleşmek. [9]
 n. getir- 30a/10, 48a/11, 50b/11, 74a/4
 n.+a 49b/10
 n.-1 tām 28a/19, 33b/18, 42b/6, 73b/10

nübüvvet: < *Ar. nubuvvet*. Peygamberlik. [1]
 n.+iñ 10a/13

nücūm : < *Ar. nücūm*. Yıldızlar. [2]
 n. 8b/15, 99b/18

nüfūz : < *Ar. nufūz*. (İçine) Geçme, (içe) işleme. [5]
 n. it- 14b/13
 n.+dan 15a/6
 n.+ına 12b/9
 n.-1 māni° 12b/7
 sür° at-1 n.+1 ol- 94a/12

nüks : < *Ar. nuks*. (Hastalık için) Yeniden başlama. [2]
 n.+den 26b/10
 n.+üñ 26b/10

nüşa : < *Ar. nuṣṣa*. [7]
 I. Bir yapıtın basılmış ya da yazılmışlarından her biri.
 n. 26b/14
 n.+da 29b/2, 35b/17, 76b/13
 n.+larda 78b/5
 n.-1 kibriyā 8b/12
 II. Örnek, şekil, farklı tür.
 n. 97b/11

nüzül-ı mā: < *Ar. nüzül-ı mā*. Katarakt. [2]
 n.+ya 137a/4
 n.+ yı 127b/4

O

- o** : O. [14]
o. 65b/9, 65b/10, 66a/14, 78b/18, 83a/5, 92b/1, 97b/8, 100a/6, 103a/5, 104b/3, 108b/7
o.+na 20a/7
o.+nlardan 48a/18, 55a/7
- ocağ** : Duvar dibinde, içinde ateşin yanacağı içerlek bir düzlüğü ve üzerinde dumanı çekecek bir bacası bulunan yer. [1]
o.+da 68b/16
- od** : Ateş, od. [4]
o. 137b/1
o. yakduğu 30a/18
o. yanığı 98b/2
o.+uñ 104a/14
- oğlağ(ğ)**: Oğlak, keçi yavrusu. [3]
o. eti 97a/15, 87b/17
o.+ıñ 34a/11
- oğlan** : Çocuk. [5]
o. 52a/15, 130b/17
o. borısı 62a/5 “*talk, evren pulu*”
o.+a 63b/12
o.+lara 63b/13
- oğlanaşı**: Cavşir otu. [1]
o. 41b/16
- oğlancık**: Küçük çocuk. [14]
o. 52a/7
o.+lar 39b/8, 48b/17, 62a/1, 82b/9, 85b/9, 99a/2
o.+lara 48b/8, 68b/1, 68b/7, 69b/8, 99b/3, 103b/12
o.+larıñ 6a/4
- oğul balı**: Oğul arılarının yaptığı beyaz bal. [1]
o. 123b/9
- oğul kız**: Oğul kız, çocuk, evlat. [1]
o. 22a/5
- oğul otu**: Oğul otu, melisa. [5]
o. 35a/10, 115a/19, 116a/19, 130b/11, 130b/15
- oğ** : Ok. [2]
o. 61b/4, 68b/4
- okyanūs**: < Ar. *uqyānūs* < Yun. *ōkeanos*. Okyanus. [1]
o.+dan 84a/18
- ol** : O. [301]
o. 4a/7, 5b/1, 5b/2, 5b/5, 5b/6, 6b/18, 7a/17, 7b/1, 7b/13, 7b/15, 8a/11, 8a/12, 8a/13, 8a/14, 8b/11, 9b/13, 9b/15, 10a/2, 10b/14, 11a/14, 11a/15, 11b/17, 12a/3, 12a/5 (2), 12a/14, 12b/12, 13a/4, 13a/12, 14a/11, 14b/13, 24b/2 (2), 24b/4, 25a/12, 25a/13, 26b/9, 27b/3, 27b/10, 27b/18, 28a/10, 28a/13, 30a/2, 32b/12, 36a/2, 38b/10, 38b/18, 40a/18, 42a/6, 42b/14, 43a/3, 44a/11, 45a/19, 48a/15, 49b/13, 51a/9, 51b/14, 52b/3, 55b/5, 56b/6, 58b/9, 59b/8, 62a/16, 63a/2, 63a/18, 63b/5, 65a/6, 65b/5, 65b/7, 65b/8, 65b/11, 65b/12, 65b/13, 65b/18, 66a/14, 67a/11, 71a/9, 71b/14, 72a/8, 72a/18, 73b/13, 73b/14, 75b/4, 76b/7, 76b/14, 76b/17, 77a/11, 77a/12, 77b/3, 77b/5, 77b/9, 78a/15, 78b/19, 79a/1, 79a/4, 79a/9, 81a/15, 81b/19, 84a/19, 84b/2 (2), 86a/10, 88a/14 (2), 91a/13, 92b/17, 93a/14 (2), 93b/9, 93b/16 (2), 94a/1, 94a/2, 94a/3, 94b/2, 96a/16, 96b/7, 97a/4, 97b/9, 98a/3, 99b/14, 99b/15, 99b/18, 100a/14, 102b/11, 102b/16, 103a/4, 103a/8, 103b/4, 104a/10, 104a/18 (2), 104b/14, 104b/16, 105a/16, 107b/7, 109b/15, 110b/11, 112b/3, 113a/1, 113b/11, 114a/10, 115a/16, 117a/1, 117a/11, 121a/14, 121a/16, 123a/7, 125a/16, 125b/15, 126a/3, 129b/3, 130a/16, 130a/18, 130b/1, 130b/5, 137b/2, 137b/3, 137b/11, 138a/4, 138a/11, 138a/17, 139a/4, 139b/13 (2), 140b/4, 141a/4, 141b/9, 142b/2, 143a/11, 143a/14, 143b/7, 143b/8, 144b/15, 144b/18, 145a/9

o.+dur 5a/11, 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17, 11b/6 (2), 11b/8, 13b/4, 13b/10, 13b/11, 13b/16, 13b/18, 14a/3, 14a/4, 14a/10, 14a/15, 14a/17, 14b/1, 14b/2, 14b/6, 14b/15, 15a/1, 15a/6, 15a/7, 15a/13, 15b/12, 15b/15, 15b/16, 16b/1, 16b/7, 16b/8, 16b/19, 17a/11, 17a/19, 17b/2, 18a/4, 19b/6, 20a/8, 20a/9, 20b/4, 20b/15, 21b/12, 23a/6, 23a/9, 23a/10, 23a/15, 23a/18, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/3, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/10, 24a/15, 24b/7, 24b/10, 24b/11, 24b/13, 24b/18, 25a/16, 25b/4, 25b/15, 25b/18, 26a/4, 26a/8, 26a/10, 27a/2, 32b/8, 36a/4, 37b/3, 42a/18, 44a/19, 45b/10, 48b/12, 49b/5, 52a/12, 58b/16, 63b/7, 63b/14, 67b/19, 73b/19, 74a/1, 81b/17, 82b/4, 83b/13, 84a/6, 93b/3, 93b/6, 95a/18, 96a/12, 105a/2, 120a/15, 120b/4, 121a/3, 121a/12, 121b/1, 121b/9, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15, 122b/1, 122b/8, 122b/15, 123a/3, 123a/4, 123a/15, 125a/6, 125a/11, 125a/18, 125b/5, 125b/13, 126a/3, 128a/17, 129b/2, 129b/6, 136a/7, 136b/19

ol - :Olmak. [1865]

o.-a 4a/8, 4a/9, 5a/7, 5a/11, 5a/18, 5b/12 (3), 5b/13, 5b/14 (2), 5b/15, 5b/16 (2), 5b/17, 5b/18 (2), 5b/19, 7a/1, 7b/1, 12b/5 (2), 12b/8, 12b/14, 12b/18, 13a/2, 13a/11 (2), 13a/17, 13a/18 (2), 13a/19, 13b/1, 13b/4 (2), 13b/5 (3), 13b/7, 13b/10 (3), 13b/11, 13b/17 (3), 13b/18 (2), 14a/2, 14a/3, 14a/4 (4), 14a/7, 14a/8, 14a/10, 14a/11 (2), 14a/13, 14a/15 (2), 14a/16 (4), 14a/17 (2), 14a/18, 14b/2 (3), 14b/6, 14b/7 (2), 14b/15 (2), 15a/2 (2), 15a/15, 15b/6, 15b/10, 15b/12, 15b/13, 16a/6, 16b/1, 16b/8 (2), 17a/3, 17a/11, 17a/12 (2), 17a/14, 17a/19 (2), 18a/17, 18b/7, 20b/3, 21b/4, 22a/8, 23b/19 (2), 24a/1 (2), 24a/2 (2), 24b/13, 24b/16, 25a/16, 25a/17 (3), 25a/19, 25b/6, 25b/7 (2), 25b/16, 25b/17, 26a/1 (2), 27a/3 (3), 27a/4 (3), 27a/5 (2), 27a/8, 27b/3, 28a/1, 29a/1 (2), 29b/7, 29b/13, 30a/1, 30a/2, 35a/2 (2), 35a/16, 36a/2, 37a/11, 38a/2, 39a/9, 39a/10, 39b/18, 40b/14, 41a/7, 41a/14, 41b/15, 42a/4, 42a/18, 43a/10, 43a/11, 44b/8, 48b/7, 49a/6,

50a/6, 51a/7, 52a/3, 52a/16, 52b/18, 53b/9, 53b/10, 53b/19, 55b/7, 56a/13, 57a/5, 57a/10, 59a/5, 59a/6, 59a/14, 59b/10, 60a/18, 62b/6, 62b/10, 62b/16, 63b/14, 63b/15, 66a/1, 66a/11, 67b/5, 67b/14, 69a/4, 70a/12, 71a/13, 71a/18, 72b/10, 73a/14, 73b/12, 77b/12, 77b/18, 78a/7, 81a/17, 82a/6, 83b/11, 84a/7, 84b/13, 85a/16, 85b/1, 86a/5, 86a/6 (2), 87b/18, 88a/2, 88a/4, 88a/8, 90b/2, 90b/10, 91a/3, 91a/8, 91b/2, 92a/16 (2), 92a/17, 92b/5, 92b/6, 93a/4, 93a/8, 93a/15, 93a/18, 93b/8, 93b/12, 94a/1, 94a/15, 94b/10, 95a/6, 98b/19, 99b/19, 100b/19, 101b/5, 103a/3, 104a/2, 104a/7, 104b/5, 104b/9, 104b/14, 105b/4, 106a/8, 106a/17, 107b/10, 108b/6, 111a/10, 111b/17, 115a/1 (2), 115a/7 (2), 115a/8 (2), 115b/18, 115b/19, 116a/12, 116b/15, 116b/18, 118b/8, 119b/13, 120b/11, 121a/10, 121a/14, 121b/8, 122b/2, 122b/10, 123a/5, 123a/15, 124b/9 (2), 124b/11, 124b/16 (2), 124b/18, 124b/19, 125a/9, 125a/14, 125b/18, 126a/4, 127a/2, 127a/13, 127b/13, 128a/15, 128b/12, 129a/14, 130a/4, 131a/4, 131b/1, 131b/6, 131b/12, 131b/17, 133a/15, 134b/7, 134b/18, 136b/5, 137b/15, 138b/5, 138b/12, 139b/7, 140b/3, 142b/19, 143b/13, 145a/4, 145a/8, 145a/13

o.-acak (*sf.*) 36b/16, 45b/2, 66b/10, 104b/12

o.-alar 4b/6, 6a/5, 23b/8, 25a/13, 27b/4, 27b/19, 34a/15, 39b/19, 47a/9, 48b/8, 61a/17 (2), 99a/17, 113b/1, 123a/5

o.-alım 26a/7

o.-an 4a/16, 5a/2, 5a/11, 5a/12, 5b/10, 6a/17, 6b/1, 6b/4, 6b/5, 6b/6 (2), 6b/7, 7a/2, 7a/7 (2), 7a/11, 7a/13, 7a/14, 7b/12, 8a/11, 8b/4, 9a/2, 10a/6, 10b/16, 11a/4, 11a/8 (2), 11a/9, 11a/18, 11b/1, 11b/4, 11b/7, 12a/1, 12a/3, 12a/6, 12a/12, 12b/3, 13a/6, 13a/9, 13b/3, 13b/9, 13b/15, 13b/16, 14a/3, 14a/10, 14a/14, 14b/1, 14b/5, 14b/14, 15a/1, 15b/2, 16a/2, 16a/3, 16a/10, 16a/18, 16a/19, 16b/7, 16b/17, 16b/19, 17a/2, 17a/8, 20a/14, 21a/1, 21a/3, 21b/2, 21b/6, 22a/10, 22a/12, 22a/13, 22a/15, 22a/16 (2), 22a/17, 22b/2, 22b/4, 22b/14, 22b/18, 23a/1, 23a/8,

- 23a/9, 23a/12, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/13, 24b/2, 24b/6, 24b/11, 24b/12, 25b/11, 26a/14, 27b/3, 27b/18, 28a/4, 28b/13, 28b/19, 29a/14, 30a/1, 30a/8, 30a/16, 30a/17, 30b/18, 31b/9, 31b/11, 31b/12, 32a/3, 32a/13, 32b/3, 32b/4, 33a/9, 33a/10, 33a/13, 33b/11, 34a/5, 34a/7, 34a/10, 34a/12, 34a/14, 34b/12, 34b/13, 35a/18, 36a/1, 36a/17, 36b/12, 36b/19, 37a/11, 38b/5, 38b/16, 39a/7, 39b/6, 39b/7, 40a/4, 40a/5, 40b/12, 41a/6, 41a/8, 41a/19, 41b/1, 41b/4, 41b/5, 42a/8, 42b/1, 43a/1, 43a/4, 43a/5, 43a/6, 43a/9, 43b/7, 44a/5, 44a/13, 44a/15, 44b/11, 45a/4, 45b/9, 45b/19, 46a/8 (2), 46a/18, 46b/5, 46b/6, 47a/3, 47a/14, 47a/18, 47b/11, 48a/11, 48a/19, 48b/5, 49a/1, 49a/11, 49a/19, 49b/3, 50a/3, 50a/17, 50b/5, 50b/16, 51a/16 (2), 51b/16, 52a/13, 52a/19, 52b/2, 52b/12, 53a/1, 53a/5, 53b/3, 53b/4, 53b/16 (2), 53b/18 (2), 54a/18, 55a/14, 56a/2, 56b/11, 56b/12, 56b/16, 57a/5, 57a/6, 57a/7, 57a/12, 58a/6, 59a/3, 59a/13, 59a/17, 60a/4, 61a/2, 61a/3, 61a/6, 61a/13, 61b/6, 61b/12, 61b/17, 62a/1, 62a/16, 62b/1, 62b/2, 62b/18, 63b/15, 64a/18, 65a/8, 66a/3, 66a/5, 66b/10, 66b/14, 66b/17, 67b/12, 68a/10, 69a/10, 70b/4, 71b/5, 72b/13, 74b/17, 76a/5, 76b/9, 77a/9, 77b/12, 77b/15, 78a/4, 78a/19, 79a/11, 79a/19, 80b/5, 80b/6, 80b/7, 80b/12, 81b/6, 81b/8, 82a/12, 83a/2, 83a/4, 83a/6, 83a/7, 83b/6, 83b/17, 84a/10, 84a/11, 84b/11, 85a/11, 85b/4, 86a/8, 86a/17, 87a/11, 87b/8, 88b/2, 89a/1, 89b/7, 90a/16, 90b/3, 91a/1, 91b/12, 91b/19, 92a/1, 92b/8, 94a/3, 94b/13, 95b/3, 95b/9, 95b/13, 95b/19, 96a/8, 97b/5, 99a/11, 99a/18, 99a/19, 99b/13, 100a/14, 100b/12, 102a/10, 103a/15, 104a/6, 104a/17, 104b/2 (2), 105a/2, 105b/8, 107a/15, 107b/15 (2), 108a/9, 109a/4, 109a/11, 110a/1, 110a/7, 111a/10, 113a/4, 113b/2, 114a/7, 114b/1, 114b/19, 115a/6, 115a/7, 115a/12, 115a/14, 115b/7, 115b/11, 115b/12, 115b/15, 115b/17, 115b/18, 116a/3, 116a/4, 116a/6, 116a/7, 116a/12, 116a/15, 116a/17, 116a/18, 116b/1, 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/13 (2), 116b/15, 117a/6, 117a/7, 117a/8, 117a/9, 117a/16, 117b/13, 120a/5, 122a/1 (2), 122a/6 (2), 122a/10, 122a/15, 122a/16, 122b/1, 122b/8, 122b/16 (2), 122b/17, 123a/14, 123b/6, 124a/6, 125a/6, 125a/11, 125b/6, 126a/11, 126a/18, 126b/1, 126b/5, 127a/11, 128a/9, 128a/11, 128a/19, 128b/2, 128b/10, 128b/11, 128b/17, 129b/3, 129b/15, 131a/18, 133a/10, 133b/18, 134b/9, 134b/10 (3), 135b/7, 135b/15, 136a/15, 136b/19, 137a/19, 137b/5, 138b/13, 139a/5, 139a/13, 139b/17, 140a/6, 140a/14, 140b/8, 142b/12, 143a/4, 143a/5, 143a/14, 143b/14, 143b/17, 144a/11, 144a/17, 144b/9, 145a/3, 145a/19
o.-ana 37a/11, 120a/2, 141b/7
o.-andan 128a/19
o.-andır 32b/1, 46b/18, 49b/1, 49b/2, 50a/15, 56b/9, 69b/4, 77a/3, 82b/17, 98a/11, 98b/15, 111b/14
o.-anı 50a/16, 52a/14, 95b/6, 112a/3, 143b/10
o.-anıñ 15b/12, 21a/17, 64a/4, 109a/13 (2)
o.-anımı 58b/15
o.-anlar 7b/8, 8b/13, 47a/8, 53a/4, 59b/5, 84a/3, 86b/6, 96a/18, 101a/17, 111a/16, 115a/15, 115b/2, 115b/4, 131a/9
o.-anlara 6a/1, 10a/20, 29a/16, 32a/1, 55b/16, 60a/15, 61b/1, 64b/9, 66a/5, 67a/15, 69a/18, 69b/6, 70a/17, 72a/13, 72a/15, 74a/10, 81a/19, 87a/3, 93a/2, 96b/15, 125b/6, 139b/9, 139b/10, 141a/15
o.-anları 109b/2
o.-anlarıñ 54a/14, 82b/11, 122b/17
o.-dı 6b/11, 6b/12, 6b/13, 13a/19, 71a/14, 77a/6, 113b/19, 117a/8
o.-dığı 12a/9, 12a/10
o.-dığımız 12a/13
o.-diğim 65b/5
o.-duğı 7b/16, 7b/17, 8a/5, 9a/7, 9a/8, 9a/11, 9a/12, 12a/10, 12b/11, 25a/11, 28a/13, 33a/14, 53a/7, 59b/11, 72a/12, 73a/12, 106b/17, 113b/14
o.-duğı-çün 46b/2, 87a/7, 96b/10, 110b/6, 111a/11
o.-maduğı-çün 98b/6
o.-duğıdır 78a/8

o.-duğın 26a/15
o.-duğını 9b/9, 12a/8, 12b/6, 13a/16, 42a/17, 143a/10
o.-duğına 40a/18
o.-duğundan 73a/15, 77b/1
o.-duğındandır 99a/13
o.-duğını 78b/6
o.-duğça 10a/14
o.-duğda 9b/12, 12b/12, 24b/11, 30b/14, 38a/11, 43a/6, 93b/8, 110a/18, 123b/9, 141a/9, 144b/7
o.-duğdan 46b/12, 77b/6, 131a/5, 137b/11
o.-duğları 6a/4, 117a/10
o.-duğlarında 6b/11
o.-dum 26b/15
o.-madan 142b/2
o.-madığından 18b/10
o.-madıkça 4b/5
o.-madın 56b/7
o.-maduğı 41b/6, 77a/8
o.-maduğı-çün 11a/12, 98b/6
o.-mağa 8b/7, 67b/13, 84b/9
o.-mağla 6b/9,
o.-mağıla 77b/3
o.-mağıla 6b/9, 26a/6, 39b/10, 61b/4, 76b/13, 77a/12, 77b/14, 81b/13, 84a/17, 94a/12, 96b/17, 96b/19, 100a/13, 125b/15
o.-mak 13a/4, 29a/20, 26a/1, 26b/13, 37b/17, 42b/5, 53a/19, 81b/11, 104b/5, 135a/8, 135a/14, 143a/9
o.-mağdan 78a/17, 103a/5
o.-mağdandır 5a/2
o.-mağdır 5a/1, 18b/12, 18b/17 (2), 20b/4, 31a/13, 32b/18, 40b/12, 42a/15, 45a/1, 46a/19, 59b/3, 65a/9, 67b/9, 68b/9, 69b/10, 70b/3, 71b/9, 71b/17, 72a/17, 73a/13, 76a/9, 81b/4, 85a/6, 86a/14, 87b/11 (2), 90a/8, 91a/10, 96b/3, 97b/18, 98b/5, 100b/10, 103b/5, 105a/5, 105b/10, 106a/9, 106a/19, 107a/12, 108a/4, 108a/15, 109a/13, 110b/3
o.-mamağla 92a/7, 113b/14
o.-mamağ 12b/13
o.-maniñ 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17
o.-ması 7b/10, 78a/8, 97b/2
o.-masına 10b/6

o.-masıyla 10b/3, 10b/4
o.-masıyladır 7a/19
o.-masun 96a/17, 100b/13, 104a/17
o.-maya 5a/12 (2), 16b/19, 25b/17, 27a/4, 29b/13, 38a/17, 42a/10, 57a/5, 71a/17, 85a/19, 87b/11, 107a/4, 123a/4 (2), 123a/15, 124b/19, 125a/9, 130a/4, 131b/6, 143a/18, 144a/1 (2)
o.-mayalar 25b/14
o.-mayan 71a/8, 75a/14, 106a/16, 125b/8
o.-mayanlar 11b/12, 73b/14
o.-mayınca 95a/18
o.-mayub 92b/11, 105a/5
o.-maz 4b/5, 8a/18, 8a/19, 10a/15, 13b/6, 14a/7, 14b/17, 15a/16, 18b/6, 19a/2, 19a/7, 19b/9, 20b/1, 20b/12, 21a/12, 25a/4, 25a/6, 25b/8, 35a/18, 38b/7, 43a/5, 43a/7 (2), 43b/7, 46b/14, 47b/10, 48a/15, 53b/9, 54b/17, 57b/7, 57b/15, 58a/9, 60a/15, 61a/13, 62a/8, 62b/4, 63b/3, 64a/16, 66a/9, 66a/11, 68b/1, 68b/11, 70b/6, 71a/9 (2), 72b/18, 78a/4, 82b/8 (2), 82b/14, 83b/10, 84a/2, 86a/8, 87b/9, 91a/11, 100a/4, 100b/16, 102b/14, 103b/11, 105b/11, 106a/2, 106b/6 (2), 110a/2, 117a/8, 142b/2
o.-mazlar 11b/11, 11b/12, 34a/15
o.-mazsa 32a/6, 64b/16
o.-muş (*sf.*) 20a/8, 30a/1, 74a/2, 74b/13, 75b/15, 76a/3, 84a/15, 91a/8, 95b/8, 103b/17, 104a/19, 104b/8, 126b/8, 138b/18, 139a/1, 140b/15, 143b/2, 144a/14
o.-muş ol- 36a/2, 94b/10, 126a/4, 136b/5, 139b/7
o.-muşdur 7a/17, 8b/12, 12b/9, 24b/18, 65b/19, 121b/4
o.-muşı 53a/17
o.-muşından 111a/6
o.-sa 7a/17, 12a/5, 26b/11, 31b/4, 33b/12, 34b/1, 42b/3 (2), 42b/11, 43a/1, 45a/12, 47a/7, 51b/5, 63b/19, 64a/7, 66b/15, 68a/17, 70a/14, 70b/13, 77a/5, 92b/2, 92b/3, 92b/11, 93a/4, 97a/3, 104b/4, 119b/10 (2), 139a/14 (2)
o.-salar 49b/14, 71a/1
o.-sun 12b/13 (2), 26a/13, 26a/14, 40a/18, 100b/13, 103b/16, 104a/17, 127a/15,

131b/9, 132a/9, 143b/16

o.-ub 5a/8, 5a/18, 6a/3, 8b/3, 10a/18, 11a/11, 13a/3, 17b/1, 18b/19, 19a/2, 19b/17, 21a/12, 25a/15, 25a/18, 26a/2, 26a/5, 26b/9, 32b/17, 35b/3, 36a/2, 40b/14, 41b/15, 42b/13, 50b/11, 52a/11, 57a/11, 58b/13, 61b/9, 62b/5, 65a/9, 65b/7, 65b/9, 68b/18, 76b/18, 76b/19, 77a/5, 77a/7, 77a/11, 77a/14, 77a/18, 77b/2, 82b/9, 85a/19, 86a/13, 92a/16, 92b/12, 93a/3, 96a/16, 104a/7, 120b/6, 123b/1, 127a/10, 137b/3

o.-unca 22a/1, 25a/16, 28a/13, 28b/13, 116a/2, 120b/13, 121a/16 (2), 134b/7, 144b/5

o.-ur 5a/8, 5a/9, 5a/10, 5a/14, 5a/15, 5a/16, 5a/17, 5a/19, 5b/1, 5b/2, 5b/3 (3), 5b/4, 5b/5 (2), 5b/6, 5b/7 (2), 5b/9, 6b/1, 6b/18, 7a/18, 7b/2, 7b/4, 7b/14 (2), 7b/15 (2), 7b/19 (2), 8a/1, 8a/2, 8a/3, 8a/4, 8a/8 (2), 8a/10, 8a/12, 8a/18, 8b/10, 8b/18 (2), 9b/20, 9b/8, 9b/12, 9b/17, 9b/18, 10a/5, 10a/19 (2), 10b/5, 10b/7 (2), 10b/9, 10b/10, 10b/11, 10b/12, 10b/13, 10b/14, 10b/15, 10b/17, 10b/18 (2), 11a/1 (2), 11a/2, 11a/3 (3), 11a/6 (3), 11a/9 (2), 11a/13, 11a/14, 11a/15, 11a/16 (3), 11a/17, 11a/18 (2), 11a/19 (2), 11b/2, 11b/5, 11b/6, 11b/7, 11b/8, 11b/9, 11b/10, 11b/11, 12a/3, 12a/4, 12a/17, 12b/6, 12b/7 (2), 12b/12, 13a/14, 13b/16, 14a/9, 14a/10, 14b/1, 14b/12, 14b/13, 14b/14 (3), 15a/5, 15a/7 (3), 15a/13, 15b/12, 15b/15 (2), 15b/19, 16a/2, 16a/11 (2), 16a/13, 16a/19 (2), 16b/1, 16b/18, 17a/11, 17b/7, 17b/17, 17b/19, 18a/11, 18a/12 (2), 18a/15, 18b/4, 18b/7, 18b/10, 18b/11 (2), 18b/13 (2), 19a/16 (2), 19a/17 (2), 19a/19, 19b/3 (2), 19b/4, 19b/5, 19b/6, 19b/14, 19b/17, 20a/6, 20a/9, 20a/10, 20a/18, 20b/3, 20b/9, 20b/15, 21a/8, 21a/16 (3), 21b/6, 21b/7 (2), 21b/8 (2), 21b/9, 21b/12, 21b/17, 21b/18 (2), 22a/4, 22a/5, 22b/9 (3), 22b/12, 23a/3, 23a/4, 23a/15, 23b/10, 23b/17, 23b/18, 24a/10 (2), 24a/14, 24a/15 (3), 24a/16, 24b/1 (2), 24b/3, 24b/4 (2), 24b/5, 24b/6 (2), 24b/8 (3), 24b/9 (3), 25a/5 (2), 25a/8, 25a/9, 25a/15, 25a/18 (2), 25b/8, 25b/10, 25b/19, 26a/4, 26a/8, 26a/18,

26b/12, 26b/13, 26b/17, 26b/18 (2), 27a/5, 27a/7 (2), 27b/1, 27b/9, 28a/11, 28b/11 (2), 29b/4, 29b/5 (2), 29b/7, 29b/14, 29b/17, 31b/12, 31b/17 (2), 32a/2, 32b/5, 32b/15, 33a/14, 33b/18, 34a/1, 35a/17, 35b/4, 35b/7, 35b/9, 35b/10, 35b/19 (2), 36a/1 (2), 36a/4, 36a/5, 36a/6, 36b/6, 36b/8, 37a/14, 37b/15, 38a/2, 38a/5, 38a/6, 38b/9, 38b/10, 39a/2, 39a/3, 39a/10, 40a/3, 40a/12, 40a/17 (3), 40b/5, 40b/15, 41a/9, 41a/15, 42a/6, 42b/5, 42b/10, 42b/12, 42b/14, 43b/7, 44a/6, 44b/9, 46a/9, 46a/14, 47b/11, 49b/1, 49b/11 (2), 49b/13, 50a/3 (2), 51a/18, 51b/1, 51b/3, 51b/14 (2), 52a/2, 52a/10, 52b/4, 53a/15, 53b/8 (2), 53b/9, 53b/11, 54a/10, 54b/1, 55a/6, 55a/9, 55a/10, 55b/6, 55b/17, 55b/18, 56a/3, 56a/4, 56a/5, 56b/8, 56b/15, 57a/8, 57b/2, 57b/3, 57b/16, 58a/9, 58a/10, 58b/1, 58b/10, 60a/8 (2), 60a/17, 60b/8, 60b/19 (2), 61a/18, 61b/9, 61b/10, 62a/6 (2), 62a/15, 63b/7, 63b/8, 64a/14, 64b/3, 64b/15, 65a/15, 65b/18, 66a/7, 66a/9, 66a/16, 66b/3, 66b/5, 66b/6, 67a/2 (2), 67a/18 (2), 67b/4, 68b/13, 69a/3, 69a/4, 70a/9, 70a/14 (2), 71a/8, 71a/17, 71a/19, 71b/11, 72a/12, 72a/18, 72a/19 (2), 72b/1, 72b/4 (2), 72b/9, 73a/3, 73a/14, 73b/7, 74a/15 (2), 74b/3, 74b/7 (2), 74b/8 (2), 74b/9 (3), 75b/10, 75b/12, 76a/19, 77a/1, 77a/2, 77a/15, 77a/16, 77a/17 (3), 77a/18, 77b/3, 77b/9, 77b/11, 78a/4, 78a/10, 78a/14, 78b/16, 79a/9, 79a/14, 79a/15, 79b/2, 79b/6, 80a/9, 80a/12, 80b/15, 80b/17, 81a/4, 81a/5, 81a/7, 81b/10, 81b/11, 82b/6, 82b/9, 82b/14, 82b/15, 83a/5, 83a/6, 84b/9, 85a/19, 86a/8, 86a/13, 86a/15 (2), 86b/10, 86b/11 (2), 87a/6 (2), 87b/19, 88a/7, 88a/13, 88a/17, 88a/19, 88b/1, 89b/6, 90b/6, 90b/9, 91a/11, 91a/12, 91b/3, 91b/18, 91b/19, 92a/1, 92a/14, 93a/4, 93a/6, 93a/19, 93b/9, 93b/14, 93b/16, 93b/17, 94a/2, 94a/5, 94a/14, 94b/6, 94b/16, 94b/17, 94b/19, 95a/1 (2), 95a/2, 95b/7, 96a/1 (3), 96a/2 (3), 96a/12, 96b/17, 97a/3, 97a/6 (2), 97a/7, 97a/8 (2), 98a/7, 98a/11 (2), 98a/12, 98a/15, 98b/14, 99b/16, 99b/17, 99b/18 (2), 100a/3, 100a/7, 101a/8, 101a/14, 101a/16, 101b/4, 101b/18, 102a/3 (2), 102a/19 (2), 102b/10,

102b/11, 102b/15, 103b/1, 104a/2, 104b/1, 105a/17, 105b/6, 105b/9, 105b/10, 106b/16, 107a/8, 107a/10 (2), 107a/11, 107b/12, 108a/19, 108b/1, 108b/3 (2), 108b/9, 109a/10, 109a/11 (2), 109a/12, 109a/14, 109b/19, 110a/1, 110a/18, 111a/17, 111a/19 (2), 111b/4 (2), 111b/14 (2), 112a/9 112b/8, 113a/13, 113a/14, 113a/17, 13b/11, 113b/15 (3), 113b/17 (3), 113b/18 (2), 113b/19, 114a/10, 114a/12 (3), 114a/14, 114a/18, 114a/19 (2), 114b/1 (2), 114b/4 (3), 114b/7, 115a/15 (2), 115b/2 (2), 115b/4, 115b/5, 115b/7, 117a/6, 119b/10, 121a/6, 125b/13, 128b/4, 128b/19, 129a/12, 130a/12, 131b/3, 132b/10, 132b/14, 132b/19, 139a/5, 140a/1, 140b/11, 141a/9 (2), 141a/15, 141b/10, 143a/12, 143b/10

o.-urlar 23b/8

o.-ursa 6a/5, 6a/6 (2), 6a/7, 8a/3, 10b/8, 10b/10, 11a/17, 11a/18, 11b/1, 13a/5, 15b/3, 17b/2, 17b/15, 21a/13, 39b/12, 63a/14, 77a/5, 100a/10, 103b/15, 112b/1, 112b/12, 132a/4, 135a/8, 135a/14, 142b/5, 142b/12

o.-ursın 13b/2

o.-ursun 93a/10, 93a/11

olun - : Olunmak. [240]

o.-a 6b/1, 8b/1, 16a/18, 27a/19, 66b/13, 120a/14, 120b/2, 120b/3, 121a/2, 121a/8, 121b/3, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15, 122a/19, 122b/14, 123a/2, 123b/7, 127a/10, 127b/13, 127b/14, 128a/8, 128b/8, 128b/9, 128b/15, 129b/13, 130a/6, 130a/18, 130b/1, 131b/14, 132a/4, 132b/13, 132b/18, 133a/3, 134b/13, 134b/19, 136b/17, 139a/10, 141a/17

o.-acağ (sf.) 6a/8, 121a/17

o.-an 11a/15, 11b/15, 12b/10, 15a/1, 15a/12, 15b/1 (2), 16a/17, 16b/12, 17a/8, 17a/16, 17b/5, 17b/10, 18b/2, 19a/5, 19b/1, 20a/3, 20b/6, 22a/11, 22a/13, 22a/18, 36b/12, 55a/11, 69a/3, 96a/8, 97a/9, 98a/6, 100a/8, 110a/10, 113a/17, 114b/5, 114b/6, 115a/11, 115a/14, 115b/1, 115b/3, 115b/10, 117a/2

o.-andan 55a/11

o.-andır 128b/16

o.-anlar 115b/6

o.-anlardandır 97b/7

o.-dı 10b/8, 11b/2, 13a/17, 77b/11, 92a/7, 100a/14

o.-duğda 75b/2, 117a/10

o.-duğdan 143a/8

o.-mağa 113a/12, 144b/5

o.-mağ 81b/17, 92b/1, 95b/19, 96a/5

o.-masa 12a/5

o.-ması 113a/2

o.-maya 17b/11, 17b/13, 18b/2, 19a/5, 25a/19, 119b/2, 124a/7, 124b/5, 129a/6, 133a/14, 134a/6, 144a/11, 144a/16, 144b/8

o.-mayalar 15a/10, 19b/1

o.-maz 57a/9, 66b/7, 77a/19, 97a/8

129b/3

o.-muş (sf.) 112a/11, 127b/11, 134b/4

o.-muşdur 10a/1, 42b/8, 63a/3, 66a/15, 73a/6, 77a/13, 89b/17, 102a/17, 114b/11, 120a/17, 123b/12, 131a/9, 144a/16

o.-muşu 30b/17

o.-muşıdı 117a/10

o.-muşınıñ 55b/1

o.-sa 30a/16, 31a/10, 31b/5, 36b/11, 37b/12, 38b/15, 39b/8, 40b/17, 42a/12, 42b/4, 45a/9, 46b/9, 47b/1, 49b/9, 62a/9, 65a/10, 66b/16 (2), 69a/10, 72b/5, 75b/17, 80b/12, 81a/1, 81a/6, 82a/11, 85a/10, 90b/14, 92b/16, 95a/17, 95b/15, 100b/17, 101b/10, 103a/3, 106b/12, 107a/3, 110b/16, 129a/6

o.-ub 120b/4, 127b/4

o.-ur 4b/14, 11b/15, 12a/15, 13a/4, 18a/18, 18b/8, 20b/5, 21a/14, 27a/6, 30b/16, 37b/2, 43a/19, 46a/6, 47b/6, 48a/6, 48a/15, 50a/15, 53a/17, 53b/14, 54b/10, 55a/6, 56a/17, 57b/7, 57b/13, 58b/3, 59a/6, 60b/2, 65a/15, 69a/5, 70a/15, 72a/16, 96a/15, 103b/3, 108a/6, 109b/12, 112b/8, 115a/6, 117a/4, 117a/12, 121a/5, 124b/10, 125a/1, 126a/9, 127a/17, 127b/2, 127b/9, 129b/18, 130a/15, 131a/7, 131a/18, 131b/15, 133a/1, 134b/8, 134b/16, 134b/19, 140b/8, 143a/12

o.-ursa 13a/3, 130b/9

- on** : On. [56]
o. 21a/19, 28b/14 (2), 29a/15, 34a/19, 36a/10, 39b/12, 42b/16, 47b/6, 51b/8, 59a/11, 59b/1, 74a/5, 77a/14, 79a/3, 79a/4, 85a/10, 88b/17, 94b/3, 94b/4, 103b/15, 104a/12, 107b/9, 109b/16, 110b/18, 111b/6, 118b/13, 119b/10, 120a/6, 121b/7, 121b/17, 122a/3, 124a/4, 124a/10, 126b/15, 128a/15, 129a/8, 133a/5, 133b/19, 134a/10, 134a/14, 134a/18, 134b/3, 135a/17, 136b/6, 136b/17, 138b/14, 139b/13, 140a/17, 141b/14, 141b/18 (3), 145a/1, 145a/12, 145a/13
- on altı** : On altı. [4]
o. 130b/11, 131a/2, 135a/7, 142b/7
- on altıncı**: On altıncı. [2]
o. 25b/5
o.+sı 6a/14
- on altışar**: On altışar. [1]
o. 127b/10
- onar** : Onar. [22]
o. 17a/15, 18a/2, 119b/18, 120a/19, 123b/10, 124a/3, 128b/7, 130a/4, 132b/3, 132b/17, 133a/11, 133a/19, 137a/9, 137b/15, 138a/8, 138a/11, 138b/7, 139b/5, 140a/2, 141a/1, 142b/14, 144b/15
- on beş** : On beş. [17]
o. 27b/5, 28a/3, 82a/3, 90a/4, 104a/12, 104a/4, 110b/18, 121b/7, 121b/11, 123b/19, 124a/10, 126b/12, 128a/17, 134b/3, 139a/17, 140b/13
o.+inde 62a/15
- on beşer**: On beşer. [6]
o. 120a/6, 126b/14, 128a/1, 134a/14, 134a/18, 138a/7
- on beşinci**: On beşinci. [2]
o. 25b/5
o.+si 6a/14
- on biñ** : On bin. [2]
o. 100a/8, 100a/9
- on birinci** : On birinci. [2]
o. 25b/1
o.+si 6a/12
- on buçuk**: On buçuk. [1]
o. 120b/10
- on dördüncü**: On dördüncü. [3]
o. 25b/1, 25b/9
o.+si 6a/14
- on dört**: On dört. [1]
o. 136b/9
- on iki** : On iki. [18]
o. 25a/6(2), 33b/12, 41b/1, 108b/6, 119a/11, 122a/8, 122b/7, 123b/14, 123b/16, 133a/3, 138a/4, 138b/8, 138b/9, 144a/18, 145b/9, 145b/10 (2)
- on ikinci**: On ikinci. [2]
o. 25b/5
o.+si 6a/13
- on ikişer**: On ikişer. [2]
o. 135b/9, 144b/11
- okşa** : *bk.* ökse. (?) [1]
o. 116b/17
- on sekiz**: On sekiz. [10]
o. 93b/1, 120a/14, 124b/16, 125b/10, 125b/18, 128a/4, 130b/3, 134b/18, 135b/18, 145b/10
- on sekizinci**: On sekizinci. [1]
o. 25b/2
- on tokuzuncu**: On dokuzuncu. [1]
o. 25b/6
- oñul-**: Şifa bulmak, iyileşmek, yara kapanmak. [6]
o.-maz (*sf.*) 54b/5, 60a/12, 111a/10, 142b/4
o.-ub 104b/1
o.-ur 9b/10

oñuldıcı: Hastalığı, yarayı iyileştirici. [2]
o.+dır 100b/2, 109a/4

oñulducu: Hastalığı, yarayı iyileştirici. [2]
o.+dır 60a/10, 94b/2

oñult(d)-: Hastalığı, yarayı iyileştirmek. [23]
o.-mağdır 111a/9
o.-ur 31a/16, 39b/16, 41a/9, 50a/18,
54b/5, 60a/13, 62a/18, 64a/6, 74a/18, 75a/13,
80b/18, 83b/15, 89a/15, 100b/16, 109a/4,
110a/16, 111a/10, 111a/11, 113a/16, 131a/9,
136b/19, 140a/11

onuncı : Onuncu. [2]
o. 25b/5
o.+sı 6a/12

on üç buçuk: On üç buçuk. [2]
o. 128b/13, 136a/2

on üçüncü: On üçüncü. [2]
o. 25b/1
o.+si 6a/13

on yedi: On yedi. [1]
o.+de 25b/9

on yedinci: On yedinci. [1]
o. 25b/2

Orbiyasus : Oribasius. (Hekim adı) [13]
O. 50a/9, 67a/2, 107a/16, 113a/1
ğavl-i O. 55b/18, 67b/14, 69b/19,
71b/2, 72b/18, 74b/1, 90a/14, 110a/14,
112b/13

orta : [11]

I. Orta; ara.
o.+sında 46a/3, 49a/17, 56b/9,
65a/16, 81a/9, 102b/2
o.+sındadır 86a/2, 86a/3

II. (Yaş ile birlikte) Ne genç, ne de
yaşlı.
o. 7a/5, 7a/6

III. Ara, iç.
o.+sında 35b/8

ortaca : Ne çok fazla, ne az olan. [1]
o. ol- 123a/5

oruclu : < Far. rûze >urûze> uruç > oruç.
Oruç tutan, oruçlu. [1]
o. 101a/4

° **Oşmanlı:** Osmanlı Devleti; bu devletin
halkından olan kimse. [1]
° O.+nñ 100a/10

ot : Ot, küçük bitkilerin ortak adı. [158]
o. 44a/16, 45b/5, 45b/16, 46a/18,
50a/14, 50a/19, 50b/18, 58a/19, 60a/7,
60a/17, 61b/2, 70b/1, 72b/2, 74b/7, 79b/15,
80a/19, 80b/15, 81a/7, 81b/2, 82a/5, 82b/2,
82b/8, 88a/7, 88b/19, 90b/19, 101a/13,
102a/1, 107b/10
o.+a 9b/13, 84a/5, 94b/14
o.+dan 9b/10
o.+dur 29a/12 (2), 30b/10, 32a/2,
45a/6, 54a/9, 54b/17, 85b/15, 88a/11,
101a/12, 107b/11, 112b/6
o.+ı (yük.) 33a/15, 38a/17, 63a/2
o.+ı (iye.) 27b/14 (2), 28a/2, 28b/20,
29b/8, 30a/7 (2), 32b/8, 32b/10, 33a/11,
34a/1, 35a/10, 36a/2, 38a/13, 39b/13, 41b/8,
44a/11, 44a/16, 45b/16, 48b/3, 49a/3,
51a/12, 54b/18, 59b/1, 60a/16 (2), 60b/13,
61a/4, 75b/19, 78a/13, 78b/2, 79a/8, 79a/9,
79a/10, 81a/17, 84a/6 (2), 88a/17, 94b/15,
95b/11, 111b/15, 115a/19, 115b/5, 116a/19,
121a/1, 137a/1, 139b/3, 139b/5
o.+ıdır 044b/1, 60b/7, 108b/16
o.+ına 27a/18, 79a/9, 88a/16
o.+ını 59a/18
o.+ıyla 47b/15, 47b/17, 54a/14,
111a/15
o.+lar 9b/9, 38b/11, 44b/1, 45a/13,
48a/19, 83a/1, 90a/14, 104a/17, 104b/2,
104b/3, 116a/10, 116b/18
o.+lara 42a/15, 46a/16, 76a/13
o.+lardandır 30a/19
o.+ları (iye.) 100b/1

o.+ları (*yük.*) 126a/15
o.+larıñ 60b/15, 80a/13, 106b/19,
112a/15
o.+larına 28a/14, 98b/3
o.+larıñ 97b/07
o.+uñ 30a/8, 37a/8, 39a/17, 58a/9,
59a/5, 62a/2, 63a/3, 67a/12, 69a/12, 85b/15,
95a/2, 95b/19, 100b/4, 111b/13, 111b/19,
112a/05, 112b/06, 114a/14
o.+ına 34b/14, 76a/8
o.+ınıñ 31b/1, 56b/6, 57b/15, 59a/13,
68a/13, 82b/3

otla-: Hayvan dolaşarak yerden ot yemek. [2]
o.-duğı 87a/13, 87a/14

otlak : Hayvan otlatılan yer. [1]
o. 61b/17
o.+lardan 46a/8

otur - : Oturmak. [11]
o.-alar 21a/18, 59a/18
o.-madan 24b/7
o.-mağ 78a/5
o.-sa 28b/8
o.-salar 34b/17, 36a/16, 43b/4,
44b/18, 60a/14, 66b/2

oturt(d)-: Oturtmak. [3]
o.-alar 21b/1, 27a/11 (2)

otuz : Otuz. [23]
o. 53b/15, 53b/19, 55b/6, 77a/14,
81b/17, 83b/5, 87b/4, 90a/4, 118b/18,
120b/7, 127a/17, 127b/11, 132a/12 (2),
132b/14, 132b/15, 133b/12, 133b/19,
134a/19, 139a/2, 139b/11, 141b/17, 142b/5

otuz altı : Otuz altı. [6]
o. 134b/15, 134b/18, 136a/3,
136a/10, 138a/16, 144b/3

otuz birinci: Otuz birinci. [1]
o. 25b/3

otuz dörder: Otuz dörder. [1]
o. 121a/4

otuz dördüncü : Otuz dördüncü. [1]
o. 25b/3

otuz iki: Otuz iki. [2]
o. 127a/17, 133b/1

otuzuncu: Otuzuncu. [1]
o. 25b/3

ov - : Ovmak, Bir şeyin üzerine bastırarak
el gezdirmek. [1]
o.-alar 137b/12

oy - : Sürtmek, yontmak, kazımak
suretiyle bir şey üzerinde çukur oluşturmak.
[1]
o.-ub 68b/16

oyna-: [7]
I. (Eşya için) Bulunduğu yerden
ayrılmadan oynar, hareket eder duruma
gelmek.
o.-masına 70a/10
o.-mış (*sf.*) 31a/3, 53a/10, 76a/11
o.-r (*sf.*) 89a/9

II. (Yürek ile birlikte) Birdenbire
heyecanlanmak, korkuya kapılmak.
yürek o.-masını 18a/17

III. Hareket etmek, kımıldamak.
o.-r 40a/5

Ö, °Ö

- öbür** : Diğ̈er, öteki. [1]
ö. 140b/6
- öçürt(d)-**: Söndürtmek. [1]
ö.-üb 126b/16
- öd** : Karaciğ̈er tarafından salgılanan yeşil sarı renkte acı sıvı, safra. [15]
ö. 142a/12
ö.+i (*iye.*) 22a/7, 32a/12, 106b/15
ö.+iyle 107b/19, 142a/5, 142a/15
ö.+in 102a/8, 97a/19
ö.+ine 35b/19
ö.+ini 38b/19, 49b/9, 71b/14
ö.+ünü 39a/16, 71b/13
- öğren -**: Öğrenmek. [2]
ö.-e 10a/1, 10a/3
- ökse** : < *Yun. iksia*. Ökse otu. [1]
ö. yemişi 53b/15
- öksürük(g)**: Öksürük. [84]
ö. 30b/18, 31b/1, 35a/8, 41a/5
ö. balğ̈amı 55b/16
ö. mağ̈ulesi 103a/16
ö.+de 67b/19
ö.+e 29a/10, 30b/10, 33a/18, 35b/16, 36b/3, 38b/14, 39a/11, 39b/10, 40b/18, 41b/5, 41b/18, 43b/3, 43b/8, 44b/3, 44b/16, 45b/9, 45b/15, 46a/12, 46a/16, 48a/13, 51a/14, 51b/9, 52b/6, 53b/5, 53b/17, 54a/6, 56b/15, 57a/3, 59b/17, 60b/9, 60b/13, 64b/3, 64b/7, 64b/12, 65a/17, 68a/11, 68b/15, 69a/8, 69b/14, 73b/3, 73b/16, 75b/16, 80a/14, 80a/17, 82a/18, 83b/4, 87a/7, 87b/2, 102b/4, 103b/8, 106b/2, 107a/16, 120a/3, 120a/15, 120b/15, 121a/3, 123a/3, 123a/4, 124a/13, 127b/4, 133a/17, 133a/18, 133b/4, 134a/11, 134b/10, 140a/1
ö.+i (*yük.*) 34b/6, 36b/19, 132b/13
ö.+ini 48b/19, 75a/17
ö.+lere 102a/10
ö.+lerine 85b/9
- ö.+ün̈ 128b/11, 128b/12
ö.+ine 47a/4, 78a/18
- öküz** : Öküz. [1]
ö. ödi 22a/7
- öldür -**: Ölmesine sebep olmak; yok etmek. [25]
ö.-mekde 53a/17
ö.-üb 45a/4
ö.-ür 28a/4, 40b/17, 49a/1, 49b/13, 50a/19, 51b/5, 56a/8, 59b/5, 60a/7, 61b/6, 75a/11, 83a/15, 90b/12, 90b/16, 95b/8, 96a/6, 98a/13, 100b/12, 104a/4, 104a/9, 107a/3, 108b/5, 113a/2
- öldürici**: Öldürücü. [4]
ö. 33b/17, 43a/16, 87a/18
ö.+dir 36b/7
- ölüm** : Ölüm, vefat. [1]
ö.+den 36a/8
- °öm(ü)r**: < *Ar. °ömr*. Ömür, hayat. [2]
°ö.+i (*iye.*) 29b/13, 32b/14
- ördek (g)**: Ördek. [2]
ö. eti 38a/9
ö.+in̈ 52b/13
- °örfiyye**: < *Ar. °örfiyye*. Yasalarla belirlenmediğ̈i hâlde halkın kendiliğ̈inden uyduğ̈u âdet, gelenek. [1]
tekâlîf-i °ö.+den 100a/12
- ört -**: Görünmez duruma getirmek için üstüne bir şey koymak. [1]
ö.-ecek (*sf.*) 143a/11
- öt -**: Ötmek. [1]
ö.-mege 68b/18
- öteki** : Öteki. [1]
ö.+nden 124b/13

öyken : Akciğer. [59]
 ö. 44a/4, 45b/8, 108a/13
 ö. ağrıları 65a/17, 66b/19, 90a/12
 “*zatürre*”
 ö. ağrısı 103b/13 “*zatürre*”
 ö. balgamı 44a/12
 ö. çıbanı 85a/4
 ö. çıbanları 64b/12, 69a/8, 109b/6
 ö. düdüğü 86a/18 “*nefes borusu*”
 ö. hastalıkları 56b/14
 ö. huşünetleri 60b/15
 ö. ıssılığı 30b/12
 ö. kaşabı 31a/18
 ö. kamışı 40b/18
 ö. kamışı huşüneti 98b/8
 ö. süddeleri 67b/4
 ö. şişi 52b/6
 ö. tarafı 51a/14
 ö. yaraları 73a/18
 ö. yarası 67b/5, 80a/14, 80a/18,
 87a/18, 88b/7
 ö. zahmetleri 53a/8
 ö.+de 40b/12, 43b/7, 62b/2, 64a/17
 ö.+deki 51b/8
 ö.+den 58a/16, 90b/16
 ö.+e 40a/9, 40b/18, 60b/3, 60b/9,
 62b/17, 65a/1, 71b/6, 82b/13, 84a/12,
 95b/17, 98a/1, 100b/8, 102b/3, 103a/9,
 106b/3, 107b/1
 ö.+i (*yük.*) 33a/17, 34b/5, 36b/1,
 69a/12, 75b/9, 81b/9, 82a/17

öyle (I): Öğle. [4]
 ö. vakti 45a/3, 120b/3
 ö.+den 45a/4, 71a/15

öyle (II): Öyle. [3]
 ö. 84b/4
 ö. it- 54b/2
 ö. ol- 7a/17

öylece : Öylece. [1]
 ö. 45b/12

öz : Çıbanın içinde ölmüş dokulardan meydana gelen ve irinle birlikte dışarı çıkan katı parçacık. [2]

ö.+den 89a/4
 ö.+ünü 45b/7

P

- paça** : < *Far. pā-çe*. Koyun, keçi, sığır gibi kasaplık hayvanların kesilmiş ayağından yapılan yemek. [1]
p. 22a/3
- pāk** : < *Far. pāk*. [80]
I. Temiz.
p. 13a/10, 94a/5, 131b/11, 123a/5
p. eyle- 94a/7
p. it- 21a/5, 21a/8, 28a/17, 29b/11, 30b/3, 31a/1, 31b/16, 32a/12, 33a/18, 34b/7, 36b/2, 37a/4, 38a/4, 38a/19, 44a/12, 45a/16, 45b/13, 46a/5, 46b/19, 47b/1, 48a/12, 50a/11, 51b/16, 57b/12, 59a/8, 59a/13, 59b/6, 62b/18, 66b/15, 67b/3, 68a/8, 69a/17, 69b/14, 70a/19, 71a/3, 72b/18, 72b/19, 73b/3, 74a/2, 76a/15, 76b/3, 79a/11, 79b/2, 80b/11, 81a/14, 82a/17, 83b/3, 85b/5, 85b/17, 89a/4, 90a/12, 94a/6, 97b/19, 100a/16, 101a/10, 101b/14, 103b/7, 108a/8, 112a/19, 125a/1, 125a/7, 126b/4, 134b/12, 138b/19, 139a/2
p. ol- 62b/6, 98b/15, 106a/19, 128a/15, 131b/6, 131b/17
p.+dır 9a/19

II. İyice, pek.
p. 127b/11, 131b/8
- palamuda**: < *Yun. palamyda*. Palamut balığı. [1]
p. 57a/7
- pālūde** : < *Far. pālūde*. Pālūze denen nişastalı tatlı. [1]
mūmiyā-ı p.-reng 75b/11
- pamuqluk**: Pamuk otu. [1]
p. çalısı 88a/16
- pamuqluk otu**: Pamuk otu. [1]
p. 88a/13
- pānzehir**: < *Far. pād-zehr*. Bir zehrin etkisini ortadan kaldıracak özelliğine sahip madde. [3]
p.+i (*ıye.*) 112a/15
p.+idir 33b/17, 43a/16
- pānzehir**: < *Far. pād-zehr*. Hidratlı silis cinsinden süt beyazı değerli taş, panzehir taşı. [5]
p. 35b/18, 121b/12
p.+e 36a/5, 43b/18
p.+i (*yük.*) 36a/6
- panbuğ** : Pamuk. [2]
p. 75a/19
p. kızoğı 97a/7
- papadya**: < *Yun. papadia*. Papatya. [5]
p. 32b/16, 141b/13
p. çiçeğı 34b/14, 36a/13
p. yağı 49a/9
- para** : *bk. pāre*. [2]
p.+sı 96b/6, 120b/10
- parça** : < *Far. pārçe*. Parça. [1]
p.+larını 65b/19
- pāre** : < *Far. pāre*. Parça. [7]
p. 98a/15
p.+den 29b/1
p.+dır 77a/2
p.+leri 65b/19
p.+sin 29b/1
p.+siyle 39a/13, 47a/2
- pārele-**: Parçalamak. [4]
p.-r 122b/17, 144a/11
p.-yüb 30b/15, 112a/3
- parlak** : Parlak, parlayan. [1]
p. ol- 27a/4
- parmak**: Parmak. [2]
p. 20a/9

- p.+larının 7a/8
- pars** : Pars, leopar. [1]
p. 86a/10
- pas** : <? Pas. [2]
p. getür- 49b/5, 49b/6 “*pas tutmak*”
- pay** : < *Far. bag?* Pay, hisse. [4]
p. 124b/7(3), 124b/8
- pāy-mān**: < *Far. pāy-mān*. Ayağa benzer. [1]
p. ol- 115a/8
- pazı** : < *Far. pāzī*. Pazı, yabānî pancar. [1]
p. yaprağı 141b/17
- pazu** : *bk.* pazı. [4]
p. 56a/4 (2)
p. yaprağı 141b/11
p.+nuñ 56a/11
- pāzubend**: < *Far. bāzū-bend*. Kuvvet vermesi için yâhut süs olarak takılan, içinde muska veya yazılı bir sûre bulunan kol bağı. [1]
p. it- 68a/19
- peçe** : < *Far. beçe*. Yavru; parça. [1]
p.+niñ 84a/19
- pek** : Çok, fazla. [5]
p. 120a/16
123a/4 (2), 125b/8 (2)
- pekçe** : Kuvvetli bir şekilde, iyice. [6]
p. 125b/11, 126a/2, 126a/8, 131b/14, 131b/19, 132a/12
- pekleşdür** -: Pekleşmesini sağlamak. [1]
p.-eler 137a/2
- peklik(g)**: Kabızlık. [1]
p.+ine 22b/1
- pelid** : < *Ar. pelīd*. Meşe, pelid. [1]
p. ağacı 56b/3
- pelin** : < *Bulg. pelyn*. Pelin [5]
- p. 125b/18
p. murabbāsı 132a/11
p. şarābı 125b/17
p.+e 132a/12
p.+iñ 132a/12
- penbe** : < *Far. penbe*. Pamuk. [10]
p. 58a/13, 75a/19, 75b/3, 129b/3
p. bezi 75b/4
p. çekirdeği 75b/7
p. çekirdeği içi 90a/3
p. üzeri 101b/13
p.+^o i 75b/6
p.+niñ 75b/5
- pene, pine**: Bir deniz hayvanı. [1]
p. 91a/11
- perde** : < *Far. perde*. Gözde billur tabakanın şeffaflığını kaybetmesinden ileri gelen ve görüşü engelleyen bulanıklık, katarakt. [7]
p. 99a/16
p.+sin 38b/18, 52b/3, 97a/19, 99a/6
p.+sini 28b/2
p.+ye 139a/13
- perhiz** : < *Far. perhiz*. [5]
- I. Beslenme düzeninde sağlığın gerektirdiği kısıtlamayı yapma.
p. it- 61a/17, 89b/9
p.+i (*ıye.*) 64a/19
p.+leriñ 15b/1
- II. Kendini çekmek, kendini tutmak, yapmamak.
p. it- 22b/12
- persiyāvşān**: < *Far. persiyāvşān*. Baldırıkara. [5]
p. 116a/11, 117b/16, 124a/2, 126b/3, 134a/12
- perverde**: < *Far. perverde*. Beslenmiş, yetiştirilmiş. [2]
p. it- 145a/9
p. ol- 136b/5

- pes** : < *Far. pes*. Şu halde, öyleyse. [1]
p. 11a/10
- petunğa**: *bk.* petunğa. [1]
p. 135a/11
- petunğa**: < *Fr. pètunia*. Petunya. [1]
p. 131a/4
- peyāpey**: < *Far. pey-ā-pey*. Arka arkaya; azar azar. [2]
p. 68b/17, 71a/13
- peydā** : < *Far. peydā*. Açıkta ve meydanda olan. [27]
p. it- 42a/7, 50b/6, 69b/1 “*Edinmek, elde etmek*”
p. itdür- 50b/10
p. ol- 5b/3, 5b/5, 5b/7, 7b/4, 8a/8, 9b/17, 10a/19, 10b/11, 10b/15, 11b/2, 11b/10, 14b/13, 24a/16, 24b/6, 28a/13, 39b/6, 40a/3, 40b/5, 50b/5, 53b/9, 107a/8 “*Ortaya çıkmak, belirlemek*”
p. olun- 27a/5, 131a/9
- peynir** : < *Far. penīr*. Peynir. [9]
p. 42a/5
p. māyesi 34a/12 “*Peynir yapmak için sütü mayalamakta kullanılan, körpe hayvanların midelerinin salgıladığı kazeini çökeltten enzim*”
p. şuyı 93a/12, 93b/8, 93a/11
p.+den 93b/2
p.+i (*ıye.*) 93a/18
p.+iñ 42a/4, 67b/18
- peynir şeker**: *bk.* peynir şekeri. [1]
p. 124b/18
- peynir şekeri**: Ağızda kolayca dağılan beyaz, yumuşak bir şeker çeşidi. [1]
p. 120b/12
- peyñir şekeri**: *bk.* peynir şekeri. [1]
p. 133b/1
- pırasa** : *bk.* pırasa. [1]
p. 80a/19
- pırasa** : < *Yun. praso*. Pırasa. [11]
p. 80b/4, 80b/8, 80b/5, 115b/9, 119a/14, 127a/5, 142a/9
p. köki 80b/7
p. toħmı 37a/2
p.+larıñ 88b/1
p.+nıñ 80b/7
- pīl** : < *Far. pīl*. Fil. [1]
p. 71a/11
- pilic** : *bk.* piliç. [2]
p. çorbası 17b/16, 17b/18
- piliç** : Cıvcivlikten çıkmış tavuk yavrusu. [3]
p. çorbası 17a/19, 26a/17
p. kebābı 82a/4
- pīr** : < *Far. pīr*. Yaşlı, ihtiyar kimse. [2]
p.+ler 99a/17
p.+lere 29a/6
- pirinc** : < *Far. birinc*. Pirinç. [2]
p. 94a/7
p.+e 29b/11
- pirūze** : < *Far. pīrūze*. Mavi renkli kıymetli bir taş, firūze. [2]
p. 70a/5, 71a/5
- pisi balığı**: < *Yun. pessi*. Pisi balığı. [1]
p. 57a/6
- piş-**: (Yiyecekler) Isı etkisiyle çiğliği ve hamlığı giderek yenilebilir duruma gelmek. [3]
p.-miş (*sf.*) 80b/4, 86a/1
p.-se 88a/03
- piyāz** : < *Far. piyāz*. Soğan. [2]
p. 37b/5
p. toħmı 119b/11
- portakal**: Portakal gibi, portakal gibi yuvarlak. [1]
p. 91a/10

pulya: <? *puglia*. Soğanlı bir bitki, nergis. [1]

p. 106a/3

pūte, poṭa: < *Far. pūte*. İçinde mâden eritilen ısıya dayanıklı maddelerden yapılmış kap. [1]

p. 145b/15

pūmnār(?): Bir bitki ismi. [1]

p. 87a/13

R

- rābi°** : < *Ar. rābī°*. Dördüncü. [4]
faşl-ı r. 118a/2
iqlīm-i r. 6b/7
iqlīm-i r.+dir 6b/6
tařtīr-i r. 11b/8
- rādi°** : < *Ar. rādi°*. Caydırıcı, engelleyici; etkili. [2]
r. 89a/3
r.+dir 89a/2
- radiķa** : < *Yun. radikia*. Baharlı yapraklarından salata yapılan çok yıllık bitki. [1]
r. 36a/13
- rāhat** : < *Ar. rāhat*. Üzüntüsüz, sıkıntısız olma durumu. [1]
r. ol- 25a/11
- rah(i)m**: < *Ar. rahm*. Rahim, döl yatağı. [40]
r. ağırları 36a/16
r. ağrısı 31a/5, 60b/11
r. şalābeti 33a/2
r. şancusu 45b/8
r. şovuķluđı 54b/06
r. marağı 143b/17
r. marağları 81b/15
r.+de 22a/10, 22a/12, 22a/13, 22a/16
(2), 33a/12, 48b/5, 52b/12, 122a/1
r.+den 62a/14
r.+e 37a/10, 116b/12
r.+i (*yük.*) 34a/9, 136a/17, 145a/7
r.+i (*ıye.*) 43b/3, 139a/16
r.+iñ 22a/12, 22b/1
r.+inde 122a/1
r.+indeki 140b/17
r.+lerin 33a/18
iřtināk-ı r. 54b/6, 130a/17
iřtināk-ı r.+e 22a/18, 31a/9, 31b/18, 34a/15, 128b/3
iřtināk-ı r.+e 110a/7
iřtināk-ı r.+i 130a/18
istirhā-ı r.+e 33a/6
- rākid** : < *Ar. rākid*. Durgun, hareketsiz. [1]
r. ol- 92b/8
- raķīķ** : < *Ar. raķīķ*. İnce, nāzik.; berrak [6]
r. 123a/3, 124b/10
r. it- 113b/2, 122a/9
r. ol- 5a/12, 14a/4
- raķīķa**: *bk. raķīķ*. [1]
aĥlāt-ı ġalīze° i ve r.+(° ı) 127a/15
- raķīķalık(ġ)**: İncelik. [1]
r.+ı (*ıye.*) 86a/14
- ramāk** : < *Far. ramāk*. Bir mâcun türü. [1]
ķurş-ı r. 135b/17
- rāsin** : < *Ar. rāsin*. Andız otu. [4]
r. 51a/12, 129a/17
r.+i (*yük.*) 137b/7
aşl-ı r. 124a/2
- rāst** : < *Far. rāst*. Rastlama, tesâdüf. [1]
r. gel- 96b/11 “*rastlamak*”
- rāşe** : < *Ar. ra°şe*. Titreme, titreyiş. [1]
r. ° illeti 81a/2
- raşb** : < *Ar. raşb*. [108]
I. Rutubetli, nemli özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına ġöre maddelerin tařıdıķları varsayılan dört özelliķten biri.
r. 6b/4 (2), 6b/5, 37a/5, 37b/6, 37b/16, 67a/19, 73b/19, 86a/15, 86b/15, 90b/1, 97b/19, 101a/2, 105a/6
r. ol- 93a/4
r.+dır 5a/11, 5a/14, 5b/1, 5b/6, 35a/18, 36b/4, 38a/3, 38b/13, 39a/10, 39b/16, 40a/9, 40b/4, 40b/11, 40b/14, 42a/3, 42b/9, 42b/19, 43a/14, 44a/17, 45a/1, 45b/5, 46a/7, 46a/12, 46a/19, 46b/4, 46b/11, 50b/8, 52b/11, 52b/17, 53a/9, 53a/16, 55b/10, 56a/6, 56b/10 (2), 56b/17, 57a/11, 58a/3, 58a/5, 59b/10, 59b/17, 61a/12, 61a/19,

61b/18, 65a/4, 65a/16, 67b/18, 68a/1, 69b/12, 71a/6, 71b/17, 71b/18, 73b/7, 75a/19, 76a/9, 77b/13, 77b/16, 80a/10 (2), 81a/10, 82a/7, 82a/17, 82b/16, 83a/3, 85b/1, 86a/1, 86a/5, 86b/10, 87b/12, 88a/8, 89a/14, 89a/17, 89b/5, 89b/6, 89b/7, 90a/9, 90b/1, 90b/6, 92a/7, 92b/15, 99b/5, 102a/5(2), 102b/2, 102b/3, 109a/15, 111b/15
neşec-i r. 15a/12
su° āl-i r.+a 104b/18

II. Taze, yaş.
levz-i r. 90b/6
tīn-i r. 40b/13
zūfā-yı r. 52b/9

raṭbe, raṭbet : < *Ar. raṭbe*. Nemli, yaş. [1]
aḥşā-ı müteḥalḥale ve r.+ye 92b/18

rātinc : < *Ar. rātīnec*. Sanavber sakızı, çam sakızı. [1]
r. 138b/14

rāvend : < *Far. rāvend*. Ravent, ışgın. [20]
r. 50a/5, 115b/15, 116b/3, 127a/9, 129a/3, 131a/17, 134a/19, 134b/4, 135a/6, 135b/9
r.+i (*yük.*) 126a/16, 128a/12
aḫrāş-ı r. 19b/19
ḥabb-ı r. 22b/19
rub-ı r. 145b/11
r.-i çīnī 50a/5, 118a/16, 126a/14, 128a/5, 133a/11

ravfadan: < *Yun. rophiton*. Kaynar suda kabuğu ile pişmiş, tam katılaşmamış (yumurta.)[7]
r. biş- 39a/11, 73a/19
r. 44b/15, 48b/14, 63a/12, 100b/15, 141b/6

rāy : < *Ar. re²y*. Fikir, görüş. [9]
r.-ı ṭabīb 16a/18, 17a/9, 17a/17, 17b/12, 18a/10, 19a/11, 20a/3, 20a/16, 21a/6

rāyiḥa : *bk. rāyiḥa*. [4]
r.+larından 4b/2

r.+sı 52a/3, 79a/1, 106a/3

rāyiḥa : < *Ar. rā²iḥa*. Koku. [39]
r.+ları (*yük.*) 110b/14
r.+sı 5a/12, 32a/3, 35b/8, 38b/19, 54a/9, 56a/13, 65b/3, 66b/6, 67a/1, 74b/8, 74b/9, 83a/4, 85a/19, 86a/11, 91b/5, 94b/2, 100a/18, 103b/5, 106a/8, 107b/12, 115a/1, 115a/7, 115a/15, 134b/6
r.+sın 81a/13, 82a/9, 94b/7, 98a/18
r.+sına 73a/3
r.+sından 11a/2, 77a/19
r.+sını 9b/12, 70b/7, 79a/6
r.+yı 103b/9, 125b/6
° adīmü²r-r. 92a/15
r.-ı ṭayyibe 52a/7

rāyiḥalu: < *Ar. rā²iḥa*. Kokulu. [3]
r. 35b/7, 92a/1, 110b/2

Rāzī : Ebu Bekir Zekeriya Rāzī. (Hekim adı). [22]
R. 40a/2, 44a/18, 48a/19, 50b/10, 79a/2, 86a/3, 97a/9, 106a/19
R.+niñ 80b/17, 137a/1
ḫavl-i R. 71b/19, 72b/4, 72b/9, 74a/2, 74b/13, 75a/5, 82a/17, 101a/1, 102a/8, 105b/2, 110a/15, 111a/10

rāziki : < *Ar. rāziki*. Kalın kabuklu, uzun iri taneli bir üzüm cinsi. [2]
r. 64b/13
r. yağı 107b/7

rāziyāne: < *Far. rāziyāne*. Rezene otu. [33]
r. 9b/10, 35b/8, 36a/6, 48b/9, 51a/6, 52b/4, 63b/3, 88b/18, 93a/16, 110a/11, 119a/18, 119b/11, 120a/7, 120a/12, 127a/5, 129a/7, 134a/17
r.şuyı 26b/2, 65a/12, 94a/10, 103b/14, 133b/7
r. toḫmı 51a/8, 110a/8
r.+niñ 9b/12, 20b/09
aşl-ı r. 124a/7, 140b/19
bezr-i r. 20b/19, 21a/9, 119b/3, 124a/8, 134a/2

- rāziyānec:** *bk. rāziyāne.* [9]
r. 123b/15, 124a/10, 133b/3
r. şuyıyla 127a/19
r. toħmı 132b/16
r. toħmı 133a/5
bezr-i r. 127b/9, 137a/10
şarāb-ı r. 124a/5
- ra°şe** : < *Ar. ra°şe.* Titreme, titreyiş. [7]
r. 15a/11, 43a/9, 53a/18, 122b/2
r.+ye 30a/1, 47b/15, 139b/9
- ra°yü'l-ħamām:** Güvercin otu. [1]
r. 116b/16
- re°āyā** : < *Ar. re°āyā.* Halk; Osmanlı develeti'nde halkın vergi ve haraç veren, genellikle toprakla uğraşan gayr-i Müslim kısmı. [5]
r. 99b/15, 100a/4, 100a/11 (2)
r.+nıñ 100a/4
- rebī°** : < *Ar. rebī°.* Bahar mevsimi. [1]
r. 5b/1
- rebile** : < *Ar. rebīle.* Şişlik, şişkinlik.(?) [1]
r.+ye 105a/3
- rebv** : < *Ar. rebv.* Astım hastalığı. [24]
r. 30b/18, 31a/15, 64b/12, 69a/8
r.° illeti 40b/1, 41a/5, 47b/16, 53b/4, 85a/13
r. marazı 53a/8, 63b/10
r. öksürüğe 36b/3
r. öksürüğü 47a/4, 78a/18
r. şāhibi 28b/15
r. zaħmeti 52b/6
r.+e 65a/17, 67b/5, 81a/13, 90a/2, 90b/2, 91a/3, 107a/16, 132b/9
- reclē:** < *Ar. reclē.* Semiz otu. [1]
r. 38a/13
- reçine** : < *Yun. retsina.* Çam sakızı. [1]
r. 64b/8
- redd** : < *Ar. redd.* Reddetme, geri çevirme; iyi etmek, yok etme. [1]
r. it- 100b/14
- redī:** < *Ar. redī.* Kötü, fena. [1]
r.yü'l-levn 115a/1
- rediyē:** < *Ar. redī°e.* Kötü, fena; azgın, vahim (hastalık). [2]
aħlāt-ı r.+den 85b/17
ħummā-yı r.+ye 125a/12
- re°īs** : < *Ar. re°īs.* Baş. [1]
°użv-ı r. 9a/3
- re°īse** : < *Ar. re°īse.* Baş. [1]
a° zā-ı r.+de 24b/3
- re°īsiyye:** < *Ar. re°īsiyye.* Baş. [1]
a° zā-ı r. 66a/5
- remād** : < *Ar. remād.* Kül renginde olan, gri. [4]
r.+e 13b/17
gül-i r. 30a/3
r.-ı kurunb 117b/18
r.-ı° aķreb 117b/17
- remed** : < *Ar. remed.* Göz ağrısı, göz iltihabı. [4]
r. ibtidāları 95a/4
r.° illeti 27b/11
r. +i (*yük.*) 144a/17
r.-i ħār 136b/12
- renc** : < *Far. renc.* Ağrı, sızı. [2]
r.° illetine 95a/5
r.+ine 52a/15
- rende** : < *Far. rende.* Rende. [1]
r.+den 139a/6
- rende-** : < *Far. rende.* Rendelemek. [1]
r.-yüb 140b/13
- reng** : < *Far. reng.* Renk; renkli, renginde. [20]
r. 56a/12, 91b/19, 131b/9
r.+i (*īye.*) 5a/11, 7b/2, 13a/1, 13a/4, 13a/17, 14a/16, 23b/19, 51b/3, 71a/8, 71a/9, 74b/7, 77a/18, 78a/16, 95a/15
r.+ine 112b/7

- r.+leri (*iye.*) 115b/4
mümiyâ-ı pâlûde-r. 75b/11
- renglü** : Renkli. [3]
r. 52a/3, 96a/1
r. ol- 131b/9
- re°s** : < *Ar. re°s*. Baş, kafa. [2]
r.+i (*yük.*) 128a/14
emrâz-ı r.+e 135a/9
- reşâş** : < *Ar. reşâş*. Kurşun. [2]
r.-ı muhriķ 144b/13
şâf-ı r. 137a/6
- reşâşî**: < *Ar. reşâş+î*. Kurşun rengi, kurşûnî.
[1]
isfîdâc-ı r. 136b/9
- reşâşü'l- beyz**: < *Ar. raşâşu'l- beyz*. Beyaz kalay. [1]
r. 50b/2
- Reşîd** : İbn Reşid (Hekim adı)[1]
ķavl-i İbn-i R. 99a/19
- revâķ** : < *Ar. revâķ*. (Sıvı için) saf, arı olmak; hoş. [4]
r. 43a/7, 123b/9, 123b/18
r. ķal- 43a/7
- revġan** : < *Far. revġan*. Yaġ. [3]
r. 106b/2
r.-ı sâde 121a/1, 121a/4 “*Sade yaġ*”
- revķ** : < *Ar. revķ*. Rahatlık, huzur. [1]
r.+in 75a/15
- reyhân** : < *Ar. reyhân*. Reyhan, fesleġen. [4]
r.+dan 8a/1
r. toķmı 119b/11
bezr-i r. 118a/11
şarâb-ı r. 124a/16
- reyhânî**: < *Ar. reyhân+î*. Reyhanla ilgili, reyhana âit. [4]
şarâb-ı r. 17b/18, 18b/7, 115a/19, 124a/18
- rifķ** : < *Ar. rifķ*. Tatlılık, yavaşlık. [1]
r. 27a/9
- riķl** : < *Ar. riķl*. Litre; 130 dirhem aġırlıġında arpa ve buġday alan bir ölçek. [10]
r. 40a/15, 40a/16, 59a/11, 93a/16, 132b/4, 142b/9, 143a/5 (2), 143a/6
r.+dır 44a/8
- ri°âyet** : < *Ar. ri°âyet*. Uyuma, itâat etme. [1]
r. 27a/10
- ribâc** : *bk. ribâs*. [1]
r. 50b/18
- ribâs** : < *Ar. ribâs*. Işġın otu. [8]
r. 50a/13, 50a/14, 59b/11, 115a/9
r. şuyı ve rubbı 103a/19
r. rubbı 56b/11
şarâb-ı r. 16a/8, 18b/18
- ribâş** : *bk. ribâs*. [1]
r. 50b/18
- ribât** : < *Ar. ribât*. Organlar arasındaki baġ. [2]
r.+dır 7a/11, 7a/13
- riclü'l- ħamâm** : < *Ar. riclü'l- ħamâm*. Eşek marulu.[1]
r. 28b/4
- ri°e** : < *Ar. ri°e*. Akciġer. [3]
r.+ye 92b/19, 116a/17 (2)
- rîķ** : < *Ar. rîķ*. Vücutta duyulan sızı, yel, aġrı; bazı organların (mide, baġırsak vb.) içinde biriken gaz. [22]
r. 130b/6
r.+ı (*iye.*) 45a/13
r.+i (*yük.*) 120a/17, 132a/2
r.+lere 119a/07
r.+leri (*yük.*) 118b/17, 119a/10, 121b/19, 122a/1, 122a/6, 122a/9, 124a/12, 127a/1, 130b/10
r.+lerine 140b/8

- r.+lerini 122b/2
r.-i bevāsīr 119a/7, 140a/6
r.-i çeşm 132a/9
r.-i ġalīze 120a/15
r.-i şedīd 61b/8
taḥlīl-i r.+e 81b/15
- rīḥī** : < *Ar. rīḥ+i*. Yelle ilgili, gazla ilgili. [2]
ḳulunc-ı r.+ye 47a/11, 111b/18
- riḳḳat** : < *Ar. riḳḳat*. İncelik. [1]
r.+inden 4b/2
- rişād** : Tere. [4]
r. 50a/19
duhn-ı r. 15a/18, 22b/17, 22b/19
- rivāyet** : < *Ar. rivāyet*. Nakledilen haber veya söz. [2]
r.+e 96a/18
r.-i mezbūr 66a/1
- riyāḥ** : < *Ar. riyāḥ*. Vücutta duyulan sızılar, yellere, ağrılar; bazı organların (mide, bağırsak vb.) içinde biriken gazlar. [30]
r. 18b/20, 19a/2, 50b/10, 66b/15
r.+dan 97b/19
r.+ı (*yük.*) 34a/6, 66b/12, 66b/14, 67b/19, 98a/1, 108a/6, 130b/19
r.+ın 32a/12
r.+ıñ 18b/9
r.+lar 7b/4, 18b/6
r.+lardan 19a/15, 19a/17
r.+ları (*yük.*) 118b/11, 124a/1
r.+larıñ 7b/5
muḥallil-i r.+dır 98b/6
r.-ı muḥtelife 15b/11
r.-ı bārid 60b/6
r.-ı bāride 105a/14, 106b/11, 112a/5
r.-ı ġalīze 73a/7, 94b/8
taḥlīl-i r. it- 81a/11
- riyāḥ** : *bk. riyāḥ*. [3]
r.+ı (*yük.*) 132b/19
r.-ı ġalīze 99a/19
r.-ı muḥtelife 9a/7
- riyāzāt** : < *Ar. riyāzāt*. Perhizler. [2]
r.+dan 84a/16
aşḫāb-ı r.+ı 88a/9
- riyāzet** : < *Ar. riyāzet*. Perhiz. [2]
r. 62b/12, 88a/10
- riye** : *bk. ri°e*. [2]
r. 9a/4
r.+ye 133b/2
- rīze** : < *Far. rīze*. Kırıntı, parça. [2]
r.+ler 96a/16
r.+lere 96a/16
- ru°āf** : < *Ar. ru°āf*. Burun kanaması. [2]
r. 25a/16
r.+ı (*yük.*) 78b/6
r.+ıñ 16a/7
- rubb** < *Ar. rubb*. İç, öz, meyve ve sebzelerin özü. [30]
r.+ı (*ıye.*) 31b/2, 56b/11, 103a/19, 135a/18
r.+ından 58b/3
r.+ıñ 33b/13
r.-ı ḫarnūb 118a/15
r.-ı ḫısrım 118a/3
r.-ı kırmız 145b/8
r.-ı rāvend 145b/11
r.-ı rummān 19a/2
r.-ı sefercel 19a/2, 19a/10, 118a/7
r.-ı sūs 135a/17
r.-ı tuffāḥ 118a/6, 118a/15
r.-ı utruc 76a/6
r.-ı za°ferān 145b/8
r.ü'l-āş 118a/11, 118a/15
r.ü'l-benefsec 118a/15
r.ü'l-ḫaşḫāş 118a/15
r.ü'l-ḫısrım 118a/12
r.ü'r- rībās 118a/12
r.ü's- sefercel 118a/12
r.-ü's-sūs 69b/2, 117a/14, 133b/6
“*meyan balı*”
r.ü't-tuffāḥ 118a/12
- rub°** : < *Ar. rub°*. [14]
I. Dörtte bir, çeyrek.

r. 27b/1, 42b/3, 74a/9, 78b/2, 106b/9,
107a/8, 143a/6

II. Nöbeti dört günde bir tutan sıtma.

r. ısıtması 50a/12

r. ısıtmaları 85a/16

r.+a 143b/16

ḥummā-ı r.+a 62b/7

ḥummā-yı r. 26a/14, 26a/15

r.-ı bārid 118b/4

Rufis : Rufis, eski çağ hekimlerinden Efesli
Rufus. [24]

R. 82a/8, 100a/15, 105b/11, 107b/13,
109a/1

ayāric-i R. 15a/3, 23b/15, 34b/11 (2)

ḳavli R. 63b/1, 68b/14, 72b/11,

81a/9, 84b/19, 85a/11, 87a/14, 90a/9, 95a/7,
98a/19, 102a/11, 103a/16, 103b/16, 106a/10,
112b/11

rūḥ : < *Ar. rūḥ*. [40]

I. Can, hayat gücü, hayat cevheri.

r. 8b/8, 66a/8, 104b/1, 110b/9

r. ḥayavānī 66a/8

r.+a 39b/17, 61b/15, 66a/4, 84a/5,
109b/6, 115a/17

r.+dur 10a/15

r.+ları (*yük.*) 8b/4

r.+larıñ 8b/10

r.+uñ 12b/9

cevher-i r.+dur 111a/5

muḳavvī-i r.+dur 102b/19

havā-ı mükşif-i r.+dur 8b/9

r.-ı ḥayvānī 12b/07, 79a/7 “*Hayvan
ve insan vücûduna can, his ve irâdesine göre
hareket etme gücü veren ruh*”

r.-ı latîf eyle- 8b/5

r.-ı nefsanī 14b/12

r.-ı nefsanīyye 8b/14, 15a/6, 132a/1

r.-ı nefsanīyetde 122b/1

sāḳī-i r. 83b/18

II. Bitki ve cisimlerden damıtılma
sonucu elde edilen uçucu madde, esans.

r. 8b/2

r.+dur 143b/7

r.+ı (*ıye.*) 143a/1

r.+ı (*yük.*) 143a/2, 144a/4

r.+uñ 143a/3

rūḥ-ı bārūd 144a/11

r.-ı milḥ 144a/15

r.-ı milḥ-i mürekkeb 143b/2

r.-ı zāc 143b/5, 143b/9, 145b/7,
144a/3

ruḥām : < *Ar. ruḥām*. Mermer. [1]

r. 50a/15

rūḥāniyyāt: < *Ar. rūḥāniyyāt*. Yel, rüzgâr. (?)
[1]

r. 7b/6

rukbe : < *Ar. rukbe*. Diz. [1]

evcā° -ı r.+ye 112a/5

Rum : < *Yun. romios*. Anadolu [10]

R. 113b/12

R. deryāsı 91a/11

R. diyārı 65b/16, 77b/5, 77b/9

R.+a 106a/3

R.+da 66b/9, 83a/2, 106a/2

ḥazzāk-ı eṭṭibbā-ı R. 4a/5

Rumī : Anadolu ile ilgili, Anadolulu. [20]

R. 53b/8, 69a/3, 113b/12, 113b/14

R.+de 73a/5, 88a/11

afsentīn-i r. 117b/8, 117b/16

cevz-i r. 38b/7, 43a/12, 138b/5

encüdān-ı r. 33b/15

ḥor-ı r. 84a/13

ism-i R.+dir 58b/5

ḳaranfīl-i r. 73a/2

kerefs-i r. 101a/15

sünbül-i r. 57b/14

sünbül-i r.+dir 105b/8

sünbül-i r. +ye 105b/6

vādi-i r. 112b/6

rummān: < *Ar. rummān*. Nar. [16]

r. 19a/2, 19b/12, 50b/7, 117b/10

ḥabb-ı r. 118a/8

ḳısr-ı r. 138b/8

mā° -ı r. 14a/18

- mā° -i r.+iñ 23b/11
mā° -i r.-i hāmız 15b/7
rubb-ı r. 19a/2
r.-i hāmız 14a/14
şarāb-ı r. 18b/4
şarāb-ı r.-i hāmız 16a/8, 24b/14
şarāb-ı r.-i hūlv 18b/12
rubb-ı r. 19a/2
- rummān-ı mazz:** Ekşi nar. [1]
n. 50b/16
- rummānī:** < *Ar. rummān+ī*. Nar çiçeği rengi; bu renkte olan. [2]
r. 113a/18
r.+dir 113a/19
- rummānīn:** < *Ar. rummānīn*. Narlar. [2]
r. 50b/16, 118a/4
- rūşen** : < *Far. rūşen*. Parlak, aydın. [5]
r. it- 28a/18, 45b/3, 51a/3, 51a/6, 73b/16
- rūşenālık(ğ):** < *Far. rūşenā*. Işıklı olma, parlaklık. [2]
r. 95b/14
r.+a 97b/15
- rūşenāyī:** < *Far. rūşenāyī*. Göz taşı denen maden. [1]
r. 98b/12
- ruṭūb** : < *Ar. ruṭūb*. Nemli, rutubetli olmak. [2]
r.+dur 37b/17, 38a/14
- ruṭūbāt** : < *Ar. ruṭūbāt*. Nemler; nemli, rutubetli olan şeyler. [21]
r. 43b/5
r. ° ufūneti 112a/18
r.+a 34b/10
r.+ı (*yük.*) 33a/2, 37b/2, 50a/11, 59b/6, 62a/3, 78a/4, 112b/18
r.+ın 33b/17, 100b/6
r.+ına 47b/10, 97b/13
r.+ını 79a/11
munzic-i r.-i ġālīze 85b/3
- r-ı aşliyye 63a/7
r.-ı ġālīz 80b/10
r.-i lezic 82a/17
r.-i lezice 17b/7, 76a/16
- ruṭūbet** : < *Ar. ruṭūbet*. Nem, nemli özelliğe sahip. (Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri). [65]
r. 7a/12, 7a/14, 14b/6, 19a/7, 31a/18, 36b/15, 37a/19, 38b/4, 45a/11, 47b/2, 51b/11, 94a/16, 99a/13, 102b/17, 109a/2
r.+de 39b/17, 40b/16
r.+den 16b/18, 16b/19
r.+dir 18b/6
r.+e 31b/15, 46a/9, 94a/17
r.+i (*ıye.*) 38a/9, 39b/10, 42b/13, 64b/16, 71b/10, 86a/3, 86a/14, 89b/6, 90a/19, 92a/7, 103b/6, 104b/10, 106b/1, 107a/13
r.+i (*yük.*) 47a/14, 135b/16, 137a/15
r.+in 29a/7, 95b/3
r.+iñ midir 10a/3
r.+inden 15a/13, 64b/15, 80b/5, 109a/15
r.+ine 38a/19, 104b/12
r.+ini 75b/6, 126b/16, 137a/8
r.+ler 9a/11
r.+leri (*ıye.*) 7a/4, 7a/6
r.+lerin 113a/4
r.+leriñ 7a/2
r.+lerine 119a/17
baḳıyye-i r.+i 125a/11
r.-i ° arızāsı 42b/19
r.-i faḳlıyyesi 35a/1, 51a/12
41a/1, 69b/4, 69b/12
- ruṭūbetli:** < *Ar. ruṭūbet*. Rutubetli, nemli. [3]
r. 23a/10, 27a/11, 134b/10
- ruṭūbetlü:** < *Ar. ruṭūbet*. Rutubetli, nemli. [4]
r. 51a/13, 60b/3, 103b/8
r.+dür 72a/17
- rūcū°** : < *Ar. rucū°*. Dönme, geri dönme. [1]
r. it- 92a/14

rūsūb :< *Ar. rusūb*. Duran bir sıvının dibinde meydana gelen birikinti, tortu, çökelti. [4]

r. 13a/1, 13a/6, 13a/8, 13a/19

rūzgār : < *Far. rūzgār*. Rūzgâr, yel. [1]

r. 65b/12

S

sa° ālib : < *Ar. sa° ālib*. Tilkiler. [1]
ş. 41a/3

sā° at : < *Ar. sā° at*. [29]

I. Bir günün yirmi dörtte birine eşit olan almış dakikalık zaman birimi.

ş. 27a/6, 27b/2, 63a/13, 93b/7, 107b/9, 121b/1, 122a/3, 124b/17, 125a/15, 125a/17, 134a/3

s.+de 121b/2, 139b/14, 139b/17

s.+den 13a/15, 25a/4, 25a/6, 41a/9, 78a/3, 81b/18, 130a/7, 145a/9

s.+e 25a/7

s.+inde 106b/15

II. Vakit, zaman.

s. 130a/16, 130a/18, 130b/1, 130b/5

şab : *bk. sap*. [2]

ş.+lar 77a/18

ş.+ları (*iye.*) 77a/15

şabāh : < *Ar. şabāh*. Sabah. [17]

ş. 13a/12, 13a/14, 23b/7, 25a/3, 46a/17, 82a/2, 121b/1, 123b/3, 127a/3, 127a/8, 129a/4

ş.+a 145a/17

ş.+da 22a/10, 25a/12, 118b/15, 133a/9

ş.+dan 137b/13

şabāhleyin: < *Ar. şabāh*. Sabah vaktinde. [1]

ş. 19b/6

şabg : < *Ar. şabg*. Boya, renk. [2]

ş. 20a/18

ş. it- 20b/9

sābıka : < *Ar. sābık*. Geçmiş zaman, önceki. [1]

s. 4b/6

şabır: <? Sabırlık otu ve bu bitkiden elde

edilen zamk. [32]

ş. 23b/5, 60a/7, 60a/15, 68a/11, 116b/2, 116b/17, 126b/11, 126b/15, 126b/19, 127a/9, 127a/17, 127b/15, 127b/18, 128a/4, 128a/15, 131a/9, 131a/13, 133b/11, 136b/10, 136b/15, 137a/13, 138b/17, 139b/4, 139b/18, 140a/12, 142b/13

ş.+1 (*yük.*) 126b/15

ş.+ıñ 60a/13

şabb-ı ş. 14a/5

ş.-ı mağsül 127b/2

ş.-ı sukuṭūrī 60a/8

ş.-ı uskuṭūrī 129a/1 “*Sabır otunun bir türü*”

şabī: < *Ar. şabī*. Ergenlik çağına gelmemiş olan erkek çocuk. [3]

ş.+ler 7a/3

ş.+lere 104b/4

ş.+leriñ 7a/4

şābit: < *Ar. sābit*. Yerinde duran, yer değiştirmeyen; değişmeyen. [3]

ş. eyle- 8b/4, 8b/6

s. ol- 8b/3

şabr: < *Ar. şabr*. Sabır. [2]

ş. eyle- 45a/4

ş. it- 57a/14

şābūn : < *Ar.-Far. şābūn* < *Lat. sapo*. Sabun. [2]

ş. 60a/1

ş.+a 105b/7

şac : *bk. saç*. [3]

ş. 108b/16, 114b/15, 116a/10

şackıran: *bk. saçkıran*. [1]

ş. ° illeti 30a/15

şaç : Saç [6]

ş. 49a/15, 49a/16

ş.+a 29b/18, 31b/6, 116a/10

s.+1 (*iye.*) 51b/14

- şaç -** : Saçmak, serpmek, dökmek. [6]
ş.-a 139a/7
ş.-alar 67a/11, 83a/1
ş.-ub 28a/12, 32a/7, 56b/2
- şaçak** : Şaçak. [2]
ş.+ları (*ıye.*) 80b/7, 105b/10
- şaçaklı**: Saçaklı. [1]
ş. 105b/9
- şaçcağız**: Saç. [1]
ş.+1 (*yük.*) 51b/15
- şaçkıran**: Birtakım mantarların sebep olduğu saç dökülmesiyle kendini gösteren deri hastalığı.
- şaçlı** : Saçlı. [1]
ş. 91a/11
- şadā** : < *Ar. şadā*. Ses. [1]
ş. 20a/7
- şadākat**: < *Ar. şadākat*. Sadākat, vefākarlık gösterme. [1]
ş.+i 9a/16
- sāde** : < *Far. sāde*. [7]
I. Sādece, yalnızca, yalnız.
s. 88a/14, 109a/12, 123a/5, 140b/9
II. İçine bir şey katılmamış, saf.
şıfat-ı ° amel-i eftimun-ı s. 145b/14
revğan-ı s. 121a/1, 121a/4
- sādec** : < *Far. sādec*. Hint sümbülü. [4]
s. 32b/13, 53b/7, 53b/8
s.-i Hindī 118b/6
- şadef** : < *Ar. şadef*. Midye, istiridye gibi içinde inci bulunan deniz hayvanı; *bk. sezāb*. [6]
ş. 51b/14, s. 54a/9, 121b/7
ş.+e 110a/12
ş.+leriñ 110a/12
ş.-i şāfidir 91b/1
- sādenc** : *bk. sādenc*. [3]
s. ° adesi 118a/17, 142b/8
s.-i mağsül 58b/19
- sādeyağ**: Sütten çıkarılan yemeklik yağ, sağyağ. [5]
s. 28b/14, 89b/10
ş.+iñ 56b/17
s.+ın 56b/18
s.+ıyla 58a/13
- şādık**: < *Ar. şādık*. Doğru, gerçek. [1]
zahīr-i kāzibe ve ş.+a 19a/11
- sādic** : < *Ar. sādic*. Basit, karışık olmayan. [1]
sū° -i mizāc-ı s. 4b/8
- şādık** : *bk. şādık*. [1]
ş. 7b/10
- şadr** : < *Ar. şadr*. Göğüs, sine. [37]
ş. issiligi 30b/12
ş. 59b/12
ş.+de 30b/18, 40b/12
ş.+den 67b/5
ş.+e 18a/7, 30b/10, 31a/16, 58b/4,
91b/17, 92b/18, 102b/3, 127a/9, 133b/2
ş.+eye 43b/8
ş.+i (*yük.*) 59b/19, 82a/17
ş.+inde 17a/19
ş.+ine 17a/1, 17a/5, 17a/14, 17a/16,
18a/6, 18b/14, 27a/13
emrāz-ı ş.+e 132b/9, 133a/4
evcā° -ı ş.+e 41a/18
huşūnet-i ş. 30b/19
huşūnet-i ş.+e 40b/1
huşūnet-i ş.+e 78a/19, 80a/14,
89b/12
huşūnet-i ş.+i 102a/11
terīb-i ş.+e 39b/11
zīk-ı ş.+e 132b/9
- şāf** : < *Ar. şāff*. Sıra. [2]
ş. ş. 77a/13 (2)
- şāf**: < *Ar. şāf*. Temiz, arı. [17]
ş. 92a/10

ş. it- 31b/13, 35a/13, 35b/14, 38a/10, 58a/1, 58b/4, 59a/7, 83a/16, 85a/15, 110a/4, 135a/3

ş. ol- 40a/18, 80a/9, 91a/11
ş.-ı bārid 98a/13

II. Sadece, sırf.
ş. 77b/5

şafā : < *Ar. şafā*^o. Rahat, huzur. [3]
ş. 110b/10
ş. ol- 92a/16
ş.+sından 110b/10

sa^o fe : < *Ar. sa^o fe*. Kellik. [3]
s. 30a/15
s.+dir 23a/9
s.+ye 51b/3

şāfi : < *Ar. şāfi*. Temiz, hâlis, saf; katışksız, arı. [55]
ş. 31a/4, 56a/12, 60b/14, 92a/15, 106a/2, 123b/8
ş. it- 33a/17, 44b/12, 45a/2, 47a/5, 47a/9, 74a/2, 81a/2, 90a/1, 106a/2, 123b/2, 123b/8, 125a/6, 126b/15, 127a/15, 132a/5, 133a/16
ş. itdür- 97b/16
ş. kal- 49b/6
ş. ol- 13a/5, 13a/11, 49b/2, 71a/17, 143b/2
s.+si 13a/1
mürr-i ş. 22a/7, 95a/11, 98b/4, 116b/11, 116b/17, 122a/19, 122b/12, 127b/8, 127b/15, 128b/6, 129a/17, 129b/9, 130b/18, 131a/9, 131a/13, 133a/11, 133a/15, 137a/5, 139b/18, 140a/12, 142a/11, 142a/13, 142b/7, 142b/13
şadef-i ş.+dir 91b/1

şāfice : < *Ar. şāfi*. Katışksız, arı. [1]
ş. 141a/4

şafir : < *Ar. şafir* ~ *Lat.* < *Yun. sáppheiro*. Mavi renkli, kıymetli sert bir taş, gök yakut. [1]
ş.+den 43b/18

safir: < *Lat.* < *Yun. sáppheiro*. Mavi renkli kıymetli bir taş, firûze. [1]
s. 71a/5

şāfiye: *bk. şāfi*. [1]
ş.+sini 58b/19

şafra : < *Ar. safra*^o. Karaciğerin salgıladığı yeşil sarı renkte acı sıvı, öd; eski tıpta beden yapısının êsâsını teşkil ettiği kabul edilen dört unsurdan biri. [104]

ş. 5a/10, 5b/3, 5b/13, 6a/6, 11b/16, 24b/18, 25a/7, 26a/7, 32b/4, 44b/8, 47b/1, 53b/18, 61b/11, 67b/12 (2), 76b/4, 76b/7, 93a/6, 111b/2, 117a/12, 124b/11

ş. harâreti 109b/9

ş. hiddeti 93b/5

ş. ishâli 39b/11

ş. kay^o ı 91b/7

ş.+dan 11b/14, 13b/9, 14a/10, 14a/14, 14b/1, 16a/2, 24a/1, 24a/7, 24b/5, 24b/6, 28b/19, 39a/19, 46a/17, 53b/3, 53b/19, 95b/6, 115b/17, 123a/14, 123a/15, 125a/11, 125a/12

ş.+dandır 13b/3

ş.+ları (*yük.*) 57b/10

ş.+niñ 5a/13, 44b/7, 61a/3, 125a/19, 131b/10

ş.+ya 45a/8, 72a/2, 115b/14, 115b/16, 134b/1

ş.+^o ı 60a/9, 67a/16, 135a/2

ş.+yı 28b/18, 29a/9, 32a/10, 34a/3, 38a/14, 38b/16, 40b/8, 44a/14, 44b/6, 46a/1, 50b/12, 59a/9, 59b/19, 60b/1, 61b/13, 68a/3, 83a/9, 91b/6, 93a/5, 102b/5, 105b/2, 111b/5, 114a/6, 130a/11, 134a/6, 134a/13, 134a/16, 136a/14 (2), 137a/16

ş.+yı 24a/7, 77b/14, 122b/16, 126b/9, 128a/10, 132a/15

ishâl-i ş.+ya 50b/15

müşhil-i ş. 99b/6

müşhil-i ş.+dır 38b/14, 93b/4

müşhil-i mürre-i ş. 80a/15

ş.-yı aḥmer 136a/13

ş.-yı ve sevdā-yı muḥterik 132a/4

şafrañi : < *Ar. za^o ferān+i*. Safrana âit. [1]
ş. 5a/17

şafırāt : < *Ar. şafırāt*. Safralar. [1]
ş.+1 (*ıye.*) 61a/15

şafırāvī : < *Ar. şafırāvī*. Safraya âit, safra ile ilgili; karaciğerin diğer organlardan fazla çalışmasından dolayı hırçın, zayıf bünyeye ve mizâca sahip olan (kimse). [17]

ş. 5b/3, 23b/18, 39a/8, 45a/8, 50a/12, 63a/7, 86b/6, 91b/12, 93a/5, 112b/1, 132a/18, 137b/14

ş.+ler 19a/9

ş.+lere 72b/1

emrâz-ı ş.+ye 126b/14

humâm-ı ş. 24b/17

ishâl-i ş.+ye 91b/8

şafırāvıyye: *bk. şafırā*. [4]

ş. 145b/18

humâm-ı ş. 25a/3

ishâl-i ş.+ye 60b/14

saḥc-ı ş. 67b/10

şāfsıyā: < *Ar. şāfsıyā*. Deryas otu,yentün otu, diken üzümü. [1]

ş. 40b/19

şag : Sağ. [2]

ş. 98b/9

ş. yanı 26a/5

şag: Sağlam, sağlıklı. [4]

ş. 104b/1, 104b/3

s. ol- 12b/13

ş.+lara 94a/9

şagdır -: Sağdırmak. [1]

ş.-mağ 87b/7

şagır : Sağır, işitme duyusu olmayan. [3]

s. it- 75a/5

s. ol- 28b/13, 139b/9

şagırlık(ğ): Sağırlık. [8]

ş. 53a/19

ş.+a 104a/6

ş.+ın 40a/7, 41a/4

ş.+ına 72a/9, 87b/5

ş.+ını 32a/12, 75a/16

şagır : < *Ar. şagır*. Küçük, ufak. [4]

ıtırıl-i ş. 31b/14

kaṅtariyun-ı ş. 76a/19

kaṅtariyun-ı ş.+iñ 76a/19

ma^c cün-ı ıtırıl-i s. 119a/16

şaglık(ğ): Sağlık, sıhhat. [1]

s.+ınıñ 6b/15

şahal : < *Ar. şahal*. Boğuk, kısık ses. [1]

ş.+e 127a/16

şahc : < *Ar. şahc*. Bağırsakların karın boşluğu içinde birbirine yapışması hastalığı. [6]

s. 47b/18

s. ° illeti 36b/6, 61a/8

s.+1 (*yük.*) 41a/19

s.+ına 80a/16

s.-ı şafırāvıyye 67b/10

şahib : < *Ar. şahib*. Sahip. [45]

ş.+i (*ıye.*) 55b/12, 67b/4, 75b/15

rebv ş.+ine 28b/15

ş.+leri (*yük.*) 29b/4

ş.+lerine 68b/19, 93a/15

ş.+leriniñ 93a/13

ş.+i (*ıye.*) 58a/3

ş.-i Cāmi^c 39b/4, 47a/14

kaṅl-i ş.-i Cāmi^c 93b/15

ş.-i İhtiyārāt 29b/9

kaṅl-i ş.-i İhtiyārāt ş. 75b/1, 93b/15

ş.-i Takvīm 29b/9, 33a/9, 34a/5,

36b/13, 43b/14, 48a/4, 51a/4, 59b/19, 60b/4,

61a/19, 66a/10, 67a/3, 68a/15, 69b/17,

74a/16, 75b/14

kaṅl-i ş.-i Takvīm 60b/16, 66a/13,

67b/15, 68a/12, 75b/7, 79a/6, 85a/14, 87b/9,

104a/5, 106b/7

ş.ü¹-^c Akaķır 41a/13, 45b/17, 46b/10

şahib : < *Ar. şahib*. Arkadaş, takipçi. [1]

ş. 48b/6

şahife : < *Ar. şahife*. Levha ya da tabaka. [4]

ş. eyle- 143a/15

ş.+ler 27a/5

ş.+lere 143b/1

- ş.+leri (*iye.*) 143a/19
- şahîh** : < *Ar. şahîh*. Hastalığı veya sakatlığı bulunmayan; gerçek, asıl. [7]
ş. 12a/2, 12b/17, 87b/8, 113b/11, 113b/15
ş. ol- 66a/1
elmās-ı ş.+iñ 96a/18
- sāhil** : < *Ar. sāhil*. Sahil, kıyı. [2]
s. 102a/19
s.+inde 75b/12
- saḥk** : < *Ar. saḥk*. Ezmek, parçalamak, toz hâline getirmek. [117]
s. eyle- 145a/2
s. it- 15a/9, 16a/14, 16b/13, 16b/14, 16b/16, 17a/15, 18a/2, 20b/18, 20b/19, 21a/9, 21a/19, 22a/7, 23b/6, 23b/13, 26a/19, 32b/13, 34a/2, 37b/14, 39b/15, 43b/13, 44a/2, 47a/15, 47b/18, 49b/4, 50a/13, 54b/7, 58a/13, 58b/10, 58b/16, 61a/3, 63a/14, 70b/9, 71a/6, 71a/16, 71b/14, 74b/14, 74b/17, 78b/2, 79b/7, 85a/1, 89a/8, 95b/15, 100b/15, 103b/18, 105a/18, 106a/12, 106a/15, 106a/17, 111b/11, 113a/6, 118b/7, 123b/17, 124a/14, 124b/1, 127a/7, 128a/13, 128b/7, 129a/9, 129a/14, 129a/18, 129b/2, 130a/1, 130a/10, 133a/15, 133b/7, 134a/4, 135b/3, 135b/6, 136b/11, 136b/14, 137a/17, 137b/1, 137b/6, 137b/8, 137b/10, 137b/16, 137b/19, 138a/4, 138a/8, 138b/5, 138b/10, 138b/15, 138b/17, 139a/6, 139a/7, 139b/7, 140a/3, 140a/9, 140a/19, 140b/3, 141a/1, 141a/8, 141a/12, 141a/19, 141b/3, 142a/9, 142a/12, 142a/14, 142b/1, 142b/3, 143a/2, 143b/11, 143b/13, 143b/19, 144a/7, 144b/6, 145a/5, 145a/7, 145a/8, 145a/13, 145a/16, 145b/3, 145b/12, 145b/15
s. olun- 123b/7
s.+(i) (*yük.*) 137b/19
- Sa° id** : Mısır'ın güney kısmı. [1]
S. 52a/9
- sāḳ** : < *Ar. sāḳ*. Sap. [3]
s.+1 (*iye.*) 76a/19, 82b/14, 105b/11
- saḳa kuşu**: Saka kuşu. [1]
s. 9b/2
- saḳal** : Sakal; hayvanların bazılarında çene altındaki kıllar. [8]
ş. 49a/16, 94b/5
ş.+a 29b/18, 49a/15
ş.+1 (*yük.*) 108b/16
ş.+ına 88a/15
ş.+ından 88a/15
ş.+ları (*yük.*) 59b/12
- saḳankūr**: < *Ar. seḳankūr*. Kum kertenkelesi. [10]
s. 55a/6 (2), 55a/7, 55a/8, 55a/10, 55a/15, 57b/1
s.+a 46b/1
s.+dan 55a/15
s.+uñ 55a/10
- saḳankūrî**: < *Ar. seḳankūr+î*. Kum kertenkelesine âit. [1]
s. 57a/18
- sāḳıbü'l-ḥacer**: < *Ar. sāḳıbü'l-ḥacer. bk.* besfāyic. [1]
ş. 37a/18
- saḳın -** : Uzak durmak, kaçınmak. [3]
ş.-alar 72a/14, 92b/1
s.-ur 9b/3
- saḳır** : Sakız. [1]
ş. 138b/12
- saḳırğa** : *bz.* saḳırğa. [1]
ş. 9a/9
- saḳırğa**: Kasırğa.
- sāḳıt** : < *Ar. sāḳıt*. Düşen, düşmüş. [2]
s. ol- 26a/1, 27a/3
- saḳız** : [13]
I. Sakız ağacı.
s. 99b/13, 116b/13
s. emîni 100a/13

II. Sakız ağacı ve bazı ağaçların kabuklarından sızan, çiğnendiği zaman yumuşayan, sarımtırak beyaz renkli, hoş kokulu reçine; bu reçinenin ağızda çiğnenmiş şekli.

s. 55b/4, 64a/12, 83b/19

s.+ı (iye.) 64b/6, 84b/12, 96b/6, 138b/3, 140a/11

s.+ına 64a/14

s.+ını 64b/8

şakız : [12]

I. Sakız ağacı.

ş. 100a/3, 100a/8

ş. ağacı 100a/4

ş.+dır 100a/8, 100a/9

maḥşül-ı ş. 100a/7

II. Sakız ağacı ve bazı ağaçların kabuklarından sızan, çiğnendiği zaman yumuşayan, sarımtırak beyaz renkli, hoş kokulu reçine; bu reçinenin ağızda çiğnenmiş şekli.

ağac ş.+ı (iye.) 60b/12, 139b/11, 139b/16, 140a/16, 140a/18, 142b/19

Şakız: Sakız. (Ada adı) [1]

Ş. ceziresi 100a/2

sakī : < *Ar. saḳī*. Sulama, su serpmeye; (mecazen) açma, ferahlatma. [1]

s.-i rūḥ ve dil ve dimağ 83b/18

şakīl : < *Ar. saḳīl*. Ağır. [7]

ş. 6b/10

s. ol- 57a/7

ş.+dır 57a/9, 96b/18, 97a/3, 97a/4, 98a/7

sākin : < *Ar. sākin*. [53]

I. Acısı dinmiş, teskin olmuş; öfkesi ve heyecanı yatışmış.

s. it- 28b/18, 30b/6, 31a/10, 31b/10, 32a/16, 32a/17, 32a/18, 34b/19, 36a/7, 36b/10, 36b/19, 38a/10, 40a/6, 43a/4, 43a/15, 43b/13, 44b/8, 44b/15, 45a/8,

45a/14, 45b/19, 46b/8, 49a/10, 50a/17, 51b/15, 52b/9, 53b/3, 54a/15, 65a/13, 75b/18, 76a/4, 90b/8, 91b/7, 91b/8, 92b/16, 93b/5, 94a/11, 99a/6, 106a/11, 109a/7, 111a/2, 112a/2, 118a/7, 118a/13, 123a/10, 126a/10, 136b/8, 138a/15

s. ol- 17a/12, 18b/12, 42b/5, 93a/6

II. Bir yerde oturan, ikâmet eden.

s.+lerinden 65b/7

şakla - : [14]

I. Saklamak, korumak, muhafaza etmek.

ş.-mağa 97b/15

ş.-maya 116a/2

ş.-r 29a/5, 35a/3, 47a/1, 63b/2, 70a/1, 78a/18, 79b/4, 91a/16, 91a/19, 105b/17

II. (Bir şeyi) sonra kullanmak maksadıyla kaldırıp muhafaza etmek.

ş.-yalar 81b/19

II. Bir yere koymak, kaldırmak.

ş.-yasın 139a/04

sakmuniya: < *Lat. scammonia*. Sakmunya, mahmûde, bingöz otu. [11]

s. 14b/4, 39a/8, 55a/19, 117a/15, 117a/18, 126b/12, 126b/15, 134a/1, 142a/3

s.+dan 45b/19

s.+nın 55b/6

şakşagan: Saksagan kuşu, alacakarga. [1]

ş. 63b/9

şaksı : Saksı. [1]

ş.+lar 29b/8

şakṭ : < *Ar. saḳṭ*. Düşme. [1]

ş. 12a/4

şal - : Göndermek, yollamak. [2]

ş.-acaḳ (*sf.*) 96b/6

ş.-alar 96b/7

şalābet : < *Ar. şalābet*. Peklik, katılık. [3]

- ş. 11a/1
ş.+in 31a/10
ş.+ine 33a/2
- şalāh** : < *Ar. šalāh*. Uygunluk, münâsiplik. [1]
ş.+ında 115a/2
- şalata** : < *İtal. salata*. Salata. [1]
ş. it- 112b/2
- şa°leb** : < *Ar. şa°leb*. Tilki. [1]
ş. 41a/3
- şa°leb** : < *Ar. şa°leb*. Dağlarda biten salepgillerin örnek bitkisi. [1]
ş. 115b/2, 127b/13
ş.+le 23b/15
- şālih** : < *Ar. şālih*. Elverişli, uygun. [12]
ş. 11a/6, 12a/1, 38b/14, 68a/2, 71b/12, 104b/8
ş. ol- 11a/6, 104b/1
ş.+dir 86a/7
dem-i ş. 64b/19, 88a/9
ğayr-ı ş. 11a/15
- şālīl** : < *Ar. şālīl*. Siğil. [1]
ş.+e 105a/3
- sālim** : < *Ar. sālim*. Sağlıklı, sağlam, güvenli, emin. [2]
s. bulun- 12a/3
s. ol- 27b/18
- şāliš** : < *Ar.şāliš*. Üçüncü. [4]
faşl-ı ş. 117a/8
maķāle-i ş. 4a/14, 114b/18
tarķīr-i ş. 11b/7
- şālişe** : *bk. şāliš*. [5]
ķuvā-yı ş. 10a/9
ķuvvet-i ş.+si 69a/6, 74a/18, 109a/4, 110b/9
- şaluya**: Diş otu. [1]
ş. 137a/11
- şalya** : < *Yun. saliares*. Ağızdan akan tükürük. [3]
ş.+ların 38b/2, 83a/18, 67b/15
- şaman** : Saman. [2]
ş. 84b/12
ş.+a 102b/1
- şamğ** : < *Ar. samğ*. Zamk; reçine. [65]
ş. 44b/9, 60b/11, 80a/11, 84b/4, 84b/8, 98b/4, 99b/16, 127b/5, 138b/17
ş. şuyı 62a/10
ş.+dır 58a/4, 69a/14, 78b/5, 98b/4, 100b/18
ş.+ı (*iye.*) 51a/7, 51a/8, 99b/15
ş.+ıdır 40b/19, 76a/8, 80a/9, 84a/14, 99b/14
ş.+ın 76a/8
ş.+ını 73b/15
ş.+ınıñ 54a/2, 64b/4, 76a/17
ş.+lar 99b/15
ş.+lardan 60b/13
ş.+ları 145b/2
ş.-ı ardıc 129b/1
ş.-ı bādemdir 80a/18
ş.-ı buķum 116b/17
ş.-ı iccās 118a/18
ş.-ı iccāş 117b/18
ş.-ı °arabī “*ķuzķ ağacı reçinesi*” 48a/5, 66a/13, 72a/10, 73a/2, 80a/18, 95b/17, 100b/9, 105b/18, 118a/9, 118a/13, 120b/19, 121a/8, 127a/2, 127b/3, 127b/19, 129a/2, 132b/2, 133a/19, 133b/6, 135a/16, 135b/2, 136a/2, 136b/13, 136b/16, 137a/7, 137a/9, 140a/17, 142a/8, 145b/1
- şamğlı** : < *Ar. samğ*. Zamklı. [2]
ş. 116b/16, 130a/4
- sāmīr** (?): Bir tür hastalık. [1]
s. °illeti 105a/3
- şan -** : Sanmak, zannetmek. [1]
ş.-ub 80a/7
- saña** : Sana. [2]
s. 12b/12, 13b/1

<p>şanavber: < <i>Ar. şanevber.</i> Çam fıstığı ağacı. [2] ş. 61a/6, 133b/6</p> <p>şancu : Organlarda batar veya saplanır gibi hissedilen şiddetli ağrı. [20] ş. envā^c ını 43b/13 ş. tūt- 27b/19 ş.+dan 27b/19 ş.+lara 98a/5 ş.+larına 48b/17 ş.+sın 82b/7 ş.+sına 43a/14, 45b/8, 54a/8, 76b/9, 97b/5 ş.+ya 71b/16, 73b/3, 95b/14, 110a/5, 138b/2 ş.+yı 73a/6, 105a/18, 126b/6 ş.+sın 126a/11</p> <p>şanculan -: Sancısı tutmak, sancı hissetmek. [1] ş.-mağdır 41a/20</p> <p>şanç-: Saplama, batırmak. [1] ş.-alar 97a/2</p> <p>şandal : < <i>Ar. şandel.</i> Sandal ağacı. [28] ş. 13b/13, 17a/14, 21b/13, 37a/13, 60b/18, 61a/5, 78b/9, 85b/11, 89b/16, 98a/7, 109a/9, 122b/6, 129b/5, 136a/2, 137b/16, 138a/2, 142b/14 ş.+dır 61b/16 ş.+1 (<i>yük.</i>) 27a/12 ş.+larda 61a/1 ş.-1 aḥmer 115b/13 ş.-1 aṣfer 135a/6, 140a/16 ş.-1 ebyaz 19b/15, 129a/9 ş.-1 ebyaz ve aḥmer ve kırmızı 124a/19 ş.-1 ḥadīd 138b/9 şarāb-ı ş. 74b/6</p> <p>şanderūs: <i>bk. senderus.</i> [1] ş. 28b/12</p> <p>şānī : < <i>Ar. şānī.</i> İkinci. [6] faşl-ı ş. 115b/10 hażm-ı ş. 11a/16</p>	<p>ķuvā-yı ş. 10a/7 maķāle-i ş. 4a/13, 27a/15 tarṭīr-i ş. 11b/6</p> <p>şānī^c a: < <i>Ar. şānī^c a.</i> Yapılmış. [1] lu^c ūķ-ı ş 133a/17</p> <p>şāniye : <i>bk. şānī.</i> [5] ķuvvet-i ş.+si 69a/6, 69b/13, 74a/18, 109a/3, 110b/9</p> <p>şāniyen: < <i>Ar. şānīyen.</i> İkinci olarak. [1] ş. 24a/17</p> <p>şaṣār : Sansar. [1] s. 9a/18</p> <p>şap : Sap. [1] ş.+ları (<i>iye.</i>) 77a/16</p> <p>saparina: Saparna bitkisi. [2] s. 81b/9, 111b/13</p> <p>şar - : Sarmak, kaplamak, örtmek. [4] ş.-alar 30b/14 ş.-arlar 96a/17 ş.-ub 68b/16, 137b/13</p> <p>şar^c : < <i>Ar. şar^c.</i> Sara hastalığı, epilepsi. [36] ş. 10b/13, 14b/11, 14b/12, 14b/13, 46a/3, 52a/14, 68b/1, 122b/1 ş. ^c illeti 32a/1 ş.+a 29b/20, 29b/10, 31a/9, 31b/19, 32b/2, 34a/14, 43b/8, 55a/5, 61a/1, 67b/5, 68a/17, 68a/18, 71b/1, 71b/13, 73a/7, 73b/3, 76a/11, 76b/4, 78b/3, 93a/7, 93b/10, 99b/1, 118b/4 ş.+ıñ 14b/14, 15a/1 devvāre-i ş. 136a/17</p> <p>şar^c a: <i>bk. şar^c.</i> [2] ş. ol- 81a/19 ş.+ya 145a/18</p> <p>şārā : < <i>Far. şārā.</i> Hâlis, katıksız. [1] ^c anber-i s.+dır 66a/1</p>
--	---

şarar - : Sararmak. [2]
ş.-ır 102b/1
ş.-mak 53a/19

şarart(d)-: Sarartmak. [2]
ş.-ır 5b/8, 36a/6

şarb : [4]
I. Çok dik.
ş. 65b/9, 65b/10

II. Sert, keskin.
ş. 127a/6, 145a/3

şarı : Sarı. [75]
ş. 5b/15, 14b/6, 29b/3, 34a/16, 36a/4,
36a/6, 40b/11, 50a/5, 61b/5, 69a/17, 76b/4,
77a/2, 79b/6, 84b/8, 84b/11, 85b/15, 85b/16,
87b/18, 91a/9, 95a/13, 95a/15, 95b/5,
101a/9, 103b/14, 105a/15, 105b/9, 109a/12,
109a/13, 110b/3, 111b/1, 111b/11, 113a/7,
113a/9, 113a/18, 115a/15, 115b/15, 125a/11,
125a/12, 127a/12, 127b/18, 128a/4, 131a/14,
134b/6, 136a/2, 136a/14, 139a/9, 139a/11,
140a/2, 142b/15
ş. ol- 5b/15, 13b/10, 13b/11, 14a/15,
19b/6, 29b/4, 32b/18, 51b/1, 51b/3, 60b/19,
62a/6, 77a/3, 91a/12, 94b/19, 96a/2, 98a/11,
109a/11
ş.+sı 111b/2, 111b/5, 145a/13
ş.+sını 111b/4
ş.+sıyla 138b/18, 139a/1
ş.+ya 53b/9, 84a/6, 96a/1

şarı diken: Sarı diken, altın diken. [1]
ş. tohumı 42b/14

şarıl-: Sarılmak. [1]
ş.-miş (*sf.*) 78b/17

şarılık (ğ): Kanda safra maddesinin artması sonucu cildin, göz akının ve idrar, ter gibi bazı vücut sıvılarının sarı renk almasıyla beliren hastalık. [11]
ş. 43b/19
ş.+a 57b/18, 67b/5, 82b/5, 82b/6,
111b/16, 125a/6, 136a/19

ş.+ı 70a/19, 105b/16
ş.+ına 128a/4

şarılık otu: Sarılık otu. [1]
ş. 94b/15

şarırak : Daha sarı. [1]
ş. ol- 67a/2

şarı şu: Safra. [3]
ş. 69a/17, 76b/4
ş.+yı 85b/16

sarmaşık: Sarmaşık. [2]
s. 114b/8
s. rāyihası 70b/7

şarmaşık: Sarmaşık. [4]
ş. 68a/4
ş. otınıñ 82b/3
ş. şakızı 139b/11, 140a/16

şarmısak(ğ): Sarımsak. [14]
ş. 5a/17, 38a/12, 41b/2, 41b/5, 41b/7,
51b/18, 71b/6, 82a/9, 115a/13, 115b/9,
116b/14
ş. dişi 121b/11
ş.+ı 121b/11
ş. ma^c cünü 121b/10

şarp : Sert, keskin. [3]
ş. 46b/18, 64a/3, 137b/8

şaru : Sarı. [10]
ş. 37b/4, 58a/4
ş.+sın 33a/11, 39a/12
ş.+sınıñ 39a/9
ş.+sıyla 37b/11, 57b/3, 60b/5, 73a/19
ş.+ya 85a/19

şaruluk(ğ): Kanda safra maddesinin artması sonucu cildin, göz akının ve idrar, ter gibi bazı vücut sıvılarının sarı renk almasıyla beliren hastalık. [3]
ş. 115b/17
ş.+a 36b/3
ş.+ını 91b/9

<p>şar^cu'ş- şıbyān: < <i>Ar. şar^cu'ş- şıbyān</i>. Uçuk, havale. [1] ş. 42b/7</p> <p>şat - : Satmak. [2] ş.-arlar 77b/10 ş.-dıklarıdır 77b/6</p> <p>şa^cter : < <i>Ar. sa^cter</i>. Kekik cinsinden güzel kokulu bir ot; güveyiotu. [11] ş. 60a/16, 60b/4, 81b/9, 90a/14, 103a/8, 117b/1, 132b/15, 133a/1 ş.+dir 107a/9 ş.-i babilî 60b/7 ş.-i fārisî 60a/18</p> <p>şavāb : < <i>Ar. şavāb</i>. Doğru. [1] ş.+1 24a/16</p> <p>şavıq: <i>bk. şovuk</i>. [2] ş. 27a/10 ş. ol- 26a/1</p> <p>şavt : < <i>Ar. şavt</i>. Ses. [2] ş.+1 (<i>ıye.</i>) 27a/3, 90a/1</p> <p>şavu - : <i>bk. şovu-</i>. [2] ş.-duğda 145b/17 ş.-duğdan 140b/4</p> <p>şa^ouq: <i>bk. şovuk</i>. [1] ş. +dan 140b/15</p> <p>şavur - : [2] I. Kazan, fıçı vb. bir kaptaki sıvıyı alıp alıp aynı kaba tekrar dökmek sûretiyle alt üst etmek. ş.-mağ 35b/13 II. (Samandan, çer çöpten ayırmak için dövülmüş tahılı) rüzgâra doğru atmak. ş.-ub 77b/5</p> <p>şayd : < <i>Ar. şayd</i>. Av. [2] ş. olun- 55a/11 (2)</p> <p>şaydā : Sayda. (Yer adı) [2] ş. 57a/18 semek-i ş. 57a/17</p>	<p>şayf : < <i>Ar. şayf</i>. Yaz mevsimi. [2] ş. 5b/2 ş.+da 127b/8</p> <p>şaygılı : Saygılı. [1] ş. 9a/18</p> <p>şāyir : < <i>Ar. şā^oir</i>. Başka, diğer, öteki. [23] s. 18b/7, 40b/15, 45a/3, 48b/2, 55a/10, 55a/11, 64a/18, 72b/8, 72b/9, 81a/10, 82a/18, 84b/3, 87a/12, 96b/4, 96b/14, 97a/3, 99b/15, 104b/2, 114b/3, 121a/6, 128a/13 s.+den 52b/18, 72b/8</p> <p>şayruhk: Hastalık. [2] ş. 29b/13 ş.+dan 62b/12</p> <p>saz : Saz, hasır otu. [1] s. 110a/1</p> <p>sebeb : < <i>Ar. sebeb</i>. Sebep; gerekçe. [15] s. 4b/18, 24b/12 s.+den 14b/13 s.+i (<i>ıye.</i>) 18b/17, 23a/3, 23a/9, 24b/7, 24b/18, 25a/13, 26b/17 s.+inden 107a/15 s.-i emrāz 4b/5, 4b/6 s.-i kaṭ^cī 11b/17 s.-i taḥrīr-i kitāb 4a/2</p> <p>sebit : < <i>Ar. sebit</i>. Dereotu. [3] s. 118b/5, 135a/17 s.-i muḥriḳ 118a/18</p> <p>sebze : < <i>Far. sebze</i>. Sebze. [1] s.+dir 51a/6</p> <p>sed : <i>bk. sedd</i>. [1] s.+leriñ 77a/12</p> <p>sedd : < <i>Ar. sedd</i>. [3] I. Yamaçlarda ve bahçelerdeki merdiven basamaklarını andıran tabiî ve sun'î yerlerden her biri. s. s. it- 77a/12</p>
--	--

- II. Tıkama, tıkanma.
s.+i (*yük.*) 37b/3
- sedef:** *bk. şadef.* [1]
s. 141a/1
- sefer** : < *Ar. sefer.* Yolculuk. [1]
s.+e 41b/4
- sefercel:** < *Ar. sefercel.* Ayva. [13]
s. 19a/2, 54b/10, 118a/4
cevâriş-i s. 19a/1
cevâriş-i s.-i hülû 18b/12
ma^c cün-ı s. 19a/9
rubb-ı s. 19a/2, 19a/10, 118a/7
s.-i kâbız 19a/8
s.-i müşhil 19a/20
süveyk-i s. 118a/11
şarâb-ı s. 19a/12
- Sefneyn-i Endülüsî:** Sefneyn-i Endülüsî. (Bir hekim veya kitap adı.) [1]
S. kavli 50a/10
- sefûf** : < *Ar. sefûf.* Toz hâlindeki ilaç. [55]
s. 15a/8, 129a/13, 129a/15, 129b/11, 130b/16
s. eyle- 47b/19
s. it- 15a/8, 129a/10, 129a/15, 129b/2, 129b/6, 129b/9, 129b/17, 130a/2, 130a/6, 130a/11, 130a/14, 130b/4, 130b/9, 130b/13
s. olun- 129b/13
s.+a 120b/7, 129a/5
s.+dan 129b/10
s.+dur 129a/19, 129b/19, 130a/8, 130a/17, 130b/6
s.+ıdır 130a/3, 130a/13
s.+ları (*yük.*) 129a/5
s.+ını 120a/16
muḳbız-ı s. 130b/01
s.-ı abâr 19b/18
s.-ı âḫir 130b/14, 130b/17, 131a/2, 131a/8, 131a/12, 131a/14, 131a/15
s.-ı âḫir-i kâbız 131a/5
s.-ı âḫir-i iştamaḫakun 130b/10
s.-ı Aristaḫalis 19a/9
- s.-ı diger 130b/19
s.-ı entüle 22a/2
s.-ı kelkenānec 19a/3, 20a/1
s.-ı laḫîf 129b/7
s.-ı milḫ 19a/9
s.-ı sereṭān-ı nehrî 17b/1
s.-ı ter 129b/16
s.ü'l-kâṭ^c ü'l-nevâzil 129b/4
s.ü'l-mi^c de 129a/10
- segirdici:** Saldırgan, hücum eden.[1]
s. 9b/9
- seḫâb** : < *Ar. seḫâb.* Bulut. [1]
s.+ıñ 9a/11
- seher** : < *Ar. seher.* Gece uyuyamama hastalığı. [3]
s. ^c illetini 85a/15
s.+e 72b/5
s.+i (*yük.*) 109b/3
- seḫer** : < *Ar. seḫer.* Şafağın sökmek üzere olduğu vakit. [2]
s. 33a/17, 47a/6
- seḫerî** : < *Ar. seḫer+î.* Seher vaktinde. [4]
s. 47a/7, 64b/11, 94b/14, 112b/3
- sehl** : < *Ar. sehl.* [5]
I. Kolay.
s.+dir 8b/6
s.+ce 32b/13, 57b/4, 144b/11
- II. Sötürmek.
s.-i balğam ve sevdâdır 32b/18
- sekbâc** : < *Ar. sekbâc.* Sirke ile pişirilen et. [2]
s. 88a/4
s.-ı ḫāmız 20b/11
- sekbînec:** < *Ar. sekbînec.* Sekbeni otu. [1]
ma^c cün-ı s. 14b/18
- seḫîf** : < *Ar. seḫîf.* Keskin.[1]
ḫall-i ş. 46b/18 “*keskin sirke*”

- sekiz** : Sekiz. [29]
s. 52a/12, 120a/11, 122b/13, 125a/15, 125a/17, 127a/18, 127b/14, 129a/7, 129a/12, 130b/12, 131a/1, 132b/4, 133b/4, 134a/7, 134b/3, 134b/6, 135a/13, 136a/3, 136b/10, 136b/13, 138a/2, 138b/9, 140b/3, 140b/9, 142a/14, 142b/8, 143a/17
s.+dir 5a/2
s. on 77a/14
- sekizinci**: Sekizinci. [3]
s. 25b/4
s.+si 5a/5, 6a/11
- sekr** : < *Ar. sekr*. Sarhoşluk. [1]
s. vir- 76a/1
- seksan** : Seksen. [1]
s. 141a/8
- seksen** : Seksen. [2]
s. 82a/2, 140a/8
- seksen beş**: Seksen beş. [1]
s. 119a/11
- seksen iki**: Seksen iki. [1]
s. 128b/12
- sekte** : < *Ar. sekte*. İnme, felç. [7]
s. 9a/10, 10b/11, 32a/1, 104b/15
s.+ye 104b/13, 145a/18
s.-i muḥarrike 104b/15 “uzun süren felç”
- sekte°** : *bk. sekte*. [2]
s. 15a/5 (2)
- selāse** : < *Ar. selāse*. Üç. [2]
müvellidāt-ı ş. 6b/13
ūşul-ı ş.+niñ 11b/12
- selāṭin** : < *Ar. selāṭin*. Sultanlar. [1]
s. isimleri 97a/5
- selc** : < *Ar. selc*. Kar. [1]
s. 41a/10
- seles-i bevl** : < *Ar. seles-i bevl*. İdrarını tutamama, prostat. [2]
s.+e 129a/13
s.+i (*yük.*) 20b/14
- selesü'l-bevl**: < *Ar. selesü'l- bevl*. İdrarını tutamama, prostat. [6]
s. ol- 37a/11
s.+e 44a/10, 89a/18, 72b/19, 118b/10, 119a/3
- selḥü'l-ḥayye**: *bk. selḥül'l- ḥayye*. [1]
s. 55b/17
- selḥü'l-ḥayye**: < *Ar. selḥü'l-ḥayye*. Yılan kabuğu.
- selīḥa** : < *Ar. selīḥa*. Tarçın ağacı. [11]
s. 56a/11, 56a/12, 69b/3, 89a/12, 117b/4, 124a/2, 126b/18, 129b/11, 133b/10, 142b/17, 145a/8
- selīm** : < *Ar. selīm*. Doğru; habis olmayan. [1]
hılṭ-ı s. 72b/3
- selīsā** : < *Ar. selīsā*. Bir mâcun çeşidi. [9]
ma^c cün-ı s. 14b/18, 15a/19, 17b/5, 14a/2, 14b/10, 18b/01, 22a/14, 22b/4, 22b/15
- selūc** : < *Ar. selūc*. Karlar. [1]
s. 41a/10
- sem** : *bk. semm*. [1]
s.+dir 106b/10
- sem^c** : < *Ar. sem^c*. Duyma, işitme. [1]
s. it- 31a/7
- semārūg**: < *Far. semārūg*. Mantar. [1]
s. 82b/15
- semāvī** : < *Ar. semāvī*. Gökle ilgili.[2]
esbāb-ı s. 10b/5
muḥalḥil-i s.+dir 8b/9
- semek** : < *Ar. semek*. Balık. [2]
s. 57a/4
s.-i şaydā 57a/17

- şemen** : < *Ar. semen*. Fiyat, değer, bedel. [1]
s. 77b/10
- şemer** : < *Ar. şemer*. Meyve, yemiş. [1]
s.+i (*iye*.) 100b/1
- şemere** : < *Ar. semere*. Meyve, yemiş. [2]
s. 100b/2
ş.tü'l-^c ar^c ar 118b/2 “*kara ardıç yemişi*”
- şemeretü't- tarfâ**: < *Ar. şemeretü't- tarfâ*.
İlgün ağacı yemişi. [1]
s. 41a/16
- şemiz**: Besili, yağlı. [2]
s. 101b/3
s. ol- 14b/15
- şemizoti**: Semizotu. [1]
s. 61a/4
- şemm** : < *Ar. semm*. Zehir. [4]
s.+i (*iye*.) 87a/16
s.-i *ķātil* 96b/4, 96b/14
s.ü'l- efâ^c i 96b/5
- şemmiyet**: < *Ar. semmiyet*. Zehirlilik. [3]
s.+i (*iye*.) 13a/18, 13a/19
s.+ini 126a/19
- şemmiyetli**: Zehirlilik. [1]
s. 126a/19
- şemmür**: < *Ar. semmür*. Samur. [1]
s.+dan 58a/2
- şemn, simn**: < *Ar. semn*. Yağ [1]
s. 56b/16
- şemüm**: < *Ar. semüm*. Çok zehirli. [3]
s.+a 34a/15
s.-ı *ķitāle* 82b/19, 84a/12
- şemümât**: < *Ar. semümât*. Çok zehirliler. [8]
s.+a 62b/4, 79b/19, 86b/8, 87a/18,
88b/15, 112a/14
s.+dan 97b/7
- zarar-ı s.+a 97b/15
- şemürt(d)-**: Besleyip, semiz duruma
getirmek. [26]
s.-ür 35b/6, 28a/17, 29b/14, 33a/17,
35a/7, 38a/11, 40a/11, 40b/15, 42a/3, 44a/2,
45a/12, 49a/4, 51b/18, 53b/13, 56b/14,
61a/16, 64b/19, 67b/14, 71b/11, 72a/13,
76a/15, 81b/8, 87a/6, 90a/12, 90b/2, 105b/16
- şemüz**: Besili, yağlı; dolgun, etli. [11]
s. 35b/6, 44a/1, 71b/9, 72a/11, 72b/2,
81a/4, 115b/19, 116a/3, 116b/12, 121b/7
s. ol- 62b/10
- şemüzot**: *bk.* semizoti. [2]
s. 88a/7
s. şuyı 82b/2
- şemüzoti**: Semizotu. [1]
s. 95b/10
- şemüzlük**: Şişmanlık, semizlik. [3]
s. getür- 37b/10, 39a/4, 44a/15
- şemüzlükoti**: Semizotu. [1]
s. 38a/13
- şenâ, sena**: < *Ar. senâ*. Safra ve balgam
söktüren ve yaprağı müşhil olarak kullanılan
bir cins ot. [2]
s. 57b/5
s.+nıñ 57b/10
- şenâmekî**: < *Ar. senâ-i mekke+i*. Sinâmeki
otu. [13]
s. 22b/10, 57b/6, 115b/19, 116a/1,
117a/13, 119a/11, 134a/17, 134b/3, 135a/12,
141b/15
s. yaprağı 127b/19, 128a/5, 130a/8
- şencerniyâ**: Bir mâcun çeşidi. [4]
s. 22a/1
ma^c cün-ı s. 16a/16, 19b/19, 21a/13
- şenderus**: < *Gr. senderus*. Kehribara
benzeyen tıbbî bir zamk. [3]
s. 58a/4, 84b/10, 131a/4

- sene** : < *Ar. sene*. Yıl. [8]
s. 100a/13
s.+den 77a/7
s.+dir 128a/3, 128a/8, 129b/18,
122b/15
s.+ye 129b/14, 133a/5
- seng** : < *Far. seng*. Taş. [1]
s. 47b/18
- senūn** : < *Ar. senūn*. Misvak. [3]
s. eyle- 37a/17, 85a/3
s. it- 34a/10
- sepīd** : < *Far. sepīd*. Beyaz, ak. [1]
behmen-i s. 119b/17
- ser-** : Sermek, yaymak. [1]
s.-erler 77b/3
- serāser** : < *Far. ser+ā+ser*. Baştan başa,
bütün. [1]
s. 128a/10
- serçe**: <? Serçe. [6]
s. 127b/13
s. dimağı 127b/11
s. eti 14a/6, 15a/16
s. kuşu 63a/4
s.+niñ 63a/9
- serçe otu**: Serçe otu, gıvışgan otu. [1]
ş. 115b/05
- sereshs**: < *Far. sereshs*. Eyrelti otu. [5]
s. 19b/10, 67a/6, 113a/1, 116a/3
s. köki 116a/15
- sereshs**: *bk. sereshs*. [2]
s. 115a/5, 115b/19
- sereṭān** : < *Ar. sereṭān*. [7]
I. Kanser.
s. 10b/19, 46b/14, 49b/16
s.+a 28a/8
maraz-ı s.+ı 24a/9
- II. Yengeç.
sefūf-ı s.-ı nehrī 17b/1
s.-ı baḥrī 54a/17 “*deniz yengeci*”
- serḥōş** : < *Far. ser + ḥōş*. Sarhoş. [1]
s. it- 96a/6
- serī^c** : < *Ar. serī^c*. Hızlı. [2]
s.+dir 110b/8
s.ü'l-ihzāmdır 39a/11
- serī atü'l-istiḥāle**: < *Ar. serī atü'l-istiḥāle*.
Çabuk değişen, değişmesi hızlı. [2]
s.+dir 57a/10, 86b/7
- sersām** : < *Far. ser-sām*. Menenjit hastalığı.
[6]
s. 14a/9 (2), 38b/7
s. ° illeti 25b/17
s.+niñ ° 14a/10, 14a/15
- serv** : < *Far. serv*. Servi. [6]
s. 54a/1 (2), 64b/4, 136b/18
cevz-i s. 118b/2
cevzü's-s. 43a 19
- servi** : < *Far. serv*. Servi. [1]
s. 129b/5
- sesaliyun**: *bk. sesaliyus*. [1]
s. 122a/14
- sesaliyus**: < *Gr. Dağ havucu, yabān kerevizi*.
[4]
s. 53b/1, 16b/5
s.+ dur 33b/15
s.+ı 9b/14
- sev-** : Sevmek. [1]
s.-digi 141b/5
- sevād** : < *Ar. sevād*. Siyahlık; karalama. [1]
s. eyle- 58b/6
- sevāḥil** : < *Ar. sevāḥil*. [3]
I. Kıyılar, sahiller.
s.+de 80b/17
s.+e 65b/12

II. Sevâhil. (Kasaba adı)
s. 65b/8

sevâhil: *bk.* sevâhil. [1]
haşhâş-ı s.+iñ 94b/15

Sevâhili: Sevâhilli. [1]
Şeyh Muhammed S. 65b/4

sevdâ: < *Ar.* *sevdâ*. Eski tıpta insan vücûdunu ve mizâcını meydana getirdiği ve insan sağlığının aralarındaki dengeye bağlı bulunduğu kabul edilen dört unsurdan biri; insan mizâcında bu unsurun fazlalığından hâsıl olduğu kabul edilen hüzn, tasa. [92]

s. 5a/18, 5a/10, 5b/5, 5b/17, 6a/6, 11b/16, 35b/3, 43b/7, 39a/5, 57b/10, 76b/6, 81a/4, 82a/12, 95b/6, 106b/6, 109b/1, 111b/2
s. aşhâbı 59b/14
s. emrâzları 116a/1
s. ishâli 37b/1, 85a/8
s.+dan 11b/14, 13b/16 (2), 14b/1 (2), 14b/14, 15a/1, 16a/12, 24b/5, 24a/1, 24a/4, 24b/6, 32a/3, 34b/12, 39a/19
s.+dır 33a/1, 36b/1, 80a/15
s.+ları (*yük.*) 124b/12
s.+niñ 5a/16, 24a/10
s.+sı 32b/3
s.+sın 61a/16
s.+ya 57b/6, 115b/18, 116a/2, 124a/17, 130a/8, 134b/1
s.+yı 6a/6, 6a/7, 23a/5, 23a/19, 24a/4, 24a/11, 28a/16, 32b/3, 33b/4, 37b/1, 46a/1, 60b/10, 67b/6, 70a/16, 90a/17, 93b/5, 101b/16, 102a/12, 111b/11, 116a/2, 125a/7, 126b/9, 128a/10, 130a/11, 131b/15, 134a/6, 134a/16, 137a/15

s.+yı 117a/19
emrâz-ı s.+ya 118b/3
muḥarrîk-i s. 78a/2
mürre-i s. 30b/4, 47a/8
mürre-i s.+yı 99a/10
mürr-i s.+ya 53b/13
müshil-i s. 32b/2
müvellid-i s.+dır 73b/10
müvellid-i mürre-i s.-ı ciger 81a/3
s.-yı muḥterîk 132a/4

II. Kara siyah.
s. 20a/18

III. Aşk, kuvvetli sevgi.
s. 50a/3
şiddet-i s.+dan 50a/3

sevdâ°î: *bk.* sevdâyî.
s. 31a/4

sevdâlu: Eski tıbbâ göre insan vücûdundaki dört ana unsurdan biri olan sevdâli. [1]
s. 47b/1

sevdâvî: < *Ar.* *sevdâvî*. Eski tıbbâ göre insan vücûdundaki dört ana unsurdan biri olan sevdâ ile ilgili. [28]

s. 5b/5, 23b/18, 35a/11, 35b/4, 45b/17, 46b/9, 47a/13, 49a/10, 57b/11, 59b/12, 61a/14, 61a/15, 66b/17, 67b/6, 72a/14, 81a/5, 85a/9, 85a/16, 88a/5, 89a/16, 89b/9, 91a/17, 105b/15, 106a/9, 106a/11, 108b/12

s.+lere 128b/3

s.+ye 126b/14

sevdâviyye: *bk.* sevdâvî. [6]

s.+ye 105b/16

emrâz-ı s.+ye 79a/5

° ilel-i s.+leriñ 90b/13

ḥummâ-i s. 26a/13

vesvâs-ı s. 55a/5

vesvâs-ı s.+ye 105b/16

sevdâyî: *bk.* sevdâvî. [2]

s. 42a/5, 113a/4

sevîk: < *Ar.* *sevîk*. Ezme, püre; un. [1]

s.+i (*iye.*) 50b/15

seviṭra: Bir macun adı. [8]

ma^c cün-ı s. 14a/7, 14b/17, 15a/19, 15b/8, 16a/16, 17a/16, 20b/5, 22b/15

seyaduryeṭus: Bir terkip adı. [7]

ma^c cün-ı s. 14a/7, 14b/18, 20a/15, 21a/5, 22a/3, 22b/16, 23b/2

seyelân: < *Ar. seyelân.* Akıntı. [7]

s.+1 (*yük.*) 89a/3
s.+ın 88a/4, 92b/16
s.-1 balğamî 104b/16
s.-1 dem 135a/16
s.-1 hayza 102a/6
dārçîn-i s. 128a/5

sey(i)r : < *Ar. seyr.* Gezip dolşama; gdiş, hareket. [2]

s. eyle- 77a/8
s.+i (*iye.*) 99b/16

seyrek : Aralıklı. [2]

s. s. 88a/19

seytarec: *bk.* şeytarec. [1]

ħabb-1 s. 23a/1

seyyâl : < *Ar. seyyâl.* Akan, akıcı. [1]

s. ol- 12a/6

seyyâre: < *Ar. seyyâre.* Gezegen. [1]

kevâkib-i s. 9a/3

sezâb : < *Ar. sezâb.* Sedefotu. [11]

s. 43a/16, 54a/9, 76a/13, 132b/15
s. şuyı 49b/7
s. toħmı 127a/13
s. yaprağı 38b/9, 52b/7, 137a/11
s.+ıñ 54a/16
s.-1 berrî 40b/19

şibyân : < *Ar. şibyân.* Küçük çocuklar. [2]

ş. 14b/18
ş.+a 38b/19

sıçan : Sıçan, fâre. [1]

s.+ıñ 68b/3

şıçan : *bk.* sıçan. [1]

ş. 68b/2

sıçankulağı: Sıçan kulağı, mercanköşk. [1]

s. 116a/15

sıçrama: Sıçrama. [1]

s.+dan 21b/17

şifat: < *Ar. şifat.* İlaç terkip etme tarzı. [63]

ş. 122b/19, 132b/12
ş.+a 125b/4, 126a/2, 128a/7, 128b/8,
128b/15, 129b/2, 132a/4, 132a/8, 132a/17
ş.+1 (*iye.*) 28a/11, 31b/16, 81b/17,
90a/3, 95a/18, 98a/19, 98b/15, 99a/3,
101b/17, 123a/15, 123a/19, 123b/6, 126b/4,
127a/9, 127a/11, 127a/17, 127b/2, 127b/5,
127b/7, 127b/9, 127b/11, 127b/12, 127b/15,
130b/14, 130b/17, 130b/19, 131a/3, 131a/9,
131a/13, 131a/14, 131a/16, 132b/10,
132b/14, 133a/1, 133a/5, 133a/18, 133b/3,
135a/3, 135a/9, 137a/4, 137a/8, 137a/10,
137a/16, 138b/19, 139a/2, 139a/5
ş.+ıdır 60a/2
ş.+ına 124b/14
ş.-1 müdebbire 130b/11
ş.ı şumâme 145a/18
ş.-1 ° amel-i eftimun-ı sâde 145b/14
ş.-1 ° amel-i muķavvî 145b/5

şığır : Sığır. [17]

ş. 86a/12
ş. eti 24a/12, 38a/2, 88a/2
ş. öd 142a/12
ş. ödi 142a/5, 142a/15
ş. südi 37a/6, 87a/5
ş. teresi 91a/4
ş. yağı 81a/15, 103a/12, 107b/19
ş. yoğurdu 86b/19
ş. zekeri 55a/19
ş.+ıñ 56b/18, 87a/6

şığırdili: Sığır dili bitkisi. [1]

ş. 89b/4

şığır gözi: Sarı papatya. [1]

ş. 32b/17

şığırkuyruğı: Sığır kuyruğı, lâbada. [4]

ş. 85b/12, 95b/18 (2), 114a/13

şığla : Günlük ağacı. [1]

ş. 103b/3

şihhat : < *Ar. şihhat.* Sağlık, esenlik. [14]

ş. 126b/17
ş. bul- 137b/3

- ş.+de 25b/16
 ş.+e 26a/5
 ş.+i (*yük.*) 35a/3
 ş.+iñ 11a/10, 12a/4
 ş.+inde 26a/5
 ş.+ine 12b/17
 ş.+ini 91a/16
 hâl-i ş.+ine 9a/12
 hıfz-ı ş. 4a/3, 128a/17
 ş.-i beden 105b/17
- şık-** : Sıkıştırıp suyunu veya yağını çıkarmak. [17]
 ş.-alar 126a/17, 131b/9, 112b/3
 ş.-ub 16b/15, 33a/15, 59a/8, 64a/9, 70a/8, 77b/7, 83b/5, 101a/16, 106b/2, 112b/2, 123a/17, 125a/15, 126a/8, 133a/7
- şıklı -** : [2]
 I. Sıkılmak.
 ş.-miş 125a/9
 II. (Boğaz ile birlikte) Kısılmak, şişmek.
 ş.-a 16b/1
- şıklet** : < *Ar.şıklet*. Ağırılık; sıkıntı. [10]
 ş. 92a/13, 96b/17
 s. ol- 29a/16
 ş. vir- 82b/18, 105a/9, 105a/11
 ş.+i (*ıye.*) 72a/14, 96b/19, 102b/7
 ş.+ini 92a/18
- şımif** : < *Ar.şımif*. Sınıf, tür. [1]
 ş.+dır 112a/7
- şımuğ** : Kırık. [1]
 ş.+lara 103a/1
- şıraca** : Daha çok çocuklarda ve gençlerde görülen, boyun ve koltuk altlarındaki lenf bezlerinde iltihaplanmalara ve akıntılı yaralara yol açan bir çeşit verem. [2]
 ş.+sı 141b/7
 ş. +ya 141b/5
- şırça** : Cam, camdan yapılmış eşya. [1]
 ş. 94b/6
- şırçalı** : Cam, camdan yapılmış eşya. [3]
 ş. 81b/18, 131b/13, 131b/19
- şırçalı** : Cam, camdan yapılmış eşya. [1]
 ş. 144b/4
- şırf** : < *Ar.şırf*. Sade, safî, halis. [2]
 şarâb-ı ş. ile vireler 103a/11, 103a/14
- şırlı** : (Çanak, çömlek vb. için) Sırla kaplanmış. [7]
 ş. 124b/7, 125a/9, 125b/10, 125b/19, 131b/8, 132a/13
 ş. ol- 125a/14
- şıva-** : Bir şeyi, üzerine başka bir şey sürmek veya döşemek sûretiyle tamâmen kaplamak. [3]
 ş.-yub 32b/11, 126a/7, 143a/6
- şıvalı**: Sıva sürülmüş, sıvalı. [1]
 ş. 77b/2
- şıvık** : Sulu, cıvık, akıcı. [1]
 s. 20b/8
- şıyânet** : < *Ar.şıyânet*. Koruma, muhâfaza. [1]
 ş. it- 128a/19
- şıyrundi**: < *şıyırması*. Sancı; bağırsaktaki mukoza denilen tabakanın erimesi, yüzülmesi [2]
 ş.+sına 83b/14
 ş.+sından 62a/19
- şıyrundu**: *bk.* şıyrundi. [1]
 ş.+sından 37a/10
- şız-** : (Çatlak, çizik, gözenek, yara vb. bir yerden) azar azar süzülüp çıkmak. [5]
 ş.-an 42a/13
 ş.-duğına 48b/14, 52a/15, 63a/14
 ş.-sa 37a/15
- şızı** : İnce ve hafif ağrı. [4]
 ş.+lara 139a/9, 141a/11, 142a/2
 ş.+ya 138b/7

<p>sibistān: < <i>Far. sibistān</i>. Sibistan ağacı, ökse yemişi. [9] s. 13b/12, 14a/12, 17a/4, 53b/15, 111b/6, 134a/19, 134b/4, 141b/12, 141b/17</p> <p>sibiya: < <i>Rum. sibīyā</i>. Mürekkep balığı. [3] s. 58b/5, 89b/16, 89b/17</p> <p>sidik : İdrar. [2] s. tütul- 42a/1, 90b/4 “<i>İdrarı vücuttan dışarı atma zorluğu</i>”</p> <p>sidük(g): <i>bk. sidik</i>. [8] s. tütul- 43b/16, 76a/13 s. yolları 140b/5 s.+i (<i>yük.</i>) 43b/16, 50b/6, 53b/13 s.+i (<i>iye.</i>) 63b/9 s.+i şamlasına 51a/11</p> <p>sidük zori: İdrarı vücuttan dışarı atma zorluğu. [1] s.+na 140a/5</p> <p>sigil : Siğil. [10] s.+e 37b/12, 138b/19, 139a/2 s.+i 68b/4 s.+ler 35b/5 s.+lere 68b/3, 80b/1 s.+leri 64b/9, 68a/9, 110a/15</p> <p>sihr: : < <i>Ar. sihr</i>. Güçlü etki. [2] s.+i (<i>yük.</i>) 77b/14, 77b/18</p> <p>sikencübīn: <i>bk. sirkencübīn</i>. [27] s. 16a/1, 17b/9, 17b/10, 18b/14, 19b/16, 20a/19, 20b/15, 38a/4, 63a/8, 67b/1, 74a/9, 82b/13, 99b/7, 102b/6, 103a/9, 108a/1, 112b/2, 116b/13, 121b/14, 127a/12, 127b/15 s. büzüri 19b/15, 20a/19, 22a/17 s. ° unşülü 14b/19, 16a/17, 17b/10, 22a/17 s.+i (<i>iye.</i>) 82a/16</p> <p>sikkelü: < <i>Ar. sikke</i>. Damgalı. [1] s. 50a/4</p>	<p>şıl : Ayruk otu. [1] s. 41b/8</p> <p>şıl : <i>bk. sill</i>. [6] s. ° illeti 34a/9, 62b/7, 87b/6 s. marazı 73a/18 s.+e 133b/2, 135a/19</p> <p>şıl- : Silmek. [1] s.-esin 123a/15</p> <p>şılğ : < <i>Ar. şılğ</i>. Yapraklarından salata ya da yemek yapılan, pazıyı andıran bir bitki. [2] s. 56a/3, 115a/5</p> <p>şill : < <i>Ar. şill</i>. Verem. [3] s. marazı 26a/1, 123b/12 s.+e 87a/11</p> <p>şīm : < <i>Far. şīm</i>. < <i>Yun. Gümüş</i>. [1] s. 69b/17</p> <p>şīm : < <i>Far. şīm</i>. < <i>Yun. Beyaz nergis</i>. [1] s. 106a/6</p> <p>şimsim: < <i>Ar. şimsim</i>. Susam. [2] s.-i muşşer 119b/16 s. 56b/8</p> <p>şīn : < <i>Ar. şīn</i>. Osmanlı Türkçesi alfabesinin on ikinci harfi. [1] s. bābı 89b/17</p> <p>şincāb : < <i>Far. şincāb</i>. Sincap. [1] s. 58a/2</p> <p>şīne : < <i>Far. şīne</i>. Göğüs, bağır. [3] s. huşūneti 39a/11 s. nezelāti 46a/12 s.+ye 69a/8</p> <p>şīnek : Sinek. [3] s. 26a/3, 52a/11 s.+ler 67a/11</p> <p>şīnī : Çinli; Çin’e ait. [2] ş. 50a/5, 111b/2</p>
--	---

siñir : [46]

I. Duyulardan ve hareketlerden gelen uyarıları organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bunların oluşturduğu demet.

s. 50b/5, 88b/9

s. ağrısı 32b/14

s.+de 57a/14, 142b/5

s.+e 69a/13, 88b/18, 137b/5

s.+i (*yük.*) 51a/4

s.+ler 53a/12, 55a/14, 134b/12

s.+lerde 134b/

s.+lerden 67b/1, 69a/17

s.+lere 33a/4, 34b/18, 43a/9, 62b/16, 68a/14, 74b/13, 75a/6, 76b/8, 76b/11, 79a/13, 99a/7, 137b/4, 140b/15

s.+leri (*yük.*) 33b/2, 42a/11, 48a/5, 54b/9, 62a/1, 66b/12, 79a/12, 102a/1, 103b/13, 105b/5, 106b/12, 139a/16

s.+leriñ 15a/12

s.+lerine 45a/16, 63a/16, 110a/11

II. Bir kimsenin rûhi niteliği, âsap.

s. bozulması 38b/4 “*sinirlenmek*”

s. vir- 44a/14

siñirli yaprak(ğ): Bağa.[2]

s. tohumı 119a/8

s.+ı 121b/3

siñirli : Damarlı. [1]

s. 113a/15

siñirli yaprak: Bağa. [1]

s. 88b/18

sirācü'l-kuṭrub: < *Ar. sirācü'l- kuṭrub.* Abdüs selam otu, adam otu. [2]

s. 113b/11, 114a/1

sirāyet : < *Ar. sirāyet.* (Hastalık için) geçme, bulaşma. [3]

s. it- 8b/18, 104b/2

s. etmez 104b/7

sirhışk : *bk. şirhışk.* [1]

s. 134b/5

sirhışt : *bk. şirhışt.*[5]

s. 13b/12, 14a/12, 16b/4, 26a/19

şārab-ı s. 25a/2

sirke :<? Ekşimiş üzüm suyu; kimyevî usûllerle hazırlanan bazı bileşiklerin ortak adı. [112]

s. 13b/8, 15b/14, 16a/8, 16a/14, 18a/5, 20b/1, 20b/13, 28b/5, 29b/20, 31a/2, 31b/4, 31b/8, 32a/7, 32b/3, 33b/16, 33b/18, 34a/2, 34b/7, 35a/5, 35b/2, 35b/5, 39b/7, 42a/11, 42a/18, 44b/11, 45a/3, 45a/9, 45a/13, 45b/18, 46b/7, 46b/17, 46b/19, 47b/12, 52b/8, 53a/17, 54a/8, 55a/2, 55b/3, 56a/10, 60b/10, 60b/18, 61a/10, 62b/11, 63a/14, 64a/3, 67a/8, 70b/5, 70b/6, 70b/19, 75a/6, 75a/15, 75a/16, 79b/8, 79b/19, 80a/1, 80a/2, 80a/6, 80b/11, 80b/19, 81a/6, 82b/10, 83a/1, 85a/14, 86b/13, 89a/8, 89a/9, 89a/14, 90a/14, 93a/18, 93b/1, 95b/2, 95b/10, 95b/15, 97a/17, 97a/18, 97b/6, 98a/15, 98b/3, 98b/10, 98b/19, 100b/12, 101b/10, 101b/12, 104a/8, 107a/2, 108b/8, 110a/15, 112b/19, 122a/3, 124b/13, 124b/14, 137b/8, 138a/11, 139a/6, 145a/3

s. ol- 29a/1, 46b/18

s.+de 29a/19, 83a/17, 95a/18, 98b/1, 127a/6

s.+ yi 138a/11

s.+si 15b/19, 121b/13, 124b/9

s.+sidir 47a/4

s.+siyle 71b/15

s.+sin 95a/19

s.+sine 80a/2

s.+ye 46b/18, 98a/15

sirke: <? Bit yumurtası. [2]

s.+lerin 75a/11, 104a/4

sirkencübîn: < *Ar. sirkencübîn.* Bal ile sirkenin karıştırılmasından meydana gelen şerbet. [6]

s. 30b/7, 71b/3, 89b/14, 93a/18, 93b/1, 97a/18

sis : Bazı kimselerin yüzlerinde bulunan nokta nokta esmer lekeler, çil. [1]

s. 116a/3

sisam: *bk. şusam.* [1]
s.+1 56b/13

sitte : < *Ar. sitte.* Altı. [3]
s.-i zârūriyye 4b/13, 4b/14, 27a/9

sivilce :Sivilce. [2]
s.+ler 25b/18
s.+lere 50b/5

sivilci : Sivilce. [1]
s.+ler 5b/12

sivilcü : Sivilce. [4]
s.+ler 31b/12
s.+lere 41b/1, 89b/8
s.+leri (*iye.*) 44b/4

sivri : Sivri. [2]
s. s. 88a/18

siyāh : < *Far. siyāh.* Siyah, kara. [60]
s. 33b/5, 35b/3, 36a/5, 36b/8, 40b/6,
40b/7, 45a/2, 45b/1, 49b/11, 52b/17, 52b/18,
53a/6, 56a/4, 59b/2, 64a/4, 64b/13, 64b/14
(2), 65b/9, 68a/8, 70a/12 (2), 76b/16, 77a/2,
79a/14, 82a/10, 82b/1, 86a/13, 95a/1, 95b/7,
104a/1, 104a/2, 107a/10, 107a/11, 107a/19,
107b/6, 114a/15, 115a/1, 139a/6
s. it- 29b/18, 63a/12, 98a/16, 108a/2
s. ol- 14a/15, 55b/18, 65b/18, 66b/6,
70a/14, 74b/7, 77b/3, 84a/7, 85a/19,
115b/18, 121a/16
s.+a 66b/8, 81b/10
s.+dan 53a/7
s.+1 (*iye.*) 88a/5, 107a/11, 107a/13

siyāhlık: Siyahlık, karalık. [3]
s. āşārı 68a/17, 98a/16
s. eşeri 98a/16

siyil : Siğil. [2]
s. 87a/1
s.+e 87b/3

şoğan : [14]

I. Soğan.
ş. 37b/8, 37b/9, 38a/12, 51b/18,
71b/6, 82a/9, 115b/9, 116b/14, 119a/4
ş.+dan 41b/3
ş.+dır 37b/5
ş.+ıyla 75a/3

II. Zambak, çiğdem vb. bitkilerin
toprak altında kalan kökü.
ş.+ıdır 37b/12
ş.+ın 37b/13

şoğulcan: Solucan. [15]
ş. 81b/05
ş.+1 43a/15, 45a/4, 90b/16, 125b/16,
131a/16, 136b/1, 139b/17, 140a/6, 141a/18
ş.+ın 98a/5
ş.+ları 83a/15, 100b/12, 108a/9
ş.+ların 107a/2

şoğur- : Soğurmak, emip içine almak. [1]
ş.+duğdan 140b/4

şoğ - : [23]
I. (Yılan, akrep, arı vb. için) ısırarak.
ş.-anlara 36a/7, 45b/6, 103a/11
ş.-duğı 103a/12, 122b/3, 122b/18
ş.-duğına 43b/8, 43b/12, 68b/4,
71a/6, 74a/5, 75b/16, 80b/12, 87a/8, 87b/14,
105a/19, 112a/14
ş.-duğına 52a/13
ş.-muşlara 86b/8
ş.-unca 138b/13

II. İçine girmesini sağlamak.
ş.-alar 51b/4, 51b/15

III. (İğne, bıçak vb.) batırmak.
ş.-salar 104b/14

şol : Sol taraf. [1]
ş.+dan 20a/19

şoluğ(ğ): Suluk, nefes. [1]
ş.+ına 133b/5

şolun - : Solunmak. [1]

ş.-masını 142a/16

şoñra : Sonra. [133]

ş. 4b/7, 4b/8, 4b/10, 4b/12, 4b/17, 5a/5, 5b/9, 6b/6, 6b/7, 7a/6, 7a/8 (2), 7a/9, 7b/12, 8b/18, 10a/2, 12a/11, 13a/15, 13a/16, 14a/11, 16b/9, 18a/16, 18b/4, 18b/10, 18b/11, 18b/13, 18b/18, 20a/12, 21b/13, 21b/14, 23a/4, 23a/16, 23b/5, 23b/13, 24a/3, 24a/6, 25a/10, 25b/10 (2), 25b/11, 25b/16, 26b/7, 29a/11, 29b/1, 32b/9, 34a/14, 35a/3 (2), 35b/14, 35b/15, 37a/16, 41a/9, 42a/7, 44a/1, 45a/4, 46a/16, 46b/12, 51b/10, 57a/14, 57b/3, 58a/19, 58b/19, 62a/12, 64b/1, 64b/14, 66a/1 (2), 68b/8, 68b/9, 68b/13, 69a/1, 71a/15, 77a/17, 77b/05, 77b/6, 78a/3, 80a/7, 81b/18, 82a/5, 83a/9, 84b/4, 86a/7, 87b/15, 91a/6, 91b/19, 92b/5, 93a/1 (2), 93b/8, 94a/2, 94a/7, 98b/2, 99a/5, 107b/7, 109a/12 (2), 109a/13, 113a/15, 114b/5, 114b/6 (2), 118b/9, 123a/6, 125b/4, 125b/12, 126a/17, 127a/7, 128b/15, 129a/6, 130a/7, 131a/5, 133a/9, 137b/11, 137b/13, 138a/12, 138a/14, 139a/4, 139a/9, 139a/10, 139b/13, 140a/1, 140b/4 (2), 140b/14, 141a/2, 141a/14, 143a/8, 143b/6, 143b/7, 143b/9, 145a/3, 145a/9
ş.+dan 97b/10

şor - : Emmek, sorumak. [1]

ş.-sa 104b/6

şovu - : Soğumak. [2]

ş.-ya 92a/17, 92a/18

şovucak: Serin, serince. [1]

ş. 82a/3

şo³ uķ (ğ): Soğuk, soğuk özelliğe sahip (Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri). [48]

ş. 5a/3, 7a/10, 29b/10, 31b/7, 32a/4, 34b/16, 36a/15, 37a/12, 38a/5, 43b/19, 46a/4, 51b/12, 59b/6, 62b/19, 64a/16, 66a/11, 72b/2, 76a/11, 78b/7, 83a/12, 92b/18, 93a/8, 97a/13, 99a/8, 104b/13, 113a/10, 122a/15

ş. al- 54a/7 “üşütmeķ”

ş. ol- 5b/17, 66a/5, 69b/6, 93a/4

ş.+dan 15b/19, 30a/2, 41b/5, 43a/9, 48a/11, 62b/18, 122a/10, 122a/16, 128a/9, 129b/3, 134b/9, 140a/7, 140a/14

ş.+dur 140b/12

ş.+larında 45a/18

şo³ uķluk(ğ): Soğukluk, serinlik. [5]

ş.+ından 33b/11

ş.+ına 119b/15, 120a/15, 125b/6, 141a/5

şovuk (ğ): Soğuk, soğuk özelliğe sahip (Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri). [79]

ş. 5b/9, 12b/2, 12b/3, 12b/4, 12b/7, 32a/10, 36a/15, 38b/5, 41a/2, 41b/18, 43a/4, 43a/9, 44a/13, 45a/16, 47b/9, 48a/2, 51a/13, 51b/11, 55a/16, 55b/5, 56b/5, 59a/15, 59b/6, 61a/13, 62b/8, 67a/4, 68a/12, 69b/6, 69b/9, 71b/1, 72a/8, 79a/6, 79a/12, 79a/16, 80b/16, 82a/4, 84a/11, 84b/17, 92b/4, 94b/13, 97a/15, 99a/16, 99a/18, 101a/19, 103a/14, 104b/17, 105b/13, 105b/15, 106a/11, 106b/12, 106b/13, 108a/6, 110a/05, 113a/3, 120b/4, 129b/2

ş. al- 27b/15 “üşütmeķ”

ş. ol- 36b/6, 105b/4

ş. zahmeti 27b/15

ş.+ dan 34a/7, 37a/11, 39a/7, 51a/16, 53b/4, 55a/14, 66b/17, 76b/9, 80b/12, 3b/17, 91a/1, 113a/4

ş.+dur 28b/17, 49a/6, 61a/15, 92b/15, 106b/6

ş.+larına 104b/13

şovukla-: Soğumak. [1]

ş.-maya 123a/7

şovukluk(ğ): Soğukluk, serinlik. [10]

ş.+ı (ıye.) 61a/15, 92b/11

ş.+ına 53b/12, 54b/6, 69a/16, 81a/12, 101b/15, 105a/1, 140a/6

ş.+ını 30a/12

şovut(d) -: Soğutmak. [4]

ş.-ub 41a/16, 94a/8

ş.-ur 28b/18, 99b/9

söğüd : Söğüt ağacı. [4]
s. ağacı 46b/10
s. küli 46b/14
s. yaprağı 46b/14
s.+ün 46b/12

söğün -: < *söyün*-. Sönmek. [3]
s.-müş 108b/6, 108a/16
s.-müş (*sf.*) 108a/15

söğündür -: *bk.* söyündür-. [8]
s.-eler 98b/1
s.-seler 86b/2
s.-üb 109b/10
s.-ür 35a/18, 36b/5 44b/8, 49a/7,
71b/19

söğüt : *bk.* söğüd. [1]
s. küli 139a/3

söğütleyin: Söğüt ağacı gibi. [1]
s. 29a/12

sölpük : Gevşeyip sarkmış, gerginliğini kaybetmiş. [1]
s. it- 38a/1

söyle - : Söylemek. [5]
s.-mez 61b/7, 104b/14
s.-mez (*sf.*) 63b/12
s.-ye 14a/17, 61b/7

söyündür -: Söndürmek. [6]
s.-ür 124b/10, 125a/11, 125a/19,
126a/10

söz : Söz. [8]
s. 6b/1, 24b/19, 26b/14, 26b/16,
104b/14
s.+e 7a/1, 63b/13
s.+ler 14a/17

sözlü : Sözlü, konuşkan. [1]
s.+dür 9b/1

şu : [502]

I. Su, rengi, kokusu ve tadı olmayan şeffaf sıvı madde.

ş. 13a/11, 13b/13, 13b/19, 21b/1, 23b/1, 25a/10, 26b/6, 27b/5, 28b/2, 32b/8, 35b/12, 37b/2, 38b/1, 40b/5, 40b/6, 40b/9, 41b/4, 41b/5, 42a/4, 42b/1, 42b/2, 43a/5, 43b/15, 44b/11, 52a/5, 52b/1, 52b/5, 53a/13, 53a/15, 59a/16, 61a/3, 61b/14, 62b/3, 62b/8, 63a/13, 64a/16, 65a/11, 69b/5, 73b/9, 73b/16, 73b/17, 74b/12, 76b/7, 78b/7, 80a/5, 82a/1, 83a/12, 84b/17, 88b/10, 91b/14, 92a/4, 92a/5, 92a/8, 92a/9, 92a/13, 92a/14, 92b/4, 92b/6, 92b/9, 92b/18, 93a/2, 93a/5, 93a/6, 93a/7 (2), 93a/9, 93b/2, 93b/4, 93b/15, 94a/3, 94a/7, 97a/1, 97a/13, 98b/2, 108b/11, 109a/16, 111a/15, 113b/3, 120b/4, 120b/11, 121a/6, 121a/11, 122b/10, 123a/5, 123a/6, 123b/1, 123b/7, 123b/8, 123b/17, 124a/3, 124a/8, 124a/15, 124b/4, 124b/7, 124b/17, 125a/15, 126a/8, 126a/15, 136b/18, 138a/8, 138b/10, 139a/9, 139b/8, 140b/9, 140b/14, 141a/2, 142a/9, 143a/9, 143b/5, 144a/19, 144b/1, 144b/15, 145a/8, 145a/9

ş.+da 35a/5, 36b/7, 62a/10, 67a/11, 84a/3, 92a/13, 99a/5, 112b/2, 139a/3

ş.+da (*sudaki*) 96a/5
ş.+dan 11b/7, 41b/4, 82a/1, 82a/3, 82a/4, 143a/11, 143a/14, 143b/1

ş.+dur 42b/18, 79a/1, 92a/3, 92b/10, 93a/3, 93b/14, 134b/13, 134b/17

ş.+lar 5b/16, 14b/6, 37b/8, 92b/8, 92b/9 (2), 92b/10, 137b/16, 138a/19, 143a/19, 144b/8

ş.+larıñ 37b/8, 92a/18, 92a/19, 92b/7, 143a/6, 145a/6

ş.+ya 12b/2, 12b/3, 12b/4, 12b/5, 23b/8, 44a/9, 44a/10, 44a/11, 92a/12, 92b/14, 94a/8, 115b/9, 123b/2, 143a/19, 144b/18

ş.+yı (*iye.*) 92b/8, 93b/11, 134b/6

ş.+yıdır 92a/10, 92b/7

ş.+yıyla 137a/7

ş.+yuñ 92a/3, 92a/6, 92a/7, 92a/9, 92a/14, 92a/19, 93b/17

II. Bu sıvıdan oluşan deniz, göl, akarsu vb.

ş. 32a/2, 53b/8, 61b/17, 84b/4, 109a/11 (2), 114a/11
 ş. balığı 55a/8
 ş. kurbacası 61a/18, 61b/5
 ş. yarpuzı 107a/8
 ş.+da 70b/1, 74a/13
 ş.+larda 40a/4, 102b/16, 110a/3
 ş.+ya 109b/13, 109b/14, 109b/15
 ş.+yında 110a/1
 ş.+yuñ 84b/7

III. Bazı meyve ve sebzelerden sıkılmak, kaynatılmak veya damıtılmak sûretiyle elde edilen sıvı.

ş. 14a/1, 24b/14, 61a/4 (2), 69a/9, 78b/10, 80b/2, 139b/13 (2), 141a/19, 142a/17, 143b/9, 144b/8, 144b/9, 144b/12, 144b/16, 144b/19, 145a/3 (2), 145a/17
 ş.+yı (*iye.*) 5a/8, 15b/14, 16b/5, 16b/6, 18a/5, 18b/15, 19a/18, 19a/19, 20b/9, 22b/13, 26a/11, 26b/2 (2), 27b/9, 27b/10, 29a/10, 31a/4, 31a/14, 34b/18, 38a/16, 39b/15, 47b/3, 54b/13, 57a/2, 57b/11, 58b/4 (2), 61a/16, 61b/14, 62b/8, 65a/7, 66a/13, 66b/2, 66b/13, 68a/3, 69a/11, 72a/7, 73b/3, 74b/6, 75b/18, 78b/8, 82b/2, 82b/13, 85b/11, 86b/3, 88b/17, 89a/6, 89a/19, 91b/7, 91b/17, 92b/7, 93b/8, 94a/14, 94b/1, 94b/7, 95b/1, 98a/4, 103a/19, 109b/4, 109b/6, 111b/19, 112a/11, 121b/3, 123b/9, 126b/12, 129a/4, 129a/19, 133b/7, 136a/3, 136a/6, 136b/11, 137b/15 (3), 138a/17, 138a/18 (4), 138b/11, 139a/16, 140b/14, 141a/4, 141b/10, 141b/12, 144a/9 (2), 144b/10 (2), 145a/5
 ş.+yı (*yük.*) 58b/18, 67a/11, 81b/19, 93b/19, 94a/8, 112b/3, 124b/4, 125a/14, 125a/16, 139a/4, 139b/13, 139b/15, 140b/4, 140b/10, 144a/9, 144b/12
 ş.+yıdır 93a/11, 94a/5, 94a/14, 94b/5, 104a/11
 ş.+yla 138a/9
 ş.+yıyla 42a/18, 47a/19, 47b/3, 48a/14, 49b/7, 57a/2, 59b/13, 62a/10, 62a/11, 62a/13, 65a/12, 66b/15, 76b/10, 81a/6, 94a/10, 94b/12, 98b/11, 103a/7, 103a/9, 103a/10, 103a/13 (2), 103a/16, 103a/17, 103b/14, 120b/11, 127a/3, 127a/13,

127a/19, 127b/3, 129b/10, 129b/14, 129b/18, 130a/6
 ş.+yıyladır 130a/15
 ş.+yım 27b/15, 33a/16, 33a/18, 38b/16, 41a/2, 42a/4, 44b/17, 45a/5, 48a/10, 53b/5, 56a/9, 56a/11, 57b/19, 60a/6, 60b/8, 65a/19, 65b/1, 66b/18, 69a/1, 74a/13, 78b/19, 81a/1, 82b/10 (2), 83a/18, 84a/3, 93b/2, 98b/8, 101a/16, 102a/8, 111a/6, 123a/17, 127b/18, 133a/7
 ş.+yına 29a/9, 33a/3, 53a/5, 87b/16, 101a/18, 143a/15
 ş.+yında 28b/8, 34b/17, 36a/16, 59a/18, 126b/15
 ş.+yından 28a/3, 29b/9, 29b/17, 45b/7, 47b/16, 53a/4, 61a/8, 65a/13, 69a/2, 76a/16, 79b/1, 89a/8, 94b/9, 111a/15, 111b/17
 ş.+yımı 24a/17, 27b/9, 28b/6, 29a/14, 33a/17, 35a/6, 38a/5, 43a/3, 46b/15, 46b/16, 51a/2, 51a/3, 51a/7, 51a/10, 56a/9, 58b/18, 59a/10, 59a/12, 61a/5, 64a/9, 66b/1, 68b/12, 70a/8, 70b/4, 70b/10, 72a/7, 72b/7, 72b/17, 73b/17, 75b/6, 76b/6, 79b/10, 79b/19, 82a/19, 82b/5, 82b/17, 88b/16, 90a/11, 93a/8, 94a/6, 95a/9, 107b/18, 108a/9, 108b/8, 110a/10, 112b/11, 134a/13
 ş.+yımñ 35a/13, 44a/8, 59a/11, 64b/18, 65a/4, 75a/8, 93a/12, 137a/12
 ş.+yuñ (*yük.*) 16b/15, 21b/9
 ş.+yuñ 123b/8, 134b/19

IV. Bir organda toplanmış su, sıvı.

ş.+dur 20a/8
 ş.+lar 18b/19
 ş.+ları (*yük.*) 117a/16
 ş.+yını 108b/4, 128a/3

sū³ : <Ar. sū². Kötü, fenâ. [7]

s.-i hâl 115a/3
 s.-i ırku'n-nesâ 122b/2
 s.-i tedbîr 26b/18
 s.-i tedbîr eyle- 22a/5
 s.-i veca^c 128b/3
 s.ü'l-hazm 85b/4, 103a/14

su³ al : bk. su²âl. [2]

- s. eyle- 65b/5
s. it- 6a/1
- su° āl:** < *Ar. su° āl*. Soru. [1]
s. eyle- 84a/18
- su° āl :** < *Ar. su° āl*. Öksürük. [11]
s. 5b/7, 17b/2, 127b/7
s.+e 39b/11, 89b/12
s.+i 118a/13
s.+iñ 16b/19, 17a/3
s.-i hārre 67b/10
s.-i müzmin 90b/2
s.-i raṭb 104b/18
- su° āle :** *bk. su° āl*. [1]
s.+dir 76a/11
- şud :** *bk. süd* (I). [1]
ş.+ıyla 136b/5
- sū° -i mizāc:** < *Ar. sū° -i mizāc*. Hoşnutsuzluk, mutsuzluk duygularına kapılma durumu, bir nevi ruh hastalığı. [9]
s. emrāzları 19a/5
s.+ı 107a/1
s.+iñ 12b/17
s.+ından 12b/16
māni° -i s.+dandır 145a/10
s.-ı bārid 15a/13, 18a/11, 18a/12
“soğuk özellikteki mizaç hoşnutsuzluğu”
s.-ı sādic 4b/8
- şu kabağı:** Su kabağı. [1]
ş. 72a/17
- şu şıgır:** Manda. [1]
ş.+iñ 87a/6
- şu şıgırı:** Manda. [1]
ş. 75a/12
- şubḥ u mesā:** < *Ar. şubḥ u mesā*. Sabah akşam. [1]
ş. 129a/2
- sūbiyyā:** < *sūbiyye*. Pirinçten yapılan boza
- gibi içecek..[1]
s. 58a/15
- şud:** *bk. süd*. [1]
ş.+ıyla 136b/5
- su° d :** < *Ar. su° d*. Topalak bitkisi. [12]
s. 19b/11, 119a/4, 127a/5, 129a/13, 129a/17, 145a/8
s. köki 54b/3
duhn-ı s. 137b/12
s.-ı hindī 118a/6
s.-ı kūfī 117b/8, 117b/19, 118a/10
- şudā° :** < *Ar. şudā°*. Baş ağrısı. [32]
ş. 13b/15, 44a/13, 46a/1, 113a/11
ş.+a 29b/10, 41a/6, 76a/11, 78a/5, 87b/5, 109b/1
ş.+dan 41a/6
ş.+ı 32a/19, 34a/7, 78b/10, 94b/3, 107a/3, 109b/4, 109b/5, 111a/2
ş.+iñ 13b/4, 13b/9, 13b/16, 14a/3
ş.-ı balğamī 49a/12, 113a/2
ş.+ı bāride 94b/13, 103a/7
ş.-ı hār 13b/2, 13b/3
ş.-ı hārre 109b/3
ş.-ı hārre 78b/7
ş.-ı müzmin 34b/6
- şuḥāl :** < *Ar. şuḥāl*. Ses kısıklığı. [1]
ş. marazı 143b/17
- şukulu fenderiyun:** < *Yun. Dalak otu*. [2]
s. 54b/16, 116b/19
- Sukūtrā:** Arabistan’da bir ada. [1]
S. ceziresi 60a/8
- şukūtrī :** < *Ar. şukūtrī*. Sukutra’ya âit. [1]
şabr-ı s. 60a/8
- sulaḥfa:** *bk. sulaḥfā*. [1]
s. 123b/13
- sulaḥfā:** < *Ar. sulaḥfā*. Kaplumbağa. [1]
s.+yı 123b/16
- şulb :** < *Ar. şalb*. Sert, katı; omurga, bel.

- [3]
 ş. 97b/12
 vec^c -i ş. 22b/7
 burüdet-i ş.+den 21b/7, 22a/4
- şulu** : Sulu. [1]
 ş. 115b/7
- sultānī** : Sultanların yemek yedikleri kuşluk vakti. (?) [1]
 s. kuşluk 123b/4
- şulu** : Sulu, suyu çok. [4]
 ş. 5a/15, 52b/1, 63a/8, 89a/1
- şūm**: < *Ar. şūm*. Sarımsak. [2]
 ş. 41b/2
 ş.-i ^c anīf. 41b/2
- şumākī**: < *Ar. summāk+ī*. Kırmızı renkte çok sert bir mermer. [1]
 ş. 50a/5
- summāk**: < *Ar. summāk*. Sumak ağacı ve tohumu. [9]
 s. 35b/2, 56a/19, 80b/1, 118a/3, 118a/8, 138b/7
 s.+1 56b/5
 mā^o -i s. 18a/7
 s.-1 bağdādī 112b/7
- şummāk** : *bk.* summāk. [5]
 ş. 22a/3, 56a/19, 136a/3, 144b/14, 145a/16
- şūnīz** : *bk.* şūnīz. [3]
 s. 15a/9, 19b/11, 142a/3
- şūret** : < *Ar. şūret*. Görünüş, şekil; yüz, surat. [12]
 ş.+i (*yük.*) 83a/16
 ş.+i (*iye.*) 8a/16
 ş.+inde 8a/18
 ş.-i aşılye 8a/15
 ş.-i bātına 8a/19
 ş.-i bātınıyye 8a/16, 8a/18
 ş.-i cismāniyye 8b/14
- ş.-i nev^c 7b/10
 ş.-i nev^c iyye 8a/15
 ş.-i zāhiriyye 8a/19, 8b/1
- şūret-nümā-yı sudiş, suriş(?)**: Bir terkip adı.[1]
 ş. 126a/18
- surh**: < *Far. surh*. Kırmızı. [3]
 behmen-i s. 116b/7, 119b/17, 127a/6
- sūrincān**: < *Far. sūrincān*. Sorıncan ağacı. [12]
 s. 22b/10, 23a/7, 58a/9, 117a/15, 123a/10, 127a/11, 130a/3, 130a/4, 134a/8
 ḥabb-ı s. 23a/6
 ḥabb-ı s.-ı kebīr 127a/10
 ma^c cūn-ı s. 22b/15
- sūrī** : Kızıl demir sulfat . [1]
 s. 51b/2
- sūs** : < *Ar. sūs*. Meyan, meyan kökü. [14]
 s. 58a/19, 115b/2, 123b/14
 s.+uñ 58b/1
 asl-ı s. 117a/14
 rubb-ı s. 135a/17
 s.-ı ebyaž 116b/11
 şarāb-ı s. 17b/18
^c irķ-ı s. 14a/13, 115b/12, 116b/2, 129a/7, 134a/11, 135b/10 “*meyan kökü*”
- şuşa -**: Susamak. [2]
 ş.-dıkça 82a/2
 ş.+mağı 28b/20
 ş.-ya 5b/14
- şuşat(d)-**: Susatmak. [4]
 ş.-ır 42a/6, 57a/15, 65a/3, 68a/3
- susam** : < *Yun. susami* < *Ar. sumsum*. Susam. [1]
 s. 56b/8
- şuşam yağı** : Susam yağı. [1]
 s. 141a/6

sūsen : < *Far. sūsen veya Ar. sevsen.* Susam denen bitki. [7]
 s. 69a/10
 s. köki 34b/4, 110a/3
 s. yağı 66a/10, 76a/12, 76b/8
 s.+dir 113a/7

şusuz : Susuz, susamış. [1]
 ş. ol- 93a/2

şusuzluk(ğ) : Susuzluk. [28]
 ş. 38a/3
 ş.+a 13a/3, 40a/14, 57a/14, 61b/15, 135b/08
 ş.+dan 24b/9
 ş.+ı 29a/9, 33b/5, 33b/9, 36b/5, 40a/2, 45a/8, 50b/14, 54b/13, 55b/14, 65a/3, 65a/13, 67a/11, 69b/16, 73b/11, 86b/19, 99b/8, 125a/12, 125a/18, 126a/10, 131b/10, 134b/8

su° üd : *bk. su° üf.* [1]
 s. it- 78b/3

şu° üd : < *Ar. şu° üd.* Yukarıya çıkma, yükselme. [4]
 ş. it- 10b/11, 10b/12, 41a/12
 ş. eyle- 143b/1

su° üf : < *Ar. su° üf.* Enfiye, buruna çekilmek için yapılan ilaçların genel adı. [9]
 s. it- 14a/2, 14a/5, 14b/16, 23b/1
 s. eyle- 39a/16, 76a/16, 81a/2, 99a/14, 103a/7

şuver : < *Ar. şuver.* Sûretler, şekiller. [1]
 ş.-i ecsâm 8a/15

şuvr : < *Ar. şuvr.* Boru. [1]
 mā° -i ş. 94a/1

şuy : *bk. şu.* [11]
 ş. 133b/17
 ş.-ıla 27b/15, 56b/5, 57b/11, 67a/10, 91b/14, 105a/18, 125b/3, 134a/3, 135a/12, 137b/13

şübüt : < *Ar. şübüt.* Görünme, ortaya çıkma. [1]
 ş. 4b/5

süd : [99]

I. Doğumdan hemen sonra dişi hayvanların memelerinden gelen beyaz renki SIVI.

s. 14b/8, 29b/13, 30a/10, 37b/13, 40a/10, 41b/15, 42b/7, 45b/12, 47a/15, 63b/18, 72b/16, 74a/1, 74a/3, 85b/19, 86a/1 (3), 86a/16 (2), 86a/18, 86a/19, 86b/5, 86b/6, 86b/7, 86b/8, 86b/9, 87a/1, 87b/18, 93a/17 (2), 93a/18, 103a/11, 107a/4, 108b/15, 129b/15, 137a/6

s. çirozı 59a/9
 s.+de 106a/15
 s.+den 93a/12
 s.+e 93a/19, 107a/4
 s.+i (*ıye.*) 14b/3, 29b/14, 86a/7, 86a/10, 86a/13 (2), 86a/15, 87a/5 (2), 87a/6, 87a/7, 87b/9 (2)

s.+i (*yük.*) 34a/14, 37a/5, 37a/6, 37b/4, 59a/2, 59a/16, 68b/12, 74a/2, 86b/1, 93a/16, 93a/19, 106b/11, 108a/11

s.+idir 86a/7, 87a/5, 87a/9, 87a/16, 87b/1, 87b/6

s.+in 87b/8, 93a/16
 s.+inden 56b/16, 87a/10, 87a/15 (2), 93a/12

s.+ine 93a/14
 s.+ini 112a/16
 s.+lerden 87a/12
 s.+leri (*ıye.*) 42a/4, 86a/8
 s.+lerin 87b/2
 s.+üñ 85b/19, 86a/6, 86b/1

II. Bazı bitkilerde bulunan beyaz renkli öz su.

s.+i (*ıye.*) 85b/16 (2), 97a/9, 105a/5, 114b/7

s.+idir 114b/5
 s.+ini 114b/14, 114b/16
 s.+leriniñ 114b/13

südcegiz: Azıcık süt. [1]
 s. 93b/9

südde : < *Ar. südde*. Peklik, mide dolgunluğu; çeşitli organlarda görülen tutkunluk. [84]

s. 12b/9, 51a/6, 107a/14
s. ağrıları 67a/15
s.+den 14b/12
s.+^o i 50a/11, 81b/8
s.+ler 122b/3
s.+lere 73a/7, 144a/6
s.+leri (*yük.*) 31b/10, 34b/2, 36a/17, 43b/4, 48b/18, 55b/13, 58a/16, 66b/11, 67b/1, 69b/13, 71a/3, 74b/16, 82b/4, 90a/1, 124a/1, 125a/1, 126b/4, 136a/19
s.+lerin 30a/9, 31a/14, 33a/2, 35b/5, 42b/11, 48a/12, 50a/9, 52a/6, 52a/19, 56a/10, 57b/17, 59a/9, 67b/4, 69a/7, 76b/12, 79b/2, 79b/19, 80b/6, 90b/15, 91b/15, 95b/8, 106a/9, 106a/11, 111b/16, 128a/11, 132a/16, 132a/19
s.+leriñ 143b/5
s.+lerine 35a/12, 51b/4, 95b/9, 97b/12, 112a/13
s.+lerini 59a/13
s.+si ol- 96b/15
s.+sin 14b/16
32a/3, 34a/8, 41a/18, 67a/5, 76a/14, 86b/5, 92a/2, 102a/8, 113a/14
s.+sine 71b/2, 110b/15, 113a/3
s.+ye 39a/7, 106b/5, 120a/4
aşhâb-ı s.+ye 92b/19
müfettiḥ-i s. 81a/12
s.-i dimāğ 30b/3, 110b/9
s.-i tḫāl 5b/5

südlegen: Sütleğen, sütleğengiller familyasından olan. [24]

s. 95a/12, 95a/14, 96a/3, 114a/8, 114a/15, 114b/6, 114b/9, 114b/12, 115a/13
s. toḫmı 97a/4, 114a/17
s.+dir 114a/11, 114a/13, 114b/2, 114b/7, 114b/8
s.+i (*iye.*) 95b/19 (2)
s.+iñ 114b/5
s.+ler 114b/3, 114b/7, 114b/11
s.+lerdir 114b/2

südüs : < *Ar. südüs*. Altıda bir. [3]
s. 127b/17, 129a/11, 130b/13

süfl : < *Ar. süfl*. Dışkı, büyük abdest. [1]
s.-i maḳ^c ad 100b/15

süfl : < *Ar. süfl*. Tortu, posa. [2]
s. 41a/7
s.+i (*iye.*) 41a/9

süflî : < *Ar. süflî*. Alçakta, aşağıda bulunan. [2]
s.+dir 8b/17
küre-i s.+de 6b/13

süglün :Sülün. [3]
s. kuşu 39a/14
s. eti 48a/17
s.+dür 48a/17

sühâle: < *Ar. sühâle*. Eğeden geçmiş altın. [2]
s. 49b/18
s.+sin 50a/1

sühület: < *Ar. suhület*. Kolaylık; yumuşaklık. [1]
s. 17b/9

sühūnet: < *Ar. sühūnet*. Sıcaklık. [1]
s.+e 82a/8

sükkān : < *Ar. sukkān*. Bir yerde oturanlar, ikâmet edenler. [1]
s.+ından 84a/17

sükker : < *Ar. sukker*. < *Far. Şeker*. [31]
s. 14a/1, 15b/5, 16a/5, 16b/5, 16b/11, 17a/5, 20b/11, 23b/14, 29a/9, 55b/7, 63b/13, 94b/9, 119b/18, 120a/9, 123b/18, 124a/15, 129a/11, 129a/18, 134a/1, 143b/13
s.+i (*yük.*) 23b/11, 129a/12
s.+i (*iye.*) 13b/7, 143b/12
bezr-i s. 21a/10
s.-i aḫmer 19a/18
s.-i ebyāz 19a/19
s.-i esreb 143a/18
s.-i fānīd 133b/7
s.-i ḳandī 126b/8
ṣarāb-ı s. 123a/18

sükkerî: < *Ar. sukker+i*. Şekerden yapılma. [2]

s. 87b/16, 88a/2

sükker-i üsrüb: Şeker gibi, şekere benzer kurşun. [1]

s. 143a/18

sükrân: < *Ar. sikrân*. Ban tohumu. [1]

s. 115a/4

sükün : < *Ar. sukün*. Durma, hareketsiz kalma. [3]

s.+da 6b/11

s.+dur 4b/15

s.-ı müfriṭ 5a/5

sülük : < *Far. şelūk*. Sülük. [7]

s. 63b/14, 64a/3, 108b/11 (2)

s. ur- 35a/3, 64a/1 (2)

sülüş : < *Ar. sulus*. Üçte bir. [8]

s. 122b/15, 127b/16, 127b/19, 130b/15

s.+i (*iye.*) 81b/19, 124a/9, 126a/15

ş.+ini 135a/12

sülüşî : < *Ar. sulus+i*. Üçte bir ile ilgili. [1]

s. 144a/13

sümbül : < *Far. sunbul*. Sümbül. [40]

s. 33b/10, 36a/18, 57b/13, 118b/6, 119b/12, 120a/8, 123a/10, 123b/6, 133b/9, 136b/10, 138a/2, 139b/3, 140a/18, 145a/12

s.+dür 105a/12

s.+i (*iye.*) 105b/7

s.+i ° aşâfir 57b/13 “*Hint sümbülü*”

s.-i iḳlîṭî 57b/14 “*sümbül-i Rümî*”

s.-i cebelî 57b/15

s.-i ḫalîb 57b/13 “*Hint sümbülü*”

s.-i hindî 32b/13, 57b/13, 105b/18, 118a/4, 119b/2, 120a/13, 120b/1, 122a/13, 125b/18, 126b/18, 128a/6, 129a/13, 132b/7, 134a/8, 135b/10, 135b/12 “*Hint sümbülü*”

s.-i rümî 57b/14, 105b/6, 105b/8

şarâb-ı s. 123b/5

sümbül-i ṭib: Hint sümbülü. [3]

s. 113b/8

s.+dir 53b/14

s.+ i (*yük.*) 113b/9

sümbülü’ṭ-ṭib: Hint sümbülü. [1]

s. 57b/16

sünger : < *Yun. sphoungari*. Sünger. [2]

s. 30a/19, 44a/3

sünger taşu: Sünger taşı, ponza taşı. [1]

s. 116b/10

sür - : [119]

I. (Bir şeyi bir yüzey üzerine) tabaka hâlinde yaymak, sıvamak.

s.-eler 16b/14, 16b/16, 17a/2 (2), 27a/12, 31a/2, 52a/8, 53a/18, 63b/18, 69a/9, 91a/7, 103b/13, 105a/4, 137b/8

s.-erler 49a/15, 49b/5, 108b/8

s.-mek 140a/7, 140a/14, 141a/5

s.-seler 30a/4, 30a/18, 31b/6, 32a/19, 37a/17, 37b/13, 37b/14, 40a/8, 41a/3, 44b/11, 44b/14, 45a/2, 45b/13, 47a/3, 47a/7, 47b/13, 49b/8, 54a/19, 56a/17, 56b/12, 56b/19, 58b/10, 58b/11, 58b/12, 59a/4, 59b/5, 62a/1, 63a/11, 63b/5, 63b/6, 64b/4, 66a/10, 68a/8, 70a/3, 70b/10, 70b/19, 72a/8, 72a/9, 74a/12, 75a/6, 75a/14 (2), 76a/6, 79b/1, 80b/11, 81a/4, 82b/12, 83b/15, 85b/6, 85b/9, 89a/9, 91a/6, 91a/17, 94a/17, 98b/3, 98b/9, 98b/10, 99a/1, 101b/12, 103b/15, 103b/16, 104a/8, 106a/16, 106b/1, 108b/12, 109a/16, 110b/14, 112a/2, 113a/6, 114b/15, 114b/16, 122a/11, 139b/10, 141a/14, 141a/15, 142b/2

s.-üb 101a/15, 141b/3, 141b/9, 142b/1

s.-ünce 140a/1

II. Önüne katıp götürmek; kovmak, uzaklaştırmak; (yürek, iç ile birlikte) ishal olmak.

s.-enlere 67b/11

s.-er 19a/7, 34b/13, 35b/2, 36b/18, 38a/14, 40b/6, 43a/15, 44a/15, 44b/1, 45a/8, 51b/8, 68b/7, 73b/9, 73b/11

<p>III. Değmek, dokunmak; sürtmek. s.-üb 9b/18 s.-ünce 9b/13</p> <p>sür-: Devam etmek. [2] s.-er 25a/7, 104b/15</p> <p>sür^c at : < <i>Ar. sur^c at</i>. Çabukluk, hızlılık, hız. [2] s. 92a/17 s.-ı nüfuz 94a/12</p> <p>sürme : < <i>Far. surme</i>. Süs amacıyla kirpik diplerine sürülen siyah toz. [16] s. çek- 28b/2, 34a/18, 45b/3, 49b/4, 85a/12 s. eyle- 54b/1, 58b/10, 97a/19, 110a/17, 111b/12 s. it- 99a/6 s.+dir 29a/3 s.+lerine 75a/18, 98b/16 s.+si 29a/3 (2)</p> <p>sürt - : Sürtmek. [1] s.-seler 28b/2</p> <p>sürücü : Sürücü. [1] s. 35b/9</p> <p>sürün - : Kendi üzerine sürmek. [3] s.-mek 110b/13 s.-mesi 51b/11 s.-seler 108b/7</p> <p>süst : < <i>Far. sust</i>. Gevşek, zayıf, güçsüz. [8] s. it- 105b/5 s.-endām 32a/14, 103b/10, 110a/19, 118b/11, 123a/19 “<i>Endāmı pek güzel olmayan</i>” s. endāmlık 123a/19, 123b/6</p> <p>süslük(g): < <i>Far. sust</i>. Gevşeklik, zayıflık, güçsüzlük. [1] s.+i (<i>yük.</i>) 77b/15</p> <p>süveyk: < <i>Ar. süveyk</i>. Kök. [2]</p>	<p>s.-i sefercel 118a/11 s.-i tuffāh 118a/11</p> <p>süz -: Bir sıvıyı tortudan, katı maddelerden ayırmak için süzgeçten veya süzgeç görevi yapabilecek bez, kumaş vb. bir şeyden geçirmek. [29] s.-e 123b/8 s.-eler 35b/14, 120b/10, 120b/11, 121a/6, 124b/1, 125a/16, 134a/3, 135a/6, 135a/7, 135a/12, 135a/13, 135b/19, 144b/11 s.-meden 144b/18 s.-üb 26b/5, 81b/19, 93b/8, 94a/8, 114a/4, 124a/4, 124b/4, 125b/11, 126a/2, 126a/16, 134a/13, 138a/9, 138b/11, 141a/14</p> <p>süzil - : Dibe çökmek. [1] s.-üb 53a/14</p>
---	--

Ş

- şāb** : < *Far. şāb*. Şap. [1]
ş. 131a/15
- Şabānkāra**: Şabankara (Dağ adı) [1]
ş. 102b/13
- şābūrқан**: < *Ar. şābūrқан*. Bir demir çeşidi. [1]
ş. 44a/6
- şādenc**: *bk. sādec*. [1]
ş. 58b/12
- şādāne**: *bk. sādec*. [1]
ş.+^o i 58b/16
- şādımān**: < *Far. şād +mān*. Sevinçli. [1]
ş. ol- 35a/15
- şāf** : *bk. şiyāf*. [28]
ş. 60a/3, 101a/7, 136b/3, 136b/7
ş. düz- 137a/14
ş. eyle- 68b/7, 94b/16
ş. it- 137a/6
ş. olun- 136b/16
ş.+dır 94b/19
ş.+1 (*yük.*) 136b/18
ş.+1 (*iye.*) 137a/1
ş.+lar 22a/8, 136b/6, 136b/12,
136b/14, 137a/2, 137a/7, 137a/9
ş.-1 āhir 137a/10, 137a/13
ş.-1 aħmer 136b/14, 137a/3
ş.-1 ebyāz 15b/6, 136b/12
ş.-1 māmīšā 94b/16
ş.-1 meder 137a/8
ş.-1 reşāş 137a/6
- şāfi** : < *Ar. şāfi*. Şifā veren, iyileştirici. [1]
ş. ol- 96a/12
- şāh** : *bk. şāh*. [1]
ş.+ını 79b/16
- şāh** : < *Far. şāh*. Dal, budak. [1]
ş.+lar 65a/5
- şāh nergis**: Şah nergis, büyük nergis. [1]
ş. 105b/19
- şāhm** : < *Ar. şāhm*. İç yağı, iç, öz. [2]
ş.+dır 7a/15
ş.+ınıñ 45a/17
- şāhm-ı hançal**: *bk. şāhm-ı hançal*. [6]
ş. 16a/14, 19b/8, 116a/5, 117a/18,
117b/3, 117b/9
- şāhm-ı hançal**: *bk. şāhm-ı hançal*. [1]
ş. 128b/18
- şāhm-ı hançal**: < *Ar. şāhm-ı hançal*. Ebucehil karpuzu içi.
- şāhtere**: < *Far. şāhtere*. Şahtere otu. [11]
ş. 59a/5, 112a/17, 126b/10 (2),
135a/4
ş. çiçeği 132a/3
ş. şuyı 126b/12, 126b/15
ş. murabbāsı 132a/2
ş.+dır 112b/6
ħabb-ı ş. 126b/13
- şāhterec**: *bk. şāhtere*. [6]
ş. 22b/11, 59a/5, 115a/10, 115b/12,
117b/2
mā^o -i ş. 23b/6
- şākākul**: < *Ar. şākākul*. Yabânî havuç. [4]
ş. 90a/4, 116b/7, 119b/18
ş.+1 (*iye.*) 133a/7
- şākāyık** : < *Ar. şēkā^o ik*. Şakâyık. [3]
ş. 115b/12
ş. köki 68a/15
ş.+ını 68a/15
- şākīka** : < *Ar. şākīka*. Yarım baş ağrısı, migren. [11]

- ş. 46a/1, 66b/16, 87b/9, 127b/1
 ş. ağırları 104b/10
 ş. ağrısı 46b/9, 93b/13
 ş.+larına 13b/8
 ş.+ya 109b/1, 113a/5, 120a/2
- şakık** : < *Ar. şakık*. Yarık, yarıлма. [1]
 ş.+a 83b/17
- şalgam** : < *Far. şelgam*. Şalgam. [5]
 ş. 45b/14, 114a/14
 ş. kökine 56a/5
 ş. tohumı 68b/16
 ş.+dan 7b/19
- Şam** : Şam. (Şehir adı) [2]
 ş.+da 57a/18
 ş.-ı şerîf 113b/11
- şam fıstığı**: Şam fıstığı. [2]
 ş. 119b/16
 ş.+nın 69b/10
- Şamî** : Şam şehrine mensup, Şam'la ilgili. [4]
 ş.+dir 74b/8
 kısr-ı fıstık-ı ş. 118a/2
 harnüb-ı ş. 118a/9
 tüt-ı ş. 40b/6
- şamil** : < *Ar. şamil*. İçine alan, kapsayan. [2]
 ş. 12b/10
 ş. ol- 120a/5
- şapka** : < *Bul. şapka*. Şapka. [1]
 ş. 8a/13
- şarâb** : < *Ar. şarâb*. Meyve özü, su ve şekerle yapılan tatlı içecek, şerbet; üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki, mey.[145]
 ş. 13b/18, 23a/19, 33a/15, 40b/12, 44a/4, 44a/13, 48a/14, 54a/5, 71b/5, 123b/11, 123b/12, 124b/2, 125a/18, 125b/4, 125b/5, 125b/12, 125b/18, 125b/19, 126a/2, 130a/15, 134b/1, 134b/13, 134b/14, 134b/18, 135b/14, 136a/11, 136a/12, 136b/17, 141a/7
 ş. it- 123b/19, 125a/5, 126a/3, 126a/9, 126a/18
 ş. ol- 124b/18
 ş. sirkesi 124b/8
 ş.+a 29a/1, 44a/9
 ş.+da 91a/6, 98b/1
 ş.+dan 23b/8
 ş.+dır 124a/17
 ş.+1 (*iye.*) 51a/5, 57a/10, 109b/6, 109b/7, 109b/8, 109b/16, 123a/14, 125b/2, 125b/7, 133b/1, 135a/7, 135b/6
 ş.+1 (*yük.*) 124b/12, 125b/1
 ş.+dır 124b/6, 124b/15, 125a/8, 125b/17, 126b/4
 ş.+ın 56a/15, 79a/3, 79a/4, 91b/16
 ş.+ın 91a/6
 ş.+ını 61a/5
 ş.+ıla 44a/18, 55a/13, 60a/11, 68a/18, 88b/10, 110b/1
 ş.+ıyla 42b/6, 128a/7, 128b/6, 128b/9
 ş.+la 13b/11, 51b/12, 73b/15, 74a/4, 82b/6, 106b/4, 109a/18, 112b/14
 ş.+lar 21a/14
 ş.+ları 123a/12
 ş.+larıñ 21b/10
 ş.-ı afsentîn 17b/19
 ş.-ı âs 19a/12
 ş.-ı bādrenbūye 17b/17
 ş.-ı benefsec 134b/3
 ş.-ı çay 124a/11
 ş.-ı diger 123a/18
 ş.-ı emrūd 19a/10
 ş.-ı encübār 19a/13
 ş.-ı hālzūn 123b/12
 ş.-ı haşhāş 17a/4
 ş.-ı hısrım 16a/7, 18b/18, 19a/9
 ş.-ı hıyār-şenber 24a/8, 25a/11
 ş.-ı hindibā 16b/7, 126a/12
 ş.-ı iccāş 13b/6, 24b/15, 25a/2, 25a/10
 ş.-ı kabağ 126a/6
 ş.-ı leymun 76a/7
 ş.-ı leymunī 24b/10
 ş.-ı mersîn 19a/8
 ş.-ı na^c nā^c 19a/10
 ş.-ı rāziyānec 124a/5
 ş.-ı reyhān 124a/16

- ş.-1 reyhānī 17b/18, 18b/7, 115a/19, 124a/18
 ş.-1 rībāş 16a/8, 18b/18
 ş.-1 rummān 18b/4
 ş.-1 rummān-ı hāmız 16a/8, 24b/14
 ş.-1 rummān-ı hūlv 18b/12
 ş.-1 şandal 74b/6
 ş.-1 şırf 103a/11, 103a/14
 ş.-1 sefercel 19a/12
 ş.-1 sirhışt 25a/2
 ş.-1 sūs 17b/18
 ş.-1 sükker 123a/18
 ş.-1 sünbül 123b/5
 ş.-1 temr-i hindī 13b/6, 24b/10, 24b/15, 25a/2, 25a/11
 ş.-1 tuffāh 123a/13
 ş.-1 verd-i aħmer 19a/13
 ş.-1 °unnāb 24b/15
 ş.-1 uşūl 123b/19
 ş.ü'l-ķarātīn 114a/6
 ş.ü'l-°unnāb 13b/6
- Şarābyūn:** Şarabyun. (Eser adı) [1]
 Ş. 74a/6
- şark** : < *Ar. şark*. Doğu. [2]
 ş.-1 cenūb 65b/6, 65b/8
- şarkī** : < *Ar. şark+ī*. Doğu tarafında bulunan. [2]
 Ş. 7b/4, 52a/10
- şart** : < *Ar. şart*. Şart, koşul. [4]
 Ş. 12b/13
 ş.+1 (*īye.*) 97a/13, 143a/18
 ş.+la 27b/4
- şatru'l-ġıbb:** *bk. şatru'l-ġıbb*. [3]
 Ş. 25a/6 (2), 25a/7
- şatru'l-ġıbb:** < *Ar. şatru'l-ġıbb*. Bir sıtma türü.[1]
 Ş.+a 133b/18
- şā°ır** : < *Ar. şā°ır*. Arpa. [19]
 Ş. 23b/10, 123b/16
 mā°-i Ş. 21a/1, 23b/11, 13b/14, 14a/13, 14a/17, 17a/2, 17a/6, 17b/4, 17b/9, 19a/1, 19b/16, 23b/14, 25a/3, 25a/12, 26a/11, 27a/10
 ş.-i maķşūr 21a/18
- şā°şā°a:** < *Ar. şā°şā°a*. Parıltı, parlaklık. [1]
 ş.+sı 100a/2
- şā°şā°alı:** Gösterişli, göz alıcı. [1]
 Ş. ol- 49b/2
- şā°şā°alu:** Gösterişli, göz alıcı. [1]
 Ş. 96a/11
- şeb** : < *Ar. şebb*. Nişadıra benzer buruk bir tadı olan, alkali minarelerin, amonyum, demir, alüminyum, krom gibi metallerin sulfatlarından meydana gelen antiseptik madde; şap. [9]
 Ş. 143a/4, 143a/6, 145a/1, 145a/4, 145a/15
 ş.-i ebyaz 144b/2
 ş.-i muħriķ 144b/14
 ş.-i yemānī 118b/1 "Göztaşı"
 ş.-i yemenī 145a/7
- şebboy** : < *Far. şeb+ būy*. Şebboy. [1]
 Ş. 47b/8
- şeb-ġüşā:** < *Far. şeb+ġüşā*. Gece açan, kırmızı yasemin çiçeği. [1]
 Ş. 113a/13
- şebrem** : <? Sütleşen otu. [8]
 Ş. 95a/14, 114b/12, 115a/5, 117a/15, 117a/17, 117b/4
 Ş. sūdlegen 95b/19
 Ş. ağacı 114a/11
- şeb-yār:** < *Far. şeb-yār*. Azvay otu. [4]
 ħabb-ı Ş. 14a/5, 15b/8, 15b/16, 18b/14
- şecā°at:** < *Ar. şecā°at*. Yiğitlik, cesaret. [1]
 Ş.+i (*yük.*) 99a/10
- şeceretü'd-demm:** < *Ar. şeceretü'd-demm*. Eşek marulu. [1]
 Ş.+dir 28b/4

- şedd** : < *Ar. şedd*. Sıkı sıkı bağlama; takviye etmek. [2]
ş. 144a/1, 144a/8
- şedîd** : < *Ar. şedîd*. Şiddetli. [4]
ş. 107b/16
ş. ol- 16b/1, 24a/2
mā° -i ş. 'ül-berd 92b/15
- şedîde**: *bk.* şedîd. [1]
rîh-i ş.+de 61b/8
- şeffâf** : < *Ar. şeffâf*. Saydam. [2]
ş. 84b/12
ş. ol- 52a/11
- şeffâflı** : Saydam; ışık alan. [1]
ş. 115b/4
- şeftâlû** : < *Ar. şeft + âlû*. Şeftâli. [4]
ş. 21b/8
ş. şuyı 76b/10
ş. çekirdegi 134b/14
ş.+dan 99b/6
- şehlâ** : < *Ar. şehlâ*. Siyaha yakın mavi renk; baygın, yan bakış. [1]
nergis-i ş. 105b/19
- şeh(i)r** : < *Far. şeh*r. Şehir, kent. [2]
ş. 65b/13
ş.-i ° azîm 65b/6
- şehr-i yārān**: Bir macun adı. [3]
ma° cūn-ı ş. 19a/4, 19a/20, 20a/2
- şehvet** : < *Ar. şehvet*. Şehvet, cinsel istek. [19]
ş.+i (*yük.*) 37b/7
ş.+in 34a/8, 46b/1
cimā° -ı ş.+in 80b/3
muḥarrîk-i ş.-i cimā° 107a/3
ş.-i bāh 31a/11, 48a/19, 48b/19, 60b/4, 71b/12, 74a/2, 89b/19, 100a/16, 105b/17, 106b/11
ş.-i cimā° 42b/13, 55a/14, 97b/14, 102b/7
- şeker** : < *Far. şeker* < *Hintçe*. Şeker kamışından elde edilen tatlı madde. [101]
ş. 29b/14, 30a/11, 34a/4, 35a/8, 38a/4, 38a/6, 38b/1, 38b/7, 39b/19, 51a/9, 52a/19, 55b/7, 56b/19, 62b/17, 64b/3, 69a/13, 70b/16, 71b/7, 75a/1, 78a/10, 79b/14, 80a/2, 85a/2, 89b/12, 90b/18, 91a/9, 91b/7, 91b/9, 91b/10, 91b/16, 94b/10, 96a/9, 102a/14, 102a/15, 102b/1, 102b/6, 105a/11, 105b/5, 106b/2, 112a/18, 113b/8, 120a/14, 120a/19, 121a/1, 121a/4, 121a/12, 121b/18, 122b/6, 122b/7, 123a/2, 123a/8, 123a/17, 123b/3, 123b/16, 124b/1, 125a/5, 125b/3, 125b/12, 126a/8, 126a/16, 126b/5, 128b/12, 129a/4, 129a/9, 130a/4, 130b/8, 130b/13, 131a/2, 131b/7, 131b/13, 132b/12, 132b/18, 133b/4, 134b/18, 139b/6, 141b/18, 145b/13
ş. eyle- 131b/18
ş.+den 39b/10, 68a/1
ş.+dir 114a/10
ş.+e 55b/8
ş.+i (*iye.*) 35b/14, 47b/19, 55b/1, 71a/14, 93a/18, 124b/18, 125a/3, 127b/6
ş.+i (*yük.*) 108a/14, 125a/10, 125a/18, 131a/19, 132a/12
ş.+iñ 55b/13
muşliḥ-i ş.+dir 111b/6
ş.-i ḥâliş 124b/7
- şekerî** : < *Far. şeker* < *Hintçe*. + *î*. Şekerli. [1]
ş. 71a/4
- şeker peynir**: *bk.* peynir şekeri. [1]
ş.+iñ 67b/18
- şekerli** : Şekerli. [1]
ş. 77b/9
- şek(i)l** : < *Ar. şekl*. Dış görünüş; durum, hâl; biçim, tarz. [25]
ş. 11a/5, 45b/1, 71a/1, 77b/1, 83b/10, 99b/17, 121a/5
ş. bul- 7b/2
ş. ol- 36a/4, 50b/16, 56a/5, 61b/6, 76a/19, 77a/2, 79a/9, 87b/18, 88a/7, 96a/2, 102a/3, 114a/12
ş.+dir 83a/7, 106a/2
ş.+i (*iye.*) 35b/19

- ş.+inden 4b/1, 7b/12
- şekillü** : Şekilli. [2]
ş. 97a/8, 114b/1
- şem^c** : < *Ar. şem^c*. Mum; bal mumu. [1]
ş. 23a/12
- şemm** : < *Ar. şemm*. Koklama. [4]
ş. et- 49a/16
ş. eyle- 47b/9, 59b/5
ş. olun- 113a/2
- şems** : < *Ar. şems*. Güneş. [9]
ş.+e 9a/4, 12a/17, 115a/14, 115b/1,
116a/12, 116a/18
ş.+iñ 7a/19, 11b/19
şiddet-i harâret-i ş.+den 65b/11
- şerbet** : < *Ar. şerbet*. Meyve özü, su ve şekerle yapılan tatlı içecek. [180]
ş. 23a/16, 23b/7, 122b/8
ş. it- 16b/5, 20b/11, 126b/5, 134b/1
ş.+dir 110b/18, 128b/19
ş.+e 67b/2
ş.+i (*iye.*) 16b/8, 28b/9, 29a/17,
34a/19, 34b/3, 37a/17, 39b/12, 43b/17,
50a/7, 52a/8, 54a/16, 57a/10, 62a/11, 62b/17,
66a/12, 68b/2, 71a/4, 83b/8, 89b/2, 89b/15,
91a/9, 95b/10, 96a/10, 107b/1, 114a/7,
124a/4, 133b/12, 144a/13
ş.+inden 40a/15, 78b/4
ş.+iniñ 44b/8
ş.+ler 64a/19, 144a/13
ş.+lerden 37b/9
ş.+lere 144a/6
ş.+leriñ 64a/18
mikdâr-ı ş.+i 73b/5, 28a/19, 28b/16,
29b/11, 30a/12, 30b/9, 31a/12, 32b/5, 33a/7,
33b/5, 33b/12, 33b/13, 33b/19, 35a/13,
36a/10, 36b/11, 36b/18, 37a/4, 37b/1, 38b/6,
39a/4, 39b/3, 41b/1, 41b/18, 42b/15, 43a/11,
43b/9, 44a/8, 44a/16, 44b/12, 45a/17, 45b/4,
46a/2, 46a/5, 46a/14, 46b/2, 48b/4, 48b/14,
48b/18, 49b/19, 50a/2, 53b/7, 55a/16,
58a/15, 59a/11, 59b/7, 59b/11, 60a/1,
60a/14, 60b/14, 61b/14, 62b/1, 62b/8,
- 63a/16, 63b/1, 64a/11, 64a/14, 66b/2,
67a/16, 67b/3, 68a/2, 68a/13, 69a/12, 69a/19,
70a/4, 70a/16, 70b/8, 70b/15, 71b/6, 72a/10,
73a/1, 74a/5, 74a/6, 74b/5, 74b/18, 75a/8,
75b/8, 75b/18, 76a/17, 78b/1, 78b/3, 78b/14,
79a/7, 79a/13, 79b/4, 79b/13, 80a/7, 81a/19,
81b/8, 82a/14, 82b/1, 82b/12, 84a/12, 85a/2,
85a/17, 85b/10, 85b/18, 88b/17, 89a/11,
90a/2, 90b/17, 93b/6, 93b/18, 94b/11,
95a/10, 95b/16, 97b/4, 98a/1, 99a/6, 99a/19,
100b/8, 100b/17, 101a/10, 101b/19, 102a/13,
103a/18, 103b/19, 104a/13, 105a/10,
105b/17, 107a/6, 108a/1, 108a/13, 108b/14,
109a/8, 109b/15, 111b/5, 112b/14, 113b/9,
114b/14, 127b/17
mikdâr-ı ş.+inden 105b/4, 112b/5
- şeref** : < *Ar. şeref*. Şeref, onur. [1]
ş.-i islâm 84a/15
- şerefiyyet**: < *Ar. şerefiyyet*. Etki, kapsam. [1]
ş.+inde 115a/2
- şerîf** : < *Ar. şerîf*. Şerefli, mübârek. [7]
ş. 8b/11, 52a/9, 72b/18
kuds-i ş. 75b/11
Şâm-ı ş. 113b/11
^c unşur-ı ş. 104b/7
^c unşur-ı ş.+ine 104b/8
- Şerîf** : İbn Şerif. (Hekim adı)[7]
Ş. 37a/7, 37b/12, 50a/15, 74a/17
kavl-i Ş. 83b/4, 105a/15, 107b/6
- şerr** : < *Ar. şerr*. Kötülük, fenâlık. [1]
ş.+inden 27a/1
- şev** : < *Far. şiv*. Bayır, inişli yer. [1]
ş. ol- 77a/12
- şevketü'l-mübârek**: < *Ar. şevketü'l-mübârek*. Mübarek diken, şevket otu. [1]
ş. 137a/11
- şey** : < *Ar. şey^o*. Şey. [31]
ş. 139a/16, 146a/2
ş.+dedir 10b/1

ş.+dir 87a/13, 96b/15, 102a/15, 106a/18, 108b/8 ş.+i (yük.) 36a/1 ş.+ler 5b/13, 5b/15, 5b/19, 6a/5, 6a/6, 23a/5, 26a/3, 26a/8, 26a/9, 26b/1, 26b/2, 78a/2, 104a/17, 115b/1, 115b/3, 116b/3, 116b/13, 117a/6 ş.+lere 140b/6, 140b/11, 141a/6 ş.+leri (yük.) 117a/2	Sevahilî. (Kişi adı) Ş. 65b/4
şey° : < Ar. şey°. Şey. [38] ş. 6b/13, 7b/1, 8a/9, 8a/10, 10a/18, 11a/16, 21b/16, 43a/1, 57a/9, 67a/17, 79b/6, 85a/18, 99a/12, 102a/15, 103a/2, 115b/9, 143a/16, 145b/14 ş.+den 10b/7 ş.+dir 10a/1, 29a/18, 35b/8, 45b/1, 132a/6, 144b/7 ş.+e 115a/16 ş.+i (yük.) 9b/15, 58b/12 ş.+i (iye.) 78b/17, 114b/19 ş.+iñ 4b/4, 10b/3 ş.+ler 6a/7, 26b/8 ş.+lerden 5a/17 ş.+lere 47a/2 ş.+leri (yük.) 29a/14, 121a/17	Şeyhü'r-Re° İs: bk. Şeyhü'r-Re° İs. [3] Ş. 58a/14, 100b/10 ķavl-i Ş. 86b/16
şeyh : < Ar. şeyh. Bir pelin cinsi. [1] ş. 19b/10	Şeyhü'r-Re° İs: İbn Sina. (Hekim adı) [6] Ş. 40a/13, 67b/6, 102b/18, 111a/2 ķavl-i Ş. 83b/18, 107b/14
Şeyh Dāvud: Şeyh Davud. (Hekim adı)[6] Ş. 58a/17, 89b/18, 94b/6 Ş.+uñ 77a/6, 94b/11 ķavl-i Ş. 73a/6	şeytarec: < Ar. şeytarec. Serkile otu ve kökünden el edilen bir tür ilaç. [2] ş. 142b/19 ķabb-ı ş. 22b/18
Şeyh Dāvud: bk. Şeyh Dāvud. (Hekim adı)[1] Ş. 61a/12	şırlağan: < Far. şır “süt” + revġan “yağ”. Susam yağı. [1] ş. 59b/9
Şeyh Dāvud-ı Mısrî: bk. Şeyh Dāvud. (Hekim adı).[1] Ş. 76b/17	şi° āk(?): Bir bitki ismi. [1] ş. 117b/1
Şeyh-i Ermenî: Şeyh-i Ermenî. (Hekim adı)[1] Ş. 49a/2	şibihî : < Ar. şibih+î. Pirinçten yapılmış; bakır ve kalaydan oluşan sarı mādenden yapılmış. [1] ş.+dir 98b/15
Şeyh Muhammed Sevāhilî: Şeyh Muhammed	şibis : < Far. şibis. Tere otu, durak otu. [2] ş. 59a/13 bezr-i ş. 117b/11
	şiddet : < Ar. şiddet. [6] I. Sıkıntı, zorluk. ş.+ine 54a/8
	II. Aşırılık, fazlalık. ş.-i feraḥ 24b/8 ş.-i ġaḡab 24b/8 ş.-i ḥarāret-i şems 65b/11 ş.-i sevdā 50a/3 ş.-i ṭa° ab 24b/9
	şifā : < Ar. şifā. Hastalıktan kurtulma, iyi olma. [41] ş. bul- 13b/9, 14a/2, 14a/7, 14a/18, 15a/4, 15a/10, 15b/2, 15b/18, 17a/7, 17a/17, 17b/12, 18a/3, 18a/10, 18b/4, 18b/8, 18b/16,

19b/12, 20a/4, 20a/17, 20b/2, 20b/7, 21a/7, 23a/7, 23a/13, 23a/17, 23b/3, 23b/8, 23b/16, 24a/6, 24a/8, 24a/13, 24a/19, 24b/12, 25a/3, 26a/9, 26a/13, 27a/15, 119b/9, 129a/5, 141b/7

ş. vir- 27b/15

şihāb : < *Ar. şihāb*. Işıklı nokta, kıvılcım. [1]

ş. 100a/1

şikāk : < *Ar. şikāk*. Yarık, çatlak. [3]

ş.+ına 28b/7, 49a/14

ş.+larına 48b/15

şikāklu : Yarıklı, çatlaklı. [1]

ş. ol- 55b/7

şikest : < *Far. şikest*. Kırma, kırılma. [1]

ş. ol- 94a/3

şimāl : < *Ar. şimāl*. Kuzey. [1]

ş. 92a/15

şimālī : < *Ar. şimālī*. Kuzeyle ilgili, kuzeye âit. [2]

ş. 7b/5

muḥīṭ-i ş.+de 84a/18

şimdiki : Bu andaki. [1]

ş. 6a/17

şimşād : < *Far. şimşād*. Şimşir ağacı. [1]

ş. ağacı 74b/8

şir-dān : < *Far. şir + dān*. Kuzu, oğlak veya koyun işkembesi. [1]

ş.+ında 35b/19

Şirāz : Şiraz. (Yer adı) [1]

ş. lisāmı 75b/11

şire : < *Far. şire*. Şıra. [2]

ş.+sine 45b/11

ş.+yi 45b/11

şirec : < *Far. şirec*. Şırlağan yağı. [1]

ş. 59b/9

şir-ḥuşk : < *Far. şir-ḥuşk*. Kudret helvası. [2]

ş. 59b/14, 102a/16

şirḥuşk : < *Far. şirḥuşk*. Cavşir otu ve bundan elde edilen tıbbî zamk.

şirīn-ḥuşk : < *Far. şirīn-ḥuşk*. Kudret helvası. [1]

ş. 59b/15

şirpençe : < *Far. şir+pençe*. Tehlikeli ve öldürücü bir kan çıbanı, kızıl yara. [1]

ş.+ye 142b/6

şirūgan : Şırlağan. [1]

ş. yağı 28b/12

şiş : Şişmiş, şişkin; (vücutta) şiş olan yer. [105]

ş. 9b/17, 20a/9, 43b/8

ş.+i (*yük.*) 56b/19, 136b/8

ş.+in 141a/16

ş.+ine 31a/6, 44a/9, 52b/6, 56a/10,

60b/9, 82a/11, 138a/1

ş.+ini 122b/2

ş.+ler 5b/2, 33a/13, 45a/9

ş.+lerden 11b/7

ş.+lere 31a/10, 32a/11, 40b/1, 40b/8,

40b/17, 42a/3, 45b/2 (2), 47a/18, 49a/7,

49b/17, 51a/13, 56b/11, 59b/17, 61b/19,

64b/7, 65a/10, 73a/7, 74b/2, 75a/7, 76a/3 (2),

79a/12, 82a/10, 85a/9, 95a/6, 95a/8, 97a/17,

100b/13, 102b/19, 107b/15 (2), 107b/16,

135b/7, 142b/4

ş.+leri (*yük.*) 30a/17, 33a/10, 34b/16,

36b/16, 41a/10, 42b/5, 44b/2, 45a/10,

45b/13, 46b/5, 49a/11, 52b/11, 53a/1, 68a/9,

98a/4, 99a/2, 101a/8, 109b/3, 113a/10,

122b/16, 125a/11

ş.+lerin 42a/3, 50a/18, 99a/6,

100b/14, 122b/17

ş.+lerine 34b/18, 38b/15, 46b/6,

46b/7, 46b/12, 63a/15, 64a/1, 65a/12,

66a/10, 68a/11, 76a/12, 87a/11, 89a/7,

89a/16, 93a/7, 93b/11, 95a/5, 97a/17, 101a/4,

101a/8, 101b/8, 104a/8, 109b/5, 136a/19,

126a/10, 141a/15

- şiş -** : Şişmek. [2]
ş.-üb 49b/14
ş.-miş 141a/15
- şişe** : < *Far. şīše*. Şişe. [9]
ş. 44b/14, 63b/4, 97a/2, 125a/10,
140b/11, 141a/17, 144a/8
ş.+de 143a/11
ş.+ye 143a/11
- şitā** : < *Ar. şitā°*. Kış. [2]
ş. 5b/6
ş.+da 127b/8
- şiyāf** : < *Ar. şiyāf*. Fitol. [7]
ş. 22a/6, 142a/6
ş. it- 142a/5
ş.+1 (*iyē*) 94b/19
ş.+ına 89a/7
ş.+lar 142a/9
ş.-ı māmīşā 94b/19
- şol** : Şu, o. [12]
ş. 6b/19, 7b/16, 25b/6, 25b/11,
25b/12, 27b/4, 37b/7, 77b/9, 84b/7, 86b/14,
111b/3, 116b/18
- şorba** : Çorba. [4]
ş.+lara 101a/18
ş.+sı 47b/15, 47b/16
ş.+sın 44a/2
- şöyle** : Şöyle, şunun gibi. [7]
ş. 5a/18, 12b/19, 54a/4, 65a/14,
78a/5, 101a/7
ş. +dir 122b/7
- şūgār** : < *Far. Beyaz demir sulfat*. [1]
ş. 51b/1
- şukāk:** < *Ar. şukāk*. Soğuk ve hastalık sebebiyle cildin çatlaması. [1]
ş.+ları 60a/11
- şu° le** : < *Ar. şu° le*. Alev; parıltı. [1]
ş.+si 113b/13
- şumāme:** : < *Ar. şumūm*. Burna çekilerek kullanılan ilaçlar. [4]
ş. it- 66a/6, 145b/3
ş.+den 145b/3
şıfat-ı ş. 145a/18
- şūnīz, şevnīz:** < *Far. şūnīz*. Çörek otu. [7]
ş. 59b/1, 118a/1, 118b/12, 119a/3,
119b/15, 127a/6, 138a/17
- şūnīz-i bābī(?)** : Bir çörek otu çeşidi. [1]
ş. 117b/8
- şurūb** : < *Ar. şurb*. Kaynatılıp koyu hâle getirilmiş şerbet. [1]
ş. 40b/12
- şūbhesiz:** < *Ar. şubhe*. Şüphesiz. [1]
ş. 27b/6
- şürb** : < *Ar. şürb*. İçme. [3]
ş. olun- 13a/4
ekl ü ş. 11a/5
ekl ü ş.+dendir 12b/15

T, Ṭ

tā : < *Far. ta*. Ta ki, dek. [28]
t. 6a/3, 6a/17, 10a/2, 17a/12, 18b/20,
26b/14, 28a/12, 28a/13, 28b/13, 55b/2,
58b/17, 93b/2, 102b/14, 120b/13, 124a/3,
124a/9, 124b/4, 124b/8, 138a/8, 138b/11 (2),
139a/4, 140b/14, 141a/2, 141a/3, 143a/19,
144a/9, 144b/18

tā° : < *Ar. tā°*. Osmanlı Türkçesi
alfabesinin on altıncı harfi. [1]
bi-hazfi't-t. "*ta'nın düşürülmesiyle*"

ta° ab : < *Ar. te° ab*. Yorgunluk. [1]
şiddet-i t.+dan 24b/9

ta° ām : < *Ar. ta° ām*. Yemek, aş; yemek
yeme. [102]
ṭ. 8b/18, 27a/4, 29a/11, 29a/15,
29b/12, 42a/7, 54b/14, 59a/16, 65a/6,
86b/13, 70a/8, 72b/14, 78a/2, 80a/6, 80a/7,
99b/7, 101b/11, 105b/3, 108a/7, 108b/5,
112b/3, 130b/9

ṭ. hażmı 48a/3
ṭ. iştihāsı 25b/15, 56b/3, 60b/1
ṭ. it- 130a/7
ṭ. şikleti 92a/18

ṭ.+a 27b/16, 33b/3, 39b/19, 56b/2,
70a/17, 72a/18, 72b/19, 73b/17, 80b/6,
91b/7, 91b/16, 101a/16, 107b/3
ṭ.+da 26a/1, 44b/7, 45b/11, 70a/14,
99b/3

ṭ.+dan 18a/16, 18b/3 (2), 18b/10,
18b/11, 29a/10, 29a/11 (2), 40b/6, 54b/15,
57b/3, 68b/13 (2), 83a/9, 99b/6, 129a/6
ṭ.+dır 96b/15

ṭ.+ı (*yük.*) 29a/2, 34b/2, 35b/15,
37b/11, 42a/8, 42b/11, 47a/12, 48b/10,
52a/7, 52a/18, 68b/11, 68b/13, 72b/15,
73b/09, 78a/3, 81b/4, 83a/15, 108a/7,
122a/6, 124a/12, 126b/2, 132b/1

ṭ.+ı (*ıye.*) 72b/4, 72b/13, 114b/1
ṭ.+ıñ 45a/12, 78a/3
ṭ.+ına 26a/12, 82a/13
ṭ.+ını 18b/4, 24a/17

ṭ.+lar 24b/8
ṭ.+lara 47a/12, 52a/6
ṭ.+lardan 5a/14, 19a/16
hażm-ı ṭ. 80a/6
istimrār-ı ṭ.+a 107a/5
iştihā-ı ṭ.+a 97b/14

ṭab° : < *Ar. ṭab°*. [39]
I. Huy, mizaç, yaratılış.
ṭ.+a 40b/9, 127b/4
ṭ.+ı (*ıye.*) 99b/9
tebrīd-i ṭ.+a 39b/11

II. Bir kimsenin büyük abdestini
yapma kolaylığı veya güçlüğü.

ṭ.+ı (*yük.*) 33b/8, 35b/2 (2), 36b/17,
37a/10, 38b/1, 40a/15, 41b/5, 42a/3, 43a/15,
51b/8, 62b/11, 63a/13, 65a/5, 67b/19,
68a/18, 73b/8, 73b/9, 73b/11, 73b/12, 74a/4,
79b/3, 81b/6, 83a/4, 83a/5, 88a/5, 88b/8,
91b/8, 92b/16, 100b/16, 102b/5, 103b/7,
106b/4, 111b/18
ṭ.+ını 69b/14

ṭabaḳa : < *Ar. ṭabaḳa*. Tabaka, kat, katman.
[4]
ṭ. ṭ. 69a/4, 78b/17

ṭaban : Ayağın yere basan tarafı. [1]
ṭ.+ı (*ıye.*) 98b/9

ṭabarzad: < *Far. ṭabarzad*. Halis şeker, nöbet
şekeri. [3]
ṭ. 55b/8, 132b/4
ṭ. şekeri 55b/11

ṭabarzadī: Halis şekere, nöbet şekerine özgü.
[1]
ṭ. ol- 55b/7

ṭabāyi° : < *Ar. ṭabāyi°*. Tabiatlar, yaratılışlar.
[3]
ṭ.-i erba° a 115b/10, 115b/11
ṭ.-i eşyā 117a/5

Ṭaberî : Ali İbn Rabban el- Taberî. (Hekim adı) [3]

Ṭ. 112a/1
ṭavl-i Ṭ. 74b/15, 108a/8

ṭabḥ : *bk. ṭabḥ*. [1]
ṭ.+m 31b/1

ṭabḥ : < *Ar. ṭabḥ*. Pişirme; ilaç kaynatma, ateşte ilacı hazırlama. [41]

ṭ. it- 10b/10, 13b/13, 14a/1, 14a/13, 14a/18, 14b/9, 15a/4, 15b/5, 15b/18, 16a/4, 16b/11, 17a/5, 17b/4, 20b/11, 21a/10, 21b/1, 22a/9, 26b/1, 123b/17, 123b/18, 124b/1, 124a/8, 124b/2, 124b/4, 133b/8, 137b/19, 138a/8, 138a/9, 138a/12, 138a/19, 138b/4, 141a/13, 145a/3

ṭ. itdür- 16a/15
ṭ.+ı (*iye.*) 108a/2, 111b/17
ṭ.+mı 30b/5, 51a/15, 80b/19, 107b/17, 110b/17

ṭābi^c : < *Ar. ṭābi^c*. Uyan. [1]
t. ol- 72a/18

ṭab^cī : Doğal, tabiata uygun. [3]
belesân-ı ṭ. 6b/16
belesân-ı ṭ.+dedir 6b/14
kuvâ-yı ṭ.+dir 6b/16

ṭabī^c at : < *Ar. ṭabī^c at*. [442]

1. Bir varlığın tabiî özelliklerinin bütünü; huy, yaratılış.

ṭ. 11a/8, 11a/9, 25a/13, 25a/14, 27a/7
ṭ. al- 92a/11 (2), 92a/12
ṭ.+da 8b/8, 41a/17
ṭ.+dır 112a/10
ṭ.+ı (*iye.*) 5a/11, 5a/13, 5a/14, 5a/16, 5b/1, 5b/2, 5b/4, 5b/6, 24b/16, 27a/18, 27b/8, 28a/2, 28a/6, 28a/16, 28b/12, 29a/18, 29b/16, 30a/14, 30b/11, 31a/17, 31b/17, 32a/2, 32a/9, 32a/15, 32b/1, 32b/6, 32b/18, 33a/5, 33b/2, 33b/7, 33b/15, 34a/1, 34a/6, 34a/12, 34a/17, 34b/4, 34b/15, 34b/19, 35a/10, 35a/18, 35b/1, 35b/10, 36a/3, 36a/11, 36a/14, 36a/19, 36b/4, 36b/15,

37a/2, 37a/4, 37a/9, 37a/19, 37b/5, 37b/16, 38a/3, 38a/13, 38a/18, 38b/3, 38b/10, 38b/12, 39a/3, 39a/9, 39a/15, 39a/19, 39b/5, 39b/9, 39b/13, 39b/16, 40a/9, 40a/13, 40b/20, 40b/3, 40b/7, 40b/11, 40b/14, 41a/11, 41b/8, 41b/12, 41b/17, 42a/2, 42a/5, 42a/9, 42a/14, 42b/9, 42b/15, 42b/19, 43a/8, 43a/13, 43a/17, 43a/19, 43b/7, 43b/10, 43b/14, 43b/18, 44a/7, 44a/12, 44a/17 (2), 44b/2, 44b/5, 44b/10, 44b/17, 45a/1, 45a/6, 45a/10, 45a/15, 45b/1, 45b/5, 45b/10, 45b/16, 46a/3, 46a/7, 46a/11, 46a/19, 46b/4, 46b/10, 46b/18, 47a/10, 47a/17, 47b/8, 48a/1, 48a/7, 48b/1, 48b/3, 48b/11, 48b/16, 49a/6, 49a/9, 49a/11, 49a/17, 49b/2, 49b/3, 49b/11, 49b/17, 50a/6, 50a/19, 50b/3, 50b/8, 50b/12, 50b/16, 51a/1, 51a/6, 51a/12, 51b/3, 51b/10, 51b/16, 52a/3, 52a/12, 52a/16, 52b/5, 52b/10, 53a/9, 53a/16, 53b/2, 53b/10, 54a/1, 54a/10, 54a/11, 54a/17, 54b/4, 54b/10, 54b/18, 55a/19, 55b/8, 55b/12, 55b/18, 56a/5, 56a/13, 56a/19, 56b/9, 56b/17, 57a/11, 57b/6, 57b/16, 58a/3, 58a/5, 58a/10, 58b/1, 58b/14, 59a/6, 59a/14, 59b/2, 59b/10, 59b/16, 60a/2, 60a/9, 60a/18, 60b/12, 60b/19, 61a/07, 61a/12, 61a/18, 61b/10, 61b/18, 62a/2, 62a/7, 62a/17, 62b/6, 62b/10, 62b/15, 63a/4, 63a/10, 63a/17, 63b/9, 63b/15, 64a/4, 64a/13, 64b/1, 65a/4, 65a/5, 65a/9, 65a/16, 66a/2, 66a/17, 66b/11, 67a/2, 67a/12, 67a/18, 67b/9, 67b/18, 68a/5, 68a/6, 68a/15, 68b/3, 68b/9, 69a/5, 69a/14, 69b/11, 69b/17, 70a/6, 70a/13, 70b/2, 70b/12, 71a/6, 71a/11, 71a/19, 71b/9, 72a/4, 72a/18, 72b/6, 72b/8, 72b/11, 73a/4, 73a/10, 73a/16, 73b/2, 73b/6, 73b/18, 74a/10, 74b/10, 75a/2, 75a/10, 75a/19, 76a/2, 76a/9, 76b/2, 77a/3, 77b/13, 77b/15, 78a/8, 78a/16, 78b/5, 79a/1, 79a/10, 79b/6, 79b/16, 80a/9, 80a/19, 80b/9, 80b/15, 80b/17, 81a/8, 81b/3, 81b/11, 82a/6, 82a/8, 82a/16, 82b/3, 82b/15, 83a/10, 83a/11, 83a/13, 83b/1, 83b/11, 84a/7, 84b/13, 85a/6, 85b/1, 85b/13, 85b/19, 86b/15, 87a/9, 87b/11, 88a/8, 88b/3, 89a/2, 89a/13, 89a/17, 89b/4, 90a/8, 90a/18, 90b/6, 90b/10, 91a/1, 91a/12, 91a/14 (2), 91b/3, 91b/4, 92a/7, 92a/12, 92b/15, 93a/3, 94a/9,

94a/15, 94b/8, 95a/2, 95b/12, 96a/3, 96a/18, 97a/9, 97a/14, 97b/3, 97b/18, 98a/3, 98b/5, 98b/16, 99a/9, 100a/15, 100a/18, 100b/10, 100b/19, 101b/6, 102a/3, 102b/1, 102b/17, 102b/18, 103b/5, 104a/2, 104a/14, 105a/6, 105a/17, 105b/11, 106a/4, 106a/6, 106a/19, 106b/10, 106b/17, 107a/12, 107b/4, 107b/13, 108a/5, 108a/16, 108a/19, 108b/01, 109a/1, 109a/14, 109a/17, 109b/10, 110a/2, 110a/4, 110a/13, 110b/4, 110b/6, 111a/8, 111b/15, 112b/8, 112b/16, 113a/19, 114a/2, 126b/13, 146a/1

‡.+1 (yük.) 30b/11, 50a/11, 59b/14, 77b/14, 82a/19, 109b/9

‡.+ın 14a/4, 14a/12

‡.+ın (yük.) 13b/18

‡.+ına 6a/4, 25a/15, 76b/14, 87b/15, 105a/14

‡.+ında 27b/9, 102b/10

‡.+ındadır 36a/3, 50b/17

‡.+ından 50b/3, 59b/14, 94a/06, 101a/01, 101b/1

‡.+ındandır 50b/17

‡.+ını 11a/4, 16a/12, 20a/12, 21b/14, 23a/4, 23a/11, 23b/12, 25a/2, 41b/2

‡.+ınıñ 105a/15, 111a/3

‡.+ıları 7a/3, 7a/5, 78a/7, 98a/12, 112a/10

‡.+ılarınıñ 114b/9

‡.-ı maḥşūṣiyyāt 25a/18

II. Bir kimsenin büyük abdestini yapma kolaylığı veya güçlüğü.

‡.+1 (yük.) 13b/11, 15b/4, 15b/13, 16a/3, 16b/3, 16b/9, 17b/3, 41b/13, 42a/5, 43a/18, 44a/9, 48a/19, 54b/15, 58b/8 (2), 64a/8, 72b/15

‡abī^catlu: < *Ar. ‡abī^catlu*. Tabiatlı, mizaçlı. [2]

‡. 66a/11

‡.+dur 35b/18

‡abīb : < *Ar. ‡abīb*. Hekim, doktor. [19]

‡. 10a/4, 13a/15, 23a/5, 26b/13, 27a/2, 27a/8

‡. ol- 26b/15

‡.+lerin 27a/1

rāy-ı ‡. 16a/18, 17a/9, 17a/17, 17b/12, 18a/10, 19a/11, 20a/3, 20a/16, 21a/6

‡.-i cāhil 26b/18

‡.-i ḥāzık 26b/14

‡abī^cī : < *Ar. ‡abī^c+ī*. Tabiatla, yaratılışla ilgili. [2]

belesān-ı ‡.+dir 10a/6

ḳuvā-yı ‡. 10a/6

‡abī^cıyye: < *Ar. ‡abī^cıyye*. Tabiat bilgisi. [6]

nūr-ı ‡.+niñ 10a/12

umūr-ı ‡.+yi 4a/12, 4b/2, 4b/3, 4b/4, 12b/1

‡abl : < *Ar. ‡abl*. Davul. [1]

‡. 20a/7

‡ablī : < *Ar. ‡abl+ī*. İstiska (vücutta su tolanması) hastalığının bir çeşidi. [5]

‡. 20a/6, 20a/7, 20a/11

t.+de 20a/12

istiskā-ı ‡. 20a/7

ta^cdīl : < *Ar. ta^cdīl*. Yatıştırma, teskin etme; mutedil hāle getirme, itidāle getirme. [2]

t.+dir 6b/3

t. ol- 29a/20

ta^cfin : < *Ar. Çürüme*. [1]

t. 6b/19

tafşīl : < *Ar. tafşīl*. Bir şeyi bütün ayrıntıları ile açıklama. [4]

t. et- 92a/6

t. eyle- 62a/9

t. olun- 100a/14

t.+i (iye.) 66a/15

‡ağ : *bk. dağ*. [7]

‡. keçisi 35b/18

‡.+da 52a/10, 102b/13

‡.+dan 75b/10

‡.+lar 77a/9

‡.+larda 102b/16, 108a/14

tağallüb: < *Ar. tağallüb.* Zorla ele geçirme. [1]

t. it- 61b/12

tağayyür: < *Ar. tağayyür.* Değişme, başkalaşma; bozularak değişme. [3]

t. 7b/3

mizāc-ı t.+den 6a/16

t.-i lezzet 92a/13

tağayyürāt: < *Ar. tağayyürāt.* Değişmeler, başkalaşmalar; bozulmalar. [1]

t.+ın 8a/15

tağdiye: < *Ar. tağdiye.* Beslenme, gıdalandırma. [3]

t. 11a/6

t. it- 10a/7, 124b/10

tağıt(d)-: Dağıtmak; (böbrek taşı için) parçalamak. [7]

ğ.-a 73b/18

ğ.-ır 51a/11, 59a/15, 90b/4, 101a/5

ğ.-ub 31a/5

ğ.-mağda 52a/1

tağla - : *bk.* dağlamak. [2]

ğ.-mağ 114a/5

ğ.-yalar 114a/5

tağlağı: < *dağlağı.* Dağlama aygıtı. [1]

ğ. 104b/6

tağlîz : < *Ar. tağlîz.* Kabalaştırma. [1]

t. it- 123a/3

tağ servisi: Dağ servisi, ardiç. [1]

ğ. 28b/10

tağyîr : < *Ar. tağyîr.* Değiştirme, başka şekle sokma; bozma. [7]

t. 8a/17 (2)

t. it- 13a/2

t. ol- 71a/8 (2), 71a/9

t.+de 10b/3

tağalḥul: < *Ar. tağalḥul.* Yerinden oynamak, sallanmak. [1]

t.+dandır 5a/4

tağallüf: < *Ar. tağallüf.* Gecikme. [1]

t. eyle- 7b/11

tağallül: < *Ar. teğallül.* Ayırışma, çözülme. [2]

t. 56a/7

ğ.+e 18b/6

tağammül: < *Ar. teğammül.* Zor şeylere dayanma gücü. [4]

t. eyle- 25b/15

t. ol- 27a/4

t. olun- 66b/7

t.+i (*iye.*) 92a/7

tağffif: < *Ar. tağffif.* Hafif duruma getirme, azaltma. [1]

t. 32b/6

tağkîk : < *Ar. tağkîk.* Şüphesiz. [3]

t. 12a/14, 12b/9

t. +i (*iye.*) 37b/17

tağlîl : < *Ar. tağlîl.* Ayırmak; çözmek, söktürmek; dağıtmak. [87]

t. 8b/5, 52a/4

t. it- 24a/3, 31a/10, 32a/12, 32b/8, 33a/2 (2), 33a/10, 34a/7, 34a/13, 34a/14, 37b/3, 37b/4, 41b/3, 42b/5, 43a/10, 44a/13, 44b/11, 45a/10, 45b/13, 47a/13, 47b/9, 48a/12, 48b/3, 48b/5, 48b/10, 49a/11, 51b/17, 52b/9, 52b/11, 54a/11, 56b/19, 60b/2, 64b/6, 64b/7, 67b/19, 68a/9, 74a/1, 79a/11, 79b/18, 88b/13, 98a/1, 98a/4, 98b/18, 99a/2, 100b/6, 103a/6, 105a/14, 105a/18, 107b/18, 108a/9, 109a/4, 109b/1, 109b/3, 113a/10, 116a/2, 118b/11, 118b/17, 119a/3, 119a/10, 121b/19, 124a/1, 124a/12, 127a/1, 128a/18, 130b/19, 132b/1, 132b/19, 135b/16, 136b/8, 138a/1, 144a/13

t. ol- 74a/2

t.+de 10b/4

t.+i (*iye.*) 43a/6, 46b/05, 59a/16, 61b/11, 68a/16, 100a/17, 113a/10

t.+in 10a/4

t.-i riḥā 81b/15

ğ.-i riyāḥ it- 81a/11

t.-i żarūret 6b/10

taḥminen: < *Ar. taḥmīnen*. Yaklaşık olarak. [1]

t. 13a/11

taḥrīk : < *Ar. taḥrīk*. Duyguları (özellikle cinsel arzuları) uyandırma; oynatma, harekete getirme. [22]

t. eyle- 13a/16

t. it- 30a/10, 35b/16, 37a/12, 37b/7, 37b/11, 39a/4, 42b/13, 46b/1, 48b/19, 49b/10, 52a/6, 53a/14, 80b/3, 84a/8, 86b/16, 94a/8, 102b/4, 102b/8

t. itdür- 7b/9

t.-i bāh 39b/11

t.-i menī ve cimā^e it- 47a/14

taḥrīr : < *Ar. taḥrīr*. Kitap yazma, bir eser kaleme alma. [7]

t. eyle- 4a/7, 27a/15

t. it- 4a/8

t. olun- 77b/11, 92a/7, 96a/14
sebeb-i t.-i kitāb 4a/2

taḥşīl : < *Ar. taḥşīl*. [3]

I. Toplama, alma.

t. eyle- 100a/14

t. olun- 100a/7

II. İlim öğrenmek için okuma.

t.-i merām 4a/9

taḥşīn : < *Ar. taḥşīn*. Renklendirme, güzelleştirme. [1]

t.-i levn 97b/14

taḥta : < *taḥta* Top, kumaş topu. [1]

t. it- 50b/5

taḥtacık: < *taḥta*. İnce mâdenî levha. [1]

t. it- 50b/4

ṭā^o ife : < *Ar. ṭā^o ife*. Grup hâlindeki insan topluluğu. [1]

ṭ.-i ḥazzāk 96a/13

ṭā^o ifi : Taif ile ilgili. [1]

ḳanbīl-i ṭ. 117b/7

ṭāḳat : < *Ar. ṭāḳat*. Güç, kuvvet. [1]

ṭ. getürme- 13a/3

taḳaṭtur: < *Ar. taḳaṭtur*. Damlama, damla damla akma. [4]

t. it- 140a/3, 140a/9, 140a/13

t.+da 139a/9

taḳdırce: Takdirde. [7]

t. 41b/6, 49b/15, 53a/7, 92b/6, 93b/2, 93b/9, 106b/17

taḳıyye: < *Ar. taḳıyye*. Sakınma, koruma, dikkat etme. [1]

t. it- 15b/2

taḳrīr : < *Ar. taḳrīr*. İfâde ve beyan etme. [1]

t. eyle- 84b/10

taḳsīm : < *Ar. taḳsīm*. Bölme, parçalara ayırma. [2]

t. it- 8b/16

t. ol- 92b/12

taḳṭīr : < *Ar. taḳṭīr*. Damıtma, imbikten geçirme. [25]

t. it- 134b/15, 139b/8, 139b/12, 139b/13, 139b/16, 140a/19, 140b/4, 140b/6, 140b/12, 143a/3, 143b/3, 143b/7, 143b/8, 143b/11, 143b/13, 144a/04 (2), 144a/9

t. ol- 111a/6, 139b/6

t. olun- 112a/11, 134b/19

t.+dir 143a/4

ṭ.+de 139a/9

t.+i (*iye.*) 88b/15

taḳṭīr-i bevl: < *Ar. taḳṭīr-i bevl*. İdrar akıtma, idrar kaçırma. [5]

t. 21a/12

t.+e 67a/4, 85a/4, 85b/8, 105a/7

taḳṭīrū'l-bevl: < *Ar. taḳṭīrū'l-bevl*. İdrar akıtma, idrar kaçırma. [2]

t. 50b/1

t.+e 73a/1

Taḳvīm: *bk.* Taḳvīmü'l- Edviyye. [36]

T. 58a/5, 60b/18, 107b/3, 108b/13, 110a/4

şāhib-i T. 29b/9, 33a/9, 34a/5, 36b/13, 43b/14, 48a/4, 51a/4, 59b/19, 60b/4, 60b/16, 61a/19, 66a/10, 67a/3, 68a/15, 69b/17, 74a/16, 75b/14,

ķavl-i şāhib-i T. 66a/13, 67b/15, 68a/12, 75b/7, 79a/6, 85a/14, 87b/9, 104a/5, 106b/7

ķavl-i T. 89a/19, 107b/2, 108a/1, 109b/3, 113b/7

Takvīm-i Edviyye: bk. Takvīmü'l- Edviyye. [1]

T. 67b/4

Takvīmü'l- Edviyye: Ebu Said el- Mağribi ile Ebu'l-Fazl Hubeş b. İbrahim et-Tiflisî'nin aynı adla kayıtlı eserleri.[27]

T. 58b/2, 69b/11, 78b/1, 79a/17, 90b/12, 91a/13, 95a/2, 101b/7, 102b/7, 103a/15, 105a/9, 105b/13, 106a/8, 107a/13, 107a/16, 110a/13, 110b/4, 112a/4, 112b/8

T.+niñ 79a/2

ķavl-i T. 72b/7, 91a/2, 103b/14, 108a/18, 106b/10, 110a/6, 113b/3

taķviyyet: < Ar. *taķviyyet*. Takviye. [2]

t. vir- 24a/19, 145b/4

tala - : Köpek, kurt vb. hayvanlar dişlemek, ısırarak. [3]

ķ.-duğı 49b/12

ķ.-duğuna 72a/2

t.-yan 27b/16

talak (ğ): Dalak. [59]

ķ. 33a/10, 47b/13, 55a/3, 71a/2, 84a/10, 107a/17, 141b/8

ķ. ağırları 28b/7, 53b/12

ķ. ağırsı 39a/6, 41a/20, 62a/11

ķ. berkligi 110a/5

ķ. ķanları 71a/2

ķ. ķatılığı 55a/2

ķ. süddeleri 69a/7, 79b/19, 90b/15

ķ. şişi 31a/6, 44a/9, 56a/10, 60b/9

ķ. şişleri 65a/12, 68a/11, 97a/17,

109b/5

ķ. veremleri 104b/19

ķ. zararı 103a/19

ķ.+a 34a/9, 36b/2, 37a/10, 45a/9, 50a/9, 54a/16, 55a/1, 57b/18, 64a/11, 65a/3, 67b/6, 70a/14, 70b/8, 73b/5, 82b/5, 89b/16, 95a/11, 95b/2, 103a/19, 109a/9, 115a/3, 120a/4

ķ.+dan 58a/16

müfettiķ-i südde ve ciger ve ķ.+dır 81a/12

ķ.+ı (*ıye.*) 67a/15

ķ.+ı (*yük.*) 94b/11, 95b/2, 110a/15

ķ.+ıñ 35b/4, 141b/8

ķ.+ları (*yük.*) 47b/13, 68a/7

141b/8

talak otu: Dalak otu, altın otu. [1]

ķ. 54b/18

talaklı : Dalak hastası. [1]

ķ.+lara 88a/9

talib : < Ar. *talib*. İsteme, dileme. [2]

ķ. it- 41a/14, 43a/3

tālib : < Ar. *tālib*. İsteyen, dileyen. [14]

ķ. 5a/7, 10a/10, 11a/13, 12a/11, 13a/19

ķ. ol- 5b/19, 131a/9

ķ.+e 4a/9, 5a/5

ķ.+lere 4a/12, 4a/16, 4b/1, 4b/2, 5a/18

ta° līķ : < Ar. *ta° līķ*. Asma, asılma. [1]

t.+ı (*ıye.*) 84b/16

talķ : < Ar. *talķ*. Genellikle açık yeşil, toz durumundayken yağlı bir görünümde, özgül ağırlığı 2,7, sertliğı 1 olan, hidratlı doğal magnezyum.[1]

ķ. 62a/5

talķif : < Ar. *talķif*. Yumuşatma, yumuşatacak bir ilaç kullanma. [3]

t. ider 70b/1, 112b/18

t.+ı (*ıye.*) 31b/11

tām : < *Ar. tāmm*. Tam, tamam; tamamlanmış, bitmiş. [9]

t. 19a/7
t. it- 39b/3
t. getir- 46b/1, 49b/10
ferah-ı t. 35a/12
nu^c ūṭ-ı t. getir- 42b/6, 73b/10
ḳabz-ı t.+ı 84a/2
vuḳūf-ı t. 100a/13

ṭam: Dam, ev, üzeri örtülü yer.
ṭ.+lar 77b/3

ṭa^cm :< *Ar. ṭa^cm*. Tat, lezzet. [24]
ṭ. 77b/11
ṭ.+ı (*iye.*) 59b/3, 59b/9, 70b/18,
72b/4, 74b/8, 74b/9, 82a/18, 95a/1, 97b/5,
99b/6, 102a/19, 111b/3, 115a/1, 115a/7,
115a/15, 115b/2, 115b/18
ṭ.+ına 111b/3
ṭ.+ında 74a/18
ṭ.+ından 4b/1, 92a/16, 117a/4, 115a/1

tamām : < *Ar. temām*. Bütün, tamam; sona ermek, bitmek; tam olarak, eksiksiz. [22]
t. 4b/12, 25b/12, 35b/13, 36a/4,
45a/7, 53a/14, 58b/18, 94a/8, 97a/11,
114b/16, 123b/4, 131b/2, 137b/11, 145b/16
t. ol- 7b/14, 8b/10, 10a/14, 56b/7,
77a/6, 93b/7, 117a/8
t.+dır 123a/17

tamāmiyet: < *Ar. temāmiyyet*. Tamlık, bütünlük. [1]
t. 102b/11

ṭamar : Damar. [11]
ṭ.+ıdır 6a/8
ṭ.+lara 81b/10, 124b/12
ṭ.+larda 32a/13, 43b/5, 51a/16
ṭ.+ları (*iye.*) 5b/12, 9b/18, 13b/4
ṭ.+larıdır 9a/13
ṭ.+ını 9b/19

ṭamgū(?): Bir macun ismi.[1]
ayaric-i ṭ. 15a/ 19

ṭamgūr -: Damlatmak. [1]
ṭ.-alar 14a/8

ṭamla : Bir sıvının ufak bir yuvarlak şeklindeki çok küçük parçası, katre. [11]
ṭ. 59b/9, 121a/15, 122b/13, 139a/11,
139a/13, 139a/14, 139a/16, 139a/18, 143a/13
ṭ.+sına 51a/11

ṭamla : İnme, felç. [1]
ṭ.+ya 139b/9

ṭamla - : Damlamak. [5]
ṭ.-maz 99b/16
ṭ.-r 99b/19, 102b/13
ṭ.-ya 140a/7
ṭ.-yub 143a/13

ṭamlat(d) -: Damlatmak. [7]
ṭ.-alar 15b/14, 15b/17, 15b/18, 16a/9,
139a/11, 139a/13
ṭ.-ub 114b/16

tāmm: < *Ar. tāmm*. Tam, tamam; tamamlanmış, bitmiş. [1]
ḳabz-ı t.+ı 84a/27

tāmm: *bk. tām*. [1]
vuḳūf-ı t.+si 65b/5

ṭamş : < *Ar. ṭamş*. Aybaşı, âdet görme. [2]
ifrāt-ı ṭ. 22a/4
ishāl-i deme ve ṭ+a 85a/2

ṭamzır -: Damlatmak. [28]
ṭ.-a 72a/9
ṭ.-salar 27b/11, 28b/13, 29b/9, 30a/5,
31a/6, 32a/12, 32a/18, 40a/6, 41a/4, 43a/11,
45a/19, 46b/16, 47a/7, 56a/11, 59b/9,
63a/19, 63b/11, 65a/11, 67a/7, 67a/10,
75a/16, 76a/5, 76b/9, 76b/10, 78b/10,
107b/19, 111a/18

ṭancara : Tencere. [9]
ṭ. 93a/16, 93a/17, 123a/6, 124b/7,
125a/14, 125b/10, 126a/1, 134b/7
ṭ.+da 125a/9

- tanīn** : < *Ar. tanīn*. Tınlama, çınlama. [1]
t. ol- 15b/15
- tar** : Dar. [1]
t. 125a/14
- taraf** : < *Ar. taraf*. Taraf, yön. [9]
t. 91b/2
t.+a 92a/10
t.+dan 50b/6
t.+ında 52a/10, 104b/19
t.+ından 65b/7, 92a/15
t.+ınıñ 51a/15
t.+ında 99b/13
- tarahşakūk**: < *tarahşakūk*. Hindibâ, güneyik otu. [1]
t. köki 135a/3
- tarāvet** : < *Ar. tarāvet*. Tazelik, körpelik. [2]
t.+i (*iye.*) 110b/7
- tarfā** : < *Ar. tarafā*°. Ilgın otu. [3]
t. 115a/5, 116a/1
semeretü't- t. 041a/16
- tarḥūn** : *bk. tarḥūn*. [3]
t. 8a/2
t. yaprağı 114a/12
t.-ı cebelī 62b/14
- tarḥūn** : < *Ar. tarḥūn*. Tarhun otu. [2]
t. 62a/2, 116b/10
- tarı** : Darı, mısır. [3]
t. 83a/5
t.+dan 41b/13
t.+dır 41b/12
- tarīk** : < *Ar. tarīk*. [183]
I. Yol.
t.+a 117a/5
II. Yol, yöntem.
t.+i (*iye.*) 13b/11, 13b/18, 14a/12, 14b/4, 14b/8, 15a/2, 15a/8, 15b/4, 15b/17, 16a/4, 16a/14, 16b/2, 16b/4, 16b/9, 17a/4, 17a/14, 17b/3, 18a/6, 18a/13, 19a/12, 19b/7,
- 19b/10, 20b/10, 20b/17, 21a/9, 21a/18, 21b/13, 21b/15, 22a/7, 22a/9, 23a/12, 23b/5, 23b/13, 26a/18, 27a/12, 118b/4, 118b/12, 118b/18, 119a/3, 119a/7, 119a/10, 119a/14, 119a/18, 119b/2, 119b/10, 119b/15, 120a/6, 123b/13, 124a/1, 124a/7, 124a/13, 124a/18, 124b/3, 126b/6, 126b/10, 126b/14, 126b/17, 127a/1, 127a/4, 128b/7, 129a/7, 129a/13, 129a/17, 131a/18, 131b/11, 132b/2, 132b/5, 133a/11, 133a/15, 133b/5, 133b/10, 133b/15, 133b/19, 134a/2, 134a/7, 134a/11, 134a/14, 134a/17, 134b/1, 135a/16, 135b/1, 135b/5, 135b/8, 135b/18, 136b/4, 136b/8, 136b/13, 137b/4, 137b/6, 137b/7, 137b/15, 137b/18, 137b/9, 138a/1, 138a/6, 138a/10, 138a/16, 138b/2, 138b/5, 138b/7, 138b/13, 138b/16, 139b/1, 139b/11, 139b/12, 139b/15, 139b/18, 140a/2, 140a/8, 140a/11, 140a/15, 140b/2, 140b/13, 140b/17, 141a/6, 141a/7, 141a/11, 141a/16, 141a/18, 141b/1, 141b/4, 141b/6, 141b/12, 141b/15, 142a/2, 142a/7, 142a/11, 142a/13, 142a/16, 142a/18, 142b/2, 142b/6, 142b/13, 142b/16, 142b/18, 143b/10, 143b/12, 143b/19, 144a/3, 144a/7, 144a/14, 144b/9, 144b/13, 144b/17, 145a/1, 145a/4, 145a/7, 145a/11, 145a/15, 145a/19, 145b/6, 145b/14
t.+idir 131b/17, 132a/2, 132a/17
t.+iyle 103a/02
t.-i ° amel 128a/11
t.-i ° ameli 122b/7, 123a/4, 125b/19, 126a/15, 128a/1, 128a/6, 128a/15, 128b/13, 129b/9, 129b/13, 129b/17, 130a/1, 130a/5, 130b/3, 130b/8, 131b/7, 131b/12, 131b/17, 132a/3, 136b/17, 144b/1
t.-i diger ferzece 145a/14
t.-i ercağı 131b/5
t.-i isti° mālī 144a/18
t.-i tevellüd 6b/19
- tarlıg** : Darlık.[1]
t.+ını 121a/3
- tarfır** : < *Ar. tarafır*. Şarap tortusu; tortu. [13]
t. 10a/20, 10b/14, 12a/6
t.+den 11b/15, 12a/7
t.+iñ 11b/11, 11b/18
milḥ-i t. 144b/3, 145b/10

ʔ.-i sāliṣ 11b/7
 ʔ.-i sānī 11b/6
 ʔ.-i evvel 11b/6
 ʔ.-i rābi^c 11b/8

ʔarṭiriyyāt: Tartirlerden oluşan unsurlar. *bk.*
 ʔarṭīr. [2]
 ʔ. 11b/5
 ʔ.+dan 11b/4

ʔarṭiriyyet: Tartirlerden oluşan unsurlar. *bk.*
 ʔarṭīr. [1]
 ʔ. 11a/5

ʔaru : Darı. [1]
 ʔ. unı 51b/9

ʔaṣfiye : < *Ar. ʔaṣfiye.* Arıtma, temiz va pak duruma getirme. [2]
 t. it- 115a/9, 115b/14

ʔaṣḫīḥ : < *Ar. ʔaṣḫīḥ.* İyileştirme. [1]
 t. it- 140b/12

ʔaṣ^cīd : < *Ar. ʔaṣ^cīd.* Yükseltme; bazı cisimleri kızdırarak buharlaştırma. [3]
 t. eyle- 8b/4, 107a/11
 t. ol- 144a/1
 t.+lardan 68b/17

ʔaṣ : [93]

I Taş; mücevherlerde kullanılan değerli veya taklit ufak serf cisim.
 ʔ. 9a/13, 35b/18, 49b/1, 62a/9, 86b/2, 94a/6, 102a/15, 113a/17
 ʔ. ma^c denī 9a/12
 ʔ.+a 58b/5, 92a/14, 98b/12
 ʔ.+dan 79b/2, 92a/12, 92a/13, 92a/14, 108a/14, 108a/15, 144a/18
 ʔ.+dır 35b/18, 42a/9, 43b/14, 44a/3, 44a/5, 50a/15, 52a/9, 62a/6, 71a/5, 146a/1
 ʔ.+ı (*yük.*) 71a/9, 99a/1, 99a/3
 ʔ.+ı (*ıye.*) 69b/19, 85a/5
 ʔ.+ıdır 70a/5, 96a/11
 ʔ.+ın 94a/5
 ʔ.+ın 49b/5, 144a/15

ʔ.+ını 142b/3
 ʔ.+lar 59b/15, 92a/5

II. Bazı organlarda özellikle böbrek ve mesânedede oluşan katı madde.
 ʔ. 21a/8, 42a/7, 47a/8, 86b/5, 86b/12, 134b/11, 139a/14, 139a/15
 ʔ. ^c illetleri 108a/12
 ʔ.+ı (*yük.*) 122b/17, 140b/17
 ʔ.+ını 37a/3, 44a/4, 45a/2, 49b/16
 ʔ.+lara 140a/6
 ʔ.+lardan 68b/17
 ʔ.+ları (*yük.*) 28a/4, 31b/12, 36b/2, 64a/5, 68b/6, 73b/4, 83b/5, 94b/12, 96a/12, 117b/14, 142b/12, 144a/11
 ʔ.+ları (*ıye.*) 33a/1, 41b/10, 63b/3
 ʔ.+ların 29a/13, 31a/5, 34b/17, 37b/18, 38b/11, 43b/15, 44a/6, 63a/19, 73b/18, 90b/4, 96b/7, 97b/14, 101a/5, 107a/18, 108a/8, 112a/1
 ʔ.+larına 42b/3, 90a/2

ʔaṣ : Dış. [1]
 ʔ.+ı (*ıye.*) 99a/4

ʔaṣlu : Taşlı. [1]
 ʔ. 54b/17

ʔaṣra : [25]

I. Dışarı; dış.
 ʔ. 31b/4, 31b/9, 43b/3, 45a/4, 59a/19, 61b/4, 63a/15, 64a/6, 65b/13, 69b/15, 84b/5, 95b/19, 96a/8, 102b/15, 104a/7
 ʔ.+da 49b/8, 56a/2, 107b/15
 ʔ.+ları 32b/17
 ʔ.+sı 84a/7, 113b/17
 t.+sına 30b/17
 ʔ.+ya 65b/17, 93a/9

II. Bir ülkenin başkenti veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi, dışarlık.
 ʔ.+sında 65b/6

ʔatlı : Tatlı, tadı hoş gelen. [2]

1. 125b/8
 2. ol- 125b/8
- tatlu** : Tatlı, tadı hoş gelen. [47]
 1. 5a/14, 40a/1, 40b/3, 49b/6, 50b/7, 50b/14, 50b/17, 54a/6, 55b/15, 57b/9, 60a/11, 69a/11, 73b/14, 73b/17, 79a/13, 90a/18, 90b/5, 90b/7, 90b/18, 92b/11, 95b/1, 95b/4, 97a/8, 99b/5, 114b/1, 120b/18, 126a/13
 2. ol- 4a/3, 13b/5, 46a/19, 53a/15, 58a/19, 74b/8, 77a/18, 83a/6, 91a/10, 93a/4, 98a/15, 105a/5
 3. +dır 87a/19
 4. +lar 96b/17, 106b/7
 5. +sı 37b/17, 39b/16, 54b/12, 92b/7
 6. +sınıñ 29a/8
- tatluca**: Tatlı. [1]
 1. +dır 102a/19
- tatluca ot**: Tatlıca ot, karaman kimyonu. [1]
 1. 81b/2
- tatlurak**: Daha tatlı. [1]
 1. ol- 67b/9
- tatlu şu**: Deniz suyu dışında kalan dere, ırmak, nehir, göl vb. nin suları. [4]
 1. balığı 57a/8
 2. kabağı 72a/17
 3. +da 63b/15
 4. +yuñ 92a/7
- taṭvīl** : < *Ar. taṭvīl*. Uzatma. [3]
 1. +e 26b/17
 2. et- 139b/1
 3. -i kelām 6b/1
- ta^ouḡ(ğ)** : Tavuk. [7]
 1. 7b/17, 48b/1
 2. şuyı 101a/18, 130a/15, 141b/10, 141b/12
 3. +ınıñ 39a/9
- ta^ouḡ(ğ)**: Tavuk . [8]
 1. çorbası 15a/4
1. eti 14b/10, 15b/17, 21a/11
 2. şu 14a/1
 3. şuyı 129b/18, 130a/6
 4. şorbası 44a/1
- ṭā^oūn** : < *Ar. ṭā^oūn*. Vebâ. [14]
 1. 11b/10, 48b/7, 51a/1, 64b/10, 85b/6
 2. +a 101a/3, 105a/19, 135b/5, 142b/6, 143b/16, 144a/5, 145a/18
 3. +dan 48b/7, 113b/1
- ṭā^oūs** : < *Far. ṭā^oūs*. < *Ar. ṭā^oūs*. < *Yun. Tavus*. [1]
 1. 9b/5
- tavar** : Davar. [1]
 1. 86b/9
- tavşan** : Tavşan. [6]
 1. 9a/20, 9a/15, 29b/19
 2. beyni 30a/1
 3. kılı 30a/2
 4. ayağı 143b/1
- tavşan çilegi**: Tavşan çileği. [1]
 1. 113a/8
- ta^oyīn** : < *Ar. ta^oyīn*. Atama, bir göreve yerleştirme. [2]
 1. it- 65b/14, 84b/5
- ṭayyib**: < *Ar. ṭayyib*. İyi, güzel, hoş. [1]
 1. ü'r-rāyiḡa 60b/18
- ṭayyibe**: *bk.* ṭayyib. [1]
 1. rāyiḡa-ı 52a/7
- tāze** : < *Far. tāze*. [90]
 1. Kurutulmamış veya kurumamış olan, yeşil; (çiçek, sebze vb. için) toplanmasının üzerinden zaman geçmemiş.
 1. 22a/9 (2), 40b/13, 46b/12, 47a/19, 51a/9, 52a/3, 55a/15, 57a/13, 57a/15, 59a/5, 59a/14, 64b/15, 65a/4, 65a/5, 73b/10, 75a/7, 76b/16, 79b/16, 80a/4, 90a/15, 90b/6, 99b/9, 107a/4, 111a/2, 112a/2, 113a/3, 125b/3,

133a/7, 135b/19, 141a/1, 141a/6
 t. ol- 52b/18, 53b/9, 59b/3, 59b/9,
 65a/9, 69b/10, 70b/3, 71b/17, 72a/16,
 105a/5, 105b/10, 124b/16, 124b/19
 t.+dir 106b/16
 t.+si 27a/14, 35a/2 (2), 49a/16, 83a/7,
 89a/3, 96b/19, 99b/16, 110b/17
 t.+sin 82a/9, 87b/4, 94b/3
 t.+sine 97a/02
 t.+sini 95a/18
 t.+siniñ 59a/15, 82b/16

II. İlk ve yeni durumunu koruyan;
 bozulmamış olan.

t. 27a/13, 30a/10, 72b/15, 37a/6,
 86a/1, 93a/12, 103a/10, 106a/15, 108b/15
 t. ol- 39a/9, 57a/5, 86a/13, 121a/14
 t.+dir 87b/7

III. Dinç görünümlü, yıpranmamış.

t. it- 111a/7
 t. al- 129a/3

IV. Genç, körpe.

t. 86a/15, 87b/16, 88a/8, 137b/9,
 137b/11
 t.+lere 57b/8

V. Yeni; yeni oluşmuş.

t. 41b/9, 60a/10, 62a/18, 83b/15,
 104b/5, 139a/11

tazele -: Yenilemek. [1]

t.-r 112b/4

te^caddī: < *Ar. te^caddī*. Saldırma, sınırını
 aşma. [1]

t. it- 8b/19

te^caffün: < *Ar. te^caffün*. Çürüme sonucu
 kokma, bozulma. [1]

t.+ini 134b/9

Tebāruk: Hekim veya eser adı. [1]

avl-i T. 107b/6

tebāşir : *bk. ebāşir*. [1]

lu^c ū-ı t. 18a/9

ebāşir : < *Far. ebāşir*. Bambu şekerı, hint
 kamışı şekerı. [16]

. 61b/8, 62b/17, 122b/6, 135a/17,
 135b/2, 135b/9, 145b/10
 arāş-ı . 19a/10
 ars-ı .-i kāfūrī 135a/18
 .-i hindī 23b/13, 118a/4, 118a/10,
 118a/14, 118a/19, 135b/13, 136a/3

tebdīl : < *Ar. tebdīl*. Değişirme, başka
 şekle sokma. [5]

t. et- 97b/10
 t. eyle- 37b/8
 t. it- 35a/6, 41b/4, 95a/19

tebevvl: < *Ar. tebevvl*. İşeme, idrarını
 yapma. [10]

t. 9a/9
 t. et- 13a/14
 t.eyle- 39a/1, 49b/14
 t. it- 13a/13, 13a/14, 38b/19, 49b/15,
 85a/4, 103a/18

tebrīd : < *Ar. tebrīd*. Soğutma. [6]

t. 77b/8
 t. it- 24a/4, 30a/16, 77b/14
 t.+i (*ıye.*) 38a/5
 t.-i ab^c 39b/11

tecāvüz: < *Ar. tecāvüz*. Saldırma; belli bir
 haddi aşma. [4]

t. et- 104a/18, 104b/1
 t. it- 104b/2
 t. olun- 100b/17

tecdīd : < *Ar. tecdīd*. Yenileme. [2]

t. it- 138a/14
 t. ol- 10b/6

tecfif : < *Ar. tecfif*. Kurutma. [12]

t. it- 92a/18
 t.+i (*ıye.*) 37a/14, 46b/11, 59a/1,
 68a/16, 72b/8, 73b/12, 86a/14, 100b/11,
 110b/6, 110b/7, 37a/14

- tecrîbe** : *bk. tecrübe.* [1]
t. eyle- 20a/10
- tecrîd** : < *Ar. tecrîd.* Ayır tutma. [1]
t. 4a/7
- tecrübe**: < *Ar. tecrîbe.* Deneme, tecrübe. [16]
t. 117a/4, 117a/7, 131a/9
t. eyle- 32b/16, 35a/16, 42a/17
t. it- 71a/13, 71a/18, 133a/7
t. olun- 42b/8, 63a/3, 97b/7,
123b/12, 144a/16
t.+de 97b/3
ehl-i t. 35b/16
- tedbîr** : < *Ar. tedbîr.* Önlem. [16]
t. olun- 8b/1, 12a/5, 132a/4
t. it- 24a/5, 24a/13 , 24b/10, 26b/19,
132a/8
t.+i (*ıye.*) 23a/18, 26b/11
t.+ini 11b/3
t.+lerinde 11b/3
sû⁹ -i t. eyle- 22a/5
sû⁹ -i t.+inden 26b/18
t.-i işlâh 4b/13
t.-i nâkıh 26b/8
- tedrîc** : < *Ar. tadrîc.* Azar azar, yavaş yavaş hareket etme. [4]
t.+ile 19a/1, 80b/9, 96b/2, 144a/8
- tedrüc** : < *Ar. tadrüc.* Sülün. [1]
t. 39a/14
- tefâvüt** : < *Ar. tefâvüt.* İki şey arasındaki fark. [1]
t.+i (*ıye.*) 114b/10
- teferruk**: < *Ar. teferruk.* Ayrılma, farklılık gösterme. [2]
t.-i ebdân 6a/18
t.-i ittîşâl 4b/8
- tefrîh** : < *Ar. tefrîh.* Ferahlandırma, sevindirme. [2]
t.+de 94b/9
t.+dir 42b/4
- tefrîk** : < *Ar. tefrîk.* Ayırma. [5]
t. 6a/18, 6b/9
t.+e 11b/12
t.+de 10b/4
t.+in 10a/4
- teffîh** : < *Ar. tefîh.* Açma; mideyi açma, rahatlatma, geçirtme. [3]
t. 26b/19
t. it- 117b/14, 126a/5
- tehevvür**: < *Ar. tehevvür.* Birdenbire hiddetlenme. [1]
t. 128b/2
- tekâlif-i °örfiyye**: < *Ar. tekâlif-i °örfiyye.* Kanunlara bağlı kalmaksızın hükümetin takdir ettiği ve toplattığı vergiler. [1]
t.+den 100a/12
- tekâşüf**: < *Ar. tekâşüf.* Koyulaşma, sıklaşma, yoğunlaşma. [1]
t.-i mesâmât 4b/19
- teke** : Erkek keçi. [1]
t. 97a/18
- Teke** : Teke. (Coğrafi bölge adı) [1]
T. ili 67a/17
- teke şakalı**: Teke sakalı bitkisi. [4]
t. 88a/10, 88a/12, 88b/2, 100b/3
- tekevvün**: < *Ar. tekevvün.* Var olma, oluş, oluşum. [12]
t. eyle- 115a/2, 115a/3ü 115a/8
t. it- 115a/16
t.+e 7b/3
t.+i (*ıye.*) 6b/12
t.+leri (*ıye.*) 6b/11, 6b/14, 6b/17
t.+lerine 8b/8
ibtidâ⁹ -ı t.+i 7b/1
mebde⁹ -i t.+i 7a/16
- tekevvünât**: < *Ar. tekevvünât.* Oluşlar, oluşumlar. [1]
t.+ları (*ıye.*) 8b/10

- teklīs** : < *Ar. teklīs*. Kirece çevirme, kireç hâline sokma. [3]
t. 10b/14
t. it- 143a/5
t.+iñ 143a/9
- tekrār** : < *Ar. tekrār*. Yineleme, tekrar. [16]
t. 26b/6, 35b/15, 43a/3, 58b/18, 81b/19, 89b/19, 99a/4, 114b/15, 120b/11, 121a/11, 136a/12, 140b/14, 143b/3, 144a/9
t. t. 104b/7
- tekür** : Tekir, barbunyaya benzer balık. [1]
t. 57a/6
- tel** : < *Erm. tel*. Tel. [2]
t. t. ol- 67a/18
- teleyyün**: < *Ar. teleyyün*. Yumuşama, gevşeme. [1]
t.+i (*iyē*) 46b/5
- te° lif** : < *Ar. te° lif*. Eser yazma. [1]
t. eyle- 4a/3
- telyīn** : < *Ar. telyīn*. Yumuşatma; iç sürdürme, ishal yapma. [23]
t. 128b/19, 100b/5, 130a/8
t. it- 15b/4, 69b/14, 109b/9, 122b/9, 122b/10, 126a/5, 126a/6, 128a/11, 128b/10, 130a/12, 131b/11, 132a/5, 132a/15, 134b/12, 136a/13, 136a/14, 136a/15
t.+i (*iyē*) 56b/17, 72a/1, 100a/17
- temel** : < *Yun. temelion*. En önemli, belli başlı, ana. [2]
t.+i (*iyē*) 4b/4, 4b/5
- Temīmī**: *bk.* Muḥammed Temīmī. [7]
T. 107b/6, 109a/3
Muḥammed T. 74a/16
ḳavl-i Muḥammed T. 69b/13, 72b/11
ḳavl-i T. 108b/1, 108b/2
- temiz** : < *Ar. temyīz (?)*. Temiz. [2]
t. 131b/17, 136a/17
- temizle -**: Temizlemek. [9]
t.-mek 129b/19
t.-r 126b/2, 128a/10, 128a/18, 134b/9, 134b/11, 136a/9, 136a/15, 136a/16
- temizlen -**: Temizlenmek, ayıklanmak. [1]
t.-miş (*sf.*) 120b/10
- temr** : < *Ar. temr*. Hurma. [14]
t. 40a/8
t.-i hind 24a/7
t.-i hindī 40a/13, 47b/2, 59a/12, 68a/3, 134a/3, 134a/14 “*Hint hurması, demirhindi*”
ṣarāb-ı t.-i hindī 13b/6, 13b/12, 24b/10, 24b/15, 25a/2, 25a/11
- temre** : < *Ar. temr*. Hurma. [1]
t. 40a/9
- temregi**: Bir çeşit deri hastalığı. [2]
t. 142b/12
t.+ye 132a/5
- temregü**: Bir çeşit deri hastalığı. [2]
t.+ye 138b/19, 139a/2
- temyīz** : < *Ar. temyīz*. Ayırt etme. [2]
t. eyle- 143a/13
t. it- 12a/1
- tenāsül** : < *Ar. tenāsül*. Üreme. [1]
ālāt-ı t. 9a/5
- tenāşürī(?)**: Bir öd ağacı çeşidi. [1]
t. 66b/8
- tenāvül**: < *Ar. tenāvül*. Yeme , içme. [2]
ḥīn-i t.+de 77a/19
keyfiyyet-i t. 4a/6
- tenbīh** : < *Ar. tenbīh*. Uyarı, uyarma. [2]
t. it- 13a/2, 13a/12
- tencere**: Tencere. [1]
t.+ye 63b/7

tenevvür: < *Ar. tenevvür.* Parlama, ışıldama. [1]

t.+ine 13a/6

tenkiye: < *Ar. tenkiye.* Su vermek sûretiyle kalın bağışağın içini temizleme. [16]

t. 82a/5

t. it- 14b/15, 15b/16, 23a/10, 24a/18, 26a/10, 30b/8, 81a/3, 90b/3

t.+si 89a/16, 90b/11, 95a/17, 95b/13

t.-i dimāğ 24a/18, 27b/4, 128b/16

tenkiyye³: *bk.* tenkiye. [1]

t. it- 39b/3

tenlü : Tenli. [1]

t. 103b/12

tennür : < *Ar. tennür.* Fırın, ocak. [3]

t.+da 54b/3

t.+a 30b/14, 63b/8

tenzevī(?): Bir terkip ismi. [2]

t. 40a/16

t.-i hıṭāyī 40a/16

ter : Çakıldak, koyunun kuyruğu altındaki pislik. [1]

t.+dir 52b/10

ter : Taze.

sefūf-ı t. 129b/16

terbiye : < *Ar. terbiye.* [14]

I. iyileşme, terbiye.

t. ol- 10b/6

II. Bazı yemeklere yumurta, limon, sirke, salça ekleyerek lezzet verme.

t. et- 55b/2

t. eyle- 32b/7, 79b/19

t. it- 32b/8, 51b/10, 114b/12

t. ol- 30b/17, 55b/1, 95b/3, 95b/8, 144a/14

t.+sin 62a/8

t.+sine 116a/10

terbiyesiz: Terbiye olmamış, kıvamını bulmamış. [1]

t. 55b/2

terbiyet: *bk.* terbiye. [1]

t. it- 80a/6

tere : < *Far. Tere.* [3]

t. 50a/19

t. toḥmı 28b/9, 137a/17

terebentin: < *Fr. tèrebenthin.* < *Lat.* < *Yun.* Kozalaklı ağaçlardan ağacın çizilmesiyle veya kendi kendine akan kokulu reçine.

terementi: *bk.* terebentin. [8]

t. 139b/13, 139b/15, 140a/2, 140a/8, 140a/11, 140a/15, 142b/9, 142b/15

terementin: *bk.* terebentin. [3]

t. 64a/6, 64a/16, 64a/18

terencübīn: < *Ar. terencubīn.* < *Far. terengubīn.* Kudret helvesi. [10]

t. 39b/8, 59b/16, 102a/16 (2), 117a/14, 134a/18, 135b/10, 141b/18

t.+dir 60a/1, 111b/6

tereyağ: < *Far. "kere" yağı.* Sütten elde edilen taze yağ. [1]

t.+la 29b/20

terk : Bırakma. [2]

t. itdür- 15b/10, 24a/17

terkīb : < *Ar. terkīb.* Birleşim, bileşim, birkaç şeyden meydana getirilmiş; birleştirme. [38]

t. 6a/18, 6b/9, 19a/12, 31b/14

t. et- 51a/9

t. it- 97b/9, 108b/6

t.ol- 10a/18, 49a/10

t.+dendir 102a/17

t.+dir 40a/16, 102a/18, 137a/1

t.+e 92b/06

t.+i (*yük.*) 14b/4, 19b/9, 20b/17, 23b/13, 128b/5

t.+idir 120b/9, 122a/18, 122b/5,

- 125a/2, 125a/13, 125b/2, 125b/7, 135b/17, 136a/10
 t.+inden 25a/7
 t.+ler 18a/18, 20a/13
 t.+lerden 19a/8
 t.+leri (*yük.*) 15a/14
 emrāz-ı t. 4b/8
 emrāz-ı t.+den 12b/16
 emrāz-ı t.+iñ 12b/17
 t.-i Calinus 122a/07
 t.-i İbn Māsuye 122b/11
- terkibāt:** < *Ar. terkībāt.* Bileşimler. [1]
 t.+dan 10a/19
- terkik** : < *Ar. terkik.* İnceltme, yumuşatma. [1]
 t. it- 119a/10
- terle -** : Terlemek. [1]
 t.-yen 140b/16
- terlet -** : Terletmek. [1]
 t.-mek 25b/13
- termiye:** Acıbakla. [1]
 t. baklası 76b/5
- ters** : Hayvan pisliği. [5]
 t.+i (*ıye.*) 138b/14, 138b/15
 t.+iyle 137b/11
 t.+in 44b/18, 137b/9
- tertib** : < *Ar. tertīb.* Sıralama, düzenleme. [1]
 t. it- 4a/10
- tertib** : < *Ar. tertīb.* Nemlendirmek, rutubetli yapmak. [3]
 t. 77b/8, 92b/13
 t.-i şadre 39b/11
- teşbīt** : < *Ar. teşbīt.* Tespit. [1]
 t. eyle- 8b/3
- tesellī** : < *Ar. tesellī.* Avutma, avuntu. [2]
 t. 27a/9
 t. eyle- 6a/1
- teshīlū'l-vilādet:** < *Ar. teshīlū'l-vilādet.* Doğumu kolaylaştıran, doğumu kolaylaştırıcı [2]
 t. 129b/7, 129b/11
- teşhīn** : < *Ar. teşhīn.* Isıtma, kızdırma. [14]
 t. it- 75a/14, 77b/18, 84a/11, 85b/11, 104b/16, 104b/17, 113a/10
 t.+den 100b/5
 t.+e 74b/11
 t.+i (*ıye.*) 86a/14, 98b/18
 t.-i külā 73b/13, 73b/15
 t.-i mi° de 81b/15
- te° şīr** : < *Ar. te° şīr.* Etki. [8]
 t. it- 92a/12, 93a/14
 t. et- 61a/16
 t. eyle- 96b/13
 t.+e 128b/2
 t.+i (*ıye.*) 10a/13
 t.+idir 7b/7
 t.+inden 7b/6
- teskīn** : < *Ar. teskīn.* Yatıştırma, sükûnete erdirmeye. [23]
 t. it- 29a/10, 31a/19, 36b/5, 41a/12, 44b/2, 44b/6, 48a/10, 56b/4, 58a/12, 59b/19, 61b/13, 83a/8, 89b/10, 92b/12, 94b/3, 100b/7, 108a/7, 109b/5, 127a/1, 134a/13, 136b/4, 138a/6, 144a/13
- teslīm** : < *Ar. teslīm.* Götürüp verme. [2]
 t. it- 9b/3, 84b/6
- tesmiye:** < *Ar. tesmiye.* Ad koyma, adlandırma. [3]
 t. it- 11a/5, 19b/5, 25a/6
- tespīh kemigi** : Parmak kemikleri (?).[1]
 t.+ne 122a/10
- teşekkūl:** < *Ar. teşekkūl.* Şekillenme, oluşum. [1]
 t. it- 7b/13
- teşennūc:** < *Ar. teşennūc.* Kasılma, spazm. [6]

- t.+den 47a/1
t.+e 52b/14, 110a/5, 133b/14
t.+i (*yük.*) 94b/14
t.-i imtilā 92b/16
- teşhîş** : < *Ar. teşhîş*. [2]
I. Tanıma.
t. it- 12a/7
II. Araştırarak bir hastalığı ne olduğunu belirleme, tanı.
t. it- 27a/2
- teşmîz** : *bk. teşmîzec*. [1]
t. 37a/18
- teşmîzec**: < *Ar. teşmîzec*. Dikenli haşhaş. [1]
t. 39b/13
- teşnū(?)**:*bk. şāfsiyā*. [1]
t. 40b/19
- teşvîş** : < *Ar. teşvîş*. Karıştırma, karışılık. [1]
t.+leri (*yük.*) 28b/19
- tevaḳḳuf**: < *Ar. tevaḳḳuf*. Bekleme, durma. [1]
t. göster- 12b/4
- tevālî**: < *Ar. devālî*. Baldırda oluşan bir hastalık. Ekseriya bu hastalık ağır yük taşıyan hamalarda ve dâima ayak üzere duran kişilerde oluşur. [1]
t. 70b/4
- tevellüd**: < *Ar. tevellüd*. Doğmak; meydana gelmek. [46]
t. 7b/18, 19b/3
t. eyle- 11b/16
t. et- 41a/14
t. it- 4b/11(2), 6b/19, 7b/6, 7b/18, 8a/8, 10a/20, 10b/11, 10b/15, 10b/16, 11b/16, 12a/7, 19b/2, 19b/4, 19b/5, 19b/6, 21a/8, 38a/11, 38b/14, 40b/5, 81a/4, 86b/17, 88a/1, 88a/9, 91a/9, 94a/11, 117b/6
t. itdür- 10b/13, 35b/03, 063a/07, 64b/19, 68a/2, 71b/13, 90a/13
- t. ol- 11b/4
t.+e 7b/3
t.+i (*iye.*) 8a/5, 8a/6
t.+ine 115b/14
t.+ini 11a/4
t.+leri (*iye.*) 11b/14
tarîḳ-i t.+i 6b/19
- tevsi°** : < *Ar. tevsi°*. Yayma. [1]
t. it- 30b/4
- teys**: < *Ar. teys*. Teke, erkek keçi. [1]
dem-i t. 117b/18
- tezeyyüd**: < *Ar. tezeyyüd*. Çoğalma, artma. [1]
t.+dür 4b/10
- tezyîn** : < *Ar. tezyîn*. Süsleme. [1]
t. eyle- 99b/19
- ṭib** : *bk. ṭibb*. [3]
ṭ+da 98b/15
° ilm-i ṭ.+dan 84a/16
uşūl-ı ṭ.+dan 20b/7
- ṭibb** : < *Ar. ṭibb*. Hekimlik, tabiplik ilmi. [5]
ṭ.+iñ 4a/11, 4b/4, 9b/20 (2), 10a/1
- ṭihāl** : < *Ar. ṭihāl*. Dalak. [10]
ṭ. 9a/5, 136a/16
ṭ. şişleri 136a/19
ṭ.+e 116b/4
ṭ.+iñ 13a/7, 20b/5
emrâz-ı ṭ.+e 20b/6
ḥabb-ı ṭ. 22a/13
maraż-ı ṭ. 20a/18
südde-i ṭ. 5b/5
- ṭilā** : < *Ar. ṭilā°*. Sürülecek veya sürünülecek sıvı veya merhem. [86]
ṭ. 84b/16, 98a/13, 137b/6, 137b/7, 137b/9, 137b/14, 138b/18, 139a/1, 139a/5
ṭ. et- 36a/9, 51a/4, 56a/3, 56a/14, 66a/6, 87b/14, 144a/12
ṭ. eyle- 40b/2, 41b/18, 42b/1, 43b/19,

- 44b/4, 44b/19, 61a/4, 97b/6, 99a/13, 99a/18, 100b/13, 103b/7, 104a/5, 106b/4, 107b/17
 ̤. it- 14b/3 (2), 14b/8, 17a/6, 17a/16, 18a/7, 18b/14, 19b/16, 21b/2, 21b/13, 23a/12, 23a/13, 23a/19, 23b/11, 24a/6, 24a/8, 29a/20, 40b/03, 51a/14, 53a/12, 85a/12, 93b/3, 99b/2, 103a/4, 103a/6 (2), 103a/12, 103b/18, 137b/5, 137b/7, 137b/12, 137b/17, 139a/6, 142b/12, 144a/18, 145b/4
 ̤. olun- 30a/16, 31a/10, 42b/4, 49b/9, 66b/16, 72b/5, 81a/1, 85a/10, 90b/14, 95a/17, 95b/15, 106b/12, 110b/16
 ̤.+lar 24a/13
 ̤.+larda 29a/19
 ̤.+yı 18a/5
 ̤.+ýı 17a/14, 27a/12
- ̤ılā°** : *bk.* ̤ılā. [2]
 ̤. it- 13b/9, 13b/14
- ̤ılā°** : < *Ar.* ̤ilā°. Sürülecek veya sürünülecek sıvı veya merhem. [1]
 ̤. it- 21b/13
- ̤ırāş** : < *Far.* *terāş*. (Saç, sakal vb. için) Dibinden kesme, traş. [1]
 t. ol- 131a/4
- ̤ırnağ(ğ)**: Tırnak. [3]
 ̤. 130a/2
 ̤.+da 95b/13
 ̤.+ları (*ıye.*) 91a/8
- ̤iftik(g)**: < *Far.* *teftik*. Eskiden yara tedavisinde pamuk yerine kullanılan tiftik yününden sargı. [1]
 t.+i (*ıye.*) 145a/17
- ̤ihūc** : < *Ar.* *tihūc*. Ügeyik kuşu. [1]
 ̤. 62b/9
- ̤ilki** : Tilki. [1]
 t. 9b/5
- ̤īmār** : < *Far.* *tīmār*. Bakım yapma, tedavi etme. [1]
 t.+ı (*ıye.*) 104a/7
- ̤imsāh** : < *Ar.* *timsāh*. Timsah. [4]
 t. 9a/16, 40a/3, 55a/6, 55a/9
- ̤imsāh** : *bk.* timsāh. [1]
 t.+ıñ 40a/5
- ̤imsāh balığı**: *bk.* timsāh. [1]
 t. 40a/4
- ̤in** : Sincap. [1]
 t. 58a/2
- ̤īn** : < *Ar.* *tīn*. İncir. [2]
 t. 134a/12
 t.-i ra̤b 40b/13 “*taze incir*”
- ̤īn** : < *Ar.* *tīn*. Çamur, balçık, kil. [3]
 ̤. 135a/17, 143a/2
 ̤.-i ebyaž 118a/3
- ̤īn-i ermenī** : “Ermeni kili denen ve ilaç olarak kullanılan bir tür kil, potasyum nitrat. [9]
 ̤. 18a/5, 62b/4, 118a/10, 118a/14, 118a/16, 118b/1, 143b/3, 144a/14, 144b/6
- ̤īn-i hikmet** : < *Ar.* *tīn-i hikmet*. Bir kabın vs. ağzını kaptmak veya birbirine eklenen iki nesneyi yapıştırmak için kullanılan çamur.[2]
 ̤. 54b/3, 143a/6
- ̤īn-i mahtūm**: *bk.* ̤īn-i mahtūm. [7]
 ̤. 19a/11, 84b/19, 118a/10, 118a/16, 131a/15
 ̤.+a 40a/17
 ̤.+dan 100b/12
- ̤īn-i mahtūm**: Limni adasından getirilen tıbbî bir kil. [6]
 ̤. 20b/17, 62a/14 (2), 144b/13, 145a/16
 ̤. .+uñ 62a/17
- ̤īn-i mekkī**: *bk.* iz̤hir. [1]
 t. 29a/13

tiryāk : < *Ar. tiryāk.* < *Far. tiryāk* < *Yun. theria*. Hayvânî, nebâtî ve mâdenî maddelerin karışımından meydana gelen, sancıya, öksürüğe, yılan ve akrep sokmasına, bâzı hastalılara ve zehirlenmeye karşı kullanılan afyonlu mâcun, panzehir. [36]
 t. 35b/18, 97b/8, 145b/12
 t.+a 88b/4
 t.+dandır 36a/12
 t.+dır 42a/16, 43b/12, 76a/13, 79b/19, 80a/3, 91b/14, 105a/19
 t.+ıdır 86b/9, 88b/17
 t.+ına 63a/2, 121a/19
 t.+ından 97b/11
 t.+ları (*ıye.*) 70a/15
 t.+ları (*yük.*) 133a/10
 t.+daki 133a/10
 t.-ı efrencî 133a/10
 t.-ı ef° a 23a/19
 t.-ı erba° a 14b/17, 15a/17, 18a/18, 133a/13
 t.-ı fârûk 15a/15, 36a/3, 42a/14
 t.-ı ğurde 14b/17, 15a/17, 17a/16, 18a/18, 20a/1
 t.-ı kebîr 133a/13
 ma° cün-ı t.-ı erba° a 122a/18

tiryâkiyye: *bk.* tiryāk. [1]
 kuvvet-i t.+si 83b/18

tiryâklık (ğ): Tiryaklık, panzehirlik. [5]
 t. 34a/13, 48a/9, 67b/7
 t. it- 48b/6
 t.+1 (*ıye.*) 42a/14

tîz : < *Far. tîz.* Çabuk, hemen, süratli; sık sık. [47]
 t. 22a/1, 25b/6, 30b/11, 31a/6, 33b/18, 38a/2, 40b/4, 40b/15, 41b/15, 42a/11, 42b/13, 47a/12, 49a/15, 50b/11, 58b/14, 70a/9, 71b/11, 72b/1, 73b/7, 77b/3, 84b/9, 86b/11, 92a/16, 92a/17, 92a/18, 94a/12, 94a/13, 99b/3, 100b/16, 100b/19, 101a/16, 106b/5, 107a/4, 130a/15, 138a/6, 140a/10, 143a/12
 t. t. 103a/18
 t. t. ol- 12b/6, 72a/18
 t.+dir 6b/12, 87b/19, 89b/11, 143a/12

tîz : < *Far. tîz.* Keskin. [9]
 t. 5a/17, 139a/2
 t. it- 28a/18, 38b/2, 38b/5, 54a/19, 58a/1, 60b/17, 75a/18

tîzlik(g): Çabukluk. [1]
 t.+i (*yük.*) 9b/8

toğ- : [3]
 I. Dünyaya gelmek.
 t.-ar 55a/8
 t.-duğda 52a/15

II. Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek
 t.-duğda 115a/16

toğra- : Doğramak. [5]
 t.-yub 26b/7, 28a/11, 91a/5, 96a/6, 98b/1

toğur - : Doğurmak, doğum yapmak. [8]
 t.-an 87a/5
 t.-mağ 130a/12, 146a/4
 t.-mayan 29b/6
 t.-sa 86b/10
 t.-ub 55a/7
 t.-urken 47b/5, 146a/4

toğ(u)m: *bk.* toğm. [3]
 t.+1 (*ıye.*) 131a/6, 132b/17, 139b/5

toğ(u)m: < *Ar. tuğm.* Bitkilerin çiçekten sonra verdikleri tane. [107]
 t.+dur 79a/14, 108a/3
 t.+1 (*ıye.*) 8a/1, 8a/2, 27a/19, 33a/12, 34a/5, 36b/4, 37a/2, 37a/4, 41b/10, 43b/17, 45a/6, 45b/8, 46a/13, 56b/9, 56b/13, 56b/15, 68a/8, 68b/8, 68b/16, 69a/4, 70a/10, 76a/6, 81a/12, 81a/15, 89b/2, 90a/4, 95a/1(2), 101b/2(2), 102a/10, 105a/12, 109b/12, 109b/15, 110a/8, 111b/18, 111b/19, 112b/7, 114b/5, 118a/1, 119a/4, 119a/7, 119a/8, 119b/11(5), 120a/13, 120b/2, 122a/14, 122a/19, 126b/11, 127a/5, 127a/13, 128a/1, 130b/12, 130b/18, 133a/6, 135b/1(2), 135b/2(2), 135b/18, 136a/3

t.+ıdır 36b/8, 36b/15, 42b/15, 43b/7, 48b/16, 56b/15, 61b/16, 74a/10, 97a/4, 114a/17	tol- : Dolmak. [4] t.-ub 9b/19, 102b/15 t.-unca 28a/12, 121a/15 “ <i>doluncaya kadar</i> ”
t.+ın 22a/2	
t.+ına 33b/15, 76b/16, 108a/3	
t.+ında 7a/17	tolaş- : Dolaşmak. [1] t.-masına 110a/7
t.+ından 28a/3, 35a/14, 41b/10, 47b/11, 51a/8	
t.+ını 27b/4, 35a/17, 79b/16	tolaşık : Dolaşık. [1] t. ol- 113b/18
t.+ınıñ 35a/14, 44a/12, 54a/16, 73b/18, 80a/4, 81a/13, 81a/19, 88b/5, 89a/10, 89b/15, 91b/13, 91b/19, 102a/13, 130a/17	toıldur- : Doldurmak. [4] t.-alar 121a/15 t.-asın 143a/11 t.-ub 8a/2, 38a/12
t.+ları (<i>iye.</i>) 35b/9	
t.-ı badrân 73b/1	
t.-ı anîsün 129b/16	
tohmegan : Semiz otu. [2] t. 38a/13 t.+ıdır 114b/8	tolı : Dolu. [1] t. ol- 5b/12
toķ - : Sokmak, ısırmaq. [1] t.-muşlara 88b/15	tolu : [6] I. Dolu. t. 15b/3 t. ol- 13b/4, 93a/8 t.+sı 112a/18
toķsan : Doksan. [3] t. 93a/19, 93b/3, 139b/18	II. (Olmak ile birlikte) Bitkiler olgunlaşma, erginleşme. t. ol- 46a/19, 82a/6
toķun - : Dokunmaq, değmek. [5] t.-a 71a/8 t.-mağdan 103a/2 t.-masından 61b/9 t.-sa 92b/17 t.-ursa 38b/19	tolu : Havada su buğusunun birden yoğunlaşıp katılaştırmadan oluşan, türlü irilikte, yuvarlak veya düzensiz biçimli saydam buz parçaları durumunda yere hızla düşen bir yağış türü. [1] t.+ya 41a/11
toķundur - : Dokundurmak. [1] t.-madan 93b/19	tomalan : Domalan, keme. [1] t. 82b/15
toķuz : Dokuz. [13] t. 64a/16, 120b/12, 121a/2, 121b/17, 128a/5, 128b/9, 130b/3, 130b/7, 135b/17, 136a/2, 139a/13 t.+dan 6a/16 t.+dur 6a/15	toñ- : Soğuşun etkisiyle donmaq; katılaştırmak. [8] t.-duğına 113b/1 t.-muş (<i>sf.</i>) 33a/1, 34a/14, 34a/13, 42b/18, 49a/14, 113b/5 t.-sa 74a/1
toķuzuncı : Dokuzuncu. [2] t. 25b/1 t.+sı 6a/11	toñdur - : Dondurmak, katılaştırmak. [2] t.-ur 37b/4, 74a/2

- tonuk(ğ):** [2]
I. Canlılığı olmayan, fersiz (göz).
t.+ına 128b/17

II. Parlak olmayan, mat .
t. ol- 15a/2
- topalak:** Topalak, domuzağırşığı. [4]
t. 54b/4, 74b/6, 141b/3, 142a/19
- toprak :** Toprak; topraktan yapılmış. [13]
t. 92a/11, 94a/6, 108a/15, 123a/6,
124b/7, 125a/9, 125b/10, 125b/19, 134b/7
t.+ı (yük.) 62a/16
t.+ın 62b/5
t.+ın 94a/5
t.+ını 100b/9
- tortı:** < *Far. durdī*. Bir sıvının dibine çöken katı madde, çökelti. [6]
t. 141a/8, 143b/11, 144a/7
t. yağı 143a/13
duhn-ı t. 141a/7, 144a/7
- toz :** Toz. [3]
t.+dan 29a/5
t.+ın 33a/12
t.+ını 75a/8
- töz :** (Kulak ile birlikte) dip. [1]
t.+inde 46b/6
- tragopogunun:** < *Lat. tragopon*. Tekesakalı.[1]
t. 88a/11
- tüderī :** < *Ar. tüderī*. Kuş etmeği, karahasan otu. [3]
t. 40b/9
t.+dir 89b/3
t.-i ebyaz ve aħmer 119b/16
- tudul - :** Tutulmak. [1]
t.-duğına 42a/1
- tuffāh :** < *Ar. tuffāh*. Elma. [6]
t. 39b/16
cevāriş-i t. 18b/1
rubb-ı t. 118a/15
- rubb-ı t.-ı hāmız 118a/6
süveyk-i t. 118a/11
şarāb-ı t. 123a/13
- Tuħfetü'l- Erībi'n-Nafi° a li'r-Rūhānī ve't-Tabīb:** Hezarfen Hüseyin'in tıpla ilgili eserinin adı.[1]
T. 4a/9
- tuħlub, tuħlab :** < *Ar. tuħlub*. Yosun. [1]
t. 61b/16
- tuħlubü'l-mā° :** < *Ar. tuħlubü'l-mā°*. Yosun; su yosunu. [1]
t. 61b/17
- tuħme :** < *Ar. tuħme*. Dolgunluk. [1]
t. 107a/1
- tūl :** < *Ar. tūl*. Uzunluk. [1]
t.+ları 6b/12
- tulū° :** < *Ar. tulū°*. (Gök cisimleri için) doğma, doğuş. [3]
t. 7b/3
t. eyle- 92a/16
t.+ı (iye.) 7a/19
- tulum :** Bazı yiyecek ve içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan, önlü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi. [2]
t. 20a/9
t.+lara 103b/4
- tuluñ :** Şakak. [2]
t.+lara 104b/11
t.+larına 60a/12
- tuman :** Göze inen perde. [2]
t.+ın 47a/8
t.+ına 071b/14
- tur-** : Durmak, beklemek; dinmek, kesilmek. [30]
t.-a 27b/3, 86a/7, 91a/6, 99a/3,
105a/16, 124b/5, 131b/14, 135a/12, 135a/13,

139a/4, 139a/7, 141a/17, 143a/16, 144a/2
 t.-duğundan 9b/11
 t.-duğça 93a/4, 138a/13
 t.-duğdan 127a/7
 t.-masa 35a/4, 104b/6
 t.-mayan 61b/1, 73a/16
 t.-muş (*sf.*) 92b/9
 t.-ub 31a/2, 32b/12, 44b/14
 t.-unca 141a/9
 t.-ur 69a/4, 78b/18, 99b/19

turaḳoti: Dereotu, rezene. [9]
 t. 32b/7, 32b/10, 139b/4
 t.+na 27a/18, 79a/9
 t.+nıñ 59a/13
 t.+yla 47b/17, 54a/14, 111a/15

turb : < *Far. turb.* Turp. [5]
 t. 42b/11, 68b/8
 t. şuyı 26a/11
 t.+ı (*ije.*) 68b/15
 t.+uñ 68b/10

turmantila: < *Lat.* Sarı topuzluk. [1]
 t. köki 121a/ 17

turmus : < *Ar. turmus.* Acıbakla. [6]
 t. 19b/10, 31b/5, 39b/4, 117b/7
 t. baḳlası 49a/2, 67a/7

turna balığı: Çok sık ve keskin dişli yırtıcı bir tatlı su balığı. [1]
 t.+dır 57a/7

turp : < *Far. turb.* Turp. [1]
 t.+ı (*yük.*) 139a/6

turşı : < *Far. turş.* Tuzlu suda, sirkede bırakılarak özel bir kıvama getirilmiş sebze veya meyve. [5]
 t. it- 79b/16
 t. ḳur- 29b/16
 t.+sı 65a/6
 t.+sın 80a/5, 80a/8

turub : < *Far. turb.* Turp. [1]
 t. 7b/19

turunc : < *Far. turunc.* Turunc ağacı ve bu ağacın meyvesi. [23]
 t. 50a/14, 52a/1, 91b/5, 105a/12 (2), 105a/14, 105b/1, 115a/19, 115b/16, 116a/18
 t. çekirdegi 52a/2, 105b/1
 t. çiçeginiñ şuyı 94b/5
 t. ekşisi 51a/5, 91b/5
 t. ḳabuğı 132b/6
 t. şuyı ve rubbı 103a/19
 t.+ı (*yük.*) 8a/2, 105a/13
 t.+ına 105a/12
 t.+uñ 8a/1, 91b/15, 105a/12
 t.+ına 105a/12
 diger ma^c cün-ı t. 118b/16

turunc : *bk.* turunc. [1]
 t. ḳabuğı 131a/3

tüt : < *Far. tüt.* Dut. [11]
 t. 40b/3(2), 40b/7, 40b/8, 56b/7, 64a/4
 t. ağacı ḳabuğı 39b/4
 t. şuyı 103a/9
 t.+dur 40b/6
 t.-ı ḳulv 40b/3 “*beyaz dut*”
 t.-ı şāmī 40b/6 “*ekşi dut*”

tut - : [104]
 I. Elle tutmak.
 t.-duḳları 32a/8

II. Alıkoymak, çıkmasına meydan vermemek.
 t.-a 36b/17, 103a/18
 t.-alar 19a/1
 t.-ar 15a/6, 29a/4, 33b/11, 35a/5, 35b/2, 37a/10, 37a/15 (2), 38a/14, 38b/1, 40a/2, 41b/10, 41b/13, 42a/10, 42a/11, 42a/13, 43a/15, 43a/18, 44a/9, 44b/19, 46b/12, 48a/19, 50a/18, 50b/15, 51b/18, 52a/5, 61b/2, 61b/18, 62a/14, 62a/19, 62b/11, 63a/13, 65a/5, 67b/13, 67b/15, 70b/15, 73a/17, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 75b/5, 81b/6, 83b/16, 84b/15, 84b/17, 86b/19, 88a/5, 89a/3, 91a/17, 92b/16, 95a/9, 98a/17, 100b/15, 101b/14, 104b/6, 108b/1, 108b/2, 109a/3, 144a/17

<p> ̇.-mada 124b/3 ̇.-maĝa 28b/3, 43b/11 ̇.-maĝ 42a/10 ̇.-mayalar 18b/19 ̇.-mazsa 75b/4 </p> <p> III. (Aĝrı, sancı, hastalık vb.) Musallat olmak, yakalamak. ̇.-an 27b/19 ̇.-mazdan 143b/15 </p> <p> IV. (Yürek ile birlikte) Aĝrımaya başlamak, bulanmak. ̇.-ar 39a/5, 85b/7, 109a/18 </p> <p> V. Bekletmek. ̇.-alar 42b/7 ̇.-arlırsa 111a/1 ̇.-salar 41a/6, 44b/4, 46b/1, 53a/3, 54a/8, 61a/10, 62a/5, 63b/5, 80a/1, 80a/17, 91a/19, 96b/1, 98b/7, 111a/1 </p> <p> VI. Karşısına getirmek. ̇.-sa 53a/5 ̇.-salar 32a/14 </p> <p> VII...Durumda kalmasını sağlamak,...halde bulundurmak. ̇.-ar 33b/5, 33b/12, 40a/15, 42a/3 45a/1, 73b/8, 75b/1, 83a/4, 128a/17 </p> <p> VII. Avlamak, yakalamak. ̇.-arlar 57b/1 </p> <p> VIII. Yerine geçmek. ̇.-ar 92a/8 </p> <p> ̇utam : Avuç içi veya parmak uçlarıyla tutulabilen miktarda olan. [1] ̇. 124b/4 </p> <p> tūtiyā : < <i>Ar. tūtiyā</i>. Sürme taşının göze sürülen tozu, tutya. [9] t. 52b/14, 108b/13, 131a/11, 137a/7, 137a/8 t. eyle- 44a/2 t.+ya 54b/1 t.-i hindī 49b/4 murz-ı t. 134b/19 </p>	<p> ̇utul - : Tutulmak, tıkanmak. [9] ̇.-a 17a/11 ̇.-anlara 63b/10 ̇.-duĝına 43b/16, 55b/15, 59b/8, 63b/1, 76a/13, 90b/4 ̇.-muş (<i>sf.</i>) 103a/12 </p> <p> ̇uyūr : < <i>Ar. ̇uyūr</i>. Kuşlar. [2] ̇. yaĝı 38a/10 ̇.+dan 38a/7 </p> <p> ̇uz : Tuz. [34] ̇. 32b/3, 32b/7, 32b/10, 60b/10, 61b/1, 74a/7, 75b/3, 83a/18, 89a/9, 90b/9, 93b/11, 95b/6, 101b/4, 101b/10, 101b/11, 101b/13, 101b/17(2), 101b/18, 121b/7, 139b/19, 141b/6 ̇.+ı (<i>yük.</i>) 16b/13 ̇.+ı (<i>ıye.</i>) 101b/5, 101b/15, 141b/2, 141b/3, 142a/19 ̇.+ıyla 139a/7 ̇.+ımı 80a/5, 97a/1 ̇.+uñ 101b/6, 101b/19 </p> <p> ̇uzla - : Üstüne tuz ekmek veya tuza yatırmak. [1] ̇.-yub 57b/2 </p> <p> ̇uzlan -: Tuzlanmak. [2] ̇.-miş (<i>sf.</i>) 55a/15, 72a/11 </p> <p> ̇uzlu : Tuzlu. [2] ̇. balĝamı 119a/10 ̇.+lardan 22b/11 </p> <p> ̇uzlu : Tuzlu. [11] ̇. 5a/16, 23b/8, 42a/5, 57a/12, 72a/12, 72a/19 (2), 91b/14, 143a/14 ̇.+dur 57a/15 ̇.+sını 96b/19 </p> <p> ̇uzlu balgam: Bazı deri hastalıklarının ortak adı; tuzlu balgam. [3] ̇.+a 142b/18 ̇.+dan 53b/18, 56b/12 </p> <p> tüccār : < <i>Ar. tüccār</i>. Ticaretle uğraşan kimse. [2] t. 65b/15, 84b/6 </p>
--	--

tüdrüc: < *Ar. tüdrüc.* Sülün kuşu. [1]
t. 39a/14

tükür - : Tükürmek. [29]
t.-ene 46a/13, 58a/6, 135a/19
t.-enlere 31a/1, 36b/10, 37a/3,
37a/11, 38a/15, 41a/18, 60b/16, 62a/13,
64a/7, 64a/10, 67b/5, 83b/13, 87a/11, 87b/3,
88b/7, 88b/11, 89a/10, 90b/15, 91a/2,
103a/10, 106b/8
t.-mege 30a/3, 54a/5
t.-megi 84b/18, 94b/1
t.-mek 51a/11

türāb : < *Ar. turāb.* Toprak. [1]
ihtilāf-ı t. 92a/5

türbūd : < *Far. turbut.* Türbit otu. [11]
t. 39a/17, 55b/6, 95b/5, 117b/3,
120a/6, 127a/12, 128b/18, 130a/4, 130a/9,
141a/1
t.-i ebyāz 134a/19

Türkī : Türklerle ilgili; Türkçe. [91]
T. dili 62a/6
T.+de 27a/18, 27b/7, 27b/14, 28a/1,
28b/1, 28b/4, 29b/4, 30a/7, 30a/13, 30b/1,
30b/12, 31a/7, 31a/17, 31b/2, 31b/13, 32a/1,
32a/9, 32a/15, 32a/19, 32b/6, 32b/16, 33a/4,
33a/8, 33a/14, 34a/1, 34a/5, 34b/3, 34b/19,
35b/1, 35b/17, 36a/18, 36b/3, 37a/1, 37a/4,
37a/18, 38a/13, 39a/2, 40a/4, 40a/13, 40a/16,
40b/20, 40b/3, 40b/10, 41b/8, 41b/16, 42a/9,
42a/13, 43a/7, 46a/2, 46b/10, 47b/13, 48a/1,
48a/6, 48a/16, 50b/18, 52a/2, 52a/16, 52b/4,
52b/15, 53a/15, 53b/15, 54b/10, 54b/18,
55a/19, 55b/7, 56a/12, 62a/14, 68a/15,
70b/11, 76b/1, 76b/12, 82b/15, 83b/1, 84a/5,
85a/5, 88a/10, 88a/13, 88b/2, 89b/4, 91b/18,
94b/14, 95b/11, 98b/12, 106b/15, 112a/8(2),
114a/13, 114a/14, 114a/16, 114a/17

Türkīce: Türkçe. [4]
T. 19a/6, 53b/2, 90b/19, 103b/3

türrāc : *bk. dürrāc.* [1]
t. 39a/15

tütsi : Tütsü. [10]
t. 66a/8
t. eyle- 36b/17, 45b/18, 52b/9, 53a/8,
58a/7, 64b/10, 80a/4, 91a/5
t. it- 64b/10

tütün : Duman. [2]
t.+i (*iye.*) 75b/5
t.+lere 8b/2

tüṭün, tuṭun : *bk. tütün.* [1]
ṭ.+i (*iye.*) 145b/16

U, °U

<p>u : < Ar. ve. Ve. [8] u. 4a/4, 4a/9, 13b/5, 13b/6, 14b/19, 15a/17, 18b/2, 26b/9</p> <p>uç(c) : Uç, bir nesnenin genellikle sivri olan bitim noktası. [4] u.+ı (<i>iye.</i>) 116a/12 u.+ına 96b/6 u.+ını 36a/6 u.+ında 97a/7</p> <p>uç - : Uçmak. [5] u.-an 48b/2 u.-andır 63a/9 u.-ar 49b/11, 74a/15 u.-mağa 69b/4</p> <p>uçucu : Buhar ve gaz durumuna geçebilen. [1] u. 8b/2</p> <p>uçuk(ğ): Sara hastalığı.[4] u. 52a/14 u.+a 31a/4, 57b/12 u.+dan 52a/16</p> <p>°ūd : < Ar. °ūd. Öd ağacı. [31] °u. 66b/3 (2), 66b/4, 66b/6, 66b/8, 66b/10, 117b/15, 133b/11 °u. ağacı 66b/7, 78a/9, 140a/15, 141b/2 (2), 142a/19 °u.+ı (<i>yük.</i>) 66b/18 °u.+uñ 66b/4, 66b/11 °u.-ı hām 139b/3, 140a/12 °u.-ı hindī 123b/7 “<i>Hindistan’da yetişen öd ağacı</i>” °u.-ı kumārī 66b/9, 66b/10</p> <p>II. Ağaç °u.-ı belesān 126b/18 “<i>belesan ağacı</i>” °u.-ı fāvāniyā 119b/12 “<i>Ayığülü ağacı</i>” °u.-ı kākūlī 66b/11 “<i>Kakula otu ağacı</i>”</p>	<p>°u.-ı māverdī 66b/5, 66b/10, 122a/4, 135b/12, 136a/4 °u.-ı şalīb 115b/8 “<i>Ayığülü ağacı</i>”</p> <p>°ūdū’l-kahr: < Ar. °ūdū’l-<i>ḳ</i>ahr. Pireotu, nezle otu. [4] °u. 62b/14, 120a/12, 130a/1, 137a/17</p> <p>°ūdū’ş-şalīb: < Ar. °ūdū’ş-<i>ş</i>alīb. Şakayık. [1] °u. 68a/15</p> <p>ufacıḳ : Çok küçük. [1] u. 26b/7</p> <p>ufak : Ufak, küçük. [6] u. 19b/4, 31b/11, 96a/16, 123a/5, 123a/6 u. it- 126a/16</p> <p>°ufūnāt: < Ar. °ufūnāt . Pis kokular; çıbanda oluşan pis kolulu cerâhatler, irinler. [1] °u.+ı (<i>yük.</i>) 107b/14</p> <p>°ufūnet: < Ar. °ufūnet. Pis koku; çıbanda oluşan pis kolulu cerâhat, irin. [23] °u. 40a/3, 48a/8 °u.+den 24b/18, 126a/18 °u.+e 91b/10 °u.+i (<i>iye.</i>) 54a/3, 115a/17 °u.+i (<i>yük.</i>) 54a/4, 98b/7, 101b/9, 125a/7, 125a/19, 126b/1, 144a/18 °u.+in 62a/19 °u.+iñdir 4b/19 °u.+ine 79a/19, 97b/13, 126b/17 °u.+ini 52a/04, 112a/18 havā-ı °u.+ini 28b/20 °u.-i havā 64b/10</p> <p>°ufūnetli: < Ar. <i>ufūnet</i>. İltihaplı, cerahatli; pis kokulu. [4] °u. 13a/17, 34a/10, 134b/8, 143b/16</p> <p>°ufūnetlü: < Ar. <i>ufūnet</i>. İltihaplı, cerahatli; pis kokulu. [3] u. 45b/2, 51a/1, 112b/12</p>
--	---

uğra-: Rastlamak, rastgelmek. [1]
u.-duğı 96b/11

uğur : Ön. [1]
u.+dan 32b/9

uğlamur: < *Yun. phlamouri*. Ihlamur ağacı ve bu ağacın çiçeği. [3]
u. 115b/8
u. ağacı 98a/3
u. çiçeği 116a/13

uğhuvān : < *Ar. uğhuvān*. Papatya çiçeği. [5]
u. 29b/4, 32b/16, 34b/14, 117b/2, 117b/6

°ukūl : < *Ar. uqūl*. Akıllar. [1]
erbāb-ı °u. 96a/15

ūlā : < *Ar. ūlā*. Birinci, ilk. [1]
maḳāle-i ū. 4a/11

°ulfu's-sa°leb: *bk. sa°leb* (2)[1]
°u. 115a/4

°ulleyḳ : < *Ar. °ulleyḳ*. Böğürtlen. [2]
°u. 64a/4
°u.+dir 66b/3

ulusun: < *Yun. Nazar otu, kuduz otu*. [1]
u. 27b/12

°ulviyye: < *Ar. ulviyye*. Yüksek, yüce, ulu. [1]
ecsām-ı °u. 10a/13

°ulyā : < *Ar. °ulyā*. Pek yüce. [1]
küre-i °u.+da 7b/2

um-:Özenilen şeyin elde edilememesinden dolayı lohusada meme; erkek ve erkek çocukta üreme organı şişmek.
u.-maḳdan 22a/4

°Ummān: Umman. (Deniz adı) [1]
°u. 78b/16

umūr : < *Ar. umūr*. İşler. [6]
u.+ı (*yük.*) 4a/16
u.-ı müstaḳille 9b/3
u.-ı ṭabī° iyye 4a/12, 4b/2, 4b/3, 4b/4

un : Tahıl veya bazı gıda maddelerinin öğütülmesinden elde edilen toz hâlindeki besin ve özellikle bunun buğdaydan elde edileni. [25]

u. 54a/12, 74a/12, 106a/13
u. bulamacı 97a/16
u.+dur 106b/9
u.+ı (*iye.*) 21b/15, 28a/5, 33a/12, 50b/15, 93a/15, 97a/17, 131a/10, 135a/5, 138a/7 (2), 139a/7
u.+ıyla 51a/4, 51b/9, 53a/2, 55b/3, 56a/1, 76b/5, 102a/7, 107a/3
u.+ını 35a/7

°unḳ : < *Ar. °unḳ*. Boyun. [3]
°u.+da 16a/18, 24a/15
°u.+dadır 12a/18

°unnāb: < *Ar. °unnāb*. Kabuğu kırmızı, çelirdeği çok sert, bir cins küçük meyve, çigde, hunnap. [15]

°u. 13b/12, 14a/12, 16b/4, 17a/4, 17b/3, 65a/15, 65a/19, 85a/2, 111b/6, 134a/12, 134a/14
°u. şuyı 103a/16
°u.+dır 54a/1
şarāb-ı °u. 24b/15
varaḳ-ı °u.+ı 16b/16

°unşul : < *Ar. °unşul*. Adasoğanı. [9]
°u. 19b/12, 66a/14, 117b/10
°u. sirkesi 71b/15
°u.+ı (*iye.*) 16a/17
ḫall-i °u. 17b/10, 22a/17
ḫall-i °u. unşul 14b/19, 16a/17

°unşül : *bk. °unşul*. [3]
°u.+ı (*iye.*) 15a/1, 17b/10, 22a/17

°unşur : < *Ar. °unşur*. Öz, ruh, esas. [2]
°u.-ı şerīf 104b/7, 104b/8

<p>°unşuriyyāt: < <i>Ar. °unşuriyyāt.</i> Unsurlar. [1] °u.+larıñ 8b/10</p> <p>°unşuriyye: < <i>Ar. °unşuriyye.</i> Unsura özgü, unsura mensup. [1] eşyā° -i °u.+niñ 8b/8</p> <p>ur : < <i>Erm ? Yumru.</i> [1] u. 93b/14</p> <p>ur - : [101]</p> <p>I. İlaç sürmek. u.-alar 17a/14, 18a/6, 20b/5, 27a/13, 30b/1, 32a/8, 42a/10, 46b/12, 59a/18, 60a/11, 60a/13, 70b/13, 98a/19, 99b/10, 101b/13, 113a/15, 131a/5, 144b/12 u.-salar 28a/10, 28b/8, 33a/4, 33b/16, 40b/17, 41b/14, 42a/3, 45a/14, 45b/6, 47a/2, 49b/17, 52b/19, 54a/7 (2), 56b/3, 59a/2, 59a/4, 59a/19, 60a/6, 60a/12, 60b/6, 61b/2, 61b/4, 62a/2, 64a/7, 64b/7, 64b/9, 67a/15, 68b/5, 70b/10, 72a/3, 73b/1, 75a/4, 75a/6, 75a/7, 76a/3, 76b/5, 76b/6, 79b/8, 79b/9, 79b/13, 80b/1, 80b/13, 80b/19, 82a/11, 83b/2, 85a/14, 86b/5, 89a/4, 89a/15, 89b/8, 91a/1, 91a/5, 95a/8, 97a/18, 98a/8, 98a/9 (2), 99b/12, 100b/7, 101a/4, 101a/7, 102a/9, 106a/17, 110b/1, 110b/19, 113a/10, 113a/14 u.-ub 32a/8</p> <p>II. Basmak. u.-duğları 40a/17 u.-urlar 40a/18</p> <p>III. Hızla indirmek, hızla çarpmak. u.-sa 92a/14 u.-salar 96a/15, 96a/16</p> <p>IV. Vurmak,... ile avlamak. u.-arlar 93b/17</p> <p>V. (El ile birlikte) El sürmek, dokunmak. u.-duğda 20a/7 u.-madiñ 12b/2 u.-mağ 12b/12, 26b/15</p>	<p>VI. (Sülük ile birlikte) Tedavi amacıyla sülük yapıştırmak u.-duğdan 35a/3 u.-mağ 64a/1</p> <p>VII. Yara açmak, delik açmak. u.-ub 104b/18</p> <p>urğan : Bitki liflerinden yapılan ince halat. [1] u. it- 75b/19</p> <p>°urūḳ : < <i>Ar. °urūḳ.</i> [19] I. Damarlar. °u.+da 19b/14 °u.+lar 15b/3 °u.+ları 6a/8 °u.+larıñ 12b/1 dāḫil-i °u.+da 24b/4, 24b/13, 24b/18, 26a/13 dāḫil-i °u.+dadır 24b/4, 24b/18, 26a/7 ḫāric-i °u.+da 24b/6, 26a/14, 24b/4 ḫāric-i °u.+dadır 25a/4, 26a/10 ifrāt-ı °u.+a 142a/7</p> <p>II. Kökler. °u.-ı baṭṭiḥ 117b/11 °u.-ı lūbiyā 117b/12</p> <p>°urūḳu'l-muşāffer: < <i>Ar. °urūḳu'l-muşāffer.</i> Sarı kök. [1] °u. 105b/9</p> <p>urul - :Vurulmak; kesilmek, yaralanmak.[1] u.-muş 71a/1</p> <p>urun - : Vurunmak, sürünmek.[1] u.-muş 49a/8</p> <p>°uşāre : < <i>Ar. °uşāre.</i> Bitki ve hayvan dokularında bulunan ve bunlardan sıkma yoluyla elde edilen besleyici sıvı, öz su, besi suyu. [60] °u. 135b/18, 135b/19, 136a/5 °u.+leri 125b/10 °u.+si 31a/19, 33a/5, 36b/9, 44b/2,</p>
--	---

- 44b/3, 58a/18, 60a/7, 72a/5, 76a/1, 76a/4, 88b/6, 88b/12, 95a/1, 100b/2, 112a/13, 114a/3, 122b/6, 122b/7, 125a/3(2), 125a/4 (2), 125a/8, 125b/8(2), 125b/9, 125b/19, 135b/17
 °u.+sidir 94b/16
 °u.+sin 38a/15, 69a/6, 78a/17, 81a/2, 98a/9, 112a/15
 °u.+sinden 88b/13
 °u.+sine 100b/4, 112a/17
 °u.+sini 82b/6, 112a/11, 125b/19, 137a/2, 140a/4
 °u.+siniñ 64b/18, 65a/1, 72a/5, 95a/2
 °u.+siyle 128a/2, 128a/16
 °u.-i °anber-bāris 135b/8
 °u.-i ġāfiş 135b/10
 °u.-i kışā°ü'l-ħımār 117a/14
 °u.-i liħyetü't-teys 145a/16
 °u.-i māmīşā 94b/19
 °u.tü'l- ħıyār 118a/17
 °u.tü'l-lisānü'l-ħaml 118a/18
- °usfür : < Ar. *uşfür*. Serçe. [1]
 ħabb-ı °u. 117b/9
- °uşfüre: *bk.* uşfür. [1]
 °u. 63a/3
- uskülufenderiyun:** *bk.* sukülü fenderiyun.[3]
 u. 115a/5, 117b/19, 123b/15
- usķumrı:** < *Yun. skoumpri*. Usķumru. [1]
 u. 57a/7
- uşķurbud:** Skorbüd; C vitamini eksikliğinden kaynaklanan bir hastalık. [1]
 u. 10b/19
- usķuťürı:** *bk.* suķuťürı. [2]
 u. 136b/15 “*Sabır otunun bir türü*”
 şabr-ı u. 129a/1
- uspur** : < Ar. *uşfür*. Yalancı safran. [1]
 u. 73b/18
- °usret : < Ar. °*usret*. Sıkıntı, zahmet. [2]
 °u. 8b/1
 °u. çek- 5b/14
- °usr-ı bevl: < Ar. *usr-ı bevl*. İdrar güçlüğü. [3]
 °u.+e 58a/1, 70a/3, 111b/19
- °usr-ı nefes: < Ar. °*usr-ı nefes*. Nefes darlığı. [1]
 °u.+e 118b/4
- °usr-ı vilādet: < Ar. °*usr-ı vilādet*. Doğum güçlüğü.
 °u.+ e 43b/11
- °usrü'l-bevl: < Ar. *usrü'l- bevl*. İdrar güçlüğü. [11]
 °u. 82b/18
 °u.+e 36b/3, 43a/10, 43a/18, 43b/8, 48a/13, 58a/16, 84b/19, 90b/17
 °u.+edir 108a/6
 °u.+i (*ıye.*) 101a/17
- °usrü'n-nefes: < Ar. °*usr-ı nefes*. Nefes darlığı. [5]
 °u.+e 43b/2, 44b/16, 54a/6, 75b/16, 90a/2
- uštūħudūs:** < *Far. uštūħudūs*. Lavanta çiçeği. (metinde ism-i Yunānî olarak belirtilmiştir.)[2]
 u. 30b/1, 129a/17
- uşül** : < Ar. *uşül*. Yol, yöntem. [4]
 u.+den 10b/6
 u.-ı tıb 20b/7
 diğer şarāb-ı u. 123b/19
 u.-ı selāse 11b/12
- uşül:** < Ar. *uşül*. Kökler; ilaç yapımında kullanılan çeşitli bitki kökleri. [3]
 mā°-i u. 19a/4, 19b/17
 u.-ı büzür 20b/4
- uşaķ** : < *Far. aşak*. Uşak ağacı ve bundan çıkarılan zamk. (amonyak) [9]
 u. 31a/12, 133b/16, 138a/10, 138a/11, 140b/19, 142b/13
 u. şamğı 76a/7
 u.+ı (*yük.*) 138a/11, 138a/12

°uşar : <Ar. °uşar. İpek ağacı. [3]
 °u. 114a/10, 114b/12
 °u.+dır 114a/9

uşat(d)-: Kırmak, parçalamak. [1]
 başı u.-ır 78b/4 “aklı dağıtır”

°uşşābīn: < Ar. °uşşābīn. Aşab işleriyle uğraşan, otacı. [1]
 °u. 76a/7

uşbu : Bu, işte bu. [2]
 u. 114a/2, 114b/6

uşnān : < Ar. uşnān. Çöğen otu, çöven, sabun otu. [2]
 u. 115a/5, 117a/18

uşne : <Ar. uşne. Ağaç yosunu. [4]
 u. 31a/7, 118b/6
 u.-i bahrī 131a/16
 u.-i menkū° 118a/

°uṭārid: < Ar. °uṭārid. Merkür. [4]
 °u.+e 9a/4, 12a/18, 115b/4, 115b/6

utruc : bk. turunc. [6]
 u. 28b/17, 118a/3
 ḥabb-ı u. 117b/16
 kışr-ı u. 118b/18
 mā°-i u. 17b/15
 rubb-ı u. 76a/7

utruc : bk. turunc.[1]
 u.+dur 91b/18

uvacık : Ufacık. [4]
 u. 26a/3, 33b/6, 91a/5
 u.+dır 111b/1

uvat(d)-: Ufaltmak, kırmak. [1]
 u.-ub 144a/11

uvaḳ : Ufak. [1]
 u. 142b/11

uyḥu : Uyku. [11]
 u. gel- 5b/11

u. getir- 32a/17, 34b/6, 73a/8,
 78b/11, 98a/7

u. zamanları 78a/5

u.+da 5b/14

u.+sı 5b/18, 28a/6

u.+yı 46a/10

uyḥusuzluk: Uykusuzluk. [2]
 u. 9a/9, 9a/10

uyḳu : Uyku. [10]
 u. getir- 46a/8, 46a/15, 46a/16,
 52a/6, 109b/10

u.+dan 93a/1

u.+sı 14a/3, 14a/17, 28a/5

u.+yı 46a/15

uyḳusuz: Uykusuz. [1]
 u. 14b/2

uyḳusuzluk(ḡ): Uykusuzluk. [1]
 u.+ı (yūk.) 114a/4

uyluk : Kalçadan dize kadar olan bacak bölümü. [3]

u. 96a/4

u. ağrısı 57b/9

u.+da 44a/15

uyu - : Uyumak. [3]
 u.-duḳdan 25b/16
 u.-muş (sf.) 61b/6
 u.-salar 57b/4

uyuş - : (Vücutun herhangi bir yerinde) Kan dolaşımının azalması veya sinir tahrîşi gibi sebeplerle hareket etme ve duyma yeteneği geçici bir süre için azalmak. [2]

u.-an 51a/17

u.-muş (sf.) 62b/16

uyuşdur -: Uyuşmasını sağlamak, hissedemez duruma getirmek. [1]

u.-ur 41a/10

uyuşukluk(ḡ): Uyuşukluk. [1]
 u.+ına 44a/10

uyuz : Uyuz böceğinin, üst derinin altına girerek yaptığı kaşıdırıcı, bulaşıcı bir deri hastalığı; bu hastalığa tutulmuş olan. [34]

u. 79b/9, 103b/15, 115b/17

u. ° illetleri 58b/10

u. otları 98b/3

u.+a 29a/20, 41a/3, 49b/16, 51b/3, 52b/13, 53a/10, 53a/17, 53a/18, 55b/4, 57a/3, 57b/8, 59a/4, 59a/12, 71b/15, 79b/12, 93b/10, 108b/12, 116b/18, 137b/7

u.+ı (yük.) 68a/8

u.+ına 31a/15, 42a/1, 108b/14

u.+lar 10b/18

u.+lara 104a/07

u.+ları (yük.) 69a/9

u.+larına 104b/12

u.+uñ 103b/11

uyuzlu : Uyuzlu. [1]

u. 104a/3

uzat(d)-: Uzamasına sebep olmak. [3]

u.-ır 44b/19, 104a/9, 139a/16

uzun : Uzun. [16]

I. İki ucu arasında kendi ölçülerine göre fazla mesafe olan.

u. 24b/2, 43a/15, 67a/6, 71b/16, 81b/10, 88a/19, 107b/11, 130a/19

u. ol- 97a/6, 105b/10, 107b/12, 114a/18

II. Uzun süre devam eden, uzun müdet.

u. 112a/19

u. eyle- 32b/14

u. ol- 24b/1, 29b/13

uzunca : Uzunca, uzun. [5]

u. 35b/19, 65b/9, 77a/15, 113a/13

u. ol- 96a/1

° **uzv** : < *Ar. uzv.* Organ. [25]

° u. 74b/11

° u.+a 12a/8, 12a/12, 12b/11, 12b/12, 92b/17, 113a/10

° u.+da 13a/16, 31b/3

° u.+dan 56b/5

° u.+ı (yük.) 39a/13, 114a/4

° u.+lara 89a/15, 138b/16

° u.+larda 94b/13

° u.+lardan 11b/1

° u.+ları (yük.) 7a/7

° u.+larıñ 7a/9, 7a/11, 7a/13, 7a/14

° u.+uñ 7a/7, 12b/16

° u.-ı insān 7a/6

° u.-ı re'īs 9a/3 “*yürek, beyin, ciğer vb. ana organlar*”

Ü

ü: < Ar. *ü*. Ve. [12]

ü . 4b/16, 7b/13, 8a/8, 8b/19, 9a/17, 10a/7, 11a/5, 65b/3, 76b/15, 84a/14, 76b/15, 100b/19

üç : Üç. [140]

ü. 4a/10, 4b/12, 6b/13, 8b/16, 8b/17, 10a/1, 10a/4, 10a/18, 10b/1, 10b/3, 10b/6, 10b/7, 11a/7, 12b/18, 18a/14, 20a/6, 29b/7, 30a/11, 30a/12, 30b/7, 30b/9, 33b/5, 33b/13, 36b/1, 36b/8, 36b/18, 37b/1, 37b/13, 39a/17, 44a/6, 46b/8, 49a/3, 50a/16, 54a/17, 55a/17, 57b/7, 57b/13, 60b/19, 62b/1, 68b/17, 70a/18, 70b/8, 71a/14, 75b/8, 76b/19, 79a/7, 81a/16, 81b/1, 82b/12, 83b/5, 83b/7, 86a/16, 89b/15, 90a/3, 93b/6, 93b/7, 94b/6, 95a/19, 95b/1, 96b/8, 96b/10, 96b/11, 103a/17, 103b/15, 103b/19, 105a/16, 106a/14, 106b/2, 107b/7, 108b/17, 109a/10, 109b/16, 111a/19, 111b/5, 112b/14, 113a/17, 113a/19, 113b/17, 114b/4, 118b/8, 119b/4, 120b/1, 120b/3, 122a/8, 122b/6(2), 123b/15, 124a/3, 124b/13, 125a/8, 125a/17, 125b/18, 127a/19, 127b/6, 127b/7, 128a/5, 128a/15, 128b/19, 129a/8, 130a/5, 130b/13, 132b/7, 133a/2, 133a/5 (2), 133a/12, 134a/8, 134a/10, 135b/13, 136a/11, 136b/5, 137a/5, 138a/8, 138b/3 (2), 138b/14, 140a/15, 141a/13, 141b/1, 142a/10, 142a/19, 143a/2, 143b/3, 144a/13, 144a/14, 144b/18, 144b/19

bir iki ü. 135b/19

iki ü. 82a/5

ü. dört 42a/12

ü.+de 114a/3

ü.+dür 4b/6, 4b/7, 10b/2, 10b/7

ü.+e 6b/15

ü.+i (*iyē.*) 77a/15

ü.+in (*ilgi*) 124a/15

ü.+ini 125b/9

üç buçuk: Üç buçuk. [1]

ü. 140a/17

üçer : Üçer. [29]

ü. 96a/16, 97a/8, 114b/1, 118b/15, 119b/4, 120a/19, 120b/18, 122b/13, 124a/4, 124a/14, 127a/8, 127a/13, 127b/19, 130b/7, 130b/16, 131a/13, 134a/19, 134b/4, 135a/17, 135b/6, 137a/13, 140a/16, 140a/17, 140a/18, 140b/18, 140b/19, 141a/01, 142a/4, 145a/5

üçünci : Üçüncü. [133]

ü. 10b/2, 25a/19, 31b/6, 32b/1, 33b/15, 36b/9, 37b/5, 38a/13, 38b/10, 39a/19, 40a/14, 41a/17, 41b/17, 42a/2, 42a/5, 43a/8, 43a/13, 43a/17, 43b/10, 44b/17, 45a/15, 45b/16, 46a/3, 46a/7, 46b/19, 47a/10, 48a/1, 48b/16, 51b/11, 51b/17, 52a/17, 52b/5, 52b/10, 53b/10, 54a/11, 55a/19, 56a/13, 57b/15, 58a/10, 59b/4, 60a/19, 61b/10, 62b/15, 66a/17, 68a/6, 69b/11, 70b/2, 71b/1, 72a/4, 72b/11, 74a/17, 74b/10, 75b/13, 76a/9, 76b/3, 78a/16, 78b/5, 79a/10, 79a/18, 79b/7, 81b/3, 82b/16, 83b/11, 84a/7, 85b/14, 89a/17, 89b/7, 90b/10, 95a/16, 96a/4, 97a/10, 97b/3, 98b/5, 98b/16, 98b/17, 100b/19, 101b/6, 102a/5, 104a/3, 106b/18, 107b/14, 108a/5, 108b/9, 108b/19, 109a/16, 110a/4, 112b/9, 112b/17, 113a/18, 114a/2, 114a/12, 114b/11

ü.+de 25b/7, 33a/5, 38b/13, 41b/12, 46a/12, 54b/11, 56b/1, 58a/11, 59a/14, 59b/02, 61b/18, 63a/10, 67a/03, 69a/5, 69a/14, 69b/12, 71b/18, 73a/11, 73b/2, 74b/11, 79b/17, 85a/7, 88b/4, 99a/9, 105b/12, 106a/5, 110b/5

ü.+dedir 83a/14

ü.+si 4b/7, 4b/8, 4b/10, 4b/14, 4b/15, 4b/16, 4b/19, 5a/3, 7a/10, 7a/11, 7a/15, 12a/18, 12b/19

ü.+sine 6a/9

üç yüz : Üç yüz. [5]

ü. 124b/13, 125a/3, 126a/8, 126a/15, 135a/11

üfür - : Üflemek. [4]

ü.-eler 15a/9, 108b/11

ü.-seler 70b/14, 108b/10

- ügeyik** : Güvercine benzer fakat daha büyük bir kuş. [1]
ü. kuşu 62b/10
- ülüfer** : < *Yun. loufari*. Eti beyaz, tadı güzel, gövedesi pullu bir balık. [1]
ü. 57a/7
- ümîd** : < *Far. ümmîd*. Ümit, umut. [1]
ü.+imiz 4a/8
- ümmü ğaylân**: < *Ar. ümmü ğaylân*. Arabistan çöllerine mahsus bir diken. [1]
ü. 115a/13
- ümmü's-şıbyân**: < *Ar. ümmü's-şıbyân*. Uçuk, havale. [1]
ü. 42b/7
- ünseyeyn**: < *Ar. ünseyeyn*. Yumurtalıklar, testisler. [2]
ü.+e 116b/10
- üseylem**: *bk. üseyleym*. [1]
ü.ırk-ı ü. 6a/14
- üseyleym**: < *Ar. üseyleym*. Küçük parmak ile yanındaki parmağın arasındaki damar.
ü.+den 20a/19
- üşkuryula**: Kıvrırcık salata. [1]
ü. 126/13
- üslüb** : < *Ar. üslüb*. Tarz, biçim, usul. [1]
ü. 20a/4
- üsrüb** : < *Far. üsrüb*. Kurşun. [2]
ü. 30a/13, 115a/6
- üst** : Üst, üzeri; dış, dış kısım. [23]
ü. 40a/5
ü.+i (*ıye.*) 14a/15, 23b/19, 58b/5
77b/2, 104b/9
ü.+inde 86a/7, 98b/13, 145b/15
ü.+ine 45a/7, 54b/17, 59b/15, 61a/8,
73b/9, 75b/2, 75b/4 (2), 83a/1, 83a/12,
98b/1, 102a/15, 138a/10, 146a/4
- üstād** : < *Ar. < Far. ustāz*. Üstad, usta. [3]
ü. 9b/6
ü.+larının 10a/1
ü.-ı gül 128a/12
- üstübec**: < *Far. isfīdac*. Boyacılıkta kullanılan zehirli, bazik kurşun karbonat. [5]
ü. 30a/13, 65a/11, 74b/3
ü.+i (*yük.*) 30a/18
ü.+idir 30a/14
- üş-** : Bir yere toplanmak, üşüşmek. [3]
ü.-en 98b/3
ü.-mü 107b/8
ü.-üb 99b/15
- üzer** : Üst. [116]
ü.+inde 8b/3, 32a/7, 38a/17, 50b/5,
61b/17, 63a/11, 77a/9, 78b/17, 84b/3,
141a/8, 141a/13, 144a/2, 145b/17
ü.+inden 58b/17, 58b/18, 140b/5
ü.+ine 6a/18, 10b/4, 11b/1, 12b/5,
13a/18, 19b/16, 20b/5, 28b/2, 31b/4, 32a/8,
35b/5, 39a/13, 39b/9, 40a/18, 40b/3, 40b/5,
40b/6, 40b/9, 44a/1, 47b/13, 53a/2, 53a/13,
53a/15, 54b/14, 55a/3, 59a/2, 59a/16, 61a/3,
61b/1, 61b/7, 63a/7, 63a/13, 64a/8, 65a/11,
68b/5, 72a/14, 75a/4, 76b/6, 77a/12, 77b/3,
78a/2, 79b/8, 79b/9, 85a/1, 87a/4, 87b/16,
88b/9, 88b/11, 88b/16, 91a/3, 92a/16,
93a/17, 94a/18, 96a/16, 97a/13, 99b/7,
99b/9, 101b/11, 101b/13, 103a/4, 103b/18,
109b/14, 110b/19, 111a/6, 112a/14, 112b/3,
113a/14, 113a/15, 117a/7, 120b/4, 120b/6,
121b/3, 123b/1, 125a/15, 129a/19, 130a/2,
130b/9, 133a/16, 138a/5, 138a/10, 138a/13,
139a/7, 140a/9, 140b/14, 141b/8, 141b/9,
142b/12, 143a/7, 143a/12, 143a/17, 143a/19,
144a/1, 144a/19, 144b/5, 145b/16
ü.+inedir 59b/3
ü.+ini 30b/14
ü.+lerine 56a/14, 58b/6
ü.+lerinde 9a/2
- üzre** : Üzere; üstüne, üstünde, üzerinde. [326]
ü. 4a/7, 4a/10, 5a/12, 5b/4, 7a/13,

7a/14, 8b/16, 10a/1, 10a/5 (2), 11a/15, 11a/17, 11a/18, 11b/18, 13b/17, 15a/3, 15a/11, 15b/5, 16a/19, 16b/18, 18a/14, 19a/15, 20a/4, 20a/6, 20a/17, 21a/16, 23a/7, 23b/8, 23b/10, 23b/17, 24b/5, 24b/6, 25a/5, 25a/13, 26b/1, 26b/8, 26b/9, 26b/13, 28a/12, 29a/8, 29b/9, 29b/12, 29b/17, 29b/19, 30a/14, 30b/6, 30b/10, 31a/8, 31a/14, 31b/19 (2), 32a/13, 34a/6, 34a/8, 34b/15, 35a/3, 36b/13, 37a/7, 37b/4, 37b/13, 38a/7, 38a/8, 38a/16, 39a/15, 39b/1, 39b/4, 40a/2, 40a/7, 40a/14, 41a/12, 41a/13, 41a/18, 42a/16, 42b/10, 43b/1, 43b/4, 43b/9, 43b/11, 43b/14, 44a/17, 44a/18, 45b/17, 46b/10, 47a/15, 47b/14, 48a/4, 48a/5, 48a/19, 48b/1, 48b/6, 48b/9, 48b/16, 48b/19, 49a/1, 50a/8, 50a/9, 50a/10, 50a/12, 50a/16, 50b/10, 51a/4, 51b/6, 55a/4, 55a/7, 55a/12, 57b/16, 58a/3, 58a/12, 58a/14, 58a/17, 58b/14, 59b/2, 59b/6, 59b/10, 59b/16, 59b/19, 60a/2, 60a/9, 60a/18, 60b/4, 60b/12, 61a/1, 61a/7, 61a/12, 61a/19, 61b/14, 62a/3, 62a/7, 62b/2, 62b/6, 62b/14, 63a/5, 63a/10, 63a/18, 64a/13, 65a/9, 65a/16, 66a/2, 66a/10, 66a/17, 66b/4, 67a/3 (2), 67a/13, 67a/18, 67b/7, 67b/10, 67b/11, 68a/5, 68a/6, 68a/16, 68b/9, 69a/18, 69b/9, 69b/18, 70a/2, 70a/13, 70b/2, 71b/9, 72b/6, 73a/16, 73b/6, 73b/19, 74a/17, 75b/12, 75b/14, 76a/2, 77b/11, 78a/8, 78a/15, 78b/2, 79a/2, 79a/3, 79a/10, 79a/15, 79a/18, 79b/16, 80a/10, 80b/16, 81a/8, 81b/3, 82a/3, 82b/3, 83a/3, 83a/10, 83a/14, 83b/1, 83b/11, 84b/10, 85a/9, 85b/13, 85b/14, 85b/19, 86a/3, 86b/10, 87b/12, 88b/3, 88b/9, 88b/13, 89a/2, 89b/19, 90a/9, 90a/18, 90b/1, 90b/7, 90b/10, 91a/13, 91b/11, 93a/3, 93b/18, 94b/7, 95a/2, 95a/13, 95a/15, 95b/8, 95b/12, 96a/3, 96a/19, 96b/3, 97a/10, 98a/12, 98a/14, 98b/5, 98b/16, 99a/9, 99b/5, 99b/19, 100a/15, 100a/18, 100b/10, 101a/11, 101b/6, 101b/18, 102a/4, 102b/1, 102b/9, 102b/18, 103a/15, 103b/5, 104b/9, 105a/6, 105a/9, 105b/11, 106a/4, 106a/8, 106a/19, 106b/10, 106b/17, 107a/12, 107a/14, 107a/16, 107b/4, 107b/13, 108a/4, 108a/16, 108b/9, 108b/13, 109a/1, 109a/3, 109a/14, 109b/13, 110a/2, 110a/4, 110a/13, 110b/4, 110b/19, 111a/3,

111a/7, 111b/15, 112a/1, 112b/7, 112b/8, 112b/16, 113a/9, 113a/19, 114a/1, 114a/2, 118b/14, 119a/8, 119a/15, 119b/5, 119b/13, 119b/19, 120a/9, 125a/17, 126b/17, 127a/3, 127a/7, 128a/17, 129a/15, 132b/4, 132b/12, 133b/12, 134a/15, 134b/1, 134b/5, 135b/4, 135b/11, 138b/4, 140a/19, 141b/17, 142a/5, 142a/9, 142a/17, 142b/15, 144a/2

ü.+dir 4b/12, 6a/16, 7a/4, 7a/5, 10b/17, 11b/5, 12b/15, 12b/18, 13b/3, 13b/16, 14a/9, 14a/19, 14b/13, 22a/5, 37b/17, 52a/17, 55b/12, 81a/18

üzüm : Üzüm. [36]

ü. 51b/6, 64b/14, 65a/4, 82a/10, 103b/17, 116b/2, 132b/16, 133b/5, 135a/10, 142a/14

ü. ağacı 71a/17

ü. koruğu 44b/5

ü. suyu 59b/13

ü. şarabı 42b/6

ü. şiresi 45b/11

ü. °uşaresi 58a/18

ü.+dür 51b/6, 82b/1

ü.+e 76b/16

ü.+i (*iye.*) 64b/13, 64b/14, 65a/8, 104a/1, 144b/10

ü.+iniñ 78a/14

ü.+lerden 82a/18

ü.+üñ 51b/9, 64b/13 (2), 64b/15, 64b/17, 65a/2, 65a/4, 65a/5, 65a/6, 82a/18

V

- vādī-i rūmī**: Yara otu, kılıç otu, kantaron. [1]
v.+i rūmī 112b/6
- vāfir** : < *Ar. vāfir*. Çok, bol. [4]
v. 84b/1, 94a/7, 100a/6, 104a/10
- vāhid** : < *Ar. vāhid*. Tek, bir. [1]
emr-i v.+dir 10a/16
- vāhīde**: < *Ar. vāhīd*. Tek; teklik. [2]
v.+sinde 40a/8
def° a-ı v. 41a/15
- vākı° a** : < *Ar. vākı° a*. Olay, olgu. [2]
v.+sında 5b/13, 5b/19
- vākıf** : < *Ar. vākıf*. Bilen, bilici. [1]
v. ol- 12a/12
- vākı°** : < *Ar. vākı°*. Olan, vukû bulan. [15]
v. 65b/8, 84a/18
v. ol- 5b/12, 7b/19, 12a/5, 12b/9,
16a/1, 16a/18, 21b/17, 24a/15, 25a/5, 63a/14,
65b/19, 77b/15
v.+dir 8a/4
- vağ(i)t** : < *Ar. vağt*. Vakıt, zaman. [32]
v. 12a/3, 13a/4, 27b/1, 58a/19,
72a/12, 86a/11, 120b/14, 128a/12, 137a/3
v.+de 127a/17, 136b/17
v.+i (*ıye.*) 120b/3 (2)
v.+in 33a/15, 137a/18
v.+inde 55a/11
v.+ine 45a/3
v.+lerinde 93a/5
v.-i hācet 19b/9, 19b/12, 118b/14,
123b/18, 124a/9, 124a/16, 124b/2, 133a/16,
134a/5, 135a/18, 136b/7, 144a/3, 145b/18
v.-i mevsimi 65b/14
- var** :Var. [236]
v. 6b/13, 9a/3, 9a/6, 9a/10, 11b/18,
24b/15, 29a/5, 49b/8, 56a/17, 60b/13,
92a/13, 95b/1, 99a/16, 101a/8, 103a/5,
103b/17, 115a/14, 115a/17, 115b/9, 117a/1,
- 136a/18, 139a/19, 145a/11
v.+dır 6b/13, 7a/1, 7a/18, 7b/5,
7b/13, 7b/16, 8a/9, 8a/13, 8a/16, 8b/5, 9a/3,
9a/6, 9a/7, 9a/8, 9a/9 (3), 9a/10 (2), 9a/11,
9a/13, 9a/14, 9b/7, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 10a/11,
10a/13, 12a/2, 12a/16, 26b/10, 26b/17,
27a/2, 27a/7, 27a/8, 30a/8, 30b/11, 31a/8,
31b/3, 31b/11, 32b/6, 32b/16, 33b/8, 34a/6,
34a/13, 35a/2, 35b/8, 35b/11, 36b/13,
37b/15, 38a/19, 38b/5, 38b/6, 39a/3, 40a/9,
40a/19, 41a/1, 42b/5, 43a/2, 45a/7, 45a/13,
45b/18, 46a/9, 46b/5, 46b/11, 48a/8, 48a/10,
48b/9, 49a/6, 49a/13, 49b/16, 51a/13, 52a/4,
53b/5, 54a/3, 54a/5, 55a/2, 55b/12, 56a/3,
56a/7, 56a/13, 59a/1, 59b/10, 60a/3, 60a/13,
60a/14, 61a/7, 61b/11, 62a/8, 62b/16,
62b/17, 63a/11, 65a/2, 65b/10, 66a/3,
66a/18, 66b/8, 66b/9, 67a/13, 67b/7, 67b/12,
68a/7, 68a/16, 69a/15 (2), 69b/4, 69b/12,
70b/17, 71b/4, 71b/10, 72a/1, 72a/2, 72a/5,
72a/14, 73a/14, 73b/2, 73b/7, 73b/13,
73b/15, 74a/19, 75a/3, 77a/6, 77a/15,
77b/17, 78a/12, 78a/16, 80b/1, 80b/10,
81a/2, 81b/13, 82a/8, 82b/6, 83b/8, 83b/18,
84a/2, 84a/19, 84b/1, 88b/5, 89a/16, 90a/19,
90b/11, 91b/1, 91b/17, 92b/1, 94a/12, 94b/2,
94b/18, 95a/11, 95a/17, 95b/13, 96b/17,
96b/19, 97b/4, 97b/11 (2), 97b/12, 98b/6,
98b/18 (2), 99b/11, 100a/3, 100a/17, 100a/19
(2), 100b/11, 101a/1, 101a/13, 101a/17,
101b/1, 102a/4, 102b/7, 102b/11, 103b/6,
104a/9, 104b/15, 106a/7, 106b/1, 107a/13,
108a/8, 108b/18, 109a/2, 109b/8, 110b/6,
110b/7 (2), 111a/5, 111a/8, 111a/11, 112a/6,
112a/12, 112b/11, 112b/19, 113a/10,
113b/12, 113b/13, 113b/14, 114a/7, 114b/7,
114b/10, 115b/11, 115b/17, 116a/10, 117a/1,
117a/2, 121b/2, 133b/15, 134a/13, 139a/19,
140a/1, 140a/7, 140a/14, 145b/6,
- var -** : Ulaşmak, vâsıl olmak. [41]
v.-a 6a/1
v.-dıkça 21b/18, 24a/16
v.-dıkda 10a/2, 26b/3

v.-duğı 57b/1
v.-ınca 54a/17, 57b/11, 70b/8,
74b/19, 75b/8, 100b/8, 101b/19, 111b/8,
126b/9, 133a/4, 144a/13 “*varıncaya kadar*”
v.-ınca 75a/3, 78a/1, 84a/7
v.-incadır 50a/7, 74a/6, 75b/8,
84a/12, 90b/18, 107a/6
v.-ıncaya 122a/17, 124a/5
v.-ır 5a/8, 9b/10, 9b/16, 9b/17,
11a/16
v.-ırlar 57a/19
v.-ub 5a/9, 9b/13, 62a/16, 64b/1,
94a/3, 137b/12

varağ (ğ): < *Ar. varağ*. [11]
I. Yaprak, ağaç ve ot yaprağı.
v.+ı (*ıye.*) 54a/3, 68b/8, 126a/13,
130b/12, 136a/1
v.+ını 125a/16
v.+ınıñ 131a/18
v.-ı benefsec 21a/18
v.-ı hıtmî 21a/18
v.-ı^c unnāb 16b/16

II. Çekiçle dövülerek ince duruma
getirilmiş altın, gümüş vb. mâdenî levha.
v.+ı (*ıye.*) 50a/1

varağa : < *Ar. varağa*. Bir tek yaprak. [1]
v. 113b/10

vārid : < *Ar. vārid*. Gelen, ulaşan. [2]
v. 11a/6
v. ol- 8b/12

vāşıl : < *Ar. vāşıl*. Ulaşan, erişen. [2]
v. ol- 77b/14, 117a/6

vāşıla : *bk. vāsıl*. [1]
v.+dır 4b/7

vāşılın : < *Ar. vāşılın*. Ulaşanlar, erenler;
Hakk’a erişmiş olanlar. [1]
v. 8b/4

vāşıta : < *Ar. vāşıta*. Aracı. [4]
v.+ları 8b/10

v.+larıyla 12b/1
v.+sıyla 7b/11, 7b/14

vaşiyet: < *Ar. vaşiyet*. Vasiyet. [3]
v. et- 139a/18
v. it- 139a/19 (2)

vaşl : < *Ar. vaşl*. Ulaşma, birleşme. [3]
v. it- 144a/1, 144a/8
v.+ı (*ıye.*) 143a/7

vaşak : <? *Vaşak*. [3]
v. 22a/07, 142a/11, 142b/6

vāz : *bk. važ^c*.
v. ol-91b/2

važ^c : < *Ar. važ^c*. Koymak. [3]
v. it- 10a/1, 129b/11, 144a/19

ve : < *Ar. ve*. I. Ve, ile, birlikte. II.
Bölüm başı olarak yeni bir konu
başlangıcında kullanılmıştır. [8216]

v. 4a/3, 4a/4 (2), 4a/5(4), 4a/6 (4),
4a/7(2), 4a/8, 4a/9, 4a/10 (2), 4a/12,
4a/13(3), 4a/14, 4b/1(3), 4b/2 (4), 4b/3, 4b/4,
4b/5, 4b/7, 4b/10, 4b/12 (2), 4b/16, 4b/17,
5a/2, 5a/5, 5a/7, 5a/8, 5a/9, 5a/10(3), 5a/11,
5a/12(3), 5a/13(3), 5a/14, 5a/15(3), 5a/16(2),
5a/17(4), 5a/18(2), 5a/19, 5b/1, 5b/2 (4),
5b/3, 5b/4 (3), 5b/5, 5b/6 (3), 5b/7(3),
5b/8(3), 5b/9 (2), 5b/11(2), 5b/12 (4), 5b/13,
5b/14 (4), 5b/15(2), 5b/16 (2), 5b/17(2),
5b/18(3), 5b/19(3), 6a/2(2), 6a/4 (2), 6a/5(2),
6a/6, 6a/7, 6a/9, 6a/16, 6a/17(2), 6b/1,
6b/3(3), 6b/4(6), 6b/5(4), 6b/6(2), 6b/7, 6b/8,
6b/9(2), 6b/10(4), 6b/11(2), 6b/12 (3), 6b/13,
6b/14(3), 6b/15, 7b/2(2), 7b/3(3), 7b/4 (2),
7b/5, 7b/6(2), 7b/7(3), 7b/8(3), 7b/9(2),
7b/10(2), 7b/13, 7b/17, 7b/18, 7b/19,
8a/1(3), 8a/2, 8a/5(2), 8a/6, 8a/9, 8a/10,
8a/11(2), 8a/12, 8a/13, 8a/15, 8a/16, 8a/17,
8a/18(2), 8a/19, 8b/1, 8b/2(4), 8b/3(2),
8b/5(2), 8b/6(4), 8b/7(3), 8b/8, 8b/11, 8b/12,
8b/13, 8b/14(2), 8b/16(3), 8b/17(2),
8b/18(4), 8b/19, 9a/1, 9a/2(2), 9a/20(2),
9a/7(2), 9a/8(2), 9a/9, 9a/10, 9a/11(2),
9a/13(4), 9a/15(3), 9a/16 (4), 9a/17,

9a/18(4), 9a/19 (2), 9b/1(3), 9b/2, 9b/3, 9b/4(3), 9b/5(4), 9b/6, 9b/7, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 9b/13, 9b/15(3), 9b/16, 9b/18, 9b/19, 10a/2, 10a/20, 10a/3(2), 10a/4 (2), 10a/8, 10a/10 (3), 10a/12, 10a/13(2), 10a/14, 10a/15, 10a/16, 10a/17, 10a/18 (2), 10a/19, 10b/2, 10b/3, 10b/4(3), 10b/5, 10b/6(3), 10b/8 (2), 10b/9 (3), 10b/10, 10b/11(2), 10b/12, 10b/13(3), 10b/14(2), 10b/15(3), 10b/16, 10b/17(2), 10b/18(3), 10b/19(6), 11a/1(5), 11a/2(3), 11a/4(3), 11a/7(3), 11a/8, 11a/9, 11a/13, 11a/14, 11a/15, 11a/16, 11a/17, 11a/18 (2), 11a/19 (2), 11b/2, 11b/5, 11b/7, 11b/8, 11b/9, 11b/11, 11b/12, 11b/13 (2), 11b/15, 11b/16 (4), 12a/1 (3), 12a/2, 12a/3, 12a/4, 12a/5 (2), 12a/9(3), 12a/10(2), 12a/12, 12a/15(2), 12a/16, 12a/17, 12a/18, 12a/19, 12b/4(2), 12b/5, 12b/6, 12b/7, 12b/9, 12b/10(2), 12b/12, 12b/13(2), 12b/16, 12b/17(4), 12b/18, 13a/1, 13a/2, 13a/3, 13a/4, 13a/6, 13a/7, 13a/13, 13a/17, 13a/18(2), 13b/1, 13b/3, 13b/4(3), 13b/5(2), 13b/6, 13b/7(3), 13b/8(4), 13b/9, 13b/10(3), 13b/11, 13b/12(3), 13b/13(2), 13b/14(3), 13b/15(2), 13b/17(3), 13b/18, 13b/19 (2), 14a/1 (2), 14a/2 (4), 14a/3 (3), 14a/4 (3), 14a/5 (3), 14a/6 (2), 14a/7 (2), 14a/8, 14a/10, 14a/11 (2), 14a/12 (5), 14a/13 (2), 14a/14 (2), 14a/15 (2), 14a/16 (4), 14a/17 (3), 14a/18 (2), 14b/1, 14b/2 (3), 14b/3 (2), 14b/4 (4), 14b/5, 14b/6, 14b/7 (3), 14b/8 (4), 14b/9, 14b/10 (2), 14b/12, 14b/15, 14b/16 (2), 14b/17 (2), 14b/18 (3), 14b/19 (5), 15a/1, 15a/2, 15a/3 (3), 15a/4, 15a/6, 15a/7, 15a/8(3), 15a/9 (4), 15a/10 (2), 15a/11 (2), 15a/12 (3), 15a/13, 15a/14, 15a/15 (3), 15a/16 (2), 15a/17(5), 15a/18(5), 15a/19(4), 15b/1(2), 15b/3, 15b/4(2), 15b/5(3), 15b/6, 15b/7(3), 15b/8(3), 15b/9, 15b/10(3), 15b/12, 15b/13(3), 15b/14 (3), 15b/15, 15b/16 (3), 15b/17 (4), 15b/18, 15b/19 (3), 16a/1, 16a/3, 16a/4(3), 16a/6 (3), 16a/7 (2), 16a/8 (3), 16a/9 (3), 16a/12 (2), 16a/13(2), 16a/14, 16a/15 (4), 16a/16 (4), 16a/17(2), 16b/1 (2), 16b/2 (2), 16b/3 (3), 16b/4 (3), 16b/5, 16b/6, 16b/7 (2), 16b/8, 16b/9 (2), 16b/10 (4), 16b/11(2), 16b/12 (3), 16b/13, 16b/15, 16b/16, 16b/17, 16b/18, 17a/1(2), 17a/2 (2), 17a/3, 17a/4 (3), 17a/5(2), 17a/6 (5), 17a/7, 17a/8, 17a/11, 17a/13 (2), 17a/14 (3), 17a/16 (3), 17a/19, 17b/1 (3), 17b/2 (3), 17b/3 (3), 17b/4 (3), 17b/5 (4), 17b/7, 17b/8 (5), 17b/9 (2), 17b/10 (3), 17b/11 (3), 17b/12 (2), 17b/13, 17b/15 (2), 17b/16 (3), 17b/17 (3), 17b/18 (4), 17b/19 (2), 18a/1, 18a/2 (3), 18a/4, 18a/5 (2), 18a/6 (3), 18a/8 (4), 18a/9 (2), 18a/13 (3), 18a/15, 18a/16 (3), 18a/17 (3), 18a/18 (2), 18a/19 (6), 18b/1 (4), 18b/2, 18b/20 (2), 18b/3, 18b/4, 18b/6 (2), 18b/7 (2), 18b/12 (4), 18b/13 (2), 18b/14 (4), 18b/15 (3), 18b/17, 18b/18, 19a/1 (2), 19a/2 (4), 19a/20 (4), 19a/3 (4), 19a/4 (3), 19a/6, 19a/7, 19a/8 (2), 19a/9 (4), 19a/10 (7), 19a/11(2), 19a/12 (2), 19a/13 (3), 19a/15, 19a/16 (2), 19a/17 (2), 19a/18 (2), 19a/19 (4), 19b/1 (2), 19b/3, 19b/4, 19b/5 (2), 19b/6 (2), 19b/7, 19b/8 (4), 19b/9 (2), 19b/10 (6), 19b/11 (9), 19b/12, 19b/14, 19b/15 (2), 19b/16 (2), 19b/17, 19b/18 (5), 19b/19 (6), 20a/1 (6), 20a/2 (4), 20a/4, 20a/6 (2), 20a/7, 20a/9, 20a/11, 20a/12, 20a/13 (3), 20a/14 (3), 20a/15 (2), 20a/16, 20a/18, 20a/19 (2), 20b/1 (2), 20b/2, 20b/3, 20b/4 (3), 20b/5 (3), 20b/6 (3), 20b/7, 20b/10 (3), 20b/11 (2), 20b/12 (2), 20b/13, 20b/14, 20b/15 (2), 20b/16, 20b/17, 20b/18 (2), 20b/19 (3), 21a/1 (4), 21a/2 (3), 21a/3 (3), 21a/4 (4), 21a/5 (2), 21a/6 (3), 21a/9 (3), 21a/10, 21a/11 (2), 21a/12, 21a/13, 21a/14 (2), 21a/18 (3), 21b/1 (2), 21b/2, 21b/3 (3), 21b/4 (3), 21b/5 (2), 21b/8 (2), 21b/9 (2), 21b/10 (3), 21b/11, 21b/13 (2), 21b/14 (2), 21b/15, 21b/16 (2), 22a/1 (2), 22a/2 (4), 22a/3 (3), 22a/4, 22a/6 (2), 22a/7 (3), 22a/8, 22a/9, 22a/10 (3), 22a/11 (3), 22a/12, 22a/13 (2), 22a/14 (3), 22a/15 (4), 22a/16, 22a/17 (3), 22b/1 (3), 22b/2, 22b/3 (3), 22b/4 (4), 22b/5, 22b/6, 22b/8, 22b/9 (2), 22b/10 (4), 22b/11 (5), 22b/12 (2), 22b/13 (2), 22b/14 (3), 22b/15 (4), 22b/16 (5), 22b/17 (6), 22b/18 (4), 22b/19 (5), 23a/1 (4), 23a/2, 23a/3, 23a/4, 23a/6, 23a/7, 23a/10, 23a/11, 23a/12 (3), 23a/13 (2), 23a/16 (2), 23a/19 (2), 23b/1 (2), 23b/2 (2), 23b/4 (2), 23b/5 (2), 23b/6

(2), 23b/7 (2), 23b/8 (4), 23b/10 (3), 23b/11 (2), 23b/12 (3), 23b/13 (1), 23b/14 (1), 23b/15 (2), 23b/18 (3), 24a/1 (3), 24a/2 (1), 24a/3 (1), 24a/4 (2), 24a/5, 24a/6 (2), 24a/7, 24a/8 (4), 24a/10, 24a/11, 24a/12 (4), 24a/13, 24a/16, 24a/17 (2), 24a/18 (4), 24a/19 (2), 24b/2, 24b/3, 24b/5 (3), 24b/6, 24b/7 (2), 24b/10 (3), 24b/11, 24b/12, 24b/14 (2), 24b/15 (4), 24b/16 (2), 24b/17 (2), 24b/18, 24b/19, 25a/2 (2), 25a/3 (2), 25a/4, 25a/5 (2), 25a/6, 25a/7, 25a/9, 25a/10 (3), 25a/11 (4), 25a/12, 25a/14, 25a/16 (2), 25a/17 (2), 25a/19 (3), 25b/1 (5), 25b/2 (5), 25b/3 (4), 25b/4, 25b/6 (2), 25b/7 (2), 25b/8, 25b/10, 25b/11, 25b/12, 25b/14 (2), 25b/15 (2), 25b/16 (3), 25b/17 (3), 25b/18, 25b/19 (2), 26a/1, 26a/2, 26a/3, 26a/4 (2), 26a/5, 26a/6, 26a/8, 26a/9 (2), 26a/11, 26a/12 (3), 26a/13, 26a/17, 26a/18, 26a/19, 26b/1, 26b/2 (2), 26b/3, 26b/5, 26b/6, 26b/7, 26b/10, 26b/11, 26b/12, 26b/13, 26b/14, 26b/19, 27a/1, 27a/3 (3), 27a/4 (4), 27a/5 (3), 27a/8, 27a/9 (3), 27a/10, 27a/11 (3), 27a/12 (2), 27a/13, 27a/14 (4), 27a/15, 27a/16 (3), 27a/19 (2), 27b/2 (2), 27b/3, 27b/4, 27b/7, 27b/8, 27b/10, 27b/11, 27b/14 (2), 27b/16, 27b/17 (2), 27b/18, 27b/19, 28a/2 (2), 28a/4 (2), 28a/5 (2), 28a/7 (4), 28a/8 (4), 28a/9, 28a/10 (2), 28a/11, 28a/14 (3), 28a/16, 28a/17 (4), 28a/18 (4), 28b/1, 28b/2 (2), 28b/20 (3), 28b/3, 28b/4, 28b/5 (2), 28b/6 (2), 28b/7 (4), 28b/8, 28b/9 (2), 28b/10, 28b/11, 28b/12, 28b/14, 28b/18 (3), 28b/19 (2), 29a/1 (2), 29a/2 (3), 29a/20 (3), 29a/3, 29a/4 (4), 29a/5 (3), 29a/6, 29a/7, 29a/9 (4), 29a/10 (2), 29a/13 (5), 29a/15, 29a/16, 29a/17, 29a/18 (2), 29b/20, 29b/3 (2), 29b/5, 29b/6 (2), 29b/9, 29b/10 (4), 29b/13 (3), 29b/14 (2), 29b/16 (2), 29b/17, 29b/18 (4), 30a/1, 30a/2, 30a/20, 30a/3 (2), 30a/4 (2), 30a/5 (3), 30a/6, 30a/7, 30a/8, 30a/9 (2), 30a/11 (2), 30a/12 (2), 30a/14, 30a/15 (3), 30a/16, 30a/17, 30a/18 (2), 30b/1, 30b/2 (3), 30b/3 (5), 30b/4 (4), 30b/5 (3), 30b/6, 30b/8 (2), 30b/9, 30b/10 (3), 30b/11 (4), 30b/12 (2), 30b/14, 30b/15 (2), 30b/17 (4), 30b/18 (4), 30b/19 (4), 31a/1 (3), 31a/3 (2), 31a/4 (4), 31a/5 (4), 31a/6 (3), 31a/8 (2), 31a/9 (3), 31a/10 (3), 31a/11 (3), 31a/13, 31a/15 (2), 31a/16 (5), 31a/17, 31a/18 (4), 31a/19 (3), 31b/4, 31b/5, 31b/6, 31b/7 (2), 31b/9 (3), 31b/10, 31b/11, 31b/12 (2), 31b/15 (2), 31b/16 (2), 31b/18 (2), 32a/1 (3), 32a/2 (2), 32a/3 (3), 32a/4 (3), 32a/5 (2), 32a/6, 32a/8, 32a/10 (2), 32a/11, 32a/12, 32a/14 (2), 32a/16 (2), 32a/17, 32a/18 (2), 32a/19, 32b/1, 32b/2 (2), 32b/3 (4), 32b/4 (2), 32b/5, 32b/6, 32b/7 (3), 32b/8, 32b/9, 32b/10 (3), 32b/11, 32b/13 (2), 32b/14 (3), 32b/17, 32b/18 (2), 33a/1 (3), 33a/2 (2), 33a/3 (3), 33a/5, 33a/6 (3), 33a/7 (2), 33a/8, 33a/9 (3), 33a/10 (4), 33a/11 (4), 33a/12 (2), 33a/13 (2), 33a/14, 33a/15, 33a/16 (2), 33a/17 (2), 33a/18 (3), 33b/2 (3), 33b/3 (2), 33b/4 (4), 33b/5, 33b/7, 33b/8 (3), 33b/9 (4), 33b/10 (2), 33b/11 (2), 33b/16 (2), 33b/17 (2), 33b/18 (3), 34a/1, 34a/2, 34a/3, 34a/4 (4), 34a/6 (4), 34a/7 (3), 34a/8, 34a/9 (4), 34a/10, 34a/11, 34a/12, 34a/13 (4), 34a/14, 34a/15 (2), 34a/17 (2), 34a/18 (2), 34a/19, 34b/1, 34b/2, 34b/3, 34b/4 (2), 34b/5 (3), 34b/6 (2), 34b/7, 34b/9 (3), 34b/10 (7), 34b/11, 34b/12 (2), 34b/13 (2), 34b/15, 34b/16 (2), 34b/17, 34b/18 (4), 35a/1, 35a/3 (3), 35a/4, 35a/5, 35a/6, 35a/7, 35a/8 (3), 35a/9, 35a/10, 35a/11 (2), 35a/12 (3), 35a/13, 35a/14 (3), 35a/15, 35a/18, 35a/19, 35b/1, 35b/3, 35b/4 (5), 35b/5, 35b/6, 35b/9, 35b/10 (2), 35b/12 (2), 35b/13, 35b/15 (2), 35b/16 (3), 35b/18 (2), 35b/19, 36a/1, 36a/2, 36a/4 (2), 36a/5 (2), 36a/8 (3), 36a/9 (3), 36a/10, 36a/12, 36a/13 (2), 36a/14, 36a/15, 36a/16 (2), 36a/17 (2), 36a/18, 36a/19, 36b/1 (4), 36b/2 (4), 36b/3 (3), 36b/4 (3), 36b/5 (2), 36b/8 (2), 36b/9, 36b/10 (2), 36b/13, 36b/14 (3), 36b/15 (2), 36b/16 (3), 36b/18, 37a/1 (2), 37a/2, 37a/5, 37a/6, 37a/8 (2), 37a/9, 37a/10 (3), 37a/11 (2), 37a/12, 37a/13, 37a/14 (2), 37a/15 (2), 37a/16, 37a/17, 37a/18 (2), 37a/19 (3), 37b/1 (2), 37b/2 (2), 37b/3 (3), 37b/4, 37b/5, 37b/6, 37b/7 (2), 37b/8, 37b/9, 37b/10, 37b/13, 37b/14 (2), 37b/16, 37b/17, 37b/18 (3), 38a/1, 38a/2, 38a/3 (4), 38a/4, 38a/5, 38a/6 (2), 38a/7, 38a/8 (2), 38a/10,

38a/11 (2), 38a/12, 38a/13, 38a/14 (2), 38a/15, 38a/17 (2), 38a/18 (2), 38a/19, 38b/2, 38b/3, 38b/4 (5), 38b/5 (2), 38b/6, 38b/7, 38b/10, 38b/11 (3), 38b/12, 38b/13, 38b/14 (4), 38b/15 (3), 38b/16 (2), 38b/18, 38b/19, 39a/1, 39a/3 (2), 39a/5, 39a/6, 39a/7 (4), 39a/8, 39a/10 (2), 39a/11 (3), 39a/14, 39a/15 (3), 39a/16, 39a/18, 39a/19 (3), 39b/2, 39b/3, 39b/5 (2), 39b/6 (4), 39b/7 (4), 39b/8, 39b/9 (2), 39b/10 (2), 39b/11 (5), 39b/13, 39b/14 (3), 39b/15 (3), 39b/16, 39b/17 (3), 39b/19, 40a/1, 40a/3 (2), 40a/6 (2), 40a/7, 40a/9 (3), 40a/11, 40a/12, 40a/14 (5), 40a/17, 40a/19, 40b/1 (2), 40b/2, 40b/20 (3), 40b/3, 40b/4, 40b/5, 40b/6, 40b/7 (2), 40b/8 (2), 40b/9, 40b/10 (2), 40b/11, 40b/12 (2), 40b/14 (2), 40b/15, 40b/16 (4), 40b/17, 40b/18 (3), 41a/1 (2), 41a/2 (3), 41a/20 (2), 41a/5 (3), 41a/6, 41a/7, 41a/8, 41a/9 (2), 41a/10 (2), 41a/11, 41a/12 (2), 41a/13, 41a/14, 41a/17 (2), 41a/18 (2), 41a/19 (2), 41b/1, 41b/3 (2), 41b/4, 41b/5, 41b/6 (2), 41b/7, 41b/8, 41b/9 (2), 41b/10 (2), 41b/11, 41b/12, 41b/13, 41b/14, 41b/15, 41b/16, 41b/17, 41b/18, 42a/1 (2), 42a/3, 42a/5, 42a/6 (2), 42a/7, 42a/9, 42a/11 (3), 42a/12, 42a/14 (3), 42a/15 (3), 42b/1, 42b/2, 42b/3 (3), 42b/4 (2), 42b/5, 42b/6, 42b/7, 42b/9, 42b/10, 42b/12 (2), 42b/17, 42b/19, 43a/1, 43a/2, 43a/3, 43a/5, 43a/6 (2), 43a/8 (2), 43a/9 (5), 43a/10, 43a/13, 43a/14, 43a/16 (2), 43a/17, 43a/18 (2), 43b/1 (3), 43b/2, 43b/3 (4), 43b/5 (4), 43b/7 (3), 43b/8 (3), 43b/9, 43b/10 (2), 43b/11 (2), 43b/12, 43b/15, 43b/16 (2), 43b/17, 43b/19 (3), 44a/3, 44a/4, 44a/6 (2), 44a/7, 44a/8 (2), 44a/9 (3), 44a/10, 44a/12 (3), 44a/13 (3), 44a/14 (3), 44a/15 (4), 44a/16, 44a/17, 44a/18, 44a/19 (2), 44b/1, 44b/2, 44b/3 (9), 44b/4, 44b/6 (2), 44b/7 (2), 44b/9, 44b/10 (2), 44b/11, 44b/12, 44b/13, 44b/14, 44b/15, 44b/16, 44b/17 (2), 44b/18, 44b/19 (2), 45a/1, 45a/2 (3), 45a/3 (2), 45a/4, 45a/5 (2), 45a/6 (2), 45a/7, 45a/8 (4), 45a/9 (2), 45a/10 (2), 45a/11 (2), 45a/12, 45a/13 (3), 45a/14 (2), 45a/15 (2), 45a/16 (3), 45a/18 (2), 45b/1 (2), 45b/2 (3), 45b/3 (2), 45b/5 (2), 45b/7 (2), 45b/8 (5), 45b/9, 45b/10, 45b/11, 45b/12 (2), 45b/13 (3), 45b/14 (3), 45b/15, 45b/16, 45b/17 (2), 45b/18, 45b/19, 46a/1 (4), 46a/2, 46a/3 (2), 46a/4, 46a/5, 46a/7, 46a/9, 46a/12 (2), 46a/13 (2), 46a/15, 46a/16 (2), 46a/17 (2), 46a/19 (2), 46b/4, 46b/5 (4), 46b/6 (5), 46b/8 (4), 46b/9 (2), 46b/10 (2), 46b/11, 46b/13, 46b/14, 46b/15 (3), 46b/16 (2), 46b/19, 47a/1 (3), 47a/2 (2), 47a/3 (2), 47a/4 (2), 47a/5, 47a/6, 47a/7, 47a/8 (3), 47a/9 (2), 47a/10, 47a/11 (2), 47a/12, 47a/13 (3), 47a/14 (2), 47a/17 (2), 47a/18, 47a/19, 47b/1 (2), 47b/2 (3), 47b/4 (2), 47b/5, 47b/6 (2), 47b/9 (2), 47b/10, 47b/11, 47b/12, 47b/13, 47b/14, 47b/15 (2), 47b/16, 47b/17 (2), 47b/18, 47b/19, 48a/1, 48a/3 (2), 48a/4 (2), 48a/5, 48a/6, 48a/7 (2), 48a/9 (2), 48a/12 (3), 48a/13 (3), 48a/14 (2), 48a/17 (2), 48a/18 (3), 48b/1, 48b/3 (2), 48b/5, 48b/6 (3), 48b/7, 48b/8, 48b/9 (3), 48b/10 (3), 48b/11 (2), 48b/12, 48b/14, 48b/15, 48b/17 (4), 48b/18, 48b/19, 49a/1 (2), 49a/4 (2), 49a/6, 49a/7 (3), 49a/8 (3), 49a/9, 49a/10 (2), 49a/11, 49a/12 (2), 49a/13, 49a/14, 49a/15 (3), 49a/16, 49a/17, 49a/18, 49a/19 (3), 49b/2 (4), 49b/4, 49b/5, 49b/6, 49b/7 (2), 49b/8 (2), 49b/10, 49b/11 (2), 49b/12, 49b/13 (2), 49b/14, 49b/15, 49b/16 (3), 49b/17, 49b/18 (2), 50a/1, 50a/2 (2), 50a/3, 50a/4, 50a/5, 50a/6 (2), 50a/7, 50a/9, 50a/11 (4), 50a/12 (4), 50a/13, 50a/14, 50a/16, 50a/17, 50a/18 (3), 50a/19 (2), 50b/1 (4), 50b/2, 50b/3, 50b/4 (2), 50b/5 (2), 50b/6, 50b/8 (2), 50b/9 (2), 50b/12, 50b/13 (2), 50b/14 (2), 50b/15 (4), 50b/17 (4), 50b/18, 51a/1 (3), 51a/2 (4), 51a/3 (5), 51a/4, 51a/5, 51a/6 (2), 51a/7, 51a/8 (2), 51a/9, 51a/10 (3), 51a/11 (3), 51a/12, 51a/13 (2), 51a/14 (3), 51a/15 (4), 51a/16 (3), 51a/18, 51b/1 (4), 51b/2, 51b/3 (5), 51b/4 (2), 51b/5 (2), 51b/7 (4), 51b/8, 51b/9 (3), 51b/11 (3), 51b/12, 51b/13 (2), 51b/14, 51b/16, 51b/17 (2), 51b/18 (3), 51b/19 (4), 52a/1 (2), 52a/3 (3), 52a/4 (5), 52a/5 (2), 52a/6 (3), 52a/7 (4), 52a/9, 52a/11, 52a/12 (3), 52a/13 (2), 52a/14 (3), 52a/15 (2), 52a/16, 52a/17, 52a/18 (3), 52a/19 (2), 52b/1 (3), 52b/2 (2), 52b/3 (2), 52b/5 (2),

52b/6 (4), 52b/7 (2), 52b/8 (2), 52b/9, 52b/11, 52b/12 (3), 52b/13 (3), 52b/14 (3), 52b/15, 52b/16, 52b/17 (3), 52b/19 (2), 53a/1, 53a/2 (2), 53a/3 (3), 53a/4, 53a/5 (2), 53a/8, 53a/9, 53a/10 (6), 53a/11 (2), 53a/12 (2), 53a/13, 53a/16 (2), 53a/17 (2), 53a/18 (2), 53a/19 (6), 53b/1, 53b/2 (2), 53b/3 (3), 53b/4 (4), 53b/5 (2), 53b/6 (3), 53b/8, 53b/9, 53b/10 (2), 53b/11 (2), 53b/12 (3), 53b/13 (3), 53b/15, 53b/16 (2), 53b/17, 53b/18 (3), 53b/19, 54a/1, 54a/2 (2), 54a/3 (5), 54a/4, 54a/5, 54a/6 (4), 54a/7, 54a/8 (2), 54a/10, 54a/11 (3), 54a/12 (3), 54a/13 (2), 54a/14 (3), 54a/15, 54a/16, 54a/18, 54a/19 (3), 54b/1 (2), 54b/2, 54b/3, 54b/4, 54b/5, 54b/6 (3), 54b/8 (2), 54b/11 (2), 54b/12 (2), 54b/13, 54b/14, 54b/15, 54b/16 (3), 54b/17 (2), 54b/19 (2), 55a/1 (3), 55a/2, 55a/3, 55a/4 (3), 55a/5 (4), 55a/8, 55a/9, 55a/10 (3), 55a/11, 55a/12, 55a/13, 55a/14 (3), 55a/15, 55b/1 (3), 55b/3, 55b/4 (2), 55b/5, 55b/7 (2), 55b/8 (2), 55b/9 (2), 55b/10, 55b/12 (2), 55b/13 (2), 55b/14 (3), 55b/15, 55b/16, 55b/18, 55b/19, 56a/1, 56a/2 (3), 56a/3, 56a/4 (3), 56a/6 (3), 56a/7 (5), 56a/8 (2), 56a/9, 56a/10 (3), 56a/11, 56a/12, 56a/13 (2), 56a/14 (2), 56a/15 (2), 56a/16 (3), 56a/17 (2), 56b/1 (3), 56b/2, 56b/3 (2), 56b/4 (2), 56b/5, 56b/6, 56b/9, 56b/10 (2), 56b/11 (2), 56b/12 (3), 56b/14 (3), 56b/15 (2), 56b/16, 56b/17 (3), 56b/18 (2), 56b/19 (2), 57a/1 (4), 57a/2 (2), 57a/3 (2), 57a/6 (6), 57a/7 (4), 57a/8 (3), 57a/9, 57a/10, 57a/11 (2), 57a/12, 57a/13, 57a/14 (2), 57a/15 (2), 57a/16 (2), 57a/17, 57b/2, 57b/3, 57b/4 (3), 57b/6 (2), 57b/8 (2), 57b/9 (5), 57b/10 (2), 57b/12 (2), 57b/13, 57b/14, 57b/17 (5), 57b/18 (3), 57b/19 (3), 58a/1,4), 58a/3, 58a/4 (2), 58a/5 (3), 58a/6 (3), 58a/7 (3), 58a/8, 58a/10, 58a/11 (3), 58a/12 (2), 58a/13, 58a/14, 58a/16 (2), 58a/17, 58a/18 (3), 58a/19, 58b/1, 58b/2 (2), 58b/4 (4), 58b/6 (2), 58b/8 (2), 58b/9 (3), 58b/10, 58b/11, 58b/14, 58b/15, 58b/19, 59a/1, 59a/2, 59a/3 (2), 59a/4, 59a/5 (2), 59a/6, 59a/7 (2), 59a/8, 59a/9 (2), 59a/10 (2), 59a/11, 59a/12 (2), 59a/13 (2), 59a/14 (2), 59a/15, 59a/16 (2), 59a/17 (2), 59a/19, 59b/1, 59b/2, 59b/3 (2), 59b/4 (2), 59b/5, 59b/6 (4), 59b/9, 59b/10 (2), 59b/12 (3), 59b/13 (3), 59b/15, 59b/16, 59b/17 (3), 59b/18, 59b/19 (2), 60a/2, 60a/3 (2), 60a/4 (2), 60a/5, 60a/9, 60a/10 (3), 60a/11 (3), 60a/12 (3), 60a/13, 60a/15 (2), 60a/16, 60a/17 (2), 60a/18 (2), 60a/19 (3), 60b/1 (3), 60b/2, 60b/3 (2), 60b/5 (2), 60b/6 (2), 60b/8, 60b/9 (2), 60b/10 (2), 60b/11 (4), 60b/12 (2), 60b/13, 60b/14 (2), 60b/15 (3), 60b/16, 60b/17, 60b/19 (2), 61a/1 (2), 61a/2 (4), 61a/3, 61a/4 (3), 61a/5 (2), 61a/6 (2), 61a/7, 61a/8, 61a/10 (2), 61a/11, 61a/12, 61a/13, 61a/15, 61a/16 (2), 61a/19 (2), 61b/1 (3), 61b/4, 61b/5 (2), 61b/9, 61b/10 (2), 61b/11 (4), 61b/12 (2), 61b/13 (3), 61b/15 (2), 61b/18 (2), 61b/19 (4), 62a/1, 62a/3 (2), 62a/4 (3), 62a/5, 62a/6, 62a/7 (2), 62a/8, 62a/13, 62a/14 (2), 62a/15, 62a/18 (2), 62a/19 (2), 62b/1, 62b/3, 62b/5, 62b/6 (2), 62b/7 (2), 62b/8, 62b/11, 62b/12, 62b/15 (2), 62b/16, 62b/17 (2), 62b/18, 62b/19 (2), 63a/1, 63a/2, 63a/4, 63a/6 (4), 63a/9, 63a/10, 63a/11, 63a/12 (2), 63a/14, 63a/15 (2), 63a/18, 63a/19, 63b/1 (2), 63b/2, 63b/3 (3), 63b/5 (3), 63b/6 (3), 63b/7, 63b/9, 63b/10, 63b/11, 63b/12, 63b/13, 63b/14 (2), 63b/15 (2), 63b/16 (2), 63b/17, 63b/19 (3), 64a/1, 64a/5 (2), 64a/6 (2), 64a/7 (2), 64a/8 (2), 64a/10 (2), 64a/13, 64a/15, 64a/17 (3), 64a/18, 64b/3, 64b/4 (2), 64b/6 (2), 64b/7 (3), 64b/8, 64b/9 (2), 64b/10, 64b/12 (2), 64b/13, 64b/14 (2), 64b/15, 64b/16, 64b/17 (3), 64b/18 (2), 64b/19 (2), 65a/1 (2), 65a/3 (3), 65a/4 (2), 65a/5 (3), 65a/6, 65a/7, 65a/9, 65a/11 (4), 65a/12 (2), 65a/13 (2), 65a/14 (3), 65a/16, 65a/17 (5), 65a/18 (2), 65b/1, 65b/8, 65b/9, 65b/11, 65b/14, 65b/16, 66a/2, 66a/3 (2), 66a/4 (3), 66a/5 (2), 66a/6 (2), 66a/7 (2), 66a/8, 66a/9 (3), 66a/11 (2), 66a/13, 66a/14 (2), 66a/16, 66a/18, 66a/19 (2), 66b/1, 66b/3 (2), 66b/4 (2), 66b/6, 66b/7 (2), 66b/8, 66b/9 (3), 66b/10, 66b/11 (3), 66b/12, 66b/13, 66b/14 (3), 66b/15, 66b/16 (2), 66b/17 (2), 66b/18, 66b/19 (3), 67a/1, 67a/2, 67a/3 (2), 67a/4 (2), 67a/5 (2), 67a/6 (2), 67a/8 (4), 67a/10, 67a/11, 67a/13 (2),

67a/14 (2), 67a/15 (4), 67a/16 (2), 67a/18, 67a/19 (3), 67b/1 (2), 67b/2, 67b/4, 67b/5 (4), 67b/6 (2), 67b/7 (2), 67b/8 (2), 67b/9 (2), 67b/10 (2), 67b/12 (2), 67b/13, 67b/14, 67b/15, 67b/17, 67b/18, 67b/19 (2), 68a/1 (2), 68a/2, 68a/3, 68a/4, 68a/6 (2), 68a/7 (2), 68a/8 (2), 68a/9 (3), 68a/11 (2), 68a/13 (2), 68a/15 (2), 68a/16 (3), 68a/17 (3), 68a/19 (3), 68b/1, 68b/4 (2), 68b/5, 68b/6, 68b/7 (2), 68b/9, 68b/10 (2), 68b/11, 68b/12 (3), 68b/13, 68b/14, 68b/15 (4), 68b/16, 68b/19, 69a/4, 69a/5, 69a/6, 69a/7 (3), 69a/8 (5), 69a/11, 69a/12, 69a/13, 69a/14, 69a/15 (2), 69a/16 (3), 69a/17 (3), 69a/18 (2), 69b/1, 69b/2 (4), 69b/3, 69b/4, 69b/5, 69b/6 (3), 69b/7, 69b/9 (2), 69b/10, 69b/11 (3), 69b/13, 69b/14 (2), 69b/16 (3), 69b/18, 69b/19, 70a/1, 70a/2 (2), 70a/3, 70a/7, 70a/8 (2), 70a/9, 70a/10 (2), 70a/12, 70a/13, 70a/14, 70a/15 (3), 70a/17, 70a/19 (2) 70b/1 (2), 70b/2, 70b/3, 70b/4 (2), 70b/5, 70b/8, 70b/9, 70b/10, 70b/11, 70b/12 (2), 70b/13 (2), 70b/14 (2), 70b/16, 70b/17, 70b/18 (2), 70b/19, 71a/2 (3), 71a/3 (2), 71a/4, 71a/5, 71a/6 (2), 71a/7 (2), 71a/8 (2), 71a/9, 71a/10 (2), 71a/11, 71a/12 (3), 71a/16, 71a/17, 71a/19, 71b/1 (5), 71b/2 (2), 71b/4, 71b/5 (4), 71b/6 (2), 71b/7 (2), 71b/8, 71b/9, 71b/10, 71b/12, 71b/13, 71b/14, 71b/15 (2), 71b/16, 71b/17 (2), 71b/18 (3), 71b/19 (2), 72a/1 (2), 72a/2 (2), 72a/4, 72a/5 (4), 72a/6, 72a/7, 72a/8 (2), 72a/9 (3), 72a/10 (2), 72a/11, 72a/12 (2), 72a/13 (3), 72a/14 (2), 72a/15, 72a/16 (2), 72a/17, 72b/1 (2), 72b/2 (4), 72b/4 (3), 72b/5 (2), 72b/6, 72b/11, 72b/12 (3), 72b/13 (2), 72b/14 (2), 72b/15, 72b/16, 72b/18, 72b/19 (2), 73a/1 (2), 73a/4 (2), 73a/5 (3), 73a/7 (3), 73a/8 (3), 73a/11 (4), 73a/12, 73a/13, 73a/14, 73a/16, 73a/17, 73a/18, 73a/19, 73b/1 (2), 73b/2, 73b/3 (5), 73b/4, 73b/6, 73b/7 (2), 73b/8, 73b/9, 73b/10, 73b/11, 73b/12 (2), 73b/14, 73b/16 (3), 73b/17 (2), 73b/19, 74a/1, 74a/2 (3), 74a/4 (3), 74a/5, 74a/6, 74a/8, 74a/9, 74a/10 (2), 74a/11 (2), 74a/12 (2), 74a/13 (2), 74a/16 (2), 74a/17 (2), 74a/18, 74a/19 (2), 74b/2, 74b/3, 74b/4, 74b/5, 74b/6, 74b/8 (3), 74b/9 (2), 74b/11, 74b/12 (3), 74b/13, 74b/15, 74b/16 (2) 74b/17, 74b/18, 75a/1, 75a/2, 75a/3 (2), 75a/4, 75a/5 (2), 75a/6 (2), 75a/7 (2), 75a/11 (4), 75a/12 (4), 75a/13 (2), 75a/14, 75a/16 (3), 75a/17, 75a/19 (2), 75b/2 (3), 75b/3, 75b/5 (3), 75b/6 (2), 75b/7 (2), 75b/8, 75b/11, 75b/13, 75b/14 (2), 75b/15, 75b/16 (2), 75b/17, 76a/1, 76a/2 (2), 76a/3, 76a/4 (2), 76a/6, 76a/7 (2), 76a/8, 76a/9, 76a/10 (3), 76a/11 (4), 76a/12 (3), 76a/13, 76a/15 (3), 76a/16 (2), 76a/17, 76a/19 (3), 76b/2 (3), 76b/3 (2), 76b/4 (2), 76b/6, 76b/7, 76b/8 (4), 76b/9, 76b/11, 76b/14 (3), 76b/16 (3), 76b/17 (2), 76b/19, 77a/1 (2), 77a/2, 77a/3, 77a/4 (3), 77a/5, 77a/7 (2), 77a/10, 77a/11 (3), 77a/13, 77a/14, 77a/15, 77a/16, 77a/17, 77a/18, 77b/1, 77b/2 (2), 77b/7, 77b/8 (2) 77b/11 (2), 77b/12, 77b/13, 77b/14 (2), 77b/15 (2), 77b/16, 77b/17 (2), 77b/18 (3), 77b/19 (2), 78a/2 (2), 78a/4, 78a/5 (3), 78a/7 (2), 78a/8 (2), 78a/10, 78a/11, 78a/12, 78a/15, 78a/17, 78a/18 (4), 78a/19 (4), 78b/1, 78b/2, 78b/5 (2), 78b/6 (2), 78b/7 (2), 78b/8, 78b/10, 78b/11 (2), 78b/12 (2), 78b/13 (5), 78b/14 (2), 78b/15 (2), 78b/16, 78b/18, 78b/19, 79a/1 (2), 79a/2 (2), 79a/3, 79a/5 (3), 79a/6 (2), 79a/9, 79a/10, 79a/11 (2), 79a/15, 79a/16, 79a/17, 79a/18 (3), 79a/19 (3), 79b/2 (4), 79b/3 (4), 79b/4, 79b/6 (4), 79b/7 (2), 79b/9 (4), 79b/10 (2), 79b/11, 79b/12 (2), 79b/13, 79b/14 (2), 79b/15 (2), 79b/16 (2), 79b/17, 79b/18 (3) 79b/19, 80a/1, 80a/2, 80a/5, 80a/6, 80a/8, 80a/9, 80a/10 (2), 80a/12 (2), 80a/14 (4), 80a/15 (3), 80a/16 (4), 80a/17, 80a/18 (2), 80a/19, 80b/1 (2), 80b/2 (4), 80b/3, 80b/4, 80b/5, 80b/6, 80b/7, 80b/8 (3), 80b/10 (2), 80b/11 (5), 80b/13, 80b/16, 80b/17 (2), 80b/18, 80b/19 (2), 81a/1, 81a/2, 81a/3, 81a/5 (2), 81a/6 (3), 81a/8, 81a/9, 81a/10, 81a/11, 81a/12 (5), 81a/13 (2), 81a/14 (2), 81a/15 (2), 81a/17, 81b/2 (3), 81b/3, 81b/4, 81b/5 (4), 81b/6 (3), 81b/7, 81b/8 (2), 81b/9, 81b/10, 81b/11 (2) 81b/13, 81b/14 (2), 81b/15 (5), 81b/17, 81b/19, 82a/2 (2), 82a/4 (4), 82a/6, 82a/7 (2), 82a/8, 82a/9 (2), 82a/10, 82a/11 (4), 82a/12 (3), 82a/13,

82a/15 (3), 82a/17 (2), 82a/18 (2), 82a/19 (2), 82b/2, 82b/4 (2), 82b/5 (2), 82b/6 82b/7 (2), 82b/8, 82b/9, 82b/11 (3), 82b/13 82b/14 (2), 82b/16, 82b/18 (2), 82b/19, 83a/1 (3), 83a/3 (2), 83a/4, 83a/5, 83a/6, 83a/7 (2), 83a/8 (2), 83a/10 (3), 83a/11 (2), 83a/12, 83a/14 (2), 83a/15 (2), 83a/16, 83a/17, 83a/18, 83a/19, 83b/2 (3), 83b/3, 83b/4, 83b/5, 83b/6 (3), 83b/7, 83b/8, 83b/10 (3), 83b/11, 83b/12 (2), 83b/13, 83b/14, 83b/15 (3), 83b/17, 83b/18 (3), 84a/1 (2), 84a/4, 84a/5, 84a/6 (2), 84a/7, 84a/8 (2), 84a/9 (2), 84a/10, 84a/11 (2), , 84a/12, 84a/16 (3), 84b/2, 84b/3, 84b/5, 84b/7, 84b/8 (2), 84b/10 (2), 84b/12 (4), 84b/13 (2), 84b/14 (3), 84b/15 (2), 84b/16 (2), 84b/17, 84b/18 (2), 84b/19 (2), 85a/1 (2), 85a/2 (2), 85a/3 (2), 85a/4 (3), 85a/5, 85a/7 (2), 85a/9, 85a/11, 85a/13 (3), 85a/15 (2), 85a/16 (4), 85a/18, 85a/19 (3), 85b/2, 85b/3 (2), 85b/4, 85b/5, 85b/6 (4), 85b/7 (2), 85b/8 (2), 85b/9 (2), 85b/11, 85b/13, 85b/14 (2), 85b/15, 85b/16, 85b/17, 86a/1 (2), 86a/2, 86a/3 (2), 86a/4, 86a/5, 86a/6 (2), 86a/8, 86a/9, 86a/10 (4), 86a/12 (7), 86a/13, 86a/14 (3), 86a/15 (2), 86a/16 (3), 86a/17 (2), 86a/18 (2), 86a/19 (3), 86b/2 (2), 86b/3 (3), 86b/4 (5), 86b/5, 86b/6, 86b/8 (3), 86b/10, 86b/11 (2), 86b/12 (3), 86b/13 (2), 86b/15, 86b/17 (4), 86b/18 (2), 86b/19, 87a/1 (3), 87a/2 (3), 87a/3 (3), 87a/6 (3), 87a/7 (2), 87a/8 (3), 87a/9 (2), 87a/10 (3), 87a/11 (4), 87a/12, 87a/13 (3), 87a/14, 87a/15, 87a/16 (2), 87a/17 (4), 87a/18 (3), 87b/2 (3), 87b/3 (6), 87b/4 (3), 87b/5 (4), 87b/7, 87b/8, 87b/9, 87b/10, 87b/11, 87b/12, 87b/14 (4), 87b/16, 87b/18, 87b/19, 88a/1, 88a/2, 88a/5, 88a/6 (2), 88a/8 (3), 88a/9, 88a/10, 88a/11 (2), 88a/12, 88a/15, 88a/17, 88a/18 (3), 88a/19 (2), 88b/1, 88b/3, 88b/5 (2), 88b/6 (2), 88b/7 (2), 88b/8 (2), 88b/10 (2), 88b/11 (3), 88b/12 (2), 88b/13, 88b/14, 88b/15, 88b/16, 88b/17, 88b/19, 89a/1 (2), 89a/2 (2), 89a/4, 89a/5, 89a/6, 89a/7 (2), 89a/9, 89a/10 (4), 89a/12, 89a/14, 89a/15, 89a/16 (3), 89a/17, 89a/18 (2), 89a/19, 89b/1 89b/2, 89b/3, 89b/4 (2), 89b/5 (2), 89b/6, 89b/8 (2), 89b/9 (2), 89b/10 (2), 89b/11 (2), 89b/12, 89b/15, 90a/1 (4), 90a/2 (2), 90a/3 (2), 90a/4 (2), 90a/5 (2), 90a/8, 90a/9 (2), 90a/10 (3), 90a/11, 90a/12 (4), 90a/14 (5), 90a/15, 90a/16, 90a/17, 90a/19 (4), 90b/1 (2), 90b/2 (2), 90b/3 (2), 90b/4, 90b/5, 90b/6, 90b/8 (2), 90b/9, 90b/10 (2), 90b/11 (3), 90b/12 (2), 90b/13, 90b/14 (3), 90b/15 (3), 90b/16 (5), 90b/17 (2), 90b/18, 90b/19 (2), 91a/1, 91a/2 (2), 91a/3 (2), 91a/5 (2), 91a/6, 91a/9, 91a/10 (3), 91a/11, 91a/12, 91a/14 (2), 91a/15 (4), 91a/16 (2), 91a/17, 91a/18, 91a/19, 91b/4 (5), 91b/5 (3), 91b/6, 91b/7 (2), 91b/8, 91b/10, 91b/11 (2), 91b/12 (4), 91b/14, 91b/16 (2), 91b/19, 92a/2, 92a/3, 92a/4 (3), 92a/5 (2), 92a/7 (2), 92a/10 (3), 92a/11 (2), 92a/12, 92a/13, 92a/15 (3), 92a/16 (2), 92a/17 (2), 92a/18 (2), 92b/2 (2), 92b/3 (2), 92b/4, 92b/5 (3), 92b/6 (2), 92b/7, 92b/8 (4), 92b/9 (3), 92b/10, 92b/11 (3), 92b/12 (3), 92b/13, 92b/14, 92b/15, 92b/18 (4), 92b/19, 93a/1 (4), 93a/4, 93a/6 (2), 93a/7 (2), 93a/8 (3), 93a/9 (2), 93a/12 (2), 93a/14, 93a/15 (3), 93a/16 (2), 93a/17, 93a/18 (2), 93a/19, 93b/1 (2), 93b/2, 93b/3 (2), 93b/4 (2), 93b/5 (3), 93b/8, 93b/10 (5), 93b/12 (4), 93b/13 (2), 93b/15 (2), 94a/3, 94a/4 (2), 94a/5, 94a/6 (3), 94a/7, 94a/8, 94a/9 (4), 94a/10 (3), 94a/11 (2), 94a/12 (3), 94a/13, 94a/15, 94a/16, 94a/17 (2), 94a/18 (5), 94a/19 (4), 94b/1, 94b/2 (2), 94b/3, 94b/6, 94b/7, 94b/8 (4), 94b/9 (4), 94b/10, 94b/13 (4), 94b/14, 94b/15, 94b/18, 94b/19, 95a/2 (2), 95a/3 (2), 95a/4 (3), 95a/5, 95a/6, 95a/7, 95a/8, 95a/10, 95a/13, 95a/14, 95a/17 (4), 95a/19, 95b/3, 95b/4, 95b/5 (5), 95b/6, 95b/9 (2), 95b/10, 95b/11, 95b/12, 95b/13 (3), 95b/14 (3), 95b/16 (2), 95b/17 (2), 95b/19, 96a/1, 96a/3, 96a/4 (5), 96a/5, 96a/7 (3), 96a/9, 96a/10, 96a/11, 96a/12 (3), 96a/13 (2), 96a/14 (2), 96a/16, 96a/19 (2), 96b/1 (3), 96b/4, 96b/6, 96b/9, 96b/13, 96b/19, 97a/1, 97a/2 (2), 97a/3 (3), 97a/4, 97a/5, 97a/7, 97a/8, 97a/9 (3), 97a/10 (4), 97a/11, 97a/12, 97a/13, 97a/14, 97a/15 (2), 97a/16 (2), 97a/17 (3), 97a/18, 97b/1 (2), 97b/2, 97b/3 (3), 97b/4 (2), 97b/5 (2), 97b/6, 97b/9, 97b/10 (2),

97b/12 (3), 97b/13 (6), 97b/14 (5), 97b/15 (4), 97b/16 (3), 97b/17, 97b/18 (3), 97b/19 (2), 98a/2, 98a/3, 98a/4, 98a/5, 98a/6 (3), 98a/7 (2), 98a/8, 98a/9, 98a/10, 98a/11, 98a/12 (3), 98a/13, 98a/14, 98a/15 (2), 98a/16, 98a/17 (5), 98a/18, 98b/2 (2), 98b/3 (4), 98b/4 (2), 98b/5 (3), 98b/6 (4), 98b/7, 98b/8 (2), 98b/9, 98b/13, 98b/14 (3), 98b/15 (4), 98b/16 (2), 98b/17, 98b/18 (3), 98b/19 (4), 99a/2 (2), 99a/3, 99a/4, 99a/5 (2), 99a/6, 99a/7 (2), 99a/9 (2), 99a/11, 99a/13, 99a/14, 99a/15, 99a/16 (2), 99a/17 (3), 99a/18, 99b/1 (3), 99b/3, 99b/4, 99b/5 (2), 99b/6, 99b/7, 99b/8, 99b/9 (3), 99b/10, 99b/11, 99b/12, 99b/16, 99b/17 (3), 99b/18, 99b/19, 100a/1 (2), 100a/3, 100a/4, 100a/7, 100a/9 (2), 100a/12, 100a/15, 100a/16 (3), 100a/17 (2), 100a/18, 100a/19, 100b/1 (5), 100b/2 (2), 100b/3, 100b/4, 100b/5 (5), 100b/6 (3), 100b/7 (2), 100b/9, 100b/11 (2), 100b/12, 100b/13, 100b/14 (2), 100b/15, 100b/16 (3), 100b/17 (2), 100b/18, 100b/19 (2), 101a/1, 101a/2 (2), 101a/3 (3), 101a/5 (2), 101a/6 (2), 101a/7 (2), 101a/8 (4), 101a/9, 101a/14, 101a/15, 101a/17 (2), 101a/18, 101b/1, 101b/2 (4), 101b/3 (2), 101b/4, 101b/5 (2), 101b/6, 101b/7 (2), 101b/8 (4), 101b/9 (4), 101b/10 (2), 101b/11 (3), 101b/12, 101b/13 (2), 101b/14 (2), 101b/15 (2), 101b/16 (5), 101b/17, 101b/19, 102a/2, 102a/3 (2), 102a/4 (2), 102a/5, 102a/6 (2), 102a/7 (2), 102a/8, 102a/9, 102a/10 (3), 102a/11 (2), 102a/12 (2), 102a/13 (2), 102a/14, 102a/15 (3), 102a/16 (2), 102a/18, 102a/19, 102b/2 (2), 102b/3 (5), 102b/4, 102b/5 (3), 102b/6 (2), 102b/7 (2), 102b/8 (3), 102b/9, 102b/11, 102b/12, 102b/14, 102b/16 (3), 102b/17 (2), 102b/19 (2), 103a/1 (6), 103a/2 (3), 103a/4 (2), 103a/5, 103a/6 (4), 103a/7 (2), 103a/8 (2), 103a/9 (4), 103a/10 (4), 103a/11, 103a/12 (4), 103a/13, 103a/14 (2), 103a/15 (2), 103a/16 (2), 103a/17 (4), 103a/19 (4), 103b/1, 103b/2 (2), 103b/3, 103b/4, 103b/5, 103b/6 (3), 103b/7 (3), 103b/8 (2), 103b/9 (2), 103b/11, 103b/12 (2), 103b/13 (2), 103b/14 (2), 103b/15, 103b/17 (4), 104a/2, 104a/3 (4), 104a/4, 104a/6 (3), 104a/7 (3), 104a/8, 104a/9 (2), 104a/11, 104a/12, 104a/15, 104a/16, 104a/17 (2), 104a/18, 104a/19 (3), 104b/1 (2), 104b/3, 104b/4, 104b/8, 104b/9, 104b/10 (2), 104b/11 (3), 104b/12 (5), 104b/13 (5), 104b/14 (3), 104b/16 (2), 104b/18 (2), 104b/19, 105a/1 (6), 105a/3 (5), 105a/4, 105a/5 (4), 105a/6 (2), 105a/7 (4), 105a/8, 105a/10, 105a/11, 105a/12 (2), 105a/13 (2), 105a/15 (3), 105a/16 (3), 105a/18 (2), 105a/19 (2), 105b/1, 105b/2, 105b/3 (3), 105b/4, 105b/5, 105b/8, 105b/9 (2), 105b/10 (2), 105b/11 (2), 105b/12 (2), 105b/13 (6), 105b/14 (2), 105b/15 (3), 105b/16 (4), 105b/17 (4), 105b/18, 105b/19 (2), 106a/1 (3), 106a/2, 106a/3, 106a/4, 106a/5 (2), 106a/6 (3), 106a/7, 106a/8, 106a/9, 106a/11 (2), 106a/12, 106a/13 (2), 106a/15, 106a/17, 106a/19 (2), 106b/2 (4), 106b/3 (5), 106b/4, 106b/5 (2), 106b/6, 106b/7, 106b/8 (4), 106b/9, 106b/10, 106b/11 (2), 106b/12, 106b/13 (6), 106b/14 (2), 106b/16 (2), 106b/18 (2), 106b/19 (3), 107a/1 (5), 107a/2, 107a/3 (2), 107a/5 (2), 107a/6, 107a/10, 107a/12, 107a/13 (3), 107a/14 (2), 107a/15 (4), 107a/16 (3), 107a/17 (4), 107a/19 (2), 107b/1, 107b/3, 107b/4 (2), 107b/5, 107b/6 (3), 107b/10, 107b/11, 107b/13, 107b/15 (2), 107b/16 (3), 107b/18 (3), 108a/1, 108a/2 (2), 108a/3 (2), 108a/5, 108a/6 (4), 108a/7 (3), 108a/8, 108a/9, 108a/10, 108a/11 (2), 108a/12 (7), 108a/13, 108a/14 (2), 108a/16 (2), 108a/17 (3), 108a/18, 108a/19, 108b/1, 108b/3 (3), 108b/4 (3), 108b/5 (3), 108b/8, 108b/9 (2), 108b/10 (2), 108b/14 (4), 108b/15 (2), 108b/16 (2), 108b/17, 109a/1, 109a/2 (2), 109a/4, 109a/5, 109a/6, 109a/7, 109a/9 (3), 109a/11 (2), 109a/13, 109a/15, 109a/16, 109a/17, 109a/18, 109a/19 (2), 109b/1 (4), 109b/2, 109b/3, 109b/4, 109b/5 (3), 109b/6, 109b/7 (2), 109b/9, 109b/11 (2), 109b/12, 109b/15, 109b/17 (2), 110a/1, 110a/2, 110a/3 (2), 110a/4 (3), 110a/5 (7), 110a/6 (2), 110a/7 (2), 110a/8 (3), 110a/9, 110a/10, 110a/12 (2), 110a/13 (3), 110a/14 (2), 110a/16 (3), 110a/17 (4), 110a/18 (2), 110a/19, 110b/1 (2), 110b/3 (3), 110b/4,

110b/5, 110b/6 (2), 110b/7, 110b/8 (2), 110b/10 (3), 110b/11, 110b/12, 110b/13 (3), 110b/14 (3), 110b/15 (5), 110b/16, 110b/17, 111a/1 (2), 111a/2 (3), 111a/3, 111a/4 (4), 111a/5 (3), 111a/6, 111a/8 (3), 111a/9 (2), 111a/10, 111a/11 (3), 111a/12 (2), 111a/13, 111a/15, 111a/16, 111a/17 (2), 111b/1, 111b/3 (2), 111b/5, 111b/7 (2), 111b/8 (2), 111b/9 (2), 111b/10 (4), 111b/11, 111b/12, 111b/14, 111b/15, 111b/16 (4), 111b/18 (2), 111b/19 (4), 112a/2, 112a/4 (2), 112a/5 (5), 112a/6 (2), 112a/8 (2), 112a/10 (2), 112a/11, 112a/12, 112a/13, 112a/14 (4), 112a/16 (2), 112a/17, 112a/19 (2), 112b/1, 112b/2, 112b/3, 112b/4, 112b/5, 112b/7 (2), 112b/8 (2), 112b/9 (2), 112b/10, 112b/12 (2), 112b/13, 112b/15, 112b/16, 112b/17 (2), 112b/18 (2), 112b/19 (2), 113a/1 (2), 113a/2 (2), 113a/4 (3), 113a/5, 113a/7 (2), 113a/8 (2), 113a/10, 113a/13 (3), 113a/14 (2), 113a/15, 113a/18 (2), 113a/19, 113b/1, 113b/4 (4), 113b/6, 113b/7, 113b/8, 113b/11, 113b/12, 113b/13 (5), 113b/15, 113b/17, 113b/18, 113b/19, 114a/3, 114a/4, 114a/5, 114a/6, 114a/8, 114a/9, 114a/10 (2), 114a/11 (2), 114a/12, 114a/15, 114a/16, 114a/19, 114b/1 (2), 114b/3 (2), 114b/4 (4), 114b/5 (2), 114b/6, 114b/7, 114b/8 (6), 114b/10 (2), 114b/11 (2), 114b/12 (4), 114b/13 (4), 114b/15, 114b/17, 115a/1 (5), 115a/2 (3), 115a/3, 115a/4 (6), 115a/5 (9), 115a/6 (3), 115a/7 (3), 115a/8 (4), 115a/9 (5), 115a/10 (8), 115a/11 (5), 115a/12 (2), 115a/13 (5), 115a/14, 115a/15 (3), 115a/16, 115a/17 (2), 115a/18 (4), 115a/19 (7), 115b/1, 115b/2 (3), 115b/3 (4), 115b/4 (2), 115b/5 (5), 115b/6 (4), 115b/7, 115b/8 (7), 115b/9 (4), 115b/10, 115b/12 (5), 115b/13 (6), 115b/14 (3), 115b/15 (4), 115b/16 (3), 115b/17 (4), 115b/18 (2), 115b/19 (5), 116a/1 (3), 116a/2 (3), 116a/3 (2), 116a/4, 116a/5 (4), 116a/6, 116a/7 (3), 116a/8 (6), 116a/9 (2), 116a/10 (3), 116a/11 (4), 116a/13 (7), 116a/14 (4), 116a/15 (2), 116a/16 (4), 116a/17 (5), 116a/18 (5), 116a/19 (8), 116b/1 (2), 116b/2 (8), 116b/3 (3), 116b/4 (2), 116b/5 (9), 116b/6 (3), 116b/7 (6), 116b/8 (4), 116b/9 (4), 116b/10 (4), 116b/11 (5), 116b/12 (4), 116b/13 (4), 116b/14 (6), 116b/15 (2), 116b/16 (5), 116b/17 (8), 116b/18 (5), 116b/19 (6), 117a/1, 117a/2, 117a/3, 117a/4 (2), 117a/5 (2), 117a/6, 117a/7 (2), 117a/13 (7), 117a/14 (5), 117a/15 (7), 117a/16 (2), 117a/17 (5), 117a/18 (7), 117a/19, 117b/1 (8), 117b/2 (7), 117b/3 (5), 117b/4 (7), 117b/5 (7), 117b/6 (4), 117b/7 (3), 117b/8 (5), 117b/9 (7), 117b/10 (4), 117b/11 (7), 117b/12 (7), 117b/13 (6), 117b/14 (2), 117b/15 (8), 117b/16 (5), 117b/17 (5), 117b/18 (5), 117b/19 (6), 118a/1 (8), 118a/2, 118a/3 (8), 118a/4 (8), 118a/5 (5), 118a/6 (6), 118a/7 (3), 118a/8 (5), 118a/9 (6), 118a/10 (7), 118a/11 (6), 118a/13 (5), 118a/14 (5), 118a/15 (5), 118a/16 (4), 118a/17 (6), 118a/18 (6), 118a/19 (8), 118b/1 (9), 118b/2 (2), 118b/3 (2), 118b/4 (6), 118b/5 (3), 118b/6 (7), 118b/7, 118b/10 (5), 118b/11 (4), 118b/12 (5), 118b/13 (7), 118b/15, 118b/17 (3), 118b/18 (3), 118b/19 (3), 119a/3 (3), 119a/4 (3), 119a/7 (2), 119a/10 (2), 119a/11, 119a/14 (3), 119a/15, 119a/17 (4), 119a/18 (5), 119b/2 (4), 119b/3 (8), 119b/4 (4), 119b/7 (4), 119b/8 (5), 119b/9, 119b/10, 119b/11 (7), 119b/12 (8), 119b/13 (2), 119b/15 (4), 119b/16 (6), 119b/17 (9), 119b/18 (5), 120a/2 (4), 120a/3 (7), 120a/4 (7), 120a/5 (4), 120a/6, 120a/7 (6), 120a/8 (5), 120a/15 (3), 120a/17, 120b/3, 120b/4, 120b/5, 120b/6, 120b/7, 120b/8, 120b/15 (4), 121a/3 (3), 121a/4, 121a/5 (2), 121a/7, 121a/8, 121a/10 (3), 121a/11, 121a/14, 121a/18, 121b/2, 121b/15, 121b/18, 121b/19, 122a/1, 122a/5, 122a/6 (2), 122a/9, 122a/10 (5), 122a/11 (2), 122a/15, 122a/16 (3), 122b/1, 122b/2 (6), 122b/3 (2), 122b/7, 122b/9 (3), 122b/16 (3), 122b/17 (4), 122b/18, 123a/3 (2), 123a/4 (2), 123a/5, 123a/10 (6), 123a/14 (4), 123a/16, 123a/17, 123a/19 (4), 123b/1 (3), 123b/2, 123b/4, 123b/6 (2), 123b/7 (2), 123b/12, 123b/13 (3), 123b/14 (2), 123b/15 (2), 123b/16, 123b/17, 124a/1 (2), 124a/2 (7), 124a/6 (2), 124a/7 (3), 124a/8 (3), 124a/10, 124a/12 (4), 124a/13 (3), 124a/14 (3),

124a/17, 124a/18 (2), 124a/19 (2), 124b/3, 124b/5, 124b/8 (2), 124b/9, 124b/10 (4), 124b/11 (3), 124b/12, 124b/13, 124b/16, 124b/18, 125a/1 (3), 125a/6 (3), 125a/7 (3), 125a/12 (4), 125a/14, 125a/15, 125a/19 (4), 125b/1 (2), 125b/3, 125b/5 (3), 125b/6 (2), 125b/8, 125b/11 (2), 125b/14 (4), 125b/15, 125b/16 (2), 126a/1, 126a/2, 126a/4 (2), 126a/5 (2), 126a/8 (2), 126a/9, 126a/10 (3), 126a/11 (2), 126a/19 (3), 126b/1 (3), 126b/2 (3), 126b/3, 126b/4, 126b/6, 126b/7 (6), 126b/9 (2), 126b/11 (5), 126b/13, 126b/14 (4), 126b/17, 126b/18 (6), 126b/19 (2), 127a/1 (2), 127a/2 (6), 127a/3, 127a/5 (7), 127a/6 (4), 127a/7, 127a/8, 127a/9 (4), 127a/11 (2), 127a/12 (6), 127a/13 (5), 127a/14, 127a/15 (3), 127a/16 (6), 127a/18 (4), 127b/1 (2), 127b/2 (4), 127b/3 (3), 127b/4 (2), 127b/5 (5), 127b/7, 127b/8 (3), 127b/9, 127b/11, 127b/12, 127b/13 (3), 127b/15, 127b/19, 128a/2, 128a/4, 128a/7, 128a/9 (2), 128a/10 (4), 128a/11 (2), 128a/14, 128a/16, 128a/18 (3), 128b/1 (2), 128b/2 (2), 128b/3 (2), 128b/4 (2), 128b/10 (3), 128b/11, 128b/13, 128b/14, 128b/17, 128b/18, 129a/2, 129a/3, 129a/6 (2), 129a/7 (3), 129a/8 (3), 129a/9, 129a/11 (5), 129a/12, 129a/13 (2), 129a/14 (4), 129a/16 (2), 129a/17 (4), 129a/19, 129b/3, 129b/6, 129b/9 (2), 129b/12, 130a/2, 130a/3, 130a/7, 130a/11 (2), 130a/14, 130b/4 (4), 130b/6, 130b/12 (3), 130b/13, 130b/15 (3), 130b/16 (3), 130b/17, 130b/18 (3), 130b/19, 131a/1 (2), 131a/3 (2), 131a/4 (5), 131a/5, 131a/6 (3), 131a/7 (2), 131a/8, 131a/10, 131a/11 (3), 131a/13 (2), 131a/16 (2), 131a/19, 131b/1, 131b/2 (2), 131b/3 (2), 131b/4 (2), 131b/6, 131b/7, 131b/8, 131b/10 (2), 131b/13, 131b/14, 131b/15 (2), 131b/16 (2), 131b/18 (2), 132a/1 (3), 132a/5 (6), 132a/6, 132a/9 (2), 132a/10, 132a/15, 132a/16, 132a/18, 132a/19, 132b/1 (4), 132b/2, 132b/3, 132b/6 (2), 132b/7, 132b/9 (2), 132b/10 (2), 132b/11 (3), 132b/12 (2), 132b/13, 132b/14 (2), 132b/15 (7), 132b/16 (6), 132b/17 (3), 132b/19, 133a/1 (2), 133a/2, 133a/4 (2), 133a/5, 133a/9, 133a/11 (2), 133a/12, 133a/14 (3), 133a/15 (3), 133a/18 (2), 133a/19 (6), 133b/2 (3), 133b/3 (3), 133b/4, 133b/5 (5), 133b/6 (4), 133b/7, 133b/9 (4), 133b/10 (5), 133b/12 (4), 133b/13 (4), 133b/14 (4), 133b/17 (2), 134a/2, 134a/3, 134a/6 (2), 134a/7 (2), 134a/8 (2), 134a/9 (4), 134a/11, 134a/12 (6), 134a/13 (2), 134a/14, 134a/16 (5), 134a/17 (2), 134a/18 (3), 134b/1 (2), 134b/2 (3), 134b/3, 134b/4 (2), 134b/6 (2), 134b/8, 134b/9 (2), 134b/10 (3), 134b/11 (4), 134b/12 (4), 134b/15, 134b/16 (3), 134b/18 (3), 135a/1, 135a/2 (3), 135a/4 (2), 135a/5 (2), 135a/6 (2), 135a/7 (2), 135a/8, 135a/9 (2), 135a/10 (4), 135a/11 (3), 135a/12 (2), 135a/13 (3), 135a/14, 135a/16 (4), 135a/17 (6), 135a/19 (6), 135b/1 (2), 135b/2 (3), 135b/4 (2), 135b/5 (5), 135b/7 (2), 135b/9 (3), 135b/10 (3), 135b/12, 135b/14 (2), 135b/15 (2), 135b/16 (3), 135b/18, 136a/2, 136a/6 (2), 136a/7 (3), 136a/8 (3), 136a/9 (3), 136a/11, 136a/12, 136a/13 (2), 136a/14 (3), 136a/15 (3), 136a/16 (6), 136a/17 (4), 136a/18 (3), 136a/19 (5), 136b/1 (4), 136b/4, 136b/8 (2), 136b/10 (3), 136b/13, 136b/16, 136b/18 (2), 136b/19 (2), 137a/3 (2), 137a/4 (2), 137a/5 (3), 137a/6, 137a/7 (3), 137a/8, 137a/9, 137a/10, 137a/11 (6), 137a/12 (2), 137a/13 (2), 137a/14, 137a/15 (3), 137a/16 (3), 137a/17 (2), 137a/18, 137a/19 (4), 137b/1, 137b/2, 137b/4 (2), 137b/5, 137b/7, 137b/9, 137b/10 (2), 137b/13, 137b/14, 137b/16, 137b/18 (2), 138a/2 (4), 138a/3, 138a/4 (3), 138a/5, 138a/6 (3), 138a/7 (4), 138a/10, 138a/11, 138a/14 (2), 138a/15 (4), 138a/16, 138a/17, 138a/18 (4), 138b/1 (2), 138b/2 (3), 138b/3 (2), 138b/5, 138b/6, 138b/7 (3), 138b/8 (2), 138b/9, 138b/11, 138b/12 (2), 138b/13, 138b/16, 138b/17 (7), 138b/19 (6), 139a/1, 139a/2 (5), 139a/3 (3), 139a/5 (2), 139a/9, 139a/11, 139a/12, 139a/13, 139a/14 (3), 139a/15 (3), 139a/16 (2), 139a/17, 139a/19, 139b/1 (2), 139b/2 (7), 139b/3 (7), 139b/4 (9), 139b/5 (5), 139b/6 (2), 139b/8, 139b/9 (4), 139b/10, 139b/13, 139b/14, 139b/15, 140a/1 (2), 140a/4, 140a/6 (5), 140a/7 (3), 140a/10 (2), 140a/12 (6), 140a/14

(2), 140a/16 (4), 140a/17 (3), 140a/18 (7), 140b/2, 140b/3, 140b/4 (2), 140b/6, 140b/7 (2), 140b/8 (2), 140b/10, 140b/16 (4), 140b/17 (3), 140b/18 (4), 140b/19 (3), 141a/1 (2), 141a/5, 141a/6, 141a/11 (4), 141a/14 (2), 141a/15, 141a/16, 141b/5, 141b/7, 141b/8, 141b/13, 141b/16 (4), 141b/18 (2), 142a/1 (3), 142a/2 (3), 142a/3 (3), 142a/5, 142a/6 (2), 142a/7 (4), 142a/8 (5), 142a/11 (3), 142a/13, 142a/16, 142a/17, 142b/4 (2), 142b/6 (5), 142b/7 (6), 142b/9 (2), 142b/11, 142b/12, 142b/13 (7), 142b/14 (2), 142b/17 (2), 142b/18 (3), 142b/19, 143a/1, 143a/2 (2), 143a/3 (3), 143a/4, 143a/5 (3), 143a/6, 143a/7, 143a/9 (3), 143a/11 (2), 143a/12 (2), 143a/14, 143a/15, 143a/18 (2), 143b/2, 143b/4 (2), 143b/6 (2), 143b/13 (2), 143b/14 (2), 143b/15, 143b/16 (3), 143b/17 (7), 143b/18 (3), 144a/5 (3), 144a/6 (3), 144a/10 (2), 144a/12 (3), 144a/14, 144a/16 (2), 144a/17 (3), 144b/1, 144b/2, 144b/3 (5), 144b/6, 144b/7, 144b/9, 144b/10, 144b/11, 144b/12, 144b/13 (4), 144b/14 (2), 144b/16, 145a/1, 145a/2 (3), 145a/4 (2), 145a/7, 145a/8 (2), 145a/11 (3), 145a/12, 145a/15 (6), 145a/16 (4), 145a/18 (4), 145a/19 (2), 145b/1 (2), 145b/2, 145b/3, 145b/4, 145b/5, 145b/6, 145b/7, 145b/8 (2), 145b/9, 145b/11, 145b/12, 145b/14, 145b/16, 146a/1 (2), 146a/2 (2)

vebā : < *Ar. vebā*°. Farelerden insanlara geçen ve salgın hâlini alan bulaşıcı, ateşli, öldürücü hastalık; tâun. [15]

v. 62b/3, 85b/6, 91b/14

v. çıkar- 121b/9

v.+dan 121b/1, 121b/14

v.+°ı (*yük.*) 28b/20

v.+larda 121b/2

v.+nın 126b/17

v.+ya 66a/9, 74b/16, 103b/9, 135b/5, 143b/4, 145a/18

vebā°ī : < *Ar. vebā°ī*. Vebâ ile ilgili. [2]

v. 126b/1

ḥummā-yı v.+de 13a/17

vebā°iyye: *bk. vebā.* [3]

ḥummā-yı v.+lere 135b/14

ḥummā-ı v.+leri 126b/1

ḥummā-ı v.+ye 144a/5

vec: *bk. vecc.* [2]

v. 127a/2, 127a/5

veca° : < *Ar. vecā°*. Ağrı, sızı. [24]

v. 20b/14, 22b/8

v.+dan 128a/14

v.+ı (*iye.*) 24a/2

v.+ı (*yük.*) 136b/4

v.+ını 137a/3, 144a/12

v.+ların 136a/17

v.-ı şalb 22b/7

v.-ı m. 22b/5, 22b/8, 22b/14, 61b/19,

64b/5, 66b/1, 95b/16, 103a/16, 106b/13,

133b/14, 140b/16, 143b/18, 144a/12

v.-ı zahr 22b/7

sū°-i v.+ların 128b/3

vecc : < *Ar. vecc.* Eğir otu. [2]

v. 109b/18

v. ma° cūnı 110a/9

vech : < *Ar. vech.* [2]

I. Biçim.

v. 12b/15

II. Sebep

v.-ile 7b/16

veda° : < *Ar. veda°*. Deniz kabuğu. [1]

v. 110a/12

velābūd: < *Ar. ve lā-būd.* Ve şüphesiz. [1]

v. 65a/2

velākin: *bk. velīkin.* [9]

v. 10b/3, 17b/13, 20a/3, 20a/12,

20a/16, 24b/19, 26a/6, 61a/17, 87b/8

ve'l-ḥāşıl: < *Ar. ve'l-ḥāşıl.* Sonuç olarak, kısaca. [15]

v. 35b/6, 40b/1, 46a/13, 62a/12,

62b/3, 80b/5, 81a/5, 81a/19, 84a/2, 86b/7,

86b/19, 92a/19, 97a/9, 110b/8, 112a/9

- velī** : < *Far. velī*. Ama, fakat. [1]
v. 96a/9
- velīkin** : < *Ar. ve + Far. līkin*. Ama, fakat. [1]
v. 102a/7
- ve mā eşbehe zālik** : < *Ar. ve mā eşbehe zālik*. Ve benzerleri. [7]
v. 117b/2, 117b/6, 117b/10, 117b/13, 118a/1, 118a/7, 118a/12
- Venedik**: Bir tiryak çeşidi. [2]
V. tiryāķı 63a/2, 121a/19
- verām** : *bk.* verem. [1]
v.+dır 17a/10
- verd** : < *Ar. verd*. Gül. [38]
v. 17a/14, 110b/2, 129b/12, 139b/3, 144b/14
bezr-i v. 118a/10
duhn-ı v. 17a/13, 21b/1, 23b/11, 138a/3, 138a/16
ma^c cūn-ı v. 13b/14, 18a/2, 18b/15
mā^o-i v. 13b/8, 13b/13, 14a/18, 17a/15, 19b/15, 21b/13, 23b/12, 27a/13, 126b/8, 136b/6, 144a/17, 145b/2
v.-i aħmer 19a/13, 23b/6, 118a/3, 118a/10, 118a/19, 126b/12, 129b/4, 134a/7, 134a/18, 134b/2, 135a/16
zer-v. 118a/10
- verem** : < *Ar. verem*. Verem, tüberküloz. [24]
v. 23b/17, 87b/3
v.+den 21a/17
v.+diñ 24a/9 “*veremden*”
v.+dır 21b/12
v.+e 63b/10, 67b/1, 87b/6
v.+i (*yük.*) 138a/1
v.+iñ 23b/18, 23b/19 (2)
v.+ler 70b/13
v.+lere 95a/6, 138b/13
v.+leri (*iye.*) 47a/18, 95a/6
v.+leri (*yük.*) 109a/6, 137b/17, 138a/5, 144a/13
v.+lerine 105a/1 (2)
v.-i hār 21a/16
- verici** : Verici, yapıcı. [1]
v.+dir 36b/16
- vertika**: < *vārātīkā*. Civan perçemi. [1]
v. şuyı 129b/10
- vesāyir**: < *Ar. ve sā^oire*. Bunun gibi olanlar. [23]
v. 7b/1, 10a/11, 20a/14, 21a/14, 21b/10, 26a/17, 29a/5, 41b/16, 45a/11, 55a/8, 64a/19, 65b/16, 77b/6, 84a/9, 88a/7, 93a/5, 95b/3, 105a/17, 110a/1, 110b/12, 114a/9
v.+i (*iye.*) 24a/15, 117a/2
- vesme** : < *Ar. vesme*. Yabanî çivit otu. [2]
v. 108b/16, 111a/7
- vesvās** : < *Ar. vesvās*. Şüphe, kuruntu. [6]
v.+a 45b/16, 113b/4, 133b/13
v.+ı (*yük.*) 39a/16
v.-ı sevdāviyye 55a/5, 105b/16
- veyā** : < *Ar. ve + Far. yā*. Veya. [67]
v. 11b/14, 11b/15, 13a/7, 13a/8 (3), 13a/9 (2), 16a/19, 16b/18, 16b/19, 21b/17, 24b/1, 24b/2, 24b/8, 25a/17, 25b/4, 25b/5 (4), 25b/9, 25b/13 (4), 26a/13, 29b/20, 32b/2, 42a/18, 45a/13, 45b/12, 49a/2, 49b/15, 52a/14, 55b/2, 57a/4, 62a/3, 70b/19, 72b/3, 72b/13, 74a/3, 75b/3, 78a/9 (3), 78b/8, 78b/9, 79a/8 (2), 80a/2, 80a/13, 82a/9, 82a/10, 83a/1, 87a/4, 92a/13, 92b/4, 93b/19, 98b/2, 98b/11, 107b/8, 107b/19, 108b/2, 108b/7, 111b/6, 114a/5
- veyāhūd**: *bk.* veyāhūd . [7]
v. 6a/2, 12b/2, 12b/16, 13a/5, 13a/6, 63a/8, 105b/7
- veyāhūd**: < *Ar. ve + Far. yā hūd*. Yâhut, veya. [61]
v. 12b/2, 12b/4, 13a/17, 16a/12, 16b/14, 17a/1, 17a/2, 18a/1, 18a/12, 21a/16, 21b/6, 21b/7 (2), 21b/18, 22a/4, 22a/5, , 24b/8 (2), 24b/9 (2), 24b/13, 26a/2, 26b/18, 28a/5, 28a/9, 31b/3, 34a/2, 35b/2, 36a/15,

42b/1, 47a/7, 47b/2, 47b/3, 52a/2, 60a/6, 61a/4, 61b/4, 62b/9, 63b/18 (2), 64b/18, 65a/19, 66b/2, 68a/7, 74a/3, 81a/1, 81b/1, 82a/10, 83b/3, 88b/10, 89b/12, 90a/16, 93b/6, 93b/11, 97a/18, 99b/18, 100a/5, 100a/11, 105b/7, 108b/11, 135b/8

vez(i)n : < *Ar. vezn.* Ölçü. [11]

v. 129a/12, 144a/14

v.+i (*iye.*) 31b/2, 49a/2, 55a/18, 58a/2, 61b/16, 74a/9, 107a/8, 143a/2

vilādet : < *Ar. vilādet.* Doğma, doğum. [2]

v.+i (*yük.*) 130b/16

°usr-ı v.+e 43b/11

vilāyet : < *Ar. vilāyet.* Vilayet, il. [17]

v. 66b/5

v. begi ve kâzısı 62a/15

v. v. 62a/17

v.+de 84b/2

v.+den 37b/7

v.+e 37b/7, 77b/6, 108b/18

v.+iñ 8a/13, 8a/14, 65b/13, 65b/14

v.+inde 8a/9

v.+inden 60b/18, 84a/15

v.-i °acem 6b/7

vir - : Vermek; kazandırmak. [510]

v.-di 84a/18

v.-digi 65b/6

v.-dikde 25a/14

v.-dim 71a/14

v.-dügi 99a/12

v.-e 5b/10, 20a/7, 32b/14

v.-eler 6a/5, 6a/6, 6a/7, 13b/7 (3),

13b/14 (2), 14a/1, 14a/6, 14a/14 (2), 14b/4,

14b/5, 14b/8, 14b/9, 14b/10, 14b/16, 15a/2,

15a/4, 15a/14, 15a/15, 15a/16, 15b/6, 15b/7,

15b/10, 15b/15, 15b/18, 16a/5, 16a/6, 16a/8,

16a/9, 16a/13, 16a/15, 16b/3, 16b/5, 16b/6,

16b/11, 17a/1, 17a/2, 17a/4, 17a/5, 17a/7,

17a/13, 17a/14, 17a/19, 17b/1 (2), 17b/4,

17b/8, 17b/15, 17b/16 (2), 17b/17, 17b/18,

17b/19 (2), 18a/5, 18a/7, 18a/13, 18a/15,

18b/4 (2), 18b/7, 18b/13, 18b/18, 19a/1 (2),

19a/20, 19a/8, 19a/18 (3), 19a/19, 19b/7,

19b/10, 19b/15, 19b/16, 20a/19, 20b/1,

20b/4, 20b/9, 20b/10, 20b/11 (2), 20b/12,

20b/15, 20b/16, 20b/17 (2), 20b/19, 21a/1,

21a/9, 21a/10, 21a/11 (2), 21a/13, 21b/3 (2),

21b/4, 21b/8 (2), 21b/10, 21b/11, 21b/15,

21b/16, 22a/2, 22a/3 (2), 22b/11, 22b/12,

22b/13 (2), 23a/6 (3), 23a/7, 23a/15, 23a/16,

23b/1, 23b/2, 23b/3, 23b/5, 23b/11, 23b/12,

23b/13, 23b/14, 23b/15 (2), 24a/3 (2), 24a/4,

24a/17, 24a/18, 24a/19, 24b/11, 24b/14,

24b/15, 24b/17, 25a/3, 25a/10, 25a/11,

25a/12, 26a/8, 26a/9, 26a/11 (2), 26a/12,

27a/6, 27a/10, 27a/13, 29a/16, 30a/13,

36a/10, 36b/7, 46a/11, 49b/15, 49b/16,

57a/16, 63a/14, 67b/3, 69a/1, 69a/2, 79a/3,

82b/5, 84a/3, 89b/10, 89b/13, 93a/14, 93b/7,

94a/9, 101b/1, 103a/11, 118b/15, 123b/19,

124b/9, 126b/9, 128b/19 (2), 134a/15,

134b/1, 134b/5, 144a/14, 145b/14

v.-en 49a/0

v.-esin 26a/17 (2), 26a/18, 26b/1 (2),

26b/3

v.-mede 18a/17, 35a/12

v.-mege 100a/11, 119b/10

v.-mek 25a/13, 25b/13, 50a/8,

55a/18, 57b/8, 60a/15 (2)

v.-meyeler 17a/9, 36b/7, 41a/16,

43a/12, 45a/18, 61a/17, 63a/13, 69a/3,

81a/19, 101a/19, 104a/12

v.-meyüb 46a/10

v.-mez 83b/12, 92a/9, 92b/12

v.-seler 27a/7, 37a/3, 43b/15, 57b/12,

69b/9, 74a/13

v.-üb 14a/1, 27b/15, 33b/3, 38a/19,

42b/12, 43a/3, 45a/14, 50b/13, 57b/18,

60a/6, 66a/7, 82b/7, 111b/9, 112b/4,

130b/10, 132a/2, 144a/9

v.-ür 5b/8, 12a/1, 28a/17, 28a/18,

28b/7, 29a/6, 29a/16, 29b/1, 30b/5, 30b/6,

30b/8, 31a/9, 31a/11, 31b/6, 32a/11, 32b/7,

33a/11, 33a/13, 33b/3, 33b/5, 33b/8, 33b/18,

34b/2, 34b/3, 34b/18, 35a/3, 35b/16, 37a/7,

37a/10, 37a/15, 37a/17, 37b/3, 37b/11,

38a/11, 39a/4, 39a/11, 39b/17, 39b/18,

40b/5, 41a/13, 41a/19, 41b/7, 41b/16, 42b/4,

42b/10, 42b/16, 43a/9, 43a/18, 43b/2, 43b/4,

43b/5, 44a/11, 44a/14, 44b/4, 44b/6, 45a/6,

- 46a/15, 46b/1, 46b/8, 47a/16, 47b/1, 47b/7, 48a/3, 48a/4, 48a/13, 48b/4, 48b/12, 50a/1, 50a/2, 50b/9, 50b/13, 51a/2, 51b/19, 52a/5, 52a/6, 52a/7, 53b/6, 54a/7, 54b/13, 54b/14, 54b/16, 55b/6, 55b/13, 56a/14, 56a/16, 57a/9, 58b/11, 61a/6, 61a/16, 61b/13, 61b/16, 63a/6, 63b/2, 64a/8, 64b/16, 64b/18, 65a/13, 66a/4, 66b/1, 66b/7, 66b/12, 66b/13, 66b/14 (2), 66b/16, 66b/18, 67a/5, 67b/8, 67b/11, 67b/13, 68a/17, 68b/12, 69a/7, 69b/15, 69b/16, 70a/17, 70b/14, 71b/19, 72b/1, 72b/12, 72b/14, 72b/19, 74a/18, 74b/18, 75a/11, 75b/7, 76a/1, 76a/15, 77b/14, 78b/12, 78b/13, 78b/14, 79a/13, 79b/3, 80b/6, 80b/8, 81a/17, 81b/6, 81b/8, 82a/11, 82a/15, 82a/19, 82b/2, 82b/4, 82b/13, 82b/17, 82b/18, 83a/8, 83a/19, 84a/5, 84b/18, 85b/6, 87a/18, 87b/13, 87b/17, 88a/14, 88a/18, 88b/7, 89a/19, 89b/1, 89b/8, 89b/11, 90a/15, 90b/14, 90b/15, 91a/5, 91a/16, 91a/17, 91a/18, 92b/14, 94a/18, 94b/4, 94b/13, 95a/5, 95b/14, 96a/2, 98a/9, 98a/18, 98b/18, 99a/10, 99a/14, 99a/15, 99a/16, 100a/16, 100b/6, 101b/17, 102b/3, 103a/8, 105a/8, 105a/9, 105a/11, 106b/5, 106b/14, 106b/19, 107a/19, 108a/2, 109a/8, 109b/2, 109b/7, 110a/19, 110b/9, 110b/10, 111a/2, 111b/8, 112a/4, 112a/12, 113b/3, 113b/6, 115a/18, 116a/8, 120b/5, 120b/6, 121b/19, 123a/14, 124a/12 (2), 125a/6, 125a/19, 125b/1, 125b/5, 125b/6, 125b/14, 126a/4, 126a/5, 126b/2, 127a/1, 127a/16, 127b/5, 127b/9, 128a/9, 128a/10, 128b/1, 128b/4, 130b/11, 131a/3, 131b/4, 131b/10, 132a/6, 132a/10, 132a/15, 132b/10, 132b/13, 132b/19, 136a/8, 136a/9, 137a/10, 137b/6, 137b/9, 145b/4, 145b/5
- v.-ürler 39b/2, 49b/12, 50a/10, 100a/12
v.-ürse 65a/7, 114a/7
- virem** : < *Ar. verem*. Verem, tüberküloz. [8]
v. al- 17b/1
v.+iñ 24a/1, 24a/2 (2), 24a/4, 24a/5, 24a/7
v.+lere 138a/1
- virici** : Verici. [1]
v.+dir 69a/6
- viril -** : Verilmek. [5]
v.-e 122b/8
v.-en 101a/18
v.-üb 64a/19
v.-ür 124b/14, 143b/15
- vişne** : < *Bul. vişna*. Vişne. [3]
v. 73b/11
v.+den 73b/14
v.+niñ 73b/13
- vişne rengi**: Vişne çürüğü. [1]
v. ol- 77a/18
- voynuk otu**: Voynuk otu, kunduz otu. [1]
v. 84a/6
- vukıyye**: < *Ar. vukıyye*. 400 dirhemlik Osmanlı ağırlık ölçüsü, okka. [38]
v. 35b/12, 100a/9, 121a/12, 123a/17, 123b/17, 124a/3 (2), 124a/4, 124a/15 (2), 124a/18, 124b/4, 125a/8, 131a/18, 131a/19, 131b/6, 131b/12 (2), 131b/17 (2), 132a/3 (2), 132a/7, 134b/6 (2), 134b/18, 138a/8, 138a/9, 138b/10, 141a/2 (2), 141a/4, 141b/11, 141b/12
v.+den 100a/10
v.+dir 100a/8
v.+si 100a/8
v.+sine 123a/17
- vukū^c** : < *Ar. vukū^c*. Olma, meydana gelme. [1]
v.+ı (*ıye.*) 7b/11
- vukūf** : < *Ar. vukūf*. Anlama, bilme; bilgi. [2]
v.-ı tām 100a/13
v.-ı tāmme 65b/5
- vücūd** : < *Ar. vücūd*. Beden; var olma. [4]
v.+ı (*ıye.*) 6a/18
v.+ı (*yük.*) 121b/14
v.+ına 37b/3, 107b/12

Y

yā : < *Ar. yā. Ya, veya.* [33]
 y. 11b/14, 15b/11, 16a/2, 16a/19,
 18a/11, 18b/1, 21a/16, 22a/4, 24b/1, 24b/2,
 25b/9, 36a/15, 57a/10, 58b/3, 68a/3, 91b/13,
 98b/1, 108b/11, 110b/18, 113b/17, 123a/11,
 126a/12, 143a/19
 y.... y. 10a/19, 11b/10, 13b/16,
 24b/4, 111b/6

yab : < *yap yap.* Yavaş yavaş. [2]
 y. y. 98b/8

yabān : < *Far. biyābān.* [14]
 I. (Hayvanlar ve bazı bitkiler için)
 kendiliğinden yetişen, yabānî.
 y. 55a/8
 y. aşması 68a/4 “*ak asma*”
 y. eşiği 86a/12 “*Eşeğe benzer yaban
 hayvanı*”
 y. havıcı 48b/16 “*Yaban havucu, kara
 kavza*”
 y. kabağı 68a/4
 y. keçisi 97a/19
 y. kerevizi 70a/6
 y. lisān-ı sevr 125a/3
 y. lisānū’s-sevr 125a/4
 y. na° nāsı 122a/8
 y. şoğanı 75a/3
 y. tohmeganı 114b/8

II. İnsan yaşamayan ıssız yer.
 y.+da 63a/9, 71b/9

yabānî : (Bitki için) özel bir bakım
 görmeden kendi kendine yetişen. [5]
 y. 76a/2, 126a/13
 y.+si 82b/6, 83a/6
 şarāb-ı y. lisān-ı sevr 125a/2

yabiş - : Yapışmak. [1]
 y.-masına 110a/8

yabişdır -: Yapıştırmak. [2]
 y.-ub 96b/6, 96b/7

yabişdur -: Yapıştırmak. [1]
 y.-alar 103b/18

yabişgan otu: Yapışkan otu. [1]
 y.+dır 44b/1

yābis : < *Ar. yābis.* Kuru, kuru özelliğe
 sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin
 taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri.
 [316]

y. 6b/4 (2), 35a/1, 41a/8, 43b/14,
 48b/11, 53b/16, 58a/11, 62a/7, 66a/2, 72b/1,
 77a/4, 81b/4, 107a/13, 124b/1, 146a/1 (2)
 y. ol- 78b/6, 80b/17, 86a/15
 y.+dır 5a/13, 5a/16, 5b/2, 5b/4, 6b/4,
 27a/19, 27b/9, 28a/2, 28a/7, 28b/12, 29b/16,
 30a/14, 31b/7, 31b/18, 32a/2, 32a/10,
 32a/16, 32b/1, 32b/18, 33b/2, 33b/7, 33b/16,
 34a/2, 34a/6, 34a/12, 34a/17, 34b/4, 34b/15,
 35a/11, 35b/1, 36a/14, 36b/4, 36b/9, 37a/2,
 37a/5, 37a/9, 37b/6, 38a/18, 38b/3, 38b/10,
 39a/3, 39a/19, 39b/6, 39b/14, 40a/14, 40b/7,
 40b/11, 41a/11, 41a/17, 41b/3, 41b/9,
 41b/12, 41b/17, 42a/5, 42a/9, 42b/19, 43a/8,
 43a/14, 43a/17, 43b/1 (2), 43b/7, 43b/10,
 44a/8, 44a/12, 44b/2, 44b/6, 44b/10, 44b/17,
 45a/6, 45a/15, 45b/2, 45b/10, 45b/16, 46a/3,
 46a/12, 46b/10, 46b/19, 47a/10, 47b/9,
 47b/14, 48a/1, 48a/7, 48b/3, 48b/17, 49a/12,
 49b/2, 49b/12, 50a/7, 50a/16, 50a/19,
 50b/12, 51a/1, 51a/6, 51a/12, 51b/3, 51b/7,
 51b/17, 52a/4, 52a/12, 52a/17 (2), 52b/5,
 52b/17, 53b/2, 53b/10, 54a/1, 54a/10,
 54a/11, 54a/18, 54b/4, 54b/19 (2), 55a/1,
 55a/12, 55b/1, 55b/8, 55b/9, 55b/18, 56a/6
 (2), 56a/13, 56b/1, 57b/6, 57b/17, 58a/5,
 58a/10, 58b/1, 58b/14, 58b/15, 59a/7,
 59a/15, 59b/2, 60a/2, 60a/9, 60a/19, 61a/1,
 61a/7, 61a/14, 61b/11, 62a/3, 62a/18, 62b/6,
 62b/15, 63a/4, 63a/11, 63a/18, 63b/9,
 63b/15, 64a/5, 64a/13, 64b/17 (2), 64b/18,
 65a/5, 66a/18, 66b/11, 67a/3, 67a/13, 67a/19,
 67b/10, 68a/6 (2), 68a/16, 68b/10, 69a/5,
 69a/15, 69b/11, 69b/18, 70a/7, 70a/13,

70b/02, 70b/12, 70b/18, 71a/11, 71b/1, 72a/5, 72b/6, 72b/11, 72b/12, 73a/4, 73a/11 (2), 73a/16, 74a/17, 74b/11, 75a/11, 75b/13, 75b/14, 76a/2, 76a/10, 76b/2, 76b/3, 77a/3, 77b/16, 79a/10, 79a/17, 79a/18, 79b/6, 79b/7, 79b/17, 80a/19, 80b/10, 80b/16, 81a/8, 81a/9, 81a/10, 81b/3, 81b/12 (2), 82a/7, 82b/4, 83a/3, 83a/14, 83b/2, 83b/11, 83b/12, 84a/7, 84b/13, 84b/14, 85a/7 (2), 85b/2, 85b/13, 85b/15, 86b/15, 88b/3, 89a/2, 90a/9, 90b/10, 90b/11, 91a/1, 91a/14, 91b/4, 91b/5, 94b/8, 95a/3, 95a/4, 95a/17, 95b/12, 96a/3, 96a/4, 96a/19, 96b/1, 97a/10, 97a/14, 97b/3, 97b/18, 98b/5, 98b/17 (2), 99a/9 (2), 100a/15, 100b/11, 101a/2, 101a/3, 101b/6, 101b/7, 103b/6, 104a/3, 104a/15, 105a/6, 105a/13 (2), 105a/16, 105b/12, 106a/4, 106a/5, 106a/19, 106b/18, 107a/12, 107b/4, 107b/13, 108a/5, 108a/16, 108a/19, 108b/1, 108b/9, 109a/1, 109a/17, 110a/2, 110a/4 (2), 110a/14, 110b/5, 111a/8, 112b/9, 112b/10, 112b/16, 112b/17, 114a/3, 114b/10

zūfā-yı y. 52b/04

yābise : *bk.* yābis. [1]

mī^c a-ı yābise 103b/5

yāfūh : < *Ar.* *yāfūh*. Bingıldak, başın en üst ve orta kısmında bulunan hassas yer. [1]

y. 6a/8

yağ : İtirlı bitkilerden çıkarılan, bazıları ilaç olarak kullanılan sıvı hâlindeki kokulu, uçucu madde; zeytin, mısır, ay çiçeği susam gibi bitki meyvelerinden veya çekirdeklerinden elde edilen madde; iç organların etrafında kaslar, dokular arasında depolanan hidrokarbonşarın ortak adı. [231]

y. 35b/6, 38b/10, 51a/13, 53a/12, 53a/15, 71a/8, 72a/8, 89b/11, 139a/9 (2), 139a/10, 139a/17, 139b/13, 140a/1, 140a/9, 141a/4, 141a/10, 143b/14, 144a/10

y.+a 57a/3, 78b/18 (2), 105a/16

y.+dan 63b/5, 139a/14, 139a/18

y.+dır 7a/15, 78b/18, 141a/7

y.+ı (*yük.*) 28a/10, 59b/8, 64b/9, 72a/8, 139a/11 (2), 139b/15, 140b/10

y.+ı (*iye.*) 28a/9, 32a/18, 32a/19, 34b/7, 36b/5, 38a/9, 38a/10, 38b/12, 39a/18, 41a/4, 41a/7, 45a/9, 47a/3, 48a/7, 49a/13, 53a/8, 53a/13, 55a/10, 60a/12, 60b/3, 61a/9, 62b/16, 63a/16, 67a/8, 67a/9, 69b/2, 72a/7, 72a/8, 72b/4, 72b/5, 74a/4, 74a/14, 74b/2, 78b/3, 79a/6, 79a/14, 89b/3, 89b/10, 92a/1, 95a/10, 96a/7, 97a/16, 101b/10, 102a/1, 105a/3, 105a/8, 105a/17, 105a/19, 105b/4, 105b/7, 106b/12, 106b/13, 107a/9, 107a/10, 108b/2, 108b/7, 108b/15, 109b/5, 109b/11, 110b/16 (2), 112b/18, 112b/19, 113a/11, 138b/14, 139b/14, 140a/11, 141a/2, 141a/3, 141a/6, 141a/10, 141a/12, 141b/19, 142b/15, 142b/16 (2), 145a/12

y.+ıdır 49a/6, 49a/9, 49a/11, 49a/17, 56b/16, 59b/9, 113a/7, 139a/8

y.-ıla 35b/1, 57b/9, 81a/6

y.+ın 38b/9, 41a/5, 56b/8, 56b/18, 86b/14, 92a/1, 95b/15, 113a/11

y.+ıñ 56b/17

y.+ına 67a/9, 103b/2, 113a/6

y.+ında 63a/18, 107b/7

y.+ından 38a/10, 40a/7, 56b/9, 106a/7 (2), 109b/11, 143a/13

y.+ını 21b/15, 28a/9, 32a/14, 40a/6, 45a/2, 49b/9, 61b/3, 67a/7, 73a/8, 76b/11, 105a/9, 105a/10, 105b/7, 140b/5, 140b/12, 141a/7

y.+ınıñ 53a/11, 72a/10, 79a/1, 105a/17

y.+ıyla 28b/13, 30a/15, 35a/7, 40a/7, 44b/14, 47b/8, 49b/9, 52b/12, 52b/13, 53a/17, 54b/7, 55b/15, 56a/2, 56b/19, 59a/18, 60a/4, 60a/13, 60b/5, 63a/8, 64b/8, 65a/11, 66a/10, 67a/14 (2), 69a/11, 70b/15, 76a/12, 76b/9, 81a/16, 83b/15, 85b/8, 88b/6, 95b/4, 97a/16, 98a/19, 99a/13, 103a/3, 103a/4, 103a/12, 103b/16, 107a/18, 107b/5, 107b/17, 108b/12, 111b/7, 119a/19, 128a/12, 137b/6, 139a/12, 140a/4, 140b/13, 141b/14, 142a/4, 142b/19

y.+lar 85a/12, 99a/7, 103b/10, 108a/18, 108a/19, 108b/1, 138a/4, 140b/6

y.+ları (*yük.*) 138a/4, 139a/10, 145a/14

yağ -: Yağmak, gökten yere düşmek. [5]
 y.-a 102a/15
 y.-an 59b/15, 102a/14
 y.-ar 39b/9, 114a/10

yağla -: Yağ sürmek. [3]
 y.-mağ 128a/13
 y.-yalar 47b/8
 y.-yub 27b/19

yağlı : Yağlı. [1]
 y. ol- 87a/7

yağlu : Yağlı. [9]
 y. 72b/2, 97a/3, 101b/3
 y. ol- 56b/9, 59b/3, 87a/6, 90b/10,
 96b/19, 115a/7

yağluluk(ğ): Yağlılık. [1]
 y.+ı (*iyē.*) 87b/1

yağmur: Yağmur. [8]
 y. 7b/7, 9a/8
 y. şuyı 92a/10, 92b/7 (2), 137a/7
 y.+lar 5b/17, 9a/11

yağsâc(?): Bir bitki ismi. [1]
 ħabb-ı y. 15a/18

yāhūd : < *Far. yāhūd.* Veya. [38]
 y. 4b/17, 7b/16, 15b/11, 16a/2, 31b/8,
 37b/7, 38a/6, 41b/4, 42b/1, 42b/2, 44a/1,
 44a/9, 48a/14, 49b/15, 51a/5, 56a/18, 61a/5,
 67a/7, 67a/14, 74b/2, 77a/5, 78b/6, 91a/9,
 91b/14, 93a/2, 97a/12, 99b/2, 107b/9,
 113b/10, 125b/12, 127b/13, 128b/5, 130a/15,
 130b/12, 142b/12, 143a/10, 143a/14,
 143a/19

yağ - : Yakmak, yanmasını sağlamak;
 yakıcı özelliği ile zarar vermek. [38]
 y.-ar 38b/6, 82b/2
 y.-arlar 62a/12
 y.-arlar 108a/14
 y.-dıkdan 37a/16
 y.-duğına 30a/18, 83b/17, 102a/9,
 112b/10

y.-mağdan 104a/17
 y.-miş 108b/7
 y.-sa 39a/13
 y.-salar 54a/19, 99a/1, 104b/10
 y.-ub 29b/18, 30a/20, 35b/5, 46b/13,
 50a/18, 57a/12, 58b/10, 59a/19, 60b/5,
 61a/19, 75a/7, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 87b/13,
 89b/7, 104a/18, 110a/15, 110a/17, 133a/12,
 141a/9, 141b/6, 141b/8

yağaza : < *Ar. yağaza.* Uyanıklık. [1]
 y.+dır 4b/16

yağacı : Yakıcı. [1]
 y. 104a/17

yağın : Yakın; andıran, yaklaşan. [12]
 y. 24b/19, 27a/6, 63b/10, 115b/9
 y. ol- 25a/16
 y.+dır 12a/17, 66b/04, 78a/16, 82a/18,
 85a/6, 105a/14, 110a/3

yağınlık(ğ): Yakınlık. [1]
 y.+ına 26a/3

yağın : < *Ar. yağīn.* Bir şeyi şüphesiz
 olarak tam ve doğru şekilde bilme. [1]
 y. 12b/6

yağū : Tedâvi maksadıyla vücûdun
 ağrıyan, hasta olan yerlerine yapıştırılan,
 üzerine koyu lapa hâlinde bir madde
 yayılmış olan bez ve bu iş için özel olarak
 hazırlanmış eczâlî parça. [76]

y. 98a/13, 104b/3
 y. eyle- 28b/5, 28b/6, 29b/6, 30a/2,
 30b/6, 31b/4, 32a/11, 32a/18, 33a/11,
 33a/12, 34b/7, 34b/18, 35b/5, 32a/11,
 32a/18, 33a/11, 33a/12, 34b/7, 34b/18,
 35b/5, 37b/14, 38a/15, 38a/16, 38b/13,
 40a/1, 42a/11, 42a/12, 45a/7, 45a/10, 45b/6,
 48b/4, 52b/19, 53a/2, 54a/12, 55b/3, 59b/7,
 61a/4, 61a/5, 63a/1, 64a/8, 65a/13, 66a/19,
 66b/1, 68a/10, 68a/12, 80b/5, 80b/11,
 82a/14, 88b/12, 88b/16, 95b/2, 99b/12,
 104a/6, 108a/10, 112b/10
 y. et- 55a/3, 107a/1
 y. it- 29b/5, 33a/6, 33a/13, 43b/2,

54a/15, 88b/11, 99b/10, 107b/17

y. olun- 31b/5, 36b/11, 37b/12, 38b/15, 39b/8, 40b/17, 42a/12, 46b/9, 65a/10, 80b/12, 81a/6, 82a/11, 101b/10, 107a/3

y. ur- 33b/16

y.+lara 100b/7

yākūt : < *Ar. yākūt* < *Yun.* En meşhuru kırmızı renk olan, pembe, erguvan vb. renklerde, sâdece elmasın çizebildiği çok değerli taş. [13]

y. 8a/5, 12a/9, 69b/18, 113a/16, 113a/17, 113a/18, 113b/4, 113b/7, 116a/8, 116a/13

y.+uñ 113b/9

yākūtī : < *Ar. yākūt+ī*. Yakut taşına âit, yakut taşı ile ilgili. [4]

y. ol- 13a/4

ma^c cūn-ı y. 18a/19, 18b/1

y.-reng ol- 11a/17 “*kırmızı*”

yala - : Yalamak. [2]

y.-salar 76a/14, 101b/11

yalñ : Alev. [1]

y. 28a/13

yalñız : [29]

I. Yalnız; sadece; tek başına.

y. 11b/14, 27b/1, 31b/8, 34b/1, 40a/10, 43b/16, 46a/17, 48a/10, 49a/13, 51a/9, 51b/13, 53a/3, 54a/13, 56a/9, 57a/9, 60a/15, 69b/1, 72a/15, 75a/14, 77b/13, 78b/8, 80a/2, 92a/9, 101a/7, 103b/12, 105a/12, 106a/17, 113b/9

II. Yalnızlık hastalığı, yalnızlıktan kaynaklanan hastalık.

y. ° illeti 50a/2

yaluñzlık(ğ): Yalnızlık. [1]

y.+ı (*yük.*) 109a/7

yan : [14]

I. Vücudun sağ ve sol tarafı; bir şeyin

sağ ve solda olan tarafı.; taraf, yön.

y. ağırları 134b/11, 134b/13, 134b/16

y. ağırsı 120a/3

y. tarafı 104b/19

y. göğüs ağırsı 110a/5

y.+ına 26a/5

y.+ında 8a/11, 38b/10

y.+larında 97a/6, 114a/19

II. Kat, nezd, huzur.

y.+ımızda 77a/8

y.+ına 6a/1

III. Yakın, civar.

y.+ında 137b/1

y.+ına 44b/3, 95a/8, 56b/12, 98b/2, 100b/14, 108a/18, 110a/17

yan - : [36]

I. Yanmak; kavrulmak; kül hâline gelmek.

y.-a 28a/13

y.-ar 101b/18

y.-mağ 78a/1

y.-maz 141a/9

y.-miş (*sf.*) 28a/6, 63a/19, 63b/8, 75a/2, 87b/14, 110a/16, 137a/5, 137a/6, 137a/7, 141b/9

y.-mışını 63a/11, 73a/16

y.-mışınıñ 42a/9

y.-ub 81a/4

II. Bir organında veya yerinde yanığa benzer acıtıcı, yakıcı bir his duymak.

y.-masın 54b/2

y.-masınıñ 28a/10, 63b/6

III. Bir takım etmenlerin etkisiyle işe yaramaz duruma gelmek.

y.-miş (*sf.*) 39b/1, 44a/14, 45a/8, 46a/1, 60b/1, 61a/3, 67a/16, 74a/3, 78a/1, 89b/13, 93b/4, 94a/13, 95b/6, 101b/16, 124b/11

yanbaş: *bk.* yanbaşı. [5]

y. ağırları 53b/4, 60a/19 “*siyatik*”

y.+larında 13a/9, 34a/4 y.+larından 69a/18	y.-alar 137a/2 y.-ar 124b/13 y.-arım 128b/6 y.-arlar 8a/14 y.-duğumda 128b/5 y.-masınıñ 131a/17 y.-ub 8a/14, 85a/14 y.-up 26b/6
yanbaşı: Kalça kemiğinin üst başı. [10] y. 84a/11 y. ağırsı 87a/3 “ <i>siyatik</i> ” y. ağırları 96a/4, 98a/6, 105b/13, 106b/13, 107a/14, 112b/13 “ <i>siyatik</i> ” y. ° illetleri 84a/8, 108a/12	yapça : Yavaş, yavaşça. [4] y. y. 123a/8, 135b/18
yandır -: Yakmak, tutuşturmak. [1] y.-ub 97a/18	yapıl - : Yapılmak. [5] y.-an 123a/1 y.-dıkda 136b/2 y.-manıñ 131b/5 y.-miş (<i>sf.</i>) 122b/19 y.-ur 121a/5
yangınlık(ğ): Bir organında veya yerinde yanığa benzer acıtıcı, yakıcı bir his duymak. [1] y.+ına 50b/13	yapış - : Yapışmak. [8] y.-a 62b/5, 143b/1 y.-duğı 63b/16 y.-masına 88b/10 y.-maya 128a/13 y.-mazsa 63b/18 y.-sa 108b/11 y.-ur 63b/19
yanıcı : Yanıcı. [2] y. 8b/2 y. ol- 24a/2	yapışdır -: Yapışdırmak. [1] y.-salar 63b/16
yanık : Yanık, yanmış. [1] y. 115a/12	yapışkan: Yapışkan otu. [1] y. 121b/13
yanķu : Yankı, ses yansıması. [2] y.+sın 102a/6 y.+sına 102a/5	yapışgan: Yapışkan otu. [2] y. 141b/11, 141b/13
ya° nī : < <i>Ar. ya° nī</i> . “Demek, Şu demek ki” anlamlarında bir söz. [52] y. 6b/5, 6b/7, 7b/2, 33a/1, 40a/18, 43a/1 (2), 50b/15, 50b/17, 52b/10, 53a/5, 56b/8, 57a/2, 61a/17, 62b/16, 71a/13, 73b/8, 73b/13, 81a/4, 84b/16, 86b/16, 87b/1, 87b/11, 88a/16, 88b/15, 89a/2, 89b/8, 89b/17, 91b/06, 92a/15, 92b/8, 92b/11, 93a/11, 94a/1, 94b/2, 96a/3, 97a/9, 97a/15, 98a/1, 98a/13, 100b/2, 103a/1, 103a/13, 103b/12, 104a/15, 104b/19, 105a/5, 105a/13, 108a/17, 110a/3, 137a/17, 143a/15	yaprak (ğ): Yaprak. [141] y. 35b/11, 88b/19, 113a/15 y.+ı (<i>iyē.</i>) 36a/14, 38b/9 (2), 46b/11, 52b/4, 52b/7, 53a/5, 53b/8 (2), 54a/4, 54b/18, 56a/4, 57b/15, 59a/6, 60a/17, 67a/8, 68b/12, 68b/14, 68b/15, 72a/2, 74b/19, 76a/6, 76b/15, 77a/14, 80a/5, 82b/8, 89a/3, 89a/15, 89b/2, 89b/15, 91a/2, 91b/10, 95a/14, 97a/2, 98b/11, 100b/1, 107b/11, 110a/1, 113a/14, 113b/16 (2), 114a/12 (2),
yanuķ(ğ): Yanık, yanmış. [7] y.+ına 44b/3, 56b/12, 95a/8, 98b/2, 100b/14, 108a/18, 110a/17	
yap - : Yapmak. [9]	

115b/7, 126a/13, 127a/2, 127b/19, 128a/5, 129b/13, 130a/9, 135a/4, 137a/11, 141b/11 (2), 141b/17

y.+ıdır 35b/11, 57b/5, 97a/9, 111a/7, 114b/6

y.+ın 28b/19, 29a/2, 66a/18, 66a/19, 67a/8, 75a/7, 76a/1, 76a/5

y.+ın (yük.) 61a/10

y.+ına 52b/5, 54b/18, 76b/16, 88b/1, 95a/14, 97a/7, 108b/16, 113b/16, 113b/18, 114a/19

y.+ında 76b/2

y.+ından 35a/14, 70a/10, 77a/14, 78b/2, 85b/16, 88a/15, 101b/2

y.+ını 30a/4, 45a/7, 45b/5, 45b/6, 46b/14, 51a/9, 53a/2, 53a/3, 55a/2, 64a/8, 72a/3, 74a/11, 75a/3, 75a/5, 79b/15, 88a/18, 94b/18, 95a/7, 97a/2, 97a/11, 102a/8, 102a/9, 112b/10, 112b/11, 113a/15, 113a/16, 132a/12

y.+ınıñ 30a/6, 46b/16, 66b/1, 67a/1, 78a/17, 88b/1, 88b/5, 88b/13, 89a/6, 89a/15, 91b/4, 100b/2, 112b/11, 130a/19

y.+ıyla 82a/10

y.+ları (iye) 32b/17, 88a/19, 97a/6, 114a/19, 115a/8, 116a/15, 116b/15

y.+ların 46b/12

y.+larında 116b/18

yapraklı: Yapraklı. [3]

y. 60b/7, 101a/14, 101a/14

yapraklı: Yapraklı [3]

y. ol- 115b/2

y.+sıdır 95a/16 (2)

yapul - : Yapılmak. [1]

y.-ur 132a/17

yar : Salya, ağızdan taşan tükürük. [1]

y.+ı (iye.) 79b/8

yar - : Uzunlamasına bölüp ayırmak. [7]

y.-alar 30b/15

y.-arlar 57b/2

y.-ub 8a/2, 61b/4, 68b/4, 81b/17, 96b/12

yara : Keskin bir şeyle veya bir vuruşla vücutta oluşan derin kesik. [136]

y. 69b/1, 75b/2, 75b/3, 92b/6, 103a/4

y. eğerleri 37a/16

y. eyle- 96b/13

y. getir- 104a/10

y. ol- 46b/12

y.+dan 95a/9

y.+lar 36b/15, 79a/19, 104b/4, 139a/14

y.+lara 9b/9, 28a/8, 28a/14, 30a/15, 39b/7 (2), 41b/9, 46b/14, 47a/2, 50a/18, 54b/1, 59a/17, 60a/12, 62a/18, 62b/2, 62b/7, 64b/4, 74b/14, 78a/17, 78a/19, 80b/1, 83b/2, 86a/17, 88b/5, 95a/8, 98a/8, 103a/1, 103a/10, 104a/3, 109a/5, 110a/16 (2), 113a/16, 115a/9, 116b/14, 116b/16, 130b/4, 139a/11, 139a/12, 140a/10 (2), 142b/4, 143b/17, 144a/10, 144a/16, 145a/4

y.+lardan 99b/15, 104b/6, 140a/10

y.+ları (iye.) 5b/16

y.+ları (yük.) 9b/10, 31a/16, 39b/6, 41a/8, 46b/19, 60a/10, 78a/17, 83b/15, 109a/4, 111a/9, 111a/10, 111a/11, 136b/19, 139a/15, 139b/17, 144b/9, 144b/12, 144b/16

y.+ların 28a/7, 100b/14, 139b/14

y.+larıñ 34b/6, 104a/19

y.+larına 33a/8, 39b/16, 41b/11, 44b/1, 45b/2, 48b/12, 51b/4, 67a/15, 71a/7, 73a/18, 74a/11, 75a/13, 78a/18, 86b/2, 87a/10, 89a/10, 91a/15, 102a/11, 102b/3, 103a/11, 106b/3, 110b/17, 140a/1

y.+larından 28b/3

y.+ınıñ 142b/4

y.+sı 47a/7, 93b/17, 100b/13, 103a/4

y.+sın 59a/2

y.+sına 33a/8, 35a/6, 44a/9, 67b/5, 80a/15, 80a/16, 80a/18, 83b/14, 87a/12, 87a/18, 88b/7, 106b/8, 110b/19, 136a/18

y.+ya 63b/15, 139b/10

y.+yı 76b/5, 142b/5

y. ol- 46b/12

yaralan -: Yaralanmak. [1]

y.-ur 9b/9

yaramaz: Yaramaz, uygun ve yararlı

olmayan; kötü. [72]

y. 11b/9 (2), 31a/16, 32a/13, 32a/17, 38a/5, 38a/17, 39b/7, 40b/5, 42a/5, 45b/2, 46b/13, 46b/14, 47a/13, 48b/8, 49b/16, 52b/19, 53a/1, 57a/1, 57a/13, 62a/3, 62a/18, 63b/16, 66a/7, 67a/14, 67b/15, 68a/1, 69b/8, 70a/1, 72b/9, 72b/19, 78a/17, 79a/5, 80b/1, 81b/14, 82a/13, 85a/14, 86a/9, 86b/13, 90a/15, 91a/2, 91b/11, 99a/10, 101a/10, 111a/10, 111b/10, 112b/12, 120a/3, 124b/12, 130a/3, 134b/9, 134b/10, 136a/16, 144b/9

y. göster- 26b/12

y.+dır 26a/1, 26a/2, 35b/3, 42a/6, 42a/10, 51b/5, 57a/17, 63a/6, 76a/6 (2), 80b/16, 81a/15, 82b/18, 88a/1, 92b/9, 92b/10, 107a/19

yardım : Yardım, destek. [5]

y. it- 81a/16, 92a/9, 115b/14, 125b/14

y. vir- 70a/17

yarı: Yarı, yarım. [2]

y. 86b/1, 123a/17

yarık : İnce bir çizgi durumunda açılmış yara. [6]

y.+lara 59b/12, 80b/13, 91a/1
y.+larına 60b/6, 74b/3, 133b/14

yarıl - : Yarılmak. [1]

y.-a 101a/4

yarım : Yarım. [53]

y. 38b/6, 39b/3, 40a/15, 40a/16, 42a/1, 42b/6, 42b/8, 42b/15, 43b/15, 43b/17, 44a/8, 44b/12, 45b/4, 46a/2, 46a/5, 48a/5, 59a/11, 61b/16, 68b/2, 70a/11, 70a/16, 70b/15, 71b/13, 72b/15, 73a/1, 74b/18, 75a/8, 76a/17, 85a/10, 95b/16, 96a/10, 97b/4, 98a/1, 99b/9, 100a/12, 101a/10, 108b/14, 109a/8, 114a/7, 121a/12, 121b/12, 121b/13, 127b/17, 130a/10 (2), 130a/11, 131a/2, 131a/14, 134b/18, 135a/6, 135b/13, 137a/14, 138a/9

yarımşar: Yarımşar. [6]

y. 122a/14, 126a/14, 129b/8, 130b/9, 135a/5, 139a/17

yarpus : Yarpuz, nane. [1]

ma^c cün-ı y. 122a/7

yarpuz : Yarpuz, nane. [10]

y. 70b/1, 120a/12, 129b/1, 133a/1, 141a/19 (2), 142a/16, 142a/17

y.+a 70b/2

y.+ıyla 107a/8

yarı : Yarı, yarım. [2]

y. kal- 76b/7

y.+sını 42b/4

yaruk(ğ): İnce bir çizgi durumunda açılmış yara. [4]

y.+ına 33a/16, 43b/2, 54a/4, 110a/6

yarum : Yarım. [1]

y. 84b/16

yāsemīn: < *Far. yāsemīn*. Yasemin. [18]

y. 106a/6, 112b/15, 112b/16, 113a/3, 113a/8, 113a/9, 113a/12

y. çiçeği 49a/15, 112b/15

y. yağı 49a/11, 49a/13, 106a/7, 137b/6

y.+den 113a/3, 113a/8

duhn-ı y. 14b/7

y.-i aḥmer 113a/12 “*kırmızı yasemin çiçeği*”

y.-i ašfer 113a/7 “*sarı yasemin çiçeği*”

yaşsıca : Yassı. [1]

y. 35b/7

yaş : [32]

I. (Yara için) Nemli, ıslak.

y. 39b/7, 79b/12

y.+ları (yük.) 58a/7, 71b/5

II.Kendi suyunu yitirmemiş, kurumamış, kurutulmamış.

y. 5a/15, 22b/11, 30a/3, 35a/9,

<p>40b/14, 44b/18, 52b/10, 54a/5, 65a/18, 74a/11 (2) y.+ını 76b/5, 113a/5</p> <p>III. Göz yaşı. y. 15b/9 y.+ı (<i>yük.</i>) 29a/4 y.+ın 37a/15, 38b/1, 59a/3, 59a/11 y.+ına 34a/17 y.+ını 27b/11, 52a/5, 52b/2, 111b/12, 136b/19</p> <p>IV. Yaş, nemli mizaca sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri. y. 38b/5, 62b/19, 86b/11</p> <p>yaş: Yaş, doğuştan itibâren geçen ve yıl birimiyle ölçülen zaman. y.+ında 119b/9</p> <p>yaşa- : Yaşarmak.[1] y.-r 15b/8</p> <p>yaşar - : (Göz için) Yaşla dolmak. [1] y.-mağ 9a/11</p> <p>yaşart(d) -: Yaşartmak. [1] y.-ır 66b/7</p> <p>yaşlık (ğ): Yaşlık, nemlilik. [8] y.+ı (<i>yük.</i>) 52b/2, 114a/3 y.+ın 84a/4, 90b/7 y.+ına 46a/13 y.+ını 30a/12, 111b/8 y.+larına 70a/2</p> <p>yaşlu : [6] I. Yaşlı, ihtiyar. y. 43a/4, 57b/12, 66a/11, 69b/9</p> <p>II. Yaşında. y.+lardan 7a/6 y.+larıñ 7a/5</p> <p>yaşluk(ğ): Yaşlık, nemlilik. [1] y.+ına 34b/9</p>	<p>yat - : Yatmak. [10] y.-a 25b/16, 26a/5 y.-acağ (<i>sf.</i>) 120b/3, 120b/14, 133b/8, 137a/18 y.-dıkda 91a/3 y.-salar 38a/17 y.-ub 13a/12 y.-ur 25b/16</p> <p>yattü° at: < <i>Ar. yattü° at.</i> Sütleğenler.[5] y. 96a/3, 97a/12, 114a/8 y.+dır 114a/16 y.+ı (<i>yük.</i>) 114a/9</p> <p>yavrı : Yeni doğmuş hayvan. [2] y.+larıdır 69b/3 y. olub 68b/18</p> <p>yavru : Yeni doğmuş hayvan. [3] y.+larından 55a/9 y.+sı 55a/9 y.+sın 69b/9</p> <p>yavuz : Fena, kötü. [2] y. 25b/18 y.+dan 25b/14</p> <p>yay : Yaz mevsimi. [1] y. 51a/8</p> <p>yay - : Yaymak, sermek. [3] y.-ub 138a/10, 138a/13, 138b/12</p> <p>yayka -: Yıkamak. [7] y.-lar 144b/16 y.-r 134b/11, 144b/12 y.-yalar 123a/5, 145a/1 y.-yub 139a/12, 144b/12</p> <p>yaykan -: Yıkanmak. [2] y.-miş 121a/10, 134b/17</p> <p>yaylak : Yayla. [1] y. 80b/16</p> <p>yaz : Yaz mevsimi. [18] y. 5b/2, 99b/14, 129a/12</p>
---	---

y. eyyāmı 82b/14
 y. günü 24b/7
 y. günler 61a/15
 y. günleri 65b/11, 77b/8, 77b/13,
 81b/16, 83b/19, 91b/10, 110a/9
 y. faşlı 55a/11, 88a/2
 y. issileri 45a/18
 y. kabağı 72a/17, 72a/18

yaz - : Yazmak; söylemek. [7]
 y.-dılar 78b/6
 y.-mağ 26b/16
 y.-mışlar 36a/11, 121a/4
 y.-mışlardır 43a/11, 81b/13, 92a/6

yazıl - : Yazılmak. [1]
 y.-an 19a/8

yazın: Yaz mevsiminde. [2]
 y. 9a/17, 80b/16

ye- : Ağızda çiğneyerek yutmak. [149]
 y.-dikde 27a/4
 y.-dikleri 99b/7
 y.-diklerinden 42a/7, 57a/14
 y.-düğü 36a/3
 y.-düğünde 9b/16
 y.-meden 24b/8
 y.-mege 29b/12
 y.-mek 51b/5, 61a/5, 62a/8, 63a/8,
 66a/5, 71a/9, 72a/14, 80a/2, 80b/4, 83a/12,
 86b/5, 86b/6, 87a/3, 102b/5, 107a/1, 110a/9
 y.-mekdendir 5a/3, 5a/4
 y.-mesi 87a/19, 98a/14
 y.-meye 123b/4
 y.-meyeler 29a/11, 80a/7, 86b/6
 y.-meyen 29b/12
 y.-miş 49b/14
 y.-mişlere 86b/7, 88b/14
 y.-rler 8a/9, 8a/13, 9b/7, 29b/16,
 76a/1, 88a/18, 102a/2, 102b/1
 y.-rlerse 87a/4, 90b/9
 y.-se 61b/2
 y.-seler 29a/2, 30b/8, 39a/12, 39b/2,
 40a/10, 43a/15 (3), 43a/16, 44b/12, 45a/5,
 45b/14, 45b/15, 46a/10, 46a/14, 47b/4,
 48a/16, 48a/19, 49b/13, 49b/18, 50a/17,

50b/2, 50b/6, 51a/9, 51b/7, 51b/9, 54a/13,
 54b/5, 54b/15 (2), 55b/5, 55b/16, 56a/8,
 56a/10, 56b/2, 56b/10, 56b/13, 56b/14,
 58a/7, 58b/7, 59b/18, 60a/6, 61a/15, 62b/12,
 65a/14, 65a/19, 65b/1, 66a/12, 67b/16,
 68b/13 (2), 68b/17, 70a/3, 70a/14, 72b/3,
 72b/14, 74a/9, 74a/14, 74b/17, 75b/7, 80a/2,
 80a/5, 80a/7, 80b/3, 80b/14, 81a/1, 81a/6,
 81a/16, 81a/18, 81b/7, 82a/15, 83a/9, 85a/4,
 85a/10, 86b/10, 88a/4, 88a/5, 89a/9, 90a/15,
 90b/7, 91a/8, 91a/9, 91a/16, 91b/10, 91b/16,
 97a/16, 99b/3, 99b/4, 99b/9, 99b/10, 100b/8,
 101a/6, 102a/9, 102a/13, 106b/2, 107a/8,
 107b/9, 109a/7, 111a/16, 112a/5, 114b/16

yebrūh : < *Ar. yebrūh*. “Sirācū’l- kutrub”
 veya “lüfah” denilen pis kokulu bir bitkinin
 “tüffāhū’l-cinn” adındaki kökü. [7]

y. 113b/11, 113b/12, 113b/15,
 113b/19, 114a/2
 y.+dur 113b/13
 y.+uñ 114a/1

yebrūhū’z-zamm: < *Ar. yebrūhū’z-zamm*.
 Abdüs selam kökü, adam kökü. [1]
 y. 113b/10

yeprūhū’z-zām: *bk. yebrūhū’z-zam*. [1]
 y. 113b/19

yedi : Yedi. [27]
 y. 9a/3 (2), 57b/8, 65a/8, 68a/2,
 71b/3, 74a/19, 90a/5, 94b/10, 94b/11,
 95a/12, 97a/12, 105b/1, 111b/8, 114a/9,
 114b/6, 114b/12, 119b/9, 123b/1, 126b/8,
 127b/13, 134a/14, 134a/17, 136a/3, 141b/7,
 142a/13

yedinci: Yedinci. [6]
 y. 25b/1, 25b/8, 84a/17, 114a/17
 y.+si 5a/5
 y.+sine 6a/10

yedir - : Yedirmek. [9]
 y.-meyeler 32a/17, 69b/2, 69b/8,
 81a/5, 96b/16
 y.-se 37a/1
 y.-seler 61b/1, 63b/13, 97b/4

yedişer: Yedişer. [1]
y. 134a/18

yedür -: Yedirmek. [5]
y.-e 36b/12
y.-eler 28b/9, 54a/14
y.-ür 55a/9
y.-seler 27b/16

yeg : Daha üstün, iyi. [43]
y. 55a/10
y.+dir 38b/12 (2), 40b/15, 48a/17,
50b/3, 50b/18, 53a/7, 55a/11, 55a/15,
55a/18, 60b/13, 64b/19, 65a/1, 70a/10,
72a/11, 73a/15, 75b/13, 81a/11, 81b/3,
82a/18, 87b/7, 87b/17, 87b/18, 88b/8, 90a/8,
91a/13, 92a/5, 93a/13, 94b/10, 95b/19,
98a/6, 99a/5, 99b/6, 99b/7, 100a/18,
100b/12, 101b/2, 102b/16, 104a/18, 109b/11,
111a/2, 113a/12

yek : < *Far. yek.* Bir, tek. [1]
y. 6b/2

yel : Kalın bağırsaktaki gaz; ağrı, sızı. [45]
y. 35b/9
y. eyle- 86a/19, 107b/9, 107b/10
y.+den 141a/15
y.+dir 21b/18
y.+i (*ıye.*) 65a/6
y.+i (*yük.*) 39b/19
y.+ini 86b/1
y.+lere 22a/12, 43b/19, 47b/12,
49a/19, 66a/5, 85b/4
y.+leri (*yük.*) 31a/16, 44a/13, 44b/10,
47a/13, 47b/9, 48b/3, 48b/5, 49a/18, 50b/1,
51a/11, 51b/17, 52a/1, 52b/9, 59b/6, 68b/11,
73a/1, 80a/3, 81b/4, 83a/15, 84a/1, 96a/9,
105b/13, 105b/15, 116a/2, 132b/1
y.+lerin 48a/12, 48b/10, 74b/17,
119a/3
y.+lerine 57b/19

yellendür -: Yellendirmek; gaz çıkarmak. [1]
y.-ür 141a/16

yelmeşik: Sulu, yapışkan. [20]
y. 34b/13, 37a/19, 39a/6, 39b/1,
40b/12, 42b/11, 44a/14, 51a/15, 52b/1,
54a/11, 59b/6, 66b/19, 68a/1, 69a/17, 70a/2,
76b/7, 89b/14, 91b/12, 104a/5, 111b/7

yelmeşiklü: Sulu, yapışkan. [1]
y. 41b/18

Yemānī: *bk.* Yemenī. [1]
şeb-i y. 118b/1

yemek : Yemek, aş, taam. [1]
y. 83a/12

Yemen : Yemen. (Ülke adı) [7]
Y. diyārı 65b/3
Y.+de 77a/8, 77b/10, 114a/10
Y.+den 83b/9
diyār-ı Y.+de 77a/7
ehl-i Y. 77b/8

Yemenī: Yemen'e âit. [1]
şeb-i y.+yi 145a/7

yemiş : Meyve. [58]
y. 29a/7, 50b/7
y.+dir 33b/1, 33b/6, 34a/17, 38a/18,
38b/3, 39b/16, 99b/4
y.+i (*ıye.*) 28b/11, 30a/3, 33a/14,
40a/8, 50b/6, 54b/17, 64a/4, 67a/2, 67a/6,
77a/16, 98a/6, 102a/19, 105b/11, 112b/8,
113b/17, 115b/5, 139b/2
y.+idir 41a/17, 43b/10, 89a/13,
114a/1
y.+in 28b/12, 28b/14
y.+iñ 37b/16, 38a/2, 52b/15, 54b/10,
63a/10, 65a/16, 67b/8, 70b/15, 73b/6,
74a/10, 91b/2
y.+inden 104a/12
y.+ine 28b/11, 53b/15
y.+ini 9b/16, 64a/9, 65a/14, 68a/19,
74a/11
y.+iniñ 28b/12, 49a/17, 72a/5,
77b/11, 89a/19, 104a/4
y.+ler 5a/15

yemişlü: Yemişli, meyveli. [1]
y. 28b/11

yemişsiz: Yemişsiz, meyvesiz. [1]
y. 28b/11

yemlik : Yemlik, tekesakalı. [1]
y. 88a/11

yen - : Ağızda çiğneyip yutulmak. [4]
y.-mez 102b/1
y.-se 72a/19
y.-üb 8b/18
y.-ürse 72a/18

yengeç(c) : Yengeç. [5]
y. 11b/7, 73a/17
y. eti 8a/12
y. yanmasın 54b/2
y.+i (*iye.*) 62b/2

yengiç(c): Yengeç. [1]
y.+idir 54a/17

yeñi : Oluş veya çıkışından beri çok zaman geçmemiş olan, yeni. [12]
y. 30b/1, 40a/6, 43b/9, 46b/13, 85a/14, 94a/5, 98a/8, 121a/5, 140a/10, 144b/17
y. ol- 104b/14
y.+sine 128b/11

yeñidünyā: Amerika kıtası. [1]
y.+da 63a/3

yenil-: Yenilmek, yemek işi yapılmak.
y.-e 5a/8

yeprühü'z-zāmm: *bk. yebrühü'z-zāmm.* [1]
y. 113b/19

yer : Yer, mahal; yüzey, zemin; mevkî, mekân; toprak. [90]
y. 6b/6, 101a/13
y.+de 12a/4, 35b/19, 37a/15, 38b/9, 43b/7, 77a/8, 77a/15, 82a/1, 109b/19
y.+den 63b/16, 70b/19, 84b/8,

110a/18, 111b/12
y.+dir 100a/2
y.+e 8a/2, 8a/10, 23b/11, 30a/20, 61b/4, 62a/16, 99b/16, 102b/15, 104b/1, 104b/3, 104b/7, 107b/3, 113b/16, 114b/15, 125b/9, 138b/2, 140b/4, 141a/3, 143a/16, 143b/8

y.+i (*yük.*) 104b/1
y.+in 92a/8
y.+iñ 68b/5
y.+inden 41a/1, 59a/19
y.+ine 23b/1, 75a/15, 80a/11, 90b/6, 94a/2, 97b/8, 103a/3, 104b/1, 106a/16, 113a/15, 134b/13, 138b/4, 141b/6, 145b/17
y.+ler 6b/5, 6b/7
y.+lerde 12b/10, 24b/19, 27a/11 (2), 27b/14, 29b/16, 32a/2, 53b/1, 54b/17, 80b/16, 82b/17, 83b/10, 89a/1, 98b/13, 102a/19, 110a/3, 115a/2, 115a/8, 115a/12, 115a/16, 115b/5, 115b/7

y.+lerden 4b/2
y.+lerdir 6b/6
y.+lere 23a/12, 44b/18
y.+leri (*yük.*) 5b/11, 27b/3, 96b/11
y.+lerin 110b/14
y.+lerinden 38a/9
y.+lerine 104b/8

yer altı: Yer altı. [1]
y.+nda 9b/11

yerekan: < *Ar. yerekan.* Sarılık hastalığı. [18]
y. 47b/2, 85a/11
y.+a 20b/2, 20b/13, 28b/7, 36b/2, 44b/12, 55a/4, 57b/19, 65a/14, 71a/3, 72a/6, 78a/19, 91b/7, 93b/4, 95b/14
y.+ı (*yük.*) 78b/1, 20b/8

yer mürürü: Yer müruru otu. [1]
y. tohumı 128a/1
y.+niñ 128a/2

yer pelidi: Yerpelidi, kısamahmut otu. [1]
y. 83b/1

yer üstü: Yer üstü. [1]
y.+ne 54b/17

yeryüzi: Yeryüzü. [1]
y.+ne 9b/12

yer zâmğı : Meşe ağacı. [1]
y. 31a/7

ye's : < *Ar. ye's*. Ümitsizlik; şiddetli üzüntü. [1]
y. gel- 89b/19

yeşil : Yeşil. [23]
y. 35b/11, 51b/1, 51b/2, 52a/9, 52a/11 (2), 52b/17, 53a/6, 53a/7, 59a/14, 61b/3, 61b/5, 72a/16, 77a/13, 77a/16, 77b/12, 113a/14, 32b/17
y. ol- 32b/17, 53b/10, 59a/5, 65a/9, 70b/3, 102a/3

yetiş - : [7]
I. (Bitki için) Gelişip büyümek, olmak. [1]
y.-mekdir 40b/8

y.-miş (*sf.*) 52b/16, 53a/9, 105a/5
y.-miş ol- 104a/2
y.-mişdir 84b/1

II. Ulaşmak
y.-meden 78a/3

yetişdür -: Yetişmesini, ulaşmasını sağlamak. [1]
y.-meye 56b/19

yetmiş: Yetmiş. [3]
y. 76b/7, 82a/2, 139b/18

yetmiş iki: Yetmiş iki. [4]
y. 124b/18 (2), 144b/2, 144b/5

yevmî : < *Ar. yevm+î*. Günlük, gündelik. [2]
humma-yı y. 24b/2
humma-yı y.+niñ 24b/7

yıl : Yıl, sene. [11]
y. 48a/15, 51a/9, 53b/15, 59b/1,

90a/3, 94b/6, 95a/12
y.+a 34b/10, 34b/14, 55b/6
y.+larında 133a/6

yılan : Yılan. [17]
y. 9b/2, 9b/11, 36a/2, 36a/3, 36a/7, 56b/18, 71a/10, 87a/8, 87b/14
y. kavı 55b/17
y.+1 (*yük.*) 9b/13, 55b/17
y.+1 (*iye.*) 32b/6
y.+niñ 117a/2

yılan balığı: Yılan balığı. [3]
y. 57a/8, 97a/3
y.+dır 96b/18

yılanbıçağı: Yılanbıçağı, yılan yastığı. [1]
y. 90b/19

yılan yaşadığı: Yılan yastığı denen zehirli bir bitki. [5]
y. 90b/19, 116b/5, 116b/13, 117a/1, 127a/5

yıllarca: Yıllarca, yıllar boyunca. [1]
y. 79a/1

yıllık : Üzerinden...yıl geçmiş. [4]
y. 77a/15, 87b/11, 142a/10, 142a/13

yırt - : Yırtmak. [2]
y.-ar 96b/12
y.-ub 9b/19

yırtıcı : Yırtıcı. [1]
y.+dır 9b/9

yi - : [56]

I. Ağızda çiğneyerek yutmak.
y.-mek 29a/19, 57a/13
y.-rler 29b/1, 35a/17, 72b/2
y.-seler 30a/12, 34a/18, 35a/5, 35a/8, 35a/9, 35b/2, 36b/13, 36b/18, 36b/19, 37a/7, 37b/8, 37b/10, 38b/7, 39a/17, 41b/7, 41b/14, 42a/8, 61b/6, 85a/15
y.-yeler 27b/2, 29a/11, 30a/18, 32b/8,

33a/6, 38a/14, 38b/16, 40b/6, 51a/9, 69b/5, 80a/6, 87a/4, 87b/16, 88a/3, 90b/4, 99b/7, 102b/6 (2), 112a/6

y.-yüb 9b/14, 9b/15, 38a/16, 45a/3, 46b/13, 48a/8, 57b/3, 62a/3, 71a/15, 73b/9, 111a/6, 112b/3

II. Bitirmek, yok etmek.
y.-r 37a/16

yidir - : Yedirmek. [6]

y.-meyeler 57a/16

y.-se 141b/5

y.-seler 28a/5, 36b/17, 56a/1, 141b/7

yidür - : Yedirmek. [14]

y.-eler 26b/7, 27a/14, 41a/5, 41b/7, 62b/13, 89b/12, 90b/5

y.-esin 26b/4 (2), 26b/5, 26b/6

y.-seler 30a/1

y.-üb 93a/16

y.-ürler 32b/7

yigirmi: Yirmi. [32]

y. 25b/9, 35a/13, 39b/12, 60a/1, 74a/6, 82b/1, 90a/3, 100a/9, 119a/11, 119a/14, 120a/7, 120a/11, 121b/6, 121b/8, 122a/16, 124a/5, 124a/19, 128a/17, 130b/2, 132b/2, 134a/17, 134b/4, 134b/5, 135b/19, 138a/7, 138a/17, 140a/12, 141b/17, 142a/14

y. otuz 77a/14

y.+de 25b/9

y.+den 55a/7

yigirmi beş: Yirmi beş. [2]

y. 39b/13, 133a/18

yigirmi beşer: Yirmi beşer. [1]

y. 139a/3

yigirmi biñ yigirmi: Yirmi bin yirmi. [2]

y. 100a/8, 100a/10

yigirmi bir: Yirmi bir. [1]

y. 100a/3

yigirmi birinci : Yirmi birinci. [1]

y. 25b/2

yigirmi dördüncü: Yirmi dördüncü. [1]

y. 25b/3

yigirmi dört: Yirmi dört. [12]

y. 81b/18, 100a/3, 119a/10, 121b/1, 121b/2, 122a/3, 124b/17, 133b/2, 134a/3, 139b/14, 139b/17, 144b/10

yigirmi iki buçuk: Yirmi iki buçuk. [1]

y. 129b/13

yigirminci: Yirminci. [1]

y. 25b/2

yigirmi sekiz: Yirmi sekiz. [2]

y. 4a/14, 27a/17

yigirmişer: Yirmişer. [7]

y. 119a/4, 119a/15, 124a/19, 132b/16, 140a/4, 140a/13, 142a/3

yigirmi yedi: Yirmi yedi. [1]

y. 130b/8

yigirmi yedinci: Yirmi yedinci. [1]

y. 25b/3

yigit : Yiğit, genç. [4]

y.+ler 7a/3

y.+lere 58a/4

y.+leriñ 7a/3, 7a/4

yil : Bağısaklardaki gaz. [3]

y.+den 15b/15

y.+leri (*yük.*) 59a/15, 60b/2

yine : Yine, tekrar, gene. [32]

y. 5a/9, 8b/1, 23a/6 (2), 42a/12, 50a/1, 54b/7, 64b/1, 65b/17, 77a/4, 78a/15, 86a/5, 88b/9, 91b/5, 92a/17, 93a/6, 99a/4, 110b/3, 113b/12, 113b/13, 114b/3, 123b/18, 124b/2, 125a/16, 135a/7, 138a/9, 138a/14, 143b/6, 144a/4, 144a/9, 93b/17

yinür baş: Gittikçe oyulup derinleşen yara,

- yenirce, âkile. [1]
y. 104a/19
- yir** : Yer, bölge; toprak. [2]
y.+e 112a/3
y.+lere 42a/13
- yoğun** : Yoğun, kaba, kalın. [2]
y. ol- 23a/3, 76b/19
- yoğunluk(ğ)**: Yoğunluk, kalınlık. [2]
y.+ı (*iye.*) 97a/6, 114a/18
- yoğur -**: Yoğurmak. [17]
y.-a 137b/11
y.-ub 22a/8, 98b/8, 119a/19, 126b/12,
131b/7, 131b/12, 131b/18, 132a/3, 132a/8,
132a/13, 135b/14, 136b/11, 142a/9, 142a/12,
142a/15, 145a/17
- yoğurt(d)**: Yoğurt. [8]
y. 5a/15, 57a/16, 87a/2, 87a/3, 86b/16
y. it- 86b/14
y.+ından 56b/16
y.+ınıñ 86b/19
- yoğsa** : Yoksa, aksi takdirde. [2]
y. 80b/7, 96a/17
- yoğsa** : *bk.* yoğsa. [1]
y. 131b/7
- yok** : Yok. [25]
y. 9b/4, 16a/6, 18b/20, 21b/3
y.+dur 6a/17, 7b/3, 8b/1, 10a/17,
28b/3, 35a/12, 42a/15, 42b/4, 44a/5, 55b/14,
57a/1, 64a/19, 65a/2, 68b/14, 76b/1, 93a/11,
100a/4, 104b/9, 109b/8, 124b/3, 144a/12,
- yokla -**: Yoklamak, elle dokunmak. [1]
y.-yınca 12a/16
- yol** : [12]
I. Yol, tarik.
y. 92b/3
y.+dan 77b/18
y.+ıñ (*yük.*) 15a/6
y.+ında 14b/12
- II. İçinden bir sıvı akan kanal.
y.+ı (*iye.*) 103a/12
y.+larını 140b/5
y.+ın 79b/2
y.+ında 78a/19, 140a/6
y.+ından 32a/13, 51a/17
y.+ların 122a/10
- yol -** : Yolmak, koparmak. [1]
y.-ar 108b/7
- yorğun** : Yorgun. [1]
y.+lara 77b/19
- yorğunluk**: Yorgunluk. [1]
y.+da 92b/2
- yorul-** : Yorulmak. [1]
y.-ur 25a/14
- yoşun** : <? Yosun. [1]
y. 61b/17
- yozluk** : Yoşluk, boşluk. [1]
y. 20b/3
- yu -** : Yıkamak. [20]
y.-mağ 40a/12
y.-mazlar 98a/13
y.-r 94a/7
y.-rlar 99a/5
y.-salar 34b/19, 46b/15, 46b/19,
56a/7, 81a/6, 83a/16, 90a/16, 106a/13
y.-yalar 80a/5, 98b/2, 137b/13
y.-yub 64a/16, 81b/17, 94a/7,
95b/1, 108a/17
- yubs** : < *Ar.* *yubs.* Kuruluk. [1]
y.+dur 42a/14
- yübüset**: < *Ar.* *yübüset.* Kuru, kuru özelliğe sahip. Eski tıp anlayışına göre maddelerin taşıdıkları varsayılan dört özellikten biri. [49]
y. 7a/2, 7a/5, 7a/12, 55b/12, 78a/8,
90a/10, 92b/2, 92b/3, 109a/2
y.+de 31a/18, 36b/15, 37a/19,

40b/16, 45a/11, 48b/1, 51b/11, 54a/2, 55a/1,
94a/16, 102b/17, 106a/5
y.+den 16b/18, 17a/2, 19a/18, 22b/9,
87a/10, 102a/10
y.+e 110b/4
y.+i (*yük.*) 89b/10, 97b/10
y.+i (*ıye.*) 41b/3, 42b/19, 48b/2,
55b/1, 66a/3, 70b/17, 71b/1, 73b/2, 78a/10,
83a/14, 88a/3, 100a/19, 101a/1, 102a/4,
110b/5, 111a/4
y.+inden 48b/2
y.+ine 57b/6
y.+iñ midir 10a/3

yubüsetlü: Yubusetli, kuru. [1]
y. 87b/10

yut(d) -: Yutmak. [2]
y.-a 137b/3
y.-an 96b/12

Yuhanis: Yohannes, Aktüarius. (Hekim
adı)[1].
kavl-i Y. 105b/16

Yuhanna: İbn Mâse, İbn Mâsûye. (Hekim
adı) [18]
Y. 48b/1, 50a/12, 59b/10, 62a/2,
69b/11, 80b/15, 83a/3, 88b/9, 89a/2, 90a/8,
90b/1, 96b/5, 105a/6, 106b/17, 111a/7,
112b/8
kavl-i Y. 66a/19, 101b/6

yuğarı : Yukarı. [1]
y. 84b/8

yuğaru : Yukarı. [3]
y.+da 136a/5
y.+daki 19b/3
y.+sında 102b/13

yum -: Sıkıp kapamak. [1]
y.-ar 110b/11

yumrı : Yumru, ur. [1]
y. 82b/14

yumşak: [11]

I. Yumuşak.
y. 58b/5, 115b/2
y. ol- 115b/7

II. Yavaş, yavaşça.
y. 27b/4, 32b/11, 48b/12, 54a/18,
54b/5, 64a/2, 98b/2, 98b/19

yumşat(d)-: Yumuşatmak. [17]
y.-a 103b/10
y.-ır 46b/5, 52a/18, 52b/13, 53b/17,
55a/2, 56a/15, 59b/18, 65b/1, 90b/3, 109b/6,
110a/19, 122b/16, 123a/3, 137b/17, 138a/5
y.-ub 89b/13

yumulduk(g): Yumulmak, kapanmak. [1]
y.+ına 54b/6

yumurda: Kümes hayvanları ve özellikle
tavuk tarafından yumurtalanan, beslenmede
çok önemli bir yeri olan besin maddesi. [5]
y. 39a/13
y. ağı 34a/2
y. loğması 96b/16
y. şarusı 33a/11
y. yağı 108b/12

yumurta: Kümes hayvanları ve özellikle
tavuk tarafından yumurtalanan, beslenmede
çok önemli bir yeri olan besin maddesi. [40]

y. 13b/7, 44b/15, 48b/14, 55a/7,
57a/16, 64b/12, 100b/15, 121a/14, 121a/15
(2), 121a/18

y. beyâzı 42a/10, 59a/4, 103b/17
y. ağı 87b/6, 136b/12
y. ağı 127a/7, 136b/14, 139b/15,
140a/8

y. ma^c cünü 121a/13
y. şarusı 138b/18, 139a/1, 145a/13
y. şarusı 37b/11, 57b/3, 60b/5, 73a/19
y.+dır 39a/9
y.+niñ 121a/16
y.+sı 5a/13, 96b/17
y.+sın 107b/4
y.+sını 71b/15
y.+sınıñ 39a/9, 106b/14

- y.+ya 63a/12, 141b/6
y.+y1 121a/16
y.+ ý1 121a/14
- yun-**: Yıkanmak. [6]
y.-masının 58b/16, 98a/12
y.-miş (*sf.*) 53a/12
y.-mışı 98a/18, 108a/17
y.-mışınıñ 53a/13
- Yūnān**: < *Ar. Yūnān* < *Grekçe iones*. Yunan. [6]
Y. 4a/13, 27a/16, 96b/9
Y. kitābları 101b/1
Y. luğatından 91b/2
Y.+da 51b/1
- Yūnānca**: Yunanca. [1]
Y. 57b/14
- Yūnānī**: < *Ar. Yūnān+ī*. Yunanlılarla ilgili. [17]
Y.+de 38b/2, 85b/12
Y.+dir 34b/3, 34b/9, 34b/11
ism-i Y.+dir 27b/13, 30b/1, 30b/12, 32a/9, 32a/19, 33a/4, 40b/19, 54b/16, 68a/14, 70a/5, 83a/19
mülük-ı Y.+lerden 97b/8
- Yūnāniyūn**: Yunanlı. [1]
hükemā-ı Y. 4a/4
- yut** - Yutmak, ağızda bulunan bir şeyi yutağa geçirmek. [4]
y.-salar 46a/17, 70a/18, 97a/12, 98b/8
- yut** - : Yutmak, ağızda bulunan bir şeyi yutağa geçirmek. [5]
y.-alar 105b/1
y.-ar 65b/17
y.-salar 64a/17, 78b/1, 96b/10
- yüklü** : [2]
I. Yüklü, hâmile.
y. 47b/4

II. Çok, fazla.
y. ol- 93a/8
- yüñ** : Yün. [6]
y. 33a/3, 39a/13, 47a/2
y.+inden 52b/10, 111a/17
y.+iyle 145a/9
y. +le 144b/16
- yürek(g)** : Yürek, kalp; mide. [61]
y. 42b/3, 61a/7, 131b/3
y. ağırları 21a/1, 68a/19, 71a/3, 71b/16
y. ağrısı 118b/10, 120a/4
y. bayılması 131b/15
y. burısı 127a/1 “*mide sancısı*”
y. harâreti 29a/10, 138a/14
y. ishâli 62b/11
y. kırdları 29b/10
y. kırtları 105a/8, 105a/18
y. oynaması 18a/17 “*kalp çarpıntısı, hafakan*”
y. şancısı 97b/5
y. şogulcanları 107a/2, 108a/9
y. süddeleri 91b/15
y. za° fi 36a/9
y.+de 28a/4, 45a/4, 49a/1, 63a/14, 84a/11, 100b/12, 107b/9, 107b/10
y.+den 34a/7
y.+e 33a/10, 41b/14, 56b/19, 67b/12, 69b/16, 78b/12, 100b/7, 123a/14, 125a/19, 132a/1, 136a/7
y.+i (*yük.*) 39a/5, 40a/2, 45a/1, 45a/13, 49a/07, 85b/7, 85b/17, 109a/18
y.+i bur- 19a/6 “*bağırsakta ishal sancısı peyda olmak*”
y.+i şovut- 28b/18 “*içi rahat etmek, gönlü ferahlamak*”
y.+i sür- 45a/8, 67b/11 “*ishal olmak*”
y.+iñ 85a/15
y.+ine 38b/3
y.+ini 68b/7
y.+leri (*iye.*) 9a/15 (2)
y.+lerine 62a/2
- yüri** - : Yürümek; hareket etmek. [1]
y.-mege 104b/1
- yürü** - : Yürümek. [1]
y.-mek 92b/3

yürüt(d) -: [22]

I. Yürütmek, gezdirmek.
y.-eler 104a/10

II. Akıtmak .

y.-e 74b/15, 101a/6

y.-eler 104a/10

y.-ir 95b/09

y.-ür 29a/13, 30a/11, 33a/3, 33b/17, 36a/16, 41b/15, 42b/10, 43b/16, 50b/9, 52a/6, 53b/13, 54a/13, 54b/5, 79b/10, 82b/7, 90a/11, 90a/15

III. (Karn ile birlikte) Midesi bozulmak.

y.-ür 54b/15

yüz : Yüz. (Sayı) [54].

y. 13a/11, 65b/7, 107b/6, 119a/8, 119b/9, 120a/6, 120b/7, 121a/7, 122a/16, 123b/13, 124b/4, 125a/3 (2), 125b/3 (2), 125b/8 (2), 125b/9, 130b/2, 132a/7, 132a/12, 134a/4, 134b/14, 137b/18, 139b/15, 139b/16 (2), 139b/19, 140a/2, 140a/8, 140a/11, 140a/15, 140b/14, 141a/6, 141a/8, 141a/12, 145a/5

yüz : Yüz, sima, çehre. [13]

y.+de 39b/6, 63b/19, 90b/3, 139a/5, 144a/17

y.+e 45b/12, 56a/17

y.+i (*ıye.*) 5b/14, 17a/11

y.+i (*yük.*) 45b/13, 83a/16, 90a/16, 106a/13

II. Yüzey, satıh; cephe.

y.+i (*ıye.*) 53b/9, 53b/10

y.+in 108a/15

y.+inde 53b/8

yüz altmış: Yüz altmış. [1]

y. 119a/4

yüz elli: Yüz elli. [5]

y. 121a/10, 135b/17, 140a/2, 141a/6, 142b/15

yüz ellişer: Yüz ellişer. [1]

y. 125a/5

yüzerlik otı : Üzerlik otu. [1]

y. 44a/11

yüzgeçlik(g): Yüzme özelliği. [1]

y.+i (*yük.*) 9b/7

yüzil- : Derisi soyulmak, derisi çıkarılmak.

[1]

y.-miş 33a/4

yüz kırk: Yüz kırk. [2]

y. 122b/6, 144b/1

yüz kırk dört: Yüz kırk dört. [1]

y. 144a/19

yüz otuz: Yüz otuz. [1]

y. 102a/8

yüz seksan: Yüz seksan. [1]

y. 32b/9

yüz seksen: Yüz seksen. [4]

y. 32b/10 (3), 139b/19

yüzük : Yüzük, parmağa geçirilen genellikle metal halka. [1]

y. aşı 52a/14

yüzüm: Üzüm. [1]

y.+i (*ıye.*) 138b/9

yüz yigirmi: Yüz yirmi. [1]

y. 42a/17

Z

zabād : < *Ar. zabād*. Misk. [3]
z. 51b/10
z.+a 51b/15
z.+1 (*yük.*) 51b/13

Zabīd : Zabid. (Şehir adı) [1]
z. 77a/9

zāc: < *Ar. zāc*. Kükürtle demir birleşimlerinden biri, demir sulfat. [16]
z. 12a/9, 80b/19, 143a/5, 143b/5, 144b/1

z.+a 51b/2 (2)
duhn-ı z. 144a/3
rūh-ı z. 143b/5, 143b/9, 145b/7
rūh-ı z.+1 144a/3
z.-ı ebyaz 144b/1
z.-ı muhriş 118a/1, 118b/1, 137a/13

zā° f : < *Ar. zā° f*. Zayıflık. [22]
ż. 11a/18, 20b/3, 26a/2, 51b/13
ż. marazları 22a/4
ż. ol- 11b/1, 17b/19
ż. vir- 82b/13
ż.+ın 59a/10
ż.+ına 31a/11, 36a/9, 61a/2, 132b/1
ż.+ını 126a/5
ż.+ından 15a/12, 21b/6, 33b/11, 123b/6
ż.+ındandır 15b/9
ż.-ı dimāğ 94b/8
ż.-ı qalbe 113b/4
ż.-ı mi° de 18a/11

zā° ferān: < *Ar. zā° ferān*. Safran. [57]
z. 32a/18, 39b/14, 41a/9, 45a/9, 52a/2, 52a/3, 66a/14, 78a/9, 86b/4, 99a/14, 101a/11, 106b/1, 115a/18, 115b/15, 116a/13, 116a/18, 118b/14, 119b/4, 120a/7, 120a/13, 122b/13, 123a/10, 123b/3, 123b/9, 124a/13, 126b/17, 127a/2, 127a/13, 127a/19, 127b/16, 128b/7, 129b/8, 129b/12, 130b/15, 132b/3, 133b/1, 133b/10, 133b/19, 134a/9, 135b/3, 135b/9, 135b/13, 137b/5, 138a/3, 140a/12,

140a/18, 142b/17, 145a/11
z. çiçeği 58a/9
z.+1 (*yük.*) 13b/8
duhn-ı z. 15a/19
rubb-ı z. 145b/8
z.-ı hadid 143a/15, 143a/17, 143a/18, 145b/11
z.-ı hāliş 121a/15

zāferān: *bk. zā° ferān*. [1]
duhn-ı z. 22b/1

zāhīr : < *Ar. zāhīr*. İç ağrısı; bāsur ve mesāne iltihābında olan ağırlı ikıntı. [15]
z. 19a/7
z. ° illeti 39a/2, 74a/12, 92b/5
z. marazı 19a/6
z.+e 39a/5, 67b/14, 84a/2, 86b/3, 87b/5, 106b/7, 120a/4
z.+iñ 19a/12
z.-i kāzibe ve şādika 19a/11

zāhīr : < *Ar. zāhīr*. Görünen, āşikar, meydanda; dış görünüş, açık. [44]
z. 9a/16, 75b/15, 117a/3, 117a/6
z. ol- 7a/18, 7b/2, 7b/8, 11b/11, 17a/19, 17b/2, 17b/14, 18b/17, 19b/14, 20a/18, 20b/1, 20b/3, 20b/9, 20b/12, 20b/15, 21a/12 (2), 22a/1, 22b/9, 23a/9, 26a/15, 26a/18, 27a/5, 38b/10, 58a/10, 98b/19, 104a/7, 104b/4, 137b/3
z.+de 10a/12, 46b/5, 99a/18
z.+ine 5b/10
cism-i z.+dir 10a/11
cism-i z.+e 10a/14
evrām-ı z.+e 40b/2
z.-i beden 23a/8, 23a/9, 23a/15, 30a/16, 42a/18

zāhire : *bk. zāhīr*. [3]
z. 8b/14, 10a/10
ahlāṭ-ı mazarrat-ı z.+sin 128a/18

zāhīren : < *Ar. zāhīren*. Görünüşte,

göründüğü gibi. [1]
z. 96b/11

zāhiriyye: < *Ar. zāhiriyye*. Görünen, görünürdeki. [2]
şüret-i z.+sinde 8a/19, 8b/1

zahmet: < *Ar. zahmet*. Sıkıntı, eziyet. [18]
z. 27b/3, 62a/1
z. vir- 83b/12
z.+dir 47b/4
z.+i (*yük.*) 39a/17
z.+in 27b/16
z.+ine 42b/4, 52b/6, 53a/12
z.+ler 57a/14
z.+lere 30b/18, 56b/11, 99a/11
z.+leri (*yük.*) 31a/4
z.+lerin 52a/13
z.+lerine 33a/16, 48a/13, 53a/8

zahmetsiz: Zahmet ve eziyet çekmeden, kolayca. [7]
z. 37b/19, 55b/5, 109a/17, 112a/1, 126b/10, 134a/6
z.+dir 83b/13

zahr : < *Ar. zahr*. Arka, sırt. [1]
veca^c -1 z. 22b/7

za° if : < *Ar. za° if*. Güçsüz, kuvvetsiz. [32]
z. 39b/18, 66b/1, 66b/18, 69a/2, 101a/19, 114b/15, 126a/4
z. bul- 25a/14
z. bulun- 12b/8
z. it- 59b/18, 79a/7, 92b/19, 112b/5
z. ol- 5b/3, 5b/14, 25a/18, 33b/12, 42b/3, 86a/13, 120b/6, 125b/5, 128a/9
z. vir- 5b/8, 41b/7
z.+dir 102b/17, 107a/11, 113a/8, 113b/14
z.+ine 90a/1
z.+lere 123a/11
za° ifü'l-hareke 12b/7

za° iflik(g): Zayıflık, güçsüzlük. [2]
z.+ine 136a/8
z.+ini 82b/7

za° ifrek: Daha zayıf. [2]
z.+dir 69b/19, 85a/8

zağ : < *Ar. zağ*. Zayıf düşmüş, gıdasız kalmış. (?) [1]
z. aşhâbı 87b/9

zakkküm: < *Ar. zakkküm*. Zakkum, ağuş ağacı. [1]
z. yemişi 49a/17

Zal° : Zal°. (Şehir adı) [1]
Z. 65b/6

zamân : < *Ar. zemân*. Zaman, vakit. [27]
z. 6b/18, 7a/1, 7a/18, 11a/14, 20a/10, 77a/7, 104b/15
z.+a 123a/7
z.+da 6b/18, 12b/11, 45a/18, 55a/11, 57b/1, 93a/13, 97b/8, 97b/9, 142a/15
z.+iñ 97b/8
z.+ında 48b/7, 64b/10, 72b/16, 82a/2, 92b/2
z.+ından 100a/9
z.+la 96b/13
z.+larında 78a/5
miğdâr-ı z. 100a/13

zamânsız: Zamansız. [1]
z. 78a/3

zamar : *bk. tamar*. [1]
z.+ları (*iye.*) 23a/3

zamğ(g): < *Ar. şamğ*. Bazı ağaçların kabuklarından sızan sakızımsı madde. [7]
z. 60b/12
z.+dır 31a/13
z.+ı (*iye.*) 31a/7
z.+ıdır 33b/14, 34a/1
z.+ına 28b/11
z.-ı encüdân-ı müntin 33b/14

zamğlı : Zamklı. [1]
z. 130a/9

zamîme: < *Ar. zamîme*. Bir şeye katılan, eklenen şey. [1]

- ż. it- 136a/7
- żamm** : < *Ar. żamme*. Katılma, ilave. [4]
 ż. eyle- 143a/7
 ż. it- 135a/15, 143b/3
 ż. ol- 11b/1
- ża³n** : < *Ar. ża³n*. Koyun. [1]
 ż. 61a/11
- żanbaķ** : < *Ar. żanbaķ*. Zambaķ. [7]
 ż. 113a/7
 ż. suyu 129b/14
 ż. yağı 44b/13, 49b/9, 95a/10,
 141a/2
 duhn-ı z. 17a/2
- żann** : < *Ar. żann*. Zan, sanı. [2]
 ż. 6a/18
 ż. it- 77b/9
- żarar** : < *Ar. żarar*. Zarar. [65]
 ż. 53b/4, 81a/5, 92b/4
 ż. et- 78a/2
 ż. gel- 51a/9
 ż. gör- 30a/2
 ż. virür 47b/1
 ż. it- 43a/4, 48a/16, 57a/13, 68a/14,
 69b/7, 70a/4, 70b/16, 73a/2, 73a/9, 74b/6,
 78a/1, 79b/5, 85a/17, 88b/18, 89b/16, 92b/4,
 94b/7, 94b/12, 100b/17, 108a/1, 108b/15,
 109a/9, 110a/11
 ż.+dır 93a/9
 ż.+ı (*iye.*) 35b/7, 36b/12, 48b/9,
 54a/14, 55b/14, 62b/17, 65a/1, 65a/2, 78a/4,
 83b/8, 87a/12, 90b/9, 91a/19, 91b/17,
 95a/11, 97b/4, 106a/14, 112a/6
 ż.+ın 37b/8, 53b/18, 87a/17, 90a/13,
 90a/14, 91b/11, 101b/3, 103a/19 (2), 112a/6,
 112b/14, 113b/8
 ż.+ına 76b/14
 ż.+ını 117a/1
 ż.+larını 4a/6
 ż.-ı semümât 97b/15
- żararlu** : Zararlı. [1]
 ż.+dur 115a/3
- żararsız**: Zararsız. [1]
 ż. 122b/9
- żarb** : < *Ar. żarb*. Çarpma, darp. [4]
 ż. eyle- 15b/13
 ż. doķun- 49a/8, 138b/2
 ż.+dan 103a/2
- żarbe** : < *Ar. żarbe*. Darbe, itme. [1]
 ż. 12a/5
- żarf** : < *Ar. żarf*. Kap, kılıf, mahfaza. [1]
 ż. 118b/8
- żarūret** : < *Ar. żarūret*. Mecbūriyet,
 zorunluluk. [1]
 ż. 6b/10
- żarūriyye**: < *Ar. żarūriyye*. Mecbūrî, zorunlu.
 [3]
 sitte-i ż. 4b/14, 27a/10
 sitte-i ż.+dir 4b/13
- żāt** : < *Ar. żāt*. Bir şeyin ta kendisi, özü.
 [1]
 ż.+ındadır 110b/7
- żātü'l-cenb**: < *Ar. żātü'l-cenb*. Akciğer
 iltihabı. [11]
 ż. maraží 17a/18
 ż.+e 68a/11, 90b/2, 121a/12, 125a/1,
 132b/9, 133a/18, 140b/16, 144a/12
 ż.+in (*ilgi*) 126a/11
 emrāż-ı z. 17a/18
- żātü'n-nemle**: < *Ar. żātü'n-nemle*.
 Karıncanın bulunduğu yer. [1]
 arż-ı z. 107b/3
- żātü'r-riyye** : < *Ar. żātü'r-riyye*. Akciğer
 iltihabı. [1]
 ż. marażları 17a/10
- żavr** : < *Ar. żavr*. Acı, ağrı. [1]
 ż.+ı (*yük.*) 137a/19
- żāyi^c** : < *Ar. żāyi^c*. Yok olmuş; ziyan
 olmuş. [3]

- z. ol- 96a/16, 126a/3, 134b/7
- zāyi^c** : *bk. zāyi^c*. [1]
z. ol- 131b/3
- zāyid** : < *Ar. zā'id*. Artan, fazla; gereksiz. [1]
z.+in 34b/7
- zāyid** : < *Ar. zā'id*. Artan, fazla; gereksiz. [2]
laḥm-ı z.+i 108a/17, 131a/14
- zāyide** : < *Ar. zā'id*. Artan, fazla; gereksiz. [1]
hareket-i z. 12b/3
- zāyil** : < *Ar. zā'il*. Sona eren, yok olan. [43]
z. it- 28a/17, 28b/3, 28b/5, 30a/10, 31b/5, 35a/13, 37a/2, 37a/16, 37b/18, 39a/17, 39b/6, 44a/19, 44b/2, 45a/2, 45b/4, 45b/14, 48a/11, 48b/19, 49a/5, 50a/4, 51b/13, 53b/3, 68a/8, 70a/3, 77b/15, 79b/7, 82a/10, 94a/18, 95b/15, 99a/11, 106b/2, 108b/12, 111a/1, 111a/19
z. ol- 24b/11, 25a/4, 27b/3, 30a/2, 41a/9, 48a/15, 53a/19, 58b/10
- za^a ter** : Sater denen bitkinin halk arasındaki bir söylenişi. [1]
z. 115a/10
- zebād**: < *Ar. zebād*. Kalemis yağı. [1]
z. 49a/15
- zebānī, zübānī(?)**: Bir zümrüt çeşidi. (Anlamı tam olarak tespit edilememiştir.) [1]
z. dirler ki 52a/10
- zebediyye**: < *Ar. zebediyye*. Yağ, kaymak. [3]
z.+dir 86a/16
z.+si 87a/9, 87a/17
- zebīb** : < *Ar. zebīb*. Kuru üzüm. [7]
z. 16b/10, 20b/10, 51b/5, 51b/6, 94b/12
- z.-i aḥmer 134a/12
z.-i esved 142a/2
- zebūn** : < *Far. zebūn*. Güçsüz, zayıf. [1]
z. ol- 27a/3
- zeheb** : < *Ar. zeheb*. Altın. [2]
z. 49b/17
z.ü'l-ḥayavāt 11b/4
- zehebī** : < *Ar. zeheb+i*. Altınla ilgili; altından yapılma; altın renginde. [3]
z. 83b/10, 98b/14, 98b/15
- zeheb-i ebyaz**: < *Ar. zeheb-i ebyaz*. Gümüş. [1]
z. 69b/17
- zehir** : < *Far. zehr*. Zehir, ağı, sem. [25]
z. 86b/7, 88b/14, 96b/8, 99a/17, 122b/3
z.+den 67b/2
z.+dir 71a/9
z.+e 48b/6
z.+i (*iye.*) 79b/8
z.+i (*yük.*) 140a/10
z.+idir 29a/19
z.+ini 122b/18
z.+lere 42a/15, 67a/8, 67b/7
z.+leri 9b/14, 9b/15
z.+leriñ 33b/17, 43a/16, 43b/12, 87a/8, 88b/16
z.+lerüñ 63a/1
bād-ı z. 35b/17
z.-i kâtildir 106b/15
- zehirlen -**: Zehirlenmek. [1]
z.-miş (*sf.*) 122b/18
- zehirli** : Zehirli. [1]
z. 122b/17
- zehirlü** : Zehirli. [13]
z. 9b/15, 38b/11, 42a/15, 42a/16, 48b/4, 62b/3, 76a/12, 86b/8, 88b/14, 105a/17, 105a/19, 112a/15
z.+si 82b/19

zehirlük(g): Zehirlik, zehirlilik. [1]
z.+i (*ıye.*) 96b/10

zehir-nāk: < *Far. zehir-nāk.* Zehirli. [1]
z.+dır 61b/6

zehre : < *Far. zehre.* Çiçek. [2]
z. 73a/4, 73a/5

zehretü'l-ķaranfıl: < *Ar. zehretü'l- ķaranfıl.*
Karanfil çiçeği. [1]
z. 73a/6

zeker : < *Ar. zeker.* Erkek; erkeklik organı.
[46]

z. 39b/15, 58b/8
z. başına ve delüğü 99a/13
z. çıbanları 52b/12
z. delüğü 43a/10, 44b/13, 96b/7
z. şişleri 101a/08
z. ve meşâne ağrılarını 72a/1
z.+den 124a/6
z.+e 21b/6, 29b/6, 37b/13, 44b/14,
49b/9, 79b/1, 106a/17, 107b/7, 137b/6,
137b/7, 137b/12, 141a/14, 145b/4
z.+i (*yük.*) 29b/6, 35a/9, 37a/12,
37b/11, 40a/8, 40a/10, 44b/13, 45a/5, 46b/3,
48b/19, 57b/4, 89a/18, 105b/14, 106a/16,
107a/5, 118b/11, 137b/9, 137b/12
z.+i (*ıye.*) 41a/6, 49b/14, 55a/19
z.+iñ 37b/14
z.+ine 106a/16

zekı : < *Ar. zekı.* [4]

I. Çabuk ve kolay kavrayan.

z. it- 39a/6
z. ol- 63b/13

II.(Koku için) Keskin.

z. ol- 106a/8

III. Temizlemek, açmak.

z. it- 108a/2

zelāzile: < *Ar. zelāzil.* Zelzeleler, depremler.
[1]
z. 9a/8

zemın : < *Far. zemın.* Taban, toprak; yer,
mahal. [7]

z.+de 100a/1
z.+e 99b/18, 100a/4
z.+i (*ıye.*) 99b/17
z.+inde 52a/10
z.+leri (*ıye.*) 77a/12
iñtilāf-ı z. 92a/4

zen: < *Far. Kadın.* [1]
z.-dost 9a/19

zencār : < *Ar. zencār* < *Far. jengār.* Jengār.
[4]
z. 115b/13, 137a/5, 144b/9, 145a/2

zencārı : Jengar ile ilgili, pas renginde. [2]
z. 13a/17, 13a/18

zencebıl: < *Ar. zencebıl.* Zencefil. [49]
z. 18a/13, 35a/9, 39b/2, 52a/16 (2),
52b/2, 87a/4, 88a/6, 90a/4, 110a/8, 116b/4,
118b/7, 118b/13, 118b/19, 119a/11, 119a/15,
119b/3, 119b/12, 119b/17, 120a/6, 120a/11,
120b/1, 121b/17, 122a/3, 122a/8, 122a/13,
123a/19, 126b/7, 128a/6, 129a/11, 130a/05,
130a/10, 130b/7, 130b/12, 131a/1, 132b/2,
132b/6, 132b/12, 132b/17, 133a/2, 134a/8,
137a/17, 138b/3, 139b/1, 140a/18, 141a/1
z.+i (*yük.*) 136a/11
z.+iñ 48a/4
cevāriş-i z. 132a/19

zencebın: *bk. zencebıl.*[1]
z. 29a/9

zeng : < *Far. zeng.* Pas. [1]
z. 49b/5

zengār : < *Far. zengār.* Jengār. [1]
z. 101a/6

zer: < *Far. zer.* Sarı.[1]
z.-verd 118a/10

zerārıñ : < *Ar. zerārıñ.* Banbul kurtları. [1]
z. 49b/10

zerāvend: < *Far. zerāvend.* Loğusa otu, kara asma. [9]

z. 115a/10, 142a/8

z. köki 110a/3

z.+ler 116b/11

z.-i mürür 122a/19

z.-i şavīl 133a/11, 133a/15, 142b/7, 142b/13

zerdālū: < *Far. zerdālū.* Kayısı, zerdali. [6]

z. 99b/4

z. çekirdeği 105a/10, 142a/2

z. şuyı 129a/4

z.+nuñ 99b/9, 99b/10

zerdeçūb: < *Far. zerdeçūb.* Zerdeçal. [1]

z. 129a/3

zerger : < *Far. zer-ger.* Kuyumcu. [1]

z.+leri 58b/7

zernīh: : *bk. zernīh.* [1]

z. 104a/4

zernīh : < *Far. zernīh.* Zırnık, arsenik. [6]

z. 8b/6, 103b/14, 108b/7

z.+den 13a/19

z.-reng 13a/17

z.-i esved ve aşfer ve aḥmer 142b/18

zerrīn : < *Far. zerrīn.* Fulya denen güzel kokulu sarı çiçek. [1]

z. 115b/3

zerrīn ḳadeh: Nergis çiçeği. [1]

z. 105b/19

zerūr : < *Ar. zerūr.* Özellikle göz hastalıklarının tedavisinde kullanılan bir grup ilaca verilen genel ad. [5]

z. 142a/16, 142a/18, 142b/1

z. it- 142a/18, 142b/3

zeviyyü'l-^cuḳūl: < *Ar. zeviyyü'l-^cuḳūl.* Akıl sahipleri. [1]

z.+dan 96a/18

zeyt : *bk. zeytūn.* [46]

z. 30a/18, 32b/7, 44b/19, 45a/18, 45b/12, 46b/3, 49b/7, 52b/11, 53a/8, 53a/15, 54a/7, 55b/19, 56a/2, 59b/8, 61b/1, 63b/4, 75b/4, 79a/12, 79b/11, 82b/19, 83b/5, 86b/4, 90a/14, 98b/8, 108b/2, 112a/6, 112a/15, 137b/19, 141a/12, 142b/9

z. yağı 28a/9, 41a/7, 53a/8, 53a/11, 53a/13, 63a/18, 72a/7, 101b/10, 138b/14, 140b/13, 142b/15

z.+i (*yük.*) 45a/19, 63a/18

duhn-ı z. 137b/18

z.-i ^catīḳ 61b/19

zeytūn : < *Ar. zeytūn.* Zeytin. [17]

z. 52b/15, 52b/16, 52b/17 (2), 53a/6, 53a/7, 67a/2, 87a/13, 102a/9

z. yaprağı 95a/14

z.+dan 53a/6, 53a/9

z.+1 (*iye.*) 43b/13

z.+1 (*yük.*) 52b/18

z.+uñ 52b/16, 52b/18, 53a/7

zeytūnī: < *Ar. zeytūn+ī.* Kahverengiye çalan koyu yeşil renk, zeytin rengi. [1]

z. 36a/4

zıdd : < *Ar. zıdd.* Zıt, karşıt. [2]

z. ol- 6b/9

z.+ıdır 11a/10

zıfda^c : < *Ar. zıfda^c.* Kurbağa. [1]

z. 61a/18

zıḳḳī : < *Ar. zıḳḳ+ī.* Siroz hastalığının bir türü. *bk. istiskā-yı zıḳḳī.* [4]

z. 20a/6

z.+de 20a/11

z.+ye 105a/1

istiskā-ı z.+niñ 20a/8

zīmād : < *Ar. zīmād.* Yakı. [48]

z. 22a/1, 137b/17, 138a/1 (2), 138a/5, 138a/14, 138b/1, 138b/4, 138b/6, 138b/12, 138b/16, 139a/1

z. eyle- 47b/13, 61a/8, 73a/7, 79a/13, 95a/8, 101a/6, 102a/6, 109b/3

- ž. it- 21b/15, 36a/15, 54a/4, 102a/7,
 112a/15, 138a/5, 138a/10, 138a/13, 138a/15,
 138b/1, 138b/4, 138b/6, 138b/12, 138b/16,
 138b/18, 139a/1
 ž. olun- 45a/9, 75b/17
 ž.+dır 137b/17
 ž.+1 (*yük.*) 21b/14
 ž.+1 (*iye.*) 103a/1
 ž.+lar 24a/4, 24a/5, 24a/6, 24a/8,
 24a/13
 ž.+larıñ 83b/14
 ž.-1 feylesof 22a/15
 ž.-1 mişlüh 138a/10
- žimāṭ** : *bk.* žimād. [1]
 ž.+lar 20b/5
- žīb** : < *Far.* *žīb*. Süs, bezek. [1]
 z. 99b/17
- žī° b** : < *Ar.* *žī° b*. Kurt. [1]
 z. 49b/7
- žībaḡ** : < *Far.* *Ar.* *žībaḡ*. Cıva. [21]
 z. 8a/19, 8b/6, 10a/17, 10b/1, 11b/13,
 53a/15, 70a/3, 143a/18
 z.+a 10b/10, 10b/12, 10b/14
 z.+da 13a/19
 z.+dan 11a/8, 13a/18, 143a/17
 z.+dır 10b/8, 13a/1
 z.+1 (*yük.*) 143a/4
 z.+iñ 11a/19
 z.+lar 117a/4
 z.-1 aşlī 10a/9
- žībaḡī** : Cıva ile ilgili. [1]
 z. 11a/7
- žībaḡiyyet**: < *Ar.* *žībaḡiyyet*. Cıvalı oluş. [1]
 z. 12b/19
- zift** : < *Ar.* *zift*. Zift. [7]
 z. 30a/17, 45b/1, 75b/10, 102b/10
 z. mumyāsı 75b/9
 z.+e 108b/4
 z.+i (*yük.*) 103b/1
- zihn** : < *Ar.* *zihn*. Zihin, hafıza. [14]
 z.+e 82a/15, 109b/2
 z.+i (*yük.*) 28a/18, 30b/5, 31b/15,
 32b/14, 33b/4, 35a/13, 39a/6, 70a/19,
 83b/15, 97b/16, 105b/16
 z.+iñ 133b/14
- žīḡ-1 nefes**: < *Ar.* *žīḡ-1 nefes*. Nefes darlığı,
 astım. [3]
 ž. 17b/1, 17b/6
 ž.+e 136a/18
- žīḡ-1 şadr**: < *Ar.* *žīḡ-1 şadr*. Kalp sıkışması.
 [2]
 ž.+e 132b/9, 133b/2
- žī-ḡıymet**: < *Ar.* *žī-ḡıymet*. Kıymetli, değerli.
 [2]
 z. 96a/11, 113a/17
- zīkr** : < *Ar.* *zīkr*. Sözüünü etme, ismini
 söyleme, anma. [56]
 z. et- 11b/2, 96b/8
 z. eyle- 11a/10, 12a/11
 z. it- 116a/6, 117a/11, 139b/1, 145a/6
 z. ol- 13a/16, 15a/1, 15a/12, 15b/1
 (2), 16a/17, 16b/12, 22a/15
 z. olun- 4b/14, 6b/1, 10a/1, 10b/8,
 11b/2, 11b/15, 12b/10, 17a/7, 17a/16, 17b/5,
 17b/10, 18a/18, 18b/2, 19a/5, 19b/1, 20a/3,
 20b/6, 22a/11, 22a/13, 22a/18, 36b/12,
 50a/15, 65a/15, 66a/15, 69a/3, 73a/6, 89b/17,
 92b/1, 96a/8, 98a/6, 102a/17, 110a/10,
 114b/6, 114b/11, 115a/11, 117a/2, 117a/10,
 117a/12, 121a/17, 128b/16
- žīḡu'n-nefes**: < *Ar.* *žīḡu'n-nefes*. Nefes
 darlığı, astım. [20]
 ž. 37a/7, 30b/19
 ž.+e 28b/15, 31a/15, 33a/18, 40a/19,
 51a/14, 52b/7, 53b/5, 57b/18, 59b/13, 69a/8,
 78a/19, 81a/13, 87b/10, 104b/17, 111b/16,
 120a/3, 121a/3, 124a/13
- zīnet** : < *Ar.* *zīnet*. Süs. [1]
 z. 99b/18

- zīnhār** : < *Far. zīnhār*. Sakın, asla. [4]
z. 30a/19, 36b/7, 57a/16, 124b/19
- zīrā** : < *Far. zīrā*. Çünkü, şundan dolayı. [88]
z. 4a/12, 4b/2, 5a/14, 6b/2, 7b/3, 8b/13, 8b/15, 10a/4, 10a/17, 10b/2, 10b/7, 11a/10, 12a/8, 13a/14, 25a/8, 25a/13, 25a/18, 25b/14, 26a/15, 26b/10, 26b/15, 27a/6, 29a/11, 30a/17, 30a/19, 35a/7, 35b/3, 36b/6, 36b/12, 40b/15, 41a/16, 43a/5, 44a/18, 45a/1, 45a/18, 46a/15, 50b/11, 53a/18, 55b/17, 57a/15, 62b/13, 63a/3, 65a/18, 67b/7, 68b/5, 68b/11, 69b/5, 69b/6, 69b/7, 71a/9, 72a/14, 73a/14, 73b/12, 73b/15, 74a/15, 77a/6, 77b/10, 78a/1, 78a/2, 78a/6, 81a/3, 81a/11, 81a/18, 83b/19, 84b/9, 85a/6, 86a/2, 87a/13, 87b/7, 88a/1, 89a/5, 89a/15, 92a/4, 92b/9, 94a/6, 94a/11, 94b/2, 96b/3, 99b/7, 100b/5, 104a/10, 104b/7, 104b/16, 113a/16, 124b/19, 131b/3, 143a/12, 146a/3
- zīrā^c** : < *zīrā^c*. Dirsekten orta parmak ucuna kadar olan uzunluk ölçüsü. [4]
z. 19b/3, 77a/14
z.+dan 97a/6, 114a/18
- zīrbāc** : < *Far. zīrbāc*. Et suyu çorba. [6]
z. 14a/1, 14a/6, 14b/9, 15a/16, 16a/7, 17b/16
- zīre** : < *Far. zīre*. Kimyon. [2]
z.+si 81b/2
z.+sıdır 73b/1
- zīvān** : < *Ar. zīvān*. Yulaf. [1]
z. 8a/1
- ziyāde** : < *Ar. ziyāde*. Fazla, çok. [305]
z. 4b/18, 8b/19, 9b/6, 9b/14, 10a/4, 13b/15, 14b/6, 15b/12, 16b/13, 16b/14, 16b/15, 16b/17, 17a/12, 17b/2, 17b/4, 17b/11, 17b/12, 17b/13, 18a/9, 18b/2, 19a/12, 19a/16, 21a/6, 22a/16, 22b/3, 22b/5, 23a/1, 23a/2, 24a/2, 24a/18, 25a/4, 25a/13, 25a/14, 26b/10, 26b/13, 27a/8(2), 27a/10, 29a/5, 30b/7, 32a/16, 35b/1, 36b/6, 36b/10, 36b/13, 37a/6, 37b/15, 38a/8, 38a/12, 40a/11, 40a/19, 40b/20, 41a/16, 41b/2, 42b/16, 43a/2, 43a/12, 44b/14, 44b/15, 45a/5, 45a/17, 46a/10, 46b/18, 47a/16, 48a/16, 48b/5, 49a/18, 49b/2, 51a/16, 53a/18, 54b/14, 55a/7, 55b/8, 59a/1, 59a/16, 59b/10, 60a/13, 61b/5, 63a/11, 63a/12, 64b/2, 66a/12, 74a/8, 75b/9, 75b/18, 76a/1, 77b/10, 77b/19, 78a/10, 78a/11, 78b/4, 78b/9, 78b/11, 79a/4, 81a/16, 82a/15, 82b/12, 83a/19, 85a/17, 85b/11, 86a/14, 87b/16, 91a/9, 91b/10, 92b/19, 93a/2, 97b/4, 98a/14, 100b/8, 100b/17, 101a/11, 101a/17, 102a/13, 107a/2, 108a/7, 109b/17, 112a/18, 114a/6, 115b/14, 115b/18, 118b/10, 118b/12, 119b/15, 121a/5, 133a/14, 133b/5, 133b/13, 135b/7, 137b/14, 138a/6, 144a/1, 145a/1, 145a/19
z. it- 28a/18, 28a/19, 29b/14, 30a/9, 30b/5, 31a/11, 31b/14, 33b/4, 37a/5, 37a/12, 37b/7, 38a/11, 39a/12, 39a/15, 40b/12, 41a/20, 42b/14, 43b/5, 44a/10, 44a/18, 44b/16, 46a/14, 44b/16, 46a/14, 45a/1, 45b/13, 46a/14, 47a/11, 48a/4, 48a/19, 48b/1, 54b/7, 55a/14, 56b/13, 57a/8, 57a/12, 57a/14, 57b/4, 59b/11, 60b/4, 60b/5, 60b/17, 63a/4, 66a/8, 68b/12, 68b/15, 69a/19, 69b/8, 69b/14, 71b/12, 80a/3, 84a/4, 87a/2, 90a/17, 98b/9, 98b/12, 102b/5, 105a/7, 106b/11, 107a/5, 110a/6, 111b/19, 112a/4, 115a/18, 125a/7, 144a/8
z. itdür- 62b/19, 105b/14
z. ol- 5b/5, 10a/19, 10b/3, 10b/4, 13b/4, 13b/10, 14a/16, 16b/1, 17a/3, 17b/7, 19b/4, 25a/6, 25a/9, 38a/5, 42b/5, 42b/14, 47b/10, 57b/7, 59a/5, 69a/3, 78a/10, 86a/14, 93b/12, 98b/6, 100a/10
z.+dir 7a/4, 7a/6, 29a/8, 41b/3, 45b/19, 48b/2, 52a/11, 52b/18, 56b/18, 59a/16, 59b/14, 73b/13, 75b/1, 77b/17, 81a/14, 86a/4, 106a/8, 109a/15, 128b/16, 133a/3
z.+si 54b/10, 62a/11, 68a/3, 68a/14, 68b/2, 69a/13, 70a/4, 70a/16, 70b/8, 70b/16, 71a/4, 71b/6, 73a/2, 73b/5, 74b/6, 74b/19, 75b/9, 76a/18, 78b/14, 79a/7, 79a/13, 79b/5, 79b/14, 81b/1, 81b/8, 82b/2, 82b/12, 84a/12, 85b/10, 85b/18, 88b/17, 89a/11, 89b/2,

89b/15, 90b/18, 94b/11, 95b/10, 95b/17, 96a/10, 99a/7, 102a/1, 103b/19, 104a/13, 105a/11, 105b/5, 105b/18, 107a/7, 107b/1, 108a/1, 108a/13, 108b/15, 109a/8, 109b/16, 111a/13, 112b/5, 114b/3
z.+siyle 120b/6, 134a/5
z.+siniñ 91b/17, 114a/7

ziyādece: Fazlaca. [1]

z. 82a/1

ziyān : < *Far. ziyān*. Zarar. [28]

z. 66a/13

z. et- 73a/15, 86b/17

z. getür- 42b/8, 47b/5

z. it- 38a/5, 63a/7, 63a/16, 64a/11,

66a/12, 68b/2, 68b/14, 69a/13, 70b/9, 71b/7, 79b/14, 80a/13, 84a/13, 88a/9, 90b/18, 95b/17, 96a/10, 101a/11, 107b/1, 108a/13, 111a/13

z.+1 (*iye.*) 109b/8, 114a/7

zor : < *Far. zūr*. Zor, sıkıntı çekilerek yapılan. [1]

z.+ına 140a/5

zor : < *Far. zūr*. Kabızlık; bäsür ve mesâne iltihâbında olan ağrılı ıkıntı. [1]

z. 19a/6

zūfā : < *İbr. Çördük otu*. [9]

z. 17b/8, 132b/10, 132b/14, 134a/11

z. şuyı 69a/11

z.+dır 52b/10

cevāriş-i z. 132b/13

z.-yı raṭb 52b/9

z.-yı yābis 52b/4

zufr : < *Ar. zufr*. İtdirseği, arpacık. (?) [1]

z. 137a/4

zuḫal: < *Ar. zuḫal*. Satürn. [1]

z.+e 9a/5

zuḫal : *bk.* zuḫal. [6]

z.+e 12a/19, 114b/19, 115a/6, 116b/9

z.+iñ 115a/2, 115a/3

zuhūr : < *Ar. zuhūr*. Meydana çıkma, görünme. [7]

z. eyle- 63a/3

z. it- 84b/3

z.+a gel- 10b/3 “*ortaya çıkmak*”

z.+1 (*iye.*) 76b/12, 76b/18

z.+ına 7a/18

z.-ı ef^c āl 10a/15

zulmet-i °ayn: < *Ar. zulmet-i °ayn*. Geç kararması; körlük.[2]

z.+a 53a/11

z.+1 (*yük.*) 48a/9

zurüb : *bk.* zarbe [1]

z.-ı muhtelif 10b/9

zurunbād: < *Ar. zurunbād*. Yabânî zencefil. [7]

z. 51b/16 (2), 118b/4, 118a/5, 139b/2, 140a/17, 145b/2

zūsuntāriyā: < *Ar. zūsuntāriyā*. Dizanteri. [6]

z. 62a/13

z. ishāli 66b/17

z. ° illeti 39b/19, 54b/14, 56b/4

z.+ya 87a/1

zücāc : Şişe, cam. [1]

z.-ı muhriķ 117b/17

zügürtlük: Zügürtlük, fakirlik.[1]

z. ° illeti 50a/4

zū- ḫamsetü evrāk: < *Ar. zū-ḫamsetü'l evrāk*. Beş parmak otu. [1]

z. 114a/17

zühūr-ı ḫalye(?): Misk çiçeği (?), bir tür kokulu çiçek. [1]

z.135a/5

zühre : < *Ar. zuhre*. Venüs. [5]

z.+ye 9a/5, 12a/18, 115b/1, 115b/3, 116b/6

zühüb : < *Ar. zühüb*. Altınlar. [1]

z. 49b/17

zükām : < *Ar. zukām*. Nezle. [1]
z.+1 (*yük.*) 36a/17

zükām: *bk. zukām*. [27]
z. 5b/7, 48a/8, 53a/6, 103b/8
z. ol- 53a/4, 53a/5, 55b/16
z.+a 36b/17, 51b/12, 53a/4, 66a/9,
73a/8, 74b/14, 75b/5, 78a/5, 79b/10, 81b/15,
85b/5, 113a/10, 140a/1
z.+dan 38b/15
z.+1 (*yük.*) 58a/7, 59b/5, 59b/9,
79b/11
z.+1 (*iye.*) 59b/4, 64b/9

zümürüd: < *Ar. zumurrud*. Zümrüt, yeşil
renkte çok değerli bir taş. [6]
z. 8a/5, 12a/9, 52a/9 (2), 116a/8
z.+ün 52a/12

4.3. Sıklık Dizini

Sıklık dizininde yaklaşık 10981 adet madde başı bulunmaktadır. Metin içerisindeki kelime sayısı ise 72748 adettir. Kelimelerin sıklık dizini aşağıdaki gibi elde edilmiştir:

KELİME	SIKLIK	%			
ve	8216	11,29	iki	293	0,402
ider	1356	1,863	derecede	284	0,390
ile	873	1,200	şavlı-i	271	0,372
bir	749	1,029	virür	253	0,347
dirhem	674	0,926	budur	244	0,335
eger	666	0,915	şavlı	238	0,327
olur	609	0,837	ziyâde	225	0,309
ki	566	0,778	gibi	214	0,294
nâfi° dir	544	0,747	vardır	213	0,292
dağı	502	0,690	isti° māl	207	0,284
dirler	485	0,666	giderir	197	0,270
bu	417	0,573	birinden	189	0,259
olan	415	0,570	vireler	188	0,258
idüb	414	0,569	fâıide	184	0,252
ammā	411	0,564	işseler	181	0,248
şabî° atı	394	0,541	ol	179	0,246
ideler	377	0,518	şuvvet	177	0,243
her	323	0,443	müfiddir	168	0,230
dağı	312	0,428	didikleri	163	0,224
ğāyet	311	0,427	mişdār-ı	163	0,224
üzre	308	0,423	ıslāh	161	0,221
bunuñ	307	0,422	şerbeti	160	0,219
ola	303	0,416	bārid	157	0,215
hār	296	0,406	eyleseler	154	0,211
yābisdir	295	0,405	şarîki	153	0,210

şu	153	0,210	üçüncü	93	0,127
ba° dehu	151	0,207	def°	92	0,126
ikinci	150	0,206	yüz	91	0,125
evvel	142	0,195	beyān	90	0,123
üç	139	0,191	türkīde	90	0,123
on	138	0,189	duhn-ı	89	0,122
muvāfıkdır	133	0,182	bezr-i	88	0,120
şoñra	132	0,181	raṭbdır	88	0,120
° asel	130	0,178	zīrā	88	0,120
ba° zılar	125	0,171	andan	87	0,119
ise	124	0,170	bunı	85	0,116
oldur	123	0,169	buçuk	84	0,115
ma° cūn-ı	121	0,166	yağı	84	0,115
a° lāsı	120	0,164	dirhemdir	82	0,112
ḥāşıl	119	0,163	dögüb	82	0,112
sahķ	116	0,159	ishāl	82	0,112
cümle	115	0,158	ṭılā	82	0,112
mi° deye	115	0,158	şeker	81	0,111
çok	111	0,152	göz	80	0,109
şuyı	111	0,152	göze	80	0,109
illā	110	0,151	gün	79	0,108
diger	108	0,148	içün	79	0,108
issi	106	0,145	pāk	79	0,108
gül	103	0,141	sürseler	76	0,104
ibn	101	0,138	ķoyub	75	0,103
yeseler	101	0,138	taḥlīl	75	0,103
ķan	100	0,137	yaķu	75	0,103
sirke	97	0,133	açar	72	0,098
ağrısına	95	0,130	dört	72	0,098
üzerine	95	0,130	ķavī	72	0,098
ağrılarına	94	0,129	ṭutar	72	0,098
bundan	94	0,129	münāsibdir	71	0,097

tāze	71	0,097	çıkarır	60	0,082
köki	70	0,096	içine	60	0,082
nev ^c	70	0,096	ķaynadub	60	0,082
ursalar	70	0,096	ķuvvet-i	60	0,082
getürür	69	0,094	muķkem	60	0,082
^c ilācı	69	0,094	miķdārı	59	0,081
keser	69	0,094	baytār	58	0,079
aķ	68	0,093	yigirmi	58	0,079
beyāz	68	0,093	alub	57	0,078
şarı	68	0,093	balğamı	57	0,078
toķmı	67	0,092	berāber	57	0,078
beş	66	0,090	degildir	57	0,078
hindī	66	0,090	kim	57	0,078
olmaz	66	0,090	olunur	57	0,078
öksürüģe	66	0,090	şarāb-ı	57	0,078
veyā	66	0,090	yaprağı	57	0,078
bevli	65	0,089	yağıyla	56	0,076
didiler	65	0,089	zıkr	56	0,076
ķabb-ı	65	0,089	ziyādesi	56	0,076
buña	63	0,086	beñzer	55	0,075
ķadar	63	0,086	maştakī	55	0,075
mi ^c de	63	0,086	bevāsire	54	0,074
bişürüb	62	0,085	calinus	54	0,074
çiçegi	62	0,085	siyāh	54	0,074
eski	62	0,085	tīz	54	0,074
içinde	62	0,085	yaramaz	54	0,074
ķızıl	62	0,085	fevāyidi	53	0,072
ķılķ	61	0,083	ķalbe	53	0,072
mā ^o -i	61	0,083	münāsib	53	0,072
şovuk	61	0,083	olub	53	0,072
veyāķūd	61	0,083	yarım	53	0,072
ba ^c zı	60	0,082	baş	52	0,071

ciger	52	0,071	şifatu	46	0,063
diş	52	0,071	dirheme	45	0,061
iderler	52	0,071	mu ^c tedildir	45	0,061
ikincide	52	0,071	dirhemden	44	0,060
şāfi	52	0,071	edviyyeler	44	0,060
sākin	52	0,071	kifāyet	44	0,060
ya ^c nī	52	0,071	bögrek	43	0,059
kanı	51	0,070	bunlardır	43	0,059
za ^c ferān	51	0,070	cāyizdir	43	0,059
bāhı	50	0,068	men ^c	43	0,059
içi	50	0,068	olmağdır	43	0,059
karışdırub	50	0,068	tatlu	43	0,059
ma ^c cūn	50	0,068	zāyil	43	0,059
nef ^c i	50	0,068	zeyt	43	0,059
ağız	49	0,067	cigere 0,054	42	0,057
inşā ⁹ allāhu te ^c ālā	49	0,067	sekiz	42	0,057
miğdār	49	0,067	yegdir	42	0,057
şuyını	49	0,067	bedeli	41	0,056
aña	48	0,065	degin	41	0,056
bağırsağ	48	0,065	ihtiyārāt	41	0,056
dimişler	48	0,065	kosalar	41	0,056
hazm	48	0,065	şifā	41	0,056
laṭīf	48	0,065	biri	40	0,054
yaralara	47	0,064	bula	40	0,054
zencebīl	47	0,064	gelür	40	0,054
bedeni	46	0,063	göre	40	0,054
büyük	46	0,063	oluna	40	0,054
ğidā	46	0,063	bādem	39	0,053
huşūşan	46	0,063	balğamī	39	0,053
kuvveti	46	0,063	cemī ^c	39	0,053
meşelā	46	0,063	cevz-i	39	0,053
mülāyim	46	0,063	ğalīz	39	0,053

gerekdir	39	0,053	az	35	0,048
ḥarāreti	39	0,053	deşkuridus	35	0,048
ḥayzı	39	0,053	eti	35	0,048
ḳaranfil	39	0,053	mi ^c dede	35	0,048
ḳatub	39	0,053	ne	35	0,048
ḳoyalar	39	0,053	otuz	35	0,048
mu ^c tedil	39	0,053	şışlere	35	0,048
emrāz-ı	38	0,052	birḳaç	34	0,046
ḥārdır	38	0,052	çekseler	34	0,046
ḥarāret	38	0,052	ğayrı	34	0,046
ikişer	38	0,052	içeler	34	0,046
^c illetine	38	0,052	ḳabz	34	0,046
olunan	38	0,052	keşirā	34	0,046
tevellüd	38	0,052	lākin	34	0,046
yāḥūd	38	0,052	misk	34	0,046
birer	37	0,050	mücerrebdır	34	0,046
faşd	37	0,050	şamğ-ı	34	0,046
içürseler	37	0,050	şuyın	34	0,046
ḳat ^c	37	0,050	şuyıyla	34	0,046
olunsa	37	0,050	ḫabḫ	34	0,046
zımād	37	0,050	vuḳıyye	34	0,046
ayaric-i	36	0,049	aḫlāḫı	33	0,045
azacıḳ	36	0,049	^c ameli	33	0,045
ḫıfz	36	0,049	itdürür	33	0,045
meşāne	36	0,049	ḳıvāma	33	0,045
nāfi ^c	36	0,049	mi ^c de ³ i	33	0,045
süd	36	0,049	nef ^c	33	0,045
şarāb	36	0,049	nev ^c i	33	0,045
ḫab ^c ı	36	0,049	yā	33	0,045
taḳvīm	36	0,049	zāḫir	33	0,045
ağızda	35	0,048	aḳıdır	32	0,043
^c alāmeti	35	0,048	altı	32	0,043

bişmiş	32	0,043	şafraýı	30	0,041
çoğdur	32	0,043	ta ^c am	30	0,041
dimāğa	32	0,043	temīmī	30	0,041
dir	32	0,043	zarar	30	0,041
hafaķāna	32	0,043	ateş	29	0,039
^c ırķu'n-nisāya	32	0,043	derece	29	0,039
idrār	32	0,043	devālar	29	0,039
ishāķ	32	0,043	eyü	29	0,039
ķulağa	32	0,043	ferah	29	0,039
maṭbūh	32	0,043	günde	29	0,039
otı	32	0,043	mezkūr	29	0,039
şo ³ uķ	32	0,043	öyken	29	0,039
südi	32	0,043	sevdāyı	29	0,039
yine	32	0,043	üçer	29	0,039
ğdāsımı	31	0,042	yalñız	29	0,039
ide	31	0,042	yedi	29	0,039
iḥtiyārāt	31	0,042	anīsün	28	0,038
miskāl	31	0,042	balğam	28	0,038
muvāfıķ	31	0,042	beve	28	0,038
rāziyāne	31	0,042	bevvä	28	0,038
şāhib-i	31	0,042	dārçin	28	0,038
^c arabī	30	0,041	eczāları	28	0,038
balğamdan	30	0,041	ekseler	28	0,038
bile	30	0,041	gibidir	28	0,038
çekirdegi	30	0,041	ışladub	28	0,038
evvelde	30	0,041	ince	28	0,038
fulful	30	0,041	ķā ^c ide	28	0,038
günlük	30	0,041	tā	28	0,038
idesin	30	0,041	ṭalaķ	28	0,038
ķabuğı	30	0,041	^c uşāresi	28	0,038
muḥammed	30	0,041	yumurṭa	28	0,038
olsa	30	0,041	berk	27	0,037

deng	27	0,037	kökiniñ	26	0,035
dördünci	27	0,037	mürr-i	26	0,035
ekşi	27	0,037	nesne	26	0,035
gice	27	0,037	sevdā	26	0,035
içürelər	27	0,037	sevdāvī	26	0,035
insānda	27	0,037	sikencübīn	26	0,035
ishāli	27	0,037	sünbül-i	26	0,035
kerefs	27	0,037	taqvīmü'l-edviyye	26	0,035
küçük	27	0,037	tarīk-i	26	0,035
mafāşıla	27	0,037	yelleri	26	0,035
meşāneye	27	0,037	ziyān	26	0,035
olursa	27	0,037	aḥmer	25	0,034
ot	27	0,037	ba ^c zısı	25	0,034
peydā	27	0,037	dürtselər	25	0,034
şabır	27	0,037	evvelā	25	0,034
şafra	27	0,037	evvelīsi	25	0,034
süddelerin	27	0,037	fi'l-ḥāl	25	0,034
taşzırsalar	27	0,037	ğarğara	25	0,034
üçüncide	27	0,037	ḥām	25	0,034
verd	27	0,037	semürdür	25	0,034
yaprağını	27	0,037	ta ^c āmı	25	0,034
acı	26	0,035	ḫīn-i	25	0,034
ağrısın	26	0,035	yanmış	25	0,034
aḫlāt-ı	26	0,035	za ^c īf	25	0,034
bedene	26	0,035	beşer	24	0,032
bunları	26	0,035	çıbanlara	24	0,032
fāsıd	26	0,035	envā ^c ina	24	0,032
ğaflet	26	0,035	ğārīkūn	24	0,032
ḥummā-yı	26	0,035	hem	24	0,032
ihlīlec-i	26	0,035	itdürelər	24	0,032
kaçan	26	0,035	ķābızdır	24	0,032
ķırķ	26	0,035	ķatalar	24	0,032

kökini	24	0,032	azdır	22	0,030
mā' ü'l	24	0,032	bi-izni'llāhi-te' ālā	22	0,030
nıkrīse	24	0,032	cem ^c	22	0,030
mışf	24	0,032	ħablar	22	0,030
olanlara	24	0,032	ħall	22	0,030
rā'yiħası	24	0,032	ħabzı	22	0,030
şar ^c a	24	0,032	ķırar	22	0,030
şışlerine	24	0,032	ķurř-ı	22	0,030
ağacı	23	0,031	miřķāldir	22	0,030
āhirinde	23	0,031	nebāt	22	0,030
belesān	23	0,031	onar	22	0,030
bukraş	23	0,031	oñuldur	22	0,030
dimāğı	23	0,031	sefūf	22	0,030
dirhemini	23	0,031	sūkker	22	0,030
ermenī	23	0,031	taķtīr	22	0,030
esved	23	0,031	řalaķa	22	0,030
fulus	23	0,031	var	22	0,030
gögüs	23	0,031	yerlerde	22	0,030
ķara	23	0,031	aşfar	21	0,028
ķırmızı	23	0,031	bevl	21	0,028
levni	23	0,031	bostānī	21	0,028
olmaya	23	0,031	böyle	21	0,028
olmuş	23	0,031	ķıbanlarına	21	0,028
öldürür	23	0,031	ķıķar	21	0,028
rufis	23	0,031	devā-i	21	0,028
teskīn	23	0,031	eftimun	21	0,028
şuz	23	0,031	etmek	21	0,028
yaķub	23	0,031	ezüb	21	0,028
yaralarına	23	0,031	güzel	21	0,028
yeşil	23	0,031	iden	21	0,028
yürek	23	0,031	isti ^c māli	21	0,028
arpa	22	0,030	kāfūr	21	0,028

murād	21	0,028	rāzī	20	0,027
şafrādan	21	0,028	şekil	20	0,027
sāʾir	21	0,028	tahrīk	20	0,027
şusuzluğı	21	0,028	telyīn	20	0,027
şekeri	21	0,028	uyuza	20	0,027
şişleri	21	0,028	yaraları	20	0,027
tamām	21	0,028	yelmeşik	20	0,027
tükürenlere	21	0,028	yere	20	0,027
vesāʾir	21	0,028	ziyādedir	20	0,027
yābis	21	0,028	arturur	19	0,026
yokdur	21	0,028	bal	19	0,026
zekerı	21	0,028	besbāse	19	0,026
bedende	20	0,027	cilā	19	0,026
belki	20	0,027	edviyye	19	0,026
benefşe	20	0,027	elli	19	0,026
boğaz	20	0,027	günlerinde	19	0,026
dāne	20	0,027	haşhāş	19	0,026
dār-ı	20	0,027	hıtmī	19	0,026
def ^a	20	0,027	hōş	19	0,026
dem-i	20	0,027	iken	19	0,026
dimāğ	20	0,027	ikincisi	19	0,026
ebyaz	20	0,027	ism-i	19	0,026
fārisīde	20	0,027	karışdurub	19	0,026
ğālib	20	0,027	kibrīt	19	0,026
gögsi	20	0,027	lāzım	19	0,026
hindibā	20	0,027	mersīn	19	0,026
kendü	20	0,027	milh-i	19	0,026
laţıfdir	20	0,027	mizāclulara	19	0,026
lāzımdır	20	0,027	mümāşil	19	0,026
menī ^o i	20	0,027	raţb	19	0,026
nev ^c ine	20	0,027	şadre	19	0,026
olduğı	20	0,027	şāf	19	0,026

sefûf-1	19	0,026	süddeleri	18	0,024
şa ^c ĩr	19	0,026	şeyler	18	0,024
viseler	19	0,026	şey ^o	18	0,024
viyeler	19	0,026	taş	18	0,024
afyûn	18	0,024	turunc	18	0,024
āhır	18	0,024	urular	18	0,024
^c alīle	18	0,024	yağ	18	0,024
^c ārız	18	0,024	yaz	18	0,024
büber	18	0,024	yemişi	18	0,024
cāyız	18	0,024	yubūseti	18	0,024
cevāriş-i	18	0,024	yuḥanna	18	0,024
deyü	18	0,024	yüridür	18	0,024
gerek	18	0,024	zīku'n-nefese	18	0,021
ġidāsı	18	0,024	adamı	17	0,023
gözi	18	0,024	^c alīlīñ	17	0,023
qalır	18	0,024	^c azīm	17	0,023
qay ^o 1	18	0,024	başa	17	0,023
kehrübā	18	0,024	burūdeti	17	0,023
qulaq	18	0,024	çıkıarub	17	0,023
qurı	18	0,024	çiçeginiñ	17	0,023
quru	18	0,024	dārçīnī	17	0,023
mafāşıl	18	0,024	ekser	17	0,023
maḥallinde	18	0,024	eşyālar	17	0,023
ma ^c cūnı	18	0,024	etmeyeler	17	0,023
mensüb	18	0,024	ḥavlincān	17	0,023
mizāca	18	0,024	içmek	17	0,023
muqavvīdir	18	0,024	qanıñı	17	0,023
noḥūd	18	0,024	qatı	17	0,023
otuñ	18	0,024	kemmūn	17	0,023
ruṭūbeti	18	0,024	levz	17	0,023
şandal	18	0,024	marāzlara	17	0,023
şuya	18	0,024	mażmaza	17	0,023

mercimek	17	0,023	kış	16	0,021
müşhil	17	0,023	lu ^c ūk	16	0,021
nitekim	17	0,023	maç ^c ad	16	0,021
şığır	17	0,023	ma ^c lūm	16	0,021
sürer	17	0,023	mensūbdur	16	0,021
ta ^c mı	17	0,023	mesīh	16	0,021
üzüm	17	0,023	meşhūr	16	0,021
virüb	17	0,023	nefese	16	0,021
yaramazdır	17	0,023	olmağla	16	0,021
yemek	17	0,023	öykene	16	0,021
aқан	16	0,021	rebv	16	0,021
altun	16	0,021	sevdādan	16	0,021
aşl-ı	16	0,021	ṭabīb	16	0,021
aşlā	16	0,021	taşların	16	0,021
ateşe	16	0,021	ta ^c āmdan	16	0,021
besfāyic	16	0,021	tekrār	16	0,021
bil	16	0,021	tiryāk-ı	16	0,021
bunlar	16	0,021	uzun	16	0,021
cem ^c i	16	0,021	üzredir	16	0,021
cimā ^c a	16	0,021	yağını	16	0,021
çıқан	16	0,021	yaş	16	0,021
düzüb	16	0,021	yoğurub	16	0,021
evvelkisi	16	0,021	afsentīn	15	0,020
getürüb	16	0,021	ağrıları	15	0,020
ḥarārete	16	0,021	^c akreb	15	0,020
ḥummā-ı	16	0,021	altışar	15	0,020
ḥuneyn	16	0,021	a ^c lā	15	0,020
^c ilāc	16	0,021	^c avrat	15	0,020
^c illetlerine	16	0,021	bişürseler	15	0,020
insāniñ	16	0,021	biter	15	0,020
қandan	16	0,021	bunlarıñ	15	0,020
қatsalar	16	0,021	cevz	15	0,020

cimā ^c	15	0,020	tecrübe	15	0,020
cümlesi	15	0,020	tıtsalar	15	0,020
dağıdır	15	0,020	ve'l-hāşıl	15	0,020
dişleri	15	0,020	veca ^c -ı	15	0,020
dürlü	15	0,020	yumşadır	15	0,020
encir	15	0,020	ağacınıñ	14	0,019
et	15	0,020	ağrısı	14	0,019
faykara	15	0,020	ağaveyn	14	0,019
görelər	15	0,020	a ^c lādır	14	0,019
gözde	15	0,020	bāha	14	0,019
iç	15	0,020	burüdetden	14	0,019
kahve	15	0,020	çiçek	14	0,019
kākhule	15	0,020	eclen	14	0,019
koğusın	15	0,020	evvelinde	14	0,019
kökidir	15	0,020	eyeye	14	0,019
kurıdır	15	0,020	fāyidesi	14	0,019
maraz	15	0,020	girü	14	0,019
maraza	15	0,020	gül-āb	14	0,019
marazına	15	0,020	hazmı	14	0,019
minhāc	15	0,020	hısrım	14	0,019
muħriķ	15	0,020	ħıyār-şenber	14	0,019
nice	15	0,020	iħrāc	14	0,019
rengi	15	0,020	kābulī	14	0,019
rūh-ı	15	0,020	kādir	14	0,019
ruṭubet	15	0,020	keçi	14	0,019
sā ^c at	15	0,020	marul	14	0,019
şuyından	15	0,020	māyil	14	0,019
sünbül	15	0,020	muzırdır	14	0,019
şehvet-i	15	0,020	müfred	14	0,019
şerīf	15	0,020	nev ^c dir	14	0,019
taşları	15	0,020	nev ^c idir	14	0,019
taşra	15	0,020	olalar	14	0,019

olanlar	14	0,019	birbirine	13	0,017
olunmaya	14	0,019	buḥūr	13	0,017
rumī	14	0,019	cilāsı	13	0,017
semüz	14	0,019	dek	13	0,017
şıḳub	14	0,019	emīn	13	0,017
sū ³ -i	14	0,019	emrāza	13	0,017
süreler	14	0,019	eṭıbbā	13	0,017
süzüb	14	0,019	gözün	13	0,017
şarābı	14	0,019	güneşde	13	0,017
ta ^c āma	14	0,019	ḫācetde	13	0,017
toḥmınıñ	14	0,019	ḫarāretine	13	0,017
tura	14	0,019	ḫıyār-şenbe	13	0,017
üçüncisi	14	0,019	^c illetini	13	0,017
üstine	14	0,019	^c illetlere	13	0,017
vāḳı ^c	14	0,019	ishāle	13	0,017
vāḳt-i	14	0,019	ḳalınca	13	0,017
varınca	14	0,019	kāmıl	13	0,017
yaprağınıñ	14	0,019	ḳay ³	13	0,017
yarasına	14	0,019	ḳoyun	13	0,017
yāsemīn	14	0,019	ḳulunc	13	0,017
yerine	14	0,019	ḳulunca	13	0,017
yereḳāna	14	0,019	ḳurusı	13	0,017
yūnānīdir	14	0,019	maḫmūde	13	0,017
^c aḳlı	14	0,019	maḳ ^c ada	13	0,017
^c ūd	14	0,019	maraz-ı	13	0,017
^c ūd-ı	14	0,019	muḳavvī-i	13	0,017
^c unnāb	14	0,019	olsun	13	0,017
aḡrısını	13	0,017	olunmuşdur	13	0,017
aḡrıdır	13	0,017	orbiyasus	13	0,017
^c anber	13	0,017	rāvend	13	0,017
arḳa	13	0,017	rubb-ı	13	0,017
ayva	13	0,017	şafrevī	13	0,017

şarmısağ	13	0,017	gele	12	0,016
senāmekī	13	0,017	gögse	12	0,016
siñirlere	13	0,017	götürseler	12	0,016
şo' uqdan	13	0,017	hadīd	12	0,016
şuda	13	0,017	hayvāniñ	12	0,016
süzeler	13	0,017	iccāş	12	0,016
temr-i	13	0,017	insāna	12	0,016
toğuz	13	0,017	° isā	12	0,016
üzerinde	13	0,017	ķabuğını	12	0,016
zekere	13	0,017	ķangı	12	0,016
zükkāma	13	0,017	ķaynaya	12	0,016
adamlara	12	0,016	kettān	12	0,016
ağrıların	12	0,016	ķızdurur	12	0,016
aķar	12	0,016	laķveye	12	0,016
alma	12	0,016	leymun	12	0,016
arasında	12	0,016	lisān-ı	12	0,016
arıdır	12	0,016	marazlar	12	0,016
aşı	12	0,016	meşirdiŕus	12	0,016
bahaķa	12	0,016	mi° de°	12	0,016
bār	12	0,016	muħallil	12	0,016
başķa	12	0,016	muħallildir	12	0,016
beñzi	12	0,016	mūlaŕıfıdır	12	0,016
berāberi	12	0,016	olandır	12	0,016
bitürür	12	0,016	olmaķ	12	0,016
bunlara	12	0,016	otdur	12	0,016
burūdetde	12	0,016	otlar	12	0,016
buruna	12	0,016	rub°	12	0,016
demregüye	12	0,016	siñirleri	12	0,016
el	12	0,016	şovuķdan	12	0,016
etmez	12	0,016	şular	12	0,016
eylemek	12	0,016	şuyuñ	12	0,016
fālice	12	0,016	sūs	12	0,016

südlegen	12	0,016	cüz ²	11	0,015
şol	12	0,016	çig	11	0,015
terbiye	12	0,016	delâlet	11	0,015
ü	12	0,016	devā	11	0,015
yabān	12	0,016	dörder	11	0,015
yāķūt	12	0,016	etini	11	0,015
yeñi	12	0,016	eyledikleri	11	0,015
yyüb	12	0,016	ferfiyün	11	0,015
yubūsetde	12	0,016	gerçi	11	0,015
yüregi	12	0,016	girer	11	0,015
żararın	12	0,016	ħabs	11	0,015
zehirlü	12	0,016	ħuķne	11	0,015
ağacıñ	11	0,015	ħummā	11	0,015
ağrı	11	0,015	ısıtmalara	11	0,015
ağrılara	11	0,015	içerüde	11	0,015
° amel	11	0,015	insān	11	0,015
anıñ	11	0,015	ķalb	11	0,015
° ārīż	11	0,015	ķaranfīl	11	0,015
asarun	11	0,015	kelkenānec	11	0,015
° ataşu	11	0,015	kezālik	11	0,015
ateşde	11	0,015	kil-i	11	0,015
° avratlar	11	0,015	ķişilere	11	0,015
balı	11	0,015	ķoruķ	11	0,015
balıķ	11	0,015	kündür	11	0,015
bedeniñ	11	0,015	mādde	11	0,015
beden-i	11	0,015	maħallde	11	0,015
berrī	11	0,015	menfa° ati	11	0,015
boğaza	11	0,015	müncemid	11	0,015
böyledir	11	0,015	mürekkebdır	11	0,015
bunlardan	11	0,015	nefhi	11	0,015
burüdet	11	0,015	nīlūfer	11	0,015
cezb	11	0,015	o	11	0,015

olduğda	11	0,015	cimā ^c 1	10	0,013
şabāḥ	11	0,015	dāğ	10	0,013
şālih	11	0,015	dögeler	10	0,013
şar ^c	11	0,015	dördüncisi	10	0,013
selīḥe	11	0,015	eridüb	10	0,013
şoğduğına	11	0,015	etseler	10	0,013
sūrincān	11	0,015	fāyidelüdür	10	0,013
sürme	11	0,015	fi ^c li	10	0,013
tecfiḥi	11	0,015	gibilere	10	0,013
toḥmıdır	11	0,015	ḥafaḳānı	10	0,013
unı	11	0,015	ḥarāretden	10	0,013
°usrü'l	11	0,015	ḥarāret-i	10	0,013
verd-i	11	0,015	ḥāşıyyeti	10	0,013
virmeyeler	11	0,015	ḥayvān	10	0,013
yemişñ	11	0,015	ḥıyār	10	0,013
yumşaq	11	0,015	ḥükemā	10	0,013
yürece	11	0,015	iderlerse	10	0,013
zihni	11	0,015	ishāl-i	10	0,013
adam	10	0,013	iştihā	10	0,013
ağır	10	0,013	ḳābız	10	0,013
ağzı	10	0,013	ḳanın	10	0,013
°alil	10	0,013	ḳaynadalar	10	0,013
anıñ-içün	10	0,013	ḳoḳlasalar	10	0,013
bağırsağa	10	0,013	ḳoḳusına	10	0,013
balığı	10	0,013	lisānü'ş-şevr	10	0,013
bilüb	10	0,013	lu ^c ūḳ-ı	10	0,013
bögrege	10	0,013	maḥrūrī	10	0,013
buḥrān	10	0,013	maserceveyh	10	0,013
bulunur	10	0,013	midir	10	0,013
burnına	10	0,013	minvāl	10	0,013
burun	10	0,013	mizāc-ı	10	0,013
cigeri	10	0,013	mi ^c deden	10	0,013

muhtelif	10	0,013	bābūnec	9	0,012
müleyyindir	10	0,013	başdan	9	0,012
olunca	10	0,013	baṭṭīḥ	9	0,012
şaklar	10	0,013	bedel	9	0,012
şamğ	10	0,013	birisi	9	0,012
şuyıla	10	0,013	buḥārı	9	0,012
süddesin	10	0,013	cümlesine	9	0,012
şāhtere	10	0,013	cümlesini	9	0,012
tām	10	0,013	çiçegini	9	0,012
taşdır	10	0,013	defne	9	0,012
tebevül	10	0,013	demür	9	0,012
terkīb	10	0,013	dişe	9	0,012
terkībidir	10	0,013	dögülmüş	9	0,012
tuşlu	10	0,013	elekden	9	0,012
türbüd	10	0,013	eleyüb	9	0,012
tütsi	10	0,013	elmās	9	0,012
üzümüñ	10	0,013	emrāz	9	0,012
yanbaşı	10	0,013	erba ^c a	9	0,012
yaprağına	10	0,013	eyüdür	9	0,012
yerler	10	0,013	fıstık	9	0,012
yılan	10	0,013	gidere	9	0,012
zāc	10	0,013	gögüsde	9	0,012
zeytün	10	0,013	gügercin	9	0,012
adamıñ	9	0,012	güne	9	0,012
aḥlāṭdan	9	0,012	ḥab	9	0,012
alalar	9	0,012	ḥabb	9	0,012
ālāt-ı	9	0,012	ḥammāmda	9	0,012
^c ālem-i	9	0,012	ḥarāretlü	9	0,012
alur	9	0,012	ḥareket	9	0,012
anda	9	0,012	ḥazer	9	0,012
^c arabīde	9	0,012	ḥıltları	9	0,012
^c araḳ	9	0,012	^c ırḳ-ı	9	0,012

içireler	9	0,012	nıkrīs	9	0,012
idrār-ı	9	0,012	pıraşa	9	0,012
° illetleri	9	0,012	raħimde	9	0,012
imdi	9	0,012	raħme	9	0,012
inbīķ	9	0,012	rāy-ı	9	0,012
inen	9	0,012	rāziyānec	9	0,012
ķabaķ	9	0,012	rıtl	9	0,012
ķahveniñ	9	0,012	rīhleri	9	0,012
ķalbi	9	0,012	saķmuniya	9	0,012
ķarabaş	9	0,012	sā ^c atden	9	0,012
ķarışduralar	9	0,012	sefercel	9	0,012
kelefe	9	0,012	selīsā	9	0,012
ķıl	9	0,012	sevdāya	9	0,012
ķışr-ı	9	0,012	sezāb	9	0,012
ķoķusu	9	0,012	şifata	9	0,012
ķurıdub	9	0,012	sibistān	9	0,012
kül	9	0,012	şoğan	9	0,012
maķūle	9	0,012	şoğulcanı	9	0,012
māsūye	9	0,012	şudur	9	0,012
māsūyeniñ	9	0,012	şudā ^c -ı	9	0,012
meşānede	9	0,012	şüret-i	9	0,012
merhem	9	0,012	su ^c üť	9	0,012
muķavvī	9	0,012	şāf	9	0,012
muķl-ı	9	0,012	şāf-ı	9	0,012
mu ^c arrebdir	9	0,012	şeyh	9	0,012
müceffıdır	9	0,012	tabī ^c at	9	0,012
mücellā	9	0,012	tabī ^c atını	9	0,012
müfettiħdir	9	0,012	taḡla	9	0,012
mürekkeb	9	0,012	taşı	9	0,012
nabzı	9	0,012	tāzesi	9	0,012
nev ^c -ı	9	0,012	ta ² uķ	9	0,012
nezelāta	9	0,012	tedbīr	9	0,012

tenkīye	9	0,012	bütün	8	0,010
toprak	9	0,012	cülnār	8	0,010
u	9	0,012	dengdir	8	0,010
° ufūneti	9	0,012	diblerine	8	0,010
vaķit	9	0,012	dikeni	8	0,010
velākin	9	0,012	dil	8	0,010
yaġlu	9	0,012	dimiş	8	0,010
yara	9	0,012	dişlere	8	0,010
yerde	9	0,012	eczā	8	0,010
yubūset	9	0,012	egri	8	0,010
zamānda	9	0,012	ehl-i	8	0,010
zeker	9	0,012	elbette	8	0,010
aġacķa ⁹ unı	8	0,010	emrūd	8	0,010
° aķd	8	0,010	envā ^c -1	8	0,010
aķıdalar	8	0,010	eyleyüb	8	0,010
aķrāş-ı	8	0,010	fazalātı	8	0,010
alınmış	8	0,010	fincān	8	0,010
alurlar	8	0,010	fücl	8	0,010
anı	8	0,010	gāhī	8	0,010
anķardiya	8	0,010	ġalebe	8	0,010
artuķdur	8	0,010	ġayr-ı	8	0,010
a ^c zāya	8	0,010	gelince	8	0,010
bābında	8	0,010	gök	8	0,010
baġırsaķda	8	0,010	ġādis	8	0,010
bāķīdir	8	0,010	ġammāma	8	0,010
baķla	8	0,010	ġarāretin	8	0,010
balġam-ı	8	0,010	hazma	8	0,010
balġamīye	8	0,010	helāk	8	0,010
bārideye	8	0,010	helyün	8	0,010
baseliķden	8	0,010	ġiddetlü	8	0,010
bevāsīri	8	0,010	° ırķu'l	8	0,010
biryān	8	0,010	idelim	8	0,010

ihlīlec	8	0,010	mizāc	8	0,010
ihtināq-ı	8	0,010	mizāclu	8	0,010
° illet	8	0,010	mi° deniñ	8	0,010
° illete	8	0,010	muql	8	0,010
° illeti	8	0,010	mūlatıf	8	0,010
isfīdāc	8	0,010	mūndefi°	8	0,010
issidir	8	0,010	mürr	8	0,010
istiskāya	8	0,010	nām	8	0,010
qapayub	8	0,010	nārdīn	8	0,010
qatūnā	8	0,010	nev° iniñ	8	0,010
qa° uq	8	0,010	nihāyet	8	0,010
kebābe	8	0,010	noqşān	8	0,010
qızdırır	8	0,010	oldı	8	0,010
kimesnelere	8	0,010	penbe	8	0,010
qorlar	8	0,010	raħim	8	0,010
köpügi	8	0,010	rebve	8	0,010
qurşun	8	0,010	rībās	8	0,010
qurusını	8	0,010	rummān	8	0,010
quvā-yı	8	0,010	şa° ter	8	0,010
külini	8	0,010	seksen	8	0,010
lāden	8	0,010	seviṭra	8	0,010
liḫyetü't-teys	8	0,010	şudan	8	0,010
māsūyeniñdir	8	0,010	şudā° ı	8	0,010
meger	8	0,010	şuyınıñ	8	0,010
mekkī	8	0,010	su° d	8	0,010
mercān	8	0,010	şaqīqa	8	0,010
mermer	8	0,010	şarābla	8	0,010
meyan balı	8	0,010	şebrem	8	0,010
meyan köki	8	0,010	ṭancara	8	0,010
mişkāle	8	0,010	ṭebāşır	8	0,010
mişkālın	8	0,010	ṭebāşır-i	8	0,010
miqḏārın	8	0,010	temizler	8	0,010

terementi	8	0,010	bākī	7	0,009
terencübīn	8	0,010	bal mūmı	7	0,009
tūt	8	0,010	baldırıķara	7	0,009
unıyla	8	0,010	baraŗa	7	0,009
° unŗul	8	0,010	baŗı	7	0,009
° urūķda	8	0,010	baŗına	7	0,009
vezni	8	0,010	beden	7	0,009
yaġıdır	8	0,010	behmen-i	7	0,009
yaġlar	8	0,010	bileler	7	0,009
yapraġın	8	0,010	bilmek	7	0,009
yarpuz	8	0,010	bögregi	7	0,009
yetmiŗ	8	0,010	buġday	7	0,009
yusalar	8	0,010	bulur	7	0,009
yürekde	8	0,010	buyan	7	0,009
yüzi	8	0,010	cānavarlar	7	0,009
zamān	8	0,010	cāvŗır	7	0,009
zanbaķ	8	0,010	cerāhatlara	7	0,009
zātü'l-cenbe	8	0,010	ceziresinde	7	0,009
za° f	8	0,010	cigerde	7	0,009
zībaķ	8	0,010	cins	7	0,009
adıdır	7	0,009	cümlesinden	7	0,009
adama	7	0,009	cümlesiniñ	7	0,009
aġac	7	0,009	çekirdeginiñ	7	0,009
aġrısı-çün	7	0,009	çekirdek	7	0,009
aŗŗam	7	0,009	çigneseler	7	0,009
aķaķıya	7	0,009	çīnī	7	0,009
° ālemde	7	0,009	dāhil-i	7	0,009
altmıŗ	7	0,009	dānesin	7	0,009
° anber-baris	7	0,009	dāyim	7	0,009
bādrencbüye	7	0,009	dā° ü'ŗ-ŗa° lebe	7	0,009
bahaķı	7	0,009	dekdir	7	0,009
baķır	7	0,009	derece-i	7	0,009

deryā	7	0,009	içüb	7	0,009
didügümüz	7	0,009	idicidir	7	0,009
dirhemini	7	0,009	ifrāt	7	0,009
diz	7	0,009	ikisi	7	0,009
edviyyeleri	7	0,009	imsāk	7	0,009
ekşeriyā	7	0,009	indürüb	7	0,009
ekşisi	7	0,009	iner	7	0,009
enār	7	0,009	ishāline	7	0,009
evde	7	0,009	qala	7	0,009
evcā ^c -1	7	0,009	qana	7	0,009
eyle	7	0,009	qar	7	0,009
eylemiştir	7	0,009	qarhā	7	0,009
eyüsi	7	0,009	qarībdir	7	0,009
fārisīden	7	0,009	qasıq	7	0,009
faşl	7	0,009	qaşnī	7	0,009
fi'l-cümle	7	0,009	qaşıq	7	0,009
geçürüb	7	0,009	kebere	7	0,009
gelse	7	0,009	keskin	7	0,009
geyik	7	0,009	kırmız	7	0,009
ğidālar	7	0,009	qīfālden	7	0,009
ğidālardan	7	0,009	kifāye	7	0,009
gözleri	7	0,009	kimisi	7	0,009
hafif	7	0,009	qoqsalar	7	0,009
halāş	7	0,009	qomaz	7	0,009
hāmile	7	0,009	qoya	7	0,009
hardal	7	0,009	qoyasın	7	0,009
hōd	7	0,009	qurş	7	0,009
hummalara	7	0,009	qurşlar	7	0,009
hummāz	7	0,009	laqve	7	0,009
ısıcaq	7	0,009	lü ^o lü ^o	7	0,009
ışırduğına	7	0,009	mālīhūlyāya	7	0,009
ibtidā	7	0,009	marāzdır	7	0,009

marazlarına	7	0,009	şandal-ı	7	0,009
māyıldır	7	0,009	şarılığa	7	0,009
ma ^c rūfdur	7	0,009	sebebi	7	0,009
meşāne ^o i	7	0,009	semūmāta	7	0,009
mertebe	7	0,009	seyaduryeṭus	7	0,009
meryem	7	0,009	şırlı	7	0,009
merzencūş	7	0,009	şovukluğına	7	0,009
meşhūrdur	7	0,009	şuyıdır	7	0,009
mevzi ^c e	7	0,009	summāk	7	0,009
mizācı	7	0,009	südidir	7	0,009
mi ^c deyi	7	0,009	südde	7	0,009
mūmiyā	7	0,009	sülük	7	0,009
murabbāsi	7	0,009	süst	7	0,009
muşliḥ-i	7	0,009	şāflar	7	0,009
müfredāt	7	0,009	şahm-ı	7	0,009
müleyyin	7	0,009	şerbet	7	0,009
müşildir	7	0,009	şişine	7	0,009
nānhuvah	7	0,009	şişe	7	0,009
nār	7	0,009	şūniz	7	0,009
nisyāna	7	0,009	taḥlīli	7	0,009
olduğını	7	0,009	taḫdīrce	7	0,009
ortasında	7	0,009	ṭālib	7	0,009
öykeni	7	0,009	taşdan	7	0,009
peynir	7	0,009	ṭā ^c ūna	7	0,009
ravfadan	7	0,009	tesḫīn	7	0,009
riyāḥı	7	0,009	tūtiyā	7	0,009
riyāḥ-ı	7	0,009	ṭutulduđına	7	0,009
rūḥ	7	0,009	uyḥu	7	0,009
ruṭūbet-i	7	0,009	ve mā eşbehe zālik	7	0,009
sāde	7	0,009	veyāḥūd	7	0,009
şadrine	7	0,009	virnek	7	0,009
saḫanḫūr	7	0,009	yağın	7	0,009

yağından	7	0,009	bāride	6	0,008
yağındır	7	0,009	başda	6	0,008
yanuğına	7	0,009	başında	6	0,008
yaprağından	7	0,009	başını	6	0,008
yapraqları	7	0,009	batırub	6	0,008
yemiştir	7	0,009	ba ^c zılarıñ	6	0,008
yıl	7	0,009	ba ^c zısını	6	0,008
yidürelər	7	0,009	be-ğāyet	6	0,008
yigirmişer	7	0,009	bedendir	6	0,008
zaḥīre	7	0,009	bellūṭ	6	0,008
zurunbād	7	0,009	belūṭ	6	0,008
zūkkām	7	0,009	berrāḳ	6	0,008
^c acāyib	6	0,008	bevāsīr	6	0,008
acıdır	6	0,008	beyānındadır	6	0,008
ağacına	6	0,008	bez	6	0,008
ağrılarını	6	0,008	bilinür	6	0,008
ağulu	6	0,008	birine	6	0,008
ağza	6	0,008	biten	6	0,008
ağzına	6	0,008	bitüre	6	0,008
^c āḳır-ı	6	0,008	boğazda	6	0,008
^c alīli	6	0,008	buḥār	6	0,008
^c anzerūt	6	0,008	cānavar	6	0,008
artıḳ	6	0,008	cerebe	6	0,008
aşaḳosalar	6	0,008	cevheri	6	0,008
āvāzı	6	0,008	cevher-i	6	0,008
avuc	6	0,008	cigeriñ	6	0,008
ayaric	6	0,008	cism	6	0,008
^c aynı	6	0,008	cüdām	6	0,008
a ^c zā-ı	6	0,008	çıḳa	6	0,008
bağlar	6	0,008	çıḳaralar	6	0,008
balgamiñ	6	0,008	dā ³ ü ³ ş-ş ^c leb	6	0,008
bāriddir	6	0,008	delügene	6	0,008

deme	6	0,008	giderüb	6	0,008
demevī	6	0,008	gölgede	6	0,008
dibinde	6	0,008	göredir	6	0,008
diblerin	6	0,008	göregen	6	0,008
dikenlü	6	0,008	götüreler	6	0,008
dilcik	6	0,008	gümüş	6	0,008
dimāğdır	6	0,008	ḥacāmat	6	0,008
dirhemi	6	0,008	hafta	6	0,008
dişi	6	0,008	ḥall	6	0,008
dökseler	6	0,008	ḥāmız	6	0,008
dörtdür	6	0,008	ḥastalara	6	0,008
duhı	6	0,008	helīle	6	0,008
dura	6	0,008	ḥıltdan	6	0,008
ef̄ ī	6	0,008	ḥikmet	6	0,008
ekeler	6	0,008	ḥulv	6	0,008
eksik	6	0,008	ḥurde	6	0,008
envā ^c ı	6	0,008	ı ^c ırku'n-nisā	6	0,008
envā ^c ını	6	0,008	ısıtma	6	0,008
erkağanis	6	0,008	iḥtilāf-ı	6	0,008
etleri	6	0,008	incü	6	0,008
etmege	6	0,008	iskencübīn	6	0,008
eyyāmında	6	0,008	issice	6	0,008
faḫīr	6	0,008	iṣtihāsın	6	0,008
feth	6	0,008	ḫab	6	0,008
füvveh	6	0,008	kākü nec	6	0,008
ğāfīs	6	0,008	ḫamere	6	0,008
gelmez	6	0,008	ḫarınca	6	0,008
ğidāsın	6	0,008	ḫarışdırsalar	6	0,008
giciyige	6	0,008	ḫarīb	6	0,008
giç	6	0,008	ḫatında	6	0,008
gide	6	0,008	ḫatarlar	6	0,008
gider	6	0,008	keklik	6	0,008

kerāvyā	6	0,008	müşābihdir	6	0,008
kere	6	0,008	mütevellid	6	0,008
kılları	6	0,008	müte ^c affin	6	0,008
kısım	6	0,008	nażiri	6	0,008
kışrı	6	0,008	na ^c nā	6	0,008
kıvām	6	0,008	nergis	6	0,008
kıvāmına	6	0,008	nerm	6	0,008
kimi	6	0,008	nesnedir	6	0,008
kimesne	6	0,008	nev ^c iñ	6	0,008
kimesneye	6	0,008	nışfi	6	0,008
kiras	6	0,008	nişā	6	0,008
kitāblarında	6	0,008	nişāsta	6	0,008
koğar	6	0,008	nuzc	6	0,008
koğulu	6	0,008	oğlancıklar	6	0,008
koğtuğ	6	0,008	oğlancıklara	6	0,008
kuzi	6	0,008	olmuşdur	6	0,008
küli	6	0,008	olundı	6	0,008
māmīşā	6	0,008	otursalar	6	0,008
marazları	6	0,008	öksürük	6	0,008
ma ^c donos	6	0,008	pekçe	6	0,008
ma ^c rūf	6	0,008	raħmi	6	0,008
mışır	6	0,008	raķik	6	0,008
milħ	6	0,008	reng	6	0,008
mi ^c desi	6	0,008	rūħa	6	0,008
muķaṭṭı ^c dır	6	0,008	rum	6	0,008
mūm	6	0,008	rummān-1	6	0,008
musahħin	6	0,008	ruṭubātı	6	0,008
mücerreb	6	0,008	ruṭubāt-1	6	0,008
müferriħdir	6	0,008	şafrāya	6	0,008
müfettiħ	6	0,008	şahıħ	6	0,008
mürekkebāt	6	0,008	saķız	6	0,008
müşil-i	6	0,008	şānı	6	0,008

selesü'l	6	0,008	varub	6	0,008
serçe	6	0,008	vebāya	6	0,008
sevr	6	0,008	veremleri	6	0,008
sıķlet	6	0,008	viremiñ	6	0,008
sirkencübīn	6	0,008	viresin	6	0,008
şulariñ	6	0,008	virselar	6	0,008
şuyına	6	0,008	yağmur	6	0,008
şuyında	6	0,008	yan	6	0,008
şudā ^c a	6	0,008	yarımşar	6	0,008
sūsen	6	0,008	yaşını	6	0,008
şāhterec	6	0,008	yedinci	6	0,008
şarābıla	6	0,008	yellere	6	0,008
şemse	6	0,008	yemişiniñ	6	0,008
şey ^o dir	6	0,008	yoğurt	6	0,008
şöyle	6	0,008	yübüsetden	6	0,008
tağyīr	6	0,008	zaħmetsiz	6	0,008
taħrīr	6	0,008	zīrbāc	6	0,008
taḡladalar	6	0,008	zūfā	6	0,008
taşını	6	0,008	zūkkāmı	6	0,008
taḡşan	6	0,008	ağzını	5	0,006
tıḡāl	6	0,008	aḡlātıñ	5	0,006
tiryāķdır	6	0,008	aķlıķ	5	0,006
toñmuş	6	0,008	^c alāmetler	5	0,006
toṛtı	6	0,008	^c amel-i	5	0,006
turmus	6	0,008	ancaķ	5	0,006
ufaķ	6	0,008	anlara	5	0,006
umūr-ı	6	0,008	anlardan	5	0,006
uşaq	6	0,008	anzurūt	5	0,006
^c uşāresin	6	0,008	ardıc	5	0,006
utruc	6	0,008	ardınca	5	0,006
^c uzva	6	0,008	ayıtlanmış	5	0,006
varıncadır	6	0,008	a ^c zālara	5	0,006

a° zāyı	5	0,006	çömlek	5	0,006
a° zā° ı	5	0,006	çuçur	5	0,006
baqlatü'l-ḥamkā	5	0,006	dalları	5	0,006
balgama	5	0,006	dāmıķ	5	0,006
balla	5	0,006	dāvud	5	0,006
barmaķ	5	0,006	degindir	5	0,006
bārūd	5	0,006	derecededir	5	0,006
başal	5	0,006	derür	5	0,006
ba° İddir	5	0,006	diken	5	0,006
behmen	5	0,006	dili	5	0,006
beķā-ı	5	0,006	dimāğdan	5	0,006
belādur	5	0,006	dimāğın	5	0,006
belīlec	5	0,006	duhn	5	0,006
beşinci	5	0,006	düşer	5	0,006
beşincisi	5	0,006	ebhel	5	0,006
bevāsiriñ	5	0,006	egeden	5	0,006
bi-izni'llāh-	5	0,006	ekşisiniñ	5	0,006
biñ	5	0,006	el-ḥāşıl	5	0,006
biz	5	0,006	elmāsı	5	0,006
bögrekde	5	0,006	emrāzlara	5	0,006
buḡārına	5	0,006	emrāzlarıñ	5	0,006
buḡūr-ı	5	0,006	eşek	5	0,006
bulunursa	5	0,006	etidir	5	0,006
būre	5	0,006	etin	5	0,006
büzürı	5	0,006	etinden	5	0,006
cerāḡata	5	0,006	etine	5	0,006
cimā° dan	5	0,006	etmeye	5	0,006
çekeler	5	0,006	etmiş	5	0,006
çıbanlar	5	0,006	etmişlerdir	5	0,006
çıķara	5	0,006	evveli	5	0,006
çiçekdir	5	0,006	ey	5	0,006
çiğneyüb	5	0,006	eylemez	5	0,006

eyler	5	0,006	h�or�s	5	0,006
faşılda	5	0,006	h�oş	5	0,006
faşlıyyesi	5	0,006	h�umm�ası	5	0,006
felc	5	0,006	h�unn�ağ	5	0,006
ferzece	5	0,006	h�uş�net-i	5	0,006
freng�i	5	0,006	iz�tır�b	5	0,006
đal�ze ^o i	5	0,006	içini	5	0,006
đařy	5	0,006	içmeyeler	5	0,006
đařy�n	5	0,006	idenlere	5	0,006
geçer	5	0,006	idince	5	0,006
g�g�sden	5	0,006	i�htiy�r	5	0,006
đurde	5	0,006	� il�ca	5	0,006
g�nden	5	0,006	imtil�	5	0,006
g�neşe	5	0,006	ind�r�r	5	0,006
g�ni	5	0,006	istifr�ğ	5	0,006
h�aliş	5	0,006	itdim	5	0,006
hamr	5	0,006	i�l�ğ	5	0,006
hanz�l	5	0,006	iz�le	5	0,006
hanz�l	5	0,006	đabuđın	5	0,006
har�retde	5	0,006	đabza	5	0,006
harbağ-1	5	0,006	k�d�i	5	0,006
h�ric	5	0,006	đanda	5	0,006
h�ric-i	5	0,006	đanları	5	0,006
hasta	5	0,006	đarn�	5	0,006
hayv�nlarıň	5	0,006	đarnına	5	0,006
hel�lec	5	0,006	đ�r�re	5	0,006
hem�n	5	0,006	đav�dir	5	0,006
hey-u f�r�k�n	5	0,006	đaynamıř	5	0,006
h�l�-1	5	0,006	keb�r	5	0,006
h�ddet	5	0,006	kehle	5	0,006
h�ddeti	5	0,006	kemaderyus	5	0,006
h�iss	5	0,006	đıř� ^o �'l-h�m�r	5	0,006

kimesneler	5	0,006	menāfi ^c i	5	0,006
kişi	5	0,006	meneviş	5	0,006
kökdür	5	0,006	menfa ^c atlüdür	5	0,006
kökine	5	0,006	merrīhe	5	0,006
kuşağı	5	0,006	mevcüddur	5	0,006
şum	5	0,006	mışırda	5	0,006
şurd	5	0,006	mī ^c a	5	0,006
şurdları	5	0,006	muşrikdir	5	0,006
şurısı	5	0,006	muhtaşar	5	0,006
şurudıcıdır	5	0,006	muşteriķ	5	0,006
şurudub	5	0,006	mu ^c ālece	5	0,006
şurusın	5	0,006	mu ^c ĩn	5	0,006
şurusınıñ	5	0,006	mu ^c ĩndir	5	0,006
şuşı	5	0,006	müferrih	5	0,006
şuzıkuşağı	5	0,006	mürre-i	5	0,006
kündüs	5	0,006	müşāhede	5	0,006
kürküm	5	0,006	müşteriye	5	0,006
lahana	5	0,006	nabz	5	0,006
lahm-ı	5	0,006	nabzıñ	5	0,006
lezīz	5	0,006	nefes	5	0,006
mahtūm	5	0,006	nemmām	5	0,006
maķāle-i	5	0,006	nercis	5	0,006
maķbūl	5	0,006	nevāşıra	5	0,006
maķşūdımız	5	0,006	oğul otı	5	0,006
maķ ^c adı	5	0,006	olanı	5	0,006
māmīrān	5	0,006	olanıñ	5	0,006
marazınıñ	5	0,006	olduğı-çün	5	0,006
māverdī	5	0,006	olunmaz	5	0,006
māzeryūn	5	0,006	öyle	5	0,006
mā ^c adā	5	0,006	pek	5	0,006
ma ^c denī	5	0,006	persiyāvşān	5	0,006
ma ^c deninden	5	0,006	rāvend-i	5	0,006

rīḥ-i	5	0,006	şeb	5	0,006
riyāḥ	5	0,006	şeydir	5	0,006
rūḥdur	5	0,006	şeyhü'r-re° is	5	0,006
rūşen	5	0,006	şiddet-i	5	0,006
şafṛāniñ	5	0,006	şişlerin	5	0,006
şafṛāyı	5	0,006	taḫḫını	5	0,006
şağ	5	0,006	taḫī° atına	5	0,006
şaķız	5	0,006	taḫī° atından	5	0,006
şaķıldır	5	0,006	taḫī° atları	5	0,006
şamğdır	5	0,006	taḫī° iyyeyi	5	0,006
şamğdır	5	0,006	taḫṫır-i	5	0,006
şancusına	5	0,006	taḫliblere	5	0,006
şancuya	5	0,006	taḫtır	5	0,006
şāniyesi	5	0,006	ta° āmda	5	0,006
sefūfdur	5	0,006	ta° ün	5	0,006
sereḥs	5	0,006	ta° uḫ	5	0,006
serv	5	0,006	tebdil	5	0,006
sidügi	5	0,006	terkibi	5	0,006
siñir	5	0,006	toğrayub	5	0,006
sirḫışt	5	0,006	toḫmından	5	0,006
sirkede	5	0,006	tolu	5	0,006
şovukdur	5	0,006	tuffāḥ	5	0,006
söğündürür	5	0,006	tuza	5	0,006
söz	5	0,006	uḫḫuvān	5	0,006
şummāḫ	5	0,006	° urūḫdadır	5	0,006
şusuzluğa	5	0,006	° uşāre-i	5	0,006
süddelerine	5	0,006	° uşāresini	5	0,006
südinden	5	0,006	° usr-ı	5	0,006
südleğendir	5	0,006	° usrü'n	5	0,006
sükker-i	5	0,006	uyḫu	5	0,006
sürüb	5	0,006	uyuz	5	0,006
şarābıdır	5	0,006	uzunca	5	0,006

şülüs	5	0,006	° acāyibdir	4	0,005
üsti	5	0,006	° acem	4	0,005
varır	5	0,006	ağacdır	4	0,005
yağa	5	0,006	ağrılar	4	0,005
yakın	5	0,006	ağzın	4	0,005
yaprağıdır	5	0,006	āḥir-i	4	0,005
yaralar	5	0,006	aḥlāt	4	0,005
yardım	5	0,006	aḥşamda	4	0,005
yarub	5	0,006	° aḳākīr	4	0,005
yebrūḥ	5	0,006	ākile	4	0,005
yedirmeyeler	5	0,006	aḳsa	4	0,005
yemişini	5	0,006	aldıkları	4	0,005
yerden	5	0,006	ālet	4	0,005
yılanyaşduğı	5	0,006	alına	4	0,005
yumurda	5	0,006	almaḳ	4	0,005
yūnān	5	0,006	° arab	4	0,005
yuyub	5	0,006	arḳaya	4	0,005
yüzde	5	0,006	ās	4	0,005
zaḥīr	5	0,006	āsān	4	0,005
zāḥir-i	5	0,006	aşḥābına	4	0,005
zamānında	5	0,006	aşlī	4	0,005
za° ferān-ı	5	0,006	at	4	0,005
zebīb	5	0,006	° avratlarıñ	4	0,005
zehir	5	0,006	ayaḳ	4	0,005
zehirleriñ	5	0,006	āyīne	4	0,005
zerūr	5	0,006	azraḳ	4	0,005
zımādlar	5	0,006	bağırsaḳları	4	0,005
zīḳ-ı	5	0,006	bağlasalar	4	0,005
zūsınṭāriyā	5	0,006	bahār	4	0,005
zühreye	5	0,006	baḳlası	4	0,005
zümürüd	5	0,006	bala	4	0,005
āşārı	4	0,005	balığıñ	4	0,005

bāridden	4	0,005	damla	4	0,005
başın	4	0,005	dānesi	4	0,005
bāṭıl	4	0,005	dā' ü'l-hayyeye	4	0,005
bā' is	4	0,005	degirmi	4	0,005
beñzinde	4	0,005	demi	4	0,005
bīdester	4	0,005	deñiz	4	0,005
birinci	4	0,005	deñlü	4	0,005
bişüreler	4	0,005	der	4	0,005
bi-° avni'llāhi-te° ālā	4	0,005	devālarına	4	0,005
boğazı	4	0,005	dimekdir	4	0,005
boğazına	4	0,005	dördüncide	4	0,005
bögürtlen	4	0,005	dürteler	4	0,005
buğda	4	0,005	düşürür	4	0,005
bunda	4	0,005	eşeri	4	0,005
bunuñla	4	0,005	eflāk	4	0,005
būy	4	0,005	eflaṭun	4	0,005
cevārīş-i	4	0,005	ekberde	4	0,005
cevherdir	4	0,005	ellişer	4	0,005
cezzābdır	4	0,005	emlec	4	0,005
cinsi	4	0,005	emrāzı	4	0,005
cism-i	4	0,005	emrāzın	4	0,005
cübn	4	0,005	emrāzına	4	0,005
cüdāma	4	0,005	emrāzları	4	0,005
cünd-i	4	0,005	encüdān	4	0,005
çıban	4	0,005	erik	4	0,005
çıbanlu	4	0,005	erkegi	4	0,005
çıkarur	4	0,005	esbāb	4	0,005
çıkılmış	4	0,005	etiyle	4	0,005
çividiñ	4	0,005	evrām-ı	4	0,005
çorbası	4	0,005	evvelki	4	0,005
çürük	4	0,005	eyledik	4	0,005
dal	4	0,005	eyledügi	4	0,005

eylese	4	0,005	hāşşası	4	0,005
fākihe	4	0,005	hasta	4	0,005
farq	4	0,005	haşhāş-1	4	0,005
faşl-1	4	0,005	havā	4	0,005
fażalāt	4	0,005	havādan	4	0,005
fażla	4	0,005	havā-1	4	0,005
fencnoş	4	0,005	hāvanda	4	0,005
fetīl	4	0,005	havf	4	0,005
galebesi	4	0,005	hayvānātıñ	4	0,005
galīzdir	4	0,005	hazm-1	4	0,005
gaşyānı	4	0,005	hıltı	4	0,005
gāyetde	4	0,005	hıtāyī	4	0,005
gayra	4	0,005	hiddetini	4	0,005
geç	4	0,005	hindīdir	4	0,005
gelüb	4	0,005	hōşça	4	0,005
getüre	4	0,005	hüb	4	0,005
gibiler	4	0,005	humret	4	0,005
gökden	4	0,005	hunnağa	4	0,005
göñül	4	0,005	hurma	4	0,005
görmüşler	4	0,005	hurma	4	0,005
götürse	4	0,005	huşünetine	4	0,005
güçdür	4	0,005	hükemā-1	4	0,005
günlerde	4	0,005	hürmüs	4	0,005
habbı	4	0,005	ısrıgan	4	0,005
hafif	4	0,005	ısladalar	4	0,005
haqqında	4	0,005	ıtrıfıl	4	0,005
hall-i	4	0,005	ibtidāsında	4	0,005
hareketden	4	0,005	içerüsi	4	0,005
hareket-i	4	0,005	idenler	4	0,005
harmal	4	0,005	idici	4	0,005
hārreye	4	0,005	ihtilāf	4	0,005
hāşıyyeti	4	0,005	iklīlü'l-melik	4	0,005

ıķlīm-i	4	0,005	ķa' un	4	0,005
iledir	4	0,005	kebede	4	0,005
ilinde	4	0,005	kebediñ	4	0,005
imiş	4	0,005	keçiniñ	4	0,005
inbīķden	4	0,005	keķal	4	0,005
inek	4	0,005	kemafitus	4	0,005
irķā	4	0,005	kemmūn-ı	4	0,005
iri	4	0,005	kendi	4	0,005
issiligi	4	0,005	kendüsi	4	0,005
istirķā-ı	4	0,005	kerefs-i	4	0,005
istirķāya	4	0,005	ķıfru'l-yahūd	4	0,005
istiskā-ı	4	0,005	ķılı	4	0,005
itdürmek	4	0,005	ķıllara	4	0,005
ķabađı	4	0,005	ķına	4	0,005
ķabuđınıñ	4	0,005	ķırātdır	4	0,005
ķabūl	4	0,005	ķibrīt-i	4	0,005
ķāķūle	4	0,005	ķiraz	4	0,005
kākūnec	4	0,005	ķirec	4	0,005
ķalbdır	4	0,005	ķoķmaķ	4	0,005
ķalkān	4	0,005	ķomaķ	4	0,005
ķalmaya	4	0,005	ķoyu	4	0,005
ķalye	4	0,005	ķömüri	4	0,005
ķamış	4	0,005	ķuķiya	4	0,005
ķarāķar	4	0,005	ķurbađa	4	0,005
ķārūreniñ	4	0,005	ķurbında	4	0,005
ķatrān	4	0,005	ķurşundan	4	0,005
ķavilleri	4	0,005	ķurudalar	4	0,005
ķavrulmuş	4	0,005	ķurusından	4	0,005
ķavurub	4	0,005	ķuşt	4	0,005
ķāyim	4	0,005	ķuş	4	0,005
ķaynadasın	4	0,005	ķuşlar	4	0,005
ķaz	4	0,005	ķuvvetlü	4	0,005

küçükdür	4	0,005	muḳābelesinde	4	0,005
kürneb	4	0,005	muḳaşşer	4	0,005
lāḡıye	4	0,005	mūmiyā-ı	4	0,005
laṭin	4	0,005	muşaddı ^c dır	4	0,005
lebeni	4	0,005	muṭlaḳ	4	0,005
leben-i	4	0,005	müdāvemet	4	0,005
levz-i	4	0,005	mükelles	4	0,005
lezicden	4	0,005	münzic	4	0,005
lu ^c ābiyla	4	0,005	mün ^c aḳid	4	0,005
mādde ^o i	4	0,005	mürdesenk	4	0,005
maḡsūl	4	0,005	mürekkēbātda	4	0,005
maḡalle	4	0,005	müşābeheti	4	0,005
maḡalli	4	0,005	müte ^c allıḳ	4	0,005
maḡşūş	4	0,005	müvellid-i	4	0,005
maḡtūm	4	0,005	müzmineye	4	0,005
māhūdāne	4	0,005	naḥl-ı	4	0,005
mālīḡūlyāyı	4	0,005	na ^c nā ^c	4	0,005
marāzlarda	4	0,005	nehrī	4	0,005
masariḳi	4	0,005	nemşe	4	0,005
maṭbūḡı	4	0,005	nevāzil	4	0,005
ma ^c cūndur	4	0,005	nev ^c inden	4	0,005
ma ^c cūnlara	4	0,005	nicesi	4	0,005
mā ^o iyyeden	4	0,005	nu ^c ūṭ	4	0,005
mebde ^o idir	4	0,005	nu ^c ūṭ-ı	4	0,005
mecmū ^c	4	0,005	olacaḳ	4	0,005
menī	4	0,005	olduḳdan	4	0,005
merhem-i	4	0,005	olmanıñ	4	0,005
misk-i	4	0,005	olmayan	4	0,005
mizāciñ	4	0,005	olunmaḳ	4	0,005
mizācina	4	0,005	oñalmaz	4	0,005
muḡriḳaya	4	0,005	otınıñ	4	0,005
muḡtelife	4	0,005	otlarıñ	4	0,005

öykende	4	0,005	şihhat	4	0,005
papadya	4	0,005	sidük	4	0,005
pay	4	0,005	sîl	4	0,005
perdesin	4	0,005	şo ³ uqluğına	4	0,005
rāyihāsın	4	0,005	söyündürür	4	0,005
ra ^c şe	4	0,005	şudā ^c	4	0,005
revāk	4	0,005	şudā ^c iñ	4	0,005
revġan	4	0,005	şulu	4	0,005
reyhānī	4	0,005	şuşadır	4	0,005
re ^c āyā	4	0,005	su ^c āl	4	0,005
rişād	4	0,005	su ^c d-1	4	0,005
ruṭubetinden	4	0,005	şu ^c ūd	4	0,005
rūsüb	4	0,005	süddeye	4	0,005
şabāhda	4	0,005	sükkeri	4	0,005
şaça	4	0,005	şalgam	4	0,005
şafra ³ 1	4	0,005	şarābın	4	0,005
şāhibi	4	0,005	şarābıyla	4	0,005
şakızı	4	0,005	şeb-i	4	0,005
şakızı	4	0,005	şebyār	4	0,005
şāliş	4	0,005	şehir-i	4	0,005
şālişesi	4	0,005	şemm	4	0,005
şarb	4	0,005	şerbetinden	4	0,005
şarmaşık	4	0,005	şeyhü'r-re ³ ĩs	4	0,005
şarusıyla	4	0,005	şey ³ i	4	0,005
sebeb-i	4	0,005	ṭabaķa	4	0,005
şehirī	4	0,005	ṭabarzad	4	0,005
sekte	4	0,005	ṭablī	4	0,005
semüzlük	4	0,005	ṭađıdır	4	0,005
sencerniyā	4	0,005	ṭarṭır-i	4	0,005
sersām	4	0,005	ṭatlusı	4	0,005
sevdādır	4	0,005	ṭavīl	4	0,005
şıfat-1	4	0,005	ṭa ^c mindan	4	0,005

tebrīd	4	0,005	yaruğına	4	0,005
tecāvüz	4	0,005	yaşın	4	0,005
tedrīcile	4	0,005	yaşlu	4	0,005
tekeşakalı	4	0,005	yatacağ	4	0,005
tekevvün	4	0,005	yel	4	0,005
tenkıyesi	4	0,005	yellerin	4	0,005
te° şır	4	0,005	yemende	4	0,005
tıbbiñ	4	0,005	yemeyeler	4	0,005
timsāh	4	0,005	yemişidir	4	0,005
tiryāklık	4	0,005	yengeç	4	0,005
topalağ	4	0,005	yer	4	0,005
türkīce	4	0,005	yetişmiş	4	0,005
° üdü'l-kahr	4	0,005	yıllık	4	0,005
° ufūnetli	4	0,005	yidirseler	4	0,005
un	4	0,005	yidüresin	4	0,005
urmağ	4	0,005	yoğ	4	0,005
° uşāresiniñ	4	0,005	yutsalar	4	0,005
uşūl	4	0,005	zāc-1	4	0,005
° uřāride	4	0,005	zāhire	4	0,005
° uzvlarıñ	4	0,005	zamm	4	0,005
üçdür	4	0,005	za° fina	4	0,005
vāfir	4	0,005	za° findan	4	0,005
varağı	4	0,005	za° ifdir	4	0,005
vebā	4	0,005	zekī	4	0,005
vilāyet	4	0,005	zencār	4	0,005
vilāyetiñ	4	0,005	zerāvend	4	0,005
virürler	4	0,005	zerāvend-i	4	0,005
yađınıñ	4	0,005	zerdālū	4	0,005
yağduğına	4	0,005	zerniğ	4	0,005
yākūtī	4	0,005	zift	4	0,005
yapça	4	0,005	zīnhār	4	0,005
yaprağ	4	0,005	zuğale	4	0,005

āb-1	3	0,004	arpanıñ	3	0,004
aç	3	0,004	artuq	3	0,004
açılur	3	0,004	āsānlıgıla	3	0,004
adamına	3	0,004	° asel-i	3	0,004
adamlar	3	0,004	aşhābı	3	0,004
° aded	3	0,004	aşıl	3	0,004
° ādetce	3	0,004	aşağa	3	0,004
ağaca	3	0,004	aşağadır	3	0,004
ağacıdır	3	0,004	aşa şoğanı	3	0,004
ağardır	3	0,004	° avratıñ	3	0,004
ağırlığı	3	0,004	° avratlara	3	0,004
ağırlığına	3	0,004	° avsenc	3	0,004
ağıyla	3	0,004	ayran	3	0,004
ağzından	3	0,004	a° lāsıdır	3	0,004
ağz	3	0,004	a° zā	3	0,004
° aqaqıya	3	0,004	bādemdir	3	0,004
° alāmet	3	0,004	bādyān	3	0,004
° alāmetleri	3	0,004	bahaq	3	0,004
alasin	3	0,004	bahārda	3	0,004
° ālemü'l	3	0,004	baħrī	3	0,004
alınur	3	0,004	baqđūnes	3	0,004
alnına	3	0,004	baldırda	3	0,004
altına	3	0,004	balğamdır	3	0,004
altıncısı	3	0,004	balğamları	3	0,004
° anāşır	3	0,004	balığıdır	3	0,004
° anbere	3	0,004	balıqlar	3	0,004
° anberiñ	3	0,004	baraşı	3	0,004
andız	3	0,004	bārı	3	0,004
anlarıñ	3	0,004	başlar	3	0,004
antimun	3	0,004	başlaya	3	0,004
° arabīsi	3	0,004	bāṭın	3	0,004
arı	3	0,004	bāṭına	3	0,004

bāṭında	3	0,004	cānavarlara	3	0,004
ba° id	3	0,004	carcīr	3	0,004
ba° zıları	3	0,004	cebel-i	3	0,004
ba° zına	3	0,004	cedvār	3	0,004
ba° zısının	3	0,004	cerb	3	0,004
bedeninde	3	0,004	cereb	3	0,004
bel	3	0,004	cevāb	3	0,004
belesān-ı	3	0,004	cıntıyana	3	0,004
berberīdir	3	0,004	cigerden	3	0,004
bevlinde	3	0,004	cigerdir	3	0,004
beyāzı	3	0,004	cübniyye	3	0,004
beynīsi	3	0,004	cümleden	3	0,004
bırağub	3	0,004	çamur	3	0,004
bilde	3	0,004	çāvşır	3	0,004
birinc	3	0,004	çeşme	3	0,004
bişürdüklerinde	3	0,004	çeşmi	3	0,004
bostānīsi	3	0,004	çıbanları	3	0,004
boynuzı	3	0,004	çıkarmağa	3	0,004
bölük	3	0,004	çıkarmağ	3	0,004
buğdaydan	3	0,004	çiriş	3	0,004
buğūrı	3	0,004	çorba	3	0,004
burūdete	3	0,004	çorbasını	3	0,004
burūdet-i	3	0,004	çökegi	3	0,004
burūdetiñ	3	0,004	çükündür	3	0,004
burūdetinden	3	0,004	çürimiş	3	0,004
burūdetine	3	0,004	dallarında	3	0,004
burunda	3	0,004	dallarınıñ	3	0,004
buz	3	0,004	dehmeresā	3	0,004
büberiyye	3	0,004	delik	3	0,004
büşūra	3	0,004	dem	3	0,004
büzür	3	0,004	demden	3	0,004
cāmi°	3	0,004	demren	3	0,004

demüri	3	0,004	em ^c āya	3	0,004
denge	3	0,004	enderānī	3	0,004
deri	3	0,004	envā ^c indan	3	0,004
deryāya	3	0,004	erba ^c adan	3	0,004
devādır	3	0,004	erkek	3	0,004
devālara	3	0,004	ervāhlarıñ	3	0,004
deve	3	0,004	eṭıbbānıñ	3	0,004
devvāra	3	0,004	etmemişlerdir	3	0,004
dıķ	3	0,004	etmeyüb	3	0,004
dibleri	3	0,004	etmişdir	3	0,004
diblerini	3	0,004	etse	3	0,004
dilersen	3	0,004	evlā	3	0,004
dimek	3	0,004	evlāsı	3	0,004
dişisi	3	0,004	eyledikden	3	0,004
diyārına	3	0,004	eyledim	3	0,004
döküb	3	0,004	eyledüğümüz	3	0,004
döner	3	0,004	eyleyeler	3	0,004
dönmesine	3	0,004	eyleyen	3	0,004
döşegine	3	0,004	fālic	3	0,004
dūķū	3	0,004	fārisī	3	0,004
durub	3	0,004	fārisīdir	3	0,004
dürrāc	3	0,004	fārūķ	3	0,004
düzeler	3	0,004	faşıra	3	0,004
ebū cerīh	3	0,004	favaniya	3	0,004
ecsām-ı	3	0,004	fesād	3	0,004
eczālar	3	0,004	fesādına	3	0,004
edviyeler	3	0,004	fırūznüş	3	0,004
eşer	3	0,004	fūdenc-i	3	0,004
efraciya	3	0,004	fulful-ı	3	0,004
efzāldir	3	0,004	fütenc	3	0,004
ekl	3	0,004	ğalīze	3	0,004
emrusiya	3	0,004	ğāyetle	3	0,004

ğayrılar	3	0,004	ħacerü'l-yahūd	3	0,004
ğayrılardan	3	0,004	ħakīm	3	0,004
gelen	3	0,004	ħākimi	3	0,004
gelmeye	3	0,004	ħal	3	0,004
getürmez	3	0,004	ħāl	3	0,004
gezer	3	0,004	ħālā	3	0,004
ğıbba	3	0,004	ħālde	3	0,004
giciyik	3	0,004	ħalel	3	0,004
gidenlere	3	0,004	ħāli	3	0,004
gireler	3	0,004	ħām	3	0,004
girse	3	0,004	ħammāmdan	3	0,004
gökçek	3	0,004	ħanāzīre	3	0,004
gördükde	3	0,004	ħarāfeti	3	0,004
görinür	3	0,004	ħarāretiñ	3	0,004
görüb	3	0,004	ħarāretinden	3	0,004
gösterir	3	0,004	ħarekete	3	0,004
gösterüb	3	0,004	ħastalıkdan	3	0,004
götüren	3	0,004	ħastanıñ	3	0,004
gövdeye	3	0,004	ħāya	3	0,004
ğubār	3	0,004	ħayavāt	3	0,004
ğüli	3	0,004	ħayrī	3	0,004
ğül-i	3	0,004	ħayvānāt	3	0,004
ğülüñ	3	0,004	ħayz	3	0,004
gündüz	3	0,004	ħayzını	3	0,004
gürüldüsin	3	0,004	ħāzımdır	3	0,004
ğüyā	3	0,004	helāke	3	0,004
ğüzīde	3	0,004	ħıfzı	3	0,004
ħabba	3	0,004	ħıkke	3	0,004
ħabbesin	3	0,004	ħıkkeye	3	0,004
ħabbıñ	3	0,004	ħırva ^c	3	0,004
ħabs-ı	3	0,004	ħiddetli	3	0,004
ħacer-i	3	0,004	hind	3	0,004

h̄iresin	3	0,004	° illetler	3	0,004
h̄ubbāzī	3	0,004	° illetlerin	3	0,004
h̄ulūv	3	0,004	° ilm-i	3	0,004
h̄ummālar	3	0,004	imtilādan	3	0,004
h̄ummāniñ	3	0,004	imtizāc	3	0,004
humret	3	0,004	inhidārı	3	0,004
h̄umrete	3	0,004	irsa	3	0,004
h̄umreye	3	0,004	īrsā	3	0,004
h̄unnāka	3	0,004	isfīdbāc	3	0,004
h̄urkat-i	3	0,004	istidlāl	3	0,004
h̄uṣūṣā	3	0,004	istinṣāḳ	3	0,004
h̄uṣūṣā	3	0,004	istiskā	3	0,004
h̄uṣūṣan	3	0,004	iṣ	3	0,004
° inebü's-ṣa° leb	3	0,004	iṣi	3	0,004
° innīn	3	0,004	iṣtihāsı	3	0,004
ısıtmalarına	3	0,004	it	3	0,004
ısıtmaya	3	0,004	it üzümi	3	0,004
ıskıl	3	0,004	itdikleri	3	0,004
ıslana	3	0,004	itdügi	3	0,004
ıtrıfıl-i	3	0,004	itseler	3	0,004
içerler	3	0,004	ittifāḳ	3	0,004
içinden	3	0,004	i° tidāle	3	0,004
içürmek	3	0,004	i° tidālledir	3	0,004
idecek	3	0,004	i° timād	3	0,004
iderse	3	0,004	ḳabarcıḳlara	3	0,004
iderüz	3	0,004	ḳabı	3	0,004
idrārı	3	0,004	ḳabuğıdır	3	0,004
igde	3	0,004	ḳabuğıyla	3	0,004
iḳdās	3	0,004	ḳabzdan	3	0,004
iḳḳān	3	0,004	ḳadardır	3	0,004
iḳtilāmı	3	0,004	ḳadarı	3	0,004
ikisine	3	0,004	ḳadīmden	3	0,004

kāğıd	3	0,004	kelām	3	0,004
ķāķuleniñ	3	0,004	kelb	3	0,004
ķāl	3	0,004	kelef	3	0,004
ķalb-i	3	0,004	kelefi	3	0,004
ķalkmıř	3	0,004	kemāl	3	0,004
ķandandır	3	0,004	kenārında	3	0,004
ķanıñ	3	0,004	kendüde	3	0,004
ķaņtariyun	3	0,004	kendüye	3	0,004
ķaraçaltı	3	0,004	kerih	3	0,004
ķarañulugına	3	0,004	keşüs	3	0,004
ķarardır	3	0,004	kevkebleriñ	3	0,004
ķarařıya	3	0,004	key	3	0,004
ķarāñın	3	0,004	keyfiyeti	3	0,004
ķarıncanıñ	3	0,004	ķırāñın	3	0,004
ķarında	3	0,004	ķırub	3	0,004
ķarpüz	3	0,004	ķıřrını	3	0,004
ķar ^c a	3	0,004	ķıñ ^c a	3	0,004
kāsnī	3	0,004	ķızılığa	3	0,004
ķatarlarsa	3	0,004	kibrītiñ	3	0,004
ķātildir	3	0,004	ķil	3	0,004
ķatre	3	0,004	ķiřiler	3	0,004
ķaya	3	0,004	ķiřileriñ	3	0,004
ķāyimdir	3	0,004	ķiřiye	3	0,004
ķaynadıķdan	3	0,004	ķiřnic	3	0,004
ķayřer	3	0,004	kitāb	3	0,004
ķayřüm	3	0,004	kitre	3	0,004
ķa ³ uķda	3	0,004	ķoķudur	3	0,004
kebāb	3	0,004	ķoķusını	3	0,004
kebābı	3	0,004	ķoyunuñ	3	0,004
keçiboynuzı	3	0,004	kök	3	0,004
kehrübāniñ	3	0,004	kökinden	3	0,004
kekik	3	0,004	köşelü	3	0,004

ķudret ħelvāsı	3	0,004	māddīdir	3	0,004
ķuduz	3	0,004	maġsūline	3	0,004
kūfı	3	0,004	maħallerde	3	0,004
ķulā ^c	3	0,004	maħlūl	3	0,004
ķuluncı	3	0,004	maķūlesine	3	0,004
ķumdan	3	0,004	maķ ^c adda	3	0,004
ķurdaşene	3	0,004	maķ ^c addan	3	0,004
ķurduñ	3	0,004	marazı	3	0,004
ķurıdur	3	0,004	marazını	3	0,004
ķurķum	3	0,004	marazlarıñ	3	0,004
ķuruluġına	3	0,004	māzı	3	0,004
ķuşmaķ	3	0,004	māzū	3	0,004
ķuşmuġı	3	0,004	ma ^c an	3	0,004
ķuşuñ	3	0,004	ma ^c cūnın	3	0,004
ķuşüzüminiñ	3	0,004	ma ^c den	3	0,004
ķuvvetin	3	0,004	ma ^c deni	3	0,004
ķuvvetine	3	0,004	ma ^c denīdir	3	0,004
kükürt	3	0,004	ma ^c deniyyāt	3	0,004
küre-i	3	0,004	ma ^c lūmdur	3	0,004
kürrāş	3	0,004	mā ^o iyye	3	0,004
lāciverd	3	0,004	menķū ^c	3	0,004
lezic	3	0,004	menn	3	0,004
lezici	3	0,004	meşġūl	3	0,004
lezīzdir	3	0,004	meşrūħ	3	0,004
lezzet	3	0,004	mevcūd	3	0,004
lisān	3	0,004	mevzi ^c de	3	0,004
lisānında	3	0,004	mevzi ^c i	3	0,004
lisānü'l-baħr	3	0,004	mevzi ^c inden	3	0,004
lisānü'l-ħamel	3	0,004	mıķnāfıs	3	0,004
liyneti	3	0,004	mişķālden	3	0,004
lūbiyā	3	0,004	mişķālini	3	0,004
luķūħ	3	0,004	miķdārını	3	0,004

mīl	3	0,004	nāķış	3	0,004
milḥdendir	3	0,004	naķl	3	0,004
minvāl-i	3	0,004	nār-ı	3	0,004
mi ^c dedir	3	0,004	nāzik	3	0,004
mi ^c delere	3	0,004	na ^c na ^c	3	0,004
mi ^c deleri	3	0,004	nebātāt	3	0,004
mi ^c deyi	3	0,004	nebātūñ	3	0,004
muġlāb	3	0,004	necisi	3	0,004
muḥabbet	3	0,004	nefesi	3	0,004
muḥarrā	3	0,004	nefis	3	0,004
muḥarriķ	3	0,004	neft	3	0,004
muḥarrik-i	3	0,004	nemā	3	0,004
mulaṭṭıfdir	3	0,004	nemle	3	0,004
mūm-ı	3	0,004	neşāṭı	3	0,004
murabbāsınıñ	3	0,004	neşv	3	0,004
muşaffā	3	0,004	nevāzili	3	0,004
mu ^c ayyen	3	0,004	nev ^c ā	3	0,004
mübārek	3	0,004	nev ^c e	3	0,004
mübāşeret	3	0,004	nezf-i	3	0,004
müberrid	3	0,004	nidā ^o ī	3	0,004
mübtelā	3	0,004	nīl	3	0,004
müceffif	3	0,004	nīlūferiñ	3	0,004
müşelles	3	0,004	nūre	3	0,004
mühim	3	0,004	nūş	3	0,004
mükerrer	3	0,004	nużcı	3	0,004
mümeyyize	3	0,004	nüşhada	3	0,004
münakķıdır	3	0,004	od	3	0,004
müneffihdir	3	0,004	oġlan	3	0,004
münkirlerdir	3	0,004	olana	3	0,004
mürekkebātlar	3	0,004	olanlarıñ	3	0,004
müşābih	3	0,004	olması	3	0,004
müzmine	3	0,004	olmasun	3	0,004

olmazlar	3	0,004	ruṭūbāt	3	0,004
olunmuş	3	0,004	ruṭūbete	3	0,004
ota	3	0,004	ruṭūbetli	3	0,004
otına	3	0,004	ruṭūbetlü	3	0,004
otlara	3	0,004	şābit	3	0,004
oturdalar	3	0,004	şac	3	0,004
oynamış	3	0,004	şaçub	3	0,004
oynar	3	0,004	sādec	3	0,004
ödi	3	0,004	şadef	3	0,004
ödini	3	0,004	şadr	3	0,004
ödiyle	3	0,004	şadri	3	0,004
öksürüğü	3	0,004	şafrādır	3	0,004
öldürici	3	0,004	şafrāviyye	3	0,004
pazu	3	0,004	şağır	3	0,004
pelin	3	0,004	şağīr	3	0,004
perhīz	3	0,004	saḥc	3	0,004
piliç	3	0,004	şāhibü'l	3	0,004
rābi ^c	3	0,004	sākı	3	0,004
rāsin	3	0,004	şa ^c leb	3	0,004
rāyiḥalu	3	0,004	şamğı	3	0,004
rāyiḥası	3	0,004	şamğınıñ	3	0,004
rāyiḥasını	3	0,004	şancuyı	3	0,004
ra ^c şeye	3	0,004	şarısı	3	0,004
renglü	3	0,004	şarıya	3	0,004
reyḥān	3	0,004	şarp	3	0,004
rīḥi	3	0,004	sā ^c atde	3	0,004
ri ³ eye	3	0,004	sefercel-i	3	0,004
rubbı	3	0,004	sehlce	3	0,004
rubbü's-sūs	3	0,004	semiz	3	0,004
rūḥı	3	0,004	senderus	3	0,004
rumda	3	0,004	senedir	3	0,004
rumīdir	3	0,004	senün	3	0,004

seretān	3	0,004	südlegenler	3	0,004
seyelān-ı	3	0,004	südüñ	3	0,004
şığırkıuyruğı	3	0,004	südüs	3	0,004
sıķleti	3	0,004	şülüşi	3	0,004
şırçalı	3	0,004	sünger	3	0,004
şıvayub	3	0,004	sürerler	3	0,004
şızılara	3	0,004	sürmek	3	0,004
sibiya	3	0,004	şakāķul	3	0,004
sigile	3	0,004	şakīķaya	3	0,004
sigilleri	3	0,004	şāmī	3	0,004
sīnā	3	0,004	şatru'l-ġıb	3	0,004
siñire	3	0,004	şedīd	3	0,004
siñirler	3	0,004	şeftālū	3	0,004
siñirlerine	3	0,004	şehvetin	3	0,004
sirāyet	3	0,004	şeylere	3	0,004
sirkesi	3	0,004	şiş	3	0,004
sitte-i	3	0,004	şişler	3	0,004
siyāhı	3	0,004	şiyāf	3	0,004
siyāhlık	3	0,004	şumāme	3	0,004
şoġulcanları	3	0,004	şabāyi ^c -i	3	0,004
şoķanlara	3	0,004	şaberī	3	0,004
şoķduğı	3	0,004	şab ^c a	3	0,004
söġüd	3	0,004	tafşıl	3	0,004
söġünmüş	3	0,004	taġdiye	3	0,004
söylemez	3	0,004	taħammül	3	0,004
şularda	3	0,004	taħlīl-i	3	0,004
sūnīz	3	0,004	taķaţtur	3	0,004
surħ	3	0,004	şamarlarda	3	0,004
su ^c āl-i	3	0,004	şamarları	3	0,004
südde-i	3	0,004	şamlar	3	0,004
süddesine	3	0,004	şarafında	3	0,004
südini	3	0,004	şarīķidir	3	0,004

taş ^c id	3	0,004	uğlamur	3	0,004
taşa	3	0,004	^c unşülü	3	0,004
taşrada	3	0,004	^c uşāre	3	0,004
tāzesin	3	0,004	usqulufenderiyun	3	0,004
teftih	3	0,004	uvacık	3	0,004
tekevvüni	3	0,004	uykusu	3	0,004
tekevvünleri	3	0,004	uyuzına	3	0,004
telyini	3	0,004	uzadır	3	0,004
tenkıye-i	3	0,004	üsrüb	3	0,004
tere	3	0,004	üstinde	3	0,004
terementin	3	0,004	üstübec	3	0,004
terkibdir	3	0,004	üzerinden	3	0,004
tersi	3	0,004	varağ-ı	3	0,004
teshün-i	3	0,004	vaşiyet	3	0,004
tesmiye	3	0,004	vaşak	3	0,004
teşennüce	3	0,004	važ ^c	3	0,004
tevellüdi	3	0,004	vereme	3	0,004
tiryāk	3	0,004	veremiñ	3	0,004
tiryākıdır	3	0,004	vesvāsa	3	0,004
tohmı	3	0,004	vilāyete	3	0,004
tohmına	3	0,004	vire	3	0,004
tohmını	3	0,004	virmez	3	0,004
toğsan	3	0,004	yabānī	3	0,004
turağ otıyla	3	0,004	yağdan	3	0,004
turb	3	0,004	yağdır	3	0,004
turub	3	0,004	yağıla	3	0,004
turuncuñ	3	0,004	yağına	3	0,004
turur	3	0,004	yağları	3	0,004
tükürene	3	0,004	yaqsalar	3	0,004
^c ufünetine	3	0,004	yanında	3	0,004
^c ufünetini	3	0,004	yaprağlı	3	0,004
^c ufünetlü	3	0,004	yaralardan	3	0,004

yaraların	3	0,004	āb-zen	2	0,002
yārān	3	0,004	° acāyibdendir	2	0,002
yarası	3	0,004	° acemde	2	0,002
yarı	3	0,004	aça	2	0,002
yarıklara	3	0,004	açılacak	2	0,002
yarıklarına	3	0,004	açılmağa	2	0,002
yayub	3	0,004	açılmış	2	0,002
yazmışlardır	3	0,004	açub	2	0,002
yedirseler	3	0,004	adamlarıñ	2	0,002
yemiş	3	0,004	° adesi	2	0,002
yerleri	3	0,004	° ādet	2	0,002
yıla	3	0,004	āfet	2	0,002
yılanı	3	0,004	āfetden	2	0,002
yirler	3	0,004	° afş	2	0,002
yolında	3	0,004	afsentīn-i	2	0,002
yuşalar	3	0,004	afyūna	2	0,002
yuyalar	3	0,004	ağa	2	0,002
yüñ	3	0,004	ağacka ⁹ un	2	0,002
zāhirde	3	0,004	ağaclar	2	0,002
zaḥmet	3	0,004	ağaçınıñ	2	0,002
zaḥmetine	3	0,004	ağaçlar	2	0,002
zaḥmetlere	3	0,004	ağrılarıñ	2	0,002
zaḥmetlerine	3	0,004	ağrıncı	2	0,002
zārb	3	0,004	ağrıya	2	0,002
zāyi ^c	3	0,004	ağrıyan	2	0,002
zā ^c f-1	3	0,004	ağulara	2	0,002
zehebī	3	0,004	ağuları	2	0,002
zehirlere	3	0,004	ağustos	2	0,002
zeytūnuñ	3	0,004	āḥurda	2	0,002
zīmādı	3	0,004	ağa	2	0,002
zībağa	3	0,004	ağcigere	2	0,002
zībağdan	3	0,004	ağcigeri	2	0,002

ağcigeriñ	2	0,002	aristağalis	2	0,002
ağdır	2	0,002	aristoğağus	2	0,002
ağı	2	0,002	arğası	2	0,002
° ağıl	2	0,002	armūd	2	0,002
ağını	2	0,002	armūduñ	2	0,002
ağıyla	2	0,002	arnavud	2	0,002
° āğıl	2	0,002	arpa° ı	2	0,002
ağılığı	2	0,002	arslan	2	0,002
ağılığına	2	0,002	artığdır	2	0,002
ağmaz	2	0,002	aru	2	0,002
° ağrebi	2	0,002	arziyyeden	2	0,002
ađvādir	2	0,002	arzūsın	2	0,002
alçağdır	2	0,002	arzūsını	2	0,002
alçı	2	0,002	° ar° ar	2	0,002
° alek	2	0,002	aşakoyalar	2	0,002
° ālem	2	0,002	āsānlıđla	2	0,002
° āleme	2	0,002	° aşfūr	2	0,002
° ālemi	2	0,002	aşđarıñ	2	0,002
alığoyub	2	0,002	aşğāb-ı	2	0,002
almadan	2	0,002	aşlı	2	0,002
altıncı	2	0,002	aşlına	2	0,002
° amelī	2	0,002	aşliyyeye	2	0,002
ana	2	0,002	āsmāncūnī	2	0,002
° anāşır-ı	2	0,002	aşturak	2	0,002
° anāşırıñ	2	0,002	āsumānī	2	0,002
° anber-i	2	0,002	atalar	2	0,002
anduz	2	0,002	atar	2	0,002
anuñla	2	0,002	° ataş	2	0,002
° arabīdir	2	0,002	° ataşa	2	0,002
° arağdır	2	0,002	ateşden	2	0,002
arasına	2	0,002	ateşi	2	0,002
arığ	2	0,002	atıñ	2	0,002

° atıyyetullah	2	0,002	balgamiyyeye	2	0,002
ayaklarda	2	0,002	balgamiyyeyi	2	0,002
ayaklarını	2	0,002	balgamlardan	2	0,002
ayaza	2	0,002	balık otı	2	0,002
aydan	2	0,002	bancar	2	0,002
ayında	2	0,002	banṭāfilyūn	2	0,002
° ayna	2	0,002	barancāsef	2	0,002
° ayn-şems	2	0,002	baraş	2	0,002
ayrılıb	2	0,002	bār-ı	2	0,002
ayrılır	2	0,002	bāride-i	2	0,002
ayvanıñ	2	0,002	başrī	2	0,002
ayvayı	2	0,002	başından	2	0,002
azğun	2	0,002	başınıñ	2	0,002
azğunluğına	2	0,002	başladuğı	2	0,002
° azīzdir	2	0,002	batar	2	0,002
° azīzim	2	0,002	batduğı	2	0,002
azrāk	2	0,002	baṭīü'l-istimrārdır	2	0,002
a° lāsına	2	0,002	batmış	2	0,002
a° lāsınıñ	2	0,002	baykuş	2	0,002
a° şabdır	2	0,002	bāzūsına	2	0,002
a° zāmıdır	2	0,002	bedaḥşī	2	0,002
a° zāsına	2	0,002	bedeldir	2	0,002
a° zāsında	2	0,002	bedenden	2	0,002
bādincān	2	0,002	bedenine	2	0,002
bādincānı	2	0,002	bedenini	2	0,002
bağ	2	0,002	be-ḳadrü'l-ḥācedir	2	0,002
bağdādī	2	0,002	ben	2	0,002
bağırsağı	2	0,002	benc	2	0,002
bağırsağdan	2	0,002	benek	2	0,002
bağlayub	2	0,002	benim	2	0,002
bāh	2	0,002	bermekkī	2	0,002
baḳiyye-i	2	0,002	berrīniñ	2	0,002

berrīsi	2	0,002	biriniñ	2	0,002
beslenmek	2	0,002	birisine	2	0,002
beşden	2	0,002	birisiniñ	2	0,002
beyāza	2	0,002	bişince	2	0,002
beyāzınıñ	2	0,002	bişmişi	2	0,002
beyāzlık	2	0,002	bişürmek	2	0,002
beyni	2	0,002	bitmez	2	0,002
beyninde	2	0,002	bī-vaķit	2	0,002
beynir	2	0,002	bīz	2	0,002
beyz	2	0,002	bi- ^c ināyeti'llāhi-te ^c ālā	2	0,002
bezi	2	0,002	boğulduğına	2	0,002
bezīr	2	0,002	boğum	2	0,002
bezri	2	0,002	boğumlu	2	0,002
bıçak	2	0,002	boķını	2	0,002
bırağurlar	2	0,002	bostānīdir	2	0,002
bıraqsalar	2	0,002	boyacılar	2	0,002
bi'l-cümle	2	0,002	boyar	2	0,002
bilā-nez ^c	2	0,002	böcekdir	2	0,002
bildikden	2	0,002	böcekleri	2	0,002
bilegi	2	0,002	bögrölce	2	0,002
bilgil	2	0,002	budaķlarından	2	0,002
biline	2	0,002	buğuna	2	0,002
billūr-ı	2	0,002	buħrānı	2	0,002
bilmezler	2	0,002	buħūr-ı	2	0,002
bilmiş	2	0,002	bulanık	2	0,002
bilür	2	0,002	bulmuş	2	0,002
birbiri	2	0,002	bulunmaz	2	0,002
birez	2	0,002	bulunmazsa	2	0,002
biribiri	2	0,002	bulursa	2	0,002
biribirinden	2	0,002	burçak	2	0,002
birin	2	0,002	būrı	2	0,002
birinc-i	2	0,002	burna	2	0,002

buğ	2	0,002	çam-saķızı	2	0,002
büberi	2	0,002	çam-şakızı	2	0,002
bünyādī	2	0,002	çanak	2	0,002
büşürları	2	0,002	çanakda	2	0,002
calinusuñ	2	0,002	çay	2	0,002
calinusuñdur	2	0,002	çeker	2	0,002
cānavardır	2	0,002	çekerler	2	0,002
cedvār-ı	2	0,002	çekirdegin	2	0,002
celīd	2	0,002	çekirdeginden	2	0,002
cenübī	2	0,002	çekirdeksiz	2	0,002
cerāhatın	2	0,002	çekse	2	0,002
cerebine	2	0,002	çeñesi	2	0,002
cevf-i	2	0,002	çibanlarda	2	0,002
cevizi	2	0,002	çıkarın	2	0,002
cezīrelerinde	2	0,002	çıkarınlara	2	0,002
cigerin	2	0,002	çıkarıldıkları	2	0,002
cimā°dır	2	0,002	çıkarırlar	2	0,002
cinsdir	2	0,002	çıķarsa	2	0,002
cirmi	2	0,002	çıkarurlar	2	0,002
cülāb	2	0,002	çıķmağa	2	0,002
cüllāb	2	0,002	çıķmaya	2	0,002
cümleniñ	2	0,002	çıķmaz	2	0,002
cümlesin	2	0,002	çinār	2	0,002
cümle°i	2	0,002	çıyan otı	2	0,002
cümme	2	0,002	çiçeginden	2	0,002
cünün	2	0,002	çiçegine	2	0,002
cünūna	2	0,002	çiçekleri	2	0,002
cüzām	2	0,002	çiçeklü	2	0,002
cüzāma	2	0,002	çil	2	0,002
cüz°-i	2	0,002	çin	2	0,002
çabalar	2	0,002	çirkin	2	0,002
çalınıñ	2	0,002	çöken	2	0,002

çömlegi	2	0,002	derisinden	2	0,002
çömlekde	2	0,002	derledir	2	0,002
çöp	2	0,002	derleye	2	0,002
çüridür	2	0,002	deryāda	2	0,002
da	2	0,002	deryāsında	2	0,002
dāh̄il	2	0,002	devāları	2	0,002
dalların	2	0,002	devedikeni	2	0,002
dāne-dār	2	0,002	dibe	2	0,002
dānesini	2	0,002	dibine	2	0,002
daniska	2	0,002	diblerinde	2	0,002
darlıganır	2	0,002	dīde	2	0,002
dāvuduñ	2	0,002	dīk	2	0,002
dāyimā	2	0,002	dilkü	2	0,002
dā ³ ü'l-fīl	2	0,002	dimāğda	2	0,002
de	2	0,002	dimāğın	2	0,002
debğ	2	0,002	dinilür	2	0,002
def ^c ine	2	0,002	dirhemidir	2	0,002
degil	2	0,002	dirīğ	2	0,002
degirmene	2	0,002	dirlerse	2	0,002
degirmice	2	0,002	dişlerin	2	0,002
dehnec	2	0,002	ditremek	2	0,002
deliksiz	2	0,002	diyākatlıkun	2	0,002
delinmedik	2	0,002	diyārınñ	2	0,002
delük	2	0,002	doğunmaya	2	0,002
deminde	2	0,002	döge	2	0,002
demir	2	0,002	dökeler	2	0,002
demü'l-aḥaveyn	2	0,002	dökülse	2	0,002
depeye	2	0,002	dörd	2	0,002
derdlerine	2	0,002	döşenür	2	0,002
derileridir	2	0,002	düşen	2	0,002
deriñ	2	0,002	düşler	2	0,002
derisin	2	0,002	düşse	2	0,002

düşüb	2	0,002	emcek	2	0,002
düşünde	2	0,002	emrāzlar	2	0,002
dütün	2	0,002	emrāzlarda	2	0,002
düz	2	0,002	emrāzlarına	2	0,002
düzer	2	0,002	enārīñ	2	0,002
ebegümeçi	2	0,002	encübār	2	0,002
ebū- ^c alī-sīnā	2	0,002	encüdān-ı	2	0,002
eczālarıñ	2	0,002	endāmlara	2	0,002
eczāya	2	0,002	endūha	2	0,002
eczāyı	2	0,002	eñlik	2	0,002
edviye-i	2	0,002	entüle	2	0,002
edviyyeleriñ	2	0,002	erba ^c aya	2	0,002
edviyyelerine	2	0,002	erğuvān	2	0,002
eşerlere	2	0,002	erğuvānī	2	0,002
eşerlerin	2	0,002	eride	2	0,002
eşerlerine	2	0,002	eridir	2	0,002
efā ^c ī	2	0,002	eriyince	2	0,002
eflākiñ	2	0,002	ervām	2	0,002
efrakiya	2	0,002	esbāb-ı	2	0,002
efrencī	2	0,002	esfabiyun	2	0,002
efrenc-i	2	0,002	esfele	2	0,002
eftimun-ı	2	0,002	esfelinde	2	0,002
egiriñ	2	0,002	eşyālardan	2	0,002
ekber	2	0,002	eşyāları	2	0,002
ekşeri	2	0,002	eşyāyı	2	0,002
ekşerī	2	0,002	etden	2	0,002
elde	2	0,002	eṭıbbā-ı	2	0,002
elem	2	0,002	etiniñ	2	0,002
eliniñ	2	0,002	etler	2	0,002
ellerini	2	0,002	etlerden	2	0,002
elmāsıñ	2	0,002	etlerin	2	0,002
elūñe	2	0,002	etleriñ	2	0,002

etmekden	2	0,002	fikri	2	0,002
etmekdendir	2	0,002	fil	2	0,002
etmesi	2	0,002	frenk	2	0,002
etmezler	2	0,002	fūfal	2	0,002
eṭrāf	2	0,002	fuşūl-ı	2	0,002
eṭrāfında	2	0,002	fütenc-i	2	0,002
evķāt-ı	2	0,002	fuvāķı	2	0,002
evlādı	2	0,002	ġalebesin	2	0,002
evrāma	2	0,002	ġalebesinden	2	0,002
evvelkiler	2	0,002	ġalīzeden	2	0,002
eyledikde	2	0,002	ġam	2	0,002
eylediklerinde	2	0,002	ġama	2	0,002
eylediler	2	0,002	ġamı	2	0,002
eyledüğümde	2	0,002	ġār	2	0,002
eylemeden	2	0,002	ġaşıyāna	2	0,002
eylemekte	2	0,002	ġayr	2	0,002
eylemekdir	2	0,002	ġayrıdan	2	0,002
eylemişlerdir	2	0,002	geçirüb	2	0,002
ezseler	2	0,002	geçmiş	2	0,002
faġfūrī	2	0,002	gegirmegi	2	0,002
fānīd	2	0,002	geldi	2	0,002
fāre	2	0,002	geldik	2	0,002
fārisiye	2	0,002	geldikde	2	0,002
faşıldır	2	0,002	geldikden	2	0,002
faşlında	2	0,002	gelincik	2	0,002
fātır	2	0,002	gelürse	2	0,002
faṭrasaliyun	2	0,002	genc	2	0,002
fehmi	2	0,002	ger	2	0,002
felāsife	2	0,002	gerekse	2	0,002
felsekün	2	0,002	getürdügi	2	0,002
fesādından	2	0,002	gezüb	2	0,002
fitıķ	2	0,002	ġıb	2	0,002

ğıdādır	2	0,002	günleri	2	0,002
ğıdāları	2	0,002	güve	2	0,002
ğıdānıñ	2	0,002	güz	2	0,002
ğıdāya	2	0,002	güzellendürür	2	0,002
ğılāfı	2	0,002	ğabbe	2	0,002
gicige	2	0,002	ğabbından	2	0,002
giden	2	0,002	ğabbü'l-	2	0,002
girid	2	0,002	ğabbü'l-āş	2	0,002
göbegi	2	0,002	ğabbü'l-belesān	2	0,002
gögsini	2	0,002	ğabbü'l-ğār	2	0,002
gömüb	2	0,002	ğabbü'l-mülük	2	0,002
göñli	2	0,002	ğabbü'n-nīl	2	0,002
gördük	2	0,002	ğabbü's-selāṭīn	2	0,002
göresin	2	0,002	ğabīs	2	0,002
görüşüb	2	0,002	ğablara	2	0,002
görmemiş	2	0,002	ğaq	2	0,002
görmeye	2	0,002	ğālinde	2	0,002
görmezler	2	0,002	ğalkı	2	0,002
görünmez	2	0,002	ğall-i	2	0,002
götürene	2	0,002	ğallīs	2	0,002
götürüb	2	0,002	ğalzūn	2	0,002
gövdede	2	0,002	ğāmız	2	0,002
gövdesinde	2	0,002	ğāmilelere	2	0,002
gözini	2	0,002	ğamīre	2	0,002
gözlerini	2	0,002	ğamīre-i	2	0,002
ğuşşaya	2	0,002	ğamīresi	2	0,002
ğuşşa ^o ı	2	0,002	ğamli	2	0,002
ğuzrūf	2	0,002	ğamlin	2	0,002
gücdür	2	0,002	ğamül	2	0,002
gülbeşeker	2	0,002	ğamüldur	2	0,002
ğülnār	2	0,002	ğamż	2	0,002
ğüneyik	2	0,002	ğanāzīr	2	0,002

hanāzīri	2	0,002	havāşş-ı	2	0,002
harāretini	2	0,002	havāyı	2	0,002
harāretleri	2	0,002	hayvāna	2	0,002
harbağ	2	0,002	hayvāndır	2	0,002
harbağ-ı	2	0,002	hayvānına	2	0,002
harbkesen	2	0,002	hayz	2	0,002
hārdan	2	0,002	hazer	2	0,002
harf-i	2	0,002	hāzık	2	0,002
hār-ı	2	0,002	hāzır	2	0,002
hāricde	2	0,002	hazmıñ	2	0,002
hārr	2	0,002	hazz	2	0,002
hārri	2	0,002	hazzāk	2	0,002
hasebiyle	2	0,002	hazzāklarınıñ	2	0,002
hāşıyyet	2	0,002	heb	2	0,002
hāşıyyetindendir	2	0,002	helvā	2	0,002
hāşıyyetindendir	2	0,002	herkes	2	0,002
hass	2	0,002	heves	2	0,002
hāşşasındandır	2	0,002	heyecān	2	0,002
hastalıklarda	2	0,002	hıffet	2	0,002
hastalıklardan	2	0,002	hıfz-ı	2	0,002
hastanıñ	2	0,002	hılta	2	0,002
hāşā	2	0,002	hıltıñ	2	0,002
hāşīşetü'z-zücāc	2	0,002	hımār	2	0,002
haṭā	2	0,002	hıç	2	0,002
haṭardır	2	0,002	hıddetin	2	0,002
hattā	2	0,002	hıkāyet	2	0,002
havāları	2	0,002	hılāfıdır	2	0,002
havān	2	0,002	hıl-i	2	0,002
hāvan	2	0,002	hıltıs	2	0,002
havāsa	2	0,002	hindden	2	0,002
havāşş	2	0,002	hindibānıñ	2	0,002
havāssa	2	0,002	hın-i	2	0,002

h̄iresine	2	0,002	ibrişim	2	0,002
horūs	2	0,002	ibtāl	2	0,002
hubūbāt dandır	2	0,002	ibtidālarına	2	0,002
huḳneye	2	0,002	ibtidāsına	2	0,002
hūlān-ı	2	0,002	icmālen	2	0,002
humāz	2	0,002	ictināb	2	0,002
hummaları	2	0,002	içerüye	2	0,002
hummalarıñ	2	0,002	içirseler	2	0,002
hummaya	2	0,002	içürmegi	2	0,002
humūzetli	2	0,002	idemez	2	0,002
huşı	2	0,002	idi	2	0,002
huşūşda	2	0,002	idrāk	2	0,002
huşūşda	2	0,002	ifrāt-ı	2	0,002
huşūşında	2	0,002	ifrātla	2	0,002
huşye	2	0,002	ifsād	2	0,002
huşyeniñ	2	0,002	ihtibāsdır	2	0,002
huşūnete	2	0,002	ihtilāmı	2	0,002
hūdhūd	2	0,002	ihtimāldir	2	0,002
hūdhūdi	2	0,002	ihtirākından	2	0,002
hūkmi	2	0,002	ihtiyār	2	0,002
hūzāl	2	0,002	ikisini	2	0,002
hūzne	2	0,002	ikisiniñ	2	0,002
hūzni	2	0,002	iḳlimiyā	2	0,002
ılan	2	0,002	iksīrdir	2	0,002
ılgun	2	0,002	° ilācına	2	0,002
ılcak	2	0,002	iligini	2	0,002
° ineb	2	0,002	° illet-i	2	0,002
° inebü's-sa° lebdır	2	0,002	° illetin	2	0,002
° irḳu's-sūs	2	0,002	° illetleriñ	2	0,002
ısıtmalar	2	0,002	° imrān	2	0,002
ışlanmış	2	0,002	imtiḫānı	2	0,002
ışlayub	2	0,002	imtilāya	2	0,002

imtilāyı	2	0,002	izh̄ir-i	2	0,002
incünũñ	2	0,002	i° tidāl	2	0,002
incüyi	2	0,002	i° tidālli	2	0,002
intişāb-ı	2	0,002	ķābildir	2	0,002
inüb	2	0,002	ķabuğına	2	0,002
inzācı	2	0,002	ķabuğundan	2	0,002
īrāş	2	0,002	ķabun	2	0,002
irtesi	2	0,002	ķabunı	2	0,002
irü	2	0,002	ķadarın	2	0,002
irüce	2	0,002	ķaddi	2	0,002
isfenc	2	0,002	ķadıntuzluğı	2	0,002
isfidbāc	2	0,002	ķadīd	2	0,002
işhaķ	2	0,002	ķadīm	2	0,002
ishālin	2	0,002	kāfūrı	2	0,002
işkorçünra	2	0,002	kāfūrī	2	0,002
ismine	2	0,002	ķalkmıslara	2	0,002
ispid	2	0,002	ķalub	2	0,002
istanbulda	2	0,002	ķalursa	2	0,002
istediklerinde	2	0,002	kāmildir	2	0,002
istersek	2	0,002	ķantariyun-ı	2	0,002
istese	2	0,002	ķapağına	2	0,002
istiḫāledir	2	0,002	ķapaķlarına	2	0,002
istiskānıñ	2	0,002	ķaraca otı	2	0,002
isti° mālde	2	0,002	ķaragöz	2	0,002
isti° mālinden	2	0,002	ķaraķan	2	0,002
iştiḫāsını	2	0,002	ķaramuķ	2	0,002
iştirā	2	0,002	ķaranfili	2	0,002
itdüren	2	0,002	ķarañuluk	2	0,002
itdürüb	2	0,002	ķarāñinle	2	0,002
itmeyeler	2	0,002	ķardāmāna	2	0,002
izhār	2	0,002	ķargadüglegi	2	0,002
izh̄ir	2	0,002	ķarışdıra	2	0,002

karışdırılar	2	0,002	kazıyub	2	0,002
karışdurasım	2	0,002	kā ^c idesi	2	0,002
karışık	2	0,002	keçisiniñ	2	0,002
karşu	2	0,002	kefi	2	0,002
kārūre ² i	2	0,002	kehleleri	2	0,002
karıye	2	0,002	keşirdir	2	0,002
kar ^c	2	0,002	kelāmı	2	0,002
kaşā	2	0,002	kelebek	2	0,002
kaşabanıñ	2	0,002	kemeh	2	0,002
kāse	2	0,002	kemmūnı	2	0,002
kaşşab	2	0,002	kemügi	2	0,002
kat	2	0,002	kemük	2	0,002
katmer	2	0,002	kemüklerdir	2	0,002
kaivil	2	0,002	kenārına	2	0,002
kaiviyesi	2	0,002	kendüyi	2	0,002
kaavidir	2	0,002	kene	2	0,002
kaivilince	2	0,002	kepek	2	0,002
kaivursalar	2	0,002	kerefsi	2	0,002
kaıyalar	2	0,002	keşret-i	2	0,002
kaıyalarda	2	0,002	kerrāt	2	0,002
kaıyısı	2	0,002	keseli	2	0,002
kaıyım-i	2	0,002	kesile	2	0,002
kaıymağdan	2	0,002	kesilmiş	2	0,002
kaıynadırlar	2	0,002	keskindir	2	0,002
kaıynadub	2	0,002	kesmek	2	0,002
kaıynamaya	2	0,002	kesüb	2	0,002
kaıynarken	2	0,002	keyf	2	0,002
kaıynayub	2	0,002	keyfiyyet-i	2	0,002
kaıy ³ ını	2	0,002	keymūs	2	0,002
kaızgana	2	0,002	keymūs-ı	2	0,002
kaızınmış	2	0,002	kişā ³ -ı	2	0,002
kaızısı	2	0,002	kıılıç	2	0,002

kıllar	2	0,002	koğutsalar	2	0,002
kınneb	2	0,002	komayalar	2	0,002
kırlmış	2	0,002	konasa	2	0,002
kırlısa	2	0,002	konulsa	2	0,002
kırkır	2	0,002	kopara	2	0,002
kırlanğıc	2	0,002	koparır	2	0,002
kırmızı	2	0,002	kor	2	0,002
kıısımdır	2	0,002	koz	2	0,002
kısmına	2	0,002	kozağı	2	0,002
kışsa	2	0,002	kökinde	2	0,002
kıtāledendir	2	0,002	kökiyle	2	0,002
kıvırcık	2	0,002	kökleri	2	0,002
kıyās	2	0,002	kökün	2	0,002
kıyāsa	2	0,002	kubāzü'l-melik	2	0,002
kıymetlüdür	2	0,002	kūlād-ı	2	0,002
kıız	2	0,002	kulağıñ	2	0,002
kızdırub	2	0,002	kulakda	2	0,002
kızdurıcıdır	2	0,002	kullanalar	2	0,002
kızdurub	2	0,002	kullanurlar	2	0,002
kızmış	2	0,002	kulunc-ı	2	0,002
kibrīti	2	0,002	kumārī	2	0,002
kiçiniñ	2	0,002	kurdıdır	2	0,002
kiraziñ	2	0,002	kurdını	2	0,002
kirece	2	0,002	kurıdıdır	2	0,002
kiremide	2	0,002	kurılık	2	0,002
kirpik	2	0,002	kurısıdır	2	0,002
kitābı	2	0,002	kurısın	2	0,002
koça	2	0,002	kurtları	2	0,002
koğa	2	0,002	kurğum-ı	2	0,002
koğular	2	0,002	kurudur	2	0,002
koğulasalar	2	0,002	kurūh	2	0,002
koğusından	2	0,002	kuruluğdan	2	0,002

kuşdura	2	0,002	lu ^c ābiñ	2	0,002
kuşduralar	2	0,002	lu ^c āblar	2	0,002
kuşdurur	2	0,002	lūbbi	2	0,002
kuşdur	2	0,002	mā	2	0,002
kuşdır	2	0,002	māddesin	2	0,002
kuşlarıñ	2	0,002	mafşallarıñ	2	0,002
kuşüzümi	2	0,002	mağaş	2	0,002
kuvāniñ	2	0,002	maḥal	2	0,002
kuvvetlūdūr	2	0,002	maḥall-i	2	0,002
kükürd	2	0,002	maḥalline	2	0,002
külāda	2	0,002	māhīzehrec	2	0,002
külāsı	2	0,002	maḥleb	2	0,002
külliyetine	2	0,002	māşil	2	0,002
kümüdet	2	0,002	maḳadonya	2	0,002
küzāze	2	0,002	maḳām	2	0,002
küzbere	2	0,002	maḳüleleri	2	0,002
lābūd	2	0,002	mālīḥūlyā	2	0,002
laḥana	2	0,002	manya	2	0,002
laḥmī	2	0,002	marazda	2	0,002
lāyık	2	0,002	maraziñ	2	0,002
lāziverd	2	0,002	marazlarını	2	0,002
leblāb	2	0,002	mār-ı	2	0,002
leṭāfetde	2	0,002	maruldan	2	0,002
leṭāfeti	2	0,002	masariḳaya	2	0,002
levninden	2	0,002	maşraba	2	0,002
leylāḳ	2	0,002	maṭbūḥ-ı	2	0,002
leymunuñ	2	0,002	maṭbūḥını	2	0,002
lezice	2	0,002	māye-ḥōş	2	0,002
luffāḥ	2	0,002	mażarratın	2	0,002
luġatdır	2	0,002	māzī	2	0,002
luġāziyā	2	0,002	ma ^c cūndan	2	0,002
lu ^c āb-ı	2	0,002	ma ^c cūnlar	2	0,002

ma ^c cūnuñ	2	0,002	meyvesi	2	0,002
ma ^c deniñ	2	0,002	meyvīzec	2	0,002
ma ^c k̄ıldur	2	0,002	me ^o k̄ulāt	2	0,002
mā ^o	2	0,002	mıṣrī	2	0,002
mā ^o iyyedir	2	0,002	miṣāl	2	0,002
meṣānedeki	2	0,002	miṣillü	2	0,002
meṣāneden	2	0,002	miṣkālī	2	0,002
meṣāneniñ	2	0,002	miḳdārınca	2	0,002
meṣānesi	2	0,002	milḥden	2	0,002
mecārī	2	0,002	milḥdir	2	0,002
meḥallaşa	2	0,002	milḥiñ	2	0,002
meḥrūs	2	0,002	miṣli	2	0,002
mekkeayruğı	2	0,002	minhāciñ	2	0,002
mekkīdir	2	0,002	miski	2	0,002
memleketlere	2	0,002	miskiñ	2	0,002
menāfi ^c	2	0,002	mişe	2	0,002
menevşe	2	0,002	mizācdan	2	0,002
meṣr	2	0,002	mizācını	2	0,002
merāre	2	0,002	mizāclularıñ	2	0,002
merāreye	2	0,002	mī ^c a-1	2	0,002
mercimege	2	0,002	mi ^c desinde	2	0,002
merhemi	2	0,002	muḥaddirdir	2	0,002
merhemler	2	0,002	muḥallili	2	0,002
merkeb	2	0,002	muḥallil-i	2	0,002
mertebesine	2	0,002	muḥtāc	2	0,002
meṣrudıṭus	2	0,002	muḥtelifeden	2	0,002
mesāmāt	2	0,002	muḥtelifeye	2	0,002
mevzi ^c iñ	2	0,002	muḳaddem	2	0,002
mevzū ^c	2	0,002	muḳaṭṭı ^c	2	0,002
meyl	2	0,002	muḳayyed	2	0,002
meyli	2	0,002	mulūḫiyā	2	0,002
meyvelerden	2	0,002	mūmiyāniñ	2	0,002

mūmiyā ⁹ ü'l-aşlī	2	0,002	müsaḥḥin	2	0,002
murabbā-ı	2	0,002	müsta ^c mel	2	0,002
murādımız	2	0,002	müstesḳī	2	0,002
musahḥindir	2	0,002	müşk-i	2	0,002
muşliḥi	2	0,002	müştemildir	2	0,002
muz	2	0,002	müteğayyir	2	0,002
mu ^c allak	2	0,002	müteḳaddimīn	2	0,002
mu ^c tād	2	0,002	mütevassıt	2	0,002
mu ^c teber	2	0,002	nabza	2	0,002
mu ^c tedili	2	0,002	nāḥiyesi	2	0,002
müberriddir	2	0,002	namāz-ı	2	0,002
mücāma ^c atı	2	0,002	nanḥuvah-ı	2	0,002
mücellādır	2	0,002	nārencī	2	0,002
müdevver	2	0,002	nāresīde	2	0,002
müdrirdir	2	0,002	nāşūr	2	0,002
müferriḥ-i	2	0,002	nāşūrı	2	0,002
müfredātı	2	0,002	nāşūrına	2	0,002
müfritdendir	2	0,002	naṭrūn	2	0,002
müherrā	2	0,002	naẓar	2	0,002
mühür	2	0,002	nāzil	2	0,002
mülākī	2	0,002	nebātdan	2	0,002
mülaṭṭıfası	2	0,002	nefs-i	2	0,002
mülūk	2	0,002	nefsānī	2	0,002
mümkün	2	0,002	nefsāniyye	2	0,002
müneffih	2	0,002	neft	2	0,002
müneşşifdir	2	0,002	neftiñ	2	0,002
münevvimdir	2	0,002	nemş	2	0,002
münezzicdir	2	0,002	nergis-i	2	0,002
müntin	2	0,002	nesneler	2	0,002
mürāca ^c at	2	0,002	nesneniñ	2	0,002
mürri	2	0,002	nev ^c indendir	2	0,002
mürver	2	0,002	nezelātdan	2	0,002

nezlelere	2	0,002	olunduğda	2	0,002
nezlelerine	2	0,002	olunmağa	2	0,002
niçe	2	0,002	olunmayalar	2	0,002
niqolaniñ	2	0,002	olunub	2	0,002
niqolasıñdır	2	0,002	olunursa	2	0,002
nīlūferi	2	0,002	olur-ise	2	0,002
nīm-birişt	2	0,002	olursun	2	0,002
nisbet	2	0,002	onlardan	2	0,002
nisyān	2	0,002	oñuldıcıdır	2	0,002
nisyānı	2	0,002	oñuldıcıdır	2	0,002
nişādır	2	0,002	orta	2	0,002
nişāstası	2	0,002	ortasındadır	2	0,002
nūr-1	2	0,002	otıdır	2	0,002
nücūm	2	0,002	otladuğı	2	0,002
nüşha	2	0,002	otları	2	0,002
nüzül-1	2	0,002	otlarına	2	0,002
oğlaq	2	0,002	oturalar	2	0,002
oq	2	0,002	ödin	2	0,002
oldıǵı	2	0,002	ödüni	2	0,002
olduğından	2	0,002	ögrene	2	0,002
olduqları	2	0,002	öksürüğine	2	0,002
olmaduğı	2	0,002	öksürüğini	2	0,002
olmaduğı-çün	2	0,002	öksürüğüñ	2	0,002
olmağa	2	0,002	° ömri	2	0,002
olmağdan	2	0,002	öykenden	2	0,002
olmamağla	2	0,002	öyleden	2	0,002
olmasıyla	2	0,002	pamukluq	2	0,002
olmayanlar	2	0,002	panbuq	2	0,002
olmayub	2	0,002	pānzehir	2	0,002
olmazsa	2	0,002	pānzehire	2	0,002
olsalar	2	0,002	pānzehiri	2	0,002
olunacaq	2	0,002	pānzehiridir	2	0,002

parası	2	0,002	rummānīn	2	0,002
pāreler	2	0,002	ruṭūbātın	2	0,002
pāreleyüb	2	0,002	ruṭūbātına	2	0,002
pāresiyle	2	0,002	ruṭūbdur	2	0,002
pas	2	0,002	ruṭūbetde	2	0,002
perverde	2	0,002	ruṭūbetden	2	0,002
peyāpey	2	0,002	ruṭūbetin	2	0,002
pilic	2	0,002	ruṭūbetine	2	0,002
pirūze	2	0,002	ruṭūbetini	2	0,002
pişmiş	2	0,002	ruṭūbetleri	2	0,002
piyāz	2	0,002	şabır-1	2	0,002
raḥm	2	0,002	şabr	2	0,002
raḥmiñ	2	0,002	şaç	2	0,002
rāvendi	2	0,002	şaçaqları	2	0,002
rāyiḥa	2	0,002	şaçalar	2	0,002
rāyiḥasından	2	0,002	sādenc	2	0,002
rāyiḥayı	2	0,002	sādeyağ	2	0,002
rāziķī	2	0,002	şadrde	2	0,002
rāzīniñ	2	0,002	şafā	2	0,002
rāziyāneniñ	2	0,002	şafrāvīye	2	0,002
remād-1	2	0,002	şafrā-yı	2	0,002
remed	2	0,002	şağırlığın	2	0,002
revġan-1	2	0,002	şağırlığına	2	0,002
ribātdır	2	0,002	şağırlığını	2	0,002
rīḥīye	2	0,002	şāhibleri	2	0,002
riyāḥ-1	2	0,002	şāhiblerine	2	0,002
riyāḥlar	2	0,002	şakal	2	0,002
riyāḥlardan	2	0,002	şakala	2	0,002
riyāḥları	2	0,002	şakınalar	2	0,002
riyāzet	2	0,002	sāķıt	2	0,002
rub ^c a	2	0,002	şakīl	2	0,002
rūḥuñ	2	0,002	sālim	2	0,002

şalyaların	2	0,002	sekteye	2	0,002
şamğlı	2	0,002	sekte°	2	0,002
saña	2	0,002	seles-i	2	0,002
şanavber	2	0,002	semm-i	2	0,002
şancu	2	0,002	semmiyeti	2	0,002
şancusın	2	0,002	semüm-1	2	0,002
saparına	2	0,002	seneye	2	0,002
şarardır	2	0,002	seng	2	0,002
şarılığı	2	0,002	sereshş	2	0,002
şarılık	2	0,002	sereṭān-1	2	0,002
şarısıyla	2	0,002	serī° atü'l-	2	0,002
sarmaşık	2	0,002	sersāmīn	2	0,002
şaru	2	0,002	sesaliyus	2	0,002
şarub	2	0,002	sevdānīn	2	0,002
şarusın	2	0,002	sevdāviyye	2	0,002
şar° ın	2	0,002	sevdāviyyeye	2	0,002
şavık	2	0,002	sevdāyī	2	0,002
şavtı	2	0,002	seyelānın	2	0,002
şayd	2	0,002	seyrek	2	0,002
şaydā	2	0,002	şifat	2	0,002
sāyirden	2	0,002	şıgırın	2	0,002
şa° ter-i	2	0,002	şihḥatiñ	2	0,002
sebeb	2	0,002	şihḥatine	2	0,002
sebit	2	0,002	şikalar	2	0,002
sedd	2	0,002	şırf	2	0,002
sefūfa	2	0,002	şızduğına	2	0,002
sefūfidır	2	0,002	sidik	2	0,002
sefūfü'l-	2	0,002	sigillere	2	0,002
seher	2	0,002	sihri	2	0,002
sekizinci	2	0,002	sīle	2	0,002
sekizincisi	2	0,002	silğ	2	0,002
seksan	2	0,002	sill	2	0,002

sīm	2	0,002	sūkkerī	2	0,002
sīne	2	0,002	sūrmelerine	2	0,002
siñek	2	0,002	sürmesi	2	0,002
şīnī	2	0,002	sürünce	2	0,002
siñirde	2	0,002	süveyk-i	2	0,002
siñirlerden	2	0,002	şāfi	2	0,002
siñirli	2	0,002	şakāyık	2	0,002
sirkelerin	2	0,002	şāmil	2	0,002
sirkeye	2	0,002	şarāba	2	0,002
sivilcülere	2	0,002	şarābda	2	0,002
sivri	2	0,002	şarābü'l-	2	0,002
siyāha	2	0,002	şark-ı	2	0,002
şoqsalar	2	0,002	şarkī	2	0,002
şovudub	2	0,002	şartı	2	0,002
şovudur	2	0,002	şedd	2	0,002
şovuqluğı	2	0,002	şeffāf	2	0,002
şovuya	2	0,002	şekerden	2	0,002
söyleye	2	0,002	şekerdir	2	0,002
söze	2	0,002	şekildir	2	0,002
sukulu-fenderiyun	2	0,002	şekillü	2	0,002
şulb	2	0,002	şeklinden	2	0,002
şulbden	2	0,002	şemsiñ	2	0,002
su ^c āle	2	0,002	şerbetdir	2	0,002
su ^c āliñ	2	0,002	şerbetler	2	0,002
su ^o al	2	0,002	şey	2	0,002
sū ^o ü'l-	2	0,002	şeytarec	2	0,002
süde ^o i	2	0,002	şey ^o iñ	2	0,002
süde	2	0,002	şey ^o ler	2	0,002
südin	2	0,002	şey ^o leri	2	0,002
südlegeni	2	0,002	şibiş	2	0,002
südleri	2	0,002	şikākına	2	0,002
süglün	2	0,002	şırhıst	2	0,002

şişi	2	0,002	taşfiye	2	0,002
şorbası	2	0,002	taşdır	2	0,002
şürb	2	0,002	taşın	2	0,002
tabhı	2	0,002	taşlar	2	0,002
tabīb-i	2	0,002	taşlarına	2	0,002
tabī° atda	2	0,002	taşrası	2	0,002
tabī° atın	2	0,002	taşraya	2	0,002
tabī° atında	2	0,002	tatlı	2	0,002
tabī° atındadır	2	0,002	tatlılar	2	0,002
tabī° atınıñ	2	0,002	tāzedir	2	0,002
tağda	2	0,002	tāzesiniñ	2	0,002
tağlarda	2	0,002	ta° amıñ	2	0,002
tahķīķ	2	0,002	ta° amına	2	0,002
tahrīk-i	2	0,002	ta° amını	2	0,002
tahşīl	2	0,002	ta° amlara	2	0,002
taksīm	2	0,002	ta° amlardan	2	0,002
takviyet	2	0,002	tā° undan	2	0,002
talāğı	2	0,002	ta° yīn	2	0,002
talakı	2	0,002	tecdīd	2	0,002
talakları	2	0,002	tedbīri	2	0,002
taleb	2	0,002	tedbīr-i	2	0,002
tālibe	2	0,002	teferruķ-ı	2	0,002
talīf	2	0,002	tefrīķ	2	0,002
tamarlara	2	0,002	teke	2	0,002
tamlaya	2	0,002	teklīs	2	0,002
tarafından	2	0,002	tel	2	0,002
tarāveti	2	0,002	temeli	2	0,002
tarfā	2	0,002	temiz	2	0,002
tarhūn	2	0,002	temregüye	2	0,002
tarhūn	2	0,002	temyīz	2	0,002
tarīrden	2	0,002	tenbīh	2	0,002
tarīriñ	2	0,002	tennūra	2	0,002

terencübindir	2	0,002	turağ otı	2	0,002
terk	2	0,002	turağ otına	2	0,002
terkīb-i	2	0,002	turduqça	2	0,002
terkībler	2	0,002	turmasa	2	0,002
tersin	2	0,002	turmayan	2	0,002
tertib	2	0,002	turşı	2	0,002
tesellī	2	0,002	turşısın	2	0,002
teshīlū'l-	2	0,002	turuncı	2	0,002
teshīni	2	0,002	tuta	2	0,002
teslīm	2	0,002	tutalar	2	0,002
teşhīş	2	0,002	tūt-ı	2	0,002
tıbdan	2	0,002	tutmağa	2	0,002
tıhāle	2	0,002	tutmaq	2	0,002
tıhāliñ	2	0,002	tuzını	2	0,002
tılāyı	2	0,002	tuzlanmış	2	0,002
tılā ^c	2	0,002	tuzlu balğamdan	2	0,002
tīn	2	0,002	tuzuñ	2	0,002
tīn-i	2	0,002	tüccār	2	0,002
tiryākına	2	0,002	tükürmege	2	0,002
tiryāqları	2	0,002	tükürmegi	2	0,002
tīzdir	2	0,002	ucına	2	0,002
toğduqda	2	0,002	uçar	2	0,002
toğurmağ	2	0,002	uçuğa	2	0,002
toğururken	2	0,002	^c ūduñ	2	0,002
toħm-ı	2	0,002	^c ufūnet	2	0,002
toħumdur	2	0,002	^c ufūnetden	2	0,002
toğuzuncı	2	0,002	^c unğda	2	0,002
tołdurub	2	0,002	^c unşur-ı	2	0,002
tołub	2	0,002	urub	2	0,002
tołunca	2	0,002	^c urūğ-ı	2	0,002
toñdurur	2	0,002	^c uşāresine	2	0,002
tołū ^c	2	0,002	uşāresiyle	2	0,002

uskuṭūrī	2	0,002	varıncaya	2	0,002
° usret	2	0,002	vārid	2	0,002
uṣṭūḥudūs	2	0,002	vāşıl	2	0,002
uşūl-1	2	0,002	vāsıtasıyla	2	0,002
uşakı	2	0,002	vaşl	2	0,002
° uşar	2	0,002	vebādan	2	0,002
uşbu	2	0,002	vec	2	0,002
uşnān	2	0,002	veca°	2	0,002
uşne	2	0,002	veca° 1	2	0,002
uşne-i	2	0,002	veca° ını	2	0,002
uyḥusı	2	0,002	veca° ların	2	0,002
uyḥusuzluḡ	2	0,002	vecc	2	0,002
uyluḡ	2	0,002	venedik	2	0,002
° użvda	2	0,002	verem	2	0,002
° użv1	2	0,002	veremlere	2	0,002
° użv-1	2	0,002	veremlerine	2	0,002
° użvlara	2	0,002	vesāyiri	2	0,002
° użvuñ	2	0,002	vesme	2	0,002
üfüreler	2	0,002	vesvās-1	2	0,002
üfürseler	2	0,002	vezin	2	0,002
ünşeyeyne	2	0,002	vilādet	2	0,002
üzeredir	2	0,002	vilāyetinden	2	0,002
üzerlerine	2	0,002	virilür	2	0,002
üzümdür	2	0,002	virmede	2	0,002
üzümi	2	0,002	virmege	2	0,002
vāḡı° asında	2	0,002	virürse	2	0,002
vaḡitde	2	0,002	vişne	2	0,002
vaḡti	2	0,002	vuḡūf-1	2	0,002
vaḡtin	2	0,002	vücūdı	2	0,002
varaḡı	2	0,002	vücūdına	2	0,002
vardıḡça	2	0,002	yab	2	0,002
vardıḡda	2	0,002	yabānda	2	0,002

yabānīsi	2	0,002	yayқанmış	2	0,002
yabıdırub	2	0,002	yayқар	2	0,002
yağan	2	0,002	yayқayalar	2	0,002
yaғar	2	0,002	yayқayub	2	0,002
yağında	2	0,002	yazın	2	0,002
yağmurlar	2	0,002	yazmışlar	2	0,002
yaқar	2	0,002	yediklerinden	2	0,002
yaқarlar	2	0,002	yedüreler	2	0,002
yalasalar	2	0,002	yeli	2	0,002
yanbaş	2	0,002	yemekdendir	2	0,002
yanbaşlarında	2	0,002	yemen	2	0,002
yanıcı	2	0,002	yemesi	2	0,002
yanına	2	0,002	yemişin	2	0,002
yanlarında	2	0,002	yemişine	2	0,002
yanmasınıñ	2	0,002	yemişlere	2	0,002
yanmışını	2	0,002	yer mürürı	2	0,002
yapışa	2	0,002	yereқān	2	0,002
yapışgan	2	0,002	yereқānı	2	0,002
yapraқlusıdır	2	0,002	yerinden	2	0,002
yapub	2	0,002	yerlere	2	0,002
yaralarıñ	2	0,002	yerlerse	2	0,002
yaraya	2	0,002	yılan balıǵı	2	0,002
yarayı	2	0,002	yigitleriñ	2	0,002
yāsemīnden	2	0,002	yimek	2	0,002
yāsemīn-i	2	0,002	yoǵun	2	0,002
yaşları	2	0,002	yoǵunluǵı	2	0,002
yaşlıǵı	2	0,002	yoһsa	2	0,002
yaşlıǵın	2	0,002	yolından	2	0,002
yaşlıǵını	2	0,002	yumurtaşы	2	0,002
yata	2	0,002	yumurtaşınıñ	2	0,002
yattū° āt	2	0,002	yumurtaşaya	2	0,002
yatur	2	0,002	yūnānīde	2	0,002

yunmuş	2	0,002	zirā ^c dan	2	0,002
yunmuşı	2	0,002	ziyādesiniñ	2	0,002
yüklü	2	0,002	ziyādesiyle	2	0,002
yüñinden	2	0,002	ziyānı	2	0,002
yürekleri	2	0,002	zūfā-yı	2	0,002
yüride	2	0,002	zuḡaliñ	2	0,002
yüze	2	0,002	zuhūr	2	0,002
zāca	2	0,002	zuhūrı	2	0,002
zāhiriyyesinde	2	0,002	zulmet-i	2	0,002
zamğıdır	2	0,002	zühr	2	0,002
zann	2	0,002	āşārını	1	0,001
zarūriyye	2	0,002	āşārlarında	1	0,001
zātü'l-cenb	2	0,002	āb	1	0,001
zāyidi	2	0,002	^c aba	1	0,001
za ^c ĩfrekdir	2	0,002	abanūs	1	0,001
zebād	2	0,002	abanūsı	1	0,001
zebediyyesi	2	0,002	abanüz	1	0,001
zebīb-i	2	0,002	abār	1	0,001
zehre	2	0,002	abarqa	1	0,001
zehri	2	0,002	āb-dār	1	0,001
zehrleri	2	0,002	^c abd-ı	1	0,001
zemīne	2	0,002	^c abdü's-selām	1	0,001
zencārī	2	0,002	ābī	1	0,001
zerdālūnuñ	2	0,002	ac	1	0,001
zeyti	2	0,002	^c āc	1	0,001
zeytūndan	2	0,002	^c acāyibden	1	0,001
zeytūnı	2	0,002	^c acāyibdir	1	0,001
zıkkī	2	0,002	^c aceb	1	0,001
zībağdır	2	0,002	acele	1	0,001
zihne	2	0,002	^c acele	1	0,001
zī-kıymet	2	0,002	^c acemdir	1	0,001
zīku'n-nefese	2	0,002	acı bādem	1	0,001

acı bakla	1	0,001	ağacğa ⁹ unınıñ	1	0,001
acı pelin	1	0,001	ağaclardan	1	0,001
acıcadır	1	0,001	ağaçları	1	0,001
acılığı	1	0,001	ağaçlarıñ	1	0,001
acıır	1	0,001	ağaçda	1	0,001
acıraq	1	0,001	ağaçlarda	1	0,001
acısına	1	0,001	ağaçları	1	0,001
acısını	1	0,001	ağaçlarıñ	1	0,001
° acīb	1	0,001	āgāh	1	0,001
° acībdir	1	0,001	ağarda	1	0,001
° acīn	1	0,001	ağarınca	1	0,001
° āciz	1	0,001	ağdiyye	1	0,001
açıldıqdan	1	0,001	ağdiyyeniñ	1	0,001
açlıq	1	0,001	ağdiyyeyi	1	0,001
açlıqdan	1	0,001	ağırlıgını	1	0,001
açmağa	1	0,001	ağızdan	1	0,001
adamda	1	0,001	ağızları	1	0,001
adamdan	1	0,001	ağladır	1	0,001
° adāveti	1	0,001	ağrıdığı	1	0,001
° adedden	1	0,001	ağrılarıñ	1	0,001
° adedir	1	0,001	ağrılarında	1	0,001
° adedini	1	0,001	ağrılarındanır	1	0,001
āderyün	1	0,001	ağrını	1	0,001
° adesiniñ	1	0,001	ağrısa	1	0,001
° adesü'l-mā ⁹	1	0,001	ağrışub	1	0,001
° adīmü'r-	1	0,001	ağşanı	1	0,001
° ādiyesin	1	0,001	ağular	1	0,001
afsentine	1	0,001	ağular köki	1	0,001
ağacdan	1	0,001	ağululardandır	1	0,001
ağacından	1	0,001	ağuluları	1	0,001
ağacğavunından	1	0,001	ağusı	1	0,001
ağacğa ⁹ unını	1	0,001	ağustosıñ	1	0,001

ağzıñ	1	0,001	ağıdub	1	0,001
ağzunı	1	0,001	° aqır-ı	1	0,001
ahālisi	1	0,001	ākiledir	1	0,001
° ahd	1	0,001	° aqım	1	0,001
āheste	1	0,001	aql	1	0,001
āhirden	1	0,001	° aqlıñ	1	0,001
aḥlāṭa	1	0,001	° aqlında	1	0,001
aḥlāṭına	1	0,001	° aqreb-i	1	0,001
aḥmeri	1	0,001	° aqrebī	1	0,001
aḥşadır	1	0,001	° aqrebiñ	1	0,001
aḥşā-ı	1	0,001	° aqrebvārī	1	0,001
aḥşam	1	0,001	aqrīfī	1	0,001
aḥşama	1	0,001	aqsırdalar	1	0,001
aḥşamdan	1	0,001	aqsırık otı	1	0,001
aḥşāyı	1	0,001	aqsırmaq	1	0,001
aḥşīzek	1	0,001	° aksidir	1	0,001
ahūda	1	0,001	° aksini	1	0,001
ahūdur	1	0,001	aqşudan	1	0,001
aḥvāle	1	0,001	aqtān	1	0,001
aḥvāli	1	0,001	aqtarub	1	0,001
aḥvālini	1	0,001	° aq° aqa	1	0,001
aḥvāllerin	1	0,001	al	1	0,001
aḥvāllerinden	1	0,001	alabalıqdır	1	0,001
aḥvālleriniñ	1	0,001	alaca	1	0,001
aḥālīm	1	0,001	alaca ibik	1	0,001
aḥanlara	1	0,001	° alaḡ	1	0,001
aḥarken	1	0,001	alanlara	1	0,001
aḥbaba	1	0,001	alay	1	0,001
aḥciger	1	0,001	alçaḡ	1	0,001
aḥcigerde	1	0,001	aldıḡı	1	0,001
aḥdem	1	0,001	aldıḡda	1	0,001
aḥdeñiz	1	0,001	aldırmaya	1	0,001

alduđuñ	1	0,001	° anāşırlar	1	0,001
° ale'd-devām	1	0,001	anasūn	1	0,001
° ale'l-fevr	1	0,001	anasūna	1	0,001
° ale'l-ħuşūs	1	0,001	anaťolıda	1	0,001
° ale'r-rīķ	1	0,001	anberbaris	1	0,001
° ālemiñ	1	0,001	° anberden	1	0,001
° alevini	1	0,001	° anberi	1	0,001
alıķosun	1	0,001	° anīf	1	0,001
alınan	1	0,001	anlar	1	0,001
alınandır	1	0,001	anları	1	0,001
alınsa	1	0,001	antimunya	1	0,001
alınub	1	0,001	anuñ-iķün	1	0,001
alışdurasın	1	0,001	° arabda	1	0,001
alması	1	0,001	° arabistānda	1	0,001
almayı	1	0,001	° arabıyyedir	1	0,001
almaz	1	0,001	° araķı	1	0,001
almış	1	0,001	° araķ-ı	1	0,001
alsalar	1	0,001	° araķıyye	1	0,001
alt	1	0,001	araları	1	0,001
altıncısına	1	0,001	aralarına	1	0,001
altında	1	0,001	° arfac	1	0,001
altısınadır	1	0,001	argīş	1	0,001
altunuñ	1	0,001	arıdalar	1	0,001
° ām	1	0,001	arıdub	1	0,001
° ameldir	1	0,001	arıķladur	1	0,001
° amelin	1	0,001	arılar	1	0,001
° ameline	1	0,001	arılub	1	0,001
° amelleri	1	0,001	arış	1	0,001
° āmil	1	0,001	arıyı	1	0,001
° āmm	1	0,001	° ārızası	1	0,001
ān	1	0,001	° ārızyıye	1	0,001
anası	1	0,001	° ārızyıyet	1	0,001

° arıẓīdir	1	0,001	° aselinden	1	0,001
° arife	1	0,001	° aselsiz	1	0,001
° ariflere	1	0,001	aşfarıñ	1	0,001
arışo	1	0,001	aşhandır	1	0,001
arçada	1	0,001	aşılda	1	0,001
arçadan	1	0,001	° asīrdır	1	0,001
arça° ı	1	0,001	aşlah	1	0,001
armūddur	1	0,001	aşlında	1	0,001
arşlanayağı	1	0,001	aşlīsi	1	0,001
° aršanīşādır	1	0,001	aşlīye	1	0,001
° aršanītā	1	0,001	aşliyye	1	0,001
artıcağ	1	0,001	aşliyyede	1	0,001
° arūs	1	0,001	aşlü'l-encūdān	1	0,001
aruzz	1	0,001	aşlü'l-keber	1	0,001
arż	1	0,001	aşlü'l-° alīķ	1	0,001
arżda	1	0,001	aşlü's-sūs	1	0,001
arżdan	1	0,001	aşmasıdır	1	0,001
arż-ı	1	0,001	āşşāf	1	0,001
arżına	1	0,001	aştarātiyūs	1	0,001
arżiyye	1	0,001	° aşerü'l-ezviye	1	0,001
arżiyyesi	1	0,001	aşhab	1	0,001
° aşaba	1	0,001	aşhīş	1	0,001
° aşaba-ı	1	0,001	aşılama	1	0,001
° aşāfir	1	0,001	° aşķ	1	0,001
aşakoduğları	1	0,001	° aşķa	1	0,001
aşalar	1	0,001	aşlık	1	0,001
° aşalātı	1	0,001	° aşşāblar	1	0,001
āsāndır	1	0,001	aşa şoğanıdır	1	0,001
āsānı	1	0,001	aşa şoğanıñ	1	0,001
asarundur	1	0,001	atdan	1	0,001
° aselden	1	0,001	ateşdir	1	0,001
° aseliñ	1	0,001	ateşin	1	0,001

ateşini	1	0,001	ayaricler	1	0,001
ateşleri	1	0,001	ayda	1	0,001
ateşlerini	1	0,001	aydın	1	0,001
ateşli	1	0,001	ayd	1	0,001
aṭğamya	1	0,001	ayındaki	1	0,001
° atīḳ	1	0,001	ayrısalar	1	0,001
atḳuyruḡı	1	0,001	ayıtlayan	1	0,001
atlarıñ	1	0,001	° aynıñ	1	0,001
aṭlāsḳabarcıḡı	1	0,001	° aynıyla	1	0,001
° avām	1	0,001	° aynu'ş-şems	1	0,001
° avārižu'n-	1	0,001	ayrandır	1	0,001
āvāz	1	0,001	ayranı	1	0,001
° avdet	1	0,001	ayrıḳ	1	0,001
° avrata	1	0,001	ayrıḳ otı	1	0,001
° avratı	1	0,001	ayrıla	1	0,001
° avrda	1	0,001	ayrılmaḡa	1	0,001
° avsenciniñ	1	0,001	ayrılmaz	1	0,001
avucı	1	0,001	ayrılmış	1	0,001
avuç	1	0,001	ayugüli	1	0,001
avuçınıñ	1	0,001	ayvaṭana	1	0,001
ay	1	0,001	azaḳ	1	0,001
aya	1	0,001	azānü'l-fār	1	0,001
ayaḡa	1	0,001	azcıḳ	1	0,001
ayaḡı	1	0,001	azerbaycāndan	1	0,001
ayaḡına	1	0,001	azeryün	1	0,001
ayaḡınıñ	1	0,001	azfāru't-ṭīb	1	0,001
ayaḡıyla	1	0,001	azḥür	1	0,001
ayaḳda	1	0,001	ażı	1	0,001
ayaḳları	1	0,001	° azīmeye	1	0,001
ayaḳların	1	0,001	° azīmiñ	1	0,001
ayaḳlarında	1	0,001	° azīmü'l-	1	0,001
ayaḳlu	1	0,001	° azīmü'ş-	1	0,001

° azīz	1	0,001	bağırbaşdı	1	0,001
° azīze	1	0,001	bağırsağıñ	1	0,001
° azīziyye	1	0,001	bağırsaqlara	1	0,001
° azīziyyeye	1	0,001	bağırsaqlarda	1	0,001
azrāsü'l-ķelb	1	0,001	bağırsaqlarında	1	0,001
ažturak	1	0,001	bağlansa	1	0,001
azu	1	0,001	bağlanub	1	0,001
° azu	1	0,001	bağlanur	1	0,001
azucuk	1	0,001	bağlaya	1	0,001
a° mā	1	0,001	bağlu	1	0,001
a° zādaki	1	0,001	bahāne	1	0,001
a° zālarda	1	0,001	bāhdır	1	0,001
a° zāları	1	0,001	baħır	1	0,001
a° zam	1	0,001	baħş	1	0,001
a° zāsı	1	0,001	bā-ħuşūş	1	0,001
bāb	1	0,001	bāk	1	0,001
babaya	1	0,001	bağçeleri	1	0,001
bābī	1	0,001	bākiyyesi	1	0,001
bābilī	1	0,001	bāqlā	1	0,001
bābūnecdir	1	0,001	bağladan	1	0,001
bādāverd	1	0,001	bağlaniñ	1	0,001
bādemiñ	1	0,001	bāqlāyı	1	0,001
bad-ışuçura	1	0,001	bağla° ı	1	0,001
bādiye	1	0,001	bağmaya	1	0,001
bādūsnām	1	0,001	bal mūmını	1	0,001
bādyāna	1	0,001	bālāda	1	0,001
bād-zehr	1	0,001	balaşnetu	1	0,001
bağa	1	0,001	baldır	1	0,001
bağdādda	1	0,001	baldırı	1	0,001
bağdan	1	0,001	baldırıķaramıñ	1	0,001
bağı	1	0,001	baldırlar	1	0,001
bağır	1	0,001	baldırları	1	0,001

balgâmda	1	0,001	bāride ⁹ i	1	0,001
balgâmdandır	1	0,001	bāridi	1	0,001
balgâmın	1	0,001	barmaq üzümü	1	0,001
balgâmına	1	0,001	barmaqılar	1	0,001
balgâmını	1	0,001	bārūdı	1	0,001
balgâmīdir	1	0,001	bārūduñ	1	0,001
balgâmīler	1	0,001	bārūt	1	0,001
balgâmiyye	1	0,001	başal-ı	1	0,001
balgâmlara	1	0,001	başalu'l-fār	1	0,001
balıgınıñ	1	0,001	başalu'l-ķay	1	0,001
balıķ ağusı	1	0,001	başalu'l- ^c unşul	1	0,001
balıķdadır	1	0,001	başalu'n-nercīs	1	0,001
balıķdan	1	0,001	başalü'z-zīz	1	0,001
balıķlarda	1	0,001	başara	1	0,001
balıķları	1	0,001	başdıķda	1	0,001
balıķlarıdır	1	0,001	baselik	1	0,001
balıķöldüren	1	0,001	bāşīraya	1	0,001
balıyla	1	0,001	başma	1	0,001
bāliĝ	1	0,001	bastırma	1	0,001
bāliyedir	1	0,001	bastırmadan	1	0,001
bamya	1	0,001	bastırmadır	1	0,001
bāmya	1	0,001	başub	1	0,001
banbulķurdı	1	0,001	baş şaķızdır	1	0,001
barāşa	1	0,001	baş lahana	1	0,001
baraş	1	0,001	başbarmaqına	1	0,001
baraşa	1	0,001	başın	1	0,001
baraşın	1	0,001	başlarına	1	0,001
bardağında	1	0,001	batan	1	0,001
bardaķa	1	0,001	bāţınadan	1	0,001
bāriddür	1	0,001	bāţınasından	1	0,001
bārideден	1	0,001	bāţına ⁹ ı	1	0,001
bārideyi	1	0,001	bāţındır	1	0,001

bāṭın-ı	1	0,001	be-ḥılṭ	1	0,001
bāṭınī	1	0,001	behre-mend	1	0,001
bāṭıniye	1	0,001	beḳāsi	1	0,001
bāṭıniyyeniñ	1	0,001	beḳāsına	1	0,001
bāṭıniyyesinde	1	0,001	beḳāsıyladır	1	0,001
batıralar	1	0,001	beksimaṭ	1	0,001
baṭıū'l-ḥareke	1	0,001	belde	1	0,001
baṭıū'l-hazm	1	0,001	belīledir	1	0,001
baṭıū'l-hazmdır	1	0,001	belinde	1	0,001
baṭııcan	1	0,001	belirsiz	1	0,001
baṭnı	1	0,001	belūṭ-ı	1	0,001
baṭṭ	1	0,001	beluṭı	1	0,001
baṭṭıḥ-i	1	0,001	benderde	1	0,001
bayağı	1	0,001	benderine	1	0,001
bayılmasına	1	0,001	bendezenc	1	0,001
bayılmış	1	0,001	bendüklerde	1	0,001
bayṭarda	1	0,001	bendükşelerde	1	0,001
bāzıncān	1	0,001	benefşec	1	0,001
bāzūya	1	0,001	benefşeden	1	0,001
ba ^c zılardan	1	0,001	benefşeniñ	1	0,001
ba ^c zısına	1	0,001	benī-isrā' il	1	0,001
becce	1	0,001	beñiz	1	0,001
bedeniyye	1	0,001	beñizde	1	0,001
bedī ^c ide	1	0,001	beñleri	1	0,001
bednus	1	0,001	beñzemez	1	0,001
bednus gözi	1	0,001	beñzin	1	0,001
bedrān	1	0,001	berāberdir	1	0,001
be-ğayr-ı	1	0,001	beresi	1	0,001
begi	1	0,001	beşresin	1	0,001
beglerce	1	0,001	ber-hemān	1	0,001
be-her	1	0,001	berhīz	1	0,001
be-hezārfenn	1	0,001	berī	1	0,001

berkligine	1	0,001	beyāzıyla	1	0,001
berkligini	1	0,001	beyāzlu	1	0,001
bermek	1	0,001	beyin	1	0,001
berrīsinde	1	0,001	beyinde	1	0,001
bersiyāvşān	1	0,001	beyne	1	0,001
beryūze	1	0,001	beynini	1	0,001
besledikleri	1	0,001	beynīsini	1	0,001
beslenen	1	0,001	beytü'l-faḫih	1	0,001
beslenmekden	1	0,001	beytü'l- ^c ankebūt	1	0,001
beslerler	1	0,001	bezākū'l-ḳamer	1	0,001
beşdir	1	0,001	beze	1	0,001
beşere	1	0,001	bezini	1	0,001
beşincide	1	0,001	bezir	1	0,001
beşincisine	1	0,001	bezm-i	1	0,001
beşinde	1	0,001	bezr	1	0,001
betmeziniñ	1	0,001	bezrü'l-benc	1	0,001
betunḳā	1	0,001	bezrü'l-encere	1	0,001
bevāsīrine	1	0,001	bezrü'l-hūh	1	0,001
bevıde	1	0,001	bıçağıyla	1	0,001
bevıden	1	0,001	bıñar	1	0,001
bevıledir	1	0,001	bıñara	1	0,001
bevı-i	1	0,001	bınuḳ	1	0,001
bevılerin	1	0,001	bınuḳ-ı	1	0,001
bevıdır	1	0,001	bi'd-defa ^c āt	1	0,001
bevıanıñ	1	0,001	bi'l-faşl	1	0,001
bevıayı	1	0,001	bi'l-küllıye	1	0,001
beyānında	1	0,001	bi'ş-şavāb	1	0,001
beyāzdan	1	0,001	bi't-ṭab ^c	1	0,001
beyāz-ı beyz	1	0,001	bidirmek	1	0,001
beyāzın	1	0,001	bi-emri'llāhi-te ^c ālā	1	0,001
beyāzına	1	0,001	bi-ezmānī	1	0,001
beyāzını	1	0,001	bī-ḥaddır	1	0,001

bi-ḥasebi'l-ev ^c iye	1	0,001	bī-ma ^c nā	1	0,001
bi-ḥasebi'l-ḳuvvetdir	1	0,001	binālarda	1	0,001
bi-ḥasebi'l-mizāc	1	0,001	bī-naẓīr	1	0,001
bi-ḥazfī't-tā ^o	1	0,001	binā ^o	1	0,001
bī-hodluḳ	1	0,001	biraz	1	0,001
bilā-derece	1	0,001	birbirlerine	1	0,001
bilād-ı	1	0,001	birden	1	0,001
bilā-irādet	1	0,001	birezincik	1	0,001
bilan	1	0,001	biribirine	1	0,001
bilā-sebeb	1	0,001	biribirini	1	0,001
bilā-zaḥmet	1	0,001	birincden	1	0,001
bildeki	1	0,001	birincisi	1	0,001
bildigi	1	0,001	birinde	1	0,001
bildikleri	1	0,001	birini	1	0,001
bildiñ	1	0,001	birisini	1	0,001
bildirmişlerdir	1	0,001	birkaçdır	1	0,001
bildügi	1	0,001	birle	1	0,001
bilegine	1	0,001	bişdikden	1	0,001
bileyecek	1	0,001	bişe	1	0,001
bili	1	0,001	bişen	1	0,001
billür	1	0,001	bişmār	1	0,001
billürdan	1	0,001	bişmek	1	0,001
bilmeden	1	0,001	bişmişini	1	0,001
bilmedügi	1	0,001	bişmişiniñ	1	0,001
bilmeye	1	0,001	bişüb	1	0,001
bilmeyen	1	0,001	bişür dügi	1	0,001
bilmeyüb	1	0,001	bişürdür	1	0,001
bilmezligini	1	0,001	bişürmeden	1	0,001
bilmezlikle	1	0,001	bişürüciligi	1	0,001
bilse	1	0,001	bişürür	1	0,001
bilürler	1	0,001	bişürürler	1	0,001
bilürse	1	0,001	bişürürlerse	1	0,001

bit	1	0,001	boynında	1	0,001
bitdikleri	1	0,001	bozadır	1	0,001
biterse	1	0,001	bozasına	1	0,001
bitüğine	1	0,001	bozula	1	0,001
bitürmedigi	1	0,001	bozulan	1	0,001
bitürmesine	1	0,001	bozulmasına	1	0,001
bizil	1	0,001	böceğin	1	0,001
bizim	1	0,001	böceklere	1	0,001
bi-° avni'llāhi	1	0,001	böcekleriñ	1	0,001
bi-° avni'llāhi-tebāreke- ve-te° ālā	1	0,001	bögregiñ	1	0,001
boğa yaprağı	1	0,001	bögreglere	1	0,001
boğadikenine	1	0,001	bögrekden	1	0,001
boğazını	1	0,001	bögreklerde	1	0,001
boğazlasa	1	0,001	bögrekleri	1	0,001
boğumu	1	0,001	bögrekleriñ	1	0,001
boğunu	1	0,001	bögürdlan	1	0,001
boқыyla	1	0,001	bögürtleniñ	1	0,001
borānāsın	1	0,001	bölüb	1	0,001
bostān	1	0,001	bölükden	1	0,001
bostāniniñ	1	0,001	brahmī	1	0,001
bostānīsinden	1	0,001	bud	1	0,001
bostānīsiniñ	1	0,001	budağı	1	0,001
bostānlarda	1	0,001	budağında	1	0,001
boş	1	0,001	budağ	1	0,001
boşadır	1	0,001	budağları	1	0,001
boşandığı	1	0,001	buğdaya	1	0,001
boşandurur	1	0,001	buğdayı	1	0,001
boya	1	0,001	buğāra	1	0,001
boyası	1	0,001	buğārāt	1	0,001
boyna	1	0,001	buğārıñ	1	0,001
boynına	1	0,001	buğārından	1	0,001
			buğārlarını	1	0,001

buḥayyiretü'l-yahūd	1	0,001	bulunan	1	0,001
buḥrāna	1	0,001	bulunmadıkça	1	0,001
buḥrāniñ	1	0,001	bulunmasa	1	0,001
buḥrānından	1	0,001	bulunub	1	0,001
buḥrānī	1	0,001	bulurlar	1	0,001
buḥrānīdir	1	0,001	buluṭ	1	0,001
buḥūr	1	0,001	būm	1	0,001
buḥūrdur	1	0,001	bun	1	0,001
buḥūrı	1	0,001	būraḳ	1	0,001
buḥūrına	1	0,001	būraḳ-1	1	0,001
buḥūrılanmağa	1	0,001	būraḳ-1	1	0,001
buḥūrlara	1	0,001	būraḳī	1	0,001
buḥūruñ	1	0,001	burar	1	0,001
bulalar	1	0,001	burısını	1	0,001
bulamac	1	0,001	burma	1	0,001
bulamacı	1	0,001	burnı	1	0,001
bulana	1	0,001	burūdetini	1	0,001
bulaşdırub	1	0,001	burūdetlü	1	0,001
bulayub	1	0,001	burundan	1	0,001
bulduğı	1	0,001	burunlarına	1	0,001
bulduğından	1	0,001	burusadan	1	0,001
bulduğumuz	1	0,001	buṭāṭ	1	0,001
bulduḳ	1	0,001	butın	1	0,001
bulduḳda	1	0,001	buṭṭ	1	0,001
bulduḳdan	1	0,001	buṭum	1	0,001
bulduḳları	1	0,001	būy otı	1	0,001
bulmadı	1	0,001	būy-1	1	0,001
bulmayanlara	1	0,001	buyurmuşlardır	1	0,001
bulmuşlar	1	0,001	buzāḡu	1	0,001
bulsa	1	0,001	buzda	1	0,001
bulub	1	0,001	buzdan	1	0,001
buluna	1	0,001	büberden	1	0,001

büberinden	1	0,001	cebelīdir	1	0,001
bülbül	1	0,001	cebelīniñ	1	0,001
bürādesinden	1	0,001	cebelīsi	1	0,001
bürādesiyle	1	0,001	cebhe	1	0,001
büsbütün	1	0,001	cederī	1	0,001
büssed	1	0,001	cederīniñ	1	0,001
büşür	1	0,001	cedvārīñ	1	0,001
büyücek	1	0,001	cedvelinde	1	0,001
büyüdüğünden	1	0,001	ceffefdir	1	0,001
büyüdür	1	0,001	cehd	1	0,001
büyügene	1	0,001	celīlü'l-ğadr	1	0,001
büyük papadya	1	0,001	cemī ^c ine	1	0,001
büyükkalbur	1	0,001	cemī ^c isine	1	0,001
büyür	1	0,001	cenīni	1	0,001
cābiriñ	1	0,001	cenk	1	0,001
cāhil	1	0,001	cenüb	1	0,001
cāhiliñ	1	0,001	cenübı	1	0,001
calinusdan	1	0,001	cenübında	1	0,001
cāmide	1	0,001	cerāḥat	1	0,001
cānibden	1	0,001	cerāḥāt	1	0,001
cānlanur	1	0,001	cerāḥatı	1	0,001
cānvercikler	1	0,001	cerāḥat-ı	1	0,001
carānyā	1	0,001	cerāḥatı	1	0,001
carcīr-i	1	0,001	cerāḥatlar	1	0,001
cavāb	1	0,001	cerāḥatlu	1	0,001
cāvers	1	0,001	cerīdeniñ	1	0,001
cāzibe	1	0,001	cerīdeye	1	0,001
cāzibesi	1	0,001	cesede	1	0,001
cāzibesindendir	1	0,001	cesedleri	1	0,001
cāzibesini	1	0,001	cevāḥir	1	0,001
ca ^c de	1	0,001	cevārış	1	0,001
cebelī	1	0,001	cevārışü'l-ğayr	1	0,001

cevelān	1	0,001	cimā ^c da	1	0,001
cevher	1	0,001	cimā ^c -ı	1	0,001
cevherden	1	0,001	cimā ^c ını	1	0,001
cevhere	1	0,001	cınşaçı	1	0,001
cevherī	1	0,001	cins-i	1	0,001
cevheriñ	1	0,001	cinsidir	1	0,001
cevherlūsüdür	1	0,001	cinsinde	1	0,001
cevizdir	1	0,001	cinsinden	1	0,001
cevīz-i	1	0,001	cinsiniñ	1	0,001
cevzi	1	0,001	cirminden	1	0,001
cevzū's-serv	1	0,001	cirmini	1	0,001
cevzū't-ṭīb	1	0,001	cismāniyye	1	0,001
ceyyide	1	0,001	cismde	1	0,001
cezān	1	0,001	cisme	1	0,001
cezer	1	0,001	cismi	1	0,001
cezārede	1	0,001	cismiñ	1	0,001
cezārelerinden	1	0,001	civa	1	0,001
cezāreniñ	1	0,001	cub-ı	1	0,001
cezāresiniñ	1	0,001	cūd	1	0,001
cezz	1	0,001	cübīn	1	0,001
cezzāb	1	0,001	cübni-i	1	0,001
cırcır	1	0,001	cübün	1	0,001
cibālin	1	0,001	cūdāmdan	1	0,001
cigeredir	1	0,001	cūdāmı	1	0,001
cigereye	1	0,001	cühūd	1	0,001
cigrinmegi	1	0,001	cülāb-ı	1	0,001
cihetindendir	1	0,001	cülābını	1	0,001
cihetiyle	1	0,001	cümleten	1	0,001
cilādır	1	0,001	cümleye	1	0,001
cilā-ı	1	0,001	cümleyi	1	0,001
cild	1	0,001	cündibile	1	0,001
cimāğı	1	0,001	cününü	1	0,001

cürm	1	0,001	çekmiş	1	0,001
cür ^c alıka	1	0,001	çerkezî	1	0,001
cüz ² den	1	0,001	çeşmeden	1	0,001
cüz ² üne	1	0,001	çeşmeye	1	0,001
çağladır	1	0,001	çeşmezen	1	0,001
çağlasın	1	0,001	çeşmezeñ-i	1	0,001
çağkal	1	0,001	çetük otı	1	0,001
çalba	1	0,001	çetük otınıñ	1	0,001
çalıdır	1	0,001	çibana	1	0,001
çalısına	1	0,001	çibanı	1	0,001
çalğayub	1	0,001	çibanına	1	0,001
çam	1	0,001	çibanların	1	0,001
çam fıstığı	1	0,001	çığıda	1	0,001
çam saķızını	1	0,001	çikanlar	1	0,001
çamurlu	1	0,001	çikanlara	1	0,001
çanağa	1	0,001	çıkaraçak	1	0,001
çapuk	1	0,001	çıkardı	1	0,001
çatlar	1	0,001	çıkardıķda	1	0,001
çaydan	1	0,001	çıkardmayub	1	0,001
çay-ı	1	0,001	çıkarmada	1	0,001
çayından	1	0,001	çıkarmağı	1	0,001
çayırlu	1	0,001	çıkarmaya	1	0,001
çekdirmez	1	0,001	çıkarsalar	1	0,001
çeke	1	0,001	çıkarsalsa	1	0,001
çekecek	1	0,001	çıkardıķda	1	0,001
çekilmiş	1	0,001	çıkduğı	1	0,001
çekirdegini	1	0,001	çıkduğına	1	0,001
çekirdekdir	1	0,001	çıkık	1	0,001
çekirdekleri	1	0,001	çıkıkklara	1	0,001
çekirgeye	1	0,001	çıkmaķ	1	0,001
çekmege	1	0,001	çıkub	1	0,001
çekmekden	1	0,001	çiçege	1	0,001

çiçegidir	1	0,001	çüb-1	1	0,001
çiçegindedir	1	0,001	çubuğu	1	0,001
çiçek	1	0,001	çubuğıyla	1	0,001
çiçekden	1	0,001	çubuğ	1	0,001
çiçekleriniñ	1	0,001	çuvaldız	1	0,001
çift	1	0,001	çü	1	0,001
çigden	1	0,001	çüçekiñ	1	0,001
çignenür	1	0,001	çüçük	1	0,001
çigneyeler	1	0,001	çükündüri	1	0,001
çinīdir	1	0,001	çürimekden	1	0,001
çinledügin	1	0,001	çürüğine	1	0,001
çipiler	1	0,001	çürütmek	1	0,001
çirkini	1	0,001	dā'ü's-sa ^c leb	1	0,001
çirozı	1	0,001	dāğdan	1	0,001
çivid	1	0,001	dağda	1	0,001
çiy	1	0,001	dāğıñ	1	0,001
çizerler	1	0,001	dağından	1	0,001
çizüb	1	0,001	dāğlamayub	1	0,001
çoban	1	0,001	dāğlarlar	1	0,001
çokça	1	0,001	dāğlasalar	1	0,001
çokluğıdan	1	0,001	dāğlayalar	1	0,001
çokluğından	1	0,001	dāhildir	1	0,001
çorbasına	1	0,001	dāhilde	1	0,001
çorbasıyla	1	0,001	dağ	1	0,001
çöb	1	0,001	dallarda	1	0,001
çöke	1	0,001	dallarından	1	0,001
çökelegin	1	0,001	dallarını	1	0,001
çöker	1	0,001	dalmağlığı	1	0,001
çölmege	1	0,001	dāneçadır	1	0,001
çömlege	1	0,001	dānelere	1	0,001
çöpe	1	0,001	dānesiniñ	1	0,001
çördük	1	0,001	dānıka	1	0,001

dānıḳdan	1	0,001	delīl	1	0,001
dānıḳdır	1	0,001	delīldir	1	0,001
dānḳdan	1	0,001	delīlimiz	1	0,001
dārāçar	1	0,001	delinmiş	1	0,001
dārçındır	1	0,001	delinür	1	0,001
dārçın-i	1	0,001	delmez	1	0,001
dārçınıñ	1	0,001	delüb	1	0,001
darı	1	0,001	delüce	1	0,001
darūnec-i	1	0,001	delüginı	1	0,001
dārūnuñ	1	0,001	dembedem	1	0,001
dārü's-şinī	1	0,001	demde	1	0,001
daver	1	0,001	demdir	1	0,001
dāvud-ı	1	0,001	demevīye	1	0,001
dāyim	1	0,001	demevīyi	1	0,001
dāyire	1	0,001	demezler	1	0,001
dā' ü's-	1	0,001	demirbozanı	1	0,001
defnesi	1	0,001	demirdir	1	0,001
def ^c ada	1	0,001	demregü	1	0,001
def ^c a-ı	1	0,001	demreni	1	0,001
def ^c an	1	0,001	demürçiler	1	0,001
def ^c e	1	0,001	demürdikeniniñ	1	0,001
degirmen	1	0,001	demürhindidir	1	0,001
degirseler	1	0,001	demürüñ	1	0,001
degme	1	0,001	dem ^c a	1	0,001
degmeye	1	0,001	dengden	1	0,001
degse	1	0,001	dengini	1	0,001
degürseler	1	0,001	denilür	1	0,001
dehānet	1	0,001	deñizde	1	0,001
dehne	1	0,001	deñizden	1	0,001
deligini	1	0,001	deñlüdür	1	0,001
delikden	1	0,001	depede	1	0,001
delikluden	1	0,001	depeden	1	0,001

derc	1	0,001	deveṭabanı	1	0,001
derden	1	0,001	devr	1	0,001
derḥāl	1	0,001	devrānları	1	0,001
derin	1	0,001	devvāre-i	1	0,001
deriñden	1	0,001	de ³ bīdir	1	0,001
derini	1	0,001	dıḳa	1	0,001
derisi	1	0,001	dıḳıñ	1	0,001
derisidir	1	0,001	dırnaḳ	1	0,001
derisini	1	0,001	dırnaḳı	1	0,001
derlemeden	1	0,001	dıṣ	1	0,001
derlemekden	1	0,001	dibāḡat	1	0,001
derler	1	0,001	dibinden	1	0,001
derleri	1	0,001	dīdān	1	0,001
derlerin	1	0,001	didi	1	0,001
derleyen	1	0,001	didikleridir	1	0,001
derleyüb	1	0,001	dikeniniñ	1	0,001
derūnına	1	0,001	dikeninden	1	0,001
deryāsı	1	0,001	dikeniniñ	1	0,001
der-° aḳab	1	0,001	dikenli	1	0,001
desmesi	1	0,001	dikerler	1	0,001
destereden	1	0,001	dıḳḳat	1	0,001
destesiyle	1	0,001	dilcige	1	0,001
deşilmeden	1	0,001	dileseñ	1	0,001
deşilür	1	0,001	dilim	1	0,001
deştī	1	0,001	dilince	1	0,001
devālarıñ	1	0,001	dilini	1	0,001
devālarında	1	0,001	diliniñ	1	0,001
devāmı	1	0,001	dilki	1	0,001
devāniñ	1	0,001	dilki ḳuyruḡı	1	0,001
devāya	1	0,001	dilküṭaşaḡı	1	0,001
deveḳuşıdır	1	0,001	dimāḡdan	1	0,001
deverānından	1	0,001	dimāḡ-ı	1	0,001

dimāğında	1	0,001	diyārında	1	0,001
dimāğını	1	0,001	diyesin	1	0,001
dimāğınıñ	1	0,001	dizi	1	0,001
dimāğiyye	1	0,001	dizler	1	0,001
dimāğiyyeye	1	0,001	dizlere	1	0,001
dimekle	1	0,001	dizleriñ	1	0,001
dimişlerdir	1	0,001	dizlerinde	1	0,001
dingden	1	0,001	dizüb	1	0,001
diremdir	1	0,001	doğranmış	1	0,001
dirhemiñ	1	0,001	doğrayalar	1	0,001
dirildikleri	1	0,001	doğurmayan	1	0,001
dirildir	1	0,001	doğurur	1	0,001
dirile	1	0,001	doğunun	1	0,001
dirilince	1	0,001	doğunmuş	1	0,001
dirilme	1	0,001	dolābe	1	0,001
dirilmek	1	0,001	doñmuş	1	0,001
diryās	1	0,001	dögdügleri	1	0,001
dişbudağ	1	0,001	dögmek	1	0,001
dişini	1	0,001	dögseler	1	0,001
dişiniñ	1	0,001	dögülmek	1	0,001
dişisinden	1	0,001	dögülmüşü	1	0,001
dişisiniñ	1	0,001	dögülmüşine	1	0,001
dişler	1	0,001	dögülmüşini	1	0,001
dişlerde	1	0,001	dökerler	1	0,001
dişleriñ	1	0,001	döküginu	1	0,001
dişlerini	1	0,001	döküldüginu	1	0,001
ditremesini	1	0,001	dökülen	1	0,001
dişus	1	0,001	dökülmege	1	0,001
diyadadan	1	0,001	dökülmekden	1	0,001
diyār	1	0,001	dökülür	1	0,001
diyārda	1	0,001	dökünseler	1	0,001
diyār-ı	1	0,001	döndüginu	1	0,001

döndürüb	1	0,001	duymaz	1	0,001
dönmesini	1	0,001	dübürü	1	0,001
dönüb	1	0,001	düdügine	1	0,001
dördüncidedir	1	0,001	düglegiñ	1	0,001
dördüncisine	1	0,001	dülbendi	1	0,001
döşege	1	0,001	dünyāda	1	0,001
döşek	1	0,001	dür	1	0,001
dūd-ı	1	0,001	dürlüsi	1	0,001
dūdü'l-ķazz	1	0,001	dürrāciñ	1	0,001
duḡān	1	0,001	dürtme	1	0,001
duḡānı	1	0,001	dürüst	1	0,001
duḡānına	1	0,001	düstürü'l- ^c amel	1	0,001
duḡānından	1	0,001	düş	1	0,001
duḡānını	1	0,001	düşmān	1	0,001
duḡn	1	0,001	düşmeden	1	0,001
duhndur	1	0,001	düşmege	1	0,001
duhnlar	1	0,001	düşmek	1	0,001
duhnları	1	0,001	düşüre	1	0,001
duhnü'l-bābūnec	1	0,001	düzülmüş	1	0,001
duhnü'l-kādī	1	0,001	ebdān	1	0,001
duhnü'l-verd	1	0,001	ebegümeciniñ	1	0,001
duhnü'l-yāsemīn	1	0,001	ebeveynden	1	0,001
duhnü'z-zaķķūm	1	0,001	ebḡire-i	1	0,001
durakotıyla	1	0,001	ebū beyāzentū	1	0,001
durduķdan	1	0,001	ebū ķaraşıya	1	0,001
durmayan	1	0,001	ebū'l- ^c alā-ibn-zühr	1	0,001
dursa	1	0,001	ebūcehilķarpūzı	1	0,001
durunc	1	0,001	ebūḡelsā	1	0,001
duşduğında	1	0,001	ebuķraḡ	1	0,001
dutar	1	0,001	ebvām	1	0,001
duvāle	1	0,001	ebyazı	1	0,001
duymaya	1	0,001	ecnās-ı	1	0,001

ecsādları	1	0,001	ef' āyı	1	0,001
ecsām	1	0,001	ef' ĩniñ	1	0,001
ecsāmı	1	0,001	egerçi	1	0,001
ecsāmın	1	0,001	egir	1	0,001
ecsāmiñ	1	0,001	egrikestane	1	0,001
ecvāz	1	0,001	ehli	1	0,001
eczālardan	1	0,001	eşķāl	1	0,001
eczāsı	1	0,001	ekbere	1	0,001
eczāsında	1	0,001	ekberi	1	0,001
eczāsındandır	1	0,001	eke	1	0,001
eczāsını	1	0,001	ekhel	1	0,001
eczāyı	1	0,001	ekhelden	1	0,001
eczā ⁹ ı	1	0,001	ekildikde	1	0,001
ednā	1	0,001	ekilür	1	0,001
edviye	1	0,001	ekkāl	1	0,001
edviyece	1	0,001	eksikdir	1	0,001
edviyyedir	1	0,001	ekşilerden	1	0,001
edviyye-i	1	0,001	ekşilik	1	0,001
edviyyelerden	1	0,001	ekşisidir	1	0,001
edviyyelerdir	1	0,001	eküb	1	0,001
edviyyelerinde	1	0,001	el-abanūs	1	0,001
edviyyeniñ	1	0,001	el-abār	1	0,001
eş-sevr	1	0,001	el-aṭrīlāl	1	0,001
efāviyye	1	0,001	elbān	1	0,001
eflāk	1	0,001	ele	1	0,001
eflākleriñ	1	0,001	elemek	1	0,001
efrencīdir	1	0,001	elemi	1	0,001
efrencīleriñ	1	0,001	elemini	1	0,001
efrengīden	1	0,001	eleyeler	1	0,001
eftimunuñ	1	0,001	eli	1	0,001
efzal	1	0,001	el-ibrişīm	1	0,001
ef' ālini	1	0,001	el-iccāş	1	0,001

elif	1	0,001	emzice	1	0,001
el-iksār	1	0,001	emzıklere	1	0,001
el-işmid	1	0,001	em ^c ā	1	0,001
eliñ	1	0,001	em ^c ādaki	1	0,001
elinde	1	0,001	em ^c ādan	1	0,001
eline	1	0,001	em ^c ādır	1	0,001
eliyle	1	0,001	em ^c āniñ	1	0,001
el-izḥiret	1	0,001	em ^c ā-yı	1	0,001
eller	1	0,001	eşnāda	1	0,001
elleri	1	0,001	enāfiḥ	1	0,001
ellerin	1	0,001	enārdan	1	0,001
elleriniñ	1	0,001	enārlardan	1	0,001
elmāsa	1	0,001	encīr	1	0,001
elmās-ı	1	0,001	enciri	1	0,001
el-misk	1	0,001	enciriñ	1	0,001
elsemdir	1	0,001	encirleri	1	0,001
elṭafdır	1	0,001	endām	1	0,001
el-utruc	1	0,001	endāma	1	0,001
el-utrucce	1	0,001	endāmına	1	0,001
emşāli	1	0,001	endāmlığa	1	0,001
emdügi	1	0,001	endāmlığı	1	0,001
emer	1	0,001	endelüsī	1	0,001
emīni	1	0,001	enderumaḥus	1	0,001
emlec-i	1	0,001	endülüsī	1	0,001
emrāzdan	1	0,001	enf	1	0,001
emrāzını	1	0,001	enfa ^c dır	1	0,001
emrāzların	1	0,001	enfine	1	0,001
emr-i	1	0,001	engerek	1	0,001
emsūḥ	1	0,001	enginariyye	1	0,001
envāc	1	0,001	eñligi	1	0,001
envāc-ı	1	0,001	eñselerine	1	0,001
emveh	1	0,001	envā ^c	1	0,001

envā ^c ıdır	1	0,001	esbābı	1	0,001
envā ^c lardan	1	0,001	esbābī	1	0,001
er	1	0,001	esheldir	1	0,001
erānib	1	0,001	esilince	1	0,001
erbāb-1	1	0,001	eskāfī	1	0,001
erba ^c ada	1	0,001	eskisi	1	0,001
erba ^c adandır	1	0,001	eskisine	1	0,001
erba ^c ayı	1	0,001	eskisini	1	0,001
ercahı	1	0,001	eskisiniñ	1	0,001
ercüvān	1	0,001	esmā-i	1	0,001
erhāyini	1	0,001	esmed	1	0,001
eridesin	1	0,001	esmekle	1	0,001
eridür	1	0,001	eşnāfı	1	0,001
erige	1	0,001	esnāndır	1	0,001
erigi	1	0,001	esrār-1	1	0,001
erimege	1	0,001	eşcārdan	1	0,001
erimez	1	0,001	eşcārına	1	0,001
erimiş	1	0,001	eşcārınıñ	1	0,001
erişdigi	1	0,001	eşegi	1	0,001
erişmiş	1	0,001	eşegiñ	1	0,001
eriye	1	0,001	eşek hıyārıdır	1	0,001
eriyüb	1	0,001	eşekkulağı	1	0,001
erkeginiñ	1	0,001	eşekmarulı	1	0,001
ermağūnī	1	0,001	eşerru'n-nās	1	0,001
erneb	1	0,001	eş-şehīr	1	0,001
ervāhı	1	0,001	eşyā	1	0,001
ervāhlar	1	0,001	eşyāf	1	0,001
erzīz	1	0,001	eşyāfımı	1	0,001
eşahh	1	0,001	eşyā-1	1	0,001
eşahhı	1	0,001	eşyālarıñ	1	0,001
esāsı	1	0,001	eşyānıñ	1	0,001
esāsını	1	0,001	eşyāyı	1	0,001

ete	1	0,001	evrāmı	1	0,001
eṭṭbbāsı	1	0,001	evrāmları	1	0,001
eṭṭbbā ^c 1	1	0,001	evranpulı	1	0,001
etiñ	1	0,001	evşāb	1	0,001
etle	1	0,001	evvelden	1	0,001
etlerde	1	0,001	evveline	1	0,001
etlere	1	0,001	evvelkiniñ	1	0,001
etleridir	1	0,001	eydür	1	0,001
etlerinden	1	0,001	eylece	1	0,001
etlerini	1	0,001	eyledi	1	0,001
etmeden	1	0,001	eyledigim	1	0,001
etmedikçe	1	0,001	eyledikçe	1	0,001
etmediler	1	0,001	eylediklerinden	1	0,001
etmemek	1	0,001	eylediklerini	1	0,001
etmeyen	1	0,001	eylediyse	1	0,001
etmeyince	1	0,001	eyledüğinden	1	0,001
etmişler	1	0,001	eyledüğünü	1	0,001
eṭṭrāfi	1	0,001	eyledüğünü	1	0,001
eṭṭrāflarıdır	1	0,001	eyledükleri	1	0,001
etseñ	1	0,001	eylemege	1	0,001
etsünler	1	0,001	eylemeler	1	0,001
eṭ ^c imeden	1	0,001	eylememiş	1	0,001
ev	1	0,001	eylemesidir	1	0,001
evāyilinde	1	0,001	eylemiş	1	0,001
eve	1	0,001	eylemişler	1	0,001
evenk	1	0,001	eylese	1	0,001
evlād	1	0,001	eyleseñ	1	0,001
evlerde	1	0,001	eylesün	1	0,001
evleri	1	0,001	eyleyenler	1	0,001
evrāḳ	1	0,001	eyüce	1	0,001
evrām	1	0,001			
evrāmıdır	1	0,001			

eyüsidir	1	0,001	faşlı	1	0,001
eyüsiniñ	1	0,001	fâtık	1	0,001
eyyām	1	0,001	favaniye	1	0,001
eyyāmına	1	0,001	fāyidelü	1	0,001
ezā	1	0,001	fāyizesi	1	0,001
ezarāķī	1	0,001	fażalātdan	1	0,001
eze	1	0,001	fażalāt-1	1	0,001
ezeler	1	0,001	fāzhar	1	0,001
eznābü'l-ħayl	1	0,001	fażīleti	1	0,001
faķīri	1	0,001	fażlalar	1	0,001
faķķaħ-1	1	0,001	fażlası	1	0,001
fālici	1	0,001	fażlı	1	0,001
fālince	1	0,001	fā ^c ildir	1	0,001
fār	1	0,001	fā ^c ile	1	0,001
farālyündür	1	0,001	feccdir	1	0,001
farāsiyün	1	0,001	fehmi	1	0,001
farāzan	1	0,001	felce	1	0,001
fāreyi	1	0,001	felekde	1	0,001
farfaħ	1	0,001	felek-i	1	0,001
fārisīsi	1	0,001	felekiyyeye	1	0,001
fārisīye	1	0,001	felencedir	1	0,001
farķı	1	0,001	felğumuni	1	0,001
fars	1	0,001	feliķuriyus	1	0,001
fārūķda	1	0,001	fenācadır	1	0,001
faşddan	1	0,001	ferāğat	1	0,001
faşıl	1	0,001	ferāħ	1	0,001
fāşıla	1	0,001	ferahdan	1	0,001
fāsidden	1	0,001	ferah-1	1	0,001
fāsıde	1	0,001	ferahlığı	1	0,001
fāsıdin	1	0,001	ferārıc	1	0,001
faşıħ	1	0,001	ferāseti	1	0,001
faşla	1	0,001	ferāsiyün	1	0,001

ferd	1	0,001	firāvāndır	1	0,001
ferfiyūnuñ	1	0,001	firūze	1	0,001
ferūclarıñ	1	0,001	firūzec	1	0,001
feryaderis	1	0,001	fişus	1	0,001
ferzeceleri	1	0,001	fi° ilde	1	0,001
fesādın	1	0,001	fi° l	1	0,001
feslegen	1	0,001	fi° linden	1	0,001
fesligan	1	0,001	frenğide	1	0,001
feşşāre	1	0,001	frenğidir	1	0,001
feşşāresinden	1	0,001	frenğistānda	1	0,001
fevkīdir	1	0,001	frenğistāndan	1	0,001
fevret-i	1	0,001	frenkler	1	0,001
feylesof	1	0,001	fūdenc	1	0,001
feza°	1	0,001	fulūniyā	1	0,001
fıkralara	1	0,001	fulūsından	1	0,001
fındıķ	1	0,001	furuna	1	0,001
fındıķdan	1	0,001	furunda	1	0,001
fındıķ-ı	1	0,001	furundan	1	0,001
fıruna	1	0,001	fuşul	1	0,001
fıstıķ-ı	1	0,001	fuşuşatı	1	0,001
fızza	1	0,001	fuvāķ	1	0,001
fızzi	1	0,001	fuvāķa	1	0,001
fikir	1	0,001	fuzālādan	1	0,001
fikirler	1	0,001	fuzul	1	0,001
fikirlere	1	0,001	fulūs	1	0,001
fildişine	1	0,001	fürūhat	1	0,001
filis	1	0,001	fürūhat	1	0,001
filisiñ	1	0,001	fütūnec	1	0,001
filisini	1	0,001	füvveh-i	1	0,001
filķulağı	1	0,001	ğas	1	0,001
firāhü'l-ħammām	1	0,001	ğafiş	1	0,001
firāvān	1	0,001	ğāfis	1	0,001

gāhice	1	0,001	gavzehre	1	0,001
ġalaṭ	1	0,001	ġāyetdedir	1	0,001
ġalaṭa	1	0,001	ġayrıdır	1	0,001
ġalazatından	1	0,001	ġayrınıñ	1	0,001
ġalebesine	1	0,001	ġayrısı	1	0,001
ġalebesini	1	0,001	ġayrısın	1	0,001
ġaleyān	1	0,001	ġazabda	1	0,001
ġālibā	1	0,001	ġazabdan	1	0,001
ġālibdir	1	0,001	ġazab-nāk	1	0,001
ġāliye	1	0,001	gec	1	0,001
ġalīzden	1	0,001	geçeni	1	0,001
ġalīzedir	1	0,001	geçmişini	1	0,001
ġalīzesi	1	0,001	geçrek	1	0,001
ġalīzesine	1	0,001	geçüb	1	0,001
ġalīzeeye	1	0,001	geçüreler	1	0,001
ġalīze ³	1	0,001	geçürmek	1	0,001
ġalīzi	1	0,001	gegirdir	1	0,001
ġalīzlığını	1	0,001	gegirigi	1	0,001
ġalīzrekdir	1	0,001	gegirmek	1	0,001
ġamdan	1	0,001	gelecek	1	0,001
ġarab	1	0,001	gelelim	1	0,001
ġarāyibden	1	0,001	gelene	1	0,001
ġarbī	1	0,001	gelincek	1	0,001
ġarīb	1	0,001	gelmeden	1	0,001
ġārīķūn-ı	1	0,001	gelmeyen	1	0,001
ġars	1	0,001	gelmezden	1	0,001
ġassāldır	1	0,001	gelmiş	1	0,001
ġaşıy	1	0,001	gelmişlere	1	0,001
ġaşıy-ı	1	0,001	gendene	1	0,001
ġaşıy ² ı	1	0,001	gerçek	1	0,001
ġatle	1	0,001	gerdānından	1	0,001
ġavrına	1	0,001	gerdānını	1	0,001

gerekli	1	0,001	ğışāya	1	0,001
gerekli	1	0,001	ğışdan	1	0,001
gergin	1	0,001	gibice	1	0,001
gerine	1	0,001	gibilerdir	1	0,001
getür	1	0,001	gibileri	1	0,001
getüreler	1	0,001	gic	1	0,001
getürene	1	0,001	gicelerde	1	0,001
getüresin	1	0,001	gicelik	1	0,001
getüricidir	1	0,001	gicesi	1	0,001
getürmedügi	1	0,001	gicik	1	0,001
getürmek	1	0,001	gicişe	1	0,001
getürmekdir	1	0,001	giciyigin	1	0,001
getürmeyüb	1	0,001	giciyikler	1	0,001
getürmüşlerdir	1	0,001	ğçik	1	0,001
getürseler	1	0,001	gidene	1	0,001
getürürler	1	0,001	gideni	1	0,001
getürürse	1	0,001	gidenler	1	0,001
gevrek	1	0,001	giderdügi	1	0,001
gevşekligine	1	0,001	giderek	1	0,001
ğıbb	1	0,001	gidereler	1	0,001
ğıbb-1	1	0,001	gideresin	1	0,001
ğıb-1	1	0,001	giderler	1	0,001
ğıdāda	1	0,001	gidermek	1	0,001
ğıdālandırır	1	0,001	gidermekdir	1	0,001
ğıdālandurular	1	0,001	gidince	1	0,001
ğıdālarından	1	0,001	girdikçe	1	0,001
ğıdālarını	1	0,001	giren	1	0,001
ğıdāsı-çün	1	0,001	giridiñ	1	0,001
ğıdāyı	1	0,001	girince	1	0,001
ğıdāyla	1	0,001	girmeden	1	0,001
ğıll	1	0,001	girmege	1	0,001
ğışā	1	0,001	girmez	1	0,001

gitdikden	1	0,001	görmeyenlere	1	0,001
gitmek	1	0,001	görmez	1	0,001
gitmeye	1	0,001	görmüş	1	0,001
gitmez	1	0,001	görüle	1	0,001
giyerler	1	0,001	görülmüş	1	0,001
gizli	1	0,001	görünce	1	0,001
goncaları	1	0,001	görünmegile	1	0,001
göbегindedir	1	0,001	görürler	1	0,001
göbегine	1	0,001	göstere	1	0,001
göbегini	1	0,001	göstereler	1	0,001
göbek	1	0,001	götüre	1	0,001
gögüslerine	1	0,001	götürmez	1	0,001
göl	1	0,001	götürtseler	1	0,001
gölgelü	1	0,001	gövde	1	0,001
gömec	1	0,001	gövdelülere	1	0,001
gömeci	1	0,001	gövdesin	1	0,001
gömeçler	1	0,001	gövde ³ i	1	0,001
gömeçleri	1	0,001	göyünce	1	0,001
gömeler	1	0,001	göyündürdükleriniñ	1	0,001
gömerler	1	0,001	göyündürmesiniñ	1	0,001
gömlek	1	0,001	göyündürüb	1	0,001
gönderilür	1	0,001	göyünmesine	1	0,001
gönderir	1	0,001	göyünmüş	1	0,001
gönderüb	1	0,001	göyünse	1	0,001
göñüle	1	0,001	göz yaşına	1	0,001
gördiler	1	0,001	göz yaşını	1	0,001
gördüğümüz	1	0,001	gözden	1	0,001
görine	1	0,001	gözedeler	1	0,001
görk	1	0,001	gözlere	1	0,001
görmekden	1	0,001	gözleriñ	1	0,001
görmekligi	1	0,001	gözlüce	1	0,001
görmemişler	1	0,001	ğubeyrā	1	0,001

ğuddeler	1	0,001	ħabbedir	1	0,001
ğuddet	1	0,001	ħabbesini	1	0,001
güne	1	0,001	ħabbına	1	0,001
ğurāb	1	0,001	ħabbını	1	0,001
ğurūb	1	0,001	ħābbü'l-bān	1	0,001
ğurūbı	1	0,001	ħabbü'l-ħall	1	0,001
ğurūbından	1	0,001	ħabbü'l-hey	1	0,001
ğusl	1	0,001	ħabbü'l-ħırva ^c	1	0,001
ğuşsa	1	0,001	ħabbü'l-idrār	1	0,001
güc	1	0,001	ħabbü'l-ķar ^c ı	1	0,001
güç	1	0,001	ħabbü'l-ķilt	1	0,001
güçlebüken	1	0,001	ħabbü'l-ķurtūm	1	0,001
güherçile	1	0,001	ħabbü'l-ķuţun	1	0,001
gül-ābla	1	0,001	ħabbü'l- ^c arabī	1	0,001
güle	1	0,001	ħabbü's-sefercel	1	0,001
gülencübīn	1	0,001	ħabbü's-selām	1	0,001
gümüşi	1	0,001	ħabbü's-sevdā	1	0,001
gündedir	1	0,001	ħabbü's-su ^c āl	1	0,001
gündüzi	1	0,001	ħabbü's-şülüşe	1	0,001
güneş	1	0,001	ħabdan	1	0,001
güneşden	1	0,001	ħabdır	1	0,001
güninde	1	0,001	ħaber	1	0,001
günlerin	1	0,001	ħaberdār	1	0,001
günleriniñ	1	0,001	ħabeş	1	0,001
günlügüñ	1	0,001	ħabeşden	1	0,001
güñlük	1	0,001	ħabeşī	1	0,001
gürüldüsine	1	0,001	ħabīseye	1	0,001
güşāde	1	0,001	ħabla	1	0,001
güvercile	1	0,001	ħablardan	1	0,001
güveygü otı	1	0,001	ħabları	1	0,001
güzeldir	1	0,001	ħablu'z-zirā ^c	1	0,001
ħāb	1	0,001	ħacer	1	0,001

hacerī	1	0,001	hākister	1	0,001
hacerü'l-bağar	1	0,001	hağ-sübhānehu-ve-te° ālā	1	0,001
hacerü'l-hūt	1	0,001	hāl	1	0,001
hacerü'l-isfenc	1	0,001	halāvet	1	0,001
hacerü'l-lāziverd	1	0,001	halāveti	1	0,001
hacerü'l-° ayn	1	0,001	halāveti	1	0,001
hācı bektāş tuzı	1	0,001	halbüb-ı	1	0,001
hācibīn	1	0,001	halde	1	0,001
hād	1	0,001	halel	1	0,001
hadd-ı	1	0,001	halfu'l-üzñ	1	0,001
hādım	1	0,001	halfu'r-re° is	1	0,001
hadīdī	1	0,001	hāl-i	1	0,001
hadre	1	0,001	hāl-i	1	0,001
hafağān	1	0,001	hālī	1	0,001
hafağān-ı	1	0,001	halīb	1	0,001
hāfıza	1	0,001	halīc	1	0,001
hāfızası	1	0,001	halidunyā	1	0,001
hāfızayı	1	0,001	hālīķīn	1	0,001
hāfızı	1	0,001	hālinde	1	0,001
hāfī	1	0,001	hālīne	1	0,001
hāfī	1	0,001	hālīyā	1	0,001
hāfīdir	1	0,001	halk	1	0,001
hāfīdir	1	0,001	halğa	1	0,001
hāfīfi	1	0,001	halğısın	1	0,001
hāfīfi	1	0,001	halliñ	1	0,001
hāfīfü'l-vezn	1	0,001	hallolmağa	1	0,001
hāfiyyesin	1	0,001	hallü'l-° unşul	1	0,001
haftadan	1	0,001	hallü'l-° unşul	1	0,001
hağdır	1	0,001	halūğası	1	0,001
hağīkī	1	0,001	halzūnı	1	0,001
hākimleri	1	0,001	hal°	1	0,001
hākimlerine	1	0,001	hal° a	1	0,001

hamāliyūn	1	0,001	ḥarāretlerini	1	0,001
hamāmā	1	0,001	ḥarāretli	1	0,001
hamāmnda	1	0,001	ḥarāretlüdür	1	0,001
hamām-ı	1	0,001	ḥarāretlülerden	1	0,001
hāmdan	1	0,001	ḥarāretlülere	1	0,001
hamel	1	0,001	ḥarāset	1	0,001
hāmı	1	0,001	ḥarāṭın-i	1	0,001
hāmını	1	0,001	ḥarbak	1	0,001
hāmıl	1	0,001	ḥarbağ	1	0,001
hamīr	1	0,001	ḥarbağın	1	0,001
hamirden	1	0,001	ḥarc	1	0,001
hamīre	1	0,001	ḥardalı	1	0,001
hamīresiniñ	1	0,001	ḥardalla	1	0,001
hāmıs	1	0,001	ḥārede	1	0,001
hāmıdır	1	0,001	ḥarekātı	1	0,001
haml	1	0,001	ḥareke	1	0,001
hammām	1	0,001	ḥareketde	1	0,001
hamra	1	0,001	ḥareketdir	1	0,001
hamse	1	0,001	ḥareketi	1	0,001
ḥanāzīre	1	0,001	ḥareketī	1	0,001
ḥançer	1	0,001	ḥareketinde	1	0,001
ḥandıķūn	1	0,001	ḥareketinden	1	0,001
ḥānendelere	1	0,001	ḥareketine	1	0,001
ḥānıķu'n-namer	1	0,001	ḥareketlü	1	0,001
hançal	1	0,001	ḥārelere	1	0,001
ḥançal	1	0,001	ḥāreye	1	0,001
ḥançalı	1	0,001	ḥāreye	1	0,001
ḥāra	1	0,001	ḥarfü'd-dāl	1	0,001
ḥarāc	1	0,001	ḥarfü'l-bā°	1	0,001
ḥarāmıdır	1	0,001	ḥarfü'l-cīm	1	0,001
ḥarāretlere	1	0,001	ḥarfü'l-fā°	1	0,001
ḥarāretleriñ	1	0,001	ḥarfü'l-ğayn	1	0,001

ḥarfü'l-hā°	1	0,001	ḥarnüb-1	1	0,001
ḥarfü'l-ḥā°	1	0,001	ḥarşef	1	0,001
ḥarfü'l-ḥā°	1	0,001	ḥas	1	0,001
ḥarfü'l-kāf	1	0,001	ḥāş	1	0,001
ḥarfü'l-kāf	1	0,001	ḥasaf	1	0,001
ḥarfü'l-lām	1	0,001	ḥaşāü'l-esfenc	1	0,001
ḥarfü'l-mīm	1	0,001	ḥasebiyledir	1	0,001
ḥarfü'l-vāv	1	0,001	ḥaşıyyetdir	1	0,001
ḥarfü'l-yā	1	0,001	ḥaşıyyeti	1	0,001
ḥarfü'l- ^c ayn	1	0,001	ḥaşıyyetiniñ	1	0,001
ḥarfü'n-nūn	1	0,001	ḥaşıyyetleri	1	0,001
ḥarfü'r-rā°	1	0,001	ḥaşıyyetlerinden	1	0,001
ḥarfü'ş-şād	1	0,001	ḥaşıyyetlerine	1	0,001
ḥarfü's-sīn	1	0,001	ḥaşīn	1	0,001
ḥarfü'ş-şīn	1	0,001	ḥaşl	1	0,001
ḥarfü't-tāda	1	0,001	ḥaşmına	1	0,001
ḥarfü't-ṭā°	1	0,001	ḥāşşa-1	1	0,001
ḥarfü'z-zād	1	0,001	ḥaşşā-lubāniñ	1	0,001
ḥarfü'z-zāl	1	0,001	ḥāşşası	1	0,001
ḥarfü'z-zā°	1	0,001	ḥāşşası	1	0,001
ḥāricde	1	0,001	ḥāşşasındandır	1	0,001
ḥāricdedir	1	0,001	ḥāşşasınıñ	1	0,001
ḥāricden	1	0,001	ḥāşşaten	1	0,001
ḥāricden	1	0,001	ḥastalar	1	0,001
ḥāricīdir	1	0,001	ḥastalığı	1	0,001
harīf	1	0,001	ḥastalığında	1	0,001
harīfiñ	1	0,001	ḥastalıqdan	1	0,001
ḥarīrden	1	0,001	ḥastalıqlara	1	0,001
ḥarīresin	1	0,001	ḥastalıqlardan	1	0,001
ḥarīşdir	1	0,001	ḥastalıqlarına	1	0,001
ḥarḳ	1	0,001	ḥastasına	1	0,001
ḥarnüb	1	0,001	ḥastaya	1	0,001

hastayı	1	0,001	havāsınıñ	1	0,001
hasteligini	1	0,001	havāslarıñ	1	0,001
hasteliklerden	1	0,001	havāssı	1	0,001
hastelikleri	1	0,001	havāssımı	1	0,001
hasteliklerinden	1	0,001	havāya	1	0,001
hasu'l-hımār	1	0,001	havf	1	0,001
haşerāt	1	0,001	hāvic	1	0,001
haşhāş	1	0,001	havıcmıñ	1	0,001
haşhāşdır	1	0,001	havlıncān	1	0,001
haşīšetü's-sinnevr	1	0,001	havmar	1	0,001
hāşiyeden	1	0,001	havre	1	0,001
hāşiyesine	1	0,001	hayālara	1	0,001
haṭā	1	0,001	hayalarda	1	0,001
haṭādır	1	0,001	hayātdır	1	0,001
haṭar	1	0,001	hayātı	1	0,001
haṭā° en	1	0,001	hayātuñ	1	0,001
hāṭırın	1	0,001	hayātını	1	0,001
hāṭırını	1	0,001	hayātü'l-ḳulüb-ı	1	0,001
haṭıbler	1	0,001	hayırludur	1	0,001
haṭṭ-ı	1	0,001	hayla	1	0,001
hatunları	1	0,001	hāyla	1	0,001
hatunlarıñ	1	0,001	haylī	1	0,001
havāda	1	0,001	hayrı	1	0,001
havālarda	1	0,001	hayvānātdır	1	0,001
havālı	1	0,001	hayvāndan	1	0,001
havān	1	0,001	hayvānını	1	0,001
hāvāna	1	0,001	hayvānī	1	0,001
havānda	1	0,001	hayvānīden	1	0,001
hāvānıñ	1	0,001	hayvānīdir	1	0,001
havaryya	1	0,001	hayvāniyyedir	1	0,001
havāsın	1	0,001	hayvānı° i	1	0,001
havāsını	1	0,001	hayvānlar	1	0,001

ḥayvānlara	1	0,001	hene	1	0,001
ḥayvānlardan	1	0,001	henüz	1	0,001
ḥayy-ı	1	0,001	her-birinden	1	0,001
ḥayyü'l- ^c âlem-	1	0,001	hergiz	1	0,001
hayza	1	0,001	herîse	1	0,001
ḥayza	1	0,001	herkesiñ	1	0,001
hayzaya	1	0,001	herşife	1	0,001
ḥayzdan	1	0,001	heyecānī	1	0,001
ḥayzdan	1	0,001	hey ³ eti	1	0,001
ḥayzı	1	0,001	ḥıffetde	1	0,001
ḥayzından	1	0,001	ḥıffeti	1	0,001
ḥayzların	1	0,001	ḥıfza	1	0,001
hāzım	1	0,001	ḥıfzımı	1	0,001
hāzıme	1	0,001	ḥıfzlarına	1	0,001
hāzımeye	1	0,001	ḥıkkesine	1	0,001
hazimde	1	0,001	ḥıkkeyi	1	0,001
hazmda	1	0,001	ḥımmaş-ı	1	0,001
hazmdan	1	0,001	ḥınā	1	0,001
ḥazramūtdan	1	0,001	ḥınnā	1	0,001
ḥazretleri	1	0,001	ḥınnāya	1	0,001
ḥazzākdan	1	0,001	ḥınṭa	1	0,001
ḥazzāk-ı	1	0,001	ḥınzīr	1	0,001
hedıyye	1	0,001	ḥırva ^c	1	0,001
ḥekīm	1	0,001	ḥırze	1	0,001
helākına	1	0,001	ḥıyārdan	1	0,001
helīlecāt	1	0,001	ḥıyārdır	1	0,001
helīlecleri	1	0,001	ḥıyārın	1	0,001
helīle ³ i	1	0,001	ḥızābdır	1	0,001
hem-vāre	1	0,001	ḥıcābda	1	0,001
hemze	1	0,001	ḥıddetde	1	0,001
hemzesiz	1	0,001	ḥıddet-i	1	0,001
hendeseden	1	0,001	ḥıddetlendirir	1	0,001

hiddetlerin	1	0,001	hōşça	1	0,001
hiddetlidir	1	0,001	hōş-hūr	1	0,001
hikmet-i	1	0,001	hubāzī	1	0,001
hīl	1	0,001	hubūbātdandır	1	0,001
hilāf	1	0,001	huddām	1	0,001
hilāl-i	1	0,001	hudūdunda	1	0,001
hilāliyye	1	0,001	huḵne-i	1	0,001
hiltīs-i	1	0,001	huḵneler	1	0,001
hincī	1	0,001	huḵnelerde	1	0,001
hindde	1	0,001	huḵnelere	1	0,001
hindibādan	1	0,001	huḵnesi	1	0,001
hindīniñ	1	0,001	huḵne ²	1	0,001
hindistān cevizidir	1	0,001	huḵne ² i	1	0,001
hindubā	1	0,001	hūlānı	1	0,001
hindūstān	1	0,001	hulāşası	1	0,001
hindūstān	1	0,001	hulūv	1	0,001
hīreden	1	0,001	hulv	1	0,001
hīreleri	1	0,001	humāra	1	0,001
hīrīfdir	1	0,001	humeyrā	1	0,001
hişār	1	0,001	hummālar	1	0,001
hissi	1	0,001	hummayı	1	0,001
hizmetine	1	0,001	hummā-yı	1	0,001
hizmetler	1	0,001	hummiyātla	1	0,001
hōd	1	0,001	hummiyātlar	1	0,001
hoḵkada	1	0,001	hummiyātlara	1	0,001
hōr	1	0,001	hummiyetlere	1	0,001
horāsān	1	0,001	humre	1	0,001
horasānda	1	0,001	humreye	1	0,001
horāsānī	1	0,001	humūzeti	1	0,001
hōre	1	0,001	huneyn	1	0,001
hor-ı	1	0,001	hunnāb	1	0,001
hōşāb	1	0,001	hunnāk	1	0,001

hunnākı	1	0,001	huzaż	1	0,001
hunnākıñ	1	0,001	hükemādandır	1	0,001
hunnākıñ	1	0,001	hükemānıñ	1	0,001
hunnāklar	1	0,001	hükemāsı	1	0,001
hunnākları	1	0,001	hükmindedir	1	0,001
hurde	1	0,001	hürmüz	1	0,001
hurdece	1	0,001	hüseyin	1	0,001
hurdesini	1	0,001	hüsn-i	1	0,001
hurfe	1	0,001	ıgna	1	0,001
hūrī	1	0,001	ılgın	1	0,001
hurkatü'l	1	0,001	ıncķırıgı	1	0,001
hurmādan	1	0,001	ıncķırık	1	0,001
hurmā-i	1	0,001	ıncķıruğa	1	0,001
hurmāya	1	0,001	ıncķırığa	1	0,001
hurmāyı	1	0,001	ıncķırığı	1	0,001
hurūc	1	0,001	ıncķırık	1	0,001
hurūc-ı	1	0,001	° ınebü's-sa° lebi	1	0,001
huşş	1	0,001	ıpranmış	1	0,001
huşuşlarında	1	0,001	° ırākī	1	0,001
huşye	1	0,001	° ırķ	1	0,001
huşyesi	1	0,001	° ırķu's-sufr	1	0,001
huşyetine	1	0,001	° ırķu's-	1	0,001
huşyetü's-sa° leb	1	0,001	ırmağın	1	0,001
huşyeyi	1	0,001	ırmaķ	1	0,001
huşyü's-sa° leb	1	0,001	ırmaķlar	1	0,001
huşyü's-sa° leb	1	0,001	ısfanaķ	1	0,001
huşk	1	0,001	ısfehānī	1	0,001
huşūnet	1	0,001	ısıcaķdan	1	0,001
huşūnet-i	1	0,001	ısıcaķ	1	0,001
huşūneti	1	0,001	ısıcaķdan	1	0,001
huşūnetin	1	0,001	ışırdığı	1	0,001
huşūnetlerine	1	0,001	ışırguya	1	0,001

ısrıcı	1	0,001	ibnü'l hakīm	1	0,001
ısıtmadan	1	0,001	ibrinc-i	1	0,001
ısıtmalarda	1	0,001	ibrīşim	1	0,001
ısıtmaları	1	0,001	ibrīşimden	1	0,001
ısıtmalı	1	0,001	ibrīşim-i	1	0,001
ısıtmaluya	1	0,001	ibrīşimiñ	1	0,001
ısıtması	1	0,001	ibtidā° dır	1	0,001
ısıtmasına	1	0,001	ibtidā° -ı	1	0,001
ışkiliñ	1	0,001	īcāb	1	0,001
ışladasın	1	0,001	icābet	1	0,001
ışlāhı	1	0,001	īcābet	1	0,001
ışlāhına	1	0,001	īcādıdır	1	0,001
ışlanan	1	0,001	iccās	1	0,001
ışlandıqdan	1	0,001	iccāş-ı	1	0,001
ışlanmışı	1	0,001	ictihādıdur	1	0,001
ışlatdığı	1	0,001	ictimā° -ı	1	0,001
ışmarlaya	1	0,001	ictimā° indan	1	0,001
ışpanağ	1	0,001	ictimā° indandır	1	0,001
ışpanağ	1	0,001	içdikleri	1	0,001
ıssıcağ	1	0,001	içdügi	1	0,001
ıssıcağ	1	0,001	içdükleri	1	0,001
ıştamañıkun	1	0,001	içe	1	0,001
ıştamñiyun	1	0,001	içen	1	0,001
ıştamñiyun	1	0,001	içenlere	1	0,001
ışğun	1	0,001	içenleriñ	1	0,001
ışğun	1	0,001	içerüsin	1	0,001
ışpatan	1	0,001	içerüsinde	1	0,001
° ısrın	1	0,001	içile	1	0,001
° ıtrı	1	0,001	için	1	0,001
ızrābı	1	0,001	içindeki	1	0,001
ıztırābsızdır	1	0,001	içirdüb	1	0,001
iblis ırnağı	1	0,001	içirüb	1	0,001

içiyile	1	0,001	ifsādına	1	0,001
içmeden	1	0,001	ifsādından	1	0,001
içmekte	1	0,001	igne	1	0,001
içmekden	1	0,001	igneniñ	1	0,001
içmesi	1	0,001	igne ³ i	1	0,001
içmesiniñ	1	0,001	iḥāṭa	1	0,001
içmez	1	0,001	iḥtilāfına	1	0,001
içmezden	1	0,001	iḥtilāfından	1	0,001
içrede	1	0,001	iḥtilām	1	0,001
içse	1	0,001	iḥtilāṭ	1	0,001
içündür	1	0,001	iḥtināka	1	0,001
içürmekdir	1	0,001	iḥtināk-ı	1	0,001
içürmeyeler	1	0,001	iḥtirāzī	1	0,001
içürürler	1	0,001	iḥtişār	1	0,001
idebilir	1	0,001	iḥtiyāc	1	0,001
idebilirse	1	0,001	iḥtiyācda	1	0,001
idecegi	1	0,001	iḥtiyācı	1	0,001
idemeyüb	1	0,001	iḥtiyārātda	1	0,001
ideni	1	0,001	iḥtiyārāt-ı	1	0,001
idenleri	1	0,001	iḥtiyārlara	1	0,001
iderlerdi	1	0,001	iḥzāmıdır	1	0,001
idersen	1	0,001	ikiden	1	0,001
idevüz	1	0,001	ikidir	1	0,001
idḥāl	1	0,001	ikiḳardaşkanı	1	0,001
idicek	1	0,001	ikincidedir	1	0,001
idik	1	0,001	ikincisine	1	0,001
idinüb	1	0,001	ikindi	1	0,001
idmān	1	0,001	ikiye	1	0,001
idrāki	1	0,001	ikizer	1	0,001
idrākleriñ	1	0,001	iḳlīm	1	0,001
ifākat	1	0,001	iḳlīmleriñ	1	0,001
ifsāda	1	0,001	iḳlīfī	1	0,001

iktisāb	1	0,001	incecikdir	1	0,001
ıktizāsı	1	0,001	incik	1	0,001
° ilac	1	0,001	incilağ	1	0,001
° ilācdır	1	0,001	incīrdır	1	0,001
° ilāc-ı	1	0,001	° inde'l-	1	0,001
° ilācında	1	0,001	indi	1	0,001
° ilācları	1	0,001	indirdikde	1	0,001
° ilāclarıñ	1	0,001	indirir	1	0,001
° ilāclarını	1	0,001	indirüb	1	0,001
ilāhī	1	0,001	indirür	1	0,001
ilāhiyye	1	0,001	indüreler	1	0,001
īlāvus inqılābı	1	0,001	inerse	1	0,001
iledür	1	0,001	infiha	1	0,001
° ilel	1	0,001	inhiṭāta	1	0,001
° ilele	1	0,001	inhiṭātdır	1	0,001
° ilel-i	1	0,001	inhizāmı	1	0,001
ilhāmātıñ	1	0,001	inkişāf	1	0,001
ilikdir	1	0,001	inmege	1	0,001
° illetden	1	0,001	inmek	1	0,001
° illetinde	1	0,001	inmiş	1	0,001
° illetlerden	1	0,001	insāndaki	1	0,001
° illetleriniñ	1	0,001	insāndır	1	0,001
° ilm	1	0,001	insānı	1	0,001
° ilmiñ	1	0,001	insān-ı	1	0,001
° ilmiyyātını	1	0,001	inşirāḥ	1	0,001
iltihāblu	1	0,001	intiḥābını	1	0,001
ismide	1	0,001	intihādır	1	0,001
imrān	1	0,001	intikāl	1	0,001
imtilāsına	1	0,001	inzāle	1	0,001
imtilāyı	1	0,001	in° aṭ	1	0,001
inbīḳde	1	0,001	in° āza	1	0,001
inbīḳe	1	0,001	in° iḳādda	1	0,001

ipligine	1	0,001	issileriñ	1	0,001
iplikde	1	0,001	issilerinde	1	0,001
irh̄ası	1	0,001	issiligine	1	0,001
irh̄ayı	1	0,001	istedikleri	1	0,001
iriñ	1	0,001	isterse	1	0,001
iriñi	1	0,001	isteyenlere	1	0,001
iriñine	1	0,001	istifrāğdan	1	0,001
iriñligin	1	0,001	istiḫālesi	1	0,001
irir	1	0,001	istiḫtārleriñ	1	0,001
irisini	1	0,001	istimrār-ı	1	0,001
irkilmiş	1	0,001	istinşāḫ-ı	1	0,001
irşā	1	0,001	istirh̄asına	1	0,001
īşāl	1	0,001	istirh̄asından	1	0,001
isfidāc-ı	1	0,001	istiridya	1	0,001
isfidbācı	1	0,001	istiskāda	1	0,001
ishālde	1	0,001	istiskāsı	1	0,001
ishālden	1	0,001	istiskā' ı	1	0,001
ishālinde	1	0,001	istivādır	1	0,001
ishālinden	1	0,001	isti ^c dādları	1	0,001
ishāllere	1	0,001	isti ^c māl-i	1	0,001
isim	1	0,001	isti ^c mālinde	1	0,001
isimleri	1	0,001	isti ^c mālini	1	0,001
isimlerinde	1	0,001	isvec	1	0,001
isini	1	0,001	işāret	1	0,001
isḫāṭ	1	0,001	işāretiyle	1	0,001
işkorçünra	1	0,001	işbu	1	0,001
islām	1	0,001	işidse	1	0,001
ismi	1	0,001	işidüb	1	0,001
ismidir	1	0,001	işitmez	1	0,001
ismiyle	1	0,001	işledeler	1	0,001
issiden	1	0,001	işledür	1	0,001
issidüb	1	0,001	işledürlerse	1	0,001

işlemeyeler	1	0,001	i ^c tibār	1	0,001
işlenmiş	1	0,001	i ^c tidālden	1	0,001
işleyen	1	0,001	i ^c tidālle	1	0,001
işleyenlere	1	0,001	qaba	1	0,001
iştihā-ı	1	0,001	qabağın	1	0,001
it-	1	0,001	qabağından	1	0,001
itboncuğı	1	0,001	qabağıniñ	1	0,001
it-burnı	1	0,001	qabanub	1	0,001
itderür	1	0,001	qabarcıqlar	1	0,001
itdiklerinde	1	0,001	qabarcıqları	1	0,001
itdiler	1	0,001	qabarcıqlarıñ	1	0,001
itdügi-çün	1	0,001	qabarçığa	1	0,001
itdüginedir	1	0,001	qabayub	1	0,001
itdügini	1	0,001	kabbāre	1	0,001
itdüresin	1	0,001	qabce	1	0,001
itdürici	1	0,001	qabın	1	0,001
itdürmemege	1	0,001	qabiñ	1	0,001
itdürücidir	1	0,001	qābızası	1	0,001
iţfā	1	0,001	qābız-ı	1	0,001
itkeseri	1	0,001	qabīhu't-ţa ^c āmdır	1	0,001
itmişdir	1	0,001	qābil	1	0,001
ittişāldir	1	0,001	kabuğını	1	0,001
iyle	1	0,001	qabuqlarıñ	1	0,001
iyri	1	0,001	qabuqlu	1	0,001
iyyel-i	1	0,001	kābulīdir	1	0,001
izāle-i	1	0,001	qabzđır	1	0,001
izdiyādı	1	0,001	qabz-ı	1	0,001
izħir	1	0,001	qabzından	1	0,001
izħir-i	1	0,001	qabzınıñ	1	0,001
izħiriñ	1	0,001	qaça	1	0,001
^c izlem	1	0,001	qaçsa	1	0,001
i ^c āde	1	0,001	qadardan	1	0,001

qadarınca	1	0,001	qalay	1	0,001
qaddāh	1	0,001	qalaydan	1	0,001
qadehleri	1	0,001	qalaydır	1	0,001
qadem	1	0,001	qalayıñ	1	0,001
qademeyn	1	0,001	qalbini	1	0,001
qadīmī	1	0,001	qaldılar	1	0,001
kāf	1	0,001	qaldırmaq	1	0,001
qāf	1	0,001	qaldurur	1	0,001
qafeşin	1	0,001	qaleme	1	0,001
kāfidir	1	0,001	qalın	1	0,001
kāfir	1	0,001	qalıñ	1	0,001
kāfırşaçı	1	0,001	qalıncadır	1	0,001
kāfūra	1	0,001	qalıncaya	1	0,001
kāfuriyye	1	0,001	qalkas	1	0,001
kāğıda	1	0,001	qalkaṭār-ı	1	0,001
kāğıddan	1	0,001	qalkduqda	1	0,001
qāğıdıñ	1	0,001	qalmış	1	0,001
kāhil	1	0,001	qalmışdır	1	0,001
qahveden	1	0,001	qalsa	1	0,001
qahvesine	1	0,001	qamerī	1	0,001
qahveye	1	0,001	qameriñ	1	0,001
qak	1	0,001	qamışı	1	0,001
qāquledir	1	0,001	qamışına	1	0,001
qāqule-i	1	0,001	qāmı ^c u's-	1	0,001
qāquliden	1	0,001	kāmıllere	1	0,001
qāqulīdir	1	0,001	qanadın	1	0,001
kāküne	1	0,001	qanāt	1	0,001
kākü nec-i	1	0,001	qanāṭır	1	0,001
qalamuq	1	0,001	qanatların	1	0,001
qalan	1	0,001	qanbıl	1	0,001
qalana	1	0,001	qandır	1	0,001
qalanlar	1	0,001	qandī	1	0,001

kaᅅıᅅı	1	0,001	kaᅅaᅅasan	1	0,001
kaᅅıᅅısın	1	0,001	kaᅅaᅅaᅅlar	1	0,001
kaᅅıᅅısında	1	0,001	kaᅅallıᅅına	1	0,001
kaᅅına	1	0,001	kaᅅaman	1	0,001
kaᅅınıñ	1	0,001	kaᅅamur	1	0,001
kaᅅların	1	0,001	kaᅅanfildir	1	0,001
kaᅅalı	1	0,001	kaᅅanfildir	1	0,001
kaᅅanlu	1	0,001	kaᅅanfil-i	1	0,001
kaᅅaᅅaᅅı	1	0,001	kaᅅanfıl-i	1	0,001
kaᅅaᅅn-ı	1	0,001	kaᅅanfilin	1	0,001
kaᅅadub	1	0,001	kaᅅaᅅnuluᅅın	1	0,001
kaᅅadur	1	0,001	kaᅅaᅅnusaᅅına	1	0,001
kaᅅaᅅı	1	0,001	kaᅅaᅅanyā	1	0,001
kaᅅaᅅını	1	0,001	kaᅅaᅅarda	1	0,001
kaᅅaᅅınıñ	1	0,001	kaᅅardub	1	0,001
kaᅅaᅅları	1	0,001	kaᅅarır	1	0,001
kaᅅaᅅlarında	1	0,001	kaᅅarmak	1	0,001
kaᅅaᅅlarını	1	0,001	kaᅅarmasın	1	0,001
kaᅅanmaᅅdandır	1	0,001	kaᅅarmasına	1	0,001
kaᅅanmaᅅdır	1	0,001	kaᅅaᅅ	1	0,001
kaᅅanub	1	0,001	kaᅅası	1	0,001
kaᅅanur	1	0,001	kaᅅasiya	1	0,001
kaᅅar	1	0,001	kaᅅaᅅudan	1	0,001
kaᅅayalar	1	0,001	kaᅅaᅅularına	1	0,001
kaᅅ	1	0,001	kaᅅaᅅin	1	0,001
kaᅅa ᅅöᅅe otı	1	0,001	kaᅅard	1	0,001
kaᅅa ᅅöᅅek otı	1	0,001	kaᅅarda	1	0,001
kaᅅa ᅅünlükdür	1	0,001	kaᅅardan	1	0,001
kaᅅabere	1	0,001	kaᅅaᅅabüken	1	0,001
kaᅅabörklü	1	0,001	kaᅅaᅅadüvlegi	1	0,001
kaᅅacıger	1	0,001	kaᅅaᅅı	1	0,001
kaᅅadır	1	0,001	kaᅅaᅅalar	1	0,001

karhalara	1	0,001	kaşabına	1	0,001
karıncalu	1	0,001	kaşāvet	1	0,001
karınca ³ 1	1	0,001	kaşbī	1	0,001
karış	1	0,001	kaşd	1	0,001
karışdırasın	1	0,001	kaşığa	1	0,001
karışdırıla	1	0,001	kaşıqlarda	1	0,001
karışdırır	1	0,001	kaşımpaşa	1	0,001
karışdırırlar	1	0,001	kaşırları	1	0,001
karışdura	1	0,001	kaşışa	1	0,001
karışıklığına	1	0,001	kašnī	1	0,001
karışmadan	1	0,001	kašnī	1	0,001
karışmış	1	0,001	kašnīden	1	0,001
karışur	1	0,001	kaştarūn	1	0,001
karībü'l	1	0,001	kaş	1	0,001
karlı	1	0,001	kaşı	1	0,001
kar nabīṭ	1	0,001	kaşında	1	0,001
kar n-ı	1	0,001	kaşındıran	1	0,001
kar nın	1	0,001	kāşim	1	0,001
kar nındağı	1	0,001	kaṭa	1	0,001
kar nını	1	0,001	kaṭaf	1	0,001
kar nıyarık	1	0,001	kaṭıdır	1	0,001
karub	1	0,001	kaṭılığın	1	0,001
karūredir	1	0,001	kāṭı ^c u'n-nevm	1	0,001
karūresin	1	0,001	kaṭı ^c u'n-nevmedir	1	0,001
karūreyi	1	0,001	kaṭil	1	0,001
kar yede	1	0,001	kaṭilü'l-naḥl	1	0,001
kar yeniñ	1	0,001	kaṭl	1	0,001
karz	1	0,001	kaṭmayalar	1	0,001
kar ^c adan	1	0,001	kaṭmer-nergis	1	0,001
kar ^c a ² 1	1	0,001	kaṭri	1	0,001
kaşabadan	1	0,001	kaṭ ^c -ı	1	0,001
kaşabāt	1	0,001	kaṭ ^c ī	1	0,001

ķāṭ' ü'l-	1	0,001	kāzibeyi	1	0,001
ķav	1	0,001	ka° be	1	0,001
ķavala	1	0,001	ķā° idedir	1	0,001
ķavanos	1	0,001	ķā° ide°	1	0,001
ķavı	1	0,001	ķa° ukda	1	0,001
ķavidır	1	0,001	kebābe-i	1	0,001
ķavınıñ	1	0,001	kebābeniñ	1	0,001
ķaviyye	1	0,001	kebed	1	0,001
ķavle	1	0,001	kebedden	1	0,001
ķavralna	1	0,001	kebedi	1	0,001
ķavruķ	1	0,001	kebereniñ	1	0,001
ķavrulmuşı	1	0,001	kebiriñ	1	0,001
ķavurma	1	0,001	kebüter-	1	0,001
ķavurmaġa	1	0,001	keçiden	1	0,001
ķāyil	1	0,001	keçiye	1	0,001
ķaymaġı	1	0,001	keder	1	0,001
ķaymaķ	1	0,001	kedi otı	1	0,001
ķaymaķdır	1	0,001	kedisiniñ	1	0,001
ķaynada	1	0,001	kefin	1	0,001
ķaynadıķça	1	0,001	kehal-i	1	0,001
ķaynadsalar	1	0,001	kehaler	1	0,001
ķaynaduķda	1	0,001	kehlesin	1	0,001
ķaynamadan	1	0,001	kehleyi	1	0,001
ķaynamaġa	1	0,001	kehrübādan	1	0,001
ķaynar	1	0,001	kehrübādır	1	0,001
ķaynatmayalar	1	0,001	kehrübāya	1	0,001
ķaynatmaz	1	0,001	kehrübāyı	1	0,001
ķay° a	1	0,001	keşifdir	1	0,001
ķazdan	1	0,001	keşirādır	1	0,001
ķazı	1	0,001	keşirāyı	1	0,001
kāzibe	1	0,001	keşiru°l-ercül	1	0,001
ķazibe	1	0,001	keklik otı	1	0,001

keklik otıdır	1	0,001	kerāv	1	0,001
kekremsi	1	0,001	kerdime	1	0,001
kekremsidir	1	0,001	kerefsiñ	1	0,001
kel	1	0,001	kerefslerden	1	0,001
kelerdir	1	0,001	kerefs-mağdonı	1	0,001
kemālin	1	0,001	kerefsü'l-cebelī	1	0,001
kemālinde	1	0,001	keremdir	1	0,001
kemāliyūn	1	0,001	keremine	1	0,001
kemigine	1	0,001	keşret	1	0,001
kemiyyātın	1	0,001	kereviz	1	0,001
kemmūndan	1	0,001	kerevizi	1	0,001
kemmūnī	1	0,001	kerīhü'r-rāyiḥa	1	0,001
kemmūnuñ	1	0,001	kerīhü'r-rāyiḥa	1	0,001
kemmūnü'l-mülk	1	0,001	kermatü'l-beyzā	1	0,001
kemügin	1	0,001	kerme-i	1	0,001
kemüklerde	1	0,001	ķerneṭis	1	0,001
kemüklere	1	0,001	kerrātile	1	0,001
kemükleri	1	0,001	kerre	1	0,001
kemüklerine	1	0,001	kerseneh	1	0,001
kem ^o et	1	0,001	kesāfet	1	0,001
kenārları	1	0,001	kesdükden	1	0,001
kenārlarına	1	0,001	kese	1	0,001
kenārlarında	1	0,001	keserler	1	0,001
kendiden	1	0,001	kesilene	1	0,001
kendir	1	0,001	kesilmeyen	1	0,001
kendiriñ	1	0,001	kesilse	1	0,001
kendülerin	1	0,001	kesilüb	1	0,001
kendüne	1	0,001	kesme	1	0,001
kendüsin	1	0,001	kesmekden	1	0,001
kendüsine	1	0,001	kesmez	1	0,001
kendüsini	1	0,001	kesre	1	0,001
kenger	1	0,001	kestane	1	0,001

keşf	1	0,001	kıbrıs	1	0,001
keşür	1	0,001	kıbrus	1	0,001
kettân-ı	1	0,001	kıbrusdan	1	0,001
kevâkib	1	0,001	kıbrusîdir	1	0,001
kevâkibe	1	0,001	kıçırdamak	1	0,001
kevâkib-i	1	0,001	kıfrîyi	1	0,001
kevâkibleriñ	1	0,001	kıftarığan	1	0,001
kevkeb	1	0,001	kıla	1	0,001
kevkebiñ	1	0,001	kıla ^c	1	0,001
kevkebü'l-arz	1	0,001	kılcığı	1	0,001
kevn	1	0,001	kıldık	1	0,001
keyfiyetini	1	0,001	kılm	1	0,001
keyfiyyât-ı	1	0,001	kılından	1	0,001
keyfiyyâtın	1	0,001	kılinmışdır	1	0,001
keyfiyyetin	1	0,001	kılların	1	0,001
keyfiyyetinden	1	0,001	kıllarıñ	1	0,001
keyfiyyetini	1	0,001	kınbîl	1	0,001
keyif	1	0,001	kınbîl-i	1	0,001
keylūs	1	0,001	kınna	1	0,001
keylūsı	1	0,001	kıra	1	0,001
keymūsâtda	1	0,001	kıradet	1	0,001
keymūsâtı	1	0,001	kıranlarıñ	1	0,001
keymūsı	1	0,001	kırat	1	0,001
keymūsun	1	0,001	kırdıklarında	1	0,001
keyruṭı	1	0,001	kırafa	1	0,001
keyşürîdir	1	0,001	kırfetü'l-karanfîl	1	0,001
kez	1	0,001	kırfetü't-ṭîb	1	0,001
kezengubîn	1	0,001	kıırığı	1	0,001
kısâ	1	0,001	kıırık	1	0,001
kısâ-yı	1	0,001	kıırıklara	1	0,001
kıbâc	1	0,001	kıırıla	1	0,001
kıble	1	0,001	kıırılıb	1	0,001

kırkıncı	1	0,001	kızgın	1	0,001
kırkub	1	0,001	kızıla	1	0,001
kırmağa	1	0,001	kızılboncuğ	1	0,001
kırmağ	1	0,001	kızılca	1	0,001
kırmızıñ	1	0,001	kızılıcık	1	0,001
kırmızıya	1	0,001	kızılığına	1	0,001
kırsalar	1	0,001	kızılrağ	1	0,001
kırtaş	1	0,001	kızıñ	1	0,001
kırur	1	0,001	kızınca	1	0,001
kıřacığmağmūd	1	0,001	kızub	1	0,001
kışır	1	0,001	kibār	1	0,001
kışıra	1	0,001	kibrid	1	0,001
kışırın	1	0,001	kibrītden	1	0,001
kıřırınıñ	1	0,001	kibrītdendir	1	0,001
kıtāl	1	0,001	kibrītdir	1	0,001
kıtāle	1	0,001	kibrīte	1	0,001
kıvāmından	1	0,001	kibrīti	1	0,001
kıvāmlı	1	0,001	kibrītiler	1	0,001
kıyāma	1	0,001	kibrītiyyet	1	0,001
kıyāmına	1	0,001	kibrītlerinden	1	0,001
kıyāsen	1	0,001	kibriyādır	1	0,001
kıyıdan	1	0,001	kiçidir	1	0,001
kıymeti	1	0,001	kil	1	0,001
kıymetlü	1	0,001	kilyā	1	0,001
kızamık	1	0,001	kilyede	1	0,001
kızarsa	1	0,001	kilyeniñ	1	0,001
kızdırıcı	1	0,001	kilyeyi	1	0,001
kızdırıcıdır	1	0,001	kimesneden	1	0,001
kızdırur	1	0,001	kimesneleriñ	1	0,001
kızduğı	1	0,001	kimesneniñ	1	0,001
kızduralar	1	0,001	kimiñ	1	0,001
kızdurıcıdur	1	0,001	kimseniñ	1	0,001

kimseye	1	0,001	çoçboynuzu	1	0,001
kimüsi	1	0,001	çoçboynuzını	1	0,001
kimyā	1	0,001	çoduğda	1	0,001
kinli	1	0,001	çoduğdan	1	0,001
kirasdan	1	0,001	çodum	1	0,001
kirasınıñ	1	0,001	çoğan otı	1	0,001
kirazdan	1	0,001	çoğalar	1	0,001
kirazlardan	1	0,001	çoğanıñ	1	0,001
kirdir	1	0,001	çoğladalar	1	0,001
kirecden	1	0,001	çoğlamağla	1	0,001
kireciñ	1	0,001	çoğlamasınıñ	1	0,001
kiridir	1	0,001	çoğlayalar	1	0,001
kirin	1	0,001	çoğması	1	0,001
kirini	1	0,001	çoğuları	1	0,001
kirmānī	1	0,001	çoğularına	1	0,001
kirmānī-i	1	0,001	çoğulayan	1	0,001
kirpikleri	1	0,001	koldadır	1	0,001
kirpiklerin	1	0,001	çollarından	1	0,001
kise	1	0,001	çolonda	1	0,001
kişiniñ	1	0,001	çomadan	1	0,001
kişmiş	1	0,001	çomalar	1	0,001
kişnīc	1	0,001	çomayub	1	0,001
kişnīş	1	0,001	çomazlar	1	0,001
kişnīz	1	0,001	çomuş	1	0,001
kitābları	1	0,001	çomuşlar	1	0,001
kitreyi	1	0,001	çonağı	1	0,001
çobarup	1	0,001	çonağına	1	0,001
çocalar	1	0,001	çonaqlara	1	0,001
çocalara	1	0,001	çonarsa	1	0,001
çocalarıñ	1	0,001	çonmaya	1	0,001
çocaldır	1	0,001	çonştantaniyye	1	0,001
çoç	1	0,001	çopar	1	0,001

qopmuş	1	0,001	qūbāya	1	0,001
qopsa	1	0,001	qubec	1	0,001
qorqalar	1	0,001	qubza	1	0,001
qorqmağa	1	0,001	qudret-ḥelvāsıdır	1	0,001
qorqmaqdan	1	0,001	quds-i	1	0,001
qorqulu	1	0,001	quduz otı	1	0,001
qorlarsa	1	0,001	kūhī	1	0,001
qoruğı	1	0,001	qūqulavī	1	0,001
qosa	1	0,001	qulaba	1	0,001
qosan	1	0,001	qulaç	1	0,001
qovan-çiçegi	1	0,001	qulāğ	1	0,001
qoysalar	1	0,001	qulağın	1	0,001
qoyula	1	0,001	qulağdan	1	0,001
qoyulana	1	0,001	qulaqları	1	0,001
qoyunbutrağı	1	0,001	kūlā ^c a	1	0,001
qoyundan	1	0,001	qulā ^c a	1	0,001
qozasını	1	0,001	qulā ^c ı	1	0,001
köbügi	1	0,001	qulqadis	1	0,001
kökden	1	0,001	qulqanda	1	0,001
köke	1	0,001	qulqāsdan	1	0,001
kökindedir	1	0,001	qullanmaq	1	0,001
kökleriñ	1	0,001	qullanur	1	0,001
kömürinden	1	0,001	qullarını	1	0,001
köpük	1	0,001	quluncu'l-quvvā ^c ī	1	0,001
köpüksüz	1	0,001	quluncuñ	1	0,001
qöpürüb	1	0,001	qumlu	1	0,001
kör	1	0,001	qumsuz	1	0,001
körfezi	1	0,001	qunapa	1	0,001
köşekden	1	0,001	qunduzḥayāsı	1	0,001
köşelüsi	1	0,001	qunduzḥayası	1	0,001
kötürümlere	1	0,001	qunduzḥayāsı	1	0,001
köyde	1	0,001	qurā	1	0,001

ķuraķ	1	0,001	ķurtulur	1	0,001
ķūrān-1	1	0,001	ķurudasın	1	0,001
ķurarlar	1	0,001	ķurudukda	1	0,001
ķurbaġalar	1	0,001	ķuruduklarında	1	0,001
ķurbaġanıñ	1	0,001	ķurudurlar	1	0,001
ķurbaġası	1	0,001	ķurūh-1	1	0,001
ķurbaġasınıñ	1	0,001	ķuruluġı	1	0,001
ķurdašenī	1	0,001	ķurum	1	0,001
ķurdcaġızlar	1	0,001	ķurumaķ	1	0,001
ķurddan	1	0,001	ķurumaķdır	1	0,001
ķurdı	1	0,001	ķurumuş	1	0,001
ķurdın	1	0,001	ķurutmiş	1	0,001
ķurdlarınıñ	1	0,001	ķurutsalar	1	0,001
ķurıda	1	0,001	ķuruyub	1	0,001
ķurıdalar	1	0,001	ķuru ^c -1	1	0,001
ķurılıġı	1	0,001	ķuşar	1	0,001
ķurısa	1	0,001	ķuşbetü'r-	1	0,001
ķurısını	1	0,001	ķuşcaġı	1	0,001
ķurıyınca	1	0,001	ķuşdurmaķ	1	0,001
ķurlaġanlara	1	0,001	kuşdurur	1	0,001
ķursaġı	1	0,001	ķuşmadan	1	0,001
ķurşıdır	1	0,001	ķuşmaġa	1	0,001
ķurşla	1	0,001	ķuşmasına	1	0,001
ķūrşlar	1	0,001	ķuşmuġa	1	0,001
ķurşuna	1	0,001	ķuştı	1	0,001
ķurşunu	1	0,001	ķuştı-1	1	0,001
ķurşunuñ	1	0,001	ķuşdili	1	0,001
ķurtarub	1	0,001	ķuşetmegi	1	0,001
ķurtarur	1	0,001	ķuşınıñ	1	0,001
ķurtların	1	0,001	ķuşlardan	1	0,001
ķurtlarınıñ	1	0,001	ķuşluġa	1	0,001
ķurtulmuş	1	0,001	ķuşūr-1	1	0,001

kušürimñ	1	0,001	külde	1	0,001
kušüş	1	0,001	küle	1	0,001
kušüzümini	1	0,001	külin	1	0,001
kuṭn	1	0,001	külinden	1	0,001
kuvā	1	0,001	küllī	1	0,001
kuvā-ı	1	0,001	kümeṣrā	1	0,001
kuvālar	1	0,001	kündī	1	0,001
kuvāları	1	0,001	kündürī	1	0,001
kuvāyı	1	0,001	kündüse	1	0,001
kuvveleri	1	0,001	kündüsi	1	0,001
kuvvetde	1	0,001	kürkdür	1	0,001
kuvmete	1	0,001	kürki	1	0,001
kuvvetidir	1	0,001	kürkīm	1	0,001
kuvvetinden	1	0,001	kürse	1	0,001
kuvvetini	1	0,001	küsbesi	1	0,001
kuvvetlendürür	1	0,001	kütüb-i	1	0,001
kuvvetleri	1	0,001	küzāz	1	0,001
kuvvetli	1	0,001	küzberetü'l-	1	0,001
kuvvertsizlik	1	0,001	küzberetü'l-bīr	1	0,001
kuyruğı	1	0,001	lābüde	1	0,001
kuyruğını	1	0,001	lahanası	1	0,001
kuyruklu	1	0,001	lahana ² ı	1	0,001
kuyu	1	0,001	laḥm	1	0,001
kuzgunayağı	1	0,001	laḥmdir	1	0,001
kuzıdan	1	0,001	laḥmı	1	0,001
kuzununñ	1	0,001	laḥmıdır	1	0,001
kuzuya	1	0,001	laḥmü'l-bakara	1	0,001
küçügi	1	0,001	laḥmü'l-cedy	1	0,001
küçügene	1	0,001	laḥmü'l-ḥamlān	1	0,001
küdüratı	1	0,001	laḥmü'l- ^c ıcl	1	0,001
kühlī	1	0,001	lāḥūrī	1	0,001
kükürdlü	1	0,001	laṭif	1	0,001

laṭīfidir	1	0,001	lisseye	1	0,001
laṭinde	1	0,001	lift	1	0,001
lāyık	1	0,001	līkin	1	0,001
la ^c l	1	0,001	limnī	1	0,001
la ^c liñ	1	0,001	līnūfer	1	0,001
leben	1	0,001	lisāna	1	0,001
lebenü'l-baḡar	1	0,001	lisānınca	1	0,001
lebenü'l-insān	1	0,001	lisānü'l-ḡameli	1	0,001
lebenü'l-ma ^c z	1	0,001	lisānü'l- ^c aşāfir	1	0,001
lebenü'l-ütün	1	0,001	lisānü'l- ^c aşāfirdir	1	0,001
lebenü'z-żān	1	0,001	liynet	1	0,001
leṭāfet	1	0,001	liynet-i	1	0,001
levne	1	0,001	loḡmasıdır	1	0,001
levnin	1	0,001	lūf	1	0,001
levnlerin	1	0,001	luffāḡ-ı	1	0,001
levrek	1	0,001	lūfü'l-ca ^c de	1	0,001
levziñ	1	0,001	luḡatıñ	1	0,001
levzü'l-mürr	1	0,001	luḡatından	1	0,001
leymu	1	0,001	lūḡāziyā	1	0,001
leymunı	1	0,001	luḡāziye	1	0,001
leymunī	1	0,001	luḡāziyeden	1	0,001
leyyine	1	0,001	lukusenḡu	1	0,001
lezicdir	1	0,001	lu ^c ābı	1	0,001
lezicedir	1	0,001	lu ^c ābım	1	0,001
lezic-i	1	0,001	lu ^c ābınıñ	1	0,001
lezūzı	1	0,001	lu ^c āblı	1	0,001
lezzeti	1	0,001	lu ^c ūḡı	1	0,001
lezzet-i	1	0,001	lu ^c ūḡları	1	0,001
lezzetine	1	0,001	lu ^c ūḡu's-sūm	1	0,001
lezzetini	1	0,001	lūbbiniñ	1	0,001
libābe	1	0,001	lüffān	1	0,001
lisşe	1	0,001	lüḡūma	1	0,001

lük	1	0,001	mağallerinde	1	0,001
lütf	1	0,001	mağallsız	1	0,001
lütfi	1	0,001	māh-ı	1	0,001
lütfü'l-ilāhi	1	0,001	māhī	1	0,001
lüzüçetli	1	0,001	māhīc	1	0,001
mābeyninde	1	0,001	māhīr	1	0,001
mābeynlerinde	1	0,001	māhiyyetine	1	0,001
mādde-i	1	0,001	maḥkūkından	1	0,001
māddelere	1	0,001	maḥlūḳdur	1	0,001
māddeleri	1	0,001	maḥlūṭ	1	0,001
māddeleriñ	1	0,001	maḥmūd	1	0,001
māddelerine	1	0,001	maḥrūḳ	1	0,001
māddesini	1	0,001	maḥrūḳdur	1	0,001
māddetü'l-hayavāt	1	0,001	maḥrūrīye	1	0,001
mafāşilāt	1	0,001	maḥrūrīyyü'l-mizāc	1	0,001
mafāşılda	1	0,001	maḥşül-ı	1	0,001
mafāşıldan	1	0,001	maḥşüşiyyāt	1	0,001
mafāşıllar	1	0,001	mah-tābda	1	0,001
mafāşıllarıñ	1	0,001	maḥtūm	1	0,001
mafāşıl	1	0,001	maḥtūma	1	0,001
māfīş	1	0,001	maḥtūmdan	1	0,001
mafşal	1	0,001	maḥtūmuñ	1	0,001
mafşallara	1	0,001	māhūdānedir	1	0,001
mağara	1	0,001	maḳāle	1	0,001
mağaraniñ	1	0,001	maḳāletü'l-ülā	1	0,001
mağre	1	0,001	maḳāmıdır	1	0,001
mağsūli	1	0,001	maḳāmında	1	0,001
mağsūlini	1	0,001	maḳbūldür	1	0,001
mağzara	1	0,001	maḳdanos	1	0,001
mağzaraya	1	0,001	maḳşūr	1	0,001
mağhalde	1	0,001	maḳtū ^c dur	1	0,001
mağhallden	1	0,001	maḳüleler	1	0,001

mağūlelerden	1	0,001	mārideye	1	0,001
mağūlelerdir	1	0,001	marīz	1	0,001
mağūlelere	1	0,001	marīziñ	1	0,001
mağūlelerine	1	0,001	marīzlere	1	0,001
mağūlesi	1	0,001	marsama	1	0,001
mağūlesidir	1	0,001	mart	1	0,001
mağūlesinden	1	0,001	marulı	1	0,001
mağ ^c ad-ı	1	0,001	marzāya	1	0,001
mağ ^c adıñ	1	0,001	mās	1	0,001
mağ ^c adından	1	0,001	masariķ	1	0,001
malāṭıyyede	1	0,001	masariķa	1	0,001
malāṭıyyedir	1	0,001	māsike	1	0,001
māliḥe	1	0,001	māsikeye	1	0,001
māliḥūlyāniñ	1	0,001	māsik-i	1	0,001
māliḥūlyāya	1	0,001	maşiracık	1	0,001
malonya	1	0,001	maşnū ^c	1	0,001
māmīşāniñ	1	0,001	maşrū ^c	1	0,001
māmīrān-ı	1	0,001	maşrū ^c a	1	0,001
māmūn	1	0,001	maşrū ^c larıñ	1	0,001
mamunye	1	0,001	maştakī-i	1	0,001
māni ^c dir	1	0,001	maştakīniñ	1	0,001
māni ^c -i	1	0,001	maştakīsi	1	0,001
māni ^c idir	1	0,001	maşura	1	0,001
mantar	1	0,001	māsūya	1	0,001
mantardır	1	0,001	maşrabadan	1	0,001
mañarı	1	0,001	maştaribun	1	0,001
maralcuķ	1	0,001	maşar	1	0,001
marazında	1	0,001	maṭbūḥıdır	1	0,001
marazından	1	0,001	maṭbūḥınıñ	1	0,001
marazların	1	0,001	maṭbūḥları	1	0,001
marazlulara	1	0,001	māverd	1	0,001
mār-çūbe	1	0,001	māya	1	0,001

māyesi	1	0,001	ma ^c kūl	1	0,001
māyesini	1	0,001	ma ^c nāya	1	0,001
mayhōşı	1	0,001	ma ^c nāyı	1	0,001
māyı	1	0,001	ma ^c rifet	1	0,001
māyī ^c	1	0,001	mā ^o ı	1	0,001
maymun	1	0,001	mā ^o ī	1	0,001
mażarratı	1	0,001	mā ^o i-	1	0,001
mażarrat-ı	1	0,001	mā ^o ilü'r-raķabeye	1	0,001
mażarratını	1	0,001	mā ^o īye	1	0,001
māzeryūndur	1	0,001	mā ^o iyyesi	1	0,001
māzeryūnı	1	0,001	mā ^o ü'ş-	1	0,001
māzeryūnuñ	1	0,001	mā ^o ü'z-	1	0,001
māzīde	1	0,001	meşānesidir	1	0,001
māzī ^o i	1	0,001	mebde ^o i	1	0,001
māzūyı	1	0,001	mebde ^o i	1	0,001
mazz	1	0,001	mebde ^o -i	1	0,001
ma ^c ācīne	1	0,001	meblū ^c	1	0,001
ma ^c ācīn-i	1	0,001	mecārı	1	0,001
mā ^c az	1	0,001	mecārīsin	1	0,001
ma ^c a-ziyāde	1	0,001	mecmū ^c ını	1	0,001
ma ^c cūna	1	0,001	mecrāsını	1	0,001
ma ^c cūnını	1	0,001	mecū ^c kân	1	0,001
ma ^c cūnınıñ	1	0,001	meder	1	0,001
ma ^c danos	1	0,001	medħ	1	0,001
ma ^c denine	1	0,001	medīne	1	0,001
ma ^c denīsidir	1	0,001	meflūc	1	0,001
ma ^c deniyyātıñ	1	0,001	meflūcden	1	0,001
ma ^c denleri	1	0,001	meflūce	1	0,001
ma ^c denos	1	0,001	mef ^c üle	1	0,001
ma ^c donosa	1	0,001	mekān	1	0,001
ma ^c dūm	1	0,001	mekāna	1	0,001
ma ^c īde	1	0,001	mekke	1	0,001

mekke-i	1	0,001	mergüb	1	0,001
melüllüğa	1	0,001	merhemine	1	0,001
memeden	1	0,001	merhemini	1	0,001
memelerin	1	0,001	merhemlere	1	0,001
memesi	1	0,001	merhemleriñ	1	0,001
memesine	1	0,001	merhemlerine	1	0,001
memeye	1	0,001	merkaşışā-ı	1	0,001
memleketde	1	0,001	merkaşışā°	1	0,001
memlū	1	0,001	mermerden	1	0,001
memzūc	1	0,001	mermeri	1	0,001
menāfi-	1	0,001	mertebe-i	1	0,001
menāfi ^c -i	1	0,001	mertebesince	1	0,001
menāfi ^c inden	1	0,001	mertebesiyle	1	0,001
mend-bek	1	0,001	mertübī	1	0,001
menekiş	1	0,001	mesā	1	0,001
menfa ^c atıñ	1	0,001	mesāfede	1	0,001
menfez	1	0,001	mesāmātdan	1	0,001
mengene	1	0,001	meşh	1	0,001
menīden	1	0,001	meşhūq	1	0,001
menīye	1	0,001	meşküde-kaşışlık	1	0,001
menkūldür	1	0,001	meslūkasın	1	0,001
menkūr	1	0,001	meştūr	1	0,001
menzū ^c ül-bezr	1	0,001	meşāyılha	1	0,001
merağ	1	0,001	meşāyılha	1	0,001
merağı	1	0,001	meşin	1	0,001
merağ-ı	1	0,001	meşine	1	0,001
merağın	1	0,001	meşrübāt	1	0,001
merām	1	0,001	meşrübātuñ	1	0,001
merāreti	1	0,001	mevādı	1	0,001
merārī	1	0,001	mevcūdātleriñ	1	0,001
meražī	1	0,001	mevfiķu'l-ervāh	1	0,001
mercān köki	1	0,001	mevsimde	1	0,001

mevsimini	1	0,001	mişlüh	1	0,001
mevzec	1	0,001	minba° d	1	0,001
mevzek	1	0,001	minhleri	1	0,001
mevzi°	1	0,001	mīrī	1	0,001
mevzi° inde	1	0,001	mīrīden	1	0,001
mevzi° lere	1	0,001	mīrīdir	1	0,001
meyāmerv	1	0,001	misket	1	0,001
meyan kökin	1	0,001	miskī	1	0,001
meyvelerdir	1	0,001	miskīn	1	0,001
meyvīzec-i	1	0,001	mişmiş	1	0,001
meyyit	1	0,001	miyāh	1	0,001
mezbūr	1	0,001	mizācdandır	1	0,001
mezbūra	1	0,001	mizācından	1	0,001
mezbūrdan	1	0,001	mizāclara	1	0,001
mezdekī	1	0,001	mizācları	1	0,001
mezkülari	1	0,001	mizāclarına	1	0,001
mezküluruñ	1	0,001	mizāclularadır	1	0,001
mezmūm	1	0,001	mīzānıdır	1	0,001
me° ādan	1	0,001	mi° de-i	1	0,001
me° ādini	1	0,001	mi° delerine	1	0,001
mışır dikenı	1	0,001	mi° delü	1	0,001
mışırdan	1	0,001	mi° de-nüvāz	1	0,001
middi	1	0,001	mi° desine	1	0,001
mifazzdır	1	0,001	mi° desini	1	0,001
mişillüdür	1	0,001	mi° de° ye	1	0,001
miqdārından	1	0,001	mufaşşaldır	1	0,001
mişldir	1	0,001	muḥā	1	0,001
milḥi	1	0,001	muḥabbeti	1	0,001
milḥīdir	1	0,001	muḥaddir	1	0,001
milḥiyyetdir	1	0,001	muḥaddir-i	1	0,001
milḥler	1	0,001	muḥaḳḳaḳdır	1	0,001
mīli	1	0,001	muḥalḥil-i	1	0,001

muḥallaṭ	1	0,001	mulatṭıf	1	0,001
muḥallil	1	0,001	mulūḥiyānıñ	1	0,001
muḥallilāt	1	0,001	mūmı	1	0,001
muḥallilleri	1	0,001	mūmiyāya	1	0,001
muḥarriḳdir	1	0,001	mūmla	1	0,001
muḥarrike	1	0,001	muntazam	1	0,001
muḥarrikeniñ	1	0,001	munzācāt	1	0,001
muḥāṭaradır	1	0,001	munzic-i	1	0,001
muḥāṭarası	1	0,001	murabbā	1	0,001
muḥibdir	1	0,001	murabbālar	1	0,001
muḥiṭ	1	0,001	murabbāsıdır	1	0,001
muḥiṭdir	1	0,001	murabbāsını	1	0,001
muḥiṭ-i	1	0,001	murāde-i	1	0,001
muḥmıṣ	1	0,001	murād-ı	1	0,001
muḥriḳa	1	0,001	muratṭıb	1	0,001
muḥriḳası	1	0,001	muratṭıbdır	1	0,001
muḥriḳ-i	1	0,001	murdār	1	0,001
muḥtācdır	1	0,001	muṣaddı ^c	1	0,001
muḥtelifeler	1	0,001	muṣaḥḥindir	1	0,001
muḥtelifeleri	1	0,001	muṣaḥḥin-i	1	0,001
muḥtelifeyi	1	0,001	muṣaḥḥinü'l-mizāce	1	0,001
mūḥteliṭ	1	0,001	muṣavver	1	0,001
muḥteriḳde	1	0,001	muṣayḳal	1	0,001
muḥteriḳdir	1	0,001	muṣa ^c ° ad	1	0,001
muḳābelesine	1	0,001	mūsiḳīde	1	0,001
muḳaddemātı	1	0,001	muṣliḥ	1	0,001
muḳarrūn	1	0,001	muṣliḥidir	1	0,001
muḳayyi ²	1	0,001	muṭābıḳ	1	0,001
muḳbız-ı	1	0,001	muṭābıḳdır	1	0,001
muḳbizāt	1	0,001	mutaṣarrıflardır	1	0,001
muḳīm	1	0,001	mutaṣavverdir	1	0,001
muḳtezāsınca	1	0,001	muṭbıḳa	1	0,001

muṭbıkaya	1	0,001	müddet	1	0,001
muṭlaḳā	1	0,001	müdebber	1	0,001
mużır	1	0,001	müdebberere	1	0,001
mużırdan	1	0,001	müdeb bire	1	0,001
mużır1	1	0,001	müdeb birleridir	1	0,001
muzuñ	1	0,001	müdem mildir	1	0,001
muż ^c ıf-1	1	0,001	müdmil	1	0,001
mu ^c āflardır	1	0,001	müfettiḫ-i	1	0,001
mu ^c āleceleri	1	0,001	müfīd	1	0,001
mu ^c āleceye	1	0,001	müfredāt-1	1	0,001
mu ^c allaḳa	1	0,001	müfreddir	1	0,001
mu ^c arraḳ	1	0,001	müfredi	1	0,001
mu ^c arreb ^c an	1	0,001	müfriṭ	1	0,001
mu ^c āvenet	1	0,001	müfsid	1	0,001
mu ^c īnesi	1	0,001	müheyyic-i	1	0,001
mu ^c īn-i	1	0,001	mühlikdir	1	0,001
mu ^c teberden	1	0,001	mührec	1	0,001
mu ^c teberdir	1	0,001	mühürleyüb	1	0,001
mu ^c tedil-i	1	0,001	mühzec	1	0,001
mu ^c tedillerin	1	0,001	mükellesinden	1	0,001
mu ^c tedilü'l-	1	0,001	mükerreme ^o de	1	0,001
mu ^c tedilü'l-ḳıvām	1	0,001	mükevvenātdan	1	0,001
mübālaḳa	1	0,001	müknetü'd-dimāḡ	1	0,001
müberrādır	1	0,001	mükşif-i	1	0,001
mücāma ^c ata	1	0,001	müktefī	1	0,001
mücellāsı	1	0,001	mülaṭṭīf	1	0,001
mücerrebātımızdır	1	0,001	mülezzic	1	0,001
mücerrebātındandır	1	0,001	mülk	1	0,001
mücerrebātımızdır	1	0,001	mülki	1	0,001
mücerrebidir	1	0,001	mülük-1	1	0,001
mücerred	1	0,001	mümāsik	1	0,001
mücezzibdir	1	0,001	mümeyyiz	1	0,001

mümsikü'l-ervāḥ	1	0,001	müstesķīye	1	0,001
münāsebetini	1	0,001	müşābehete	1	0,001
münevver	1	0,001	müşāheddir	1	0,001
münevvim	1	0,001	müşerref	1	0,001
münfek	1	0,001	müşk	1	0,001
münḥacer	1	0,001	müşkildir	1	0,001
münḥal	1	0,001	müştemil	1	0,001
münhazım	1	0,001	müştereḥī	1	0,001
münşaqdır	1	0,001	mütecāviz	1	0,001
münteşir	1	0,001	müteḥalḥale	1	0,001
müntīn	1	0,001	müteḥarrik	1	0,001
münzicdir	1	0,001	mütehevvir	1	0,001
mür	1	0,001	mütekevindir	1	0,001
mürdesenc	1	0,001	mütevāliyen	1	0,001
mürekkebelere	1	0,001	mütevassıdır	1	0,001
mürekkebü'l-ķavīdir	1	0,001	müteveccih	1	0,001
mürevvaķ	1	0,001	müteżādde	1	0,001
mürrdür	1	0,001	müteżāddesi	1	0,001
mürrini	1	0,001	müte ^c affini	1	0,001
mürür-ı	1	0,001	müte ^c āķib	1	0,001
müsaḥḥindir	1	0,001	müte ^c ārif	1	0,001
müsaḥḥindir	1	0,001	müte ^c azzım	1	0,001
müsemmā	1	0,001	müte ^o aḥḥirīn	1	0,001
müşilātdan	1	0,001	müvelledāt	1	0,001
müşilden	1	0,001	müvelledāt-ı	1	0,001
müşillerden	1	0,001	müzmineden	1	0,001
müslümānlarıñ	1	0,001	müzminedendir	1	0,001
müstaḥleb	1	0,001	müzminelere	1	0,001
müstaķille	1	0,001	müzmini	1	0,001
müstaķimde	1	0,001	mü ^o eşşirdir	1	0,001
müstedir	1	0,001	mü ^o ellif	1	0,001
müstemir	1	0,001	mü ^o ezzinler	1	0,001

nabẓdan	1	0,001	nārdır	1	0,001
nabẓın	1	0,001	nārdīn-i	1	0,001
nabẓına	1	0,001	nāre	1	0,001
nādir	1	0,001	nārencīye	1	0,001
nafaqalanur	1	0,001	nās	1	0,001
nāfiẓa	1	0,001	nāsa	1	0,001
nāfiẓiñ	1	0,001	nāşūra	1	0,001
nāfi ^c a	1	0,001	nāşūr-ı	1	0,001
nāgihīn	1	0,001	nāşīdir	1	0,001
nahārī	1	0,001	naṭrūnla	1	0,001
naḥīl	1	0,001	naṭūl	1	0,001
nāḥiyeden	1	0,001	nāyib	1	0,001
nāḥiyeleriñ	1	0,001	nāz	1	0,001
nā-ḥōş	1	0,001	naẓar otı	1	0,001
naḥs	1	0,001	nāz-ı	1	0,001
nāķışdır	1	0,001	nāzile	1	0,001
nāķışü'l-	1	0,001	nāzile-i	1	0,001
nāķiḥ	1	0,001	nāzile ³ i	1	0,001
naķle	1	0,001	na ^c ĩm	1	0,001
naķşıdır	1	0,001	na ^c nāniñ	1	0,001
naķşīdir	1	0,001	na ^c nāsı	1	0,001
nālīl	1	0,001	na ^c nāyı	1	0,001
nāliyān	1	0,001	nebātāta	1	0,001
namāz-būr	1	0,001	nebātātđan	1	0,001
namāz-būrı	1	0,001	nebātātın	1	0,001
namāz-būrnu	1	0,001	nebātātıñ	1	0,001
nāmına	1	0,001	nebātı	1	0,001
nāmını	1	0,001	nebātī	1	0,001
nane	1	0,001	nebṭī	1	0,001
nānḥuvāh	1	0,001	nebtīdir	1	0,001
nā-pākdır	1	0,001	neccārlar	1	0,001
nārçıl	1	0,001	necisini	1	0,001

neden	1	0,001	nesneye	1	0,001
nefesdir	1	0,001	nesne ^o i	1	0,001
nefesiñ	1	0,001	nesrīn	1	0,001
nefha	1	0,001	neşād-ı	1	0,001
nefhden	1	0,001	neşec-i	1	0,001
nefsāniyetde	1	0,001	neşf	1	0,001
nefsāniyyedir	1	0,001	netīce	1	0,001
nefsāniyyeye	1	0,001	netīce-i	1	0,001
nefsāniyyeyi	1	0,001	nevāhīsinde	1	0,001
nefsi	1	0,001	nevāzilden	1	0,001
nefs-i	1	0,001	nevāzili	1	0,001
nefsinde	1	0,001	nevāziliñ	1	0,001
nefti	1	0,001	nevbet	1	0,001
nef ^c dir	1	0,001	nevbetden	1	0,001
nef ^c -i	1	0,001	nevbetī	1	0,001
nef ^c ini	1	0,001	nevebete	1	0,001
nehir	1	0,001	nevm	1	0,001
nehr	1	0,001	nevmi	1	0,001
nehriñ	1	0,001	nev ^c an	1	0,001
nemek-i	1	0,001	nev ^c inde	1	0,001
neml	1	0,001	nev ^c iyye	1	0,001
nemledir	1	0,001	nev ^c leriniñ	1	0,001
nemleye	1	0,001	nezelātı	1	0,001
nemnāk	1	0,001	nezelātına	1	0,001
nemül	1	0,001	nezle	1	0,001
nereye	1	0,001	nezledir	1	0,001
nergisdir	1	0,001	nezleleri	1	0,001
nergisiñ	1	0,001	nezleye	1	0,001
nergisleriñ	1	0,001	nezle ^o i	1	0,001
nerm-ahen	1	0,001	nez ^c de	1	0,001
neslindendir	1	0,001	ne ^c ām	1	0,001
nesnelere	1	0,001	nışfında	1	0,001

mışını	1	0,001	nuhūsetü'ş-şavt	1	0,001
nicāc	1	0,001	nuqrđan	1	0,001
nifāsi	1	0,001	nūn	1	0,001
nihāvendden	1	0,001	nūrāniyyet	1	0,001
niqolaniñdır	1	0,001	nūreye	1	0,001
niqolasıñ	1	0,001	nūrını	1	0,001
nilde	1	0,001	nūşādur	1	0,001
nile	1	0,001	nūş-dāru	1	0,001
niliñ	1	0,001	nuzcda	1	0,001
nilinde	1	0,001	nuzcđur	1	0,001
nīm-kūft	1	0,001	nuzcī	1	0,001
nīm-pirişt	1	0,001	nu ^c ūta	1	0,001
nīrver	1	0,001	nübüvvetiñ	1	0,001
nīsābūr	1	0,001	nūfūz	1	0,001
nisāda	1	0,001	nūfūzdan	1	0,001
nīsān	1	0,001	nūfūzı	1	0,001
nisbetini	1	0,001	nūfūz-ı	1	0,001
nişā ^o	1	0,001	nūfūzına	1	0,001
nīşter	1	0,001	nüksden	1	0,001
ni ^c āc	1	0,001	nüksüñ	1	0,001
nohūddan	1	0,001	nümā-yı	1	0,001
nohūddur	1	0,001	nümün	1	0,001
nohūdı	1	0,001	nüşha-ı	1	0,001
nohūdlardan	1	0,001	nüşhalarda	1	0,001
noqşānı	1	0,001	ocaqda	1	0,001
noqşānından	1	0,001	oduñ	1	0,001
noqţaları	1	0,001	oqlağıñ	1	0,001
nuhās	1	0,001	oqlana	1	0,001
nuhāsdan	1	0,001	oqlanaşı	1	0,001
nuhās-ı	1	0,001	oqlanborısı	1	0,001
nuhāsī	1	0,001	oqlancıq	1	0,001
nuhā ^c dır	1	0,001	oqlancıqlarıñ	1	0,001

oğlanlara	1	0,001	olunandan	1	0,001
oğul	1	0,001	olunandır	1	0,001
oğul-balı	1	0,001	olunanlar	1	0,001
okşa	1	0,001	olunanlardandır	1	0,001
okyanüsdan	1	0,001	olunduğdan	1	0,001
olalım	1	0,001	olunmasa	1	0,001
olandan	1	0,001	olunması	1	0,001
olanını	1	0,001	olunmuşı	1	0,001
olanları	1	0,001	olunmuşıdı	1	0,001
oldığımız	1	0,001	olunmuşınıñ	1	0,001
oldığın	1	0,001	olurlar	1	0,001
olduğıdır	1	0,001	olursın	1	0,001
olduğın	1	0,001	° oşmanlıınıñ	1	0,001
olduğına	1	0,001	ona	1	0,001
olduğındandır	1	0,001	oñultmağdır	1	0,001
olduğça	1	0,001	oñulub	1	0,001
olduklarında	1	0,001	oñulur	1	0,001
oldum	1	0,001	onuncı	1	0,001
olmadan	1	0,001	onuncısı	1	0,001
olmadığından	1	0,001	ortaca	1	0,001
olmadığça	1	0,001	oruclu	1	0,001
olmadın	1	0,001	otdan	1	0,001
olmağıla	1	0,001	otını	1	0,001
olmağdandır	1	0,001	otlağ	1	0,001
olmamağ	1	0,001	otlağlardan	1	0,001
olmasına	1	0,001	otlardandır	1	0,001
olmasıyladır	1	0,001	otlarınıñ	1	0,001
olmayalar	1	0,001	oturmadan	1	0,001
olmayınca	1	0,001	oturmağ	1	0,001
olmuşı	1	0,001	otursa	1	0,001
olmuşından	1	0,001	otuzuncı	1	0,001
olunagelmişdir	1	0,001	ovalar	1	0,001

oynamasına	1	0,001	pāreden	1	0,001
oynamasıñı	1	0,001	pāredir	1	0,001
oyub	1	0,001	pāreleri	1	0,001
öbür	1	0,001	pāresin	1	0,001
öçürdüb	1	0,001	parlaq	1	0,001
öd	1	0,001	parmaq	1	0,001
ödine	1	0,001	parmaqlarınıñ	1	0,001
ökse	1	0,001	pars	1	0,001
öksürükde	1	0,001	pāy-mān	1	0,001
öksürüklere	1	0,001	pazı	1	0,001
öksürüklerine	1	0,001	pāzū-bend	1	0,001
öküz	1	0,001	pazunuñ	1	0,001
öldüricidir	1	0,001	peçeniñ	1	0,001
öldürmekde	1	0,001	pekleşdüreler	1	0,001
öldürüb	1	0,001	pekligine	1	0,001
ölümnden	1	0,001	pelīd	1	0,001
ördegiñ	1	0,001	peline	1	0,001
ördek	1	0,001	peliniñ	1	0,001
° örfiyyeden	1	0,001	penbeniñ	1	0,001
örtecek	1	0,001	penbe ³ i	1	0,001
ötekinden	1	0,001	pene	1	0,001
ötmege	1	0,001	perde	1	0,001
öykendeki	1	0,001	perdesini	1	0,001
öylece	1	0,001	perdeye	1	0,001
özden	1	0,001	perhīzi	1	0,001
özünü	1	0,001	perhīzleriñ	1	0,001
paça	1	0,001	pes	1	0,001
pākdir	1	0,001	petunğa	1	0,001
palamuda	1	0,001	petunğa	1	0,001
pālūde	1	0,001	peyñir	1	0,001
parçalarını	1	0,001	peynirden	1	0,001
pāre	1	0,001	peyniri	1	0,001

peyniriñ	1	0,001	raṭbeye	1	0,001
pırasa	1	0,001	rātinc	1	0,001
pıraşalarıñ	1	0,001	rāyîḥa-ı	1	0,001
pıraşanıñ	1	0,001	rāyîḥaları	1	0,001
pīl	1	0,001	rāyîḥalarından	1	0,001
pirinc	1	0,001	rāyîḥasına	1	0,001
pirince	1	0,001	ra ^c yü'l-ḥamām	1	0,001
pīrlər	1	0,001	rebīleye	1	0,001
pīrlere	1	0,001	rebī ^c	1	0,001
pisi	1	0,001	reclē	1	0,001
pişse	1	0,001	reçine	1	0,001
portakal	1	0,001	redd	1	0,001
pulya	1	0,001	redīyü'l-levn	1	0,001
pūṭe	1	0,001	rediyeden	1	0,001
pürnār	1	0,001	rediyeye	1	0,001
rābi ^c dir	1	0,001	remād	1	0,001
radika	1	0,001	remāde	1	0,001
rādi ^c	1	0,001	remedi	1	0,001
rādi ^c dir	1	0,001	remed-i	1	0,001
rāḥat	1	0,001	renc	1	0,001
raḥimden	1	0,001	rencine	1	0,001
raḥimlerin	1	0,001	rendeden	1	0,001
raḥminde	1	0,001	rendeleyüb	1	0,001
raḥmindeki	1	0,001	rengine	1	0,001
rākid	1	0,001	rengleri	1	0,001
raḫīḳa	1	0,001	reşāş	1	0,001
raḫīḳalıǵı	1	0,001	reşāş-ı	1	0,001
rāmaḳ	1	0,001	reşāşī	1	0,001
rāsini	1	0,001	reşāşü'l-beyz	1	0,001
rāst	1	0,001	reşīd	1	0,001
rāşe	1	0,001	revḥin	1	0,001
raṭba	1	0,001	reyḥāndan	1	0,001

re ^c āyāniñ	1	0,001	ri ^c āyet	1	0,001
re ^o īs	1	0,001	rubb	1	0,001
re ^o īsede	1	0,001	rubbindan	1	0,001
re ^o īsiyye	1	0,001	rubbinıñ	1	0,001
re ^o se	1	0,001	rubbü'l-ās	1	0,001
re ^o si	1	0,001	rubbü'l-āş	1	0,001
rıfķ	1	0,001	rubbü'l-benefsec	1	0,001
rııldır	1	0,001	rubbü'l-ħaşħāş	1	0,001
rızvān	1	0,001	rubbü'l-ħışrım	1	0,001
ribāc	1	0,001	rubbü'r-rībās	1	0,001
rībāş	1	0,001	rubbü's-sefercel	1	0,001
riclü'l-ħamām	1	0,001	rubbü't-tuffāħ	1	0,001
rīħ	1	0,001	rub ^c -ı	1	0,001
rīħa	1	0,001	ruħām	1	0,001
rīħlere	1	0,001	rūħāniyyāt	1	0,001
rīħlerine	1	0,001	rūħları	1	0,001
rīħlerini	1	0,001	rūħlarıñ	1	0,001
riķķatinden	1	0,001	rukbeye	1	0,001
rivāyete	1	0,001	ruma	1	0,001
rivāyet-i	1	0,001	rumīde	1	0,001
riyāħdan	1	0,001	rumīye	1	0,001
riyāħdır	1	0,001	rummāniñ	1	0,001
riyāħı	1	0,001	rummānī	1	0,001
riyāħın	1	0,001	rummānīdir	1	0,001
riyāħıñ	1	0,001	rūşenālīga	1	0,001
riyāħlarıñ	1	0,001	rūşenālıķ	1	0,001
riyāzātđan	1	0,001	rūşenāyī	1	0,001
riyāzātı	1	0,001	ruţūbāta	1	0,001
riye	1	0,001	ruţūbātını	1	0,001
riyeye	1	0,001	ruţūbetdir	1	0,001
rīzeler	1	0,001	ruţūbetiñ	1	0,001
rīzelere	1	0,001	ruţūbetler	1	0,001

ruṭūbetlerin	1	0,001	şaçlu	1	0,001
ruṭūbetleriñ	1	0,001	şadā	1	0,001
ruṭūbetlerine	1	0,001	şadāḳati	1	0,001
ruṭūbetlüdür	1	0,001	sādec-i	1	0,001
ru ^c āf	1	0,001	şadefe	1	0,001
ru ^c āfi	1	0,001	şadef-i	1	0,001
ru ^c āfiñ	1	0,001	şadefleriñ	1	0,001
rüçü ^c	1	0,001	sādenc-i	1	0,001
rüzgār	1	0,001	sādeyağın	1	0,001
sā ³	1	0,001	sādeyağıñ	1	0,001
sa ^c ālib	1	0,001	sādeyağıyla	1	0,001
şabāḩa	1	0,001	şādīḩa	1	0,001
şabāḩdan	1	0,001	sādic	1	0,001
şabāḩleyin	1	0,001	şādīḩ	1	0,001
şabbāğīn	1	0,001	şadrden	1	0,001
şabğ	1	0,001	şadreye	1	0,001
şabğ ^c	1	0,001	şadrinde	1	0,001
sābīḩa	1	0,001	şafāsından	1	0,001
şabırı	1	0,001	şāfīce	1	0,001
şabırıñ	1	0,001	şāfidir	1	0,001
şabīler	1	0,001	şāfirdeñ	1	0,001
şabīlere	1	0,001	safirus	1	0,001
şabīleriñ	1	0,001	şāfisi	1	0,001
şablar	1	0,001	şāfiyesini	1	0,001
şabları	1	0,001	şāfrādandır	1	0,001
şabr-ı	1	0,001	şāfrāları	1	0,001
şābūn	1	0,001	şāfrānī	1	0,001
şābūna	1	0,001	şāfrātı	1	0,001
şacḩıran	1	0,001	şāfrāvīler	1	0,001
şacḩılu	1	0,001	şāfrāvīlere	1	0,001
şacḩağızı	1	0,001	şāfrāvīyyeye	1	0,001
saçı	1	0,001	şāfsiyā	1	0,001

şağdıрмаq	1	0,001	şakızdır	1	0,001
şağırlıq	1	0,001	şakızına	1	0,001
şağırlıq	1	0,001	şāqıbü'l-ħacer	1	0,001
şağıriñ	1	0,001	sākī-i	1	0,001
şāqlara	1	0,001	sākinlerinden	1	0,001
şāqlıqınıñ	1	0,001	şaklamağa	1	0,001
şahale	1	0,001	şaklamaya	1	0,001
şaħcı	1	0,001	şaklayalar	1	0,001
şaħc-ı	1	0,001	şaklayasın	1	0,001
şaħcına	1	0,001	şakmuniyadan	1	0,001
şāhibine	1	0,001	şakmuniyaniñ	1	0,001
şāhibleriniñ	1	0,001	şakşagan	1	0,001
şahife	1	0,001	şaksılar	1	0,001
şahifeler	1	0,001	şakıt	1	0,001
şahifelere	1	0,001	sāqu'l- ^c ayneyn	1	0,001
şahifeleri	1	0,001	şalābet	1	0,001
şahihiniñ	1	0,001	şalābetin	1	0,001
sāhil	1	0,001	şalābetine	1	0,001
sāhilinde	1	0,001	şalacaq	1	0,001
şaħkı	1	0,001	şalāhında	1	0,001
şaqa	1	0,001	şalalar	1	0,001
şakalı	1	0,001	şalata	1	0,001
şakalına	1	0,001	şac lebe	1	0,001
şakalından	1	0,001	şac leble	1	0,001
şakalları	1	0,001	şalīb	1	0,001
şakanqūra	1	0,001	şālihdir	1	0,001
şakanqūrdan	1	0,001	şālise	1	0,001
şakanqūrī	1	0,001	şaluya	1	0,001
şakanqūruñ	1	0,001	şalyalarına	1	0,001
şakinur	1	0,001	şaman	1	0,001
şakır	1	0,001	şamana	1	0,001
şakırğa	1	0,001	şamgın	1	0,001

şamğını	1	0,001	şarusınıñ	1	0,001
şamğlar	1	0,001	şaruya	1	0,001
şamğlardan	1	0,001	şar ^c aya	1	0,001
şamğları	1	0,001	şar ^c u'ş-şıbyān	1	0,001
sāmır	1	0,001	şatarlar	1	0,001
şancudan	1	0,001	şatdıqlarıdır	1	0,001
şanculanmağdır	1	0,001	şavābı	1	0,001
şanculara	1	0,001	şavuduğda	1	0,001
şancularına	1	0,001	şavuğdan	1	0,001
şançalar	1	0,001	şavurmağ	1	0,001
şandaldır	1	0,001	şavurub	1	0,001
şandalı	1	0,001	şayf	1	0,001
şandallarda	1	0,001	şayfda	1	0,001
şanderus	1	0,001	şayğılı	1	0,001
şāni ^c a	1	0,001	sāyile	1	0,001
şāniyen	1	0,001	şayūl	1	0,001
şañsār	1	0,001	şayrulukdan	1	0,001
şanub	1	0,001	saz	1	0,001
şapları	1	0,001	sā ^c ate	1	0,001
sārādır	1	0,001	sā ^c atinde	1	0,001
şaralar	1	0,001	sa ^c fe	1	0,001
şararır	1	0,001	sa ^c fedir	1	0,001
şararlar	1	0,001	sa ^c feye	1	0,001
şararmağ	1	0,001	sa ^c ĩd	1	0,001
şarılığına	1	0,001	şa ^c terdir	1	0,001
şarılmış	1	0,001	sebebden	1	0,001
şarıraq	1	0,001	sebebinden	1	0,001
şarısını	1	0,001	sebit-i	1	0,001
sarmısağı	1	0,001	sebzeder	1	0,001
şarılığa	1	0,001	seddi	1	0,001
şarılığını	1	0,001	sedef	1	0,001
şarulıq	1	0,001	sedleriñ	1	0,001

sefere	1	0,001	şemen	1	0,001
sefneyn-i	1	0,001	şemere	1	0,001
sefūfdan	1	0,001	şemeretü'l- ^c ar ^c ar	1	0,001
sefūfinı	1	0,001	şemeretü't- ^c arfā	1	0,001
sefūfları	1	0,001	şemeri	1	0,001
segirdici	1	0,001	semmi	1	0,001
şehābiñ	1	0,001	semmiyetini	1	0,001
seher	1	0,001	semmiyetli	1	0,001
sehere	1	0,001	semmūrdan	1	0,001
seheri	1	0,001	semmü'l-	1	0,001
sehldir	1	0,001	semn	1	0,001
sehl-i	1	0,001	semūma	1	0,001
sekbāc	1	0,001	semūmātdan	1	0,001
sekbāc-ı	1	0,001	sem ^c	1	0,001
sekbīnec	1	0,001	senā	1	0,001
şekīf	1	0,001	senāniñ	1	0,001
sekizdir	1	0,001	senc	1	0,001
sekr	1	0,001	sene	1	0,001
sekte-i	1	0,001	seneden	1	0,001
şelāşe	1	0,001	sepīd	1	0,001
şelāşeniñ	1	0,001	serāser	1	0,001
selāḫīn	1	0,001	serçeniñ	1	0,001
şelc	1	0,001	sererler	1	0,001
selḫü'l-ḫayye	1	0,001	sereḫāna	1	0,001
selīm	1	0,001	sereḫānı	1	0,001
şelūc	1	0,001	serḫōş	1	0,001
semārūğ	1	0,001	serī ^c dir	1	0,001
semāvī	1	0,001	serī ^c ü'l-	1	0,001
semāvīdir	1	0,001	servi	1	0,001
sendir	1	0,001	sesaliyun	1	0,001
semek	1	0,001	sesaliyusdur	1	0,001
semek-i	1	0,001	sesaliyusı	1	0,001

sevād	1	0,001	sıçankulağı	1	0,001
sevāhil	1	0,001	sıçramadan	1	0,001
sevāhilde	1	0,001	şifatıdır	1	0,001
sevāhile	1	0,001	şifatına	1	0,001
sevāhilī	1	0,001	şığır-	1	0,001
sevāhiliñ	1	0,001	şığırğözi	1	0,001
sevdā-ı	1	0,001	şığla	1	0,001
sevdāları	1	0,001	şihhatde	1	0,001
sevdālu	1	0,001	şihhate	1	0,001
sevdāsı	1	0,001	şihhati	1	0,001
sevdāsın	1	0,001	şihhat-i	1	0,001
sevdāvilere	1	0,001	şihhatinde	1	0,001
sevdāvīye	1	0,001	şihhatini	1	0,001
sevdāviyyeleriñ	1	0,001	şıkduğı	1	0,001
sevdā-yı	1	0,001	şıkıla	1	0,001
sevdāyı	1	0,001	şıkılmış	1	0,001
sevdā° ī	1	0,001	şikletini	1	0,001
sevdiği	1	0,001	şınıfdır	1	0,001
sevīki	1	0,001	şinuqlara	1	0,001
seyelān	1	0,001	şıracası	1	0,001
seyelānı	1	0,001	şıracaya	1	0,001
seyr	1	0,001	şırça	1	0,001
seyri	1	0,001	şırçalı	1	0,001
seytarec	1	0,001	şıvalı	1	0,001
seyyāl	1	0,001	sıvıq	1	0,001
seyyāre	1	0,001	şıyānet	1	0,001
sezāb-ı	1	0,001	şıyrundısına	1	0,001
sezābıñ	1	0,001	şıyrundısından	1	0,001
şıbyān	1	0,001	şıyrundusından	1	0,001
şıbyāna	1	0,001	şızan	1	0,001
şıçan	1	0,001	şızıya	1	0,001
şıçanıñ	1	0,001	şızmaq	1	0,001

şızsa	1	0,001	sivilcüler	1	0,001
sigili	1	0,001	sivilcüleri	1	0,001
sigiller	1	0,001	siyâhdan	1	0,001
sikencübîni	1	0,001	siyil	1	0,001
sikkelü	1	0,001	siyile	1	0,001
şıl	1	0,001	şoğandan	1	0,001
silesin	1	0,001	şoğandır	1	0,001
sille	1	0,001	şoğanıdır	1	0,001
simsim	1	0,001	şoğanın	1	0,001
simsim-i	1	0,001	şoğanıyla	1	0,001
sîn	1	0,001	şoğulcan	1	0,001
sincâb	1	0,001	şoğulcanın	1	0,001
siñekler	1	0,001	şoğulcanların	1	0,001
sîneye	1	0,001	şoğurduğdan	1	0,001
siñiri	1	0,001	şoğalar	1	0,001
siñirlerde	1	0,001	şoğduğunu	1	0,001
siñirleriñ	1	0,001	şoğmuşlara	1	0,001
siñirlü	1	0,001	şoğunca	1	0,001
siñirlü-	1	0,001	şoldan	1	0,001
sirâcü'l-kuṭrub	1	0,001	şoluğına	1	0,001
sirâcü'l-kuṭrubdur	1	0,001	şolunmasını	1	0,001
sırhışk	1	0,001	şoñradan	1	0,001
sirkesidir	1	0,001	şorsa	1	0,001
sirkesin	1	0,001	şovucağ	1	0,001
sirkesine	1	0,001	şovuğa	1	0,001
sirkesiyle	1	0,001	şovuqlamaya	1	0,001
sirkeyi	1	0,001	şovuqlarına	1	0,001
sis	1	0,001	şovuqluğımı	1	0,001
sisamı	1	0,001	şo ³ uğdur	1	0,001
sivilceler	1	0,001	şo ³ uğlarında	1	0,001
sivilcelere	1	0,001	şo ³ uğluğundan	1	0,001
sivilciler	1	0,001	söğüdün	1	0,001

sögündürelər	1	0,001	sūrī	1	0,001
sögündürsələr	1	0,001	şuşadıqça	1	0,001
sögündürüb	1	0,001	susam	1	0,001
sögüt	1	0,001	şusam	1	0,001
sögütleyin	1	0,001	şuşamağı	1	0,001
sölpük	1	0,001	şuşaya	1	0,001
sözler	1	0,001	süsendir	1	0,001
sözlüdür	1	0,001	sūs-ı	1	0,001
şubḥ	1	0,001	şuşıgırı	1	0,001
sūbiyyā	1	0,001	sūsüñ	1	0,001
şudā ^c dan	1	0,001	şususuz	1	0,001
şudıyla	1	0,001	şususuzluq	1	0,001
sudiş	1	0,001	şususuzluqdan	1	0,001
şuḥāl	1	0,001	şuver-i	1	0,001
şuḥūnete	1	0,001	şuvr	1	0,001
sukuṭrā	1	0,001	şuy	1	0,001
sukuṭrī	1	0,001	şuyıla	1	0,001
sulaḥfa	1	0,001	şuyıyladır	1	0,001
sulaḥfāyı	1	0,001	şuyla	1	0,001
şuları	1	0,001	su ^c āledir	1	0,001
şulı	1	0,001	su ^c āli	1	0,001
sulṭānī	1	0,001	su ^c ūd	1	0,001
şüm	1	0,001	sübḥānehu ve te ^c ālā	1	0,001
şüm-ı	1	0,001	şübüt	1	0,001
şumākī	1	0,001	südcegiz	1	0,001
summāk-ı	1	0,001	süddeden	1	0,001
summākı	1	0,001	süddeler	1	0,001
şüret	1	0,001	süddelere	1	0,001
şüret-	1	0,001	süddeleriñ	1	0,001
şüreti	1	0,001	süddelerini	1	0,001
şüretinde	1	0,001	südden	1	0,001
sürincān-ı	1	0,001	süddesi	1	0,001

südüne	1	0,001	sür ^c at	1	0,001
südülegenin	1	0,001	sür ^c at-ı	1	0,001
südülegenlerdir	1	0,001	süstlüğü	1	0,001
südülerden	1	0,001	süze	1	0,001
südülerin	1	0,001	süzilüb	1	0,001
südülerini	1	0,001	süzmeden	1	0,001
süfl-i	1	0,001	şāb	1	0,001
şüfl	1	0,001	şābānķāra	1	0,001
şüfli	1	0,001	şābūrķan	1	0,001
süflīde	1	0,001	şādāne ³ i	1	0,001
süflīdir	1	0,001	şādenc	1	0,001
süglündür	1	0,001	şādīmān	1	0,001
sühāle	1	0,001	şāfdır	1	0,001
sühālesin	1	0,001	şāfī	1	0,001
sühūlet	1	0,001	şāhını	1	0,001
sükkānından	1	0,001	şāhlar	1	0,001
sükrān	1	0,001	şāhmdır	1	0,001
sükūnda	1	0,001	şāhmınıñ	1	0,001
sükūndur	1	0,001	şāh-nergis	1	0,001
sükūn-ı	1	0,001	şāhteredir	1	0,001
şülüşī	1	0,001	şākāķulı	1	0,001
şülüşini	1	0,001	şākāyıkıñ	1	0,001
sünböldür	1	0,001	şākīķalarına	1	0,001
sünbūli	1	0,001	şākķa	1	0,001
sünbūlü't-ıfıb	1	0,001	şālgamdan	1	0,001
sürenlere	1	0,001	şamda	1	0,001
sürmedir	1	0,001	şāmfiştıģı	1	0,001
sürtseler	1	0,001	şāmfiştıģınıñ	1	0,001
sürüci	1	0,001	şām-ı	1	0,001
sürünmek	1	0,001	şāmīdir	1	0,001
sürünmesi	1	0,001	şānda	1	0,001
sürünseler	1	0,001	şapķa	1	0,001

şarābdan	1	0,001	şekli	1	0,001
şarābdır	1	0,001	şemsden	1	0,001
şarābıñ	1	0,001	şem ^c	1	0,001
şarābını	1	0,001	şerbete	1	0,001
şarāblar	1	0,001	şerbetiniñ	1	0,001
şarābları	1	0,001	şerbetlerden	1	0,001
şarāblarıñ	1	0,001	şerbetlere	1	0,001
şarābyūn	1	0,001	şerbetleriñ	1	0,001
şarṭ	1	0,001	şeref-i	1	0,001
şarṭla	1	0,001	şerefiyyetinde	1	0,001
şaṭru'l-ğıbbā	1	0,001	şerīfine	1	0,001
şa ^c īr-i	1	0,001	şerrinden	1	0,001
şa ^c şa ^c alı	1	0,001	şev	1	0,001
şa ^c şa ^c alu	1	0,001	şevketü'l-mübārek	1	0,001
şa ^c şa ^c ası	1	0,001	şeydedir	1	0,001
şebboy	1	0,001	şeyḥ	1	0,001
şeb-güşā	1	0,001	şeyḥ-i	1	0,001
şecā ^c atı	1	0,001	şeyi	1	0,001
şeceretü'd-demmdir	1	0,001	şeyleri	1	0,001
şedīdde	1	0,001	şey ^o den	1	0,001
şedīdü'l-berd	1	0,001	şey ^o e	1	0,001
şeffāflı	1	0,001	şey ^o lardan	1	0,001
şeftālūdan	1	0,001	şey ^o lere	1	0,001
şehir	1	0,001	şırlağan	1	0,001
şehlā	1	0,001	şibihīdir	1	0,001
şehveti	1	0,001	şiddetine	1	0,001
şekere	1	0,001	şihāb	1	0,001
şeker-i	1	0,001	şikāklarına	1	0,001
şekerī	1	0,001	şikāklı	1	0,001
şekeriñ	1	0,001	şikest	1	0,001
şekerli	1	0,001	şimāl	1	0,001
şeker-peyniriñ	1	0,001	şimālī	1	0,001

şimālīde	1	0,001	şumāmeden	1	0,001
şimdiki	1	0,001	şūnīz-i	1	0,001
şimşād	1	0,001	şurūb	1	0,001
şīrāz	1	0,001	şu ^c lesi	1	0,001
şīrdānında	1	0,001	şübhesiz	1	0,001
şīrec	1	0,001	şürbdendir	1	0,001
şīresine	1	0,001	ţabanı	1	0,001
şīreyi	1	0,001	ţabarzadī	1	0,001
şīrīn-ħuşk	1	0,001	ţabhın	1	0,001
şīrpençeye	1	0,001	ţabīblerin	1	0,001
şirūğan	1	0,001	ţabībleriniñ	1	0,001
şīşa ^c ān	1	0,001	tābi ^c	1	0,001
şīşede	1	0,001	ţabī ^c atdır	1	0,001
şīşeye	1	0,001	ţabī ^c at-ı	1	0,001
şişin	1	0,001	ţabī ^c atıñ	1	0,001
şişini	1	0,001	ţabī ^c atındandır	1	0,001
şişlerden	1	0,001	ţabī ^c atlarınıñ	1	0,001
şişlerini	1	0,001	ţabī ^c atlu	1	0,001
şişmiş	1	0,001	ţabī ^c atludur	1	0,001
şişüb	1	0,001	ţabī ^c ī	1	0,001
şitā	1	0,001	ţabī ^c īdir	1	0,001
şitāda	1	0,001	ţabī ^c iyyeniñ	1	0,001
şiyāfi	1	0,001	ţabl	1	0,001
şiyāf-ı	1	0,001	ţablīde	1	0,001
şiyāfına	1	0,001	ţab ^c ını	1	0,001
şiyāflar	1	0,001	ţab ^c ī	1	0,001
şi ^c āk	1	0,001	ţab ^c īdedir	1	0,001
şorbalara	1	0,001	ţab ^c īdir	1	0,001
şorbasın	1	0,001	tafşīli	1	0,001
şöyledir	1	0,001	tağ	1	0,001
şūğār	1	0,001	tağallüb	1	0,001
şuķāķları	1	0,001	tağayyür	1	0,001

tağayyürātın	1	0,001	taķrīr	1	0,001
tağayyürden	1	0,001	taķtīrdır	1	0,001
tağayyür-i	1	0,001	taķtīri	1	0,001
tağdan	1	0,001	taķtīrū'l-bevl	1	0,001
tağıda	1	0,001	taķtīrū'l-bevle	1	0,001
tağıdub	1	0,001	taķvīm-i	1	0,001
tağıtmaķda	1	0,001	taķvīmü'l-edviyyeniñ	1	0,001
tāğlağı	1	0,001	taładuğı	1	0,001
tāğlamak	1	0,001	taładuğına	1	0,001
tağlar	1	0,001	tałağın	1	0,001
tāğlayalar	1	0,001	tałağ otı	1	0,001
tağlīz	1	0,001	tałağdan	1	0,001
tağ-servisi	1	0,001	tałağdır	1	0,001
tağyırde	1	0,001	tałağın	1	0,001
taħalħuldandır	1	0,001	tałağlulara	1	0,001
taħallūf	1	0,001	talayan	1	0,001
taħallül	1	0,001	tałķ	1	0,001
taħallüle	1	0,001	tałtīfi	1	0,001
taħammüli	1	0,001	taıms	1	0,001
taħfīf	1	0,001	taımsa	1	0,001
taħķīķi	1	0,001	tamāmdır	1	0,001
taħlilde	1	0,001	tamāmiyyet	1	0,001
taħlilin	1	0,001	taıarıdır	1	0,001
taħminen	1	0,001	taıarını	1	0,001
taħrīr-i	1	0,001	taıarlarıdır	1	0,001
taħşīl-i	1	0,001	taıgū	1	0,001
taħsīn-i	1	0,001	taığuralar	1	0,001
taħta	1	0,001	taıladub	1	0,001
taħtacık	1	0,001	taılamaz	1	0,001
taķat	1	0,001	taılasına	1	0,001
taķatıturda	1	0,001	taılayub	1	0,001
taķıyye	1	0,001	tāmmesi	1	0,001

tāmı	1	0,001	taşrasında	1	0,001
taşzıra	1	0,001	taşluca	1	0,001
taşncarada	1	0,001	taşlucadır	1	0,001
taşn	1	0,001	taşludur	1	0,001
taş	1	0,001	taşluraş	1	0,001
taşaf	1	0,001	taşlusımñ	1	0,001
taşafa	1	0,001	taşvıl	1	0,001
taşafdan	1	0,001	taşvıle	1	0,001
taşafınıñ	1	0,001	taşvıl-i	1	0,001
taşahşakūş	1	0,001	taşavar	1	0,001
taşamşı	1	0,001	taşançilegi	1	0,001
taşamşı ^c	1	0,001	taşyibe	1	0,001
taşamşı ^c -i	1	0,001	taşyibü'r-	1	0,001
taşhūn-ı	1	0,001	tāzeler	1	0,001
taşrı	1	0,001	tāzelere	1	0,001
taşrıdan	1	0,001	tāzesine	1	0,001
taşrıdır	1	0,001	tāzesini	1	0,001
taşrīka	1	0,001	ta ^c abdan	1	0,001
taşrīkiyle	1	0,001	ta ^c āmdır	1	0,001
taşrīgına	1	0,001	ta ^c āmlar	1	0,001
taşrīgını	1	0,001	ta ^c dīl	1	0,001
taşrīriyyāt	1	0,001	ta ^c dīldir	1	0,001
taşrīriyyātđan	1	0,001	ta ^c fīn	1	0,001
taşrīriyyet	1	0,001	ta ^c līki	1	0,001
taşru	1	0,001	ta ^c m	1	0,001
taşhīh	1	0,001	ta ^c mına	1	0,001
taşın	1	0,001	ta ^c mında	1	0,001
taşlara	1	0,001	tā ^o	1	0,001
taşlardan	1	0,001	tā ^o ife-i	1	0,001
taşlu	1	0,001	tā ^o ifi	1	0,001
taşraları	1	0,001	ta ^o uđınıñ	1	0,001
taşrasına	1	0,001	tā ^o us	1	0,001

tebāruḡ	1	0,001	temregiye	1	0,001
tebāşir	1	0,001	tenāsül	1	0,001
teşbīt	1	0,001	tenāşürī	1	0,001
tebrīdi	1	0,001	tenāvül	1	0,001
tebrīd-i	1	0,001	tenāvülde	1	0,001
tecfif	1	0,001	tencereye	1	0,001
tecrībe	1	0,001	tenevvürine	1	0,001
tecrīd	1	0,001	tenḡıye ²	1	0,001
tecrübede	1	0,001	tenlü	1	0,001
tedbīrinden	1	0,001	tennürda	1	0,001
tedbīrini	1	0,001	tenzevī	1	0,001
tedbīrlerinde	1	0,001	tenzevī-i	1	0,001
tefāvüti	1	0,001	ter	1	0,001
tefrīḡde	1	0,001	terbiyesin	1	0,001
tefrīḡdir	1	0,001	terbiyesine	1	0,001
tefrīḡde	1	0,001	terbiyesiz	1	0,001
tefrīḡe	1	0,001	terbiyet	1	0,001
tefrīḡin	1	0,001	terdir	1	0,001
tehevvür	1	0,001	tereyaḡıyla	1	0,001
tekālīf-i	1	0,001	terkibātdan	1	0,001
tekāşüf-i	1	0,001	terkībden	1	0,001
tekevvünātları	1	0,001	terkībden-dir	1	0,001
tekevvüne	1	0,001	terkībe	1	0,001
tekevvünlerine	1	0,001	terkībiñ	1	0,001
teklīsiñ	1	0,001	terkībinden	1	0,001
tekür	1	0,001	terkīblerden	1	0,001
teleyyüni	1	0,001	terkībleri	1	0,001
temizlemek	1	0,001	terkīḡ	1	0,001
temizlenmiş	1	0,001	terletmek	1	0,001
temr	1	0,001	terleyen	1	0,001
temre	1	0,001	termiye	1	0,001
temregi	1	0,001	tersiyle	1	0,001

tertib	1	0,001	tıbdā	1	0,001
tertib-i	1	0,001	tılālar	1	0,001
teshinden	1	0,001	tılālarda	1	0,001
teshine	1	0,001	tılāyı	1	0,001
tespih	1	0,001	tılā°	1	0,001
teşekkül	1	0,001	tırāş	1	0,001
teşennüden	1	0,001	tırnağ	1	0,001
teşennüci	1	0,001	tırnağda	1	0,001
teşennüci-i	1	0,001	tırnağları	1	0,001
teşmiz	1	0,001	tıb	1	0,001
teşmizec	1	0,001	tıbdır	1	0,001
teşnū	1	0,001	tıbi	1	0,001
teşvışleri	1	0,001	tiftigi	1	0,001
tevaqquf	1	0,001	tıhūc	1	0,001
tevālī	1	0,001	tilki	1	0,001
tevellüde	1	0,001	tīmārı	1	0,001
tevellüdine	1	0,001	timsāh	1	0,001
tevellüdini	1	0,001	timsāhıñ	1	0,001
tevellüdləri	1	0,001	tın	1	0,001
tevsī°	1	0,001	tīn	1	0,001
tevellüd	1	0,001	tiryāka	1	0,001
teys	1	0,001	tiryākdaki	1	0,001
tezeyyüddür	1	0,001	tiryākdandır	1	0,001
tezyin	1	0,001	tiryākından	1	0,001
te° addī	1	0,001	tiryākiyyesi	1	0,001
te° affünini	1	0,001	tiryāklığı	1	0,001
te° şire	1	0,001	tīzligi	1	0,001
te° şiri	1	0,001	toğar	1	0,001
te° şiridir	1	0,001	toğuran	1	0,001
te° şirinden	1	0,001	toğurmayan	1	0,001
te° lif	1	0,001	toğursa	1	0,001
tıbbı	1	0,001	toğurub	1	0,001

toħmegan	1	0,001	tozdan	1	0,001
toħmeganıdır	1	0,001	tozın	1	0,001
toħmın	1	0,001	tozını	1	0,001
toħmında	1	0,001	tözinde	1	0,001
toħumları	1	0,001	trağopogunun	1	0,001
toķmuşlar	1	0,001	tüderī	1	0,001
toķuna	1	0,001	tüderīdir	1	0,001
toķundurmadan	1	0,001	tüderī-i	1	0,001
toķunmağdan	1	0,001	tuffāh-ı	1	0,001
toķunmasından	1	0,001	tuħlub	1	0,001
toķunsa	1	0,001	tuħlubü'l-mā°	1	0,001
toķunursa	1	0,001	tuħme	1	0,001
toķuzda	1	0,001	tülları	1	0,001
toķuzdan	1	0,001	tulum	1	0,001
toķuzdur	1	0,001	tulumlara	1	0,001
toķuzuncısı	1	0,001	tuluñlara	1	0,001
tołaşıķ	1	0,001	tuluñlarına	1	0,001
tolaşmasına	1	0,001	tulū ^c ı	1	0,001
tolduralar	1	0,001	tumanın	1	0,001
toldurasın	1	0,001	tumanına	1	0,001
tolı	1	0,001	turaķ-	1	0,001
tolusı	1	0,001	turaķ otınıñ	1	0,001
toluya	1	0,001	turbı	1	0,001
tomalan	1	0,001	turbuñ	1	0,001
toñduğına	1	0,001	turduğından	1	0,001
toñsa	1	0,001	turduğdan	1	0,001
tonuğına	1	0,001	turmantıla	1	0,001
tonuķ	1	0,001	turmuş	1	0,001
toprağı	1	0,001	turna	1	0,001
toprağın	1	0,001	turpı	1	0,001
toprağıñ	1	0,001	turşısı	1	0,001
toprağınıñ	1	0,001	turub	1	0,001

tırunc	1	0,001	türrāc	1	0,001
tırunca	1	0,001	tütüni	1	0,001
turuncına	1	0,001	tütüni	1	0,001
tutam	1	0,001	tütünlere	1	0,001
tutan	1	0,001	ucı	1	0,001
tutarlar	1	0,001	ucında	1	0,001
tutarlarsa	1	0,001	ucını	1	0,001
tutdukları	1	0,001	uçan	1	0,001
tütdur	1	0,001	uçandır	1	0,001
tütiyā-ı	1	0,001	uçmağa	1	0,001
tütiyāya	1	0,001	uçucı	1	0,001
tutmada	1	0,001	uçuk	1	0,001
tutmayalar	1	0,001	uçukdan	1	0,001
tutmazdan	1	0,001	° üdı	1	0,001
tutmazsa	1	0,001	° üdü's-şalib	1	0,001
tutsa	1	0,001	ufacığ	1	0,001
tutula	1	0,001	° ufünātı	1	0,001
tutulanlara	1	0,001	° ufünete	1	0,001
tutulmuş	1	0,001	° ufün-et-i	1	0,001
tuyūr	1	0,001	° ufün-et-in	1	0,001
tuyürdan	1	0,001	° ufün-et-iñdir	1	0,001
tuzıyla	1	0,001	uğraduğı	1	0,001
tuzlayub	1	0,001	uğurdan	1	0,001
tuzlı	1	0,001	° ukül	1	0,001
tuzlılardan	1	0,001	° uķıldan	1	0,001
tuzludur	1	0,001	ülā	1	0,001
tuzlusını	1	0,001	° ulfu's-sa° leb	1	0,001
tüdrüc	1	0,001	° ulleyğ	1	0,001
tükürmek	1	0,001	° ulleyğdir	1	0,001
türāb	1	0,001	ulusun	1	0,001
türbüd-i	1	0,001	° ulviyye	1	0,001
türkī	1	0,001	° ulyāda	1	0,001

ummağdan	1	0,001	° uşfūr	1	0,001
° ummān	1	0,001	° uşfūre	1	0,001
umūrı	1	0,001	usqumrı	1	0,001
undur	1	0,001	uşqurbud	1	0,001
unını	1	0,001	uspur	1	0,001
° unğdadır	1	0,001	uşūlden	1	0,001
° unnābdır	1	0,001	ūşūl-ı	1	0,001
° unnābı	1	0,001	uşadır	1	0,001
° unşulı	1	0,001	° uşardır	1	0,001
° unşuriyyātlanıñ	1	0,001	° uşşābīn	1	0,001
° unşuriyyeniñ	1	0,001	utruncdur	1	0,001
ur	1	0,001	uvacığdır	1	0,001
urarlar	1	0,001	uvadub	1	0,001
urduğda	1	0,001	uvağ	1	0,001
urduğdan	1	0,001	uyğuda	1	0,001
urduğları	1	0,001	uyğuyı	1	0,001
urğan	1	0,001	uyğudan	1	0,001
urmadıñ	1	0,001	uyğusuz	1	0,001
ursa	1	0,001	uyğusuzluğı	1	0,001
° urūqa	1	0,001	uyğuyı	1	0,001
° urūqlar	1	0,001	uyluğda	1	0,001
° urūqları	1	0,001	uyuduğdan	1	0,001
° urūqlarıñ	1	0,001	uyumuş	1	0,001
° urūqu'l-muşāffer	1	0,001	uyusalar	1	0,001
urulmuş	1	0,001	uyuşan	1	0,001
urunmuş	1	0,001	uyuşdurur	1	0,001
ururlar	1	0,001	uyuşmuş	1	0,001
° uşāreleri	1	0,001	uyuşuqluğına	1	0,001
° uşāresidir	1	0,001	uyuzı	1	0,001
° uşāresinden	1	0,001	uyuzlar	1	0,001
° uşāretü'l-hıyār	1	0,001	uyuzlara	1	0,001
° uşāretü'l-lisānü'l-ğaml	1	0,001	uyuzları	1	0,001

uyuzlarına	1	0,001	üşüb	1	0,001
uyuzlu	1	0,001	° üyündan	1	0,001
uyuzuñ	1	0,001	üzerinedir	1	0,001
° üzv	1	0,001	üzerini	1	0,001
° üzvdan	1	0,001	üzerlerinde	1	0,001
° üzvlarda	1	0,001	üzüme	1	0,001
° üzvlardan	1	0,001	üzüminiñ	1	0,001
° üzvları	1	0,001	üzümlerden	1	0,001
üçde	1	0,001	v'allāhu-a° lam	1	0,001
üçe	1	0,001	v'allāhu-a° lem-	1	0,001
üçi	1	0,001	vādi-i	1	0,001
üçin	1	0,001	vāhiddir	1	0,001
üçini	1	0,001	vāhide	1	0,001
üçüncidedir	1	0,001	vāhidesinde	1	0,001
üçüncisine	1	0,001	vākıf	1	0,001
ügeyik	1	0,001	vaķitlerinde	1	0,001
ülüfer	1	0,001	vāķi° dir	1	0,001
ümīdimiz	1	0,001	vaķtinde	1	0,001
ümmü's-şıbyān	1	0,001	vaķtine	1	0,001
ümmüğaylān	1	0,001	vāliyye	1	0,001
üseylem	1	0,001	vara	1	0,001
üseyleymden	1	0,001	varağını	1	0,001
üşkuryula	1	0,001	varağınıñ	1	0,001
üslüb	1	0,001	varaķa	1	0,001
üst	1	0,001	varduğı	1	0,001
üstād	1	0,001	varırlar	1	0,001
üstād-ı	1	0,001	vāşıladır	1	0,001
üstādlarınıñ	1	0,001	vāşılın	1	0,001
üstübeci	1	0,001	vāşıtaları	1	0,001
üstübecidir	1	0,001	vāşıtalarıyla	1	0,001
üşen	1	0,001	vaşlı	1	0,001
üşmüş	1	0,001	vāz	1	0,001

vebālarda	1	0,001	viridi	1	0,001
vebāniñ	1	0,001	viridigi	1	0,001
vebā ³ 1	1	0,001	viridikde	1	0,001
vebā ³ ĩ	1	0,001	viridim	1	0,001
vebā ³ ĩde	1	0,001	virdügi	1	0,001
vebā ³ iyyelere	1	0,001	virem	1	0,001
vebā ³ iyyeleri	1	0,001	viremlere	1	0,001
vebā ³ iyyeye	1	0,001	viren	1	0,001
veca ^c dan	1	0,001	viricidir	1	0,001
vech	1	0,001	virile	1	0,001
vechile	1	0,001	virilen	1	0,001
veda ^c	1	0,001	virilüb	1	0,001
velābüd	1	0,001	virmeýüb	1	0,001
velī	1	0,001	vişneden	1	0,001
velīkin	1	0,001	vişneniñ	1	0,001
verāmdir	1	0,001	voynuq otı	1	0,001
veremden	1	0,001	vuqıyyeden	1	0,001
veremdiñ	1	0,001	vuqıyyedir	1	0,001
veremdir	1	0,001	vuqıyyesi	1	0,001
veremi	1	0,001	vuqıyyesine	1	0,001
verem-i	1	0,001	vuqū ^c 1	1	0,001
veremler	1	0,001	yabışduralar	1	0,001
vericidir	1	0,001	yabışgan	1	0,001
vertīka	1	0,001	yabışmasına	1	0,001
vesvāsı	1	0,001	yābise	1	0,001
vezn	1	0,001	yāfūh	1	0,001
vilādete	1	0,001	yağlamak	1	0,001
vilādeti	1	0,001	yağlayalar	1	0,001
vilāyetde	1	0,001	yağlayub	1	0,001
vilāyetden	1	0,001	yağlı	1	0,001
vilāyet-i	1	0,001	yağlulıǵı	1	0,001
vilāyetinde	1	0,001	yaşsac	1	0,001

yağazadır	1	0,001	yapıldıkda	1	0,001
yağdıkdan	1	0,001	yapılmanñ	1	0,001
yağıcı	1	0,001	yapılmış	1	0,001
yağınlğına	1	0,001	yapılır	1	0,001
yağın	1	0,001	yapışdırsalar	1	0,001
yağmağdan	1	0,001	yapışduğı	1	0,001
yağmış	1	0,001	yapışkan	1	0,001
yağsa	1	0,001	yapışmasına	1	0,001
yağulara	1	0,001	yapışmaya	1	0,001
yākūtũ	1	0,001	yapışmazsa	1	0,001
yalıñ	1	0,001	yapışsa	1	0,001
yaluñızlığı	1	0,001	yapışur	1	0,001
yana	1	0,001	yapmasınñ	1	0,001
yanar	1	0,001	yaprağıñ	1	0,001
yanbaşlarından	1	0,001	yaprağında	1	0,001
yandırub	1	0,001	yaprağıyla	1	0,001
yağunlğına	1	0,001	yaprağların	1	0,001
yanık	1	0,001	yaprağlarında	1	0,001
yanımızda	1	0,001	yaprağlu	1	0,001
yanğusun	1	0,001	yapulur	1	0,001
yanğusına	1	0,001	yapup	1	0,001
yanmağ	1	0,001	yaradan	1	0,001
yanmasın	1	0,001	yaralanur	1	0,001
yanmaz	1	0,001	yaralarından	1	0,001
yanmıřınıñ	1	0,001	yaraniñ	1	0,001
yanub	1	0,001	yararlar	1	0,001
yapalar	1	0,001	yarasın	1	0,001
yapar	1	0,001	yarıla	1	0,001
yaparım	1	0,001	yarmaz	1	0,001
yaparlar	1	0,001	yarpus	1	0,001
yapduğumda	1	0,001	yarpuza	1	0,001
yapılan	1	0,001	yarpuzıyla	1	0,001

yaru	1	0,001	yebrūhdur	1	0,001
yarum	1	0,001	yebrūhuñ	1	0,001
yarusını	1	0,001	yebrūhü'z-zamm	1	0,001
yaşşıca	1	0,001	yedide	1	0,001
yaşar	1	0,001	yedikde	1	0,001
yaşardır	1	0,001	yedikleri	1	0,001
yaşarmak	1	0,001	yedincisi	1	0,001
yaşı	1	0,001	yedincisine	1	0,001
yaşında	1	0,001	yedirse	1	0,001
yaşlığına	1	0,001	yedişer	1	0,001
yaşlıklarına	1	0,001	yedügi	1	0,001
yaşluğuna	1	0,001	yedüğünde	1	0,001
yaşlulardan	1	0,001	yedüre	1	0,001
yaşlularıñ	1	0,001	yedürseler	1	0,001
yatdıqda	1	0,001	yedürür	1	0,001
yatsalar	1	0,001	yeg	1	0,001
yattū ^c ātdır	1	0,001	yek	1	0,001
yattū ^c ātı	1	0,001	yelden	1	0,001
yatub	1	0,001	yeldir	1	0,001
yavrı	1	0,001	yelini	1	0,001
yavıraradır	1	0,001	yellendürür	1	0,001
yavruarından	1	0,001	yellerine	1	0,001
yavrusı	1	0,001	yelmeşiklü	1	0,001
yavrusın	1	0,001	yemānī	1	0,001
yavuz	1	0,001	yemedden	1	0,001
yavuzdan	1	0,001	yemege	1	0,001
yay	1	0,001	yemenden	1	0,001
yaykalar	1	0,001	yemenīyi	1	0,001
yaylak	1	0,001	yemeye	1	0,001
yazdılar	1	0,001	yemeyen	1	0,001
yazılan	1	0,001	yemişinden	1	0,001
yazmak	1	0,001	yemişler	1	0,001

yemişlü	1	0,001	yılan-balığıdır	1	0,001
yemişsiz	1	0,001	yılanbıçağı	1	0,001
yemlik	1	0,001	yılanıñ	1	0,001
yengeci	1	0,001	yıllarca	1	0,001
yengicidir	1	0,001	yıllarında	1	0,001
yenile	1	0,001	yırtar	1	0,001
yeñisine	1	0,001	yırtıcıdır	1	0,001
yenmez	1	0,001	yırtub	1	0,001
yense	1	0,001	yidirmeyeler	1	0,001
yenüb	1	0,001	yidirse	1	0,001
yenürse	1	0,001	yidürseler	1	0,001
yeprühü'z-zāmm	1	0,001	yidürüb	1	0,001
yer pelīdi	1	0,001	yidürürler	1	0,001
yer-altında	1	0,001	yigirmide	1	0,001
yerdir	1	0,001	yigirmiden	1	0,001
yeri	1	0,001	yigirminci	1	0,001
yerin	1	0,001	yigitler	1	0,001
yeriñ	1	0,001	yigitlere	1	0,001
yerlerden	1	0,001	yilden	1	0,001
yerlerdir	1	0,001	yilleri	1	0,001
yerlerin	1	0,001	yinürbaş	1	0,001
yerlerinden	1	0,001	yir	1	0,001
yerlerine	1	0,001	yire	1	0,001
yeryüzine	1	0,001	yirlere	1	0,001
yese	1	0,001	yoğura	1	0,001
yetişdürmeye	1	0,001	yoğurdından	1	0,001
yetişmeden	1	0,001	yoğurdınıñ	1	0,001
yetişmekdir	1	0,001	yoğsa	1	0,001
yetişmişdir	1	0,001	yoğlayınca	1	0,001
yevmī	1	0,001	yol	1	0,001
yevmīniñ	1	0,001	yolar	1	0,001
ye³ s	1	0,001	yoldan	1	0,001

yolu	1	0,001	yumurṭanıñ	1	0,001
yolın	1	0,001	yumurṭasın	1	0,001
yoliñ	1	0,001	yumurṭasını	1	0,001
yolların	1	0,001	yumurṭayı	1	0,001
yollarını	1	0,001	yumurṭayı	1	0,001
yorğunlara	1	0,001	yūnānca	1	0,001
yorğunluḡda	1	0,001	yūnānda	1	0,001
yorulur	1	0,001	yūnānīlerden	1	0,001
yoşun	1	0,001	yūnāniyūn	1	0,001
yoşunı	1	0,001	yunmasının	1	0,001
yozluḡ	1	0,001	yunmışınıñ	1	0,001
yubsdur	1	0,001	yur	1	0,001
yubūsete	1	0,001	yurlar	1	0,001
yubūsetiñ	1	0,001	yūsuf	1	0,001
yubūsetinden	1	0,001	yuşrebdır	1	0,001
yubūsetine	1	0,001	yuṭalar	1	0,001
yubūsetlü	1	0,001	yuṭar	1	0,001
yuda	1	0,001	yu ² kel	1	0,001
yudan	1	0,001	yūñiyle	1	0,001
yuḡanis	1	0,001	yūñle	1	0,001
yuḡarı	1	0,001	yüregiñ	1	0,001
yuḡaruda	1	0,001	yüregine	1	0,001
yuḡarudaki	1	0,001	yüregini	1	0,001
yuḡarusında	1	0,001	yürekden	1	0,001
yumaḡ	1	0,001	yüreklerine	1	0,001
yumar	1	0,001	yürıdeler	1	0,001
yumazlar	1	0,001	yürıdır	1	0,001
yumrı	1	0,001	yürimege	1	0,001
yumşada	1	0,001	yürümek	1	0,001
yumşadub	1	0,001	yüzgeçligi	1	0,001
yumuldugına	1	0,001	yüzilmiş	1	0,001
yumurṭadır	1	0,001	yüzin	1	0,001

yüzinde	1	0,001	zamğdır	1	0,001
yüzük	1	0,001	zamğı	1	0,001
yüzümi	1	0,001	zamğ-ı	1	0,001
zabāda	1	0,001	zamğına	1	0,001
zabādı	1	0,001	zamğlı	1	0,001
zabīd	1	0,001	zamīme	1	0,001
zācı	1	0,001	zamķ	1	0,001
zağferān	1	0,001	zarardır	1	0,001
zāhirdir	1	0,001	zarar-ı	1	0,001
zāhiren	1	0,001	zararına	1	0,001
zāhiresin	1	0,001	zararını	1	0,001
zahīr-i	1	0,001	zararlarını	1	0,001
zahīriñ	1	0,001	zararludur	1	0,001
zāhirine	1	0,001	zararsız	1	0,001
zahmetdir	1	0,001	zarbdan	1	0,001
zahmeti	1	0,001	zarbe	1	0,001
zahmetin	1	0,001	zarf	1	0,001
zahmetler	1	0,001	zarūret	1	0,001
zahmetleri	1	0,001	zarūriyyedir	1	0,001
zahmetlerin	1	0,001	zātındadır	1	0,001
zahmetsizdir	1	0,001	zātü'l-cenbin	1	0,001
zahr	1	0,001	zātü'n-nemle	1	0,001
zak	1	0,001	zātü'r-riyye	1	0,001
zakķūm	1	0,001	zavrı	1	0,001
zal ^c	1	0,001	zāyide	1	0,001
zamāna	1	0,001	zāyidin	1	0,001
zamāniñ	1	0,001	zāyic	1	0,001
zamānından	1	0,001	za ^c ferānı	1	0,001
zamānla	1	0,001	za ^c fin	1	0,001
zamānlarında	1	0,001	za ^c findandır	1	0,001
zamānsız	1	0,001	za ^c fını	1	0,001
zamarları	1	0,001	za ^c ifine	1	0,001

za ^c iflere	1	0,001	zemінде	1	0,001
za ^c ifligine	1	0,001	zemīni	1	0,001
za ^c ifligini	1	0,001	zemīninde	1	0,001
za ^c ifü'l-	1	0,001	zemīnleri	1	0,001
za ^c ter	1	0,001	zencebīli	1	0,001
za ³ n	1	0,001	zencebīliñ	1	0,001
zebānī	1	0,001	zencebīn	1	0,001
zebediyyedir	1	0,001	zen-dost	1	0,001
zebūn	1	0,001	zeng	1	0,001
zeheb	1	0,001	zengār	1	0,001
zeheb-i	1	0,001	zerārīḥ	1	0,001
zehebü'l-	1	0,001	zerāvendler	1	0,001
zehīr	1	0,001	zerdeçüb	1	0,001
zehirden	1	0,001	zergerleri	1	0,001
zehirdir	1	0,001	zerīn-ķadeḥ	1	0,001
zehire	1	0,001	zernīḥ	1	0,001
zehirlenmiş	1	0,001	zernīḥden	1	0,001
zehirlerüñ	1	0,001	zernīḥ-i	1	0,001
zehirli	1	0,001	zerrīn	1	0,001
zehirlügi	1	0,001	zer-verd	1	0,001
zehirlüsi	1	0,001	zeviyyü'l-	1	0,001
zehir-nākdır	1	0,001	zeyt-i	1	0,001
zehretü'l-	1	0,001	zeytūnī	1	0,001
zehr-i	1	0,001	zıdd	1	0,001
zehridir	1	0,001	zıddıdır	1	0,001
zehrini	1	0,001	zıfda ^c	1	0,001
zekerden	1	0,001	zıķıñ	1	0,001
zekerīñ	1	0,001	zıķķīde	1	0,001
zekerine	1	0,001	zıķķīniñ	1	0,001
zekeriyyā	1	0,001	zıķķīye	1	0,001
zelāzile	1	0,001	zımāddır	1	0,001
zemīn	1	0,001	zımād-ı	1	0,001

zımādlarıñ	1	0,001	zūsınṭāriyāya	1	0,001
zımāṭlar	1	0,001	zücāc-ı	1	0,001
zīb	1	0,001	zügürtlük	1	0,001
zībaqda	1	0,001	zū-ḥamset-i	1	0,001
zībaqı	1	0,001	zührī	1	0,001
zībaq-ı	1	0,001	zühüb	1	0,001
zībaqıñ	1	0,001	zühūr-ı	1	0,001
zībaqī	1	0,001	zükāmı	1	0,001
zībaqıyyet	1	0,001	zükāmdan	1	0,001
zībaqlar	1	0,001	zümürdüh	1	0,001
zifte	1	0,001		72748	%100
zifti	1	0,001			
zift-mumyāsı	1	0,001			
zihniñ	1	0,001			
zīq	1	0,001			
zīnet	1	0,001			
zirā°	1	0,001			
zirā°	1	0,001			
zīresi	1	0,001			
zīresidir	1	0,001			
zīvān	1	0,001			
ziyādece	1	0,001			
zī° b	1	0,001			
zor	1	0,001			
zorına	1	0,001			
zūfādır	1	0,001			
zūfr	1	0,001			
zuḥale	1	0,001			
zuhūra	1	0,001			
zuhūr-ı	1	0,001			
zuhūrına	1	0,001			
zurüb-ı	1	0,001			

4.4. Ek Dizini

<p>-a - 476 - aç-a 28b/14, 76a/14 ağard-a 113a/6 ağ-a 92a/15, 107a/2 ayrıl-a 93b/2 bozul-a 27a/3 bul-a 13b/9, 14a/2, 14a/7, 14a/18, 15a/4, 15a/10, 15b/2, 15b/19, 17a/17, 17b/13, 18a/3, 18a/10, 18b/4, 18b/8, 18b/16, 19b/12, 20a/4, 20a/17, 20b/2, 20b/7, 21a/7, 23a/7, 23a/13, 23a/17, 23b/3, 23b/9, 23b/16, 24a/6, 24a/8, 24a/13, 24a/19, 24b/12, 25a/3, 25b/16, 26a/9, 26a/13, 27a/15, 119b/9, 129a/5, 137b/3 bulan-a 5b/15 bulun-a 11a/13 çık-a 25b/18, 94a/8, 123b/2, 143a/8, 144a/9, 144b/18 çıkâr-a 37a/1, 51b/10, 98b/9, 111b/11, 143b/12 dağid-a 120a/17 dur-a 54b/3, 120a/16, 131b/2, 131b/9, 137a/12, 140b/13 ışlan-a 124b/17, 125a/15, 125a/17 kaç-a 111a/17 kal-a 123b/8, 124a/9, 124a/15, 124b/4, 138a/8, 141a/2, 141a/4 karışdır-a 125b/9, 131b/2 karışdırıl-a 122b/8 karışdur-a 47b/16 kat-a 123b/3 kaynad-a 123b/9 kır-a 83b/6 kırıl-a 58b/14 kopar-a 59a/19, 112a/2 koy-a 12b/2, 123b/9, 123b/10, 125b/10, 126a/7, 131b/13, 143a/12 koyul-a 139a/4 kuşdur-a 104a/5, 114a/6 ol-a 4a/8, 4a/9, 5a/7, 5a/11, 5a/18, 5b/12, 5b/13, 5b/14, 5b/15, 5b/16, 5b/17, 5b/18, 5b/19, 7a/1, 7b/1, 12b/5, 12b/8, 12b/14, 12b/18, 13a/2, 13a/11, 13a/17, 13a/18, 13a/19, 13b/1, 13b/4, 13b/5, 13b/7,</p>	<p>13b/10, 13b/11, 13b/17, 13b/18, 14a/2, 14a/3, 14a/4, 14a/7, 14a/8, 14a/10, 14a/11, 14a/13, 14a/15, 14a/16, 14a/17, 14a/18, 14b/2, 14b/6, 14b/7, 14b/15, 15a/2, 15a/15, 15b/6, 15b/10, 15b/12, 15b/13, 16a/6, 16b/1, 16b/8, 17a/3, 17a/11, 17a/12, 17a/14, 17a/19, 18b/7, 20b/3, 21b/4, 22a/8, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24b/13, 24b/16, 25a/16, 25a/17, 25a/19, 25b/6, 25b/7, 25b/16, 25b/17, 26a/1, 26a/14, 27a/3, 27a/4, 27a/5, 27a/8, 27b/3, 28a/1, 29a/1, 29b/7, 29b/13, 30a/1, 30a/2, 35a/2, 35a/16, 36a/2, 37a/11, 38a/2, 39a/9, 39a/10, 39b/18, 40b/14, 41a/7, 41a/14, 41b/15, 42a/4, 42a/18, 43a/10, 43a/11, 44b/8, 48b/7, 49a/6, 50a/6, 51a/7, 52a/3, 52a/16, 52b/18, 53b/9, 53b/10, 53b/19, 55b/7, 56a/13, 57a/5, 57a/10, 59a/5, 59a/6, 59a/14, 59b/10, 60a/18, 62b/6, 62b/10, 62b/16, 63b/14, 63b/15, 66a/1, 66a/11, 67b/5, 67b/14, 69a/4, 70a/12, 71a/13, 71a/18, 72b/10, 73a/14, 73b/12, 77b/12, 77b/18, 78a/7, 81a/17, 82a/6, 83b/11, 84a/7, 84b/13, 85a/16, 85b/1, 86a/5, 86a/6, 87b/18, 88a/2, 88a/4, 88a/8, 90b/2, 90b/10, 91a/3, 91a/8, 91b/2, 92a/16, 92a/17, 92b/5, 92b/6, 93a/4, 93a/8, 93a/15, 93a/18, 93b/8, 93b/12, 94a/1, 94a/15, 94b/10, 95a/6, 98b/19, 99b/19, 100b/19, 101b/5, 103a/3, 104a/2, 104a/7, 104b/5, 104b/9, 104b/14, 105b/4, 106a/8, 106a/17, 107b/10, 108b/6, 111a/10, 111b/17, 115a/1, 115a/7, 115a/8, 115b/18, 115b/19, 116a/12, 116b/15, 116b/18, 118b/8, 119b/13, 120b/11, 121a/10, 121a/14, 121b/8, 122b/2, 122b/10, 123a/5, 123a/15, 124b/9, 124b/11, 124b/16, 124b/18, 124b/19, 125a/9, 125a/14, 125b/18, 126a/4, 127a/2, 127a/13, 127b/13, 128a/15, 128b/12, 129a/14, 130a/4, 131a/4, 131b/1, 131b/6, 131b/12, 131b/17, 133a/15, 134b/7, 134b/18, 136b/5, 137b/15, 138b/5, 138b/12, 139b/7, 140b/3, 142b/19, 143b/13, 145a/4, 145a/8, 145a/13 olun-a 6b/1, 8b/1, 16a/18, 66b/13, 120a/14, 120b/2, 120b/3, 121a/2, 121a/8, 121b/3, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9,</p>
---	---

122a/15, 122a/19, 122b/14, 123a/2, 123b/7, 127a/10, 127b/13, 127b/14, 128a/8, 128b/8, 128b/9, 128b/15, 129b/13, 130a/6, 130a/18, 130b/1, 131b/14, 132a/4, 132b/13, 132b/18, 133a/3, 134b/13, 134b/19, 136b/17, 139a/10, 141a/17	bağırsağ+a 38b/1, 40a/9, 73a/2, 88b/7, 90b/18, 92b/5, 96a/10, 100a/16, 107a/17, 108b/15
şaç-a 29b/18, 31b/6, 116a/10, 139a/7	bāh+a 29b/1, 31a/11, 36a/9, 39b/11, 46b/1, 47a/16, 51a/2, 58a/17, 74a/3, 80b/6, 80b/8, 87a/17, 97b/12, 99a/12
şıkıl-a 16b/1	bahağ+a 27a/19, 28b/5, 58b/9, 70b/19, 80b/11, 87b/14, 95a/17, 98b/19, 109a/16, 110a/5, 138b/19, 139a/2
tağid-a 73b/18	bal+a 39b/8, 99a/3, 99a/4, 122a/16
tāmzır-a 72a/9	balğam+a 39a/6, 40a/14, 43b/3, 134b/1, 142b/18
toğun-a 71a/8	baraş+a 81a/1, 95a/17, 98b/19, 110a/4, 133b/15, 138b/19, 139a/2
105a/16, 124b/5, 131b/14, 135a/12, 135a/13, 139a/4, 139a/7, 141a/17, 143a/16, 144a/2	barāş+a 91a/18
tut-a 36b/17, 103a/18	baraş+a 97b/2
tutul-a 17a/11	bardağ+a 54b/2
var-a 6a/1	başar+a 137a/10
yan-a 28a/13	baş+a 31b/6, 34b/7, 35b/3, 36a/17, 38b/13, 42a/11, 44b/19, 47a/3, 48b/9, 72b/5, 83a/9, 94b/3, 98b/3, 98b/10, 104a/8, 104b/9, 107b/17
yapış-a 62b/5, 143b/1	bāṭın+a 10a/10, 40b/2, 110b/12
yarıl-a 101a/4	beyāz+a 8a/12, 51b/1
yat-a 25b/16, 26a/5	bıñar+a 57a/19
yoğur-a 137b/11	boğaz+a 28b/9, 39a/11, 52b/6, 58b/4, 64a/3, 93a/9, 94a/1, 102b/3, 106b/3, 108b/10
yud-a 137b/3	boyn+a 68a/19
yumşad-a 103b/10	buğday+a 59a/11
+a - 807 -	buḡār+a 119a/17
adam+a 13a/12, 78b/13, 104a/12, 121b/4, 122b/3, 122b/4, 140b/16	buḡrān+a 25b/11
afyūn+a 97b/5, 114a/7	burn+a 56a/11, 70b/14
ağac+a 9b/17, 71a/17, 114a/10	burun+a 16a/1, 29b/9, 39a/16, 59b/9, 70b/15, 74b/13, 76a/16, 78b/10, 99a/14, 103a/7, 141a/19, 142a/18
ağz+a 16a/6, 16b/14, 16b/15, 16b/16, 61a/8, 64a/9	büşür+a 60b/6, 116b/12, 116b/14
aḡlāt+a 46b/9	cerāḡat+a 62a/18, 74a/18, 74b/2, 76b/5, 108b/3
aḡşam+a 137b/13	cimā ^c +a 33b/5, 37b/15, 57a/9, 63a/6, 73b/17, 75b/7, 81a/16, 97b/14, 99a/14, 106a/15, 106a/16, 123a/19, 124a/12, 127b/9, 137a/16, 145b/5
alın+a 42a/11, 99b/11, 99b/12, 107a/3	cüdām+a 74a/8, 103b/7, 105a/3, 133b/14
anasūn+a 81b/2	cünūn+a 31a/4, 133b/13
anlar+a 10a/20, 53b/19, 71a/10, 82a/18, 96b/16	cür ^c alıḡ+a 145a/8
^c aşab+a 135a/9	
^c aşḡ+a 50a/2	
^c ataş+a 39b/11, 50b/17	
^c avrat+a 71a/13	
ay+a 99b/19	
ayağ+a 22b/8	
ayaz+a 124b/5, 144b/18	
^c ayn+a 34a/17, 53a/11	

cüzām+a 101b/9, 132a/5	ḥavāss+a 66a/4, 66b/13
çanağ+a 58b/18	ḥayvān+a 7a/16, 116b/19
çıban+a 52b/12	hayz+a 38a/1
çığıd+a 113a/5	ḥayz+a 102a/6
dānık+a 144a/13	ḥazm+a 58a/17, 70a/17, 85b/4,
devvār+a 82a/12, 87b/5, 103a/7	97b/19, 103a/14, 132b/10, 132b/14, 132b/19
dıķ+a 135a/19	ḥıfz+a 83b/16
dimāğ+a 10b/10, 10b/12, 12a/9,	ḥılṭ+a 37b/19, 117a/9
15b/10, 24a/18, 34b/18, 36b/16, 41a/12,	ḥumār+a 106a/11
44a/13, 47b/10, 49a/13, 54b/16, 66a/4,	ḥunnāk+a 31a/5, 65b/2, 81a/6,
66a/8, 66b/13, 68b/14, 69b/7, 76b/8, 77b/14,	87a/11
79b/14, 91b/5, 94b/8, 99a/15, 106a/10,	ḥunnāk+a 16b/12, 45b/3, 68a/12
111a/2, 116a/7, 116a/8, 127a/9, 127a/14,	ıncķıruğ+a 103a/10
129b/2, 131a/2, 132b/13	ıncķırığ+a 55a/4
elmās+a 96b/8	ıfsād+a 42a/8
emrāz+a 11b/12, 18b/15, 30a/8,	ıḥtināk+a 22a/16
30b/19, 38b/11, 51a/16, 61a/2, 68b/1, 70b/4,	° ilāc+a 4b/5, 6a/3, 11b/12, 27a/9,
91a/17, 115b/17, 120a/5, 133b/18	45b/19
endām+a 103b/10	ınḥıṭāt+a 26b/3
endāmlıg+a 123b/6	insān+a 10a/16, 11a/4, 11a/11,
endūh+a 52a/1, 99b/1	45a/12, 66b/6, 77b/17, 87a/5, 116a/16,
evrām+a 116b/12, 116b/14	124a/6, 141a/15
faşl+a 4a/12	in° āz+a 46b/1
fırun+a 32b/12	ķab+a 92a/11
furun+a 126a/7	ķabarçıg+a 51a/2
fuvāk+a 18b/10	ķabz+a 68a/13, 106b/3, 126a/14,
ğalaṭ+a 97a/5	135a/5, 135a/11
ğam+a 91a/15, 113b/4	kāfūr+a 79a/9
ğaşyān+a 40a/14, 108a/7	kāğıd+a 99b/11
ğayr+a 71a/17, 86a/9, 101b/19,	ķan+a 46a/9, 73a/16, 108a/19,
104a/18	108b/2, 115b/11, 115b/14
ğıbb+a 109b/1, 133b/18, 143b/16	ķasıg+a 50b/4
ḥabb+a 128a/17, 128b/1, 128b/9	ķay° +a 34b/10
ḥafaķān+a 31a/9, 39a/3, 40a/19,	ķazğan+a 21a/19, 53a/13
49b/19, 50b/9, 51a/3, 51b/19, 53b/12, 61a/1,	ķıl+a 63a/11
61a/3, 61b/11, 70a/2, 78b/13, 81b/6, 82a/12,	ķışır+a 71a/13
84b/17, 89a/14, 89b/9, 91a/15, 94b/1,	ķıvām+a 16a/5, 29b/6, 35a/9, 37a/12,
94b/13, 99a/18, 103a/9, 103a/17, 105b/3,	44b/13, 44b/14, 45a/5, 46b/3, 48b/19,
111a/5, 113b/4, 118b/3, 124a/18, 131b/16,	89a/18, 106a/16, 107b/8, 118b/11, 121a/12,
135a/19, 135b/5	123a/17, 123b/18, 124a/4, 124a/9, 124a/15,
ḥal° +a 103a/1	124b/8, 125b/4, 126a/16, 126a/17, 132b/4,
ḥammām+a 14a/11, 15b/8, 20b/1,	132b/8, 133a/13, 133a/16, 134a/4, 137a/12,
20b/12, 23b/8, 24b/11, 27a/10, 137b/11	137b/19, 138a/19
ḥār+a 135a/19	ķıyām+a 40a/8
ḥāvān+a 128a/13	ķıyās+a 9b/6, 96b/3
ḥavās+a 109a/8, 111a/13	ķızıl+a 14b/2

kızılığ+a 98b/4, 108a/4, 114a/18
 kulağ+a 15b/14, 15b/17, 15b/18,
 28b/13, 30a/4, 31a/6, 32a/12, 32a/18, 40a/6,
 45a/19, 46b/16, 47a/7, 51b/4, 51b/13, 51b/15,
 52b/9, 52b/12, 65a/11, 67a/7, 67a/10, 72a/9,
 75a/5, 75a/16, 75b/6, 76b/9, 76b/10, 76b/11,
 89a/6, 107b/19, 116a/14, 116a/15
 külā^c +a 89b/8
 kulā^c +a 66a/19
 kulunc+a 19b/1, 34b/9, 39a/8,
 69a/16, 74a/5, 76b/3, 76b/8, 80b/1, 88a/1,
 97a/11, 111a/16, 118b/10, 144a/12
 kurşun+a 96a/17
 kuşmuğ+a 137b/14
 kuşluğ+a 123b/4
 lisān+a 116a/16
 lühüm+a 72a/16
 mafāşıl+a 22b/6, 22b/14, 31b/5,
 39b/3, 41a/2, 41b/18, 47b/15, 49a/18,
 54a/12, 61b/19, 64b/5, 66b/1, 72b/7, 80b/19,
 95b/16, 96a/4, 97a/10, 103a/16, 105b/4,
 106b/13, 107a/15, 127a/11, 127b/1, 133b/14,
 140b/16, 142a/1, 144a/12
 mahtüm+a 40a/17
 maḡ^c ad+a 33a/6, 50a/13, 54a/7,
 58a/13, 59a/18, 63a/15, 64b/9, 91a/6,
 101a/7, 103b/18, 105a/3, 111b/9, 120a/4
 maraž+a 4b/12, 11b/17, 15a/1,
 17b/11, 18a/8, 18a/9, 22a/13, 22b/2, 22b/3,
 23a/1, 23b/2, 35a/6, 42a/6, 137a/4, 145b/14
 maşrū^c +a 81a/15
 ma^c cūn+a 113b/8
 ma^c donos+a 101a/14
 mekān+a 92a/10
 melūlluğ+a 61b/15
 meşāyih+a 132b/19
 meşāyih+a 112b/18
 mezbūr+a 66a/1
 mizāc+a 36a/10, 36a/12, 38a/6,
 50a/8, 50b/2, 57b/8, 61a/14, 61a/15, 63a/6,
 69b/5, 80b/6, 81a/6, 82b/2, 102b/5, 104a/16,
 113a/11, 123a/11, 127a/16
 mūcāma^c at+a 37a/6
 nabž+a 12b/2, 12b/12
 nāfiz+a 73a/8
 nās+a 68b/19

nāşūr+a 51b/3
 nebātāt+a 72a/16
 nefh+a 97b/13
 nevāşir+a 59a/17, 60b/6, 73b/1,
 90b/14, 103b/17
 nezelāt+a 32a/1, 46a/13, 52b/6,
 61a/11, 62b/7, 74b/16, 79b/10, 94b/8, 103b/8
 nisyān+a 38b/4, 43a/9, 43b/3,
 70a/18, 79a/6, 87a/11, 139b/9
 nu^c ūt+a 49b/10
 oğlan+a 63b/12
 ot+a 9b/13, 84a/5, 94b/14
 raḡb+a 104b/18
 rīh+a 81b/15
 rub^c +a 62b/7, 143b/16
 rūh+a 39b/17, 61b/15, 66a/4, 84a/5,
 109b/6, 115a/17
 rum+a 106a/3
 rūşenālīg+a 97b/15
 ruḡbāt+a 34b/10
 şabāh+a 145a/17
 şābūn+a 105b/7
 şağırlīg+a 104a/6
 şaḡal+a 29b/18, 49a/15
 saḡanḡūr+a 46b/1
 şaman+a 102b/1
 şarılığ+a 57b/18, 67b/5, 82b/5,
 82b/6, 111b/16, 125a/6, 136a/19
 şarulīg+a 36b/3
 şar^c +a 29b/10, 29b/20, 31a/9,
 31b/19, 32b/2, 34a/14, 43b/8, 55a/5, 61a/1,
 67b/5, 68a/17, 68a/18, 71b/1, 71b/13, 73a/7,
 73b/3, 76a/11, 76b/4, 78b/3, 81a/19, 93a/7,
 93b/10, 99b/1, 118b/4
 sefūf+a 120b/7, 129a/5
 semūm+a 34a/15
 semūmāt+a 62b/4, 79b/19, 86b/8,
 87a/18, 88b/15, 97b/15, 112a/14
 sereḡān+a 28a/8
 şıbyān+a 38b/19
 şıfat+a 125b/4, 126a/2, 128a/7,
 128b/8, 128b/15, 129b/2, 132a/4, 132a/8,
 132a/17
 sıyāh+a 66b/8, 81b/10
 şovuğ+a 5a/2
 şudā^c +a 29b/10, 41a/6, 76a/11,

78a/5, 87b/5, 109b/1 şusuzluğ+a 13a/3, 40a/14, 57a/14, 61b/15, 135b/8 şākķ+a 83b/17 şarāb+a 29a/1, 44a/9 şatru'l-ğıbb+a 133b/18 tab ^c +a 39b/11, 40b/9, 127b/4 talağ+a 34a/9, 36b/2, 37a/10, 45a/9, 50a/9, 54a/16, 55a/1, 57b/18, 64a/11, 65a/3, 67b/6, 70a/14, 70b/8, 73b/5, 82b/5, 89b/16, 95a/11, 95b/2, 103a/19, 109a/9, 115a/3, 120a/4 tams+a 85a/2 taraf+a 92a/10 tarīķ+a 117a/5 taş+a 58b/5, 92a/14, 98b/12 ta ^c ām+a 27b/16, 33b/3, 56b/2, 70a/17, 72a/18, 72b/19, 73b/17, 80b/6, 91b/7, 91b/16, 97b/14, 101a/16, 107a/5, 107b/3 tā ^c ūn+a 101a/3, 105a/19, 135b/5, 142b/6, 143b/16, 144a/5, 145a/18 tennūr+a 30b/14, 63b/8 tiryāk+a 88b/4 uçuğ+a 31a/4, 57b/12 ^c urūķ+a 142a/7 uyuz+a 29a/20, 41a/3, 49b/16, 51b/3, 52b/13, 53a/10, 53a/17, 53a/18, 55b/4, 57a/3, 57b/8, 59a/4, 59a/12, 71b/15, 79b/12, 93b/10, 108b/12, 116b/18, 137b/7 ^c użv+a 12a/8, 12a/12, 12b/11, 12b/12, 92b/17, 113a/10 varağ+a 113b/10 vesvās+a 45b/16, 113b/4, 133b/13 yağ+a 57a/3, 78b/18, 102a/15, 105a/16 yarpuz+a 70b/2 yerekān+a 20b/2, 20b/13, 28b/7, 36b/2, 44b/12, 55a/4, 57b/19, 65a/14, 71a/3, 72a/6, 78a/19, 91b/7, 93b/4, 95b/14 yıl+a 34b/10, 34b/14, 55b/6 zabād+a 51b/15 zāc+a 51b/2 zamān+a 123a/7 zībağ+a 10b/10, 10b/12, 10b/14 zuhūr+a 10b/3 zūkkām+a 36b/17, 51b/12, 53a/4,	66a/9, 73a/8, 74b/14, 75b/5, 78a/5, 79b/10, 81b/15, 85b/5, 113a/10, 140a/1 -acağ - 14 - açıl-acağ 60a/6, 113a/14 çıkar-acağ 99b/3 ol-acağ 36b/16, 45b/2, 66b/10, 104b/12 olun-acağ 6a/8, 121a/17 şal-acağ 96b/6 yat-acağ 120b/3, 120b/14, 133b/8, 137a/18 -alar - 199 - aķıd-alar 17a/12, 17b/3, 20b/2, 20b/13, 24b/14, 25a/2, 121a/14, 136b/19 aķsırd-alar 15a/8 al-alar 30b/15, 87b/8, 93a/16, 121a/5, 124b/8, 126a/8, 134b/18, 137b/10, 141a/7 arıd-alar 24b/14 aşakoy-alar 27b/19, 143a/19 aş-alar 146a/4 at-alar 123a/5, 125a/16 batır-alar 99a/4 bul-alar 17a/7 çıkar-alar 16b/2, 54b/3, 99b/3, 121b/6, 136a/6, 140b/10 ğıdālandur-alar 26b/8 işlad-alar 121a/8, 125b/11, 126a/1, 136a/6 ķarışdır-alar 123a/8, 135a/8 ķarışdur-alar 47b/17, 74b/2, 112a/12, 121a/8, 121b/8, 134a/5, 135a/14, 137b/11, 144b/7 ķat-alar 28a/14, 29b/14, 33a/7, 44b/1, 62b/1, 63a/12, 69b/3, 71a/7, 74a/7, 74b/4, 84a/13, 86b/3, 88a/4, 89b/10, 91a/17, 91b/8, 91b/9, 96a/7, 103b/12, 112a/6, 112a/17, 121a/6, 125a/10 ķaynad-alar 82a/1, 123a/6, 124a/3, 124b/17, 125a/5, 125a/15, 125b/3, 125b/11, 127b/11, 135a/5 ķızdur-alar 137b/12 ķoğ-alar 38b/16 ķoğlad-alar 16a/7 ķorğ-alar 104b/4
--	---

<p> koy-alar 14a/11, 20b/1, 20b/12, 24b/11, 27a/10, 38a/12, 50a/13, 51b/14, 73a/13, 75b/5, 87b/6, 88b/9, 93b/1, 94a/19, 99a/3, 99a/4, 101b/17, 113b/9, 120b/7, 121a/11, 122a/17, 123a/2, 123b/1, 124b/9, 125a/11, 125a/14, 125b/13, 130b/4, 131b/2, 134b/15, 135a/13, 136a/5, 137a/3, 137a/12, 138a/13, 140b/11, 140b/13, 143a/7 kullan-alar 139b/12, 140b/10 kurud-alar 56b/7 kurud-alar 30b/16, 48a/15, 127a/7, 136a/6 kuşdur-alar 18a/16, 93a/6 ol-alar 4b/6, 6a/5, 25a/13, 27b/4, 27b/19, 34a/15, 39b/19, 47a/9, 48b/8, 61a/17, 99a/17, 113b/1, 123a/5 otur-alar 21a/18, 59a/18 oturd-alar 21b/1, 27a/11 saç-alar 67a/11, 83a/1 şakın-alar 72a/14, 92b/1 şal-alar 96b/7 şanç-alar 97a/2 şar-alar 30b/14 şık-alar 126a/17, 131b/9 şok-alar 51b/4 tamğur-alar 14a/8 tamlad-alar 15b/14, 15b/17, 15b/18, 16a/9, 139a/11, 139a/13 taldur-alar 121a/15 tut-alar 19a/1, 42b/7 ur-alar 17a/14, 18a/6, 20b/5, 27a/13, 30b/1, 32a/8, 42a/10, 46b/12, 59a/18, 60a/11, 60a/13, 70b/13, 98a/19, 99b/10, 101b/13, 113a/15, 131a/5, 144b/12 yabışdur-alar 103b/18 yap-alar 137a/2 yar-alar 30b/15, 36b/15, 79a/19, 104b/4, 139a/14 yuğ-alar 105b/1 -alım - 1 - ol-alım 26a/7 -an - 510 - aq-an 29a/4, 30a/5, 35a/4, 44b/5, 44b/18, 60a/11, 62a/14, 83b/16, 95a/9, 101b/12, 108a/19, 108b/2, 109a/3, 124a/6, </p>	<p> 142a/6 alın-an 52b/10 bat-an 75a/4 bil-an 117a/6 bozul-an 120b/5 bulun-an 44a/3 çık-an 24a/15, 24a/16, 58b/12, 59a/19, 65b/14, 71a/12, 108a/15, 121b/2, 143b/7, 143b/8, 143b/9, 143b/13, 144a/2, 144a/4 çıkar-an 121b/9, 121b/15 doğun-an 138b/2 işlan-an 83a/17 kal-an 138b/15 kalk-an 31a/12, 57a/6, 62b/12, 120b/5 kaşındır-an 79b/12 ol-an 4a/16, 5a/2, 5a/11, 5a/12, 5b/10, 6a/17, 6b/1, 6b/4, 6b/5, 6b/6, 6b/7, 7a/2, 7a/7, 7a/11, 7a/13, 7a/14, 7b/12, 8a/11, 8b/4, 9a/2, 10a/6, 10b/16, 11a/4, 11a/8, 11a/9, 11a/18, 11b/1, 11b/4, 11b/7, 12a/1, 12a/3, 12a/6, 12a/12, 12b/3, 13a/6, 13a/9, 13b/3, 13b/9, 13b/15, 13b/16, 14a/3, 14a/10, 14a/14, 14b/1, 14b/5, 14b/14, 15a/1, 15b/2, 16a/2, 16a/3, 16a/10, 16a/18, 16a/19, 16b/7, 16b/17, 16b/19, 17a/2, 17a/8, 20a/14, 21a/1, 21a/3, 21b/2, 21b/6, 22a/10, 22a/12, 22a/13, 22a/15, 22a/16, 22a/17, 22b/2, 22b/4, 22b/14, 22b/18, 23a/1, 23a/8, 23a/9, 23a/12, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/13, 24b/2, 24b/6, 24b/11, 24b/12, 25b/11, 27b/3, 27b/18, 28a/4, 28b/13, 28b/19, 29a/14, 30a/1, 30a/8, 30a/16, 30a/17, 30b/18, 31b/9, 31b/11, 31b/12, 32a/3, 32a/13, 32b/3, 32b/4, 33a/9, 33a/10, 33a/13, 33b/11, 34a/5, 34a/7, 34a/10, 34a/12, 34a/14, 34b/12, 34b/13, 35a/18, 36a/1, 36a/17, 36b/12, 36b/19, 37a/11, 38b/5, 38b/16, 39a/7, 39b/6, 39b/7, 40a/4, 40a/5, 40b/12, 41a/6, 41a/8, 41a/19, 41b/1, 41b/4, 41b/5, 42a/8, 42b/1, 43a/1, 43a/4, 43a/5, 43a/6, 43a/9, 43b/7, 44a/5, 44a/13, 44a/15, 44b/11, 45a/4, 45b/9, 45b/19, 46a/8, 46a/18, 46b/5, 46b/6, 47a/3, 47a/14, 47a/18, 47b/11, 48a/11, 48a/19, 48b/5, 49a/1, 49a/11, 49a/19, 49b/3, 50a/3, 50a/17, 50b/5, 50b/16, 51a/16, 51b/16, </p>
--	--

<p>52a/13, 52a/19, 52b/2, 52b/12, 53a/1, 53a/5, 53b/3, 53b/4, 53b/16, 53b/18, 54a/18, 55a/14, 56a/2, 56b/11, 56b/12, 56b/16, 57a/5, 57a/6, 57a/7, 57a/12, 58a/6, 59a/3, 59a/13, 59a/17, 60a/4, 61a/2, 61a/3, 61a/6, 61a/13, 61b/6, 61b/12, 61b/17, 62a/1, 62a/16, 62b/1, 62b/2, 62b/18, 63b/15, 64a/18, 65a/8, 66a/3, 66a/5, 66b/10, 66b/14, 66b/17, 67b/12, 68a/10, 69a/10, 70b/4, 71b/5, 72b/13, 74b/17, 76a/5, 76b/9, 77a/9, 77b/12, 77b/15, 78a/4, 78a/19, 79a/11, 79a/19, 80b/5, 80b/6, 80b/7, 80b/12, 81b/6, 81b/8, 82a/12, 83a/2, 83a/4, 83a/6, 83a/7, 83b/6, 83b/17, 84a/10, 84a/11, 84b/11, 85a/11, 85b/4, 86a/8, 86a/17, 87a/11, 87b/8, 88b/2, 89a/1, 89b/7, 90a/16, 90b/3, 91a/1, 91b/12, 91b/19, 92a/1, 92b/8, 94a/3, 94b/13, 95b/3, 95b/9, 95b/13, 95b/19, 96a/8, 97b/5, 99a/11, 99a/18, 99a/19, 99b/13, 100a/14, 100b/12, 102a/10, 103a/15, 104a/6, 104a/17, 104b/2, 105a/2, 105b/8, 107a/15, 107b/15, 108a/9, 109a/4, 109a/11, 110a/1, 110a/7, 111a/10, 113a/4, 113b/2, 114a/7, 114b/1, 114b/19, 115a/6, 115a/7, 115a/12, 115a/14, 115b/7, 115b/11, 115b/12, 115b/15, 115b/17, 115b/18, 116a/3, 116a/4, 116a/6, 116a/7, 116a/12, 116a/15, 116a/17, 116a/18, 116b/1, 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/13, 116b/15, 117a/6, 117a/7, 117a/8, 117a/9, 117a/16, 117b/13, 120a/5, 122a/1, 122a/6, 122a/10, 122a/15, 122a/16, 122b/1, 122b/8, 122b/16, 122b/17, 123a/14, 123b/6, 124a/6, 125a/6, 125a/11, 125b/6, 126a/11, 126a/18, 126b/1, 126b/5, 127a/11, 128a/9, 128a/11, 128a/19, 128b/2, 128b/10, 128b/11, 128b/17, 129b/3, 129b/15, 131a/18, 133a/10, 133b/18, 134b/9, 134b/10, 135b/7, 135b/15, 136a/15, 136b/19, 137a/19, 137b/5, 138b/13, 139a/5, 139a/13, 139b/17, 140a/6, 140a/14, 140b/8, 142b/12, 143a/4, 143a/5, 143a/14, 143b/14, 143b/17, 144a/11, 144a/17, 144b/9, 145a/3, 145a/19</p> <p>olun-an 11a/15, 11b/15, 12b/10, 15a/1, 15a/12, 15b/1, 16a/17, 16b/12, 17a/8, 17a/16, 17b/5, 17b/10, 18b/2, 19a/5, 19b/1, 20a/3, 20b/6, 22a/11, 22a/13, 22a/18, 36b/12, 55a/11, 69a/3, 96a/8, 97a/9, 98a/6,</p>	<p>100a/8, 110a/10, 113a/17, 114b/5, 114b/6, 115a/11, 115a/14, 115b/1, 115b/3, 115b/10, 117a/2</p> <p>şız-an 42a/13 toğur-an 87a/5 tüt-an 27b/19 uç-an 48b/2 uyuş-an 51a/17 yağ-an 59b/15, 102a/14 yapıł-an 123a/1 yazıl-an 19a/8 yud-an 96b/12</p> <p>-ana - 5 - kal-ana 8b/3 koyul-ana 120b/14 ol-ana 37a/11, 120a/2, 141b/7</p> <p>-andan - 2 - ol-andan 128a/19 olun-andan 55a/11</p> <p>-andır - 15 - alın-andır 75a/10 ol-andır 32b/1, 46b/18, 49b/1, 49b/2, 50a/15, 56b/9, 69b/4, 77a/3, 82b/17, 98a/11, 98b/15, 111b/14 olun-andır 128b/16 uç-andır 63a/9</p> <p>-anı - 5 - ol-anı 50a/16, 52a/14, 95b/6, 112a/3, 143b/10</p> <p>-anıñ - 6 - koğ-anıñ 44b/9 ol-anıñ 15b/12, 21a/17, 64a/4, 109a/13</p> <p>-anını - 1 - ol-anını 58b/15</p> <p>-anlar - 17 - çık-anlar 43b/4 kal-anlar 55a/9 ol-anlar 7b/8, 8b/13, 47a/8, 53a/4,</p>
---	--

59b/5, 84a/3, 86b/6, 96a/18, 101a/17,
111a/16, 115a/15, 115b/2, 115b/4, 131a/9
olun-anlar 115b/6

-anlara - 33 -

ağ-anlara 22a/8
al-anlara 54a/7
çık-anlara 63a/15
çık-ar-anlara 79a/4, 109b/11
ol-anlara 6a/1, 10a/20, 29a/16, 32a/1,
55b/16, 60a/15, 61b/1, 64b/9, 66a/5, 67a/15,
69a/18, 69b/6, 70a/17, 72a/13, 72a/15,
74a/10, 81a/19, 87a/3, 93a/2, 96b/15,
125b/6, 139b/9, 139b/10, 141a/15
şok-anlara 36a/7, 45b/6, 103a/11
tutul-anlara 63b/10

-anlardandır - 1 -

olun-anlardandır 97b/7

-anları - 1 -

ol-anları 109b/2

-anlarıñ - 3 -

ol-anlarıñ 54a/14, 82b/11, 122b/17

-ar - 226 -

aç-ar 14b/16, 30a/9, 31a/14, 31b/10,
32a/3, 33a/2, 34a/8, 34a/9, 34b/3, 35b/5,
37b/2, 41a/18, 42b/11, 43b/4, 45b/7, 47b/3,
48a/12, 48b/18, 50a/9, 50a/11, 51a/6,
52a/19, 55b/13, 56a/10, 58a/16, 59a/10,
59b/9, 60a/3, 60a/4, 60a/6, 66b/12, 67a/5,
67b/5, 68a/9, 69a/8, 69b/13, 71a/3, 76b/12,
79b/2, 79b/19, 80b/6, 81b/8, 82b/4, 84a/1,
90a/1, 90b/16, 91b/15, 92a/2, 95b/8, 98a/5,
102a/8, 106a/9, 106a/11, 107a/14, 110b/9,
111b/16, 113a/14, 113a/15, 122a/10,
122a/11, 124a/1, 125a/1, 126a/3, 126b/4,
130a/19, 132a/16, 132a/19, 136a/19, 136b/1,
140b/5, 142a/10, 142a/13

ağ-ar 8a/12, 14b/6, 16b/8, 19b/6,
22a/6, 64a/7, 75b/10, 95a/8, 99b/15,
102b/14, 141a/10

at-ar 65b/13, 84b/5

bat-ar 109b/13, 109b/15

bur-ar 19a/6

çık-ar 18b/19, 19a/7, 31b/17, 40b/5,
43b/18, 58b/6, 69b/8, 78b/17, 81b/11,
91a/12, 94a/13, 95a/15, 109b/14, 114b/17,
134b/17, 139b/13, 143b/9, 144a/4, 144a/5,
144a/10

dut-ar 30a/20

ķır-ar 29a/13, 31b/13, 34b/17, 36b/2,
37b/18, 38b/11, 43b/15, 44a/4, 44a/6, 45a/2,
64a/5, 68b/6, 68b/17, 94b/12, 96b/1, 96b/7,
108a/9, 112a/1, 125b/16, 131a/16, 136b/1,
146a/3

ķok-ar 11a/2, 44b/9, 105b/8, 111a/15

ķop-ar 92b/17

ķuş-ar 63b/17

ķoğ-ar 55a/8

tut-ar 15a/6, 29a/4, 33b/5, 33b/11,
33b/12, 35a/5, 35b/2, 37a/10, 37a/15,
38a/14, 38b/1, 39a/5, 40a/2, 41b/10, 41b/13,
42a/3, 42a/10, 42a/11, 42a/13, 43a/15,
43a/18, 44a/9, 44b/19, 45a/1, 46b/12, 48a/19,
50a/18, 50b/15, 51b/18, 52a/5, 61b/2, 61b/18,
62a/14, 62a/19, 62b/11, 63a/13, 65a/5,
67b/13, 67b/15, 70b/15, 73a/17, 73b/8, 75b/1,
75b/2, 75b/3, 75b/4, 75b/5, 81b/6, 83a/4,
83b/16, 84b/15, 84b/17, 85b/7, 86b/19,
88a/5, 89a/3, 91a/17, 92a/8, 92b/16, 95a/9,
98a/17, 100b/15, 101b/14, 104b/6, 108b/1,
108b/2, 109a/3, 109a/18, 128a/17, 144a/17

uç-ar 49b/11, 74a/15

yağ-ar 39b/9, 114a/10

yaķ-ar 38b/6, 82b/2

yan-ar 101b/18

yap-ar 124b/13

yırt-ar 96b/12

yol-ar 108b/7

yum-ar 110b/11

yuş-ar 65b/17

-arım - 1 -

yap-arım 128b/6

-ariken - 1 -

ağ-ariken 99b/16

-arlar - 15 -

ķat-arlar 29a/6, 47a/13, 80a/12,
93b/9, 98b/7, 98b/16

<p> �ur-arlar 29b/16 �ar-arlar 96a/17 �at-arlar 77b/10 t�t-arlar 57b/1 ur-arlar 93b/17 ya�-arlar 62a/12, 108a/14 yap-arlar 8a/14 yar-arlar 57b/2 </p>	<p> t�rk�+ce 19a/6, 53b/2, 90b/19, 103b/3 </p>
<p> -arlırsa - 4 - �at-arlırsa 38b/7, 78a/9, 93b/11 t�t-arlırsa 111a/1 </p>	<p> +da - 285 - adam+da 98a/16 a�a�+da 67a/17 a�ız+da 31b/11, 34b/8, 41a/5, 41b/1, 44b/4, 47a/1, 51b/5, 53a/1, 53a/3, 54a/8, 61a/10, 62a/4, 62a/5, 64a/12, 66a/18, 66b/12, 70b/7, 72b/16, 79b/1, 80a/1, 80a/17, 82a/9, 83b/19, 85a/3, 89b/7, 91a/18, 96b/1, 98a/8, 98b/7, 104a/6, 111a/1, 125b/6, 143b/17, 144b/9, 144b/19 a�şam+da 22a/10, 25a/12, 118b/15, 133a/9 </p>
<p> -arsa - 2 - �ız-arsa 30a/6 �on-arsa 109b/14 </p>	<p> ah�+da 99a/12 �hur+da 27b/17, 27b/18 ana�olı+da 113b/13 </p>
<p> -asın - 21 - al-asın 138a/19, 144a/3, 144a/7 alı�dur-asın 137b/1 i�lad-asın 139a/3 �ari�dir-asın 133a/9 �ari�dur-asın 137b/1, 145b/15 �aynad-asın 123a/17, 123b/8, 138b/11, 139a/4 �oy-asın 12b/3, 12b/4, 12b/5, 63b/8, 124b/5, 143a/16, 145b/17 �urud-asın 139a/12 t�ldur-asın 143a/11 </p>	<p> � arab+da 114a/10 � arabist�n+da 102a/19 ar�a+da 49a/19 arz+da 9a/12 a�ıl+da 7a/18 ayak+da 44a/15 ay+da 142b/11 � avr+da 19b/5 ba�d�d+da 75b/11 ba�ırsa�+da 38b/16, 41a/19, 44a/13, 47b/11, 58a/6, 59a/13, 80a/13, 81b/8 bah�r+da 57b/1, 85b/15, 86a/14 b�l�+da 128b/16 baldır+da 44a/15, 70b/4, 105a/2 bal�am+da 111b/7 ba�+da 39b/7, 52b/2, 53a/1, 74b/17, 79a/10, 128b/10 b�tın+da 42b/1, 138b/13, 143b/14 bayt�r+da 49b/2 bo�az+da 52b/2, 71b/5, 91b/12, 107a/8, 126a/11, 145a/3 burun+da 36a/17, 51b/4, 63b/19 buz+da 43a/2 cim�+da 119b/10 �ana�+da 58b/17, 64a/16 def� a+da 58a/14 dery�+da 51b/14, 93b/16 dim�g+da 38b/5, 57a/14 diy�r+da 103b/4 </p>
<p> +ca - 1 - y�n�n+ca 57b/14 </p>	
<p> -ca�ı - 1 - �u�-ca�ı 19b/7 </p>	
<p> +ca�ızlar - 1 - �urd+ca�ızlar 8a/8 </p>	
<p> +ce - 15 - � adet+ce 30b/8, 83a/6, 93a/8 edviye+ce 123b/7 eyle+ce 25b/16 ey�+ce 26a/4 g�hi+ce 9b/17 �yle+ce 45b/12 sehl+ce 32b/13, 57b/4, 144b/11 </p>	

dünyā+da 63a/3	mah-tāb+da 99b/17
eşnā+da 82a/4	mağ ^c ad+da 33a/13, 52b/12, 68a/10
erba ^c a+da 145a/19	maraz+da 27a/6, 36b/12
fārūḡ+da 42a/14	mışır+da 30a/19, 35a/17, 43b/7,
faşıl+da 5a/19, 5b/1, 5b/3, 5b/5, 5b/7	73a/14, 88a/11
frengistān+da 96b/12	mürekkebāt+da 20b/2, 20b/13,
furun+da 126a/7	21a/14, 31b/16
ğazab+da 17b/7	nisā+da 145a/11
ğidā+da 41b/13	nużc+da 10a/19
ḡamām+da 46b/15	nüşḡa+da 29b/2, 35b/17, 76b/13
ḡammām+da 44a/1, 85a/12, 92b/13,	ocaḡ+da 68b/16
103b/15, 103b/16, 108b/5, 108b/7, 108b/12,	rum+da 66b/9, 83a/2, 106a/2
110b/13	şabāḡ+da 22a/10, 25a/12, 118b/15,
ḡarfū't-tā+da 102a/16	133a/9
havā+da 7b/6	şayf+da 127b/8
havān+da 133a/7	şu+da 35a/5, 36b/7, 62a/10, 63b/15,
hāvan+da 98a/8, 120b/10, 121a/5,	67a/11, 70b/1, 74a/13, 84a/3, 92a/13, 96a/5,
121a/11	99a/5, 112b/2, 139a/3
hażm+da 18b/17	sükün+da 6b/11
ḡicāb+da 17b/1	şam+da 57a/18
ḡoḡḡa+da 139a/4	şān+da 8b/12
ḡorasān+da 114a/10	şarāb+da 91a/6, 98b/1
ḡuşuş+da 36a/11, 127b/15	şitā+da 127b/8
ḡuşuş+da 26b/13, 56b/7	şabī ^c at+da 8b/8, 41a/17
iḡtiyāc+da 4a/8	şāḡ+da 52a/10, 102b/13
iḡtiyārāt+da 71a/13	şakāḡtur+da 139a/9
insān+da 5b/9, 6b/18, 7a/2, 7a/6,	şancara+da 125a/9
7a/7, 7a/9, 7a/10, 7a/12, 8b/13, 8b/15, 9a/3,	şaşra+da 49b/8, 56a/2, 107b/15
9a/7, 9a/8, 9a/9, 9a/10, 9a/11, 9a/13, 10a/6,	şā ^c ām+da 26a/1, 44b/7, 45b/11,
10a/10, 11a/10, 12a/1, 19b/2, 115b/10,	70a/14, 99b/3
117a/16, 117b/6	tennūr+da 54b/3
in ^c iḡkād+da 10b/4	ḡıb+da 98b/15
istanbul+da 91b/18, 98b/13	ḡırnaḡ+da 95b/13
istiskā+da 85a/11	ḡoḡuz+da 100a/13
ḡan+da 42a/12, 80b/18, 84b/15,	^c ulyā+da 7b/2
94a/2, 104a/18	^c unḡ+da 16a/18, 24a/15
ḡarār+da 142b/2	^c urūḡ+da 19b/14, 24b/4, 24b/6,
ḡar+da 43a/2	24b/13, 24b/18, 26a/13, 26a/14
ḡa ^o uk+da 28a/4	uyḡu+da 5b/14
ḡa ^o uḡ+da 53b/18, 117b/13, 122b/17	uyluḡ+da 44a/15
keymūsāt+da 76a/3	^c użv+da 13a/16, 31b/3
ḡolon+da 19b/5	yabān+da 63a/9, 71b/9
ḡulaḡ+da 15b/15, 56b/11	yorḡunluḡ+da 92b/2
ḡurı+da 55a/9	yuḡaru+da 136a/5
külā+da 122b/17, 134b/10	yünān+da 51b/1
mafāşıl+da 33a/9	zamān+da 6b/18, 12b/11, 45a/18,

55a/11, 57b/1, 93a/13, 97b/8, 97b/9, 142a/15 zībağ+da 13a/19	baş+dan 22b/6, 46a/13, 52b/6, 58a/7, 61a/9, 76a/16, 109b/1, 128b/10, 129a/3
+dadır - 8 - balığ+dadır 93b/16 kol+dadır 12a/17 ° unğ+dadır 12a/18 ° urūğ+dadır 24b/4, 24b/18, 25a/4, 26a/7, 26a/10	bāṭına+dan 8b/14 beyāz+dan 90a/8 billūr+dan 13a/10 buğday+dan 8a/1, 45a/12, 106a/18 burun+dan 14b/6 burusa+dan 97b/1 buz+dan 43a/5 calinus+dan 23a/16 cimā° +dan 22b/12, 23b/8, 55a/12, 93a/1, 98b/10
+daki - 5 - a° zā+daki 137a/15 em° ā+daki 137a/15 insān+daki 7a/10 tiryāğ+daki 133a/10 yuğaru+daki 19b/3	cüdām+dan 52a/16 çay+dan 35b/12 dāğ+dan 105a/3 dānığ+dan 70a/4 dānğ+dan 145b/13 dimāğ+dan 107b/18 dimāğ+dan 47b/9, 62b/18, 76a/16, 105a/14, 123a/3
+dan - 392 - açlığ+dan 18b/13 adam+dan 102b/11 ağac+dan 99b/16 ağız+dan 51b/10 ahlāt+dan 29b/11, 30b/3, 31b/15, 45a/16, 70a/1, 81b/6, 101a/10, 126a/4, 128b/4 ağşam+dan 145a/17 ağşu+dan 135a/1 alma+dan 40a/3, 83a/8 anlar+dan 7a/5, 12a/3, 84b/6, 92a/11, 96a/14 arğa+dan 69a/17 arż+dan 11b/6 at+dan 103a/2 ay+dan 87b/15, 118b/8 azerbaycān+dan 98a/2 bağ+dan 64b/15 bağırsağ+dan 40b/4, 94a/12 bağla+dan 90a/8 balğam+dan 13b/16, 14a/3, 14b/1, 14b/5, 14b/14, 15a/5, 16a/12, 16a/19, 16b/7, 18a/15, 19a/17, 23b/19, 24a/5, 24b/5, 24b/7, 26a/10, 34b/12, 64a/18, 68a/1, 79a/11, 80b/5, 100a/16, 101b/14, 109b/2, 122a/15, 125a/1, 125b/15, 128b/17, 133b/18 balığ+dan 97a/3 bastırma+dan 72a/11	emrāz+dan 62b/18 em° ā+dan 11a/9 enār+dan 50b/14 erba° a+dan 7b/6, 16a/11, 119b/7 eşcār+dan 100a/5 faş+dan 35a/3 fażalāt+dan 57b/12 ferah+dan 24b/9 findığ+dan 113b/16 frenğistān+dan 106a/3 furun+dan 126a/8 fużalā+dan 96a/13 ğam+dan 85a/16 ğayrı+dan 55b/11, 75b/13 ğazab+dan 24b/8 ğış+dan 100b/19 ğab+dan 128a/17 hafta+dan 82a/5 ğām+dan 99a/5 ğammām+dan 20a/12, 44a/1, 93a/1 ğār+dan 21a/16, 132a/9 ğastalığ+dan 48a/17, 61a/17, 71b/12 ğastalığ+dan 62b/11 havā+dan 11b/9, 29a/4, 82a/4, 92a/17 ğayvān+dan 72a/11 ğayz+dan 22a/8

hayz+dan 22a/6
 hażm+dan 73b/9
 hażramūt+dan 65b/13
 hażzāk+dan 96a/13
 hılıt+dan 5b/10, 43a/10, 50a/11,
 72b/19, 79a/12, 137b/15
 hıyār+dan 102a/18
 hindibā+dan 135a/4
 hürmā+dan 40a/11
 ısıcaķ+dan 122b/8
 ısıcaķ+dan 140a/14
 ısıtma+dan 61a/2
 imtilā+dan 17a/11, 42a/7, 101b/12
 istifrāğ+dan 18b/13
 ķabz+dan 37a/14, 65a/18, 100b/2
 ķadar+dan 97b/4
 kāğıd+dan 73a/15
 ķalay+dan 50b/4
 ķan+dan 11b/14, 13b/3, 14a/9,
 14a/10, 15b/12, 16a/3, 16a/11, 16a/19,
 16b/17, 17a/11, 24a/2, 42a/9, 56b/12, 58a/8,
 83b/16
 ķaraşu+dan 135a/1
 ķar+dan 43a/5
 ķar^c a+dan 144a/3
 ķaşaba+dan 65b/8
 ķaymaķ+dan 56b/17, 56b/18
 ķaz+dan 9b/7
 kehrübā+dan 143b/11
 kemmūn+dan 81b/3
 ķıbrus+dan 98b/12
 ķıyı+dan 65b/12
 ķiras+dan 77b/1
 ķiraz+dan 73b/14
 ķoyun+dan 72a/12
 ķulaķ+dan 30a/5
 ķulķās+dan 102a/18
 ķum+dan 57a/19, 57b/1, 79b/2
 ķurd+dan 53b/11
 ķurşun+dan 28a/8, 98a/11, 143a/19,
 146a/2
 ķuruluķ+dan 53b/16
 ķuzı+dan 87b/18
 mafāşıl+dan 69a/16
 maħtūm+dan 100b/12
 maķ^c ad+dan 62a/14, 90b/14, 142a/6

marul+dan 46a/8, 46a/9
 maşraba+dan 102b/14
 ma^c cūn+dan 111a/6, 119b/9
 mesāmāt+dan 11a/8
 mezbūr+dan 65b/5
 me^c ā+dan 21b/5
 mışır+dan 47a/17
 mizāc+dan 6b/3, 7b/12
 muzır+dan 130a/3
 mükevvenāt+dan 6b/13
 müşhilāt+dan 34b/12
 nabz+dan 12a/15
 nebātāt+dan 8a/7
 nebāt+dan 8a/11, 107b/11
 nezelāt+dan 21b/7, 21b/12
 noħūd+dan 104a/1
 nuħās+dan 71a/6
 nuķr+dan 15b/4
 nüfūz+dan 15a/6
 okyānūs+dan 84a/18
 onlar+dan 48a/18, 55a/7
 ot+dan 9b/10
 reyħān+dan 8a/1
 riyāh+dan 97b/19
 riyāzāt+dan 84a/16
 şabāh+dan 137b/13
 şafrā+dan 11b/14, 13b/9, 14a/10,
 14a/14, 14b/1, 16a/2, 24a/1, 24a/7, 24b/5,
 24b/6, 28b/19, 39a/19, 46a/17, 53b/3,
 53b/19, 95b/6, 115b/17, 123a/14, 123a/15,
 125a/11, 125a/12
 saķanķūr+dan 55a/15
 saķmuniya+dan 45b/19
 şancu+dan 27b/19
 şavuķ+dan 140b/15
 şayruluķ+dan 62b/12
 sefūf+dan 129b/10
 semmūr+dan 58a/2
 semūmāt+dan 97b/7
 sevdā+dan 11b/14, 13b/16, 14b/1,
 14b/14, 15a/1, 16a/12, 24a/1, 24a/4, 24b/5,
 24b/6, 32a/3, 34b/12, 39a/19, 50a/3
 siyāh+dan 53a/7
 şoğan+dan 41b/3
 şol+dan 20a/19
 şoñra+dan 97b/10

şovuk+dan 34a/7, 37a/11, 39a/7,
51a/16, 53b/4, 55a/14, 66b/17, 76b/9,
80b/12, 83b/17, 91a/1, 113a/4
şo^o uq+dan 15b/19, 30a/2, 41b/5,
43a/9, 48a/11, 62b/18, 122a/10, 122a/16,
128a/9, 129b/3, 134b/9, 140a/7, 140a/14
şu+dan 11b/7, 41b/4, 82a/1, 82a/3,
82a/4, 143a/11, 143a/14, 143b/1
şudā^c +dan 41a/6
şusuzluk+dan 24b/9
şalgam+dan 7b/19
şarāb+dan 23b/8
şeftālū+dan 99b/6
taş+dan 75b/10
talak+dan 58a/16
taraf+dan 50b/6
tarı+dan 41b/13
tarṭiriyyāt+dan 11b/4
taş+dan 79b/2, 92a/12, 92a/13,
92a/14, 108a/14, 108a/15, 144a/18
ta^c ab+dan 24b/9
ta^c ām+dan 18a/16, 18b/3, 18b/10,
18b/11, 29a/10, 29a/11, 40b/6, 54b/15,
57b/3, 68b/13, 83a/9, 99b/6, 129a/6
tā^c ūn+dan 48b/7, 113b/1
terkibāt+dan 10a/19
tıb+dan 20b/7, 84a/16
tokuz+dan 6a/16
toz+dan 29a/5
tuyūr+dan 38a/7
tuzlu balgam+dan 53b/18, 56b/12
uçuk+dan 52a/16
uğur+dan 32b/9
° uqūl+dan 96a/18
uyku+dan 93a/1
° uzv+dan 56b/5
° üyūn+dan 92b/8
vebā+dan 121b/1, 121b/14
veca^c +dan 128a/14
yağ+dan 63b/5, 139a/14, 139a/18
yara+dan 95a/9
yavuz+dan 25b/14
yol+dan 77b/18
zarb+dan 103a/2
zeytūn+dan 53a/6, 53a/9
zıbaq+dan 11a/8, 13a/18, 143a/17

zırā^c +dan 97a/6, 114a/18
zükām+dan 38b/15

+dandır - 14 -

balgam+dandır 11b/15
erba^c a+dandır 10a/11
hubūbāt+dandır 82a/5, 90a/7
hubūbāt+dandır 29b/12
hükemā+dandır 137b/9
kan+dandır 13b/3, 15b/11, 16a/2
mizāc+dandır 145a/10
mücerrebāt+dandır 47a/16
şafra+dandır 13b/3
taḥalḥul+dandır 5a/4
tiryāq+dandır 36a/12

+de - 918 -

° acem+de 75b/10, 75b/13
aḳciger+de 122b/16
° ālem+de 7b/7, 9a/7, 9a/8, 9a/9,
9a/10, 9a/11
° arabī+de 30a/7, 30b/13, 36a/18,
42a/9, 47b/14, 58b/6, 70a/6, 73a/5, 114a/17
aşliyye+de 24b/3
ateş+de 29a/20, 72a/7, 79b/11, 90a/6,
93a/19, 101b/18, 108b/4, 120b/13, 125b/12,
138a/12, 138a/19
beden+de 5b/12, 7a/14, 15a/2, 15a/7,
23a/8, 23a/9, 23a/15, 24a/15, 30a/16, 41a/8,
42a/18, 49b/8, 50a/17, 66b/14, 90a/16,
97b/5, 103a/15, 109a/4, 109a/5, 111a/9
bedī^c ī+de 35a/16
bel+de 64a/17
bender+de 65b/4
beñiz+de 20b/3
beşinci+de 25b/7
bevl+de 20b/14
beyin+de 136a/18
bil+de 13a/8, 137a/19, 140b/8
bögrek+de 13a/8, 28a/4, 31b/9,
31b/12, 42a/7
burūdet+de 28a/16, 31a/8, 36a/19,
39b/9, 45b/1, 47a/17, 54b/12, 79a/2, 89b/4,
91a/14, 98a/12, 111a/11
cezīre+de 62a/16
ciger+de 11a/18, 17b/2, 29a/13,

30a/12, 52a/19, 95b/9, 135b/7	95a/4, 95a/16, 95b/12, 96a/3, 96a/4, 96a/19,
cism+de 10a/12	97a/10, 98b/5, 98b/16, 98b/17, 99a/9, 99b/5,
çömlek+de 124b/4, 141a/13	100a/15, 100b/10, 100b/19, 101a/2, 101b/6,
dem+de 137a/19	102a/4, 102a/5, 102b/2, 102b/18, 102b/19,
deñiz+de 40a/3	104a/3, 105a/6, 105a/13, 105b/11, 106a/4,
depe+de 98b/13	106a/19, 106b/1, 106b/17, 106b/18, 107a/12,
derece+de 27a/19, 27b/8, 28a/2,	107b/13, 107b/14, 108a/5, 108a/16, 108b/9,
28a/6, 30a/14, 31b/7, 31b/18, 32a/2, 32a/9,	109a/1, 109a/14, 109a/16, 109a/17, 110a/2,
32a/16, 32b/1, 32b/18, 33a/5, 33b/2, 33b/7,	110a/4, 110b/4, 111a/4, 111a/8, 112b/9,
33b/15, 34a/1, 34a/6, 34a/17, 34b/4, 34b/15,	112b/16, 114a/2, 114b/10
35a/1, 35a/10, 35b/1, 36a/14, 36b/4, 36b/9,	dördünci+de 25b/7, 25b/12, 85b/14,
36b/15, 37a/5, 37a/9, 37a/19, 37b/5, 38a/3,	97b/3
38a/13, 38a/18, 38b/3, 38b/10, 38b/13,	ekber+de 8b/13, 8b/19, 9a/2, 9a/7
39a/3, 39a/19, 39b/5, 39b/6, 40a/9, 40a/14,	el+de 46a/19, 66a/6
40b/4, 40b/7, 40b/11, 41a/11, 41a/17, 41b/3,	ev+de 27b/17, 44b/16, 48b/7, 63a/9,
41b/8, 41b/12, 41b/17, 42a/2, 42a/5, 42a/14,	93a/12, 93a/13, 93a/15
42b/9, 43a/8, 43a/13, 43a/14, 43a/17, 43b/1,	evvel+de 33b/2, 34a/2, 40b/4,
43b/7, 43b/10, 43b/14, 44a/12, 44a/17,	40b/11, 41a/8, 43b/14, 48b/17, 51b/6, 52a/3,
44b/2, 44b/5, 44b/17, 45a/1, 45a/6, 45a/7,	52b/11, 55b/8, 55b/9, 56a/6, 56b/1, 58b/15,
45a/15, 45b/1, 45b/5, 45b/10, 45b/16, 46a/7,	68a/1, 72b/6, 77b/13, 82a/17, 83b/11,
46a/11, 46a/19, 46b/19, 47a/10, 47b/8,	87b/12, 89a/14, 89a/17, 90b/1, 102a/4,
48a/1, 48a/7, 48b/3, 48b/16, 49b/3, 50a/7,	105a/6, 105a/13, 106b/18
50b/8, 50b/12, 51a/1, 51a/12, 51b/11,	fârisî+de 30a/8, 31a/7, 37b/5, 43b/18,
51b/17, 52a/3, 52a/17, 52b/5, 52b/10,	50b/3, 50b/18, 52b/15, 69b/3, 69b/17, 70a/6,
53a/16, 53b/2, 53b/10, 54a/1, 54a/10,	73b/1, 78a/14, 82b/15, 93b/15, 94a/5,
54a/11, 54b/4, 54b/18, 55a/12, 55a/19,	94a/14, 96b/18, 101b/5, 111b/13, 113a/13
56a/13, 56a/19, 56b/17, 57a/11, 57b/6,	felek+de 9a/5
57b/16, 58a/10, 58b/14, 59a/7, 59b/16,	fî il+de 102b/16
60a/2, 60a/9, 60a/19, 61a/1, 61a/12, 61b/10,	frenğî+de 88b/2
62a/3, 62a/7, 62b/6, 62b/15, 63a/4, 63a/10,	ğâyet+de 25b/8, 29a/18, 43a/1,
64b/17, 65a/10, 66a/2, 66a/17, 66a/18,	43b/19
66b/11, 67a/3, 67a/13, 67a/18, 67b/10,	gögüs+de 36b/19, 45b/8, 48b/18,
67b/18, 68a/5, 68a/6, 68a/16, 68b/9, 69a/5,	64a/17, 69a/10, 71b/5, 83b/6, 122b/15,
69a/14, 69b/11, 69b/18, 70a/7, 70a/13,	124b/11
70b/2, 70b/12, 71a/11, 71b/17, 72a/4,	gölge+de 30b/16, 31a/2, 48a/14,
72b/11, 73a/4, 73a/10, 73a/16, 73b/7,	95b/1, 106b/17, 136b/2
73b/19, 74a/17, 74b/10, 75a/10, 75b/13,	gövde+de 68b/14, 116a/3
75b/14, 76a/9, 76a/10, 76b/3, 77a/3, 77b/16,	göz+de 15b/3, 29a/5, 32b/15, 33a/12,
78a/16, 78b/6, 79a/10, 79a/18, 79b/7,	40a/5, 48a/2, 49b/3, 52a/8, 52a/13, 58b/11,
79b/16, 80a/10, 80a/19, 80b/9, 80b/16,	59a/3, 95b/13, 136b/19, 139a/13, 144a/17
81a/8, 81a/9, 81b/3, 81b/12, 82a/7, 82a/16,	gün+de 25b/4, 25b/5, 25b/8, 25b/9,
82b/4, 82b/16, 83a/3, 83a/14, 83b/2, 83b/11,	30a/11, 63b/4, 78a/19, 93b/6, 93b/7,
84a/7, 84b/13, 84b/14, 85a/6, 85a/7, 85b/13,	103b/15, 124a/4, 131b/2, 132a/14, 136b/7,
87b/12, 88b/3, 89a/13, 89a/17, 89b/7,	139a/11, 139a/13, 139a/15, 139a/17, 142b/5,
90a/10, 90a/19, 90b/1, 90b/10, 90b/11,	142b/11, 144b/18
91a/1, 91b/3, 91b/4, 94a/16, 94b/8, 95a/3,	güneş+de 24b/7, 27b/3, 47a/3,

- 78b/18, 95b/1, 105a/16, 114b/15, 131b/9, 131b/14, 131b/19, 132a/14, 137a/12, 141a/17
 ḥācēt+de 19b/9, 19b/12, 118b/14, 123b/18, 124a/9, 124a/16, 124b/2, 133a/16, 134a/5, 135a/18, 136b/7, 144a/3, 145b/18
 ḥāl+de 113b/14
 ḥāl+de 6a/17, 41b/12, 45b/11
 ḥarāret+de 7a/3, 31a/8, 59a/6, 62b/10, 86a/2
 ḥāre+de 133a/17
 ḥareket+de 17b/7
 ḥāric+de 99a/11, 143b/14
 ḥāric+de 131a/7
 ḥazīm+de 20b/3
 ḥıffet+de 6b/10
 ḥiddet+de 25b/8
 hind+de 52a/11
 iĉerü+de 33a/9, 44b/10, 47a/18, 49b/8, 56a/1, 61a/6, 66b/14, 86a/17, 92b/6, 93a/10, 107b/15
 iĉre+de 30a/8
 ikinci+de 34a/17, 36b/9, 37b/6, 38a/18, 40b/4, 41a/8, 41b/17, 43b/1, 44b/6, 44b/10, 45a/15, 51b/7, 52a/17, 52b/11, 54b/4, 54b/19, 55a/1, 56a/6, 56b/10, 57b/17, 58a/5, 58a/10, 58a/11, 58b/15, 59a/7, 61b/10, 61b/18, 62a/7, 62b/6, 65a/10, 66a/2, 67a/13, 67a/19, 68a/16, 69b/11, 72b/6, 73b/19, 77a/3, 80b/10, 81a/8, 81b/4, 82a/7, 83b/12, 88b/3, 98b/17, 100b/11, 102a/4, 105a/6, 105a/7, 106a/5
 inbīķ+de 134b/19
 iplik+de 30b/16
 ishāl+de 34b/11
 isti^c māl+de 43b/6, 127b/2
 ĩarye+de 100a/3
 kendü+de 29b/7, 33a/3, 49a/5
 kilye+de 20b/14
 köy+de 100a/3
 kuvvet+de 102b/16
 kül+de 56a/1
 laĉin+de 88a/12
 leĉāfet+de 6b/11, 110b/6
 maĉāl+de 92a/8
 maĉall+de 6b/1, 11a/15, 25a/8, 26a/6, 26b/9, 26b/10, 43b/7, 92a/6, 94a/2, 97b/11, 100a/14
 malāĉıyye+de 109b/19
 māżī+de 6a/17
 meşāne+de 13a/8, 21a/8, 45b/8, 47a/8, 69b/1, 117b/13, 134b/10, 142b/12, 144a/10
 memleket+de 99a/17
 mesāfe+de 65b/7
 mevsim+de 65b/12
 mevżi^c +de 11a/12, 12a/5, 12a/6
 mi^c +de 11a/13, 11a/14, 18b/9, 18b/17, 20b/3, 29a/13, 34a/13, 37b/19, 38a/1, 38b/16, 41a/12, 42a/8, 42b/10, 44b/7, 47a/13, 47b/11, 48b/5, 50b/9, 58a/6, 59a/16, 66a/5, 66b/19, 71b/5, 73b/8, 73b/9, 78a/4, 85b/4, 93a/10, 96b/17, 99b/7, 102b/7, 122a/6, 124b/11, 128a/11, 128a/18
 muĉterik+de 132a/4
 mūsikī+de 9a/19
 mükerrerme³ +de 78b/16
 müstaķīm+de 19b/4
 nefşāniyet+de 122b/1
 nez^c +de 139a/18
 nil+de 40a/4
 öksürük+de 67b/19
 öyken+de 40b/12, 43b/7, 62b/2, 64a/17
 raĉim+de 22a/10, 22a/12, 22a/13, 22a/16, 33a/12, 48b/5, 52b/12, 122a/1
 re³ ise+de 24b/3
 rumī+de 73a/5
 ruĉūbet+de 39b/17, 40b/16
 şadr+de 30b/18, 40b/12
 sā^c at+de 121b/2, 139b/14, 139b/17
 sevāĉil+de 80b/17
 şıĉĉat+de 25b/16
 siñir+de 57a/14, 142b/5
 sirke+de 29a/19, 83a/17, 95a/18, 98b/1, 127a/6
 süflī+de 6b/13
 şedīd+de 61b/8
 şimālī+de 84a/18
 şīşe+de 143a/11
 ũablī+de 20a/12
 taĉyīr+de 10b/3

tahlil+de 10b/4	zāhir+de 10a/12, 46b/5, 99a/18
tecrübe+de 97b/3	zemân+de 100a/1
tefrîh+de 94b/9	zıkkî+de 20a/11
tefrîk+de 10b/4	
tenāvül+de 77a/19	+dedir - 14 -
türkî+de 27a/18, 27b/7, 27b/14,	derece+dedir 59b/4, 92a/8, 100b/1,
28a/1, 28b/1, 28b/4, 29b/4, 30a/7, 30a/13,	111a/4, 114b/11
30b/1, 30b/12, 31a/7, 31a/17, 31b/2, 31b/13,	dördünci+dedir 55b/1
32a/1, 32a/9, 32a/15, 32a/19, 32b/6, 32b/16,	evvel+dedir 55b/10
33a/4, 33a/8, 33a/14, 34a/1, 34a/5, 34b/3,	ğâyet+dedir 104a/15
34b/19, 35b/1, 35b/17, 36a/18, 36b/3, 37a/1,	gün+dedir 25b/6
37a/4, 37a/18, 38a/13, 39a/2, 40a/4, 40a/13,	hâric+dedir 8a/17
40a/16, 40b/3, 40b/10, 40b/20, 41b/8,	ikinci+dedir 66a/3
41b/16, 42a/9, 42a/13, 43a/7, 46a/2, 46b/10,	şey+dedir 10b/1
47b/13, 48a/1, 48a/6, 48a/16, 50b/18, 52a/2,	tab ^c î+dedir 6b/14
52a/16, 52b/4, 52b/15, 53a/15, 53b/15,	üçüncü+dedir 83a/14
54b/10, 54b/18, 55a/19, 55b/7, 56a/12,	
62a/14, 68a/15, 70b/11, 76b/1, 76b/12,	+deki - 4 -
82b/15, 83b/1, 84a/5, 85a/5, 88a/10, 88a/13,	bil+deki 137a/15
88b/2, 89b/4, 91b/18, 94b/14, 95b/11,	meşâne+deki 51b/8, 140b/17
98b/12, 106b/15, 112a/8, 114a/13, 114a/14,	öyken+deki 51b/8
114a/16, 114a/17	
üç+de 114a/3	+den - 355 -
üçüncü+de 25b/7, 33a/5, 38b/13,	^c acâyib+den 66a/4
41b/12, 46a/12, 54b/11, 56b/1, 58a/11,	^c aded+den 79a/4
59a/14, 59b/2, 61b/18, 63a/10, 67a/3, 69a/5,	âfet+den 27b/18, 29a/4
69a/14, 69b/12, 71b/18, 73a/11, 73b/2,	âhir+den 7b/19
74b/11, 79b/17, 85a/7, 88b/4, 99a/9,	^c anber+den 66b/4
105b/12, 106a/5, 110b/5	arziyye+den 88b/19, 95a/3
vaqit+de 127a/17, 136b/17	^c asel+den 121a/7
vebâ ³ î+de 13a/17	ateş+den 93b/1, 104b/4
vilâyet+de 84b/2	bârid+den 15a/13, 18a/11, 18a/12,
yedi+de 25b/9	132a/8
yemen+de 77a/7, 77a/8, 77b/10,	bâride+den 66b/15
114a/10	baseliğ+den 17a/12, 17b/2, 17b/15,
yer+de 12a/4, 35b/19, 37a/15, 38b/9,	18a/4, 19b/14, 20b/15, 21b/12, 23a/4
43b/7, 77a/8, 77a/15, 82a/1, 109b/19	beden+den 84a/9, 96b/4
yigirmi+de 25b/9	benefşe+den 109a/15
yubüset+de 31a/18, 36b/15, 37a/19,	beş+den 111b/7, 128b/9
40b/16, 45a/11, 48b/1, 51b/11, 54a/2, 55a/1,	bevl+den 11a/9
94a/16, 102b/17, 106a/5	bir+den 124b/1
yünânî+de 38b/2, 85b/12	birinc+den 58a/15
yürek+de 28a/4, 45a/4, 49a/1,	bögrek+den 73b/4
63a/14, 84a/11, 100b/12, 107b/9, 107b/10	bölük+den 134b/7
yüz+de 39b/6, 63b/19, 90b/3, 139a/5,	burüdet+den 5a/2, 13b/15, 16b/19,
144a/17	17a/8, 17b/17, 21a/12, 21b/9, 22b/9, 22b/12,

<p>79a/17, 86a/4, 122b/2, 127a/11, 127a/14 büber+den 70a/12 cānib+den 81b/14 cevher+den 86a/16 ciger+den 38a/15, 58a/16, 80b/2 cümle+den 57a/5, 86a/7, 124b/14 cüz²+den 143a/18 çeşme+den 37b/7 çiçek+den 78b/19 çig+den 65a/1 delik+den 121a/15 deliklü+den 91a/13 dem+den 24b/5, 24b/7, 24b/12 deng+den 66a/12 deñiz+den 31b/17 depe+den 129b/7 der+den 32a/6 deriñ+den 74b/12 destere+den 71a/12 ding+den 84a/12 dirhem+den 29a/17, 31a/12, 32b/5, 39b/3, 39b/12, 43a/12, 43b/6, 45a/17, 46a/14, 48b/5, 50a/7, 54a/17, 57b/7, 57b/11, 59a/11, 62a/11, 62b/1, 68a/2, 70b/8, 73a/1, 74a/5, 74b/19, 75b/8, 76a/17, 79b/4, 82a/15, 101a/10, 101b/19, 103b/19, 107a/6, 111b/6, 121b/7, 122a/17, 122b/1, 122b/14, 124a/5, 124a/10, 126b/9, 128a/8, 129b/14, 129b/17, 133a/3, 134a/10, 144a/13 ebeveyn+den 7a/1 ecl+den 36a/3, 42b/14, 47a/12, 63a/2, 71a/9, 73b/14, 76b/14, 79a/9, 91a/13, 94b/2, 100a/14, 104a/18, 109b/15, 110b/11 efrengi+den 145a/4 ege+den 49b/17, 50b/5, 70a/2, 71a/12, 113b/10 ekhel+den 24a/10 elek+den 120b/10, 120b/11, 121a/11, 121b/8, 123a/8, 128a/16, 128b/8, 128b/14, 130a/5 et+den 72a/11, 72a/12 etmek+den 134b/17, 134b/18 eç^cime+den 59a/17 evvel+den 97b/2 fārisi+den 29b/15, 30b/9, 41b/12, 41b/16, 58b/13, 59b/15, 79b/15</p>	<p>fāsīd+den 122b/9 ğalīz+den 80b/10 ğalīze+den 34b/5, 36b/1 ğarāyib+den 100a/2 gögüs+den 30b/19, 51a/10, 58a/16, 80b/2, 90b/16 gök+den 39b/8, 102a/14, 102a/15, 114a/10 göz+den 15b/9 gün+den 25b/9, 25b/10, 25b/11, 27a/3, 58a/19 güneş+den 29a/5 habeş+den 108a/3 hamir+den 46b/18 harāret+den 16b/19, 17a/8, 21a/12, 21b/8, 22b/9, 65b/17, 102a/10, 111a/3, 127a/14 hareket+den 13a/16, 18b/10, 18b/11 hāric+den 141b/9 hāric+den 141a/5 harīr+den 49b/4 hāşiye+den 4a/7 hayvānī+den 12b/7 hendese+den 84a/16 hind+den 33b/1, 93b/16 hūre+den 136b/15 ibrişim+den 75b/1 iki+den 24b/3 ^cillet+den 53a/6 inbik+den 88b/15, 139b/8, 140b/4, 140b/10 ishāl+den 92b/5 issi+den 30a/6 i^ctidāl+den 4b/18 kadīm+den 29b/2, 35b/17, 76b/13 kahve+den 77b/10 kākulī+den 66b/8 kaşnī+den 97b/18 kebed+den 12b/16 keçi+den 87a/19 kendi+den 141a/10 kibrīt+den 11a/8 kifāl+den 15a/7, 15b/3, 15b/13, 16a/3, 16a/7, 16a/11, 22b/10 kimesne+den 13a/9 kirec+den 108b/5</p>
---	---

kök+den 81b/17
köşek+den 103a/2
lezic+den 19a/15, 50a/11, 76a/15,
82a/17
luğāziye+den 23a/16
maḥall+den 92b/17
mā° iyye+den 18b/19, 84b/15, 95a/3,
100a/18
meşāne+den 44a/5, 73b/5
meflūc+den 42b/18
meme+den 87b/7
menī+den 7a/1
mermer+den 108a/14
mişkāl+den 42a/1, 60a/14, 89a/11
milḥ+den 10b/16, 11a/9
mīrī+den 65b/15
mi° de+den 30b/11, 32a/10, 38a/9,
38a/15, 40b/4, 84a/1, 92a/18, 94a/12,
132a/2, 142a/6
muḥtelife+den 15b/12, 46a/4
mu° teber+den 45a/11
mūshil+den 23b/5
müzmine+den 120b/5
nāḥiye+den 77a/8
ne+den 11b/16
nefḥ+den 97b/19
nevāzil+den 128b/11
nevet+den 27a/6
nihāvend+den 98a/2
nüks+den 26b/10
ölüm+den 36a/8
° örfiyye+den 100a/12
öyken+den 58a/16, 90b/16
öyle+den 45a/4, 71a/15
öz+den 89a/4
pāre+den 29b/1
peynir+den 93b/2
raḥim+den 62a/14
rediyye+den 85b/17
rende+den 139a/6
ruṭūbet+den 16b/18, 16b/19
şadr+den 67b/5
şafir+den 43b/18
sāyir+den 52b/18, 72b/8
sā° at+den 13a/15, 25a/4, 25a/6,
41a/9, 78a/3, 81b/18, 130a/7, 145a/9

sebeb+den 14b/13
sene+den 77a/7
şulb+den 21b/7, 22a/4
südde+den 14b/12
süd+den 93a/12
şeker+den 39b/10, 68a/1
şems+den 65b/11
şey° +den 10b/7
şumāme+den 145b/3
tağayyür+den 6a/16
ṭarṭīr+den 11b/15, 12a/7
terkīb+den 12b/16
teshīn+den 100b/5
teşennūc+den 47a/1
° ufūnet+den 24b/18, 126a/18
uşūl+den 10b/6
üseyleyim+den 20a/19
verem+den 21a/17
vilāyet+den 37b/7
vişne+den 73b/14
vuḳiyye+den 100a/10
yāsemīn+den 113a/3, 113a/8
yel+den 141a/15
yemen+den 83b/9
yer+den 63b/16, 70b/19, 84b/8,
110a/18, 111b/12
yigirmi+den 55a/7
yil+den 15b/15
yubūset+den 16b/18, 17a/2, 19a/18,
22b/9, 87a/10, 102a/10
yürek+den 34a/7
zehir+den 67b/2
zeker+den 124a/6
zernīḥ+den 13a/19

+dendir - 13 -

° acāyib+dendir 62b/4, 133a/7
ḳitāle+dendir 82b/19, 84a/12
kibrīt+dendir 13a/1
milḥ+dendir 10b/2, 10b/16, 13a/1
müfriṭ+dendir 5a/5
müzmine+dendir 26a/16
şürb+dendir 12b/15
terkīb+dendir 102a/17

-dı - 15 -

çıkard-ı 98b/14 ol-dı 6b/11, 6b/12, 6b/13, 13a/19, 71a/14, 77a/6, 113b/19, 117a/8 olun-dı 10b/8, 11b/2, 13a/17, 77b/11, 92a/7, 100a/14	-dıklarındır - 1 - şat-dıklarındır 77b/6
-dığı - 5 - ağrı-dığı 137a/3 al-dığı 9b/8 ışlat-dığı 136a/5 ol-dığı 12a/9, 12a/10	-dılar - 2 - kal-dılar 11b/3 yaz-dılar 78b/6
-dığımız - 1 - ol-dığımız 12a/13	+dır - 852 - acıca+dır 95a/1 acı+dır 59b/3, 60a/8, 66b/6, 70b/18, 79b/18, 112a/18 ağac+dır 28b/1, 60b/18, 64a/4, 102a/18 ahşā+dır 36b/14 aķ+dır 27a/18, 32a/9 aķvā+dır 56b/9, 56b/17 alabalık+dır 57a/8 alçaķ+dır 108b/19, 113a/9 ° arak+dır 143b/7, 143b/8 ° arţanīşā+dır 114a/13 artık+dır 109a/15, 112a/17 āsān+dır 8b/7 aşhan+dır 90a/11 aşāğā+dır 58a/3, 66b/4, 108b/19 ayran+dır 86b/14 az+dır 29a/8, 35a/19, 48a/18, 60b/13, 65a/1, 69b/15, 72a/13, 72b/8, 73a/13, 83a/8, 85b/3, 86a/2, 87a/12, 87a/15, 87b/1, 88a/3, 89b/6, 90a/8, 92b/8, 97b/18, 100a/17, 106b/5 a° lā+dır 29b/16, 39a/14, 39b/19, 41b/13, 44b/7, 47a/11, 55a/10, 58a/1, 59b/16, 61a/13, 66b/9, 98a/4, 112b/1, 132b/9 a° şāb+dır 7a/12, 7a/14 bāh+dır 86b/16 balğam+dır 32b/2, 78a/2, 87b/16 bastırma+dır 72a/11 baş-şakız+dır 100a/8 bāţın+dır 50a/11 bařū’l-hazm+dır 65a/2 bařū’l-istimrār+dır 67b/17, 86b/18 bevvē+dır 79b/5 bī-ħad+dır 144a/16 birķaç+dır 106b/16 boza+dır 58a/15 cānavar+dır 40a/4, 63a/17
-dığın - 1 - ol-dığın 65b/5	
-dık - 1 - kıl-dık 6b/2	
-dıkça - 4 - kayna-dıkça 124b/8 şuşa-dıkça 82a/2 var-dıkça 21b/18, 24a/16	
-dıkda - 8 - al-dıkda 13a/1 baş-dıkda 20a/9 çıkard-dıkda 29b/1 çık-dıkda 9b/12 var-dıkda 10a/2, 26b/3 yapıl-dıkda 136b/2 yat-dıkda 91a/3	
-dıkdan - 6 - açıl-dıkdan 113a/15 ışlan-dıkdan 128b/14 kayna-dıkdan 35b/14, 35b/15, 125b/4 yak-dıkdan 37a/16	
-dıkları - 6 - al-dıkları 38b/9, 47b/6, 88a/13, 88a/15 çıkard-dıkları 88b/16, 121b/6	

cezzāb+dır 62b/15, 79b/7, 110a/14, 113a/16	° ilāc+dır 144a/11 inhiṭāt+dır 4b/10 insān+dır 10a/12 intihā+dır 4b/10 istivā+dır 6b/5 k̄ābīz+dır 31b/11, 38a/19, 39b/14, 40b/7, 43b/1, 46b/11, 48b/11, 52b/17, 54b/12, 56b/1, 62a/7, 65a/5, 70b/13, 74a/10, 79b/18, 83a/6, 89a/1, 95a/5, 97a/16, 98a/14, 106b/19, 107a/6, 109a/2, 111a/12
cilā+dır 101b/8 cimā° +dır 44a/15, 107a/3 çağla+dır 90b/6 çalı+dır 88a/14 dāniḳ+dır 69a/19 devā+dır 27a/19, 61b/8, 97b/7 devekuşu+dır 106b/9 dimāğ+dır 7a/12, 7a/15, 10a/9, 34b/1, 83b/18, 128b/17	ḳabīhu°ṭ-ṭa° am+dır 86a/11 ḳabz+dır 101b/8 ḳadar+dır 59b/11, 68a/13, 133a/14 ḳalay+dır 50b/2 ḳalınca+dır 77a/14 ḳan+dır 10a/11 ḳara+dır 111b/1 ḳatı+dır 110a/18 ḳaymaḳ+dır 102b/8 kehrübā+dır 84b/7 keşirā+dır 60b/17 ḳırāt+dır 49b/19, 99a/19, 103a/18, 113b/9
elṭaf+dır 74b/3 em° ā+dır 80a/15 enfa° +dır 122b/19 esnān+dır 110b/13 eşek hıyārı+dır 72a/3 evrām+dır 112b/10 faşıl+dır 4a/14, 27a/17 fenāca+dır 66b/8 firāvān+dır 131b/4 ğassāl+dır 108b/9 ğayrı+dır 113b/19 ğidā+dır 68b/10, 88a/9 ḳab+dır 137a/19 ḳaḳ+dır 13b/1 ḳār+dır 29a/18, 32b/6, 36a/11, 39a/15, 40b/20, 42b/9, 43b/19, 44b/10, 45a/11, 46b/4, 48a/7, 49a/9, 49a/17, 49b/3, 49b/12, 50a/6, 51b/11, 52b/10, 52b/16, 55b/9, 59a/14, 64b/2, 66a/2, 71b/9, 73b/2, 73b/19, 74b/10, 75a/3, 77a/4, 83b/12, 85b/1, 86a/5, 87b/12, 93a/3, 93a/4, 102b/18, 105a/7, 111b/15	ḳısm+dır 8b/17, 11a/7 ḳızdırcı+dır 29a/14 ḳızdırcı+dır 52a/18, 54b/4 kibriyā+dır 8b/12 ḳudret helvāsı+dır 59b/15 ḳurıdırcı+dır 107a/6, 109a/18 ḳurudırcı+dır 46b/19, 49a/10, 55b/13, 80b/19, 140b/10 laḳm+dır 7a/15 lāzım+dır 4a/12, 4b/1, 4b/3, 5a/6, 5a/18, 6a/1, 10a/4, 13a/1, 13b/5, 17b/13, 23a/5, 24a/18, 26b/14, 27a/10, 35b/13, 40a/12, 57a/9, 58b/4, 92b/1, 100a/6 luğat+dır 44a/12, 49b/7 mantar+dır 82b/14 maraz+dır 20b/8, 21b/17, 23a/3, 23a/5, 25b/6, 63b/10, 104b/17
ḳaḣ+dır 66a/2 ḳaṭā+dır 98a/14 ḳaṭar+dır 62a/8, 114b/3 ḳayāt+dır 7b/9 ḳayvānāt+dır 7b/8 ḳayvān+dır 6b/15, 71a/11 hāzım+dır 118b/17, 119b/2, 129a/5 ḳıyār+dır 71b/16 ḳızāb+dır 111a/9 ıztırābsız+dır 37b/2 ibtidā° +dır 4b/9 ihṭibās+dır 4b/16, 4b/17 ihzām+dır 39a/11	mifażz+dır 107b/4 mufaşşal+dır 92a/4 muḳaḳḳaḳ+dır 77a/9 muḳāṭara+dır 25a/13 muḳṭāc+dır 74b/11 muḳaṭṭı° +dır 31b/7, 37b/6, 45a/15,

54a/11, 59b/4, 67a/19	pāk+dır 9a/19
mulatṭıf+dır 56a/7, 57b/17, 60a/19	raṭb+dır 5a/11, 5a/14, 5b/1, 5b/6,
muraṭṭıb+dır 83a/11	35a/18, 36b/4, 38a/3, 38b/13, 39a/10,
muşaddı ^c +dır 37a/13, 53a/16,	39b/16, 40a/9, 40b/4, 40b/11, 40b/14, 42a/3,
111a/13, 112b/19	42b/9, 42b/19, 43a/14, 44a/17, 45a/1, 45b/5,
muṭābık+dır 10b/2	46a/7, 46a/12, 46a/19, 46b/4, 46b/11, 50b/8,
muvāfık+dır 27b/10, 27b/11, 28a/6,	52b/11, 52b/17, 53a/9, 53a/16, 55b/10,
29a/6, 29a/10, 30b/18, 31a/9, 31a/16, 31b/5,	56a/6, 56b/10, 56b/17, 57a/11, 58a/3, 58a/5,
31b/8, 32a/11, 32a/14, 32a/18, 33a/11,	59b/10, 59b/17, 61a/12, 61a/19, 61b/18,
33a/16, 33b/16, 34a/10, 34b/13, 34b/18,	65a/4, 65a/16, 67b/18, 68a/1, 69b/12, 71a/6,
35a/19, 36b/11, 37a/10, 38a/15, 39a/8,	71b/17, 71b/18, 73b/7, 75a/19, 76a/9,
39b/3, 39b/14, 40a/3, 40b/17, 40b/18, 41b/1,	77b/13, 77b/16, 80a/10, 81a/10, 82a/7,
41b/5, 41b/11, 42a/8, 42b/11, 43a/14,	82a/17, 82b/16, 83a/3, 85b/1, 86a/1, 86a/5,
43a/18, 43b/2, 44b/1, 44b/11, 45a/12, 46b/9,	86b/10, 87b/12, 88a/8, 89a/14, 89a/17,
47a/1, 47a/3, 47a/10, 47a/11, 47a/19, 48a/13,	89b/5, 89b/6, 89b/7, 90a/9, 90b/1, 90b/6,
48b/4, 48b/13, 48b/18, 49b/19, 50b/9, 52a/18,	92a/7, 92b/15, 99b/5, 102a/5, 102b/2,
52a/19, 53a/12, 55b/14, 56a/2, 57b/7, 58a/4,	102b/3, 109a/15, 111b/15
58a/8, 59a/4, 59a/17, 59b/12, 59b/13, 60b/6,	rıtl+dır 44a/8
60b/7, 61a/4, 61a/14, 61a/15, 62a/4, 63a/2,	ribāṭ+dır 7a/11, 7a/13
63b/4, 63b/6, 65a/1, 65b/2, 66a/6, 66b/2,	riyāh+dır 98b/6
67b/1, 68b/19, 69a/8, 69b/10, 70a/7, 71b/6,	şafra+dır 33b/8, 38b/14, 93b/4
72a/1, 72b/1, 72b/5, 72b/17, 73b/12, 74a/5,	şakız+dır 100a/9
74a/11, 75a/14, 75b/17, 76a/12, 77b/19,	şamğ+dır 58a/4, 69a/14, 78b/5,
78a/6, 78b/8, 80a/1, 80a/2, 80b/14, 81a/1,	98b/4, 100b/18
82a/13, 82b/1, 83b/16, 84a/10, 85a/10,	şandal+dır 61b/16
85b/4, 86b/15, 86b/18, 87a/5, 87b/19, 88a/5,	sārā+dır 66a/1
88b/9, 88b/12, 93a/9, 94b/3, 95a/7, 95a/17,	sevdā+dır 33a/1, 36b/1, 73b/10,
95b/16, 97a/14, 98a/17, 98b/3, 99a/5,	80a/15
99a/17, 100b/14, 101a/9, 102b/4, 105b/1,	şımıf+dır 112a/7
107a/1, 108a/18, 110b/15	şoğan+dır 37b/5
mużır+dır 34a/16, 37b/4, 41a/13,	şāf+dır 94b/19
50b/1, 73b/5, 74b/19, 95b/3, 98a/1, 99a/7,	şahm+dır 7a/15
100b/8, 102a/14, 103a/19, 104a/13, 105b/18	şarāb+dır 124a/17
müberrā+dır 6a/16	ṭabī ^c at+dır 112a/10
mücellā+dır 60a/10, 79b/18	ṭalaḫ+dır 81a/12
mūlatṭıf+dır 37a/5, 42b/10, 53b/3,	tamām+dır 123a/17
68a/7, 68a/17, 79a/18, 79b/7, 79b/18,	ṭamarı+dır 6a/8
91a/15, 94a/9, 108b/9, 112b/10	ṭarı+dır 41b/12
münşak+dır 49a/18	ṭaş+dır 35b/18, 42a/9, 43b/14, 44a/3,
mütevasşıṭ+dır 110b/6	44a/5, 50a/15, 52a/9, 62a/6, 71a/5, 146a/1
nā-pāk+dır 9a/20	ṭatluca+dır 102a/19
nākış+dır 25b/14	ṭatlu+dır 87a/19
nār+dır 50b/16	ṭa ^c ām+dır 96b/15
nuḫā ^c +dır 7a/15	tiryāḫ+dır 42a/16, 76a/13, 79b/19,
oñıldıcı+dır 100b/2, 109a/4	80a/3, 91b/14, 105a/19
oñıldıcı+dır 60a/10, 94b/2	^c unnāb+dır 54a/1

<p> ^cuşar+dır 114a/9 uvacık+dır 111b/1 var+dır 6b/13, 7a/1, 7a/18, 7b/5, 7b/13, 7b/16, 8a/9, 8a/13, 8a/16, 8b/5, 9a/3, 9a/6, 9a/7, 9a/8, 9a/9, 9a/10, 9a/11, 9a/13, 9a/14, 9b/7, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 10a/11, 10a/13, 12a/2, 12a/16, 26b/10, 26b/17, 27a/2, 27a/7, 27a/8, 30a/8, 30b/11, 31a/8, 31b/3, 31b/11, 32b/6, 32b/16, 33b/8, 34a/6, 34a/13, 35a/2, 35b/8, 35b/11, 36b/13, 37b/15, 38a/19, 38b/5, 38b/6, 39a/3, 40a/9, 40a/19, 41a/1, 42b/5, 43a/2, 45a/7, 45a/13, 45b/18, 46a/9, 46b/5, 46b/11, 48a/8, 48a/10, 48b/9, 49a/6, 49a/13, 49b/16, 51a/13, 52a/4, 53b/5, 54a/3, 54a/5, 55a/2, 55b/12, 56a/3, 56a/7, 56a/13, 59a/1, 59b/10, 60a/3, 60a/13, 60a/14, 61a/7, 61b/11, 62a/8, 62b/16, 62b/17, 63a/11, 65a/2, 65b/3, 65b/10, 66a/3, 66a/18, 66b/8, 66b/9, 67a/13, 67b/7, 67b/12, 68a/7, 68a/16, 69a/15, 69b/4, 69b/12, 70b/17, 71b/4, 71b/10, 72a/1, 72a/2, 72a/5, 72a/14, 73a/14, 73b/2, 73b/7, 73b/13, 73b/15, 74a/19, 75a/3, 77a/6, 77a/15, 77b/17, 78a/12, 78a/16, 80b/1, 80b/10, 81a/2, 81b/13, 82a/8, 82b/6, 83b/8, 83b/18, 84a/2, 84a/19, 84b/1, 88b/5, 89a/16, 90a/19, 90b/11, 91b/1, 91b/17, 92b/1, 94a/12, 94b/2, 94b/18, 95a/11, 95a/17, 95b/13, 96b/17, 96b/19, 97b/4, 97b/11, 97b/12, 98b/6, 98b/18, 99b/11, 100a/3, 100a/17, 100a/19, 100b/11, 101a/1, 101a/13, 101a/17, 101b/1, 102a/4, 102b/7, 102b/11, 103b/6, 104a/9, 104b/15, 106a/7, 106b/1, 107a/13, 108a/8, 108b/18, 109a/2, 109b/8, 110b/6, 110b/7, 111a/5, 111a/8, 111a/11, 112a/6, 112a/12, 112b/11, 112b/19, 113a/10, 113b/12, 113b/13, 113b/14, 114a/7, 114b/7, 114b/10, 115b/11, 115b/17, 116a/10, 117a/1, 117a/2, 121b/2, 133b/15, 134a/13, 139a/19, 140a/1, 140a/7, 140a/14, 145b/6 vāşıla+dır 4b/7 verām+dır 17a/10 yağ+dır 7a/15, 78b/18, 141a/7 yağaza+dır 4b/16 yakın+dır 12a/17, 66b/4, 78a/16, 82a/18, 85a/6, 105a/14, 110a/3 </p>	<p> yaramaz+dır 26a/1, 26a/2, 35b/3, 42a/6, 42a/10, 51b/5, 57a/17, 63a/6, 76a/6, 80b/16, 81a/15, 82b/18, 88a/1, 92b/9, 92b/10, 107a/19 yattū^cāt+dır 114a/16 yırtıcı+dır 9b/9 yumurta+dır 39a/9 zamğ+dır 31a/13 zarar+dır 93a/9 zehir-nāk+dır 61b/6 zımād+dır 137b/17 zībağ+dır 10b/8, 13a/1 zūfā+dır 52b/10 </p> <p> -di - 8 - di-di 65b/18 eyle-di 84b/11 gel-di 12b/10, 117a/11 i-di 77a/19, 97b/2 in-di 88b/13 vir-di 84a/18 </p> <p> -digi - 4 - bil-digi 9b/5 eriş-digi 12b/12 sev-digi 141b/5 vir-digi 65b/6 </p> <p> -digim - 1 - eyle-digim 4a/3 </p> <p> -dik - 7 - eyle-dik 4a/12, 25a/1, 25a/8, 27a/15 gel-dik 100a/14, 114b/9 i-dik 114b/13 </p> <p> -dikçe - 2 - eyle-dikçe 25b/17 gir-dikçe 66a/8 </p> <p> -dikde - 8 - ekil-dikde 129b/6 eyle-dikde 20a/17, 92a/17 gel-dikde 112a/11, 127b/12 indir-dikde 125b/13 vir-dikde 25a/14 ye-dikde 27a/4 </p>
---	--

-dikden- 9 -

bil-dikden 4b/12, 12a/11
 biş-dikden 123a/6
 eyle-dikden 64b/1, 143b/6, 145a/3
 gel-dikden 125b/12, 126a/17
 git-dikden 91b/19

-dikleri- 184 -

besle-dikleri 44b/16
 bil-dikleri 11b/14
 bit-dikleri 4b/2
 di-dikleri 8b/5, 28a/16, 29a/7, 29b/3,
 29b/4, 29b/19, 30a/13, 30a/15, 30a/19,
 30b/9, 32a/2, 33b/14, 33b/15, 34a/16, 35b/7,
 35b/11, 35b/18, 37a/14, 37b/16, 38a/2,
 38a/7, 38b/8, 38b/12, 38b/17, 39b/5, 39b/16,
 41a/3, 41a/10, 41b/13, 42a/2, 42a/9, 42b/18,
 43a/12, 43b/14, 44b/9, 45a/6, 45b/5, 45b/9,
 45b/16, 46a/7, 46b/4, 47a/16, 49b/1, 49b/10,
 50a/5, 50a/14, 50a/15, 50a/19, 50b/7,
 50b/18, 52a/9, 53b/11, 54b/4, 54b/10, 55b/7,
 55b/8, 56a/19, 56b/6, 56b/8, 58a/2, 58a/19,
 59a/5, 60a/5, 60a/17, 61a/18, 62b/5, 62b/14,
 63a/4, 63a/9, 63b/9, 63b/14, 64a/4, 65a/15,
 65b/2, 65b/4, 66a/16, 66a/17, 67a/1, 67a/12,
 67a/17, 67b/8, 68a/4, 68b/3, 68b/8, 70a/11,
 70b/1, 70b/4, 70b/17, 71a/5, 72a/12, 73b/6,
 73b/18, 74a/10, 74a/14, 74b/7, 75a/10,
 78b/4, 78b/16, 79a/14, 79b/6, 79b/15, 80a/8,
 80a/19, 80b/9, 80b/15, 81a/7, 81b/10, 82a/5,
 82b/3, 83b/9, 84a/5, 84a/13, 85a/18, 86b/9,
 87b/3, 88b/19, 89a/13, 90a/7, 91a/10,
 91a/11, 94b/14, 95b/18, 96b/8, 98a/10,
 98a/16, 99a/8, 99b/4, 99b/12, 100b/3,
 100b/18, 101a/12, 101a/13, 102a/18, 103b/2,
 104a/1, 104a/11, 104a/14, 104a/19, 104b/18,
 105a/2, 105a/4, 105b/6, 105b/9, 105b/19,
 106a/1, 106a/6, 106a/18, 107a/9, 108a/3,
 108a/14, 108b/8, 109a/10, 110b/2, 110b/3,
 111a/14, 113a/17, 113b/19, 114a/1, 114a/10,
 114a/13, 114b/2, 137a/4
 diril-dikleri 92b/13
 eyle-dikleri 9a/1, 12a/11, 37b/8,
 58a/15, 77b/2, 83a/13, 87a/15, 94b/16,
 99b/15, 104b/11, 114a/14
 iç-dikleri 78a/4

iste-dikleri 136b/17
 it-dikleri 4a/5, 4a/13, 27a/16
 ye-dikleri 99b/7

-dikleridir - 1 -

di-dikleridir 79a/16

-diklerinde - 5 -

eyle-diklerinde 58b/7, 110a/17
 iste-diklerinde 47a/6, 96a/15
 it-diklerinde 69b/1

-diklerinden - 3 -

eyle-diklerinden 94a/7
 ye-diklerinden 42a/7, 57a/14

-diklerini - 1 -

eyle-diklerini 11a/5

-diler - 69 -

di-diler 35b/10, 37b/6, 40b/3, 40b/4,
 41b/9, 43a/14, 46b/4, 48a/17, 50a/6, 52a/18,
 53a/16, 54b/11, 54b/12, 55a/1, 55b/2,
 55b/10, 55b/11, 57b/1, 58a/11, 58b/2,
 58b/15, 62a/8, 62b/10, 66a/3, 67a/19,
 69b/11, 69b/12, 72b/7, 74b/11, 75a/11,
 76a/10, 77b/16, 79a/17, 80a/11, 81b/4,
 81b/12, 83a/4, 83a/15, 85a/7, 85b/2, 86b/15,
 89b/5, 89b/6, 89b/7, 89b/17, 90b/1, 90b/7,
 90b/11, 94a/17, 96b/13, 96b/14, 96b/15,
 97b/19, 99a/10, 99a/13, 99b/1, 102a/5,
 102b/3, 102b/9, 106b/1, 108a/5
 eyle-diler 68b/4, 99b/19
 gör-diler 26b/9
 it-diler 97b/9

-dim - 9 -

eyle-dim 32b/16, 35a/16, 100a/14
 it-dim 4a/8, 4a/11, 71a/13, 71a/18,
 133a/7
 vir-dim 71a/14

-diñ - 1 -

bil-diñ 13b/1

+diñ - 1 -

verem+diñ 24a/9

<p>+dir - 2109 - ^c acāyib+dir 137b/8 ^c acāyib+dir 18a/8, 37a/1, 137b/14, 143b/5 ^c acem+dir 6b/7 ^c acīb+dir 58a/12 ^c aded+dir 54a/1 ^c amel+dir 145b/6 ^c arabī+dir 38a/13, 80a/18 ^c arabiyye+dir 40b/10 ^c āriżī+dir 42b/19 ^c asīr+dir 23a/18 ateş+dir 8b/9 ^c azīz+dir 9a/14, 9b/2 ākile+dir 46b/14 bābūnec+dir 59b/1 bādem+dir 74a/10, 80a/18, 90b/9 bākī+dir 34b/11, 34b/14, 53b/15, 55b/6, 59b/1, 90a/3, 94b/6, 95a/12 balğamī+dir 87b/15 bāliye+dir 4b/14 bārid+dir 30b/10, 54a/2, 78a/16, 94a/15, 98a/13, 109b/10 ba° id+dir 88b/4, 89b/7, 96b/1, 104b/15, 110b/5 be-ḳadrū'l-ḥāce+dir 80a/8, 89b/15 bedel+dir 31b/2, 100b/4 beden+dir 30b/4, 53b/13, 80a/16, 86a/6, 94b/2, 110b/13 belīle+dir 38a/18 berāber+dir 7a/3 berberī+dir 27a/18, 27b/7, 28a/1 beş+dir 4b/18 bi-ḥasebi'l-ḳuvvet+dir 5a/6 bostānī+dir 70a/11, 108b/17 böcek+dir 49b/10, 91a/12 böyle+dir 43a/6, 54b/13, 80b/17, 109b/6, 109b/7, 109b/9, 109b/10, 110b/16, 111a/4, 111b/18 buḥrānī+dir 25b/6 cāyiz+dir 25a/15, 29a/17, 31a/12, 32b/6, 34b/1, 39a/5, 39b/4, 42a/1, 43b/6, 46a/15, 46b/2, 48a/15, 50a/2, 54a/17, 57b/11, 59a/12, 60a/14, 62b/1, 66a/12, 67a/16, 68a/3, 69a/12, 69a/19, 70a/4, 70b/8, 73b/15, 74b/19, 76a/18, 77a/5, 77a/6,</p>	<p>78a/10, 78a/12, 89a/11, 92a/11, 96b/3, 96b/14, 100b/8, 101a/11, 101b/19, 103b/19, 104b/3, 129a/6 cebelī+dir 57b/15 ceffef+dir 44a/8 cevher+dir 12a/2, 52a/9, 91a/10, 96a/11 ceviz+dir 105a/4 ciger+dir 7a/10, 10a/7, 81a/4 cigere+dir 108a/6 cins+dir 40a/8, 113b/12 çekirdek+dir 93b/18 çiçek+dir 29b/3, 29b/15, 38b/12, 47b/8, 110b/2 çīnī+dir 99a/9 dāḥil+dir 12b/15 dārçīn+dir 56a/18 degil+dir 4b/4, 7b/1, 7b/7, 11a/10, 12b/8, 24b/3, 26a/4, 29a/19, 35a/2, 41a/12, 43a/1, 43a/4, 43a/5, 49a/15, 49a/16, 50b/11, 55a/16, 55b/3, 57b/8, 58b/9, 63a/9, 65a/3, 68b/10, 69a/19, 73a/12, 78a/7, 80a/7, 80b/4, 80b/7, 80b/8, 81a/6, 83a/7, 83a/12, 85b/19, 86a/1, 86a/4, 86b/12, 87a/3, 89a/3, 92a/4, 92b/19, 93a/1, 96a/15, 96b/16, 97a/6, 97a/13, 99b/15, 100a/1, 100a/11, 100b/2, 106a/2, 106a/10, 106b/5, 109b/16, 110a/10, 146a/3 degin+dir 39b/12, 71a/4, 73a/2, 79b/5, 122b/1 dek+dir 122a/17, 128a/8, 128a/17, 129b/14, 129b/18, 130a/6 delīl+dir 86a/2 dem+dir 84b/15 demir+dir 44a/6 demürhindi+dir 40a/13 deng+dir 45a/17, 63b/1, 67b/3, 78b/14, 95b/10, 114b/14, 128a/2, 128a/3 de° bī+dir 8a/15 direm+dir 23b/7 dirhem+dir 28a/19, 28b/9, 28b/16, 29b/11, 30b/9, 33a/7, 33b/5, 33b/12, 33b/13, 33b/19, 35a/13, 36b/11, 36b/18, 37a/4, 37b/1, 38b/6, 40a/16, 41b/1, 42b/16, 43b/9, 45b/4, 46a/2, 46a/5, 48b/4, 48b/15, 48b/18, 52a/8, 53b/7, 59b/7, 60a/1, 61b/14, 62b/17,</p>
--	---

63a/16, 66b/2, 68a/14, 71b/6, 72a/10, 73b/5,
74b/5, 75a/8, 75b/18, 76a/17, 78b/1, 79a/7,
79a/13, 79b/14, 80a/8, 81b/1, 81b/8, 82a/14,
82b/1, 82b/12, 83b/8, 85b/10, 85b/18,
88b/17, 89b/2, 94b/11, 95a/10, 95b/10,
95b/16, 96a/10, 99a/7, 100b/8, 102a/13,
104a/13, 105a/11, 105b/18, 107b/1, 108a/1,
108a/13, 108b/15, 109b/16, 111a/13,
112b/14, 114a/7, 121a/2, 122a/9, 127b/17,
130a/11, 133b/12

edviyye+dir 4b/13

efrenci+dir 98b/14

efzal+dir 38a/10, 62b/4, 87b/13

eksik+dir 122b/15

elsem+dir 114b/3

eshel+dir 34b/12

fārisi+dir 31a/12, 36a/13, 36a/18

fā^c il+dir 104a/15

fecc+dir 10a/17

felence+dir 79a/16

fevkī+dir 8b/17

frengi+dir 49b/6

gālib+dir 5b/10

gālīz+dir 62b/13, 72b/9, 87a/16,

99b/6

gālīze+dir 85b/3

gālīzrek+dir 68a/1

gerek+dir 12b/2, 13a/10, 20a/4,

25b/15, 26b/9, 26b/10, 26b/13, 29a/20,
30a/19, 31a/7, 50a/8, 50b/7, 60a/16, 63a/8,
70b/7, 72a/14, 75a/9, 78a/1, 80a/2, 81b/11,
81b/17, 82a/3, 82a/4, 82a/5, 91a/8, 92b/2,
92b/3, 93b/7, 96a/5, 96b/2, 98a/14, 98b/19,
110a/18, 114b/12, 128a/13, 136b/2, 143a/2,
143a/9

getürici+dir 34b/6

gibi+dir 9a/2, 9a/15, 9a/16, 9a/18,

9a/19, 9a/20, 9b/2, 36a/14, 38b/9, 50a/14,
56b/17, 69b/19, 71b/10, 72b/5, 72b/8,
75b/16, 77a/16, 85a/8, 91b/5, 91b/6, 96a/1,
97a/12, 106a/6, 131a/12

göre+dir 8b/7, 64a/14, 86a/10,

102b/5, 116a/3, 117a/2

güzel+dir 127b/14

habbe+dir 98a/2

hafī+dir 10a/12

hafīf+dir 72a/17

hāmis+dir 6b/7

harāmī+dir 9a/17

hareket+dir 4b/18

hārici+dir 12b/15

harīş+dir 9b/1

hāşıyyet+dir 44a/19

hayvānī+dir 10a/7

hayvāniyye+dir 6b/17

hiddetli+dir 7a/5

hindī+dir 57b/13, 74b/7, 105b/19,

111b/1

hırīf+dir 104a/3

^c inebü's-şac^c leb+dir 65a/8, 78a/15

idici+dir 34b/5, 37b/1, 39a/19, 41a/2,
48a/8, 65a/18, 74b/12

ihtimāl+dir 25a/17, 61b/2

iki+dir 4b/11

iksīr+dir 144a/15, 145b/14

ile+dir 6b/15, 16a/4, 130a/15, 143a/9

ilik+dir 7a/12

incecik+dir 111b/2

incir+dir 40b/14

issi+dir 38a/8, 69b/6, 70a/12, 71b/13,
79a/17, 110a/10, 140b/2, 140b/15

istiḥāle+dir 57a/10, 86b/7

itdürüci+dir 46a/4

ittişāl+dir 4b/8

ķābil+dir 64b/1, 92a/8

kābuli+dir 111b/2

kāfi+dir 17a/15

ķāķule+dir 71b/8

ķāķulī+dir 66b/11

ķalb+dir 7a/9, 10a/8, 48a/9, 112a/16

kāmil+dir 7b/3, 104a/16

ķaranfil+dir 139b/9

ķaranfīl+dir 71b/8

ķarīb+dir 34b/15, 35a/1, 59b/16,
77a/11, 81b/2, 89b/5, 102b/17

ķārūre+dir 11b/11

ķātī^c u'n-nevme+dir 78a/6

ķātil+dir 96b/15, 98a/13, 106b/15

ķavī+dir 85b/16, 95a/15, 114a/3,

114b/5, 130b/14

ķāyim+dir 6b/16, 10a/8, 10a/10

ķā^c ide+dir 12a/11

keşif+dir 7a/16	muḥīṭ+dir 4b/14
keşir+dir 130b/1, 135a/1	muḥriḳ+dir 30b/17, 42a/11, 53a/16,
kekremsi+dir 77a/16	55b/1, 114b/11
keler+dir 57a/18	muḥterik+dir 24b/18
kerem+dir 104b/7	muḳavvī+dir 29b/1, 40a/11, 42b/14,
keskin+dir 124b/13, 124b/14	46b/2, 48a/11, 62b/19, 63a/5, 64b/14,
ḳeşūrī+dir 78b/5	68b/15, 69b/18, 73b/10, 73b/14, 97a/4,
ḳıbrusī+dir 51b/2	110b/2, 127b/10, 127b/12, 129a/7, 141a/14
kibrīt+dir 10b/8	musahḥin+dir 44b/10
kiçi+dir 97a/14	musahḥin+dir 69b/13, 108a/17
kir+dir 52b/10	mutaşavver+dir 96a/18
laṭīf+dir 35a/18, 35b/10, 39b/10,	mu ^c arreb+dir 30b/9, 41b/12, 41b/16,
39b/18, 43a/5, 43a/8, 49b/17, 50a/19, 59b/3,	58b/13, 59b/15, 78a/15, 79b/15, 91b/2,
64a/5, 66b/11, 67a/2, 67a/13, 69b/13,	109b/19
72b/14, 85b/3, 105a/14, 105a/15, 106a/3,	mu ^c in+dir 58a/17, 93a/7, 97b/19,
106b/6	107a/5, 145a/7
lezic+dir 30a/9	mu ^c teber+dir 55b/11
lezice+dir 17b/7	mu ^c tedil+dir 6a/16, 7a/3, 28a/16,
lezīz+dir 77b/1, 81a/11, 92a/10	31a/8, 31a/18, 33a/9, 36b/1, 36b/15, 37a/19,
lisānū'l- ^c aşāfir+dir 40b/13	39b/9, 39b/17, 40b/16, 43b/14, 45a/11,
māddī+dir 24b/2	45b/1, 47a/17, 48b/1, 51b/11, 52b/16, 54a/2,
māhūdāne+dir 114a/17	54b/12, 55a/1, 57b/12, 60b/12, 62b/10,
malāṭiyye+dir 83a/3	69b/14, 72a/19, 79a/2, 81a/18, 87a/9,
māni ^c +dir 12b/9	87a/10, 89b/5, 90a/10, 90a/19, 90b/1,
māyil+dir 39b/10, 39b/17, 58b/3,	91a/14, 94b/18, 97a/15, 98a/12, 102b/18,
110b/4, 113a/19, 114a/18, 115a/12	109a/2, 109b/11, 111a/11, 111b/15
ma ^c denī+dir 36a/8, 102b/12, 107a/11	müberrid+dir 75a/2, 83a/10
mā ^o iyye+dir 143b/7, 143b/9	müceffif+dir 33a/5, 40b/20, 46b/11,
mekkī+dir 57b/5, 58a/2	58a/5, 74a/18, 84b/13, 98a/14, 108a/17,
mişḳāl+dir 30a/12, 34b/3, 37a/17,	109a/3
43b/17, 44a/16, 44b/12, 55a/16, 58a/15,	mücerreb+dir 13b/15, 16b/14,
60b/14, 62b/8, 68b/2, 70a/16, 70b/16, 74a/7,	16b/15, 16b/17, 17b/12, 32a/9, 43b/16,
85a/2, 85a/17, 90a/2, 91a/9, 93b/19, 98a/1,	55a/3, 60a/13, 73b/18, 78a/5, 82b/12,
100b/17, 109a/8	118b/4, 119a/7, 119b/15, 120a/5, 123b/4,
mişl+dir 133a/10	124a/7, 124a/10, 124a/18, 124b/3, 124b/5,
milḥ+dir 10b/8, 11b/13	129a/13, 133a/14, 133b/5, 137b/18, 138a/1,
milḥī+dir 11a/7	138a/14, 138b/1, 139b/18, 141a/11, 142a/11,
milḥiyyet+dir 12b/19	144b/11, 144b/16
mīrī+dir 100a/4	mücezzib+dir 30b/17
mi ^c de+dir 29a/2, 30b/18, 43b/17	müdemmil+dir 108b/9
muḥaddir+dir 32a/16, 114a/3	müdrir+dir 71a/2, 101b/3
muḥallil+dir 34a/13, 34b/16, 36b/3,	müferriḥ+dir 33b/9, 52a/6, 52a/7,
40b/16, 48a/1, 54a/3, 55a/1, 72a/5, 76a/11,	113b/6, 127b/7, 127b/14
98a/3, 102b/19, 107a/14	müfettiḥ+dir 36a/15, 56a/7, 57b/17,
muḥarriḳ+dir 14b/1	67a/19, 69a/6, 69b/13, 96b/4, 128a/11,
muḥib+dir 9a/16	134b/16

- müfid+dir 28b/8, 29a/10, 30a/6, 30a/16, 30b/6, 31a/16, 31b/1, 31b/12, 33a/3, 33b/1, 34a/18, 35a/12, 36b/10, 36b/17, 37a/3, 37a/8, 38a/4, 38b/5, 38b/14, 39b/3, 39b/14, 39b/15, 40a/8, 41a/4, 41a/5, 41a/20, 41b/14, 42b/1, 42b/3, 43b/9, 43b/12, 43b/19, 45b/2, 46b/7, 46b/16, 47a/4, 47a/7, 47b/19, 48b/14, 49a/12, 49a/13, 49a/14, 49b/19, 50a/13, 50b/4, 50b/5, 50b/13, 51a/2, 51a/4, 51b/9, 52a/1, 52a/5, 53a/11, 53a/12, 53b/12, 54a/5, 54a/12, 54a/15, 54b/2, 55b/15, 55b/16, 56a/10, 57a/4, 58a/6, 58a/8, 59a/4, 60b/1, 60b/3, 60b/15, 61b/12, 62a/2, 62b/1, 62b/3, 63a/6, 64a/6, 64a/8, 66a/4, 67a/6, 67a/8, 67a/9, 67b/14, 68a/18, 68b/19, 70a/3, 70a/10, 70a/15, 71a/7, 72a/3, 72b/8, 72b/14, 74a/12, 75b/5, 76a/3, 76b/4, 79a/13, 80a/7, 81a/13, 81b/6, 81b/7, 82a/14, 83b/17, 83b/19, 84b/16, 85a/11, 85a/13, 85b/6, 86a/17, 86a/19, 86b/2, 86b/5, 86b/6, 86b/8, 87a/9, 87b/15, 88b/6, 88b/14, 88b/16, 89a/8, 89a/10, 90a/13, 90b/17, 91a/5, 91a/7, 91a/15, 91b/8, 94a/11, 97a/15, 97a/18, 97b/6, 98a/5, 98a/10, 98b/2, 99b/2, 99b/12, 100b/7, 100b/14, 101a/18, 101a/19, 101b/11, 102a/10, 103a/3, 103a/8, 103b/11, 105a/2, 105a/8, 105b/2, 105b/3, 105b/4, 106a/10, 106b/4, 106b/9, 107b/18, 109a/5, 109b/13, 110b/17, 111a/16, 111b/19, 112b/10, 112b/14, 112b/18, 113a/4, 113b/2, 113b/4, 113b/6
- müfred+dir 6b/3
- mühlik+dir 95b/7
- müleyyin+dir 30b/10, 39b/10, 47a/17, 59b/10, 65a/4, 76a/10, 80b/18, 85b/3, 86a/19, 107a/14
- münakkî+dir 41a/1, 83b/2, 101b/8
- münāsib+dir 10a/13, 10a/14, 10b/2, 14b/11, 16a/1, 16a/18, 16b/7, 16b/12, 16b/13, 17a/8, 17b/4, 18a/18, 18b/2, 18b/8, 18b/15, 19a/5, 19a/9, 19a/11, 19a/12, 19b/17, 20a/3, 20a/12, 20a/15, 20b/2, 20b/7, 20b/13, 21a/5, 22a/18, 23b/5, 27a/14, 27b/12, 29a/20, 30b/19, 37a/11, 38a/16, 38b/8, 38b/15, 39b/19, 40b/18, 41a/4, 46b/15, 50b/14, 51a/3, 51a/12, 53b/19, 55a/4, 58a/4, 59a/12, 62b/7, 64a/1, 65a/10, 72b/17, 74a/5, 74b/4, 75a/15, 83b/14, 87a/8, 91b/15, 93b/9, 98a/5, 101b/16, 102b/4, 110a/11, 110b/17, 112a/18, 115b/16, 116b/9, 127a/17, 135a/3, 143b/18
- müneffih+dir 40b/16, 45a/2, 86b/17
- müneşşif+dir 59b/4, 91a/15
- münevvim+dir 109b/3, 126b/3
- münezzic+dir 30b/3, 103b/6
- münzic+dir 80b/2
- mürekkeb+dir 8b/14, 82a/8, 84b/15, 86a/16, 89a/1, 95a/4, 100a/18, 100b/5, 105a/15, 110b/4, 111a/3
- mürekkebü'l-ķavî+dir 56a/5
- müsaħħin+dir 30a/9
- müsaħħin+dir 69a/5
- müşhil+dir 32a/13, 40a/14, 42b/10, 68b/14, 94b/4, 110b/17, 114b/11
- müşābih+dir 7b/18, 8a/3, 9a/12, 9a/14, 73a/3, 116a/10
- müşāhed+dir 108a/7
- müşkil+dir 26b/11
- müştemil+dir 8b/15, 8b/16
- mütekevvin+dir 71a/6
- mü^o eşsir+dir 10b/5
- nāfi^c+dir 13b/15, 15a/1, 15a/5, 15a/10, 15b/1, 16a/9, 16b/17, 17a/17, 17b/6, 17b/11, 17b/12, 17b/16, 18a/9, 18b/15, 19b/1, 21a/3, 21a/6, 21a/15, 21b/5, 22a/2, 22a/6, 22a/9, 22a/12, 22a/13, 22a/16, 22b/2, 22b/3, 22b/5, 23a/1, 23a/2, 23b/2, 28a/7, 28a/15, 28b/15, 29b/10, 29b/20, 30a/18, 30b/10, 30b/12, 31a/9, 31a/15, 31a/18, 31b/1, 31b/12, 31b/13, 31b/15, 31b/19, 32a/10, 33a/7, 33a/8, 34a/9, 34a/14, 34a/15, 34a/18, 34b/2, 34b/8, 34b/10, 34b/17, 35a/9, 35a/11, 35b/16, 36a/9, 36a/10, 36a/15, 36b/3, 36b/6, 36b/10, 36b/11, 38a/12, 38a/16, 38a/19, 38b/6, 38b/11, 39a/6, 39a/8, 39a/12, 39b/7, 40a/15, 40b/1, 40b/2, 40b/8, 40b/9, 40b/16, 41a/2, 41a/18, 41b/1, 41b/9, 41b/18, 42b/17, 43a/10, 43b/3, 43b/8, 43b/9, 44a/13, 44a/14, 44b/3, 44b/4, 44b/7, 44b/18, 45a/8, 45a/16, 45b/6, 45b/8, 45b/9, 46a/7, 46a/13, 46a/17, 47a/5, 47a/9, 47a/13, 47b/10, 47b/12, 47b/16, 47b/18, 48a/18,

48b/17, 49a/7, 49a/8, 49a/10, 49a/12, 49b/3, 49b/8, 50a/4, 50a/9, 50a/12, 50b/13, 50b/16, 51a/10, 51a/15, 51a/16, 51b/5, 51b/12, 51b/13, 52a/5, 52a/14, 52b/14, 53b/14, 54a/8, 55a/5, 55a/13, 55a/15, 55b/12, 55b/19, 56b/1, 56b/5, 57a/3, 57b/9, 57b/10, 57b/19, 58a/1, 58a/7, 58a/8, 58a/16, 58b/3, 58b/4, 59a/8, 59b/17, 60a/19, 60b/3, 60b/5, 60b/13, 60b/14, 61a/2, 61a/5, 61a/6, 61a/8, 61a/11, 61a/14, 61b/1, 61b/19, 62a/5, 62b/8, 62b/9, 62b/11, 62b/16, 63a/15, 63b/2, 64a/2, 64a/11, 64b/6, 65a/11, 66a/19, 67a/1, 67a/4, 67a/5, 67a/8, 67a/14, 67a/16, 67b/6, 67b/13, 67b/15, 68a/11, 68a/17, 68b/1, 68b/15, 70a/8, 70a/18, 70b/4, 70b/5, 70b/8, 71a/1, 71a/16, 71b/2, 71b/3, 71b/12, 71b/13, 71b/14, 71b/15, 71b/16, 72a/2, 72a/6, 72a/10, 72a/13, 73a/1, 73a/7, 73a/8, 73a/18, 73b/1, 73b/3, 73b/4, 74a/8, 74a/18, 74b/5, 74b/12, 74b/13, 74b/14, 74b/16, 75a/6, 75b/17, 76a/4, 76a/5, 76b/3, 78a/19, 78b/3, 78b/6, 78b/7, 78b/13, 78b/14, 79a/5, 79a/6, 79b/1, 79b/3, 79b/13, 80a/15, 80a/16, 80b/5, 80b/11, 81a/6, 81a/12, 81a/19, 81b/16, 82a/12, 82a/18, 82b/5, 83b/4, 83b/14, 83b/15, 83b/19, 84a/1, 84a/9, 84b/19, 85a/2, 85a/4, 85a/5, 85a/9, 85a/16, 85b/4, 85b/8, 86b/19, 87a/7, 87a/12, 87a/15, 87a/18, 87a/19, 87b/4, 87b/5, 87b/6, 87b/8, 87b/9, 87b/10, 87b/14, 88b/6, 88b/7, 88b/8, 89a/6, 89a/14, 89a/17, 89b/9, 89b/11, 90a/2, 90b/2, 90b/15, 90b/16, 91a/2, 91a/3, 91a/4, 91a/15, 91a/17, 91b/7, 91b/9, 91b/10, 91b/16, 91b/17, 92b/18, 93a/6, 93a/8, 93b/4, 94a/10, 94a/19, 94b/1, 94b/9, 94b/13, 95a/5, 95b/9, 95b/14, 95b/16, 96a/5, 96a/9, 97a/11, 97b/5, 97b/7, 97b/16, 98a/6, 98a/19, 99a/2, 99a/15, 99a/18, 99a/19, 99b/1, 99b/2, 101a/3, 101a/5, 101a/15, 101a/16, 101b/11, 102a/6, 102a/7, 102a/11, 102a/12, 103a/15, 103a/16, 103b/7, 103b/8, 103b/9, 104a/3, 104a/6, 104a/8, 104a/16, 104b/17, 105a/3, 105a/10, 105b/14, 105b/15, 105b/17, 106a/9, 106a/11, 106b/3, 106b/8, 106b/12, 106b/14, 107a/15, 107a/16, 107b/16, 107b/17, 107b/19, 108b/10, 108b/14, 109a/19, 109b/1, 109b/7, 109b/9, 109b/12, 110a/6, 110a/8, 110a/17, 110b/16, 111a/1, 111a/5, 111a/16, 111b/17, 111b/18, 112a/19, 112b/1, 113a/3, 113a/4, 113a/5, 113a/11, 115a/3, 115a/9, 115b/14, 115b/18, 116a/2, 116a/3, 116a/4, 116a/9, 116a/10, 116a/11, 116a/14, 116a/16, 116a/17, 116b/1, 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 116b/16, 116b/19, 118b/11, 118b/12, 119a/14, 119a/17, 120a/15, 120b/15, 121a/3, 121a/12, 122a/1, 122b/3, 122b/4, 122b/15, 123a/3, 123a/4, 123b/6, 123b/12, 125a/1, 125a/2, 125a/7, 125a/12, 125b/1, 125b/6, 126b/14, 127a/9, 127a/11, 127a/14, 127a/16, 127b/1, 127b/4, 127b/7, 128a/4, 128a/10, 128b/2, 128b/4, 128b/9, 128b/10, 128b/11, 128b/17, 129a/16, 129b/3, 131b/16, 132a/5, 132a/6, 132a/18, 132b/9, 133a/1, 133a/4, 133a/17, 133a/18, 133b/3, 133b/9, 133b/19, 134a/7, 134a/11, 134a/16, 134b/1, 135a/2, 135a/9, 135a/16, 135b/1, 135b/5, 135b/8, 135b/15, 135b/16, 136a/18, 136a/19, 136b/4, 137a/4, 137a/10, 137b/4, 137b/5, 137b/7, 137b/14, 138a/6, 138b/2, 138b/7, 138b/13, 138b/16, 139a/7, 139a/9, 139b/10, 140a/1, 140a/10, 140b/2, 141a/5, 141b/1, 141b/4, 141b/6, 141b/8, 142a/2, 142a/7, 142b/1, 142b/6, 142b/18, 143b/16, 143b/18, 144a/6, 144a/10, 144a/16, 144b/11, 144b/16, 145a/1, 145a/4, 145a/10, 145a/18, 145a/19, 145b/14, 145b/19
 naşî+dir 126a/15
 nâşî+dir 9a/6
 nebtî+dir 99a/8
 nefes+dir 4b/16
 nefsanîyye+dir 6b/17
 nef^c+dir 89b/18
 nemle+dir 107b/2
 nergis+dir 106a/1
 nesne+dir 39b/8, 45b/10, 45b/16, 75b/10, 99a/8, 106a/18
 nev^c+dir 5a/6, 65a/8, 66b/5, 66b/10, 74b/7, 78a/14, 79a/16, 95a/13, 101a/14, 106a/4, 112a/7, 113a/18, 114a/9, 135a/4
 nezle+dir 22b/6
 öldürici+dir 36b/7
 pâre+dir 77a/2

rābi ^c +dir 6b/6	tīz+dir 6b/12, 89b/11
rādi ^c +dir 89a/2	tūderī+dir 89b/3
rumī+dir 57b/14, 58b/5, 105b/8	^c ulleyķ+dir 66b/3
rummānī+dir 113a/19	üzre+dir 4b/12, 6a/16, 7a/4, 7a/5,
ruṭūbet+dir 18b/6	10b/17, 11b/5, 12b/15, 12b/18, 13b/3,
şāfī+dir 91b/1	13b/16, 14a/9, 14a/19, 14b/13, 22a/5,
şāliḥ+dir 86a/7	52a/17, 55b/12
sa ^c fe+dir 23a/9	vāḥid+dir 10a/16
şa ^c ter+dir 107a/9	vāḳi ^c +dir 8a/4
şakīl+dir 57a/9, 96b/18, 97a/3, 97a/4,	verem+dir 21b/12
98a/7	verici+dir 36b/16
sebze+dir 51a/6	virici+dir 69a/6
sehl+dir 8b/6	vuḳiyye+dir 100a/8
sekiz+dir 5a/2	yābis+dir 5a/13, 5a/16, 5b/2, 5b/4,
semāvī+dir 8b/9	6b/4, 27a/19, 27b/9, 28a/2, 28a/7, 28b/12,
sem+dir 106b/10	29b/16, 30a/14, 31b/7, 31b/18, 32a/2,
sene+dir 128a/3, 128a/8, 129b/18	32a/10, 32a/16, 32b/1, 32b/18, 33b/2, 33b/7,
serī ^c +dir 110b/8	33b/16, 34a/2, 34a/6, 34a/12, 34a/17, 34b/4,
sūsen+dir 113a/7	34b/15, 35a/11, 35b/1, 36a/14, 36b/4, 36b/9,
su ^c āle+dir 76a/11	37a/2, 37a/5, 37a/9, 37b/6, 38a/18, 38b/3,
südlegen+dir 114a/11, 114a/13,	38b/10, 39a/3, 39a/19, 39b/6, 39b/14,
114b/2, 114b/7, 114b/8	40a/14, 40b/7, 40b/11, 41a/11, 41a/17,
süflī+dir 8b/17	41b/3, 41b/9, 41b/12, 41b/17, 42a/5, 42a/9,
sürme+dir 29a/3	42b/19, 43a/8, 43a/14, 43a/17, 43b/1, 43b/7,
şāhtere+dir 112b/6	43b/10, 44a/8, 44a/12, 44b/2, 44b/6, 44b/10,
şāmī+dir 74b/8	44b/17, 45a/6, 45a/15, 45b/2, 45b/10,
şeceretü'd-demmm+dir 28b/4	45b/16, 46a/3, 46a/12, 46b/10, 46b/19,
şeker+dir 111b/6, 114a/10	47a/10, 47b/9, 47b/14, 48a/1, 48a/7, 48b/3,
şekil+dir 83a/7, 106a/2	48b/17, 49a/12, 49b/2, 49b/12, 50a/7,
şerbet+dir 110b/18, 128b/19	50a/16, 50a/19, 50b/12, 51a/1, 51a/6,
şey+dir 87a/13, 96b/15, 102a/15,	51a/12, 51b/3, 51b/7, 51b/17, 52a/4, 52a/12,
106a/18, 108b/8	52a/17, 52b/5, 52b/17, 53b/2, 53b/10, 54a/1,
şey ^o +dir 10a/1, 29a/18, 35b/8, 45b/1,	54a/10, 54a/11, 54a/18, 54b/4, 54b/19,
132a/6, 144b/7	55a/1, 55a/12, 55b/1, 55b/8, 55b/9, 55b/18,
şibihī+dir 98b/15	56a/6, 56a/13, 56b/1, 57b/6, 57b/17, 58a/5,
şöyle+dir 122b/7	58a/10, 58b/1, 58b/14, 58b/15, 59a/7,
ṭabī ^c ī+dir 10a/6	59a/15, 59b/2, 60a/2, 60a/9, 60a/19, 61a/1,
ṭab ^c ī+dir 6b/16	61a/7, 61a/14, 61b/11, 62a/3, 62a/18, 62b/6,
taḳṭīr+dir 143a/4	62b/15, 63a/4, 63a/11, 63a/18, 63b/9,
tāze+dir 87b/7, 106b/16	63b/15, 64a/5, 64a/13, 64b/17, 64b/18,
ta ^c dīl+dir 6b/3	65a/5, 66a/18, 66b/11, 67a/3, 67a/13,
tefrīḥ+dir 42b/4	67a/19, 67b/10, 68a/6, 68a/16, 68b/10,
ter+dir 52b/10	69a/5, 69a/15, 69b/11, 69b/18, 70a/7,
terencübīn+dir 60a/1, 111b/6	70a/13, 70b/2, 70b/12, 70b/18, 71a/11,
terkīb+dir 40a/16, 102a/18, 137a/1	71b/1, 72a/5, 72b/6, 72b/11, 72b/12, 73a/4,
ṭīb+dir 53b/14	73a/11, 73a/16, 74a/17, 74b/11, 75a/11,

75b/13, 75b/14, 76a/2, 76a/10, 76b/2, 76b/3, 77a/3, 77b/16, 79a/10, 79a/17, 79a/18, 79b/6, 79b/7, 79b/17, 80a/19, 80b/10, 80b/16, 81a/8, 81a/9, 81a/10, 81b/3, 81b/12, 82a/7, 82b/4, 83a/3, 83a/14, 83b/2, 83b/11, 83b/12, 84a/7, 84b/13, 84b/14, 85a/7, 85b/2, 85b/13, 85b/15, 86b/15, 88b/3, 89a/2, 90a/9, 90b/10, 90b/11, 91a/1, 91a/14, 91b/4, 91b/5, 94b/8, 95a/3, 95a/4, 95a/17, 95b/12, 96a/3, 96a/4, 96a/19, 96b/1, 97a/10, 97a/14, 97b/3, 97b/18, 98b/5, 98b/17, 99a/9, 100a/15, 100b/11, 101a/2, 101a/3, 101b/6, 101b/7, 103b/6, 104a/3, 104a/15, 105a/6, 105a/13, 105a/16, 105b/12, 106a/4, 106a/5, 106a/19, 106b/18, 107a/12, 107b/4, 107b/13, 108a/5, 108a/16, 108a/19, 108b/1, 108b/9, 109a/1, 109a/17, 110a/2, 110a/4, 110a/14, 110b/5, 111a/8, 112b/9, 112b/10, 112b/16, 112b/17, 114a/3, 114b/10	59a/16, 59b/14, 73b/13, 75b/1, 77b/17, 81a/14, 86a/4, 106a/8, 109a/15, 128b/16, 133a/3
yeg+dir 38b/12, 40b/15, 48a/17, 50b/3, 50b/18, 53a/7, 55a/11, 55a/15, 55a/18, 60b/13, 64b/19, 65a/1, 70a/10, 72a/11, 73a/15, 75b/13, 81a/11, 81b/3, 82a/18, 87b/7, 87b/17, 87b/18, 88b/8, 90a/8, 91a/13, 92a/5, 93a/13, 94b/10, 95b/19, 98a/6, 99a/5, 99b/6, 99b/7, 100a/18, 100b/12, 101b/2, 102b/16, 104a/18, 109b/11, 111a/2, 113a/12	-diyse - 1 - eyle-diyse 13a/18
yel+dir 21b/18	-duğı - 44- başla-duğı 35b/13, 79a/3 bat-duğı 61b/4, 68b/5 boşan-duğı 30a/20 bul-duğı 37b/19 çık-duğı 144a/15 ışır-duğı 63a/1 kız-duğı 98b/1 ol-duğı 7b/16, 7b/17, 8a/5, 9a/7, 9a/8, 9a/11, 9a/12, 12a/10, 12b/11, 25a/11, 28a/13, 33a/14, 53a/7, 59b/11, 72a/12, 73a/12, 106b/17, 113b/14 ol-duğı-çün 46b/2, 87a/7, 96b/10, 110b/6, 111a/11 otla-duğı 87a/13, 87a/14 şık-duğı 112b/3 şoğ-duğı 103a/12, 122b/3, 122b/18 tala-duğı 49b/12 uğra-duğı 96b/11 var-duğı 57b/1 yapış-duğı 63b/16
yemiş+dir 33b/1, 33b/6, 34a/17, 38a/18, 38b/3, 39b/16, 99b/4	-duğıdır - 1 - ol-duğıdır 78a/8
yer+dir 100a/2	-duğın - 1 - ol-duğın 26a/15
yūnānī+dir 27b/13, 30b/1, 30b/12, 32a/9, 32a/19, 33a/4, 34b/3, 34b/9, 34b/11, 40b/19, 54b/16, 68a/14, 70a/5, 83a/19	-
yuşreb+dir 4b/15	duğına - 1 - yumul-duğına 54b/6
zāhīr+dir 10a/11	-duğına- 37 - boğul-duğına 80a/17, 103b/9 çık-duğına 64a/6 ışır-duğına 36a/8, 67a/8, 67b/8, 105a/17, 106b/4, 117a/1, 117a/2 ol-duğına 40a/18 şız-duğına 48b/14, 52a/15 şoğ-duğına 43b/8, 43b/12, 68b/4,
zahmet+dir 47b/4	
zahmetsiz+dir 83b/13	
zarūriyye+dir 4b/13	
zā° if+dir 102b/17, 107a/11, 113a/8, 113b/14	
zā° ifrek+dir 69b/19, 85a/8	
zebediyye+dir 86a/16	
zehir+dir 71a/9	
ziyāde+dir 7a/4, 7a/6, 29a/8, 41b/3, 45b/19, 48b/2, 52a/11, 52b/18, 56b/18,	

71a/6, 74a/5, 75b/16, 80b/12, 87a/8, 87b/14, 105a/19, 112a/14 tala-duğına 72a/2 toñ-duğına 113b/1 tutul-duğına 42a/1, 43b/16, 55b/15, 59b/8, 63b/1, 76a/13, 90b/4 yağ-duğına 30a/18, 83b/17, 102a/9, 112b/10	kuru-duğda 49b/5 ol-duğda 9b/12, 12b/12, 24b/11, 30b/14, 38a/11, 43a/6, 93b/8, 110a/18, 123b/9, 141a/9, 144b/7 olun-duğda 75b/2, 117a/10 şavu-duğda 145b/17 toğ-duğda 52a/15, 115a/16 ur-duğda 20a/7
-duğında - 1 - duş-duğında 65b/16	-duğdan - 12 - bul-duğdan 77a/17 dur-duğdan 133a/9 ko-duğdan 94a/2 ol-duğdan 46b/12, 77b/6, 131a/5, 137b/11 olun-duğdan 143a/8 şoğur-duğdan 140b/4 tur-duğdan 127a/7 ur-duğdan 35a/3 uyu-duğdan 25b/16
-duğından - 4 - bul-duğından 7b/7 ol-duğından 73a/15, 77b/1 tur-duğından 9b/11	
-duğındandır - 1 - ol-duğındandır 99a/13	
-duğını - 8 - ol-duğını 9b/9, 12a/8, 12b/6, 13a/16, 42a/17, 78b/6, 143a/10 şok-duğını 52a/13	-duğları - 6 - aşako-duğları 84b/16 bul-duğları 84b/6 ol-duğları 6a/4, 117a/10 tut-duğları 32a/8 ur-duğları 40a/17
-duğumda - 1 - yap-duğumda 128b/5	
-duğumuz - 1 - bul-duğumuz 65b/19	-duğlarında - 2 - kuru-duğlarında 81b/11 ol-duğlarında 6b/11
-duđuñ - 1 - al-duđuñ 13a/12	-dum - 2 - ko-dum 4a/10 ol-dum 26b/15
-duğ - 1 - bul-duğ 73b/15	
-duğça - 3 - ol-duğça 10a/14 tur-duğça 93a/4, 138a/13	+dur - 546 - ahū+dur 86a/12 armūd+dur 83a/2 artuđ+dur 37a/14, 38a/9, 45a/3, 50b/3, 50b/14, 55a/16, 64b/5, 79b/17 asarun+dur 56a/19 bu+dur 4a/2, 4a/8, 8a/17, 11b/17, 12b/13, 12b/16, 13b/11, 13b/19, 14a/12, 14b/4, 14b/8, 15a/2, 15a/8, 15b/3, 15b/4, 15b/9, 15b/17, 16a/4, 16a/14, 16b/9, 17a/4,
-duđda - 22 - bul-duđda 133a/8 kałk-duđda 13a/12 kayna-duđda 35a/6 ko-duđda 84b/12	

17a/14, 17b/3, 17b/8, 18a/6, 18a/13, 18b/13, 18b/17, 18b/18, 18b/19, 19a/12, 19b/7, 19b/10, 19b/14, 20b/1, 20b/10, 20b/12, 20b/17, 21a/8, 21a/9, 21a/17, 21a/18, 21b/2, 21b/8, 21b/9, 21b/13, 21b/15, 22a/9, 23a/3, 23a/4, 23a/12, 23b/5, 23b/11, 23b/13, 24a/16, 24b/12, 25a/1, 25a/9, 25a/13, 26a/14, 26a/18, 26b/17, 27a/10, 27a/12, 27b/17, 33b/7, 34b/12, 35a/6, 37b/17, 38b/17, 47b/7, 48a/13, 53a/9, 61a/1, 67a/4, 69b/5, 72a/18, 76b/18, 77a/2, 77a/4, 81b/16, 88b/2, 98a/2, 98a/15, 98a/19, 99a/3, 101a/2, 101b/17, 105b/11, 109a/5, 109b/10, 110b/12, 112a/6, 113a/9, 113b/1, 118b/4, 118b/12, 118b/18, 119a/3, 119a/7, 119a/10, 119a/14, 119a/18, 119b/2, 119b/10, 119b/15, 120a/6, 123b/6, 123b/13, 124a/1, 124a/7, 124a/13, 124a/18, 124b/3, 125b/19, 126b/4, 126b/6, 126b/10, 126b/14, 126b/17, 127a/1, 127a/4, 127a/9, 127a/11, 127a/17, 127b/2, 127b/5, 127b/7, 127b/9, 127b/11, 127b/12, 127b/15, 128b/7, 129a/7, 129a/10, 129a/13, 129a/17, 130b/14, 130b/18, 130b/19, 131a/3, 131a/8, 131a/16, 131b/5, 131b/11, 132a/1, 132b/2, 132b/5, 132b/10, 132b/14, 133a/1, 133a/5, 133a/11, 133a/15, 133a/18, 133b/3, 133b/5, 133b/10, 133b/15, 133b/19, 134a/2, 134a/7, 134a/11, 134a/14, 134a/17, 134b/2, 135a/3, 135a/9, 135a/16, 135b/1, 135b/5, 135b/8, 135b/18, 136b/4, 136b/8, 136b/13, 137a/2, 137a/4, 137a/8, 137a/10, 137a/16, 137b/4, 137b/6, 137b/7, 137b/9, 137b/15, 137b/18, 138a/1, 138a/6, 138a/10, 138a/16, 138b/2, 138b/5, 138b/7, 138b/14, 138b/16, 139b/1, 139b/11, 139b/12, 139b/15, 139b/18, 140a/2, 140a/8, 140a/11, 140a/15, 140b/2, 140b/18, 141a/16, 141a/18, 141b/1, 141b/4, 141b/6, 141b/15, 142a/2, 142a/7, 142a/11, 142a/13, 142a/16, 142a/18, 142b/2, 142b/6, 142b/13, 142b/16, 142b/18, 143a/18, 143b/10, 143b/13, 143b/19, 144a/3, 144a/7, 144a/14, 144a/18, 144b/1, 144b/9, 144b/13, 144b/17, 145a/1, 145a/7, 145a/11, 145a/15, 145a/19, 145b/7, 145b/15, 146a/2	10b/16, 24b/19, 25a/8, 26a/6, 26b/16, 29a/9, 38b/2, 42a/16, 44b/8, 49a/9, 52a/1, 60a/17, 68b/3, 69b/7, 79a/17, 80a/3, 80a/5, 83a/2, 87a/17, 87a/19, 88a/3, 107a/5, 114b/9, 118b/17, 126b/10, 128b/3, 131a/12, 134a/6 duhn+dur 140b/2 farālyūn+dur 69a/3 ḥamūl+dur 142a/10, 142a/13 ḥayırlu+dur 94b/10 ictihādlu+dur 9b/7 kızdurıcı+dur 55b/18 kuru+dur 28b/17, 109b/6 kuş+dur 48a/16, 111a/14 maḥlūk+dur 8b/11 maḥrūk+dur 108a/16 maḥtū ^c +dur 100a/7 māzeryūn+dur 114a/15 ma ^c cūn+dur 31b/13, 31b/15, 121b/16, 123a/1 ma ^c kūl+dur 64b/2, 110a/9 ma ^c lūm+dur 20a/6, 77a/1, 78a/6 ma ^c rūf+dur 34b/14, 54a/10, 61b/10, 75a/1, 77a/1, 94b/16, 112b/16 mensüb+dur 9a/5, 12a/17, 12a/18, 12a/19, 101a/13, 108b/18, 115a/11, 115b/1, 115b/3, 115b/6, 116a/7, 116a/18, 116b/1, 116b/6 meşhūr+dur 57a/4, 61a/18, 66b/9, 68b/7, 97b/6, 107a/9, 112a/3 mevcūd+dur 6b/18, 7a/17, 8b/13, 8b/15, 133a/10 noḥūd+dur 90a/17 nużc+dur 10a/17 ol+dur 5a/11, 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17, 11b/6, 11b/8, 13b/4, 13b/10, 13b/11, 13b/16, 13b/18, 14a/3, 14a/4, 14a/10, 14a/15, 14a/17, 14b/1, 14b/2, 14b/6, 14b/15, 15a/1, 15a/6, 15a/7, 15a/13, 15b/12, 15b/15, 15b/16, 16b/1, 16b/7, 16b/8, 16b/19, 17a/11, 17a/19, 17b/2, 18a/4, 19b/6, 20a/8, 20a/9, 20b/4, 20b/15, 21b/12, 23a/6, 23a/9, 23a/10, 23a/15, 23a/18, 23b/18, 23b/19, 24a/1, 24a/2, 24a/3, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24a/10, 24a/15, 24b/7, 24b/10, 24b/11, 24b/13, 24b/18, 25a/16, 25b/4, 25b/15, 25b/18, 26a/4, 26a/8, 26a/10, 27a/2, 32b/8, 36a/4,
buḥūr+dur 103b/4 çoḡ+dur 6b/1, 6b/19, 9a/20, 9b/5,	

37b/3, 42a/18, 44a/19, 45b/10, 48b/12, 49b/5, 52a/12, 58b/16, 63b/7, 63b/14, 67b/19, 73b/19, 74a/1, 81b/17, 82b/4, 83b/13, 84a/6, 93b/3, 93b/6, 95a/18, 96a/12, 105a/2, 120a/15, 120b/4, 121a/3, 121a/12, 121b/1, 121b/9, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15, 122b/1, 122b/8, 122b/15, 123a/3, 123a/4, 123a/15, 125a/6, 125a/11, 125a/18, 125b/5, 125b/13, 126a/3, 128a/17, 129b/2, 129b/6, 136a/7, 136b/19	114b/2
ot+dur 29a/12, 30b/10, 32a/2, 45a/6, 54a/9, 54b/17, 85b/15, 88a/11, 101a/12, 107b/11, 112b/6	getür-dügi 50b/11, 109b/10 gider-dügi 39a/2 iç-dügi 94a/3 it-dügi 10a/1, 92a/17, 142b/11 it-dügi-çün 107b/12 vir-dügi 99a/12 ye-dügi 36a/3
rūḥ+dur 8b/9, 10a/15, 102b/19, 111a/5, 143b/7	-düginde - 1 - ye-düginde 9b/16
ruṭūb+dur 37b/17, 38a/14	-düginden - 1 - eyle-düğinden 66a/8
sefūf+dur 129a/19, 129b/19, 130a/8, 130a/17, 130b/6	-dügine- 1 - dökül-düginde 52b/14
sesaliyus+dur 33b/15	-düginedir - 1 - it-düğinedir 13a/14
sirācü'l-kuṭrub+dur 114a/1	-dügini - 4 - çiñle-düğini 75a/17 dön-düğini 72b/12 eyle-düğini 11b/16 it-düğini 9b/14
şovuk+dur 28b/17, 49a/6, 61a/15, 92b/15, 106b/6	-dügleri - 1 - dög-dügleri 128a/12
şo ³ uq+dur 140b/12	-dügümde - 2 - eyle-dügümde 65b/5, 84a/18
şu+dur 20a/8, 42b/18, 79a/1, 92a/3, 92b/10, 93a/3, 93b/14, 134b/13, 134b/17	-dügümüz - 11 - di-dügümüz 6b/16, 6b/17, 10a/6, 11b/5, 77b/11, 80b/7 eyle-dügümüz 4a/7, 11a/10, 20a/10 gör-dügümüz 77b/10
sükün+dur 4b/15	-dügümüzde - 1 - eyle-dügümüzde 77a/8
ṭabī ^c atlu+dur 35b/18	-dügün - 1 - eyle-dügün 63b/17
toḥum+dur 79a/14, 108a/3	-dügünden - 1 - büyü-düğünden 84b/4
toḥuz+dur 6a/15	
tūt+dur 40b/6	
tuḫlu+dur 57a/15	
un+dur 106b/9	
utrunc+dur 91b/18	
yebrūḥ+dur 113b/13	
yoḡ+dur 6a/17, 7b/3, 8b/1, 10a/17, 28b/3, 35a/12, 42a/15, 42b/4, 44a/5, 55b/14, 57a/1, 64a/19, 65a/2, 68b/14, 76b/1, 93a/11, 100a/4, 104b/9, 109b/8, 124b/3, 144a/12	
yubs+dur 42a/14	
żararlu+dur 115a/3	
-dügi - 17 - bil-dügi 61b/7 bişür-dügi 86a/11 em-dügi 63b/17 eyle-dügi 36a/12, 49b/14, 96b/9,	

<p>-dük - 2 - gör-dük 96b/13</p> <p>-dükde - 3 - gör-dükde 8b/2, 9b/2, 27a/2</p> <p>-dükden - 1 - kes-dükden 32b/9</p> <p>-dükleri - 2 - eyle-dükleri 74b/3 iç-dükleri 92b/6</p> <p>-düklerinde - 3 - bişür-düklerinde 32b/4, 44a/19, 82b/19</p> <p>-düklerini - 1 - göyündür-düklerini 99a/3</p> <p>+dür - 70 - bārid+dür 45a/7 deñlü+dür 111b/6 dört+dür 4b/9, 6b/3, 6b/4, 131a/16, 133b/1, 137a/7 eyü+dür 65b/2, 89a/1, 102a/5, 110a/1, 128b/17, 140b/7, 140b/15, 140b/16, 140b/17 fāyidelü+dür 29a/4, 37b/15, 38a/14, 38b/1, 39b/12, 43b/10, 46a/3, 46b/9, 47b/15, 50a/2 güc+dür 8b/7, 8b/8 güç+dür 42b/11, 58b/7, 69b/7, 82b/18 harāretlü+dür 68b/3 içün+dür 87a/14 ķaragñnlük+dür 103b/2 ķiyetlü+dür 74a/15, 102b/12 kök+dür 39a/1, 50a/5, 51b/16, 97b/1, 97b/3 ķuvvetlü+dür 42a/15, 113a/3 küçük+dür 57a/18, 71a/19, 76a/19, 88a/17 kürk+dür 58a/4 maķbñl+dür 124a/17 menfa^c atlü+dür 27a/19, 28a/14, 39a/15, 49a/18, 98b/16 menķñl+dür 119b/7</p>	<p>mişillü+dür 113b/12 mür+dür 66a/14 ruķñbetlü+dür 72a/17 sözlü+dür 9b/1 sñglñn+dür 48a/17 sñnbñl+dür 105a/12 tezeyyñd+dür 4b/10 ñç+dür 4b/6, 4b/7, 10b/2, 10b/7 ñzñm+dür 51b/6, 82b/1</p> <p>+e - 978 - afsentñn+e 36a/14 aķvāl+e 65b/5 aķciger+e 12a/10, 120b/15 ^c ālem+e 8b/15, 9a/14 ^c alñl+e 4b/3, 10a/2, 14a/1, 14a/18, 14b/9, 15a/4, 16b/5, 16b/6, 16b/11, 17a/9, 17b/4, 20b/11, 20b/16, 21a/10, 26b/1, 27a/2, 117a/9, 123b/19 ^c anber+e 65b/4, 65b/18, 66b/4 ^c ārif+e 6b/2 ateş+e 28a/12, 36a/4, 54a/19, 81b/19, 84b/12, 93b/8, 99a/3, 99a/4, 101b/17, 131b/2, 131b/3, 131b/7, 131b/13, 131b/18, 132a/13, 137b/8 bārid+e 41a/14, 60b/7, 67b/6, 118b/4, 128a/4, 129a/19 beden+e 10b/9, 11a/6, 12b/10, 27a/7, 30a/2, 31a/6, 32a/10, 41b/15, 44a/13, 49b/8, 62b/15, 63b/2, 64b/18, 67a/5, 67b/11, 81b/7, 85a/12, 87b/16, 89b/11, 90b/13, 92b/12, 94b/3, 100b/7, 103b/16, 120a/5, 131b/16 beşer+e 68a/17 bevāsñr+e 28a/7, 30a/5, 31b/9, 31b/13, 31b/15, 32a/3, 33b/3, 33b/16, 34b/2, 35b/4, 37a/2, 38a/16, 50a/12, 51a/3, 54b/8, 56b/3, 58a/6, 58a/7, 58a/12, 59a/17, 59a/19, 60a/13, 60a/15, 60b/6, 63b/6, 64a/7, 70a/3, 73b/1, 80b/4, 80b/5, 90b/14, 91a/5, 91a/6, 99a/18, 99b/10, 103b/17, 104a/6, 105a/2, 105a/8, 105a/10, 110b/16, 111b/9, 111b/11, 116a/11, 118b/10, 119a/7, 119a/14, 120a/4, 138b/19, 139a/1, 140a/6, 142a/6, 142b/6, 143b/17 bevl+e 11a/19, 36b/3, 43a/10, 43a/18, 43b/8, 44a/10, 48a/13, 58a/1,</p>
---	--

- 58a/16, 67a/4, 70a/3, 72b/19, 83b/8, 84b/19, 85a/4, 85b/8, 87b/4, 89a/18, 90b/17, 105a/7, 105b/18, 106b/8, 109b/7, 111b/19, 118b/10, 119a/3, 129a/13, 129a/16
 beyn+e 125b/5
 bez+e 27b/19
 bögreg+e 37b/4, 55b/14, 63b/1, 68b/2, 68b/15, 70b/9, 73a/15, 85a/8, 102b/4, 107b/17
 burüdet+e 22a/10, 73a/11, 110b/4
 cereb+e 59a/7, 69b/19, 81a/1, 93b/3, 104a/7, 132a/5
 cesed+e 95b/3
 cevher+e 69b/13
 ciger+e 5a/9, 11a/16, 31a/19, 32a/4, 33b/8, 33b/9, 35a/12, 36b/11, 41a/18, 44b/7, 50a/12, 51a/3, 53b/11, 56a/16, 57b/19, 60a/19, 66b/14, 66b/19, 67b/13, 69a/7, 72b/12, 74b/6, 78b/1, 88b/11, 92b/4, 94a/11, 94b/12, 95b/2, 100a/16, 100b/5, 100b/17, 101a/11, 103a/9, 108a/1, 108b/15, 110a/5, 110b/15, 125b/1, 132a/5, 132a/18, 136a/8, 138a/15
 cism+e 94b/2
 çeşm+e 104b/18, 128a/10, 134b/6
 çiçeg+e 46b/15
 çölmeg+e 123b/1
 çömleg+e 32b/11
 çöp+e 36a/2
 dā³ ü³ şa^c leb+e 30a/15, 49b/9, 81a/19, 93b/10, 97a/18, 104a/5, 105b/13
 def^c+e 18b/10
 degirmen+e 77b/4, 77b/7
 dem+e 85a/2, 87a/17, 102a/6, 106b/8, 107a/2, 135a/16
 deng+e 50a/2, 66a/12, 84a/12
 dib+e 58b/17, 143a/14
 dilcig+e 93a/9
 dirhem+e 31a/12, 32b/5, 34a/19, 39a/4, 39b/3, 39b/12, 39b/13, 46a/15, 48a/15, 50a/7, 54a/17, 57b/8, 57b/11, 60a/14, 62b/1, 67a/16, 68a/2, 69a/12, 70a/4, 70b/8, 71a/4, 73a/2, 74a/6, 74b/19, 75b/8, 76a/18, 79b/4, 90b/18, 100b/8, 101a/11, 101b/19, 103b/19, 107a/6, 111b/6, 111b/8, 122a/17, 122b/1, 124a/5, 124a/10, 128a/8, 129b/14, 129b/17, 134a/10, 145b/13
 diş+e 34b/3, 37a/17, 54a/19, 58b/11, 61b/3, 75b/17, 91a/17, 112a/1
 dolāb+e 129a/16
 döşeg+e 38a/17
 ekber+e 12a/2
 el+e 62b/5
 semer+e 100b/2
 emzic+e 81a/5
 esfel+e 16b/3, 23a/3
 et+e 72a/15
 ev+e 67a/11
 fālic+e 34b/10, 39a/7, 54a/12, 63a/6, 73b/3, 103a/6, 105b/13, 105b/17, 107a/15, 112a/5, 118b/4, 133b/15
 fāline+e 138b/12
 fā^c il+e 145b/5
 felc+e 43a/9
 gicig+e 53a/18, 57b/9
 giciyig+e 64b/6, 70b/10, 116b/18, 137b/7, 139a/5, 142b/18
 gögs+e 35a/8, 38b/15, 40a/9, 40b/16, 51a/15, 52b/6, 56b/19, 60b/3, 102a/6, 110b/8, 110b/15, 120b/15
 gönül+e 66a/7
 göz+e 9b/10, 15b/2, 15b/6, 27b/11, 28b/2, 29a/3, 29a/6, 30a/9, 30a/17, 30b/6, 32b/13, 34a/2, 34a/8, 35b/3, 37a/15, 38b/1, 38b/17, 39b/13, 40a/1, 41b/7, 44a/2, 47a/7, 48a/9, 49b/4, 50a/1, 51a/2, 51a/7, 52a/4, 52a/5, 52b/3, 52b/15, 58b/10, 59a/1, 59a/10, 68b/12, 69a/7, 70a/14, 71b/13, 72b/14, 75a/8, 80b/3, 81a/7, 82a/15, 82b/17, 83a/18, 83a/19, 83b/3, 85a/12, 87b/6, 87b/13, 89a/19, 90b/15, 91b/9, 94b/18, 95a/5, 95a/9, 95b/13, 97a/19, 97b/15, 98b/17, 99a/6, 99a/16, 101b/15, 106b/14, 107a/15, 108a/9, 108b/13, 111a/18, 111b/12, 112a/16, 113b/6, 116a/11, 116a/14, 137a/13, 137a/14
 gözlüc+e 132a/11
 gül+e 110b/3
 gün+e 27a/3, 27b/5, 28a/3, 29a/15, 55a/3, 82a/3, 83b/5, 131b/8, 131b/14
 güneş+e 112a/9, 125a/10, 131b/2, 137a/2, 140b/13
 ħadr+e 43a/9

-  am r+e 30b/14, 68b/16
  am r+e 101b/17
  an z r+e 106b/12
  an z r+e 46b/6, 138b/19, 139a/2
  ar ret+e 5a/1, 39b/10, 39b/17,
 43a/2, 50b/17, 55b/11, 58b/3, 61a/2, 61b/19,
 71b/18, 72a/2, 72b/5, 73a/11, 111a/12,
 113a/19, 135b/4
  areket+e 5b/1, 8a/10, 76a/4
 hel k+e 25b/19, 26a/2, 27a/8
  umret+e 53a/10, 66a/19, 115a/12
  u  net+e 35a/8, 59b/11
   zn+e 99b/1, 113b/4
   ilel+e 27a/3
   illet+e 27b/10, 42a/17, 87b/3, 99a/5,
 110a/7, 132a/6, 143b/18, 145b/13
 inb k+e 144a/7
 ish l+e 37a/11, 47b/18, 62b/12,
 64a/10, 86b/2, 86b/3, 86b/18, 88b/10,
 88b/14, 89a/10, 106b/8, 109b/5, 135a/16
 i  tid l+e 34b/19, 59b/16, 89b/5
  alb+e 12a/10, 12a/17, 18a/17,
 18b/2, 24b/18, 28a/17, 30b/5, 31a/9, 31b/6,
 32a/4, 33b/3, 33b/8, 35a/12, 35b/15, 39a/4,
 39b/17, 48b/3, 49a/15, 50b/9, 50b/13,
 50b/17, 51b/13, 51b/19, 52a/5, 54b/16,
 61a/6, 61b/12, 66a/4, 66b/14, 67b/8, 70b/14,
 77b/14, 84b/15, 89a/19, 89b/8, 91a/17,
 94a/18, 99a/7, 99a/10, 108a/7, 110b/10,
 111a/2, 113b/4, 115a/18, 116b/1, 125a/6,
 125a/7, 126b/2, 127a/16, 132a/1, 136a/9,
 145a/18
  alem+e 134a/6
  amer+e 9a/3, 115b/7, 115b/9,
 116a/7, 116b/6, 116b/9
  avl+e 96b/5
  az b+e 31a/11
 kebed+e 115a/9, 116b/1, 116b/3,
 135a/2
 kelef+e 29a/20, 30a/1, 58b/9, 80b/11,
 93b/3, 95b/15, 98b/19, 106b/1, 139a/5
 kesr+e 103a/1
 kev kib+e 117a/8
  it l+e 87b/4
 kibr t+e 10b/8
 kirec+e 98a/15, 108b/6
 k k+e 105b/9
  urda en+e 46b/15, 53a/9, 72a/3
  uvvet+e 5b/8
 k l+e 121a/16
 k z z+e 73a/8, 94b/13
 levn+e 97b/14
 ma all+e 38b/9, 57a/18, 63a/1,
 103a/12
 m li +e 134a/16
 ma  ac n+e 66b/10
 mefl c+e 42b/17
 mef   l+e 145b/5
 mercimeg+e 58b/13, 80b/9
 merr h+e 9a/4, 12a/19, 115a/12,
 115a/14, 116b/1
 me in+e 138b/12
 mevzi +e 12a/5, 35a/5, 36b/16,
 49a/8, 63b/17, 75a/14, 106a/12
 mi k l+e 29a/17, 42a/1, 43b/6,
 46b/2, 55a/17, 89a/11, 126b/9, 133a/4
 musa hin 'l-miz c+e 42b/2
 m   behet+e 8a/3
 na l+e 96a/15
 nefes+e 33b/1, 43b/3, 44b/16, 54a/6,
 67a/4, 70b/5, 71b/7, 75b/16, 90a/2, 91a/3,
 94b/4, 95b/17, 107b/1, 108a/13, 118b/4,
 136a/18
 neml+e 44b/3, 65a/11, 69b/19
 nem +e 58b/9, 95a/17, 98b/19,
 110a/5
 nevebet+e 27a/6
 nev +e 102b/11, 104b/15, 104b/16
 ni r s+e 22b/14, 28b/6, 36b/10,
 41a/2, 45a/16, 53a/11, 61a/5, 61b/19,
 68a/17, 75b/17, 80b/19, 87a/7, 96a/4, 97a/10,
 98a/9, 101b/9, 104b/19, 108a/10, 112a/5,
 112b/11, 127a/11, 138b/7, 140a/6, 142b/6
 nil+e 55a/9
  ks r g+e 29a/10, 30b/10, 33a/18,
 35b/16, 36b/3, 38b/14, 39a/11, 39b/10,
 40b/18, 41b/5, 41b/18, 43b/3, 43b/8, 44b/3,
 44b/16, 45b/9, 45b/15, 46a/12, 46a/16,
 48a/13, 51a/14, 51b/9, 52b/6, 53b/5, 53b/17,
 54a/6, 56b/15, 57a/3, 59b/17, 60b/9, 60b/13,
 64b/3, 64b/7, 64b/12, 65a/17, 68a/11,
 68b/15, 69a/8, 69b/14, 73b/3, 73b/16,

75b/16, 80a/14, 80a/17, 82a/18, 83b/4,
 87a/7, 87b/2, 102b/4, 103b/8, 106b/2,
 107a/16, 120a/3, 120a/15, 120b/15, 121a/3,
 123a/3, 123a/4, 124a/13, 127b/4, 133a/17,
 133a/18, 133b/4, 134a/11, 134b/10, 140a/1
 öyken+e 40a/9, 40b/18, 60b/3, 60b/9,
 62b/17, 65a/1, 71b/6, 82b/13, 84a/12,
 95b/17, 98a/1, 100b/8, 102b/3, 103a/9,
 106b/3, 107b/1
 pānzehir+e 36a/5, 43b/18
 pelin+e 132a/12
 pirinc+e 29b/11
 raḥm+e 22a/18, 31a/9, 31b/18, 33a/6,
 34a/15, 37a/10, 110a/7, 116b/12, 128b/3
 rebv+e 65a/17, 67b/5, 81a/13, 90a/2,
 90b/2, 91a/3, 107a/16, 132b/9
 re°s+e 135a/9
 rivāyet+e 96a/18
 ruṭūbet+e 31b/15, 46a/9, 94a/17
 sā°at+e 25a/7
 şadef+e 110a/12
 şadr+e 18a/7, 30b/10, 31a/16,
 39b/11, 40b/1, 41a/18, 58b/4, 78a/19,
 80a/14, 89b/12, 91b/17, 92b/18, 102b/3,
 127a/9, 132b/9, 133a/4, 133b/2
 şaḥal+e 127a/16
 şa°leb+e 75a/6
 şālīl+e 105a/3
 sefer+e 41b/4
 seher+e 72b/5
 sevāḥil+e 65b/12
 şihḥat+e 26a/5
 sigil+e 37b/12, 138b/19, 139a/2
 sīl+e 133b/2, 135a/19
 sill+e 87a/11
 siñir+e 69a/13, 88b/18, 137b/5
 siyil+e 87b/3
 söz+e 7a/1, 63b/13
 suḥūnet+e 82a/8
 su°āl+e 39b/11, 89b/12
 süd+e 93a/19, 107a/4
 şeker+e 55b/8
 şems+e 9a/4, 12a/17, 115a/14,
 115b/1, 116a/12, 116a/18
 şerbet+e 67b/2
 şey°+e 115a/16

taḥallül+e 18b/6
 taḫtīrū'l-bevl+e 73a/1
 ṭālib+e 4a/9, 5a/5
 taṭvīl+e 26b/17
 tefrīḫ+e 11b/12
 tekevvün+e 7b/3
 terkīb+e 92b/6
 teşḫīn+e 74b/11
 teşennüc+e 52b/14, 110a/5, 133b/14
 tevellüd+e 7b/3
 te°şīr+e 128b/2
 ṭihāl+e 20b/6, 116b/4
 °ufūnet+e 91b/10
 °uṭārid+e 9a/4, 12a/18, 115b/4,
 115b/6
 üç+e 6b/15
 ünseyeyn+e 116b/10
 üzüm+e 76b/16
 verem+e 63b/10, 67b/1, 87b/6
 vilādet+e 43b/11
 vilāyet+e 37b/7, 77b/6, 108b/18
 yer+e 8a/2, 8a/10, 23b/11, 30a/20,
 61b/4, 62a/16, 99b/16, 102b/15, 104b/1,
 104b/3, 104b/7, 107b/3, 113b/16, 114b/15,
 125b/9, 138b/2, 140b/4, 141a/3, 143a/16,
 143b/8
 yir+e 112a/3
 yubūset+e 110b/4
 yüreg+e 33a/10, 41b/14, 56b/19,
 67b/12, 69b/16, 78b/12, 100b/7, 123a/14,
 125a/19, 132a/1, 136a/7
 yüz+e 45b/12, 56a/17
 zaḥīr+e 39a/5, 67b/14, 84a/2, 86b/3,
 87b/5, 106b/7, 120a/4
 zāḥir+e 8b/14, 10a/10, 10a/14, 40b/2
 zātū'l-cenb+e 68a/11, 90b/2, 121a/12,
 125a/1, 132b/9, 133a/18, 140b/16, 144a/12
 zehir+e 48b/6
 zeker+e 21b/6, 29b/6, 37b/13,
 44b/14, 49b/9, 79b/1, 106a/17, 107b/7,
 137b/6, 137b/7, 137b/12, 141a/14, 145b/4
 zemīn+e 99b/18, 100a/4
 zift+e 108b/4
 zihn+e 82a/15, 109b/2
 zīḫu'n-nefes+e 87b/10
 zīḫu'n-nefes+e 28b/15, 31a/15,

40a/19, 51a/14, 52b/7, 53b/5, 57b/18,
59b/13, 69a/8, 78a/19, 81a/13, 104b/17,
111b/16, 120a/3, 121a/3, 124a/13

zuhal+e 9a/5

zuhal+e 12a/19, 114b/19, 115a/6,
116b/9

-e - 171 -

bil-e 5a/19, 10a/4, 12b/1, 13a/16,
22b/7, 26b/5, 28a/9, 35a/15, 37b/11, 42b/12,
43a/6, 47b/17, 50b/4, 57a/13, 71a/2, 72a/6,
75a/6, 77b/1, 80b/8, 91a/18, 92a/9, 97a/2,
101a/19, 112a/4, 112b/8, 113b/9, 137b/5,
138b/12, 144a/9, 144b/6

biş-e 38a/2

bitür-e 29b/18, 53a/1, 61a/10, 85a/13,
85a/14, 98a/8

çek-e 5b/14

çök-e 58b/17

diril-e 70b/5

dög-e 92a/5

düşür-e 61b/2

ek-e 42a/13

erid-e 138b/19, 139a/2

ez-e 123b/3

gel-e 5b/11, 14a/3, 19b/7, 27a/2,
28a/6, 70b/5, 92a/19, 98b/10, 104b/3,
106a/16, 111a/18, 137a/12

gerin-e 5b/11

getür-e 37b/9, 49b/10, 78b/11, 107b/8

giciş-e 5b/12

gid-e 27b/16, 35b/6, 67a/12, 97a/18,
124a/15, 125a/11

gider-e 28b/2, 32a/13, 32b/14, 75a/18,
83b/6, 85a/15, 98b/4, 108b/13, 114a/4

gör-e 4b/5, 4b/12, 5b/13, 5b/15,
5b/17, 5b/19, 6a/2, 6a/3, 8b/16, 9b/6,
10b/15, 11b/4, 13a/16, 26a/9, 26b/7, 38a/6,
55a/18, 58a/18, 67b/3, 86a/8, 93a/14,
100a/7, 114b/14, 115a/13, 115b/9, 122a/16,
124b/14, 125b/4, 126a/3, 126b/9, 127b/4,
128a/8, 128b/8, 128b/15, 129a/1, 129b/2,
132a/4, 132a/8, 132a/17

göür-e 52a/11

göür-e 31b/16

göster-e 12b/4

götür-e 145a/17

iç-e 123b/4

içil-e 5a/8

id-e 13a/13, 15b/4, 28b/3, 29b/18,
31a/7, 32b/15, 53a/4, 53b/10, 57a/17,
72b/17, 74a/14, 75a/18, 86b/14, 92a/18,
93a/14, 94b/4, 106b/2, 111b/10, 111b/11,
111b/13, 112a/2, 114a/6, 121a/17, 123a/11,
123b/2, 138b/19, 139a/2, 141b/5, 144a/3

kes-e 67a/11

kesil-e 93b/1, 145b/16

ögren-e 10a/1, 10a/3

süz-e 123b/8

vir-e 5b/10, 20a/7, 32b/14

viril-e 122b/8

yedür-e 36b/12

yenil-e 5a/8

yürid-e 74b/15, 101a/6

-ecegi - 1 -

id-ecegi 139a/19

-ecek - 6 -

çek-ecek 29a/3

gel-ecek 142a/15

id-ecek 13a/2, 80a/11, 80a/13

ört-ecek 143a/11

+edir - 3 -

bevl+edir 108a/6

üzer+edir 37b/17, 81a/18

-egen - 6 -

gör-egen 33a/7, 44a/3, 56a/15,
59a/10, 68b/12, 101b/15

-eler - 774 -

bil-eler 4b/1, 4b/7, 4b/9, 4b/10, 5a/6,
5a/19, 25b/6

bişür-eler 30b/14, 70a/8, 101a/16,
112a/6

çek-eler 15b/10, 16b/3, 49b/4,
137a/13, 137a/14

dög-eler 119a/19, 120b/8, 120b/11,
121a/5, 121a/8, 123a/7, 123b/1, 131a/19,
136a/1, 137a/11

dök-eler 93a/18, 125a/15

dürt-eler 15b/6, 16a/9, 138b/19,	21a/14, 21a/17, 21b/2, 21b/11, 21b/13,
139a/2	21b/14, 21b/15, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22a/10,
düz-eler 133b/4, 137a/8, 137a/9	22b/10, 22b/11, 22b/12, 22b/13, 23a/4,
ek-eler 30a/6, 63b/17, 74b/2, 129b/3,	23a/5, 23a/7, 23a/10, 23a/11, 23a/12, 23a/13,
141b/9, 145b/16	23a/16, 23a/17, 23a/19, 23b/4, 23b/7,
ez-eler 129a/4	23b/12, 23b/16, 24a/3, 24a/5, 24a/6, 24a/7,
geçür-eler 123a/8	24a/8, 24a/10, 24a/12, 24a/13, 24a/16,
getür-eler 137b/19	24a/17, 24a/18, 24a/19, 24b/10, 24b/11,
gider-eler 97a/1	24b/13, 24b/16, 25a/1, 25a/2, 25a/9, 25b/14,
gir-eler 15b/8, 23b/8	26a/8, 26a/9, 26a/10, 26a/12, 26a/13,
göm-eler 121a/16	26b/19, 27a/9, 27a/12, 27a/15, 27b/17,
gör-eler 4b/17, 12b/11, 16a/11,	30a/17, 32b/13, 33a/6, 33a/13, 35a/7,
17b/14, 18a/12, 19a/17, 19b/14, 20a/18,	36a/15, 39a/18, 40b/3, 40b/13, 41b/11,
20b/9,	43a/10, 43b/2, 45a/18, 45b/4, 45b/15,
020b/14, 21a/8, 22b/9, 23b/4, 25a/9,	51a/14, 51b/19, 53a/12, 53a/18, 54a/4,
49b/10	54a/15, 57a/15, 57b/4, 62a/10, 63a/8, 64a/3,
göster-eler 131b/7	64b/11, 71a/15, 74b/14, 74b/16, 78b/3,
götür-eler 22a/8, 103b/4, 142a/6,	80a/6, 85a/1, 85a/12, 88b/11, 89a/8, 90a/6,
142a/15, 145a/9, 145a/14	93a/2, 93b/3, 94a/3, 94a/6, 94a/8, 95b/2,
gözed-eler 25a/12	97a/2, 98b/2, 99a/4, 99a/5, 99b/2, 102a/7,
iç-eler 42b/15, 47a/6, 47b/16, 49a/3,	103a/4, 103a/6, 103a/7, 103a/12, 103b/1,
58a/19, 62b/3, 67a/7, 72a/15, 83a/1, 86a/18,	103b/18, 104b/4, 106b/14, 107b/17, 110b/18,
86b/13, 87b/4, 88b/11, 92b/6, 93b/13, 94a/1,	112a/15, 112b/2, 114a/8, 117a/10, 118b/9,
94a/2, 94a/18, 96a/9, 97a/13, 99a/12,	118b/15, 119a/1, 119a/5, 119a/8, 119a/12,
101a/10, 107b/10, 108b/11, 112a/18, 112b/4,	119a/15, 119a/19, 119b/5, 119b/13, 119b/19,
112b/14, 120b/4, 124b/5, 129a/4, 129a/19,	120a/9, 120b/14, 121a/12, 121a/19, 121b/2,
134a/13, 144b/19	121b/8, 121b/14, 123a/8, 123b/18, 124a/4,
içir-eler 14a/18, 18a/5, 21b/9, 22a/10,	124a/10, 124a/16, 124b/2, 125a/5, 125a/17,
35b/15, 37a/6, 82a/3, 107a/18, 139a/14	125a/18, 125b/4, 125b/5, 125b/12, 126a/3,
içür-eler 32b/2, 39b/13, 40b/2, 42b/6,	126a/9, 126a/18, 126b/5, 126b/13, 126b/16,
42b/8, 47b/2, 47b/3, 49a/2, 49b/15, 52a/15,	126b/19, 127a/3, 127a/8, 127a/19, 127b/6,
52b/7, 59a/12, 62b/8, 62b/9, 64b/3, 82a/2,	127b/8, 127b/10, 127b/12, 128a/2, 128a/13,
84a/10, 87b/3, 93b/3, 94a/11, 103a/4,	128a/16, 129a/3, 129a/10, 129a/12, 129a/15,
103a/6, 103a/14, 103a/17, 104a/11, 130b/5	129a/19, 129b/2, 129b/6, 129b/9, 129b/11,
id-eler 4b/12, 6a/4, 6a/7, 13b/9,	129b/17, 130a/2, 130a/6, 130a/7, 130a/11,
13b/11, 13b/13, 13b/14, 13b/18, 14a/2,	130a/14, 130b/4, 130b/9, 130b/13, 132a/1,
14a/5, 14a/6, 14a/11, 14a/12, 14a/13, 14b/3,	132a/8, 132a/14, 132b/5, 132b/8, 133a/13,
14b/5, 14b/8, 14b/15, 14b/16, 15a/8, 15a/14,	133a/16, 133b/2, 133b/9, 133b/12, 133b/17,
15b/2, 15b/4, 15b/6, 15b/8, 15b/10, 15b/13,	134a/1, 134a/5, 134a/10, 134b/8, 134b/15,
15b/16, 16a/3, 16a/5, 16a/7, 16a/11, 16a/12,	135a/7, 135a/14, 135a/15, 135a/18, 135b/4,
16b/2, 16b/9, 17a/6, 17a/12, 17a/16, 17a/17,	135b/7, 135b/11, 135b/14, 136a/7, 136a/13,
17b/2, 17b/3, 17b/9, 17b/15, 18a/1, 18a/3,	136b/7, 136b/12, 136b/14, 137a/6, 137b/5,
18a/4, 18a/7, 18a/10, 18b/14, 18b/16,	137b/7, 137b/12, 137b/17, 138a/5, 138a/10,
18b/20, 19a/3, 19a/8, 19a/11, 19b/9, 19b/12,	138a/13, 138a/14, 138a/15, 138b/4, 138b/6,
19b/15, 19b/16, 20a/13, 20a/16, 20a/19,	138b/12, 138b/16, 138b/18, 139a/1, 139b/8,
20b/2, 20b/4, 20b/7, 20b/13, 20b/15, 21a/7,	139b/12, 139b/16, 139b/19, 140a/5, 140a/9,

140a/13, 140b/1, 140b/4, 140b/5, 140b/6, 140b/12, 140b/15, 141a/4, 141a/10, 141a/14, 141b/12, 141b/15, 141b/19, 142a/9, 142a/12, 142a/18, 142b/3, 142b/10, 142b/16, 142b/18, 142b/19, 143a/3, 143b/2, 143b/4, 143b/19, 144a/2, 144a/19, 144b/7, 145a/3, 145a/6, 145a/8, 145a/9, 145a/11, 145b/3, 145b/13, 145b/18	25a/11, 25a/12, 26a/8, 26a/9, 26a/11, 26a/12, 27a/6, 27a/10, 27a/13, 29a/16, 30a/13, 36a/10, 36b/7, 46a/11, 49b/15, 49b/16, 57a/16, 63a/14, 67b/3, 69a/1, 69a/2, 79a/3, 82b/5, 84a/3, 89b/10, 89b/13, 93a/14, 93b/7, 94a/9, 101b/1, 103a/11, 118b/15, 123b/19, 124b/9, 126b/9, 128b/19, 134a/15, 134b/1, 134b/5, 144a/14, 145b/14
indür-eler 93b/2	yedür-eler 28b/9, 54a/14
işled-eler 104b/18	yidür-eler 26b/7, 27a/14, 41a/5,
itdür-eler 15b/10, 15b/16, 15b/17, 16a/6, 16a/13, 16a/15, 16b/3, 16b/6, 16b/9, 16b/15, 17a/9, 17b/8, 17b/9, 18a/14, 18a/17, 20b/4, 20b/18, 24a/11, 24a/17, 25a/10, 126b/9, 144a/6, 144b/1	41b/7, 62b/13, 89b/12, 90b/5
pekleşdür-eler 137a/2	yürid-eler 104a/10
sögündür-eler 98b/1	-elim - 9 -
sür-eler 16b/14, 16b/16, 17a/2, 27a/12, 31a/2, 52a/8, 53a/18, 63b/18, 69a/9, 91a/7, 103b/13, 105a/4, 137b/8	gel-elim 7a/1
süz-eler 35b/14, 120b/10, 120b/11, 121a/6, 124b/1, 125a/16, 134a/3, 135a/6, 135a/7, 135a/12, 135a/13, 135b/19, 144b/11	id-elim 7a/3, 7a/7, 20a/6, 42a/17, 115b/11, 116a/6, 117a/12, 145a/6
üfür-eler 15a/9, 108b/11	-emeyüb - 1 -
vir-eler 6a/5, 6a/6, 6a/7, 13b/7, 13b/14, 14a/1, 14a/6, 14a/14, 14b/4, 14b/5, 14b/8, 14b/9, 14b/10, 14b/16, 15a/2, 15a/4, 15a/14, 15a/15, 15a/16, 15b/6, 15b/7, 15b/10, 15b/15, 15b/18, 16a/5, 16a/6, 16a/8, 16a/9, 16a/13, 16a/15, 16b/3, 16b/5, 16b/6, 16b/11, 17a/1, 17a/2, 17a/4, 17a/5, 17a/7, 17a/13, 17a/14, 17a/19, 17b/1, 17b/4, 17b/8, 17b/15, 17b/16, 17b/17, 17b/18, 17b/19, 18a/5, 18a/7, 18a/13, 18a/15, 18b/4, 18b/7, 18b/13, 18b/18, 19a/1, 19a/8, 19a/18, 19a/19, 19a/20, 19b/7, 19b/10, 19b/15, 19b/16, 20a/19, 20b/1, 20b/4, 20b/9, 20b/10, 20b/11, 20b/12, 20b/15, 20b/16, 20b/17, 20b/19, 21a/1, 21a/9, 21a/10, 21a/11, 21a/13, 21b/3, 21b/4, 21b/8, 21b/10, 21b/11, 21b/15, 21b/16, 22a/2, 22a/3, 22b/11, 22b/12, 22b/13, 23a/6, 23a/7, 23a/15, 23a/16, 23b/1, 23b/2, 23b/3, 23b/5, 23b/11, 23b/12, 23b/13, 23b/14, 23b/15, 24a/3, 24a/4, 24a/17, 24a/18, 24a/19, 24b/11, 24b/14, 24b/15, 24b/17, 25a/3, 25a/10,	id-emeyüb 65b/17
	-emez - 2 -
	id-emez 14b/13, 107b/10
	-en - 58 -
	beslen-en 63a/9
	biş-en 45a/12
	bit-en 58b/11, 70b/1, 80b/16, 84b/3, 84b/8, 114b/15
	çök-en 13a/8, 13a/19
	dökül-en 38b/15
	düş-en 87b/13, 107b/3
	gel-en 92a/5, 104b/6, 139a/10
	gid-en 55a/9, 100a/6
	gir-en 92a/11
	götür-en 71a/10, 111a/17, 111a/18
	iç-en 122b/4
	id-en 7b/9, 10b/16, 22b/1, 38b/19, 41a/12, 41b/4, 61a/17, 87b/19, 117a/12, 117a/16, 117a/19, 117b/3, 117b/6, 117b/7, 117b/14, 118a/2, 118a/7, 118a/13, 118a/16, 125b/14, 128b/1
	in-en 30a/9, 46a/13, 52b/6, 111b/12, 120b/15, 123a/3, 128b/10, 129b/7
	itdür-en 7b/9, 24a/11
	üş-en 98b/3

	vir-en 49a/8	düş-er 63b/17, 64a/3, 65b/12,
	viril-en 101a/18	108b/12, 130b/17
-ene	- 9 -	düz-er 9b/6, 120b/5
	gel-ene 89b/19	em-er 87b/18
	getür-ene 38b/19	geç-er 30b/11, 38a/9, 40b/4, 50b/11,
	gid-ene 89a/10	124b/12
	götür-ene 137a/18, 137b/2	gez-er 71b/9, 74a/15, 94a/4
	kesil-ene 22a/6	gid-er 12b/12, 42b/5, 43a/6, 62a/17,
	tükür-ene 46a/13, 58a/6, 135a/19	72a/8, 74a/14
-eni	- 3 -	gir-er 64a/13, 70a/10, 89a/7, 94a/4,
	geç-eni 70a/2	94a/12, 101b/2, 140b/6, 140b/7, 141a/6,
	gid-eni 84b/18	143b/15, 144a/10
	id-eni 133a/9	id-er 4a/14, 4a/16, 4b/11, 5b/9, 6a/5,
-enler	- 5 -	6a/6, 6a/7, 6a/8, 6b/2, 6b/19, 7b/6, 7b/9,
	gid-enler 41b/4	7b/12, 7b/13, 7b/18, 8a/8, 8a/15, 8a/17, 8b/1,
	id-enler 12a/7, 40a/15, 42a/7, 93a/7	8b/19, 9a/17, 9b/3, 9b/5, 9b/7, 9b/10, 9b/15,
-enlere	- 31 -	9b/16, 9b/20, 10a/6, 10a/7, 10a/20, 10b/1,
	gid-enlere 84a/2, 86b/7, 88b/11	10b/11, 10b/15, 11a/5, 11a/8, 11b/16, 12a/1,
	iç-enlere 41b/5	12a/6, 12a/7, 12a/14, 12b/17, 12b/18, 13a/6,
	id-enlere 47a/8, 63b/2, 85a/4, 89b/9,	13a/7, 13a/9, 13b/2, 14a/9, 14a/19, 14b/11,
	92b/19	14b/13, 15a/5, 15a/6, 15a/11, 15b/3, 15b/11,
	sür-enlere 67b/11	16a/10, 16a/19, 16b/18, 17a/10, 17a/18,
	tükür-enlere 31a/1, 36b/10, 37a/3,	17b/14, 18a/4, 18a/11, 18b/5, 18b/6, 18b/9,
	37a/11, 38a/15, 41a/18, 60b/16, 62a/13,	18b/16, 19a/6, 19a/15, 19b/2, 19b/4, 19b/5,
	64a/7, 64a/10, 67b/5, 83b/13, 87a/11, 87b/3,	19b/6, 19b/13, 20a/5, 20a/18, 20b/8, 20b/9,
	88b/7, 88b/11, 89a/10, 90b/15, 91a/2,	20b/14, 21a/8, 21a/15, 21b/6, 21b/12,
	103a/10, 106b/8	21b/17, 22a/4, 22b/6, 23a/2, 23a/9, 23a/14,
-enleri	- 1 -	23a/18, 23b/9, 23b/17, 24a/9, 24a/14, 24b/1,
	id-enleri 103a/18	25a/9, 25a/14, 25a/16, 25b/9, 25b/10,
-enlerin	- 1 -	25b/19, 26a/2, 26a/3, 26a/6, 26a/8, 27a/1,
	iç-enlerin 62a/4	27a/2, 27a/17, 28a/7, 28a/8, 28a/10, 28a/17,
-er	- 1503 -	28a/18, 28b/5, 28b/6, 28b/10, 28b/17,
	bit-er 36a/13, 54b/17, 67a/17, 84b/4,	28b/18, 28b/20, 29a/2, 29a/4, 29a/9, 29a/10,
	84b/8, 85b/15, 90a/7, 110a/3, 112a/3,	29b/10, 29b/11, 29b/14, 30a/4, 30a/5, 30a/9,
	114a/11, 114b/15, 115a/2, 115a/13, 115b/5,	30a/10, 30a/17, 30a/18, 30b/3, 30b/4, 30b/5,
	115b/7	30b/6, 30b/7, 30b/8, 30b/11, 30b/12, 30b/17,
	çek-er 63b/16, 129a/3	31a/1, 31a/4, 31a/6, 31a/10, 31a/11, 31a/19,
	çök-er 143a/14	31b/5, 31b/10, 31b/13, 31b/14, 31b/16,
	dön-er 38a/1, 73b/8, 112a/9	32a/1, 32a/3, 32a/4, 32a/5, 32a/10, 32a/11,
		32a/12, 32a/15, 32a/16, 32a/19, 32b/2,
		32b/8, 33a/2, 33a/4, 33a/6, 33a/7, 33a/10,
		33a/15, 33a/17, 33a/18, 33b/2, 33b/4, 33b/6,
		33b/8, 33b/9, 33b/18, 34a/3, 34a/4, 34a/5,
		34a/7, 34a/9, 34a/13, 34a/14, 34a/15, 34a/16,
		34a/19, 34b/7, 34b/16, 34b/19, 35a/6,
		35a/11, 35a/13, 35a/15, 35b/2, 35b/16,

36a/8, 36a/11, 36a/16, 36b/2, 36b/5, 36b/6, 36b/10, 36b/13, 36b/14, 36b/17, 36b/18, 37a/2, 37a/4, 37a/5, 37a/12, 37a/13, 37a/16, 37b/4, 37b/5, 37b/7, 37b/9, 37b/10, 37b/11, 37b/13, 37b/17, 37b/18, 38a/1, 38a/4, 38a/5, 38a/6, 38a/10, 38a/11, 38b/1, 38b/2, 38b/4, 38b/5, 38b/11, 38b/14, 38b/17, 38b/19, 39a/4, 39a/7, 39a/12, 39a/13, 39a/14, 39a/15, 39a/17, 39b/1, 39b/2, 39b/3, 39b/7, 40a/2, 40a/10, 40a/16, 40b/5, 40b/9, 40b/12, 41a/12, 41a/14, 41a/16, 41a/20, 41b/3, 41b/6, 41b/9, 41b/10, 41b/14, 41b/15, 42a/2, 42a/3, 42a/5, 42a/7, 42a/8, 42a/13, 42b/5, 42b/8, 42b/12, 42b/13, 42b/16, 43a/2, 43a/4, 43a/10, 43a/15, 43a/18, 43a/19, 43b/4, 43b/5, 43b/11, 43b/13, 43b/17, 44a/3, 44a/10, 44a/12, 44a/13, 44a/17, 44a/18, 44a/19, 44b/2, 44b/3, 44b/5, 44b/6, 44b/7, 44b/8, 44b/11, 44b/12, 44b/15, 44b/16, 45a/1, 45a/2, 45a/8, 45a/9, 45a/10, 45a/13, 45a/16, 45a/18, 45b/3, 45b/4, 45b/13, 45b/14, 45b/15, 45b/19, 46a/1, 46a/5, 46a/12, 46a/14, 46a/18, 46b/8, 46b/17, 47a/1, 47a/2, 47a/5, 47a/9, 47a/11, 47a/12, 47a/13, 47a/14, 47a/18, 47b/1, 47b/9, 47b/17, 48a/4, 48a/5, 48a/8, 48a/10, 48a/12, 48a/16, 48a/19, 48b/1, 48b/3, 48b/5, 48b/6, 48b/9, 48b/11, 48b/13, 48b/15, 48b/17, 48b/19, 49a/4, 49a/7, 49a/10, 49a/11, 49a/19, 49b/9, 49b/15, 49b/18, 50a/4, 50a/8, 50a/12, 50a/17, 50a/19, 50b/1, 50b/2, 50b/4, 50b/7, 50b/8, 50b/10, 51a/3, 51a/5, 51a/6, 51a/7, 51a/8, 51a/11, 51a/16, 51b/4, 51b/7, 51b/13, 51b/15, 51b/16, 51b/17, 52a/6, 52a/13, 52a/18, 52b/1, 52b/7, 52b/8, 52b/9, 52b/11, 52b/15, 52b/19, 53a/1, 53a/2, 53a/3, 53a/4, 53a/6, 53a/8, 53a/10, 53b/1, 53b/3, 53b/4, 53b/12, 53b/13, 53b/17, 53b/18, 54a/4, 54a/6, 54a/11, 54a/13, 54a/15, 54a/16, 54a/19, 54b/1, 54b/6, 54b/7, 54b/8, 54b/9, 54b/13, 54b/14, 54b/15, 55a/14, 55b/4, 55b/5, 55b/16, 56a/8, 56a/9, 56a/11, 56a/16, 56a/17, 56b/2, 56b/4, 56b/11, 56b/12, 56b/13, 56b/14, 56b/15, 56b/19, 57a/1, 57a/2, 57a/11, 57a/12, 57a/13, 57a/14, 57b/4, 57b/5, 57b/10, 57b/12, 57b/18, 58a/1, 58a/11, 58a/12, 58a/15, 58a/16, 58b/5, 58b/8, 58b/9, 59a/7, 59a/8, 59a/9, 59a/10, 59a/11, 59a/13, 59a/17, 59b/6, 59b/8, 59b/11, 59b/12, 59b/14, 59b/17, 59b/18, 59b/19, 60a/1, 60a/3, 60a/4, 60a/5, 60a/10, 60b/2, 60b/4, 60b/5, 60b/8, 60b/10, 60b/11, 60b/13, 60b/14, 60b/16, 60b/17, 61a/19, 61b/13, 62a/1, 62a/4, 62a/12, 62a/19, 62b/7, 62b/12, 62b/18, 63a/5, 63a/7, 63a/12, 63a/16, 63a/17, 63a/19, 63b/10, 63b/12, 64a/7, 64a/8, 64a/11, 64a/12, 64a/17, 64b/3, 64b/5, 64b/6, 64b/7, 64b/8, 64b/11, 64b/12, 65a/3, 65a/7, 65a/13, 65a/14, 65a/18, 65a/19, 65b/1, 65b/14, 65b/18, 66a/8, 66a/10, 66a/12, 66a/13, 66a/14, 66b/12, 66b/15, 66b/18, 67a/15, 67b/1, 67b/3, 67b/6, 67b/8, 67b/11, 67b/16, 67b/17, 67b/19, 68a/4, 68a/8, 68a/9, 68a/12, 68a/13, 68a/14, 68a/18, 68a/19, 68b/2, 68b/6, 68b/12, 68b/14, 68b/15, 69a/6, 69a/13, 69a/17, 69a/18, 69b/1, 69b/6, 69b/7, 69b/8, 69b/14, 69b/15, 69b/16, 70a/1, 70a/2, 70a/3, 70a/4, 70a/5, 70a/15, 70a/17, 70a/18, 70a/19, 70b/1, 70b/9, 70b/13, 70b/14, 70b/16, 71a/3, 71a/4, 71b/4, 71b/5, 71b/7, 71b/12, 71b/18, 71b/19, 72b/10, 72b/16, 72b/18, 72b/19, 73a/1, 73a/2, 73a/9, 73b/3, 73b/6, 73b/7, 73b/9, 73b/11, 73b/14, 73b/16, 73b/17, 74a/1, 74a/2, 74a/3, 74a/7, 74a/8, 74a/9, 74a/13, 74b/1, 74b/6, 74b/16, 75a/1, 75a/5, 75a/7, 75b/9, 75b/15, 75b/18, 75b/19, 76a/7, 76a/14, 76a/15, 76a/18, 76b/4, 76b/6, 76b/8, 76b/10, 76b/11, 77b/14, 77b/15, 77b/18, 78a/1, 78a/5, 78a/9, 78a/11, 78a/18, 78b/1, 78b/4, 78b/7, 78b/8, 78b/9, 78b/13, 78b/15, 79a/3, 79a/5, 79a/7, 79a/8, 79a/11, 79a/14, 79b/2, 79b/3, 79b/4, 79b/5, 79b/7, 79b/8, 79b/10, 79b/11, 79b/14, 79b/19, 80a/2, 80a/3, 80a/14, 80a/18, 80b/3, 80b/8, 80b/11, 80b/12, 80b/13, 80b/19, 81a/2, 81a/3, 81a/7, 81a/11, 81a/13, 81a/15, 81b/1, 81b/9, 81b/15, 82a/10, 82a/13, 82a/16, 82a/17, 82a/19, 82b/2, 82b/9, 82b/12, 82b/13, 82b/18, 83a/1, 83a/5, 83a/9, 83a/11, 83a/16, 83a/17, 83b/3, 83b/7, 83b/8, 83b/9, 83b/12, 83b/16, 83b/17, 84a/5, 84a/8, 84a/11,

84a/13, 84b/3, 84b/17, 84b/18, 85a/3, 85a/4, 85a/16, 85a/17, 85a/18, 85b/5, 85b/7, 85b/8, 85b/10, 85b/11, 85b/16, 85b/17, 85b/18, 86a/18, 86b/1, 86b/3, 86b/16, 86b/17, 87a/1, 87a/2, 87a/17, 87b/2, 87b/6, 88a/1, 88a/2, 88a/5, 88a/6, 88a/9, 88a/10, 88b/5, 88b/8, 88b/13, 88b/18, 89a/3, 89a/4, 89a/5, 89a/9, 89a/12, 89a/15, 89a/18, 89b/1, 89b/3, 89b/10, 89b/14, 89b/16, 90a/1, 90a/12, 90a/13, 90a/15, 90a/17, 90b/3, 90b/5, 90b/8, 90b/13, 90b/18, 91a/9, 91a/10, 91a/19, 91b/1, 91b/6, 91b/7, 91b/8, 91b/9, 91b/11, 91b/16, 91b/18, 92a/9, 92a/12, 92a/14, 92b/4, 92b/12, 92b/13, 92b/16, 92b/19, 93b/5, 93b/10, 93b/11, 93b/12, 93b/13, 94a/4, 94a/6, 94a/11, 94a/12, 94a/17, 94a/18, 94a/19, 94b/3, 94b/7, 94b/11, 94b/12, 94b/14, 95a/6, 95a/8, 95a/10, 95a/11, 95b/7, 95b/11, 95b/14, 95b/15, 95b/17, 96a/6, 96a/7, 96a/9, 96a/10, 96a/14, 96b/4, 96b/17, 97a/11, 97a/12, 97a/15, 97a/17, 97b/19, 98a/1, 98a/4, 98a/10, 98a/16, 98a/18, 98b/7, 98b/8, 98b/9, 98b/12, 98b/18, 99a/2, 99a/6, 99a/7, 99a/11, 99a/18, 99b/4, 99b/8, 99b/10, 100a/11, 100a/16, 100b/6, 100b/7, 100b/9, 100b/14, 100b/17, 100b/18, 101a/10, 101a/11, 101a/12, 101b/3, 101b/7, 101b/9, 101b/12, 101b/14, 101b/15, 101b/16, 102a/1, 102a/9, 102a/12, 102a/13, 102a/14, 102b/4, 102b/5, 102b/6, 102b/8, 103b/7, 103b/9, 103b/10, 103b/13, 104a/1, 104a/9, 104a/12, 104a/13, 104b/1, 104b/8, 104b/16, 104b/17, 105a/4, 105a/7, 105a/11, 105a/18, 105b/3, 105b/5, 105b/12, 105b/14, 105b/15, 105b/16, 105b/18, 106a/11, 106a/12, 106a/13, 106a/14, 106a/17, 106b/7, 106b/11, 106b/15, 107a/2, 107a/5, 107a/7, 107a/8, 107a/18, 107a/19, 107b/1, 107b/2, 107b/5, 107b/15, 107b/18, 108a/1, 108a/2, 108a/7, 108a/8, 108a/10, 108a/11, 108a/13, 108a/14, 108a/18, 108b/5, 108b/12, 108b/15, 109a/4, 109a/7, 109a/9, 109a/10, 109a/17, 109a/18, 109a/19, 109b/1, 109b/3, 109b/4, 109b/5, 109b/6, 109b/8, 109b/9, 109b/17, 109b/18, 110a/4, 110a/6, 110a/11, 110a/12, 110a/16, 110b/1, 111a/1, 111a/2, 111a/7, 111a/13, 111a/19, 111b/2, 111b/3, 111b/5, 111b/7, 111b/9, 111b/18, 111b/19, 112a/2, 112a/4, 112a/5, 112a/7, 112a/13, 112a/19, 112b/5, 112b/13, 112b/15, 112b/18, 112b/19, 113a/4, 113a/10, 113a/11, 113b/2, 113b/3, 113b/5, 113b/7, 113b/8, 114a/8, 114b/17, 115a/9, 115a/16, 115a/18, 115b/14, 116a/1, 116a/2, 116a/6, 117a/1, 117a/9, 118a/2, 118b/11, 118b/17, 118b/18, 119a/10, 120b/8, 121b/9, 121b/15, 121b/19, 122a/1, 122a/6, 122a/9, 122a/10, 122a/11, 122a/15, 122a/16, 122b/9, 122b/10, 122b/16, 122b/18, 123a/3, 123a/10, 123a/12, 123a/14, 123a/19, 124a/1, 124a/6, 124a/7, 124a/13, 124b/10, 124b/11, 124b/12, 124b/19, 125a/6, 125a/7, 125a/12, 125a/19, 125b/6, 125b/14, 126a/5, 126a/6, 126a/10, 126a/11, 126a/19, 126b/1, 126b/2, 126b/4, 126b/5, 126b/6, 126b/10, 126b/13, 126b/17, 127a/1, 127a/15, 127b/1, 127b/4, 127b/5, 128a/11, 128a/14, 128a/19, 128b/10, 129a/5, 129a/16, 129b/3, 129b/7, 129b/15, 130a/3, 130a/8, 130b/1, 130b/5, 130b/10, 130b/16, 130b/17, 130b/19, 131a/3, 131b/5, 131b/10, 131b/11, 131b/15, 131b/16, 132a/2, 132a/5, 132a/9, 132a/16, 132a/19, 132b/1, 132b/2, 132b/13, 132b/14, 132b/19, 133a/10, 133a/17, 133a/18, 134a/7, 134a/13, 134a/16, 134b/5, 134b/9, 134b/11, 134b/12, 134b/13, 134b/16, 135a/2, 135a/3, 135a/8, 135a/9, 135b/16, 136a/8, 136a/9, 136a/13, 136a/14, 136a/15, 136a/16, 136a/17, 136b/1, 136b/4, 136b/8, 136b/15, 136b/19, 137a/16, 138a/1, 138a/6, 138a/15, 138b/13, 139a/5, 139a/11, 139a/13, 139a/15, 139a/17, 139a/19, 140b/9, 140b/12, 141a/16, 141a/18, 141b/1, 142a/16, 142a/18, 142b/11, 143a/3, 143a/5, 143b/14, 144a/13, 144a/16, 144a/17, 144a/18, 144b/9, 144b/12, 145a/14
 in-er 21b/18, 22b/6, 22b/7, 22b/8, 23a/4
 kes-er 27b/11, 38b/1, 38b/2, 40a/2, 40b/9, 42a/12, 43b/2, 45a/19, 46a/15, 50b/12, 51a/1, 54a/3, 54b/13, 54b/16, 55b/16, 56b/6, 58a/8, 59a/11, 60b/15, 69b/2, 69b/3, 69b/16, 70b/15, 75a/17, 77b/14, 78b/12, 82a/15, 83a/17, 83a/18, 84a/4,

85a/3, 86b/13, 91b/6, 93a/5, 94a/9, 96a/12, 96a/13, 96a/14, 100b/16, 101a/8, 102a/6, 105b/2, 106b/4, 107a/3, 108b/4, 109a/19, 111b/12, 112a/18, 120b/4, 120b/7, 122a/10, 125a/12, 125a/19, 125b/14, 125b/15, 125b/16, 126b/19, 134b/8, 135b/16, 137a/3, 137a/19, 138b/5, 139a/15, 139a/16, 142a/6, 144a/6	-erse - 5 - bit-erse 114b/15 id-erse 11b/9, 41a/14, 78a/7 in-erse 22b/7
sür-er 19a/7, 25a/7, 34b/13, 35b/2, 36b/18, 38a/14, 40b/6, 43a/15, 44a/15, 44b/1, 45a/8, 51b/8, 68b/7, 73b/9, 73b/11, 104b/15	-ersen - 1 - id-ersen 145b/16
	-erüz - 3 - id-erüz 12a/13, 20a/11, 22a/1
	-esin - 47 - erid-esin 138a/17 getür-esin 123a/17 gider-esin 123a/16 gör-esin 26a/15, 26a/16 id-esin 13a/2, 13a/10, 13a/12, 26a/15, 26a/18, 26b/2, 58b/19, 138a/9, 138a/12, 138a/19, 138b/1, 139a/6, 139b/13, 139b/14, 143a/16, 143b/6, 143b/7, 143b/10, 143b/11, 143b/12, 143b/13, 144a/4, 144a/5, 144a/8, 144a/9, 144a/15 itdür-esin 26b/2 sil-esin 123a/15 vir-esin 26a/17, 26a/18, 26b/1, 26b/3 yidür-esin 26b/4, 26b/5, 26b/6
-erek - 1 - gid-erek 8a/10	
-erler - 68 - çek-erler 29a/6, 130a/3 çiz-erler 99b/15 dik-erler 29b/8 dök-erler 102b/15 gid-erler 9a/17 giy-erler 8a/14 göm-erler 102b/1 iç-erler 77b/9, 93b/3, 144b/19 id-erler 8b/8, 8b/16, 8b/19, 11a/5, 13a/15, 19b/5, 20a/4, 25a/6, 27b/1, 29b/5, 35b/17, 39b/15, 40a/18, 43a/3, 46b/2, 51b/10, 54b/2, 55a/13, 57b/5, 62a/9, 62a/12, 64a/6, 65b/10, 65b/15, 73a/14, 74b/5, 76a/1, 76b/15, 76b/18, 77b/2, 77b/9, 79b/16, 80a/11, 84b/6, 84b/7, 84b/9, 86a/9, 86b/14, 91a/13, 92a/1, 94b/19, 95b/4, 98a/13, 98a/14, 98a/18, 99a/6, 101b/19, 105b/12, 106a/18, 110a/9, 142b/4, 145b/4 kes-erler 93b/2 ser-erler 77b/3 sür-erler 49a/15, 49b/5, 108b/8	
-erlerdi - 1 - id-erlerdi 97b/8	
-erlerse - 10 - id-erlerse 29a/20, 52b/8, 56a/9, 56a/15, 62b/18, 68a/9, 75a/15, 88a/1, 95b/4, 121a/8	+1 - 2135 - āsar+1 68a/17, 90a/16, 90b/3, 104b/9 abanūs+1 28b/1 acılığ+1 59a/5 adam+1 30a/18, 35a/7, 38a/11, 40b/15, 42a/3, 44a/2, 49b/13, 50a/3, 51b/5, 60a/6, 61a/16, 61b/6, 87a/7, 95b/7, 96b/8, 98a/13, 106b/15 ağac+1 30a/3, 31a/7, 33b/13, 36a/13, 39a/1, 39b/4, 46b/10, 56b/3, 64a/15, 66b/3,

66b/7, 66b/8, 66b/10, 77a/13, 78a/9, 99b/14, 100a/4, 100b/1, 114a/11, 114a/17, 140a/15, 141b/2	° avrat+1 119b/10 avuc+1 38b/10 ayağ+1 82b/11 ° ayn+1 33b/17, 48a/9, 77a/16, 113b/13, 120b/11, 140b/7
ağırlıg+1 52a/12, 103a/18, 114a/4 ağr+1 17b/2, 36a/10, 44a/1, 78b/10, 121a/19, 121b/3, 127b/19, 128b/17, 137a/19, 138b/4, 140b/17	ayran+1 86b/19 ayrıq ot+1 41b/8 bādıncān+1 35b/5, 35b/6 bağ+1 75b/8 bağırsağ+1 60b/16, 63b/2 bahaq+1 23a/14, 27b/3, 28b/5, 37b/18, 39b/6, 74b/13, 87a/2
ağsān+1 107b/11 ağz+1 5b/13, 13b/5, 13b/10, 13b/18, 14a/3, 40a/12, 54b/6, 99b/3, 101a/4, 125a/14	bāh+1 30a/9, 30a/10, 31b/14, 35b/15, 37a/5, 37a/12, 37b/7, 37b/11, 38a/10, 39a/4, 39a/12, 40a/11, 40b/12, 42b/14, 44a/10, 44a/18, 45a/1, 45b/13, 47a/11, 48a/4, 48b/1, 48b/19, 49b/10, 52a/6, 57a/8, 57a/12, 60b/5, 63a/4, 68b/15, 69b/14, 70b/9, 71b/12, 75b/7, 78b/15, 80a/3, 82a/15, 92b/19, 94b/9, 100a/17, 102b/4, 102b/7, 105a/7, 105b/17, 106b/11, 109a/16, 109b/18, 110a/6, 111b/19, 112a/4, 118b/17
ahlāt+1 28b/17, 32a/13, 34b/13, 36b/19, 38a/6, 40b/13, 48b/10, 51a/10, 51a/16, 54a/11, 60b/9, 66b/19, 67b/13, 69a/11, 74b/12, 89a/4, 89a/11, 89b/14, 90b/5, 90b/17, 91b/11, 91b/13, 94a/13, 96b/4, 111b/10, 122b/8, 124b/10, 124b/11, 126a/19, 127b/1, 128b/10, 136a/15	baldir+1 114a/12 balgam+1 6a/5, 24a/5, 24a/18, 26a/8, 28a/16, 28b/20, 32b/3, 33b/4, 34b/6, 37b/1, 39a/19, 39b/2, 42b/17, 44a/15, 44b/1, 45b/14, 46a/4, 50b/1, 51b/8, 51b/10, 53b/3, 57a/14, 58a/6, 58a/11, 58a/16, 60b/10, 62b/18, 64a/18, 67b/2, 69a/17, 74a/4, 74a/7, 76b/8, 84a/4, 89b/1, 97a/12, 101b/14, 101b/16, 102a/12, 102b/5, 111b/5, 116a/5, 117b/2, 119a/10, 120a/17, 122b/16, 123a/3, 124a/12, 126b/9, 130a/11, 134a/6, 134a/16, 135a/8, 136a/13, 137a/16
ağ+1 139b/16, 140a/8 ° aql+1 14a/11, 14a/16, 25b/19, 36b/13, 38b/5, 38b/6, 41a/20, 48a/18, 54b/7, 58a/1, 60b/17, 70b/5, 84a/17, 86a/17	bal+1 75b/9, 82b/5, 86b/1, 95b/6, 121a/1, 121a/5, 121a/7, 127a/10, 134a/3, 134a/4, 135b/1
aqlıg+1 75a/18, 112a/16 aqsırık ot+1 84a/5 alt+1 11a/2, 27a/6, 32b/5, 34b/1, 57b/11, 87b/15, 94b/6, 97a/12, 107b/7, 118b/19, 125a/14, 125a/16, 126b/5, 130b/11, 131a/2, 131a/6, 132b/6, 133a/2, 133b/17, 134b/15, 134b/18, 135a/7, 135b/12, 136a/4, 136a/11, 136b/9, 138a/16, 142b/7, 144b/2, 144b/3, 145b/8, 145b/11	balıg+1 40a/4, 55a/6, 55a/8, 57a/5, 57a/6, 57a/7, 57a/13, 57a/16, 89b/17, 93b/16 balık-ot+1 29b/8, 95b/18 baraş+1 27b/3, 27b/6, 79b/7 bār+1 63a/7, 66a/6, 114b/12 bārūd+1 143a/2 baş+1 14a/3, 56a/7, 57b/2, 78b/4, 81a/3, 82b/14, 119b/8 batn+1 132b/1
anlar+1 12a/16 ° arağ+1 33a/1 ° aşalāt+1 136a/15 āsān+1 63b/7 aşhāb+1 81b/13, 92a/6, 114a/9 aşl+1 10b/2, 102a/17 aş+1 14a/14, 14b/5, 15b/6, 17a/13, 18a/7, 20b/19, 21a/11, 22b/12, 24b/16, 24b/17, 100b/9, 138b/5	
° ataş+1 14a/16, 31a/19, 56b/4, 59b/19, 61b/13, 71b/19, 83a/8, 84a/8, 94a/11, 105b/2, 144a/6 at kıyruğ+1 33a/14 aşa şoğan+1 30b/12, 47a/4, 121b/13 āvāz+1 38a/10, 44b/12, 47a/5, 60b/13, 74a/2, 81a/1	

beyāz+1 42a/10, 59a/4, 144a/17	109b/10, 143a/15, 144a/2
boğa yaprağ+1 36b/4	ebyāz+1 19b/15
boğaz+1 16b/1, 44b/12, 50b/8, 123a/3	ecsām+1 8b/3
boğum+1 88b/1	elmās+1 96a/14, 96a/17, 96b/10,
boğun+1 40a/17	96b/14, 146a/3
boynuz+1 131a/17, 133a/12, 140a/16	emrāz+1 4b/5, 4b/7, 4b/9, 10a/2
budağ+1 80a/5	endāmlıg+1 123a/19
buğday+1 140b/11	envā ^c +1 8b/5, 10a/19, 12b/1, 66b/3,
buḡār+1 10b/9, 10b/10, 41a/12,	83a/2, 115a/13
69b/8, 77b/14, 82a/13, 83a/9, 111b/8, 129a/3	ercaḡ+1 131b/5
buḡrān+1 25b/12, 25b/14	ervāḡ+1 8b/3
buḡūr+1 31b/19	eşahḡ+1 56a/6
buḡūr+1 32a/1, 66a/7, 68b/1	esās+1 10a/1
bulamac+1 97a/16	esbāb+1 13b/1
būr+1 43a/16, 49a/1	eşnāf+1 60a/17
burn+1 27a/5	eṭıbbā ^c +1 11b/13
būy ot+1 33a/11	eṭrāf+1 100b/1
büzūr+1 19b/15, 19b/17, 20a/19,	evlād+1 9a/20, 73b/14
22a/18, 26a/11	evrām+1 74a/1
cenüb+1 65b/6	farḡ+1 93a/11
cerāḡat+1 64a/6	faşl+1 51a/8
cerāḡāt+1 131a/8	fażalāt+1 48b/18, 59a/13, 69a/16,
cimāğ+1 56b/13	78a/5, 79a/11, 80b/3, 89a/5, 134b/12
cimā ^c +1 15b/10, 42b/13, 55a/14,	fażl+1 97b/18
60b/16, 62b/19, 69b/8, 72b/16, 98b/11,	ferahlıg+1 35a/15
102b/7, 105b/14	filkulağ+1 90b/19
cüdām+1 23a/18	fuşūşat+1 59b/3
cünün+1 39a/16	fuvāḡ+1 122a/10, 125b/16
çam saḡız+1 138b/3, 140a/11	ğam+1 28a/17, 33b/10
çam şaḡız+1 139b/16, 142b/19	ğaşyān+1 37b/9, 45a/8, 54b/16, 56b/4
çetük ot+1 30a/7	ğaşy+1 94b/9
çıban+1 120a/2	ğılāf+1 97a/8, 114b/1
çıyan ot+1 37a/18, 48b/3	ğurüb+1 7a/19
çiroz+1 59a/9	ğüveygü ot+1 60a/16
çubuğ+1 103b/18	ḡabb+1 38b/12, 76a/19, 97a/9, 98a/6
dalmaḡlıg+1 9b/8	ḡabbü'l-ḡar ^c +1 81b/5
demirbozan+1 145b/15	ḡafaḡān+1 17b/14, 28a/18, 32a/3,
devām+1 4b/5	35a/13, 42b/3, 51b/12, 89b/1, 91b/8, 94b/9,
dırnaḡ+1 91a/7	109a/7
dimāğ+1 14b/15, 29b/11, 30b/3,	ḡāfız+1 7b/2
30b/8, 39a/15, 45a/16, 56a/11, 62b/18,	ḡalḡ+1 8a/13, 27b/18
76b/3, 79a/11, 81a/3, 85b/11, 94a/17,	ḡalzün+1 123b/16
100a/16, 101b/14, 103b/6, 110b/9, 111b/8,	ḡām+1 83a/5
113a/4, 127b/11, 129b/3, 130a/3	ḡanḡal+1 45a/17
duḡān+1 83b/19	ḡardal+1 16b/8
duhn+1 15b/17, 90b/2, 109b/9,	ḡarekāt+1 7a/19

hārr+1 109b/3, 124b/10	inhizām+1 76a/6
hāşşas+1 27b/17, 37b/3, 98a/15,	insān+1 9b/2
113a/9	inzāc+1 46b/5, 98b/18
hāşşas+1 37a/16	irhās+1 46b/5
hastalığ+1 69a/2	isfīdbāc+1 18a/15
havāss+1 127a/15	itburn+1 66b/3
hayāt+1 10a/8	izdiyād+1 13a/5
hayz+1 28b/8, 29a/13, 30a/11,	ķabağ+1 68a/4, 72a/17, 126a/7
31b/18, 33a/3, 33b/17, 34a/6, 34b/5, 34b/17,	ķab+1 142a/4, 143a/9, 145a/16
36a/16, 36b/2, 43a/10, 43b/11, 44b/13,	ķabuğ+1 27b/7, 35a/5, 40b/14, 46a/6,
46b/8, 47b/11, 48b/17, 51a/15, 54a/13,	46a/15, 61a/7, 64b/17, 65a/1, 79b/18, 88a/4,
56a/16, 60b/1, 60b/8, 70a/15, 74b/1, 74b/15,	89b/1, 89b/2, 95b/19, 105a/13, 105a/15,
79b/10, 80b/2, 82b/7, 84a/8, 95b/9, 101a/5,	106b/14, 119a/14, 121a/10, 121a/16, 123a/5,
105b/12, 108a/11, 110a/6, 124a/1, 127b/14,	125b/3, 126b/11, 129b/1, 129b/8, 130a/13,
130b/16, 142a/13, 142a/15	131a/3, 132b/6, 139b/2, 145a/1
hayz+1 142a/10	ķabz+1 31a/8, 34a/6, 37a/14, 45a/7,
hażm+1 18b/16, 31a/1, 42b/11, 44b/7,	54a/3, 56a/13, 60a/4, 63a/11, 68a/16,
48a/3, 58b/7, 69b/7, 71b/4, 71b/5, 72a/18,	68b/14, 69a/6, 85b/3, 88b/5, 89a/15, 90a/11,
82b/17, 87b/19, 89b/11, 90a/8	94b/2, 98b/18, 100a/17, 100a/19, 100b/5,
hıfz+1 33b/4, 52b/1, 54b/9	100b/11, 110b/6
hılt+1 39b/1, 60a/3, 73b/8, 134b/11	ķadar+1 56a/18, 56a/19, 58a/2
hūlān+1 13b/8	kāfūr+1 13b/13, 27a/12
hunnāķ+1 141b/7	ķamış+1 98b/8
ıncķırığ+1 82b/10	ķan+1 17a/12, 17b/2, 24b/14, 25a/1,
ıncķırığ+1 48a/10	25b/6, 30a/20, 30b/17, 33a/1, 34a/19, 35a/5,
ıslāh+1 121b/16	37b/6, 38b/6, 43b/2, 44b/11, 44b/18, 46b/12,
ıtr+1 111a/5	50a/18, 54a/3, 54b/10, 56b/6, 61b/2, 62a/19,
ızrāb+1 19a/7	63b/17, 65a/18, 69a/18, 73a/17, 75b/5,
idrār+1 50b/14, 72a/1, 81a/14	75b/15, 82b/2, 83b/12, 83b/16, 84b/15,
ihtilām+1 50b/4, 65a/14, 109a/19	91a/17, 100b/15, 101b/12, 108b/1, 108b/2,
ihtilām+1 109a/16, 113b/7	113b/2, 113b/5, 118a/16, 124b/3, 126b/19,
ihtiyāc+1 7b/3	130b/4, 135a/3, 137a/19, 138b/4, 138b/6,
ıilāc+1 11b/4, 13b/11, 13b/18, 14a/4,	142a/6, 144a/17, 145a/14
14a/11, 14a/17, 14b/2, 14b/7, 14b/15, 15a/2,	ķapağ+1 110a/17
15a/7, 15a/13, 15b/3, 15b/9, 15b/13, 15b/16,	ķara ķöre ot+1 59b/1
16a/3, 16a/7, 16a/13, 16b/2, 16b/8, 17a/1,	ķara ķörek ot+1 78b/2
17a/3, 17a/12, 17a/19, 17b/2, 17b/7, 18a/4,	ķaraca ot+1 39b/13, 45b/16
18a/16, 18b/4, 18b/11, 18b/13, 18b/18,	ķarn+1 19b/6, 45a/7, 53a/2, 54b/15,
19a/7, 19a/17, 19a/19, 19b/7, 19b/14, 20b/1,	141a/15
20b/4, 20b/9, 20b/12, 20b/15, 21a/8, 21a/17,	ķaş+1 29b/18
21b/2, 21b/8, 21b/9, 21b/12, 22a/1, 22a/6,	ķav+1 55b/18
22b/9, 23a/4, 23a/5, 23a/10, 23a/15, 23a/18,	ķaymağ+1 87a/6
23b/10, 24a/2, 24a/4, 24a/5, 24a/7, 24b/10,	ķay ^o +1 32b/5, 33b/9, 38a/14, 40a/2,
25a/1, 25a/9, 26a/8, 26a/10, 27a/10, 114a/8	41b/10, 43a/19, 44b/7, 45a/8, 51b/18,
imtiḥān+1 36a/4, 49b/5	54b/16, 67b/14, 69b/16, 83b/17, 84b/17,
inḥidār+1 106a/7, 112b/19	107a/1, 118a/2, 120b/4, 136a/8

kebāb+1 52b/3, 69b/7, 82a/4	37a/2, 43b/3
kedi ot+1 30a/7	manṭar+1 84b/3
keklik ot+1 60a/16	marāz+1 19b/2, 21b/17, 32b/7
kelām+1 52a/17, 77a/6	maṭbūḥ+1 14b/8, 26a/18, 41b/11,
kemmūn+1 14a/2, 81b/2	57b/11
keylūs+1 78a/3	mayḥōṣ+1 39b/17
keymūsāt+1 76a/4	maẓarrat+1 38b/7
keymūs+1 82b/18	māzeryūn+1 95b/3
ķılçığ+1 68b/5	ma ^c cūn+1 18a/13, 78b/4, 79b/14,
ķıl+1 33b/4, 63a/11, 63a/12, 108b/7	100b/18, 102b/8, 109b/17, 110a/8, 110a/9,
ķırıĝ+1 142b/12	111b/10, 114a/8, 121a/13, 121b/5, 121b/10,
ķırmız+1 50a/6, 56a/5, 56a/19, 74b/2,	122a/12, 122b/5, 122b/11, 122b/18, 135a/8
77a/17, 77b/1, 77b/2, 96a/2, 110b/3, 112b/7,	ma ^o +1 97a/12
115a/7, 115b/8, 124a/19, 125a/13, 125b/10,	mecār+1 55b/13
125b/11, 135b/12, 136a/1, 136a/14, 136b/18,	meraķ+1 87b/17
139a/10, 140a/1	mevād+1 119a/10
ķısr+1 77a/4, 77b/4, 77b/5, 77b/8,	meyan bal+1 120b/19, 127b/5,
77b/9, 83a/4	127b/8, 128b/6, 128b/12, 132b/11, 133a/19,
kitāb+1 6b/2, 25a/1	133b/3
ķoĝan ot+1 35a/10	miķdār+1 13a/11, 13a/13, 18a/14,
ķonaĝ+1 56a/7	25a/1, 27a/6, 28b/15, 31b/2, 32b/9, 44a/8,
ķoruĝ+1 44b/5	55a/18, 71a/1, 118b/8, 118b/14, 118b/19,
ķozaĝ+1 43a/19, 97a/7	119a/5, 119a/12, 119a/19, 119b/5, 119b/13,
ķuduz ot+1 27b/14	120b/2, 121a/2, 121a/11, 121a/19, 121b/1,
ķulaĝ+1 26a/4, 28b/14, 75a/5, 135a/4,	121b/18, 122a/14, 122a/19, 122b/14, 123a/2,
135b/17	123a/6, 123a/8, 124a/8, 125b/4, 126b/5,
ķulā ^c +1 111a/1	127a/3, 128a/7, 128a/16, 128b/8, 128b/14,
ķulunc+1 37b/2, 60a/3, 87a/2	129a/2, 129a/9, 130a/2, 132b/8, 132b/12,
ķurd+1 53b/7	132b/18, 133a/3, 133a/6, 133a/12, 133a/16,
ķurılıĝ+1 53b/1	133b/4, 133b/16, 134a/2, 137a/1, 137b/2,
ķursaĝ+1 34a/11	141a/13, 141b/7, 142a/12, 142b/17, 144b/19
ķurşun+1 96a/13	mizāc+1 6b/6, 6b/7, 69b/5, 79a/5,
ķuruluĝ+1 83b/12	87b/8, 93a/2, 107a/1
ķuşmuĝ+1 33b/5, 50b/15, 123a/14	muķaddemāt+1 81b/13
ķuşt+1 74b/16	mūm+1 138a/4
ķuş+1 9b/2, 62b/10, 63a/4, 71b/8,	muẓır+1 19a/16
71b/10	mücāma ^c at+1 28a/19, 98b/9
ķuzıķulaĝ+1 45a/6, 56b/6, 126a/14,	müfredāt+1 4a/14, 27a/16
129b/5, 136b/18	nabz+1 13b/5, 13b/10, 13b/17, 14a/4,
ķüdūrāt+1 9a/12	14a/15, 14b/2, 25b/16, 26a/2, 27a/4
laḥm+1 136b/19	namāz-būr+1 100b/12
leymun+1 91b/10	nāşūr+1 33a/2, 60a/10
lezūz+1 98b/6	naẓar ot+1 27b/14
lu ^c āb+1 107b/1	nebāt+1 8a/12
lu ^c ūķ+1 120b/17	neşāt+1 77b/17, 78a/7, 78a/12
maķ ^c ad+1 21a/15, 21b/1, 33b/2,	nezelāt+1 36a/17

nısf+1 35a/4, 125b/3, 125b/11, 126a/1, 138a/8, 138b/11	seretān+1 24a/9
nifās+1 90a/11	sesaliyus+1 9b/14
nisyān+1 83b/16, 111a/16	seyelān+1 89a/3
noḥūd+1 45a/5	şifat+1 28a/11, 31b/16, 81b/17, 90a/3, 95a/18, 98a/19, 98b/15, 99a/3, 101b/17, 123a/15, 123a/19, 123b/6, 126b/4, 127a/9, 127a/11, 127a/17, 127b/2, 127b/5, 127b/7, 127b/9, 127b/11, 127b/12, 127b/15, 130b/14, 130b/17, 130b/19, 131a/3, 131a/9, 131a/13, 131a/14, 131a/16, 132b/10, 132b/14, 133a/1, 133a/5, 133a/18, 133b/3, 135a/3, 135a/9, 137a/4, 137a/8, 137a/10, 137a/16, 138b/19, 139a/2, 139a/5
noḳşān+1 13a/5	sisam+1 56b/13
nużc+1 7b/2, 52a/4, 56b/17	siyāh+1 88a/5, 107a/11, 107a/13
nüfüz+1 94a/12	şoğulcan+1 43a/15, 45a/4, 90b/16, 125b/16, 131a/16, 136b/1, 139b/17, 140a/6, 141a/18
oğul bal+1 123b/9	şovuğluğ+1 61a/15, 92b/11
oğul ot+1 35a/10, 115a/19, 116a/19, 130b/11, 130b/15	şudā ^c +1 32a/19, 34a/7, 78b/10, 94b/3, 107a/3, 109b/4, 109b/5, 111a/2
ot+1 28a/2, 28b/20, 32b/8, 33a/15, 34a/1, 36a/2, 38a/13, 38a/17, 40b/10, 44a/11, 44a/16, 49a/3, 51a/12, 60b/13, 61a/4, 63a/2, 75b/19, 78a/13, 79a/8, 79a/9, 79a/10, 88a/13, 88a/17, 94b/15, 95b/11, 111b/15, 115b/5, 121a/1, 137a/1, 139b/3, 139b/5	summāk+1 56b/5
raĳīĳalıĳ+1 86a/14	şuşamaĳ+1 28b/20
riyāḥ+1 34a/6, 66b/12, 66b/14, 67b/19, 98a/1, 108a/6, 130b/19	şusuzluğ+1 29a/9, 33b/5, 33b/9, 36b/5, 40a/2, 45a/8, 50b/14, 54b/13, 55b/14, 65a/3, 65a/13, 67a/11, 69b/16, 73b/11, 86b/19, 99b/8, 125a/12, 125a/18, 126a/10, 131b/10, 134b/8
riyāḥ+1 132b/19	şāf+1 136b/18, 137a/1
riyāzāt+1 88a/9	şakākul+1 133a/7
rubb+1 31b/2, 56b/11, 103a/19	şarāb+1 51a/5, 57a/10, 109b/6, 109b/7, 109b/8, 109b/16, 123a/14, 124b/12, 125b/1, 125b/2, 125b/7, 133b/1, 135a/7, 135b/6
rūḥ+1 143a/1, 143a/2, 144a/4	şart+1 97a/13, 143a/18
ruṯubāt+1 33a/2, 37b/2, 50a/11, 62a/3, 78a/4, 112b/18	şiyāf+1 94b/19
ru ^c āf+1 78b/6	şaban+1 98b/9
şabır+1 126b/15	şabḥ+1 108a/2, 111b/17
şaçcaĳız+1 51b/15	şabī ^c at+1 5a/11, 5a/13, 5a/14, 5a/16, 5b/1, 5b/2, 5b/4, 5b/6, 13b/11, 15b/4, 15b/13, 16a/3, 16b/3, 16b/9, 17b/3, 24b/16, 27a/18, 27b/8, 28a/2, 28a/6, 28a/16, 28b/12, 29a/18, 29b/16, 30a/14, 30b/11, 31a/17, 31b/17, 32a/2, 32a/9, 32a/15, 32b/1, 32b/6, 32b/18, 33a/5, 33b/2, 33b/7, 33b/15, 34a/1, 34a/6, 34a/12, 34a/17, 34b/4, 34b/15,
saç+1 51b/14	
şafırāt+1 61a/15	
saḥc+1 41a/19	
saḥĳ+1 137b/19	
şakal+1 108b/16	
sāk+1 76a/19, 82b/14, 105b/11	
saĳız+1 64b/6, 84b/12, 96b/6, 103b/10	
şakız+1 60b/12, 139b/11, 140a/16, 140a/18	
şamĳ+1 51a/7, 51a/8, 99b/15	
şandal+1 27a/12	
şarılıĳ+1 70a/19, 105b/16	
sarmısaĳ+1 121b/11	
şavāb+1 24a/16	
şavt+1 27a/3, 90a/1	

34b/19, 35a/10, 35a/18, 35b/1, 35b/10, 36a/3, 36a/11, 36a/14, 36a/19, 36b/4, 36b/15, 37a/2, 37a/4, 37a/9, 37a/19, 37b/5, 37b/16, 38a/3, 38a/13, 38a/18, 38b/3, 38b/10, 38b/12, 39a/3, 39a/9, 39a/15, 39a/19, 39b/5, 39b/9, 39b/13, 39b/16, 40a/9, 40a/13, 40b/3, 40b/7, 40b/11, 40b/14, 40b/20, 41a/11, 41b/8, 41b/12, 41b/13, 41b/17, 42a/2, 42a/5, 42a/9, 42a/14, 42b/9, 42b/15, 42b/19, 43a/8, 43a/13, 43a/17, 43a/18, 43a/19, 43b/7, 43b/10, 43b/14, 43b/18, 44a/7, 44a/9, 44a/12, 44a/17, 44b/2, 44b/5, 44b/10, 44b/17, 45a/1, 45a/6, 45a/10, 45a/15, 45b/1, 45b/5, 45b/10, 45b/16, 46a/3, 46a/7, 46a/11, 46a/19, 46b/4, 46b/10, 46b/18, 47a/10, 47a/17, 47b/8, 48a/1, 48a/7, 48a/19, 48b/1, 48b/3, 48b/11, 48b/16, 49a/6, 49a/9, 49a/11, 49a/17, 49b/2, 49b/3, 49b/11, 49b/17, 50a/6, 50a/11, 50a/19, 50b/3, 50b/8, 50b/12, 50b/16, 51a/1, 51a/6, 51a/12, 51b/3, 51b/10, 51b/16, 52a/3, 52a/12, 52a/16, 52b/5, 52b/10, 53a/9, 53a/16, 53b/2, 53b/10, 54a/1, 54a/10, 54a/11, 54a/17, 54b/4, 54b/10, 54b/15, 54b/18, 55a/19, 55b/8, 55b/12, 55b/18, 56a/5, 56a/13, 56a/19, 56b/9, 56b/17, 57a/11, 57b/6, 57b/16, 58a/3, 58a/5, 58a/10, 58b/1, 58b/8, 58b/14, 59a/6, 59a/14, 59b/2, 59b/10, 59b/14, 59b/16, 60a/2, 60a/9, 60a/18, 60b/12, 60b/19, 61a/7, 61a/12, 61a/18, 61b/10, 61b/18, 62a/2, 62a/7, 62a/17, 62b/6, 62b/10, 62b/15, 63a/4, 63a/10, 63a/17, 63b/9, 63b/15, 64a/4, 64a/8, 64a/13, 64b/1, 65a/4, 65a/5, 65a/9, 65a/16, 66a/2, 66a/17, 66b/11, 67a/2, 67a/12, 67a/18, 67b/9, 67b/18, 68a/5, 68a/6, 68a/15, 68b/3, 68b/9, 69a/5, 69a/14, 69b/11, 69b/17, 70a/6, 70a/13, 70b/2, 70b/12, 71a/6, 71a/11, 71a/19, 71b/9, 72a/4, 72a/18, 72b/6, 72b/8, 72b/11, 72b/15, 73a/4, 73a/10, 73a/16, 73b/2, 73b/6, 73b/18, 74a/10, 74b/10, 75a/2, 75a/10, 75a/19, 76a/2, 76a/9, 76b/2, 77a/3, 77b/13, 77b/14, 77b/15, 78a/8, 78a/16, 78b/5, 79a/1, 79a/10, 79b/6, 79b/16, 80a/9, 80a/19, 80b/9, 80b/15, 80b/17, 81a/8, 81b/3, 81b/11, 82a/6, 82a/8, 82a/16, 82a/19, 82b/3, 82b/15, 83a/10, 83a/11, 83a/13, 83b/1, 83b/11, 84a/7, 84b/13, 85a/6, 85b/1, 85b/13, 85b/19, 86b/15, 87a/9, 87b/11, 88a/8, 88b/3, 89a/2, 89a/13, 89a/17, 89b/4, 90a/8, 90a/18, 90b/6, 90b/10, 91a/1, 91a/12, 91a/14, 91b/3, 91b/4, 92a/7, 92a/12, 92b/15, 93a/3, 94a/9, 94a/15, 94b/8, 95a/2, 95b/12, 96a/3, 96a/18, 97a/9, 97a/14, 97b/3, 97b/18, 98a/3, 98b/5, 98b/16, 99a/9, 100a/15, 100a/18, 100b/10, 100b/19, 101b/6, 102a/3, 102b/1, 102b/17, 102b/18, 103b/5, 104a/2, 104a/14, 105a/6, 105a/17, 105b/11, 106a/4, 106a/6, 106a/19, 106b/10, 106b/17, 107a/12, 107b/4, 107b/13, 108a/5, 108a/16, 108a/19, 108b/1, 109a/1, 109a/14, 109a/17, 109b/9, 109b/10, 110a/2, 110a/4, 110a/13, 110b/4, 110b/6, 111a/8, 111b/15, 112b/8, 112b/16, 113a/19, 114a/2, 126b/13, 146a/1
 33b/8, 35b/2, 36b/17, 37a/10, 38b/1, 40a/15, 41b/5, 42a/3, 43a/15, 51b/8, 62b/11, 63a/13, 65a/5, 67b/19, 68a/18, 73b/8, 73b/9, 73b/11, 73b/12, 74a/4, 79b/3, 81b/6, 83a/4, 83a/5, 88a/5, 88b/8, 91b/8, 92b/16, 99b/9, 100b/16, 102b/5, 103b/7, 106b/4, 111b/18
 67a/15, 94b/11
 54b/18
 95b/2, 110a/15
 84a/2
 69b/19, 71a/9, 85a/5, 99a/1, 99a/3, 99a/4, 116b/10, 122b/17, 140b/17
 29a/2, 34b/2, 35b/15, 37b/11, 42a/8, 42b/11, 47a/12, 48b/10, 52a/7, 52a/18, 68b/11, 68b/13, 72b/4, 72b/13, 72b/15, 73b/9, 78a/3, 81b/4, 83a/15, 108a/7, 114b/1, 122a/6, 124a/12, 126b/2, 132b/1
 59b/3, 59b/9, 70b/18, 72b/4, 74b/8, 74b/9, 82a/18, 95a/1, 97b/5, 99b/6, 102a/19, 111b/3, 115a/1, 115a/7, 115a/15, 115b/2, 115b/18
 10a/1
 104a/7
 42a/14
 131a/6, 132b/17, 139b/5
 8a/1, 8a/2, 27a/19, 28b/9, 33a/12, 34a/5, 36b/4, 37a/2, 37a/4, 41b/10,

43b/17, 45a/6, 45b/8, 46a/13, 56b/9, 56b/13, 56b/15, 68a/8, 68b/8, 68b/16, 69a/4, 70a/10, 76a/6, 81a/12, 81a/15, 89b/2, 90a/4, 95a/1, 101b/2, 102a/10, 105a/12, 109b/12, 109b/15, 110a/8, 111b/18, 111b/19, 112b/7, 114b/5, 118a/1, 119a/4, 119a/7, 119a/8, 119b/11, 120a/13, 120b/2, 122a/14, 122a/19, 126b/11, 127a/5, 127a/13, 128a/1, 130b/12, 130b/18, 133a/6, 135b/1, 135b/2, 135b/18, 136a/3, 137a/17	74a/14, 74b/2, 78b/3, 79a/6, 79a/14, 89b/3, 89b/10, 92a/1, 95a/10, 96a/7, 97a/16, 101b/10, 102a/1, 105a/3, 105a/8, 105a/17, 105a/19, 105b/4, 105b/7, 106b/12, 106b/13, 107a/9, 107a/10, 108b/2, 108b/7, 108b/15, 109b/5, 109b/11, 110b/16, 112b/18, 112b/19, 113a/11, 138b/14, 139a/11, 139b/14, 139b/15, 140a/11, 140b/10, 141a/2, 141a/3, 141a/6, 141a/10, 141a/12, 141b/19, 142b/15, 142b/16, 145a/12
toprağ+ı 62a/16	yağlılığı+ı 87b/1
tulū ^c +ı 7a/19	yaluñızlığı+ı 109a/7
turağ ot+ı 32b/7, 32b/10	yanbaş+ı 84a/8, 84a/11, 87a/3, 96a/4,
turb+ı 68b/15	98a/6, 105b/13, 106b/13, 107a/14, 108a/12,
turp+ı 139a/6	112b/13
turunc+ı 8a/2, 105a/13	yaprağ+ı 36a/14, 38b/9, 46b/11,
tuız+ı 16b/13, 101b/15, 141b/2,	52b/4, 52b/7, 53a/5, 53b/8, 54a/4, 54b/18,
141b/3, 142a/19	56a/4, 57b/15, 59a/6, 60a/17, 67a/8, 68b/12,
uc+ı 116a/12	68b/14, 68b/15, 72a/2, 74b/19, 76a/6,
umūr+ı 4a/16	76b/15, 77a/14, 80a/5, 82b/8, 88b/19, 89a/3,
^c ufünāt+ı 107b/14	89a/15, 89b/2, 89b/15, 91a/2, 91b/10,
un+ı 21b/15, 28a/5, 33a/12, 50b/15,	95a/14, 97a/2, 98b/11, 100b/1, 107b/11,
93a/15, 97a/17, 131a/10, 135a/5, 138a/7,	110a/1, 113a/14, 113b/16, 114a/12, 115b/7,
139a/7	121b/3, 126a/13, 127a/2, 127b/19, 128a/5,
^c unnāb+ı 16b/16	129b/13, 130a/9, 135a/4, 137a/11, 141b/11,
^c unşul+ı 16a/17	141b/17
^c unşül+ı 15a/1, 17b/10, 22a/17	yar+ı 79b/8, 86b/1, 123a/17
uşağ+ı 138a/11, 138a/12	yaş+ı 29a/4
uykusuzluğu+ı 114a/4	yaşlığı+ı 52b/2, 114a/3
uyuz+ı 68a/8	yattū ^c āt+ı 114a/9
^c ūd+ı 66b/18	yer mūrūr+ı 128a/1, 128a/2
^c uzv+ı 39a/13, 114a/4	yerekān+ı 20b/8, 78b/1
varağ+ı 126a/13, 136a/1	yılan balığı+ı 57a/8, 97a/3
varağ+ı 50a/1, 54a/3, 68b/8, 130b/12	yılan+ı 9b/13, 32b/6, 55b/17
vaşl+ı 143a/7	yoğunluğu+ı 97a/6, 114a/18
veca ^c +ı 24a/2, 136b/4	yol+ı 103a/12
vesvās+ı 39a/16	yoşun+ı 116a/11
voynuğ ot+ı 84a/6	zabād+ı 51b/13
vuğū ^c +ı 7b/11	zāc+ı 144a/3
vücūd+ı 6a/18, 121b/14	zāmğ+ı 31a/7
yağ+ı 28a/9, 28a/10, 32a/18, 32a/19,	zarar+ı 35b/7, 36b/12, 48b/9, 54a/14,
34b/7, 36b/5, 38a/9, 38a/10, 38b/12, 39a/18,	55b/14, 62b/17, 65a/1, 65a/2, 78a/4, 83b/8,
41a/4, 41a/7, 45a/9, 47a/3, 48a/7, 49a/13,	87a/12, 90b/9, 91a/19, 91b/17, 95a/11,
53a/8, 53a/13, 55a/10, 59b/8, 60a/12, 60b/3,	97b/4, 106a/14, 112a/6
61a/9, 62b/16, 63a/16, 64b/9, 67a/8, 67a/9,	zavr+ı 137a/19
69b/2, 72a/7, 72a/8, 72b/4, 72b/5, 74a/4,	za ^c ferān+ı 13b/8

zeytün+ı 43b/13, 52b/18	laħm+ıdır 68b/9
zımād+ı 21b/14, 103a/1, 138a/10	maķām+ıdır 48a/4
zıbaķ+ı 143a/4	maķbūh+ıdır 134b/6
ziyān+ı 109b/8, 114a/7	mīzān+ıdır 12a/14
zūhūr+ı 76b/12, 76b/18	naķş+ıdır 132a/7
zūkām+ı 36a/17	ot+ıdır 44b/1, 108b/16
zūkkām+ı 58a/7, 59b/4, 59b/5, 59b/9,	şamġ+ıdır 40b/19, 76a/8, 80a/9,
64b/9, 79b/11	84a/14, 99b/14
+°ı - 23 -	sefūf+ıdır 130a/3, 130a/13
arķa+°ı 108a/11	şıfat+ıdır 60a/2
arpa+°ı 94a/5, 94a/6	şoġan+ıdır 37b/12
a°zā+°ı 88b/4, 99a/11, 105b/15,	şarāb+ıdır 124b/6, 124b/15, 125a/8,
140b/16, 144a/16	125b/17, 126b/4
baķla+°ı 35a/9	taş+ıdır 70a/5, 96a/11
bāṭına+°ı 53b/3	tiryāķ+ıdır 43b/12, 86b/9, 88b/17
eczā+°ı 138a/4	toħmegan+ıdır 114b/8
ġaşy+°ı 94b/1	toħm+ıdır 36b/8, 36b/15, 42b/15,
ġuşşā+°ı 36b/5, 51a/15	43b/7, 48b/16, 56b/15, 61b/16, 74a/10,
istiskā+°ı 20a/5	97a/4, 114a/17
ķarınca+°ı 107b/8	yaġ+ıdır 49a/6, 49a/9, 49a/11,
ķar°a+°ı 143a/6	49a/17, 56b/16, 59b/9, 113a/7, 139a/8
lahana+°ı 81a/5	yapraġ+ıdır 35b/11, 57b/5, 97a/9,
şafra°ı 60a/9, 67a/16, 77b/14,	111a/7, 114b/6
135a/2	yılan balıġ+ıdır 96b/18
vebā+°ı 28b/20	zamġ+ıdır 33b/14, 34a/1
+ıdan - 1 -	zıdd+ıdır 11a/10
çoķluġ+ıdan 104b/6	+ıla - 22 -
+ıdır - 85 -	āsānlıġ+ıla 46a/1, 130a/18, 130b/1
ad+ıdır 37a/8, 52b/15, 60a/7, 62a/2,	şuy+ıla 27b/15, 56b/5, 57b/11,
90b/19, 91b/2	67a/10, 91b/14, 105a/18, 125b/3, 134a/3,
aġac+ıdır 38b/8, 76b/17, 98a/3	135a/12, 137b/13
aṭa şoġan+ıdır 66a/15	şarāb+ıla 44a/18, 55a/13, 60a/11,
a°zam+ıdır 97b/1, 103b/3	68a/18, 88b/10, 110b/1
balıġ+ıdır 57a/7, 57a/19, 89b/17	yaġ+ıla 35b/1, 57b/9, 81a/6
envā°+ıdır 114a/8	+ımız - 7 -
ḫilāf+ıdır 64a/19, 87b/2	maķşūd+ımız 65a/8, 77b/12, 84b/11,
icād+ıdır 100a/10	88b/2, 105b/8
ķabuġ+ıdır 39b/4, 56a/12, 73a/10	murād+ımız 6b/3, 100a/14
ķav+ıdır 55b/17	+ımızda - 1 -
keklik ot+ıdır 60b/7	yan+ımızda 77a/8
ķurd+ıdır 49a/3, 74a/14	+ımızdır - 2 -
ķurş+ıdır 136a/10	mücerrabāt+ımızdır 129a/6
ķuş+ıdır 39a/14, 62b/10	

	mücerrebāt+ımızdır 119b/2		ruṭübāt+ın 33b/17, 100b/6
+ın	- 126 -		sādeyağ+ın 56b/18
	ağz+ın 32b/11, 40a/2, 63b/7, 93b/1		şagırlıg+ın 40a/7, 41a/4
	° aql+ıñ 133b/14		şamg+ın 76a/8
	° anāşır+ıñ 7b/8, 8b/17		seyelān+ın 88a/4, 92b/16
	° avrat+ıñ 87b/8, 122a/11, 139a/15		şoğan+ın 37b/13
	° ayn+ıñ 134b/19		şoğulcan+ın 98a/5
	balğam+ın 126a/6		şarāb+ın 56a/15, 79a/3, 79a/4,
	baş+ın 38b/13	91b/16	
	beyāz+ın 131a/18		ṭabḥ+ın 31b/1
	but+ın 61b/4		ṭabī° at+ın 14a/4, 14a/12
	cerāḥat+ın 29a/7, 32a/12		tağayyürāt+ın 8a/15
	dimāg+ın 14b/12, 46b/17		taş+ın 94a/5
	ecsām+ın 8a/15		toḥm+ın 22a/2
	fesād+ın 78a/11		ṭoprag+ın 94a/5
	ḥāṭır+ın 6a/1		toz+ın 33a/12
	ḥıyār+ın 27a/14		ṭuman+ın 47a/8
	ḫabağ+ın 72a/16	92a/1, 95b/15, 113a/11	yağ+ın 38b/9, 41a/5, 56b/8, 86b/14,
	ḫab+ın 56b/14		yaprag+ın 28b/19, 29a/2, 66a/18,
	ḫabuğ+ın 28b/20, 29b/1, 91b/13,	66a/19, 67a/8, 75a/7, 76a/1, 76a/5	yaş+ın 37a/15, 38b/1, 59a/3, 59a/11
94a/13, 105a/16			yaşlıg+ın 84a/4, 90b/7
	ḫadar+ın 103a/18, 107a/17		yaz+ın 9a/17, 80b/16
	ḫanad+ın 49b/15		yol+ın 79b/2
	ḫan+ın 40b/9, 42a/11, 42a/12,		zarar+ın 37b/8, 53b/18, 87a/17,
42a/13, 44b/5, 70b/15, 78b/11, 83a/17,		90a/13, 90a/14, 91b/11, 101b/3, 103a/19,	112a/6, 112b/14, 113b/8
85a/3, 111a/18			za° f+ın 59a/10
	karañuluğ+ın 48a/3		
	ḫarn+ın 57b/2	+ıñ	- 203 -
	ḫatılıg+ın 55a/2		adam+ıñ 38b/10, 63b/11, 96b/12,
	kemiyyāt+ın 10a/3		101a/4, 120b/5, 122b/18, 125b/14, 139a/14,
	keyfiyyāt+ın 10a/3		139a/17
	ḫıl+ın 58b/12		ağac+ıñ 33b/19, 37a/8, 57b/5,
	ḫırāt+ın 103a/8, 103a/10		61a/10, 67a/1, 80a/9, 84a/14, 89a/13, 98a/4,
	ḫışır+ın 75b/19		99b/14, 114a/10
	ḫulağ+ın 32a/14		ağz+ıñ 104a/6
	ḫurd+ın 76b/10		aḥlāt+ıñ 5b/9, 10a/17, 26b/11, 94a/9,
	lu° āb+ın 36b/7	136a/9	
	mażarrat+ın 38b/11, 102b/8		anlar+ıñ 5a/13, 11b/14, 92a/12
	ma° cūn+ın 30b/8, 55a/13, 74b/5		aşfar+ıñ 126b/11
	meraḫ+ın 97a/11		aşğar+ıñ 8b/11, 12a/7
	miḫdār+ın 32a/7, 35a/14, 42b/6,		aṭa şoğan+ıñ 15b/19
44a/1, 58b/17, 71b/3, 82a/2, 91b/13			at+ıñ 7b/16, 27b/19
	nabz+ın 32a/7		bağırşağ+ıñ 97b/13
	nebātāt+ın 116b/19		
	riyāḥ+ın 32a/12		

balğam+iñ 5a/14, 15a/12, 18a/12, 23a/14, 25a/7, 26a/7	kiraz+iñ 73b/15, 73b/17
balıg+iñ 57a/11, 57a/12, 58b/11, 93b/14	kuļa+ıñ 75b/6, 88b/6
baraş+iñ 97b/1	luċ āb+iñ 16b/6, 17a/13
baş+iñ 67b/15, 79a/11, 104b/13, 133b/13	maķ° ad+iñ 64a/6
buĥār+iñ 11a/2	maraz+iñ 10b/2, 18a/4
buĥrān+iñ 25a/16	ma° deniyyāt+iñ 7a/18
cedvār+iñ 42a/16	meşrübāt+iñ 11a/7
dāg+iñ 105a/2	minhāc+iñ 98a/2, 105b/11
dıķķ+iñ 27a/8	mizāc+iñ 6a/16, 12a/14, 12b/17, 78b/7
dimāg+iñ 13a/5, 14b/16, 15a/6, 66a/7, 116a/9	nabz+iñ 12a/13, 12a/15, 12b/5, 12b/8, 12b/10
diyār+iñ 76b/17, 98a/3	nāfiż+iñ 93a/4
dürrāc+iñ 48b/1	nebātāt+iñ 7a/16
ecsām+iñ 8a/16	nebāt+iñ 7a/16, 7b/1, 8a/11
elmās+iñ 71a/9, 96b/10	niķolas+iñ 132b/8
emrāz+iñ 10a/19, 10b/1, 10b/6, 11b/14	oĝlaĝ+iñ 34a/11
enār+iñ 50b/7, 50b/12	riyāĥ+iñ 18b/9
ĥabb+iñ 43b/9, 137b/2, 137b/3	rummān+iñ 23b/11
ĥarbaķ+iñ 46a/6	ru° āf+iñ 16a/7
ĥaşşā-lubān+iñ 103b/3	şabır+iñ 60a/13
ĥayāt+iñ 12b/7	sādeyaĝ+iñ 56b/17
ĥayvānāt+iñ 6b/19, 9a/1, 11b/8, 40a/4	şar° +iñ 14b/14, 15a/1
ĥayvān+iñ 53b/6, 56b/16, 68b/3, 75a/11, 86a/8, 86a/9, 86a/12, 86a/13, 86a/15, 87a/5, 117a/1	şeĥāb+iñ 9a/11
ĥazm+iñ 24a/14, 122a/10	sersām+iñ 14a/10, 14a/15
ĥılt+iñ 12b/1, 134b/9	sezāb+iñ 54a/16
ĥunnāķ+iñ 16b/1	sıçan+iñ 68b/3
ĥunnāķ+iñ 16b/7	şıĝır+iñ 56b/18, 87a/6
ırmaĝ+iñ 84b/2	şudā° +iñ 13b/4, 13b/9, 13b/16, 14a/3
ilhāmāt+iñ 10a/13	şakāyık+iñ 68a/15
insān+iñ 5b/10, 9a/6, 9a/12, 9a/13, 11b/19, 19b/3, 20b/8, 23a/3, 37b/3, 37b/18, 53b/6, 75a/13, 116a/6, 119b/8, 126a/18, 142b/11	şarāb+iñ 91a/6
ķab+iñ 64a/2	ţabī° at+iñ 13b/18
ķāĝıd+iñ 73a/13	ţalaĝ+iñ 35b/4
ķalay+iñ 50b/3	ţalaķ+iñ 141b/8
ķan+iñ 5a/11, 16a/6, 16b/2	ţaş+iñ 49b/5, 144a/15
ķırmız+iñ 74b/5	ţa° ām+iñ 45a/12, 78a/3
ķız+iñ 142b/1	ţıbb+iñ 4a/11, 4b/4, 9b/20
	timsāĥ+iñ 40a/5
	ţopraĝ+iñ 62b/5
	yapraĝ+iñ 61a/10
	yılan+iñ 117a/2
	yol+iñ 15a/6
	zamān+iñ 97b/8
	zıķ+iñ 128a/3
	zıbaķ+iñ 11a/19

<p>+ına - 270 - adam+ına 67b/3, 114b/14, 126b/8 ağac+ına 71a/17, 74b/8, 77a/13, 97b/17, 99b/13, 108b/16 ağırlığ+ına 34b/10, 103a/8, 108b/14 ağz+ına 59b/11, 85a/17, 93a/17, 123a/2, 139a/18, 140b/11 ahlāt+ına 51a/15 aklıg+ına 71b/15, 98b/11 aln+ına 59b/7, 60a/12, 66b/16 alt+ına 98b/7, 98b/9, 102b/13 arż+ına 144a/9 aşhāb+ına 49a/12, 59b/14, 81a/5, 87b/9 aşl+ına 10b/2, 92a/14 ayağ+ına 82b/11 azgunluğ+ına 90b/13, 95a/7 balğam+ına 55b/16 başbarmağ+ına 98b/9 baş+ına 14b/2, 14b/7, 16a/9, 32a/19, 53a/4, 99a/13, 131a/5 beyāz+ına 108b/13 boğaz+ına 17a/1, 27b/19, 48b/8, 52a/15 boyn+ına 99a/2 buḥār+ına 53a/5, 67b/16, 70a/9, 101a/17, 128b/17 buḥūr+ına 103b/3 burn+ına 14a/5, 14b/16, 15a/9, 16a/9, 20b/1, 20b/12, 23b/1, 38b/18, 53a/5, 063b/11 çıban+ına 85a/4 derūn+ına 109b/15 diyār+ına 65b/16, 77b/6, 77b/9 duḥān+ına 60a/13 emrāz+ına 13a/5, 13a/7, 116a/9, 143b/17 endām+ına 37b/14 envā^c+ına 20a/3, 27b/12, 28a/10, 31b/1, 35a/8, 39b/15, 45b/3, 56a/3, 56b/13, 61a/6, 61a/10, 71a/12, 87a/8, 91a/4, 94a/19, 101b/8, 103b/11, 104b/12, 120a/5, 127b/7, 128b/9, 128b/12, 141a/11, 143b/5 eşcār+ına 100a/7 eyyām+ına 58a/18 fesād+ına 51b/19, 104a/6, 133b/14</p>	<p>ğavr+ına 117a/6 göz yaş+ına 34a/17 ḥabb+ına 98a/2 ḥaşm+ına 111a/18 ḥayvān+ına 86a/8, 86a/10 helāk+ına 25a/15 işlāḥ+ına 100b/11 ifsād+ına 22b/2 ihtilāf+ına 97b/13 ^c ilāc+ına 11b/11, 13b/2 ḳabuğ+ına 27b/8, 37a/9 ḳamış+ına 40b/18 ḳan+ına 51b/3 ḳapağ+ına 31a/15, 93b/10 ḳarallıg+ına 95a/7 ḳarañuluğ+ına 39b/14, 71a/7, 72b/14 ḳarışıklıg+ına 107b/17 ḳarn+ına 20a/7, 45a/5, 47a/16, 93a/1, 121b/1 ḳaşab+ına 31a/18 kenār+ına 65b/14, 84b/5 ḳısm+ına 25a/5 ḳıvām+ına 125a/5, 125a/9, 125a/10, 125a/18, 126a/2, 127b/12 ḳıyām+ına 85a/11 ḳızillıg+ına 82a/11 ḳonağ+ına 53a/11 ḳuruluğ+ına 35b/16, 40b/16, 40b/18 maraż+ına 12b/17, 31a/15, 31a/19, 32b/16, 50a/4, 53a/8, 63b/10, 64a/5, 73a/18, 123b/12, 139a/17, 141a/11, 143b/17, 143b/18 mizāc+ına 6a/2, 12b/17, 55a/18, 129a/1 nabż+ına 12b/3 nām+ına 97b/9 nāşūr+ına 34b/6, 108b/14 nezelāt+ına 46a/13 nüfūz+ına 12b/9 ot+ına 34b/14, 76a/8, 88a/16 ruḥbāt+ına 47b/10, 97b/13 şağırlıg+ına 72a/9, 87b/5 saḥc+ına 80a/16 şaḳal+ına 88a/15 saḳız+ına 64a/14 şarılıg+ına 128a/4</p>
--	---

şifat+ına 124b/14	114a/4, 123a/17, 124a/3, 124b/7, 124b/18,
şoluğ+ına 133b/5	125b/3, 125b/11, 126a/1, 135a/6, 138b/11
şovukluğ+ına 53b/12, 54b/6, 69a/16,	kız-ınca 99a/3
81a/12, 101b/15, 105a/1, 140a/6	var-ınca 54a/17, 57b/11, 70b/8,
şo ³ uqluğ+ına 119b/15, 120a/15,	74b/19, 75a/3, 75b/8, 78a/1, 84a/7, 100b/8,
125b/6, 141a/5	101b/19, 111b/8, 126b/9, 133a/4, 144a/13
şikâk+ına 28b/7, 49a/14	
şiyâf+ına 89a/7	+ınca - 11 -
tabî ^c at+ına 6a/4, 25a/15, 76b/14,	ağr+ınca 139b/6
87b/15, 105a/14	ard+ınca 49a/4, 71a/14, 71b/3, 92b/3,
tarlığ+ına 47a/4	99b/3
ta ^c âm+ına 26a/12, 82a/13	ğadar+ınca 129a/12
ta ^c m+ına 111b/3	lisân+ınca 75b/11
tiryâk+ına 63a/2, 121a/19	miğdâr+ınca 123a/11, 133a/8
tohm+ına 33b/15, 76b/16, 108a/3	
tonuğ+ına 128b/17	-incadır - 6 -
ıtuman+ına 71b/14	var-incadır 50a/7, 74a/6, 75b/8,
ıturağ ot+ına 27a/18, 79a/9	84a/12, 90b/18, 107a/6
turunc+ına 105a/12	
uc+ına 96b/6	-incaya - 3 -
uyuşukluğ+ına 44a/10	ğal-incaya 123b/17
uyuz+ına 31a/15, 42a/1, 108b/14	var-incaya 122a/17, 124a/5
vücüd+ına 37b/3, 107b/12	
yağ+ına 67a/9, 103b/2, 113a/6	+ında - 94 -
yaşlınlğ+ına 26a/3	^c aql+ında 25b/17
yanğunlğ+ına 50b/13	alt+ında 104b/19
yan+ına 6a/1, 26a/5	aşl+ında 92a/12
yanuğ+ına 44b/3, 56b/12, 95a/8,	ay+ında 76b/18
98b/2, 100b/14, 108a/18, 110a/17	bâb+ında 20a/11, 20b/5, 22a/1,
yaprağ+ına 52b/5, 54b/18, 76b/16,	27a/15, 65a/15, 66a/15, 73a/6, 89b/17
88b/1, 95a/14, 97a/7, 108b/16, 113b/16,	bardağ+ında 62b/9
113b/18, 114a/19	baş+ında 31b/17, 41a/6, 58b/5,
yaruğ+ına 33a/16, 43b/2, 54a/4,	60a/4, 60b/7, 76a/5
110a/6	beyân+ında 18b/8
yaşlğ+ına 46a/13	boyn+ında 52a/14
yaşluğ+ına 34b/9	budağ+ında 100a/1
zamğ+ına 28b/11	cenüb+ında 65b/8
zarar+ına 76b/14	dimâğ+ında 9a/6
za ^c f+ına 31a/11, 36a/9, 61a/2,	diyâr+ında 65b/3
132b/1	e <trâf+ında 104b="" 2<="" 6,="" 83b="" td=""> </trâf+ında>
zor+ına 140a/5	eyyâm+ında 62b/3, 64a/19, 82b/14,
zuhûr+ına 7a/18	85b/6, 93b/5, 93b/6
-ınca - 29 -	faşl+ında 55a/11, 88a/3
ağar-ınca 32b/12	ğakğ+ında 65b/3, 82a/6, 84a/14,
ğal-ınca 76b/7, 81b/19, 86b/1,	92a/6
	ğastalğ+ında 25b/16

hüdūd+ında 52a/9
 huşuş+ında 39a/18, 62b/3
 ° ilāc+ında 27a/8
 karn+ında 18b/20, 35b/19, 139b/17
 kaş+ında 52a/14
 kat+ında 8b/5, 10a/16, 10b/1, 54a/10,
 61b/10, 124a/17
 kenār+ında 84b/1, 109a/11, 114a/11
 kurb+ında 38b/8, 75b/12, 101a/13,
 113b/11
 lisān+ında 35b/9, 73a/4, 100b/3
 maḳām+ında 128b/19
 maraž+ında 26a/1
 nısf+ında 99b/14
 şalāḥ+ında 115a/2
 şirdān+ında 35b/19
 tabī° at+ında 27b/9, 102b/10
 taraf+ında 52a/10, 99b/13, 104b/19
 ta° m+ında 74a/18
 toḥm+ında 7a/17
 uc+ında 97a/7
 yağ+ında 63a/18, 107b/7
 yan+ında 8a/11, 38b/10, 137b/1
 yaprağ+ında 76b/2
 yaş+ında 119b/9
 yer alt+ında 9b/11
 yol+ında 14b/12, 78a/19, 140a/6
 zamān+ında 48b/7, 64b/10, 72b/16,
 82a/2, 92b/2

+ındadır - 9 -

beyān+ındadır 6a/15, 8b/11, 16a/2,
 17b/7, 18b/3, 23b/4
 tabī° at+ındadır 36a/3, 50b/17
 zāt+ındadır 110b/7

+ındağı - 1 -

karn+ındağı 53b/6

+ındaki - 1 -

ay+ındaki 99b/14

+ından - 86 -

ağac+ından 29b/17
 ağz+ından 14b/6, 16b/7, 19b/6
 baş+ından 37b/14, 106a/16

buḫār+ından 82a/12
 buḫrān+ından 69a/1
 çay+ından 35a/15
 çoḳluğ+ından 67b/12
 dağ+ından 71a/5
 deverān+ından 7b/4
 duḫān+ından 53a/18
 envā° +ından 7b/18, 78a/14, 112a/7
 fesād+ından 21a/16, 21b/2
 fulūs+ından 47b/5
 ğalazat+ından 4b/2
 gerdān+ından 26b/6
 ğurüb+ından 7b/4
 ḫabb+ından 38b/12, 97a/12
 ḫayz+ından 34a/14
 ictimā° +ından 18a/12
 ifsād+ından 23a/14
 iḫtilāf+ından 26b/11
 iḫtirāk+ından 24a/10, 26a/7
 kabag+ından 72a/17
 kabuğ+ından 96a/8, 138b/9
 kabz+ından 110b/7
 kıl+ından 30a/2
 kıvām+ından 4b/1
 luğat+ından 91b/2
 maḫkūk+ından 113b/5
 maḫ° ad+ından 19b/4
 maraž+ından 111a/17
 miḫdār+ından 32a/16
 mizāc+ından 12b/16
 noḳşān+ından 24a/14
 rubb+ından 58b/3
 şaḳal+ından 88a/15
 şo° uḳluğ+ından 33b/11
 sükkān+ından 84a/17
 tabī° at+ından 50b/3, 59b/14, 94a/6,
 101a/1, 101b/1
 taraf+ından 65b/7, 92a/15
 ta° m+ından 4b/1, 92a/16, 115a/1,
 117a/4
 tiryāk+ından 97b/11
 toḥm+ından 28a/3, 35a/14, 41b/10,
 47b/11, 51a/8
 yağ+ından 38a/10, 40a/7, 56b/9,
 106a/7, 109b/11, 143a/13
 yaprağ+ından 35a/14, 70a/10,

77a/14, 78b/2, 85b/16, 88a/15, 101b/2
 yoğurd+ından 56b/16
 yol+ından 32a/13, 51a/17
 zamān+ından 100a/9
 za° f+ından 15a/12, 21b/6, 33b/11,
 123b/6

+ındandır - 3 -

ictimā° +ındandır 18b/10
 tabī° at+ındandır 50b/17
 za° f+ındandır 15b/9

+ıdır - 2 -

niķolas+ıdır 127a/14, 132b/13

+ımı - 205 -

āşār+ımı 98a/16
 ağırlıg+ımı 75a/16
 ağr+ımı 109a/6
 ağz+ımı 13a/14, 54b/3, 81b/18,
 131b/8, 131b/19
 aķ+ımı 121a/14, 121a/17
 balđam+ımı 44a/12
 baş+ımı 9b/3, 32b/9, 57a/12, 81a/6,
 141b/6, 141b/8
 beyāz+ımı 106b/14
 boķ+ımı 97a/17, 137b/6
 cimā° +ımı 87a/2
 cūlāb+ımı 23b/12
 çam saķız+ımı 64b/8
 dimāg+ımı 63b/11
 duħān+ımı 36b/16
 emrāz+ımı 21b/12
 envā° +ımı 10b/1, 12b/14, 29b/10,
 43b/13, 105a/19, 107a/1
 esās+ımı 9b/20
 eřyāf+ımı 94b/18
 ğalīzlıg+ımı 65a/17
 gerdān+ımı 26b/5
 göz yaş+ımı 27b/11
 ħabb+ımı 78a/19
 ħām+ımı 65b/1
 ħātır+ımı 27a/9
 ħavāss+ımı 78b/7
 ħayāt+ımı 10a/16
 ħayvān+ımı 66a/8

ħayz+ımı 122a/11, 136b/1, 140b/8
 ħıfz+ımı 84a/4
 ° ilmiyyāt+ımı 4a/11
 intiħāb+ımı 131b/10
 kabuğ+ımı 121b/6
 kabuğ+ımı 27b/9, 29b/17, 30b/15,
 31b/7, 46a/17, 69b/15, 89a/14, 98a/8,
 100b/3, 105a/18, 121b/6, 123a/5
 ķan+ımı 30a/1, 60a/11, 63b/12, 68b/3,
 70b/15, 73a/17, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 83a/19,
 85a/15, 100b/16, 101a/8, 101b/13, 108a/9,
 108b/4, 111a/18
 ķapađ+ımı 69a/9
 ķarn+ımı 96b/12
 ķay° +ımı 91b/7, 125b/15
 ķıřr+ımı 77b/7, 77b/13, 77b/19
 ķozag+ımı 54a/5
 ķurd+ımı 75a/16, 108b/4
 ķuyruđ+ımı 32b/9
 maraź+ımı 19a/6, 21b/17, 23a/2
 maṭbūħ+ımı 34b/8, 112b/13
 mażarrat+ımı 138b/13
 ma° cūn+ımı 91a/7
 mecmū° +ımı 121a/18
 miķdār+ımı 51b/12, 59a/8, 99a/14
 mizāc+ımı 24b/14, 70a/1
 nām+ımı 4a/9
 nişf+ımı 135a/5
 nūr+ımı 115a/18
 ot+ımı 59a/18
 ruṭbāt+ımı 79a/11
 şağırlıg+ımı 32a/12, 75a/16
 şamg+ımı 73b/15
 şarulıg+ımı 91b/9
 sefūf+ımı 120a/16
 şovukluğ+ımı 30a/12
 řāħ+ımı 79b/16
 řarāb+ımı 61a/5
 řabħ+ımı 30b/5, 51a/15, 80b/19,
 107b/17, 110b/17
 řabī° at+ımı 11a/4, 16a/12, 20a/12,
 21b/14, 23a/4, 23a/11, 23b/12, 25a/2, 41b/2
 şab° +ımı 69b/14
 şamar+ımı 9b/19
 şarlıg+ımı 121a/3
 şaş+ımı 37a/3, 44a/4, 45a/2, 49b/16,

142b/3

 a  am+ını 18b/4, 24a/17
 tohm+ını 27b/4, 35a/17, 79b/16
 toz+ını 75a/8
 tuz+ını 80a/5, 97a/1
 uc+ını 36a/6
 un+ını 35a/7
 varağ+ını 125a/16
 veca +ını 137a/3, 144a/12
 yağ+ını 21b/15, 28a/9, 32a/14, 40a/6,
 45a/2, 49b/9, 61b/3, 67a/7, 73a/8, 76b/11,
 105a/9, 105a/10, 105b/7, 140b/5, 140b/12,
 141a/7
 yaprağ+ını 30a/4, 45a/7, 45b/5,
 45b/6, 46b/14, 51a/9, 53a/2, 53a/3, 55a/2,
 64a/8, 72a/3, 74a/11, 75a/3, 75a/5, 79b/15,
 88a/18, 94b/18, 95a/7, 97a/2, 97a/11,
 102a/8, 102a/9, 112b/10, 112b/11, 113a/15,
 113a/16, 132a/12
 yaş+ını 52a/5, 52b/2, 76b/5, 111b/12,
 113a/5, 136b/19
 yaşlığ+ını 30a/12, 111b/8
 zarar+ını 117a/1
 za  f+ını 126a/5

+ınığ - 106 -

ağac+ınığ 29b/16, 54a/1, 64a/15,
 64b/6, 73a/10, 73b/4, 76b/19, 89b/1, 97b/17,
 98a/8, 100a/18, 100b/1, 102a/17, 142a/19
 ağaç+ınığ 61a/7, 64b/4
 avu+ınığ 7a/8
 ayağ+ınığ 98b/9
 balığ+ınığ 57a/8
 baş+ınığ 114b/7, 145b/7
 beyağ+ınığ 39a/10, 56a/7
 et k ot+ınığ 57b/14
 dimağ+ınığ 38b/17
 eşc r+ınığ 99b/17
 havı+ınığ 48b/16
 kabağ+ınığ 72a/18
 kabuğ+ınığ 91b/4, 105b/4, 125b/2,
 128a/2
 kabz+ınığ 100a/17
 kan+ınığ 22b/2
 kapağ+ınığ 59a/1
 kav+ınığ 55b/17

kış+ınığ 77b/12

kiras+ınığ 77a/19

kuş+ınığ 48a/17

kuş r+ınığ 84a/1

lu  ab+ınığ 20b/16

marağ+ınığ 17a/18, 17b/6, 27a/1,
 81b/13, 141a/11

mağb h+ınığ 32b/5

ma  c n+ınığ 97b/1

ot+ınığ 31b/1, 56b/6, 68a/13, 82b/3

rub+ınığ 33b/13

şağlığ+ınığ 6b/15

řamđ+ınığ 54a/2, 64b/4, 76a/17

şuy+ınığ 35a/13, 44a/8, 59a/11,
 64b/18, 65a/4, 75a/8, 93a/12, 137a/12

şahm+ınığ 45a/17

şab  at+ınığ 105a/15, 111a/3

şaraf+ınığ 51a/15

ta  uğ+ınığ 39a/9

tohm+ınığ 35a/14, 44a/12, 54a/16,
 73b/18, 80a/4, 81a/13, 81a/19, 88b/5,
 89a/10, 89b/15, 91b/13, 91b/19, 102a/13,
 130a/17

toprağ+ınığ 100b/9

turağ ot+ınığ 59a/13

varağ+ınığ 131a/18

yağ+ınığ 53a/11, 72a/10, 79a/1,
 105a/17

yaprağ+ınığ 30a/6, 46b/16, 66b/1,
 67a/1, 78a/17, 88b/1, 88b/5, 88b/13, 89a/6,
 89a/15, 91b/4, 100b/2, 112b/11, 130a/19
 yoğurd+ınığ 86b/19

-ır - 207 -

ağard-ır 49a/15, 49a/16, 94b/5

ağlad-ır 50a/3

ağrıd-ır 41b/7, 45a/13, 56b/11, 71a/4,
 74a/9, 75b/18, 76a/18, 81b/1, 89b/2, 95a/10,
 103b/19, 106a/14, 107a/7

ağıd-ır 9b/19, 28b/8, 30b/18, 31b/18,
 33a/1, 34a/6, 34b/5, 34b/17, 36b/2, 38a/4,
 41b/6, 41b/13, 43a/10, 44b/13, 45b/6, 46a/8,
 47b/11, 51a/15, 59a/16, 60b/1, 60b/8,
 70a/15, 71a/2, 80b/2, 81a/11, 81b/5, 84a/8,
 89a/4, 90b/17, 108a/11, 127b/14

arıd-ır 34b/5, 47b/13, 56a/11, 68a/2,

68a/7, 69a/12, 75b/15, 76a/4, 79a/12, 95b/2, 110a/15, 111b/8		karışdır-ırlar 93a/19 kaynad-ırlar 35b/12, 94a/7 var-ırlar 57a/19
boşad-ır 41a/10		
çıkar-ır 23a/5, 28a/5, 29a/13, 29b/10, 31b/4, 31b/9, 32a/13, 33b/4, 37a/3, 43a/16, 43b/16, 44a/4, 44a/6, 45a/5, 45b/7, 46a/2, 48b/18, 49a/1, 51a/17, 57b/9, 60b/1, 60b/9, 61b/3, 61b/4, 64a/5, 67a/6, 67a/16, 67b/2, 68a/10, 68b/5, 68b/7, 68b/17, 69a/17, 73b/5, 75a/4, 76a/17, 80b/3, 81b/5, 85b/17, 89a/4, 89b/13, 90b/17, 94a/6, 95b/6, 98a/6, 105a/8, 105a/19, 106a/12, 107a/18, 109a/5, 110a/14, 112a/3, 113a/2, 122b/16, 127b/18, 128a/3, 131a/16, 139b/17, 142b/12, 142b/13	+ıyla - 94 -	ağ+ıyla 34a/2, 87b/6, 136b/12 ayağ+ıyla 143b/1 ° ayn+ıyla 132a/9 bal+ıyla 128b/5 beyāz+ıyla 103b/17 bıçağ+ıyla 123a/16 boğ+ıyla 60a/5 çubuğ+ıyla 63b/8 ka buğ+ıyla 33b/16, 73b/4, 103b/4 lu° āb+ıyla 47a/19, 127b/6, 128b/15,
dağıd-ır 31a/17, 44b/10, 49a/18, 50b/1, 59b/6, 63b/1, 68b/11, 73a/1, 74b/17, 80a/3, 81b/4, 83a/15, 96a/9, 122a/9, 137b/18	135b/3	sādeyağ+ıyla 58a/13 şoğan+ıyla 75a/3 şud+ıyla 136b/5 şarāb+ıyla 42b/6, 128a/7, 128b/6,
darlığan-ır 25b/12, 25b/19	128b/9	turağ ot+ıyla 47b/17, 54a/14,
gıdālandır-ır 120b/16	111a/15	tuz+ıyla 139a/7 un+ıyla 51a/4, 51b/9, 53a/2, 55b/3, 56a/1, 76b/5, 102a/7, 107a/3 yağ+ıyla 28b/13, 30a/15, 35a/7, 40a/7, 44b/14, 47b/8, 49b/9, 52b/12, 52b/13, 53a/17, 54b/7, 55b/15, 56a/2, 56b/19, 59a/18, 60a/4, 60a/13, 60b/5, 63a/8, 64b/8, 65a/11, 66a/10, 67a/14, 69a/11, 70b/15, 76a/12, 76b/9, 81a/16, 83b/15, 85b/8, 88b/6, 95b/4, 97a/16, 98a/19, 99a/13, 103a/3, 103a/4, 103a/12, 103b/16, 107a/18, 107b/5, 107b/17, 107b/19, 108b/12, 111b/7, 119a/19, 128a/12, 137b/6, 139a/12, 140a/4, 140b/13, 141b/14, 142a/4, 142b/19
karard-ır 63a/11, 85b/6, 111a/12		yaprağ+ıyla 82a/10 yarpuz+ıyla 107a/8
karar-ır 33a/15		
karışdır-ır 38b/7		
kızdır-ır 31b/14, 74a/9, 83a/18, 122a/5, 122a/15, 125b/5, 145a/7		
kocald-ır 87a/7		
kopar-ır 68a/9, 68b/4		
kurıd-ır 42a/11, 50a/11, 50a/17, 51a/4, 54b/10, 62a/3, 63b/6, 70a/16, 74b/15, 75b/6, 102a/1, 110a/16, 110b/7, 111a/10, 113a/16		
şarard-ır 5b/8, 36a/6		
şarar-ır 102b/1		
şuşad-ır 42a/6, 57a/15, 65a/3, 68a/3		
tağıd-ır 51a/11, 59a/15, 90b/4, 101a/5		
uşad-ır 78b/4		
uzad-ır 44b/19, 104a/9, 139a/16		
var-ır 5a/8, 9b/10, 9b/16, 9b/17, 11a/16		
yaşard-ır 66b/7		
yumşad-ır 46b/5, 52a/18, 52b/13, 53b/17, 55a/2, 56a/15, 59b/18, 65b/1, 90b/3, 109b/6, 110a/19, 122b/16, 123a/3, 137b/17, 138a/5	+i - 2284 -	° ades+i 118a/17, 142b/8 ağular kök+i 42a/14 ağmer+i 136a/13 ağvāl+i 92a/3 ağciger+i 125a/1, 136a/16
-ırlar - 6 -		
çıkar-ırlar 77b/7, 94a/14		

° adāvet+i 9a/16	143b/3, 143b/6, 143b/19, 145a/16
° akreb+i 63b/4, 141a/12	bevāsīr+i 44b/2, 58a/14, 59a/19,
° alāmet+i 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17,	60a/10, 68a/10, 78a/18, 80a/4, 101a/6
13b/4, 13b/9, 13b/16, 14a/3, 14a/10, 14a/15,	bevl+i 13b/11, 13b/17, 14a/4, 14b/2,
14b/1, 14b/6, 14b/14, 15a/1, 15a/6, 15b/12,	20b/14, 29a/13, 30a/11, 30b/18, 33a/3,
15b/15, 16b/1, 16b/7, 16b/19, 17a/3, 17a/11,	34b/5, 34b/17, 36b/2, 37b/17, 38a/4, 40b/6,
17a/18, 19b/6, 20a/8, 23b/18, 23b/19, 24a/1,	41b/6, 41b/10, 41b/13, 41b/15, 42b/10,
24a/2, 24a/10, 24a/15, 25b/4, 27a/2, 57b/2,	43b/11, 44b/13, 45a/3, 45b/6, 46a/8, 46b/8,
116b/15	48b/17, 49b/14, 50b/9, 51a/15, 52a/6,
° ālem+i 8b/17	54a/13, 54b/5, 54b/12, 55b/14, 56a/16,
° alīl+i 20b/1, 20b/12, 21b/1, 24a/19,	59a/9, 60b/1, 60b/8, 64b/7, 66b/18, 71b/18,
24b/11, 82a/1	71b/19, 72b/9, 79b/3, 80b/2, 81a/11, 81b/5,
° amel+i 51a/8, 52b/8, 69b/18,	82b/7, 84a/8, 85b/7, 87b/6, 90a/12, 90a/15,
69b/19, 75b/16, 102b/17, 113b/14, 122b/7,	90b/17, 91b/15, 94a/10, 95b/14, 101a/5,
123a/4, 125b/19, 126a/15, 128a/1, 128a/7,	101a/17, 101b/3, 102b/5, 103a/12, 105b/12,
128a/15, 128b/7, 128b/13, 129b/9, 129b/13,	110a/6
129b/17, 130a/1, 130a/5, 130a/14, 130b/3,	beyn+i 48a/18, 86a/17
130b/8, 131b/7, 131b/12, 131b/18, 132a/3,	bez+i 12b/5, 144a/19
135b/18, 136b/17, 144b/1, 145b/6	bezr+i 97a/19, 130b/18
° anber+i 65b/14	bil+i 119b/8
ateş+i 123b/2, 144a/1	birbir+i 49a/4, 71b/3
bārid+i 135a/9	bir+i 6a/16, 6b/13, 6b/14, 7a/8,
bedel+i 39b/4, 40b/13, 51a/5, 53b/7,	8a/16, 8a/17, 8b/15, 10b/1, 10b/4, 11a/7,
53b/14, 54a/1, 56a/18, 56b/6, 56b/8, 56b/15,	12a/17, 12a/18, 12a/19, 12b/15, 13b/3,
58a/2, 59a/19, 60a/1, 60b/17, 61b/16,	14b/14, 23a/9, 44b/9, 56a/4, 57b/13, 71a/19,
66a/14, 66b/3, 70a/5, 70a/11, 71b/7, 71b/8,	77a/9, 79a/16, 79a/17, 108b/18, 109a/10,
74a/9, 79b/5, 80a/18, 82b/1, 89b/3, 90a/17,	109a/11, 111b/1, 111b/2, 114a/4
91b/1, 91b/18, 95a/11, 102b/8, 103b/1,	biribir+i 71a/14, 143b/2
105a/11, 105b/18, 106b/9, 107a/8, 109b/17,	birinc+i 25b/1, 25b/2, 25b/3, 58a/17
112b/5, 113b/9, 139b/9	bişürüçilig+i 59a/15
beden+i 5b/9, 5b/17, 5b/18, 9b/19,	bögreg+i 21a/5, 21b/15, 55a/10,
20a/9, 23a/10, 28a/17, 29b/14, 32b/8, 39a/7,	70a/15, 73b/13, 81a/14, 105a/7
40a/11, 41a/16, 42a/6, 45a/12, 49a/4,	burüdet+i 11b/19, 29a/8, 29a/9,
51b/18, 52b/1, 53b/13, 56b/14, 57b/3,	33a/9, 70b/18, 73a/15, 77a/5, 86a/4, 89b/6,
57b/12, 60b/17, 64b/19, 67b/14, 69b/6,	92b/8, 109a/2, 109a/15, 109b/11, 111a/4,
71b/11, 72a/13, 74a/9, 75b/1, 76a/15,	112a/17, 137a/15
77b/18, 87a/6, 87a/19, 87b/8, 90a/12, 90b/2,	büber+i 70a/12, 140b/8
98a/15, 101a/10, 105b/16, 105b/17, 106a/13,	cem° +i 28b/17, 29a/8, 29a/12,
107a/19, 122a/10, 122b/10, 126b/17,	29b/19, 34a/12, 38a/7, 38b/17, 41a/3, 41a/7,
128a/17	41a/10, 43a/13, 49b/17, 71b/9, 75a/19,
beg+i 62a/15	85b/19, 92a/3
beñz+i 5b/8, 5b/12, 13b/10, 13b/17,	cenīn+i 130b/17
14a/10, 14a/15, 14b/2, 15b/12, 19b/6, 27a/4,	cevher+i 59b/3, 84b/15, 85b/2,
31a/6, 73b/16	88b/19, 105a/15, 111a/3
berāber+i 64b/8, 110a/8, 119b/18,	ceviz+i 105a/4, 137b/10
123b/8, 127b/13, 129a/18, 131a/7, 133a/8,	cevz+i 21a/11

ciger+i 48b/9, 51b/7, 69b/13, 71b/13, 79a/7, 80b/10, 81a/14, 111a/6, 112b/4, 136a/16	dülbend+i 12b/3 eşer+i 7b/8, 42b/5, 98a/16, 137b/3 ehl+i 62b/12 ekber+i 8b/16 ekşer+i 10b/16, 42b/17 elem+i 103a/5 el+i 82b/11 emsâl+i 21a/19 emîn+i 100a/13 encir+i 32b/11 eñlig+i 28b/9 erig+i 14a/17 erkeg+i 57b/2, 113b/15, 114b/4, 114b/5
cigrinmeg+i 34a/7 cins+i 88a/17, 111b/1, 111b/3 cirm+i 56b/9, 68b/10 cism+i 106b/11 çekirdeg+i 20b/16, 35b/8, 49a/17, 50b/9, 51b/7, 52a/2, 53a/7, 55b/4, 64b/17, 74a/12, 75b/7, 77a/1, 77b/4, 82b/1, 90a/3, 90b/6, 91b/4, 91b/15, 105a/10, 105a/16, 105a/19, 105b/1, 107b/1, 127b/6, 132b/16, 133b/1, 135a/10, 137b/2, 139b/5, 142a/2 çeşm+i 28a/18, 132a/9, 136b/15 çiçeg+i 27a/18, 30b/2, 34b/14, 36a/13, 36a/14, 45b/5, 46a/2, 46b/4, 46b/11, 50b/15, 54b/13, 54b/17, 58a/9, 59a/14, 67a/2, 69a/4, 73a/3, 75a/4, 76a/19, 76b/19, 77a/15, 78a/14, 79a/1, 79a/8, 91b/18, 91b/19, 94b/19, 96a/1, 98a/7, 99b/3, 102a/11, 103a/13, 105b/7, 105b/8, 105b/10, 106a/10, 109a/13, 109a/14, 109b/12, 109b/13, 109b/16, 110a/2, 112b/7, 113a/13, 115a/7, 115a/15, 115b/15, 116a/13, 126a/14, 130b/18, 131a/3, 131a/6, 131b/11, 131b/17, 132a/3, 132a/7, 134b/15, 139b/5, 141b/13, 141b/16 çirkin+i 51b/16 çökeg+i 41a/7, 58b/17 çömleg+i 144b/4, 144b/18 çükündür+i 56a/8 dem+i 59a/7, 61b/18, 84b/18, 125a/6 demren+i 68b/5 demür+i 44a/8, 44a/10, 143a/15 diken+i 33a/5, 37a/4, 57b/15, 67a/18, 76a/8, 109a/5, 110a/14, 115a/13 dil+i 41a/9, 41a/10, 89b/4, 98b/7, 139a/18 dirhem+i 36b/1, 42a/12, 54a/16, 62a/13, 89b/15, 95b/7 diş+i 9b/19, 53a/10, 86b/9, 119b/8, 121b/11, 137b/1 dişler+i 30a/4, 31a/3, 32a/4, 32a/5, 41a/9, 47a/2, 61b/3, 79b/3, 85a/3, 96b/1, 110a/16, 141b/1, 142a/18, 144a/16, 146a/3 diz+i 119b/8 dübür+i 63a/15	eşeg+i 86a/12 et+i 8a/12, 8a/13, 15a/16, 15b/18, 24a/12, 24b/16, 38a/8, 38a/10, 39a/14, 39a/16, 47b/14, 48a/17, 51b/7, 52b/2, 61a/12, 61a/14, 61a/16, 64b/18, 71b/10, 71b/11, 71b/12, 81a/17, 87b/13, 87b/14, 87b/15, 87b/17, 87b/18, 88a/3, 96b/14, 97a/15, 106b/11, 111a/15 evvel+i 36a/14, 63a/3, 67b/19, 70b/18, 77a/16 faķir+i 77a/6 fâlic+i 15a/11 fażilet+i 93b/5 fehmi+i 39a/15, 48a/18 ferâset+i 117a/7 fevâ'id+i 120a/14, 120b/4, 120b/14, 121a/2, 121a/12, 121a/19, 121b/8, 121b/14, 121b/19, 122a/5, 122a/9, 122a/15, 122b/1, 122b/8, 122b/15, 123a/3, 124b/9, 124b/19, 125a/5, 125a/11, 125a/18, 125b/5, 125b/13, 126a/3, 126a/9, 128a/3, 128a/9, 128a/17, 128b/9, 128b/15, 129b/2, 129b/6, 129b/14, 130a/2, 130a/11, 130a/15, 130b/4, 131b/3, 131b/10, 131b/15, 132a/1, 132a/4, 132a/8, 132a/15, 132a/18, 134b/8, 134b/15, 134b/19, 135b/14, 136a/7, 136a/13, 136b/19, 137a/2 fikir+i 30b/5, 125a/7 fi°l+i 56b/17, 59b/16, 66b/4, 78a/15, 91b/5, 104b/9, 106a/6, 113a/8, 113b/13 ğalîz+i 31b/9 gegirig+i 122a/6 göbeg+i 55a/10, 61b/7

gögs+i 31a/1, 34b/5, 36b/1, 38b/14, 48a/12, 50b/8, 53b/17, 56a/15, 59b/17, 67b/19, 68a/1, 69a/12, 73b/2, 74a/2, 75b/7, 81b/9, 90b/3, 102a/9, 109b/6, 136a/16	hüdhüd+i 111a/16, 111a/18
gömeç+i 65b/10	hükmi+i 66b/4, 121b/2
gönl+i 5b/15, 123a/14	hüzn+i 28a/17, 33b/10
göz+i 5b/15, 29a/4, 33a/7, 34b/19, 38b/2, 38b/19, 44a/2, 45b/3, 49b/18, 51a/6, 54a/19, 54b/1, 59a/10, 66b/7, 68b/12, 73b/16, 75a/18	°inebü's-ga°leb+i 23b/14
gül+i 39a/1, 125a/16, 140a/3	iç+i 7a/8, 13a/11, 36b/18, 38b/7, 41b/14, 43a/14, 48b/13, 49a/17, 49b/9, 52a/18, 54a/13, 56a/8, 57a/1, 58b/5, 65a/19, 67b/15, 69b/5, 83a/17, 86a/18, 89b/13, 90a/3, 90b/3, 90b/6, 91b/15, 96a/2, 97a/16, 99a/4, 103b/10, 105a/5, 105a/13, 105a/14, 106b/12, 110a/19, 111b/10, 112b/5, 113b/17, 119b/15, 120b/18, 121b/6, 121b/13, 133b/19, 134b/14, 134b/17, 137b/10, 142b/19
gümüþ+i 143a/4	idrāk+i 9b/4
gündüz+i 6b/5	°illet+i 6a/2, 10a/2, 27b/10, 41a/5, 47a/19, 49a/5, 63b/19, 92b/5
gün+i 24b/7, 26b/4, 26b/5, 40a/10, 51a/8	iriñ+i 30a/5
hafif+i 57a/5	ishāl+i 33a/15, 33b/11, 36b/5, 37b/1, 37b/2, 41b/10, 45b/19, 46a/18, 47b/4, 47b/7, 52a/14, 53a/3, 56b/2, 67b/13, 87a/14, 93b/11, 106b/4, 109a/18, 111b/4, 118a/7, 123a/14, 125b/15, 126b/19, 130b/5, 136a/8, 136a/9, 137a/19
hafif+i 92a/19	ism+i 108b/17
hākim+i 40a/18, 65b/14, 84b/5	issilig+i 58a/2, 64b/4, 75b/1
halāvet+i 43a/6	isti°māl+i 49a/2, 81b/16, 111a/12, 122a/19, 122b/10, 122b/14, 123a/2, 128a/8, 128b/8, 129b/9, 129b/17, 129b/18, 130a/2, 130a/6, 130a/11, 130a/14, 133a/3, 133a/4, 134b/13, 143b/4, 144a/18
halāvet+i 86a/2	iþ+i 9a/17, 10a/5, 142b/11
hāl+i 33b/8, 112a/12, 114b/10	it üzüm+i 65a/8, 78a/16, 144b/10
haml+i 34a/15, 71a/2	ķadd+i 76b/19, 77a/14
hanāzīr+i 24a/14, 79b/18	ķalb+i 30b/8, 57b/10, 70a/1, 84a/4, 85a/4, 91a/19, 91b/11, 108a/2, 113b/2
harāfet+i 41b/8, 54a/3, 68a/7	ķaranfil+i 72b/15, 73a/6
harāret+i 11b/19, 13b/4, 16b/19, 17a/3, 18b/6, 19b/17, 21b/3, 29a/9, 35a/18, 36b/4, 41a/15, 41b/3, 41b/7, 42b/13, 44b/6, 48a/18, 51a/1, 52b/16, 54a/3, 55b/1, 56b/18, 59b/10, 60b/13, 67b/18, 69b/4, 69b/7, 71b/19, 72a/12, 79a/17, 86a/2, 86a/4, 87a/19, 87b/19, 88a/3, 89b/10, 94a/9, 100a/19, 108a/5, 111a/4	ķātr+i 143a/3
hareket+i 12b/8	ķavl+i 29a/8, 29b/9, 29b/12, 29b/19, 30a/14, 30b/6, 30b/10, 31a/8, 31a/14, 31b/19, 32a/13, 34a/6, 34a/8, 34b/15, 35a/3, 36b/13, 37a/7, 37b/4, 37b/12, 38a/7, 38a/8, 38a/16, 39a/15, 39b/1, 39b/4, 40a/2, 40a/7, 40a/13, 41a/12, 41a/13, 41a/18, 42a/16, 42b/10, 43b/1, 43b/4, 43b/9, 43b/11, 43b/14, 44a/17, 44a/18, 45b/17, 46b/10, 47a/15,
haþıyyet+i 52a/12	
haþıyyet+i 33b/7, 38b/17, 42a/16, 57b/6, 57b/10, 74a/1, 78a/8, 96a/12, 105a/2, 117a/3	
haþıyyet+i 49b/16, 53a/9, 58a/12, 67b/7	
hey°et+i 77b/11	
hıffet+i 56a/17	
hiddet+i 25b/8, 29a/19, 69b/2, 69b/3, 97b/4	
hiss+i 94a/4	
humūzet+i 77a/17	
huþūnet+i 39a/12	

47b/14, 48a/4, 48a/5, 48a/19, 48b/1, 48b/6,
 48b/9, 48b/16, 48b/19, 49a/1, 50a/8, 50a/9,
 50a/10, 50a/12, 50a/16, 50b/10, 51a/4,
 51b/6, 55a/4, 55a/7, 55a/12, 57b/16, 58a/3,
 58a/5, 58a/12, 58a/14, 58a/17, 58b/14,
 59b/2, 59b/5, 59b/10, 59b/16, 59b/19, 60a/2,
 60a/9, 60b/4, 60b/12, 60b/17, 61a/1, 61a/7,
 61a/12, 61a/19, 61b/14, 62a/3, 62a/7, 62b/2,
 62b/6, 62b/14, 63a/5, 63a/10, 63a/17,
 64a/13, 65a/9, 65a/16, 66a/2, 66a/10, 66a/17,
 66b/4, 67a/2, 67a/3, 67a/12, 67a/18, 67b/7,
 67b/9, 67b/11, 68a/5, 68a/6, 68a/16, 68b/9,
 69b/18, 70a/1, 70a/13, 70a/18, 70b/2, 71b/9,
 72b/6, 73a/16, 73b/6, 73b/19, 74a/17,
 75b/12, 76a/2, 76b/18, 77a/4, 78a/15, 78b/2,
 79a/3, 79a/10, 79a/15, 79b/16, 80a/9,
 80b/15, 80b/17, 81a/8, 81b/3, 82b/3, 83a/3,
 83a/10, 83a/14, 83b/1, 83b/11, 85a/9,
 85b/13, 85b/14, 86a/3, 86b/10, 87b/12,
 88b/3, 88b/9, 88b/13, 89a/2, 89b/19, 90a/9,
 90a/18, 90b/1, 90b/7, 90b/10, 91a/13,
 91b/11, 93b/18, 94b/6, 95a/2, 95a/13,
 95a/15, 95b/8, 95b/12, 96a/3, 96a/19, 96b/3,
 97a/9, 98a/2, 98a/12, 98a/14, 98b/5, 98b/16,
 99a/9, 99b/5, 100a/15, 100a/18, 100b/10,
 101a/11, 101b/6, 102a/3, 102b/1, 102b/9,
 102b/18, 103a/15, 103b/5, 104a/15, 104b/9,
 105a/6, 105a/9, 105b/11, 106a/4, 106a/5,
 106a/8, 106a/19, 106b/10, 106b/17, 107a/12,
 107a/14, 107a/16, 107b/4, 107b/13, 107b/14,
 108a/4, 108a/16, 108b/8, 108b/13, 109a/1,
 109a/3, 109a/14, 109b/13, 110a/2, 110a/4,
 110a/13, 110b/4, 110b/19, 111a/3, 111a/7,
 111b/15, 112a/1, 112b/7, 112b/8, 112b/9,
 112b/16, 113a/1, 113a/9, 113a/19, 114a/1,
 114a/2

kebed+i 19b/13
 kef+i 73a/19, 123b/8
 kelef+i 37b/18, 39b/6, 68a/8
 kemüg+i 93b/19, 110a/14
 kerefs+i 81a/17, 81a/19
 kereviz+i 70a/6
 kesel+i 77b/15, 78a/12
 keyfiyet+i 115a/3, 143a/6, 143a/9
 kıymet+i 52a/11
 kibrit+i 79b/11

kim+i 7b/4, 65b/10, 65b/11
 kovana çiğeg+i 36a/13
 kök+i 8a/11, 24a/10, 27b/7, 29a/14,
 31b/2, 32b/2, 34b/4, 41b/10, 46b/11, 48b/7,
 53a/5, 53b/9, 54b/3, 56a/5, 56a/12, 58a/19,
 60a/5, 64a/5, 64a/6, 64a/12, 68a/15, 70a/10,
 71b/2, 76a/19, 79b/18, 80b/7, 81a/10,
 81b/10, 81b/12, 82b/8, 91a/4, 91b/1, 94b/17,
 95b/11, 95b/14, 96a/2, 97b/2, 100b/1,
 101b/2, 105a/16, 105b/2, 105b/8, 109a/13,
 109b/12, 109b/15, 110a/1, 113b/17, 113b/18,
 113b/19, 114a/14, 114b/6, 116a/16, 121a/18,
 122b/13, 123a/1, 123a/2, 123a/4, 128b/13,
 131a/14, 132b/12, 132b/15, 133a/5, 135a/3,
 135a/4, 135a/10
 kömür+i 56b/3, 141b/2, 142a/19
 köpüg+i 41a/7, 120a/14, 120b/7,
 122a/5, 122a/8, 122a/19, 124b/8, 133b/8
 körfez+i 84a/19
 kuvvet+i 11a/15, 12b/8, 27a/3, 32b/5,
 42a/14, 43a/6, 44a/5, 47b/10, 50a/14,
 53b/15, 55b/6, 55b/13, 59b/1, 73a/12, 74b/2,
 74b/3, 78a/15, 79a/16, 79b/17, 81b/2, 83a/8,
 85a/8, 86a/2, 90a/2, 94b/6, 95a/12, 95a/14,
 95a/17, 97b/17, 98a/14, 100a/17, 105a/15,
 106a/6, 110a/3, 113a/8, 113b/14, 123b/2,
 128a/3, 128a/8, 129b/14, 131b/3, 133a/13,
 133a/14, 144b/18
 küçüg+i 97a/4
 kül+i 28a/13, 46b/14, 75a/2, 119a/15,
 139a/3
 kürk+i 58a/2
 leben+i 97a/9, 103b/2, 103b/3,
 105a/5
 leṭāfet+i 43a/6, 48a/8
 levn+i 11a/17, 13b/4, 14a/4, 14b/15,
 15a/2, 19b/17, 31b/13, 32a/11, 38a/10,
 40a/11, 45a/2, 47a/9, 49a/4, 52a/4, 54b/8,
 56a/17, 58a/1, 74b/8, 81a/2, 110a/4,
 114a/18, 115a/12, 115b/18
 lezic+i 30b/4, 31b/8, 34a/3
 lezzet+i 77b/11
 lisānū'l-ḥamel+i 16b/14
 liynet+i 29a/8, 29a/9, 111a/4
 lübb+i 97a/9, 97a/11
 lütf+i 71b/4

138a/6	mādde°+i 12a/6, 15a/13, 16b/3, mağsül+i 108a/17 mağall+i 10a/8, 10a/9, 17a/9, 104a/18 masariq+i 122a/5, 125b/5, 134b/11,	neft+i 107a/11 nef°+i 9b/9, 9b/10, 30a/8, 32b/8, 32b/16, 38b/2, 39a/3, 40a/19, 44b/8, 45b/17, 49a/9, 50b/3, 52a/12, 53b/5, 54a/5, 55a/2, 55a/16, 56a/3, 60a/13, 60a/14, 62b/4, 62b/16, 64b/15, 66a/7, 80b/1, 81a/2, 82a/18, 82b/6, 87a/13, 93b/3, 94a/8, 97b/7, 97b/12, 98b/6, 99b/11, 101a/17, 104a/16, 107a/4, 108a/7, 108a/8, 112b/11, 117a/1, 117a/2, 121b/4, 133b/15, 134a/13, 140a/1, 140a/7, 140a/14, 145b/6
136a/8	ma°den+i 9a/12, 52a/9, 129b/16 mebde°+i 7b/1 menāfi°+i 52a/1, 91b/5, 128b/3,	nevāzil+i 127b/4, 129b/7, 132b/13 nevāzīl+i 131a/3 nevm+i 78a/7 nev°+i 14b/1, 19a/16, 23b/17, 28b/11, 36b/8, 40a/17, 44a/6, 44b/9, 52b/17, 63b/6, 68b/3, 74b/9, 75b/11, 75b/12, 79a/15, 79a/16, 79b/18, 90a/10, 93a/18, 95b/7, 102b/11, 102b/12, 105b/8, 106b/16, 107a/10, 113b/18, 114a/9, 114a/13, 118b/17
130b/1, 134a/5	menfa°at+i 37b/15, 48b/12, 58b/1, 59b/14, 76b/1, 80a/3, 80a/5, 98b/19, 109a/5, 126b/10	nīlūfer+i 109b/4, 109b/17 öd+i 22a/7, 32a/12, 106b/15 öksürüg+i 34b/6, 36b/19, 132b/13 °ömr+i 29b/13, 32b/14
	merāret+i 59b/3 mercān kök+i 37a/14 merhem+i 23a/12, 142b/4 mermer+i 141b/4 mevzi°+i 12a/16, 99b/18, 108b/7 meyan kök+i 120a/11, 120a/19, 120b/19, 124b/16, 126b/5, 132b/16, 135a/4, 135b/13	öyken+i 33a/17, 34b/5, 36b/1, 69a/12, 75b/9, 81b/9, 82a/17 pānzehir+i 36a/6, 112a/15 perhiz+i 64a/19 peynir+i 93a/18 raḥm+i 34a/9, 43b/3, 130a/18, 136a/17, 139a/16, 145a/7 rāsin+i 137b/7 rāvend+i 126a/16, 128a/12 remed+i 144a/17 reng+i 5a/11, 7b/2, 13a/1, 13a/4, 13a/17, 14a/16, 23b/19, 51b/3, 71a/8, 71a/9, 74b/7, 77a/18, 78a/16, 95a/15
	meyl+i 46a/9, 82a/8 me°ādin+i 143a/3 midd+i 124a/6 mişkal+i 43b/11, 71b/13 milḥ+i 145b/7 mişl+i 6a/17, 130b/13 mīl+i 96b/7 misk+i 51b/10, 99a/13 muḥabbet+i 9a/17 muḥallil+i 33a/9, 111a/11 muşliḥ+i 60b/18, 80a/12 mu°tedil+i 12a/15, 92a/19 müfred+i 107b/2 mülk+i 100a/4 müşābehēt+i 7b/15, 9a/14, 12a/2, 117a/1	re°s+i 128a/14 rīḥ+i 45a/13, 120a/17, 132a/2 ruḥūbet+i 38a/9, 39b/10, 42b/13, 47a/14, 64b/16, 71b/10, 86a/3, 86a/14, 89b/6, 90a/19, 92a/7, 103b/6, 106b/1, 107a/13, 125a/11, 135b/16, 137a/8, 137a/15 şadāqat+i 9a/16 şadr+i 59b/19, 82a/17, 102a/11 şāḥib+i 55b/12, 58a/3, 67b/4, 75b/15
	mevzi°+i 12a/16, 99b/18, 108b/7 meyan kök+i 120a/11, 120a/19, 120b/19, 124b/16, 126b/5, 132b/16, 135a/4, 135b/13	
	meyl+i 46a/9, 82a/8 me°ādin+i 143a/3 midd+i 124a/6 mişkal+i 43b/11, 71b/13 milḥ+i 145b/7 mişl+i 6a/17, 130b/13 mīl+i 96b/7 misk+i 51b/10, 99a/13 muḥabbet+i 9a/17 muḥallil+i 33a/9, 111a/11 muşliḥ+i 60b/18, 80a/12 mu°tedil+i 12a/15, 92a/19 müfred+i 107b/2 mülk+i 100a/4 müşābehēt+i 7b/15, 9a/14, 12a/2, 117a/1	
	müte°affin+i 128a/19 müzmin+i 34b/6 nażir+i 28b/3, 35a/12, 42b/4, 124a/17, 124b/3, 144a/12 necis+i 40a/5, 50b/6, 63b/10 nefes+i 9b/2, 72b/15, 113b/7 nefḥ+i 32b/3, 35a/7, 37b/2, 41b/3, 43a/10, 46b/2, 50b/11, 65a/6, 80b/10, 90a/8 nefs+i 9a/14	

sebeb+i 18b/17, 23a/3, 23a/9, 24b/7, 24b/18, 25a/13, 26b/17	43a/11, 43b/9, 43b/17, 44a/8, 44a/16, 44b/12, 45a/17, 45b/4, 46a/2, 46a/5, 46a/14, 46b/2, 48b/4, 48b/14, 48b/18, 49b/19, 50a/2, 50a/7, 52a/8, 53b/7, 54a/16, 55a/16, 57a/10, 58a/15, 59a/11, 59b/7, 59b/11, 60a/1, 60a/14, 60b/14, 61b/14, 62a/11, 62b/1, 62b/8, 62b/17, 63a/16, 63b/1, 64a/11, 64a/14, 66a/12, 66b/2, 67a/16, 67b/3, 68a/2, 68a/13, 68b/2, 69a/12, 69a/19, 70a/4, 70a/16, 70b/8, 70b/15, 71a/4, 71b/6, 72a/10, 73a/1, 73b/5, 74a/5, 74a/6, 74b/5, 74b/18, 75a/8, 75b/8, 75b/18, 76a/17, 78b/1, 78b/3, 78b/14, 79a/7, 79a/13, 79b/4, 79b/13, 80a/7, 81a/19, 81b/8, 82a/14, 82b/1, 82b/12, 83b/8, 84a/12, 85a/2, 85a/17, 85b/10, 85b/18, 88b/17, 89a/11, 89b/2, 89b/15, 90a/2, 90b/17, 91a/9, 93b/6, 93b/18, 94b/11, 95a/10, 95b/10, 95b/16, 96a/10, 97b/4, 98a/1, 99a/6, 99a/19, 100b/8, 100b/17, 101a/10, 101b/19, 102a/13, 103a/18, 103b/19, 104a/13, 105a/10, 105b/17, 107a/6, 107b/1, 108a/1, 108a/13, 108b/14, 109a/8, 109b/15, 111b/5, 112b/14, 113b/9, 114a/7, 114b/14, 124a/4, 127b/17, 133b/12, 144a/13
sedd+i 37b/3	
seher+i 109b/3	
şemer+i 100b/1	
semm+i 87a/16	
semmiyet+i 13a/18, 13a/19	
sevîk+i 50b/15	
seyr+i 99b/16	
şığırgöz+i 32b/17	
şihhat+i 35a/3	
sidüg+i 43b/16, 50b/6, 51a/11, 53b/13, 63b/9	
sigil+i 68b/4	
sihr+i 77b/14, 77b/18	
sikencübîn+i 82a/16	
siñir+i 51a/4	
şüret+i 83a/16	
su ^c âl+i 118a/13	
süd+i 14b/3, 29b/14, 34a/14, 37a/5, 37a/6, 37b/4, 59a/2, 59a/16, 68b/12, 74a/2, 85b/16, 86a/7, 86a/10, 86a/13, 86a/15, 86b/1, 87a/5, 87a/6, 87a/7, 87b/9, 93a/16, 93a/19, 97a/9, 105a/5, 106b/11, 108a/11, 114b/7	
südlegen+i 95b/19	
süfl+i 41a/9	
sükker+i 13b/7, 23b/11, 129a/12, 143b/12	
sülüş+i 81b/19, 124a/9, 126a/15	
sünbül+i 105b/7	
süstlüg+i 77b/15	
şecâ ^c at+i 99a/10	
şehvet+i 37b/7	
şeker+i 35b/14, 47b/19, 55b/11, 71a/14, 93a/18, 108a/14, 120b/12, 124b/18, 125a/3, 125a/10, 125a/18, 127b/6, 131a/19, 131b/6, 131b/12, 131b/17, 132a/3, 132a/7, 132a/12, 133b/1	
şekl+i 35b/19	
şerbet+i 16b/8, 28a/19, 28b/9, 28b/16, 29a/17, 29b/11, 30a/12, 30b/9, 31a/12, 32b/5, 33a/7, 33b/5, 33b/12, 33b/13, 33b/19, 34a/19, 34b/3, 35a/13, 36a/10, 36b/11, 36b/18, 37a/4, 37a/17, 37b/1, 38b/6, 39a/4, 39b/3, 39b/12, 41b/1, 41b/18, 42b/15,	
	şey+i 36a/1
	şey ^o +i 9b/15, 58b/12, 78b/17, 114b/19
	şiş+i 56b/19, 136b/8
	tafsîl+i 66a/15
	taḥammül+i 92a/7
	taḥkîk+i 37b/17
	taḥlîl+i 43a/6, 46b/5, 59a/16, 61b/11, 68a/16, 100a/17, 113a/10
	taḫtîr+i 88b/15
	talḫîf+i 31b/11
	tarâvet+i 110b/7
	tarîk+i 13b/11, 13b/18, 14a/12, 14b/4, 14b/8, 15a/2, 15a/8, 15b/4, 15b/17, 16a/4, 16a/14, 16b/2, 16b/4, 16b/9, 17a/4, 17a/14, 17b/3, 18a/6, 18a/13, 19a/12, 19b/7, 19b/10, 20b/10, 20b/17, 21a/9, 21a/18, 21b/13, 21b/15, 22a/7, 22a/9, 23a/12, 23b/5, 23b/13, 26a/18, 27a/12, 118b/4, 118b/12, 118b/18, 119a/3, 119a/7, 119a/10, 119a/14, 119a/18, 119b/2, 119b/10, 119b/15, 120a/6, 123b/13, 124a/1, 124a/7, 124a/13, 124a/18,

- 124b/3, 126b/6, 126b/10, 126b/14, 126b/17, 127a/1, 127a/4, 128b/7, 129a/7, 129a/10, 129a/13, 129a/17, 131a/18, 131b/11, 132b/2, 132b/5, 133a/11, 133a/15, 133b/5, 133b/10, 133b/15, 133b/19, 134a/2, 134a/7, 134a/11, 134a/14, 134a/17, 134b/1, 135a/16, 135b/1, 135b/5, 135b/8, 135b/18, 136b/4, 136b/8, 136b/13, 137b/4, 137b/6, 137b/7, 137b/9, 137b/15, 137b/18, 138a/1, 138a/6, 138a/10, 138a/16, 138b/2, 138b/5, 138b/7, 138b/13, 138b/16, 139b/1, 139b/11, 139b/12, 139b/15, 139b/18, 140a/2, 140a/8, 140a/11, 140a/15, 140b/2, 140b/13, 140b/17, 141a/6, 141a/7, 141a/11, 141a/16, 141a/18, 141b/1, 141b/4, 141b/6, 141b/12, 141b/15, 142a/2, 142a/7, 142a/11, 142a/13, 142a/16, 142a/18, 142b/2, 142b/6, 142b/13, 142b/16, 142b/18, 143b/10, 143b/12, 143b/19, 144a/3, 144a/7, 144a/14, 144b/9, 144b/13, 144b/17, 145a/1, 145a/4, 145a/7, 145a/11, 145a/15, 145a/19, 145b/6, 145b/14
- ta^c lîḳ+i 84b/16
tebrîd+i 38a/5
tecfîf+i 37a/14, 46b/11, 59a/1, 68a/16, 72b/8, 73b/12, 86a/14, 100b/11, 110b/6, 110b/7
tedbîr+i 23a/18, 26b/11
tefâvût+i 114b/10
tekevvün+i 6b/12, 7a/16, 7b/1
teleyyün+i 46b/5
telyîn+i 56b/17, 72a/1, 100a/17
temel+i 4b/4, 4b/5
terkîb+i 14b/4, 19b/9, 20b/17, 23b/13, 128b/5
ters+i 91a/4, 138b/14, 138b/15
teşhîn+i 86a/14, 98b/18
teşennüc+i 94b/14
tevellüd+i 6b/19, 8a/5, 8a/6
te³ şîr+i 10a/13
ḫîb+i 113b/9
tıftig+i 145a/17
tîzlig+i 9b/8
tütün+i 75b/5
tüḫün+i 145b/16
ufûnet+i 54a/3, 54a/4, 98b/7, 101b/9, 115a/17, 125a/7, 125a/19, 126b/1,
- 144a/18
üç+i 77a/15
üst+i 14a/15, 23b/19, 58b/5, 77b/2,
- 104b/9
üstübec+i 30a/18
üzüm+i 64b/14, 104a/1
vaḳt+i 120b/3
verem+i 138a/1
vesâyîr+i 24a/15, 117a/2
vezn+i 31b/2, 49a/2, 55a/18, 58a/2, 61b/16, 74a/9, 107a/8, 143a/2
vilâdet+i 130b/16
yel+i 39b/19, 65a/6
yemiş+i 28b/11, 30a/3, 33a/14, 40a/8, 50b/6, 54b/17, 64a/4, 67a/2, 67a/6, 77a/16, 83b/8, 98a/6, 102a/19, 105b/11, 112b/8, 113b/17, 115b/5, 139b/2
yengec+i 62b/2
yer pelîd+i 83b/1
yer+i 104b/1
yubüset+i 41b/3, 42b/19, 48b/2, 55b/1, 66a/3, 70b/17, 71b/1, 73b/2, 78a/10, 83a/14, 88a/3, 89b/10, 97b/10, 100a/19, 101a/1, 102a/4, 110b/5, 111a/4
yüreg+i 19a/6, 28b/18, 39a/5, 40a/2, 45a/1, 45a/8, 45a/13, 49a/7, 67b/11, 85b/7, 85b/17, 109a/18
yüzgeçlig+i 9b/7
yüz+i 5b/14, 17a/11, 45b/13, 53b/9, 53b/10, 83a/16, 90a/16, 106a/13
yüzüm+i 138b/9
zaḫmet+i 39a/17
zâyîd+i 108a/17, 131a/14
zehirlüg+i 96b/10
zehr+i 79b/8, 140a/10
zeker+i 29b/6, 35a/9, 37a/12, 37b/11, 40a/8, 40a/10, 41a/6, 44b/13, 45a/5, 46b/3, 48b/19, 49b/14, 55a/19, 57b/4, 89a/18, 105b/14, 106a/16, 107a/5, 118b/11, 137b/9, 137b/12
zemîn+i 99b/17
zencebîl+i 136a/11
zeyt+i 45a/19, 63a/18
zift+i 103b/1
zihn+i 28a/18, 30b/5, 31b/15, 32b/14, 33b/4, 35a/13, 39a/6, 70a/19,

83b/15, 97b/16, 105b/16

+°i - 83 -

bāride+° i 105a/14

cümle+° i 91b/16, 138a/8

ğalīze+° i 73a/7, 85b/17, 101b/9,
109b/1, 127a/15

gövde+° i 83a/15

ḥayvānī+° i 79a/7

helīle+° i 111b/11

huḫne+° i 22b/13

igne+° i 36a/4

ḫārūre+° i 13a/1, 13a/15

māzī+° i 135b/19

meşāne+° i 21a/5, 21a/7, 38a/4,
78b/15, 81a/14, 108a/8, 126b/4menī+° i 28a/18, 29b/14, 31a/11,
37a/11, 39a/4, 42b/14, 45a/1, 46a/14,
55a/13, 60b/4, 70a/16, 98b/11, 105a/7,
105b/17, 107a/5, 108a/11, 109a/18, 112a/4,
119b/15, 124a/6mi° de+° i 15b/16, 18a/11, 28b/18,
29a/2, 29b/10, 31b/14, 38a/19, 41b/15,
48b/9, 51a/11, 51a/16, 51b/7, 54a/16,
56b/10, 57a/11, 59a/10, 59a/12, 60b/14,
70a/19, 72b/18, 72b/19, 73b/7, 83a/18,
85b/5, 85b/7, 103b/13, 111a/6, 111b/3,
111b/9, 122a/15, 125b/5, 128a/14, 134b/12

nāzile+° i 129a/3

nesne+° i 95a/9

nezle+° i 34a/7

penbe+° i 75b/6

südde+° i 50a/11, 81b/8

şādāne+° i 58b/16

-icek - 1 -

id-icek 124b/19

+idir - 83 -

°aks+idir 25b/18

cins+idir 66a/16

çiçeg+idir 112b/15

dirhem+idir 64a/11, 89b/15

et+idir 9a/13, 87b/11, 87b/17, 88a/2,
88a/8

hindistān ceviz+idir 43a/17

ism+idir 66b/6

ḫavl+idir 92a/3, 94a/16

kir+idir 51b/10

kök+idir 31a/17, 31b/6, 31b/11,
33b/13, 39a/17, 46a/19, 56b/6, 58a/9,
62b/14, 80b/7, 97b/17, 109b/19, 111b/13,
114a/2, 114a/14

ḫuvvet+idir 78a/8

laṭīf+idir 106b/19

māni° +idir 12b/7

mebde° +idir 7b/10, 9a/1, 10a/13

muşliḫ+idir 60a/16

mücerreb+idir 94b/11

nev° +idir 49b/5, 49b/6, 57b/15,
64a/15, 88a/14, 94b/15, 94b/17, 95a/12,
95b/7, 96a/3, 102a/2, 113b/12, 114a/15,
114b/9

pānzehir+idir 33b/17, 43a/16

süd+idir 86a/7, 87a/5, 87a/9, 87a/16,
87b/1, 87b/6, 114b/5

ṭarīḫ+idir 131b/17, 132a/2, 132a/17

terkīb+idir 120b/9, 122a/18, 122b/5,
125a/2, 125a/13, 125b/2, 125b/7, 126a/12,
135b/17, 136a/10

te° şīr+idir 7b/7

üstübec+idir 30a/14

yemiş+idir 41a/17, 43b/10, 89a/13,
114a/1

yengic+idir 54a/17

zehr+idir 29a/19

+ile - 7 -

cündib+ile 127a/19

kerrāt+ile 35a/16

tedrīc+ile 19a/1, 80b/9, 96b/2, 144a/8

vech+ile 7b/16

+im - 5 -

°azīz+im 6b/8, 26b/8

ben+im 6b/8, 26b/8

biz+im 6b/3

+imiz - 2 -

delīl+imiz 8a/19

ümīd+imiz 4a/8

<p>+in - 106 - ^c amel+in 99a/17 ateş+in 44b/7 beñz+in 25b/15 bir+in 137b/2, 137b/3 cibāl+in 77a/7 ciger+in 41a/5, 44b/17 çekirdeg+in 77b/7, 99b/10 çökeleg+in 91a/16 dirhem+in 27b/16, 28a/3, 30a/11, 34a/3, 36b/5, 37a/3, 37a/6, 37b/19, 42a/13, 42b/16, 46b/8, 47a/15, 48b/13, 49a/19, 52a/19, 63a/1, 64a/16, 69a/11, 73b/4, 74b/1, 83b/5, 85a/10, 93b/3 et+in 32b/12, 44b/17, 58b/11, 85a/14, 116a/9 fāsīd+in 107b/5 giciyig+in 75a/13 haml+in 91a/19, 97b/15 harāret+in 28b/18, 78b/10, 90b/8, 93b/5, 94b/1, 99b/8, 102a/10, 109b/9 hiddet+in 40b/9, 93b/5 huşūnet+in 98b/8 iç+in 53b/17 ^c illet+in 37b/15, 95b/13 iriñlig+in 59a/2 ishāl+in 19a/1, 62b/11 kafeş+in 145b/7 kef+in 93b/8 kemāl+in 77a/17 keyfiyyet+in 84b/10 kir+in 101b/15 kuvvet+in 43b/5, 91b/6, 94b/7 kül+in 31b/5 levn+in 136b/1 meyan kök+in 128b/13 mişkāl+in 27b/5, 51a/17, 60b/10, 71a/14, 84a/3, 84b/17, 85a/1, 114a/5 öd+in 97a/19, 102a/8 revh+in 75a/15 ruṭūbet+in 29a/7, 95b/3 şalābet+in 31a/10 süd+in 87b/8, 93a/16 şehvet+in 34a/8, 46b/1, 80b/3 şiş+in 141a/16 tahlīl+in 10a/4</p>	<p>tefrīk+in 10a/4 ters+in 44b/18, 137b/9 ^c ufūnet+in 62a/19 üç+in 124a/15 vaqt+in 33a/15, 137a/18 yemiş+in 28b/12, 28b/14 yer+in 92a/8 yüz+in 108a/15 zaḥmet+in 27b/16 zātü'l-cenb+in 126a/11 zāyid+in 34b/7</p> <p>+iñ - 194 - aḳciger+iñ 13a/6, 128a/11 ^c aḳreb+iñ 63b/6 ^c ālem+iñ 8b/14 ^c alīl+iñ 12b/4, 19b/6, 19b/14, 19b/17, 20a/7, 20a/9, 20a/12, 20a/18, 25a/15, 25b/12, 26a/3, 26b/3, 26b/11, 27a/9, 27a/11, 138b/6 ^c anber+iñ 66a/1, 66a/2, 110b/11 ^c asel+iñ 43a/6 ^c aẓīm+iñ 65b/6 bādem+iñ 90a/18 beden+iñ 8b/18, 9a/2, 10a/8, 13a/6, 13a/8, 30b/17, 38a/9, 41a/1, 43b/5, 110a/7, 128a/18 bevāsīr+iñ 21b/2, 28a/10, 56a/1, 99b/2, 120a/5 bevl+iñ 12b/14, 13a/17, 13a/18, 14a/16, 27a/5 böceg+iñ 49b/12 bögreg+iñ 21a/2 böğürtlen+iñ 64a/11 burūdet+iñ 4b/17, 6a/2, 10a/3 cābir+iñ 143a/5 cāhil+iñ 26b/18 cevher+iñ 11b/3 ciger+iñ 28b/18, 33b/11, 35b/4, 102a/8, 132a/16, 132a/19 cism+iñ 10a/15 çivid+iñ 108b/17, 109a/6, 109a/8 çüçek+iñ 31b/17 dārçīn+iñ 48a/7 diken+iñ 9b/17 dirhem+iñ 42b/3</p>
---	--

dügleg+iñ 72a/4	pelin+iñ 132a/12
eflak+iñ 7a/19, 8b/17	peynir+iñ 42a/4
egir+iñ 110a/2, 110a/10	raħm+iñ 22a/12, 22b/1
el+iñ 7a/8	ruşubet+iñ 10a/3
encir+iñ 40b/15	şağır+iñ 76a/19
eşeg+iñ 44b/16	řaħıř+iñ 96a/18
et+iñ 72a/12	sevāħil+iñ 94b/15
filis+iñ 65a/6	řıħħat+iñ 11a/10, 12a/4
girid+iñ 121a/17	su° āl+iñ 16b/19, 17a/3
ħall+iñ 143a/9	südlegen+iñ 114b/5
ħarāret+iñ 4b/17, 6a/2, 10a/2	şeker peynir+iñ 67b/18
ħarīf+iñ 81b/16	şeker+iñ 55b/13
herkes+iñ 55a/17	şems+iñ 7a/19, 11b/19
ıřķil+iñ 30b/17	şey° +iñ 4b/4, 10b/3
ıbrışım+iñ 28a/19	şarşır+iñ 11b/11, 11b/18
° ilm+iñ 10a/4	teklīs+iñ 143a/9
izħir+iñ 29a/16	terķib+iñ 12b/17
ķamer+iñ 11b/19	tıħāl+iñ 13a/7, 20b/5
ķaranfil+iñ 72b/11	verem+iñ 23b/18, 23b/19
kebed+iñ 19b/16, 20a/3, 126a/5,	vilāyet+iñ 8a/13, 8a/14, 65b/13,
132a/15	65b/14
kebır+iñ 133a/13	virem+iñ 24a/1, 24a/2, 24a/4, 24a/5,
kendir+iñ 76a/2	24a/7
kerefs+iñ 81a/12	yemiş+iñ 37b/16, 38a/2, 52b/15,
kevkeb+iñ 7b/3	54b/10, 63a/10, 65a/16, 67b/8, 70b/15,
kibrıt+iñ 11a/19, 13a/4, 79b/13	73b/6, 74a/10, 91b/2
kim+iñ 38b/18	yer+iñ 68b/5
kirec+iñ 108a/15	yubūset+iñ 10a/3
la° l+iñ 8a/6	yüreg+iñ 85a/15
levz+iñ 15b/14	zaħır+iñ 19a/12
marız+iñ 10a/2	zeker+iñ 37b/14
menfa° at+iñ 124b/19	zencebıl+iñ 48a/4
mevzi° +iñ 104b/8	zihn+iñ 133b/14
milħ+iñ 11a/19, 143a/1	zuħal+iñ 115a/2, 115a/3
misk+iñ 99a/8, 99a/12	
nefes+iñ 121a/3	-ince - 19 -
neft+iñ 107a/12, 107a/19	biş-ince 121a/11, 126a/7
nehr+iñ 84b/1	diril-ince 27b/3
nergis+iñ 106a/8	esil-ince 126a/15
nevāzil+iñ 128b/9	gel-ince 77a/9, 124b/8, 125a/5,
nev° +iñ 7b/1, 7b/10, 7b/12, 7b/13,	125a/10, 126a/17, 134a/4, 138a/19
7b/15, 111b/1	gid-ince 135a/12
nil+iñ 52a/10	gir-ince 131b/3
nılūfer+iñ 109a/14, 109b/8, 109b/12	id-ince 5b/10, 17b/12, 139b/1,
nübüvvet+iñ 10a/13	142b/12, 144a/18
ördeg+iñ 52b/13	

<p>+ince - 3 - dil+ince 62a/6 kavl+ince 49b/3, 59b/4</p> <p>-incek - 1 - gel-incek 25b/12</p> <p>+inde - 184 - āhir+inde 36a/14, 37b/16, 43a/1, 49a/17, 50b/8, 54b/11, 56b/10, 58a/10, 70b/18, 71b/1, 75a/2, 85b/1, 85b/14, 89b/6, 97b/3, 102b/3, 102b/19, 104a/14, 112b/9, 112b/17, 142b/4 beden+inde 9b/15, 29b/13, 142b/11 bel+inde 139a/14 beñz+inde 19b/14, 20a/18, 20b/1, 20b/12 beş+inde 62a/15 bevl+inde 20a/18, 20b/3, 27a/5 beyn+inde 90a/10, 90a/19 bir+inde 8b/14 cedvel+inde 84a/19 cins+inde 102b/10 dāhil+inde 84b/3 dem+inde 123b/10, 139a/4 dib+inde 88b/1, 113b/16, 131a/18, 143b/10, 144a/5, 144a/10 düş+inde 5b/15, 5b/16 el+inde 93a/13 esfel+inde 13a/8, 110a/7 evāyil+inde 86b/10 evvel+inde 36b/9, 37b/16, 43a/13, 44b/10, 55b/9, 58b/16, 59a/15, 71b/1, 80a/6, 80a/7, 81a/9, 110a/4, 110b/5, 112b/17 gün+inde 26a/16 hāl+inde 26b/8 hāl+inde 69a/2, 115a/3 hareket+inde 103a/5 iç+inde 13a/13, 27a/5, 27a/11, 28b/13, 29a/1, 29b/8, 31a/2, 34a/11, 36a/1, 37b/13, 40a/10, 42a/4, 44a/3, 44a/5, 44b/14, 44b/15, 45a/19, 49a/5, 51b/14, 51b/16, 52a/10, 52b/14, 55b/2, 55b/5, 61b/9, 63b/4, 65b/19, 66b/2, 67b/12, 81b/11, 83a/5, 84b/7, 86b/2, 93b/14, 94b/6, 94b/10, 97a/1, 97a/8, 102b/14, 103b/15, 105a/5, 109a/11, 114b/1,</p>	<p>120a/16, 121a/16, 122a/5, 123a/7, 124b/8, 124b/17, 125a/6, 127b/14, 131a/19, 132a/13, 134b/10, 136a/11, 136a/15, 139b/7, 140b/3, 144b/17 il+inde 67a/17, 90a/7, 102b/13, 113b/13 ° illet+inde 25b/17 ishāl+inde 85a/8 isti° māl+inde 133a/1 kemāl+inde 7b/13 kök+inde 80b/7, 84b/8 mābeyn+inde 109a/2 maḥall+inde 26b/19, 27a/15, 31b/16, 114b/9, 133b/12, 137b/19, 138b/4, 138b/18, 139a/1, 139a/10, 139b/12, 140b/1, 140b/5, 140b/10, 140b/12, 141a/4, 142a/5, 142b/10 mevzi° +inde 99b/13 nefs+inde 9a/15 nev° +inde 56a/4 nil+inde 55a/6 raḥm+inde 122a/1 şadr+inde 17a/19 sāhil+inde 75b/12 sā° at+inde 106b/15 şihḥat+inde 26a/5 şüret+inde 8a/18 şerefiyyet+inde 115a/2 töz+inde 46b/6 üst+inde 86a/7, 98b/13, 145b/15 vaḫt+inde 55a/11 vilāyet+inde 8a/9 yüz+inde 53b/8 zemīn+inde 52a/10</p> <p>+indedir - 4 - çiçeg+indedir 76b/2 göbeg+indedir 8a/11 hük+m+indedir 92b/9 kök+indedir 58b/1</p> <p>+indeki - 2 - iç+indeki 52b/9 raḥm+indeki 140b/17</p> <p>+inden - 276 - ° asel+inden 47b/6 biribir+inden 114b/10, 143a/13</p>
---	--

bir+inden 13b/12, 13b/19, 14a/13,
 14b/4, 14b/9, 15a/3, 15a/9, 15b/18, 16a/4,
 16a/14, 16b/5, 17a/5, 17a/15, 17b/4, 18a/2,
 18a/6, 18a/13, 19a/13, 19b/8, 19b/12,
 20b/10, 20b/18, 21a/9, 21a/19, 22a/7, 22a/9,
 23a/13, 23b/6, 24b/5, 26a/19, 90a/4, 90a/5,
 118b/5, 118b/6, 118b/7, 118b/13, 118b/19,
 119a/4, 119a/11, 119a/15, 119b/4, 120a/6,
 120a/8, 120a/13, 120b/2, 121a/1, 121a/18,
 123b/14, 123b/15, 124a/3, 124a/8, 124a/14,
 124a/19, 124b/3, 126a/14, 126b/7, 126b/12,
 126b/14, 126b/18, 127a/12, 127a/18, 127b/3,
 127b/6, 127b/8, 127b/10, 127b/15, 127b/19,
 128a/6, 128b/7, 129a/7, 129a/9, 129a/14,
 129a/17, 129b/5, 130a/13, 130b/12, 130b/13,
 130b/15, 130b/16, 130b/18, 131a/1, 131a/5,
 131a/10, 131a/11, 131a/13, 131a/16, 132b/2,
 132b/3, 132b/6, 132b/7, 132b/10, 132b/11,
 132b/12, 132b/14, 132b/16, 132b/17, 133a/2,
 133a/6, 133a/11, 133a/19, 133b/1, 133b/3,
 133b/6, 133b/7, 133b/11, 133b/16, 134a/4,
 134a/7, 134a/8, 134a/9, 134a/14, 134a/17,
 134a/18, 134b/2, 135a/4, 135a/5, 135a/10,
 135a/11, 135a/17, 135b/1, 135b/2, 135b/6,
 135b/9, 135b/10, 136b/8, 136b/10, 136b/11,
 137a/5, 137a/6, 137a/7, 137a/8, 137a/9,
 137a/13, 137a/14, 137b/15, 137b/16,
 137b/18, 138a/2, 138a/3, 138a/7, 138a/8,
 138a/11, 138a/16, 138a/18, 138b/7, 138b/8,
 138b/17, 139b/5, 140a/4, 140a/13, 140b/18,
 140b/19, 141b/16, 142a/3, 142a/4, 142a/8,
 142a/11, 142a/13, 142b/8, 142b/9, 142b/14,
 142b/15, 144b/2, 144b/4, 144b/10, 144b/14,
 145a/2, 145a/4, 145a/12, 145b/1, 145b/7,
 145b/8, 145b/9, 145b/11
 burüdet+inden 96b/2, 96b/8, 96b/14
 büber+inden 140b/9
 cins+inden 100b/9
 cirm+inden 111b/5
 çekirdeg+inden 8a/9, 102a/17
 çiçeg+inden 29a/14, 60b/10
 dib+inden 92b/13
 diken+inden 31a/13
 et+inden 38a/9, 48a/17, 61a/12,
 61a/14, 88a/3
 fi^c l+inden 59b/16

harâret+inden 61a/3, 79a/19, 86a/4
 hareket+inden 7b/9
 her bir+inden 16b/10
 iç+inden 37b/6, 58b/11, 108a/15
 ishâl+inden 37b/1
 isti^c mâl+inden 21b/7, 47b/7
 keyfiyyet+inden 84a/18
 kök+inden 35a/14, 38b/12, 64a/5
 kömür+inden 133a/12
 kuvvet+inden 28b/8
 kül+inden 141b/9
 levn+inden 4b/1, 117a/5
 ma^c den+inden 8a/4, 8a/5, 8a/6,
 98a/11
 menâfi^c +inden 42a/18
 mevzi^c +inden 108a/19, 108b/2,
 114a/11
 mükelles+inden 143a/10
 nev^c +inden 38a/1, 73a/14, 75a/10,
 112a/17
 rikâat+inden 4b/2
 ruṭûbet+inden 15a/13, 64b/15, 80b/5,
 109a/15
 sebeb+inden 107a/15
 süd+inden 56b/16, 87a/10, 87a/15,
 93a/12
 şekl+inden 4b/1, 7b/12
 şerbet+inden 40a/15, 78b/4, 105b/4,
 112b/5
 şerr+inden 27a/1
 tedbîr+inden 26b/18
 terkîb+inden 25a/7
 te² şîr+inden 7b/6
 üzer+inden 58b/17, 58b/18, 140b/5
 vilâyet+inden 60b/18, 84a/15
 yemiş+inden 104a/12
 yer+inden 41a/1, 59a/19
 yubüset+inden 48b/2
 yûñ+inden 52b/10, 111a/17
 +indendir - 8 -
 cihet+indendir 50b/11
 hâşıyyet+indendir 36a/12, 82a/13
 hâşıyyet+indendir 90b/12, 93b/18
 nesl+indendir 55a/6
 nev^c +indendir 57b/1, 66a/17

<p>+iñdir - 1 - ° ufūnet+iñdir 4b/19</p>	<p>124b/5, 124b/9, 125a/10, 125a/14, 125a/16, 125a/18, 125b/10, 125b/11, 125b/13, 126a/1, 126a/17, 128b/14, 131b/1, 131b/8, 131b/13, 131b/19, 134a/5, 134b/7, 134b/15, 135a/6, 135a/12, 135a/14, 136a/5, 136b/18, 137a/12, 140b/11, 141a/17, 143a/7, 145a/6, 145b/15, 146a/3</p>
<p>+ine - 391 – ° amel+ine 96b/9 beden+ine 27a/12, 37b/3 bender+ine 77a/10 berklig+ine 110a/5 bevāsīr+ine 71a/16 bileg+ine 70b/5 bil+ine 29b/5, 139a/7 bir+ine 7b/15, 8a/3, 9b/17, 20a/10, 56a/4, 77a/10 bitüg+ine 53a/3 burüdet+ine 11b/19, 21a/2, 22a/12 büyüg+ine 71a/19 cemī° +ine 135b/15 cereb+ine 31a/19, 137a/4 çiçeg+ine 110b/2, 113a/7 çürüg+ine 116a/9 def° +ine 38a/4, 97b/15 delüg+ine 43a/10, 44b/13, 44b/15, 96b/7, 99a/13, 108b/4 dib+ine 13a/8, 42b/6 döşeg+ine 38b/19, 39a/1, 112b/19 düdüg+ine 86a/18 el+ine 82b/11 enf+ine 138b/6 et+ine 8a/13, 38a/2, 75a/11, 83b/12, 96b/13 evvel+ine 75a/2 gevşeklig+ine 119a/17 göbeg+ine 39b/8 hāl+ine 35b/13 hārāret+ine 11b/19, 29a/10, 46a/7, 50b/13, 61a/2, 87a/1, 91b/12, 110b/15, 134a/13, 137b/14, 138a/14, 138a/15 hareket+ine 99b/2 hizmet+ine 64b/1 huşyet+ine 21b/18 huşūnet+ine 31a/18, 45b/9, 106b/3, 110a/17 iç+ine 8a/2, 21a/18, 21b/1, 28a/9, 28a/11, 32b/13, 38a/12, 38b/10, 39b/19, 43b/4, 44b/17, 48a/2, 53b/11, 55a/7, 59b/4, 62a/9, 68b/16, 82a/1, 91a/6, 93b/9, 93b/11, 102b/14, 103b/11, 114b/16, 118b/8, 123a/6,</p>	<p>° illet+ine 25b/15, 27b/11, 30a/15, 31b/5, 32a/1, 34a/9, 36b/6, 39b/19, 40b/1, 43a/18, 44b/3, 44b/18, 47b/16, 49b/3, 50a/2, 50a/4, 53b/4, 54b/14, 56b/4, 61a/8, 61b/12, 62b/7, 70a/7, 74a/13, 80b/13, 81a/2, 83b/4, 85a/13, 86b/4, 87b/6, 93a/13, 95a/5, 97b/5, 98a/9, 101a/15, 101b/11, 104a/6, 105a/3 iplig+ine 30b/15 iriñ+ine 88b/6 ishāl+ine 31b/12, 39a/8, 39b/11, 48b/18, 50a/10, 66b/17, 135a/19 ism+ine 65b/8, 84a/19 issilig+ine 30b/12 kemig+ine 122a/10 kerem+ine 104b/8 kök+ine 56a/5, 97b/17, 105b/6, 110a/3 kuvvet+ine 34b/15, 78a/16, 95a/14 küçüg+ine 71a/19 külliyyet+ine 116b/6, 116b/8 lezzet+ine 112a/12 mağsül+ine 108a/19, 108b/1, 108b/2 maḥall+ine 23a/13, 33a/13 māhiyyet+ine 76b/14 ma° den+ine 85a/6 merhem+ine 28a/14 nev° +ine 20a/15, 29b/4, 29b/8, 44a/6, 44a/7, 56a/2, 63a/1, 66b/5, 80b/15, 88a/13, 95a/13, 101b/4, 105b/6, 108b/18, 108b/19, 110a/12, 114a/15 öd+ine 35b/19 öksürüg+ine 47a/4, 78a/18 peklig+ine 22b/1 renc+ine 52a/15 reng+ine 112b/7 ruṭūbet+ine 38a/19, 104b/12 şadr+ine 17a/1, 17a/5, 17a/14, 17a/16, 18a/6, 18b/14, 27a/13 şāhib+ine 28b/15</p>

şalâbet+ine 33a/2
 şihhat+ine 9a/12, 12b/17
 süd+ine 93a/14
 şerîf+ine 104b/8
 şiddet+ine 54a/8
 şiş+ine 31a/6, 44a/9, 52b/6, 56a/10,
 60b/9, 82a/11, 138a/1
 tenevvür+ine 13a/6
 tevellüd+ine 115b/14
 ° ufûnet+ine 79a/19, 97b/13, 126b/17
 üst+ine 45a/7, 54b/17, 59b/15, 61a/8,
 73b/9, 75b/2, 75b/4, 83a/1, 83a/12, 98b/1,
 102a/15, 138a/10, 146a/4
 üzer+ine 6a/18, 10b/4, 11b/1, 12b/5,
 13a/18, 19b/16, 20b/5, 28b/2, 31b/4, 32a/8,
 35b/5, 39a/13, 39b/9, 40a/18, 40b/3, 40b/5,
 40b/6, 40b/9, 44a/1, 47b/13, 53a/2, 53a/13,
 53a/15, 54b/14, 55a/3, 59a/2, 59a/16, 61a/3,
 61b/1, 61b/7, 63a/7, 63a/13, 64a/8, 65a/11,
 68b/5, 72a/14, 75a/4, 76b/6, 77a/12, 77b/3,
 78a/2, 79b/8, 79b/9, 85a/1, 87a/4, 87b/16,
 88b/9, 88b/11, 88b/16, 91a/3, 92a/16,
 93a/17, 94a/18, 96a/16, 97a/13, 99b/7,
 99b/9, 101b/11, 101b/13, 103a/4, 103b/18,
 109b/14, 110b/19, 111a/6, 112a/14, 112b/3,
 113a/14, 113a/15, 117a/7, 120b/4, 121b/3,
 123b/1, 125a/15, 129a/19, 130a/2, 130b/9,
 138a/5, 138a/10, 138a/13, 139a/7, 140a/9,
 140b/14, 141b/8, 141b/9, 142b/12, 143a/7,
 143a/12, 143a/17, 143a/19, 144a/1, 144a/19,
 144b/5, 145b/16
 vakt+ine 45a/3
 yemiş+ine 28b/11, 53b/15
 yer+ine 23b/1, 75a/15, 80a/11, 90b/6,
 94a/2, 97b/8, 103a/3, 104b/1, 106a/16,
 113a/15, 134b/13, 138b/4, 141b/6, 145b/17
 yübüset+ine 57b/6
 zâhîr+ine 5b/10
 zahmet+ine 42b/4, 52b/6, 53a/12
 za° if+ine 90a/1
 za° iflig+ine 136a/8
 zeker+ine 106a/16

+inedir - 1 -

üzer+inedir 59b/3

+ini - 168 -
 ° aded+ini 43b/12
 aḥvâl+ini 12b/10
 ° aks+ini 124b/19
 ° alev+ini 49a/7
 ateş+ini 125a/19
 beden+ini 9b/2, 20b/8
 berklig+ini 85b/7
 beyn+ini 30a/1
 bez+ini 75b/4
 biribir+ini 112a/13
 bir+ini 10a/4
 burüdet+ini 109a/16
 cirm+ini 115a/16
 çekirdeg+ini 123a/16
 çiçeg+ini 29b/16, 46b/16, 47b/10,
 64a/10, 67b/16, 79b/16, 88a/18, 109b/2,
 114a/11
 delig+ini 121a/15
 delüg+ini 108b/5
 deng+ini 42b/2
 der+ini 37b/18
 dil+ini 61b/6
 dirhem+ini 27b/1, 72a/6, 80b/14,
 85a/13, 109a/7, 123b/19, 133b/17
 diş+ini 94a/19
 döküg+ini 51a/7
 ef° âl+ini 10a/15
 elem+ini 146a/4
 et+ini 8a/9, 32b/7, 51b/9, 58b/7,
 64b/4, 69a/1, 97b/9, 108b/3, 110a/19,
 111a/15
 filis+ini 107a/4
 göbeg+ini 55a/13
 gögs+ini 26b/4, 59b/6
 göz+ini 38b/18, 111a/16
 ḥarâret+ini 126a/18, 137a/3
 hastelig+ini 136a/17
 ḥiddet+ini 65a/17, 80a/13, 94a/9,
 135a/3
 iç+ini 77a/1, 99b/9, 120b/13, 123a/5,
 128a/12
 ilig+ini 44b/19, 63b/13
 ° illet+ini 28b/2, 32b/14, 39a/2,
 40a/6, 47b/12, 75a/8, 79a/3, 80b/8, 85a/15,
 98b/11, 107a/15, 108b/13, 112b/4

is+ini 75a/18	+iniñ - 84 -
isti ^c māl+ini 4a/6	^c ades+iniñ 58b/13
çalb+ini 77b/19	^c avsenc+iniñ 66b/2
kemüg+ini 71a/17	betmez+iniñ 64b/19
keyfiyet+ini 77b/11	bir+iniñ 11b/1, 11b/13
keyfiyyet+ini 11a/4	cins+iniñ 83a/2
kir+ini 106a/13	çekirdeg+iniñ 75b/5, 75b/8, 99b/9,
kök+ini 28a/5, 28b/5, 29b/7, 46b/7,	105b/1, 121b/12, 134b/14
47b/12, 51a/17, 63a/1, 68a/7, 71a/1, 75a/3,	çiçeg+iniñ 30b/8, 32b/17, 37b/12,
75a/5, 76b/2, 88a/18, 88b/6, 91a/4, 91a/5,	49a/16, 79b/17, 92a/2, 94b/5, 94b/17, 95a/9,
91a/8, 106a/12, 106a/14, 106a/17, 109a/16,	106a/13, 113a/1, 125a/4, 131b/16, 132a/6,
109a/18, 112a/2, 114a/3	132a/16, 132a/17
ķuvvet+ini 105b/3	diken+iniñ 31b/10
kül+ini 30a/20, 35b/5, 46b/13, 61b/1,	dil+iniñ 14a/15
63a/19, 80b/18, 87b/13, 110b/1	el+iniñ 7a/9, 27a/4
lezzet+ini 108a/7	erkeg+iniñ 57b/2
mağsül+ini 58b/15	et+iniñ 48b/2, 61a/11
merhem+ini 28b/7	hāşıyyet+iniñ 110b/8
mevsim+ini 65b/14	kök+iniñ 27b/8, 29b/17, 37b/18,
mişkāl+ini 43b/15, 64b/11, 66b/19	46a/6, 61a/7, 64a/11, 68a/6, 68a/13, 72a/5,
münāsebet+ini 12a/8	73b/4, 75a/3, 76a/2, 76a/16, 76b/1, 79b/18,
mürr+ini 136a/9	80a/8, 80b/1, 89b/15, 100b/3, 109a/17,
necis+ini 68b/6	111b/17, 112a/1, 121a/10, 121a/17, 144b/17
nef ^c +ini 139b/11	ķuşüzüm+iniñ 82a/16, 121a/4,
nisbet+ini 12a/7	121a/7
öd+ini 38b/19, 49b/9, 71b/14	lübb+iniñ 92a/1
öksürüg+ini 48b/19, 75a/17	nev ^c +iniñ 7b/14, 89a/2, 94b/17,
ruķubet+ini 75b/6, 126b/16	94b/19, 102b/16, 112a/12, 112a/16, 113a/19
semmiyet+ini 126a/19	şerbet+iniñ 44b/8
şihhat+ini 91a/16	üzüm+iniñ 78a/14
şıklet+ini 92a/18	yemiş+iniñ 28b/12, 49a/17, 72a/5,
süd+ini 112a/16, 114b/14, 114b/16	77b/11, 89a/19, 104a/4
şülüş+ini 135a/12	
şiş+ini 122b/2	-ir - 211 -
tedbīr+ini 11b/3	derled-ir 32a/8, 33a/1
tevellüd+ini 11a/4	dirild-ir 62b/16
te ^c affün+ini 134b/9	erid-ir 28a/4, 86b/12
üç+ini 125b/9	gegird-ir 86b/13
^c ufünet+ini 28b/20, 52a/4, 112a/18	gider-ir 27b/6, 28a/18, 28b/19, 29a/4,
üzer+ini 30b/14	29a/7, 29a/11, 29a/14, 29a/15, 30a/12,
yel+ini 86b/1	30b/4, 31a/4, 32a/19, 32b/3, 33a/2, 33b/5,
yemiş+ini 9b/16, 64a/9, 65a/14,	33b/10, 34a/7, 34b/3, 34b/6, 34b/8, 36a/17,
68a/19, 74a/11	37a/9, 37b/12, 38b/13, 38b/18, 39a/16,
yüreg+ini 68b/7	39b/19, 40a/1, 40a/6, 40a/7, 40b/8, 41a/3,
za ^c iflig+ini 82b/7	41a/4, 41a/6, 41a/19, 42a/4, 42b/7, 44a/16,
zehr+ini 122b/18	45a/8, 45b/3, 47a/6, 47a/8, 47a/14, 47b/12,

48a/2, 48a/3, 48a/9, 48b/10, 49b/17, 50b/14, 51a/15, 51b/18, 52a/13, 52b/2, 52b/3, 52b/4, 54a/4, 54a/9, 54a/19, 55b/4, 55b/15, 56a/8, 56a/17, 56b/2, 56b/3, 57a/3, 57b/18, 58a/6, 58a/7, 58a/14, 58b/11, 59a/2, 59a/3, 59a/10, 59b/5, 59b/7, 59b/13, 60a/11, 60a/12, 64a/9, 64a/18, 64b/9, 64b/10, 65a/12, 65a/17, 66a/7, 66b/12, 66b/13, 66b/15, 66b/19, 67a/7, 67a/10, 68a/8, 68a/10, 68a/12, 69a/10, 69a/11, 70a/16, 70a/19, 70b/7, 70b/10, 71b/5, 71b/19, 72a/8, 72a/9, 72b/12, 73a/7, 73b/11, 74a/4, 74b/13, 75a/7, 75a/8, 75a/16, 75a/17, 76a/6, 76b/11, 78a/5, 78b/1, 79a/11, 80a/3, 80a/4, 80b/1, 80b/9, 80b/13, 81a/6, 82b/7, 82b/8, 82b/10, 83a/19, 83b/16, 84a/1, 84a/4, 84a/11, 86b/19, 87b/13, 89b/1, 89b/8, 90a/17, 90b/3, 90b/14, 91a/16, 91a/18, 91b/9, 91b/10, 91b/13, 92b/17, 94b/1, 94b/14, 95b/13, 97a/19, 98a/16, 98b/10, 98b/11, 99a/1, 99a/6, 99a/16, 99b/8, 100b/14, 101a/6, 101a/8, 101b/9, 102a/11, 103b/16, 103b/17, 105b/16, 106b/12, 106b/14, 107a/2, 107a/16, 109a/7, 109b/2, 109b/3, 110a/15, 110b/14, 111b/7, 111b/9, 112a/16, 112b/4, 113a/5, 113b/7, 114a/3, 116a/3, 120b/14, 122a/6, 122a/11, 122a/16, 123a/15, 128b/18, 131a/14, 134b/9, 135a/3, 137a/8, 144a/17	+isiniñ - 2 - bir+isiniñ 8a/3, 11a/19
	+iyle - 19 - cihet+iyle 48a/8 el+iyle 124b/16 et+iyle 14a/6, 14b/10, 21a/11, 97a/11 haseb+iyle 7b/5, 8b/19 iç+iyle 20b/16 ism+iyle 4a/3 işâret+iyle 25a/8 kök+iyle 103b/18, 112b/2 öd+iyle 107b/19, 142a/5, 142a/15 tarîk+iyle 103a/2 ters+iyle 137b/11 yüñ+iyle 145a/9
	+iyledir - 1 - haseb+iyledir 13a/5
	-ken - 19 - i-ken 6a/18, 32a/8, 32a/14, 39a/16, 44b/18, 45b/11, 49a/8, 54a/5, 56b/7, 64b/11, 70a/13, 76b/16, 77b/1, 87b/16, 90a/15, 102b/1, 107b/8, 120b/13, 133a/7
	+ki - 5 - evvel+ki 7a/1, 12a/17, 82a/1, 94a/2 şimdi+ki 6a/17
	+la - 28 - anuñ+la 7a/17, 7b/2 āsānlıg+la 129b/10, 129b/15 bal+la 21b/10, 51b/9, 52b/8, 56a/11, 57a/4
+isi - 9 - bir+isi 6a/8, 8b/8, 8b/9, 10a/11, 29b/7, 45b/10, 109a/11, 117a/6, 124a/15	
+isine - 3 - bir+isine 112a/7, 112a/8 cemī ^c +isine 128b/10	
+isini - 1 - bir+isini 92a/6	
	gül-āb+la 63b/12 hab+la 130b/10 hardal+la 56a/10 hummiyāt+la 133a/18 ifrāt+la 107b/8, 145a/15 kırş+la 20b/18 müm+la 52b/11 naṭrūn+la 59b/8 şarāb+la 13b/11, 51b/12, 73b/15, 74a/4, 82b/6, 106b/4, 109a/18, 112b/14 şart+la 27b/4 zamān+la 96b/13

<p>+lar - 389 – adam+lar 65b/14, 84b/5, 132a/10 ağac+lar 39b/9, 77a/15 ağaç+lar 59b/15, 84b/1 ağrı+lar 42a/18, 42b/1, 63b/19, 139a/14 ağu+lar 91b/11 ° anāşır+lar 8b/19 arı+lar 65b/9 ° aşşāb+lar 54a/10 ° avrat+lar 33a/17, 34a/14, 34a/15, 36a/16, 42a/4, 47b/4, 52a/5, 67b/16, 71a/1, 74a/19, 97b/15 baldır+lar 105a/1 balık+lar 57a/6, 57a/7, 57a/10 barmaq+lar 141a/14 ba° zı+lar 9a/16, 9a/18, 29a/6, 29a/20, 32b/1, 35a/1, 37a/5, 37b/6, 40b/4, 41a/8, 41b/9, 43a/11, 43a/14, 46a/12, 46b/4, 48a/16, 48b/5, 49a/14, 49b/12, 49b/13, 50a/6, 51a/9, 51b/6, 51b/16, 51b/17, 52a/17, 52b/11, 52b/16, 53a/16, 53a/17, 53b/16, 54a/2, 54b/11, 54b/12, 54b/19, 55a/1, 55a/17, 55b/1, 55b/9, 55b/10, 56a/6, 56b/1, 56b/6, 56b/10, 57a/19, 57b/7, 58a/11, 58b/2, 58b/14, 61b/18, 62a/12, 62b/9, 64a/15, 65a/10, 66a/3, 66a/16, 67a/19, 67b/18, 69b/12, 71b/1, 72b/6, 73a/11, 74b/10, 76a/9, 76b/15, 76b/16, 76b/17, 77a/3, 77b/16, 79a/17, 79b/17, 81b/4, 81b/12, 83a/3, 83a/14, 83b/11, 85a/7, 85b/1, 85b/2, 85b/10, 86b/15, 88b/4, 89b/5, 89b/7, 89b/17, 90b/1, 90b/11, 93b/2, 93b/8, 93b/9, 93b/16, 94a/15, 94a/16, 96a/19, 96b/1, 97b/19, 99a/9, 101a/2, 102a/5, 102b/8, 103b/6, 106a/19, 106b/1, 108a/4, 108a/5, 109a/2, 109a/16, 110b/5, 111b/13, 114b/14 boyacı+lar 74a/14, 95b/12 cānavar+lar 36a/8, 43b/12, 48b/4, 75b/16, 79b/8, 105a/17, 105a/19 cerāhat+lar 145a/1 çıban+lar 5b/1, 61a/9, 81b/14, 87b/19, 113a/14 devā+lar 15a/1, 15b/1, 16a/17, 16b/12, 17a/8, 17b/5, 17b/10, 18b/2, 20a/3, 20a/14, 20a/15, 20a/16, 20b/2, 20b/6,</p>	<p>20b/13, 21a/1, 22a/1, 22a/11, 22a/12, 22a/14, 22a/16, 22a/18, 22b/1, 22b/2, 22b/4, 22b/14, 47b/18, 55a/17 duhn+lar 138a/17 eczā+lar 122b/8, 141b/15, 143a/7 emrāz+lar 5a/2, 11a/1 ervāh+lar 9a/2 eşyā+lar 6a/3, 19a/1, 24b/10, 26b/19, 115a/11, 115b/6, 116a/15, 116a/16, 116a/17, 116a/19, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 116b/16 fazla+lar 11a/10 ğayrı+lar 48b/8, 82a/9, 97b/2 ğidā+lar 6a/2, 6a/4, 10b/5, 13a/2, 16a/15, 21b/11, 22a/3 hab+lar 14b/5, 19b/8, 23b/6, 64a/6, 126b/13, 126b/16, 127a/3, 127a/7, 127a/10, 127a/13, 127a/19, 127b/4, 127b/6, 127b/8, 127b/10, 127b/12, 127b/14, 127b/17, 128b/18, 129a/2, 137b/2 hasta+lar 90b/5 hayvān+lar 75a/12 hum mā+lar 11b/10, 26b/18, 126a/9 hum mā+lar 5b/3 hummiyāt+lar 10b/9 hunnāq+lar 5b/2 ırmağ+lar 9a/13 ıstma+lar 53b/19, 93a/5 kabarçık+lar 5b/6 karākar+lar 18b/6 karha+lar 10b/19 kaya+lar 65b/9, 65b/11 kıl+lar 5b/19, 44b/19 koca+lar 7a/5 koğu+lar 14a/6, 111a/13 koma+lar 10b/18 kırbağa+lar 61b/6 kırş+lar 28a/5, 56a/1, 71b/2, 135a/18, 135b/4, 135b/6, 135b/11 kürş+lar 48a/14 kuş+lar 9a/17, 9b/7, 9b/8, 24b/16 kuvā+lar 11a/12 lu° āb+lar 16b/8, 19b/6 mafāşıl+lar 34b/9 marāz+lar 5b/5, 10b/3, 10b/7, 10b/10, 10b/11, 10b/13, 10b/15, 10b/18,</p>
--	---

11a/2, 11a/3, 15a/12, 35b/4	39a/8, 41b/14, 62b/1, 67a/4, 95b/9, 140b/8, 140b/15, 141a/10
ma ^c cūn+lar 21a/14, 21b/10	ağu+lara 36a/8, 91b/14
murabbā+lar 71a/4	° avrat+lara 129b/15, 130a/16
mürekkebāt+lar 19a/11, 19b/1, 27a/14	a ^c zā+lara 11a/14, 11a/15, 12a/1,
neccār+lar 100b/9	12a/4, 49a/13
oğlancık+lar 39b/8, 48b/17, 62a/1,	bağırsağ+lara 66a/12
82b/9, 85b/9, 99a/2	balğam+lara 121a/3
ot+lar 9b/9, 38b/11, 44b/1, 45a/13,	buğūr+lara 66a/9
48a/19, 83a/1, 90a/14, 104a/17, 104b/2,	cānavar+lara 76a/12, 87a/18, 105b/2
104b/3, 116a/10, 116b/18	cerāhat+lara 30a/16, 41b/9, 48b/13,
riyāh+lar 7b/4, 18b/6	138b/19, 139a/1, 143b/17, 144a/15
şab+lar 77a/18	çıban+lara 28a/14, 30b/1, 39b/7,
şakı+lar 29b/8	40b/17, 45a/14, 45b/6, 46b/6, 52b/19, 53a/2,
şamğ+lar 99b/15	54b/5, 57a/13, 57b/9, 60a/4, 60a/6, 62a/18,
şu+lar 5b/16, 14b/6, 18b/19, 37b/8,	64b/4, 67a/14, 67b/14, 79b/9, 85a/14, 89a/3,
92b/8, 92b/9, 92b/10, 137b/16, 138a/19,	91a/2, 93b/13, 112b/12
143a/19, 144b/8	çıkık+lara 130b/4
şāf+lar 22a/8, 136b/6, 136b/12,	devā+lara 46a/16, 74b/4, 80a/11
136b/14, 137a/2, 137a/7, 137a/9	emrāz+lara 15b/1, 17a/8, 17a/16,
şāh+lar 65a/5	138b/1, 145b/6
şarāb+lar 21a/14	endām+lara 110a/19, 118b/11
şiyāf+lar 142a/9	fıkra+lara 22b/8
taş+lar 77a/9	ğab+lara 143b/14, 144a/10
şam+lar 77b/3, 99b/19, 102b/13	ğasta+lara 39b/18, 61a/17, 68b/19,
taş+lar 59b/15, 92a/5	89b/9, 101a/18, 120b/14
tatlu+lar 96b/17, 106b/7	ğastalık+lara 49a/18
ta ^c ām+lar 24b/8	ğayā+lara 145b/4
tılā+lar 24a/13	ğayvān+lara 42a/16
° urūq+lar 15b/3	ğummā+lara 26a/14, 61b/13, 61b/15,
uyuz+lar 10b/18	94a/10, 135b/7, 143b/15, 143b/16
yağ+lar 85a/12, 99a/7, 103b/10,	ğummiyāt+lara 135a/19
108a/18, 108a/19, 108b/1, 138a/4, 140b/6	ısıtma+lara 39b/10, 50b/14, 51a/1,
yağmur+lar 5b/17, 9a/11	71b/18, 74a/8, 82b/9, 93b/12, 99b/8, 105b/3,
zīmād+lar 24a/4, 24a/5, 24a/6, 24a/8,	109b/7, 112a/19
24a/13	ihtiyār+lara 38a/5
zīmāt+lar 20b/5	ķabarcık+lara 45a/14, 46b/15,
zībaķ+lar 117a/4	139a/12
-lar - 1 -	ķarķa+lara 139a/12
yayķa-lar 144b/16	ķıl+lara 85b/6, 98b/3, 107b/5, 113a/6
+lara - 248 -	ķırık+lara 130b/4
adam+lara 26b/16, 41a/11, 43a/4,	ķoca+lara 112b/18
57b/12, 66a/3, 69b/9, 120b/6, 128a/3,	ķonaķ+lara 76a/5
128b/2, 130b/5, 132a/18, 136a/18	ķurlağan+lara 52b/19
ağrı+lara 22a/13, 22a/16, 32a/17,	mafsal+lara 76b/8
	maraz+lara 6a/3, 13b/5, 16a/17,

17b/6, 22b/8, 38a/3, 38b/6, 45b/17, 51a/2, 88a/6, 97b/12, 116a/4, 133a/14, 135b/4, 140a/7, 140a/14, 143b/16
 maražlu+lara 69b/6
 ma^c cūn+lara 70a/1, 70a/10, 91a/17, 101b/2
 mizāc+lara 133a/14
 mizāclu+lara 37a/12, 38a/3, 38a/5, 55a/15, 55a/16, 59b/17, 62b/19, 66a/13, 69a/18, 72a/14, 72b/1, 72b/2, 73a/9, 82a/19, 86b/11, 86b/15, 86b/16, 97a/15, 113a/3
 oğlancık+lara 48b/8, 68b/1, 68b/7, 69b/8, 99b/3, 103b/12
 oğlan+lara 63b/13
 ot+lara 42a/15, 46a/16, 76a/13
 sağ+lara 94a/9
 şancu+lara 98a/5
 şınuğ+lara 103a/1
 şızı+lara 139a/9, 141a/11, 142a/2
 şorba+lara 101a/18
 talaqlu+lara 88a/9
 tamar+lara 81b/10, 124b/12
 taş+lara 140a/6
 ta^c ām+lara 47a/12, 52a/6
 tulum+lara 103b/4
 tuluñ+lara 104b/11
 uyuz+lara 104a/7
^c użv+lara 89a/15, 138b/16
 yaqu+lara 100b/7
 yara+lara 9b/9, 28a/8, 28a/14, 30a/15, 39b/7, 41b/9, 46b/14, 47a/2, 50a/18, 54b/1, 59a/17, 60a/12, 62a/18, 62b/2, 62b/7, 64b/4, 74b/14, 78a/17, 78a/19, 80b/1, 83b/2, 86a/17, 88b/5, 95a/8, 98a/8, 103a/1, 103a/10, 104a/3, 109a/5, 110a/16, 112b/12, 113a/16, 115a/9, 116b/14, 116b/16, 130b/4, 139a/11, 139a/12, 140a/10, 142b/4, 143b/17, 144a/10, 144a/16, 145a/4
 yarığ+lara 59b/12, 80b/13, 91a/1
 yorgun+lara 77b/19

+laradır - 1 -
 mizāclu+laradır 106a/14

+larca - 1 -
 yıl+larca 79a/1

+larda - 38 -

ağaç+larda 84b/3
 ayak+larda 12a/19, 13a/9
 a^c žā+larda 94a/4
 bağırsağ+larda 19b/3
 balık+larda 96a/5
 binā+larda 36a/13
 bostān+larda 114a/11
 çıban+larda 54a/18, 57a/12
 dal+larda 7a/18
 emrāž+larda 12b/10, 13a/17
 hastalık+larda 25a/17, 62b/8
 havā+larda 145a/19
 hāya+larda 33a/13
 ısıtma+larda 33b/11
 kasiğ+larda 21b/17
 kaya+larda 65b/9, 65b/10
 maraž+larda 12b/6, 12b/8, 25b/19, 26b/19
 nüsha+larda 78b/5
 şandal+larda 61a/1
 şu+larda 40a/4, 102b/16, 110a/3
 tağ+larda 102b/16, 108a/14
 tamar+larda 32a/13, 43b/5, 51a/16
 tılā+larda 29a/19
^c użv+larda 94b/13
 vebā+larda 121b/2

+lardan - 40 -

ağac+lardan 8a/8
 balgam+lardan 130a/3, 136a/16
 ba^c žı+lardan 26b/14
 eczā+lardan 133a/8
 enār+lardan 50b/18
 envā^c +lardan 7b/11
 eşyā+lardan 17a/3, 24a/1
 gayrı+lardan 39b/11, 64b/5, 90a/11
 gıdā+lardan 5a/12, 5a/15, 5a/16, 24a/12, 26a/17, 93a/14
 hab+lardan 34b/12
 hastalık+lardan 47a/9, 57a/15
 hastalık+lardan 27b/18
 hayvān+lardan 9b/6
 kiraz+lardan 73b/13
 kuş+lardan 69b/7

nohūd+lardan 45a/3	eczā+ları 120a/9, 123b/17, 124a/3,
otlağ+lardan 46a/8	124a/14, 124b/1, 126a/1, 127a/6, 128a/1,
riyāh+lardan 19a/15, 19a/17	128a/7, 128b/7, 128b/15, 129a/9, 130a/10,
şamğ+lardan 60b/13	133b/7, 134a/4, 136a/5, 137b/16, 137b/19,
taş+lardan 68b/17	138b/10, 138b/15, 140a/19, 141a/1, 142a/4,
ta ^c ām+lardan 5a/14, 19a/16	142a/17, 143a/7, 145a/5, 145a/13, 145b/3
tuşlı+lardan 22b/11	emrāz+ları 11b/4, 16b/18, 18b/5,
yara+lardan 99b/15, 104b/6, 140a/10	21b/6
yaşlı+lardan 7a/6	eşyā+ları 5a/1, 5a/3
°użv+lardan 11b/1	evrām+ları 23b/17
+lardandır - 2 -	ğidā+ları 32a/4, 70b/1
ağulu+lardandır 49b/11	ğonca+ları 88a/18
ot+lardandır 30a/19	ğab+ları 126b/5
+lardır - 2 -	ğatun+ları 122a/1
mutaşarrıf+lardır 100a/4	havā+ları 6b/8, 77a/11
mu ^c āf+lardır 100a/12	hılt+ları 57a/1, 59a/15, 59b/6,
+ları - 236 -	89b/13, 96a/9, 111b/7, 122a/9, 136a/14,
ağac+ları 100a/4	144a/12
ağaç+ları 77a/12	hum mā+ları 24b/1, 125a/12
ağız+ları 62a/4	hunnāğ+ları 16a/19
ağrı+ları 5b/8, 27b/12, 31b/8, 32a/16,	ıstıma+ları 45b/14
32a/17, 35b/4, 38a/9, 44a/16, 49a/10,	°ilāc+ları 12a/12
74b/17, 83b/6, 94a/19, 134b/13, 139a/15	isti ^c dād+ları 8b/19
ağu+ları 52a/12, 113b/3	ğabarcığ+ları 126b/1
ağulu+ları 78b/13	ğan+ları 34a/13, 62a/14, 63b/16,
ara+ları 30a/6	98a/17, 109a/3
ayağ+ları 26a/5	ğapağ+ları 15b/7
a ^c zā+ları 51a/18	ğaşır+ları 6b/12
bağırsak+ları 70a/19, 97b/19, 126b/2,	kenār+ları 65b/9
136a/8	ğıl+ları 59b/12, 98a/10, 108a/2,
baldır+ları 23a/3	111a/9, 111a/12, 113a/6
balğam+ları 34a/5, 124b/11, 134b/8	kitāb+ları 92a/2
balığ+ları 96a/6	koğu+ları 51b/18
ba ^c zı+ları 9a/15, 9a/17, 35b/11	ğulağ+ları 15b/12
budağ+ları 33a/14	ğurd+ları 39b/8, 49a/1, 50a/19,
büşür+ları 39b/6, 87b/19	67a/6, 117b/6
çıban+ları 50a/17, 68a/9, 80b/18	ğurt+ları 28a/4, 113a/2
dal+ları 59a/6, 96a/2, 102a/3,	ğuvā+ları 10a/6
109b/12, 112b/7	lu ^c ūğ+ları 133a/17
devā+ları 20a/10, 27a/14	maraz+ları 5b/7, 16a/10, 23a/8,
devrān+ları 6b/9	47b/3, 48a/2, 143b/14
duhn+ları 138a/19	maṭbūğ+ları 134b/5
ecsād+ları 8b/7	mezkūr+ları 144b/4
	mizāc+ları 81a/18
	noğta+ları 49b/11
	ot+ları 100b/1, 126a/15

rāyīḥa+ları 110b/14
 riyāḥ+ları 118b/11, 124a/1
 rūḥ+ları 8b/4
 şab+ları 77a/15
 şaçak+ları 80b/7, 105b/10
 şafrā+ları 57b/10
 şaḳal+ları 59b/12
 şamḡ+ları 145b/2
 şap+ları 77a/16
 sefūf+ları 129a/5
 sevdā+ları 124b/12
 şoḡulcan+ları 83a/15, 100b/12,
 108a/9
 şu+ları 117a/16
 şarāb+ları 123a/12
 şuḳāḳ+ları 60a/11
 ṭabī^c at+ları 7a/3, 7a/5, 78a/7, 98a/12,
 112a/10
 ṭalaḳ+ları 47b/13, 68a/7
 ṭamar+ları 5b/12, 9b/18, 13b/4
 ṭaş+ları 28a/4, 31b/12, 33a/1, 36b/2,
 41b/10, 63b/3, 64a/5, 68b/6, 73b/4, 83b/5,
 94b/12, 96a/12, 117b/14, 142b/12, 144a/11
 ṭaşra+ları 32b/17
 tekevvünāt+ları 8b/10
 ṭırnaḳ+ları 91a/8
 ṭiryāk+ları 70a/15, 133a/10
 toḡum+ları 35b/9
 ṭūl+ları 6b/12
^curūḳ+ları 6a/8
 uyuz+ları 69a/9
^cuzv+ları 7a/7
 vāsīṭa+ları 8b/10
 yaḡ+ları 138a/4, 139a/10, 145a/14
 yapraḳ+ları 32b/17, 88a/19, 97a/6,
 114a/19, 115a/8, 116a/15, 116b/15
 yara+ları 5b/16, 9b/10, 31a/16,
 39b/6, 41a/8, 46b/19, 60a/10, 78a/17,
 83b/15, 109a/4, 111a/9, 111a/10, 111a/11,
 136b/19, 139a/15, 139b/17, 144b/9, 144b/12,
 144b/16
 yaş+ları 58a/7, 71b/5
 zamar+ları 23a/3

+larıdır- 4 -
 balıḳ+larıdır 57a/5

eṭrāf+larıdır 6b/8
 ṭamar+larıdır 9a/13
 yavrı+larıdır 69b/3

+ların - 49 -
 aḡrı+ların 41a/6, 48a/11, 60a/12,
 60b/11, 64a/9, 64a/18, 67a/10, 75a/7,
 75a/16, 100b/6, 112a/2, 123a/10
 ayaḳ+ların 49b/15
 çıban+ların 109b/6
 dal+ların 46b/13, 96a/6
 emrāz+ların 116a/1
 ḡayz+ların 71a/1
 ḳanat+ların 69a/1
 ḳan+ların 71a/2
 ḳıl+ların 104a/9
 ḳurt+ların 105a/8
 marāz+ların 17a/10
 şalya+ların 38b/2, 83a/18
 şoḡulcan+ların 107a/2
 ṭaş+ların 29a/13, 31a/5, 34b/17,
 37b/18, 38b/11, 43b/15, 44a/6, 63a/19,
 73b/18, 90b/4, 96b/7, 97b/14, 101a/5,
 107a/18, 108a/8, 112a/1
 veca^c +ların 128b/3, 136a/17
 yapraḳ+ların 46b/12
 yara+ların 28a/7, 100b/14, 139b/14
 yol+ların 122a/10

+larıñ - 83 -
 adam+larıñ 120b/6, 128a/9
 aḡac+larıñ 77a/14
 aḡaç+larıñ 84b/2
 aḡrı+larıñ 15b/11
 at+larıñ 9b/18
^cavrat+larıñ 57b/4, 128b/3, 130a/12,
 136b/1
 ba^c zı+larıñ 6b/12, 8b/7, 9a/14, 9a/16
 devā+larıñ 43a/8
 eczā+larıñ 120b/7, 121a/19
 emrāz+larıñ 10b/16, 11a/4, 11b/10,
 12a/7, 16a/2
 ervāḡ+larıñ 7b/14, 8b/5, 8b/6
 eşyā+larıñ 21b/7
 ferūc+larıñ 26b/3
 ḡatun+larıñ 140b/8

havās+larıñ 9a/2	72b/16, 72b/17, 73a/19, 74b/18, 76a/12,
hayvān+larıñ 6b/14, 6b/17, 29a/18,	76b/11, 78b/8, 78b/9, 80a/1, 83b/7, 87b/7,
48b/2, 75a/12	88b/12, 89a/7, 90a/12, 95b/16, 96a/5,
hum mā+larıñ 126a/10, 135b/15	97a/13, 97a/14, 97b/14, 98a/6, 100b/16,
° ilāc+larıñ 18b/7	103a/9, 103a/14, 104b/10, 104b/11, 104b/13,
istiqtār+larıñ 143a/6	105a/1, 105b/14, 105b/15, 106a/9, 106a/10,
ķabarcıķ+larıñ 98a/17	106b/13, 107a/14, 111b/16, 111b/18,
ķabuķ+larıñ 110a/13	112b/13, 113a/4, 127a/16
ķıl+larıñ 107b/5	ara+larına 110b/14
ķırān+larıñ 7b/10	baş+larına 8a/14
ķoca+larıñ 7a/6	burun+larına 130a/2
ķuş+larıñ 11b/8, 48b/2	ķıban+larına 28a/7, 28a/10, 48b/15,
mafāşıl+larıñ 76b/5	52b/12, 54a/6, 54b/7, 56b/2, 57a/2, 64a/10,
mafşal+larıñ 29a/14, 82b/11	64b/12, 66a/19, 69a/8, 86a/9, 86a/19, 87b/7,
maraz+larıñ 11b/3, 16a/3, 23a/9	91a/4, 93b/12, 97a/17, 98a/19, 109b/5,
maşrū°+larıñ 82a/13	110b/1
mevcūdāt+larıñ 8b/15	devā+larına 33a/7, 71a/7, 98a/18,
mizāclu+larıñ 65b/2, 87a/2	101b/18
müslümān+larıñ 26b/15	emrāz+larına 19a/5, 128b/4
oĝlancıķ+larıñ 60a/4	ħastalıķ+larına 56b/14
ot+larıñ 60b/15, 80a/13, 106b/19,	ħıfz+larına 8b/8
112a/15	ıstıma+larına 67a/16, 82b/9, 85a/16
pıraşa+larıñ 88b/1	ibtidā+larına 95a/4, 105a/2
riyāħ+larıñ 7b/5	ķapaķ+larına 52a/8, 52b/13
rūħ+larıñ 8b/10	ķaraşu+larına 104b/12
şu+larıñ 37b/8, 92a/18, 92a/19,	kenār+larına 65b/13
92b/7, 143a/6, 145a/6	ķoķu+larına 71b/6
şarāb+larıñ 21b/10	maraz+larına 21a/3, 34b/9, 43b/15,
° unşuriyyāt+larıñ 8b/10	81b/15, 87b/3, 88b/12, 137a/10
° urūķ+larıñ 12b/1	mizāc+larına 65b/2
° uzv+larıñ 7a/9, 7a/11, 7a/13, 7a/14	ot+larına 28a/14, 98b/3
yara+larıñ 34b/6, 104a/19	şalya+larına 67b/15
yaşlu+larıñ 7a/5	şancu+larına 48b/17
zımād+larıñ 83b/14	şovuķ+larına 104b/13
	şakīķa+larına 13b/8
	şikāk+larına 48b/15
	taş+larına 42b/3, 90a/2
	ţuluñ+larına 60a/12
	uyuz+larına 104b/12
	yara+larına 33a/8, 39b/16, 41b/11,
	44b/1, 45b/2, 48b/12, 51b/4, 67a/15, 71a/7,
	73a/18, 74a/11, 75a/13, 78a/18, 86b/2,
	87a/10, 89a/10, 91a/15, 102a/11, 102b/3,
	103a/11, 106b/3, 110b/17, 140a/1
	yarıķ+larına 60b/6, 74b/3, 133b/14
	yaşlıķ+larına 70a/2
+larına - 182 -	
aĝrı+larına 21a/1, 28b/7, 30b/7,	
32a/10, 33a/7, 34a/3, 34b/8, 34b/9, 34b/16,	
35a/8, 36a/16, 38a/14, 38a/15, 39a/7, 39b/3,	
39b/14, 40a/7, 40b/8, 41a/4, 41b/6, 41b/17,	
43a/9, 43b/9, 43b/10, 45a/16, 47a/3, 47a/11,	
47b/19, 48b/14, 49a/10, 49b/18, 51a/10,	
51a/13, 53a/2, 53b/4, 53b/12, 54a/12, 56a/3,	
57a/3, 59a/3, 59a/4, 60a/19, 60b/5, 61a/11,	
62a/5, 63b/5, 65a/18, 66b/19, 67a/5, 67a/9,	
67a/15, 68a/19, 71a/3, 71b/16, 72a/1, 72a/9,	

+larında - 26 -

āşār+larında 96a/14
 ağrı+larında 81a/6
 ayak+larında 104b/18
 bağırşak+larında 62a/1
 dal+larında 76b/1, 84b/8, 98a/8
 devā+larında 80a/11
 huşūş+larında 66a/7
 kapağ+larında 9b/16
 kenār+larında 32a/2
 kırdık+larında 50a/5
 kitāb+larında 4a/13, 27a/16, 63a/2,
 76b/13, 81b/13, 101b/1
 şo³ uq+larında 45a/18
 yanbaş+larında 13a/9, 34a/4
 yan+larında 97a/6, 114a/19
 yaprak+larında 116b/18
 yıl+larında 133a/6
 zamān+larında 78a/5

+larından - 9 -

budağ+larından 80a/4, 95b/19
 dal+larından 96a/8
 ğidā+larından 64b/19
 kol+larından 104b/18
 rāyiha+larından 4b/2
 yanbaş+larından 69a/18
 yara+larından 28b/3
 yavru+larından 55a/9

+larındandır - 1 -

ağrı+larındandır 62a/13

+larını - 19 -

ağrı+larını 29a/4, 130a/7, 130a/8,
 134b/11, 134b/16
 ayak+larını 12b/2, 12b/4
 buhār+larını 66a/7
 dal+larını 114a/11
 ğidā+larını 15b/1
 ° ilāc+larını 12a/8
 kapağ+larını 9b/18
 kul+larını 27a/1
 marāz+larını 22a/4, 22b/6
 parça+larını 65b/19
 yol+larını 140b/5
 zarar+larını 4a/6

+larınıñ - 12 -

ağrı+larınıñ 39b/15, 104b/12
 dal+larınıñ 80b/18, 98a/9, 99b/17
 hazzāk+larınıñ 4a/13, 27a/16
 kurd+larınıñ 29b/10
 kurt+larınıñ 105a/18
 parmak+larınıñ 7a/8
 tab^c at+larınıñ 114b/9
 üstād+larınıñ 10a/1

+larıyla - 1 -

vāsıta+larıyla 12b/1

+larınıñ - 1 -

ot+larınıñ 97b/7

+le - 10 -

et+le 112a/6
 ğāyet+le 54a/4, 55b/18, 127a/9
 i^c tidāl+le 72b/7
 qarāfin+le 28b/6, 76a/13
 müstaqil+le 9b/3
 şa^c leb+le 23b/15
 yün+le 144b/16

+ledir - 3 -

i^c tidāl+ledir 70b/18, 71b/1, 75b/2

+ler - 159 -

° alāmet+ler 13a/16, 25b/14, 25b/18,
 26a/4, 81b/14
 ayaric+ler 34b/12
 balgamī+ler 135b/15
 cānvercik+ler 55a/8
 demürce+ler 44a/10
 diş+ler 96b/2
 diz+ler 142a/1
 düş+ler 48b/8, 90a/15
 edviye+ler 6a/4, 33b/10, 51a/7
 edviyye+ler 114b/19, 115a/2, 115a/6,
 115a/12, 115a/14, 115b/1, 115b/4, 115b/10,
 115b/13, 115b/15, 115b/16, 115b/18, 116a/1,
 116a/4, 116a/5, 116a/7, 116a/8, 116a/12,
 116a/14, 116a/15, 116a/17, 116a/18, 116b/1,
 116b/3, 116b/4, 116b/6, 116b/9, 116b/11,
 116b/13, 116b/15, 117a/8, 117a/10, 117a/17,
 117a/19, 117b/3, 117b/7, 117b/10, 117b/14,

<p>118a/7, 118a/13, 118a/16, 143b/14, 143b/18 el+ler 133b/14 et+ler 27b/18, 104a/19 evvelki+ler 131a/12, 140a/3 fikir+ler 5b/18 frenk+ler 142b/4 gibi+ler 63a/8, 84a/3, 88a/7, 108b/3 giciyik+ler 10b/18 gömec+ler 65b/11 ğudde+ler 24a/16 ḥaṭīb+ler 58b/4 ḥizmet+ler 100a/12 ḥuḳne+ler 23a/2 ° illet+ler 98a/6, 104b/17, 136a/18 keḫal+ler 105b/12 kibrīṭī+ler 117a/4 kimesne+ler 11b/10, 37b/7, 88a/5, 96a/13, 96b/12 kişi+ler 32a/15, 66a/11, 91a/8 maḳūle+ler 86a/10 merhem+ler 24a/8, 142b/11 milḥ+ler 117a/4 muḥtelife+ler 11b/1 mü³ ezzin+ler 58b/4 nesne+ler 46a/5, 88a/6 pīr+ler 99a/17 rīze+ler 96a/16 ruṭūbet+ler 9a/11 ṣabī+ler 7a/3 ṣafrāvī+ler 19a/9 ṣaḫīfe+ler 27a/5 sigil+ler 35b/5 siḫek+ler 67a/11 siḫir+ler 53a/12, 55a/14, 134b/12 sivilce+ler 25b/18 sivilci+ler 5b/12 sivilcü+ler 31b/12 söz+ler 14a/17 südde+ler 122b/3 südlegen+ler 114b/3, 114b/7, 114b/11 ṣerbet+ler 64a/19, 144a/13 ṣey+ler 5b/13, 5b/15, 5b/19, 6a/5, 6a/6, 23a/5, 26a/3, 26a/8, 26a/9, 26b/1, 26b/2, 78a/2, 104a/17, 115b/1, 115b/3, 116b/3, 116b/13, 117a/6</p>	<p>ṣey³ +ler 6a/7, 26b/8 ṣiṣ+ler 5b/2, 33a/13, 45a/9 terkīb+ler 18a/18, 20a/13 verem+ler 70b/13 yemiṣ+ler 5a/15 yer+ler 6b/5, 6b/7, 8a/9, 8a/13, 9b/7, 29b/16, 76a/1, 88a/18, 102a/2, 102b/1 yigit+ler 7a/3 zaḫmet+ler 57a/14 zerāvend+ler 116b/11</p> <p>+lerde - 39 - bendük+lerde 34a/4 bendükṣe+lerde 64a/17 bögrek+lerde 134b/11 diṣ+lerde 16a/10 et+lerde 61a/13 ev+lerde 29b/8 gice+lerde 25a/17 gün+lerde 25a/11, 25a/12, 25a/13, 61a/15 ḥuḳne+lerde 56a/9 kemük+lerde 94a/4 maḫal+lerde 92b/3, 103a/5, 133b/8 siḫir+lerde 134b/10 yer+lerde 12b/10, 24b/19, 27a/11, 27b/14, 29b/16, 32a/2, 53b/1, 54b/17, 80b/16, 82b/17, 83b/10, 89a/1, 98b/13, 102a/19, 110a/3, 115a/2, 115a/8, 115a/12, 115a/16, 115b/5, 115b/7</p> <p>+lerden - 22 - edviyye+lerden 88b/8 ekṣi+lerden 22b/11 et+lerden 39a/14, 87b/12 ḫarāretlü+lerden 38a/8 ḫastelik+lerden 126a/19 ° illet+lerden 45b/19 kerefs+lerden 81a/10 maḳūle+lerden 92b/1 meyve+lerden 22b/11, 40b/15 müshil+lerden 47b/6 siḫir+lerden 67b/1, 69a/17 süd+lerden 87a/12 ṣerbet+lerden 37b/9 ṣey³ +lerden 5a/17</p>
---	---

şiş+lerden 11b/7	38b/4, 41b/4, 43a/4, 62b/12, 87b/19
terkīb+lerden 19a/8	kişi+lere 32b/4, 35a/19, 48a/18,
üzüm+lerden 82a/18	55a/13, 57a/15, 58a/4, 61a/13, 62b/13,
yer+lerden 4b/2	63a/8, 80b/14, 104b/4
yūnānī+lerden 97b/8	kötürüm+lere 106b/13
+lerdir - 11 -	mādde+lere 47a/13
edviyye+lerdir 116a/12	maķūle+lere 104b/3
gibi+lerdir 81b/14	marīż+lere 140a/5
kemük+lerdir 7a/11, 7a/13	memleket+lere 65b/16, 84b/7
maķūle+lerdir 57a/7	merhem+lere 64a/13
meyve+lerdir 82a/4	mevzi ^c +lere 49a/14
münkir+lerdir 96a/18, 96b/5, 96b/9	mi ^c de+lere 39b/18, 47a/1, 101a/19
südlegen+lerdir 114b/2	mürekkebe+lere 135b/15
yer+lerdir 6b/6	müzmine+lere 135b/14
+lere - 184 -	nesne+lere 73a/4
° arif+lere 25a/8	nezle+lere 38b/15, 87a/10
böcek+lere 86b/8	öksürük+lere 102a/10
bögreg+lere 11a/17	pīr+lere 29a/6
dāne+lere 30a/17	rīh+lere 119a/7
diş+lere 31a/3, 76a/11, 86b/17,	rīze+lere 96a/16
89a/9, 93b/19, 101b/17, 141b/3, 142b/1	şabī+lere 104b/4
diz+lere 22b/7	şafrevī+lere 72b/1
eşer+lere 54a/18, 72a/8	şahīfe+lere 143b/1
emzik+lere 129b/18	sevdāvī+lere 128b/2
et+lere 57a/12	sigil+lere 68b/3, 80b/1
fikir+lere 57b/11	siñir+lere 33a/4, 34b/18, 43a/9,
gibi+lere 8b/2, 46a/1, 46b/6, 63b/19,	62b/16, 68a/14, 74b/13, 75a/6, 76b/8,
64a/12, 72a/8, 79a/19, 81b/7, 94b/9, 103a/16	76b/11, 79a/13, 99a/7, 137b/4, 140b/15
gövdelü+lere 97a/14	sivilce+lere 50b/5
göz+lere 127b/5	sivilcü+lere 41b/1, 89b/8
hāmile+lere 22b/4, 22b/5	südde+lere 144a/6
hānende+lere 58b/4	şerbet+lere 144a/6
harāret+lere 91b/12	şey+lere 140b/6, 140b/11, 141a/6
harāretlü+lere 40a/3	şey ^o +lere 47a/2
hāre+lere 138a/15	şiş+lere 31a/10, 32a/11, 40b/1,
hūķne+lere 72a/6	40b/8, 40b/17, 42a/3, 45b/2, 47a/18, 49a/7,
hummiyet+lere 135b/4	49b/17, 51a/13, 56b/11, 59b/17, 61b/19,
° illet+lere 13a/9, 35a/11, 40b/1,	64b/7, 65a/10, 73a/7, 74b/2, 75a/7, 76a/3,
49a/7, 84a/10, 93b/13, 96a/8, 110a/11,	79a/12, 82a/10, 85a/9, 95a/6, 95a/8, 97a/17,
122a/1, 122b/1, 128a/9, 129b/3, 144a/6	100b/13, 102b/19, 107b/15, 107b/16,
ishāl+lere 63a/13	135b/7, 142b/4
kāmīl+lere 20a/6	tālib+lere 4a/12, 4a/16, 4b/1, 4b/2,
kemük+lere 103a/1	5a/18
kimesne+lere 28a/6, 29a/15, 32b/3,	tāze+lere 57b/8
	tütün+lere 8b/2
	vebā ^o iyye+lere 135b/14

verem+lere 95a/6, 138b/13	isim+leri 10b/16
virem+lere 138a/1	kağeğ+leri 106a/6
yel+lere 22a/12, 43b/19, 47b/12,	kağavil+leri 60a/18, 75b/14, 79a/2,
49a/19, 66a/5, 85b/4	79a/18
yer+lere 23a/12, 44b/18	kehle+leri 59b/5, 107b/15
yigit+lere 58a/4	kemük+leri 68a/10
yir+lere 42a/13	kirpik+leri 85a/13
zağmet+lere 30b/18, 56b/11, 99a/11	kök+leri 84b/2, 116b/13
za° if+lere 123a/11	kuvv+leri 126b/1
zehir+lere 42a/15, 67a/8, 67b/7	kuvv+leri 7b/5
+leri - 216 -	mādde+leri 126b/1
° alāmet+leri 13b/1, 26b/13, 27a/2	maķüle+leri 68b/5, 90a/16
° amel+leri 7b/10	ma° den+leri 96a/13
ateş+leri 126a/11	minh+leri 4a/7
baķçe+leri 77a/11	mi° de+leri 29a/15, 68a/13, 72a/1
beñ+leri 116a/3	muğallil+leri 92b/1
böcek+leri 58b/8, 110b/2	muğtelife+leri 128a/11
bögrek+leri 136a/17	mu° ālece+leri 27a/14
cesed+leri 8b/5	nezle+leri 41b/9
çekirdek+leri 77b/1	pāre+leri 65b/19
çiçek+leri 60b/7, 112a/9	reng+leri 115b/4
der+leri 99a/10	rīh+leri 118b/17, 119a/10, 121b/19,
dib+leri 33a/8, 70a/9, 79a/19	122a/1, 122a/6, 122a/9, 124a/12, 127a/1,
edviyye+leri 115b/11, 116a/6,	130b/10
117a/9, 117a/11, 117a/12, 118a/2, 143b/4	ruđūbet+leri 7a/4, 7a/6
el+leri 26a/5	şāhib+leri 29b/4, 48b/6
encir+leri 90b/4	şāhife+leri 143a/19
et+leri 14b/16, 37a/16, 86a/10,	sigil+leri 64b/9, 68a/9, 110a/15
86a/11, 110a/18, 144a/17	siñir+leri 33b/2, 42a/11, 48a/5,
ev+leri 77b/2	54b/9, 62a/1, 66b/12, 79a/12, 102a/1,
ferzece+leri 145a/6	103b/13, 105b/5, 106b/12, 139a/16
gibi+leri 87a/14	sivilcü+leri 44b/4
gömeç+leri 65b/16	südde+leri 31b/10, 34b/2, 36a/17,
göz+leri 9b/11, 9b/13, 9b/16, 13b/4,	43b/4, 48b/18, 55b/13, 58a/16, 66b/11,
13b/17, 27a/3, 56a/15	67b/1, 69b/13, 71a/3, 74b/16, 82b/4, 90a/1,
gün+leri 21a/13, 25a/19	124a/1, 125a/1, 126b/4, 136a/19
hākim+leri 65b/15	süd+leri 42a/4, 86a/8
harāret+leri 7a/4	şey+leri 117a/2
hāşyyet+leri 78a/7	şey° +leri 29a/14, 121a/17
hastelik+leri 134b/9	şiş+leri 30a/17, 33a/10, 34b/16,
hazret+leri 11a/11	36b/16, 41a/10, 42b/5, 44b/2, 45a/10,
helīlec+leri 111b/3	45b/13, 46b/5, 49a/11, 52b/11, 53a/1, 68a/9,
hīre+leri 52a/13	98a/4, 99a/2, 101a/8, 109b/3, 113a/10,
° illet+leri 15b/3, 79a/19, 84a/11,	122b/16, 125a/11
122a/10, 122a/16, 125a/6, 132a/18, 134b/10,	tekevvün+leri 6b/11, 6b/14, 6b/17
135a/1	terkīb+leri 15a/14

teşvīş+leri 28b/19	35b/5, 42b/11, 48a/12, 50a/9, 52a/6, 52a/19,
tevellüd+leri 11b/14	56a/10, 57b/17, 59a/9, 67b/4, 69a/7, 76b/12,
°uşāre+leri 125b/10	79b/2, 79b/19, 80b/6, 90b/15, 91b/15, 95b/8,
vēbā ³ iyye+leri 126b/1	106a/9, 106a/11, 111b/16, 128a/11, 132a/16,
verem+leri 47a/18, 95a/6, 109a/6,	132a/19
137b/17, 138a/5, 144a/13	süd+lerin 87b/2
yel+leri 31a/16, 44a/13, 44b/10,	şiş+lerin 42a/3, 50a/18, 99a/6,
47a/13, 47b/9, 48b/3, 48b/5, 49a/18, 50b/1,	100b/14, 122b/17
51a/11, 51b/17, 52a/1, 52b/9, 59b/6, 60b/2,	ṭabīb+lerin 27a/1
68b/11, 73a/1, 80a/3, 81b/4, 83a/15, 84a/1,	yel+lerin 48a/12, 48b/10, 74b/17,
96a/9, 105b/13, 105b/15, 116a/2, 132b/1	119a/3
yer+leri 5b/11, 27b/3, 96b/11	yer+lerin 110b/14
yil+leri 59a/15	zaḥmet+lerin 52a/13
yürek+leri 9a/15	
zaḥmet+leri 31a/4	+leriñ - 46 -
zehr+leri 9b/14, 9b/15	böcek+leriñ 110a/13
zemīn+leri 77a/12	bögrek+leriñ 12b/17
zergar+leri 58b/7	diş+leriñ 116a/8
	diz+leriñ 104b/19
+leridir - 4 -	edviyye+leriñ 115a/17, 115b/7
deri+leridir 7a/8, 7a/9	eflāk+leriñ 9a/2
et+leridir 7a/10	efrencī+leriñ 124a/17
müdebbir+leridir 9a/2	et+leriñ 101b/3, 104b/5
	göz+leriñ 132a/8
+lerin - 70 -	ḥarāret+leriñ 61a/6
aḥvāl+lerin 12a/14	idrāk+leriñ 9a/1
bevl+lerin 84a/1	iḳlīm+leriñ 6b/8
der+lerin 120b/7	°illet+leriñ 89b/9, 128b/10
dīb+lerin 44b/4, 47a/5, 59a/8,	issi+leriñ 43a/8
70b/14, 87b/2, 90b/8	kevākib+leriñ 6b/9
diş+lerin 61b/2, 87b/2	kevkeb+leriñ 7b/5, 7b/6, 7b/7
eşer+lerin 37a/16, 68a/8	kimesne+leriñ 117a/7
el+lerin 98b/15	kişi+leriñ 46b/17, 53b/17, 55b/5
et+lerin 41a/10, 46b/13	kök+leriñ 84b/3
gün+lerin 25a/12	mādde+leriñ 88a/4
ḥiddet+lerin 60b/15	merhem+leriñ 98a/18
°illet+lerin 105a/2, 120b/14, 132a/15	nāḥiye+leriñ 77a/11
kendü+lerin 75a/13	nergis+leriñ 106a/4
kirpik+lerin 105b/12	perhīz+leriñ 15b/1
levn+lerin 33a/17	ruṭūbet+leriñ 7a/2
meme+lerin 101a/7	şabī+leriñ 7a/4
mu ^c tedil+lerin 7a/2	şadef+leriñ 110a/12
raḥim+lerin 33a/18	sed+leriñ 77a/12
ruṭūbet+lerin 113a/4	sevdāviyye+leriñ 90b/13
sirke+lerin 75a/11, 104a/4	siñir+leriñ 15a/12
südde+lerin 30a/9, 31a/14, 33a/2,	südde+leriñ 143b/5

şerbet+leriñ 64a/18
yigit+leriñ 7a/3, 7a/4
zehir+leriñ 33b/17, 43a/16, 43b/12,
87a/8, 88b/16

+lerinde - 32 -

cezîre+lerinde 65b/15, 99b/12
dib+lerinde 34a/10, 51b/5
diz+lerinde 34a/4
edviyye+lerinde 108a/6
gün+lerinde 9b/11, 64b/2, 65b/11,
70b/6, 70b/7, 77b/8, 77b/13, 77b/17, 78a/10,
81b/16, 83b/19, 86a/14, 91b/10, 91b/14,
99a/17, 110a/9, 113a/12, 115a/3
isim+lerinde 97a/5
issi+lerinde 45a/18
mâbeyn+lerinde 4b/4
maḥal+lerinde 114b/11
tedbîr+lerinde 11b/3
üzer+lerinde 9a/2
vaḳit+lerinde 93a/5

+lerinden - 8 -

aḥvâl+lerinden 117a/3
cezîre+lerinden 72b/10
et+lerinden 11b/8
ḥâşiyet+lerinden 110b/12
ḥastelik+lerinden 32a/6
kibrît+lerinden 143a/5
sâkin+lerinden 65b/7
yer+lerinden 38a/9

+lerine - 93 -

birbir+lerine 64a/14
derd+lerine 47b/1, 107b/19
dib+lerine 30a/4, 34a/19, 34b/3,
56a/14, 70b/10, 95b/16, 101b/12, 112a/2
edviyye+lerine 78b/8, 99a/15
eşer+lerine 80b/11, 98a/17
eñse+lerine 85b/9
gögüs+lerine 85b/9
ḥâkim+lerine 84b/6
ḥâşiyet+lerine 117a/3
ḥuşûnet+lerine 60b/15
^cillet+lerine 40a/19, 44a/14, 49b/19,
58b/10, 72b/18, 84a/9, 87b/3, 91a/15,
94b/15, 95a/4, 99a/1, 104b/13, 107a/17,

108a/12, 125a/1, 132a/8
kemük+lerine 49a/19
mâdde+lerine 93b/12
maḳûle+lerine 37a/8
merhem+lerine 100b/15
mi^cde+lerine 55b/6
nezle+lerine 80a/1, 85b/9
öksürük+lerine 85b/9
rîḥ+lerine 140b/8
ruḫûbet+lerine 119a/17
şâḥib+lerine 68b/19, 93a/15
siñir+lerine 45a/16, 63a/16, 110a/11
südde+lerine 35a/12, 51b/4, 95b/9,
97b/12, 112a/13
sürme+lerine 75a/18, 98b/16
şiş+lerine 34b/18, 38b/15, 46b/6,
46b/7, 46b/12, 63a/15, 64a/1, 65a/12,
66a/10, 68a/11, 76a/12, 87a/11, 89a/7,
89a/16, 93a/7, 93b/11, 95a/5, 97a/17,
101a/4, 101a/8, 101b/8, 104a/8, 109b/5,
136a/19

tekevvün+lerine 8b/8
üzer+lerine 56a/14, 58b/6
verem+lerine 105a/1
yel+lerine 57b/19
yer+lerine 104b/8
yürek+lerine 62a/2
zaḥmet+lerine 33a/16, 48a/13, 53a/8

+lerini - 14 -

ateş+lerini 126a/10
dib+lerini 40a/12, 54b/9, 73a/1
diş+lerini 34a/19
el+lerini 12b/2, 12b/4
et+lerini 94a/19
göz+lerini 9b/13, 110b/10
ḥarâret+lerini 138a/15
rîḥ+lerini 122b/2
südde+lerini 59a/13
şiş+lerini 126a/10

+leriniñ - 9 -

aḥvâl+leriniñ 117a/3
çiçek+leriniñ 116a/12
el+leriniñ 32a/8
gün+leriniñ 25b/4

- ° illet+leriniñ 56a/3
nev° +leriniñ 105b/2
şāhib+leriniñ 93a/13
süd+leriniñ 114b/13
tabīb+leriniñ 96b/9
- +lerüñ** - 1 -
zehir+lerüñ 63a/1
- +leyin** - 2 -
şabāh+leyin 19b/6
sögüt+leyin 29a/12
- mada** - 2 -
çıkar-mada 144a/12
tut-mada 124b/3
- madan** - 8 -
karış-madan 73b/17
kayna-madan 132a/13
ko-madan 122b/19
kuş-madan 18a/1
ol-madan 142b/2
otur-madan 24b/7
sıçra-madan 21b/17
toğundur-madan 93b/19
- madı** - 1 -
bul-madı 26a/16
- madığın** - 1 -
ol-madığın 18b/10
- madıqça** - 2 -
bulun-madıqça 6a/18
ol-madıqça 4b/5
- madın** - 1 -
ol-madın 56b/7
- madiñ** - 1 -
ur-madiñ 12b/2
- maduğı** - 4 -
ol-maduğı 41b/6, 77a/8
ol-maduğı-çün 11a/12, 98b/6
- mağa** - 24 -
açıl-mağa 45a/14, 45b/7
aç-mağa 121a/3
ayrıl-mağa 103a/1
buğurlan-mağa 66b/7
çıkar-mağa 44a/5, 49b/16, 68a/10
çıq-mağa 79a/3, 89a/5
hallol-mağa 8b/7
kavur-mağa 78a/1
kayna-mağa 35b/13
kır-mağa 97b/15
korq-mağa 52a/1
kuş-mağa 93a/7
ol-mağa 67b/13, 84b/9
olun-mağa 113a/12, 144b/5
şakla-mağa 97b/15
tut-mağa 28b/3, 43b/11
uç-mağa 69b/4
- mağı** - 1 -
çıkar-mağı 51a/11
- mağıla** - 1 -
ol-mağıla 77b/3
- mağla** - 17 -
koğla-mağla 145a/18
ol-mağla 6b/9, 26a/6, 39b/10, 61b/4,
76b/13, 77a/12, 77b/14, 81b/13, 84a/17,
94a/12, 96b/17, 96b/19, 100a/13, 125b/15
- mağ** - 62 -
aqsır-mağ 129b/19
al-mağ 13a/10, 25b/13, 92a/11,
140a/10
çıkar-mağ 40b/13, 63b/16, 144b/16
çıq-mağ 93a/6
kaldır-mağ 80a/13
karar-mağ 53a/19
kırda-mağ 9a/8
kır-mağ 96a/15
koğ-mağ 28b/19, 28b/20, 105b/10,
111a/2
ko-mağ 42a/8, 70b/6, 82a/13, 146a/3
kullan-mağ 136b/17
kuru-mağ 136b/2
kuşdur-mağ 25b/13

kuş-mağ 42b/15, 50b/7, 93a/6
 ol-mağ 13a/4, 26a/1, 26b/13, 29a/20,
 37b/17, 42b/5, 53a/19, 81b/11, 104b/5,
 135a/8, 135a/14, 143a/9
 olun-mağ 81b/17, 92b/1, 95b/19,
 96a/5
 otur-mağ 78a/5
 sağdır-mağ 87b/7
 şarar-mağ 53a/19
 şavur-mağ 35b/13
 şız-mağ 63a/14
 tğla-mağ 114a/5
 toğur-mağ 130a/12, 146a/4
 tut-mağ 40a/15, 42a/10
 ur-mağ 12b/12, 26b/15, 64a/1
 yağla-mağ 128a/13
 yan-mağ 78a/1
 yaşar-mağ 9a/11
 yaz-mağ 26b/16
 yu-mağ 40a/12

-mağda- 1 -
 tağıt-mağda 52a/1

-mağdan - 6 -
 kork-mağdan 85a/16
 ol-mağdan 78a/17, 103a/5
 toğun-mağdan 103a/2
 um-mağdan 22a/4
 yağ-mağdan 104a/17

-mağdandır - 2 -
 kapan-mağdandır 5a/4
 ol-mağdandır 5a/2

-mağdır - 47 -
 kapan-mağdır 23a/10
 kuru-mağdır 106b/17
 ol-mağdır 5a/1, 18b/12, 18b/17,
 20b/4, 31a/13, 32b/18, 40b/12, 42a/15,
 45a/1, 46a/19, 59b/3, 65a/9, 67b/9, 68b/9,
 69b/10, 70b/3, 71b/9, 71b/17, 72a/17,
 73a/13, 76a/9, 81b/4, 85a/6, 86a/14, 87b/11,
 90a/8, 91a/10, 96b/3, 97b/18, 98b/5,
 100b/10, 103b/5, 105a/5, 105b/10, 106a/9,
 106a/19, 107a/12, 108a/4, 108a/15, 109a/13,
 110b/3

oñult-mağdır 111a/9
 şanculan-mağdır 41a/20

-mamağla - 2 -

ol-mamağla 92a/7, 113b/14

-mamağ - 1 -

ol-mamağ 12b/13

-maniñ - 5 -

ol-maniñ 5b/11, 5b/13, 5b/16, 5b/17
 yapılm-maniñ 131b/5

-masa - 4 -

bulun-masa 75a/13
 olun-masa 12a/5
 tur-masa 35a/4, 104b/6

-ması - 5 -

koğ-ması 51b/11
 ol-ması 7b/10, 78a/8, 97b/2
 olun-ması 113a/2

-masın - 2 -

karar-masın 52b/3
 yan-masın 54b/2

-masına - 9 -

bayıl-masına 131b/15
 bozul-masına 38b/4
 karar-masına 52a/18
 kuş-masına 71b/4
 ol-masına 10b/6
 oyna-masına 70a/10
 tolaş-masına 110a/7
 yabiş-masına 110a/8
 yapış-masına 88b/10

-masından - 1 -

toğun-masından 61b/9

-masını - 1 -

şolun-masını 142a/16

-masınıñ - 1 -

oyna-masınıñ 18a/17

- masının** - 1 -
yun-masının 58b/16
- masınıñ** - 4 -
çoqla-masınıñ 92a/2
yan-masınıñ 28a/10, 63b/6
yap-masınıñ 131a/17
- masıyla** - 2 -
ol-masıyla 10b/3, 10b/4
- masıyladır** - 1 -
ol-masıyladır 7a/19
- masun** - 3 -
ol-masun 96a/17, 100b/13, 104a/17
- maya** - 55 -
aldır-maya 25b/15
bağ-maya 124a/10
çıkar-maya 79a/4
çıq-maya 52a/8, 83a/9
doğun-maya 30b/16, 143b/1
duy-maya 146a/4
ğal-maya 29b/13, 40a/12, 140b/14,
141a/4
ğayna-maya 131b/8, 131b/13
ğon-maya 67a/12
ol-maya 5a/12, 16b/19, 25b/17,
27a/4, 29b/13, 38a/17, 42a/10, 57a/5,
71a/17, 85a/19, 87b/11, 107a/4, 123a/4,
123a/15, 124b/19, 125a/9, 130a/4, 131b/6,
143a/18, 144a/1
olun-maya 17b/11, 17b/13, 18b/2,
19a/5, 25a/19, 119b/2, 124a/7, 124b/5,
129a/6, 133a/14, 134a/6, 144a/11, 144a/16,
144b/8
şakla-maya 116a/2
şovuğla-maya 123a/7
yapış-maya 128a/13
- mayalar** - 8 -
ğat-mayalar 89b/11
ğaynat-mayalar 32b/4
ğo-mayalar 93a/8, 131b/3
ol-mayalar 25b/14
olun-mayalar 15a/10, 19b/1
- ğut-mayalar 18b/19
- mayan** - 9 -
doğur-mayan 130a/15
dur-mayan 50a/18
ol-mayan 71a/8, 75a/14, 106a/16,
125b/8
ğotur-mayan 29b/6
ğur-mayan 61b/1, 73a/16
- mayanlar** - 2 -
ol-mayanlar 11b/12, 73b/14
- mayanlara** - 1 -
bul-mayanlara 108a/8
- mayınca** - 1 -
ol-mayınca 95a/18
- mayub** - 5 -
çıkard-mayub 65b/12
dāğla-mayub 104b/5
ğo-mayub 35b/13
ol-mayub 92b/11, 105a/5
- maz** - 95 -
ağ-maz 64a/7, 92b/9
al-maz 92a/12
ayrıl-maz 8b/9
bulun-maz 6a/17, 124a/17
çık-maz 62a/17, 74a/16
duy-maz 104b/14
ğaynat-maz 45b/11
ğo-maz 61b/13, 67b/13, 68b/17,
70b/19, 89a/5, 128b/2, 134b/11
ol-maz 4b/5, 8a/18, 8a/19, 10a/15,
13b/6, 14a/7, 14b/17, 15a/16, 18b/6, 19a/2,
19a/7, 19b/9, 20b/1, 20b/12, 21a/12, 25a/4,
25a/6, 25b/8, 35a/18, 38b/7, 43a/5, 43a/7,
43b/7, 46b/14, 47b/10, 48a/15, 53b/9,
54b/17, 57b/7, 57b/15, 58a/9, 60a/15,
61a/13, 62a/8, 62b/4, 63b/3, 64a/16, 66a/9,
66a/11, 68b/1, 68b/11, 70b/6, 71a/9, 72b/18,
78a/4, 82b/8, 82b/14, 83b/10, 84a/2, 86a/8,
87b/9, 91a/11, 100a/4, 100b/16, 102b/14,
103b/11, 105b/11, 106a/2, 106b/6, 110a/2,
117a/8, 142b/2

olun-maz 57a/9, 66b/7, 77a/19, 97a/8, 129b/3	-medikçe - 1 - et-medikçe 143a/8
oñul-maz 54b/5, 60a/12, 111a/10, 142b/4	-mediler - 1 - et-mediler 11b/2
tañla-maz 99b/16 yan-maz 141a/9 yar-maz 85a/14	-medügi - 2 - bil-medügi 61b/7 getür-medügi 13a/3
-mazdan - 1 - tut-mazdan 143b/15	-mege - 20 - çek-mege 141a/19 dökül-mege 61b/13 düş-mege 108b/14 eri-mege 27a/2 et-mege 6a/5, 28a/5, 68b/13, 92a/7, 100b/16, 145b/16 eyle-mege 8b/4 gir-mege 87b/15 in-mege 88b/12 öt-mege 68b/18 tükür-mege 30a/3, 54a/5 vir-mege 100a/11, 119b/10 ye-mege 29b/12 yüri-mege 104b/1
-mazlar - 5 - ko-mazlar 84b/9 ol-mazlar 11b/11, 11b/12, 34a/15 yu-mazlar 98a/13	-megi - 6 - gegir-megi 91b/10, 122a/16 içür-megi 42b/18, 45a/17 tükür-megi 84b/18, 94b/1
-mazsa - 6 - bulun-mazsa 105b/1, 129a/1 ol-mazsa 32a/6, 64b/16 tut-mazsa 75b/4 yapış-mazsa 63b/18	-megile - 1 - görün-megile 84b/9
-mede - 2 - vir-mede 18a/17, 35a/12	-mek - 123 - beslen-mek 93a/13, 93a/15 bidir-mek 104b/5 bil-mek 4a/12, 4b/3, 4b/4, 10a/4, 13a/4, 25b/14, 117a/7 biş-mek 39a/11 bişür-mek 29b/13, 30b/13 çürüt-mek 96b/2 di-mek 34b/11, 35b/9, 35b/10 diril-mek 32a/6 ditre-mek 9a/8, 53a/19 dög-mek 98b/19
-meden - 14 - bil-meden 4b/3 bişür-meden 65b/1 derle-meden 41a/15 deşil-meden 24a/16 düş-meden 21b/18 et-meden 139a/18 eyle-meden 18a/1, 22a/5 gel-meden 103a/3 gir-meden 108b/5 iç-meden 93a/2 süz-meden 144b/18 ye-meden 24b/8 yetiş-meden 78a/3	
-medigi - 1 - bitür-medigi 142b/5	
-medik - 2 - delin-medik 91a/12, 91a/13	

dögül-mek 120a/16	derle-mekden 41a/16
düş-mek 103a/2	dökül-mekden 98a/10
ele-mek 39a/18	gör-mekden 48b/8
et-mek 4b/3, 26b/9, 26b/10, 27a/14,	iç-mekden 59a/16
28a/5, 36a/9, 41b/14, 66a/6, 81b/7, 86b/4,	kes-mekden 29a/1
91a/8, 94b/9, 96a/7, 96b/3, 104b/3, 107a/1,	
114b/12, 117a/9, 120b/13, 134b/17, 139b/1	-mekdendir - 4 -
eyle-mek 4a/11, 8b/6, 11b/17,	et-mekdendir 5a/1, 5a/3
11b/18, 17b/13, 20a/4, 20a/12, 43b/19,	ye-mekdendir 5a/3, 5a/4
57a/17, 78a/12, 143a/13	
geçür-mek 110a/18	-mekdir - 10 -
gegir-mek 9a/7	di-mekdir 34b/9, 34b/11, 59b/15,
getür-mek 129b/15	70a/6
gider-mek 94b/9	eyle-mekdir 8b/4, 8b/5
git-mek 64b/1	getür-mekdir 11b/19
iç-mek 31a/7, 36a/9, 43b/19, 47a/6,	gider-mekdir 94b/9
61a/6, 62a/8, 64b/2, 71a/9, 82a/3, 83a/12,	içür-mekdir 93b/6
93b/6, 109b/18, 112a/11, 140b/7, 140b/16,	yetiş-mekdir 40b/8
141a/5	
içür-mek 86b/8, 140a/7, 140a/14	-mekle - 2 -
in-mek 107a/15	di-mekle 88a/16
itdür-mek 20a/11, 25b/13, 39b/12,	es-mekle 65b/12
100a/6	
kes-mek 96a/17, 114a/5	-mekligi - 1 -
sür-mek 140a/7, 140a/14, 141a/5	gör-mekligi 51a/7
sürün-mek 110b/13	
temizle-mek 129b/19	-meler - 1 -
terlet-mek 25b/13	eyle-meler 10b/5
tükür-mek 51a/11	
vir-mek 25a/13, 25b/13, 50a/8,	-memege - 1 -
55a/18, 57b/8, 60a/15	itdür-memege 97b/16
ye-mek 51b/5, 61a/5, 62a/8, 63a/8,	
66a/5, 71a/9, 72a/14, 80a/2, 80b/4, 83a/12,	-memek - 1 -
86b/5, 86b/6, 87a/3, 102b/5, 107a/1, 110a/9	et-memek 78a/1
yi-mek 29a/19, 57a/13	
yürü-mek 92b/3	-memiş - 3 -
	eyle-memiş 96b/13
	gör-memiş 108a/15, 118b/8
-mekde - 4 -	
eyle-mekde 8b/1, 18a/17	-memişler - 1 -
iç-mekde 104a/9	gör-memişler 48b/5
öldür-mekde 53a/17	
	-memişlerdir - 3 -
-mekden - 8 -	et-memişlerdir 29b/2, 35b/17, 76b/14
beslen-mekden 93a/12	
çek-mekden 26b/18	-mesi - 6 -
çürü-mekden 79b/4	et-mesi 49a/16, 87a/11

<p> iç-mesi 84b/16 sürün-mesi 51b/11 ye-mesi 87a/19, 98a/14 </p>	<p> ye-meyeler 29a/11, 80a/7, 86b/6 yidir-meyeler 57a/16 </p>
<p> -mesidir - 1 - eyle-mesidir 10a/16 </p>	<p> -meyen- 5 - bil-meyen 11b/10 et-meyen 29a/15 gel-meyen 28a/6 kesil-meyen 130b/5 ye-meyen 29b/12 </p>
<p> -mesine - 5 - bitür-mesine 116a/9 dön-mesine 51a/3, 71b/4, 133b/13 göyün-mesine 30a/3 </p>	<p> -meyenlere - 1 - gör-meyenlere 71a/7 </p>
<p> -mesini- 2 - ditre-mesini 122a/11 dön-mesini 50b/15 </p>	<p> -meyince - 1 - et-meyince 55b/2 </p>
<p> -mesiniñ - 2 - göyündür-mesiniñ 98a/19 iç-mesiniñ 92b/1 </p>	<p> -meyüb- 5 - bil-meyüb 107b/9 et-meyüb 61a/16, 62b/3, 104b/1 getür-meyüb 49b/6 </p>
<p> -meye - 15 - bil-meye 11b/17 deg-meye 71a/10 et-meye 6a/3, 13a/2, 13a/14, 26b/14, 114a/5 gel-meye 5b/19, 51a/9, 92b/6 git-meye 35a/15 gör-meye 30a/3, 38a/17 ye-meye 123b/4 yetişdür-meye 56b/19 </p>	<p> -mez - 48 - beñze-mez 46a/9 bit-mez 114b/15, 114b/16 çekdir-mez 47b/5 del-mez 146a/2 eri-mez 141a/9 et-mez 7b/3, 16a/16, 73a/15, 78a/2, 86b/17, 87a/19, 96a/12, 104a/18, 104b/7, 104b/14, 111b/3, 132a/11 eyle-mez 7b/11, 8a/17, 20b/16, 25b/7, 39a/1 gel-mez 9b/6, 14a/17, 71a/10, 77b/9, 104b/14, 134a/6 getür-mez 42b/8, 47b/5, 55b/14 gir-mez 77b/7 git-mez 79a/1 gör-mez 128b/2 görün-mez 10a/12, 128b/2 götür-mez 125a/7 iç-mez 144b/19 işit-mez 26a/4 kes-mez 96a/14 söyle-mez 61b/7, 63b/12, 104b/14 vir-mez 83b/12, 92a/9, 92b/12 yen-mez 102b/1 </p>
<p> -meyeler - 47 - et-meyeler 14b/11, 15b/1, 16b/13, 17a/7, 17b/6, 18a/9, 20a/16, 36b/6, 41a/15, 51a/9, 55b/2, 57a/16, 57a/17, 95a/18, 99a/2, 123b/13, 124a/18 iç-meyeler 30a/19, 40b/6, 42a/10, 78a/2, 107a/19 içür-meyeler 86b/7 işle-meyeler 20b/7 it-meyeler 18b/20, 123b/2 vir-meyeler 17a/9, 36b/7, 41a/16, 43a/12, 45a/18, 61a/17, 63a/13, 69a/3, 81a/19, 101a/19, 104a/12 yedir-meyeler 32a/17, 69b/2, 69b/8, 81a/5, 96b/16 </p>	

-mezden - 2 -

gel-mezden 126a/16
iç-mezden 104a/10

-mezler- 7 -

bil-mezler 11b/13, 97b/2
de-mezler 72a/15
et-mezler 76b/2, 131a/8
gör-mezler 42b/18, 45a/17

-mezligini - 1 -

bil-mezligini 9b/5

-mezlikle - 1 -

bil-mezlikle 26b/19

-miş - 84 -

açıl-mış 59a/14, 88a/19
alın-mış 73a/19, 120a/14, 120b/7,
122a/5, 122a/8, 122a/19, 123b/8, 133b/8
al-mış 27b/15
ayıtlan-mış 82b/1, 120b/18, 123a/5,
131b/6, 131b/12
ayrıl-mış 89a/15
bat-mış 106a/12, 109a/5
bayıl-mış 70b/5
çık-mış 55b/5, 125a/9, 132b/16,
135a/10
doğran-mış 121a/10
doğun-mış 49a/8
ıpran-mış 116a/9
ışlan-mış 45a/5, 122a/3
kalk-mış 48a/18, 57a/15, 61a/17
kal-mış 31b/4
karış-mış 103b/4
kayna-mış 28a/3, 59a/18, 62a/11,
79b/11, 98a/4
kazın-mış 121a/10, 124b/16
kırıl-mış 68a/10, 124b/16
kız-mış 86b/2, 110b/14
kurut-mış 55a/15
oyna-mış 31a/3, 53a/10, 76a/11
şarıl-mış 78b/17
şıkıl-mış 125a/9
tuzlan-mış 55a/15, 72a/11
yağ-mış 108b/7

yan-mış 28a/6, 39b/1, 44a/14, 45a/8,
46a/1, 60b/1, 61a/3, 63a/19, 63b/8, 67a/16,
74a/3, 75a/2, 78a/1, 87b/14, 89b/13, 93b/4,
94a/13, 95b/6, 101b/16, 110a/16, 124b/11,
137a/5, 137a/6, 137a/7, 141b/9

yapıl-mış 122b/19

yaykan-mış 121a/10, 134b/17

yun-mış 53a/12, 98a/12

-mişdir - 2 -

kal-mışdır 100a/9

kılın-mışdır 29b/15

-mışı - 3 -

ışlan-mışı 99b/8

yun-mışı 98a/18, 108a/17

-mişini - 2 -

yan-mişini 63a/11, 73a/16

-mişini - 2 -

yan-mişini 42a/9

yun-mişini 53a/13

-mişlar - 2 -

yaz-mışlar 36a/11, 121a/4

-mişlara - 2 -

kalk-mışlara 62b/11, 71b/12

-mişlardır - 3 -

yaz-mışlardır 43a/11, 81b/13, 92a/6

-miş - 78 -

bil-miş 12a/14, 18a/17

biş-miş 14a/1, 14a/6, 15b/15, 21a/11,
21b/4, 27a/13, 39a/10, 46a/10, 59a/18,
61a/8, 64a/9, 65a/1, 65a/4, 66b/1, 70b/4,
72b/7, 72b/17, 73a/19, 76b/6, 79b/19,
82a/19, 83a/6, 83a/11, 86a/18, 86a/19,
90a/11, 90a/16, 102a/9, 110a/10, 111b/17,
139b/15, 145a/13

çekil-miş 139a/16

çek-miş 55a/13

çüri-miş 98a/17, 104a/18, 139a/12

delin-miş 130a/4

di-miş 43b/11, 55b/9, 74a/16, 77a/4, 77a/5, 77a/6, 107b/14, 114b/13	79b/17, 85b/2, 88a/17, 88b/4, 93a/9, 94a/15, 96b/1, 96b/2, 96b/5, 97a/5, 101a/2, 101b/2, 104a/10, 104a/13, 109a/16, 110b/5, 110b/11, 110b/12, 114a/9, 121a/4, 146a/1
düzül-miş 19b/7	
eri-miş 61a/9	
eriş-miş 40b/15	et-mişler 61b/5
et-miş 27b/4, 38b/4, 41a/14, 93a/10, 93a/11	eyle-mişler 62a/9
eyle-miş 96b/13	-mişlerdir - 9 -
geç-miş 49b/18, 113b/10	bildir-mişlerdir 114b/9
i-miş 93b/9, 97b/9, 121a/7	di-mişlerdir 55b/10
in-miş 99b/18	et-mişlerdir 82a/6, 96b/8, 97b/10, 101a/1, 119b/8
irkil-miş 92b/8	eyle-mişlerdir 76b/15, 84a/14
işlen-miş 137a/18	-mişlere - 3 -
kesil-miş 88b/9, 100a/6	gel-mişlere 77b/19
piş-miş 80b/4, 86a/1	ye-mişlere 86b/7, 88b/14
şiş-miş 141a/15	-muş - 49 -
temizlen-miş 120b/10	bul-muş 93a/10
yetiş-miş 52b/16, 53a/9, 104a/2, 105a/5	doñ-muş 37b/4
yüsil-miş 33a/4	ķavrul-muş 36b/18, 119a/4, 120b/19, 129a/17
zehirlen-miş 122b/18	ķo-muş 39b/19
-mişdir - 12 -	ķop-muş 64b/15
et-mişdir 11a/12, 25b/11, 42a/18	ķurtul-muş 47a/9
eyle-mişdir 8b/13, 10a/18, 42a/17, 63a/3, 145b/6	ķuru-muş 143a/2
it-mişdir 9b/8	ol-muş 20a/8, 30a/1, 36a/2, 74a/2, 74b/13, 75b/15, 76a/3, 84a/15, 91a/8, 94b/10, 95b/8, 103b/17, 104a/19, 104b/8, 126a/4, 126b/8, 136b/5, 138b/18, 139a/1, 139b/7, 140b/15, 143b/2, 144a/14
yetiş-mişdir 84b/1	olun-muş 112a/11, 127b/11, 134b/4
-mişi - 3 -	toñ-muş 33a/1, 34a/13, 34a/14, 42b/18, 49a/14, 113b/5
biş-mişi 45a/2, 111b/16	tur-muş 92b/9
gel-mişi 76a/4	tutul-muş 103a/12
-mişini - 2 -	urul-muş 71a/1
biş-mişini 76a/2	urun-muş 49a/8
geç-mişini 50b/6	uyu-muş 61b/6
-mişiniñ - 1 -	uyuş-muş 62b/16
biş-mişiniñ 45a/13	-muşdur - 19 -
-mişler - 50 -	ol-muşdur 7a/17, 8b/12, 12b/9, 24b/18, 65b/19, 121b/4
di-mişler 6b/6, 29b/3, 35a/1, 36a/12, 36b/7, 41a/8, 45a/11, 46a/12, 48b/2, 49b/13, 51a/5, 51a/9, 53a/18, 53b/16, 56b/1, 56b/10, 59a/6, 61b/18, 65a/10, 66a/17, 66a/18, 67b/19, 71b/1, 73a/11, 73a/12, 77a/4,	olun-muşdur 10a/1, 42b/8, 63a/3,

66a/15, 73a/6, 77a/13, 89b/17, 102a/17, 114b/11, 120a/17, 123b/12, 131a/9, 144a/16	-müşler- 4 - gör-müşler 4b/4, 55a/17, 57b/8, 114b/14
-muşu - 3 - kavrul-muşu 106b/7 ol-muşu 53a/17 olun-muşu 30b/17	-müşlerdir - 1 - getür-müşlerdir 106a/3
-muşıdı - 1 - olun-muşıdı 117a/10	+na - 5 - ba ^c zı+na 10a/17, 10a/18 buğu+na 32a/14, 53a/5
-muşından - 1 - ol-muşından 111a/6	+ña - 63 - bu+ña 8a/17, 8a/19, 8b/1, 8b/4, 8b/7, 8b/16, 9b/6, 10b/2, 10b/11, 10b/13, 10b/15, 10b/17, 10b/19, 11a/1, 11a/2, 11b/10, 24b/12, 24b/13, 26a/9, 26a/14, 26b/2, 26b/7, 26b/8, 29a/6, 29b/15, 30b/19, 39b/2, 50b/7, 53b/1, 55a/18, 55b/6, 62b/4, 71a/8, 73b/1, 74b/10, 88a/11, 90a/14, 94b/7, 102a/14, 108a/4, 115a/11, 115a/13, 115a/19, 115b/3, 115b/6, 115b/9, 115b/13, 116a/3, 116a/8, 116a/15, 116a/16, 116a/17, 116a/19, 116b/2, 116b/4, 116b/6, 116b/8, 116b/10, 116b/12, 116b/14, 116b/16, 117a/2, 132a/10
-muşınıñ - 1 - olun-muşınıñ 55b/1	+nda - 4 - bu+nda 24b/19, 26b/16, 40a/17, 133a/10
-muşlar- 3 - bul-muşlar 77b/13 ço-muşlar 63a/2 toğ-muşlar 88b/15	+ndan - 95 - ağaçkavunu+ndan 105a/14 bu+ndan 4a/2, 4b/7, 4b/8, 4b/10, 4b/17, 5b/9, 6b/6, 6b/7, 7a/6, 7a/8, 7a/9, 10a/2, 10b/11, 11a/5, 15a/14, 20b/9, 21b/14, 24a/18, 26b/7, 27a/7, 27b/1, 29a/16, 31a/6, 35a/18, 36b/1, 38a/14, 42b/4, 43a/19, 43b/5, 45b/15, 46a/16, 47a/6, 47a/15, 47b/4, 48a/5, 48a/9, 48a/15, 48b/13, 50a/16, 51b/5, 51b/12, 51b/19, 53b/14, 53b/19, 54a/13, 54a/18, 54b/9, 55a/5, 55b/19, 56a/16, 56b/10, 57b/7, 57b/12, 58a/6, 58a/9, 58b/7, 60b/2, 61a/13, 62a/8, 62b/15, 63b/2, 64b/5, 66a/10, 67b/16, 70a/9, 72b/8, 72b/18, 73a/12, 74a/8, 75a/17, 80b/3, 81a/3, 84a/2, 84a/10, 87b/17, 88a/1, 88b/9, 89b/10, 94a/11, 95a/8, 95a/10, 100b/16, 101a/5,
-muşlara - 1 - şoğ-muşlara 86b/8	
-muşlardır - 1 - buyur-muşlardır 8b/3	
-müş - 16 - dögül-müş 36b/7, 50a/16, 83a/16, 106b/9, 108b/6, 120b/12, 121a/10, 128b/12, 135b/12 gör-müş 67b/4 görül-müş 137a/18 göyün-müş 99a/5 sögün-müş 108a/15, 108a/16, 108b/6 üş-müş 107b/8	
-müşi - 1 - dögül-müşi 110a/14	
-müşine - 1 - dögül-müşine 36b/6	
-müşini - 1 - dögül-müşini 63a/12	

101a/9, 101a/16, 103b/11, 103b/14, 105b/12, 114a/5, 119b/9, 134b/9, 139a/12, 143b/13	+niñ - 70 -
+nde - 13 -	ağacqa ³ unı+niñ 91b/15
üzeri+nde 8b/3, 32a/7, 38a/17, 50b/5,	arpa+niñ 94a/8, 94a/13, 106b/6
61b/17, 63a/11, 77a/9, 78b/17, 84b/3,	ayva+niñ 54b/15, 125b/8
141a/8, 141a/13, 144a/2, 145b/17	bağla+niñ 64a/2
+nden - 1 -	baldırıkara+niñ 124b/15
öteki+nden 124b/13	bevva+niñ 37a/9
+ne - 19 -	çalı+niñ 56a/12, 88a/14
birbiri+ne 6b/8, 18a/3, 18a/16,	devā+niñ 78a/6
20b/16, 21b/15, 30b/16, 61b/8, 66b/3,	em ^c ā+niñ 132b/1
78b/17, 113b/18, 138a/11, 138b/15, 145b/3	eşyā+niñ 75a/19
biribiri+ne 19a/2	eṭibbā+niñ 42b/17, 96b/14, 114b/2
boğadikeni+ne 57b/15	ğayrı+niñ 59b/14
fildişi+ne 71a/12	ğidā+niñ 21a/16, 21b/2
kendü+ne 32b/7	ğasta+niñ 6a/1, 32a/7
yeryüzi+ne 9b/12	ğasta+niñ 12b/3, 70b/5, 70b/6
yüregi+ne 38b/3	hāvā+niñ 128a/12
+nı - 91 -	hindibā+niñ 112a/9, 112b/4
ağacqa ³ unı+nı 28b/19	humma+niñ 25a/1, 25a/9, 122a/11
ağzu+nı 131b/14	hükemā+niñ 76b/13
bal-mümü+nı 138a/17	istiskā+niñ 20a/15, 127b/18
boğazı+nı 26b/4	karınca+niñ 107b/4, 107b/6
bu+nı 9b/11, 11b/12, 20a/18, 21a/8,	kaşaba+niñ 65b/7
23b/4, 27b/14, 27b/17, 28a/11, 29a/19,	kehrübā+niñ 84a/17, 84b/10, 84b/11
29b/5, 30a/10, 30a/11, 30a/19, 30a/20,	kurbağa+niñ 61b/3
31b/4, 32a/11, 32b/4, 33b/10, 34a/2, 34a/18,	kuvā+niñ 10a/8, 10a/9
34b/15, 34b/17, 35b/11, 36b/17, 37b/10,	mağara+niñ 102b/13
39a/5, 39a/17, 39b/15, 40b/1, 40b/6, 41b/13,	māliḥūlyā+niñ 14b/6
42a/10, 45b/12, 47a/19, 47b/9, 48a/2, 48a/8,	māmīşā+niñ 94b/16
48a/14, 49b/14, 50a/18, 50b/11, 51a/9,	mulūḥiyā+niñ 102a/2
51b/4, 54a/19, 54b/5, 54b/14, 55b/3, 59a/1,	mūmiyā+niñ 102b/9, 102b/11
59a/8, 59a/19, 60a/6, 60b/2, 60b/5, 60b/8,	na ^c nā+niñ 106b/16
61a/3, 61b/14, 62a/12, 64b/8, 70b/3, 73a/17,	niğola+niñ 120b/9, 122b/5
74a/19, 74b/15, 75a/14, 76a/7, 78a/10,	^c oşmanlı+niñ 100a/10
80b/12, 83b/4, 84b/19, 88b/4, 96a/6, 96b/4,	piraşa+niñ 80b/7
97a/5, 97b/8, 98a/13, 98a/19, 98b/15,	re ^c āyā+niñ 100a/4
98b/18, 102b/5, 102b/6, 104a/9, 108a/10,	şafra+niñ 5a/13, 44b/7, 61a/3,
133a/7, 137a/13, 140b/6, 140b/9	125a/19, 131b/10
koçboynuzı+nı 112a/3	sağmuniya+niñ 55b/6
namāz-būr+nı 144b/16	senā+niñ 57b/10
	sevdā+niñ 5a/16, 24a/10
	şamfistığı+niñ 69b/10
	vebā+niñ 126b/17
	yara+niñ 142b/4
	yumurta+niñ 121a/16

<p>+niñdir- 1 - niğola+niñdir 120a/18</p> <p>+ni - 2 - erhāyi+ni 38a/1 kuşüzümi+ni 121a/5</p> <p>+niñ - 90 - ağdiyye+niñ 4a/6 bāṭniyye+niñ 8a/16 benefşe+niñ 109b/8 berrī+niñ 40b/19, 114a/2 bostānī+niñ 81a/8 cebelī+niñ 62b/14 cederī+niñ 23b/10 cerīde+niñ 4a/9 cezīre+niñ 99b/13 cümle+niñ 139b/6 demürdikenī+niñ 28a/3 dişi+niñ 55b/17 ebegümeci+niñ 102a/2 edviyye+niñ 12a/8 ef̄ ī+niñ 32b/8 evvelki+niñ 113b/19 hindī+niñ 105a/9 huşye+niñ 21b/11, 23b/10 igne+niñ 36a/6 ḳahve+niñ 76b/12, 76b/15, 76b/18, 77b/10, 77b/12, 77b/15, 77b/19, 78a/4, 78a/8 ḳāḳule+niñ 71b/4, 71b/7, 71b/8 ḳārüre+niñ 12b/19, 13a/7, 13a/13, 13a/14 ḳarye+niñ 100a/7 kebābe+niñ 79a/16 kebere+niñ 80a/1 keçi+niñ 9b/16, 21b/15, 87a/13, 93a/14 kiçi+niñ 97a/14, 97a/16 kilye+niñ 21b/6 kimesne+niñ 93b/19 kimse+niñ 29b/12 kişi+niñ 106a/16 maşṭakī+niñ 100a/15 māsūye+niñ 122a/18, 124b/6, 124b/12, 125a/13, 125b/2, 125b/7, 133a/17, 135b/17, 136a/10 ma^c de+niñ 7a/19, 7b/18</p>	<p>meşāne+niñ 21a/2, 21a/3 mi^c de+niñ 12b/16, 13a/7, 93a/8, 119a/17, 120a/15, 126a/3, 132a/19, 137b/14 muḥarrike+niñ 135a/3 nesne+niñ 41a/7, 110b/2 peçe+niñ 84a/19 penbe+niñ 75b/5 rāzī+niñ 80b/17, 137a/1 rāziyāne+niñ 9b/12, 20b/9 şelāşe+niñ 11b/12 serçe+niñ 63a/9 ṭabī^c iyye+niñ 10a/12 taḳvīmü'l-edviyye+niñ 79a/2 ^c unşuriyye+niñ 8b/8 vişne+niñ 73b/13 yevmī+niñ 24b/7 zıḳḳī+niñ 20a/8</p> <p>+niñdir- 8 - māsūye+niñdir 120a/10, 120b/17, 122b/11, 125b/17, 126a/6, 127a/10, 135b/11, 137a/4</p> <p>+nlar - 16 - bu+nlar 8b/2, 11a/12, 12a/1, 14a/7, 14b/17, 15a/16, 16a/15, 19b/2, 19b/4, 19b/9, 20a/6, 22b/5, 57a/17, 60a/16, 95b/6, 142b/1</p> <p>+nlara - 12 - bu+nlara 11a/5, 18b/8, 19b/5, 75a/12, 86b/6, 114b/8, 115b/16, 115b/18, 116a/1, 116a/5, 116a/14, 122b/3</p> <p>+nlardan - 11 - bu+nlardan 5a/5, 10a/19, 10a/20, 23a/9, 23b/13, 44a/7, 61b/6, 83a/4, 103a/6, 143b/7, 143b/9</p> <p>+nlardır - 43 - bu+nlardır 7b/8, 15a/14, 18a/18, 21a/1, 21a/5, 22a/11, 22a/12, 22a/14, 22a/17, 22b/1, 22b/2, 22b/4, 22b/15, 22b/18, 25a/19, 57a/7, 86a/12, 114b/19, 115a/6, 115a/12, 115a/14, 115a/18, 115b/1, 115b/4, 115b/6, 115b/10, 115b/12, 116a/4, 116a/7, 116b/4, 117a/11, 117a/12, 117a/17, 117a/19, 117b/3, 117b/7, 117b/10, 117b/14, 118a/2, 118a/8,</p>
--	--

118a/13, 118a/16, 144b/8

+nları - 26 -

bu+nları 4b/12, 8b/1, 10a/3, 10a/4, 11a/4, 104b/17, 121b/8, 123a/11, 124b/9, 128a/15, 129b/2, 129b/6, 130a/1, 130a/5, 130b/3, 130b/8, 131b/7, 131b/12, 131b/18, 132a/7, 135b/13, 136a/4, 136b/17, 140a/3, 141a/3, 144b/11

+nlarıñ - 15 -

bu+nlarıñ 19b/3, 20a/10, 24b/5, 24b/10, 73a/3, 98b/15, 100a/2, 106a/10, 110a/18, 112a/13, 114b/3, 114b/9, 114b/13, 130a/14, 143b/3

+nuñ - 312 -

bu+nuñ 6b/16, 10a/8, 10a/10, 13a/4, 13b/5, 18b/17, 23a/9, 23a/18, 24b/19, 25a/4, 25b/18, 26a/2, 26a/14, 26b/17, 27a/6, 27a/18, 27a/19, 27b/4, 27b/9, 28a/3, 28a/10, 28b/12, 28b/16, 29b/7, 29b/9, 30a/12, 30b/9, 31a/13, 31b/1, 31b/3, 31b/5, 31b/19, 32a/3, 32a/14, 33b/7, 33b/12, 33b/13, 33b/14, 34a/3, 34a/19, 35a/17, 36a/10, 36a/11, 36b/6, 37a/16, 38a/10, 39a/15, 39b/4, 39b/12, 40a/5, 40a/7, 40a/15, 40b/13, 42a/14, 43a/11, 44a/16, 44a/19, 44b/3, 45b/4, 45b/5, 45b/7, 45b/10, 45b/19, 46a/2, 46a/5, 46b/2, 46b/11, 47b/4, 47b/5, 47b/7, 47b/14, 48a/7, 48b/4, 48b/12, 49a/2, 49a/8, 49b/1, 50a/7, 50a/14, 50b/5, 50b/9, 50b/10, 50b/14, 50b/15, 51a/12, 51a/17, 51b/11, 52a/1, 52a/11, 53a/4, 53a/9, 53a/12, 53a/16, 55a/16, 55b/8, 56a/9, 56a/15, 56a/18, 56b/6, 56b/7, 57b/3, 57b/11, 57b/16, 58a/12, 58a/15, 58b/3, 58b/7, 58b/15, 58b/16, 59a/6, 59a/11, 59a/19, 60a/1, 60a/14, 60b/7, 61b/13, 61b/16, 62b/4, 62b/10, 62b/16, 63a/1, 63b/11, 64a/5, 64a/9, 64b/1, 64b/11, 65a/13, 65a/14, 66a/11, 66a/15, 67b/3, 67b/7, 67b/19, 68a/13, 68b/1, 68b/18, 69a/6, 69a/19, 69b/7, 69b/18, 70a/4, 70a/5, 70a/10, 70a/16, 70b/8, 70b/12, 71a/15, 71b/10, 71b/11, 72a/7, 72a/10, 72b/4, 72b/7, 72b/8, 73a/8, 73a/12, 73a/16, 73b/2, 73b/5, 73b/12, 74a/1, 74a/5, 74a/6, 74b/2, 74b/4, 74b/18,

75a/8, 75b/16, 75b/18, 76a/17, 76b/2, 76b/11, 77b/16, 78a/17, 78b/1, 78b/2, 78b/14, 79a/6, 79a/7, 79a/8, 79b/4, 79b/5, 80a/4, 80a/7, 80a/18, 81b/2, 81b/8, 82a/14, 82b/1, 82b/6, 82b/8, 82b/12, 82b/17, 82b/19, 83b/7, 84a/14, 84b/14, 85a/2, 85a/7, 85a/16, 85b/2, 85b/10, 87a/12, 87a/14, 87a/19, 87b/1, 87b/15, 87b/18, 88a/17, 88a/18, 88b/15, 88b/17, 88b/19, 89a/8, 89a/17, 89b/3, 89b/14, 90a/11, 90a/16, 90a/17, 91a/7, 91a/8, 91b/1, 91b/18, 91b/19, 93b/5, 93b/6, 93b/18, 94a/6, 94b/2, 94b/7, 94b/11, 94b/18, 95a/1, 95a/2, 95a/10, 95a/11, 95a/15, 95b/7, 95b/9, 95b/15, 96a/5, 96a/8, 96a/9, 96b/9, 96b/10, 97a/9, 97b/3, 97b/11, 97b/17, 98a/1, 98a/3, 98a/8, 98a/15, 98a/18, 98a/19, 98b/14, 99a/6, 99b/6, 99b/16, 100b/19, 101a/1, 101a/10, 101b/1, 101b/8, 102a/8, 102a/13, 102b/8, 102b/17, 103a/2, 103a/18, 103b/1, 103b/4, 103b/18, 104a/2, 105a/10, 105a/15, 105b/7, 105b/11, 105b/17, 105b/18, 106b/9, 106b/12, 106b/15, 107a/4, 107a/6, 107b/19, 109a/5, 109b/17, 110a/14, 111a/3, 112a/10, 113a/6, 113a/8, 113a/11, 113b/9, 113b/18, 114a/3, 114a/18, 114a/19, 121b/6, 131a/12, 133a/13, 134a/5, 139a/9, 146a/1

dārū+nuñ 35b/11

ķuzu+nuñ 34a/11

pazu+nuñ 56a/11

zerdālū+nuñ 99b/9, 99b/10

+nuñla - 4 -

bu+nuñla 56a/7, 83a/16, 92b/16, 146a/2

+nūñ - 2 -

incü+nūñ 91a/12, 91a/19

-r - 147 -

acı-r 15b/13

bağla-r 40a/2, 50b/6, 62b/11, 72b/15, 73b/12, 106b/4

başla-r 45a/14, 81b/14, 87b/15

beñze-r 8a/10, 8a/13, 10a/15, 10b/11, 10b/13, 10b/18, 10b/19, 11a/1, 11a/2, 11b/19, 12a/1, 26b/2, 27a/18, 29b/4, 36a/14,

38b/3, 39b/8, 43b/18, 52b/5, 54b/18, 56a/5, 57b/15, 58a/5, 58b/5, 58b/13, 66b/8, 74b/8, 75a/12, 76b/16, 76b/17, 78b/16, 79a/9, 80b/9, 81b/10, 88b/1, 90a/14, 95a/14, 97a/7, 97b/5, 99b/14, 105b/6, 105b/9, 108a/3, 111b/3, 112b/7, 113b/16, 113b/18, 114a/19, 114b/9, 115b/3, 115b/6, 116a/15	-rlarsa - 1 - ço-rlarsa 113b/8
boya-r 41a/9, 108b/16 büyü-r 24a/16 çabala-r 25b/12, 25b/19 çatla-r 143a/9 çipile-r 25a/16 de-r 35a/16, 60b/18, 72a/3, 104a/15 di-r 6a/17, 32b/16, 33a/9, 44a/5, 49b/3, 55a/8, 55b/12, 58a/9, 58b/3, 62a/18, 71a/15, 71a/18, 75b/16, 76a/8, 79a/17, 82a/7, 82a/8, 86a/5, 86a/6, 87a/13, 92a/1, 92a/2, 92b/7, 93b/18, 94b/5, 95a/2, 95a/12, 107b/4, 109a/11, 111b/1, 114b/3, 122b/18	-rler - 490 - besle-rler 93a/13 de-rler 33b/1 di-rler 5a/9, 5b/1, 5b/2, 5b/4, 5b/6, 6a/8, 6a/9, 6a/10, 6a/11, 6a/12, 6a/13, 6a/14, 6a/15, 6b/13, 6b/15, 8b/3, 8b/4, 10a/8, 10a/9, 10a/20, 11b/4, 11b/10, 11b/15, 13a/1, 19a/6, 19a/16, 20a/7, 22b/7, 22b/8, 24b/2, 24b/3, 24b/12, 24b/19, 25a/5, 25a/7, 25b/10, 25b/11, 26a/14, 26b/8, 27a/18, 27b/8, 27b/10, 27b/14, 28a/2, 28b/1, 28b/4, 28b/5, 28b/10, 28b/12, 29a/3, 29a/12, 29a/13, 29a/17, 29a/18, 29b/1, 29b/4, 29b/8, 29b/11, 29b/15, 30a/7, 30a/8, 30a/13, 30a/20, 30b/2, 30b/3, 30b/13, 31a/3, 31a/7, 31a/8, 31b/3, 31b/17, 32a/9, 32a/15, 32a/19, 32b/1, 32b/6, 32b/17, 33a/5, 33a/9, 33a/14, 33b/1, 33b/6, 33b/13, 33b/14, 33b/15, 34a/1, 34a/5, 34a/12, 34a/18, 34b/4, 34b/15, 34b/19, 35a/1, 35a/10, 35a/17, 35b/1, 35b/10, 35b/12, 35b/13, 36a/2, 36a/3, 36a/10, 36a/13, 36a/18, 36a/19, 36b/4, 37a/2, 37a/4, 37a/5, 37a/9, 37a/18, 37a/19, 37b/5, 37b/10, 38a/13, 38b/3, 38b/9, 39a/1, 39a/2, 39a/5, 39a/17, 39b/9, 39b/13, 40a/4, 40a/9, 40a/13, 40a/16, 40b/10, 40b/20, 41a/11, 41b/2, 41b/8, 41b/17, 42a/14, 42b/7, 42b/9, 42b/15, 43a/1, 43a/2, 43a/6, 43a/8, 43a/12, 43a/13, 43a/17, 43a/19, 43b/18, 44a/4, 44a/7, 44a/11, 44a/16, 44a/17, 45a/15, 45b/1, 46a/11, 46a/18, 46b/3, 46b/10, 46b/18, 47a/10, 47b/8, 47b/14, 48a/1, 48a/7, 48a/16, 48b/3, 48b/11, 49a/19, 49b/14, 49b/18, 50a/7, 50b/3, 50b/16, 51a/1, 51b/1, 51b/2, 51b/6, 51b/10, 51b/14, 51b/16, 51b/17, 52a/3, 52a/10, 52a/16, 52b/4, 52b/16, 53a/15, 53b/2, 53b/9, 53b/15, 54a/2, 54a/9, 54b/6, 54b/18, 55a/19, 55b/8, 56a/4, 56a/5, 56a/6, 56a/12, 57a/18, 57a/19, 57b/6, 57b/14, 57b/16, 58a/5, 58a/10, 58b/1, 58b/6, 58b/9, 58b/13, 58b/16, 59b/2, 60a/8, 60a/18, 60b/12, 61b/17, 62a/6, 62a/7, 62a/15, 62b/14, 63a/2, 63b/3, 64a/12, 64a/16, 64b/8,
eyle-r 25b/8, 86a/19, 86b/12, 107b/9, 137a/16	
kapa-r 108b/5 kayna-r 32a/14 ko-r 124b/13, 124b/14 ovalar 137b/12 oyna-r 40a/5, 89a/9 parele-r 122b/17, 144a/11 şakla-r 29a/5, 35a/3, 47a/1, 63b/2, 70a/1, 78a/18, 79b/4, 91a/16, 91a/19, 105b/17	
tazele-r 112b/4 temizle-r 126b/2, 128a/10, 128a/18, 134b/9, 134b/11, 136a/9, 136a/15, 136a/16	
yaşar 15b/8 yayka-r 134b/11, 144b/12 yi-r 37a/16 yu-r 94a/7	
-rken - 2 - kayna-rken 93a/17, 126a/17	
-rlar - 10 - dāğla-rlar 104a/19 ko-rlar 28a/11, 70a/1, 72a/6, 77b/4, 79a/1, 88b/4, 102b/14, 105b/7 yu-rlar 99a/5	

65a/6, 65a/15, 65b/8, 65b/18, 66a/14, 66b/5, 66b/8, 66b/9, 67a/17, 68a/5, 68a/15, 68b/1, 69b/4, 69b/17, 70a/6, 70b/2, 70b/11, 71a/5, 71a/10, 71a/11, 71a/12, 71a/19, 72a/4, 72b/6, 73a/5, 73a/10, 73b/2, 73b/11, 73b/15, 74a/6, 74b/5, 74b/10, 75b/10, 75b/11, 75b/12, 75b/13, 76a/8, 76b/1, 76b/12, 76b/17, 77a/2, 77a/10, 77b/4, 78a/9, 78a/14, 78b/18, 78b/19, 79a/8, 79a/10, 79b/15, 80a/19, 80b/15, 81b/2, 82a/9, 82b/15, 83a/1, 83b/1, 84a/6, 84a/13, 84a/19, 84b/2, 84b/10, 85a/6, 85b/10, 85b/12, 87a/6, 87a/16, 87b/16, 88a/11, 88a/12, 88a/13, 88b/3, 88b/19, 89a/6, 89b/4, 91a/1, 91b/3, 91b/18, 92a/8, 92a/12, 92a/14, 92b/8, 92b/15, 93a/11, 93b/14, 93b/15, 93b/17, 94a/5, 94a/15, 94a/16, 94b/5, 94b/15, 94b/16, 94b/17, 95a/1, 95a/12, 95a/13, 95a/14, 95b/11, 95b/12, 95b/18, 96b/1, 96b/4, 96b/8, 96b/10, 96b/12, 96b/18, 97a/4, 97a/10, 97b/1, 97b/2, 97b/9, 97b/17, 98a/3, 98b/4, 98b/12, 99b/5, 99b/8, 99b/13, 99b/14, 100a/9, 100a/19, 100b/4, 100b/12, 100b/19, 101a/4, 101a/13, 101a/14, 101a/15, 101b/4, 101b/5, 101b/18, 102a/14, 102a/16, 102a/17, 102a/18, 102b/12, 102b/14, 102b/15, 102b/16, 103b/2, 103b/3, 103b/5, 103b/6, 104a/2, 104a/10, 104a/12, 104b/15, 105a/12, 105b/6, 105b/7, 105b/8, 106a/1, 106a/2, 106a/3, 106b/1, 106b/7, 106b/15, 107b/3, 107b/12, 107b/13, 107b/16, 108a/4, 108b/16, 108b/17, 108b/18, 108b/19, 109b/15, 110a/9, 110a/12, 110b/2, 110b/3, 110b/11, 110b/12, 111b/2, 111b/13, 111b/14, 112a/8, 112a/17, 112a/19, 112b/6, 113a/8, 113a/12, 113a/13, 113a/18, 113b/11, 113b/12, 114a/13, 114a/14, 114a/15, 114a/16, 114a/17, 114a/18, 114b/3, 143b/9	-rsek - 2 - iste-rsek 140b/9, 141a/17
	-rsen - 3 - dile-rsen 143a/10, 143a/16, 143b/11
	-sa - 101 - ağrı-sa 139a/16 ağ-sa 15b/9, 46b/16, 56b/5, 92a/13 alın-sa 101b/13 bağlan-sa 139a/18 boğazla-sa 8a/12 bul-sa 73b/8 çıkar-sa 93a/9, 93a/17 çıkarul-sa 101b/13 dur-sa 107b/7 kaç-sa 28b/9 çal-sa 139a/18 kırıl-sa 93b/19, 100a/5 kon-sa 91b/17, 101a/19 konul-sa 77a/19, 108b/3 kop-sa 53a/1 ko-sa 28a/9 kırı-sa 100a/5 ol-sa 7a/17, 12a/5, 26b/11, 31b/4, 33b/12, 34b/1, 42b/3, 42b/11, 43a/1, 45a/12, 47a/7, 51b/5, 63b/19, 64a/7, 66b/15, 68a/17, 70a/14, 70b/13, 77a/5, 92b/2, 92b/3, 92b/11, 93a/4, 97a/3, 104b/4, 119b/10, 139a/14 olun-sa 30a/16, 31a/10, 31b/5, 36b/11, 37b/12, 38b/15, 39b/8, 40b/17, 42a/12, 42b/4, 45a/9, 46b/9, 47b/1, 49b/9, 62a/9, 65a/10, 66b/16, 69a/10, 72b/5, 75b/17, 80b/12, 81a/1, 81a/6, 82a/11, 85a/10, 90b/14, 92b/16, 95a/17, 95b/15, 100b/17, 101b/10, 103a/3, 106b/12, 107a/3, 110b/16, 129a/6 otur-sa 28b/8 sız-sa 37a/15 şor-sa 104b/6 toğur-sa 86b/10 toğun-sa 92b/17 toñ-sa 74a/1 tut-sa 53a/5 ur-sa 92a/14 yağ-sa 39a/13 yapış-sa 108b/11
yi-rler 29b/1, 35a/17, 72b/2	
-rlerse - 4 - di-rlerse 112a/18, 131b/9 ye-rlerse 87a/4, 90b/9	
-rse - 1 - iste-rse 30b/16	

<p>-salar - 251 - al-salar 95b/15 aşıko-salar 27b/17, 48b/7, 48b/8, 52a/15, 68a/19, 99a/2 ayır-salar 77a/1 bağla-salar 50b/4, 50b/5, 70b/6, 73a/8 bıraç-salar 29a/1, 112b/19 çıkar-salar 52a/8 dāğla-salar 104b/6 karişdır-salar 28a/9, 93a/7, 94b/7, 102b/10, 103b/1, 112a/13 kat-salar 29a/9, 40a/10, 42b/13, 46a/16, 51b/8, 63a/12, 75a/18, 78a/10, 80a/2, 088b/14, 98a/15, 98b/3, 100b/16, 108a/19, 108b/1 kavur-salar 51b/9, 106b/4 kaynad-salar 27b/9 kır-salar 58b/14 koğla-salar 37b/9, 38b/13, 46b/17, 66a/6, 67b/16, 73a/7, 73a/8, 78b/9, 78b/11, 79a/6 koğ-salar 49a/13, 95a/10, 98a/7, 106a/7, 109b/2, 110b/9, 112b/18 koğula-salar 85b/5, 99a/17 koğut-salar 70b/5, 79b/10 ko-salar 29a/1, 31a/15, 35a/5, 38a/2, 38b/10, 39a/13, 44b/15, 44b/18, 45b/11, 52a/7, 53b/11, 54b/2, 56a/14, 60a/5, 61b/7, 67a/6, 70a/9, 70b/15, 75b/2, 75b/4, 75b/6, 78a/9, 78a/17, 78b/8, 83b/14, 88b/6, 97a/2, 98b/7, 99a/15, 101a/16, 106a/12, 107a/4, 108b/1, 108b/2, 108b/3, 108b/4, 112a/1, 113a/15, 122b/19, 139a/18 koy-salar 44b/13 kurut-salar 47b/10 ol-salar 49b/14, 71a/1 otur-salar 34b/17, 36a/16, 43b/4, 44b/18, 60a/14, 66b/2 şoğ-salar 51b/15, 104b/14 şamzır-salar 27b/11, 28b/13, 29b/9, 30a/5, 31a/6, 32a/12, 32a/18, 40a/6, 41a/4, 43a/11, 45a/19, 46b/16, 47a/7, 56a/11, 59b/9, 63a/19, 63b/11, 65a/11, 67a/7, 67a/10, 75a/16, 76a/5, 76b/9, 76b/10,</p>	<p>78b/10, 107b/19, 111a/18 tut-salar 32a/14, 41a/6, 44b/4, 46b/1, 53a/3, 54a/8, 61a/10, 62a/5, 63b/5, 80a/1, 80a/17, 91a/19, 96b/1, 98b/7, 111a/1 ur-salar 28a/10, 28b/8, 33a/4, 33b/16, 40b/17, 41b/14, 42a/3, 45a/14, 45b/6, 47a/2, 49b/17, 52b/19, 54a/7, 56b/3, 59a/2, 59a/4, 59a/19, 60a/6, 60a/12, 60b/6, 61b/2, 61b/4, 62a/2, 64a/7, 64b/7, 64b/9, 67a/15, 68b/5, 70b/10, 72a/3, 73b/1, 75a/4, 75a/6, 75a/7, 76a/3, 76b/5, 76b/6, 79b/8, 79b/9, 79b/13, 80b/1, 80b/13, 80b/19, 82a/11, 83b/2, 85a/14, 86b/5, 89a/4, 89a/15, 89b/8, 91a/1, 91a/5, 95a/8, 96a/15, 96a/16, 97a/18, 98a/8, 98a/9, 99b/12, 100b/7, 101a/4, 101a/7, 102a/9, 106a/17, 110b/1, 110b/19, 113a/10, 113a/14 uyu-salar 57b/4 yağ-salar 54a/19, 99a/1, 104b/10 yala-salar 76a/14, 101b/11 yapışdır-salar 63b/16 yat-salar 38a/17 yu-salar 34b/19, 46b/15, 46b/19, 56a/7, 81a/6, 83a/16, 90a/16, 106a/13 yut-salar 46a/17, 70a/18, 97a/12, 98b/8 yuğ-salar 64a/17, 78b/1, 96b/10</p> <p>-san - 1 - ko-san 143a/14</p> <p>-se - 166 - bil-se 10a/5 çek-se 32a/6, 105a/3 deg-se 104a/18 dökül-se 29b/18, 67b/12 düş-se 8a/10, 108b/9 et-se 119b/9, 121b/9, 121b/15 eyle-se 31b/18, 74b/15, 96b/14, 119b/9 gel-se 29b/13, 37b/9, 58a/8, 63b/17, 96b/12, 114a/5, 145a/15 gerek-se 83b/16, 84b/15 gir-se 73a/12, 75a/5, 92a/11 götür-se 29b/7, 33a/3, 41a/6, 113b/5 göyün-se 5a/18</p>
---	--

<p> iç-se 91a/19 i-se 9a/3, 9a/6, 10b/14, 10b/18, 11a/1, 11a/3, 11a/6, 11a/13, 11b/17, 11b/18, 12a/6, 12b/2, 12b/4, 12b/8, 13a/4, 13a/19, 13b/1, 13b/6, 14a/7, 14b/17, 15a/16, 15b/3, 15b/8, 15b/15, 15b/19, 16a/6, 16a/11, 16a/13, 16a/16, 17b/17, 17b/19, 18a/1, 18a/12, 18a/15, 18b/11, 18b/13, 18b/19, 19a/2, 19a/17, 19a/19, 19b/9, 19b/14, 19b/17, 20a/4, 20a/18, 20b/1, 20b/3, 20b/9, 20b/12, 20b/15, 20b/16, 20b/17, 21a/8, 21a/12, 21b/3, 21b/8, 21b/9, 22b/6, 22b/7, 22b/8, 22b/9, 22b/12, 23b/4, 24b/15, 24b/17, 25a/9, 25b/8, 25b/10, 25b/16, 26a/3, 26a/4, 26a/5, 26a/16, 26a/18, 26b/9, 26b/12, 26b/13, 26b/17, 29a/5, 36a/5, 36a/6, 39b/2, 40b/2, 40b/3, 45b/7, 49b/8, 53a/6, 56a/17, 60b/13, 67b/2, 69a/2, 74a/6, 81b/14, 88b/9, 88b/13, 92a/13, 94a/10, 94a/14, 95b/1, 99a/16, 101a/8, 101a/19, 103a/5, 103b/17, 108b/7, 115a/14, 115a/17, 115b/9, 117a/1, 129a/12, 133a/8, 136a/18, 139a/15, 139a/19, 141a/9, 144b/19, 145a/11, 145b/4 iste-se 46a/10, 64b/2 ışid-se 47a/7 kesil-se 93b/19 piş-se 88a/3 yedir-se 37a/1 yen-se 72a/19 ye-se 61b/2   yidir-se 141b/5   -sek - 1 - eyle-sek 13a/10   -seler - 738 - bişür-seler 35b/1, 35b/2, 35b/6, 41b/15, 42b/12, 47b/17, 52b/5, 59b/12, 59b/13, 68b/19, 78a/11, 88a/4, 88a/7, 89b/11, 111b/7 çek-seler 28b/2, 34a/2, 34a/9, 34a/18, 37a/15, 38b/1, 38b/18, 45b/3, 48a/2, 48a/9, 50a/1, 51a/3, 51a/7, 52a/5, 52a/7, 52b/3, 52b/15, 68b/12, 69a/7, 71b/13, 75a/8, 82b/17, 83a/19, 83b/3, 85a/13, 87b/13, 91b/9, 98b/11, 101b/15, 106b/4, 108a/9, 108b/13, 112a/16, 113b/6 çigne-seler 53a/1, 66a/18, 66b/12, 70b/7, 82a/9, 83a/18, 83b/19 degir-seler 61b/3 degür-seler 75b/17 dög-seler 48b/12 dök-seler 36a/17, 53a/4, 66b/2, 72b/7, 94b/3, 96a/6 dökün-seler 92b/18 dürt-seler 32a/15, 43a/3, 49b/9, 52b/12, 55b/4, 55b/19, 56b/13, 56b/18, 57a/3, 58a/13, 59a/1, 59a/10, 61a/10, 64a/9, 68b/3, 76b/11, 91a/18, 95a/9, 95b/16, 97a/18, 103b/11, 107b/5, 107b/7, 110a/16, 113a/5 ek-seler 30a/20, 34a/19, 34b/7, 39b/16, 46b/13, 48b/13, 48b/15, 50a/18, 54a/19, 54b/5, 57a/12, 57a/13, 60a/13, 62a/18, 62b/15, 63a/15, 71a/16, 73a/16, 74b/14, 80b/18, 88b/5, 98b/2, 110a/16, 112a/3, 112b/12, 113a/16 et-seler 31a/3, 31b/8, 39b/18, 51a/4, 55a/3, 56a/3, 56a/14, 58a/15, 87b/14, 144a/12 eyle-seler 27b/10, 28b/5, 28b/6, 29b/6, 30a/2, 30b/6, 30b/7, 31a/9, 31b/4, 31b/9, 32a/11, 32a/18, 33a/11, 33a/12, 34a/4, 34b/7, 34b/8, 34b/18, 35b/5, 36b/17, 37a/2, 37a/17, 37b/14, 38a/11, 38a/15, 38a/16, 38b/13, 39a/16, 39b/2, 40a/1, 40b/2, 41b/18, 42a/11, 42a/12, 42b/1, 44a/2, 44b/4, 44b/19, 45a/7, 45a/10, 45b/6, 45b/7, 45b/18, 46b/3, 46b/7, 47a/2, 47a/5, 47a/18, 47b/9, 47b/13, 47b/19, 48b/4, 48b/13, 51a/14, 52a/13, 52b/8, 52b/9, 52b/19, 53a/2, 53a/8, 53b/6, 54a/13, 54b/1, 55b/3, 55b/16, 56a/1, 57a/2, 58a/7, 58b/11, 59b/5, 59b/7, 60b/3, 60b/9, 61a/4, 61a/5, 61a/8, 61a/9, 63a/1, 64a/8, 64a/10, 64b/10, 64b/16, 65a/13, 65b/1, 65b/2, 66a/19, 66b/1, 66b/18, 67a/9, 68a/10, 68a/11, 68a/12, 68b/7, 70a/13, 71a/17, 71b/15, 73a/7, 74b/12, 76a/16, 79a/13, 79b/10, 79b/19, 80a/4, 80b/5, 80b/11, 81a/3, 82a/14, 83a/17, 85a/3, 86b/3, 87b/2, 88b/12, 88b/16, 91a/5, 94b/18, 95a/8, 95b/2, 96a/7, 97a/19, 97b/6, 99a/13, 99a/14, </p>
--

99a/18, 99b/12, 100b/13, 101a/6, 101b/14,
 102a/6, 103a/7, 103b/7, 103b/8, 104a/5,
 104a/7, 104a/8, 104b/11, 106b/5, 107a/11,
 107b/10, 107b/17, 108a/10, 109b/3, 110b/15,
 110b/17, 111a/17, 111b/5, 111b/9, 111b/12,
 111b/17, 112b/10, 121b/1
     ez-seler 63b/12, 69a/11
     getür-seler 38b/18
     götür-seler 34a/14, 35a/15, 49a/5,
 52a/14, 60a/3, 68a/18, 71a/1, 101a/8,
 111a/16, 113b/1, 113b/7
     götürt-seler 71a/10
     içir-seler 43b/19, 139a/16
     iç-seler 27b/6, 27b/15, 28a/4, 28b/6,
 29a/14, 29b/17, 29b/20, 30a/10, 31a/14,
 33a/16, 33a/17, 33a/18, 34a/3, 36b/5, 37a/6,
 37b/8, 37b/19, 38a/5, 38b/2, 38b/16, 40b/5,
 40b/9, 40b/12, 41a/20, 42a/4, 42b/16, 43a/2,
 44a/4, 44a/5, 44a/9, 44a/11, 44b/11, 44b/16,
 45a/5, 46a/4, 46b/8, 47a/16, 47b/4, 47b/11,
 48a/10, 49a/4, 49a/6, 49a/19, 51a/4, 51a/10,
 51a/15, 51a/17, 51b/12, 52a/12, 52b/1,
 53b/5, 54a/5, 54a/15, 54b/7, 55a/3, 55b/15,
 56a/9, 56b/5, 56b/18, 57a/4, 57b/9, 57b/19,
 59a/9, 59b/8, 59b/13, 60a/6, 60b/8, 60b/10,
 63a/19, 64b/12, 65a/12, 65a/13, 65a/19,
 66b/19, 67a/11, 68a/18, 69a/12, 69b/16,
 70a/8, 70b/3, 71a/7, 71b/3, 71b/16, 72b/16,
 73a/6, 73a/18, 73b/4, 73b/9, 73b/16, 73b/17,
 74a/3, 74a/4, 74a/7, 74a/8, 74a/11, 74b/1,
 74b/15, 74b/18, 75a/6, 75a/17, 75b/18,
 76a/13, 76b/6, 76b/7, 77b/9, 77b/13, 78a/2,
 78b/4, 78b/12, 79b/10, 80b/2, 81a/1, 82a/19,
 82b/6, 82b/10, 83b/5, 83b/7, 84a/4, 84b/17,
 84b/18, 85a/1, 85a/17, 85b/4, 85b/7, 86a/16,
 89b/14, 90a/11, 91a/16, 91b/14, 91b/16,
 92a/9, 92b/4, 93a/5, 93a/7, 93b/4, 94a/17,
 94b/1, 94b/3, 94b/4, 94b/11, 94b/12, 94b/14,
 96a/8, 97a/11, 98a/5, 99a/19, 99b/7,
 100b/15, 101a/5, 101a/16, 102a/8, 103a/8,
 103a/9, 103a/17, 103a/18, 103b/8, 103b/10,
 104a/5, 105a/10, 105a/18, 107a/2, 108a/2,
 109a/6, 109a/18, 109b/4, 110a/10, 110a/15,
 110b/1, 111a/6, 111b/4, 111b/7, 111b/8,
 112a/15, 112b/11, 113a/2, 113b/3, 114a/4,
 114a/6
     içür-seler 32b/3, 32b/4, 33a/15,
 36a/7, 38a/4, 39a/1, 39a/6, 42b/2, 42b/4,
 43b/13, 43b/16, 44a/2, 44a/18, 47b/2, 59a/8,
 61a/19, 61b/15, 63a/1, 63a/13, 63b/4,
 63b/10, 63b/12, 68b/6, 71a/13, 79a/4, 82b/6,
 88b/10, 88b/16, 99b/3, 103b/7, 129b/10,
 129b/15, 130a/16, 139a/17, 139b/10,
 141a/16
     it-seler 53a/11, 76b/11, 78a/11
     sögündür-seler 86b/2
     sür-seler 30a/4, 30a/18, 31b/6,
 32a/19, 37a/17, 37b/13, 37b/14, 40a/8,
 41a/3, 44b/11, 44b/14, 45a/2, 45b/13, 47a/3,
 47a/7, 47b/13, 49b/8, 54a/19, 56a/17,
 56b/12, 56b/19, 58b/10, 58b/11, 58b/12,
 59a/4, 59b/5, 62a/1, 63a/11, 63b/5, 63b/6,
 64b/4, 66a/10, 68a/8, 70a/3, 70b/10, 70b/19,
 72a/8, 72a/9, 74a/12, 75a/6, 75a/14, 76a/6,
 79b/1, 80b/11, 81a/4, 82b/12, 83b/15, 85b/6,
 85b/9, 89a/9, 91a/6, 91a/17, 94a/17, 98b/3,
 98b/9, 98b/10, 99a/1, 101b/12, 103b/15,
 103b/16, 104a/8, 106a/16, 106b/1, 108b/12,
 109a/16, 110b/14, 112a/2, 113a/6, 114b/15,
 114b/16, 122a/11, 139b/10, 141a/14,
 141a/15, 142b/2
     sürt-seler 28b/2
     sürün-seler 108b/7
     üfür-seler 70b/14, 108b/10
     vir-seler 27a/7, 37a/3, 43b/15,
 57b/12, 69b/9, 74a/13
     yedir-seler 61b/1, 63b/13, 97b/4
     yedür-seler 27b/16
     ye-seler 29a/2, 30b/8, 39a/12, 39b/2,
 40a/10, 43a/15, 43a/16, 44b/12, 45a/5,
 45b/14, 45b/15, 46a/10, 46a/14, 47b/4,
 48a/16, 48a/19, 49b/13, 49b/18, 50a/17,
 50b/2, 50b/6, 51a/9, 51b/7, 51b/9, 54a/13,
 54b/5, 54b/15, 55b/5, 55b/16, 56a/8, 56a/10,
 56b/2, 56b/10, 56b/13, 56b/14, 58a/7, 58b/7,
 59b/18, 60a/6, 61a/15, 62b/12, 65a/14,
 65a/19, 65b/1, 66a/12, 67b/16, 68b/13,
 68b/17, 70a/3, 70a/14, 72b/3, 72b/14, 74a/9,
 74a/14, 74b/17, 75b/7, 80a/2, 80a/5, 80a/7,
 80b/3, 80b/14, 81a/1, 81a/6, 81a/16, 81a/18,
 81b/7, 82a/15, 83a/9, 85a/4, 85a/10, 86b/10,
 88a/4, 88a/5, 89a/9, 90a/15, 90b/7, 91a/8,

91a/9, 91a/16, 91b/10, 91b/16, 97a/16, 99b/3, 99b/4, 99b/9, 99b/10, 100b/8, 101a/6, 102a/9, 102a/13, 106b/2, 107a/8, 107b/9, 109a/7, 111a/16, 112a/5, 114b/16 yidir-seler 28a/5, 36b/17, 56a/1, 141b/7 yidür-seler 30a/1 yi-seler 30a/12, 34a/18, 35a/5, 35a/8, 35a/9, 35b/2, 36b/13, 36b/18, 36b/19, 37a/7, 37b/8, 37b/10, 38b/7, 39a/17, 41b/7, 41b/14, 42a/8, 61b/6, 85a/15	98a/11, 98b/14, 98b/15, 99a/8, 99b/4, 100b/10, 100b/19, 101b/5, 102a/3, 102b/9, 103b/5, 104a/2, 105a/5, 105b/10, 106a/8, 106a/18, 106b/16, 107a/11, 108a/3, 108a/14, 108b/17, 109a/12, 110b/3, 111a/9, 111b/14, 113a/19 a° zā+sı 93b/19 bağla+sı 39b/5, 49a/2, 67a/7, 76b/5 ba° zı+sı 8b/7, 9a/18, 9a/19, 9a/20, 9b/2, 9b/3, 9b/4, 9b/5, 19b/2, 19b/3, 19b/4, 19b/5, 114b/4, 114b/10, 114b/11, 117a/3, 117a/7 beķā+sı 6b/15 boya+sı 74a/15 cilā+sı 55b/12, 56a/7, 62a/8, 67a/13, 69a/15, 70b/18, 72a/5, 75a/3, 80b/10, 90b/11, 94a/12, 95b/13, 111a/8 çorba+sı 15a/4, 17a/19, 17b/16, 17b/18 deryā+sı 52a/10 eczā+sı 127b/16 eṭibbā+sı 99a/12 evlā+sı 67a/4, 72b/12, 101b/8 fazla+sı 11a/7 ğayrı+sı 55b/11 ğidā+sı 15b/14, 29b/14, 35a/19, 36a/2, 40b/15, 45a/12, 52b/18, 55a/8, 57a/8, 62b/13, 64b/18, 68b/10, 68b/18, 69b/15, 72b/4, 81a/17, 83a/6, 106b/5 ğidā+sıçün 90b/5 ḥāfıza+sı 38b/5 ḥalūka+sı 72a/19 ḥāşşā+sı 131b/4 ḥulāşā+sı 101a/2 ḥummā+sı 14a/16, 16b/1, 17a/11, 26b/3, 26b/11 ḥükemā+sı 97b/9 ısıtma+sı 64b/9 iḳtizā+sı 7b/5 istiskā+sı 72a/13 iştihā+sı 5b/14, 25b/15, 26a/1 ķābızā+sı 49a/6 ķangı+sı 5b/10 ķara+sı 111b/2 ķāzı+sı 62a/15, 62a/17 ķoķu+sı 35b/8, 53b/1, 54b/15,
-señ - 2 - dile-señ 12b/12 et-señ 143a/13 eyle-señ 143a/10	
+sı - 352 - ağrı+sı 13b/10, 16a/2, 16b/1, 16b/8, 27b/10, 30b/5, 42b/5, 44b/8, 45b/3, 62a/11, 86b/12, 87a/3 ağrı+sı-çün 41a/4, 42b/6, 47b/12, 51b/13, 94a/17, 98b/10, 99b/11 ağū+sı 56b/18 alma+sı 39b/18 altıncı+sı 5a/4, 6a/14, 7a/12 ana+sı 55a/8 ° arıza+sı 42b/19 arķa+sı 91a/3, 119b/8 a° lā+sı 30a/13, 31a/13, 31b/17, 32a/9, 32b/1, 32b/17, 35a/2, 36a/3, 38b/9, 39a/9, 40b/7, 40b/11, 40b/14, 40b/15, 42a/15, 44a/19, 44b/19, 46a/19, 46b/18, 49b/1, 49b/6, 50a/5, 50a/15, 51b/2, 52a/3, 52b/18, 53b/9, 55b/7, 55b/17, 56a/12, 56b/9, 57a/5, 57a/8, 57b/2, 58b/13, 59a/5, 59a/13, 59b/2, 59b/9, 60a/17, 61b/9, 62b/5, 62b/10, 63b/7, 63b/14, 64b/13, 64b/14, 65a/9, 66a/1, 66b/5, 67b/9, 68b/8, 69a/3, 69b/4, 69b/10, 70a/12, 70b/3, 71b/9, 71b/17, 72a/16, 73a/13, 75a/10, 76a/8, 77a/3, 77b/12, 78b/5, 81b/4, 81b/11, 82a/6, 82b/16, 83a/2, 83b/10, 84a/6, 84b/11, 85a/6, 85a/19, 86a/6, 86a/13, 87b/11, 88a/2, 88a/8, 90a/7, 90b/9, 91a/10, 92a/10, 92a/15, 92b/10, 93a/4, 93a/12, 94a/5, 94a/15, 95a/15, 96b/16, 97b/18,	

57b/15, 72b/13, 73a/3, 79a/9, 84b/13, 110b/9
 kurbāğa+sı 61b/5
 kır+sı 112a/1, 125b/18, 127a/18,
 144b/10, 145a/15
 kır+sı 48b/15, 49a/16, 83a/7, 89a/3,
 96b/18, 106b/16, 120a/19, 130a/17, 130a/19,
 130b/3, 131a/6, 135b/1, 135b/12
 külā+sı 73b/13, 73b/15
 lahana+sı 72b/6
 muḥāṭara+sı 38b/6
 muḥriḳa+sı 69a/15
 murabbā+sı 17b/16, 109b/18,
 131b/16, 132a/4, 132a/11, 132a/17
 mücellā+sı 30b/11
 mülaṭṭıfa+sı 38a/19, 69a/15
 na° nā+sı 122a/8
 nişāsta+sı 106b/5, 106b/6
 onuncı+sı 6a/12
 para+sı 96b/6, 120b/10
 rāyiḥa+sı 52a/3, 79a/1, 106a/3
 rāyiḥa+sı 5a/12, 32a/3, 35b/8,
 38b/19, 54a/9, 56a/13, 65b/3, 66b/6, 67a/1,
 74b/8, 74b/9, 83a/4, 85a/19, 86a/11, 91b/5,
 94b/2, 100a/18, 103b/5, 106a/8, 107b/12,
 115a/1, 115a/7, 115a/15, 134b/6
 şarı+sı 111b/2, 111b/5, 145a/13
 sevdā+sı 32b/3
 şıraca+sı 141b/7
 şa° şa° a+sı 100a/2
 şorba+sı 47b/15, 47b/16
 taşra+sı 84a/7, 113b/17
 tatlu+sı 37b/17, 39b/16, 54b/12, 92b/7
 toḳuzuncı+sı 6a/11
 tolu+sı 112a/18
 turşı+sı 65a/6
 uyḥu+sı 5b/18, 28a/6
 uyḳu+sı 14a/3, 14a/17, 28a/5
 yara+sı 47a/7, 93b/17, 100b/13
 yavru+sı 55a/9
 yumurṭa+sı 5a/13, 96b/17
 zift-mumyā+sı 75b/9

+sıdır - 10 -
 aşma+sıdır 68a/4
 a° lā+sıdır 72b/13, 92a/19, 108b/18
 kır+sıdır 55a/19, 72a/10

loḳma+sıdır 96b/16
 murabbā+sıdır 34b/2
 yapraklı+sıdır 95a/16

+sın - 84 -
 ağrı+sın 29a/15, 30b/6, 32a/18,
 34b/7, 34b/19, 36a/7, 36b/10, 38b/13, 40a/1,
 40a/6, 42b/7, 44b/15, 45a/14, 51b/15, 52b/8,
 54a/9, 54a/15, 58a/12, 59a/3, 59b/7, 65a/12,
 67a/7, 75b/17, 81a/6, 98b/10, 106a/11
 arzū+sın 29a/11, 78b/12
 borānā+sın 89b/11
 çağla+sın 90b/7
 ğayrı+sın 57a/16
 ğıdā+sın 15b/9, 17b/13, 18a/15,
 19b/9, 20a/16, 21b/11
 havā+sın 17b/13
 iştiḥā+sın 33b/3, 57b/4, 60b/2, 65a/6,
 86b/13, 105b/3
 kaṅġı+sın 80a/1
 koḳu+sın 32a/5, 35a/11, 37a/9,
 43b/4, 44a/19, 47a/6, 47a/12, 54b/8, 62a/4,
 66b/12, 69b/15, 79b/4, 80a/3, 98b/7, 100b/6
 kır+sın 82a/9, 113a/1
 kır+sın 54b/6, 70b/9, 74a/12,
 82a/14, 89a/8
 meslūḳa+sın 72b/3
 rāyiḥa+sın 81a/13, 82a/9, 94b/7,
 98a/18
 şancu+sın 82b/7, 126a/11
 şaru+sın 33a/11, 39a/12
 sevdā+sın 61a/16
 şorba+sın 44a/2
 turşı+sın 80a/5, 80a/8
 yanḳu+sın 102a/6
 yara+sın 59a/2
 yavru+sın 69b/9
 yumurṭa+sın 107b/4

+sına - 151 -
 acı+sına 41b/2
 ağrı+sına 16b/12, 21a/3, 22b/14,
 22b/18, 23a/2, 30b/12, 31a/5, 31a/10,
 31a/16, 31a/19, 32a/14, 32b/14, 33a/11,
 36a/15, 36b/9, 39a/6, 41a/20, 42a/1, 43a/3,
 46b/9, 49a/18, 50a/9, 50b/12, 51b/7, 51b/12,

53a/3, 53a/10, 55a/14, 55b/19, 56b/12, 57b/10, 58a/8, 58b/3, 60b/3, 60b/11, 61a/8, 61b/11, 62b/7, 63a/18, 64b/7, 66b/16, 67b/13, 69a/7, 71b/1, 71b/2, 75a/15, 76a/5, 76b/9, 79a/6, 81b/5, 82a/14, 85a/5, 87b/10, 89a/18, 93b/13, 95a/9, 97b/13, 99a/15, 101b/10, 101b/16, 102a/7, 103b/13, 104a/8, 108b/10, 109a/19, 110a/5, 110b/16, 113b/6, 118b/10, 119a/3, 120a/2, 120a/3, 120a/4, 120a/5, 128b/17, 133b/5, 133b/13, 136b/4, 138b/1, 138b/2, 138b/6, 138b/13, 139a/6, 140b/2, 140b/16, 140b/17, 142a/1, 144b/1	+sında - 33 - ara+sında 7b/14, 7b/16, 7b/17, 8a/1, 10a/15, 20a/8, 59a/14, 61b/2, 77a/19, 93b/7, 143a/4 a° zā+sında 29a/16, 55a/10 deryā+sında 91a/11, 93b/16 eczā+sında 7a/17 ibtidā+sında 51a/8, 81b/12, 81b/16, 104a/19 kağı+sında 11b/18 orta+sında 35b/8, 46a/3, 49a/17, 56b/9, 65a/16, 81a/9, 102b/2 taşra+sında 65b/6 vāqı° a+sında 5b/13, 5b/19 yuğaru+sında 102b/13
altıncı+sına 6a/10 ara+sına 79a/1, 141a/15 a° lā+sına 52a/10, 98b/4 a° zā+sına 32a/15, 116a/6 bāzū+sına 32a/8, 70b/5 ba° zı+sına 80a/12 beķā+sına 12a/4 boza+sına 58a/17 çalı+sına 88a/17 çorba+sına 22a/3 hısta+sına 26b/15 ısıtma+sına 50a/12 ibtidā+sına 51a/8, 67a/14 imtilā+sına 93a/8 istirhā+sına 38a/19 karañu+sına 71b/14 koķu+sına 31a/3, 34a/10, 43a/18, 62a/4, 70a/2, 70a/9, 71b/5, 72b/14, 110b/11 rāyihā+sına 73a/3 şancu+sına 43a/14, 45b/8, 54a/8, 76b/9, 97b/5 şıyruñdı+sına 83b/14 tañla+sına 51a/11 taşra+sına 30b/17 yanķu+sına 102a/5 yara+sına 33a/8, 35a/6, 44a/9, 67b/5, 80a/15, 80a/16, 80a/18, 83b/14, 87a/12, 87a/18, 88b/7, 106b/8, 110b/19, 136a/18	+sındadır - 2 - orta+sındadır 86a/2, 86a/3
+sından - 13 - bāñna+sından 8a/19 istirhā+sından 15a/12 koķu+sından 63b/18, 117a/5 kuru+sından 30a/6, 49a/5, 57b/3, 67a/10 rāyihā+sından 11a/2, 77a/19 şafā+sından 110b/10 şıyruñdı+sından 62a/19 şıyruñdu+sından 37a/10	+sındandır - 4 - eczā+sındandır 98a/18 hāşşā+sındandır 35a/14 hāşşā+sındandır 64b/15, 81a/11
+sınadır - 1 - altı+sınadır 122b/15	+sını - 82 - acı+sını 114a/5 ağrı+sını 31b/10, 45b/18, 46b/7, 122a/15, 122b/2, 128b/1, 128b/2, 134b/12, 134b/13, 135b/16, 136b/7, 138a/6, 139a/16 arzū+sını 51a/18, 78b/12 ba° zı+sını 8b/6, 9b/1, 19b/3, 96b/9 burı+sını 127a/1 çorba+sını 16a/5, 16a/9, 26a/17 eczā+sını 97b/10 ğıñdā+sını 16a/5, 16a/7, 16a/9,
+sınca - 1 - muķtezā+sınca 6b/10	

17b/16, 18a/1, 18b/15, 18b/20, 19a/18, 19a/19, 20a/4, 20b/4, 20b/7, 21b/16, 22a/3, 22a/10, 22b/11, 22b/12, 23a/7, 23a/11, 23a/16, 23b/2, 23b/7, 23b/16, 24a/17, 24b/11, 24b/16, 24b/17, 26a/8, 26a/12, 26a/17, 27a/13	° arabī+si 28b/4, 30b/2, 37a/17 arziyye+si 89a/1 aşlī+si 42b/19 bākiyye+si 58b/19 bere+si 103a/4 berrī+si 60a/17, 112a/10 beşinci+si 5a/1, 5a/4, 6a/14, 7a/12, 7a/15
havā+sını 138a/5 iştihā+sını 56b/4, 126a/3 koğu+sını 57b/18, 70b/13, 118b/18 kuru+sını 82a/12 kuru+sını 38b/16, 74a/13, 88b/5, 96b/19, 110b/18, 111b/9, 113a/5, 113a/6 mecrā+sını 37a/3 murabbā+sını 131b/5 rāyiḥa+sını 9b/12, 70b/7, 79a/6 şarı+sını 111b/4 tuzlu+sını 96b/19 yaru+sını 42b/4 yumurṭa+sını 71b/15	beynī+si 44a/5, 63a/5, 63b/9 birinci+si 6a/12 bostānī+si 60a/17, 68b/9, 112a/9 cāzibe+si 31b/3 cebelī+si 60a/17 cümle+si 7b/7, 8b/13, 8b/16, 64a/13, 84b/16, 99b/16, 109b/12, 114b/9, 116b/18, 119b/13, 128b/19, 131a/4, 131a/7, 133a/15, 142b/19 çeñe+si 40a/5 dāne+si 77a/2, 97a/8, 114b/1 defne+si 76b/17 deri+si 27a/4 desme+si 87b/1 dişi+si 57b/4, 113b/15, 114b/4 dördünci+si 4b/10, 4b/19, 5a/1, 5a/3, 6a/14, 7a/11, 7a/13, 7a/14, 7a/15, 12a/19 dürlü+si 65a/14 ekşi+si 28b/17, 50a/14, 54b/12, 91b/5, 105a/13, 105b/2, 105b/5 eski+si 105a/8 evvelī+si 69a/5, 69b/13, 71b/1, 71b/18, 73b/19, 74a/17, 74b/11, 75b/14, 76a/11, 79a/10, 82a/17, 82b/4, 83b/13, 84a/8, 91b/6, 98a/3, 98b/17, 100a/16, 102b/19, 106b/10, 108a/5, 109a/3, 110b/8, 111a/9, 113b/1 evvelki+si 4b/6, 4b/7, 4b/9, 4b/11, 4b/13, 4b/14, 4b/15, 4b/18, 5a/2, 5a/6, 7a/9, 7a/11, 7a/13, 7a/14, 12b/15, 12b/18 eyü+si 5a/11, 25a/16, 49b/1, 57b/5, 60a/8, 63a/9, 80a/9 fārisī+si 35b/9 fāyide+si 40a/9, 49a/13, 65a/2, 66a/3, 67b/12, 70a/14, 72a/1, 77b/17, 94b/18, 97b/11, 130a/7, 131a/12, 135a/1, 144a/15 fāyize+si 125b/15
+sınıñ - 20 - a° lā+sınıñ 40a/19, 108b/19 ba° zı+sınıñ 9a/20, 80a/12, 114b/3 ḥāşşa+sınıñ 45b/10 havā+sınıñ 119a/17 kırbağa+sınıñ 61a/18 kuru+sınıñ 29a/10, 54a/10, 59a/16, 89b/6, 99b/8 murabbā+sınıñ 132a/2, 132a/7, 132a/16 şaru+sınıñ 39a/9 tatlu+sınıñ 29a/8 yumurṭa+sınıñ 39a/9, 106b/14	
+sıyla - 9 - çorba+sıyla 26b/4 şarı+sıyla 138b/18, 139a/1 şaru+sıyla 37b/11, 57b/3, 60b/5, 73a/19 vāsıta+sıyla 7b/11, 7b/14	
+sıyladır - 1 - beḳā+sıyladır 8a/16	
+si - 362 - ahālī+si 8a/14	

fażlıyye+si 35a/2, 41a/1, 51a/13, 69b/4, 69b/12	südde+si 96b/15
ğalebe+si 8a/3, 11b/1, 16a/6, 78a/11	sürme+si 29a/3
ğalîze+si 39b/1	şu° le+si 113b/13
gice+si 6b/5	tämme+si 65b/5
hamîre+si 13b/14, 131b/5	tâze+si 27a/14, 35a/2, 49a/16, 83a/7, 89a/3, 96b/19, 99b/16, 110b/17
hukne+si 102a/12	tenkıye+si 89a/16, 90b/11, 95a/17, 95b/13
huşye+si 81a/17	tiryâkıyye+si 83b/18
içerü+si 32b/18, 40b/14, 50a/5, 84a/6	°uşâre+si 31a/19, 33a/5, 36b/9, 44b/2, 44b/3, 58a/18, 60a/7, 72a/5, 76a/1, 76a/4, 88b/6, 88b/12, 95a/1, 100b/2, 112a/13, 114a/3, 122b/6, 122b/7, 125a/3, 125a/4, 125a/8, 125b/8, 125b/9, 125b/19, 135b/17
ikinci+si 4b/6, 4b/8, 4b/9, 4b/11, 4b/13, 4b/15, 4b/16, 4b/19, 5a/3, 5a/7, 6a/13, 7a/10, 7a/11, 7a/13, 7a/15, 8b/9, 10a/12, 12b/16, 12b/19	üçünci+si 4b/7, 4b/8, 4b/10, 4b/14, 4b/15, 4b/16, 4b/19, 5a/3, 6a/13, 7a/10, 7a/11, 7a/15, 12a/18, 12b/19
iki+si 29b/8, 46b/11, 59a/14, 61a/14, 77a/15, 124a/15, 143b/12	vuķiyye+si 100a/8
irte+si 62a/16, 71a/15	yabânî+si 82b/6, 83a/6
istiḥâle+si 73b/7	yedinci+si 5a/5
ķaviyye+si 32b/6, 60a/3	zebediyye+si 87a/9, 87a/17
ķâ° ide+si 53a/13, 58b/16	zehirlü+si 82b/19
kendü+si 42a/17, 63b/17, 87b/18, 89a/19	ziyâde+si 54b/10, 62a/11, 68a/3, 68a/14, 68b/2, 69a/13, 70a/4, 70a/16, 70b/8, 70b/16, 71a/4, 71b/6, 73a/2, 73b/5, 74b/6, 74b/19, 75b/9, 76a/18, 78b/14, 79a/7, 79a/13, 79b/5, 79b/14, 81b/1, 81b/8, 82b/2, 82b/12, 84a/12, 85b/10, 85b/18, 88b/17, 89a/11, 89b/2, 89b/15, 90b/18, 94b/11, 95b/10, 95b/17, 96a/10, 99a/7, 102a/1, 103b/19, 104a/13, 105a/11, 105b/5, 105b/18, 107a/7, 107b/1, 108a/1, 108a/13, 108b/15, 109a/8, 109b/16, 111a/13, 112b/5, 114b/3
146a/1	
kimü+si 112b/1	
köşelü+si 96b/11	
küsbe+si 60b/12	
maķüle+si 31b/3	
maştakî+si 64a/15	
mâye+si 34a/12	
mâ° iyye+si 89a/1	
meşâne+si 49b/14, 101a/17	
meme+si 142b/2	
meyve+si 71a/17, 77a/1	
mi° de+si 5b/18, 66a/4, 69b/6, 69b/9, 119b/8, 120b/4	
mu° îne+si 57a/1	
müteżâdde+si 100b/4	
nâḫiye+si 77a/10	
nice+si 96b/14, 100a/1	
şâfi+si 13a/1	
şâlîşe+si 69a/6, 74a/18, 109a/4, 110b/9	
şâniye+si 69a/6, 69b/13, 74a/18, 109a/3, 110b/9	
sekizinci+si 5a/5, 6a/11	
sirke+si 15b/19, 121b/13, 124b/9	
	+sıdır - 10 -
	cevherlü+sıdır 106b/19
	deri+sıdır 7a/8
	ekşi+sıdır 51a/5
	eyü+sıdır 92b/7
	maķüle+sıdır 68b/11
	ma° denî+sıdır 102b/9
	meşâne+sıdır 9a/13
	sirke+sıdır 47a/4
	°uşâre+sıdır 94b/16
	zîre+sıdır 73b/1

<p>+sin - 62 - ° ādiye+sin 93a/5 beşre+sin 136b/1 cümle+sin 137a/11, 143b/8 dāne+sin 49a/5, 49b/12, 49b/13, 97a/12, 104a/12, 105b/1, 107b/6 deri+sin 53a/1, 61b/3 galebe+sin 50a/17, 109a/7 gövde+sin 104b/14 gürüldü+sin 45a/19, 67a/10, 76b/10 habbe+sin 103a/11, 103a/13, 103a/14 hafiyye+sin 128a/18 harīre+sin 90b/5 hīre+sin 45b/3, 47a/8, 101b/15 içerü+sin 38a/1 kārūre+sin 13a/11 kehle+sin 104a/9 kendü+sin 74a/13 mādde+sin 98b/18, 111b/12 mecārī+sin 98a/5 pāre+sin 29b/1 perde+sin 38b/18, 52b/3, 97a/19, 99a/6 sirke+sin 95a/19 südde+sin 14b/16, 32a/3, 34a/8, 41a/18, 67a/5, 76a/14, 86b/5, 92a/2, 102a/8, 113a/14 sühāle+sin 50a/1 tāze+sin 82a/9, 87b/4, 94b/3 ° uşāre+sin 38a/15, 69a/6, 78a/17, 81a/2, 98a/9, 112a/15 terbiye+sin 62a/8 zāhire+sin 128a/18</p>	<p>100a/12, 144a/8 nevāhī+sinde 78b/16 vāhīde+sinde 40a/8 zāhiriyye+sinde 8a/19, 8b/1</p>
<p>+sinden - 17 - bostānī+sinden 112a/11 bürāde+sinden 143a/10 cümle+sinden 62b/4, 79b/17, 102b/15, 110a/1, 114b/2, 119b/18 deri+sinden 8a/13, 8a/14 dişī+sinden 114b/5 feşşāre+sinden 71a/15 galebe+sinden 11b/13, 44b/8 maķūle+sinden 29a/5 ° uşāre+sinden 88b/13</p>	<p>+sindendir - 1 - cāzibe+sindendir 61b/3</p>
<p>+sine - 46 - beşinci+sine 6a/10 cümle+sine 8b/18, 36a/9, 46b/14, 83b/14, 87b/3, 89b/9, 119a/17, 119b/10, 143b/18 dördünci+sine 6a/9 eski+sine 128b/11 galebe+sine 85a/10 galīze+sine 120a/15 gürüldü+sine 72a/9 hāşiye+sine 4a/3 hıkke+sine 103b/17 hīre+sine 31a/15, 52a/5 ikinci+sine 6a/8 iki+sine 7b/18, 8a/3, 19a/12 ķahve+sine 57a/4 kendü+sine 108b/17 maķūle+sine 73a/5, 103a/16 meme+sine 142b/2 mertebe+sine 35b/14, 78a/1 mi° de+sine 128a/9 muķābele+sine 77a/9 sirke+sine 80a/2 südde+sine 71b/2, 110b/15, 113a/3 şīre+sine 45b/11 tāze+sine 97a/2</p>	<p>+since - 1 - mertebe+since 78a/7</p>
<p>+sinde - 22 - bātıniyye+sinde 8a/18 berrī+sinde 112a/12 cezīre+sinde 32b/1, 49b/1, 60a/8, 62a/15, 85a/18, 100a/2 gövde+sinde 5b/19, 25b/18 içerü+sinde 92a/1 mi° de+sinde 17b/19, 43a/4 muķābele+sinde 65b/12, 92a/15,</p>	<p></p>

terbiye+sine 116a/10	tāze+siniñ 59a/15, 82b/16
° uşāre+sine 100b/4, 112a/17	° uşāre+siniñ 64b/18, 65a/1, 72a/5,
üçünci+sine 6a/9	95a/2
vukıyye+sine 123a/17	ziyāde+siniñ 91b/17, 114a/7
yedinci+sine 6a/10	
yeñi+sine 128b/11	
+sini - 33 -	+siyle - 10 -
beynī+sini 49b/7	bürāde+siyle 71a/16
cāzibe+sini 61b/5	deste+siyle 28a/8
cümle+sini 26b/16, 119a/18,	mertebe+siyle 115a/4
129a/14, 134b/15, 135b/3, 139b/1, 140a/8,	pāre+siyle 39a/13, 47a/2
142a/8, 142a/14	sirke+siyle 71b/15
dāne+sini 104a/4, 142a/5	° uşāre+siyle 128a/2, 128a/16
deri+sini 47b/18	ziyāde+siyle 120b/6, 134a/5
eski+sini 53a/11	
galebe+sini 65a/17	-sun - 14 -
ḥabbe+sini 103a/10	alıko-sun 137b/13
ḥurde+sini 91a/18	ol-sun 12b/13, 26a/13, 26a/14,
iki+sini 105a/10, 143a/17	40a/18, 100b/13, 103b/16, 104a/17, 127a/15,
iri+sini 91a/18	131b/9, 132a/9, 143b/16
kendü+sini 146a/2	
mādde+sini 143a/12	-sün - 1 -
māye+sini 29b/20	eyle-sün 96a/17
mi° de+sini 120b/5	
perde+sini 28b/2	-sünler - 1 -
şāfiye+sini 58b/19	et-sünler 132a/10
tāze+sini 95a/18	
° uşāre+sini 82b/6, 112a/11, 125b/19,	-ub - 568 -
137a/2, 140a/4	aç-ub 27b/3, 57b/17
	ağrış-ub 9b/19
+siniñ - 32 -	aķıd-ub 9b/18
bostānī+siniñ 41b/2	aķtar-ub 94a/1
cezīre+siniñ 65b/8	alıkoş-ub 58b/17, 143a/8
cümle+siniñ 64a/13, 64a/14, 73a/3,	alın-ub 93a/12
86b/9, 98a/4, 106a/10, 121a/19	al-ub 8a/12, 9b/12, 13a/15, 13b/12,
dāne+siniñ 97a/9	13b/19, 14b/5, 14b/9, 15b/18, 16b/15, 17b/1,
dişi+siniñ 113b/16	19b/8, 19b/12, 22a/9, 23a/13, 23b/6, 23b/13,
ekşi+siniñ 29a/8, 91b/3, 91b/5,	26a/19, 44b/17, 51b/15, 56b/7, 58b/18,
125a/8	61a/8, 65b/15, 73a/8, 81b/17, 86b/14, 90a/6,
eski+siniñ 105a/9	93b/3, 94a/5, 95a/18, 97b/8, 109b/15,
eyü+siniñ 105b/10	119a/18, 124b/4, 133a/8, 134a/12, 138a/6,
ḥamīre+siniñ 131b/11	140b/5, 140b/12, 140b/14, 141a/4, 141a/10,
iki+siniñ 55b/12, 71b/10	142a/11, 143a/10, 143a/16, 143a/19, 143b/1,
keçi+siniñ 35b/18, 97a/19	143b/5, 143b/10, 143b/11, 143b/12,
kedi+siniñ 51b/10	143b/19, 144a/2, 144a/4, 144b/7, 144b/17,
	145b/18
	arıd-ub 93a/5

arıl-ub 77b/5	72a/7, 79b/12, 81b/7, 86b/4, 95b/4, 97b/10,
ayrıl-ub 41b/4, 92b/17	101a/7, 106b/2, 108b/13, 113a/1, 123a/17,
bağlan-ub 41a/19	123b/3, 125b/9, 126b/16, 129a/4, 132a/12,
baş-ub 117a/5	133a/8, 145a/14
batır-ub 12b/3, 12b/5, 33a/3, 36a/5,	çavur-ub 36b/17, 41b/13, 80b/13,
99a/3, 143a/15	106b/3
bırağ-ub 44a/9, 46b/3, 91a/6	kaynad-ub 28b/13, 114a/4
bulaşdır-ub 51b/15	çaynad-ub 27b/15, 28b/8, 29b/17,
bul-ub 65b/17	33a/15, 33a/18, 33b/16, 34b/17, 36a/16,
bulun-ub 83a/13	37b/19, 38b/16, 43b/3, 44b/11, 45a/7,
çıkār-ub 31b/12, 32b/12, 56b/14,	45b/12, 45b/18, 46b/7, 47a/15, 47b/15,
64a/2, 76b/10, 95b/1, 99a/3, 106a/15,	48a/10, 51a/14, 53a/3, 53a/13, 53b/5, 60a/4,
123a/7, 126a/8, 126a/17, 127a/7, 131b/1,	62a/1, 62a/10, 63a/18, 64b/8, 66b/18, 72a/7,
136a/1, 139b/15, 139b/19	73a/17, 77b/8, 81b/19, 86b/1, 97a/1,
çık-ub 76b/19	111a/15, 112b/2, 121a/6, 124a/15, 125a/16,
dur-ub 126a/7, 131b/19, 132a/14	126a/2, 126a/9, 126a/15, 131b/18, 134a/3,
ışlad-ub 27a/13, 27b/11, 29a/19,	134a/4, 134a/12, 135a/12, 138a/4, 138b/11,
36b/7, 37b/14, 40a/10, 45a/3, 45a/9, 47a/2,	140b/14, 141a/2, 141a/3, 141a/7, 141b/11,
58b/17, 62b/9, 69b/15, 80a/17, 94a/18,	141b/14, 141b/18, 144b/11, 144b/15,
95a/19, 97a/1, 97b/6, 106a/15, 111b/4,	144b/17
127a/6, 134a/3, 136a/11, 136b/18, 138b/10,	ķırıl-ub 77b/4
139b/7, 140b/3, 140b/9, 144a/19	ķırk-ub 131a/18
ķaban-ub 109b/14	ķır-ub 65b/19, 81b/17, 96b/2
ķal-ub 43a/7, 58b/19	ķızdır-ub 36a/4, 44a/10
ķapad-ub 139b/18	ķızdur-ub 44a/8, 52b/3
ķapan-ub 109b/13	ķız-ub 65b/11
ķarard-ub 111a/9	ķoy-ub 21a/19, 28a/12, 30b/14,
ķarışdır-ub 27b/2, 27b/5, 28a/13,	32a/12, 32b/11, 32b/12, 35b/14, 36a/4,
28b/15, 30a/20, 30b/7, 33a/12, 35b/5,	38a/17, 44b/16, 53a/13, 54b/1, 54b/2,
38b/18, 50a/17, 51b/9, 52b/13, 56a/11,	58b/18, 62a/9, 63b/7, 68b/16, 81b/19, 82a/1,
57a/3, 57a/4, 58a/13, 59a/2, 60a/5, 61a/5,	93a/16, 93b/8, 94a/7, 96a/16, 98b/1,
63b/13, 64a/3, 65a/12, 69a/9, 69a/10, 78b/3,	101a/18, 101b/13, 101b/17, 103b/4, 105a/16,
78b/9, 79b/13, 80a/1, 80b/14, 81a/1, 82a/10,	108b/7, 118b/8, 120b/12, 120b/13, 121a/6,
94b/12, 100b/7, 101b/10, 103b/14, 106a/13,	123a/6, 123b/7, 124b/5, 125a/10, 125a/17,
108b/4, 120b/12, 121a/19, 121b/11, 121b/12,	125a/18, 125b/4, 125b/10, 125b/11, 125b/12,
121b/14, 128b/15, 130a/18, 132a/14, 137b/8,	126a/1, 126a/17, 128b/14, 130a/2, 131a/19,
138a/5, 142b/17, 142b/19, 145a/6	131b/1, 131b/8, 131b/13, 131b/18, 131b/19,
ķarışdur-ub 31a/14, 33b/10, 48a/14,	134b/7, 136a/12, 137a/2, 138a/12, 139b/8,
52b/3, 52b/12, 56a/1, 56a/2, 57a/2, 59a/1,	140b/11, 140b/14, 141a/3, 141a/17, 143a/7,
59a/3, 60a/11, 61a/9, 63b/11, 66b/16, 67a/9,	143a/11, 143b/8, 143b/19, 144a/7, 144b/5,
70a/3, 73a/19, 95b/5, 144b/5	144b/18, 145b/15
ķar-ub 59b/8	ķurıd-ub 31a/2, 41a/5, 49a/3, 51a/7,
ķat-ub 27b/16, 28a/5, 32b/13, 35a/8,	63b/12, 77b/8, 95b/2, 113a/16, 136a/1
35b/12, 38b/1, 45a/10, 45b/12, 47a/3,	ķurtar-ub 31b/15
47b/19, 48a/2, 49a/3, 49a/12, 49a/15,	ķurud-ub 35a/14, 47b/12, 47b/18,
55b/15, 57a/4, 58a/18, 59a/9, 61a/4, 67b/2,	58b/19, 76a/1

<p>ol-ub 5a/8, 5a/18, 6a/3, 8b/3, 10a/18, 11a/11, 13a/3, 17b/1, 18b/19, 19a/2, 19b/17, 21a/12, 25a/15, 25a/18, 26a/2, 26a/5, 26b/9, 32b/17, 35b/3, 36a/2, 40b/14, 41b/15, 42b/13, 50b/11, 52a/11, 57a/11, 58b/13, 61b/9, 62b/5, 65a/9, 65b/7, 65b/9, 68b/18, 76b/18, 76b/19, 77a/5, 77a/7, 77a/11, 77a/14, 77a/18, 77b/2, 82b/9, 85a/19, 86a/13, 92a/16, 92b/12, 93a/3, 96a/16, 104a/7, 120b/6, 123b/1, 127a/10, 137b/3 olun-ub 120b/4, 127b/4 oñul-ub 104b/1 oy-ub 68b/16 şaç-ub 28a/12, 32a/7, 56b/2 şan-ub 80a/7 şar-ub 68b/16, 137b/13 şavur-ub 77b/5 şıq-ub 16b/15, 33a/15, 59a/8, 64a/9, 70a/8, 77b/7, 83b/5, 101a/16, 106b/2, 112b/2, 123a/17, 125a/15, 126a/8, 133a/7 şovud-ub 41a/16, 94a/8 tağid-ub 31a/5 tamlad-ub 114b/16 toğur-ub 55a/7 toldur-ub 8a/2, 38a/12 tol-ub 9b/19, 102b/15 tur-ub 31a/2, 32b/12, 44b/14 ur-ub 32a/8, 104b/18 uvad-ub 144a/11 var-ub 5a/9, 9b/13, 62a/16, 64b/1, 94a/3, 137b/12 yabışdır-ub 96b/6, 96b/7 yağ-ub 29b/18, 30a/20, 35b/5, 46b/13, 50a/18, 57a/12, 58b/10, 59a/19, 60b/5, 61a/19, 75a/7, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 87b/13, 89b/7, 104a/18, 110a/15, 110a/17, 133a/12, 141a/9, 141b/6, 141b/8 yandır-ub 97a/18 yan-ub 81a/4 yap-ub 8a/14, 85a/14 yar-ub 8a/2, 61b/4, 68b/4, 81b/17, 96b/12 yat-ub 13a/12 yay-ub 138a/10, 138a/13, 138b/12 yirt-ub 9b/19 yoğur-ub 22a/8, 98b/8, 119a/19,</p>	<p>126b/12, 131b/7, 131b/12, 131b/18, 132a/3, 132a/8, 132a/13, 135b/14, 136b/11, 142a/9, 142a/12, 142a/15, 145a/17 yumşad-ub 89b/13 +un - 3 - qab+un 135a/5, 135a/6 keymüs+un 97a/12 +uñ - 71 - ağustos+uñ 62a/15 altun+uñ 50a/1 armüd+uñ 83a/2, 83a/6 bārüd+uñ 143a/2 buğūr+uñ 65b/3 calinus+uñ 11b/13, 94a/16 dāvud+uñ 77a/6, 94b/11 eftimun+uñ 62a/11 ferfiyün+uñ 69a/14 kemmün+uñ 83a/13 qoyun+uñ 26b/5, 26b/6, 58a/13 qulunc+uñ 19a/16 qurd+uñ 49a/5, 49b/7, 63b/14 qurşun+uñ 50b/3 quş+uñ 63a/4, 63b/9, 111a/14 leymun+uñ 91b/3, 91b/14 mahtüm+uñ 62a/17 māzeryün+uñ 95a/18 ma^c cün+uñ 118b/17, 120a/16 mezqūr+uñ 77a/4 muz+uñ 102b/7 od+uñ 104a/14 ot+uñ 30a/8, 37a/8, 39a/17, 58a/9, 59a/5, 62a/2, 63a/3, 67a/12, 69a/12, 85b/15, 95a/2, 95b/19, 100b/4, 111b/13, 111b/19, 112a/5, 112b/6, 114a/14 rūḥ+uñ 12b/9, 143a/3 saqanqūr+uñ 55a/10 sūs+uñ 58b/1 turb+uñ 68b/10 turunc+uñ 8a/1, 91b/15, 105a/12 tuz+uñ 101b/6, 101b/19 ^cūd+uñ 66b/4, 66b/11 ^cūzv+uñ 7a/7, 12b/16 uyuz+uñ 103b/11 yāqūt+uñ 113b/9</p>
---	--

yebrūh+uñ 114a/1 zeytūn+uñ 52b/16, 52b/18, 53a/7	74a/16, 77b/4, 77b/5, 129a/3, 133a/5, 141a/9, 142b/2, 144a/5, 144a/10 ķapad-ur 139b/14 ķapan-ur 113a/13 ķariř-ur 10b/14 ķır-ur 33a/1 ķızdır-ur 29a/2 ķızdur-ur 44a/18, 48b/9, 51a/11, 51a/18, 52b/1, 75b/7, 75b/9, 83a/16, 85b/8, 99a/11, 105a/7, 106b/12 ķoķud-ur 72b/15, 99a/10, 99b/3 ķullan-ur 95b/12 ķurıd-ur 33b/17, 48a/5, 54b/2 ķurtar-ur 101b/12 ķurtul-ur 121b/15 ķuřdur-ur 42b/17 ķuřdur-ur 32b/4, 85b/16 nafaķalan-ur 8a/11 olun-ur 4b/14, 11b/15, 12a/15, 13a/4, 18a/18, 18b/8, 20b/5, 21a/14, 27a/6, 30b/16, 37b/2, 43a/19, 46a/6, 47b/6, 48a/6, 48a/15, 50a/15, 53a/17, 53b/14, 54b/10, 55a/6, 56a/17, 57b/7, 57b/13, 58b/3, 59a/6, 60b/2, 65a/15, 69a/5, 70a/15, 72a/16, 96a/15, 103b/3, 108a/6, 109b/12, 112b/8, 115a/6, 117a/4, 117a/12, 121a/5, 124b/10, 125a/1, 126a/9, 127a/17, 127b/2, 127b/9, 129b/18, 130a/15, 131a/7, 131a/18, 131b/15, 133a/1, 134b/8, 134b/16, 134b/19, 140b/8, 143a/12 ol-ur 5a/8, 5a/9, 5a/10, 5a/14, 5a/15, 5a/16, 5a/17, 5a/19, 5b/1, 5b/2, 5b/3, 5b/4, 5b/5, 5b/6, 5b/7, 5b/9, 6b/1, 6b/18, 7a/18, 7b/2, 7b/4, 7b/14, 7b/15, 7b/19, 8a/1, 8a/2, 8a/3, 8a/4, 8a/8, 8a/10, 8a/12, 8a/18, 8b/10, 8b/18, 9b/8, 9b/12, 9b/17, 9b/18, 9b/20, 10a/5, 10a/19, 10b/5, 10b/7, 10b/9, 10b/10, 10b/11, 10b/13, 10b/12, 10b/14, 10b/15, 10b/17, 10b/18, 11a/1, 11a/2, 11a/3, 11a/6, 11a/9, 11a/13, 11a/14, 11a/15, 11a/16, 11a/17, 11a/18, 11a/19, 11b/2, 11b/5, 11b/6, 11b/7, 11b/8, 11b/9, 11b/10, 11b/11, 12a/3, 12a/4, 12a/17, 12b/6, 12b/7, 12b/12, 13a/14, 13b/16, 14a/9, 14a/10, 14b/1, 14b/12, 14b/13, 14b/14, 15a/5, 15a/7, 15a/13, 15b/12, 15b/15, 15b/19, 16a/2, 16a/11, 16a/13, 16a/19, 16b/1, 16b/18, 17a/11,
-unca - 14 - ol-unca 22a/1, 25a/16, 28a/13, 28b/13, 116a/2, 120b/13, 121a/16, 134b/7, 144b/5 şok-unca 138b/13 şol-unca 28a/12, 121a/15 şur-unca 141a/9	
+uñdur - 2 - calinus+uñdur 89b/18, 132b/18	
+unı - 2 - ķab+unı 123a/16, 144b/17	
-up - 2 - ķobar-up 105b/2 yap-up 26b/6	
-ur - 818 - aķıl-ur 9b/13, 109b/14, 113a/12 alın-ur 31a/13, 53a/9, 88a/15 al-ur 13a/11, 62a/19, 75b/6, 92a/12, 94b/7, 95b/3, 101b/15, 115a/17, 137a/3 arıķlad-ur 42a/6 artur-ur 31a/11, 39a/4, 40a/11, 42b/14, 45a/1, 52b/1, 54b/9, 61a/16, 75b/8, 86a/17, 86b/5, 99a/10, 100a/17, 102b/7, 105b/17, 108a/11, 118b/17, 119b/15, 132a/10 ayrıl-ur 84a/19, 143a/13 baĝlan-ur 49b/14 boşandur-ur 74a/4 bulun-ur 6b/1, 7a/18, 12a/6, 12b/8, 61b/9, 98b/13, 102b/12, 102b/16, 113b/13 bul-ur 7b/2, 7b/13, 8a/8, 10a/7, 25a/14, 139a/19, 141b/7 cānlan-ur 8a/10 ķıķar-ur 46a/5, 59b/7, 108a/9, 139a/15 doĝur-ur 130a/16 ķaldur-ur 68a/3 ķal-ur 10b/12, 20a/10, 22a/6, 35a/7, 41b/8, 42b/13, 45b/12, 64b/16, 72a/8,	

17b/7, 17b/17, 17b/19, 18a/11, 18a/12, 18a/15, 18b/4, 18b/7, 18b/10, 18b/11, 18b/13, 19a/16, 19a/17, 19a/19, 19b/3, 19b/4, 19b/5, 19b/6, 19b/14, 19b/17, 20a/6, 20a/9, 20a/10, 20a/18, 20b/3, 20b/9, 20b/15, 21a/8, 21a/16, 21b/6, 21b/7, 21b/8, 21b/9, 21b/12, 21b/17, 21b/18, 22a/4, 22a/5, 22b/9, 22b/12, 23a/3, 23a/4, 23a/15, 23b/10, 23b/17, 23b/18, 24a/10, 24a/14, 24a/15, 24a/16, 24b/1, 24b/3, 24b/4, 24b/5, 24b/6, 24b/8, 24b/9, 25a/5, 25a/8, 25a/9, 25a/15, 25a/18, 25b/8, 25b/10, 25b/19, 26a/4, 26a/8, 26a/18, 26b/12, 26b/13, 26b/17, 26b/18, 27a/5, 27a/7, 27b/1, 27b/9, 28a/11, 28b/11, 29b/4, 29b/5, 29b/7, 29b/14, 29b/17, 31b/12, 31b/17, 32a/2, 32b/5, 32b/15, 33a/14, 33b/18, 34a/1, 35a/17, 35b/4, 35b/7, 35b/9, 35b/10, 35b/19, 36a/1, 36a/4, 36a/5, 36a/6, 36b/6, 36b/8, 37a/14, 37b/15, 38a/2, 38a/5, 38a/6, 38b/9, 38b/10, 39a/2, 39a/3, 39a/10, 40a/3, 40a/12, 40a/17, 40b/5, 40b/15, 41a/9, 41a/15, 42a/6, 42b/5, 42b/10, 42b/12, 42b/14, 43b/7, 44a/6, 44b/9, 46a/9, 46a/14, 47b/11, 49b/1, 49b/11, 49b/13, 50a/3, 51a/18, 51b/1, 51b/3, 51b/14, 52a/2, 52a/10, 52b/4, 53a/15, 53b/8, 53b/9, 53b/11, 54a/10, 54b/1, 55a/6, 55a/9, 55a/10, 55b/6, 55b/17, 55b/18, 56a/3, 56a/4, 56a/5, 56b/8, 56b/15, 57a/8, 57b/2, 57b/3, 57b/16, 58a/9, 58a/10, 58b/1, 58b/10, 60a/8, 60a/17, 60b/8, 60b/19, 61a/18, 61b/9, 61b/10, 62a/6, 62a/15, 63b/7, 63b/8, 64a/14, 64b/3, 64b/15, 65a/15, 65b/18, 66a/7, 66a/9, 66a/16, 66b/3, 66b/5, 66b/6, 67a/2, 67a/18, 67b/4, 68b/13, 69a/3, 69a/4, 70a/9, 70a/14, 71a/8, 71a/17, 71a/19, 71b/11, 72a/12, 72a/18, 72a/19, 72b/1, 72b/4, 72b/9, 73a/3, 73a/14, 73b/7, 74a/15, 74b/3, 74b/7, 74b/8, 74b/9, 75b/10, 75b/12, 76a/19, 77a/1, 77a/2, 77a/15, 77a/16, 77a/17, 77a/18, 77b/3, 77b/9, 77b/11, 78a/4, 78a/10, 78a/14, 78b/16, 79a/9, 79a/14, 79a/15, 79b/2, 79b/6, 80a/9, 80a/12, 80b/15, 80b/17, 81a/4, 81a/5, 81a/7, 81b/10, 81b/11, 82b/6, 82b/9, 82b/14, 82b/15, 83a/5, 83a/6, 84b/9, 85a/19, 86a/8, 86a/13, 86a/15, 86b/10, 86b/11, 87a/6, 87b/19, 88a/7, 88a/13, 88a/17, 88a/19, 88b/1, 89b/6, 90b/6, 90b/9, 91a/11, 91a/12, 91b/3, 91b/18, 91b/19, 92a/1, 92a/14, 93a/4, 93a/6, 93a/19, 93b/9, 93b/14, 93b/16, 93b/17, 94a/2, 94a/5, 94a/14, 94b/6, 94b/16, 94b/17, 94b/19, 95a/1, 95a/2, 95b/7, 96a/1, 96a/2, 96a/12, 96b/17, 97a/3, 97a/6, 97a/7, 97a/8, 98a/7, 98a/11, 98a/12, 98a/15, 98b/14, 99b/16, 99b/17, 99b/18, 100a/3, 100a/7, 101a/8, 101a/14, 101a/16, 101b/4, 101b/18, 102a/3, 102a/19, 102b/10, 102b/11, 102b/15, 103b/1, 104a/2, 104b/1, 105a/17, 105b/6, 105b/9, 105b/10, 106b/16, 107a/8, 107a/10, 107a/11, 107b/12, 108a/19, 108b/1, 108b/3, 108b/19, 109a/10, 109a/11, 109a/12, 109a/14, 109b/19, 110a/1, 110a/18, 111a/17, 111a/19, 111b/4, 111b/14, 112a/9, 112a/15, 112b/8, 113a/13, 113a/14, 113a/17, 113b/11, 113b/15, 113b/17, 113b/18, 113b/19, 114a/10, 114a/12, 114a/14, 114a/18, 114a/19, 114b/1, 114b/4, 114b/7, 115a/15, 115b/2, 115b/4, 115b/5, 115b/7, 117a/6, 119b/10, 121a/6, 125b/13, 128b/4, 128b/19, 129a/12, 130a/12, 131b/3, 132b/10, 132b/14, 132b/19, 139a/5, 140a/1, 140b/11, 141a/9, 141a/15, 141b/10, 143a/12, 143b/10
oñuld-ur 31a/16, 39b/16, 41a/9, 50a/18, 54b/5, 60a/13, 62a/18, 64a/6, 74a/18, 75a/13, 80b/18, 83b/15, 89a/15, 100b/16, 109a/4, 110a/16, 111a/10, 111a/11, 113a/16, 131a/9, 136b/19, 140a/11
oñul-ur 9b/10
şaqın-ur 9b/3
şovud-ur 28b/18, 99b/9
toñdur-ur 37b/4, 74a/2
tur-ur 69a/4, 78b/18, 99b/19
uyuşdur-ur 41a/10
yapıl-ur 121a/5
yapış-ur 63b/19
yapul-ur 132a/17
yaralan-ur 9b/9
yat-ur 25b/16, 26a/5
yorul-ur 25a/14

-urken - 2 -

toğur-urken 47b/5, 146a/4

<p>-urlar - 18 - al-urlar 75b/11, 78b/17, 78b/19, 93b/8, 113a/12, 114a/11, 121a/7 bırağ-urlar 44a/11, 78b/18 bul-urlar 44b/15 çıkar-urlar 56b/8, 62a/16 kullan-urlar 58b/7, 100b/10 kurud-urlar 57b/2 ol-urlar 23b/8 ur-urlar 40a/18</p>	<p>çiz-üb 96b/11 del-üb 48b/7 diz-üb 30b/15 dög-üb 27b/2, 27b/4, 29b/5, 29b/6, 30a/4, 30a/10, 31b/4, 32b/11, 34a/10, 34a/18, 37a/6, 37a/7, 39a/18, 45b/11, 48a/14, 50a/18, 51a/17, 52b/18, 54a/18, 54b/5, 56b/3, 56b/5, 59b/4, 62a/10, 64a/2, 66b/15, 67a/6, 74a/12, 74a/19, 76a/5, 76b/5, 81a/15, 83b/3, 83b/6, 94a/14, 95a/7, 95b/3, 98a/9, 98b/2, 99a/6, 99b/11, 108a/10, 110a/8, 110a/17, 110a/19, 110b/13, 112b/12, 113a/1, 113a/5, 113a/15, 120b/10, 121a/11, 121a/17, 121a/18, 121b/8, 121b/11, 123a/11, 123a/16, 128a/1, 128a/7, 128a/15, 128b/14, 129b/6, 129b/9, 129b/13, 129b/17, 130a/1, 130a/5, 130a/14, 130b/3, 130b/8, 132a/12, 133a/7, 135b/13, 136a/6, 136a/11, 136a/12, 136a/13, 141b/4, 142a/4, 142a/17, 145b/17</p>
<p>-ursa - 39 - bulun-ursa 11a/15, 12a/3, 94a/2, 98a/6, 100a/6 bul-ursa 26a/2, 99b/7 çal-ursa 49b/6, 93a/10 olun-ursa 13a/3, 130b/9 ol-ursa 6a/5, 6a/6, 6a/7, 8a/3, 10b/8, 10b/10, 11a/17, 11a/18, 11b/1, 13a/5, 15b/3, 17b/2, 17b/15, 21a/13, 39b/12, 63a/14, 77a/5, 100a/10, 103b/15, 112b/1, 112b/12, 132a/4, 135a/8, 135a/14, 142b/5, 142b/12 toğun-ursa 38b/19</p>	<p>dök-üb 53a/14, 82b/11, 112a/14 döndür-üb 69a/9 dön-üb 46b/18 düş-üb 70b/19, 97a/5 düz-üb 19b/12, 22a/8, 23a/13, 23b/6, 28a/9, 126b/13, 126b/16, 127a/3, 133b/8, 135b/4, 135b/6, 135b/11, 136b/6, 136b/12, 136b/14, 137a/14</p>
<p>-ursın - 1 - ol-ursın 13b/2</p>	<p>ek-üb 141b/6</p>
<p>-ursun - 2 - ol-ursun 93a/10, 93a/11</p>	<p>erid-üb 40a/6, 99a/13, 111b/8, 123a/8, 131b/1, 138a/12, 138b/15, 139a/15, 145b/16, 145b/17</p>
<p>-üb - 753 - bil-üb 4b/5, 5b/10, 9b/9, 9b/11, 9b/14, 9b/17, 12a/16, 12b/6, 65b/5, 65b/14 biş-üb 30a/6 bişür-üb 26b/5, 26b/7, 28b/6, 29a/14, 32a/7, 32a/11, 35a/5, 35a/7, 35a/17, 40a/1, 41b/7, 41b/14, 42a/4, 44b/17, 45a/19, 45b/6, 46a/11, 48a/19, 49b/8, 51a/10, 52b/7, 54a/8, 54a/14, 55a/2, 55b/3, 55b/5, 55b/19, 56a/1, 56a/8, 57a/1, 57b/9, 57b/19, 58b/7, 60b/8, 61a/10, 61b/1, 62b/2, 62b/11, 62b/13, 65a/19, 67a/9, 68b/17, 70a/8, 70b/10, 72b/3, 74a/11, 76b/7, 80b/2, 80b/12, 81a/6, 82b/10, 83b/3, 83b/4, 83b/7, 86a/17, 89b/13, 91b/9, 97a/11, 110b/19, 111b/4 böl-üb 35a/4</p>	<p>ez-üb 23a/19, 36a/6, 42b/2, 43b/16, 44a/5, 58b/17, 61b/15, 65a/11, 71b/16, 76a/13, 78b/10, 100b/13, 103a/13, 109a/6, 113b/3, 123b/9, 136b/18, 141a/19, 141b/15, 142a/17, 145a/8 geçir-üb 49b/4, 144a/8 geç-üb 139a/7 geçür-üb 111b/12, 121a/12, 121b/8, 128a/16, 128b/8, 128b/14, 130a/5 gel-üb 65b/10, 84a/15, 109b/14, 125b/4 getür-üb 16a/5, 44b/14, 45a/5, 65b/13, 84b/5, 121a/12, 123b/18, 124a/4, 124a/9, 124a/15, 125a/18, 126a/2, 132b/4, 132b/8, 133a/13, 133a/16</p>

gez-üb 37b/8, 77a/8	76a/4, 76a/14, 76b/9, 77a/12, 77a/18,
gider-üb 34b/7, 37b/15, 74b/17,	78a/12, 78b/3, 79b/8, 79b/11, 81a/2, 81a/4,
78b/11, 91b/13, 106a/13	81a/16, 84a/4, 84b/5, 84b/6, 84b/12, 85a/1,
göm-üb 8a/2, 68b/16	88a/16, 89a/4, 89a/5, 89a/8, 90b/4, 91a/7,
gönder-üb 100a/5	91a/18, 91b/3, 91b/16, 92b/17, 95a/9,
göriş-üb 65b/4, 84a/17	95a/19, 95b/4, 95b/15, 97a/16, 97b/2,
gör-üb 20b/2, 20b/13, 50a/10	99b/10, 100b/15, 103a/4, 103a/5, 103a/6,
göster-üb 26b/12, 81b/14, 132a/13	103b/18, 104b/2, 104b/10, 104b/19, 105a/18,
götür-üb 77b/6, 84b/7	106a/12, 106a/15, 106a/17, 107b/6, 108b/6,
göyündür-üb 52b/14	110b/13, 111b/12, 113a/6, 113b/6, 114b/12,
içird-üb 55a/13	118b/7, 118b/8, 118b/14, 119a/1, 119a/5,
içir-üb 114a/5	119a/8, 119a/12, 119a/15, 119a/19, 119b/5,
iç-üb 44a/1, 59a/18, 93b/7, 104a/11,	119b/13, 119b/19, 120a/9, 121a/14, 121a/18,
107b/16, 111a/15, 112a/14	121b/3, 123a/16, 123b/2, 123b/3, 123b/16,
idin-üb 26b/14	123b/17, 123b/18, 123b/19, 124a/9, 124a/10,
id-üb 6a/1, 9b/16, 10b/12, 13b/7,	124a/14, 124b/1, 124b/2, 124b/4, 125a/1,
13b/8, 13b/13, 13b/14, 14a/1, 14a/13,	126a/4, 126a/5, 126a/16, 126b/8, 126b/15,
14a/18, 14b/3, 14b/5, 14b/9, 15a/4, 15a/9,	127a/7, 127a/8, 127b/17, 128a/18, 128a/19,
15b/5, 15b/14, 15b/18, 16a/3, 16a/5, 16a/8,	128b/3, 128b/7, 128b/18, 129a/2, 129a/4,
16a/14, 16b/5, 16b/6, 16b/8, 16b/11, 16b/13,	129a/9, 129a/10, 129a/12, 129a/15, 129a/18,
16b/14, 16b/16, 17a/5, 17a/15, 17b/4, 17b/9,	129b/2, 130a/1, 130a/10, 130a/12, 132a/15,
18a/2, 18a/3, 18a/5, 18a/7, 18a/14, 18a/16,	133a/15, 133b/7, 133b/8, 133b/12, 133b/16,
19a/3, 19b/8, 19b/16, 20b/11, 20b/16,	134a/1, 134a/4, 134a/5, 134a/10, 134a/15,
20b/18, 20b/19, 21a/5, 21a/10, 21a/11,	134b/1, 134b/5, 134b/12, 135a/6, 135a/7,
21a/17, 21a/19, 21b/1, 21b/13, 21b/15,	135a/18, 135b/3, 135b/6, 136b/11, 136b/14,
22a/7, 22a/9, 23a/19, 23b/2, 23b/6, 23b/11,	137a/16, 137a/17, 137a/18, 137b/1, 137b/5,
23b/12, 23b/14, 26a/19, 26b/1, 27a/13,	137b/6, 137b/7, 137b/8, 137b/10, 137b/16,
27b/2, 28a/5, 28a/12, 28a/17, 28a/19,	137b/19, 138a/4, 138a/8, 138a/9, 138a/11,
28b/19, 29b/12, 29b/20, 30a/10, 31a/1,	138a/12, 138a/17, 138a/19, 138b/4, 138b/5,
31a/3, 31a/5, 31a/6, 31b/4, 32a/12, 32a/17,	138b/6, 138b/10, 138b/15, 138b/18, 139a/1,
32a/18, 32b/8, 32b/13, 32b/15, 33a/16,	139a/6, 139a/7, 139a/10, 139b/7, 139b/12,
33a/18, 34a/2, 34a/10, 35a/4, 35b/14, 36a/7,	140a/3, 140a/5, 140a/9, 140a/13, 140a/19,
36b/19, 37a/2, 37b/3, 37b/14, 39a/12,	140b/3, 140b/4, 140b/6, 140b/13, 141a/1,
39a/16, 39a/18, 39b/15, 40a/6, 41a/15,	141a/8, 141a/12, 141a/13, 141a/19, 141b/3,
42b/14, 43b/13, 44a/2, 44b/5, 46b/1, 47a/1,	141b/4, 141b/15, 142a/5, 142a/9, 142a/12,
47a/5, 47a/15, 47b/5, 47b/18, 48a/2, 48a/12,	142a/14, 142a/17, 142b/1, 142b/3, 142b/10,
48a/14, 49a/14, 49b/4, 49b/10, 50a/13,	142b/16, 143a/2, 143a/4, 143b/2, 143b/3,
50b/4, 50b/5, 50b/6, 51b/4, 51b/13, 52b/2,	143b/5, 143b/8, 143b/13, 143b/19, 144a/1,
53a/14, 53a/15, 54b/7, 55a/3, 55b/2, 56a/2,	144a/7, 144a/18, 144a/19, 144b/4, 144b/6,
56a/15, 57a/9, 57b/6, 58a/13, 58a/17,	145a/3, 145a/5, 145a/7, 145a/8, 145a/9,
58b/10, 58b/16, 61a/3, 61b/12, 61b/15,	145a/13, 145a/14, 145a/16, 145b/2, 145b/3,
62a/12, 62b/19, 63a/14, 64a/17, 65b/15,	145b/4, 145b/12, 145b/13, 145b/15
65b/16, 66a/5, 66a/6, 67b/11, 68a/19, 70b/6,	indir-üb 131b/18
70b/10, 70b/14, 71a/6, 71a/16, 71b/3,	indür-üb 53a/14, 58a/7, 71a/2,
71b/14, 73a/18, 74a/12, 74a/13, 74a/19,	131b/13, 132a/13, 133a/8, 134b/8
74b/14, 74b/18, 75a/4, 75a/14, 75b/6, 76a/1,	in-üb 46b/16, 92a/18

issid-üb 81b/18	
işid-üb 26b/15	
itdür-üb 37b/11, 97b/16	
kesil-üb 93a/18	
kes-üb 31b/9, 78b/11	
ķöpür-üb 84b/4	
öçürd-üb 126b/16	
öldür-üb 45a/4	
sögündür-üb 109b/10	
sür-üb 9b/18, 101a/15, 141b/3,	
141b/9, 142b/1	
süzil-üb 53a/14	
süz-üb 26b/5, 81b/19, 93b/8, 94a/8,	
114a/4, 124a/4, 124b/4, 125b/11, 126a/2,	
126a/16, 134a/13, 138a/9, 138b/11, 141a/14	
şiş-üb 49b/14	
üş-üb 99b/15	
viril-üb 64a/19	
vir-üb 14a/1, 27b/15, 33b/3, 38a/19,	
42b/12, 43a/3, 45a/14, 50b/13, 57b/18,	
60a/6, 66a/7, 82b/7, 111b/9, 112b/4,	
130b/10, 132a/2, 144a/9	
yen-üb 8b/18	
yidür-üb 93a/16	
+üñ - 38 -	
demür+üñ 143a/17	
göz+üñ 15b/9, 47a/7, 87b/7, 91a/16,	
95a/7, 128b/17, 136b/7, 136b/18, 137a/2,	
137a/3, 137a/4, 137a/8, 137a/10	
gül+üñ 110b/8, 110b/11, 125a/15	
günlüg+üñ 83b/13	
kök+üñ 31b/7, 54b/4	
nüks+üñ 26b/10	
öksürüg+üñ 128b/11, 128b/12	
sögüd+üñ 46b/12	
süd+üñ 85b/19, 86a/6, 86b/1	
üzüm+üñ 51b/9, 64b/13, 64b/15,	
64b/17, 65a/2, 65a/4, 65a/5, 65a/6, 82a/18	
zümürüd+üñ 52a/12	
-ünce - 4 -	
gör-ünce 9b/14	
göy-ünce 99a/4	
sür-ünce 9b/13, 140a/1	
+üne - 1 -	
cüz ⁹ +üne 143a/17	
+üñe - 2 -	
el+üñe 13a/1, 13a/15	
+üni - 3 -	
öd+üni 39a/16, 71b/13	
öz+üni 45b/7	
-ür - 533 -	
bilin-ür 12b/1, 115a/4, 117a/3,	
117a/4, 117a/5, 117a/7	
bil-ür 9b/4, 12a/9	
bişürd-ür 116a/2	
bişür-ür 59a/15	
bitür-ür 46b/13, 58b/12, 60a/10,	
62a/19, 64b/4, 76b/5, 89a/16, 105b/12,	
108b/3, 136b/19, 142b/5, 144a/17	
büyüd-ür 137b/9	
çignen-ür 64a/12	
çürid-ür 40a/12, 96b/2	
delin-ür 146a/2	
denil-ür 26b/16	
deşil-ür 24a/16	
dinil-ür 8b/2, 8b/11	
dökül-ür 23a/4	
döşen-ür 54b/17, 113b/16	
düşür-ür 39b/8, 53b/7, 63b/6, 101a/7	
ekil-ür 129b/4	
erid-ür 140b/17	
eyd-ür 146a/3	
gel-ür 5b/1, 6b/2, 8a/11, 9a/17,	
10b/3, 20b/17, 26b/17, 27a/7, 28b/17, 29a/8,	
29a/12, 29b/19, 33b/1, 34a/12, 38a/7,	
38b/17, 41a/3, 41a/7, 41a/11, 43a/13,	
47a/17, 48b/16, 49b/17, 60b/19, 71b/9,	
72b/10, 75a/19, 83b/9, 85b/19, 92a/3,	
93b/16, 97b/1, 98a/2, 98b/13, 104b/5,	
108a/3, 139a/9, 139a/10, 139b/1	
get-ür 37a/12	
getür-ür 28a/19, 29b/6, 30a/10,	
32a/17, 32b/5, 33b/3, 33b/18, 35a/9, 36b/13,	
37b/10, 37b/19, 38a/1, 38b/7, 39a/4, 39b/19,	
40a/8, 42a/6, 42b/6, 44a/13, 44a/15, 44b/13,	
46a/8, 46a/10, 46a/15, 46a/16, 46b/1, 46b/3,	

47a/14, 48a/11, 48b/19, 51a/18, 52a/6, 56b/4, 60b/2, 62a/4, 62a/11, 62b/15, 65a/6, 67b/16, 68b/10, 70a/17, 73a/9, 73b/10, 73b/17, 74a/4, 75a/15, 80b/4, 80b/6, 82a/15, 82a/16, 82b/18, 85b/18, 86b/12, 86b/13, 87b/1, 89a/19, 91b/7, 93a/3, 95b/10, 98a/7, 99b/9, 104a/10, 105b/4, 106b/7, 113a/11, 118b/11, 121b/19, 129b/18
 gönderil-ür 12a/4
 görün-ür 26a/3, 99b/17, 100a/2
 güzellendür-ür 40a/11, 75a/13
 idebil-ür 11b/17
 iled-ür 47b/7
 indir-ür 61a/9
 indür-ür 53a/6, 62b/18, 71a/2, 78a/3, 84b/4
 işled-ür 113a/16
 itder-ür 34a/8
 itdür-ür 10b/13, 29b/17, 32a/5, 34b/2, 35b/3, 35b/15, 42b/12, 42b/17, 47a/12, 48a/3, 48b/10, 50b/10, 52a/7, 62b/19, 63a/7, 64b/19, 68a/2, 68b/11, 68b/13, 71b/13, 72b/15, 81b/5, 83a/15, 89b/19, 90a/13, 94a/13, 105b/15, 108a/7, 115a/17, 122a/6, 124a/12, 125b/14, 126b/2
 kuvvetlendür-ür 67b/15
 öldür-ür 28a/4, 40b/17, 49a/1, 49b/13, 50a/19, 51b/5, 56a/8, 59b/5, 60a/7, 61b/6, 75a/11, 83a/15, 90b/12, 90b/16, 95b/8, 96a/6, 98a/13, 100b/12, 104a/4, 104a/9, 107a/3, 108b/5, 113a/2
 semürd-ür 28a/17, 29b/14, 33a/17, 35a/7, 38a/11, 40a/11, 40b/15, 42a/3, 44a/2, 45a/12, 49a/4, 51b/18, 53b/13, 56b/14, 61a/16, 64b/19, 67b/14, 71b/11, 72a/13, 76a/15, 81b/8, 87a/6, 90a/12, 90b/2, 105b/16
 sögündür-ür 35a/18, 36b/5, 44b/8, 49a/7, 71b/19
 söyündür-ür 124b/10, 125a/11, 125a/19, 126a/10
 viril-ür 124b/14, 143b/15
 vir-ür 5b/8, 12a/1, 28a/17, 28a/18, 28b/7, 29a/6, 29a/16, 29b/1, 30b/5, 30b/6, 30b/8, 31a/9, 31a/11, 31b/6, 32a/11, 32b/7, 33a/11, 33a/13, 33b/3, 33b/5, 33b/8, 33b/18, 34b/2, 34b/3, 34b/18, 35a/3, 35b/15, 35b/16, 37a/7, 37a/10, 37a/15, 37a/17, 37b/3, 37b/11, 38a/11, 39a/4, 39a/11, 39b/17, 39b/18, 40b/5, 41a/13, 41a/19, 41b/7, 41b/16, 42b/4, 42b/10, 42b/16, 43a/9, 43a/18, 43b/2, 43b/4, 43b/5, 44a/11, 44a/14, 44b/4, 44b/6, 45a/6, 46a/15, 46b/1, 46b/8, 47a/16, 47b/1, 47b/7, 48a/3, 48a/4, 48a/13, 48b/4, 48b/12, 50a/1, 50a/2, 50b/9, 50b/13, 51a/2, 51b/19, 52a/5, 52a/6, 52a/7, 53b/6, 54a/7, 54b/13, 54b/14, 54b/16, 55b/6, 55b/13, 56a/14, 56a/16, 57a/9, 58b/11, 61a/6, 61a/16, 61b/13, 61b/16, 63a/6, 63b/2, 64a/8, 64b/16, 64b/18, 65a/13, 66a/4, 66b/1, 66b/7, 66b/12, 66b/13, 66b/14, 66b/16, 66b/18, 67a/5, 67b/8, 67b/11, 67b/13, 68a/17, 68b/12, 69a/7, 69b/15, 69b/16, 70a/17, 70b/14, 71b/19, 72b/1, 72b/12, 72b/14, 72b/19, 74a/18, 74b/18, 75a/11, 75b/7, 76a/1, 76a/15, 77b/14, 78b/12, 78b/13, 78b/14, 79a/13, 79b/3, 80b/6, 80b/8, 81a/17, 81b/6, 81b/8, 82a/11, 82a/15, 82a/19, 82b/2, 82b/4, 82b/13, 82b/17, 82b/18, 83a/8, 83a/19, 84a/5, 84b/18, 85b/6, 87a/18, 87b/13, 87b/17, 88a/14, 88a/18, 88b/7, 89a/19, 89b/1, 89b/8, 89b/11, 90a/15, 90b/14, 90b/15, 91a/5, 91a/16, 91a/17, 91a/18, 92b/14, 94a/18, 94b/4, 94b/13, 95a/5, 95b/14, 96a/2, 98a/9, 98a/18, 98b/18, 99a/10, 99a/14, 99a/15, 99a/16, 100a/16, 100b/6, 101b/17, 102b/3, 103a/8, 105a/8, 105a/9, 105a/11, 106b/5, 106b/14, 106b/19, 107a/19, 108a/2, 109a/8, 109b/2, 109b/7, 110a/19, 110b/9, 110b/10, 111a/2, 111b/8, 112a/4, 112a/12, 113b/3, 113b/6, 115a/18, 116a/8, 120b/5, 120b/6, 121b/19, 123a/14, 124a/12, 125a/6, 125a/19, 125b/1, 125b/5, 125b/6, 125b/14, 126a/4, 126a/5, 126b/2, 127a/1, 127a/16, 127b/5, 127b/9, 128a/9, 128a/10, 128b/1, 128b/4, 130b/11, 131a/3, 131b/4, 131b/10, 132a/6, 132a/10, 132a/15, 132b/10, 132b/13, 132b/19, 136a/8, 136a/9, 137a/10, 137b/6, 137b/9, 145b/4, 145b/5
 yedür-ür 55a/9
 yellendür-ür 141a/16
 yürid-ür 29a/13, 30a/11, 33a/3, 33b/17, 36a/16, 41b/15, 42b/10, 43b/16,

50b/9, 52a/6, 53b/13, 54a/13, 54b/5, 54b/15,
79b/10, 82b/7, 90a/11, 90a/15

-ürler - 10 -

bil-ürler 12a/8
bişür-ürler 102a/2
getür-ürler 65b/16
gör-ürler 139b/11
içür-ürler 39a/5
vir-ürler 39b/2, 49b/12, 50a/10,
100a/12
yidür-ürler 32b/7

-ürlerse- 2 -

bişür-ürlerse 29b/14
işled-ürlerse 104b/19

-ürse - 8 -

bil-ürse 11b/3
gel-ürse 42a/10, 93a/15
getür-ürse 49b/5
idebil-ürse 13a/13
vir-ürse 65a/7, 114a/7
yen-ürse 72a/18

-ya - 22 -

ağrı-ya 19b/7, 119b/8
bağla-ya 139a/7
başla-ya 27a/3, 63b/13, 68b/18
ışmarla-ya 6a/2
kayna-ya 93a/17, 120b/13, 121a/11,
123a/7, 124b/7, 124b/8, 125a/9, 125a/10,
134b/7, 135b/19, 136a/1
şovu-ya 92a/17, 92a/18
şuşa-ya 5b/14

+ya - 177 -

arğa+ya 22b/6, 42b/12, 80b/8, 112a/4
a^czâ+ya 41b/16, 43b/2, 56a/13,
72a/8, 94a/3, 94a/12, 104b/2, 106b/14
baba+ya 9a/14
bâşîra+ya 43a/18
bâzû+ya 105a/1
deryâ+ya 65b/11, 65b/16, 84b/4
devâ+ya 73a/12
eczâ+ya 122a/16, 126b/16

em^câ+ya 87b/5, 116b/6, 116b/8

erba^ca+ya 92b/14, 115b/11

ğidâ+ya 92a/9, 92a/19

ğışâ+ya 71b/15

ğuşşa+ya 40a/14, 50a/2

hâsta+ya 94a/8

havâ+ya 66a/9

hayza+ya 44a/9

hınnâ+ya 63a/12

hummâ+ya 24b/19, 109b/1

hurmâ+ya 78b/16

^cırku'n-nisâ+ya 22b/14, 29a/20,
31a/5, 41b/17, 43b/8, 45a/16, 47a/4, 51a/13,
53a/12, 54a/12, 55a/4, 55b/4, 64b/5, 67b/1,
69a/15, 73b/3, 75b/17, 81a/13, 87a/10,
95b/15, 97a/10, 103a/15, 106b/13, 108a/10,
111b/16, 112a/5, 112b/13, 122b/3, 127a/11,
138b/6, 140b/16, 142a/1

ışırğu+ya 75a/7

ısıtmalu+ya 91b/12

ısıtma+ya 28b/7, 40a/14, 50a/12

imtilâ+ya 140b/2, 140b/7

istirhâ+ya 34b/10, 41a/2, 63a/6, 73b/3

istiskâ+ya 63a/5, 82b/5, 93b/12,

97a/10, 105a/1, 105b/14, 107a/17, 112a/13

kehrübâ+ya 58a/5

kırmızı+ya 69a/4

kübâ+ya 116b/18

kuzu+ya 8a/10

mağzara+ya 75b/10

mâlîhülyâ+ya 93b/10

mâlîhülyâ+ya 31a/4, 32b/2, 45b/17,
74a/8, 85a/13, 104b/16, 134a/16

marzâ+ya 57b/5

masarika+ya 126a/5, 131b/3

ma^cnâ+ya 11b/2

muhrîka+ya 38a/3, 78b/14, 135a/2,

144a/5

mümiyâ+ya 102b/17

muṭbîka+ya 109b/9

şafra+ya 45a/8, 50b/15, 72a/2,
115b/14, 115b/16, 134b/1

şancu+ya 71b/16, 73b/3, 95b/14,

110a/5, 138b/2

şarı+ya 53b/9, 84a/6, 96a/1

şaru+ya 85a/19

şar ^c a+ya 145a/18	balgamī+ye 49a/12, 94a/10, 104b/16,
sevdā+ya 39a/5, 53b/13, 57b/6,	111b/19, 113a/2, 116a/4, 120b/15, 126b/14
115b/18, 116a/2, 118b/3, 124a/17, 130a/8,	balgamiyye+ye 79a/5, 120a/15
134b/1	bāride+ye 81b/16, 90b/14, 94b/13,
şıraca+ya 141b/5	103a/7, 106b/11, 112a/5, 118b/11, 125b/13
şızı+ya 138b/7	cerīde+ye 4a/7
şu+ya 12b/2, 12b/3, 12b/4, 12b/5,	çigere+ye 110b/8
23b/8, 44a/9, 44a/10, 44a/11, 92a/12,	cümle+ye 108a/12
92b/14, 94a/8, 109b/13, 109b/14, 109b/15,	çekirge+ye 65b/10
115b/9, 123b/2, 143a/19, 144b/18	çeşme+ye 37b/8
şakīka+ya 109b/1, 113a/5, 120a/2	dā° ü'l-ḥayye+ye 30a/15, 49b/9,
şamla+ya 139b/9, 140a/7	75a/5, 105b/13
taşra+ya 65b/17, 93a/9	demevī+ye 33a/6
tolu+ya 41a/11	demregü+ye 29a/20, 35b/3, 44b/11,
tūtiyā+ya 54b/1	45a/2, 49b/16, 53a/10, 70b/19, 74a/12,
vebā+ya 66a/9, 74b/16, 103b/9,	79b/13, 83b/15, 87b/14, 101b/9
135b/5, 143b/4, 145a/18	depe+ye 104b/11, 129b/6
yara+ya 63b/15, 139b/10	dimāgiyye+ye 134a/16
yumurta+ya 63a/12, 141b/6	fārisi+ye 82a/11, 142b/6
zūsintāriyā+ya 87a/1	fārisī+ye 89a/6
-yalar - 12 -	felekiyye+ye 10a/13
dāğla-yalar 104b/7	ğalīze+ye 94b/8
doğra-yalar 123a/6	gövde+ye 59b/5, 68a/8, 75a/4
ķapa-yalar 121a/15	ḥabīse+ye 120a/3
ķokla-yalar 94a/18	ḥāre+ye 4b/18
şakla-yalar 81b/19	ḥāre+ye 135a/2
ḫāğla-yalar 114a/5	ḥārre+ye 67b/10, 78b/6, 78b/7,
yağla-yalar 47b/8	78b/14
yayķa-yalar 123a/5, 145a/1	hāzıme+ye 119a/17
yu-yalar 80a/5, 98b/2, 137b/13	ḫıkke+ye 59a/7, 90b/16, 132a/5
-yan - 5 -	ḫuķne+ye 62b/1, 88b/14
ağrı-yan 36b/11, 51b/15	humre+ye 51a/4
ayıtla-yan 21a/5	ḫumre+ye 49a/8, 76a/3, 100b/13
ķokula-yan 110b/10	içerü+ye 52a/4, 66b/12
ḫala-yan 27b/16	iki+ye 35a/4
-yasın - 1 -	ķahve+ye 77b/3
şakla-yasın 139a/4	keçi+ye 93a/14
+ye - 323 -	kendü+ye 31b/2, 31b/18, 42b/19
aşlī+ye 92b/4	kimesne+ye 8b/4, 27b/16, 30a/1,
aşliyye+ye 63a/7, 92b/12	49b/12, 71a/10, 100a/11
° azıme+ye 88b/8	kimse+ye 141b/5
° aziziyye+ye 125b/14	kişi+ye 70b/5, 103a/12, 104a/10
	lakve+ye 34b/10, 38b/4, 55a/5,
	63a/6, 103a/6, 104b/13, 105b/13, 105b/17,
	107a/15, 107a/17, 113a/5, 133b/15
	lişse+ye 66a/19

maħrūrī+ye 110a/10	nere+ye 96b/11
māride+ye 143b/8	nesne+ye 107b/8
māsike+ye 119a/3	nezle+ye 58a/8
mā° ilü'r-raḳabe+ye 143b/19	nüre+ye 98a/15
mā° ī+ye 14b/6	perde+ye 139a/13
meşāne+ye 11a/18, 34a/9, 38a/14,	raḫbe+ye 92b/18
48a/16, 50b/1, 55b/14, 63b/1, 64b/3, 65a/2,	ra° şe+ye 30a/1, 47b/15, 139b/9
66b/18, 68b/15, 69a/13, 70a/4, 74b/19,	rebīle+ye 105a/3
79b/5, 81b/6, 84a/1, 85a/9, 90a/1, 91a/19,	rediyeye+ye 125a/12
96b/5, 102a/13, 104a/10, 104a/13, 107b/18,	rīhī+ye 47a/11, 111b/18
109b/7, 129a/16	riye+ye 133b/2
meme+ye 142b/3	ri° e+ye 92b/19, 116a/17
menī+ye 70b/16	rukbe+ye 112a/5
merāre+ye 116b/3, 116b/4	rumī+ye 105b/6
mi° de+ye 5a/8, 11a/6, 18b/2, 28b/9,	şadre+ye 43b/8
31a/9, 31b/15, 32a/4, 33b/8, 33b/9, 34a/16,	şafrevī+ye 91b/8, 126b/14
34b/2, 35b/15, 37a/10, 38a/19, 41a/13,	şafreviyye+ye 60b/14
42b/10, 43b/5, 44a/11, 44b/6, 47a/10, 48a/3,	sa° fe+ye 51b/3
48a/12, 48b/12, 50b/8, 50b/9, 50b/17, 51a/3,	sekte+ye 104b/13, 145a/18
52a/18, 53b/6, 53b/11, 54a/7, 54b/13,	sene+ye 129b/14, 133a/5
55b/12, 55b/14, 56a/16, 57b/17, 58b/8,	sevdāvī+ye 126b/14
60b/1, 61b/11, 65a/7, 65a/13, 66b/1, 68b/10,	sevdāviyye+ye 79a/5, 105b/16
70a/7, 71b/11, 72b/12, 76a/6, 79b/3, 79b/14,	sīne+ye 69a/8
80b/4, 81a/11, 81b/3, 81b/5, 81b/15, 82a/12,	sirke+ye 46b/18, 98a/15
82b/4, 82b/7, 82b/18, 83a/8, 84b/18, 86b/18,	südde+ye 39a/7, 92b/19, 106b/5,
88a/4, 88b/7, 89b/8, 91b/9, 92b/5, 93a/9,	120a/4
94a/18, 94b/13, 97a/13, 100a/16, 100b/5,	şirpençe+ye 142b/6
100b/17, 101a/15, 103a/18, 103a/19, 105a/9,	şīşe+ye 143a/11
105a/11, 106b/18, 107a/1, 107a/4, 109b/8,	temregi+ye 132a/5
109b/16, 110b/8, 110b/14, 111b/10, 112a/6,	temregü+ye 138b/19, 139a/2
112b/4, 120a/4, 120b/5, 121b/19, 123a/14,	tencere+ye 63b/7
124a/12, 125a/19, 126a/4, 126b/19, 127a/16,	vebā° iyye+ye 144a/5
128b/1, 130b/9, 130b/11, 131b/3, 132a/1,	zıḳḳī+ye 105a/1
132a/11, 132a/15, 132b/10, 132b/19, 133a/4,	zühre+ye 9a/5, 12a/18, 115b/1,
136a/7, 136a/16, 138a/15, 140b/7	115b/3, 116b/6
mi° de° +ye 130b/6	
muḫtelife+ye 97b/7, 120a/2	-ye - 19 -
mu° ālece+ye 140b/7	derle-ye 70b/6, 70b/7
müstesḳī+ye 136a/19	eri-ye 131b/13
müşterī+ye 9a/4, 12a/19, 115a/7,	eyle-ye 5b/18, 6a/1, 10a/2, 10a/3,
115a/11, 116b/1	13a/16, 15b/13, 17a/3, 24a/1, 24b/13,
müzmine+ye 104a/16, 104b/10,	25b/12, 25b/15, 27a/1, 32b/14, 123b/10
122b/15, 143b/4	söyle-ye 14a/17, 61b/7
nārencī+ye 14a/16	
nefsāniyye+ye 132a/1	-yecek - 1 -
nemle+ye 51a/4	bile-yecek 9b/19

<p>-yeler - 24 - çigne-yeler 31b/8 ele-yeler 39a/19 eyle-yeler 81a/3, 136a/5, 145a/1 yi-yeler 27b/2, 29a/11, 30a/18, 32b/8, 33a/6, 38a/14, 38b/16, 40b/6, 51a/9, 69b/5, 80a/6, 87a/4, 87b/16, 88a/3, 90b/4, 99b/7, 102b/6, 112a/6</p> <p>-yen - 6 - derle-yen 120b/6 eyle-yen 115a/2, 115a/3, 143b/1 işle-yen 88a/5 terle-yen 140b/16</p> <p>-yenler - 1 - eyle-yenler 115a/8</p> <p>-yenlere - 2 - iste-yenlere 78a/6 işle-yenlere 97a/15</p> <p>-yesin - 1 - di-yesin 58b/19</p> <p>+yı - 220 - aḥṣā+yı 30b/4 alma+yı 40a/1 arı+yı 109b/14 ayva+yı 55b/5, 140b/13 a° zā+yı 33b/4, 70b/13, 75b/15, 92b/13, 94a/1 bāklā+yı 35a/4 bevvā+yı 140b/3 eczā+yı 121a/6, 139b/7 ef° ā+yı 23a/19 erba° a+yı 5a/19 eşyā+yı 4b/1, 117a/5 ğidā+yı 27a/6 ḥāfiẓa+yı 125a/7 ḥasta+yı 120b/15 havā+yı 64b/11, 103b/9 ḥummā+yı 135b/16 ḥurmā+yı 40a/10 imtilā+yı 70a/18, 92b/16 irḥā+yı 70b/13</p>	<p>kehrübā+yı 84b/6 keşirā+yı 121a/8 kuvā+yı 26a/15 mālīḥūlyā+yı 14a/19, 48b/10, 113b/7, 131b/15 māzū+yı 63a/14 ma° nā+yı 11b/13 na° nā+yı 125b/9 rāyīḥa+yı 103b/9, 125b/6 şafrā+yı 28b/18, 29a/9, 32a/10, 34a/3, 38a/14, 38b/16, 40b/8, 44a/14, 44b/6, 46a/1, 50b/12, 59a/9, 59b/19, 60b/1, 61b/13, 68a/3, 83a/9, 91b/6, 93a/5, 102b/5, 105b/2, 111b/5, 114a/6, 130a/11, 134a/6, 134a/13, 134a/16, 136a/14, 137a/16 şancu+yı 73a/6, 105a/18, 126b/6 sevdā+yı 6a/6, 6a/7, 23a/5, 23a/19, 24a/4, 24a/11, 28a/16, 32b/3, 33b/4, 37b/1, 46a/1, 60b/10, 67b/6, 70a/16, 90a/17, 93b/5, 99a/10, 101b/16, 102a/12, 111b/11, 116a/2, 125a/7, 126b/9, 128a/10, 130a/11, 131b/15, 134a/6, 134a/16, 137a/15 sulahfā+yı 123b/16 şu+yı 5a/8, 15b/14, 16b/5, 16b/6, 18a/5, 18b/15, 19a/18, 19a/19, 20b/9, 22b/13, 26a/11, 26b/2, 27b/9, 27b/10, 29a/10, 30a/9, 31a/4, 31a/14, 34b/18, 38a/16, 39b/15, 47b/3, 54b/13, 57a/2, 57b/11, 58b/4, 58b/18, 61a/16, 61b/14, 62b/8, 65a/7, 66a/13, 66b/2, 66b/13, 67a/11, 68a/3, 69a/11, 72a/7, 73b/3, 74b/6, 75b/18, 78b/8, 81b/19, 82b/2, 82b/13, 85b/11, 85b/16, 86b/3, 88b/17, 89a/6, 89a/19, 91b/7, 91b/17, 92b/7, 92b/8, 93b/8, 93b/11, 93b/19, 94a/8, 94a/14, 94b/1, 94b/7, 95b/1, 98a/4, 103a/19, 109b/4, 109b/6, 111b/19, 112a/11, 112b/3, 121b/3, 123b/9, 124b/4, 125a/14, 125a/16, 126b/12, 129a/4, 129a/19, 133b/7, 134b/6, 136a/3, 136a/6, 136b/11, 137b/15, 138a/17, 138a/18, 138b/11, 139a/4, 139a/16, 139b/13, 139b/15, 140b/4, 140b/10, 140b/14, 141a/4, 141b/10, 141b/12, 144a/9, 144b/10, 144b/12, 145a/5 tılā+yı 18a/5 uyḥu+yı 46a/10 uyku+yı 46a/15</p>
--	---

- yara+yı 76b/5, 142b/5
yumurta+yı 121a/16
- +yı** - 13 -
eczā+yı 128a/13
eşyā+yı 10a/3
imtilā+yı 5a/6
mā+yı 127b/5
şafra+yı 24a/7, 122b/16, 126b/9,
128a/10, 132a/15
sevdā+yı 117a/19
tılā+yı 17a/14, 27a/12
yumurta+yı 121a/14
- +yıdır** - 7 -
şu+yıdır 92a/10, 92b/7, 93a/11,
94a/5, 94a/14, 94b/5, 104a/11
- +yıla** - 1 -
şu+yıla 120b/11
- +yım** - 34 -
şu+yım 27b/15, 33a/16, 33a/18,
38b/16, 41a/2, 42a/4, 44b/17, 45a/5, 48a/10,
53b/5, 56a/9, 56a/11, 57b/19, 60a/6, 60b/8,
65a/19, 65b/1, 66b/18, 69a/1, 74a/13,
78b/19, 81a/1, 82b/10, 83a/18, 84a/3, 93b/2,
98b/8, 101a/16, 102a/8, 111a/6, 123a/17,
127b/18, 133a/7
- +yına** - 6 -
şu+yına 29a/9, 33a/3, 53a/5, 87b/16,
101a/18, 143a/15
- yınca** - 2 -
ķırı-yınca 58b/18
yokla-yınca 12a/16
- +yında** - 6 -
şu+yında 28b/8, 34b/17, 36a/16,
59a/18, 110a/1, 126b/15
- +yından** - 15 -
şu+yından 28a/3, 29b/9, 29b/17,
45b/7, 47b/16, 53a/4, 61a/8, 65a/13, 69a/2,
76a/16, 79b/1, 89a/8, 94b/9, 111a/15,
111b/17
- +yımı** - 49 -
şu+yımı 24a/17, 27b/9, 28b/6, 29a/14,
33a/17, 35a/6, 38a/5, 43a/3, 46b/15, 46b/16,
51a/2, 51a/3, 51a/7, 51a/10, 56a/9, 58b/18,
59a/10, 59a/12, 61a/5, 64a/9, 66b/1, 68b/12,
70a/8, 70b/4, 70b/10, 72a/7, 72b/7, 72b/17,
73b/17, 75b/6, 76b/6, 79b/10, 79b/19,
82a/19, 82b/5, 82b/17, 88b/16, 90a/11, 93a/8,
94a/6, 95a/9, 107b/18, 108a/9, 108b/4,
108b/8, 110a/10, 112b/11, 128a/3, 134a/13
- +yıyla** - 34 -
şu+yıyla 42a/18, 47a/19, 47b/3,
48a/14, 49b/7, 57a/2, 59b/13, 62a/10,
62a/11, 62a/13, 65a/12, 66b/15, 76b/10,
81a/6, 94a/10, 94b/12, 98b/11, 103a/7,
103a/9, 103a/10, 103a/13, 103a/16, 103a/17,
103b/14, 127a/3, 127a/13, 127a/19, 127b/3,
129b/10, 129b/14, 129b/18, 130a/6, 137a/7
- +yıyladır** - 1 -
şu+yıyladır 130a/15
- +yi** - 35 -
ağdiyye+yi 4b/10
balgamiyye+yi 107b/18, 122b/9
bāride+yi 124b/10
cümle+yi 32b/11
demevī+yi 62b/7
fāre+yi 68b/4
hıkke+yi 59b/13
huşye+yi 23b/9
incü+yi 49b/4, 91a/16
ķārüre+yi 13a/2
kāzibe+yi 124a/6
kehle+yi 75a/11
kendü+yi 51a/10, 92a/13
ķıfrī+yi 102b/10
kilye+yi 20b/14
kitre+yi 80a/17
mi^c de+yi 26a/10, 33b/2, 46a/4,
59b/18, 66b/15, 122a/5, 140b/12
muhtelif+yi 7b/12
nefsāniyye+yi 15a/6
şīre+yi 45b/11
ṭabī^c iyye+yi 4a/12, 4b/2, 4b/3, 4b/4,
12b/1

	yemenī+yi 145a/7	35b/17, 36a/11, 40a/18, 42a/17, 66a/15, 72a/15, 73a/4, 73a/6, 89b/17, 96a/14, 96a/17, 102a/17, 114b/9, 117a/10
+yi	- 4 - mi ^c de+yi 126a/4, 128a/19, 131b/10 sirke+yi 138a/11	
-yince	- 2 - eri-yince 123a/2, 131b/7	-yüb - 41 - çigne-yüb 45a/14, 62a/4, 72b/16, 79b/1, 98a/8 derle-yüb 75b/10 ele-yüb 39b/15, 123a/11, 128a/2, 128a/7, 129b/6, 129b/9, 130a/14, 136a/6, 136a/12 eri-yüb 141a/10 eyle-yüb 12b/11, 32b/7, 45a/4, 128b/5, 143a/7, 143a/15, 143a/17, 143b/6 mühürle-yüb 62a/17 pārele-yüb 30b/15, 112a/3 rendeleyüb 140b/13 virme-yüb 46a/10 yi-yüb 9b/14, 9b/15, 38a/16, 45a/3, 46b/13, 48a/8, 57b/3, 62a/3, 71a/15, 73b/9, 111a/6, 112b/3
+yla	- 8 - ağı+yla 127a/7, 136b/14 duraqotı+yla 47b/15 ğidā+yla 27a/7 ḥa+yla 44a/12 ḥā+yla 44a/12 şu+yla 138a/9 tereyağı+yla 29b/20	
-yub	- 38 - bağla-yub 36a/1, 59b/4 bula-yub 145a/17 çalka-yub 39a/13 ışla-yub 67a/11, 84a/3 kaba-yub 13a/15 kapa-yub 30b/14, 54b/3, 63b/8, 81b/18, 93b/1, 131b/8, 131b/14, 131b/19 kayna-yub 93a/17, 122b/7 kazı-yub 39a/18, 128b/13 kuru-yub 77b/3 şıva-yub 32b/11, 126a/7, 143a/6 tamlayub 143a/13 toğra-yub 26b/7, 28a/11, 91a/5, 96a/6, 98b/1 tuzla-yub 57b/2 yağla-yub 27b/19 yayka-yub 139a/12, 144b/12 yu-yub 64a/16, 81b/17, 94a/7, 95b/1, 108a/17	Toplam Ek Sayısı : 31819 Toplam Madde Başı Sayısı : 471
+yuñ	- 12 - şu+yuñ 16b/15, 21b/9, 84b/7, 92a/3, 92a/6, 92a/7, 92a/9, 92a/14, 92a/19, 93b/17, 123b/8, 134b/19	
-yü	- 18 - de-yü 4a/10, 11a/5, 19b/5, 26b/15,	

5.1. Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb'deki Madde Başları Tablosu

Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb'in ikinci bölümü Arap alfabetik düzeniyle sözlük şeklinde yazılmıştır. Aşağıda oluşturulan tabloda bu bölümde kırmızı mürekkeple yazılıp madde başı yapılan bitki, bitkisel ürün, hayvan, hayvansal ürün ve madenlerin adları gösterilmiştir. Tabloda bu bitki, bitkisel ürün, hayvan, hayvansal ürün ve madenlerin sırasıyla Türkçe, Berberce, Arapça, Farsça, Latince, Rumca, Yunanca adları yazılmıştır. Tablo tamamen kitaptaki bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır. Bu sebeple eğer Hezârfen Hüseyin Efendi, maddenin isminin hangi dile ait olduğunu belirtmediyse bu maddenin ismi, “*Kökeni Belirtilmeyenler*” bölümünde gösterilmiştir. Bu tablo yazma metindeki sıra esas alınarak hazırlanmıştır.

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökeni Belirtilmeyen Madde Başları
ķuzġun ayaġı	el-aşrîlâl						
ķaramuķ kōki ķabuġı, ķadın tuzluġı kōkiniñ ķabuġı	argîş						
ķūs-n-i yūsuf, nazar otı, ķuduz otı						ulusun	
ķilâliyye otı, büyük ķalbur	akşâr						
yanmış ķurřun							el-abâr
ibrişim							el-ibrişim
abanūz, abanūs							el-abanūs
eşek marulı, eñlik		řeceretü'd-demm, riçlū'l-ķamâm, ķassu'l-ķımâr, ķumeyrâ					ebū ķelsâ
taġ servisi, ardıc							ebhel
aġacka ² unı							el-utrucce, el-utruc
Ka ⁶ be sūrmesi, Iřfehânî sūrmesi							el-işmid
erik							el-iccâş
mekke ayruġı		tîñ-i mekkî	ķilâl-i māmūn				el-izķiret
güçlebüken, ķarġabüken							ezarâķî
şarı nergis, ķaragōz							âderyūn
balıķ otı							azânü'l-fâr
pirinc							aruzz
ercüvân		ercüvân	ergüvân				

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökünü Belirtilmeyen Madde Başları
ıavşan							erneb
mersin ağacı							ās
çetük otı, kedi otı		haşısetü's-sinnevr	nârdin-i deştî				asarun
üstübec							isfidâc
sünger		herşife					isfenc
karakan çiçeği, kara börklü, karabaş		mümsikü'l-ervâh, mevfiķu'l-ervâh, müknetü'd-dimâg				ustuħudus	
ispanak		ısfanaħ					
aıa şoğanı		başalu'l-fâr, başalu'l- ^c unşul, başalu'l-ķay				ıskil	
belüt ağacı, yer zamđı			duvâle				uşne
			uşak				
buyan köki							aşlü's-süs
ķamış köki , ķargı köki							aşl-i ķaşşab
kebere köki							aşlü'l-ķeber
böğürtlen dikeniniñ köki							aşlü'l- ^c alıķ
bir tür macun							ıtırıl-i ķebir
bir tür macun							ıtırıl-i şağir
ıblis tınağı							ażfâru't- fıb
felsekün							efrenc-i müşk
acı pelin						afsentin	
afyün							afyün
cin saçı, ķafir saçı						eftimun	
engerek yılanı							efâ ^c i
büyük papadya, şığır gözi							uķħuvân
mışır dikenini uşâresi						aķaķıya	
ķoç boynuzu							ıklılü'l-melik
at kıyruğı							emsüh
							emlec, emlec-i hindî
ķadın tuzluğı							anber-baris
ķazı ağacı							encüdân
göz otı							anzurüt
anasün toħmı							anısün
peynir mâyesi							infıħa
şarı helile							ihlilec-i aşfar
Kâbulî murabbâsı							ihlilec-i murabbâ

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökünü Belirtilmeyen Madde Başları
gök süsen köki, benefşe köki						irsa	
acı ayaric						ayaric-i faykara	
devâ-i ilâhî						ayaric-i rufis	
papadya çiçeği							bâbüneç
bakla							bâklâ
oğul oti, koğan oti							bâdrencbüye
bamya							bâmya
bağlıcan							bâzincân
çay-ı hıfâyî							bâdyân
pânzehir							bâd- zehr
radika, kovan çiçeği ağacı, ayvațana			barancâsef				
baldırıkara, sünbül		küzberetü'l-bîr, küzberetü'l- kanât	bersiyâvşân				
karıyarık, boğa yaprağı tohumu							bezr-i kațunâ
bâk tohumu							bezrû'l-benc
kettân tohumu							bezr-i kettân
piraşa tohumu							bezr-i kürrâs
ısrırgan diken tohumu							bezrû'l-encere
cevz-i bevvânîñ kabuğı							besbâse
kızıl boncuğ ve mercân köki							büssed
çıyan oti , besfâyic		azrâsü'l-kele, teşmîz, şâkıbü'l-hacer, keşîru'l-ercül, beryuze					besfâyic
şoğan			piyâz				başal
it keseri, nağl-ı erguvân							başalü'z-zîz
nergis çiçeğiniñ şoğanı							başalu'n-nercîs
ka° un							bațfîh
karpüz							bațfîh-i zıkkî
kaz							bațfî
semüzlük oti, tohmegan		bağlatü'l-hamkâ					
belile							belilec
						anğardiya	belâdur
belesân ağacı							belesân
menevşe							benefsec
baykuş							büm

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökünü Belirtmeyen Madde Başları
harb kesen							behmen
yumurta							beyz
süglün kuşu							tüdrüc
							türbüd
delüce bakla, acı bakla, cühüd baklası							turmus
kudret helvâsı, menn							terencübîn
göze qaraca oti, çeşmezen							teşmîzec
alma							tuffâh
timsah balığı							timsâh
hurma yemişi							temr
demürhindi		havmar					temr-i hindî
tenzevî-i hitâyî							tenzevî
beyâz tüt, tatlu tüt							tüt-ı hulv
siyâh tüt, ekşi tüt							tüt-ı şâmî
kuşetmegi, qarahasan oti, ıspatan		kaşîşa, bezrü'l-hüh					tüderî
yaş incir							tîn-i raṭb
diryâs						sâfsiyâ	
dilki							şa° leb
köpük, çökek							şüfl
qar							selc
ılğun yemişi							semeretü't- tarfâ
şarmısak							şüm
ayrık oti							şîl
kızıl ıarı		câvers					
cävşîr, oğlan aşu		cävşîr					
beynir							cübün
alçı							cübni-ı haşîn
cedvâr-ı hindî, ağular köki							cedvâr
keşür, hâvic							cezer
şarı diken tohumu							cebel-i hincî
buz							celîd
qunduz hayası							cünd-i bîdester
qoz							ceviz-i rümî
küçük hindistân cevizi							ceviz-i bevvâ, cevizü't-ḫîb
qozağı							cevizü's-serv
belesân tohumu							habbü'l- belesân
defne yemişi							habbü'l-gâr
benî İsrâ'îl zeytümü							hacerü'l-yahüd
qırze			gāv zehre				hacerü'l-baqar
sünger içinde bulunan taş							hacerü'l-isfenc, haşâü'l-esfenc

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökünü Belirtilmeyen Madde Başları
rävend							rävend-i çini
mermer							ruḥām
acı tere							rişād
çalay			erziz				raşāşü'l-beyz
nār							rummān
ekşi enār							rummān-ı mazz
ribāc, işhun			işhun				rībāş
							rāziyāne
anduz otı							rāsın
						sūrī, ḥalkısın, ḳalkas, ḳulḳanda	zāc
ḳurı üzüm							zebīb
ḳalye miski							zebād
							zurunbād
za° ferān							za° ferān
zümürüd							zümürüd
zencebīl							zencebīl
çördük							zūfā-yı yābis
yaş zūfā							zūfā-yı raṭb
zeytün			zeytün				zeytün
zeyt yağı							zeyt
civa							zībaḳ
bednus gözi							sesaliyus
							sādec
ökse yemişi							sībistān
serv							serv
şadef							sezāb
deñiz yengici							sereṭān-ı baḫrī
topalaḳ							su° d köki
ayva							sefercel
ṭalaḳ otı						sukulu fenderiyun	
							saḳanḳūr
maḫmūde							saḳmuniya
şeker							sükker
yılan ḳavı							selḫü'l-ḫayye
pazu, bancar, çükündür							silḳ
selīḫe							selīḫe
summāk							summāk
susam							simsim, ḫabbü'l-ḫall
yağ							semn
bahıḳ							semek
saḳanḳūrī							semek-i şaydā
senāmekī							senā
						nārdīn	sünbül

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökünü Belirtilmeyen Madde Başları
tin							sincâb
hâm kehrübâ							senderus
							sürincân
birinc bozası							sübiyyâ
buyan							sūs
		lisânü'l-bahr, kanâfir			sibiya		
kan taşı		şâdenc					
şâhtere							şâhterec
turaqotu							şibis
qara çöre otı , habbü's-sevdâ							şüniz
şırlağan yağı							şirec
qudret helvâsı		şirhışt					
							şâbün
							şabır
güveygü otı, keklük otı							şa° ter
							şa° ter-i bâbilî
ağac şakızı, ağac küsbesi, zamq							şamg
							şandal
çam ağacı							şanavber
qoyun eti							za° n
qurbağa							zıfda°
							tebaşır
							tuqlub
							tarhün
evran pulı, oqlan borısı		kevkebü'l-arz					talq
fin-i mahtüm							fin-i mahtüm
kil-i ermeni							fin-i ermeni
ügeyik kuşu							fihüc
° üdü'l-qahr							° âkır-ı qarhâ
serçe kuşu							° uşfüre
mâzû							° afş
							° akreb
şakşagan							° ak° aka
sülük							° alağ
bögürtlen							° ulleyğ
şakız							° alek
üzüm							° ineb
it üzümü							° inebü's-sa° leb
hunnâb							° unnâb
° anber							° anber
aşa şoganı							° unşul
bögürtlen, qara çaltı							° avsend
° üd ağacı							° üd
defne							ğâr

Türkçe	Berberce	Arapça	Farsça	Latince	Rumca	Yunanca	Kökünü Belirtmeyen Madde Başları
şığır eti							laḥmü'l-bakara
buzagu eti							laḥmü'l-ıcl
teke şakalı,yemlik		eznâbü'l-ḥayl		iskorçünra iskorçünar	trağopoğunun		liḥyetü't-teys
siñirlü yaprak, bağa yaprağı							lisânü'l-ḥamel
kuşdili							lisânü'l- aşâfir
lisânü's-sevr, şığır dili							lisânü's-sevr
mürekkebbalığı							lisânü'l-baḥr, sıbiyâ
							lu ⁶ ūḳ-ı ḥabbü'l-kuṭun
bögrölce							lūbiyâ
bâdem							levz-i ḥalv
tâze çağla							levz-i raṭb
acı bâdem							levzü'l-mürr
yılan yaşadığı, yılan bıçağı, fil kulağı							lūf
incü							lü ² lü
limo, limon						leymun	
leylâk çiçeği							leylâk
şu							mâ ²
yağmur şuyı							mâ ² ü'l-maṭar
şovuk şuyı							mâ ² ü'l-bârid
ğâyet şovuk şuyı							mâ ² -i şedîdü'l-berd
issi şuyı							mâ ² -i ḥârr
peynir şuyı							mâ ² ü'l-cübn
			âb-ı keme, âb-ı mâhî keme				mâ ² ü'l-cümme
arpa şuyı			cavâb				mâ ² ü's-şâ ⁶ ır
gül şuyı			gülâb				mâ ² ü'l-verd
turunc çiçeğiniñ şuyı							mâ ² ü'l-ḳaddâḥ, mâ ² ü'z-zehîr
şarılık otı							mâmîşâ
ḥâm lâden							mâzeryün
ḳaramuḳ köki, ırḳu's-sufr							mâmîrân-ı kebîr
balık otı, şığır kuyruğı, balık ağusu							mâhîzehrec
elmâs							mâs
							mamunye
yumurda loḳması							mâfiş
yılan balığı			mâr-ı mâhî				mâr-ı mâhîc

SONUÇ

Hezârfen Hüseyin Efendi tarafından XVII. yüzyılda kaleme alınmış tıbbî bir eser olan “**Tuhfetü'l-Erîbi'n-Nâfia li'r-Rûhânî ve't-Tabîb**” adlı eseri incelediğimiz bu çalışmada çıkarılabilecek sonuçları Hezârfen Hüseyin Efendi'nin hayatı ve eserleri, imlâ (yazım), ses bilgisi ve söz varlığı başlıkları altında sıralamak mümkündür:

Hezârfen Hüseyin Efendi'nin Hayatı ve Eserleri

XVII. yüzyılın ünlü tarihçisi ve ansiklopedist bilgini olan Hezârfen Hüseyin Efendi'nin altısı tarihî, altısı dinî ve tasavvufî, üçü tıbbî, bir tanesi de dille ilgili olmak üzere toplam on altı eseri vardır. Bu eserlerden biri olan *Misbâhül-Münîr fî Ehâdisil-Beşîrin-Nezir*'den onunla ilgili yapılan çalışmaların hiçbirinde bahsedilmemiştir. İlk kez bu çalışmada *Misbâhül-Münîr fî Ehâdisil-Beşîrin-Nezir*, Hezârfen Hüseyin Efendi'nin eserleri arasında gösterilmiştir.

Ses Bilgisi

1. Metnimizde Türkçe sözcüklerde kalınlık-incelik uyumu sağlamdır. Hatta bugün uyum dışında kalan +ki aitlik eki +gı şekline girerek kalınlık-incelik uyumuna uymuştur. (*karında+gı*)

2. Arapça ve Farsça kökenli bazı sözcüklere getirilen eklerde kalınlık- incelik uyumu dışına çıkıldığı görülmektedir. (*hasteligini*)

3. Metnimiz harekesiz yazıldığı için Türkçe kelimelerde düzlük-yuvarlaklık uyumu olup olmadığı hususu net değildir. Ancak ünlülerin harfle gösterildiği durumlara göre Türkçe kelimelerin bazılarında düzlük-yuvarlaklık uyumu yoktur. (*azucuğ, sivilcü*)

4. Ses değişimleri sonucu Türkçe kelimelerin bazılarında gırtlak ünsüzü olan bir hemze (◌) ortaya çıkmıştır. (*ka^ouğ, ka^oun, so^ouğ*)

5. Bazı Türkçe kelimeler kalın şekilleriyle görülmüştür. (*beş> baş, sūd> şud*)

6. Metnimizde bazen ağız özelliği gösteren kelimeler kullanmıştır: *dağ* (< *dek*); *çücek* (< *çiçek*); *şavıç* (< *şovuk*); *şakırğa* (< *kasırgu* “*kasırğa*”); *yengiç* (< *yeñgeç*); *ülüfer* (< *lüfer*)

İmlâ (Yazım) Özellikleri

1. Arap alfabesine göre sad (ص) ile yazılması gereken kalın sıradan bir kısım Türkçe kelimelerin sin (س) ile yazılması durumu (*sıvık, sıçramadan*) metnimizde görülmekle birlikte genel olarak Klasik Osmanlı imlâ geleneğine uyulmuştur.

2. Klasik Osmanlı imlâsında bazen ye (ى) bazen hemze (ء) ile gösterilen sesler, metnimizde pek çok yerinde hemzeli ye (ى) ile gösterilmiştir. (*dāyım, dāyire*)

3. Metnimizde ilgi hâli ekinin *+in* şekli sekiz defa, *+un* şekli bir defa kullanılmıştır. Bu kullanım ya ağız özelliği ya da bir yazım hatasıdır. (*üç+in birisi, kab+un unı*)

4. Yükleme hâli ekinin damaksıllaşmış *+(ı)ñ* şekli de metnimizde on defa kullanılmıştır. Bu kullanım ya ağız özelliği ya da bir yazım hatasıdır. (*kulağ ağırları+ñ beyân ider*)

5. Yükleme hâli ekiyle iyelik eklerinin pek çok yerde hemze (ء) ile işaretlenmiş olması, bir yazım biçimi olarak dikkati çekmektedir.

6. Yükleme hâli eki, hemzeli ye ile (ى) de gösterilmiştir. (*sāyir eczā+yı saħk ideler*)

7. TT’de ilgi hâli eki, ünsüzle biten kelimelerden sonra *-in, -in, -un, -ün* şeklindedir. Metnimizde bir kelimedede bu kurala uymayan bir kullanım olmuştur. (*otlar +niñ*)

8. Metnimiz Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik eklerinden istek çekimi 1. çokluk şahıs eki *-e-vüz* ile emir 2. şahıs pekiştiricisi *-ğıl* eki iki kez kullanılmıştır. (*bil-gil, id-e-vüz*)

9. Eski Anadolu Türkçesinde sadece yuvarlak şekilleri bulunan bazı ekler metnimizde hem düz, hem de yuvarlak şekilleriyle kullanılmıştır. (*kan+lu, kan+lı; aķ-dıķda, bul-duķda; bārid+dir, bārid+dür*)

10. Metnimizde görülen yapım ekleri EAT’deki yapım ekleri ile (belli başlı ses değişimleri dışında) aynıdır. Eserde isimden isim yapan 31, fiilden fiil yapan 14, fiilden isim yapan 20, isimden fiil yapan 10 olmak üzere toplam 75 tane yapım eki tespit edilmiştir. Bu eklere fiilimsi ekleri dâhil değildir.

11. Eserde 2 isim-fiil, 6 sıfat-fiil, 9 zarf fiil eki tespit edilmiştir.

12. Metnimizde Türkçe kelime başında ve ilk hecedeki *e*'ler ve *i*'ler yan yaya ve karışık bir biçimde olmasına rağmen *i*'li şekiller daha ağırlıklı olarak kullanılmıştır. (*ye-*, *yi-*)

13. Metnimizde *d-* ve *t-* sesleri ile *b-* ve *p-* sesleri genellikle birbirlerinin yerine kullanılmıştır.

14. Arapça veya Farsça kelimelerin orijinal yazım şeklinin dışında da yazım şekillerine sık rastlanmaktadır. (*Ar. ḥab, ḥāb, ḥabb*) Söz konusu farklı yazım biçimleri, dizinde gösterilmiştir. Bu durum, müellif veya müstensihinin dikkatsizliği ya da bilgi noksanlığı şeklinde yorumlanabilir. Az da olsa Türkçe kelimelerde de yazım yanlışlıkları vardır. (*°azū, °alev*)

Söz Varlığı

1. Metnin dizininde 5526 madde başı kelime vardır. Bunlardan Türkçe olanlarının sayısı yaklaşık 2481'dir. Metindeki diğer kelimelerin sayısı takrîbî olarak şöyledir: 2398 Arapça, 505 Farsça, 61 Yunanca, 7 Fransızca, 6 Latince, 2 Rumca, 2 Ermenice, 1 Bulgarca, 1 Almanca, 1 Çince, 1 İtalyanca, 1 İbranice. (Kelimelerin hangi dilden geldiğine dair bilgiler, sözlükler esas alınarak tespit edilmiştir.) Tespit edebildiğimiz kadarıyla Arapça kelimelerin 21'i, Farsça kelimelerin 8'i, bu dillere Yunanca ve Latince'den geçmiştir. Kelimelerin kökeninin hangi dile ait olduğu hesaplanırken farklı dillerin kelimelerinden oluşan birleşik kelimeler (15 tane) yukarıdaki sayıya dâhil değildir (*bezrû'l-benc*: < *Ar.bezr + Far.beng*; *veyāḥūd* < *Ar. ve + Far. yā ḥūd*) Okunuşundan emin olmadığımız 45 sözcük vardır. Bunlar soru işaretiyle (?) gösterilmiştir.

2. Metnimizde bulunan kelimelerin birbirinden farklı dillere ait olması Hezârfen Hüseyin Efendi'nin gerçekten ansiklopedist bir bilgin olduğunu ve bu eseri bir kaynak kitap niteliğinde yazdığını göstermektedir.

3. Eser, terim bakımından oldukça zengindir. Metinde yaklaşık olarak 824 bitki adı, 130 organ adı (vücutta bulunan her türlü uzuv ya da parça dâhil), 122 cevher adı, 147 hayvan adı geçmektedir. Ayrıca metnimizde 597 tıp terimi bulunmaktadır. Bu sayıya organ isimleri dâhil değildir.

KAYNAKÇA

- Adivar A. (1991). *Osmanlı Türklerinde İlim*, Remzi Yayınları, İstanbul.
- Altıntaş A. vd, (2003). *Yâdigâr (Tabîb İbn-i Şerîf)*, Cilt 1, 4. Merkez Efendi Geleneksel Tıp Günleri Anısına (9-31 Mayıs 2004), Yerküre Yayınları, İstanbul.
- _____ (2004). *Yâdigâr (Tabîb İbn-i Şerîf)*, Cilt 2, 5. Merkez Efendi Geleneksel Tıp Günleri Anısına (14-22 Mayıs 2004), Yerküre Yayınları, İstanbul.
- Anhegger R.(1953). Hezarfen Hüseyin Efendi'nin Devlet Teşkilatına Dâir Mülâhazaları, *Türkiyat Mecmuası*, 10 (1951-1953), s. 365-393.
- Arat R. R. (1979). *Kutadgu Bilig III- İndeks*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, İstanbul.
- Argunşah M. (1999). *Tuhfe-i Murâdî (İnceleme- Metin- Dizin)*, TDK Yayınları, Ankara.
- Atalay B. (1999). *Divanü Lûgat-it-Türk Dizini*, Cilt 4, 4. Baskı, Ankara.
- Atay G. (2011). *İlaç ve Eczacılık Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.
- Babinger F. (2000). *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, Çeviren: Coşkun Üçok, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Bayat A. H. (2000). *Osmanlı Devletinde Hekimbaşılık Kurumu ve Hekimbaşılar*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları. Ankara.
- _____ (2003). *Tıp Tarihi*, Sade Matbaa, İzmir.
- Bayat A. H., Okumuş N. (2004). *Mürşid (Göz Hastalıkları) İnceleme- Metin-Dizin-Sözlük*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Baytop T. (2007). *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.
- _____ (1999). *Türkiye'de Bitkiler ile Tedavi Geçmişte ve Bugün*, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul.
- Bedevian K. A. (1936). *Illustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names in Latin, Arabic, Armenian, English, French, German, Italian and Turkish Language*, Argus and Papazian Press, Kahire.
- Bursalı Mehmet Tahir (1329). Hezârfen Hüseyin Efendi, *Türk Yurdu*, V/1, İstanbul.
- _____ (1342). *Osmanlı Müellifleri III*, Matbaa-i Âmire, İstanbul.
- _____ (1337). Hezârfen Hüseyin Efendi, *Dergâh Mecmuası*, I/12, s. 185, İstanbul.
- Canpolat M. (1973). XIV. Yüzyılda Yazılmış Değerli Bir Tıp Eseri: Edviye-i Müfrede, *Türkoloji Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, Ankara.
- Canpolat M., Önler Z. (2007). *İshâk bin Murâd, Edviye-i Müfrede*, TDK Yayınları, Ankara.
- Clauson S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth- Century Turkish*, Oxford University Press, Oxford.
- Çağırın Ö. (1996). *Tıbb-ı Nebevî*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- Derleme Sözlüğü* (1993). 12 Cilt, TDK Yayınları, 2. Baskı, Ankara.
- Devellioğlu F. (1997). *Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.

- Dilçin C. (1983), *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları, 503, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Doğan Ş. (2009). *Terceme-i Akribâdîn Sabuncuoğlu Şerefeddin Giriş- İnceleme- Metin- Dizinler* (Basılmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- _____ (2009). 15. Yüzyıla Ait Bir Tıp Terimleri Sözlüğü: Terceme-i Akribâdîn İstilah Lügati, *Turkish Studies*, Volume 4/4 Summer, s. 250-316.
- _____ (2010). XVI ve XVII. Yüzyıl Türkçe Tıp Yazmalarına Genel Bir Bakış, *Müjgân Cumbur Armağanı* (Haz. Prof. Dr.Tuncer Gülensoy), TKAE Yayınları, Ankara, s. 68-79.
- _____ (2011). *Risâle-i Feyziyye Fî Lügati'l- Müfredâti't-Tıbbiyye*, Değişim Yayınları, İstanbul.
- Dr. Ahmed İsa Bey (1930). *Dictionnaire des Noms Des Plantes En Latin, Français, Anglais Et Arabe*, Le Caire, Imprimerie Nationale.
- Erdal M. (1991). *Old Turkic Word Formation*, Volume I-II, Otto Harrassowitz, Wiesbaden.
- Eren H. (1999). *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara.
- Ergin M. (1993). *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, 20. Baskı, İstanbul.
- Galland A. (1998). *İstanbul'a Ait Günlük Hatıralar 1672/1673*, Cilt 1, 3. Baskı, Çeviren: N. S. Örik, TTK Yayınları, Ankara.
- _____ (1998). *İstanbul'a Ait Günlük Hatıralar 1673*, Cilt 2, 3. Baskı, Çeviren: N. S. Örik, TTK Yayınları, Ankara.
- Gülensoy T. (2007). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*, Cilt 2, TTK Yayınları, Ankara.
- Gülsevin G. (1997). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara.
- Gürgüz A. (2005). *İbn-i Kutluk Molla Toh Niyaz Ahad-ning Tıbb Kitabı* (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güven M. (2005). *Abdulvehhâb bin Yusuf'un Müntehab-ı Fi't-Tıbb'ı* (Basılmamış Doktora Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Hayatizade Mustafa Feyzi Efendi (1978). *Yabani Bitkiler Sözlüğü*, Cilt 1, Çeviren: Hadiye Tuncer, Atak Matbaası.
- Hilmizâde İbrahim Ri'fat (1313), "Hüseyin Sehir be- Hezârfen ", *Ma'lûmât*, IV/82, İstanbul, s. 705.
- İhsanoğlu E. (ed), *Türkiye Kütüphaneleri İslami Tıp Yazmaları Kataloğu Arapça, Türkçe ve Farsça* (1984). IRCICA, İstanbul.
- _____ (ed), *Osmanlı Medeniyeti Tarihi* (1999). Cilt 2, İstanbul.
- _____ (ed), *Osmanlı Tıbbî Bilimler Literatürü Tarihi* (2008). ISAR, İstanbul.
- İlgürel S. (1998). *Hezarfen Hüseyin Efendi Telhîsü'l- Beyân Fî Kavânîn-i Âl-i Osmân*, TTK Yayınları, Ankara.
- İlgürel M. (1998). Hezarfen Hüseyin Efendi, *İslam Ansiklopedisi*, C 18, s. 544-546.

- Kahya E. (1978). İki Osmanlıca Metinden Derlenmiş Anatomi ve Fizyoloji Terimleri, *Bilim ve Kültür Dalı Olarak Türkçe*, Ankara, s. 233-269.
- _____ (1995). *İbni Sinâ, El-Kanun Fi't-Tıbb*, (Birinci Kitap), Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- _____ (1996). *Şemseddin İtâkî'nin Resimli Anatomi Kitabı*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- _____ (2009). *İbni Sinâ, El-Kanun Fi't-Tıbb*, (İkinci Kitap), Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Kahya E., Erdemir A. (2000). *Osmanlıdan Cumhuriyete Tıp ve Sağlık Kurumları*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.
- Kanar M. (2000). *Farsça- Türkçe Sözlük*, Deniz Kitabevi, İstanbul.
- Karahan L. (2011). *Türk Dili Üzerine İncelemeler*, Türk Dili ve Dil Bilimi Dizisi, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Kaya E. (2008). *Muyîddîn Mehî'nin Müfîd (Nazmü't-Teshîl) Adlı Eseri (İnceleme-Metin- Dizin) ve Bu Eserin XV. Yüzyıl Türk Tıp Dilinin Oluşmasındaki Yeri* (Basılmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kırkılıç A. (1999). *Lehçetü'l Lugat*, TDK Yayınları, Ankara.
- Korkmaz Z. (1999). Oğuz Türkçesinin Tarihî Gelişme Süreçleri ve Divanu Lûgat-it Türk, *Türk Dili*, S. 570, Ankara, s. 459-470.
- _____ (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara.
- _____ (2005). Türkçede ok / ök Pekiştirme (intensivum) Edatı Üzerine, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar I*, TDK Yayınları, Ankara, s. 98-109.
- _____ (2010). Oğuz Türkçesinin Tarihi Gelişme Süreçleri, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 5/1 Winter, s. 1-41.
- _____ (2005). Eski Anadolu Türkçesinde İmlâ- Fonoloji Bağlantısı Üzerine Notlar, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar I*, TDK Yayınları, Ankara, s. 491-505.
- Küçüker P. (Spring 2010). Lûgat-i Müşkilât-ı Eczâ'da Türkçe Bitki Adları, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Volume 3/11, s. 401-415.
- Lewis, B. (1962). "The Use by Muslim Historians of Non-Muslim Sources", *Historians of The Middle East*, London, s. 186-187.
- Menage L.(1971). "Husayn Hezârfenn", *Encyclopedia of Islam*, (Ed: B. Lewis, V.L. Ménage, Ch. Pellat and J. Schacht), 2. Baskı, Cilt 3, s. 644-645.
- Meninski F. (2000). *Turcicae- Arabiace- Persicae Lexicon, I-II-III-IV* (Haz: Mehmet Ölmez), Simurg Yayınları, İstanbul.
- Mutçalı S. (1995). *Arapça- Türkçe Sözlük*. Dağarcık Yayınları, İstanbul.
- Nalbant M.V. vd, (2011). Türkoloji Çalışmalarında Bilgisayar Destekli Dizin programları Kullanma ve Bir Dizin Programı Olarak TürkSözDiz Yazılımı, *Türk Dilinin ve Edebiyatının Bugünkü Sorunları ve Çözümleri Uluslararası Sempozyumu*, 11-13 Kasım, İstanbul.

- Ölker P.- Direkçi B. (2009). Hekim Mehmed Nidâî'nin Manzum Tıp Risâlesi Keyf-i Kitâb-ı Nidâî, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 22, s. 295-305.
- Önler Z. (1985). Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yazılmış İki Tıp Kitabında Yer Alan Sağlık Bilgisi Terimleri, *TDAY Belleten*, s. 89-130.
- Önler Z. (1990). 14 ve 15. Yüzyıl Anadolu Türkçesi Botanik Terimleri, *Journal of Turkish Studies*, Volume 14, (Fahir Öz Armağanı), s. 357-392.
- _____ (1990). *Celâlüddin Hızır Paşa, Müntahab-ı Şifâ I Giriş-Metin*, TDK Yayınları, Ankara.
- _____ (1998). XIV-XV. Yüzyıl Türkçe Tıp Metinlerinin Dili ve Söz Varlığı, *Kebikeç*, Yıl 3 Sayı 6, s.157-168.
- _____ (1999). *Celâlüddin Hızır, Müntahab-ı Şifâ II Sözlük*, Simurg Yayınları, Ankara.
- _____ (2004). XIV.-XV. Yüzyıl Tıp Metinlerinde Türkçe Bitki Adları, *Kebikeç*, İstanbul.
- Özaltay B., Köse A. (2006). *Terceme-i Cedîde fi'l Havâssi'l- Müfrede*, Merkez Efendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları, İstanbul.
- Özçelik S. (2001). *Kitâbü'l- Mühimmat*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Özdemir K. (2007). *Hezarfen Hüseyin Efendi'nin "Tenkîhu't-Tevârih" Adlı Eserinin Selçukluların Zuhurundan Osmanlı Devleti'nin Kuruluşuna Kadar Geçen Bölümlerinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Öztürk M., Örs D. (Haz.) *Burhan-ı Katı (Mütercim Âsım Efendi)* (2000), TDK Yayınları, Ankara.
- Parlatır İ.(2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, Ankara.
- Redhouse S.J.W. (2006). *Turkish and English Lexicon*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Sarı M. (1984). *El-Mevârid*, Arapça Türkçe Lügat, İpek yayınları, İstanbul.
- Steingass F. (2005). *Arabic – English Dictionary*, Beirut.
- _____ (2005). *Persian – English Dictionary*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Sami, Şemseddin (1996). *Kamus-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- Sarı N., Ünver S. (2002). *Yazma Eserlerden Tıbbî Bitki, Hayvan ve Madenler Sergisi*, Nobel Matbaacılık, İstanbul.
- Sarı N., Tuğ R. (2009), *Derviş Mehmed Neşati Yağı*, Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları, İstanbul.
- Süveren K., Uzel İ. (1988). İlk Türkçe Tıp Yazmalarına Genel Bir Bakış, *Tıp Tarihi Araştırmaları*, Sayı 2, İstanbul, s. 126-142.
- Şahin H. (2005). Anadolu'da Yazılmış Bir Tıp Kitabı Kemâliyye, *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 6, Sayı 9, s. 147-177.
- _____ (2007), Câmi'ü'l-Fürs Örneğinde XVI. Yüzyıl Bitki İsimleri, *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/2 Spring.
- _____ (2009). *Eski Anadolu Türkçesi*, Akçağ Yayınları.

- Şeşen R. (haz.), *Müslümanlarda Tarih- Coğrafya Yazıcılığı* (1998). İSAR, İstanbul.
- Tietze A. (2002), *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı*, Cilt 1 (A-E), Simurg Yayınları, İstanbul-Wien.
- Tuğlacı P. (1980). *Okyanus Ansiklopedik Sözlük*, Cem Yayınları.
- Tuzlacı E. (2006), *Türkiye Bitkileri Sözlüğü*, Alfa Basın Dağıtım.
- Türkçe Sözlük* (2005). TDK Yayınları, Ankara.
- Türkçe-Osmanlıca-İngilizce Redhouse Sözlüğü* (1999), Sev Matbaacılık, İstanbul.
- Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü* (1993). TDK Yayınları, Ankara.
- Türkmen S. (2006). *Eski Anadolu Türkçesinde Tıp Terimleri* (Basılmamış Doktora Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Uludağ O. Ş. (1991). *Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi*, (Sadeleştiren: İlder Uzel), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Uçar İ. (2009). *Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb Cerrah Mes’ûd Giriş- İnceleme- Metin-Dizinler* (Basılmamış Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Unat E. K. vd, (2004). *Osmanlıca Tıp Terimleri Sözlüğü*, TTK Yayınları, Ankara.
- Dilçin C. (1983), *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları: 503, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Uygur C.V. (2007). *Denizli İli Ağzı Sözlüğü (Yapı-Köken)*, Denizli Belediyesi Kültür Yayınları, Isparta.
- Uzel İ. (1992). *Cerrâhiyetü’l-Haniyye I-II*, TTK Yayınları, Ankara.
- Uzel İ., Süveren K. (1999). *Şerefeddin Sabuncuoğlu-Mücerrebname*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Ünver S. (1938). *Tıbb Tarihi (Tarihten Evvelki zamandan İslam Tababetine Kadar) 1*, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 64.
- Yelten M. (1993). *Şirvanlı Mahmud Kemâliyye, Giriş- İnceleme-Cümle Bilgisi-Metin-Sözlük*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Yiğit S. (1968). *Hezarfen Hüseyin Efendi’nin Hayatı ve Eserleri* (Mezuniyet Tezi), İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Seminer Ktp., nr.1187, İstanbul.
- Yurdayın H.G. (1971). *İslâm Tarihi Dersleri*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- WEB-1 The Historical Dictionary of Ottoman Turkish Terms for Gardens and Gardening <http://www.middleeastgarden.com> (19.05.2010).
- WEB-2 Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü <http://www.nisanyansozluk.com> (10.06.2011).
- WEB-3 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları Kataloğu, <http://www.yazmalar.gov.tr> (12.12.2011)

EKLER

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılında Burdur'un Gölhisar ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Denizli'de tamamladı. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nden 1999 yılında mezun oldu. Aynı yıl Denizli'de öğretmenlik hayatına başladı. 2003 yılında "Karakalpak Şair ve Ozanı Berdak'ın Hayatı, Kişiliği ve Eserleri" isimli teziyle Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans çalışmasını tamamladı. Hâlen Orhan Abalıoğlu Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.